

श्रीमद्-भागवत-पुराणं

०१०१००११ जन्माद्यस्य यतो ऽन्वयादितरतश्चार्थेष्वभिज्ञः स्वराट्
०१०१००१२ तेने ब्रह्म हृदा य आदिकवये मुह्यन्ति यत् सूरयः
०१०१००१३ तेजोवारिमृदां यथा विनिमयो यत्र त्रिसर्गो ऽमृषा
०१०१००१४ धाम्ना स्वेन सदा निरस्तकुहकं सत्यं परं धीमहि
०१०१००२१ धर्मः प्रोज्झितकैतवो ऽत्र परमो निर्मात्सराणां सतां
०१०१००२२ वेद्यं वास्तवम् अत्र वस्तु शिवदं तापत्रयोन्मूलनम्
०१०१००२३ श्रीमद्भागवते महामुनिकृते किं वा परैरीश्वरः
०१०१००२४ सद्यो हृद्यवरुध्यते ऽत्र कृतिभिः शुश्रूषुभिस्तत्क्षणात्
०१०१००३१ निगमकल्पतरोर्गालितं फलं
०१०१००३२ शुकमुखादमृतद्रवसंयुतम्
०१०१००३३ पिबत भागवतं रसम् आलयं
०१०१००३४ मुहुरहो रसिका भुवि भावुकाः
०१०१००४१ नैमिषे ऽनिमिषक्षेत्रे ईशयः शौनकादयः
०१०१००४३ सत्रं स्वर्गाय लोकाय सहस्रसमम् आसत
०१०१००५१ त एकदा तु मुनयः प्रातर्हुतहुताग्नेयः
०१०१००५३ सत्कृतं सूतम् आसीनं पप्रच्छुरिदम् आदरात्
०१०१००६ ऋषय ऊचुः
०१०१००६१ त्वया खलु पुराणानि सेतिहासानि चानघ
०१०१००६३ आख्यातान्यप्यधीतानि धर्मशास्त्राणि यान्युत
०१०१००७१ यानि वेदविदां श्रेष्ठो भगवान् बादरायणः
०१०१००७३ अन्ये च मुनयः सूत परावरविदो विदुः
०१०१००८१ वेत्थ त्वं सौम्य तत् सर्वं तत्त्वतस्तदनुग्रहात्
०१०१००८३ ब्रूयुः स्निग्धस्य शिष्यस्य गुरवो गुह्यम् अप्युत
०१०१००९१ तत्र तत्राञ्जसायुष्मन् भवता यद्विनिश्चितम्
०१०१००९३ पुंसाम् एकान्ततः श्रेयस्तन् नः शंसितुम् अर्हसि
०१०१०१०१ प्रायेणाल्पायुषः सभ्य कलावस्मिन् युगे जनाः
०१०१०१०३ मन्दाः सुमन्दमतयो मन्दभाग्या ह्युपद्रुताः
०१०१०१११ भूरीणि भूरिकर्माणि श्रोतव्यानि विभागशः
०१०१०११३ अतः साधो ऽत्र यत् सारं समुद्धृत्य मनीषया
०१०१०११५ ब्रूहि भद्राय भूतानां येनात्मा सुप्रसीदति
०१०१०१२१ सूत जानासि भद्रं ते भगवान् सात्वतां पतिः
०१०१०१२३ देवक्यां वसुदेवस्य जातो यस्य चिकीर्षया
०१०१०१३१ तन् नः शुश्रूषमाणानाम् अर्हस्यङ्गानुवर्णितुम्
०१०१०१३३ यस्यावतारो भूतानां क्षेमाय च भवाय च

०१०१०१४१ आपन्नः संसृतिं घोरां यन्नाम विवशो गृणन्
 ०१०१०१४३ ततः सद्यो विमुच्येत यद्विभेति स्वयं भयम्
 ०१०१०१५१ यत्पादसंश्रयाः सूत मुनयः प्रशमायनाः
 ०१०१०१५३ सद्यः पुनन्त्युपस्पृष्टाः स्वर्धुन्यापो ऽनुसेवया
 ०१०१०१६१ को वा भगवतस्तस्य पुण्यश्लोकेऽद्यकर्मणः
 ०१०१०१६३ शुद्धिकामो न शृणुयाद्यशः कलिमलापहम्
 ०१०१०१७१ तस्य कर्माण्युदाराणि परिगीतानि सूरिभिः
 ०१०१०१७३ ब्रूहि नः श्रद्धानानां लीलया दधतः कलाः
 ०१०१०१८१ अथाख्याहि हरेर्धीमन्न अवतारकथाः शुभाः
 ०१०१०१८३ ईला विदधतः स्वैरम् ईश्वरस्यात्ममायया
 ०१०१०१९१ वयं तु न वितृप्याम उत्तमश्लोकविक्रमे
 ०१०१०१९३ यच्छृण्वतां रसज्ञानां स्वादु स्वादु पदे पदे
 ०१०१०२०१ कृतवान् किल कर्माणि सह रामेण केशवः
 ०१०१०२०३ अतिमर्त्यानि भगवान् गूढः कपटमानुषः
 ०१०१०२११ कलिम् आगतम् आज्ञाय क्षेत्रे ऽस्मिन् वैष्णवे वयम्
 ०१०१०२१३ आसीना दीर्घसत्रेण कथायां सक्षणा हरेः
 ०१०१०२२१ त्वं नः सन्दर्शितो धात्रा दुस्तरं निस्तितीर्षताम्
 ०१०१०२२३ कलिं सत्त्वहरं पुंसां कर्णधार इवार्णवम्
 ०१०१०२३१ ब्रूहि योगेश्वरे कृष्णे ब्रह्मण्ये धर्मवर्माणि
 ०१०१०२३३ स्वां काष्ठाम् अधुनोपेते धर्मः कं शरणं गतः
 ०१०२००१ व्यास उवाच
 ०१०२००११ इति सम्प्रश्नसंहृष्टो विप्राणां रौमहर्षाणिः
 ०१०२००१३ प्रतिपूज्य वचस्तेशां प्रवक्तुम् उपचक्रमे
 ०१०२००२ सूत उवाच
 ०१०२००२१ यं प्रव्रजन्तम् अनुपेतम् अपेतकृत्यं द्वैपायनो विरहकातर आजुहाव
 ०१०२००२३ पुत्रेति तन्मयतया तरवो ऽभिनेदुस् तं सर्वभूतहृदयं मुनिम् आनतो ऽस्मि
 ०१०२००३१ यः स्वानुभावम् अखिलश्रुतिसारम् एकम् अध्यात्मदीपम् अतितित्तीर्षतां तमो ऽन्धम्
 ०१०२००३३ संसारिणां करुणयाह पुराणगुह्यं तं व्याससूनुम् उपयामि गुरुं मुनीनाम्
 ०१०२००४१ नारायणं नमस्कृत्य नरं चैव नरोत्तमम्
 ०१०२००४३ देवीं सरस्वतीं व्यासं ततो जयम् उदीरयेत्
 ०१०२००५१ मुनयः साधु पृष्टो ऽहं भवद्भिलोकमङ्गलम्
 ०१०२००५३ यत् कृतः कृष्णसम्प्रश्नो येनात्मा सुप्रसीदति
 ०१०२००६२ स वै पुंसां परो धर्मो यतो भक्तिरधोक्षजे
 ०१०२००६३ अहैतुक्यप्रतिहता ययात्मा सुप्रसीदति
 ०१०२००७१ वासुदेवे भगवति भक्तियोगः प्रयोजितः
 ०१०२००७३ जनयत्याशु वैराग्यं ज्ञानं च यदहैतुकम्
 ०१०२००८१ धर्मः स्वनुष्ठितः पुंसां विष्वक्सेनकथासु यः

०१०२००८३ नोत्पादयेद्यदि रतिं श्रम एव हि केवलम्
 ०१०२००९१ धर्मस्य ह्यापवर्ग्यस्य नार्थो ऽर्थयोपकल्पते
 ०१०२००९३ नार्थस्य धर्मैकान्तस्य कामो लाभाय हि स्मृतः
 ०१०२०१०१ कामस्य नेन्द्रियप्रीतिर्लाभो जीवेत यावता
 ०१०२०१०३ जीवस्य तत्त्वजिज्ञासा नार्थो यश्चेह कर्मभिः
 ०१०२०१११ वदन्ति तत् तत्त्वविदस्तत्त्वं यज् ज्ञानम् अद्वयम्
 ०१०२०११३ ब्रह्मेति परमात्मेति भगवान् इति शब्दते
 ०१०२०१२१ तच्च छद्धाना मुनयो ज्ञानवैराग्ययुक्त्या
 ०१०२०१२३ पश्यन्त्यात्मनि चात्मानं भक्त्या श्रुतगृहीतया
 ०१०२०१३० अतः पुम्भिर्द्विजश्रेष्ठा वर्णाश्रमविभागशः
 ०१०२०१३३ स्वनुष्ठितस्य धर्मस्य संसिद्धिर्हरितोषणम्
 ०१०२०१४१ तस्मादेकेन मनसा भगवान् सात्वतां पतिः
 ०१०२०१४३ श्रोतव्यः कीर्तितव्यश्च ध्येयः पूज्यश्च नित्यदा
 ०१०२०१५१ यदनुध्यासिना युक्ताः कर्मग्रन्थिनिबन्धनम्
 ०१०२०१५३ छिन्दन्ति कोविदास्तस्य को न कुर्यात् कथारतिम्
 ०१०२०१६१ शुश्रूषोः श्रद्धानस्य वासुदेवकथारुचिः
 ०१०२०१६३ स्यान् महत्सेवया विप्राः पुण्यतीर्थनिषेवणात्
 ०१०२०१७१ शृण्वतां स्वकथाः कृष्णः पुण्यश्रवणकीर्तनः
 ०१०२०१७३ हृद्यन्तःस्थो ह्यभद्राणि विधुनोति सुहृत्सताम्
 ०१०२०१८१ नष्टप्रायेष्वभद्रेषु नित्यं भागवतसेवया
 ०१०२०१८३ भगवत्युत्तमश्लोके भक्तिर्भवति नैष्ठिकी
 ०१०२०१९१ तदा रजस्तमोभावाः कामलोभादयश्च ये
 ०१०२०१९३ चेत एतैरनाविद्धं स्थितं सत्त्वे प्रसीदति
 ०१०२०२०१ एवं प्रसन्नमनसो भगवद्भक्तियोगतः
 ०१०२०२०३ भगवत्तत्त्वविज्ञानं मुक्तसङ्गस्य जायते
 ०१०२०२११ भिद्यते हृदयग्रन्थिशिछद्यन्ते सर्वसंशयाः
 ०१०२०२१३ क्षीयन्ते चास्य कर्माणि दृष्ट एवात्मनीश्वरे
 ०१०२०२२१ अतो वै कवयो नित्यं भक्तिं परमया मुदा
 ०१०२०२२३ वासुदेवे भगवति कुर्वन्त्यात्मप्रसादनीम्
 ०१०२०२३१ सत्त्वं रजस्तम इति प्रकृतेर्गुणास्तैर् युक्तः परमपुरुष एक इहास्य धत्ते
 ०१०२०२३३ स्थित्यादये हरिविरिञ्चिहरेति संज्ञाः श्रेयांसि तत्र खलु सत्त्वतनोर्नृणां स्युः
 ०१०२०२४१ पार्थिवादारुणो धूमस्तस्मादग्निस्त्रयीमयः
 ०१०२०२४३ तमसस्तु रजस्तस्मात् सत्त्वं यद्ब्रह्मदर्शनम्
 ०१०२०२५१ भेजिरे मुनयो ऽथाग्रे भगवन्तम् अधोक्षजम्
 ०१०२०२५३ सत्त्वं विशुद्धं क्षेमाय कल्पन्ते ये ऽनु तान् इह
 ०१०२०२६१ मुमुक्षवो घोररूपान् हित्वा भूतपतीन् अथ
 ०१०२०२६३ नारायणकलाः शान्ता भजन्ति ह्यनसूयवः

०१०२०२७१ रजस्तमःप्रकृतयः समशीला भजन्ति वै
 ०१०२०२७३ पितृभूतप्रजेशादीन् श्रियैश्वर्यप्रजेप्सवः
 ०१०२०२८१ वासुदेवपरा वेदा वासुदेवपरा मखाः
 ०१०२०२८३ वासुदेवपरा योग वासुदेवपराः क्रियाः
 ०१०२०२९१ वासुदेवपरं ज्ञानं वासुदेवपरं तपः
 ०१०२०२९३ वासुदेवपरो धर्मो वासुदेवपरा गतिः
 ०१०२०३०१ स एवेदं ससर्जाग्निं भगवान् आत्ममायया
 ०१०२०३०३ सदसद्रूपया चासौ गुणमयागुणो विभुः
 ०१०२०३११ तथा विलसितेष्वेषु गुणेषु गुणवान् इव
 ०१०२०३१३ अन्तःप्रविष्ट आभाति विज्ञानेन विजृम्भितः
 ०१०२०३२१ यथा ह्यवहितो वह्निर्दारुष्वेकः स्वयोनिषु
 ०१०२०३२३ नानेव भाति विश्वात्मा भूतेषु च तथा पुमान्
 ०१०२०३३१ असौ गुणमयैभावैर्भूतसूक्ष्मेन्द्रियात्मभिः
 ०१०२०३३३ स्वनिर्मितेषु निर्विष्टो भुक्ते भूतेषु तद्गुणान्
 ०१०२०३४१ भावयत्येष सत्त्वेन लोकान् वै लोकभावनः
 ०१०२०३४३ लीलावतारानुरतो देवतिर्यङ्नरादिषु
 ०१०३००१ सूत उवाच
 ०१०३००११ जगृहे पौरुषं रूपं भगवान् महदादिभिः
 ०१०३००१३ सम्भूतं षोडशकलम् आदौ लोकसिसृक्षया
 ०१०३००२१ यस्याम्भसि शयानस्य योगनिद्रां वितन्वतः
 ०१०३००२३ नाभिहृदाम्बुजादासीद्ब्रह्मा विश्वसृजां पतिः
 ०१०३००३१ यस्यावयवसंस्थानैः कल्पितो लोकविस्तरः
 ०१०३००३३ तद्वै भगवतो रूपं विशुद्धं सत्त्वम् ऊर्जितम्
 ०१०३००४१ पश्यन्त्यदो रूपम् अदभ्रचक्षुषा सहस्रपादोरुभुजाननाद्भुतम्
 ०१०३००४३ सहस्रमूर्धश्रवणाक्षिनासिकं सहस्रमौल्यम्बरकुण्डलोल्लसत्
 ०१०३००५१ एतन् नानावताराणां निधानं बीजम् अव्ययम्
 ०१०३००५३ यस्यांशांशेन सृज्यन्ते देवतिर्यङ्नरादयः
 ०१०३००६१ स एव प्रथमं देवः कौमारं सर्गम् आश्रितः
 ०१०३००६३ चचार दुश्चरं ब्रह्मा ब्रह्मचर्यम् अखण्डितम्
 ०१०३००७१ द्वितीयं तु भवायास्य रसातलगतां महीम्
 ०१०३००७३ उद्धरिष्यन् उपादत्त यज्ञेशः सौकरं वपुः
 ०१०३००८१ तृतीयम् ऋषिसर्गं वै देवर्षित्वम् उपेत्य सः
 ०१०३००८३ तन्त्रं सात्वतम् आचष्ट नैष्कर्म्यं कर्मणां यतः
 ०१०३००९१ तुर्ये धर्मकलासर्गे नरनारायणावृषी
 ०१०३००९३ भूत्वात्मोपशमोपेतम् अकरोद्दुश्चरं तपः
 ०१०३०१०१ पञ्चमः कपिलो नाम सिद्धेशः कालविप्लुतम्
 ०१०३०१०३ प्रोवाचासुरये साङ्ख्यं तत्त्वग्रामविनिर्णयम्

०१०३०१११ षष्ठम् अत्रेरपत्यत्वं वृतः प्राप्तो ऽनसूयया
 ०१०३०११३ आन्वीक्षिकीम् अलर्काय प्रह्लादादिभ्य ऊचिवान्
 ०१०३०१२१ ततः सप्तम आकृत्यां रुचेर्यज्ञो ऽभ्यजायत
 ०१०३०१२३ स यामाद्यैः सुरगणैरपात् स्वायम्भुवान्तरम्
 ०१०३०१३१ अष्टमे मेरुदेव्यां तु नाभेर्जात उरुक्रमः
 ०१०३०१३३ दर्शयन् वर्त्म धीराणां सर्वाश्रमनमस्कृतम्
 ०१०३०१४१ ऋषिभिर्याचितो भेजे नवमं पार्थिवं वपुः
 ०१०३०१४३ दुग्धेमाम् ओषधीर्विप्रास्तेनायं स उशत्तमः
 ०१०३०१५१ रूपं स जगृहे मात्स्यं चाक्षुषोदधिसम्प्लवे
 ०१०३०१५३ नाव्यारोप्य महीमय्याम् अपाद्वैवस्वतं मनुम्
 ०१०३०१६१ सुरासुराणाम् उदधिं मध्नां मन्दराचलम्
 ०१०३०१६३ दध्ने कमठरूपेण पृष्ठ एकादशे विभुः
 ०१०३०१७१ धान्वन्तरं द्वादशमं त्रयोदशमम् एव च
 ०१०३०१७३ अपाययत् सुरान् अन्यान् मोहिन्या मोहयन् स्त्रिया
 ०१०३०१८१ चतुर्दशं नारसिंहं बिभ्रद्वैत्येन्द्रम् ऊर्जितम्
 ०१०३०१८३ ददार करजैरूरावेरकां कटकृद्यथा
 ०१०३०१९१ पञ्चदशं वामनकं कृत्वागादध्वरं बलेः
 ०१०३०१९३ पदत्रयं याचमानः प्रत्यादित्सुस्त्रिपिष्टपम्
 ०१०३०२०१ अवतारे षोडशमे पश्यन् ब्रह्मद्रुहो नृपान्
 ०१०३०२०३ त्रिःसप्तकृत्वः कुपितो निःक्षत्राम् अकरोन् महीम्
 ०१०३०२११ ततः सप्तदशे जातः सत्यवत्यां पराशरात्
 ०१०३०२१३ चक्रे वेदतरोः शाखा दृष्ट्वा पुंसो ऽल्पमेधसः
 ०१०३०२२१ नरदेवत्वम् आपन्नः सुरकार्यचिकीर्षया
 ०१०३०२२३ समुद्रनिग्रहादीनि चक्रे वीर्याण्यतः परम्
 ०१०३०२३१ एकोनविंशे विंशतिमे वृष्णिषु प्राप्य जन्मनी
 ०१०३०२३३ रामकृष्णाविति भुवो भगवान् अहरद्भरम्
 ०१०३०२४१ ततः कलौ सम्प्रवृत्ते सम्मोहाय सुरद्विषाम्
 ०१०३०२४३ बुद्धो नाम्नाञ्जनसुतः कीकटेषु भविष्यति
 ०१०३०२५१ अथासौ युगसन्ध्यायां दस्युप्रायेषु राजसु
 ०१०३०२५३ जनिता विष्णुयशसो नाम्ना कल्किर्जगत्पतिः
 ०१०३०२६१ अवतारा ह्यसङ्ख्येया हरेः सत्त्वनिधेर्द्विजाः
 ०१०३०२६३ यथाविदासिनः कुल्याः सरसः स्युः सहस्रशः
 ०१०३०२७१ ऋषयो मनवो देवा मनुपुत्रा महौजसः
 ०१०३०२७३ कलाः सर्वे हरेरेव सप्रजापतयः स्मृताः
 ०१०३०२८१ एते चांशकलाः पुंसः कृष्णस्तु भगवान् स्वयम्
 ०१०३०२८३ इन्द्रारिव्याकुलं लोकं मृडयन्ति युगे युगे
 ०१०३०२९१ जन्म गुह्यं भगवतो य एतत् प्रयतो नरः

०१०३०२९३ सायं प्रातर्गृणन् भक्त्या दुःखग्रामाद्विमुच्यते
 ०१०३०३०१ एतद्रूपं भगवतो ह्यरूपस्य चिदात्मनः
 ०१०३०३०३ मायागुणैर्विरचितं महदादिभिरात्मनि
 ०१०३०३११ यथा नभसि मेघौघो रेणुर्वा पार्थिवो ऽनिले
 ०१०३०३१३ एवं द्रष्टरि दृश्यत्वम् आरोपितम् अबुद्धिभिः
 ०१०३०३२१ अतः परं यदव्यक्तम् अव्यूढगुणवृंहितम्
 ०१०३०३२३ अदृष्टाश्रुतवस्तुत्वात् स जीवो यत् पुनर्भवः
 ०१०३०३३१ यत्रेमे सदसद्रूपे प्रतिषिद्धे स्वसंविदा
 ०१०३०३३३ अविद्ययात्मनि कृते इति तद्ब्रह्मदर्शनम्
 ०१०३०३४१ यद्येषोपरता देवी माया वैशारदी मतिः
 ०१०३०३४३ सम्पन्न एवेति विदुर्महिम्नि स्वे महीयते
 ०१०३०३५१ एवं च जन्मानि कर्माणि ह्यकर्तुरजनस्य च
 ०१०३०३५३ वर्णयन्ति स्म कवयो वेदगुह्यानि हृत्पतेः
 ०१०३०३६१ स वा इदं विश्वम् अमोघलीलः सृजत्यवत्यत्ति न सज्जते ऽस्मिन्
 ०१०३०३६३ भूतेषु चान्तर्हित आत्मतन्त्रः षाड्वर्गिकं जिघ्रति षड्गुणेशः
 ०१०३०३७१ न चास्य कश्चिन् निपुणेन धातुर् अवैति जन्तुः कुमनीष ऊतीः
 ०१०३०३७३ नामानि रूपाणि मनोवचोभिः सन्तन्वतो नटचर्याम् इवाङ्गः
 ०१०३०३८१ स वेद धातुः पदवीं परस्य दुरन्तवीर्यस्य रथाङ्गपाणेः
 ०१०३०३८३ यो ऽमायया सन्ततयानुवृत्त्या भजेत तत्पादसरोजगन्धम्
 ०१०३०३९१ अथेह धन्या भगवन्त इत्थं यद्वासुदेवे ऽखिललोकनाथे
 ०१०३०३९३ कुर्वन्ति सर्वात्मकम् आत्मभावं न यत्र भूयः परिवर्त उग्रः
 ०१०३०४०१ इदं भागवतं नाम पुराणं ब्रह्मसम्मितम्
 ०१०३०४०३ उत्तमश्लोकचरितं चकार भगवान् ऋषिः
 ०१०३०४११ निःश्रेयसाय लोकस्य धन्यं स्वस्त्ययनं महत्
 ०१०३०४१३ तदिदं ग्राहयाम् आससुतम् आत्मवतां वरम्
 ०१०३०४२१ सर्ववेदेतिहासानां सारं सारं समुद्धृतम्
 ०१०३०४२३ स तु संश्रावयाम् आसमहाराजं परीक्षितम्
 ०१०३०४३१ प्रायोपविष्टं गङ्गायां परीतं परमर्षिभिः
 ०१०३०४३३ कृष्णे स्वधामोपगते धर्मज्ञानादिभिः सह
 ०१०३०४४१ कलौ नष्टदृशाम् एष पुराणार्को ऽधुनोदितः
 ०१०३०४४३ तत्र कीर्तयतो विप्रा विप्रर्षेर्भूरितेजसः
 ०१०३०४५१ अहं चाध्यगमं तत्र निविष्टस्तदनुग्रहात्
 ०१०३०४५३ सो ऽहं वः श्रावयिष्यामि यथाधीतं यथामति
 ०१०४००१ व्यास उवाच
 ०१०४००११ इति ब्रुवाणं संस्तूय मुनीनां दीर्घसत्रिणाम्
 ०१०४००१३ वृद्धः कुलपतिः सूतं बहूचः शौनको ऽब्रवीत्
 ०१०४००२ शौनक उवाच

०१०४००२१ सूत सूत महाभाग वद नो वदतां वर
 ०१०४००२३ कथां भागवतीं पुण्यां यदाह भगवाञ्छुकः
 ०१०४००३१ कस्मिन् युगे प्रवृत्तेयं स्थाने वा केन हेतुना
 ०१०४००३३ कुतः सञ्चोदितः कृष्णः कृतवान् संहितां मुनिः
 ०१०४००४१ तस्य पुत्रो महायोगी समदृङ् निर्विकल्पकः
 ०१०४००४३ एकान्तमतिरुन्निद्रो गूढो मूढ इवेयते
 ०१०४००५१ दृष्टवानुयान्तम् ऋषिम् आत्मजम् अप्यनग्रं देव्यो हिया परिदधुर्न सुतस्य चित्रम्
 ०१०४००५३ तद्वीक्ष्य पृच्छति मुनौ जगदुस्तवास्ति स्त्रीपुम्भिदा न तु सुतस्य विविक्तदृष्टेः
 ०१०४००६१ कथम् आलक्षितः पौरैः सम्प्राप्तः कुरुजाङ्गलान्
 ०१०४००६३ उन्मत्तमूकजडवद्विचरन् गजसाहये
 ०१०४००७१ कथं वा पाण्डवेयस्य राजर्षेर्मुनिना सह
 ०१०४००७३ संवादः समभूत् तात यत्रैषा सात्वती श्रुतिः
 ०१०४००८१ स गोदोहनमात्रं हि गृहेषु गृहमेधिनाम्
 ०१०४००८३ अवेक्षते महाभागस्तीर्थीकुर्वस्तदाश्रमम्
 ०१०४००९१ अभिमन्युसुतं सूत प्राहुर्भागवतोत्तमम्
 ०१०४००९३ तस्य जन्म महाश्रयं कर्माणि च गृणीहि नः
 ०१०४०१०१ स सम्राट् कस्य वा हेतोः पाण्डूनां मानवर्धनः
 ०१०४०१०३ प्रायोपविष्टो गङ्गायाम् अनादृत्याधिराट्श्रियम्
 ०१०४०१११ नमन्ति यत्पादनिकेतम् आत्मनः शिवाय हानीय धनानि शत्रवः
 ०१०४०११३ कथं स वीरः श्रियम् अङ्ग दुस्त्यजां युवैषतोत्त्रष्टुम् अहो सहासुभिः
 ०१०४०१२१ शिवाय लोकस्य भवाय भूतये य उन्मत्तश्लोकपरायणा जनाः
 ०१०४०१२३ जीवन्ति नात्मार्यम् असौ पराश्रयं मुमोच निर्विद्य कुतः कलेवरम्
 ०१०४०१३१ तत् सर्वं नः समाचक्ष्व पृष्टो यदिह किञ्चन
 ०१०४०१३३ मन्ये त्वां विषये वाचां स्नातम् अन्यत्र छान्दसात्
 ०१०४०१४ सूत उवाच
 ०१०४०१४१ द्वापरे समनुप्राप्ते तृतीये युगपयये
 ०१०४०१४३ जातः पराशराद्योगी वासव्यां कलया हरेः
 ०१०४०१५१ स कदाचित् सरस्वत्या उपस्पृश्य जलं शुचिः
 ०१०४०१५३ विविक्त एक आसीन उदिते रविमण्डले
 ०१०४०१६१ परावरज्ञः स ऋषिः कालेनाव्यक्तरंहसा
 ०१०४०१६३ युगधर्मव्यतिकरं प्राप्तं भुवि युगे युगे
 ०१०४०१७१ भौतिकानां च भावानां शक्तिहासं च तत्कृतम्
 ०१०४०१७३ अश्रद्धधानान् निःसत्त्वान् दुर्मेधान् हसितायुषः
 ०१०४०१८१ दुर्भगांश्च जनान् वीक्ष्य मुनिर्दिव्येन चक्षुषा
 ०१०४०१८३ सर्ववर्णाश्रमाणां यद्ध्यौ हितम् अमोघदृक्
 ०१०४०१९१ चातुर्होत्रं कर्म शुद्धं प्रजानां वीक्ष्य वैदिकम्
 ०१०४०१९३ व्यदधाद्यज्ञसन्तत्यै वेदम् एकं चतुर्विधम्

०१०४०२०१ ऋग्यजुःसामाथर्वार्व्या वेदाश्चत्वार उद्धृताः
 ०१०४०२०३ इतिहासपुराणं च पञ्चमो वेद उच्यते
 ०१०४०२११ तत्रगर्वेदधरः पैलः सामगो जैमिनिः कविः
 ०१०४०२१३ वैशम्पायन एवैको निष्णातो यजुषाम् उत
 ०१०४०२२१ अथर्वाङ्गिरसाम् आसीत् सुमन्तुर्दारुणो मुनिः
 ०१०४०२२३ इतिहासपुराणानां पिता मे रोमहर्षणः
 ०१०४०२३१ त एत ऋषयो वेदं स्वं स्वं व्यस्यन् अनेकधा
 ०१०४०२३३ शिष्यैः प्रशिष्यैस्तच्छिष्यैर्वेदास्ते शाखिनो ऽभवन्
 ०१०४०२४१ त एव वेदा दुर्मेधैर्धार्यन्ते पुरुषैर्यथा
 ०१०४०२४३ एवं चकार भगवान् व्यासः कृपणवत्सलः
 ०१०४०२५१ स्त्रीशूद्रद्विजबन्धूनां त्रयी न श्रुतिगोचरा
 ०१०४०२५३ कर्मश्रेयसि मूढानां श्रेय एवं भवेदिह
 ०१०४०२५५ इति भारतम् आख्यानं कृपया मुनिना कृतम्
 ०१०४०२६१ एवं प्रवृत्तस्य सदा भूतानां श्रेयसि द्विजाः
 ०१०४०२६३ सर्वात्मकेनापि यदा नातुष्यद्दृदयं ततः
 ०१०४०२७१ नातिप्रसीदद्दृदयः सरस्वत्यास्तटे शुचौ
 ०१०४०२७३ वितर्कयन् विविक्तस्थ इदं चोवाच धर्मवित्
 ०१०४०२८१ धृतव्रतेन हि मया छन्दांसि गुरवो ऽग्नयः
 ०१०४०२८३ मानिता निर्व्यलीकेन गृहीतं चानुशासनम्
 ०१०४०२९१ भारतव्यपदेशेन ह्याम्नायार्थश्च प्रदर्शितः
 ०१०४०२९३ दृश्यते यत्र धर्मादि स्त्रीशूद्रादिभिरप्युत
 ०१०४०३०१ तथापि बत मे दैह्यो ह्यात्मा चैवात्मना विभुः
 ०१०४०३०३ असम्पन्न इवाभाति ब्रह्मवर्चस्य सत्तमः
 ०१०४०३११ किं वा भागवता धर्मा न प्रायेण निरूपिताः
 ०१०४०३१३ प्रियाः परमहंसानां त एव ह्यच्युतप्रियाः
 ०१०४०३२१ तस्यैवं खिलम् आत्मानं मन्यमानस्य खिद्यतः
 ०१०४०३२३ कृष्णस्य नारदो ऽभ्यागादाश्रमं प्राग् उदाहृतम्
 ०१०४०३३१ तम् अभिज्ञाय सहसा प्रत्युत्थायागतं मुनिः
 ०१०४०३३३ पूजयाम् आस विधिवन् नारदं सुरपूजितम्
 ०१०५००१ सूत उवाच
 ०१०५००११ अथ तं सुखम् आसीन उपासीनं बृहच्छ्रवाः
 ०१०५००१३ देवर्षिः प्राह विप्रर्षिं वीणापाणिः स्मयन् इव
 ०१०५००२ नारद उवाच
 ०१०५००२१ पाराशर्य महाभाग भवतः कच्चिदात्मना
 ०१०५००२३ परितुष्यति शारीर आत्मा मानस एव वा
 ०१०५००३१ जिज्ञासितं सुसम्पन्नम् अपि ते महदद्भुतम्
 ०१०५००३३ कृतवान् भारतं यस्त्वं सर्वार्थपरिवृंहितम्

०१०५००४१ जिज्ञासितम् अधीतं च ब्रह्म यत् तत् सनातनम्
 ०१०५००४३ तथापि शोचस्यात्मानम् अकृतार्थ इव प्रभो
 ०१०५००५ व्यास उवाच
 ०१०५००५१ अस्त्येव मे सर्वम् इदं त्वयोक्तं तथापि नात्मा परितुष्यते मे
 ०१०५००५३ तन्मूलम् अव्यक्तम् अगाधबोधं पृच्छामहे त्वात्मभवात्मभूतम्
 ०१०५००६१ स वै भवान् वेद समस्तगुह्यम् उपासितो यत् पुरुषः पुराणः
 ०१०५००६३ परावरेण मनसैव विश्वं सृजत्यवत्यत्ति गुणैरसङ्गः
 ०१०५००७१ त्वं पर्यटन्न अर्क इव त्रिलोकीम् अन्तश्चरो वायुरिवात्मसाक्षी
 ०१०५००७३ परावरे ब्रह्मणि धर्मतो व्रतैः स्नातस्य मे न्यूनम् अलं विचक्ष्व
 ०१०५००८ श्रीनारद उवाच
 ०१०५००८१ भवतानुदितप्रायं यशो भगवतो ऽमलम्
 ०१०५००८३ येनैवासौ न तुष्येत मन्ये तद्दर्शनं खिलम्
 ०१०५००९१ यथा धर्मादयश्चार्था मुनिवर्यानुकीर्तिताः
 ०१०५००९३ न तथा वासुदेवस्य महिमा ह्यनुवर्णितः
 ०१०५०१०१ न यद्वचश्चित्रपदं हरेर्यशो जगत्पवित्रं प्रगृणीत कर्हिचित्
 ०१०५०१०३ तद्वासयं तीर्थम् उशन्ति मानसा न यत्र हंसा निरमन्त्युशिक्षयाः
 ०१०५०१११ तद्वाग्विसर्गो जनताघविप्लवो यस्मिन् प्रतिश्लोकम् अबद्धवत्यपि
 ०१०५०११३ नामान्यनन्तस्य यशो ऽङ्कितानि यत् शृण्वन्ति गायन्ति गृणन्ति साधवः
 ०१०५०१२१ नैष्कर्म्यम् अप्यच्युतभाववर्जितं न शोभते ज्ञानम् अलं निरञ्जनम्
 ०१०५०१२३ कुतः पुनः शश्वदभद्रम् ईश्वरे न चार्पितं कर्म यदप्यकारणम्
 ०१०५०१३१ अथो महाभाग भवान् अमोघदृक् शुचिश्रवाः सत्यरतो धृतव्रतः
 ०१०५०१३३ उरुक्रमस्याखिलबन्धमुक्तये समाधिनानुस्मर तद्विचेष्टितम्
 ०१०५०१४१ ततो ऽन्यथा किञ्चन यद्विवक्षतः पृथग् दृशस्तत्कृतरूपनामभिः
 ०१०५०१४३ न कर्हिचित् क्वापि च दुःस्थिता मतिर् लभेत वाताहतनौरिवास्पदम्
 ०१०५०१५१ जुगुप्सितं धर्मकृते ऽनुशासतः स्वभावरक्तस्य महान् व्यतिक्रमः
 ०१०५०१५३ यद्वाक्यतो धर्म इतीतरः स्थितो न मन्यते तस्य निवारणं जनः
 ०१०५०१६१ विचक्षणो ऽस्यार्हति वेदितुं विभोर् अनन्तपारस्य निवृत्तितः सुखम्
 ०१०५०१६३ प्रवर्तमानस्य गुणैरनात्मनस् ततो भवान् दर्शय चेष्टितं विभोः
 ०१०५०१७१ त्यक्त्वा स्वधर्मं चरणाम्बुजं हरेर् भजन्न अपक्वो ऽथ पतेत् ततो यदि
 ०१०५०१७३ यत्र क्व वाभद्रम् अभूदमुष्य किं को वार्थ आप्तो ऽभजतां स्वधर्मतः
 ०१०५०१८१ तस्यैव हेतोः प्रयतेत कोविदो न लभ्यते यद्भ्रमताम् उपर्यधः
 ०१०५०१८३ तल् लभ्यते दुःखवदन्यतः सुखं कालेन सर्वत्र गभीररंहसा
 ०१०५०१९१ न वै जनो जातु कथञ्चनाव्रजेन् मुकुन्दसेव्यन्यवदङ्ग संसृतिम्
 ०१०५०१९३ स्मरन् मुकुन्दाङ्घ्रियुगह्वनं पुनर् विहातुम् इच्छेन् न रसग्रहो जनः
 ०१०५०२०१ इदं हि विश्वं भगवान् इवेतरो यतो जगत्स्थाननिरोधसम्भवाः
 ०१०५०२०३ तद्धि स्वयं वेद भवांस्तथापि ते प्रादेशमात्रं भवतः प्रदर्शितम्
 ०१०५०२११ त्वम् आत्मनात्मानम् अवेह्यमोघदृक् परस्य पुंसः परमात्मनः कलाम्

०१०५०२१३ अजं प्रजातं जगतः शिवाय तन् महानुभावाभ्युदयो ऽधिगण्यताम्
 ०१०५०२२१ इदं हि पुंसस्तपसः श्रुतस्य वा स्विष्टस्य सूक्तस्य च बुद्धिदत्तयोः
 ०१०५०२२३ अविच्युतो ऽर्थः कविभिर्निरूपितो यदुत्तमश्लोकगुणानुवर्णनम्
 ०१०५०२३१ अहं पुरातीतभवे ऽभवं मुने दास्यास्तु कस्याश्चन वेदवादिनाम्
 ०१०५०२३३ निरूपितो बालक एव योगिनां शुश्रूषणे प्रावृषि निर्विविक्षताम्
 ०१०५०२४१ ते मय्यपेताखिलचापले ऽर्भके दान्ते ऽधृतक्रीडनके ऽनुवर्तिनि
 ०१०५०२४३ चक्रुः कृपां यद्यपि तुल्यदर्शनाः शुश्रूषमाणे मुनयो ऽल्पभाषिणि
 ०१०५०२५१ उच्छिष्टलेपान् अनुमोदितो द्विजैः सकृत् स्म भुञ्जे तदपास्तकिल्बिषः
 ०१०५०२५३ एवं प्रवृत्तस्य विशुद्धचेतसस् तद्धर्म एवात्मरुचिः प्रजायते
 ०१०५०२६१ तत्रान्वहं कृष्णकथाः प्रगायताम् अनुग्रहेणाशृणवं मनोहराः
 ०१०५०२६३ ताः श्रद्धया मे ऽनुपदं विशृण्वतः प्रियश्रवस्यङ्ग ममाभवद्रुचिः
 ०१०५०२७१ तस्मिंस्तदा लब्धरुचेर्महामते प्रियश्रवस्यस्खलिता मतिर्मम
 ०१०५०२७३ ययाहम् एतत् सदसत् स्वमायया पश्ये मयि ब्रह्मणि कल्पितं परे
 ०१०५०२८१ इत्थं शरत्प्रावृषिकावृतू हरेर् विशृण्वतो मे ऽनुसवं यशो ऽमलम्
 ०१०५०२८३ सङ्कीर्त्यमानं मुनिभिर्महात्मभिर् भक्तिः प्रवृत्तात्मरजस्तमोपहा
 ०१०५०२९१ तस्यैवं मे ऽनुरक्तस्य प्रश्रितस्य हतैनसः
 ०१०५०२९३ श्रद्धानस्य बालस्य दान्तस्यानुचरस्य च
 ०१०५०३०१ ज्ञानं गुह्यतमं यत् तत् साक्षाद्भगवतोदितम्
 ०१०५०३०३ अन्ववोचन् गमिष्यन्तः कृपया दीनवत्सलाः
 ०१०५०३११ येनैवाहं भगवतो वासुदेवस्य वेधसः
 ०१०५०३१३ मायानुभावम् अविदं येन गच्छन्ति तत्पदम्
 ०१०५०३२१ एतत् संसूचितं ब्रह्मंस्तापत्रयचिकित्सितम्
 ०१०५०३२३ यदीश्वरे भगवति कर्म ब्रह्मणि भावितम्
 ०१०५०३३१ आमयो यश्च भूतानां जायते येन सुव्रत
 ०१०५०३३३ तदेव ह्यामयं द्रव्यं न पुनाति चिकित्सितम्
 ०१०५०३४१ एवं नृणां क्रियायोगाः सर्वे संसृतिहेतवः
 ०१०५०३४३ त एवात्मविनाशाय कल्पन्ते कल्पिताः परे
 ०१०५०३५१ यदत्र क्रियते कर्म भगवत्परितोषणम्
 ०१०५०३५३ ज्ञानं यत् तदधीनं हि भक्तियोगसमन्वितम्
 ०१०५०३६१ कुर्वाणा यत्र कर्माणि भगवच्छिक्षयासकृत्
 ०१०५०३६३ गृणन्ति गुणनामानि कृष्णस्यानुस्मरन्ति च
 ०१०५०३७१ ओं नमो भगवते तुभ्यं वासुदेवाय धीमहि
 ०१०५०३७३ प्रद्युम्नायानिरुद्धाय नमः सङ्कर्षणाय च
 ०१०५०३८१ इति मूर्त्याभिधानेन मन्त्रमूर्तिम् अमूर्तिकम्
 ०१०५०३८३ यजते यज्ञपुरुषं स सम्यग् दर्शनः पुमान्
 ०१०५०३९१ इमं स्वनिगमं ब्रह्मन् अवेत्य मदनुष्ठितम्
 ०१०५०३९३ अदान् मे ज्ञानम् ऐश्वर्यं स्वस्मिन् भावं च केशवः

०१०५०४०१ त्वम् अप्यदभ्रश्रुत विश्रुतं विभोः समाप्यते येन विदां बुभुत्सितम्
 ०१०५०४०३ प्राख्याहि दुःखैर्मुहुर्दितात्मनां सङ्क्लेशनिर्वाणम् उशान्ति नान्यथा
 ०१०६००१ सूत उवाच
 ०१०६००११ एवं निशम्य भगवान् देवर्षेर्जन्म कर्म च
 ०१०६००१३ भूयः पप्रच्छ तं ब्रह्मन् व्यासः सत्यवतीसुतः
 ०१०६००२ व्यास उवाच
 ०१०६००२१ भिक्षुभिर्विप्रवसिते विज्ञानादेष्टृभिस्तव
 ०१०६००२३ वर्तमानो वयस्याद्ये ततः किम् अकरोद्भवान्
 ०१०६००३१ स्वायम्भुव कया वृत्त्या वर्तितं ते परं वयः
 ०१०६००३३ कथं चेदम् उदस्राक्षीः काले प्राप्ते कलेवरम्
 ०१०६००४१ प्राक्कल्पविषयाम् एतां स्मृतिं ते मुनिसत्तम
 ०१०६००४३ न ह्येष व्यवधात् काल एष सर्वनिराकृतिः
 ०१०६००५ नारद उवाच
 ०१०६००५१ भिक्षुभिर्विप्रवसिते विज्ञानादेष्टृभिर्मम
 ०१०६००५३ वर्तमानो वयस्याद्ये तत एतदकारषम्
 ०१०६००६१ एकात्मजा मे जननी योषिन् मूढा च किङ्करी
 ०१०६००६३ मर्यादात्मजे ऽनन्यगतौ चक्रे स्नेहानुबन्धनम्
 ०१०६००७१ सास्वतन्त्रा न कल्पासीद्योगक्षेमं ममेच्छती
 ०१०६००७३ ईशस्य हि वशे लोको योषा दारुमयी यथा
 ०१०६००८१ अहं च तद्ब्रह्मकुले ऊषिवांस्तदुपेक्षया
 ०१०६००८३ दिग्देशकालाव्युत्पन्नो बालकः पञ्चहायनः
 ०१०६००९१ एकदा निर्गतां गेहाद्गुहन्तीं निशि गां पथि
 ०१०६००९३ सर्पो ऽदशत् पदा स्पृष्टः कृपणां कालचोदितः
 ०१०६०१०१ तदा तदहम् ईशस्य भक्तानां शम् अभीप्सतः
 ०१०६०१०३ अनुग्रहं मन्यमानः प्रातिष्ठं दिशम् उत्तराम्
 ०१०६०१११ स्फीताञ् जनपदांस्तत्र पुरग्रामव्रजाकरान्
 ०१०६०११३ खेटखर्वटवाटीश्च वनान्युपवनानि च
 ०१०६०१२१ चित्रधातुविचित्राद्रीन् इभभन्नभुजद्रुमान्
 ०१०६०१२३ जलाशयाञ् छिवजलान् नलिनीः सुरसेविताः
 ०१०६०१३१ चित्रस्वनैः पत्ररथैर्विभ्रमद्भ्रमरश्रियः
 ०१०६०१३३ नलवेणुशरस्तन्व कुशकीचकगह्वरम्
 ०१०६०१४१ एक एवातियातो ऽहम् अद्राक्षं विपिनं महत्
 ०१०६०१४३ घोरं प्रतिभयाकारं व्यालोलूकशिवाजिरम्
 ०१०६०१५१ परिश्रान्तेन्द्रियात्माहं तृट्परीतो बुभुक्षितः
 ०१०६०१५३ स्नात्वा पीत्वा हृदे नद्या उपस्पृष्टो गतश्रमः
 ०१०६०१६१ तस्मिन् निर्मनुजे ऽरण्ये पिप्पलोपस्थ आश्रितः
 ०१०६०१६३ आत्मनात्मानम् आत्मस्थं यथाश्रुतम् अचिन्तयम्

०१०६०१७१ ध्यायतश्चरणाम्भोजं भावनिर्जितचेतसा
 ०१०६०१७३ औत्कण्ठ्याश्रुकलाक्षस्य हृद्यासीन् मे शनैर्हरिः
 ०१०६०१८१ प्रेमातिभरनिर्भिन्न पुलकाङ्गो ऽतिनिर्वृतः
 ०१०६०१८३ आनन्दसम्प्लवे लीनो नापश्यम् उभयं मुने
 ०१०६०१९१ रूपं भगवतो यत् तन् मनःकान्तं शुचापहम्
 ०१०६०१९३ अपश्यन् सहसोत्तस्थे वैक्लव्याद्गुर्मना इव
 ०१०६०२०१ दिदृक्षुस्तदहं भूयः प्रणिधाय मनो हृदि
 ०१०६०२०३ वीक्षमाणो ऽपि नापश्यम् अवितृप्त इवातुरः
 ०१०६०२११ एवं यतन्तं विजने माम् आहागोचरो गिराम्
 ०१०६०२१३ गम्भीरश्लक्ष्णया वाचा शुचः प्रशमयन् इव
 ०१०६०२२१ हन्तास्मिञ् जन्मनि भवान् मा मां द्रष्टुम् इहार्हति
 ०१०६०२२३ अविपक्वकषायाणां दुर्दर्शो ऽहं कुयोगिनाम्
 ०१०६०२३१ सकृद्यदृशितं रूपम् एतत् कामाय ते ऽनघ
 ०१०६०२३३ मत्कामः शनकैः साधु सर्वान् मुञ्चति हृच्छयान्
 ०१०६०२४१ सत्सेवयादीर्घयापि जाता मयि दृढा मतिः
 ०१०६०२४३ हित्वावद्यम् इमं लोकं गन्ता मज्जनताम् असि
 ०१०६०२५१ मतिर्मयि निबद्धेयं न विपद्येत कर्हिचित्
 ०१०६०२५३ प्रजासर्गनिरोधे ऽपि स्मृतिश्च मदनुग्रहात्
 ०१०६०२६१ एतावदुत्तवोपरराम तन् महद् भूतं नभोलिङ्गम् अलिङ्गम् ईश्वरम्
 ०१०६०२६३ अहं च तस्मै महतां महीयसे शीष्णाविनामं विदधे ऽनुकम्पितः
 ०१०६०२७१ नामान्यनन्तस्य हतत्रपः पठन् गुह्यानि भद्राणि कृतानि च स्मरन्
 ०१०६०२७३ गां पर्यटंस्तुष्टमना गतस्पृहः कालं प्रतीक्षन् विमदो विमत्सरः
 ०१०६०२८१ एवं कृष्णमतेर्ब्रह्मन् नासक्तस्यामलात्मनः
 ०१०६०२८३ कालः प्रादुरभूत् काले तडित् सौदामनी यथा
 ०१०६०२९१ प्रयुज्यमाने मयि तां शुद्धां भागवतीं तनुम्
 ०१०६०२९३ आरब्धकर्मनिर्वाणो न्यपतत् पाञ्चभौतिकः
 ०१०६०३०१ कल्पान्त इदम् आदाय शयाने ऽम्भस्युदन्वतः
 ०१०६०३०३ शिशयिषोरनुप्राणं विविशे ऽन्तरहं विभोः
 ०१०६०३११ सहस्रयुगपर्यन्ते उत्थायेदं सिसृक्षतः
 ०१०६०३१३ मरीचिमिश्रा ऋषयः प्राणेभ्यो ऽहं च जज्ञिरे
 ०१०६०३२१ अन्तर्बाहिश्च लोकांस्त्रीन् पर्येभ्यस्कन्दितव्रतः
 ०१०६०३२३ अनुग्रहान् महाविष्णोरविघातगतिः क्वचित्
 ०१०६०३३१ देवदत्ताम् इमां वीणां स्वरब्रह्मविभूषिताम्
 ०१०६०३३३ मूर्च्छयित्वा हरिकथां गायमानश्चराम्यहम्
 ०१०६०३४१ प्रगायतः स्ववीर्याणि तीर्थपादः प्रियश्रवाः
 ०१०६०३४३ आहूत इव मे शीघ्रं दर्शनं याति चेतसि
 ०१०६०३५१ एतद्ध्यातुरचित्तानां मात्रास्पर्शेच्छया मुहुः

०१०६०३५३ भवसिन्धुप्लवो दृष्टो हरिचर्यानुवर्णनम्
 ०१०६०३६१ यमादिभिर्योगपथैः कामलोभहतो मुहुः
 ०१०६०३६३ मुकुन्दसेवया यद्वत् तथात्माद्धा न शाम्यति
 ०१०६०३७१ सर्वं तदिदम् आख्यातं यत् पृष्टो ऽहं त्वयानघ
 ०१०६०३७३ जन्मकर्मरहस्यं मे भवतश्चात्मतोषणम्
 ०१०६०३८ सूत उवाच
 ०१०६०३८१ एवं सम्भाष्य भगवान् नारदो वासवीसुतम्
 ०१०६०३८३ आमन्त्र्य वीणां रणयन् ययौ यादृच्छिको मुनिः
 ०१०६०३९१ अहो देवर्षिर्धन्यो ऽयं यत्कीर्तिं शार्ङ्गधन्वनः
 ०१०६०३९३ गायन् माद्यन् इदं तन्त्र्या रमयत्यातुरं जगत्
 ०१०७००१ शौनक उवाच
 ०१०७००११ निगतिं नारदे सूत भगवान् बादरायणः
 ०१०७००११ श्रुतवांस्तदभिप्रेतं ततः किम् अकरोद्विभुः
 ०१०७००२ सूत उवाच
 ०१०७००२१ ब्रह्मनद्यां सरस्वत्याम् आश्रमः पश्चिमे तटे
 ०१०७००२३ शम्याप्रास इति प्रोक्त ऋषीणां सत्रवर्धनः
 ०१०७००३१ तस्मिन् स्व आश्रमे व्यासो बदरीषण्डमण्डिते
 ०१०७००३३ आसीनो ऽप उपस्पृश्य प्रणिदध्यौ मनः स्वयम्
 ०१०७००४१ भक्तियोगेन मनसि सम्यक् प्रणिहिते ऽमले
 ०१०७००४३ अपश्यत् पुरुषं पूर्णं मायां च तदपाश्रयम्
 ०१०७००५१ यया सम्मोहितो जीव आत्मानं त्रिगुणात्मकम्
 ०१०७००५३ परो ऽपि मनुते ऽनर्थं तत्कृतं चाभिपद्यते
 ०१०७००६१ अनर्थोपशमं साक्षाद्भक्तियोगम् अधोक्षजे
 ०१०७००६३ लोकस्याजानतो विद्वांश्चक्रे सात्वतसंहिताम्
 ०१०७००७१ यस्यां वै श्रूयमाणायां कृष्णे परमपूरुषे
 ०१०७००७३ भक्तिरुत्पद्यते पुंसः शोकमोहभयापहा
 ०१०७००८१ स संहितां भागवतीं कृत्वानुक्रम्य चात्मजम्
 ०१०७००८३ शुकम् अध्यापयाम् आस निवृत्तिनिरतं मुनिः
 ०१०७००९ शौनक उवाच
 ०१०७००९१ स वै निवृत्तिनिरतः सर्वत्रोपेक्षको मुनिः
 ०१०७००९३ कस्य वा बृहतीम् एताम् आत्मारामः समभ्यसत्
 ०१०७०१० सूत उवाच
 ०१०७०१०१ आत्मारामाश्च मुनयो निर्ग्रन्था अप्युरुक्रमे
 ०१०७०१०३ कुर्वन्त्यहैतुकीं भक्तिम् इत्थम्भूतगुणो हरिः
 ०१०७०१११ हरेर्गुणाक्षिप्तमतिर्भगवान् बादरायणिः
 ०१०७०११३ अध्यगान् महदाख्यानं नित्यं विष्णुजनप्रियः
 ०१०७०१२१ परीक्षितो ऽथ राजर्षेर्जन्मकर्माविलापनम्

०१०७०१२३ संस्थां च पाण्डुपुत्राणां वक्ष्ये कृष्णकथोदयम्
 ०१०७०१३१ यदा मृधे कौरवसृञ्जयानां वीरेष्वथो वीरगतिं गतेषु
 ०१०७०१३३ वृकोदराविद्धगदाभिमर्श भद्रोरुदण्डे धृतराष्ट्रपुत्रे
 ०१०७०१४१ भर्तुः प्रियं द्रौणिरिति स्म पश्यन् कृष्णासुतानां स्वपतां शिरांसि
 ०१०७०१४३ उपाहरद्विप्रियम् एव तस्य जुगुप्सितं कर्म विगर्हयन्ति
 ०१०७०१५१ माता शिशूनां निधनं सुतानां निशम्य घोरं परितप्यमाना
 ०१०७०१५३ तदारुदद्वाष्पकलाकुलाक्षी तां सान्त्वयन् आह किरीटमाली
 ०१०७०१६१ तदा शुचस्ते प्रमृजामि भद्रे यद्ब्रह्मबन्धोः शिर आततायिनः
 ०१०७०१६३ गाण्डीवमुक्तैर्विशिखैरुपाहरे त्वाक्रम्य यत् स्नास्यसि दग्धपुत्रा
 ०१०७०१७१ इति प्रियां वल्गुविचित्रजल्पैः स सान्त्वयित्वाच्युतमित्रसूतः
 ०१०७०१७३ अन्वाद्ववर्हशित उग्रधन्वा कपिध्वजो गुरुपुत्रं रथेन
 ०१०७०१८१ तम् आपतन्तं स विलक्ष्य दूरात् कुमारहोद्विग्नमना रथेन
 ०१०७०१८३ पराद्रवत् प्राणपरीप्सुरुर्व्यां यावद्गमं रुद्रभयाद्यथा कः
 ०१०७०१९१ यदाशरणम् आत्मानम् ऐक्षत श्रान्तवाजिनम्
 ०१०७०१९३ अस्त्रं ब्रह्मशिरो मेने आत्मत्राणं द्विजात्मजः
 ०१०७०२०१ अथोपस्पृश्य सलिलं सन्दधे तत् समाहितः
 ०१०७०२०३ अजानन् अपि संहारं प्राणकृच्छ्रं उपस्थिते
 ०१०७०२११ ततः प्रादुष्कृतं तेजः प्रचण्डं सर्वतो दिशम्
 ०१०७०२१३ प्राणापदम् अभिप्रेक्ष्य विष्णुं जिष्णुरुवाच ह
 ०१०७०२२ अर्जुन उवाच
 ०१०७०२२१ कृष्ण कृष्ण महाबाहो भक्तानाम् अभयङ्कर
 ०१०७०२२३ त्वम् एको दह्यमानानाम् अपवर्गो ऽसि संसृतेः
 ०१०७०२३१ त्वम् आद्यः पुरुषः साक्षादीश्वरः प्रकृतेः परः
 ०१०७०२३३ मायां व्युदस्य चिच्छत्तया कैवल्ये स्थित आत्मनि
 ०१०७०२४१ स एव जीवलोकस्य मायामोहितचेतसः
 ०१०७०२४३ विधत्से स्वेन वीर्येण श्रेयो धर्मादिलक्षणम्
 ०१०७०२५१ तथायं चावतारस्ते भुवो भारजिहीर्षया
 ०१०७०२५३ स्वानां चानन्यभावानाम् अनुध्यानाय चासकृत्
 ०१०७०२६१ किम् इदं स्वित् कुतो वेति देवदेव न वेद्म्यहम्
 ०१०७०२६३ सर्वतो मुखम् आयाति तेजः परमदारुणम्
 ०१०७०२७ श्रीभगवान् उवाच
 ०१०७०२७१ वेत्थेदं द्रोणपुत्रस्य ब्राह्मम् अस्त्रं प्रदर्शितम्
 ०१०७०२७३ नैवासौ वेद संहारं प्राणबाध उपस्थिते
 ०१०७०२८१ न ह्यस्यान्यतमं किञ्चिदस्त्रं प्रत्यवकर्शनम्
 ०१०७०२८३ जह्यस्त्रतेज उन्नद्धम् अस्त्रज्ञो ह्यस्त्रतेजसा
 ०१०७०२९ सूत उवाच
 ०१०७०२९१ श्रुत्वा भगवता प्रोक्तं फाल्गुनः परवीरहा

०१०७०२९३ स्पृष्ट्वापस्तं परिक्रम्य ब्राह्मं ब्राह्मास्त्रं सन्दधे
 ०१०७०३०१ संहत्यान्योन्यम् उभयोस्तेजसी शरसंवृते
 ०१०७०३०३ आवृत्य रोदसी खं च ववृधाते ऽर्कवह्निवत्
 ०१०७०३११ दृष्ट्वास्त्रतेजस्तु तयोस्त्रील् लोकान् प्रदहन् महत्
 ०१०७०३१३ दह्यमानाः प्रजाः सर्वाः सांवर्तकम् अमंसत
 ०१०७०३२१ प्रजोपद्रवम् आलक्ष्य लोकव्यतिकरं च तम्
 ०१०७०३२३ मतं च वासुदेवस्य सञ्जहारार्जुनो द्वयम्
 ०१०७०३३१ तत आसाद्य तरसा दारुणं गौतमीसुतम्
 ०१०७०३३३ बबन्धामर्षताम्राक्षः पशुं रशनया यथा
 ०१०७०३४१ शिबिराय निनीषन्तं रज्ज्वा बद्ध्वा रिपुं बलात्
 ०१०७०३४३ प्राहार्जुनं प्रकुपितो भगवान् अम्बुजेक्षणः
 ०१०७०३५१ मैत्रं पार्थार्हसि त्रातुं ब्रह्मबन्धुम् इमं जहि
 ०१०७०३५३ यो ऽसावनागसः सुप्तान् अवधीन् निशि बालकान्
 ०१०७०३६१ मत्तं प्रमत्तम् उन्मत्तं सुप्तं बालं स्त्रियं जडम्
 ०१०७०३६३ प्रपन्नं विरथं भीतं न रिपुं हन्ति धर्मावित्
 ०१०७०३७१ स्वप्राणान् यः परप्राणैः प्रपुष्णात्यघृणः खलः
 ०१०७०३७३ तद्वधस्तस्य हि श्रेयो यद्दोषाद्यात्यघः पुमान्
 ०१०७०३८१ प्रतिश्रुतं च भवता पाञ्चाल्यै शृण्वतो मम
 ०१०७०३८३ आहरिष्ये शिरस्तस्य यस्ते मानिनि पुत्रहा
 ०१०७०३९१ तदसौ वध्यतां पाप आतताय्यात्मबन्धुहा
 ०१०७०३९३ भर्तुश्च विप्रियं वीर कृतवान् कुलपांसनः
 ०१०७०४० सूत उवाच
 ०१०७०४०१ एवं परीक्षता धर्म पार्थः कृष्णेन चोदितः
 ०१०७०४०३ नैच्छद्धन्तुं गुरुसुतं यद्यप्यात्महनं महान्
 ०१०७०४११ अथोपेत्य स्वशिविरं गोविन्दप्रियसारथिः
 ०१०७०४१३ न्यवेदयत् तं प्रियायै शोचन्त्या आत्मजान् हतान्
 ०१०७०४२१ तथाहत् पशुवत् पाशबद्धम् अवाङ्मुखं कर्मजुगुप्सितेन
 ०१०७०४२३ निरीक्ष्य कृष्णापकृतं गुरोः सुतं वामस्वभावा कृपया ननाम च
 ०१०७०४३१ उवाच चासहन्त्यस्य बन्धनानयनं सती
 ०१०७०४३३ मुच्यतां मुच्यताम् एष ब्राह्मणो नितरां गुरुः
 ०१०७०४४१ सरहस्यो धनुर्वेदः सविसर्गोपसंयमः
 ०१०७०४४३ अस्त्रग्रामश्च भवता शिक्षितो यदनुग्रहात्
 ०१०७०४५१ स एष भगवान् द्रोणः प्रजारूपेण वर्तते
 ०१०७०४५३ तस्यात्मनो ऽर्धं पत्न्यास्ते नान्वगाद्वीरसूः कृपी
 ०१०७०४६१ तद्धर्मज्ञ महाभाग भवद्विर्गौरवं कुलम्
 ०१०७०४६३ वृजिनं नार्हति प्राप्तुं पूज्यं वन्द्यम् अभीक्षणशः
 ०१०७०४७१ मा रोदीदस्य जननी गौतमी पतिदेवता

०१०७०४७३ यथाहं मृतवत्सार्ता रोदिम्यश्रुमुखी मुहुः
 ०१०७०४८१ यैः कोपितं ब्रह्मकुलं राजन्यैरजितात्मभिः
 ०१०७०४८३ तत् कुलं प्रदहत्याशु सानुबन्धं शुचार्पितम्
 ०१०७०४९ सूत उवाच
 ०१०७०४९१ धर्म्यं न्याय्यं सकरुणं निर्व्यलीकं समं महत्
 ०१०७०४९३ राजा धर्मसुतो राज्ञ्याःप्रत्यनन्दद्वचो द्विजाः
 ०१०७०५०१ नकुलः सहदेवश्च युयुधानो धनञ्जयः
 ०१०७०५०३ भगवान् देवकीपुत्रो ये चान्ये याश्च योषितः
 ०१०७०५११ तत्राहामर्षितो भीमस्तस्य श्रेयान् वधः स्मृतः
 ०१०७०५१३ न भर्तुर्नात्मनश्चार्थे यो ऽहन् सुप्तान् शिशून् वृथा
 ०१०७०५२१ निशम्य भीमगदितं द्रौपद्याश्च चतुर्भुजः
 ०१०७०५२३ आलोक्य वदनं सख्युरिदम् आह हसन्न इव
 ०१०७०५३ श्रीभगवान् उवाच
 ०१०७०५३१ ब्रह्मबन्धुर्न हन्तव्य आततायी वधार्षणः
 ०१०७०५३३ मयैवोभयम् आम्नातं परिपाह्यनुशासनम्
 ०१०७०५४१ कुरु प्रतिश्रुतं सत्यं यत् तत् सान्त्वयता प्रियाम्
 ०१०७०५४३ प्रियं च भीमसेनस्य पाञ्चाल्या मह्यम् एव च
 ०१०७०५५ सूत उवाच
 ०१०७०५५१ अर्जुनः सहसाज्ञाय हरेर्हार्दम् अथासिना
 ०१०७०५५३ मणिं जहार मूर्धन्यं द्विजस्य सहमूर्धजम्
 ०१०७०५६१ विमुच्य रशनाबद्धं बालहत्याहतप्रभम्
 ०१०७०५६३ तेजसा मणिना हीनं शिबिरान् निरयापयत्
 ०१०७०५७१ वपनं द्रविणादानं स्थानान् निर्यापणं तथा
 ०१०७०५७३ एष हि ब्रह्मबन्धूनां वधो नान्यो ऽस्ति दैहिकः
 ०१०७०५८१ पुत्रशोकातुराः सर्वे पाण्डवाः सह कृष्णया
 ०१०७०५८३ स्वानां मृतानां यत् कृत्यं चक्रुर्निर्हरणादिकम्
 ०१०८००१ सूत उवाच
 ०१०८००११ अथ ते सम्परेतानां स्वानाम् उदकम् इच्छताम्
 ०१०८००१३ दातुं सकृष्णा गङ्गायां पुरस्कृत्य ययुः स्त्रियः
 ०१०८००२१ ते निनीयोदकं सर्वे विलप्य च भृशं पुनः
 ०१०८००२३ आप्लुता हरिपादाब्जरजःपूतसरिज्जले
 ०१०८००३१ तत्रासीनं कुरुपतिं धृतराष्ट्रं सहानुजम्
 ०१०८००३३ गान्धारीं पुत्रशोकार्तां पृथां कृष्णां च माधवः
 ०१०८००४१ सान्त्वयाम् आस मुनिभिर्हतबन्धूञ् शुचार्पितान्
 ०१०८००४३ भूतेषु कालस्य गतिं दर्शयन् न प्रतिक्रियाम्
 ०१०८००५१ साधयित्वाजातशत्रोः स्वं राज्यं कितवैर्हतम्
 ०१०८००५३ घातयित्वासतो राज्ञः कचस्पर्शक्षतायुषः

०१०८००६१ याजयित्वाश्वमेधैस्तं त्रिभिरुत्तमकल्पकैः
 ०१०८००६३ तद्यशः पावनं दिक्षु शतमन्योरिवातनोत्
 ०१०८००७१ आमन्त्र्य पाण्डुपुत्रांश्च शैनेयोद्धवसंयुतः
 ०१०८००७३ द्वैपायनादिभिर्विप्रैः पूजितैः प्रतिपूजितः
 ०१०८००८१ गन्तुं कृतमतिर्ब्रह्मन् द्वारकां रथम् आस्थितः
 ०१०८००८३ उपलेभे ऽभिधावन्तीम् उत्तरां भयविह्वलाम्
 ०१०८००९ उत्तरोवाच
 ०१०८००९१ पाहि पाहि महायोगिन् देवदेव जगत्पते
 ०१०८००९३ नान्यं त्वदभयं पश्ये यत्र मृत्युः परस्परम्
 ०१०८०१०१ अभिद्रवति माम् ईश शरस्तप्तायसो विभो
 ०१०८०१०३ कामं दहतु मां नाथ मा मे गर्भो निपात्यताम्
 ०१०८०११ सूत उवाच
 ०१०८०१११ उपधार्य वचस्तस्या भगवान् भक्तवत्सलः
 ०१०८०११३ अपाण्डवम् इदं कर्तुं द्रौणेरस्त्रम् अबुध्यत
 ०१०८०१२१ तर्ह्येवाथ मुनिश्रेष्ठ पाण्डवाः पञ्च सायकान्
 ०१०८०१२३ आत्मनो ऽभिमुखान् दीप्तान् आलक्ष्यास्त्राण्युपाददुः
 ०१०८०१३१ व्यसनं वीक्ष्य तत् तेषाम् अनन्यविषयात्मनाम्
 ०१०८०१३३ सुदशनिन स्वास्त्रेण स्वानां रक्षां व्यधाद्विभुः
 ०१०८०१४१ अन्तःस्थः सर्वभूतानाम् आत्मा योगेश्वरो हरिः
 ०१०८०१४३ स्वमाययावृणोद्गर्भं वैराट्याः कुरुतन्तवे
 ०१०८०१५१ यद्यप्यस्त्रं ब्रह्मशिरस्त्वमोघं चाप्रतिक्रियम्
 ०१०८०१५३ वैष्णवं तेज आसाद्य समशाम्यद्भृगूद्ब्रह्म
 ०१०८०१६१ मा मंस्था ह्येतदाश्चर्यं सर्वाश्चर्यमये ऽच्युते
 ०१०८०१६३ य इदं मायया देव्या सृजत्यवति हन्त्यजः
 ०१०८०१७१ ब्रह्मतेजोविनिर्मुक्तैरात्मजैः सह कृष्णया
 ०१०८०१७३ प्रयाणाभिमुखं कृष्णम् इदम् आह पृथा सती
 ०१०८०१८ कुन्त्युवाच
 ०१०८०१८१ नमस्ये पुरुषं त्वाद्यम् ईश्वरं प्रकृतेः परम्
 ०१०८०१८३ अलक्ष्यं सर्वभूतानाम् अन्तर्बहिरवस्थितम्
 ०१०८०१९१ मायाजवनिकाच्छन्नम् अज्ञाधोक्षजम् अव्ययम्
 ०१०८०१९३ न लक्ष्यसे मूढदृशा नटो नाट्यधरो यथा
 ०१०८०२०१ तथा परमहंसानां मुनीनाम् अमलात्मनाम्
 ०१०८०२०३ भक्तियोगविधानार्थं कथं पश्येम हि स्त्रियः
 ०१०८०२११ कृष्णाय वासुदेवाय देवकीनन्दनाय च
 ०१०८०२१३ नन्दगोपकुमाराय गोविन्दाय नमो नमः
 ०१०८०२२१ नमः पङ्कजनाभाय नमः पङ्कजमालिने
 ०१०८०२२३ नमः पङ्कजनेत्राय नमस्ते पङ्कजाङ्घ्रये

०१०८०२३१ यथा हृषीकेश खलेन देवकी कंसेन रुद्रातिचिरं शुचार्पिता
 ०१०८०२३३ विमोचिताहं च सहात्मजा विभो त्वयैव नाथेन मुहुर्विपद्गणात्
 ०१०८०२४१ विषान् महाग्नेः पुरुषाददर्शनाद् असत्सभाया वनवासकृच्छृतः
 ०१०८०२४३ मृधे मृधे ऽनेकमहारथास्त्रतो द्रौण्यस्त्रतश्चास्म हरे ऽभिरक्षिताः
 ०१०८०२५१ विपदः सन्तु ताः शश्वत् तत्र तत्र जगद्गुरो
 ०१०८०२५३ भवतो दर्शनं यत् स्यादपुनर्भवदर्शनम्
 ०१०८०२६१ जन्मैश्वर्यश्रुतश्रीभिरेधमानमदः पुमान्
 ०१०८०२६३ नैवार्हत्यभिधातुं वै त्वाम् अकिञ्चनगोचरम्
 ०१०८०२७१ नमो ऽकिञ्चनवित्ताय निवृत्तगुणवृत्तये
 ०१०८०२७३ आत्मारामाय शान्ताय कैवल्यपतये नमः
 ०१०८०२८१ मन्ये त्वां कालम् ईशानम् अनादिनिधनं विभुम्
 ०१०८०२८३ समं चरन्तं सर्वत्र भूतानां यन् मिथः कलिः
 ०१०८०२९१ न वेद कश्चिद्भगवंश्चिकीर्षितं तवेहमानस्य नृणां विडम्बनम्
 ०१०८०२९३ न यस्य कश्चिद्दयितो ऽस्ति कर्हिचिद् द्वेष्यश्च यस्मिन् विषमा मतिर्नृणाम्
 ०१०८०३०१ जन्म कर्म च विश्वात्मन् अजस्याकर्तुरात्मनः
 ०१०८०३०३ तिर्यङ्नृषिषु यादःसु तदत्यन्तविडम्बनम्
 ०१०८०३११ गोप्याददे त्वयि कृतागसि दाम तावद् या ते दशाश्रुकलिलाञ्जनसम्भ्रमाक्षम्
 ०१०८०३१३ वक्त्रं निनीय भयभावनया स्थितस्य सा मां विमोहयति भीरपि यद्विभेति
 ०१०८०३२१ केचिदाहुरजं जातं पुण्यश्लोकस्य कीर्तये
 ०१०८०३२३ यदोः प्रियस्यान्ववाये मलयस्येव चन्दनम्
 ०१०८०३३१ अपरे वसुदेवस्य देवक्यां याचितो ऽभ्यगात्
 ०१०८०३३३ अजस्त्वम् अस्य क्षेमाय वधाय च सुरद्विषाम्
 ०१०८०३४१ भारवतारणायान्ये भुवो नाव इवोदधौ
 ०१०८०३४३ सीदन्त्या भूरिभारेण जातो ह्यात्मभुवार्थितः
 ०१०८०३५१ भवे ऽस्मिन् क्लिश्यमानानाम् अविद्याकामकर्मभिः
 ०१०८०३५३ श्रवणस्मरणार्हाणि करिष्यन् इति केचन
 ०१०८०३६१ शृण्वन्ति गायन्ति गुणन्त्यभीक्ष्णशः स्मरन्ति नन्दन्ति तवेहितं जनाः
 ०१०८०३६३ त एव पश्यन्त्यचिरेण तावकं भवप्रवाहोपरमं पदाम्बुजम्
 ०१०८०३७१ अप्यद्य नस्त्वं स्वकृतेहित प्रभो जिहाससि स्वित् सुहृदो ऽनुजीविनः
 ०१०८०३७३ येषां न चान्यद्भवतः पदाम्बुजात् परायणं राजसु योजितांहसाम्
 ०१०८०३८१ के वयं नामरूपाभ्यां यदुभिः सह पाण्डवाः
 ०१०८०३८३ भवतो ऽदर्शनं यर्हि हृषीकाणाम् इवेशितुः
 ०१०८०३९१ नेयं शोभिष्यते तत्र यथेदानीं गदाधर
 ०१०८०३९३ त्वत्पदैरङ्किता भाति स्वलक्षणविलक्षितैः
 ०१०८०४०१ इमे जनपदाः स्वृद्धाः सुपक्वौषधिवीरुधः
 ०१०८०४०३ वनाद्रिनद्युदन्वन्तो ह्येधन्ते तव वीक्षितैः
 ०१०८०४११ अथ विश्वेश विश्वात्मन् विश्वमूर्ते स्वकेषु मे

०१०८०४१३ स्नेहपाशम् इमं छिन्धि दृढं पाण्डुषु वृष्णिषु
 ०१०८०४२१ त्वयि मे ऽनन्यविषया मतिर्मधुपते ऽसकृत्
 ०१०८०४२३ रतिम् उद्वहतादद्वा गङ्गैवौघम् उदन्वति
 ०१०८०४३१ श्रीकृष्ण कृष्णसरख वृष्णयुषभावनिधुग् राजन्यवंशदहनानपवर्गवीर्य
 ०१०८०४३३ गोविन्द गोद्विजसुरार्तिहरावतार योगेश्वराखिलगुरो भगवन् नमस्ते
 ०१०८०४४ सूत उवाच
 ०१०८०४४१ पृथयेत्थं कल्पदैः परिणूताखिलोदयः
 ०१०८०४४३ मन्दं जहास वैकुण्ठो मोहयन्न इव मायया
 ०१०८०४५१ तां बाढम् इत्युपामन्त्र्य प्रविश्य गजसाहयम्
 ०१०८०४५३ स्त्रियश्च स्वपुरं यास्यन् प्रेम्णा राज्ञा निवारितः
 ०१०८०४६१ व्यासाद्यैरीश्वरेहाज्ञैः कृष्णेनाद्भुतकर्मणा
 ०१०८०४६३ प्रबोधितो ऽपीतिहासैर्नाबुध्यत शुचार्पितः
 ०१०८०४७१ आह राजा धर्मसुतश्चिन्तयन् सुहृदां वधम्
 ०१०८०४७३ प्राकृतेनात्मना विप्राः स्नेहमोहवशं गतः
 ०१०८०४८१ अहो मे पश्यताज्ञानं हृदि रूढं दुरात्मनः
 ०१०८०४८३ पारक्यस्यैव देहस्य बहूयो मे ऽक्षौहिणीर्हताः
 ०१०८०४९१ बालद्विजसुहृन्मित्र पितृभ्रातृगुरुद्रुहः
 ०१०८०४९३ न मे स्यान् निरयान् मोक्षो ह्यपि वर्षायुतायुतैः
 ०१०८०५०१ नैनो राज्ञः प्रजाभर्तुर्धर्मयुद्धे वधो द्विषाम्
 ०१०८०५०३ इति मे न तु बोधाय कल्पते शासनं वचः
 ०१०८०५११ स्त्रीणां मद्धतबन्धूनां द्रोहो यो ऽसाविहोत्थितः
 ०१०८०५१३ कर्माभिर्गृहमेधीयैर्नाहं कल्पो व्यपोहितुम्
 ०१०८०५२१ यथा पङ्केन पङ्काम्भः सुरया वा सुराकृतम्
 ०१०८०५२३ भूतहत्यां तथैवैकां न यज्ञैर्मार्ष्टुम् अर्हति
 ०१०९००१ सूत उवाच
 ०१०९००११ इति भीतः प्रजाद्रोहात् सर्वधर्मविवित्सया
 ०१०९००१३ ततो विनशनं प्रागाद्यत्र देवव्रतो ऽपतत्
 ०१०९००२१ तदा ते भ्रातरः सर्वे सदश्वैः स्वर्णभूषितैः
 ०१०९००२३ अन्वगच्छन् रथैर्विप्रा व्यासधौम्यादयस्तथा
 ०१०९००३१ भगवान् अपि विप्रर्षे रथेन सधनञ्जयः
 ०१०९००३३ स तैर्व्यरोचत नृपः कुवेर इव गुह्यकैः
 ०१०९००४१ दृष्ट्वा निपतितं भूमौ दिवश्च्युतम् इवामरम्
 ०१०९००४३ प्रणेमुः पाण्डवा भीष्मं सानुगाः सह चक्रिणा
 ०१०९००५१ तत्र ब्रह्मर्षयः सर्वे देवर्षयश्च सत्तम
 ०१०९००५३ राजर्षयश्च तत्रासन् द्रष्टुं भरतपुङ्गवम्
 ०१०९००६१ पर्वतो नारदो धौम्यो भगवान् बादरायणः
 ०१०९००६३ बृहदश्वो भरद्वाजः सशिष्यो रेणुकासुतः

०१०९००७१ वसिष्ठ इन्द्रप्रमदस्त्रितो गृत्समदो ऽसितः
 ०१०९००७३ कक्षीवान् गौतमो ऽत्रिश्च कौशिको ऽथ सुदर्शनः
 ०१०९००८१ अन्ये च मुनयो ब्रह्मन् ब्रह्मरातादयो ऽमलाः
 ०१०९००८३ शिष्यैरुपेता आजग्मुः कश्यपाङ्गिरसादयः
 ०१०९००९१ तान् समेतान् महाभागान् उपलभ्य वसूत्तमः
 ०१०९००९३ पूजयाम् आस धर्मज्ञो देशकालविभागवित्
 ०१०९०१०१ कृष्णं च तत्प्रभावज्ञ आसीनं जगदीश्वरम्
 ०१०९०१०३ हृदिस्थं पूजयाम् आस माययोपात्तविग्रहम्
 ०१०९०१११ पाण्डुपुत्रान् उपासीनान् प्रश्रयप्रेमसङ्गतान्
 ०१०९०११३ अभ्याचष्टानुरागाश्रैरन्धीभूतेन चक्षुषा
 ०१०९०१२१ अहो कष्टम् अहो ऽन्याय्यं यद्यूयं धर्मनन्दनाः
 ०१०९०१२३ जीवितुं नार्हथ क्लिष्टं विप्रधर्माच्युताश्रयाः
 ०१०९०१३१ संस्थिते ऽतिरथे पाण्डौ पृथा बालप्रजा वधूः
 ०१०९०१३३ युष्मत्कृते बहून् क्लेशान् प्राप्ता लोकवती मुहुः
 ०१०९०१४१ सर्वं कालकृतं मन्ये भवतां च यदप्रियम्
 ०१०९०१४३ सपालो यद्वशे लोको वायोरिव घनावलिः
 ०१०९०१५१ यत्र धर्मसुतो राजा गदापाणिर्वृकोदरः
 ०१०९०१५३ कृष्णो ऽस्त्री गाण्डिवं चापं सुहृत् कृष्णस्ततो विपत्
 ०१०९०१६१ न ह्यस्य कर्हिचिद्राजन् पुमान् वेद विधित्सितम्
 ०१०९०१६३ यद्विजिज्ञासया युक्ता मुह्यन्ति कवयो ऽपि हि
 ०१०९०१७१ तस्मादिदं दैवतन्त्रं व्यवस्य भरतर्षभ
 ०१०९०१७३ तस्यानुविहितो ऽनाथा नाथ पाहि प्रजाः प्रभो
 ०१०९०१८१ एष वै भगवान् साक्षादाद्यो नारायणः पुमान्
 ०१०९०१८३ मोहयन् मायया लोकं गूढश्चरति वृष्णिषु
 ०१०९०१९१ अस्यानुभावं भगवान् वेद गुह्यतमं शिवः
 ०१०९०१९३ देवर्षिर्नारदः साक्षाद्भगवान् कपिलो नृप
 ०१०९०२०१ यं मन्यसे मातुलेयं प्रियं मित्रं सुहृत्तमम्
 ०१०९०२०३ अकरोः सचिवं दूतं सौहृदादथ सारथिम्
 ०१०९०२११ सर्वात्मनः समदृशो ह्यद्वयस्यानहङ्कृतेः
 ०१०९०२१३ तत्कृतं मतिवैषम्यं निरवद्यस्य न क्वचित्
 ०१०९०२२१ तथाप्येकान्तभक्तेषु पश्य भूपानुकम्पितम्
 ०१०९०२२३ यन् मे ऽसूस्त्यजतः साक्षात् कृष्णो दर्शनम् आगतः
 ०१०९०२३१ भक्त्यावेश्य मनो यस्मिन् वाचा यन्नाम कीर्तयन्
 ०१०९०२३३ त्यजन् कलेवरं योगी मुच्यते कामकर्माभिः
 ०१०९०२४१ स देवदेवो भगवान् प्रतीक्षतां कलेवरं यावदिदं हिनोम्यहम्
 ०१०९०२४३ प्रसन्नहासारुणलोचनोल्लसन् मुखाम्बुजो ध्यानपथश्चतुर्भुजः
 ०१०९०२५ सूत उवाच

०१०९०२५१ युधिष्ठिरस्तदाकर्ण्य शयानं शरपञ्जरे
 ०१०९०२५३ अपृच्छद्विविधान् धर्मान् ऋषीणां चानुशृण्वताम्
 ०१०९०२६१ पुरुषस्वभावविहितान् यथावर्णं यथाश्रमम्
 ०१०९०२६३ वैराग्यरागोपाधिभ्याम् आम्लातोभयलक्षणान्
 ०१०९०२७१ दानधर्मान् राजधर्मान् मोक्षधर्मान् विभागशः
 ०१०९०२७३ स्त्रीधर्मान् भगवद्धर्मान् समासव्यासयोगतः
 ०१०९०२८१ धर्मार्थकाममोक्षांश्च सहोपायान् यथा मुने
 ०१०९०२८३ नानारख्यानेतिहासेषु वर्णयाम् आस तत्त्ववित्
 ०१०९०२९१ धर्मं प्रवदतस्तस्य स कालः प्रत्युपस्थितः
 ०१०९०२९३ यो योगिनश्छन्दमृत्योर्वाञ्छितस्तूत्तरायणः
 ०१०९०३०१ तदोपसंहृत्य गिरः सहस्रणीर् विमुक्तसङ्गं मन आदिपूरुषे
 ०१०९०३०३ कृष्णे लसत्पीतपटे चतुर्भुजे पुरः स्थिते ऽमीलितदृग् व्यधारयत्
 ०१०९०३११ विशुद्धया धारणया हताशुभस् तदीक्ष्यैवाशु गतायुधश्रमः
 ०१०९०३१३ निवृत्तसर्वेन्द्रियवृत्तिविभ्रमस् तुष्टाव जन्यं विसृजन् जनार्दनम्
 ०१०९०३२ श्रीभीष्म उवाच
 ०१०९०३२१ इति मतिरुपकल्पिता वितृष्णा भगवति सात्वतपुङ्गवे विभूम्नि
 ०१०९०३२३ स्वसुखम् उपगते क्वचिद्विहर्तुं प्रकृतिम् उपेयुषि यद्भवप्रवाहः
 ०१०९०३३१ त्रिभुवनकमनं तमालवर्णं रविकरगौरवराम्बरं दधाने
 ०१०९०३३३ वपुरलककुलावृताननाब्जं विजयसखे रतिरस्तु मे ऽनवद्या
 ०१०९०३४१ युधि तुरगरजोविधूम्रविष्वक् कचलुलितश्रमवार्यलङ्कृतास्ये
 ०१०९०३४३ मम निशितशरैर्विभिद्यमान त्वचि विलसत्कवचे ऽस्तु कृष्ण आत्मा
 ०१०९०३५१ सपदि सखिवचो निशम्य मध्ये निजपरयोर्बलयो रथं निवेश्य
 ०१०९०३५३ स्थितवति परसैनिकायुरक्षणा हतवति पार्थसखे रतिर्ममास्तु
 ०१०९०३६१ व्यवहितपृतनामुखं निरीक्ष्य स्वजनवधाद्विमुखस्य दोषबुद्ध्या
 ०१०९०३६३ कुमतिम् अहरदात्मविद्यया यश् चरणरतिः परमस्य तस्य मे ऽस्तु
 ०१०९०३७१ स्वनिगमम् अपहाय मत्प्रतिज्ञाम् ऋतम् अधिकर्तुम् अवप्लुतो रथस्थः
 ०१०९०३७३ धृतरथचरणो ऽभ्ययाच् चलद्गुर हरिरिव हन्तुम् इभं गतोत्तरीयः
 ०१०९०३८१ शितविशिखहतो विशीर्णदंशः क्षतजपरिप्लुत आततायिनो मे
 ०१०९०३८३ प्रसभम् अभिससार मद्द्विधार्थं स भवतु मे भगवान् गतिर्मुकुन्दः
 ०१०९०३९१ विजयरथकुटुम्ब आत्ततोत्रे धृतहयरश्मिनि तच्छ्रियेक्षणीये
 ०१०९०३९३ भगवति रतिरस्तु मे मुमूर्षोर् यम् इह निरीक्ष्य हता गताः स्वरूपम्
 ०१०९०४०१ ललितगतिविलासवल्गुहास प्रणयनिरीक्षणकल्पितोरुमानाः
 ०१०९०४०३ कृतमनुकृतवत्य उन्मदान्धाः प्रकृतिम् अगन् किल यस्य गोपवध्वः
 ०१०९०४११ मुनिगणनृपवर्यसङ्कुले ऽन्तः सदसि युधिष्ठिरराजसूय एषाम्
 ०१०९०४१३ अर्हणम् उपपेद ईक्षणीयो मम दृशिगोचर एष आविरात्मा
 ०१०९०४२१ तम् इमम् अहम् अजं शरीरभाजां हृदि हृदि धिष्ठितम् आत्मकल्पितानाम्
 ०१०९०४२३ प्रतिदृशम् इव नैकधार्कम् एकं समाधिगतो ऽस्मि विधूतभेदमोहः

०१०९०४३ सूत उवाच
 ०१०९०४३१ कृष्ण एवं भगवति मनोवाग्दृष्टिवृत्तिभिः
 ०१०९०४३३ आत्मन्यात्मानम् आवेश्य सो ऽन्तःश्वास उपारमत्
 ०१०९०४४१ सम्पद्यमानम् आज्ञाय भीष्मं ब्रह्मणि निष्कले
 ०१०९०४४३ सर्वे बभूवुस्ते तूष्णीं वयांसीव दिनात्यये
 ०१०९०४५१ तत्र दुन्दुभयो नेदुर्देवमानववादिताः
 ०१०९०४५३ शशंसुः साधवो राज्ञां खात् पेतुः पुष्पवृष्टयः
 ०१०९०४६१ तस्य निर्हरणादीनि सम्परेतस्य भार्गव
 ०१०९०४६३ युधिष्ठिरः कारयित्वा मुहूर्तं दुःखितो ऽभवत्
 ०१०९०४७१ तुष्टुवुर्मुनयो हृष्टाः कृष्णं तद्गुह्यनामभिः
 ०१०९०४७३ ततस्ते कृष्णहृदयाः स्वाश्रमान् प्रययुः पुनः
 ०१०९०४८१ ततो युधिष्ठिरो गत्वा सहकृष्णो गजाह्वयम्
 ०१०९०४८३ पितरं सान्त्वयाम् आस गान्धारीं च तपस्विनीम्
 ०१०९०४९१ पित्रा चानुमतो राजा वासुदेवानुमोदितः
 ०१०९०४९३ चकार राज्यं धर्मेण पितृपैतामहं विभुः
 ०११०००१ शौनक उवाच
 ०११०००११ हत्वा स्वरिक्थस्पृध आततायिनो युधिष्ठिरो धर्मभृतां वरिष्ठः
 ०११०००१३ सहानुजैः प्रत्यवरुद्धभोजनः कथं प्रवृत्तः किम् अकारषीत् ततः
 ०११०००२ सूत उवाच
 ०११०००२१ वंशं कुरोर्वशदवाग्निनिर्हृतं संरोहयित्वा भवभावानो हरिः
 ०११०००२३ निवेशयित्वा निजराज्य ईश्वरो युधिष्ठिरं प्रीतमना बभूव ह
 ०११०००३१ निशम्य भीष्मोक्तम् अथाच्युतोक्तं प्रवृत्तविज्ञानविधूतविभ्रमः
 ०११०००३३ शशास गाम् इन्द्र इवाजिताश्रयः परिध्युपान्ताम् अनुजानुवर्तितः
 ०११०००४१ कामं ववर्ष पर्जन्यः सर्वकामदुग्धा मही
 ०११०००४३ सिषिचुः स्म ब्रजान् गावः पयसोधस्वतीमुदा
 ०११०००५१ नद्यः समुद्रा गिरयः सवनस्पतिवीरुधः
 ०११०००५३ फलन्त्योषधयः सर्वाः कामम् अन्वृतु तस्य वै
 ०११०००६१ नाधयो व्याधयः क्लेशा दैवभूतात्महेतवः
 ०११०००६३ अजातशत्रावभवन् जन्तूनां राज्ञि कर्हिचित्
 ०११०००७१ उषित्वा हास्तिनपुरे मासान् कतिपयान् हरिः
 ०११०००७३ सुहृदां च विशोकाय स्वसुश्च प्रियकाम्यया
 ०११०००८१ आमन्त्र्य चाभ्यनुज्ञातः परिष्वज्याभिवाद्य तम्
 ०११०००८३ आरुरोह रथं कैश्चित् परिष्वक्तो ऽभिवादितः
 ०११०००९१ सुभद्रा द्रौपदी कुन्ती विराटतनया तथा
 ०११०००९३ गान्धारी धृतराष्ट्रश्च युयुत्सुगौतमो यमौ
 ०११००१०१ वृकोदरश्च धौम्यश्च स्त्रियो मत्स्यसुतादयः
 ०११००१०३ न सेहिरे विमुह्यन्तो विरहं शार्ङ्गधन्वनः

०११००१११ सत्सङ्गान् मुक्तदुःसङ्गो हातुं नोत्सहते बुधः
 ०११००११३ कीर्त्यमानं यशो यस्य सकृदाकर्ण्य रोचनम्
 ०११००१२१ तस्मिन् न्यस्तधियः पार्थाः सहेरन् विरहं कथम्
 ०११००१२३ दर्शनस्पर्शासंलाप शयनासनभोजनैः
 ०११००१३१ सर्वे ते ऽनिमिषैरक्षैस्तम् अनु द्रुतचेतसः
 ०११००१३३ वीक्षन्तः स्नेहसम्बद्धा विचेलुस्तत्र तत्र ह
 ०११००१४१ न्यरुन्धन्न उद्गलद्वाष्पम् औत्कण्ठ्याद्देवकीसुते
 ०११००१४३ निर्यात्यगारान् नो ऽभद्रम् इति स्याद्धान्धवस्त्रियः
 ०११००१५१ मृदङ्गशङ्खभेर्यश्च वीणापणवगोमुखाः
 ०११००१५३ धुन्धुर्यानकघण्टाद्या नेदुर्दुन्दुभयस्तथा
 ०११००१६१ प्रासादशिखरारूढाः कुरुनार्यो दिदृक्षया
 ०११००१६३ ववृषुः कुसुमैः कृष्णं प्रेमव्रीडास्मितेक्षणाः
 ०११००१७१ सितातपत्रं जग्राह मुक्तादामविभूषितम्
 ०११००१७३ रत्नदण्डं गुडाकेशः प्रियः प्रियतमस्य ह
 ०११००१८१ उद्धवः सात्यकिश्चैव व्यजने परमाद्भुते
 ०११००१८३ विकीर्यमाणः कुसुमै रेजे मधुपतिः पथि
 ०११००१९१ अश्रूयन्ताशिषः सत्यास्तत्र तत्र द्विजेरिताः
 ०११००१९३ नानुरूपानुरूपाश्च निर्गुणस्य गुणात्मनः
 ०११००२०१ अन्योन्यम् आसीत् सञ्जल्प उत्तमश्लोकचेतसाम्
 ०११००२०३ कौरवेन्द्रपुरस्त्रीणां सर्वश्रुतिमनोहरः
 ०११००२११ स वै किलायं पुरुषः पुरातनो य एक आसीदविशेष आत्मनि
 ०११००२१३ अग्रे गुणेभ्यो जगदात्मनीश्वरे निमीलितात्मन् निशि सुप्तशक्तिषु
 ०११००२२१ स एव भूयो निजवीर्यचोदितां स्वजीवमायां प्रकृतिं सिसृक्षतीम्
 ०११००२२३ अनामरूपात्मनि रूपनामनी विधित्समानो ऽनुससार शास्त्रकृत्
 ०११००२३१ स वा अयं यत् पदम् अत्र सूरयो जितेन्द्रिया निर्जितमातरिश्वनः
 ०११००२३३ पश्यन्ति भक्त्युत्कलितामलात्मना नन्वेष सत्त्वं परिमार्ष्टुम् अर्हति
 ०११००२४१ स वा अयं सख्यनुगीतसत्कथो वेदेषु गुह्येषु च गुह्यवादिभिः
 ०११००२४३ य एक ईशो जगदात्मलीलया सृजत्यवत्यत्ति न तत्र सज्जते
 ०११००२५१ यदा ह्यधर्मेण तमोधियो नृपा जीवन्ति तत्रैष हि सत्त्वतः किल
 ०११००२५३ धत्ते भगं सत्यम् ऋतं दयां यशो भवाय रूपाणि दधद्युगे युगे
 ०११००२६१ अहो अलं श्लाघ्यतमं यदोः कुलम् अहो अलं पुण्यतमं मधोर्वनम्
 ०११००२६३ यदेष पुंसाम् ऋषभः श्रियः पतिः स्वजन्मना चङ्क्रमणेन चाञ्चति
 ०११००२७१ अहो बत स्वयंशसस्तिरस्करी कुशस्थली पुण्ययशस्करी भुवः
 ०११००२७३ पश्यन्ति नित्यं यदनुग्रहेषितं स्मितावलोकं स्वपतिं स्म यत्प्रजाः
 ०११००२८१ नूनं व्रतस्नानहुतादिनेश्वरः समर्चितो ह्यस्य गृहीतपाणिभिः
 ०११००२८३ पिबन्ति याः सख्यधरामृतं मुहुर् ब्रजस्त्रियः सम्मुमुहुर्यदाशयाः
 ०११००२९१ या वीर्यशुल्केन हताः स्वयंवरे प्रमथ्य चैद्यप्रमुखान् हि शुष्मिणः

०११००२९३ प्रद्युम्नसाम्बाम्बसुतादयो ऽपरा याश्चाहता भौमवधे सहस्रशः
 ०११००३०१ एताः परं स्त्रीत्वम् अपास्तपेशलं निरस्तशौचं बत साधु कुर्वते
 ०११००३०३ यासां गृहात् पुष्करलोचनः पतिर् न जात्वपैत्याहतिभिर्हृदि स्पृशन्
 ०११००३११ एवंविधा गदन्तीनां स गिरः पुरयोषिताम्
 ०११००३१३ निरीक्षणेनाभिनन्दन् सस्मितेन ययौ हरिः
 ०११००३२१ अजातशत्रुः पृतनां गोपीथाय मधुद्विषः
 ०११००३२३ परेभ्यः शङ्कितः स्नेहात् प्रायुक्त्वा चतुरङ्गिणीम्
 ०११००३३१ अथ दूरागतान् शौरिः कौरवान् विरहातुरान्
 ०११००३३३ सन्नित्यवर्त्य दृढं स्निग्धान् प्रायात् स्वनगरीं प्रियैः
 ०११००३४१ कुरुजाङ्गलपाञ्चालान् शूरसेनान् सयामुनान्
 ०११००३४३ ब्रह्मावर्तं कुरुक्षेत्रं मत्स्यान् सारस्वतान् अथ
 ०११००३५१ मरुधन्वम् अतिक्रम्य सौवीराभीरयोः परान्
 ०११००३५३ आनर्तान् भार्गवोपागाच्च छान्तवाहो मनाग् विभुः
 ०११००३६१ तत्र तत्र ह तत्रत्यैर्हरिः प्रत्युद्यतार्हणः
 ०११००३६३ सायं भेजे दिशं पश्चाद्द्विष्टो गां गतस्तदा
 ०१११००१ सूत उवाच
 ०१११००११ आनर्तान् स उपव्रज्य स्वृद्धाञ् जनपदान् स्वकान्
 ०१११००१३ दध्मौ दरवरं तेषां विषादं शमयन्न इव
 ०१११००२१ स उच्चकाशे धवलोदरो दरो ऽप्युरुक्रमस्याधरशोणशोणिमा
 ०१११००२३ दाध्मायमानः करकञ्जसम्पुटे यथाञ्जखण्डे कलहंस उत्स्वनः
 ०१११००३१ तम् उपश्रुत्य निनदं जगद्भयभयावहम्
 ०१११००३३ प्रत्युद्ययुः प्रजाः सर्वा भर्तृदर्शनलालसाः
 ०१११००४१ तत्रोपनीतबलयो रवेर्दीपम् इवाहताः
 ०१११००४३ आत्मारामं पूर्णकामं निजलाभेन नित्यदा
 ०१११००५१ प्रीत्युत्फुल्लमुखाः प्रोचुर्हर्षगद्गदया गिरा
 ०१११००५३ पितरं सर्वसुहृदम् अवितारम् इवार्भकाः
 ०१११००६१ नताः स्म ते नाथ सदाङ्घ्रिपङ्कजं विरिञ्चवैरिञ्च्यसुरेन्द्रवन्दितम्
 ०१११००६३ परायणं क्षेमम् इहेच्छतां परं न यत्र कालः प्रभवेत् परः प्रभुः
 ०१११००७१ भवाय नस्त्वं भव विश्वभावन त्वम् एव माताथ सुहृत्पतिः पिता
 ०१११००७३ त्वं सद्गुरुर्नः परमं च दैवतं यस्यानुवृत्त्या कृतिनो बभूविम
 ०१११००८१ अहो सनाथा भवता स्म यद्वयं त्रैविष्टपानाम् अपि दूरदर्शनम्
 ०१११००८३ प्रेमस्मितस्निग्धनिरीक्षणाननं पश्येम रूपं तव सर्वसौभगम्
 ०१११००९१ यद्दाम्बुजाक्षापससार भो भवान् कुरुन् मधून् वाथ सुहृद्विद्वक्ष्या
 ०१११००९३ तत्राब्दकोटिप्रतिमः क्षणो भवेद् रविं विनाक्षणोरिव नस्तवाच्युत
 ०१११०१०१ कथं वयं नाथ चिरोषिते त्वयि प्रसन्नदृष्ट्याखिलतापशोषणम्
 ०१११०१०३ जीवेम ते सुन्दरहासशोभितम् अपश्यमाना वदनं मनोहरम्
 ०१११०१११ इति चोदीरिता वाचः प्रजानां भक्तवत्सलः

०१११०११३ शृण्वानो ऽनुग्रहं दृष्ट्या वितन्वन् प्राविशत् पुरम्
 ०१११०१२१ मधुभोजदशार्हार्हकुरान्धकवृष्णिभिः
 ०१११०१२३ आत्मतुल्यबलैर्गुप्तां नागैर्भोगवतीम् इव
 ०१११०१३१ सर्वर्तुसर्वविभवपुण्यवृक्षलताश्रमैः
 ०१११०१३३ उद्यानोपवनारामैर्वृतपद्माकरश्रियम्
 ०१११०१४१ गोपुरद्वारमार्गेषु कृतकौतुकतोरणाम्
 ०१११०१४३ चित्रध्वजपताकाग्रैरन्तः प्रतिहतातपाम्
 ०१११०१५१ सम्मार्जितमहामार्ग रथ्यापणकचत्वराम्
 ०१११०१५३ सिक्तां गन्धजलैरुक्तां फलपुष्पाक्षताङ्कुरैः
 ०१११०१६१ द्वारि द्वारि गृहाणां च दध्यक्षतफलेक्षुभिः
 ०१११०१६३ अलङ्कृतां पूर्णकुम्भैर्बलिभिर्धूपदीपकैः
 ०१११०१७१ निशम्य प्रेष्ठम् आयान्तं वसुदेवो महामनाः
 ०१११०१७३ अक्रूरश्चोग्रसेनश्च रामश्चाद्भुतविक्रमः
 ०१११०१८१ प्रद्युम्नश्चारुदेष्णश्च साम्बो जाम्बवतीसुतः
 ०१११०१८३ प्रहर्षविगोच्छशितशयनासनभोजनाः
 ०१११०१९१ वारणेन्द्रं पुरस्कृत्य ब्राह्मणैः ससुमङ्गलैः
 ०१११०१९३ शङ्खतूर्यनिनादेन ब्रह्मघोषेण चादृताः
 ०१११०१९५ प्रत्युज्जग्मू रथैर्हृष्टाः प्रणयागतसाध्वसाः
 ०१११०२०१ वारमुख्याश्च शतशो यानैस्तद्दर्शनोत्सुकाः
 ०१११०२०३ लसत्कुण्डलनिर्भातकपोलवदनश्रियः
 ०१११०२११ नटनर्तकगन्धर्वाः सूतमागधवन्दिनः
 ०१११०२१३ गायन्ति चोत्तमश्लोकचरितान्यद्भुतानि च
 ०१११०२२१ भगवांस्तत्र बन्धूनां पौराणाम् अनुवर्तिनाम्
 ०१११०२२३ यथाविध्युपसङ्गम्य सर्वेषां मानम् आदधे
 ०१११०२३१ प्रह्लाभिवादनाश्लेषकरस्पर्शस्मितेक्षणैः
 ०१११०२३३ आश्वास्य चाश्वपाकेभ्यो वरैश्चाभिमतौर्विभुः
 ०१११०२४१ स्वयं च गुरुभिविप्रैः सदारैः स्थविरैरपि
 ०१११०२४३ आशीर्भिर्युज्यमानो ऽन्यैर्वन्दिभिश्चाविशत् पुरम्
 ०१११०२५१ राजमार्गं गते कृष्णे द्वारकायाः कुलस्त्रियः
 ०१११०२५३ हर्म्याण्यारुरुहुर्विप्र तदीक्षणमहोत्सवाः
 ०१११०२६१ नित्यं निरीक्षमाणानां यदपि द्वारकौकसाम्
 ०१११०२६३ न वितृप्यन्ति हि दृशः श्रियो धामाङ्गम् अच्युतम्
 ०१११०२७१ श्रियो निवासो यस्योरः पानपात्रं मुखं दृशाम्
 ०१११०२७३ बाहवो लोकपालानां सारङ्गाणां पदाम्बुजम्
 ०१११०२८१ सितातपत्रव्यजनैरुपस्कृतः प्रसूनवर्षैरभिवर्षितः पथि
 ०१११०२८३ पिशाङ्गवासा वनमालया बभौ घनो यथाकोडुपचापवैद्युतैः
 ०१११०२९१ प्रविष्टस्तु गृहं पित्रोः परिष्वक्तः स्वमातृभिः

०१११०२९३ ववन्दे शिरसा सप्त देवकीप्रमुखा मुदा
 ०१११०३०१ ताः पुत्रम् अङ्गम् आरोप्य स्नेहस्तुतपयोधराः
 ०१११०३०३ हर्षविह्वलितात्मानः सिषिचुर्नेत्रजैर्जलैः
 ०१११०३११ अथाविशत् स्वभवनं सर्वकामम् अनुत्तमम्
 ०१११०३१३ प्रासादा यत्र पत्नीनां सहस्राणि च षोडश
 ०१११०३२१ पत्न्यः पतिं प्रोष्य गृहानुपागतं विलोक्य सञ्जातमनोमहोत्सवाः
 ०१११०३२३ उत्तस्थुरारात् सहसासनाशयात् साकं व्रतैर्ब्रीडितलोचनाननाः
 ०१११०३३१ तम् आत्मजैर्दृष्टिभिरन्तरात्मना दुरन्तभावाः परिरेभिरे पतिम्
 ०१११०३३३ निरुद्धम् अप्यास्त्रवदम्बु नेत्रयोर् विलज्जतीनां भृगुवर्यं वैक्लवात्
 ०१११०३४१ यद्यप्यसौ पार्श्वगतो रहोगतस् तथापि तस्याङ्घ्रियुगं नवं नवम्
 ०१११०३४३ पदे पदे का विरमेत तत्पदाच्च चलापि यच्च छीर्न जहाति कर्हिचित्
 ०१११०३५१ एवं नृपाणां क्षितिभारजन्मनाम् अक्षौहिणीभिः परिवृत्ततेजसाम्
 ०१११०३५३ विधाय वैरं श्वसनो यथानलं मिथो वधेनोपरतो निरायुधः
 ०१११०३६१ स एष नरलोके ऽस्मिन्न अवतीर्णः स्वमायया
 ०१११०३६३ रेमे स्त्रीरत्नकूटस्थो भगवान् प्राकृतो यथा
 ०१११०३७१ उदामभावपिशुनामलवल्गुहास
 ०१११०३७३ व्रीडावलोकनिहतो मदनो ऽपि यासाम्
 ०१११०३७५ सम्मुह्य चापम् अजहात् प्रमदोत्तमास्ता
 ०१११०३७७ यस्येन्द्रियं विमथितुं कुहकैर्न शेकुः
 ०१११०३८१ तम् अयं मन्यते लोको ह्यसङ्गम् अपि सङ्गिनम्
 ०१११०३८३ आत्मौपम्येन मनुजं व्यापृण्वानं यतो ऽबुधः
 ०१११०३९१ एतदीशानम् ईशस्य प्रकृतिस्थो ऽपि तद्गुणैः
 ०१११०३९३ न युज्यते सदात्मस्थैर्यथा बुद्धिस्तदाश्रया
 ०१११०४०१ तं मेनिरे ऽबला मूढाः स्त्रैणं चानुव्रतं रहः
 ०१११०४०३ अप्रमाणविदो भर्तुरीश्वरं मतयो यथा
 ०११२००१ शौनक उवाच
 ०११२००११ अश्वत्थाम्नोपसृष्टेन ब्रह्मशीर्ष्णोरुतेजसा
 ०११२००१३ उत्तराया हतो गर्भ ईशेनाजीवितः पुनः
 ०११२००२१ तस्य जन्म महाबुद्धेः कर्माणि च महात्मनः
 ०११२००२३ निधनं च यथैवासीत् स प्रेत्य गतवान् यथा
 ०११२००३१ तदिदं श्रोतुम् इच्छामो गदितुं यदि मन्यसे
 ०११२००३३ ब्रूहि नः श्रद्धानानां यस्य ज्ञानम् अदाच्च लुकः
 ०११२००४ सूत उवाच
 ०११२००४१ अपीपलद्धर्मराजः पितृवद्रञ्जयन् प्रजाः
 ०११२००४३ निःस्पृहः सर्वकामेभ्यः कृष्णपादानुसेवया
 ०११२००५१ सम्पदः क्रतवो लोका महिषी भ्रातरो मही
 ०११२००५३ जम्बूद्वीपाधिपत्यं च यशश्च त्रिदिवं गतम्

०११२००६१ किं ते कामाः सुरस्पार्हा मुकुन्दमनसो द्विजाः
 ०११२००६३ अधिजहुर्मुदं राज्ञः क्षुधितस्य यथेतरे
 ०११२००७१ मातुर्गर्भगतो वीरः स तदा भृगुनन्दन
 ०११२००७३ ददर्श पुरुषं कञ्चिद्दह्यमानो ऽस्त्रतेजसा
 ०११२००८१ अङ्गुष्ठमात्रम् अमलं स्फुरत्पुरटमौलिनम्
 ०११२००८३ अपीव्यदर्शनं श्यामं तडिद्वाससम् अच्युतम्
 ०११२००९१ श्रीमदीर्घचतुर्बाहुं तप्तकाञ्चनकुण्डलम्
 ०११२००९३ क्षतजाक्षं गदापाणिम् आत्मनः सर्वतो दिशम्
 ०११२००९५ परिभ्रमन्तम् उल्काभां भ्रामयन्तं गदां मुहुः
 ०११२०१०१ अस्त्रतेजः स्वगदया नीहारम् इव गोपतिः
 ०११२०१०३ विधमन्तं सन्निकर्षे पर्यैक्षत क इत्यसौ
 ०११२०१११ विधूय तदमेयात्मा भगवान् धर्मगुब् विभुः
 ०११२०११३ मिषतो दशमासस्य तत्रैवान्तर्दधे हरिः
 ०११२०१२१ ततः सर्वगुणोदके सानुकूलग्रहोदये
 ०११२०१२३ जज्ञे वंशधरः पाण्डोर्भूयः पाण्डुरिवौजसा
 ०११२०१३१ तस्य प्रीतमना राजा विप्रैर्धौम्यकृपादिभिः
 ०११२०१३३ जातकं कारयाम् आस वाचयित्वा च मङ्गलम्
 ०११२०१४१ हिरण्यं गां महीं ग्रामान् हस्त्यश्वान् नृपतिर्वरान्
 ०११२०१४३ प्रादात् स्वन्नं च विप्रेभ्यः प्रजातीर्थे स तीर्थवित्
 ०११२०१५१ तम् ऊचुर्ब्राह्मणास्तुष्टा राजानं प्रश्रयान्वितम्
 ०११२०१५३ एष ह्यस्मिन् प्रजातन्तौ पुरूणां पौरवर्षभ
 ०११२०१६१ दैवेनाप्रतिघातेन शुक्ले संस्थाम् उपेयुषि
 ०११२०१६३ रातो वो ऽनुग्रहार्थाय विष्णुना प्रभविष्णुना
 ०११२०१७१ तस्मान् नाम्ना विष्णुरात इति लोके भविष्यति
 ०११२०१७३ न सन्देहो महाभाग महाभागवतो महान्
 ०११२०१८ श्रीराजोवाच
 ०११२०१८१ अप्येष वंश्यान् राजर्षीन् पुण्यश्लोकान् महात्मनः
 ०११२०१८३ अनुवर्तिता स्विद्यशसा साधुवादेन सत्तमाः
 ०११२०१९ ब्राह्मणा ऊचुः
 ०११२०१९१ पार्थ प्रजाविता साक्षादिक्ष्वाकुरिव मानवः
 ०११२०१९३ ब्रह्मण्यः सत्यसन्धश्च रामो दाशरथिर्यथा
 ०११२०२०१ एष दाता शरण्यश्च यथा ह्यौशीनरः शिविः
 ०११२०२०३ यशो वितनिता स्वानां दौष्यन्तिरिव यज्वनाम्
 ०११२०२११ धन्विनाम् अग्रणीरेष तुल्यश्चार्जुनयोर्द्वयोः
 ०११२०२१३ हुताश इव दुर्धर्षः समुद्र इव दुस्तरः
 ०११२०२२१ मृगेन्द्र इव विक्रान्तो निषेव्यो हिमवान् इव
 ०११२०२२३ तितिक्षुर्वसुधेवासौ सहिष्णुः पितराविव

०११२०२३१ पितामहसमः साम्ये प्रसादे गिरिशोपमः
 ०११२०२३३ आश्रयः सर्वभूतानां यथा देवो रमाश्रयः
 ०११२०२४१ सर्वसद्गुणमाहात्म्ये एष कृष्णम् अनुव्रतः
 ०११२०२४३ रन्तिदेव इवोदारो ययातिरिव धार्मिकः
 ०११२०२५१ हत्या बलिसमः कृष्णे प्रहाद इव सद्रहः
 ०११२०२५३ आहर्तैषो ऽश्वमेधानां वृद्धानां पर्युपासकः
 ०११२०२६१ राजर्षीणां जनयिता शास्ता चोत्पथगामिनाम्
 ०११२०२६३ निग्रहीता कलेरेष भुवो धर्मस्य कारणात्
 ०११२०२७१ तक्षकादात्मनो मृत्युं द्विजपुत्रोपसर्जितात्
 ०११२०२७३ प्रपत्स्यत उपश्रुत्य मुक्तसङ्गः पदं हरेः
 ०११२०२८१ जिज्ञासितात्मयाथाथर्यो मुनेर्व्याससुतादसौ
 ०११२०२८३ हित्वेदं नृप गङ्गायां यास्यत्यद्वाकुतोभयम्
 ०११२०२९१ इति राज्ञ उपादिश्य विप्रा जातककोविदाः
 ०११२०२९३ लब्धापचितयः सर्वे प्रतिजग्मुः स्वकान् गृहान्
 ०११२०३०१ स एष लोके विख्यातः परीक्षिदिति यत् प्रभुः
 ०११२०३०३ पूर्वं दृष्टम् अनुध्यायन् परीक्षेत नरेष्विह
 ०११२०३११ स राजपुत्रो ववृधे आशु शुक्ल इवोडुपः
 ०११२०३१३ आपूर्यमाणः पितृभिः काष्ठाभिरिव सो ऽन्वहम्
 ०११२०३२१ यक्ष्यमाणो ऽश्वमेधेन ज्ञातिद्रोहजिहासया
 ०११२०३२३ राजा लब्धधनो दध्यौ नान्यत्र करदण्डयोः
 ०११२०३३१ तदभिप्रेतम् आलक्ष्य भ्रातरो ऽच्युतचोदिताः
 ०११२०३३३ धनं प्रहीणम् आजहुरुदीच्यां दिशि भूरिशः
 ०११२०३४१ तेन सम्भृतसम्भारो धर्मपुत्रो युधिष्ठिरः
 ०११२०३४३ वाजिमैधैस्त्रिभिर्भितो यज्ञैः समयजद्धरिम्
 ०११२०३५१ आहूतो भगवान् राज्ञा याजयित्वा द्विजैर्नृपम्
 ०११२०३५३ उवास कतिचिन् मासान् सुहृदां प्रियकाम्यया
 ०११२०३६१ ततो राज्ञाभ्यनुज्ञातः कृष्णया सहबन्धुभिः
 ०११२०३६३ ययौ द्वारवतीं ब्रह्मन् सार्जुनो यदुभिवृतः
 ०११३००१ सूत उवाच
 ०११३००११ विदुरस्तीर्थयात्रायां मैत्रेयादात्मनो गतिम्
 ०११३००१३ ज्ञात्वागाद्धास्तिनपुरं तयावाप्तविवित्सितः
 ०११३००२१ यावतः कृतवान् प्रश्नान् क्षत्ता कौषारवाग्रतः
 ०११३००२३ जातैकभक्तिर्गोविन्दे तेभ्यश्चोपरराम ह
 ०११३००३१ तं बन्धुम् आगतं दृष्ट्वा धर्मपुत्रः सहानुजः
 ०११३००३३ धृतराष्ट्रो युयुत्सुश्च सूतः शारद्वतः पृथा
 ०११३००४१ गान्धारी द्रौपदी ब्रह्मन् सुभद्रा चोत्तरा कृपी
 ०११३००४३ अन्याश्च जामयः पाण्डोर्जातयः ससुताः स्त्रियः

०११३००५१ प्रत्युज्जग्मुः प्रहर्षेण प्राणं तन्व इवागतम्
 ०११३००५३ अभिसङ्गम्य विधिवत् परिष्वङ्गाभिवादनैः
 ०११३००६१ मुमुचुः प्रेमबाष्पौघं विरहौत्कण्ठयकातराः
 ०११३००६३ राजा तम् अर्हयां चक्रे कृतासनपरिग्रहम्
 ०११३००७१ तं भुक्तवन्तं विश्रान्तम् आसीनं सुखम् आसने
 ०११३००७३ प्रश्रयावनतो राजा प्राह तेषां च शृण्वताम्
 ०११३००८ युधिष्ठिर उवाच
 ०११३००८१ अपि स्मरथ नो युष्मत्पक्षच्छायासमेधितान्
 ०११३००८३ विपद्गणाद्विषाग्न्यादेर्मोचिता यत् समातृकाः
 ०११३००९१ कया वृत्त्या वर्तितं वश्वरद्भिः क्षितिमण्डलम्
 ०११३००९३ तीर्थानि क्षेत्रमुख्यानि सेवितानीह भूतले
 ०११३०१०१ भवद्विधा भागवतास्तीर्थभूताः स्वयं विभो
 ०११३०१०३ तीर्थीकुर्वन्ति तीर्थानि स्वान्तःस्थेन गदाभृता
 ०११३०१११ अपि नः सुहृदस्तात बान्धवाः कृष्णदेवताः
 ०११३०११३ दृष्टाः श्रुता वा यदवः स्वपुर्यां सुखम् आसते
 ०११३०१२१ इत्युक्तो धर्मराजेन सर्वं तत् समवर्णयत्
 ०११३०१२३ यथानुभूतं क्रमशो विना यदुकुलक्षयम्
 ०११३०१३१ नन्वप्रियं दुर्विषहं नृणां स्वयम् उपस्थितम्
 ०११३०१३३ नावेदयत् सकरुणो दुःखितान् द्रष्टुम् अक्षमः
 ०११३०१४१ कञ्चित् कालम् अथावात्सीत् सत्कृतो देववत् सुखम्
 ०११३०१४३ भ्रातुर्ज्येष्ठस्य श्रेयस्कृत् सर्वेषां सुखम् आवहन्
 ०११३०१५१ अबिभ्रदर्यमा दण्डं यथावदघकारिषु
 ०११३०१५३ यावद्धार शूद्रत्वं शापाद्वर्षशतं यमः
 ०११३०१६१ युधिष्ठिरो लब्धराज्यो दृष्ट्वा पौत्रं कुलन्धरम्
 ०११३०१६३ भ्रातृभिलोकपालाभैर्मुमुदे परया श्रिया
 ०११३०१७१ एवं गृहेषु सक्तानां प्रमत्तानां तदीहया
 ०११३०१७३ अत्यक्रामदविज्ञातः कालः परमदुस्तरः
 ०११३०१८१ विदुरस्तदभिप्रेत्य धृतराष्ट्रम् अभाषत
 ०११३०१८३ राजन् निर्गम्यतां शीघ्रं पश्येदं भयम् आगतम्
 ०११३०१९१ प्रतिक्रिया न यस्येह कुतश्चित् कर्हिचित् प्रभो
 ०११३०१९३ स एष भगवान् कालः सर्वेषां नः समागतः
 ०११३०२०१ येन चैवाभिपन्नो ऽयं प्राणैः प्रियतमैरपि
 ०११३०२०३ जनः सद्यो वियुज्येत किम् उतान्यैर्धनादिभिः
 ०११३०२११ पितृभ्रातृसुहृत्पुत्रा हतास्ते विगतं वयम्
 ०११३०२१३ आत्मा च जरया ग्रस्तः परगेहम् उपाससे
 ०११३०२२१ अन्धः पुरैव वधिरो मन्दप्रज्ञाश्च साम्प्रतम्
 ०११३०२२३ विशीर्णदन्तो मन्दाग्निः सरागः कफम् उद्वहन्

०११३०२३१ अहो महीयसी जन्तोर्जीविताशा यथा भवान्
 ०११३०२३३ भीमापवर्जितं पिण्डम् आदत्ते गृहपालवत्
 ०११३०२४१ अग्निर्निसृष्टो दत्तश्च गरो दाराश्च दूषिताः
 ०११३०२४३ हतं क्षेत्रं धनं येषां तदत्तैरसुभिः कियत्
 ०११३०२५१ तस्यापि तव देहो ऽयं कृपणस्य जिजीविषोः
 ०११३०२५३ परैत्यनिच्छतो जीर्णो जरया वाससी इव
 ०११३०२६१ गतस्वार्थम् इमं देहं विरक्तो मुक्तबन्धनः
 ०११३०२६३ अविज्ञातगतिर्जह्यात् स वै धीर उदाहृतः
 ०११३०२७१ यः स्वकात् परतो वेह जातनिर्वेद आत्मवान्
 ०११३०२७३ हृदि कृत्वा हरिं गेहात् प्रव्रजेत् स नरोत्तमः
 ०११३०२८१ अथोदीचीं दिशं यातु स्वैरज्ञातगतिर्भवान्
 ०११३०२८३ इतो ऽर्वाक् प्रायशः कालः पुंसां गुणविकर्षणः
 ०११३०२९१ एवं राजा विदुरेणानुजेन प्रज्ञाचक्षुर्बोधित आजमीढः
 ०११३०२९३ छित्त्वा स्वेषु स्नेहपाशान् द्रढिम्नो निश्चक्राम भ्रातृसन्दर्शिताध्वा
 ०११३०३०१ पतिं प्रयान्तं सुबलस्य पुत्री पतिव्रता चानुजगाम साध्वी
 ०११३०३०३ हिमालयं न्यस्तदण्डप्रहर्षं मनस्विनाम् इव सत् सम्प्रहारः
 ०११३०३११ अजातशत्रुः कृतमैत्रो हुताग्निर् विप्रान् नत्वा तिलगोभूमिरुक्मैः
 ०११३०३१३ गृहं प्रविष्टो गुरुवन्दनाय न चापश्यत् पितरौ सौबलीं च
 ०११३०३२१ तत्र सञ्जयम् आसीनं पप्रच्छोद्विग्नमानसः
 ०११३०३२३ गावल्गणे क्व नस्तातो वृद्धो हीनश्च नेत्रयोः
 ०११३०३३१ अम्बा च हतपुत्रार्ता पितृव्यः क्व गतः सुहृत्
 ०११३०३३३ अपि मय्यकृतप्रज्ञे हतबन्धुः स भार्यया
 ०११३०३३५ आशंसमानः शमलं गङ्गायां दुःखितो ऽपतत्
 ०११३०३४१ पितर्युपरते पाण्डौ सर्वान् नः सुहृदः शिशून्
 ०११३०३४३ अरक्षतां व्यसनतः पितृव्यौ क्व गतावितः
 ०११३०३५ सूत उवाच
 ०११३०३५१ कृपया स्नेहवैक्लव्यात् सूतो विरहकर्शितः
 ०११३०३५३ आत्मेश्वरम् अचक्षाणो न प्रत्याहातिपीडितः
 ०११३०३६१ विमृज्याश्रूणि पाणिभ्यां विष्टभ्यात्मानम् आत्मना
 ०११३०३६३ अजातशत्रुं प्रत्यूचे प्रभोः पादावनुस्मरन्
 ०११३०३७ सञ्जय उवाच
 ०११३०३७१ नाहं वेद व्यवसितं पित्रोर्वः कुलनन्दन
 ०११३०३७३ गान्धार्या वा महाबाहो मुषितो ऽस्मि महात्मभिः
 ०११३०३८१ अथाजगाम भगवान् नारदः सहतुम्बुरुः
 ०११३०३८३ प्रत्युत्थायाभिवाद्याह सानुजो ऽभ्यर्चयन् मुनिम्
 ०११३०३९ युधिष्ठिर उवाच
 ०११३०३९१ नाहं वेद गतिं पित्रोर्भगवन् क्व गतावितः

०११३०३९३ अम्बा वा हतपुत्रार्ता क्व गता च तपस्विनी
 ०११३०४०१ कर्णधार इवापारे भगवान् पारदर्शकः
 ०११३०४०३ अथाबभाषे भगवान् नारदो मुनिसत्तमः
 ०११३०४१ नारद उवाच
 ०११३०४११ मा कञ्चन शुचो राजन् यदीश्वरवशं जगत्
 ०११३०४१३ लोकाः सपाला यस्येमे वहन्ति बलिम् ईशितुः
 ०११३०४१५ स संयुनक्ति भूतानि स एव वियुनक्ति च
 ०११३०४२१ यथा गावो नसि प्रोतास्तन्त्यां बद्धाश्च दामभिः
 ०११३०४२३ वाक्तन्त्यां नामभिर्बद्धा वहन्ति बलिम् ईशितुः
 ०११३०४३१ यथा क्रीडोपस्कराणां संयोगविगमाविह
 ०११३०४३३ इच्छया क्रीडितुः स्यातां तथैवेशेच्छया नृणाम्
 ०११३०४४१ यन् मन्यसे ध्रुवं लोकम् अध्रुवं वा न चोभयम्
 ०११३०४४३ सर्वथा न हि शोच्यास्ते स्नेहादन्यत्र मोहजात्
 ०११३०४५१ तस्माज् जह्यङ्ग वैक्लव्यम् अज्ञानकृतम् आत्मनः
 ०११३०४५३ कथं त्वनाथाः कृपणा वर्तेरंस्ते च मां विना
 ०११३०४६१ कालकर्मगुणाधीनो देहो ऽयं पाञ्चभौतिकः
 ०११३०४६३ कथम् अन्यांस्तु गोपायेत् सर्पग्रस्तो यथा परम्
 ०११३०४७१ अहस्तानि सहस्तानाम् अपदानि चतुष्पदाम्
 ०११३०४७३ फल्गूनि तत्र महतां जीवो जीवस्य जीवनम्
 ०११३०४८१ तदिदं भगवान् राजन् एक आत्मात्मनां स्वदृक्
 ०११३०४८३ अन्तरो ऽनन्तरो भाति पश्य तं माययोरुधा
 ०११३०४९१ सो ऽयम् अद्य महाराज भगवान् भूतभावनः
 ०११३०४९३ कालरूपो ऽवतीर्णो ऽस्याम् अभावाय सुरद्विषाम्
 ०११३०५०१ निष्पादितं देवकृत्यम् अवशेषं प्रतीक्षते
 ०११३०५०३ तावद्यूयम् अवेक्षध्वं भवेद्यावदिहेश्वरः
 ०११३०५११ धृतराष्ट्रः सह भ्रात्रा गान्धार्या च स्वभार्यया
 ०११३०५१३ दक्षिणेन हिमवत ऋषीणाम् आश्रमं गतः
 ०११३०५२१ स्रोतोभिः सप्तभिर्या वै स्वर्धुनी सप्तधा व्यधात्
 ०११३०५२३ सप्तानां प्रीतये नाना सप्तस्रोतः प्रचक्षते
 ०११३०५३१ स्नात्वानुसवनं तस्मिन् हुत्वा चाग्नीन् यथाविधि
 ०११३०५३३ अब्भक्ष उपशान्तात्मा स आस्ते विगतैषणः
 ०११३०५४१ जितासनो जितश्वासः प्रत्याहृतषडिन्द्रियः
 ०११३०५४३ हरिभावनया ध्वस्तरजःसत्त्वतमोमलः
 ०११३०५५१ विज्ञानात्मनि संयोज्य क्षेत्रज्ञे प्रविलाप्य तम्
 ०११३०५५३ ब्रह्मण्यात्मानम् आधारे घटाम्बरम् इवाम्बरे
 ०११३०५६१ ध्वस्तमायागुणोदको निरुद्धकरणाशयः
 ०११३०५६३ निवर्तिताखिलाहार आस्ते स्थाणुरिवाचलः

०११३०५६५ तस्यान्तरायो मैवाभूः सन्न्यस्ताखिलकर्मणः
 ०११३०५७१ स वा अद्यतनाद्राजन् परतः पञ्चमे ऽहनि
 ०११३०५७३ कलेवरं हास्यति स्वं तच् च भस्मीभविष्यति
 ०११३०५८१ दह्यमाने ऽग्निभिर्देहे पत्युः पत्नी सहोदजे
 ०११३०५८३ बहिः स्थिता पतिं साध्वी तम् अग्निम् अनु वेक्ष्यति
 ०११३०५९१ विदुरस्तु तदाश्चर्यं निशाम्य कुरुनन्दन
 ०११३०५९३ हर्षशोकयुतस्तस्माद्गन्ता तीर्थनिषेवकः
 ०११३०६०१ इत्युत्तवाथारुहत् स्वर्गं नारदः सहतुम्बुरुः
 ०११३०६०३ युधिष्ठिरो वचस्तस्य हृदि कृत्वाजहाच् छुचः
 ०११४००१ सूत उवाच
 ०११४००११ सम्प्रस्थिते द्वारकायांजिष्णौ बन्धुदित्क्षया
 ०११४००१३ ज्ञातुं च पुण्यश्लोकस्य कृष्णस्य च विचेष्टितम्
 ०११४००२१ व्यतीताः कतिचिन् मासास्तदा नायात् ततो ऽर्जुनः
 ०११४००२३ ददर्श घोररूपाणि निमित्तानि कुरूद्वहः
 ०११४००३१ कालस्य च गतिं रौद्रां विपर्यस्तर्तुधर्मिणः
 ०११४००३३ पापीयसीं नृणां वार्ता क्रोधलोभानृतात्मनाम्
 ०११४००४१ जिह्मप्रायं व्यवहृतं शाठ्यमिश्रं च सौहृदम्
 ०११४००४३ पितृमातृसुहृद्भ्रातृदम्पतीनां च कल्कनम्
 ०११४००५१ निमित्तान्यत्यरिष्टानि काले त्वनुगते नृणाम्
 ०११४००५३ लोभाद्यधर्मप्रकृतिं दृष्ट्वोवाचानुजं नृपः
 ०११४००६ युधिष्ठिर उवाच
 ०११४००६१ सम्प्रेषितो द्वारकायां जिष्णुर्बन्धुदित्क्षयाज्
 ०११४००६३ ज्ञातुं च पुण्यश्लोकस्य कृष्णस्य च विचेष्टितम्
 ०११४००७१ गताः सप्ताधुना मासा भीमसेन तवानुजः
 ०११४००७३ नायाति कस्य वा हेतोर्नाहं वेदेदम् अञ्जसा
 ०११४००८१ अपि देवर्षिणादिष्टः स कालो ऽयम् उपस्थितः
 ०११४००८३ यदात्मनो ऽङ्गम् आक्रीडं भगवान् उत्सिसृक्षति
 ०११४००९१ यस्मान् नः सम्पदो राज्यं दाराः प्राणाः कुलं प्रजाः
 ०११४००९३ आसन् सपत्नविजयो लोकाश्च यदनुग्रहात्
 ०११४०१०१ पश्योत्पातान् नरव्याघ्र दिव्यान् भौमान् सदैहिकान्
 ०११४०१०३ दारुणान् शंसतो ऽदूराद्भयं नो बुद्धिमोहनम्
 ०११४०१११ ऊर्वाक्षिबाहवो मह्यं स्फुरन्त्यङ्ग पुनः पुनः
 ०११४०११३ वेपथुश्चापि हृदये आराहास्यन्ति विप्रियम्
 ०११४०१२१ शिवैषोद्यन्तम् आदित्यम् अभिरौत्यनलानना
 ०११४०१२३ माम् अङ्ग सारमेयो ऽयम् अभिरेभत्यभीरुवत्
 ०११४०१३१ शस्ताः कुर्वन्ति मां सव्यं दक्षिणं पशवो ऽपरे
 ०११४०१३३ वाहांश्च पुरुषव्याघ्र लक्षये रुदतो मम

०११४०१४१ मृत्युदूतः कपोतो ऽयम् उलूकः कम्पयन् मनः
 ०११४०१४३ प्रत्युलूकश्च कुह्नैर्विश्वं वै शून्यम् इच्छतः
 ०११४०१५१ धूम्रा दिशः परिधयः कम्पते भूः सहाद्रिभिः
 ०११४०१५३ निर्घातश्च महांस्तात साकं च स्तनयित्नुभिः
 ०११४०१६१ वायुर्वाति खरस्पर्शो रजसा विसृजंस्तमः
 ०११४०१६३ असृग् वर्षन्ति जलदा बीभत्सम् इव सर्वतः
 ०११४०१७१ सूर्यं हतप्रभं पश्य ग्रहमर्दं मिथो दिवि
 ०११४०१७३ ससङ्कुलैर्भूतगणैर्ज्वलिते इव रोदसी
 ०११४०१८१ नद्यो नदाश्च क्षुभिताः सरांसि च मनांसि च
 ०११४०१८३ न ज्वलत्यग्निराज्येन कालो ऽयं किं विधास्यति
 ०११४०१९१ न पिबन्ति स्तनं वत्सा न दुहन्ति च मातरः
 ०११४०१९३ रुदन्त्यश्रुमुखा गावो न हृष्यन्त्यृषभा ब्रजे
 ०११४०२०१ दैवतानि रुदन्तीव स्विद्यन्ति ह्युच्चलन्ति च
 ०११४०२०३ इमे जनपदा ग्रामाः पुरोद्यानाकराश्रमाः
 ०११४०२०५ भ्रष्टश्रियो निरानन्दाः किम् अघं दर्शयन्ति नः
 ०११४०२११ मन्य एतैर्महोत्पातैर्नूनं भगवतः पदैः
 ०११४०२१३ अनन्यपुरुषश्रीभिर्हीना भूर्हतसौभगा
 ०११४०२२१ इति चिन्तयतस्तस्य दृष्टारिष्टेन चेतसा
 ०११४०२२३ राज्ञः प्रत्यागमद्ब्रह्मन् यदुपुर्याः कपिध्वजः
 ०११४०२३१ तं पादयोर्निर्पतितम् अयथापूर्वम् आतुरम्
 ०११४०२३३ अधोवदनम् अब्बिन्दून् सृजन्तं नयनाब्जयोः
 ०११४०२४१ विलोक्योद्विग्नहृदयो विच्छायम् अनुजं नृपः
 ०११४०२४३ पृच्छति स्म सुहृन् मध्ये संस्मरन् नारदेरितम्
 ०११४०२५ युधिष्ठिर उवाच
 ०११४०२५१ कच्चिदानर्तपुर्यां नः स्वजनाः सुखम् आसते
 ०११४०२५३ मधुभोजदशार्हार्हं सात्वतान्धकवृष्णयः
 ०११४०२६१ शूरो मातामहः कच्चित् स्वस्त्यास्ते वाथ मारिषः
 ०११४०२६३ मातुलः सानुजः कच्चित् कुशल्लयानकदुन्दुभिः
 ०११४०२७१ सप्त स्वसारस्तत्पत्न्यो मातुलान्यः सहात्मजाः
 ०११४०२७३ आसते सस्रुषाः क्षेमदैवकीप्रमुखाः स्वयम्
 ०११४०२८१ कच्चिद्राजाहुको जीवत्यसत्पुत्रो ऽस्य चानुजः
 ०११४०२८३ हृदीकः ससुतो ऽक्रूरो जयन्तगदसारणाः
 ०११४०२९१ आसते कुशलं कच्चिद्ये च शत्रुजिदादयः
 ०११४०२९३ कच्चिदास्ते सुखं रामो भगवान् सात्वतां प्रभुः
 ०११४०३०१ प्रद्युम्नः सर्ववृष्णीनां सुखम् आस्ते महारथः
 ०११४०३०३ गम्भीररयो ऽनिरुद्धो वर्धते भगवान् उत
 ०११४०३११ सुषेणश्चारुदेष्यश्च साम्बो जाम्बवतीसुतः

०११४०३१३ अन्ये च कार्ष्णिप्रवराः सपुत्रा ऋषभादयः
 ०११४०३२१ तथैवानुचराः शौरैः श्रुतदेवोद्धवादयः
 ०११४०३२३ सुनन्दनन्दशीर्षण्या ये चान्ये सात्वतर्षभाः
 ०११४०३३१ अपि स्वस्त्यासते सर्वे रामकृष्णभुजाश्रयाः
 ०११४०३३३ अपि स्मरन्ति कुशलम् अस्माकं बद्धसौहृदाः
 ०११४०३४१ भगवान् अपि गोविन्दो ब्रह्मण्यो भक्तवत्सलः
 ०११४०३४३ कच्चित् पुरे सुधर्मायां सुखम् आस्ते सुहृद्वृतः
 ०११४०३५१ मङ्गलाय च लोकानां क्षेमाय च भवाय च
 ०११४०३५३ आस्ते यदुकुलाम्भोधावाद्यो ऽनन्तसखः पुमान्
 ०११४०३६१ यद्वाहुदण्डगुप्तायां स्वपुर्यां यदवो ऽर्चिताः
 ०११४०३६३ क्रीडन्ति परमानन्दं महापौरुषिका इव
 ०११४०३७१ यत्पादशुश्रूषणमुख्यकर्मणा सत्यादयो व्यष्टसहस्रयोषितः
 ०११४०३७३ निर्जित्य सङ्ख्ये त्रिदशास्तदाशिषो हरन्ति वज्रायुधवल्लभोचिताः
 ०११४०३८१ यद्वाहुदण्डाभ्युदयानुजीविनो यदुप्रवीरा ह्यकुतोभया मुहुः
 ०११४०३८३ अधिक्रमन्त्यङ्घ्रिभिराहृतां बलात् सभां सुधर्मा सुरसत्तमोचिताम्
 ०११४०३९१ कच्चित् ते ऽनामयं तात भ्रष्टतेजा विभासि मे
 ०११४०३९३ अलब्धमानो ऽवज्ञातः किं वा तात चिरोषितः
 ०११४०४०१ कच्चिन् नाभिहतो ऽभावैः शब्दादिभिरमङ्गलैः
 ०११४०४०३ न दत्तम् उक्तम् अर्थिभ्य आशया यत् प्रतिश्रुतम्
 ०११४०४११ कच्चित् त्वं ब्राह्मणं बालं गां वृद्धं रोगिणं स्त्रियम्
 ०११४०४१३ शरणोपसृतं सत्त्वं नात्याक्षीः शरणप्रदः
 ०११४०४२१ कच्चित् त्वं नागमो ऽगम्यां गम्यां वासत्कृतां स्त्रियम्
 ०११४०४२३ पराजितो वाथ भवान् नोत्तमैर्नासमैः पथि
 ०११४०४३१ अपि स्विन्त् पर्यभुङ्क्थास्त्वं सम्भोज्यान् वृद्धबालकान्
 ०११४०४३३ जुगुप्सितं कर्म किञ्चित् कृतवान् न यदक्षमम्
 ०११४०४४१ कच्चित् प्रेष्ठतमेनाथ हृदयेनात्मबन्धुना
 ०११४०४४३ शून्यो ऽस्मि रहितो नित्यं मन्यसे ते ऽन्यथा न रुक्
 ०११५००१ सूत उवाच
 ०११५००११ एवं कृष्णसखः कृष्णो भ्रात्रा राज्ञा विकल्पितः
 ०११५००१३ नानाशङ्कास्पदं रूपं कृष्णविश्लेषकर्षितः
 ०११५००२१ शोकेन शुष्यद्वदन हृत्सरोजो हतप्रभः
 ०११५००२३ विभुं तम् एवानुस्मरन् नाशक्रोत् प्रतिभाषितुम्
 ०११५००३१ कृच्छ्रेण संस्तभ्य शुचः पाणिनामृज्य नेत्रयोः
 ०११५००३३ परोक्षेण समुन्नद्ध प्रणयौत्कण्ठयकातरः
 ०११५००४१ सख्यं मैत्रीं सौहृदं च सारथ्यादिषु संस्मरन्
 ०११५००४३ नृपम् अग्रजम् इत्याह बाष्पगद्गदया गिरा
 ०११५००५ अर्जुन उवाच

०११५००५१ वञ्चितो ऽहं महाराज हरिणा बन्धुरूपिणा
 ०११५००५३ येन मे ऽपहतं तेजो देवविस्मापनं महत्
 ०११५००६१ यस्य क्षणवियोगेन लोको ह्यप्रियदर्शनः
 ०११५००६३ उक्थेन रहितो ह्येष मृतकः प्रोच्यते यथा
 ०११५००७१ यत्संश्रयाद् रूपदगेहम् उपागतानां राज्ञां स्वयंवरमुखे स्मरदुर्मदानाम्
 ०११५००७३ तेजो हतं खलु मयाभिहतश्च मत्स्यः सजीकृतेन धनुषाधिगता च कृष्णा
 ०११५००८१ यत्सन्निधावहम् उ खाण्डवम् अग्रये ऽदाम् इन्द्रं च सामरगणं तरसा विजित्य
 ०११५००८३ लब्धा सभा मयकृताद्भुतशिल्पमाया दिग्भ्यो ऽहरन् नृपतयो बलिम् अध्वरे ते
 ०११५००९१ यत्तेजसा नृपशिरोऽङ्घ्रिम् अहन् मखार्थम् आर्यो ऽनुजस्तव गजायुतसत्त्ववीर्यः
 ०११५००९३ तेनाहताः प्रमथनाथमखाय भूपा यन्मोचितास्तदनयन् बलिम् अध्वरे ते
 ०११५०१०१ पत्न्यास्तवाधिमखक्लृप्तमहाभिषेकं श्लाघिष्ठचारुकबरं कितवैः सभायाम्
 ०११५०१०३ स्पृष्टं विकीर्य पदयोः पतिताश्रुमुख्या यस्तत्स्त्रियो ऽकृतहृतेशविमुक्तकेशाः
 ०११५०१११ यो नो जुगोप वन एत्य दुरन्तकृच्छ्राद् दुर्वाससो ऽरिरचितादयुताग्रभुग् यः
 ०११५०११३ शाकान्नशिष्टम् उपयुज्य यतस्त्रिलोकीं तृप्ताम् अमंस्त सलिले विनिमग्नसङ्घः
 ०११५०१२१ यत्तेजसाथ भगवान् युधि शूलपाणिर् विस्मापितः सगिरिजो ऽस्त्रम् अदान् निजं मे
 ०११५०१२३ अन्ये ऽपि चाहम् अमुनैव कलेवरेण प्राप्तो महेन्द्रभवने महदासनार्थम्
 ०११५०१३१ तत्रैव मे विहरतो भुजदण्डयुग्मं गाण्डीवलक्षणम् अरातिवधाय देवाः
 ०११५०१३३ सेन्द्राः श्रिता यदनुभावितम् आजमीढ तेनाहम् अद्य मुषितः पुरुषेण भूम्ना
 ०११५०१४१ यद्बान्धवः कुरुबलाब्धिम् अनन्तपारम् एको रथेन ततरे ऽहम् अतीर्यसत्त्वम्
 ०११५०१४३ प्रत्याहतं बहु धनं च मया परेषां तेजास्पदं मणिमयं च हतं शिरोभ्यः
 ०११५०१५१ यो भीष्मकर्णगुरुशल्यचमूष्वदभ्र राजन्यवर्यरथमण्डलमण्डितासु
 ०११५०१५३ अग्रेचरो मम विभो रथयूथपानाम् आयुर्मनांसि च दृशा सह ओज आर्च्छत्
 ०११५०१६१ यदोःषु मा प्रणिहितं गुरुभीष्मकर्णं नमृत्रिगर्तशल्यसैन्धवबाह्निकाद्यैः
 ०११५०१६३ अस्त्राण्यमोघमहिमानि निरूपितानि नोपस्पृशुर्नुहरिदासम् इवासुराणि
 ०११५०१७१ सौत्ये वृतः कुमतिनात्मद ईश्वरो मे यत्पादपद्मम् अभवाय भजन्ति भव्याः
 ०११५०१७३ मां श्रान्तवाहम् अरयो रथिनो भुविष्ठं न प्राहरन् यदनुभावनिरस्तचित्ताः
 ०११५०१८१ नर्माण्युदाररुचिरस्मितशोभितानि हे पार्थ हे ऽर्जुन सखे कुरुनन्दनेति
 ०११५०१८३ सञ्जल्पितानि नरदेव हृदिस्पृशानि स्मर्तुर्लुठन्ति हृदयं मम माधवस्य
 ०११५०१९१ शय्यासनाटनविकत्थनभोजनादिष्व् ऐक्याद्वयस्य ऋतवान् इति विप्रलब्धः
 ०११५०१९३ सख्युः सखेव पितृवत् तनयस्य सर्वं सेहे महान् महितया कुमतेरघं मे
 ०११५०२०१ सो ऽहं नृपेन्द्र रहितः पुरुषोत्तमेन सख्या प्रियेण सुहृदा हृदयेन शून्यः
 ०११५०२०३ अध्वन्युरुक्रमपरिग्रहम् अङ्ग रक्षन् गोपैरसद्भिरबलेव विनिर्जितो ऽस्मि
 ०११५०२११ तद्वै धनुस्त इषवः स रथो हयास्ते सो ऽहं रथी नृपतयो यत आनमन्ति
 ०११५०२१३ सर्वं क्षणेन तदभूदसदीशरिक्तं भस्मन् हुतं कुहकराद्धम् इवोत्तम् ऊष्याम्
 ०११५०२२१ राजंस्त्वयानुपृष्ठानां सुहृदां नः सुहृत्पुरे
 ०११५०२२३ विप्रशापविमूढानां निघ्नतां मुष्टिभिर्मिथः
 ०११५०२३१ वारुणीं मदिरां पीत्वा मदोन्मथितचेतसाम्

०११५०२३३ अजानताम् इवान्योन्यं चतुःपञ्चावशेषिताः
 ०११५०२४१ प्रायेणैतद्भगवत ईश्वरस्य विचेष्टितम्
 ०११५०२४३ मिथो निम्नन्ति भूतानि भावयन्ति च यन् मिथः
 ०११५०२५१ जलौकसां जले यद्वन् महान्तो ऽदन्त्यणीयसः
 ०११५०२५३ दुर्बलान् बलिनो राजन् महान्तो बलिनो मिथः
 ०११५०२६१ एवं बलिष्ठैर्यदुभिर्महद्भिरितरान् विभुः
 ०११५०२६३ यदून् यदुभिरन्योन्यं भूभारान् सञ्जहार ह
 ०११५०२७१ देशकालार्थयुक्तानि हृत्तापोपशमानि च
 ०११५०२७३ हरन्ति स्मरतश्चित्तं गोविन्दाभिहितानि मे
 ०११५०२८ सूत उवाच
 ०११५०२८१ एवं चिन्तयतो जिष्णोः कृष्णपादसरोरुहम्
 ०११५०२८३ सौहार्देनातिगाढेन शान्तासीद्विमला मतिः
 ०११५०२९१ वासुदेवाङ्घ्र्यनुध्यान परिवृंहितरंहसा
 ०११५०२९३ भक्त्या निर्माथिताशेष कषायधिषणो ऽर्जुनः
 ०११५०३०१ गीतं भगवता ज्ञानं यत् तत् सङ्ग्राममूर्धनि
 ०११५०३०३ कालकर्मतमोरुद्धं पुनरध्यगमत् प्रभुः
 ०११५०३११ विशोको ब्रह्मसम्पत्त्या सञ्छिन्नद्वैतसंशयः
 ०११५०३१३ लीनप्रकृतिनैर्गुण्यादलिङ्गत्वादसम्भवः
 ०११५०३२१ निशम्य भगवन्मार्गं संस्थां यदुकुलस्य च
 ०११५०३२३ स्वःपथाय मतिं चक्रे निभृतात्मा युधिष्ठिरः
 ०११५०३३१ पृथाप्यनुश्रुत्य धनञ्जयोदितं नाशं यदूनां भगवद्गतिं च ताम्
 ०११५०३३३ एकान्तभक्त्या भगवत्यधोक्षजे निवेशितात्मोपरराम संसृतेः
 ०११५०३४१ ययाहरद्भुवो भारं तां तनुं विजहावजः
 ०११५०३४३ कण्टकं कण्टकेनेव द्वयं चापीशितुः समम्
 ०११५०३५१ यथा मत्स्यादिरूपाणि धत्ते जह्याद्यथा नटः
 ०११५०३५३ भूभारः क्षपितो येनजहौ तच्च च कलेवरम्
 ०११५०३६१ यदा मुकुन्दो भगवान् इमां महीं जहौ स्वतन्वा श्रवणीयसत्कथः
 ०११५०३६३ तदाहरेवाप्रतिबुद्धचेतसाम् अभद्रहेतुः कलिरन्ववर्तत
 ०११५०३७१ युधिष्ठिरस्तत् परिसर्पणं बुधः पुरे च राष्ट्रे च गृहे तथात्मनि
 ०११५०३७३ विभाव्य लोभानृतजिह्वहिंसनाद्यधर्मचक्रं गमनाय पर्यधात्
 ०११५०३८१ स्वराट् पौत्रं विनयिनम् आत्मनः सुसमं गुणैः
 ०११५०३८३ तोयनीव्याः पतिं भूमेरभ्यषिञ्चद्भजाह्वये
 ०११५०३९१ मथुरायां तथा वज्रं शूरसेनपतिं ततः
 ०११५०३९३ प्राजापत्यां निरूप्येष्टिम् अग्नीन् अपिबदीश्वरः
 ०११५०४०१ विसृज्य तत्र तत् सर्वं दुकूलवलययादिकम्
 ०११५०४०३ निर्ममो निरहङ्कारः सञ्छिन्नाशेषबन्धनः
 ०११५०४११ वाचं जुहाव मनसि तत् प्राण इतरे च तम्

०११५०४१३ मृत्यावपानं सोत्सर्गं तं पञ्चत्वे ह्यजोहवीत्
 ०११५०४२१ त्रित्वे हुत्वा च पञ्चत्वं तच्च चैकत्वे ब्रुहोन् मुनिः
 ०११५०४२३ सर्वम् आत्मन्यजुहवीद्ब्रह्मण्यात्मानम् अव्यये
 ०११५०४३१ चीरवासा निराहारो बद्धवाङ् मुक्तमूर्धजः
 ०११५०४३३ दर्शयन् आत्मनो रूपं जडोन्मत्तपिशाचवत्
 ०११५०४४१ अनवेक्षमाणो निरगादशृण्वन् बधिरो यथा
 ०११५०४४३ उदीचीं प्रविवेशाशां गतपूर्वा महात्मभिः
 ०११५०४४५ हृदि ब्रह्म परं ध्यायन् नावर्तेत यतो गतः
 ०११५०४५१ सर्वे तम् अनुनिर्जग्मुर्भ्रातरः कृतनिश्चयाः
 ०११५०४५३ कलिनाधर्ममित्रेण दृष्ट्वा स्पृष्टाः प्रजा भुवि
 ०११५०४६१ ते साधुकृतसर्वार्था ज्ञात्वात्यन्तिकम् आत्मनः
 ०११५०४६३ मनसा धारयाम् आसुर्वैकुण्ठचरणाम्बुजम्
 ०११५०४७१ तद्ध्यानोद्विक्तया भक्त्या विशुद्धधिषणाः परे
 ०११५०४७३ तस्मिन् नारायणपदे एकान्तमतयो गतिम्
 ०११५०४८१ अवापुर्दुरवापां ते असद्भिर्विषयात्मभिः
 ०११५०४८३ विधूतकल्मषा स्थानं विरजेनात्मनैव हि
 ०११५०४९१ विदुरो ऽपि परित्यज्य प्रभासे देहम् आत्मनः
 ०११५०४९३ कृष्णावेशेन तच्चित्तः पितृभिः स्वक्षयं ययौ
 ०११५०५०१ द्रौपदी च तदाज्ञाय पतीनाम् अनपेक्षताम्
 ०११५०५०३ वासुदेवे भगवति ह्येकान्तमतिराप तम्
 ०११५०५११ यः श्रद्धयैतद्भगवत्प्रियाणां पाण्डोः सुतानाम् इति सम्प्रयाणम्
 ०११५०५१३ शृणोत्यलं स्वस्त्ययनं पवित्रं लब्ध्वा हरौ भक्तिम् उपैति सिद्धिम्
 ०११६००१ सूत उवाच
 ०११६००११ ततः परीक्षिद्द्विजवर्याशिक्षया महीं महाभागवतः शशास ह
 ०११६००१३ यथा हि सूत्याम् अभिजातकोविदाः समादिशन् विप्र महद्गुणस्तथा
 ०११६००२१ स उत्तरस्य तनयाम् उपयेम इरावतीम्
 ०११६००२३ जनमेजयादींश्चतुरस्तस्याम् उत्पादयत् सुतान्
 ०११६००३१ आजहाराश्वमेधांस्त्रीन् गङ्गायां भूरिदक्षिणान्
 ०११६००३३ शारद्वतं गुरुं कृत्वा देवा यत्राक्षिगोचराः
 ०११६००४१ निजग्राहौजसा वीरः कलिं दिग्विजये क्वचित्
 ०११६००४३ नृपलिङ्गधरं शूद्रं घ्नन्तं गोमिथुनं पदा
 ०११६००५ शौनक उवाच
 ०११६००५१ कस्य हेतोर्निजग्राह कलिं दिग्विजये नृपः
 ०११६००५३ नृदेवचिह्नधृक् शूद्र को ऽसौ गां यः पदाहनत्
 ०११६००५५ तत् कथ्यतां महाभाग यदि कृष्णकथाश्रयम्
 ०११६००६१ अथवास्य पदाम्भोज मकरन्दलिहां सताम्
 ०११६००६३ किम् अन्यैरसदालापैरायुषो यदसद्वयः

०११६००७१ क्षुद्रायुषां नृणाम् अङ्ग मर्त्यानाम् ऋतम् इच्छताम्
 ०११६००७३ इहोपहृतो भगवान् मृत्युः शामित्रकर्मणि
 ०११६००८१ न कश्चिन् म्रियते तावद्यावदास्त इहान्तकः
 ०११६००८३ एतदर्थं हि भगवान् आहूतः परमर्षिभिः
 ०११६००८५ अहो नृलोके पीयेत हरिलीलामृतं वचः
 ०११६००९१ मन्दस्य मन्दप्रज्ञस्य वयो मन्दायुषश्च वै
 ०११६००९३ निद्रया हियते नक्तं दिवा च व्यर्थकर्मभिः
 ०११६०१० सूत उवाच
 ०११६०१०१ यदा परीक्षित् कुरुजाङ्गले ऽवसत् कलिं प्रविष्टं निजचक्रवर्तिते
 ०११६०१०३ निशम्य वार्ताम् अनतिप्रियां ततः शरासनं संयुगशौण्डिराददे
 ०११६०१११ स्वलङ्कृतं श्यामतुरङ्गयोजितं रथं मृगेन्द्रध्वजम् आश्रितः पुरात्
 ०११६०११३ वृतो रथाश्चद्विपपत्तियुक्तया स्वसेनया दिग्विजयाय निर्गतः
 ०११६०१२१ भद्राश्वं केतुमालं च भारतं चोत्तरान् कुरून्
 ०११६०१२३ किम्पुरुषादीनि वर्षाणि विजित्य जगृहे बलिम्
 ०११६०१३१ नगरांश्च वनांश्चैव नदीश्च विमलोदकाः
 ०११६०१३३ पुरुषान् देवकल्पांश्च नारीश्च प्रियदर्शनाः
 ०११६०१४१ अदृष्टपूर्वान् सुभगान् स ददर्श धनञ्जयः
 ०११६०१४३ सदनानि च शुभ्राणि नारीश्चाप्सरसां निभाः
 ०११६०१५१ तत्र तत्रोपशृण्वानः स्वपूर्वेषां महात्मनाम्
 ०११६०१५३ प्रगीयमाणं च यशः कृष्णमाहात्म्यसूचकम्
 ०११६०१६१ आत्मानं च परित्रातम् अश्वत्थाम्नो ऽस्त्रतेजसः
 ०११६०१६३ स्नेहं च वृष्णिपार्थानां तेषां भक्तिं च केशवे
 ०११६०१७१ तेभ्यः परमसन्तुष्टः प्रीत्युज्जृम्भितलोचनः
 ०११६०१७३ महाधनानि वासांसि ददौ हारान् महामनाः
 ०११६०१८१ सारथ्यपारषदसेवनसख्यदौत्य
 ०११६०१८२ वीरासनानुगमनस्तवनप्रणामान्
 ०११६०१८३ स्निग्धेषु पाण्डुषु जगत्प्रणतिं च विष्णोर्
 ०११६०१८४ भक्तिं करोति नृपतिश्चरणारविन्दे
 ०११६०१९१ तस्यैवं वर्तमानस्य पूर्वेषां वृत्तिम् अन्वहम्
 ०११६०१९३ नातिदूरे किलाश्चर्यं यदासीत् तन् निबोध मे
 ०११६०२०१ धर्मः पदैकेन चरन् विच्छायाम् उपलभ्य गाम्
 ०११६०२०३ पृच्छति स्माश्रुवदनां विवत्साम् इव मातरम्
 ०११६०२१ धर्म उवाच
 ०११६०२११ कच्चिद्भद्रे ऽनामयम् आत्मनस्ते विच्छायासि म्लायतेषु मुखेन
 ०११६०२१३ आलक्ष्ये भवतीम् अन्तराधिं दूरे बन्धुं शोचसि कञ्चनाम्ब
 ०११६०२२१ पादैर्न्यूनं शोचसि मैकपादम् आत्मानं वा वृषलैर्भोक्ष्यमाणम्
 ०११६०२२३ आहो सुरादीन् हतयज्ञभागान् प्रजा उत स्विन् मघवत्यवर्षति

०११६०२३१ अरक्ष्यमाणाः स्त्रिय उर्वि बालान् शोचस्यथो पुरुषादैरिवार्तान्
 ०११६०२३३ वाचं देवीं ब्रह्मकुले कुकर्मण्यब्रह्मण्ये राजकुले कुलाग्र्यान्
 ०११६०२४१ किं क्षत्रबन्धून् कलिनोपसृष्टान् राष्ट्राणि वा तैरवरोपितानि
 ०११६०२४३ इतस्ततो वाशनपानवासः स्नानव्यवायोन्मुखजीवलोकम्
 ०११६०२५१ यद्दाम्ब ते भूरिभरावतार कृतावतारस्य हरेर्धरित्रि
 ०११६०२५३ अन्तर्हितस्य स्मरती विसृष्टा कर्माणि निर्वाणविलम्बितानि
 ०११६०२६१ इदं ममाचक्ष्व तवाधिमूलं वसुन्धरे येन विकर्षितासि
 ०११६०२६३ कालेन वा ते बलिनां बलीयसा सुरार्चितं किं हृतम् अम्ब सौभगम्
 ०११६०२७ धरण्युवाच
 ०११६०२७१ भवान् हि वेद तत् सर्वं यन् मां धर्मानुपृच्छसि
 ०११६०२७३ चतुर्भिर्वर्तसे येन पादैर्लोकसुखावहैः
 ०११६०२८१ सत्यं शौचं दया क्षान्तिस्त्यागः सन्तोष आर्जवम्
 ०११६०२८३ शमो दमस्तपः साम्यं तितिक्षोपरतिः श्रुतम्
 ०११६०२९१ ज्ञानं विरक्तिरैश्वर्यं शौर्यं तेजो बलं स्मृतिः
 ०११६०२९३ स्वातन्त्र्यं कौशलं कान्तिर्धैर्यं मार्दवम् एव च
 ०११६०३०१ प्रागल्भ्यं प्रश्रयः शीलं सह ओजो बलं भगः
 ०११६०३०३ गाम्भीर्यं स्थैर्यम् आस्तिक्यं कीर्तिर्मानो ऽनहङ्कृतिः
 ०११६०३११ एते चान्ये च भगवन् नित्या यत्र महागुणाः
 ०११६०३१३ प्रार्थ्या महत्त्वम् इच्छद्भिर्न वियन्ति स्म कर्हिचित्
 ०११६०३२१ तेनाहं गुणपात्रेण श्रीनिवासेन साम्प्रतम्
 ०११६०३२३ शोचामि रहितं लोकं पाप्मना कलिनेक्षितम्
 ०११६०३३१ आत्मानं चानुशोचामि भवन्तं चामरोत्तमम्
 ०११६०३३३ देवान् पितॄन् ऋषीन् साधून् सर्वान् वर्णास्तथाश्रमान्
 ०११६०३४१ ब्रह्मादयो बहुतिथं यदपाङ्गमोक्ष
 ०११६०३४२ कामास्तपः समचरन् भगवत्प्रपन्नाः
 ०११६०३४३ सा श्रीः स्ववासम् अरविन्दवनं विहाय
 ०११६०३४४ यत्पादसौभगम् अलं भजते ऽनुरक्ता
 ०११६०३५१ तस्याहम् अञ्जकुलिशाङ्कुशकेतुकैतैः
 ०११६०३५२ श्रीमत्पदैर्भगवतः समलङ्कृताङ्गी
 ०११६०३५३ त्रीन् अत्यरोच उपलभ्य ततो विभूतिं
 ०११६०३५४ लोकान् स मां व्यसृजदुत्स्मयतीं तदन्ते
 ०११६०३६१ यो वै ममातिभरम् आसुरवंशराज्ञाम्
 ०११६०३६२ अक्षौहिणीशतम् अपानुददात्मतन्त्रः
 ०११६०३६३ त्वां दुःस्थम् ऊनपदम् आत्मनि पौरुषेण
 ०११६०३६४ सम्पादयन् यदुषु रम्यम् अविभ्रदङ्गम्
 ०११६०३७१ का वा सहेत विरहं पुरुषोत्तमस्य
 ०११६०३७२ प्रेमावलोकुरुचिरस्मितवल्गुजल्पैः

०११६०३७३ स्थैर्यं समानम् अहरन् मधुमानिनीनां
 ०११६०३७४ रोमोत्सवो मम यदङ्घ्रिविटङ्कितायाः
 ०११६०३८१ तयोरेवं कथयतोः पृथिवीधर्मयोस्तदा
 ०११६०३८३ परीक्षिन् नाम राजर्षिः प्राप्तः प्राचीं सरस्वतीम्
 ०११७००१ सूत उवाच
 ०११७००११ तत्र गोमिथुनं राजा हन्यमानम् अनाथवत्
 ०११७००१३ दण्डहस्तं च वृषलं ददृशे नृपलाञ्छनम्
 ०११७००२१ वृषं मृणालधवलं मेहन्तम् इव विभ्यतम्
 ०११७००२३ वेपमानं पदैकेन सीदन्तं शूद्रताडितम्
 ०११७००३१ गां च धर्मदुघां दीनां भृशं शूद्रपदाहताम्
 ०११७००३३ विवत्साम् आश्रुवदनां क्षामां यवसम् इच्छतीम्
 ०११७००४१ पप्रच्छ रथम् आरूढः कार्तस्वरपरिच्छदम्
 ०११७००४३ मेघगम्भीरया वाचा समारोपितकार्मुकः
 ०११७००५१ कस्त्वं मच्छरणे लोके बलाद्धंस्यबलान् बली
 ०११७००५३ नरदेवो ऽसि वेषेण नटवत् कर्मणाद्विजः
 ०११७००६१ यस्त्वं कृष्णे गते दूरं सहगाण्डीवधन्वना
 ०११७००६३ शोच्यो ऽस्यशोच्यान् रहसि प्रहरन् वधम् अर्हसि
 ०११७००७१ त्वं वा मृणालधवलः पादैर्न्यूनः पदा चरन्
 ०११७००७३ वृषरूपेण किं कश्चिद्देवो नः परिखेदयन्
 ०११७००८१ न जातु कौरवेन्द्राणां दोर्दण्डपरिरम्भिते
 ०११७००८३ भूतले ऽनुपतन्त्यस्मिन् विना ते प्राणिनां शुचः
 ०११७००९१ मा सौरभेयात्र शुचो व्येतु ते वृषलाद्भयम्
 ०११७००९३ मा रोदीरम्ब भद्रं ते खलानां मयि शास्तरि
 ०११७०१०१ यस्य राष्ट्रे प्रजाः सर्वास्त्रस्यन्ते साध्व्यसाधुभिः
 ०११७०१०३ तस्य मत्तस्य नश्यन्ति कीर्तिरायुर्भगो गतिः
 ०११७०१११ एष राज्ञां परो धर्मो ह्यार्तानाम् आर्तिनिग्रहः
 ०११७०११३ अत एनं वधिष्यामि भूतद्रुहम् असत्तमम्
 ०११७०१२१ को ऽवृश्चत् तव पादांस्त्रीन् सौरभेय चतुष्पद
 ०११७०१२३ मा भूवंस्त्वादृशा राष्ट्रे राज्ञां कृष्णानुवर्तिनाम्
 ०११७०१३१ आख्याहि वृष भद्रं वः साधूनाम् अकृतागसाम्
 ०११७०१३३ आत्मवैरूप्यकर्तारं पार्थानां कीर्तिदूषणम्
 ०११७०१४१ जने ऽनागस्यघं युञ्जन् सर्वतो ऽस्य च मद्भयम्
 ०११७०१४३ साधूनां भद्रम् एव स्यादसाधुदमने कृते
 ०११७०१५१ अनागःस्विह भूतेषु य आगस्कृन् निरङ्कुशः
 ०११७०१५३ आहर्तास्मि भुजं साक्षादमर्त्यस्यापि साङ्गदम्
 ०११७०१६१ राज्ञो हि परमो धर्मः स्वधर्मस्थानुपालनम्
 ०११७०१६३ शासतो ऽन्यान् यथाशास्त्रम् अनापद्युत्पथान् इह

०११७०१७ धर्म उवाच
 ०११७०१७१ एतद्द्वः पाण्डवेयानां युक्तम् आर्ताभयं वचः
 ०११७०१७३ येषां गुणगणैः कृष्णो दौत्यादौ भगवान् कृतः
 ०११७०१८१ न वयं क्लेशबीजानि यतः स्युः पुरुषर्षभ
 ०११७०१८३ पुरुषं तं विजानीमो वाक्यभेदविमोहिताः
 ०११७०१९१ केचिद्विकल्पवसना आहुरात्मानम् आत्मनः
 ०११७०१९३ दैवम् अन्ये ऽपरे कर्म स्वभावम् अपरे प्रभुम्
 ०११७०२०१ अप्रतर्क्यादनिर्देश्यादिति केष्वपि निश्चयः
 ०११७०२०३ अत्रानुरूपं राजर्षे विमृश स्वमनीषया
 ०११७०२१ सूत उवाच
 ०११७०२११ एवं धर्मे प्रवदति स सम्राड्द्विजसत्तमाः
 ०११७०२१३ समाहितेन मनसा विखेदः पर्यचष्ट तम्
 ०११७०२२ राजोवाच
 ०११७०२२१ धर्मं ब्रवीषि धर्मज्ञ धर्मो ऽसि वृषरूपधृक्
 ०११७०२२३ यदधर्मकृतः स्थानं सूचकस्यापि तद्भवेत्
 ०११७०२३१ अथवा देवमायाया नूनं गतिरगोचरा
 ०११७०२३३ चेतसो वचसश्चापि भूतानाम् इति निश्चयः
 ०११७०२४१ तपः शौचं दया सत्यम् इति पादाः कृते कृताः
 ०११७०२४३ अधर्माशैस्त्रयो भग्नाः स्मयसङ्गमदैस्तव
 ०११७०२५१ इदानीं धर्मं पादस्ते सत्यं निर्वर्तयेद्यतः
 ०११७०२५३ तं जिघृक्षत्यधर्मो ऽयम् अनृतैर्नैधितः कलिः
 ०११७०२६१ इयं च भूमिर्भगवता न्यासितोरुभरा सती
 ०११७०२६३ श्रीमद्भिस्तत्पदन्यासैः सर्वतः कृतकौतुका
 ०११७०२७१ शोचत्यश्रुकला साध्वी दुर्भगोवोज्जिता सती
 ०११७०२७३ अब्रह्मण्या नृपव्याजाः शूद्रा भोक्ष्यन्ति माम् इति
 ०११७०२८१ इति धर्मं महीं चैव सान्त्वयित्वा महारथः
 ०११७०२८३ निशातम् आददे खड्गं कलये ऽधर्महितवे
 ०११७०२९१ तं जिघांसुम् अभिप्रेत्य विहाय नृपलाञ्छनम्
 ०११७०२९३ तत्पादमूलं शिरसा समगाद्भयविह्वलः
 ०११७०३०१ पतितं पादयोर्वीरः कृपया दीनवत्सलः
 ०११७०३०३ शरणयो नावधीन् च्छ्लोक्य आह चेदं हसन् इव
 ०११७०३१ राजोवाच
 ०११७०३११ न ते गुडाकेशयशोधराणां बद्धाञ्जलेर्वै भयम् अस्ति किञ्चित्
 ०११७०३१३ न वर्तितव्यं भवता कथञ्चन क्षेत्रे मदीये त्वम् अधर्मबन्धुः
 ०११७०३२१ त्वां वर्तमानं नरदेवदेहेष्वनुप्रवृत्तो ऽयम् अधर्मपूगः
 ०११७०३२३ लोभो ऽनृतं चौर्यम् अनार्यम् अंहो ज्येष्ठा च माया कलहश्च दम्भः
 ०११७०३३१ न वर्तितव्यं तदधर्मबन्धो धर्मेण सत्येन च वर्तितव्ये

०११७०३३३ ब्रह्मावर्ते यत्र यजन्ति यज्ञैर्यज्ञेश्वरं यज्ञवितानविज्ञाः
 ०११७०३३१ यस्मिन् हरिर्भगवान् इज्यमान इज्यात्ममूर्तिर्यजतां शं तनोति
 ०११७०३३३ कामान् अमोघान् स्थिरजङ्गमानाम् अन्तर्बहिर्वायुरिवैष आत्मा
 ०११७०३५ सूत उवाच
 ०११७०३५१ परीक्षितैवम् आदिष्टः स कलिर्जातवेपथुः
 ०११७०३५३ तम् उद्यतासिम् आहेदं दण्डपाणिम् इवोद्यतम्
 ०११७०३६ कलिरुवाच
 ०११७०३६१ यत्र क्व वाथ वत्स्यामि सार्वभौम तवाज्ञया
 ०११७०३६३ लक्षये तत्र तत्रापि त्वाम् आत्तेषुशरासनम्
 ०११७०३७१ तन् मे धर्मभृतां श्रेष्ठ स्थानं निर्देष्टुम् अर्हसि
 ०११७०३७३ यत्रैव नियतो वत्स्य आतिष्ठंस्ते ऽनुशासनम्
 ०११७०३८ सूत उवाच
 ०११७०३८१ अभ्यर्थितस्तदा तस्मै स्थानानि कलये ददौ
 ०११७०३८३ द्यूतं पानं स्त्रियः सूना यत्राधर्मश्चतुर्विधः
 ०११७०३९१ पुनश्च याचमानाय जातरूपम् अदात् प्रभुः
 ०११७०३९३ ततो ऽनृतं मदं कामं रजो वैरं च पञ्चमम्
 ०११७०४०१ अमूनि पञ्च स्थानानि ह्यधर्मप्रभवः कलिः
 ०११७०४०३ औत्तरेयेण दत्तानि न्यवसत् तन्निदेशकृत्
 ०११७०४११ अथैतानि न सेवेत बुभूषुः पुरुषः क्वचित्
 ०११७०४१३ विशेषतो धर्मशीलो राजा लोकपतिर्गुरुः
 ०११७०४२१ वृषस्य नष्टांस्त्रीन् पादान् तपः शौचं दयाम् इति
 ०११७०४२३ प्रतिसन्दध आश्वस्य महीं च समवर्धयत्
 ०११७०४३१ स एष एतर्ह्यध्यास्त आसनं पार्थिवोचितम्
 ०११७०४३३ पितामहेनोपन्यस्तं राज्ञारण्यं विविक्षता
 ०११७०४४१ आस्ते ऽधुना स राजर्षिः कौरवेन्द्रश्रियोल्लसन्
 ०११७०४४३ गजाह्वये महाभागश्चक्रवर्ती बृहच्छ्रवाः
 ०११७०४५१ इत्थम्भूतानुभावो ऽयम् अभिमन्युसुतो नृपः
 ०११७०४५३ यस्य पालयतः क्षौणीं यूयं सत्राय दीक्षिताः
 ०११८००१ सूत उवाच
 ०११८००११ यो वै द्रौण्यस्त्रविप्लुष्टो न मातुरुदरे मृतः
 ०११८००१३ अनुग्रहाद्भगवतः कृष्णस्याद्भुतकर्मणः
 ०११८००२१ ब्रह्मकोपोत्थिताद्यस्तु तक्षकात् प्राणविप्लवात्
 ०११८००२३ न सम्मुमोहोरुभयाद्भगवत्यर्पिताशयः
 ०११८००३१ उत्सृज्य सर्वतः सङ्गं विज्ञाताजितसंस्थितिः
 ०११८००३३ वैयासकेर्जहौ शिष्यो गङ्गायां स्वं कलेवरम्
 ०११८००४१ नोत्तमश्लोकवार्तानां जुषतां तत्कथामृतम्
 ०११८००४३ स्यात् सम्भ्रमो ऽन्तकाले ऽपि स्मरतां तत्पदाम्बुजम्

०११८००५१ तावत् कलिर्न प्रभवेत् प्रविष्टो ऽपीह सर्वतः
 ०११८००५३ यावदीशो महान् उर्व्याम् आभिमन्यव एकराट्
 ०११८००६१ यस्मिन्न अहनि यर्ह्येव भगवान् उत्ससर्ज गाम्
 ०११८००६३ तदैवेहानुवृत्तो ऽसावधर्मप्रभवः कलिः
 ०११८००७१ नानुद्वेष्टि कलिं सम्राट् सारङ्ग इव सारभुक्
 ०११८००७३ कुशलान्याशु सिद्धयन्ति नेतराणि कृतानि यत्
 ०११८००८१ किं नु बालेषु शूरेण कलिना धीरभीरुणा
 ०११८००८३ अप्रमत्तः प्रमत्तेषु यो वृको नृषु वर्तते
 ०११८००९१ उपवर्णितम् एतद्द्वः पुण्यं पारीक्षितं मया
 ०११८००९३ वासुदेवकथोपेतम् आख्यानं यदपृच्छत
 ०११८०१०१ या याः कथा भगवतः कथनीयोरुर्मणः
 ०११८०१०३ गुणकर्माश्रयाः पुम्भिः संसेव्यास्ता बुभूषुभिः
 ०११८०११ ऋषय ऊचुः
 ०११८०१११ सूत जीव समाः सौम्य शाश्वतीर्विशदं यशः
 ०११८०११३ यस्त्वं शंससि कृष्णस्य मर्त्यानाम् अमृतं हि नः
 ०११८०१२१ कर्मण्यस्मिन्न अनाश्वासे धूमधूम्रात्मनां भवान्
 ०११८०१२३ आपाययति गोविन्द पादपद्मासवं मधु
 ०११८०१३१ तुलयाम लवेनापि न स्वर्गं नापुनर्भवम्
 ०११८०१३३ भगवत्सङ्गिसङ्गस्य मर्त्यानां किम् उताशिषः
 ०११८०१४१ को नाम तृप्येद्रसवित् कथायां महत्तमैकान्तपरायणस्य
 ०११८०१४३ नान्तं गुणानाम् अगुणस्य जग्मुर योगेश्वरा ये भवपाद्ममुख्याः
 ०११८०१५१ तन् नो भवान् वै भगवत्प्रधानो महत्तमैकान्तपरायणस्य
 ०११८०१५३ हरेरुदारं चरितं विशुद्धं शुश्रूषतां नो वितनोतु विद्वन्
 ०११८०१६१ स वै महाभागवतः परीक्षिद् येनापवर्गाख्यम् अदभ्रबुद्धिः
 ०११८०१६३ ज्ञानेन वैयासकिशब्दितेन भेजे खगेन्द्रध्वजपादमूलम्
 ०११८०१७१ तन् नः परं पुण्यम् असंवृतार्थम् आख्यानम् अत्यद्भुतयोगनिष्ठम्
 ०११८०१७३ आख्याह्यनन्ताचरितोपपन्नं पारीक्षितं भागवताभिरामम्
 ०११८०१८ सूत उवाच
 ०११८०१८१ अहो वयं जन्मभृतो ऽद्य हास्म वृद्धानुवृत्त्यापि विलोमजाताः
 ०११८०१८३ दौष्कृत्यम् आधिं विधुनोति शीघ्रं महत्तमानाम् अभिधानयोगः
 ०११८०१९१ कुतः पुनर्गुणतो नाम तस्य महत्तमैकान्तपरायणस्य
 ०११८०१९३ यो ऽनन्तशक्तिर्भगवान् अनन्तो महद्गुणत्वाद्यम् अनन्तम् आहुः
 ०११८०२०१ एतावतालं ननु सूचितेन गुणैरसाम्यानतिशायनस्य
 ०११८०२०३ हित्वेतरान् प्रार्थयतो विभूतिर् यस्याङ्घ्रिरेणुं जुषते ऽनभीप्सोः
 ०११८०२११ अथापि यत्पादनखावसृष्टं जगद्विरिञ्चोपहृताहर्णाम्भः
 ०११८०२१३ सेशं पुनात्यन्यतमो मुकुन्दात् को नाम लोके भगवत्पदार्थः
 ०११८०२२१ यत्रानुरक्ताः सहसैव धीरा व्यपोह्य देहादिषु सङ्गम् ऊढम्

०११८०२२३ ब्रजन्ति तत् पारमहंस्यम् अन्त्यं यस्मिन्न अहिंसोपशमः स्वधर्मः
 ०११८०२३१ अहं हि पृष्टो ऽर्यमणो भवद्भिर् आचक्ष आत्मावगमो ऽत्र यावान्
 ०११८०२३३ नभः पतन्त्यात्मसमं पतत्त्रिणस् तथा समं विष्णुगतिं विपश्चितः
 ०११८०२४१ एकदा धनुरुद्यम्य विचरन् मृगयां वने
 ०११८०२४३ मृगान् अनुगतः श्रान्तः क्षुधितस्तृषितो भृशम्
 ०११८०२५१ जलाशयम् अचक्षाणः प्रविवेश तम् आश्रमम्
 ०११८०२५३ ददर्श मुनिम् आसीनं शान्तं मीलितलोचनम्
 ०११८०२६१ प्रतिकृद्धेन्द्रियप्राण मनोबुद्धिम् उपारतम्
 ०११८०२६३ स्थानत्रयात् परं प्राप्तं ब्रह्मभूतम् अविक्रियम्
 ०११८०२७१ विप्रकीर्णजटाच्छन्नं रौरवेणाजिनेन च
 ०११८०२७३ विशुष्यत्तालुरुदकं तथाभूतम् अयाचत
 ०११८०२८१ अलब्धतृणभूम्यादिरसम्प्राप्तार्घ्यसूनृतः
 ०११८०२८३ अवज्ञातम् इवात्मानं मन्यमानश्चुकोप ह
 ०११८०२९१ अभूतपूर्वः सहसा क्षुत्तृड्भ्याम् अर्दितात्मनः
 ०११८०२९३ ब्राह्मणं प्रत्यभूद्ब्रह्मन् मत्सरो मन्युरेव च
 ०११८०३०१ स तु ब्रह्मऋषेरंसे गतासुम् उरगं रुषा
 ०११८०३०३ विनिर्गच्छन् धनुष्कोटया निधाय पुरम् आगतः
 ०११८०३११ एष किं निभृताशेष करणो मीलितेक्षणः
 ०११८०३१३ मृषासमाधिराहोस्वित् किं नु स्यात् क्षत्रबन्धुभिः
 ०११८०३२१ तस्य पुत्रो ऽतितेजस्वी विहरन् बालको ऽभकैः
 ०११८०३२३ राज्ञाघं प्रापितं तातं श्रुत्वा तत्रेदम् अब्रवीत्
 ०११८०३३१ अहो अधर्मः पालानां पीत्रां बलिभुजाम् इव
 ०११८०३३३ स्वामिन्यघं यदासानां द्वारपानां शुनाम् इव
 ०११८०३४१ ब्राह्मणैः क्षत्रबन्धुर्हि गृहपालो निरूपितः
 ०११८०३४३ स कथं तद्गृहे द्वाःस्थः सभाण्डं भोक्तुम् अर्हीति
 ०११८०३५१ कृष्णे गते भगवति शास्तर्युत्पथगामिनाम्
 ०११८०३५३ तद्भिन्नसेतून् अद्याहं शास्मि पश्यत मे बलम्
 ०११८०३६१ इत्युत्तवा रोषताम्राक्षो वयस्यान् ऋषिबालकः
 ०११८०३६३ कौशिक्याप उपस्पृश्य वाग्वज्रं विससर्ज ह
 ०११८०३७१ इति लङ्घितमर्यादं तक्षकः सप्तमे ऽहनि
 ०११८०३७३ दङ्क्षयति स्म कुलाङ्गारं चोदितो मे ततद्रुहम्
 ०११८०३८१ ततो ऽभ्येत्याश्रमं बालो गले सर्पकलेवरम्
 ०११८०३८३ पितरं वीक्ष्य दुःखार्तो मुक्तकण्ठो रुरोद ह
 ०११८०३९१ स वा आङ्गिरसो ब्रह्मन् श्रुत्वा सुतविलापनम्
 ०११८०३९३ उन्मील्य शनकैनेत्रे दृष्ट्वा चांसे मृतोरगम्
 ०११८०४०१ विसृज्य तं च पप्रच्छ वत्स कस्माद्धि रोदिषि
 ०११८०४०३ केन वा ते ऽपकृतम् इत्युक्तः स न्यवेदयत्

०११८०४११ निशम्य शप्तम् अतदर्हं नरेन्द्रं स ब्राह्मणो नात्मजम् अभ्यनन्दत्
 ०११८०४१३ अहो बतांहो महदद्य ते कृतम् अल्पीयसि द्रोह उरुर्दमो धृतः
 ०११८०४२१ न वै नृभिर्नरदेवं परारख्यं सम्मातुम् अर्हस्यविपक्वबुद्धे
 ०११८०४२३ यत्तेजसा दुर्विषहेण गुप्ता विन्दन्ति भद्राण्यकुतोभयाः प्रजाः
 ०११८०४३१ अलक्ष्यमाणे नरदेवनाम्नि रथाङ्गपाणावयम् अङ्ग लोकः
 ०११८०४३३ तदा हि चौरप्रचुरो विनङ्क्ष्यत्यरक्ष्यमाणो ऽविवरूथवत् क्षणात्
 ०११८०४४१ तदद्य नः पापम् उपैत्यनन्वयं यन् नष्टनाथस्य वसोर्विलुम्पकात्
 ०११८०४४३ परस्परं घ्नन्ति शपन्ति वृञ्जते पशून् स्त्रियो ऽर्थान् पुरुदस्यवो जनाः
 ०११८०४५१ तदार्यधर्मः प्रविलीयते नृणां वर्णाश्रमाचारयुतस्त्रयीमयः
 ०११८०४५३ ततो ऽर्थकामाभिनिवेशितात्मनां शुनां कपीनाम् इव वर्णसङ्करः
 ०११८०४६१ धर्मपालो नरपतिः स तु सम्राड्बृहच्छ्रवाः
 ०११८०४६३ साक्षान् महाभागवतो राजर्षिर्हयमेधयाट्
 ०११८०४६५ क्षुत्तृश्रमयुतो दीनो नैवास्मिन् छापम् अर्हति
 ०११८०४७१ अपापेषु स्वभृत्येषु बालेनापक्वबुद्धिना
 ०११८०४७३ पापं कृतं तद्भगवान् सर्वात्मा क्षन्तुम् अर्हति
 ०११८०४८१ तिरस्कृता विप्रलब्धाः शप्ताः क्षिप्ता हता अपि
 ०११८०४८३ नास्य तत् प्रतिकुर्वन्ति तद्भक्ताः प्रभवो ऽपि हि
 ०११८०४९१ इति पुत्रकृताघेन सो ऽनुतप्तो महामुनिः
 ०११८०४९३ स्वयं विप्रकृतो राज्ञा नैवाघं तदचिन्तयत्
 ०११८०५०१ प्रायशः साधवो लोके परैर्द्वन्द्वेषु योजिताः
 ०११८०५०३ न व्यथन्ति न हृष्यन्ति यत आत्मागुणाश्रयः
 ०११९००१ सूत उवाच
 ०११९००११ महीपतिस्त्वथ तत्कर्म गार्हं विचिन्तयन्न आत्मकृतं सुदुर्मनाः
 ०११९००१३ अहो मया नीचम् अनार्यवत् कृतं निरागसि ब्रह्मणि गूढतेजसि
 ०११९००२१ ध्रुवं ततो मे कृतदेवहेलनाद् दुरत्ययं व्यसनं नातिदीर्घात्
 ०११९००२३ तदस्तु कामं ह्यघनिष्कृताय मे यथा न कुर्यां पुनरेवम् अद्वा
 ०११९००३१ अद्यैव राज्यं बलम् ऋद्धकोशं प्रकोपितब्रह्मकुलानलो मे
 ०११९००३३ दहत्वभद्रस्य पुनर्न मे ऽभूत् पापीयसी धीर्द्विजदेवगोभ्यः
 ०११९००४१ स चिन्तयन्न इत्थम् अथाशृणोद्यथा मुनेः सुतोक्तो निर्ऋतिस्तक्षकारव्यः
 ०११९००४३ स साधु मेने न चिरेण तक्षका नलं प्रसक्तस्य विरक्तिकारणम्
 ०११९००५१ अथो विहायेमम् अमुं च लोकं विमर्शितौ हेयतया पुरस्तात्
 ०११९००५३ कृष्णाङ्घ्रिसेवाम् अधिमन्यमान उपाविशत् प्रायम् अमर्त्यनद्याम्
 ०११९००६१ या वै लसच्छ्रीतुलसीविमिश्र कृष्णाङ्घ्रिरेणवभ्यधिकाम्बुनेत्री
 ०११९००६३ पुनाति लोकान् उभयत्र सेशान् कस्तां न सेवेत मरिष्यमाणः
 ०११९००७१ इति व्यवच्छिद्य स पाण्डवेयः प्रायोपवेशं प्रति विष्णुपद्याम्
 ०११९००७३ दधौ मुकुन्दाङ्घ्रिम् अनन्यभावो मुनिव्रतो मुक्तसमस्तसङ्गः
 ०११९००८१ तत्रोपजग्मुर्भुवनं पुनाना महानुभावा मुनयः सशिष्याः

०११९००८३ प्रायेण तीर्थाभिगमापदेशैः स्वयं हि तीर्थानि पुनन्ति सन्तः
 ०११९००९१ अत्रिर्वसिष्ठश्च्यवनः शरद्वान् अरिष्टनेमिर्भृगुरङ्गिराश्च
 ०११९००९३ पराशरो गाधिसुतो ऽथ राम उतथ्य इन्द्रप्रमदेध्मवाहौ
 ०११९०१०१ मेधातिथिर्देवल आष्टिषिणो भारद्वाजो गौतमः पिप्पलादः
 ०११९०१०३ मैत्रेय और्वः कवषः कुम्भयोनिर् द्वैपायनो भगवान् नारदश्च
 ०११९०१११ अन्ये च देवर्षिर्ब्रह्मर्षिवर्या राजर्षिवर्या अरुणादयश्च
 ०११९०११३ नानार्षेयप्रवरान् समेतान् अभ्यर्च्य राजा शिरसा ववन्दे
 ०११९०१२१ सुखोपविष्टेष्वथ तेषु भूयः कृतप्रणामः स्वचिकीर्षितं यत्
 ०११९०१२३ विज्ञापयाम् आस विविक्तचेता उपस्थितो ऽग्रे ऽभिगृहीतपाणिः
 ०११९०१३ राजोवाच
 ०११९०१३१ अहो वयं धन्यतमा नृपाणां महत्तमानुग्रहणीयशीलाः
 ०११९०१३३ राज्ञां कुलं ब्राह्मणपादशौचाद् दूराद्विसृष्टं बत गर्हाकर्म
 ०११९०१४१ तस्यैव मे ऽघस्य परावरेणो व्यासक्तचित्तस्य गृहेष्वभीक्षणम्
 ०११९०१४३ निर्वेदमूलो द्विजशापरूपो यत्र प्रसक्तो भयम् आशु धत्ते
 ०११९०१५१ तं मोपयातं प्रतियन्तु विप्रा गङ्गा च देवी धृतचित्तम् ईशे
 ०११९०१५३ द्विजोपसृष्टः कुहकस्तक्षको वा दशत्वलं गायत विष्णुगाथाः
 ०११९०१६१ पुनश्च भूयाद्भगवत्यनन्ते रतिः प्रसङ्गश्च तदाश्रयेषु
 ०११९०१६३ महत्सु यां याम् उपयामि सृष्टिं मैत्र्यस्तु सर्वत्र नमो द्विजेभ्यः
 ०११९०१७१ इति स्म राजाध्यवसाययुक्तः प्राचीनमूलेषु कुशेषु धीरः
 ०११९०१७३ उदङ्मुखो दक्षिणकूल आस्ते समुद्रपत्न्याः स्वसुतन्यस्तभारः
 ०११९०१८१ एवं च तस्मिन् नरदेवदेवे प्रायोपविष्टे दिवि देवसङ्घाः
 ०११९०१८३ प्रशस्य भूमौ व्यकिरन् प्रसूनैर् मुदा मुहुर्दुन्दुभयश्च नेदुः
 ०११९०१९१ महर्षयो वै समुपागता ये प्रशस्य साध्वित्यनुमोदमानाः
 ०११९०१९३ ऊचुः प्रजानुग्रहशीलसारा यदुत्तमश्लोकगुणाभिरूपम्
 ०११९०२०१ न वा इदं राजर्षिवर्य चित्रं भवत्सु कृष्णं समनुव्रतेषु
 ०११९०२०३ ये ऽध्यासनं राजकिरीटजुष्टं सद्यो जहुर्भगवत्पार्श्वकामाः
 ०११९०२११ सर्वे वयं तावदिहास्महे ऽथ कलेवरं यावदसौ विहाय
 ०११९०२१३ लोकं परं विरजस्कं विशोकं यास्यत्ययं भागवतप्रधानः
 ०११९०२२१ आश्रुत्य तदृषिगणवचः परीक्षित् समं मधुच्युद्गुरु चाव्यलीकम्
 ०११९०२२३ आभाषतैनान् अभिनन्द्य युक्तान् शुश्रूषमाणश्चरितानि विष्णोः
 ०११९०२३१ समागताः सर्वत एव सर्वे वेदा यथा मूर्तिधरास्त्रिपृष्ठे
 ०११९०२३३ नेहाथ नामुत्र च कश्चनार्थ ऋते परानुग्रहम् आत्मशीलम्
 ०११९०२४१ ततश्च वः पृच्छयम् इमं विपृच्छे विश्रभ्य विप्रा इति कृत्यतायाम्
 ०११९०२४३ सर्वात्मना म्रियमाणैश्च कृत्यं शुद्धं च तत्रामृशताभियुक्ताः
 ०११९०२५१ तत्राभवद्भगवान् व्यासपुत्रो यदृच्छया गाम् अटमानो ऽनपेक्षः
 ०११९०२५३ अलक्ष्यलिङ्गो निजलाभतुष्टो वृतश्च बालैरवधूतवेषः
 ०११९०२६१ तं द्यष्टवर्षं सुकुमारपाद करोरुबाह्वंसकपोलगात्रम्

०११९०२६३ चार्वार्यताक्षोन्नसतुल्यकर्ण सुभ्रवाननं कम्बुसुजातकण्ठम्
 ०११९०२७१ निगूढजत्रुं पृथुतुङ्गवक्षसम् आवर्तनाभिं वलिवल्गूदरं च
 ०११९०२७३ दिगम्बरं वक्रविकीर्णकेशं प्रलम्बबाहुं स्वमरोत्तमाभम्
 ०११९०२८१ श्यामं सदापीव्यवयोऽङ्गलक्ष्म्या स्त्रीणां मनोज्ञं रुचिरस्मितेन
 ०११९०२८३ प्रत्युत्थितास्ते मुनयः स्वासनेभ्यस् तल्लक्षणज्ञा अपि गूढवर्चसम्
 ०११९०२९१ स विष्णुरातो ऽतिथय आगताय तस्मै सपर्या शिरसाजहार
 ०११९०२९३ ततो निवृत्ता ह्यबुधाः स्त्रियो ऽर्भका महासने सोपविवेश पूजितः
 ०११९०३०१ स संवृतस्तत्र महान् महीयसां ब्रह्मर्षिराजर्षिदेवर्षिसङ्घैः
 ०११९०३०३ व्यरोचतालं भगवान् यथेन्दुर ग्रहर्क्षतारानिकरैः परीतः
 ०११९०३११ प्रशान्तम् आसीनम् अकुण्ठमेधसं मुनिं नृपो भागवतो ऽभ्युपेत्य
 ०११९०३१३ प्रणम्य मूर्ध्नावहितः कृताञ्जलिर् नत्वा गिरा सूनृतयान्वपृच्छत्
 ०११९०३२ परीक्षिदुवाच
 ०११९०३२१ अहो अद्य वयं ब्रह्मन् सत्सेव्याः क्षत्रबन्धवः
 ०११९०३२३ कृपयातिथिरूपेण भवद्भिस्तीर्थकाः कृताः
 ०११९०३३१ येषां संस्मरणात् पुंसां सद्यः शुद्धयन्ति वै गृहाः
 ०११९०३३३ किं पुनर्दर्शनस्पर्श पादशौचासनादिभिः
 ०११९०३४१ सान्निध्यात् ते महायोगिन् पातकानि महान्त्यपि
 ०११९०३४३ सद्यो नश्यन्ति वै पुंसां विष्णोरिव सुरेतराः
 ०११९०३५१ अपि मे भगवान् प्रीतः कृष्णः पाण्डुसुतप्रियः
 ०११९०३५३ पैतृष्वसेयप्रीत्यर्थं तद्गोत्रस्यात्तबान्धवः
 ०११९०३६१ अन्यथा ते ऽव्यक्तगतेर्दर्शनं नः कथं नृणाम्
 ०११९०३६३ नितरां म्रियमाणानां संसिद्धस्य वनीयसः
 ०११९०३७१ अतः पृच्छामि संसिद्धिं योगिनां परमं गुरुम्
 ०११९०३७३ पुरुषस्येह यत् कार्यं म्रियमाणस्य सर्वथा
 ०११९०३८१ यच्च छ्रोतव्यम् अथो जप्यं यत् कर्तव्यं नृभिः प्रभो
 ०११९०३८३ स्मर्तव्यं भजनीयं वा ब्रूहि यद्वा विपर्ययम्
 ०११९०३९१ नूनं भगवतो ब्रह्मन् गृहेषु गृहमेधिनाम्
 ०११९०३९३ न लक्ष्यते ह्यवस्थानम् अपि गोदोहनं क्वचित्
 ०११९०४० सूत उवाच
 ०११९०४०१ एवम् आभाषितः पृष्टः स राज्ञा श्लक्ष्णया गिरा
 ०११९०४०३ प्रत्यभाषत धर्मज्ञो भगवान् बादरायणिः
 ०२०१००१ श्रीशुक उवाच
 ०२०१००११ वरीयान् एष ते प्रश्नः कृतो लोकहितं नृप
 ०२०१००१३ आत्मवित्सम्मत्तः पुंसां श्रोतव्यादिषु यः परः
 ०२०१००२१ श्रोतव्यादीनि राजेन्द्र नृणां सन्ति सहस्रशः
 ०२०१००२३ अपश्यताम् आत्मतत्त्वं गृहेषु गृहमेधिनाम्
 ०२०१००३१ निद्रया हियते नक्तं व्यवायेन च वा वयः

०२०१००३३ दिवा चार्थेहया राजन् कुटुम्बभरणेन वा
 ०२०१००४१ देहापत्यकलत्रादिष्वात्मसैन्येष्वसत्स्वपि
 ०२०१००४३ तेषां प्रमत्तो निधनं पश्यन्न अपि न पश्यति
 ०२०१००५१ तस्माद्भारत सर्वात्मा भगवान् ईश्वरो हरिः
 ०२०१००५३ श्रोतव्यः कीर्तितव्यश्च स्मर्तव्यश्चेच्छताभयम्
 ०२०१००६१ एतावान् साङ्ख्ययोगाभ्यां स्वधर्मपरिनिष्ठया
 ०२०१००६३ जन्मलाभः परः पुंसाम् अन्ते नारायणस्मृतिः
 ०२०१००७१ प्रायेण मुनयो राजन् निवृत्ता विधिषेधतः
 ०२०१००७३ नैर्गुण्यस्था रमन्ते स्म गुणानुकथने हरेः
 ०२०१००८१ इदं भागवतं नाम पुराणं ब्रह्मसम्मिमतम्
 ०२०१००८३ अधीतवान् द्वापरादौ पितुर्द्वैपायनादहम्
 ०२०१००९१ परिनिष्ठितो ऽपि नैर्गुण्य उत्तमश्लोकलीलया
 ०२०१००९३ गृहीतचेता राजर्षे आख्यानं यदधीतवान्
 ०२०१०१०१ तदहं ते ऽभिधास्यामि महापौरुषिको भवान्
 ०२०१०१०३ यस्य श्रद्धताम् आशु स्यान् मुकुन्दे मतिः सती
 ०२०१०१११ एतन् निर्विद्यमानानाम् इच्छताम् अकुतोभयम्
 ०२०१०११३ योगिनां नृप निर्णीतं हरेर्नामानुकीर्तनम्
 ०२०१०१२१ किं प्रमत्तस्य बहुभिः परोक्षैर्हायनैरिह
 ०२०१०१२३ वरं मुहूर्तं विदितं घटते श्रेयसे यतः
 ०२०१०१३१ खट्वाङ्गो नाम राजर्षिर्ज्ञात्वेयत्ताम् इहायुषः
 ०२०१०१३३ मुहूर्तात् सर्वम् उत्सृज्य गतवान् अभयं हरिम्
 ०२०१०१४१ तवाप्येतर्हि कौरव्य सप्ताहं जीवितावधिः
 ०२०१०१४३ उपकल्पय तत् सर्वं तावद्यत् साम्परायिकम्
 ०२०१०१५१ अन्तकाले तु पुरुष आगते गतसाध्वसः
 ०२०१०१५३ छिन्द्यादसङ्गशस्त्रेण स्पृहां देहे ऽनु ये च तम्
 ०२०१०१६१ गृहात् प्रव्रजितो धीरः पुण्यतीर्थजलाप्लुतः
 ०२०१०१६३ शुचौ विविक्त आसीनो विधिवत् कल्पितासने
 ०२०१०१७१ अभ्यसेन् मनसा शुद्धं त्रिवृद्ब्रह्माक्षरं परम्
 ०२०१०१७३ मनो यच्छेज् जितश्वासो ब्रह्मबीजम् अविस्मरन्
 ०२०१०१८१ नियच्छेद्विषयेभ्यो ऽक्षान् मनसा बुद्धिसारथिः
 ०२०१०१८३ मनः कर्माभिराक्षिप्तं शुभार्थे धारयेद्विया
 ०२०१०१९१ तत्रैकावयवं ध्यायेदव्युच्छिन्नेन चेतसा
 ०२०१०१९३ मनो निर्विषयं युक्त्वा ततः किञ्चन न स्मरेत्
 ०२०१०१९५ पदं तत् परमं विष्णोर्मनो यत्र प्रसीदति
 ०२०१०२०१ रजस्तमोभ्याम् आक्षिप्तं विमूढं मन आत्मनः
 ०२०१०२०३ यच्छेद्वारणया धीरो हन्ति या तत्कृतं मलम्
 ०२०१०२११ यस्यां सन्धार्यमाणायां योगिनो भक्तिलक्षणः

०२०१०२१३ आशु सम्पद्यते योग आश्रयं भद्रम् ईक्षतः
 ०२०१०२२ राजोवाच
 ०२०१०२२१ यथा सन्धायते ब्रह्मन् धारणा यत्र सम्मता
 ०२०१०२२३ यादृशी वा हरेदाशु पुरुषस्य मनोमलम्
 ०२०१०२३ श्रीशुक उवाच
 ०२०१०२३१ जितासनो जितश्वासो जितसङ्गो जितेन्द्रियः
 ०२०१०२३३ स्थूले भगवतो रूपे मनः सन्धारयेद्विया
 ०२०१०२४१ विशेषस्तस्य देहो ऽयं स्थविष्ठश्च स्थवीयसाम्
 ०२०१०२४३ यत्रेदं व्यज्यते विश्वं भूतं भव्यं भवच्च च सत्
 ०२०१०२५१ अण्डकोशे शरीरे ऽस्मिन् सप्तावरणसंयुते
 ०२०१०२५३ वैराजः पुरुषो यो ऽसौ भगवान् धारणाश्रयः
 ०२०१०२६१ पातालम् एतस्य हि पादमूलं पठन्ति पार्ष्णिप्रपदे रसातलम्
 ०२०१०२६३ महातलं विश्वसृजो ऽथ गुल्फौ तलातलं वै पुरुषस्य जङ्घे
 ०२०१०२७१ द्वे जानुनी सुतलं विश्वमूर्तेर् ऊरुद्वयं वितलं चातलं च
 ०२०१०२७३ महीतलं तज्जघनं महीपते नभस्तलं नाभिसरो गृणन्ति
 ०२०१०२८१ उरःस्थलं ज्योतिरनीकम् अस्य ग्रीवा महर्वदनं वै जनो ऽस्य
 ०२०१०२८३ तपो वराटीं विदुरादिपुंसः सत्यं तु शीर्षाणि सहस्रशीर्षाः
 ०२०१०२९१ इन्द्रादयो बाहव आहुरुक्त्राः कर्णौ दिशः श्रोत्रम् अमुष्य शब्दः
 ०२०१०२९३ नासत्यदस्रौ परमस्य नासे घ्राणो ऽस्य गन्धो मुखम् अग्निरिद्धः
 ०२०१०३०१ द्यौरक्षिणी चक्षुरभूत् पतङ्गः पक्ष्माणि विष्णोरहनी उभे च
 ०२०१०३०३ तद्भ्रूविजृम्भः परमेष्ठिधिष्ण्यम् आपो ऽस्य तालू रस एव जिह्वा
 ०२०१०३११ छन्दांस्यनन्तस्य शिरो गृणन्ति दंष्ट्रा यमः स्नेहकला द्विजानि
 ०२०१०३१३ हासो जनोन्मादकरी च माया दुरन्तसर्गो यदपाङ्गमोक्षः
 ०२०१०३२१ व्रीडोत्तरोष्ठो ऽधर एव लोभो धर्मः स्तनो ऽधर्मपथो ऽस्य पृष्ठम्
 ०२०१०३२३ कस्तस्य मेढ्रं वृषणौ च मित्रौ कुक्षिः समुद्रा गिरयो ऽस्थसङ्घाः
 ०२०१०३३१ नाड्यो ऽस्य नद्यो ऽथ तनूरुहाणि महीरुहा विश्वतनोर्नृपेन्द्र
 ०२०१०३३३ अनन्तवीर्यः श्वसितं मातरिश्वा गतिर्वयः कर्म गुणप्रवाहः
 ०२०१०३४१ ईशस्य केशान् विदुरम्बुवाहान् वासस्तु सन्ध्यां कुरुवर्य भूम्नः
 ०२०१०३४३ अव्यक्तम् आहुर्हृदयं मनश्चस चन्द्रमाः सर्वविकारकोशः
 ०२०१०३५१ विज्ञानशक्तिं महिम् आमनन्ति सर्वात्मनो ऽन्तःकरणं गिरित्रम्
 ०२०१०३५३ अश्वाश्वतर्युष्ट्रगजा नखानि सर्वे मृगाः पशवः श्रोणिदेशे
 ०२०१०३६१ वयांसि तद्याकरणं विचित्रं मनुर्मनीषा मनुजो निवासः
 ०२०१०३६३ गन्धर्वविद्याधरचारणाप्सरः स्वरस्मृतीरसुरानीकवीर्यः
 ०२०१०३७१ ब्रह्माननं क्षत्रभुजो महात्मा विडूररुड्गिश्चितकृष्णवर्णः
 ०२०१०३७३ नानाभिधाभीज्यगणोपपन्नो द्रव्यात्मकः कर्म वितानयोगः
 ०२०१०३८१ इयान् असावीश्वरविग्रहस्य यः सन्निवेशः कथितो मया ते
 ०२०१०३८३ सन्धायते ऽस्मिन् वपुषि स्थविष्ठे मनः स्वबुद्ध्या न यतो ऽस्ति किञ्चित्

०२०१०३९१ स सर्वधीवृत्त्यनुभूतसर्व आत्मा यथा स्वप्नजनेक्षितैकः
 ०२०१०३९३ तं सत्यम् आनन्दनिधिं भजेत नान्यत्र सज्जेद्यत आत्मपातः
 ०२०२००१ श्रीशुक उवाच
 ०२०२००११ एवं पुरा धारणयात्मयोनिर् नष्टां स्मृतिं प्रत्यवरुध्य तुष्टात्
 ०२०२००१३ तथा ससर्जेदम् अमोघदृष्टिर् यथाप्ययात् प्राग् व्यवसायबुद्धिः
 ०२०२००२१ शाब्दस्य हि ब्रह्मण एष पन्था यन् नामभिर्ध्यायति धीरपार्थैः
 ०२०२००२३ परिभ्रमस्तत्र न विन्दते ऽर्थान् मायामये वासनया शयानः
 ०२०२००३१ अतः कविर्नामसु यावदर्थः स्यादप्रमत्तो व्यवसायबुद्धिः
 ०२०२००३३ सिद्धे ऽन्यथार्थे न यतेत तत्र परिश्रमं तत्र समीक्षमाणः
 ०२०२००४१ सत्यां क्षितौ किं कशिपोः प्रयासैर् बाहौ स्वसिद्धे ह्युपबर्हणैः किम्
 ०२०२००४३ सत्यञ्जलौ किं पुरुधान्नपात्र्या दिग्बल्कलादौ सति किं दुकूलैः
 ०२०२००५१ चीराणि किं पथि न सन्ति दिशन्ति भिक्षां
 ०२०२००५२ नैवाङ्घ्रिपाः परभृतः सरितो ऽप्यशुष्यन्
 ०२०२००५३ रुद्धा गुहाः किम् अजितो ऽवति नोपसन्नान्
 ०२०२००५४ कस्माद्भ्रजन्ति कवयो धनदुर्मदान्धान्
 ०२०२००६१ एवं स्वचित्ते स्वत एव सिद्ध आत्मा प्रियो ऽर्थो भगवान् अनन्तः
 ०२०२००६३ तं निर्वृतो नियतार्थो भजेत संसारहेतूपरमश्च यत्र
 ०२०२००७१ कस्तां त्वनादृत्य परानुचिन्ताम् ऋते पशून् असतीं नाम कुर्यात्
 ०२०२००७३ पश्यञ् जनं पतितं वैतरण्यां स्वकर्मजान् परितापाञ् जुषाणम्
 ०२०२००८१ केचित् स्वदेहान्तर्हृदयावकाशे प्रादेशमात्रं पुरुषं वसन्तम्
 ०२०२००८३ चतुर्भुजं कञ्जथाङ्गशङ्ख गदाधरं धारणया स्मरन्ति
 ०२०२००९१ रसन्नवक्रं नलिनायतेक्षणं कदम्बकिञ्जल्कपिशङ्गवाससम्
 ०२०२००९३ लसन्महारत्नहिरण्मयाङ्गदं स्फुरन्महारत्नकिरीटकुण्डलम्
 ०२०२०१०१ उन्निद्रहृत्पङ्कजकर्णिकालये योगेश्वरास्थापितपादपल्लवम्
 ०२०२०१०३ श्रीलक्षणं कौस्तुभरत्नकन्धरम् अम्लानलक्ष्म्या वनमालयाचितम्
 ०२०२०१११ विभूषितं मेखलयाङ्गुलीयकैर् महाधनैर्नूपुरकङ्कणादिभिः
 ०२०२०११३ स्निग्धामलाकुञ्चितनीलकुन्तलैर् विरोचमानाननहासपेशलम्
 ०२०२०१२१ अदीनलीलाहसितेक्षणोल्लसद् भ्रूभङ्गसंसूचितभूर्यनुग्रहम्
 ०२०२०१२३ ईक्षेत चिन्तामयम् एनम् ईश्वरं यावन् मनो धारणयावतिष्ठते
 ०२०२०१३१ एकैकशो ऽङ्गानि धियानुभावयेत् पादादि यावद्धसितं गदाभृतः
 ०२०२०१३३ जितं जितं स्थानम् अपोह्य धारयेत् परं परं शुद्धयति धीर्यथा यथा
 ०२०२०१४१ यावन् न जायेत परावरे ऽस्मिन् विश्वेश्वरे द्रष्टारि भक्तियोगः
 ०२०२०१४३ तावत् स्थवीयः पुरुषस्य रूपं क्रियावसाने प्रयतः स्मरेत्
 ०२०२०१५१ स्थिरं सुखं चासनम् आस्थितो यतिर् यदा जिहासुरिमम् अङ्ग लोकम्
 ०२०२०१५३ काले च देशे च मनो न सज्जेत् प्राणान् नियच्छेन् मनसा जितासुः
 ०२०२०१६१ मनः स्वबुद्ध्यामलया नियम्य क्षेत्रज्ञ एतां निनयेत् तम् आत्मनि
 ०२०२०१६३ आत्मानम् आत्मन्यवरुध्य धीरो लब्धोपशान्तिर्विरमेत कृत्यात्

०२०२०१७१ न यत्र कालो ऽनिमिषां परः प्रभुः कुतो नु देवा जगतां य ईशिरे
 ०२०२०१७३ न यत्र सत्त्वं न रजस्तमश्च न वै विकारो न महान् प्रधानम्
 ०२०२०१८१ परं पदं वैष्णवम् आमनन्ति तद् यन् नेति नेतीत्यतदुत्तिससृक्षवः
 ०२०२०१८३ विसृज्य दौरात्म्यम् अनन्यसौहृदा हृदोपगुह्यार्हपदं पदे पदे
 ०२०२०१९१ इत्थं मुनिस्तूपरमेद्यवस्थितो विज्ञानदृग्वीर्यसुरन्धिताशयः
 ०२०२०१९३ स्वपार्ष्णिनापीड्य गुदं ततो ऽनिलं स्थानेषु षट्सूत्रमयेज् जितक्लमः
 ०२०२०२०१ नाभ्यां स्थितं हृद्यधिरोप्य तस्माद् उदानगत्योरसि तं नयेन् मुनिः
 ०२०२०२०३ ततो ऽनुसन्धाय धिया मनस्वी स्वतालुमूलं शनकैनयित
 ०२०२०२११ तस्माद्भ्रूवोरन्तरम् उन्नयेत निरुद्धसप्तायतनो ऽनपेक्षः
 ०२०२०२१३ स्थित्वा मुहूर्तार्धम् अकुण्ठदृष्टिर् निर्भिद्य मूर्धन् विसृजेत् परं गतः
 ०२०२०२२१ यदि प्रयास्यन् नृप पारमेष्ठ्यं वैहायसानाम् उत यद्विहारम्
 ०२०२०२२३ अष्टाधिपत्यं गुणसन्निवाये सहैव गच्छेन् मनसेन्द्रियैश्च
 ०२०२०२३१ योगेश्वराणां गतिम् आहुरन्तर् बहिस्त्रिलोक्याः पवनान्तरात्मनाम्
 ०२०२०२३३ न कर्माभिस्तां गतिम् आप्नुवन्ति विद्यातपोयोगसमाधिभाजाम्
 ०२०२०२४१ वैश्वानरं याति विहायसा गतः सुषुम्णया ब्रह्मपथेन शोचिषा
 ०२०२०२४३ विधूतकल्को ऽथ हरेरुदस्तात् प्रयाति चक्रं नृप शैशुमारम्
 ०२०२०२५१ तद्विश्वनाभिं त्वतिवर्त्य विष्णोर् अणीयसा विरजेनात्मनैकः
 ०२०२०२५३ नमस्कृतं ब्रह्मविदाम् उपैति कल्पायुषो यद्विबुधा रमन्ते
 ०२०२०२६१ अथो अनन्तस्य मुखानलेन दन्दह्यमानं स निरीक्ष्य विश्वम्
 ०२०२०२६३ निर्याति सिद्धेश्वरयुष्टधिष्ण्यं यद्वैपराध्यं तद् पारमेष्ठ्यम्
 ०२०२०२७१ न यत्र शोको न जरा न मृत्युर् नार्तिर्न चोद्वेग ऋते कुतश्चित्
 ०२०२०२७३ यच्च चित् ततो ऽदः कृपयानिदंविदां दुरन्तदुःखप्रभवानुदर्शनात्
 ०२०२०२८१ ततो विशेषं प्रतिपद्य निर्भयस् तेनात्मनापो ऽनलमूर्तिरत्वरन्
 ०२०२०२८३ ज्योतिर्मयो वायुम् उपेत्य काले वाय्वात्मना खं बृहदात्मलिङ्गम्
 ०२०२०२९१ घ्राणेन गन्धं रसनेन वै रसं रूपं च दृष्ट्या श्वसनं त्वचैव
 ०२०२०२९३ श्रोत्रेण चोपेत्य नभोगुणत्वं प्राणेन चाकूतिम् उपैति योगी
 ०२०२०३०१ स भूतसूक्ष्मेन्द्रियसन्निकर्षं मनोमयं देवमयं विकार्यम्
 ०२०२०३०३ संसाद्य गत्या सह तेन याति विज्ञानतत्त्वं गुणसन्निरोधम्
 ०२०२०३११ तेनात्मनात्मानम् उपैति शान्तम् आनन्दम् आनन्दमयो ऽवसाने
 ०२०२०३१३ एतां गतिं भागवतीं गतो यः स वै पुनर्नेह विषज्जते ऽङ्ग
 ०२०२०३२१ एते सृती ते नृप वेदगीते त्वयाभिपृष्टे च सनातने च
 ०२०२०३२३ ये वै पुरा ब्रह्मण आह तुष्ट आराधितो भगवान् वासुदेवः
 ०२०२०३३१ न ह्यतो ऽन्यः शिवः पन्था विशतः संसृताविह
 ०२०२०३३३ वासुदेवे भगवति भक्तियोगो यतो भवेत्
 ०२०२०३४१ भगवान् ब्रह्म कात्स्नर्येन त्रिरन्वीक्ष्य मनीषया
 ०२०२०३४३ तदध्यवस्यत् कूटस्थो रतिरात्मन् यतो भवेत्
 ०२०२०३५१ भगवान् सर्वभूतेषु लक्षितः स्वात्मना हरिः

०२०२०३५३ दृश्यैर्बुद्ध्यादिभिर्द्रष्टा लक्षणैरनुमापकैः
 ०२०२०३६१ तस्मात् सर्वात्मना राजन् हरिः सर्वत्र सर्वदा
 ०२०२०३६३ श्रोतव्यः कीर्तितव्यश्च स्मर्तव्यो भगवान् नृणाम्
 ०२०२०३७१ पिबन्ति ये भगवत आत्मनः सतां कथामृतं श्रवणपुटेषु सम्भृतम्
 ०२०२०३७३ पुनन्ति ते विषयविदूषिताशयं व्रजन्ति तच्चरणसरोरुहान्तिकम्
 ०२०३००१ श्रीशुक उवाच
 ०२०३००११ एवम् एतन् निगदितं पृष्टवान् यद्भवान् मम
 ०२०३००१३ नृणां यन् म्रियमाणानां मनुष्येषु मनीषिणाम्
 ०२०३००२१ ब्रह्मवर्चसकामस्तु यजेत ब्रह्मणः पतिम्
 ०२०३००२३ इन्द्रम् इन्द्रियकामस्तु प्रजाकामः प्रजापतीन्
 ०२०३००३१ देवीं मायां तु श्रीकामस्तेजस्कामो विभावसुम्
 ०२०३००३३ वसुकामो वसून् रुद्रान् वीर्यकामो ऽथ वीर्यवान्
 ०२०३००४१ अन्नाद्यकामस्त्वदितिं स्वर्गकामो ऽदितेः सुतान्
 ०२०३००४३ विश्वान् देवान् राज्यकामः साध्यान् संसाधको विशाम्
 ०२०३००५१ आयुष्कामो ऽश्विनौ देवौ पुष्टिकाम इलां यजेत्
 ०२०३००५३ प्रतिष्ठाकामः पुरुषो रोदसी लोकमातरौ
 ०२०३००६१ रूपाभिकामो गन्धर्वान् स्त्रीकामो ऽप्सर उर्वशीम्
 ०२०३००६३ आधिपत्यकामः सर्वेषां यजेत परमेष्ठिनम्
 ०२०३००७१ यज्ञं यजेद्यशस्कामः कोशकामः प्रचेतसम्
 ०२०३००७३ विद्याकामस्तु गिरिशं दाम्पत्यार्थं उमां सतीम्
 ०२०३००८१ धर्मार्थं उत्तमश्लोकं तन्तुः तन्वन् पिब् यजेत्
 ०२०३००८३ रक्षाकामः पुण्यजनान् ओजस्कामो मरुद्गणान्
 ०२०३००९१ राज्यकामो मनून् देवान् निःश्रीतिं त्वभिचरन् यजेत्
 ०२०३००९३ कामकामो यजेत् सोमम् अकामः पुरुषं परम्
 ०२०३०१०१ अकामः सर्वकामो वा मोक्षकाम उदारधीः
 ०२०३०१०३ तीव्रेण भक्तियोगेन यजेत पुरुषं परम्
 ०२०३०१११ एतावान् एव यजताम् इह निःश्रेयसोदयः
 ०२०३०११३ भगवत्यचलो भावो यद्भागवतसङ्गतः
 ०२०३०१२१ ज्ञानं यदाप्रतिनिवृत्तगुणोर्मिचक्रम्
 ०२०३०१२२ आत्मप्रसाद उत यत्र गुणेष्वसङ्गः
 ०२०३०१२३ कैवल्यसम्मतपथस्त्वथ भक्तियोगः
 ०२०३०१२४ को निर्वृतो हरिकथासु रतिं न कुर्यात्
 ०२०३०१३ शौनक उवाच
 ०२०३०१३१ इत्यभिव्याहृतं राजा निशम्य भरतर्षभः
 ०२०३०१३३ किम् अन्यत् पृष्टवान् भूयो वैयासकिम् ऋषिं कविम्
 ०२०३०१४१ एतच्च छुश्रूषतां विद्वन् सूत नो ऽर्हसि भाषितुम्
 ०२०३०१४३ कथा हरिकथोदकाः सतां स्युः सदसि ध्रुवम्

०२०३०१५१ स वै भागवतो राजा पाण्डवेयो महारथः
 ०२०३०१५३ बालक्रीडनकैः क्रीडन् कृष्णक्रीडां य आददे
 ०२०३०१६१ वैयासकिश्च भगवान् वासुदेवपरायणः
 ०२०३०१६३ उरुगायगुणोदाराः सतां स्युर्हि समागमे
 ०२०३०१७१ आयुर्हरति वै पुंसाम् उद्यन् अस्तं च यन् असौ
 ०२०३०१७३ तस्यर्ते यत्क्षणो नीत उत्तमश्लोकवार्तया
 ०२०३०१८१ तरवः किं न जीवन्ति भस्त्राः किं न श्वसन्त्युत
 ०२०३०१८३ न खादन्ति न मेहन्ति किं ग्रामे पशवो ऽपरे
 ०२०३०१९१ श्वविड्वराहोष्ट्रखरैः संस्तुतः पुरुषः पशुः
 ०२०३०१९३ न यत्कर्णपथोपेतो जातु नाम गदाग्रजः
 ०२०३०२०१ विले बतोरुक्रमविक्रमान् ये न शृण्वतः कर्णपुटे नरस्य
 ०२०३०२०३ जिह्वासती दादुरिकेव सूत न चोपगायत्युरुगायगाथाः
 ०२०३०२११ भारः परं पङ्ककिरीटजुष्टम् अप्युत्तमाङ्गं न नमेन् मुकुन्दम्
 ०२०३०२१३ शावौ करौ नो कुरुते सपर्यां हरेर्लसत्काञ्चनकङ्कणौ वा
 ०२०३०२२१ बर्हायिते ते नयने नराणां लिङ्गानि विष्णोर्न निरीक्षतो ये
 ०२०३०२२३ पादौ नृणां तौ द्रुमजन्मभाजौ क्षेत्राणि नानुव्रजतो हरेर्यौ
 ०२०३०२३१ जीवञ् छवो भागवताङ्घ्रिरेणुं न जातु मर्त्यो ऽभिलभेत यस्तु
 ०२०३०२३३ श्रीविष्णुपद्या मनुजस्तुलस्याः श्वसञ् छवो यस्तु न वेद गन्धम्
 ०२०३०२४१ तदश्मसारं हृदयं बतेदं यद्ब्रह्ममाणैर्हरिनामधेयैः
 ०२०३०२४३ न विक्रियेताथ यदा विकारो नेत्रे जलं गात्ररुहेषु हर्षः
 ०२०३०२५१ अथाभिधेह्यङ्ग मनोऽनुकूलं प्रभाषसे भागवतप्रधानः
 ०२०३०२५३ यदाह वैयासकिरात्मविद्या विशारदो नृपतिं साधु पृष्टः
 ०२०४००१ सूत उवाच
 ०२०४००११ वैयासकेरिति वचस्तत्त्वनिश्चयम् आत्मनः
 ०२०४००१३ उपधार्य मतिं कृष्णे औत्तरेयः सतीं व्यधात्
 ०२०४००२१ आत्मजायासुतागार पशुद्रविणबन्धुषु
 ०२०४००२३ राज्ये चाविकले नित्यं विरूढां ममतां जहौ
 ०२०४००३१ प्रप्रच्छ चेमम् एवार्थं यन् मां पृच्छथ सत्तमाः
 ०२०४००३३ कृष्णानुभावश्रवणे श्रद्धानो महामनाः
 ०२०४००४१ संस्थां विज्ञाय सन्न्यस्य कर्म त्रैवर्गिकं च यत्
 ०२०४००४३ वासुदेवे भगवति आत्मभावं दृढं गतः
 ०२०४००५ राजोवाच
 ०२०४००५१ समीचीनं वचो ब्रह्मन् सर्वज्ञस्य तवानघ
 ०२०४००५३ तमो विशीर्यते मह्यं हरेः कथयतः कथाम्
 ०२०४००६१ भूय एव विवित्सामि भगवान् आत्ममायया
 ०२०४००६३ यथेदं सृजते विश्वं दुर्विभाव्यम् अधीश्वरैः
 ०२०४००७१ यथा गोपायति विभुर्यथा संयच्छते पुनः

०२०४००७३ यां यां शक्तिम् उपाश्रित्य पुरुशक्तिः परः पुमान्
 ०२०४००७५ आत्मानं क्रीडयन् क्रीडन् करोति विकरोति च
 ०२०४००८१ नूनं भगवतो ब्रह्मन् हरेरद्भुतकर्मणः
 ०२०४००८३ दुर्विभाव्यम् इवाभाति कविभिश्चापि चेष्टितम्
 ०२०४००९१ यथा गुणांस्तु प्रकृतेर्युगपत् क्रमशो ऽपि वा
 ०२०४००९३ बिभर्ति भूरिशस्त्वेकः कुर्वन् कर्माणि जन्मभिः
 ०२०४०१०१ विचिकित्सितम् एतन् मे ब्रवीतु भगवान् यथा
 ०२०४०१०३ शाब्दे ब्रह्मणि निष्णातः परस्मिंश्च भवान् खलु
 ०२०४०११ सूत उवाच
 ०२०४०१११ इत्युपामन्त्रितो राज्ञा गुणानुकथने हरेः
 ०२०४०११३ हृषीकेशम् अनुस्मृत्य प्रतिवक्तुं प्रचक्रमे
 ०२०४०१२ श्रीशुक उवाच
 ०२०४०१२१ नमः परस्मै पुरुषाय भूयसे सद्बुद्धवस्थाननिरोधलीलया
 ०२०४०१२३ गृहीतशक्तित्रितयाय देहिनाम् अन्तर्भायानुपलक्ष्यवर्त्मने
 ०२०४०१३१ भूयो नमः सद्वृजिनच्छिदे ऽसताम् असम्भवायाखिलसत्त्वमूर्तये
 ०२०४०१३३ पुंसां पुनः पारमहंस्य आश्रमे व्यवस्थितानाम् अनुमृग्यदाशुषे
 ०२०४०१४१ नमो नमस्ते ऽस्त्वृषभाय सात्वतां विदूरकाष्ठाय मुहुः कुयोगिनाम्
 ०२०४०१४३ निरस्तसाम्यातिशयेन राधसा स्वधामनि ब्रह्मणि रंस्यते नमः
 ०२०४०१५१ यत्कीर्तनं यत्स्मरणं यदीक्षणं यद्वन्दनं यच्छ्रवणं यदर्हणम्
 ०२०४०१५३ लोकस्य सद्यो विधुनोति कल्मषं तस्मै सुभद्रश्रवसे नमो नमः
 ०२०४०१६१ विचक्षणा यच्चरणोपसादनात् सङ्गं व्युदस्योभयतो ऽन्तरात्मनः
 ०२०४०१६३ विन्दन्ति हि ब्रह्मगतिं गतक्लमास्तस्मै सुभद्रश्रवसे नमो नमः
 ०२०४०१७१ तपस्विनो दानपरा यशस्विनो मनस्विनो मन्त्रविदः सुमङ्गलाः
 ०२०४०१७३ क्षेमं न विन्दन्ति विना यदर्पणं तस्मै सुभद्रश्रवसे नमो नमः
 ०२०४०१८१ किरातहृणान्ध्रपुलिन्दपुल्कशा आभीरशुम्भा यवनाः खसादयः
 ०२०४०१८३ ये ऽन्ये च पापा यदपाश्रयाश्रयाः शुध्यन्ति तस्मै प्रभविष्णवे नमः
 ०२०४०१९१ स एष आत्मात्मवताम् अधीश्वरस्त्रयीमयो धर्ममयस्तपोमयः
 ०२०४०१९३ गतव्यलीकैरजशङ्करादिभिर्वितर्क्यलिङ्गो भगवान् प्रसीदताम्
 ०२०४०२०१ श्रियः पतिर्यज्ञपतिः प्रजापतिर्धियां पतिर्लोकपतिर्धरापतिः
 ०२०४०२०३ पतिर्गतिश्चान्धकवृष्णिसात्वतां प्रसीदतां मे भगवान् सतां पतिः
 ०२०४०२११ यदङ्घ्र्यभिध्यानसमाधिधौतया धियानुपश्यन्ति हि तत्त्वम् आत्मनः
 ०२०४०२१३ वदन्ति चैतत् कवयो यथारुचं स मे मुकुन्दो भगवान् प्रसीदताम्
 ०२०४०२२१ प्रचोदिता येन पुरा सरस्वती वितन्वताजस्य सतीं स्मृतिं हृदि
 ०२०४०२२३ स्वलक्षणा प्रादुरभूत् किलास्यतः स मे ऋषीणाम् ऋषभः प्रसीदताम्
 ०२०४०२३१ भूतैर्महद्भिर्य इमाः पुरो विभुर्निर्माय शेते यदमूषु पूरुषः
 ०२०४०२३३ भुक्ते गुणान् षोडश षोडशात्मकः सो ऽलङ्कृषीष्ट भगवान् वचांसि मे
 ०२०४०२४१ नमस्तस्मै भगवते वासुदेवाय वेधसे

०२०४०२४३ पपुर्ज्ञानम् अयं सौम्या यन्मुखाम्बुरुहासवम्
 ०२०४०२५१ एतदेवात्मभू राजन् नारदाय विपृच्छते
 ०२०४०२५३ वेदगर्भो ऽभ्यधात् साक्षाद्यदाह हरिरात्मनः
 ०२०५००१ नारद उवाच
 ०२०५००११ देवदेव नमस्ते ऽस्तु भूतभावन पूर्वज
 ०२०५००१३ तद्विजानीहि यज् ज्ञानम् आत्मतत्त्वनिदर्शनम्
 ०२०५००२१ यद्रूपं यदधिष्ठानं यतः सृष्टम् इदं प्रभो
 ०२०५००२३ यत् संस्थं यत् परं यच्च च तत् तत्त्वं वद तत्त्वतः
 ०२०५००३१ सर्वं ह्येतद्भवान् वेद भूतभव्यभवत्प्रभुः
 ०२०५००३३ करामलकवद्विश्वं विज्ञानावसितं तव
 ०२०५००४१ यद्विज्ञानो यदाधारो यत्परस्त्वं यदात्मकः
 ०२०५००४३ एकः सृजसि भूतानि भूतैरेवात्ममायया
 ०२०५००५१ आत्मन् भावयसे तानि न पराभावयन् स्वयम्
 ०२०५००५३ आत्मशक्तिम् अवष्टभ्य ऊर्णनाभिरिवाक्लमः
 ०२०५००६१ नाहं वेदं परं ह्यस्मिन् नापरं न समं विभो
 ०२०५००६३ नामरूपगुणैर्भाव्यं सदसत् किञ्चिदन्यतः
 ०२०५००७१ स भवान् अचरद्द्वोरं यत् तपः सुसमाहितः
 ०२०५००७३ तेन खेदयसे नस्त्वं पराशङ्कां च यच्छसि
 ०२०५००८१ एतन् मे पृच्छतः सर्वं सर्वज्ञ सकलेश्वर
 ०२०५००८३ विजानीहि यथैवेदम् अहं बुध्ये ऽनुशासितः
 ०२०५००९ ब्रह्मोवाच
 ०२०५००९१ सम्यक् कारुणिकस्येदं वत्स ते विचिकित्सितम्
 ०२०५००९३ यदहं चोदितः सौम्य भगवद्वीर्यदशनि
 ०२०५०१०१ नानृतं तव तच्च चापि यथा मां प्रब्रवीषि भोः
 ०२०५०१०३ अविज्ञाय परं मत्त एतावत् त्वं यतो हि मे
 ०२०५०१११ येन स्वरोचिषा विश्वं रोचितं रोचयाम्यहम्
 ०२०५०११३ यथार्को ऽग्निर्यथा सोमो यथर्क्षग्रहतारकाः
 ०२०५०१२१ तस्मै नमो भगवते वासुदेवाय धीमहि
 ०२०५०१२३ यन्मायया दुर्जयया मां वदन्ति जगद्गुरुम्
 ०२०५०१३१ विलज्जमानया यस्य स्थातुम् ईक्षापथे ऽमुया
 ०२०५०१३३ विमोहिता विकत्थन्ते ममाहम् इति दुर्धियः
 ०२०५०१४१ द्रव्यं कर्म च कालश्च स्वभावो जीव एव च
 ०२०५०१४३ वासुदेवात् परो ब्रह्मन् न चान्यो ऽर्थो ऽस्ति तत्त्वतः
 ०२०५०१५१ नारायणपरा वेदा देवा नारायणाङ्गजाः
 ०२०५०१५३ नारायणपरा लोका नारायणपरा मखाः
 ०२०५०१६१ नारायणपरो योगो नारायणपरं तपः
 ०२०५०१६३ नारायणपरं ज्ञानं नारायणपरा गतिः

०२०५०१७१ तस्यापि द्रष्टृशस्य कूटस्थस्याखिलात्मनः
 ०२०५०१७३ सृज्यं सृजामि सृष्टो ऽहम् ईक्ष्यैवाभिचोदितः
 ०२०५०१८१ सत्त्वं रजस्तम इति निर्गुणस्य गुणास्त्रयः
 ०२०५०१८३ स्थितिसर्गनिरोधेषु गृहीता मायया विभोः
 ०२०५०१९१ कार्यकारणकर्तृत्वे द्रव्यज्ञानक्रियाश्रयाः
 ०२०५०१९३ बध्नन्ति नित्यदा मुक्तं मायिनं पुरुषं गुणाः
 ०२०५०२०१ स एष भगवांल् लिङ्गैस्त्रिभिरेतैरधोक्षजः
 ०२०५०२०३ स्वलक्षितगतिर्ब्रह्मन् सर्वेषां मम चेश्वरः
 ०२०५०२११ कालं कर्म स्वभावं च मायेशो मायया स्वया
 ०२०५०२१३ आत्मन् यदृच्छया प्राप्तं विबुभूषुरुपाददे
 ०२०५०२२१ कालाद्गुणव्यतिकरः परिणामः स्वभावतः
 ०२०५०२२३ कर्मणो जन्म महतः पुरुषाधिष्ठितादभूत्
 ०२०५०२३१ महतस्तु विकुर्वाणाद्रजःसत्त्वोपबृंहितात्
 ०२०५०२३३ तमःप्रधानस्त्वभवद्द्रव्यज्ञानक्रियात्मकः
 ०२०५०२४१ सो ऽहङ्कार इति प्रोक्तो विकुर्वन् समभूत् त्रिधा
 ०२०५०२४३ वैकारिकस्तैजसश्च तामसश्चेति यद्भिदा
 ०२०५०२४५ द्रव्यशक्तिः क्रियाशक्तिर्ज्ञानशक्तिरिति प्रभो
 ०२०५०२५१ तामसादपि भूतादेर्विकुर्वाणादभून् नभः
 ०२०५०२५३ तस्य मात्रा गुणः शब्दो लिङ्गं यद्द्रष्टृदृश्ययोः
 ०२०५०२६१ नभसो ऽथ विकुर्वाणादभूत् स्पर्शागुणो ऽनिलः
 ०२०५०२६३ परान्वयाच् छब्दवांश्च प्राण ओजः सहो बलम्
 ०२०५०२७१ वायोरपि विकुर्वाणात् कालकर्मस्वभावतः
 ०२०५०२७३ उदपद्यत तेजो वै रूपवत् स्पर्शशब्दवत्
 ०२०५०२८१ तेजसस्तु विकुर्वाणादासीदम्भो रसात्मकम्
 ०२०५०२८३ रूपवत् स्पर्शवच् चाम्भो घोषवच् च परान्वयात्
 ०२०५०२९१ विशेषस्तु विकुर्वाणादम्भसो गन्धवान् अभूत्
 ०२०५०२९३ परान्वयाद्रसस्पर्श शब्दरूपगुणान्वितः
 ०२०५०३०१ वैकारिकान् मनो जज्ञे देवा वैकारिका दश
 ०२०५०३०३ दिग्वातार्कप्रचेतो ऽश्वि वहीन्द्रोपेन्द्रमित्रकाः
 ०२०५०३११ तैजसात् तु विकुर्वाणादिन्द्रियाणि दशाभवन्
 ०२०५०३१३ ज्ञानशक्तिः क्रियाशक्तिर्बुद्धिः प्राणश्च तैजसौ
 ०२०५०३१५ श्रोत्रं त्वग्घ्राणदृग्जिह्वा वाग्दोर्मेढ्राङ्घ्रिपायवः
 ०२०५०३२१ यदैते ऽसङ्गता भावा भूतेन्द्रियमनोगुणाः
 ०२०५०३२३ यदायतननिर्माणे न शेकुर्ब्रह्मवित्तम
 ०२०५०३३१ तदा संहत्य चान्योन्यं भगवच्छक्तिचोदिताः
 ०२०५०३३३ सदसत्त्वम् उपादाय चोभयं ससुजुर्हृदः
 ०२०५०३४१ वर्षपूगसहस्रान्ते तदण्डम् उदके शयम्

०२०५०३४३ कालकर्मस्वभावस्थो जीवो ज्जीवम् अजीवयत्
 ०२०५०३५१ स एव पुरुषस्तस्मादण्डं निर्भिद्य निर्गतः
 ०२०५०३५३ सहस्रोर्वङ्घ्रिबाह्वक्षः सहस्राननशीर्षवान्
 ०२०५०३६१ यस्येहावयवैर्लोकान् कल्पयन्ति मनीषिणः
 ०२०५०३६३ कट्यादिभिरघः सप्त सप्तोर्ध्वं जघनादिभिः
 ०२०५०३७१ पुरुषस्य मुखं ब्रह्म क्षत्रम् एतस्य बाहवः
 ०२०५०३७३ ऊर्वोर्वैश्यो भगवतः पद्भ्यां शूद्रो व्यजायत
 ०२०५०३८१ भूर्लोकः कल्पितः पद्भ्यां भुवर्लोको ऽस्य नाभितः
 ०२०५०३८३ हृदा स्वर्लोक उरसा महर्लोको महात्मनः
 ०२०५०३९१ ग्रीवायां जनलोको ऽस्य तपोलोकः स्तनद्वयात्
 ०२०५०३९३ मूर्धभिः सत्यलोकस्तु ब्रह्मलोकः सनातनः
 ०२०५०४०१ तत्कट्यां चातलं क्लृप्तम् ऊरुभ्यां वितलं विभोः
 ०२०५०४०३ जानुभ्यां सुतलं शुद्धं जङ्घाभ्यां तु तलातलम्
 ०२०५०४११ महातलं तु गुल्फाभ्यां प्रपदाभ्यां रसातलम्
 ०२०५०४१३ पातालं पादतलत इति लोकमयः पुमान्
 ०२०५०४२१ भूर्लोकः कल्पितः पद्भ्यां भुवर्लोको ऽस्य नाभितः
 ०२०५०४२३ स्वर्लोकः कल्पितो मूर्धा इति वा लोककल्पना
 ०२०६००१ ब्रह्मोवाच
 ०२०६००११ वाचां वह्नेर्मुखं क्षेत्रं छन्दसां सप्त धातवः
 ०२०६००१३ हव्यकव्यामृतान्नानां जिह्वा सर्वरसस्य च
 ०२०६००२१ सर्वासूनां च वायोश्च तन्नासे परमायणे
 ०२०६००२३ अश्विनोरोषधीनां च घ्राणो मोदप्रमोदयोः
 ०२०६००३१ रूपाणां तेजसां चक्षुर्दिवः सूर्यस्य चाक्षिणी
 ०२०६००३३ कर्णौ दिशां च तीर्थानां श्रोत्रम् आकाशशब्दयोः
 ०२०६००३५ तद्गात्रं वस्तुसाराणां सौभगस्य च भाजनम्
 ०२०६००४१ त्वग् अस्य स्पर्शवायोश्च सर्वमिधस्य चैव हि
 ०२०६००४३ रोमाण्युद्भिज्जजातीनां यैर्वा यज्ञस्तु सम्भृतः
 ०२०६००५१ केशश्मश्रुनखान्यस्य शिलालोहाभ्रविद्युताम्
 ०२०६००५३ बाहवो लोकपालानां प्रायशः क्षेमकर्मणाम्
 ०२०६००६१ विक्रमो भूर्भुवः स्वश्च क्षेमस्य शरणस्य च
 ०२०६००६३ सर्वकामवरस्यापि हरेश्चरण आस्पदम्
 ०२०६००७१ अपां वीर्यस्य सर्गस्य पर्जन्यस्य प्रजापतेः
 ०२०६००७३ पुंसः शिशु उपस्थस्तु प्रजात्यानन्दनिवृत्तेः
 ०२०६००८१ पायुर्यमस्य मित्रस्य परिमोक्षस्य नारद
 ०२०६००८३ हिंसाया नित्रहृतेर्मृत्योर्निरयस्य गुदं स्मृतः
 ०२०६००९१ पराभूतेरधर्मस्य तमसश्चापि पश्चिमः
 ०२०६००९३ नाड्यो नदनदीनां च गोत्राणाम् अस्थिसंहतिः

०२०६०१०१ अव्यक्तरससिन्धूनां भूतानां निधनस्य च
 ०२०६०१०३ उदरं विदितं पुंसो हृदयं मनसः पदम्
 ०२०६०१११ धर्मस्य मम तुभ्यं च कुमाराणां भवस्य च
 ०२०६०११३ विज्ञानस्य च सत्त्वस्य परस्यात्मा परायणम्
 ०२०६०१२१ अहं भवान् भवश्चैव त इमे मुनयो ऽग्रजाः
 ०२०६०१२३ सुरासुरनरा नागाः खगा मृगसरीसृपाः
 ०२०६०१३१ गन्धर्वाप्सरसो यक्षा रक्षोभूतगणोरगाः
 ०२०६०१३३ पशवः पितरः सिद्धा विद्याध्राश्चारणा द्रुमाः
 ०२०६०१४१ अन्ये च विविधा जीवाजलस्थलनभौकसः
 ०२०६०१४३ ग्रहर्क्षकेतवस्तारास्तडितः स्तनयित्त्वः
 ०२०६०१५१ सर्वं पुरुष एवेदं भूतं भव्यं भवच्च च यत्
 ०२०६०१५३ तेनेदम् आवृतं विश्वं वितस्तिम् अधितिष्ठति
 ०२०६०१६१ स्वधिष्ण्यं प्रतपन् प्राणो बहिश्च प्रतपत्यसौ
 ०२०६०१६३ एवं विराजं प्रतपंस्तपत्यन्तर्बहिः पुमान्
 ०२०६०१७१ सो ऽमृतस्याभयस्येशो मर्त्यम् अन्नं यदत्यगात्
 ०२०६०१७३ महिमैष ततो ब्रह्मन् पुरुषस्य दुरत्ययः
 ०२०६०१८१ पादेषु सर्वभूतानि पुंसः स्थितिपदो विदुः
 ०२०६०१८३ अमृतं क्षेमम् अभयं त्रिमूर्ध्नो ऽधायि मूर्धसु
 ०२०६०१९१ पादास्त्रयो बहिश्चासन्न अप्रजानां य आश्रमाः
 ०२०६०१९३ अन्तस्त्रिलोक्यास्त्वपरो गृहमेधो ऽबृहद्व्रतः
 ०२०६०२०१ सृती विचक्रमे विश्वम् साशनानशने उभे
 ०२०६०२०३ यदविद्या च विद्या च पुरुषस्तूभयाश्रयः
 ०२०६०२११ यस्मादण्डं विराड्जज्ञे भूतेन्द्रियगुणात्मकः
 ०२०६०२१३ तद्द्रव्यम् अत्यगाद्विश्वं गोभिः सूर्यं इवातपन्
 ०२०६०२२१ यदास्य नाभ्यान् नलिनादहम् आसं महात्मनः
 ०२०६०२२३ नाविदं यज्ञसम्भारान् पुरुषावयवान् ऋते
 ०२०६०२३१ तेषु यज्ञस्य पशवः सवनस्पतयः कुशाः
 ०२०६०२३३ इदं च देवयजनं कालश्चोरुगुणान्वितः
 ०२०६०२४१ वस्तून्योषधयः स्नेहा रसलोहमृदो जलम्
 ०२०६०२४३ ऋचो यजूषि सामानि चातुर्होत्रं च सत्तम
 ०२०६०२५१ नामधेयानि मन्त्राश्च दक्षिणाश्च व्रतानि च
 ०२०६०२५३ देवतानुक्रमः कल्पः सङ्कल्पस्तन्त्रम् एव च
 ०२०६०२६१ गतयो मतयश्चैव प्रायश्चित्तं समर्पणम्
 ०२०६०२६३ पुरुषावयवैरेते सम्भाराः सम्भृता मया
 ०२०६०२७१ इति सम्भृतसम्भारः पुरुषावयवैरहम्
 ०२०६०२७३ तम् एव पुरुषं यज्ञं तेनैवायजम् ईश्वरम्
 ०२०६०२८१ ततस्ते भ्रातर इमे प्रजानां पतयो नव

०२०६०२८३ अयजन् व्यक्तम् अव्यक्तं पुरुषं सुसमाहिताः
 ०२०६०२९१ ततश्च मनवः काले ईजिरे ऋषयो ऽपरे
 ०२०६०२९३ पितरो विबुधा दैत्या मनुष्याः क्रतुभिर्विभुम्
 ०२०६०३०१ नारायणे भगवति तदिदं विश्वम् आहितम्
 ०२०६०३०३ गृहीतमायोरुगुणः सर्गादावगुणः स्वतः
 ०२०६०३११ सृजामि तन्नियुक्तो ऽहं हरो हरति तद्वशः
 ०२०६०३१३ विश्वं पुरुषरूपेण परिपाति त्रिशक्तिधृक्
 ०२०६०३२१ इति ते ऽभिहितं तात यथेदम् अनुपृच्छसि
 ०२०६०३२३ नान्यद्भगवतः किञ्चिद्भाव्यं सदसदात्मकम्
 ०२०६०३३१ न भारती मे ऽङ्ग मृषोपलक्ष्यते न वै क्वचिन् मे मनसो मृषा गतिः
 ०२०६०३३३ न मे हृषीकाणि पतन्त्यसत्पथे यन् मे हृदौत्कण्ठयवता धृतो हरिः
 ०२०६०३४१ सो ऽहं समाम्नायमयस्तपोमयः प्रजापतीनाम् अभिवन्दितः पतिः
 ०२०६०३४३ आस्थाय योगं निपुणं समाहितस्तं नाध्यगच्छं यत आत्मसम्भवः
 ०२०६०३५१ नतो ऽस्म्यहं तच्चरणं समीयुषां भवच्छिदं स्वस्त्ययनं सुमङ्गलम्
 ०२०६०३५३ यो ह्यात्ममायाविभवं स्म पर्यगाद् यथा नभः स्वान्तम् अथापरे कुतः
 ०२०६०३६१ नाहं न यूयं यदृतां गतिं विदूरं न वामदेवः किम् उतापरे सुराः
 ०२०६०३६३ तन्मायया मोहितबुद्ध्यस्त्वदं विनिर्मितं चात्मसमं विचक्ष्महे
 ०२०६०३७१ यस्यावतारकर्माणि गायन्ति ह्यस्मदादयः
 ०२०६०३७३ न यं विदन्ति तत्त्वेन तस्मै भगवते नमः
 ०२०६०३८१ स एष आद्यः पुरुषः कल्पे कल्पे सृजत्यजः
 ०२०६०३८३ आत्मात्मन्यात्मनात्मानं स संयच्छति पाति च
 ०२०६०३९१ विशुद्धं केवलं ज्ञानं प्रत्यक् सम्यग् अवस्थितम्
 ०२०६०३९३ सत्यं पूर्णम् अनाद्यन्तं निर्गुणं नित्यम् अद्वयम्
 ०२०६०४०१ ऋषे विदन्ति मुनयः प्रशान्तात्मेन्द्रियाशयाः
 ०२०६०४०३ यदा तदेवासत्तर्कैस्तिरोधीयेत विप्लुतम्
 ०२०६०४११ आद्यो ऽवतारः पुरुषः परस्य कालः स्वभावः सदसन्मनश्च
 ०२०६०४१३ द्रव्यं विकारो गुण इन्द्रियाणि विराट् स्वराट् स्थास्तु चरिष्णु भूम्नः
 ०२०६०४२१ अहं भवो यज्ञ इमे प्रजेशा दक्षादयो ये भवदादयश्च
 ०२०६०४२३ स्वर्लोकपालाः खगलोकपाला नृलोकपालास्तल्लोकपालाः
 ०२०६०४३१ गन्धर्वविद्याधरचारणेशा ये यक्षरक्षोरगनागनाथाः
 ०२०६०४३३ ये वा ऋषीणाम् ऋषभाः पितृणां दैत्येन्द्रसिद्धेश्वरदानवेन्द्राः
 ०२०६०४३५ अन्ये च ये प्रेतपिशाचभूत कूष्माण्डयादोमृगपक्ष्यधीशाः
 ०२०६०४४१ यत् किञ्च लोके भगवन् महस्वद् ओजःसहस्वद्वलवत् क्षमावत्
 ०२०६०४४३ श्रीह्रीविभूत्यात्मवद्भुतार्णं तत्त्वं परं रूपवदस्वरूपम्
 ०२०६०४५१ प्राधान्यतो यान् ऋष आमनन्ति लीलावतारान् पुरुषस्य भूम्नः
 ०२०६०४५३ आपीयतां कर्णकषायशोषान् अनुक्रमिष्ये त इमान् सुपेशान्
 ०२०७००१ ब्रह्मोवाच

०२०७००११ यत्रोद्यतः क्षितितलोद्धरणाय विभ्रत्
 ०२०७००१२ क्रौडीं तनुं सकलयज्ञमयीम् अनन्तः
 ०२०७००१३ अन्तर्महार्णव उपागतम् आदिदैत्यं
 ०२०७००१४ तं दंष्ट्याद्रिम् इव वज्रधरो ददार
 ०२०७००२१ जातो रुचेरजनयत् सुयमान् सुयज्ञ
 ०२०७००२२ आकृतिसूनुरमरान् अथ दक्षिणायाम्
 ०२०७००२३ लोकत्रयस्य महतीम् अहरद्यदार्तिं
 ०२०७००२४ स्वायम्भुवेन मनुना हरिरित्यनूक्तः
 ०२०७००३१ जज्ञे च कर्दमगृहे द्विज देवहृत्यां
 ०२०७००३२ स्त्रीभिः समं नवभिरात्मगतिं स्वमात्रे
 ०२०७००३३ ऊचे ययात्मशमलं गुणसङ्गपङ्कम्
 ०२०७००३४ अस्मिन् विधूय कपिलस्य गतिं प्रपेदे
 ०२०७००४१ अत्रेरपत्यम् अभिकाङ्क्षत आह तुष्टो
 ०२०७००४२ दत्तो मयाहम् इति यद्भगवान् स दत्तः
 ०२०७००४३ यत्पादपङ्कजपरागपवित्रदेहा
 ०२०७००४४ योगर्द्धिम् आपुरुभयीं यदुहैहयाद्याः
 ०२०७००५१ तप्तं तपो विविधलोकसिसुक्षया मे
 ०२०७००५२ आदौ सनात् स्वतपसः स चतुःसनो ऽभूत्
 ०२०७००५३ प्राक्कल्पसम्प्लवविनष्टम् इहात्मतत्त्वं
 ०२०७००५४ सम्यग् जगाद मुनयो यदचक्षतात्मन्
 ०२०७००६१ धर्मस्य दक्षदुहितर्यजनिष्ट मूर्त्यां
 ०२०७००६२ नारायणो नर इति स्वतपःप्रभावः
 ०२०७००६३ दृष्ट्वात्मनो भगवतो नियमावलोपं
 ०२०७००६४ देव्यस्त्वनङ्गपृतना घटितुं न शेकुः
 ०२०७००७१ कामं दहन्ति कृतिनो ननु रोषदृष्ट्या
 ०२०७००७२ रोषं दहन्तम् उत ते न दहन्त्यसह्यम्
 ०२०७००७३ सो ऽयं यदन्तरम् अलं प्रविशन् बिभेति
 ०२०७००७४ कामः कथं नु पुनरस्य मनः श्रयेत
 ०२०७००८१ विद्धः सपत्न्युदितपत्रिभिरन्ति राज्ञो
 ०२०७००८२ बालो ऽपि सन्न उपगतस्तपसे वनानि
 ०२०७००८३ तस्मा अदाद्धरुवगतिं गृणते प्रसन्नो
 ०२०७००८४ दिव्याः स्तुवन्ति मुनयो यदुपर्यधस्तात्
 ०२०७००९१ यद्वेनम् उत्पथगतं द्विजवाक्यवज्र
 ०२०७००९२ निष्प्लुष्टपौरुषभगं निरये पतन्तम्
 ०२०७००९३ त्रात्वार्थितो जगति पुत्रपदं च लेभे
 ०२०७००९४ दुग्धा वसूनि वसुधा सकलानि येन
 ०२०७०१०१ नाभेरसावृषभ आस सुदेविसूनुर

०२०७०१०२ यो वै चचार समदृग् जडयोगचर्याम्
 ०२०७०१०३ यत् पारमहंस्यम् ऋषयः पदम् आमनन्ति
 ०२०७०१०४ स्वस्थः प्रशान्तकरणः परिमुक्तसङ्गः
 ०२०७०१११ सत्रे ममास भगवान् ह्यशीरषाथो
 ०२०७०११२ साक्षात् स यज्ञपुरुषस्तपनीयवर्णः
 ०२०७०११३ छन्दोमयो मखमयो ऽखिलदेवतात्मा
 ०२०७०११४ वाचो बभूवुरुशतीः श्वसतो ऽस्य नस्तः
 ०२०७०१२१ मत्स्यो युगान्तसमये मनुनोपलब्धः
 ०२०७०१२२ क्षोणीमयो निखिलजीवनिकायकेतः
 ०२०७०१२३ विस्त्रंसितान् उरुभये सलिले मुखान् मे
 ०२०७०१२४ आदाय तत्र विजहार ह वेदमार्गान्
 ०२०७०१३१ क्षीरोदधावमरदानवयूथपानाम्
 ०२०७०१३२ उन्मथताम् अमृतलब्धय आदिदेवः
 ०२०७०१३३ पृष्ठेन कच्छपवपुर्विदधार गोत्रं
 ०२०७०१३४ निद्राक्षणो ऽद्रिपरिवर्तकषाणकण्डूः
 ०२०७०१४१ त्रैपिष्टपोरुभयहा स नृसिंहरूपं
 ०२०७०१४२ कृत्वा भ्रमद्भ्रुकुटिदंष्ट्रकरालवक्रम्
 ०२०७०१४३ दैत्येन्द्रम् आशु गदयाभिपतन्तम् आराद्
 ०२०७०१४४ ऊरौ निपात्य विददार नखैः स्फुरन्तम्
 ०२०७०१५१ अन्तःसरस्युरुबलेन पदे गृहीतो
 ०२०७०१५२ ग्राहेण यूथपतिरम्बुजहस्त आर्तः
 ०२०७०१५३ आहेदम् आदिपुरुषाखिललोकनाथ
 ०२०७०१५४ तीर्थश्रवः श्रवणमङ्गलनामधेय
 ०२०७०१६१ श्रुत्वा हरिस्तम् अरणार्थिनम् अप्रमेयश्
 ०२०७०१६२ चक्रायुधः पतगराजभुजाधिरूढः
 ०२०७०१६३ चक्रेण नक्रवदनं विनिपाट्य तस्माद्
 ०२०७०१६४ धस्ते प्रगृह्य भगवान् कृपयोज्जहार
 ०२०७०१७१ ज्यायान् गुणैरवरजो ऽप्यदितेः सुतानां
 ०२०७०१७२ लोकान् विचक्रम इमान् यदथाधियज्ञः
 ०२०७०१७३ क्ष्मां वामनेन जगृहे त्रिपदच्छलेन
 ०२०७०१७४ याञ्जाम् ऋते पथि चरन् प्रभुभिर्न चाल्यः
 ०२०७०१८१ नार्थो बलेरयम् उरुकमपादशौचम्
 ०२०७०१८२ आपः शिखाधृतवतो विबुधाधिपत्यम्
 ०२०७०१८३ यो वै प्रतिश्रुतम् ऋते न चिकीर्षदन्यद्
 ०२०७०१८४ आत्मानम् अङ्ग मनसा हरये ऽभिमेने
 ०२०७०१९१ तुभ्यं च नारद भृशं भगवान् विवृद्ध
 ०२०७०१९२ भावेन साधु परितुष्ट उवाच योगम्

०२०७०१९३ ज्ञानं च भागवतम् आत्मसतत्त्वदीपं
 ०२०७०१९४ यद्वासुदेवशरणा विदुरञ्जसैव
 ०२०७०२०१ चक्रं च दिक्ष्वविहतं दशसु स्वतेजो
 ०२०७०२०२ मन्वन्तरेषु मनुवंशधरो विभर्ति
 ०२०७०२०३ दुष्टेषु राजसु दमं व्यदधात् स्वकीर्तिं
 ०२०७०२०४ सत्ये त्रिपृष्ठ उशतीं प्रथयंश्चरित्रीः
 ०२०७०२११ धन्वन्तरिश्च भगवान् स्वयम् एव कीर्तिर्
 ०२०७०२१२ नाम्ना नृणां पुरुरुजां रुज आशु हन्ति
 ०२०७०२१३ यज्ञे च भागम् अमृतायुरवावरुन्ध
 ०२०७०२१४ आयुष्यवेदम् अनुशास्त्यवतीर्य लोके
 ०२०७०२२१ क्षत्रं क्षयाय विधिनोपभृतं महात्मा
 ०२०७०२२२ ब्रह्मधृग् उज्झितपथं नरकार्तिलिप्सु
 ०२०७०२२३ उद्धन्त्यसावनिकण्टकम् उग्रवीर्यस्
 ०२०७०२२४ त्रिःसप्तकृत्व उरुधारपरश्वधेन
 ०२०७०२३१ अस्मत्प्रसादसुमुखः कलया कलेश
 ०२०७०२३२ इक्ष्वाकुवंश अवतीर्य गुरोनिदिशे
 ०२०७०२३३ तिष्ठन् वनं सदयितानुज आविवेश
 ०२०७०२३४ यस्मिन् विरुध्य दशकन्धर आर्तिम् आच्छत्
 ०२०७०२४१ यस्मा अदादुदधिरूढभयाङ्गवेपो
 ०२०७०२४२ मार्गं सपद्यरिपुरं हरवद्विधक्षोः
 ०२०७०२४३ दूरे सुहृन्मथितरोषसुशोणदृष्ट्या
 ०२०७०२४४ तातप्यमानमकरोरगनक्रचक्रः
 ०२०७०२५१ वक्षःस्थलस्पर्शरुग्महेन्द्रवाह
 ०२०७०२५२ दन्तैर्विडम्बितककुब्जुष ऊढहासम्
 ०२०७०२५३ सद्यो ऽसुभिः सह विनेष्यति दारहर्तुर
 ०२०७०२५४ विस्फूर्जितैर्धनुष उच्चरतो ऽधिसैन्ये
 ०२०७०२६१ भूमेः सुरेतरवरूथविमर्दितायाः
 ०२०७०२६२ क्लेशव्ययाय कलया सितकृष्णकेशः
 ०२०७०२६३ जातः करिष्यति जनानुपलक्ष्यमार्गः
 ०२०७०२६४ कर्माणि चात्ममहिमोपनिबन्धनानि
 ०२०७०२७१ तोकेन जीवहरणं यदुलूकिकायास्
 ०२०७०२७२ त्रैमासिकस्य च पदा शकटो ऽपवृत्तः
 ०२०७०२७३ यद्रिङ्गतान्तरगतेन दिविस्पृशोर्वा
 ०२०७०२७४ उन्मूलनं त्वितरथार्जुनयोर्न भाव्यम्
 ०२०७०२८१ यद्वै ब्रजे ब्रजपशून् विषतोयपीतान्
 ०२०७०२८२ पालांस्त्वजीवयदनुग्रहदृष्टिवृष्ट्या
 ०२०७०२८३ तच्छुद्धये ऽतिविषवीर्यविलोलजिह्वम्

०२०७०२८४ उच्चाटयिष्यदुदरं विहरन् हृदिन्याम्
 ०२०७०२९१ तत् कर्म दिव्यम् इव यन् निशि निःशयानं
 ०२०७०२९२ दावाग्निना शुचिवने परिदह्यमाने
 ०२०७०२९३ उन्नेष्यति व्रजम् अतो ऽवसितान्तकालं
 ०२०७०२९४ नेत्रे पिधाप्य सबलो ऽनधिगम्यवीर्यः
 ०२०७०३०१ गृहीत यद्यदुपबन्धम् अमुष्य माता
 ०२०७०३०२ शुल्बं सुतस्य न तु तत् तदमुष्य माति
 ०२०७०३०३ यज् जृम्भतो ऽस्य वदने भुवनानि गोपी
 ०२०७०३०४ संवीक्ष्य शङ्कितमनाः प्रतिबोधितासीत्
 ०२०७०३११ नन्दं च मोक्षयति भयाद्वरुणस्य पाशाद्
 ०२०७०३१२ गोपान् बिलेषु पिहितान् मयसूनुना च
 ०२०७०३१३ अह्यापृतं निशि शयानम् अतिश्रमेण
 ०२०७०३१४ लोकं विकुण्ठम् उपनेष्यति गोकुलं स्म
 ०२०७०३२१ गोपैर्मखे प्रतिहते व्रजविप्लवाय
 ०२०७०३२२ देवे ऽभिवर्षति पशून् कृपया रिरक्षुः
 ०२०७०३२३ धर्तोच्छिलीन्द्रम् इव सप्तदिनानि सप्त
 ०२०७०३२४ वर्षो महीध्रम् अनघैककरे सलीलम्
 ०२०७०३३१ क्रीडन् वने निशि निशाकररश्मिगौर्या
 ०२०७०३३२ रासोन्मुखः कल्पदायतमूच्छितेन
 ०२०७०३३३ उद्दीपितस्मररुजां व्रजभृद्वधूनां
 ०२०७०३३४ हर्तुर्हरिष्यति शिरो धनदानुगस्य
 ०२०७०३४१ ये च प्रलम्बखरदर्दुरकेश्यरिष्ट
 ०२०७०३४२ मल्लेभकंसयवनाः कपिपौण्ड्रकाद्याः
 ०२०७०३४३ अन्ये च शाल्वकुजबल्वलदन्तवक्र
 ०२०७०३४४ सप्तोक्षशम्बरविदूरथरुविममुख्याः
 ०२०७०३५१ ये वा मृधे समितिशालिन आत्तचापाः
 ०२०७०३५२ काम्बोजमत्स्यकुरुसृञ्जयकैकयाद्याः
 ०२०७०३५३ यास्यन्त्यदर्शनम् अलं बलपार्थभीम
 ०२०७०३५४ व्याजाह्वयेन हरिणा निलयं तदीयम्
 ०२०७०३६१ कालेन मीलितधियाम् अवमृश्य न्गां
 ०२०७०३६२ स्तोकायुषां स्वनिगमो बत दूरपारः
 ०२०७०३६३ आविर्हितस्त्वनुयुगं स हि सत्यवत्यां
 ०२०७०३६४ वेदद्रुमं विटपशो विभजिष्यति स्म
 ०२०७०३७१ देवद्विषां निगमवर्त्मनि निष्ठितानां
 ०२०७०३७२ पूर्मर्मयेन विहिताभिरदृश्यतूर्भिः
 ०२०७०३७३ लोकान् घ्नतां मतिविमोहम् अतिप्रलोभं
 ०२०७०३७४ वेषं विधाय बहु भाष्यत औपधर्म्यम्

०२०७०३८१ यद्दालयेष्वपि सतां न हरेः कथाः स्युः
 ०२०७०३८२ पाषण्डिनो द्विजजना वृषला नृदेवाः
 ०२०७०३८३ स्वाहा स्वधा वषडिति स्म गिरो न यत्र
 ०२०७०३८४ शास्ता भविष्यति कलेर्भगवान् युगान्ते
 ०२०७०३९१ सर्गे तपो ऽहम् ऋषयो नव ये प्रजेशाः
 ०२०७०३९२ स्थाने ऽथ धर्ममखमन्वमरावनीशाः
 ०२०७०३९३ अन्ते त्वधर्महरमन्युवशासुराद्या
 ०२०७०३९४ मायाविभूतय इमाः पुरुशक्तिभाजः
 ०२०७०४०१ विष्णोर्नु वीर्यगणनां कतमो ऽर्हतीह
 ०२०७०४०२ यः पार्थिवान्यपि कविर्विममे रजांसि
 ०२०७०४०३ चस्कम्भ यः स्वरहसास्खलता त्रिपृष्ठं
 ०२०७०४०४ यस्मात् त्रिसाम्यसदनादुरुकम्पयानम्
 ०२०७०४११ नान्तं विदाम्यहम् अमी मुनयो ऽग्रजास्ते
 ०२०७०४१२ मायाबलस्य पुरुषस्य कुतो ऽवरा ये
 ०२०७०४१३ गायन् गुणान् दशशतानन आदिदेवः
 ०२०७०४१४ शेषो ऽधुनापि समवस्यति नास्य पारम्
 ०२०७०४२१ येषां स एष भगवान् दययेदनन्तः
 ०२०७०४२२ सर्वात्मनाश्रितपदो यदि निर्व्यलीकम्
 ०२०७०४२३ ते दुस्तराम् अतितरन्ति च देवमायां
 ०२०७०४२४ नैषां ममाहम् इति धीः श्वशृगालभक्ष्ये
 ०२०७०४३१ वेदाहम् अङ्ग परमस्य हि योगमायां
 ०२०७०४३२ यूयं भवश्च भगवान् अथ दैत्यवर्यः
 ०२०७०४३३ पत्नी मनोः स च मनुश्च तदात्मजाश्च
 ०२०७०४३४ प्राचीनबर्हिर्ऋभुरङ्ग उत ध्रुवश्च
 ०२०७०४४१ इक्ष्वाकुरैलमुचुकुन्दविदेहगाधि
 ०२०७०४४२ रघ्वम्बरीषसगरा गयनाहुषाद्याः
 ०२०७०४४३ मान्धात्रलर्कशतधन्वनुरन्तिदेवा
 ०२०७०४४४ देवव्रतो बलिरमूर्त्तरयो दिलीपः
 ०२०७०४५१ सौभर्युतङ्कशिबिदेवलपिप्पलाद
 ०२०७०४५२ सारस्वतोद्धवपराशरभूरिषेणाः
 ०२०७०४५३ ये ऽन्ये विभीषणहनूमदुपेन्द्रदत्त
 ०२०७०४५४ पार्थाष्टिषेणविदुरश्रुतदेववर्याः
 ०२०७०४६१ ते वै विदन्त्यतितरन्ति च देवमायां
 ०२०७०४६२ स्त्रीशूद्रहूणशबरा अपि पापजीवाः
 ०२०७०४६३ यद्यद्भुतक्रमपरायणशीलशिक्षास्
 ०२०७०४६४ तिर्यग्जना अपि किम् उ श्रुतधारणा ये
 ०२०७०४७१ शश्वत् प्रशान्तम् अभयं प्रतिबोधमात्रं

०२०७०४७२ शुद्धं समं सदसतः परमात्मतत्त्वम्
 ०२०७०४७३ शब्दो न यत्र पुरुकारकवान् क्रियार्थो
 ०२०७०४७४ माया परैत्यभिमुखे च विलज्जमाना
 ०२०७०४८१ तद्वै पदं भगवतः परमस्य पुंसो
 ०२०७०४८२ ब्रह्मेति यद्विदुरजस्रसुखं विशोकम्
 ०२०७०४८३ सध्रुवङ् नियम्य यतयो यमकतर्हितं
 ०२०७०४८४ जह्युः स्वराडिव निपानखनित्रम् इन्द्रः
 ०२०७०४९१ स श्रेयसाम् अपि विभुर्भगवान् यतो ऽस्य
 ०२०७०४९२ भावस्वभावविहितस्य सतः प्रसिद्धिः
 ०२०७०४९३ देहे स्वधातुविगमे ऽनुविशीर्यमाणे
 ०२०७०४९४ व्योमेव तत्र पुरुषो न विशीर्यते ज्ञः
 ०२०७०५०१ सो ऽयं ते ऽभिहितस्तात भगवान् विश्वभावनः
 ०२०७०५०३ समासेन हरेर्नान्यदन्यस्मात् सदसच्च च यत्
 ०२०७०५११ इदं भागवतं नाम यन् मे भगवतोदितम्
 ०२०७०५१३ सङ्ग्रहो ऽयं विभूतीनां त्वम् एतद्विपुली कुरु
 ०२०७०५२१ यथा हरौ भगवति नृणां भक्तिर्भविष्यति
 ०२०७०५२३ सर्वात्मन्यखिलाधारे इति सङ्कल्प्य वर्णय
 ०२०७०५३१ मायां वर्णयतो ऽमुष्य ईश्वरस्यानुमोदतः
 ०२०७०५३३ शृण्वतः श्रद्धया नित्यं माययात्मा न मुह्यति
 ०२०८००१ राजोवाच
 ०२०८००११ ब्रह्मणा चोदितो ब्रह्मन् गुणाख्येने ऽगुणस्य च
 ०२०८००१३ यस्मै यस्मै यथा प्राह नारदो देवदर्शनः
 ०२०८००२१ एतद्वेदितुम् इच्छामि तत्त्वं तत्त्वविदां वर
 ०२०८००२३ हरेरद्भुतवीर्यस्य कथा लोकसुमङ्गलाः
 ०२०८००३१ कथयस्व महाभाग यथाहम् अखिलात्मनि
 ०२०८००३३ कृष्णे निवेश्य निःसङ्गं मनस्त्यक्षये कलेवरम्
 ०२०८००४१ शृण्वतः श्रद्धया नित्यं गृणतश्च स्वचेष्टितम्
 ०२०८००४३ कालेन नातिदीर्घेण भगवान् विशते हृदि
 ०२०८००५१ प्रविष्टः कर्णरन्ध्रेण स्वानां भावसरोरुहम्
 ०२०८००५३ धुनोति शमलं कृष्णः सलिलस्य यथा शरत्
 ०२०८००६१ धौतात्मा पुरुषः कृष्ण पादमूलं न मुञ्चति
 ०२०८००६३ मुक्तसर्वपरिक्लेशः पान्थः स्वशरणं यथा
 ०२०८००७१ यदधातुमतो ब्रह्मन् देहारम्भो ऽस्य धातुभिः
 ०२०८००७३ यदृच्छया हेतुना वा भवन्तो जानते यथा
 ०२०८००८१ आसीद्यदुदरात् पद्मं लोकसंस्थानलक्षणम्
 ०२०८००८३ यावान् अयं वै पुरुष इयत्तावयवैः पृथक्
 ०२०८००८५ तावान् असाविति प्रोक्तः संस्थावयववान् इव

०२०८००९१ अजः सृजति भूतानि भूतात्मा यदनुग्रहात्
 ०२०८००९३ ददृशे येन तद्रूपं नाभिपद्मसमुद्भवः
 ०२०८०१०१ स चापि यत्र पुरुषो विश्वस्थित्युद्भवाप्ययः
 ०२०८०१०३ मुत्तवात्ममायां मायेशः शेते सर्वगुहाशयः
 ०२०८०१११ पुरुषावयवैर्लोकाः सपालाः पूर्वकल्पिताः
 ०२०८०११३ लोकैरमुष्यावयवाः सपालैरिति शुश्रुम
 ०२०८०१२१ यावान् कल्पो विकल्पो वा यथा कालो ऽनुमीयते
 ०२०८०१२३ भूतभव्यभवच्छब्द आयुर्मानं च यत् सतः
 ०२०८०१३१ कालस्यानुगतियां तु लक्ष्यते ऽण्वी बृहत्यापि
 ०२०८०१३३ यावत्यः कर्मगतयो यादृशीर्द्विजसत्तम
 ०२०८०१४१ यस्मिन् कर्मसमावायो यथा येनोपगृह्यते
 ०२०८०१४३ गुणानां गुणिनां चैव परिणामम् अभीप्सताम्
 ०२०८०१५१ भूपातालककुब्ज्योम ग्रहनक्षत्रभूमताम्
 ०२०८०१५३ सरित्समुद्रद्वीपानां सम्भवश्चैतदोकसाम्
 ०२०८०१६१ प्रमाणम् अण्डकोशस्य बाह्याभ्यन्तरभेदतः
 ०२०८०१६३ महतां चानुचरितं वर्णाश्रमविनिश्चयः
 ०२०८०१७१ युगानि युगमानं च धर्मो यश्च युगे युगे
 ०२०८०१७३ अवतारानुचरितं यदाश्चर्यतमं हरेः
 ०२०८०१८१ नृणां साधारणो धर्मः सविशेषश्च यादृशः
 ०२०८०१८३ श्रेणीनां राजर्षीणां च धर्मः कृच्छ्रेषु जीवताम्
 ०२०८०१९१ तत्त्वानां परिसङ्ख्यानां लक्षणं हेतुलक्षणम्
 ०२०८०१९३ पुरुषाराधनविधिर्योगस्याध्यात्मिकस्य च
 ०२०८०२०१ योगेश्वरैश्चर्यगतिर्लिङ्गभङ्गस्तु योगिनाम्
 ०२०८०२०३ वेदोपवेदधर्माणाम् इतिहासपुराणयोः
 ०२०८०२११ सम्प्लवः सर्वभूतानां विक्रमः प्रतिसङ्क्रमः
 ०२०८०२१३ इष्टापूर्तस्य काम्यानां त्रिवर्गस्य च यो विधिः
 ०२०८०२२१ यो वानुशायिनां सर्गः पाषण्डस्य च सम्भवः
 ०२०८०२२३ आत्मनो बन्धमोक्षौ च व्यवस्थानं स्वरूपतः
 ०२०८०२३१ यथात्मतन्त्रो भगवान् विक्रीडत्यात्ममायया
 ०२०८०२३३ विसृज्य वा यथा मायाम् उदास्ते साक्षिवद्विभुः
 ०२०८०२४१ सर्वम् एतच्च च भगवन् पृच्छतो मे ऽनुपूर्वशः
 ०२०८०२४३ तत्त्वतो ऽर्हस्युदाहर्तुं प्रपन्नाय महामुने
 ०२०८०२५१ अत्र प्रमाणं हि भवान् परमेष्ठी यथात्मभूः
 ०२०८०२५३ अपरे चानुतिष्ठन्ति पूर्वेषां पूर्वजैः कृतम्
 ०२०८०२६१ न मे ऽसवः परायन्ति ब्रह्मन् अनशनादमी
 ०२०८०२६३ पिबतो ज्च्युतपीयूषम् तद्वाक्याब्धिविनिःसृतम्
 ०२०८०२७ सूत उवाच

०२०८०२७१ स उपामन्त्रितो राज्ञा कथायाम् इति सत्पतेः
 ०२०८०२७३ ब्रह्मरातो भृशं प्रीतो विष्णुरातेन संसदि
 ०२०८०२८१ प्राह भागवतं नाम पुराणं ब्रह्मसम्मितम्
 ०२०८०२८३ ब्रह्मणे भगवत्प्रोक्तं ब्रह्मकल्प उपागते
 ०२०८०२९१ यद्यत् परीक्षितृषभः पाण्डूनाम् अनुपृच्छति
 ०२०८०२९३ आनुपूर्व्येण तत् सर्वम् आख्यातुम् उपचक्रमे
 ०२०९००१ श्रीशुक उवाच
 ०२०९००११ आत्ममायाम् ऋते राजन् परस्यानुभवात्मनः
 ०२०९००१३ न घटेतार्थसम्बन्धः स्वप्नद्रष्टुरिवाञ्जसा
 ०२०९००२१ बहुरूप इवाभाति मायया बहुरूपया
 ०२०९००२३ रममाणो गुणेष्वस्या ममाहम् इति मन्यते
 ०२०९००३१ यर्हि वाव महिम्नि स्वे परस्मिन् कालमाययोः
 ०२०९००३३ रमेत गतसम्मोहस्त्यक्तवोदास्ते तदोभयम्
 ०२०९००४१ आत्मतत्त्वविशुद्धयर्थं यदाह भगवान् ऋतम्
 ०२०९००४३ ब्रह्मणे दर्शयन् रूपम् अव्यलीकव्रतादृतः
 ०२०९००५१ स आदिदेवो जगतां परो गुरुः स्वधिष्ण्यम् आस्थाय सिसृक्षयैक्षत
 ०२०९००५३ तां नाध्यगच्छद्दृशम् अत्र सम्मतां प्रपञ्चनिर्माणविधिर्यया भवेत्
 ०२०९००६१ स चिन्तयन् द्व्यक्षरम् एकदाम्भस्य् उपाशृणोद्द्विर्गदितं वचो विभुः
 ०२०९००६३ स्पर्शेषु यत् षोडशम् एकविंशं निष्किञ्चनानां नृप यद्धनं विदुः
 ०२०९००७१ निशम्य तद्वक्तृदिदृक्षया दिशो विलोक्य तत्रान्यदपश्यमानः
 ०२०९००७३ स्वधिष्ण्यम् आस्थाय विमृश्य तद्धितं तपस्युपादिष्ट इवाधे मनः
 ०२०९००८१ दिव्यं सहस्राब्दम् अमोघदर्शनो जितानिलात्मा विजितोभयेन्द्रियः
 ०२०९००८३ अतप्यत स्माखिललोकतापनं तपस्तपीयांस्तपतां समाहितः
 ०२०९००९१ तस्मै स्वलोकं भगवान् सभाजितः सन्दर्शयाम् आस परं न यत्परम्
 ०२०९००९३ व्यपेतसङ्क्लेशविमोहसाध्वसं स्वदृष्टवद्भिर्पुरुषैरभिष्टुतम्
 ०२०९०१०१ प्रवर्तते यत्र रजस्तमस्तयोः सत्त्वं च मिश्रं न च कालविक्रमः
 ०२०९०१०३ न यत्र माया किम् उतापरे हरेर् अनुव्रता यत्र सुरासुरार्चिताः
 ०२०९०१११ श्यामावदाताः शतपत्रलोचनाः पिशङ्गवस्त्राः सुरुचः सुपेशसः
 ०२०९०११३ सर्वे चतुर्बाहव उन्मिषन्मणि प्रवेकनिष्काभरणाः सुवर्चसः
 ०२०९०११५ प्रवालवैदूर्यमृणालवर्चसः परिस्फुरत्कुण्डलमौलिमालिनः
 ०२०९०१२१ भ्राजिष्णुभिर्यः परितो विराजते लसद्विमानावलिभिर्महात्मनाम्
 ०२०९०१२३ विद्योतमानः प्रमदोत्तमाद्युभिः सविद्युद्भ्रावलिभिर्यथा नभः
 ०२०९०१३१ श्रीर्यत्र रूपिण्युरुगायपादयोः करोति मानं बहुधा विभूतिभिः
 ०२०९०१३३ प्रेङ्खं श्रिता या कुसुमाकरानुगैर् विगीयमाना प्रियकर्म गायती
 ०२०९०१४१ ददर्श तत्राखिलसात्वतां पतिं श्रियः पतिं यज्ञपतिं जगत्पतिम्
 ०२०९०१४३ सुनन्दनन्दप्रबलार्हणादिभिः स्वपार्षदाग्रैः परिसेवितं विभुम्
 ०२०९०१५१ भृत्यप्रसादाभिमुखं दृगासवं प्रसन्नहासारुणलोचनाननम्

०२०९०१५३ किरीटिनं कुण्डलिनं चतुर्भुजं पीतांशुकं वक्षसि लक्षितं श्रिया
 ०२०९०१६१ अध्यर्हणीयासनम् आस्थितं परं वृतं चतुःषोडशपञ्चशक्तिभिः
 ०२०९०१६३ युक्तं भगैः स्वैरितरत्र चाध्रुवैः स्व एव धामन् रममाणम् ईश्वरम्
 ०२०९०१७१ तद्दर्शनाह्लादपरिप्लुतान्तरो हृष्यत्तनुः प्रेमभराश्रुलोचनः
 ०२०९०१७३ ननाम पादाम्बुजम् अस्य विश्वसृग् यत् पारमहंस्येन पथाधिगम्यते
 ०२०९०१८१ तं प्रीयमाणं समुपस्थितं कविं प्रजाविसर्गे निजशासनार्हणम्
 ०२०९०१८३ बभाष ईषत्स्मितशोचिषा गिरा प्रियः प्रियं प्रीतमनाः करे स्पृशन्
 ०२०९०१९ श्रीभगवान् उवाच
 ०२०९०१९१ त्वयाहं तोषितः सम्यग् वेदगर्भं सिसृक्षया
 ०२०९०१९३ चिरं भृतेन तपसा दुस्तोषः कूटयोगिनाम्
 ०२०९०२०१ वरं वरय भद्रं ते वरेशं माभिवाञ्छितम्
 ०२०९०२०३ ब्रह्मञ्छ्रेयःपरिश्रामः पुंसां महर्शनावधिः
 ०२०९०२११ मनीषितानुभावो ऽयं मम लोकावलोकनम्
 ०२०९०२१३ यदुपश्रुत्य रहसि चकथं परमं तपः
 ०२०९०२२१ प्रत्यादिष्टं मया तत्र त्वयि कर्मविमोहिते
 ०२०९०२२३ तपो मे हृदयं साक्षादात्माहं तपसो ऽनघ
 ०२०९०२३१ सृजामि तपसैवेदं ग्रसामि तपसा पुनः
 ०२०९०२३३ बिभर्मि तपसा विश्वं वीर्यं मे दुश्चरं तपः
 ०२०९०२४ ब्रह्मोवाच
 ०२०९०२४१ भगवन् सर्वभूतानाम् अध्यक्षो ऽवस्थितो गुहाम्
 ०२०९०२४३ वेद ह्यप्रतिरुद्धेन प्रज्ञानेन चिकीर्षितम्
 ०२०९०२५१ तथापि नाथमानस्य नाथ नाथय नाथितम्
 ०२०९०२५३ परावरे यथा रूपेजानीयां ते त्वरूपिणः
 ०२०९०२६१ यथात्ममायायोगेन नानाशक्त्युपबृंहितम्
 ०२०९०२६३ विलुम्पन् विसृजन् गृह्णन् विभ्रदात्मानम् आत्मना
 ०२०९०२७१ क्रीडस्यमोघसङ्कल्प ऊर्णनाभिर्यथोणुति
 ०२०९०२७३ तथा तद्विषयां धेहि मनीषां मयि माधव
 ०२०९०२८१ भगवच्छिक्षितम् अहं करवाणि ह्यतन्द्रितः
 ०२०९०२८३ नेहमानः प्रजासर्गं बध्येयं यदनुग्रहात्
 ०२०९०२९१ यावत् सखा सख्युरिवेश ते कृतः प्रजाविसर्गे विभजामि भो जनम्
 ०२०९०२९३ अविक्लवस्ते परिकर्माणि स्थितो मा मे समुन्नद्धमदो ज्ञ मानिनः
 ०२०९०३० श्रीभगवान् उवाच
 ०२०९०३०१ ज्ञानं परमगुह्यं मे यद्विज्ञानसमन्वितम्
 ०२०९०३०३ सरहस्यं तदङ्गं च गृहाण गदितं मया
 ०२०९०३११ यावान् अहं यथाभावो यद्रूपगुणकर्मकः
 ०२०९०३१३ तथैव तत्त्वविज्ञानम् अस्तु ते मदनुग्रहात्
 ०२०९०३२१ अहम् एवासम् एवाग्रे नान्यद्यत् सदसत् परम्

०२०९०३२३ पश्चादहं यदेतच्च च यो ऽवशिष्येत सो ऽस्म्यहम्
 ०२०९०३३१ ऋते ऽर्थं यत् प्रतीयेत न प्रतीयेत चात्मनि
 ०२०९०३३३ तद्विद्यादात्मनो मायां यथाभासो यथा तमः
 ०२०९०३४१ यथा महान्ति भूतानि भूतेषूच्चावचेष्वनु
 ०२०९०३४३ प्रविष्टान्यप्रविष्टानि तथा तेषु न तेष्वहम्
 ०२०९०३५१ एतावदेव जिज्ञास्यं तत्त्वजिज्ञासुनात्मनः
 ०२०९०३५३ अन्वयव्यतिरेकाभ्यां यत् स्यात् सर्वत्र सर्वदा
 ०२०९०३६१ एतन् मतं समातिष्ठ परमेण समाधिना
 ०२०९०३६३ भवान् कल्पविकल्पेषु न विमुह्यति कर्हिचित्
 ०२०९०३७ श्रीशुक उवाच
 ०२०९०३७१ सम्प्रदिश्यैवम् अजनो जनानां परमेष्ठिनम्
 ०२०९०३७३ पश्यतस्तस्य तद्रूपम् आत्मनो न्यरुणद्धरिः
 ०२०९०३८१ अन्तर्हितेन्द्रियार्थाय हरये विहिताञ्जलिः
 ०२०९०३८३ सर्वभूतमयो विश्वं ससर्जेदं स पूर्ववत्
 ०२०९०३९१ प्रजापतिर्धर्मपतिरेकदा नियमान् यमान्
 ०२०९०३९३ भद्रं प्रजानाम् अन्विच्छन्न आतिष्ठत् स्वार्थकाम्यया
 ०२०९०४०१ तं नारदः प्रियतमो रिक्थादानाम् अनुव्रतः
 ०२०९०४०३ शुश्रूषमाणः शीलेन प्रश्रयेण दमेन च
 ०२०९०४११ मायां विविदिषन् विष्णोमयेशस्य महामुनिः
 ०२०९०४१३ महाभागवतो राजन् पितरं पर्यतोषयत्
 ०२०९०४२१ तुष्टं निशाम्य पितरं लोकानां प्रपितामहम्
 ०२०९०४२३ देवर्षिः परिपप्रच्छ भवान् यन् मानुपृच्छति
 ०२०९०४३१ तस्मा इदं भागवतं पुराणं दशलक्षणम्
 ०२०९०४३३ प्रोक्तं भगवता प्राह प्रीतः पुत्राय भूतकृत्
 ०२०९०४४१ नारदः प्राह मुनये सरस्वत्यास्तटे नृप
 ०२०९०४४३ ध्यायते ब्रह्म परमं व्यासायामिततेजसे
 ०२०९०४५१ यदुताहं त्वया पृष्टो वैराजात् पुरुषादिदम्
 ०२०९०४५३ यथासीत् तदुपाख्यास्ते प्रश्नान् अन्यांश्च कृत्स्नशः
 ०२१०००१ श्रीशुक उवाच
 ०२१०००११ अत्र सर्गो विसर्गश्च स्थानं पोषणम् ऊतयः
 ०२१०००१३ मन्वन्तरेशानुकथा निरोधो मुक्तिराश्रयः
 ०२१०००२१ दशमस्य विशुद्धयर्थं नवानाम् इह लक्षणम्
 ०२१०००२३ वर्णयन्ति महात्मानः श्रुतेनार्थेन चाञ्जसा
 ०२१०००३१ भूतमात्रेन्द्रियधियां जन्म सर्ग उदाहृतः
 ०२१०००३३ ब्रह्मणो गुणवैषम्याद्विसर्गः पौरुषः स्मृतः
 ०२१०००४१ स्थितिवैकुण्ठविजयः पोषणं तदनुग्रहः
 ०२१०००४३ मन्वन्तराणि सद्धर्म ऊतयः कर्मवासनाः

०२१०००५१ अवतारानुचरितं हरेश्चास्यानुवर्तिनाम्
 ०२१०००५३ पुंसाम् ईशकथाः प्रोक्ता नानारव्यानोपबृंहिताः
 ०२१०००६१ निरोधो ऽस्यानुशयनम् आत्मनः सह शक्तिभिः
 ०२१०००६३ मुक्तिर्हित्वान्यथा रूपं स्वरूपेण व्यवस्थितिः
 ०२१०००७१ आभासश्च निरोधश्च यतो ऽस्त्यध्यवसीयते
 ०२१०००७३ स आश्रयः परं ब्रह्म परमात्मेति शब्द्यते
 ०२१०००८१ यो ऽध्यात्मिको ऽयं पुरुषः सो ऽसावेवाधिदैविकः
 ०२१०००८३ यस्तत्रोभयविच्छेदः पुरुषो ह्याधिभौतिकः
 ०२१०००९१ एकम् एकतराभावे यदा नोपलभामहे
 ०२१०००९३ त्रितयं तत्र यो वेद स आत्मा स्वाश्रयाश्रयः
 ०२१००१०१ पुरुषो ऽण्डं विनिर्भिद्य यदासौ स विनिर्गतः
 ०२१००१०३ आत्मनो ऽयनम् अन्विच्छन्न अपो ऽस्त्राक्षीच् छुचिः शुचीः
 ०२१००१११ तास्ववात्सीत् स्वसृष्टासु सहस्रं परिवत्सरान्
 ०२१००११३ तेन नारायणो नाम यदापः पुरुषोद्भवाः
 ०२१००१२१ द्रव्यं कर्म च कालश्च स्वभावो जीव एव च
 ०२१००१२३ यदनुग्रहतः सन्ति न सन्ति यदुपेक्षया
 ०२१००१३१ एको नानात्वम् अन्विच्छन् योगतल्पात् समुत्थितः
 ०२१००१३३ वीर्यं हिरण्मयं देवो मायया व्यसृजत् त्रिधा
 ०२१००१४१ अधिदैवम् अथाध्यात्मम् अधिभूतम् इति प्रभुः
 ०२१००१४३ अथैकं पौरुषं वीर्यं त्रिधाभिद्यत तच् छृणु
 ०२१००१५१ अन्तः शरीर आकाशात् पुरुषस्य विचेष्टतः
 ०२१००१५३ ओजः सहो बलं जज्ञे ततः प्राणो महान् असुः
 ०२१००१६१ अनुप्राणन्ति यं प्राणाः प्राणन्तं सर्वजन्तुषु
 ०२१००१६३ अपानन्तम् अपानन्ति नरदेवम् इवानुगाः
 ०२१००१७१ प्राणेनाक्षिपता क्षुत् तृडन्तरा जायते विभोः
 ०२१००१७३ पिपासतो जक्षतश्च प्राङ् मुखं निरभिद्यत
 ०२१००१८१ मुखतस्तालु निर्भिन्नं जिह्वा तत्रोपजायते
 ०२१००१८३ ततो नानारसो जज्ञे जिह्वया यो ऽधिगम्यते
 ०२१००१९१ विवक्षोर्मुखतो भृशो वह्निर्वाग् व्याहृतं तयोः
 ०२१००१९३ जले चैतस्य सुचिरं निरोधः समजायत
 ०२१००२०१ नासिके निरभिद्येतां दोधूयति नभस्वति
 ०२१००२०३ तत्र वायुर्गन्धवहो घ्राणो नासि जिघृक्षतः
 ०२१००२११ यदात्मनि निरालोकम् आत्मानं च दिदृक्षतः
 ०२१००२१३ निर्भिन्ने ह्याक्षिणी तस्य ज्योतिश्चक्षुर्गुणग्रहः
 ०२१००२२१ बोध्यमानस्य ऋषिभिरात्मनस्तज् जिघृक्षतः
 ०२१००२२३ कर्णौ च निरभिद्येतां दिशः श्रोत्रं गुणग्रहः
 ०२१००२३१ वस्तुनो मृदुकाठिन्य लघुगुर्वोष्णशीतताम्

०२१००२३३ जिघृक्षतस्त्वङ् निर्भिन्ना तस्यां रोममहीरुहाः
 ०२१००२३५ तत्र चान्तर्बहिर्वातस्त्वचा लब्धगुणो वृतः
 ०२१००२४१ हस्तौ रुरुहतुस्तस्य नानाकर्मचिकीर्षया
 ०२१००२४३ तयोस्तु बलवान् इन्द्र आदानम् उभयाश्रयम्
 ०२१००२५१ गतिं जिगीषतः पादौ रुरुहाते ऽभिकामिकाम्
 ०२१००२५३ पद्भ्यां यज्ञः स्वयं हव्यं कर्मभिः क्रियते नृभिः
 ०२१००२६१ निरभिद्यत शिशो वै प्रजानन्दामृतार्थिनः
 ०२१००२६३ उपस्थ आसीत् कामानां प्रियं तदुभयाश्रयम्
 ०२१००२७१ उत्तिसृक्षोर्धातुमलं निरभिद्यत वै गुदम्
 ०२१००२७३ ततः पायुस्ततो मित्र उत्सर्ग उभयाश्रयः
 ०२१००२८१ आसिसृप्सोः पुरः पुर्या नाभिद्वारम् अपानतः
 ०२१००२८३ तत्रापानस्ततो मृत्युः पृथक्त्वम् उभयाश्रयम्
 ०२१००२९१ आदित्सोरन्नपानानाम् आसन् कुक्ष्यन्नाडयः
 ०२१००२९३ नद्यः समुद्राश्च तयोस्तुष्टिः पुष्टिस्तदाश्रये
 ०२१००३०१ निदिध्यासोरात्ममायां हृदयं निरभिद्यत
 ०२१००३०३ ततो मनश्चन्द्र इति सङ्कल्पः काम एव च
 ०२१००३११ त्वक्कर्ममांसरुधिर मेदोमज्जास्थिधातवः
 ०२१००३१३ भूम्यप्तेजोमयाः सप्त प्राणो व्योमाम्बुवायुभिः
 ०२१००३२१ गुणात्मकानीन्द्रियाणि भूतादिप्रभवा गुणाः
 ०२१००३२३ मनः सर्वविकारात्मा बुद्धिर्विज्ञानरूपिणी
 ०२१००३३१ एतद्भगवतो रूपं स्थूलं ते व्याहृतं मया
 ०२१००३३३ मह्यादिभिश्चावरणैरष्टभिर्बहिरावृतम्
 ०२१००३४१ अतः परं सूक्ष्मतमम् अव्यक्तं निर्विशेषणम्
 ०२१००३४३ अनादिमध्यनिधनं नित्यं वाङ्मनसः परम्
 ०२१००३५१ अमुनी भगवद्रूपे मया ते ह्यनुवर्णति
 ०२१००३५३ उभे अपि न गृह्णन्ति मायासृष्टे विपश्चितः
 ०२१००३६१ स वाच्यवाचकतया भगवान् ब्रह्मरूपधृक्
 ०२१००३६३ नामरूपक्रिया धत्ते सकर्माकर्मकः परः
 ०२१००३७१ प्रजापतीन् मनून् देवान् ऋषीन् पितृगणान् पृथक्
 ०२१००३७३ सिद्धचारणगन्धर्वान् विद्याध्रासुरगुह्यकान्
 ०२१००३८१ किन्नराप्सरसो नागान् सर्पान् किम्पुरुषान् नरान्
 ०२१००३८३ मात् रक्षःपिशाचांश्च प्रेतभूतविनायकान्
 ०२१००३९१ कूष्माण्डोन्मादवेतालान् यातुधानान् ग्रहान् अपि
 ०२१००३९३ खगान् मृगान् पशून् वृक्षान् गिरीन् नृप सरीसृपान्
 ०२१००४०१ द्विविधाश्चतुर्विधा ये ऽन्ये जलस्थलनभौकसः
 ०२१००४०३ कुशलाकुशला मिश्राः कर्मणां गतयस्त्विमाः
 ०२१००४११ सत्त्वं रजस्तम इति तिस्रः सुरनृनारकाः

०२१००४१३ तत्राप्येकैकशो राजन् भिद्यन्ते गतयस्त्रिधा
 ०२१००४१५ यदैकैकतरो ऽन्याभ्यां स्वभाव उपहन्यते
 ०२१००४२१ स एवेदं जगद्धाता भगवान् धर्मरूपधृक्
 ०२१००४२३ पुष्पाति स्थापयन् विश्वं तिर्यङ्नरसुरादिभिः
 ०२१००४३१ ततः कालाग्निरुद्रात्मा यत् सृष्टम् इदम् आत्मनः
 ०२१००४३३ सन्नियच्छति तत् काले घनानीकम् इवानिलः
 ०२१००४४१ इत्थम्भावेन कथितो भगवान् भगवत्तमः
 ०२१००४४३ नेत्थम्भावेन हि परं द्रष्टुम् अर्हन्ति सूरयः
 ०२१००४५१ नास्य कर्माणि जन्मादौ परस्यानुविधीयते
 ०२१००४५३ कर्तृत्वप्रतिषेधार्थं माययारोपितं हि तत्
 ०२१००४६१ अयं तु ब्रह्मणः कल्पः सविकल्प उदाहृतः
 ०२१००४६३ विधिः साधारणो यत्र सर्गाः प्राकृतवैकृताः
 ०२१००४७१ परिमाणं च कालस्य कल्पलक्षणविग्रहम्
 ०२१००४७३ यथा पुरस्ताद्वाख्यास्ये पाद्मं कल्पम् अथो शृणु
 ०२१००४८ शौनक उवाच
 ०२१००४८१ यदाह नो भवान् सूत क्षत्ता भागवतोत्तमः
 ०२१००४८३ चचार तीर्थानि भुवस्त्यक्त्वा बन्धून् सुदुस्त्यजान्
 ०२१००४९१ क्षत्तुः कौशारवेस्तस्य संवादो ऽध्यात्मसंश्रितः
 ०२१००४९३ यद्वा स भगवांस्तस्मै पृष्टस्तत्त्वम् उवाच ह
 ०२१००५०१ ब्रूहि नस्तदिदं सौम्य विदुरस्य विचेष्टितम्
 ०२१००५०३ बन्धुत्यागनिमित्तं च यथैवागतवान् पुनः
 ०२१००५१ सूत उवाच
 ०२१००५११ राज्ञा परीक्षिता पृष्टो यदवोचन् महामुनिः
 ०२१००५१३ तद्वो ऽभिधास्ये शृणुत राज्ञः प्रश्नानुसारतः
 ०३०१००१ श्री-शुक उवाच
 ०३०१००११ एवम् एतत् पुरा पृष्टो मैत्रेयो भगवान् किल
 ०३०१००१३ क्षत्रा वनं प्रविष्टेन त्यक्त्वा स्व-गृहम् ऋद्धिमत्
 ०३०१००२१ यद् वा अयं मन्त्र-कृद् वो भगवान् अखिलेश्वरः
 ०३०१००२३ पौरवेन्द्र-गृहं हित्वा प्रविवेशात्मसात् कृतम्
 ०३०१००३ राजोवाच
 ०३०१००३१ कुत्र क्षत्तुर् भगवता मैत्रेयेणास सङ्गमः
 ०३०१००३३ कदा वा सह-संवाद एतद् वर्णय नः प्रभो
 ०३०१००४१ न ह्य् अल्पार्थोदयस् तस्य विदुरस्यामलात्मनः
 ०३०१००४३ तस्मिन् वरीयसि प्रश्नः साधु-वादोपबृंहितः
 ०३०१००५ सूत उवाच
 ०३०१००५१ स एवम् ऋषि-वर्यो ऽयं पृष्टो राज्ञा परीक्षिता
 ०३०१००५३ प्रत्य् आह तं सुबहु-वित् प्रीतात्मा श्रूयताम् इति

०३०१००६ श्री-शुक उवाच

०३०१००६१ यदा तु राजा स्व-सुतान् असाधून् । पुष्पान् न धर्मेण विनष्ट-दृष्टिः
०३०१००६२ भ्रातुर् यविष्ठस्य सुतान् विबन्धून् । प्रवेश्य लाक्षा-भवने ददाह
०३०१००७१ यदा सभायां कुरु-देव-देव्याः । केशाभिमर्शं सुत-कर्म गह्यम्
०३०१००७२ न वारयाम् आस नृपः स्तुषायाः । स्वास्त्रैर् हरन्त्याः कुच-कुङ्कुमानि
०३०१००८१ द्यूते त्व् अधर्मेण जितस्य साधोः । सत्यावलम्बस्य वनं गतस्य
०३०१००८२ न याचतो ऽदात् समयेन दायं । तमो-जुषाणो यद् अजात-शत्रोः
०३०१००९१ यदा च पार्थ-प्रहितः सभायां । जगद्-गुरूर् यानि जगाद कृष्णः
०३०१००९२ न तानि पुंसाम् अमृतायनानि । राजोरु मेने क्षत-पुण्य-लेशः
०३०१०१०१ यदोपहृतो भवनं प्रविष्टो । मन्त्राय पृष्टः किल पूर्वजेन
०३०१०१०२ अथाह तन् मन्त्र-दृशां वरीयान् । यन् मन्त्रिणो वैदुरिकं वदन्ति
०३०१०१११ अजात-शत्रोः प्रतियच्छ दायं तितिक्षतो दुर्विषहं तवागः
०३०१०११२ सहानुजो यत्र वृकोदराहिः श्वसन् रुषा यत् त्वम् अलं बिभेषि
०३०१०१२१ पार्थास् तु देवो भगवान् मुकुन्दो । गृहीतवान् सक्षिति-देव-देवः
०३०१०१२२ आस्ते स्व-पुर्यां यद्-देव-देवो । विनिर्जिताशेष-नृदेव-देवः
०३०१०१३१ स एष दोषः पुरुष-द्विड् आस्ते । गृहान् प्रविष्टो यम् अपत्य-मत्या
०३०१०१३२ पुष्पासि कृष्णाद् विमुखो गत-श्रीस् । त्यजाश्च अशैवं कुल-कौशलाय
०३०१०१४१ इत्य् ऊचिवांस् तत्र सुयोधनेन । प्रवृद्ध-कोप-स्फुरिताधरेण
०३०१०१४२ असत्-कृतः सत्-स्पृहणीय-शीलः । क्षत्ता सकर्णानुज-सौबलेन
०३०१०१५१ क एनम् अत्रोपजुहाव जिह्वं । दास्याः सुतं यद्-बलिनैव पुष्टः
०३०१०१५२ तस्मिन् प्रतीपः परकृत्य आस्ते । निर्वास्यताम् आशु पुराच्च छ्वसानः
०३०१०१६१ स्वयं धनुर् द्वारि निधाय मायां । भ्रातुः पुरो मर्मसु ताडितो ऽपि
०३०१०१६२ स इत्थम् अत्युल्बण-कर्ण-बाणैर् । गत-व्यथो ऽयाद् उरु मानयानः
०३०१०१७१ स निर्गतः कौरव-पुण्य-लब्धो । गजाहयात् तीर्थ-पदः पदानि
०३०१०१७२ अन्वाक्रमत् पुण्य-चिकीर्षयोर्व्याम् । अधिष्ठितो यानि सहस्र-मूर्तिः
०३०१०१८१ पुरेषु पुण्योपवनाद्रि-कुञ्जेष्व् । अपङ्क-तोयेषु सरित्-सरःसु
०३०१०१८२ अनन्त-लिङ्गैः समलङ्कृतेषु । चचार तीर्थायतनेष्व् अनन्यः
०३०१०१९१ गां पर्यटन् मेध्य-विविक्त-वृत्तिः । सदाप्लुतो ऽधः शयनो ऽवधूतः
०३०१०१९२ अलक्षितः स्वैर् अवधूत-वेषो । व्रतानि चरे हरि-तोषणानि
०३०१०२०१ इत्थं ब्रजन् भारतम् एव वर्षं । कालेन यावद् गतवान् प्रभासम्
०३०१०२०२ तावच्च छशास क्षितिम् एक चक्राम्ल् । एकातपत्राम् अजितेन पार्थः
०३०१०२११ तत्राथ शुश्राव सुहृद्-विनष्टिं । वनं यथा वेणुज-वह्नि-संश्रयम्
०३०१०२१२ संस्पर्धया दग्धम् अथानुशोचन् । सरस्वतीं प्रत्यग् इयाय तूष्णीम्
०३०१०२२१ तस्यां त्रितस्योशनसो मनोश् च । पृथोर् अथाग्नेर् असितस्य वायोः
०३०१०२२२ तीर्थं सुदासस्य गवां गुहस्य । यच्च छद्मदेवस्य स आसिषेवे
०३०१०२३१ अन्यानि चेह द्विज-देव-दैवैः । कृतानि नानायतनानि विष्णोः
०३०१०२३२ प्रत्यङ्ग-मुख्याङ्कित-मन्दिराणि । यद्-दर्शनात् कृष्णम् अनुस्मरन्ति

०३०१०२४१ ततस् त्व् अतिव्रज्य सुराष्ट्रम् ऋद्धं । सौवीर-मत्स्यान् कुरुजाङ्गलांश् च
 ०३०१०२४२ कालेन तावद् यमुनाम् उपेत्य । तत्रोद्धवं भागवतं ददर्श
 ०३०१०२५१ स वासुदेवानुचरं प्रशान्तं । बृहस्पतेः प्राक् तनयं प्रतीतम्
 ०३०१०२५२ आलिङ्ग्य गाढं प्रणयेन भद्रं । स्वानाम् अपृच्छद् भगवत्-प्रजानाम्
 ०३०१०२६१ कच्चित् पुराणौ पुरुषौ स्वनाभ्य- । पाद्मानुवृत्त्येह किलावतीर्णौ
 ०३०१०२६२ आसात उर्व्याः कुशलं विधाय । कृत-क्षणौ कुशलं शूर-गेहे
 ०३०१०२७१ कच्चित् कुरूणां परमः सुहृन् नो । भामः स आस्ते सुखम् अङ्ग शौरिः
 ०३०१०२७२ यो वै स्वस्-णां पितृवद् ददाति । वरान् वदान्यो वर-तर्पणेन
 ०३०१०२८१ कच्चिद् वरूथाधिपतिर् यदूनां । प्रद्युम्न आस्ते सुखम् अङ्ग वीरः
 ०३०१०२८२ यं रुक्मिणी भगवतो ऽभिलेभे । आराध्य विप्रान् स्मरम् आदि-सर्गे
 ०३०१०२९१ कच्चित् सुखं सात्वत-वृष्णि-भोज- । दाशार्हकाणाम् अधिपः स आस्ते
 ०३०१०२९२ यम् अभ्यषिञ्चत् छत-पत्र-नेत्रो । नृपासनाशां परिहृत्य दूरात्
 ०३०१०३०१ कच्चिद् धरेः सौम्य सुतः सदृक्ष । आस्ते ऽग्रणी रथिनां साधु साम्बः
 ०३०१०३०२ असूत यं जाम्बवती व्रताढ्या । देवं गुहं यो ऽम्बिकया धृतो ऽग्रे
 ०३०१०३११ क्षेमं स कच्चिद् युयुधान आस्ते । यः फाल्गुनाल् लब्ध-धनू-रहस्यः
 ०३०१०३१२ लेभे ऽञ्जसाधोक्षज-सेवयैव । गतिं तदीयां यतिभिर् दुरापाम्
 ०३०१०३२१ कच्चिद् बुधः स्वस्त्य् अनमीव आस्ते । श्वफल्क-पुत्रो भगवत्-प्रपन्नः
 ०३०१०३२२ यः कृष्ण-पादाङ्कित-मार्ग-पांसुष्व् । अचेष्टत प्रेम-विभिन्न-धैर्यः
 ०३०१०३३१ कच्चिच् छिवं देवक-भोज-पुत्र्या । विष्णु-प्रजाया इव देव-मातुः
 ०३०१०३३२ या वै स्व-गर्भेण दधार देवं । त्रयी यथा यज्ञ-वितानम् अर्थम्
 ०३०१०३४१ अपिस्विद् आस्ते भगवान् सुखं वो । यः सात्वतां काम-दुघो ऽनिरुद्धः
 ०३०१०३४२ यम् आमनन्ति स्म हि शब्द-योनिं । मनो-मयं सत्त्व-तुरीय-तत्त्वम्
 ०३०१०३५१ अपिस्विद् अन्ये च निजात्म-दैवम् । अनन्य-वृत्त्या समनुव्रता ये
 ०३०१०३५२ हृदीक-सत्यात्मज-चारुदेष्ण- । गदादयः स्वस्ति चरन्ति सौम्य
 ०३०१०३६१ अपि स्व-दोभ्यां विजयाच्युताभ्यां । धर्मेण धर्मः परिपाति सेतुम्
 ०३०१०३६२ दुर्योधनो ऽतप्यत यत्-सभायां । साम्राज्य-लक्ष्म्या विजयानुवृत्त्या
 ०३०१०३७१ किं वा कृताघेष्व् अघम् अत्यमर्षी । भीमो ऽहिवद् दीर्घतमं व्यमुञ्चत्
 ०३०१०३७२ यस्याङ्घ्रि-पातं रण-भूर न सेहे । मार्गं गदायाश् चरतो विचित्रम्
 ०३०१०३८१ कच्चिद् यशोधा रथ-यूथपानां । गाण्डीव-धन्वोपरतारिर् आस्ते
 ०३०१०३८२ अलक्षितो यच्-छर-कूट-गूढो । माया-किरातो गिरिशस् तुतोष
 ०३०१०३९१ यमाव् उतस्वित् तनयौ पृथायाः । पार्थैर् वृतौ पक्ष्मभिर् अक्षिणीव
 ०३०१०३९२ रेमात उदाय मृधे स्व-रिक्थं । परात् सुपर्णाव् इव वज्रि-वक्रात्
 ०३०१०४०१ अहो पृथापि ध्रियते ऽर्भकार्थे । राजर्षि-वर्येण विनापि तेन
 ०३०१०४०२ यस् त्व् एक-वीरो ऽधिरथो विजिग्ये । धनूर् द्वितीयः ककुभश् चतस्रः
 ०३०१०४११ सौम्यानुशोचे तम् अधः-पतन्तं । भ्रात्रे परेताय विदुद्गुहे यः
 ०३०१०४१२ निर्यापितो येन सुहृत् स्व-पुर्या । अहं स्व-पुत्रान् समनुव्रतेन
 ०३०१०४२१ सो ऽहं हरेर् मर्त्य-विडम्बनेन । दृशो नृणां चालयतो विधातुः

०३०१०४२२ नान्योपलक्ष्यः पदवीं प्रसादाच्च । चरामि पश्यन् गत-विस्मयो ऽत्र
 ०३०१०४३१ नूनं नृपाणां त्रि-मदोत्पथानां । महीं मुहुश् चालयतां चमूभिः
 ०३०१०४३२ वधात् प्रपन्नार्ति-जिहीर्षयेशो । ऽप्य् उपैक्षताघं भगवान् कुरूणाम्
 ०३०१०४४१ अजस्य जन्मोत्पथ-नाशनाय । कर्माण्य् अकर्तुर् ग्रहणाय पुंसाम्
 ०३०१०४४२ नन्व् अन्यथा को ऽर्हति देह-योगं । परो गुणानाम् उत कर्म-तन्त्रम्
 ०३०१०४५१ तस्य प्रपन्नाखिल-लोकपानाम् । अवस्थितानाम् अनुशासने स्वे
 ०३०१०४५२ अर्थाय जातस्य यदुष्व् अजस्य । वार्ता सखे कीर्तय तीर्थ-कीर्तेः
 ०३०२००१ श्री-शुक उवाच
 ०३०२००११ इति भागवतः पृष्ठः क्षत्रा वार्ता प्रियाश्रयाम्
 ०३०२००१२ प्रतिवक्तुं न चोत्सेह औत्कण्ठ्यात् स्मारितेश्वरः
 ०३०२००२१ यः पञ्च-हायनो मात्रा प्रात-आशाय याचितः
 ०३०२००२२ तन् नैच्छद् रचयन् यस्य सपर्या बाल-लीलया
 ०३०२००३१ स कथं सेवया तस्य कालेन जरसं गतः
 ०३०२००३२ पृष्टो वार्ता प्रतिब्रूयाद् भर्तुः पादाव् अनुस्मरन्
 ०३०२००४१ स मुहूर्तम् अभूत् तूष्णीं कृष्णाङ्घ्रि-सुधया भृशम्
 ०३०२००४२ तीव्रेण भक्ति-योगेन निमग्नः साधु निर्वृतः
 ०३०२००५१ पुलकोद्भिन्न-सर्वाङ्गो मुञ्चन् मीलद्-दृशा शुचः
 ०३०२००५२ पूर्णार्थो लक्षितस् तेन स्नेह-प्रसर-सम्प्लुतः
 ०३०२००६१ शनकैर् भगवल्-लोकान् नृलोकं पुनर् आगतः
 ०३०२००६२ विमृज्य नेत्रे विदुरं प्रीत्याहोद्धव उत्स्मयन्
 ०३०२००७ उद्धव उवाच
 ०३०२००७१ कृष्ण-द्युमणि निम्लोचे गीर्णेष्व् अजगरेण ह
 ०३०२००७२ किं नु नः कुशलं ब्रूयां गत-श्रीषु गृहेष्व् अहम्
 ०३०२००८१ दुर्भगो बत लोको ऽयं यदवो नितराम् अपि
 ०३०२००८२ ये संवसन्तो न विदुर हरि मीना इवोडुपम्
 ०३०२००९१ इङ्गित-ज्ञाः पुरु-प्रौढा एकारामाश् च सात्वताः
 ०३०२००९२ सात्वताम् ऋषभं सर्वे भूतावासम् अमंसत
 ०३०२०१०१ देवस्य मायया स्पृष्टा ये चान्यद् असद्-आश्रिताः
 ०३०२०१०२ भ्राम्यते धीर् न तद्-वाक्यैर् आत्मन्य् उप्तात्मनो हरौ
 ०३०२०१११ प्रदर्शयति-तपसाम् अवितृप्त-दृशां नृणाम्
 ०३०२०११२ आदायान्त् अघाद् यस् तु स्व-बिम्बं लोक-लोचनम्
 ०३०२०१२१ यन् मर्त्य-लीलौपयिकं स्व-योग- । माया-बलं दर्शयता गृहीतम्
 ०३०२०१२२ विस्मापनं स्वस्य च सौभगर्द्धैः । परं पदं भूषण-भूषणाङ्गम्
 ०३०२०१३१ यद् धर्म-सूनोर् बत राजसूये । निरीक्ष्य दृक्-स्वस्त्ययनं त्रि-लोकः
 ०३०२०१३२ कात्स्न्येन चाद्येह गतं विधातुर् । अर्वाक्-सृतौ कौशलम् इत्य् अमन्यत
 ०३०२०१४१ यस्यानुराग-प्लुत-हास-रास- । लीलावलोक-प्रतिलब्ध-मानाः
 ०३०२०१४२ ब्रज-स्त्रियो दृग्भिर् अनुप्रवृत्त- । धियो ऽवतस्थुः किल कृत्य-शेषाः

०३०२०१५१ स्व-शान्त-रूपेष्व् इतरैः स्व-रूपैर् । अभ्यर्द्यमानेष्व् अनुकम्पितात्मा
 ०३०२०१५२ पराववेशो महद्-अंश-युक्तो । ह्य् अजो ऽपि जातो भगवान् यथाग्निः
 ०३०२०१६१ मां खेदयत्य् एतद् अजस्य जन्म- । विडम्बनं यद् वसुदेव-गेहे
 ०३०२०१६२ ब्रजे च वासो ऽरि-भयाद् इव स्वयं । पुराद् व्यवात्सीद् यद्-अनन्त-वीर्यः
 ०३०२०१७१ दुनोति चेतः स्मरतो ममैतद् । यद् आह पादाव् अभिवन्द्य पित्रोः
 ०३०२०१७२ ताताम्ब कंसाद् उरु-शङ्कितानां । प्रसीदतं नो ऽकृत-निष्कृतीनाम्
 ०३०२०१८१ को वा अमुष्याङ्घ्रि-सरोज-रेणुं । विस्मर्तुम् ईशीत पुमान् विजिघ्रन्
 ०३०२०१८२ यो विस्फुरद्-भ्रू-वितपेन भूमेर् । भारं कृतान्तेन तिरश्चकार
 ०३०२०१९१ दृष्टा भवद्भिर् ननु राजसूये । चैद्यस्य कृष्णं द्विषतो ऽपि सिद्धिः
 ०३०२०१९२ यां योगिनः संस्पृहयन्ति सम्यग् । योगेन कस् तद्-विरहं सहेत
 ०३०२०२०१ तथैव चान्ये नर-लोक-वीरा । य आहवे कृष्ण-मुखारविन्दम्
 ०३०२०२०२ नैत्रैः पिबन्तो नयनाभिरामं । पार्थास्त्र-पूतः पदम् आपुर अस्य
 ०३०२०२११ स्वयं त्व् असाभ्यातिशयस् त्र्यधीशः । स्वाराज्य-लक्ष्म्य-आप्त-समस्त-कामः
 ०३०२०२१२ बलिं हरद्भिश् चिर-लोक-पालैः । किरीट-कोट्य-एडित-पाद-पीठः
 ०३०२०२२१ तत् तस्य कैङ्कर्यम् अलं भृतान् नो । विगलापयत्य् अङ्ग यद् उग्रसेनम्
 ०३०२०२२२ तिष्ठन् निषण्णं परमेष्ठि-धिष्ये । न्यबोधयद् देव निधारयेति
 ०३०२०२३१ अहो बकी यं स्तन-काल-कूटं । जिघांसयापाययद् अप्य् असाध्वी
 ०३०२०२३२ लेभे गतिं धात्र्य-उचितां ततो ऽन्यं । कं वा दयालुं शरणं ब्रजेम
 ०३०२०२४१ मन्ये ऽसुरान् भागवतांस् त्र्यधीशे । संरम्भ-मार्गाभिनिविष्ट-चित्तान्
 ०३०२०२४२ ये संयुगे ऽचक्षत ताक्षर्य-पुत्रम् । अंसे सुनाभायुधम् आपतन्तम्
 ०३०२०२५१ वसुदेवस्य देवक्यां जातो भोजेन्द्र-बन्धने
 ०३०२०२५२ चिकीर्षुर् भगवान् अस्याः शम् अजेनाभियाचितः
 ०३०२०२६१ ततो नन्द-व्रजम् इतः पित्रा कंसाद् विविभ्यता
 ०३०२०२६२ एकादश समास् तत्र गूढार्चिः स-बलो ऽवसत्
 ०३०२०२७१ परीतो वत्सपैर् वत्सांश् चारयन् व्यहरद् विभुः
 ०३०२०२७२ यमुनोपवने कूजद्-द्विज-सङ्कुलिताङ्घ्रिपे
 ०३०२०२८१ कौमारीं दर्शयंश् चेष्टां प्रेक्षणीयां ब्रजौकसाम्
 ०३०२०२८२ रुदन्न इव हसन् मुग्ध- बाल-सिंहावलोकनः
 ०३०२०२९१ स एव गो-धनं लक्ष्म्या निकेतं सित-गो-वृषम्
 ०३०२०२९२ चारयन्न अनुगान् गोपान् रणद्-वेणुर् अरीरमत्
 ०३०२०३०१ प्रयुक्तान् भोज-राजेन मायिनः काम-रूपिणः
 ०३०२०३०२ लीलया व्यनुदत् तांस् तान् बालः क्रीडनकान् इव
 ०३०२०३११ विपन्नान् विष-पानेन निगृह्य भुजगाधिपम्
 ०३०२०३१२ उत्थाप्यापाययद् गावस् तत् तोयं प्रकृति-स्थितम्
 ०३०२०३२१ अयाजयद् गो-सवेन गोप-राजं द्विजोत्तमैः
 ०३०२०३२२ वित्तस्य चोरु-भारस्य चिकीर्षन् सद्-व्ययं विभुः
 ०३०२०३३१ वर्षतीन्द्रे ब्रजः कोपाद् भग्नमाने ऽतिविह्वलः

०३०२०३३२ गोत्र-लीलातपत्रेण त्रातो भद्रानुगृहता
 ०३०२०३४१ शरच्च-छशि-करैर् मृष्टं मानयन् रजनी-मुखम्
 ०३०२०३४२ गायन् कल-पदं रेमे स्त्रीणां मण्डल-मण्डनः
 ०३०३००१ उद्धव उवाच
 ०३०३००११ ततः स आगत्य पुरं स्व-पित्रोश् । चिकीर्षया शं बलदेव-संयुतः
 ०३०३००१२ निपात्य तुङ्गाद् रिपु-यूथ-नाथं । हतं व्यकर्षद् व्यसुम् ओजसोर्व्याम्
 ०३०३००२१ सान्दीपनेः सकृत् प्रोक्तं ब्रह्माधीत्य स-विस्तरम्
 ०३०३००२२ तस्मै प्रादाद् वरं पुत्रं मृतं पञ्च-जनोदरात्
 ०३०३००३१ समाहुता भीष्मक-कन्यया ये । श्रियः सवर्णेन बुभूषयैषाम्
 ०३०३००३२ गान्धर्व-वृत्त्या मिषतां स्व-भागं । जहे पदं मूर्ध्नि दधत् सुपर्णः
 ०३०३००४१ ककुब्धिनो ऽविद्ध-नसो दमित्वा । स्वयंवरे नाग्रजितीम् उवाह
 ०३०३००४२ तद्-भग्नमानान् अपि गृध्यतो ऽज्ञाञ् । जग्ने ऽक्षतः शस्त्र-भृतः स्व-शस्त्रैः
 ०३०३००५१ प्रियं प्रभुर ग्राम्य इव प्रियाया । विधित्सुर आच्छद् द्युतरुं यद्-अर्थे
 ०३०३००५२ वज्र्यु आद्रवत् तं स-गणो रुषान्धः । क्रीडा-मृगो नूनम् अयं वधूनाम्
 ०३०३००६१ सुतं मृधे खं वपुषा ग्रसन्तं । दृष्ट्वा सुनाभोन्मथितं धरित्र्या
 ०३०३००६२ आमन्त्रितस् तत्-तनयाय शेषं । दत्त्वा तद्-अन्तः-पुरम् आविवेश
 ०३०३००७१ तत्राहतास् ता नर-देव-कन्याः । कुजेन दृष्ट्वा हरिम् आर्त-बन्धुम्
 ०३०३००७२ उत्थाय सद्यो जगूहुः प्रहर्ष- । व्रीडानुराग-प्रहितावलोकैः
 ०३०३००८१ आसां मुहूर्त एकस्मिन् नानागारेषु योषिताम्
 ०३०३००८२ स-विधं जगृहे पाणीन् अनुरूपः स्व-मायया
 ०३०३००९१ तास्व अपत्यान्य् अजनयद् आत्म-तुल्यानि सर्वतः
 ०३०३००९२ एकैकस्यां दश दश प्रकृतेर् विबुभूषया
 ०३०३०१०१ काल-मागध-शाल्वादीन् अनीकै रुन्धतः पुरम्
 ०३०३०१०२ अजीघनत् स्वयं दिव्यं स्व-पुंसां तेज आदिशत्
 ०३०३०१११ शम्बरं द्विविदं बाणं मुरं बल्ललम् एव च
 ०३०३०११२ अन्यांश् च दन्तवक्रादीन् अवधीत् कांश् च घातयत्
 ०३०३०१२१ अथ ते भ्रातृ-पुत्राणां पक्षयोः पतितान् नृपान्
 ०३०३०१२२ चचाल भूः कुरुक्षेत्रं येषाम् आपततां बलैः
 ०३०३०१३१ स कर्ण-दुःशासन-सौबलानां । कुमन्त्र-पाकेन हत-श्रियायुषम्
 ०३०३०१३२ सुयोधनं सानुचरं शयानं । भग्नोरुम् ऊर्व्यां न ननन्द पश्यन्
 ०३०३०१४१ कियान् भुवो ऽयं क्षपितोरु-भारो । यद् द्रोण-भीष्मार्जुन-भीम-मूलैः
 ०३०३०१४२ अष्टादशाक्षौहिणिको मद्-अंशैर् । आस्ते बलं दुर्विषहं यदूनाम्
 ०३०३०१५१ मिथो यदैषां भविता विवादो । मध्व-आमदाताम्र-विलोचनानाम्
 ०३०३०१५२ नैषां वधोपाय इयान् अतो ऽन्यो । मय्य् उद्यते ऽन्तर्दधते स्वयं स्म
 ०३०३०१६१ एवं सञ्चिन्त्य भगवान् स्व-राज्ये स्थाप्य धर्मजम्
 ०३०३०१६२ नन्दयाम् आस सुहृदः साधूनां वर्त्म दर्शयन्
 ०३०३०१७१ उत्तरायां धृतः पूरोर् वंशः साध्व-अभिमन्युना

०३०३०१७२ स वै द्रौण्ट-अस्त्र-सम्प्लुष्टः पुनर् भगवता धृतः
 ०३०३०१८१ अयाजयद् धर्म-सुतम् अश्वमेधैस् त्रिभिर् विभुः
 ०३०३०१८२ सो ऽपि क्षमाम् अनुजै रक्षन् रेमे कृष्णाम् अनुव्रतः
 ०३०३०१९१ भगवान् अपि विश्वात्मा लोक-वेद-पथानुगः
 ०३०३०१९२ कामान् सिषेवे द्वार्वत्याम् असक्तः साङ्ख्यम् आस्थितः
 ०३०३०२०१ स्निग्ध-स्मितावलोकेन वाचा पीयूष-कल्पया
 ०३०३०२०२ चरित्रेणानवद्येन श्री-निकेतेन चात्मना
 ०३०३०२११ इमं लोकम् अमुं चैव रमयन् सुतरां यदून्
 ०३०३०२१२ रेमे क्षणदया दत्त-क्षण-स्त्री-क्षण-सौहृदः
 ०३०३०२२१ तस्यैवं रममाणस्य संवत्सर-गणान् बहून्
 ०३०३०२२२ गृहमेधेषु योगेषु विरागः समजायत
 ०३०३०२३१ दैवाधीनेषु कामेषु दैवाधीनः स्वयं पुमान्
 ०३०३०२३२ को विश्रम्भेत योगेन योगेश्वरम् अनुव्रतः
 ०३०३०२४१ पुर्या कदाचित् क्रीडद्भिर् यदु-भोज-कुमारकैः
 ०३०३०२४२ कोपिता मुनयः शोपुर भगवन्-मत-कोविदाः
 ०३०३०२५१ ततः कतिपयैर् मासैर् वृष्णि-भोजान्धकादयः
 ०३०३०२५२ ययुः प्रभासं संहृष्टा रथैर् देव-विमोहिताः
 ०३०३०२६१ तत्र स्नात्वा पितृ-न् देवान् ऋषींश् चैव तद्-अम्भसा
 ०३०३०२६२ तर्पयित्वाथ विप्रेभ्यो गावो बहु-गुणा ददुः
 ०३०३०२७१ हिरण्यं रजतं शय्यां वासांस्य् अजिन-कम्बलान्
 ०३०३०२७२ यानं रथान् इभान् कन्या धरां वृत्ति-करीम् अपि
 ०३०३०२८१ अन्नं चोरु-रसं तेभ्यो दत्त्वा भगवद्-अर्पणम्
 ०३०३०२८२ गो-विप्रार्थासवः शूराः प्रणेमुर् भुवि मूर्धाभिः
 ०३०४००१ उद्धव उवाच
 ०३०४००११ अथ ते तद्-अनुज्ञाता भुक्त्वा पीत्वा च वारुणीम्
 ०३०४००१२ तथा विभ्रंशित-ज्ञाना दुरुक्तैर् मर्म पस्पृशुः
 ०३०४००२१ तेषां मैरैय-दोषेण विषमीकृत-चेतसाम्
 ०३०४००२२ निम्लोचति रवाव् आसीद् वेणूनाम् इव मर्दनम्
 ०३०४००३१ भगवान् स्वात्म-मायाया गतिं ताम् अवलोक्य सः
 ०३०४००३१ सरस्वतीम् उपस्पृश्य वृक्ष-मूलम् उपाविशत्
 ०३०४००४१ अहं चोक्तो भगवता प्रपन्नार्ति-हरेण ह
 ०३०४००४२ बदरीं त्वं प्रयाहीति स्व-कुलं सञ्जिहीर्षुणा
 ०३०४००५१ तथापि तद्-अभिप्रेतं जानन्न अहम् अरिन्दम
 ०३०४००५२ पृष्ठतो ऽन्वगमं भर्तुः पाद-विश्लेषणाक्षमः
 ०३०४००६१ अद्राक्षम् एकम् आसीनं विचिन्वन् दयितं पतिम्
 ०३०४००६२ श्री-निकेतं सरस्वत्यां कृत-केतम् अकेतनम्
 ०३०४००७१ श्यामावदातं विरजं प्रशान्तारुण-लोचनम्

०३०४००७२ दोर्भिश् चतुर्भिर् विदितं पीत-कौशाम्बरेण च
 ०३०४००८१ वाम ऊराव् अधिश्रित्य दक्षिणाङ्घ्रि-सरोरुहम्
 ०३०४००८२ अपाश्रितार्भकाश्वत्थम् अकृशं त्यक्त-पिप्पलम्
 ०३०४००९१ तस्मिन् महा-भागवतो द्वैपायन-सुहृत्-सखा
 ०३०४००९२ लोकान् अनुचरन् सिद्ध आससाद यदृच्छया
 ०३०४०१०१ तस्यानुरक्तस्य मुनेर् मुकुन्दः । प्रमोद-भावानत-कन्धरस्य
 ०३०४०१०२ आशृण्वतो माम् अनुराग-हास- । समीक्षया विश्रमयन्न उवाच
 ०३०४०११ श्री-भगवान् उवाच
 ०३०४०१११ वेदाहम् अन्तर् मनसीप्सितं ते । ददामि यत् तद् दुरवापम् अन्यैः
 ०३०४०११२ सत्रे पुरा विश्व-सृजां वसूनां । मत्-सिद्धि-कामेन वसो त्वयेष्टः
 ०३०४०१२१ स एष साधो चरमो भवानाम् । आसादितस् ते मद्-अनुग्रहो यत्
 ०३०४०१२२ यन् मां नृलोकान् रह उत्सृजन्तं । दिष्ट्या ददृश्वान् विशदानुवृत्त्या
 ०३०४०१३१ पुरा मया प्रोक्तम् अजाय नाभ्ये । पद्मे निषण्णाय ममादि-सर्गे
 ०३०४०१३२ ज्ञानं परं मन्-महिमावभासं । यत् सूरयो भागवतं वदन्ति
 ०३०४०१४१ इत्य् आदृतोक्तः परमस्य पुंसः । प्रतिक्षणानुग्रह-भाजनो ऽहम्
 ०३०४०१४२ स्नेहोत्थ-रोमा स्वलिताक्षरस् तं । मुञ्चञ्छुचः प्राञ्जलिर् आबभाषे
 ०३०४०१५१ को न्व ईश ते पाद-सरोज-भाजां । सुदुर्लभो ऽर्थेषु चतुष्च-अपीह
 ०३०४०१५२ तथापि नाहं प्रवृणोमि भूमन् । भवत्-पदाम्भोज-निषेवणोत्सुकः
 ०३०४०१६१ कर्माण्य् अनीहस्य भवो ऽभवस्य ते । दुर्गाश्रयो ऽथारि-भयात् पलायनम्
 ०३०४०१६२ कालात्मनो यत् प्रमदा-युताश्रमः । स्वात्मन्-रतेः खिद्यति धीर् विदाम् इह
 ०३०४०१७१ मन्त्रेषु मां वा उपहूय यत् त्वम् । अकुण्ठिताखण्ड-सदात्म-बोधः
 ०३०४०१७२ पृच्छेः प्रभो मुग्ध इवाप्रमत्तस् । तन् नो मनो मोहयतीव देव
 ०३०४०१८१ ज्ञानं परं स्वात्म-रहः-प्रकाशं । प्रोवाच कस्मै भगवान् समग्रम्
 ०३०४०१८२ अपि क्षमं नो ग्रहणाय भर्तर् । वदाञ्जसा यद् वृजिनं तरेम
 ०३०४०१९१ इत्य् आवेदित-हार्दाय मह्यं स भगवान् परः
 ०३०४०१९२ आदिदेशारविन्दाक्ष आत्मनः परमां स्थितिम्
 ०३०४०२०१ स एवम् आराधित-पाद-तीर्थाद् । अधीत-तत्त्वात्म-विबोध-मार्गः
 ०३०४०२०२ प्रणम्य पादौ परिवृत्य देवम् । इहागतो ऽहं विरहातुरात्मा
 ०३०४०२११ सो ऽहं तद्-दर्शनाह्लाद- वियोगार्ति-युतः प्रभो
 ०३०४०२१२ गमिष्ये दयितं तस्य बदर्याश्रम-मण्डलम्
 ०३०४०२२१ यत्र नारायणो देवो नरश् च भगवान् ऋषिः
 ०३०४०२२२ मृदु तीव्रं तपो दीर्घं तेपाते लोक-भावनौ
 ०३०४०२३ श्री-शुक उवाच
 ०३०४०२३१ इत्य् उद्धवाद् उपाकर्ण्य सुहृदां दुःसहं वधम्
 ०३०४०२३२ ज्ञानेनाशमयत् क्षत्ता शोकम् उत्पतितं बुधः
 ०३०४०२४१ स तं महा-भागवतं व्रजन्तं कौरवर्षभः
 ०३०४०२४२ विश्रम्भाद् अभ्यधत्तेदं मुख्यं कृष्ण-परिग्रहे

०३०४०२५ विदुर उवाच
 ०३०४०२५१ ज्ञानं परं स्वात्म-रहः-प्रकाशं । यद् आह योगेश्वर ईश्वरस् ते
 ०३०४०२५२ वक्तुं भवान् नो ऽर्हति यद् धि विष्णोर् । भृत्याः स्व-भृत्यार्थ-कृतश् चरन्ति
 ०३०४०२६ उद्धव उवाच
 ०३०४०२६१ ननु ते तत्त्व-संराध्य ऋषिः कौषारवो ऽन्तिके
 ०३०४०२६२ साक्षाद् भगवतादिष्टो मर्त्य-लोकं जिहासता
 ०३०४०२७ श्री-शुक उवाच
 ०३०४०२७१ इति सह विदुरेण विश्व-मूर्तेर् । गुण-कथया सुधया प्लावितोरुतापः
 ०३०४०२७२ क्षणम् इव पुलिने यमस्वसुस् तां । समुषित औपगविर् निशां ततो ऽगात्
 ०३०४०२८ राजोवाच
 ०३०४०२८१ निधनम् उपगतेषु वृष्णि-भोजेष्व् । अधिरथ-यूथप-यूथपेषु मुख्यः
 ०३०४०२८२ स तु कथम् अवशिष्ट उद्धवो यद् । धरिर् अपि तत्यज आकृतिं त्र्यधीशः
 ०३०४०२९ श्री-शुक उवाच
 ०३०४०२९१ ब्रह्म-शापापदेशेन कालेनामोघ-वाञ्छितः
 ०३०४०२९२ संहृत्य स्व-कुलं स्फीतं त्यक्ष्यन् देहम् अचिन्तयत्
 ०३०४०३०१ अस्माल् लोकाद् उपरते मयि ज्ञानं मद्-आश्रयम्
 ०३०४०३०२ अर्हत्य् उद्धव एवाद्धा सम्प्रत्य् आत्मवतां वरः
 ०३०४०३११ नोद्धवो ऽण्व् अपि मन्-न्यूनो यद् गुणैर् नार्दितः प्रभुः
 ०३०४०३१२ अतो मद्-वयुनं लोकं ग्राहयन् इह तिष्ठतु
 ०३०४०३२१ एवं त्रि-लोक-गुरुणा सन्दिष्टः शब्द-योनिना
 ०३०४०३२२ बदर्याश्रमम् आसाद्य हरिम् ईजे समाधिना
 ०३०४०३३१ विदुरो ऽप्य् उद्धवाच् छ्रुत्वा कृष्णस्य परमात्मनः
 ०३०४०३३२ क्रीडयोपात्त-देहस्य कर्माणि श्लाघितानि च
 ०३०४०३४१ देह-न्यासं च तस्यैवं धीराणां धैर्य-वर्धनम्
 ०३०४०३४२ अन्येषां दुष्करतरं पशूनां विक्रवात्मनाम्
 ०३०४०३५१ आत्मानं च कुरु-श्रेष्ठ कृष्णेन मनसेक्षितम्
 ०३०४०३५२ ध्यायन् गते भागवते रुरोद प्रेम-विह्वलः
 ०३०४०३६१ कालिन्द्याः कतिभिः सिद्ध अहोभिर् भरतर्षभ
 ०३०४०३६२ प्रापद्यत स्वः-सरितं यत्र मित्रा-सुतो मुनिः
 ०३०५००१ श्री-शुक उवाच
 ०३०५००११ द्वारि द्यु-नद्या ऋषभः कुरूणां । मैत्रेयम् आसीनम् अगाध-बोधम्
 ०३०५००१२ क्षत्तोपसृत्याच्युत-भाव-सिद्धः । पप्रच्छ सौशील्य-गुणाभितृप्तः
 ०३०५००२ विदुर उवाच
 ०३०५००२१ सुखाय कर्माणि करोति लोको । न तैः सुखं वान्यद्-उपारमं वा
 ०३०५००२२ विन्देत भूयस् तत एव दुःखं । यद् अत्र युक्तं भगवान् वदेन् नः
 ०३०५००३१ जनस्य कृष्णाद् विमुखस्य दैवाद् । अधर्म-शीलस्य सुदुःखितस्य
 ०३०५००३२ अनुग्रहायेह चरन्ति नूनं । भूतानि भव्यानि जनार्दनस्य

०३०५००४१ तत् साधु-वर्यादिश वर्त्म शं नः । संराधितो भगवान् येन पुंसाम्
 ०३०५००४२ हृदि स्थितो यच्छति भक्ति-पूते । ज्ञानं स-तत्त्वाधिगमं पुराणम्
 ०३०५००५१ करोति कर्माणि कृतावतारो । यान्य् आत्म-तन्त्रो भगवांस् त्र्यधीशः
 ०३०५००५२ यथा ससर्जाग्र इदं निरीहः । संस्थाप्य वृत्तिं जगतो विधत्ते
 ०३०५००६१ यथा पुनः स्वे ख इदं निवेश्य । शेते गुहायां स निवृत्त-वृत्तिः
 ०३०५००६२ योगेश्वराधीश्वर एक एतद् । अनुप्रविष्टो बहुधा यथासीत्
 ०३०५००७१ क्रीडन् विधत्ते द्विज-गो-सुराणां । क्षेमाय कर्माण्य् अवतार-भेदैः
 ०३०५००७२ मनो न तृप्यत्य् अपि शृण्वतां नः । सुश्लोक-मौलेश् चरितामृतानि
 ०३०५००८१ यैस् तत्त्व-भेदैर् अधिलोक-नाथो । लोकान् अलोकान् सह लोकपालान्
 ०३०५००८२ अचीकृपद् यत्र हि सर्व-सत्त्व- । निकाय-भेदो ऽधिकृतः प्रतीतः
 ०३०५००९१ येन प्रजानाम् उत आत्म-कर्म- । रूपाभिधानां च भिदां व्यधत्त
 ०३०५००९२ नारायणो विश्वसृग् आत्म-योनिर् । एतच्च च नो वर्णय विप्र-वर्यं
 ०३०५०१०१ परावरेषां भगवन् व्रतानि । श्रुतानि मे व्यास-मुखाद् अभीक्षणम्
 ०३०५०१०२ अतृप्तुम क्षुल्ल-सुखावहानां । तेषाम् ऋते कृष्ण-कथामृतौघात्
 ०३०५०१११ कस् तृमुयात् तीर्थ-पदो ऽभिधानात् । सत्रेषु वः सूरिभिर् ईड्यमानात्
 ०३०५०११२ यः कर्ण-नाडीं पुरुषस्य यातो । भव-प्रदां गेह-रतिं छिनत्ति
 ०३०५०१२१ मुनिर् विवक्षुर् भगवद्-गुणानां । सखापि ते भारतम् आह कृष्णः
 ०३०५०१२२ यस्मिन् नृणां ग्राम्य-सुखानुवादैर् । मतिर् गृहीता नु हरेः कथायाम्
 ०३०५०१३१ सा श्रद्धानस्य विवर्धमाना । विरक्तिम् अन्यत्र करोति पुंसः
 ०३०५०१३२ हरेः पदानुस्मृति-निर्वृतस्य । समस्त-दुःखाप्ययम् आशु धत्ते
 ०३०५०१४१ ताज् छोच्य-शोच्यान् अविदो ऽनुशोचे । हरेः कथायां विमुखान् अघेन
 ०३०५०१४२ क्षिणोति देवो ऽनिमिषस् तु येषाम् । आयुर् वृथा-वाद-गति-स्मृतीनाम्
 ०३०५०१५१ तद् अस्य कौषारव शर्म-दातुर् । हरेः कथाम् एव कथासु सारम्
 ०३०५०१५२ उद्धृत्य पुष्पेभ्य इवार्त-बन्धो । शिवाय नः कीर्तय तीर्थ-कीर्तेः
 ०३०५०१६१ स विश्व-जन्म-स्थिति-संयमार्थे । कृतावतारः प्रगृहीत-शक्तिः
 ०३०५०१६२ चकार कर्माण्य् अतिपूरुषाणि । यानीश्वरः कीर्तय तानि मह्यम्
 ०३०५०१७ श्री-शुक उवाच
 ०३०५०१७१ स एवं भगवान् पृष्टः क्षत्रा कौषारवो मुनिः
 ०३०५०१७२ पुंसां निःश्रेयसार्थेन तम् आह बहु-मानयन्
 ०३०५०१८ मैत्रेय उवाच
 ०३०५०१८१ साधु पृष्टं त्वया साधो लोकान् साध्व् अनुगृह्णता
 ०३०५०१८२ कीर्तिं वितन्वता लोके आत्मनो ऽधोक्षजात्मनः
 ०३०५०१९१ नैतच्च चित्रं त्वयि क्षत्तर् बादरायण-वीर्यजे
 ०३०५०१९२ गृहीतो ऽनन्य-भावेन यत् त्वया हरिर् ईश्वरः
 ०३०५०२०१ माण्डव्य-शापाद् भगवान् प्रजा-संयमनो यमः
 ०३०५०२०२ भ्रातुः क्षेत्रे भुजिष्यायां जातः सत्यवती-सुतात्
 ०३०५०२११ भवान् भगवतो नित्यं सम्मतः सानुगस्य ह

०३०५०२१२ यस्य ज्ञानोपदेशाय मादिशद् भगवान् ब्रजन्
 ०३०५०२२१ अथ ते भगवत्-लीला योग-मायोरुबृंहिताः
 ०३०५०२२२ विश्व-स्थित्य-उद्भवान्तार्था वर्णयाम्य् अनुपूर्वशः
 ०३०५०२३१ भगवान् एक आसेदम् अग्र आत्मात्मनां विभुः
 ०३०५०२३२ आत्मेच्छानुगताव् आत्मा नाना-मत्य-उपलक्षणः
 ०३०५०२४१ स वा एष तदा द्रष्टा नापश्यद् दृश्यम् एकराट्
 ०३०५०२४२ मेने ऽसन्तम् इवात्मानं सुप्त-शक्तिर् असुप्त-दृक्
 ०३०५०२५१ सा वा एतस्य संद्रष्टुः शक्तिः सद्-असद्-आत्मिका
 ०३०५०२५२ माया नाम महा-भाग ययेदं निर्ममे विभुः
 ०३०५०२६१ काल-वृत्त्या तु मायायां गुण-मय्याम् अधोक्षजः
 ०३०५०२६२ पुरुषेणात्म-भूतेन वीर्यम् आधत्त वीर्यवान्
 ०३०५०२७१ ततो ऽभवन् महत्-तत्त्वम् अव्यक्तात् काल-चोदितात्
 ०३०५०२७२ विज्ञानात्मात्म-देह-स्थं विश्वं व्यञ्जंस् तमो-नुदः
 ०३०५०२८१ सो ऽप्य् अंश-गुण-कालात्मा भगवद्-दृष्टि-गोचरः
 ०३०५०२८२ आत्मानं व्यकरोद् आत्मा विश्वस्यास्य सिसृक्षया
 ०३०५०२९१ महत्-तत्त्वाद् विकुर्वाणाद् अहं-तत्त्वं व्यजायत
 ०३०५०२९२ कार्य-कारण-कर्त्रात्मा भूतेन्द्रिय-मनो-मयः
 ०३०५०३०१ वैकारिकस् तैजसश् च तामसश् चेत्य् अहं त्रिधा
 ०३०५०३०२ अहं-तत्त्वाद् विकुर्वाणान् मनो वैकारिकाद् अभूत्
 ०३०५०३०३ वैकारिकाश् च ये देवा अर्थाभिव्यञ्जनं यतः
 ०३०५०३११ तैजसानीन्द्रियाण्य् एव ज्ञान-कर्म-मयानि च
 ०३०५०३१२ तामसो भूत-सूक्ष्मादिर् यतः खं लिङ्गम् आत्मनः
 ०३०५०३२१ काल-मायांश-योगेन भगवद्-वीक्षितं नभः
 ०३०५०३२२ नभसो ऽनुसृतं स्पर्शं विकुर्वन् निर्ममे ऽनिलम्
 ०३०५०३३१ अनिलो ऽपि विकुर्वाणो नभसोरु-बलान्वितः
 ०३०५०३३२ ससर्ज रूप-तन्मात्रं ज्योतिर् लोकस्य लोचनम्
 ०३०५०३४१ अनिलेनान्वितं ज्योतिर् विकुर्वत् परवीक्षितम्
 ०३०५०३४२ आधत्ताम्भो रस-मयं काल-मायांश-योगतः
 ०३०५०३५१ ज्योतिषाम्भो ऽनुसंसृष्टं विकुर्वद् ब्रह्म-वीक्षितम्
 ०३०५०३५२ महीं गन्ध-गुणाम् आधात् काल-मायांश-योगतः
 ०३०५०३६१ भूतानां नभ-आदीनां यद् यद् भव्यावरावरम्
 ०३०५०३६२ तेषां परानुसंसर्गाद् यथा सङ्ख्यं गुणान् विदुः
 ०३०५०३७१ एते देवाः कला विष्णोः काल-मायांश-लिङ्गिनः
 ०३०५०३७२ नानात्वात् स्व-क्रियानीशाः प्रोचुः प्राञ्जलयो विभुम्
 ०३०५०३८ देवा ऊचुः
 ०३०५०३८१ नमाम ते देव पदारविन्दं । प्रपन्न-तापोपशमातपत्रम्
 ०३०५०३८२ यन्-मूल-केता यतयो ऽञ्जसोरु- । संसार-दुःखं बहिर् उतिक्षपन्ति

०३०५०३९१ धात्र् यद् अस्मिन् भव ईश जीवास् । ताप-त्रयेणाभिहता न शर्म
 ०३०५०३९२ आत्मन् लभन्ते भगवंस् तवाङ्घ्रि- । च्छायां स-विद्याम् अत आश्रयेम
 ०३०५०४०१ मार्गन्ति यत् ते मुख-पद्म-नीडैश् । छन्दः-सुपर्णैर् ऋषयो विविक्ते
 ०३०५०४०२ यस्याघ-मर्षोद-सरिद्-वरायाः । पदं पदं तीर्थ-पदः प्रपन्नाः
 ०३०५०४११ यच्च छुद्वा श्रुतवत्या च भक्त्या । सम्मृज्यमाने हृदये ऽवधाय
 ०३०५०४१२ ज्ञानेन वैराग्य-बलेन धीरा । ब्रजेम तत् ते ऽङ्घ्रि-सरोज-पीठम्
 ०३०५०४२१ विश्वस्य जन्म-स्थिति-संयमार्थे । कृतावतारस्य पदाम्बुजं ते
 ०३०५०४२२ ब्रजेम सर्वे शरणं यद् ईश । स्मृतं प्रयच्छत्य् अभयं स्व-पुंसाम्
 ०३०५०४३१ यत् सानुबन्धे ऽसति देह-गेहे । ममाहम् इत्य् ऊढ-दुराग्रहाणाम्
 ०३०५०४३२ पुंसां सुदूरं वसतो ऽपि पुर्या । भजेम तत् ते भगवन् पदाब्जम्
 ०३०५०४४१ तान् वै ह्य् असद्-वृत्तिभिर् अक्षिभिर् ये । पराहतान्त-र्मनसः परेश
 ०३०५०४४२ अथो न पश्यन्त्य् उरुगाय नूनं । ये ते पदन्यास-विलास-लक्ष्याः
 ०३०५०४५१ पानेन ते देव कथा-सुधायाः । प्रवृद्ध-भक्त्या विशदाशया ये
 ०३०५०४५२ वैराग्य-सारं प्रतिलभ्य बोधं । यथाञ्जसान्वीयुर् अकुण्ठ-धिष्यम्
 ०३०५०४६१ तथापरे चात्म-समाधि-योग- । बलेन जित्वा प्रकृतिं बलिष्ठाम्
 ०३०५०४६२ त्वाम् एव धीराः पुरुषं विशन्ति । तेषां श्रमः स्यान् न तु सेवया ते
 ०३०५०४७१ तत् ते वयं लोक-सिसृक्षयाद्य । त्वयानुसृष्टास् त्रिभिर् आत्मभिः स्म
 ०३०५०४७२ सर्वे वियुक्ताः स्व-विहार-तन्त्रं । न शक्नुमस् तत् प्रतिहर्तुं ते
 ०३०५०४८१ यावद् बलिं ते ऽज हराम काले । यथा वयं चान्नम् अदाम यत्र
 ०३०५०४८२ यथोभयेषां त इमे हि लोका । बलिं हरन्तो ऽन्नम् अदन्त्य् अनूहाः
 ०३०५०४९१ त्वं नः सुराणाम् असि सान्वयानां । कूट-स्थ आद्यः पुरुषः पुराणः
 ०३०५०४९२ त्वं देव शक्त्यां गुण-कर्म-योनौ । रेतस् त्व् अजायां कविम् आदधे ऽजः
 ०३०५०५०१ ततो वयं मत्-प्रमुखा यद्-अर्थे । बभूविमात्मन् करवाम किं ते
 ०३०५०५०२ त्वं नः स्व-चक्षुः परिदेहि शक्त्या । देव क्रियार्थे यद्-अनुग्रहाणाम्
 ०३०६००१ ऋषिर् उवाच
 ०३०६००११ इति तासां स्व-शक्तीनां सतीनाम् असमेत्य सः
 ०३०६००१२ प्रसुप्त-लोक-तन्त्राणां निशाम्य गतिम् ईश्वरः
 ०३०६००२१ काल-सञ्ज्ञां तदा देवीं बिभ्रच्च-छक्तिम् उरुक्रमः
 ०३०६००२२ त्रयोविंशति तत्त्वानां गणं युगपद् आविशत्
 ०३०६००३१ सो ऽनुप्रविष्टो भगवांश् चेष्टारूपेण तं गणम्
 ०३०६००३२ भिन्नं संयोजयाम् आस सुप्तं कर्म प्रबोधयन्
 ०३०६००४१ प्रबुद्ध-कर्म दैवेन त्रयोविंशतिको गणः
 ०३०६००४२ प्रेरितो ऽजनयत् स्वाभिर् मात्राभिर् अधिपूरुषम्
 ०३०६००५१ परेण विशता स्वस्मिन् मात्रया विश्व-सृग्-गणः
 ०३०६००५२ चुक्षोभान्योन्यम् आसाद्य यस्मिन् लोकाश् चराचराः
 ०३०६००६१ हिरण्यमयः स पुरुषः सहस्र-परिवत्सरान्
 ०३०६००६२ आण्ड-कोश उवासाप्सु सर्व-सत्त्वोपबृंहितः

०३०६००७१ स वै विश्व-सृजां गर्भो देव-कर्मात्म-शक्तिमान्
 ०३०६००७२ विवभाजात्मनात्मानम् एकधा दशधा त्रिधा
 ०३०६००८१ एष ह्य अशेष-सत्त्वानाम् आत्मांशः परमात्मनः
 ०३०६००८२ आद्यो ऽवतारो यत्रासौ भूत-ग्रामो विभाव्यते
 ०३०६००९१ साध्यात्मः साधिदैवश् च साधिभूत इति त्रिधा
 ०३०६००९२ विराट् प्राणो दश-विध एकधा हृदयेन च
 ०३०६०१०१ स्मरन् विश्व-सृजाम् ईशो विज्ञापितम् अधोक्षजः
 ०३०६०१०२ विराजम् अतपत् स्वेन तेजसैषां विवृत्तये
 ०३०६०१११ अथ तस्याभितप्तस्य कतिधायतनानि ह
 ०३०६०११२ निरभिद्यन्त देवानां तानि मे गदतः शृणु
 ०३०६०१२१ तस्याग्निर् आस्यं निर्भिन्नं लोक-पालो ऽविशत् पदम्
 ०३०६०१२२ वाचा स्वांशेन वक्तव्यं ययासौ प्रतिपद्यते
 ०३०६०१३१ निर्भिन्नं तालु वरुणो लोक-पालो ऽविशद् धरेः
 ०३०६०१३२ जिह्वांशेन च रसं ययासौ प्रतिपद्यते
 ०३०६०१४१ निर्भिन्ने अश्विनौ नासे विष्णोर् आविशतां पदम्
 ०३०६०१४२ घ्राणेनांशेन गन्धस्य प्रतिपत्तिर् यतो भवेत्
 ०३०६०१५१ निर्भिन्ने अक्षिणी त्वष्टा लोक-पालो ऽविशद् विभोः
 ०३०६०१५२ चक्षुषांशेन रूपाणां प्रतिपत्तिर् यतो भवेत्
 ०३०६०१६१ निर्भिन्नान्य् अस्य चर्माणि लोक-पालो ऽनिलो ऽविशत्
 ०३०६०१६२ प्राणेनांशेन संस्पर्शं येनासौ प्रतिपद्यते
 ०३०६०१७१ कर्णाव् अस्य विनिर्भिन्नौ धिष्ण्यं स्वं विविशुर् दिशः
 ०३०६०१७२ श्रोत्रेणांशेन शब्दस्य सिद्धिं येन प्रपद्यते
 ०३०६०१८१ त्वचम् अस्य विनिर्भिन्नां विविशुर् धिष्ण्यम् ओषधीः
 ०३०६०१८२ अंशेन रोमभिः कण्डूं यैर् असौ प्रतिपद्यते
 ०३०६०१९१ मेढूं तस्य विनिर्भिन्नं स्व-धिष्ण्यं क उपाविशत्
 ०३०६०१९२ रेतसांशेन येनासाव् आनन्दं प्रतिपद्यते
 ०३०६०२०१ गुदं पुंसो विनिर्भिन्नं मित्रो लोकेश आविशत्
 ०३०६०२०२ पायुनांशेन येनासौ विसर्गं प्रतिपद्यते
 ०३०६०२११ हस्ताव् अस्य विनिर्भिन्नाव् इन्द्रः स्व-पतिर् आविशत्
 ०३०६०२१२ वार्तयांशेन पुरुषो यया वृत्तिं प्रपद्यते
 ०३०६०२२१ पादाव् अस्य विनिर्भिन्नौ लोकेशो विष्णुर् आविशत्
 ०३०६०२२२ गत्या स्वांशेन पुरुषो यया प्राप्यं प्रपद्यते
 ०३०६०२३१ बुद्धिं चास्य विनिर्भिन्नां वाग्-ईशो धिष्ण्यम् आविशत्
 ०३०६०२३२ बोधेनांशेन बोद्धव्यम् प्रतिपत्तिर् यतो भवेत्
 ०३०६०२४१ हृदयं चास्य निर्भिन्नं चन्द्रमा धिष्ण्यम् आविशत्
 ०३०६०२४२ मनसांशेन येनासौ विक्रियां प्रतिपद्यते
 ०३०६०२५१ आत्मानं चास्य निर्भिन्नम् अभिमानो ऽविशत् पदम्

०३०६०२५२ कर्मणांशेन येनासौ कर्तव्यं प्रतिपद्यते
 ०३०६०२६१ सत्त्वं चास्य विनिर्भिन्नं महान् धिष्ण्यम् उपाविशत्
 ०३०६०२६२ चित्तेनांशेन येनासौ विज्ञानं प्रतिपद्यते
 ०३०६०२७१ शीष्णो ऽस्य द्यौर धरा पद्भ्यां खं नाभेर् उदपद्यत
 ०३०६०२७२ गुणानां वृत्तयो येषु प्रतीयन्ते सुरादयः
 ०३०६०२८१ आत्यन्तिकेन सत्त्वेन दिवं देवाः प्रपेदिरे
 ०३०६०२८२ धरां रजः-स्वभावेन पणयो ये च तान् अनु
 ०३०६०२९१ तार्तीयिन स्वभावेन भगवन्-नाभिम् आश्रिताः
 ०३०६०२९२ उभयोर् अन्तरं व्योम ये रुद्र-पार्षदां गणाः
 ०३०६०३०१ मुखतो ऽवर्तत ब्रह्म पुरुषस्य कुरूद्वह
 ०३०६०३०२ यस् तन्मुखत्वाद् वर्णानां मुख्यो ऽभूद् ब्राह्मणो गुरुः
 ०३०६०३११ बाहुभ्यो ऽवर्तत क्षत्रं क्षत्रियस् तद् अनुव्रतः
 ०३०६०३१२ यो जातस् त्रायते वर्णान् पौरुषः कण्टक-क्षतात्
 ०३०६०३२१ विशो ऽवर्तन्त तस्योर्वोर् लोक-वृत्तिकरीर् विभोः
 ०३०६०३२२ वैश्यस् तद्-उद्भवो वार्ता नृणां यः समवर्तयत्
 ०३०६०३३१ पद्भ्यां भगवतो जज्ञे शुश्रूषा धर्म-सिद्धये
 ०३०६०३३२ तस्यां जातः पुरा शूद्रो यद्-वृत्त्या तुष्यते हरिः
 ०३०६०३४१ एते वर्णाः स्व-धर्मेण यजन्ति स्व-गुरुं हरिम्
 ०३०६०३४२ श्रद्धयात्म-विशुद्ध्य-अर्थं यज-जाताः सह वृत्तिभिः
 ०३०६०३५१ एतत् क्षत्र् भगवतो दैव-कर्मात्म-रूपिणः
 ०३०६०३५२ कः श्रद्धयाद् उपाकर्तुं योगमाया-बलोदयम्
 ०३०६०३६१ तथापि कीर्त्याम्य् अङ्ग यथा-मति यथा-श्रुतम्
 ०३०६०३६२ कीर्तिं हरेः स्वां सत्-कर्तुं गिरम् अन्याभिधासतीम्
 ०३०६०३७१ एकान्त-लाभं वचसो नु पुंसां । सुश्लोक-मौलेर् गुण-वादम् आहुः
 ०३०६०३७२ श्रुतेश् च विद्वद्भिर् उपाकृतायां । कथा-सुधायाम् उपसम्प्रयोगम्
 ०३०६०३८१ आत्मनो ऽवसितो वत्स महिमा कविनादिना
 ०३०६०३८२ संवत्सर-सहस्रान्ते धिया योग-विपक्कया
 ०३०६०३९१ अतो भगवतो माया मायिनाम् अपि मोहिनी
 ०३०६०३९२ यत् स्वयं चात्म-वर्त्मात्मा न वेद किम् उतापरे
 ०३०६०४०१ यतो ऽप्राप्य न्यवर्तन्त वाचश् च मनसा सह
 ०३०६०४०२ अहं चान्य इमे देवास् तस्मै भगवते नमः
 ०३०७००१ श्री-शुक उवाच
 ०३०७००११ एवं ब्रुवाणं मैत्रेयं द्वैपायन-सुतो बुधः
 ०३०७००१२ प्रीणयन्न इव भारत्या विदुरः प्रत्यभाषत
 ०३०७००२ विदुर उवाच
 ०३०७००२१ ब्रह्मन् कथं भगवतश् चिन्-मात्रस्याविकारिणः
 ०३०७००२२ लीलया चापि युज्येरन् निर्गुणस्य गुणाः क्रियाः

०३०७००३१ क्रीडायाम् उद्यमो ऽर्भस्य कामश् चिक्रीडिषान्यतः
 ०३०७००३२ स्वतस्-तृप्तस्य च कथं निवृत्तस्य सदान्यतः
 ०३०७००४१ अस्त्राक्षीद् भगवान् विश्वं गुण-मय्यात्म-मायया
 ०३०७००४२ तथा संस्थापयत्य् एतद् भूयः प्रत्यपिधास्यति
 ०३०७००५१ देशतः कालतो यो ऽसाव् अवस्थातः स्वतो ऽन्यतः
 ०३०७००५२ अविलुप्तावबोधात्मा स युज्येताजया कथम्
 ०३०७००६१ भगवान् एक एवैष सर्व-क्षेत्रेष्व् अवस्थितः
 ०३०७००६२ अमुष्य दुर्भगत्वं वा क्लेशो वा कर्मभिः कुतः
 ०३०७००७१ एतस्मिन् मे मनो विद्वन् खिद्यते ऽज्ञान-सङ्कटे
 ०३०७००७२ तन् नः पराणुद विभो कश्मलं मानसं महत्
 ०३०७००८ श्री-शुक उवाच
 ०३०७००८१ स इत्थं चोदितः क्षत्रा तत्त्व-जिज्ञासुना मुनिः
 ०३०७००८२ प्रत्याह भगवच्च-चित्तः स्मयन्न इव गत-स्मयः
 ०३०७००९ मैत्रेय उवाच
 ०३०७००९१ सेयं भगवतो माया यन् नयेन विरुध्यते
 ०३०७००९२ ईश्वरस्य विमुक्तस्य कार्पण्यम् उत बन्धनम्
 ०३०७०१०१ यद् अर्थेन विनामुष्य पुंस आत्म-विपर्ययः
 ०३०७०१०२ प्रतीयत उपद्रष्टुः स्व-शिरश् छेदनादिकः
 ०३०७०१११ यथा जले चन्द्रमसः कम्पादिस् तत्-कृतो गुणः
 ०३०७०११२ दृश्यते ऽसन्न अपि द्रष्टुर् आत्मनो ऽनात्मनो गुणः
 ०३०७०१२१ स वै निवृत्ति-धर्मेण वासुदेवानुकम्पया
 ०३०७०१२२ भगवद्-भक्ति-योगेन तिरोधत्ते शनैर् इह
 ०३०७०१३१ यदेन्द्रियोपरामो ऽथ द्रष्टात्मनि परे हरौ
 ०३०७०१३२ विलीयन्ते तदा क्लेशाः संसृप्तस्येव कृत्स्नशः
 ०३०७०१४१ अशेष-सङ्क्लेश-शमं विधत्ते । गुणानुवाद-श्रवणं मुरारेः
 ०३०७०१४२ किं वा पुनस् तच्च-चरणारविन्द- । पराग-सेवा-रतिर् आत्म-लब्धा
 ०३०७०१५ विदुर उवाच
 ०३०७०१५१ सञ्छिन्नः संशयो मह्यं तव सूक्तासिना विभो
 ०३०७०१५२ उभयत्रापि भगवन् मनो मे सम्प्रधावति
 ०३०७०१६१ साध्व् एतद् व्याहृतं विद्वन् नात्म-मायायनं हरेः
 ०३०७०१६२ आभात्य् अपार्थं निर्मूलं विश्व-मूलं न यद् बहिः
 ०३०७०१७१ यश् च मूढतमो लोके यश् च बुद्धेः परं गतः
 ०३०७०१७२ ताव् उभौ सुखम् एधेते क्लिश्यत्य् अन्तरितो जनः
 ०३०७०१८१ अर्थाभावं विनिश्चित्य प्रतीतस्यापि नात्मनः
 ०३०७०१८२ तां चापि युष्मच्च-चरण- सेवयाहं पराणुदे
 ०३०७०१९१ यत्-सेवया भगवतः कूट-स्थस्य मधु-द्विषः
 ०३०७०१९२ रति-रासो भवेत् तीव्रः पादयोर् व्यसनार्दनः

०३०७०२०१ दुरापा ह्य अल्प-तपसः सेवा वैकुण्ठ-वर्त्मसु
 ०३०७०२०२ यत्रोपगीयते नित्यं देव-देवो जनार्दनः
 ०३०७०२११ सृष्ट्वाग्रे महद्-आदीनि स-विकाराण्य अनुक्रमात्
 ०३०७०२१२ तेभ्यो विराजम् उद्धृत्य तम् अनु प्राविशद् विभुः
 ०३०७०२२१ यम् आहूर् आद्यं पुरुषं सहस्राङ्घ्र्य-ऊरु-बाहुकम्
 ०३०७०२२२ यत्र विश्व इमे लोकाः स-विकाशं त आसते
 ०३०७०२३१ यस्मिन् दश-विधः प्राणः सेन्द्रियार्थेन्द्रियस् त्रि-वृत्
 ०३०७०२३२ त्वयेरितो यतो वर्णास् तद्-विभूतीर् वदस्व नः
 ०३०७०२४१ यत्र पुत्रैश् च पौत्रैश् च नष्टृभिः सह गोत्रजैः
 ०३०७०२४२ प्रजा विचित्राकृतय आसन् याभिर् इदं ततम्
 ०३०७०२५१ प्रजापतीनां स पतिश् चकृपे कान् प्रजापतीन्
 ०३०७०२५२ सर्गाश् चैवानुसर्गाश् च मनून् मन्वन्तराधिपान्
 ०३०७०२६१ एतेषाम् अपि वेदांश् च वंशानुचरितानि च
 ०३०७०२६२ उपर्य अधश् च ये लोका भूमेर् मित्रात्मजासते
 ०३०७०२७१ तेषां संस्थां प्रमाणं च भू-लोकस्य च वर्णय
 ०३०७०२७२ तिर्यङ्-मानुष-देवानां सरीसृप-पतत्रिणाम्
 ०३०७०२७३ वद नः सर्ग-संव्यूहं गार्भ-स्वेद-द्विजोद्धिदाम्
 ०३०७०२८१ गुणावतारैर् विश्वस्य सर्ग-स्थित्य-अप्ययाश्रयम्
 ०३०७०२८२ सृजतः श्रीनिवासस्य व्याचक्ष्वोदार-विक्रमम्
 ०३०७०२९१ वर्णाश्रम-विभागांश् च रूप-शील-स्वभावतः
 ०३०७०२९२ ऋषीणां जन्म-कर्माणि वेदस्य च विकर्षणम्
 ०३०७०३०१ यज्ञस्य च वितानानि योगस्य च पथः प्रभो
 ०३०७०३०२ नैष्कर्म्यस्य च साङ्ख्यस्य तन्त्रं वा भगवत्-स्मृतम्
 ०३०७०३११ पाषण्ड-पथ-वैषम्यं प्रतिलोम-निवेशनम्
 ०३०७०३१२ जीवस्य गतयो याश् च यावतीर् गुण-कर्मजाः
 ०३०७०३२१ धर्मार्थ-काम-मोक्षाणां निमित्तान्य् अविरोधतः
 ०३०७०३२२ वार्ताया दण्ड-नीतेश् च श्रुतस्य च विधिं पृथक्
 ०३०७०३३१ श्राद्धस्य च विधिं ब्रह्मन् पितृ-णां सर्गम् एव च
 ०३०७०३३२ ग्रह-नक्षत्र-ताराणां कालावयव-संस्थितिम्
 ०३०७०३४१ दानस्य तपसो वापि यच् चेष्टा-पूर्तयोः फलम्
 ०३०७०३४२ प्रवास-स्थस्य यो धर्मो यश् च पुंस उतापदि
 ०३०७०३५१ येन वा भगवांस् तुष्येद् धर्म-योनिर् जनार्दनः
 ०३०७०३५२ सम्प्रसीदति वा येषाम् एतद् आख्याहि मे ऽनघ
 ०३०७०३६१ अनुव्रतानां शिष्याणां पुत्राणां च द्विजोत्तम
 ०३०७०३६२ अनापृष्टम् अपि ब्रूयुर् गुरवो दीन-वत्सलाः
 ०३०७०३७१ तत्त्वानां भगवंस् तेषां कतिधा प्रतिसङ्क्रमः
 ०३०७०३७२ तत्रेमं क उपासीरन् क उ स्विद् अनुशेरते

०३०७०३८१ पुरुषस्य च संस्थानं स्वरूपं वा परस्य च
 ०३०७०३८२ ज्ञानं च नैगमं यत् तद् गुरु-शिष्य-प्रयोजनम्
 ०३०७०३९१ निमित्तानि च तस्येह प्रोक्तान्यूनघ-सूरिभिः
 ०३०७०३९२ स्वतो ज्ञानं कुतः पुंसां भक्तिर् वैराग्यम् एव वा
 ०३०७०४०१ एतान् मे पृच्छतः प्रश्नान् हरेः कर्म-विवित्सया
 ०३०७०४०२ ब्रूहि मे ऽज्ञस्य मित्रत्वाद् अजया नष्ट-चक्षुषः
 ०३०७०४११ सर्वे वेदाश् च यज्ञाश् च तपो दानानि चानघ
 ०३०७०४१२ जीवाभय-प्रदानस्य न कुर्वीरन् कलाम् अपि
 ०३०७०४२ श्री-शुक उवाच
 ०३०७०४२१ स इत्थम् आपृष्ट-पुराण-कल्पः । कुरु-प्रधानेन मुनि-प्रधानः
 ०३०७०४२२ प्रवृद्ध-हर्षो भगवत्-कथायां । सञ्चोदितस् तं प्रहसन् इवाह
 ०३०८००१ मैत्रेय उवाच
 ०३०८००११ सत्-सेवनीयो बत पूरु-वंशो । यत् लोक-पालो भगवत्-प्रधानः
 ०३०८००१२ बभूविथेहाजित-कीर्ति-मालां । पदे पदे नूतनयस्य् अभीक्ष्णम्
 ०३०८००२१ सो ऽहं नृणां क्षुल्ल-सुखाय दुःखं । महद् गतानां विरमाय तस्य
 ०३०८००२२ प्रवर्तये भागवतं पुराणं । यद् आह साक्षाद् भगवान् ऋषिभ्यः
 ०३०८००३१ आसीनम् उर्व्या भगवन्तम् आद्यं । सङ्कर्षणं देवम् अकुण्ठ-सत्त्वम्
 ०३०८००३२ विवित्सवस् तत्त्वम् अतः परस्य । कुमार-मुख्या मुनयो ऽन्वपृच्छन्
 ०३०८००४१ स्वम् एव धिष्यं बहु मानयन्तं । यद् वासुदेवाभिधम् आमनन्ति
 ०३०८००४२ प्रत्यग-धृताक्षाम्बुज-कोशम् ईषद् । उन्मीलयन्तं विबुधोदयाय
 ०३०८००५१ स्वर्धुन्ट-उदारैः स्व-जटा-कलापैर् । उपस्पृशन्तश् चरणोपधानम्
 ०३०८००५२ पद्मं यद् अर्चन्त्य् अहि-राज-कन्याः । स-प्रेम नाना-बलिभिर् वरार्थाः
 ०३०८००६१ मुहुर् गृणन्तो वचसानुराग- । स्वलत्-पदेनास्य कृतानि तज-ज्ञाः
 ०३०८००६२ किरीट-साहस्र-मणि-प्रवेक- । प्रद्योतितोद्दाम-फणा-सहस्रम्
 ०३०८००७१ प्रोक्तं किलैतद् भगवत्तमेन । निवृत्ति-धर्माभिरताय तेन
 ०३०८००७२ सनत्-कुमाराय स चाह पृष्टः । साङ्ख्यायनायाङ्ग धृत-व्रताय
 ०३०८००८१ साङ्ख्यायनः पारमहंस्य-मुख्यो । विवक्षमाणो भगवद्-विभूतीः
 ०३०८००८२ जगाद् सो ऽस्मद्-गुरवे ऽन्विताय । पराशरायाथ बृहस्पतेश् च
 ०३०८००९१ प्रोवाच मह्यं स दयालुर् उक्तो । मुनिः पुलस्त्येन पुराणम् आद्यम्
 ०३०८००९२ सो ऽहं तवैतत् कथयामि वत्स । श्रद्धालवे नित्यम् अनुव्रताय
 ०३०८०१०१ उदाप्लुतं विश्वम् इदं तदासीद् । यन् निद्रयामीलित-दृङ् न्यमीलयत्
 ०३०८०१०२ अहीन्द्र-तल्पे ऽधिशयान एकः । कृत-क्षणः स्वात्म-रतौ निरीहः
 ०३०८०१११ सो ऽन्तः शरीरे ऽर्पित-भूत-सूक्ष्मः । कालात्मिकां शक्तिम् उदीरयाणः
 ०३०८०११२ उवास तस्मिन् सलिले पदे स्वे । यथानलो दारुणि रुद्ध-वीर्यः
 ०३०८०१२१ चतु-युगानां च सहस्रम् अप्सु । स्वपन् स्वयोदीरितया स्व-शक्त्या
 ०३०८०१२२ कालाख्ययासादित-कर्म-तन्त्रो । लोकान् अपीतान् ददृशे स्व-देहे
 ०३०८०१३१ तस्यार्थ-सूक्ष्माभिनिविष्ट-दृष्टेर् । अन्त-र्गतो ऽर्थो रजसा तनीयान्

०३०८०१३२ गुणेन कालानुगतेन विद्धः । सूष्यंस् तदाभिद्यत नाभि-देशात्
 ०३०८०१४१ स पद्म-कोशः सहस्रोदतिष्ठत् । कालेन कर्म-प्रतिबोधनेन
 ०३०८०१४२ स्व-रोचिषा तत् सलिलं विशालं । विद्योतयन् अर्क इवात्म-योनिः
 ०३०८०१५१ तल् लोक-पद्मं स उ एव विष्णुः । प्रावीविशत् सर्व-गुणावभासम्
 ०३०८०१५२ तस्मिन् स्वयं वेदमयो विधाता । स्वयम्भुवं यं स्म वदन्ति सो ऽभूत्
 ०३०८०१६१ तस्यां स चाम्भो-रुह-कर्णिकायाम् । अवस्थितो लोकम् अपश्यमानः
 ०३०८०१६२ परिक्रमन् व्योम्नि विवृत्त-नेत्रश् । चत्वारि लेभे ऽनुदिशं मुखानि
 ०३०८०१७१ तस्माद् युगान्त-श्वसनावघूर्ण- । जलोर्मि-चक्रात् सलिलाद् विरूढम्
 ०३०८०१७२ उपाश्रितः कञ्जम् उ लोक-तत्त्वं । नात्मानम् अद्वाविदद् आदि-देवः
 ०३०८०१८१ क एष यो ऽसाव् अहम् अञ्ज-पृष्ठ । एतत् कुतो वाजम् अनन्यद् अप्सु
 ०३०८०१८२ अस्ति ह्य् अधस्ताद् इह किञ्चनैतद् । अधिष्ठितं यत्र सता नु भाव्यम्
 ०३०८०१९१ स इत्थम् उद्दीक्ष्य तद्-अञ्ज-नाल- । नाडीभिर् अन्त-र्जलम् आविवेश
 ०३०८०१९२ नार्वाङ्-गतस् तत्-खर-नाल-नाल- । नाभिं विचिन्वंस् तद् अविन्दताजः
 ०३०८०२०१ तमस्य् अपारे विदुरात्म-सर्गं । विचिन्वतो ऽभूत् सुमहांस् त्रि-णेभिः
 ०३०८०२०२ यो देह-भाजां भयम् ईरयाणः । परिक्षिणोत्य् आयुर् अजस्य हेतिः
 ०३०८०२११ ततो निवृत्तो ऽप्रतिलब्ध-कामः । स्व-धिष्ण्यम् आसाद्य पुनः स देवः
 ०३०८०२१२ शनैर् जित-श्वास-निवृत्त-चित्तो । न्यषीदद् आरूढ-समाधि-योगः
 ०३०८०२२१ कालेन सो ऽजः पुरुषायुषाभि- । प्रवृत्त-योगेन विरूढ-बोधः
 ०३०८०२२२ स्वयं तद् अन्त-हृदये ऽवभातम् । अपश्यतापश्यत यन् न पूर्वम्
 ०३०८०२३१ मृणाल-गौरायत-शेष-भोग- । पर्यङ्क एकं पुरुषं शयानम्
 ०३०८०२३२ फणातपत्रायुत-मूर्ध-रत्न- । द्युभिर् हत-ध्वान्त-युगान्त-तोये
 ०३०८०२४१ प्रेक्षां क्षिपन्तं हरितोपलाद्रेः । सन्ध्याभ्र-नीवेर् उरु-रुक्म-मूर्धः
 ०३०८०२४२ रत्नोदधारौषधि-सौमनस्य । वन-स्रजो वेणु-भुजाङ्घ्रिपाङ्घ्रेः
 ०३०८०२५१ आयामतो विस्तरतः स्व-मान- । देहेन लोक-त्रय-सङ्ग्रहेण
 ०३०८०२५२ विचित्र-दिव्याभरणांशुकानां । कृत-श्रियापाश्रित-वेष-देहम्
 ०३०८०२६१ पुंसां स्व-कामाय विविक्त-मार्गैर् । अभ्यर्चतां काम-दुघाङ्घ्रि-पद्मम्
 ०३०८०२६२ प्रदर्शयन्तं कृपया नखेन्दु- । मयूख-भिन्नाङ्गुलि-चारु-पत्रम्
 ०३०८०२७१ मुखेन लोकार्ति-हर-स्मितेन । परिस्फुरत्-कुण्डल-मण्डितेन
 ०३०८०२७२ शोणायितेनाधर-बिम्ब-भासा । प्रत्यर्हयन्तं सुनसेन सुभ्रवा
 ०३०८०२८१ कदम्ब-किञ्जल्क-पिशङ्ग-वाससा । स्वलङ्कृतं मेखलया नितम्बे
 ०३०८०२८२ हारेण चानन्त-धनेन वत्स । श्रीवत्स-वक्षः-स्थल-वल्लभेन
 ०३०८०२९१ परार्ध्य-केयूर-मणि-प्रवेक- । पर्यस्त-दोर्दण्ड-सहस्र-शाखम्
 ०३०८०२९२ अव्यक्त-मूलं भुवनाङ्घ्रिपेन्द्रम् । अहीन्द्र-भोगैर् अधिवीत-वल्शम्
 ०३०८०३०१ चराचरौको भगवन्-महीध्रम् । अहीन्द्र-बन्धुं सलिलोपगूढम्
 ०३०८०३०२ किरीट-साहस्र-हिरण्य-शृङ्गम् । आविर्भवत् कौस्तुभ-रत्न-गर्भम्
 ०३०८०३११ निवीतम् आम्नाय-मधु-व्रत-श्रिया । स्व-कीर्ति-मय्या वन-मालया हरिम्
 ०३०८०३१२ सूर्येन्दु-वाय-अगन्त-अगमं त्रि-धामभिः । परिक्रमत्-प्राधनिकैर् दुरासदम्

०३०८०३२१ तद्दृष्ट्वा एव तन्-नाभि-सरः-सरोजम् । आत्मानम् अम्भः श्वसनं वियच्च च
 ०३०८०३२२ ददर्श देवो जगतो विधाता । नातः परं लोक-विसर्ग-दृष्टिः
 ०३०८०३३१ स कर्म-बीजं रजसोपरक्तः । प्रजाः सिसृक्षन् इयद् एव दृष्ट्वा
 ०३०८०३३२ अस्तौद् विसर्गाभिमुखस् तम् ईड्यम् । अव्यक्त-वर्त्मन्य् अभिवेशितात्मा
 ०३०९००१ ब्रह्मोवाच
 ०३०९००११ ज्ञातो ऽसि मे ऽद्य सुचिरान् ननु देह-भाजां
 ०३०९००१२ न ज्ञायते भगवतो गतिर् इत्य् अवद्यम्
 ०३०९००१३ नान्यत् त्वद् अस्ति भगवन् अपि तन् न शुद्धं
 ०३०९००१४ माया-गुण-व्यतिकराद् यद् उरुर् विभासि
 ०३०९००२१ रूपं यद् एतद् अवबोध-रसोदयेन
 ०३०९००२२ शश्वन्-निवृत्त-तमसः सद्-अनुग्रहाय
 ०३०९००२३ आदौ गृहीतम् अवतार-शतैक-बीजं
 ०३०९००२४ यन्-नाभि-पद्म-भवनाद् अहम् आविरासम्
 ०३०९००३१ नातः परं परम यद् भवतः स्वरूपम्
 ०३०९००३२ आनन्द-मात्रम् अविकल्पम् अविद्ध-वर्चः
 ०३०९००३३ पश्यामि विश्व-सृजम् एकम् अविश्वम् आत्मन्
 ०३०९००३४ भूतेन्द्रियात्मक-मदस् त उपाश्रितो ऽस्मि
 ०३०९००४१ तद् वा इदं भुवन-मङ्गल मङ्गलाय
 ०३०९००४२ ध्याने स्म नो दर्शितं त उपासकानाम्
 ०३०९००४३ तस्मै नमो भगवते ऽनुविधेम तुभ्यं
 ०३०९००४४ यो ऽनादृतो नरक-भाग्भिर् असत्-प्रसङ्गैः
 ०३०९००५१ ये तु त्वदीय-चरणाम्बुज-कोश-गन्धं
 ०३०९००५२ जिघ्रन्ति कर्ण-विवरैः श्रुति-वात-नीतम्
 ०३०९००५३ भक्त्या गृहीत-चरणः परया च तेषां
 ०३०९००५४ नापैषि नाथ हृदयाम्बुरुहात् स्व-पुंसाम्
 ०३०९००६१ तावद् भयं द्रविण-देह-सुहृन्-निमित्तं
 ०३०९००६२ शोकः स्पृहा परिभवो विपुलश् च लोभः
 ०३०९००६३ तावन् ममेत्य् असद्-अवग्रह आर्ति-मूलं
 ०३०९००६४ यावन् न ते ऽङ्घ्रिम् अभयं प्रवृणीत लोकः
 ०३०९००७१ दैवेन ते हत-धियो भवतः प्रसङ्गात्
 ०३०९००७२ सर्वाशुभोपशमनाद् विमुखेन्द्रिया ये
 ०३०९००७३ कुर्वन्ति काम-सुख-लेश-लवाय दीना
 ०३०९००७४ लोभाभिभूत-मनसो ऽकुशलानि शश्वत्
 ०३०९००८१ क्षुत्-तृट्-त्रिधातुभिर् इमा मुहूर् अर्द्यमानाः
 ०३०९००८२ शीतोष्ण-वात-वरषैर् इतरेतराच्च च
 ०३०९००८३ कामाग्निनाच्युत-रुषा च सुदुभरेण
 ०३०९००८४ सम्पश्यतो मन उरुक्रम सीदते मे

०३०९००९१ यावत् पृथक्त्वम् इदम् आत्मन इन्द्रियार्थ-
 ०३०९००९२ माया-बलं भगवतो जन ईश पश्येत्
 ०३०९००९३ तावन् न संसृतिर् असौ प्रतिसङ्क्रमेत
 ०३०९००९४ व्यर्थापि दुःख-निवहं वहती क्रियार्था
 ०३०९०१०१ अह्यू आपृतार्त-करणा निशि निःशयाना
 ०३०९०१०२ नाना-मनोरथ-धिया क्षण-भग्न-निद्राः
 ०३०९०१०३ दैवाहतार्थ-रचना ऋषयो ऽपि देव
 ०३०९०१०४ युष्मत्-प्रसङ्ग-विमुखा इह संसरन्ति
 ०३०९०१११ त्वं भक्ति-योग-परिभावित-हृत्-सरोज
 ०३०९०११२ आस्से श्रुतेक्षित-पथो ननु नाथ पुंसाम्
 ०३०९०११३ यद्-यद्-धिया त उरुगाय विभावयन्ति
 ०३०९०११४ तत्-तद्-वपुः प्रणयसे सद्-अनुग्रहाय
 ०३०९०१२१ नातिप्रसीदति तथोपचितोपचारैर्
 ०३०९०१२२ आराधितः सुर-गणैर् हृदि बद्ध-कामैः
 ०३०९०१२३ यत् सर्व-भूत-दययासद्-अलभ्ययैको
 ०३०९०१२४ नाना-जनेष्व् अवहितः सुहृद् अन्त-आत्मा
 ०३०९०१३१ पुंसाम् अतो विविध-कर्मभिर् अध्वराद्यैर्
 ०३०९०१३२ दानेन चोग्र-तपसा परिचर्यया च
 ०३०९०१३३ आराधनं भगवतस् तव सत्-क्रियार्थो
 ०३०९०१३४ धर्मो ऽर्पितः कर्हिचिद् म्रियते न यत्र
 ०३०९०१४१ शश्वत् स्वरूप-महसैव निपीत-भेद-
 ०३०९०१४२ मोहाय बोध-धिषणाय नमः परस्मै
 ०३०९०१४३ विश्वोद्भव-स्थिति-लयेषु निमित्त-लीला-
 ०३०९०१४४ रासाय ते नम इदं चक्रमेश्वराय
 ०३०९०१५१ यस्यावतार-गुण-कर्म-विडम्बनानि
 ०३०९०१५२ नामानि ये ऽसु-विगमे विवशा गृणन्ति
 ०३०९०१५३ ते ऽनैक-जन्म-शमलं सहसैव हित्वा
 ०३०९०१५४ संयान्त्य् अपावृतामृतं तम् अजं प्रपद्ये
 ०३०९०१६१ यो वा अहं च गिरिशश् च विभुः स्वयं च
 ०३०९०१६२ स्थित्-उद्भव-प्रलय-हेतव आत्म-मूलम्
 ०३०९०१६३ भित्त्वा त्रि-पाद् ववृध एक उरु-प्ररोहस्
 ०३०९०१६४ तस्मै नमो भगवते भुवन-द्रुमाय
 ०३०९०१७१ लोको विकर्म-निरतः कुशले प्रमत्तः
 ०३०९०१७२ कर्मण्य् अयं त्वद्-उदिते भवद्-अचने स्वे
 ०३०९०१७३ यस् तावद् अस्य बलवान् इह जीविताशां
 ०३०९०१७४ सद्यश् छिनत्त्य् अनिमिषाय नमो ऽस्तु तस्मै
 ०३०९०१८१ यस्माद् बिभेम्य् अहम् अपि द्विपरार्ध-धिष्यम्

०३०९०१८२ अध्यासितः सकल-लोक-नमस्कृतं यत्
 ०३०९०१८३ तेपे तपो बहु-सवो ऽवरुत्समानस्
 ०३०९०१८४ तस्मै नमो भगवते ऽधिमखाय तुभ्यम्
 ०३०९०१९१ तिर्यङ्-मनुष्य-विबुधादिषु जीव-योनिष्व्
 ०३०९०१९२ आत्मेच्छयात्म-कृत-सेतु-परीप्सया यः
 ०३०९०१९३ रेमे निरस्त-विषयो ऽप्य् अवरुद्ध-देहस्
 ०३०९०१९४ तस्मै नमो भगवते पुरुषोत्तमाय
 ०३०९०२०१ यो ऽविद्ययानुपहतो ऽपि दशार्ध-वृत्त्या
 ०३०९०२०२ निद्राम् उवाह जठरी-कृत-लोक-यात्रः
 ०३०९०२०३ अन्त-जले ऽहि-कशिपु-स्पर्शानुकूलां
 ०३०९०२०४ भीमोर्मि-मालिनि जनस्य सुखं विवृण्वन्
 ०३०९०२११ यन्-नाभि-पद्म-भवनाद् अहम् आसम् ईड्य
 ०३०९०२१२ लोक-त्रयोपकरणो यद्-अनुग्रहेण
 ०३०९०२१३ तस्मै नमस् त उदर-स्थ-भवाय योग-
 ०३०९०२१४ निद्रावसान-विकसन्-नलिनक्षणाय
 ०३०९०२२१ सो ऽयं समस्त-जगतां सुहृद् एक आत्मा
 ०३०९०२२२ सत्त्वेन यन् मृडयते भगवान् भगेन
 ०३०९०२२३ तेनैव मे दृशम् अनुस्पृशताद् यथाहं
 ०३०९०२२४ स्त्रक्ष्यामि पूर्ववद् इदं प्रणत-प्रियो ऽसौ
 ०३०९०२३१ एष प्रपन्न-वरदो रमयात्म-शक्त्या
 ०३०९०२३२ यद् यत् करिष्यति गृहीत-गुणावतारः
 ०३०९०२३३ तस्मिन् स्व-विक्रमम् इदं सृजतो ऽपि चेतो
 ०३०९०२३४ युञ्जीत कर्म-शमलं च यथा विजह्याम्
 ०३०९०२४१ नाभि-हृदाद् इह सतो ऽम्भसि यस्य पुंसो
 ०३०९०२४२ विज्ञान-शक्तिर् अहम् आसम् अनन्त-शक्तेः
 ०३०९०२४३ रूपं विचित्रम् इदम् अस्य विवृण्वतो मे
 ०३०९०२४४ मा रीरिषीष्ट निगमस्य गिरां विसर्गः
 ०३०९०२५१ सो ऽसाव् अदभ्र-करुणो भगवान् विवृद्ध-
 ०३०९०२५२ प्रेम-स्मितेन नयनाम्बुरुहं विजृम्भन्
 ०३०९०२५३ उत्थाय विश्व-विजयाय च नो विषादं
 ०३०९०२५४ माध्व्या गिरापनयतात् पुरुषः पुराणः
 ०३०९०२६ मैत्रेय उवाच
 ०३०९०२६१ स्व-सम्भवं निशाम्यैवं तपो-विद्या-समाधिभिः
 ०३०९०२६२ यावन् मनो-वचः स्तुत्वा विरराम स खिन्नवत्
 ०३०९०२७१ अथाभिप्रेतम् अन्वीक्ष्य ब्रह्मणो मधुसूदनः
 ०३०९०२७२ विषण्ण-चेतसं तेन कल्प-व्यतिकराम्भसा
 ०३०९०२८१ लोक-संस्थान-विज्ञान आत्मनः परिखिद्यतः

०३०९०२८२ तम् आहागाधया वाचा कश्मलं शमयन् इव
 ०३०९०२९ श्री-भगवान् उवाच
 ०३०९०२९१ मा वेद-गर्भं गास् तन्द्रीं सर्गं उद्यमम् आवह
 ०३०९०२९२ तन् मयापादितं ह्य अग्रे यन् मां प्रार्थयते भवान्
 ०३०९०३०१ भूयस् त्वं तप आतिष्ठ विद्यां चैव मद्-आश्रयाम्
 ०३०९०३०२ ताभ्याम् अन्त-हृदि ब्रह्मन् लोकान् द्रक्ष्यस्य अपावृतान्
 ०३०९०३११ तत आत्मनि लोके च भक्ति-युक्तः समाहितः
 ०३०९०३१२ द्रष्टासि मां ततं ब्रह्मन् मयि लोकांस् त्वम् आत्मनः
 ०३०९०३२१ यदा तु सर्व-भूतेषु दारुष्व् अग्निम् इव स्थितम्
 ०३०९०३२२ प्रतिचक्षीत मां लोको जह्यात् तह्य् एव कश्मलम्
 ०३०९०३३१ यदा रहितम् आत्मानं भूतेन्द्रिय-गुणाशयैः
 ०३०९०३३२ स्वरूपेण मयोपेतं पश्यन् स्वाराज्यम् ऋच्छति
 ०३०९०३४१ नाना-कर्म-वितानेन प्रजा बह्वीः सिसृक्षतः
 ०३०९०३४२ नात्मावसीदत्य् अस्मिंस् ते वर्षीयान् मद्-अनुग्रहः
 ०३०९०३५१ ऋषिम् आद्यं न बध्नाति पापीयांस् त्वां रजो-गुणः
 ०३०९०३५२ यन् मनो मयि निर्बद्धं प्रजाः संसृजतो ऽपि ते
 ०३०९०३६१ ज्ञातो ऽहं भवता त्व् अद्य दुर्विज्ञेयो ऽपि देहिनाम्
 ०३०९०३६२ यन् मां त्वं मन्यसे ऽयुक्तं भूतेन्द्रिय-गुणात्मभिः
 ०३०९०३७१ तुभ्यं मद्-विचिकित्सायाम् आत्मा मे दर्शितो ऽबहिः
 ०३०९०३७२ नालेन सलिले मूलं पुष्करस्य विचिन्वतः
 ०३०९०३८१ यच् चकर्थाङ्गं मत्-स्तोत्रं मत्-कथाभ्युदयाङ्कितम्
 ०३०९०३८२ यद् वा तपसि ते निष्ठा स एष मद्-अनुग्रहः
 ०३०९०३९१ प्रीतो ऽहम् अस्तु भद्रं ते लोकानां विजयेच्छया
 ०३०९०३९२ यद् अस्तौषीर् गुणमयं निर्गुणं मानुवर्णयन्
 ०३०९०४०१ य एतेन पुमान् नित्यं स्तुत्वा स्तोत्रेण मां भजेत्
 ०३०९०४०२ तस्याशु सम्प्रसीदेयं सर्व-काम-वशेश्वरः
 ०३०९०४११ पूर्तेन तपसा यज्ञैर् दानैर् योग-समाधिना
 ०३०९०४१२ राद्धं निःश्रेयसं पुंसां मत्-प्रीतिस् तत्त्वविन्-मतम्
 ०३०९०४२१ अहम् आत्मात्मनां धातः प्रेष्ठः सन् प्रेयसाम् अपि
 ०३०९०४२२ अतो मयि रतिं कुर्याद् देहादिर् यत्-कृते प्रियः
 ०३०९०४३१ सर्व-वेद-मयेनेदम् आत्मनात्मात्म-योनिना
 ०३०९०४३२ प्रजाः सृज यथा-पूर्वं याश् च मय्य् अनुशेरते
 ०३०९०४४ मैत्रेय उवाच
 ०३०९०४४१ तस्मा एवं जगत्-स्रष्ट्रे प्रधान-पुरुषेश्वरः
 ०३०९०४४२ व्यज्येदं स्वेन रूपेण कञ्च-नाभस् तिरोदधे
 ०३१०००१ विदुर उवाच
 ०३१०००११ अन्तर्हिते भगवति ब्रह्मा लोक-पितामहः

०३१०००१२ प्रजाः ससर्ज कतिधा दैहिकीर् मानसीर् विभुः
 ०३१०००२१ ये च मे भगवन् पृष्ठास् त्वय्य् अर्था बहुवित्तम
 ०३१०००२२ तान् वदस्वानुपूर्व्येण छिन्धि नः सर्व-संशयान्
 ०३१०००३ सूत उवाच
 ०३१०००३१ एवं सञ्चोदितस् तेन क्षत्रा कौषारविर् मुनिः
 ०३१०००३२ प्रीतः प्रत्याह तान् प्रश्नान् हृदि-स्थान् अथ भार्गव
 ०३१०००४ मैत्रेय उवाच
 ०३१०००४१ विरिञ्चो ऽपि तथा चक्रे दिव्यं वर्ष-शतं तपः
 ०३१०००४२ आत्मन्य् आत्मानम् आवेश्य यथाह भगवान् अजः
 ०३१०००५१ तद् विलोक्याब्ज-सम्भूतो वायुना यद्-अधिष्ठितः
 ०३१०००५२ पद्मम् अम्भश् च तत्-काल- कृत-वीर्येण कम्पितम्
 ०३१०००६१ तपसा ह्य् एधमानेन विद्यया चात्म-संस्थया
 ०३१०००६२ विवृद्ध-विज्ञान-बलो न्यपाद् वायुं सहाम्भसा
 ०३१०००७१ तद् विलोक्य वियद्-व्यापि पुष्करं यद्-अधिष्ठितम्
 ०३१०००७२ अनेन लोकान् प्राग्-लीनान् कल्पितास्मीत्य् अचिन्तयत्
 ०३१०००८१ पद्म-कोशं तदाविश्य भगवत्-कर्म-चोदितः
 ०३१०००८२ एकं व्यभाङ्क्षीद् उरुधा त्रिधा भाव्यं द्वि-सप्तधा
 ०३१०००९१ एतावाञ् जीव-लोकस्य संस्था-भेदः समाहृतः
 ०३१०००९२ धर्मस्य ह्य् अनिमित्तस्य विपाकः परमेष्ठ्य् असौ
 ०३१००१० विदुर उवाच
 ०३१००१०१ यथात्थ बहु-रूपस्य हरेर् अद्भुत-कर्मणः
 ०३१००१०२ कालाख्यं लक्षणं ब्रह्मन् यथा वर्णय नः प्रभो
 ०३१००११ मैत्रेय उवाच
 ०३१००१११ गुण-व्यतिकराकारो निर्विशेषो ऽप्रतिष्ठितः
 ०३१००११२ पुरुषस् तद्-उपादानम् आत्मानं लीलयासृजत्
 ०३१००१२१ विश्वं वै ब्रह्म-तन्-मात्रं संस्थितं विष्णु-मायया
 ०३१००१२२ ईश्वरेण परिच्छिन्नं कालेनाव्यक्त-मूर्तिना
 ०३१००१३१ यथेदानीं तथाग्रे च पश्चाद् अप्य् एतद् ईदृशम्
 ०३१००१३२ सर्गो नव-विधस् तस्य प्राकृतो वैकृतस् तु यः
 ०३१००१४१ काल-द्रव्य-गुणैर् अस्य त्रि-विधः प्रतिसङ्क्रमः
 ०३१००१४२ आद्यस् तु महतः सर्गो गुण-वैषम्यम् आत्मनः
 ०३१००१५१ द्वितीयस् त्व् अहमो यत्र द्रव्य-ज्ञान-क्रियोदयः
 ०३१००१५२ भूत-सर्गस् तृतीयस् तु तन्-मात्रो द्रव्य-शक्तिमान्
 ०३१००१६१ चतुर्थ ऐन्द्रियः सर्गो यस् तु ज्ञान-क्रियात्मकः
 ०३१००१६२ वैकारिको देव-सर्गः पञ्चमो यन्-मयं मनः
 ०३१००१७१ षष्ठस् तु तमसः सर्गो यस् त्व् अबुद्धि-कृतः प्रभोः
 ०३१००१७२ षड् इमे प्राकृताः सर्गा वैकृतान् अपि मे शृणु

०३१००१८१ रजो-भाजो भगवतो लीलेयं हरि-मेघसः
 ०३१००१८२ सप्तमो मुख्य-सर्गस् तु षड्-विधस् तस्थुषां च यः
 ०३१००१९१ वनस्पत्य-ओषधि-लता- त्वक्सारा वीरुधो द्रुमाः
 ०३१००१९२ उत्स्रोतसस् तमः-प्राया अन्तः-स्पर्शा विशेषिणः
 ०३१००२०१ तिरश्चाम् अष्टमः सर्गः सो ऽष्टाविंशद्-विधो मतः
 ०३१००२०२ अविदो भूरि-तमसो घ्राण-ज्ञा हृद्य अवेदिनः
 ०३१००२११ गौरि अजो महिषः कृष्णः सूकरो गवयो रुरुः
 ०३१००२१२ द्वि-शफाः पशवश् चमे अविर् उष्टृश् च सत्तम
 ०३१००२२१ खरो ऽश्वो ऽश्वतरो गौरिः शरभश् चमरी तथा
 ०३१००२२२ एते चैक-शफाः क्षत्तः शृणु पञ्च-नखान् पशून्
 ०३१००२३१ श्वा सृगालो वृको व्याघ्रो मार्जारः शश-शल्लकौ
 ०३१००२३२ सिंहः कपिर् गजः कूर्मो गोधा च मकरादयः
 ०३१००२४१ कङ्क-गृध्र-बक-श्येन- भास-भल्लूक-बर्हिणः
 ०३१००२४२ हंस-सारस-चक्राह- काकोलूकादयः खगाः
 ०३१००२५१ अर्वाक्-स्रोतस् तु नवमः क्षत्तर् एक-विधो नृणाम्
 ०३१००२५२ रजो ऽधिकाः कर्म-परा दुःखे च सुख-मानिनः
 ०३१००२६१ वैकृतास् त्रय एवैते देव-सर्गश् च सत्तम
 ०३१००२६२ वैकारिकस् तु यः प्रोक्तः कौमारस् तूभयात्मकः
 ०३१००२७१ देव-सर्गश् चाष्ट-विधो विबुधाः पितरो ऽसुराः
 ०३१००२७२ गन्धर्वाप्सरसः सिद्धा यक्ष-रक्षांसि चारणाः
 ०३१००२८१ भूत-प्रेत-पिशाचाश् च विद्याध्राः किन्नरादयः
 ०३१००२८२ दशैते विदुराख्याताः सर्गास् ते विश्व-सृक्-कृताः
 ०३१००२९१ अतः परं प्रवक्ष्यामि वंशान् मन्वन्तराणि च
 ०३१००२९२ एवं रजः-प्लुतः स्रष्टा कल्पादिष्व् आत्मभूरि हरिः
 ०३१००२९३ सृजत्य् अमोघ-सङ्कल्प आत्मैवात्मानम् आत्मना
 ०३११००१ मैत्रेय उवाच
 ०३११००११ चरमः सद्-विशेषाणाम् अनेको ऽसंयुतः सदा
 ०३११००१२ परमाणुः स विज्ञेयो नृणाम् ऐक्य-भ्रमो यतः
 ०३११००२१ सत एव पदार्थस्य स्वरूपावस्थितस्य यत्
 ०३११००२२ कैवल्यं परम-महान् अविशेषो निरन्तरः
 ०३११००३१ एवं कालो ऽप्य् अनुमितः सौक्ष्म्ये स्थौल्ये च सत्तम
 ०३११००३२ संस्थान-भुक्त्या भगवान् अव्यक्तो व्यक्त-भुग् विभुः
 ०३११००४१ स कालः परमाणुर् वै यो भुङ्क्ते परमाणुताम्
 ०३११००४२ सतो ऽविशेष-भुग् यस् तु स कालः परमो महान्
 ०३११००५१ अणुर् द्वौ परमाणू स्यात् त्रसरेणुस् त्रयः स्मृतः
 ०३११००५२ जालार्क-रश्म्य-अवगतः खम् एवानुपतन्न अगात्
 ०३११००६१ त्रसरेणु-त्रिकं भुङ्क्ते यः कालः स त्रुटिः स्मृतः

०३११००६२ शत-भागस् तु वेधः स्यात् तैस् त्रिभिस् तु लवः स्मृतः
 ०३११००७१ निमेषस् त्रि-लवो ज्ञेय आम्नातस् ते त्रयः क्षणः
 ०३११००७२ क्षणान् पञ्च विदुः काष्ठां लघु ता दश पञ्च च
 ०३११००८१ लघूनि वै समाम्नाता दश पञ्च च नाडिका
 ०३११००८२ ते द्वे मुहूर्तः प्रहरः षड् यामः सप्त वा नृणाम्
 ०३११००९१ द्वादशार्ध-पलोन्मानं चतुर्भिश् चतु-र्अङ्गुलैः
 ०३११००९२ स्वर्ण-माषैः कृत-च्छिद्रं यावत् प्रस्थ-जल-प्लुतम्
 ०३११०१०१ यामाश् चत्वारश् चत्वारो मर्त्यानाम् अहनी उभे
 ०३११०१०२ पक्षः पञ्च-दशाहानि शुक्लः कृष्णश् च मानद
 ०३११०१११ तयोः समुच्चयो मासः पितृणां तद् अह-निशम्
 ०३११०११२ द्वौ ताव् ऋतुः षड् अयनं दक्षिणं चोत्तरं दिवि
 ०३११०१२१ अयने चाहनी प्राहुर वत्सरो द्वादश स्मृतः
 ०३११०१२२ संवत्सर-शतं न-णां परमायुर् निरूपितम्
 ०३११०१३१ ग्रहर्क्ष-तारा-चक्र-स्थः परमाण्व-आदिना जगत्
 ०३११०१३२ संवत्सरावसानेन पर्येत्य् अनिमिषो विभुः
 ०३११०१४१ संवत्सरः परिवत्सर इडा-वत्सर एव च
 ०३११०१४२ अनुवत्सरो वत्सरश् च विदुरैवं प्रभाष्यते
 ०३११०१५१ यः सृज्य-शक्तिम् उरुधोच्छ्वसयन् स्व-शक्त्या
 ०३११०१५२ पुंसो ऽभ्रमाय दिवि धावति भूत-भेदः
 ०३११०१५३ कालाख्यया गुणमयं क्रतुभिर् वितन्वंस्
 ०३११०१५४ तस्मै बलिं हरत वत्सर-पञ्चकाय
 ०३११०१६ विदुर उवाच
 ०३११०१६१ पितृ-देव-मनुष्याणाम् आयुः परम् इदं स्मृतम्
 ०३११०१६२ परेषां गतिम् आचक्ष्व ये स्युः कल्पाद् बहिर् विदः
 ०३११०१७१ भगवान् वेद कालस्य गतिं भगवतो ननु
 ०३११०१७२ विश्वं विचक्षते धीरा योग-राधेन चक्षुषा
 ०३११०१८ मैत्रेय उवाच
 ०३११०१८१ कृतं त्रेता द्वापरं च कलिश् चेति चतु-युगम्
 ०३११०१८२ दिव्यैर् द्वादशभिर् वर्षैः सावधानं निरूपितम्
 ०३११०१९१ चत्वारि त्रीणि द्वे चैकं कृतादिषु यथा-क्रमम्
 ०३११०१९२ सङ्ख्यातानि सहस्राणि द्वि-गुणानि शतानि च
 ०३११०२०१ सन्ध्या-सन्ध्यांशयोर् अन्तर् यः कालः शत-सङ्ख्ययोः
 ०३११०२०२ तम् एवाहुर युगं तज्-ज्ञा यत्र धर्मो विधीयते
 ०३११०२११ धर्मश् चतुष्-पान् मनुजान् कृते समनुवर्तते
 ०३११०२१२ स एवान्येष्व् अधर्मेण व्येति पादेन वर्धता
 ०३११०२२१ त्रि-लोक्या युग-साहस्रं बहिर् आब्रह्मणो दिनम्
 ०३११०२२२ तावत्य् एव निशा तात यन् निमीलति विश्व-सृक्

०३११०२३१ निशावसान आरब्धो लोक-कल्पो ऽनुवर्तते
 ०३११०२३२ यावद् दिनं भगवतो मनून् भुञ्जंश् चतु-र्दश
 ०३११०२४१ स्वं स्वं कालं मनुर् भुङ्क्ते साधिकां ह्य एक-सप्ततिम्
 ०३११०२४२ मन्वन्तरेषु मनवस् तद्-वंश्या ऋषयः सुराः
 ०३११०२४३ भवन्ति चैव युगपत् सुरेशाश् चानु ये च तान्
 ०३११०२५१ एष दैनन्-दिनः सर्गो ब्राह्मस् त्रैलोक्य-वर्तनः
 ०३११०२५२ तिर्यङ्-नृ-पितृ-देवानां सम्भवो यत्र कर्माभिः
 ०३११०२६१ मन्वन्तरेषु भगवान् विभ्रत् सत्त्वं स्व-मूर्तिभिः
 ०३११०२६२ मन्-आदिभिर् इदं विश्वम् अवत्य् उदित-पौरुषः
 ०३११०२७१ तमो-मात्राम् उपादाय प्रतिसंरुद्ध-विक्रमः
 ०३११०२७२ कालेनानुगताशेष आस्ते तूष्णीं दिनात्यये
 ०३११०२८१ तम् एवान् अपि धीयन्ते लोका भू-आदयस् त्रयः
 ०३११०२८२ निशायाम् अनुवृत्तायां निर्मुक्त-शशि-भास्करम्
 ०३११०२९१ त्रि-लोक्यां दह्यमानायां शक्त्या सङ्कर्षणाग्निना
 ०३११०२९२ यान्त्य् ऊष्मणा महर्लोक्यां जनं भृग्व-आदयो ऽर्दिताः
 ०३११०३०१ तावत् त्रि-भुवनं सद्यः कल्पान्तैधित-सिन्धवः
 ०३११०३०२ प्लावयन्त्य् उत्कटाटोप- चण्ड-वातेरितोर्मयः
 ०३११०३११ अन्तः स तस्मिन् सलिल आस्ते ऽनन्तासनो हरिः
 ०३११०३१२ योग-निद्रा-निमीलाक्षः स्तूयमानो जनालयैः
 ०३११०३२१ एवं-विधैर् अहो-रात्रैः काल-गत्योपलक्षितैः
 ०३११०३२२ अपक्षितम् इवास्यापि परमायुर् वयः-शतम्
 ०३११०३३१ यद् अर्धम् आयुषस् तस्य परार्धम् अभिधीयते
 ०३११०३३२ पूर्वः परार्धो ऽपक्रान्तो ह्य अपरो ऽद्य प्रवर्तते
 ०३११०३४१ पूर्वस्यादौ परार्धस्य ब्राह्मो नाम महान् अभूत्
 ०३११०३४२ कल्पो यत्राभवद् ब्रह्मा शब्द-ब्रह्मेति यं विदुः
 ०३११०३५१ तस्यैव चान्ते कल्पो ऽभूद् यं पाद्मम् अभिचक्षते
 ०३११०३५२ यद् धरेर् नाभि-सरस आसीत् लोक-सरोरुहम्
 ०३११०३६१ अयं तु कथितः कल्पो द्वितीयस्यापि भारत
 ०३११०३६२ वाराह इति विख्यातो यत्रासीच्च लूकरो हरिः
 ०३११०३७१ कालो ऽयं द्वि-परार्धस्यो निमेष उपचयते
 ०३११०३७२ अव्याकृतस्यानन्तस्य ह्य अनादेर् जगद्-आत्मनः
 ०३११०३८१ कालो ऽयं परमाण्व-आदिर् द्वि-परार्धान्त ईश्वरः
 ०३११०३८२ नैवेशितुं प्रभुर् भूम्न ईश्वरो धाम-मानिनाम्
 ०३११०३९१ विकारैः सहितो युक्तैर् विशेषादिभिर् आवृतः
 ०३११०३९२ आण्डकोशो बहिर् अयं पञ्चाशत्-कोटि-विस्तृतः
 ०३११०४०१ दशोत्तराधिकैर् यत्र प्रविष्टः परमाणुवत्
 ०३११०४०२ लक्ष्यते ऽन्त-र्गताश् चान्ये कोटिशो ह्य अण्ड-राशयः

०३११०४११ तद् आहूर् अक्षरं ब्रह्म सर्व-कारण-कारणम्
 ०३११०४१२ विष्णोर् धाम परं साक्षात् पुरुषस्य महात्मनः
 ०३१२००१ मैत्रेय उवाच
 ०३१२००११ इति ते वर्णितः क्षत्तः कालाख्यः परमात्मनः
 ०३१२००१२ महिमा वेद-गर्भो ऽथ यथास्त्राक्षीन् निबोध मे
 ०३१२००२१ ससर्जाग्निं ऽन्ध-तामिस्रम् अथ तामिस्रम् आदि-कृत्
 ०३१२००२२ महामोहं च मोहं च तमश् चाज्ञान-वृत्तयः
 ०३१२००३१ दृष्ट्वा पापीयसीं सृष्टिं नात्मानं बह् अमन्यत
 ०३१२००३२ भगवद्-ध्यान-पूतेन मनसान्यां ततो ऽसृजत्
 ०३१२००४१ सनकं च सनन्दं च सनातनम् अथात्मभूः
 ०३१२००४२ सनत्-कुमारं च मुनीन् निष्क्रियान् ऊर्ध्व-रेतसः
 ०३१२००५१ तान् बभाषे स्वभूः पुत्रान् प्रजाः सृजत पुत्रकाः
 ०३१२००५२ तन् नैच्छन् मोक्ष-धर्माणो वासुदेव-परायणाः
 ०३१२००६१ सो ऽवध्यातः सुतैर् एवं प्रत्याख्यातानुशासनैः
 ०३१२००६२ क्रोधं दुर्विषहं जातं नियन्तुम् उपचक्रमे
 ०३१२००७१ धिया निगृह्यमाणो ऽपि भ्रुवोर् मध्यात् प्रजापतेः
 ०३१२००७२ सद्यो ऽजायत तन्-मन्युः कुमारो नील-लोहितः
 ०३१२००८१ स वै रुरोद देवानां पूर्वजो भगवान् भवः
 ०३१२००८२ नामानि कुरु मे धातः स्थानानि च जगद्-गुरो
 ०३१२००९१ इति तस्य वचः पाद्भ्यो भगवान् परिपालयन्
 ०३१२००९२ अभ्यधाद् भद्रया वाचा मा रोदीस् तत् करोमि ते
 ०३१२०१०१ यद् अरोदीः सुर-श्रेष्ठ सोद्वेग इव बालकः
 ०३१२०१०२ ततस् त्वाम् अभिधास्यन्ति नाम्ना रुद्र इति प्रजाः
 ०३१२०१११ हृद् इन्द्रियाण्य् असुर व्योम वायुर् अग्निर् जलं मही
 ०३१२०११२ सूर्यश् चन्द्रस् तपश् चैव स्थानान्य् अग्रे कृतानि ते
 ०३१२०१२१ मन्युर् मनुर् महिनसो महाञ् छिव ऋतध्वजः
 ०३१२०१२२ उग्ररेता भवः कालो वामदेवो धृतव्रतः
 ०३१२०१३१ धीर् धृति-रसलोमा च नियुत् सर्पिर् इलाम्बिका
 ०३१२०१३२ इरावती स्वधा दीक्षा रुद्राण्यो रुद्र ते स्त्रियः
 ०३१२०१४१ गृहाणैतानि नामानि स्थानानि च स-योषणः
 ०३१२०१४२ एभिः सृज प्रजा बह्वीः प्रजानाम् असि यत् पतिः
 ०३१२०१५१ इत्य् आदिष्टः स्व-गुरुणा भगवान् नील-लोहितः
 ०३१२०१५२ सत्त्वाकृति-स्वभावेन ससर्जात्म-समाः प्रजाः
 ०३१२०१६१ रुद्राणां रुद्र-सृष्टानां समन्ताद् ग्रसतां जगत्
 ०३१२०१६२ निशाम्यासङ्ख्यशो यूथान् प्रजापतिर् अशङ्कत
 ०३१२०१७१ अलं प्रजाभिः सृष्टाभिर् ईदृशीभिः सुरोत्तम
 ०३१२०१७२ मया सह दहन्तीभिर् दिशश् चक्षुभिर् उल्बणैः

०३१२०१८१ तप आतिष्ठ भद्रं ते सर्व-भूत-सुखावहम्
 ०३१२०१८२ तपसैव यथा पूर्वं स्रष्टा विश्वम् इदं भवान्
 ०३१२०१९१ तपसैव परं ज्योतिर् भगवन्तम् अधोक्षजम्
 ०३१२०१९२ सर्व-भूत-गुहावासम् अञ्जसा विन्दते पुमान्
 ०३१२०२० मैत्रेय उवाच
 ०३१२०२०१ एवम् आत्मभुवादिष्टः परिक्रम्य गिरां पतिम्
 ०३१२०२०२ बाढम् इत्य् अमुम् आमन्त्र्य विवेश तपसे वनम्
 ०३१२०२११ अथाभिध्यायतः सर्गं दश पुत्राः प्रजङ्गिरे
 ०३१२०२१२ भगवच्च-छक्ति-युक्तस्य लोक-सन्तान-हेतवः
 ०३१२०२२१ मरीचिर् अत्र्य-अङ्गिरसौ पुलस्त्यः पुलहः क्रतुः
 ०३१२०२२२ भृगुर् वसिष्ठो दक्षश् च दशमस् तत्र नारदः
 ०३१२०२३१ उत्सङ्गान् नारदो जज्ञे दक्षो ऽङ्गुष्ठात् स्वयम्भुवः
 ०३१२०२३२ प्राणाद् वसिष्ठः सञ्जातो भृगुस् त्वचि करात् क्रतुः
 ०३१२०२४१ पुलहो नाभितो जज्ञे पुलस्त्यः कर्णयोर् ऋषिः
 ०३१२०२४२ अङ्गिरा मुखतो ऽक्षणो ऽत्रिर् मरीचिर् मनसो ऽभवत्
 ०३१२०२५१ धर्मः स्तनाद् दक्षिणतो यत्र नारायणः स्वयम्
 ०३१२०२५२ अधर्मः पृष्ठतो यस्मान् मृत्युर् लोक-भयङ्करः
 ०३१२०२६१ हृदि कामो भ्रुवः क्रोधो लोभश् चाधर-दच्छदात्
 ०३१२०२६२ आस्याद् वाक् सिन्धवो मेढ्रान् निरर्हतिः पायोर् अघाश्रयः
 ०३१२०२७१ छायायाः कर्दमो जज्ञे देवहृत्याः पतिः प्रभुः
 ०३१२०२७२ मनसो देहतश् चेदं जज्ञे विश्व-कृतो जगत्
 ०३१२०२८१ वाचं दुहितरं तन्वीं स्वयम्भूर हरतीं मनः
 ०३१२०२८२ अकामां चकमे क्षत्तः स-काम इति नः श्रुतम्
 ०३१२०२९१ तम् अधर्मे कृत-मतिं विलोक्य पितरं सुताः
 ०३१२०२९२ मरीचि-मुख्या मुनयो विश्रम्भात् प्रत्यबोधयन्
 ०३१२०३०१ नैतत् पूर्वेः कृतं त्वद् ये न करिष्यन्ति चापरे
 ०३१२०३०२ यस् त्वं दुहितरं गच्छेर् अनिगृह्याङ्गजं प्रभुः
 ०३१२०३११ तेजीयसाम् अपि ह्य् एतन् न सुश्लोक्यं जगद्-गुरो
 ०३१२०३१२ यद्-वृत्तम् अनुतिष्ठन् वै लोकः क्षेमाय कल्पते
 ०३१२०३२१ तस्मै नमो भगवते य इदं स्वेन रोचिषा
 ०३१२०३२२ आत्म-स्थं व्यञ्जयाम् आस स धर्मं पातुम् अर्हति
 ०३१२०३३१ स इत्थं गृणतः पुत्रान् पुरो दृष्ट्वा प्रजापतीन्
 ०३१२०३३२ प्रजापति-पतिस् तन्वं तत्याज व्रीडितस् तदा
 ०३१२०३३३ तां दिशो जगृहूर् घोरां नीहारं यद् विदुस् तमः
 ०३१२०३४१ कदाचिद् ध्यायतः स्रष्टुर् वेदा आसंश् चतु-मुखात्
 ०३१२०३४२ कथं स्रक्ष्याम्य् अहं लोकान् समवेतान् यथा पुरा
 ०३१२०३५१ चातु-होत्रं कर्म-तन्त्रम् उपवेद-नयैः सह

०३१२०३५२ धर्मस्य पादाश् चत्वारस् तथैवाश्रम-वृत्तयः
 ०३१२०३६ विदुर उवाच
 ०३१२०३६१ स वै विश्व-सृजाम् ईशो वेदादीन् मुखतो ऽसृजत्
 ०३१२०३६२ यद् यद् येनासृजद् देवस् तन् मे ब्रूहि तपो-धन
 ०३१२०३७ मैत्रेय उवाच
 ०३१२०३७१ ऋग-यजुः-सामाथर्वाख्यान् वेदान् पूर्वादिभिर् मुखैः
 ०३१२०३७२ शास्त्रम् इज्यां स्तुति-स्तोमं प्रायश्चित्तं व्यधात् क्रमात्
 ०३१२०३८१ आयु-वेदं धनु-वेदं गान्धर्व वेदम् आत्मनः
 ०३१२०३८२ स्थापत्यं चासृजद् वेदं क्रमात् पूर्वादिभिर् मुखैः
 ०३१२०३९१ इतिहास-पुराणानि पञ्चमं वेदम् ईश्वरः
 ०३१२०३९२ सर्वेभ्य एव वक्रेभ्यः ससृजे सर्व-दर्शनः
 ०३१२०४०१ षोडश-उक्थौ पूर्व-वक्रात् पुरीष्-अग्निष्टुताव् अथ
 ०३१२०४०२ आप्तोर्यामातिरात्रौ च वाजपेयं सगोसवम्
 ०३१२०४११ विद्या दानं तपः सत्यं धर्मस्येति पदानि च
 ०३१२०४१२ आश्रमांश् च यथा-सङ्ख्यम् असृजत् सह वृत्तिभिः
 ०३१२०४२१ सावित्रं प्राजापत्यं च ब्राह्मं चाथ बृहत् तथा
 ०३१२०४२२ वार्ता सञ्चय-शालीन- शिलोज्छ इति वै गृहे
 ०३१२०४३१ वैखानसा वालखिल्यौ- दुम्बराः फेनपा वने
 ०३१२०४३२ न्यासे कुटीचकः पूर्व बहोदो हंस-निष्क्रियौ
 ०३१२०४४१ आन्वीक्षिकी त्रयी वार्ता दण्ड-नीतिस् तथैव च
 ०३१२०४४२ एवं व्याहृतयश् चासन् प्रणवो ह्य अस्य दहतः
 ०३१२०४५१ तस्योष्णिग् आसील् लोमभ्यो गायत्री च त्वचो विभोः
 ०३१२०४५२ त्रिष्टुम् मांसात् स्तुतो ऽनुष्टुब् जगत्य् अस्त्रः प्रजापतेः
 ०३१२०४६१ मज्जायाः पक्कूर् उत्पन्ना बृहती प्राणतो ऽभवत्
 ०३१२०४६२ स्पर्शास् तस्याभवज् जीवः स्वरो देह उदाहृत
 ०३१२०४७१ ऊष्माणम् इन्द्रियाण्य् आहूर् अन्तः-स्था बलम् आत्मनः
 ०३१२०४७२ स्वराः सप्त विहारेण भवन्ति स्म प्रजापतेः
 ०३१२०४८१ शब्द-ब्रह्मात्मनस् तस्य व्यक्ताव्यक्तात्मनः परः
 ०३१२०४८२ ब्रह्मावभाति विततो नाना-शक्त्य-उपबृंहितः
 ०३१२०४९१ ततो ऽपराम् उपादाय स सर्गाय मनो दधे
 ०३१२०४९२ ऋषीणां भूरि-वीर्याणाम् अपि सर्गम् अविस्तृतम्
 ०३१२०५०१ ज्ञात्वा तद् धृदये भूयश् चिन्तयाम् आस कौरव
 ०३१२०५०२ अहो अद्भुतम् एतन् मे व्यापृतस्यापि नित्यदा
 ०३१२०५११ न ह्य एधन्ते प्रजा नूनं दैवम् अत्र विघातकम्
 ०३१२०५१२ एवं युक्त-कृतस् तस्य दैवं चावेक्षतस् तदा
 ०३१२०५२१ कस्य रूपम् अभूद् द्वेषा यत् कायम् अभिचक्षते
 ०३१२०५२२ ताभ्यां रूप-विभागाभ्यां मिथुनं समपद्यत

०३१२०५३१ यस् तु तत्र पुमान् सो ऽभून् मनुः स्वायम्भुवः स्वराट्
 ०३१२०५३२ स्त्री यासीच्च छतरूपाख्या महिष्य् अस्य महात्मनः
 ०३१२०५४१ तदा मिथुन-धर्मेण प्रजा ह्य एधाम् बभूविरै
 ०३१२०५४२ स चापि शतरूपायां पञ्चापत्यान्य् अजीजनत्
 ०३१२०५५१ प्रियव्रतोत्तानपादौ तिस्रः कन्याश् च भारत
 ०३१२०५५२ आकूतिर् देवहूतिश् च प्रसूतिर् इति सत्तम
 ०३१२०५६१ आकूतिं रुचये प्रादात् कर्दमाय तु मध्यमाम्
 ०३१२०५६२ दक्षायाम् प्रसूतिं च यत आपूरितं जगत्
 ०३१३००१ श्री-शुक उवाच
 ०३१३००११ निशम्य वाचं वदतो मुनेः पुण्यतमां नृप
 ०३१३००१२ भूयः पप्रच्छ कौरव्यो वासुदेव-कथादृतः
 ०३१३००२ विदुर उवाच
 ०३१३००२१ स वै स्वायम्भुवः सम्राट् प्रियः पुत्रः स्वयम्भुवः
 ०३१३००२२ प्रतिलभ्य प्रियां पत्नीं किं चकार ततो मुने
 ०३१३००३१ चरितं तस्य राजर्षेर् आदि-राजस्य सत्तम
 ०३१३००३२ ब्रूहि मे श्रद्धानाय विष्वक्सेनाश्रयो ह्य असौ
 ०३१३००४१ श्रुतस्य पुंसां सुचिर-श्रमस्य । नन्व अञ्जसा सूरिभिर् ईडितो ऽर्थः
 ०३१३००४२ तत्-तद्-गुणानुश्रवणं मुकुन्द- । पादारविन्दं हृदयेषु येषाम्
 ०३१३००५ श्री-शुक उवाच
 ०३१३००५१ इति ब्रुवाणं विदुरं विनीतं । सहस्र-शीर्ष्णश् चरणोपधानम्
 ०३१३००५२ प्रहृष्ट-रोमा भगवत्-कथायां । प्रणीयमानो मुनिर् अभ्यचष्ट
 ०३१३००६ मैत्रेय उवाच
 ०३१३००६१ यदा स्व-भार्यया सार्धं जातः स्वायम्भुवो मनुः
 ०३१३००६२ प्राञ्जलिः प्रणतश् चेदं वेद-गर्भम् अभाषत
 ०३१३००७१ त्वम् एकः सर्व-भूतानां जन्म-कृद् वृत्तिदः पिता
 ०३१३००७२ तथापि नः प्रजानां ते शुश्रूषा केन वा भवेत्
 ०३१३००८१ तद् विधेहि नमस् तुभ्यं कर्मस्व ईड्यात्म-शक्तिषु
 ०३१३००८२ यत् कृत्वेह यशो विष्वग् अमुत्र च भवेद् गतिः
 ०३१३००९ ब्रह्मोवाच
 ०३१३००९१ प्रीतस् तुभ्यम् अहं तात स्वस्ति स्ताद् वां क्षितीश्वर
 ०३१३००९२ यन् निर्व्यलीकेन हृदा शाधि मेत्य् आत्मनार्पितम्
 ०३१३०१०१ एतावत्य् आत्मजैर् वीर कार्या ह्य अपचितिर् गुरौ
 ०३१३०१०२ शक्त्याप्रमत्तैर् गृह्येत सादरं गत-मत्सैरैः
 ०३१३०१११ स त्वम् अस्याम् अपत्यानि सदृशान्य् आत्मनो गुणैः
 ०३१३०११२ उत्पाद्य शास धर्मेण गां यज्ञैः पुरुषं यज
 ०३१३०१२१ परं शुश्रूषणं मह्यं स्यात् प्रजा-रक्षया नृप
 ०३१३०१२२ भगवांस् ते प्रजा-भर्तुर् हृषीकेशो ऽनुतुष्यति

०३१३०१३१ येषां न तुष्टो भगवान् यज्ञ-लिङ्गो जनार्दनः
 ०३१३०१३२ तेषां श्रमो ह्य् अपार्थाय यद् आत्मा नादृतः स्वयम्
 ०३१३०१४ मनुर उवाच
 ०३१३०१४१ आदेशे ऽहं भगवतो वर्तेयामीव-सूदन
 ०३१३०१४२ स्थानं त्व् इहानुजानीहि प्रजानां मम च प्रभो
 ०३१३०१५१ यद् ओकः सर्व-भूतानां मही मग्ना महाम्भसि
 ०३१३०१५२ अस्या उद्धरणे यत्नो देव देव्या विधीयताम्
 ०३१३०१६ मैत्रेय उवाच
 ०३१३०१६१ परमेष्ठी त्व् अपां मध्ये तथा सन्नाम् अवेक्ष्य गाम्
 ०३१३०१६२ कथम् एनां समुन्नेष्य इति दध्यौ धिया चिरम्
 ०३१३०१७१ सृजतो मे क्षितिर् वार्षिः प्लाव्यमाना रसां गता
 ०३१३०१७२ अथात्र किम् अनुष्ठेयम् अस्माभिः सर्ग-योजितैः
 ०३१३०१७३ यस्याहं हृदयाद् आसं स ईशो विदधातु मे
 ०३१३०१८१ इत्य् अभिध्यायतो नासा- विवरात् सहसानघ
 ०३१३०१८२ वराह-तोको निरगाद् अङ्गुष्ठ-परिमाणकः
 ०३१३०१९१ तस्याभिपश्यतः ख-स्थः क्षणेन किल भारत
 ०३१३०१९२ गज-मात्रः प्रववृधे तद् अद्भुतम् अभून् महत्
 ०३१३०२०१ मरीचि-प्रमुखैर् विप्रैः कुमारैर् मनुना सह
 ०३१३०२०२ दृष्ट्वा तत् सौकरं रूपं तर्क्याम् आस चित्रधा
 ०३१३०२११ किम् एतत् सूकर-व्याजं सत्त्वं दिव्यम् अवस्थितम्
 ०३१३०२१२ अहो बताश्चर्यम् इदं नासाया मे विनिःसृतम्
 ०३१३०२२१ दृष्टो ऽङ्गुष्ठ-शिरो-मात्रः क्षणाद् गण्ड-शिला-समः
 ०३१३०२२२ अपि स्विद् भगवान् एष यज्ञो मे खेदयन् मनः
 ०३१३०२३१ इति मीमांसतस् तस्य ब्रह्मणः सह सूनुभिः
 ०३१३०२३२ भगवान् यज्ञ-पुरुषो जगज्जिन्द्र-सन्निभः
 ०३१३०२४१ ब्रह्माणं हर्षयाम् आस हरिस् तांश् च द्विजोत्तमान्
 ०३१३०२४२ स्व-गजितेन ककुभः प्रतिस्वनयता विभुः
 ०३१३०२५१ निशम्य ते घर्घरितं स्व-खेद- । क्षयिष्णु मायामय-सूकरस्य
 ०३१३०२५२ जनस्-तपः-सत्य-निवासिनस् ते । त्रिभिः पवित्रैर् मुनयो ऽगृणन् स्म
 ०३१३०२६१ तेषां सतां वेद-वितान-मूर्तिर् । ब्रह्मावधार्यात्म-गुणानुवादम्
 ०३१३०२६२ विनद्य भूयो विबुधोदयाय । गजेन्द्र-लीलो जलम् आविवेश
 ०३१३०२७१ उत्क्षिप्त-वालः ख-चरः कठोरः । सटा विधुन्वन् खर-रोमश-त्वक्
 ०३१३०२७२ खुराहताभ्रः सित-दंष्ट्र ईक्षा- । ज्योतिर् बभासे भगवान् महीध्रः
 ०३१३०२८१ घ्राणेन पृथ्व्याः पदवीं विजिघ्रन् । क्रोडापदेशः स्वयम् अध्वराङ्गः
 ०३१३०२८२ कराल-दंष्ट्रे ऽप्य् अकराल-दृग्भ्याम् । उद्वीक्ष्य विप्रान् गृणतो ऽविशत् कम्
 ०३१३०२९१ स वज्र-कूटाङ्ग-निपात-वेग- । विशीर्ण-कुक्षिः स्तनयन् उदन्वान्
 ०३१३०२९२ उत्सृष्ट-दीर्घोर्मि-भुजैर् इवार्तश् । चुक्रोश यज्ञेश्वर पाहि मेति

०३१३०३०१ खुरैः क्षुरैः दरयंस् तद् आप । उत्पार-पारं त्रि-परू रसायाम्
 ०३१३०३०२ ददर्श गां तत्र सुषुप्सु अग्रे । यां जीव-धानीं स्वयम् अभ्यधत्त
 ०३१३०३११ पाताल-मूलेश्वर-भोग-संहतौ । विन्यस्य पादौ पृथिवीं च बिभ्रतः
 ०३१३०३१२ यस्योपमानो न बभूव सो ऽच्युतो । ममास्तु माङ्गल्य-विवृद्धये हरिः
 ०३१३०३२१ स्व-दंष्ट्रयोद्धृत्य महीं निमग्नां । स उत्थितः संरुचे रसायाः
 ०३१३०३२२ तत्रापि दैत्यं गदयापतन्तं । सुनाभ-सन्दीपित-तीव्र-मन्युः
 ०३१३०३३१ जघान रुन्धानम् असह्य-विक्रमं । स लीलयेभं मृगराड् इवाम्भसि
 ०३१३०३३२ तद्-रक्त-पङ्काङ्कित-गण्ड-तुण्डो । यथा गजेन्द्रो जगतीं विभिन्दन्
 ०३१३०३४१ तमाल-नीलं सित-दन्त-कोट्या । क्षमाम् उत्क्षिपन्तं गज-लीलयाङ्ग
 ०३१३०३४२ प्रज्ञाय बद्धाञ्जलयो ऽनुवाकैर् । विरिञ्चि-मुख्या उपतस्थुर् ईशम्
 ०३१३०३५ ऋषय ऊचुः
 ०३१३०३५१ जितं जितं ते ऽजित यज्ञ-भावन । त्रयीं तनुं स्वां परिधुन्वते नमः
 ०३१३०३५२ यद्-रोम-गर्तेषु निलिल्युर् अद्भयस् । तस्मै नमः कारण-सूकराय ते
 ०३१३०३६१ रूपं तवैतन् ननु दुष्कृतात्मनां । दुर्दर्शनं देव यद् अध्वरात्मकम्
 ०३१३०३६२ छन्दांसि यस्य त्वचि बर्हि-रोमस्व् । आज्यं दृशि त्व् अङ्घ्रिषु चातु-होत्रम्
 ०३१३०३७१ स्रक् तुण्ड आसीत् स्रुव ईश नासयोर् । इडोदरे चमसाः कर्ण-रन्ध्रे
 ०३१३०३७२ प्राशित्रम् आस्ये ग्रसने ग्रहास् तु ते । यच् चर्वणं ते भगवन् अग्नि-होत्रम्
 ०३१३०३८१ दीक्षानुजन्मोपसदः शिरोधरं । त्वं प्रायणीयोदयनीय-दंष्ट्रः
 ०३१३०३८२ जिह्वा प्रवर्ग्यस् तव शीर्षकं क्रतोः । सत्यावसथ्यं चितयो ऽसवो हि ते
 ०३१३०३९१ सोमस् तु रेतः सवनान्य् अवस्थितिः । संस्था-विभेदास् तव देव धातवः
 ०३१३०३९२ सत्राणि सर्वाणि शरीर-सन्धिस् । त्वं सर्व-यज्ञ-क्रतुर् इष्टि-बन्धनः
 ०३१३०४०१ नमो नमस् ते ऽखिल-मन्त्र-देवता- । द्रव्याय सर्व-क्रतवे क्रियात्मने
 ०३१३०४०२ वैराग्य-भक्त्यात्मजयानुभावित- । ज्ञानाय विद्या-गुरवे नमो नमः
 ०३१३०४११ दंष्ट्राग्र-कोट्या भगवंस् त्वया धृता । विराजते भूधर भूः स-भूधरा
 ०३१३०४१२ यथा वनान् निःसरतो दत्ता धृता । मतङ्-गजेन्द्रस्य स-पत्र-पद्मिनी
 ०३१३०४२१ त्रयीमयं रूपम् इदं च सौकरं । भू-मण्डलेनाथ दत्ता धृतेन ते
 ०३१३०४२२ चकास्ति शृङ्गोढ-घनेन भूयसा । कुलाचलेन्द्रस्य यथैव विभ्रमः
 ०३१३०४३१ संस्थापयैनां जगतां स-तस्थुषां । लोकाय पत्नीम् असि मातरं पिता
 ०३१३०४३२ विधेम चास्यै नमसा सह त्वया । यस्यां स्व-तेजो ऽग्निम् इवारणाव् अघाः
 ०३१३०४४१ कः श्रद्धीतान्यतमस् तव प्रभो । रसां गताया भुव उद्विबर्हणम्
 ०३१३०४४२ न विस्मयो ऽसौ त्वयि विश्व-विस्मये । यो माययेदं ससृजे ऽतिविस्मयम्
 ०३१३०४५१ विधुन्वता वेदमयं निजं वपुर् । जनस्-तपः-सत्य-निवासिनो वयम्
 ०३१३०४५२ सटा-शिखोद्धूत-शिवाम्बु-बिन्दुभिर् । विमृज्यमाना भृशम् ईश पाविताः
 ०३१३०४६१ स वै बत भ्रष्ट-मतिस् तवैषते । यः कर्मणां पारम् अपार-कर्मणः
 ०३१३०४६२ यद्-योगमाया-गुण-योग-मोहितं । विश्वं समस्तं भगवन् विधेहि शम्
 ०३१३०४७ मैत्रेय उवाच
 ०३१३०४७१ इत्य् उपस्थीयमानो ऽसौ मुनिभिर् ब्रह्म-वादिभिः

०३१३०४७२ सलिले स्व-खुराक्रान्त उपाधत्तावितावनिम्
 ०३१३०४८१ स इत्थं भगवान् उर्वी विष्वक्सेनः प्रजापतिः
 ०३१३०४८२ रसाया लीलयोन्नीताम् अप्सु न्यस्य ययौ हरिः
 ०३१३०४९१ य एवम् एतां हरि-मेघसो हरेः । कथां सुभद्रां कथनीय-मायिनः
 ०३१३०४९२ शृण्वीत भक्त्या श्रवयेत वोशतीं । जनार्दनो ऽस्याशु हृदि प्रसीदति
 ०३१३०५०१ तस्मिन् प्रसन्ने सकलाशिषां प्रभौ । किं दुर्लभं ताभिर् अलं लवात्मभिः
 ०३१३०५०२ अनन्य-दृष्ट्या भजतां गुहाशयः । स्वयं विधत्ते स्व-गतिं परः पराम्
 ०३१३०५११ को नाम लोके पुरुषार्थ-सारवित् । पुरा-कथानां भगवत्-कथा-सुधाम्
 ०३१३०५१२ आपीय कर्णाञ्जलिभिर् भवापहाम् । अहो विरज्येत विना नरेतरम्
 ०३१४००१ श्री-शुक उवाच
 ०३१४००११ निशम्य कौषारविणोपवर्णितां । हरेः कथां कारण-सूकरात्मनः
 ०३१४००१२ पुनः स पप्रच्छ तम् उद्यताञ्जलिर् । न चातितृप्तो विदुरो धृत-व्रतः
 ०३१४००२ विदुर उवाच
 ०३१४००२१ तेनैव तु मुनि-श्रेष्ठ हरिणा यज्ञ-मूर्तिना
 ०३१४००२२ आदि-दैत्यो हिरण्याक्षो हत इत्य् अनुशुश्रुम
 ०३१४००३१ तस्य चोद्धरतः क्षौणीं स्व-दंष्ट्राग्रेण लीलया
 ०३१४००३२ दैत्य-राजस्य च ब्रह्मन् कस्माद् धेतोर् अभून् मृधः
 ०३१४००४१ श्रद्धधानाय भक्ताय ब्रूहि तज्-जन्म-विस्तरम्
 ०३१४००४२ ऋषे न तृप्यति मनः परं कौतूहलं हि मे
 ०३१४००५ मैत्रेय उवाच
 ०३१४००५१ साधु वीर त्वया पृष्टम् अवतार-कथां हरेः
 ०३१४००५२ यत् त्वं पृच्छसि मर्त्यानां मृत्यु-पाश-विशातनीम्
 ०३१४००६१ ययोत्तानपदः पुत्रो मुनिना गीतयार्भकः
 ०३१४००६२ मृत्योः कृत्वैव मूढन्त्य-अङ्घ्रिम् आरुरोह हरेः पदम्
 ०३१४००७१ अथात्रापीतिहासो ऽयं श्रुतो मे वर्णितः पुरा
 ०३१४००७२ ब्रह्मणा देव-देवेन देवानाम् अनुपृच्छताम्
 ०३१४००८१ दितिर् दाक्षायणी क्षत्त्र-मारीचं कश्यपं पतिम्
 ०३१४००८२ अपत्य-कामा चकमे सन्ध्यायां हृच्छयादिता
 ०३१४००९१ इष्ट्वाग्नि-जिह्वं पयसा पुरुषं यजुषां पतिम्
 ०३१४००९२ निम्लोचत्य् अर्क आसीनम् अग्न्य-अगारे समाहितम्
 ०३१४०१० दितिर् उवाच
 ०३१४०१०१ एष मां त्वत्-कृते विद्वन् काम आत्त-शरासनः
 ०३१४०१०२ दुनोति दीनां विक्रम्य रम्भाम् इव मतङ्गजः
 ०३१४०१११ तद् भवान् दह्यमानायां स-पत्नीनां समृद्धिभिः
 ०३१४०११२ प्रजावतीनां भद्रं ते मय्य् आयुक्काम् अनुग्रहम्
 ०३१४०१२१ भर्तव्य-आप्तोरुमानानां लोकान् आविशते यशः
 ०३१४०१२२ पतिर् भवद्-विधो यासां प्रजया ननु जायते

०३१४०१३१ पुरा पिता नो भगवान् दक्षो दुहितृ-वत्सलः
 ०३१४०१३२ कं वृणीत वरं वत्सा इत्य् अपृच्छत नः पृथक्
 ०३१४०१४१ स विदित्वात्मजानां नो भावं सन्तान-भावनः
 ०३१४०१४२ त्रयोदशाददात् तासां यास् ते शीलम् अनुव्रताः
 ०३१४०१५१ अथ मे कुरु कल्याणं कामं कमल-लोचन
 ०३१४०१५२ आर्तोपसर्पणं भूमन् अमोघं हि महीयसि
 ०३१४०१६१ इति तां वीर मारीचः कृपणां बहु-भाषिणीम्
 ०३१४०१६२ प्रत्याहानुनयन् वाचा प्रवृद्धानङ्ग-कश्मलाम्
 ०३१४०१७१ एष ते ऽहं विधास्यामि प्रियं भीरु यद् इच्छसि
 ०३१४०१७२ तस्याः कामं न कः कुर्यात् सिद्धिस् त्रैवर्गिकी यतः
 ०३१४०१८१ सर्वाश्रमान् उपादाय स्वाश्रमेण कलत्रवान्
 ०३१४०१८२ व्यसनार्णवम् अत्येति जल-यानैर् यथार्णवम्
 ०३१४०१९१ याम् आहूर् आत्मनो ह्य् अर्धं श्रेयस्-कामस्य मानिनि
 ०३१४०१९२ यस्यां स्व-धुरम् अध्यस्य पुमांश् चरति विज्वरः
 ०३१४०२०१ याम् आश्रित्येन्द्रियारातीन् दुर्जयान् इतराश्रमैः
 ०३१४०२०२ वयं जयेम हेलाभिर् दस्यून् दुर्ग-पतिर् यथा
 ०३१४०२११ न वयं प्रभवस् तां त्वाम् अनुकर्तुं गृहेश्वरि
 ०३१४०२१२ अप्य् आयुषा वा कात्स्न्येन ये चान्ये गुण-गृध्रवः
 ०३१४०२२१ अथापि कामम् एतं ते प्रजात्यै करवाण्य् अलम्
 ०३१४०२२२ यथा मां नातिरोचन्ति मुहूर्तं प्रतिपालय
 ०३१४०२३१ एषा घोरतमा वेला घोराणां घोर-दर्शना
 ०३१४०२३२ चरन्ति यस्यां भूतानि भूतेशानुचराणि ह
 ०३१४०२४१ एतस्यां साध्वि सन्ध्यायां भगवान् भूत-भावनः
 ०३१४०२४२ परीतो भूत-पर्षद्विर् वृषेणाटति भूतराट्
 ०३१४०२५१ श्मशान-चक्रानिल-धूलि-धूम्र- । विकीर्ण-विद्योत-जटा-कलापः
 ०३१४०२५२ भस्मावगुण्ठामल-रुक्म-देहो । देवस् त्रिभिः पश्यति देवरस् ते
 ०३१४०२६१ न यस्य लोके स्व-जनः परो वा । नात्यादृतो नोत कश्चिद् विगर्हः
 ०३१४०२६२ वयं व्रतैर् यच्च-चरणापविद्धाम् । आशास्महे ऽजां बत भुक्त-भोगाम्
 ०३१४०२७१ यस्यानवद्याचरितं मनीषिणो । गृणन्त्य् अविद्या-पटलं विभित्सवः
 ०३१४०२७२ निरस्त-साम्यातिशयो ऽपि यत् स्वयं । पिशाच-चर्याम् अचरद् गतिः सताम्
 ०३१४०२८१ हसन्ति यस्याचरितं हि दुर्भगाः । स्वात्मन्-रतस्याविदुषः समीहितम्
 ०३१४०२८२ यैर् वस्त्र-माल्याभरणानुलेपनैः । श्व-भोजनं स्वात्मतयोपलालितम्
 ०३१४०२९१ ब्रह्मादयो यत्-कृत-सेतु-पाला । यत्-कारणं विश्वम् इदं च माया
 ०३१४०२९२ आज्ञा-करी यस्य पिशाच-चर्या । अहो विभूम्नश् चरितं विडम्बनम्
 ०३१४०३० मैत्रेय उवाच
 ०३१४०३०१ सैवं संविदिते भर्त्रा मन्मथोन्मथितेन्द्रिया
 ०३१४०३०२ जग्राह वासो ब्रह्मर्षेर् वृषलीव गत-त्रपा

०३१४०३११ स विदित्वाथ भार्यायास् तं निर्बन्धं विकर्मणि
 ०३१४०३१२ नत्वा दिष्टाय रहसि तयाथोपविवेश हि
 ०३१४०३२१ अथोपस्पृश्य सलिलं प्राणान् आयम्य वाग्-यतः
 ०३१४०३२२ ध्यायञ्ज जजाप विरजं ब्रह्म ज्योतिः सनातनम्
 ०३१४०३३१ दितिस् तु व्रीडिता तेन कर्मावद्येन भारत
 ०३१४०३३२ उपसङ्गम्य विप्रर्षिम् अधो-मुख्य् अभ्यभाषत
 ०३१४०३४ दितिर् उवाच
 ०३१४०३४१ न मे गर्भम् इमं ब्रह्मन् भूतानाम् ऋषभो ऽवधीत्
 ०३१४०३४२ रुद्रः पतिर् हि भूतानां यस्याकरवम् अंहसम्
 ०३१४०३५१ नमो रुद्राय महते देवायोग्राय मीढुषे
 ०३१४०३५२ शिवाय न्यस्त-दण्डाय धृत-दण्डाय मन्यवे
 ०३१४०३६१ स नः प्रसीदतां भामो भगवान् उच्च-अर्नुग्रहः
 ०३१४०३६२ व्याधस्याप्य् अनुकम्प्यानां स्त्रीणां देवः सती-पतिः
 ०३१४०३७ मैत्रेय उवाच
 ०३१४०३७१ स्व-सर्गस्याशिषं लोक्याम् आशासानां प्रवेपतीम्
 ०३१४०३७२ निवृत्त-सन्ध्या-नियमो भार्याम् आह प्रजापतिः
 ०३१४०३८ कश्यप उवाच
 ०३१४०३८१ अप्रायत्याद् आत्मनस् ते दोषान् मौहूर्तिकद् उत
 ०३१४०३८२ मन्-निदेशातिचारेण देवानां चातिहेलनात्
 ०३१४०३९१ भविष्यतस् तवाभद्राव् अभद्रे जाठराधमौ
 ०३१४०३९२ लोकान् स-पालांस् त्रींश् चण्डि मुहुर् आक्रन्दयिष्यतः
 ०३१४०४०१ प्राणिनां हन्यमानानां दीनानाम् अकृतागसाम्
 ०३१४०४०२ स्त्रीणां निगृह्यमाणानां कोपितेषु महात्मसु
 ०३१४०४११ तदा विश्वेश्वरः क्रुद्धो भगवाल् लोक-भावनः
 ०३१४०४१२ हनिष्यत्य् अवतीर्यासौ यथाद्रीन् शतपर्व-धृक्
 ०३१४०४२ दितिर् उवाच
 ०३१४०४२१ वधं भगवता साक्षात् सुनाभोदार-बाहुना
 ०३१४०४२२ आशासे पुत्रयोर् मह्यं मा क्रुद्धाद् ब्राह्मणाद् प्रभो
 ०३१४०४३१ न ब्रह्म-दण्ड-दग्धस्य न भूत-भयदस्य च
 ०३१४०४३२ नारकाश् चानुगृह्णन्ति यां यां योनिम् असौ गतः
 ०३१४०४४ कश्यप उवाच
 ०३१४०४४१ कृत-शोकानुतापेन सद्यः प्रत्यवमर्शनात्
 ०३१४०४४२ भगवत्य् उरु-मानाच् च भवे मय्य् अपि चादरात्
 ०३१४०४५१ पुत्रस्यैव च पुत्राणां भवितैकः सतां मतः
 ०३१४०४५२ गास्यन्ति यद्-यशः शुद्धं भगवद्-यशसा समम्
 ०३१४०४६१ योगैर् हेमेव दुर्वर्णं भावयिष्यन्ति साधवः
 ०३१४०४६२ निर्वैरादिभिर् आत्मानं यच्च-छीलम् अनुवर्तितुम्

०३१४०४७१ यत्-प्रसादाद् इदं विश्वं प्रसीदति यद्-आत्मकम्
 ०३१४०४७२ स स्व-दृग् भगवान् यस्य तोष्यते ऽनन्यया दृशा
 ०३१४०४८१ स वै महा-भागवतो महात्मा । महानुभावो महतां महिष्ठः
 ०३१४०४८२ प्रवृद्ध-भक्त्या ह्य अनुभाविताशये । निवेश्य वैकुण्ठम् इमं विहास्यति
 ०३१४०४९१ अलम्पटः शील-धरो गुणाकरो । हृष्टः परद्धर्त्या व्यथितो दुःखितेषु
 ०३१४०४९२ अभूत-शत्रुर् जगतः शोक-हर्ता । नैदाधिकं तापम् इवोदुराजः
 ०३१४०५०१ अन्तर् बहिश् चामलम् अञ्ज-नेत्रं । स्व-पूरुषेच्छानुगृहीत-रूपम्
 ०३१४०५०२ पौत्रस् तव श्री-ललना-ललामं । द्रष्टा स्फुरत्-कुण्डल-मण्डिताननम्
 ०३१४०५१ मैत्रेय उवाच
 ०३१४०५११ श्रुत्वा भागवतं पौत्रम् अमोदत दितिर् भृशम्
 ०३१४०५१२ पुत्रयोश् च वधं कृष्णाद् विदित्वासीन् महा-मनाः
 ०३१५००१ मैत्रेय उवाच
 ०३१५००११ प्राजापत्यं तु तत् तेजः पर-तेजो-हनं दितिः
 ०३१५००१२ दधार वर्षाणि शतं शङ्कमाना सुरार्दनात्
 ०३१५००२१ लोके तेनाहतालोके लोक-पाला हतौजसः
 ०३१५००२२ न्यवेदयन् विश्व-सृजे ध्वान्त-व्यतिकरं दिशाम्
 ०३१५००३ देवा ऊचुः
 ०३१५००३१ तम एतद् विभो वेत्थ संविग्ना यद् वयं भृशम्
 ०३१५००३२ न ह्य अव्यक्तं भगवतः कालेनास्पृष्ट-वर्त्मनः
 ०३१५००४१ देव-देव जगद्-धातर् लोकनाथ-शिखामणे
 ०३१५००४२ परेषाम् अपरेषां त्वं भूतानाम् असि भाव-वित्
 ०३१५००५१ नमो विज्ञान-वीर्याय माययेदम् उपेयुषे
 ०३१५००५२ गृहीत-गुण-भेदाय नमस् ते ऽव्यक्त-योनये
 ०३१५००६१ ये त्वानन्येन भावेन भावयन्त्य् आत्म-भावनम्
 ०३१५००६२ आत्मनि प्रोत-भुवनं परं सद्-असद्-आत्मकम्
 ०३१५००७१ तेषां सुपक्व-योगानां जित-श्वासेन्द्रियात्मनाम्
 ०३१५००७२ लब्ध-युष्मत्-प्रसादानां न कुतश्चित् पराभवः
 ०३१५००८१ यस्य वाचा प्रजाः सर्वा गावस् तन्त्येव यन्त्रिताः
 ०३१५००८२ हरन्ति बलिम् आयत्तास् तस्मै मुख्याय ते नमः
 ०३१५००९१ स त्वं विधत्स्व शं भूर्मस् तमसा लुप्त-कर्मणाम्
 ०३१५००९२ अदभ्र-दयया दृष्ट्या आपन्नान् अर्हसीक्षितुम्
 ०३१५०१०१ एष देव दितेर् गर्भं ओजः काश्यपम् अर्पितम्
 ०३१५०१०२ दिशस् तिमिरयन् सर्वा वर्धते ऽग्निर् इवैधसि
 ०३१५०११ मैत्रेय उवाच
 ०३१५०१११ स प्रहस्य महा-बाहो भगवान् शब्द-गोचरः
 ०३१५०११२ प्रत्याचष्टात्म-भूर देवान् प्रीणन् रुचिरया गिरा
 ०३१५०१२ ब्रह्मोवाच

०३१५०१२१ मानसा मे सुता युष्मत्- पूर्वजाः सनकादयः
 ०३१५०१२२ चेरुर् विहायसा लोकाल् लोकेषु विगत-स्पृहाः
 ०३१५०१३१ त एकदा भगवतो वैकुण्ठस्यामलात्मनः
 ०३१५०१३२ ययुर वैकुण्ठ-निलयं सर्व-लोक-नमस्कृतम्
 ०३१५०१४१ वसन्ति यत्र पुरुषाः सर्वे वैकुण्ठ-मूर्तयः
 ०३१५०१४२ ये ऽनिमित्त-निमित्तेन धर्मेणाराधयन् हरिम्
 ०३१५०१५१ यत्र चाद्यः पुमान् आस्ते भगवान् शब्द-गोचरः
 ०३१५०१५२ सत्त्वं विष्टभ्य विरजं स्वानां नो मृडयन् वृषः
 ०३१५०१६१ यत्र नैःश्रेयसं नाम वनं काम-दुर्घैर् द्रुमैः
 ०३१५०१६२ सर्वर्तु-श्रीभिर् विभ्राजत् कैवल्यम् इव मूर्तिमत्
 ०३१५०१७१ वैमानिकाः स-ललनाश् चरितानि शश्वद्
 ०३१५०१७२ गायन्ति यत्र शमल-क्षपणानि भर्तुः
 ०३१५०१७३ अन्त-जले ऽनुविकसन्-मधु-माधवीनां
 ०३१५०१७४ गन्धेन खण्डित-धियो ऽप्य अनिलं क्षिपन्तः
 ०३१५०१८१ पारावतान्यभृत-सारस-चक्रवाक-
 ०३१५०१८२ दात्यूह-हंस-शुक-तित्तिरि-बर्हिणां यः
 ०३१५०१८३ कोलाहलो विरमते ऽचिर-मात्रम् उच्चैर्
 ०३१५०१८४ भृङ्गाधिपे हरि-कथाम् इव गायमाने
 ०३१५०१९१ मन्दार-कुन्द-कुरबोत्पल-चम्पकार्णा-
 ०३१५०१९२ पुन्नाग-नाग-बकुलाम्बुज-पारिजाताः
 ०३१५०१९३ गन्धे ऽर्चिते तुलसिकाभरणेन तस्या
 ०३१५०१९४ यस्मिंस् तपः सुमनसो बहु मानयन्ति
 ०३१५०२०१ यत् सङ्कुलं हरि-पदानति-मात्र-दृष्टैर्
 ०३१५०२०२ वैदूर्य-मारकत-हेम-मयैर् विमानैः
 ०३१५०२०३ येषां बृहत्-कटि-तटाः स्मित-शोभि-मुख्यः
 ०३१५०२०४ कृष्णात्मनां न रज आदधुर् उत्स्मयाद्यैः
 ०३१५०२११ श्री रूपिणी व्रणयती चरणारविन्दं
 ०३१५०२१२ लीलाम्बुजेन हरि-सद्मनि मुक्त-दोषा
 ०३१५०२१३ संलक्ष्यते स्फटिक-कुड्य उपेत-हेम्नि
 ०३१५०२१४ सम्मार्जतीव यद्-अनुग्रहणे ऽन्य-यत्नः
 ०३१५०२२१ वापीषु विद्रुम-तटास्व् अमलामृताप्सु
 ०३१५०२२२ प्रेष्यान्विता निज-वने तुलसीभिर् ईशम्
 ०३१५०२२३ अभ्यर्चती स्वलकम् उन्नसम् ईक्ष्य वक्रम्
 ०३१५०२२४ उच्छेषितं भगवतेत्य् अमताङ्ग यच्च-छ्रीः
 ०३१५०२३१ यन् न व्रजन्त्य् अघ-भिदो रचनानुवादाच्च
 ०३१५०२३२ छृण्वन्ति ये ऽन्य-विषयाः कुकथा मति-घ्नीः
 ०३१५०२३३ यास् तु श्रुता हत-भगैर् नृभिर् आत्त-सारास्

०३१५०२३४ तांस् तान् क्षिपन्त्य् अशरणेषु तमःसु हन्त
 ०३१५०२४१ ये ऽभ्यर्थिताम् अपि च नो नृ-गतिं प्रपन्ना
 ०३१५०२४२ ज्ञानं च तत्त्व-विषयं सह-धर्मं यत्र
 ०३१५०२४३ नाराधनं भगवतो वितरन्त्य् अमुष्य
 ०३१५०२४४ सम्मोहिता विततया बत मायया ते
 ०३१५०२५१ यच्च च व्रजन्त्य् अनिमिषाम् ऋषभानुवृत्त्या
 ०३१५०२५२ दूरे यमा ह्य् उपरि नः स्पृहणीय-शीलाः
 ०३१५०२५३ भर्तुर् मिथः सुयशसः कथनानुराग-
 ०३१५०२५४ वैक्लव्य-बाष्प-कलया पुलकी-कृताङ्गाः
 ०३१५०२६१ तद् विश्व-गुह-अधिकृतं भुवनैक-वन्द्यं
 ०३१५०२६२ दिव्यं विचित्र-विबुधाग्र्य-विमान-शोचिः
 ०३१५०२६३ आपुः परां मुदम् अपूर्वम् उपेत्य योग-
 ०३१५०२६४ माया-बलेन मुनयस् तद् अथो विकुण्ठम्
 ०३१५०२७१ तस्मिन् अतीत्य मुनयः षड् असज्जमानाः
 ०३१५०२७२ कक्षाः समान-वयसाव् अथ सप्तमायाम्
 ०३१५०२७३ देवाव् अचक्षत गृहीत-गदौ परार्ध्य-
 ०३१५०२७४ केयूर-कुण्डल-किरीट-विटङ्क-वेषौ
 ०३१५०२८१ मत्त-द्विरेफ-वनमालिकया निवीतौ
 ०३१५०२८२ विन्यस्तयासित-चतुष्टय-बाहु-मध्ये
 ०३१५०२८३ वक्रं भ्रुवा कुटिलया स्फुट-निर्गमाभ्यां
 ०३१५०२८४ रक्तेक्षणेन च मनाग् रभसं दधानौ
 ०३१५०२९१ द्वाय- एतयोर् निविविशुर मिषतोर् अपृष्ट्वा
 ०३१५०२९२ पूर्वा यथा पुरट-वज्र-कपाटिका याः
 ०३१५०२९३ सर्वत्र ते ऽविषमया मुनयः स्व-दृष्ट्या
 ०३१५०२९४ ये सञ्चरन्त्य् अविहता विगताभिश्चाः
 ०३१५०३०१ तान् वीक्ष्य वात-रशनांश् चतुरः कुमारान्
 ०३१५०३०२ वृद्धान् दशार्ध-वयसो विदितात्म-तत्त्वान्
 ०३१५०३०३ वेत्रेण चास्खलयताम् अतद्-अर्हणांस् तौ
 ०३१५०३०४ तेजो विहस्य भगवत्-प्रतिकूल-शीलौ
 ०३१५०३११ ताभ्यां मिषत्स्व् अनिमिषेषु निषिध्यमानाः
 ०३१५०३१२ स्वर्हत्तमा ह्य् अपि हरेः प्रतिहार-पाभ्याम्
 ०३१५०३१३ ऊचुः सुहृत्तम-दिदक्षित-भङ्ग ईषत्
 ०३१५०३१४ कामानुजेन सहसा त उपप्लुताक्षाः
 ०३१५०३२ मुनय ऊचुः
 ०३१५०३२१ को वाम् इहैत्य भगवत्-परिचर्ययोच्चैस्
 ०३१५०३२२ तद्-धर्मिणां निवसतां विषमः स्वभावः
 ०३१५०३२३ तस्मिन् प्रशान्त-पुरुषे गत-विग्रहे वां

०३१५०३२४ को वात्मवत् कुहकयोः परिशङ्कनीयः
 ०३१५०३३१ न ह्य् अन्तरं भगवतीह समस्त-कुक्षाव्
 ०३१५०३३२ आत्मानम् आत्मनि नभो नभसीव धीराः
 ०३१५०३३३ पश्यन्ति यत्र युवयोः सुर-लिङ्गिनोः किं
 ०३१५०३३४ व्युत्पादितं ह्य् उदर-भेदि भयं यतो ऽस्य
 ०३१५०३४१ तद् वाम् अमुष्य परमस्य विकुण्ठ-भर्तुः
 ०३१५०३४२ कर्तुं प्रकृष्टम् इह धीमहि मन्द-धीभ्याम्
 ०३१५०३४३ लोकान् इतो व्रजतम् अन्तर-भाव-दृष्ट्या
 ०३१५०३४४ पापीयसस् त्रय इमे रिपवो ऽस्य यत्र
 ०३१५०३५१ तेषाम् इतीरितम् उभाव् अवधार्य घोरं
 ०३१५०३५२ तं ब्रह्म-दण्डम् अनिवारणम् अस्त्र-पूगैः
 ०३१५०३५३ सद्यो हरेर् अनुचराव् उरु विभ्यतस् तत्-
 ०३१५०३५४ पाद-ग्रहाव् अपतताम् अतिकातरेण
 ०३१५०३६१ भूयाद् अघोनि भगवद्भिर् अकारि दण्डो
 ०३१५०३६२ यो नौ हरेत सुर-हेलनम् अप्य् अशेषम्
 ०३१५०३६३ मा वो ऽनुताप-कलया भगवत्-स्मृति-घ्नो
 ०३१५०३६४ मोहो भवेद् इह तु नौ व्रजतोर् अघो ऽधः
 ०३१५०३७१ एवं तदैव भगवान् अरविन्द-नाभः
 ०३१५०३७२ स्वानां विबुध्य सद्-अतिक्रमम् आर्य-हृद्यः
 ०३१५०३७३ तस्मिन् ययौ परमहंस-महा-मुनीनाम्
 ०३१५०३७४ अन्वेषणीय-चरणौ चलयन् सह-श्रीः
 ०३१५०३८१ तं त्व् आगतं प्रतिहृतौपयिकं स्व-पुम्भिस्
 ०३१५०३८२ ते ऽचक्षताक्ष-विषयं स्व-समाधि-भाग्यम्
 ०३१५०३८३ हंस-श्रियोर् व्यजनयोः शिव-वायु-लोलच-
 ०३१५०३८४ छुभ्रातपत्र-शशि-केसर-शीकराम्बुम्
 ०३१५०३९१ कृत्स्न-प्रसाद-सुमुखं स्पृहणीय-धाम
 ०३१५०३९२ स्नेहावलोक-कलया हृदि संस्पृशन्तम्
 ०३१५०३९३ श्यामे पृथाव् उरसि शोभितया श्रिया स्वश-
 ०३१५०३९४ चूडामणिं सुभगयन्तम् इवात्म-धिष्ण्यम्
 ०३१५०४०१ पीतांशुके पृथु-नितम्बिनि विस्फुरन्त्या
 ०३१५०४०२ काञ्च्यालिभिर् विरुतया वन-मालया च
 ०३१५०४०३ वल्गु-प्रकोष्ठ-वलयं विनता-सुतांसे
 ०३१५०४०४ विन्यस्त-हस्तम् इतरेण धुनानम् अजम्
 ०३१५०४११ विद्युत्-क्षिपन्-मकर-कुण्डल-मण्डनार्ह-
 ०३१५०४१२ गण्ड-स्थलोन्नस-मुखं मणिमत्-किरीटम्
 ०३१५०४१३ दो-दर्ण्ड-षण्ड-विवरे हरता परार्ध्य-
 ०३१५०४१४ हारेण कन्धर-गतेन च कौस्तुभेन

०३१५०४२१ अत्रोपसृष्टम् इति चोत्स्मितम् इन्दिरायाः
 ०३१५०४२२ स्वानां धिया विरचितं बहु-सौष्टवाढ्यम्
 ०३१५०४२३ मह्यं भवस्य भवतां च भजन्तम् अङ्गं
 ०३१५०४२४ नेमुर निरीक्ष्य न वितृप्त-दृशो मुदा कैः
 ०३१५०४३१ तस्यारविन्द-नयनस्य पदारविन्द-
 ०३१५०४३२ किञ्जल्क-मिश्र-तुलसी-मकरन्द-वायुः
 ०३१५०४३३ अन्त-र्गतः स्व-विवरेण चकार तेषां
 ०३१५०४३४ सङ्क्षोभम् अक्षर-जुषाम् अपि चित्त-तन्वोः
 ०३१५०४४१ ते वा अमुष्य वदनासित-पद्म-कोशम्
 ०३१५०४४२ उद्वीक्ष्य सुन्दरतराधर-कुन्द-हासम्
 ०३१५०४४३ लब्धाशिषः पुनर् अवेक्ष्य तदीयम् अङ्घ्रि-
 ०३१५०४४४ द्वन्द्वं नखारुण-मणि-श्रयणं निदधुः
 ०३१५०४५१ पुंसां गतिं मृगयताम् इह योग-मार्गैर्
 ०३१५०४५२ ध्यानास्पदं बहु-मतं नयनाभिरामम्
 ०३१५०४५३ पौंसं वपुर दर्शयानम् अनन्य-सिद्धैर्
 ०३१५०४५४ औत्पत्तिकैः समगृणन् युतम् अष्ट-भोगैः
 ०३१५०४६ कुमार उचुः
 ०३१५०४६१ यो ऽन्तर्हितो हृदि गतो ऽपि दुरात्मनां त्वं
 ०३१५०४६२ सो ऽद्यैव नो नयन-मूलम् अनन्त राद्धः
 ०३१५०४६३ यद्-एव कर्ण-विवरेण गुहां गतो नः
 ०३१५०४६४ पित्रानुवर्णित-रहा भवद्-उद्भवेन
 ०३१५०४७१ तं त्वां विदाम भगवन् परम् आत्म-तत्त्वं
 ०३१५०४७२ सत्त्वेन सम्प्रति रतिं रचयन्तम् एषाम्
 ०३१५०४७३ यत् ते ऽनुताप-विदितैर् दृढ-भक्ति-योगैर्
 ०३१५०४७४ उद्ग्रन्थयो हृदि विदुर् मुनयो विरागाः
 ०३१५०४८१ नात्यन्तिकं विगणयन्त्य् अपि ते प्रसादं
 ०३१५०४८२ किम् अन्वद् अर्पित-भयं भ्रुव उन्नयैस् ते
 ०३१५०४८३ ये ऽङ्ग त्वद्-अङ्घ्रि-शरणा भवतः कथायाः
 ०३१५०४८४ कीर्तन्य-तीर्थ-यशसः कुशला रस-ज्ञाः
 ०३१५०४९१ कामं भवः स्व-वृजिनैर् निरयेषु नः स्ताच्
 ०३१५०४९२ चेतो ऽलिवद् यदि नु ते पदयो रमेत
 ०३१५०४९३ वाचश् च नस् तुलसिवद् यदि ते ऽङ्घ्रि-शोभाः
 ०३१५०४९४ पूर्येत ते गुण-गणैर् यदि कर्ण-रन्ध्रः
 ०३१५०५०१ प्रादुश्चकथं यद् इदं पुरुहूत रूपं
 ०३१५०५०२ तेनेश निर्वृतिम् अवापुर अलं दृशो नः
 ०३१५०५०३ तस्मा इदं भगवते नम इद् विधेम
 ०३१५०५०४ यो ऽनात्मनां दुरुदयो भगवान् प्रतीतः

०३१६००१ ब्रह्मोवाच
 ०३१६००११ इति तद् गृणतां तेषां मुनीनां योग-धर्मिणाम्
 ०३१६००१२ प्रतिनन्द्य जगादेदं विकुण्ठ-निलयो विभुः
 ०३१६००२ श्री-भगवान् उवाच
 ०३१६००२१ एतौ तौ पार्षदौ मह्यं जयो विजय एव च
 ०३१६००२२ कदर्थी-कृत्य मां यद् वो बहू अक्राताम् अतिक्रमम्
 ०३१६००३१ यस् त्व् एतयोर् धृतो दण्डो भवद्भिर् माम् अनुव्रतैः
 ०३१६००३२ स एवानुमतो ऽस्माभिर् मुनयो देव-हेलनात्
 ०३१६००४१ तद् वः प्रसादयाम्य् अद्य ब्रह्म दैवं परं हि मे
 ०३१६००४२ तद् धीत्य् आत्म-कृतं मन्ये यत् स्व-पुम्भिर् असत्-कृताः
 ०३१६००५१ यन्-नामानि च गृह्णाति लोको भृत्ये कृतागसि
 ०३१६००५२ सो ऽसाधु-वादस् तत्-कीर्तिं हन्ति त्वचम् इवामयः
 ०३१६००६१ यस्यामृतामल-यशः-श्रवणावगाहः
 ०३१६००६२ सद्यः पुनाति जगद् आश्वपचाद् विकुण्ठः
 ०३१६००६३ सो ऽहं भवद्भ्य उपलब्ध-सुतीर्थ-कीर्तिश्
 ०३१६००६४ छिन्द्यां स्व-बाहुम् अपि वः प्रतिकूल-वृत्तिम्
 ०३१६००७१ यत्-सेवया चरण-पद्म-पवित्र-रेणुं
 ०३१६००७२ सद्यः क्षताखिल-मलं प्रतिलब्ध-शीलम्
 ०३१६००७३ न श्रीर् विरक्तम् अपि मां विजहाति यस्याः
 ०३१६००७४ प्रेक्षा-लवार्थ इतरे नियमान् वहन्ति
 ०३१६००८१ नाहं तथास्मि यजमान-हविर् विताने
 ०३१६००८२ श्च्योतद्-घृत-प्लुतम् अदन् हुत-भुङ्-मुखेन
 ०३१६००८३ यद् ब्राह्मणस्य मुखतश् चरतो ऽनुघासं
 ०३१६००८४ तुष्टस्य मय्य् अवहितैर् निज-कर्म-पाकैः
 ०३१६००९१ येषां विभम्य-अहम् अखण्ड-विकुण्ठ-योग-
 ०३१६००९२ माया-विभूतिर् अमलाङ्घ्रि-रजः किरीटैः
 ०३१६००९३ विप्रांसु तु को न विषहेत यद्-अर्हणाम्भः
 ०३१६००९४ सद्यः पुनाति सह-चन्द्र-ललाम-लोकान्
 ०३१६०१०१ ये मे तनूर् द्विज-वरान् दुहतीर् मदीया
 ०३१६०१०२ भूतान्य् अलब्ध-शरणानि च भेद-बुद्ध्या
 ०३१६०१०३ द्रक्ष्यन्त्य् अघ-क्षत-दृशो ह्य् अहि-मन्यवस् तान्
 ०३१६०१०४ गृध्रा रुषा मम कुषन्त्य् अधिदण्ड-नेतुः
 ०३१६०१११ ये ब्राह्मणान् मयि धिया क्षिपतो ऽर्चयन्तस्
 ०३१६०११२ तुष्यद्-धृदः स्मित-सुधोक्षित-पद्म-वक्राः
 ०३१६०११३ वाण्यानुराग-कलयात्मजवद् गृणन्तः
 ०३१६०११४ सम्बोधयन्त्य् अहम् इवाहम् उपाहृतस् तैः
 ०३१६०१२१ तन् मे स्व-भर्तुर् अवसायम् अलक्षमाणौ

०३१६०१२२ युष्मद्-व्यतिक्रम-गतिं प्रतिपद्य सद्यः
 ०३१६०१२३ भूयो ममान्तिकम् इतां तद् अनुग्रहो मे
 ०३१६०१२४ यत् कल्पताम् अचिरतो भृतयोर् विवासः
 ०३१६०१३ ब्रह्मोवाच
 ०३१६०१३१ अथ तस्योशतीं देवीम् ऋषि-कुल्यां सरस्वतीम्
 ०३१६०१३२ नास्वाद्य मन्यु-दष्टानां तेषाम् आत्माप्य् अतृप्यत
 ०३१६०१४१ सतीं व्यादाय शृण्वन्तो लघ्वीं गुह्य-अर्थ-गह्वराम्
 ०३१६०१४२ विगाह्यागाध-गम्भीरां न विदुस् तच्च-चिकीर्षितम्
 ०३१६०१५१ ते योग-माययारब्ध- पारमेष्ठ्य-महोदयम्
 ०३१६०१५२ प्रोचुः प्राञ्जलयो विप्राः प्रहृष्टाः क्षुभित-त्वचः
 ०३१६०१६ ऋषय ऊचुः
 ०३१६०१६१ न वयं भगवन् विद्मस् तव देव चिकीर्षितम्
 ०३१६०१६२ कृतो मे ऽनुग्रहश् चेति यद् अध्यक्षः प्रभाषसे
 ०३१६०१७१ ब्रह्मण्यस्य परं दैवं ब्राह्मणाः किल ते प्रभो
 ०३१६०१७२ विप्राणां देव-देवानां भगवान् आत्म-दैवतम्
 ०३१६०१८१ त्वत्तः सनातनो धर्मो रक्ष्यते तनुभिस् तव
 ०३१६०१८२ धर्मस्य परमो गुह्यो निर्विकारो भवान् मतः
 ०३१६०१९१ तरन्ति ह्य् अञ्जसा मृत्युं निवृत्ता यद्-अनुग्रहात्
 ०३१६०१९२ योगिनः स भवान् किं स्विद् अनुगृह्येत यत् परैः
 ०३१६०२०१ यं वै विभूतिर् उपयात् अन्वेलम् अन्यैर्
 ०३१६०२०२ अर्थार्थिभिः स्व-शिरसा धृत-पाद-रेणुः
 ०३१६०२०३ धन्यार्पिताङ्घ्रि-तुलसी-नव-दाम-धाम्नो
 ०३१६०२०४ लोकं मधुव्रत-पतेर् इव काम-याना
 ०३१६०२११ यस् तां विविक्त-चरितैर् अनुवर्तमानां
 ०३१६०२१२ नात्याद्रियत् परम-भागवत-प्रसङ्गः
 ०३१६०२१३ स त्वं द्विजानुपथ-पुण्य-रजः-पुनीतः
 ०३१६०२१४ श्रीवत्स-लक्ष्म किम् अगा भग-भाजनस् त्वम्
 ०३१६०२२१ धर्मस्य ते भगवतस् त्रि-युग त्रिभिः स्वैः
 ०३१६०२२२ पद्भिश् चराचरम् इदं द्विज-देवतार्थम्
 ०३१६०२२३ नूनं भृतं तद्-अभिघाति रजस् तमश् च
 ०३१६०२२४ सत्त्वेन नो वरदया तनुवा निरस्य
 ०३१६०२३१ न त्वं द्विजोत्तम-कुलं यदि हात्म-गोपं
 ०३१६०२३२ गोप्ता वृषः स्वर्हणेन स-सूनुतेन
 ०३१६०२३३ तह्य- एव नङ्क्ष्यति शिवस् तव देव पन्था
 ०३१६०२३४ लोको ऽग्रहीष्यद् ऋषभस्य हि तत् प्रमाणम्
 ०३१६०२४१ तत् ते ऽनभीष्टम् इव सत्त्व-निधेर् विधित्सोः
 ०३१६०२४२ क्षेमं जनाय निज-शक्तिभिर् उद्धृतारेः

०३१६०२४३ नैतावता त्र्य-अधिपतेर् बत विश्व-भर्तुस्
 ०३१६०२४४ तेजः क्षतं त्व् अवनतस्य स ते विनोदः
 ०३१६०२५१ यं वानयोर् दमम् अधीश भवान् विधत्ते
 ०३१६०२५२ वृत्तिं नु वा तद् अनुमन्महि निर्व्यलीकम्
 ०३१६०२५३ अस्मासु वा य उचितो ध्रियतां स दण्डो
 ०३१६०२५४ ये ऽनागसौ वयम् अयुङ्क्षमहि कित्बिषेण
 ०३१६०२६ श्री-भगवान् उवाच
 ०३१६०२६१ एतौ सुरेतर-गतिं प्रतिपद्य सद्यः
 ०३१६०२६२ संरम्भ-सम्भृत-समाध्-अनुबद्ध-योगौ
 ०३१६०२६३ भूयः सकाशम् उपयास्यत आशु यो वः
 ०३१६०२६४ शापो मयैव निमित्तस् तद् अवेत विप्राः
 ०३१६०२७ ब्रह्मोवाच
 ०३१६०२७१ अथ ते मुनयो दृष्ट्वा नयनानन्द-भाजनम्
 ०३१६०२७२ वैकुण्ठं तद्-अधिष्ठानं विकुण्ठं च स्वयं-प्रभम्
 ०३१६०२८१ भगवन्तं परिक्रम्य प्रणिपत्यानुमान्य च
 ०३१६०२८२ प्रतिजग्मुः प्रमुदिताः शंसन्तो वैष्णवीं श्रियम्
 ०३१६०२९१ भगवान् अनुगाव् आह यातं मा भैष्टम् अस्तु शम्
 ०३१६०२९२ ब्रह्म-तेजः समर्थो ऽपि हन्तुं नेच्छे मतं तु मे
 ०३१६०३०१ एतत् पुरैव निर्दिष्टं रमया क्रुद्धया यदा
 ०३१६०३०२ पुरापवारिता द्वारि विशन्ती मय्य् उपारते
 ०३१६०३११ मयि संरम्भ-योगेन निस्तीर्य ब्रह्म-हेलनम्
 ०३१६०३१२ प्रत्येच्यतं निकाशं मे कालेनाल्पीयसा पुनः
 ०३१६०३२१ द्वाःस्थाव् आदिश्य भगवान् विमान-श्रेणि-भूषणम्
 ०३१६०३२२ सर्वातिशयया लक्ष्म्या जुष्टं स्वं धिष्ण्यम् आविशत्
 ०३१६०३३१ तौ तु गीर्वाण-ऋषभौ दुस्तराद् धरि-लोकतः
 ०३१६०३३२ हत-श्रियौ ब्रह्म-शापाद् अभूतां विगत-स्मयौ
 ०३१६०३४१ तदा विकुण्ठ-धिषणात् तयोर् निपतमानयोः
 ०३१६०३४२ हाहा-कारो महान् आसीद् विमानाग्र्येषु पुत्रकाः
 ०३१६०३५१ ताव् एव ह्य् अधुना प्राप्तौ पार्षद-प्रवरौ हरेः
 ०३१६०३५२ दितेर् जठर-निर्विष्टं काश्यपं तेज उल्बणम्
 ०३१६०३६१ तयोर् असुरयोर् अद्य तेजसा यमयोर् हि वः
 ०३१६०३६२ आक्षिप्तं तेज एतर्हि भगवांस् तद् विधित्सति
 ०३१६०३७१ विश्वस्य यः स्थिति-लयोद्भव-हेतुर् आद्यो
 ०३१६०३७२ योगेश्वरैर् अपि दुरत्यय-योगमायः
 ०३१६०३७३ क्षेमं विधास्यति स नो भगवांस् त्र्यधीशस्
 ०३१६०३७४ तत्रास्मदीय-विमृशेन कियान् इहार्थः
 ०३१७००२ मैत्रेय उवाच

०३१७००११ निशम्यात्म-भुवा गीतं कारणं शङ्कयोज्झिताः
 ०३१७००१२ ततः सर्वे न्यवर्तन्त त्रिदिवाय दिवौकसः
 ०३१७००२१ दितिसु तु भर्तुर् आदेशाद् अपत्य-परिशङ्किनी
 ०३१७००२२ पूर्णे वर्ष-शते साध्वी पुत्रौ प्रसुषुवे यमौ
 ०३१७००३१ उत्पाता बहवस् तत्र निपेतुर् जायमानयोः
 ०३१७००३२ दिवि भुव्य् अन्तरिक्षे च लोकस्योरु-भयावहाः
 ०३१७००४१ सहाचला भुवश् चेलुर दिशः सर्वाः प्रज्ज्वलुः
 ०३१७००४२ सोल्काश् चाशनयः पेतुः केतवश् चार्ति-हेतवः
 ०३१७००५१ ववौ वायुः सुदुःस्पर्शः फूत्-कारान् ईरयन् मुहुः
 ०३१७००५२ उन्मूलयन् नग-पतीन् वात्यानीको रजो-ध्वजः
 ०३१७००६१ उद्धसत्-तडिद्-अम्भोद- घटया नष्ट-भागणे
 ०३१७००६२ व्योम्नि प्रविष्ट-तमसा न स्म व्यादृश्यते पदम्
 ०३१७००७१ चुक्रोश विमना वार्धिर् उदूर्मिः क्षुभितोदरः
 ०३१७००७२ सोदपानाश् च सरितश् चुक्षुभुः शुष्क-पङ्कजाः
 ०३१७००८१ मुहुः परिधयो ऽभूवन् सराहोः शशि-सूर्ययोः
 ०३१७००८२ निर्घाता रथ-निर्हादा विवरेभ्यः प्रजङ्गिरे
 ०३१७००९१ अन्त-ग्रामेषु मुखतो वमन्त्यो वह्निम् उल्बणम्
 ०३१७००९२ सृगालोलूक-टङ्कुरैः प्रणेदुर अशिवं शिवाः
 ०३१७०१०१ सङ्गीतवद् रोदनवद् उन्नमय्य शिरोधराम्
 ०३१७०१०२ व्यमुञ्चन् विविधा वाचो ग्राम-सिंहास् ततस् ततः
 ०३१७०१११ खराश् च कर्कशैः क्षत्तः खुरैर् घ्नन्तो धरा-तलम्
 ०३१७०११२ खाकार-रभसा मत्ताः पर्यधावन् वरूथशः
 ०३१७०१२१ रुदन्तो रासभ-त्रस्ता नीडाद् उदपतन् खगाः
 ०३१७०१२२ घोषे ऽरण्ये च पशवः शकृन्-मूत्रम् अकुर्वन्त
 ०३१७०१३१ गावो ऽत्रसन्न असृग्-दोहास् तोयदाः पूय-वर्षिणः
 ०३१७०१३२ व्यरुदन् देव-लिङ्गानि द्रुमाः पेतुर् विनानिलम्
 ०३१७०१४१ ग्रहान् पुण्यतमान् अन्ये भगणांश् चापि दीपिताः
 ०३१७०१४२ अतिचेरुर् वक्र-गत्या युयुधुश् च परस्परम्
 ०३१७०१५१ दृष्ट्वान्यांश् च महोत्पातान् अतत्-तत्त्व-विदः प्रजाः
 ०३१७०१५२ ब्रह्म-पुत्रान् ऋते भीता मेनिरे विश्व-सम्प्लवम्
 ०३१७०१६१ ताव् आदि-दैत्यौ सहसा व्यज्यमानात्म-पौरुषौ
 ०३१७०१६२ ववृधाते ऽश्म-सारेण कायेनाद्रि-पती इव
 ०३१७०१७१ दिवि-स्पृशौ हेम-किरीट-कोटिभिर् । निरुद्ध-काष्ठौ स्फुरद्-अङ्गदा-भुजौ
 ०३१७०१७२ गां कम्पयन्तौ चरणैः पदे पदे । कट्या सुकाञ्च्याकम् अतीत्य तस्थतुः
 ०३१७०१८१ प्रजापतिर् नाम तयोर् अकार्षीद् । यः प्राक् स्व-देहाद् यमयोर् अजायत
 ०३१७०१८२ तं वै हिरण्यकशिपुं विदुः प्रजा । यं तं हिरण्यक्षम् असूत साग्रतः
 ०३१७०१९१ चक्रे हिरण्यकशिपुर् दोभ्यां ब्रह्म-वरेण च

०३१७०१९२ वशे स-पालान् लोकांस् त्रीन् अकुतो-मृत्युर उद्धतः
 ०३१७०२०१ हिरण्याक्षो ऽनुजस् तस्य प्रियः प्रीति-कृद् अन्वहम्
 ०३१७०२०२ गदा-पाणिर् दिवं यातो युयुत्सुर मृगयन् रणम्
 ०३१७०२११ तं वीक्ष्य दुःसह-जवं रणत्-काञ्चन-नूपुरम्
 ०३१७०२१२ वैजयन्त्या स्रजा जुष्टम् अंस-न्यस्त-महा-गदम्
 ०३१७०२२१ मनो-वीर्य-वरोत्सिक्तम् असृण्यम् अकुतो-भयम्
 ०३१७०२२२ भीता निलित्यिरे देवास् ताक्षर्य-त्रस्ता इवाहयः
 ०३१७०२३१ स वै तिरोहितान् दृष्ट्वा महसा स्वेन दैत्य-राट्
 ०३१७०२३२ सेन्द्रान् देव-गणान् क्षीबान् अपश्यन् व्यनदद् भृशम्
 ०३१७०२४१ ततो निवृत्तः क्रीडिष्यन् गम्भीरं भीम-निस्वनम्
 ०३१७०२४२ विजगाहे महा-सत्त्वो वार्धि मत्त इव द्विपः
 ०३१७०२५१ तस्मिन् प्रविष्टे वरुणस्य सैनिका । यादो-गणाः सन्न-धियः ससाध्वसाः
 ०३१७०२५२ अहन्यमाना अपि तस्य वर्चसा । प्रधर्षिता दूरतरं प्रदुद्रुवुः
 ०३१७०२६१ स वर्ष-पूगान् उदधौ महा-बलश् । चरन् महोर्मीञ् छ्वसनेरितान् मुहुः
 ०३१७०२६२ मौर्व्याभिजन्ने गदया विभावरीम् । आसेदिवांस् तात पुरीं प्रचेतसः
 ०३१७०२७१ तत्रोपलभ्यासुर-लोक-पालकं । यादो-गणानाम् ऋषभं प्रचेतसम्
 ०३१७०२७२ स्मयन् प्रलब्धुं प्राणिपत्य नीचवज् । जगाद मे देह्य अधिराज संयुगम्
 ०३१७०२८१ त्वं लोक-पालो ऽधिपतिर् बृहच्च-छ्वा । वीर्यापहो दुर्मद-वीर-मानिनाम्
 ०३१७०२८२ विजित्य लोके ऽखिल-दैत्य-दानवान् । यद् राजसूयेन पुरायजत् प्रभो
 ०३१७०२९१ स एवम् उत्सिक्त-मदेन विद्विषा । दृढं प्रलब्धो भगवान् अपां पतिः
 ०३१७०२९२ रोषं समुत्थं शमयन् स्वया धिया । व्यवोचद् अङ्गोपशमं गता वयम्
 ०३१७०३०१ पश्यामि नान्यं पुरुषात् पुरातनाद् । यः संयुगे त्वां रण-मार्ग-कोविदम्
 ०३१७०३०२ आराधयिष्यत्य् असुरर्षभेहि तं । मनस्विनो यं गृणते भवादृशाः
 ०३१७०३११ तं वीरम् आराद् अभिपद्य विस्मयः । शयिष्यसे वीर-शये श्वभिर् वृतः
 ०३१७०३१२ यस् त्वद्-विधानाम् असतां प्रशान्तये । रूपाणि धत्ते सद्-अनुग्रहेच्छया
 ०३१८००१ मैत्रेय उवाच
 ०३१८००११ तद् एवम् आकर्ण्य जलेश-भाषितं । महा-मनास् तद् विगणय्य दुर्मदः
 ०३१८००१२ हरेर् विदित्वा गतिम् अङ्ग नारदाद् । रसातलं निर्विंविशे त्वरान्वितः
 ०३१८००२१ ददर्श तत्राभिजितं धरा-धरं । प्रोन्नीयमानावनिम् अग्र-दंष्ट्रया
 ०३१८००२२ मुष्णन्तम् अक्षणा स्व-रुचो ऽरुण-श्रिया । जहास चाहो वन-गोचरो मृगः
 ०३१८००३१ आहैनम् एह्य अज्ञ महीं विमुञ्च नो । रसौकसां विश्व-सृजेयम् अर्पिता
 ०३१८००३२ न स्वस्ति यास्यस्य अनया ममेक्षतः । सुराधमासादित-सूकराकृते
 ०३१८००४१ त्वं नः सपत्नैर् अभवाय किं भूतो । यो मायया हन्त्य् असुरान् परोक्ष-जित्
 ०३१८००४२ त्वां योगमाया-बलम् अल्प-पौरुषं । संस्थाप्य मूढ प्रमृजे सुहृच्च-छुचः
 ०३१८००५१ त्वयि संस्थिते गदया शीर्ण-शीर्षण्य् । अस्मद्-भुज-च्युतया ये च तुभ्यम्
 ०३१८००५२ बलिं हरन्त्य् ऋषयो ये च देवाः । स्वयं सर्वे न भविष्यन्त्य् अमूलाः
 ०३१८००६१ स तुद्यमानो ऽरि-दुरुक्त-तोमरैर् । दंष्ट्राग्र-गां गाम् उपलक्ष्य भीताम्

०३१८००६२ तोदं मृषन् निरगाद् अम्बु-मध्याद् । ग्राहाहतः स-करेणुर यथेभः
 ०३१८००७१ तं निःसरन्तं सलिलाद् अनुद्रुतो । हिरण्य-केशो द्विरदं यथा झषः
 ०३१८००७२ कराल-दंष्ट्रो ऽशनि-निस्वनो ऽब्रवीद् । गत-हियां किं त्व् असतां विगर्हितम्
 ०३१८००८१ स गाम् उदस्तात् सलिलस्य गोचरे । विन्यस्य तस्याम् अदधात् स्व-सत्त्वम्
 ०३१८००८२ अभिष्टुतो विश्व-सृजा प्रसूनैर् । आपूर्यमाणो विबुधैः पश्यतो ऽरेः
 ०३१८००९१ परानुषक्तं तपनीयोपकल्पं । महा-गदं काञ्चन-चित्र-दंशम्
 ०३१८००९२ मर्माण्य् अभीक्षणं प्रतुदन्तं दुरुक्तैः । प्रचण्ड-मन्युः प्रहसंस् तं बभाषे
 ०३१८०१० श्री-भगवान् उवाच
 ०३१८०१०१ सत्यं वयं भो वन-गोचरा मृगा । युष्मद्-विधान् मृगये ग्राम-सिंहान्
 ०३१८०१०२ न मृत्यु-पाशैः प्रतिमुक्तस्य वीरा । विकत्थनं तव गृह्णन्त्य् अभद्र
 ०३१८०१११ एते वयं न्यास-हरा रसौकसां । गत-हियो गदया द्रावितास् ते
 ०३१८०११२ तिष्ठामहे ऽथापि कथञ्चिद् आजौ । स्थेयं क्व यामो बलिनोत्पाद्य वैरम्
 ०३१८०१२१ त्वं पद्-रथानां किल यूथपाधिपो । घटस्व नो ऽस्वस्तय आश्व् अनूहः
 ०३१८०१२२ संस्थाप्य चास्मान् प्रमृजाश्रु स्वकानां । यः स्वां प्रतिज्ञां नातिपिपत्त्- असभ्यः
 ०३१८०१३ मैत्रेय उवाच
 ०३१८०१३१ सो ऽधिक्षितो भगवता प्रलब्धश् च रुषा भृशम्
 ०३१८०१३२ आजहारोल्बणं क्रोधं क्रीड्यमानो ऽहि-राड् इव
 ०३१८०१४१ सृजन्न अमर्षितः श्वासान् मन्यु-प्रचलितेन्द्रियः
 ०३१८०१४२ आसाद्य तरसा दैत्यो गदया न्यहनद् धरिम्
 ०३१८०१५१ भगवांस् तु गदा-वेगं विसृष्टं रिपुणोरसि
 ०३१८०१५२ अवञ्चयत् तिरश्चीनो योगारूढ इवान्तकम्
 ०३१८०१६१ पुनर् गदां स्वाम् आदाय भ्रामयन्तम् अभीक्षणशः
 ०३१८०१६२ अभ्यधावद् धरिः क्रुद्धः संरम्भाद् दष्ट-दच्छदम्
 ०३१८०१७१ ततश् च गदयारतिं दक्षिणस्यां भ्रुवि प्रभुः
 ०३१८०१७२ आजग्ने स तु तां सौम्य गदया कोविदो ऽहनत्
 ०३१८०१८१ एवं गदाभ्यां गुर्वीभ्यां हर्यक्षो हरिर् एव च
 ०३१८०१८२ जिगीषया सुसंरब्धाव् अन्योन्यम् अभिजघ्नतुः
 ०३१८०१९१ तयोः स्पृधोस् तिग्म-गदाहताङ्गयोः । क्षतास्त्रव-घ्राण-विवृद्ध-मन्व्योः
 ०३१८०१९२ विचित्र-मार्गाश् चरतोर् जिगीषया । व्यभाद् इलायाम् इव शुष्मिणोर् मृधः
 ०३१८०२०१ दैत्यस्य यज्ञावयवस्य माया- । गृहीत-वाराह-तनोर् महात्मनः
 ०३१८०२०२ कौरव्य मह्यां द्विषतोर् विमर्दनं । दिदृक्षुर् आगाद् ऋषिभिर् वृतः स्वराट्
 ०३१८०२११ आसन्न-शौण्डीरम् अपेत-साध्वसं । कृत-प्रतीकारम् अहार्य-विक्रमम्
 ०३१८०२२१ विलक्ष्य दैत्यं भगवान् सहस्र-णीर् । जगाद् नारायणम् आदि-सूकरम्
 ०३१८०२२२ ब्रह्मोवाच
 ०३१८०२२१ एष ते देव देवानाम् अङ्घ्रि-मूलम् उपेयुषाम्
 ०३१८०२२२ विप्राणां सौरभेयीणां भूतानाम् अप्य् अनागसाम्
 ०३१८०२३१ आगस्-कृद् भय-कृद् दुष्कृद् अस्मद्-राद्ध-वरो ऽसुरः

०३१८०२३२ अन्वेषन् अप्रतिरथो लोकान् अटति कण्टकः
 ०३१८०२४१ मैत्रेयं मायाविनं दृप्तं निरङ्कुशम् असत्तमम्
 ०३१८०२४२ आक्रीड बालवद् देव यथाशीविषम् उत्थितम्
 ०३१८०२५१ न यावद् एष वर्धेत स्वां वेलं प्राप्य दारुणः
 ०३१८०२५२ स्वां देव मायाम् आस्थाय तावज् जह्य अघम् अच्युत
 ०३१८०२६१ एषा घोरतमा सन्ध्या लोक-च्छम्बट-करी प्रभो
 ०३१८०२६२ उपसर्पति सर्वात्मन् सुराणां जयम् आवह
 ०३१८०२७१ अधुनैषो ऽभिजिन् नाम योगो मौहूर्तिको ह्य अगात्
 ०३१८०२७२ शिवाय नस् त्वं सुहृदाम् आशु निस्तर दुस्तरम्
 ०३१८०२८१ दिष्ट्या त्वां विहितं मृत्युम् अयम् आसादितः स्वयम्
 ०३१८०२८२ विक्रम्यैनं मृधे हत्वा लोकान् आधेहि शर्मणि
 ०३१९००१ मैत्रेय उवाच
 ०३१९००११ अवधार्य विरिञ्चस्य निर्व्यलीकामृतं वचः
 ०३१९००१२ प्रहस्य प्रेम-गर्भेण तद् अपाङ्गेन सो ऽग्रहीत्
 ०३१९००२१ ततः सपत्नं मुखतश् चरन्तम् अकुतो-भयम्
 ०३१९००२२ जघानोत्पत्य गदया हनाव् असुरम् अक्षजः
 ०३१९००३१ सा हता तेन गदया विहता भगवत्-करात्
 ०३१९००३२ विघूर्णितापतद् रेजे तद् अद्भुतम् इवाभवत्
 ०३१९००४१ स तदा लब्ध-तीर्थो ऽपि न बबाधे निरायुधम्
 ०३१९००४२ मानयन् स मृधे धर्मं विष्वक्सेनं प्रकोपयन्
 ०३१९००५१ गदायाम् अपविद्धायां हाहा-कारे विनिगति
 ०३१९००५२ मानयाम् आस तद्-धर्मं सुनाभं चास्मरद् विभुः
 ०३१९००६१ तं व्यग्र-चक्रं दिति-पुत्राधमेन । स्व-पार्षद-मुख्येन विषज्जमानम्
 ०३१९००६२ चित्रा वाचो ऽतद्-विदां खे-चराणां । तत्र स्मासन् स्वस्ति ते ऽमुं जहीति
 ०३१९००७१ स तं निशाम्यात्त-रथाङ्गम् अग्रतो । व्यवस्थितं पद्म-पलाश-लोचनम्
 ०३१९००७२ विलोक्य चामर्ष-परिप्लुतेन्द्रियो । रुषा स्व-दन्त-च्छदम् आदशच् छ्वसन्
 ०३१९००८१ कराल-दंष्ट्रश् चक्षुभ्यां सञ्चक्षाणो दहन् इव
 ०३१९००८२ अभिप्लुत्य स्व-गदया हतो ऽसीत्य् आहनद् धरिम्
 ०३१९००९१ पदा सव्येन तां साधो भगवान् यज्ञ-सूकरः
 ०३१९००९२ लीलया मिषतः शत्रोः प्राहरद् वात-रंहसम्
 ०३१९०१०१ आह चायुधम् आधत्स्व घटस्व त्वं जिगीषसि
 ०३१९०१०२ इत्य् उक्तः स तदा भूयस् ताडयन् व्यनदद् भृशम्
 ०३१९०१११ तां स आपततीं वीक्ष्य भगवान् समवस्थितः
 ०३१९०११२ जग्राह लीलया प्राप्तां गरुत्मान् इव पन्नगीम्
 ०३१९०१२१ स्व-पौरुषे प्रतिहते हत-मानो महासुरः
 ०३१९०१२२ नैच्छद् गदां दीयमानां हरिणा विगत-प्रभः
 ०३१९०१३१ जग्राह त्रि-शिखं शूलं ज्वलज्-ज्वलन-लोलुपम्

०३१९०१३२ यज्ञाय धृत-रूपाय विप्रायाभिचरन् यथा
 ०३१९०१४१ तद् ओजसा दैत्य-महा-भटार्पितं । चकासद् अन्तः-ख उदीर्ण-दीधिति
 ०३१९०१४२ चक्रेण चिच्छेद निशात-नेमिना । हरिर् यथा ताक्षर्य-पतत्रम् उज्झितम्
 ०३१९०१५१ वृक्णे स्व-शूले बहुधारिणा हरेः । प्रत्येत्य विस्तीर्णम् उरो विभूतिमत्
 ०३१९०१५२ प्रवृद्ध-रोषः स कठोर-मुष्टिना । नदन् प्रहृत्यान्तरधीयतासुरः
 ०३१९०१६१ तेनेत्यम् आहतः क्षत्त्र भगवान् आदि-सूकरः
 ०३१९०१६२ नाकम्पत मनाक् क्वापि स्रजा हत इव द्विपः
 ०३१९०१७१ अथोरुधासुजन् मायां योग-मायेश्वरे हरौ
 ०३१९०१७२ यां विलोक्य प्रजास् त्रस्ता मेनिरे ऽस्योपसंयमम्
 ०३१९०१८१ प्रववुर् वायवश् चण्डास् तमः पांसवम् ऐरयन्
 ०३१९०१८२ दिग्भ्यो निपेतुर् ग्रावाणः क्षेपणैः प्रहिता इव
 ०३१९०१९१ द्यौर नष्ट-भगणाभ्रौघैः स-विद्युत्-स्तनयित्नुभिः
 ०३१९०१९२ वर्षाद्भिः पूय-केशासृग्- विण-मूत्रास्थीनि चासकृत्
 ०३१९०२०१ गिरयः प्रत्यदृश्यन्त नानायुध-मुचो ऽनघ
 ०३१९०२०२ दिग्-वाससो यातुधान्यः शूलिन्यो मुक्त-मूर्धजाः
 ०३१९०२११ बहुभिर् यक्ष-रक्षोभिः पत्त्य-अश्व-रथ-कुञ्जरैः
 ०३१९०२१२ आततायिभिर् उत्सृष्टा हिंसा वाचो ऽतिवैशसाः
 ०३१९०२२१ प्रादुष्कृतानां मायानाम् आसुरीणां विनाशयत्
 ०३१९०२२२ सुदर्शनास्त्रं भगवान् प्रायुक्त् दयितं त्रि-पात्
 ०३१९०२३१ तदा दितेः समभवत् सहसा हृदि वेपथुः
 ०३१९०२३२ स्मरन्त्या भर्तुर् आदेशं स्तनाच् चासृक् प्रसुस्रुवे
 ०३१९०२४१ विनष्टासु स्व-मायासु भूयश् चाब्रज्य केशवम्
 ०३१९०२४२ रुषोपगृहमानो ऽमुं ददृशे ऽवस्थितं बहिः
 ०३१९०२५१ तं मुष्टिभिर् विनिघ्नन्तं वज्र-सारैर् अधोक्षजः
 ०३१९०२५२ करेण कर्ण-मूले ऽहन् यथा त्वाष्ट्रं मरुत्-पतिः
 ०३१९०२६१ स आहतो विश्व-जिता ह्य् अवज्ञया । परिभ्रमद्-गात्र उदस्त-लोचनः
 ०३१९०२६२ विशीर्ण-बाह्व-अङ्घ्रि-शिरोरुहो ऽपतद् । यथा नगेन्द्रो लुलितो नभस्वता
 ०३१९०२७१ क्षितौ शयानं तम् अकुण्ठ-वर्चसं । कराल-दंष्ट्रं परिदष्ट-दच्छदम्
 ०३१९०२७२ अजादयो वीक्ष्य शशंसुर् आगता । अहो इमं को नु लभेत संस्थितिम्
 ०३१९०२८१ यं योगिनो योग-समाधिना रहो । ध्यायन्ति लिङ्गाद् असतो मुमुक्षया
 ०३१९०२८२ तस्यैष दैत्य-ऋषभः पदाहतो । मुखं प्रपश्यंस् तनुम् उत्ससर्ज ह
 ०३१९०२९१ एतौ तौ पार्षदाव् अस्य शापाद् याताव् असद्-गतिम्
 ०३१९०२९२ पुनः कतिपयैः स्थानं प्रपत्स्येते ह जन्मभिः
 ०३१९०३० देवा ऊचुः
 ०३१९०३०१ नमो नमस् ते ऽखिल-यज्ञ-तन्तवे । स्थितौ गृहीतामल-सत्त्व-मृतये
 ०३१९०३०२ दिष्ट्या हतो ऽयं जगताम् अरुन्तुदस् । त्वत्-पाद-भक्त्या वयम् ईश निर्वृताः
 ०३१९०३१ मैत्रेय उवाच

०३१९०३११ एवं हिरण्याक्षम् असह्य-विक्रमं । स सादयित्वा हरिर् आदि-सूकरः
 ०३१९०३१२ जगाम लोकं स्वम् अखण्डितोत्सवं । समीडितः पुष्कर-विष्टरादिभिः
 ०३१९०३१३ मया यथानूक्तम् अवादि ते हरेः । कृतावतारस्य सुमित्र चेष्टितम्
 ०३१९०३२२ यथा हिरण्याक्ष उदार-विक्रमो । महा-मृधे क्रीडनवन् निराकृतः
 ०३१९०३३ सूत उवाच
 ०३१९०३३१ इति कौषारवाख्याताम् आश्रुत्य भगवत्-कथाम्
 ०३१९०३३२ क्षत्तानन्दं परं लेभे महा-भागवतो द्विज
 ०३१९०३४१ अन्येषां पुण्य-श्लोकानाम् उदाम-यशसां सताम्
 ०३१९०३४२ उपश्रुत्य भवेन् मोदः श्रीवत्साङ्कस्य किं पुनः
 ०३१९०३५१ यो गजेन्द्रं झष-ग्रस्तं ध्यायन्तं चरणाम्बुजम्
 ०३१९०३५२ क्रोशन्तीनां करेणूनां कृच्छृतो ऽमोचयद् द्रुतम्
 ०३१९०३६१ तं सुखाराध्यम् ऋजुभिर् अनन्य-शरणैर् नृभिः
 ०३१९०३६२ कृतज्ञः को न सेवेत दुराराध्यम् असाधुभिः
 ०३१९०३७१ यो वै हिरण्याक्ष-वधं महाद्भुतं । विक्रीडितं कारण-सूकरात्मनः
 ०३१९०३७२ शृणोति गायत्य् अनुमोदते ऽञ्जसा । विमुच्यते ब्रह्म-वधाद् अपि द्विजाः
 ०३१९०३८१ एतन् महा-पुण्यम् अलं पवित्रं । धन्यं यशस्यं पदम् आयु-आशिषाम्
 ०३१९०३८२ प्राणेन्द्रियाणां युधि शौर्य-वर्धनं । नारायणो ऽन्ते गतिर् अङ्ग शृण्वताम्
 ०३२०००१ शौनक उवाच
 ०३२०००११ महीं प्रतिष्ठाम् अध्यस्य सौते स्वायम्भुवो मनुः
 ०३२०००१२ कान्य् अन्वतिष्ठद् द्वाराणि मार्गायावर-जन्मनाम्
 ०३२०००२१ क्षत्ता महा-भागवतः कृष्णस्यैकान्तिकः सुहृत्
 ०३२०००२२ यस् तत्याजाग्रजं कृष्णे सापत्यम् अघवान् इति
 ०३२०००३१ द्वैपायनाद् अनवरो महित्वे तस्य देहजः
 ०३२०००३२ सर्वात्मना श्रितः कृष्णं तत्-परांश् चाप्य् अनुव्रतः
 ०३२०००४१ किम् अन्वपृच्छन् मैत्रेयं विरजास् तीर्थ-सेवया
 ०३२०००४२ उपगम्य कुशावर्त आसीनं तत्त्व-वित्तमम्
 ०३२०००५१ तयोः संवदतोः सूत प्रवृत्ता ह्य् अमलाः कथाः
 ०३२०००५२ आपो गाङ्गा इवाघ-घ्नीर् हरेः पादाम्बुजाश्रयाः
 ०३२०००६१ ता नः कीर्तय भद्रं ते कीर्तन्योदार-कर्मणः
 ०३२०००६२ रसज्ञः को नु तृप्येत हरि-लीलामृतं पिबन्
 ०३२०००७१ एवम् उग्रश्रवाः पृष्ट ऋषिभिर् नैमिषायनैः
 ०३२०००७२ भगवत्य् अर्पिताध्यात्मस् तान् आह श्रूयताम् इति
 ०३२०००८ सूत उवाच
 ०३२०००८१ हरेर् धृत-क्रोड-तनोः स्व-मायया । निशम्य गोर् उद्धरणं रसातलात्
 ०३२०००८२ लीलां हिरण्याक्षम् अवज्ञया हतं । सञ्जात-हर्षो मुनिम् आह भारतः
 ०३२०००९ विदुर उवाच
 ०३२०००९१ प्रजापति-पतिः सृष्ट्वा प्रजा-सर्गे प्रजापतीन्

०३२०००९२ किम् आरभत मे ब्रह्मन् प्रब्रूह्य अव्यक्त-मार्ग-वित्
 ०३२००१०१ ये मरीच्छ-आदयो विप्रा यस् तु स्वायम्भुवो मनुः
 ०३२००१०२ ते वै ब्रह्मण आदेशात् कथम् एतद् अभावयन्
 ०३२००१११ स-द्वितीयाः किम् असृजन् स्वतन्त्रा उत कर्मसु
 ०३२००११२ आहो स्वित् संहताः सर्व इदं स्म समकल्पयन्
 ०३२००१२ मैत्रेय उवाच
 ०३२००१२१ दैवेन दुर्वितर्क्येण परेणानिमिषेण च
 ०३२००१२२ जात-क्षोभाद् भगवतो महान् आसीद् गुण-त्रयात्
 ०३२००१३१ रजः-प्रधानान् महतस् त्रि-लिङ्गो दैव-चोदितात्
 ०३२००१३२ जातः ससर्ज भूतादिर् वियद्-आदीनि पञ्चशः
 ०३२००१४१ तानि चैकैकशः स्रष्टुम् असमर्थानि भौतिकम्
 ०३२००१४२ संहत्य दैव-योगेन हैमम् अण्डम् अवासृजन्
 ०३२००१५१ सो ऽशयिष्टाब्धि-सलिले आण्डकोशो निरात्मकः
 ०३२००१५२ साग्रं वै वर्ष-साहस्रम् अन्ववात्सीत् तम् ईश्वरः
 ०३२००१६१ तस्य नाभेर् अभूत् पद्मं सहस्रार्कोरु-दीधिति
 ०३२००१६२ सर्व-जीवनिकायौको यत्र स्वयम् अभूत् स्वराट्
 ०३२००१७१ सो ऽनुविष्टो भगवता यः शेते सलिलाशये
 ०३२००१७२ लोक-संस्थां यथा पूर्वं निर्ममे संस्थया स्वया
 ०३२००१८१ ससर्ज च्छाययाविद्यां पञ्च-पर्वाणम् अग्रतः
 ०३२००१८२ तामिस्रम् अन्ध-तामिस्रं तमो मोहो महा-तमः
 ०३२००१९१ विससर्जात्मनः कायं नाभिनन्दंस् तमोमयम्
 ०३२००१९२ जगृह्य यक्ष-रक्षांसि रात्रिं क्षुत्-तृट्-समुद्भवाम्
 ०३२००२०१ क्षुत्-तृड्भ्याम् उपसृष्टास् ते तं जग्धुम् अभिदुद्बुः
 ०३२००२०२ मा रक्षतैनं जक्षध्वम् इत्य ऊचुः क्षुत्-तृड्-अर्दिताः
 ०३२००२११ देवस् तान् आह संविष्टो मा मां जक्षत रक्षत
 ०३२००२१२ अहो मे यक्ष-रक्षांसि प्रजा यूयं बभूविथ
 ०३२००२२१ देवताः प्रभया या या दीव्यन् प्रमुखतो ऽसृजत्
 ०३२००२२२ ते अहार्षुर् देवयन्तो विसृष्टां तां प्रभाम् अहः
 ०३२००२३१ देवो ऽदेवाञ् जघनतः सृजति स्मातिलोलुपान्
 ०३२००२३२ त एनं लोलुपतया मैथुनायाभिपेदिरे
 ०३२००२४१ ततो हसन् स भगवान् असुरैर् निरपत्रपैः
 ०३२००२४२ अन्वीयमानस् तरसा क्रुद्धो भीतः परापतत्
 ०३२००२५१ स उपब्रज्य वरदं प्रपन्नार्ति-हरं हरिम्
 ०३२००२५२ अनुग्रहाय भक्तानाम् अनुरूपात्म-दर्शनम्
 ०३२००२६१ पाहि मां परमात्मंस् ते प्रेषणेनासृजं प्रजाः
 ०३२००२६२ ता इमा यभितुं पापा उपाक्रामन्ति मां प्रभो
 ०३२००२७१ त्वम् एकः किल लोकानां क्लिष्टानां क्लेश-नाशनः

०३२००२७२ त्वम् एकः क्लेशदस् तेषाम् अनासन्न-पदां तव
 ०३२००२८१ सो ऽवधार्यास्य कार्पण्यं विविक्ताध्यात्म-दर्शनः
 ०३२००२८२ विमुञ्चात्म-तनुं घोराम् इत्य् उक्तो विमुमोच ह
 ०३२००२९१ तां क्वणच्-चरणाम्भोजां मद-विह्वल-लोचनाम्
 ०३२००२९२ काञ्ची-कलाप-विलसद्- दुकूल-च्छन्न-रोधसम्
 ०३२००३०१ अन्योन्य-श्लेषयोत्तुङ्ग- निरन्तर-पयोधराम्
 ०३२००३०२ सुनासां सुद्विजां स्निग्ध- हास-लीलावलोकनाम्
 ०३२००३११ गूहन्तीं व्रीडयात्मानं नीलालक-वरूथिनीम्
 ०३२००३१२ उपलभ्यासुरा धर्म सर्वे सम्मुमुहुः स्त्रियम्
 ०३२००३२१ अहो रूपम् अहो धैर्यम् अहो अस्या नवं वयः
 ०३२००३२२ मध्ये कामयमानानाम् अकामेव विसर्पति
 ०३२००३३१ वितर्कयन्तो बहुधा तां सन्ध्यां प्रमदाकृतिम्
 ०३२००३३२ अभिसम्भाव्य विश्रम्भात् पर्यपृच्छन् कुमेधसः
 ०३२००३४१ कासि कस्यासि रम्भोरु को वार्थस् ते ऽत्र भामिनि
 ०३२००३४२ रूप-द्रविण-पण्येन दुर्भंगान् नो विबाधसे
 ०३२००३५१ या वा काचित् त्वम् अबले दिष्ट्या सन्दर्शनं तव
 ०३२००३५२ उत्सुनोषीक्षमाणानां कन्दुक-क्रीडया मनः
 ०३२००३६१ नैकत्र ते जयति शालिनि पाद-पद्मं
 ०३२००३६२ घ्नन्त्या मुहुः कर-तलेन पतत्-पतङ्गम्
 ०३२००३६३ मध्यं विषीदति बृहत्-स्तन-भार-भीतं
 ०३२००३६४ शान्तेव दृष्टिर् अमला सुशिखा-समूहः
 ०३२००३७१ इति सायन्तनीं सन्ध्याम् असुराः प्रमदायतीम्
 ०३२००३७२ प्रलोभयन्तीं जगृहूर् मत्वा मूढ-धियः स्त्रियम्
 ०३२००३८१ प्रहस्य भाव-गम्भीरं जिघ्रन्त्यात्मानम् आत्मना
 ०३२००३८२ कान्त्या ससर्ज भगवान् गन्धर्वाप्सरसां गणान्
 ०३२००३९१ विससर्ज तनुं तां वै ज्योत्स्नां कान्तिमतीं प्रियाम्
 ०३२००३९२ त एव चाददुः प्रीत्या विश्वावसु-पुरोगमाः
 ०३२००४०१ सृष्ट्वा भूत-पिशाचांश् च भगवान् आत्म-तन्द्रिणा
 ०३२००४०२ दिग्-वाससो मुक्त-केशान् वीक्ष्य चामीलयद् दृशौ
 ०३२००४११ जगृहृस् तद्-विसृष्टां तां जृम्भणाख्यां तनुं प्रभोः
 ०३२००४१२ निद्राम् इन्द्रिय-विक्लेदो यया भूतेषु दृश्यते
 ०३२००४१३ येनोच्छिष्टान् धर्षयन्ति तम् उन्मादं प्रचक्षते
 ०३२००४२१ ऊर्जस्वन्तं मन्यमान आत्मानं भगवान् अजः
 ०३२००४२२ साध्यान् गणान् पितृ-गणान् परोक्षेणासृजत् प्रभुः
 ०३२००४३१ त आत्म-सर्गं तं कायं पितरः प्रतिपेदिरे
 ०३२००४३२ साध्येभ्यश् च पितृभ्यश् च कवयो यद् वितन्वते
 ०३२००४४१ सिद्धान् विद्याधरांश् चैव तिरोधानेन सो ऽसृजत्

०३२००४४२ तेभ्यो ऽददात् तम् आत्मानम् अन्तर्धानाख्यम् अद्भुतम्
 ०३२००४५१ स किन्नरान् किम्पुरुषान् प्रत्यात्म्येनासृजत् प्रभुः
 ०३२००४५२ मानयन्न आत्मनात्मानम् आत्माभासं विलोकयन्
 ०३२००४६१ ते तु तज् जगूह रूपं त्यक्तं यत् परमेष्ठिना
 ०३२००४६२ मिथुनी-भूय गायन्तस् तम् एवोषसि कर्माभिः
 ०३२००४७१ देहेन वै भोगवता शयानो बहु-चिन्तया
 ०३२००४७२ सर्गे ऽनुपचिते क्रोधाद् उत्ससर्ज ह तद् वपुः
 ०३२००४८१ ये ऽहीयन्तामुतः केशा अहयस् ते ऽङ्ग जज्ञिरे
 ०३२००४८२ सर्पाः प्रसर्पतः क्रूरा नागा भोगोरु-कन्धराः
 ०३२००४९१ स आत्मानं मन्यमानः कृत-कृत्यम् इवात्मभूः
 ०३२००४९२ तदा मनून् ससर्जान्ते मनसा लोक-भावनान्
 ०३२००५०१ तेभ्यः सो ऽसृजत् स्वीयं पुरं पुरुषम् आत्मवान्
 ०३२००५०२ तान् दृष्ट्वा ये पुरा सृष्टाः प्रशशंसुः प्रजापतिम्
 ०३२००५११ अहो एतज् जगत्-स्रष्टः सुकृतं बत ते कृतम्
 ०३२००५१२ प्रतिष्ठिताः क्रिया यस्मिन् साकम् अन्नम् अदाम हे
 ०३२००५२१ तपसा विद्यया युक्तो योगेन सुसमाधिना
 ०३२००५२२ ऋषीन् ऋषिर् हृषीकेशः ससर्जाभिमताः प्रजाः
 ०३२००५३१ तेभ्यश् चैकैकशः स्वस्य देहस्यांशम् अदाद् अजः
 ०३२००५३२ यत् तत् समाधि-योगर्द्धि- तपो-विद्या-विरक्तिमत्
 ०३२१००१ विदुर उवाच
 ०३२१००११ स्वायम्भुवस्य च मनोर् अंशः परम-सम्मतः
 ०३२१००१२ कथ्यतां भगवन् यत्र मैथुनेनैधिरे प्रजाः
 ०३२१००२१ प्रियव्रतोत्तानपादौ सुतौ स्वायम्भुवस्य वै
 ०३२१००२२ यथा-धर्मं जुगुपतुः सप्त-द्वीपवतीं महीम्
 ०३२१००३१ तस्य वै दुहिता ब्रह्मन् देवहृतीति विश्रुता
 ०३२१००३२ पत्नी प्रजापतेर् उक्ता कर्दमस्य त्वयानघ
 ०३२१००४१ तस्यां स वै महा-योगी युक्तायां योग-लक्षणैः
 ०३२१००४२ ससर्ज कतिधा वीर्यं तन् मे शुश्रूषवे वद
 ०३२१००५१ रुचिर् यो भगवान् ब्रह्मन् दक्षो वा ब्रह्मणः सुतः
 ०३२१००५२ यथा ससर्ज भूतानि लब्ध्वा भार्यां च मानवीम्
 ०३२१००६ मैत्रेय उवाच
 ०३२१००६१ प्रजाः सृजेति भगवान् कर्दमो ब्रह्मणोदितः
 ०३२१००६२ सरस्वत्यां तपस् तेपे सहस्राणां समा दश
 ०३२१००७१ ततः समाधि-युक्तेन क्रिया-योगेन कर्दमः
 ०३२१००७२ सम्प्रपेदे हरिं भक्त्या प्रपन्न-वरदाशुषम्
 ०३२१००८१ तावत् प्रसन्नो भगवान् पुष्कराक्षः कृते युगे
 ०३२१००८२ दर्शयाम् आस तं क्षत्तः शाब्दं ब्रह्म दधद् वपुः

०३२१००९१ स तं विरजम् अर्काभं सित-पद्मोत्पल-स्रजम्
 ०३२१००९२ स्निग्ध-नीलालक-व्रात- वक्राब्जं विरजो ऽम्बरम्
 ०३२१०१०१ किरीटिनं कुण्डलिनं शङ्ख-चक्र-गदा-धरम्
 ०३२१०१०२ श्वेतोत्पल-क्रीडनकं मनः-स्पर्श-स्मितेक्षणम्
 ०३२१०१११ विन्यस्त-चरणाम्भोजम् अंस-देशे गरुत्मतः
 ०३२१०११२ दृष्ट्वा खे ऽवस्थितं वक्षः- श्रियं कौस्तुभ-कन्धरम्
 ०३२१०१२१ जात-हर्षो ऽपतन् मूर्धा क्षितौ लब्ध-मनोरथः
 ०३२१०१२२ गीर्भिस् त्व् अभ्यगृणात् प्रीति- स्वभावात्मा कृताञ्जलिः
 ०३२१०१३ ऋषिर् उवाच
 ०३२१०१३१ जुष्टं बताद्याखिल-सत्त्व-राशेः । सांसिद्धयम् अक्षणोस् तव दर्शनान् नः
 ०३२१०१३२ यद्-दर्शनं जन्मभिर् ईड्य सद्भिर् । आशासते योगिनो रूढ-योगाः
 ०३२१०१४१ ये मायया ते हत-मेधसस् त्वत्- । पादारविन्दं भव-सिन्धु-पोतम्
 ०३२१०१४२ उपासते काम-लवाय तेषां । रासीश कामान् निरये ऽपि ये स्युः
 ०३२१०१५१ तथा स चाहं परिवोदु-कामः । समान-शीलां गृहमेध-धेनुम्
 ०३२१०१५२ उपेयिवान् मूलम् अशेष-मूलं । दुराशयः काम-दुघाङ्घ्रिपस्य
 ०३२१०१६१ प्रजापतेस् ते वचसाधीश तन्त्या । लोकः किलायं काम-हतो ऽनुबद्धः
 ०३२१०१६२ अहं च लोकानुगतो वहामि । बलिं च शुक्लानिमिषाय तुभ्यम्
 ०३२१०१७१ लोकांश् च लोकानुगतान् पशूंश् च । हित्वा श्रितास् ते चरणातपत्रम्
 ०३२१०१७२ परस्परं त्वद्-गुण-वाद-सीधु- । पीयूष-निर्यापित-देह-धर्माः
 ०३२१०१८१ न ते ऽजराक्ष-भ्रमिर् आयुर् एषां । त्रयोदशारं त्रि-शतं षष्टि-पर्व
 ०३२१०१८२ षण-नेम्य् अनन्त-च्छदि यत् त्रि-णाभि । कराल-स्रोतो जगद् आच्छिद्य धावत्
 ०३२१०१९१ एकः स्वयं सन् जगतः सिसृक्षया- । द्वितीययात्मन् अधि-योगमायया
 ०३२१०१९२ सृजस्य् अदः पासि पुनर् ग्रसिष्यसे । यथोर्ण-नाभिर् भगवन् स्व-शक्तिभिः
 ०३२१०२०१ नैतद् बताधीश पदं तवेप्सितं । यन् मायया नस् तनुषे भूत-सूक्ष्मम्
 ०३२१०२०२ अनुग्रहायास्त्व् अपि यर्हि मायया । लसत्-तुलस्या भगवान् विलक्षितः
 ०३२१०२११ तं त्वानुभूत्योपरत-क्रियार्थं । स्व-मायया वर्तित-लोक-तन्त्रम्
 ०३२१०२१२ नमाम्य् अभीक्षणं नमनीय-पाद- । सरोजम् अल्पीयसि काम-वर्षम्
 ०३२१०२२ ऋषिर् उवाच
 ०३२१०२२१ इत्य् अव्यलीकं प्रणुतो ऽब्ज-नाभस् । तम् आबभाषे वचसामृतेन
 ०३२१०२२२ सुपर्ण-पक्षोपरि रोचमानः । प्रेम-स्मितोद्वीक्षण-विभ्रमद्-भ्रूः
 ०३२१०२३ श्री-भगवान् उवाच
 ०३२१०२३१ विदित्वा तव चैत्यं मे पुरैव समयोजि तत्
 ०३२१०२३२ यद्-अर्थम् आत्म-नियमैस् त्वयैवाहं समर्चितः
 ०३२१०२४१ न वै जातु मृषैव स्यात् प्रजाध्यक्ष मद्-अर्हणम्
 ०३२१०२४२ भवद्-विधेष्व् अतितरां मयि सङ्गृभितात्मनाम्
 ०३२१०२५१ प्रजापति-सुतः सम्राण् मनुर् विख्यात-मङ्गलः
 ०३२१०२५२ ब्रह्मावर्तं यो ऽधिवसन् शास्ति सप्तार्णवां महीम्

०३२१०२६१ स चेह विप्र राजर्षिर् महिष्या शतरूपया
 ०३२१०२६२ आयास्यति दिदृक्षुस् त्वां परश्वो धर्म-कोविदः
 ०३२१०२७१ आत्मजाम् असितापाङ्गीं वयः-शील-गुणान्विताम्
 ०३२१०२७२ मृगयन्तीं पतिं दास्यत्य् अनुरूपाय ते प्रभो
 ०३२१०२८१ समाहितं ते हृदयं यत्रेमान् परिवत्सरान्
 ०३२१०२८२ सा त्वां ब्रह्मन् नृप-वधूः कामम् आशु भजिष्यति
 ०३२१०२९१ या त आत्म-भृतं वीर्यं नवधा प्रसविष्यति
 ०३२१०२९२ वीर्यं त्वदीये ऋषय आधास्यन्त्य् अञ्जसात्मनः
 ०३२१०३०१ त्वं च सम्यग् अनुष्ठाय निदेशं म उशत्तमः
 ०३२१०३०२ मयि तीर्थी-कृताशेष- क्रियार्थो मां प्रपत्स्यसे
 ०३२१०३११ कृत्वा दयां च जीवेषु दत्त्वा चाभयम् आत्मवान्
 ०३२१०३१२ मय्य् आत्मानं सह जगद् द्रक्ष्यस्य् आत्मानि चापि माम्
 ०३२१०३२१ सहाहं स्वांश-कलया त्वद्-वीर्येण महा-मुने
 ०३२१०३२२ तव क्षेत्रे देवहृत्यां प्रणेष्ये तत्त्व-संहिताम्
 ०३२१०३३ मैत्रेय उवाच
 ०३२१०३३१ एवं तम् अनुभाष्याथ भगवान् प्रत्यग्-अक्षजः
 ०३२१०३३२ जगाम बिन्दुसरसः सरस्वत्या परिश्रितात्
 ०३२१०३४१ निरीक्षतस् तस्य ययाव् अशेष- । सिद्धेश्वराभिष्टुत-सिद्ध-मार्गः
 ०३२१०३४२ आकर्णयन् पत्र-रथेन्द्र-पक्षैर् । उच्चारितं स्तोमम् उदीर्ण-साम
 ०३२१०३५१ अथ सम्प्रस्थिते शुक्ले कर्दमो भगवान् ऋषिः
 ०३२१०३५२ आस्ते स्म बिन्दुसरसि तं कालं प्रतिपालयन्
 ०३२१०३६१ मनुः स्यन्दनम् आस्थाय शातकौम्भ-परिच्छदम्
 ०३२१०३६२ आरोप्य स्वां दुहितरं स-भार्यः पर्यटन् महीम्
 ०३२१०३७१ तस्मिन् सुधन्वन् अहनि भगवान् यत् समादिशत्
 ०३२१०३७२ उपायाद् आश्रम-पदं मुनेः शान्त-व्रतस्य तत्
 ०३२१०३८१ यस्मिन् भगवतो नेत्रान् न्यपतन्न अश्रु-बिन्दवः
 ०३२१०३८२ कृपया सम्परीतस्य प्रपन्ने ऽर्पितया भृशम्
 ०३२१०३९१ तद् वै बिन्दुसरो नाम सरस्वत्या परिप्लुतम्
 ०३२१०३९२ पुण्यं शिवामृत-जलं महर्षि-गण-सेवितम्
 ०३२१०४०१ पुण्य-द्रुम-लता-जालैः कूजत्-पुण्य-मृग-द्विजैः
 ०३२१०४०२ सर्वर्तु-फल-पुष्पाढ्यं वन-राजि-श्रियान्वितम्
 ०३२१०४११ मत्त-द्विज-गणैर् घृष्टं मत्त-भ्रमर-विभ्रमम्
 ०३२१०४१२ मत्त-बर्हि-नटाटोपम् आह्वयन्-मत्त-कोकिलम्
 ०३२१०४२१ कदम्ब-चम्पकाशोक- करञ्ज-बकुलासनैः
 ०३२१०४२२ कुन्द-मन्दार-कुटजैश् चूत-पोतैर् अलङ्कृतम्
 ०३२१०४३१ कारण्डवैः प्लवैर् हंसैः कुरैर् जल-कुक्कुटैः
 ०३२१०४३२ सारसैश् चक्रवाकैश् च चकौरैर् वल्गु कूजितम्

०३२१०४४१ तथैव हरिणैः क्रोडैः श्वाविद्-गवय-कुञ्जरैः
 ०३२१०४४२ गोपुच्छैर् हरिभिर् मर्कैर् नकुलैर् नाभिभिर् वृतम्
 ०३२१०४५१ प्रविश्य तत् तीर्थ-वरम् आदि-राजः सहात्मजः
 ०३२१०४५२ ददर्श मुनिम् आसीनं तस्मिन् हुत-हुताशनम्
 ०३२१०४६१ विद्योतमानं वपुषा तपस्य उग्र-युजा चिरम्
 ०३२१०४६२ नातिक्षामं भगवतः स्निग्धापाङ्गावलोकनात्
 ०३२१०४६३ तद्-व्याहतामृत-कला- पीयूष-श्रवणेन च
 ०३२१०४७१ प्रांशुं पद्म-पलाशाक्षं जटिलं चीर-वाससम्
 ०३२१०४७२ उपसंश्रित्य मलिनं यथार्हणम् असंस्कृतम्
 ०३२१०४८१ अथोटजम् उपायातं नृदेवं प्रणतं पुरः
 ०३२१०४८२ सपर्यया पर्यगृह्णात् प्रतिनन्दानुरूपया
 ०३२१०४९१ गृहीतार्हणम् आसीनं संयतं प्रीणयन् मुनिः
 ०३२१०४९२ स्मरन् भगवद्-आदेशम् इत्य् आह श्लक्ष्णया गिरा
 ०३२१०५०१ नूनं चङ्क्रमणं देव सतां संरक्षणाय ते
 ०३२१०५०२ वधाय चासतां यस् त्वं हरेः शक्तिर् हि पालिनी
 ०३२१०५११ यो ऽर्केन्द्र-अग्नीन्द्र-वायूनां यम-धर्म-प्रचेतसाम्
 ०३२१०५१२ रूपाणि स्थान आधत्से तस्मै शुक्लाय ते नमः
 ०३२१०५२१ न यदा रथम् आस्थाय जैत्रं मणि-गणार्पितम्
 ०३२१०५२२ विस्फूर्जच्च-चण्ड-कोदण्डो रथेन त्रासयन् अघान्
 ०३२१०५३१ स्व-सैन्य-चरण-क्षुण्णं वेपयन् मण्डलं भुवः
 ०३२१०५३२ विकर्षन् बृहतीं सेनां पर्यटस्य अंशुमान् इव
 ०३२१०५४१ तदैव सेतवः सर्वे वर्णाश्रम-निबन्धनाः
 ०३२१०५४२ भगवद्-रचिता राजन् भिद्येरन् वत दस्युभिः
 ०३२१०५५१ अधर्मश् च समेधेत लोलुपैर् व्यङ्कुशैर् नृभिः
 ०३२१०५५२ शयाने त्वयि लोको ऽयं दस्यु-ग्रस्तो विनङ्क्ष्यति
 ०३२१०५६१ अथापि पृच्छे त्वां वीर यद्-अर्थं त्वम् इहागतः
 ०३२१०५६२ तद् वयं निर्व्यलीकेन प्रतिपद्यामहे हृदा
 ०३२२००१ मैत्रेय उवाच
 ०३२२००११ एवम् आविष्कृताशेष- गुण-कर्मोदयो मुनिम्
 ०३२२००१२ सव्रीड इव तं सम्राड् उपारतम् उवाच ह
 ०३२२००२ मनुर उवाच
 ०३२२००२१ ब्रह्मासृजत् स्व-मुखतो युष्मान् आत्म-परीप्सया
 ०३२२००२२ छन्दोमयस् तपो-विद्या- योग-युक्तान् अलम्पटान्
 ०३२२००३१ तत्-त्राणायसृजच्च चास्मान् दोः-सहस्रात् सहस्र-पात्
 ०३२२००३२ हृदयं तस्य हि ब्रह्म क्षत्रम् अङ्गं प्रचक्षते
 ०३२२००४१ अतो ह्य् अन्योन्यम् आत्मानं ब्रह्म क्षत्रं च रक्षतः
 ०३२२००४२ रक्षति स्माव्ययो देवः स यः सद्-असद्-आत्मकः

०३२२००५१ तव सन्दर्शनाद् एव च्छिन्ना मे सर्व-संशयाः
 ०३२२००५२ यत् स्वयं भगवान् प्रीत्या धर्मम् आह रिरक्षिषोः
 ०३२२००६१ दिष्ट्या मे भगवान् दृष्टो दुर्दर्शो यो ऽकृतात्मनाम्
 ०३२२००६२ दिष्ट्या पाद-रजः स्पृष्टं शीष्णां मे भवतः शिवम्
 ०३२२००७१ दिष्ट्या त्वयानुशिष्टो ऽहं कृतश् चानुग्रहो महान्
 ०३२२००७२ अपावृतैः कर्ण-रन्ध्रैर् जुष्टा दिष्टयोः शतीर् गिरः
 ०३२२००८१ स भवान् दुहितृ-स्नेह- परिक्लिष्टात्मनो मम
 ०३२२००८२ श्रोतुम् अर्हसि दीनस्य श्रावितं कृपया मुने
 ०३२२००९१ प्रियव्रतोत्तानपदोः स्वसेयं दुहिता मम
 ०३२२००९२ अन्विच्छति पतिं युक्तं वयः-शील-गुणादिभिः
 ०३२२०१०१ यदा तु भवतः शील- श्रुत-रूप-वयो-गुणान्
 ०३२२०१०२ अशृणोन् नारदाद् एषा त्वय्य् आसीत् कृत-निश्चया
 ०३२२०१११ तत् प्रतीच्छ द्विजाग्र्येमां श्रद्धयोपहृतां मया
 ०३२२०११२ सर्वात्मनानुरूपां ते गृहमेधिषु कर्मसु
 ०३२२०१२१ उद्यतस्य हि कामस्य प्रतिवादो न शस्यते
 ०३२२०१२२ अपि निर्मुक्त-सङ्गस्य काम-रक्तस्य किं पुनः
 ०३२२०१३१ य उद्यतम् अनादृत्य कीनाशम् अभियाचते
 ०३२२०१३२ क्षीयते तद्-यशः स्फीतं मानश् चावज्ञया हतः
 ०३२२०१४१ अहं त्वाशृणवं विद्वन् विवाहार्थं समुद्यतम्
 ०३२२०१४२ अतस् त्वम् उपकुर्वाणः प्रत्तां प्रतिगृहाण मे
 ०३२२०१५ ऋषिर् उवाच
 ०३२२०१५१ बाढम् उद्वोढु-कामो ऽहम् अप्रत्ता च तवात्मजा
 ०३२२०१५२ आवयोर् अनुरूपो ऽसाव् आद्यो वैवाहिको विधिः
 ०३२२०१६१ कामः स भूयान् नरदेव ते ऽस्याः । पुत्र्याः समाम्नाय-विधौ प्रतीतः
 ०३२२०१६२ क एव ते तनयां नाद्रियेत । स्वयैव कान्त्या क्षिपतीम् इव श्रियम्
 ०३२२०१७१ यां हर्म्य-पृष्ठे क्वणद्-अङ्घ्रि-शोभां । विक्रीडतीं कन्दुक-विह्वलाक्षीम्
 ०३२२०१७२ विश्वावसुर् न्यपतत् स्वाद् विमानाद् । विलोक्य सम्मोह-विमूढ-चेताः
 ०३२२०१८१ तां प्रार्थयन्तीं ललना-ललामम् । असेवित-श्री-चरणैर् अदृष्टाम्
 ०३२२०१८२ वत्सां मनोर् उच्चपदः स्वसारं । को नानुमन्येत बुधो ऽभियाताम्
 ०३२२०१९१ अतो भजिष्ये समयेन साध्वीं । यावत् तेजो बिभृयाद् आत्मनो मे
 ०३२२०१९२ अतो धर्मान् पारमहंस्य-मुख्यान् । शुक्ल-प्रोक्तान् बहु मन्ये ऽविहिंस्रान्
 ०३२२०२०१ यतो ऽभवद् विश्वम् इदं विचित्रं । संस्थास्यते यत्र च वावतिष्ठते
 ०३२२०२०२ प्रजापतीनां पतिर् एष मह्यं । परं प्रमाणं भगवान् अनन्तः
 ०३२२०२१ मैत्रेय उवाच
 ०३२२०२११ स उग्र-धन्वन्न इयद् एवावभाषे । आसीच्च च तूष्णीम् अरविन्द-नाभम्
 ०३२२०२१२ धियोपगृह्णन् स्मित-शोभितेन । मुखेन चेतो लुलुभे देवहृत्याः
 ०३२२०२२१ सो ऽनु ज्ञात्वा व्यवसितं महिष्या दुहितुः स्फुटम्

०३२२०२२२ तस्मै गुण-गणाढ्याय ददौ तुल्यां प्रहर्षितः
 ०३२२०२३१ शतरूपा महा-राज्ञी पारिवर्हान् महा-धनान्
 ०३२२०२३२ दम्पत्योः पर्यदात् प्रीत्या भूषा-वासः परिच्छदान्
 ०३२२०२४१ प्रतां दुहितरं सम्राट् सदृक्षाय गत-व्यथः
 ०३२२०२४२ उपगुह्य च बाहुभ्याम् औत्कण्ठ्योन्मथिताशयः
 ०३२२०२५१ अशक्नुवंस् तद्-विरहं मुञ्चन् वाष्प-कलां मुहुः
 ०३२२०२५२ आसिञ्चद् अम्ब वत्सेति नेत्रोदैर् दुहितुः शिखाः
 ०३२२०२६१ आमन्त्र्य तं मुनि-वरम् अनुज्ञातः सहानुगः
 ०३२२०२६२ प्रतस्थे रथम् आरुह्य सभार्यः स्व-पुरं नृपः
 ०३२२०२७१ उभयोर् ऋषि-कुल्यायाः सरस्वत्याः सुरोधसोः
 ०३२२०२७२ ऋषीणाम् उपशान्तानां पश्यन् आश्रम-सम्पदः
 ०३२२०२८१ तम् आयान्तम् अभिप्रेत्य ब्रह्मावर्तात् प्रजाः पतिम्
 ०३२२०२८२ गीत-संस्तुति-वादित्रैः प्रत्युदीयुः प्रहर्षिताः
 ०३२२०२९१ बर्हिष्मती नाम पुरी सर्व-सम्पत्-समन्विता
 ०३२२०२९२ न्यपतन् यत्र रोमाणि यज्ञस्याङ्गं विधुन्वतः
 ०३२२०३०१ कुशाः काशास् त एवासन् शश्वद्-धरित-वर्चसः
 ०३२२०३०२ ऋषयो यैः पराभाव्य यज्ञ-घ्नान् यज्ञम् ईजिरे
 ०३२२०३११ कुश-काशमयं बर्हिर् आस्तीर्य भगवान् मनुः
 ०३२२०३१२ अयजद् यज्ञ-पुरुषं लब्धा स्थानं यतो भुवम्
 ०३२२०३२१ बर्हिष्मतीं नाम विभूर् यां निर्विश्य समावसत्
 ०३२२०३२२ तस्यां प्रविष्टो भवनं ताप-त्रय-विनाशनम्
 ०३२२०३३१ सभार्यः सप्रजः कामान् बुभुजे ऽन्याविरोधतः
 ०३२२०३३२ सङ्गीयमान-सत्-कीर्तिः सस्त्रीभिः सुर-गायकैः
 ०३२२०३३३ प्रत्य-ऊषेष्वा अनुबद्धेन हृदा शृण्वन् हरेः कथाः
 ०३२२०३४१ निष्णातं योगमायासु मुनिं स्वायम्भुवं मनुम्
 ०३२२०३४२ यद् आभ्रंशयितुं भोगा न शेकुर् भगवत्-परम्
 ०३२२०३५१ अयात-यामास् तस्यासन् यामाः स्वान्तर-यापनाः
 ०३२२०३५२ शृण्वतो ध्यायतो विष्णोः कुर्वतो ब्रुवतः कथाः
 ०३२२०३६१ स एवं स्वान्तरं निन्ये युगानाम् एक-सप्ततिम्
 ०३२२०३६२ वासुदेव-प्रसङ्गेन परिभूत-गति-त्रयः
 ०३२२०३७१ शारीरा मानसा दिव्या वैयासे ये च मानुषाः
 ०३२२०३७२ भौतिकाश् च कथं क्लेशा बाधन्ते हरि-संश्रयम्
 ०३२२०३८१ यः पृष्टो मुनिभिः प्राह धर्मान् नाना-विधान् लुभान्
 ०३२२०३८२ नृणां वर्णाश्रमाणां च सर्व-भूत-हितः सदा
 ०३२२०३९१ एतत् त आदि-राजस्य मनोश् चरितम् अद्भुतम्
 ०३२२०३९२ वर्णितं वर्णनीयस्य तद्-अपत्योदयं शृणु
 ०३२३००१ मैत्रेय उवाच

०३२३००११ पितृभ्यां प्रस्थिते साध्वी पतिम् इङ्गित-कोविदा
 ०३२३००१२ नित्यं पर्यचरत् प्रीत्या भवानीव भवं प्रभुम्
 ०३२३००२१ विश्रम्भेणात्म-शौचेन गौरवेण दमेन च
 ०३२३००२२ शुश्रूषया सौहृदेन वाचा मधुरया च भोः
 ०३२३००३१ विसृज्य कामं दम्भं च द्वेषं लोभम् अघं मदम्
 ०३२३००३२ अप्रमत्तोद्यता नित्यं तेजीयांसम् अतोषयत्
 ०३२३००४१ स वै देवर्षि-वर्यस् तां मानवीं समनुव्रताम्
 ०३२३००४२ दैवाद् गरीयसः पत्युर् आशासानां महाशिषः
 ०३२३००५१ कालेन भूयसा क्षामां कर्षितां व्रत-चर्याया
 ०३२३००५२ प्रेम-गद्गदया वाचा पीडितः कृपयाब्रवीत्
 ०३२३००६ कर्दम उवाच
 ०३२३००६१ तुष्टो ऽहम् अद्य तव मानवि मानदायाः
 ०३२३००६२ शुश्रूषया परमया परया च भक्त्या
 ०३२३००६३ यो देहिनाम् अयम् अतीव सुहृत् स देहो
 ०३२३००६४ नावेक्षितः समुचितः क्षपितुं मद्-अर्थे
 ०३२३००७१ ये मे स्व-धर्म-निरतस्य तपः-समाधि-
 ०३२३००७२ विद्यात्म-योग-विजिता भगवत्-प्रसादाः
 ०३२३००७३ तान् एव ते मद्-अनुसेवनयावरुद्धान्
 ०३२३००७४ दृष्टिं प्रपश्य वितराम्य् अभयान् अशोकान्
 ०३२३००८१ अन्ये पुनर् भगवतो भ्रुव उद्विजृम्भ-
 ०३२३००८२ विभ्रंशितार्थ-रचनाः किम् उरुक्रमस्य
 ०३२३००८३ सिद्धासि भुङ्क्ष्व विभवान् निज-धर्म-दोहान्
 ०३२३००८४ दिव्यान् नरैर् दुरधिगान् नृप-विक्रियाभिः
 ०३२३००९१ एवं ब्रुवाणम् अबलाखिल-योगमाया-
 ०३२३००९२ विद्या-विचक्षणम् अवेक्ष्य गताधिर् आसीत्
 ०३२३००९३ सम्प्रश्रय-प्रणय-विह्वलया गिरेषद्-
 ०३२३००९४ ब्रीडावलोक-विलसद्-धसिताननाह
 ०३२३०१० देवहृतिर् उवाच
 ०३२३०१०१ राद्धं बत द्विज-वृषैतद् अमोघ-योग-
 ०३२३०१०२ मायाधिपे त्वयि विभो तद् अवैमि भर्तः
 ०३२३०१०३ यस् ते ऽभ्यधायि समयः सकृद् अङ्ग-सङ्गो
 ०३२३०१०४ भूयाद् गरीयसि गुणः प्रसवः सतीनाम्
 ०३२३०१११ तत्रेति-कृत्यम् उपशिक्ष यथोपदेशं
 ०३२३०११२ येनैष मे कर्षितो ऽतिरिरंसयात्मा
 ०३२३०११३ सिद्धयेत ते कृत-मनोभव-धर्षिताया
 ०३२३०११४ दीनस् तद् ईश भवनं सदृशं विचक्ष्व
 ०३२३०१२ मैत्रेय उवाच

०३२३०१२१ प्रियायाः प्रियम् अन्विच्छन् कर्दमो योगम् आस्थितः
 ०३२३०१२२ विमानं काम-गं क्षत्तस् तद्-एवाविरचीकरत्
 ०३२३०१३१ सर्व-काम-दुघं दिव्यं सर्व-रत्न-समन्वितम्
 ०३२३०१३२ सर्वद्वय-उपचयोदकं मणि-स्तम्भैर् उपस्कृतम्
 ०३२३०१४१ दिव्योपकरणोपेतं सर्व-काल-सुखावहम्
 ०३२३०१४२ पङ्क्तिकाभिः पताकाभिर् विचित्राभिर् अलङ्कृतम्
 ०३२३०१५१ स्रग्भिर् विचित्र-माल्याभिर् मञ्जु-शिञ्जल-षड्-अङ्घ्रिभिः
 ०३२३०१५२ दुकूल-क्षौम-कौशेयैर् नाना-वस्त्रैर् विराजितम्
 ०३२३०१६१ उपरि उपरि विन्यस्त- निलयेषु पृथक् पृथक्
 ०३२३०१६२ क्षिप्तैः कशिपुभिः कान्तं पर्यङ्क-व्यजनासनैः
 ०३२३०१७१ तत्र तत्र विनिक्षिप्त- नाना-शिल्पोपशोभितम्
 ०३२३०१७२ महा-मरकत-स्थल्या जुष्टं विद्रुम-वेदिभिः
 ०३२३०१८१ द्वाःसु विद्रुम-देहल्या भातं वज्र-कपाटवत्
 ०३२३०१८२ शिखरेष्व् इन्द्रनीलेषु हेम-कुम्भैर् अधिश्रितम्
 ०३२३०१९१ चक्षुष्मत् पद्मरागाग्र्यैर् वज्र-भित्तिषु निर्मितैः
 ०३२३०१९२ जुष्टं विचित्र-वैतानैर् महाहैर् हेम-तोरणैः
 ०३२३०२०१ हंस-पारावत-व्रातैस् तत्र तत्र निकूजितम्
 ०३२३०२०२ कृत्रिमान् मन्यमानैः स्वान् अधिरुह्याधिरुह्य च
 ०३२३०२११ विहार-स्थान-विश्राम- संवेश-प्राङ्गणाजिरैः
 ०३२३०२१२ यथोपजोषं रचितैर् विस्मापनम् इवात्मनः
 ०३२३०२२१ ईदृग् गृहं तत् पश्यन्तीं नातिप्रीतेन चेतसा
 ०३२३०२२२ सर्व-भूताशयाभिज्ञः प्रावोचत् कर्दमः स्वयम्
 ०३२३०२३१ निमज्ज्यास्मिन् हृदे भीरु विमानम् इदम् आरुह
 ०३२३०२३२ इदं शुक्ल-कृतं तीर्थम् आशिषां यापकं नृणाम्
 ०३२३०२४१ सा तद् भर्तुः समादाय वचः कुवलयेक्षणा
 ०३२३०२४२ सरजं बिभ्रती वासो वेणी-भूतांश् च मूर्धजान्
 ०३२३०२५१ अङ्गं च मल-पङ्केन सञ्छन्नं शबल-स्तनम्
 ०३२३०२५२ आविवेश सरस्वत्याः सरः शिव-जलाशयम्
 ०३२३०२६१ सान्तः सरसि वेश्म-स्थाः शतानि दश कन्यकाः
 ०३२३०२६२ सर्वाः किशोर-वयसो ददर्शोत्पल-गन्धयः
 ०३२३०२७१ तां दृष्ट्वा सहसोत्थाय प्रोचुः प्राञ्जलयः स्त्रियः
 ०३२३०२७२ वयं कर्म-करीस् तुभ्यं शाधि नः करवाम किम्
 ०३२३०२८१ स्नानेन तां महार्हेण स्नापयित्वा मनस्विनीम्
 ०३२३०२८२ दुकूले निर्मले नूले ददुर् अस्यै च मानदाः
 ०३२३०२९१ भूषणानि परार्थानि वरीयांसि द्युमन्ति च
 ०३२३०२९२ अन्नं सर्व-गुणोपेतं पानं चैवामृतासवम्
 ०३२३०३०१ अथादर्शो स्वम् आत्मानं स्रग्विणं विरजाम्बरम्

०३२३०३०२ विरजं कृत-स्वस्त्ययनं कन्याभिर् बहु-मानितम्
 ०३२३०३११ स्नातं कृत-शिरः-स्नानं सर्वाभरण-भूषितम्
 ०३२३०३१२ निष्क-ग्रीवं वलयिनं कूजत्-काञ्चन-नूपुरम्
 ०३२३०३२१ श्रोण्योर् अध्यस्तया काञ्च्या काञ्चन्या बहु-रत्नया
 ०३२३०३२२ हारेण च महार्हेण रुचकेन च भूषितम्
 ०३२३०३३१ सुदता सुभ्रुवा श्लक्ष्ण- स्निग्धापाङ्गेन चक्षुषा
 ०३२३०३३२ पद्म-कोश-स्पृधा नीलैर् अलकैश् च लसन्-मुखम्
 ०३२३०३४१ यदा सस्मार ऋषभम् ऋषीणां दयितं पतिम्
 ०३२३०३४२ तत्र चास्ते सह स्त्रीभिर् यत्रास्ते स प्रजापतिः
 ०३२३०३५१ भर्तुः पुरस्ताद् आत्मानं स्त्री-सहस्र-वृतं तदा
 ०३२३०३५२ निशाम्य तद्-योग-गतिं संशयं प्रत्यपद्यत
 ०३२३०३६१ स तां कृत-मल-स्नानां विभ्राजन्तीम् अपूर्ववत्
 ०३२३०३६२ आत्मनो विभ्रतीं रूपं संवीत-रुचिर-स्तनीम्
 ०३२३०३७१ विद्याधरी-सहस्रेण सेव्यमानां सुवाससम्
 ०३२३०३७२ जात-भावो विमानं तद् आरोहयद् अमित्र-हन्
 ०३२३०३८१ तस्मिन् अलुप्त-महिमा प्रिययानुरक्तो
 ०३२३०३८२ विद्याधरीभिर् उपचीर्ण-वपुर् विमाने
 ०३२३०३८३ बभ्राज उत्कच-कुमुद्-गणवान् अपीच्यस्
 ०३२३०३८४ ताराभिर् आवृत इवोडु-पतिर् नभः-स्थः
 ०३२३०३९१ तेनाष्ट-लोकप-विहार-कुलाचलेन्द्र-
 ०३२३०३९२ द्रोणीष्व् अनङ्ग-सख-मारुत-सौभगासु
 ०३२३०३९३ सिद्धैर् नुतो द्युधुनि-पात-शिव-स्वनासु
 ०३२३०३९४ रेमे चिरं धनदवल-ललना-वरूथी
 ०३२३०४०१ वैश्रम्भके सुरसने नन्दने पुष्पभद्रके
 ०३२३०४०२ मानसे चैत्रस्थे च स रेमे रामया रतः
 ०३२३०४११ भ्राजिष्णुना विमानेन काम-गेन महीयसा
 ०३२३०४१२ वैमानिकान् अत्यशेत चरल् लोकान् यथानिलः
 ०३२३०४२१ किं दुरापादनं तेषां पुंसाम् उद्दाम-चेतसाम्
 ०३२३०४२२ यैर् आश्रितस् तीर्थ-पदश् चरणो व्यसनात्ययः
 ०३२३०४३१ प्रेक्षयित्वा भुवो गोलं पत्न्यै यावान् स्व-संस्थया
 ०३२३०४३२ बहू-आश्चर्यं महा-योगी स्वाश्रमाय न्यवर्तत
 ०३२३०४४१ विभज्य नवधात्मानं मानवीं सुरतोत्सुकाम्
 ०३२३०४४२ रामां निरमयन् रेमे वर्ष-पूगान् मुहूर्तवत्
 ०३२३०४५१ तस्मिन् विमान उत्कृष्टां शय्यां रति-करीं श्रिता
 ०३२३०४५२ न चाबुध्यत तं कालं पत्यापीच्येन सङ्गता
 ०३२३०४६१ एवं योगानुभावेन दम्-पत्यो रममाणयोः
 ०३२३०४६२ शतं व्यतीयुः शरदः काम-लालसयोर् मनाक्

०३२३०४७१ तस्याम् आधत्त रेतस् तां भावयन् आत्मनात्म-वित्
 ०३२३०४७२ नोधा विधाय रूपं स्वं सर्व-सङ्कल्प-विद् विभुः
 ०३२३०४८१ अतः सा सुषुवे सद्यो देवहृतिः स्त्रियः प्रजाः
 ०३२३०४८२ सर्वासु ताश् चारु-सर्वाङ्गयो लोहितोत्पल-गन्धयः
 ०३२३०४९१ पतिं सा प्रव्रजिष्यन्तं तदालक्ष्योशती बहिः
 ०३२३०४९२ स्मयमाना विक्लवेन हृदयेन विदूयता
 ०३२३०५०१ लिखन्त्य् अधो-मुखी भूमिं पदा नख-मणि-श्रिया
 ०३२३०५०२ उवाच ललितां वाचं निरुध्याश्रु-कलां शनैः
 ०३२३०५१ देवहृतिर् उवाच
 ०३२३०५११ सर्वं तद् भगवान् मह्यम् उपोवाह प्रतिश्रुतम्
 ०३२३०५१२ अथापि मे प्रपन्नाया अभयं दातुम् अर्हसि
 ०३२३०५२१ ब्रह्मन् दुहितृभिस् तुभ्यं विमृग्याः पतयः समाः
 ०३२३०५२२ कश्चित् स्यान् मे विशोकाय त्वयि प्रव्रजिते वनम्
 ०३२३०५३१ एतावतालं कालेन व्यतिक्रान्तेन मे प्रभो
 ०३२३०५३२ इन्द्रियार्थ-प्रसङ्गेन परित्यक्त-परात्मनः
 ०३२३०५४१ इन्द्रियार्थेषु सज्जन्त्या प्रसङ्गस् त्वयि मे कृतः
 ०३२३०५४२ अजानन्त्या परं भावं तथाप्य् अस्त्व् अभयाय मे
 ०३२३०५५१ सङ्गो यः संसृतेर् हेतुर् असत्सु विहितो ऽधिया
 ०३२३०५५२ स एव साधुषु कृतो निःसङ्गत्वाय कल्पते
 ०३२३०५६१ नेह यत् कर्म धर्माय न विरागाय कल्पते
 ०३२३०५६२ न तीर्थ-पद-सेवायै जीवन् अपि मृतो हि सः
 ०३२३०५७१ साहं भगवतो नूनं वञ्चिता मायया दृढम्
 ०३२३०५७२ यत् त्वां विमुक्तिदं प्राप्य न मुमुक्षेय बन्धनात्
 ०३२४००१ मैत्रेय उवाच
 ०३२४००११ निर्वेद-वादिनीम् एवं मनोर् दुहितरं मुनिः
 ०३२४००१२ दयालुः शालिनीम् आह शुक्लाभिव्याहृतं स्मरन्
 ०३२४००२ ऋषिर् उवाच
 ०३२४००२१ मा खिदो राज-पुत्रीत्थम् आत्मानं प्रत्य् अनिन्दिते
 ०३२४००२२ भगवांसु ते ऽक्षरो गर्भम् अदूरात् सम्प्रपत्स्यते
 ०३२४००३१ धृत-व्रतासि भद्रं ते दमेन नियमेन च
 ०३२४००३२ तपो-द्रविण-दानैश् च श्रद्धया चेश्वरं भज
 ०३२४००४१ स त्वयाराधितः शुक्लो वितन्वन् मामकं यशः
 ०३२४००४२ छेत्ता ते हृदय-ग्रन्थिम् औदार्यो ब्रह्म-भावनः
 ०३२४००५ मैत्रेय उवाच
 ०३२४००५१ देवहृत्य् अपि सन्देशं गौरवेण प्रजापतेः
 ०३२४००५२ सम्यक् श्रद्धाय पुरुषं कूट-स्थम् अभजद् गुरुम्
 ०३२४००६१ तस्यां बहु-तिथे काले भगवान् मधुसूदनः

०३२४००६२ कर्दमं वीर्यम् आपन्नो जज्ञे ऽग्निर् इव दारुणि
 ०३२४००७१ अवादयंस् तदा व्योम्नि वादित्राणि घनाघनाः
 ०३२४००७२ गायन्ति तं स्म गन्धर्वा नृत्यन्त्य् अप्सरसो मुदा
 ०३२४००८१ पेतुः सुमनसो दिव्याः खे-चैर् अपवर्जिताः
 ०३२४००८२ प्रसेदुश् च दिशः सर्वा अम्भांसि च मनांसि च
 ०३२४००९१ तत् कर्दमाश्रम-पदं सरस्वत्या परिश्रितम्
 ०३२४००९२ स्वयम्भूः साकम् ऋषिभिर् मरीच्य-आदिभिर् अभ्ययात्
 ०३२४०१०१ भगवन्तं परं ब्रह्म सत्त्वेनांशेन शत्रु-हन्
 ०३२४०१०२ तत्त्व-सङ्ख्यान-विज्ञप्त्यै जातं विद्वान् अजः स्वराट्
 ०३२४०१११ सभाजयन् विशुद्धेन चेतसा तच्च-चिकीर्षितम्
 ०३२४०११२ प्रहृष्यमाणैर् असुभिः कर्दमं चेदम् अभ्यघात्
 ०३२४०१२ ब्रह्मोवाच
 ०३२४०१२१ त्वया मे ऽपचितिस् तात कल्पिता निर्व्वलीकतः
 ०३२४०१२२ यन् मे सञ्जगृहे वाक्यं भवान् मानद मानयन्
 ०३२४०१३१ एतावत्य् एव शुश्रूषा कार्या पितरि पुत्रकैः
 ०३२४०१३२ बाढम् इत्य् अनुमन्येत गौरवेण गुरोर् वचः
 ०३२४०१४१ इमा दुहितरः सत्यस् तव वत्स सुमध्यमाः
 ०३२४०१४२ सर्गम् एतं प्रभावैः स्वैर् बृंहयिष्यन्त्य् अनेकधा
 ०३२४०१५१ अतस् त्वम् ऋषि-मुख्येभ्यो यथा-शीलं यथा-रुचि
 ०३२४०१५२ आत्मजाः परिदेह्य् अद्य विस्तृणीहि यशो भुवि
 ०३२४०१६१ वेदाहम् आद्यं पुरुषम् अवतीर्णं स्व-मायया
 ०३२४०१६२ भूतानां शेवधिं देहं बिभ्राणं कपिलं मुने
 ०३२४०१७१ ज्ञान-विज्ञान-योगेन कर्मणाम् उद्धरन् जटाः
 ०३२४०१७२ हिरण्य-केशः पद्माक्षः पद्म-मुद्रा-पदाम्बुजः
 ०३२४०१८१ एष मानवि ते गर्भं प्रविष्टः कैटभार्दनः
 ०३२४०१८२ अविद्या-संशय-ग्रन्थिं छित्त्वा गां विचरिष्यति
 ०३२४०१९१ अयं सिद्ध-गणाधीशः साङ्ख्याचार्यैः सुसम्मतः
 ०३२४०१९२ लोके कपिल इत्य् आख्यां गन्ता ते कीर्ति-वर्धनः
 ०३२४०२० मैत्रेय उवाच
 ०३२४०२०१ ताव् आश्वस्य जगत्-स्रष्टा कुमारैः सह-नारदः
 ०३२४०२०२ हंसो हंसेन यानेन त्रि-धाम-परमं ययौ
 ०३२४०२११ गते शत-धृतौ क्षत्तः कर्दमस् तेन चोदितः
 ०३२४०२१२ यथोदितं स्व-दुहितः-ः प्रादाद् विश्व-सृजां ततः
 ०३२४०२२१ मरीचये कलां प्रादाद् अनसूयाम् अथात्रये
 ०३२४०२२२ श्रद्धाम् अङ्गिरसे ऽयच्छत् पुलस्त्याय हविर्भुवम्
 ०३२४०२३१ पुलहाय गतिं युक्तां क्रतवे च क्रियां सतीम्
 ०३२४०२३२ ख्यातिं च भृगवे ऽयच्छद् वसिष्ठायाप्य् अरुन्धतीम्

०३२४०२४१ अथर्वणे ऽददान् छान्तिं यया यज्ञो वितन्यते
 ०३२४०२४२ विप्रर्षभान् कृतोद्वाहान् सदारान् समलालयत्
 ०३२४०२५१ ततस् त ऋषयः क्षत्तः कृत-दारा निमन्त्र्य तम्
 ०३२४०२५२ प्रातिष्ठन् नन्दिम् आपन्नाः स्वं स्वम् आश्रम-मण्डलम्
 ०३२४०२६१ स चावतीर्णं त्रि-युगम् आज्ञाय विबुधर्षभम्
 ०३२४०२६२ विविक्त उपसङ्गम्य प्रणम्य समभाषत
 ०३२४०२७१ अहो पापच्यमानानां निरये स्वैर् अमङ्गलैः
 ०३२४०२७२ कालेन भूयसा नूनं प्रसीदन्तीह देवताः
 ०३२४०२८१ बहु-जन्म-विपक्वेन सम्यग्-योग-समाधिना
 ०३२४०२८२ द्रष्टुं यतन्ते यतयः शून्यागारेषु यत्-पदम्
 ०३२४०२९१ स एव भगवान् अद्य हेलनं न गणय्य नः
 ०३२४०२९२ गृहेषु जातो ग्राम्याणां यः स्वानां पक्ष-पोषणः
 ०३२४०३०१ स्वीयं वाक्यम् ऋतं कर्तुम् अवतीर्णो ऽसि मे गृहे
 ०३२४०३०२ चिकीर्षुर् भगवान् ज्ञानं भक्तानां मान-वर्धनः
 ०३२४०३११ तान्य् एव ते ऽभिरूपाणि रूपाणि भगवंस् तव
 ०३२४०३१२ यानि यानि च रोचन्ते स्व-जनानाम् अरूपिणः
 ०३२४०३२१ त्वां सूरिभिस् तत्त्व-बुभुत्सयाद्धा । सदाभिवादाहर्ण-पाद-पीठम्
 ०३२४०३२२ ऐश्वर्य-वैराग्य-यशो-ऽवबोध- । वीर्य-श्रिया पूर्तम् अहं प्रपद्ये
 ०३२४०३३१ परं प्रधानं पुरुषं महान्तं । कालं कविं त्रि-वृतं लोक-पालम्
 ०३२४०३३२ आत्मानुभूत्यानुगत-प्रपञ्चं । स्वच्छन्द-शक्तिं कपिलं प्रपद्ये
 ०३२४०३४१ अ स्माभिपृच्छे ऽद्य पतिं प्रजानां । त्वयावतीर्णं उताप्त-कामः
 ०३२४०३४२ परिव्रजत्-पदवीम् आस्थितो ऽहं । चरिष्ये त्वां हृदि युञ्जन् विशोकः
 ०३२४०३५ श्री-भगवान् उवाच
 ०३२४०३५१ मया प्रोक्तं हि लोकस्य प्रमाणं सत्य-लौकिके
 ०३२४०३५२ अथाजनि मया तुभ्यं यद् अवोचम् ऋतं मुने
 ०३२४०३६१ एतन् मे जन्म लोके ऽस्मिन् मुमुक्षूणां दुराशयात्
 ०३२४०३६२ प्रसङ्ख्यानाय तत्त्वानां सम्मतायात्म-दशनि
 ०३२४०३७१ एष आत्म-पथो ऽव्यक्तो नष्टः कालेन भूयसा
 ०३२४०३७२ तं प्रवर्तयितुं देहम् इमं विद्धि मया भूतम्
 ०३२४०३८१ गच्छ कामं मयापृष्टो मयि सन्न्यस्त-कर्मणा
 ०३२४०३८२ जित्वा सुदुर्जयं मृत्युम् अमृतत्वाय मां भज
 ०३२४०३९१ माम् आत्मानं स्वयं-ज्योतिः सर्व-भूत-गुहाशयम्
 ०३२४०३९२ आत्मन्य् एवात्मना वीक्ष्य विशोको ऽभयम् ऋच्छसि
 ०३२४०४०१ मात्र आध्यात्मिकीं विद्यां शमनीं सर्व-कर्मणाम्
 ०३२४०४०२ वितरिष्ये यया चासौ भयं चातितरिष्यति
 ०३२४०४१ मैत्रेय उवाच
 ०३२४०४११ एवं समुदितस् तेन कपिलेन प्रजापतिः

०३२४०४१२ दक्षिणी-कृत्य तं प्रीतो वनम् एव जगाम ह
 ०३२४०४२१ व्रतं स आस्थितो मौनम् आत्मैक-शरणो मुनिः
 ०३२४०४२२ निःसङ्गो व्यचरत् क्षोणीम् अनग्निर् अनिकेतनः
 ०३२४०४३१ मनो ब्रह्मणि युञ्जानो यत् तत् सद्-असतः परम्
 ०३२४०४३२ गुणावभासे विगुण एक-भक्त्यानुभाविते
 ०३२४०४४१ निरहङ्कृतिर् निर्ममश् च निर्द्वन्द्वः सम-दृक् स्व-दृक्
 ०३२४०४४२ प्रत्यक्-प्रशान्त-धीर् धीरः प्रशान्तोर्मिर् इवोदधिः
 ०३२४०४५१ वासुदेवे भगवति सर्व-ज्ञे प्रत्यग्-आत्मनि
 ०३२४०४५२ परेण भक्ति-भावेन लब्धात्मा मुक्त-बन्धनः
 ०३२४०४६१ आत्मानं सर्व-भूतेषु भगवन्तम् अवस्थितम्
 ०३२४०४६२ अपश्यत् सर्व-भूतानि भगवत्य् अपि चात्मनि
 ०३२४०४७१ इच्छा-द्वेष-विहीनेन सर्वत्र सम-चेतसा
 ०३२४०४७२ भगवद्-भक्ति-युक्तेन प्राप्ता भागवती गतिः
 ०३२५००१ शौनक उवाच
 ०३२५००११ कपिलस् तत्त्व-सङ्ख्याता भगवान् आत्म-मायया
 ०३२५००१२ जातः स्वयम् अजः साक्षाद् आत्म-प्रज्ञप्तये नृणाम्
 ०३२५००२१ न ह्य अस्य वर्ष्मणः पुंसां वरिष्मणः सर्व-योगिनाम्
 ०३२५००२२ विश्रुतौ श्रुत-देवस्य भूरि तृप्यन्ति मे ऽसवः
 ०३२५००३१ यद् यद् विधत्ते भगवान् स्वच्छन्दात्मात्म-मायया
 ०३२५००३२ तानि मे श्रद्धानस्य कीर्तन्यान् अनुकीर्तय
 ०३२५००४ सूत उवाच
 ०३२५००४१ द्वैपायन-सखस् त्व् एवं मैत्रेयो भगवांस् तथा
 ०३२५००४२ प्राहेदं विदुरं प्रीत आन्वीक्षिक्यां प्रचोदितः
 ०३२५००५ मैत्रेय उवाच
 ०३२५००५१ पितरि प्रस्थिते ऽरण्यं मातुः प्रिय-चिकीर्षया
 ०३२५००५२ तस्मिन् बिन्दुसरे ऽवात्सीद् भगवान् कपिलः किल
 ०३२५००६१ तम् आसीनम् अकर्माणं तत्त्व-मार्गाग्र-दर्शनम्
 ०३२५००६२ स्व-सुतं देवहृत्य् आह धातुः संस्मरती वचः
 ०३२५००७ देवहृतिर् उवाच
 ०३२५००७१ निर्विण्णा नितरां भूमन् असद्-इन्द्रिय-तर्षणात्
 ०३२५००७२ येन सम्भाव्यमानेन प्रपन्नान्धं तमः प्रभो
 ०३२५००८१ तस्य त्वं तमसो ऽन्धस्य दुष्पारस्याद्य पारगम्
 ०३२५००८२ सच्चक्षुर् जन्मनाम् अन्ते लब्धं मे त्वद्-अनुग्रहात्
 ०३२५००९१ य आद्यो भगवान् पुंसाम् ईश्वरो वै भवान् किल
 ०३२५००९२ लोकस्य तमसान्धस्य चक्षुः सूर्य इवोदितः
 ०३२५०१०१ अथ मे देव सम्मोहम् अपाकृष्टुं त्वम् अर्हसि
 ०३२५०१०२ यो ऽवग्रहो ऽहं ममेतीत्य् एतस्मिन् योजितस् त्वया

०३२५०१११ तं त्वा गताहं शरणं शरण्यं । स्व-भृत्य-संसार-तरोः कुठारम्
 ०३२५०११२ जिज्ञासयाहं प्रकृतेः पूरुषस्य । नमामि सद्-धर्म-विदां वरिष्ठम्
 ०३२५०१२ मैत्रेय उवाच
 ०३२५०१२१ इति स्व-मातुर निरवद्यम् ईप्सितं । निशम्य पुंसाम् अपवर्ग-वर्धनम्
 ०३२५०१२२ धियाभिनन्द्यात्मवतां सतां गतिर् । बभाष ईषट्-स्मित-शोभिताननः
 ०३२५०१३ श्री-भगवान् उवाच
 ०३२५०१३१ योग आध्यात्मिकः पुंसां मतो निःश्रेयसाय मे
 ०३२५०१३२ अत्यन्तोपरतिर् यत्र दुःखस्य च सुखस्य च
 ०३२५०१४१ तम् इमं ते प्रवक्ष्यामि यम् अवोचं पुरानघे
 ०३२५०१४२ ऋषीणां श्रोतु-कामानां योगं सर्वाङ्ग-नैपुणम्
 ०३२५०१५१ चेतः खल्व् अस्य बन्धाय मुक्तये चात्मनो मतम्
 ०३२५०१५२ गुणेषु सक्तं बन्धाय रतं वा पुंसि मुक्तये
 ०३२५०१६१ अहं ममाभिमानोत्थैः काम-लोभादिभिर् मलैः
 ०३२५०१६२ वीतं यदा मनः शुद्धम् अदुःखम् असुखं समम्
 ०३२५०१७१ तदा पुरुष आत्मानं केवलं प्रकृतेः परम्
 ०३२५०१७२ निरन्तरं स्वयं-ज्योतिर् अणिमानम् अखण्डितम्
 ०३२५०१८१ ज्ञान-वैराग्य-युक्तेन भक्ति-युक्तेन चात्मना
 ०३२५०१८२ परिपश्यत्य् उदासीनं प्रकृतिं च हतौजसम्
 ०३२५०१९१ न युज्यमानया भक्त्या भगवत्य् अखिलात्मनि
 ०३२५०१९२ सदृशो ऽस्ति शिवः पन्था योगिनां ब्रह्म-सिद्धये
 ०३२५०२०१ प्रसङ्गम् अजरं पाशम् आत्मनः कवयो विदुः
 ०३२५०२०२ स एव साधुषु कृतो मोक्ष-द्वारम् अपावृतम्
 ०३२५०२११ तितिक्ष्वः कारुणिकाः सुहृदः सर्व-देहिनाम्
 ०३२५०२१२ अजात-शत्रवः शान्ताः साधवः साधु-भूषणाः
 ०३२५०२२१ मय्य् अनन्येन भावेन भक्तिं कुर्वन्ति ये दृढाम्
 ०३२५०२२२ मत्-कृते त्यक्त-कर्माणस् त्यक्त-स्वजन-बान्धवाः
 ०३२५०२३१ मद्-आश्रयाः कथा मृष्टाः शृण्वन्ति कथयन्ति च
 ०३२५०२३२ तपन्ति विविधास् तापा नैतान् मद्-गत-चेतसः
 ०३२५०२४१ त एते साधवः साध्वि सर्व-सङ्ग-विवर्जिताः
 ०३२५०२४२ सङ्गस् तेष्ु अथ ते प्रार्थ्यः सङ्ग-दोष-हरा हि ते
 ०३२५०२५१ सतां प्रसङ्गान् मम वीर्य-संविदो । भवन्ति हृत्-कर्ण-रसायनाः कथाः
 ०३२५०२५२ तज्-जोषणाद् आश्व् अपवर्ग-वर्तमानि । श्रद्धा रतिर् भक्तिर् अनुक्रमिष्यति
 ०३२५०२६१ भक्त्या पुमान् जात-विराग ऐन्द्रियाद् । दृष्ट-श्रुतान् मद्-रचनानुचिन्तया
 ०३२५०२६२ चित्तस्य यत्तो ग्रहणे योग-युक्तो । यतिष्यते ऋजुभिर् योग-मार्गैः
 ०३२५०२७१ असेवयायं प्रकृतेर् गुणानां । ज्ञानेन वैराग्य-विजृम्भितेन
 ०३२५०२७२ योगेन मय्य् अर्पितया च भक्त्या । मां प्रत्यग्-आत्मानम् इहावरुन्धे
 ०३२५०२८ देवहृतिर् उवाच

०३२५०२८१ काचित् त्वय्य उचिता भक्तिः कीदृशी मम गोचरा
 ०३२५०२८२ यया पदं ते निर्वाणम् अञ्जसान्वाश्रवा अहम्
 ०३२५०२९१ यो योगो भगवद्-बाणो निर्वाणात्मसु त्वयोदितः
 ०३२५०२९२ कीदृशः कति चाङ्गानि यतस् तत्त्वावबोधनम्
 ०३२५०३०१ तद् एतन् मे विजानीहि यथाहं मन्द-धीर् हरे
 ०३२५०३०२ सुखं बुद्धयेय दुर्बोधं योषा भवद्-अनुग्रहात्
 ०३२५०३१ मैत्रेय उवाच
 ०३२५०३११ विदित्वार्थं कपिलो मातुर् इत्थं । जात-स्नेहो यत्र तन्वाभिजातः
 ०३२५०३१२ तत्त्वाम्नायं यत् प्रवदन्ति साङ्ख्यं । प्रोवाच वै भक्ति-वितान-योगम्
 ०३२५०३२ श्री-भगवान् उवाच
 ०३२५०३२१ देवानां गुण-लिङ्गानाम् आनुश्रविक-कर्मणाम्
 ०३२५०३२२ सत्त्व एवैक-मनसो वृत्तिः स्वाभाविकी तु या
 ०३२५०३४१ अनिमित्ता भागवती भक्तिः सिद्धेर् गरीयसी
 ०३२५०३४२ जरयत्य् आशु या कोशं निर्गीर्णम् अनलो यथा
 ०३२५०३५१ नैकात्मतां मे स्पृहयन्ति केचिन् । मत्-पाद-सेवाभिरता मद्-ईहाः
 ०३२५०३५२ ये ऽन्योन्यतो भागवताः प्रसज्य । सभाजयन्ते मम पौरुषाणि
 ०३२५०३६१ पश्यन्ति ते मे रुचिराण्य् अम्ब सन्तः । प्रसन्न-वक्रारुण-लोचनानि
 ०३२५०३६२ रूपाणि दिव्यानि वर-प्रदानि । साकं वाचं स्पृहणीयां वदन्ति
 ०३२५०३७१ तैर् दर्शनीयावयवैर् उदार- । विलास-हासेक्षित-वाम-सूक्तैः
 ०३२५०३७२ हतात्मनो हत-प्राणांश् च भक्तिर् । अनिच्छतो मे गतिम् अर्णीं प्रयुक्ते
 ०३२५०३८१ अथो विभूतिं मम मायाविनस् ताम् । ऐश्वर्यम् अष्टाङ्गम् अनुप्रवृत्तम्
 ०३२५०३८२ श्रियं भागवतीं वास्पृहयन्ति भद्रां । परस्य मे ते ऽश्रुवते तु लोके
 ०३२५०३९१ न कर्हिचिन् मत्-पराः शान्त-रूपे । नङ्क्षयन्ति नो मे ऽनिमिषो लेढि हेतिः
 ०३२५०३९२ येषाम् अहं प्रिय आत्मा सुतश् च । सखा गुरुः सुहृदो दैवम् इष्टम्
 ०३२५०४०१ इमं लोकं तथैवामुम् आत्मानम् उभयायिनम्
 ०३२५०४०२ आत्मानम् अनु ये चेह ये रायः पशवो गृहाः
 ०३२५०४११ विसृज्य सर्वान् अन्यांश् च माम् एवं विश्वतो-मुखम्
 ०३२५०४१२ भजन्त्य् अनन्यया भक्त्या तान् मृत्योर् अतिपारये
 ०३२५०४२१ नान्यत्र मद् भगवतः प्रधान-पुरुषेश्वरात्
 ०३२५०४२२ आत्मनः सर्व-भूतानां भयं तीव्रं निवर्तते
 ०३२५०४३१ मद्-भयाद् वाति वातो ऽयं सूर्यस् तपति मद्-भयात्
 ०३२५०४३२ वर्षतीन्द्रो दहत्य् अग्निर् मृत्युश् चरति मद्-भयात्
 ०३२५०४४१ ज्ञान-वैराग्य-युक्तेन भक्ति-योगेन योगिनः
 ०३२५०४४२ क्षेमाय पाद-मूलं मे प्रविशन्त्य् अकुतो-भयम्
 ०३२५०४५१ एतावान् एव लोके ऽस्मिन् पुंसां निःश्रेयसोदयः
 ०३२५०४५२ तीव्रेण भक्ति-योगेन मनो मय्य् अर्पितं स्थिरम्
 ०३२६००१ श्री-भगवान् उवाच

०३२६००११ अथ ते सम्प्रवक्ष्यामि तत्त्वानां लक्षणं पृथक्
 ०३२६००१२ यद् विदित्वा विमुच्येत पुरुषः प्राकृतैर् गुणैः
 ०३२६००२१ ज्ञानं निःश्रेयसार्थाय पुरुषस्यात्म-दर्शनम्
 ०३२६००२२ यद् आहू वणयि तत् ते हृदय-ग्रन्थि-भेदनम्
 ०३२६००३१ अनादिर् आत्मा पुरुषो निर्गुणः प्रकृतेः परः
 ०३२६००३२ प्रत्यग्-धामा स्वयं-ज्योतिर् विश्वं येन समन्वितम्
 ०३२६००४१ स एष प्रकृतिं सूक्ष्मां दैवीं गुणमयीं विभुः
 ०३२६००४२ यदृच्छयैवोपगताम् अभ्यपद्यत लीलया
 ०३२६००५१ गुणैर् विचित्राः सृजतीं स-रूपाः प्रकृतिं प्रजाः
 ०३२६००५२ विलोक्य मुमुहे सद्यः स इह ज्ञान-गूहया
 ०३२६००६१ एवं पराभिध्यानेन कर्तृत्वं प्रकृतेः पुमान्
 ०३२६००६२ कर्मसु क्रियमाणेषु गुणैर् आत्मनि मन्यते
 ०३२६००७१ तद् अस्य संसृतिर् बन्धः पार-तन्त्र्यं च तत्-कृतम्
 ०३२६००७२ भवत्य् अकर्तुर् ईशस्य साक्षिणो निर्वृतात्मनः
 ०३२६००८१ कार्य-कारण-कर्तृत्वे कारणं प्रकृतिं विदुः
 ०३२६००८२ भोक्तृत्वे सुख-दुःखानां पुरुषं प्रकृतेः परम्
 ०३२६००९ देवहृतिर् उवाच
 ०३२६००९१ प्रकृतेः पुरुषस्यापि लक्षणं पुरुषोत्तम
 ०३२६००९२ ब्रूहि कारणयोर् अस्य सद्-असच् च यद्-आत्मकम्
 ०३२६०१० श्री-भगवान् उवाच
 ०३२६०१०१ यत् तत् त्रि-गुणम् अव्यक्तं नित्यं सद्-असद्-आत्मकम्
 ०३२६०१०२ प्रधानं प्रकृतिं प्राहूर् अविशेषं विशेषवत्
 ०३२६०१११ पञ्चभिः पञ्चभिर् ब्रह्म चतुर्भिर् दशभिस् तथा
 ०३२६०११२ एतच् चतु-र्विंशतिकं गणं प्राधानिकं विदुः
 ०३२६०१२१ महा-भूतानि पञ्चैव भूर् आपो ऽग्निर् मरुन् नभः
 ०३२६०१२२ तन्-मात्राणि च तावन्ति गन्धादीनि मतानि मे
 ०३२६०१३१ इन्द्रियाणि दश श्रोत्रं त्वग् दृग् रसन-नासिकाः
 ०३२६०१३२ वाक् करौ चरणौ मेढ्रं पायुर् दशम उच्यते
 ०३२६०१४१ मनो बुद्धिर् अहङ्कारश् चित्तम् इत्य् अन्त-आत्मकम्
 ०३२६०१४२ चतुर्धा लक्ष्यते भेदो वृत्त्या लक्षण-रूपया
 ०३२६०१५१ एतावान् एव सङ्ख्यातो ब्रह्मणः स-गुणस्य ह
 ०३२६०१५२ सन्निवेशो मया प्रोक्तो यः कालः पञ्च-विंशकः
 ०३२६०१६१ प्रभावं पौरुषं प्राहुः कालम् एके यतो भयम्
 ०३२६०१६२ अहङ्कार-विमूढस्य कर्तुः प्रकृतिम् ईयुषः
 ०३२६०१७१ प्रकृतेर् गुण-साम्यस्य निर्विशेषस्य मानवि
 ०३२६०१७२ चेष्टा यतः स भगवान् काल इत्य् उपलक्षितः
 ०३२६०१८१ अन्तः पुरुष-रूपेण काल-रूपेण यो बहिः

०३२६०१८२ समन्वेत्य् एष सत्त्वानां भगवान् आत्म-मायया
 ०३२६०१९१ दैवात् क्षुभित-धर्मिण्यां स्वस्यां योनौ परः पुमान्
 ०३२६०१९२ आधत्त वीर्यं सासूत महत्-तत्त्वं हिरण्मयम्
 ०३२६०२०१ विश्वम् आत्म-गतं व्यञ्जन् कूट-स्थो जगद्-अङ्कुरः
 ०३२६०२०२ स्व-तेजसापिबत् तीव्रम् आत्म-प्रस्वापनं तमः
 ०३२६०२११ यत् तत् सत्त्व-गुणं स्वच्छं शान्तं भगवतः पदम्
 ०३२६०२१२ यद् आहुर् वासुदेवारख्यं चित्तं तन् महद्-आत्मकम्
 ०३२६०२२१ स्वच्छत्वम् अविकारित्वं शान्तत्वम् इति चेतसः
 ०३२६०२२२ वृत्तिभिर् लक्षणं प्रोक्तं यथापां प्रकृतिः परा
 ०३२६०२३१ महत्-तत्त्वाद् विकुर्वाणाद् भगवद्-वीर्य-सम्भवात्
 ०३२६०२३२ क्रिया-शक्तिर् अहङ्कारस् त्रि-विधः समपद्यत
 ०३२६०२४१ वैकारिकस् तैजसश् च तामसश् च यतो भवः
 ०३२६०२४२ मनसश् चेन्द्रियाणां च भूतानां महताम् अपि
 ०३२६०२५१ सहस्र-शिरसं साक्षाद् यम् अनन्तं प्रचक्षते
 ०३२६०२५२ सङ्कर्षणाख्यं पुरुषं भूतेन्द्रिय-मनोमयम्
 ०३२६०२६१ कर्तृत्वं करणत्वं च कार्यत्वं चेति लक्षणम्
 ०३२६०२६२ शान्त-घोर-विमूढत्वम् इति वा स्याद् अहङ्कृतेः
 ०३२६०२७१ वैकारिकाद् विकुर्वाणान् मनस्-तत्त्वम् अजायत
 ०३२६०२७२ यत्-सङ्कल्प-विकल्पाभ्यां वर्तते काम-सम्भवः
 ०३२६०२८१ यद् विदुर् ह्य अनिरुद्धाख्यं हृषीकाणाम् अधीश्वरम्
 ०३२६०२८२ शारदेन्दीवर-श्यामं संराध्यं योगिभिः शनैः
 ०३२६०२९१ तैजसात् तु विकुर्वाणाद् बुद्धि-तत्त्वम् अभूत् सति
 ०३२६०२९२ द्रव्य-स्फुरण-विज्ञानम् इन्द्रियाणाम् अनुग्रहः
 ०३२६०३०१ संशयो ऽथ विपर्यासो निश्चयः स्मृतिर् एव च
 ०३२६०३०२ स्वाप इत्य् उच्यते बुद्धेर् लक्षणं वृत्तितः पृथक्
 ०३२६०३११ तैजसानीन्द्रियाण्य् एव क्रिया-ज्ञान-विभागशः
 ०३२६०३२१ प्राणस्य हि क्रिया-शक्तिर् बुद्धेर् विज्ञान-शक्तिता
 ०३२६०३२२ तामसाच्च च विकुर्वाणाद् भगवद्-वीर्य-चोदितात्
 ०३२६०३२२ शब्द-मात्रम् अभूत् तस्मान् नभः श्रोत्रं तु शब्दगम्
 ०३२६०३३१ अर्थाश्रयत्वं शब्दस्य द्रष्टुर् लिङ्गत्वम् एव च
 ०३२६०३३२ तन्-मात्रत्वं च नभसो लक्षणं कवयो विदुः
 ०३२६०३४१ भूतानां छिद्र-दातृत्वं बहिर् अन्तरम् एव च
 ०३२६०३४२ प्राणेन्द्रियात्म-धिष्ण्यत्वं नभसो वृत्ति-लक्षणम्
 ०३२६०३५१ नभसः शब्द-तन्मात्रात् काल-गत्या विकुर्वतः
 ०३२६०३५२ स्पर्शो ऽभवत् ततो वायुस् त्वक् स्पर्शस्य च सङ्ग्रहः
 ०३२६०३६१ मृदुत्वं कठिनत्वं च शैत्यम् उष्णत्वम् एव च
 ०३२६०३६२ एतत् स्पर्शस्य स्पर्शत्वं तन्-मात्रत्वं नभस्वतः

०३२६०३७१ चालनं व्यूहनं प्राप्तिर् नेतृत्वं द्रव्य-शब्दयोः
 ०३२६०३७२ सर्वेन्द्रियाणाम् आत्मत्वं वायोः कर्माभिलक्षणम्
 ०३२६०३८१ वायोश् च स्पर्श-तन्मात्राद् रूपं दैवेरिताद् अभूत्
 ०३२६०३८२ समुत्थितं ततस् तेजश् चक्षु रूपोपलम्भनम्
 ०३२६०३९१ द्रव्याकृतित्वं गुणता व्यक्ति-संस्थात्वम् एव च
 ०३२६०३९२ तेजस्त्वं तेजसः साध्वि रूप-मात्रस्य वृत्तयः
 ०३२६०४०१ द्योतनं पचनं पानम् अदनं हिम-मर्दनम्
 ०३२६०४०२ तेजसो वृत्तयस् त्व् एताः शोषणं क्षुत् तृड् एव च
 ०३२६०४११ रूप-मात्राद् विकुर्वाणात् तेजसो दैव-चोदितात्
 ०३२६०४१२ रस-मात्रम् अभूत् तस्माद् अम्भो जिह्वा रस-ग्रहः
 ०३२६०४२१ कषायो मधुरस् तिक्तः कट्व् अम्ल इति नैकधा
 ०३२६०४२२ भौतिकानां विकारेण रस एको विभिद्यते
 ०३२६०४३१ क्लेदनं पिण्डनं तृप्तिः प्राणनाप्यायनोन्दनम्
 ०३२६०४३२ तापापनोदो भूयस्त्वम् अम्भसो वृत्तयस् त्व् इमाः
 ०३२६०४४१ रस-मात्राद् विकुर्वाणाद् अम्भसो दैव-चोदितात्
 ०३२६०४४२ गन्ध-मात्रम् अभूत् तस्मात् पृथ्वी घ्राणस् तु गन्धगः
 ०३२६०४५१ करम्म-पूति-सौरभ्य- शान्तोग्राम्लादिभिः पृथक्
 ०३२६०४५२ द्रव्यावयव-वैषम्याद् गन्ध एको विभिद्यते
 ०३२६०४६१ भावनं ब्रह्मणः स्थानं धारणं सद्-विशेषणम्
 ०३२६०४६२ सर्व-सत्त्व-गुणोद्भेदः पृथिवी-वृत्ति-लक्षणम्
 ०३२६०४७१ नभो-गुण-विशेषो ऽर्थो यस्य तच् छ्रोत्रम् उच्यते
 ०३२६०४७२ वायोर् गुण-विशेषो ऽर्थो यस्य तत् स्पर्शनं विदुः
 ०३२६०४८१ तेजो-गुण-विशेषो ऽर्थो यस्य तच् चक्षुर् उच्यते
 ०३२६०४८२ अम्भो-गुण-विशेषो ऽर्थो यस्य तद् रसनं विदुः
 ०३२६०४८३ भूमेर् गुण-विशेषो ऽर्थो यस्य स घ्राण उच्यते
 ०३२६०४९१ परस्य दृश्यते धर्मो ह्य् अपरस्मिन् समन्वयात्
 ०३२६०४९२ अतो विशेषो भावानां भूमाव् एवोपलक्ष्यते
 ०३२६०५०१ एतान्य् असंहत्य यदा महद्-आदीनि सप्त वै
 ०३२६०५०२ काल-कर्म-गुणोपेतो जगद्-आदिर् उपाविशत्
 ०३२६०५११ ततस् तेनानुविद्धेभ्यो युक्तेभ्यो ऽण्डम् अचेतनम्
 ०३२६०५१२ उत्थितं पुरुषो यस्माद् उदतिष्ठद् असौ विराट्
 ०३२६०५२१ एतद् अण्डं विशेषाख्यं क्रम-वृद्धैर् दशोत्तरैः
 ०३२६०५२२ तोयादिभिः परिवृतं प्रधानेनावृतैर् बहिः
 ०३२६०५२३ यत्र लोक-वितानो ऽयं रूपं भगवतो हरेः
 ०३२६०५३१ हिरण्मयाद् अण्ड-कोशाद् उत्थाय सलिले शयात्
 ०३२६०५३२ तम् आविश्य महा-देवो बहुधा निर्बिभेद खम्
 ०३२६०५४१ निरभिद्यतास्य प्रथमं मुखं वाणी ततो ऽभवत्

०३२६०५४२ वाण्या वह्निर् अथो नासे प्राणोतो घ्राण एतयोः
 ०३२६०५५१ घ्राणाद् वायुर् अभिद्येताम् अक्षिणी चक्षुर् एतयोः
 ०३२६०५५२ तस्मात् सूर्यो न्यभिद्येतां कर्णौ श्रोत्रं ततो दिशः
 ०३२६०५६१ निर्विभेद विराजस् त्वग्- रोम-श्मश्रु-आदयस् ततः
 ०३२६०५६२ तत ओषधयश् चासन् शिश्रं निर्विभेदे ततः
 ०३२६०५७१ रेतस् तस्माद् आप आसन् निरभिद्यत वै गुदम्
 ०३२६०५७२ गुदाद् अपानो ऽपानाच्च च मृत्युर् लोक-भयङ्करः
 ०३२६०५८१ हस्तौ च निरभिद्येतां बलं ताभ्यां ततः स्वराट्
 ०३२६०५८२ पादौ च निरभिद्येतां गतिस् ताभ्यां ततो हरिः
 ०३२६०५९१ नाड्यो ऽस्य निरभिद्यन्त ताभ्यो लोहितम् आभृतम्
 ०३२६०५९२ नद्यस् ततः समभवन् उदरं निरभिद्यत
 ०३२६०६०१ क्षुत्-पिपासे ततः स्यातां समुद्रस् त्व एतयोर् अभूत्
 ०३२६०६०२ अथास्य हृदयं भिन्नं हृदयान् मन उत्थितम्
 ०३२६०६११ मनसश् चन्द्रमा जातो बुद्धिर् बुद्धेर् गिरां पतिः
 ०३२६०६१२ अहङ्कारस् ततो रुद्रश् चित्तं चैत्यस् ततो ऽभवत्
 ०३२६०६२१ एते ह्य अभ्युत्थिता देवा नैवास्योत्थापने ऽशकन्
 ०३२६०६२२ पुनर् आविविशुः खानि तम् उत्थापयितुं क्रमात्
 ०३२६०६३१ वह्निर् वाचा मुखं भेजे नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०६३२ घ्राणेन नासिके वायुर् नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०६४१ अक्षिणी चक्षुषादित्यो नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०६४२ श्रोत्रेण कर्णौ च दिशो नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०६५१ त्वचं रोमभिर् ओषध्यो नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०६५२ रेतसा शिश्रम् आपस् तु नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०६६१ गुदं मृत्युर् अपानेन नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०६६२ हस्ताव् इन्द्रो बलेनैव नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०६७१ विष्णुर् गत्यैव चरणौ नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०६७२ नाडीर् नद्यो लोहितेन नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०६८१ क्षुत्-तृड्भ्याम् उदरं सिन्धुर् नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०६८२ हृदयं मनसा चन्द्रो नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०६९१ बुद्ध्या ब्रह्मापि हृदयं नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०६९२ रुद्रो ऽभिमत्या हृदयं नोदतिष्ठत् तदा विराट्
 ०३२६०७०१ चित्तेन हृदयं चैत्यः क्षेत्र-ज्ञः प्राविशद् यदा
 ०३२६०७०२ विराट् तदैव पुरुषः सलिलाद् उदतिष्ठत्
 ०३२६०७११ यथा प्रसुप्तं पुरुषं प्राणेन्द्रिय-मनो-धियः
 ०३२६०७१२ प्रभवन्ति विना येन नोत्थापयितुम् ओजसा
 ०३२६०७२१ तम् अस्मिन् प्रत्यग्-आत्मानं धिया योग-प्रवृत्तया
 ०३२६०७२२ भक्त्या विरक्त्या ज्ञानेन विविच्यात्मनि चिन्तयेत्

०३२७००१ श्री-भगवान् उवाच
 ०३२७००११ प्रकृति-स्थो ऽपि पुरुषो नाज्यते प्राकृतैर् गुणैः
 ०३२७००१२ अविकाराद् अकर्तृत्वान् निर्गुणत्वाज् जलार्कवत्
 ०३२७००२१ स एष यर्हि प्रकृतेर् गुणेष्व् अभिविषज्जते
 ०३२७००२२ अहङ्क्रिया-विमूढात्मा कर्तास्मीत्य् अभिमन्यते
 ०३२७००३१ तेन संसार-पदवीम् अवशो ऽभ्येत्य् अनिर्वृतः
 ०३२७००३२ प्रासङ्गिकैः कर्म-दोषैः सद्-असन्-मिश्र-योनिषु
 ०३२७००४१ अर्थे ह्य् अविद्यमाने ऽपि संसृतिर् न निवर्तते
 ०३२७००४२ ध्यायतो विषयान् अस्य स्वप्ने ऽनर्थागमो यथा
 ०३२७००५१ अत एव शनैश् चित्तं प्रसक्तम् असतां पथि
 ०३२७००५२ भक्ति-योगेन तीव्रेण विरक्त्या च नयेद् वशम्
 ०३२७००६१ यमादिभिर् योग-पथैर् अभ्यसज् श्रद्धयान्वितः
 ०३२७००६२ मयि भावेन सत्येन मत्-कथा-श्रवणेन च
 ०३२७००७१ सर्व-भूत-समत्वेन निर्वैरेणाप्रसङ्गतः
 ०३२७००७२ ब्रह्मचर्येण मौनेन स्व-धर्मेण बलीयसा
 ०३२७००८१ यदृच्छयोपलब्धेन सन्तुष्टो मित-भुङ् मुनिः
 ०३२७००८२ विविक्त-शरणः शान्तो मैत्रः करुण आत्मवान्
 ०३२७००९१ सानुबन्धे च देहे ऽस्मिन् अकुर्वन् असद्-आग्रहम्
 ०३२७००९२ ज्ञानेन दृष्ट-तत्त्वेन प्रकृतेः पुरुषस्य च
 ०३२७०१०१ निवृत्त-बुद्ध्य-अवस्थानो दूरी-भूतान्य-दर्शनः
 ०३२७०१०२ उपलभ्यात्मनात्मानं चक्षुषेवार्कम् आत्म-दृक्
 ०३२७०१११ मुक्त-लिङ्गं सद्-आभासम् असति प्रतिपद्यते
 ०३२७०११२ सतो बन्धुम् असत्-चक्षुः सर्वानुस्यूतम् अद्वयम्
 ०३२७०१२१ यथा जल-स्थ आभासः स्थल-स्थेनावदृश्यते
 ०३२७०१२२ स्वाभासेन तथा सूर्यो जल-स्थेन दिवि स्थितः
 ०३२७०१३१ एवं त्रिवृद्-अहङ्कारो भूतेन्द्रिय-मनोमयैः
 ०३२७०१३२ स्वाभासैर् लक्षितो ऽनेन सद्-आभासेन सत्य-दृक्
 ०३२७०१४१ भूत-सूक्ष्मेन्द्रिय-मनो- बुद्ध्य-आदिष्व् इह निद्रया
 ०३२७०१४२ लीनेष्व् असति यस् तत्र विनिद्रो निरहङ्क्रियः
 ०३२७०१५१ मन्यमानस् तदात्मानम् अनष्टो नष्टवन् मृषा
 ०३२७०१५२ नष्टे ऽहङ्कारेण द्रष्टा नष्ट-वित्त इवातुरः
 ०३२७०१६१ एवं प्रत्यवमृश्यासाव् आत्मानं प्रतिपद्यते
 ०३२७०१६२ साहङ्कारस्य द्रव्यस्य यो ऽवस्थानम् अनुग्रहः
 ०३२७०१७ देवहूतिर् उवाच
 ०३२७०१७१ पुरुषं प्रकृतिर् ब्रह्मन् न विमुञ्चति कर्हिचित्
 ०३२७०१७२ अन्योन्यापाश्रयत्वाच् च नित्यत्वाद् अनयोः प्रभो
 ०३२७०१८१ यथा गन्धस्य भूमेश् च न भावो व्यतिरेकतः

०३२७०१८२ अपां रसस्य च यथा तथा बुद्धेः परस्य च
 ०३२७०१९१ अकर्तुः कर्म-बन्धो ऽयं पुरुषस्य यद्-आश्रयः
 ०३२७०१९२ गुणेषु सत्सु प्रकृतेः कैवल्यं तेष्व् अतः कथम्
 ०३२७०२०१ क्वचित् तत्त्वावमर्शेन निवृत्तं भयम् उल्बणम्
 ०३२७०२०२ अनिवृत्त-निमित्तत्वात् पुनः प्रत्यवतिष्ठते
 ०३२७०२१ श्री-भगवान् उवाच
 ०३२७०२११ अनिमित्त-निमित्तेन स्व-धर्मेणामलात्मना
 ०३२७०२१२ तीव्रया मयि भक्त्या च श्रुत-सम्भृतया चिरम्
 ०३२७०२२१ ज्ञानेन दृष्ट-तत्त्वेन वैराग्येण बलीयसा
 ०३२७०२२२ तपो-युक्तेन योगेन तीव्रेणात्म-समाधिना
 ०३२७०२३१ प्रकृतिः पुरुषस्येह दह्यमाना त्व् अह-निशम्
 ०३२७०२३२ तिरो-भवित्री शनकैर् अग्नेर् योनिर् इवारणिः
 ०३२७०२४१ भुक्त-भोगा परित्यक्ता दृष्ट-दोषा च नित्यशः
 ०३२७०२४२ नेश्वरस्याशुभं धत्ते स्वे महिम्नि स्थितस्य च
 ०३२७०२५१ यथा ह्य् अप्रतिबुद्धस्य प्रस्वापो बह्व्-अनर्थ-भृत्
 ०३२७०२५२ स एव प्रतिबुद्धस्य न वै मोहाय कल्पते
 ०३२७०२६१ एवं विदित-तत्त्वस्य प्रकृतिर् मयि मानसम्
 ०३२७०२६२ युञ्जतो नापकुरुत आत्मारामस्य कर्हिचित्
 ०३२७०२७१ यदैवम् अध्यात्म-रतः कालेन बहु-जन्मना
 ०३२७०२७२ सर्वत्र जात-वैराग्य आब्रह्म-भुवनान् मुनिः
 ०३२७०२८१ मद्-भक्तः प्रतिबुद्धार्थो मत्-प्रसादेन भूयसा
 ०३२७०२८२ निःश्रेयसं स्व-संस्थानं कैवल्यारख्यं मद्-आश्रयम्
 ०३२७०२९१ प्राप्नोतीहाञ्जसा धीरः स्व-दृशा च्छिन्न-संशयः
 ०३२७०२९२ यद् गत्वा न निवर्तेत योगी लिङ्गाद् विनिर्गमि
 ०३२७०३०१ यदा न योगोपचितासु चेतो । मायासु सिद्धस्य विषज्जते ऽङ्ग
 ०३२७०३०२ अनन्य-हेतुष्व् अथ मे गतिः स्याद् । आत्यन्तिकी यत्र न मृत्यु-हासः
 ०३२८००१ श्री-भगवान् उवाच
 ०३२८००११ योगस्य लक्षणं वक्ष्ये सवीजस्य नृपात्मजे
 ०३२८००१२ मनो येनैव विधिना प्रसन्नं याति सत्-पथम्
 ०३२८००२१ स्व-धर्माचरणं शक्त्या विधर्माच्च च निवर्तनम्
 ०३२८००२२ दैवाल् लब्धेन सन्तोष आत्मविच्च-चरणार्चनम्
 ०३२८००३१ ग्राम्य-धर्म-निवृत्तिश् च मोक्ष-धर्म-रतिस् तथा
 ०३२८००३२ मित-मेध्यादनं शश्वद् विविक्त-क्षेम-सेवनम्
 ०३२८००४१ अहिंसा सत्यम् अस्तेयं यावद्-अर्थ-परिग्रहः
 ०३२८००४२ ब्रह्मचर्यं तपः शौचं स्वाध्यायः पुरुषार्चनम्
 ०३२८००५१ मौनं सद्-आसन-जयः स्थैर्यं प्राण-जयः शनैः
 ०३२८००५२ प्रत्याहारश् चेन्द्रियाणां विषयान् मनसा हृदि

०३२८००६१ स्व-धिष्ण्यानाम् एक-देशे मनसा प्राण-धारणम्
 ०३२८००६२ वैकुण्ठ-लीलाभिध्यानं समाधानं तथात्मनः
 ०३२८००७१ एतैर् अन्वैशू च पथिभिर् मनो दुष्टम् असत्-पथम्
 ०३२८००७२ बुद्ध्या युञ्जीत शनकैर् जित-प्राणो ह्य् अतन्द्रितः
 ०३२८००८१ शुचौ देशे प्रतिष्ठाप्य विजितासन आसनम्
 ०३२८००८२ तस्मिन् स्वस्ति समासीन ऋजु-कायः समभ्यसेत्
 ०३२८००९१ प्राणस्य शोधयेन् मार्गं पूर-कुम्भक-रेचकैः
 ०३२८००९२ प्रतिकूलेन वा चित्तं यथा स्थिरम् अचञ्चलम्
 ०३२८०१०१ मनो ऽचिरात् स्याद् विरजं जित-श्वासस्य योगिनः
 ०३२८०१०२ वायु-अग्निभ्यां यथा लोहं ध्मातं त्यजति वै मलम्
 ०३२८०१११ प्राणायामैर् दहेद् दोषान् धारणाभिश् च किल्बिषान्
 ०३२८०११२ प्रत्याहारेण संसर्गान् ध्यानेनानीश्वरान् गुणान्
 ०३२८०१२१ यदा मनः स्वं विरजं योगेन सुसमाहितम्
 ०३२८०१२२ काष्ठां भगवतो ध्यायेत् स्व-नासाग्रावलोकनः
 ०३२८०१३१ प्रसन्न-वदनाम्भोजं पद्म-गर्भारुणेषणम्
 ०३२८०१३२ नीलोत्पल-दल-श्यामं शङ्ख-चक्र-गदा-धरम्
 ०३२८०१४१ लसत्-पङ्कज-किञ्जल्क- पीत-कौशेय-वाससम्
 ०३२८०१४२ श्रीवत्स-वक्षसं भ्राजत् कौस्तुभामुक्त-कन्धरम्
 ०३२८०१५१ मत्त-द्विरेफ-कलया परीतं वन-मालया
 ०३२८०१५२ परार्ध-हार-वलय- किरीटाङ्गद-नूपुरम्
 ०३२८०१६१ काञ्ची-गुणोल्लसत्-छोणिं हृदयाम्भोज-विष्टरम्
 ०३२८०१६२ दर्शनीयतमं शान्तं मनो-नयन-वर्धनम्
 ०३२८०१७१ अपीच्य-दर्शनं शश्वत् सर्व-लोक-नमस्कृतम्
 ०३२८०१७२ सन्तं वयसि कैशोरे भृत्यानुग्रह-कातरम्
 ०३२८०१८१ कीर्तन्य-तीर्थ-यशसं पुण्य-श्लोक-यशस्करम्
 ०३२८०१८२ ध्यायेद् देवं समग्राङ्गं यावन् न च्यवते मनः
 ०३२८०१९१ स्थितं ब्रजन्तम् आसीनं शयानं वा गुहाशयम्
 ०३२८०१९२ प्रेक्षणीयेहितं ध्यायेच्च छुद्ध-भावेन चेतसा
 ०३२८०२०१ तस्मिन् लब्ध-पदं चित्तं सर्वावयव-संस्थितम्
 ०३२८०२०२ विलक्ष्यैकत्र संयुज्याद् अङ्गे भगवतो मुनिः
 ०३२८०२११ सञ्चिन्तयेद् भगवतश् चरणारविन्दं
 ०३२८०२१२ वज्राङ्कुश-ध्वज-सरोरुह-लाञ्छनाढयम्
 ०३२८०२१३ उत्तुङ्ग-रक्त-विलसन-नख-चक्रवाल-
 ०३२८०२१४ ज्योत्स्नाभिर् आहत-महद्-धृदयान्धकारम्
 ०३२८०२२१ यच्च-छौच-निःसृत-सरित्-प्रवरोदकेन
 ०३२८०२२२ तीर्थेन मूढन्त्य-अधिकृतेन शिवः शिवो ऽभूत्
 ०३२८०२२३ ध्यातुर् मनः-शमल-शैल-निसृष्ट-वज्रं

०३२८०२२४ ध्यायेच्च चिरं भगवतश्चरणारविन्दम्
 ०३२८०२३१ जानु-द्वयं जलज-लोचनया जनन्या
 ०३२८०२३२ लक्ष्म्याखिलस्य सुर-वन्दितया विधातुः
 ०३२८०२३३ ऊर्वोर् निधाय कर-पल्लव-रोचिषा यत्
 ०३२८०२३४ संलालितं हृदि विभोर् अभवस्य कुर्यात्
 ०३२८०२४१ ऊरू सुपर्णा-भुजयोर् अधि शोभमानाव्
 ०३२८०२४२ ओजो-निधी अतसिका-कुसुमावभासौ
 ०३२८०२४३ व्यालम्बि-पीत-वर-वाससि वर्तमान-
 ०३२८०२४४ काञ्ची-कलाप-परिरम्भि नितम्ब-बिम्बम्
 ०३२८०२५१ नाभि-हृदं भुवन-कोश-गुहोदर-स्थं
 ०३२८०२५२ यत्रात्म-योनि-धिषणाखिल-लोक-पद्मम्
 ०३२८०२५३ व्यूढं हरिन्-मणि-वृष-स्तनयोर् अमुष्य
 ०३२८०२५४ ध्यायेद् द्वयं विशद-हार-मयूख-गौरम्
 ०३२८०२६१ वक्षो ऽधिवासम् ऋषभस्य महा-विभूतेः
 ०३२८०२६२ पुंसां मनो-नयन-निर्वृतिम् आदधानम्
 ०३२८०२६३ कण्ठं च कौस्तुभ-मणेर् अधिभूषणार्थं
 ०३२८०२६४ कुर्यान् मनस्य् अखिल-लोक-नमस्कृतस्य
 ०३२८०२७१ बाहूश्च च मन्दर-गिरेः परिवर्तनन
 ०३२८०२७२ निर्णिक्त-बाहु-वलयान् अधिलोक-पालान्
 ०३२८०२७३ सञ्चिन्तयेद् दश-शतारम् असह्य-तेजः
 ०३२८०२७४ शङ्खं च तत्-कर-सरोरुह-राज-हंसम्
 ०३२८०२८१ कौमोदकीं भगवतो दयितां स्मरेत्
 ०३२८०२८२ दिग्धाम् अराति-भट-शोणित-कर्मिन
 ०३२८०२८३ मालां मधुव्रत-वरूथ-गिरोपघुष्टां
 ०३२८०२८४ चैत्यस्य तत्त्वम् अमलं मणिम् अस्य कण्ठे
 ०३२८०२९१ भृत्यानुकम्पित-धियेह गृहीत-मूर्तेः
 ०३२८०२९२ सञ्चिन्तयेद् भगवतो वदनारविन्दम्
 ०३२८०२९३ यद् विस्फुरन्-मकर-कुण्डल-वल्गितेन
 ०३२८०२९४ विद्योतितामल-कपोलम् उदार-नासम्
 ०३२८०३०१ यच्च छी-निकेतम् अलिभिः परिसेव्यमानं
 ०३२८०३०२ भूत्या स्वया कुटिल-कुन्तल-वृन्द-जुष्टम्
 ०३२८०३०३ मीन-द्वयाश्रयम् अधिक्षिपद् अज-नेत्रं
 ०३२८०३०४ ध्यायेन् मनोमयम् अतन्द्रित उल्लसद्-भ्रु
 ०३२८०३११ तस्यावलोकम् अधिकं कृपयातिघोर-
 ०३२८०३१२ ताप-त्रयोपशमनाय निसृष्टम् अक्षणोः
 ०३२८०३१३ स्निग्ध-स्मितानुगुणितं विपुल-प्रसादं
 ०३२८०३१४ ध्यायेच्च चिरं विपुल-भावनया गुहायाम्

०३२८०३२१ हासं हरेर् अवनताखिल-लोक-तीव्र-
 ०३२८०३२२ शोकाश्रु-सागर-विशोषणम् अत्युदारम्
 ०३२८०३२३ सम्मोहनाय रचितं निज-माययास्य
 ०३२८०३२४ भ्रू-मण्डलं मुनि-कृते मकर-ध्वजस्य
 ०३२८०३३१ ध्यानायनं प्रहसितं बहुलाधरोष्ठ-
 ०३२८०३३२ भासारुणायित-तनु-द्विज-कुन्द-पङ्क्ति
 ०३२८०३३३ ध्यायेत् स्वदेह-कुहरे ऽवसितस्य विष्णोर्
 ०३२८०३३४ भक्त्यार्द्रयार्पित-मना न पृथग् दिदृक्षेत्
 ०३२८०३४१ एवं हरौ भगवति प्रतिलब्ध-भावो
 ०३२८०३४२ भक्त्या द्रवद्-धृदय उत्पुलकः प्रमोदात्
 ०३२८०३४३ औत्कण्ठ्य-बाष्प-कलया मुहुर् अर्द्यमानस्
 ०३२८०३४४ तच्च चापि चित्त-बडिशं शनकैर् वियुक्ते
 ०३२८०३५१ मुक्ताश्रयं यर्हि निर्विषयं विरक्तं
 ०३२८०३५२ निर्वाणम् ऋच्छति मनः सहसा यथार्चिः
 ०३२८०३५३ आत्मानम् अत्र पुरुषो ऽव्यवधानम् एकम्
 ०३२८०३५४ अन्वीक्षते प्रतिनिवृत्त-गुण-प्रवाहः
 ०३२८०३६१ सो ऽप्य् एतया चरमया मनसो निवृत्त्या
 ०३२८०३६२ तस्मिन् महिम्न्य् अवसितः सुख-दुःख-बाह्ये
 ०३२८०३६३ हेतुत्वम् अप्य् असति कर्तारि दुःखयोर् यत्
 ०३२८०३६४ स्वात्मन् विधत्त उपलब्ध-परात्म-काष्ठः
 ०३२८०३७१ देहं च तं न चरमः स्थितम् उत्थितं वा
 ०३२८०३७२ सिद्धो विपश्यति यतो ऽध्यगमत् स्वरूपम्
 ०३२८०३७३ दैवाद् उपेतम् अथ दैव-वशाद् अपेतं
 ०३२८०३७४ वासो यथा परिकृतं मदिरा-मदान्धः
 ०३२८०३८१ देहो ऽपि दैव-वशागः खलु कर्म यावत्
 ०३२८०३८२ स्वारम्भकं प्रतिसमीक्षत एव सासुः
 ०३२८०३८३ तं स-प्रपञ्चम् अधिरूढ-समाधि-योगः
 ०३२८०३८४ स्वाप्नं पुनर् न भजते प्रतिबुद्ध-वस्तुः
 ०३२८०३९१ यथा पुत्राच्च च वित्ताच्च च पृथङ् मर्त्यः प्रतीयते
 ०३२८०३९२ अप्य् आत्मत्वेनाभिमताद् देहादेः पुरुषस् तथा
 ०३२८०४०१ यथोल्मुकाद् विस्फुलिङ्गाद् धूमाद् वापि स्व-सम्भवात्
 ०३२८०४०२ अप्य् आत्मत्वेनाभिमताद् यथाग्निः पृथग् उल्मुकात्
 ०३२८०४११ भूतेन्द्रियान्तः-करणात् प्रधानाज् जीव-संज्ञितात्
 ०३२८०४१२ आत्मा तथा पृथग् द्रष्टा भगवान् ब्रह्म-संज्ञितः
 ०३२८०४२१ सर्व-भूतेषु चात्मानं सर्व-भूतानि चात्मनि
 ०३२८०४२२ ईक्षेतानन्य-भावेन भूतेष्व् इव तद्-आत्मताम्
 ०३२८०४३१ स्व-योनिषु यथा ज्योतिर् एकं नाना प्रतीयते

०३२८०४३२ योनीनां गुण-वैषम्यात् तथात्मा प्रकृतौ स्थितः
 ०३२८०४४१ तस्माद् इमां स्वां प्रकृतिं दैवीं सद्-असद्-आत्मिकाम्
 ०३२८०४४२ दुर्विभाव्यां पराभाव्य स्वरूपेणावतिष्ठते
 ०३२९००१ देवहृतिर् उवाच
 ०३२९००११ लक्षणं महद्-आदीनां प्रकृतेः पुरुषस्य च
 ०३२९००१२ स्वरूपं लक्ष्यते ऽमीषां येन तत्-पारमार्थिकम्
 ०३२९००२१ यथा साङ्ख्येषु कथितं यन्-मूलं तत् प्रचक्षते
 ०३२९००२२ भक्ति-योगस्य मे मार्गं ब्रूहि विस्तरशः प्रभो
 ०३२९००३१ विरागो येन पुरुषो भगवन् सर्वतो भवेत्
 ०३२९००३२ आचक्ष्व जीव-लोकस्य विविधा मम संसृतीः
 ०३२९००४१ कालस्येश्वर-रूपस्य परेषां च परस्य ते
 ०३२९००४२ स्वरूपं बत कुर्वन्ति यद्-धेतोः कुशलं जनाः
 ०३२९००५१ लोकस्य मिथ्याभिमतेर् अचक्षुषश् । चिरं प्रसुप्तस्य तमस्य अनाश्रये
 ०३२९००५२ श्रान्तस्य कर्मस्व अनुविद्धया धिया । त्वम् आविरासीः किल योग-भास्करः
 ०३२९००६ मैत्रेय उवाच
 ०३२९००६१ इति मातुर् वचः श्लक्ष्णं प्रतिनन्द्य महा-मुनिः
 ०३२९००६२ आवभाषे कुरु-श्रेष्ठ प्रीतस् तां करुणार्दितः
 ०३२९००७ श्री-भगवान् उवाच
 ०३२९००७१ भक्ति-योगो बहु-विधो मार्गैर् भामिनि भाव्यते
 ०३२९००७२ स्वभाव-गुण-मार्गेण पुंसां भावो विभिद्यते
 ०३२९००८१ अभिसन्धाय यो हिंसां दम्भं मात्सर्यम् एव वा
 ०३२९००८२ संरम्भी भिन्न-दृग् भावं मयि कुर्यात् स तामसः
 ०३२९००९१ विषयान् अभिसन्धाय यश् ऐश्वर्यम् एव वा
 ०३२९००९२ अर्चादाव् अर्चयेद् यो मां पृथग्-भावः स राजसः
 ०३२९०१०१ कर्म-निर्हारम् उद्दिश्य परस्मिन् वा तद्-अर्पणम्
 ०३२९०१०२ यजेद् यष्टव्यम् इति वा पृथग्-भावः स सात्त्विकः
 ०३२९०१११ मद्-गुण-श्रुति-मात्रेण मयि सर्व-गुहाशये
 ०३२९०११२ मनो-गतिर् अविच्छिन्ना यथा गङ्गाम्भसो ऽम्बुधौ
 ०३२९०१२१ लक्षणं भक्ति-योगस्य निर्गुणस्य ह्य उदाहृतम्
 ०३२९०१२२ अहैतुक्य् अव्यवहिता या भक्तिः पुरुषोत्तमे
 ०३२९०१३१ सालोक्य-सार्ष्टि-सामीप्य- सारूप्यैकत्वम् अप्य् उत
 ०३२९०१३२ दीयमानं न गृह्णन्ति विना मत्-सेवनं जनाः
 ०३२९०१४१ स एव भक्ति-योगाख्य आत्यन्तिक उदाहृतः
 ०३२९०१४२ येनातिव्रज्य त्रि-गुणं मद्-भावायोपपद्यते
 ०३२९०१५१ निषेवितेनानिमित्तेन स्व-धर्मेण महीयसा
 ०३२९०१५२ क्रिया-योगेन शस्तेन नातिहिंसेण नित्यशः
 ०३२९०१६१ मद्-धिष्य-दर्शन-स्पर्श- पूजा-स्तुत्य-अभिवन्दनैः

०३२९०१६२ भूतेषु मद्-भावनया सत्त्वेनासङ्गमेन च
 ०३२९०१७१ महतां बहु-मानेन दीनानाम् अनुकम्पया
 ०३२९०१७२ मैत्र्या चैवात्म-तुल्येषु यमेन नियमेन च
 ०३२९०१८१ आध्यात्मिकानुश्रवणान् नाम-सङ्कीर्तनाच्च च मे
 ०३२९०१८२ आर्जविनार्य-सङ्गेन निरहङ्कियया तथा
 ०३२९०१९१ मद्-धर्मणो गुणैर् एतैः परिसंशुद्ध आशयः
 ०३२९०१९२ पुरुषस्याञ्जसाभ्येति श्रुत-मात्र-गुणं हि माम्
 ०३२९०२०१ यथा वात-रथो घ्राणम् आवृक्ते गन्ध आशयात्
 ०३२९०२०२ एवं योग-रतं चेत आत्मानम् अविकारि यत्
 ०३२९०२११ अहं सर्वेषु भूतेषु भूतात्मावस्थितः सदा
 ०३२९०२१२ तम् अवज्ञाय मां मर्त्यः कुरुते ऽर्चा-विडम्बनम्
 ०३२९०२२१ यो मां सर्वेषु भूतेषु सन्तम् आत्मानम् ईश्वरम्
 ०३२९०२२२ हित्वार्चा भजते मौढ्याद् भस्मन्य एव जुहोति सः
 ०३२९०२३१ द्विषतः पर-काये मां मानिनो भिन्न-दर्शिनः
 ०३२९०२३२ भूतेषु बद्ध-वैरस्य न मनः शान्तिम् ऋच्छति
 ०३२९०२४१ अहम् उच्चावचैर् द्रव्यैः क्रियोत्पन्नयानघे
 ०३२९०२४२ नैव तुष्ये ऽर्चितो ऽर्चायां भूत-ग्रामावमानिनः
 ०३२९०२५१ अर्चादाव् अर्चयेत् तावद् ईश्वरं मां स्व-कर्म-कृत्
 ०३२९०२५२ यावन् न वेद स्व-हृदि सर्व-भूतेष्व् अवस्थितम्
 ०३२९०२६१ आत्मनश् च परस्यापि यः करोत्य् अन्तरोदरम्
 ०३२९०२६२ तस्य भिन्न-दृशो मृत्युर् विदधे भयम् उल्बणम्
 ०३२९०२७१ अथ मां सर्व-भूतेषु भूतात्मानं कृतालयम्
 ०३२९०२७२ अह्येद् दान-मानाभ्यां मैत्र्याभिन्नेन चक्षुषा
 ०३२९०२८१ जीवाः श्रेष्ठा ह्य् अजीवानां ततः प्राण-भूतः शुभे
 ०३२९०२८२ ततः स-चित्ताः प्रवरास् ततश् चेन्द्रिय-वृत्तयः
 ०३२९०२९१ तत्रापि स्पर्श-वेदिभ्यः प्रवरा रस-वेदिनः
 ०३२९०२९२ तेभ्यो गन्ध-विदः श्रेष्ठास् ततः शब्द-विदो वराः
 ०३२९०३०१ रूप-भेद-विदस् तत्र ततश् चोभयतो-दतः
 ०३२९०३०२ तेषां बहु-पदाः श्रेष्ठाश् चतुष्-पादस् ततो द्वि-पात्
 ०३२९०३११ ततो वर्णाश् च चत्वारस् तेषां ब्राह्मण उत्तमः
 ०३२९०३१२ ब्राह्मणेष्व् अपि वेद-ज्ञो ह्य् अर्थ-ज्ञो ऽभ्यधिकस् ततः
 ०३२९०३२१ अर्थ-ज्ञात् संशय-च्छेत्ता ततः श्रेयान् स्व-कर्म-कृत्
 ०३२९०३२२ मुक्त-सङ्गस् ततो भूयान् अदोग्धा धर्मम् आत्मनः
 ०३२९०३३१ तस्मान् मय्य् अर्पिताशेष- क्रियार्थात्मा निरन्तरः
 ०३२९०३३२ मय्य् अर्पितात्मनः पुंसो मयि सन्न्यस्त-कर्मणः
 ०३२९०३३३ न पश्यामि परं भूतम् अकर्तुः सम-दर्शनात्
 ०३२९०३४१ मनसैतानि भूतानि प्रणमेद् बहु-मानयन्

०३२९०३४२ ईश्वरो जीव-कलया प्रविष्टो भगवान् इति
 ०३२९०३५१ भक्ति-योगश् च योगश् च मया मानव्यु उदीरितः
 ०३२९०३५२ ययोर् एकतरेणैव पुरुषः पुरुषं व्रजेत्
 ०३२९०३६१ एतद् भगवतो रूपं ब्रह्मणः परमात्मनः
 ०३२९०३६२ परं प्रधानं पुरुषं दैवं कर्म-विचेष्टितम्
 ०३२९०३७१ रूप-भेदास्पदं दिव्यं काल इत्य् अभिधीयते
 ०३२९०३७२ भूतानां महद्-आदीनां यतो भिन्न-दृशां भयम्
 ०३२९०३८१ यो ऽन्तः प्रविश्य भूतानि भूतैर् अत्य् अखिलाश्रयः
 ०३२९०३८२ स विष्णु-आख्यो ऽधियज्ञो ऽसौ कालः कलयतां प्रभुः
 ०३२९०३९१ न चास्य कश्चिद् दयितो न द्वेष्यो न च बान्धवः
 ०३२९०३९२ आविशत्य् अप्रमत्तो ऽसौ प्रमत्तं जनम् अन्त-कृत्
 ०३२९०४०१ यद्-भयाद् वाति वातो ऽयं सूर्यस् तपति यद्-भयात्
 ०३२९०४०२ यद्-भयाद् वर्षते देवो भ-गणो भाति यद्-भयात्
 ०३२९०४११ यद् वनस्पतयो भीता लताश् चौषधिभिः सह
 ०३२९०४१२ स्वे स्वे काले ऽभिगृह्णन्ति पुष्पाणि च फलानि च
 ०३२९०४२१ स्रवन्ति सरितो भीता नोत्सर्पत्य् उदधिर् यतः
 ०३२९०४२२ अग्निर् इन्धे स-गिरिभिर् भूर न मज्जति यद्-भयात्
 ०३२९०४३१ नभो ददाति श्वसतां पदं यन्-नियमाद् अदः
 ०३२९०४३२ लोकं स्व-देहं तनुते महान् सप्तभिर् आवृतम्
 ०३२९०४४१ गुणाभिमानिनो देवाः सर्गादिष्व् अस्य यद्-भयात्
 ०३२९०४४२ वर्तन्ते ऽनुयुगं येषां वश एतच् चराचरम्
 ०३२९०४५१ सो ऽनन्तो ऽन्त-करः कालो ऽनादिर् आदि-कृद् अव्ययः
 ०३२९०४५२ जनं जनेन जनयन् मारयन् मृत्युनान्तकम्
 ०३३०००१ कपिल उवाच
 ०३३०००११ तस्यैतस्य जनो नूनं नायं वेदोरु-विक्रमम्
 ०३३०००१२ काल्यमानो ऽपि बलिनो वायोर् इव घनावलिः
 ०३३०००२१ यं यम् अर्थम् उपादत्ते दुःखेन सुख-हेतवे
 ०३३०००२२ तं तं धुनोति भगवान् पुमान् छोचति यत्-कृते
 ०३३०००३१ यद् अघ्रुवस्य देहस्य सानुबन्धस्य दुर्मतिः
 ०३३०००३२ ध्रुवाणि मन्यते मोहाद् गृह-क्षेत्र-वसूनि च
 ०३३०००४१ जन्तुर् वै भव एतस्मिन् यां यां योनिम् अनुव्रजेत्
 ०३३०००४२ तस्यां तस्यां स लभते निर्वृतिं न विरज्यते
 ०३३०००५१ नरक-स्थो ऽपि देहं वै न पुमांस् त्यक्तुम् इच्छति
 ०३३०००५२ नारक्यां निर्वृतौ सत्यां देव-माया-विमोहितः
 ०३३०००६१ आत्म-जाया-सुतागार- पशु-द्रविण-बन्धुषु
 ०३३०००६२ निरूढ-मूल-हृदय आत्मानं बहु मन्यते
 ०३३०००७१ सन्दह्यमान-सर्वाङ्ग एषाम् उद्वहनाधिना

०३३०००७२ करोत्य् अविरतं मूढो दुरितानि दुराशयः
 ०३३०००८१ आक्षिप्तात्मेन्द्रियः स्त्रीणाम् असतीनां च मायया
 ०३३०००८२ रहो रचितयालापैः शिशूनां कल-भाषिणाम्
 ०३३०००९१ गृहेषु कूट-धर्मेषु दुःख-तन्त्रेषु अतन्द्रितः
 ०३३०००९२ कुर्वन् दुःख-प्रतीकारं सुखवन् मन्यते गृही
 ०३३००१०१ अर्थैर् आपादितैर् गुर्व्या हिंसयेतस्-ततश् च तान्
 ०३३००१०२ पुष्पाति येषां पोषेण शेष-भुग् यात्य् अधः स्वयम्
 ०३३००१११ वार्तायां लुप्यमानायाम् आरब्धायां पुनः पुनः
 ०३३००११२ लोभाभिभूतो निःसत्त्वः परार्थं कुरुते स्पृहाम्
 ०३३००१२१ कुटुम्ब-भरणाकल्पो मन्द-भाग्यो वृथोद्यमः
 ०३३००१२२ श्रिया विहीनः कृपणो ध्यायन् छ्वसिति मूढ-धीः
 ०३३००१३१ एवं स्व-भरणाकल्पं तत्-कलत्रादयस् तथा
 ०३३००१३२ नाद्रियन्ते यथा पूर्वं कीनाशा इव गो-जरम्
 ०३३००१४१ तत्राप्य् अजात-निर्वेदो भ्रियमाणः स्वयम् भृतैः
 ०३३००१४२ जरयोपात्त-वैरूप्यो मरणाभिमुखो गृहे
 ०३३००१५१ आस्ते ऽवमत्योपन्यस्तं गृह-पाल इवाहरन्
 ०३३००१५२ आमयाव्य् अप्रदीप्ताग्निर् अल्पाहारो ऽल्प-चेष्टितः
 ०३३००१६१ वायुनोत्क्रमतोत्तारः कफ-संरुद्ध-नाडिकः
 ०३३००१६२ कास-श्वास-कृतायासः कण्ठे घुर-घुरायते
 ०३३००१७१ शयानः परिशोचद्भिः परिवीतः स्व-बन्धुभिः
 ०३३००१७२ वाच्यमानो ऽपि न ब्रूते काल-पाश-वशं गतः
 ०३३००१८१ एवं कुटुम्ब-भरणे व्यापृतात्माजितेन्द्रियः
 ०३३००१८२ भ्रियते रुदतां स्वानाम् उरु-वेदनयास्त-धीः
 ०३३००१९१ यम-दूतौ तदा प्राप्तौ भीमौ सरभसेक्षणौ
 ०३३००१९२ स दृष्ट्वा त्रस्त-हृदयः शकृन्-मूत्रं विमुञ्चति
 ०३३००२०१ यातना-देह आवृत्य पाशैर् बद्ध्वा गले बलात्
 ०३३००२०२ नयतो दीर्घम् अध्वानं दण्ड्यं राज-भटा यथा
 ०३३००२११ तयोर् निर्भिन्न-हृदयस् तजनैर् जात-वेपथुः
 ०३३००२१२ पथि श्वभिर् भक्ष्यमाण आर्तो ऽघं स्वम् अनुस्मरन्
 ०३३००२२१ क्षुत्-तृट्-परीतो ऽर्क-दवानलानिलैः । सन्तप्यमानः पथि तप्त-वालुके
 ०३३००२२२ कृच्छ्रेण पृष्ठे कशया च ताडितश् । चलत्य् अशक्तो ऽपि निराश्रमोदके
 ०३३००२३१ तत्र तत्र पतन् छ्रान्तो मूर्च्छितः पुनर् उत्थितः
 ०३३००२३२ पथा पापीयसा नीतस् तरसा यम-सादनम्
 ०३३००२४१ योजनानां सहस्राणि नवतिं नव चाध्वनः
 ०३३००२४२ त्रिभिर् मुहूर्तैर् द्वाभ्यां वा नीतः प्राप्नोति यातनाः
 ०३३००२५१ आदीपनं स्व-गात्राणां वेष्टयित्वोल्मुकादिभिः
 ०३३००२५२ आत्म-मांसादनं क्वापि स्व-कृत्तं परतो ऽपि वा

०३३००२६१ जीवतश् चान्त्राभ्युद्धारः श्व-गृधैर् यम-सादने
 ०३३००२६२ सर्प-वृश्चिक-दंशाद्यैर् दशद्विंशश् चात्म-वैशसम्
 ०३३००२७१ कृन्तनं चावयवशो गजादिभ्यो भिदापनम्
 ०३३००२७२ पातनं गिरि-शृङ्गेभ्यो रोधनं चाम्बु-गर्तयोः
 ०३३००२८१ यास् तामिस्रान्ध-तामिस्रा रौरवाद्याश् च यातनाः
 ०३३००२८२ भुक्ते नरो वा नारी वा मिथः सङ्गेन निर्मिताः
 ०३३००२९१ अत्रैव नरकः स्वर्ग इति मातः प्रचक्षते
 ०३३००२९२ या यातना वै नारक्यस् ता इहाप्य् उपलक्षिताः
 ०३३००३०१ एवं कुटुम्बं बिभ्राण उदरम् भर एव वा
 ०३३००३०२ विसृज्येहोभयं प्रेत्य भुक्ते तत्-फलम् ईदृशम्
 ०३३००३११ एकः प्रपद्यते ध्वान्तं हित्वेदं स्व-कलेवरम्
 ०३३००३१२ कुशलेतर-पाथेयो भूत-द्रोहेण यद् भृतम्
 ०३३००३२१ दैवेनासादितं तस्य शमलं निरये पुमान्
 ०३३००३२२ भुक्ते कुटुम्ब-पोषस्य हत-वित्त इवातुरः
 ०३३००३३१ केवलेन ह्य् अधर्मेण कुटुम्ब-भरणोत्सुकः
 ०३३००३३२ याति जीवो ऽन्ध-तामिस्रं चरमं तमसः पदम्
 ०३३००३४१ अधस्तान् नर-लोकस्य यावतीर् यातनादयः
 ०३३००३४२ क्रमशः समनुक्रम्य पुनर् अत्राव्रजेच्च लुचिः
 ०३३०००१ श्री-भगवान् उवाच
 ०३३१००११ कर्मणा दैव-नेत्रेण जन्तुर् देहोपपत्तये
 ०३३१००१२ स्त्रियाः प्रविष्ट उदरं पुंसो रेतः-कणाश्रयः
 ०३३१००२१ कललं त्व् एक-रात्रेण पञ्च-रात्रेण बुद्बुदम्
 ०३३१००२२ दशाहेन तु कर्कन्धूः पेश्य् अण्डं वा ततः परम्
 ०३३१००३१ मासेन तु शिरो द्वाभ्यां बाह्व्-अङ्घ्र्य-आदृ-अङ्ग-विग्रहः
 ०३३१००३२ नख-लोमास्थि-चर्माणि लिङ्ग-च्छिद्रोद्भवस् त्रिभिः
 ०३३१००४१ चतुर्भिर् धातवः सप्त पञ्चभिः क्षुत्-तृड्-उद्भवः
 ०३३१००४२ षड्भिर् जरायुणा वीतः कुक्षौ भ्राम्यति दक्षिणे
 ०३३१००५१ मातुर् जग्धान्न-पानाद्यैर् एधद्-धातुर् असम्मते
 ०३३१००५२ शेते विण्-मूत्रयोर् गर्ते स जन्तुर् जन्तु-सम्भवे
 ०३३१००६१ कृमिभिः क्षत-सर्वाङ्गः सौकुमार्यात् प्रतिक्षणम्
 ०३३१००६२ मूर्च्छाम् आप्नोत्य् उरु-क्लेशस् तत्रत्यैः क्षुधितैर् मुहुः
 ०३३१००७१ कटु-तीक्ष्णोष्ण-लवण- रूक्षाम्लादिभिर् उल्बणैः
 ०३३१००७२ मातु-भुक्तैर् उपस्पृष्टः सर्वाङ्गोत्थित-वेदनः
 ०३३१००८१ उल्बेन संवृतस् तस्मिन् अन्त्रैश् च बहिर् आवृतः
 ०३३१००८२ आस्ते कृत्वा शिरः कुक्षौ भुग्न-पृष्ठ-शिरोधरः
 ०३३१००९१ अकल्पः स्वाङ्ग-चेष्टायां शकुन्त इव पञ्जरे
 ०३३१००९२ तत्र लब्ध-स्मृतिर् दैवात् कर्म जन्म-शतोद्भवम्

०३३१००९३ स्मरन् दीर्घम् अनुच्छ्वासं शर्म किं नाम विन्दते
 ०३३१०१०१ आरभ्य सप्तमान् मासाल् लब्ध-बोधो ऽपि वेपितः
 ०३३१०१०२ नैकत्रास्ते सूति-वातैर् विष्ठा-भूर इव सोदरः
 ०३३१०१११ नाथमान ऋषिर् भीतः सप्त-वध्निः कृताञ्जलिः
 ०३३१०११२ स्तुवीत तं विक्लवया वाचा येनोदरे ऽर्पितः
 ०३३१०१२ जन्तुर् उवाच
 ०३३१०१२१ तस्योपसन्नम् अवितुं जगद् इच्छयात्त-
 ०३३१०१२२ नाना-तनोर् भुवि चलच्च-चरणारविन्दम्
 ०३३१०१२३ सो ऽहं ब्रजामि शरणं ह्य अकुतो-भयं मे
 ०३३१०१२४ येनेदृशी गतिर् अदश्य् असतो ऽनुरूपा
 ०३३१०१३१ यस् त्व् अत्र बद्ध इव कर्मभिर् आवृतात्मा
 ०३३१०१३२ भूतेन्द्रियाशयमयीम् अवलम्ब्य मायाम्
 ०३३१०१३३ आस्ते विशुद्धम् अविकारम् अखण्ड-बोधम्
 ०३३१०१३४ आतप्यमान-हृदये ऽवसितं नमामि
 ०३३१०१४१ यः पञ्च-भूत-रचिते रहितः शरीरे
 ०३३१०१४२ च्छन्नो ऽयथेन्द्रिय-गुणार्थ-चिद्-आत्मको ऽहम्
 ०३३१०१४३ तेनाविकुण्ठ-महिमानम् ऋषिं तम् एनं
 ०३३१०१४४ वन्दे परं प्रकृति-पुरुषयोः पुमांसम्
 ०३३१०१५१ यन्-माययोरु-गुण-कर्म-निबन्धने ऽस्मिन्
 ०३३१०१५२ सांसारिके पथि चरंस् तद्-अभिश्रमेण
 ०३३१०१५३ नष्ट-स्मृतिः पुनर् अयं प्रवृणीत लोकं
 ०३३१०१५४ युक्त्या कया महद्-अनुग्रहम् अन्तरेण
 ०३३१०१६१ ज्ञानं यद् एतद् अदधात् कतमः स देवस्
 ०३३१०१६२ त्रै-कालिकं स्थिर-चरेष्व् अनुवर्तितांशः
 ०३३१०१६३ तं जीव-कर्म-पदवीम् अनुवर्तमानास्
 ०३३१०१६४ ताप-त्रयोपशमनाय वयं भजेम
 ०३३१०१७१ देह्य् अन्य-देह-विवरे जठराग्निनासृग्-
 ०३३१०१७२ विण-मूत्र-कूप-पतितो भृश-तप्त-देहः
 ०३३१०१७३ इच्छन्न इतो विवसितुं गणयन् स्व-मासान्
 ०३३१०१७४ निर्वास्यते कृपण-धीर् भगवन् कदा नु
 ०३३१०१८१ येनेदृशीं गतिम् असौ दश-मास्य ईश
 ०३३१०१८२ सङ्ग्राहितः पुरु-दयेन भवादृशेन
 ०३३१०१८३ स्वेनैव तुष्यतु कृतेन स दीन-नाथः
 ०३३१०१८४ को नाम तत्-प्रति विनाञ्जलिम् अस्य कुर्यात्
 ०३३१०१९१ पश्यत्य् अयं धिषणया ननु सप्त-वध्निः
 ०३३१०१९२ शारीरके दम-शरीर्य् अपरः स्व-देहे
 ०३३१०१९३ यत्-सृष्टयासं तम् अहं पुरुषं पुराणं

०३३१०१९४ पश्ये बहिर् हृदि च चैत्यम् इव प्रतीतम्
 ०३३१०२०१ सो ऽहं वसन्न अपि विभो बहु-दुःख-वासं
 ०३३१०२०२ गर्भान् न निर्जिगमिषे बहिर् अन्ध-कूपे
 ०३३१०२०३ यत्रोपयातम् उपसर्पति देव-माया
 ०३३१०२०४ मिथ्या मतिर् यद्-अनु संसृति-चक्रम् एतत्
 ०३३१०२११ तस्माद् अहं विगत-विक्लव उद्धरिष्य
 ०३३१०२१२ आत्मानम् आशु तमसः सुहृदात्मनैव
 ०३३१०२१३ भूयो यथा व्यसनम् एतद् अनेक-रन्ध्रं
 ०३३१०२१४ मा मे भविष्यद् उपसादित-विष्णु-पादः
 ०३३२०२२ कपिल उवाच
 ०३३२०२२१ एवं कृत-मतिर् गर्भे दश-मास्यः स्तुवन्न ऋषिः
 ०३३२०२२२ सद्यः क्षिपत्य् अवाचीनं प्रसूत्यै सूति-मारुतः
 ०३३२०२३३ तेनावसृष्टः सहसा कृत्वावाक् शिर आतुरः
 ०३३२०२३२ विनिष्क्रामति कृच्छ्रेण निरुच्छ्वासो हत-स्मृतिः
 ०३३२०२४१ पतितो भुव्य् असृङ्-मिश्रः विष्ठा-भूर इव चेष्टते
 ०३३२०२४२ रोरूयति गते ज्ञाने विपरीतां गतिं गतः
 ०३३२०२५१ पर-च्छन्दं न विदुषा पुष्यमाणो जनेन सः
 ०३३२०२५२ अनभिप्रेतम् आपन्नः प्रत्याख्यातुम् अनीश्वरः
 ०३३२०२६१ शायितो ऽशुचि-पर्यङ्के जन्तुः स्वेदज-दूषिते
 ०३३२०२६२ नेशः कण्डूयने ऽज्ञानाम् आसनोत्थान-चेष्टने
 ०३३२०२७१ तुदन्त्य् आम-त्वचं दंशा मशका मत्कुणादयः
 ०३३२०२७२ रुदन्तं विगत-ज्ञानं कृमयः कृमिकं यथा
 ०३३२०२८१ इत्य् एवं शैशवं भुक्त्वा दुःखं पौगण्डम् एव च
 ०३३२०२८२ अलब्धाभीप्सितो ऽज्ञानाद् इद्ध-मन्युः शुचार्पितः
 ०३३२०२९१ सह देहेन मानेन वर्धमानेन मन्युना
 ०३३२०२९२ करोति विग्रहं कामी कामिष्व् अन्ताय चात्मनः
 ०३३२०३०१ भूतैः पञ्चभिर् आरब्धे देहे देह्य् अबुधो ऽसकृत्
 ०३३२०३०२ अहं ममेत्य् असद्-ग्राहः करोति कुमतिर् मतिम्
 ०३३२०३११ तद्-अर्थं कुरुते कर्म यद्-बद्धो याति संसृतिम्
 ०३३२०३१२ यो ऽनुयाति ददत् क्लेशम् अविद्या-कर्म-बन्धनः
 ०३३२०३२१ यद्य् असद्भिः पथि पुनः शिश्रोदर-कृतोद्यमैः
 ०३३२०३२२ आस्थितो रमते जन्तुस् तमो विशति पूर्ववत्
 ०३३२०३३१ सत्यं शौचं दया मौनं बुद्धिः श्रीर् हीर् यशः क्षमा
 ०३३२०३३२ शमो दमो भगश् चेति यत्-सङ्गाद् याति सङ्क्षयम्
 ०३३२०३४१ तेष्व् अशान्तेषु मूढेषु खण्डितात्मस्व् असाधुषु
 ०३३२०३४२ सङ्गं न कुर्याच्च छोच्येषु योषित्-क्रीडा-मृगेषु च
 ०३३२०३५१ न तथास्य भवेन् मोहो बन्धश् चान्य-प्रसङ्गतः

०३३२०३५२ योषित्-सङ्गाद् यथा पुंसो यथा तत्-सङ्गि-सङ्गतः
 ०३३२०३६१ प्रजापतिः स्वां दुहितरं दृष्ट्वा तद्-रूप-धर्षितः
 ०३३२०३६२ रोहिद्-भूतां सो ऽन्वधावद् ऋक्ष-रूपी हत-त्रपः
 ०३३२०३७१ तत्-सृष्ट-सृष्ट-सृष्टेषु को न्व् अखण्डित-धीः पुमान्
 ०३३२०३७२ ऋषिं नारायणम् ऋते योषिन्-मय्येह मायया
 ०३३२०३८१ बलं मे पश्य मायायाः स्त्री-मय्या जयिनो दिशाम्
 ०३३२०३८२ या करोति पदाक्रान्तान् भ्रूवि-जृम्भेण केवलम्
 ०३३२०३९१ सङ्गं न कुर्यात् प्रमदासु जातु । योगस्य पारं परम् आरुरुक्षुः
 ०३३२०३९२ मत्-सेवया प्रतिलब्धात्म-लाभो । वदन्ति या निरय-द्वारम् अस्य
 ०३३२०४०१ योपयाति शनैर् माया योषिद् देव-विनिर्मिता
 ०३३२०४०२ ताम् ईक्षेतात्मनो मृत्युं तृणैः कूपम् इवावृतम्
 ०३३२०४११ यां मन्यते पतिं मोहान् मन्-मायाम् ऋषभायतीम्
 ०३३२०४१२ स्त्रीत्वं स्त्री-सङ्गतः प्राप्तो वित्तापत्य-गृह-प्रदम्
 ०३३२०४२१ ताम् आत्मनो विजानीयात् पत्-अपत्य-गृहात्मकम्
 ०३३२०४२२ दैवोपसादितं मृत्युं मृगयोर् गायनं यथा
 ०३३२०४३१ देहेन जीव-भूतेन लोकात् लोकम् अनुव्रजन्
 ०३३२०४३२ भुञ्जान एव कर्माणि करोत्य् अविरतं पुमान्
 ०३३२०४४१ जीवो ह्य् अस्यानुगो देहो भूतेन्द्रिय-मनो-मयः
 ०३३२०४४२ तन्-निरोधो ऽस्य मरणम् आविर्भावस् तु सम्भवः
 ०३३२०४५१ द्रव्योपलब्धि-स्थानस्य द्रव्येक्षायोग्यता यदा
 ०३३२०४५२ तत् पञ्चत्वम् अहं-मानाद् उत्पत्तिर् द्रव्य-दर्शनम्
 ०३३२०४६१ यथाक्षणोर् द्रव्यावयव- दर्शनायोग्यता यदा
 ०३३२०४६२ तदैव चक्षुषो द्रष्टुर् द्रष्टृत्वायोग्यतानयोः
 ०३३२०४७१ तस्मान् न कार्यः सन्नासो न कार्पण्यं न सम्भ्रमः
 ०३३२०४७२ बुद्ध्वा जीव-गतिं धीरो मुक्त-सङ्गश् चरेद् इह
 ०३३२०४८१ सम्यग्-दर्शनया बुद्ध्या योग-वैराग्य-युक्तया
 ०३३२०४८२ माया-विरचिते लोके चरेन् न्यस्य कलेवरम्
 ०३३२००१ कपिल उवाच
 ०३३२००११ अथ यो गृह-मेधीयान् धर्मान् एवावसन् गृहे
 ०३३२००१२ कामम् अर्थं च धर्मान् स्वान् दोग्धि भूयः पिपतिं तान्
 ०३३२००२१ स चापि भगवद्-धर्मात् काम-मूढः पराङ्-मुखः
 ०३३२००२२ यजते क्रतुभिर् देवान् पितृ-श् च श्रद्धयान्वितः
 ०३३२००३१ तच्च-छ्रद्धयाक्रान्त-मतिः पितृ-देव-व्रतः पुमान्
 ०३३२००३२ गत्वा चान्द्रमसं लोकं सोम-पाः पुनर् एष्यति
 ०३३२००४१ यदा चाहीन्द्र-शय्यायां शेते ऽनन्तासनो हरिः
 ०३३२००४२ तदा लोका लयं यान्ति त एते गृह-मेधिनाम्
 ०३३२००५१ ये स्व-धर्मान् न दुह्यन्ति धीराः कामार्थ-हेतवे

०३३२००५२ निःसङ्गा न्यस्त-कर्माणः प्रशान्ताः शुद्ध-चेतसः
 ०३३२००६१ निवृत्ति-धर्म-निरता निर्ममा निरहङ्कृताः
 ०३३२००६२ स्व-धर्मात्तेन सत्त्वेन परिशुद्धेन चेतसा
 ०३३२००७१ सूर्य-द्वारेण ते यान्ति पुरुषं विश्वतो-मुखम्
 ०३३२००७२ पराववेशं प्रकृतिम् अस्योत्पत्त्य-अन्त-भावनम्
 ०३३२००८१ द्वि-परार्धावसाने यः प्रलयो ब्रह्मणस् तु ते
 ०३३२००८२ तावद् अध्यासते लोकं परस्य पर-चिन्तकाः
 ०३३२००९१ क्षमाम्भो-ऽनलानिल-वियन्-मन-इन्द्रियार्थ-
 ०३३२००९२ भूतादिभिः परिवृतं प्रतिसञ्जिहीर्षुः
 ०३३२००९३ अव्याकृतं विशति यर्हि गुण-त्रयात्माकालं
 ०३३२००९४ पराख्यम् अनुभूय परः स्वयम्भूः
 ०३३२०१०१ एवं परेत्य भगवन्तम् अनुप्रविष्टायै
 ०३३२०१०२ योगिनो जित-मरुन्-मनसो विरागाः
 ०३३२०१०३ तेनैव साकम् अमृतं पुरुषं पुराणं
 ०३३२०१०४ ब्रह्म प्रधानम् उपयान्त्यु अगताभिमानाः
 ०३३२०१११ अथ तं सर्व-भूतानां हृत्-पद्मेषु कृतालयम्
 ०३३२०११२ श्रुतानुभावं शरणं ब्रज भावेन भामिनि
 ०३३२०१२१ आद्यः स्थिर-चराणां यो वेद-गर्भः सहर्षिभिः
 ०३३२०१२२ योगेश्वरैः कुमाराद्यैः सिद्धैर् योग-प्रवर्तकैः
 ०३३२०१३१ भेद-दृष्ट्याभिमानेन निःसङ्गेनापि कर्मणा
 ०३३२०१३२ कर्तृत्वात् सगुणं ब्रह्म पुरुषं पुरुषर्षभम्
 ०३३२०१४१ स संसृत्य पुनः काले कालेश्वर-मूर्तिना
 ०३३२०१४२ जाते गुण-व्यतिकरे यथा-पूर्वं प्रजायते
 ०३३२०१५१ ऐश्वर्यं पारमेष्ठ्यं च ते ऽपि धर्म-विनिर्मितम्
 ०३३२०१५२ निषेव्य पुनर् आयान्ति गुण-व्यतिकरे सति
 ०३३२०१६१ ये त्व् इहासक्त-मनसः कर्मसु श्रद्धयान्विताः
 ०३३२०१६२ कुर्वन्त्यु अप्रतिषिद्धानि नित्यान्यु अपि च कृत्स्नशः
 ०३३२०१७१ रजसा कुण्ठ-मनसः कामात्मानो ऽजितेन्द्रियाः
 ०३३२०१७२ पित्-न् यजन्त्यु अनुदिनं गृहेष्व् अभिरताशयाः
 ०३३२०१८१ त्रै-वर्गिकास् ते पुरुषा विमुखा हरि-मेघसः
 ०३३२०१८२ कथायां कथनीयोरु- विक्रमस्य मधुद्विषः
 ०३३२०१९१ नूनं दैवेन विहता ये चाच्युत-कथा-सुधाम्
 ०३३२०१९२ हित्वा शृण्वन्त्यु असद्-गाथाः पुरीषम् इव विड्-भुजः
 ०३३२०२०१ दक्षिणेन पथार्यम्णः पितृ-लोकं ब्रजन्ति ते
 ०३३२०२०२ प्रजाम् अनु प्रजायन्ते श्मशानान्त-क्रिया-कृतः
 ०३३२०२११ ततस् ते क्षीण-सुकृताः पुनर् लोकम् इमं सति
 ०३३२०२११ पतन्ति विवशा देवैः सद्यो विभ्रंशितोदयाः

०३३२०२२१ तस्मात् त्वं सर्व-भावेन भजस्व परमेष्ठिनम्
 ०३३२०२२२ तद्-गुणाश्रयया भक्त्या भजनीय-पदाम्बुजम्
 ०३३२०२३१ वासुदेवे भगवति भक्ति-योगः प्रयोजितः
 ०३३२०२३२ जनयत्य् आशु वैराग्यं ज्ञानं यद् ब्रह्म-दर्शनम्
 ०३३२०२४१ यदास्य चित्तम् अर्थेषु समेष्व् इन्द्रिय-वृत्तिभिः
 ०३३२०२४२ न विगृह्णाति वैषम्यं प्रियम् अप्रियम् इत्य् उत
 ०३३२०२५१ स तदैवात्मनात्मानं निःसङ्गं सम-दर्शनम्
 ०३३२०२५२ हेयोपादेय-रहितम् आरूढं पदम् ईक्षते
 ०३३२०२६१ ज्ञान-मात्रं परं ब्रह्म परमात्मेश्वरः पुमान्
 ०३३२०२६२ दृश्य-आदिभिः पृथग् भावैर् भगवान् एक ईयते
 ०३३२०२७१ एतावान् एव योगेन समग्रेणेह योगिनः
 ०३३२०२७२ युज्यते ऽभिमतो ह्य् अर्थो यद् असङ्गस् तु कृत्स्नशः
 ०३३२०२८१ ज्ञानम् एकं पराचीनैर् इन्द्रियैर् ब्रह्म निर्गुणम्
 ०३३२०२८२ अवभात्य् अर्थ-रूपेण भ्रान्त्या शब्दादि-धर्मिणा
 ०३३२०२९१ यथा महान् अहं-रूपस् त्रि-वृत् पञ्च-विधः स्वराट्
 ०३३२०२९२ एकादश-विधस् तस्य वपुर् अण्डं जगद् यतः
 ०३३२०३०१ एतद् वै श्रद्धया भक्त्या योगाभ्यासेन नित्यशः
 ०३३२०३०२ समाहितात्मा निःसङ्गो विरक्त्या परिपश्यति
 ०३३२०३११ इत्य् एतत् कथितं गुर्वि ज्ञानं तद् ब्रह्म-दर्शनम्
 ०३३२०३१२ येनानुबुद्धयते तत्त्वं प्रकृतेः पुरुषस्य च
 ०३३२०३२१ ज्ञान-योगश् च मन्-निष्ठो नैर्गुण्यो भक्ति-लक्षणः
 ०३३२०३२२ द्वयोर् अप्य् एक एवार्थो भगवच्च-छब्द-लक्षणः
 ०३३२०३३१ यथेन्द्रियैः पृथग्-द्वारैर् अर्थो बहु-गुणाश्रयः
 ०३३२०३३२ एको नानेयते तद्वद् भगवान् शास्त्र-वर्त्मभिः
 ०३३२०३४१ क्रियया क्रतुभिर् दानैस् तपः-स्वाध्याय-मशनैः
 ०३३२०३४२ आत्मेन्द्रिय-जयेनापि सन्न्यासेन च कर्मणाम्
 ०३३२०३५१ योगेन विविधाङ्गेन भक्ति-योगेन चैव हि
 ०३३२०३५२ धर्मेणोभय-चिह्नेन यः प्रवृत्ति-निवृत्तिमान्
 ०३३२०३६१ आत्म-तत्त्वावबोधेन वैराग्येण दृढेन च
 ०३३२०३६२ ईयते भगवान् एभिः सगुणो निर्गुणः स्व-दृक्
 ०३३२०३७१ प्रावोचं भक्ति-योगस्य स्वरूपं ते चतु-र्विधम्
 ०३३२०३७२ कालस्य चाव्यक्त-गतेर् यो ऽन्तर्धावति जन्तुषु
 ०३३२०३८१ जीवस्य संसृतीर् बह्वीर् अविद्या-कर्म-निर्मिताः
 ०३३२०३८२ यास्व् अङ्ग प्रविशन् आत्मा न वेद गतिम् आत्मनः
 ०३३२०३९१ नैतत् खलायोपदिशेन् नाविनीताय कर्हिचित्
 ०३३२०३९२ न स्तब्धाय न भिन्नाय नैव धर्म-ध्वजाय च
 ०३३२०४०१ न लोलुपायोपदिशेन् न गृहारूढ-चेतसे

०३३२०४०२ नाभक्ताय च मे जातु न मद्-भक्त-द्विषाम् अपि
 ०३३२०४११ श्रद्धधानाय भक्ताय विनीतायानसूयवे
 ०३३२०४१२ भूतेषु कृत-मैत्राय शुश्रूषाभिरताय च
 ०३३२०४२१ बहि-जात-विरागाय शान्त-चित्ताय दीयताम्
 ०३३२०४२२ निर्मत्सराय शुचये यस्याहं प्रेयसां प्रियः
 ०३३२०४३१ य इदं शृणुयाद् अम्ब श्रद्धया पुरुषः सकृत्
 ०३३२०४३२ यो वाभिधत्ते मच्च-चित्तः स ह्य एति पदवीं च मे
 ०३३३००१ मैत्रेय उवाच
 ०३३३००११ एवं निशम्य कपिलस्य वचो जनित्रीसा कर्दमस्य दयिता किल देवहूतिः
 ०३३३००१२ विस्त्रस्त-मोह-पटला तम् अभिप्रणम्यतुष्टाव तत्त्व-विषयाङ्कित-सिद्धि-भूमिम्
 ०३३३००२ देवहूतिर् उवाच
 ०३३३००२१ अथाप्य् अजो ऽन्तः-सलिले शयानं । भूतेन्द्रियार्थात्म-मयं वपुस् ते
 ०३३३००२२ गुण-प्रवाहं सद्-अशेष-बीजं । दध्यौ स्वयं यज-जठराब्ज-जातः
 ०३३३००३१ स एव विश्वस्य भवान् विधत्ते । गुण-प्रवाहेण विभक्त-वीर्यः
 ०३३३००३२ सर्गाद्य् अनीहो ऽवितथाभिसन्धिर् । आत्मेश्वरो ऽतर्क्य-सहस्र-शक्तिः
 ०३३३००४१ स त्वं भृतो मे जठरेण नाथ । कथं नु यस्योदर एतद् आसीत्
 ०३३३००४२ विश्वं युगान्ते वट-पत्र एकः । शेते स्म माया-शिशुर् अङ्घ्रि-पानः
 ०३३३००५१ त्वं देह-तन्त्रः प्रशमाय पाप्मनां । निदेश-भाजां च विभो विभूतये
 ०३३३००५२ यथावतारास् तव सूकरादयस् । तथायम् अप्य् आत्म-पथोपलब्धये
 ०३३३००६१ यन्-नामधेय-श्रवणानुकीर्तनाद् । यत्-प्रहणाद् यत्-स्मरणाद् अपि क्वचित्
 ०३३३००६२ श्वादो ऽपि सद्यः सवनाय कल्पते । कुतः पुनस् ते भगवन् नु दर्शनात्
 ०३३३००७१ अहो बत श्व-पचो ऽतो गरीयान् । यज-जिह्वाग्रे वर्तते नाम तुभ्यम्
 ०३३३००७२ तेषुस् तपस् ते जुहुवुः सस्रुर् आर्या । ब्रह्मानूचुर् नाम गृणन्ति ये ते
 ०३३३००८१ तं त्वाम् अहं ब्रह्म परं पुमांसं । प्रत्यक्-स्रोतस्य् आत्मनि संविभाव्यम्
 ०३३३००८२ स्व-तेजसा ध्वस्त-गुण-प्रवाहं । वन्दे विष्णुं कपिलं वेद-गर्भम्
 ०३३३००९ मैत्रेय उवाच
 ०३३३००९१ ईडितो भगवान् एवं कपिलाख्यः परः पुमान्
 ०३३३००९२ वाचाविक्लवयेत्य् आह मातरं मातृ-वत्सलः
 ०३३३०१० कपिल उवाच
 ०३३३०१०१ मार्गेणानेन मातस् ते सुसेव्येनोदितेन मे
 ०३३३०१०२ आस्थितेन परां काष्ठाम् अचिराद् अवरोत्स्यसि
 ०३३३०१११ श्रद्धत्स्वैतन् मतं मह्यं जुष्टं यद् ब्रह्म-वादिभिः
 ०३३३०११२ येन माम् अभयं याया मृत्युम् ऋच्छन्त्य् अतद्-विदः
 ०३३३०१२ मैत्रेय उवाच
 ०३३३०१२१ इति प्रदर्श्य भगवान् सतीं ताम् आत्मनो गतिम्
 ०३३३०१२२ स्व-मात्रा ब्रह्म-वादिन्या कपिलो ऽनुमतो ययौ
 ०३३३०१३१ सा चापि तनयोक्तेन योगादेशेन योग-युक्

०३३३०१३२ तस्मिन् आश्रम आपीडे सरस्वत्याः समाहिता
 ०३३३०१४१ अभीक्ष्णावगाह-कपिशान् जटिलान् कुटिलालकान्
 ०३३३०१४२ आत्मानं चोग्र-तपसा बिभ्रती चीरिणं कृशम्
 ०३३३०१५१ प्रजापतेः कर्दमस्य तपो-योग-विजृम्भितम्
 ०३३३०१५२ स्व-गार्हस्थ्यम् अनौपम्यं प्रार्थ्यं वैमानिकैर् अपि
 ०३३३०१६१ पयः-फेन-निभाः शय्या दान्ता रुक्म-परिच्छदाः
 ०३३३०१६२ आसनानि च हैमानि सुस्पर्शास्तरणानि च
 ०३३३०१७१ स्वच्छ-स्फटिक-कुड्येषु महा-मारकतेषु च
 ०३३३०१७२ रत्न-प्रदीपा आभान्ति ललना रत्न-संयुताः
 ०३३३०१८१ गृहोद्यानं कुसुमितै रम्यं बहू-अमर-द्रुमैः
 ०३३३०१८२ कूजद्-विहङ्ग-मिथुनं गायन्-मत्त-मधुव्रतम्
 ०३३३०१९१ यत्र प्रविष्टम् आत्मानं विबुधानुचरा जगुः
 ०३३३०१९२ वाप्याम् उत्पल-गन्धिन्यां कर्दमैनोपलालितम्
 ०३३३०२०१ हित्वा तद् ईप्सिततमम् अप्य् आखण्डल-योषिताम्
 ०३३३०२०२ किञ्चिच्च चकार वदनं पुत्र-विश्लेषणातुरा
 ०३३३०२११ वनं प्रव्रजिते पत्याव् अपत्य-विरहातुरा
 ०३३३०२१२ ज्ञात-तत्त्वाप्य् अभून् नष्टे वत्से गौर् इव वत्सला
 ०३३३०२२१ तम् एव ध्यायती देवम् अपत्यं कपिलं हरिम्
 ०३३३०२२२ बभूवाचिरतो वत्स निःस्पृहा तादृशे गृहे
 ०३३३०२३१ ध्यायती भगवद्-रूपं यद् आह ध्यान-गोचरम्
 ०३३३०२३२ सुतः प्रसन्न-वदनं समस्त-व्यस्त-चिन्तया
 ०३३३०२४१ भक्ति-प्रवाह-योगेन वैराग्येण बलीयसा
 ०३३३०२४२ युक्तानुष्ठान-जातेन ज्ञानेन ब्रह्म-हेतुना
 ०३३३०२५१ विशुद्धेन तदात्मानम् आत्मना विश्वतो-मुखम्
 ०३३३०२५२ स्वानुभूत्या तिरोभूत-माया-गुण-विशेषणम्
 ०३३३०२६१ ब्रह्मण्य् अवस्थित-मतिर् भगवत्य् आत्म-संश्रये
 ०३३३०२६२ निवृत्त-जीवापत्तित्वात् क्षीण-क्लेशात्-निर्वृतिः
 ०३३३०२७१ नित्यारूढ-समाधित्वात् परावृत्त-गुण-भ्रमा
 ०३३३०२७२ न सस्मार तदात्मानं स्वप्ने दृष्टम् इवोत्थितः
 ०३३३०२८१ तद्-देहः परतः पोषो ऽप्य् अकृशश् चाध्-असम्भवात्
 ०३३३०२८२ बभौ मलैर् अवच्छन्नः सधूम इव पावकः
 ०३३३०२९१ स्वाङ्गं तपो-योगमयं मुक्त-केशं गताम्बरम्
 ०३३३०२९२ दैव-गुप्तं न बुबुधे वासुदेव-प्रविष्ट-धीः
 ०३३३०३०१ एवं सा कपिलोक्तेन मार्गेणाचिरतः परम्
 ०३३३०३०२ आत्मानं ब्रह्म-निर्वाणं भगवन्तम् अवाप ह
 ०३३३०३११ तद् वीरासीत् पुण्यतमं क्षेत्रं त्रैलोक्य-विश्रुतम्
 ०३३३०३१२ नाम्ना सिद्ध-पदं यत्र सा संसिद्धिम् उपेयुषी

०३३३०३२१ तस्यास् तद् योग-विधुत- मार्त्य मर्त्यम् अभूत् सरित्
 ०३३३०३२२ स्रोतसां प्रवरा सौम्य सिद्धिदा सिद्ध-सेविता
 ०३३३०३३१ कपिलो ऽपि महा-योगी भगवान् पितुर आश्रमात्
 ०३३३०३३२ मातरं समनुज्ञाप्य प्राग्-उदीचीं दिशं ययौ
 ०३३३०३४१ सिद्ध-चारण-गन्धर्वैर् मुनिभिश् चाप्सरो-गणैः
 ०३३३०३४२ स्तूयमानः समुद्रेण दत्तार्हण-निकेतनः
 ०३३३०३५१ आस्ते योगं समास्थाय साङ्ख्याचार्यैर् अभिष्टुतः
 ०३३३०३५२ त्रयाणाम् अपि लोकानाम् उपशान्त्यै समाहितः
 ०३३३०३६१ एतन् निगादितं तात यत् पृष्टो ऽहं तवानघ
 ०३३३०३६२ कपिलस्य च संवादो देवहृत्याश् च पावनः
 ०३३३०३७१ य इदम् अनुशृणोति यो ऽभिधत्ते । कपिल-मुनेर् मतम् आत्म-योग-गुह्यम्
 ०३३३०३७२ भगवति कृत-धीः सुपर्ण-केताव् । उपलभते भगवत्-पदारविन्दम्
 ०४०१००१ मैत्रेय उवाच
 ०४०१००११ मनोस् तु शतरूपायां तिस्रः कन्याश् च जज्ञिरे
 ०४०१००१२ आकृतिर् देवहृतिश् च प्रसूतिर् इति विश्रुताः
 ०४०१००२१ आकृतिं रुचये प्रादाद् अपि भ्रातृमतीं नृपः
 ०४०१००२२ पुत्रिका-धर्मम् आश्रित्य शतरूपानुमोदितः
 ०४०१००३१ प्रजापतिः स भगवान् रुचिस् तस्याम् अजीजनत्
 ०४०१००३२ मिथुनं ब्रह्म-वर्चस्वी परमेण समाधिना
 ०४०१००४१ यस् तयोः पुरुषः साक्षाद् विष्णुर् यज्ञ-स्वरूप-धृक्
 ०४०१००४२ या स्त्री सा दक्षिणा भूतेर् अंश-भूतानपायिनी
 ०४०१००५१ आनिन्ये स्व-गृहं पुत्र्याः पुत्रं वितत-रोचिषम्
 ०४०१००५२ स्वायम्भुवो मुदा युक्तो रुचिर् जग्राह दक्षिणाम्
 ०४०१००६१ तां कामयानां भगवान् उवाह यजुषां पतिः
 ०४०१००६२ तुष्टायां तोषम् आपन्नो ऽ जनयद् द्वादशात्मजान्
 ०४०१००७१ तोषः प्रतोषः सन्तोषो भद्रः शान्तिर् इडस्पतिः
 ०४०१००७२ इध्मः कविर् विभुः स्वहः सुदेवो रोचनो द्वि-षट्
 ०४०१००८१ तुषिता नाम ते देवा आसन् स्वायम्भुवान्तरे
 ०४०१००८२ मरीचि-मिश्रा ऋषयो यज्ञः सुर-गणेश्वरः
 ०४०१००९१ प्रियव्रतोत्तानपादौ मनु-पुत्रौ महौजसौ
 ०४०१००९२ तत्-पुत्र-पौत्र-नमृणाम् अनुवृत्तं तद्-अन्तरम्
 ०४०१०१०१ देवहृतिम् अदात् तात कर्दमायात्मजां मनुः
 ०४०१०१०२ तत्-सम्बन्धि श्रुत-प्रायं भवता गदतो मम
 ०४०१०१११ दक्षाय ब्रह्म-पुत्राय प्रसूतिं भगवान् मनुः
 ०४०१०११२ प्रायच्छद् यत्-कृतः सर्गस् त्रि-लोक्यां विततो महान्
 ०४०१०१२१ याः कर्दम-सुताः प्रोक्ता नव ब्रह्मर्षि-पत्नयः
 ०४०१०१२२ तासां प्रसूति-प्रसवं प्रोच्यमानं निबोध मे

०४०१०१३१ पत्नी मरीचेस् तु कला सुषुवे कर्दमात्मजा
 ०४०१०१३२ कश्यपं पूर्णिमानं च ययोर् आपूरितं जगत्
 ०४०१०१४१ पूर्णिमासूत विरजं विश्वगं च परन्तप
 ०४०१०१४२ देवकुल्यां हरेः पाद- शौचाद् याभूत् सरिद् दिवः
 ०४०१०१५१ अत्रेः पत्न्य् अनसूया त्रीञ् जज्ञे सुयशसः सुतान्
 ०४०१०१५२ दत्तं दुर्वाससं सोमम् आत्मेश-ब्रह्म-सम्भवान्
 ०४०१०१६ विदुर उवाच
 ०४०१०१६१ अत्रेर् गृहे सुर-श्रेष्ठाः स्थित्-उत्पत्-अन्त-हेतवः
 ०४०१०१६२ किञ्चिच्च चिकीर्षवो जाता एतद् आख्याहि मे गुरो
 ०४०१०१७ मैत्रेय उवाच
 ०४०१०१७१ ब्रह्मणा चोदितः सृष्टाव् अत्रिर् ब्रह्म-विदां वरः
 ०४०१०१७२ सह पत्न्या ययाव् ऋक्षं कुलाद्रिं तपसि स्थितः
 ०४०१०१८१ तस्मिन् प्रसून-स्तबक- पलाशाशोक-कानने
 ०४०१०१८२ वार्षिः स्रवद्भिर् उद्धृष्टे निर्विन्ध्यायाः समन्ततः
 ०४०१०१९१ प्राणायामेन संयम्य मनो वर्ष-शतं मुनिः
 ०४०१०१९२ अतिष्ठद् एक-पादेन निर्द्वन्द्वो ऽनिल-भोजनः
 ०४०१०२०१ शरणं तं प्रपद्ये ऽहं य एव जगद्-ईश्वरः
 ०४०१०२०२ प्रजाम् आत्म-समां मह्यं प्रयच्छत्व् इति चिन्तयन्
 ०४०१०२११ तप्यमानं त्रि-भुवनं प्राणायामैधसाग्निना
 ०४०१०२१२ निगतिन मुनेर् मूर्ध्नः समीक्ष्य प्रभवस् त्रयः
 ०४०१०२२१ अप्सरो-मुनि-गन्धर्व- सिद्ध-विद्याधरोरगैः
 ०४०१०२२२ वितायमान-यशसस् तद्-आश्रम-पदं ययुः
 ०४०१०२३१ तत्-प्रादुर्भाव-संयोग- विद्योतित-मना मुनिः
 ०४०१०२३२ उत्तिष्ठन्न एक-पादेन ददर्श विबुधर्षभान्
 ०४०१०२४१ प्रणम्य दण्डवद् भूमाव् उपतस्थे ऽर्हणाञ्जलिः
 ०४०१०२४२ वृष-हंस-सुपर्ण-स्थान् स्वैः स्वैश् चिह्नैश् च चिह्नितान्
 ०४०१०२५१ कृपावलोकेन हसद्- वदनेनोपलम्भितान्
 ०४०१०२५२ तद्-रोचिषा प्रतिहते निमील्य मुनिर् अक्षिणी
 ०४०१०२६१ चेतस् तत्-प्रवणं युञ्जन्न अस्तावीत् संहताञ्जलिः
 ०४०१०२६२ श्लक्ष्णया सूक्तया वाचा सर्व-लोक-गरीयसः
 ०४०१०२७ अत्रिर् उवाच
 ०४०१०२७१ विश्वोद्भव-स्थिति-लयेषु विभज्यमानैर्
 ०४०१०२७२ माया-गुणैर् अनुयुगं विगृहीत-देहाः
 ०४०१०२७३ ते ब्रह्म-विष्णु-गिरिशाः प्रणतो ऽस्म्य् अहं वस्
 ०४०१०२७४ तेभ्यः क एव भवतां म इहोपहृतः
 ०४०१०२८१ एको मयेह भगवान् विविध-प्रधानैश्
 ०४०१०२८२ चित्ती-कृतः प्रजननाय कथं नु यूयम्

०४०१०२८३ अत्रागतास् तनु-भृतां मनसो ऽपि दूराद्
 ०४०१०२८४ ब्रूत प्रसीदत महान् इह विस्मयो मे
 ०४०१०२९ मैत्रेय उवाच
 ०४०१०२९१ इति तस्य वचः श्रुत्वा त्रयस् ते विबुधर्षभाः
 ०४०१०२९२ प्रत्याहुः श्लक्ष्णया वाचा प्रहस्य तम् ऋषिं प्रभो
 ०४०१०३० देवा ऊचुः
 ०४०१०३०१ यथा कृतस् ते सङ्कल्पो भाव्यं तेनैव नान्यथा
 ०४०१०३०२ सत्-सङ्कल्पस्य ते ब्रह्मन् यद् वै ध्यायति ते वयम्
 ०४०१०३११ अथास्मद्-अंश-भूतास् ते आत्मजा लोक-विश्रुताः
 ०४०१०३१२ भवितारो ऽङ्ग भद्रं ते विस्त्रप्स्यन्ति च ते यशः
 ०४०१०३२१ एवं काम-वरं दत्त्वा प्रतिजग्मुः सुरेश्वराः
 ०४०१०३२२ सभाजितास् तयोः सम्यग् दम्पत्योर् मिषतोस् ततः
 ०४०१०३३१ सोमो ऽभूद् ब्रह्मणो ऽंशेन दत्तो विष्णोस् तु योगवित्
 ०४०१०३३२ दुर्वासाः शङ्करस्यांशो निबोधाङ्गिरसः प्रजाः
 ०४०१०३४१ श्रद्धा त्व् अङ्गिरसः पत्नी चतस्रो ऽसूत कन्यकाः
 ०४०१०३४२ सिनीवाली कुहू राका चतुश्च अनुमतिस् तथा
 ०४०१०३५१ तत्-पुत्राव् अपराव् आस्तां ख्यातौ स्वारोचिषे ऽन्तरे
 ०४०१०३५२ उतथ्यो भगवान् साक्षाद् ब्रह्मिष्ठश् च बृहस्पतिः
 ०४०१०३६१ पुलस्त्यो ऽजनयत् पत्न्याम् अगस्त्यं च हविर्भुवि
 ०४०१०३६२ सो ऽन्य-जन्मनि दहाग्निर् विश्रवाश् च महा-तपाः
 ०४०१०३७१ तस्य यक्ष-पतिर् देवः कुबेरस् त्व् इडविडा-सुतः
 ०४०१०३७२ रावणः कुम्भकर्णश् च तथान्यस्यां विभीषणः
 ०४०१०३८१ पुलहस्य गतिर् भार्या त्रीन् असूत सती सुतान्
 ०४०१०३८२ कर्मश्रेष्ठं वरीयांसं सहिष्णुं च महा-मते
 ०४०१०३९१ क्रतोर् अपि क्रिया भार्या वालखिल्यान् असूयत
 ०४०१०३९२ ऋषीन् षष्टि-सहस्राणि ज्वलतो ब्रह्म-तेजसा
 ०४०१०४०१ ऊर्जायां जज्ञिरे पुत्रा वसिष्ठस्य परन्तप
 ०४०१०४०२ चित्रकेतु-प्रधानास् ते सप्त ब्रह्मर्षयो ऽमलाः
 ०४०१०४११ चित्रकेतुः सुरोचिश् च विरजा मित्र एव च
 ०४०१०४१२ उल्बणो वसुभृद्यानो द्युमान् शक्त्य-आदयो ऽपरे
 ०४०१०४२१ चित्तिस् त्व् अथर्वणः पत्नी लेभे पुत्रं धृत-व्रतम्
 ०४०१०४२२ दध्यञ्चम् अश्वशिरसं भृगोर् वंशं निबोध मे
 ०४०१०४३१ भृगुः ख्यात्यां महा-भागः पत्न्यां पुत्रान् अजीजनत्
 ०४०१०४३२ धातारं च विधातारं श्रियं च भगवत्-पराम्
 ०४०१०४४१ आयतिं नियतिं चैव सुते मेरुस् तयोर् अदात्
 ०४०१०४४२ ताभ्यां तयोर् अभवतां मृकण्डः प्राण एव च
 ०४०१०४५१ मार्कण्डेयो मृकण्डस्य प्राणाद् वेदशिरा मुनिः

०४०१०४५२ कविश् च भार्गवो यस्य भगवान् उशाना सुतः
 ०४०१०४६१ त एते मुनयः क्षत्त्र लोकान् सर्गैर् अभावयन्
 ०४०१०४६२ एष कर्दम-दौहित्र- सन्तानः कथितस् तव
 ०४०१०४६३ शृण्वतः श्रद्धानस्य सद्यः पाप-हरः परः
 ०४०१०४७१ प्रसूतिं मानवीं दक्ष उपयेमे ह्य अजात्मजः
 ०४०१०४७२ तस्यां ससर्ज दुहितुः षोडशामल-लोचनाः
 ०४०१०४८१ त्रयोदशादाद् धर्माय तथैकाम् अग्रये विभुः
 ०४०१०४८२ पितृभ्य एकां युक्तेभ्यो भवायैकां भव-च्छिदे
 ०४०१०४९१ श्रद्धा मैत्री दया शान्तिस् तुष्टिः पुष्टिः क्रियोन्नतिः
 ०४०१०४९२ बुद्धिर् मेधा तितिक्षा हीर् मूर्तिर् धर्मस्य पत्नयः
 ०४०१०५०१ श्रद्धासूत शुभं मैत्री प्रसादम् अभयं दया
 ०४०१०५०२ शान्तिः सुखं मुदं तुष्टिः स्मयं पुष्टिर् असूयत
 ०४०१०५११ योगं क्रियोन्नतिर् दर्पम् अर्थं बुद्धिर् असूयत
 ०४०१०५१२ मेधा स्मृतिं तितिक्षा तु क्षेमं हीः प्रश्रयं सुतम्
 ०४०१०५२१ मूर्तिः सर्व-गुणोत्पत्तिर् नर-नारायणाव् ऋषी
 ०४०१०५३१ ययोर् जन्मन्य् अदो विश्वम् अभ्यनन्दत् सुनिर्वृतम्
 ०४०१०५३२ मनांसि ककुभो वाताः प्रसेदुः सरितो ऽद्रयः
 ०४०१०५४१ दिव्य् अवाद्यन्त तूर्याणि पेतुः कुसुम-वृष्टयः
 ०४०१०५४२ मुनयस् तुष्टुवुस् तुष्टा जगुर् गन्धर्व-किन्नराः
 ०४०१०५५१ नृत्यन्ति स्म स्त्रियो देव्य आसीत् परम-मङ्गलम्
 ०४०१०५५२ देवा ब्रह्मादयः सर्वे उपतस्थुर् अभिष्टवैः
 ०४०१०५६ देवा ऊचुः
 ०४०१०५६१ यो मायया विरचितं निजयात्मनीदं
 ०४०१०५६२ खे रूप-भेदम् इव तत्-प्रतिचक्षणाय
 ०४०१०५६३ एतेन धर्म-सदने ऋषि-मूर्तिनाद्य
 ०४०१०५६४ प्रादुश्चकार पुरुषाय नमः परस्मै
 ०४०१०५७१ सो ऽयं स्थिति-व्यतिकरोपशमाय सृष्टान्
 ०४०१०५७२ सत्त्वेन नः सुर-गणान् अनुमेय-तत्त्वः
 ०४०१०५७३ दृश्याद् अदभ्र-करुणेन विलोकनेन
 ०४०१०५७४ यच् छ्री-निकेतम् अमलं क्षिपतारविन्दम्
 ०४०१०५८१ एवं सुर-गणैस् तात भगवन्ताव् अभिष्टुतौ
 ०४०१०५८२ लब्धावलोकैर् ययतुर् अर्चितौ गन्धमादनम्
 ०४०१०५९१ ताव् इमौ वै भगवतो हरेर् अंशाव् इहागतौ
 ०४०१०५९२ भार-व्ययाय च भुवः कृष्णौ यदु-कुरूद्वहौ
 ०४०१०६०१ स्वाहाभिमानिनश् चाग्नेर् आत्मजांस् त्रीन् अजीजनत्
 ०४०१०६०२ पावकं पवमानं च शुचिं च हुत-भोजनम्
 ०४०१०६११ तेभ्यो ऽग्रयः समभवन् चत्वारिंशच् च पञ्च च

०४०१०६१२ त एवैकोनपञ्चाशत् साकं पितृ-पितामहैः
 ०४०१०६२१ वैतानिके कर्मणि यन्- नामभिर् ब्रह्म-वादिभिः
 ०४०१०६२२ आग्नेय्य इष्टयो यज्ञे निरूप्यन्ते ऽग्नयस् तु ते
 ०४०१०६३१ अग्निष्वात्ता बर्हिषदः सौम्याः पितर आज्यपाः
 ०४०१०६३२ साग्नयो ऽनग्नयस् तेषां पत्नी दाक्षायणी स्वधा
 ०४०१०६४१ तेभ्यो दधार कन्ये द्वे वयुनां धारिणीं स्वधा
 ०४०१०६४२ उभे ते ब्रह्म-वादिन्यौ ज्ञान-विज्ञान-पारगे
 ०४०१०६५१ भवस्य पत्नी तु सती भवं देवम् अनुव्रता
 ०४०१०६५२ आत्मनः सदृशं पुत्रं न लेभे गुण-शीलतः
 ०४०१०६६१ पितर्य- अप्रतिरूपे स्वे भवायानागसे रुषा
 ०४०१०६६२ अप्रौढैवात्मनात्मानम् अजहाद् योग-संयुता
 ०४०२००१ विदुर उवाच
 ०४०२००११ भवे शीलवतां श्रेष्ठे दक्षो दुहितृ-वत्सलः
 ०४०२००१२ विद्वेषम् अकरोत् कस्माद् अनादृत्यात्मजां सतीम्
 ०४०२००२१ कस् तं चराचर-गुरुं निर्वैरं शान्त-विग्रहम्
 ०४०२००२२ आत्मारामं कथं द्वेष्टि जगतो दैवतं महत्
 ०४०२००३१ एतद् आख्याहि मे ब्रह्मन् जामातुः श्वशुरस्य च
 ०४०२००३२ विद्वेषस् तु यतः प्राणांस् तत्यजे दुस्त्यजान् सती
 ०४०२००४ मैत्रेय उवाच
 ०४०२००४१ पुरा विश्व-सृजां सत्रे समेताः परमर्षयः
 ०४०२००४२ तथामर-गणाः सर्वे सानुगा मुनयो ऽग्नयः
 ०४०२००५१ तत्र प्रविष्टम् ऋषयो दृष्ट्वार्कम् इव रोचिषा
 ०४०२००५२ भ्राजमानं वितिमिरं कुर्वन्तं तन् महत् सदः
 ०४०२००६१ उदतिष्ठन् सदस्यास् ते स्व-धिष्ण्येभ्यः सहाग्नयः
 ०४०२००६२ ऋते विरिञ्चां शर्वं च तद्-भासाक्षिप्त-चेतसः
 ०४०२००७१ सदसस्-पतिभिर् दक्षो भगवान् साधु सत्-कृतः
 ०४०२००७२ अजं लोक-गुरुं नत्वा निषसाद तद्-आज्ञया
 ०४०२००८१ प्राङ्-निषण्णं मृडं दृष्ट्वा नामृष्यत् तद्-अनादृतः
 ०४०२००८२ उवाच वामं चक्षुर्भ्याम् अभिवीक्ष्य दहन् इव
 ०४०२००९१ श्रूयतां ब्रह्मर्षयो मे सह-देवाः सहाग्नयः
 ०४०२००९२ साधूनां ब्रुवतो वृत्तं नाज्ञानान् न च मत्सरात्
 ०४०२०१०१ अयं तु लोक-पालानां यशो-घ्नो निरपत्रपः
 ०४०२०१०२ सद्भिर् आचरितः पन्था येन स्तब्धेन दूषितः
 ०४०२०१११ एष मे शिष्यतां प्राप्तो यन् मे दुहितुर अग्रहीत्
 ०४०२०११२ पाणिं विप्राग्नि-मुखतः सावित्र्या इव साधुवत्
 ०४०२०१२१ गृहीत्वा मृग-शावाक्ष्याः पाणिं मर्कट-लोचनः
 ०४०२०१२२ प्रत्युत्थानाभिवादाहैर् वाचाप्य् अकृत नोचितम्

०४०२०१३१ लुप्त-क्रियायाशुचये मानिने भिन्न-सेतवे
 ०४०२०१३२ अनिच्छन्न अप्य् अदां बालां शूद्रायेवोशतीं गिरम्
 ०४०२०१४१ प्रेतावासेषु घोरेषु प्रेतैर् भूत-गणैर् वृतः
 ०४०२०१४२ अटत्य् उन्मत्तवन् नग्नो व्युत्-केशो हसन् रुदन्
 ०४०२०१५१ चिता-भस्म-कृत-स्नानः प्रेत-स्रङ्-त्रस्थि-भूषणः
 ०४०२०१५२ शिवापदेशो ह्य् अशिवो मत्तो मत्त-जन-प्रियः
 ०४०२०१५३ पतिः प्रमथ-नाथानां तमो-मात्रात्मकात्मनाम्
 ०४०२०१६१ तस्मा उन्माद-नाथाय नष्ट-शौचाय दुहृदि
 ०४०२०१६२ दत्ता बत मया साध्वी चोदिते परमेष्ठिना
 ०४०२०१७ मैत्रेय उवाच
 ०४०२०१७१ विनिन्दैवं स गिरिशम् अप्रतीपम् अवस्थितम्
 ०४०२०१७२ दक्षो ऽथाप उपस्पृश्य क्रुद्धः शप्तुं प्रचक्रमे
 ०४०२०१८१ अयं तु देव-यजन इन्द्रोपेन्द्रादिभिर् भवः
 ०४०२०१८२ सह भागं न लभतां देवैर् देव-गणाधमः
 ०४०२०१९१ निषिध्यमानः स सदस्य-मुख्यैर् । दक्षो गिरित्राय विसृज्य शापम्
 ०४०२०१९२ तस्माद् विनिष्कम्य विवृद्ध-मन्युर् । जगाम कौरव्य निजं निकेतनम्
 ०४०२०२०१ विज्ञाय शापं गिरिशानुगाग्रणीर् । नन्दीश्वरो रोष-कषाय-दूषितः
 ०४०२०२०२ दक्षाय शापं विससर्ज दारुणं । ये चान्वमोदंस् तद्-अवाच्यतां द्विजाः
 ०४०२०२११ य एतन् मर्त्यम् उद्दिश्य भगवत्य् अप्रतिद्रुहि
 ०४०२०२१२ द्रुह्यत्य् अज्ञः पृथग्-दृष्टिस् तत्त्वतो विमुखो भवेत्
 ०४०२०२२१ गृहेषु कूट-धर्मेषु सक्तो ग्राम्य-सुखेच्छया
 ०४०२०२२२ कर्म-तन्त्रं वितनुते वेद-वाद-विपन्न-धीः
 ०४०२०२३१ बुद्ध्या पराभिध्यायिन्या विस्मृतात्म-गतिः पशुः
 ०४०२०२३२ स्त्री-कामः सो ऽस्त्व् अतितरां दक्षो बस्त-मुखो ऽचिरात्
 ०४०२०२४१ विद्या-बुद्धिर् अविद्यायां कर्ममय्याम् असौ जडः
 ०४०२०२४२ संसरन्त्व् इह ये चामुम् अनु शर्वावमानिनम्
 ०४०२०२५१ गिरः श्रुतायाः पुष्पिण्या मधु-गन्धेन भूरिणा
 ०४०२०२५२ मग्ना चोन्मथितात्मानः सम्मुह्यन्तु हर-द्विषः
 ०४०२०२६१ सर्व-भक्षा द्विजा वृत्त्यै धृत-विद्या-तपो-व्रताः
 ०४०२०२६२ वित्त-देहेन्द्रियारामा याचका विचरन्त्व् इह
 ०४०२०२७१ तस्यैवं वदतः शापं श्रुत्वा द्विज-कुलाय वै
 ०४०२०२७२ भृगुः प्रत्यसृजच् छापं ब्रह्म-दण्डं दुरत्ययम्
 ०४०२०२८१ भव-व्रत-धरा ये च ये च तान् समनुव्रताः
 ०४०२०२८२ पाषण्डिनस् ते भवन्तु सच्च-छास्त्र-परिपन्थिनः
 ०४०२०२९१ नष्ट-शौचा मूढ-धियो जटा-भस्मास्थि-धारिणः
 ०४०२०२९२ विशन्तु शिव-दीक्षायां यत्र दैवं सुरासवम्
 ०४०२०३०१ ब्रह्म च ब्राह्मणांश् चैव यद् यूयं परिनिन्दथ

०४०२०३०२ सेतुं विधारणं पुंसाम् अतः पाषण्डम् आश्रिताः
 ०४०२०३११ एष एव हि लोकानां शिवः पन्थाः सनातनः
 ०४०२०३१२ यं पूर्वे चानुसन्तस्थुर यत्-प्रमाणं जनार्दनः
 ०४०२०३२१ तद् ब्रह्म परमं शुद्धं सतां वर्त्म सनातनम्
 ०४०२०३२२ विगर्ह्य यात पाषण्डं दैवं वो यत्र भूत-राट्
 ०४०२०३३ मैत्रेय उवाच
 ०४०२०३३१ तस्यैवं वदतः शापं भृगोः स भगवान् भवः
 ०४०२०३३२ निश्चक्राम ततः किञ्चिद् विमना इव सानुगः
 ०४०२०३४१ ते ऽपि विश्व-सृजः सत्रं सहस्र-परिवत्सरान्
 ०४०२०३४२ संविधाय महेष्वास यत्रेज्य ऋषभो हरिः
 ०४०२०३५१ आप्लुत्यावभृथं यत्र गङ्गा यमुनयान्विता
 ०४०२०३५२ विरजेनात्मना सर्वे स्वं स्वं धाम ययुस् ततः
 ०४०३००१ मैत्रेय उवाच
 ०४०३००११ सदा विद्विषतोर् एवं कालो वै ध्रियमाणयोः
 ०४०३००१२ जामातुः श्वशुरस्यापि सुमहान् अतिचक्रमे
 ०४०३००२१ यदाभिषिक्तो दक्षस् तु ब्रह्मणा परमेष्ठिना
 ०४०३००२२ प्रजापतीनां सर्वेषाम् आधिपत्ये स्मयो ऽभवत्
 ०४०३००३१ इष्ट्वा स वाजपेयेन ब्रह्मिष्ठान् अभिभूय च
 ०४०३००३२ बृहस्पति-सवं नाम समारेभे क्रतूत्तमम्
 ०४०३००४१ तस्मिन् ब्रह्मर्षयः सर्वे देवर्षि-पितृ-देवताः
 ०४०३००४२ आसन् कृत-स्वस्त्ययनास् तत्-पत्न्यश् च स-भर्तृकाः
 ०४०३००५१ तद् उपश्रुत्य नभसि खे-चराणां प्रजल्पताम्
 ०४०३००५२ सती दाक्षायणी देवी पितृ-यज्ञ-महोत्सवम्
 ०४०३००६१ व्रजन्तीः सर्वतो दिग्भ्य उपदेव-वर-स्त्रियः
 ०४०३००६२ विमान-यानाः स-प्रेष्ठा निष्क-कण्ठीः सुवाससः
 ०४०३००७१ दृष्ट्वा स्व-निलयाभ्याशे लोलाक्षीर् मृष्ट-कुण्डलाः
 ०४०३००७२ पतिं भूत-पतिं देवम् औत्सुक्याद् अभ्यभाषत
 ०४०३००८ सत्य उवाच
 ०४०३००८१ प्रजापतेस् ते श्वशुरस्य साम्प्रतं । निर्यापितो यज्ञ-महोत्सवः किल
 ०४०३००८२ वयं च तत्राभिसराम वाम ते । यद्य् अर्थितामी विबुधा व्रजन्ति हि
 ०४०३००९१ तस्मिन् भगिन्यो मम भर्तृभिः स्वकैर् । ध्रुवं गमिष्यन्ति सुहृद्-दिदृक्षवः
 ०४०३००९२ अहं च तस्मिन् भवताभिकामये । सहोपनीतं परिवर्हम् अर्हितुम्
 ०४०३०१०१ तत्र स्वसूर मे ननु भर्तृ-सम्मिता । मातृ-ध्वसूः क्लिन्न-धियं च मातरम्
 ०४०३०१०२ द्रक्ष्ये चिरोत्कण्ठ-मना महर्षिभिर् । उन्नीयमानं च मृडाध्वर-ध्वजम्
 ०४०३०१११ त्वय्य् एतद् आश्चर्यम् अजात्म-मायया । विनिर्मितं भाति गुण-त्रयात्मकम्
 ०४०३०११२ तथाप्य् अहं योषिद् अतत्त्व-विच् च ते । दीना दिदृक्षे भव मे भव-क्षितिम्
 ०४०३०१२१ पश्य प्रयान्तीर् अभवान्य-योषितो । ऽप्य् अलङ्कृताः कान्त-सखा वरूथशः

०४०३०१२२ यासां ब्रजद्धिः शिति-कण्ठ मण्डितं । नभो विमानैः कल-हंस-पाण्डुभिः
 ०४०३०१३१ कथं सुतायाः पितृ-गेह-कौतुकं । निशम्य देहः सुर-वर्यं नेङ्गते
 ०४०३०१३२ अनाहुता अप्य् अभियन्ति सौहृदं । भर्तुर् गुरोर् देह-कृतश् च केतनम्
 ०४०३०१४१ तन् मे प्रसीदेदम् अमर्त्यं वाञ्छितं । कर्तुं भवान् कारुणिको बतार्हति
 ०४०३०१४२ त्वयात्मनो ऽर्धे ऽहम् अदभ्र-चक्षुषा । निरूपिता मानुगृहाण याचितः
 ०४०३०१५ ऋषिर् उवाच
 ०४०३०१५१ एवं गिरित्रः प्रिययाभिभाषितः । प्रत्यभ्यधत्त प्रहसन् सुहृत्-प्रियः
 ०४०३०१५२ संस्मारितो मर्म-भिदः कुवाग्-इषून् । यान् आह को विश्व-सृजां समक्षतः
 ०४०३०१६ श्री-भगवान् उवाच
 ०४०३०१६१ त्वयोदितं शोभनम् एव शोभने । अनाहुता अप्य् अभियन्ति बन्धुषु
 ०४०३०१६२ ते यद्य् अनुत्पादित-दोष-दृष्टयो । बलीयसानात्म्य-मदेन मन्युना
 ०४०३०१७१ विद्या-तपो-वित्त-वपु-र्वयः-कुलैः । सतां गुणैः षड्भिर् असत्तमेतरैः
 ०४०३०१७२ स्मृतौ हतायां भृत-मान-दुर्दृशः । स्तब्धा न पश्यन्ति हि धाम भूयसाम्
 ०४०३०१८१ नैतादृशानां स्व-जन-व्यपेक्षया । गृहान् प्रतीयाद् अनवस्थितात्मनाम्
 ०४०३०१८२ ये ऽभ्यागतान् वक्र-धियाभिचक्षते । आरोपित-भ्रूभिर् अमर्षणाक्षिभिः
 ०४०३०१९१ तथारिभिर् न व्यथते शिलीमुखैः । शेते ऽर्दिताङ्गो हृदयेन दूयता
 ०४०३०१९२ स्वानां यथा वक्र-धियां दुरुक्तिभिर् । दिवा-निशं तप्यति मर्म-ताडितः
 ०४०३०२०१ व्यक्तं त्वम् उत्कृष्ट-गतेः प्रजापतेः । प्रियात्मजानाम् असि सुभ्रु मे मता
 ०४०३०२०२ तथापि मानं न पितुः प्रपत्स्यसे । मद्-आश्रयात् कः परितप्यते यतः
 ०४०३०२११ पापच्यमानेन हृदातुरेन्द्रियः । समृद्धिभिः पूरुष-बुद्धि-साक्षिणाम्
 ०४०३०२१२ अकल्प एषाम् अधिरोढुम् अञ्जसा । परं पदं द्वेष्टि यथासुरा हरिम्
 ०४०३०२२१ प्रत्युद्गम-प्रश्रयणाभिवादनं । विधीयते साधु मिथः सुमध्यमे
 ०४०३०२२२ प्राज्ञैः परस्मै पुरुषाय चेतसा । गुहा-शयायैव न देह-मानिने
 ०४०३०२३१ सत्त्वं विशुद्धं वसुदेव-शब्दितं । यद् ईयते तत्र पुमान् अपावृतः
 ०४०३०२३२ सत्त्वे च तस्मिन् भगवान् वासुदेवो । ह्य् अधोक्षजो मे नमसा विधीयते
 ०४०३०२४१ तत् ते निरीक्ष्यो न पितापि देह-कृद् । दक्षो मम द्विट् तद्-अनुव्रताश् च ये
 ०४०३०२४२ यो विश्वसृग्-यज्ञ-गतं वरोरु माम् । अनागसं दुर्वचसाकरोत् तिरः
 ०४०३०२५१ यदि ब्रजिष्यस्य् अतिहाय मद्-वचो । भद्रं भवत्या न ततो भविष्यति
 ०४०३०२५२ सम्भावितस्य स्व-जनात् पराभवो । यदा स सद्यो मरणाय कल्पते
 ०४०४००१ मैत्रेय उवाच
 ०४०४००११ एतावद् उक्त्वा विरराम शङ्करः । पत्न्य-अङ्ग-नाशं ह्य् उभयत्र चिन्तयन्
 ०४०४००१२ सुहृद्-दिदृक्षुः परिशङ्किता भवान् । निष्क्रामती निर्विशती द्विधास सा
 ०४०४००२१ सुहृद्-दिदृक्षा-प्रतिघात-दुर्मनाः । स्नेहाद् रुदत्य् अश्रु-कलातिविह्वला
 ०४०४००२२ भवं भवान्य् अप्रतिपूरुषं रुषा । प्रधक्ष्यतीवैक्षत जात-वेपथुः
 ०४०४००३१ ततो विनिःश्वस्य सती विहाय तं । शोकेन रोषेण च दूयता हृदा
 ०४०४००३२ पित्रोर् अगात् स्त्रैण-विमूढ-धीर् गृहान् । प्रेम्णात्मनो यो ऽर्धम् अदात् सतां प्रियः
 ०४०४००४१ ताम् अन्वगच्छन् द्रुत-विक्रमां सतीम् । एकां त्रि-नेत्रानुचराः सहस्रशः

०४०४००४२ स-पार्षद-यक्षा मणिमन्-मदादयः । पुरो-वृषेन्द्रास् तरसा गत-व्यथाः
 ०४०४००५१ तां सारिका-कन्दुक-दर्पणाम्बुज- । श्वेतातपत्र-व्यजन-स्रग्-आदिभिः
 ०४०४००५२ गीतायनैर् दुन्दुभि-शङ्ख-वेणुभिर् । वृषेन्द्रम् आरोप्य विटङ्किता ययुः
 ०४०४००६१ आब्रह्म-घोषोर्जित-यज्ञ-वैशसं । विप्रर्षि-जुष्टं विबुधैश् च सर्वशः
 ०४०४००६२ मृद्-दाढ-अर्यः-काञ्चन-दर्भ-चर्मभिर् । निसृष्ट-भाण्डं यजनं समाविशत्
 ०४०४००७१ ताम् आगतां तत्र न कश्चनाद्रियद् । विमानितां यज्ञ-कृतो भयाज् जनः
 ०४०४००७२ ऋते स्वसूर वै जननीं च सादराः । प्रेमाश्रु-कण्ठयः परिष्वज्जुर् मुदा
 ०४०४००८१ सौदर्य-सम्प्रश्न-समर्थ-वार्तया । मात्रा च मातृ-ष्वसृभिश् च सादरम्
 ०४०४००८२ दत्तां सपर्यां वरम् आसनं च सा । नादत्त पित्राप्रतिनन्दिता सती
 ०४०४००९१ अरुद्र-भागं तम् अवेक्ष्य चाध्वरं । पित्रा च देवे कृत-हेलनं विभौ
 ०४०४००९२ अनादृता यज्ञ-सदस्य् अधीश्वरी । चुकोप लोकान् इव धक्ष्यती रुषा
 ०४०४०१०१ जगर्हं सामर्ष-विपन्नया गिरा । शिव-द्विषं धूम-पथ-श्रम-स्मयम्
 ०४०४०१०२ स्व-तेजसा भूत-गणान् समुत्थितान् । निगृह्य देवी जगतो ऽभिश्णवतः
 ०४०४०११ देव्य् उवाच
 ०४०४०१११ न यस्य लोके ऽस्त्य् अतिशायनः प्रियस् । तथाप्रियो देह-भृतां प्रियात्मनः
 ०४०४०११२ तस्मिन् समस्तात्मनि मुक्त-वैरके । ऋते भवन्तं कतमः प्रतीपयेत्
 ०४०४०१२१ दोषान् परेषां हि गुणेषु साधवो । गृह्णन्ति केचिन् न भवादृशो द्विज
 ०४०४०१२२ गुणांश् च फल्गून् बहुली-करिष्णवो । महत्तमास् तेष्व् अविदद् भवान् अघम्
 ०४०४०१३१ नाश्चर्यम् एतद् यद् असत्सु सर्वदा । महद्-विनिन्दा कुणपात्म-वादिषु
 ०४०४०१३२ सेर्ष्यं महापूरुष-पाद-पांसुभिर् । निरस्त-तेजःसु तद् एव शोभनम्
 ०४०४०१४१ यद् ब्य-अक्षरं नाम गिरेरितं नृणां । सकृत् प्रसङ्गाद् अघम् आशु हन्ति तत्
 ०४०४०१४२ पवित्र-कीर्तिं तम् अलङ्घ्य-शासनं । भवान् अहो द्वेष्टि शिवं शिवेतरः
 ०४०४०१५१ यत्-पाद-पद्मं महतां मनो-ऽलिभिर् । निषेवितं ब्रह्म-रसासवार्थिभिः
 ०४०४०१५२ लोकस्य यद् वर्षति चाशिषो ऽर्थिनस् । तस्मै भवान् द्रुह्यति विश्व-बन्धवे
 ०४०४०१६१ किं वा शिवारव्यम् अशिवं न विदुस् त्वद् अन्ये । ब्रह्मादयस् तम् अवकीर्य जटाः श्मशाने
 ०४०४०१६२ तन्-माल्य-भस्म-नृकपाल्य् अवसत् पिशाचैर् । ये मूर्धाभिर् दधति तच्च-
 चरणावसृष्टम्
 ०४०४०१७१ कर्णौ पिधाय निरयाद् यद् अकल्प ईशे । धर्मावित्य् असृणिभिर् नृभिर् अस्यमाने
 ०४०४०१७२ छिन्द्यात् प्रसह्य रुशतीम् असतीं प्रभुश् चेज् । जिह्वाम् असून् अपि ततो विसृजेत् स
 धर्मः
 ०४०४०१८१ अतस् तवोत्पन्नम् इदं कलेवरं । न धारयिष्ये शिति-कण्ठ-गर्हिणः
 ०४०४०१८२ जग्धस्य मोहाद् धि विशुद्धिम् अन्धसो । जुगुप्सितस्योद्धरणं प्रचक्षते
 ०४०४०१९१ न वेद-वादान् अनुवर्तते मतिः । स्व एव लोके रमतो महा-मुनेः
 ०४०४०१९२ यथा गतिर् देव-मनुष्ययोः पृथक् । स्व एव धर्मे न परं क्षिपेत् स्थितः
 ०४०४०२०१ कर्म प्रवृत्तं च निवृत्तम् अप्य् ऋतं । वेदे विविच्योभय-लिङ्गम् आश्रितम्
 ०४०४०२०२ विरोधि तद् यौगपदैक-कर्तारि । द्वयं तथा ब्रह्मणि कर्म नर्च्छति
 ०४०४०२११ मा वः पदव्यः पितर् अस्मद्-आस्थिता । या यज्ञ-शालासु न धूम-वर्त्मभिः

०४०४०२१२ तद्-अन्न-तृमैर् असु-भृद्भिर् ईडिता । अव्यक्त-लिङ्गा अवधूत-सेविताः
 ०४०४०२२१ नैतेन देहेन हरे कृतागसो । देहोद्भवेनालम् अलं कुजन्मना
 ०४०४०२२२ व्रीडा ममाभूत् कुजन-प्रसङ्गतस् । तज् जन्म धिग् यो महताम् अवद्य-कृत्
 ०४०४०२३१ गोत्रं त्वदीयं भगवान् वृषध्वजो । दाक्षायणीत्य् आह यदा सुदुर्मनाः
 ०४०४०२३२ व्यपेत-नर्म-स्मितम् आशु तदाहं । व्युत्स्रक्ष्य एतत् कुणपं त्वद्-अङ्गजम्
 ०४०४०२४ मैत्रेय उवाच
 ०४०४०२४१ इत्य् अध्वरे दक्षम् अनूद्य शत्रु-हन् । क्षिताव् उदीचीं निषसाद शान्त-वाक्
 ०४०४०२४२ स्पृष्ट्वा जलं पीत-दुकूल-संवृता । निमील्य दृग् योग-पथं समाविशत्
 ०४०४०२५१ कृत्वा समानाव् अनिलौ जितासना । सोदानम् उत्थाप्य च नाभि-चक्रतः
 ०४०४०२५२ शनैर् हृदि स्थाप्य धियोरसि स्थितं । कण्ठाद् भ्रुवोर् मध्यम् अनिन्दितानयत्
 ०४०४०२६१ एवं स्व-देहं महतां महीयसा । मुहुः समारोपितम् अङ्गम् आदरात्
 ०४०४०२६२ जिहासती दक्ष-रुषा मनस्विनी । दधार गात्रेष्व् अनिलाग्नि-धारणाम्
 ०४०४०२७१ ततः स्व-भर्तुश् चरणाम्बुजासवं । जगद्-गुरोश् चिन्तयती न चापरम्
 ०४०४०२७२ ददर्श देहो हत-कल्मषः सती । सद्यः प्रज्ज्वाल समाधिजाग्निना
 ०४०४०२८१ तत् पश्यतां खे भुवि चाद्भुतं महद् । हा हेति वादः सुमहान् अजायत
 ०४०४०२८२ हन्त प्रिया दैवतमस्य देवी । जहाव् असून् केन सती प्रकोपिता
 ०४०४०२९१ अहो अनात्म्यं महद् अस्य पश्यत । प्रजापतेर् यस्य चराचरं प्रजाः
 ०४०४०२९२ जहाव् असून् यद्-विमतात्मजा सती । मनस्विनी मानम् अभीक्ष्णम् अर्हति
 ०४०४०३०१ सो ऽयं दुर्मर्ष-हृदयो ब्रह्म-धृक् च । लोके ऽपकीर्तिं महतीम् अवाप्स्यति
 ०४०४०३०२ यद्-अङ्गजां स्वां पुरुष-द्विड् उद्यतां । न प्रत्यषेधन् मृतये ऽपराधतः
 ०४०४०३११ वदत्य् एवं जने सत्या दृष्ट्वासु-त्यागम् अद्भुतम्
 ०४०४०३१२ दक्षं तत्-पार्षदा हन्तुम् उदतिष्ठन् उदायुधाः
 ०४०४०३२१ तेषाम् आपततां वेगं निशाम्य भगवान् भृगुः
 ०४०४०३२२ यज्ञ-घ्न-घ्नेन यजुषा दक्षिणाग्नौ जुहाव ह
 ०४०४०३३१ अध्वर्युणा ह्यमाने देवा उत्पेतुर् ओजसा
 ०४०४०३३२ ऋभवो नाम तपसा सोमं प्राप्ताः सहस्रशः
 ०४०४०३४१ तैर् अलातायुधैः सर्वे प्रमथाः सह-गुह्यकाः
 ०४०४०३४२ हन्यमाना दिशो भेजुर् उशद्भिर् ब्रह्म-तेजसा
 ०४०५००१ मैत्रेय उवाच
 ०४०५००११ भवो भवान्या निधनं प्रजापतेर् । असत्-कृताया अवगम्य नारदात्
 ०४०५००१२ स्व-पार्षद-सैन्यं च तद्-अध्वरर्भुभिर् । विद्रावितं क्रोधम् अपारम् आदधे
 ०४०५००२१ क्रुद्धः सुदशैष्ठ-पुटः स धू-र्जटिर् । जटां तडिद्-वह्नि-सटोग्र-रोचिषम्
 ०४०५००२२ उत्कृत्य रुद्रः सहस्रोत्थितो हसन् । गम्भीर-नादो विससर्ज तां भुवि
 ०४०५००३१ ततो ऽतिकायस् तनुवा स्पृशन् दिवं । सहस्र-बाहूर् घन-रुक् त्रि-सूर्य-दृक्
 ०४०५००३२ कराल-दंष्ट्रो ज्वलद्-अग्नि-मूर्धजः । कपाल-माली विविधोद्यतायुधः
 ०४०५००४१ तं किं करोमीति गृणन्तम् आह । बद्धाञ्जलिं भगवान् भूत-नाथः
 ०४०५००४२ दक्षं स-यज्ञं जहि मद्-भटानां । त्वम् अग्रणी रुद्र भटांशको मे

०४०५००५१ आज्ञप्त एवं कुपितेन मन्युना । स देव-देवं परिचक्रमे विभुम्
 ०४०५००५२ मेने-तदात्मानम् असङ्ग-रंहसा । महीयसां तात सहः सहिष्णुम्
 ०४०५००६१ अन्वीयमानः स तु रुद्र-पाषदैर् । भृशं नदद्भिर् व्यनदत् सुभैरवम्
 ०४०५००६२ उद्यम्य शूलं जगद्-अन्तकान्तकं । सम्प्राद्रवद् घोषण-भूषणाङ्घ्रिः
 ०४०५००७१ अथर्त्विजो यजमानः सदस्याः । ककुभ्य् उदीच्यां प्रसमीक्ष्य रेणुम्
 ०४०५००७२ तमः किम् एतत् कुत एतद् रजो ऽभूद् । इति द्विजा द्विज-पत्न्यश् च दध्युः
 ०४०५००८१ वाता न वान्ति न हि सन्ति दस्यवः । प्राचीन-बर्हिर् जीवति होत्र-दण्डः
 ०४०५००८२ गावो न काल्यन्त इदं कुतो रजो । लोको ऽधुना किं प्रलयाय कल्पते
 ०४०५००९१ प्रसूति-मिश्राः स्त्रिय उद्विग्न-चित्ता । ऊचुर विपाको वृजिनस्यैव तस्य
 ०४०५००९२ यत् पश्यन्तीनां दुहितृणां प्रजेशः । सुतां सतीम् अवदध्याव् अनागाम्
 ०४०५०१०१ यस् त्व् अन्त-काले व्युप्त-जटा-कलापः । स्व-शूल-सूच्च-अर्पित-दिग्-गजेन्द्रः
 ०४०५०१०२ वितत्य नृत्यत्य् उदितास्त्र-दो-धर्वजान् । उच्चाङ्क-हास-स्तनयिलु-भिन्न-दिक्
 ०४०५०१११ अमर्षयित्वा तम् असह्य-तेजसं । मन्यु-प्लुतं दुर्निरीक्ष्यं भ्रु-कुट्या
 ०४०५०११२ कराल-दंष्ट्राभिर् उदस्त-भागणं । स्यात् स्वस्ति किं कोपयतो विधातुः
 ०४०५०१२१ बह्व् एवम् उद्विग्न-दृशोच्यमाने । जनेन दक्षस्य मुहूर् महात्मनः
 ०४०५०१२२ उत्पेतुर् उत्पाततमाः सहस्रशो । भयावहा दिवि भूमौ च पर्यक्
 ०४०५०१३१ तावत् स रुद्रानुचैर् महा-मखो । नानायुधैर् वामनकैर् उदायुधैः
 ०४०५०१३२ पिङ्गैः पिशङ्गैर् मकरोदराननैः । पर्याद्रवद्भिर् विदुरान्वरुध्यत
 ०४०५०१४१ केचिद् बभञ्चुः प्राग्-वंशं पत्नी-शालां तथापरे
 ०४०५०१४२ सद आग्नीध्र-शालां च तद्-विहारं महानसम्
 ०४०५०१५१ रुरुजुर यज्ञ-पात्राणि तथैके ऽग्नीन् अनाशयन्
 ०४०५०१५२ कुण्डेष्व् अमूत्रयन् केचिद् बिभिदुर वेदि-मेखलाः
 ०४०५०१६१ अबाधन्त मुनीन् अन्ये एके पत्नीर् अतर्जयन्
 ०४०५०१६२ अपरे जगूहुर देवान् प्रत्यासन्नान् पलायितान्
 ०४०५०१७१ भृगुं बबन्ध मणिमान् वीरभद्रः प्रजापतिम्
 ०४०५०१७२ चण्डेशः पूषणं देवं भगं नन्दीश्वरो ऽग्रहीत्
 ०४०५०१८१ सर्व एवर्त्विजो दृष्ट्वा सदस्याः स-दिवौकसः
 ०४०५०१८२ तैर् अर्घ्यमानाः सुभृशं ग्रावभिर् नैकधाद्रवन्
 ०४०५०१९१ जुह्वतः स्रुव-हस्तस्य श्मश्रूणि भगवान् भवः
 ०४०५०१९२ भृगोर् लुलुञ्चे सदसि यो ऽहसच् छ्मश्रु दर्शयन्
 ०४०५०२०१ भगस्य नेत्रे भगवान् पातितस्य रुषा भुवि
 ०४०५०२०२ उज्जहार सद-स्थो ऽक्षणा यः शपन्तम् असूसुचत्
 ०४०५०२११ पूषणो ह्य् अपातयद् दन्तान् कालिङ्गस्य यथा बलः
 ०४०५०२१२ शप्यमाने गरिमणि यो ऽहसद् दर्शयन् दतः
 ०४०५०२२१ आक्रम्योरसि दक्षस्य शित-धारेण हेतिना
 ०४०५०२२२ छिन्दन्न अपि तद् उद्धर्तुं नाशक्रोत् त्र्यम्बकस् तदा
 ०४०५०२३१ शस्त्रैर् अस्त्रान्वितैर् एवम् अनिर्भिन्न-त्वचं हरः

०४०५०२३२ विस्मयं परम् आपन्नो दध्यौ पशुपतिश् चिरम्
 ०४०५०२४१ दृष्ट्वा संज्ञपनं योगं पशूनां स पतिर् मखे
 ०४०५०२४२ यजमान-पशोः कस्य कायात् तेनाहरच् छिरः
 ०४०५०२५१ साधु-वादस् तदा तेषां कर्म तत् तस्य पश्यताम्
 ०४०५०२५२ भूत-प्रेत-पिशाचानां अन्येषां तद्-विपर्ययः
 ०४०५०२६१ जुहवैतच् छिरस् तस्मिन् दक्षिणाग्नाव् अमर्षितः
 ०४०५०२६२ तद्-देव-यजनं दग्ध्वा प्रातिष्ठद् गुह्यकालयम्
 ०४०६००१ मैत्रेय उवाच
 ०४०६००११ अथ देव-गणाः सर्वे रुद्रानीकैः पराजिताः
 ०४०६००१२ शूल-पङ्क्तिश-निस्त्रिंश- गदा-परिघ-मुद्गरैः
 ०४०६००२१ सञ्छिन्न-भिन्न-सर्वाङ्गाः सत्त्विक्-सभ्या भयाकुलाः
 ०४०६००२२ स्वयम्भुवे नमस्कृत्य कात्स्न्येनैतन् न्यवेदयन्
 ०४०६००३१ उपलभ्य पुरैवैतद् भगवान् अञ्ज-सम्भवः
 ०४०६००३२ नारायणश् च विश्वात्मा न कस्याध्वरम् ईयतुः
 ०४०६००४१ तद् आकर्ण्य विभुः प्राह तेजीयसि कृतागसि
 ०४०६००४२ क्षेमाय तत्र सा भूयान् न प्रायेण बुभूषताम्
 ०४०६००५१ अथापि यूयं कृत-किल्बिषा भवं । ये बर्हिषो भाग-भाजं परादुः
 ०४०६००५२ प्रसादयध्वं परिशुद्ध-चेतसा । क्षिप्र-प्रसादं प्रगृहीताङ्घ्रि-पद्मम्
 ०४०६००६१ आशासाना जीवितम् अध्वरस्य । लोकः स-पालः कुपिते न यस्मिन्
 ०४०६००६२ तम् आशु देवं प्रियया विहीनं । क्षमापयध्वं हृदि विद्धं दुरुक्तैः
 ०४०६००७१ नाहं न यज्ञो न च यूयम् अन्ये । ये देह-भाजो मुनयश् च तत्त्वम्
 ०४०६००७२ विदुः प्रमाणं बल-वीर्ययोर् वा । यस्यात्म-तन्त्रस्य क उपायं विधित्सेत्
 ०४०६००८१ स इत्थम् आदिश्य सुरान् अजस् तु तैः । समन्वितः पितृभिः स-प्रजेशैः
 ०४०६००८२ ययौ स्व-धिष्यान् निलयं पुर-द्विषः । कैलासम् अद्रि-प्रवरं प्रियं प्रभोः
 ०४०६००९१ जन्मौषधि-तपो-मन्त्र- योग-सिद्धैर् नरेतरैः
 ०४०६००९२ जुष्टं किन्नर-गन्धर्वैर् अप्सरोभिर् वृतं सदा
 ०४०६०१०१ नाना-मणिमयैः शृङ्गैर् नाना-धातु-विचित्रितैः
 ०४०६०१०२ नाना-द्रुम-लता-गुल्मैर् नाना-मृग-गणावृतैः
 ०४०६०१११ नानामल-प्रस्रवणैर् नाना-कन्दर-सानुभिः
 ०४०६०११२ रमणं विहरन्तीनां रमणैः सिद्ध-योषिताम्
 ०४०६०१२१ मयूर-केकाभिरुतं मदान्धालि-विमूर्च्छितम्
 ०४०६०१२२ प्लावितै रक्त-कण्ठानां कृजितैश् च पतत्रिणाम्
 ०४०६०१३१ आह्वयन्तम् इवोद्धस्तैर् द्विजान् काम-दुघैर् द्रुमैः
 ०४०६०१३२ व्रजन्तम् इव मातङ्गैर् गृणन्तम् इव निझरैः
 ०४०६०१४१ मन्दारैः पारिजातैश् च सरलैश् चोपशोभितम्
 ०४०६०१४२ तमालैः शाल-तालैश् च कोविदारसनाजुनैः
 ०४०६०१५१ चूतैः कदम्बैर् नीपैश् च नाग-पुन्नाग-चम्पकैः

०४०६०१५२ पाटलाशोक-बकुलैः कुन्दैः कुरबकैर् अपि
 ०४०६०१६१ स्वर्णार्ण-शत-पत्रैश् च वर-रेणुक-जातिभिः
 ०४०६०१६२ कुञ्जकैर् मल्लिकाभिश् च माधवीभिश् च मण्डितम्
 ०४०६०१७१ पनसोदुम्बराश्वत्थ- प्लक्ष-न्यग्रोध-हिङ्गुभिः
 ०४०६०१७२ भूर्जैर् ओषधिभिः पूगै राजपूगैश् च जम्बुभिः
 ०४०६०१८१ खर्जूराम्रातकाम्राद्यैः प्रियाल-मधुकेङ्गुदैः
 ०४०६०१८२ द्रुम-जातिभिर् अन्यैश् च राजितं वेणु-कीचकैः
 ०४०६०१९१ कुमुदोत्पल-कह्लार- शतपत्र-वनर्द्धिभिः
 ०४०६०१९२ नलिनीषु कलं कूजत्- खग-वृन्दोपशोभितम्
 ०४०६०२०१ मृगैः शाखामृगैः क्रोडैर् मृगेन्द्रैर् ऋक्ष-शल्यकैः
 ०४०६०२०२ गवयैः शरभैर् व्याघ्रै रुरुभिर् महिषादिभिः
 ०४०६०२११ कर्णान्त्रिकपदाश्वस्यैर् निर्जुष्टं वृक-नाभिभिः
 ०४०६०२१२ कदली-खण्ड-संरुद्ध- नलिनी-पुलिन-श्रियम्
 ०४०६०२२१ पर्यस्तं नन्दया सत्याः स्नान-पुण्यतरोदया
 ०४०६०२२२ विलोक्य भूतेश-गिरि विबुधा विस्मयं ययुः
 ०४०६०२३१ ददृशुस् तत्र ते रम्याम् अलकां नाम वै पुरीम्
 ०४०६०२३२ वनं सौगन्धिकं चापि यत्र तन्-नाम पङ्कजम्
 ०४०६०२४१ नन्दा चालकनन्दा च सरितौ बाह्यतः पुरः
 ०४०६०२४२ तीर्थपाद-पदाम्भोज- रजसातीव पावने
 ०४०६०२५१ ययोः सुर-स्त्रियः क्षत्तर् अवरुह्य स्व-धिष्ण्यतः
 ०४०६०२५२ क्रीडन्ति पुंसः सिञ्चन्त्यो विगाह्य रति-कर्षिताः
 ०४०६०२६१ ययोस् तत्-स्नान-विभ्रष्ट- नव-कुङ्कुम-पिञ्जरम्
 ०४०६०२६२ वितृषो ऽपि पिबन्त्य् अम्भः पाययन्तो गजा गजीः
 ०४०६०२७१ तार-हेम-महारत्न- विमान-शत-सङ्कुलाम्
 ०४०६०२७२ जुष्टां पुण्यजन-स्त्रीभिर् यथा खं सतडिद्-घनम्
 ०४०६०२८१ हित्वा यक्षेश्वर-पुरीं वनं सौगन्धिकं च तत्
 ०४०६०२८२ द्रुमैः काम-दुर्घैर् हृद्यं चित्र-माल्य-फल-च्छदैः
 ०४०६०२९१ रक्त-कण्ठ-खगानीक- स्वर-मण्डित-षट्पदम्
 ०४०६०२९२ कलहंस-कुल-प्रेष्ठं खरदण्ड-जलाशयम्
 ०४०६०३०१ वन-कुञ्जर-सङ्घृष्ट- हरिचन्दन-वायुना
 ०४०६०३०२ अधि पुण्यजन-स्त्रीणां मुहूर् उन्मथयन् मनः
 ०४०६०३११ वैदूर्य-कृत-सोपाना वाप्य उत्पल-मालिनीः
 ०४०६०३१२ प्राप्तं किम्पुरुषैर् दृष्ट्वा त आराद् ददृशुर् वटम्
 ०४०६०३२१ स योजन-शतोत्सेधः पादोन-विटपायतः
 ०४०६०३२२ पर्यव-कृताचल-च्छायो निर्नीडस् ताप-वर्जितः
 ०४०६०३३१ तस्मिन् महा-योगमये मुमुक्षु-शरणे सुराः
 ०४०६०३३२ ददृशुः शिवम् आसीनं त्यक्तामर्षम् इवान्तकम्

०४०६०३४१ सनन्दनाद्यैर् महा-सिद्धैः शान्तैः संशान्त-विग्रहम्
 ०४०६०३४२ उपास्यमानं सरल्या च भर्त्रा गुह्यक-रक्षसाम्
 ०४०६०३५१ विद्या-तपो-योग-पथम् आस्थितं तम् अधीश्वरम्
 ०४०६०३५२ चरन्तं विश्व-सुहृदं वात्सल्याल् लोक-मङ्गलम्
 ०४०६०३६१ लिङ्गं च तापसाभीष्टं भस्म-दण्ड-जटाजिनम्
 ०४०६०३६२ अङ्गेन सन्ध्याभ्र-रुचा चन्द्र-लेखां च विभ्रतम्
 ०४०६०३७१ उपविष्टं दर्भमय्यां वृस्यां ब्रह्म सनातनम्
 ०४०६०३७२ नारदाय प्रवोचन्तं पृच्छते शृण्वतां सताम्
 ०४०६०३८१ कृत्वोरौ दक्षिणे सव्यं पाद-पद्मं च जानुनि
 ०४०६०३८२ बाहुं प्रकोष्ठे ऽक्ष-मालाम् आसीनं तर्क-मुद्रया
 ०४०६०३९१ तं ब्रह्म-निर्वाण-समाधिम् आश्रितं । व्युपाश्रितं गिरिशं योग-कक्षाम्
 ०४०६०३९२ स-लोक-पाला मुनयो मनूनाम् । आद्यं मनुं प्राञ्जलयः प्रणेमुः
 ०४०६०४०१ स तूपलभ्यागतम् आत्म-योनिं । सुरासुरेशैर् अभिवन्दिताङ्घ्रिः
 ०४०६०४०२ उत्थाय चक्रे शिरसाभिवन्दनम् । अर्हत्तमः कस्य यथैव विष्णुः
 ०४०६०४११ तथापरे सिद्ध-गणा महर्षिभिर् । ये वै समन्ताद् अनु नीललोहितम्
 ०४०६०४१२ नमस्कृतः प्राह शशाङ्क-शेखरं । कृत-प्रणामं प्रहसन् इवात्मभूः
 ०४०६०४२ ब्रह्मोवाच
 ०४०६०४२१ आने त्वाम् ईशं विश्वस्य जगतो योनि-बीजयोः
 ०४०६०४२२ शक्तेः शिवस्य च परं यत् तद् ब्रह्मा निरन्तरम्
 ०४०६०४३१ त्वम् एव भगवन् एतच्च छिव-शक्तयोः स्वरूपयोः
 ०४०६०४३२ विश्वं सृजसि पास्य अत्सि क्रीडन् ऊर्ण-पटो यथा
 ०४०६०४४१ त्वम् एव धर्मार्थ-दुघाभिपत्तये । दक्षेण सूत्रेण ससर्जिथाध्वरम्
 ०४०६०४४२ त्वयैव लोके ऽवसिताश् च सेतवो । यान् ब्राह्मणाः श्रद्धते धृत-व्रताः
 ०४०६०४५१ त्वं कर्मणां मङ्गल मङ्गलानां । कर्तुः स्व-लोकं तनुषे स्वः परं वा
 ०४०६०४५२ अमङ्गलानां च तमिस्रम् उल्बणं । विपर्ययः केन तद् एव कस्यचित्
 ०४०६०४६१ न वै सतां त्वच-चरणार्पितात्मनां । भूतेषु सर्वेषु अभिपश्यतां तव
 ०४०६०४६२ भूतानि चात्मन्य् अपृथग्-दिदृक्षतां । प्रायेण रोषो ऽभिभवेद् यथा पशुम्
 ०४०६०४७१ पृथग्-धियः कर्म-दृशो दुराशयाः । परोदयेनार्पित-हृद्-रुजो ऽनिशम्
 ०४०६०४७२ परान् दुरुक्तैर् वितुदन्त्य् अरुन्तुदास् । तान् मावधीद् दैव-वधान् भवद्-विधः
 ०४०६०४८१ यस्मिन् यदा पुष्कर-नाभ-मायया । दुरन्तया स्पृष्ट-धियः पृथग्-दृशः
 ०४०६०४८२ कुर्वन्ति तत्र ह्य् अनुकम्पया कृपां । न साधवो दैव-बलात् कृते क्रमम्
 ०४०६०४९१ भवांसु तु पुंसः परमस्य मायया । दुरन्तयास्पृष्ट-मतिः समस्त-दृक्
 ०४०६०४९२ तथा हतात्मस्व् अनुकर्म-चेतःस्व् । अनुग्रहं कर्तुम् इहार्हसि प्रभो
 ०४०६०५०१ कुञ्च अध्वरस्योद्धरणं हतस्य भोः । त्वयासमाप्तस्य मनो प्रजापतेः
 ०४०६०५०२ न यत्र भागं तव भागिनो ददुः । कुर्याजिनो येन मखो निनीयते
 ०४०६०५११ जीवताद् यजमानो ऽयं प्रपद्येताक्षिणी भगः
 ०४०६०५१२ भृगोः श्मश्रूणि रोहन्तु पूष्णो दन्ताश् च पूर्ववत्

०४०६०५२१ देवानां भग्न-गात्राणाम् ऋत्विजां चायुधाश्मभिः
 ०४०६०५२२ भवतानुगृहीतानाम् आशु मन्यो ऽस्त्व अनातुरम्
 ०४०६०५३१ एष ते रुद्र भागो ऽस्तु यद्-उच्छिष्टो ऽध्वरस्य वै
 ०४०६०५३२ यज्ञस् ते रुद्र भागेन कल्पताम् अद्य यज्ञ-हन्
 ०४०७००१ मैत्रेय उवाच
 ०४०७००११ इत्य् अजेनानुनीतेन भवेन परितुष्यता
 ०४०७००१२ अभ्यधायि महा-बाहो प्रहस्य श्रूयताम् इति
 ०४०७००२ महादेव उवाच
 ०४०७००२१ नाघं प्रजेश बालानां वण्ये नानुचिन्तये
 ०४०७००२२ देव-मायाभिभूतानां दण्डस् तत्र धृतो मया
 ०४०७००३१ प्रजापतेर् दग्ध-शीर्ष्णो भवत्व् अज-मुखं शिरः
 ०४०७००३२ मित्रस्य चक्षुषेक्षेत भागं स्वं बर्हिषो भगः
 ०४०७००४१ पूषा तु यजमानस्य दद्मिर् जक्षतु पिष्ट-भुक्
 ०४०७००४२ देवाः प्रकृत-सर्वाङ्गा ये म उच्छेषणं ददुः
 ०४०७००५१ बाहुभ्याम् अश्विनोः पूष्णो हस्ताभ्यां कृत-बाहवः
 ०४०७००५२ भवन्त्व् अध्वर्यवश् चान्ये बस्त-श्मश्रुर् भृगुर् भवेत्
 ०४०७००६ मैत्रेय उवाच
 ०४०७००६१ तदा सर्वाणि भूतानि श्रुत्वा मीढुष्टमोदितम्
 ०४०७००६२ परितुष्टात्मभिस् तात साधु साध्व् इत्य् अथान्ब्रुवन्
 ०४०७००७१ ततो मीढ्वांसम् आमन्त्र्य शुनासीराः सहर्षिभिः
 ०४०७००७२ भूयस् तद् देव-यजनं स-मीढ्वद्-वेधसो ययुः
 ०४०७००८१ विधाय कात्स्नर्येन च तद् यद् आह भगवान् भवः
 ०४०७००८२ सन्दधुः कस्य कायेन सवनीय-पशोः शिरः
 ०४०७००९१ सन्धीयमाने शिरसि दक्षो रुद्राभिवीक्षितः
 ०४०७००९२ सद्यः सुप्त इवोत्तस्थौ ददृशे चाग्रतो मृडम्
 ०४०७०१०१ तदा वृषध्वज-द्वेष- कलिलात्मा प्रजापतिः
 ०४०७०१०२ शिवावलोकाद् अभवच् छरद्-ध्रद इवामलः
 ०४०७०१११ भव-स्तवाय कृत-धीर् नाशक्रोद् अनुरागतः
 ०४०७०११२ औत्कण्ठ्याद् बाष्प-कलया सम्परेतां सुतां स्मरन्
 ०४०७०१२१ कृच्छ्रात् संस्तभ्य च मनः प्रेम-विह्वलितः सुधीः
 ०४०७०१२२ शशंस निर्व्यलीकेन भावेनेशं प्रजापतिः
 ०४०७०१३ दक्ष उवाच
 ०४०७०१३१ भूयान् अनुग्रह अहो भवता कृतो मे
 ०४०७०१३२ दण्डस् त्वया मयि भृतो यद् अपि प्रलब्धः
 ०४०७०१३३ न ब्रह्म-बन्धुषु च वां भगवन् अवज्ञा
 ०४०७०१३४ तुभ्यं हरेश् च कुत एव धृत-व्रतेषु
 ०४०७०१४१ विद्या-तपो-व्रत-धरान् मुखतः स्म विप्रान्

०४०७०१४२ ब्रह्मात्म-तत्त्वम् अवितुं प्रथमं त्वम् अस्माक्
 ०४०७०१४३ तद् ब्राह्मणान् परम सर्व-विपत्सु पासि
 ०४०७०१४४ पालः पशून् इव विभो प्रगृहीत-दण्डः
 ०४०७०१५१ यो ऽसौ मयाविदित-तत्त्व-दृशा सभायां
 ०४०७०१५२ क्षिप्तो दुरुक्ति-विशिखैर् विगणय्य तन् माम्
 ०४०७०१५३ अर्वाक् पतन्तम् अर्हत्तम-निन्दयापाद्
 ०४०७०१५४ दृष्ट्यार्द्रया स भगवान् स्व-कृतेन तुष्येत्
 ०४०७०१६ मैत्रेय उवाच
 ०४०७०१६१ क्षमाप्यैवं स मीढ्वांसं ब्रह्मणा चानुमन्त्रितः
 ०४०७०१६२ कर्म सन्तानयाम् आस सोपाध्यायत्विर्ग-आदिभिः
 ०४०७०१७१ वैष्णवं यज्ञ-सन्तत्यै त्रि-कपालं द्विजोत्तमाः
 ०४०७०१७२ पुरोडाशं निरवपन् वीर-संसर्ग-शुद्धये
 ०४०७०१८१ अध्वर्युणात्त-हविषा यजमानो विशाम्पते
 ०४०७०१८२ धिया विशुद्धया दध्यौ तथा प्रादुरभूद् धरिः
 ०४०७०१९१ तदा स्व-प्रभया तेषां द्योतयन्त्या दिशो दश
 ०४०७०१९२ मुष्णंस् तेज उपानीतस् ताक्षर्येण स्तोत्र-वाजिना
 ०४०७०२०१ श्यामो हिरण्य-रशनो ऽर्क-किरीट-जुष्टो
 ०४०७०२०२ नीलालक-भ्रमर-मण्डित-कुण्डलास्यः
 ०४०७०२०३ शङ्खाब्ज-चक्र-शर-चाप-गदासि-चर्म-
 ०४०७०२०४ व्यग्रैर् हिरण्मय-भुजैर् इव कर्णिकारः
 ०४०७०२११ वक्षस्य् अधिश्रित-वधूर् वन-माल्य् उदार-
 ०४०७०२१२ हासावलोक-कलया रमयंश् च विश्वम्
 ०४०७०२१३ पार्श्व-भ्रमद्-व्यजन-चामर-राज-हंसः
 ०४०७०२१४ श्वेतातपत्र-शशिनोपरि रज्यमानः
 ०४०७०२२१ तम् उपागतम् आलक्ष्य सर्वे सुर-गणादयः
 ०४०७०२२२ प्रणेमुः सहसोत्थाय ब्रह्मेन्द्र-त्र्यक्ष-नायकाः
 ०४०७०२३१ तत्-तेजसा हत-रुचः सन्न-जिह्वाः स-साध्वसाः
 ०४०७०२३२ मूर्ध्ना धृताञ्जलि-पुटा उपतस्थूर् अधोक्षजम्
 ०४०७०२४१ अप्य् अर्वाङ्-वृत्तयो यस्य महि त्व् आत्मभुव्-आदयः
 ०४०७०२४२ यथा-मति गृणन्ति स्म कृतानुग्रह-विग्रहम्
 ०४०७०२५१ दक्षो गृहीतार्हण-सादनोत्तमं
 ०४०७०२५२ यज्ञेश्वरं विश्व-सृजां परं गुरुम्
 ०४०७०२५३ सुनन्द-नन्दाद्-अनुगैर् वृतं मुदा
 ०४०७०२५४ गृणन् प्रपेदे प्रयतः कृताञ्जलिः
 ०४०७०२६ दक्ष उवाच
 ०४०७०२६१ शुद्धं स्व-धाम्न्य् उपरताखिल-बुद्ध्य-अवस्थं
 ०४०७०२६२ चिन्-मात्रम् एकम् अभयं प्रतिषिध्य मायाम्

०४०७०२६३ तिष्ठस् तयैव पुरुषत्वम् उपेत्य तस्याम्
 ०४०७०२६४ आस्ते भवान् अपरिशुद्ध इवात्म-तन्त्रः
 ०४०७०२७ ऋत्विज ऊचुः
 ०४०७०२७१ तत्त्वं न ते वयम् अनञ्जन रुद्र-शापात्
 ०४०७०२७२ कर्मण्य् अवग्रह-धियो भगवन् विदामः
 ०४०७०२७३ धर्मोपलक्षणम् इदं त्रिवृद् अध्वराख्यं
 ०४०७०२७४ ज्ञातं यद्-अर्थम् अधिदैवम् अदो व्यवस्थाः
 ०४०७०२८ सदस्या ऊचुः
 ०४०७०२८१ उत्पत्त्य-अध्वन्य् अशरण उरु-क्लेश-दुर्गे ऽन्तकोग्र-
 ०४०७०२८२ व्यालान्विष्टे विषय-मृग-तृष्य् आत्म-गेहोरु-भारः
 ०४०७०२८३ द्वन्द्व-श्वभ्रे खल-मृग-भये शोक-दावे ऽज्ञ-सार्थः
 ०४०७०२८४ पादौकस् ते शरणद कदा याति कामोपसृष्टः
 ०४०७०२९ रुद्र उवाच
 ०४०७०२९१ तव वरद वराङ्घ्राव् आशिषेहाखिलार्थे
 ०४०७०२९२ ह्य् अपि मुनिभिर् असक्तैर् आदरेणार्हणीये
 ०४०७०२९३ यदि रचित-धियं माविद्य-लोको ऽपविद्धं
 ०४०७०२९४ जपति न गणये तत् त्वत्-परानुग्रहेण
 ०४०७०३० भृगुर उवाच
 ०४०७०३०१ यन् मायया गहनयापहृतात्म-बोधा
 ०४०७०३०२ ब्रह्मादयस् तनु-भृतस् तमसि स्वपन्तः
 ०४०७०३०३ नात्मन्-श्रितं तव विदन्त्य् अधुनापि तत्त्वं
 ०४०७०३०४ सो ऽयं प्रसीदतु भवान् प्रणतात्म-बन्धुः
 ०४०७०३१ ब्रह्मोवाच
 ०४०७०३११ नैतत् स्वरूपं भवतो ऽसौ पदार्थ- । भेद-ग्रहैः पुरुषो यावद् ईक्षेत्
 ०४०७०३१२ ज्ञानस्य चार्थस्य गुणस्य चाश्रयो । मायामयाद् व्यतिरिक्तो मतस् त्वम्
 ०४०७०३२ इन्द्र उवाच
 ०४०७०३२१ इदम् अप्य् अच्युत विश्व-भावनं । वपुर आनन्द-करं मनो-दृशाम्
 ०४०७०३२२ सुर-विद्विट्-क्षपणैर् उदायुधैर् । भुज-दण्डैर् उपपन्नम् अष्टभिः
 ०४०७०३३ पत्न्य ऊचुः
 ०४०७०३३१ यज्ञो ऽयं तव यजनाय केन सृष्टो । विध्वस्तः पशुपतिनाद्य दक्ष-कोपात्
 ०४०७०३३२ तं नस् त्वं शव-शयनाभ-शान्त-मेधं । यज्ञात्मन् नलिन-रुचा दृशा पुनीहि
 ०४०७०३४ ऋषय ऊचुः
 ०४०७०३४१ अनन्वितं ते भगवन् विचेष्टितं । यद् आत्मना चरसि हि कर्म नाज्यसे
 ०४०७०३४२ विभूतये यत उपसेदूर् ईश्वरीं । न मन्यते स्वयम् अनुवर्ततीं भवान्
 ०४०७०३५ सिद्धा ऊचुः
 ०४०७०३५१ अयं त्वत्-कथा-मृष्ट-पीयूष-नद्यां । मनो-वारणः क्लेश-दावाग्नि-दग्धः
 ०४०७०३५२ तृषार्तो ऽवगाढो न सस्मार दावं । न निष्क्रामति ब्रह्म-सम्पन्नवन् नः

०४०७०३६ यजमान्य् उवाच
 ०४०७०३६१ स्वागतं ते प्रसीदेश तुभ्यं नमः । श्रीनिवास श्रिया कान्तया त्राहि नः
 ०४०७०३६२ त्वाम् ऋते ऽधीश नाङ्गैर् मखः शोभते । शीर्ष-हीनः क-बन्धो यथा पुरुषः
 ०४०७०३७ लोकपाला ऊचुः
 ०४०७०३७१ दृष्टः किं नो दृग्भिर् असद्-ग्रहैस् त्वं । प्रत्यग्-द्रष्टा दृश्यते येन विश्वम्
 ०४०७०३७२ माया ह्य एषा भवदीया हि भूमन् । यस् त्वं षष्ठः पञ्चभिर् भासि भूतैः
 ०४०७०३८ योगेश्वरा ऊचुः
 ०४०७०३८१ प्रेयान् न ते ऽन्यो ऽस्त्य् अमुतस् त्वयि प्रभो । विश्वात्मनीक्षेन् न पृथग् य आत्मनः
 ०४०७०३८२ अथापि भक्त्येश तयोपधावताम् । अनन्य-वृत्त्यानुगृहाण वत्सल
 ०४०७०३९१ जगद्-उद्भव-स्थिति-लयेषु दैवतो । बहु-भिद्यमान-गुणयात्म-मायया
 ०४०७०३९२ रचितात्म-भेद-मतये स्व-संस्थया । विनिवर्तित-भ्रम-गुणात्मने नमः
 ०४०७०४० ब्रह्मोवाच
 ०४०७०४०१ नमस् ते श्रित-सत्त्वाय धर्मादीनां च सूतये
 ०४०७०४०२ निर्गुणाय च यत्-काष्ठां नाहं वेदापरे ऽपि च
 ०४०७०४१ अग्निर् उवाच
 ०४०७०४११ यत्-तेजसाहं सुसमिद्ध-तेजा । हव्यं वहे स्वध्वर आज्य-सिक्तम्
 ०४०७०४१२ तं यज्ञियं पञ्च-विधं च पञ्चभिः । स्विष्टं यजुर्भिः प्रणतो ऽस्मि यज्ञम्
 ०४०७०४२ देवा ऊचुः
 ०४०७०४२१ पुरा कल्पापाये स्व-कृतम् उदरी-कृत्य विकृतं
 ०४०७०४२२ त्वम् एवाद्यस् तस्मिन् सलिल उरगेन्द्राधिशयने
 ०४०७०४२३ पुमान् शेषे सिद्धैर् हृदि विमृशिताध्यात्म-पदविः
 ०४०७०४२४ स एवाद्याक्षणोर् यः पथि चरसि भृत्यान् अवसि नः
 ०४०७०४३ गन्धर्वा ऊचुः
 ०४०७०४३१ अंशांशास् ते देव मरीच्य-आदय एते । ब्रह्मेन्द्राद्या देव-गणा रुद्र-पुरोगाः
 ०४०७०४३२ क्रीडा-भाण्डं विश्वम् इदं यस्य विभूमन् । तस्मै नित्यं नाथ नमस् ते करवाम
 ०४०७०४४ विद्याधरा ऊचुः
 ०४०७०४४१ त्वन्-माययार्थम् अभिपद्य कलेवरे ऽस्मिन्
 ०४०७०४४२ कृत्वा ममाहम् इति दुर्मातिर् उत्पथैः स्वैः
 ०४०७०४४३ क्षिप्तो ऽप्य् असद्-विषय-लालस आत्म-मोहं
 ०४०७०४४४ युष्मत्-कथामृत-निषेवक उद्बुदस्येत्
 ०४०७०४५ ब्राह्मणा ऊचुः
 ०४०७०४५१ त्वं क्रतुस् त्वं हविस् त्वं हुताशः स्वयं । त्वं हि मन्त्रः समिद्-दर्भ-पात्राणि च
 ०४०७०४५२ त्वं सदस्यत्विर्जो दम्पती देवता । अग्निहोत्रं स्वधा सोम आज्यं पशुः
 ०४०७०४६१ त्वं पुरा गां रसाया महा-सूकरो । दंष्ट्रया पद्भिर्नीं वारणेन्द्रो यथा
 ०४०७०४६२ स्तूयमानो नदल् लीलया योगिभिर् । व्युज्जहर्थां त्रयी-गात्र यज्ञ-क्रतुः
 ०४०७०४७१ स प्रसीद त्वम् अस्माकम् आकाङ्क्षतां । दर्शनं ते परिभ्रष्ट-सत्-कर्मणाम्
 ०४०७०४७२ कीर्त्यमाने नृभिर् नाम्नि यज्ञेश ते । यज्ञ-विघ्नाः क्षयं यान्ति तस्मै नमः

०४०७०४८ मैत्रेय उवाच
 ०४०७०४८१ इति दक्षः कविर् यज्ञं भद्र रुद्राभिमर्शितम्
 ०४०७०४८२ कीर्त्यमाने हृषीकेशे सन्निन्ये यज्ञ-भावने
 ०४०७०४९१ भगवान् स्वेन भागेन सर्वात्मा सर्व-भाग-भुक्
 ०४०७०४९२ दक्षं बभाष आभाष्य प्रीयमाण इवानघ
 ०४०७०५० श्री-भगवान् उवाच
 ०४०७०५०१ अहं ब्रह्मा च शर्वश् च जगतः कारणं परम्
 ०४०७०५०२ आत्मेश्वर उपद्रष्टा स्वयन्-दृग् अविशेषणः
 ०४०७०५११ आत्म-मायां समाविश्य सो ऽहं गुणमयीं द्विज
 ०४०७०५१२ सृजन् रक्षन् हरन् विश्वं दध्ने संज्ञां क्रियोचिताम्
 ०४०७०५२१ तस्मिन् ब्रह्मण्य् अद्वितीये केवले परमात्मनि
 ०४०७०५२२ ब्रह्म-रुद्रौ च भूतानि भेदेनाज्ञो ऽनुपश्यति
 ०४०७०५३१ यथा पुमान् न स्वाङ्गेषु शिरः-पाण्ड-आदिषु क्वचित्
 ०४०७०५३२ पारक्य-बुद्धिं कुरुते एवं भूतेषु मत्-परः
 ०४०७०५४१ त्रयाणाम् एक-भावानां यो न पश्यति वै भिदाम्
 ०४०७०५४२ सर्व-भूतात्मनां ब्रह्मन् स शान्तिम् अधिगच्छति
 ०४०७०५५ मैत्रेय उवाच
 ०४०७०५५१ एवं भगवतादिष्टः प्रजापति-पतिर् हरिम्
 ०४०७०५५२ अर्चित्वा क्रतुना स्वेन देवान् उभयतो ऽयजत्
 ०४०७०५६१ रुद्रं च स्वेन भागेन ह्य उपाधावत् समाहितः
 ०४०७०५६२ कर्मणोदवसानेन सोमपान् इतरान् अपि
 ०४०७०५६३ उदवस्य सहत्विग्भिः सस्त्राव् अवभृथं ततः
 ०४०७०५७१ तस्मा अप्य् अनुभावेन स्वेनैवावाप्त-राधसे
 ०४०७०५७२ धर्म एव मतिं दत्त्वा त्रिदशास् ते दिवं ययुः
 ०४०७०५८१ एवं दाक्षायणी हित्वा सती पूर्व-कलेवरम्
 ०४०७०५८२ जज्ञे हिमवतः क्षेत्रे मेनायाम् इति शुश्रुम
 ०४०७०५९१ तम् एव दयितं भूय आवृक्ते पतिम् अम्बिका
 ०४०७०५९२ अनन्य-भावैक-गतिं शक्तिः सुप्तेव पूरुषम्
 ०४०७०६०१ एतद् भगवतः शम्भोः कर्म दक्षाध्वर-द्रुहः
 ०४०७०६०२ श्रुतं भागवताच् छिष्याद् उद्धवान् मे बृहस्पतेः
 ०४०७०६११ इदं पवित्रं परम् ईश-चेष्टितं । यशस्यम् आयुष्यम् अघौघ-मर्षणम्
 ०४०७०६१२ यो नित्यदाकर्ण्य नरो ऽनुकीर्तयेद् । धुनोत्य् अघं कौरव भक्ति-भावतः
 ०४०८००१ मैत्रेय उवाच
 ०४०८००११ सनकाद्या नारदश् च ऋभुर हंसो ऽरुणिर् यतिः
 ०४०८००१२ नैते गृहान् ब्रह्म-सुता ह्य आवसन्न ऊर्ध्व-रेतसः
 ०४०८००२१ मृषाधर्मस्य भार्यासीद् दम्भं मायां च शत्रु-हन्
 ०४०८००२२ असूत मिथुनं तत् तु निर्ऋतिर् जगृहे ऽप्रजः

०४०८००३१ तयोः समभवल् लोभो निकृतिश् च महा-मते
 ०४०८००३२ ताभ्यां क्रोधश् च हिंसा च यद् दुरुक्तिः स्वसा कलिः
 ०४०८००४१ दुरुक्तौ कलिर् आधत्त भयं मृत्युं च सत्तम
 ०४०८००४२ तयोश् च मिथुनं जज्ञे यातना निरयस् तथा
 ०४०८००५१ सङ्ग्रहेण मयाख्यातः प्रतिसर्गस् तवानघ
 ०४०८००५२ त्रिः श्रुत्वैतत् पुमान् पुण्यं विधुनोत्य् आत्मनो मलम्
 ०४०८००६१ अथातः कीर्तये वंशं पुण्य-कीर्तेः कुरूद्वह
 ०४०८००६२ स्वायम्भुवस्यापि मनोर् हरेर् अंशांश-जन्मनः
 ०४०८००७१ प्रियव्रतोत्तानपादौ शतरूपा-पतेः सुतौ
 ०४०८००७२ वासुदेवस्य कलया रक्षायां जगतः स्थितौ
 ०४०८००८१ जाये उत्तानपादस्य सुनीतिः सुरुचिस् तयोः
 ०४०८००८२ सुरुचिः प्रेयसी पत्युर् नेतरा यत्-सुतो ध्रुवः
 ०४०८००९१ एकदा सुरुचेः पुत्रम् अङ्गम् आरोप्य लालयन्
 ०४०८००९२ उत्तमं नारुरुक्षन्तं ध्रुवं राजाभ्यनन्दत
 ०४०८०१०१ तथा चिकीर्षमाणं तं सपत्न्यास् तनयं ध्रुवम्
 ०४०८०१०२ सुरुचिः शृण्वतो राज्ञः सेष्यम् आहातिगर्विता
 ०४०८०१११ न वत्स नृपतेर् धिष्यं भवान् आरोढुम् अर्हति
 ०४०८०११२ न गृहीतो मया यत् त्वं कुक्षाव् अपि नृपात्मजः
 ०४०८०१२१ बालो ऽसि बत नात्मानम् अन्य-स्त्री-गर्भ-सम्भृतम्
 ०४०८०१२२ नूनं वेद भवान् यस्य दुर्लभे ऽर्थे मनोरथः
 ०४०८०१३१ तपसाराध्य पुरुषं तस्यैवानुग्रहेण मे
 ०४०८०१३२ गर्भे त्वं साधयात्मानं यदीच्छसि नृपासनम्
 ०४०८०१४ मैत्रेय उवाच
 ०४०८०१४१ मातुः सपत्न्याः स दुरुक्ति-विद्धः । श्वसन् रुषा दण्ड-हतो यथाहिः
 ०४०८०१४२ हित्वा मिषन्तं पितरं सन्न-वाचं । जगाम मातुः प्ररुदन् सकाशम्
 ०४०८०१५१ तं निःश्वसन्तं स्फुरिताधरोष्ठं । सुनीतिर् उत्सङ्ग उदूह्य बालम्
 ०४०८०१५२ निशम्य तत्-पौर-मुखान् नितान्तं । सा विव्यथे यद् गदितं सपत्न्या
 ०४०८०१६१ सोत्सृज्य धैर्यं विललाप शोक- । दावाग्निना दाव-लतेव बाला
 ०४०८०१६२ वाक्यं सपत्न्याः स्मरती सरोज- । श्रिया दृशा बाष्प-कलाम् उवाह
 ०४०८०१७१ दीर्घं श्वसन्ती वृजिनस्य पारम् । अपश्यती बालकम् आह बाला
 ०४०८०१७२ मामङ्गलं तात परेषु मंस्था । भुक्ते जनो यत् पर-दुःखदस् तत्
 ०४०८०१८१ सत्यं सुरुच्याभिहितं भवान् मे । यद् दुर्भगाया उदरे गृहीतः
 ०४०८०१८२ स्तन्येन वृद्धश् च विलज्जते यां । भार्येति वा वोढुम् इडस्पतिर् माम्
 ०४०८०१९१ आतिष्ठ तत् तात विमत्सरस् त्वम् । उक्तं समात्रापि यद् अव्यलीकम्
 ०४०८०१९२ आराधयाधोक्षज-पाद-पद्मं । यदीच्छसे ऽध्यासनम् उत्तमो यथा
 ०४०८०२०१ यस्याङ्घ्रि-पद्मं परिचर्य विश्व- । विभावनायात्त-गुणाभिपत्तेः
 ०४०८०२०२ अजो ऽध्यतिष्ठत् खलु पारमेष्ठ्यं । पदं जितात्म-श्वसनाभिवन्द्यम्

०४०८०२११ तथा मनुर् वो भगवान् पितामहो । यम् एक-मत्या पुरु-दक्षिणैर् मखैः
 ०४०८०२१२ इष्ट्वाभिपेदे दुरवापम् अन्यतो । भौमं सुखं दिव्यम् अथापवर्ग्यम्
 ०४०८०२२१ तम् एव वत्साश्रय भृत्य-वत्सलं । मुमुक्षुभिर् मृग्य-पदाब्ज-पद्धतिम्
 ०४०८०२२२ अनन्य-भावे निज-धर्म-भाविते । मनस्य् अवस्थाप्य भजस्व पूरुषम्
 ०४०८०२३१ नान्यं ततः पद्म-पलाश-लोचनाद् । दुःख-च्छिदं ते मृगयामि कञ्चन
 ०४०८०२३२ यो मृग्यते हस्त-गृहीत-पद्मया । श्रियेतैर् अङ्ग विमृग्यमाणया
 ०४०८०२४ मैत्रेय उवाच
 ०४०८०२४१ एवं सञ्जल्पितं मातुर् आकर्ण्यार्थागमं वचः
 ०४०८०२४२ सन्नियम्यात्मनात्मानं निश्चक्राम पितुः पुरात्
 ०४०८०२५१ नारदस् तद् उपाकर्ण्य ज्ञात्वा तस्य चिकीर्षितम्
 ०४०८०२५२ स्पृष्ट्वा मूर्धन्य् अघ-घ्नेन पाणिना प्राह विस्मितः
 ०४०८०२६१ अहो तेजः क्षत्रियाणां मान-भङ्गम् अमृष्यताम्
 ०४०८०२६२ बालो ऽप्य् अयं हृदा धत्ते यत् समातुर् असद्-वचः
 ०४०८०२७ नारद उवाच
 ०४०८०२७१ नाधुनाप्य् अवमानं ते सम्मानं वापि पुत्रक
 ०४०८०२७२ लक्ष्यामः कुमारस्य सक्तस्य क्रीडनादिषु
 ०४०८०२८१ विकल्पे विद्यमाने ऽपि न ह्य् असन्तोष-हेतवः
 ०४०८०२८२ पुंसो मोहम् ऋते भिन्ना यल् लोके निज-कर्मभिः
 ०४०८०२९१ परितुष्येत् ततस् तात तावन्-मात्रेण पूरुषः
 ०४०८०२९२ दैवोपसादितं यावद् वीक्ष्येश्वर-गतिं बुधः
 ०४०८०३०१ अथ मात्रोपदिष्टेन योगेनावरुरुत्ससि
 ०४०८०३०२ यत्-प्रसादं स वै पुंसां दुराराध्यो मतो मम
 ०४०८०३११ मुनयः पदवीं यस्य निःसङ्गेनोरु-जन्मभिः
 ०४०८०३१२ न विदुर् मृगयन्तो ऽपि तीव्र-योग-समाधिना
 ०४०८०३२१ अतो निवर्तताम् एष निर्बन्धस् तव निष्फलः
 ०४०८०३२२ यतिष्यति भवान् काले श्रेयसां समुपस्थिते
 ०४०८०३३१ यस्य यद् दैव-विहितं स तेन सुख-दुःखयोः
 ०४०८०३३२ आत्मानं तोषयन् देही तमसः पारम् ऋच्छति
 ०४०८०३४१ गुणाधिकान् मुदं लिप्सेद् अनुक्रोशं गुणाधमात्
 ०४०८०३४२ मैत्रीं समानाद् अन्विच्छेन् न तापैर् अभिभूयते
 ०४०८०३५ ध्रुव उवाच
 ०४०८०३५१ सो ऽयं शमो भगवता सुख-दुःख-हतात्मनाम्
 ०४०८०३५२ दर्शितः कृपया पुंसां दुर्दर्शो ऽस्मद्-विधैस् तु यः
 ०४०८०३६१ अथापि मे ऽविनीतस्य क्षात्रं घोरम् उपेयुषः
 ०४०८०३६२ सुरुच्या दुर्वचो-बाणैर् न भिन्ने श्रयते हृदि
 ०४०८०३७१ पदं त्रि-भुवनोत्कृष्टं जिगीषोः साधु वर्त्म मे
 ०४०८०३७२ ब्रूह्य् अस्मत्-पितृभिर् ब्रह्मन् अन्वैर् अप्य् अनधिष्ठितम्

०४०८०३८१ नूनं भवान् भगवतो यो ऽङ्गजः परमेष्ठिनः
 ०४०८०३८२ वितुदन्न अटते वीणां हिताय जगतो ऽर्कवत्
 ०४०८०३९ मैत्रेय उवाच
 ०४०८०३९१ इत्य् उदाहृतम् आकर्ण्य भगवान् नारदस् तदा
 ०४०८०३९२ प्रीतः प्रत्याह तं बालं सद्-वाक्यम् अनुकम्पया
 ०४०८०४० नारद उवाच
 ०४०८०४०१ जनन्याभिहितः पन्थाः स वै निःश्रेयसस्य ते
 ०४०८०४०२ भगवान् वासुदेवस् तं भज तं प्रवणात्मना
 ०४०८०४११ धर्मार्थ-काम-मोक्षाख्यं य इच्छेच्च छेय आत्मनः
 ०४०८०४१२ एकं ह्य एव हरेस् तत्र कारणं पाद-सेवनम्
 ०४०८०४२१ तत् तात गच्छ भद्रं ते यमुनायास् तटं शुचि
 ०४०८०४२२ पुण्यं मधुवनं यत्र सान्निध्यं नित्यदा हरेः
 ०४०८०४३१ स्नात्वानुसवनं तस्मिन् कालिन्ध्याः सलिले शिवे
 ०४०८०४३२ कृत्वोचितानि निवसन्न आत्मनः कल्पितासनः
 ०४०८०४४१ प्राणायामेन त्रि-वृता प्राणेन्द्रिय-मनो-मलम्
 ०४०८०४४२ शनैर् व्युदस्याभिध्यायेन् मनसा गुरुणा गुरुम्
 ०४०८०४५१ प्रसादाभिमुखं शश्वत् प्रसन्न-वदनेक्षणम्
 ०४०८०४५२ सुनासं सुभ्रुवं चारु- कपोलं सुर-सुन्दरम्
 ०४०८०४६१ तरुणं रमणीयाङ्गम् अरुणोष्ठेक्षणाधरम्
 ०४०८०४६२ प्रणताश्रयणं नृम्णं शरण्यं करुणार्णवम्
 ०४०८०४७१ श्रीवत्साङ्गं घन-श्यामं पुरुषं वन-मालिनम्
 ०४०८०४७२ शङ्ख-चक्र-गदा-पद्मैर् अभिव्यक्त-चतुर्भुजम्
 ०४०८०४८१ किरीटिनं कुण्डलिनं केयूर-वलयान्वितम्
 ०४०८०४८२ कौस्तुभाभरण-ग्रीवं पीत-कौशेय-वाससम्
 ०४०८०४९१ काञ्ची-कलाप-पर्यस्तं लसत्-काञ्चन-नूपुरम्
 ०४०८०४९२ दर्शनीयतमं शान्तं मनो-नयन-वर्धनम्
 ०४०८०५०१ पद्भ्यां नख-मणि-श्रेण्या विलसद्भ्यां समर्चताम्
 ०४०८०५०२ हृत्-पद्म-कर्णिका-धिष्ण्यम् आक्रम्यात्मन्य् अवस्थितम्
 ०४०८०५११ स्मयमानम् अभिध्यायेत् सानुरागावलोकनम्
 ०४०८०५१२ नियतेनैक-भूतेन मनसा वरदर्षभम्
 ०४०८०५२१ एवं भगवतो रूपं सुभद्रं ध्यायतो मनः
 ०४०८०५२२ निर्वृत्या परया तूर्णं सम्पन्नं न निवर्तते
 ०४०८०५३१ जपश् च परमो गुह्यः श्रूयतां मे नृपात्मज
 ०४०८०५३२ यं सप्त-रात्रं प्रपठन् पुमान् पश्यति खेचरान्
 ०४०८०५४ ओं नमो भगवते वासुदेवाय
 ०४०८०५४१ मन्त्रेणानेन देवस्य कुर्याद् द्रव्यमयीं बुधः
 ०४०८०५४२ सपर्यां विविधैर् द्रव्यैर् देश-काल-विभागवित्

०४०८०५५१ सलिलैः शुचिभिर् माल्यैर् वन्यैर् मूल-फलादिभिः
 ०४०८०५५२ शस्ताङ्कुरांशुकैश् चार्चेत् तुलस्या प्रियया प्रभुम्
 ०४०८०५६१ लब्ध्वा द्रव्यमयीम् अर्चा क्षित्-अम्ब-आदिषु वाचयेत्
 ०४०८०५६२ आभृतात्मा मुनिः शान्तो यत-वाङ् मित-वन्य-भुक्
 ०४०८०५७१ स्वेच्छावतार-चरितैर् अचिन्त्य-निज-मायया
 ०४०८०५७२ करिष्यत्य् उत्तमश्लोकस् तद् ध्यायेद् धृदयङ्-गमम्
 ०४०८०५८१ परिचर्या भगवतो यावत्यः पूर्व-सेविताः
 ०४०८०५८२ ता मन्त्र-हृदयेनैव प्रयुञ्ज्यान् मन्त्र-मूर्तये
 ०४०८०५९१ एवं कायेन मनसा वचसा च मनो-गतम्
 ०४०८०५९२ परिचर्यमाणो भगवान् भक्तिमत्-परिचर्यया
 ०४०८०६०१ पुंसाम् अमायिनां सम्यग् भजतां भाव-वर्धनः
 ०४०८०६०२ श्रेयो दिशत्य् अभिमतं यद् धर्मादिषु देहिनाम्
 ०४०८०६११ विरक्तश् चेन्द्रिय-रतौ भक्ति-योगेन भूयसा
 ०४०८०६१२ तं निरन्तर-भावेन भजेताद्धा विमुक्तये
 ०४०८०६२१ इत्य् उक्तस् तं परिक्रम्य प्रणम्य च नृपार्भकः
 ०४०८०६२२ ययौ मधुवनं पुण्यं हरेश् चरण-चर्चितम्
 ०४०८०६३१ तपो-वनं गते तस्मिन् प्रविष्टो ऽन्तः-पुरं मुनिः
 ०४०८०६३२ अर्हितार्हणको राज्ञा सुखासीन उवाच तम्
 ०४०८०६४ नारद उवाच
 ०४०८०६४१ राजन् किं ध्यायसे दीर्घं मुखेन परिशुष्यता
 ०४०८०६४२ किं वा न रिष्यते कामो धर्मो वार्थेन संयुतः
 ०४०८०६५ राजोवाच
 ०४०८०६५१ सुतो मे बालको ब्रह्मन् स्त्रैणेनाकरुणात्मना
 ०४०८०६५२ निर्वासितः पञ्च-वर्षः सह मात्रा महान् कविः
 ०४०८०६६१ अप्य् अनार्थं वने ब्रह्मन् मा स्मादन्त्य् अर्भकं वृकाः
 ०४०८०६६२ श्रान्तं शयानं क्षुधितं परिम्लान-मुखाम्बुजम्
 ०४०८०६७१ अहो मे बत दौरात्म्यं स्त्री-जितस्योपधारय
 ०४०८०६७२ यो ऽङ्कं प्रेम्णारुरुक्षन्तं नाभ्यनन्दम् असत्तमः
 ०४०८०६८ नारद उवाच
 ०४०८०६८१ मा मा शुचः स्व-तनयं देव-गुप्तं विशाम्पते
 ०४०८०६८२ तत्-प्रभावम् अविज्ञाय प्रावृक्षे यद्-यशो जगत्
 ०४०८०६९१ सुदुष्करं कर्म कृत्वा लोक-पालैर् अपि प्रभुः
 ०४०८०६९२ ऐष्यत्य् अचिरतो राजन् यशो विपुलयंस् तव
 ०४०८०७० मैत्रेय उवाच
 ०४०८०७०१ इति देवर्षिणा प्रोक्तं विश्रुत्य जगती-पतिः
 ०४०८०७०२ राज-लक्ष्मीम् अनादृत्य पुत्रम् एवान्वचिन्तयत्
 ०४०८०७११ तत्राभिषिक्तः प्रयतस् ताम् उपोष्य विभावरीम्

०४०८०७१२ समाहितः पर्यचरद् ऋष्य-आदेशेन पूरुषम्
 ०४०८०७२१ त्रि-रात्रान्ते त्रि-रात्रान्ते कपित्थ-बदराशनः
 ०४०८०७२२ आत्म-वृत्त्य-अनुसारेण मासं निन्ये ऽर्चयन् हरिम्
 ०४०८०७३१ द्वितीयं च तथा मासं षष्ठे षष्ठे ऽर्भको दिने
 ०४०८०७३२ तृण-पर्णादिभिः शीर्णैः कृतान्नो ऽभ्यर्चयन् विभुम्
 ०४०८०७४१ तृतीयं चानयन् मासं नवमे नवमे ऽहनि
 ०४०८०७४२ अब-भक्ष उत्तमश्लोकम् उपाधावत् समाधिना
 ०४०८०७५१ चतुर्थम् अपि वै मासं द्वादशे द्वादशे ऽहनि
 ०४०८०७५२ वायु-भक्षो जित-श्वासो ध्यायन् देवम् अधारयत्
 ०४०८०७६१ पञ्चमे मास्य् अनुप्राप्ते जित-श्वासो नृपात्मजः
 ०४०८०७६२ ध्यायन् ब्रह्म पदैकेन तस्थौ स्थाणुर् इवाचलः
 ०४०८०७७१ सर्वतो मन आकृष्य हृदि भूतेन्द्रियाशयम्
 ०४०८०७७२ ध्यायन् भगवतो रूपं नाद्राक्षीत् किञ्चनापरम्
 ०४०८०७८१ आधारं महद्-आदीनां प्रधान-पुरुषेश्वरम्
 ०४०८०७८२ ब्रह्म धारयमाणस्य त्रयो लोकाश् चकम्पिरे
 ०४०८०७९१ यदैक-पादेन स पार्थिवार्भकस् । तस्थौ तद्-अङ्गुष्ठ-निपीडिता मही
 ०४०८०७९२ ननाम तत्रार्धम् इभेन्द्र-धिष्ठिता । तरीव सव्येतरतः पदे पदे
 ०४०८०८०१ तस्मिन् अभिध्यायति विश्वम् आत्मनो । द्वारं निरुध्यासुम् अनन्यया धिया
 ०४०८०८०२ लोका निरुच्छ्वास-निपीडिता भृशं । स-लोक-पालाः शरणं ययुर् हरिम्
 ०४०८०८१ देवा ऊचुः
 ०४०८०८११ नैवं विदामो भगवन् प्राण-रोधं । चराचरस्याखिल-सत्त्व-धाम्नः
 ०४०८०८१२ विधेहि तन् नो वृजिनाद् विमोक्षं । प्राप्ता वयं त्वां शरणं शरण्यम्
 ०४०८०८२ श्री-भगवान् उवाच
 ०४०८०८२१ मा भैष्ट बालं तपसो दुरत्ययान् । निवर्तीयिष्ये प्रतियात स्व-धाम
 ०४०८०८२२ यतो हि वः प्राण-निरोध आसीद् । औत्तानपादिर् मयि सङ्गतात्मा
 ०४०९००१ मैत्रेय उवाच
 ०४०९००११ त एवम् उत्सन्न-भया उरुक्रमे । कृतावनामाः प्रययुस् त्रि-विष्टपम्
 ०४०९००१२ सहस्रशीर्षापि ततो गरुत्मता । मधोर् वनं भृत्य-दिदृक्षया गतः
 ०४०९००२१ स वै धिया योग-विपाक-तीव्रया । हृत्-पद्म-कोशे स्फुरितं तडित-प्रभम्
 ०४०९००२२ तिरोहितं सहसैवोपलक्ष्य । बहिः-स्थितं तद्-अवस्थं ददर्श
 ०४०९००३१ तद्-दशनिनागत-साध्वसः क्षिताव् । अवन्दताङ्गं विनमय्य दण्डवत्
 ०४०९००३२ दृग्भ्यां प्रपश्यन् प्रपिबन् इवार्भकश् । चुम्बन् इवास्येन भुजैर् इवाश्लिषन्
 ०४०९००४१ स तं विवक्षन्तम् अतद्-विदं हरिर् । ज्ञात्वास्य सर्वस्य च हृद्य् अवस्थितः
 ०४०९००४२ कृताञ्जलिं ब्रह्ममयेन कम्बुना । पस्पर्श बालं कृपया कपोले
 ०४०९००५१ स वै तदैव प्रतिपादितां गिरं । दैवीं परिज्ञात-परात्म-निर्णयः
 ०४०९००५२ तं भक्ति-भावो ऽभ्यगृणाद् असत्वरं । परिश्रुतोरु-श्रवसं ध्रुव-क्षितिः
 ०४०९००६ ध्रुव उवाच

०४०९००६१ यो ऽन्तः प्रविश्य मम वाचम् इमां प्रसुप्तां
 ०४०९००६२ सञ्जीवयत्य् अखिल-शक्ति-धरः स्व-धाम्ना
 ०४०९००६३ अन्यांश् च हस्त-चरण-श्रवण-त्वग्-आदीन्
 ०४०९००६४ प्राणान् नमो भगवते पुरुषाय तुभ्यम्
 ०४०९००७१ एकस् त्वम् एव भगवन् इदम् आत्म-शक्त्या
 ०४०९००७२ मायाख्ययोरु-गुणया महद्-आद्-अशेषम्
 ०४०९००७३ सृष्ट्वानुविश्य पुरुषस् तद्-असद्-गुणेषु
 ०४०९००७४ नानेव दारुषु विभावसुवद् विभासि
 ०४०९००८१ त्वद्-दत्तया वयुनयेदम् अचष्ट विश्वं
 ०४०९००८२ सुप्त-प्रबुद्ध इव नाथ भवत्-प्रपन्नः
 ०४०९००८३ तस्यापवर्ग्य-शरणं तव पाद-मूलं
 ०४०९००८४ विस्मर्यते कृत-विदा कथम् आर्त-बन्धो
 ०४०९००९१ नूनं विमुष्ट-मतयस् तव मायया ते
 ०४०९००९२ ये त्वां भवाप्यय-विमोक्षणम् अन्य-हेतोः
 ०४०९००९३ अर्चन्ति कल्पक-तरुं कुणपोपभोग्यम्
 ०४०९००९४ इच्छन्ति यत् स्पर्शजं निरये ऽपि न-णाम्
 ०४०९०१०१ या निर्वृतिस् तनु-भृतां तव पाद-पद्म-
 ०४०९०१०२ ध्यानाद् भवज्-जन-कथा-श्रवणेन वा स्यात्
 ०४०९०१०३ सा ब्रह्मणि स्व-महिमन्य् अपि नाथ मा भूत्
 ०४०९०१०४ किं त्व् अन्तकासि-लुलितात् पततां विमानात्
 ०४०९०१११ भक्तिं मुहुः प्रवहतां त्वयि मे प्रसङ्गो
 ०४०९०११२ भूयाद् अनन्त महताम् अमलाशयानाम्
 ०४०९०११३ येनाञ्जसोल्बणम् उरु-व्यसनं भवाब्धिं
 ०४०९०११४ नेष्ये भवद्-गुण-कथामृत-पान-मत्तः
 ०४०९०१२१ ते न स्मरन्त्य् अतितरां प्रियम् ईश मर्त्यं
 ०४०९०१२२ ये चान्त् अदः सुत-सुहृद्-गृह-वित्त-दाराः
 ०४०९०१२३ ये त्व् अन्न-नाभ भवदीय-पदारविन्द-
 ०४०९०१२४ सौगन्ध्य-लुब्ध-हृदयेषु कृत-प्रसङ्गाः
 ०४०९०१३१ तिर्यङ्-नग-द्विज-सरीसृप-देव-दैत्य-
 ०४०९०१३२ मर्त्यादिभिः परिचितं सद्-असद्-विशेषम्
 ०४०९०१३३ रूपं स्थविष्ठम् अज ते महद्-आद्-अनेकं
 ०४०९०१३४ नातः परं परम वेद्मि न यत्र वादः
 ०४०९०१४१ कल्पान्त एतद् अखिलं जठरेण गृह्णन्
 ०४०९०१४२ शेते पुमान् स्व-दृग् अनन्त-सखस् तद्-अङ्गे
 ०४०९०१४३ यन्-नाभि-सिन्धु-रुह-काञ्चन-लोक-पद्म-
 ०४०९०१४४ गर्भे द्युमान् भगवते प्रणतो ऽस्मि तस्मै
 ०४०९०१५१ त्वं नित्य-मुक्त-परिशुद्ध-विबुद्ध आत्मा

०४०९०१५२ कूट-स्थ आदि-पुरुषो भगवांस् त्र्य-अधीशः
 ०४०९०१५३ यद्-बुद्ध-अवस्थितिम् अखण्डितया स्व-दृष्ट्या
 ०४०९०१५४ द्रष्टा स्थिताव् अधिमखो व्यतिरिक्त आस्से
 ०४०९०१६१ यस्मिन् विरुद्ध-गतयो ह्य अनिशं पतन्ति
 ०४०९०१६२ विद्यादयो विविध-शक्तय आनुपूर्व्यात्
 ०४०९०१६३ तद् ब्रह्म विश्व-भवम् एकम् अनन्तम् आद्यम्
 ०४०९०१६४ आनन्द-मात्रम् अविकारम् अहं प्रपद्ये
 ०४०९०१७१ सत्याशिषो हि भगवंस् तव पाद-पद्मम्
 ०४०९०१७२ आशीस् तथानुभजतः पुरुषार्थ-मूर्तेः
 ०४०९०१७३ अप्य् एवम् अर्य भगवान् परिपाति दीनान्
 ०४०९०१७४ वाश्रेव वत्सकम् अनुग्रह-कातरो ऽस्मान्
 ०४०९०१८ मैत्रेय उवाच
 ०४०९०१८१ अथाभिष्टुत एवं वै सत्-सङ्कल्पेन धीमता
 ०४०९०१८२ भृत्यानुरक्तो भगवान् प्रतिनन्देदम् अब्रवीत्
 ०४०९०१९ श्री-भगवान् उवाच
 ०४०९०१९१ वेदाहं ते व्यवसितं हृदि राजन्य-बालक
 ०४०९०१९२ तत् प्रयच्छामि भद्रं ते दुरापम् अपि सुव्रत
 ०४०९०२०१ नान्यैर् अधिष्ठितं भद्र यद् भ्राजिष्णु ध्रुव-क्षिति
 ०४०९०२०२ यत्र ग्रहर्क्ष-ताराणां ज्योतिषां चक्रम् आहितम्
 ०४०९०२११ मेढ्यां गो-चक्रवत् स्थासु परस्तात् कल्प-वासिनाम्
 ०४०९०२१२ धर्मो ऽग्निः कश्यपः शुक्रो मुनयो ये वनौकसः
 ०४०९०२१३ चरन्ति दक्षिणी-कृत्य भ्रमन्तो यत् सतारकाः
 ०४०९०२२१ प्रस्थिते तु वनं पित्रा दत्त्वा गां धर्म-संश्रयः
 ०४०९०२२२ षट्-त्रिंशद्-वर्ष-साहस्रं रक्षिताव्याहतेन्द्रियः
 ०४०९०२३१ त्वद्-भ्रातृ-उत्तमे नष्टे मृगयायां तु तन्-मनाः
 ०४०९०२३२ अन्वेषन्ती वनं माता दावाग्निं सा प्रवेक्ष्यति
 ०४०९०२४१ इष्ट्वा मां यज्ञ-हृदयं यज्ञैः पुष्कल-दक्षिणैः
 ०४०९०२४२ भुक्त्वा चेहाशिषः सत्या अन्ते मां संस्मरिष्यसि
 ०४०९०२५१ ततो गन्तासि मत्-स्थानं सर्व-लोक-नमस्कृतम्
 ०४०९०२५२ उपरिष्ठाद् ऋषिभ्यस् त्वं यतो नावर्तते गतः
 ०४०९०२६ मैत्रेय उवाच
 ०४०९०२६१ इत्य् अर्चितः स भगवान् अतिदिश्यात्मनः पदम्
 ०४०९०२६२ बालस्य पश्यतो धाम स्वम् अगाद् गरुड-ध्वजः
 ०४०९०२७१ सो ऽपि सङ्कल्पजं विष्णोः पाद-सेवोपसादितम्
 ०४०९०२७२ प्राप्य सङ्कल्प-निर्वाणं नातिप्रीतो ऽभ्यगात् पुरम्
 ०४०९०२८ विदुर उवाच
 ०४०९०२८१ सुदुर्लभं यत् परमं पदं हरेर् । मायाविनस् तच्च-चरणार्चनार्जितम्

०४०९०२८२ लब्ध्वाप्य् असिद्धार्थम् इवैक-जन्मना । कथं स्वम् आत्मानम् अमन्यतार्थ-वित्
 ०४०९०२९ मैत्रेय उवाच
 ०४०९०२९१ मातुः सपत्न्या वाग्-बाणैर् हृदि विद्धस् तु तान् स्मरन्
 ०४०९०२९२ नैच्छन् मुक्ति-पतेर् मुक्तिं तस्मात् तापम् उपेयिवान्
 ०४०९०३० ध्रुव उवाच
 ०४०९०३०१ समाधिना नैक-भवेन यत् पदं । विदुः सनन्दादय ऊर्ध्व-रेतसः
 ०४०९०३०२ मासैर् अहं षड्भिर् अमुष्य पादयोश् । छायाम् उपेत्यापगतः पृथङ्-मतिः
 ०४०९०३११ अहो बत ममानात्म्यं मन्द-भाग्यस्य पश्यत
 ०४०९०३१२ भव-च्छिदः पाद-मूलं गत्वा याचे यद् अन्तवत्
 ०४०९०३२१ मतिर् विदूषिता देवैः पतद्भिर् असहिष्णुभिः
 ०४०९०३२२ यो नारद-वचस् तथ्यं नाग्राहिषम् असत्तमः
 ०४०९०३३१ दैवीं मायाम् उपाश्रित्य प्रसुप्त इव भिन्न-दृक्
 ०४०९०३३२ तप्ये द्वितीये ऽप्य् असति भ्रातृ-भ्रातृव्य-हृद्-रुजा
 ०४०९०३४१ मयैतत् प्रार्थितं व्यर्थं चिकित्सेव गतायुषि
 ०४०९०३४२ प्रसाद्य जगद्-आत्मानं तपसा दुष्प्रसादनम्
 ०४०९०३४३ भव-च्छिदम् अयाचे ऽहं भवं भाग्य-विवर्जितः
 ०४०९०३५१ स्वाराज्यं यच्छतो मौढ्यान् मानो मे भिक्षितो बत
 ०४०९०३५२ ईश्वरात् क्षीण-पुण्येन फली-कारान् इवाधनः
 ०४०९०३६ मैत्रेय उवाच
 ०४०९०३६१ न वै मुकुन्दस्य पदारविन्दयो । रजो-जुषस् तात भवादृशा जनाः
 ०४०९०३६२ वाञ्छन्ति तद्-दास्यम् ऋते ऽर्थम् आत्मनो । यदृच्छया लब्ध-मनः-समृद्धयः
 ०४०९०३७१ आकर्ण्यार्त्म-जम् आयान्तं सम्परेत्य यथागतम्
 ०४०९०३७२ राजा न श्रद्धे भद्रम् अभद्रस्य कुतो मम
 ०४०९०३८१ श्रद्धाय वाक्यं देवर्षेर् हर्ष-वेगेन धर्षितः
 ०४०९०३८२ वार्ता-हर्तुर् अतिप्रीतो हारं प्रादान् महा-धनम्
 ०४०९०३९१ सद्-अश्वं रथम् आरुह्य कार्तस्वर-परिष्कृतम्
 ०४०९०३९२ ब्राह्मणैः कुल-वृद्धैश् च पर्यस्तो ऽमात्य-बन्धुभिः
 ०४०९०४०१ शङ्ख-दुन्दुभि-नादेन ब्रह्म-घोषेण वेणुभिः
 ०४०९०४०२ निश्चक्राम पुरात् तूर्णम् आत्मजाभीक्ष्णोत्सुकः
 ०४०९०४११ सुनीतिः सुरुचिश् चास्य महिष्यौ रुक्म-भूषिते
 ०४०९०४१२ आरुह्य शिबिकां सार्धम् उत्तमेनाभिजग्मतुः
 ०४०९०४२१ तं दृष्ट्वोपवनाभ्याश आयान्तं तरसा रथात्
 ०४०९०४२२ अवरुह्य नृपस् तूर्णम् आसाद्य प्रेम-विह्वलः
 ०४०९०४३१ परिरेभे ऽङ्गजं दोभ्यां दीर्घोत्कण्ठ-मनाः श्वसन्
 ०४०९०४३२ विष्वक्सेनाङ्घ्रि-संस्पर्श- हताशेषाद्य-बन्धनम्
 ०४०९०४४१ अथाजिघ्रन् मुहुर् मूर्ध्नि शीतैर् नयन-वारिभिः
 ०४०९०४४२ स्नापयाम् आस तनयं जातोद्दाम-मनोरथः

०४०९०४५१ अभिवन्द्य पितुः पादाव् आशीर्भिश् चाभिमन्त्रितः
 ०४०९०४५२ ननाम मातरौ शीष्णां सत्-कृतः सज्-जनाग्रणीः
 ०४०९०४६१ सुरुचिस् तं समुत्थाप्य पादावनतम् अर्भकम्
 ०४०९०४६२ परिष्वज्याह जीवेति बाष्प-गद्गदया गिरा
 ०४०९०४७१ यस्य प्रसन्नो भगवान्गुणैर् मैत्र्य-आदिभिर् हरिः
 ०४०९०४७२ तस्मै नमन्ति भूतानि निम्नम् आप इव स्वयम्
 ०४०९०४८१ उत्तमश् च ध्रुवश् चोभाक् अन्योन्यं प्रेम-विह्वलौ
 ०४०९०४८२ अङ्ग-सङ्गाद् उत्पुलकाक् अस्त्रौघं मुहुर् ऊहतुः
 ०४०९०४९१ सुनीतिर् अस्य जननी प्राणेभ्यो ऽपि प्रियं सुतम्
 ०४०९०४९२ उपगुह्य जहाव् आधिं तद्-अङ्ग-स्पर्श-निर्वृता
 ०४०९०५०१ पयः स्तनाभ्यां सुस्त्राव नेत्र-जैः सलिलैः शिवैः
 ०४०९०५०२ तदाभिषिच्यमानाभ्यां वीर वीर-सुवो मुहुः
 ०४०९०५११ तां शशंसुर जना राज्ञीं दिष्ट्या ते पुत्र आर्ति-हा
 ०४०९०५१२ प्रतिलब्धश् चिरं नष्टो रक्षिता मण्डलं भुवः
 ०४०९०५२१ अभ्यर्चितस् त्वया नूनं भगवान् प्रणतार्ति-हा
 ०४०९०५२२ यद्-अनुध्यायिनो धीरा मृत्युं जिग्युः सुदुर्जयम्
 ०४०९०५३१ लाल्यमानं जनैर् एवं ध्रुवं सभ्रातरं नृपः
 ०४०९०५३२ आरोप्य करिणीं हृष्टः स्तूयमानो ऽविशत् पुरम्
 ०४०९०५४१ तत्र तत्रोपसङ्कृतैर् लसन्-मकर-तोरणैः
 ०४०९०५४२ सवृन्दैः कदली-स्तम्भैः पूग-पोतैश् च तद्-विधैः
 ०४०९०५५१ चूत-पल्लव-वासः-स्रङ्-मुक्ता-दाम-विलम्बिभिः
 ०४०९०५५२ उपस्कृतं प्रति-द्वारम् अपां कुम्भैः सदीपकैः
 ०४०९०५६१ प्राकारैर् गोपुरागारैः शातकुम्भ-परिच्छदैः
 ०४०९०५६२ सर्वतो ऽलङ्कृतं श्रीमद्-विमान-शिखर-द्युभिः
 ०४०९०५७१ मृष्ट-चत्वर-रथ्याङ्क-मार्गं चन्दन-चर्चितम्
 ०४०९०५७२ लाजाक्षतैः पुष्प-फलैस् तण्डुलैर् बलिभिर् युतम्
 ०४०९०५८१ ध्रुवाय पथि दृष्टाय तत्र तत्र पुर-स्त्रियः
 ०४०९०५८२ सिद्धार्थाक्षत-दध्-अम्बु-दूर्वा-पुष्प-फलानि च
 ०४०९०५९१ उपजहुः प्रयुञ्जाना वात्सल्याद् आशिषः सतीः
 ०४०९०५९२ शृण्वंस् तद्-वल्गु-गीतानि प्राविशद् भवनं पितुः
 ०४०९०६०१ महामणि-व्रातमये स तस्मिन् भवनोत्तमे
 ०४०९०६०२ लालितो नितरां पित्रा न्यवसद् दिवि देववत्
 ०४०९०६११ पयः-फेन-निभाः शय्या दान्ता रुक्म-परिच्छदाः
 ०४०९०६१२ आसनानि महार्हाणि यत्र रौक्मा उपस्कराः
 ०४०९०६२१ यत्र स्फटिक-कुड्येषु महा-मारकतेषु च
 ०४०९०६२२ मणि-प्रदीपा आभान्ति ललना-रत्न-संयुताः
 ०४०९०६३१ उद्यानानि च रम्याणि विचित्रैर् अमर-द्रुमैः

०४०९०६३२ कूजद्-विहङ्ग-मिथुनैर् गायन्-मत्त-मधुव्रतैः
 ०४०९०६४१ वाप्यो वैदूर्य-सोपानाः पद्मोत्पल-कुमुद्-वतीः
 ०४०९०६४२ हंस-कारण्डव-कुलैर् जुष्टाश् चक्राह-सारसैः
 ०४०९०६५१ उत्तानपादो राजर्षिः प्रभावं तनयस्य तम्
 ०४०९०६५२ श्रुत्वा दृष्ट्वाद्भुततमं प्रपेदे विस्मयं परम्
 ०४०९०६६१ वीक्ष्योढ-वयसं तं च प्रकृतीनां च सम्मतम्
 ०४०९०६६२ अनुरक्त-प्रजं राजा ध्रुवं चक्रे भुवः पतिम्
 ०४०९०६७१ आत्मानं च प्रवयसम् आकलय्य विशाम्पतिः
 ०४०९०६७२ वनं विरक्तः प्रातिष्ठद् विमृशन्न आत्मनो गतिम्
 ०४१०००१ मैत्रेय उवाच
 ०४१०००११ प्रजापतेर् दुहितरं शिशुमारस्य वै ध्रुवः
 ०४१०००१२ उपयेमे भ्रमिं नाम तत्-सुतौ कल्प-वत्सरौ
 ०४१०००२१ इलायाम् अपि भार्यायां वायोः पुत्र्यां महा-बलः
 ०४१०००२२ पुत्रम् उत्कल-नामानं योषिद्-रत्नम् अजीजनत्
 ०४१०००३१ उत्तमस् त्व् अकृतोद्वाहो मृगयायां बलीयसा
 ०४१०००३२ हतः पुण्य-जनेनाद्रौ तन्-मातास्य गतिं गता
 ०४१०००४१ ध्रुवो भ्रातृ-वधं श्रुत्वा कोपामर्ष-शुचार्पितः
 ०४१०००४२ जैत्रं स्यन्दनम् आस्थाय गतः पुण्य-जनालयम्
 ०४१०००५१ गत्वोदीचीं दिशं राजा रुद्रानुचर-सेविताम्
 ०४१०००५२ ददर्श हिमवद्-द्रोण्यां पुरीं गुह्यक-सङ्कुलाम्
 ०४१०००६१ दध्मौ शङ्खं बृहद्-बाहुः खं दिशश् चानुनादयन्
 ०४१०००६२ येनोद्विग्न-दृशः क्षत्तर् उपदेव्यो ऽत्रसन् भृशम्
 ०४१०००७१ ततो निष्क्रम्य बलिन उपदेव-महा-भटाः
 ०४१०००७२ असहन्तस् तन्-निनादम् अभिपेतुर् उदायुधाः
 ०४१०००८१ स तान् आपततो वीर उग्र-धन्वा महा-रथः
 ०४१०००८२ एकैकं युगपत् सर्वान् अहन् बाणैस् त्रिभिस् त्रिभिः
 ०४१०००९१ ते वै ललाट-लत्रैस् तैर् इषुभिः सर्व एव हि
 ०४१०००९२ मत्वा निरस्तम् आत्मानम् आशंसन् कर्म तस्य तत्
 ०४१००१०१ ते ऽपि चामुम् अमृष्यन्तः पाद-स्पर्शम् इवोरगाः
 ०४१००१०२ शरैर् अविध्यन् युगपद् द्वि-गुणं प्रचिकीर्षवः
 ०४१००१११ ततः परिघ-निस्त्रिंशैः प्रासशूल-परश्वधैः
 ०४१००११२ शक्त-ऋष्टिभिर् भुशुण्डीभिश् चित्र-वाजैः शरैर् अपि
 ०४१००१२१ अभ्यवर्षन् प्रकुपिताः सरथं सह-सारथिम्
 ०४१००१२२ इच्छन्तस् तत् प्रतीकर्तुम् अयुतानां त्रयोदश
 ०४१००१३१ औत्तानपादिः स तदा शस्त्र-वर्षेण भूरिणा
 ०४१००१३२ न एवादृश्यताच्छन्न आसारेण यथा गिरिः
 ०४१००१४१ हाहा-कारस् तदैवासीत् सिद्धानां दिवि पश्यताम्

०४१००१४२ हतो ऽयं मानवः सूर्यो मग्नः पुण्य-जनाणवि
 ०४१००१५१ नदत्सु यातुधानेषु जय-काशिष्व् अथो मृधे
 ०४१००१५२ उदतिष्ठद् रथस् तस्य नीहाराद् इव भास्करः
 ०४१००१६१ धनुरं विस्फूर्जयन् दिव्यं द्विषतां खेदम् उद्वहन्
 ०४१००१६२ अस्त्रौघं व्यधमद् बाणैर् घनानीकम् इवानिलः
 ०४१००१७१ तस्य ते चाप-निर्मुक्ता भित्त्वा वर्माणि रक्षसाम्
 ०४१००१७२ कायान् आविविशुस् तिग्मा गिरीन् अशनयो यथा
 ०४१००१८१ भल्लैः सञ्छिद्यमानानां शिरोभिश् चारु-कुण्डलैः
 ०४१००१८२ ऊरुभिर् हेम-तालाभैर् दोर्भिर् वलय-वल्गुभिः
 ०४१००१९१ हार-केयूर-मुकुटैर् उष्णीषैश् च महा-धनैः
 ०४१००१९२ आस्तृतास् ता रण-भुवो रेजुर वीर-मनो-हराः
 ०४१००२०१ हतावशिष्टा इतरे रणाजिराद् । रक्षो-गणाः क्षत्रिय-वर्य-सायकैः
 ०४१००२०२ प्रायो विवृक्णावयवा विदुद्रुवुर । मृगेन्द्र-विक्रीडित-यूथपा इव
 ०४१००२११ अपश्यमानः स तदाततायिनं । महा-मृधे कञ्चन मानवोत्तमः
 ०४१००२२२ पुरीं दिदृक्षन् अपि नाविशद् द्विषां । न मायिनां वेद चिकीर्षितं जनः
 ०४१००२२३ इति ब्रुवंश् चित्र-रथः स्व-सारथिं । यत्तः परेषां प्रतियोग-शङ्कितः
 ०४१००२२४ शुश्राव शब्दं जलधेर् इवेरितं । नभस्वतो दिक्षु रजो ऽन्वदृश्यत
 ०४१००२३१ क्षणेनाच्छादितं व्योम घनानीकेन सर्वतः
 ०४१००२३२ विस्फुरत्-तडिता दिक्षु त्रासयत्-स्तनयित्नुना
 ०४१००२४१ ववृषू रुधिरौघासृक्- पूय-विण-मूत्र-मेदसः
 ०४१००२४२ निपेतुर गगनाद् अस्य कबन्धान्य् अग्रतो ऽनघ
 ०४१००२५१ ततः खे ऽदृश्यत गिरिर् निपेतुः सर्वतो-दिशम्
 ०४१००२५२ गदा-परिघ-निस्त्रिंश- मुसलाः साशम-वर्षिणः
 ०४१००२६१ अहयो ऽशनि-निःश्वासा वमन्तो ऽग्निं रुषाक्षिभिः
 ०४१००२६२ अभ्यधावन् गजा मत्ताः सिंह-व्याघ्राश् च यूथशः
 ०४१००२७१ समुद्र ऊर्मिभिर् भीमः प्लावयन् सर्वतो भुवम्
 ०४१००२७२ आससाद् महा-हादः कल्पान्त इव भीषणः
 ०४१००२८१ एवं-विधान्य् अनेकानि त्रासनान्य् अमनस्विनाम्
 ०४१००२८२ ससृजुस् तिग्म-गतय आसुर्या माययासुराः
 ०४१००२९१ ध्रुवे प्रयुक्ताम् असुरैस् तां मायाम् अतिदुस्तराम्
 ०४१००२९२ निशम्य तस्य मुनयः शम् आशंसन् समागताः
 ०४१००३० मुनय ऊचुः
 ०४१००३०१ औत्तानपाद् भगवांसु तव शार्ङ्गधन्वा
 ०४१००३०२ देवः क्षिणोत्व् अवनतार्ति-हरो विपक्षान्
 ०४१००३०३ यन्-नामधेयम् अभिधाय निशम्य चाद्धा
 ०४१००३०४ लोको ऽञ्जसा तरति दुस्तरम् अङ्ग मृत्युम्
 ०४११००१ मैत्रेय उवाच

०४११००११ निशम्य गदताम् एवम् ऋषीणां धनुषि ध्रुवः
 ०४११००१२ सन्दधे ऽस्त्रम् उपस्पृश्य यन् नारायण-निर्मितम्
 ०४११००११ सन्धीयमान एतस्मिन् माया गुह्यक-निर्मिताः
 ०४११००११ क्षिप्रं विनेशुर विदुर क्लेशा ज्ञानोदये यथा
 ०४११००११ तस्यार्षास्त्रं धनुषि प्रयुञ्जतः । सुवर्ण-पुङ्खाः कलहंस-वाससः
 ०४११००११ विनिःसृता आविविशुर द्विषद्-बलं । यथा वनं भीम-रवाः शिखण्डिनः
 ०४११००११ तैस् तिग्म-धारैः प्रधने शिली-मुखैर् । इतस् ततः पुण्य-जना उपद्रुताः
 ०४११००११ तम् अभ्यधावन् कुपिता उदायुधाः । सुपर्णम् उन्नद्ध-फणा इवाहयः
 ०४११००११ स तान् पृषत्कैर् अभिधावतो मृधे । निकृत्त-बाहूरु-शिरोधरोदरान्
 ०४११००११ निनाय लोकं परम् अर्क-मण्डलं । ब्रजन्ति निर्भिद्य यम् ऊर्ध्व-रेतसः
 ०४११००११ तान् हन्यमानान् अभिवीक्ष्य गुह्यकान् । अनागसश् चित्र-रथेन भूरिशः
 ०४११००११ औत्तानपादिं कृपया पितामहो । मनुर जगादोपगतः सहर्षिभिः
 ०४११००११ मनुर उवाच
 ०४११००११ अलं वत्सातिरोषेण तमो-द्वारेण पाप्मना
 ०४११००११ येन पुण्य-जनान् एतान् अवधीस् त्वम् अनागसः
 ०४११००११ नास्मत्-कुलोचितं तात कर्मैतत् सद्-विगर्हितम्
 ०४११००११ वधो यद् उपदेवानाम् आरब्धस् ते ऽकृतैतसाम्
 ०४११००११ नन्व् एकस्यापराधेन प्रसङ्गाद् बहवो हताः
 ०४११००११ भ्रातुर् वधाभितप्तेन त्वयाङ्ग भ्रातृ-वत्सल
 ०४११००११ नायं मार्गो हि साधूनां हृषीकेशानुवर्तिनाम्
 ०४११००११ यद् आत्मानं पराग् गृह्य पशुवद् भूत-वैशसम्
 ०४११००११ सर्व-भूतात्म-भावेन भूतावासं हरिं भवान्
 ०४११००११ आराध्याप दुराराध्यं विष्णोस् तत् परमं पदम्
 ०४११००११ स त्वं हरेर् अनुध्यातस् तत्-पुंसाम् अपि सम्मतः
 ०४११००११ कथं त्व् अवद्यं कृतवान् अनुशिक्षन् सतां व्रतम्
 ०४११००११ तितिक्षया करुणया मैत्र्या चाखिल-जन्तुषु
 ०४११००११ समत्वेन च सर्वात्मा भगवान् सम्प्रसीदति
 ०४११००११ सम्प्रसन्ने भगवति पुरुषः प्राकृतैर् गुणैः
 ०४११००११ विमुक्तो जीव-निर्मुक्तो ब्रह्म निर्वाणम् ऋच्छति
 ०४११००११ भूतैः पञ्चभिर् आरब्धैर् योषित् पुरुष एव हि
 ०४११००११ तयोर् व्यवायात् सम्भूतिर् योषित्-पुरुषयोर् इह
 ०४११००११ एवं प्रवर्तते सर्गः स्थितिः संयम एव च
 ०४११००११ गुण-व्यतिकराद् राजन् मायया परमात्मनः
 ०४११००११ निमित्त-मात्रं तत्रासीन् निर्गुणः पुरुषर्षभः
 ०४११००११ व्यक्ताव्यक्तम् इदं विश्वं यत्र भ्रमति लोहवत्
 ०४११००११ स खल्व् इदं भगवान् काल-शक्त्या । गुण-प्रवाहेण विभक्त-वीर्यः
 ०४११००११ करोत्य् अकर्तैव निहन्त्य् अहन्ता । चेष्टा विभूतः खलु दुर्विभाव्या

०४११००११ सो ऽनन्तो ऽन्त-करः कालो ऽनादिर् आदि-कृद् अव्ययः
 ०४११००११ जनं जनेन जनयन् मारयन् मृत्युनान्तकम्
 ०४११००११ न वै स्व-पक्षो ऽस्य विपक्ष एव वा । परस्य मृत्योर् विशतः समं प्रजाः
 ०४११००११ तं धावमानम् अनुधावन्त्य् अनीशा । यथा रजांस्य् अनिलं भूत-सङ्घाः
 ०४११००११ आयुषो ऽपचयं जन्तोस् तथैवोपचयं विभुः
 ०४११००११ उभाभ्यां रहितः स्व-स्थो दुःस्थस्य विदधात्य् असौ
 ०४११००११ केचित् कर्म वदन्त्य् एनं स्वभावम् अपरे नृप
 ०४११००११ एके कालं परे दैवं पुंसः कामम् उतापरे
 ०४११००११ अव्यक्तस्याप्रमेयस्य नाना-शक्त्य-उदयस्य च
 ०४११००११ न वै चिकीर्षितं तात को वेदाथ स्व-सम्भवम्
 ०४११००११ न चैते पुत्रक भ्रातुर् हन्तारो धनदानुगाः
 ०४११००११ विसर्गादानयोस् तात पुंसो दैवं हि कारणम्
 ०४११००११ स एव विश्वं सृजति स एवावति हन्ति च
 ०४११००११ अथापि ह्य् अनहङ्कारान् नाज्यते गुण-कर्माभिः
 ०४११००११ एष भूतानि भूतात्मा भूतेशो भूत-भावनः
 ०४११००११ स्व-शक्त्या मायया युक्तः सृजत्य् अत्ति च पाति च
 ०४११००११ तम् एव मृत्युम् अमृतं तात दैवं । सर्वात्मनोपेहि जगत्-परायणम्
 ०४११००११ यस्मै बलिं विश्व-सृजो हरन्ति । गावो यथा वै नसि दाम-यन्त्रिताः
 ०४११००११ यः पञ्च-वर्षो जननीं त्वं विहाय । मातुः सपत्न्या वचसा भिन्न-मर्मा
 ०४११००११ वनं गतस् तपसा प्रत्यग्-अक्षम् । आराध्य लेभे मूर्ध्नि पदं त्रि-लोक्याः
 ०४११००११ तम् एनम् अङ्गात्मनि मुक्त-विग्रहे । व्यपाश्रितं निर्गुणम् एकम् अक्षरम्
 ०४११००११ आत्मानम् अन्विच्छ विमुक्तम् आत्म-दृग् । यस्मिन्न इदं भेदम् असत् प्रतीयते
 ०४११००११ त्वं प्रत्यग्-आत्मनि तदा भगवत्य् अनन्त । आनन्द-मात्र उपपन्न-समस्त-शक्तौ
 ०४११००११ भक्तिं विधाय परमां शनकैर् अविद्या- । ग्रन्थिं विभेत्स्यसि ममाहम् इति प्ररूढम्
 ०४११००११ संयच्छ रोषं भद्रं ते प्रतीपं श्रेयसां परम्
 ०४११००११ श्रुतेन भूयसा राजन् अगदेन यथामयम्
 ०४११००११ येनोपसृष्टात् पुरुषाल् लोक उद्विजते भृशम्
 ०४११००११ न बुधस् तद्-वशं गच्छेद् इच्छन् अभयम् आत्मनः
 ०४११००११ हेलनं गिरिश-भ्रातुर् धनदस्य त्वया कृतम्
 ०४११००११ यज् जघ्निवान् पुण्य-जनान् भ्रातृ-घ्नान् इत्य् अमर्षितः
 ०४११००११ तं प्रसादय वत्साशु सन्नत्या प्रश्रयोक्तिभिः
 ०४११००११ न यावन् महतां तेजः कुलं नो ऽभिभविष्यति
 ०४११००११ एवं स्वायम्भुवः पौत्रम् अनुशास्य मनुर ध्रुवम्
 ०४११००११ तेनाभिवन्दितः साकम् ऋषिभिः स्व-पुरं ययौ
 ०४१२००१ मैत्रेय उवाच
 ०४१२००१ ध्रुवं निवृत्तं प्रतिबुद्ध्य वैशसाद् । अपेत-मन्युं भगवान् धनेश्वरः
 ०४१२००१२ तत्रागतश् चारण-यक्ष-किन्नरैः । संस्तूयमानो न्यवदत् कृताञ्जलिम्

०४१२००२ धनद उवाच
 ०४१२००२१ भो भोः क्षत्रिय-दायाद परितुष्टो ऽस्मि ते ऽनघ
 ०४१२००२२ यत् त्वं पितामहादेशाद् वैरं दुस्त्यजम् अत्यजः
 ०४१२००३१ न भवान् अवधीद् यक्षान् न यक्षा भ्रातरं तव
 ०४१२००३२ काल एव हि भूतानां प्रभुर अप्यय-भावयोः
 ०४१२००४१ अहं त्वम् इत्य् अपार्था धीर् अज्ञानात् पुरुषस्य हि
 ०४१२००४२ स्वाप्तीवाभात्य् अतद्-ध्यानाद् यया बन्ध-विपर्ययौ
 ०४१२००५१ तद् गच्छ ध्रुव भद्रं ते भगवन्तम् अधोक्षजम्
 ०४१२००५२ सर्व-भूतात्म-भावेन सर्व-भूतात्म-विग्रहम्
 ०४१२००६१ भजस्व भजनीयाङ्घ्रिम् अभवाय भव-च्छिदम्
 ०४१२००६२ युक्तं विरहितं शक्त्या गुण-मय्यात्म-मायया
 ०४१२००७१ वृणीहि कामं नृप यन् मनो-गतं । मत्तस् त्वम् औत्तानपदे ऽविशङ्कितः
 ०४१२००७२ वरं वराहो ऽम्बुज-नाभ-पादयोर् । अनन्तरं त्वां वयम् अङ्ग शुश्रुम
 ०४१२००८ मैत्रेय उवाच
 ०४१२००८१ स राज-राजेन वराय चोदितो । ध्रुवो महा-भागवतो महा-मतिः
 ०४१२००८२ हरौ स वव्रे ऽचलितां स्मृतिं यया । तरत्य् अयत्नेन दुरत्ययं तमः
 ०४१२००९१ तस्य प्रीतेन मनसा तां दत्त्वैडविडस् ततः
 ०४१२००९२ पश्यतो ऽन्तर्दधे सो ऽपि स्व-पुरं प्रत्यपद्यत
 ०४१२०१०१ अथायजत यज्ञेशं क्रतुभिर् भूरि-दक्षिणैः
 ०४१२०१०२ द्रव्य-क्रिया-देवतानां कर्म कर्म-फल-प्रदम्
 ०४१२०१११ सर्वात्मन्य् अच्युते ऽसर्वे तीव्रौघां भक्तिम् उद्वहन्
 ०४१२०११२ ददशात्मनि भूतेषु तम् एवावस्थितं विभुम्
 ०४१२०१२१ तम् एवं शील-सम्पन्नं ब्रह्मण्यं दीन-वत्सलम्
 ०४१२०१२२ गोप्तारं धर्म-सेतूनां मेनिरे पितरं प्रजाः
 ०४१२०१३१ षट्-त्रिंशद्-वर्ष-साहस्रं शशास क्षिति-मण्डलम्
 ०४१२०१३२ भोगैः पुण्य-क्षयं कुर्वन् अभोगैर् अशुभ-क्षयम्
 ०४१२०१४१ एवं बहु-सवं कालं महात्माविचलेन्द्रियः
 ०४१२०१४२ त्रि-वर्गोपयिकं नीत्वा पुत्रायादान् नृपासनम्
 ०४१२०१५१ मन्यमान इदं विश्वं माया-रचितम् आत्मानि
 ०४१२०१५२ अविद्या-रचित-स्वप्न-गन्धर्व-नगरोपमम्
 ०४१२०१६१ आत्म-स्त्र्य-अपत्य-सुहृदो बलम् ऋद्ध-कोशम्
 ०४१२०१६२ अन्तः-पुरं परिविहार-भुवश् च रम्याः
 ०४१२०१६३ भू-मण्डलं जलधि-मेखलम् आकलय्य
 ०४१२०१६४ कालोपसृष्टम् इति स प्रययौ विशालाम्
 ०४१२०१७१ तस्यां विशुद्ध-करणः शिव-वार् विगाह्य
 ०४१२०१७२ बद्ध्वासनं जित-मरुन् मनसाहताक्षः
 ०४१२०१७३ स्थूले दधार भगवत्-प्रतिरूप एतद्

०४१२०१७४ ध्यायंस् तद् अव्यवहितो व्यसृजत् समाधौ
 ०४१२०१८१ भक्तिं हरौ भगवति प्रवहन्न अजस्रम्
 ०४१२०१८२ आनन्द-बाष्प-कलया मुहुर् अर्द्यमानः
 ०४१२०१८३ विक्लिद्यमान-हृदयः पुलकाचिताङ्गो
 ०४१२०१८४ नात्मानम् अस्मरद् असाव् इति मुक्त-लिङ्गः
 ०४१२०१९१ स ददर्श विमानाग्र्यं नभसो ऽवतरद् ध्रुवः
 ०४१२०१९२ विभ्राजयद् दश दिशो राकापतिम् इवोदितम्
 ०४१२०२०१ तत्रानु देव-प्रवरौ चतु-भुजौ
 ०४१२०२०२ श्यामौ किशोराव् अरुणाम्बुजेक्षणौ
 ०४१२०२०३ स्थिताव् अवष्टभ्य गदां सुवाससौ
 ०४१२०२०४ किरीट-हाराङ्गद-चारु-कुण्डलौ
 ०४१२०२११ विज्ञाय ताव् उत्तमगाय-किङ्कराव्
 ०४१२०२१२ अभ्युत्थितः साध्वस-विस्मृत-क्रमः
 ०४१२०२१३ ननाम नामानि गृणन् मधुद्विषः
 ०४१२०२१४ पार्षत्-प्रधानाव् इति संहताञ्जलिः
 ०४१२०२२१ तं कृष्ण-पादाभिनिविष्ट-चेतसं
 ०४१२०२२२ बद्धाञ्जलिं प्रश्रय-नम्र-कन्धरम्
 ०४१२०२२३ सुनन्द-नन्दाव् उपसृत्य सस्मितं
 ०४१२०२२४ प्रत्यूचतुः पुष्करनाभ-सम्मतौ
 ०४१२०२३ सुनन्द-नन्दाव् ऊचतुः
 ०४१२०२३१ भो भो राजन् सुभद्रं ते वाचं नो ऽवहितः शृणु
 ०४१२०२३२ यः पञ्च-वर्षस् तपसा भवान् देवम् अतीतृपत्
 ०४१२०२४१ तस्याखिल-जगद्-धातुर् आवां देवस्य शार्ङ्गिणः
 ०४१२०२४२ पार्षदाव् इह सम्प्राप्तौ नेतुं त्वां भगवत्-पदम्
 ०४१२०२५१ सुदुर्जयं विष्णु-पदं जितं त्वया । यत् सूरयो ऽप्राप्य विचक्षते परम्
 ०४१२०२५२ आतिष्ठ तच् चन्द्र-दिवाकरादयो । ग्रहर्क्ष-ताराः परियन्ति दक्षिणम्
 ०४१२०२६१ अनास्थितं ते पितृभिर् अन्यैर् अप्य् अङ्ग कर्हिचित्
 ०४१२०२६२ आतिष्ठ जगतां वन्द्यं तद् विष्णोः परमं पदम्
 ०४१२०२७१ एतद् विमान-प्रवरम् उत्तमश्लोक-मौलिना
 ०४१२०२७२ उपस्थापितम् आयुष्मन् अधिरोढुं त्वम् अर्हसि
 ०४१२०२८ मैत्रेय उवाच
 ०४१२०२८१ निशम्य वैकुण्ठ-नियोज्य-मुख्ययोर् । मधु-च्युतं वाचम् उरुक्रम-प्रियः
 ०४१२०२८२ कृताभिषेकः कृत-नित्य-मङ्गलो । मुनीन् प्रणम्याशिषम् अभ्यवादयत्
 ०४१२०२९१ परीत्याभ्यर्च्य धिष्ण्याग्र्यं पार्षदाव् अभिवन्द्य च
 ०४१२०२९२ इयेष तद् अधिष्ठातुं विभ्रद् रूपं हिरण्मयम्
 ०४१२०३०१ तदोत्तानपदः पुत्रो ददर्शान्तकम् आगतम्
 ०४१२०३०२ मृत्योर् मूर्ध्नि पदं दत्त्वा आरुरोहाद्भुतं गृहम्

०४१२०३११ तदा दुन्दुभयो नेदुर मृदङ्ग-पणवादयः
 ०४१२०३१२ गन्धर्व-मुख्याः प्रजगुः पेतुः कुसुम-वृष्टयः
 ०४१२०३२१ स च स्वर्लोकम् आरोक्ष्यन् सुनीतिं जननीं ध्रुवः
 ०४१२०३२२ अन्वस्मरद् अगं हित्वा दीनां यास्ये त्रि-विष्टपम्
 ०४१२०३३१ इति व्यवसितं तस्य व्यवसाय सुरोत्तमौ
 ०४१२०३३२ दर्शयाम् आसतुर देवीं पुरो यानेन गच्छतीम्
 ०४१२०३४१ तत्र तत्र प्रशंसद्भिः पथि वैमानिकैः सुरैः
 ०४१२०३४२ अवकीर्यमाणो ददृशे कुसुमैः क्रमशो ग्रहान्
 ०४१२०३५१ त्रि-लोकीं देव-यानेन सो ऽतिव्रज्य मुनीन् अपि
 ०४१२०३५२ परस्ताद् यद् ध्रुव-गतिर् विष्णोः पदम् अथाभ्यगात्
 ०४१२०३६१ यद् भ्राजमानं स्व-रुचैव सर्वतो । लोकास् त्रयो ह्य अनु विभ्राजन्त एते
 ०४१२०३६२ यन् नाव्रजन् जन्तुषु ये ऽननुग्रहा । व्रजन्ति भद्राणि चरन्ति ये ऽनिशम्
 ०४१२०३७१ शान्ताः सम-दृशः शुद्धाः । सर्व-भूतानुरञ्जनाः
 ०४१२०३७२ यान्त्यु अञ्जसाच्युत-पदम् । अच्युत-प्रिय-बान्धवाः
 ०४१२०३८१ इत्यु उत्तानपदः पुत्रो । ध्रुवः कृष्ण-परायणः
 ०४१२०३८२ अभूत् त्रयाणां लोकानां । चूडा-मणिर् इवामलः
 ०४१२०३९१ गम्भीर-वेगो ऽनिमिषं । ज्योतिषां चक्रम् आहितम्
 ०४१२०३९२ यस्मिन् भ्रमति कौरव्य । मेढ्याम् इव गवां गणः
 ०४१२०४०१ महिमानं विलोक्यास्य । नारदो भगवान् ऋषिः
 ०४१२०४०२ आतोद्यं वितुदञ्जु श्लोकान् । सत्रे ऽगायत् प्रचेतसाम्
 ०४१२०४१ नारद उवाच
 ०४१२०४११ नूनं सुनीतेः पति-देवतायास् । तपः-प्रभावस्य सुतस्य तां गतिम्
 ०४१२०४१२ दृष्ट्वाभ्युपायान् अपि वेद-वादिनो । नैवाधिगन्तुं प्रभवन्ति किं नृपाः
 ०४१२०४२१ यः पञ्च-वर्षो गुरु-दार-वाक्-शरैर् । भिन्नेन यातो हृदयेन दूयता
 ०४१२०४२२ वनं मद्-आदेश-करो ऽजितं प्रभुं । जिगाय तद्-भक्त-गुणैः पराजितम्
 ०४१२०४३१ यः क्षत्र-बन्धुर् भुवि तस्याधिरूढम् । अन्व आरुरुक्षेद् अपि वर्ष-पूगैः
 ०४१२०४३२ षट्-पञ्च-वर्षो यद् अहोभिर् अल्पैः । प्रसाद्य वैकुण्ठम् अवाप तत्-पदम्
 ०४१२०४४ मैत्रेय उवाच
 ०४१२०४४१ एतत् ते ऽभिहितं सर्वं यत् पृष्टो ऽहम् इह त्वया
 ०४१२०४४२ ध्रुवस्योद्दाम-यशसश् चरितं सम्मतं सताम्
 ०४१२०४५१ धन्यं यशस्यम् आयुष्यं पुण्यं स्वस्त्य-अयनं महत्
 ०४१२०४५२ स्वर्ग्यं ध्रौव्यं सौमनस्यं प्रशस्यम् अघ-मर्षणम्
 ०४१२०४६१ श्रुत्वैतच्च छूड्याभीक्षणम् अच्युत-प्रिय-चेष्टितम्
 ०४१२०४६२ भवेद् भक्तिर् भगवति यया स्यात् क्लेश-सङ्क्षयः
 ०४१२०४७१ महत्त्वम् इच्छतां तीर्थं श्रोतुः शीलादयो गुणाः
 ०४१२०४७२ यत्र तेजस् तद् इच्छूनां मानो यत्र मनस्विनाम्
 ०४१२०४८१ प्रयतः कीर्तयित् प्रातः समवाये द्वि-जन्मनाम्

०४१२०४८२ सायं च पुण्य-श्लोकस्य ध्रुवस्य चरितं महत्
 ०४१२०४९१ पौर्णमास्यां सिनीवाल्यां द्वादश्यां श्रवणे ऽथवा
 ०४१२०४९२ दिन-क्षये व्यतीपाते सङ्क्रमे ऽर्कादिने ऽपि वा
 ०४१२०५०१ श्रावयेच्च छद्धानानां तीर्थ-पाद-पदाश्रयः
 ०४१२०५०२ नेच्छंस् तत्रात्मनात्मानं सन्तुष्ट इति सिध्यति
 ०४१२०५११ ज्ञानम् अज्ञात-तत्त्वाय यो दद्यात् सत्-पथे ऽमृतम्
 ०४१२०५१२ कृपालोर् दीन-नाथस्य देवास् तस्यानुगृह्यते
 ०४१२०५२१ इदं मया ते ऽभिहितं कुरूद्वह । ध्रुवस्य विख्यात-विशुद्ध-कर्मणः
 ०४१२०५२२ हित्वाभकः क्रीडनकानि मातुर । गृहं च विष्णुं शरणं यो जगाम
 ०४१३००१ सूत उवाच
 ०४१३००११ निशम्य कौषारविणोपवर्णितं । ध्रुवस्य वैकुण्ठ-पदाधिरोहणम्
 ०४१३००१२ प्ररूढ-भावो भगवत्य् अधोक्षजे । प्रष्टुं पुनस् तं विदुरः प्रचक्रमे
 ०४१३००२ विदुर उवाच
 ०४१३००२१ के ते प्रचेतसो नाम कस्यापत्यानि सुव्रत
 ०४१३००२२ कस्यान्ववाये प्रख्याताः कुत्र वा सत्रम् आसत
 ०४१३००३१ मन्ये महा-भागवतं नारदं देव-दर्शनम्
 ०४१३००३२ येन प्रोक्तः क्रिया-योगः परिचर्या-विधिर् हरेः
 ०४१३००४१ स्व-धर्म-शीलैः पुरुषैर् भगवान् यज्ञ-पुरुषः
 ०४१३००४२ इज्यमानो भक्तिमता नारदेनेरितः किल
 ०४१३००५१ यास् ता देवर्षिणा तत्र वर्णिता भगवत्-कथाः
 ०४१३००५२ मह्यं शुश्रूषवे ब्रह्मन् कात्स्नर्येनाचष्टुम् अर्हसि
 ०४१३००६ मैत्रेय उवाच
 ०४१३००६१ ध्रुवस्य चोत्कलः पुत्रः पितरि प्रस्थिते वनम्
 ०४१३००६२ सार्वभौम-श्रियं नैच्छद् अधिराजासनं पितुः
 ०४१३००७१ स जन्मनोपशान्तात्मा निःसङ्गः सम-दर्शनः
 ०४१३००७२ ददर्श लोके विततम् आत्मानं लोकम् आत्मनि
 ०४१३००८१ आत्मानं ब्रह्म निर्वाणं प्रत्यस्तमित-विग्रहम्
 ०४१३००८२ अवबोध-रसैकात्म्यम् आनन्दम् अनुसन्ततम्
 ०४१३००९१ अव्यवच्छिन्न-योगाग्नि- दग्ध-कर्म-मलाशयः
 ०४१३००९२ स्वरूपम् अवरुन्धानो नात्मनो ऽन्यं तदैक्षत
 ०४१३०१०१ जडान्ध-बधिरोन्मत्त- मूकाकृतिर् अतन्-मतिः
 ०४१३०१०२ लक्षितः पथि बालानां प्रशान्तार्चिर् इवानलः
 ०४१३०१११ मत्वा तं जडम् उन्मत्तं कुल-वृद्धाः समन्त्रिणः
 ०४१३०११२ वत्सरं भूपतिं चक्रुर् यवीयांसं भ्रमेः सुतम्
 ०४१३०१२१ स्वर्वीथिर् वत्सरस्येष्टा भार्यासूत षड्-आत्मजान्
 ०४१३०१२२ पुष्पाणं तिग्मकेतुं च इषम् ऊर्जं वसुं जयम्
 ०४१३०१३१ पुष्पाणस्य प्रभा भार्या दोषा च द्वे बभूवतुः

०४१३०१३२ प्रातर् मध्यन्दिनं सायम् इति ह्य् आसन् प्रभा-सुताः
 ०४१३०१४१ प्रदोषो निशितो व्युष्ट इति दोषा-सुतास् त्रयः
 ०४१३०१४२ व्युष्टः सुतं पुष्करिण्यां सर्वतेजसम् आदधे
 ०४१३०१५१ स चक्षुः सुतम् आकृत्यां पत्न्यां मनुम् अवाप ह
 ०४१३०१५२ मनोर् असूत महिषी विरजान् नड्वला सुतान्
 ०४१३०१६१ पुरुं कुत्सं त्रितं द्युम्नं सत्यवन्तम् ऋतं व्रतम्
 ०४१३०१६२ अग्निष्टोमम् अतीरात्रं प्रद्युम्नं शिबिम् उल्मुकम्
 ०४१३०१७१ उल्मुको ऽजनयत् पुत्रान् पुष्करिण्यां षड् उत्तमान्
 ०४१३०१७२ अङ्गं सुमनसं ख्यातिं क्रतुम् अङ्गिरसं गयम्
 ०४१३०१८१ सुनीथाङ्गस्य या पत्नी सुषुवे वेनम् उल्बणम्
 ०४१३०१८२ यद्-दौःशील्यात् स राजर्षिर् निर्विण्णो निरगात् पुरात्
 ०४१३०१९१ यम् अङ्ग शेषुः कुपिता वाग्-वज्रा मुनयः किल
 ०४१३०१९२ गतासोस् तस्य भूयस् ते ममन्थुर् दक्षिणं करम्
 ०४१३०२०१ अराजके तदा लोके दस्युभिः पीडिताः प्रजाः
 ०४१३०२०२ जातो नारायणांशेन पृथुर् आद्यः क्षितीश्वरः
 ०४१३०२१ विदुर उवाच
 ०४१३०२११ तस्य शील-निधेः साधोर् ब्रह्मण्यस्य महात्मनः
 ०४१३०२१२ राज्ञः कथम् अभूद् दुष्टा प्रजा यद् विमना ययौ
 ०४१३०२२१ किं वाहो वेन उद्दिश्य ब्रह्म-दण्डम् अयूयुजन्
 ०४१३०२२२ दण्ड-व्रत-धरे राज्ञि मुनयो धर्म-कोविदाः
 ०४१३०२३१ नावध्येयः प्रजा-पालः प्रजाभिर् अघवान् अपि
 ०४१३०२३२ यद् असौ लोक-पालानां विभल्-ओजः स्व-तेजसा
 ०४१३०२४१ एतद् आख्याहि मे ब्रह्मन् सुनीथात्मज-चेष्टितम्
 ०४१३०२४२ श्रद्धधानाय भक्ताय त्वं परावर-वित्तमः
 ०४१३०२५ मैत्रेय उवाच
 ०४१३०२५१ अङ्गो ऽश्वमेधं राजर्षिर् आजहार महा-क्रतुम्
 ०४१३०२५२ नाजग्मुर् देवतास् तस्मिन् आहूता ब्रह्म-वादिभिः
 ०४१३०२६१ तम् ऊचुर् विस्मितास् तत्र यजमानम् अथर्त्विजः
 ०४१३०२६२ हवीषि ह्यमानानि न ते गृह्णन्ति देवताः
 ०४१३०२७१ राजन् हवीष्य् अदुष्टानि श्रद्धयासादितानि ते
 ०४१३०२७२ छन्दांस्य् अयात-यामानि योजितानि धृत-व्रतैः
 ०४१३०२८१ न विदामेह देवानां हेलनं वयम् अण्व् अपि
 ०४१३०२८२ यन् न गृह्णन्ति भागान् स्वान् ये देवाः कर्म-साक्षिणः
 ०४१३०२९ मैत्रेय उवाच
 ०४१३०२९१ अङ्गो द्विज-वचः श्रुत्वा यजमानः सुदुर्मनाः
 ०४१३०२९२ तत् प्रष्टुं व्यसृजद् वाचं सदस्यांस् तद्-अनुज्ञया
 ०४१३०३०१ नागच्छन्त्य् आहूता देवा न गृह्णन्ति ग्रहान् इह

०४१३०३०२ सदसस्-पतयो ब्रूत किम् अवद्यं मया कृतम्
 ०४१३०३१ सदसस्-पतय ऊचुः
 ०४१३०३११ नर-देवेह भवतो नाघं तावन् मनाक् स्थितम्
 ०४१३०३१२ अस्त्य् एकं प्राक्तनम् अघं यद् इहेदृक् त्वम् अप्रजः
 ०४१३०३२१ तथा साधय भद्रं ते आत्मानं सुप्रजं नृप
 ०४१३०३२२ इष्टस् ते पुत्र-कामस्य पुत्रं दास्यति यज्ञ-भुक्
 ०४१३०३३१ तथा स्व-भागधेयानि ग्रहीष्यन्ति दिवोकसः
 ०४१३०३३२ यद् यज्ञ-पुरुषः साक्षाद् अपत्याय हरिर् वृतः
 ०४१३०३४१ तांस् तान् कामान् हरिर् दद्याद् यान् यान् कामयते जनः
 ०४१३०३४२ आराधितो यथैवैष तथा पुंसां फलोदयः
 ०४१३०३५१ इति व्यवसिता विप्रास् तस्य राज्ञः प्रजातये
 ०४१३०३५२ पुरोडाशं निरवपन् शिपि-विष्टाय विष्णवे
 ०४१३०३६१ तस्मात् पुरुष उत्तस्थौ हेम-माल्य् अमलाम्बरः
 ०४१३०३६२ हिरण्मयेन पात्रेण सिद्धम् आदाय पायसम्
 ०४१३०३७१ स विप्रानुमतो राजा गृहीत्वाञ्जलिनौदनम्
 ०४१३०३७२ अवघ्राय मुदा युक्तः प्रादात् पत्न्या उदार-धीः
 ०४१३०३८१ सा तत् पुं-सवनं राज्ञी प्राश्य वै पत्युर् आदधे
 ०४१३०३८२ गर्भं काल उपावृत्ते कुमारं सुषुवे ऽप्रजा
 ०४१३०३९१ स बाल एव पुरुषो मातामहम् अनुव्रतः
 ०४१३०३९२ अधर्माशोद्धवं मृत्युं तेनाभवद् अधार्मिकः
 ०४१३०४०१ स शरासनम् उद्यम्य मृगयुर् वन-गोचरः
 ०४१३०४०२ हन्त्य् असाधुर् मृगान् दीनान् वेनो ऽसाव् इत्य् अरौजू जनः
 ०४१३०४११ आक्रीडे क्रीडतो बालान् वयस्यान् अतिदारुणः
 ०४१३०४१२ प्रसह्य निरनुक्रोशः पशु-मारम् अमारयत्
 ०४१३०४२१ तं विचक्ष्य खलं पुत्रं शासनैर् विविधैर् नृपः
 ०४१३०४२२ यदा न शासितुं कल्पो भृशम् आसीत् सुदुर्मनाः
 ०४१३०४३१ प्रायेणाभ्यर्चितो देवो ये ऽप्रजा गृह-मेधिनः
 ०४१३०४३२ कद्-अपत्य-भृतं दुःखं ये न विन्दन्ति दुर्भरम्
 ०४१३०४४१ यतः पापीयसी कीर्तिर् अधर्मश् च महान् नृणाम्
 ०४१३०४४२ यतो विरोधः सर्वेषां यत आधिर् अनन्तकः
 ०४१३०४५१ कस् तं प्रजापदेशं वै मोह-बन्धनम् आत्मनः
 ०४१३०४५२ पण्डितो बहु मन्येत यद्-अर्थाः क्लेशदा गृहाः
 ०४१३०४६१ कद्-अपत्यं वरं मन्ये सद्-अपत्याच् छुचां पदात्
 ०४१३०४६२ निर्विद्येत गृहान् मर्त्यो यत्-क्लेश-निवहा गृहाः
 ०४१३०४७१ एवं स निर्विण्ण-मना नृपो गृहान् । निशीथ उत्थाय महोदयोदयात्
 ०४१३०४७२ अलब्ध-निद्रो ऽनुपलक्षितो नृभिर् । हित्वा गतो वेन-सुवं प्रसुप्ताम्
 ०४१३०४८१ विज्ञाय निर्विद्य गतं पतिं प्रजाः । पुरोहितामात्य-सुहृद्-गणादयः

०४१३०४८२ विचिक्युर उर्व्याम् अतिशोक-कातरा । यथा निगूढं पुरुषं कुयोगिनः
 ०४१३०४९१ अलक्षयन्तः पदवीं प्रजापतेर् । हतोद्यमाः प्रत्युपसृत्य ते पुरीम्
 ०४१३०४९२ ऋषीन् समेतान् अभिवन्द्य साश्रवो । न्यवेदयन् पौरव भर्तृ-विप्लवम्
 ०४१४००१ मैत्रेय उवाच
 ०४१४००११ भृगु-आदयस् ते मुनयो लोकानां क्षेम-दर्शिनः
 ०४१४००१२ गोप्त्य-असति वै नृणां पश्यन्तः पशु-साम्यताम्
 ०४१४००२१ वीर-मातरम् आहूय सुनीथां ब्रह्म-वादिनः
 ०४१४००२२ प्रकृत्य-असम्मतं वेनम् अभ्यषिञ्चन् पतिं भुवः
 ०४१४००३१ श्रुत्वा नृपासन-गतं वेनम् अत्युग्र-शासनम्
 ०४१४००३२ निलिल्युर दस्यवः सद्यः सर्प-त्रस्ता इवारखवः
 ०४१४००४१ स आरूढ-नृप-स्थान उन्नद्धो ऽष्ट-विभूतिभिः
 ०४१४००४२ अवमेने महा-भागान् स्तब्धः सम्भावितः स्वतः
 ०४१४००५१ एवं मदान्ध उत्सिक्तो निरङ्कुश इव द्विपः
 ०४१४००५२ पर्यटन् रथम् आस्थाय कम्पयन् इव रोदसी
 ०४१४००६१ न यष्टव्यं न दातव्यं न होतव्यं द्विजाः क्वचित्
 ०४१४००६२ इति न्यवारयद् धर्म भेरी-घोषेण सर्वशः
 ०४१४००७१ वेनस्यावेक्ष्य मुनयो दुर्वृत्तस्य विचेष्टितम्
 ०४१४००७२ विमृश्य लोक-व्यसनं कृपयोचुः स्म सत्रिणः
 ०४१४००८१ अहो उभयतः प्राप्तं लोकस्य व्यसनं महत्
 ०४१४००८२ दारुण्य उभयतो दीप्ते इव तस्कर-पालयोः
 ०४१४००९१ अराजक-भयाद् एष कृतो राजातद्-अर्हणः
 ०४१४००९२ ततो ऽप्यु आसीद् भयं त्व् अद्य कथं स्यात् स्वस्ति देहिनाम्
 ०४१४०१०१ अहेर् इव पयः-पोषः पोषकस्याप्यु अनर्थ-भृत्
 ०४१४०१०२ वेनः प्रकृत्यैव खलः सुनीथा-गर्भ-सम्भवः
 ०४१४०१११ निरूपितः प्रजा-पालः स जिघांसति वै प्रजाः
 ०४१४०११२ तथापि सान्त्वयेमामुं नास्मांस् तत्-पातकं स्पृशेत्
 ०४१४०१२१ तद्-विद्वद्भिर् असद्-वृत्तो वेनो ऽस्माभिः कृतो नृपः
 ०४१४०१२२ सान्त्वितो यदि नो वाचं न ग्रहीष्यत्यु अधर्म-कृत्
 ०४१४०१३१ लोक-धिकार-सन्दग्धं दहिष्यामः स्व-तेजसा
 ०४१४०१३२ एवम् अध्यवसायैर्न मुनयो गूढ-मन्यवः
 ०४१४०१३३ उपब्रज्याब्रुवन् वेनं सान्त्वयित्वा च सामभिः
 ०४१४०१४ मुनय ऊचुः
 ०४१४०१४१ नृप-वर्य निबोधैतद् यत् ते विज्ञापयाम भोः
 ०४१४०१४२ आयुः-श्री-बल-कीर्तीनां तव तात विवर्धनम्
 ०४१४०१५१ धर्म आचरितः पुंसां वाङ्-मनः-काय-बुद्धिभिः
 ०४१४०१५२ लोकान् विशोकान् वितरत्यु अथानन्त्यम् असङ्गिनाम्
 ०४१४०१६१ स ते मा विनशेद् वीर प्रजानां क्षेम-लक्षणः

०४१४०१६२ यस्मिन् विनष्टे नृपतिर् ऐश्वर्याद् अवरोहति
 ०४१४०१७१ राजन् असाध्-अमात्येभ्यश् चोरादिभ्यः प्रजा नृपः
 ०४१४०१७२ रक्षन् यथा बलिं गृह्णन् इह प्रेत्य च मोदते
 ०४१४०१८१ यस्य राष्ट्रे पुरे चैव भगवान् यज्ञ-पूरुषः
 ०४१४०१८२ इज्यते स्वेन धर्मेण जनैर् वर्णाश्रमान्वितैः
 ०४१४०१९१ तस्य राज्ञो महा-भाग भगवान् भूत-भावनः
 ०४१४०१९२ परितुष्यति विश्वात्मा तिष्ठतो निज-शासने
 ०४१४०२०१ तस्मिंस् तुष्टे किम् अप्राप्यजगताम् ईश्वरेश्वरे
 ०४१४०२०२ लोकाः सपाला ह्य एतस्मै हरन्ति बलिम् आदृताः
 ०४१४०२११ तं सर्व-लोकामर-यज्ञ-सङ्ग्रहं । त्रयीमयं द्रव्यमयं तपोमयम्
 ०४१४०२१२ यज्ञैर् विचित्रैर् यजतो भवाय ते । राजन् स्व-देशान् अनुरोद्धुम् अर्हसि
 ०४१४०२२१ यज्ञेन युष्मद्-विषये द्विजातिभिर् । वितायमानेन सुराः कला हरेः
 ०४१४०२२२ स्विष्टाः सुतुष्टाः प्रदिशन्ति वाञ्छितं । तद्-धेलनं नार्हसि वीर चेष्टितुम्
 ०४१४०२३ वेन उवाच
 ०४१४०२३१ बालिशा बत यूयं वा अधर्मे धर्म-मानिनः
 ०४१४०२३२ ये वृत्तिदं पतिं हित्वा जारं पतिम् उपासते
 ०४१४०२४१ अवजानन्त्य् अमी मूढा नृप-रूपिणम् ईश्वरम्
 ०४१४०२४२ नानुविन्दन्ति ते भद्रम् इह लोके परत्र च
 ०४१४०२५१ को यज्ञ-पुरुषो नाम यत्र वो भक्तिर् ईदृशी
 ०४१४०२५२ भर्तृ-स्नेह-विदूराणां यथा जारे कुयोषिताम्
 ०४१४०२६१ विष्णुर् विरिञ्चो गिरिश इन्द्रो वायुर् यमो रविः
 ०४१४०२६२ पर्जन्यो धनदः सोमः क्षितिर् अग्निर् अपाम्पतिः
 ०४१४०२७१ एते चान्ये च विबुधाः प्रभवो वर-शापयोः
 ०४१४०२७२ देहे भवन्ति नृपतेः सर्व-देवमयो नृपः
 ०४१४०२८१ तस्मान् मां कर्मभिर् विप्रा यजध्वं गत-मत्सराः
 ०४१४०२८२ बलिं च मह्यं हरत मत्तो ऽन्यः को ऽग्र-भुक् पुमान्
 ०४१४०२९ मैत्रेय उवाच
 ०४१४०२९१ इत्थं विपर्यय-मतिः पापीयान् उत्पथं गतः
 ०४१४०२९२ अनुनीयमानस् तद्-याच्चां न चक्रे भ्रष्ट-मङ्गलः
 ०४१४०३०१ इति ते ऽसत्-कृतास् तेन द्विजाः पण्डित-मानिना
 ०४१४०३०२ भग्रायां भव्य-याच्चायां तस्मै विदुर चुक्रुधुः
 ०४१४०३११ हन्यतां हन्यताम् एष पापः प्रकृति-दारुणः
 ०४१४०३१२ जीवन् जगद् असाव् आशु कुरुते भस्मसाद् ध्रुवम्
 ०४१४०३२१ नायम् अर्हत्य् असद्-वृत्तो नरदेव-वरासनम्
 ०४१४०३२२ यो ऽधियज्ञ-पतिं विष्णुं विनिन्दत्य् अनपत्रपः
 ०४१४०३३१ को वैनं परिचक्षीत वेनम् एकम् ऋते ऽशुभम्
 ०४१४०३३२ प्राप्त ईदृशम् ऐश्वर्यं यद्-अनुग्रह-भाजनः

०४१४०३४१ इत्थं व्यवसिता हन्तुम् ऋषयो रूढ-मन्यवः
 ०४१४०३४२ निजघ्नृर् हुङ्कृतैर् वेनं हतम् अच्युत-निन्दया
 ०४१४०३५१ ऋषिभिः स्वाश्रम-पदं गते पुत्र-कलेवरम्
 ०४१४०३५२ सुनीथा पालयाम् आस विद्या-योगेन शोचती
 ०४१४०३६१ एकदा मुनयस् ते तु सरस्वत्-सलिलाप्लुताः
 ०४१४०३६२ हुत्वाग्नीन् सत्-कथाश् चक्रुर् उपविष्टाः सरित्-तटे
 ०४१४०३७१ वीक्ष्योत्थितांस् तदोत्पातान् आहूर् लोक-भयङ्करान्
 ०४१४०३७२ अप्य् अभद्रम् अनाथाया दस्युभ्यो न भवेद् भुवः
 ०४१४०३८१ एवं मृशन्त ऋषयो धावतां सर्वतो-दिशम्
 ०४१४०३८२ पांसुः समुत्थितो भूरिश् चोराणाम् अभिलुम्पताम्
 ०४१४०३९१ तद् उपद्रवम् आज्ञाय लोकस्य वसु लुम्पताम्
 ०४१४०३९२ भर्तृन् उपरते तस्मिन् अन्योन्यं च जिघांसताम्
 ०४१४०४०१ चोर-प्रायं जन-पदं हीन-सत्त्वम् अराजकम्
 ०४१४०४०२ लोकान् नावारयञ् छक्ता अपि तद्-दोष-दर्शिनः
 ०४१४०४११ ब्राह्मणः सम-दृक् शान्तो दीनानां समुपेक्षकः
 ०४१४०४१२ स्रवते ब्रह्म तस्यापि भिन्न-भाण्डात् पयो यथा
 ०४१४०४२१ नाङ्गस्य वंशो राजर्षेर् एष संस्थातुम् अर्हति
 ०४१४०४२२ अमोघ-वीर्यां हि नृपा वंशे ऽस्मिन् केशवाश्रयाः
 ०४१४०४३१ विनिश्चित्यैवम् ऋषयो विपन्नस्य महीपतेः
 ०४१४०४३२ ममन्थुर् ऊरुं तरसा तत्रासीद् बाहुको नरः
 ०४१४०४४१ काक-कृष्णो ऽतिहस्वाङ्गो हस्व-बाहूर् महा-हनुः
 ०४१४०४४२ हस्व-पान् निम्न-नासाग्रो रक्ताक्षस् ताम्र-मूर्धजः
 ०४१४०४५१ तं तु ते ऽवनतं दीनं किं करोमीति वादिनम्
 ०४१४०४५२ निर्षीदेत्य् अब्रुवन् तात स निषादस् ततो ऽभवत्
 ०४१४०४६१ तस्य वंश्यास् तु नैषादा गिरि-कानन-गोचराः
 ०४१४०४६२ येनाहरञ् जायमानो वेन-कल्मषम् उल्बणम्
 ०४१५००१ मैत्रेय उवाच
 ०४१५००११ अथ तस्य पुनर् विप्रैर् अपुत्रस्य महीपतेः
 ०४१५००१२ बाहुभ्यां मध्यमानाभ्यां मिथुनं समपद्यत
 ०४१५००२१ तद् दृष्ट्वा मिथुनं जातम् ऋषयो ब्रह्म-वादिनः
 ०४१५००२२ ऊचुः परम-सन्तुष्टा विदित्वा भगवत्-कलाम्
 ०४१५००३ ऋषय ऊचुः
 ०४१५००३१ एष विष्णोर् भगवतः कला भुवन-पालिनी
 ०४१५००३२ इयं च लक्ष्म्याः सम्भूतिः पुरुषस्यानपायिनी
 ०४१५००४१ अयं तु प्रथमो राज्ञां पुमान् प्रथयिता यशः
 ०४१५००४२ पृथुर् नाम महाराजो भविष्यति पृथु-श्रवाः
 ०४१५००५१ इयं च सुदती देवी गुण-भूषण-भूषणा

०४१५००५२ अर्चिर् नाम वरारोहा पृथुम् एवावरुन्धती
 ०४१५००६१ एष साक्षाद् धरेर् अंशोजातो लोक-रिरक्षया
 ०४१५००६२ इयं च तत्-परा हि श्रीर् अनुजज्ञे ऽनपायिनी
 ०४१५००७ मैत्रेय उवाच
 ०४१५००७१ प्रशंसन्ति स्म तं विप्रा गन्धर्व-प्रवरा जगुः
 ०४१५००७२ मुमुचुः सुमनो-धाराः सिद्धा नृत्यन्ति स्वः-स्त्रियः
 ०४१५००८१ शङ्ख-तूर्य-मृदङ्गाद्या नेदुर दुन्दुभयो दिवि
 ०४१५००८२ तत्र सर्व उपाजगमुर देवर्षि-पितृणां गणाः
 ०४१५००९१ ब्रह्मा जगद्-गुरुर देवैः सहासृत्य सुरेश्वरैः
 ०४१५००९२ वैन्यस्य दक्षिणे हस्ते दृष्ट्वा चिह्नं गदाभृतः
 ०४१५०१०१ पादयोर् अरविन्दं च तं वै मेने हरेः कलाम्
 ०४१५०१०२ यस्याप्रतिहतं चक्रम् अंशः स परमेष्ठिनः
 ०४१५०१११ तस्याभिषेक आरब्धो ब्राह्मणैर् ब्रह्म-वादिभिः
 ०४१५०११२ आभिषेचनिकान्य् अस्मै आजहुः सर्वतो जनाः
 ०४१५०१२१ सरित्-समुद्रा गिरयो नागा गावः खगा मृगाः
 ०४१५०१२२ द्यौः क्षितिः सर्व-भूतानि समाजहुर उपायनम्
 ०४१५०१३१ सो ऽभिषिक्तो महाराजः सुवासाः साध्व-अलङ्कृतः
 ०४१५०१३२ पत्न्यार्चिषालङ्कृतया विरेजे ऽग्निर् इवापरः
 ०४१५०१४१ तस्मै जहार धनदो हैमं वीर वरासनम्
 ०४१५०१४२ वरुणः सलिल-स्त्रावम् आतपत्रं शशि-प्रभम्
 ०४१५०१५१ वायुश् च वाल-व्यजने धर्मः कीर्तिमयीं स्रजम्
 ०४१५०१५२ इन्द्रः किरीटम् उत्कृष्टं दण्डं संयमनं यमः
 ०४१५०१६१ ब्रह्मा ब्रह्ममयं वर्म भारती हारम् उत्तमम्
 ०४१५०१६२ हरिः सुदर्शनं चक्रं तत्-पत्न्य् अव्याहतां श्रियम्
 ०४१५०१७१ दश-चन्द्रम् असिं रुद्रः शत-चन्द्रं तथाम्बिका
 ०४१५०१७२ सोमो ऽमृतमयान् अश्वान् त्वष्टा रूपाश्रयं रथम्
 ०४१५०१८१ अग्निर् आज-गवं चापं सूर्यो रश्मिमयान् इषून्
 ०४१५०१८२ भूः पादुके योगमय्यौ द्यौः पुष्पावलिम् अन्वहम्
 ०४१५०१९१ नाट्यं सुगीतं वादित्रम् अन्तर्धानं च खेचराः
 ०४१५०१९२ ऋषयश् चाशिषः सत्याः समुद्रः शङ्खम् आत्मजम्
 ०४१५०२०१ सिन्धवः पर्वता नद्यो रथ-वीथीर् महात्मनः
 ०४१५०२०२ सूतो ऽथ मागधो वन्दी तं स्तोतुम् उपतस्थिरे
 ०४१५०२११ स्तावकांस् तान् अभिप्रेत्य पृथुर वैन्यः प्रतापवान्
 ०४१५०२१२ मेघ-निर्हादया वाचा प्रहसन्न इदम् अब्रवीत्
 ०४१५०२२२ पृथुर उवाच
 ०४१५०२२१ भोः सूत हे मागध सौम्य वन्दिन् । लोके ऽधुनास्पष्ट-गुणस्य मे स्यात्
 ०४१५०२२२ किम् आश्रयो मे स्तव एष योज्यतां । मा मय्य् अभूवन् वितथा गिरो वः

०४१५०२३१ तस्मात् परोक्षे ऽस्मद्-उपश्रुतान्य् अलं । करिष्यथ स्तोत्रम् अपीच्य-वाचः
 ०४१५०२३२ सत्य् उत्तमश्लोक-गुणानुवादे । जुगुप्सितं न स्तवयन्ति सभ्याः
 ०४१५०२४१ महद्-गुणान् आत्मनि कर्तुम् ईशः । कः स्तावकैः स्तावयते ऽसतो ऽपि
 ०४१५०२४२ ते ऽस्याभविष्यन्न इति विप्रलब्धो । जनावहासं कुमतिर् न वेद
 ०४१५०२५१ प्रभवो ह्य् आत्मनः स्तोत्रं जुगुप्सन्त्य् अपि विश्रुताः
 ०४१५०२५२ ह्रीमन्तः परमोदाराः पौरुषं वा विगर्हितम्
 ०४१५०२६१ वयं त्व् अविदिता लोके सूताद्यापि वरीमभिः
 ०४१५०२६२ कर्माभिः कथम् आत्मानं गापयिष्याम बालवत्
 ०४१६००१ मैत्रेय उवाच
 ०४१६००११ इति ब्रुवाणं नृपतिं गायका मुनि-चोदिताः
 ०४१६००१२ तुष्टुवुस् तुष्ट-मनसस् तद्-वाग्-अमृत-सेवया
 ०४१६००२१ नालं वयं ते महिमानुवर्णनि । यो देव-वर्यो ऽवततार मायया
 ०४१६००२२ वेनाङ्ग-जातस्य च पौरुषाणि ते । वाचस्-पतीनाम् अपि बभ्रमूर् धियः
 ०४१६००३१ अथाप्य् उदार-श्रवसः पृथोर् हरेः । कलावतारस्य कथामृतादृताः
 ०४१६००३२ यथोपदेशं मुनिभिः प्रचोदिताः । श्लाघ्यानि कर्माणि वयं वितन्महि
 ०४१६००४१ एष धर्म-भृतां श्रेष्ठो लोकं धर्मे ऽनुवर्तयन्
 ०४१६००४२ गोप्ता च धर्म-सेतूनां शास्ता तत्-परिपन्थिनाम्
 ०४१६००५१ एष वै लोक-पालानां बिभत्य्-एकस् तनौ तनूः
 ०४१६००५२ काले काले यथा-भागं लोकयोर् उभयोर् हितम्
 ०४१६००६१ वसु काल उपादत्ते काले चायं विमुञ्चति
 ०४१६००६२ समः सर्वेषु भूतेषु प्रतपन् सूर्यवद् विभुः
 ०४१६००७१ तितिक्षत्य् अक्रमं वैन्य उपर्य्-आक्रमताम् अपि
 ०४१६००७२ भूतानां करुणः शश्वद् आर्तानां क्षिति-वृत्तिमान्
 ०४१६००८१ देवे ऽवर्षत्य् असौ देवो नरदेव-वपुर हरिः
 ०४१६००८२ कृच्छ्र-प्राणाः प्रजा ह्य् एष रक्षिष्यत्य् अञ्जसेन्द्रवत्
 ०४१६००९१ आप्याययत्य् असौ लोकं वदनामृत-मूर्तिना
 ०४१६००९२ सानुरागावलोकने विशद-स्मित-चारुणा
 ०४१६०१०१ अव्यक्त-वर्त्मैष निगूढ-कार्यो । गम्भीर-वेधा उपगुप्त-वित्तः
 ०४१६०१०२ अनन्त-माहात्म्य-गुणैक-धामा । पृथुः प्रचेता इव संवृतात्मा
 ०४१६०१११ दुरासदो दुर्विषह आसन्नो ऽपि विदूरवत्
 ०४१६०११२ नैवाभिभवितुं शक्यो वेनारण्य-उत्थितो ऽनलः
 ०४१६०१२१ अन्तर् बहिश् च भूतानां पश्यन् कर्माणि चारणैः
 ०४१६०१२२ उदासीन इवाध्यक्षो वायुर् आत्मेव देहिनाम्
 ०४१६०१३१ नादण्ड्यं दण्डयत्य् एष सुतम् आत्म-द्विषाम् अपि
 ०४१६०१३२ दण्डयत्य् आत्मजम् अपि दण्ड्यं धर्म-पथे स्थितः
 ०४१६०१४१ अस्याप्रतिहतं चक्रं पृथोर् आमानसाचलात्
 ०४१६०१४२ वर्तते भगवान् अर्को यावत् तपति गो-गणैः

०४१६०१५१ रञ्जयिष्यति यत् लोकम् अयम् आत्म-विचेष्टितैः
 ०४१६०१५२ अथामुम् आह राजानं मनो-रञ्जनकैः प्रजाः
 ०४१६०१६१ दृढ-व्रतः सत्य-सन्धो ब्रह्मण्यो वृद्ध-सेवकः
 ०४१६०१६२ शरण्यः सर्व-भूतानां मानदो दीन-वत्सलः
 ०४१६०१७१ मातृ-भक्तिः पर-स्त्रीषु पत्न्याम् अर्ध इवात्मनः
 ०४१६०१७२ प्रजासु पितृवत् स्निग्धः किङ्करो ब्रह्म-वादिनाम्
 ०४१६०१८१ देहिनाम् आत्मवत्-प्रेष्ठः सुहृदां नन्दि-वर्धनः
 ०४१६०१८२ मुक्त-सङ्ग-प्रसङ्गो ऽयं दण्ड-पाणिर् असाधुषु
 ०४१६०१९१ अयं तु साक्षाद् भगवांसू त्र्य-अधीशः । कूट-स्थ आत्मा कलयावतीर्णः
 ०४१६०१९२ यस्मिन् अविद्या-रचितं निरर्थकं । पश्यन्ति नानात्वम् अपि प्रतीतम्
 ०४१६०२०१ अयं भुवो मण्डलम् ओदयाद्रे । गोप्तैक-वीरो नरदेव-नाथः
 ०४१६०२०२ आस्थाय जैत्रं रथम् आत्त-चापः । पर्यस्यते दक्षिणतो यथार्कः
 ०४१६०२११ अस्मै नृ-पालाः किल तत्र तत्र । बलिं हरिष्यन्ति सलोक-पालाः
 ०४१६०२१२ मंस्यन्त एषां स्त्रिय आदि-राजं । चक्रायुधं तद्-यश उद्धरन्त्यः
 ०४१६०२२१ अयं महीं गां दुदुहे ऽधिराजः । प्रजापतिर् वृत्ति-करः प्रजानाम्
 ०४१६०२२२ यो लीलयाद्रीन् स्व-शरास-कोट्या । भिन्दन् समां गाम् अकरोद् यथेन्द्रः
 ०४१६०२३१ विस्फूर्जयन् आज-गवं धनुः स्वयं । यदाचरत् क्षमाम् अविषह्यम् आजौ
 ०४१६०२३२ तदा निलिल्युर् दिशि दिश्य असन्तो । लाङ्गलम् उद्यम्य यथा मृगेन्द्रः
 ०४१६०२४१ एषो ऽश्वमेधाञ् शतम् आजहार । सरस्वती प्रादुरभावि यत्र
 ०४१६०२४२ अहार्षीद् यस्य हयं पुरन्दरः । शत-क्रतुश् चरमे वर्तमाने
 ०४१६०२५१ एष स्व-सद्गोपवने समेत्य । सनत्-कुमारं भगवन्तम् एकम्
 ०४१६०२५२ आराध्य भक्त्यालभतामलं तज् । ज्ञानं यतो ब्रह्म परं विदन्ति
 ०४१६०२६१ तत्र तत्र गिरस् तास् ता इति विश्रुत-विक्रमः
 ०४१६०२६२ श्रोष्यत्य् आत्माश्रिता गाथाः पृथुः पृथु-पराक्रमः
 ०४१६०२७१ दिशो विजित्याप्रतिरुद्ध-चक्रः । स्व-तेजसोत्पाटित-लोक-शल्यः
 ०४१६०२७२ सुरासुरेन्द्रैर् उपगीयमान- । महानुभावो भविता पतिर् भुवः
 ०४१७००१ मैत्रेय उवाच
 ०४१७००११ एवं स भगवान् वैन्यः ख्यापितो गुण-कर्माभिः
 ०४१७००१२ छन्दयाम् आस तान् कामैः प्रतिपूज्याभिनन्द्य च
 ०४१७००२१ ब्राह्मण-प्रमुखान् वर्णान् भृत्यामात्य-पुरोधसः
 ०४१७००२२ पौरान् जान-पदान् श्रेणीः प्रकृतीः समपूजयत्
 ०४१७००३ विदुर उवाच
 ०४१७००३१ कस्माद् दधार गो-रूपं धरित्री बहु-रूपिणी
 ०४१७००३२ यां दुदोह पृथुस् तत्र को वत्सो दोहनं च किम्
 ०४१७००४१ प्रकृत्या विषमा देवी कृता तेन समा कथम्
 ०४१७००४२ तस्य मेध्यं हयं देवः कस्य हेतोर् अपाहरत्
 ०४१७००५१ सनत्-कुमाराद् भगवतो ब्रह्मन् ब्रह्म-विद्-उत्तमात्

०४१७००५२ लब्ध्वा ज्ञानं स-विज्ञानं राजर्षिः कां गतिं गतः
 ०४१७००६१ यच्च चान्यद् अपि कृष्णस्य भवान् भगवतः प्रभोः
 ०४१७००६२ श्रवः सुश्रवसः पुण्यं पूर्व-देह-कथाश्रयम्
 ०४१७००७१ भक्ताय मे ऽनुरक्ताय तव चाधोक्षजस्य च
 ०४१७००७२ वक्तुम् अर्हसि यो ऽदुह्यद् वैन्य-रूपेण गाम् इमाम्
 ०४१७००८ सूत उवाच
 ०४१७००८१ चोदितो विदुरेणैवं वासुदेव-कथां प्रति
 ०४१७००८२ प्रशस्य तं प्रीत-मना मैत्रेयः प्रत्यभाषत
 ०४१७००९ मैत्रेय उवाच
 ०४१७००९१ यदाभिषिक्तः पृथुर अङ्ग विप्रैर् । आमन्त्रितो जनतायाश् च पालः
 ०४१७००९२ प्रजा निरन्ने क्षिति-पृष्ठ एत्य । क्षुत्-क्षाम-देहाः पतिम् अभ्यवोचन्
 ०४१७०१०१ वयं राजञ्ज जाठरेणाभितप्ता । यथाग्निना कोटर-स्थेन वृक्षाः
 ०४१७०१०२ त्वाम् अद्य याताः शरणं शरण्यं । यः साधितो वृत्ति-करः पतिर् नः
 ०४१७०१११ तन् नो भवान् ईहतु रातवे ऽन्नं । क्षुधार्दितानां नरदेव-देव
 ०४१७०११२ यावन् न नङ्क्ष्यामह उज्झितोर्जा । वार्ता-पतिस् त्वं किल लोक-पालः
 ०४१७०१२ मैत्रेय उवाच
 ०४१७०१२१ पृथुः प्रजानां करुणं निशम्य परिदेवितम्
 ०४१७०१२२ दीर्घं दध्यौ कुरुश्रेष्ठ निमित्तं सो ऽन्वपद्यत
 ०४१७०१३१ इति व्यवसितो बुद्ध्या प्रगृहीत-शरासनः
 ०४१७०१३२ सन्दधे विशिखं भूमेः क्रुद्धस् त्रिपुर-हा यथा
 ०४१७०१४१ प्रवेपमाना धरणी निशाम्योदायुधं च तम्
 ०४१७०१४२ गौः सत्य् अपाद्रवद् भीता मृगीव मृगयु-द्रुता
 ०४१७०१५१ ताम् अन्वधावत् तद् वैन्यः कुपितो ऽत्यरुणेक्षणः
 ०४१७०१५२ शरं धनुषि सन्धाय यत्र यत्र पलायते
 ०४१७०१६१ सा दिशो विदिशो देवी रोदसी चान्तरं तयोः
 ०४१७०१६२ धावन्ती तत्र तत्रैनं ददर्शानूद्यतायुधम्
 ०४१७०१७१ लोके नाविन्दत त्राणं वैन्यान् मृत्योर् इव प्रजाः
 ०४१७०१७२ त्रस्ता तदा निववृते हृदयेन विदूयता
 ०४१७०१८१ उवाच च महा-भागं धर्म-ज्ञापन्न-वत्सल
 ०४१७०१८२ त्राहि माम् अपि भूतानां पालने ऽवस्थितो भवान्
 ०४१७०१९१ स त्वं जिघांससे कस्माद् दीनाम् अकृत-किल्बिषाम्
 ०४१७०१९२ अहनिष्यत् कथं योषां धर्म-ज्ञ इति यो मतः
 ०४१७०२०१ प्रहरन्ति न वै स्त्रीषु कृतागःस्व् अपि जन्तवः
 ०४१७०२०२ किम् उत त्वद्-विधा राजन् करुणा दीन-वत्सलाः
 ०४१७०२११ मां विपाट्याजरां नावं यत्र विश्वं प्रतिष्ठितम्
 ०४१७०२१२ आत्मानं च प्रजाश् चेमाः कथम् अम्भसि धास्यसि
 ०४१७०२२ पृथुर उवाच

०४१७०२२१ वसुधे त्वां वधिष्यामि मच्च-छासन-पराङ्-मुखीम्
 ०४१७०२२२ भागं बर्हिषि या वृह्णे न तनोति च नो वसु
 ०४१७०२३१ यवसं जग्ध्य् अनुदिनं नैव दोग्ध्य् औधसं पयः
 ०४१७०२३२ तस्याम् एवं हि दुष्टायां दण्डो नात्र न शस्यते
 ०४१७०२४१ त्वं खल्व् ओषधि-बीजानि प्राक् सृष्टानि स्वयम्भुवा
 ०४१७०२४२ न मुञ्चस्य् आत्म-रुद्धानि माम् अवज्ञाय मन्द-धीः
 ०४१७०२५१ अमूषां क्षुत्-परीतानाम् आर्तानां परिदेवितम्
 ०४१७०२५२ शमयिष्यामि मद्-बाणैर् भिन्नायास् तव मेदसा
 ०४१७०२६१ पुमान् योषिद् उत क्लीब आत्म-सम्भावनो ऽधमः
 ०४१७०२६२ भूतेषु निरनुक्रोशो नृपाणां तद्-वधो ऽवधः
 ०४१७०२७१ त्वां स्तब्धां दुर्मदां नीत्वा माया-गां तिलशः शरैः
 ०४१७०२७२ आत्म-योग-बलेनेमा धारयिष्याम्य् अहं प्रजाः
 ०४१७०२८१ एवं मन्युमयीं मूर्तिं कृतान्तम् इव बिभ्रतम्
 ०४१७०२८२ प्रणता प्राञ्जलिः प्राह मही सञ्जात-वेपथुः
 ०४१७०२९ धरोवाच
 ०४१७०२९१ नमः परस्मै पुरुषाय मायया । विन्यस्त-नाना-तनवे गुणात्मने
 ०४१७०२९२ नमः स्वरूपानुभवेन निर्धुत- । द्रव्य-क्रिया-कारक-विभ्रमोमये
 ०४१७०३०१ येनाहम् आत्मायतनं विनिर्मिता । धात्रा यतो ऽयं गुण-सर्ग-सङ्ग्रहः
 ०४१७०३०२ स एव मां हन्तुम् उदायुधः स्वराङ् । उपस्थितो ऽन्यं शरणं कम् आश्रये
 ०४१७०३११ य एतद् आदाव् असृजच् चराचरं । स्व-माययात्माश्रययावितर्क्यया
 ०४१७०३१२ तयैव सो ऽयं किल गोप्तुम् उद्यतः । कथं नु मां धर्म-परो जिघांसति
 ०४१७०३२१ नूनं बतेशस्य समीहितं जनैस् । तन्-मायया दुर्जययाकृतात्मभिः
 ०४१७०३२२ न लक्ष्यते यस् त्व् अकरोद् अकारयद् । यो ऽनेक एकः परतश् च ईश्वरः
 ०४१७०३३१ सर्गादि यो ऽस्यानुरुणद्धि शक्तिभिर् । द्रव्य-क्रिया-कारक-चेतनात्मभिः
 ०४१७०३३२ तस्मै समुन्नद्ध-निरुद्ध-शक्तये । नमः परस्मै पुरुषाय वेधसे
 ०४१७०३४१ स वै भवान् आत्म-विनिर्मितं जगद् । भूतेन्द्रियान्तः-करणात्मकं विभो
 ०४१७०३४२ संस्थापयिष्यन् अज मां रसातलाद् । अभ्युज्जहाराम्भस आदि-सूकरः
 ०४१७०३५१ अपाम् उपस्थे मयि नाव्य् अवस्थिताः । प्रजा भवान् अद्य रिरक्षिषुः किल
 ०४१७०३५२ स वीर-मूर्तिः समभूद् धरा-धरो । यो मां पयस्य् उग्र-शरो जिघांससि
 ०४१७०३६१ नूनं जनैर् ईहितम् ईश्वराणाम् । अस्मद्-विधैस् तद्-गुण-सर्ग-मायया
 ०४१७०३६२ न ज्ञायते मोहित-चित्त-वर्तर्माभिस् । तेभ्यो नमो वीर-यशस्-करेभ्यः
 ०४१८००१ मैत्रेय उवाच
 ०४१८००११ इत्थं पृथुम् अभिष्टय रुषा प्रस्फुरिताधरम्
 ०४१८००१२ पुनर् आहावनिर् भीता संस्तभ्यात्मानम् आत्मना
 ०४१८००२१ सन्नियच्छाभिभो मन्युं निबोध श्रावितं च मे
 ०४१८००२२ सर्वतः सारम् आदत्ते यथा मधु-करो बुधः
 ०४१८००३१ अस्मिन् लोके ऽथवामुष्मिन् मुनिभिस् तत्त्व-दर्शिभिः

०४१८००३२ दृष्टा योगाः प्रयुक्ताश् च पुंसां श्रेयः-प्रसिद्धये
 ०४१८००४१ तान् आतिष्ठति यः सम्यग् उपायान् पूर्व-दर्शितान्
 ०४१८००४२ अवरः श्रद्धयोपेत उपेयान् विन्दते ऽञ्जसा
 ०४१८००५१ तान् अनादृत्य यो ऽविद्वान् अर्थान् आरभते स्वयम्
 ०४१८००५२ तस्य व्यभिचरन्त्य् अर्था आरब्धाश् च पुनः पुनः
 ०४१८००६१ पुरा सृष्टा ह्य् ओषधयो ब्रह्मणा या विशाम्पते
 ०४१८००६२ भुज्यमाना मया दृष्टा असद्भिर् अघृत-व्रतैः
 ०४१८००७१ अपालितानादृता च भवद्भिर् लोक-पालकैः
 ०४१८००७२ चोरी-भूते ऽथ लोके ऽहं यज्ञार्थे ऽग्रसम् ओषधीः
 ०४१८००८१ नूनं ता वीरुधः क्षीणा मयि कालेन भूयसा
 ०४१८००८२ तत्र योगेन दृष्टेन भवान् आदातुम् अर्हति
 ०४१८००९१ वत्सं कल्पय मे वीर येनाहं वत्सला तव
 ०४१८००९२ धोक्ष्ये क्षीरमयान् कामान् अनुरूपं च दोहनम्
 ०४१८०१०१ दोग्धारं च महा-बाहो भूतानां भूत-भावन
 ०४१८०१०२ अन्नम् ईप्सितम् ऊर्जस्वद् भगवान् वाञ्छते यदि
 ०४१८०१११ समां च कुरु मां राजन् देव-वृष्टं यथा पयः
 ०४१८०११२ अपर्ताव् अपि भद्रं ते उपावर्तेत मे विभो
 ०४१८०१२१ इति प्रियं हितं वाक्यं भुव आदाय भूपतिः
 ०४१८०१२२ वत्सं कृत्वा मनुं पाणाव् अदुहत् सकलौषधीः
 ०४१८०१३१ तथापरे च सर्वत्र सारम् आददते बुधाः
 ०४१८०१३२ ततो ऽन्ये च यथा-कामं दुदुहुः पृथु-भाविताम्
 ०४१८०१४१ ऋषयो दुदुहूर् देवीम् इन्द्रियेष्व् अथ सत्तम
 ०४१८०१४२ वत्सं बृहस्पतिं कृत्वा पयश् छन्दोमयं शुचि
 ०४१८०१५१ कृत्वा वत्सं सुर-गणा इन्द्रं सोमम् अदुदुहन्
 ०४१८०१५२ हिरण्मयेन पात्रेण वीर्यम् ओजो बलं पयः
 ०४१८०१६१ दैतेया दानवा वत्सं प्रह्लादम् असुरर्षभम्
 ०४१८०१६२ विधायादुदुहन् क्षीरम् अयः-पात्रे सुरासवम्
 ०४१८०१७१ गन्धर्वाप्सरसो ऽधुक्षन् पात्रे पद्ममये पयः
 ०४१८०१७२ वत्सं विश्वावसुं कृत्वा गान्धर्वं मधु सौभगम्
 ०४१८०१८१ वत्सेन पितरो ऽर्यम्णा कव्यं क्षीरम् अधुक्षत
 ०४१८०१८२ आम-पात्रे महा-भागाः श्रद्धया श्राद्ध-देवताः
 ०४१८०१९१ प्रकल्प्य वत्सं कपिलं सिद्धाः सङ्कल्पनामयीम्
 ०४१८०१९२ सिद्धिं नभसि विद्यां च ये च विद्याधरादयः
 ०४१८०२०१ अन्ये च मायिनो मायाम् अन्तर्धानाद्भुतात्मनाम्
 ०४१८०२०२ मयं प्रकल्प्य वत्सं ते दुदुहूर् धारणामयीम्
 ०४१८०२११ यक्ष-रक्षांसि भूतानि पिशाचाः पिशिताशनाः
 ०४१८०२१२ भूतेश-वत्सा दुदुहुः कपाले क्षतजासवम्

०४१८०२२१ तथाहयो दन्दशूकाः सर्पा नागाश् च तक्षकम्
 ०४१८०२२२ विधाय वत्सं दुदुह्र बिल-पात्रे विषं पयः
 ०४१८०२३१ पशवो यवसं क्षीरं वत्सं कृत्वा च गो-वृषम्
 ०४१८०२३२ अरण्य-पात्रे चाधुक्षन् मृगेन्द्रेण च दंष्ट्रिणः
 ०४१८०२४१ क्रव्यादाः प्राणिनः क्रव्यं दुदुहुः स्वे कलेवरे
 ०४१८०२४२ सुपर्ण-वत्सा विहगाश् चरं चाचरम् एव च
 ०४१८०२५१ वट-वत्सा वनस्पतयः पृथग् रसमयं पयः
 ०४१८०२५२ गिरयो हिमवद्-वत्सा नाना-धातून् स्व-सानुषु
 ०४१८०२६१ सर्वे स्व-मुख्य-वत्सेन स्वे स्वे पात्रे पृथक् पयः
 ०४१८०२६२ सर्व-काम-दुघां पृथ्वीं दुदुहुः पृथु-भाविताम्
 ०४१८०२७१ एवं पृथ्-आदयः पृथ्वीम् अन्नादाः स्वन्नम् आत्मनः
 ०४१८०२७२ दोह-वत्सादि-भेदेन क्षीर-भेदं कुरुद्वह
 ०४१८०२८१ ततो महीपतिः प्रीतः सर्व-काम-दुघां पृथुः
 ०४१८०२८२ दुहितृत्वे चकारेमां प्रेम्णा दुहितृ-वत्सलः
 ०४१८०२९१ चूर्णयन् स्व-धनुष्-कोट्या गिरि-कूटानि राज-राट्
 ०४१८०२९२ भू-मण्डलम् इदं वैन्यः प्रायश् चक्रे समं विभुः
 ०४१८०३०१ अथास्मिन् भगवान् वैन्यः प्रजानां वृत्तिदः पिता
 ०४१८०३०२ निवासान् कल्पयां चक्रे तत्र तत्र यथार्हतः
 ०४१८०३११ ग्रामान् पुरः पत्तनानि दुर्गाणि विविधानि च
 ०४१८०३१२ घोषान् व्रजान् स-शिविरान् आकरान् खेट-खर्वटान्
 ०४१८०३२१ प्राक् पृथोर् इह नैवैषा पुर-ग्रामादि-कल्पना
 ०४१८०३२२ यथा-सुखं वसन्ति स्म तत्र तत्राकुतोभयाः
 ०४१९००१ मैत्रेय उवाच
 ०४१९००११ अथादीक्षत राजा तु ह्यमेध-शतेन सः
 ०४१९००१२ ब्रह्मावर्ते मनोः क्षेत्रे यत्र प्राची सरस्वती
 ०४१९००२१ तद् अभिप्रेत्य भगवान् कर्मातिशयम् आत्मनः
 ०४१९००२२ शत-क्रतुर् न ममृषे पृथोर् यज्ञ-महोत्सवम्
 ०४१९००३१ यत्र यज्ञ-पतिः साक्षाद् भगवान् हरिर् ईश्वरः
 ०४१९००३२ अन्वभूयत सर्वात्मा सर्व-लोक-गुरुः प्रभुः
 ०४१९००४१ अन्वितो ब्रह्म-शर्वाभ्यां लोक-पालैः सहानुगैः
 ०४१९००४२ उपगीयमानो गन्धर्वैर् मुनिभिश् चाप्सरो-गणैः
 ०४१९००५१ सिद्धा विद्याधरा दैत्या दानवा गुह्यकादयः
 ०४१९००५२ सुनन्द-नन्द-प्रमुखाः पार्षद-प्रवरा हरेः
 ०४१९००६१ कपिलो नारदो दत्तो योगेशाः सनकादयः
 ०४१९००६२ तम् अन्वीयुर् भागवता ये च तत्-सेवनोत्सुकाः
 ०४१९००७१ यत्र धर्म-दुघा भूमिः सर्व-काम-दुघा सती
 ०४१९००७२ दोग्धि स्माभीप्सितान् अर्थान् यजमानस्य भारत

०४१९००८१ ऊहुः सर्व-रसान् नद्यः क्षीर-दध्-अन्न-गो-रसान्
 ०४१९००८२ तरवो भूरि-वर्ष्माणः प्रासूयन्त मधु-च्युतः
 ०४१९००९१ सिन्धवो रत्न-निकरान् गिरयो ऽन्नं चतु-र्विधम्
 ०४१९००९२ उपायनम् उपाजहुः सर्वे लोकाः स-पालकाः
 ०४१९०१०१ इति चाधोक्षजेशस्य पृथोस् तु परमोदयम्
 ०४१९०१०२ असूयन् भगवान् इन्द्रः प्रतिघातम् अचीकरत्
 ०४१९०१११ चरमेणाश्वमेधेन यजमाने यजुष्-पतिम्
 ०४१९०११२ वैन्ये यज्ञ-पशुं स्पर्धन् अपोवाह तिरोहितः
 ०४१९०१२१ तम् अत्रिर् भगवान् ऐक्षत् त्वरमाणं विहायसा
 ०४१९०१२२ आमुक्तम् इव पाखण्डं यो ऽधर्मे धर्म-विभ्रमः
 ०४१९०१३१ अत्रिणा चोदितो हन्तुं पृथु-पुत्रो महा-रथः
 ०४१९०१३२ अन्वधावत सङ्क्रुद्धस् तिष्ठ तिष्ठेति चाब्रवीत्
 ०४१९०१४१ तं तादृशाकृतिं वीक्ष्य मेने धर्म शरीरिणम्
 ०४१९०१४२ जटिलं भस्मनाच्छन्नं तस्मै बाणं न मुञ्चति
 ०४१९०१५१ वधान् निवृत्तं तं भूयो हन्तवे ऽत्रिर् अचोदयत्
 ०४१९०१५२ जहि यज्ञ-हनं तात महेन्द्रं विबुधाधमम्
 ०४१९०१६१ एवं वैन्य-सुतः प्रोक्तस् त्वरमाणं विहायसा
 ०४१९०१६२ अन्वद्रवद् अभिक्रुद्धो रावणं गृध्र-राड् इव
 ०४१९०१७१ सो ऽश्वं रूपं च तद् धित्वा तस्मा अन्तर्हितः स्वराट्
 ०४१९०१७२ वीरः स्व-पशुम् आदाय पितुर् यज्ञम् उपेयिवान्
 ०४१९०१८१ तत् तस्य चाद्भुतं कर्म विचक्ष्य परमर्षयः
 ०४१९०१८२ नामधेयं ददुस् तस्मै विजिताश्व इति प्रभो
 ०४१९०१९१ उपसृज्य तमस् तीव्रं जहाराश्वं पुनर् हरिः
 ०४१९०१९२ चषाल-यूपतश् छन्नो हिरण्य-रशनं विभुः
 ०४१९०२०१ अत्रिः सन्दर्शयाम् आस त्वरमाणं विहायसा
 ०४१९०२०२ कपाल-खट्वाङ्ग-धरं वीरो नैनम् अबाधत
 ०४१९०२११ अत्रिणा चोदितस् तस्मै सन्दधे विशिखं रुषा
 ०४१९०२१२ सो ऽश्वं रूपं च तद् धित्वा तस्थाव् अन्तर्हितः स्वराट्
 ०४१९०२२१ वीरश् चाश्वम् उपादाय पितु-यज्ञम् अथाव्रजत्
 ०४१९०२२२ तद् अवद्यं हरे रूपं जगूहर् ज्ञान-दुर्बलाः
 ०४१९०२३१ यानि रूपाणि जगृहे इन्द्रो हय-जिहीर्षया
 ०४१९०२३२ तानि पापस्य खण्डानि लिङ्गं खण्डम् इहोच्यते
 ०४१९०२४१ एवम् इन्द्रे हरत्य् अश्वं वैन्य-यज्ञ-जिघांसया
 ०४१९०२४२ तद्-गृहीत-विसृष्टेषु पाखण्डेषु मतिर् नृणाम्
 ०४१९०२५१ धर्म इत्य् उपधर्मेषु नग्न-रक्त-पटादिषु
 ०४१९०२५२ प्रायेण सज्जते भ्रान्त्या पेशलेषु च वाग्मिषु
 ०४१९०२६१ तद् अभिज्ञाय भगवान् पृथुः पृथु-पराक्रमः

०४१९०२६२ इन्द्राय कुपितो बाणम् आदत्तोद्यत-कार्मुकः
 ०४१९०२७१ तम् ऋत्विजः शक्र-वधाभिसन्धितं । विचक्ष्य दुष्प्रेक्ष्यम् असह्य-रंहसम्
 ०४१९०२७२ निवारयाम् आसुर अहो महा-मते । न युज्यते ऽत्रान्य-वधः प्रचोदितात्
 ०४१९०२८१ वयं मरुत्वन्तम् इहार्थ-नाशनं । ह्यामहे त्वच्छ्रवसा हत-त्विषम्
 ०४१९०२८२ अयातयामोपहवैर् अनन्तरं । प्रसह्य राजन् जुहवाम ते ऽहितम्
 ०४१९०२९१ इत्य् आमन्त्र्य क्रतु-पतिं विदुरास्यत्विर्जो रुषा
 ०४१९०२९२ सुग-घस्तान् जुह्वतो ऽभ्येत्य स्वयम्भूः प्रत्यषेधत
 ०४१९०३०१ न वध्यो भवताम् इन्द्रो यद् यज्ञो भगवत्-तनुः
 ०४१९०३०२ यं जिघांसथ यज्ञेन यस्येष्टास् तनवः सुराः
 ०४१९०३११ तद् इदं पश्यत महद्-धर्म-व्यतिकरं द्विजाः
 ०४१९०३१२ इन्द्रेणानुष्ठितं राज्ञः कर्मैतद् विजिघांसता
 ०४१९०३२१ पृथु-कीर्तेः पृथोर् भूयात् तद्-एकोन-शत-क्रतुः
 ०४१९०३२२ अलं ते क्रतुभिः स्विष्टैर् यद् भवान् मोक्ष-धर्म-वित्
 ०४१९०३३१ नैवात्मने महेन्द्राय रोषम् आहर्तुम् अर्हसि
 ०४१९०३३२ उभाव् अपि हि भद्रं ते उत्तमश्लोक-विग्रहौ
 ०४१९०३४१ मास्मिन् महाराज कृथाः स्म चिन्तां । निशामयास्मद्-वच आदृतात्मा
 ०४१९०३४२ यद् ध्यायतो दैव-हतं नु कर्तुं । मनो ऽतिरुष्टं विशते तमो ऽन्धम्
 ०४१९०३५१ क्रतुर विरमताम् एष देवेषु दुरवग्रहः
 ०४१९०३५२ धर्म-व्यतिकरो यत्र पाखण्डैर् इन्द्र-निमित्तैः
 ०४१९०३६१ एभिर् इन्द्रोपसंसृष्टैः पाखण्डैर् हारिभिर् जनम्
 ०४१९०३६२ हियमाणं विचक्ष्वैनं यस् ते यज्ञ-धृग् अश्व-मुट्
 ०४१९०३७१ भवान् परित्रातुम् इहावतीर्णो । धर्म जनानां समयानुरूपम्
 ०४१९०३७२ वेनापचाराद् अवलुप्तम् अद्य । तद्-देहतो विष्णु-कलासि वैन्य
 ०४१९०३८१ स त्वं विमृश्यास्य भवं प्रजापते । सङ्कल्पनं विश्व-सृजां पिपीपृहि
 ०४१९०३८२ ऐन्द्रीं च मायाम् उपधर्म-मातरं । प्रचण्ड-पाखण्ड-पथं प्रभो जहि
 ०४१९०३९ मैत्रेय उवाच
 ०४१९०३९१ इत्थं स लोक-गुरुणा समादिष्टो विशाम्पतिः
 ०४१९०३९२ तथा च कृत्वा वात्सल्यं मघोनापि च सन्दधे
 ०४१९०४०१ कृतावभृथ-स्नानाय पृथवे भूरि-कर्मणे
 ०४१९०४०२ वरान् ददुस् ते वरदा ये तद्-बर्हिषि तर्पिताः
 ०४१९०४११ विप्राः सत्याशिषस् तुष्टाः श्रद्धया लब्ध-दक्षिणाः
 ०४१९०४१२ आशिषो युयुजुः क्षत्त्र् आदि-राजाय सत्-कृताः
 ०४१९०४२१ त्वयाहृता महा-बाहो सर्व एव समागताः
 ०४१९०४२२ पूजिता दान-मानाभ्यां पितृ-देवर्षि-मानवाः
 ०४२०००१ मैत्रेय उवाच
 ०४२०००११ भगवान् अपि वैकुण्ठः साकं मघवता विभुः
 ०४२०००१२ यज्ञैर् यज्ञ-पतिस् तुष्टो यज्ञ-भुक् तम् अभाषत

०४२०००२ श्री-भगवान् उवाच
 ०४२०००२१ एष ते ऽकार्षीद् भङ्गं हय-मेघ-शतस्य ह
 ०४२०००२२ क्षमापयत आत्मानम् अमुष्य क्षन्तुम् अर्हसि
 ०४२०००३१ सुधियः साधवो लोके नरदेव नरोत्तमाः
 ०४२०००३२ नाभिद्रुह्यन्ति भूतेभ्यो यर्हि नात्मा कलेवरम्
 ०४२०००४१ पुरुषा यदि मुह्यन्ति त्वाद्दृशा देव-मायया
 ०४२०००४२ श्रम एव परं जातो दीर्घया वृद्ध-सेवया
 ०४२०००५१ अतः कायम् इमं विद्वान् अविद्या-काम-कर्मभिः
 ०४२०००५२ आरब्ध इति नैवास्मिन् प्रतिबुद्धो ऽनुषज्जते
 ०४२०००६१ असंसक्तः शरीरे ऽस्मिन् अमुनोत्पादिते गृहे
 ०४२०००६२ अपत्ये द्रविणे वापि कः कुर्यान् ममतां बुधः
 ०४२०००७१ एकः शुद्धः स्वयं-ज्योतिर् निर्गुणो ऽसौ गुणाश्रयः
 ०४२०००७२ सर्व-गो ऽनावृतः साक्षी निरात्मात्मात्मनः परः
 ०४२०००८१ य एवं सन्तम् आत्मानम् आत्म-स्थं वेद पूरुषः
 ०४२०००८२ नाज्यते प्रकृति-स्थो ऽपि तद्-गुणैः स मयि स्थितः
 ०४२०००९१ यः स्व-धर्मेण मां नित्यं निराशीः श्रद्धयान्वितः
 ०४२०००९२ भजते शनकैस् तस्य मनो राजन् प्रसीदति
 ०४२००१०१ परित्यक्त-गुणः सम्यग् दर्शनो विशदाशयः
 ०४२००१०२ शान्तिं मे समवस्थानं ब्रह्म कैवल्यम् अश्नुते
 ०४२००१११ उदासीनम् इवाध्यक्षं द्रव्य-ज्ञान-क्रियात्मनाम्
 ०४२००११२ कूट-स्थम् इमम् आत्मानं यो वेदाप्नोति शोभनम्
 ०४२००१२१ भिन्नस्य लिङ्गस्य गुण-प्रवाहो । द्रव्य-क्रिया-कारक-चेतनात्मनः
 ०४२००१२२ दृष्टासु सम्पत्सु विपत्सु सूरयो । न विक्रियन्ते मयि बद्ध-सौहृदाः
 ०४२००१३१ समः समानोत्तम-मध्यमाधमः । सुखे च दुःखे च जितेन्द्रियाशयः
 ०४२००१३२ मयोपहृताखिल-लोक-संयुतो । विधत्स्व वीराखिल-लोक-रक्षणम्
 ०४२००१४१ श्रेयः प्रजा-पालनम् एव राज्ञो । यत् साम्पराये सुकृतात् षष्ठम् अंशम्
 ०४२००१४२ हर्तान्यथा हृत-पुण्यः प्रजानाम् । अरक्षिता कर-हारो ऽघम् अत्ति
 ०४२००१५१ एवं द्विजाग्र्यानुमतानुवृत्त- । धर्म-प्रधानो ऽन्यतमो ऽवितास्याः
 ०४२००१५२ ह्रस्वेन कालेन गृहोपयातान् । द्रष्टासि सिद्धान् अनुरक्त-लोकः
 ०४२००१६१ वरं च मत् कञ्चन मानवेन्द्र । वृणीष्व ते ऽहं गुण-शील-यन्त्रितः
 ०४२००१६२ नाहं मखैर् वै सुलभस् तपोभिर् । योगेन वा यत् सम-चित्त-वर्ती
 ०४२००१७ मैत्रेय उवाच
 ०४२००१७१ स इत्थं लोक-गुरुणा विष्वक्सेनेन विश्व-जित्
 ०४२००१७२ अनुशासित आदेशं शिरसा जगृहे हरेः
 ०४२००१८१ स्पृशन्तं पादयोः प्रेम्णा व्रीडितं स्वेन कर्मणा
 ०४२००१८२ शत-क्रतुं परिष्वज्य विद्वेषं विससर्ज ह
 ०४२००१९१ भगवान् अथ विश्वात्मा पृथुनोपहृताहर्णः

०४२००१९२ समुज्जिहानया भक्त्या गृहीत-चरणाम्बुजः
 ०४२००२०१ प्रस्थानाभिमुखो ऽप्य् एनम् अनुग्रह-विलम्बितः
 ०४२००२०२ पश्यन् पद्म-पलाशाक्षो न प्रतस्थे सुहृत् सताम्
 ०४२००२११ स आदि-राजो रचिताञ्जलिर् हरिः । विलोकितुं नाशकद् अश्रु-लोचनः
 ०४२००२१२ न किञ्चनोवाच स बाष्प-विक्लवो । हृदोपगुह्यामुम् अघाद् अवस्थितः
 ०४२००२२१ अथावमृज्याश्रु-कला विलोकयन्न । अतृप्त-दृग्-गोचरम् आह पूरुषम्
 ०४२००२२२ पदा स्पृशन्तं क्षितिम् अंस उन्नते । विन्यस्त-हस्ताग्रम् उरङ्ग-विद्विषः
 ०४२००२३ पृथुर् उवाच
 ०४२००२३१ वरान् विभो त्वद् वरदेश्वराद् बुधः । कथं वृणीते गुण-विक्रियात्मनाम्
 ०४२००२३२ ये नारकाणाम् अपि सन्ति देहिनां । तान् ईश कैवल्य-पते वृणे न च
 ०४२००२४१ न कामये नाथ तद् अप्य् अहं क्वचिन् । न यत्र युष्मच्च-चरणाम्बुजासवः
 ०४२००२४२ महत्तमान्त-हृदयान् मुख-च्युतो । विधत्स्व कर्णायुतम् एष मे वरः
 ०४२००२५१ स उत्तमश्लोक महन्-मुख-च्युतो । भवत्-पदाम्भोज-सुधा कणानिलः
 ०४२००२५२ स्मृतिं पुनर् विस्मृत-तत्त्व-वर्त्मनां । कुयोगिनां नो वितरत्य् अलं वरैः
 ०४२००२६१ यशः शिवं सुश्रव आर्य-सङ्गमे । यदृच्छया चोपशृणोति ते सकृत्
 ०४२००२६२ कथं गुण-ज्ञो विरमेद् विना पशुं । श्रीर् यत् प्रवब्रे गुण-सङ्ग्रहेच्छया
 ०४२००२७१ अथाभजे त्वाखिल-पूरुषोत्तमं । गुणालयं पद्म-करेव लालसः
 ०४२००२७२ अप्य् आवयोर् एक-पति-स्पृधोः कलिर् । न स्यात् कृत-त्वच्च-चरणैक-तानयोः
 ०४२००२८१ जगज्-जनन्यां जगद्-ईश वैशसं । स्याद् एव यत्-कर्माणि नः समीहितम्
 ०४२००२८२ करोषि फल्ग्व् अप्य् उरु दीन-वत्सलः । स्व एव धिष्ये ऽभिरतस्य किं तया
 ०४२००२९१ भजन्त्य् अथ त्वाम् अत एव साधवो । व्युदस्त-माया-गुण-विभ्रमोदयम्
 ०४२००२९२ भवत्-पदानुस्मरणाद् ऋते सतां । निमित्तम् अन्यद् भगवन् न विद्महे
 ०४२००३०१ मन्ये गिरं ते जगतां विमोहिनीं । वरं वृणीष्वेति भजन्तम् आत्थ यत्
 ०४२००३०२ वाचा नु तन्त्या यदि ते जनो ऽसितः । कथं पुनः कर्म करोति मोहितः
 ०४२००३११ त्वन्-माययाद्वा जन ईश खण्डितो । यद् अन्यद् आशास्त ऋतात्मनो ऽबुधः
 ०४२००३१२ यथा चरेद् बाल-हितं पिता स्वयं । तथा त्वम् एवार्हासि नः समीहितुम्
 ०४२००३२ मैत्रेय उवाच
 ०४२००३२१ इत्य् आदि-राजेन नुतः स विश्व-दृक् । तम् आह राजन् मयि भक्तिर् अस्तु ते
 ०४२००३२२ दिष्ट्येदृशी धीर् मयि ते कृता यया । मायां मदीयां तरति स्म दुस्त्यजाम्
 ०४२००३३१ तत् त्वं कुरु मयादिष्टम् अप्रमत्तः प्रजापते
 ०४२००३३२ मद्-आदेश-करो लोकः सर्वत्राप्योति शोभनम्
 ०४२००३४ मैत्रेय उवाच
 ०४२००३४१ इति वैन्यस्य राजर्षेः प्रतिनन्द्यार्थवद् वचः
 ०४२००३४२ पूजितो ऽनुगृहीत्वैनं गन्तुं चक्रे ऽच्युतो मतिम्
 ०४२००३५१ देवर्षि-पितृ-गन्धर्व- सिद्ध-चारण-पन्नगाः
 ०४२००३५२ किन्नराप्सरसो मर्त्याः खगा भूतान्य् अनेकशः
 ०४२००३६१ यज्ञेश्वर-धिया राज्ञा वाग्-वित्ताञ्जलि-भक्तितः

०४२००३६२ सभाजिता ययुः सर्वे वैकुण्ठानुगतास् ततः
 ०४२००३७१ भगवान् अपि राजर्षेः सोपाध्यायस्य चाच्युतः
 ०४२००३७२ हरन् इव मनो ऽमुष्य स्व-धाम प्रत्यपद्यत
 ०४२००३८१ अदृष्टाय नमस्कृत्य नृपः सन्दर्शितात्मने
 ०४२००३८२ अव्यक्ताय च देवानां देवाय स्व-पुरं ययौ
 ०४२१००१ मैत्रेय उवाच
 ०४२१००११ मौक्तिकैः कुसुम-स्रग्भिर् दुकूलैः स्वर्ण-तोरणैः
 ०४२१००१२ महा-सुरभिभिर् धूपैर् मण्डितं तत्र तत्र वै
 ०४२१००२१ चन्दनागुरु-तोयार्द्र- रथ्या-चत्वर-मार्गवत्
 ०४२१००२२ पुष्पाक्षत-फलैस् तोक्मैर् लाजैर् अर्चिभिर् अर्चितम्
 ०४२१००३१ सवृन्दैः कदली-स्तम्भैः पूग-पोतैः परिष्कृतम्
 ०४२१००३२ तरु-पल्लव-मालाभिः सर्वतः समलङ्कृतम्
 ०४२१००४१ प्रजास् तं दीप-बलिभिः सम्भृताशेष-मङ्गलैः
 ०४२१००४२ अभीयुर् मृष्ट-कन्याश् च मृष्ट-कुण्डल-मण्डिताः
 ०४२१००५१ शङ्ख-दुन्दुभि-घोषेण ब्रह्म-घोषेण चर्त्विजाम्
 ०४२१००५२ विवेश भवनं वीरः स्तूयमानो गत-स्मयः
 ०४२१००६१ पूजितः पूजयाम् आस तत्र तत्र महा-यशाः
 ०४२१००६२ पौराञ् जानपदांस् तांस् तान् प्रीतः प्रिय-वर-प्रदः
 ०४२१००७१ स एवम् आदीन्य् अनवद्य-चेष्टितः । कर्माणि भूयांसि महान् महत्तमः
 ०४२१००७२ कुर्वन् शशासावनि-मण्डलं यशः । स्फीतं निधायारुरुहे परं पदम्
 ०४२१००८ सूत उवाच
 ०४२१००८१ तद् आदि-राजस्य यशो विजृम्भितं । गुणैर् अशेषैर् गुणवत्-सभाजितम्
 ०४२१००८२ क्षत्ता महा-भागवतः सदस्पते । कौषारविं प्राह गृणन्तम् अर्चयन्
 ०४२१००९ विदुर उवाच
 ०४२१००९१ सो ऽभिषिक्तः पृथुर् विप्रैर् लब्धाशेष-सुरार्हणः
 ०४२१००९२ विभ्रत् स वैष्णवं तेजो बाहोर् याभ्यां दुदोह गाम्
 ०४२१०१०१ को न्व् अस्य कीर्तिं न शृणोत्य् अभिज्ञो । यद्-विक्रमोच्छिष्टम् अशेष-भूपाः
 ०४२१०१०२ लोकाः स-पाला उपजीवन्ति कामम् । अद्यापि तन् मे वद कर्म शुद्धम्
 ०४२१०११ मैत्रेय उवाच
 ०४२१०१११ गङ्गा-यमुनयोर् नद्योर् अन्तरा क्षेत्रम् आवसन्
 ०४२१०११२ आरब्धान् एव बुभुजे भोगान् पुण्य-जिहासया
 ०४२१०१२१ सर्वत्रास्वल्लितादेशः सप्त-द्वीपैक-दण्ड-धृक्
 ०४२१०१२२ अन्यत्र ब्राह्मण-कुलाद् अन्यत्राच्युत-गोत्रतः
 ०४२१०१३१ एकदासीन् महा-सत्र- दीक्षा तत्र दिवौकसाम्
 ०४२१०१३२ समाजो ब्रह्मर्षीणां च राजर्षीणां च सत्तम
 ०४२१०१४१ तस्मिन् अर्हत्सु सर्वेषु स्त्-अर्चितेषु यथार्हतः
 ०४२१०१४२ उत्थितः सदसो मध्ये ताराणाम् उडुराड् इव

०४२१०१५१ प्रांशुः पीनायत-भुजो गौरः कञ्जारुणेषणः
 ०४२१०१५२ सुनासः सुमुखः सौम्यः पीनांसः सुद्विज-स्मितः
 ०४२१०१६१ व्यूढ-वक्षा बृहच्च-छोणिर् वलि-वल्गु-दलोदरः
 ०४२१०१६२ आवर्त-नाभिर् ओजस्वी काञ्चनोरुर् उदग्र-पात्
 ०४२१०१७१ सूक्ष्म-वक्रासित-स्निग्ध- मूर्धजः कम्बु-कन्धरः
 ०४२१०१७२ महा-धने दुकूलाग्र्ये परिधायोपवीय च
 ०४२१०१८१ व्यञ्जिताशेष-गात्र-श्रीर् नियमे न्यस्त-भूषणः
 ०४२१०१८२ कृष्णाजिन-धरः श्रीमान् कुश-पाणिः कृतोचितः
 ०४२१०१९१ शिशिर-स्निग्ध-ताराक्षः समैक्षत समन्ततः
 ०४२१०१९२ ऊचिवान् इदम् उर्वीशः सदः संहर्षयन्न इव
 ०४२१०२०१ चारु चित्र-पदं श्लक्ष्णं मृष्टं गूढम् अविक्लवम्
 ०४२१०२०२ सर्वेषाम् उपकारार्थं तदा अनुवदन्न इव
 ०४२१०२१ राजोवाच
 ०४२१०२११ सभ्याः शृणुत भद्रं वः साधवो य इहागताः
 ०४२१०२१२ सत्सु जिज्ञासुभिर् धर्मम् आवेद्यं स्व-मनीषितम्
 ०४२१०२२१ अहं दण्ड-धरो राजा प्रजानाम् इह योजितः
 ०४२१०२२२ रक्षिता वृत्तिदः स्वेषु सेतुषु स्थापिता पृथक्
 ०४२१०२३१ तस्य मे तद्-अनुष्ठानाद् यान् आहूर् ब्रह्म-वादिनः
 ०४२१०२३२ लोकाः स्युः काम-सन्दोहा यस्य तुष्यति दिष्ट-दृक्
 ०४२१०२४१ य उद्धरेत् करं राजा प्रजा धर्मेष्व् अशिक्षयन्
 ०४२१०२४२ प्रजानां शमलं भुङ्क्ते भगं च स्वं जहाति सः
 ०४२१०२५१ तत् प्रजा भर्तृ-पिण्डार्थं स्वार्थम् एवानसूयवः
 ०४२१०२५२ कुरुताधोक्षज-धियस् तर्हि मे ऽनुग्रहः कृतः
 ०४२१०२६१ यूयं तद् अनुमोदध्वं पितृ-देवर्षयो ऽमलाः
 ०४२१०२६२ कर्तुः शास्तुर् अनुज्ञातुस् तुल्यं यत् प्रेत्य तत् फलम्
 ०४२१०२७१ अस्ति यज्ञ-पतिर् नाम केषाञ्चिद् अर्ह-सत्तमाः
 ०४२१०२७२ इहामुत्र च लक्ष्यन्ते ज्योत्स्नावत्यः क्वचिद् भुवः
 ०४२१०२८१ मनोर् उत्तानपादस्य ध्रुवस्यापि महीपतेः
 ०४२१०२८२ प्रियव्रतस्य राजर्षेर् अङ्गस्यास्मत्-पितुः पितुः
 ०४२१०२९१ ईदृशानाम् अथान्येषाम् अजस्य च भवस्य च
 ०४२१०२९२ प्रह्लादस्य बलेश् चापि कृत्यम् अस्ति गदाभृता
 ०४२१०३०१ दौहित्रादीन् ऋते मृत्योः शोच्यान् धर्म-विमोहितान्
 ०४२१०३०२ वर्ग-स्वर्गापवर्गाणां प्रायेणैकात्म्य-हेतुना
 ०४२१०३११ यत्-पाद-सेवाभिरुचिस् तपस्विनाम् । अशेष-जन्मोपचितं मलं धियः
 ०४२१०३१२ सद्यः क्षिणोत्य् अन्वहम् एधती सती । यथा पदाङ्गुष्ठ-विनिःसृता सरित्
 ०४२१०३२१ विनिर्धुताशेष-मनो-मलः पुमान् । असङ्ग-विज्ञान-विशेष-वीर्यवान्
 ०४२१०३२२ यद्-अङ्घ्रि-मूले कृत-केतनः पुनर् । न संसृतिं क्लेश-वहां प्रपद्यते

०४२१०३३१ तम् एव यूयं भजतात्म-वृत्तिभिर् । मनो-वचः-काय-गुणैः स्व-कर्मभिः
 ०४२१०३३२ अमायिनः काम-दुघाङ्घ्रि-पङ्कजं । यथाधिकारावसितार्थ-सिद्धयः
 ०४२१०३४१ असाव् इहानेक-गुणो ऽगुणो ऽध्वरः । पृथग्-विध-द्रव्य-गुण-क्रियोक्तिभिः
 ०४२१०३४२ सम्पद्यते ऽर्थाशय-लिङ्ग-नामभिर् । विशुद्ध-विज्ञान-घनः स्वरूपतः
 ०४२१०३५१ प्रधान-कालाशय-धर्म-सङ्ग्रहे । शरीर एष प्रतिपद्य चेतनाम्
 ०४२१०३५२ क्रिया-फलत्वेन विभ्रु विभाव्यते । यथानलो दारुषु तद्-गुणात्मकः
 ०४२१०३६१ अहो ममामी वितरन्त्य् अनुग्रहं । हरिं गुरुं यज्ञ-भुजाम् अधीश्वरम्
 ०४२१०३६२ स्व-धर्म-योगेन यजन्ति मामका । निरन्तरं क्षोणि-तले दृढ-व्रताः
 ०४२१०३७१ मा जातु तेजः प्रभवेन् महर्द्धिभिस् । तितिक्षया तपसा विद्यया च
 ०४२१०३७२ देदीप्यमाने ऽजित-देवतानां । कुले स्वयं राज-कुलाद् द्विजानाम्
 ०४२१०३८१ ब्रह्मण्य-देवः पुरुषः पुरातनो । नित्यं हरिर् यच्च-चरणाभिवन्दनात्
 ०४२१०३८२ अवाप लक्ष्मीम् अनपायिनीं यशो । जगत्-पवित्रं च महत्तमाग्रणीः
 ०४२१०३९१ यत्-सेवयाशेष-गुहाशयः स्व-राड् । विप्र-प्रियस् तुष्यति कामम् ईश्वरः
 ०४२१०३९२ तद् एव तद्-धर्म-परैर् विनीतैः । सर्वात्मना ब्रह्म-कुलं निषेव्यताम्
 ०४२१०४०१ पुमान् लभेतानतिवेलम् आत्मनः । प्रसीदतो ऽत्यन्त-शमं स्वतः स्वयम्
 ०४२१०४०२ यन्-नित्य-सम्बन्ध-निषेवया ततः । परं किम् अत्रास्ति मुखं हवि-भुजाम्
 ०४२१०४११ अश्नात्य् अनन्तः खलु तत्त्व-कोविदैः । श्रद्धा-हुतं यन्-मुख इज्य-नामभिः
 ०४२१०४१२ न वै तथा चेतनया बहिष्-कृते । हुताशने पारमहंस्य-पर्यगुः
 ०४२१०४२१ यद् ब्रह्म नित्यं विरजं सनातनं । श्रद्धा-तपो-मङ्गल-मौन-संयमैः
 ०४२१०४२२ समाधिना विभ्रति हार्थ-दृष्टये । यत्रेदम् आदर्श इवावभासते
 ०४२१०४३१ तेषाम् अहं पाद-सरोज-रेणुम् । आर्या वहेयाधि-किरीटम् आयुः
 ०४२१०४३२ यं नित्यदा विभ्रत आशु पापं । नश्यत्य् अमुं सर्व-गुणा भजन्ति
 ०४२१०४४१ गुणायनं शील-धनं कृत-ज्ञं । वृद्धाश्रयं संवृणते ऽनु सम्पदः
 ०४२१०४४२ प्रसीदतां ब्रह्म-कुलं गवां च । जनार्दनः सानुचरश् च मह्यम्
 ०४२१०४५ मैत्रेय उवाच
 ०४२१०४६१ इति ब्रुवाणं नृपतिं पितृ-देव-द्विजातयः
 ०४२१०४६२ तुष्टुवुर् हृष्ट-मनसः साधु-वादेन साधवः
 ०४२१०४७१ पुत्रेण जयते लोकान् इति सत्यवती श्रुतिः
 ०४२१०४७२ ब्रह्म-दण्ड-हतः पापो यद् वेनो ऽत्यतरत् तमः
 ०४२१०४८१ हिरण्यकशिपुश् चापि भगवन्-निन्दया तमः
 ०४२१०४८२ विविक्षुर् अत्यगात् सूनोः प्रह्लादस्यानुभावतः
 ०४२१०४९१ वीर-वर्य पितः पृथ्व्याः समाः सञ्जीव शाश्वतीः
 ०४२१०४९२ यस्येदृश्य् अच्युते भक्तिः सर्व-लोकैक-भर्तारि
 ०४२१०५०१ अहो वयं ह्य् अद्य पवित्र-कीर्ते । त्वयैव नाथेन मुकुन्द-नाथाः
 ०४२१०५०२ य उक्तमश्लोकतमस्य विष्णोर् । ब्रह्मण्य-देवस्य कथां व्यनक्ति
 ०४२१०५११ नात्यद्भुतम् इदं नाथ तवाजीव्यानुशासनम्
 ०४२१०५१२ प्रजानुरागो महतां प्रकृतिः करुणात्मनाम्

०४२१०५२१ अद्य नस् तमसः पारस् त्वयोपासादितः प्रभो
 ०४२१०५२२ भ्राम्यतां नष्ट-दृष्टीनां कर्माभिर् दैव-संज्ञितैः
 ०४२१०५३१ नमो विवृद्ध-सत्त्वाय पुरुषाय महीयसे
 ०४२१०५३२ यो ब्रह्म क्षत्रम् आविश्य विभर्तीदं स्व-तेजसा
 ०४२२००१ मैत्रेय उवाच
 ०४२२००११ जनेषु प्रगृणत्स्व एवं पृथुं पृथुल-विक्रमम्
 ०४२२००१२ तत्रोपजग्मुर् मुनयश् चत्वारः सूर्य-वर्चसः
 ०४२२००२१ तांस् तु सिद्धेश्वरान् राजा व्योम्नो ऽवतरतो ऽर्चिषा
 ०४२२००२२ लोकान् अपापान् कुर्वाणान् सानुगो ऽचष्ट लक्षितान्
 ०४२२००३१ तद्-दर्शनोद्गतान् प्राणान् प्रत्यादित्सुर् इवोत्थितः
 ०४२२००३२ स-सदस्यानुगो वैन्य इन्द्रियेशो गुणान् इव
 ०४२२००४१ गौरवाद् यन्त्रितः सभ्यः प्रश्रयानत-कन्धरः
 ०४२२००४२ विधिवत् पूजयां चक्रे गृहीताध्यर्हणासनान्
 ०४२२००५१ तत्-पाद-शौच-सलिलैर् मार्जितालक-बन्धनः
 ०४२२००५२ तत्र शीलवतां वृत्तम् आचरन् मानयन्न इव
 ०४२२००६१ हाटकासन आसीनान् स्व-धिष्येष्व् इव पावकान्
 ०४२२००६२ श्रद्धा-संयम-संयुक्तः प्रीतः प्राह भवाग्रजान्
 ०४२२००७ पृथुर् उवाच
 ०४२२००७१ अहो आचरितं किं मे मङ्गलं मङ्गलायनाः
 ०४२२००७२ यस्य वो दर्शनं ह्य् आसीद् दुर्दर्शानां च योगिभिः
 ०४२२००८१ किं तस्य दुर्लभतरम् इह लोके परत्र च
 ०४२२००८२ यस्य विप्राः प्रसीदन्ति शिवो विष्णुश् च सानुगः
 ०४२२००९१ नैव लक्षयते लोको लोकान् पर्यटतो ऽपि यान्
 ०४२२००९२ यथा सर्व-दृशं सर्व आत्मानं ये ऽस्य हेतवः
 ०४२२०१०१ अधना अपि ते धन्याः साधवो गृह-मेधिनः
 ०४२२०१०२ यद्-गृहा ह्य् अर्ह-वर्याम्बु- तृण-भूमीश्वरावराः
 ०४२२०१११ व्यालालय-द्रुमा वै तेष्व् अरिक्ताखिल-सम्पदः
 ०४२२०११२ यद्-गृहास् तीर्थ-पादीय- पादतीर्थ-विवर्जिताः
 ०४२२०१२१ स्वागतं वो द्विज-श्रेष्ठा यद्-व्रतानि मुमुक्षवः
 ०४२२०१२२ चरन्ति श्रद्धया धीरा बाला एव बृहन्ति च
 ०४२२०१३१ कच्चिन् नः कुशलं नाथा इन्द्रियार्थार्थ-वेदिनाम्
 ०४२२०१३२ व्यसनावाप एतस्मिन् पतितानां स्व-कर्माभिः
 ०४२२०१४१ भवत्सु कुशल-प्रश्न आत्मारामेषु नेष्यते
 ०४२२०१४२ कुशलाकुशला यत्र न सन्ति मति-वृत्तयः
 ०४२२०१५१ तद् अहं कृत-विश्रम्भः सुहृदो वस् तपस्विनाम्
 ०४२२०१५२ सम्पृच्छे भव एतस्मिन् क्षेमः केनाञ्जसा भवेत्
 ०४२२०१६१ व्यक्तम् आत्मवताम् आत्मा भगवान् आत्म-भावनः

०४२२०१६२ स्वानाम् अनुग्रहायेमां सिद्ध-रूपी चरत्य् अजः
 ०४२२०१७ मैत्रेय उवाच
 ०४२२०१७१ पृथोस् तत् सूक्तम् आकर्ण्य सारं सुष्ठु मितं मधु
 ०४२२०१७२ स्मयमान इव प्रीत्या कुमारः प्रत्युवाच ह
 ०४२२०१८ सनत्-कुमार उवाच
 ०४२२०१८१ साधु पृष्टं महाराज सर्व-भूत-हितात्मना
 ०४२२०१८२ भवता विदुषा चापि साधूनां मतिर् ईदृशी
 ०४२२०१९१ सङ्गमः खलु साधूनाम् उभयेषां च सम्मतः
 ०४२२०१९२ यत्-सम्भाषण-सम्प्रश्नः सर्वेषां वितनोति शम्
 ०४२२०२०१ अस्त्य् एव राजन् भवतो मधुद्विषः । पादारविन्दस्य गुणानुवादाने
 ०४२२०२०२ रतिर् दुरापा विधुनोति नैष्ठिकी । कामं कषायं मलम् अन्त-आत्मनः
 ०४२२०२११ शास्त्रेष्व् इयान् एव सुनिश्चितो नृणां । क्षेमस्य सध्र्यग-विमृशेषु हेतुः
 ०४२२०२१२ असङ्ग आत्म-व्यतिरिक्त आत्मनि । दृढा रतिर् ब्रह्मणि निर्गुणे च या
 ०४२२०२२१ सा श्रद्धया भगवद्-धर्म-चर्यया । जिज्ञासयाध्यात्मिक-योग-निष्ठया
 ०४२२०२२२ योगेश्वरोपासनया च नित्यं । पुण्य-श्रवः-कथया पुण्यया च
 ०४२२०२३१ अर्थेन्द्रियाराम-सगोष्ठ-अतृष्णया । तत्-सम्मतानाम् अपरिग्रहेण च
 ०४२२०२३२ विविक्त-रुच्या परितोष आत्मनि । विना हरेर् गुण-पीयूष-पानात्
 ०४२२०२४१ अहिंसया पारमहंस्य-चर्यया । स्मृत्या मुकुन्दाचरिताग्र्य-सीधुना
 ०४२२०२४२ यमैर् अकामैर् नियमैश् चाप्य् अनिन्दया । निरीहया द्वन्द्व-तितिक्षया च
 ०४२२०२५१ हरेर् मुहुस् तत्पर-कर्ण-पूर- । गुणाभिधानेन विजृम्भमाणया
 ०४२२०२५२ भक्त्या ह्य् असङ्गः सद्-असत्य् अनात्मनि । स्यान् निर्गुणे ब्रह्मणि चाञ्जसा रतिः
 ०४२२०२६१ यदा रतिर् ब्रह्मणि नैष्ठिकी पुमान् । आचार्यवान् ज्ञान-विराग-रंहसा
 ०४२२०२६२ दहत्य् अवीर्यं हृदयं जीव-कोशं । पञ्चात्मकं योनिम् इवोत्थितो ऽग्निः
 ०४२२०२७१ दग्धाशयो मुक्त-समस्त-तद्-गुणो । नैवात्मनो बहिर् अन्तर् विचष्टे
 ०४२२०२७२ परात्मनोर् यद्-व्यवधानं पुरस्तात् । स्वप्ने यथा पुरुषस् तद्-विनाशे
 ०४२२०२८१ आत्मानम् इन्द्रियार्थं च परं यद् उभयोर् अपि
 ०४२२०२८२ सत्य् आशय उपाधौ वै पुमान् पश्यति नान्यदा
 ०४२२०२९१ निमित्ते सति सर्वत्र जलादाव् अपि पूरुषः
 ०४२२०२९२ आत्मनश् च परस्यापि भिदां पश्यति नान्यदा
 ०४२२०३०१ इन्द्रियैर् विषयाकृष्टैर् आक्षिप्तं ध्यायतां मनः
 ०४२२०३०२ चेतनां हरते बुद्धेः स्तम्बस् तोयम् इव हृदात्
 ०४२२०३११ भ्रश्यत्य् अनुस्मृतिश् चित्तं ज्ञान-भ्रंशः स्मृति-क्षये
 ०४२२०३१२ तद्-रोधं कवयः प्राहूर् आत्मापहवम् आत्मनः
 ०४२२०३२१ नातः परतरो लोके पुंसः स्वार्थ-व्यतिक्रमः
 ०४२२०३२२ यद्-अध्य् अन्यस्य प्रेयस्त्वम् आत्मनः स्व-व्यतिक्रमात्
 ०४२२०३३१ अर्थेन्द्रियार्थाभिध्यानं सर्वार्थापहवो नृणाम्
 ०४२२०३३२ भ्रंशितो ज्ञान-विज्ञानाद् येनाविशति मुख्यताम्

०४२२०३४१ न कुर्यात् कर्हिचित् सङ्गं तमस् तीव्रं तितीरिषुः
 ०४२२०३४२ धर्मार्थ-काम-मोक्षाणां यद् अत्यन्त-विघातकम्
 ०४२२०३५१ तत्रापि मोक्ष एवार्थ आत्यन्तिकतयेष्यते
 ०४२२०३५२ त्रैवर्ग्यो ऽर्थो यतो नित्यं कृतान्त-भय-संयुतः
 ०४२२०३६१ परे ऽवरे च ये भावा गुण-व्यतिकराद् अनु
 ०४२२०३६२ न तेषां विद्यते क्षेमम् ईश-विध्वंसिताशिषाम्
 ०४२२०३७१ तत् त्वं नरेन्द्र जगताम् अथ तस्थूषां च
 ०४२२०३७२ देहेन्द्रियासु-धिषणात्मभिर् आवृतानाम्
 ०४२२०३७३ यः क्षेत्रवित्-तपतया हृदि विश्वम् आविः
 ०४२२०३७४ प्रत्यक् चकास्ति भगवांसु तम् अवेहि सो ऽस्मि
 ०४२२०३८१ यस्मिन् इदं सद्-असद्-आत्मतया विभाति
 ०४२२०३८२ माया विवेक-विधुति स्रजि वाहि-बुद्धिः
 ०४२२०३८३ तं नित्य-मुक्त-परिशुद्ध-विशुद्ध-तत्त्वं
 ०४२२०३८४ प्रत्यूढ-कर्म-कलिल-प्रकृतिं प्रपद्ये
 ०४२२०३९१ यत्-पाद-पङ्कज-पलाश-विलास-भक्त्या
 ०४२२०३९२ कर्माशयं ग्रथितम् उद्ग्रथयन्ति सन्तः
 ०४२२०३९३ तद्वन् न रिक्त-मतयो यतयो ऽपि रुद्ध-
 ०४२२०३९४ स्रोतो-गणासु तम् अरणं भज वासुदेवम्
 ०४२२०४०१ कृच्छ्रो महान् इह भवार्णवम् अप्लवेशां
 ०४२२०४०२ षड्-वर्ग-नक्रम् असुखेन तितीर्षन्ति
 ०४२२०४०३ तत् त्वं हरेर् भगवतो भजनीयम् अङ्घ्रिं
 ०४२२०४०४ कृत्वोडुपं व्यसनम् उत्तर दुस्तरार्णम्
 ०४२२०४१ मैत्रेय उवाच
 ०४२२०४११ स एवं ब्रह्म-पुत्रेण कुमारेणात्म-मेधसा
 ०४२२०४१२ दर्शितात्म-गतिः सम्यक् प्रशस्योवाच तं नृपः
 ०४२२०४२ राजोवाच
 ०४२२०४२१ कृतो मे ऽनुग्रहः पूर्वं हरिणार्तानुकम्पिना
 ०४२२०४२२ तम् आपादयितुं ब्रह्मन् भगवन् यूयम् आगताः
 ०४२२०४३१ निष्पादितश् च कात्स्न्येन भगवद्भिर् घृणालुभिः
 ०४२२०४३२ साधूच्छिष्टं हि मे सर्वम् आत्मना सह किं ददे
 ०४२२०४४१ प्राणा दाराः सुता ब्रह्मन् गृहाश् च स-परिच्छदाः
 ०४२२०४४२ राज्यं बलं मही कोश इति सर्वं निवेदितम्
 ०४२२०४५१ सैना-पत्यं च राज्यं च दण्ड-नेतृत्वम् एव च
 ०४२२०४५२ सर्वं लोकाधिपत्यं च वेद-शास्त्र-विद् अर्हति
 ०४२२०४६१ स्वम् एव ब्राह्मणो भुङ्क्ते स्वं वस्ते स्वं ददाति च
 ०४२२०४६२ तस्यैवानुग्रहेणान्नं भुङ्क्ते क्षत्रियादयः
 ०४२२०४७१ यैर् ईदृशी भगवतो गतिर् आत्म-वाद

०४२२०४७२ एकान्ततो निगमिभिः प्रतिपादिता नः
 ०४२२०४७३ तुष्यन्त्व् अदभ्र-करुणाः स्व-कृतेन नित्यं
 ०४२२०४७४ को नाम तत् प्रतिकरोति विनोद-पात्रम्
 ०४२२०४८ मैत्रेय उवाच
 ०४२२०४८१ त आत्म-योग-पतय आदि-राजेन पूजिताः
 ०४२२०४८२ शीलं तदीयं शंसन्तः खे ऽभवन् मिषतां नृणाम्
 ०४२२०४९१ वैन्यस् तु धुर्यो महतां संस्थित्याध्यात्म-शिक्षया
 ०४२२०४९२ आप्त-कामम् इवात्मानं मेन आत्मन्य् अवस्थितः
 ०४२२०५०१ कर्माणि च यथा-कालं यथा-देशं यथा-बलम्
 ०४२२०५०२ यथोचितं यथा-वित्तम् अकरोद् ब्रह्म-सात्-कृतम्
 ०४२२०५११ फलं ब्रह्मणि सन्न्यस्य निर्विषङ्गः समाहितः
 ०४२२०५१२ कर्माध्यक्षं च मन्वान आत्मानं प्रकृतेः परम्
 ०४२२०५२१ गृहेषु वर्तमानो ऽपि स साम्राज्य-श्रियान्वितः
 ०४२२०५२२ नासज्जतेन्द्रियार्थेषु निरहम्-मतिर् अर्कवत्
 ०४२२०५३१ एवम् अध्यात्म-योगेन कर्माण्य् अनुसमाचरन्
 ०४२२०५३२ पुत्रान् उत्पादयाम् आस पञ्चार्चिष्य् आत्म-सम्मतान्
 ०४२२०५४१ विजिताश्वं धूम्रकेशं हर्यक्षं द्रविणं वृकम्
 ०४२२०५४२ सर्वेषां लोक-पालानां दधारैकः पृथुर् गुणान्
 ०४२२०५५१ गोपीथाय जगत्-सृष्टेः काले स्वे स्वे ऽच्युतात्मकः
 ०४२२०५५२ मनो-वाग्-वृत्तिभिः सौम्यैर् गुणैः संरञ्जयन् प्रजाः
 ०४२२०५६१ राजेत्य् अधान् नामधेयं सोम-राज इवापरः
 ०४२२०५६२ सूर्यवद् विसृजन् गृह्णन् प्रतपंश् च भुवो वसु
 ०४२२०५७१ दुर्धर्षस् तेजसेवाग्निर् महेन्द्र इव दुर्जयः
 ०४२२०५७२ तितिक्षया धरित्रीव द्यौर इवाभीष्ट-दो नृणाम्
 ०४२२०५८१ वर्षति स्म यथा-कामं पर्जन्य इव तर्पयन्
 ०४२२०५८२ समुद्र इव दुर्बोधः सत्त्वेनाचल-राड् इव
 ०४२२०५९१ धर्म-राड् इव शिक्षायाम् आश्चर्ये हिमवान् इव
 ०४२२०५९२ कुवेर इव कोशाढ्यो गुप्तार्थो वरुणो यथा
 ०४२२०६०१ मातरिश्वेव सर्वात्मा बलेन महसौजसा
 ०४२२०६०२ अविषह्यतया देवो भगवान् भूत-राड् इव
 ०४२२०६११ कन्दर्प इव सौन्दर्ये मनस्वी मृग-राड् इव
 ०४२२०६१२ वात्सल्ये मनुवन् नृणां प्रभुत्वे भगवान् अजः
 ०४२२०६२१ बृहस्पतिर् ब्रह्म-वादे आत्मवत्त्वे स्वयं हरिः
 ०४२२०६२२ भक्त्या गो-गुरु-विप्रेषु विष्वक्सेनानुवर्तिषु
 ०४२२०६२३ हिया प्रश्रय-शीलाभ्याम् आत्म-तुल्यः परोद्यमे
 ०४२२०६३१ कीर्त्योर्ध्व-गीतया पुम्भिस् त्रैलोक्ये तत्र तत्र ह
 ०४२२०६३२ प्रविष्टः कर्ण-रन्ध्रेषु स्त्रीणां रामः सताम् इव

०४२३००१ मैत्रेय उवाच
 ०४२३००११ दृष्ट्वात्मानं प्रवयसम् एकदा वैन्य आत्मवान्
 ०४२३००१२ आत्मना वर्धिताशेष- स्वानुसर्गः प्रजापतिः
 ०४२३००२१ जगतस् तस्थुषश् चापि वृत्तिदो धर्म-भृत् सताम्
 ०४२३००२२ निष्पादितेश्वरादेशो यद्-अर्थम् इह जज्ञिवान्
 ०४२३००३१ आत्मजेष्वा आत्मजां न्यस्य विरहाद् रुदतीम् इव
 ०४२३००३२ प्रजासु विमनःस्व एकः स-दारो ऽगात् तपो-वनम्
 ०४२३००४१ तत्राप्य् अदाभ्य-नियमो वैखानस-सुसम्मते
 ०४२३००४२ आरब्ध उग्र-तपसि यथा स्व-विजये पुरा
 ०४२३००५१ कन्द-मूल-फलाहारः शुष्क-पर्णाशनः क्वचित्
 ०४२३००५२ अब्-भक्षः कतिचित् पक्षान् वायु-भक्षस् ततः परम्
 ०४२३००६१ ग्रीष्मे पञ्च-तपा वीरो वर्षास्व आसारषाण् मुनिः
 ०४२३००६२ आकण्ठ-मग्नः शिशिरे उदके स्थण्डिले-शयः
 ०४२३००७१ तितिक्षुर् यत-वाग् दान्त ऊर्ध्व-रेता जितानिलः
 ०४२३००७२ आरिराधयिषुः कृष्णम् अचरत् तप उत्तमम्
 ०४२३००८१ तेन क्रमानुसिद्धेन ध्वस्त-कर्म-मलाशयः
 ०४२३००८२ प्राणायामैः सन्निरुद्ध- षड्-वर्गश् छिन्न-बन्धनः
 ०४२३००९१ सनत्-कुमारो भगवान् यद् आहाध्यात्मिकं परम्
 ०४२३००९२ योगं तेनैव पुरुषम् अभजत् पुरुषर्षभः
 ०४२३०१०१ भगवद्-धर्मिणः साधोः श्रद्धया यततः सदा
 ०४२३०१०२ भक्तिर् भगवति ब्रह्मण्य् अनन्य-विषयाभवत्
 ०४२३०१११ तस्यानया भगवतः परिकर्म-शुद्ध-
 ०४२३०११२ सत्त्वात्मनस् तद्-अनुसंस्मरणानुपूर्त्या
 ०४२३०११३ ज्ञानं विरक्तिमद् अभून् निशितेन येन
 ०४२३०११४ चिच्छेद संशय-पदं निज-जीव-कोशम्
 ०४२३०१२१ छिन्नान्य-धीर् अधिगतात्म-गतिर् निरीहस्
 ०४२३०१२२ तत् तत्यजे ऽच्छिनद् इदं वयुनेन येन
 ०४२३०१२३ तावन् न योग-गतिभिर् यतिर् अप्रमत्तो
 ०४२३०१२४ यावद् गदाग्रज-कथासु रतिं न कुर्यात्
 ०४२३०१३१ एवं स वीर-प्रवरः संयोज्यात्मानम् आत्मनि
 ०४२३०१३२ ब्रह्म-भूतो दृढं काले तत्याज स्वं कलेवरम्
 ०४२३०१४१ सम्पीड्य पायुं पाष्णिभ्यां वायुम् उत्सारयञ् छनैः
 ०४२३०१४२ नाभ्यां कोष्ठेष्व् अवस्थाप्य हृद्-उरः-कण्ठ-शीर्षणि
 ०४२३०१५१ उत्सर्पयंस् तु तं मूर्ध्नि क्रमेणावेश्य निःस्पृहः
 ०४२३०१५२ वायुं वायौ क्षितौ कायं तेजस् तेजस्य् अयूयुजत्
 ०४२३०१६१ खान्य् आकाशे द्रवं तोये यथा-स्थानं विभागशः
 ०४२३०१६२ क्षितिम् अम्भसि तत् तेजस्य् अदो वायौ नभस्य् अमुम्

०४२३०१७१ इन्द्रियेषु मनस् तानि तन्-मात्रेषु यथोद्भवम्
 ०४२३०१७२ भूतादिनामून्य् उत्कृष्य महत्य् आत्मनि सन्दधे
 ०४२३०१८१ तं सर्व-गुण-विन्यासं जीवे मायामये न्यधात्
 ०४२३०१८२ तं चानुशयम् आत्म-स्थम् असाव् अनुशयी पुमान्
 ०४२३०१८३ नान-वैराग्य-वीर्येण स्वरूप-स्थो ऽजहात् प्रभुः
 ०४२३०१९१ अर्चिर् नाम महा-राज्ञी तत्-पत्न्य् अनुगता वनम्
 ०४२३०१९२ सुकुमाय् अतद्-अर्हा च यत्-पद्भ्यां स्पर्शनं भुवः
 ०४२३०२०१ अतीव भर्तुर् व्रत-धर्म-निष्ठया । शुश्रूषया चार्ष-देह-यात्रया
 ०४२३०२०२ नाविन्दतार्तिं परिकर्षितापि सा । प्रेयस्कर-स्पर्शन-मान-निर्वृतिः
 ०४२३०२११ देहं विपन्नाखिल-चेतनादिकं । पत्युः पृथिव्या दयितस्य चात्मनः
 ०४२३०२१२ आलक्ष्य किञ्चिच्च विलप्य सा सती । चिताम् अथारोपयद् अद्रि-सानुनि
 ०४२३०२२१ विधाय कृत्यं हृदिनी-जलाप्लुता । दत्त्वोदकं भर्तुर् उदार-कर्मणः
 ०४२३०२२२ नत्वा दिवि-स्थांस् त्रिदशांस् त्रिः परीत्य । विवेश वह्निं ध्यायती भर्तृ-पादौ
 ०४२३०२३१ विलोक्यानुगतां साध्वीं पृथुं वीर-वरं पतिम्
 ०४२३०२३२ तुष्टुवुर वरदा देवैर् देव-पत्न्यः सहस्रशः
 ०४२३०२४१ कुर्वत्यः कुसुमासारं तस्मिन् मन्दर-सानुनि
 ०४२३०२४२ नदत्स्व् अमर-तूर्येषु गृणन्ति स्म परस्परम्
 ०४२३०२५ देव्य ऊचुः
 ०४२३०२५१ अहो इयं वधूर् धन्या या चैवं भू-भुजां पतिम्
 ०४२३०२५२ सर्वात्मना पतिं भेजे यज्ञेशं श्रीर् वधूर् इव
 ०४२३०२६१ सैषा नूनं व्रजत्य् ऊर्ध्वम् अनु वैन्यं पतिं सती
 ०४२३०२६२ पश्यतास्मान् अतीत्यार्चिर् दुर्विभाव्येन कर्मणा
 ०४२३०२७१ तेषां दुरापं किं त्व् अन्यन् मर्त्यानां भगवत्-पदम्
 ०४२३०२७२ भुवि लोलायुषो ये वै नैष्कर्म्यं साधयन्त्य् उत
 ०४२३०२८१ स वञ्चितो बतात्म-ध्रुक् कृच्छ्रेण महता भुवि
 ०४२३०२८२ लब्ध्वापवर्ग्यं मानुष्यं विषयेषु विषज्जते
 ०४२३०२९ मैत्रेय उवाच
 ०४२३०२९१ स्तुवतीष्व् अमर-स्त्रीषु पति-लोकं गता वधूः
 ०४२३०२९२ यं वा आत्म-विदां धुर्यो वैन्यः प्रापाच्युताश्रयः
 ०४२३०३०१ इत्थम्-भूतानुभावो ऽसौ पृथुः स भगवत्तमः
 ०४२३०३०२ कीर्तितं तस्य चरितम् उद्दाम-चरितस्य ते
 ०४२३०३११ य इदं सुमहत् पुण्यं श्रद्धयावहितः पठेत्
 ०४२३०३१२ श्रावयेच्च छृणुयाद् वापि स पृथोः पदवीम् इयात्
 ०४२३०३२१ ब्राह्मणो ब्रह्म-वर्चस्वी राजन्यो जगती-पतिः
 ०४२३०३२२ वैश्यः पठन् विट्-पतिः स्याच्च लूद्रः सत्तमताम् इयात्
 ०४२३०३३१ त्रिः कृत्व इदम् आकर्ण्य नरो नाय् अथवाहता
 ०४२३०३३२ अप्रजः सुप्रजतमो निर्धनो धनवत्तमः

०४२३०३४१ अस्पष्ट-कीर्तिः सुयशा मूर्खो भवति पण्डितः
 ०४२३०३४२ इदं स्वस्त्य-अयनं पुंसाम् अमङ्गल्य-निवारणम्
 ०४२३०३५१ धन्यं यशस्यम् आयुष्यं स्वर्ग्यं कलि-मलापहम्
 ०४२३०३५२ धर्मार्थ-काम-मोक्षाणां सम्यक् सिद्धिम् अभीप्सुभिः
 ०४२३०३५३ श्रद्धयैतद् अनुश्राव्यं चतुर्णां कारणं परम्
 ०४२३०३६१ विजयाभिमुखो राजा श्रुत्वैतद् अभियाति यान्
 ०४२३०३६२ बलिं तस्मै हरन्त्य् अग्रे राजानः पृथवे यथा
 ०४२३०३७१ मुक्तान्य-सङ्गो भगवत्य् अमलां भक्तिम् उद्वहन्
 ०४२३०३७२ वैन्यस्य चरितं पुण्यं शृणुयाच् छावयेत् पठेत्
 ०४२३०३८१ वैचित्रवीर्याभिहितं महन्-माहात्म्य-सूचकम्
 ०४२३०३८२ अस्मिन् कृतम् अतिमर्त्यं पार्थवीं गतिम् आप्नुयात्
 ०४२३०३९१ अनुदिनम् इदम् आदरेण शृण्वन् । पृथु-चरितं प्रथयन् विमुक्त-सङ्गः
 ०४२३०३९२ भगवति भव-सिन्धु-पोत-पादे । स च निपुणां लभते रतिं मनुष्यः
 ०४२४००१ मैत्रेय उवाच
 ०४२४००११ विजिताश्वो ऽधिराजासीत् पृथु-पुत्रः पृथु-श्रवाः
 ०४२४००१२ यवीयोभ्यो ऽददात् काष्ठा भ्रातृभ्यो भ्रातृ-वत्सलः
 ०४२४००२१ हर्यक्षायादिशत् प्राचीं धूम्रकेशाय दक्षिणाम्
 ०४२४००२२ प्रतीचीं वृक-संज्ञाय तुर्यां द्रविणसे विभुः
 ०४२४००३१ अन्तर्धान-गतिं शक्राल् लब्ध्वान्तर्धान-संज्ञितः
 ०४२४००३२ अपत्य-त्रयम् आधत्त शिखण्डिन्यां सुसम्मतम्
 ०४२४००४१ पावकः पवमानश् च शुचिर् इत्य् अग्नयः पुरा
 ०४२४००४२ वसिष्ठ-शापाद् उत्पन्नाः पुनर् योग-गतिं गताः
 ०४२४००५१ अन्तर्धानो नभस्वत्यां हविर्धानम् अविन्दत
 ०४२४००५२ य इन्द्रम् अश्व-हर्तारं विद्वान् अपि न जघ्निवान्
 ०४२४००६१ राज्ञां वृत्तिं करादान- दण्ड-शुल्कादि-दारुणाम्
 ०४२४००६२ मन्यमानो दीर्घ-सत्त्र- व्याजेन विससर्ज ह
 ०४२४००७१ तत्रापि हंसं पुरुषं परमात्मानम् आत्म-दृक्
 ०४२४००७२ यजंस् तल-लोकताम् आप कुशलेन समाधिना
 ०४२४००८१ हविर्धानाद् धविर्धानी विदुरासूत षट् सुतान्
 ०४२४००८२ बर्हिषदं गयं शुक्लं कृष्णं सत्यं जितव्रतम्
 ०४२४००९१ बर्हिषत् सुमहा-भागो हाविर्धानिः प्रजापतिः
 ०४२४००९२ क्रिया-काण्डेषु निष्णातो योगेषु च कुरूद्वह
 ०४२४०१०१ यस्येदं देव-यजनम् अनुयज्ञं वितन्वतः
 ०४२४०१०२ प्राचीनाग्रैः कुशैर् आसीद् आस्तृतं वसुधा-तलम्
 ०४२४०१११ सामुद्रीं देवदेवोक्ताम् उपयेमे शतद्रुतिम्
 ०४२४०११२ यां वीक्ष्य चारु-सर्वाङ्गीं किशोरीं सुष्टु-अलङ्कृताम्
 ०४२४०११३ परिक्रमन्तीम् उद्वहे चकमे ऽग्निः शुकीम् इव

०४२४०१२१ विबुधासुर-गन्धर्व- मुनि-सिद्ध-नरोरगाः
 ०४२४०१२२ विजिताः सूर्यया दिक्षु क्वणयन्त्यैव नूपुरैः
 ०४२४०१३१ प्राचीनबर्हिषः पुत्राः शतद्रुत्यां दशाभवन्
 ०४२४०१३२ तुल्य-नाम-व्रताः सर्वे धर्म-स्नाताः प्रचेतसः
 ०४२४०१४१ पित्रादिष्टाः प्रजा-सर्गे तपसे ऽर्णवम् आविशन्
 ०४२४०१४२ दश-वर्ष-सहस्राणि तपसार्चस् तपस्-पतिम्
 ०४२४०१५१ यद् उक्तं पथि दृष्टेन गिरिशेन प्रसीदता
 ०४२४०१५२ तद् ध्यायन्तो जपन्तश् च पूजयन्तश् च संयताः
 ०४२४०१६ विदुर उवाच
 ०४२४०१६१ प्रचेतसां गिरित्रेण यथासीत् पथि सङ्गमः
 ०४२४०१६२ यद् उताह हरः प्रीतस् तन् नो ब्रह्मन् वदार्थवत्
 ०४२४०१७१ सङ्गमः खलु विप्रर्षे शिवेनेह शरीरिणाम्
 ०४२४०१७२ दुर्लभो मुनयो दध्युर असङ्गाद् यम् अभीप्सितम्
 ०४२४०१८१ आत्मारामो ऽपि यस् त्व अस्य लोक-कल्पस्य राधसे
 ०४२४०१८२ शक्त्या युक्तो विचरति घोरया भगवान् भवः
 ०४२४०१९ मैत्रेय उवाच
 ०४२४०१९१ प्रचेतसः पितुर् वाक्यं शिरसादाय साधवः
 ०४२४०१९२ दिशं प्रतीचीं प्रययुस् तपस्य् आदृत-चेतसः
 ०४२४०२०१ स-समुद्रम् उप विस्तीर्णम् अपश्यन् सुमहत् सरः
 ०४२४०२०२ महन्-मन इव स्वच्छं प्रसन्न-सलिलाशयम्
 ०४२४०२११ नील-रक्तोत्पलाम्भोज- कह्लारेन्दीवराकरम्
 ०४२४०२१२ हंस-सारस-चक्राह- कारण्डव-निकूजितम्
 ०४२४०२२१ मत्त-भ्रमर-सौस्वर्य- हृष्ट-रोम-लताङ्घ्रिपम्
 ०४२४०२२२ पद्म-कोश-रजो दिक्षु विक्षिपत्-पवनोत्सवम्
 ०४२४०२३१ तत्र गान्धर्वम् आकर्ण्य दिव्य-मार्ग-मनोहरम्
 ०४२४०२३२ विसिस्म्यु राज-पुत्रास् ते मृदङ्ग-पणवाद्य अनु
 ०४२४०२४१ तह्- एव सरसस् तस्मान् निष्क्रामन्तं सहानुगम्
 ०४२४०२४२ उपगीयमानम् अमर- प्रवरं विबुधानुगैः
 ०४२४०२५१ तप्त-हेम-निकायाभं शिति-कण्ठं त्रि-लोचनम्
 ०४२४०२५२ प्रसाद-सुमुखं वीक्ष्य प्रणेमुर् जात-कौतुकाः
 ०४२४०२६१ स तान् प्रपन्नार्ति-हरो भगवान् धर्म-वत्सलः
 ०४२४०२६२ धर्म-ज्ञान् शील-सम्पन्नान् प्रीतः प्रीतान् उवाच ह
 ०४२४०२७ श्री-रुद्र उवाच
 ०४२४०२७१ यूयं वेदिषदः पुत्रा विदितं वश् चिकीर्षितम्
 ०४२४०२७२ अनुग्रहाय भद्रं व एवं मे दर्शनं कृतम्
 ०४२४०२८१ यः परं रंहसः साक्षात् त्रि-गुणाज् जीव-संज्ञितात्
 ०४२४०२८२ भगवन्तं वासुदेवं प्रपन्नः स प्रियो हि मे

०४२४०२९१ स्व-धर्म-निष्ठः शत-जन्मभिः पुमान् । विरिञ्चिताम् एति ततः परं हि माम्
 ०४२४०२९२ अव्याकृतं भागवतो ऽथ वैष्णवं । पदं यथाहं विबुधाः कलात्यये
 ०४२४०३०१ अथ भागवता यूयं प्रियाः स्थ भगवान् यथा
 ०४२४०३०२ न मद् भागवतानां च प्रेयान् अन्यो ऽस्ति कर्हिचित्
 ०४२४०३११ इदं विविक्तं जप्तव्यं पवित्रं मङ्गलं परम्
 ०४२४०३१२ निःश्रेयस-करं चापि श्रूयतां तद् वदामि वः
 ०४२४०३२ मैत्रेय उवाच
 ०४२४०३२१ इत्य् अनुक्रोश-हृदयो भगवान् आह ताञ् छिवः
 ०४२४०३२२ बद्धाञ्जलीन् राज-पुत्रान् नारायण-परो वचः
 ०४२४०३३ श्री-रुद्र उवाच
 ०४२४०३३१ जितं त आत्म-विद्-वर्य- स्वस्तये स्वस्तिर् अस्तु मे
 ०४२४०३३२ भवताराधसा राद्धं सर्वस्मा आत्मने नमः
 ०४२४०३४१ नमः पङ्कज-नाभाय भूत-सूक्ष्मेन्द्रियात्मने
 ०४२४०३४२ वासुदेवाय शान्ताय कूट-स्थाय स्व-रोचिषे
 ०४२४०३५१ सङ्कर्षणाय सूक्ष्माय दुरन्तायान्तकाय च
 ०४२४०३५२ नमो विश्व-प्रबोधाय प्रद्युम्नायान्त-आत्मने
 ०४२४०३६१ नमो नमो ऽनिरुद्धाय हृषीकेशेन्द्रियात्मने
 ०४२४०३६२ नमः परमहंसाय पूर्णाय निभृतात्मने
 ०४२४०३७१ स्वर्गापवर्ग-द्वाराय नित्यं शुचि-षदे नमः
 ०४२४०३७२ नमो हिरण्य-वीर्याय चातु-होत्राय तन्तवे
 ०४२४०३८१ नम ऊर्ज इषे त्रय्याः पतये यज्ञ-रेतसे
 ०४२४०३८२ तृप्ति-दाय च जीवानां नमः सर्व-रसात्मने
 ०४२४०३९१ सर्व-सत्त्वात्म-देहाय विशेषाय स्थवीयसे
 ०४२४०३९२ नमस् त्रैलोक्य-पालाय सह ओजो-बलाय च
 ०४२४०४०१ अर्थ-लिङ्गाय नभसे नमो ऽन्त-र्बहि-आत्मने
 ०४२४०४०२ नमः पुण्याय लोकाय अमुष्मै भूरि-वर्चसे
 ०४२४०४११ प्रवृत्ताय निवृत्ताय पितृ-देवाय कर्मणे
 ०४२४०४१२ नमो ऽधर्म-विपाकाय मृत्यवे दुःख-दाय च
 ०४२४०४२१ नमस् त आशिषाम् ईश मनवे कारणात्मने
 ०४२४०४२२ नमो धर्माय बृहते कृष्णायाकुण्ठ-मेधसे
 ०४२४०४२३ पुरुषाय पुराणाय साङ्ख्य-योगेश्वराय च
 ०४२४०४३१ शक्ति-त्रय-समेताय मीढुषे ऽहङ्कृतात्मने
 ०४२४०४३२ चेत-आकृति-रूपाय नमो वाचो विभूतये
 ०४२४०४४१ दर्शनं नो दिदृक्षूणां देहि भागवतार्चितम्
 ०४२४०४४२ रूपं प्रियतमं स्वानां सर्वेन्द्रिय-गुणाञ्जनम्
 ०४२४०४५१ स्निग्ध-प्रावृड्-घन-श्यामं सर्व-सौन्दर्य-सङ्ग्रहम्
 ०४२४०४५२ चाट-आर्यत-चतु-र्बाहु सुजात-रुचिराननम्

०४२४०४६१ पद्म-कोश-पलाशाक्षं सुन्दर-भ्रु सुनासिकम्
 ०४२४०४६२ सुद्विजं सुकपोलास्यं सम-कर्ण-विभूषणम्
 ०४२४०४७१ प्रीति-प्रहसितापाङ्गम् अलकै रूप-शोभितम्
 ०४२४०४७२ लसत्-पङ्कज-किञ्जल्क- दुकूलं मृष्ट-कुण्डलम्
 ०४२४०४८१ स्फुरत्-किरीट-वलय- हार-नूपुर-मेखलम्
 ०४२४०४८२ शङ्ख-चक्र-गदा-पद्म- माला-मण्य-उत्तमर्द्धिमत्
 ०४२४०४९१ सिंह-स्कन्ध-त्विषो विभ्रत् सौभग-ग्रीव-कौस्तुभम्
 ०४२४०४९२ श्रियानपायिन्या क्षिप्त- निकषाशमोरसोल्लसत्
 ०४२४०५०१ पूर-रेचक-संविग्र- वलि-वल्गु-दलोदरम्
 ०४२४०५०२ प्रतिसङ्क्रामयद् विश्वं नाभ्यावर्त-गभीरया
 ०४२४०५११ श्याम-श्रोण्य-अधि-रोचिष्णु- दुकूल-स्वर्ण-मेखलम्
 ०४२४०५१२ सम-चाट्-अङ्घ्रि-जङ्घोरु- निम्न-जानु-सुदर्शनम्
 ०४२४०५२१ पदा शरत्-पद्म-पलाश-रोचिषा । नख-द्युभिर् नो ऽन्त-अर्धं विधुन्वता
 ०४२४०५२२ प्रदर्शय स्वीयम् अपास्त-साध्वसं । पदं गुरो मार्ग-गुरुस् तमो-जुषाम्
 ०४२४०५३१ एतद् रूपम् अनुध्येयम् आत्म-शुद्धिम् अभीप्सताम्
 ०४२४०५३२ यद्-भक्ति-योगो ऽभयदः स्व-धर्मम् अनुतिष्ठताम्
 ०४२४०५४१ भवान् भक्तिमता लभ्यो दुर्लभः सर्व-देहिनाम्
 ०४२४०५४२ स्वाराज्यस्याप्य् अभिमत एकान्तेनात्म-विद्-गतिः
 ०४२४०५५१ तं दुराराध्यम् आराध्य सताम् अपि दुरापया
 ०४२४०५५२ एकान्त-भक्त्या को वाञ्छेत् पाद-मूलं विना बहिः
 ०४२४०५६१ यत्र निर्विष्टम् अरणं कृतान्तो नाभिमन्यते
 ०४२४०५६२ विश्वं विध्वंसयन् वीर्य- शौर्य-विस्फूर्जित-भ्रुवा
 ०४२४०५७१ क्षणार्धेनापि तुलये न स्वर्गं नापुन-र्भवम्
 ०४२४०५७२ भगवत्-सङ्गि-सङ्गस्य मर्त्यानां किम् उताशिषः
 ०४२४०५८१ अथानघाङ्घ्रेस् तव कीर्ति-तीर्थयोर् । अन्त-र्बहिः-स्नान-विधूत-पाप्मनाम्
 ०४२४०५८२ भूतेष्व् अनुक्रोश-सुसत्त्व-शीलिनां । स्यात् सङ्गमो ऽनुग्रह एष नस् तव
 ०४२४०५९१ न यस्य चित्तं बहि-अर्थ-विभ्रमं । तमो-गुहायां च विशुद्धम् आविशत्
 ०४२४०५९२ यद्-भक्ति-योगानुगृहीतम् अञ्जसा । मुनिर् विचष्टे ननु तत्र ते गतिम्
 ०४२४०६०१ यत्रेदं व्यज्यते विश्वं विश्वस्मिन् अवभाति यत्
 ०४२४०६०२ तत् त्वं ब्रह्म परं ज्योतिर् आकाशम् इव विस्तृतम्
 ०४२४०६११ यो माययेदं पुरु-रूपयासृजद् । विभर्ति भूयः क्षपयत्य् अविक्रियः
 ०४२४०६१२ यद्-भेद-बुद्धिः सद् इवात्म-दुःस्थया । त्वम् आत्म-तन्त्रं भगवन् प्रतीमहि
 ०४२४०६२१ क्रिया-कलापैर् इदम् एव योगिनः । श्रद्धान्विताः साधु यजन्ति सिद्धये
 ०४२४०६२२ भूतेन्द्रियान्तः-करणोपलक्षितं । वेदे च तन्त्रे च त एव कोविदाः
 ०४२४०६३१ त्वम् एक आद्यः पुरुषः सुप्त-शक्तिस् । तथा रजः-सत्त्व-तमो विभिद्यते
 ०४२४०६३२ महान् अहं खं मरुद् अग्नि-वा-धराः । सुरर्षयो भूत-गणा इदं यतः
 ०४२४०६४१ सृष्टं स्व-शक्तयेदम् अनुप्रविष्टश् । चतु-र्विधं पुरम् आत्मांशकेन

०४२४०६४२ अथो विदुस् तं पुरुषं सन्तम् अन्तर् । भुङ्क्ते हृषीकैर् मधु सार-घं यः
 ०४२४०६५१ स एष लोकान् अतिचण्ड-वेगो । विकर्षसि त्वं खलु काल-यानः
 ०४२४०६५२ भूतानि भूतैर् अनुमेय-तत्त्वो । घनावलीर् वायुर् इवाविषह्यः
 ०४२४०६६१ प्रमत्तम् उच्चैर् इति कृत्य-चिन्तया । प्रवृद्ध-लोभं विषयेषु लालसम्
 ०४२४०६६२ त्वम् अप्रमत्तः सहसाभिपद्यसे । क्षुल्ल-लेलिहानो ऽहिर इवाखुम् अन्तकः
 ०४२४०६७१ कस् त्वत्-पदाब्जं विजहाति पण्डितो । यस् ते ऽवमान-व्ययमान-केतनः
 ०४२४०६७२ विशङ्कयास्मद्-गुरुर् अर्चति स्म यद् । विनोपपत्तिं मनवश् चतुर्दश
 ०४२४०६८१ अथ त्वम् असि नो ब्रह्मन् परमात्मन् विपश्चिताम्
 ०४२४०६८२ विश्वं रुद्र-भय-ध्वस्तम् अकुतश्चिद्-भया गतिः
 ०४२४०६९१ इदं जपत भद्रं वो विशुद्धा नृप-नन्दनाः
 ०४२४०६९२ स्व-धर्मम् अनुतिष्ठन्तो भगवत्य् अर्पिताशयाः
 ०४२४०७०१ तम् एवात्मानम् आत्म-स्थं सर्व-भूतेष्व् अवस्थितम्
 ०४२४०७०२ पूजयध्वं गृणन्तश् च ध्यायन्तश् चासकृद् धरिम्
 ०४२४०७११ योगादेशम् उपासाद्य धारयन्तो मुनि-व्रताः
 ०४२४०७१२ समाहित-धियः सर्व एतद् अभ्यसतादृताः
 ०४२४०७२१ इदम् आह पुरास्माकं भगवान् विश्वसृव-पतिः
 ०४२४०७२२ भृग्व-आदीनाम् आत्मजानां सिसृक्षुः संसिसृक्षताम्
 ०४२४०७३१ ते वयं नोदिताः सर्वे प्रजा-सर्गे प्रजेश्वराः
 ०४२४०७३२ अनेन ध्वस्त-तमसः सिसृक्षमो विविधाः प्रजाः
 ०४२४०७४१ अथेदं नित्यदा युक्तो जपन् अवहितः पुमान्
 ०४२४०७४२ अचिराच्च छेय आप्नोति वासुदेव-परायणः
 ०४२४०७५१ श्रेयसाम् इह सर्वेषां ज्ञानं निःश्रेयसं परम्
 ०४२४०७५२ सुखं तरति दुष्पारं ज्ञान-नौर व्यसनार्णवम्
 ०४२४०७६१ य इमं श्रद्धया युक्तो मद्-गीतं भगवत्-स्तवम्
 ०४२४०७६२ अधीयानो दुराराध्यं हरिम् आराधयत्य् असौ
 ०४२४०७७१ विन्दते पुरुषो ऽमुष्माद् यद् यद् इच्छत्य् असत्वरम्
 ०४२४०७७२ मद्-गीत-गीतात् सुप्रीताच्च छेयसाम् एक-वल्लभात्
 ०४२४०७८१ इदं यः कल्य उत्थाय प्राञ्जलिः श्रद्धयान्वितः
 ०४२४०७८२ शृणुयाच्च छावयेन् मर्त्यो मुच्यते कर्म-बन्धनैः
 ०४२४०७९१ गीतं मयेदं नरदेव-नन्दनाः । परस्य पुंसः परमात्मनः स्तवम्
 ०४२४०७९२ जपन्त एकाग्र-धियस् तपो महत् । चरध्वम् अन्ते तत आप्स्यथेप्सितम्
 ०४२५००१ मैत्रेय उवाच
 ०४२५००११ इति सन्दिश्य भगवान् बार्हिषदैर् अभिपूजितः
 ०४२५००१२ पश्यतां राज-पुत्राणां तत्रैवान्तर्दधे हरः
 ०४२५००२१ रुद्र-गीतं भगवतः स्तोत्रं सर्वे प्रचेतसः
 ०४२५००२२ जपन्तस् ते तपस् तेपुर् वर्षाणाम् अयुतं जले
 ०४२५००३१ प्राचीनबर्हिषं क्षत्तः कर्मस्व् आसक्त-मानसम्

०४२५००३२ नारदो ऽध्यात्म-तत्त्व-ज्ञः कृपालुः प्रत्यबोधयत्
 ०४२५००४१ श्रेयस् त्वं कतमद् राजन् कर्मणात्मन ईहसे
 ०४२५००४२ दुःख-हानिः सुखावाप्तिः श्रेयस् तन् नेह चेष्यते
 ०४२५००५ राजोवाच
 ०४२५००५१ न जानामि महा-भाग परं कर्मापविद्ध-धीः
 ०४२५००५२ ब्रूहि मे विमलं ज्ञानं येन मुच्येय कर्माभिः
 ०४२५००६१ गृहेषु कूट-धर्मेषु पुत्र-दार-धनार्थ-धीः
 ०४२५००६२ न परं विन्दते मूढो भ्राम्यन् संसार-वर्त्मसु
 ०४२५००७ नारद उवाच
 ०४२५००७१ भो भोः प्रजापते राजन् पशून् पश्य त्वयाध्वरे
 ०४२५००७२ संज्ञापिताञ् जीव-सङ्घान् निर्घृणेन सहस्रशः
 ०४२५००८१ एते त्वां सम्प्रतीक्षन्ते स्मरन्तो वैशसं तव
 ०४२५००८२ सम्परेतम् अयः-कूटैश् छिन्दन्त्य् उत्थित-मन्यवः
 ०४२५००९१ अत्र ते कथयिष्ये ऽमुम् इतिहासं पुरातनम्
 ०४२५००९२ पुरञ्जनस्य चरितं निबोध गदतो मम
 ०४२५०१०१ आसीत् पुरञ्जनो नाम राजा राजन् बृहच्च-छूवाः
 ०४२५०१०२ तस्याविज्ञात-नामासीत् सर्वाविज्ञात-चेष्टितः
 ०४२५०१११ सो ऽन्वेषमाणः शरणं बभ्राम पृथिवीं प्रभुः
 ०४२५०११२ नानुरूपं यदाविन्दद् अभूत् स विमना इव
 ०४२५०१२१ न साधु मेने ताः सर्वा भूतले यावतीः पुरः
 ०४२५०१२२ कामान् कामयमानो ऽसौ तस्य तस्योपपत्तये
 ०४२५०१३१ स एकदा हिमवतो दक्षिणेष्व् अथ सानुषु
 ०४२५०१३२ ददर्श नवभिर् द्वाभिः पुरं लक्षित-लक्षणाम्
 ०४२५०१४१ प्राकारोपवनाङ्काल-परिखैर् अक्ष-तोरणैः
 ०४२५०१४२ स्वर्ण-रौप्यायसैः शृङ्गैः सङ्कुलां सर्वतो गृहैः
 ०४२५०१५१ नील-स्फटिक-वैदूर्य-मुक्ता-मरकतारुणैः
 ०४२५०१५२ क्लृप्त-हर्म्य-स्थलीं दीप्तां श्रिया भोगवतीम् इव
 ०४२५०१६१ सभा-चत्वर-रथ्याभिर् आक्रीडायतनापणैः
 ०४२५०१६२ चैत्य-ध्वज-पताकाभिर् युक्तां विद्रुम-वेदिभिः
 ०४२५०१७१ पुर्यास् तु बाह्योपवने दिव्य-द्रुम-लताकुले
 ०४२५०१७२ नदद्-विहङ्गालि-कुल-कोलाहल-जलाशये
 ०४२५०१८१ हिम-निर्झर-विप्रुष्मत्-कुसुमाकर-वायुना
 ०४२५०१८२ चलत्-प्रवाल-विटप-नलिनी-तट-सम्पदि
 ०४२५०१९१ नानारण्य-मृग-व्रातैर् अनाबाधे मुनि-व्रतैः
 ०४२५०१९२ आहूतं मन्यते पान्थो यत्र कोकिल-कूजितैः
 ०४२५०२०१ यदृच्छयागतां तत्र ददर्श प्रमदोत्तमाम्
 ०४२५०२०२ भृत्यैर् दशभिर् आयान्तीम् एकैक-शत-नायकैः

०४२५०२११ अञ्च-शीर्षाहिना गुप्तां प्रतीहारेण सर्वतः
 ०४२५०२१२ अन्वेषमाणाम् ऋषभम् अप्रौढां काम-रूपिणीम्
 ०४२५०२२१ सुनासां सुदतीं बालां सुकपोलां वराननाम्
 ०४२५०२२२ सम-विन्यस्त-कर्णाभ्यां विभ्रतीं कुण्डल-श्रियम्
 ०४२५०२३१ पिशङ्ग-नीवीं सुश्रोणीं श्यामां कनक-मेखलाम्
 ०४२५०२३२ पद्भ्यां क्वणद्भ्यां चलन्तीं नूपुरैर् देवताम् इव
 ०४२५०२४१ स्तनौ व्यञ्जित-कैशोरौ सम-वृत्तौ निरन्तरौ
 ०४२५०२४२ वस्त्रान्तेन निगूहन्तीं व्रीडया गज-गामिनीम्
 ०४२५०२५१ ताम् आह ललितं वीरः सव्रीड-स्मित-शोभनाम्
 ०४२५०२५२ स्निग्धेनापाङ्ग-पुङ्खेन स्पृष्टः प्रेमोद्भ्रमद्-भ्रुवा
 ०४२५०२६१ का त्वं कञ्ज-पलाशाक्षि कस्यासीह कुतः सति
 ०४२५०२६२ इमाम् उप पुरीं भीरु किं चिकीर्षसि शंस मे
 ०४२५०२७१ क एते ऽनुपथा ये त एकादश महा-भटाः
 ०४२५०२७२ एता वा ललनाः सुभ्रु को ऽयं ते ऽहिः पुरः-सरः
 ०४२५०२८१ त्वं हीर् भवान्य् अस्य् अथ वाग् रमा पतिं । विचिन्वती किं मुनिवद् रहो वने
 ०४२५०२८२ त्वद्-अङ्घ्रि-कामाप्त-समस्त-कामं । क्व पद्म-कोशः पतितः कराग्रात्
 ०४२५०२९१ नासां वरोऽन्यतमा भुवि-स्पृक् । पुरीम् इमां वीर-वरेण साकम्
 ०४२५०२९२ अर्हस्य् अलङ्कृतुम् अदभ्र-कर्मणा । लोकं परं श्रीर् इव यज्ञ-पुंसा
 ०४२५०३०१ यद् एष मापाङ्ग-विखण्डितेन्द्रियं । सव्रीड-भाव-स्मित-विभ्रमद्-भ्रुवा
 ०४२५०३०२ त्वयोपसृष्टो भगवान् मनो-भवः । प्रबाधते ऽथानुगृहाण शोभने
 ०४२५०३११ त्वद्-आननं सुभ्रु सुतार-लोचनं । व्यालम्बि-नीलालक-वृन्द-संवृतम्
 ०४२५०३१२ उन्नीय मे दर्शय वल्गु-वाचकं । यद् व्रीडया नाभिमुखं शुचि-स्मिते
 ०४२५०३२ नारद उवाच
 ०४२५०३२१ इत्थं पुरञ्जनं नारी याचमानम् अधीरवत्
 ०४२५०३२२ अभ्यनन्दत तं वीरं हसन्ती वीर मोहिता
 ०४२५०३३१ न विदाम वयं सम्यक् कर्तारं पुरुषर्षभ
 ०४२५०३३२ आत्मनश् च परस्यापि गोत्रं नाम च यत्-कृतम्
 ०४२५०३४१ इहाद्य सन्तम् आत्मानं विदाम न ततः परम्
 ०४२५०३४२ येनेयं निर्मिता वीर पुरी शरणम् आत्मनः
 ०४२५०३५१ एते सखायः सख्यो मे नरा नार्यश् च मानद
 ०४२५०३५२ सुप्तायां मयि जागर्ति नागो ऽयं पालयन् पुरीम्
 ०४२५०३६१ दिष्ट्यागतो ऽसि भद्रं ते ग्राम्यान् कामान् अभीप्ससे
 ०४२५०३६२ उद्वहिष्यामि तांस् ते ऽहं स्व-बन्धुभिर् अरिन्दम
 ०४२५०३७१ इमां त्वम् अधितिष्ठस्व पुरीं नव-मुखीं विभो
 ०४२५०३७२ मयोपनीतान् गृह्णानः काम-भोगान् शतं समाः
 ०४२५०३८१ कं नु त्वद्-अन्यं रमये ह्य् अरति-ज्ञम् अकोविदम्
 ०४२५०३८२ असम्परायाभिमुखम् अश्वस्तन-विदं पशुम्

०४२५०३११ धर्मो ह्य अत्रार्थ-कामौ च प्रजानन्दो ऽमृतं यशः
 ०४२५०३१२ लोका विशोका विरजा यान् न केवलिनो विदुः
 ०४२५०४०१ पितृ-देवर्षि-मर्त्यानां भूतानाम् आत्मनश् च ह
 ०४२५०४०२ क्षेम्यं वदन्ति शरणं भवे ऽस्मिन् यद् गृहाश्रमः
 ०४२५०४११ का नाम वीर विख्यातं वदान्यं प्रिय-दर्शनम्
 ०४२५०४१२ न वृणीत प्रियं प्राप्तं मादृशी त्वादृशं पतिम्
 ०४२५०४२१ कस्या मनस् ते भुवि भोगि-भोगयोः । स्त्रिया न सज्जेद् भुजयोर् महा-भुज
 ०४२५०४२२ यो ऽनाथ-वर्गाधिम् अलं घृणोद्धत- । स्मितावलोकेन चरत्य् अपोहितुम्
 ०४२५०४३ नारद उवाच
 ०४२५०४३१ इति तौ दम्-पती तत्र समुद्य समयं मिथः
 ०४२५०४३२ तां प्रविश्य पुरीं राजन् मुमुदाते शतं समाः
 ०४२५०४४१ उपगीयमानो ललितं तत्र तत्र च गायकैः
 ०४२५०४४२ क्रीडन् परिवृतः स्त्रीभिर् हृदिनीम् आविशच् छुचौ
 ०४२५०४५१ सप्तोपरि कृता द्वारः पुरस् तस्यास् तु द्वे अधः
 ०४२५०४५२ पृथग्-विषय-गत्य-अर्थं तस्यां यः कश्चनेश्वरः
 ०४२५०४६१ पञ्च द्वारस् तु पौरस्त्या दक्षिणैका तथोत्तरा
 ०४२५०४६२ पश्चिमे द्वे अमूषां ते नामानि नृप वण्ये
 ०४२५०४७१ खद्योताविर्मुखी च प्राग् द्वाराव् एकत्र निर्मिते
 ०४२५०४७२ विभ्राजितं जनपदं याति ताभ्यां द्युमत्-सखः
 ०४२५०४८१ नलिनी नालिनी च प्राग् द्वाराव् एकत्र निर्मिते
 ०४२५०४८२ अवधूत-सखस् ताभ्यां विषयं याति सौरभम्
 ०४२५०४९१ मुख्या नाम पुरस्ताद् द्वास् तयापण-बहूदनौ
 ०४२५०४९२ विषयौ याति पुर-राड् रसज्ञ-विपणान्वितः
 ०४२५०५०१ पितृहूर् नृप पुर्यां द्वार दक्षिणेन पुरञ्जनः
 ०४२५०५०२ राष्ट्रं दक्षिण-पञ्चालं याति श्रुतधरान्वितः
 ०४२५०५११ देवहूर् नाम पुर्यां द्वा उत्तरेण पुरञ्जनः
 ०४२५०५१२ राष्ट्रम् उत्तर-पञ्चालं याति श्रुतधरान्वितः
 ०४२५०५२१ आसुरी नाम पश्चाद् द्वास् तया याति पुरञ्जनः
 ०४२५०५२२ ग्रामकं नाम विषयं दुर्मदेन समन्वितः
 ०४२५०५३१ निर्ऋतिर् नाम पश्चाद् द्वास् तया याति पुरञ्जनः
 ०४२५०५३२ वैशसं नाम विषयं लुब्धकेन समन्वितः
 ०४२५०५४१ अन्धाव् अमीषां पौराणां निर्वाक्-पेशस्कृताव् उभौ
 ०४२५०५४२ अक्षण्वताम् अधिपतिस् ताभ्यां याति करोति च
 ०४२५०५५१ स यह्य्-अन्तःपुर-गतो विषूचीन-समन्वितः
 ०४२५०५५२ मोहं प्रसादं हर्षं वा याति जायात्मजोद्भवम्
 ०४२५०५६१ एवं कर्मसु संसक्तः कामात्मा वञ्चितो ऽबुधः
 ०४२५०५६२ महिषी यद् यद् ईहितं तत् तद् एवान्ववर्तत

०४२५०५७१ क्वचित् पिबन्त्यां पिबति मदिरां मद-विह्वलः
 ०४२५०५७२ अश्रन्त्यां क्वचिद् अश्राति जक्षत्यां सह जक्षिति
 ०४२५०५८१ क्वचिद् गायति गायन्त्यां रुदत्यां रुदति क्वचित्
 ०४२५०५८२ क्वचिद् धसन्त्यां हसति जल्पन्त्याम् अनु जल्पति
 ०४२५०५९१ क्वचिद् धावति धावन्त्यां तिष्ठन्त्याम् अनु तिष्ठति
 ०४२५०५९२ अनु शेते शयानायाम् अन्वास्ते क्वचिद् आसतीम्
 ०४२५०६०१ क्वचिच् छृणोति शृण्वन्त्यां पश्यन्त्याम् अनु पश्यति
 ०४२५०६०२ क्वचिज् जिघ्रति जिघ्रन्त्यां स्पृशन्त्यां स्पृशति क्वचित्
 ०४२५०६११ क्वचिच् च शोचतीं जायाम् अनु शोचति दीनवत्
 ०४२५०६१२ अनु हृष्यति हृष्यन्त्यां मुदिताम् अनु मोदते
 ०४२५०६२१ विप्रलब्धो महिष्यैवं सर्व-प्रकृति-वञ्चितः
 ०४२५०६२२ नेच्छन्न अनुकरोत्य् अज्ञः क्लैब्यात् क्रीडा-मृगो यथा
 ०४२६००१ नारद उवाच
 ०४२६००११ स एकदा महेष्वासो रथं पञ्चाश्वम् आशु-गम्
 ०४२६००१२ द्वीषं द्वि-चक्रम् एकाक्षं त्रि-वेणुं पञ्च-बन्धुरम्
 ०४२६००२१ एक-रश्म्य् एक-दमनम् एक-नीडं द्वि-कूबरम्
 ०४२६००२२ पञ्च-प्रहरणं सप्त-वरूथं पञ्च-विक्रमम्
 ०४२६००३१ हैमोपस्करम् आरुह्य स्वर्ण-वर्माक्षयेषुधिः
 ०४२६००३२ एकादश-चमू-नाथः पञ्च-प्रस्थम् अगाद् वनम्
 ०४२६००४१ चचार मृगायां तत्र दृप्त आत्सेषु-कार्मुकः
 ०४२६००४२ विहाय जायाम् अतद्-अर्हा मृग-व्यसन-लालसः
 ०४२६००५१ आसुरीं वृत्तिम् आश्रित्य घोरात्मा निरनुग्रहः
 ०४२६००५२ न्यहनन् निशितैर् बाणैर् वनेषु वन-गोचरान्
 ०४२६००६१ तीर्थेषु प्रतिदृष्टेषु राजा मेध्यान् पशून् वने
 ०४२६००६२ यावद्-अर्थम् अलं लुब्धो हन्याद् इति नियम्यते
 ०४२६००७१ य एवं कर्म नियतं विद्वान् कुर्वीत मानवः
 ०४२६००७२ कर्मणा तेन राजेन्द्र ज्ञानेन न स लिप्यते
 ०४२६००८१ अन्यथा कर्म कुर्वाणो मानारूढो निबध्यते
 ०४२६००८२ गुण-प्रवाह-पतितो नष्ट-प्रज्ञो व्रजत्य् अधः
 ०४२६००९१ तत्र निर्भिन्न-गात्राणां चित्र-वाजैः शिलीमुखैः
 ०४२६००९२ विप्लवो ऽभूद् दुःखितानां दुःसहः करुणात्मनाम्
 ०४२६०१०१ शशान् वराहान् महिषान् गवयान् रुरु-शल्यकान्
 ०४२६०१०२ मेध्यान् अन्यांश् च विविधान् विनिघ्नन् श्रमम् अध्यगात्
 ०४२६०१११ ततः क्षुत्-तृट्-परिश्रान्तो निवृत्तो गृहम् एयिवान्
 ०४२६०११२ कृत-स्नानोचिताहारः संविवेश गत-क्लमः
 ०४२६०१२१ आत्मानम् अर्हयां चक्रे धूपालेप-स्नग्-आदिभिः
 ०४२६०१२२ साध्व-अलङ्कृत-सर्वाङ्गो महिष्याम् आदधे मनः

०४२६०१३१ तृप्तो हृष्टः सुदृप्तश् च कन्दर्पाकृष्ट-मानसः
 ०४२६०१३२ न व्यचष्ट वरारोहां गृहिणीं गृह-मेधिनीम्
 ०४२६०१४१ अन्तःपुर-स्त्रियो ऽपृच्छद् विमना इव वेदिषत्
 ०४२६०१४२ अपि वः कुशलं रामाः सेश्वरीणां यथा पुरा
 ०४२६०१५१ न तथैतर्हि रोचन्ते गृहेषु गृह-सम्पदः
 ०४२६०१५२ यदि न स्याद् गृहे माता पत्नी वा पति-देवता
 ०४२६०१५३ व्यङ्गे रथ इव प्राज्ञः को नामासीत दीनवत्
 ०४२६०१६१ क्व वर्तते सा ललना मज्जन्तं व्यसनाणवि
 ०४२६०१६२ या माम् उद्धरते प्रज्ञां दीपयन्ती पदे पदे
 ०४२६०१७ रामा ऊचुः
 ०४२६०१७१ नर-नाथ न जानीमस् त्वत्-प्रिया यद् व्यवस्यति
 ०४२६०१७२ भूतले निरवस्तारे शयानां पश्य शत्रु-हन्
 ०४२६०१८ नारद उवाच
 ०४२६०१८१ पुरञ्जनः स्व-महिषीं निरीक्ष्यावधुतां भुवि
 ०४२६०१८२ तत्-सङ्गोन्मथित-ज्ञानो वैक्लव्यं परमं ययौ
 ०४२६०१९१ सान्त्वयन् श्लक्ष्णया वाचा हृदयेन विदूयता
 ०४२६०१९२ प्रेयस्याः स्नेह-संरम्भ- लिङ्गम् आत्मनि नाभ्यगात्
 ०४२६०२०१ अनुनिन्ये ऽथ शनकैर् वीरो ऽनुनय-कोविदः
 ०४२६०२०२ रस्पर्श पाद-युगलम् आह चोत्सङ्ग-लालिताम्
 ०४२६०२१ पुरञ्जन उवाच
 ०४२६०२११ नूनं त्व् अकृत-पुण्यास् ते भृत्या येष्व् ईश्वराः शुभे
 ०४२६०२१२ कृतागःस्व् आत्मसात् कृत्वा शिक्षा-दण्डं न युञ्जते
 ०४२६०२२१ परमो ऽनुग्रहो दण्डो भृत्येषु प्रभुणार्पितः
 ०४२६०२२२ बालो न वेद तत् तन्वि बन्धु-कृत्यम् अमर्षणः
 ०४२६०२३१ सा त्वं मुखं सुदति सुभ्रूव् अनुराग-भार- । व्रीडा-विलम्ब-विलसद्-धसितावलोकम्
 ०४२६०२३२ नीलालकालिभिर् उपस्कृतम् उन्नसं नः । स्वानां प्रदर्शय मनस्विनि वल्गु-वाक्यम्
 ०४२६०२४१ तस्मिन् दधे दमम् अहं तव वीर-पत्नि । यो ऽन्यत्र भूसुर-कुलात् कृत-किल्बिषस् तम्
 ०४२६०२४२ पश्ये न वीत-भयम् उन्मुदितं त्रि-लोक्याम् । अन्यत्र वै मुर-रिपोर् इतरत्र दासात्
 ०४२६०२५१ वक्रं न ते वितिलकं मलिनं विहर्षं । संरम्भ-भीमम् अविमृष्टम् अपेत-रागम्
 ०४२६०२५२ पश्ये स्तनाव् अपि शुचोपहतौ सुजातौ । बिम्बाधरं विगत-कुङ्कुम-पङ्क-रागम्
 ०४२६०२६१ तन् मे प्रसीद सुहृदः कृत-किल्बिषस्य । स्वैरं गतस्य मृगयां व्यसनातुरस्य
 ०४२६०२६२ का देवरं वश-गतं कुसुमास्त्र-वेग- । विस्त्रस्त-पौंस्रम् उशती न भजेत कृत्ये
 ०४२७००१ नारद उवाच
 ०४२७००११ इत्थं पुरञ्जनं सध्रृग्व् वशमानीय विभ्रमैः
 ०४२७००१२ पुरञ्जनी महाराज रेमे रमयती पतिम्
 ०४२७००२१ स राजा महिषीं राजन् सुस्नातां रुचिराननाम्
 ०४२७००२२ कृत-स्वस्त्ययनां तृप्ताम् अभ्यनन्दद् उपागताम्

०४२७००३१ तयोपगूढः परिरब्ध-कन्धरो । रहो ऽनुमन्त्रैर् अपकृष्ट-चेतनः
 ०४२७००३२ न काल-रंहो बुबुधे दुरत्ययं । दिवा निशेति प्रमदा-परिग्रहः
 ०४२७००४१ शयान उन्नद्ध-मदो महा-मना । महार्ह-तल्पे महिषी-भुजोपधिः
 ०४२७००४२ ताम् एव वीरो मनुते परं यतस् । तमो-ऽभिभूतो न निजं परं च यत्
 ०४२७००५१ तथैवं रममाणस्य काम-कश्मल-चेतसः
 ०४२७००५२ क्षणार्धम् इव राजेन्द्र व्यतिक्रान्तं नवं वयः
 ०४२७००६१ तस्याम् अजनयत् पुत्रान् पुरञ्जन्यां पुरञ्जनः
 ०४२७००६२ शतान्य् एकादश विराड् आयुषो ऽर्धम् अथात्यगात्
 ०४२७००७१ दुहितूर दशोत्तर-शतं पितृ-मातृ-यशस्करीः
 ०४२७००७२ शीलौदार्य-गुणोपेताः पौरञ्जन्यः प्रजा-पते
 ०४२७००८१ स पञ्चाल-पतिः पुत्रान् पितृ-वंश-विवर्धनान्
 ०४२७००८२ दारैः संयोजयाम् आस दुहितृः सदृशैर् वरैः
 ०४२७००९१ पुत्राणां चाभवन् पुत्रा एकैकस्य शतं शतम्
 ०४२७००९२ यैर् वै पौरञ्जनो वंशः पञ्चालेषु समेधितः
 ०४२७०१०१ तेषु तद्-रिक्थ-हारेषु गृह-कोशानुजीविषु
 ०४२७०१०२ निरूढेन ममत्वेन विषयेष्व् अन्वबध्यत
 ०४२७०१११ ईजे च क्रतुभिर् घोरैर् दीक्षितः पशु-मारकैः
 ०४२७०११२ देवान् पितृन् भूत-पतीन् नाना-कामो यथा भवान्
 ०४२७०१२१ युक्तेष्व् एवं प्रमत्तस्य कुटुम्बासक्त-चेतसः
 ०४२७०१२२ आससाद् स वै कालो यो ऽप्रियः प्रिय-योषिताम्
 ०४२७०१३१ चण्डवेग इति ख्यातो गन्धर्वाधिपतिर् नृप
 ०४२७०१३२ गन्धर्वास् तस्य बलिनः षष्ट्य-उत्तर-शत-त्रयम्
 ०४२७०१४१ गन्धर्व्यस् तादृशीर् अस्य मैथुन्यश् च सितासिताः
 ०४२७०१४२ परिवृत्त्या विलुम्पन्ति सर्व-काम-विनिर्मिताम्
 ०४२७०१५१ ते चण्डवेगानुचराः पुरञ्जन-पुरं यदा
 ०४२७०१५२ हर्तुम् आरोभिरे तत्र प्रत्यषेधत् प्रजागरः
 ०४२७०१६१ स सप्तभिः शतैर् एको विशत्या च शतं समाः
 ०४२७०१६२ पुरञ्जन-पुराध्यक्षो गन्धर्वैर् युयुधे बली
 ०४२७०१७१ क्षीयमाणे स्व-सम्बन्धे एकस्मिन् बहुभिर् युधा
 ०४२७०१७२ चिन्तां परां जगामार्तः स-राष्ट्र-पुर-बान्धवः
 ०४२७०१८१ स एव पुर्या मधु-भुक् पञ्चालेषु स्व-पाषैः
 ०४२७०१८२ उपनीतं बलिं गृह्णन् स्त्री-जितो नाविदद् भयम्
 ०४२७०१९१ कालस्य दुहिता काचित् त्रि-लोकीं वरम् इच्छती
 ०४२७०१९२ पर्यटन्ती न बर्हिष्मन् प्रत्यनन्दत कश्चन
 ०४२७०२०१ दौर्भाग्येनात्मनो लोके विश्रुता दुर्भगीति सा
 ०४२७०२०२ या तुष्टा राजर्षये तु वृतादात् पूरवे वरम्
 ०४२७०२११ कदाचिद् अटमाना सा ब्रह्म-लोकान् महीं गतम्

०४२७०२१२ वव्रे बृहद्-व्रतं मां तु जानती काम-मोहिता
 ०४२७०२२१ मयि संरभ्य विपुल- मदाच् छापं सुदुःसहम्
 ०४२७०२२२ स्थातुम् अर्हसि नैकत्र मद्-याच्चा-विमुखो मुने
 ०४२७०२३१ ततो विहत-सङ्कल्पा कन्यका यवनेश्वरम्
 ०४२७०२३२ मयोपदिष्टम् आसाद्य वव्रे नाम्ना भयं पतिम्
 ०४२७०२४१ ऋषभं यवनानां त्वां वृणे वीरेप्सितं पतिम्
 ०४२७०२४२ सङ्कल्पस् त्वयि भूतानां कृतः किल न रिष्यति
 ०४२७०२५१ द्वाव् इमाव् अनुशोचन्ति बालाव् असद्-अवग्रहौ
 ०४२७०२५२ यल् लोक-शास्त्रोपनतं न राति न तद् इच्छति
 ०४२७०२६१ अथो भजस्व मां भद्र भजन्तीं मे दयां कुरु
 ०४२७०२६२ एतावान् पौरुषो धर्मो यद् आर्तान् अनुकम्पते
 ०४२७०२७१ काल-कन्योदित-वचो निशम्य यवनेश्वरः
 ०४२७०२७२ चिकीर्षुर् देव-गुह्यं स सस्मितं ताम् अभाषत
 ०४२७०२८१ मया निरूपितस् तुभ्यं पतिर् आत्म-समाधिना
 ०४२७०२८२ नाभिनन्दति लोको ऽयं त्वाम् अभद्राम् असम्मताम्
 ०४२७०२९१ त्वम् अव्यक्त-गतिर् भुङ्क्व लोकं कर्म-विनिर्मितम्
 ०४२७०२९२ या हि मे पृतना-युक्ता प्रजा-नाशं प्रणेज्यसि
 ०४२७०३०१ प्रज्वारो ऽयं मम भ्राता त्वं च मे भगिनी भव
 ०४२७०३०२ चराम्य् उभाभ्यां लोके ऽस्मिन् अव्यक्तो भीम-सैनिकः
 ०४२८००१ नारद उवाच
 ०४२८००११ सैनिका भय-नाम्नो ये बर्हिष्मन् दिष्ट-कारिणः
 ०४२८००१२ प्रज्वार-काल-कन्याभ्यां विचेरुर् अवनीम् इमाम्
 ०४२८००२१ त एकदा तु रभसा पुरञ्जन-पुरीं नृप
 ०४२८००२२ रुरुधुर् भौम-भोगाढ्यां जरत्-पन्नग-पालिताम्
 ०४२८००३१ काल-कन्यापि बुभुजे पुरञ्जन-पुरं बलात्
 ०४२८००३२ ययाभिभूतः पुरुषः सद्यो निःसारताम् इयात्
 ०४२८००४१ तयोपभुज्यमानां वै यवनाः सर्वतो-दिशम्
 ०४२८००४२ द्वार्भिः प्रविश्य सुभृशं प्रार्दयन् सकलां पुरीम्
 ०४२८००५१ तस्यां प्रपीड्यमानायाम् अभिमानी पुरञ्जनः
 ०४२८००५२ अवापोरु-विधांस् तापान् कुटुम्बी ममताकुलः
 ०४२८००६१ कन्योपगूढो नष्ट-श्रीः कृपणो विषयात्मकः
 ०४२८००६२ नष्ट-प्रज्ञो हतैश्वर्यो गन्धर्व-यवनैर् बलात्
 ०४२८००७१ विशीर्णां स्व-पुरीं वीक्ष्य प्रतिकूलान् अनादृतान्
 ०४२८००७२ पुत्रान् पौत्रानुगामात्यान् जायां च गत-सौहृदाम्
 ०४२८००८१ आत्मानं कन्यया ग्रस्तं पञ्चालान् अरि-दूषितान्
 ०४२८००८२ दुरन्त-चिन्ताम् आपन्नो न लेभे तत्-प्रतिक्रियाम्
 ०४२८००९१ कामान् अभिलषन् दीनो यात-यामांश् च कन्यया

०४२८००९२ विगतात्म-गति-स्नेहः पुत्र-दारांश् च लालयन्
 ०४२८०१०१ गन्धर्व-यवनाक्रान्तां काल-कन्योपमर्दिताम्
 ०४२८०१०२ हातुं प्रचक्रमे राजा तां पुरीम् अनिकामतः
 ०४२८०१११ भय-नाम्नो ऽग्रजो भ्राता प्रज्वारः प्रत्युपस्थितः
 ०४२८०११२ ददाह तां पुरीं कृत्स्नां भ्रातुः प्रिय-चिकीर्षया
 ०४२८०१२१ तस्यां सन्दह्यमानायां सपौरः सपरिच्छदः
 ०४२८०१२२ कौटुम्बिकः कुटुम्बिन्या उपातप्यत सान्वयः
 ०४२८०१३१ यवनोपरुद्धायतनो ग्रस्तायां काल-कन्यया
 ०४२८०१३२ पुर्यां प्रज्वार-संसृष्टः पुर-पालो ऽन्वतप्यत
 ०४२८०१४१ न शेके सो ऽवितुं तत्र पुरु-कृच्छ्रो-वेपथुः
 ०४२८०१४२ गन्तुम् ऐच्छत् ततो वृक्ष-कोटराद् इव सानलात्
 ०४२८०१५१ शिथिलावयवो यर्हि गन्धर्वैर् हत-पौरुषः
 ०४२८०१५२ यवनैर् अरिभी राजन् उपरुद्धो रुरोद ह
 ०४२८०१६१ दुहितृः पुत्र-पौत्रांश् च जामि-जामातृ-पार्षदान्
 ०४२८०१६२ स्वत्वावशिष्टं यत् किञ्चिद् गृह-कोश-परिच्छदम्
 ०४२८०१७१ अहं ममेति स्वीकृत्य गृहेषु कुमतिर् गृही
 ०४२८०१७२ दध्यौ प्रमदया दीनो विप्रयोग उपस्थिते
 ०४२८०१८१ लोकान्तरं गतवति मय्य अनाथा कुटुम्बिनी
 ०४२८०१८२ वर्तिष्यते कथं त्व् एषा बालकान् अनुशोचती
 ०४२८०१९१ न मय्य अनाशिते भुक्ते नास्नाते स्नाति मत्-परा
 ०४२८०१९२ मयि रुष्टे सुसन्नस्ता भत्सिंति यत-वाग् भयात्
 ०४२८०२०१ प्रबोधयति माविज्ञं व्युषिते शोक-कर्षिता
 ०४२८०२०२ वत्मैतद् गृह-मेधीयं वीर-सूर अपि नेष्यति
 ०४२८०२११ कथं नु दारका दीना दारकीर् वापरायणाः
 ०४२८०२१२ वर्तिष्यन्ते मयि गते भिन्न-नाव इवोदधौ
 ०४२८०२२१ एवं कृपणया बुद्ध्या शोचन्तम् अतद्-अर्हणम्
 ०४२८०२२२ ग्रहीतुं कृत-धीर् एनं भय-नामाभ्यपद्यत
 ०४२८०२३१ पशुवद् यवनैर् एष नीयमानः स्वकं क्षयम्
 ०४२८०२३२ अन्वद्रवन् अनुपथाः शोचन्तो भृशम् आतुराः
 ०४२८०२४१ पुरीं विहायोपगत उपरुद्धो भुजङ्गमः
 ०४२८०२४२ यदा तम् एवानु पुरीं विशीर्णां प्रकृतिं गता
 ०४२८०२५१ विकृष्यमाणः प्रसभं यवनेन बलीयसा
 ०४२८०२५२ नाविन्दत् तमसाविष्टः सखायं सुहृदं पुरः
 ०४२८०२६१ तं यज्ञ-पशवो ऽनेन संज्ञप्ता ये ऽदयालुना
 ०४२८०२६२ कुठारैश् चिच्छिदुः क्रुद्धाः स्मरन्तो ऽमीवम् अस्य तत्
 ०४२८०२७१ अनन्त-पारे तमसि मग्ने नष्ट-स्मृतिः समाः
 ०४२८०२७२ शाश्वतीर् अनुभूयार्तिं प्रमदा-सङ्ग-दूषितः

०४२८०२८१ ताम् एव मनसा गृह्णन् बभूव प्रमदोत्तमा
 ०४२८०२८२ अनन्तरं विदर्भस्य राज-सिंहस्य वेश्मनि
 ०४२८०२९१ उपयेमे वीर्य-पणां वैदर्भी मलयध्वजः
 ०४२८०२९२ युधि निर्जित्य राजन्यान् पाण्ड्यः पर-पुरञ्जयः
 ०४२८०३०१ तस्यां स जनयां चक्र आत्मजाम् असितेक्षणाम्
 ०४२८०३०२ यवीयसः सप्त सुतान् सप्त द्रविड-भूतः
 ०४२८०३११ एकैकस्याभवत् तेषां राजन् अर्बुदम् अर्बुदम्
 ०४२८०३१२ भोक्ष्यते यद्-वंश-धरैर् मही मन्वन्तरं परम्
 ०४२८०३२१ अगस्त्यः प्राग् दुहितरम् उपयेमे धृत-व्रताम्
 ०४२८०३२२ यस्यां दृढच्युतो जात इध्मवाहात्मजो मुनिः
 ०४२८०३३१ विभज्य तनयेभ्यः क्षमां राजर्षिर् मलयध्वजः
 ०४२८०३३२ आरिराधयिषुः कृष्णं स जगाम कुलाचलम्
 ०४२८०३४१ हित्वा गृहान् सुतान् भोगान् वैदर्भी मदिरेक्षणा
 ०४२८०३४२ अन्वधावत् पाण्ड्येशं ज्योत्स्नेव रजनी-करम्
 ०४२८०३५१ तत्र चन्द्रवसा नाम ताम्रपर्णी वटोदका
 ०४२८०३५२ तत्-पुण्य-सलिलैर् नित्यम् उभयत्रात्मनो मृजन्
 ०४२८०३६१ कन्दाष्टिभिर् मूल-फलैः पुष्प-पर्णैस् तृणोदकैः
 ०४२८०३६२ वर्तमानः शनैर् गात्र- कर्शनं तप आस्थितः
 ०४२८०३७१ शीतोष्ण-वात-वर्षाणि क्षुत्-पिपासे प्रियाप्रिये
 ०४२८०३७२ सुख-दुःखे इति द्वन्द्वान्य् अजयत् सम-दर्शनः
 ०४२८०३८१ तपसा विद्यया पक्व- कषायो नियमैर् यमैः
 ०४२८०३८२ युयुजे ब्रह्मण्य् आत्मानं विजिताक्षानिलाशयः
 ०४२८०३९१ आस्ते स्थाणुर् इवैकत्र दिव्यं वर्ष-शतं स्थिरः
 ०४२८०३९२ वासुदेवे भगवति नान्यद् वेदोद्धहन् रतिम्
 ०४२८०४०१ स व्यापकतयात्मानं व्यतिरिक्ततयात्मनि
 ०४२८०४०२ विद्वान् स्वप्न इवामर्श- साक्षिणं विरराम ह
 ०४२८०४११ साक्षाद् भगवतोक्तेन गुरुणा हरिणा नृप
 ०४२८०४१२ विशुद्ध-ज्ञान-दीपेन स्फुरता विश्वतो-मुखम्
 ०४२८०४२१ परे ब्रह्मणि चात्मानं परं ब्रह्म तथात्मनि
 ०४२८०४२२ वीक्षमाणो विहायेक्षाम् अस्माद् उपरराम ह
 ०४२८०४३१ पतिं परम-धर्म-ज्ञं वैदर्भी मलयध्वजम्
 ०४२८०४३२ प्रेम्णा पर्यचरद् धित्वा भोगान् सा पति-देवता
 ०४२८०४४१ चीर-वासा व्रत-क्षामा वेणी-भूत-शिरोरुहा
 ०४२८०४४२ बभाव् उप पतिं शान्ता शिखा शान्तम् इवानलम्
 ०४२८०४५१ अजानती प्रियतमं यदोपरतम् अङ्गना
 ०४२८०४५२ सुस्थिरासनम् आसाद्य यथा-पूर्वम् उपाचरत्
 ०४२८०४६१ यदा नोपलभेताङ्घ्राव् ऊष्माणं पत्युर् अर्चती

०४२८०४६२ आसीत् संविन्न-हृदया यूथ-भ्रष्टा मृगी यथा
 ०४२८०४७१ आत्मानं शोचती दीनम् अबन्धुं विक्रवाश्रुभिः
 ०४२८०४७२ स्तनाव् आसिच्य विपिने सुस्वरं प्ररुद सा
 ०४२८०४८१ उत्तिष्ठोत्तिष्ठ राजर्षे इमाम् उदधि-मेखलाम्
 ०४२८०४८२ दस्युभ्यः क्षत्र-बन्धुभ्यो विभ्यतीं पातुम् अर्हसि
 ०४२८०४९१ एवं विलपन्ती बाला विपिने ऽनुगता पतिम्
 ०४२८०४९२ पतिता पादयोर् भर्तुं रुदत्य् अश्रूण्य् अवर्तयत्
 ०४२८०५०१ चितिं दारुमयीं चित्वा तस्यां पत्युः कलेवरम्
 ०४२८०५०२ आदीप्य चानुमरणे विलपन्ती मनो दधे
 ०४२८०५११ तत्र पूर्वतरः कश्चित् सखा ब्राह्मण आत्मवान्
 ०४२८०५१२ सान्त्वयन् वल्गुना साम्ना ताम् आह रुदतीं प्रभो
 ०४२८०५२ ब्राह्मण उवाच
 ०४२८०५२१ का त्वं कस्यासि को वायं शयानो यस्य शोचसि
 ०४२८०५२२ जानासि किं सखायं मां येनाग्रे विचचर्थ ह
 ०४२८०५३१ अपि स्मरसि चात्मानम् अविज्ञात-सखं सखे
 ०४२८०५३२ हित्वा मां पदम् अन्विच्छन् भौम-भोग-रतो गतः
 ०४२८०५४१ हंसाव् अहं च त्वं चार्य सखायौ मानसायनौ
 ०४२८०५४२ अभूताम् अन्तरा वौकः सहस्र-परिवत्सरान्
 ०४२८०५५१ स त्वं विहाय मां बन्धो गतो ग्राम्य-मतिर् महीम्
 ०४२८०५५२ विचरन् पदम् अद्राक्षीः कयाचिन् निर्मितं स्त्रिया
 ०४२८०५६१ पञ्चारामं नव-द्वारम् एक-पालं त्रि-कोष्ठकम्
 ०४२८०५६२ षट्-कुलं पञ्च-विपणं पञ्च-प्रकृति स्त्री-धवम्
 ०४२८०५७१ पञ्चेन्द्रियार्था आरामा द्वारः प्राणा नव प्रभो
 ०४२८०५७२ तेजो-ऽब्-अन्नानि कोष्ठानि कुलम् इन्द्रिय-सङ्ग्रहः
 ०४२८०५८१ विपणस् तु क्रिया-शक्तिर् भूत-प्रकृतिर् अव्यया
 ०४२८०५८२ शक्त-अधीशः पुमांस् त्व् अत्र प्रविष्टो नावबुध्यते
 ०४२८०५९१ तस्मिंस् त्वं रामया स्पृष्टो रममाणो ऽश्रुत-स्मृतिः
 ०४२८०५९२ तत्-सङ्गाद् ईदृशीं प्राप्तो दशां पापीयसीं प्रभो
 ०४२८०६०१ न त्वं विदर्भ-दुहिता नायं वीरः सुहृत् तव
 ०४२८०६०२ न पतिस् त्वं पुरञ्जन्या रुद्धो नव-मुखे यया
 ०४२८०६११ माया ह्य् एषा मया सृष्टा यत् पुमांसं स्त्रियं सतीम्
 ०४२८०६१२ मन्यसे नोभयं यद् वै हंसौ पश्यावयोर् गतिम्
 ०४२८०६२१ अहं भवान् न चान्यस् त्वं त्वम् एवाहं विचक्ष्व भोः
 ०४२८०६२२ न नौ पश्यन्ति कवयश् छिद्रं जातु मनाग् अपि
 ०४२८०६३१ यथा पुरुष आत्मानम् एकम् आदर्श-चक्षुषोः
 ०४२८०६३२ द्विधाभूतम् अवेक्षेत तथैवान्तरम् आवयोः
 ०४२८०६४१ एवं स मानसो हंसो हंसेन प्रतिबोधितः

०४२८०६४२ स्व-स्थस् तद्-व्यभिचारेण नष्टाम् आप पुनः स्मृतिम्
 ०४२८०६५१ बर्हिष्मन् एतद् अध्यात्मं पारोक्ष्येण प्रदर्शितम्
 ०४२८०६५२ यत् परोक्ष-प्रियो देवो भगवान् विश्व-भावनः
 ०४२९००१ प्राचीनबर्हिर् उवाच
 ०४२९००११ भगवंस् ते वचो ऽस्माभिर् न सम्यग् अवगम्यते
 ०४२९००१२ कवयस् तद् विजानन्ति न वयं कर्म-मोहिताः
 ०४२९००२ नारद उवाच
 ०४२९००२१ पुरुषं पुरञ्जनं विद्याद् यद् व्यनक्त्य् आत्मनः पुरम्
 ०४२९००२२ एक-द्वि-त्रि-चतुष्-पादं बहु-पादम् अपादकम्
 ०४२९००३१ यो ऽविज्ञाताहृतस् तस्य पुरुषस्य सखेश्वरः
 ०४२९००३२ यन् न विज्ञायते पुम्भिर् नामभिर् वा क्रिया-गुणैः
 ०४२९००४१ यदा जिघृक्षन् पुरुषः कात्स्न्येन प्रकृतेर् गुणान्
 ०४२९००४२ नव-द्वारं द्वि-हस्ताङ्घ्रि तत्रामनुत साध्व् इति
 ०४२९००५१ बुद्धिं तु प्रमदां विद्यान् ममाहम् इति यत्-कृतम्
 ०४२९००५२ याम् अधिष्ठाय देहे ऽस्मिन् पुमान् भुङ्क्ते ऽक्षभिर् गुणान्
 ०४२९००६१ सखाय इन्द्रिय-गणा ज्ञानं कर्म च यत्-कृतम्
 ०४२९००६२ सख्यस् तद्-वृत्तयः प्राणः पञ्च-वृत्तिर् यथोरगः
 ०४२९००७१ बृहद्-बलं मनो विद्याद् उभयेन्द्रिय-नायकम्
 ०४२९००७२ पञ्चालाः पञ्च विषया यन्-मध्ये नव-खं पुरम्
 ०४२९००८१ अक्षिणी नासिके कर्णौ मुखं शिश्र-गुदाव् इति
 ०४२९००८२ द्वे द्वे द्वारौ बहिर् याति यस् तद्-इन्द्रिय-संयुतः
 ०४२९००९१ अक्षिणी नासिके आस्यम् इति पञ्च पुरः कृताः
 ०४२९००९२ दक्षिणा दक्षिणः कर्ण उत्तरा चोत्तरः स्मृतः
 ०४२९०१०१ पश्चिमे इत्य् अधो द्वारौ गुदं शिश्रम् इहोच्यते
 ०४२९०१०२ खद्योताविर्मुखी चात्र नेत्रे एकत्र निमित्ति
 ०४२९०१०३ रूपं विभ्राजितं ताभ्यां विचष्टे चक्षुषेश्वरः
 ०४२९०१११ नलिनी नालिनी नासे गन्धः सौरभ उच्यते
 ०४२९०११२ घ्राणो ऽवधूतो मुख्यास्यं विपणो वाग् रसविद् रसः
 ०४२९०१२१ आपणो व्यवहारो ऽत्र चित्रम् अन्धो बहूदनम्
 ०४२९०१२२ पितृहर् दक्षिणः कर्ण उत्तरो देवहः स्मृतः
 ०४२९०१३१ प्रवृत्तं च निवृत्तं च शास्त्रं पञ्चाल-संज्ञितम्
 ०४२९०१३२ पितृ-यानं देव-यानं श्रोत्राच् छरुत-धराद् व्रजेत्
 ०४२९०१४१ आसुरी मेढ्रम् अर्वाङ्-द्वार व्यवायो ग्रामिणां रतिः
 ०४२९०१४२ उपस्थो दुर्मदः प्रोक्तो निर्ऋतिर् गुद उच्यते
 ०४२९०१५१ वैशसं नरकं पायुर् लुब्धको ऽन्धौ तु मे शृणु
 ०४२९०१५२ हस्त-पादौ पुमांस् ताभ्यां युक्तो याति करोति च
 ०४२९०१६१ अन्तः-पुरं च हृदयं विषूचिर् मन उच्यते

०४२९०१६२ तत्र मोहं प्रसादं वा हर्षं प्राप्नोति तद्-गुणैः
 ०४२९०१७१ यथा यथा विक्रियते गुणाक्तो विकरोति वा
 ०४२९०१७२ तथा तथोपद्रष्टात्मा तद्-वृत्तीर् अनुकार्यते
 ०४२९०१८१ देहो रथस् त्व् इन्द्रियाश्वः संवत्सर-रयो ऽगतिः
 ०४२९०१८२ द्वि-कर्म-चक्रस् त्रि-गुण- ध्वजः पञ्चासु-बन्धुरः
 ०४२९०१९१ मनो-रश्मिर् बुद्धि-सूतो हन्-नीडो द्वन्द्व-कूबरः
 ०४२९०१९२ पञ्चेन्द्रियार्थ-प्रक्षेपः सप्त-धातु-वरूथकः
 ०४२९०२०१ आकूतिर् विक्रमो बाह्यो मृग-तृष्णां प्रधावति
 ०४२९०२०२ एकादशेन्द्रिय-चमूः पञ्च-सूना-विनोद-कृत्
 ०४२९०२११ संवत्सरश् चण्डवेगः कालो येनोपलक्षितः
 ०४२९०२१२ तस्याहानीह गन्धर्वा गन्धर्व्यो रात्रयः स्मृताः
 ०४२९०२१३ हरन्त्य् आयुः परिक्रान्त्या षष्ट्य-उत्तर-शत-त्रयम्
 ०४२९०२२१ काल-कन्या जरा साक्षाल् लोकस् तां नाभिनन्दति
 ०४२९०२२२ स्वसारं जगृहे मृत्युः क्षयाय यवनेश्वरः
 ०४२९०२३१ आधयो व्याधयस् तस्य सैनिका यवनाश् चराः
 ०४२९०२३२ भूतोपसर्गाशु-रयः प्रज्वारो द्वि-विधो ज्वरः
 ०४२९०२४१ एवं बहु-विधैर् दुःखैर् दैव-भूतात्म-सम्भवैः
 ०४२९०२४२ क्लिश्यमानः शतं वर्षं देहे देही तमो-वृतः
 ०४२९०२५१ प्राणेन्द्रिय-मनो-धर्मान् आत्मन्य् अध्यस्य निर्गुणः
 ०४२९०२५२ शेते काम-लवान् ध्यायन् ममाहम् इति कर्म-कृत्
 ०४२९०२६१ यदात्मानम् अविज्ञाय भगवन्तं परं गुरुम्
 ०४२९०२६२ पुरुषस् तु विषज्जेत गुणेषु प्रकृतेः स्व-दृक्
 ०४२९०२७१ गुणाभिमानी स तदा कर्माणि कुरुते ऽवशः
 ०४२९०२७२ शुक्लं कृष्णं लोहितं वा यथा-कर्माभिजायते
 ०४२९०२८१ शुक्लात् प्रकाश-भूयिष्ठा लोकान् आप्नोति कर्हिचित्
 ०४२९०२८२ दुःखोदकान् क्रियायासांस् तमः-शोकोत्कटान् क्वचित्
 ०४२९०२९१ क्वचित् पुमान् क्वचित् च स्त्री क्वचिन् नोभयम् अन्ध-धीः
 ०४२९०२९२ देवो मनुष्यस् तिर्यग् वा यथा-कर्म-गुणं भवः
 ०४२९०३०१ क्षुत्-परीतो यथा दीनः सारमेयो गृहं गृहम्
 ०४२९०३०२ चरन् विन्दति यद्-दिष्टं दण्डम् ओदनम् एव वा
 ०४२९०३११ तथा कामाशयो जीव उच्चावच-पथा भ्रमन्
 ०४२९०३१२ उपर्य- अधो वा मध्ये वा याति दिष्टं प्रियाप्रियम्
 ०४२९०३२१ दुःखेष्व् एकतरेणापि दैव-भूतात्म-हेतुषु
 ०४२९०३२२ जीवस्य न व्यवच्छेदः स्याच् चेत् तत्-तत्-प्रतिक्रिया
 ०४२९०३३१ यथा हि पुरुषो भारं शिरसा गुरुम् उद्वहन्
 ०४२९०३३२ तं स्कन्धेन स आधत्ते तथा सर्वाः प्रतिक्रियाः
 ०४२९०३४१ नैकान्ततः प्रतीकारः कर्मणां कर्म केवलम्

०४२९०३४२ द्वयं ह्य् अविद्योपसृतं स्वप्ने स्वप्न इवानघ
 ०४२९०३५१ अर्थे ह्य् अविद्यमाने ऽपि संसृतिर् न निवर्तते
 ०४२९०३५२ मनसा लिङ्ग-रूपेण स्वप्ने विचरतो यथा
 ०४२९०३६१ अथात्मनो ऽर्थ-भूतस्य यतो ऽनर्थ-परम्परा
 ०४२९०३६२ संसृतिस् तद्-व्यवच्छेदो भक्त्या परमया गुरौ
 ०४२९०३७१ वासुदेवे भगवति भक्ति-योगः समाहितः
 ०४२९०३७२ सध्रीचीनेन वैराग्यं ज्ञानं च जनयिष्यति
 ०४२९०३८१ सो ऽचिराद् एव राजर्षे स्याद् अच्युत-कथाश्रयः
 ०४२९०३८२ शृण्वतः श्रद्धानस्य नित्यदा स्याद् अधीयतः
 ०४२९०३९१ यत्र भागवता राजन् साधवो विशदाशयाः
 ०४२९०३९२ भगवद्-गुणानुकथन- श्रवण-व्यग्र-चेतसः
 ०४२९०४०१ तस्मिन् महन्-मुखरिता मधुभिच्- । चरित्र-पीयूष-शेष-सरितः परितः स्रवन्ति
 ०४२९०४०२ ता ये पिबन्त्य् अवितृषो नृप गाढ-कर्णैस् । तान् न स्पृशन्त्य् अशन-तृड्-भय-
 शोक-मोहाः
 ०४२९०४११ एतैर् उपद्रुतो नित्यं जीव-लोकः स्वभावजैः
 ०४२९०४१२ न करोति हरेर् नूनं कथामृत-निधौ रतिम्
 ०४२९०४२१ प्रजापति-पतिः साक्षाद् भगवान् गिरिशो मनुः
 ०४२९०४२२ दक्षादयः प्रजाध्यक्षा नैष्ठिकाः सनकादयः
 ०४२९०४३१ मरीचिर् अत्र्य-अङ्गिरसौ पुलस्त्यः पुलहः क्रतुः
 ०४२९०४३२ भृगुर् वसिष्ठ इत्य् एते मद्-अन्ता ब्रह्म-वादिनः
 ०४२९०४४१ अद्यापि वाचस्-पतयस् तपो-विद्या-समाधिभिः
 ०४२९०४४२ पश्यन्तो ऽपि न पश्यन्ति पश्यन्तं परमेश्वरम्
 ०४२९०४५१ शब्द-ब्रह्मणि दुष्पारे चरन्त उरु-विस्तरे
 ०४२९०४५२ मन्त्र-लिङ्गैर् व्यवच्छिन्नं भजन्तो न विदुः परम्
 ०४२९०४६१ सर्वेषाम् एव जन्तूनां सततं देह-पोषणे
 ०४२९०४६२ अस्ति प्रज्ञा समायत्ता को विशेषस् तदा नृणाम्
 ०४२९०४७१ लब्ध्वेहान्ते मनुष्यत्वं हित्वा देहाद्-असद्-ग्रहम्
 ०४२९०४७२ आत्म-सृत्या विहायेदं जीवात्मा स विशिष्यते
 ०४२९०४६१ यदा यस्यानुगृह्णाति भगवान् आत्म-भावितः
 ०४२९०४६२ स जहाति मतिं लोके वेदे च परिनिष्ठिताम्
 ०४२९०४७१ तस्मात् कर्मसु बहिष्मन् अज्ञानाद् अर्थ-काशिषु
 ०४२९०४७२ मार्थ-दृष्टिं कृथाः श्रोत्र-स्पर्शिष्व् अस्पृष्ट-वस्तुषु
 ०४२९०४८१ स्वं लोकं न विदुस् ते वै यत्र देवो जनार्दनः
 ०४२९०४८२ आहूर् धूम्र-धियो वेदं सकर्मकम् अतद्-विदः
 ०४२९०४९१ आस्तीर्य दर्भैः प्राग्-अग्रैः कात्स्न्येन क्षिति-मण्डलम्
 ०४२९०४९२ स्तब्धो बृहद्-वधान् मानी कर्म नावैषि यत् परम्
 ०४२९०४९३ तत् कर्म हरि-तोषं यत् सा विद्या तन्-मतिर् यया

०४२९०५०१ हरिर् देह-भृताम् आत्मा स्वयं प्रकृतिर् ईश्वरः
 ०४२९०५०२ तत्-पाद-मूलं शरणं यतः क्षेमो नृणाम् इह
 ०४२९०५११ स वै प्रियतमश् चात्मा यतो न भयम् अण्व् अपि
 ०४२९०५१२ इति वेद स वै विद्वान् यो विद्वान् स गुरुर् हरिः
 ०४२९०५२ नारद उवाच
 ०४२९०५२१ प्रश्न एवं हि सञ्छिन्नो भवतः पुरुषर्षभ
 ०४२९०५२२ अत्र मे वदतो गुह्यं निशामय सुनिश्चितम्
 ०४२९०५३१ क्षुद्रं चरं सुमनसां शरणे मिथित्वा
 ०४२९०५३२ रक्तं षडङ्घ्रि-गण-सामसु लुब्ध-कर्णम्
 ०४२९०५३३ अग्रे वृकान् असु-तृपो ऽविगणय्य यान्तं
 ०४२९०५३४ पृष्ठे मृगं मृगय लुब्धक-बाण-भिन्नम्
 ०४२९०५४१ अस्वार्थः सुमनः-सम-धर्मणां स्त्रीणां शरण आश्रमे पुष्प-मधु-गन्धवत्
 क्षुद्रतमं काम्य-कर्म-विपाकजं काम-सुख-लवं जैह्वयौपस्थ्यादि विचिन्वन्तं मिथुनी-भूय
 तद्-अभिनिवेशित-मनसं षडङ्घ्रि-गण-साम-गीतवद् अतिमनोहर-वनितादि-जनालापेष्व् अतितराम्
 अतिप्रलोभित-कर्णम् अग्रे वृक-यूथवद् आत्मन आयुर् हरतो ऽहो-रात्रान् तान् काल-लव-विशेषान्
 अविगणय्य गृहेषु विहरन्तं पृष्ठत एव परोक्षम् अनुप्रवृत्तो लुब्धकः कृतान्तो ऽन्तः
 शरेण यम् इह पराविध्यति तम् इमम् आत्मानम् अहो राजन् भिन्न-हृदयं द्रष्टुम् अर्हसीति ।
 ०४२९०५५१ स त्वं विचक्ष्य मृग-चेष्टितम् आत्मनो ऽन्तश्
 ०४२९०५५२ चित्तं नियच्छ हृदि कर्ण-धुनीं च चित्ते
 ०४२९०५५३ जह्य अङ्गनाश्रमम् असत्तम-यूथ-गाथं
 ०४२९०५५४ प्रीणीहि हंस-शरणं विरम क्रमेण
 ०४२९०५६ राजोवाच
 ०४२९०५६१ श्रुतम् अन्वीक्षितं ब्रह्मन् भगवान् यद् अभाषत
 ०४२९०५६२ नैतज् जानन्त्य् उपाध्यायाः किं न ब्रूयुर् विदुर् यदि
 ०४२९०५७१ संशयो ऽत्र तु मे विप्र सञ्छिन्नस् तत्-कृतो महान्
 ०४२९०५७२ ऋषयो ऽपि हि मुह्यन्ति यत्र नेन्द्रिय-वृत्तयः
 ०४२९०५८१ कर्माण्य् आरभते येन पुमान् इह विहाय तम्
 ०४२९०५८२ अमुत्रान्येन देहेन जुष्टानि स यद् अश्रुते
 ०४२९०५९१ इति वेद-विदां वादः श्रूयते तत्र तत्र ह
 ०४२९०५९२ कर्म यत् क्रियते प्रोक्तं परोक्षं न प्रकाशते
 ०४२९०६० नारद उवाच
 ०४२९०६०१ येनैवारभते कर्म तेनैवामुत्र तत् पुमान्
 ०४२९०६०२ भुक्ते ह्य् अव्यवधानेन लिङ्गेन मनसा स्वयम्
 ०४२९०६११ शयानम् इमम् उत्सृज्य श्वसन्तं पुरुषो यथा
 ०४२९०६१२ कर्मात्मन्य् आहितं भुक्ते तादृशेनेतरेण वा
 ०४२९०६२१ ममैते मनसा यद् यद् असाव् अहम् इति ब्रुवन्
 ०४२९०६२२ गृहीयात् तत् पुमान् राद्धं कर्म येन पुनर् भवः

०४२९०६३१ यथानुमीयते चित्तम् उभयैर् इन्द्रियेहितैः
 ०४२९०६३२ एवं प्राग्-देहजं कर्म लक्ष्यते चित्त-वृत्तिभिः
 ०४२९०६४१ नानुभूतं क्व चानेन देहेनादृष्टम् अश्रुतम्
 ०४२९०६४२ कदाचिद् उपलभ्येत यद् रूपं यादृग् आत्मनि
 ०४२९०६५१ तेनास्य तादृशं राज लिङ्गिनो देह-सम्भवम्
 ०४२९०६५२ श्रद्धत्स्वाननुभूतो ऽर्थो न मनः स्पष्टम् अर्हति
 ०४२९०६६१ मन एव मनुष्यस्य पूर्व-रूपाणि शंसति
 ०४२९०६६२ भविष्यतश् च भद्रं ते तथैव न भविष्यतः
 ०४२९०६७१ अदृष्टम् अश्रुतं चात्र क्वचिन् मनसि दृश्यते
 ०४२९०६७२ यथा तथानुमन्तव्यं देश-काल-क्रियाश्रयम्
 ०४२९०६८१ सर्वे क्रमानुरोधेन मनसीन्द्रिय-गोचराः
 ०४२९०६८२ आयान्ति बहुशो यान्ति सर्वे समनसो जनाः
 ०४२९०६९१ सत्त्वैक-निष्ठे मनसि भगवत्-पार्श्व-वर्तिनि
 ०४२९०६९२ तमश् चन्द्रमसीवेदम् उपरज्यावभासते
 ०४२९०७०१ नाहं ममेति भावो ऽयं पुरुषे व्यवधीयते
 ०४२९०७०२ यावद् बुद्धि-मनो-ऽक्षार्थ- गुण-व्यूहो ह्य अनादिमान्
 ०४२९०७११ सुप्ति-मूर्च्छोपतापेषु प्राणायन-विघाततः
 ०४२९०७१२ नेहते ऽहम् इति ज्ञानं मृत्यु-प्रज्वारयोर् अपि
 ०४२९०७२१ गर्भे बाल्ये ऽप्य् अपौष्कल्याद् एकादश-विधं तदा
 ०४२९०७२२ लिङ्गं न दृश्यते यूनः कुहां चन्द्रमसो यथा
 ०४२९०७३१ अर्थे ह्य अविद्यमाने ऽपि संसृतिर् न निवर्तते
 ०४२९०७३२ ध्यायतो विषयान् अस्य स्वप्ने ऽनर्थागमो यथा
 ०४२९०७४१ एवं पञ्च-विधं लिङ्गं त्रि-वृत् षोडश विस्तृतम्
 ०४२९०७४२ एष चेतनया युक्तो जीव इत्य् अभिधीयते
 ०४२९०७५१ अनेन पुरुषो देहान् उपादत्ते विमुञ्चति
 ०४२९०७५२ हर्षं शोकं भयं दुःखं सुखं चानेन विन्दति
 ०४२९०७६१ भक्तिः कृष्णे दया जीवेष्व् अकुण्ठ-ज्ञानम् आत्मनि
 ०४२९०७६२ यदि स्याद् आत्मनो भूयाद् अपवर्गास् तु संसृतेः
 ०४२९०७६१ यथा तृण-जलूकेयं नापयात्य् अपयाति च
 ०४२९०७६२ न त्यजेन् प्रियमाणो ऽपि प्राग्-देहाभिमतिं जनः
 ०४२९०७७१ अदृष्टं दृष्टवन् नङ्क्षेद् भूतं स्वप्नवद् अन्यथा
 ०४२९०७७२ भूतं भवद् भविष्यच् च सुप्तं सर्व-रहो-रहः
 ०४२९०७७१ यावद् अन्यं न विन्देत व्यवधानेन कर्मणाम्
 ०४२९०७७२ मन एव मनुष्येन्द्र भूतानां भव-भावनम्
 ०४२९०७८१ यदाक्षैश् चरितान् ध्यायन् कर्माण्य् आचिनुते ऽसकृत्
 ०४२९०७८२ सति कर्मण्य् अविद्यायां बन्धः कर्मण्य् अनात्मनः
 ०४२९०७९१ अतस् तद् अपवादाद्यं भज सर्वात्मना हरिम्

०४२९०७९२ पश्यंस् तद्-आत्मकं विश्वं स्थित्य-उत्पत्त्य-अप्यया यतः
 ०४२९०८० मैत्रेय उवाच
 ०४२९०८०१ भागवत-मुख्यो भगवान् नारदो हंसयोर् गतिम्
 ०४२९०८०२ प्रदर्श्य ह्य् अमुम् आमन्त्र्य सिद्ध-लोकं ततो ऽगमत्
 ०४२९०८११ प्राचीनबर्ही राजर्षिः प्रजा-सर्गाभिरक्षणे
 ०४२९०८१२ आदिश्य पुत्रान् अगमत् तपसे कपिलाश्रमम्
 ०४२९०८२१ तत्रैकाग्र-मना धीरो गोविन्द-चरणाम्बुजम्
 ०४२९०८२२ विमुक्त-सङ्गो ऽनुभजन् भक्त्या तत्-साम्यताम् अगात्
 ०४२९०८३१ एतद् अध्यात्म-पारोक्ष्यं गीतं देवर्षिणानघ
 ०४२९०८३२ यः श्रावयेद् यः शृणुयात् स लिङ्गेन विमुच्यते
 ०४२९०८४१ एतन् मुकुन्द-यशसा भुवनं पुनानं
 ०४२९०८४२ देवर्षि-वर्य-मुख-निःसृतम् आत्म-शौचम्
 ०४२९०८४३ यः कीर्त्यमानम् अधिगच्छति पारमेष्ठ्यं
 ०४२९०८४४ नास्मिन् भवे भ्रमति मुक्त-समस्त-बन्धः
 ०४२९०८५१ अध्यात्म-पारोक्ष्यम् इदं मयाधिगतम् अद्भुतम्
 ०४२९०८५२ एवं स्त्रियाश्रमः पुंसश् छिन्नो ऽमुत्र च संशयः
 ०४३०००१ विदुर उवाच
 ०४३०००११ ये त्वयाभिहिता ब्रह्मन् सुताः प्राचीनबर्हिषः
 ०४३०००१२ ते रुद्र-गीतेन हरिं सिद्धिम् आपुः प्रतोष्य काम्
 ०४३०००२१ किं बार्हस्पत्येह परत्र वाथ । कैवल्य-नाथ-प्रिय-पार्श्व-वर्तिनः
 ०४३०००२२ आसाद्य देवं गिरिशं यदृच्छया । प्रापुः परं नूनम् अथ प्रचेतसः
 ०४३०००३ मैत्रेय उवाच
 ०४३०००३१ प्रचेतसो ऽन्तर् उदधौ पितुर् आदेश-कारिणः
 ०४३०००३२ अप-यज्ञेन तपसा पुरञ्जनम् अतोषयन्
 ०४३०००४१ दश-वर्ष-सहस्रान्ते पुरुषस् तु सनातनः
 ०४३०००४२ तेषाम् आविरभूत् कृच्छ्रं शान्तेन शमयन् रुचा
 ०४३०००५१ सुपर्ण-स्कन्धम् आरूढो मेरु-शृङ्गम् इवाम्बुदः
 ०४३०००५२ पीत-वासा मणि-ग्रीवः कुर्वन् वितिमिरा दिशः
 ०४३०००६१ काशिष्णुना कनक-वर्ण-विभूषणेन
 ०४३०००६२ भ्राजत्-कपोल-वदनो विलसत्-किरीटः
 ०४३०००६३ अष्टायुधैर् अनुचरैर् मुनिभिः सुरेन्द्रैर्
 ०४३०००६४ आसेवितो गरुड-किन्नर-गीत-कीर्तिः
 ०४३०००७१ पीनायताष्ट-भुज-मण्डल-मध्य-लक्ष्म्या
 ०४३०००७२ स्पर्धच्च-छ्रिया परिवृतो वन-मालयाद्यः
 ०४३०००७३ बर्हिष्मतः पुरुष आह सुतान् प्रपन्नान्
 ०४३०००७४ पर्जन्य-नाद-रुतया सघृणावलोकः
 ०४३०००८ श्री-भगवान् उवाच

०४३०००८१ वरं वृणीध्वं भद्रं वो यूयं मे नृप-नन्दनाः
 ०४३०००८२ सौहार्देनापृथग्-धर्मास् तुष्टो ऽहं सौहृदेन वः
 ०४३०००९१ यो ऽनुस्मरति सन्ध्यायां युष्मान् अनुदिनं नरः
 ०४३०००९२ तस्य भ्रातृष्व् आत्म-साम्यं तथा भूतेषु सौहृदम्
 ०४३००१०१ ये तु मां रुद्र-गीतेन सायं प्रातः समाहिताः
 ०४३००१०२ स्तुवन्त्य् अहं काम-वरान् दास्ये प्रज्ञां च शोभनाम्
 ०४३००१११ यद् यूयं पितुर् आदेशम् अग्रहीष्ट मुदान्विताः
 ०४३००११२ अथो व उशती कीर्तिर् लोकान् अनु भविष्यति
 ०४३००१२१ भविता विश्रुतः पुत्रो ऽनवमो ब्रह्मणो गुणैः
 ०४३००१२२ य एताम् आत्म-वीर्येण त्रि-लोकीं पूरयिष्यति
 ०४३००१३१ कण्डोः प्रम्लोचया लब्धा कन्या कमल-लोचना
 ०४३००१३२ तां चापविद्धां जगृहूर् भूरुहा नृप-नन्दनाः
 ०४३००१४१ क्षुत्-क्षामाया मुखे राजा सोमः पीयूष-वर्षिणीम्
 ०४३००१४२ देशिनीं रोदमानाया निदधे स दयान्वितः
 ०४३००१५१ प्रजा-विसर्ग आदिष्टाः पित्रा माम् अनुवर्तता
 ०४३००१५२ तत्र कन्यां वरारोहां ताम् उद्वहत मा चिरम्
 ०४३००१६१ अपृथग्-धर्म-शीलानां सर्वेषां वः सुमध्यमा
 ०४३००१६२ अपृथग्-धर्म-शीलेयं भूयात् पत्न्य् अर्पिताशया
 ०४३००१७१ दिव्य-वर्ष-सहस्राणां सहस्रम् अहतौजसः
 ०४३००१७२ भौमान् भोक्ष्यथ भोगान् वै दिव्यांश् चानुग्रहान् मम
 ०४३००१८१ अथ मय्य् अनपायिन्या भक्त्या पक्व-गुणाशयाः
 ०४३००१८२ उपयास्यथ मद्-धाम निर्विघ्न निरयाद् अतः
 ०४३००१९१ गृहेष्व् आविशतां चापि पुंसां कुशल-कर्मणाम्
 ०४३००१९२ मद्-वार्ता-यात-यामानां न बन्धाय गृहा मताः
 ०४३००२०१ नव्यवद् धृदये यज् ज्ञो ब्रह्मैतद् ब्रह्म-वादिभिः
 ०४३००२०२ न मुह्यन्ति न शोचन्ति न हृष्यन्ति यतो गताः
 ०४३००२१ मैत्रेय उवाच
 ०४३००२११ एवं ब्रुवाणं पुरुषार्थ-भाजनं । जनार्दनं प्राञ्जलयः प्रचेतसः
 ०४३००२१२ तद्-दर्शन-ध्वस्त-तमो-रजो-मला । गिरागृणन् गद्गदया सुहृत्तमम्
 ०४३००२२ प्रचेतस ऊचुः
 ०४३००२२१ नमो नमः क्लेश-विनाशनाय । निरूपितोदार-गुणाह्वयाय
 ०४३००२२२ मनो-वचो-वेग-पुरो-जवाय । सर्वाक्ष-मार्गैर् अगताध्वने नमः
 ०४३००२३१ शुद्धाय शान्ताय नमः स्व-निष्ठया । मनस्य् अपार्थं विलसद्-द्वयाय
 ०४३००२३२ नमो जगत्-स्थान-लयोदयेषु । गृहीत-माया-गुण-विग्रहाय
 ०४३००२४१ नमो विशुद्ध-सत्त्वाय हरये हरि-मेघसे
 ०४३००२४२ वासुदेवाय कृष्णाय प्रभवे सर्व-सात्वताम्
 ०४३००२५१ नमः कमल-नाभाय नमः कमल-मालिने

०४३००२५२ नमः कमल-पादाय नमस् ते कमलेक्षण
 ०४३००२६१ नमः कमल-किञ्जल्क- पिशाङ्गामल-वाससे
 ०४३००२६२ सर्व-भूत-निवासाय नमो ऽयुङ्क्ष्महि साक्षिणे
 ०४३००२७१ रूपं भगवता त्व् एतद् अशेष-क्लेश-सङ्क्षयम्
 ०४३००२७२ आविष्कृतं नः क्लिष्टानां किम् अन्यद् अनुकम्पितम्
 ०४३००२८१ एतावत् त्वं हि विभुभिर् भाव्यं दीनेषु वत्सलैः
 ०४३००२८२ यद् अनुस्मयति काले स्व-बुद्ध्याभद्र-रन्धन
 ०४३००२९१ येनोपशान्तिर् भूतानां क्षुल्लकानाम् अपीहताम्
 ०४३००२९२ अन्तर्हितो ऽन्त-हृदये कस्मान् नो वेद नाशिषः
 ०४३००३०१ असाव् एव वरो ऽस्माकम् ईप्सितो जगतः पते
 ०४३००३०२ प्रसन्नो भगवान् येषाम् अपवर्गः गुरुर् गतिः
 ०४३००३११ वरं वृणीमहे ऽथापि नाथ त्वत् परतः परात्
 ०४३००३१२ न ह्य् अन्तस् त्वद्-विभूतीनां सो ऽनन्त इति गीयसे
 ०४३००३२१ पारिजाते ऽञ्जसा लब्धे सारङ्गो ऽन्यन् न सेवते
 ०४३००३२२ त्वद्-अङ्घ्रि-मूलम् आसाद्य साक्षात् किं किं वृणीमहि
 ०४३००३३१ यावत् ते मायया स्पृष्टा भ्रमाम इह कर्मभिः
 ०४३००३३२ तावद् भवत्-प्रसङ्गानां सङ्गः स्यान् नो भवे भवे
 ०४३००३४१ तुलयाम लवेनापि न स्वर्गं नापुन-र्भवम्
 ०४३००३४२ भगवत्-सङ्गि-सङ्गस्य मर्त्यानां किम् उताशिषः
 ०४३००३५१ यत्रेड्यन्ते कथा मृष्टास् तृष्णायाः प्रशमो यतः
 ०४३००३५२ निर्वैरं यत्र भूतेषु नोद्वेगो यत्र कश्चन
 ०४३००३६१ यत्र नारायणः साक्षाद् भगवान् न्यासिनां गतिः
 ०४३००३६२ संस्तूयते सत्-कथासु मुक्त-सङ्गैः पुनः पुनः
 ०४३००३७१ तेषां विचरतां पद्भ्यां तीर्थानां पावनेच्छया
 ०४३००३७२ भीतस्य किं न रोचेत तावकानां समागमः
 ०४३००३८१ वयं तु साक्षाद् भगवन् भवस्य । प्रियस्य सरव्युः क्षण-सङ्गमेन
 ०४३००३८२ सुदुश्चिकित्स्यस्य भवस्य मृत्योर् । भिषक्तमं त्वाद्य गतिं गताः स्म
 ०४३००३९१ यन् नः स्वधीतं गुरवः प्रसादिता । विप्राश् च वृद्धाश् च सद्-आनुवृत्त्या
 ०४३००३९२ आर्या नताः सुहृदो भ्रातरश् च । सर्वाणि भूतान्य् अनसूययैव
 ०४३००४०१ यन् नः सुतप्तं तप एतद् ईश । निरन्धसां कालम् अदभ्रम् अप्सु
 ०४३००४०२ सर्वं तद् एतत् पुरुषस्य भूम्नो । वृणीमहे ते परितोषणाय
 ०४३००४११ मनुः स्वयम्भूर भगवान् भवश् च । ये ऽन्ये तपो-ज्ञान-विशुद्ध-सत्त्वाः
 ०४३००४१२ अदृष्ट-पारा अपि यन्-महिम्नः । स्तुवन्त्य् अथो त्वात्म-समं गृणीमः
 ०४३००४२१ नमः समाय शुद्धाय पुरुषाय पराय च
 ०४३००४२२ वासुदेवाय सत्त्वाय तुभ्यं भगवते नमः
 ०४३००४३ मैत्रेय उवाच
 ०४३००४३१ इति प्रचेतोभिर् अभिष्टुतो हरिः । प्रीतस् तथेत्य् आह शरण्य-वत्सलः

०४३००४३२ अनिच्छतां यानम् अतृप्त-चक्षुषां । ययौ स्व-धामानपवर्ग-वीर्यः
 ०४३००४४१ अथ निर्याय सलिलात् प्रचेतस उदन्वतः
 ०४३००४४२ वीक्ष्याकुप्यन् द्रुमैश् छन्नां गां गां रोद्धुम् इवोच्छ्रितैः
 ०४३००४५१ ततो ऽग्नि-मारुतौ राजन् अमुञ्चन् मुखतो रुषा
 ०४३००४५२ महीं निर्वीरुधं कर्तुं संवर्तक इवात्यये
 ०४३००४६१ भस्मसात् क्रियमाणांस् तान् द्रुमान् वीक्ष्य पितामहः
 ०४३००४६२ आगतः शमयाम् आस पुत्रान् बर्हिष्मतो नयैः
 ०४३००४७१ तत्रावशिष्टा ये वृक्षा भीता दुहितरं तदा
 ०४३००४७२ उज्जहुस् ते प्रचेतोभ्य उपदिष्टाः स्वयम्भुवा
 ०४३००४८१ ते च ब्रह्मण आदेशान् मारिषाम् उपयेमिरे
 ०४३००४८२ यस्यां महद्-अवज्ञानाद् अजन्य् अजन-योनिजः
 ०४३००४९१ चाक्षुषे त्व् अन्तरे प्राप्ते प्राक्-सर्गे काल-विद्रुते
 ०४३००४९२ यः ससर्ज प्रजा इष्टाः स दक्षो दैव-चोदितः
 ०४३००५०१ यो जायमानः सर्वेषां तेजस् तेजस्विनां रुचा
 ०४३००५०२ स्वयोपादत्त दाक्ष्याच् च कर्मणां दक्षम् अब्रुवन्
 ०४३००५११ तं प्रजा-सर्ग-रक्षायाम् अनादिर् अभिषिच्य च
 ०४३००५१२ युयोज युयुजे ऽन्यांश् च स वै सर्व-प्रजापतीन्
 ०४३१००१ मैत्रेय उवाच
 ०४३१००११ तत उत्पन्न-विज्ञाना आश्व् अधोक्षज-भाषितम्
 ०४३१००१२ स्मरन्त आत्मजे भार्या विसृज्य प्राव्रजन् गृहात्
 ०४३१००२१ दीक्षिता ब्रह्म-सत्रेण सर्व-भूतात्म-मेधसा
 ०४३१००२२ प्रतीच्यां दिशि वेलायां सिद्धो ऽभूद् यत्र जाजलिः
 ०४३१००३१ तान् निर्जित-प्राण-मनो-वचो-दृशो । जितासनान् शान्त-समान-विग्रहान्
 ०४३१००३२ परे ऽमले ब्रह्मणि योजितात्मनः । सुरासुरेड्यो ददृशे स्म नारदः
 ०४३१००४१ तम् आगतं त उत्थाय प्रणिपत्याभिनन्द्य च
 ०४३१००४२ पूजयित्वा यथादेशं सुखासीनम् अथाब्रुवन्
 ०४३१००५ प्रचेतस ऊचुः
 ०४३१००५१ स्वागतं ते सुरर्षे ऽद्य दिष्ट्या नो दर्शनं गतः
 ०४३१००५२ तव चङ्क्रमणं ब्रह्मन् अभयाय यथा रवेः
 ०४३१००६१ यद् आदिष्टं भगवता शिवेनाधोक्षजेन च
 ०४३१००६२ तद् गृहेषु प्रसक्तानां प्रायशः क्षपितं प्रभो
 ०४३१००७१ तन् नः प्रद्योतयाध्यात्म- ज्ञानं तत्त्वार्थ-दर्शनम्
 ०४३१००७२ येनाञ्जसा तरिष्यामो दुस्तरं भव-सागरम्
 ०४३१००८ मैत्रेय उवाच
 ०४३१००८१ इति प्रचेतसां पृष्टो भगवान् नारदो मुनिः
 ०४३१००८२ भगवत्य् उत्तम-श्लोक आविष्टात्माब्रवीन् नृपान्
 ०४३१००९ नारद उवाच

०४३१००९१ तज् जन्म तानि कर्माणि तद् आयुस् तन् मनो वचः
 ०४३१००९२ नृणां येन हि विश्वात्मा सेव्यते हरिर् ईश्वरः
 ०४३१०१०१ किं जन्मभिस् त्रिभिर् वेह शौक्र-सावित्र-याज्ञिकैः
 ०४३१०१०२ कर्माभिर् वा त्रयी-प्रोक्तैः पुंसो ऽपि विबुधायुषा
 ०४३१०१११ श्रुतेन तपसा वा किं वचोभिश् चित्त-वृत्तिभिः
 ०४३१०११२ बुद्ध्या वा किं निपुणया बलेनेन्द्रिय-राधसा
 ०४३१०१२१ किं वा योगेन साङ्ख्येन न्यास-स्वाध्याययोर् अपि
 ०४३१०१२२ किं वा श्रेयोभिर् अन्यैश् च न यत्रात्म-प्रदो हरिः
 ०४३१०१३१ श्रेयसाम् अपि सर्वेषाम् आत्मा ह्य् अवधिर् अर्थतः
 ०४३१०१३२ सर्वेषाम् अपि भूतानां हरिर् आत्मात्मदः प्रियः
 ०४३१०१४१ यथा तरोर् मूल-निषेचनेन । तृप्यन्ति तत्-स्कन्ध-भुजोपशाखाः
 ०४३१०१४२ प्राणोपहाराच्च च यथेन्द्रियाणां । तथैव सर्वार्हणम् अच्युतेज्या
 ०४३१०१५१ यथैव सूर्यात् प्रभवन्ति वारः । पुनश् च तस्मिन् प्रविशन्ति काले
 ०४३१०१५२ भूतानि भूमौ स्थिर-जङ्गमानि । तथा हराव् एव गुण-प्रवाहः
 ०४३१०१६१ एतत् पदं तज् जगद्-आत्मनः परं । सकृद् विभातं सवितुर् यथा प्रभा
 ०४३१०१६२ यथासवो जाग्रति सुप्त-शक्तयो । द्रव्य-क्रिया-ज्ञान-भिदा-भ्रमात्ययः
 ०४३१०१७१ यथा नभस्य् अभ्र-तमः-प्रकाशा । भवन्ति भूपा न भवन्त्य् अनुक्रमात्
 ०४३१०१७२ एवं परे ब्रह्मणि शक्तयस् त्व् अमू । रजस् तमः सत्त्वम् इति प्रवाहः
 ०४३१०१८१ तेनैकम् आत्मानम् अशेष-देहिनां । कालं प्रधानं पुरुषं परेशम्
 ०४३१०१८२ स्व-तेजसा ध्वस्त-गुण-प्रवाहम् । आत्मैक-भावेन भजध्वम् अद्धा
 ०४३१०१९१ दयया सर्व-भूतेषु सन्तुष्ट्या येन केन वा
 ०४३१०१९२ सर्वेन्द्रियोपशान्त्या च तुष्यत्य् आशु जनार्दनः
 ०४३१०२०१ अपहत-सकलैषणामलात्मन्य् । अविरतम् एधित-भावनोपहृतः
 ०४३१०२०२ निज-जन-वश-गत्वम् आत्मनो ऽयन् । न सरति छिद्रवद् अक्षरः सतां हि
 ०४३१०२११ न भजति कुमनीषिणां स इज्यां । हरिर् अधनात्म-धन-प्रियो रस-ज्ञः
 ०४३१०२१२ श्रुत-धन-कुल-कर्मणां मदैर् ये । विदधति पापम् अकिञ्चनेषु सत्सु
 ०४३१०२२१ श्रियम् अनुचरतीं तद्-अर्थिनश् च । द्विपद-पतीन् विबुधांश् च यत् स्व-पूर्णः
 ०४३१०२२२ न भजति निज-भृत्य-वर्ग-तन्त्रः । कथम् अमुम् उद्विसृजेत् पुमान् कृत-ज्ञः
 ०४३१०२३ मैत्रेय उवाच
 ०४३१०२३१ इति प्रचेतसो राजन् अन्याश् च भगवत्-कथाः
 ०४३१०२३२ श्रावयित्वा ब्रह्म-लोकं ययौ स्वायम्भुवो मुनिः
 ०४३१०२४१ ते ऽपि तन्-मुख-निर्यातं यशो लोक-मलापहम्
 ०४३१०२४२ हरेर् निशम्य तत्-पादं ध्यायन्तस् तद्-गतिं ययुः
 ०४३१०२५१ एतत् ते ऽभिहितं क्षत्त् यन् मां त्वं परिपृष्टवान्
 ०४३१०२५२ प्रचेतसां नारदस्य संवादं हरि-कीर्तनम्
 ०४३१०२६ श्री-शुक उवाच
 ०४३१०२६१ य एष उत्तानपदो मानवस्यानुवर्णितः

०४३१०२६२ वंशः प्रियव्रतस्यापि निबोध नृप-सत्तम
 ०४३१०२७१ यो नारदाद् आत्म-विद्याम् अधिगम्य पुनर् महीम्
 ०४३१०२७२ भुक्त्वा विभज्य पुत्रेभ्य ऐश्वरं समगात् पदम्
 ०४३१०२८१ इमां तु कौषारविणोपवर्णितां । क्षत्ता निशम्याजित-वाद-सत्-कथाम्
 ०४३१०२८२ प्रवृद्ध-भावो ऽश्रु-कलाकुलो मुनेर् । दधार मूर्धा चरणं हृदा हरेः
 ०४३१०२९ विदुर उवाच
 ०४३१०२९१ सो ऽयम् अद्य महा-योगिन् भवता करुणात्मना
 ०४३१०२९२ दर्शितस् तमसः पारो यत्राकिञ्चन-गो हरिः
 ०४३१०३० श्री-शुक उवाच
 ०४३१०३०१ इत्य् आनम्य तम् आमन्त्र्य विदुरो गजसाह्वयम्
 ०४३१०३०२ स्वानां दिदृक्षुः प्रययौ ज्ञातीनां निर्वृताशयः
 ०४३१०३११ एतद् यः शृणुयाद् राजन् राज्ञां ह्य-अर्पितात्मनाम्
 ०४३१०३१२ आयुर् धनं यशः स्वस्ति गतिम् ऐश्वर्यम् आप्नुयात्
 ०५०१००१ राजोवाच
 ०५०१००११ प्रियव्रतो भागवतात्मारामः कथं मुने
 ०५०१००१२ गृहे ऽरमत यन्-मूलः कर्म-बन्धः पराभवः
 ०५०१००२१ न नूनं मुक्त-सङ्गानां तादृशानां द्विजर्षभ
 ०५०१००२२ गृहेष्व् अभिनिवेशो ऽयं पुंसां भवितुम् अर्हति
 ०५०१००३१ महतां खलु विप्रर्षे उत्तमश्लोक-पादयोः
 ०५०१००३२ छाया-निर्वृत-चित्तानां न कुटुम्बे स्पृहा-मतिः
 ०५०१००४१ संशयो ऽयं महान् ब्रह्मन् दारागार-सुतादिषु
 ०५०१००४२ सक्तस्य यत् सिद्धिर् अभूत् कृष्णे च मतिर् अच्युता
 ०५०१००५ श्री-शुक उवाच
 ०५०१००५१ बाढम् उक्तं भगवत उत्तमश्लोकस्य श्रीमच्च-चरणारविन्द-मकरन्द-रस आवेशित-
 चेतसो भागवत-परमहंस-दयित-कथां किञ्चिद् अन्तराय-विहतां स्वां शिवतमां पदवीं न
 प्रायेण हिन्वन्ति ।
 ०५०१००६१ यर्हि वाव ह राजन् स राज-पुत्रः प्रियव्रतः परम-भागवतो नारदस्य
 चरणोपसेवयाञ्जसावगत-परमार्थ-सतत्त्वो ब्रह्म-सत्रेण दीक्षिष्यमाणो ऽवनि-तल-
 परिपालनायाम्नात-प्रवर-गुण-गणैकान्त-भाजनतया स्व-पित्रोपामन्त्रितो भगवति वासुदेव
 एवाव्यवधान-समाधि-योगेन समावेशित-सकल-कारक-क्रिया-कलापो नैवाभ्यनन्दद् यद्यपि तद्
 अप्रत्याम्नातव्यं तद्-अधिकरण आत्मनो ऽन्यस्माद् असतो ऽपि पराभवम् अन्वीक्षमाणः ।
 ०५०१००७१ अथ ह भगवान् आदि-देव एतस्य गुण-विसर्गस्य परिवृंहणानुध्यान-व्यवसित-सकल-
 जगद्-अभिप्राय आत्म-योनिर् अखिल-निगम-निज-गण-परिवेष्टितः स्व-भवनाद् अवततार ।
 ०५०१००८१ स तत्र तत्र गगन-तल उडु-पतिर् इव विमानावलिभिर् अनुपथम् अमर-परिवृदैर्
 अभिपूज्यमानः पथि पथि च वरूथशः सिद्ध-गन्धर्व-साध्य-चारण-मुनि-गणैर् उपगीयमानो
 गन्ध-मादन-द्रोणीम् अवभासयन् उपससर्प ।
 ०५०१००९१ तत्र ह वा एनं देवर्षिर् हंस-यानेन पितरं भगवन्तं हिरण्य-गर्भम् उपलभमानः

सहसैवोत्थायार्हणेन सह पिता-पुत्राभ्याम् अवहिताञ्जलिर् उपतस्थे ।

०५०१०१०१ भगवान् अपि भारत तद्-उपनीतार्हणः सूक्त-वाकेनातितराम् उदित-गुण-गणावतार-सुजयः
प्रियव्रतम् आदि-पुरुषस् तं सदय-हासावलोक इति होवाच ।

०५०१०११ श्री-भगवान् उवाच

०५०१०१११ निबोध तातेदम् ऋतं ब्रवीमि । मासूयितुं देवम् अर्हस्य् अप्रमेयम्
०५०१०११२ वयं भवस् ते तत एष महर्षिर् । वहाम सर्वे विवशा यस्य दिष्टम्
०५०१०१२१ न तस्य कश्चित् तपसा विद्यया वा । न योग-वीर्येण मनीषया वा
०५०१०१२२ नैवार्थ-धर्मैः परतः स्वतो वा । कृतं विहन्तुं तनु-भृद् विभूयात्
०५०१०१३१ भवाय नाशाय च कर्म कर्तुं । शोकाय मोहाय सदा भयाय
०५०१०१३२ सुखाय दुःखाय च देह-योगम् । अव्यक्त-दिष्टं जनताङ्ग धत्ते
०५०१०१४१ यद्-वाचि तन्त्यां गुण-कर्म-दामभिः । सुदुस्तरैर् वत्स वयं सुयोजिताः
०५०१०१४२ सर्वे वहामो बलिम् ईश्वराय । प्रोता नसीव द्वि-पदे चतुष्-पदः
०५०१०१५१ ईशाभिसृष्टं ह्य् अवरुन्धमहे ऽङ्ग । दुःखं सुखं वा गुण-कर्म-सङ्गात्
०५०१०१५२ आस्थाय तत् तद् यद् अयुक्त् नाथश् । चक्षुष्मतान्धा इव नीयमानाः
०५०१०१६१ मुक्तो ऽपि तावद् विभूयात् स्व-देहम् । आरब्धम् अश्नन् अभिमान-शून्यः
०५०१०१६२ यथानुभूतं प्रतियात-निद्रः । किं त्व् अन्य-देहाय गुणान् न वृक्ते
०५०१०१७१ भयं प्रमत्तस्य वनेष्व् अपि स्याद् । यतः स आस्ते सह-षट्-सपत्नः
०५०१०१७२ जितेन्द्रियस्यात्म-रतेर् बुधस्य । गृहाश्रमः किं नु करोत्य् अवद्यम्
०५०१०१८१ यः षट् सपत्नान् विजिगीषमाणो । गृहेषु निर्विश्य यतेत पूर्वम्
०५०१०१८२ अत्येति दुर्गाश्रित ऊर्जितारीन् । क्षीणेषु कामं विचरेद् विपश्चित्
०५०१०१९१ त्वं त्व् अज्ज-नाभाङ्घ्रि-सरोज-कोश- । दुर्गाश्रितो निर्जित-षट्-सपत्नः
०५०१०१९२ भुङ्क्ष्वेह भोगान् पुरुषातिदिष्टान् । विमुक्त-सङ्गः प्रकृतिं भजस्व

०५०१०२० श्री-शुक उवाच

०५०१०२०१ इति समभिहितो महा-भागवतो भगवतस् त्रि-भुवन-गुरोर् अनुशासनम् आत्मनो
लघुतयावनत-शिरोधरो बाढम् इति सबहु-मानम् उवाह ।

०५०१०२११ भगवान् अपि मनुना यथावद् उपकल्पितापचितिः प्रियव्रत-नारदयोर् अविषमम्
अभिसमीक्षमाणयोर् आत्मसम् अवस्थानम् अवाङ्-मनसं क्षयम् अव्यवहृतं प्रवर्तयन् अगमत् ।

०५०१०२२१ मनुर् अपि परेणैवं प्रतिसन्धित-मनोरथः सुरर्षि-वरानुमतेनात्मजम् अखिल-धरा-
मण्डल-स्थिति-गुप्तय आस्थाप्य स्वयम् अति-विषम-विषय-विष-जलाशयाशाया उपरराम ।

०५०१०२३१ इति ह वाव स जगती-पतिर् ईश्वरेच्छयाधिनिवेशित-कर्माधिकारो ऽखिल-जगद्-बन्ध-
ध्वंसन-परानुभावस्य भगवत आदि-पुरुषस्याङ्घ्रि-युगलानवरत-ध्यानानुभावेन
परिरन्धित-कषायाशयो ऽवदातो ऽपि मान-वर्धनो महतां महीतलम् अनुशशास ।

०५०१०२४१ अथ च दुहितरं प्रजापतेर् विश्वकर्मण उपयेमे बर्हिष्मतीं नाम तस्याम् उ ह वाव
आत्मजान् आत्म-समान-शील-गुण-कर्म-रूप-वीर्योदारान् दश भावयाम् बभूव कन्यां च यवीयसीम्
ऊर्जस्वतीं नाम ।

०५०१०२५१ आग्नीध्रेध्मजिह्व-यज्ञबाहु-महावीर-हिरण्यरेतो-घृतपृष्ठ-सवन-मेधातिथि-
वीतिहोत्र-कवय इति सर्व एवाग्नि-नामानः ।

०५०१०२६१ एतेषां कविर् महावीरः सवन इति त्रय आसन्न ऊर्ध्व-रेतसस् त आत्म-विद्यायाम् अर्भ-
भावाद् आरभ्य कृत-परिचयाः पारमहंस्यम् एवाश्रमम् अभजन् ।

०५०१०२७१ तस्मिन् उ ह वा उपशम-शीलाः परमर्षयः सकल-जीव-निकायावासस्य भगवतो
वासुदेवस्य भीतानां शरण-भूतस्य श्रीमच्च-चरणारविन्दाविरत-स्मरणाविगलित-परम-भक्ति-
योगानु-भावेन परिभावितान्त-हृदयाधिगते भगवति सर्वेषां भूतानाम् आत्म-भूते प्रत्यग्-
आत्मन्य् एवात्मनस् तादात्म्यम् अविशेषेण समीयुः ।

०५०१०२८१ अन्यस्याम् अपि जायायां त्रयः पुत्रा आसन्न उत्तमस् तामसो रैवत इति मन्वन्तराधिपतयः ।

०५०१०२९१ एवम् उपशमायनेषु स्व-तनयेष्व् अथ जगती-पतिर् जगतीम् अर्बुदान्य् एकादश
परिवत्सराणाम् अव्याहताखिल-पुरुष-कार-सार-सम्भृत-दो-दर्ण्ड-युगलापीडित-मौर्वी-गुण-
स्तनित-विरमित-धर्म-प्रत्

इपक्षो बर्हिष्मत्याश् चानुदिनम् एधमान-प्रमोद-प्रसरण-यौषिण्य-व्रीडा-प्रमुषित-हासावलोक-
रुचिर-क्ष्वेल्य-आदिभिः पराभूयमान-विवेक इवानवबुध्यमान इव महामना बुभुजे ।

०५०१०३०१ यावद् अवभासयति सुर-गिरिम् अनुपरिक्रामन् भगवान् आदित्यो वसुधा-तलम् अधेनैव
प्रतपत्य् अर्धेनावच्छादयति तदा हि भगवद्-उपासनोपचिताति-पुरुष-प्रभावस् तद् अनभिनन्दन्
समज्वेन रथेन ज्योतिर्मयेन रजनीम् अपि दिनं करिष्यामीति सप्त-कृत् वस्तरणिम्
अनुपर्यक्रामद् द्वितीय इव पतङ्गः ।

०५०१०३११ ये वा उ ह तद्-रथ-चरण-नेमि-कृत-परिखातास् ते सप्त सिन्धव आसन् यत एव
कृताः सप्त भुवो द्वीपाः ।

०५०१०३२१ जम्बू-प्लक्ष-शाल्मलि-कुश-क्रौञ्च-शाक-पुष्कर-संज्ञास् तेषां परिमाणं पूर्वस्मात्
पूर्वस्माद् उत्तर उत्तरो यथा-सङ्ख्यं द्वि-गुण-मानेन बहिः समन्तत उपकृताः ।

०५०१०३३१ दुहितरं चोर्जस्वतीं नामोशनसे प्रायच्छद् यस्याम् आसीद् देवयानी नाम काव्य-सुता ।

०५०१०३४१ नैवं-विधः पुरुष-कार उरुक्रमस्य

०५०१०३४२ पुंसां तद्-अङ्घ्रि-रजसा जित-षड्-गुणानाम्

०५०१०३४३ चित्रं विदूर-विगतः सकृद् आददीत

०५०१०३४४ यन्-नामधेयम् अधुना स जहाति बन्धम्

०५०१०३५१ स एवम् अपरिमित-बल-पराक्रम एकदा तु देवर्षि-चरणानुशयनानु-पतित-गुण-विसर्ग-
संसर्गेणानिर्वृतम् इवात्मानं मन्यमान आत्म-निर्वेद इदम् आह ।

०५०१०३६१ अहो असाध्व् अनुष्ठितं यद् अभिनिवेशितो ऽहम् इन्द्रियैर् अविद्या-रचित-विषम-
विषयान्ध-कूपे तद् अलम् अलम् अमुष्या वनिताया विनोद-मृगं मां धिग् धिग् इति गर्हयां चकार ।

०५०१०३७१ पर-देवता-प्रसादाधिगतात्म-प्रत्यवमर्शनानुप्रवृत्तेभ्यः पुत्रेभ्य इमां यथा-दायं
विभज्य भुक्त-भोगां च महिषीं मृतकम् इव सह महा-विभूतिम् अपहाय स्वयं निहित-निर्वेदो
हृदि गृहीत-हरि-विहारानुभावो भगवतो नारदस्य पदवीं पुनर् एवानुससार ।

०५०१०३८ तस्य ह वा एते श्लोकाः

०५०१०३८१ प्रियव्रत-कृतं कर्म को नु कुर्याद् विनेश्वरम्

०५०१०३८२ यो नेमि-निमैर् अकरोच् छायां घ्नन् सप्त वारिधीन्

०५०१०३९१ भू-संस्थानं कृतं येन सरिद्-गिरि-वनादिभिः

०५०१०३९२ सीमा च भूत-निर्वृत्यै द्वीपे द्वीपे विभागशः

०५०१०४०१ भौमं दिव्यं मानुषं च महित्वं कर्म-योगजम्
 ०५०१०४०२ यश् चक्रे निरयौपम्यं पुरुषानुजन-प्रियः
 ०५०१००१ श्री-शुक उवाच
 ०५०२००११ एवं पितरि सम्प्रवृत्ते तद्-अनुशासने वर्तमान आग्नीध्रो जम्बूद्वीपौकसः प्रजा
 औरसवद् धमविक्षमाणः पर्यगोपायत् ।
 ०५०२००२१ स च कदाचित् पितृलोक-कामः सुर-वर-वनिताक्रीडाचल-द्रोण्यां भगवन्तं विश्व-
 सृजां पतिम् आभृत-परिचर्योपकरण आत्म
 इकाग्र्येण तपस्व्य आराधयां बभूव ।
 ०५०२००३१ तद् उपलभ्य भगवान् आदि-पुरुषः सदसि गायन्तीं पूर्वचित्तिं नामाप्सरसम् अभियापयाम्
 आस ।
 ०५०२००४१ सा च तद्-आश्रमोपवनम् अति-रमणीयं विविध-निबिड-विटपि-विटप-निकर-संश्लिष्ट-
 पुरट-लतारूढ-स्थल-विहङ्गम-मिथुनैः प्रोच्यमान-श्रुतिभिः प्रतिबोध्यमान-सलिल-कुक्कुट-
 कारण्डव-कलहंसादिभिर् विचित्रम् उपकूजितामल-जलाशय-कमलाकरम् उपबभ्राम ।
 ०५०२००५१ तस्याः सुललित-गमन-पद-विन्यास-गति-विलासायाश् चानुपदं खण-खणायमान-रुचिर-
 चरणाभरण-स्वनम् उपाकर्ण्य नरदेव्
 अ-कुमारः समाधि-योगेनामीलित-नयन-नलिन-मुकुल-युगलम् ईषद् विकचय्य व्यचष्ट ।
 ०५०२००६१ ताम् एवाविदूरे मधुकरीम् इव सुमनस उपजिघ्रन्तीं दिविज-मनुज-मनो-नयनाह्लाद-दुर्धैर्
 गति-विहार-व्रीडा-विनयावलोक-सुस्वराक्षरावयवैर् मनसि नृणां कुसुमायुधस्य विदधतीं
 विवरं निज-मुख-विगलितामृतासव-सहास-भाषणामोद-मदान्ध-मधुकर-निकरोपरोधेन द्रुत-
 पद-विन्यासेन वल्गु-स्पन्दन-स्तन-कलश-कबर-भार-रशनां देवीं तद्-अवलोकनेन
 विवृतावसरस्य भगवतो मकर-ध्वजस्य वशम् उपनीतो जडवद् इति होवाच ।
 ०५०२००७१ का त्वं चिकीर्षसि च किं मुनि-वर्य शैले
 ०५०२००७२ मायासि कापि भगवत्-पर-देवतायाः
 ०५०२००७३ विज्ये बिभर्षि धनुषी सुहृद्-आत्मनो ऽर्थे
 ०५०२००७४ किं वा मृगान् मृगयसे विपिने प्रमत्तान्
 ०५०२००८१ बाणाव् इमौ भगवतः शत-पत्र-पत्रौ
 ०५०२००८२ शान्ताव् अपुङ्ख-रुचिराव् अति-तिग्म-दन्तौ
 ०५०२००८३ कस्मै युयुङ्क्षसि वने विचरन् न विद्मः
 ०५०२००८४ क्षेमाय नो जड-धियां तव विक्रमो ऽस्तु
 ०५०२००९१ शिष्या इमे भगवतः परितः पठन्ति
 ०५०२००९२ गायन्ति साम सरहस्यम् अजस्रम् ईशम्
 ०५०२००९३ युष्मच्च-छिखा-विलुलिताः सुमनो ऽभिवृष्टीः
 ०५०२००९४ सर्वे भजन्त्य् ऋषि-गणा इव वेद-शाखाः
 ०५०२०१०१ वाचं परं चरण-पङ्गर-तित्तिरीणां
 ०५०२०१०२ ब्रह्मन् अरूप-मुखरां शृणवाम तुभ्यम्
 ०५०२०१०३ लब्धा कदम्ब-रुचिर् अङ्क-विटङ्क-बिम्बे
 ०५०२०१०४ यस्याम् अलात-परिधिः क्व च वल्कलं ते

०५०२०१११ किं सम्भृतं रुचिरयोर् द्विज शृङ्गयोस् ते
 ०५०२०११२ मध्ये कृशो वहसि यत्र दृशिः श्रिता मे
 ०५०२०११३ पङ्क्तौ ऽरुणः सुरभिर् आत्म-विषाण ईदृग्
 ०५०२०११४ येनाश्रमं सुभग मे सुरभी-करोषि
 ०५०२०१२१ लोकं प्रदर्शय सुहृत्तम तावकं मे
 ०५०२०१२२ यत्रत्य इत्थम् उरसावयवाव् अपूर्वौ
 ०५०२०१२३ अस्मद्-विधस्य मन-उन्नयनौ विभर्ति
 ०५०२०१२४ बह्व् अद्भुतं सरस-रास-सुधादि वक्त्रे
 ०५०२०१३१ का वात्म-वृत्तिर् अदनाद् धविर् अङ्ग वाति
 ०५०२०१३२ विष्णोः कलास्य् अनिमिषोन्मकरौ च कर्णौ
 ०५०२०१३३ उद्विग्न-मीन-युगलं द्विज-पङ्क्ति-शोचिर्
 ०५०२०१३४ आसन्न-भृङ्ग-निकरं सर इन् मुखं ते
 ०५०२०१४१ यो ऽसौ त्वया कर-सरोज-हतः पतङ्गो
 ०५०२०१४२ दिक्षु भ्रमन् भ्रमत एजयते ऽक्षिणी मे
 ०५०२०१४३ मुक्तं न ते स्मरसि वक्र-जटा-वरूथं
 ०५०२०१४४ कष्टो ऽनिलो हरति लम्पट एष नीवीम्
 ०५०२०१५१ रूपं तपोधन तपश् चरतां तपोघ्नं
 ०५०२०१५२ ह्य् एतत् तु केन तपसा भवतोपलब्धम्
 ०५०२०१५३ चर्तुं तपो ऽर्हसि मया सह मित्र मह्यं
 ०५०२०१५४ किं वा प्रसीदति स वै भव-भावनो मे
 ०५०२०१६१ न त्वां त्यजामि दयितं द्विज-देव-दत्तं
 ०५०२०१६२ यस्मिन् मनो दृग् अपि नो न वियाति लग्नम्
 ०५०२०१६३ मां चारु-शृङ्ग्य् अर्हसि नेतुम् अनुव्रतं ते
 ०५०२०१६४ चित्तं यतः प्रतिसरन्तु शिवाः सचिद्व्यः
 ०५०२०१७ श्री-शुक उवाच
 ०५०२०१७१ इति ललनानुनयाति-विशारदो ग्राम्य-वैदग्ध्यया परिभाषया तां विबुध-वधूं विबुध-
 मतिर् अधिसभाजयाम् आस ।
 ०५०२०१८१ सा च ततस् तस्य वीर-यूथ-पतेर् बुद्धि-शील-रूप-वयः-श्रियौदार्येण पराक्षित-
 मनास् तेन सहायुतायुत-परिवत्सरोपलक्षणं कालं जम्बूद्वीप-पतिना भौम-स्वर्ग-भोगान्
 बुभुजे ।
 ०५०२०१९१ तस्याम् उ ह वा आत्मजान् स राज-वर आग्नीध्रो नाभि-किम्पुरुष-हरिवर्षेलावृत-रम्यक-
 हिरण्मय-कुरु-भद्राश्व-केतुमाल-संज्ञ
 आन् नव पुत्रान् अजनयत् ।
 ०५०२०२०१ सा सूत्वाथ सुतान् नवानुवत्सरं गृह एवापहाय पूर्वचित्तिर् भूय एवाजं देवम्
 उपतस्थे ।
 ०५०२०२११ आग्नीध्र-सुतास् ते मातुर् अनुग्रहाद् औत्पत्तिकेनैव संहनन-बलोपेताः पित्रा विभक्ता आत्म-
 तुल्य-नामानि यथा-भागं जम्बूद्वीप-वर्षाणि बुभुजुः ।

०५०२०२२१ आग्नीध्रो राजातृप्तः कामानाम् अप्सरसम् एवानुदिनम् अधि-मन्यमानस् तस्याः सलोकतां श्रुतिभिर् अवारुन्ध यत्र पितरो मादयन्ते ।

०५०२०२३१ सम्परेते पितरि नव भ्रातरो मेरु-दुहित्-र् मेरुदेवीं प्रतिरूपाम् उग्रदंष्ट्रीं लतां रम्यां श्यामां नारीं भद्रां देववीतिम् इति संज्ञा नवोदवहन् ।

०५०३००१ श्री-शुक उवाच

०५०३००११ नाभिर् अपत्य-कामो ऽप्रजया मेरुदेव्या भगवन्तं यज्ञ-पुरुषम् अवहितात्मायजत ।

०५०३००२१ तस्य ह वाव श्रद्धया विशुद्ध-भावेन यजतः प्रवर्ग्येषु प्रचरत्सु द्रव्य-देश-काल-मन्त्रत्विर्ग-दक्षिणा-विधान-योगोपपत्त्या दुरधिगमो ऽपि भगवान् भागवत-वात्सल्यतया सुप्रतीक आत्मानम् अपराजितं निज-जनाभिप्रेतार्थ-विधित्सया गृहीत-हृदयो हृदयङ्गमं मनो-नयनानन्दनावयवाभिरामम् आविश्वकार ।

०५०३००३१ अथ ह तम् आविष्कृत-भुज-युगल-द्वयं हिरण्यमयं पुरुष-विशेषं कपिश-कौशेयाम्बर-धरम् उरसि विलसच्च-छ्रीवत्स-ललामं दरवर-वनरुह-वन-मालाच्छूय-अमृत-मणि-गदादिभिर् उपलक्षितं स्फुट-किरण-प्रवर-मुकुट-कुण्डल-कटक-कटि-सूत्र-हार-केयूर-नूपुरादृ-अङ्ग-भूषण-विभूषितम् ऋत्विक्-सदस्य-गृह-पतयो ऽधना इवोत्तम-धनम् उपलभ्य सबहु-मानम् अर्हणेनावनत-शीर्षाण उपतस्थुः ।

०५०३००४ ऋत्विज ऊचुः

०५०३००४१ अर्हसि मुहुर् अर्हत्तमार्हणम् अस्माकम् अनुपथानां नमो नम इत्य् एतावत् सद्-उपशिक्षितं को ऽर्हति पुमान् प्रकृति-गुण-व्यतिकर-मतिर् अनीश ईश्वरस्य परस्य प्रकृति-पुरुषयोर् अर्वाक्तनाभिर् नाम-रूपाकृतिभी रूप-निरूपणम् । सकल-जन-निकाय-वृजिन-निरसन-शिवतम-प्रवर-गुण-गणैक-देश-कथनाद् ऋते ।

०५०३००५१ परिजनानुराग-विरचित-शबल-संशब्द-सलिल-सित-किसलय-तुलसिका-दूर्वाङ्कुरैर् अपि सम्भृतया सपर्यया किल परम परितुष्यसि ।

०५०३००६१ अथानयापि न भवत इज्ययोरु-भार-भरया समुचितम् अर्थम् इहोपलभामहे ।

०५०३००७१ आत्मन एवानुसवनम् अञ्जसाव्यतिरेकेण बोभूयमानाशेष-पुरुषार्थ-स्वरूपस्य किन्तु नाथाशिष आशासानानाम् एतद् अभिसंराधन-मात्रं भवितुम् अर्हति ।

०५०३००८१ तद् यथा बालिशानां स्वयम् आत्मनः श्रेयः परम् अविदुषां परम-परम-पुरुष प्रकर्ष-करुणया स्व-महिमानं चापवर्गार्व्यम् उपकल्पयिष्यन् स्वयं नापचित एवेतरवद् इहोपलक्षितः ।

०५०३००९१ अथायम् एव वरो ह्य् अर्हत्तम यर्हि बर्हिषि राजर्षेर् वरदर्षभो भवान् निज-पुरुषेक्षण-विषय आसीत् ।

०५०३०१०१ असङ्ग-निशित-ज्ञानानल-विधूताशेष-मलानां भवत्-स्वभावानाम् आत्मारामाणां मुनीनाम् अनवरत-परिगुणित-गुण-गण परम-मङ्गलायन-गुण-गण-कथनो ऽसि ।

०५०३०१११ अथ कथञ्चित् स्वलन-क्षुत्-पतन-जृम्भण-दुरवस्थानादिषु विवशानां नः स्मरणाय ज्वर-मरण-दशायाम् अपि सकल-कश्मल-निरसनानि तव गुण-कृत-नामधेयानि वचन-गोचराणि भवन्तु ।

०५०३०१२१ किञ्चायं राजर्षिर् अपत्य-कामः प्रजां भवादृशीम् आशासान ईश्वरम् आशिषां स्वर्गापवर्गयोर् अपि भवन्तम् उपधावति प्रजायाम् अर्थ-प्रत्ययो धनदम् इवाधनः फलीकरणम् ।

०५०३०१३१ को वा इह ते ऽपराजितो ऽपराजितया माययानवसित-पदव्यानावृत-मतिर् विषय-विष-
रयानावृत-प्रकृतिर् अनुपासित-महच्च-चरणः ।

०५०३०१४१ यद् उ ह वाव तव पुनर् अदभ्र-कर्तर् इह समाहृतस् तत्रार्थ-धियां मन्दानां नस् तद्
यद् देव-हेलनं देव-देवार्हसि साम्येन सर्वान् प्रतिवोढुम् अविदुषाम् ।

०५०३०१५ श्री-शुक उवाच

०५०३०१५१ इति निगदेनाभिष्टयमानो भगवान् अनिमिषर्षभो वर्ष-धराभिवादिताभिवन्दित-
चरणः सदयम् इदम् आह ।

०५०३०१६ श्री-भगवान् उवाच

०५०३०१६१ अहो बताहम् ऋषयो भवद्भिर् अवितथ-गीर्भिर् वरम् असुलभम् अभियाचितो यद्
अमुष्यात्मजो मया सदृशो भूयाद् इति ममाहम् एवाभिरूपः कैवल्याद् अथापि ब्रह्म-वादो न मृषा
भवितुम् अर्हति ममैव हि मुखं यद् द्विज-देव-कुलम् ।

०५०३०१७१ तत आग्नीध्रीये ऽंश-कलयावतरिष्याम्य् आत्म-तुल्यम् अनुपलभमानः ।

०५०३०१८ श्री-शुक उवाच

०५०३०१८१ इति निशामयन्त्या मेरुदेव्याः पतिम् अभिधायान्तर्दधे भगवान् ।

०५०४००१ श्री-शुक उवाच

०५०४००११ अथ ह तम् उत्पत्त्यैवाभिव्यज्यमान-भगवल्-लक्षणं साम्योपशम-वैराग्यैश्वर्य-
महा-विभूतिभिर् अनुदिनम् एधमानानुभावं प्रकृतयः प्रजा ब्राह्मणा देवताश् चावनि-तल-
समवनायातितरां जगृधुः ।

०५०४००२१ तस्य ह वा इत्थं वर्ष्मणा वरीयसा बृहच्च-छ्लोकेन चौजसा बलेन श्रिया यशसा
वीर्य-शौर्याभ्यां च पिता ऋषभ इतीदं नाम चकार ।

०५०४००३१ यस्य हीन्द्रः स्पर्धमानो भगवान् वर्षे न ववर्ष तद् अवधार्य भगवान् ऋषभदेवो
योगेश्वरः प्रहस्यात्म-योगमायया स्व-वर्षम् अजनाभं नामाभ्यवर्षत् ।

०५०४००४१ नाभिस् तु यथाभिलषितं सुप्रजस्त्वम् अवरुध्याति-प्रमोद-भर-विह्वलो गद्गदाक्षरया
गिरा स्वैरं गृहीत-नरलोक-सधर्मं भगवन्तं पुराण-पुरुषं माया-विलसित-मतिर् वत्स
तातेति सानुरागम् उपलालयन् परां निर्वृतिम् उपगतः ।

०५०४००५१ विदितानुरागम् आपौर-प्रकृति जन-पदो राजा नाभिर् आत्मजं समय-सेतु-रक्षायाम्
अभिषिच्य ब्राह्मणेषूपनिधाय सह मेरुदेव्या विशालायां प्रसन्न-निपुणेन तपसा समाधि-योगेन
नर-नारायणाख्यं भगवन्तं वासुदेवम् उपासीनः कालेन तन्-महिमानम् अवाप ।

०५०४००६ यस्य ह पाण्डवेय श्लोकाव् उदाहरन्ति

०५०४००६१ को नु तत् कर्म राजर्षेर् नाभेर् अन्व् आचरेत् पुमान्

०५०४००६२ अपत्यताम् अगाद् यस्य हरिः शुद्धेन कर्मणा

०५०४००७१ ब्रह्मण्यो ऽन्यः कुतो नाभेर् विप्रा मङ्गल-पूजिताः

०५०४००७२ यस्य बर्हिषि यज्ञेशं दर्शयाम् आसुर ओजसा

०५०४००८१ अथ ह भगवान् ऋषभदेवः स्व-वर्षं कर्म-क्षेत्रम् अनुमन्यमानः प्रदर्शित-
गुरुकुल-वासो लब्ध-वैरैर् गुरुभिर् अनुज्ञातो गृहमेधिनां धर्मान् अनुशिक्षमाणो जयन्त्याम्
इन्द्र-दत्तायाम् उभय-लक्षणं कर्म समाम्नायाम्नातम् अभियुञ्जन् आत्मजानाम् आत्म-समाना
नां शतं जनयाम् आस ।

०५०४००९१ येषां खलु महा-योगी भरतो ज्येष्ठः श्रेष्ठ-गुण आसीद् येनेदं वर्षं भारतम् इति व्यपदिशन्ति ।

०५०४०१०१ तम् अनु कुशावर्त इलावर्तो ब्रह्मावर्तो मलयः केतुर् भद्रसेन इन्द्रस्पृग् विदर्भः कीकट इति नव नवति प्रधानाः ।

०५०४०१११ कविर् हविर् अन्तरिक्षः प्रबुद्धः पिप्पलायनः

०५०४०११२ आविर्होत्रो ऽथ द्रुमिलश् चमसः करभाजनः

०५०४०१२१ इति भागवत-धर्म-दर्शना नव महा-भागवतास् तेषां सुचरितं भगवन्-महिमोपबृंहितं वसुदेव-नारद-संवादम् उपशमायनम् उपरिष्ठाद् वर्णयिष्यामः ।

०५०४०१३१ यवीयांस एकाशीतिर् जायन्तेयाः पितुर् आदेशकरा महा-शालीना महा-श्रोत्रिया यज्ञ-शीलाः कर्म-विशुद्धा ब्राह्मणा बभूवुः ।

०५०४०१४१ भगवान् ऋषभ-संज्ञ आत्म-तन्त्रः स्वयं नित्य-निवृत्तानर्थ-परम्परः केवलानन्दानुभव ईश्वर एव विपरीतवत् कर्माण्य् आरभमाणः कालेनानुगतं धर्मम् आचरणेनोपशिक्षयन् अतद्-विदां सम उपशान्तो मैत्रः कारुणिको धर्मार्थ-यशः-प्रजानन्दामृता

वरोधेन गृहेषु लोकं नियमयत् ।

०५०४०१५१ यद् यच्च छीर्षण्याचरितं तत् तद् अनुवर्तते लोकः ।

०५०४०१६१ यद्यपि स्व-विदितं सकल-धर्मं ब्राह्मं गुह्यं ब्राह्मणैर् दर्शित-मार्गेण सामादिभिर् उपायैर् जनताम् अनुशशास ।

०५०४०१७१ द्रव्य-देश-काल-वयः-श्रद्धात्विर्ग-विविधोद्देशोपचितैः सर्वैर् अपि क्रतुभिर् यथोपदेशं शत-कृत्व इयाज ।

०५०४०१८१ भगवतर्षभेण परिरक्ष्यमाण एतस्मिन् वर्षे न कश्चन पुरुषो वाञ्छत्य् अविद्यमानम् इवात्मनो ऽन्यस्मात् कथञ्चन किमपि कर्हिचिद् अवेक्षते भर्तृन् अनुसवनं विजृम्भित-स्नेहातिशयम् अन्तरेण ।

०५०४०१९१ स कदाचिद् अटमानो भगवान् ऋषभो ब्रह्मावर्त-गतो ब्रह्मर्षि-प्रवर-सभायां प्रजानां निशामयन्तीनाम् आत्मजान् अवहितात्म

नः प्रश्रय-प्रणय-भर-सुयन्त्रितान् अप्य् उपशिक्षयन् इति होवाच ।

०५०५००१ ऋषभ उवाच

०५०५००११ नायं देहो देह-भाजां नृलोके । कष्टान् कामान् अहति विड्-भुजां ये

०५०५००१२ तपो दिव्यं पुत्रका येन सत्त्वं । शुद्धयेद् यस्माद् ब्रह्म-सौख्यं त्व् अनन्तम्

०५०५००२१ महत्-सेवां द्वारम् आहुर् विमुक्तेस् । तमो-द्वारं योषितां सङ्गि-सङ्गम्

०५०५००२२ महान्तस् ते सम-चित्ताः प्रशान्ता । विमन्यवः सुहृदः साधवो ये

०५०५००३१ ये वा मयीशे कृत-सौहृदार्था । जनेषु देहम्भर-वार्तिकेषु

०५०५००३२ गृहेषु जायात्मज-रातिमत्सु । न प्रीति-युक्ता यावद्-अर्थाश् च लोके

०५०५००४१ नूनं प्रमत्तः कुरुते विकर्म । यद् इन्द्रिय-प्रीतय आपृणोति

०५०५००४२ न साधु मन्ये यत आत्मनो ऽयम् । असन्न अपि क्लेशद आस देहः

०५०५००५१ पराभवस् तावद् अबोध-जातो । यावन् न जिज्ञासत आत्म-तत्त्वम्

०५०५००५२ यावत् क्रियास् तावद् इदं मनो वै । कर्मात्मकं येन शरीर-बन्धः

०५०५००६१ एवं मनः कर्म-वशं प्रयुक्ते । अविद्ययात्मन्य् उपधीयमाने
 ०५०५००६२ प्रीतिर् न यावन् मयि वासुदेवे । न मुच्यते देह-योगेन तावत्
 ०५०५००७१ यदा न पश्यत्य् अयथा गुणेहां । स्वार्थे प्रमत्तः सहसा विपश्चित्
 ०५०५००७२ गत-स्मृतिर् विन्दति तत्र तापान् । आसाद्य मैथुन्यम् अगारम् अज्ञः
 ०५०५००८१ पुंसः स्त्रिया मिथुनी-भावम् एतं । तयोर् मिथो हृदय-ग्रन्थिम् आहुः
 ०५०५००८२ अतो गृह-क्षेत्र-सुताप्त-वित्तैर् । जनस्य मोहो ऽयम् अहं ममेति
 ०५०५००९१ यदा मनो-हृदय-ग्रन्थिर् अस्य । कर्मानुबद्धो दृढ आश्लथेत
 ०५०५००९२ तदा जनः सम्परिवर्तते ऽस्माद् । मुक्तः परं यात्य् अतिहाय हेतुम्
 ०५०५०१०१ हंसे गुरौ मयि भक्त्यानुवृत्त्या । वितृष्णया द्वन्द्व-तितिक्षया च
 ०५०५०१०२ सर्वत्र जन्तोर् व्यसनावगत्या । जिज्ञासया तपसेहा-निवृत्त्या
 ०५०५०१११ मत्-कर्मभिर् मत्-कथया च नित्यं । मद्-देव-सङ्गाद् गुण-कीर्तनान् मे
 ०५०५०११२ निर्वैर-साम्योपशमेन पुत्रा । जिज्ञासया देह-गेहात्म-बुद्धेः
 ०५०५०१२१ अध्यात्म-योगेन विविक्त-सेवया । प्राणेन्द्रियात्माभिजयेन सधृष्टक्
 ०५०५०१२२ सत्-छुद्धया ब्रह्मचर्येण शश्वद् । असम्प्रमादेन यमेन वाचाम्
 ०५०५०१३१ सर्वत्र मद्-भाव-विचक्षणेन । ज्ञानेन विज्ञान-विराजितेन
 ०५०५०१३२ योगेन धृत्य-उद्यम-सत्त्व-युक्तो । लिङ्गं व्यपोहेत् कुशलो ऽहम्-आख्यम्
 ०५०५०१४१ कर्माशयं हृदय-ग्रन्थि-बन्धम् । अविद्ययासादितम् अप्रमत्तः
 ०५०५०१४२ अनेन योगेन यथोपदेशं । सम्यग् व्यपोह्योपरमेत योगात्
 ०५०५०१५१ पुत्रांश् च शिष्यांश् च नृपो गुरूर् वा । मत्-लोक-कामो मद्-अनुग्रहार्थः
 ०५०५०१५२ इत्थं विमन्युर् अनुशिष्याद् अतज्-ज्ञान् । न योजयेत् कर्मसु कर्म-मूढान्
 ०५०५०१५३ कं योजयन् मनुजो ऽर्थं लभेत । निपातयन् नष्ट-दृशं हि गर्ते
 ०५०५०१६१ लोकः स्वयं श्रेयासि नष्ट-दृष्टिर् । यो ऽर्थान् समीहेत निकाम-कामः
 ०५०५०१६२ अन्योन्य-वैरः सुख-लेश-हेतोर् । अनन्त-दुःखं च न वेद मूढः
 ०५०५०१७१ कस् तं स्वयं तद्-अभिज्ञो विपश्चित् । अविद्यायाम् अन्तरे वर्तमानम्
 ०५०५०१७२ दृष्ट्वा पुनस् तं सघृणः कुबुद्धिं । प्रयोजयेद् उत्पथगं यथान्धम्
 ०५०५०१८१ गुरूर् न स स्यात् स्व-जनो न स स्यात् । पिता न स स्यात् जननी न सा स्यात्
 ०५०५०१८२ दैवं न तत् स्यान् न पतिश् च स स्यान् । न मोचयेद् यः समुपेत-मृत्युम्
 ०५०५०१९१ इदं शरीरं मम दुर्विभाव्यं । सत्त्वं हि मे हृदयं यत्र धर्मः
 ०५०५०१९२ पृष्ठे कृतो मे यद् अधर्म आराद् । अतो हि माम् ऋषभं प्राहूर् आर्याः
 ०५०५०२०१ तस्माद् भवन्तो हृदयेन जाताः । सर्वे महीयांसम् अमुं सनाभम्
 ०५०५०२०२ अक्लिष्ट-बुद्ध्या भरतं भजध्वं । शुश्रूषणं तद् भरणं प्रजानाम्
 ०५०५०२११ भूतेषु वीरुद्धय उदुत्तमा ये । सरीसृपास् तेषु सबोध-निष्ठाः
 ०५०५०२१२ ततो मनुष्याः प्रमथास् ततो ऽपि । गन्धर्व-सिद्धा विबुधानुगा ये
 ०५०५०२२१ देवासुरेभ्यो मघवत्-प्रधाना । दक्षादयो ब्रह्म-सुतास् तु तेषाम्
 ०५०५०२२२ भवः परः सो ऽथ विरिञ्च-वीर्यः । स मत्-परो ऽहं द्विज-देव-देवः
 ०५०५०२३१ न ब्राह्मणैस् तुलये भूतम् अन्यत् । पश्यामि विप्राः किम् अतः परं तु
 ०५०५०२३२ यस्मिन् नृभिः प्रहुतं श्रद्धयाहम् । अश्रामि कामं न तथाग्नि-होत्रे

०५०५०२४१ धृता तनूर उशती मे पुराणी । येनेह सत्त्वं परमं पवित्रम्
 ०५०५०२४२ शमो दमः सत्यम् अनुग्रहश् च । तपस् तितिक्षानुभवश् च यत्र
 ०५०५०२५१ मत्तो ऽप्य अनन्तात् परतः परस्मात् । स्वर्गापवर्गाधिपतेर् न किञ्चित्
 ०५०५०२५२ येषां किम् उ स्याद् इतरेण तेषाम् । अकिञ्चनानां मयि भक्ति-भाजाम्
 ०५०५०२६१ सर्वाणि मद्-धिष्यतया भवद्भिश् । चराणि भूतानि सुता ध्रुवाणि
 ०५०५०२६२ सम्भावितव्यानि पदे पदे वो । विविक्त-दृग्भिस् तद् उ हार्हणं मे
 ०५०५०२७१ मनो-वचो-दृक्-करणेहितस्य । साक्षात्-कृतं मे परिवर्हणं हि
 ०५०५०२७२ विना पुमान् येन महा-विमोहात् । कृतान्त-पाशान् न विमोक्तुम् ईशेत्
 ०५०५०२८ श्री-शुक उवाच
 ०५०५०२८१ एवम् अनुशास्यात्मजान् स्वयम् अनुशिष्टान् अपि लोकानुशासनार्थं महानुभावः परम-सुहृद्
 भगवान् ऋषभापदेश उपशम-शीलान
 अम् उपरत-कर्मणां महा-मुनीनां भक्ति-ज्ञान-वैराग्य-लक्षणं पारमहंस्य-धर्मम्
 उपशिक्षमाणः स्व-तनय-शत-ज्येष्ठं परम-भागवतं भगवज्-जन-परायणं भरतं
 धरणि-पालनायाभिषिच्य स्वयं भवन एवोर्वरित-शरीर-मात्र-परिग्रह उन्मत्त इव गगन-
 परिधानः प्रकीर्ण-केश आत्मन्य् आरोपिताहवनीयो ब्रह्मावर्तात् प्रवव्राज ।
 ०५०५०२९१ जडान्ध-मूक-बधिर-पिशाचोन्मादकवद्-अवधूत-वेषो ऽभिभाष्यमाणो ऽपि जनानां
 गृहीत-मौन-व्रतस् तूष्णीं बभूव ।
 ०५०५०३०१ तत्र तत्र पुर-ग्रामाकर-खेट-वाट-खर्वट-शिबिर-व्रज-घोष-सार्थ-गिरि-
 वनाश्रमादिष्व् अनुपथम् अवनिचरापसदैः परिभूयमानो मक्षिकाभिर् इव वन-गजस् तर्जन-
 ताडनावमेहन-ष्ठीवन-ग्राव-शकृद्-रजः-प्रक्षेप-पूति-वात-दुरुक्तैस् तद् अविगणयन् एवास्त-
 संस्थान एतस्मिन् देहोपलक्षणे सद्-अपदेश उभयानुभव-स्वरूपेण स्व-
 महिमावस्थानेनासमारोपिताहं-ममाभिमानत्वाद् अविखण्डित-मनाः पृथिवीम् एक-चरः परिवभ्राम ।
 ०५०५०३११ अति-सुकुमार-कर-चरणोरः-स्थल-विपुल-बाह्व्-अंस-गल-वदनाद्य्-अवयव-विन्यासः
 प्रकृति-सुन्दर-स्वभाव-हास-सुमुखो नव-नलिन-दलायमान-शिशिर-तारारुणायत-नयन-
 रुचिरः सदृश-सुभग-कपोल-कर्ण-कण्ठ-नासो विगूढ-स्मित-वदन-महोत्सवेन पुर-वनितानां
 मनसि कुसुम-शरासनम् उपदधानः पराग्-अवलम्बमान-कुटिल-जटिल-कपिश-केश-भूरि-भारो
 ऽवधूत-मलिन-निज-शरीरेण ग्रह-गृहीत इवादृश्यत ।
 ०५०५०३२१ यर्हि वाव स भगवान् लोकम् इमं योगस्याद्धा प्रतीपम् इवाचक्षणस् तत्-प्रतिक्रिया-कर्म
 बीभत्सितम् इति व्रतम् आजगरम्-आस्थितः शयान एवाश्नाति पिबति खादत्य् अवमेहति हृदति स्म
 चेष्टमान उच्च
 अरित आदिग्धोद्देशः ।
 ०५०५०३३१ तस्य ह यः पुरीष-सुरभि-सौगन्ध्य-वायुस् तं देशं दश-योजनं समन्तात् सुरभिं
 चकार ।
 ०५०५०३४१ एवं गो-मृग-काक-चर्याया व्रजंस् तिष्ठन् आसीनः शयानः काक-मृग-गो-चरितः
 पिबति खादत्य् अवमेहति स्म ।
 ०५०५०३५१ इति नाना-योग-चर्याचरणो भगवान् कैवल्य-पतिर् ऋषभो ऽविरत-परम-
 महानन्दानुभव आत्मनि सर्वेषां भूतानाम् आत्म-भूते भगवति वासुदेव आत्मनो ऽव्यवधानानन्त-

रोदर-भावेन सिद्ध-समस्तार्थ-परिपूर्णे योगैश्वर्याणि वैहायस-मनो-जवान्तर्धान-परकाय-
प्रवेश-दूर-ग्रहणादीनि यदृच्छयोपगतानि नाञ्जसा नृप हृदयेनाभ्यनन्दत् ।

०५०६००१ राजोवाच

०५०६००११ न नूनं भगव आत्मारामाणां योग-समीरित-ज्ञानावभर्जित-कर्म-बीजानाम् ऐश्वर्याणि
पुनः क्लेशदानि भवितुम् अर्हन्ति यदृच्छयोपगतानि ।

०५०६००२ ऋषिर् उवाच

०५०६००२१ सत्यम् उक्तं किन्त्व इह वा एके न मनसो ऽद्धा विश्रम्भम् अनवस्थानस्य शठ-किरात
इव सङ्गच्छन्ते ।

०५०६००३ तथा चोक्तम्

०५०६००३१ न कुर्यात् कर्हिचित् सर्व्यं मनसि ह्य अनवस्थिते

०५०६००३२ यद्-विश्रम्भाच्च चिराच्च चीर्णं चस्कन्द तप ऐश्वर्यम्

०५०६००४१ नित्यं ददाति कामस्य च्छिद्रं तम् अनु ये ऽरयः

०५०६००४२ योगिनः कृत-मैत्रस्य पत्युर् जायेव पुंश्वली

०५०६००५१ कामो मन्युर् मदो लोभः शोक-मोह-भयादयः

०५०६००५२ कर्म-बन्धश् च यन्-मूलः स्वीकुर्यात् को नु तद् बुधः

०५०६००६१ अथैवम् अखिल-लोक-पाल-ललामो ऽपि विलक्षणैर् जडवद् अवधूत-वेष-भाषा-चरितैर्
अविलक्षित-भगवत्-प्रभावो योगिनां साम्पराय-विधिम् अनुशिक्षयन् स्व-कलेवरं जिहासुर् आत्मन्य्
आत्मानम् असंव्यवहितम् अनर्थान्तर-भावेनान्वीक्षमाण उपरतानुवृत्तिर् उपरराम ।

०५०६००७१ तस्य ह वा एवं मुक्त-लिङ्गस्य भगवत ऋषभस्य योगमाया-वासनया देह इमां
जगतीम् अभिमानाभासेन सङ्क्रममाणः कोङ्क-वेङ्क-कुटकान् दक्षिण-कर्णाटकान् देशान्
यदृच्छयोपगतः कुटकाचलोपवन आस्य कृताश्म-कवल उन्माद इव मुक्त-मूर्धजो ऽसंवीत
एव विचचार ।

०५०६००८१ अथ समीर-वेग-विधूत-वेणु-विकर्षण-जातोग्र-दावानलस् तद् वनम् आलेलिहानः सह तेन
ददाह ।

०५०६००९१ यस्य किलानुचरितम् उपाकर्ण्य कोङ्क-वेङ्क-कुटकानां राजार्हन्-नामोपशिक्ष्य कलाव्
अधर्म उत्कृष्यमाणे भवितव्येन विमोहितः स्व-धर्म-पथम् अकुतो-भयम् अपहाय कुपथ-
पाखण्डम् असमञ्जसं निज-मनीषया मन्दः सम्प्रवर्तयिष्यते ।

०५०६०१०१ येन ह वाव कलौ मनुजापसदा देव-माया-मोहिताः स्व-विधि-नियोग-शौच-चारित्र-विहीना
देव-हेलानान्य् अपव्रतानि निज-निजेच्छया गृह्णाना अस्नानानाचमनाशौच-केशोल्लुञ्चनादीनि
कलिनाधर्म-बहुलेनोपहत-धियो ब्रह्म-ब्राह्मण-यज्ञ-पुरुष-लोक-विदूषकाः प्रायेण
भविष्यन्ति ।

०५०६०१११ ते च ह्य अर्वाक्तनया निज-लोक-यात्रयान्ध-परम्परयाश्वस्तास् तमस्य् अन्धे स्वयम् एव
प्रपतिष्यन्ति ।

०५०६०१२१ अयम् अवतारो रजसोपप्लुत-कैवल्योपशिक्षणार्थः ।

०५०६०१३ तस्यानुगुणान् श्लोकान् गायन्ति

०५०६०१३१ अहो भुवः सप्त-समुद्रवत्या । द्वीपेषु वर्षेष्व् अधिपुण्यम् एतत्

०५०६०१३२ गायन्ति यत्रत्य-जना मुरारेः । कर्माणि भद्राण्य् अवतारवन्ति

०५०६०१४१ अहो नु वंशो यशसावदातः । प्रैयव्रतो यत्र पुमान् पुराणः
 ०५०६०१४२ कृतावतारः पुरुषः स आद्यश् । चचार धर्मं यद् अकर्म-हेतुम्
 ०५०६०१५१ को न्व् अस्य काष्ठाम् अपरो ऽनुगच्छेन् । मनो-रथेनाप्य् अभवस्य योगी
 ०५०६०१५२ यो योग-मायाः स्पृहयत्य् उदस्ता । ह्य् असत्तया येन कृत-प्रयत्नाः
 ०५०६०१६१ इति ह स्म सकल-वेद-लोक-देव-ब्राह्मण-गवां परम-गुरोर् भगवत ऋषभाख्यस्य
 विशुद्धाचरितम् ईरितं पुंसां समस्त-दुश्चरिताभिहरणं परम-महा-मङ्गलायनम् इदम्
 अनुश्रद्धयोपचितयानुशृणोत्य् आश्रावयति वावहितो भगवति तस्मिन् वासुदेव एकान्ततो भक्तिर्
 अनयोर् अपि समनुवर्तते ।
 ०५०६०१७१ यस्याम् एव कवय आत्मानम् अविरतं विविध-वृजिन-संसार-परितापोपतप्यमानम्
 अनुसवनं स्नापयन्तस् तयैव परया निर्वृत्या ह्य् अपवर्गम् आत्यन्तिकं परम-पुरुषार्थम् अपि
 स्वयम् आसादितं नो एवाद्वियन्ते भगवदीयत्वेनैव परिसमाप्त-सर्वार्थाः ।
 ०५०६०१८१ राजन् पतिर् गुरूर् अलं भवतां यदूनां
 ०५०६०१८२ दैवं प्रियः कुल-पतिः क्व च किङ्करो वः
 ०५०६०१८३ अस्त्व् एवम् अङ्ग भगवान् भजतां मुकुन्दो
 ०५०६०१८४ मुक्तिं ददाति कर्हिचित् स्म न भक्ति-योगम्
 ०५०६०१९१ नित्यानुभूत-निज-लाभ-निवृत्त-तृष्णाः
 ०५०६०१९२ श्रेयस्य् अतद्-रचनया चिर-सुप्त-बुद्धेः
 ०५०६०१९३ लोकस्य यः करुणयाभयम् आत्म-लोकम्
 ०५०६०१९४ आख्यान् नमो भगवते ऋषभाय तस्मै
 ०५०७००१ श्री-शुक उवाच
 ०५०७००११ भरतस् तु महा-भागवतो यदा भगवतावनि-तल-परिपालनाय सञ्चिन्तितस् तद्-
 अनुशासन-परः पञ्चजनीं विश्वरूप-दुहितरम् उपयेमे ।
 ०५०७००२१ तस्याम् उ ह वा आत्मजान् कात्स्न्येनानुरूपां आत्मनः पञ्च जनयाम् आस भूतादिर् इव भूत-
 सूक्ष्माणि सुमतिं राष्ट्रभृतं सुदर्शनम् आवरणं धूम्रकेतुम् इति ।
 ०५०७००३१ अजनाभं नामैतद् वर्षं भारतम् इति यत आरभ्य व्यपदिशन्ति ।
 ०५०७००४१ स बहुविन् मही-पतिः पितृ-पितामहवद् उरु-वत्सलतया स्वे स्वे कर्माणि वर्तमानाः प्रजाः
 स्व-धर्मम् अनुवर्तमानः पर्यपालयत् ।
 ०५०७००५१ ईजे च भगवन्तं यज्ञ-क्रतु-रूपं क्रतुभिर् उच्चावचैः श्रद्धयाहताग्निहोत्र-
 दर्श-पूर्णमास-चातुर्मास्य-पशु-सोमानां प्रकृति-विकृतिभिर् अनुसवनं चातुर्होत्र-विधिना ।
 ०५०७००६१ सम्प्रचरत्सु नाना-यागेषु विरचिताङ्ग-क्रियेष्व् अपूर्वं यत् तत् क्रिया-फलं
 धर्मारख्यं परे ब्रह्मणि यज्ञ-पुरुषे सर्व-देवता-लिङ्गानां मन्त्राणाम् अर्थ-नियाम-कतया
 साक्षात्-कर्तारि पर-देवतायां भगवति वासुदेव एव भावयमान आत्म-नैपुण्य-मृदित-कषायो
 हविःष्व् अध्वर्युभिर् गृह्यमाणेषु स यजमानो यज्ञ-भाजो देवांस् तान् पुरुषावयवेष्व्
 अभ्यध्यायत् ।
 ०५०७००७१ एवं कर्म-विशुद्ध्या विशुद्ध-सत्त्वस्यान्त-हृदयाकाश-शरीरे ब्रह्मणि भगवति
 वासुदेवे महा-पुरुष-रूपोपलक्षणे श्रीवत्स-कौस्तुभ-वन-मालारि-दर-गदादिभिर् उपलक्षिते
 निज-पुरुष-हृत्-लिखितेनात्मनि पुरुष-रूपेण विरोचमान उच्चैस्तरां भक्तिर् अनुदिनम्

एधमान-रयाजायत ।

०५०७००८१ एवं वर्षायुत-सहस्र-पर्यन्तावसित-कर्म-निर्वाणावसरो ऽधिभुज्यमानं स्व-तनयेभ्यो
रिक्थं पितृ-पैतामहं यथा-दायं विभज्य स्वयं सकल-सम्पन्न-निकेतात् स्व-निकेतात्
पुलहाश्रमं प्रवव्राज ।

०५०७००९१ यत्र ह वाव भगवान् हरिर् अद्यापि तत्रत्यानां निज-जनानां वात्सल्येन सन्निधाप्यत
इच्छा-रूपेण ।

०५०७०१०१ यत्राश्रम-पदान्य् उभयतो नाभिभिर् दृषच्च-चक्रैश् चक्र-नदी नाम सरित्-प्रवरा
सर्वतः पवित्री-करोति ।

०५०७०१११ तस्मिन् वाव किल स एकलः पुलहाश्रमोपवने विविध-कुसुम-किसलय-तुलसिकाम्बुभिः
कन्द-मूल-फलोपहारैश् च समीहमानो भगवत आराधनं विविक्त उपरत-विषयाभिलाष
उपभृतोपशमः परां निर्वृतिम् अवाप ।

०५०७०१२१ तयेत्थम् अविरत-पुरुष-परिचर्याया भगवति प्रवर्धमाना-नुराग-भर-द्रुत-
हृदय-शैथिल्यः प्रहर्ष-वेगेनात्मन्य् उद्भिद्यमान-रोम-पुलक-कुलक औत्कण्ठ्य-प्रवृत्त-
प्रणय-बाष्प-निरुद्धावलोक-नयन एवं निज-रमणारुण-चरणारविन्दानुध्यान-परिचित-भक्ति-
योगेन परिप्लुत-परमाह्लाद-गम्भीर-हृदय-हृदावगाढ-धिषणस् ताम् अपि क्रियमाणां भगवत्-
सपर्यां न सस्मार ।

०५०७०१३१ इत्थं धृत-भगवद्-व्रत एणेयाजिन-वाससानुसवनाभिषेकार्द्र-कपिश-कुटिल-जटा-
कलापेन च विरोचमानः सूर्यर्चा भगवन्तं हिरण्मयं पुरुषम् उज्जिहाने सूर्य-मण्डले
ऽभ्युपतिष्ठन् एतद् उ होवाच ।

०५०७०१४१ परो-रजः सवितुर् जात-वेदो । देवस्य भर्गो मनसेदं जजान

०५०७०१४२ सुरेतसादः पुनर् आविश्य चष्टे । हंसं गृध्राणं नृषद्-रिङ्गिराम् इमः

०५०८००१ श्री-शुक उवाच

०५०८००११ एकदा तु महा-नद्यां कृताभिषेक-नैयमिकावश्यको ब्रह्माक्षरम् अभिगृणानो मुहूर्त-
त्रयम् उदकान्त उपविवेश ।

०५०८००२१ तत्र तदा राजन् हरिणी पिपासया जलाशयाभ्याशम् एकैवोपजगाम ।

०५०८००३१ तया पेपीयमान उदके तावद् एवाविदूरेण नदतो मृग-पतेर् उन्नादो लोक-भयङ्कर
उदपतत् ।

०५०८००४१ तम् उपश्रुत्य सा मृग-वधूः प्रकृति-विह्वला चकित-निरीक्षणा सुतराम् अपि हरि-
भयाभिनिवेश-व्यग्र-हृदया पारिप्लव-दृष्टिर् अगत-तृषा भयात् सहसैवोच्चक्राम ।

०५०८००५१ तस्या उत्पतन्त्या अन्तर्वत्न्या उरु-भयावगलितो योनि-निर्गतो गर्भः स्रोतसि निपपात ।

०५०८००६१ तत्-प्रसवोत्सर्पण-भय-खेदातुरा स्व-गणेन वियुज्यमाना कस्याञ्चिद् दर्या कृष्ण-
सारसती निपपाताथ च ममार ।

०५०८००७१ तं त्व् एण-कुणकं कृपणं स्रोतसानूह्यमानम् अभिवीक्ष्यापविद्धं बन्धुर् इवानुकम्पया
राजर्षिर् भरत आदाय मृत-मातरम् इत्य् आश्रम-पदम् अनयत् ।

०५०८००८१ तस्य ह वा एण-कुणक उच्चैर् एतस्मिन् कृत-निजाभिमानस्याह-अहस् तत्-पोषण-पालन-
लालन-प्रीणानुध्यानेनात्म-नियमाः सह-यमाः पुरुष-परिचर्यादय एकैकशः कतिपयेनाह-
गणेन वियुज्यमानाः किल सर्व एवोदवसन् ।

०५०८००११ अहो बतायं हरिण-कुणकः कृपण ईश्वर-रथ-चरण-परिभ्रमण-रयेण स्व-गण-
सुहृद्-बन्धुभ्यः परिवर्जितः शरणं च मोपसादितो माम् एव माता-पितरौ भ्रातृ-ज्ञातीन्
यौथिकांश्च चैवोपेयाय नान्यं कञ्चन वेद मय्य् अति-विस्त्रब्धश्च चात एव मया मत्-परायणस्य
पोषण-पालन-प्रीणन-लालनम् अनस्यूतानुष्ठेयं शरण्योपेक्षा-दोष-विदुषा ।
०५०८०१०१ नूनं ह्य् आर्याः साधव उपशम-शीलाः कृपण-सुहृद् एवं-विधार्थे स्वार्थान् अपि
गुरुतरान् उपेक्षन्ते ।
०५०८०१११ इति कृतानुषङ्ग आसन-शयनाटन-स्नानाशनादिषु सह मृग-जहुना स्नेहानुबद्ध-
हृदय आसीत् ।
०५०८०१२१ कुश-कुसुम-समित्-पलाश-फल-मूलोदकान्य् आहरिष्यमाणो वृकसाला-वृकादिभ्यो भयम्
आशंसमानो यदा सह हरिण-कुणकेन वनं समाविशति ।
०५०८०१३१ पथिषु च मुग्ध-भावेन तत्र तत्र विषक्त-मति-प्रणय-भर-हृदयः कार्पण्यात्
स्कन्धेनोद्धति एवम् उत्सङ्ग उरसि चाधायोपलालयन् मुदं परमाम् अवाप ।
०५०८०१४१ क्रियायां निर्वर्त्यमानायाम् अन्तराले ऽप्य् उत्थायोत्थाय यदैतन् अभिचक्षीत तर्हि वाव स
वर्ष-पतिः प्रकृति-स्थेन मनसा तस्मा आशिष आशास्ते स्वस्ति स्ताद् वत्स ते सर्वत इति ।
०५०८०१५१ अन्यदा भृशम् उद्विग्न-मना नष्ट-द्रविण इव कृपणः सकरुणम् अति-तर्षेण हरिण-
कुणक-विरह-विह्वल-हृदय-सन्तापस् तम् एवानुशोचन् किल कश्मलं महद् अभिरम्भित इति
होवाच ।
०५०८०१६१ अपि बत स वै कृपण एण-बालको मृत-हरिणी-सुतो ऽहो ममानार्यस्य शठ-किरात-
मतेर् अकृत-सुकृतस्य कृत-विस्त्रम्भ आत्म-प्रत्ययेन तद् अविगणयन् सुजन इवागमिष्यति ।
०५०८०१७१ अपि क्षेमेणास्मिन् आश्रमोपवने शष्पाणि चरन्तं देव-गुप्तं द्रक्ष्यामि ।
०५०८०१८१ अपि च न वृकः साला-वृको ऽन्यतमो वा नैक-चर एक-चरो वा भक्षयति ।
०५०८०१९१ निम्लोचति ह भगवान् सकल-जगत्-क्षेमोदयस् त्रय्य-आत्माद्यापि मम न मृग-वधू-न्यास
आगच्छति ।
०५०८०२०१ अपि स्विद् अकृत-सुकृतम् आगत्य मां सुखयिष्यति हरिण-राज-कुमारो विविध-रुचिर-
दर्शनीय-निज-मृग-दारक-विनोदैर् असन्तोषं स्वानाम् अपनुदन् ।
०५०८०२११ क्ष्वेलिकायां मां मृषा-समाधिनामीलित-दृशं प्रेम-संरम्भेण चकित-चकित आगत्य
पृषद्-अपरुष-विषाणाग्रेण लुठति ।
०५०८०२२१ आसादित-हविषि बर्हिषि दूषिते मयोपालब्धो भीत-भीतः सपद्य् उपरत-रास ऋषि-
कुमारवद् अवहित-करण-कलाप आस्ते ।
०५०८०२३१ किं वा अरे आचरितं तपस् तपस्विन्यानया यद् इयम् अविनिः सविनय-कृष्ण-सार-तनय-
तनुतर-सुभग-शिवतमाखर-खुर-पद-पङ्क्तिभिर् द्रविण-विधुरातुरस्य कृपणस्य मम
द्रविण-पदवीं सूचयन्त्य् आत्मानं च सर्वतः कृत-कौतुकं द्विजानां स्वर्गापवर्ग-कामानां
देव-यजनं करोति ।
०५०८०२४१ अपि स्विद् असौ भगवान् उडु-पतिर् एनं मृग-पति-भयान् मृत-मातरं मृग-बालकं
स्वाश्रम-परिभ्रष्टम् अनुकम्पया कृपण-जन-वत्सलः परिपाति ।
०५०८०२५१ किं वात्मज-विश्लेष-ज्वर-दव-दहन-शिखाभिर् उपतप्यमान-हृदय-स्थल-नलिनीकं
माम् उपसृत-मृगी-तनयं शिशिर-शान्तानुराग-गुणित-निज-वदन-सलिलामृतमय-गभस्तिभिः

स्वधयतीति च ।

०५०८०२६१ एवम् अघटमान-मनोरथाकुल-हृदयो मृग-दारकाभासेन स्वारब्ध-कर्मणा योगारम्भणतो विभ्रंशितः स योग-तापसो भगवद्-आराधन-लक्षणाच्च कथम् इतरथा जात्य-अन्तर एण-कुणक आसङ्गः साक्षान् निःश्रेयस-प्रतिपक्षतया प्राक्-परित्यक्त-दुस्त्यज-हृदयाभिजातस्य तस्यैवम् अन्तराय-विहत-योगारम्भणस्य राजर्षेर् भरतस्य तावन् मृगार्भक-पोषण-पालन-प्रीणन-लालनानुषङ्गेणाविगणयत आत्मानम् अहिर् इवाखु-बिलं दुरतिक्रमः कालः कराल-रभस आपद्यत ।

०५०८०२७१ तदानीम् अपि पार्श्व-वर्तिनम् आत्मजम् इवानुशोचन्तम् अभिवीक्षमाणो मृग एवाभिनिवेशित-मना विसृज्य लोकम् इमं सह मृगेण कलेवरं मृतम् अनु न मृत-जन्मानुस्मृतिर् इतरवन् मृग-शरीरम् अवाप ।

०५०८०२८१ तत्रापि ह वा आत्मनो मृगत्व-कारणं भगवद्-आराधन-समीहानुभावेनानुस्मृत्य भृशम् अनुतप्यमान आह ।

०५०८०२९१ अहो कष्टं भ्रष्टो ऽहम् आत्मवताम् अनुपथाद् यद्-विमुक्त-समस्त-सङ्गस्य विविक्त-पुण्यारण्य-शरणस्यात्मवत आत्मनि सर्वेषाम् आत्मनां भगवति वासुदेवे तद्-अनुश्रवण-मनन-सङ्कीर्तनाराधनानुस्मरणाभियोगेनाशून्य-सकल-यामेन कालेन समावेशितं समाहितं कात्स्नर्येन मनस् तत् तु पुनर् ममाबुधस्यारान् मृग-सुतम् अनु परिसुस्त्राव ।

०५०८०३०१ इत्य् एवं निगूढ-निर्वेदो विसृज्य मृगीं मातरं पुनर् भगवत्-क्षेत्रम् उपशम-शील-मुनि-गण-दयितं शालग्रामं पुलस्त्य-पुलहाश्रमं कालञ्जरात् प्रत्याजगाम ।

०५०८०३११ तस्मिन् अपि कालं प्रतीक्षमाणः सङ्गाच्च च भृशम् उद्विग्न आत्म-सहचरः शुष्क-पर्ण-तृण-वीरुधा वर्तमानो मृगत्व-निमित्तावसानम् एव गणयन् मृग-शरीरं तीर्थोदक-क्लिन्नम् उत्-ससर्ज ।

०५०९००१ श्री-शुक उवाच

०५०९००११ अथ कस्यचिद् द्विज-वरस्याङ्गिरः-प्रवरस्य शम-दम-तपः-स्वाध्यायाध्ययन-त्याग-सन्तोष-तितिक्षा-प्रश्रय-विद्यानसूयात्म-ज्ञानानन्द-युक्तस्यात्म-सदृश-श्रुत-शीलाचार-रूपौदार्य-गुणा नव सोदर्या अङ्गजा बभूवूर् मिथुनं च यवीयस्यां भार्यायाम् । यस् तु तत्र पुमांस् तं परम-भागवतं राजर्षि-प्रवरं भरतम् उत्सृष्ट-मृग-शरीरं चरम-शरीरेण विप्रत्वं गतम् आहुः ।

०५०९००२१ तत्रापि स्वजन-सङ्गाच्च च भृशम् उद्विजमानो भगवतः कर्म-बन्ध-विध्वंसन-श्रवण-स्मरण-गुण-विवरण-चरणारविन्द-युगलं मनसा विदधद् आत्मनः प्रतिघातम् आशङ्कमानो भगवद्-अनुग्रहेणानुस्मृत-स्व-पूर्व-जन्मावलिर् आत्मानम् उन्मत्त-जडान्ध-बधिर-स्वरूपेण दर्शयाम् आस लोकस्य ।

०५०९००३१ तस्यापि ह वा आत्मजस्य विप्रः पुत्र-स्नेहानुबद्ध-मना आसमावर्तनात् संस्कारान् यथोपदेशं विदधान उपनीतस्य च पुनः शौचाचमनादीन् कर्म-नियमान् अनभिप्रेतान् अपि समशिक्षयद् अनुशिष्टेन हि भाव्यं पितुः पुत्रेणेति ।

०५०९००४१ स चापि तद् उ ह पितृ-सन्निधाव् एवासग्रीचीनम् इव स्म करोति छन्दांस्य् अध्यापयिष्यन् सह व्याहृतिभिः सप्रणव-शिरस् त्रिपदीं सावित्रीं ग्रैष्म-वासन्तिकान् मासान् अधीयानम् अप्य् असमवेत-रूपं ग्राहयाम् आस ।

०५०९००५१ एवं स्व-तनुज आत्मन्य् अनुरागावेशित-चित्तः शौचाध्ययन-व्रत-नियम-गुह-अर्नल-
शुश्रूषणाद्य-अपकुर्वाणक-कर्माण्य् अनभियुक्तान्य् अपि समनुशिष्टेन भाव्यम् इत्य् असद्-आग्रहः
पुत्रम् अनुशास्य स्वयं तावद् अनधिगत-मनोरथः कालेनाप्रमत्तेन स्वयं गृह एव प्रमत्त
उपसंहतः ।

०५०९००६१ अथ यवीयसी द्विज-सती स्व-गर्भ-जातं मिथुनं सपत्न्या उपन्यस्य स्वयम् अनुसंस्थया
पतिलोकम् अगात् ।

०५०९००७१ पितर्य् उपरते भ्रातर एनम् अतत्-प्रभाव-विदस् त्रय्यां विद्यायाम् एव पर्यवसित-मतयो
न पर-विद्यायां जड-मतिर् इति भ्रातृर् अनुशासन-निर्बन्धान् न्यवृत्सन्त ।

०५०९००८१ स च प्राकृतैर् द्विपद-पशुभिर् उन्मत्त-जड-बधिर-मूकेत्य् अभिभाष्यमाणो यदा तद्-
अनुरूपाणि प्रभाषते कर्माणि च कार्यमाणः परेच्छया करोति विष्टितो वेतनतो वा याच्चया
यदृच्छया वोपसादितम् अल्पं बहु मृष्टं कदन्नं वाभ्यवहरति परं नेन्द्रिय-प्रीति-
निमित्तम् । नित्य-निवृत्त-निमित्त-स्व-सिद्ध-विशुद्धानुभवानन्द-स्वात्म-लाभाधिगमः सुख-
दुःखयोर् द्वन्द्व-निमित्तयोर् असम्भावित-देहाभिमानः ।

०५०९०१०१ शीतोष्ण-वात-वर्षेषु वृष इवानावृताङ्गः पीनः संहननाङ्गः स्थण्डिल-

संवेशनानुमर्दनामज्जन-रजसा महामणिर् इवानभिव्यक्त-ब्रह्म-वर्चसः कुपटावृत-कटिर्
उपवीतेनोरु-मषिणा द्विजातिर् इति ब्रह्म-बन्धुर इति संज्ञयातज-ज्ञजनावमतो विचचार ।

०५०९०१११ यदा तु परत आहारं कर्म-वेतनत ईहमानः स्व-भ्रातृभिर् अपि केदार-कर्मणि
निरूपितस् तद् अपि करोति किन्तु न समं विषमं न्यूनम् अधिकम् इति वेद कण-पिण्याक-फली-करण-
कुल्माष-स्थालीपुरीषादीन्य् अप्य् अमृतवद् अभ्यवहरति ।

०५०९०१२१ अथ कदाचित् कश्चिद् वृषल-पतिर् भद्र-काल्यै पुरुष-पशुम् आलभतापत्य-कामः ।

०५०९०१३१ तस्य ह दैव-मुक्तस्य पशोः पदवीं तद्-अनुचराः परिधावन्तो निशि निशीथ-समये
तमसावृतायाम् अनधिगत-पशव आकस्मिकेन विधिना केदारान् वीरासनेन मृग-वराहादिभ्यः
संरक्षमाणम् अङ्गिरः-प्रवर-सुतम् अपश्यन् ।

०५०९०१४१ अथ त एनम् अनवद्य-लक्षणम् अवमृश्य भर्तृ-कर्म-निष्पत्तिं मन्यमाना बद्ध्वा
रशनया चण्डिका-गृहम् उपनिन्युर मुदा विकसित् अ-वदनाः ।

०५०९०१५१ अथ पणयस् तं स्व-विधिनाभिषिच्य्याहतेन वाससाच्छाद्य भूषणालेप-स्रव-तिलकादिभिर्
उपस्कृतं भुक्तवन्तं धूप-दीप-माल्य-लाज-किसलयाङ्कुर-फलोपहारोपेतया वैशस-संस्थया
महता गीत-स्तुति-मृदङ्ग-पणव-घोषेण च पुरुष-पशुं भद्र-काल्याः पुरत उपवेशयाम्
आसुः ।

०५०९०१६१ अथ वृषल-राज-पणिः पुरुष-पशोर् असृग्-आसवेन देवीं भद्र-कालीं यक्ष्यमाणस्
तद्-अभिमन्त्रितम् असिम् अति-कराल-निशितम् उपाददे ।

०५०९०१७१ इति तेषां वृषलानां रजस्-तमः-प्रकृतीनां धन-मद-रज-उत्सिक्त-मनसां भगवत्-
कला-वीर-कुलं कदर्थी-कृत्योत्पथेन स्वैरं विहरतां हिंसा-विहाराणां कर्माति-दारुणं यद्
ब्रह्म-भूतस्य साक्षाद् ब्रह्मर्षि-सुतस्य निर्वैरस्य सर्व-भूत-सुहृदः सूनायाम् अप्य् अननुमतम्
आलम्भनं तद् उपलभ्य ब्रह्म-तेजसाति-दुर्विषहेण दन्दह्यमानेन वपुषा सहसोच्चचाट सैव
देवी भद्र-काली ।

०५०९०१८१ भृशम् अमर्ष-रोषावेश-रभस-विलसित-भ्रु-कुटि-विटप-कुटिल-

दंष्ट्रारुणेक्षणाटोपाति-भयानक-वदना हन्तु-कामेवेदं महाङ्क-हासम् अति-संरम्भेण
विमुञ्चन्ती तत उत्पत्य पापीयसां दुष्टानां तेनैवासिना विवृण-शीर्ष्णां गलात् स्रवन्तम्
असृग्-आसवम् अत्युष्णं सह गणेन निपीयाति-पान-मद-विह्वलोच्चैस्तरां स्व-पाषडैः सह
जगौ ननर्त च विजहार च शिरः-कन्दुक-लीलया ।

०५०९०१९१ एवम् एव खलु महद्-अभिचाराति-क्रमः कात्स्न्येनात्मने फलति ।

०५०९०२०१ न वा एतद् विष्णुदत्त महद्-अद्भुतं यद् असम्भ्रमः स्व-शिरश्-छेदन आपतिते ऽपि
विमुक्त-देहाद्य-आत्म-भाव-सुदृढ-हृदय-ग्रन्थीनां सर्व-सत्त्व-सुहृद्-आत्मनां निर्वैराणां
साक्षाद् भगवतानिमिषारि-वरायुधेनाप्रमत्तेन तैस् तैर् भावैः परिरक्ष्यमाणानां तत्-पाद-
मूलम् अकुतश्चिद्-भयम् उपसृतानां भागवत-परमहंसानाम् ।

०५१०००१ श्री-शुक उवाच

०५१०००११ अथ सिन्धु-सौवीर-पते र्हृगणस्य व्रजत इक्षुमत्यास् तटे तत्-कुल-पतिना शिबिका-
वाह-पुरुषान्वेषण-समये दैवेनोपसादितः स द्विज-वर उपलब्ध एष पीवा युवा संहननाङ्गो
गो-स्वरवद् धुरं वोढुम् अलम् इति पूर्व-विष्टि-गृहीतैः सह गृहीतः प्रसभम् अतद्-अर्ह उवाह
शिबिकां स महानुभावः ।

०५१०००२१ यदा हि द्विज-वरस्येषु-मात्रावलोकानुगतेर् न समाहिता पुरुष-गतिस् तदा विषम-गतां
स्व-शिबिकां र्हृगण उपधार्य पुरुष

अन् अधिवहत आह हे वोढारः साध्व् अतिक्रमत किम् इति विषमम् उह्यते यानम् इति ।

०५१०००३१ अथ त ईश्वर-वचः सोपालम्भम् उपाकर्ण्योपाय-तुरीयाच्च छङ्कित-मनसस् तं
विज्ञापयां बभूवुः ।

०५१०००४१ न वयं नर-देव प्रमत्ता भवन्-नियमानुपथाः साध्व् एव वहामः । अयम् अधुनैव
नियुक्तो ऽपि न द्रुतं व्रजति नानेन सह वोढुम् उ ह वयं पारयाम इति ।

०५१०००५१ सांसर्गिको दोष एव नूनम् एकस्यापि सर्वेषां सांसर्गिकाणां भवितुम् अर्हतीति निश्चित्य
निशम्य कृपण-वचो राजा र्हृगण उपासित-वृद्धो ऽपि निसर्गेण बलात् कृत ईषद्-उत्थित-
मन्युर् अविस्पष्ट-ब्रह्म-तेजसं जात-वेदसम् इव रजसावृत-मतिर् आह ।

०५१०००६१ अहो कष्टं भ्रातर् व्यक्तम् उरु-परिश्रान्तो दीर्घम् अध्वानम् एक एव ऊहिवान् सुचिरं नाति-
पीवा न संहननाङ्गो जरसा चोपद्रुतो भवान् सखे नो एवापर एते सङ्घङ्किन इति बहु-

विप्रलब्धो ऽप्य् अविद्यया रचित-द्रव्य-गुण-कर्माशय-स्व-चरम-कलेवरे ऽवस्तुनि संस्थान-
विशेषे ऽहं ममेत्य् अनध्यारोपित-मिथ्या-प्रत्ययो ब्रह्म-भूतस् तूष्णीं शिबिकां पूर्ववद् उवाह ।

०५१०००७१ अथ पुनः स्व-शिबिकायां विषम-गतायां प्रकुपित उवाच र्हृगणः किम् इदम् अरे त्वं
जीवन्-मृतो मां कदर्थी-कृत्य भर्तृ-शासनम् अतिचरसि प्रमत्तस्य च ते करोमि चिकित्सां
दण्ड-पाणिर् इव जनताया यथा प्रकृतिं स्वां भजिष्यस इति ।

०५१०००८१ एवं बह्व् अबद्धम् अपि भाषमाणं नर-देवाभिमानं रजसा तमसानुविद्धेन मदेन
तिरस्कृताशेष-भगवत्-प्रिय-निकेतं पण्डित-मानिनं स भगवान् ब्राह्मणो ब्रह्म-भूत-सर्व-
भूत-सुहृद्-आत्मा योगेश्वर-चर्यायां नाति-व्युत्पन्न-मतिं स्मयमान इव विगत-स्मय इदम् आह ।

०५१०००९ ब्राह्मण उवाच

०५१०००९१ त्वयोदितं व्यक्तम् अविप्रलब्धं । भर्तुः स मे स्याद् यदि वीर भारः

०५१०००९२ गन्तुर् यदि स्याद् अधिगम्यम् अध्वा । पीवेति राशौ न विदां प्रवादः

०५१००१०१ स्थौल्यं काश्यं व्याधय आधयश् च । क्षुत् तृड् भयं कलिर् इच्छा जरा च
 ०५१००१०२ निद्रा रतिर् मन्युर् अहं मदः शुचो । देहेन जातस्य हि मे न सन्ति
 ०५१००१११ जीव-मृतत्वं नियमेन राजन् । आद्यन्तवद् यद् विकृतस्य दृष्टम्
 ०५१००११२ स्व-स्वाम्य-भावो ध्रुव ईड्य यत्र । तह्य- उच्यते ऽसौ विधिकृत्य-योगः
 ०५१००१२१ विशेष-बुद्धेर् विवरं मनाक् च । पश्याम यन् न व्यवहारतो ऽन्यत्
 ०५१००१२२ क ईश्वरस् तत्र किम् ईशितव्यं । तथापि राजन् करवाम किं ते
 ०५१००१३१ उन्मत्त-मत्त-जडवत् स्व-संस्थां । गतस्य मे वीर चिकित्सितेन
 ०५१००१३२ अर्थः कियान् भवता शिक्षितेन । स्तब्ध-प्रमत्तस्य च पिष्टपेषः
 ०५१००१४ श्री-शुक उवाच
 ०५१००१४१ एतावद् अनुवाद-परिभाषया प्रत्युदीर्य मुनि-वर उपशम-शील उपरतानात्म्य-निमित्त
 उपभोगेन कर्मारब्धं व्यपनयन् राज-यानम् अपि तथोवाह ।
 ०५१००१५१ स चापि पाण्डवेय सिन्धु-सौवीर-पतिस् तत्त्व-जिज्ञासायां सम्यक्-
 श्रद्धयाधिकृताधिकारस् तद् धृदय-ग्रन्थि-मोचनं द्विज-वच आश्रुत्य बहु-योग-ग्रन्थ-
 सम्मतं त्वरयावरुह्य शिरसा पाद-मूलम् उपसृतः क्षमापयन् विगत-नृप-देव-स्मय उवाच ।
 ०५१००१६१ कस् त्वं निगूढश् चरसि द्विजानां । विभर्षि सूत्रं कतमो ऽवधूतः
 ०५१००१६२ कस्यासि कुत्रत्य इहापि कस्मात् । क्षेमाय नश् चेद् असि नोत शुक्लः
 ०५१००१७१ नाहं विशङ्के सुर-राज-वज्रान् । न त्र्यक्ष-शूलान् न यमस्य दण्डात्
 ०५१००१७२ नागन्-अर्क-सोमानिल-वित्तपास्त्राच्च । छङ्के भृशं ब्रह्म-कुलावमानात्
 ०५१००१८१ तद् ब्रूह्य असङ्गो जडवन् निगूढ- । विज्ञान-वीर्यो विचरस्य अपारः
 ०५१००१८२ वचांसि योग-ग्रथितानि साधो । न नः क्षमन्ते मनसापि भेत्तुम्
 ०५१००१९१ अहं च योगेश्वरम् आत्म-तत्त्व- । विदां मुनीनां परमं गुरुं वै
 ०५१००१९२ प्रष्टुं प्रवृत्तः किम् इहारणं तत् । साक्षाद् धरिं ज्ञान-कलावतीर्णम्
 ०५१००२०१ स वै भवा लोक-निरीक्षणार्थम् । अव्यक्त-लिङ्गो विचरत्य् अपि स्वित्
 ०५१००२०२ योगेश्वराणां गतिम् अन्ध-बुद्धिः । कथं विचक्षीत गृहानुबन्धः
 ०५१००२११ दृष्टः श्रमः कर्मत आत्मनो वै । भर्तुर् गन्तुर् भवतश् चानुमन्ये
 ०५१००२१२ यथासतोदानयनाद्-अभावात् । समूल इष्टो व्यवहार-मार्गः
 ०५१००२२१ स्थाल्य-अग्नि-तापात् पयसो ऽभितापस् । तत्-तापतस् तण्डुल-गर्भ-रन्धिः
 ०५१००२२२ देहेन्द्रियास्वाशय-सन्निकर्षात् । तत्-संसृतिः पुरुषस्यानुरोधात्
 ०५१००२३१ शास्ताभिगोप्ता नृपतिः प्रजानां । यः किङ्करो वै न पिनाष्टि पिष्टम्
 ०५१००२३२ स्व-धर्मम् आराधनम् अच्युतस्य । यद् ईहमानो विजहात्य् अघौघम्
 ०५१००२४१ तन् मे भवान् नर-देवाभिमान- । मदेन तुच्छीकृत-सत्तमस्य
 ०५१००२४२ कृषीष्ट मैत्री-दृशम् आर्त-बन्धो । यथा तरे सद्-अवध्यानम् अंहः
 ०५१००२५१ न विक्रिया विश्व-सुहृत्-सखस्य । साम्येन वीताभिमतेस् तवापि
 ०५१००२५२ महद्-विमानात् स्व-कृताद् धि माहङ् । नङ्क्ष्यत्य् अदूराद् अपि शूलपाणिः
 ०५११००१ ब्राह्मण उवाच
 ०५११००११ अकोविदः कोविद-वाद-वादान् । वदस्य् अथो नाति-विदां वरिष्ठः
 ०५११००१२ न सूरयो हि व्यवहारम् एनं । तत्त्वावमर्शेन सहामनन्ति

०५११००२१ तथैव राजन् उरु-गार्हमेध- । वितान-विद्योरु-विजृम्भितेषु
 ०५११००२२ न वेद-वादिषु हि तत्त्व-वादः । प्रायेण शुद्धो नु चकास्ति साधुः
 ०५११००३१ न तस्य तत्त्व-ग्रहणाय साक्षाद् । वरीयसीर् अपि वाचः समासन्
 ०५११००३२ स्वप्ने निरुक्त्या गृहमेधि-सौख्यं । न यस्य हेयानुमितं स्वयं स्यात्
 ०५११००४१ यावन् मनो रजसा पूरुषस्य । सत्त्वेन वा तमसा वानुरुद्धम्
 ०५११००४२ चेतोभिर् आकृतिभिर् आतनोति । निरङ्कुशं कुशलं चेतारं वा
 ०५११००५१ स वासनात्मा विषयोपरक्तो । गुण-प्रवाहो विकृतः षोडशात्मा
 ०५११००५२ विभ्रत् पृथङ्-नामभि रूप-भेदम् । अन्त-र्बहिष्ट्वं च पुरैस् तनोति
 ०५११००६१ दुःखं सुखं व्यतिरिक्तं च तीव्रं । कालोपपन्नं फलम् आव्यनक्ति
 ०५११००६२ आलिङ्ग्य माया-रचितान्तरात्मा । स्व-देहिनं संसृति-चक्र-कूटः
 ०५११००७१ तावान् अयं व्यवहारः सदाविः । क्षेत्रज्ञ-साक्ष्यो भवति स्थूल-सूक्ष्मः
 ०५११००७२ तस्मान् मनो लिङ्गम् अदो वदन्ति । गुणागुणत्वस्य परावरस्य
 ०५११००८१ गुणानुरक्तं व्यसनाय जन्तोः । क्षेमाय नैर्गुण्यम् अथो मनः स्यात्
 ०५११००८२ यथा प्रदीपो घृत-वर्तिम् अश्रन् । शिखाः सधूमा भजति ह्य अन्यदा स्वम्
 ०५११००८३ पदं तथा गुण-कर्मानुबद्धं । वृत्तीर् मनः श्रयते ऽन्यत्र तत्त्वम्
 ०५११००९१ एकादशासन् मनसो हि वृत्तयः । आकृतयः पञ्च धियो ऽभिमानः
 ०५११००९२ मात्राणि कर्माणि पुरं च तासां । वदन्ति हैकादश वीर भूमीः
 ०५११०१०१ गन्धाकृति-स्पर्श-रस-श्रवांसि । विसर्ग-रट्-अट्-अभिजल्प-शिल्पाः
 ०५११०१०२ एकादशं स्वीकरणं ममेति । शय्याम् अहं द्वादशम् एक आहुः
 ०५११०१११ द्रव्य-स्वभावाशय-कर्म-कालैर् । एकादशामी मनसो विकाराः
 ०५११०११२ सहस्रशः शतशः कोटिशश् च । क्षेत्रज्ञतो न मिथो न स्वतः स्युः
 ०५११०१२१ क्षेत्रज्ञ एता मनसो विभूतीर् । जीवस्य माया-रचितस्य नित्याः
 ०५११०१२२ आविर्हिताः क्वापि तिरोहिताश् च । शुद्धो विचष्टे ह्य अविशुद्ध-कर्तुः
 ०५११०१३१ क्षेत्रज्ञ आत्मा पुरुषः पुराणः । साक्षात् स्वयं ज्योतिर् अजः परेशः
 ०५११०१३२ नारायणो भगवान् वासुदेवः । स्व-माययात्मन्य् अवधीयमानः
 ०५११०१४१ यथानिलः स्थावर-जङ्गमानाम् । आत्म-स्वरूपेण निविष्ट ईशेत्
 ०५११०१४२ एवं परो भगवान् वासुदेवः । क्षेत्रज्ञ आत्मेदम् अनुप्रविष्टः
 ०५११०१५१ न यावद् एतां तनु-भृन् नरेन्द्र । विधूय मायां वयुनोदयेन
 ०५११०१५२ विमुक्त-सङ्गो जित-षट्-सपत्नो । वेदात्म-तत्त्वं भ्रमतीह तावत्
 ०५११०१६१ न यावद् एतन् मन आत्म-लिङ्गं । संसार-तापावपनं जनस्य
 ०५११०१६२ यच् छोक-मोहामय-राग-लोभ- । वैरानुबन्धं ममतां विधत्ते
 ०५११०१७१ भ्रातृव्यम् एनं तद् अदभ्र-वीर्यम् । उपेक्षयाध्येधितम् अप्रमत्तः
 ०५११०१७२ गुरोर् हरेश् चरणोपासनास्त्रो । जहि व्यलीकं स्वयम् आत्म-मोषम्
 ०५१२००१ रूहगण उवाच
 ०५१२००११ नमो नमः कारण-विग्रहाय । स्वरूप-तुच्छीकृत-विग्रहाय
 ०५१२००१२ नमो ऽवधूत द्विज-बन्धु-लिङ्ग- । निगूढ-नित्यानुभवाय तुभ्यम्
 ०५१२००२१ ज्वरामयार्तस्य यथागदं सत् । निदाघ-दग्धस्य यथा हिमाम्भः

०५१२००२२ कुदेह-मानाहि-विदष्ट-दृष्टेः । ब्रह्मन् वचस् ते ऽमृतम् औषधं मे
 ०५१२००३१ तस्माद् भवन्तं मम संशयार्थं । प्रक्ष्यामि पश्चाद् अधुना सुबोधम्
 ०५१२००३२ अध्यात्म-योग-ग्रथितं तवोक्तम् । आख्याहि कौतूहल-चेतसो मे
 ०५१२००४१ यद् आह योगेश्वर दृश्यमानं । क्रिया-फलं सद्-व्यवहार-मूलम्
 ०५१२००४२ न ह्य अञ्जसा तत्त्व-विमर्शनाय । भवान् अमुष्मिन् भ्रमते मनो मे
 ०५१२००५ ब्राह्मण उवाच
 ०५१२००५१ अयं जनो नाम चलन् पृथिव्यां । यः पार्थिवः पार्थिव कस्य हेतोः
 ०५१२००५२ तस्यापि चाङ्घ्र्योर् अधि गुल्फ-जङ्घा- । जानूरु-मध्योर-शिरोधरांसाः
 ०५१२००६१ अंसे ऽधि दावीं शिबिका च यस्यां । सौवीर-राजेत्य् अपदेश आस्ते
 ०५१२००६२ यस्मिन् भवान् रूढ-निजाभिमानो । राजास्मि सिन्धुष्व् इति दुर्मदान्धः
 ०५१२००७१ शोच्यान् इमांस् त्वम् अधिकष्ट-दीनान् । विष्ट्या निगृह्णन् निरनुग्रहो ऽसि
 ०५१२००७२ जनस्य गोप्तास्मि विकथमानो । न शोभसे वृद्ध-सभासु धृष्टः
 ०५१२००८१ यदा क्षिताव् एव चराचरस्य । विदाम निष्ठां प्रभवं च नित्यम्
 ०५१२००८२ तन् नामतो ऽन्यद् व्यवहार-मूलं । निरूप्यतां सत्-क्रिययानुमेयम्
 ०५१२००९१ एवं निरुक्तं क्षिति-शब्द-वृत्तम् । असन् निधानात् परमाणवो ये
 ०५१२००९२ अविद्यया मनसा कल्पितास् ते । येषां समूहेन कृतो विशेषः
 ०५१२०१०१ एवं कृशं स्थूलम् अणुर् बृहद् यद् । असच् च सज् जीवम् अजीवम् अन्यत्
 ०५१२०१०२ द्रव्य-स्वभावाशय-काल-कर्म- । नाम्नाजयावेहि कृतं द्वितीयम्
 ०५१२०१११ ज्ञानं विशुद्धं परमार्थम् एकम् । अनन्तरं त्व् अबहिर् ब्रह्म सत्यम्
 ०५१२०११२ प्रत्यक् प्रशान्तं भगवच्च-छब्द-संज्ञं । यद् वासुदेवं कवयो वदन्ति
 ०५१२०१२१ रूढगणैतत् तपसा न याति । न चेज्यया निर्वपणाद् गृहाद् वा
 ०५१२०१२२ न च्छन्दसा नैव जलाग्नि-सूर्यैर् । विना महत्-पाद-रजो-ऽभिषेकम्
 ०५१२०१३१ यत्रोत्तमश्लोक-गुणानुवादः । प्रस्तूयते ग्राम्य-कथा-विघातः
 ०५१२०१३२ निषेव्यमाणो ऽनुदिनं मुमुक्षोर् । मतिं सतीं यच्छति वासुदेवे
 ०५१२०१४१ अहं पुरा भरतो नाम राजा । विमुक्त-दृष्ट-श्रुत-सङ्ग-बन्धः
 ०५१२०१४२ आराधनं भगवत ईहमानो । मृगो ऽभवं मृग-सङ्गाद् धतार्थः
 ०५१२०१५१ सा मां स्मृतिर् मृग-देहे ऽपि वीर । कृष्णार्चन-प्रभवा नो जहाति
 ०५१२०१५२ अथो अहं जन-सङ्गाद् असङ्गो । विशङ्कमानो ऽविवृतश् चरामि
 ०५१२०१६१ तस्मान् नरो ऽसङ्ग-सुसङ्ग-जात- । ज्ञानासिनेहैव विवृक्ण-मोहः
 ०५१२०१६२ हरिं तद्-ईहा-कथन-श्रुताभ्यां । लब्ध-स्मृतिर् यात्य् अतिपारम् अध्वनः
 ०५१३००१ ब्राह्मण उवाच
 ०५१३००११ दुरत्यये ऽध्वन्य् अजया निवेशितो । रजस्-तमः-सत्त्व-विभक्त-कर्मदृक्
 ०५१३००१२ स एष सार्थो ऽर्थ-परः परिभ्रमन् । भवाटवीं याति न शर्म विन्दति
 ०५१३००२१ यस्याम् इमे षण् नर-देव दस्यवः । सार्थं विलुम्पन्ति कुनायकं बलात्
 ०५१३००२२ गोमायवो यत्र हरन्ति सार्थिकं । प्रमत्तम् आविश्य यथोरणं वृकाः
 ०५१३००३१ प्रभूत-वीरुत्-तृण-गुल्म-गह्वरे । कठोर-दंशैर् मशकैर् उपद्रुतः
 ०५१३००३२ क्वचित् तु गन्धर्व-पुरं प्रपश्यति । क्वचित् क्वचिच् चाशु-रयोल्मुक-ग्रहम्

०५१३००४१ निवास-तोय-द्रविणात्म-बुद्धिस् । ततस् ततो धावति भो अटव्याम्
 ०५१३००४२ क्वचिच् च वात्योत्थित-पांसु-धूम्रा । दिशो न जानाति रजस्-वलाक्षः
 ०५१३००५१ अदृश्य-झिल्ली-स्वन-कर्ण-शूल । उलूक-वाग्भिर् व्यथितान्तरात्मा
 ०५१३००५२ अपुण्य-वृक्षान् श्रयते क्षुधार्दितो । मरीचि-तोयान्य् अभिधावति क्वचित्
 ०५१३००६१ क्वचिद् वितोयाः सरितो ऽभियाति । परस्परं चालषते निरन्धः
 ०५१३००६२ आसाद्य दावं क्वचिद् अग्नि-तप्तो । निर्विद्यते क्व च यक्षैर् हतासुः
 ०५१३००७१ शूरैर् हत-स्वः क्व च निर्विण्ण-चेताः । शोचन् विमुह्यन्न उपयाति कश्मलम्
 ०५१३००७२ क्वचिच् च गन्धर्व-पुरं प्रविष्टः । प्रमोदते निर्वृतवन् मुहूर्तम्
 ०५१३००८१ चलन् क्वचित् कण्टक-शर्कराङ्घ्रिर् । नगारुरुक्षुर् विमना इवास्ते
 ०५१३००८२ पदे पदे ऽभ्यन्तर-वह्निनादितः । कौटुम्बिकः क्रुध्यति वै जनाय
 ०५१३००९१ क्वचिन् निगीर्णो ऽजगराहिना जनो । नावैति किञ्चिद् विपिने ऽपविद्धः
 ०५१३००९२ दष्टः स्म शेते क्व च दन्द-शूकैर् । अन्धो ऽन्ध-कूपे पतितस् तमिस्रे
 ०५१३०१०१ कर्हि स्म चित् क्षुद्र-रसान् विचिन्वंस् । तन्-मक्षिकाभिर् व्यथितो विमानः
 ०५१३०१०२ तत्राति-कृच्छ्रात् प्रतिलब्धमानो । बलाद् विलुम्पन्त्य् अथ तं ततो ऽन्ये
 ०५१३०१११ क्वचिच् च शीतातप-वात-वर्ष- । प्रतिक्रियां कर्तुम् अनीश आस्ते
 ०५१३०११२ क्वचिन् मिथो विपणन् यच् च किञ्चिद् । विद्वेषम् ऋच्छत्य् उत वित्त-शाठ्यात्
 ०५१३०१२१ क्वचित् क्वचित् क्षीण-धनस् तु तस्मिन् । शय्यासन-स्थान-विहार-हीनः
 ०५१३०१२२ याचन् पराद् अप्रतिलब्ध-कामः । पारक्य-दृष्टिर् लभते ऽवमानम्
 ०५१३०१३१ अन्योन्य-वित्त-व्यतिषङ्ग-वृद्ध- । वैरानुबन्धो विवहन् मिथश् च
 ०५१३०१३२ अध्वन्य् अमुष्मिन् उरु-कृच्छ्र-वित्त- । बाधोपसर्गैर् विहरन् विपन्नः
 ०५१३०१४१ तांस् तान् विपन्नान् स हि तत्र तत्र । विहाय जातं परिगृह्य सार्थः
 ०५१३०१४२ आवर्तते ऽद्यापि न कश्चिद् अत्र । वीराध्वनः पारम् उपैति योगम्
 ०५१३०१५१ मनस्विनो निर्जित-दिग्-गजेन्द्रा । ममेति सर्वे भुवि बद्ध-वैराः
 ०५१३०१५२ मृधे शयीरन् न तु तद् व्रजन्ति । यन् न्यस्त-दण्डो गत-वैरो ऽभियाति
 ०५१३०१६१ प्रसज्जाति क्वापि लता-भुजाश्रयस् । तद्-आश्रयाव्यक्त-पद-द्विज-स्पृहः
 ०५१३०१६२ क्वचित् कदाचिद् धरि-चक्रतस् त्रसन् । सरल्यं विधत्ते बक-कङ्क-गृध्रैः
 ०५१३०१७१ तैर् वञ्चितो हंस-कुलं समाविशन् । अरोचयन् शीलम् उपैति वानरान्
 ०५१३०१७२ तज्-जाति-रासेन सुनिर्वृतेन्द्रियः । परस्परोद्वीक्षण-विस्मृतावधिः
 ०५१३०१८१ द्रुमेषु रंस्यन् सुत-दार-वत्सलो । व्यवाय-दीनो विवशः स्व-बन्धने
 ०५१३०१८२ क्वचित् प्रमादाद् गिरि-कन्दरे पतन् । वल्लीं गृहीत्वा गज-भीत आस्थितः
 ०५१३०१९१ अतः कथञ्चित् स विमुक्त आपदः । पुनश् च सार्थं प्रविशत्य् अरिन्दम
 ०५१३०१९२ अध्वन्य् अमुष्मिन् अजया निवेशितो । भ्रमञ् जनो ऽद्यापि न वेद कश्चन
 ०५१३०२०१ रूह्यण त्वम् अपि ह्य् अध्वनो ऽस्य । सन्न्यस्त-दण्डः कृत-भूत-मैत्रः
 ०५१३०२०२ असज्-जितात्मा हरि-सेवया शितं । ज्ञानासिम् आदाय तराति-पारम्
 ०५१३०२१ राजोवाच
 ०५१३०२११ अहो नृ-जन्माखिल-जन्म-शोभनं । किं जन्मभिस् त्व् अपैर् अप्य् अमुष्मिन्
 ०५१३०२१२ न यद् धृषीकेश-यशः-कृतात्मनां । महात्मनां वः प्रचुरः समागमः

०५१३०२२१ न ह्य अद्भुतं त्वच्च-चरणाब्ज-रेणुभिर् । हतांहसो भक्तिर् अधोक्षजे ऽमला
०५१३०२२२ मौहूर्तिकाद् यस्य समागमाच्च च मे । दुस्तर्क-मूलो ऽपहतो ऽविवेकः
०५१३०२३१ नमो महद्भयो ऽस्तु नमः शिशुभ्यो । नमो युवभ्यो नम आवटुभ्यः
०५१३०२३२ ये ब्राह्मणा गाम् अवधूत-लिङ्गाश् । चरन्ति तेभ्यः शिवम् अस्तु राज्ञाम्
०५१३०२४ श्री-शुक उवाच

०५१३०२४१ इत्य् एवम् उत्तरा-मातः स वै ब्रह्मर्षि-सुतः सिन्धु-पतय आत्म-सतत्त्वं विगणयतः
परानुभावः परम-कारुणिकतयोपदिश्य रहूगणेन सकरुणम् अभिवन्दित-चरण आपूर्णार्णव इव
निभूत-करणोम्य-आशयो धरणिम् इमां विचचार ।

०५१३०२५१ सौवीर-पतिर् अपि सुजन-समवगत-परमात्म-सतत्त्व आत्मन्य् अविद्याध्यारोपितां च
देहात्म-मतिं विससर्ज । एवं हि नृप भगवद्-आश्रिताश्रितानुभावः ।

०५१३०२६ राजोवाच

०५१३०२६१ यो ह वा इह बहु-विदा महा-भागवत त्वयाभिहितः परोक्षेण वचसा जीव-लोक-भवाध्वा
स ह्य आर्य-मनीषया कल्पित-विषयो

नाञ्जसाव्युत्पन्न-लोक-समाधिगमः । अथ तद् एवैतद् दुरवगमं समवेतानुकल्पेन निर्दिश्यताम्
इति ।

०५१४००१ स होवाच

०५१४००११ स एष देहात्म-मानिनां सत्त्वादि-गुण-विशेष-विकल्पित-कुशलाकु-शल-समवहार-
विनिर्मित-विविध-देहावलिभिर् वियोग-संयोगाद्-अनादि-संसारानुभवस्य द्वार-भूतेन षड्-इन्द्रिय-
वर्गेण तस्मिन् दुर्गाध्ववद् असुगमे ऽध्वन्य् आपतित ईश्वरस्य भगवतो विष्णोर् वश-वर्तिन्या
मायया जीव-लोको ऽयं यथा वणिक्-सार्थो ऽर्थ-परः स्व-देह-निष्पादित-कर्मानुभवः
श्मशानवद् अशिवतमायां संसाराटव्यां गतो नाद्यापि विफल-बहु-प्रतियोगेहस् तत्-तापोपशमनीं
हरि-गुरु-चरणारविन्द-मधुकरानुपदवीम् अवरुन्धे ।

०५१४००२१ यस्याम् उ ह वा एते षड्-इन्द्रिय-नामानः कर्मणा दस्यव एव ते । तद् यथा पुरुषस्य
धनं यत् किञ्चिद् धर्मोपयिकं बहु-कृच्छ्राधिगतं साक्षात् परम-पुरुषाराधन-लक्षणो
यो ऽसौ धर्मस् तं तु साम्पराय उदाहरन्ति । तद्-धर्म्यं धनं दर्शन-स्पर्शन-
श्रवणास्वादनावघ्राण-सङ्कल्प-व्यवसाय-गृह-ग्राम्योपभोगेन कुनाथस्याजितात्मनो यथा
सार्थस्य विलुम्-पन्ति ।

०५१४००३१ अथ च यत्र कौटुम्बिका दारापत्यादयो नाम्ना कर्मणा वृक-सृगाला एवानिच्छतो ऽपि
कदर्यस्य कुटुम्बिन उरणकवत् संरक्ष्यमाणं मिषतो ऽपि हरन्ति ।

०५१४००४१ यथा ह्य अनुवत्सरं कृष्यमाणम् अप्य् अदग्ध-बीजं क्षेत्रं पुनर् एवावपन-काले गुल्म-
तृण-वीरुद्भिर् गह्वरम् इव भवत्य् एवम् एव गृहाश्रमः कर्म-क्षेत्रं यस्मिन् न हि कर्माण्य्
उत्सीदन्ति यद् अयं काम-करण्ड एष आवसथः ।

०५१४००५१ तत्र गतो दंश-मशक-समापसदैर् मनुजैः शलभ-शकुन्त-तस्कर-मूषकादिभिर्
उपरुध्यमान-बहिः-प्राणः क्वचित् परिवर्तमानो ऽस्मिन्न अध्वन्य् अविद्या-काम-कर्माभिर् उपरक्त-
मनसानुपपन्नार्थं नर-लोकं गन्धर्व-नगरम् उपपन्नम् इति मिथ्या-दृष्टिर् अनुपश्यति ।

०५१४००६१ तत्र च क्वचिद् आतपोदक-निभान् विषयान् उपधावति पान-भोजन-व्यवायादि-व्यसन-
लोलुपः ।

०५१४००७१ क्वचिच्च चाशेष-दोष-निषदनं पुरीष-विशेषं तद्-वर्ण-गुण-निर्मित-मतिः
सुवर्णम् उपादित्सत्य् अग्नि-काम-कातर इवोल्मुक-पिशाचम् ।

०५१४००८१ अथ कदाचिन् निवास-पानीय-द्रविणाद्-अनेकात्मोपजीवनाभिनिवेश एतस्यां संसाराटव्याम्
इतस् ततः परिधावति ।

०५१४००९१ क्वचिच्च च वात्यौपम्यया प्रमदयारोहम् आरोपितस् तत्-काल-रजसा रजनी-भूत इवासाधु-
मर्यादो रजस्-वलाक्षो ऽपि दिग्-देवता अतिरजस्-वल-मतिर् न विजानाति ।

०५१४०१०१ क्वचित् सकृद् अवगत-विषय-वैतथ्यः स्वयं पराभिध्यानेन विभ्रंशित-स्मृतिस्
तयैव मरीचि-तोय-प्रायांस् तान् एवाभिधावति ।

०५१४०१११ क्वचिद् उलूक-झिल्ली-स्वनवद् अति-परुष-रभसाटोपं प्रत्यक्षं परोक्षं वा रिपु-राज-
कुल-निर्भत्सितेनाति-व्यथित-कर्ण-मूल-हृदयः ।

०५१४०१२१ स यदा दुग्ध-पूर्व-सुकृतस् तदा कारस्कर-काकतुण्डाद्-अपुण्य-द्रुम-लता-विषोद-
पानवद् उभयार्थ-शून्य-द्रविणान् जीवन्-मृतान् स्वयं जीवन्-म्रियमाण उपधावति ।

०५१४०१३१ एकदासत्-प्रसङ्गान् निकृत-मतिर् व्युदक-स्रोतः-स्खलनवद् उभयतो ऽपि दुःखदं
पारखण्डम् अभियाति ।

०५१४०१४१ यदा तु पर-बाधयान्ध आत्मने नोपनमति तदा हि पितृ-पुत्र-बर्हिष्मतः पितृ-पुत्रान्
वा स खलु भक्षयति ।

०५१४०१५१ क्वचिद् आसाद्य गृहं दाववत् प्रियार्थ-विधुरम् असुखोदकं शोकाग्निना दह्यमानो
भृशं निर्वेदम् उपगच्छति ।

०५१४०१६१ क्वचित् काल-विष-मित-राज-कुल-रक्षसापहत-प्रियतम-धनासुः प्रमृतक इव
विगत-जीव-लक्षण आस्ते ।

०५१४०१७१ कदाचिन् मनोरथोपगत-पितृ-पितामहाद्य् असत् सद् इति स्वप्न-निर्वृति-लक्षणम्
अनुभवति ।

०५१४०१८१ क्वचिद् गृहाश्रम-कर्म-चोदनाति-भर-गिरिम् आरुरुक्षमाणो लोक-व्यसन-कर्षित-मनाः
कण्टक-शर्करा-क्षेत्रं प्रविशन् इव सीदति ।

०५१४०१९१ क्वचिच्च च दुःसहेन कायाभ्यन्तर-वह्निना गृहीत-सारः स्व-कुटुम्बाय क्रुध्यति ।

०५१४०२०१ स एव पुनर् निद्राजगर-गृहीतो ऽन्धे तमसि मग्नः शून्यारण्य इव शेते नान्यत्-
किञ्चन वेद शव इवापविद्धः ।

०५१४०२११ कदाचिद् भग्न-मान-दंष्ट्रो दुर्जन-दन्द-शूकैर् अलब्ध-निद्रा-क्षणो व्यथित-
हृदयेनानुक्षीयमाण-विज्ञानो ऽन्ध-कूपे ऽन्धवत् पतति ।

०५१४०२२१ कर्हि स्म चित् काम-मधु-लवान् विचिन्वन् यदा पर-दार-पर-द्रव-याण्य् अवरुन्धानो राज्ञा
स्वामिभिर् वा निहतः पतत्य् अपारे निरये ।

०५१४०२३१ अथ च तस्माद् उभयथापि हि कर्मास्मिन् आत्मनः संसारावपनम् उदाहरन्ति ।

०५१४०२४१ मुक्तस् ततो यदि बन्धाद् देवदत्त उपाच्छिनत्ति तस्माद् अपि विष्णुमित्र इत्य् अनवस्थितिः ।

०५१४०२५१ क्वचिच्च च शीत-वाताद्-अनेकाधिदैविक-भौतिकात्मीयानां दशानां प्रतिनिवारणे ऽकल्पो
दुरन्त-चिन्तया विषण्ण आस्ते ।

०५१४०२६१ क्वचिन् मिथो व्यवहरन् यत् किञ्चिद् धनम् अन्येभ्यो वा काकिणिका-मात्रम् अप्य् अपहरन् यत्
किञ्चिद् वा विद्वेषम् एति वित्त-शाठ्यात् ।

०५१४०२७१ अध्वन्य् अमुष्मिन् इम उपसर्गास् तथा सुख-दुःख-राग-द्वेष-भयाभिमान-प्रमादोन्माद-
शोक-मोह-लोभ-मात्सर्येष्याव-मान-क्षुत्-पिपासाधि-व्याधि-जन्म-जरा-मरणादयः ।

०५१४०२८१ क्वापि देव-मायया स्त्रिया भुज-लतोपगूढः प्रस्कन्न-विवेक-विज्ञानो यद्-विहार-
गृहारम्भाकुल-हृदयस् तद्-आश्रयावसक्त-सुत-दुहितृ-कलत्र-भाषितावलोक-
विचेष्टितापहत-हृदय आत्मानम् अजितात्मापारे ऽन्धे तमसि प्रहिणोति ।

०५१४०२९१ कदाचिद् ईश्वरस्य भगवतो विष्णोश् चक्रात् परमाण्व-आदि-द्वि-परार्धापवर्ग-
कालोपलक्षणात् परिवर्तितेन वयसा रंहसा हरत आब्रह्म-तृण-स्तम्बादीनां भूतानाम् अनिमिषतो
मिषतां वित्रस्त-हृदयस् तम् एवेश्वरं काल-चक्र-निजायुधं साक्षाद् भगवन्तं यज्ञ-
पुरुषम् अनादृत्य पाखण्ड-देवताः कङ्क-गृध्र-बक-वट-प्राया आर्य-समय-परिहृताः
साङ्केत्येनाभिधत्ते ।

०५१४०३०१ यदा पारखण्डिभिर् आत्म-वञ्चितैस् तैर् उरु वञ्चितो ब्रह्म-कुलं समावसंस् तेषां
शीलम् उपनयनादि-श्रौत-स्मार्त-कर्मानुष्ठा-नेन भगवतो यज्ञ-पुरुषस्याराधनम् एव तद्
अरोचयन् शूद्र-कुलं भजते निगमाचारे ऽशुद्धितो यस्य मिथुनी-भावः कुटुम्ब-भरणं यथा
वानर-जातेः ।

०५१४०३११ तत्रापि निरवरोधः स्वैरेण विहरन् अति-कृपण-बुद्धिर् अन्योन्य-मुख-निरीक्षणादिना
ग्राम्य-कर्मणैव विस्मृत-कालावधिः ।

०५१४०३२१ क्वचिद् द्रुमवद् ऐहिकार्थेषु गृहेषु रंस्यन् यथा वानरः सुत-दार-वत्सलो व्यवाय-
क्षणः ।

०५१४०३३१ एवम् अध्वन्य् अवरुन्धानो मृत्यु-गज-भयात् तमसि गिरि-कन्दर-प्राये ।

०५१४०३४१ क्वचिच्च छीत-वातादृ-अनेक-दैविक-भौतिकात्मीयानां दुःखानां प्रतिनिवारणे ऽकल्पो
दुरन्त-विषय-विषण्ण आस्ते ।

०५१४०३५१ क्वचिन् मिथो व्यवहरन् यत् किञ्चिद् धनम् उपयाति वित्त-शाठ्येन ।

०५१४०३६१ क्वचित् क्षीण-धनः शय्यासनाशनादृ-उपभोग-विहीनो यावद् अप्रतिलब्ध-
मनोरथोपगतादाने ऽवसित-मतिस् ततस् ततो ऽवमानादीनि जनाद् अभिलभते ।

०५१४०३७१ एवं वित्त-व्यतिषङ्ग-विवृद्ध-वैरानुबन्धो ऽपि पूर्व-वासनया मिथ उद्वहत्य्
अथापवहति ।

०५१४०३८१ एतस्मिन् संसाराध्वनि नाना-क्लेशोपसर्ग-बाधित आपन्न-विपन्नो यत्र यस् तम् उ ह
वावेतरस् तत्र विसृज्य जातं जातम् उपादाय शोचन् मुह्यन् बिभ्यद्-विवदन् क्रन्दन् संहृष्यन्
गायन् नह्यमानः साधु-वर्जितो नैवावर्तते ऽद्यापि यत आरब्ध एष नर-लोक-सार्थो यम् अध्वनः
पारम् उपदिशन्ति ।

०५१४०३९१ यद् इदं योगानुशासनं न वा एतद् अवरुन्धते यन् न्यस्त-दण्डा मुनय उपशम-शीला
उपरतात्मानः समवगच्छन्ति ।

०५१४०४०१ यद् अपि दिग्-इभ-जयिनो यज्विनो ये वै राजर्षयः किं तु परं मृधे शयीरन् अस्याम्
एव ममेयम् इति कृत-वैरानुबन्धायां विसृज्य स्वयम् उपसंहृताः ।

०५१४०४११ कर्म-वल्लीम् अवलम्ब्य तत आपदः कथञ्चिन् नरकाद् विमुक्तः पुनर् अप्य् एवं
संसाराध्वनि वर्तमानो नर-लोक-सार्थम् उपयाति एवम् उपरि गतो ऽपि ।

०५१४०४२ तस्येदम् उपगायन्ति

०५१४०४२१ आर्षभस्येह राजर्षेर् मनसापि महात्मनः
 ०५१४०४२२ नानुवर्तार्हति नृपो मक्षिकेव गरुत्मतः
 ०५१४०४३१ यो दुस्त्यजान् दार-सुतान् सुहृद् राज्यं हृदि-स्पृशः
 ०५१४०४३२ जहौ युवैव मलवद् उत्तमश्लोक-लालसः
 ०५१४०४४१ यो दुस्त्यजान् क्षिति-सुत-स्वजनार्थ-दारान्
 ०५१४०४४२ प्रार्थ्यां श्रियं सुर-वरैः सदयावलोकाम्
 ०५१४०४४३ नैच्छन् नृपस् तद्-उचितं महतां मधुद्विट्-
 ०५१४०४४४ सेवानुरक्त-मनसाम् अभवो ऽपि फल्गुः
 ०५१४०४५१ यज्ञाय धर्म-पतये विधि-नैपुणाय
 ०५१४०४५२ योगाय साङ्ख्य-शिरसे प्रकृतीश्वराय
 ०५१४०४५३ नारायणाय हरये नम इत्य् उदारं
 ०५१४०४५४ हास्यन् मृगत्वम् अपि यः समुदाजहार
 ०५१४०४६१ य इदं भागवत-सभाजितावदात-गुण-कर्मणो राजर्षेर् भरतस्यानुचरितं स्वस्त्य-
 अयनम् आयुष्यं धन्यं यशस्यं स्वर्ग्यापवर्ग्यं वानुशृणोत्य् आख्यास्यत्य् अभिनन्दति च सर्वा
 एवाशिष आत्मन आशास्ते न काञ्चन परत इति ।
 ०५१५००१ श्री-शुक उवाच
 ०५१५००११ भरतस्यात्मजः सुमतिर् नामाभिहितो यम् उ ह वाव केचित् पारखण्डिन ऋषभ-पदवीम्
 अनुवर्तमानं चानार्या अवेद-सामान्नातां देवतां स्व-मनीषया पापीयस्या कलौ कल्पयिष्यन्ति ।
 ०५१५००२१ तस्माद् वृद्धसेनायां देवताजिन्-नाम पुत्रो ऽभवत् ।
 ०५१५००३१ अथासुर्या तत्-तनयो देवद्युम्नस् ततो धेनुमत्यां सुतः परमेशी तस्य सुवर्चलायां
 प्रतीह उपजातः ।
 ०५१५००४१ य आत्म-विद्याम् आख्याय स्वयं संशुद्धो महा-पुरुषम् अनुसस्मार ।
 ०५१५००५१ प्रतीहात् सुवर्चलायां प्रतिहर्त्रादयस् त्रय आसन्न इज्या-कोविदाः सूनवः प्रतिहर्तुः
 स्तुत्याम् अज-भूमानाव् अजनिषाताम् ।
 ०५१५००६१ भूम्न ऋषिकुल्यायाम् उद्गीथस् ततः प्रस्तावो देवकुल्यायां प्रस्तावान् नियुत्सायां हृदयज
 आसीद् विभुर् विभो रत्यां च पृथुषेणस् तस्मान् नक्त आकृत्यां जज्ञे नक्ताद् द्रुति-पुत्रो गयो
 राजर्षि-प्रवर उदार-श्रवा अजायत साक्षाद् भगवतो विष्णोर् जगद्-रिरक्षिषया गृहीत-
 सत्त्वस्य कलात्मवत्त्वादि-लक्षणेन महा-पुरुषतां प्राप्तः ।
 ०५१५००७१ स वै स्व-धर्मेण प्रजा-पालन-पोषण-प्रीणनोपलालनानुशासन-लक्षणेनेज्यादिना च
 भगवति महा-पुरुषे परावरे ब्रह्मणि सर्वात्मनार्पित-परमार्थ-लक्षणेन ब्रह्मविच-
 चरणानुसेवयापादित-भगवद्-भक्ति-योगेन चाभीक्षणशः परिभाविताति-शुद्ध-मतिर्
 उपरतानात्म्य आत्मनि स्वयम् उपलभ्यमान-ब्रह्मात्मानुभवो ऽपि निरभिमान एवावनिम् अज्गुपत् ।
 ०५१५००८१ तस्येमां गाथां पाण्डवेय पुराविद् उपगायन्ति ।
 ०५१५००९१ गयं नृपः कः प्रतियाति कर्माभिर् । यज्वाभिमानी बहुविद् धर्म-गोप्ता
 ०५१५००९२ समागत-श्रीः सदसस्-पतिः सतां । सत्-सेवको ऽन्यो भगवत्-कलाम् ऋते
 ०५१५०१०१ यम् अभ्यषिञ्चन् परया मुदा सतीः । सत्याशिषो दक्ष-कन्याः सरिद्धिः
 ०५१५०१०२ यस्य प्रजानां दुदुहे धराशिषो । निराशिषो गुण-वत्स-स्रुतोधाः

०५१५०१११ छन्दांस्य् अकामस्य च यस्य कामान् । दुदूहर् आजहूर् अथो बलिं नृपाः
 ०५१५०११२ प्रत्यञ्चिता युधि धर्मेण विप्रा । यदाशिषां षष्ठम् अंशं परेत्य
 ०५१५०१२१ यस्याध्वरे भगवान् अध्वरात्मा । मघोनि माद्यत्य् उरु-सोम-पीथे
 ०५१५०१२२ श्रद्धा-विशुद्धाचल-भक्ति-योग- । समर्पितेज्या-फलम् आजहार
 ०५१५०१३१ यत्-प्रीणनाद् बर्हिषि देव-तिर्यङ्- । मनुष्य-वीरुत्-तृणम् आविरिञ्चात्
 ०५१५०१३२ प्रीयेत सद्यः स ह विश्व-जीवः । प्रीतः स्वयं प्रीतिम् अगाद् गयस्य
 ०५१५०१४१ गयाद् गयन्त्यां चित्ररथः सुगतिर् अवरोधन इति त्रयः पुत्रा बभूवुश् चित्ररथाद्
 ऊर्गायां सम्राड् अजनिष्ट । तत उत्कलायां मरीचिर् मरीचेर् बिन्दुमत्यां बिन्दुम् आनुदपद्यत तस्मात्
 सरघायां मधुर नामाभवन् मधोः सुमनसि वीरव्रतस् ततो भोजायां मन्थु-प्रमन्थू जज्ञाते
 मन्थोः सत्यायां भौवनस् ततो दूषणायां त्वष्टाजनिष्ट त्वष्ट्र् विरोचनायां विरजो विरजस्य
 शतजित्-प्रवरं पुत्र-शतं कन्या च विषूच्यां किल जातम् ।
 ०५१५०१५ तत्रायं श्लोकः
 ०५१५०१५१ प्रैयव्रतं वंशम् इमं विरजश् चरमोद्भवः
 ०५१५०१५२ अकरोद् अत्त्-अलं कीर्त्या विष्णुः सुर-गणं यथा
 ०५१६००१ राजोवाच
 ०५१६००११ उक्तस् त्वया भू-मण्डलायाम-विशेषो यावद् आदित्यस् तपति यत्र चासौ ज्योतिषां गणैश्
 चन्द्रमा वा सह दृश्यते ।
 ०५१६००२१ तत्रापि प्रियव्रत-रथ-चरण-परिखातैः सप्तभिः सप्त सिन्धव उपकृप्ता यत
 एतस्याः सप्त-द्वीप-विशेष-विकल्पस् त्वया भगवन् खलु सूचित एतद् एवाखिलम् अहं मानतो
 लक्षणतश् च सर्वं वि-जिज्ञासामि ।
 ०५१६००३१ भगवतो गुणमये स्थूल-रूप आवेशितं मनो ह्य अगुणे ऽपि सूक्ष्मतम आत्म-ज्योतिषि परे
 ब्रह्मणि भगवति वासुदेवाख्ये क्षमम् आवेशितुं तद् उ हैतद् गुरो ऽर्हस्य् अनुवर्णयितुम् इति ।
 ०५१६००४ ऋषिर् उवाच
 ०५१६००४१ न वै महाराज भगवतो माया-गुण-विभूतेः काष्ठां मनसा वचसा वाधिगन्तुम् अलं
 विबुधायुषापि पुरुषस् तस्मात् प्राधान-येनैव भू-गोलक-विशेषं नाम-रूप-मान-लक्षणतो
 व्याख्यास्यामः ।
 ०५१६००५१ यो वायं द्वीपः कुवलय-कमल-कोशाभ्यन्तर-कोशो नियुत-योजन-विशालः समवर्तुलो
 यथा पुष्कर-पत्रम् ।
 ०५१६००६१ यस्मिन् नव वर्षाणि नव-योजन-सहस्रायामान्य् अष्टभिर् मर्यादा-गिरिभिः सुविभक्तानि
 भवन्ति ।
 ०५१६००७१ एषां मध्ये इलावृतं नामाभ्यन्तर-वर्षं यस्य नाभ्याम् अवस्थितः सर्वतः सौवर्णः
 कुल-गिरि-राजो मेरुर् द्वीपायाम-समुन्नाहः कार्णिका-भूतः कुवलय-कमलस्य मूर्धानि द्वा-त्रिंशत्
 सहस्र-योजन-विततो मूले षोडश-सहस्रं तावत् आन्त-भूम्यां प्रविष्टः ।
 ०५१६००८१ उत्तरोत्तरेणेलावृतं नीलः श्वेतः शृङ्गवान् इति त्रयो रम्यक-हिरण्मय-कुरूणां
 वर्षाणां मर्यादा-गिरयः प्राग्-आयता उभयतः क्षारोदावधयो द्वि-सहस्र-पृथ्व एकैकशः
 पूर्वस्मात् पूर्वस्माद् उत्तर उत्तरो दशांशाधिकांशेन दैर्घ्य एव हसन्ति ।
 ०५१६००९१ एवं दक्षिणेनेलावृतं निषधो हेमकूटो हिमालय इति प्राग्-आयता यथा नीलादयो ऽयुत-

योजनोत्सेधा हरि-वर्ष-किम्पुरुष-भारतानां यथा-सङ्ख्यम् ।

०५१६०१०१ तथैवेलावृतम् अपरेण पूर्वेण च माल्यवद्-गन्धमादनाव् आनील-निषधायतौ द्वि-
सहस्रं प्रथतुः केतुमाल-भद्राश्वयोः सीमानं विदधाते ।

०५१६०१११ मन्दरो मेरुमन्दरः सुपार्श्वः कुमुद इत्य् अयुत-योजन-विस्तारोन्नाहा मेरोश् चतु-र्दिशम्
अवष्टम्भ-गिरय उपकृप्ताः ।

०५१६०१२१ चतुष्ट-एतेषु चूत-जम्बू-कदम्ब-न्यग्रोधाश् चत्वारः पादप-प्रवराः पर्वत-केतव
इवाधि-सहस्र-योजनोन्नाहासु तावद् विटप-विततयः शत-योजन-परिणाहाः ।

०५१६०१३१ हृदाश् चत्वारः पयो-मध्व-इक्षुरस-मृष्ट-जला यद्-उपस्पर्शिन उपदेव-गणा
योगैश्वर्याणि स्वाभाविकानि भरतर्षभ धारयन्ति

०५१६०१४१ देवोद्यानानि च भवन्ति चत्वारि नन्दनं चैत्ररथं वैभ्राजकं सर्वतोभद्रम् इति ।

०५१६०१५१ येषु अमर-परिवृढाः सह सुर-ललना-ललाम-यूथ-पतय उपदेव-गणैर् उपगीयमान-
महिमानः किल विहरन्ति ।

०५१६०१६१ मन्दरोत्सङ्ग एकादश-शत-योजनोत्तुङ्ग-देवचूत-शिरसो गिरि-शिखर-स्थूलानि
फलान्य् अमृत-कल्पानि पतन्ति ।

०५१६०१७१ तेषां विशीर्यमाणानाम् अति-मधुर-सुरभि-सुगन्धि-बहुलारुण-रसोदेनारुणोदा नाम नदी
मन्दर-गिरि-शिखरान् निपतन्ती पू-र्वेणैलावृतम् उपप्लावयति ।

०५१६०१८१ यद्-उपजोषणाद् भवान्या अनुचरीणां पुण्य-जन-वधूनाम् अवयव-स्पर्श-सुगन्ध-वातो
दश-योजनं समन्ताद् अनुवासयति ।

०५१६०१९१ एवं जम्बू-फलानाम् अत्युच्च-निपात-विशीर्णानाम् अनस्थि-प्रायाणाम् इभ-काय-निभानां
रसेन जम्बू नाम नदी मेरु-मन्दर-शिखराद् अयुत-योजनाद् अविनि-तले निपतन्ती दक्षिणेनात्मानं
यावद् इलावृतम् उपस्यन्दयति ।

०५१६०२०१ तावद् उभयोर् अपि रोधसोर् या मृत्तिका तद्-रसेनानुविध्यमाना वायु-अर्क-संयोग-विपाकेन
सदामर-लोकाभरणं जाम्बू-नदं नाम सुवर्णं भवति ।

०५१६०२११ यद् उ ह वाव विबुधादयः सह युवतिभिर् मुकुट-कटक-कटि-सूत्रादय-आभरण-रूपेण
खलु धारयन्ति ।

०५१६०२२१ यस् तु महा-कदम्बः सुपार्श्व-निरूढो यास् तस्य कोटरेभ्यो विनिःसृताः पञ्चायाम-
परिणाहाः पञ्च मधु-धाराः सुपार्श्व-शिखरात् पतन्त्यो ऽपरेणात्मानम् इलावृतम् अनुमोदयन्ति ।

०५१६०२३१ या ह्य् उपयुञ्जानानां मुख-निर्वासितो वायुः समन्ताच्च छत-योजनम् अनुवासयति ।

०५१६०२४१ एवं कुमुद-निरूढो यः शतवल्शो नाम वटस् तस्य स्कन्धेभ्यो नीचीनाः पयो-दधि-
मधु-घृत-गुडान्नादय-अम्बर-शय्यासनाभरणादयः सर्व एव काम-दुघा नदाः कुमुदाग्रात्
पतन्तस् तम् उत्तरेणैलावृतम् उपयोजयन्ति ।

०५१६०२५१ यान् उपजुषाणानां न कदाचिद् अपि प्रजानां वली-पलित-क्लम-स्वेद-दौर्गन्ध्य-जरामय-
मृत्यु-शीतोष्ण-वैवर्ण्योपसर्गादयस् ताप-विशेषा भवन्ति यावज् जीवं सुखं निरतिशयम् एव ।

०५१६०२६१ कुरङ्ग-कुरर-कुसुम्भ-वैकङ्क-त्रिकूट-शिशिर-पतङ्ग-रुचक-निषध-शिनीवास-
कपिल-शङ्ख-वैदूर्य-जारुधि-हंस-ऋषभ-नाग-कालञ्जर-नारदादयो विंशति-गिरयो मेरोः
कर्णिकाया इव केसर-भूता मूल-देशे परित उपकृप्ताः ।

०५१६०२७१ जठर-देवकूटौ मेरुं पूर्वेणाष्टादश-योजन-सहस्रम् उदगायतौ द्वि-सहस्रं पृथु-

तुङ्गौ भवतः । एवम् अपरेण पवन-पारियात्रौ दक्षिणेन कैलास-करवीरौ प्राग्-आयताव् एवम्
उत्तरतस् त्रिशङ्ग-मकराव् अष्टभिर् एतैः परिसृतो ऽग्निर् इव परितश् चकास्ति काञ्चन-
गिरिः ।

०५१६०२८१ मेरोर् मूर्धनि भगवत आत्म-योनेर् मध्यत उपक्लृप्तां पुरीम् अयुत-योजन-साहस्रीं सम-
चतुरस्रां शातकौम्भीं वदन्ति ।

०५१६०२९१ ताम् अनुपरितो लोक-पालानाम् अष्टानां यथा-दिशं यथा-रूपं तुरीय-मानेन पुरो ऽष्टाव्
उपक्लृप्ताः ।

०५१७००१ श्री-शुक उवाच

०५१७००११ तत्र भगवतः साक्षाद् यज्ञ-लिङ्गस्य विष्णोर् विक्रमतो वाम-पादाङ्गुष्ठ-नख-
निर्भिन्नोर्ध्वाण्ड-कटाह-विवरेणान्तः-प्रविष्टा या बाह्य-जल-धारा तच्च-चरण-
पङ्कजावनेजनारुण-किञ्चलकोपरञ्जिताखिल-जगद्-अघ-मलापहोपस्पर्शनामला साक्षाद् भगवत्-
पदीत्य् अनुपलक्षित-वचो ऽभिधीयमानाति-महता कालेन युग-सहस्रोपलक्षणेन दिवो मूर्धन्य्
अवततार यत् तद् विष्णु-पदम् आहुः ।

०५१७००२१ यत्र ह वाव वीर-व्रत औत्तानपादिः परम-भागवतो ऽस्मत्-कुल-देवता-
चरणारविन्दोदकम् इति याम् अनुसवनम् उत्कृष्यमाण-भगवद्-भक्ति-योगेन दृढं
क्लिद्यमानान्त-हृदय औत्कण्ठ्य-विवशामीलित-लोचन-युगल-कुड्मल-विगलितामल-बाष्प-
कलयाभिव्यज्यमान-रोम-पुलक-कुलको ऽधुनापि परमादरेण शिरसा विभर्ति ।

०५१७००३१ ततः सप्त ऋषयस् तत् प्रभावाभिज्ञा यां ननु तपस आत्यन्तिकी सिद्धिर् एतावती
भगवति सर्वात्मनि वासुदेवे ऽनुपरत-भक्ति-योग-लाभेनैवोपेक्षितान्यार्थात्म-गतयो मुक्तिम्
इवागतां मुमुक्षव इव सबहु-मानम् अद्यापि जटा-जूटैर् उद्वहन्ति ।

०५१७००४१ ततो ऽनेक-सहस्र-कोटि-विमानानीक-सङ्कुल-देव-यानेनावत-अन्तीन्दु मण्डलम् आवार्य
ब्रह्म-सदने निपतति ।

०५१७००५१ तत्र चतुर्धा भिद्यमाना चतुर्भिर् नामभिश् चतुर्दिशम् अभिस्पन्दन्ती नद-नदी-
पतिम् एवाभिनिविशति सीतालकनन्दा चक्षुर भद्रेति ।

०५१७००६१ सीता तु ब्रह्म-सदनात् केसराचलादि-गिरि-शिखरेभ्यो ऽधो ऽधः प्रस्रवन्ती
गन्धमादन-मूर्धसु पतित्वान्तरेण भद्राश्व-वर्ष प्राच्यां दिशि क्षार-समुद्रम्
अभिप्रविशति ।

०५१७००७१ एवं माल्यवच्च-छिखरान् निष्पतन्ती ततो ऽनुपरत-वेगा केतुमालम् अभि चक्षुः
प्रतीच्यां दिशि सरित्-पतिं प्रविशति ।

०५१७००८१ भद्रा चोत्तरतो मेरु-शिरसो निपतिता गिरि-शिखराद् गिरि-शिखरम् अतिहाय
शृङ्गवतः शृङ्गाद् अवस्यन्दमाना उत्तरांस् तु कुरून् अभित उदीच्यां दिशि जलधिम्
अभिप्रविशति ।

०५१७००९१ तथैवालकनन्दा दक्षिणेन ब्रह्म-सदनाद् बहूनि गिरि-कूटान्य् अतिक्रम्य हेमकूटाद्
धैमकूटान्य् अति-रभसतर-रंहसा लुठयन्ती भारतम् अभिवर्ष दक्षिणस्यां दिशि जलधिम्
अभिप्रविशति यस्यां स्नानार्थं चागच्छतः पुंसः पदे पदे ऽश्वमेध-राजसूयादीनां फलं न
दुर्लभम् इति ।

०५१७०१०१ अन्ये च नदा नद्यश् च वर्षे वर्षे सन्ति बहुशो मेघ-आदि-गिरि-दुहितरः शतशः ।

०५१७०१११ तत्रापि भारतम् एव वर्षं कर्म-क्षेत्रम् अन्यान् अष्ट वर्षाणि स्वर्गिणां पुण्य-
शेषोपभोग-स्थानानि भौमानि स्वर्ग-पदानि व्यपदिशन्ति ।

०५१७०१२१ एषु पुरुषाणाम् अयुत-पुरुषायु-वर्षाणां देव-कल्पानां नागायुत-प्राणानां वज्र-
संहनन-बल-वयो-मोद-प्रमुदित-महा-सौरत-मिथुन-व्यवायापवर्ग-वर्ष-धृतैक-गर्भ-
कलत्राणां तत्र तु त्रेता-युग-समः कालो वर्तते ।

०५१७०१३१ यत्र ह देव-पतयः स्वैः स्वैर् गण-नायकैर् विहित-महार्हणाः सर्वर्तु-कुसुम-स्तबक-
फल-किसलय-श्रियानम्यमान-विटप-लता-विटपिभिर् उपशुम्भमान-रुचिर-काननाश्रमायतन-
वर्ष-गिरि-द्रोणीषु तथा चामल-जलाशयेषु विकच-विविध-नव-वनरुहामोद-मुदित-राज-
हंस-जल-कुक्कुट-कारण्डव-सारस-चक्रवाकादिभिर् मधुकर-निकराकृतिभिर् उपकूजितेषु जल-
क्रीडादिभिर् विचित्र-विनोदैः सुललित-सुर-सुन्दरीणां काम-कलिल-विलास-हास-लीलावलोकाकृष्ट-
मनो-दृष्टयः स्वैरं विहरन्ति ।

०५१७०१४१ नवस्व अपि वर्षेषु भगवान् नारायणो महा-पुरुषः पुरुषाणां तद्-अनुग्रहायात्म-तत्त्व-
व्यूहेनात्मनाद्यापि सन्निधीयते ।

०५१७०१५१ इलावृते तु भगवान् भव एक एव पुमान् न ह्य अन्यस् तत्रापरो निर्विशति भवान्याः
शाप-निमित्त-ज्ञो यत्-प्रवेक्ष्यतः स्त्री-भावस् तत् पश्चाद् वक्ष्यामि ।

०५१७०१६१ भवानीनाथैः स्त्री-गणार्बुद-सहस्रैर् अवरुध्यमानो भगवतश् चतुर्भूतैर् महा-
पुरुषस्य तुरीयां तामसीं मूर्तिं प्रकृतिम् आत्मनः सङ्कर्षण-संज्ञाम् आत्म-समाधि-रूपेण
सन्निधाप्यैतद् अभिगृणन् भव उपधावति ।

०५१७०१७ श्री-भगवान् उवाच

०५१७०१७१ ओं नमो भगवते महा-पुरुषाय सर्व-गुण-सङ्ख्यानायानन्तायाव्यक्ताय नम इति ।

०५१७०१७१ भजे भजन्यारण-पाद-पङ्कजं । भगस्य कृत्स्नस्य परं परायणम्

०५१७०१७२ भक्तेष्व् अलं भावित-भूत-भावनं । भवापहं त्वा भव-भावम् ईश्वरम्

०५१७०१८१ न यस्य माया-गुण-चित्त-वृत्तिभिर् । निरीक्षतो ह्य् अण्व् अपि दृष्टिर् अज्यते

०५१७०१८२ ईशे यथा नो ऽजित-मन्यु-रंहसां । कस् तं न मन्येत जिगीषुर् आत्मनः

०५१७०१९१ असद्-दृशो यः प्रतिभाति मायया । क्षीबेव मध्व-आसव-ताम्र-लोचनः

०५१७०१९२ न नाग-वध्वो ऽर्हण ईशिरे हिया । यत्-पादयोः स्पर्शन-धर्षितेन्द्रियाः

०५१७०२०१ यम् आहूर् अस्य स्थिति-जन्म-संयमं । त्रिभिर् विहीनं यम् अनन्तम् ऋषयः

०५१७०२०२ न वेद सिद्धार्थम् इव क्वचित् स्थितं । भू-मण्डलं मूर्ध-सहस्र-धामसु

०५१७०२११ यस्याद्य आसीद् गुण-विग्रहो महान् । विज्ञान-धिष्ण्यो भगवान् अजः किल

०५१७०२१२ यत्-सम्भवो ऽहं त्रि-वृता स्व-तेजसा । वैकारिकं तामसम् ऐन्द्रियं सृजे

०५१७०२२१ एते वयं यस्य वशे महात्मनः । स्थिताः शकुन्ता इव सूत्र-यन्त्रिताः

०५१७०२२२ महान् अहं वैकृत-तामसेन्द्रियाः । सृजाम सर्वे यद्-अनुग्रहाद् इदम्

०५१७०२३१ यन्-निर्मितां कह्व् अपि कर्म-पर्वणीं । मायां जनो ऽयं गुण-सर्ग-मोहितः

०५१७०२३२ न वेद निस्तारण-योगम् अज्जसा । तस्मै नमस् ते विलयोदयात्मने

०५१८००१ श्री-शुक उवाच

०५१८००११ तथा च भद्रश्रवा नाम धर्म-सुतस् तत्-कुल-पतयः पुरुषा भद्राश्व-वर्षे

साक्षाद् भगवतो वासुदेवस्य प्रियां तनुं धर्ममयीं ह्यशीर्षाभिधानां परमेण समाधिना

सन्निधाप्येदम् अभिगृणन्त उपधावन्ति ।

०५१८००२ भद्रश्रवस ऊचुः

०५१८००२१ ओं नमो भगवते धर्मायात्म-विशोधनाय नम इति ।

०५१८००३१ अहो विचित्रं भगवद्-विचेष्टितं । घ्नन्तं जनो ऽयं हि मिषन् न पश्यति

०५१८००३२ ध्यायन्न असद् यर्हि विकर्म सेवितुं । निर्हृत्य पुत्रं पितरं जिजीविषति

०५१८००४१ वदन्ति विश्वं कवयः स्म नश्वरं । पश्यन्ति चाध्यात्मविदो विपश्चितः

०५१८००४२ तथापि मुह्यन्ति तवाज मायया । सुविस्मितं कृत्यम् अजं नतो ऽस्मि तम्

०५१८००५१ विश्वोद्भव-स्थान-निरोध-कर्म ते । ह्य अकर्तुर् अङ्गीकृतम् अप्य् अपावृतः

०५१८००५२ युक्तं न चित्रं त्वयि कार्य-कारणे । सर्वात्मनि व्यतिरिक्ते च वस्तुतः

०५१८००६१ वेदान् युगान्ते तमसा तिरस्कृतान् । रसातलाद् यो नृ-तुरङ्ग-विग्रहः

०५१८००६२ प्रत्याददे वै कवये ऽभियाचते । तस्मै नमस् ते ऽवितथेहिताय इति

०५१८००७१ हरि-वर्षे चापि भगवान् नर-हरि-रूपेणास्ते । तद्-रूप-ग्रहण-निमित्तम्

उत्तरत्राभिधास्ये । तद् दयितं रूपं महा-पुरुष-गुण-भाजनो महा-भागवतो दैत्य-दानव-कुल-

तीर्थीकरण-शीला-चरितः प्रह्लादो ऽव्यवधानानन्य-भक्ति-योगेन सह तद्-वर्ष-पुरुषैर्

उपास्ते इदं चोदाहरति ।

०५१८००८१ ओं नमो भगवते नरसिंहाय नमस् तेजस्-तेजसे आवि-आविर्भव वज्र-नख वज्र-दंष्ट्र

कर्माशयान् रन्धय रन्धय तमो ग्रस ग्रस ओं स्वाहा । अभयम् अभयम् आत्मनि भूयिष्ठा ओं

क्षौम् ।

०५१८००९१ स्वस्त्य् अस्तु विश्वस्य खलः प्रसीदतां । ध्यायन्तु भूतानि शिवं मिथो धिया

०५१८००९२ मनश् च भद्रं भजताद् अधोक्षजे । आवेश्यतां नो मतिर् अप्य् अहैतुकी

०५१८०१०१ मागार-दारात्मज-वित्त-बन्धुषु । सङ्गो यदि स्याद् भगवत्-प्रियेषु नः

०५१८०१०२ यः प्राण-वृत्त्या परितुष्ट आत्मवान् । सिद्धयत्य् अदूरान् न तथेन्द्रिय-प्रियः

०५१८०१११ यत्-सङ्ग-लब्धं निज-वीर्य-वैभवं । तीर्थं मुहुः संस्पृशतां हि मानसम्

०५१८०११२ हरत्य् अजो ऽन्तः श्रुतिभिर् गतो ऽङ्गजं । को वै न सेवेत मुकुन्द-विक्रमम्

०५१८०१२१ यस्यास्ति भक्तिर् भगवत्य् अकिञ्चना । सर्वैर् गुणैस् तत्र समासते सुराः

०५१८०१२२ हराव् अभक्तस्य कुतो महद्-गुणा । मनोरथेनासति धावतो बहिः

०५१८०१३१ हरिर् हि साक्षाद् भगवान् शरीरिणाम् । आत्मा झषाणाम् इव तोयम् ईप्सितम्

०५१८०१३२ हित्वा महांसु तं यदि सज्जते गृहे । तदा महत्त्वं वयसा दम्पतीनाम्

०५१८०१४१ तस्माद् रजो-राग-विषाद-मन्यु- । मान-स्पृहा-भयदैर्न्याधिमूलम्

०५१८०१४२ हित्वा गृहं संसृति-चक्रवालं । नृसिंह-पादं भजताकुतोभयम् इति

०५१८०१५१ केतुमाले ऽपि भगवान् कामदेव-स्वरूपेण लक्ष्म्याः प्रिय-चिकीर्षया प्रजापतेर् दुहित्-णां

पुत्राणां तद्-वर्ष-पतीनां पुरुषायुषाहो-रात्र-परिसङ्ख्यानानां यासां गर्भा महा-पुरुष-म

हास्र-तेजसोद्वेजित-मनसां विध्वस्ता व्यसवः संवत्सरान्ते विनिपतन्ति ।

०५१८०१६१ अतीव सुललित-गति-विलास-विलसित-रुचिर-हास-लेशावलोक-लीलया किञ्चिद्-उत्तम्भित-

सुन्दर-भ्रू-मण्डल-सुभग-वदनारविन्द-श्रिया रमां रमयन्न इन्द्रियाणि रमयते ।

०५१८०१७१ तद् भगवतो मायामयं रूपं परम-समाधि-योगेन रमा देवी संवत्सरस्य रात्रिषु

प्रजापतेर् दुहितृभिर् उपेताहःसु च तद्-भर्तृभिर् उपास्ते इदं चोदाहरति ।

०५१८०१८१ ओं हां हीं हूं ओं नमो भगवते हृषीकेशाय सर्व-गुण-विशेषैर् विलक्षितात्मने
 आकृतीनां चित्तीनां चेतसां विशेषाणां चाधिपतये षोडश-कलाय च्छन्दो-मयायान्न-
 मयायामृत-मयाय सर्व-मयाय सहसे ओजसे बलाय कान्ताय कामाय नमस् ते उभयत्र भूयात् ।
 ०५१८०१९१ स्त्रियो व्रतैस् त्वा हृषीकेश्वरं स्वतो । ह्य आराध्य लोके पतिम् आशासते ऽन्यम्
 ०५१८०१९२ तासां न ते वै परिपान्त्य् अपत्यं । प्रियं धनायूषि यतो ऽस्व-तन्त्राः
 ०५१८०२०१ स वै पतिः स्याद् अकुतोभयः स्वयं । समन्ततः पाति भयातुरं जनम्
 ०५१८०२०२ स एक एवेतरथा मिथो भयं । नैवात्मलाभाद् अधि मन्यते परम्
 ०५१८०२११ या तस्य ते पाद-सरोरुहार्हणं । निकामयेत् साखिल-काम-लम्पटा
 ०५१८०२२१ तद् एव रासीप्सितम् ईप्सितो ऽर्चितो । यद्-भग्न-याच्चा भगवन् प्रतप्यते
 ०५१८०२२१ मत्-प्राप्तये ऽजेश-सुरासुरादयस् । तप्यन्त उग्रं तप ऐन्द्रिये धियः
 ०५१८०२२२ ऋते भवत्-पाद-परायणान् न मां । विन्दन्त्य् अहं त्वद्-धृदया यतो ऽजित
 ०५१८०२३१ स त्वं ममाप्य् अच्युत शीर्ष्णिं वन्दितं । कराम्बुजं यत् त्वद्-अधायि सात्वताम्
 ०५१८०२३२ विभर्षि मां लक्ष्म वरेण्य मायया । क ईश्वरस्येहितम् ऊहितुं विभूर इति
 ०५१८०२४१ रम्यके च भगवतः प्रियतमं मात्स्यम् अवतार-रूपं तद्-वर्ष-पुरुषस्य मनोः प्राक्-
 प्रदर्शितं स इदानीम् अपि महता भक्ति-योगेनाराधयतीदं चोदाहरति ।
 ०५१८०२५१ ओं नमो भगवते मुख्यतमाय नमः सत्त्वाय प्राणायौजसे सहसे बलाय महा-मत्स्याय
 नम इति ।
 ०५१८०२६१ अन्त्र बहिश् चाखिल-लोक-पालकैर् । अदृष्ट-रूपो विचरस्य् उरु-स्वनः
 ०५१८०२६२ स ईश्वरस् त्वं य इदं वशे ऽनयन् । नाम्ना यथा दारुमयीं नरः स्त्रियम्
 ०५१८०२७१ यं लोक-पालाः किल मत्सर-ज्वरा । हित्वा यतन्तो ऽपि पृथक् समेत्य च
 ०५१८०२७२ पातुं न शेकुर् द्वि-पदश् चतुष्-पदः । सरीसृपं स्थाणु यद् अत्र दृश्यते
 ०५१८०२८१ भवान् युगान्तार्णव ऊर्मि-मालिनि । क्षोणीम् इमाम् ओषधि-वीरुधां निधिम्
 ०५१८०२८२ मया सहोरु क्रमते ऽज ओजसा । तस्मै जगत्-प्राण-गणात्मने नम इति
 ०५१८०२९१ हिरण्यये ऽपि भगवान् निवसति कूर्म-तनुं विभ्राणस् तस्य तत् प्रियतमां तनुम् अर्यमा
 सह वर्ष-पुरुषैः पितृ-गणाधिपतिर् उपधावति मन्त्रम् इमं चानुजपति ।
 ०५१८०३०१ ओं नमो भगवते अकूपाराय सर्व-सत्त्व-गुण-विशेषणायानु-पलक्षित-स्थानाय नमो
 वर्ष्मणे नमो भूम्ने नमो नमो ऽवस्थानाय नमस् ते ।
 ०५१८०३११ यद्-रूपम् एतन् निज-माययार्पितम् । अर्थ-स्वरूपं बहु-रूप-रूपितम्
 ०५१८०३२१ सङ्ख्या न यस्यास्त्य् अयथोपलम्भनात् । तस्मै नमस् ते ऽव्यपदेश-रूपिणे
 ०५१८०३२१ जरायुजं स्वेदजम् अण्डजोद्भिदं । चराचरं देवर्षि-पितृ-भूतम् ऐन्द्रियम्
 ०५१८०३२२ द्यौः खं क्षितिः शैल-सरित्-समुद्र- । द्वीप-ग्रहर्क्षेत्य् अभिधेय एकः
 ०५१८०३३१ यस्मिन् असङ्ख्येय-विशेष-नाम- । रूपाकृतौ कविभिः कल्पितेयम्
 ०५१८०३३२ सङ्ख्या यया तत्त्व-दृशापनीयते । तस्मै नमः साङ्ख्य-निदर्शनाय ते इति
 ०५१८०३४१ उत्तरेषु च कुरुषु भगवान् यज्ञ-पुरुषः कृत-वराह-रूप आस्ते तं तु देवी हैषा
 भूः सह कुरुभिर् अस्वलित-भक्ति-योगेनोपधावति इमां च परमाम् उपनिषदम् आवर्तयति ।
 ०५१८०३५१ ओं नमो भगवते मन्त्र-तत्त्व-लिङ्गाय यज्ञ-क्रतवे महा-ध्वरावयवाय महा-पुरुषाय
 नमः कर्म-शुक्लाय त्रि-युगाय नमस् ते ।

०५१८०३६१ यस्य स्वरूपं कवयो विपश्चितो । गुणेषु दारुष्व् इव जात-वेदसम्
 ०५१८०३६२ मश्नन्ति मग्ना मनसा दिदृक्षवो । गूढं क्रियार्थैर् नम ईरितात्मने
 ०५१८०३७१ द्रव्य-क्रिया-हेत्-अयनेश-कर्तुभिर् । माया-गुणैर् वस्तु-निरीक्षितात्मने
 ०५१८०३७२ अन्वीक्षयाङ्गातिशयात्म-बुद्धिभिर् । निरस्त-मायाकृतये नमो नमः
 ०५१८०३८१ करोति विश्व-स्थिति-संयमोदयं । यस्येप्सितं नेप्सितम् ईक्षितुर् गुणैः
 ०५१८०३८२ माया यथायो भ्रमते तद्-आश्रयं । ग्राव्णो नमस् ते गुण-कर्म-साक्षिणे
 ०५१८०३९१ प्रमथ्य दैत्यं प्रतिवारणं मृधे । यो मां रसाया जगद्-आदि-सूकरः
 ०५१८०३९२ कृत्वाग्र-दंष्ट्रे निरगाद् उदन्वतः । क्रीडन् इवेभः प्रणतास्मि तं विभुम् इति
 ०५१९००१ श्री-शुक उवाच
 ०५१९००११ किम्पुरुषे वर्षे भगवन्तम् आदि-पुरुषं लक्ष्मणाग्रजं सीताभिरामं रामं तच्च-
 चरण-सन्निकर्षाभिरतः परम-भागवतो हनुमान् सह किम्पुरुषैर् अविरत-भक्तिर् उपास्ते ।
 ०५१९००२१ आर्षिषेणो सह गन्धर्वैर् अनुगीयमानां परम-कल्याणीं भर्तु-भगवत्-कथां
 समुपशृणोति स्वयं चेदं गायति ।
 ०५१९००३१ ओं नमो भगवते उत्तमश्लोकाय नम आर्य-लक्षण-शील-व्रताय नम उपशिक्षितात्मन
 उपासित-लोकाय नमः साधु-वाद-निकषणाय नमो ब्रह्मण्य-देवाय महा-पुरुषाय महा-राजाय नम
 इति ।
 ०५१९००४१ यत् तद् विशुद्धानुभव-मात्रम् एकं । स्व-तेजसा ध्वस्त-गुण-व्यवस्थम्
 ०५१९००४२ प्रत्यक् प्रशान्तं सुधियोपलम्भनं । ह्य अनाम-रूपं निरहं प्रपद्ये
 ०५१९००५१ मर्त्यावतारस् त्व इह मर्त्य-शिक्षणं । रक्षो-वधायैव न केवलं विभोः
 ०५१९००५२ कुतो ऽन्यथा स्याद् रमतः स्व आत्मनः । सीता-कृतानि व्यसनानीश्वरस्य
 ०५१९००६१ न वै स आत्मात्मवतां सुहृत्तमः । सक्तस् त्रि-लोक्यां भगवान् वासुदेवः
 ०५१९००६२ न स्त्री-कृतं कश्मलम् अश्रुवीत । न लक्ष्मणं चापि विहातुम् अर्हति
 ०५१९००७१ न जन्म नूनं महतो न सौभगं । न वाङ् न बुद्धिर् नाकृतिस् तोष-हेतुः
 ०५१९००७२ तैर् यद् विसृष्टान् अपि नो वनौकसश् । चकार सख्ये बत लक्ष्मणाग्रजः
 ०५१९००८१ सुरो ऽसुरो वाप्य् अथ वानरो नरः । सर्वात्मना यः सुकृतज्ञम् उत्तमम्
 ०५१९००८२ भजेत रामं मनुजाकृतिं हरिं । य उत्तरान् अनयत् कोसलान् दिवम् इति
 ०५१९००९१ भारते ऽपि वर्षे भगवान् नर-नारायणाख्य आकल्पान्तम् उपचित-धर्म-ज्ञान-
 वैराग्यैश्वर्योपशमोपरमात्मोपलम्भनम् अनुग्रहायात्मवताम् अनुकम्पया तपो ऽव्यक्त-गतिश्
 चरति ।
 ०५१९०१०१ तं भगवान् नारदो वर्णाश्रमवतीभिर् भारतीभिः प्रजाभिर् भगवत्-प्रोक्ताभ्यां
 साङ्ख्य-योगाभ्यां भगवद्-अनुभावोपवर्णनं सावर्णेर् उपदेक्ष्यमाणः परम-भक्ति-
 भावेनोपसरति इदं चाभिगृणाति ।
 ०५१९०१११ ओं नमो भगवते उपशम-शीलायोपरतानात्म्याय नमो ऽकिञ्चन-वित्ताय ऋषि-
 ऋषभाय नर-नारायणाय परमहंस-परम-गुरवे आत्मारामाधिपतये नमो नम इति ।
 ०५१९०१२ गायति चेदम्
 ०५१९०१२१ कर्तास्य सर्गादिषु यो न बध्यते । न हन्यते देह-गतो ऽपि दैहिकैः
 ०५१९०१२२ द्रष्टुर् न दृग् यस्य गुणैर् विदूष्यते । तस्मै नमो ऽसक्त-विविक्त-साक्षिणे

०५१९०१३१ इदं हि योगेश्वर योग-नैपुणं । हिरण्यगर्भो भगवाञ्ज जगाद यत्
 ०५१९०१३२ यद् अन्त-काले त्वयि निर्गुणे मनो । भक्त्या दधीतोऽजित-दुष्कलेवरः
 ०५१९०१४१ यथैहिकामुष्मिक-काम-लम्पटः । सुतेषु दारेषु धनेषु चिन्तयन्
 ०५१९०१४२ शङ्केत विद्वान् कुकलेवरात्ययाद् । यस् तस्य यत्नः श्रम एव केवलम्
 ०५१९०१५१ तन् नः प्रभो त्वं कुकलेवरार्पितां । त्वन्-माययाहं-ममताम् अधोक्षज
 ०५१९०१५२ भिन्द्याम येनाशु वयं सुदुर्भेदां । विधेहि योगं त्वयि नः स्वभावम् इति
 ०५१९०१६१ भारते ऽप्य् अस्मिन् वर्षे सरिच्छैलाः सन्ति बहवो मलयो मङ्गल-प्रस्थो मैनाकस्
 त्रिकूट ऋषभः कूटकः कोल्लकः सह्यो देवगिरिर् ऋष्यमूकः श्री-शैलो वेङ्कटो महेन्द्रो
 वारिधारो विन्ध्यः शुक्तिमान् ऋक्षगिरिः पारियात्रो द्रोणश् चित्रकूटो गोवर्धनो रैवतकः
 ककुभो नीलो गोकामुख इन्द्रकीलः कामगिरिर् इति चान्ये च शत-सहस्रशः शैलास् तेषां
 नितम्ब-प्रभवा नदा नद्यश् च सन्त्य् असङ्ख्याताः ।
 ०५१९०१७१ एतासाम् अपो भारत्यः प्रजा नामभिर् एव पुनन्तीनाम् आत्मना चोपस्पृशन्ति
 ०५१९०१८१ चन्द्रवसा ताम्रपर्णी अवटोदा कृतमाला वैहायसी कावेरी वेणी पयस्विनी शर्करावर्ता
 तुङ्गभद्रा कृष्णावेण्या भीमरथी गोदावरी निर्विन्ध्या पयोष्णी तापी रेवा सुरसा नर्मदा
 चर्मण्वती सिन्धुर् अन्धः शोणश् च नदौ महानदी वेदस्मृतिर् ऋषिकुल्या त्रिसामा कौशिकी
 मन्दाकिनी यमुना सरस्वती दृषद्वती गोमती सरयू रोधस्वती सप्तवती सुषोमा शतद्रूश्
 चन्द्रभागा मरुद्वृधा वितस्ता असिक्री विश्वेति महा-नद्यः ।
 ०५१९०१९१ अस्मिन् एव वर्षे पुरुषैर् लब्ध-जन्मभिः शुक्ल-लोहित-कृष्ण-वर्णेन स्वारब्धेन
 कर्मणा दिव्य-मानुष-नारक-गतयो बहूय आत्मन आनुपूर्व्येण सर्वा ह्य् एव सर्वेषां विधीयन्ते
 यथा-वर्ण-विधानम् अपवर्गश् चापि भवति ।
 ०५१९०२०१ यो ऽसौ भगवति सर्व-भूतात्मन्य् अनात्म्ये ऽनिरुक्ते ऽनिलयने परमात्मनि वासुदेवे
 ऽनन्य-निमित्त-भक्ति-योग-लक्षणो नाना-गति-निमित्ताविद्या-ग्रन्थि-रन्धन-द्वारेण यदा हि महा-
 पुरुष-पुरुष-प्रसङ्गः ।
 ०५१९०२१ एतद् एव हि देवा गायन्ति
 ०५१९०२११ अहो अमीषां किम् अकारि शोभनं । प्रसन्न एषां स्विद् उत स्वयं हरिः
 ०५१९०२१२ यैर् जन्म लब्धं नृषु भारताजिरे । मुकुन्द-सेवौपयिकं स्पृहा हि नः
 ०५१९०२२१ किं दुष्करैर् नः क्रतुभिस् तपो-व्रतैर् । दानादिभिर् वा द्युजयेन फल्गुना
 ०५१९०२२२ न यत्र नारायण-पाद-पङ्कज- । स्मृतिः प्रमुष्टातिशयेन्द्रियोत्सवात्
 ०५१९०२३१ कल्पायुषां स्थानजयात् पुन-र्भवात् । क्षणायुषां भारत-भूजयो वरम्
 ०५१९०२३२ क्षणेन मर्त्येन कृतं मनस्विनः । सन्न्यस्य संयान्त्य् अभयं पदं हरेः
 ०५१९०२४१ न यत्र वैकुण्ठ-कथा-सुधापगा । न साधवो भागवतास् तदाश्रयाः
 ०५१९०२४२ न यत्र यज्ञेश-मखा महोत्सवाः । सुरेश-लोको ऽपि न वै स सेव्यताम्
 ०५१९०२५१ प्राप्ता नृ-जातिं त्व् इह ये च जन्तवो । ज्ञान-क्रिया-द्रव्य-कलाप-सम्भृताम्
 ०५१९०२५२ न वै यतेरन्न अपुन-र्भवाय ते । भूयो वनौका इव यान्ति बन्धनम्
 ०५१९०२६१ यैः श्रद्धया बर्हिषि भागशो हविर् । निरुत्तम् इष्टं विधि-मन्त्र-वस्तुतः
 ०५१९०२६२ एकः पृथङ्-नामभिर् आहुतो मुदा । गृह्णाति पूर्णः स्वयम् आशिषां प्रभुः
 ०५१९०२७१ सत्यं दिशत्य् अर्थितम् अर्थितो नृणां । नैवार्थदो यत् पुनर् अर्थिता यतः

०५१९०२७२ स्वयं विधत्ते भजताम् अनिच्छताम् । इच्छापिधानं निज-पाद-पल्लवम्
 ०५१९०२८१ यद् अत्र नः स्वर्ग-सुखावशेषितं । स्विष्टस्य सूक्तस्य कृतस्य शोभनम्
 ०५१९०२८२ तेनाजनाभे स्मृतिमज्जन्म नः स्याद् । वर्षे हरिर् यद्-भजतां शं तनोति
 ०५१९०२९ श्री-शुक उवाच
 ०५१९०२९१ जम्बूद्वीपस्य च राजन् उपद्वीपान् अष्टौ हैक उपदिशन्ति सगरात्मजैर् अश्वान्वेषण
 इमां महीं परितो निखनद्भिर् उपकल्पितान्
 ०५१९०३०१ तद् यथा स्वर्णप्रस्थश् चन्द्रशुक्ल आवर्तनो रमणको मन्दरहरिणः पाञ्चजन्यः
 सिंहलो लङ्केति ।
 ०५१९०३११ एवं तव भारतोत्तम जम्बूद्वीप-वर्ष-विभागो यथोपदेशम् उपवर्णित इति ।
 ०५२०००१ श्री-शुक उवाच
 ०५२०००११ अतः परं प्लक्षादीनां प्रमाण-लक्षण-संस्थानतो वर्ष-विभाग उपवर्णयते ।
 ०५२०००२१ जम्बूद्वीपो ऽयं यावत्-प्रमाण-विस्तारस् तावता क्षारोदधिना परिवेष्टितो यथा मेरुर्
 जम्बू-आख्येन लवणोदधिर् अपि ततो द्वि-गुण-विशालेन प्लक्षाख्येन परिक्षितो यथा परिखा
 बाह्योपवनेन । प्लक्षो जम्बू-प्रमाणो द्वीपाख्याकरो हिरण्मय उत्थितो यत्राग्निर् उपास्ते सप्त-जिह्वस्
 तस्याधिपतिः प्रियव्रतात्मज इध्मजिह्वः स्वं द्वीपं सप्त-वर्षाणि विभज्य सप्त-वर्ष-नामभ्य
 आत्मजेभ्य आकलय्य स्
 वयम् आत्म-योगेनोपरराम ।
 ०५२०००३१ शिवं यवसं सुभद्रं शान्तं क्षेमम् अमृतम् अभयम् इति वर्षाणि तेषु गिरयो
 नद्यश् च सप्तैवाभिज्ञाताः
 ०५२०००४१ मणिकूटो वज्रकूट इन्द्रसेनो ज्योतिष्मान् सुपर्णो हिरण्यष्ठीवो मेघमाल इति सेतु-शैलाः
 अरुणा नृम्णाङ्गिरसी सावित्री सुप्तमाता ऋतम्भरा सत्यम्भरा इति महा-नद्यः । यासां
 जलोपस्पर्शन-विधूत-रजस्-तमसो हंस-पतङ्गोर्ध्वायन-सत्याङ्ग-संज्ञाश् चत्वारो वर्णाः
 सहस्रायुषो विबुधोपम-सन्दर्शन-प्रजननाः स्वर्ग-द्वारं त्रय्या विद्यया भगवन्तं त्रयीमयं
 सूर्यम् आत्मानं यजन्ते ।
 ०५२०००५१ प्रत्नस्य विष्णो रूपं यत् सत्यस्यर्तस्य ब्रह्मणः
 ०५२०००५२ अमृतस्य च मृत्योश् च सूर्यम् आत्मानम् ईमहीति
 ०५२०००६१ प्लक्षादिषु पञ्चसु पुरुषाणाम् आयुर् इन्द्रियम् ओजः सहो बलं बुद्धिर् विक्रम इति च
 सर्वेषाम् औत्पत्तिकी सिद्धिर् अविशेषेण वर्तते ।
 ०५२०००७१ प्लक्षः स्व-समानेनेक्षु-रसोदेनावृतो यथा तथा द्वीपो ऽपि शाल्मलो द्वि-गुण-विशालः
 समानेन सुरोदेनावृतः परिवृष्टे ।
 ०५२०००८१ यत्र ह वै शाल्मली प्लक्षायामा यस्यां वाव किल निलयम् आहूर् भगवतश् छन्दः-स्तुतः
 पतत्रि-राजस्य सा द्वीप-हृतये उपलक्ष्यते ।
 ०५२०००९१ तद्-द्वीपाधिपतिः प्रियव्रतात्मजो यज्ञबाहुः स्व-सुतेभ्यः सप्तभ्यस् तन्-नामानि सप्त-
 वर्षाणि व्यभजत् सुरोचनं सौमनस्यं रमणकं देव-वर्षं पारिभद्रम् आप्यायनम् अविज्ञातम्
 इति ।
 ०५२००१०१ तेषु वर्षाद्रयो नद्यश् च सप्तैवाभिज्ञाताः स्वरसः शतशृङ्गो वामदेवः कुन्दो
 मुकुन्दः पुष्प-वर्षः सहस्र-श्रुतिर् इति । अनुमतिः सिनीवाली सरस्वती कुहू रजनी नन्दा राकेति ।

०५२००१११ तद्-वर्ष-पुरुषाः श्रुतधर-वीर्यधर-वसुन्धरेषन्धर-संज्ञा भगवन्तं
वेदमयं सोमम् आत्मानं वेदेन यजन्ते ।

०५२००१२१ स्व-गोभिः पितृ-देवेभ्यो विभजन् कृष्ण-शुक्लयोः

०५२००१२२ प्रजानां सर्वासां राजा- न्धः सोमो न आस्त्व इति

०५२००१३१ एवं सुरोदाद् बहिस् तद्-द्वि-गुणः समानेनावृतो घृतोदेन यथा-पूर्वः कुश-द्वीपो
यस्मिन् कुश-स्तम्बो देव-कृतस् तद्-द्वीपाख्याकरो ज्वलन इवापरः स्व-शष्प-रोचिषा दिशो
विराजयति ।

०५२००१४१ तद्-द्वीप-पतिः प्रैयव्रतो राजन् हिरण्यरेता नाम स्वं द्वीपं सप्तभ्यः स्व-पुत्रेभ्यो
यथा-भागं विभज्य स्वयं तप आतिष्ठत वसु-वसुदान-दृढरुचि-नाभिगुप्त-स्तुत्यव्रत-
विविक्त-वामदेव-नामभ्यः ।

०५२००१५१ तेषां वर्षेषु सीमा-गिरयो नद्यश् चाभिज्ञाताः सप्त सप्तैव चक्रश्
चतुःशृङ्गः कपिलश् चित्रकूटो देवानीक ऊर्ध्वरोमा द्रविण इति रसकुल्या मधुकुल्या
मित्रविन्दा श्रुतविन्दा देवगर्भा घृतच्युता मन्त्रमालेति ।

०५२००१६१ यासां पयोभिः कुशद्वीपौकसः कुशल-कोविदाभियुक्त-कुलक-संज्ञा भगवन्तं
जातवेद-सरूपिणं कर्म-कौशलेन यजन्ते ।

०५२००१७१ परस्य ब्रह्मणः साक्षाज् जात-वेदो ऽसि हव्यवाट्

०५२००१७२ देवानां पुरुषाङ्गानां यज्ञेन पुरुषं यजेति

०५२००१८१ तथा घृतोदाद् बहिः क्रौञ्चद्वीपो द्वि-गुणः स्व-मानेन क्षीरोदेन परित उपक्लृप्तो
वृतो यथा कुशद्वीपो घृतोदेन यस्मिन् क्रौञ्चो नाम पर्वत-राजो द्वीप-नाम-निर्वर्तक आस्ते ।

०५२००१९१ यो ऽसौ गुह-प्रहरणोन्मथित-नितम्ब-कुञ्जो ऽपि क्षीरोदेना-सिच्यमानो भगवता
वरुणेनाभिगुप्तो विभयो बभूव ।

०५२००२०१ तस्मिन् अपि प्रैयव्रतो घृतपृष्ठो नामाधिपतिः स्वे द्वीपे वर्षाणि सप्त विभज्य
तेषु पुत्र-नामसु सप्त रिक्थादान् वर्षपान् निवेश्य स्वयं भगवान् भगवतः परम-कल्याण-
यशस आत्म-भूतस्य हरेश् चरणारविन्दम् उपजगाम ।

०५२००२११ आमो मधुरुहो मेघपृष्ठः सुधामा भ्राजिष्ठो लोहितार्णो वनस्पतिर् इति
घृतपृष्ठ-सुतास् तेषां वर्ष-गिरयः सप्त सप्तैव नद्यश् चाभिख्याताः शुक्लो वर्धमानो
भोजन उपवर्हिणो नन्दो नन्दनः सर्वतोभद्र इति अभया अमृतौघा आर्यका तीर्थवती रूपवती
पवित्रवती शुक्लेति ।

०५२००२२१ यासाम् अम्भः पवित्रम् अमलम् उपयुञ्जानाः पुरुष-ऋषभ-द्रविण-देवक-संज्ञा वर्ष-
पुरुषा आपोमयं देवम् अपां पूर्णेनाञ्जलिना यजन्ते ।

०५२००२३१ आपः पुरुष-वीर्याः स्थ पुनन्तीर् भू-भुवः-सुवः

०५२००२३२ ता नः पुनीतामीव-घ्नीः स्पृशताम् आत्मना भुव इति

०५२००२४१ एवं पुरस्तात् क्षीरोदात् परित उपवेशितः शाकद्वीपो द्वात्रिंशल-लक्ष-योजनायामः
समानेन च दधि-मण्डोदेन परीतो यस्मिन् श्

आको नाम महीरुहः स्व-क्षेत्र-व्यपदेशको यस्य ह महा-सुरभि-गन्धस् तं द्वीपम् अनुवासयति ।

०५२००२५१ तस्यापि प्रैयव्रत एवाधिपतिर् नाम्ना मेधातिथिः सो ऽपि विभज्य सप्त वर्षाणि पुत्र-
नामानि तेषु स्वात्मजान् पुरोजव-मनोजव-पवमान-धूम्रानीक-चित्ररेफ-बहुरूप-विश्वधार-

संज्ञान् निधाप्याधिपतीन् स्वयं भगवत् अन्त आ-वेशित-मतिस् तपोवनं प्रविवेश ।

०५२००२६१ एतेषां वर्ष-मर्यादा-गिरयो नद्यश् च सप्त सप्तैव ईशान उरुशृङ्गो बलभद्रः

शतकेसरः सहस्रस्रोतो देवपालो महानस इति अनघायुर्दा उभयस्पृष्टिर् अपराजिता पञ्चपदी
सहस्रस्रुतिर् निजघृतिर् इति ।

०५२००२७१ तद्-वर्ष-पुरुषा ऋतव्रत-सत्यव्रत-दानव्रतानुव्रत-नामानो भगवन्तं वाय्व-आत्मकं
प्राणायाम-विधूत-रजस्-तमसः परम-समाधिना यजन्ते ।

०५२००२८१ अन्तः-प्रविश्य भूतानि यो विभत्य् आत्म-केतुभिः

०५२००२८२ अन्तर्यामीश्वरः साक्षात् पातु नो यद्-वशे स्फुटम्

०५२००२९१ एवम् एव दधि-मण्डोदात् परतः पुष्करद्वीपस् ततो द्वि-गुणायामः समन्तत उपकल्पितः
समानेन स्वादूदकेन समुद्रेण बहिर् आवृतो यस्मिन् बृहत्-पुष्करं ज्वलन-शिखामल-कनक-
पत्रायुतायुतं भगवतः कमलासनस्याध्यासनं परिकल्पितम् ।

०५२००३०१ तद्-द्वीप-मध्ये मानसोत्तर-नामैक एवार्वाचीन-पराचीन-वर्षयोर् मर्यादाचलो ऽयुत-
योजनोच्छ्रायायामो यत्र तु चतसृषु दिक्षु चत्वारि पुराणि लोक-पालानाम् इन्द्रादीनां यद्-
उपरिष्ठात् सूर्य-रथस्य मेरुं परिभ्रमतः संवत्सरात्मकं चक्रं देवानाम् अहो-रात्राभ्यां
परिभ्रमति ।

०५२००३११ तद्-द्वीपस्याप्य् अधिपतिः प्रैयव्रतो वीतिहोत्रो नामैतस्यात्मजौ रमणक-धातकि-नामानौ
वर्ष-पती नियुज्य स स्वयं पूर्वजवद्-भगवत्-कर्म-शील एवास्ते ।

०५२००३२१ तद्-वर्ष-पुरुषा भगवन्तं ब्रह्म-रूपिणं सकर्मकेण कर्मणाराधयन्तीदं
चोदाहरन्ति ।

०५२००३३१ यत् तत् कर्ममयं लिङ्गं ब्रह्म-लिङ्गं जनो ऽर्चयेत्

०५२००३३२ एकान्तम् अद्वयं शान्तं तस्मै भगवते नम इति

०५२००३४१ ततः परस्ताल् लोकालोक-नामाचलो लोकालोकयोर् अन्तराले परित उपक्षिप्तः ।

०५२००३५१ यावन् मानसोत्तर-मेवोर् अन्तरं तावती भूमिः काञ्चन्य् अन्यादर्श-तलोपमा यस्यां
प्रहितः पदार्थो न कथञ्चित् पुनः प्रत्युपलभ्यते तस्मात् सर्व-सत्त्व-परिहृतासीत् ।

०५२००३६१ लोकालोक इति समाख्या यद् अनेनाचलेन लोकालोकस्यान्तर्व-र्तिनावस्थाप्यते ।

०५२००३७१ स लोक-त्रयान्ते परित ईश्वरेण विहितो यस्मात् सूर्यादीनां ध्रुवापवर्गाणां ज्योति-र्गणानां
गभस्तयो ऽर्वाचीनांस् त्रीन् लोकान् आवितन्वाना न कदाचित् पराचीना भवितुम् उत्सहन्ते तावद् उन्-
नहनायामः ।

०५२००३८१ एतावान् लोक-विन्यासो मान-लक्षण-संस्थाभिर् विचिन्तितः कविभिः स तु पञ्चाशत्-कोटि-
गणितस्य भू-गोलस्य तुरीय-भागो ऽयं लोकालोकाचलः ।

०५२००३९१ तद्-उपरिष्ठाच्च चतसृष्व् आशास्वात्म-योनिनाखिल-जगद्-गुरुणाधिनिवेशिता ये द्विरद-
पतय ऋषभः पुष्करचूडो वामनो ऽपराजित इति सकल-लोक-स्थिति-हेतवः ।

०५२००४०१ तेषां स्व-विभूतीनां लोक-पालानां च विविध-वीर्योपबृंहणाय भगवान् परम-महा-

पुरुषो महा-विभूति-पतिर् अन्तर्याम्य् आत्मनो विशुद्ध-सत्त्वं धर्म-ज्ञान-वैराग्यैश्वर्याद्-
अष्ट-महा-सिद्ध-उपलक्षणं विष्वक्सेनादिभिः स्व-पार्षद-प्रवरैः परिवारितो निज-

वरायुधोपशोभितैर् निज-भुज-दण्डैः सन्धारयमाणस् तस्मिन् गिरि-वरे समन्तात् सकल-लोक-

स्वस्तय आस्ते ।

०५२००४११ आकल्पम् एवं वेषं गत एष भगवान् आत्म-योगमायया विरचित-विविध-लोक-यात्रा-गोपीयायेत्य् अर्थः ।

०५२००४२१ यो ऽन्त-र्विस्तार एतेन ह्य् अलोक-परिमाणं च व्याख्यातं यद् बहिर् लोकालोकाचलात् । ततः परस्ताद् योगेश्वर-गतिं विशुद्धाम् उदाहरन्ति ।

०५२००४३१ अण्ड-मध्य-गतः सूर्यो द्याव-आभूम्योर् यद् अन्तरम्

०५२००४३२ सूर्याण्ड-गोलयोर् मध्ये कोटयः स्युः पञ्च-विंशतिः

०५२००४४१ मृते ऽण्ड एष एतस्मिन् यद् अभूत् ततो मार्तण्ड इति व्यपदेशः । हिरण्यगर्भ इति यद् धिरण्याण्ड-समुद्भवः ।

०५२००४५१ सूर्येण हि विभज्यन्ते दिशः खं द्यौर मही भिदा

०५२००४५२ स्वर्गापवर्गौ नरका रसौकांसि च सर्वशः

०५२००४६१ देव-तिर्यङ्-मनुष्याणां सरीसृप-सवीरुधाम्

०५२००४६२ सर्व-जीव-निकायानां सूर्य आत्मा दृग्-ईश्वरः

०५२१००१ श्री-शुक उवाच

०५२१००११ एतावान् एव भू-वलयस्य सन्निवेशः प्रमाण-लक्षणतो व्याख्यातः ।

०५२१००२१ एतेन हि दिवो मण्डल-मानं तद्-विद उपदिशन्ति यथा द्वि-दलयोर् निष्पावादीनां ते अन्तरेणान्तरिक्षं तद्-उभय-सन्धितम् ।

०५२१००३१ यन्-मध्य-गतो भगवांस् तपतां पतिस् तपन आतपेन त्रि-लोकीं प्रतपत्य् अवभासयत्य् आत्म-भासा स एष उदगयन-दक्षिणायन-वैषुवत-संज्ञाभिर् मान्द्य-शैघ्र्य-समानाभिर् गतिभिर् आरोहणावरोहण-समान-स्थानेषु यथा-सवनम् अभिपद्यमानो मकरादिषु राशिष्व् अहो-रात्राणि दीर्घ-ह्रस्व-समानानि विधत्ते ।

०५२१००४१ यदा मेष-तुलयोर् वर्तते तदाहो-रात्राणि समानानि भवन्ति यदा वृषभादिषु पञ्चसु च राशिषु चरति तदाहान्य् एव वर्धन्ते हसति च मासि मास्य् एकैका घटिका रात्रिषु ।

०५२१००५१ यदा वृश्चिकादिषु पञ्चसु वर्तते तदाहो-रात्राणि विपर्ययाणि भवन्ति ।

०५२१००६१ यावद् दक्षिणायनम् अहानि वर्धन्ते यावद् उदगयनं रात्रयः ।

०५२१००७१ एवं नव कोटय एक-पञ्चाशत्-लक्षाणि योजनानां मानसोत्तर-गिरि-परिवर्तनस्योपदिशन्ति तस्मिन् ऐन्द्रीं पुरीं पूर्वस्मान् मेरोर् देवधानीं नाम दक्षिणतो याम्यां संयमनीं नाम पश्चाद् वारुणीं निम्लोचनीं नाम उत्तरतः सौम्यां विभावरीं नाम तासूदय-मध्याहास्तमय-निशीथानीति भूतानां प्रवृत्ति-निवृत्ति-निमित्तानि समय-विशेषेण मेरोश् चतु-र्दिशम् ।

०५२१००८१ तत्रत्यानां दिवस-मध्यङ्गत एव सदादित्यस् तपति सव्येनाचलं दक्षिणेन करोति

०५२१००९१ यत्रोदेति तस्य ह समान-सूत्र-निपाते निम्लोचति यत्र क्वचन स्यन्देनाभितपति तस्य हैष समान-सूत्र-निपाते प्रस्वापयति तत्र गतं न पश्यन्ति ये तं समनुपश्येरन् ।

०५२१०१०१ यदा चैन्द्र्याः पुर्याः प्रचलते पञ्चदश-घटिकाभिर् याम्यां सपाद-कोटि-द्वयं योजनानां सार्ध-द्वादश-लक्षाणि साधिकानि चोपयाति ।

०५२१०१११ एवं ततो वारुणीं सौम्याम् ऐन्द्रीं च पुनस् तथा न्ये च ग्रहाः सोमादयो नक्षत्रैः सह ज्योतिश्-चक्रे समभ्युद्यन्ति सह वा निम्लो-चन्ति ।

०५२१०१२१ एवं मुहूर्तेन चतुस्-त्रिंशल-लक्ष-योजनान्य् अष्ट-शताधिकानि सौरो रथस् त्रयीमयो

ऽसौ चतसृषु परिवर्तते पुरीषु ।

०५२१०१३१ यस्यैकं चक्रं द्वादशारं षण-नेमि त्रि-णाभि संवत्सरात्मकं समामनन्ति तस्याक्षो मेरोर् मूर्धनि कृतो मानसोत्तरे कृतेतर-भागो यत्र प्रोतं रवि-रथ-चक्रं तैल-यन्त्र-चक्रवद् भ्रमन् मानसोत्तर-गिरौ परिभ्रमति ।

०५२१०१४१ तस्मिन् अक्षे कृतमूलो द्वितीयो ऽक्षस् तुर्यमानेन सम्मितस् तैल-यन्त्राक्षवद् ध्रुवे कृतोपरि-भागः ।

०५२१०१५१ रथ-नीडस् तु षट्-त्रिंशल-लक्ष-योजनायतस् तत्-तुरीय-भाग-विशालस् तावान् रवि-रथ-युगो यत्र हयाश् छन्दो-नामानः सप्तारुण-योजिता वहन्ति देवम् आदित्यम् ।

०५२१०१६१ पुरस्तात् सवितुर् अरुणः पश्चाच्च च नियुक्तः सौत्ये कर्मणि किलास्ते ।

०५२१०१७१ तथा वालिखिल्या ऋषयो ऽङ्गुष्ठ-पर्व-मात्राः षष्टि-सहस्राणि पुरतः सूर्यं सूक्त-वाकाय नियुक्ताः संस्तुवन्ति ।

०५२१०१८१ तथान्ये च ऋषयो गन्धर्वाप्सरसो नागा ग्रामण्यो यातुधाना देवा इत्य् एकैकशो गणाः सप्त चतुर्दश मासि मासि भगवन्तं सूर्यम् आत्मानं नाना-नामानं पृथङ्-नाना-नामानः पृथक्-कर्मभिर् द्वन्द्वश उपासते ।

०५२२००१ राजोवाच

०५२२००११ यद् एतद् भगवत आदित्यस्य मेरुं ध्रुवं च प्रदक्षिणेन परिक्रामतो राशीनाम् अभिमुखं प्रचलितं चाप्रदक्षिणं भगवतोपवर्णितम् अमुष्य वयं कथम् अनुमिमीमहीति ।

०५२२००२ स होवाच

०५२२००२१ यथा कुलाल-चक्रेण भ्रमता सह भ्रमतां तद्-आश्रयाणां पिपीलिकादीनां गतिर् अन्यैव प्रदेशान्तरेष्व् अप्य् उपलभ्यमानत्वाद् एवं नक्षत्र-राशिभिर् उपलक्षितेन काल-चक्रेण ध्रुवं मेरुं च प्रदक्षिणेन परिधावता सह परिधावमानानां तद्-आश्रयाणां सूर्यादीनां ग्रहाणां गतिर् अन्यैव नक्षत्रान्तरे राश्य-अन्तरे चोपलभ्यमानत्वात् ।

०५२२००३१ स एष भगवान् आदि-पुरुष एव साक्षान् नारायणो लोकानां स्वस्तय आत्मानं त्रयीमयं कर्म-विशुद्धि-निमित्तं कविभिर् अपि च वेदेन विजिज्ञास्यमानो द्वादशधा विभज्य षट्सु वसन्तादिष्व् ऋतुषु यथोप-जोषम् ऋतु-गुणान् विदधाति ।

०५२२००४१ तम् एतम् इह पुरुषास् त्रय्या विद्यया वर्णाश्रमाचारानुपथा उच्चावचैः कर्मभिर् आम्रतैर् योग-वितानैश् च श्रद्धया यजन्तो ऽञ्जसा श्रेयः समधिगच्छन्ति ।

०५२२००५१ अथ स एष आत्मा लोकानां द्याव-आपृथिव्योर् अन्तरेण नभो-वलयस्य कालचक्र-गतो द्वादश मासान् भुङ्क्ते राशि-संज्ञान् संवत्सरावयवान् मासः पक्ष-द्वयं दिवा नक्तं चेति सपादर्क्ष-द्वयम् उपदिशन्ति यावता षष्ठम् अंशं भुञ्जीत स वै ऋतुर् इत्य् उपदिश्यते संवत्सरावयवः ।

०५२२००६१ अथ च यावतार्धेन नभो-वीथ्यां प्रचरति तं कालम् अयनम् आचक्षते ।

०५२२००७१ अथ च यावन् नभो-मण्डलं सह द्याव-आपृथिव्योर् मण्डलाभ्यां कात्स्नर्येन स ह भुञ्जीत तं कालं संवत्सरं परिवत्सरम् इडावत्सरम् अनुवत्सरं वत्सरम् इति भानोर् मान्द्य-शैघ्र्य-सम-गतिभिः समामनन्ति ।

०५२२००८१ एवं चन्द्रमा अर्क-गभस्तिभ्य उपरिष्टाल् लक्ष-योजनत उपलभ्यमानो ऽर्कस्य संवत्सर-भुक्तिं पक्षाभ्यां मास-भुक्तिं सपादर्क्षाभ्यां दिनेनैव पक्ष-भुक्तिम् अग्रचारी

द्रुततर-गमनो भुङ्क्ते ।

०५२२००९१ अथ चापूर्यमाणाभिश् च कलाभिर् अमराणां क्षीयमाणाभिश् च कलाभिः पितृ-णाम् अहो-
रात्राणि पूर्व-पक्षापर-पक्षाभ्यां वितन्वानः सर्व-जीव-निवह-प्राणो जीवश् चैकम् एकं
नक्षत्रं त्रिंशता मुहूर्तैर् भुङ्क्ते ।

०५२२०१०१ य एष षोडश-कलः पुरुषो भगवान् मनोमयो ऽन्नमयो ऽमृतमयो देव-पितृ-
मनुष्य-भूत-पशु-पक्षि-सरीसृप-वीरुधां प्राणाप्यु आयन-शीलत्वात् सर्वमय इति वर्णयन्ति ।

०५२२०१११ तत उपरिष्ठाद् द्वि-लक्ष-योजनतो नक्षत्राणि मेरुं दक्षिणेनैव कालायन ईश्वर-
योजितानि सहाभिजिताष्टा-विंशतिः ।

०५२२०१२१ तत उपरिष्ठाद् उशना द्वि-लक्ष-योजनत उपलभ्यते पुरतः पश्चात् सहैव वार्कस्य
शैघ्र्य-मान्य-साम्याभिर् गतिभिर् अर्कवच् चरति लोकानां नित्यदानुकूल एव प्रायेण वर्षयंश्
चारेणानुमीयते स वृष्टि-विष्टम्भ-ग्रहोपशमनः ।

०५२२०१३१ उशनसा बुधो व्याख्यातस् तत उपरिष्ठाद् द्वि-लक्ष-योजनतो बुधः सोम-सुत
उपलभ्यमानः प्रायेण शुभ-कृद् यदाकाद् व्यतिरिच्येत तदातिवाताभ्र-प्रायानावृष्टि-आदि-
भयम् आशंसते ।

०५२२०१४१ अत ऊर्ध्वम् अङ्गारको ऽपि योजन-लक्ष-द्वितय उपलभ्यमानस् त्रिभिस् त्रिभिः पक्षैर्
एकैकशो राशीन् द्वादशानुभुङ्क्ते यदि न वक्रेणाभिवर्तते प्रायेणाशुभ-ग्रहो ऽघ-शंसः ।

०५२२०१५१ तत उपरिष्ठाद् द्वि-लक्ष-योजनान्तर-गता भगवान् बृहस्पतिर् एकैकस्मिन् राशौ
परिवत्सरं परिवत्सरं चरति यदि न वक्रः स्यात् प्रायेणानुकूलो ब्राह्मण-कुलस्य ।

०५२२०१६१ तत उपरिष्ठाद् योजन-लक्ष-द्वयात् प्रतीयमानः शनैश्चर एकैकस्मिन् राशौ त्रिंशन्
मासान् विलम्बमानः सर्वान् एवानुपर्येति तावद्भिर् अनुवत्सरैः प्रायेण हि सर्वेषाम् अशान्तिकरः ।

०५२२०१७१ तत उत्तरस्माद् ऋषय एकादश-लक्ष-योजनान्तर उपलभ्यन्ते य एव लोकानां शम्
अनुभावयन्तो भगवतो विष्णोर् यत् परमं पदं प्रदक्षिणं प्रक्रमन्ति ।

०५२३००१ श्री-शुक उवाच

०५२३००११ अथ तस्मात् परतस् त्रयोदश-लक्ष-योजनान्तरतो यत् तद् विष्णोः परमं पदम्
अभिवदन्ति यत्र ह महा-भागवतो ध्रुव औत्तानपादिर् अग्निनेन्द्रेण प्रजापतिना कश्यपेन
धर्मेण च समकाल-युग्भिः सबहु-मानं दक्षिणतः क्रियमाण इदानीम् अपि कल्प-जीविनाम् आजीव्य
उपास्ते तस्येहानुभाव उपवर्णितः ।

०५२३००२१ स हि सर्वेषां ज्योति-र्गणानां ग्रह-नक्षत्रादीनाम् अनिमिषेणाव्यक्त-रंहसा भगवता
कालेन भ्राम्यमाणानां स्थाणुर् इ

वावष्टम्भ ईश्वरेण विहितः शश्वद् अवभासते ।

०५२३००३१ यथा मेढीस्तम्भ आक्रमण-पशवः संयोजितास् त्रिभिस् त्रिभिः सवनेर् यथा-स्थानं
मण्डलानि चरन्त्यु एवं भगणा ग्रहादय एतस्मिन् अन्त-र्बहि-र्योगेन काल-चक्र आयोजिता ध्रुवम्
एवावलम्ब्य वायुनोदीर्यमाणा आकल्पान्तं परिचङ् क्रमन्ति नभसि यथा मेघाः श्येनादयो वायु-
वशाः कर्म-सारथयः परिवर्तन्ते एवं ज्योतिर्ग ।

नाः प्रकृति-पुरुष-संयोगानुगृहीताः कर्म-निर्मित-गतयो भुवि न पतन्ति ।

०५२३००४१ केचनैतज् ज्योति-र्अनीकं शिशुमार-संस्थानेन भगवतो वासुदेवस्य योग-धारणायाम्
अनुवर्णयन्ति ।

०५२३००५१ यस्य पुच्छाग्रे ऽवाक्षिरसः कुण्डली-भूत-देहस्य ध्रुव उपकल्पितस् तस्य लाङ्गुले प्रजापतिर् अग्निर् इन्द्रो धर्म इति पुच्छ-मूले धाता विधाता च कट्यां सप्तर्षयः । तस्य दक्षिणावर्त-कुण्डली-भूत-शरीरस्य यान्य् उदगयनानि दक्षिण-पार्श्वे तु नक्षत्राण्य् उपकल्पयन्ति दक्षिणायनानि तु सव्ये । यथा शिशुमारस्य कुण्डला-भोग-सन्निवेशस्य पार्श्वयोर् उभयोर् अप्य् अवयवाः समसङ्ख्या भवन्ति । पृष्ठे त्व् अजवीथी आकाश-गङ्गा चोदरतः ।

०५२३००६१ पुनर्वसु-पुष्यौ दक्षिण-वामयोः श्रोण्योर् आर्द्राश्लेषे च दक्षिण-वामयोः पश्चिमयोः पादयोर् अभिजिद्-उत्तराषाढे दक्षिण-वामयोर् नासिकयोर् यथा-सङ्ख्यं श्रवण-पूर्वाषाढे दक्षिण-वामयोर् लोचनयोर् धनिष्ठा मूलं च दक्षिण-वामयोः कर्णयोर् मघादीन्य् अष्ट नक्षत्राणि दक्षिणायनानि वाम-पार्श्व-वङ्क्रिषु युञ्जीत तथैव मृग-शीर्षादीन्य् उदगयनानि दक्षिण-पार्श्व-वङ्क्रिषु प्रातिलोम्येन प्रयुञ्जीत शतभिषा-ज्येष्ठे स्कन्धयोर् दक्षिण-वामयोर् न्यसेत् ।

०५२३००७१ उत्तरा-हनाव् अगस्तिर् अधरा-हनौ यमो मुखेषु चाङ्गारकः शनैश्चर उपस्थे बृहस्पतिः ककुदि वक्षस्य् आदित्यो हृदये नारायणो मनसि चन्द्रो नाभ्याम् उशना स्तनयोर् अश्विनौ बुधः प्राणापानयो राहूर् गले केतवः सवङ्गिषु रोमसु सर्वे तारा-गणाः ।

०५२३००८१ एतद् उ हैव भगवतो विष्णोः सर्व-देवतामयं रूपम् अहरहः सन्ध्यायां प्रयतो वाग्यतो निरीक्षमाण उपतिष्ठेत नमो ज्योति-लोकैकाय कालायनायानिमिषां पतये महा-पुरुषायाभिधीमहीति ।

०५२३००९१ ग्रहर्क्षतारामयम् आधिदैविकं । पापापहं मन्त्र-कृतां त्रि-कालम्

०५२३००९२ नमस्यतः स्मरतो वा त्रि-कालं । नश्येत तत्-कालजम् आशु पापम्

०५२४००१ श्री-शुक उवाच

०५२४००११ अधस्तात् सवितुर् योजनायुते स्वर्भानुर् नक्षत्रवच् चरतीत्य् एके यो ऽसाव् अमरत्वं ग्रहत्वं चालभत भगवद्-अनुकम्पया स्वयम् असुरापसदः सैहिकेयो ह्य् अतद्-अर्हस् तस्य तात जन्म कर्माणि चोपरिष्ठाद् वक्ष्यामः ।

०५२४००२१ यद् अदस् तरणेर् मण्डलं प्रतपतस् तद् विस्तरतो योजनायुतम् आचक्षते द्वादश-सहस्रं सोमस्य त्रयोदश-सहस्रं राहोर् यः पर्वणि तद्-व्यवधान-कृद् वैरानुबन्धः सूर्या-चन्द्रमसाव् अभिधावति ।

०५२४००३१ तन् निशम्योभयत्रापि भगवता रक्षणाय प्रयुक्तं सुदर्शनं नाम भागवतं दयितम् अस्त्रं तत् तेजसा दुर्विषहं मुहुः परिवर्तमानम् अभ्यवस्थितो मुहूर्तम् उद्विजमानश् चकित-हृदय आराद् एव निवर्तते तद् उपरागम् इति वदन्ति लोकाः ।

०५२४००४१ ततो ऽधस्तात् सिद्ध-चारण-विद्याधराणां सदनानि तावन् मात्र एव ।

०५२४००५१ ततो ऽधस्ताद् यक्ष-रक्षः-पिशाच-प्रेत-भूत-गणानां विहारजिरम् अन्तरिक्षं यावद् वायुः प्रवाति यावन् मेघा उपलभ्यन्ते ।

०५२४००६१ ततो ऽधस्ताच् छत-योजनान्तर इयं पृथिवी यावद् धंस-भास-श्येन-सुपर्णादयः पतन्नि-प्रवरा उत्पतन्तीति ।

०५२४००७१ उपवर्णितं भूमेर् यथा-सन्निवेशावस्थानम् अवनेर् अप्य् अधस्तात् सप्त भू-विवरा एकैकशो योजनायुतान्तरेणायाम-विस्तारेणोपकृता अतलं वितलं सुतलं तलातलं महातलं रसातलं पातालम् इति ।

०५२४००८१ एतेषु हि बिल-स्वर्गेषु स्वर्गाद् अप्य् अधिक-काम-भोगैश्वर्यानन्द-भूति-विभूतिभिः

सुसमृद्ध-भवनोद्यानाक्रीड-विहारेषु दैत्य-दानव-काद्रवेया नित्य-प्रमुदितानुरक्त-
कलत्रापत्य-बन्धु-सुहृद्-अनुचरा गृह-पतय ईश्वराद् अप्य् अप्रतिहत-कामा माया-विनोदा
निवसन्ति ।

०५२४००९१ येषु महाराज मयेन मायाविना विनिर्मिताः पुरो नाना-मणि-प्रवर-प्रवेक-विरचित-
विचित्र-भवन-प्राकार-गोपुर-सभा-चैत्य-चत्वरायतनादिभिर् नागासुर-मिथुन-पारावत-शुक-
सारिकाकीर्ण-कृत्रिम-भूमिभिर् विवेश्वर-गृहोत्तमैः समलङ्कृताश् चकासति ।

०५२४०१०१ उद्यानानि चातितरां मन-इन्द्रियानन्दिभिः कुसुम-फल-स्तबक-सुभग-किसलयावनत-
रुचिर-विटप-विटपिनां लताङ्गलिङ्गितानां श्रीभिः समिथुन-विविध-विहङ्गम-जलाशयानाम्
अमल-जल-पूर्णानां झषकुलोल्लङ्घन-क्षुभित-नीर-नीरज-कुमुद-कुव-लय-कह्लार-नीलोत्पल-
लोहित-शतपत्रादि-वनेषु कृत-निकेतनानाम् एक-विहाराकुल-मधुर-विविध-स्वनादिभिर्
इन्द्रियोत्सवैर् अमर-लोक-श्रियम् अतिशयितानि ।

०५२४०१११ यत्र ह वाव न भयम् अहो-रात्रादिभिः काल-विभागैर् उपलक्ष्यते ।

०५२४०१२१ यत्र हि महाहि-प्रवर-शिरो-मणयः सर्वं तमः प्रबाधन्ते ।

०५२४०१३१ न वा एतेषु वसतां दिव्यौषधि-रस-रसायनान्न-पान-स्नानादिभिर् आधयो व्याधयो वली-
पलित-जरादयश् च देह-वैवर्ण्य-दौर्गन्ध्य-स्वेद-क्लम-ग्लानिर् इति वयो ऽवस्थाश् च
भवन्ति ।

०५२४०१४१ न हि तेषां कल्याणानां प्रभवति कुतश्चन मृत्युर् विना भगवत्-तेजसश्
चक्रापदेशात् ।

०५२४०१५१ यस्मिन् प्रविष्टे ऽसुर-वधूनां प्रायः पुंसवनानि भयाद् एव स्रवन्ति पतन्ति च ।

०५२४०१६१ अथातले मय-पुत्रो ऽसुरो बलो निवसति येन ह वा इह सृष्टाः षण-णवतिर् मायाः
काश्चनाद्यापि मायाविनो धारयन्ति यस्य च

जृम्भमाणस्य मुखतस् त्रयः स्त्री-गणा उदपद्यन्त स्वैरिण्यः कामिन्यः पुंश्चल्य इति या वै
बिलायनं प्रविष्टं पुरुषं रसेन हाटकारव्येन साधयित्वा स्व-विलासावलोकनानुराग-स्मित-
संलापोपगूहनादिभिः स्वैरं किल रमयन्ति यस्मिन् उपयुक्ते पुरुष ईश्वरो ऽहं सिद्धो ऽहम्
इत्य् अयुत-महा-गज-बलम् आत्मानम् अभिमन्यमानः कथ्यते मदान्ध इव ।

०५२४०१७१ ततो ऽधस्ताद् वितले हरो भगवान् हाटकेश्वरः स्व-पार्षद-भूत-गणावृतः
प्रजापति-सर्गोपबृंहणाय भवो भवान्या सह मिथुनी-भूत आस्ते यतः प्रवृत्ता सरित्-प्रवरा
हाटकी नाम भवयोर् वीर्येण यत्र चित्रभानुर् मातरिश्चना समिध्यमान ओजसा पिबति तन्
निष्ठ्यूतं हाटकारव्यं सुवर्णं भूषणेनासुरेन्द्रावरोधेषु पुरुषाः सह पुरुषीभिर् धारयन्ति ।

०५२४०१८१ ततो ऽधस्तात् सुतले उदार-श्रवाः पुण्य-श्लोको विरोचनात्मजो बलिर् भगवता
महेन्द्रस्य प्रियं चिकीर्षमाणेनादितेर् लब्ध-कायो भूत्वा वटु-वामन-रूपेण पराक्षित-लोक-
त्रयो भगवद्-अनुकम्पयैव पुनः प्रवेशित इन्द्रादिष्व् अविद्यमानया सुसमृद्धया
श्रियाभिजुष्टः स्व-धर्मेणाराधयंस् तम् एव भगवन्तम् आराधनीयम् अपगत-
साध्वस आस्ते ऽधुनापि ।

०५२४०१९१ नो एवैतत् साक्षात्कारो भूमि-दानस्य यत् तद् भगवत्य् अशेष-जीव-निकायानां जीव-
भूतात्म-भूते परमात्मनि वासुदेवे तीर्थतमे पात्र उपपन्ने परया श्रद्धया परमादर-
समाहित-मनसा सम्प्रतिपादितस्य साक्षाद् अपवर्ग-द्वारस्य यद् बिल-निलयैश्वर्यम् ।

०५२४०२०१ यस्य ह वाव क्षुत-पतन-प्रस्खलनादिषु विवशः सकृन् नामाभिगृणन् पुरुषः
कर्म-बन्धनम् अञ्जसा विधुनोति यस्य हैव प्रतिबाधनं मुमुक्षुवो ऽन्यथैवोपलभन्ते ।

०५२४०२११ तद् भक्तानाम् आत्मवतां सर्वेषाम् आत्मन्य् आत्मद आत्मतयैव ।

०५२४०२२१ न वै भगवान् नूनम् अमुष्यानुजग्राह यद् उत पुनर् आत्मानुस्मृति-मोषणं मायामय-
भोगैश्वर्यम् एवातनुतेति ।

०५२४०२३१ यत् तद् भगवतानधिगतान्योपायेन याञ्जा-च्छलेनापहत-स्व-शरीरावशेषित-लोक-
त्रयो वरुण-पाशैश् च सम्प्रतिमुक्तो गिरि-दर्या चापविद्ध इति होवाच ।

०५२४०२४१ नूनं बतायं भगवान् अर्थेषु न निष्णातो यो ऽसाव् इन्द्रो यस्य सचिवो मन्त्राय वृत
एकान्ततो बृहस्पतिस् तम् अतिहाय स्वयम् उपेन्द्रेणात्मानम् अयाचतात्मनश् चाशिषो नो एव तद्-
दास्यम् अति-गम्भीर-वयसः कालस्य मन्वन्तर-परिवृत्तं कियल् लोक-त्रयम् इदम् ।

०५२४०२५१ यस्यानुदास्यम् एवास्मत्-पितामहः किल वव्रे न तु स्व-पित्र्यं यद् उताकुतोभयं पदं
दीयमानं भगवतः परम् इति भगवतोपरते खलु स्व-पितरि ।

०५२४०२६१ तस्य महानुभावस्यानुपथम् अमृजित-कषायः को वास्मद्-विधः परिहीण-भगवद्-
अनुग्रह उपजिगमिषतीति ।

०५२४०२७१ तस्यानुचरितम् उपरिष्टाद् विस्तरिष्यते यस्य भगवान् स्वयम् अखिल-जगद्-गुरूर् नारायणो
द्वारि गदा-पाणिर् अवतिष्ठते निज-जनानुकम्पित-हृदयो येनाङ्गुष्ठेन पदा दश-कन्धरो
योजनायुतायुतं दिग्-विजय उच्चाटितः ।

०५२४०२८१ ततो ऽधस्तात् तलातले मयो नाम दानवेन्द्रस् त्रि-पुराधिपतिर् भगवता पुरारिणा त्रि-
लोकी-शं चिकीर्षुणा निर्दग्ध-स्व-पुर-त्रयस् तत्-प्रसादाल् लब्ध-पदो मायाविनाम् आचार्यो
महादेवेन परिरक्षितो विगत-सुदर्शन-भयो महीयते ।

०५२४०२९१ ततो ऽधस्तान् महातले काद्रवेयाणां सर्पाणां नैक-शिरसां क्रोधवशो नाम गणः
कुहक-तक्षक-कालिय-सुषेणादि-प्रधाना महा-भोगवन्तः पतत्रि-राजाधिपतेः पुरुष-वाहाद्
अनवरतम् उद्विजमानाः स्व-कलत्रापत्य-सुहृत्-कुटुम्ब-सङ्गेन क्वचित् प्रमत्ता विहरन्ति ।

०५२४०३०१ ततो ऽधस्ताद् रसातले दैतेया दानवाः पणयो नाम निवात-कवचाः कालेया हिरण्य-
पुरवासिन इति विबुध-प्रत्यनीका उत्पत्त्या महौजसो महा-साहसिनो भगवतः सकल-लोकानुभावस्य
हरेर् एव तेजसा प्रतिहत-बलावलेपा बिलेशया इव वसन्ति ये वै सरमयेन्द्र-दूत्या वाग्भिर्
मन्त्र-वर्णाभिर् इन्द्राद् बिभ्यति ।

०५२४०३११ ततो ऽधस्तात् पाताले नाग-लोक-पतयो वासुकि-प्रमुखाः शङ्ख-कुलिक-महाशङ्ख-
श्वेत-धनञ्जय-धृतराष्ट्र-शङ्खचूड-कम्बलाश्वतर-देवदत्तादयो महा-भोगिनो
महामर्षा निवसन्ति येषाम् उ ह वै पञ्च-सप्त-दश-शत-सहस्र-शीर्षाणां फणासु विरचिता
महा-मणयो रोचिष्णवः पाताल-विवर-तिमिर-निकरं स्व-रोचिषा विधमन्ति ।

०५२५००१ श्री-शुक उवाच

०५२५००११ तस्य मूल-देशे त्रिंशद्-योजन-सहस्रान्तर आस्ते या वै कला भगवतस् तामसी
समाख्यातानन्त इति सात्वतीया द्रष्टृ-दृश्ययोः सङ्कर्षणम् अहम् इत्य् अभिमान-लक्षणं यं
सङ्कर्षणम् इत्य् आचक्षते ।

०५२५००२१ यस्येदं क्षिति-मण्डलं भगवतो ऽनन्त-मूर्तेः सहस्र-शिरस एकस्मिन् एव शीर्षणि
ध्रियमाणं सिद्धार्थ इव लक्ष्यते ।

०५२५००३१ यस्य ह वा इदं कालेनोपसञ्जिहीर्षतो ऽमर्ष-विरचित-रुचिर-भ्रमद्-भ्रुवोर्
अन्तरेण साङ्कर्षणो नाम रुद्र एकादश-व्यूहस् त्र्य-अक्षस् त्रि-शिरवं शूलम् उत्तम्भयन्
उदतिष्ठत् ।

०५२५००४१ यस्याङ्घ्रि-कमल-युगलारुण-विशद-नख-मणि-षण्ड-मण्डलेष्व् अहि-पतयः सह
सात्वतर्षभैर् एकान्त-भक्ति-योगेनावनमन्तः स्व-वदनानि परिस्फुरत्-कुण्डल-प्रभा-मण्डित-
गण्ड-स्थलान्य् अति-मनोहराणि प्रमुदित-मनसः खलु विलोकयन्ति ।

०५२५००५१ यस्यैव हि नाग-राज-कुमार्य आशिष आशासानाश् चाट्-अङ्ग-वलय-विलसित-विशद-
विपुल-धवल-सुभग-रुचिर-भुज-रजत-स्तम्भेष्व् अगुरु-चन्दन-कुङ्कुम-
पङ्कानुलेपेनावलिम्पमानास् तद्-अभिमर्शनोन्मथित-हृदय-मकर-ध्वजावेश-रुचिर-ललित-
स्मितास् तद्-अनुरागमद-मुदित-मद-विघूर्णितारुण-करुणावलोक-नयन-वदनारविन्दं सव्रीडं किल
विलोकयन्ति ।

०५२५००६१ स एव भगवान् अनन्तो ऽनन्त-गुणार्णव आदि-देव उपसंहृतामर्ष-रोष-वेगो लोकानां
स्वस्तय आस्ते ।

०५२५००७१ ध्यायमानः सुरासुरोरग-सिद्ध-गन्धर्व-विद्याधर-मुनि-गणैर् अनवरत-मद-मुदित-
विकृत-विह्वल-लोचनः सुललित-मुखरिकामृतेनाप्यायमानः स्व-पार्षद-विबुध-यूथ-पतीन्
अपरिम्लान-राग-नव-तुलसिकामोद-मध्व-आसवेन माद्यन् मधुकर-व्रात-मधुर-गीत-श्रियं
वैजयन्तीं स्वां वनमालां नील-वासा एक-कुण्डलो हल-ककुदि कृत-सुभग-सुन्दर-भुजो भगवान्
महेन्द्रो वारणेन्द्र इव काञ्चनीं कक्षाम् उदार-लीलो बिभर्ति ।

०५२५००८१ य एष एवम् अनुश्रुतो ध्यायमानो मुमुक्षूणाम् अनादि-काल-कर्म-वासना-ग्रथितम्
अविद्यामयं हृदय-ग्रन्थिं सत्त्व-रजस्-तमोमयम् अन्त-हृदयं गत आशु निर्भिनत्ति
तस्यानुभावान् भगवान् स्वायम्भुवो नारदः सह तुम्बुरुणा सभायां ब्रह्मणः संश्लोकयाम् आस ।

०५२५००९१ उत्पत्ति-स्थिति-लय-हेतवो ऽस्य कल्पाः

०५२५००९२ सत्त्वाद्याः प्रकृति-गुणा यद्-ईक्षयासन्

०५२५००९३ यद्-रूपं ध्रुवम् अकृतं यद् एकम् आत्मन्

०५२५००९४ नानाधात् कथम् उ ह वेद तस्य वर्त्म

०५२५०१०१ मूर्तिं नः पुरु-कृपया बभार सत्त्वं

०५२५०१०२ संशुद्धं सद्-असद् इदं विभाति तत्र

०५२५०१०३ यत्-लीलां मृग-पतिर् आददे ऽनवद्याम्

०५२५०१०४ आदातुं स्वजन-मनांस्य् उदार-वीर्यः

०५२५०१११ यन्-नाम श्रुतम् अनुकीर्तयेद् अकस्माद्

०५२५०११२ आर्तो वा यदि पतितः प्रलम्भनाद् वा

०५२५०११३ हन्त्य् अंहः सपदि नृणाम् अशेषम् अन्यं

०५२५०११४ कं शेषाद् भगवत आश्रयेन् मुमुक्षुः

०५२५०१२१ मूर्धन्य् अर्पितम् अणुवत् सहस्र-मूर्ध्नो

०५२५०१२२ भू-गोलं सगिरि-सरित्-समुद्र-सत्त्वम्

०५२५०१२३ आनन्त्याद् अनिमित्त-विक्रमस्य भूम्नः

०५२५०१२४ को वीर्याण्य् अधि गणयेत् सहस्र-जिह्वः

०५२५०१३१ एवम्-प्रभावो भगवान् अनन्तो
 ०५२५०१३२ दुरन्त-वीर्योरु-गुणानुभावः
 ०५२५०१३३ मूले रसायाः स्थित आत्म-तन्त्रो
 ०५२५०१३४ यो लीलया क्षमां स्थितये विभर्ति
 ०५२५०१४१ एता ह्य एवेह नृभिर् उपगन्तव्या गतयो यथा-कर्म-विनिर्मिता यथोपदेशम् अनुवर्णिताः
 कामान् कामयमानैः ।
 ०५२५०१५१ एतावतीर् हि राजन् पुंसः प्रवृत्ति-लक्षणस्य धर्मस्य विपाक-गतय उच्चावचा
 विसदृशा यथा-प्रश्नं व्याचख्ये किम् अन्यत् कथयाम इति ।
 ०५२६००१ राजोवाच
 ०५२६००११ महर्ष एतद् वैचित्र्यं लोकस्य कथम् इति ।
 ०५२६००२ ऋषिर् उवाच
 ०५२६००२१ त्रि-गुणत्वात् कर्तुः श्रद्धया कर्म-गतयः पृथग्-विधाः सर्वा एव सर्वस्य
 तारतम्येन भवन्ति ।
 ०५२६००२१ अथेदानीं प्रतिषिद्ध-लक्षणस्याधर्मस्य तथैव कर्तुः श्रद्धाया वैसादृश्यात्
 कर्म-फलं विसदृशं भवति या ह्य अनादृष्ट-अविद्यया कृत-कामानां तत्-परिणाम-लक्षणाः
 सृतयः सहस्रशः प्रवृत्तास् तासां प्राचुर्येणानुवर्णयिष्यामः ।
 ०५२६००३ राजोवाच
 ०५२६००३१ नरका नाम भगवन् किं देश-विशेषा अथवा बहिस् त्रि-लोक्या आहोस्विद् अन्तराल इति ।
 ०५२६००४ ऋषिर् उवाच
 ०५२६००४१ अन्तराल एव त्रि-जगत्यास् तु दिशि दक्षिणस्याम् अधस्ताद् भूमेर् उपरिष्ठाच्च जलाद्
 यस्याम् अग्निष्वात्तादयः पितृ-गणा दिशि स्वानां गोत्राणां परमेण समाधिना सत्या एवाशिष
 आशासाना निवसन्ति ।
 ०५२६००५१ यत्र ह वाव भगवान् पितृ-राजो वैवस्वतः स्व-विषयं प्रापितेषु स्व-पुरुषैर्
 जन्तुषु सम्परेतेषु यथा-कर्मावद्यं दोषम् एवानुलङ्घित-भगवच्च-छासनः सगणो दमं
 धारयति ।
 ०५२६००६१ तत्र हैके नरकान् एक-विंशतिं गणयन्ति अथ तांस् ते राजन् नाम-रूप-लक्षणतो
 ऽनुक्रमिष्यामस् तामिस्रो ऽन्धतामिस्रो रौरवो महारौरवः कुम्भीपाकः कालसूत्रम् अस्मिपत्रवनं
 सूकरमुखम् अन्धकूपः कृमिभोजनः सन्दंशस् तप्तसूर्मिर् वज्रकण्टक-शाल्मली वैतरणी
 पूयोदः प्राणरोधो विशसनं लालाभक्षः सारमेयादनम् अवीचिर् अयःपानम् इति । किञ्च
 क्षारकर्दमो रक्षोगण-भोजनः शूलप्रोतो दन्दशूको ऽवट-निरोधनः पर्यावर्तनः सूचीमुखम्
 इत्य् अष्टा-विंशतिर् नरका विविध-यातना-भूमयः ।
 ०५२६००७१ तत्र यस् तु पर-वित्तापत्य-कलत्राण्य् अपहरति स हि काल-पाश-बद्धो यम-पुरुषैर्
 अति-भयानकैस् तामिस्रे नरके बलान् निपात्यते अनशनानुदपान-दण्ड-ताडन-सन्तर्जनादिभिर्
 यातनाभिर् यात्यमानो जन्तुर् यत्र कश्मलम् आसादित एकदैव मूर्च्छाम् उपयाति तामिस्र-प्राये ।
 ०५२६००८१ एवम् एवान्धतामिस्रे यस् तु वञ्चयित्वा पुरुषं दारादीन् उपयुक्ते यत्र शरीरी
 निपात्यमानो यातना-स्थो वेदनया नष्ट-मतिर् नष्ट-दृष्टिश् च भवति यथा वनस्पतिर्
 वृश्च्यमान-मूलस् तस्माद् अन्धतामिस्रं तम् उपदिशन्ति ।

०५२६००९१ यस् त्व इह वा एतद् अहम् इति ममेदम् इति भूत-द्रोहेण केवलं स्व-कुटुम्बम् एवानुदिनं प्रपुष्णाति स तद् इह विहाय स्वयम् एव तद्-अशुभेन रौरवे निपतति ।

०५२६०१०१ ये त्व इह यथैवामुना विहिंसिता जन्तवः परत्र यम-यातनाम् उपगतं त एव रुरवो भूत्वा तथा तम् एव विहिंसन्ति तस्माद् रौरवम् इत्य् आहू रुरर् इति सर्पाद् अति-क्रूर-सत्त्वस्यापदेशः ।

०५२६०१११ एवम् एव महारौरवो यत्र निपतितं पुरुषं क्रव्यादा नाम रुरवस् तं क्रव्येण घातयन्ति यः केवलं देहम्भरः ।

०५२६०१२१ यस् त्व इह वा उग्रः पशून् पक्षिणो वा प्राणत उपरन्धयति तम् अपकरुणं पुरुषादैर् अपि विगर्हितम् अमुत्र यमानुचराः कुम्भीपाके तप्त-तैले उपरन्धयन्ति ।

०५२६०१३१ यस् त्व इह ब्रह्म-ध्रुक् स कालसूत्र-संज्ञके नरके अयुत-योजन-परिमण्डले ताम्रमये तप्त-खले उपर-अर्धस्ताद् अग्न्य-अर्काभ्याम् अति-तप्यमाने ऽभिनिवेशितः क्षुत्-पिपासाभ्यां च दह्यमानान्त-बीहिः-शरीर आस्ते शेते चेष्टते ऽवतिष्ठति परिधावति च यावन्ति पशु-रोमाणि तावद् वर्ष-सहस्राणि ।

०५२६०१४१ यस् त्व इह वै निज-वेद-पथाद् अनापद्य् अपगतः पारखण्डं चोपगतस् तम् असि-पत्रवनं प्रवेश्य कशया प्रहरन्ति तत्र हासाव् इतस् ततो धावमान उभयतो धारैस् ताल-वनासि-पत्रैश् छिद्यमान-सर्वाङ्गो हा हतो ऽस्मीति परमया वेदनया मूर्च्छितः पदे पदे निपतति स्व-धर्महा पारखण्डानुगतं फलं भुङ्क्ते ।

०५२६०१५१ यस् त्व इह वै राजा राज-पुरुषो वा अदण्डये दण्डं प्रणयति ब्राह्मणे वा शरीर-दण्डं स पापीयान् नरके ऽमुत्र सूकरमुखे निपतति तत्रातिबलैर् विनिष्पिष्यमाणावयवो यथैवेहेक्षुरखण्ड आर्त-स्वरेण स्वनयन् क्वचिन् मूर्च्छितः कश्मलम् उपगतो यथैवेहा-दृष्ट-दोषा उपरुद्धाः ।

०५२६०१६१ यस् त्व इह वै भूतानाम् ईश्वरोपकल्पित-वृत्तीनाम् अविविक्त-पर-व्यथानां स्वयं पुरुषोपकल्पित-वृत्तिर् विविक्त-पर-व्यथो व्यथाम् आचरति स परत्रान्धकूपे तद्-अभिद्रोहेण निपतति तत्र हासौ तैर् जन्तुभिः पशु-मृग-पक्षि-सरीसृपैर् मशक-यूका-मत्कुण-मक्षिकादिभिर् ये के चाभिद्रुग्धास् तैः सर्वतो ऽभिद्रुह्यमाणस् तमसि विहत-निद्रा-निर्वृतिर् अलब्धावस्थानः परिक्रामति यथा कुशरीरे जीवः ।

०५२६०१७१ यस् त्व इह वा असंविभज्याश्नाति यत् किञ्चनोपनतम् अनिर्मित-पञ्च-यज्ञो वायस-संस्तुतः स परत्र कृमिभोजने नरकाधमे निपतति तत्र शत-सहस्र-योजने कृमि-कुण्डे कृमि-भूतः स्वयं कृमिभिर् एव भक्ष्यमाणः कृमि-भोजनो यावत् तद् अप्रत्ताप्रहृतादो ऽनिर्वेशम् आत्मानं यातयते ।

०५२६०१८१ यस् त्व इह वै स्तेयेन बलाद् वा हिरण्य-रत्नादीनि ब्राह्मणस्य वापहरत्य् अन्यस्य वानापदि पुरुषस् तम् अमुत्र राजन् यम-पुरुषा अयस्मयैर् अग्नि-पिण्डैः सन्दंशैस् त्वचि निष्कुषन्ति ।

०५२६०१९१ यस् त्व इह वा अगम्यां स्त्रियम् अगम्यं वा पुरुषं योषिद् अभिगच्छति ताव् अमुत्र कशया ताडयन्तस् तिग्मया सूर्म्या लोहमय्या पुरुषम् आलिङ्गयन्ति स्त्रियं च पुरुष-रूपया सूर्म्या ।

०५२६०२०१ यस् त्व इह वै सर्वाभिगमस् तम् अमुत्र निरये वर्तमानं वज्रकण्टक-शाल्मलीम् आरोप्य निष्कर्षन्ति ।

०५२६०२११ ये त्व इह वै राजन्या राज-पुरुषा वा अपारखण्डा धर्म-सेतून् भिन्दन्ति ते सम्परेत्य

वैतरण्यां निपतन्ति भिन्न-मर्यादास् तस्यां निरय-परिखा-भूतायां नद्यां यादो-गणैर् इतस् ततो
भक्ष्यमाणा आत्मना न वियुज्यमानाश् चासुभिर् उह्यमानाः स्वाधेन कर्म-पाकम् अनुस्मरन्तो विण-
मूत्र-पूय-शोणित-केश-नखास्थि-मेदो-मांस-वसा-वाहिन्याम् उपतप्यन्ते ।

०५२६०२२१ ये त्व इह वै वृषली-पतयो नष्ट-शौचाचार-नियमास् त्यक्त-लज्जाः पशु-चर्या
चरन्ति ते चापि प्रेत्य पूय-विण-मूत्र-श्लेष्म-मला-पूर्णाण्वि निपतन्ति तद् एवातिबीभत्सितम्
अश्नन्ति ।

०५२६०२३१ ये त्व इह वै श्व-गर्दभ-पतयो ब्राह्मणादयो मृगया विहारा अतीर्थे च मृगान्
निघ्नन्ति तान् अपि सम्परेतान् लक्ष्य-भूतान् यम-पुरुषा इषुभिर् विध्यन्त ।

०५२६०२४१ ये त्व इह वै दाम्बिका दम्भ-यज्ञेषु पशून् विशसन्ति तान् अमुष्मिन् लोके वैशसे
नरके पतितान् निरय-पतयो यातयित्वा विशसन्ति ।

०५२६०२५१ यस् त्व इह वै सवर्णा भार्या द्विजो रेतः पाययति काम-मोहितस् तं पाप-कृतम् अमुत्र
रेतः-कुल्यायां पातयित्वा रेतः सम्पाययन्ति ।

०५२६०२६१ ये त्व इह वै दस्यवो ऽग्निदा गरदा ग्रामान् सार्थान् वा विलुम्पन्ति राजानो राज-भटा वा
तांश् चापि हि परेत्य यमदूता वज्र-दंष्ट्राः श्वानः सप्त-शतानि विंशतिश् च सरभसं
खादन्ति ।

०५२६०२७१ यस् त्व इह वा अनृतं वदति साक्ष्ये द्रव्य-विनिमये दाने वा कथञ्चित् स वै प्रेत्य
नरके ऽवीचिमत्य् अधः-शिरा निरवकाशे योजन-शतोच्छ्रयाद् गिरि-मूर्धः सम्पात्यते यत्र
जलम् इव स्थलम् अश्म-पृष्ठम् अवभासते तद् अवीचिमत् तिलशो विशीर्यमाण-शरीरो न म्रियमा
णः पुनर् आरोपितो निपतति ।

०५२६०२८१ यस् त्व इह वै विप्रो राजन्यो वैश्यो वा सोम-पीथस् तत्-कलत्रं वा सुरां व्रत-स्थो ऽपि
वा पिबति प्रमादतस् तेषां निरयं नीतानाम् उरसि पदाक्रम्यास्ये वह्निना द्रवमाणं कार्ष्णायसं
निषिञ्चन्ति ।

०५२६०२९१ अथ च यस् त्व इह वा आत्म-सम्भावनेन स्वयम् अधमो जन्म-तपो-विद्याचार-
वर्णाश्रमवतो वरीयसो न बहु मन्येत स मृतक एव मृत्वा क्षारकर्मै निरये ऽवाक्-शिरा
निपातितो दुरन्ता यातना ह्य् अश्नुते ।

०५२६०३०१ ये त्व इह वै पुरुषाः पुरुष-मेधेन यजन्ते याश् च स्त्रियो नृ-पशून् खादन्ति तांश्
च ते पशव इव निहता यम-सदने यातयन्तो रक्षो-गणाः सौनिका इव स्वधितिनावदायासृक्
पिबन्ति नृत्यन्ति च गायन्ति च हृष्यमाणा यथेह पुरुषादाः ।

०५२६०३११ ये त्व इह वा अनागसो ऽरण्ये ग्रामे वा वैश्रम्भकैर् उपसृतान् उपविश्रम्भय्य
जिजीविषून् शूल-सूत्रादिषूप्रोतान् क्रीडनकतया यातयन्ति ते ऽपि च प्रेत्य यम-यातनासु
शूलादिषु प्रोतात्मानः क्षुत्-तृड्भ्यां चाभिहताः कङ्क-वटादिभिश् चेतस् ततस् तिग्म-तुण्डैर्
आहन्यमाना आत्म-शमलं स्मरन्ति ।

०५२६०३२१ ये त्व इह वै भूतान्य् उद्वेजयन्ति नरा उल्बण-स्वभावा यथा दन्दशूकास् ते ऽपि प्रेत्य
नरके दन्दशूकारव्ये निपतन्ति यत्र नृप दन्दशूकाः पञ्च-मुखाः सप्त-मुखा उपसृत्य
ग्रसन्ति यथा बिलेशयान् ।

०५२६०३३१ ये त्व इह वा अन्धावट-कुसूल-गुहादिषु भूतानि निरुन्धन्ति तथामुत्र तेष्व् एवोपवेश्य
सगरेण वह्निना धूमेन निरुन्धन्ति ।

०५२६०३४१ यस् त्व इह वा अतिथीन् अभ्यागतान् वा गृह-पतिर् असकृद् उपगत-मन्युर् दिग्धक्षुर् इव पापेन चक्षुषा निरीक्षते तस्य चापि निरये पाप-दृष्टेर् अक्षिणी वज्र-तुण्डा गृध्राः कङ्क-काक-वटादयः प्रसह्योरु-बलाद् उत्पाटयन्ति ।

०५२६०३५१ यस् त्व इह वा आढ्याभिमतिर् अहङ्कृतिसु तिर्यक्-प्रेक्षणः सर्वतो ऽभिविशङ्की अर्थ-व्यय-नाश-चिन्तया परिशुष्यमाण-हृदय-वदनो निर्वृतिम् अनवगतो ग्रह इवार्थम् अभिरक्षति स चापि प्रेत्य तद्-उत्पादनोत्कर्षण-संरक्षण-शमल-ग्रहः सूचीमुखे नरके निपतति यत्र ह वित्त-ग्रहं पाप-पुरुषं धर्मराज-पुरुषा वायका इव सर्वतो ऽङ्गेषु सूत्रैः परिवयन्ति ।

०५२६०३६१ एवं-विधा नरका यमालये सन्ति शतशः सहस्रशस् तेषु सर्वेषु च सर्व एवाधर्म-वर्तिनो ये केचिद् इहोदिता अनुदिताश् चावनि-पते पर्यायेण विशन्ति तथैव धर्मानुवर्तिन इतरत्र इह तु पुन-भवे त उभय-शेषाभ्यां निविशन्ति ।

०५२६०३७१ निवृत्ति-लक्षण-मार्ग आदाव् एव व्याख्यातः । एतावान् एवाण्ड-कोशो यश् चतुर्दशधा पुराणेषु विकल्पित उपगीयते यत् तद् भगवतो नारायणस्य साक्षान् महा-पुरुषस्य स्थविष्ठं रूपम् आत्ममाया-गुणमयम् अनुवर्णितम् आदृतः पठति शृणोति श्रावयति स उपगेयं भगवतः परमात्मनो ऽग्राह्यम् अपि श्रद्धा-भक्ति-विशुद्ध-बुद्धिर् वेद ।

०५२६०३८१ श्रुत्वा स्थूलं तथा सूक्ष्मं रूपं भगवतो यतिः

०५२६०३८२ स्थूले निर्जितम् आत्मानं शनैः सूक्ष्मं धिया नयेद् इति

०५२६०३९१ भू-द्वीप-वर्ष-सरिद्-अद्रि-नभः-समुद्र- ।

०५२६०३९२ पाताल-दिङ्-नरक-भागण-लोक-संस्था

०५२६०३९३ गीता मया तव नृपाद्भुतम् ईश्वरस्य

०५२६०३९४ स्थूलं वपुः सकल-जीव-निकाय-धाम

०६०१००१ श्रीपरीक्षिदुवाच

०६०१००११ निवृत्तिमार्गः कथित आदौ भगवता यथा

०६०१००१२ क्रमयोगोपलब्धेन ब्रह्मणा यदसंसृतिः

०६०१००२१ प्रवृत्तिलक्षणश्चैव त्रैगुण्यविषयो मुने

०६०१००२२ यो ऽसावलीनप्रकृतेर्गुणसर्गः पुनः पुनः

०६०१००३१ अधर्मलक्षणा नाना नरकाश्चानुवर्णिताः

०६०१००३२ मन्वन्तरश्च व्याख्यात आद्यः स्वायम्भुवो यतः

०६०१००४१ प्रियव्रतोत्तानपदोर्वशस्तच्चरितानि च

०६०१००४२ द्वीपवर्षसमुद्राद्रि नद्युद्यानवनस्पतीन्

०६०१००५१ धरामण्डलसंस्थानं भागलक्षणमानतः

०६०१००५२ ज्योतिषां विवराणां च यथेदमसृजद्विभुः

०६०१००६१ अधुनेह महाभाग यथैव नरकान् नरः

०६०१००६२ नानोग्रयातनान् नेयात् तन् मे व्याख्यातुमर्हसि

०६०१००७ श्रीशुक उवाच

०६०१००७१ न चेदिहैवापचितिं यथाहसः । कृतस्य कुर्यान् मनौक्तपाणिभिः

०६०१००७२ ध्रुवं स वै प्रेत्य नरकान् उपैति । ये कीर्तिता मे भवतस्तिग्मयातनाः

०६०१००८१ तस्मात् पुरैवाश्विह पापनिष्कृतौ । यतेत मृत्योरविपद्यतात्मना
 ०६०१००८२ दोषस्य दृष्ट्वा गुरुलाघवं यथा । भिषक् चिकित्सेत रुजां निदानवित्
 ०६०१००९ श्रीराजोवाच
 ०६०१००९१ दृष्टश्रुताभ्यां यत् पापं जानन्नप्य् आत्मनो ऽहितम्
 ०६०१००९२ करोति भूयो विवशः प्रायश्चित्तमथो कथम्
 ०६०१०१०१ क्वचिन् निवर्तते ऽभद्रात् क्वचिच् चरति तत् पुनः
 ०६०१०१०२ प्रायश्चित्तमथो ऽपार्थं मन्ये कुञ्जरशौचवत्
 ०६०१०११ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०६०१०१११ कर्मणा कर्मानिहारी न ह्य् आत्यन्तिक इष्यते
 ०६०१०११२ अविद्वदधिकारित्वात् प्रायश्चित्तं विमर्शनम्
 ०६०१०१२१ नाश्रतः पथ्यमेवान्नं व्याधयो ऽभिभवन्ति हि
 ०६०१०१२२ एवं नियमकृद्राजन् शनैः क्षेमाय कल्पते
 ०६०१०१३१ तपसा ब्रह्मचर्येण शमेन च दमेन च
 ०६०१०१३२ त्यागेन सत्यशौचाभ्यां यमेन नियमेन वा
 ०६०१०१४१ देहवाग्बुद्धिजं धीरा धर्मज्ञाः श्रद्धयान्विताः
 ०६०१०१४२ क्षिपन्त्य् अघं महदपि वेणुगुल्ममिवानलः
 ०६०१०१५१ केचित् केवलया भक्त्या वासुदेवपरायणाः
 ०६०१०१५२ अघं धुन्वन्ति कात्स्नर्येन नीहारमिव भास्करः
 ०६०१०१६१ न तथा ह्य् अघवान् राजन् पूयेत तपादिभिः
 ०६०१०१६२ यथा कृष्णार्पितप्राणस्तत्पुरुषनिषेवया
 ०६०१०१७१ सघ्नीचीनो ह्य् अयं लोके पन्थाः क्षेमो ऽकुतोभयः
 ०६०१०१७२ सुशीलाः साधवो यत्र नारायणपरायणाः
 ०६०१०१८१ प्रायश्चित्तानि चीर्णानि नारायणपराङ्मुखम्
 ०६०१०१८२ न निष्पुनन्ति राजेन्द्र सुराकुम्भमिवापगाः
 ०६०१०१९१ सकृन् मनः कृष्णपदारविन्दयोर् । निवेशितं तद्गुणरागि यैरिह
 ०६०१०१९२ न ते यमं पाशभृतश्च तद्दटान् । स्वप्ने ऽपि पश्यन्ति हि चीर्णनिष्कृताः
 ०६०१०२०१ अत्र चोदाहरन्तीममितिहासं पुरातनम्
 ०६०१०२०२ दूतानां विष्णुयमयोः संवादस्तं निबोध मे
 ०६०१०२११ कान्यकुब्जे द्विजः कश्चिद्दासीपतिरजामिलः
 ०६०१०२१२ नाम्ना नष्टसदाचारो दास्याः संसर्गदूषितः
 ०६०१०२२१ बन्धक्षैः कैतवैश्रैर्गैर्हितां वृत्तिमास्थितः
 ०६०१०२२२ बिभ्रत् कुटुम्बमशुचिर्यातयामास देहिनः
 ०६०१०२३१ एवं निवसतस्तस्य लालयानस्य तत्सुतान्
 ०६०१०२३२ कालो ऽत्यगान् महान् राजन्नष्टाशीत्यायुषः समाः
 ०६०१०२४१ तस्य प्रवयसः पुत्रा दश तेषां तु यो ऽवमः
 ०६०१०२४२ बालो नारायणो नाम्ना पित्रोश्च दयितो भृशम्
 ०६०१०२५१ स बद्धहृदयस्तस्मिन्नर्भके कलभाषिणि

०६०१०२५२ निरीक्षमाणस्तल्लीलां मुमुदे जरठो भृशम्
 ०६०१०२६१ भुञ्जानः प्रपिबन् खादन् बालकं स्नेहयन्त्रितः
 ०६०१०२६२ भोजयन् पाययन् मूढो न वेदागतमन्तकम्
 ०६०१०२७१ स एवं वर्तमानो ऽज्ञो मृत्युकाल उपस्थिते
 ०६०१०२७२ मतिं चकार तनये बाले नारायणाह्वये
 ०६०१०२८१ स पाशहस्तांस्त्रीन् दृष्ट्वा पुरुषान् अतिदारुणान्
 ०६०१०२८२ वक्रतुण्डान् ऊर्ध्वरोम्ण आत्मानं नेतुमागतान्
 ०६०१०२९१ दूरे क्रीडनकासक्तं पुत्रं नारायणाह्वयम्
 ०६०१०२९२ प्लावितेन स्वरेणोच्चैराजुहावाकुलेन्द्रियः
 ०६०१०३०१ निशम्य म्रियमाणस्य मुखतो हरिकीर्तनम्
 ०६०१०३०२ भर्तुर्नाम महाराज पार्षदाः सहसापतन्
 ०६०१०३११ विकर्षतो ऽन्तर्हृदयाद्वासीपतिमजामिलम्
 ०६०१०३१२ यमप्रेष्यान् विष्णुदूता वारयामासुरोजसा
 ०६०१०३२१ ऊचुर्निषेधितास्तांस्ते वैवस्वतपुरःसराः
 ०६०१०३२२ के यूयं प्रतिषेद्धारो धर्मराजस्य शासनम्
 ०६०१०३३१ कस्य वा कुत आयाताः कस्मादस्य निषेधथ
 ०६०१०३३२ किं देवा उपदेवा या यूयं किं सिद्धसत्तमाः
 ०६०१०३४१ सर्वे पद्मपलाशाक्षाः पीतकौशेयवाससः
 ०६०१०३४२ किरीटिनः कुण्डलिनो लसत्पुष्करमालिनः
 ०६०१०३५१ सर्वे च नूत्नवयसः सर्वे चारुचतुर्भुजाः
 ०६०१०३५२ धनुर्निषङ्गासिगदा शङ्खचक्राम्बुजश्रियः
 ०६०१०३६१ दिशो वितिमिरालोकाः कुर्वन्तः स्वेन तेजसा
 ०६०१०३६२ किमर्थं धर्मपालस्य किङ्करान् नो निषेधथ
 ०६०१०३७ श्रीशुक उवाच
 ०६०१०३७१ इत्यु उक्ते यमदूतैस्ते वासुदेवोक्तकारिणः
 ०६०१०३७२ तान् प्रत्यूचुः प्रहस्येदं मेघनिर्हादया गिरा
 ०६०१०३८ श्रीविष्णुदूता ऊचुः
 ०६०१०३८१ यूयं वै धर्मराजस्य यदि निर्देशकारिणः
 ०६०१०३८२ ब्रूत धर्मस्य नस्तत्त्वं यच्च चाधर्मस्य लक्षणम्
 ०६०१०३९१ कथं स्वद्धिरियते दण्डः किं वास्य स्थानमीप्सितम्
 ०६०१०३९२ दण्ड्याः किं कारिणः सर्वे आहो सिवत् कतिचिन् नृणाम्
 ०६०१०४० यमदूता ऊचुः
 ०६०१०४०१ वेदप्रणिहितो धर्मो ह्य अधर्मस्तद्विपर्ययः
 ०६०१०४०२ वेदो नारायणः साक्षात् स्वयम्भूरिति शुश्रुम
 ०६०१०४११ येन स्वधाम्न्य् अमी भावा रजःसत्त्वतमोमयाः
 ०६०१०४१२ गुणनामक्रियारूपैर्विभाव्यन्ते यथातथम्
 ०६०१०४२१ सूर्यो ऽग्निः खं मरुद्देवः सोमः सन्ध्याहनी दिशः

०६०१०४२२ कं कुः स्वयं धर्म इति ह्य एते दैह्यस्य साक्षिणः
 ०६०१०४३१ एतैरधर्मो विज्ञातः स्थानं दण्डस्य युज्यते
 ०६०१०४३२ सर्वे कर्मानुरोधेन दण्डमहन्ति कारिणः
 ०६०१०४४१ सम्भवन्ति हि भद्राणि विपरीतानि चानघाः
 ०६०१०४४२ कारिणां गुणसङ्गो ऽस्ति देहवान् न ह्य अकर्मकृत्
 ०६०१०४५१ येन यावान् यथाधर्मो धर्मो वेह समीहितः
 ०६०१०४५२ स एव तत्फलं भुङ्क्ते तथा तावदमुत्र वै
 ०६०१०४६१ यथेह देवप्रवरास्त्रैविध्यमुपलभ्यते
 ०६०१०४६२ भूतेषु गुणवैचित्र्यात् तथान्यत्रानुमीयते
 ०६०१०४७१ वर्तमानो ऽन्ययोः कालो गुणाभिज्ञापको यथा
 ०६०१०४७२ एवं जन्मान्ययोरेतद्धर्माधर्मनिदर्शनम्
 ०६०१०४८१ मनसैव पुरे देवः पूर्वरूपं विपश्यति
 ०६०१०४८२ अनुमीमांसते ऽपूर्वं मनसा भगवान् अजः
 ०६०१०४९१ यथाज्ञस्तमसा युक्त उपास्ते व्यक्तमेव हि
 ०६०१०४९२ न वेद पूर्वमपरं नष्टजन्मस्मृतिस्तथा
 ०६०१०५०१ पञ्चभिः कुरुते स्वार्थान् पञ्च वेदाथ पञ्चभिः
 ०६०१०५०२ एकस्तु षोडशेन त्रीन् स्वयं सप्तदशो ऽश्रुते
 ०६०१०५११ तदेतत् षोडशकलं लिङ्गं शक्तित्रयं महत्
 ०६०१०५१२ धत्ते ऽनुसंसृतिं पुंसि हर्षशोकभयार्तिदाम्
 ०६०१०५२१ देह्य अज्ञो ऽजितषड्वर्गो नेच्छन् कर्माणि कारयति
 ०६०१०५२२ कोशकार इवात्मानं कर्मणाच्छाद्य मुह्यति
 ०६०१०५३१ न हि कश्चित् क्षणमपि जातु तिष्ठत्य् अकर्मकृत्
 ०६०१०५३२ कारयति ह्य अवशः कर्म गुणैः स्वाभाविकैर्बलात्
 ०६०१०५४१ लब्ध्वा निमित्तमव्यक्तं व्यक्ताव्यक्तं भवत्य् उत
 ०६०१०५४२ यथायोनि यथाबीजं स्वभावेन बलीयसा
 ०६०१०५५१ एष प्रकृतिसङ्गेन पुरुषस्य विपर्ययः
 ०६०१०५५२ आसीत् स एव न चिरादीशसङ्गाद्विलीयते
 ०६०१०५६१ अयं हि श्रुतसम्पन्नः शीलवृत्तगुणालयः
 ०६०१०५६२ धृतव्रतो मृदुर्दान्तः सत्यवाङ् मन्त्रविच् छुचिः
 ०६०१०५७१ गुर्वग्न्यतिथिवृद्धानां शुश्रूषुरनहङ्कृतः
 ०६०१०५७२ सर्वभूतसुहृत् साधुर्मितवाग् अनसूयकः
 ०६०१०५८१ एकदासौ वनं यातः पितृसन्देशकृद्द्विजः
 ०६०१०५८२ आदाय तत आवृत्तः फलपुष्पसमित्कुशान्
 ०६०१०५९१ ददर्श कामिनं कश्चिच् छूद्रं सह भुजिष्यया
 ०६०१०५९२ पीत्वा च मधु मैरेयं मदाघूर्णितनेत्रया
 ०६०१०६०१ मत्तया विश्वथन्नीव्या व्यपेतं निरपत्रपम्
 ०६०१०६०२ क्रीडन्तमनुगायन्तं हसन्तमनयान्तिके

०६०१०६११ दृष्ट्वा तां कामलिप्तेन बाहुना परिरम्भिताम्
 ०६०१०६१२ जगाम हृच्छयवशं सहसैव विमोहितः
 ०६०१०६२१ स्तम्भयन्नात्मनात्मानं यावत् सत्त्वं यथाश्रुतम्
 ०६०१०६२२ न शशाक समाधातुं मनो मदनवेपितम्
 ०६०१०६३१ तन्निमित्तस्मरव्याज ग्रहग्रस्तो विचेतनः
 ०६०१०६३२ तामेव मनसा ध्यायन् स्वधर्माद्विरराम ह
 ०६०१०६४१ तामेव तोषयामास पित्र्येणार्थेन यावता
 ०६०१०६४२ ग्राम्यैर्मनोरमैः कामैः प्रसीदेत यथा तथा
 ०६०१०६५१ विप्रां स्वभार्यामप्रौढां कुले महति लम्भिताम्
 ०६०१०६५२ विससर्जाचिरात् पापः स्वैरिण्यापाङ्गविद्धधीः
 ०६०१०६६१ यतस्ततश्चोपनिन्ये न्यायतो ऽन्यायतो धनम्
 ०६०१०६६२ बभारास्याः कुटुम्बिन्याः कुटुम्बं मन्दधीरयम्
 ०६०१०६७१ यदसौ शास्त्रमुल्लङ्घ्य स्वैरचाञ्च अतिगर्हितः
 ०६०१०६७२ अवर्तत चिरं कालमघायुरशुचिर्मलात्
 ०६०१०६८१ तत एनं दण्डपाणेः सकाशं कृतकिल्बिषम्
 ०६०१०६८२ नेष्यामो ऽकृतनिर्वेशं यत्र दण्डेन शुद्धयति
 ०६०२००१ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०६०२००११ एवं ते भगवद्भूता यमदूताभिभाषितम्
 ०६०२००१२ उपधार्याथ तान् राजन् प्रत्याहुर्नयकोविदाः
 ०६०२००२ श्रीविष्णुदूता ऊचुः
 ०६०२००२१ अहो कष्टं धर्मदृशामधर्मः स्पृशते सभाम्
 ०६०२००२२ यत्रादण्डेष्वपापेषु दण्डो यैर्ध्रियते वृथा
 ०६०२००३१ प्रजानां पितरो ये च शास्तारः साधवः समाः
 ०६०२००३२ यदि स्यात् तेषु वैषम्यं कं यान्ति शरणं प्रजाः
 ०६०२००४१ यद्यदाचरति श्रेयान् इतरस्तत् तदीहते
 ०६०२००४२ स यत् प्रमाणं कुरुते लोकस्तदनुवर्तते
 ०६०२००५१ यस्याङ्गे शिर आधाय लोकः स्वपिति निर्वृतः
 ०६०२००५२ स्वयं धर्ममधर्मं वा न हि वेद यथा पशुः
 ०६०२००६१ स कथं न्यर्पितात्मानं कृतमैत्रमचेतनम्
 ०६०२००६२ विस्रम्भणीयो भूतानां सघृणो दोग्धुमर्हति
 ०६०२००७१ अयं हि कृतनिर्वेशो जन्मकोट्यंहसामपि
 ०६०२००७२ यद्याजहार विवशो नाम स्वस्त्ययनं हरेः
 ०६०२००८१ एतेनैव ह्य् अघोनो ऽस्य कृतं स्यादघनिष्कृतम्
 ०६०२००८२ यदा नारायणायेति जगाद चतुरक्षरम्
 ०६०२००९१ स्तेनः सुरापो मित्रधृग् ब्रह्महा गुरुतल्पगः
 ०६०२००९२ स्त्रीराजपितृगोहन्ता ये च पातकिनो ऽपरे
 ०६०२०१०१ सर्वेषामप्य् अघवतामिदमेव सुनिष्कृतम्

०६०२०१०२ नामव्याहरणं विष्णोर्यतस्तद्विषया मतिः
 ०६०२०१११ न निष्कृतैरुदितैर्ब्रह्मवादिभिस् । तथा विशुद्धयत्य् अघवान् व्रतादिभिः
 ०६०२०११२ यथा हरेर्नामपदैरुदाहृतैस् । तदुत्तमश्लोकगुणोपलम्भकम्
 ०६०२०१२१ नैकान्तिकं तद्धि कृते ऽपि निष्कृते । मनः पुनर्धावति चेदसत्पथे
 ०६०२०१२२ तत् कर्मनिर्हारमभीप्सतां हरेर् । गुणानुवादः खलु सत्त्वभावनः
 ०६०२०१३१ अथैनं मापनयत कृताशेषाघनिष्कृतम्
 ०६०२०१३२ यदसौ भगवन्नाम म्रियमाणः समग्रहीत्
 ०६०२०१४१ साङ्केत्यं पारिहास्यं वा स्तोभं हेलनमेव वा
 ०६०२०१४२ वैकुण्ठनामग्रहणमशेषाघहरं विदुः
 ०६०२०१५१ पतितः स्वलितो भग्नः सन्दष्टस्तप्त आहतः
 ०६०२०१५२ हरिरित्य् अवशेनाह पुमान् नार्हति यातनाः
 ०६०२०१६१ गुरूणां च लघूनां च गुरूणि च लघूनि च
 ०६०२०१६२ प्रायश्चित्तानि पापानां ज्ञात्वोक्तानि महर्षिभिः
 ०६०२०१७१ तैस्तान्य् अघानि पूयन्ते तपोदानव्रतादिभिः
 ०६०२०१७२ नाधर्मजं तद्धृदयं तदपीशाङ्घ्रिसेवया
 ०६०२०१८१ अज्ञानादथवा ज्ञानादुत्तमश्लोकनाम यत्
 ०६०२०१८२ सङ्कीर्तितमघं पुंसो दहेदेधो यथानलः
 ०६०२०१९१ यथागदं वीर्यतममुपयुक्तं यदृच्छया
 ०६०२०१९२ अजानतो ऽप्य् आत्मगुणं कुर्यान् मन्त्रो ऽप्य् उदाहतः
 ०६०२०२० श्रीशुक उवाच
 ०६०२०२०१ त एवं सुविनिर्णीयं धर्मं भागवतं नृप
 ०६०२०२०२ तं याम्यपाशान् निर्मुच्य विप्रं मृत्योरमूमुचन्
 ०६०२०२११ इति प्रत्युदिता याम्या दूता यात्वा यमान्तिकम्
 ०६०२०२१२ यमराज्ञे यथा सर्वमाचक्षुररिन्दम
 ०६०२०२२१ द्विजः पाशाद्विनिर्मुक्तो गतभीः प्रकृतिं गतः
 ०६०२०२२२ ववन्दे शिरसा विष्णोः किङ्करान् दर्शनोत्सवः
 ०६०२०२३१ तं विवक्षुमभिप्रेत्य महापुरुषकिङ्कराः
 ०६०२०२३२ सहसा पश्यतस्तस्य तत्रान्तर्दधिरे ऽनघ
 ०६०२०२४१ अजामिलो ऽप्य् अथाकर्ण्य दूतानां यमकृष्णयोः
 ०६०२०२४२ धर्मं भागवतं शुद्धं त्रैवेद्यं च गुणाश्रयम्
 ०६०२०२५१ भक्तिमान् भगवत्य् आशु माहात्म्यश्रवणाद्धरेः
 ०६०२०२५२ अनुतापो महान् आसीत् स्मरतो ऽशुभमात्मनः
 ०६०२०२६१ अहो मे परमं कष्टमभूदविजितात्मनः
 ०६०२०२६२ येन विप्लावितं ब्रह्म वृषल्यां जायतात्मना
 ०६०२०२७१ धिङ् मां विगर्हितं सद्भिर्दुष्कृतं कुलकज्जलम्
 ०६०२०२७२ हित्वा बालां सतीं यो ऽहं सुरापीमसतीमगाम्
 ०६०२०२८१ वृद्धावनाथौ पितरौ नान्यबन्धू तपस्विनौ

०६०२०२८२ अहो मयाधुना त्यक्तावकृतज्ञेन नीचवत्
 ०६०२०२९१ सो ऽहं व्यक्तं पतिष्यामि नरके भृशदारुणे
 ०६०२०२९२ धर्मघ्नाः कामिनो यत्र विन्दन्ति यमयातनाः
 ०६०२०३०१ किमिदं स्वप्न आहो स्वित् साक्षाद्दृष्टमिहाद्भुतम्
 ०६०२०३०२ क्व याता अद्य ते ये मां व्यकर्षन् पाशपाणयः
 ०६०२०३११ अथ ते क्व गताः सिद्धाश्चत्वारश्चारुदर्शनाः
 ०६०२०३१२ व्यामोचयन् नीयमानं बद्ध्वा पाशैरधो भुवः
 ०६०२०३२१ अथापि मे दुर्भगस्य विबुधोत्तमदर्शने
 ०६०२०३२२ भवितव्यं मङ्गलेन येनात्मा मे प्रसीदति
 ०६०२०३३१ अन्यथा म्रियमाणस्य नाशुचेर्वृषलीपतेः
 ०६०२०३३२ वैकुण्ठनामग्रहणं जिह्वा वक्तुमिहार्हति
 ०६०२०३४१ क्व चाहं कितवः पापो ब्रह्मघ्नो निरपत्रपः
 ०६०२०३४२ क्व च नारायणेत्त् एतद्भगवन्नाम मङ्गलम्
 ०६०२०३५१ सो ऽहं तथा यतिष्यामि यतचित्तेन्द्रियानिलः
 ०६०२०३५२ यथा न भूय आत्मानमन्धे तमसि मज्जये
 ०६०२०३६१ विमुच्य तमिमं बन्धमविद्याकामकर्मजम्
 ०६०२०३६२ सर्वभूतसुहृच् छान्तो मैत्रः करुण आत्मवान्
 ०६०२०३७१ मोचये ग्रस्तमात्मानं योषिन्मय्यात्ममायया
 ०६०२०३७२ विक्रीडितो यथैवाहं क्रीडामृग इवाधमः
 ०६०२०३८१ ममाहमिति देहादौ हित्वामिथ्यार्थधीर्मतिम्
 ०६०२०३८२ धास्ये मनो भगवति शुद्धं तत्कीर्तनादिभिः
 ०६०२०३९ श्रीशुक उवाच
 ०६०२०३९१ इति जातसुनिर्वेदः क्षणसङ्गेन साधुषु
 ०६०२०३९२ गङ्गाद्वारमुपेयाय मुक्तसर्वानुबन्धनः
 ०६०२०४०१ स तस्मिन् देवसदन आसीनो योगमास्थितः
 ०६०२०४०२ प्रत्याहतेन्द्रियग्रामो युयोज मन आत्मनि
 ०६०२०४११ ततो गुणेभ्य आत्मानं वियुज्यात्मसमाधिना
 ०६०२०४१२ युयुजे भगवद्भ्रामि ब्रह्मण्य अनुभवात्मानि
 ०६०२०४२१ यद्द्व- उपारतधीस्तस्मिन्नद्राक्षीत् पुरुषान् पुरः
 ०६०२०४२२ उपलभ्योपलब्धान् प्राग् ववन्दे शिरसा द्विजः
 ०६०२०४३१ हित्वा कलेवरं तीर्थे गङ्गायां दर्शनादनु
 ०६०२०४३२ सद्यः स्वरूपं जगृहे भगवत्पार्श्ववर्तिनाम्
 ०६०२०४४१ साकं विहायसा विप्रो महापुरुषकिङ्करैः
 ०६०२०४४२ हैमं विमानमारुह्य ययौ यत्र श्रियः पतिः
 ०६०२०४५१ एवं स विप्लावितसर्वधर्मा । दास्याः पतिः पतितो गर्ह्यकर्मणा
 ०६०२०४५२ निपात्यमानो निरये हतव्रतः । सद्यो विमुक्तो भगवन्नाम गृह्णन्
 ०६०२०४६१ नातः परं कर्मानिबन्धकृन्तनं । मुमुक्षतां तीर्थपदानुकीर्तनात्

०६०२०४६२ न यत् पुनः कर्मसु सज्जते मनो । रजस्तमोभ्यां कलिलं ततो ऽन्यथा
 ०६०२०४७१ य एतं परमं गुह्यमितिहासमघापहम्
 ०६०२०४७२ शृणुयाच् छ्रद्धया युक्तो यश्च भक्त्यानुकीतयित्
 ०६०२०४८१ न वै स नरकं याति नेक्षितो यमकिङ्करैः
 ०६०२०४८२ यद्य् अप्य् अमङ्गलो मर्त्यो विष्णुलोके महीयते
 ०६०२०४९१ अत्रियमाणो हरेर्नाम गृणन् पुत्रोपचारितम्
 ०६०२०४९२ अजामिलो ऽप्य् अगाद्धाम किमुत श्रद्धया गृणन्
 ०६०३००१ श्रीराजोवाच
 ०६०३००११ निशम्य देवः स्वभटोपवर्णितं । प्रत्याह किं तान् अपि धर्मराजः
 ०६०३००१२ एवं हताज्ञो विहतान् मुरारे । नैदेशिकैर्यस्य वशे जनो ऽयम्
 ०६०३००२१ यमस्य देवस्य न दण्डभङ्गः । कुतश्चनर्षे श्रुतपूर्व आसीत्
 ०६०३००२२ एतन् मुने वृश्चति लोकसंशयं । न हि त्वदन्य इति मे विनिश्चितम्
 ०६०३००३ श्रीशुक उवाच
 ०६०३००३१ भगवत्पुरुषै राजन् याम्याः प्रतिहतोद्यमाः
 ०६०३००३२ पतिं विज्ञापयामासुर्यमं संयमनीपतिम्
 ०६०३००४ यमदूता ऊचुः
 ०६०३००४१ कति सन्तीह शास्तारो जीवलोकस्य वै प्रभो
 ०६०३००४२ त्रैविध्यं कुर्वतः कर्म फलाभिव्यक्तिहेतवः
 ०६०३००५१ यदि स्युर्वहवो लोके शास्तारो दण्डधारिणः
 ०६०३००५२ कस्य स्यातां न वा कस्य मृत्युश्चामृतमेव वा
 ०६०३००६१ किन्तु शास्तृबहुत्वे स्याद्बहूनामिह कर्मिणाम्
 ०६०३००६२ शास्तृत्वमुपचारो हि यथा मण्डलवर्तिनाम्
 ०६०३००७१ अतस्त्वमेको भूतानां सेश्वराणामधीश्वरः
 ०६०३००७२ शास्ता दण्डधरो नृणां शुभाशुभविवेचनः
 ०६०३००८१ तस्य ते विहितो दण्डो न लोके वर्तते ऽधुना
 ०६०३००८२ चतुर्भिरद्भुतैः सिद्धैराज्ञा ते विप्रलम्भिता
 ०६०३००९१ नीयमानं तवादेशादस्माभिर्यातनागृहान्
 ०६०३००९२ व्यामोचयन् पातकिनं छित्त्वा पाशान् प्रसह्य ते
 ०६०३०१०१ तांस्ते वेदितुमिच्छामो यदि नो मन्यसे क्षमम्
 ०६०३०१०२ नारायणेत्य् अभिहिते मा भैरित्य् आययुर्द्रुतम्
 ०६०३०११ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०६०३०१११ इति देवः स आपृष्टः प्रजासंयमनो यमः
 ०६०३०११२ प्रीतः स्वदूतान् प्रत्याह स्मरन् पादाम्बुजं हरेः
 ०६०३०१२ यम उवाच
 ०६०३०१२१ परो मदन्यो जगतस्तस्थुषश्च । ओतं प्रोतं पटवद्यत्र विश्वम्
 ०६०३०१२२ यदंशतो ऽस्य स्थितिजन्मनाशा । नस्य् ओतवद्यस्य वशे च लोकः
 ०६०३०१३१ यो नामभिर्वाचि जनं निजायां । बध्नाति तन्त्र्यामिव दामभिर्गाः

०६०३०१३२ यस्मै बलिं त इमे नामकर्म । निबन्धबद्धाश्चकिता वहन्ति
 ०६०३०१४१ अहं महेन्द्रो निर्ऋतिः प्रचेताः । सोमो ऽग्निरीशः पवनो विरिञ्चिः
 ०६०३०१४२ आदित्यविश्वे वसवो ऽथ साध्या । मरुद्गणा रुद्रगणाः ससिद्धाः
 ०६०३०१५१ अन्ये च ये विश्वसृजो ऽमरेशा । भृग्वादयो ऽस्पृष्टरजस्तमस्काः
 ०६०३०१५२ यस्योहितं न विदुः स्पृष्टमायाः । सत्त्वप्रधाना अपि किं ततो ऽन्ये
 ०६०३०१६१ यं वै न गोभिर्मनसासुभिर्वा । हृदा गिरा वासुभृतो विचक्षते
 ०६०३०१६२ आत्मानमन्तर्हृदि सन्तमात्मनां । चक्षुयथैवाकृतयस्ततः परम्
 ०६०३०१७१ तस्यात्मतन्त्रस्य हरेरधीशितुः । परस्य मायाधिपतेर्महात्मनः
 ०६०३०१७२ प्रायेण दूता इह वै मनोहराश्च । चरन्ति तद्रूपगुणस्वभावाः
 ०६०३०१८१ भूतानि विष्णोः सुरपूजितानि । दुर्दर्शल्लिङ्गानि महाद्भुतानि
 ०६०३०१८२ रक्षन्ति तद्भक्तिमतः परेभ्यो । मत्तश्च मर्त्यान् अथ सर्वतश्च
 ०६०३०१९१ धर्मं तु साक्षाद्भगवत्प्रणीतं । न वै विदुर्ऋषयो नापि देवाः
 ०६०३०१९२ न सिद्धमुख्या असुरा मनुष्याः । कुतो नु विद्याधरचारणादयः
 ०६०३०२०१ स्वयम्भूर्नारदः शम्भुः कुमारः कपिलो मनुः
 ०६०३०२०२ प्रह्लादो जनको भीष्मो बलिवैयासकिर्वयम्
 ०६०३०२११ द्वादशैते विजानीमो धर्मं भागवतं भटाः
 ०६०३०२१२ गुह्यं विशुद्धं दुर्बोधं यं ज्ञात्वामृतमश्नुते
 ०६०३०२२१ एतावान् एव लोके ऽस्मिन् पुंसां धर्मः परः स्मृतः
 ०६०३०२२२ भक्तियोगो भगवति तन्नामग्रहणादिभिः
 ०६०३०२३१ नामोच्चारणमाहात्म्यं हरेः पश्यत पुत्रकाः
 ०६०३०२३२ अजामिलो ऽपि येनैव मृत्युपाशादमुच्यत
 ०६०३०२४१ एतावतालमघनिर्हरणाय पुंसां
 ०६०३०२४२ सङ्कीर्तनं भगवतो गुणकर्मनाम्नाम्
 ०६०३०२४३ विक्रुश्य पुत्रमघवान् यदजामिलो ऽपि
 ०६०३०२४४ नारायणेति श्रियमाण इयाय मुक्तिम्
 ०६०३०२५१ प्रायेण वेदं तदिदं न महाजनो ऽयं
 ०६०३०२५२ देव्या विमोहितमतिर्बत माययालम्
 ०६०३०२५३ त्रय्यां जडीकृतमतिर्मधुपुष्पितायां
 ०६०३०२५४ वैतानिके महति कर्मणि युज्यमानः
 ०६०३०२६१ एवं विमृश्य सुधियो भगवत्य् अनन्ते
 ०६०३०२६२ सर्वात्मना विदधते खलु भावयोगम्
 ०६०३०२६३ ते मे न दण्डमर्हन्त्य् अथ यद्य् अमीषां
 ०६०३०२६४ स्यात् पातकं तदपि हन्त्य् उरुगायवादः
 ०६०३०२७१ ते देवसिद्धपरिगीतपवित्रगाथा
 ०६०३०२७२ ये साधवः समदृशो भगवत्प्रपन्नाः
 ०६०३०२७३ तान् नोपसीदत हरेर्गदयाभिगुप्तान्
 ०६०३०२७४ नैषां वयं न च वयः प्रभवाम दण्डे

०६०३०२८१ तान् आनयध्वमसतो विमुग्वान् मुकुन्द
 ०६०३०२८२ पादारविन्दमकरन्दरसादजस्रम्
 ०६०३०२८३ निष्किञ्चनैः परमहंसकुलैरसङ्गैर्
 ०६०३०२८४ जुष्टाद्गृहे निरयवर्तमानि बद्धतृष्णान्
 ०६०३०२९१ जिह्वा न वक्ति भगवद्गुणनामधेयं
 ०६०३०२९२ चेतश्च न स्मरति तच्चरणारविन्दम्
 ०६०३०२९३ कृष्णाय नो नमति यच्छिर एकदापि
 ०६०३०२९४ तान् आनयध्वमसतो ऽकृतविष्णुकृत्यान्
 ०६०३०३०१ तत् क्षम्यतां स भगवान् पुरुषः पुराणो
 ०६०३०३०२ नारायणः स्वपुरुषैर्यदसत् कृतं नः
 ०६०३०३०३ स्वानामहो न विदुषां रचिताञ्जलीनां
 ०६०३०३०४ क्षान्तिर्गरीयसि नमः पुरुषाय भूम्ने
 ०६०३०३११ तस्मात् सङ्कीर्तनं विष्णोर्जगन्मङ्गलमंहसाम्
 ०६०३०३१२ महतामपि कौरव्य विद्धय् ऐकान्तिकनिष्कृतम्
 ०६०३०३२१ शृण्वतां गृणतां वीर्याण्य् उद्दामानि हरेर्मुहुः
 ०६०३०३२२ यथा सुजातया भक्त्या शुद्धयेन् नात्मा व्रतादिभिः
 ०६०३०३३१ कृष्णाङ्घ्रिपद्ममधुलिण् न पुनर्विसृष्ट
 ०६०३०३३२ मायागुणेषु रमते वृजिनावहेषु
 ०६०३०३३३ अन्यस्तु कामहत आत्मरजः प्रमार्ष्टुम्
 ०६०३०३३४ ईहेत कर्म यत एव रजः पुनः स्यात्
 ०६०३०३४१ इत्थं स्वभर्तृगदितं भगवन्महित्वं
 ०६०३०३४२ संस्मृत्य विस्मितधियो यमकिङ्करास्ते
 ०६०३०३४३ नैवाच्युताश्रयजनं प्रतिशङ्कमाना
 ०६०३०३४४ द्रष्टुं च बिभ्यति ततः प्रभृति स्म राजन्
 ०६०३०३५१ इतिहासमिमं गुह्यं भगवान् कुम्भसम्भवः
 ०६०३०३५२ कथयामास मलय आसीनो हरिमर्चयन्
 ०६०४००१ श्रीराजोवाच
 ०६०४००११ देवासुरनृणां सर्गो नागानां मृगपक्षिणाम्
 ०६०४००१२ सामासिकस्त्वया प्रोक्तो यस्तु स्वायम्भुवे ऽन्तरे
 ०६०४००२१ तस्यैव व्यासमिच्छामि ज्ञातुं ते भगवन् यथा
 ०६०४००२२ अनुसर्गं यया शक्त्या ससर्ज भगवान् परः
 ०६०४००३ श्रीसूत उवाच
 ०६०४००३१ इति सम्प्रश्नमाकर्ण्य राजर्षेर्वादिरायणिः
 ०६०४००३२ प्रतिनन्द्य महायोगी जगाद मुनिसत्तमाः
 ०६०४००४ श्रीशुक उवाच
 ०६०४००४१ यदा प्रचेतसः पुत्रा दश प्राचीनबर्हिषः
 ०६०४००४२ अन्तःसमुद्रादुन्मग्ना ददृशुर्गा द्रुमैर्वृताम्

०६०४००५१ द्रुमेभ्यः क्रुध्यमानास्ते तपोदीपितमन्यवः
 ०६०४००५२ मुखतो वायुमग्निं च ससृजुस्तद्दिधक्षया
 ०६०४००६१ ताभ्यां निर्दह्यमानांस्तान् उपलभ्य कुरूद्वह
 ०६०४००६२ राजोवाच महान् सोमो मन्युं प्रशमयन्निव
 ०६०४००७१ न द्रुमेभ्यो महाभागा दीनेभ्यो द्रोग्धुमर्हथ
 ०६०४००७२ विवर्धयिषवो यूयं प्रजानां पतयः स्मृताः
 ०६०४००८१ अहो प्रजापतिपतिर्भगवान् हरिरव्ययः
 ०६०४००८२ वनस्पतीन् ओषधीश्च ससर्जोर्जमिषं विभुः
 ०६०४००९१ अन्नं चरणामचरा ह्य अपदः पादचारिणाम्
 ०६०४००९२ अहस्ता हस्तयुक्तानां द्विपदां च चतुष्पदः
 ०६०४०१०१ यूयं च पित्रान्वादिष्टा देवदेवेन चानघाः
 ०६०४०१०२ प्रजासर्गाय हि कथं वृक्षान् निर्दग्धुमर्हथ
 ०६०४०१११ आतिष्ठत सतां मार्गं कोपं यच्छत दीपितम्
 ०६०४०११२ पित्रा पितामहेनापि जुष्टं वः प्रपितामहैः
 ०६०४०१२१ तोकानां पितरौ बन्धू दृशः पक्ष्म स्त्रियाः पतिः
 ०६०४०१२२ पतिः प्रजानां भिक्षूणां गृह्य अज्ञानां बुधः सुहृत्
 ०६०४०१३१ अन्तर्देहेषु भूतानामात्मास्ते हरिरीश्वरः
 ०६०४०१३२ सर्वं तद्विष्णयमीक्षध्वमेवं वस्तोषितो ह्य असौ
 ०६०४०१४१ यः समुत्पतितं देह आकाशान् मन्युमुल्बणम्
 ०६०४०१४२ आत्मजिज्ञासया यच्छेत् स गुणान् अतिवर्तते
 ०६०४०१५१ अलं दग्धैर्द्रुमैर्दीनैः खिलानां शिवमस्तु वः
 ०६०४०१५२ वार्क्षी ह्य एषा वरा कन्या पत्नीत्वे प्रतिगृह्यताम्
 ०६०४०१६१ इत्य् आमन्त्र्य वरारोहां कन्यामाप्सरसीं नृप
 ०६०४०१६२ सोमो राजा ययौ दत्त्वा ते धर्मेणोपयेमिरे
 ०६०४०१७१ तेभ्यस्तस्यां समभवद्दक्षः प्राचेतसः किल
 ०६०४०१७२ यस्य प्रजाविसर्गेण लोका आपूरितास्त्रयः
 ०६०४०१८१ यथा ससर्ज भूतानि दक्षो दुहितृवत्सलः
 ०६०४०१८२ रेतसा मनसा चैव तन् ममावहितः शृणु
 ०६०४०१९१ मनसैवासृजत् पूर्वं प्रजापतिरिमाः प्रजाः
 ०६०४०१९२ देवासुरमनुष्यादीन् नभःस्थलजलौकसः
 ०६०४०२०१ तमबृंहितमालोक्य प्रजासर्गं प्रजापतिः
 ०६०४०२०२ विन्ध्यपादान् उपव्रज्य सो ऽचरहुष्करं तपः
 ०६०४०२११ तत्राघमर्षणं नाम तीर्थं पापहरं परम्
 ०६०४०२१२ उपस्पृश्यानुसवनं तपसातोषयद्धरिम्
 ०६०४०२२१ अस्तौषीद्धंसगुह्येन भगवन्तमधोक्षजम्
 ०६०४०२२२ तुभ्यं तदभिधास्यामि कस्यातुष्यद्यथा हरिः
 ०६०४०२३ श्रीप्रजापतिरुवाच

०६०४०२३१ नमः परायावितथानुभूतये । गुणत्रयाभासनिमित्तबन्धवे
 ०६०४०२३२ अदृष्टधाम्ने गुणतत्त्वबुद्धिभिर् । निवृत्तमानाय दधे स्वयम्भुवे
 ०६०४०२४१ न यस्य सख्यं पुरुषो ऽवैति सख्युः । सखा वसन् संवसतः पुरे ऽस्मिन्
 ०६०४०२४२ गुणो यथा गुणिनो व्यक्तदृष्टेस् । तस्मै महेशाय नमस्करोमि
 ०६०४०२५१ देहो ऽसवो ऽक्षा मनवो भूतमात्राम् । आत्मानमन्यं च विदुः परं यत्
 ०६०४०२५२ सर्वं पुमान् वेद गुणांश्च तज्ज्ञो । न वेद सर्वज्ञमनन्तमीडे
 ०६०४०२६१ यदोपरामो मनसो नामरूप । रूपस्य दृष्टस्मृतिसम्प्रमोषात्
 ०६०४०२६२ य ईयते केवलया स्वसंस्थया । हंसाय तस्मै शुचिसद्गने नमः
 ०६०४०२७१ मनीषिणो ऽन्तर्हृदि सन्निवेशितं । स्वशक्तिभिर्नवभिश्च त्रिवृद्धिः
 ०६०४०२७२ वह्निं यथा दारुणि पाञ्चदशं । मनीषया निष्कर्षन्ति गूढम्
 ०६०४०२८१ स वै ममाशेषविशेषमाया । निषेधनिर्वाणसुरखानुभूतिः
 ०६०४०२८२ स सर्वनामा स च विश्वरूपः । प्रसीदतामनिरुक्तात्मशक्तिः
 ०६०४०२९१ यद्यन् निरुक्तं वचसा निरूपितं । धियाक्षभिर्वा मनसोत यस्य
 ०६०४०२९२ मा भूत् स्वरूपं गुणरूपं हि तत् तत् । स वै गुणापायविसर्गलक्षणः
 ०६०४०३०१ यस्मिन् यतो येन च यस्य यस्मै । यद्यो यथा कुरुते कार्यते च
 ०६०४०३०२ परावरेषां परमं प्राक् प्रसिद्धं । तद्ब्रह्म तद्धेतुरनन्यदेकम्
 ०६०४०३११ यच्छक्तयो वदतां वादिनां वै । विवादसंवादभुवो भवन्ति
 ०६०४०३१२ कुर्वन्ति चैषां मुहुरात्ममोहं । तस्मै नमो ऽनन्तगुणाय भूम्ने
 ०६०४०३२१ अस्तीति नास्तीति च वस्तुनिष्ठयोर् । एकस्थयोर्भिन्नविरुद्धधर्मणोः
 ०६०४०३२२ अवेक्षितं किञ्चन योगसाङ्ख्ययोः । समं परं ह्य् अनुकूलं बृहत् तत्
 ०६०४०३३१ यो ऽनुग्रहार्थं भजतां पादमूलम् । अनामरूपो भगवान् अनन्तः
 ०६०४०३३२ नामानि रूपाणि च जन्मकर्मभिर् । भेजे स मह्यं परमः प्रसीदतु
 ०६०४०३४१ यः प्राकृतैर्ज्ञानपथैर्जनानां । यथाशयं देहगतो विभाति
 ०६०४०३४२ यथानिलः पार्थिवमाश्रितो गुणं । स ईश्वरो मे कुरुतां मनोरथम्
 ०६०४०३५ श्रीशुक उवाच
 ०६०४०३५१ इति स्तुतः संस्तुवतः स तस्मिन्नघमर्षणे
 ०६०४०३५२ प्रादुरासीत् कुरुश्रेष्ठ भगवान् भक्तवत्सलः
 ०६०४०३६१ कृतपादः सुपर्णासे प्रलम्बाष्टमहाभुजः
 ०६०४०३६२ चक्रशङ्खासिचर्मेषु धनुःपाशगदाधरः
 ०६०४०३७१ पीतवासा घनश्यामः प्रसन्नवदनेक्षणः
 ०६०४०३७२ वनमालानिवीताङ्गो लसच्छ्रीवत्सकौस्तुभः
 ०६०४०३८१ महाकिरीटकटकः स्फुरन्मकरकुण्डलः
 ०६०४०३८२ काञ्च्यङ्गुलीयवलय नूपुराङ्गदभूषितः
 ०६०४०३९१ त्रैलोक्यमोहनं रूपं विभ्रत् त्रिभुवनेश्वरः
 ०६०४०३९२ वृतो नारदनन्दाद्यैः पाषैः सुरयूथपैः
 ०६०४०४०१ स्तूयमानो ऽनुगायद्भिः सिद्धगन्धर्वचारणैः
 ०६०४०४०२ रूपं तन् महदाश्चर्यं विचक्ष्यागतसाध्वसः

०६०४०४११ ननाम दण्डवद्भूमौ प्रहृष्टात्मा प्रजापतिः
 ०६०४०४१२ न किञ्चनोदीरयितुमशकत् तीव्रया मुदा
 ०६०४०४१३ आपूरितमनोद्वारैर्हृदिन्य इव निझरैः
 ०६०४०४२१ तं तथावनतं भक्तं प्रजाकामं प्रजापतिम्
 ०६०४०४२२ चित्तज्ञः सर्वभूतानामिदमाह जनार्दनः
 ०६०४०४३ श्रीभगवान् उवाच
 ०६०४०४३१ प्राचेतस महाभाग संसिद्धस्तपसा भवान्
 ०६०४०४३२ यच्च हृद्धया मत्परया मयि भावं परं गतः
 ०६०४०४४१ प्रीतो ऽहं ते प्रजानाथ यत् ते ऽस्योद्धृंहणं तपः
 ०६०४०४४२ ममैष कामो भूतानां यद्भूयासुर्विभूतयः
 ०६०४०४५१ ब्रह्मा भवो भवन्तश्च मनवो विबुधेश्वराः
 ०६०४०४५२ विभूतयो मम ह्य एता भूतानां भूतिहेतवः
 ०६०४०४६१ तपो मे हृदयं ब्रह्मंस्तनुर्विद्या क्रियाकृतिः
 ०६०४०४६२ अङ्गानि क्रतवो जाता धर्म आत्मासवः सुराः
 ०६०४०४७१ अहमेवासमेवाग्रे नान्यत् किञ्चान्तरं बहिः
 ०६०४०४७२ संज्ञानमात्रमव्यक्तं प्रसुप्तमिव विश्वतः
 ०६०४०४८१ मय्य् अनन्तगुणे ऽनन्ते गुणतो गुणविग्रहः
 ०६०४०४८२ यदासीत् तत एवाद्यः स्वयम्भूः समभूदजः
 ०६०४०४९१ स वै यदा महादेवो मम वीर्योपबृंहितः
 ०६०४०४९२ मेने खिलमिवात्मानमुद्यतः स्वर्गकर्मणि
 ०६०४०५०१ अथ मे ऽभिहितो देवस्तपो ऽतप्यत दारुणम्
 ०६०४०५०२ नव विश्वसृजो युष्मान् येनादावसृजद्विभुः
 ०६०४०५११ एषा पञ्चजनस्याङ्ग दुहिता वै प्रजापतेः
 ०६०४०५१२ असिक्री नाम पत्नीत्वे प्रजेश प्रतिगृह्यताम्
 ०६०४०५२१ मिथुनव्यवायधर्मस्त्वं प्रजासर्गमिमं पुनः
 ०६०४०५२२ मिथुनव्यवायधर्मिण्यां भूरिशो भावयिष्यसि
 ०६०४०५३१ त्वत्तो ऽधस्तात् प्रजाः सर्वा मिथुनीभूय मायया
 ०६०४०५३२ मदीयया भविष्यन्ति हरिष्यन्ति च मे बलिम्
 ०६०४०५४ श्रीशुक उवाच
 ०६०४०५४१ इत्यु उक्त्वा मिषतस्तस्य भगवान् विश्वभावनः
 ०६०४०५४२ स्वप्नोपलब्धार्थ इव तत्रैवान्तर्दधे हरिः
 ०६०५००१ श्रीशुक उवाच
 ०६०५००११ तस्यां स पाञ्चजन्यां वै विष्णुमायोपबृंहितः
 ०६०५००१२ हर्यश्वसंज्ञान् अयुतं पुत्रान् अजनयद्विभुः
 ०६०५००२१ अपृथग्धर्मशीलास्ते सर्वे दाक्षायणा नृप
 ०६०५००२२ पित्रा प्रोक्ताः प्रजासर्गे प्रतीचीं प्रययुर्दिशम्
 ०६०५००३१ तत्र नारायणसरस्तीर्थं सिन्धुसमुद्रयोः

०६०५००३२ सङ्गमो यत्र सुमहन् मुनिसिद्धनिषेवितम्
 ०६०५००४१ तदुपस्पर्शनादेव विनिर्धूतमलाशयाः
 ०६०५००४२ धर्मे पारमहंस्ये च प्रोत्पन्नमतयो ऽप्यु उत
 ०६०५००५१ तेपिरे तप एवोग्रं पित्रादेशेन यन्त्रिताः
 ०६०५००५२ प्रजाविवृद्धये यत्तान् देवर्षिस्तान् ददर्श ह
 ०६०५००६१ उवाच चाथ हर्यश्वाः कथं स्रक्ष्यथ वै प्रजाः
 ०६०५००६२ अदृष्ट्वान्तं भुवो यूयं बालिशो बत पालकाः
 ०६०५००७१ तथैकपुरुषं राष्ट्रं बिलं चादृष्टनिर्गमम्
 ०६०५००७२ बहुरूपां स्त्रियं चापि पुमांसं पुंश्चलीपतिम्
 ०६०५००८१ नदीमुभयतो वाहां पञ्चपञ्चाद्भुतं गृहम्
 ०६०५००८२ क्वचिद्धंसं चित्रकथं क्षौरपव्यं स्वयं भ्रमि
 ०६०५००९१ कथं स्वपितुरादेशमविद्वांसो विपश्चितः
 ०६०५००९२ अनुरूपमविज्ञाय अहो सर्गं करिष्यथ
 ०६०५०१० श्रीशुक उवाच
 ०६०५०१०१ तन् निशम्याथ हर्यश्वा औत्पत्तिकमनीषया
 ०६०५०१०२ वाचः कूटं तु देवर्षेः स्वयं विममृशुर्धिया
 ०६०५०१११ भूः क्षेत्रं जीवसंज्ञं यदनादि निजबन्धनम्
 ०६०५०११२ अदृष्ट्वा तस्य निर्वाणं किमसत्कर्माभिभवेत्
 ०६०५०१२१ एक एवेश्वरस्तुर्यो भगवान् स्वाश्रयः परः
 ०६०५०१२२ तमदृष्ट्वाभवं पुंसः किमसत्कर्माभिभवेत्
 ०६०५०१३१ पुमान् नैवेति यद्गत्वा बिलस्वर्गं गतो यथा
 ०६०५०१३२ प्रत्यग्धामाविद इह किमसत्कर्माभिभवेत्
 ०६०५०१४१ नानारूपात्मनो बुद्धिः स्वैरिणीव गुणान्विता
 ०६०५०१४२ तन्निष्ठागतस्येह किमसत्कर्माभिभवेत्
 ०६०५०१५१ तत्सङ्गभ्रंशितैश्वर्यं संसरन्तं कुभार्यवत्
 ०६०५०१५२ तद्गतीरबुधस्येह किमसत्कर्माभिभवेत्
 ०६०५०१६१ सृष्ट्यप्ययकरीं मायां वेलाकूलान्तवेगिताम्
 ०६०५०१६२ मत्तस्य तामविज्ञस्य किमसत्कर्माभिभवेत्
 ०६०५०१७१ पञ्चविंशतितत्त्वानां पुरुषो ऽद्भुतदर्पणः
 ०६०५०१७२ अध्यात्ममबुधस्येह किमसत्कर्माभिभवेत्
 ०६०५०१८१ ऐश्वरं शास्त्रमुत्सृज्य बन्धमोक्षानुदर्शनम्
 ०६०५०१८२ विविक्तपदमज्ञाय किमसत्कर्माभिभवेत्
 ०६०५०१९१ कालचक्रं भ्रमि तीक्ष्णं सर्वं निष्कर्षयजू जगत्
 ०६०५०१९२ स्वतन्त्रमबुधस्येह किमसत्कर्माभिभवेत्
 ०६०५०२०१ शास्त्रस्य पितुरादेशं यो न वेद निवर्तकम्
 ०६०५०२०२ कथं तदनुरूपाय गुणविस्त्रम्भ्यु उपक्रमेत्
 ०६०५०२११ इति व्यवसिता राजन् हर्यश्वा एकचेतसः

०६०५०२१२ प्रययुस्तं परिक्रम्य पन्थानमनिवर्तनम्
 ०६०५०२२१ स्वरब्रह्मणि निर्भात हृषीकेशपदाम्बुजे
 ०६०५०२२२ अखण्डं चित्तमावेश्य लोकान् अनुचरन् मुनिः
 ०६०५०२३१ नाशं निशम्य पुत्राणां नारदाच्च छीलशालिनाम्
 ०६०५०२३२ अन्वतप्यत कः शोचन् सुप्रजस्त्वं शुचां पदम्
 ०६०५०२४१ स भूयः पाञ्चजन्यायामजेन परिसान्त्वितः
 ०६०५०२४२ पुत्रान् अजनयद्दक्षः सवलाश्वान् सहस्रिणः
 ०६०५०२५१ ते च पित्रा समादिष्टाः प्रजासर्गे धृतव्रताः
 ०६०५०२५२ नारायणसरो जग्मुर्यत्र सिद्धाः स्वपूर्वजाः
 ०६०५०२६१ तदुपस्पर्शनादेव विनिर्धूतमलाशयाः
 ०६०५०२६२ जपन्तो ब्रह्म परमं तेषुस्तत्र महत् तपः
 ०६०५०२७१ अब्भक्षाः कतिचिन् मासान् कतिचिद्वायुभोजनाः
 ०६०५०२७२ आराधयन् मन्त्रमिममभ्यस्यन्त इडस्पतिम्
 ०६०५०२८१ ओं नमो नारायणाय पुरुषाय महात्मने
 ०६०५०२८२ विशुद्धसत्त्वधिष्ण्याय महाहंसाय धीमहि
 ०६०५०२९१ इति तान् अपि राजेन्द्र प्रजासर्गाधियो मुनिः
 ०६०५०२९२ उपेत्य नारदः प्राह वाचः कूटानि पूर्ववत्
 ०६०५०३०१ दाक्षायणाः संशृणुत गदतो निगमं मम
 ०६०५०३०२ अन्विच्छतानुपदवीं भ्रातृणां भ्रातृवत्सलाः
 ०६०५०३११ भ्रातृणां प्रायणं भ्राता यो ऽनुतिष्ठति धर्मवित्
 ०६०५०३१२ स पुण्यबन्धुः पुरुषो मरुद्भिः सह मोदते
 ०६०५०३२१ एतावदुक्तवा प्रययौ नारदो ऽमोघदर्शनः
 ०६०५०३२२ ते ऽपि चान्वगमन् मार्गं भ्रातृणामेव मारिष
 ०६०५०३३१ सध्रीचीनं प्रतीचीनं परस्यानुपथं गताः
 ०६०५०३३२ नाद्यापि ते निवर्तन्ते पश्चिमा यामिनीरिव
 ०६०५०३४१ एतस्मिन् काल उत्पातान् बहून् पश्यन् प्रजापतिः
 ०६०५०३४२ पूर्ववन् नारदकृतं पुत्रनाशमुपाशृणोत्
 ०६०५०३५१ चुक्रोध नारदायासौ पुत्रशोकविमूर्च्छितः
 ०६०५०३५२ देवर्षिमुपलभ्याह रोषाद्विस्फुरिताधरः
 ०६०५०३६ श्रीदक्ष उवाच
 ०६०५०३६१ अहो असाधो साधूनां साधुलिङ्गेन नस्त्वया
 ०६०५०३६२ असाध्वकाय- अर्भकाणां भिक्षोर्मार्गः प्रदर्शितः
 ०६०५०३७१ ऋणैस्त्रिभिरमुक्तानाममीमांसितकर्मणाम्
 ०६०५०३७२ विघातः श्रेयसः पाप लोकयोरुभयोः कृतः
 ०६०५०३८१ एवं त्वं निरनुक्रोशो बालानां मतिभिद्धरेः
 ०६०५०३८२ पार्षदमध्ये चरसि यशोहा निरपत्रपः
 ०६०५०३९१ ननु भागवता नित्यं भूतानुग्रहकातराः

०६०५०३९२ ऋते त्वां सौहृदघ्नं वै वैरङ्करमवैरिणाम्
 ०६०५०४०१ नेत्थं पुंसां विरागः स्यात् त्वया केवलिना मृषा
 ०६०५०४०२ मन्यसे यद्य् उपशमं स्नेहपाशानिकृन्तनम्
 ०६०५०४११ नानुभूय न जानाति पुमान् विषयतीक्ष्णताम्
 ०६०५०४१२ निर्विद्यते स्वयं तस्मान् न तथा भिन्नधीः परैः
 ०६०५०४२१ यन् नस्त्वं कर्मसन्धानां साधूनां गृहमेधिनाम्
 ०६०५०४२२ कृतवान् असि दुर्मर्षं विप्रियं तव मर्षितम्
 ०६०५०४३१ तन्तुकृन्तन यन् नस्त्वमभद्रमचरः पुनः
 ०६०५०४३२ तस्माल् लोकेषु ते मूढ न भवेद्भ्रमतः पदम्
 ०६०५०४४ श्रीशुक उवाच
 ०६०५०४४१ प्रतिजग्राह तद्वाढं नारदः साधुसम्मत्तः
 ०६०५०४४२ एतावान् साधुवादो हि तितिक्षेतेश्वरः स्वयम्
 ०६०६००१ श्रीशुक उवाच
 ०६०६००१२ ततः प्राचेतसो ऽसिक्न्यामनुनीतः स्वयम्भुवा
 ०६०६००२१ षष्टिं सञ्जनयामास दुहितुः पितृवत्सलाः
 ०६०६००२२ दश धर्माय कायादाद्विषट् त्रिणव चेन्दवे
 ०६०६००३१ भूताङ्गिरःकृशाश्वेभ्यो द्वे द्वे ताक्षर्याय चापराः
 ०६०६००३२ नामधेयान्य् अमूषां त्वं सापत्यानां च मे शृणु
 ०६०६००४१ यासां प्रसूतिप्रसवैर्लोका आपूरितास्त्रयः
 ०६०६००४२ भानुर्लम्बा ककुद्यामिर्विश्वा साध्या मरुत्वती
 ०६०६००५१ वसुर्मुहूर्ता सङ्कल्पा धर्मपत्न्यः सुताञ् शृणु
 ०६०६००५२ भानोस्तु देवऋषभ इन्द्रसेनस्ततो नृप
 ०६०६००६१ विद्योत आसील् लम्बायास्ततश्च स्तनयिन्नवः
 ०६०६००६२ ककुदः सङ्कटस्तस्य कीकटस्तनयो यतः
 ०६०६००७१ भुवो दुर्गाणि यामेयः स्वर्गो नन्दिस्ततो ऽभवत्
 ०६०६००७२ विश्वेदेवास्तु विश्वाया अप्रजांस्तान् प्रचक्षते
 ०६०६००८१ साध्योगणश्च साध्याया अर्थसिद्धिस्तु तत्सुतः
 ०६०६००८२ मरुत्वांश्च जयन्तश्च मरुत्वत्या बभूवतुः
 ०६०६००९१ जयन्तो वासुदेवांश उपेन्द्र इति यं विदुः
 ०६०६००९२ मौहूर्तिका देवगणा मुहूर्तायाश्च जज्ञिरे
 ०६०६०१०१ ये वै फलं प्रयच्छन्ति भूतानां स्वस्वकालजम्
 ०६०६०१०२ सङ्कल्पायास्तु सङ्कल्पः कामः सङ्कल्पजः स्मृतः
 ०६०६०१११ वसवो ऽष्टौ वसोः पुत्रास्तेषां नामानि मे शृणु
 ०६०६०११२ द्रोणः प्राणो ध्रुवो ऽर्को ऽग्निर्दोषो वास्तुर्विभावसुः
 ०६०६०१२१ द्रोणस्याभिमतेः पत्न्या हर्षशोकभयादयः
 ०६०६०१२२ प्राणस्योर्जस्वती भार्या सह आयुः पुरोजवः
 ०६०६०१३१ ध्रुवस्य भार्या धरणिरसूत विविधाः पुरः

०६०६०१३२ अर्कस्य वासना भार्या पुत्रास्तर्षादयः स्मृताः
 ०६०६०१४१ अग्नेर्भार्या वसोर्धारा पुत्रा द्रविणकादयः
 ०६०६०१४२ स्कन्दश्च कृत्तिकापुत्रो ये विशाखादयस्ततः
 ०६०६०१५१ दोषस्य शर्वरीपुत्रः शिशुमारो हरेः कला
 ०६०६०१५२ वास्तोराङ्गिरसीपुत्रो विश्वकर्माकृतीपतिः
 ०६०६०१६१ ततो मनुश्चाक्षुषो ऽभूद्विश्वे साध्या मनोः सुताः
 ०६०६०१६२ विभावसोरसूतोषा व्युष्टं रोचिषमातपम्
 ०६०६०१७१ पञ्चयामो ऽथ भूतानि येन जाग्रति कर्मसु
 ०६०६०१७२ सरूपासूत भूतस्य भार्या रुद्रांश्च कोटिशः
 ०६०६०१८१ रैवतो ऽजो भवो भीमो वाम उग्रो वृषाकपिः
 ०६०६०१८२ अजैकपादहिर्ब्रध्नो बहुरूपो महान् इति
 ०६०६०१९१ रुद्रस्य पार्षदाश्चान्ये घोराः प्रेतविनायकाः
 ०६०६०१९२ प्रजापतेरङ्गिरसः स्वधा पत्नी पितृन् अथ
 ०६०६०२०१ अथर्वाङ्गिरसं वेदं पुत्रत्वे चाकरोत् सती
 ०६०६०२०२ कृशाश्वो ऽर्चिषि भार्यायां धूमकेतुमजीजनत्
 ०६०६०२११ धिषणायां वेदशिरो देवलं वयुनं मनुम्
 ०६०६०२१२ ताक्षर्यस्य विनता कद्रूः पतङ्गी यामिनीति च
 ०६०६०२२१ पतङ्ग्य् असूत पतगान् यामिनी शलभान् अथ
 ०६०६०२२२ सुपर्णासूत गरुडं साक्षाद्यज्ञेशवाहनम्
 ०६०६०२२२ सूर्यसूतमनूरुं च कद्रूनांगान् अनेकशः
 ०६०६०२३१ कृत्तिकादीनि नक्षत्राण् ईन्दोः पत्न्यस्तु भारत
 ०६०६०२३२ दक्षशापात् सो ऽनपत्यस्तासु यक्षमग्रहार्दितः
 ०६०६०२४१ पुनः प्रसाद्य तं सोमः कला लेभे क्षये दिताः
 ०६०६०२४२ शृणु नामानि लोकानां मातृणां शङ्कराणि च
 ०६०६०२५१ अथ कश्यपपत्नीनां यत्प्रसूतमिदं जगत्
 ०६०६०२५२ अदितिर्दितिर्दनुः काष्ठा अरिष्ठा सुरसा इला
 ०६०६०२६१ मुनिः क्रोधवशा ताम्रा सुरभिः सरमा तिमिः
 ०६०६०२६२ तिमेर्यादोगणा आसन् श्वापदाः सरमासुताः
 ०६०६०२७१ सुरभेर्महिषा गावो ये चान्ये द्विशफा नृप
 ०६०६०२७२ ताम्रायाः श्येनगृध्राद्या मुनेरप्सरसां गणाः
 ०६०६०२८१ दन्दशूकादयः सर्पा राजन् क्रोधवशात्मजाः
 ०६०६०२८२ इलाया भूरुहाः सर्वे यातुधानाश्च सौरसाः
 ०६०६०२९१ अरिष्ठायास्तु गन्धर्वाः काष्ठाया द्विशफेतराः
 ०६०६०२९२ सुता दनोरेकषष्टिस्तेषां प्राधानिकाञ् शृणु
 ०६०६०३०१ द्विमूर्धा शम्बरो ऽरिष्ठो हयग्रीवो विभावसुः
 ०६०६०३०२ अयोमुखः शङ्कुशिराः स्वर्भानुः कपिलो ऽरुणः
 ०६०६०३११ पुलोमा वृषपर्वा च एकचक्रो ऽनुतापनः

०६०६०३१२ धूम्रकेशो विरूपाक्षो विप्रचित्तिश्च दुर्जयः
 ०६०६०३२१ स्वर्भानोः सुप्रभां कन्यामुवाह नमुचिः किल
 ०६०६०३२२ वृषपर्वणस्तु शर्मिष्ठां ययातिर्नाहुषो बली
 ०६०६०३३१ वैश्वानरसुता याश्च चतस्रश्चारुदर्शनाः
 ०६०६०३३२ उपदानवी हयशिरा पुलोमा कालका तथा
 ०६०६०३४१ उपदानवीं हिरण्याक्षः क्रतुर्हयशिरां नृप
 ०६०६०३४२ पुलोमां कालकां च द्वे वैश्वानरसुते तु कः
 ०६०६०३५१ उपयेमे ऽथ भगवान् कश्यपो ब्रह्मचोदितः
 ०६०६०३५२ पौलोमाः कालकेयाश्च दानवा युद्धशालिनः
 ०६०६०३६१ तयोः षष्टिसहस्राणि यज्ञघ्नांस्ते पितुः पिता
 ०६०६०३६२ जघान स्वर्गतो राजन्नेक इन्द्रप्रियङ्करः
 ०६०६०३७१ विप्रचित्तिः सिंहिकायां शतं चैकमजीजनत्
 ०६०६०३७२ राहुज्येष्ठं केतुशतं ग्रहत्वं य उपागताः
 ०६०६०३८१ अथातः श्रूयतां वंशो यो ऽदितेरनुपूर्वशः
 ०६०६०३८२ यत्र नारायणो देवः स्वांशेनावातरद्विभुः
 ०६०६०३९१ विवस्वान् अर्यमा पूषा त्वष्टाथ सविता भगः
 ०६०६०३९२ धाता विधाता वरुणो मित्रः शत्रु उरुक्रमः
 ०६०६०४०१ विवस्वतः श्राद्धदेवं संज्ञासूयत वै मनुम्
 ०६०६०४०२ मिथुनं च महाभागा यमं देवं यमीं तथा
 ०६०६०४०३ सैव भूत्वाथ वडवा नासत्यौ सुषुवे भुवि
 ०६०६०४११ छाया शनैश्चरं लेभे सावर्णिं च मनुं ततः
 ०६०६०४१२ कन्यां च तपतीं या वै वव्रे संवरणं पतिम्
 ०६०६०४२१ अर्यम्णो मातृका पत्नी तयोश्चर्षणयः सुताः
 ०६०६०४२२ यत्र वै मानुषी जातिर्ब्रह्मणा चोपकल्पिता
 ०६०६०४३१ पूषानपत्यः पिष्टादो भग्नदन्तो ऽभवत् पुरा
 ०६०६०४३२ यो ऽसौ दक्षाय कुपितं जहास विवृतद्विजः
 ०६०६०४४१ त्वष्टुर्देत्यात्मजा भार्या रचना नाम कन्यका
 ०६०६०४४२ सन्निवेशस्तयोर्जज्ञे विश्वरूपश्च वीर्यवान्
 ०६०६०४५१ तं वव्रिरे सुरगणा स्वस्त्रीयं द्विषतामपि
 ०६०६०४५२ विमतेन परित्यक्ता गुरुणाङ्गिरसेन यत्
 ०६०७००१ श्रीराजोवाच
 ०६०७००११ कस्य हेतोः परित्यक्ता आचार्येणात्मनः सुराः
 ०६०७००१२ एतदाचक्ष्व भगवञ्छिष्याणामक्रमं गुरौ
 ०६०७००२ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०६०७००२१ इन्द्रस्त्रिभुवनैश्वर्यं मदोल्लङ्घितसत्पथः
 ०६०७००२२ मरुद्भिर्वसुभी रुद्रैरादित्यैर्ऋभुभिर्नृप
 ०६०७००३१ विश्वेदेवैश्च साध्यैश्च नासत्याभ्यां परिश्रितः

०६०७००३२ सिद्धचारणगन्धर्वैर्मुनिभिर्ब्रह्मवादिभिः
 ०६०७००४१ विद्याधराप्सरोभिश्च किन्नरैः पतगोरगैः
 ०६०७००४२ निषेव्यमाणो मघवान् स्तूयमानश्च भारत
 ०६०७००५१ उपगीयमानो ललितमास्थानाध्यासनाश्रितः
 ०६०७००५२ पाण्डुरेणातपत्रेण चन्द्रमण्डलचारुणा
 ०६०७००६१ युक्तश्चान्यैः पारमेष्ठ्यैश्चामरव्यजनादिभिः
 ०६०७००६२ विराजमानः पौलम्या सहार्धासनया भृशम्
 ०६०७००७१ स यदा परमाचार्यं देवानामात्मनश्च ह
 ०६०७००७२ नाभ्यनन्दत सम्प्राप्तं प्रत्युत्थानासनादिभिः
 ०६०७००८१ वाचस्पतिं मुनिवरं सुरासुरनमस्कृतम्
 ०६०७००८२ नोच्चालासनादिन्द्रः पश्यन्नपि सभागतम्
 ०६०७००९१ ततो निर्गत्य सहसा कविराङ्गिरसः प्रभुः
 ०६०७००९२ आययौ स्वगृहं तूष्णीं विद्वान् श्रीमदविक्रियाम्
 ०६०७०१०१ तह्य- एव प्रतिबुध्येन्द्रो गुरुहेलनमात्मनः
 ०६०७०१०२ गर्हयामास सदसि स्वयमात्मानमात्मना
 ०६०७०१११ अहो बत मयासाधु कृतं वै दम्बबुद्धिना
 ०६०७०११२ यन् मयैश्वर्यमत्तेन गुरुः सदसि कात्कृतः
 ०६०७०१२१ को गृध्येत् पण्डितो लक्ष्मीं त्रिपिष्टपपतेरपि
 ०६०७०१२२ ययाहमासुरं भावं नीतो ऽद्य विबुधेश्वरः
 ०६०७०१३१ यः पारमेष्ठ्यं धिषणमधितिष्ठन् न कञ्चन
 ०६०७०१३२ प्रत्युत्तिष्ठेदिति ब्रूयुर्धर्मं ते न परं विदुः
 ०६०७०१४१ तेषां कुपथदेष्टृणां पततां तमसि ह्य अघः
 ०६०७०१४२ ये श्रद्दध्युर्वचस्ते वै मज्जन्त्य् अश्मप्लवा इव
 ०६०७०१५१ अथाहममराचार्यमगाधधिषणं द्विजम्
 ०६०७०१५२ प्रसादयिष्ये निशठः शीष्णां तच्चरणं स्पृशन्
 ०६०७०१६१ एवं चिन्तयतस्तस्य मघोनो भगवान् गृहात्
 ०६०७०१६२ बृहस्पतिर्गतो ऽदृष्टं गतिमध्यात्ममायया
 ०६०७०१७१ गुरोर्नाधिगतः संज्ञां परीक्षन् भगवान् स्वराट्
 ०६०७०१७२ ध्यायन् धिया सुरैर्युक्तः शर्म नालभतात्मनः
 ०६०७०१८१ तच् छरुत्वैवासुराः सर्व आश्रित्यौशनसं मतम्
 ०६०७०१८२ देवान् प्रत्युद्यमं चक्रुर्दुर्मदा आततायिनः
 ०६०७०१९१ तैर्विसृष्टेषुभिस्तीक्ष्णैर्निर्भिन्नाङ्गोरुवाहवः
 ०६०७०१९२ ब्रह्माणं शरणं जग्मुः सहेन्द्रा नतकन्धराः
 ०६०७०२०१ तांस्तथाभ्यर्दितान् वीक्ष्य भगवान् आत्मभूरजः
 ०६०७०२०२ कृपया परया देव उवाच परिसान्त्वयन्
 ०६०७०२१ श्रीब्रह्मोवाच
 ०६०७०२११ अहो बत सुरश्रेष्ठा ह्य् अभद्रं वः कृतं महत्

०६०७०२१२ ब्रह्मिष्ठं ब्राह्मणं दान्तमैश्वर्यान् नाभ्यनन्दत
 ०६०७०२२१ तस्यायमनयस्यासीत् परेभ्यो वः पराभवः
 ०६०७०२२२ प्रक्षीणेभ्यः स्ववैरिभ्यः समृद्धानां च यत् सुराः
 ०६०७०२३१ मघवन् द्विषतः पश्य प्रक्षीणान् गुर्वतिक्रमात्
 ०६०७०२३२ सम्प्रत्य् उपचितान् भूयः काव्यमाराध्य भक्तितः
 ०६०७०२३३ आददीरन् निलयनं ममापि भृगुदेवताः
 ०६०७०२४१ त्रिपिष्टं किं गणयन्त्य् अभेद्य । मन्त्रा भृगूणामनुशिक्षितार्थाः
 ०६०७०२४२ न विप्रगोविन्दगवीश्वराणां । भवन्त्य् अभद्राणि नरेश्वराणाम्
 ०६०७०२५१ तद्विश्वरूपं भजताशु विप्रं । तपस्विनं त्वाष्ट्रमथात्मवन्तम्
 ०६०७०२५२ सभाजितो ऽर्थान् स विधास्यते वो । यदि क्षमिष्यध्वमुतास्य कर्म
 ०६०७०२६ श्रीशुक उवाच
 ०६०७०२६१ त एवमुदिता राजन् ब्रह्मणा विगतज्वराः
 ०६०७०२६२ ऋषिं त्वाष्ट्रमुपब्रज्य परिष्वज्येदमब्रुवन्
 ०६०७०२७ श्रीदेवा ऊचुः
 ०६०७०२७१ वयं ते ऽतिथयः प्राप्ता आश्रमं भद्रमस्तु ते
 ०६०७०२७२ कामः सम्पाद्यतां तात पितृणां समयोचितः
 ०६०७०२८१ पुत्राणां हि परो धर्मः पितृशुश्रूषणं सताम्
 ०६०७०२८२ अपि पुत्रवतां ब्रह्मन् किमुत ब्रह्मचारिणाम्
 ०६०७०२९१ आचार्यो ब्रह्मणो मूर्तिः पिता मूर्तिः प्रजापतेः
 ०६०७०२९२ भ्राता मरुत्पतेर्मूर्तिर्माता साक्षात् क्षितेस्तनुः
 ०६०७०३०१ दयाया भगिनी मूर्तिर्धर्मस्यात्मातिथिः स्वयम्
 ०६०७०३०२ अग्नेरभ्यागतो मूर्तिः सर्वभूतानि चात्मनः
 ०६०७०३११ तस्मात् पितृणामार्तानामार्तिं परपराभवम्
 ०६०७०३१२ तपसापनयंस्तात सन्देशं कर्तुमर्हसि
 ०६०७०३२१ वृणीमहे त्वोपाध्यायं ब्रह्मिष्ठं ब्राह्मणं गुरुम्
 ०६०७०३२२ यथाञ्जसा विजेष्यामः सपत्नांस्तव तेजसा
 ०६०७०३३१ न गर्हयन्ति ह्य् अर्थेषु यविष्ठाङ्घ्र्यभिवादनम्
 ०६०७०३३२ छन्दोभ्यो ऽन्यत्र न ब्रह्मन् वयो ज्यैष्ठ्यस्य कारणम्
 ०६०७०३४ श्रीऋषिरुवाच
 ०६०७०३४१ अभ्यर्थितः सुरगणैः पौरहित्ये महातपाः
 ०६०७०३४२ स विश्वरूपस्तान् आह प्रसन्नः श्लक्ष्णया गिरा
 ०६०७०३५ श्रीविश्वरूप उवाच
 ०६०७०३५१ विगर्हितं धर्मशीलैर्ब्रह्मवचोपव्ययम्
 ०६०७०३५२ कथं नु मद्विधो नाथा लोकेशैरभियाचितम्
 ०६०७०३५३ प्रत्याख्यास्यति तच्छिष्यः स एव स्वार्थं उच्यते
 ०६०७०३६१ अकिञ्चनानां हि धनं शिलोञ्जनं । तेनेह निर्वातितसाधुसत्क्रियः
 ०६०७०३६२ कथं विगर्ह्यं नु करोम्य् अधीश्वराः । पौरोधसं हृष्यति येन दुर्मतिः

०६०७०३७१ तथापि न प्रतिब्रूयां गुरुभिः प्रार्थितं कियत्
 ०६०७०३७२ भवतां प्रार्थितं सर्वं प्राणैरर्थैश्च साधये
 ०६०७०३८ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०६०७०३८१ तेभ्य एवं प्रतिश्रुत्य विश्वरूपो महातपाः
 ०६०७०३८२ पौरहित्यं वृतश्चक्रे परमेण समाधिना
 ०६०७०३९१ सुरद्विषां श्रियं गुप्तामौशनस्यापि विद्यया
 ०६०७०३९२ आच्छिद्यादान् महेन्द्राय वैष्णव्या विद्यया विभुः
 ०६०७०४०१ यया गुप्तः सहस्राक्षो जिग्ये ऽसुरचमूर्विभुः
 ०६०७०४०२ तां प्राह स महेन्द्राय विश्वरूप उदारधीः
 ०६०८००१ श्रीराजोवाच
 ०६०८००११ यया गुप्तः सहस्राक्षः सवाहान् रिपुसैनिकान्
 ०६०८००१२ क्रीडन्निव विनिर्जित्य त्रिलोक्या बुभुजे श्रियम्
 ०६०८००२१ भगवंस्तन् ममाख्याहि वर्म नारायणात्मकम्
 ०६०८००२२ यथाततायिनः शत्रून् येन गुप्तो ऽजयन् मृधे
 ०६०८००३ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०६०८००३१ वृतः पुरोहितस्त्वाष्ट्रो महेन्द्रायानुपृच्छते
 ०६०८००३२ नारायणारख्यं वर्माह तदिहैकमनाः शृणु
 ०६०८००४ श्रीविश्वरूप उवाच
 ०६०८००४१ धौताङ्घ्रिपाणिराचम्य सपवित्र उदङ्मुखः
 ०६०८००४२ कृतस्वाङ्गकरन्यासो मन्त्राभ्यां वाग्यतः शुचिः
 ०६०८००५१ नारायणपरं वर्म सन्नद्येद्भय आगते
 ०६०८००५२ पादयोर्जानुनोरूर्वोरुदरे हृद्य अथोरसि
 ०६०८००६१ मुखे शिरस्य् आनुपूर्व्यादौकारादीनि विन्यसेत्
 ०६०८००६२ ओं नमो नारायणायेति विपर्ययमथापि वा
 ०६०८००७१ करन्यासं ततः कुर्याद्द्वादशाक्षरविद्यया
 ०६०८००७२ प्रणवादियकारान्तमङ्गुल्यङ्गुष्ठपर्वसु
 ०६०८००८१ न्यसेद्धृदय ओंकारं विकारमनु मूर्धनि
 ०६०८००८२ षकारं तु भ्रुवोर्मध्ये णकारं शिखया न्यसेत्
 ०६०८००९१ वेकारं नेत्रयोर्युञ्ज्यान् नकारं सर्वसन्धिषु
 ०६०८००९२ मकारमस्त्रमुद्दिश्य मन्त्रमूर्तिभवेद्बुधः
 ०६०८०१०१ सविसर्गं फडन्तं तत् सर्वदिक्षु विनिर्दिशेत्
 ०६०८०१०२ ओं विष्णवे नम इति
 ०६०८०१११ आत्मानं परमं ध्यायेद्धयेयं षट्शक्तिभिर्युतम्
 ०६०८०११२ विद्यातेजस्तपोमूर्तिमिमं मन्त्रमुदाहरेत्
 ०६०८०१२१ ओं हरिर्विदध्यान् मम सर्वरक्षां । न्यस्ताङ्घ्रिपद्मः पतगेन्द्रपृष्ठे
 ०६०८०१२२ दरारिचर्मासिगदेषुचाप । पाशान् दधानो ऽष्टगुणो ऽष्टबाहुः
 ०६०८०१३१ जलेषु मां रक्षतु मत्स्यमूर्तिर् । यादोगणेभ्यो वरुणस्य पाशात्

०६०८०१३२ स्थलेषु मायावट्टुवामनो ऽव्यात् । त्रिविक्रमः खे ऽवतु विश्वरूपः
 ०६०८०१४१ दुर्गेष्वटव्याजिमुखादिषु प्रभुः । पायान् नृसिंहो ऽसुरयूथपारिः
 ०६०८०१४२ विमुञ्चतो यस्य महाङ्गहासं । दिशो विनेदुर्न्यपतंश्च गर्भाः
 ०६०८०१५१ रक्षत्वसौ माध्वनि यज्ञकल्पः । स्वदंष्ट्रयोन्नीतधरो वराहः
 ०६०८०१५२ रामो ऽद्रिकूटेष्वथ विप्रवासे । सलक्ष्मणो ऽव्याद्भरताग्रजो ऽस्मान्
 ०६०८०१६१ मामुग्रधर्मादखिलात् प्रमादान् । नारायणः पातु नरश्च हासात्
 ०६०८०१६२ दत्तस्त्वयोगादथ योगनाथः । पायाद्गुणेशः कपिलः कर्मबन्धात्
 ०६०८०१७१ सनत्कुमारो ऽवतु कामदेवाद् । धयशीर्षा मां पथि देवहेलनात्
 ०६०८०१७२ देवर्षिवर्यः पुरुषार्चनान्तरात् । कूर्मो हरिर्मां निरयादशेषात्
 ०६०८०१८१ धन्वन्तरिर्भगवान् पात्वपथ्याद् । द्वन्द्वद्भ्यादृषभो निर्जितात्मा
 ०६०८०१८२ यज्ञश्च लोकादवताज् जनान्ताद् । बलो गणात् क्रोधवशादहीन्द्रः
 ०६०८०१९१ द्वैपायनो भगवान् अप्रबोधाद् । बुद्धस्तु पाषण्डगणप्रमादात्
 ०६०८०१९२ कल्किः कलेः कालमलात् प्रपातु । धर्मावनायोरुकृतावतारः
 ०६०८०२०१ मां केशवो गदया प्रातरव्याद् । गोविन्द आसङ्गवमात्तवेणुः
 ०६०८०२०२ नारायणः प्राह् उदात्तशक्तिर् । मध्यन्दिने विष्णुररीन्द्रपाणिः
 ०६०८०२११ देवो ऽपराह्ने मधुहोग्रधन्वा । सायं त्रिधामावतु माधवो माम्
 ०६०८०२१२ दोषे हृषीकेश उतार्धरात्रे । निशीथ एको ऽवतु पद्मनाभः
 ०६०८०२२१ श्रीवत्सधामापररात्र ईशः । प्रत्यूष ईशो ऽसिधरो जनार्दनः
 ०६०८०२२२ दामोदरो ऽव्यादनुसन्ध्यं प्रभाते । विश्वेश्वरो भगवान् कालमूर्तिः
 ०६०८०२३१ चक्रं युगान्तानलतिग्मनेमि । भ्रमत् समन्ताद्भगवत्प्रयुक्तम्
 ०६०८०२३२ दन्दग्धि दन्दग्ध्य् अरिसैन्यमाशु । कक्षं यथा वातसखो हुताशः
 ०६०८०२४१ गदे ऽशनिस्पर्शनविस्फुलिङ्गे । निष्पिण्डि निष्पिण्ड्य् अजितप्रियासि
 ०६०८०२४२ कुष्माण्डवैनायकयक्षरक्षो । भूतग्रहांश्चूर्णय चूर्णयारीन्
 ०६०८०२५१ त्वं यातुधानप्रमथप्रेतमात् । पिशाचविप्रग्रहघोरदृष्टीन्
 ०६०८०२५२ दरेन्द्र विद्रावय कृष्णपूरितो । भीमस्वनो ऽरेर्हृदयानि कम्पयन्
 ०६०८०२६१ त्वं तिग्मधारासिवरारिसैन्यम् । ईशप्रयुक्तो मम छिन्धि छिन्धि
 ०६०८०२६२ चक्षुषि चर्मन् छतचन्द्र छादय । द्विषामघोनां हर पापचक्षुषाम्
 ०६०८०२७१ यन् नो भयं ग्रहेभ्यो ऽभूत् केतुभ्यो नृभ्य एव च
 ०६०८०२७२ सरीसृपेभ्यो दंष्ट्रिभ्यो भूतेभ्यो ऽंहोभ्य एव च
 ०६०८०२८१ सर्वाण्य् एतानि भगवन् नामरूपानुकीर्तनात्
 ०६०८०२८२ प्रयान्तु सङ्क्षयं सद्यो ये नः श्रेयःप्रतीपकाः
 ०६०८०२९१ गरुडो भगवान् स्तोत्र स्तोभश्छन्दोमयः प्रभुः
 ०६०८०२९२ रक्षत्वशेषकृच्छ्रेभ्यो विष्वक्सेनः स्वनामभिः
 ०६०८०३०१ सर्वापद्भ्यो हरेर्नाम रूपयानायुधानि नः
 ०६०८०३०२ बुद्धीन्द्रियमनःप्राणान् पान्तु पार्षदभूषणाः
 ०६०८०३११ यथा हि भगवान् एव वस्तुतः सदसच् च यत्
 ०६०८०३१२ सत्येनानेन नः सर्वे यान्तु नाशमुपद्रवाः

०६०८०३२१ यथैकात्म्यानुभावानां विकल्परहितः स्वयम्
 ०६०८०३२२ भूषणायुधलिङ्गाख्या धत्ते शक्तीः स्वमायया
 ०६०८०३३१ तेनैव सत्यमानेन सर्वज्ञो भगवान् हरिः
 ०६०८०३३२ पातु सर्वैः स्वरूपैर्नः सदा सर्वत्र सर्वगः
 ०६०८०३४१ विदिक्षु दिक्षूर्ध्वमधः समन्ताद् । अन्तर्बहिर्भगवान् नारसिंहः
 ०६०८०३४२ प्रहापय लोकभयं स्वनेन । स्वतेजसा ग्रस्तसमस्ततेजाः
 ०६०८०३५१ मघवन्निदमाख्यातं वर्म नारायणात्मकम्
 ०६०८०३५२ विजेष्यसे ऽञ्जसा येन दंशितो ऽसुरयूथपान्
 ०६०८०३६१ एतद्धारयमाणस्तु यं यं पश्यति चक्षुषा
 ०६०८०३६२ पदा वा संस्पृशेत् सद्यः साध्वसात् स विमुच्यते
 ०६०८०३७१ न कुतश्चिद्भयं तस्य विद्यां धारयतो भवेत्
 ०६०८०३७२ राजदस्युग्रहादिभ्यो व्याध्यादिभ्यश्च कर्हिचित्
 ०६०८०३८१ इमां विद्यां पुरा कश्चित् कौशिको धारयन् द्विजः
 ०६०८०३८२ योगधारणया स्वाङ्गं जहौ स मरुधन्वनि
 ०६०८०३९१ तस्योपरि विमानेन गन्धर्वपतिरेकदा
 ०६०८०३९२ ययौ चित्ररथः स्त्रीभिर्वृतो यत्र द्विजक्षयः
 ०६०८०४०१ गगनान् न्यपतत् सद्यः सविमानो ह्य अवाक्षिराः
 ०६०८०४०२ स वालिखिल्यवचनादस्थीन्य् आदाय विस्मितः
 ०६०८०४०३ प्रास्य प्राचीसरस्वत्यां स्नात्वा धाम स्वमन्वगात्
 ०६०८०४१ श्रीशुक उवाच
 ०६०८०४११ य इदं शृणुयात् काले यो धारयति चादृतः
 ०६०८०४१२ तं नमस्यन्ति भूतानि मुच्यते सर्वतो भयात्
 ०६०८०४२१ एतां विद्यामधिगतो विश्वरूपाच् छतक्रतुः
 ०६०८०४२२ त्रैलोक्यलक्ष्मीं बुभुजे विनिर्जित्य मृधे ऽसुरान्
 ०६०९००१ श्रीशुक उवाच
 ०६०९००११ तस्यासन् विश्वरूपस्य शिरांसि त्रीणि भारत
 ०६०९००१२ सोमपीथं सुरापीथमन्नादमिति शुश्रुम
 ०६०९००२१ स वै बर्हिषि देवेभ्यो भागं प्रत्यक्षमुच्चकैः
 ०६०९००२२ अददद्यस्य पितरो देवाः सप्रश्रयं नृप
 ०६०९००३१ स एव हि ददौ भागं परोक्षमसुरान् प्रति
 ०६०९००३२ यजमानो ऽवहद्भागं मातृस्नेहवशानुगः
 ०६०९००४१ तद्देवहेलनं तस्य धर्मालीकं सुरेश्वरः
 ०६०९००४२ आलक्ष्य तरसा भीतस्तच्छीर्षाण्य् अच्छिनद्गुषा
 ०६०९००५१ सोमपीथं तु यत् तस्य शिर आसीत् कपिञ्जलः
 ०६०९००५२ कलविङ्कः सुरापीथमन्नादं यत् स तित्तिरिः
 ०६०९००६१ ब्रह्महत्यामञ्जलिना जग्राह यदपीश्वरः
 ०६०९००६२ संवत्सरान्ते तदघं भूतानां स विशुद्धये

०६०९००६३ भूम्यम्बुदुमयोषिद्भ्यश्चतुर्धा व्यभजद्धरिः
 ०६०९००७१ भूमिस्तुरीयं जग्राह खातपूरवरेण वै
 ०६०९००७२ ईरिणं ब्रह्महत्याया रूपं भूमौ प्रदृश्यते
 ०६०९००८१ तुर्यं छेदविरोहेण वरेण जगृहर्दुर्माः
 ०६०९००८२ तेषां निर्यासरूपेण ब्रह्महत्या प्रदृश्यते
 ०६०९००९१ शश्वत्कामवरेणाहस्तुरीयं जगृहः स्त्रियः
 ०६०९००९२ रजोरूपेण तास्वंहो मासि मासि प्रदृश्यते
 ०६०९०१०१ द्रव्यभूयोवरेणापस्तुरीयं जगृहर्मलम्
 ०६०९०१०२ तासु बुद्धुदफेनाभ्यां दृष्टं तद्धरति क्षिपन्
 ०६०९०१११ हतपुत्रस्ततस्त्वष्टा जुहावेन्द्राय शत्रवे
 ०६०९०११२ इन्द्रशत्रो विवर्धस्व मा चिरं जहि विद्विषम्
 ०६०९०१२१ अथान्वाहार्यपचनादुत्थितो घोरदर्शनः
 ०६०९०१२२ कृतान्त इव लोकानां युगान्तसमये यथा
 ०६०९०१३१ विष्वग् विवर्धमानं तमिषुमात्रं दिने दिने
 ०६०९०१३२ दग्धशैलप्रतीकाशं सन्ध्याभ्रानीकवर्चसम्
 ०६०९०१४१ तप्तताम्रशिखाश्मश्रुं मध्याह्नार्कोग्रलोचनम्
 ०६०९०१५१ देदीप्यमाने त्रिशिखे शूल आरोप्य रोदसी
 ०६०९०१५२ नृत्यन्तमुन्नदन्तं च चालयन्तं पदा महीम्
 ०६०९०१६१ दरीगम्भीरवक्रेण पिबता च नभस्तलम्
 ०६०९०१६२ लिहता जिह्वयक्षाणि ग्रसता भुवनत्रयम्
 ०६०९०१७१ महता रौद्रदंष्ट्रेण जृम्भमाणं मुहुर्मुहुः
 ०६०९०१७२ वित्रस्ता दुद्रुवुर्लोका वीक्ष्य सर्वे दिशो दश
 ०६०९०१८१ येनावृता इमे लोकास्तपसा त्वाष्ट्रमूर्तिना
 ०६०९०१८२ स वै वृत्र इति प्रोक्तः पापः परमदारुणः
 ०६०९०१९१ तं निजघ्नुरभिद्रुत्य सगणा विबुधर्षभाः
 ०६०९०१९२ स्वैः स्वैर्दिव्यास्त्रशस्त्रौघैः सो ऽग्रसत् तानि कृत्स्नशः
 ०६०९०२०१ ततस्ते विस्मिताः सर्वे विषण्णा ग्रस्ततेजसः
 ०६०९०२०२ प्रत्यञ्चमादिपुरुषमुपतस्थुः समाहिताः
 ०६०९०२१ श्रीदेवा ऊचुः
 ०६०९०२११ वाय्वम्बराग्न्यपिक्षितयस्त्रिलोका । ब्रह्मादयो ये वयमुद्विजन्तः
 ०६०९०२१२ हराम यस्मै बलिमन्तको ऽसौ । बिभेति यस्मादरणं ततो नः
 ०६०९०२२१ अविस्मितं तं परिपूर्णकामं । स्वेनैव लाभेन समं प्रशान्तम्
 ०६०९०२२२ विनोपसर्पत्य् अपरं हि बालिशः । श्वलाङ्गुलेनातितितर्ति सिन्धुम्
 ०६०९०२३१ यस्योरुशृङ्गे जगतीं स्वनावं । मनुयथाबध्य ततार दुर्गम्
 ०६०९०२३२ स एव नस्त्वाष्ट्रभयाहुरन्तात् । त्राताश्रितान् वारिचरो ऽपि नूनम्
 ०६०९०२४१ पुरा स्वयम्भूरपि संयमाम्भस्य् । उदीर्णवातोर्मिरवैः कराले
 ०६०९०२४२ एको ऽरविन्दात् पतितस्ततार । तस्माद्भयाद्येन स नो ऽस्तु पारः

०६०९०२५१ य एक ईशो निजमायया नः । ससर्ज येनानुसृजाम विश्वम्
 ०६०९०२५२ वयं न यस्यापि पुरः समीहतः । पश्याम लिङ्गं पृथग् ईशमानिनः
 ०६०९०२६१ यो नः सपत्नैर्भृशमर्घ्यमानान् । देवर्षितिर्यङ्नृषु नित्य एव
 ०६०९०२६२ कृतावतारस्तनुभिः स्वमायया । कृत्वात्मसात् पाति युगे युगे च
 ०६०९०२७१ तमेव देवं वयमात्मदैवतं । परं प्रधानं पुरुषं विश्वमन्यम्
 ०६०९०२७२ ब्रजाम सर्वे शरणं शरण्यं । स्वानां स नो धास्यति शं महात्मा
 ०६०९०२८ श्रीशुक उवाच
 ०६०९०२८१ इति तेषां महाराज सुराणामुपतिष्ठताम्
 ०६०९०२८२ प्रतीच्यां दिश्य् अभूदाविः शङ्खचक्रगदाधरः
 ०६०९०२९१ आत्मतुल्यैः षोडशभिर्विना श्रीवत्सकौस्तुभौ
 ०६०९०२९२ पर्युपासितमुन्निद्र शरदम्बुरुहेक्षणम्
 ०६०९०३०१ दृष्ट्वा तमवनौ सर्व ईक्षणाहादविक्लवाः
 ०६०९०३०२ दण्डवत् पतिता राजञ् छनैरुत्थाय तुष्टुवुः
 ०६०९०३१ श्रीदेवा ऊचुः
 ०६०९०३११ नमस्ते यज्ञवीर्याय वयसे उत ते नमः
 ०६०९०३१२ नमस्ते ह्य् अस्तचक्राय नमः सुपुरुहूतये
 ०६०९०३२१ यत् ते गतीनां तिसृणामीशितुः परमं पदम्
 ०६०९०३२२ नार्वाचीनो विसर्गस्य धातर्वेदितुमर्हति
 ०६०९०३३१ ओं नमस्ते ऽस्तु भगवन् नारायण वासुदेवादिपुरुष महापुरुष महानुभाव
 परममङ्गल परमकल्याण परमकारुणिक केवल जगदाधार लोकैकनाथ सर्वेश्वर
 लक्ष्मीनाथ परमहंसपरिव्राजकैः परमेणात्मयोगसमाधिना
 परिभाषितपरिस्फुटपारमहंस्यधर्मेणोद्धाटिततमःकपाटद्वारे चित्ते ऽपावृत आत्मलोके
 स्वयमुपलब्धनिजसुखानुभवो भवान् ।
 ०६०९०३४१ दुरवबोध इव तवायं विहारयोगो यदशरणो ऽशरीर इदमनवेक्षितास्मत्समवाय
 आत्मनैवाविक्रियमाणेन सगुणमगुणः सृजसि पासि हरसि ।
 ०६०९०३५१ अथ तत्र भवान् किं देवदत्तवदिह गुणविसर्गपतितः पारतन्त्र्येण
 स्वकृतकुशलकुशलं फलमुपाददात्य् आहोस्विदात्माराम उपशमशीलः समञ्जसदर्शन उदास्त
 इति ह वाव न विदामः ।
 ०६०९०३६१ न हि विरोध उभयं भगवत्य् अपरिमितगुणगण ईश्वरे ऽनवगाह्यमाहात्म्ये
 ऽर्वाचीनविकल्पवितर्कविचारप्रमाणाभासकृतर्कशास्त्रकलिलान्तःकरणाश्रयदुरवग्रहवादिनां
 विवादानवसर उपरतसमस्तमायामये केवल एवात्ममायामन्तर्धाय को न्वर्थो दुर्घट इव भवति
 स्वरूपद्वयाभावात् ।
 ०६०९०३७१ समविषममतीनां मतमनुसरसि यथा रज्जुखण्डः सर्पादिधियाम् ।
 ०६०९०३८१ स एव हि पुनः सर्ववस्तुनि वस्तुस्वरूपः सर्वेश्वरः सकलजगत्कारणकारणभूतः
 सर्वप्रत्यगात्मत्वात् सर्वगुणाभासोपलक्षित एक एव पर्यवशेषितः ।
 ०६०९०३९१ अथ ह वाव तव महिमामृतरससमुद्रविप्रुषा सकृदवलीढया स्वमनसि
 निष्यन्दमानानवरतसुखेन विस्मारितदृष्टश्रुतविषयसुखलेशाभासाः परमभागवता

एकान्तिनो भगवति सर्वभूतप्रियसुहृदि सर्वात्मनि नितरां निरन्तरं निर्वृतमनसः कथमु
ह वा एते मधुमथन पुनः स्वार्थकुशला ह्य् आत्मप्रियसुहृदः साधवस्त्वचरणाम्बुजानुसेवां
विसृजन्ति न यत्र पुनरयं संसारपर्यावर्तः ।

०६०९०४०१ त्रिभुवनात्मभवन त्रिविक्रम त्रिनयन त्रिलोकमनोहरानुभाव तवैव विभूतयो
दितिजदनुजादयश्चापि तेषामुपक्रमसमयो ऽयमिति स्वात्ममायया
सुरनरमृगमिश्रितजलचराकृतिभिर्यथापराधं दण्डं दण्डधर दधर्थ एवमेनमपि
भगवन् जहि त्वाष्ट्रमुत यदि
मन्यसे ।

०६०९०४११ अस्माकं तावकानां तततत नतानां हरे तव
चरणनलिनयुगलध्यानानुबद्धहृदयनिगडानां
स्वलङ्गविवरणेनात्मसात्कृतानामनुकम्पानुरञ्जितविशदरुचिरशिशिरस्मितावलोकनेन
विगलितमधुरमुखरसामृतकलया चान्तस्तापमनघार्हसि शमयितुम् ।

०६०९०४२१ अथ भगवंस्तवास्माभिरखिलजगदुत्पत्तिस्थितिलयनिमित्तायमानदिव्यमायाविनोदस्य
सकलजीवनिकायानामन्तर्हृदयेषु बहिरपि च ब्रह्मप्रत्यगात्मस्वरूपेण प्रधानरूपेण च
यथादेशकालदेहावस्थानविशेषं तदुपादानोपलम्भकतयानुभवतः सर्वप्रत्ययसाक्षिण
आकाशशरीरस्य साक्षात् परब्रह्मणः परमात्मनः कियान् इह वार्थविशेषो विज्ञापनीयः
स्याद्विस्फुलिङ्गादिभिरिव हिरण्यरेतसः ।

०६०९०४३१ अत एव स्वयं तदुपकल्पयास्माकं भगवतः परमगुरोस्तव चरणशतपलाशच्छायां
विविधवृजिनसंसारपरिश्रमोपशमनीमुपसृतानां वयं यत्कामेनोपसादिताः ।

०६०९०४४१ अथो ईश जहि त्वाष्ट्रं ग्रसन्तं भुवनत्रयम्

०६०९०४४२ ग्रस्तानि येन नः कृष्ण तेजांस्य् अस्त्रायुधानि च

०६०९०४५१ हंसाय दहनिलयाय निरीक्षकाय । कृष्णाय मृष्टयशसे निरुपक्रमाय

०६०९०४५२ सत्सङ्ग्रहाय भवपान्थनिजाश्रमाप्ताव् । अन्ते परीष्टगतये हरये नमस्ते

०६०९०४६ श्रीशुक उवाच

०६०९०४६१ अथैवमीडितो राजन् सादरं त्रिदशैर्हरेः

०६०९०४६२ स्वमुपस्थानमाकर्ण्य प्राह तान् अभिनन्दितः

०६०९०४७ श्रीभगवान् उवाच

०६०९०४७१ प्रीतो ऽहं वः सुरश्रेष्ठा मदुपस्थानविद्यया

०६०९०४७२ आत्मैश्वर्यस्मृतिः पुंसां भक्तिश्चैव यया मयि

०६०९०४८१ किं दुरापं मयि प्रीते तथापि विबुधर्षभाः

०६०९०४८२ मय्य् एकान्तमतिर्नान्यन् मत्तो वाञ्छति तत्त्ववित्

०६०९०४९१ न वेद कृपणः श्रेय आत्मनो गुणवस्तुदृक्

०६०९०४९२ तस्य तान् इच्छतो यच्छेद्यदि सो ऽपि तथाविधः

०६०९०५०१ स्वयं निःश्रेयसं विद्वान् न वक्त्य् अज्ञाय कर्म हि

०६०९०५०२ न राति रोगिणो ऽपथ्यं वाञ्छतो ऽपि भिषक्तमः

०६०९०५११ मघवन् यात भद्रं वो दध्यञ्चमृषिसत्तमम्

०६०९०५१२ विद्याव्रततपःसारं गात्रं याचत मा चिरम्

०६०९०५२१ स वा अधिगतो दध्यङ्ङ् अश्विभ्यां ब्रह्म निष्कलम्
 ०६०९०५२२ यद्वा अश्वशिरो नाम तयोरमरतां व्यधात्
 ०६०९०५३१ दध्यङ्ङ् आथर्वणस्त्वष्ट्रे वमभिद्यं मदात्मकम्
 ०६०९०५३२ विश्वरूपाय यत् प्रादात् त्वष्टा यत् त्वमघास्ततः
 ०६०९०५४१ युष्मभ्यं याचितो ऽश्विभ्यां धर्मज्ञो ऽङ्गानि दास्यति
 ०६०९०५४२ ततस्तैरायुधश्रेष्ठो विश्वकर्मविनिर्मितः
 ०६०९०५४३ येन वृत्रशिरो हर्ता मत्तेजौपबृंहितः
 ०६०९०५५१ तस्मिन् विनिहते यूयं तेजो ऽस्त्रायुधसम्पदः
 ०६०९०५५२ भूयः प्राप्स्यथ भद्रं वो न हिंसन्ति च मत्परान्
 ०६१०००१ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०६१०००११ इन्द्रमेवं समादिश्य भगवान् विश्वभावनः
 ०६१०००१२ पश्यतामनिमेषाणां अत्रैवान्तर्दधे हरिः
 ०६१०००२१ तथाभियाचितो देवैर्ऋषिराथर्वणो महान्
 ०६१०००२२ मोदमान उवाचेदं प्रहसन्निव भारत
 ०६१०००३१ अपि वृन्दारका यूयं न जानीथ शरीरिणाम्
 ०६१०००३२ संस्थायां यस्त्वभिद्रोहो दुःसहश्चेतनापहः
 ०६१०००४१ जिजीविषूणां जीवानामात्मा प्रेष्ठ इहेप्सितः
 ०६१०००४२ क उत्सहेत तं दातुं भिक्षमाणाय विष्णवे
 ०६१०००५ श्रीदेवा ऊचुः
 ०६१०००५१ किं नु तद्दुस्त्यजं ब्रह्मन् पुंसां भूतानुकम्पिणाम्
 ०६१०००५२ भवद्विधानां महतां पुण्यश्लोकेड्यकर्मणाम्
 ०६१०००६१ नूनं स्वार्थपरो लोको न वेद परसङ्कटम्
 ०६१०००६२ यदि वेद न याचेत नेति नाह यदीश्वरः
 ०६१०००७ श्रीऋषिरुवाच
 ०६१०००७१ धर्मं वः श्रोतुकामेन यूयं मे प्रत्युदाहताः
 ०६१०००७२ एष वः प्रियमात्मानं त्यजन्तं सन्त्यजाम्य् अहम्
 ०६१०००८१ यो ऽध्रुवेणात्मना नाथा न धर्मं न यशः पुमान्
 ०६१०००८२ ईहित भूतदयया स शोच्यः स्थावरैरपि
 ०६१०००९१ एतावान् अव्ययो धर्मः पुण्यश्लोकैरुपासितः
 ०६१०००९२ यो भूतशोकहर्षाभ्यामात्मा शोचति हृष्यति
 ०६१००१०१ अहो दैन्यमहो कष्टं पारक्यैः क्षणभङ्गुरैः
 ०६१००१०२ यन् नोपकुर्यादस्वार्थैर्मर्त्यैः स्वज्ञातिविग्रहैः
 ०६१००११ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०६१००१११ एवं कृतव्यवसितो दध्यङ्ङ् आथर्वणस्तनुम्
 ०६१००११२ परे भगवति ब्रह्मण्य् आत्मानं सन्नयन् जहौ
 ०६१००१२१ यताक्षासुमनोबुद्धिस्तत्त्वदृग् ध्वस्तबन्धनः
 ०६१००१२२ आस्थितः परमं योगं न देहं बुबुधे गतम्

०६१००१३१ अथेन्द्रो वज्रमुद्यम्य निर्मितं विश्वकर्मणा
 ०६१००१३२ मुनेः शक्तिभिरुत्सक्तो भगवत्तेजसान्वितः
 ०६१००१४१ वृतो देवगणैः सर्वैर्गजेन्द्रोपट्ट- अशोभत
 ०६१००१४२ स्तूयमानो मुनिगणैस्त्रैलोक्यं हर्षयन्निव
 ०६१००१५१ वृत्रमभ्यद्रवच्च छत्रमसुरानीकयूथपैः
 ०६१००१५२ पर्यस्तमोजसा राजन् क्रुद्धो रुद्र इवान्तकम्
 ०६१००१६१ ततः सुराणामसुरै रणः परमदारुणः
 ०६१००१६२ त्रेतामुखे नर्मदायामभवत् प्रथमे युगे
 ०६१००१७१ रुद्रैर्वसुभिरादित्यैरश्विभ्यां पितृवह्निभिः
 ०६१००१७२ मरुद्भिर्ऋभुभिः साध्यैर्विश्वेदेवैर्मरुत्पतिम्
 ०६१००१८१ दृष्ट्वा वज्रधरं शक्रं रोचमानं स्वया श्रिया
 ०६१००१८२ नामृष्यन्नसुरा राजन् मृधे वृत्रपुरःसराः
 ०६१००१९१ नमुचिः शम्बरो ऽनर्वा द्विमूर्धा ऋषभो ऽसुरः
 ०६१००१९२ हयग्रीवः शङ्कुशिरा विप्रचित्तिरयोमुखः
 ०६१००२०१ पुलोमा वृषपर्वा च प्रहेतिर्हेतिरुत्कलः
 ०६१००२०२ दैतेया दानवा यक्षा रक्षांसि च सहस्रशः
 ०६१००२११ सुमालिमालिप्रमुखाः कार्तस्वरपरिच्छदाः
 ०६१००२१२ प्रतिषिध्येन्द्रसेनाग्रं मृत्योरपि दुरासदम्
 ०६१००२२१ अभ्यर्दयन्नसम्भ्रान्ताः सिंहनादेन दुर्मदाः
 ०६१००२२२ गदाभिः परिघैर्बाणैः प्रासमुद्ररतोमरैः
 ०६१००२३१ शूलैः परश्वधैः खड्गैः शतघ्नीभिर्भुशुण्डिभिः
 ०६१००२३२ सर्वतो ऽवाकिरन् शस्त्रैरस्त्रैश्च विबुधर्षभान्
 ०६१००२४१ न ते ऽदृश्यन्त सञ्छन्नाः शरजालैः समन्ततः
 ०६१००२४२ पुङ्गवानुपुङ्गवपतितैर्ज्योतीषीव नभोघनैः
 ०६१००२५१ न ते शस्त्रास्त्रवर्षौघा ह्य आसेदुः सुरसैनिकान्
 ०६१००२५२ छिन्नाः सिद्धपथे देवैर्लघुहस्तैः सहस्रधा
 ०६१००२६१ अथ क्षीणास्त्रशस्त्रौघा गिरिशृङ्गद्रुमोपलैः
 ०६१००२६२ अभ्यवर्षन् सुरबलं चिच्छिदुस्तांश्च पूर्ववत्
 ०६१००२७१ तान् अक्षतान् स्वस्तिमतो निशाम्य । शस्त्रास्त्रपूगैरथ वृत्रनाथाः
 ०६१००२७२ द्रुमैर्दृषद्भिर्विविधाद्रिशृङ्गैर् । अविक्षतांस्तत्रसुरिन्द्रसैनिकान्
 ०६१००२८१ सर्वे प्रयासा अभवन् विमोघाः । कृताः कृता देवगणेषु दैत्यैः
 ०६१००२८२ कृष्णानुकूलेषु यथा महत्सु । क्षुद्रैः प्रयुक्ता ऊषती रूक्षवाचः
 ०६१००२९१ ते स्वप्रयासं वितथं निरीक्ष्य । हरावभक्ता हतयुद्धदर्पाः
 ०६१००२९२ पलायनायाजिमुखे विसृज्य । पतिं मनस्ते दधुरात्तसाराः
 ०६१००३०१ वृत्रो ऽसुरांस्तान् अनुगान् मनस्वी । प्रधावतः प्रेक्ष्य बभाष एतत्
 ०६१००३०२ पलायितं प्रेक्ष्य बलं च भग्नं । भयेन तीव्रेण विहस्य वीरः
 ०६१००३११ कालोपपन्नां रुचिरां मनस्विनां । जगाद् वाचं पुरुषप्रवीरः

०६१००३१२ हे विप्रचित्ते नमुचे पुलोमन् । मयानर्वन् छम्बर मे शृणुध्वम्
 ०६१००३२१ जातस्य मृत्युर्धुव एव सर्वतः । प्रतिक्रिया यस्य न चेह कृप्ता
 ०६१००३२२ लोको यशश्चाथ ततो यदि ह्य् अमुं । को नाम मृत्युं न वृणीत युक्तम्
 ०६१००३३१ द्वौ सम्मताविह मृत्यू दुरापौ । यद्ब्रह्मसन्धारणया जितासुः
 ०६१००३३२ कलेवरं योगरतो विजह्याद् । यदग्रणीर्वीरशये ऽनिवृत्तः
 ०६११००१ श्रीशुक उवाच
 ०६११००११ त एवं शंसतो धर्म वचः पत्युरचेतसः
 ०६११००१२ नैवागृह्णन्त सम्भ्रान्ताः पलायनपरा नृप
 ०६११००२१ विशीर्यमाणां पृतनामासुरीमसुरर्षभः
 ०६११००२२ कालानुकूलैस्त्रिदशैः काल्यमानामनाथवत्
 ०६११००३१ दृष्ट्वातप्यत सङ्क्रुद्ध इन्द्रशत्रुरमर्षितः
 ०६११००३२ तान् निवार्यौजसा राजन् निर्भत्स्येदमुवाच ह
 ०६११००४१ किं व उच्चरितैर्मातुर्धावद्भिः पृष्ठतो हतैः
 ०६११००४२ न हि भीतवधः श्लाघ्यो न स्वर्ग्यः शूरमानिनाम्
 ०६११००५१ यदि वः प्रधने श्रद्धा सारं वा क्षुल्लका हृदि
 ०६११००५२ अग्रे तिष्ठत मात्रं मे न चेद्भ्राम्यसुखे स्पृहा
 ०६११००६१ एवं सुरगणान् क्रुद्धो भीषयन् वपुषा रिपून्
 ०६११००६२ व्यनदत् सुमहाप्राणो येन लोका विचेतसः
 ०६११००७१ तेन देवगणाः सर्वे वृत्रविस्फोटनेन वै
 ०६११००७२ निपेतुर्मूर्च्छिता भूमौ यथैवाशनिना हताः
 ०६११००८१ ममर्द पद्भ्यां सुरसैन्यमातुरं । निमीलिताक्षं रणरङ्गदुर्मदः
 ०६११००८२ गां कम्पयन्नुद्यतशूल ओजसा । नालं वनं यूथपतिर्यथोन्मदः
 ०६११००९१ विलोक्य तं वज्रधरो ऽत्यमर्षितः । स्वशत्रवे ऽभिद्रवते महागदाम्
 ०६११००९२ चिक्षेप तामापततीं सुदुःसहां । जग्राह वामेन करेण लीलया
 ०६११०१०१ स इन्द्रशत्रुः कुपितो भृशं तया । महेन्द्रवाहं गदयोरुविक्रमः
 ०६११०१०२ जघान कुम्भस्थल उन्नदन् मृधे । तत् कर्म सर्वे समपूजयन् नृप
 ०६११०१११ ऐरावतो वृत्रगदाभिमृष्टो । विघूर्णितो ऽद्रिः कुलिशाहतो यथा
 ०६११०११२ अपासरद्भिन्नमुखः सहेन्द्रो । मुञ्चन्नसृक् सप्तधनुर्भृशार्तः
 ०६११०१२१ न सन्नवाहाय विषण्णचेतसे । प्रायुक्त् भूयः स गदां महात्मा
 ०६११०१२२ इन्द्रो ऽमृतस्यन्दिकराभिमर्श । वीतव्यथक्षतवाहो ऽवतस्थे
 ०६११०१३१ स तं नृपेन्द्राहवकाम्यया रिपुं । वज्रायुधं भ्रातृहणं विलोक्य
 ०६११०१३२ स्मरंश्च तत्कर्म नृशंसमंहः । शोकेन मोहेन हसन् जगाद
 ०६११०१४ श्रीवृत्र उवाच
 ०६११०१४१ दिष्ट्या भवान् मे समवस्थितो रिपुर् । यो ब्रह्महा गुरुहा भ्रातृहा च
 ०६११०१४२ दिष्ट्यानृणो ऽद्याहमसत्तम त्वया । मच्छूलनिर्भिन्नदृष्टद्विचिरात्
 ०६११०१५१ यो नो ऽग्रजस्यात्मविदो द्विजातेर् । गुरोरपापस्य च दीक्षितस्य
 ०६११०१५२ विश्रभ्य खड्गेन शिरांस्य् अवृश्चत् । पशोरिवाकरुणः स्वर्गकामः

०६११०१६१ श्रीहीदयाकीर्तिभिरुज्झितं त्वां । स्वकर्मणा पुरुषादैश्च गर्ह्यम्
 ०६११०१६२ कृच्छ्रेण मच्छूलविभिन्नदेहम् । अस्पृष्टवह्निं समदन्ति गृध्राः
 ०६११०१७१ अन्ये ऽनु ये त्वेह नृशंसमज्ञा । यदुद्यतास्त्राः प्रहरन्ति मह्यम्
 ०६११०१७२ तैर्भूतनाथान् सगणान् निशात । त्रिशूलनिर्भिन्नगलैर्यजामि
 ०६११०१८१ अथो हरे मे कुलिशेन वीर । हर्ता प्रमथ्यैव शिरो यदीह
 ०६११०१८२ तत्रानृणो भूतबलिं विधाय । मनस्विनां पादरजः प्रपत्स्ये
 ०६११०१९१ सुरेश कस्मान् न हिनोषि वज्रं । पुरः स्थिते वैरिणि मय्य् अमोघम्
 ०६११०१९२ मा संशयिष्ठा न गदेव वज्रः । स्यान् निष्फलः कृपणार्थैव याञ्छा
 ०६११०२०१ नन्वेष वज्रस्तव शक्र तेजसा । हरेर्दधीचेस्तपसा च तेजितः
 ०६११०२०२ तेनैव शत्रुं जहि विष्णुयन्त्रितो । यतो हरिर्विजयः श्रीगुणास्ततः
 ०६११०२११ अहं समाधाय मनो यथाह नः । सङ्कर्षणस्तच्चरणारविन्दे
 ०६११०२२१ त्वद्वज्ररंहोलुलितग्राम्यपाशो । गतिं मुनेर्याम्य् अपविद्धलोकः
 ०६११०२२२ पुंसां किलैकान्तधियां स्वकानां । याः सम्पदो दिवि भूमौ रसायाम्
 ०६११०२२२ न राति यदद्वेष उद्वेग आधिर् । मदः कलिव्यसनं सम्प्रयासः
 ०६११०२३१ त्रैवर्गिकायासविघातमस्मत् । पतिर्विधत्ते पुरुषस्य शक्र
 ०६११०२३२ ततो ऽनुमेयो भगवत्प्रसादो । यो दुर्लभो ऽकिञ्चनगोचरो ऽन्यैः
 ०६११०२४१ अहं हरे तव पादैकमूल । दासानुदासो भवितास्मि भूयः
 ०६११०२४२ मनः स्मरेतासुपतेर्गुणांस्ते । गृणीत वाक् कर्म करोतु कायः
 ०६११०२५१ न नाकपृष्ठं न च पारमेष्ठ्यं । न सार्वभौमं न रसाधिपत्यम्
 ०६११०२५२ न योगसिद्धीरपुनर्भवं वा । समञ्जस त्वा विरहय्य काङ्क्षे
 ०६११०२६१ अजातपक्षा इव मातरं खगाः । स्तन्यं यथा वत्सतराः क्षुधार्ताः
 ०६११०२६२ प्रियं प्रियेव व्युषितं विषण्णा । मनो ऽरविन्दाक्ष दिदृक्षते त्वाम्
 ०६११०२७१ ममोत्तमश्लोकजनेषु सरव्यं । संसारचक्रे भ्रमतः स्वकर्माभिः
 ०६११०२७२ त्वन्माययात्मात्मजदारगेहेष्व् । आसक्तचित्तस्य न नाथ भूयात्
 ०६१२००१ श्रीऋषिरुवाच
 ०६१२००११ एवं जिहासुर्नृप देहमाजौ । मृत्युं वरं विजयान् मन्यमानः
 ०६१२००१२ शूलं प्रगृह्याभ्यपतत् सुरेन्द्रं । यथा महापुरुषं कैटभो ऽप्सु
 ०६१२००२१ ततो युगान्ताग्निक्ठोरजिह्वम् । आविध्य शूलं तरसासुरेन्द्रः
 ०६१२००२२ क्षिप्त्वा महेन्द्राय विनद्य वीरो । हतो ऽसि पापेति रुषा जगाद
 ०६१२००३१ ख आपतत् तद्विचलद्गहोल्कवन् । निरीक्ष्य दुष्प्रेक्ष्यमजातविक्लवः
 ०६१२००३२ वज्रेण वज्री शतपर्वणाच्छिनद् । भुजं च तस्योरगराजभोगम्
 ०६१२००४१ छिन्नैकबाहुः परिघेण वृत्रः । संरब्ध आसाद्य गृहीतवज्रम्
 ०६१२००४२ हनौ तताडेन्द्रमथामरेभं । वज्रं च हस्तान् न्यपतन् मघोनः
 ०६१२००५१ वृत्रस्य कर्मातिमहाद्भुतं तत् । सुरासुराश्चारणसिद्धसङ्घाः
 ०६१२००५२ अपूजयन्स्तत् पुरुहूतसङ्कटं । निरीक्ष्य हा हेति विचुकुशुर्भृशम्
 ०६१२००६१ इन्द्रो न वज्रं जगृहे विलज्जितश्च । च्युतं स्वहस्तादरिसन्निधौ पुनः
 ०६१२००६२ तमाह वृत्रो हर आत्तवज्रो । जहि स्वशत्रुं न विषादकालः

०६१२००७१ युयुत्सतां कुत्रचिदाततायिनां । जयः सदैकत्र न वै परात्मनाम्
 ०६१२००७२ विनैकमुत्पत्तिलयस्थितीश्वरं । सर्वज्ञमाद्यं पुरुषं सनातनम्
 ०६१२००८१ लोकाः सपाला यस्येमे श्वसन्ति विवशा वशे
 ०६१२००८२ द्विजा इव शिन्वा बद्धाः स काल इह कारणम्
 ०६१२००९१ ओजः सहो बलं प्राणममृतं मृत्युमेव च
 ०६१२००९२ तमज्ञाय जनो हेतुमात्मानं मन्यते जडम्
 ०६१२०१०१ यथा दारुमयी नारी यथा पत्रमयो मृगः
 ०६१२०१०२ एवं भूतानि मघवन्नीशतन्त्राणि विद्धि भोः
 ०६१२०१११ पुरुषः प्रकृतिर्व्यक्तमात्मा भूतेन्द्रियाशयाः
 ०६१२०११२ शक्नुवन्त्य् अस्य सर्गादौ न विना यदनुग्रहात्
 ०६१२०१२१ अविद्वान् एवमात्मानं मन्यते ऽनीशमीश्वरम्
 ०६१२०१२२ भूतैः सृजति भूतानि ग्रसते तानि तैः स्वयम्
 ०६१२०१३१ आयुः श्रीः कीर्तिरैश्वर्यमाशिषः पुरुषस्य याः
 ०६१२०१३२ भवन्त्य् एव हि तत्काले यथानिच्छोर्विपर्ययाः
 ०६१२०१४१ तस्मादकीर्तियशसोर्जयापजययोरपि
 ०६१२०१४२ समः स्यात् सुखदुःखाभ्यां मृत्युजीवितयोस्तथा
 ०६१२०१५१ सत्त्वं रजस्तम इति प्रकृतेर्नात्मनो गुणाः
 ०६१२०१५२ तत्र साक्षिणमात्मानं यो वेद स न बध्यते
 ०६१२०१६१ पश्य मां निर्जितं शत्रु वृक्णायुधभुजं मृधे
 ०६१२०१६२ घटमानं यथाशक्ति तव प्राणजिहीर्षया
 ०६१२०१७१ प्राणग्लहो ऽयं समर इष्वक्षो वाहनासनः
 ०६१२०१७२ अत्र न ज्ञायते ऽमुष्य जयो ऽमुष्य पराजयः
 ०६१२०१८ श्रीशुक उवाच
 ०६१२०१८१ इन्द्रो वृत्रवचः श्रुत्वा गतालीकमपूजयत्
 ०६१२०१८२ गृहीतवज्रः प्रहसंस्तमाह गतविस्मयः
 ०६१२०१९ इन्द्र उवाच
 ०६१२०१९१ अहो दानव सिद्धो ऽसि यस्य ते मतिरीदृशी
 ०६१२०१९२ भक्तः सर्वात्मनात्मानं सुहृदं जगदीश्वरम्
 ०६१२०२०१ भवान् अतार्षीन् मायां वै वैष्णवीं जनमोहिनीम्
 ०६१२०२०२ यद्विहायासुरं भावं महापुरुषतां गतः
 ०६१२०२११ खल्विदं महदाश्चर्यं यद्रजःप्रकृतेस्तव
 ०६१२०२१२ वासुदेवे भगवति सत्त्वात्मनि दृढा मतिः
 ०६१२०२२१ यस्य भक्तिर्भगवति हरौ निःश्रेयसेश्वरे
 ०६१२०२२२ विक्रीडतो ऽमृताम्भोधौ किं क्षुद्रैः खातकोदकैः
 ०६१२०२३ श्रीशुक उवाच
 ०६१२०२३१ इति ब्रुवाणावन्योन्यं धर्मजिज्ञासया नृप
 ०६१२०२३२ युयुधाते महावीर्याविन्द्रवृत्रौ युधाम्पती

०६१२०२४१ आविध्य परिघं वृत्रः काष्णार्थसमरिन्दमः
 ०६१२०२४२ इन्द्राय प्राहिणोद्धोरं वामहस्तेन मारिष
 ०६१२०२५१ स तु वृत्रस्य परिघं करं च करभोपमम्
 ०६१२०२५२ चिच्छेद युगपदेवो वज्रेण शतपर्वणा
 ०६१२०२६१ दोर्भ्यामुत्कृत्तमूलाभ्यां बभौ रक्तस्रवो ऽसुरः
 ०६१२०२६२ छिन्नपक्षो यथा गोत्रः खाद्द्रष्टो वज्रिणा हतः
 ०६१२०२७१ महाप्राणो महावीर्यो महासर्प इव द्विपम्
 ०६१२०२७२ कृत्वाधरां हनुं भूमौ दैत्यो दिव्य उत्तरां हनुम्
 ०६१२०२८१ नभोगम्भीरवक्रेण लेलिहोल्बणजिह्वया
 ०६१२०२८२ दंष्ट्राभिः कालकल्पाभिर्ग्रसन्निव जगत्त्रयम्
 ०६१२०२९१ अतिमात्रमहाकाय आक्षिपंस्तरसा गिरीन्
 ०६१२०२९२ गिरिराट् पादचारीव पद्भ्यां निर्जरयन् महीम्
 ०६१२०३०१ जग्रास स समासाद्य वज्रिणं सहवाहनम्
 ०६१२०३०२ वृत्रग्रस्तं तमालोक्य सप्रजापतयः सुराः
 ०६१२०३०३ हा कष्टमिति निर्विण्णाश्चुकुशुः समहर्षयः
 ०६१२०३११ निगीर्णो ऽप्य् असुरेन्द्रेण न ममारोदरं गतः
 ०६१२०३१२ महापुरुषसन्नद्धो योगमायाबलेन च
 ०६१२०३२१ भित्त्वा वज्रेण तत्कुक्षिं निष्कम्य बलभिव्रिभुः
 ०६१२०३२२ उच्चकर्त शिरः शत्रोर्गिरिशृङ्गमिवौजसा
 ०६१२०३३१ वज्रस्तु तत्कन्धरमाशुवेगः । कृन्तन् समन्तात् परिवर्तमानः
 ०६१२०३३२ न्यपातयत् तावदहर्गणेन । यो ज्योतिषामयने वार्त्रहृत्ये
 ०६१२०३४१ तदा च खे दुन्दुभयो विनेदुर । गन्धर्वसिद्धाः समहर्षिसङ्घाः
 ०६१२०३४२ वार्त्रघ्नलिङ्गैस्तमभिष्टुवाना । मन्त्रैर्मुदा कुसुमैरभ्यवर्षन्
 ०६१२०३५१ वृत्रस्य देहान् निष्क्रान्तमात्मज्योतिररिन्दम
 ०६१२०३५२ पश्यतां सर्वदेवानामलोकं समपद्यत
 ०६१३००१ श्रीशुक उवाच
 ०६१३००११ वृत्रे हते त्रयो लोका विना शक्रेण भूरिद
 ०६१३००१२ सपाला ह्य् अभवन् सद्यो विज्वरा निवृत्तिन्द्रियाः
 ०६१३००२१ देवर्षिपितृभूतानि दैत्या देवानुगाः स्वयम्
 ०६१३००२२ प्रतिजग्मुः स्वधिष्यानि ब्रह्मेशेन्द्रादयस्ततः
 ०६१३००३ श्रीराजोवाच
 ०६१३००३१ इन्द्रस्यानिवृत्तिहेतुं श्रोतुमिच्छामि भो मुने
 ०६१३००३२ येनासन् सुखिनो देवा हरेर्दुःखं कुतो ऽभवत्
 ०६१३००४ श्रीशुक उवाच
 ०६१३००४१ वृत्रविक्रमसंविग्नाः सर्वे देवाः सहर्षिभिः
 ०६१३००४२ तद्वधायार्थयन्निन्द्रं नैच्छद्भीतो बृहद्वधात्
 ०६१३००५ इन्द्र उवाच

०६१३००५१ स्त्रीभूद्रुमजलैरेनो विश्वरूपवधोद्भवम्
 ०६१३००५२ विभक्तमनुगृह्णद्भिर्वृत्रहत्यां क्व माज्म्यः अहम्
 ०६१३००६ श्रीशुक उवाच
 ०६१३००६१ ऋषयस्तदुपाकर्ण्य महेन्द्रमिदमब्रुवन्
 ०६१३००६२ याजयिष्याम भद्रं ते हयमेधेन मा स्म भैः
 ०६१३००७१ हयमेधेन पुरुषं परमात्मानमीश्वरम्
 ०६१३००७२ इष्ट्वा नारायणं देवं मोक्षयसे ऽपि जगद्धधात्
 ०६१३००८१ ब्रह्महा पितृहा गोघ्नो मातृहाचार्यहाघवान्
 ०६१३००८२ श्वादः पुल्कसको वापि शुद्धयेरन् यस्य कीर्तनात्
 ०६१३००९१ तमश्वमेधेन महामखेन । श्रद्धान्वितो ऽस्माभिरनुष्ठितेन
 ०६१३००९२ हत्वापि सब्रह्मचराचरं त्वं । न लिप्यसे किं खलनिग्रहेण
 ०६१३०१० श्रीशुक उवाच
 ०६१३०१०१ एवं सञ्चोदितो विप्रैर्मरुत्वान् अहनद्रिपुम्
 ०६१३०१०२ ब्रह्महत्या हते तस्मिन्नाससाद वृषाकपिम्
 ०६१३०१११ तयेन्द्रः स्मासहत् तापं निर्वृतिर्नामुमाविशत्
 ०६१३०११२ ह्रीमन्तं वाच्यतां प्राप्तं सुखयन्त्य् अपि नो गुणाः
 ०६१३०१२१ तां ददर्शानुधावन्तीं चाण्डालीमिव रूपिणीम्
 ०६१३०१२२ जरया वेपमानाङ्गी यक्षमग्रस्तामसृक्पटाम्
 ०६१३०१३१ विकीर्य पलितान् केशांस्तिष्ठ तिष्ठेति भाषिणीम्
 ०६१३०१३२ मीनगन्ध्यसुगन्धेन कुर्वतीं मार्गदूषणम्
 ०६१३०१४१ नभो गतो दिशः सर्वाः सहस्राक्षो विशाम्पते
 ०६१३०१४२ प्रागुदीचीं दिशं तूर्णं प्रविष्टो नृप मानसम्
 ०६१३०१५१ स आवसत् पुष्करनालतन्तून् । अलब्धभोगो यदिहाग्निदूतः
 ०६१३०१५२ वर्षाणि साहस्रमलक्षितो ऽन्तः । सञ्चिन्तयन् ब्रह्मवधाद्विमोक्षम्
 ०६१३०१६१ तावत् त्रिणाकं नहुषः शशास । विद्यातपोयोगबलानुभावः
 ०६१३०१६२ स सम्पदैश्वर्यमदान्धबुद्धिर् । नीतस्तिरश्चां गतिमिन्द्रपत्न्या
 ०६१३०१७१ ततो गतो ब्रह्मगिरोपहृत । ऋतम्भरध्याननिवारिताघः
 ०६१३०१७२ पापस्तु दिग्देवतया हतौजास् । तं नाभ्यभूद्वितं विष्णुपत्न्या
 ०६१३०१८१ तं च ब्रह्मर्षयो ऽभ्येत्य हयमेधेन भारत
 ०६१३०१८२ यथावद्दीक्षयां चक्रुः पुरुषाराधनेन ह
 ०६१३०१९१ अथेज्यमाने पुरुषे सवदेवमयात्मनि
 ०६१३०१९२ अश्वमेधे महेन्द्रेण वितते ब्रह्मवादिभिः
 ०६१३०२०१ स वै त्वाष्ट्रवधो भूयान् अपि पापचयो नृप
 ०६१३०२०२ नीतस्तेनैव शून्याय नीहार इव भानुना
 ०६१३०२११ स वाजिमेधेन यथोदितेन । वितायमानेन मरीचिमिश्रैः
 ०६१३०२१२ इष्ट्वाधिगङ्गां पुरुषं पुराणम् । इन्द्रो महान् आस विधूतपापः
 ०६१३०२२१ इदं महारख्यानमशेषपाप्मनां । प्रक्षालनं तीर्थपदानुकीर्तनम्

०६१३०२२२ भक्त्युच्छ्रयं भक्तजनानुवर्णनं । महेन्द्रमोक्षं विजयं मरुत्वतः
 ०६१३०२३१ पठेयुराख्यानामिदं सदा बुधाः । शृण्वन्त्य् अथो पर्वणि पर्वणीन्द्रियम्
 ०६१३०२३२ धन्यं यशस्यं निखिलाघमोचनं । रिपुञ्जयं स्वस्त्ययनं तथायुषम्
 ०६१४००१ श्रीपरीक्षिदुवाच
 ०६१४००११ रजस्तमःस्वभावस्य ब्रह्मन् वृत्रस्य पाप्मनः
 ०६१४००१२ नारायणे भगवति कथमासीद्दृढा मतिः
 ०६१४००२१ देवानां शुद्धसत्त्वानामृषीणां चामलात्मनाम्
 ०६१४००२२ भक्तिर्मुकुन्दचरणे न प्रायेणोपजायते
 ०६१४००३१ रजोभिः समसङ्ख्याताः पार्थिवैरिह जन्तवः
 ०६१४००३२ तेषां ये केचनेहन्ते श्रेयो वै मनुजादयः
 ०६१४००४१ प्रायो मुमुक्षवस्तेषां केचनैव द्विजोत्तम
 ०६१४००४२ मुमुक्षूणां सहस्रेषु कश्चिन् मुच्येत सिध्यति
 ०६१४००५१ मुक्तानामपि सिद्धानां नारायणपरायणः
 ०६१४००५२ सुदुर्लभः प्रशान्तात्मा कोटिष्वपि महामुने
 ०६१४००६१ वृत्रस्तु स कथं पापः सर्वलोकोपतापनः
 ०६१४००६२ इत्थं दृढमतिः कृष्ण आसीत् सङ्ग्राम उल्बणे
 ०६१४००७१ अत्र नः संशयो भूयाञ्छ्रोतुं कौतूहलं प्रभो
 ०६१४००७२ यः पौरुषेण समरे सहस्राक्षमतोषयत्
 ०६१४००८ श्रीसूत उवाच
 ०६१४००८१ परीक्षितो ऽथ सम्प्रश्नं भगवान् बादरायणिः
 ०६१४००८२ निशम्य श्रद्धानस्य प्रतिनन्द्य वचो ऽब्रवीत्
 ०६१४००९ श्रीशुक उवाच
 ०६१४००९१ शृणुष्वावहितो राजन्नितिहासमिमं यथा
 ०६१४००९२ श्रुतं द्वैपायनमुखान् नारदाद्देवलादपि
 ०६१४०१०१ आसीद्राजा सार्वभौमः शूरसेनेषु वै नृप
 ०६१४०१०२ चित्रकेतुरिति ख्यातो यस्यासीत् कामधुङ् मही
 ०६१४०१११ तस्य भार्यासहस्राणां सहस्राणि दशाभवन्
 ०६१४०११२ सान्तानिकश्चापि नृपो न लेभे तासु सन्ततिम्
 ०६१४०१२१ रूपौदार्यवयोजन्म विद्यैश्वर्यश्रियादिभिः
 ०६१४०१२२ सम्पन्नस्य गुणैः सर्वैश्चिन्ता बन्ध्यापतेरभूत्
 ०६१४०१३१ न तस्य सम्पदः सर्वा महिष्यो वामलोचनाः
 ०६१४०१३२ सार्वभौमस्य भूश्वेयमभवन् प्रीतिहेतवः
 ०६१४०१४१ तस्यैकदा तु भवनमङ्गिरा भगवान् ऋषिः
 ०६१४०१४२ लोकान् अनुचरन्नेतान् उपागच्छद्यदृच्छया
 ०६१४०१५१ तं पूजयित्वा विधिवत् प्रत्युत्थानार्हणादिभिः
 ०६१४०१५२ कृतातिथ्यमुपासीदत् सुखासीनं समाहितः
 ०६१४०१६१ महर्षिस्तमुपासीनं प्रश्रयावनतं क्षितौ

०६१४०१६२ प्रतिपूज्य महाराज समाभाष्येदमब्रवीत्
 ०६१४०१७ अङ्गिरा उवाच
 ०६१४०१७१ अपि ते ऽनामयं स्वस्ति प्रकृतीनां तथात्मनः
 ०६१४०१७२ यथा प्रकृतिभिर्गुप्तः पुमान् राजा च सप्तभिः
 ०६१४०१८१ आत्मानं प्रकृतिष्वद्धा निधाय श्रेय आप्नुयात्
 ०६१४०१८२ राज्ञा तथा प्रकृतयो नरदेवाहिताधयः
 ०६१४०१९१ अपि दाराः प्रजामात्या भृत्याः श्रेण्यो ऽथ मन्त्रिणः
 ०६१४०१९२ पौरा जानपदा भूपा आत्मजा वशवर्तिनः
 ०६१४०२०१ यस्यात्मानुवशश्चेत् स्यात् सर्वे तद्वशगा इमे
 ०६१४०२०२ लोकाः सपाला यच्छन्ति सर्वे बलिमतन्द्रिताः
 ०६१४०२११ आत्मनः प्रीयते नात्मा परतः स्वत एव वा
 ०६१४०२२२ लक्ष्ये ऽलब्धकामं त्वां चिन्तया शबलं मुखम्
 ०६१४०२२१ एवं विकल्पितो राजन् विदुषा मुनिनापि सः
 ०६१४०२२२ प्रश्रयावनतो ऽभ्याह प्रजाकामस्ततो मुनिम्
 ०६१४०२३ चित्रकेतुरुवाच
 ०६१४०२३१ भगवन् किं न विदितं तपोज्ञानसमाधिभिः
 ०६१४०२३२ योगिनां ध्वस्तपापानां बहिरन्तः शरीरिषु
 ०६१४०२४१ तथापि पृच्छतो ब्रूयां ब्रह्मन्नात्मनि चिन्तितम्
 ०६१४०२४२ भवतो विदुषश्चापि चोदितस्त्वदनुज्ञया
 ०६१४०२५१ लोकपालैरपि प्रार्थ्याः साम्राज्यैश्वर्यसम्पदः
 ०६१४०२५२ न नन्दयन्त्यु अप्रजं मां क्षुत्तृकाममिवापरे
 ०६१४०२६१ ततः पाहि महाभाग पूर्वैः सह गतं तमः
 ०६१४०२६२ यथा तरेम दुष्पारं प्रजया तद्विधेहि नः
 ०६१४०२७ श्रीशुक उवाच
 ०६१४०२७१ इत्यु अर्थितः स भगवान् कृपालुर्ब्रह्मणः सुतः
 ०६१४०२७२ श्रपयित्वा चरुं त्वाष्ट्रं त्वष्टारमयजद्विभुः
 ०६१४०२८१ ज्येष्ठा श्रेष्ठा च या राज्ञो महिषीणां च भारत
 ०६१४०२८२ नाम्ना कृतद्युतिस्तस्यै यज्ञोच्छिष्टमदाद्द्विजः
 ०६१४०२९१ अथाह नृपतिं राजन् भवितैकस्तवात्मजः
 ०६१४०२९२ हर्षशोकप्रदस्तुभ्यमिति ब्रह्मसुतो ययौ
 ०६१४०३०१ सापि तत्प्राशनादेव चित्रकेतोरधारयत्
 ०६१४०३०२ गर्भं कृतद्युतिर्देवी कृत्तिकाग्रेरिवात्मजम्
 ०६१४०३११ तस्या अनुदिनं गर्भः शुक्लपक्ष इवोडुपः
 ०६१४०३१२ ववृधे शूरसेनेश तेजसा शनकैर्नृप
 ०६१४०३२१ अथ काल उपावृत्ते कुमारः समजायत
 ०६१४०३२२ जनयन् शूरसेनानां शृण्वतां परमां मुदम्
 ०६१४०३३१ हृष्टो राजा कुमारस्य स्नातः शुचिरलङ्कृतः

०६१४०३३२ वाचयित्वाशिषो विप्रैः कारयामास जातकम्
 ०६१४०३४१ तेभ्यो हिरण्यं रजतं वासांस्य् आभरणानि च
 ०६१४०३४२ ग्रामान् हयान् गजान् प्रादाद्धेनूनामर्बुदानि षट्
 ०६१४०३५१ ववर्ष कामान् अन्येषां पर्जन्य इव देहिनाम्
 ०६१४०३५२ धन्यं यशस्यमायुष्यं कुमारस्य महामनाः
 ०६१४०३६१ कृच्छ्रलब्धे ऽथ राजर्षेस्तनये ऽनुदिनं पितुः
 ०६१४०३६२ यथा निःस्वस्य कृच्छ्राप्ते धने स्नेहो ऽन्ववर्धत
 ०६१४०३७१ मातुस्त्वतितरां पुत्रे स्नेहो मोहसमुद्भवः
 ०६१४०३७२ कृतद्युतेः सपत्नीनां प्रजाकामज्वरो ऽभवत्
 ०६१४०३८१ चित्रकेतोरतिप्रीतिर्यथा दारे प्रजावति
 ०६१४०३८२ न तथान्येषु सञ्जज्ञे बालं लालयतो ऽन्वहम्
 ०६१४०३९१ ताः पर्यतप्यन्नात्मानं गर्हयन्त्यो ऽभ्यसूयया
 ०६१४०३९२ आनपत्येन दुःखेन राज्ञश्चानादरेण च
 ०६१४०४०१ धिग् अप्रजां स्त्रियं पापां पत्युश्चागृहसम्मताम्
 ०६१४०४०२ सुप्रजाभिः सपत्नीभिर्दासीमिव तिरस्कृताम्
 ०६१४०४११ दासीनां को नु सन्तापः स्वामिनः परिचर्यया
 ०६१४०४१२ अभीक्षणं लब्धमानानां दास्या दासीव दुर्भगाः
 ०६१४०४२१ एवं सन्दह्यमानानां सपत्न्याः पुत्रसम्पदा
 ०६१४०४२२ राज्ञो ऽसम्मतवृत्तीनां विद्वेषो बलवान् अभूत्
 ०६१४०४३१ विद्वेषनष्टमतयः स्त्रियो दारुणचेतसः
 ०६१४०४३२ गरं ददुः कुमाराय दुर्मर्षां नृपतिं प्रति
 ०६१४०४४१ कृतद्युतिरजानन्ती सपत्नीनामघं महत्
 ०६१४०४४२ सुप्त एवेति सञ्चिन्त्य निरीक्ष्य व्यचरद्गृहे
 ०६१४०४५१ शयानं सुचिरं बालमुपधार्य मनीषिणी
 ०६१४०४५२ पुत्रमानय मे भद्रे इति धात्रीमचोदयत्
 ०६१४०४६१ सा शयानमुपव्रज्य दृष्ट्वा चोत्तारलोचनम्
 ०६१४०४६२ प्राणेन्द्रियात्मभिस्त्यक्तं हतास्मीत्य् अपतद्भुवि
 ०६१४०४७१ तस्यास्तदाकर्ण्य भृशातुरं स्वरं । घ्नन्त्याः कराभ्यामुर् उच्चकैरपि
 ०६१४०४७२ प्रविश्य राज्ञी त्वरयात्मजान्तिकं । ददर्श बालं सहसा मृतं सुतम्
 ०६१४०४८१ पपात भूमौ परिवृद्धया शुचा । मुमोह विभ्रष्टशिरोरुहाम्बरा
 ०६१४०४९१ ततो नृपान्तःपुरवर्तिनो जना । नराश्च नार्यश्च निशम्य रोदनम्
 ०६१४०४९२ आगत्य तुल्यव्यसनाः सुदुःखितास् । ताश्च व्यलीकं रुरुदुः कृतागसः
 ०६१४०५०१ श्रुत्वा मृतं पुत्रमलक्षितान्तकं । विनष्टदृष्टिः प्रपतन् स्वलन् पथि
 ०६१४०५०२ स्नेहानुबन्धैधितया शुचा भृशं । विमूर्च्छितो ऽनुप्रकृतिद्विजैर्वृतः
 ०६१४०५११ पपात बालस्य स पादमूले । मृतस्य विस्त्रस्तशिरोरुहाम्बरः
 ०६१४०५१२ दीर्घं श्वसन् बाष्पकलोपरोधतो । निरुद्धकण्ठो न शशाक भाषितुम्
 ०६१४०५२१ पतिं निरीक्ष्योरुशुचार्षितं तदा । मृतं च बालं सुतमेकसन्ततिम्

०६१४०५२२ जनस्य राज्ञी प्रकृतेश्च हृद्रुजं । सती दधाना विललाप चित्रधा
 ०६१४०५३१ स्तनद्वयं कुङ्कुमपङ्कमण्डितं । निषिञ्चती साञ्जनवाष्पबिन्दुभिः
 ०६१४०५३२ विकीर्य केशान् विगलत्स्रजः सुतं । शुशोच चित्रं कुररीव सुस्वरम्
 ०६१४०५४१ अहो विधातस्त्वमतीव बालिशो । यस्त्वात्मसृष्ट्यप्रतिरूपमीहसे
 ०६१४०५४२ परे नु जीवत्य् अपरस्य या मृतिर् । विपर्ययश्चेत् त्वमसि ध्रुवः परः
 ०६१४०५५१ न हि क्रमश्चेदिह मृत्युजन्मनोः । शरीरिणामस्तु तदात्मकर्मभिः
 ०६१४०५५२ यः स्नेहपाशो निजसर्गवृद्धये । स्वयं कृतस्ते तमिमं विवृश्चसि
 ०६१४०५६१ त्वं तात नार्हसि च मां कृपणामनाथां
 ०६१४०५६२ त्यक्तुं विचक्ष्व पितरं तव शोकतप्तम्
 ०६१४०५६३ अञ्जस्तरेम भवताप्रजदुस्तरं यद्
 ०६१४०५६४ ध्वान्तं न याह्य् अकरुणेन यमेन दूरम्
 ०६१४०५७१ उत्तिष्ठ तात त इमे शिशवो वयस्यास्
 ०६१४०५७२ त्वामाह्वयन्ति नृपनन्दन संविहर्तुम्
 ०६१४०५७३ सुप्तश्चिरं ह्य् अशनया च भवान् परीतो
 ०६१४०५७४ भुङ्क्ष्व स्तनं पिब शुचो हर नः स्वकानाम्
 ०६१४०५८१ नाहं तनूज ददृशे हतमङ्गला ते
 ०६१४०५८२ मुग्धस्मितं मुदितवीक्षणमाननाब्जम्
 ०६१४०५८३ किं वा गतो ऽस्य् अपुनरन्वयमन्यलोकं
 ०६१४०५८४ नीतो ऽघृणेन न शृणोमि कला गिरस्ते
 ०६१४०५९ श्रीशुक उवाच
 ०६१४०५९१ विलपन्त्या मृतं पुत्रमिति चित्रविलापनैः
 ०६१४०५९२ चित्रकेतुर्भृशं तप्तो मुक्तकण्ठो रुरोद ह
 ०६१४०६०१ तयोर्विलपतोः सर्वे दम्पत्योस्तदनुव्रताः
 ०६१४०६०२ रुरुदुः स्म नरा नार्यः सर्वमासीदचेतनम्
 ०६१४०६११ एवं कश्मलमापन्नं नष्टसंज्ञमनायकम्
 ०६१४०६१२ ज्ञात्वाङ्गिरा नाम ऋषिराजगाम सनारदः
 ०६१५००१ श्रीशुक उवाच
 ०६१५००११ ऊचतुर्मृतकोपान्ते पतितं मृतकोपमम्
 ०६१५००१२ शोकाभिभूतं राजानं बोधयन्तौ सदुक्तिभिः
 ०६१५००२१ को ऽयं स्यात् तव राजेन्द्र भवान् यमनुशोचति
 ०६१५००२२ त्वं चास्य कतमः सृष्टौ पुरेदानीमतः परम्
 ०६१५००३१ यथा प्रयान्ति संयान्ति स्रोतोवेगेन बालुकाः
 ०६१५००३२ संयुज्यन्ते वियुज्यन्ते तथा कालेन देहिनः
 ०६१५००४१ यथा धानासु वै धाना भवन्ति न भवन्ति च
 ०६१५००४२ एवं भूतानि भूतेषु चोदितानीशमायया
 ०६१५००५१ वयं च त्वं च ये चेमे तुल्यकालाश्चराचराः
 ०६१५००५२ जन्ममृत्योर्यथा पश्चात् प्राङ् नैवमधुनापि भोः

०६१५००६१ भूतैर्भूतानि भूतेशः सृजत्य् अवति हन्ति च
 ०६१५००६२ आत्मसृष्टैरस्वतन्त्रैरनपेक्षो ऽपि बालवत्
 ०६१५००७१ देहेन देहिनो राजन् देहादेहो ऽभिजायते
 ०६१५००७२ बीजादेव यथा बीजं देह्य् अर्थ इव शाश्वतः
 ०६१५००८१ देहदेहिविभागो ऽयमविवेककृतः पुरा
 ०६१५००८२ जातिव्यक्तिविभागो ऽयं यथा वस्तुनि कल्पितः
 ०६१५००९ श्रीशुक उवाच
 ०६१५००९१ एवमाश्वासितो राजा चित्रकेतुर्द्विजोक्तिभिः
 ०६१५००९२ विमृज्य पाणिना वक्रमाधिम्लानमभाषत
 ०६१५०१० श्रीराजोवाच
 ०६१५०१०१ कौ युवां ज्ञानसम्पन्नौ महिष्ठौ च महीयसाम्
 ०६१५०१०२ अवधूतेन वेषेण गूढाविह समागतौ
 ०६१५०१११ चरन्ति ह्य् अवनौ कामं ब्राह्मणा भगवत्प्रियाः
 ०६१५०११२ मादृशां ग्राम्यबुद्धीनां बोधायोन्मत्तलिङ्गिनः
 ०६१५०१२१ कुमारो नारद ऋभुरङ्गिरा देवलो ऽसितः
 ०६१५०१२२ अपान्तरतमा व्यासो मार्कण्डेयो ऽथ गौतमः
 ०६१५०१३१ वसिष्ठो भगवान् रामः कपिलो बादरायणिः
 ०६१५०१३२ दुर्वासा याज्ञवल्क्यश्च जातुकर्णस्तथारुणिः
 ०६१५०१४१ रोमशश्च्यवनो दत्त आसुरिः सपतञ्जलिः
 ०६१५०१४२ ऋषिर्वेदशिरा धौम्यो मुनिः पञ्चशिखस्तथा
 ०६१५०१५१ हिरण्यनाभः कौशल्यः श्रुतदेव ऋतध्वजः
 ०६१५०१५२ एते परे च सिद्धेशाश्चरन्ति ज्ञानहेतवः
 ०६१५०१६१ तस्माद्युवां ग्राम्यपशोर्मम मूढधियः प्रभू
 ०६१५०१६२ अन्धे तमसि मग्नस्य ज्ञानदीप उदीर्यताम्
 ०६१५०१७ श्रीङ्गिरा उवाच
 ०६१५०१७१ अहं ते पुत्रकामस्य पुत्रदो ऽस्म्य् अङ्गिरा नृप
 ०६१५०१७२ एष ब्रह्मसुतः साक्षान् नारदो भगवान् ऋषिः
 ०६१५०१८१ इत्थं त्वां पुत्रशोकेन मग्नं तमसि दुस्तरे
 ०६१५०१८२ अतदर्हमनुस्मृत्य महापुरुषगोचरम्
 ०६१५०१९१ अनुग्रहाय भवतः प्राप्तावावामिह प्रभो
 ०६१५०१९२ ब्रह्मण्यो भगवद्भक्तो नावासादितुमर्हसि
 ०६१५०२०१ तदैव ते परं ज्ञानं ददामि गृहमागतः
 ०६१५०२०२ ज्ञात्वान्याभिनिवेशं ते पुत्रमेव ददाम्य् अहम्
 ०६१५०२११ अधुना पुत्रिणां तापो भवतैवानुभूयते
 ०६१५०२१२ एवं दारा गृहा रायो विविधैश्वर्यसम्पदः
 ०६१५०२२१ शब्दादयश्च विषयाश्चला राज्यविभूतयः
 ०६१५०२२२ मही राज्यं बलं कोषो भृत्यामात्यसुहृज्जनाः

०६१५०२३१ सर्वे ऽपि शूरसेनेमे शोकमोहभयार्तिदाः
 ०६१५०२३२ गन्धर्वनगरप्रख्याः स्वप्नमायामनोरथाः
 ०६१५०२४१ दृश्यमाना विनार्थेन न दृश्यन्ते मनोभवाः
 ०६१५०२४२ कर्माभिर्ध्यायतो नाना कर्माणि मनसो ऽभवन्
 ०६१५०२५१ अयं हि देहिनो देहो द्रव्यज्ञानक्रियात्मकः
 ०६१५०२५२ देहिनो विविधक्लेश सन्तापकृदुदाहृतः
 ०६१५०२६१ तस्मात् स्वस्थेन मनसा विमृश्य गतिमात्मनः
 ०६१५०२६२ द्वैते ध्रुवार्थविश्रम्भं त्यजोपशममाविश
 ०६१५०२७ श्रीनारद उवाच
 ०६१५०२७१ एतां मन्त्रोपनिषदं प्रतीच्छ प्रयतो मम
 ०६१५०२७२ यां धारयन् सप्तरात्राद्द्रष्टा सङ्कर्षणं विभुम्
 ०६१५०२८१ यत्पादमूलमुपसृत्य नरेन्द्र पूर्वे
 ०६१५०२८२ शर्वादयो भ्रममिमं द्वितयं विसृज्य
 ०६१५०२८३ सद्यस्तदीयमतुलानधिकं महित्वं
 ०६१५०२८४ प्रापुर्भवान् अपि परं न चिरादुपैति
 ०६१६००१ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०६१६००११ अथ देवऋषी राजन् सम्परेतं नृपात्मजम्
 ०६१६००१२ दर्शयित्वेति होवाच ज्ञातीनामनुशोचताम्
 ०६१६००२ श्रीनारद उवाच
 ०६१६००२१ जीवात्मन् पश्य भद्रं ते मातरं पितरं च ते
 ०६१६००२२ सुहृदो बान्धवास्तप्ताः शुचा त्वत्कृतया भृशम्
 ०६१६००३१ कलेवरं स्वमाविश्य शेषमायुः सुहृद्भृतः
 ०६१६००३२ भुङ्क्ष्व भोगान् पितृप्रत्तान् अधितिष्ठ नृपासनम्
 ०६१६००४ जीव उवाच
 ०६१६००४१ कस्मिन् जन्मन्यु अमी मह्यं पितरो मातरो ऽभवन्
 ०६१६००४२ कर्माभिर्भ्राम्यमाणस्य देवतिर्यङ्नृयोनिषु
 ०६१६००५१ बन्धुज्ञात्यरिमध्यस्थ मित्रोदासीनविद्विषः
 ०६१६००५२ सर्व एव हि सर्वेषां भवन्ति क्रमशो मिथः
 ०६१६००६१ यथा वस्तूनि पण्यानि हेमादीनि ततस्ततः
 ०६१६००६२ पर्यटन्ति नरेष्वेवं जीवो योनिषु कर्तृषु
 ०६१६००७१ नित्यस्यार्थस्य सम्बन्धो ह्य अनित्यो दृश्यते नृषु
 ०६१६००७२ यावद्यस्य हि सम्बन्धो ममत्वं तावदेव हि
 ०६१६००८१ एवं योनिगतो जीवः स नित्यो निरहङ्कृतः
 ०६१६००८२ यावद्यत्रोपलभ्येत तावत् स्वत्वं हि तस्य तत्
 ०६१६००९१ एष नित्यो ऽव्ययः सूक्ष्म एष सर्वाश्रयः स्वदृक्
 ०६१६००९२ आत्ममायागुणैर्विश्वमात्मानं सृजते प्रभुः
 ०६१६०१०१ न ह्य अस्यास्ति प्रियः कश्चिन् नाप्रियः स्वः परो ऽपि वा

०६१६०१०२ एकः सर्वाधियां द्रष्टा कर्तृणां गुणदोषयोः
 ०६१६०१११ नादत्त आत्मा हि गुणं न दोषं न क्रियाफलम्
 ०६१६०११२ उदासीनवदासीनः परावरदृग् ईश्वरः
 ०६१६०१२ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०६१६०१२१ इत्यु उदीर्य गतो जीवो ज्ञातयस्तस्य ते तदा
 ०६१६०१२२ विस्मिता मुमुक्षुः शोकं छित्त्वात्मस्नेहशृङ्खलाम्
 ०६१६०१३१ निर्हृत्य ज्ञातयो ज्ञातेर्देहं कृत्वोचिताः क्रियाः
 ०६१६०१३२ तत्यजुर्दुस्त्यजं स्नेहं शोकमोहभयार्तिदम्
 ०६१६०१४१ बालघ्न्यो व्रीडितास्तत्र बालहत्याहतप्रभाः
 ०६१६०१४२ बालहत्याव्रतं चेरुर्ब्राह्मणैर्यन् निरूपितम्
 ०६१६०१४३ यमुनायां महाराज स्मरन्त्यो द्विजभाषितम्
 ०६१६०१५१ स इत्थं प्रतिबुद्धात्मा चित्रकेतुर्द्विजोक्तिभिः
 ०६१६०१५२ गृहान्धकूपान् निष्क्रान्तः सरःपङ्कादिव द्विपः
 ०६१६०१६१ कालिन्ध्यां विधिवत् स्नात्वा कृतपुण्यजलक्रियः
 ०६१६०१६२ मौनेन संयतप्राणो ब्रह्मपुत्राववन्दत
 ०६१६०१७१ अथ तस्मै प्रपन्नाय भक्ताय प्रयतात्मने
 ०६१६०१७२ भगवान् नारदः प्रीतो विद्यामेतामुवाच ह
 ०६१६०१८१ ओं नमस्तुभ्यं भगवते वासुदेवाय धीमहि
 ०६१६०१८२ प्रद्युम्नायानिरुद्धाय नमः सङ्कर्षणाय च
 ०६१६०१९१ नमो विज्ञानमात्राय परमानन्दमूर्तये
 ०६१६०१९२ आत्मारामाय शान्ताय निवृत्तद्वैतदृष्टये
 ०६१६०२०१ आत्मानन्दानुभूत्यैव न्यस्तशक्त्यूमये नमः
 ०६१६०२०२ हृषीकेशाय महते नमस्ते ऽनन्तमूर्तये
 ०६१६०२११ वचस्यु उपरते ऽप्राप्य य एको मनसा सह
 ०६१६०२१२ अनामरूपश्चिन्मात्रः सो ऽव्यान् नः सदसत्परः
 ०६१६०२२१ यस्मिन्निदं यतश्चेदं तिष्ठत्यु अप्येति जायते
 ०६१६०२२२ मृण्मयेष्विव मृज्जातिस्तस्मै ते ब्रह्मणे नमः
 ०६१६०२३१ यन् न स्पृशन्ति न विदुर्मनोबुद्धीन्द्रियासवः
 ०६१६०२३२ अन्तर्बाहिश्च विततं व्योमवत् तन् नतो ऽस्म्यु अहम्
 ०६१६०२४१ देहेन्द्रियप्राणमनोधियो ऽमी । यदंशविद्धाः प्रचरन्ति कर्मसु
 ०६१६०२४२ नैवान्यदा लौहमिवाप्रतप्तं । स्थानेषु तद्द्रष्टृपदेशमेति
 ०६१६०२५१ ओं नमो भगवते महापुरुषाय महानुभावाय महाविभूतिपतये
 सकलसात्वतपरिवृढनिकरकरकमलकुड्मलोपलालितचरणारविन्दयुगल परमपरमेष्ठिन्
 नमस्ते ।
 ०६१६०२६ श्रीशुक उवाच
 ०६१६०२६१ भक्त्यैतां प्रपन्नाय विद्यामादिश्य नारदः
 ०६१६०२६२ ययावङ्गिरसा साकं धाम स्वायम्भुवं प्रभो

०६१६०२७१ चित्रकेतुस्तु तां विद्यां यथा नारदभाषिताम्
 ०६१६०२७२ धारयामास सप्ताहमब्धक्षः सुसमाहितः
 ०६१६०२८१ ततः स सप्तरात्रान्ते विद्यया धार्यमाणया
 ०६१६०२८२ विद्याधराधिपत्यं च लेभे ऽप्रतिहतं नृप
 ०६१६०२९१ ततः कतिपयाहोभिर्विद्ययेद्धमनोगतिः
 ०६१६०२९२ जगाम देवदेवस्य शेषस्य चरणान्तिकम्
 ०६१६०३०१ मृणालगौरं शितिवाससं स्फुरत् । किरीटकेयूरकटित्रकङ्कणम्
 ०६१६०३०२ प्रसन्नवक्रारुणलोचनं वृतं । ददर्श सिद्धेश्वरमण्डलैः प्रभुम्
 ०६१६०३११ तद्दर्शनध्वस्तसमस्तकिल्बिषः । स्वस्थामलान्तःकरणो ऽभ्ययान् मुनिः
 ०६१६०३१२ प्रवृद्धभक्त्या प्रणयाश्रुलोचनः । प्रहृष्टरोमानमदादिपुरुषम्
 ०६१६०३२१ स उत्तमश्लोकपदाब्जविष्टरं । प्रेमाश्रुलेशैरुपमेहयन् मुहुः
 ०६१६०३२२ प्रेमोपरुद्धाखिलवर्णा निर्गमो । नैवाशकत् तं प्रसमीडितुं चिरम्
 ०६१६०३३१ ततः समाधाय मनो मनीषया । बभाष एतत् प्रतिलब्धवाग् असौ
 ०६१६०३३२ नियम्य सर्वेन्द्रियबाह्यवर्तनं । जगद्गुरुं सात्वतशास्त्रविग्रहम्
 ०६१६०३४ चित्रकेतुरुवाच
 ०६१६०३४१ अजित जितः सममतिभिः । साधुभिर्भवान् जितात्मभिर्भवता
 ०६१६०३४२ विजितास्ते ऽपि च भजताम् । अकामात्मनां य आत्मदो ऽतिकरुणः
 ०६१६०३५१ तव विभवः खलु भगवन् । जगदुदयस्थितिलयादीनि
 ०६१६०३५२ विश्वसृजस्ते ऽंशांशास् । तत्र मृषा स्पर्धन्ति पृथग् अभिमत्या
 ०६१६०३६१ परमाणुपरममहतोस् । त्वमाद्यन्तान्तरवर्ती त्रयविधुरः
 ०६१६०३६२ आदावन्ते ऽपि च सत्त्वानां । यद्गुरुवं तदेवान्तराले ऽपि
 ०६१६०३७१ क्षित्यादिभिरेष किलावृतः । सप्तभिर्दशगुणोत्तरैरण्डकोशः
 ०६१६०३७२ यत्र पतत्य् अणुकल्पः । सहाण्डकोटिकोटिभिस्तदनन्तः
 ०६१६०३८१ विषयतृषो नरपशवो । य उपासते विभूतीर्न परं त्वाम्
 ०६१६०३८२ तेषामाशिष ईश । तदनु विनश्यन्ति यथा राजकुलम्
 ०६१६०३९१ कामधियस्त्वयि रचिता । न परम रोहन्ति यथा करम्भबीजानि
 ०६१६०३९२ ज्ञानात्मन्य् अगुणमये । गुणगणतो ऽस्य द्वन्द्वजालानि
 ०६१६०४०१ जितमजित तदा भवता । यदाह भागवतं धर्ममनवद्यम्
 ०६१६०४०२ निष्किञ्चना ये मुनय । आत्मारामा यमुपासते ऽपवर्गाय
 ०६१६०४११ विषममतिर्न यत्र नृणां । त्वमहमिति मम तवेति च यदन्यत्र
 ०६१६०४१२ विषमधिया रचितो यः । स ह्य् अविशुद्धः क्षयिष्णुरधर्मबहुलः
 ०६१६०४२१ कः क्षेमो निजपरयोः । कियान् वार्थः स्वपरद्रुहा धर्मेण
 ०६१६०४२२ स्वद्रोहात् तव कोपः । परसम्पीडया च तथाधर्मः
 ०६१६०४३१ न व्यभिचरति तवेक्षा । यया ह्य् अभिहितो भागवतो धर्मः
 ०६१६०४३२ स्थिरचरसत्त्वकदम्बेष्व् । अपृथग्धियो यमुपासते त्वार्याः
 ०६१६०४४१ न हि भगवन्नघटितमिदं । त्वदर्शनान् नृणामखिलपापक्षयः
 ०६१६०४४२ यन्नाम सकृच् छ्वणात् । पुक्कशो ऽपि विमुच्यते संसारात्

०६१६०४५१ अथ भगवन् वयमधुना । त्वदवलोकपरिमृष्टाशयमलाः
 ०६१६०४५२ सुरत्रयैषिणा यत् कथितं । तावकेन कथमन्यथा भवति
 ०६१६०४६१ विदितमनन्त समस्तं । तव जगदात्मनो जनैरिहाचरितम्
 ०६१६०४६२ विज्ञाप्यं परमगुरोः । कियदिव सवितुरिव खद्योतैः
 ०६१६०४७१ नमस्तुभ्यं भगवते । सकलजगत्स्थितिलयोदयेशाय
 ०६१६०४७२ दुरवसितात्मगतये । कुयोगिनां भिदा परमहंसाय
 ०६१६०४८१ यं वै श्वसन्तमनु विश्वसृजः श्वसन्ति
 ०६१६०४८२ यं चेकितानमनु चित्तय उच्चकन्ति
 ०६१६०४८३ भूमण्डलं सर्षपायति यस्य मूर्ध्नि
 ०६१६०४८४ तस्मै नमो भगवते ऽस्तु सहस्रमूर्ध्ने
 ०६१६०४९ श्रीशुक उवाच
 ०६१६०४९१ संस्तुतो भगवान् एवमनन्तस्तमभाषत
 ०६१६०४९२ विद्याधरपतिं प्रीतश्चित्रकेतुं कुरूद्वह
 ०६१६०५० श्रीभगवान् उवाच
 ०६१६०५०१ यन् नारदाङ्गिरोभ्यां ते व्याहृतं मे ऽनुशासनम्
 ०६१६०५०२ संसिद्धो ऽसि तया राजन् विद्यया दर्शनाच्च च मे
 ०६१६०५११ अहं वै सर्वभूतानि भूतात्मा भूतभावनः
 ०६१६०५१२ शब्दब्रह्म परं ब्रह्म ममोभे शाश्वती तनू
 ०६१६०५२१ लोके विततमात्मानं लोकं चात्मानि सन्ततम्
 ०६१६०५२२ उभयं च मया व्याप्तं मयि चैवोभयं कृतम्
 ०६१६०५३१ यथा सुषुप्तः पुरुषो विश्वं पश्यति चात्मानि
 ०६१६०५३२ आत्मानमेकदेशस्थं मन्यते स्वप्न उत्थितः
 ०६१६०५४१ एवं जागरणादीनि जीवस्थानानि चात्मनः
 ०६१६०५४२ मायामात्राणि विज्ञाय तद्द्रष्टारं परं स्मरेत्
 ०६१६०५५१ येन प्रसुप्तः पुरुषः स्वापं वेदात्मनस्तदा
 ०६१६०५५२ सुखं च निर्गुणं ब्रह्म तमात्मानमवेहि माम्
 ०६१६०५६१ उभयं स्मरतः पुंसः प्रस्वापप्रतिबोधयोः
 ०६१६०५६२ अन्वेति व्यतिरिच्येत तज् ज्ञानं ब्रह्म तत् परम्
 ०६१६०५७१ यदेतद्विस्मृतं पुंसो मद्भावं भिन्नमात्मनः
 ०६१६०५७२ ततः संसार एतस्य देहाद्देहो मृतेर्मृतिः
 ०६१६०५८१ लब्ध्वेह मानुषीं योनिं ज्ञानविज्ञानसम्भवाम्
 ०६१६०५८२ आत्मानं यो न बुद्धयेत न क्वचित् क्षेममाप्नुयात्
 ०६१६०५९१ स्मृत्वेहायां परिक्लेशं ततः फलविपर्ययम्
 ०६१६०५९२ अभयं चाप्य् अनीहायां सङ्कल्पाद्विरमेत् कविः
 ०६१६०६०१ सुखाय दुःखमोक्षाय कुर्वति दम्पती क्रियाः
 ०६१६०६०२ ततो ऽनिवृत्तिरप्राप्तिर्दुःखस्य च सुखस्य च
 ०६१६०६११ एवं विपर्ययं बुद्ध्वा नृणां विज्ञाभिमानिनाम्

०६१६०६१२ आत्मनश्च गतिं सूक्ष्मां स्थानत्रयविलक्षणाम्
 ०६१६०६२१ दृष्टश्रुताभिर्मात्राभिर्निर्मुक्तः स्वेन तेजसा
 ०६१६०६२२ ज्ञानविज्ञानसन्तुप्तो मद्भक्तः पुरुषो भवेत्
 ०६१६०६३१ एतावान् एव मनुजैर्योगैर्गणैपुण्यबुद्धिभिः
 ०६१६०६३२ स्वार्थः सर्वात्मना ज्ञेयो यत् परात्मैकदर्शनम्
 ०६१६०६४१ त्वमेतच्च छद्म्या राजन्नप्रमत्तो वचो मम
 ०६१६०६४२ ज्ञानविज्ञानसम्पन्नो धारयन्नाशु सिध्यसि
 ०६१६०६५ श्रीशुक उवाच
 ०६१६०६५१ आश्वास्य भगवान् इत्थं चित्रकेतुं जगद्गुरुः
 ०६१६०६५२ पश्यतस्तस्य विश्वात्मा ततश्चान्तर्दधे हरिः
 ०६१७००१ श्रीशुक उवाच
 ०६१७००११ यतश्चान्तर्हितो ऽनन्तस्तस्यै कृत्वा दिशे नमः
 ०६१६००१२ विद्याधरश्चित्रकेतुश्चचार गगने चरः
 ०६१७००२१ स लक्षं वर्षलक्षणामव्याहतबलेन्द्रियः
 ०६१७००२२ स्तूयमानो महायोगी मुनिभिः सिद्धचारणैः
 ०६१७००३१ कुलाचलेन्द्रद्रोणीषु नानासङ्कल्पसिद्धिषु
 ०६१७००३२ रेमे विद्याधरस्त्रीभिर्गापयन् हरिमीश्वरम्
 ०६१७००४१ एकदा स विमानेन विष्णुदत्तेन भास्वता
 ०६१७००४२ गिरिशं ददृशे गच्छन् परीतं सिद्धचारणैः
 ०६१७००५१ आलिङ्ग्याङ्गीकृतां देवीं बाहुना मुनिसंसदि
 ०६१७००५२ उवाच देव्याः शृण्वन्त्या जहासोच्चैस्तदन्तिके
 ०६१७००६ चित्रकेतुरुवाच
 ०६१७००६१ एष लोकगुरुः साक्षाद्धर्म वक्ता शरीरिणाम्
 ०६१७००६२ आस्ते मुख्यः सभायां वै मिथुनीभूय भार्यया
 ०६१७००७१ जटाधरस्तीव्रतपा ब्रह्मवादिसभापतिः
 ०६१७००७२ अङ्गीकृत्य स्त्रियं चास्ते गतहीः प्राकृतो यथा
 ०६१७००८१ प्रायशः प्राकृताश्चापि स्त्रियं रहसि बिभ्रति
 ०६१७००८२ अयं महाव्रतधरो बिभर्ति सदसि स्त्रियम्
 ०६१७००९ श्रीशुक उवाच
 ०६१७००९१ भगवान् अपि तच्च लूत्वा प्रहस्यागाधधीर्नृप
 ०६१७००९२ तूष्णीं बभूव सदसि सभ्याश्च तदनुव्रताः
 ०६१७०१०१ इत्य् अतद्वीर्यविदुषि ब्रुवाणे बह्वशोभनम्
 ०६१७०१०२ रुषाह देवी धृष्टाय निर्जितात्माभिमानिने
 ०६१७०११ श्रीपार्वत्य् उवाच
 ०६१७०१११ अयं किमधुना लोके शास्ता दण्डधरः प्रभुः
 ०६१७०११२ अस्मद्विधानां दुष्टानां निर्लज्जानां च विप्रकृत्
 ०६१७०१२१ न वेद धर्मं किल पद्मयोनिर् । न ब्रह्मपुत्रा भृगुनारदाद्याः

०६१७०१२२ न वै कुमारः कपिलो मनुश्च । ये नो निषेधन्त्य् अतिवर्तिनं हरम्
 ०६१७०१३१ एषामनुध्येयपदाब्जयुग्मं । जगद्गुरुं मङ्गलमङ्गलं स्वयम्
 ०६१७०१३२ यः क्षत्रबन्धुः परिभूय सूरीन् । प्रशास्ति धृष्टस्तदयं हि दण्ड्यः
 ०६१७०१४१ नायमर्हति वैकुण्ठ पादमूलोपसर्पणम्
 ०६१७०१४२ सम्भावितमतिः स्तब्धः साधुभिः पर्युपासितम्
 ०६१७०१५१ अतः पापीयसीं योनिमासुरीं याहि दुर्मते
 ०६१७०१५२ यथेह भूयो महतां न कर्ता पुत्र किल्बिषम्
 ०६१७०१६ श्रीशुक उवाच
 ०६१७०१६१ एवं शप्तश्चित्रकेतुर्विमानादवरुह्य सः
 ०६१७०१६२ प्रसादयामास सतीं मूर्धा नग्नेण भारत
 ०६१७०१७ चित्रकेतुरुवाच
 ०६१७०१७१ प्रतिगृह्णामि ते शापमात्मनो ऽञ्जलिनाम्बिके
 ०६१७०१७२ देवैर्मर्त्याय यत् प्रोक्तं पूर्वादिष्टं हि तस्य तत्
 ०६१७०१८१ संसारचक्र एतस्मिञ् जन्तुरज्ञानमोहितः
 ०६१७०१८२ भ्राम्यन् सुखं च दुःखं च भुङ्क्ते सर्वत्र सर्वदा
 ०६१७०१९१ नैवात्मा न परश्चापि कर्ता स्यात् सुखदुःखयोः
 ०६१७०१९२ कर्तारं मन्यते ऽत्राज्ञ आत्मानं परमेव च
 ०६१७०२०१ गुणप्रवाह एतस्मिन् कः शापः को न्वनुग्रहः
 ०६१७०२०२ कः स्वर्गो नरकः को वा किं सुखं दुःखमेव वा
 ०६१७०२११ एकः सृजति भूतानि भगवान् आत्ममायया
 ०६१७०२२१ एषां बन्धं च मोक्षं च सुखं दुःखं च निष्कलः
 ०६१७०२२२ न तस्य कश्चिद्दयितः प्रतीपो । न ज्ञातिबन्धुर्न परो न च स्वः
 ०६१७०२२२ समस्य सर्वत्र निरञ्जनस्य । सुखे न रागः कुत एव रोषः
 ०६१७०२३१ तथापि तच्छक्तिविसर्ग एषां । सुखाय दुःखाय हिताहिताय
 ०६१७०२३२ बन्धाय मोक्षाय च मृत्युजन्मनोः । शरीरिणां संसृतये ऽवकल्पते
 ०६१७०२४१ अथ प्रसादये न त्वां शापमोक्षाय भामिनि
 ०६१७०२४२ यन् मन्यसे ह्य् असाधूक्तं मम तत् क्षम्यतां सति
 ०६१७०२५ श्रीशुक उवाच
 ०६१७०२५१ इति प्रसाद्य गिरिशौ चित्रकेतुररिन्दम
 ०६१७०२५२ जगाम स्वविमानेन पश्यतोः स्मयतोस्तयोः
 ०६१७०२६१ ततस्तु भगवान् रुद्रो रुद्राणीमिदमब्रवीत्
 ०६१७०२६२ देवर्षिदैत्यसिद्धानां पार्षदानां च शृण्वताम्
 ०६१७०२७ श्रीरुद्र उवाच
 ०६१७०२७१ दृष्टवत्य् असि सुश्रोणि हरेरद्भुतकर्मणः
 ०६१७०२७२ माहात्म्यं भृत्यभृत्यानां निःस्पृहाणां महात्मनाम्
 ०६१७०२८१ नारायणपराः सर्वे न कुतश्चन बिभ्यति
 ०६१७०२८२ स्वर्गापवर्गनरकेष्वपि तुल्यार्थदर्शिनः

०६१७०२९१ देहिनां देहसंयोगाद्द्वन्द्वानीश्वरलीलया
 ०६१७०२९२ सुखं दुःखं मृतिर्जन्म शापो ऽनुग्रह एव च
 ०६१७०३०१ अविवेककृतः पुंसो ह्य् अर्थभेद इवात्मनि
 ०६१७०३०२ गुणदोषविकल्पश्च भिदेव स्रजिवत् कृतः
 ०६१७०३११ वासुदेवे भगवति भक्तिमुद्रहतां नृणाम्
 ०६१७०३१२ ज्ञानवैराग्यवीर्याणां न हि कश्चिद्व्यपाश्रयः
 ०६१७०३२२ नाहं विरिञ्चो न कुमारनारदौ । न ब्रह्मपुत्रा मुनयः सुरेशाः
 ०६१७०३२२ विदाम यस्येहितमंशकांशका । न तत्स्वरूपं पृथगीशमानिनः
 ०६१७०३३१ न ह्य् अस्यास्ति प्रियः कश्चिन् नाप्रियः स्वः परो ऽपि वा
 ०६१७०३३२ आत्मत्वात् सर्वभूतानां सर्वभूतप्रियो हरिः
 ०६१७०३४१ तस्य चायं महाभागश्चित्रकेतुः प्रियो ऽनुगः
 ०६१७०३४२ सर्वत्र समदृक् शान्तो ह्य् अहं चैवाच्युतप्रियः
 ०६१७०३५१ तस्मान् न विस्मयः कार्यः पुरुषेषु महात्मसु
 ०६१७०३५२ महापुरुषभक्तेषु शान्तेषु समदर्शिषु
 ०६१७०३६ श्रीशुक उवाच
 ०६१७०३६१ इति श्रुत्वा भगवतः शिवस्योमाभिभाषितम्
 ०६१७०३६२ बभूव शान्तधी राजन् देवी विगतविस्मया
 ०६१७०३७१ इति भागवतो देव्याः प्रतिशप्तुमलन्तमः
 ०६१७०३७२ मूर्ध्ना स जगृहे शापमेतावत् साधुलक्षणम्
 ०६१७०३८१ जज्ञे त्वष्टुर्दक्षिणाग्नौ दानवीं योनिमाश्रितः
 ०६१७०३८२ वृत्र इत्य् अभिविख्यातो ज्ञानविज्ञानसंयुतः
 ०६१७०३९१ एतत् ते सर्वमाख्यातं यन् मां त्वं परिपृच्छसि
 ०६१७०३९२ वृत्रस्यासुरजातेश्च कारणं भगवन्मतेः
 ०६१७०४०१ इतिहासमिमं पुण्यं चित्रकेतोर्महात्मनः
 ०६१७०४०२ माहात्म्यं विष्णुभक्तानां श्रुत्वा बन्धाद्धिमुच्यते
 ०६१७०४११ य एतत् प्रातरुत्थाय श्रद्धया वाग्यतः पठेत्
 ०६१७०४१२ इतिहासं हरि स्मृत्वा स याति परमां गतिम्
 ०६१८००१ श्रीशुक उवाच
 ०६१८००११ पृश्निस्तु पत्नी सवितुः सावित्रीं व्याहृतिं त्रयीम्
 ०६१८००१२ अग्निहोत्रं पशुं सोमं चातुर्मास्यं महामखान्
 ०६१८००२१ सिद्धिर्भगस्य भार्याङ्ग महिमानं विभुं प्रभुम्
 ०६१८००२२ आशिषं च वरारोहां कन्यां प्रासूत सुव्रताम्
 ०६१८००३१ धातुः कुहूः सिनीवाली राका चानुमतिस्तथा
 ०६१८००३२ सायं दर्शमथ प्रातः पूर्णमासमनुक्रमात्
 ०६१८००४१ अग्नीन् पुरीष्यान् आधत्त क्रियायां समनन्तरः
 ०६१८००४२ चर्षणी वरुणस्यासीद्यस्यां जातो भृगुः पुनः
 ०६१८००५१ वाल्मीकिश्च महायोगी वल्मीकादभवत् किल

०६१८००५२ अगस्त्यश्च वसिष्ठश्च मित्रावरुणयोर्ऋषी
 ०६१८००६१ रेतः सिषिचतुः कुम्भे उर्वश्याः सन्निधौ द्रुतम्
 ०६१८००६२ रेवत्यां मित्र उत्सर्गमरिष्टं पिप्पलं व्यधात्
 ०६१८००७१ पौलोम्यामिन्द्र आधत्त त्रीन् पुत्रान् इति नः श्रुतम्
 ०६१८००७२ जयन्तमृषभं तात तृतीयं मीढुषं प्रभुः
 ०६१८००८१ उरुकर्मस्य देवस्य मायावामनरूपिणः
 ०६१८००८२ कीर्तौ पत्न्यां बृहच्छ्लोकस्तस्यासन् सौभगादयः
 ०६१८००९१ तत्कर्मगुणवीर्याणि काश्यपस्य महात्मनः
 ०६१८००९२ पश्चाद्दक्ष्यामहे ऽदित्यां यथैवावततार ह
 ०६१८०१०१ अथ कश्यपदायादान् दैतेयान् कीर्तयामि ते
 ०६१८०१०२ यत्र भागवतः श्रीमान् प्रहादो बलिरेव च
 ०६१८०१११ दितेद्विवि दयादौ दैत्यदानववन्दितौ
 ०६१८०११२ हिरण्यकशिपुर्नाम हिरण्याक्षश्च कीर्तितौ
 ०६१८०१२१ हिरण्यकशिपोर्भार्या कयाधुर्नाम दानवी
 ०६१८०१२२ जम्भस्य तनया सा तु सुषुवे चतुरः सुतान्
 ०६१८०१३१ संह्रादं प्राग् अनुह्रादं ह्रादं प्रह्रादमेव च
 ०६१८०१३२ तत्स्वसा सिंहिका नाम राहुं विप्रचितो ऽग्रहीत्
 ०६१८०१४१ शिरो ऽहरद्यस्य हरिश्चक्रेण पिबतो ऽमृतम्
 ०६१८०१४२ संह्रादस्य कृतिर्भार्या सूत पञ्चजनं ततः
 ०६१८०१५१ ह्रादस्य धमनिर्भार्या सूत वातापिमिल्वलम्
 ०६१८०१५२ यो ऽगस्त्याय त्वतिथये पेचे वातापिमिल्वलः
 ०६१८०१६१ अनुह्रादस्य सूर्यायां बाष्कलो महिषस्तथा
 ०६१८०१६२ विरोचनस्तु प्राह्रादिर्देव्यां तस्याभवद्वलिः
 ०६१८०१७१ बाणज्येष्ठं पुत्रशतमशनायां ततो ऽभवत्
 ०६१८०१७२ तस्यानुभावं सुश्लोक्यं पश्चादेवाभिधास्यते
 ०६१८०१८१ बाण आराध्य गिरिशं लेभे तद्गणमुख्यताम्
 ०६१८०१८२ यत्पार्श्वे भगवान् आस्ते ह्य अद्यापि पुरपालकः
 ०६१८०१९१ मरुतश्च दितेः पुत्राश्चत्वारिंशन् नवाधिकाः
 ०६१८०१९२ त आसन्नप्रजाः सर्वे नीता इन्द्रेण सात्मताम्
 ०६१८०२० श्रीराजोवाच
 ०६१८०२०१ कथं त आसुरं भावमपोह्यौत्पत्तिकं गुरो
 ०६१८०२०२ इन्द्रेण प्रापिताः सात्म्यं किं तत् साधु कृतं हि तैः
 ०६१८०२११ इमे श्रद्धधते ब्रह्मन्मृषयो हि मया सह
 ०६१८०२१२ परिज्ञानाय भगवंस्तन् नो व्याख्यातुमर्हसि
 ०६१८०२२ श्रीसूत उवाच
 ०६१८०२२१ तद्विष्णुरातस्य स बादरायणिर् । वचो निशम्यादृतमल्पमर्थवत्
 ०६१८०२२२ सभाजयन् सन् निभृतेन चेतसा । जगाद् सत्रायण सर्वदर्शनः

०६१८०२३ श्रीशुक उवाच
 ०६१८०२३१ हतपुत्रा दितिः शक्र पाष्णिग्राहेण विष्णुना
 ०६१८०२३२ मन्युना शोकदीप्तेन ज्वलन्ती पर्यचिन्तयत्
 ०६१८०२४१ कदा नु भ्रातृहन्तारमिन्द्रियाराममुल्बणम्
 ०६१८०२४२ अक्लिन्नहृदयं पापं घातयित्वा शये सुखम्
 ०६१८०२५१ कृमिविड्भस्मसंज्ञासीद्यस्येशाभिहितस्य च
 ०६१८०२५२ भूतधृक् तत्कृते स्वार्थं किं वेद निरयो यतः
 ०६१८०२६१ आशासानस्य तस्येदं ध्रुवमुन्नद्धचेतसः
 ०६१८०२६२ मदशोषक इन्द्रस्य भूयाद्येन सुतो हि मे
 ०६१८०२७१ इति भावेन सा भर्तुराचचारासकृत् प्रियम्
 ०६१८०२७२ शुश्रूषयानुरागेण प्रश्रयेण दमेन च
 ०६१८०२८१ भक्त्या परमया राजन् मनोज्ञैर्वल्गुभाषितैः
 ०६१८०२८२ मनो जग्राह भावज्ञा सस्मितापाङ्गवीक्षणैः
 ०६१८०२९१ एवं स्त्रिया जडीभूतो विद्वान् अपि मनोज्ञया
 ०६१८०२९२ बाढमित्य् आह विवशो न तच् चित्रं हि योषिति
 ०६१८०३०१ विलोक्यैकान्तभूतानि भूतान्य् आदौ प्रजापतिः
 ०६१८०३०२ स्त्रियं चक्रे स्वदेहार्धं यया पुंसां मतिर्हता
 ०६१८०३११ एवं शुश्रूषितस्तात भगवान् कश्यपः स्त्रिया
 ०६१८०३१२ प्रहस्य परमप्रीतो दितिमाहाभिनन्द्य च
 ०६१८०३२ श्रीकश्यप उवाच
 ०६१८०३२१ वरं वरय वामोरु प्रीतस्ते ऽहमनिन्दिते
 ०६१८०३२२ स्त्रिया भर्तारि सुप्रीते कः काम इह चागमः
 ०६१८०३३१ पतिरेव हि नारीणां दैवतं परमं स्मृतम्
 ०६१८०३३२ मानसः सर्वभूतानां वासुदेवः श्रियः पतिः
 ०६१८०३४१ स एव देवतालिङ्गैर्नामरूपविकल्पितैः
 ०६१८०३४२ इज्यते भगवान् पुम्भिः स्त्रीभिश्च पतिरूपधृक्
 ०६१८०३५२ तस्मात् पतिव्रता नार्यः श्रेयस्कामाः सुमध्यमे
 ०६१८०३५२ यजन्ते ऽनन्यभावेन पतिमात्मानमीश्वरम्
 ०६१८०३६१ सो ऽहं त्वयार्चितो भद्रे ईदृग्भावेन भक्तितः
 ०६१८०३६२ तं ते सम्पादये काममसतीनां सुदुर्लभम्
 ०६१८०३७ दितिरुवाच
 ०६१८०३७१ वरदो यदि मे ब्रह्मन् पुत्रमिन्द्रहणं वृणे
 ०६१८०३७२ अमृत्युं मृतपुत्राहं येन मे घातितौ सुतौ
 ०६१८०३८१ निशम्य तद्वचो विप्रो विमनाः पर्यतप्यत
 ०६१८०३८२ अहो अधर्मः सुमहान् अद्य मे समुपस्थितः
 ०६१८०३९१ अहो अर्थेन्द्रियारामो योषिन्मय्येह मायया
 ०६१८०३९२ गृहीतचेताः कृपणः पतिष्ये नरके ध्रुवम्

०६१८०४०१ को ऽतिक्रमो ऽनुवर्तन्त्याः स्वभावमिह योषितः
 ०६१८०४०२ धिङ् मां बताबुधं स्वार्थे यदहं त्वजितेन्द्रियः
 ०६१८०४११ शरत्पद्मोत्सवं वक्रं वचश्च श्रवणामृतम्
 ०६१८०४१२ हृदयं क्षुरधाराभं स्त्रीणां को वेद चेष्टितम्
 ०६१८०४२१ न हि कश्चित् प्रियः स्त्रीणामञ्जसा स्वाशिषात्मनाम्
 ०६१८०४२२ पतिं पुत्रं भ्रातरं वा घ्नन्त्यु अर्थे घातयन्ति च
 ०६१८०४३१ प्रतिश्रुतं ददामीति वचस्तन् न मृषा भवेत्
 ०६१८०४३२ वधं नार्हति चेन्द्रो ऽपि तत्रेदमुपकल्पते
 ०६१८०४४१ इति सञ्चिन्त्य भगवान् मारीचः कुरुनन्दन
 ०६१८०४४२ उवाच किञ्चित् कुपित आत्मानं च विगर्हयन्
 ०६१८०४५ श्रीकश्यप उवाच
 ०६१८०४५१ पुत्रस्ते भविता भद्रे इन्द्रहादेवबान्धवः
 ०६१८०४५२ संवत्सरं व्रतमिदं यद्यु अञ्जो धारयिष्यसि
 ०६१८०४६ दितिरुवाच
 ०६१८०४६१ धारयिष्ये व्रतं ब्रह्मन् ब्रूहि कार्याणि यानि मे
 ०६१८०४६२ यानि चेह निषिद्धानि न व्रतं घ्नन्ति यान्यु उत
 ०६१८०४७ श्रीकश्यप उवाच
 ०६१८०४७१ न हिंस्याद्भूतजातानि न शपेन् नानृतं वदेत्
 ०६१८०४७२ न छिन्द्यान् नखरोमाणि न स्पृशेद्यदमङ्गलम्
 ०६१८०४८१ नाप्सु स्नायान् न कुप्येत न सम्भाषेत दुर्जनैः
 ०६१८०४८२ न वसीताधौतवासः स्रजं च विधृतां क्वचित्
 ०६१८०४९१ नोच्छिष्टं चण्डिकान्नं च सामिषं वृषलाहृतम्
 ०६१८०४९२ भुञ्जीतोदक्यया दृष्टं पिबेन् नाञ्जलिना त्वपः
 ०६१८०५०१ नोच्छिष्टास्पृष्टसलिला सन्ध्यायां मुक्तमूर्धजा
 ०६१८०५०२ अनर्चितासंयतवाक् नासंवीता बहिश्चरेत्
 ०६१८०५११ नाधौतपादाप्रयता नार्द्रपादा उदक्षिराः
 ०६१८०५१२ शयीत नापराङ् नान्यैर्न नग्ना न च सन्ध्ययोः
 ०६१८०५२१ धौतवासा शुचिर्नित्यं सर्वमङ्गलसंयुता
 ०६१८०५२२ पूजयेत् प्रातराशात् प्राग् गोविप्राज् श्रियमच्युतम्
 ०६१८०५३१ स्त्रियो वीरवतीश्चार्चेत् स्रग्गन्धबलिमण्डनैः
 ०६१८०५३२ पतिं चाचर्योपतिष्ठेत् ध्यायेत् कोष्ठगतं च तम्
 ०६१८०५४१ सांवत्सरं पुंसवनं व्रतमेतदविप्लुतम्
 ०६१८०५४२ धारयिष्यसि चेत् तुभ्यं शक्रहा भविता सुतः
 ०६१८०५५१ बाढमित्यु अभ्युपेत्याथ दिती राजन् महामनाः
 ०६१८०५५२ कश्यपाद्गर्भमाधत्त व्रतं चाञ्जो दधार सा
 ०६१८०५६१ मातृष्वसुरभिप्रायमिन्द्र आज्ञाय मानद
 ०६१८०५६२ शुश्रूषणेनाश्रमस्थां दितिं पर्यचरत् कविः

०६१८०५७१ नित्यं वनात् सुमनसः फलमूलसमित्कुशान्
 ०६१८०५७२ पत्राङ्कुरमृदो ऽपश्च काले काल उपाहरत्
 ०६१८०५८१ एवं तस्या व्रतस्थाया व्रतच्छिद्रं हरिर्नृप
 ०६१८०५८२ प्रेप्सुः पर्यचरज् जिह्वो मृगहेव मृगाकृतिः
 ०६१८०५९१ नाध्यगच्छद्ब्रतच्छिद्रं तत्परो ऽथ महीपते
 ०६१८०५९२ चिन्तां तीव्रां गतः शक्रः केन मे स्याच् छिवं त्विह
 ०६१८०६०१ एकदा सा तु सन्ध्यायामुच्छिष्टा व्रतकर्षिता
 ०६१८०६०२ अस्पृष्टवार्यधौताङ्घ्रिः सुष्वाप विधिमोहिता
 ०६१८०६११ लब्ध्वा तदन्तरं शक्रो निद्रापहतचेतसः
 ०६१८०६१२ दितेः प्रविष्ट उदरं योगेशो योगमायया
 ०६१८०६२१ चकर्त सप्तधा गर्भं वज्रेण कनकप्रभम्
 ०६१८०६२२ रुदन्तं सप्तधैकैकं मा रोदीरिति तान् पुनः
 ०६१८०६३१ तमूचुः पाट्यमानास्ते सर्वे प्राञ्जलयो नृप
 ०६१८०६३२ किं न इन्द्र जिघांससि भ्रातरो मरुतस्तव
 ०६१८०६४१ मा भैष्ट भ्रातरो मह्यं यूयमित्य् आह कौशिकः
 ०६१८०६४२ अनन्यभावान् पार्षदान् आत्मनो मरुतां गणान्
 ०६१८०६५१ न ममार दितेर्गर्भः श्रीनिवासानुकम्पया
 ०६१८०६५२ बहुधा कुलिशक्षुण्णो द्रौण्यस्त्रेण यथा भवान्
 ०६१८०६६१ सकृदिष्ट्वादिपुरुषं पुरुषो याति साम्यताम्
 ०६१८०६६२ संवत्सरं किञ्चिद्गूढं दित्या यद्हरिरर्चितः
 ०६१८०६७१ सजूरिन्द्रेण पञ्चाशद्देवास्ते मरुतो ऽभवन्
 ०६१८०६७२ व्यपोह्य मातृदोषं ते हरिणा सोमपाः कृताः
 ०६१८०६८१ दितिरुत्थाय ददृशे कुमारान् अनलप्रभान्
 ०६१८०६८२ इन्द्रेण सहितान् देवी पर्यतुष्यदनिन्दिता
 ०६१८०६९१ अथेन्द्रमाह ताताहमादित्यानां भयावहम्
 ०६१८०६९२ अपत्यमिच्छन्त्य् अचरं व्रतमेतत् सुदुष्करम्
 ०६१८०७०१ एकः सङ्कल्पितः पुत्रः सप्त सप्ताभवन् कथम्
 ०६१८०७०२ यदि ते विदितं पुत्र सत्यं कथय मा मृषा
 ०६१८०७१ इन्द्र उवाच
 ०६१८०७११ अम्ब ते ऽहं व्यवसितमुपधार्यागतो ऽन्तिकम्
 ०६१८०७१२ लब्धान्तरो ऽच्छिद्रं गर्भमर्थबुद्धिर्न धर्मदृक्
 ०६१८०७२१ कृत्तो मे सप्तधा गर्भ आसन् सप्त कुमारकाः
 ०६१८०७२२ ते ऽपि चैकैकशो वृक्णाः सप्तधा नापि मन्त्रिरे
 ०६१८०७३१ ततस्तत् परमाश्चर्यं वीक्ष्य व्यवसितं मया
 ०६१८०७३२ महापुरुषपूजायाः सिद्धिः काप्य् आनुषङ्गिणी
 ०६१८०७४१ आराधनं भगवत ईहमाना निराशिषः
 ०६१८०७४२ ये तु नेच्छन्त्य् अपि परं ते स्वार्थकुशलाः स्मृताः

०६१८०७५१ आराध्यात्मप्रदं देवं स्वात्मानं जगदीश्वरम्
 ०६१८०७५२ को वृणीत गुणस्पर्शं बुधः स्यान् नरके ऽपि यत्
 ०६१८०७६१ तदिदं मम दौर्जन्यं बालिशस्य महीयसि
 ०६१८०७६२ क्षन्तुमर्हसि मातस्त्वं दिष्ट्या गर्भो मृतोत्थितः
 ०६१८०७७ श्रीशुक उवाच
 ०६१८०७७१ इन्द्रस्तयाभ्यनुज्ञातः शुद्धभावेन तुष्ट्या
 ०६१८०७७२ मरुद्भिः सह तां नत्वा जगाम त्रिदिवं प्रभुः
 ०६१८०७८१ एवं ते सर्वमाख्यातं यन् मां त्वं परिपृच्छसि
 ०६१८०७८२ मङ्गलं मरुतां जन्म किं भूयः कथयामि ते
 ०६१९००१ श्रीराजोवाच
 ०६१९००११ व्रतं पुंसवनं ब्रह्मन् भवता यदुदीरितम्
 ०६१९००१२ तस्य वेदितुमिच्छामि येन विष्णुः प्रसीदति
 ०६१९००२ श्रीशुक उवाच
 ०६१९००२१ शुक्ले मार्गशिरे पक्षे योषिद्भर्तुरनुज्ञया
 ०६१९००२२ आरभेत व्रतमिदं सार्वकामिकमादितः
 ०६१९००३१ निशम्य मरुतां जन्म ब्राह्मणान् अनुमन्त्र्य च
 ०६१९००३२ स्नात्वा शुक्लदती शुक्ले वसीतालङ्कृताम्बरे
 ०६१९००३३ पूजयेत् प्रातराशात् प्राग् भगवन्तं श्रिया सह
 ०६१९००४१ अलं ते निरपेक्षाय पूर्णकाम नमो ऽस्तु ते
 ०६१९००४२ महाविभूतिपतये नमः सकलसिद्धये
 ०६१९००५१ यथा त्वं कृपया भूत्या तेजसा महिमौजसा
 ०६१९००५२ जुष्ट ईश गुणैः सर्वैस्ततो ऽसि भगवान् प्रभुः
 ०६१९००६१ विष्णुपत्नि महामाये महापुरुषलक्षणे
 ०६१९००६२ प्रीयेथा मे महाभागे लोकमातर्नमो ऽस्तु ते
 ०६१९००७१ ओं नमो भगवते महापुरुषाय महानुभावाय महाविभूतिपतये सह
 महाविभूतिभिर्बलिमुपहरामीति । अनेनाहरहर्मन्त्रेण
 विष्णोरावाहनार्घ्यपाद्योपस्पर्शनस्नानवासौपवीतविभूषणगन्धपु ।
 स्पधूपदीपोपहाराद्युपचारान् सुसमाहितोपाहरेत् ।
 ०६१९००८१ हविःशेषं च जुहुयादनले द्वादशाहुतीः
 ०६१९००८२ ओं नमो भगवते महापुरुषाय महाविभूतिपतये स्वाहेति
 ०६१९००९१ श्रियं विष्णुं च वरदावाशिषां प्रभवानुभौ
 ०६१९००९२ भक्त्या सम्पूजयेन् नित्यं यदीच्छेत् सर्वसम्पदः
 ०६१९०१०१ प्रणमेद्दण्डवद्भूमौ भक्तिप्रहेण चेतसा
 ०६१९०१०२ दशवारं जपेन् मन्त्रं ततः स्तोत्रमुदीरयेत्
 ०६१९०१११ युवां तु विश्वस्य विभू जगतः कारणं परम्
 ०६१९०११२ इयं हि प्रकृतिः सूक्ष्मा मायाशक्तिर्दुरत्यया
 ०६१९०१२१ तस्या अधीश्वरः साक्षात् त्वमेव पुरुषः परः

०६१९०१२२ त्वं सर्वयज्ञ इज्येयं क्रियेयं फलभुग् भवान्
 ०६१९०१३१ गुणव्यक्तिरियं देवी व्यञ्जको गुणभुग् भवान्
 ०६१९०१३२ त्वं हि सर्वशरीर- आत्मा श्रीः शरीरेन्द्रियाशयाः
 ०६१९०१३३ नामरूपे भगवती प्रत्ययस्त्वमपाश्रयः
 ०६१९०१४१ यथा युवां त्रिलोकस्य वरदौ परमेष्ठिनौ
 ०६१९०१४२ तथा म उत्तमश्लोक सन्तु सत्या महाशिषः
 ०६१९०१५१ इत्य् अभिष्ट्य वरदं श्रीनिवासं श्रिया सह
 ०६१९०१५२ तन् निःसार्योपहरणं दत्त्वाचमनमर्चयेत्
 ०६१९०१६१ ततः स्तुवीत स्तोत्रेण भक्तिप्रहेण चेतसा
 ०६१९०१६२ यज्ञोच्छिष्टमवघ्राय पुनरभ्यर्चयेद्धरिम्
 ०६१९०१७१ पतिं च परया भक्त्या महापुरुषचेतसा
 ०६१९०१७२ प्रियैस्तैस्तैरुपनमेत् प्रेमशीलः स्वयं पतिः
 ०६१९०१७३ विभ्रयात् सर्वकर्माणि पत्न्या उच्चावचानि च
 ०६१९०१८१ कृतमेकतरेणापि दम्पत्योरुभयोरपि
 ०६१९०१८२ पत्न्यां कुर्यादनर्हायां पतिरेतत् समाहितः
 ०६१९०१९१ विष्णोर्ब्रतमिदं बिभ्रन् न विहन्यात् कथञ्चन
 ०६१९०१९२ विप्रान् स्त्रियो वीरवतीः स्रग्गन्धबलिमण्डनैः
 ०६१९०१९३ अर्चेदहरहर्भक्त्या देवं नियममास्थिता
 ०६१९०२०१ उद्वास्य देवं स्वे धाम्नि तन्निवेदितमग्रतः
 ०६१९०२०२ अद्यादात्मविशुद्धयर्थं सर्वकामसमृद्धये
 ०६१९०२११ एतेन पूजाविधिना मासान् द्वादश हायनम्
 ०६१९०२१२ नीत्वाथोपरमेत् साध्वी कार्तिके चरमे ऽहनि
 ०६१९०२२१ श्वोभूते ऽप उपस्पृश्य कृष्णमभ्यर्च्य पूर्ववत्
 ०६१९०२२२ पयःशृतेन जुहुयाच् चरुणा सह सर्पिषा
 ०६१९०२२३ पाकयज्ञविधानेन द्वादशैवाहुतीः पतिः
 ०६१९०२३१ आशिषः शिरसादाय द्विजैः प्रीतैः समीरिताः
 ०६१९०२३२ प्रणम्य शिरसा भक्त्या भुञ्जीत तदनुज्ञया
 ०६१९०२४१ आचार्यमग्रतः कृत्वा वाग्यतः सह बन्धुभिः
 ०६१९०२४२ दद्यात् पत्न्यै चरोः शेषं सुप्रजास्त्वं सुसौभगम्
 ०६१९०२५१ एतच् चरित्वा विधिवद्ब्रतं विभोर् । अभीप्सितार्थं लभते पुमान् इह
 ०६१९०२५२ स्त्री चैतदास्थाय लभेत सौभगं । श्रियं प्रजां जीवपतिं यशो गृहम्
 ०६१९०२६१ कन्या च विन्देत समग्रलक्षणं । पतिं त्ववीरा हतकिल्बिषां गतिम्
 ०६१९०२६२ मृतप्रजा जीवसुता धनेश्वरी । सुदुर्भगा सुभगा रूपमग्र्यम्
 ०६१९०२७१ विन्देद्विरूपा विरुजा विमुच्यते । य आमयावीन्द्रियकल्पदेहम्
 ०६१९०२७२ एतत् पठन्नभ्युदये च कर्मण्य् । अनन्ततृप्तिः पितृदेवतानाम्
 ०६१९०२८१ तुष्टाः प्रयच्छन्ति समस्तकामान् । होमावसाने हुतभुक् श्रीहरिश्च
 ०६१९०२८२ राजन् महन् मरुतां जन्म पुण्यं । दितेर्ब्रतं चाभिहितं महत् ते

०७०१००१ श्रीराजोवाच
 ०७०१००११ समः प्रियः सुहृद्ब्रह्मन् भूतानां भगवान् स्वयम्
 ०७०१००१२ इन्द्रस्यार्थे कथं दैत्यान् अवधीद्विषमो यथा
 ०७०१००२१ न ह्यस्यार्थः सुरगणैः साक्षान् निःश्रेयसात्मनः
 ०७०१००२२ नैवासुरेभ्यो विद्वेषो नोद्वेगश्चागुणस्य हि
 ०७०१००३१ इति नः सुमहाभाग नारायणगुणान् प्रति
 ०७०१००३२ संशयः सुमहान् जातस्तद्भवांश्छेत्तुमर्हति
 ०७०१००४ श्रीऋषिरुवाच
 ०७०१००४१ साधु पृष्टं महाराज हरेश्चरितमद्भुतम्
 ०७०१००४२ यद्भागवतमाहात्म्यं भगवद्भक्तिवर्धनम्
 ०७०१००५१ गीयते परमं पुण्यमृषिभिर्नारदादिभिः
 ०७०१००५२ नत्वा कृष्णाय मुनये कथयिष्ये हरेः कथाम्
 ०७०१००६१ निर्गुणो ऽपि ह्यजो ऽव्यक्तो भगवान् प्रकृतेः परः
 ०७०१००६२ स्वमायागुणमाविश्य बाध्यबाधकतां गतः
 ०७०१००७१ सत्त्वं रजस्तम इति प्रकृतेर्नात्मनो गुणाः
 ०७०१००७२ न तेषां युगपद्राजन् हास उल्लास एव वा
 ०७०१००८१ जयकाले तु सत्त्वस्य देवर्षीन् रजसो ऽसुरान्
 ०७०१००८२ तमसो यक्षरक्षांसि तत्कालानुगुणो ऽभजत्
 ०७०१००९१ ज्योतिरादिरिवाभाति सङ्घातान् न विविच्यते
 ०७०१००९२ विदन्त्यात्मानमात्मस्थं मथित्वा कवयो ऽन्ततः
 ०७०१०१०१ यदा सिसृक्षुः पुर आत्मनः परो । रजः सृजत्येष पृथक् स्वमायया
 ०७०१०१०२ सत्त्वं विचित्रासु रिरंसुरीश्वरः । शयिष्यमाणस्तम ईरयत्यसौ
 ०७०१०१११ कालं चरन्तं सृजतीश आश्रयं । प्रधानपुम्भ्यां नरदेव सत्यकृत्
 ०७०१०११२ य एष राजन्नपि काल ईशिता । सत्त्वं सुरानीकमिवैधयत्यतः
 ०७०१०११३ तत्प्रत्यनीकान् असुरान् सुरप्रियो । रजस्तमस्कान् प्रमिणोत्पुरुश्रवाः
 ०७०१०१२१ अत्रैवोदाहृतः पूर्वमितिहासः सुरर्षिणा
 ०७०१०१२२ प्रीत्या महाक्रतौ राजन् पृच्छते ऽजातशत्रवे
 ०७०१०१३१ दृष्ट्वा महाद्भुतं राजा राजसूये महाक्रतौ
 ०७०१०१३२ वासुदेवे भगवति सायुज्यं चेदिभूभुजः
 ०७०१०१४१ तत्रासीनं सुरऋषिं राजा पाण्डुसुतः क्रतौ
 ०७०१०१४२ पप्रच्छ विस्मितमना मुनीनां शृण्वतामिदम्
 ०७०१०१५ श्रीयुधिष्ठिर उवाच
 ०७०१०१५१ अहो अत्यद्भुतं ह्येतद्दुर्लभैकान्तिनामपि
 ०७०१०१५२ वासुदेवे परे तत्त्वे प्राप्तिश्चैद्यस्य विद्विषः
 ०७०१०१६१ एतद्वेदितुमिच्छामः सर्व एव वयं मुने
 ०७०१०१६२ भगवन्निन्दया वेनो द्विजैस्तमसि पातितः
 ०७०१०१७१ दमघोषसुतः पाप आरभ्य कलभाषणात्

०७०१०१७२ सम्प्रत्यमर्षी गोविन्दे दन्तवक्रश्च दुर्मतिः
 ०७०१०१८१ शपतोरसकृद्विष्णुं यद्ब्रह्म परमव्ययम्
 ०७०१०१८२ श्वित्रो न जातो जिह्वायां नान्धं विविशतुस्तमः
 ०७०१०१९१ कथं तस्मिन् भगवति दुरवग्राह्यधामनि
 ०७०१०१९२ पश्यतां सर्वलोकानां लयमीयतुरञ्जसा
 ०७०१०२०१ एतद्भ्राम्यति मे बुद्धिर्दीपार्चिरिव वायुना
 ०७०१०२०२ ब्रूहेतदद्भुततमं भगवान् ह्यत्र कारणम्
 ०७०१०२१ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०७०१०२११ राज्ञस्तद्वच आकर्ण्य नारदो भगवान् ऋषिः
 ०७०१०२१२ तुष्टः प्राह तमाभाष्य शृण्वत्यास्तत्सदः कथाः
 ०७०१०२२ श्रीनारद उवाच
 ०७०१०२२१ निन्दनस्तवसत्कार न्यक्कारार्थं कलेवरम्
 ०७०१०२२२ प्रधानपरयो राजन्नविवेकेन कल्पितम्
 ०७०१०२३१ हिंसा तदभिमानेन दण्डपारुष्ययोर्यथा
 ०७०१०२३२ वैषम्यमिह भूतानां ममाहमिति पार्थिव
 ०७०१०२४१ यन्निबद्धो ऽभिमानो ऽयं तद्वधात् प्राणिनां वधः
 ०७०१०२४२ तथा न यस्य कैवल्यादभिमानो ऽखिलात्मनः
 ०७०१०२४३ परस्य दमकर्तुर्हि हिंसा केनास्य कल्प्यते
 ०७०१०२५१ तस्माद्वैरानुबन्धेन निवैरेण भयेन वा
 ०७०१०२५२ स्नेहात् कामेन वा युञ्ज्यात् कथञ्चिन् नेक्षते पृथक्
 ०७०१०२६१ यथा वैरानुबन्धेन मर्त्यस्तन्मयतामियात्
 ०७०१०२६२ न तथा भक्तियोगेन इति मे निश्चिता मतिः
 ०७०१०२७१ कीटः पेशस्कृता रुद्धः कुड्यायां तमनुस्मरन्
 ०७०१०२७२ संरम्भभययोगेन विन्दते तत्स्वरूपताम्
 ०७०१०२८१ एवं कृष्णे भगवति मायामनुज ईश्वरे
 ०७०१०२८२ वैरेण पूतपाप्मानस्तमापुरनुचिन्तया
 ०७०१०२९१ कामाद्द्वेषाद्भयात् स्नेहाद्यथा भक्त्येश्वरे मनः
 ०७०१०२९२ आवेश्य तदघं हित्वा बहवस्तद्गतिं गताः
 ०७०१०३०१ गोप्यः कामाद्भयात् कंसो द्वेषाच्च चैद्यादयो नृपाः
 ०७०१०३०२ सम्बन्धाद्वृष्णयः स्नेहाद्ययं भक्त्या वयं विभो
 ०७०१०३११ कतमो ऽपि न वेनः स्यात् पञ्चानां पुरुषं प्रति
 ०७०१०३१२ तस्मात् केनाप्युपायेन मनः कृष्णे निवेशयेत्
 ०७०१०३२१ मातृष्वस्त्रेयो वश्रैद्यो दन्तवक्रश्च पाण्डव
 ०७०१०३२२ पार्षदप्रवरौ विष्णोर्विप्रशापात् पदच्युतौ
 ०७०१०३३ श्रीयुधिष्ठिर उवाच
 ०७०१०३३१ कीदृशः कस्य वा शापो हरिदासाभिमर्शनः
 ०७०१०३३२ अश्रद्धेय इवाभाति हरेरेकान्तिनां भवः

०७०१०३४१ देहेन्द्रियासुहीनानां वैकुण्ठपुरवासिनाम्
 ०७०१०३४२ देहसम्बन्धसम्बद्धमेतदारख्यातुमर्हसि
 ०७०१०३५ श्रीनारद उवाच
 ०७०१०३५१ एकदा ब्रह्मणः पुत्रा विष्णुलोकं यदृच्छया
 ०७०१०३५२ सनन्दनादयो जग्मुश्चरन्तो भुवनत्रयम्
 ०७०१०३६१ पञ्चषड्ढायनार्भाभाः पूर्वेषामपि पूर्वजाः
 ०७०१०३६२ दिग्वाससः शिशून् मत्वा द्वाःस्थौ तान् प्रत्यषेधताम्
 ०७०१०३७१ अशपन् कुपिता एवं युवां वासं न चार्हथः
 ०७०१०३७२ रजस्तमोभ्यां रहिते पादमूले मधुद्विषः
 ०७०१०३७३ पापिष्ठामासुरीं योनिं बालिशौ यातमाश्वतः
 ०७०१०३८१ एवं शप्तौ स्वभवनात् पतन्तौ तौ कृपालुभिः
 ०७०१०३८२ प्रोक्तौ पुनर्जन्मभिर्वा त्रिभिर्लोकाय कल्पताम्
 ०७०१०३९१ जज्ञाते तौ दितेः पुत्रौ दैत्यदानववन्दितौ
 ०७०१०३९२ हिरण्यकशिपुर्ज्येष्ठो हिरण्याक्षो ऽनुजस्ततः
 ०७०१०४०१ हतो हिरण्यकशिपुर्हरिणा सिंहरूपिणा
 ०७०१०४०२ हिरण्याक्षो धरोद्धरे बिभ्रता शौकरं वपुः
 ०७०१०४११ हिरण्यकशिपुः पुत्रं प्रह्लादं केशवप्रियम्
 ०७०१०४१२ जिघांसुरकरोन् नाना यातना मृत्युहेतवे
 ०७०१०४२१ तं सर्वभूतात्मभूतं प्रशान्तं समदर्शनम्
 ०७०१०४२२ भगवत्तेजसा स्पृष्टं नाशक्रोद्धन्तुमुद्यमैः
 ०७०१०४३१ ततस्तौ राक्षसौ जातौ केशिन्यां विश्रवःसुतौ
 ०७०१०४३२ रावणः कुम्भकर्णश्च सर्वलोकोपतापनौ
 ०७०१०४४१ तत्रापि राघवो भूत्वा न्यहनच् छापमुक्तये
 ०७०१०४४२ रामवीर्यं श्रोष्यसि त्वं मार्कण्डेयमुखात् प्रभो
 ०७०१०४५१ तावत्र क्षत्रियौ जातौ मातृष्वस्त्रात्मजौ तव
 ०७०१०४५२ अधुना शापनिर्मुक्तौ कृष्णचक्रहतांहसौ
 ०७०१०४६१ वैरानुबन्धतीव्रेण ध्यानेनाच्युतसात्मताम्
 ०७०१०४६२ नीतौ पुनर्हरैः पार्श्वं जग्मतुर्विष्णुपार्षदौ
 ०७०१०४७ श्रीयुधिष्ठिर उवाच
 ०७०१०४७१ विद्वेषो दयिते पुत्रे कथमासीन् महात्मनि
 ०७०१०४७२ ब्रूहि मे भगवन् येन प्रह्लादस्याच्युतात्मता
 ०७०२००१ श्रीनारद उवाच
 ०७०२००११ भ्रातर्येवं विनिहते हरिणा क्रोडमूर्तिना
 ०७०२००१२ हिरण्यकशिपू राजन् पर्यतप्यद्रुषा शुचा
 ०७०२००२१ आह चेदं रुषा पूर्णः सन्दष्टदशनच्छदः
 ०७०२००२२ कोपोज्ज्वलद्भ्यां चक्षुर्भ्यां निरीक्षन् धूम्रमम्बरम्
 ०७०२००३१ करालदंष्ट्रोऽप्रदृष्ट्या दुष्प्रेक्ष्यभ्रुकुटीमुखः

०७०२००३२ शूलमुद्यम्य सदसि दानवान् इदमब्रवीत्
 ०७०२००४१ भो भो दानवदैतेया द्विर्धूर्ध्व्यक्ष शम्बर
 ०७०२००४२ शतबाहो हयग्रीव नमुचे पाक इत्वल
 ०७०२००५१ विप्रचित्ते मम वचः पुलोमन् शकुनादयः
 ०७०२००५२ शृणुतानन्तरं सर्वे क्रियतामाशु मा चिरम्
 ०७०२००६१ सपत्नैर्घातितः क्षुद्रैर्भ्राता मे दयितः सुहृत्
 ०७०२००६२ पाष्णिग्राहेण हरिणा समेनाप्युपधावनैः
 ०७०२००७१ तस्य त्यक्तस्वभावस्य घृणेर्मायावनौकसः
 ०७०२००७२ भजन्तं भजमानस्य बालस्येवास्थिरात्मनः
 ०७०२००८१ मच्छूलभिन्नग्रीवस्य भूरिणा रुधिरेण वै
 ०७०२००८२ असृक्प्रियं तर्पयिष्ये भ्रातरं मे गतव्यथः
 ०७०२००९१ तस्मिन् कूटे ऽहिते नष्टे कृत्तमूले वनस्पतौ
 ०७०२००९२ विटपा इव शुष्यन्ति विष्णुप्राणा दिवौकसः
 ०७०२०१०१ तावद्यात् भुवं यूयं ब्रह्मक्षत्रसमेधिताम्
 ०७०२०१०२ सूदयध्वं तपोयज्ञ स्वाध्यायव्रतदानिनः
 ०७०२०१११ विष्णुर्द्विजक्रियामूलो यज्ञो धर्ममयः पुमान्
 ०७०२०११२ देवर्षिपितृभूतानां धर्मस्य च परायणम्
 ०७०२०१२१ यत्र यत्र द्विजा गावो वेदा वर्णाश्रमक्रियाः
 ०७०२०१२२ तं तं जनपदं यात सन्दीपयत वृश्चत
 ०७०२०१३१ इति ते भर्तृनिर्देशमादाय शिरसादृताः
 ०७०२०१३२ तथा प्रजानां कदनं विदधुः कदनप्रियाः
 ०७०२०१४१ पुरग्रामव्रजोद्यान क्षेत्रारामाश्रमाकरान्
 ०७०२०१४२ खेटखर्वटघोषांश्च ददद्दुः पत्तनानि च
 ०७०२०१५१ केचित् खनित्रैर्बिभिदुः सेतुप्राकारगोपुरान्
 ०७०२०१५२ आजीव्यांश्चिच्छिदुर्वृक्षान् केचित् परशुपाणयः
 ०७०२०१५३ प्रादहन् शरणान्येके प्रजानां ज्वलितोल्मुकैः
 ०७०२०१६१ एवं विप्रकृते लोके दैत्येन्द्रानुचरैर्मुहुः
 ०७०२०१६२ दिवं देवाः परित्यज्य भुवि चेरुरलक्षिताः
 ०७०२०१७१ हिरण्यकशिपुर्भ्रातुः सम्परेतस्य दुःखितः
 ०७०२०१७२ कृत्वा कटोदकादीनि भ्रातृपुत्रान् असान्त्वयत्
 ०७०२०१८१ शकुनिं शम्बरं धृष्टिं भूतसन्तापनं वृकम्
 ०७०२०१८२ कालनाभं महानाभं हरिश्मश्रुमथोत्कचम्
 ०७०२०१९१ तन्मातरं रुषाभानुं दितिं च जननीं गिरा
 ०७०२०१९२ श्लक्ष्णया देशकालज्ञ इदमाह जनेश्वर
 ०७०२०२० श्रीहिरण्यकशिपुरुवाच
 ०७०२०२०१ अम्बाम्ब हे वधूः पुत्रा वीरं मार्हथ शोचितुम्
 ०७०२०२०२ रिपोरभिमुखे श्लाघ्यः शूराणां वध ईप्सितः

०७०२०२११ भूतानामिह संवासः प्रपायामिव सुव्रते
 ०७०२०२१२ दैवेनैकत्र नीतानामुन्नीतानां स्वकर्माभिः
 ०७०२०२२१ नित्य आत्मव्ययः शुद्धः सर्वगः सर्ववित् परः
 ०७०२०२२२ धत्ते ऽसावात्मनो लिङ्गं मायया विसृजन् गुणान्
 ०७०२०२३१ यथाम्भसा प्रचलता तरवो ऽपि चला इव
 ०७०२०२३२ चक्षुषा भ्राम्यमाणेन दृश्यते चलतीव भूः
 ०७०२०२४१ एवं गुणैर्भ्राम्यमाणे मनस्यविकलः पुमान्
 ०७०२०२४२ याति तत्साम्यतां भद्रे ह्यलिङ्गो लिङ्गवान् इव
 ०७०२०२५१ एष आत्मविपर्यासो ह्यलिङ्गे लिङ्गभावना
 ०७०२०२५२ एष प्रियाप्रियैर्योगो वियोगः कर्मसंसृतिः
 ०७०२०२६१ सम्भवश्च विनाशश्च शोकश्च विविधः स्मृतः
 ०७०२०२६२ अविवेकश्च चिन्ता च विवेकास्मृतिरेव च
 ०७०२०२७१ अत्राप्युदाहरन्तीममितिहासं पुरातनम्
 ०७०२०२७२ यमस्य प्रेतबन्धूनां संवादं तं निबोधत
 ०७०२०२८१ उशीनरेष्वभूद्राजा सुयज्ञ इति विश्रुतः
 ०७०२०२८२ सपत्नैर्निहतो युद्धे ज्ञातयस्तमुपासत
 ०७०२०२९१ विशीर्णरत्नकवचं विभ्रष्टाभरणस्रजम्
 ०७०२०२९२ शरनिर्भिन्नहृदयं शयानमसृगाविलम्
 ०७०२०३०१ प्रकीर्णकेशं ध्वस्ताक्षं रभसा दष्टदच्छदम्
 ०७०२०३०२ रजःकुण्ठमुखाम्भोजं छिन्नायुधभुजं मृधे
 ०७०२०३११ उशीनरेन्द्रं विधिना तथा कृतं । पतिं महिष्यः प्रसमीक्ष्य दुःखिताः
 ०७०२०३१२ हताः स्म नाथेति करैरुरो भृशं । घ्नन्त्यो मुहुस्तत्पदयोरुपापतन्
 ०७०२०३२१ रुदत्य उच्चैर्दायिताङ्घ्रिपङ्कजं । सिञ्चन्त्य अस्त्रैः कुचकुङ्कुमारुणैः
 ०७०२०३२२ विस्रस्तकेशाभरणाः शुचं नृणां । सृजन्त्य आक्रन्दनया विलेपिरे
 ०७०२०३३१ अहो विधात्राकरुणेन नः प्रभो । भवान् प्रणीतो दृग्गोचरां दशाम्
 ०७०२०३३२ उशीनराणामसि वृत्तिदः पुरा । कृतो ऽधुना येन शुचां विवर्धनः
 ०७०२०३४१ त्वया कृतज्ञेन वयं महीपते । कथं विना स्याम सुहृत्तमेन ते
 ०७०२०३४२ तत्रानुयानं तव वीर पादयोः । शुश्रूषतीनां दिश यत्र यास्यसि
 ०७०२०३५१ एवं विलपतीनां वै परिगृह्य मृतं पतिम्
 ०७०२०३५२ अनिच्छतीनां निहार्मर्को ऽस्तं सन्नयवर्तत
 ०७०२०३६१ तत्र ह प्रेतबन्धूनामाश्रुत्य परिदेवितम्
 ०७०२०३६२ आह तान् बालको भूत्वा यमः स्वयमुपागतः
 ०७०२०३७ श्रीयम उवाच
 ०७०२०३७१ अहो अमीषां वयसाधिकानां । विपश्यतां लोकविधिं विमोहः
 ०७०२०३७२ यत्रागतस्तत्र गतं मनुष्यं । स्वयं सधर्मा अपि शोचन्त्यपार्थम्
 ०७०२०३८१ अहो वयं धन्यतमा यदत्र । त्यक्ताः पितृभ्यां न विचिन्तयामः
 ०७०२०३८२ अभक्ष्यमाणा अबला वृकादिभिः । स रक्षिता रक्षति यो हि गर्भे

०७०२०३११ य इच्छयेशः सृजतीदमव्ययो । य एव रक्षत्यवलुम्पते च यः
 ०७०२०३१२ तस्याबलाः क्रीडनमाहुरीशितुश् । चराचरं निग्रहसङ्ग्रहे प्रभुः
 ०७०२०४०१ पथि च्युतं तिष्ठति दिष्टरक्षितं । गृहे स्थितं तद्विहतं विनश्यति
 ०७०२०४०२ जीवत्यनाथो ऽपि तदीक्षितो वने । गृहे ऽभिगुप्तो ऽस्य हतो न जीवति
 ०७०२०४११ भूतानि तैस्तैर्निजयोनिकर्मभिर् । भवन्ति काले न भवन्ति सर्वशः
 ०७०२०४१२ न तत्र हात्मा प्रकृतावपि स्थितस् । तस्या गुणैरन्यतमो हि बध्यते
 ०७०२०४२१ इदं शरीरं पुरुषस्य मोहजं । यथा पृथग् भौतिकमीयते गृहम्
 ०७०२०४२२ यथौदकैः पार्थिवतैजसैर्जनः । कालेन जातो विकृतो विनश्यति
 ०७०२०४३१ यथानलो दारुषु भिन्न ईयते । यथानिलो देहगतः पृथक् स्थितः
 ०७०२०४३२ यथा नभः सर्वगतं न सज्जते । तथा पुमान् सर्वगुणाश्रयः परः
 ०७०२०४४१ सुयज्ञो नन्वयं शेते मूढा यमनुशोचथ
 ०७०२०४४२ यः श्रोता यो ऽनुवक्तेह स न दृश्येत कर्हिचित्
 ०७०२०४५१ न श्रोता नानुवक्तायं मुख्यो ऽप्यत्र महान् असुः
 ०७०२०४५२ यस्त्विहेन्द्रियवान् आत्मा स चान्यः प्राणदेहयोः
 ०७०२०४६१ भूतेन्द्रियमनोलिङ्गान् देहान् उच्चावचान् विभुः
 ०७०२०४६२ भजत्युत्सृजति ह्यन्यस्तच् चापि स्वेन तेजसा
 ०७०२०४७१ यावल् लिङ्गान्वितो ह्यात्मा तावत् कर्मनिबन्धनम्
 ०७०२०४७२ ततो विपर्ययः क्लेशो मायायोगो ऽनुवर्तते
 ०७०२०४८१ वितथाभिनिवेशो ऽयं यद्गुणेष्वर्थदृग्भवचः
 ०७०२०४८२ यथा मनोरथः स्वप्नः सर्वमैन्द्रियकं मृषा
 ०७०२०४९१ अथ नित्यमनित्यं वा नेह शोचन्ति तद्विदः
 ०७०२०४९२ नान्यथा शक्यते कर्तुं स्वभावः शोचतामिति
 ०७०२०५०१ लुब्धको विपिने कश्चित् पक्षिणां निर्मितो ऽन्तकः
 ०७०२०५०२ वितत्य जालं विदधे तत्र तत्र प्रलोभयन्
 ०७०२०५११ कुलिङ्गमिथुनं तत्र विचरत् समदृश्यत
 ०७०२०५१२ तयोः कुलिङ्गी सहसा लुब्धकेन प्रलोभिता
 ०७०२०५२१ आसज्जत सिचस्तन्त्र्यां महिष्यः कालयन्त्रिता
 ०७०२०५२२ कुलिङ्गस्तां तथापन्नां निरीक्ष्य भृशदुःखितः
 ०७०२०५२३ स्नेहादकल्पः कृपणः कृपणां पर्यदेवयत्
 ०७०२०५३१ अहो अकरुणो देवः स्त्रियाकरुणया विभुः
 ०७०२०५३२ कृपणं मामनुशोचन्त्या दीनया किं करिष्यति
 ०७०२०५४१ कामं नयतु मां देवः किमर्धेनात्मनो हि मे
 ०७०२०५४२ दीनेन जीवता दुःखमनेन विधुरायुषा
 ०७०२०५५१ कथं त्वजातपक्षास्तान् मातृहीनान् बिभर्म्यहम्
 ०७०२०५५२ मन्दभाग्याः प्रतीक्षन्ते नीडे मे मातरं प्रजाः
 ०७०२०५६१ एवं कुलिङ्गं विलपन्तमारात् । प्रियावियोगातुरमश्रुकण्ठम्
 ०७०२०५६२ स एव तं शाकुनिकः शरेण । विव्याध कालप्रहितो विलीनः

०७०२०५७१ एवं यूयमपश्यन्त्य आत्मापायमबुद्धयः
 ०७०२०५७२ नैनं प्राप्स्यथ शोचन्त्यः पतिं वर्षशतैरपि
 ०७०२०५८ श्रीहिरण्यकशिपुरुवाच
 ०७०२०५८१ बाल एवं प्रवदति सर्वे विस्मितचेतसः
 ०७०२०५८२ ज्ञातयो मेनिरे सर्वमनित्यमयथोत्थितम्
 ०७०२०५९१ यम एतदुपाख्याय तत्रैवान्तरधीयत
 ०७०२०५९२ ज्ञातयो हि सुयज्ञस्य चक्रुर्यत् साम्परायिकम्
 ०७०२०६०१ अतः शोचत मा यूयं परं चात्मानमेव वा
 ०७०२०६०२ क आत्मा कः परो वात्र स्वीयः पारक्य एव वा
 ०७०२०६०३ स्वपराभिनिवेशेन विनाज्ञानेन देहिनाम्
 ०७०२०६१ श्रीनारद उवाच
 ०७०२०६११ इति दैत्यपतेर्वाक्यं दितिराकर्ण्य सस्रुषा
 ०७०२०६१२ पुत्रशोकं क्षणात् त्यक्त्वा तत्त्वे चित्तमधारयत्
 ०७०३००१ श्रीनारद उवाच
 ०७०३००११ हिरण्यकशिपू राजन्नजेयमजरामरम्
 ०७०३००१२ आत्मानमप्रतिद्वन्द्वमेकराजं व्यधित्सत
 ०७०३००२१ स तेपे मन्दरद्रोण्यां तपः परमदारुणम्
 ०७०३००२२ ऊर्ध्वबाहुर्नभोदृष्टिः पादाङ्गुष्ठाश्रितावनिः
 ०७०३००३१ जटादीधितिभी रेजे संवर्तार्क इवांशुभिः
 ०७०३००३२ तस्मिंस्तपस्तप्यमाने देवाः स्थानानि भेजिरे
 ०७०३००४१ तस्य मूर्ध्नः समुद्भूतः सधूमो ऽग्निस्तपोमयः
 ०७०३००४२ तीर्यग् ऊर्ध्वमधो लोकान् प्रातपद्विष्वग् ईरितः
 ०७०३००५१ चुक्षुभुर्नद्युदन्वन्तः सद्वीपाद्रिश्चाल भूः
 ०७०३००५२ निपेतुः सग्रहास्तारा जज्वलुश्च दिशो दश
 ०७०३००६१ तेन तप्ता दिवं त्यक्त्वा ब्रह्मलोकं ययुः सुराः
 ०७०३००६२ धात्रे विज्ञापयामासुर्देवदेव जगत्पते
 ०७०३००७१ दैत्येन्द्रतपसा तप्ता दिवि स्थातुं न शक्नुमः
 ०७०३००७२ तस्य चोपशमं भूमन् विधेहि यदि मन्यसे
 ०७०३००७३ लोका न यावन् नङ्क्ष्यन्ति बलिहारास्तवाभिभूः
 ०७०३००८१ तस्यायं किल सङ्कल्पश्चरतो दुश्चरं तपः
 ०७०३००८२ श्रूयतां किं न विदितस्तवाथापि निवेदितम्
 ०७०३००९१ सृष्ट्वा चराचरमिदं तपोयोगसमाधिना
 ०७०३००९२ अध्यास्ते सर्वाधिष्ण्येभ्यः परमेष्ठी निजासनम्
 ०७०३०१०१ तदहं वर्धमानेन तपोयोगसमाधिना
 ०७०३०१०२ कालात्मनोश्च नित्यत्वात् साधयिष्ये तथात्मनः
 ०७०३०१११ अन्यथेदं विधास्ये ऽहमयथा पूर्वमोजसा
 ०७०३०११२ किमन्यैः कालनिधूतैः कल्पान्ते वैष्णवादिभिः

०७०३०१२१ इति शुश्रुम निर्बन्धं तपः परममास्थितः
 ०७०३०१२२ विधत्स्वानन्तरं युक्तं स्वयं त्रिभुवनेश्वर
 ०७०३०१३१ तवासनं द्विजगवां पारमेष्ठ्यं जगत्पते
 ०७०३०१३२ भवाय श्रेयसे भूत्यै क्षेमाय विजयाय च
 ०७०३०१४१ इति विज्ञापितो देवैर्भगवान् आत्मभूर्नृप
 ०७०३०१४२ परितो भृगुदक्षाद्यैर्ययौ दैत्येश्वराश्रमम्
 ०७०३०१५१ न ददर्श प्रतिच्छन्नं वल्मीकतृणकीचकैः
 ०७०३०१५२ पिपीलिकाभिराचीर्णं मेदस्त्वङ्मांसशोणितम्
 ०७०३०१६१ तपन्तं तपसा लोकान् यथाभ्रापिहितं रविम्
 ०७०३०१६२ विलक्ष्य विस्मितः प्राह हसंस्तं हंसवाहनः
 ०७०३०१७ श्रीब्रह्मोवाच
 ०७०३०१७१ उत्तिष्ठोत्तिष्ठ भद्रं ते तपःसिद्धो ऽसि काश्यप
 ०७०३०१७२ वरदो ऽहमनुप्राप्तो त्रियतामीप्सितो वरः
 ०७०३०१८१ अद्राक्षमहमेतं ते हृत्सारं महदद्भुतम्
 ०७०३०१८२ दंशभक्षितदेहस्य प्राणा ह्यस्थिषु शेरते
 ०७०३०१९१ नैतत् पूर्वर्षयश्चक्रुर्न करिष्यन्ति चापरे
 ०७०३०१९२ निरम्बुर्धारयेत् प्राणान् को वै दिव्यसमाः शतम्
 ०७०३०२०१ व्यवसायेन ते ऽनेन दुष्करेण मनस्विनाम्
 ०७०३०२०२ तपोनिष्ठेन भवताजितो ऽहं दितिनन्दन
 ०७०३०२११ ततस्त आशिषः सर्वा ददाम्यसुरपुङ्गव
 ०७०३०२१२ मर्तस्य ते ह्यमर्तस्य दर्शनं नाफलं मम
 ०७०३०२२ श्रीनारद उवाच
 ०७०३०२२१ इत्युक्तवादिभवो देवो भक्षिताङ्गं पिपीलिकैः
 ०७०३०२२२ कमण्डलुजलेनौक्षदिव्येनामोघराधसा
 ०७०३०२३१ स तत् कीचकवल्मीकात् सहजोबलान्वितः
 ०७०३०२३२ सर्वावयवसम्पन्नो वज्रसंहननो युवा
 ०७०३०२३३ उत्थितस्तप्तहेमाभो विभावसुरिवैधसः
 ०७०३०२४१ स निरीक्ष्याम्बरे देवं हंसवाहमुपस्थितम्
 ०७०३०२४२ ननाम शिरसा भूमौ तद्दर्शनमहोत्सवः
 ०७०३०२५१ उत्थाय प्राञ्जलिः प्रह्व ईक्षमाणो दृशा विभुम्
 ०७०३०२५२ हर्षाश्रुपुलकोद्भेदो गिरा गद्गदयागृणात्
 ०७०३०२६ श्रीहिरण्यकशिपुरुवाच
 ०७०३०२६१ कल्पान्ते कालसृष्टेन यो ऽन्धेन तमसावृतम्
 ०७०३०२६२ अभिव्यनग् जगदिदं स्वयञ्ज्योतिः स्वरोचिषा
 ०७०३०२७१ आत्मना त्रिवृता चेदं सृजत्यवति लुम्पति
 ०७०३०२७२ रजःसत्त्वतमोघाम्ने पराय महते नमः
 ०७०३०२८१ नम आद्याय बीजाय ज्ञानविज्ञानमूर्तये

०७०३०२८२ प्राणेन्द्रियमनोबुद्धि विकारैर्व्यक्तिमीयुषे
 ०७०३०२९१ त्वमीशिषे जगतस्तस्थुषश्च । प्राणेन मुख्येन पतिः प्रजानाम्
 ०७०३०२९२ चित्तस्य चित्तैर्मनैन्द्रियाणां । पतिर्महान् भूतगुणाशयेः
 ०७०३०३०१ त्वं सप्ततन्तून् वितनोषि तन्वा । त्रय्या चतुर्होत्रकविद्यया च
 ०७०३०३०२ त्वमेक आत्मात्मवतामनादिर् । अनन्तपारः कविरन्तरात्मा
 ०७०३०३११ त्वमेव कालो ऽनिमिषो जनानाम् । आयुर्लवाद्यवयवैः क्षिणोषि
 ०७०३०३१२ कूटस्थ आत्मा परमेष्ठ्यजो महांसु । त्वं जीवलोकस्य च जीव आत्मा
 ०७०३०३२१ त्वत्तः परं नापरमप्यनेजद् । एजच् च किञ्चिद्व्यतिरिक्तमस्ति
 ०७०३०३२२ विद्याः कलास्ते तनवश्च सर्वा । हिरण्यगर्भो ऽसि बृहत् त्रिपृष्ठः
 ०७०३०३३१ व्यक्तं विभो स्थूलमिदं शरीरं । येनेन्द्रियप्राणमनोगुणांस्त्वम्
 ०७०३०३३२ भुङ्क्षे स्थितो धामनि पारमेष्ठ्ये । अव्यक्त आत्मा पुरुषः पुराणः
 ०७०३०३४१ अनन्ताव्यक्तरूपेण येनेदमखिलं ततम्
 ०७०३०३४२ चिदचिच्छक्तियुक्ताय तस्मै भगवते नमः
 ०७०३०३५१ यदि दास्यस्यभिमतान् वरान् मे वरदोत्तम
 ०७०३०३५२ भूतेभ्यस्त्वद्विसृष्टेभ्यो मृत्युर्मा भून् मम प्रभो
 ०७०३०३६१ नान्तर्बाहिर्दिवा नक्तमन्यस्मादपि चायुधैः
 ०७०३०३६२ न भूमौ नाम्बरे मृत्युर्न नरैर्न मृगैरपि
 ०७०३०३७१ व्यसुभिर्वासुमद्भिर्वा सुरासुरमहोरगैः
 ०७०३०३७२ अप्रतिद्वन्द्वतां युद्धे ऐकपत्यं च देहिनाम्
 ०७०३०३८१ सर्वेषां लोकपालानां महिमानं यथात्मनः
 ०७०३०३८२ तपोयोगप्रभावाणां यन् न रिष्यति कर्हिचित्
 ०७०४००१ श्रीनारद उवाच
 ०७०४००११ एवं वृतः शतधृतिर्हिरण्यकशिपोरथ
 ०७०४००१२ प्रादात् तत्तपसा प्रीतो वरांस्तस्य सुदुर्लभान्
 ०७०४००२ श्रीब्रह्मोवाच
 ०७०४००२१ तातेमे दुर्लभाः पुंसां यान् वृणीषे वरान् मम
 ०७०४००२२ तथापि वितराम्यङ्ग वरान् यद्यपि दुर्लभान्
 ०७०४००३१ ततो जगाम भगवान् अमोघानुग्रहो विभुः
 ०७०४००३२ पूजितो ऽसुरवर्येण स्तूयमानः प्रजेश्वरैः
 ०७०४००४१ एवं लब्धवरो दैत्यो विभ्रद्धेममयं वपुः
 ०७०४००४२ भगवत्यकरोद्द्वेषं भ्रातुर्वधमनुस्मरन्
 ०७०४००५१ स विजित्य दिशः सर्वा लोकांश्च त्रीन् महासुरः
 ०७०४००५२ देवासुरमनुष्येन्द्र गन्धर्वगरुडोरगान्
 ०७०४००६१ सिद्धचारणविद्याध्रान् ऋषीन् पितृपतीन् मनून्
 ०७०४००६२ यक्षरक्षःपिशाचेशान् प्रेतभूतपतीन् अपि
 ०७०४००७१ सर्वसत्त्वपतीन् जित्वा वशमानीय विश्वजित्
 ०७०४००७२ जहार लोकपालानां स्थानानि सह तेजसा

- ०७०४००८१ देवोद्यानश्रिया जुष्टमध्यास्ते स्म त्रिपिष्टपम्
 ०७०४००८२ महेन्द्रभवनं साक्षान् निर्मितं विश्वकर्मणा
 ०७०४००८३ त्रैलोक्यलक्ष्म्यायतनमध्युवासाखिलर्द्धिमत्
 ०७०४००९१ यत्र विद्रुमसोपाना महामारकता भुवः
 ०७०४००९२ यत्र स्फाटिककुड्यानि वैदूर्यस्तम्भपङ्कयः
 ०७०४०१०१ यत्र चित्रवितानानि पद्मरागासनानि च
 ०७०४०१०२ पयःफेननिभाः शय्या मुक्तादामपरिच्छदाः
 ०७०४०१११ कूजद्भिर्नूपुरैर्देव्यः शब्दयन्त्य इतस्ततः
 ०७०४०११२ रत्नस्थलीषु पश्यन्ति सुदतीः सुन्दरं मुखम्
 ०७०४०१२१ तस्मिन् महेन्द्रभवने महाबलो । महामना निर्जितलोक एकराट्
 ०७०४०१२२ रेमे ऽभिवन्द्याङ्घ्रियुगः सुरादिभिः । प्रतापितैरूर्जितचण्डशासनः
 ०७०४०१३१ तमङ्ग मत्तं मधुनोरुगन्धिना । विवृत्तताम्राक्षमशेषधिष्णयपाः
 ०७०४०१३२ उपासतोपायनपाणिभिर्विना । त्रिभिस्तपोयोगबलौजसां पदम्
 ०७०४०१४१ जगुमहेन्द्रासनमोजसा स्थितं । विश्वावसुस्तुम्बुरुरस्मदादयः
 ०७०४०१४२ गन्धर्वसिद्धा ऋषयो ऽस्तुवन् मुहुर् । विद्याधराश्चाप्सरसश्च पाण्डव
 ०७०४०१५१ स एव वर्णाश्रमिभिः क्रतुभिर्भूरिदक्षिणैः
 ०७०४०१५२ इज्यमानो हविर्भागान् अग्रहीत् स्वेन तेजसा
 ०७०४०१६१ अकृष्टपच्या तस्यासीत् सप्तद्वीपवती मही
 ०७०४०१६२ तथा कामदुघा गावो नानाश्चर्यपदं नभः
 ०७०४०१७१ रत्नाकराश्च रत्नौघास्तत्पत्न्यश्चोद्दुर्मुभिः
 ०७०४०१७२ क्षारसीधुघृतक्षौद्र दधिक्षीरामृतोदकाः
 ०७०४०१८१ शैला द्रोणीभिराक्रीडं सर्वर्तुषु गुणान् द्रुमाः
 ०७०४०१८२ दधार लोकपालानामेक एव पृथग् गुणान्
 ०७०४०१९१ स इत्थं निर्जितककुब् एकराड् विषयान् प्रियान्
 ०७०४०१९२ यथोपजोषं भुञ्जानो नातृप्यदजितेन्द्रियः
 ०७०४०२०१ एवमैश्वर्यमत्तस्य दृप्तस्योच्छास्त्रवर्तिनः
 ०७०४०२०२ कालो महान् व्यतीयाय ब्रह्मशापमुपेयुषः
 ०७०४०२११ तस्योग्रदण्डसंविन्नाः सर्वे लोकाः सपालकाः
 ०७०४०२१२ अन्यत्रालब्धशरणाः शरणं ययुरच्युतम्
 ०७०४०२२१ तस्यै नमो ऽस्तु काष्ठायै यत्रात्मा हरिरीश्वरः
 ०७०४०२२२ यद्रत्वा न निवर्तन्ते शान्ताः सन्न्यासिनो ऽमलाः
 ०७०४०२३१ इति ते संयतात्मानः समाहितधियो ऽमलाः
 ०७०४०२३२ उपतस्थुर्हृषीकेशं विनिद्रा वायुभोजनाः
 ०७०४०२४१ तेषामाविरभूद्वाणी अरूपा मेघनिःस्वना
 ०७०४०२४२ सन्नादयन्ती ककुभः साधूनामभयङ्करी
 ०७०४०२५१ मा भैष्ट विबुधश्रेष्ठाः सर्वेषां भद्रमस्तु वः
 ०७०४०२५२ मद्दर्शनं हि भूतानां सर्वश्रेयोपपत्तये

०७०४०२६१ ज्ञातमेतस्य दौरात्म्यं दैतेयापसदस्य यत्
 ०७०४०२६२ तस्य शान्तिं करिष्यामि कालं तावत् प्रतीक्षत
 ०७०४०२७१ यदा देवेषु वेदेषु गोषु विप्रेषु साधुषु
 ०७०४०२७२ धर्मे मयि च विद्वेषः स वा आशु विनश्यति
 ०७०४०२८१ निर्वैराय प्रशान्ताय स्वसुताय महात्मने
 ०७०४०२८२ प्रहादाय यदा द्रुह्येद्धनिष्ये ऽपि वरोर्जितम्
 ०७०४०२९ श्रीनारद उवाच
 ०७०४०२९१ इत्युक्त्वा लोकगुरुणा तं प्रणम्य दिवोकसः
 ०७०४०२९२ न्यवर्तन्त गतोद्वेगा मेनिरे चासुरं हतम्
 ०७०४०३०१ तस्य दैत्यपतेः पुत्राश्चत्वारः परमाद्भुताः
 ०७०४०३०२ प्रहादो ऽभून् महांस्तेषां गुणैर्महदुपासकः
 ०७०४०३११ ब्रह्मण्यः शीलसम्पन्नः सत्यसन्धो जितेन्द्रियः
 ०७०४०३१२ आत्मवत् सर्वभूतानामेकप्रियसुहृत्तमः
 ०७०४०३२१ दासवत् सन्नतार्याङ्घ्रिः पितृवद्दीनवत्सलः
 ०७०४०३२२ भ्रातृवत् सदृशे स्निग्धो गुरुष्वीश्वरभावनः
 ०७०४०३२३ विद्यार्थरूपजन्माढ्यो मानस्तम्भविवर्जितः
 ०७०४०३३१ नोद्विग्नचित्तो व्यसनेषु निःस्पृहः । श्रुतेषु दृष्टेषु गुणेष्ववस्तुदृक्
 ०७०४०३३२ दान्तेन्द्रियप्राणशरीरधीः सदा । प्रशान्तकामो रहितासुरो ऽसुरः
 ०७०४०३४१ यस्मिन् महद्गुणा राजन् गृह्यन्ते कविभिर्मुहुः
 ०७०४०३४२ न ते ऽधुना पिधीयन्ते यथा भगवतीश्वरे
 ०७०४०३५१ यं साधुगाथासदसि रिपवो ऽपि सुरा नृप
 ०७०४०३५२ प्रतिमानं प्रकुर्वन्ति किमुतान्ये भवादृशाः
 ०७०४०३६१ गुणैरलमसङ्ख्यैर्माहात्म्यं तस्य सूच्यते
 ०७०४०३६२ वासुदेवे भगवति यस्य नैसर्गिकी रतिः
 ०७०४०३७१ न्यस्तक्रीडनको बालो जडवत् तन्मनस्तया
 ०७०४०३७२ कृष्णग्रहगृहीतात्मा न वेद जगदीदृशम्
 ०७०४०३८१ आसीनः पर्यटन्नश्नन् शयानः प्रपिबन् ब्रुवन्
 ०७०४०३८२ नानुसन्धत्त एतानि गोविन्दपरिरम्भितः
 ०७०४०३९१ क्वचिद्द्रुदति वैकुण्ठ चिन्ताशबलचेतनः
 ०७०४०३९२ क्वचिद्धसति तच्चिन्ता ह्लाद उद्गायति क्वचित्
 ०७०४०४०१ नदति क्वचिदुत्कण्ठो विलज्जो नृत्यति क्वचित्
 ०७०४०४०२ क्वचित् तद्भावनायुक्तस्तन्मयो ऽनुचकार ह
 ०७०४०४११ क्वचिदुत्पुलकस्तूष्णीमास्ते संस्पर्शनिर्वृतः
 ०७०४०४१२ अस्पन्दप्रणयानन्द सलिलामीलितेक्षणः
 ०७०४०४२१ स उत्तमश्लोकपदारविन्दयोर् । निषेवयाकिञ्चनसङ्गलब्धया
 ०७०४०४२२ तन्वन् परां निर्वृतिमात्मनो मुहुर् । दुःसङ्गदीनस्य मनः शमं व्यधात्
 ०७०४०४३१ तस्मिन् महाभागवते महाभागे महात्मनि

०७०४०४३२ हिरण्यकशिपू राजन्नकरोदघमात्मजे
 ०७०५०४४ श्रीयुधिष्ठिर उवाच
 ०७०४०४४१ देवर्ष एतदिच्छामो वेदितुं तव सुव्रत
 ०७०४०४४२ यदात्मजाय शुद्धाय पितादात् साधवे ह्यघम्
 ०७०४०४५१ पुत्रान् विप्रतिकूलान् स्वान् पितरः पुत्रवत्सलाः
 ०७०४०४५२ उपालभन्ते शिक्षार्थं नैवाघमपरो यथा
 ०७०४०४६१ किमुतानुवशान् साधूंस्तादृशान् गुरुदेवतान्
 ०७०४०४६२ एतत् कौतूहलं ब्रह्मन्नस्माकं विधम प्रभो
 ०७०४०४६३ पितुः पुत्राय यद्द्वेषो मरणाय प्रयोजितः
 ०७०५००१ श्रीनारद उवाच
 ०७०५००११ पौरोहित्याय भगवान् वृतः काव्यः किलासुरैः
 ०७०५००१२ षण्डामर्कौ सुतौ तस्य दैत्यराजगृहान्तिके
 ०७०५००२१ तौ राज्ञा प्रापितं बालं प्रह्लादं नयकोविदम्
 ०७०५००२२ पाठयामासतुः पाठयान् अन्यांश्चासुरबालकान्
 ०७०५००३१ यत् तत्र गुरुणा प्रोक्तं शुश्रुवे ऽनुपपाठ च
 ०७०५००३२ न साधु मनसा मेने स्वपरासद्ग्राश्रयम्
 ०७०५००४१ एकदासुरराट् पुत्रमङ्कमारोप्य पाण्डव
 ०७०५००४२ पप्रच्छ कथ्यतां वत्स मन्यते साधु यद्भवान्
 ०७०५००५ श्रीप्रह्लाद उवाच
 ०७०५००५१ तत् साधु मन्ये ऽसुरवर्य देहिनां । सदा समुद्विग्नधियामसद्ग्राहत्
 ०७०५००५२ हित्वात्मपातं गृहमन्धकूपं । वनं गतो यद्धरिमाश्रयेत्
 ०७०५००६ श्रीनारद उवाच
 ०७०५००६१ श्रुत्वा पुत्रगिरो दैत्यः परपक्षसमाहिताः
 ०७०५००६२ जहास बुद्धिर्बालानां भिद्यते परबुद्धिभिः
 ०७०५००७१ सम्यग् विधार्यतां बालो गुरुगेहे द्विजातिभिः
 ०७०५००७२ विष्णुपक्षैः प्रतिच्छन्नैर्न भिद्येतास्य धीर्यथा
 ०७०५००८१ गृहमानीतमाहूय प्रह्लादं दैत्ययाजकाः
 ०७०५००८२ प्रशस्य श्लक्ष्णया वाचा समपृच्छन्त सामभिः
 ०७०५००९१ वत्स प्रह्लाद भद्रं ते सत्यं कथय मा मृषा
 ०७०५००९२ बालान् अति कुतस्तुभ्यमेष बुद्धिविपर्ययः
 ०७०५०१०१ बुद्धिभेदः परकृत उताहो ते स्वतो ऽभवत्
 ०७०५०१०२ भण्यतां श्रोतुकामानां गुरूणां कुलनन्दन
 ०७०५०११ श्रीप्रह्लाद उवाच
 ०७०५०१११ परः स्वश्चेत्यसद्ग्राहः पुंसां यन्मायया कृतः
 ०७०५०११२ विमोहितधियां दृष्टस्तस्मै भगवते नमः
 ०७०५०१२१ स यदानुव्रतः पुंसां पशुबुद्धिर्विभिद्यते
 ०७०५०१२२ अन्य एष तथान्यो ऽहमिति भेदगतासती

०७०५०१३१ स एष आत्मा स्वपरेत्यबुद्धिभिर् । दुरत्ययानुक्रमणो निरूप्यते
 ०७०५०१३२ मुह्यन्ति यद्वर्तमानि वेदवादिनो । ब्रह्मादयो ह्येष भिनत्ति मे मतिम्
 ०७०५०१४१ यथा भ्राम्यत्ययो ब्रह्मन् स्वयमाकर्षसन्निधौ
 ०७०५०१४२ तथा मे भिद्यते चेतश्चक्रपाणेर्यदृच्छया
 ०७०५०१५ श्रीनारद उवाच
 ०७०५०१५१ एतावद्ब्राह्मणायोक्त्वा विरराम महामतिः
 ०७०५०१५२ तं सन्निभत्स्य कुपितः सुदीनो राजसेवकः
 ०७०५०१६१ आनीयतामरे वेत्रमस्माकमयशस्करः
 ०७०५०१६२ कुलाङ्गारस्य दुर्बुद्धेश्चतुर्थो ऽस्योदितो दमः
 ०७०५०१७१ दैतेयचन्दनवने जातो ऽयं कण्टकद्रुमः
 ०७०५०१७२ यन्मूलोन्मूलपरशोर्विष्णोर्नालायितो ऽर्भकः
 ०७०५०१८१ इति तं विविधोपायैर्भीषयंस्तर्जनादिभिः
 ०७०५०१८२ प्रहादं ग्राहयामास त्रिवर्गस्योपपादनम्
 ०७०५०१९१ तत एनं गुरुर्ज्ञात्वा ज्ञातज्ञेयचतुष्टयम्
 ०७०५०१९२ दैत्येन्द्रं दर्शयामास मातृमृष्टमलङ्कृतम्
 ०७०५०२०१ पादयोः पतितं बालं प्रतिनन्द्याशिषासुरः
 ०७०५०२०२ परिष्वज्य चिरं दोर्भ्यां परमामाप निर्वृतिम्
 ०७०५०२११ आरोप्याङ्गमवघ्राय मूर्धन्यश्रुकलाम्बुभिः
 ०७०५०२१२ आसिञ्चन् विकसद्वक्त्रमिदमाह युधिष्ठिर
 ०७०५०२२ हिरण्यकशिपुरुवाच
 ०७०५०२२१ प्रहादानूच्यतां तात स्वधीतं किञ्चिदुत्तमम्
 ०७०५०२२२ कालेनैतावतायुष्मन् यदशिक्षद्गुरोर्भवान्
 ०७०५०२३ श्रीप्रहाद उवाच
 ०७०५०२३१ श्रवणं कीर्तनं विष्णोः स्मरणं पादसेवनम्
 ०७०५०२३२ अर्चनं वन्दनं दास्यं सख्यमात्मनिवेदनम्
 ०७०५०२४१ इति पुंसार्पिता विष्णौ भक्तिश्चेन् नवलक्षणा
 ०७०५०२४२ क्रियेत भगवत्यद्धा तन् मन्ये ऽधीतमुत्तमम्
 ०७०५०२५१ निशम्यैतत् सुतवचो हिरण्यकशिपुस्तदा
 ०७०५०२५२ गुरुपुत्रमुवाचेदं रुषा प्रस्फुरिताधरः
 ०७०५०२६१ ब्रह्मबन्धो किमेतत् ते विपक्षं श्रयतासता
 ०७०५०२६२ असारं ग्राहितो बालो मामनादृत्य दुर्मते
 ०७०५०२७१ सन्ति ह्यसाधवो लोके दुर्मैत्राश्छद्मवेषिणः
 ०७०५०२७२ तेषामुदेत्यघं काले रोगः पातकिनामिव
 ०७०५०२८ श्रीगुरुपुत्र उवाच
 ०७०५०२८१ न मत्प्रणीतं न परप्रणीतं । सुतो वदत्येष तवेन्द्रशत्रो
 ०७०५०२८२ नैसर्गिकीयं मतिरस्य राजन् । नियच्छ मन्युं कददाः स्म मा नः
 ०७०५०२९ श्रीनारद उवाच

०७०५०२९१ गुरुणैवं प्रतिप्रोक्तो भूय आहासुरः सुतम्
 ०७०५०२९२ न चेद्गुरुमुखीयं ते कुतो ऽभद्रासती मतिः
 ०७०५०३० श्रीप्रहाद उवाच
 ०७०५०३०१ मतिर्न कृष्णे परतः स्वतो वा । मिथो ऽभिपद्येत गृहव्रतानाम्
 ०७०५०३०२ अदान्तगोभिर्विशतां तमिस्रं । पुनः पुनश्चर्वितचर्वणानाम्
 ०७०५०३११ न ते विदुः स्वार्थगतिं हि विष्णुं । दुराशया ये बहिरर्थमानिनः
 ०७०५०३१२ अन्धा यथान्धैरुपनीयमानास् । ते ऽपीशतन्त्र्यामुरुदाम्नि बद्धाः
 ०७०५०३२१ नैषां मतिस्तावदुरुक्रमाङ्घ्रिं । स्पृशत्यनर्थापगमो यदर्थः
 ०७०५०३२२ महीयसां पादरजो ऽभिषेकं । निष्किञ्चनानां न वृणीत यावत्
 ०७०५०३३१ इत्युत्तवोपरतं पुत्रं हिरण्यकशिपू रुषा
 ०७०५०३३२ अन्धीकृतात्मा स्वोत्सङ्गान् निरस्यत महीतले
 ०७०५०३४१ आहामर्षरुषाविष्टः कषायीभूतलोचनः
 ०७०५०३४२ वध्यतामाश्वयं वध्यो निःसारयत नैर्ऋताः
 ०७०५०३५१ अयं मे भ्रातृहा सो ऽयं हित्वा स्वान् सुहृदो ऽधमः
 ०७०५०३५२ पितृव्यहन्तुः पादौ यो विष्णोर्दासवदर्चति
 ०७०५०३६१ विष्णोर्वा साध्वसौ किं नु करिष्यत्यसमञ्जसः
 ०७०५०३६२ सौहृदं दुस्त्यजं पित्रोरहाद्यः पञ्चहायनः
 ०७०५०३७१ परो ऽप्यपत्यं हितकृद्यथौषधं । स्वदेहजो ऽप्यामयवत् सुतो ऽहितः
 ०७०५०३७२ छिन्द्यात् तदङ्गं यदुतात्मनो ऽहितं । शेषं सुखं जीवति यद्विवर्जनात्
 ०७०५०३८१ सर्वैरुपायैर्हन्तव्यः सम्भोजशयनासनैः
 ०७०५०३८२ सुहृल्लिङ्गधरः शत्रुमुनेर्दुष्टमिवेन्द्रियम्
 ०७०५०३९१ नैर्ऋतास्ते समादिष्टा भर्त्रा वै शूलपाणयः
 ०७०५०३९२ तिग्मदंष्ट्रकरालास्यास्ताम्रश्मश्रुशिरोरुहाः
 ०७०५०४०१ नदन्तो भैरवं नादं छिन्धि भिन्धीति वादिनः
 ०७०५०४०२ आसीनं चाहनन् शूलैः प्रहादं सर्वमर्मसु
 ०७०५०४११ परे ब्रह्मण्यनिर्देश्ये भगवत्यखिलात्मनि
 ०७०५०४१२ युक्तात्मन्यफला आसन्नपुण्यस्येव सत्क्रियाः
 ०७०५०४२१ प्रयासे ऽपहते तस्मिन् दैत्येन्द्रः परिशङ्कितः
 ०७०५०४२२ चकार तद्वधोपायान् निर्बन्धेन युधिष्ठिर
 ०७०५०४३१ दिग्गजैर्दन्दशूकेन्द्रैरभिचारावपातनैः
 ०७०५०४३२ मायाभिः सन्निरोधैश्च गरदानैरभोजनैः
 ०७०५०४४१ हिमवाय्वग्निसलिलैः पर्वताक्रमणैरपि
 ०७०५०४४२ न शशाक यदा हन्तुमपापमसुरः सुतम्
 ०७०५०४४३ चिन्तां दीर्घतमां प्राप्तस्तत्कर्तुं नाभ्यपद्यत
 ०७०५०४५१ एष मे बह्वसाधूक्तो वधोपायाश्च निर्मिताः
 ०७०५०४५२ तैस्तैद्रौहिरसद्धर्मैर्मुक्तः स्वेनैव तेजसा
 ०७०५०४६१ वर्तमानो ऽविदूरे वै बालो ऽप्यजडधीरयम्

०७०५०४६२ न विस्मरति मे ऽनार्यं शुनः शोप इव प्रभुः
 ०७०५०४७१ अप्रमेयानुभावो ऽयमकुतश्चिद्भयो ऽमरः
 ०७०५०४७२ नूनमेतद्विरोधेन मृत्युर्मे भविता न वा
 ०७०५०४८१ इति तच्चिन्तया किञ्चिन् म्लानश्रियमधोमुखम्
 ०७०५०४८२ शण्डामर्कवौशनसौ विविक्त इति होचतुः
 ०७०५०४९१ जितं त्वयैकेन जगत्त्रयं भ्रुवोर् । विजृम्भणत्रस्तसमस्तधिष्ण्यपम्
 ०७०५०४९२ न तस्य चिन्त्यं तव नाथ चक्ष्वहे । न वै शिशूनां गुणदोषयोः पदम्
 ०७०५०५०१ इमं तु पाशैर्वरुणस्य बद्ध्वा । निधेहि भीतो न पलायते यथा
 ०७०५०५०२ बुद्धिश्च पुंसो वयसार्थसेवया । यावद्गुरुर्भागव आगमिष्यति
 ०७०५०५११ तथेति गुरुपुत्रोक्तमनुज्ञायेदमब्रवीत्
 ०७०५०५१२ धर्मो ह्यस्योपदेष्टव्यो राज्ञां यो गृहमेधिनाम्
 ०७०५०५२१ धर्ममर्थं च कामं च नितरां चानुपूर्वशः
 ०७०५०५२२ प्रहादायोचतू राजन् प्रश्रितावनताय च
 ०७०५०५३१ यथा त्रिवर्गं गुरुभिरात्मने उपशिक्षितम्
 ०७०५०५३२ न साधु मेने तच्छिक्षां द्वन्द्वारामोपवर्णिताम्
 ०७०५०५४१ यदाचार्यः परावृत्तो गृहमेधीयकर्मसु
 ०७०५०५४२ वयस्यैर्बालकैस्तत्र सोपहृतः कृतक्षणैः
 ०७०५०५५१ अथ तान् श्लक्ष्णया वाचा प्रत्याहूय महाबुधः
 ०७०५०५५२ उवाच विद्वांस्तन्निष्ठां कृपया प्रहसन्निव
 ०७०५०५६१ ते तु तद्गौरवात् सर्वे त्यक्तक्रीडापरिच्छदाः
 ०७०५०५६२ बाला अदूषितधियो द्वन्द्वारामेरितेहितैः
 ०७०५०५७१ पर्युपासत राजेन्द्र तन्न्यस्तहृदयेक्षणाः
 ०७०५०५७२ तान् आह करुणो मैत्रो महाभागवतो ऽसुरः
 ०७०६००१ श्रीप्रहाद उवाच
 ०७०६००११ कौमार आचरेत् प्राज्ञो धर्मान् भागवतान् इह
 ०७०६००१२ दुर्लभं मानुषं जन्म तदप्यध्रुवमर्थदम्
 ०७०६००२१ यथा हि पुरुषस्येह विष्णोः पादोपसर्पणम्
 ०७०६००२२ यदेष सर्वभूतानां प्रिय आत्मेश्वरः सुहृत्
 ०७०६००३१ सुखमैन्द्रियकं दैत्या देहयोगेन देहिनाम्
 ०७०६००३२ सर्वत्र लभ्यते दैवाद्यथा दुःखमयत्नतः
 ०७०६००४१ तत्प्रयासो न कर्तव्यो यत आयुर्व्ययः परम्
 ०७०६००४२ न तथा विन्दते क्षेमं मुकुन्दचरणाम्बुजम्
 ०७०६००५१ ततो यतेत कुशलः क्षेमाय भवमाश्रितः
 ०७०६००५२ शरीरं पौरुषं यावन् न विपद्येत पुष्कलम्
 ०७०६००६१ पुंसो वर्षशतं ह्यायुस्तदर्धं चाजितात्मनः
 ०७०६००६२ निष्फलं यदसौ रात्र्यां शेते ऽन्धं प्रापितस्तमः
 ०७०६००७१ मुग्धस्य बाल्ये कैशोरे क्रीडतो याति विंशतिः

०७०६००७२ जरया ग्रस्तदेहस्य यात्यकल्पस्य विंशतिः
 ०७०६००८१ दुरापूरेण कामेन मोहेन च बलीयसा
 ०७०६००८२ शेषं गृहेषु सक्तस्य प्रमत्तस्यापयाति हि
 ०७०६००९१ को गृहेषु पुमान् सक्तमात्मानमजितेन्द्रियः
 ०७०६००९२ स्नेहपाशैर्दृढैर्बद्धमुत्सहेत विमोचितुम्
 ०७०६०१०१ को न्वर्थतृष्णां विसृजेत् प्राणेभ्यो ऽपि य ईप्सितः
 ०७०६०१०२ यं क्रीणात्यसुभिः प्रैष्ठैस्तस्करः सेवको वणिक्
 ०७०६०१११ कथं प्रियाया अनुकम्पितायाः । सङ्गं रहस्यं रुचिरांश्च मन्त्रान्
 ०७०६०११२ सुहृत्सु तत्स्नेहसितः शिशूनां । कलाक्षराणामनुरक्तचित्तः
 ०७०६०१२१ पुत्रान् स्मरंस्ता दुहितृहृदय्या । भ्रातृन् स्वसृवा पितरौ च दीनौ
 ०७०६०१२२ गृहान् मनोज्ञोरुपरिच्छदांश्च । वृत्तींश्च कुल्याः पशुभृत्यवर्गान्
 ०७०६०१३१ त्यजेत कोशस्कृदिवेहमानः । कर्माणि लोभादवितृप्तकामः
 ०७०६०१३२ औपस्थयजैह्वं बहुमन्यमानः । कथं विरज्येत दुरन्तमोहः
 ०७०६०१४१ कुटुम्बपोषाय वियन् निजायुर् । न बुध्यते ऽर्थं विहतं प्रमत्तः
 ०७०६०१४२ सर्वत्र तापत्रयदुःखितात्मा । निर्विद्यते न स्वकुटुम्बरामः
 ०७०६०१५१ वित्तेषु नित्याभिनिविष्टचेता । विद्वांश्च दोषं परवित्तहर्तुः
 ०७०६०१५२ प्रेत्येह वाथाप्यजितेन्द्रियस्तद् । अशान्तकामो हरते कुटुम्बी
 ०७०६०१६१ विद्वान् अपीत्थं दनुजाः कुटुम्बं । पुष्पान् स्वलोकाय न कल्पते वै
 ०७०६०१६२ यः स्वीयपारक्यविभिन्नभावस् । तमः प्रपद्येत यथा विमूढः
 ०७०६०१७१ यतो न कश्चित् क्व च कुत्रचिद्वा । दीनः स्वमात्मानमलं समर्थः
 ०७०६०१७२ विमोचितुं कामदृशां विहार । क्रीडामृगो यन्निगडो विसर्गः
 ०७०६०१८१ ततो विदूरात् परिहृत्य दैत्या । दैत्येषु सङ्गं विषयात्मकेषु
 ०७०६०१८२ उपेत नारायणमादिदेवं । स मुक्तसङ्गैरिषितो ऽपवर्गः
 ०७०६०१९१ न ह्यच्युतं प्रीणयतो बह्वायासो ऽसुरात्मजाः
 ०७०६०१९२ आत्मत्वात् सर्वभूतानां सिद्धत्वादिह सर्वतः
 ०७०६०२०१ परावरेषु भूतेषु ब्रह्मान्तस्थावरादिषु
 ०७०६०२०२ भौतिकेषु विकारेषु भूतेष्वथ महत्सु च
 ०७०६०२११ गुणेषु गुणसाम्ये च गुणव्यतिकरे तथा
 ०७०६०२१२ एक एव परो ह्यात्मा भगवान् ईश्वरो ऽव्ययः
 ०७०६०२२१ प्रत्यगात्मस्वरूपेण दृश्यरूपेण च स्वयम्
 ०७०६०२२२ व्याप्यव्यापकनिर्देश्यो ह्यनिर्देश्यो ऽविकल्पितः
 ०७०६०२३१ केवलानुभवानन्द स्वरूपः परमेश्वरः
 ०७०६०२३२ माययान्तहितैश्वर्यं ईयते गुणसर्गाया
 ०७०६०२४१ तस्मात् सर्वेषु भूतेषु दयां कुरुत सौहृदम्
 ०७०६०२४२ भावमासुरमुन्मुच्य यया तुष्यत्यधोक्षजः
 ०७०६०२५१ तुष्टे च तत्र किमलभ्यमनन्त आद्ये
 ०७०६०२५२ किं तैर्गुणव्यतिकरादिह ये स्वसिद्धाः

०७०६०२५३ धर्मादयः किमगुणेन च काङ्क्षितेन
 ०७०६०२५४ सारं जुषां चरणयोरुपगायतां नः
 ०७०६०२६१ धर्मार्थकाम इति यो ऽभिहितस्त्रिवर्ग
 ०७०६०२६२ ईक्षा त्रयी नयदमौ विविधा च वार्ता
 ०७०६०२६३ मन्ये तदेतदखिलं निगमस्य सत्यं
 ०७०६०२६४ स्वात्मार्षणं स्वसुहृदः परमस्य पुंसः
 ०७०६०२७१ ज्ञानं तदेतदमलं दुरवापमाह
 ०७०६०२७२ नारायणो नरसखः किल नारदाय
 ०७०६०२७३ एकान्तिनां भगवतस्तदकिञ्चनानां
 ०७०६०२७४ पादारविन्दरजसाप्लुतदेहिनां स्यात्
 ०७०६०२८१ श्रुतमेतन् मया पूर्वं ज्ञानं विज्ञानसंयुतम्
 ०७०६०२८२ धर्मं भागवतं शुद्धं नारदाद्देवदर्शनात्
 ०७०६०२९ श्रीदैत्यपुत्रा ऊचुः
 ०७०६०२९१ प्रह्लाद त्वं वयं चापि नर्ते ऽन्यं विद्महे गुरुम्
 ०७०६०२९२ एताभ्यां गुरुपुत्राभ्यां बालानामपि हीश्वरौ
 ०७०६०३०१ बालस्यान्तःपुरस्थस्य महत्सङ्गो दुरन्वयः
 ०७०६०३०२ छिन्धि नः संशयं सौम्य स्याच् चेद्विस्त्रम्भकारणम्
 ०७०७००१ श्रीनारद उवाच
 ०७०७००११ एवं दैत्यसुतैः पृथो महाभागवतो ऽसुरः
 ०७०७००१२ उवाच तान् स्मयमानः स्मरन् मदनुभाषितम्
 ०७०७००२ श्रीप्रह्लाद उवाच
 ०७०७००२१ पितरि प्रस्थिते ऽस्माकं तपसे मन्दराचलम्
 ०७०७००२२ युद्धोद्यमं परं चक्रुर्विबुधा दानवान् प्रति
 ०७०७००३१ पिपीलिकैरहिरिव दिष्ट्या लोकोपतापनः
 ०७०७००३२ पापेन पापो ऽभक्षीति वदन्तो वासवादयः
 ०७०७००४१ तेषामतिबलोद्योगं निशम्यासुरयूथपाः
 ०७०७००४२ वध्यमानाः सुरैर्भीता दुद्रुवुः सर्वतो दिशम्
 ०७०७००५१ कलत्रपुत्रवित्ताप्तान् गृहान् पशुपरिच्छदान्
 ०७०७००५२ नावेक्ष्यमाणास्त्वरिताः सर्वे प्राणपरीप्सवः
 ०७०७००६१ व्यलुम्पन् राजशिविरममरा जयकाङ्क्षिणः
 ०७०७००६२ इन्द्रस्तु राजमहिषीं मातरं मम चाग्रहीत्
 ०७०७००७१ नीयमानां भयोद्विग्नां रुदतीं कुररीमिव
 ०७०७००७२ यदृच्छयागतस्तत्र देवर्षिर्दृष्टो पथि
 ०७०७००८१ प्राह नैनां सुरपते नेतुमर्हस्यनागसम्
 ०७०७००८२ मुञ्च मुञ्च महाभाग सतीं परपरिग्रहम्
 ०७०७००९ श्रीन्द्र उवाच
 ०७०७००९१ आस्ते ऽस्या जठरे वीर्यमविषह्यं सुरद्विषः

०७०७००९२ आस्यतां यावत् प्रसवं मोक्ष्ये ऽर्थपदवीं गतः
 ०७०७०१० श्रीनारद उवाच
 ०७०७०१०१ अयं निष्किल्बिषः साक्षान् महाभागवतो महान्
 ०७०७०१०२ त्वया न प्राप्स्यते संस्थामनन्तानुचरो बली
 ०७०७०१११ इत्युक्तस्तां विहायेन्द्रो देवर्षेर्मानयन् वचः
 ०७०७०११२ अनन्तप्रियभक्त्यैनां परिक्रम्य दिवं ययौ
 ०७०७०१२१ ततो मे मातरमृषिः समानीय निजाश्रमे
 ०७०७०१२२ आश्वास्येहोष्यतां वत्से यावत् ते भर्तुरागमः
 ०७०७०१३१ तथेत्यवात्सीद्देवर्षेरन्तिके साकुतोभया
 ०७०७०१३२ यावद्देत्यपतिर्घोरात् तपसो न न्यवर्तत
 ०७०७०१४१ ऋषिं पर्यन्चरत् तत्र भक्त्या परमया सती
 ०७०७०१४२ अन्तर्वली स्वगर्भस्य क्षेमायेच्छाप्रसूतये
 ०७०७०१५१ ऋषिः कारुणिकस्तस्याः प्रादादुभयमीश्वरः
 ०७०७०१५२ धर्मस्य तत्त्वं ज्ञानं च मामप्युद्दिश्य निर्मलम्
 ०७०७०१६१ तत् तु कालस्य दीर्घत्वात् स्त्रीत्वान् मातुस्तिरोदधे
 ०७०७०१६२ ऋषिणानुगृहीतं मां नाधुनाप्यजहात् स्मृतिः
 ०७०७०१७१ भवतामपि भूयान् मे यदि श्रद्धते वचः
 ०७०७०१७२ वैशारदी धीः श्रद्धातः स्त्रीबालानां च मे यथा
 ०७०७०१८१ जन्माद्याः षड् इमे भावा दृष्टा देहस्य नात्मनः
 ०७०७०१८२ फलानामिव वृक्षस्य कालेनेश्वरमूर्तिना
 ०७०७०१९१ आत्मा नित्यो ऽव्ययः शुद्ध एकः क्षेत्रज्ञ आश्रयः
 ०७०७०१९२ अविक्रियः स्वदृग् हेतुर्व्यापको ऽसङ्ग्यनावृतः
 ०७०७०२०१ एतैर्द्वादशभिर्विद्वान् आत्मनो लक्षणैः परैः
 ०७०७०२०२ अहं ममेत्यसद्भावं देहादौ मोहजं त्यजेत्
 ०७०७०२११ स्वर्णं यथा ग्रावसु हेमकारः । क्षेत्रेषु योगैस्तदभिज्ञ आप्नुयात्
 ०७०७०२१२ क्षेत्रेषु देहेषु तथात्मयोगैर् । अध्यात्मविद्ब्रह्मगतिं लभेत
 ०७०७०२२१ अष्टौ प्रकृतयः प्रोक्तास्त्रय एव हि तद्गुणाः
 ०७०७०२२२ विकाराः षोडशाचार्यैः पुमान् एकः समन्वयात्
 ०७०७०२३१ देहस्तु सर्वसङ्घातो जगत् तस्थुरिति द्विधा
 ०७०७०२३२ अत्रैव मृग्यः पुरुषो नेति नेतीत्यतत् त्यजन्
 ०७०७०२४१ अन्वयव्यतिरेकेण विवेकेनोशतात्मना
 ०७०७०२४२ स्वर्गस्थानसमाम्नायैर्विमृशद्भिरसत्वरैः
 ०७०७०२५१ बुद्धेर्जागरणं स्वप्नः सुषुप्तिरिति वृत्तयः
 ०७०७०२५२ ता येनैवानुभूयन्ते सो ऽध्यक्षः पुरुषः परः
 ०७०७०२६१ एभिस्त्रिवर्णैः पर्यस्तैर्बुद्धिभेदैः क्रियोद्भवैः
 ०७०७०२६२ स्वरूपमात्मनो बुध्येद्बन्धैर्वायुमिवान्वयात्
 ०७०७०२७१ एतद्द्वारो हि संसारो गुणकर्मान्निबन्धनः

०७०७०२७२ अज्ञानमूलो ऽपार्थो ऽपि पुंसः स्वप्न इवाप्यति
 ०७०७०२८१ तस्माद्भवद्भिः कर्तव्यं कर्मणां त्रिगुणात्मनाम्
 ०७०७०२८२ बीजनिर्हरणं योगः प्रवाहोपरमो धियः
 ०७०७०२९१ तत्रोपायसहस्राणामयं भगवतोदितः
 ०७०७०२९२ यदीश्वरे भगवति यथा यैरञ्जसा रतिः
 ०७०७०३०१ गुरुशुश्रूषया भक्त्या सर्वलब्धार्पणेन च
 ०७०७०३०२ सङ्गेन साधुभक्तानामीश्वराराधनेन च
 ०७०७०३११ श्रद्धया तत्कथायां च कीर्तनैर्गुणकर्मणाम्
 ०७०७०३१२ तत्पादाम्बुरुहध्यानात् तल्लिङ्गेक्षार्हणादिभिः
 ०७०७०३२१ हरिः सर्वेषु भूतेषु भगवान् आस्त ईश्वरः
 ०७०७०३२२ इति भूतानि मनसा कामैस्तैः साधु मानयेत्
 ०७०७०३३१ एवं निर्जितषड्वर्गैः क्रियते भक्तिरीश्वरे
 ०७०७०३३२ वासुदेवे भगवति यया संलभ्यते रतिः
 ०७०७०३४१ निशम्य कर्माणि गुणान् अतुल्यान् । वीर्याणि लीलातनुभिः कृतानि
 ०७०७०३४२ यदातिहर्षोत्पुलकाश्रुगद्गदं । प्रोत्कण्ठ उद्गायति रौति नृत्यति
 ०७०७०३५१ यदा ग्रहग्रस्त इव क्वचिद्धसत्पृ । आक्रन्दते ध्यायति वन्दते जनम्
 ०७०७०३५२ मुहुः श्वसन् वक्ति हरे जगत्पते । नारायणेत्यात्ममतिर्गतत्रपः
 ०७०७०३६१ तदा पुमान् मुक्तसमस्तबन्धनस् । तद्भावभावानुकृताशयाकृतिः
 ०७०७०३६२ निर्दग्धबीजानुशयो महीयसा । भक्तिप्रयोगेण समेत्यधोक्षजम्
 ०७०७०३७१ अधोक्षजालम्भमिहाशुभात्मनः । शरीरिणः संसृतिचक्रशातनम्
 ०७०७०३७२ तद्ब्रह्मनिर्वाणसुखं विदुर्बुधास् । ततो भजध्वं हृदये हृदीश्वरम्
 ०७०७०३८१ को ऽतिप्रयासो ऽसुरबालका हरेर् । उपासने स्वे हृदि छिद्रवत् सतः
 ०७०७०३८२ स्वस्यात्मनः सख्युरशेषदेहिनां । सामान्यतः किं विषयोपपादनैः
 ०७०७०३९१ रायः कलत्रं पशवः सुतादयो । गृहा मही कुञ्जरकोशभूतयः
 ०७०७०३९२ सर्वे ऽर्थकामाः क्षणभङ्गुरायुषः । कुर्वन्ति मर्त्यस्य कियत् प्रियं चलाः
 ०७०७०४०१ एवं हि लोकाः क्रतुभिः कृता अमी । क्षयिष्णवः सातिशया न निर्मलाः
 ०७०७०४०२ तस्माद्दृष्टश्रुतदूषणं परं । भक्त्योक्तयेशं भजतात्मलब्धये
 ०७०७०४११ यदर्थं इह कर्माणि विद्वन्मान्यसकृन् नरः
 ०७०७०४१२ करोत्यतो विपर्यासममोघं विन्दते फलम्
 ०७०७०४२१ सुखाय दुःखमोक्षाय सङ्कल्प इह कर्मिणः
 ०७०७०४२२ सदाप्रोतीहया दुःखमनीहायाः सुखावृतः
 ०७०७०४३१ कामान् कामयते काम्यैर्यदर्थमिह पूरुषः
 ०७०७०४३२ स वै देहस्तु पारक्यो भङ्गुरो यात्युपैति च
 ०७०७०४४१ किमु व्यवहितापत्य दारागारधनादयः
 ०७०७०४४२ राज्यकोशगजामात्य भृत्याप्ता ममतास्पदाः
 ०७०७०४५१ किमेतैरात्मनस्तुच्छैः सह देहेन नश्वरैः
 ०७०७०४५२ अनर्थैरर्थसङ्काशैर्नित्यानन्दरसोदधेः

०७०७०४६१ निरूप्यतामिह स्वार्थः कियान् देहभृतो ऽसुराः
 ०७०७०४६२ निषेकादिष्ववस्थासु क्लिश्यमानस्य कर्मभिः
 ०७०७०४७१ कर्माण्यारभते देही देहेनात्मानुवर्तिना
 ०७०७०४७२ कर्मभिस्तनुते देहमुभयं त्वविवेकतः
 ०७०७०४८१ तस्मादर्थाश्च कामाश्च धर्माश्च यदपाश्रयाः
 ०७०७०४८२ भजतानीहयात्मानमनीहं हरिमीश्वरम्
 ०७०७०४९१ सर्वेषामपि भूतानां हरिरात्मेश्वरः प्रियः
 ०७०७०४९२ भूतैर्महद्भिः स्वकृतैः कृतानां जीवसंज्ञितः
 ०७०७०५०१ देवो ऽसुरो मनुष्यो वा यक्षो गन्धर्व एव वा
 ०७०७०५०२ भजन् मुकुन्दचरणं स्वस्तिमान् स्याद्यथा वयम्
 ०७०७०५११ नालं द्विजत्वं देवत्वमृषित्वं वासुरात्मजाः
 ०७०७०५१२ प्रीणनाय मुकुन्दस्य न वृत्तं न बहुज्ञता
 ०७०७०५२१ न दानं न तपो नेज्या न शौचं न व्रतानि च
 ०७०७०५२२ प्रीयते ऽमलया भक्त्या हरिरन्यद्विडम्बनम्
 ०७०७०५३१ ततो हरौ भगवति भक्तिं कुरुत दानवाः
 ०७०७०५३२ आत्मौपम्येन सर्वत्र सर्वभूतात्मनीश्वरे
 ०७०७०५४१ दैतेया यक्षरक्षांसि स्त्रियः शूद्रा व्रजौकसः
 ०७०७०५४२ खगा मृगाः पापजीवाः सन्ति ह्यच्युततां गताः
 ०७०७०५५१ एतावान् एव लोके ऽस्मिन् पुंसः स्वार्थः परः स्मृतः
 ०७०७०५५२ एकान्तभक्तिर्गोविन्दे यत् सर्वत्र तदीक्षणम्
 ०७०८००१ श्रीनारद उवाच
 ०७०८००११ अथ दैत्यसुताः सर्वे श्रुत्वा तदनुवर्णितम्
 ०७०८००१२ जगृहुर्निरवद्यत्वान् नैव गुर्वनुशिक्षितम्
 ०७०८००२१ अथाचार्यसुतस्तेषां बुद्धिमैकान्तसंस्थिताम्
 ०७०८००२२ आलक्ष्य भीतस्त्वरितो राज्ञ आवेदयद्यथा
 ०७०८००३१ श्रुत्वा तदप्रियं दैत्यो दुःसहं तनयानयम्
 ०७०८००३२ कोपावेशचलद्वात्रः पुत्रं हन्तुं मनो दधे
 ०७०८००४१ क्षिप्त्वा परुषया वाचा प्रहादमतदर्हणम्
 ०७०८००४२ आहेक्षमाणः पापेन तिरश्चीनेन चक्षुषा
 ०७०८००५१ प्रश्रयावनतं दान्तं बद्धाञ्जलिमवस्थितम्
 ०७०८००५२ सर्पः पदाहत इव श्वसन् प्रकृतिदारुणः
 ०७०८००६ श्रीहिरण्यकशिपुरुवाच
 ०७०८००६१ हे दुर्विनीत मन्दात्मन् कुलभेदकराधम
 ०७०८००६२ स्तब्धं मच्छासनोद्धृत्तं नेष्ये त्वाद्य यमक्षयम्
 ०७०८००७१ क्रुद्धस्य यस्य कम्पन्ते त्रयो लोकाः सहेश्वराः
 ०७०८००७२ तस्य मे ऽभीतवन् मूढ शासनं किं बलो ऽत्यगाः
 ०७०८००८ श्रीप्रहाद उवाच

०७०८००८१ न केवलं मे भवतश्च राजन् । स वै बलं बलिनां चापरेषाम्
 ०७०८००८२ परे ऽवरे ऽमी स्थिरजङ्गमा ये । ब्रह्मादयो येन वशं प्रणीताः
 ०७०८००९१ स ईश्वरः काल उरुक्रमो ऽसाव् । ओजः सहः सत्त्वबलेन्द्रियात्मा
 ०७०८००९२ स एव विश्वं परमः स्वशक्तिभिः । सृजत्यवत्यत्ति गुणत्रयेशः
 ०७०८०१०१ जह्यासुरं भावमिमं त्वमात्मनः । समं मनो धत्स्व न सन्ति विद्विषः
 ०७०८०१०२ ऋते ऽजितादात्मन उत्पथे स्थितात् । तद्धि ह्यनन्तस्य महत् समर्हणम्
 ०७०८०१११ दस्यून पुरा षण् न विजित्य लुम्पतो । मन्यन्त एके स्वजिता दिशो दश
 ०७०८०११२ जितात्मनो ज्ञस्य समस्य देहिनां । साधोः स्वमोहप्रभवाः कुतः परे
 ०७०८०१२ श्रीहिरण्यकशिपुरुवाच
 ०७०८०१२१ व्यक्तं त्वं मर्तुकामो ऽसि यो ऽतिमात्रं विकत्थसे
 ०७०८०१२२ मुमूर्षूणां हि मन्दात्मन् ननु स्युर्विक्रवा गिरः
 ०७०८०१३१ यस्त्वया मन्दभाग्योक्तो मदन्यो जगदीश्वरः
 ०७०८०१३२ क्वासौ यदि स सर्वत्र कस्मात् स्तम्भे न दृश्यते
 ०७०८०१४१ सो ऽहं विकत्थमानस्य शिरः कायाद्धरामि ते
 ०७०८०१४२ गोपायेत हरिस्त्वाद्य यस्ते शरणमीप्सितम्
 ०७०८०१५१ एवं दुरुक्तैर्मुहुरदयन् रुषा । सुतं महाभागवतं महासुरः
 ०७०८०१५२ खड्गं प्रगृह्योत्पतितो वरासनात् । स्तम्भं तताडातिबलः स्वमुष्टिना
 ०७०८०१६१ तदैव तस्मिन् निनदो ऽतिभीषणो । बभूव येनाण्डकटाहमस्फुटत्
 ०७०८०१६२ यं वै स्वधिष्ण्योपगतं त्वजादयः । श्रुत्वा स्वधामात्ययमङ्ग मेनिरे
 ०७०८०१७१ स विक्रमन् पुत्रवधेप्सुरोजसा । निशम्य निर्हादमपूर्वमद्भुतम्
 ०७०८०१७२ अन्तःसभायां न ददर्श तत्पदं । वितत्रसुर्येन सुरारियूथपाः
 ०७०८०१८१ सत्यं विधातुं निजभृत्यभाषितं । व्याप्तिं च भूतेष्वखिलेषु चात्मनः
 ०७०८०१८२ अदृश्यतात्यद्भुतरूपमुद्वहन् । स्तम्भे सभायां न मृगं न मानुषम्
 ०७०८०१९१ स सत्त्वमेनं परितो विपश्यन् । स्तम्भस्य मध्यादनुनिर्जिहानम्
 ०७०८०१९२ नायं मृगो नापि नरो विचित्रम् । अहो किमेतन् नृमृगेन्द्ररूपम्
 ०७०८०२०१ मीमांसमानस्य समुत्थितो ऽग्रतो । नृसिंहरूपस्तदलं भयानकम्
 ०७०८०२०२ प्रतप्तचामीकरचण्डलोचनं । स्फुरत् सटाकेशरज्जुम्भिताननम्
 ०७०८०२११ करालदंष्ट्रं करवालचञ्चल । क्षुरान्तजिह्वं भ्रुकुटीमुखोल्बणम्
 ०७०८०२१२ स्तब्धोर्ध्वकर्णं गिरिकन्दराद्भुत । व्यात्तास्यनासं हनुभेदभीषणम्
 ०७०८०२२१ दिविस्पृशत् कायमदीर्घपीवर । ग्रीवोरुवक्षःस्थलमल्पमध्यमम्
 ०७०८०२२२ चन्द्रांशुगौरैश्छुरितं तनूरुहैर् । विष्वग् भुजानीकशतं नखायुधम्
 ०७०८०२३१ दुरासदं सर्वनिजेतरायुध । प्रवेकविद्रावितदैत्यदानवम्
 ०७०८०२३२ प्रायेण मे ऽयं हरिणोरुमायिना । वधः स्मृतो ऽनेन समुद्यतेन किम्
 ०७०८०२४१ एवं ब्रुवंस्त्वभ्यपतद्द्रदायुधो । नदन् नृसिंहं प्रति दैत्यकुञ्जरः
 ०७०८०२४२ अलक्षितो ऽग्नौ पतितः पतङ्गमो । यथा नृसिंहौजसि सो ऽसुरस्तदा
 ०७०८०२५१ न तद्विचित्रं खलु सत्त्वधामनि । स्वतेजसा यो नु पुरापिबत् तमः
 ०७०८०२५२ ततो ऽभिपद्याभ्यहनन् महासुरो । रुषा नृसिंहं गदयोरुवेगया

०७०८०२६१ तं विक्रमन्तं सगदं गदाधरो । महोरगं ताक्षर्यसुतो यथाग्रहीत्
 ०७०८०२६२ स तस्य हस्तोत्कलितस्तदासुरो । विक्रीडतो यद्वदहिर्गर्भतमः
 ०७०८०२७१ असाध्वमन्यन्त हृतौकसो ऽमरा । घनच्छदा भारत सर्वधिष्यपाः
 ०७०८०२७२ तं मन्यमानो निजवीर्यशङ्कितं । यद्वस्तमुक्तो नृहरिं महासुरः
 ०७०८०२७३ पुनस्तमासज्जत खड्गचर्मणी । प्रगृह्य वेगेन गतश्रमो मृधे
 ०७०८०२८१ तं श्येनवेगं शतचन्द्रवर्तमभिश् । चरन्तमच्छिद्रमुपर्यधो हरिः
 ०७०८०२८२ कृत्वाङ्गहासं खरमुत्स्वनोल्बणं । निमीलिताक्षं जगृहे महाजवः
 ०७०८०२९१ विष्वक् स्फुरन्तं ग्रहणातुरं हरिर् । व्यालो यथाखुं कुलिशाक्षतत्वचम्
 ०७०८०२९२ द्वार्यूरुमापत्य ददार लीलया । नखैर्यथाहिं गरुडो महाविषम्
 ०७०८०३०१ संरम्भदुष्प्रेक्ष्यकराललोचनो । व्यात्ताननान्तं विलिहन् स्वजिह्वया
 ०७०८०३०२ असृगलवाक्कारुणकेशराननो । यथान्त्रमाली द्विपहत्यया हरिः
 ०७०८०३११ नखाङ्कुरोत्पाटितहृत्सरोरुहं । विसृज्य तस्यानुचरान् उदायुधान्
 ०७०८०३१२ अहन् समस्तान् नखशस्त्रपाणिभिर् । दोर्दण्डयूथो ऽनुपथान् सहस्रशः
 ०७०८०३२१ सटावधूता जलदाः परापतन् । ग्रहाश्च तदृष्टिविमुष्टरोचिषः
 ०७०८०३२२ अम्भोधयः श्वासहता विचुक्षुभुर । निर्हादभीता दिग्भिः विचुकुशुः
 ०७०८०३३१ द्यौस्तत्सटोत्क्षिप्तविमानसङ्कुला । प्रोत्सर्पत क्षमा च पदाभिपीडिता
 ०७०८०३३२ शैलाः समुत्पेतुरमुष्य रंहसा । तत्तेजसा खं ककुभो न रेजिरे
 ०७०८०३४१ ततः सभायामुपविष्टमुत्तमे । नृपासने सम्भृततेजसं विभुम्
 ०७०८०३४२ अलक्षितद्वैरथमत्यमर्षणं । प्रचण्डवक्रं न बभाज कश्चन
 ०७०८०३५१ निशाम्य लोकत्रयमस्तकज्वरं । तमादिदैत्यं हरिणा हतं मृधे
 ०७०८०३५२ प्रहर्षविगोत्कलितानना मुहुः । प्रसूनवर्षैर्ववृषुः सुरस्त्रियः
 ०७०८०३६१ तदा विमानावलिभिर्नभस्तलं । दिदृक्षतां सङ्कुलमास नाकिनाम्
 ०७०८०३६२ सुरानका दुन्दुभयो ऽथ जग्निरे । गन्धर्वमुख्या ननृतुर्जगुः स्त्रियः
 ०७०८०३७१ तत्रोपव्रज्य विबुधा ब्रह्मेन्द्रगिरिशदयः
 ०७०८०३७२ ऋषयः पितरः सिद्धा विद्याधरमहोरगाः
 ०७०८०३८१ मनवः प्रजानां पतयो गन्धर्वाप्सरचारणाः
 ०७०८०३८२ यक्षाः किम्पुरुषास्तात वेतालाः सहकिन्नराः
 ०७०८०३९१ ते विष्णुपार्षदाः सर्वे सुनन्दकुमुदादयः
 ०७०८०३९२ मूर्ध्नि बद्धाञ्जलिपुटा आसीनं तीव्रतेजसम्
 ०७०८०३९३ ईडिरे नरशार्दूलं नातिदूरचराः पृथक्
 ०७०८०४० श्रीब्रह्मोवाच
 ०७०८०४०१ नतो ऽस्म्यनन्ताय दुरन्तशक्तये विचित्रवीर्याय पवित्रकर्मणे
 ०७०८०४०२ विश्वस्य सर्गस्थितिसंयमान् गुणैः स्वलीलया सन्दधते ऽव्ययात्मने
 ०७०८०४१ श्रीरुद्र उवाच
 ०७०८०४११ कोपकालो युगान्तस्ते हतो ऽयमसुरो ऽल्पकः
 ०७०८०४१२ तत्सुतं पाह्युपसृतं भक्तं ते भक्तवत्सल
 ०७०८०४२ श्रीन्द्र उवाच

०७०८०४२१ प्रत्यानीताः परम भवता त्रायता नः स्वभागा
 ०७०८०४२२ दैत्याक्रान्तं हृदयकमलं तद्गृहं प्रत्यबोधि
 ०७०८०४२३ कालग्रस्तं कियदिदमहो नाथ शुश्रूषतां ते
 ०७०८०४२४ मुक्तिस्तेषां न हि बहुमता नारसिंहापरैः किम्
 ०७०८०४३ श्रीऋषय ऊचुः
 ०७०८०४३१ त्वं नस्तपः परममात्थ यदात्मतेजो
 ०७०८०४३२ येनेदमादिपुरुषात्मगतं ससक्थं
 ०७०८०४३३ तद्विप्रलुप्तममुनाद्य शरण्यपाल
 ०७०८०४३४ रक्षागृहीतवपुषा पुनरन्वमंस्थाः
 ०७०८०४४ श्रीपितर ऊचुः
 ०७०८०४४१ श्राद्धानि नो ऽधिबुभुजे प्रसभं तनूजैर्
 ०७०८०४४२ दत्तानि तीर्थसमये ऽप्यपिबत् तिलाम्बु
 ०७०८०४४३ तस्योदरान् नखविदीर्णवपाद्य आच्छत्
 ०७०८०४४४ तस्मै नमो नृहरये ऽखिलधर्मगोत्रे
 ०७०८०४५ श्रीसिद्धा ऊचुः
 ०७०८०४५१ यो नो गतिं योगसिद्धामसाधूर् । अहर्षीद्योगतपोबलेन
 ०७०८०४५२ नाना दर्पं तं नखैर्विददार । तस्मै तुभ्यं प्रणताः स्मो नृसिंह
 ०७०८०४६ श्रीविद्याधरा ऊचुः
 ०७०८०४६१ विद्यां पृथग् धारणयानुराद्धां । न्यषेधदज्ञो बलवीर्यदृप्तः
 ०७०८०४६२ स येन सङ्ख्ये पशुवद्धतस्तं । मायानृसिंहं प्रणताः स्म नित्यम्
 ०७०८०४७ श्रीनागा ऊचुः
 ०७०८०४७१ येन पापेन रत्नानि स्त्रीरत्नानि हृतानि नः
 ०७०८०४७२ तद्वक्षःपाटनेनासां दत्तानन्द नमो ऽस्तु ते
 ०७०८०४८ श्रीमनव ऊचुः
 ०७०८०४८१ मनवो वयं तव निदेशकारिणो । दितिजेन देव परिभूतसेतवः
 ०७०८०४८२ भवता खलः स उपसंहतः प्रभो । करवाम ते किमनुशाधि किङ्करान्
 ०७०८०४९ श्रीप्रजापतय ऊचुः
 ०७०८०४९१ प्रजेशा वयं ते परेशाभिसृष्टा । न येन प्रजा वै सृजामो निषिद्धाः
 ०७०८०४९२ स एष त्वया भिन्नवक्षा नु शेते । जगन्मङ्गलं सत्त्वमूर्ते ऽवतारः
 ०७०८०५० श्रीगन्धर्वा ऊचुः
 ०७०८०५०१ वयं विभो ते नटनाट्यगायका । येनात्मसाद्वीर्यबलौजसा कृताः
 ०७०८०५०२ स एष नीतो भवता दशामिमां । किमुत्पथस्थः कुशलाय कल्पते
 ०७०८०५१ श्रीचारणा ऊचुः
 ०७०८०५११ हरे तवाङ्घ्रिपङ्कजं भवापवर्गमाश्रिताः
 ०७०८०५१२ यदेष साधुहृच्छयस्त्वयासुरः समापितः
 ०७०८०५२ श्रीयक्षा ऊचुः
 ०७०८०५२१ वयमनुचरमुख्याः कर्माभिस्ते मनोज्ञैस्

०७०८०५२२ त इह दितिसुतेन प्रापिता वाहकत्वम्
 ०७०८०५२३ स तु जनपरितापं तत्कृतं जानता ते
 ०७०८०५२४ नरहर उपनीतः पञ्चतां पञ्चविंश
 ०७०८०५३ श्रीकिम्पुरुषा ऊचुः
 ०७०८०५३१ वयं किम्पुरुषास्त्वं तु महापुरुष ईश्वरः
 ०७०८०५३२ अयं कुपुरुषो नष्टो धिक्कृतः साधुभिर्यदा
 ०७०८०५४ श्रीवैतालिका ऊचुः
 ०७०८०५४१ सभासु सत्रेषु तवामलं यशो । गीत्वा सपर्या महतीं लभामहे
 ०७०८०५४२ यस्तामनैषीद्वशमेष दुर्जनो । द्विष्ट्या हतस्ते भगवन् यथामयः
 ०७०८०५५ श्रीकिन्नरा ऊचुः
 ०७०८०५५१ वयमीश किन्नरगणास्तवानुगा । दितिजेन विष्टिममुनानुकारिताः
 ०७०८०५५२ भवता हरे स वृजिनो ऽवसादितो । नरसिंह नाथ विभवाय नो भव
 ०७०८०५६ श्रीविष्णुपार्षदा ऊचुः
 ०७०८०५६१ अद्यैतद्धरिनररूपमद्भुतं ते । दृष्टं नः शरणद सर्वलोकशर्म
 ०७०८०५६२ सो ऽयं ते विधिकर ईश विप्रशप्तस् । तस्येदं निधनमनुग्रहाय विद्मः
 ०७०९००१ श्रीनारद उवाच
 ०७०९००११ एवं सुरादयः सर्वे ब्रह्मरुद्रपुरः सराः
 ०७०९००१२ नोपैतुमशकन् मन्यु संरम्भं सुदुरासदम्
 ०७०९००२१ साक्षात् श्रीः प्रेषिता देवैर्दृष्ट्वा तं महदद्भुतम्
 ०७०९००२२ अदृष्टाश्रुतपूर्वत्वात् सा नोपेयाय शङ्किता
 ०७०९००३१ प्रह्लादं प्रेषयामास ब्रह्मावस्थितमन्तिके
 ०७०९००३२ तात प्रशमयोपेहि स्वपित्रे कुपितं प्रभुम्
 ०७०९००४१ तथेति शनकै राजन् महाभागवतो ऽर्भकः
 ०७०९००४२ उपेत्य भुवि कायेन ननाम विधृताञ्जलिः
 ०७०९००५१ स्वपादमूले पतितं तमर्भकं । विलोक्य देवः कृपया परिप्लुतः
 ०७०९००५२ उत्थाप्य तच्छीर्ष्यदधात् कराम्बुजं । कालाहिवित्रस्तधियां कृताभयम्
 ०७०९००६१ स तत्करस्पर्शधुताखिलाशुभः । सपद्यभिव्यक्तपरात्मदर्शनः
 ०७०९००६२ तत्पादपद्मं हृदि निर्वृतो दधौ । हृष्यत्तनुः क्लिन्नहृदश्रुलोचनः
 ०७०९००७१ अस्तौषीद्धरिमेकाग्र मनसा सुसमाहितः
 ०७०९००७२ प्रेमगद्गदया वाचा तत्र्यस्तहृदयेक्षणः
 ०७०९००८ श्रीप्रह्लाद उवाच
 ०७०९००८१ ब्रह्मादयः सुरगणा मुनयो ऽथ सिद्धाः
 ०७०९००८२ सत्त्वैकतानगतयो वचसां प्रवाहैः
 ०७०९००८३ नाराधितुं पुरुगुणैरधुनापि पिप्रुः
 ०७०९००८४ किं तोष्टुमर्हति स मे हरिरुग्रजातेः
 ०७०९००९१ मन्ये धनाभिजनरूपतपःश्रुतौजस्
 ०७०९००९२ तेजःप्रभावबलपौरुषबुद्धियोगाः

०७०९००९३ नाराधनाय हि भवन्ति परस्य पुंसो
 ०७०९००९४ भक्त्या तुतोष भगवान् गजयूथपाय
 ०७०९०१०१ विप्राद्द्विषड्गुणयुतादरविन्दनाभ
 ०७०९०१०२ पादारविन्दविमुखात् श्वपचं वरिष्ठम्
 ०७०९०१०३ मन्ये तदर्पितमनोवचनेहितार्थ
 ०७०९०१०४ प्राणं पुनाति स कुलं न तु भूरिमानः
 ०७०९०१११ नैवात्मनः प्रभुरयं निजलाभपूर्णो
 ०७०९०११२ मानं जनादविदुषः करुणो वृणीते
 ०७०९०११३ यद्यज् जनो भगवते विदधीत मानं
 ०७०९०११४ तच् चात्मने प्रतिमुखस्य यथा मुखश्रीः
 ०७०९०१२१ तस्मादहं विगतविक्लव ईश्वरस्य
 ०७०९०१२२ सर्वात्मना महि गृणामि यथा मनीषम्
 ०७०९०१२३ नीचो ऽजया गुणविसर्गमनुप्रविष्टः
 ०७०९०१२४ पूयेत येन हि पुमान् अनुवणितिन
 ०७०९०१३१ सर्वे ह्यमी विधिकरास्तव सत्त्वधाम्नो
 ०७०९०१३२ ब्रह्मादयो वयमिवेश न चोद्विजन्तः
 ०७०९०१३३ क्षेमाय भूतय उतात्मसुखाय चास्य
 ०७०९०१३४ विक्रीडितं भगवतो रुचिरावतारैः
 ०७०९०१४१ तद्यच्छ मन्युमसुरश्च हतस्त्वयाद्य
 ०७०९०१४२ मोदेत साधुरपि वृश्चिकसर्पहत्या
 ०७०९०१४३ लोकाश्च निर्वृतिमिताः प्रतियन्ति सर्वे
 ०७०९०१४४ रूपं नृसिंह विभयाय जनाः स्मरन्ति
 ०७०९०१५१ नाहं विभेम्यजित ते ऽतिभयानकास्य
 ०७०९०१५२ जिह्वाकनेत्रभ्रुकुटीरभसोग्रदंष्ट्रात्
 ०७०९०१५३ आन्त्रस्त्रजःक्षतजकेशरशङ्कुकर्णान्
 ०७०९०१५४ निर्हादभीतदिगिभादरिभिन्नखाग्रात्
 ०७०९०१६१ त्रस्तो ऽस्म्यहं कृपणवत्सल दुःसहोग्र
 ०७०९०१६२ संसारचक्रकदनाद्रसतां प्रणीतः
 ०७०९०१६३ बद्धः स्वकर्माभिरुशत्तम ते ऽङ्घ्रिमूलं
 ०७०९०१६४ प्रीतो ऽपवर्गशरणं ह्यसे कदा नु
 ०७०९०१७१ यस्मात् प्रियाप्रियवियोगसंयोगजन्म
 ०७०९०१७२ शोकाग्निना सकलयोनिषु दह्यमानः
 ०७०९०१७३ दुःखौषधं तदपि दुःखमतद्वियाहं
 ०७०९०१७४ भूमन् भ्रमामि वद मे तव दास्ययोगम्
 ०७०९०१८१ सो ऽहं प्रियस्य सुहृदः परदेवताया
 ०७०९०१८२ लीलाकथास्तव नृसिंह विरिञ्चगीताः
 ०७०९०१८३ अञ्जस्तितमर्त्यनुगृणन् गुणविप्रमुक्तो

०७०९०१८४ दुर्गाणि ते पदयुगालयहंससङ्गः
 ०७०९०१९१ बालस्य नेह शरणं पितरौ नृसिंह
 ०७०९०१९२ नार्तस्य चागदमुदन्वति मज्जतो नौः
 ०७०९०१९३ तप्तस्य तत्प्रतिविधिर्य इहाञ्जसेष्टस्
 ०७०९०१९४ तावद्विभो तनुभृतां त्वदुपेक्षितानाम्
 ०७०९०२०१ यस्मिन् यतो यर्हि येन च यस्य यस्माद्
 ०७०९०२०२ यस्मै यथा यदुत यस्त्वपरः परो वा
 ०७०९०२०३ भावः करोति विकरोति पृथक् स्वभावः
 ०७०९०२०४ सञ्चोदितस्तदखिलं भवतः स्वरूपम्
 ०७०९०२११ माया मनः सृजति कर्ममयं बलीयः
 ०७०९०२१२ कालेन चोदितगुणानुमतेन पुंसः
 ०७०९०२१३ छन्दोमयं यदजयार्पितषोडशारं
 ०७०९०२१४ संसारचक्रमज को ऽतितरेत् त्वदन्यः
 ०७०९०२२१ स त्वं हि नित्यविजितात्मगुणः स्वधाम्ना
 ०७०९०२२२ कालो वशीकृतविसृज्यविसर्गशक्तिः
 ०७०९०२२३ चक्रे विसृष्टमजयेश्वर षोडशारे
 ०७०९०२२४ निष्पीड्यमानमुपकर्ष विभो प्रपन्नम्
 ०७०९०२३१ दृष्टा मया दिवि विभो ऽखिलधिष्यपानाम्
 ०७०९०२३२ आयुः श्रियो विभव इच्छति यान् जनो ऽयम्
 ०७०९०२३३ ये ऽस्मत् पितुः कुपितहासविजृम्भितभ्रू
 ०७०९०२३४ विस्फूर्जितेन लुलिताः स तु ते निरस्तः
 ०७०९०२४१ तस्मादमूस्तनुभृतामहमाशिषो ऽङ्ग
 ०७०९०२४२ आयुः श्रियं विभवमैन्द्रियमाविरिञ्च्यात्
 ०७०९०२४३ नेच्छामि ते विलुलितान् उरुविक्रमेण
 ०७०९०२४४ कालात्मनोपनय मां निजभृत्यपार्श्वम्
 ०७०९०२५१ कुत्राशिषः श्रुतिसुरवा मृगतृष्णिरूपाः
 ०७०९०२५२ क्वेदं कलेवरमशेषरुजां विरोहः
 ०७०९०२५३ निर्विद्यते न तु जनो यदपीति विद्वान्
 ०७०९०२५४ कामानलं मधुलवैः शमयन् दुरापैः
 ०७०९०२६१ क्वाहं रजःप्रभव ईश तमो ऽधिके ऽस्मिन्
 ०७०९०२६२ जातः सुरेतरकुले क्व तवानुकम्पा
 ०७०९०२६३ न ब्रह्मणो न तु भवस्य न वै रमाया
 ०७०९०२६४ यन् मे ऽर्पितः शिरसि पद्मकरः प्रसादः
 ०७०९०२७१ नैषा परावरमतिर्भवतो ननु स्याज्
 ०७०९०२७२ जन्तोर्यथात्मसुहृदो जगतस्तथापि
 ०७०९०२७३ संसेवया सुरतरोरिव ते प्रसादः
 ०७०९०२७४ सेवानुरूपमुदयो न परावरत्वम्

०७०९०२८१ एवं जनं निपतितं प्रभवाहिकूपे
 ०७०९०२८२ कामाभिकाममनु यः प्रपतन् प्रसङ्गात्
 ०७०९०२८३ कृत्वात्मसात् सुरर्षिणा भगवन् गृहीतः
 ०७०९०२८४ सो ऽहं कथं नु विसृजे तव भृत्यसेवाम्
 ०७०९०२९१ मत्प्राणरक्षणमनन्त पितुर्वधश्च
 ०७०९०२९२ मन्ये स्वभृत्यऋषिवाक्यमृतं विधातुम्
 ०७०९०२९३ खड्गं प्रगृह्य यदवोचदसद्विधित्सुस्
 ०७०९०२९४ त्वामीश्वरो मदपरो ऽवतु कं हरामि
 ०७०९०३०१ एकस्त्वमेव जगदेतममुष्य यत् त्वम्
 ०७०९०३०२ आद्यन्तयोः पृथग् अवस्यसि मध्यतश्च
 ०७०९०३०३ सृष्ट्वा गुणव्यतिकरं निजमाययेदं
 ०७०९०३०४ नानेव तैरवसितस्तदनुप्रविष्टः
 ०७०९०३११ त्वम्वा इदं सदसदीश भवांस्ततो ऽन्यो
 ०७०९०३१२ माया यदात्मपरबुद्धिरियं ह्यपार्था
 ०७०९०३१३ यद्यस्य जन्म निधनं स्थितिरीक्षणं च
 ०७०९०३१४ तद्वैतदेव वसुकालवदष्टितर्वोः
 ०७०९०३२१ न्यस्येदमात्मनि जगद्विलयाम्बुमध्ये
 ०७०९०३२२ शेषेत्मना निजसुखानुभवो निरीहः
 ०७०९०३२३ योगेन मीलितदृगात्मनिपीतनिद्रस्
 ०७०९०३२४ तुर्ये स्थितो न तु तमो न गुणांश्च युङ्क्षे
 ०७०९०३३१ तस्यैव ते वपुरिदं निजकालशक्त्या
 ०७०९०३३२ सञ्चोदितप्रकृतिधर्मण आत्मगूढम्
 ०७०९०३३३ अम्भस्यनन्तशयनाद्विरमत्समाधेर्
 ०७०९०३३४ नाभेरभूत् स्वकणिकावटवन्महाब्जम्
 ०७०९०३४१ तत्सम्भवः कविरतो ऽन्यदपश्यमानस्
 ०७०९०३४२ त्वां बीजमात्मनि ततं स बहिर्विचिन्त्य
 ०७०९०३४३ नाविन्ददब्दशतमप्सु निमज्जमानो
 ०७०९०३४४ जाते ऽङ्कुरे कथमुहोपलभेत बीजम्
 ०७०९०३५१ स त्वात्मयोनिरतिविस्मित आश्रितो ऽञ्जं
 ०७०९०३५२ कालेन तीव्रतपसा परिशुद्धभावः
 ०७०९०३५३ त्वामात्मनीश भुवि गन्धमिवातिसूक्ष्मं
 ०७०९०३५४ भूतेन्द्रियाशयमये विततं ददर्श
 ०७०९०३६१ एवं सहस्रवदनाङ्घ्रिशिरःकरोरु
 ०७०९०३६२ नासाद्यकर्णनयनाभरणायुधाढयम्
 ०७०९०३६३ मायामयं सदुपलक्षितसन्निवेशं
 ०७०९०३६४ दृष्ट्वा महापुरुषमाप मुदं विरिञ्चः
 ०७०९०३७१ तस्मै भवान् ह्यशिरस्तनुवं हि विभ्रद्

०७०९०३७२ वेदद्रुहावतिबलौ मधुकैटभाख्यौ
 ०७०९०३७३ हत्वानयच् छरुतिगणांश्च रजस्तमश्च
 ०७०९०३७४ सत्त्वं तव प्रियतमां तनुमामनन्ति
 ०७०९०३८१ इत्थं नृतिर्यगृषिदेवज्ञषावतारैर्
 ०७०९०३८२ लोकान् विभावयसि हंसि जगत् प्रतीपान्
 ०७०९०३८३ धर्मं महापुरुष पासि युगानुवृत्तं
 ०७०९०३८४ छन्नः कलौ यदभवस्त्रियुगो ऽथ स त्वम्
 ०७०९०३९१ नैतन् मनस्तव कथासु विकुण्ठनाथ
 ०७०९०३९२ सम्प्रीयते दुरितदुष्टमसाधु तीव्रम्
 ०७०९०३९३ कामातुरं हर्षशोकभयैषणार्तं
 ०७०९०३९४ तस्मिन् कथं तव गतिं विमृशामि दीनः
 ०७०९०४०१ जिह्वैकतो ऽच्युत विकर्षति मावितृप्ता
 ०७०९०४०२ शिश्रो ऽन्यतस्त्वगुदरं श्रवणं कुतश्चित्
 ०७०९०४०३ घ्राणो ऽन्यतश्चपलदृक् क्व च कर्मशक्तिर्
 ०७०९०४०४ बह्व्यः सपत्न्य इव गेहपतिं लुनन्ति
 ०७०९०४११ एवं स्वकर्मपतितं भववैतरण्याम्
 ०७०९०४१२ अन्योन्यजन्ममरणाशनभीतभीतम्
 ०७०९०४१३ पश्यन् जनं स्वपरविग्रहवैरमैत्रं
 ०७०९०४१४ हन्तेति पारचर पीपृहि मूढमद्य
 ०७०९०४२१ को न्वत्र ते ऽखिलगुरो भगवन् प्रयास
 ०७०९०४२२ उत्तारणे ऽस्य भवसम्भवलोपहेतोः
 ०७०९०४२३ मूढेषु वै महदनुग्रह आर्तबन्धो
 ०७०९०४२४ किं तेन ते प्रियजनान् अनुसेवतां नः
 ०७०९०४३१ नैवोद्विजे पर दुरत्ययवैतरण्यास्
 ०७०९०४३२ त्वद्वीर्यगायनमहामृतमग्नचित्तः
 ०७०९०४३३ शोचे ततो विमुखचेतस इन्द्रियार्थ
 ०७०९०४३४ मायासुखाय भरमुद्वहतो विमूढान्
 ०७०९०४४१ प्रायेण देव मुनयः स्वविमुक्तिकामा
 ०७०९०४४२ मौनं चरन्ति विजने न परार्थनिष्ठाः
 ०७०९०४४३ नैतान् विहाय कृपणान् विमुमुक्ष एको
 ०७०९०४४४ नान्यं त्वदस्य शरणं भ्रमतो ऽनुपश्ये
 ०७०९०४५१ यन् मैथुनादिगृहमेधिसुखं हि तुच्छं
 ०७०९०४५२ कण्डूयनेन करयोरिव दुःखदुःखम्
 ०७०९०४५३ तृप्यन्ति नेह कृपणा बहुदुःखभाजः
 ०७०९०४५४ कण्डूतिवन् मनसिजं विषहेत धीरः
 ०७०९०४६१ मौनव्रतश्रुततपो ऽध्ययनस्वधर्म
 ०७०९०४६२ व्याख्यारहोजपसमाधय आपवर्ग्याः

०७०९०४६३ प्रायः परं पुरुष ते त्वजितेन्द्रियाणां
 ०७०९०४६४ वार्ता भवन्त्युत न वात्र तु दाम्भिकानाम्
 ०७०९०४७१ रूपे इमे सदसती तव वेदसृष्टे
 ०७०९०४७२ बीजाङ्कुराविव न चान्यदरूपकस्य
 ०७०९०४७३ युक्ताः समक्षमुभयत्र विचक्षन्ते त्वां
 ०७०९०४७४ योगेन वह्निमिव दारुषु नान्यतः स्यात्
 ०७०९०४८१ त्वं वायुरग्निरवनिर्वियदम्बु मात्राः
 ०७०९०४८२ प्राणेन्द्रियाणि हृदयं चिदनुग्रहश्च
 ०७०९०४८३ सर्वं त्वमेव सगुणो विगुणश्च भूमन्
 ०७०९०४८४ नान्यत् त्वदस्त्यपि मनोवचसा निरुक्तम्
 ०७०९०४९१ नैते गुणा न गुणिनो महदादयो ये
 ०७०९०४९२ सर्वे मनः प्रभृतयः सहदेवमर्त्याः
 ०७०९०४९३ आद्यन्तवन्त उरुगाय विदन्ति हि त्वाम्
 ०७०९०४९४ एवं विमृश्य सुधियो विरमन्ति शब्दात्
 ०७०९०५०१ तत् ते ऽर्हत्तम नमः स्तुतिकर्मपूजाः
 ०७०९०५०२ कर्म स्मृतिश्चरणयोः श्रवणं कथायाम्
 ०७०९०५०३ संसेवया त्वयि विनेति षडङ्ग्या किं
 ०७०९०५०४ भक्तिं जनः परमहंसगतौ लभेत
 ०७०९०५१ श्रीनारद उवाच
 ०७०९०५११ एतावद्वर्णितगुणो भक्त्या भक्तेन निर्गुणः
 ०७०९०५१२ प्रह्लादं प्रणतं प्रीतो यतमन्युरभाषत
 ०७०९०५२ श्रीभगवान् उवाच
 ०७०९०५२१ प्रह्लाद भद्र भद्रं ते प्रीतो ऽहं ते ऽसुरोत्तम
 ०७०९०५२२ वरं वृणीष्वभिमतं कामपूरो ऽस्म्यहं नृणाम्
 ०७०९०५३१ मामप्रीणत आयुष्मन् दर्शनं दुर्लभं हि मे
 ०७०९०५३२ दृष्ट्वा मां न पुनर्जन्तुरात्मानं तप्तुमर्हति
 ०७०९०५४१ प्रीणन्ति ह्यथ मां धीराः सर्वभावेन साधवः
 ०७०९०५४२ श्रेयस्कामा महाभाग सर्वासामाशिषां पतिम्
 ०७०९०५५ श्रीनारद उवाच
 ०७०९०५५१ एवं प्रलोभ्यमानो ऽपि वरैर्लोकप्रलोभनैः
 ०७०९०५५२ एकान्तित्वाद्भगवति नैच्छत् तान् असुरोत्तमः
 ०७१०००१ श्रीनारद उवाच
 ०७१०००११ भक्तियोगस्य तत् सर्वमन्तरायतयार्भकः
 ०७१०००१२ मन्यमानो हृषीकेशं स्मयमान उवाच ह
 ०७१०००२ श्रीप्रह्लाद उवाच
 ०७१०००२१ मा मां प्रलोभयोत्पत्त्या सक्तकामेषु तैवरैः
 ०७१०००२२ तत्सङ्गभीतो निर्विण्णो मुमुक्षुस्त्वामुपाश्रितः

०७१०००३१ भृत्यलक्षणजिज्ञासुर्भक्तं कामेष्वचोदयत्
 ०७१०००३२ भवान् संसारबीजेषु हृदयग्रन्थिषु प्रभो
 ०७१०००४१ नान्यथा ते ऽखिलगुरो घटेत करुणात्मनः
 ०७१०००४२ यस्त आशिष आशास्ते न स भृत्यः स वै वणिक्
 ०७१०००५१ आशासानो न वै भृत्यः स्वामिन्याशिष आत्मनः
 ०७१०००५२ न स्वामी भृत्यतः स्वाम्यमिच्छन् यो राति चाशिषः
 ०७१०००६१ अहं त्वकामस्त्वद्भक्तस्त्वं च स्वाम्यनपाश्रयः
 ०७१०००६२ नान्यथेहावयोरर्थो राजसेवकयोरिव
 ०७१०००७१ यदि दास्यसि मे कामान् वरांस्त्वं वरदर्षभ
 ०७१०००७२ कामानां हृद्यसंरोहं भवतस्तु वृणे वरम्
 ०७१०००८१ इन्द्रियाणि मनः प्राण आत्मा धर्मो धृतिर्मतिः
 ०७१०००८२ ह्रीः श्रीस्तेजः स्मृतिः सत्यं यस्य नश्यन्ति जन्मना
 ०७१०००९१ विमुञ्चति यदा कामान् मानवो मनसि स्थितान्
 ०७१०००९२ तर्ह्येव पुण्डरीकाक्ष भगवत्त्वाय कल्पते
 ०७१००१०१ ओं नमो भगवते तुभ्यं पुरुषाय महात्मने
 ०७१००१०२ हरये ऽद्भुतसिंहाय ब्रह्मणे परमात्मने
 ०७१००११ श्रीभगवान् उवाच
 ०७१००१११ नैकान्तिनो मे मयि जातिवहाशिष । आशासते ऽमुत्र च ये भवद्विधाः
 ०७१००११२ तथापि मन्वन्तरमेतदत्र । दैत्येश्वराणामनुभुङ्क्ष्व भोगान्
 ०७१००१२१ कथा मदीया जुषमाणः प्रियास्त्वम् । आवेश्य मामात्मनि सन्तमेकम्
 ०७१००१२२ सर्वेषु भूतेष्वधियज्ञमीशं । यजस्व योगेन च कर्म हिन्वन्
 ०७१००१३१ भोगेन पुण्यं कुशलेन पापं । कलेवरं कालजवेन हित्वा
 ०७१००१३२ कीर्तिं विशुद्धां सुरलोकगीतां । विताय मामेष्यसि मुक्तबन्धः
 ०७१००१४१ य एतत् कीर्तयेन् मह्यं त्वया गीतमिदं नरः
 ०७१००१४२ त्वां च मां च स्मरन् काले कर्मबन्धात् प्रमुच्यते
 ०७१००१५ श्रीप्रहाद उवाच
 ०७१००१५१ वरं वरय एतत् ते वरदेशान् महेश्वर
 ०७१००१५२ यदनिन्दत् पिता मे त्वामविद्वांस्तेज ऐश्वरम्
 ०७१००१६१ विद्धामर्षाशयः साक्षात् सर्वलोकगुरुं प्रभुम्
 ०७१००१६२ भ्रातृहेति मृषादृष्टिस्त्वद्भक्ते मयि चाघवान्
 ०७१००१७१ तस्मात् पिता मे पूयेत दुरन्ताहुस्तरादघात्
 ०७१००१७२ पूतस्ते ऽपाङ्गसंदृष्टस्तदा कृपणवत्सल
 ०७१००१८ श्रीभगवान् उवाच
 ०७१००१८१ त्रिःसप्तभिः पिता पूतः पितृभिः सह ते ऽनघ
 ०७१००१८२ यत् साधो ऽस्य कुले जातो भवान् वै कुलपावनः
 ०७१००१९१ यत्र यत्र च मद्भक्ताः प्रशान्ताः समदर्शिनः
 ०७१००१९२ साधवः समुदाचारास्ते पूयन्ते ऽपि कीकटाः

०७१००२०१ सर्वात्मना न हिंसन्ति भूतग्रामेषु किञ्चन
 ०७१००२०२ उच्चावचेषु दैत्येन्द्र मद्भाविगतस्पृहाः
 ०७१००२११ भवन्ति पुरुषा लोके मद्भक्तास्त्वामनुव्रताः
 ०७१००२१२ भवान् मे खलु भक्तानां सर्वेषां प्रतिरूपधृक्
 ०७१००२२१ कुरु त्वं प्रेतकृत्यानि पितुः पूतस्य सर्वशः
 ०७१००२२२ मदङ्गस्पशनिनाङ्ग लोकान् यास्यति सुप्रजाः
 ०७१००२३१ पित्र्यं च स्थानमातिष्ठ यथोक्तं ब्रह्मवादिभिः
 ०७१००२३२ मय्यावेश्य मनस्तात कुरु कर्माणि मत्परः
 ०७१००२४ श्रीनारद उवाच
 ०७१००२४१ प्रहादो ऽपि तथा चक्रे पितुर्यत् साम्परायिकम्
 ०७१००२४२ यथाह भगवान् राजन्नभिषिक्तो द्विजातिभिः
 ०७१००२५१ प्रसादसुमुखं दृष्ट्वा ब्रह्मा नरहरि हरिम्
 ०७१००२५२ स्तुत्वा वाग्भिः पवित्राभिः प्राह देवादिभिर्वृतः
 ०७१००२६ श्रीब्रह्मोवाच
 ०७१००२६१ देवदेवाखिलाध्यक्ष भूतभावन पूर्वज
 ०७१००२६२ दिष्ट्या ते निहतः पापो लोकसन्तापनो ऽसुरः
 ०७१००२७१ यो ऽसौ लब्धवरो मत्तो न वध्यो मम सृष्टिभिः
 ०७१००२७२ तपोयोगबलोल्लङ्घः समस्तनिगमान् अहन्
 ०७१००२८१ दिष्ट्या तत्तनयः साधुर्महाभागवतो ऽर्भकः
 ०७१००२८२ त्वया विमोचितो मृत्योर्दिष्ट्या त्वां समितो ऽधुना
 ०७१००२९१ एतद्वपुस्ते भगवन् ध्यायतः परमात्मनः
 ०७१००२९२ सर्वतो गोप्तृ सन्त्रासान् मृत्योरपि जिघांसतः
 ०७१००३० श्रीभगवान् उवाच
 ०७१००३०१ मैवं विभो ऽसुराणां ते प्रदेयः पद्मसम्भव
 ०७१००३०२ वरः क्रूरनिसर्गाणामहीनाममृतं यथा
 ०७१००३१ श्रीनारद उवाच
 ०७१००३११ इत्युक्त्वा भगवान् राजंस्ततश्चान्तर्दधे हरिः
 ०७१००३१२ अदृश्यः सर्वभूतानां पूजितः परमेष्ठिना
 ०७१००३२१ ततः सम्पूज्य शिरसा ववन्दे परमेष्ठिनम्
 ०७१००३२२ भवं प्रजापतीन् देवान् प्रहादो भगवत्कलाः
 ०७१००३३१ ततः कान्यादिभिः सार्धं मुनिभिः कमलासनः
 ०७१००३३२ दैत्यानां दानवानां च प्रहादमकरोत् पतिम्
 ०७१००३४१ प्रतिनन्द्य ततो देवाः प्रयुज्य परमाशिषः
 ०७१००३४२ स्वधामानि ययू राजन् ब्रह्माद्याः प्रतिपूजिताः
 ०७१००३५१ एवं च पार्षदौ विष्णोः पुत्रत्वं प्रापितौ दितेः
 ०७१००३५२ हृदि स्थितेन हरिणा वैरभावेन तौ हतौ
 ०७१००३६१ पुनश्च विप्रशापेन राक्षसौ तौ बभूवतुः

०७१००३६२ कुम्भकर्णदशग्रीवौ हतौ तौ रामविक्रमैः
 ०७१००३७१ शयानौ युधि निर्भिन्न हृदयौ रामशायकैः
 ०७१००३७२ तच्चित्तौ जहतुर्देहं यथा प्राक्तनजन्मनि
 ०७१००३८१ ताविहाथ पुनर्जातौ शिशुपालकरूषजौ
 ०७१००३८२ हरौ वैरानुबन्धेन पश्यतस्ते समीयतुः
 ०७१००३९१ एनः पूर्वकृतं यत् तद्राजानः कृष्णवैरिणः
 ०७१००३९२ जहुस्ते ऽन्ते तदात्मानः कीटः पेशस्कृतो यथा
 ०७१००४०१ यथा यथा भगवतो भक्त्या परमयाभिदा
 ०७१००४०२ नृपाश्चैद्यादयः सात्म्यं हरेस्तच्चिन्तया ययुः
 ०७१००४११ आख्यातं सर्वमेतत् ते यन् मां त्वं परिपृष्टवान्
 ०७१००४१२ दमघोषसुतादीनां हरेः सात्म्यमपि द्विषाम्
 ०७१००४२१ एषा ब्रह्मण्यदेवस्य कृष्णस्य च महात्मनः
 ०७१००४२२ अवतारकथा पुण्या वधो यत्रादिदैत्ययोः
 ०७१००४३१ प्रहादस्यानुचरितं महाभागवतस्य च
 ०७१००४३२ भक्तिर्ज्ञानं विरक्तिश्च याथार्थ्यं चास्य वै हरेः
 ०७१००४४१ सर्गस्थित्यप्ययेशस्य गुणकर्मानुवर्णनम्
 ०७१००४४२ परावरेषां स्थानानां कालेन व्यत्ययो महान्
 ०७१००४५१ धर्मो भागवतानां च भगवान् येन गम्यते
 ०७१००४५२ आख्याने ऽस्मिन् समाम्नातमाध्यात्मिकमशेषतः
 ०७१००४६१ य एतत् पुण्यमाख्यानं विष्णोर्वीर्योपबृंहितम्
 ०७१००४६२ कीर्तयेच्च छद्मया श्रुत्वा कर्मपाशैर्विमुच्यते
 ०७१००४७१ एतद्य आदिपुरुषस्य मृगेन्द्रलीलां
 ०७०९०४७२ दैत्येन्द्रयूथपवधं प्रयतः पठेत्
 ०७०९०४७३ दैत्यात्मजस्य च सतां प्रवरस्य पुण्यं
 ०७०९०४७४ श्रुत्वानुभावमकुतोभयमेति लोकम्
 ०७०९०४८१ यूयं नृलोके बत भूरिभागा । लोकं पुनाना मुनयो ऽभियन्ति
 ०७१००४८२ येषां गृहान् आवसतीति साक्षाद् । गूढं परं ब्रह्म मनुष्यलिङ्गम्
 ०७१००४९१ स वा अयं ब्रह्म महद्विमृग्य । कैवल्यनिर्वाणसुखानुभूतिः
 ०७१००४९२ प्रियः सुहृद्वः खलु मातुलेय । आत्मार्हणीयो विधिकृद्गुरुश्च
 ०७१००५०१ न यस्य साक्षाद्भवपद्मजादिभी । रूपं धिया वस्तुतयोपवर्णितम्
 ०७१००५०२ मौनेन भक्त्योपशमेन पूजितः । प्रसीदतामेष स सात्वतां पतिः
 ०७१००५११ स एष भगवान् राजन् व्यतनोद्विहतं यशः
 ०७१००५१२ पुरा रुद्रस्य देवस्य मयेनानन्तमायिना
 ०७१००५२ राजोवाच
 ०७१००५२१ कस्मिन् कर्माणि देवस्य मयो ऽहन् जगदीशितुः
 ०७१००५२२ यथा चोपचिता कीर्तिः कृष्णेनानेन कथ्यताम्
 ०७१००५३ श्रीनारद उवाच

०७१००५३१ निर्जिता असुरा देवैर्युध्यनेनोपबृंहितैः
 ०७१००५३२ मायिनां परमाचार्यं मयं शरणमाययुः
 ०७१००५४१ स निर्माय पुरस्तिस्त्रो हैमीरौप्यायसीर्विभुः
 ०७१००५४२ दुर्लक्ष्यापायसंयोगा दुर्वितर्क्यपरिच्छदाः
 ०७१००५५१ ताभिस्ते ऽसुरसेनान्यो लोकांस्त्रीन् सेश्वरान् नृप
 ०७१००५५२ स्मरन्तो नाशयां चक्रुः पूर्वैरमलक्षिताः
 ०७१००५६१ ततस्ते सेश्वरा लोका उपासाद्येश्वरं नताः
 ०७१००५६२ त्राहि नस्तावकान् देव विनष्टास्त्रिपुरालयैः
 ०७१००५७१ अथानुगृह्य भगवान् मा भैष्टेति सुरान् विभुः
 ०७१००५७२ शरं धनुषि सन्धाय पुरेष्वस्त्रं व्यमुञ्चत
 ०७१००५८१ ततो ऽग्निवर्णा इषव उत्पेतुः सूर्यमण्डलात्
 ०७१००५८२ यथा मयूखसन्दोहा नादृश्यन्त पुरो यतः
 ०७१००५९१ तैः स्पृष्टा व्यसवः सर्वे निपेतुः स्म पुरोकसः
 ०७१००५९२ तान् आनीय महायोगी मयः कूपरसे ऽक्षिपत्
 ०७१००६०१ सिद्धामृतरसस्पृष्टा वज्रसारा महौजसः
 ०७१००६०२ उत्तस्थुर्मेघदलना वैद्युता इव वह्नयः
 ०७१००६११ विलोक्य भग्नसङ्कल्पं विमनस्कं वृषध्वजम्
 ०७१००६१२ तदायं भगवान् विष्णुस्तत्रोपायमकल्पयत्
 ०७१००६२१ वत्सश्चासीत् तदा ब्रह्मा स्वयं विष्णुरयं हि गौः
 ०७१००६२२ प्रविश्य त्रिपुरं काले रसकूपामृतं पपौ
 ०७१००६३१ ते ऽसुरा ह्यपि पश्यन्तो न न्यषेधन् विमोहिताः
 ०७१००६३२ तद्विज्ञाय महायोगी रसपालान् इदं जगौ
 ०७१००६४१ स्मयन् विशोकः शोकार्तान् स्मरन् दैवगतिं च ताम्
 ०७१००६४२ देवो ऽसुरो नरो ऽन्यो वा नेश्वरो ऽस्तीह कश्चन
 ०७१००६५१ आत्मनो ऽन्यस्य वा दिष्टं दैवेनापोहितुं द्वयोः
 ०७१००६५२ अथासौ शक्तिभिः स्वाभिः शम्भोः प्राधानिकं व्यधात्
 ०७१००६६१ धर्मज्ञानविरक्तयुद्धि तपोविद्याक्रियादिभिः
 ०७१००६६२ रथं सूतं ध्वजं वाहान् धनुर्वर्मशरादि यत्
 ०७१००६७१ सन्नद्धो रथमास्थाय शरं धनुरुपाददे
 ०७१००६७२ शरं धनुषि सन्धाय मुहूर्ते ऽभिजितीश्वरः
 ०७१००६८१ ददाह तेन दुर्भेद्या हरो ऽथ त्रिपुरो नृप
 ०७१००६८२ दिवि दुन्दुभयो नेदुर्विमानशतसङ्कुलाः
 ०७१००६९१ देवर्षिपितृसिद्धेशा जयेति कुसुमोत्करैः
 ०७१००६९२ अवाकिरन् जगुर्हृष्टा ननृतुश्चाप्सरोगणाः
 ०७१००७०१ एवं दग्ध्वा पुरस्तिस्त्रो भगवान् पुरहा नृप
 ०७१००७०२ ब्रह्मादिभिः स्तूयमानः स्वं धाम प्रत्यपद्यत
 ०७१००७११ एवं विधान्यस्य हरेः स्वमायया । विडम्बमानस्य नृलोकमात्मनः

०७१००७१२ वीर्याणि गीतान्यृषिभिर्जगद्गुरोर् । लोकं पुनानान्यपरं वदामि किम्
 ०७११००१ श्रीशुक उवाच
 ०७११००११ श्रुत्वेहितं साधु सभासभाजितं । महत्तमाग्रण्य उरुक्रमात्मनः
 ०७११००१२ युधिष्ठिरो दैत्यपतेर्मुदान्वितः । पप्रच्छ भूयस्तनयं स्वयम्भुवः
 ०७११००२ श्रीयुधिष्ठिर उवाच
 ०७११००२१ भगवन् श्रोतुमिच्छामि नृणां धर्मं सनातनम्
 ०७११००२२ वर्णाश्रमाचारयुतं यत् पुमान् विन्दते परम्
 ०७११००३१ भवान् प्रजापतेः साक्षादात्मजः परमेष्ठिनः
 ०७११००३२ सुतानां सम्मतो ब्रह्मंस्तपोयोगसमाधिभिः
 ०७११००४१ नारायणपरा विप्रा धर्मं गुह्यं परं विदुः
 ०७११००४२ करुणाः साधवः शान्तास्त्वद्विधा न तथापरे
 ०७११००५ श्रीनारद उवाच
 ०७११००५१ नत्वा भगवते ऽजाय लोकानां धर्मसेतवे
 ०७११००५२ वक्ष्ये सनातनं धर्मं नारायणमुखाच्च कुरुतम्
 ०७११००६१ यो ऽवतीर्यात्मनो ऽंशेन दाक्षायण्यां तु धर्मतः
 ०७११००६२ लोकानां स्वस्तये ऽध्यास्ते तपो बदरिकाश्रमे
 ०७११००७१ धर्ममूलं हि भगवान् सर्ववेदमयो हरिः
 ०७११००७२ स्मृतं च तद्विदां राजन् येन चात्मा प्रसीदति
 ०७११००८१ सत्यं दया तपः शौचं तितिक्षेक्षा शमो दमः
 ०७११००८२ अहिंसा ब्रह्मचर्यं च त्यागः स्वाध्याय आर्जवम्
 ०७११००९१ सन्तोषः समदृक्सेवा ग्राम्येहोपरमः शनैः
 ०७११००९२ नृणां विपर्ययेहेक्षा मौनमात्मविमर्शनम्
 ०७११०१०१ अन्नाद्यादेः संविभागो भूतेभ्यश्च यथार्हतः
 ०७११०१०२ तेष्वात्मदेवताबुद्धिः सुतरां नृषु पाण्डव
 ०७११०१११ श्रवणं कीर्तनं चास्य स्मरणं महतां गतेः
 ०७११०११२ सेवेज्यावनतिर्दास्यं सख्यमात्मसमर्पणम्
 ०७११०१२१ नृणामयं परो धर्मः सर्वेषां समुदाहृतः
 ०७११०१२२ त्रिंशल्लक्षणवान् राजन् सर्वात्मा येन तुष्यति
 ०७११०१३१ संस्कारा यत्राविच्छिन्नाः स द्विजो ऽजो जगाद् यम्
 ०७११०१३२ इज्याध्ययनदानानि विहितानि द्विजन्मनाम्
 ०७११०१३३ जन्मकर्मावदातानां क्रियाश्चाश्रमचोदिताः
 ०७११०१४१ विप्रस्याध्ययनादीनि षडन्यस्याप्रतिग्रहः
 ०७११०१४२ राज्ञो वृत्तिः प्रजागोप्सुरविप्राद्वा करादिभिः
 ०७११०१५१ वैश्यस्तु वार्तावृत्तिः स्यान् नित्यं ब्रह्मकुलानुगः
 ०७११०१५२ शूद्रस्य द्विजशुश्रूषा वृत्तिश्च स्वामिनो भवेत्
 ०७११०१६१ वार्ता विचित्रा शालीन यायावरशिलोञ्छनम्
 ०७११०१६२ विप्रवृत्तिश्चतुर्थेयं श्रेयसी चोत्तरोत्तरा

०७११०१७१ जघन्यो नोत्तमां वृत्तिमनापदि भजेन् नरः
 ०७११०१७२ ऋते राजन्यमापत्सु सर्वेषामपि सर्वशः
 ०७११०१८१ ऋतामृताभ्यां जीवेत मृतेन प्रमृतेन वा
 ०७११०१८२ सत्यानृताभ्यामपि वा न श्ववृत्त्या कदाचन
 ०७११०१९१ ऋतमुञ्छशिलं प्रोक्तममृतं यदयाचितम्
 ०७११०१९२ मृतं तु नित्ययाच्चा स्यात् प्रमृतं कर्षणं स्मृतम्
 ०७११०२०१ सत्यानृतं च वाणिज्यं श्ववृत्तिर्नीचसेवनम्
 ०७११०२०२ वर्जयेत् तां सदा विप्रो राजन्यश्च जुगुप्सिताम्
 ०७११०२०३ सर्ववेदमयो विप्रः सर्वदेवमयो नृपः
 ०७११०२११ शमो दमस्तपः शौचं सन्तोषः क्षान्तिरार्जवम्
 ०७११०२१२ ज्ञानं दयाच्युतात्मत्वं सत्यं च ब्रह्मलक्षणम्
 ०७११०२२१ शौर्यं वीर्यं धृतिस्तेजस्त्यागश्चात्मजयः क्षमा
 ०७११०२२२ ब्रह्मण्यता प्रसादश्च सत्यं च क्षत्रलक्षणम्
 ०७११०२३१ देवगुर्वच्युते भक्तिस्त्रिवर्गपरिपोषणम्
 ०७११०२३२ आस्तिक्यमुद्यमो नित्यं नैपुण्यं वैश्यलक्षणम्
 ०७११०२४१ शूद्रस्य सन्नतिः शौचं सेवा स्वामिन्यमायया
 ०७११०२४२ अमन्त्रयज्ञो ह्यस्तेयं सत्यं गोविप्ररक्षणम्
 ०७११०२५१ स्त्रीणां च पतिदेवानां तच्छुश्रूषानुकूलता
 ०७११०२५२ तद्वन्धुष्वनुवृत्तिश्च नित्यं तद्ब्रतधारणम्
 ०७११०२६१ सम्मार्जनोपलेपाभ्यां गृहमण्डनवर्तनैः
 ०७११०२६२ स्वयं च मण्डिता नित्यं परिमृष्टपरिच्छदा
 ०७११०२७१ कामैरुच्चावचैः साध्वी प्रश्रयेण दमेन च
 ०७११०२७२ वाक्यैः सत्यैः प्रियैः प्रेम्णा काले काले भजेत् पतिम्
 ०७११०२८१ सन्तुष्टालोलुपा दक्षा धर्मज्ञा प्रियसत्यवाक्
 ०७११०२८२ अप्रमत्ता शुचिः स्निग्धा पतिं त्वपतितं भजेत्
 ०७११०२९१ या पतिं हरिभावेन भजेत् श्रीरिव तत्परा
 ०७११०२९२ हर्यात्मना हरेर्लोके पत्या श्रीरिव मोदते
 ०७११०३०१ वृत्तिः सङ्करजातीनां तत्तत्कुलकृता भवेत्
 ०७११०३०२ अचौराणामपापानामन्त्यजान्तेवसायिनाम्
 ०७११०३११ प्रायः स्वभावविहितो नृणां धर्मो युगे युगे
 ०७११०३१२ वेददृग्भिः स्मृतो राजन् प्रेत्य चेह च शर्मकृत्
 ०७११०३२१ वृत्त्या स्वभावकृतया वर्तमानः स्वकर्मकृत्
 ०७११०३२२ हित्वा स्वभावजं कर्म शनैर्निर्गुणतामियात्
 ०७११०३३१ उप्यमानं मुहुः क्षेत्रं स्वयं निर्वीर्यतामियात्
 ०७११०३३२ न कल्पते पुनः सूतैः उप्तं बीजं च नश्यति
 ०७११०३४१ एवं कामाशयं चित्तं कामानामतिसेवया
 ०७११०३४२ विरज्येत यथा राजन्नग्निवत् कामबिन्दुभिः

०७११०३५१ यस्य यत् लक्षणं प्रोक्तं पुंसो वर्णाभिव्यञ्जकम्
 ०७११०३५२ यदन्यत्रापि दृश्येत तत् तेनैव विनिर्दिशेत्
 ०७१२००१ श्रीनारद उवाच
 ०७१२००११ ब्रह्मचारी गुरुकुले वसन् दान्तो गुरोर्हितम्
 ०७१२००१२ आचरन् दासवन् नीचो गुरौ सुदृढसौहृदः
 ०७१२००२१ सायं प्रातरुपासीत गुर्वग्न्यर्कसुरोत्तमान्
 ०७१२००२२ सन्ध्ये उभे च यतवाग् जपन् ब्रह्म समाहितः
 ०७१२००३१ छन्दांस्यधीयीत गुरोराहृतश्चेत् सुयन्त्रितः
 ०७१२००३२ उपक्रमे ऽवसाने च चरणौ शिरसा नमेत्
 ०७१२००४१ मेखलाजिनवासांसि जटादण्डकमण्डलून्
 ०७१२००४२ विभ्रयादुपवीतं च दर्भपाणिर्यथोदितम्
 ०७१२००५१ सायं प्रातश्चरैर्द्वैक्ष्यं गुरवे तन् निवेदयेत्
 ०७१२००५२ भुञ्जीत यद्यनुज्ञातो नो चेदुपवसेत् क्वचित्
 ०७१२००६१ सुशीलो मितभुग् दक्षः श्रद्धानो जितेन्द्रियः
 ०७१२००६२ यावदर्थं व्यवहरेत् स्त्रीषु स्त्रीनिजितेषु च
 ०७१२००७१ वजयेत् प्रमदागाथामगृहस्थो बृहद्ब्रतः
 ०७१२००७२ इन्द्रियाणि प्रमाथीनि हरन्त्यपि यतेर्मनः
 ०७१२००८१ केशप्रसाधनोन्मर्दं स्नपनाभ्यञ्जनादिकम्
 ०७१२००८२ गुरुस्त्रीभिर्युवतिभिः कारयेन् नात्मनो युवा
 ०७१२००९१ नन्वग्निः प्रमदा नाम घृतकुम्भसमः पुमान्
 ०७१२००९२ सुतामपि रहो जह्यादन्यदा यावदर्थकृत्
 ०७१२०१०१ कल्पयित्वात्मना यावदाभासमिदमीश्वरः
 ०७१२०१०२ द्वैतं तावन् न विरमेत् ततो ह्यस्य विपर्ययः
 ०७१२०१११ एतत् सर्वं गृहस्थस्य समाम्नातं यतेरपि
 ०७१२०११२ गुरुवृत्तिर्विकल्पेन गृहस्थस्यर्तुगामिनः
 ०७१२०१२१ अञ्जनाभ्यञ्जनोन्मर्दं सूत्रवलेखामिषं मधु
 ०७१२०१२२ स्त्रग्गन्धलेपालङ्कारास्त्यजेयुर्ये बृहद्ब्रताः
 ०७१२०१३१ उषित्वैवं गुरुकुले द्विजो ऽधीत्यावबुध्य च
 ०७१२०१३२ त्रयीं साङ्गोपनिषदं यावदर्थं यथाबलम्
 ०७१२०१४१ दत्त्वा वरमनुज्ञातो गुरोः कामं यदीश्वरः
 ०७१२०१४२ गृहं वनं वा प्रविशेत् प्रव्रजेत् तत्र वा वसेत्
 ०७१२०१५१ अग्नौ गुरावात्मनि च सर्वभूतेष्वधोक्षजम्
 ०७१२०१५२ भूतैः स्वधामभिः पश्येदप्रविष्टं प्रविष्टवत्
 ०७१२०१६१ एवं विधो ब्रह्मचारी वानप्रस्थो यतिर्गृही
 ०७१२०१६२ चरन् विदितविज्ञानः परं ब्रह्माधिगच्छति
 ०७१२०१७१ वानप्रस्थस्य वक्ष्यामि नियमान् मुनिसम्मतान्
 ०७१२०१७२ यान् आस्थाय मुनिर्गच्छेदृषिलोकमुहाञ्जसा

०७१२०१८१ न कृष्टपच्यमश्रीयादकृष्टं चाप्यकालतः
 ०७१२०१८२ अग्निपक्वमथामं वा अर्कपक्वमुताहरेत्
 ०७१२०१९१ वन्यैश्चरुपुरोडाशान् निर्वपेत् कालचोदितान्
 ०७१२०१९२ लब्धे नवे नवे ऽन्नाद्ये पुराणं च परित्यजेत्
 ०७१२०२०१ अग्न्यर्थमेव शरणमुटजं वाद्रिकन्दरम्
 ०७१२०२०२ श्रयेत हिमवाय्वग्नि वर्षार्कातपषाट् स्वयम्
 ०७१२०२११ केशरोमनखश्मश्रु मलानि जटिलो दधत्
 ०७१२०२१२ कमण्डल्वजिने दण्ड वल्कलाग्निपरिच्छदान्
 ०७१२०२२१ चरेद्धने द्वादशाब्दान् अष्टौ वा चतुरो मुनिः
 ०७१२०२२२ द्वावेकं वा यथा बुद्धिर्न विपद्येत कृच्छ्रतः
 ०७१२०२३१ यदाकल्पः स्वक्रियायां व्याधिभिर्जरयाथवा
 ०७१२०२३२ आन्वीक्षिक्यां वा विद्यायां कुर्यादनशनादिकम्
 ०७१२०२४१ आत्मन्यग्नीन् समारोप्य सन्न्यस्याहं ममात्मताम्
 ०७१२०२४२ कारणेषु न्यसेत् सम्यक् सङ्घातं तु यथार्हतः
 ०७१२०२५१ खे खानि वायौ निश्वासांस्तेजःसूष्माणमात्मवान्
 ०७१२०२५२ अप्सुसृक्षलेष्मपूयानि क्षितौ शेषं यथोद्भवम्
 ०७१२०२६१ वाचमग्नौ सवक्तव्यामिन्द्रे शिल्पं करावपि
 ०७१२०२६२ पदानि गत्या वयसि रत्योपस्थं प्रजापतौ
 ०७१२०२७१ मृत्यौ पायुं विसर्गं च यथास्थानं विनिर्दिशेत्
 ०७१२०२७२ दिक्षु श्रोत्रं सनादेन स्पर्शनाध्यात्मनि त्वचम्
 ०७१२०२८१ रूपाणि चक्षुषा राजन् ज्योतिष्यभिनिवेशयेत्
 ०७१२०२८२ अप्सु प्रचेतसा जिह्वां घ्रेयैर्घ्राणं क्षितौ न्यसेत्
 ०७१२०२९१ मनो मनोरथैश्चन्द्रे बुद्धिं बोध्यैः कवौ परे
 ०७१२०२९२ कर्माण्यध्यात्मना रुद्रे यदहं ममताक्रिया
 ०७१२०२९३ सत्त्वेन चित्तं क्षेत्रज्ञे गुणैर्वैकारिकं परे
 ०७१२०३०१ अप्सु क्षितिमपो ज्योतिष्यदो वायौ नभस्यमुम्
 ०७१२०३०२ कूटस्थे तच्च च महति तदव्यक्ते ऽक्षरे च तत्
 ०७१२०३११ इत्यक्षरतयात्मानं चिन्मात्रमवशेषितम्
 ०७१२०३१२ ज्ञात्वाद्यो ऽथ विरमेद्गघयोनिरिवानलः
 ०७१३००१ श्रीनारद उवाच
 ०७१३००११ कल्पस्त्वेवं परिव्रज्य देहमात्रावशेषितः
 ०७१३००१२ ग्रामैकरात्रविधिना निरपेक्षश्चरेन् महीम्
 ०७१३००२१ विभृयाद्यद्यसौ वासः कौपीनाच्छादनं परम्
 ०७१३००२२ त्यक्तं न लिङ्गादण्डादेरन्यत् किञ्चिदनापदि
 ०७१३००३१ एक एव चरेद्दिक्षुरात्मारामो ऽनपाश्रयः
 ०७१३००३२ सर्वभूतसुहृच्छान्तो नारायणपरायणः
 ०७१३००४१ पश्येदात्मन्यदो विश्वं परे सदसतो ऽव्यये

०७१३००४२ आत्मानं च परं ब्रह्म सर्वत्र सदसन्मये
 ०७१३००५१ सुप्तिप्रबोधयोः सन्धावात्मनो गतिमात्मदृक्
 ०७१३००५२ पश्यन् बन्धं च मोक्षं च मायामात्रं न वस्तुतः
 ०७१३००६१ नाभिनन्देद्ध्रुवं मृत्युमध्रुवं वास्य जीवितम्
 ०७१३००६२ कालं परं प्रतीक्षेत भूतानां प्रभवाप्ययम्
 ०७१३००७१ नासच्छास्त्रेषु सज्जेत नोपजीवेत जीविकाम्
 ०७१३००७२ वादवादांस्त्यजेत् तर्कान् पक्षं कंच न संश्रयेत्
 ०७१३००८१ न शिष्यान् अनुबध्नीत ग्रन्थान् नैवाभ्यसेद्धृन्
 ०७१३००८२ न व्याख्यामुपयुञ्जीत नारम्भान् आरभेत् क्वचित्
 ०७१३००९१ न यतेराश्रमः प्रायो धर्महेतुर्महात्मनः
 ०७१३००९२ शान्तस्य समचित्तस्य विभ्रयादुत वा त्यजेत्
 ०७१३०१०१ अव्यक्तलिङ्गो व्यक्तार्थो मनीष्युन्मत्तबालवत्
 ०७१३०१०२ कविर्मूकवदात्मानं स दृष्ट्या दशयिन् नृणाम्
 ०७१३०१११ अत्राप्युदाहरन्तीममितिहासं पुरातनम्
 ०७१३०११२ प्रहादस्य च संवादं मुनेराजगरस्य च
 ०७१३०१२१ तं शयानं धरोपस्थे कावेर्यां सहस्रसानुनि
 ०७१३०१२२ रजस्वलैस्तनूदेशैर्निर्गूढामलतेजसम्
 ०७१३०१३१ ददर्श लोकान् विचरन् लोकतत्त्वविवित्सया
 ०७१३०१३२ वृतो ऽमात्यैः कतिपयैः प्रहादो भगवत्प्रियः
 ०७१३०१४१ कर्मणाकृतिभिर्वाचा लिङ्गैर्वर्णाश्रमादिभिः
 ०७१३०१४२ न विदन्ति जना यं वै सो ऽसाविति न वेति च
 ०७१३०१५१ तं नत्वाभ्यर्च्य विधिवत् पादयोः शिरसा स्पृशन्
 ०७१३०१५२ विवित्सुरिदमप्राक्षीन् महाभागवतो ऽसुरः
 ०७१३०१६१ विभर्षि कायं पीवानं सोद्यमो भोगवान् यथा
 ०७१३०१६२ वित्तं चैवोद्यमवतां भोगो वित्तवतामिह
 ०७१३०१६३ भोगिनां खलु देहो ऽयं पीवा भवति नान्यथा
 ०७१३०१७१ न ते शयानस्य निरुद्यमस्य ब्रह्मन् नु हार्थो यत एव भोगः
 ०७१३०१७२ अभोगिनो ऽयं तव विप्र देहः पीवा यतस्तद्वद नः क्षमं चेत्
 ०७१३०१८१ कविः कल्पो निपुणदृक् चित्रप्रियकथः समः
 ०७१३०१८२ लोकस्य कुर्वतः कर्म शेषे तद्वीक्षितापि वा
 ०७१३०१९ श्रीनारद उवाच
 ०७१३०१९१ स इत्थं दैत्यपतिना परिपृष्टो महामुनिः
 ०७१३०१९२ स्मयमानस्तमभ्याह तद्वागमृतयन्त्रितः
 ०७१३०२० श्रीब्राह्मण उवाच
 ०७१३०२०१ वेदेदमसुरश्रेष्ठ भवान् नन्वार्यसम्मतः
 ०७१३०२०२ ईहोपरमयोर्नृणां पदान्यध्यात्मचक्षुषा
 ०७१३०२११ यस्य नारायणो देवो भगवान् हृदतः सदा

०७१३०२१२ भक्त्या केवलाज्ञानं धुनोति ध्वान्तमर्कवत्
 ०७१३०२२१ तथापि ब्रूमहे प्रश्नांस्तव राजन् यथाश्रुतम्
 ०७१३०२२२ सम्भाषणीयो हि भवान् आत्मनः शुद्धिमिच्छता
 ०७१३०२३१ तृष्णया भववाहिन्या योग्यैः कामैरपूर्यया
 ०७१३०२३२ कर्माणि कार्यमाणो ऽहं नानायोनिषु योजितः
 ०७१३०२४१ यदृच्छया लोकमिमं प्रापितः कर्मभिर्भ्रमन्
 ०७१३०२४२ स्वर्गापवर्गयोद्धारं तिरश्चां पुनरस्य च
 ०७१३०२५१ तत्रापि दम्पतीनां च सुखायान्यापनुत्तये
 ०७१३०२५२ कर्माणि कुर्वतां दृष्ट्वा निवृत्तो ऽस्मि विपर्ययम्
 ०७१३०२६१ सुखमस्यात्मनो रूपं सर्वेहोपरतिस्तनुः
 ०७१३०२६२ मनःसंस्पर्शजान् दृष्ट्वा भोगान् स्वप्स्यामि संविशन्
 ०७१३०२७१ इत्येतदात्मनः स्वार्थं सन्तं विस्मृत्य वै पुमान्
 ०७१३०२७२ विचित्रामसति द्वैते घोरामाप्नोति संसृतिम्
 ०७१३०२८१ जलं तदुद्भवैश्छन्नं हित्वाज्ञो जलकाम्यया
 ०७१३०२८२ मृगतृष्णामुपाधावेत् तथान्यत्रार्थदृक् स्वतः
 ०७१३०२९१ देहादिभिर्देवतत्रैरात्मनः सुखमीहतः
 ०७१३०२९२ दुःखात्ययं चानीशस्य क्रिया मोघाः कृताः कृताः
 ०७१३०३०१ आध्यात्मिकादिभिर्दुःखैरविमुक्तस्य कर्हिचित्
 ०७१३०३०२ मर्त्यस्य कृच्छ्रोपनतैरर्थैः कामैः क्रियेत किम्
 ०७१३०३११ पश्यामि धनिनां क्लेशं लुब्धानामजितात्मनाम्
 ०७१३०३१२ भयादलब्धनिद्राणां सर्वतो ऽभिविशङ्किनाम्
 ०७१३०३२१ राजतश्चौरतः शत्रोः स्वजनात् पशुपक्षितः
 ०७१३०३२२ अर्थिभ्यः कालतः स्वस्मान् नित्यं प्राणार्थवद्भयम्
 ०७१३०३३१ शोकमोहभयक्रोध रागक्लैव्यश्रमादयः
 ०७१३०३३२ यन्मूलाः स्युर्नृणां जह्यात् स्पृहां प्राणार्थयोर्बुधः
 ०७१३०३४१ मधुकारमहासर्पौ लोके ऽस्मिन् नो गुरुत्तमौ
 ०७१३०३४२ वैराग्यं परितोषं च प्राप्ता यच्छिक्षया वयम्
 ०७१३०३५१ विरागः सर्वकामेभ्यः शिक्षितो मे मधुव्रतात्
 ०७१३०३५२ कृच्छ्राप्तं मधुवद्वित्तं हत्वाप्यन्यो हरेत् पतिम्
 ०७१३०३६१ अनीहः परितुष्टात्मा यदृच्छोपनतादहम्
 ०७१३०३६२ नो चेच्च छये बह्वहानि महाहिरिव सत्त्ववान्
 ०७१३०३७१ क्वचिदल्पं क्वचिद्भूरि भुञ्जे ऽन्नं स्वाद्वस्वादु वा
 ०७१३०३७२ क्वचिद्भूरि गुणोपेतं गुणहीनमुत क्वचित्
 ०७१३०३८१ श्रद्धयोपहतं क्वापि कदाचिन् मानवर्जितम्
 ०७१३०३८२ भुञ्जे भुक्तवाथ कस्मिंश्चिद्दिवा नक्तं यदृच्छया
 ०७१३०३९१ क्षौमं दुकूलमजिनं चीरं वल्कलमेव वा
 ०७१३०३९२ वसे ऽन्यदपि सम्प्राप्तं दिष्टभुक् तुष्टधीरहम्

०७१३०४०१ क्वचिच्च छये धरोपस्थे तृणपर्णाश्मभस्मसु
 ०७१३०४०२ क्वचित् प्रासादपर्यङ्के कशिपौ वा परेच्छया
 ०७१३०४११ क्वचित् स्नातो ऽनुलिप्ताङ्गः सुवासाः स्रग्व्यलङ्कृतः
 ०७१३०४१२ रथेभाश्चैश्वरे क्वापि दिग्वासा ग्रहवद्विभो
 ०७१३०४२१ नाहं निन्दे न च स्तौमि स्वभावविषमं जनम्
 ०७१३०४२२ एतेषां श्रेय आशासे उतैकात्म्यं महात्मनि
 ०७१३०४३१ विकल्पं जुहुयाच्च चित्तौ तां मनस्यर्थाविभ्रमे
 ०७१३०४३२ मनो वैकारिके हुत्वा तं मायायां जुहोत्यनु
 ०७१३०४४१ आत्मानुभूतौ तां मायां जुहुयात् सत्यदृङ् मुनिः
 ०७१३०४४२ ततो निरीहो विरमेत् स्वानुभूत्यात्मनि स्थितः
 ०७१३०४५१ स्वात्मवृत्तं मयेत्थं ते सुगुप्तमपि वर्णितम्
 ०७१३०४५२ व्यपेतं लोकशास्त्राभ्यां भवान् हि भगवत्परः
 ०७१३०४६ श्रीनारद उवाच
 ०७१३०४६१ धर्मं पारमहंस्यं वै मुनेः श्रुत्वासुरेश्वरः
 ०७१३०४६२ पूजयित्वा ततः प्रीत आमन्त्र्य प्रययौ गृहम्
 ०७१४००१ श्रीयुधिष्ठिर उवाच
 ०७१४००११ गृहस्थ एतां पदवीं विधिना येन चाञ्जसा
 ०७१४००१२ यायाद्देवत्रष्टे ब्रूहि मादृशो गृहमूढधीः
 ०७१४००२ श्रीनारद उवाच
 ०७१४००२१ गृहेष्ववस्थितो राजन् क्रियाः कुर्वन् यथोचिताः
 ०७१४००२२ वासुदेवार्पणं साक्षादुपासीत महामुनीन्
 ०७१४००३१ शृण्वन् भगवतो ऽभीक्ष्णमवतारकथामृतम्
 ०७१४००३२ श्रद्धानो यथाकालमुपशान्तजनावृतः
 ०७१४००४१ सत्सङ्गाच्च छनकैः सङ्गमात्मजायात्मजादिषु
 ०७१४००४२ विमुञ्चेन् मुच्यमानेषु स्वयं स्वप्नवदुत्थितः
 ०७१४००५१ यावदर्थमुपासीनो देहे गेहे च पण्डितः
 ०७१४००५२ विरक्तो रक्तवत् तत्र नृलोके नरतां न्यसेत्
 ०७१४००६१ ज्ञातयः पितरौ पुत्रा भ्रातरः सुहृदो ऽपरे
 ०७१४००६२ यद्वदन्ति यदिच्छन्ति चानुमोदेत निर्ममः
 ०७१४००७१ दिव्यं भौमं चान्तरीक्षं वित्तमच्युतनिर्मितम्
 ०७१४००७२ तत् सर्वमुपयुञ्जान एतत् कुर्यात् स्वतो बुधः
 ०७१४००८१ यावद्भूरियेत जठरं तावत् स्वत्वं हि देहिनाम्
 ०७१४००८२ अधिकं यो ऽभिमन्येत स स्तेनो दण्डमर्हति
 ०७१४००९१ मृगोष्ट्रवरमर्काखु सरीसृप् स्वगमक्षिकाः
 ०७१४००९२ आत्मनः पुत्रवत् पश्येत् तैरैषामन्तरं कियत्
 ०७१४०१०१ त्रिवर्गं नातिकृच्छ्रेण भजेत गृहमेध्यपि
 ०७१४०१०२ यथादेशं यथाकालं यावद्वैवोपपादितम्

०७१४०१११ आश्वाघान्ते ऽवसायिभ्यः कामान् संविभजेद्यथा
 ०७१४०११२ अप्येकामात्मनो दारां नृणां स्वत्वग्रहो यतः
 ०७१४०१२१ जह्याद्यदर्थे स्वान् प्राणान् हन्याद्वा पितरं गुरुम्
 ०७१४०१२२ तस्यां स्वत्वं स्त्रियां जह्याद्यस्तेन ह्यजितो जितः
 ०७१४०१३१ कृमिविड्भस्मनिष्ठान्तं क्वेदं तुच्छं कलेवरम्
 ०७१४०१३२ क्व तदीयरतिभार्या क्वायमात्मा नभश्छदिः
 ०७१४०१४१ सिद्धैर्यज्ञावशिष्टार्थैः कल्पयेद्वृत्तिमात्मनः
 ०७१४०१४२ शेषे स्वत्वं त्यजन् प्राज्ञः पदवीं महतामियात्
 ०७१४०१५१ देवान् ऋषीन् नृभूतानि पितृन् आत्मानमन्वहम्
 ०७१४०१५२ स्ववृत्त्यागतवित्तेन यजेत पुरुषं पृथक्
 ०७१४०१६१ यर्ह्यात्मनो ऽधिकाराद्याः सर्वाः स्युर्यज्ञसम्पदः
 ०७१४०१६२ वैतानिकेन विधिना अग्निहोत्रादिना यजेत्
 ०७१४०१७१ न ह्यग्निमुखतो ऽयं वै भगवान् सर्वयज्ञभुक्
 ०७१४०१७२ इज्येत हविषा राजन् यथा विप्रमुखे हुतैः
 ०७१४०१८१ तस्माद्ब्राह्मणदेवेषु मर्त्यादिषु यथार्हतः
 ०७१४०१८२ तैस्तैः कामैर्यजस्वैनं क्षेत्रज्ञं ब्राह्मणान् अनु
 ०७१४०१९१ कुर्यादपरपक्षीयं मासि प्रौष्ठपदे द्विजः
 ०७१४०१९२ श्राद्धं पित्रोर्यथावित्तं तद्वन्धूनां च वित्तवान्
 ०७१४०२०१ अयने विषुवे कुर्याद्यतीपाते दिनक्षये
 ०७१४०२०२ चन्द्रादित्योपरागे च द्वादश्यां श्रवणेषु च
 ०७१४०२११ तृतीयायां शुक्लपक्षे नवम्यामथ कार्तिके
 ०७१४०२१२ चतसृष्वप्यष्टकासु हेमन्ते शिशिरे तथा
 ०७१४०२२१ माघे च सितसप्तम्यां मघाराकासमागमे
 ०७१४०२२२ राकया चानुमत्या च मासर्क्षाणि युतान्यपि
 ०७१४०२३१ द्वादश्यामनुराधा स्याच्च छ्रवणस्तिस्र उत्तराः
 ०७१४०२३२ तिसृष्वेकादशी वासु जन्मर्क्षश्रेणयोगयुक्
 ०७१४०२४१ त एते श्रेयसः काला नृणां श्रेयोविवर्धनाः
 ०७१४०२४२ कुर्यात् सर्वात्मनैतेषु श्रेयो ऽमोघं तदायुषः
 ०७१४०२५१ एषु स्नानं जपो होमो व्रतं देवद्विजार्चनम्
 ०७१४०२५२ पितृदेवनृभूतेभ्यो यद्दत्तं तद्धचनश्वरम्
 ०७१४०२६१ संस्कारकालो जायाया अपत्यस्यात्मनस्तथा
 ०७१४०२६२ प्रेतसंस्था मृताहश्च कर्मण्यभ्युदये नृप
 ०७१४०२७१ अथ देशान् प्रवक्ष्यामि धर्मादिश्रेयावहान्
 ०७१४०२७२ स वै पुण्यतमो देशः सत्पात्रं यत्र लभ्यते
 ०७१४०२८१ बिम्बं भगवतो यत्र सर्वमेतच्च चराचरम्
 ०७१४०२८२ यत्र ह ब्राह्मणकुलं तपोविद्यादयान्वितम्
 ०७१४०२९१ यत्र यत्र हरेरर्चा स देशः श्रेयसां पदम्

०७१४०२९२ यत्र गङ्गादयो नद्यः पुराणेषु च विश्रुताः
 ०७१४०३०१ सरांसि पुष्करादीनि क्षेत्राण्यर्हाश्रितान्युत
 ०७१४०३०२ कुरुक्षेत्रं गयशिरः प्रयागः पुलहाश्रमः
 ०७१४०३११ नैमिषं फाल्गुनं सेतुः प्रभासो ऽथ कुशस्थली
 ०७१४०३१२ वाराणसी मधुपुरी पम्पा बिन्दुसरस्तथा
 ०७१४०३२१ नारायणाश्रमो नन्दा सीतारामाश्रमादयः
 ०७१४०३२२ सर्वे कुलाचला राजन् महेन्द्रमलयादयः
 ०७१४०३३१ एते पुण्यतमा देशा हरेरर्चाश्रिताश्च ये
 ०७१४०३३२ एतान् देशान् निषेवेत श्रेयस्कामो ह्यभीक्षणशः
 ०७१४०३३३ धर्मो ह्यत्रेहितः पुंसां सहस्राधिफलोदयः
 ०७१४०३४१ पात्रं त्वत्र निरुक्तं वै कविभिः पात्रवित्तमैः
 ०७१४०३४२ हरिरैवैक उर्वीश यन्मयं वै चराचरम्
 ०७१४०३५१ देवर्ष्यर्हत्सु वै सत्सु तत्र ब्रह्मात्मजादिषु
 ०७१४०३५२ राजन् यदग्रपूजायां मतः पात्रतयाच्युतः
 ०७१४०३६१ जीवराशिभिराकीर्णं अण्डकोशाङ्घ्रिपो महान्
 ०७१४०३६२ तन्मूलत्वादच्युतेज्या सर्वजीवात्मतर्पणम्
 ०७१४०३७१ पुराण्यनेन सृष्टानि नृतिर्यगृषिदेवताः
 ०७१४०३७२ शेते जीवेन रूपेण पुरेषु पुरुषो ह्यसौ
 ०७१४०३८१ तेष्वेव भगवान् राजंस्तारतम्येन वर्तते
 ०७१४०३८२ तस्मात् पात्रं हि पुरुषो यावान् आत्मा यथेयते
 ०७१४०३९१ दृष्ट्वा तेषां मिथो नृणामवज्ञानात्मतां नृप
 ०७१४०३९२ त्रेतादिषु हरेरर्चा क्रियायै कविभिः कृता
 ०७१४०४०१ ततो ऽर्चायां हरिं केचित् संश्रद्धाय सपर्यया
 ०७१४०४०२ उपासत उपास्तापि नार्थदा पुरुषद्विषाम्
 ०७१४०४११ पुरुषेष्वपि राजेन्द्र सुपात्रं ब्राह्मणं विदुः
 ०७१४०४१२ तपसा विद्यया तुष्ट्या धत्ते वेदं हरेस्तनुम्
 ०७१४०४२१ नन्वस्य ब्राह्मणा राजन् कृष्णस्य जगदात्मनः
 ०७१४०४२२ पुनन्तः पादरजसा त्रिलोकीं दैवतं महत्
 ०७१५००१ श्रीनारद उवाच
 ०७१५००११ कर्मनिष्ठा द्विजाः केचित् तपोनिष्ठा नृपापरे
 ०७१५००१२ स्वाध्याये ऽन्ये प्रवचने केचन ज्ञानयोगयोः
 ०७१५००२१ ज्ञाननिष्ठाय देयानि कव्यान्यानन्त्यमिच्छता
 ०७१५००२२ दैवे च तदभावे स्यादितरेभ्यो यथार्हतः
 ०७१५००३१ द्वौ दैवे पितृकार्ये त्रीन् एकैकमुभयत्र वा
 ०७१५००३२ भोजयेत् सुसमृद्धो ऽपि श्राद्धे कुर्यान् न विस्तरम्
 ०७१५००४१ देशकालोचितश्रद्धा द्रव्यपात्रार्हणानि च
 ०७१५००४२ सम्यग् भवन्ति नैतानि विस्तरात् स्वजनार्पणात्

०७१५००५१ देशे काले च सम्प्राप्ते मुन्यन्नं हरिदैवतम्
 ०७१५००५२ श्रद्धया विधिवत् पात्रे न्यस्तं कामधुग् अक्षयम्
 ०७१५००६१ देवर्षिपितृभूतेभ्य आत्मने स्वजनाय च
 ०७१५००६२ अन्नं संविभजन् पश्येत् सर्वं तत् पुरुषात्मकम्
 ०७१५००७१ न दद्यादामिषं श्राद्धे न चाद्याद्धर्मतत्त्ववित्
 ०७१५००७२ मुन्यन्नैः स्यात् परा प्रीतिर्यथा न पशुर्हिसया
 ०७१५००८१ नैतादृशः परो धर्मो नृणां सद्धर्ममिच्छताम्
 ०७१५००८२ न्यासो दण्डस्य भूतेषु मनोवाक्कायजस्य यः
 ०७१५००९१ एके कर्ममयान् यज्ञान् ज्ञानिनो यज्ञवित्तमाः
 ०७१५००९२ आत्मसंयमने ऽनीहा जुहति ज्ञानदीपिते
 ०७१५०१०१ द्रव्ययज्ञैर्यक्ष्यमाणं दृष्ट्वा भूतानि बिभ्यति
 ०७१५०१०२ एष माकरुणो हन्यादतज्ज्ञो ह्यसुतृप् ध्रुवम्
 ०७१५०१११ तस्माद्देवोपपन्नेन मुन्यन्नेनापि धर्मवित्
 ०७१५०११२ सन्तुष्टो ऽहरहः कुर्यान् नित्यनैमित्तिकीः क्रियाः
 ०७१५०१२१ विधर्मः परधर्मश्च आभास उपमा छलः
 ०७१५०१२२ अधर्मशाखाः पञ्चेमा धर्मज्ञो ऽधर्मवत् त्यजेत्
 ०७१५०१३१ धर्मबाधो विधर्मः स्यात् परधर्मो ऽन्यचोदितः
 ०७१५०१३२ उपधर्मस्तु पाखण्डो दम्भो वा शब्दभिच् छलः
 ०७१५०१४१ यस्त्विच्छया कृतः पुम्भिराभासो ह्याश्रमात् पृथक्
 ०७१५०१४२ स्वभावविहितो धर्मः कस्य नेष्टः प्रशान्तये
 ०७१५०१५१ धर्मार्थमपि नेहेत यात्रार्थं वाधनो धनम्
 ०७१५०१५२ अनीहानीहमानस्य महाहेरिव वृत्तिदा
 ०७१५०१६१ सन्तुष्टस्य निरीहस्य स्वात्मारामस्य यत् सुखम्
 ०७१५०१६२ कुतस्तत् कामलोभेन धावतो ऽर्थेहया दिशः
 ०७१५०१७१ सदा सन्तुष्टमनसः सर्वाः शिवमया दिशः
 ०७१५०१७२ शर्कराकण्टकादिभ्यो यथोपानत्पदः शिवम्
 ०७१५०१८१ सन्तुष्टः केन वा राजन् न वर्तेतापि वारिणा
 ०७१५०१८२ औपस्थ्यजैह्वयकार्पण्याद्गृहपालायते जनः
 ०७१५०१९१ असन्तुष्टस्य विप्रस्य तेजो विद्या तपो यशः
 ०७१५०१९२ स्रवन्तीन्द्रियलौल्येन ज्ञानं चैवावकीर्यते
 ०७१५०२०१ कामस्यान्तं हि क्षुत्तृड्भ्यां क्रोधस्यैतत् फलोदयात्
 ०७१५०२०२ जनो याति न लोभस्य जित्वा भुक्त्वा दिशो भुवः
 ०७१५०२११ पण्डिता बहवो राजन् बहुज्ञाः संशयच्छिदः
 ०७१५०२१२ सदसस् पतयो ऽप्येके असन्तोषात् पतन्त्यधः
 ०७१५०२२१ असङ्कल्पाज् जयेत् कामं क्रोधं कामविवर्जनात्
 ०७१५०२२२ अर्थानर्थेक्षया लोभं भयं तत्त्वावमर्शनात्
 ०७१५०२३१ आन्वीक्षिक्या शोकमोहौ दम्भं महदुपासया

०७१५०२३२ योगान्तरायान् मौनेन हिंसां कामाद्यनीहया
 ०७१५०२४१ कृपया भूतजं दुःखं दैवं जह्यात् समाधिना
 ०७१५०२४२ आत्मजं योगवीर्येण निद्रां सत्त्वनिषेवया
 ०७१५०२५१ रजस्तमश्च सत्त्वेन सत्त्वं चोपशमेन च
 ०७१५०२५२ एतत् सर्वं गुरौ भक्त्या पुरुषो ह्यञ्जसा जयेत्
 ०७१५०२६१ यस्य साक्षाद्भगवति ज्ञानदीपप्रदे गुरौ
 ०७१५०२६२ मर्त्यासद्धीः श्रुतं तस्य सर्वं कुञ्जरशौचवत्
 ०७१५०२७१ एष वै भगवान् साक्षात् प्रधानपुरुषेश्वरः
 ०७१५०२७२ योगेश्वरैर्विमृग्याद्भ्रिलोको यं मन्यते नरम्
 ०७१५०२८१ षड्वर्गसंयमैकान्ताः सर्वा नियमचोदनाः
 ०७१५०२८२ तदन्ता यदि नो योगान् आवहेयुः श्रमावहाः
 ०७१५०२९१ यथा वार्तादयो ह्यर्था योगस्यार्थं न विभ्रति
 ०७१५०२९२ अनर्थाय भवेयुः स्म पूर्तिमिष्टं तथासतः
 ०७१५०३०१ यश्चित्तविजये यत्तः स्यान् निःसङ्गो ऽपरिग्रहः
 ०७१५०३०२ एको विविक्तशरणो भिक्षुर्भैक्ष्यमिताशनः
 ०७१५०३११ देशे शुचौ समे राजन् संस्थाप्यासनमात्मनः
 ०७१५०३१२ स्थिरं सुखं समं तस्मिन्नासीतर्ज्वङ्ग ओमिति
 ०७१५०३२१ प्राणापानौ सन्निरुन्ध्यात् पूरकुम्भकरेचकैः
 ०७१५०३२२ यावन् मनस्त्यजेत् कामान् स्वनासाग्रनिरीक्षणः
 ०७१५०३३१ यतो यतो निःसरति मनः कामहतं भ्रमत्
 ०७१५०३३२ ततस्तत उपाहत्य हृदि रुन्ध्याच्च छनैर्बुधैः
 ०७१५०३४१ एवमभ्यस्यतश्चित्तं कालेनाल्पीयसा यतेः
 ०७१५०३४२ अनिशं तस्य निर्वाणं यात्यनिन्धनवह्निवत्
 ०७१५०३५१ कामादिभिरनाविद्धं प्रशान्ताखिलवृत्ति यत्
 ०७१५०३५२ चित्तं ब्रह्मसुखस्पृष्टं नैवोत्तिष्ठेत् कर्हिचित्
 ०७१५०३६१ यः प्रव्रज्य गृहात् पूर्वं त्रिवर्गावपनात् पुनः
 ०७१५०३६२ यदि सेवेत तान् भिक्षुः स वै वान्ताश्यपत्रपः
 ०७१५०३७१ यैः स्वदेहः स्मृतो ऽनात्मा मर्त्यो विट्कृमिभस्मवत्
 ०७१५०३७२ त एनमात्मसात् कृत्वा श्लाघयन्ति ह्यसत्तमाः
 ०७१५०३८१ गृहस्थस्य क्रियात्यागो व्रतत्यागो वटोरपि
 ०७१५०३८२ तपस्विनो ग्रामसेवा भिक्षोरिन्द्रियलोलता
 ०७१५०३९१ आश्रमापसदा ह्येते खल्वाश्रमविडम्बनाः
 ०७१५०३९२ देवमायाविमूढांस्तान् उपेक्षेतानुकम्पया
 ०७१५०४०१ आत्मानं चेद्विजानीयात् परं ज्ञानधुताशयः
 ०७१५०४०२ किमिच्छन् कस्य वा हेतोर्देहं पुष्पाति लम्पटः
 ०७१५०४११ आहुः शरीरं रथमिन्द्रियाणि । हयान् अभीषून् मन इन्द्रियेशम्
 ०७१५०४१२ वर्तमानि मात्रा धिषणां च सूतं । सत्त्वं बृहद्वन्धुरमीशसृष्टम्

०७१५०४२१ अक्षं दशप्राणमधर्मधर्मौ । चक्रे ऽभिमानं रथिनं च जीवम्
 ०७१५०४२२ धनुर्हि तस्य प्रणवं पठन्ति । शरं तु जीवं परमेव लक्ष्यम्
 ०७१५०४३१ रागो द्वेषश्च लोभश्च शोकमोहौ भयं मदः
 ०७१५०४३२ मानो ऽवमानो ऽसूया च माया हिंसा च मत्सरः
 ०७१५०४४१ रजः प्रमादः क्षुन्निद्रा शत्रवस्त्वेवमादयः
 ०७१५०४४२ रजस्तमःप्रकृतयः सत्त्वप्रकृतयः क्वचित्
 ०७१५०४५१ यावन् नृकायरथमात्मवशोपकल्पं
 ०७१५०४५२ धत्ते गरिष्ठचरणार्चनया निशातम्
 ०७१५०४५३ ज्ञानासिमच्युतबलो दधदस्तशत्रुः
 ०७१५०४५४ स्वानन्दतुष्ट उपशान्त इदं विजह्यात्
 ०७१५०४६१ नोचेत् प्रमत्तमसदिन्द्रियवाजिसूता
 ०७१५०४६२ नीत्वोत्पथं विषयदस्युषु निक्षिपन्ति
 ०७१५०४६३ ते दस्यवः सहयसूतममुं तमो ऽन्धे
 ०७१५०४६४ संसारकूप उरुमृत्युभये क्षिपन्ति
 ०७१५०४७१ प्रवृत्तं च निवृत्तं च द्विविधं कर्म वैदिकम्
 ०७१५०४७२ आवर्तते प्रवृत्तेन निवृत्तेनाश्रुते ऽमृतम्
 ०७१५०४८१ हिंस्रं द्रव्यमयं काम्यमग्निहोत्राद्यशान्तिदम्
 ०७१५०४८२ दर्शश्च पूर्णमासश्च चातुर्मास्यं पशुः सुतः
 ०७१५०४९१ एतदिष्टं प्रवृत्ताख्यं हुतं प्रहुतमेव च
 ०७१५०४९२ पूर्तं सुरालयाराम कृपाजीव्यादिलक्षणम्
 ०७१५०५०१ द्रव्यसूक्ष्मविपाकश्च धूमो रात्रिरपक्षयः
 ०७१५०५०२ अयनं दक्षिणं सोमो दर्श ओषधिवीरुघः
 ०७१५०५११ अन्नं रेत इति क्ष्मेश पितृयानं पुनर्भवः
 ०७१५०५१२ एकैकश्येनानुपूर्वं भूत्वा भूत्वेह जायते
 ०७१५०५२१ निषेकादिश्मशानान्तैः संस्कारैः संस्कृतो द्विजः
 ०७१५०५२२ इन्द्रियेषु क्रियायज्ञान् ज्ञानदीपेषु जुह्वति
 ०७१५०५३१ इन्द्रियाणि मनस्यूर्मौ वाचि वैकारिकं मनः
 ०७१५०५३२ वाचं वर्णसमाम्नाये तमोकारे स्वरे न्यसेत्
 ०७१५०५३३ ओंकारं बिन्दौ नादे तं तं तु प्राणे महत्यमुम्
 ०७१५०५४१ अग्निः सूर्यो दिवा प्राहः शुक्लो राकोत्तरं स्वराट्
 ०७१५०५४२ विश्वो ऽथ तैजसः प्राज्ञस्तुर्य आत्मा समन्वयात्
 ०७१५०५५१ देवयानमिदं प्राहुर्भूत्वा भूत्वानुपूर्वशः
 ०७१५०५५२ आत्मयाज्युपशान्तात्मा ह्यात्मस्थो न निवर्तते
 ०७१५०५६१ य एते पितृदेवानामयने वेदनिर्मिते
 ०७१५०५६२ शास्त्रेण चक्षुषा वेद जनस्थो ऽपि न मुह्यति
 ०७१५०५७१ आदावन्ते जनानां सद्बहिरन्तः परावरम्
 ०७१५०५७२ ज्ञानं ज्ञेयं वचो वाच्यं तमो ज्योतिस्त्वयं स्वयम्

०७१५०५८१ आबाधितो ऽपि ह्याभासो यथा वस्तुतया स्मृतः
 ०७१५०५८२ दुर्घटत्वदैन्द्रियकं तद्वदर्थविकल्पितम्
 ०७१५०५९१ क्षित्यादीनामिहार्थानां छाया न कतमापि हि
 ०७१५०५९२ न सङ्घातो विकारो ऽपि न पृथङ् नान्वितो मृषा
 ०७१५०६०१ धातवो ऽवयवित्वाच् च तन्मात्रावयवैर्विना
 ०७१५०६०२ न स्युर्ह्यसत्यवयविन्यसन्नवयवो ऽन्ततः
 ०७१५०६११ स्यात् सादृश्यभ्रमस्तावद्विकल्पे सति वस्तुनः
 ०७१५०६१२ जाग्रत्स्वापौ यथा स्वप्ने तथा विधिनिषेधता
 ०७१५०६२१ भावद्वैतं क्रियाद्वैतं द्रव्याद्वैतं तथात्मनः
 ०७१५०६२२ वर्तयन् स्वानुभूत्येह त्रीन् स्वप्नान् धुनुते मुनिः
 ०७१५०६३१ कार्यकारणवस्त्वैक्य दर्शनं पटतन्तुवत्
 ०७१५०६३२ अवस्तुत्वाद्विकल्पस्य भावाद्वैतं तदुच्यते
 ०७१५०६४१ यद्ब्रह्मणि परे साक्षात् सर्वकर्मसमर्पणम्
 ०७१५०६४२ मनोवाक्तनुभिः पार्थ क्रियाद्वैतं तदुच्यते
 ०७१५०६५१ आत्मजायासुतादीनामन्येषां सर्वदेहिनाम्
 ०७१५०६५२ यत् स्वार्थकामयोरैक्यं द्रव्याद्वैतं तदुच्यते
 ०७१५०६६१ यद्यस्य वानिषिद्धं स्याद्येन यत्र यतो नृप
 ०७१५०६६२ स तेनेहेत कार्याणि नरो नान्यैरनापदि
 ०७१५०६७१ एतैरन्यैश्च वेदोक्तैर्वर्तमानः स्वकर्मभिः
 ०७१५०६७२ गृहे ऽप्यस्य गतिं यायाद्राजंस्तद्भक्तिभाङ् नरः
 ०७१५०६८१ यथा हि यूयं नृपदेव दुस्त्यजाद् । आपद्गणादुत्तरतात्मनः प्रभोः
 ०७१५०६८२ यत्पादपङ्केरुहसेवया भवान् । अहारषीन् निर्जितदिग्गजः क्रतून्
 ०७१५०६९१ अहं पुराभवं कश्चिद्गन्धर्व उपबर्हणः
 ०७१५०६९२ नाम्नातीते महाकल्पे गन्धर्वाणां सुसम्मतः
 ०७१५०७०१ रूपपेशलमाधुर्यं सौगन्ध्यप्रियदर्शनः
 ०७१५०७०२ स्त्रीणां प्रियतमो नित्यं मत्तः स्वपुरलम्पटः
 ०७१५०७११ एकदा देवसत्रे तु गन्धर्वाप्सरसां गणाः
 ०७१५०७१२ उपहृता विश्वसृग्भिर्हारिगाथोपगायने
 ०७१५०७२१ अहं च गायंस्तद्विद्वान् स्त्रीभिः परिवृतो गतः
 ०७१५०७२२ ज्ञात्वा विश्वसृजस्तन् मे हेलनं शेषुरोजसा
 ०७१५०७२३ याहि त्वं शूद्रतामाशु नष्टश्रीः कृतहेलनः
 ०७१५०७३१ तावद्दास्यामहं जज्ञे तत्रापि ब्रह्मवादिनाम्
 ०७१५०७३२ शुश्रूषयानुषङ्गेण प्राप्तो ऽहं ब्रह्मपुत्रताम्
 ०७१५०७४१ धर्मस्ते गृहमेधीयो वर्णितः पापनाशनः
 ०७१५०७४२ गृहस्थो येन पदवीमञ्जसा न्यासिनामियात्
 ०७१५०७५१ यूयं नृलोके बत भूरिभागा । लोकं पुनाना मुनयो ऽभियन्ति
 ०७१५०७५२ येषां गृहान् आवसतीति साक्षाद् । गूढं परं ब्रह्म मनुष्यलिङ्गम्

०७१५०७६१ स वा अयं ब्रह्म महद्विमृग्य । कैवल्यनिर्वाणसुखानुभूतिः
 ०७१५०७६२ प्रियः सुहृद्वः खलु मातुलेय । आत्मार्हणीयो विधिकृद्गुरुश्च
 ०७१५०७७१ न यस्य साक्षाद्भवपद्मजादिभी । रूपं धिया वस्तुतयोपवर्णितम्
 ०७१५०७७२ मौनेन भक्त्योपशमेन पूजितः । प्रसीदतामेष स सात्वतां पतिः
 ०७१५०७८ श्रीशुक उवाच
 ०७१५०७८१ इति देवर्षिणा प्रोक्तं निशम्य भरतर्षभः
 ०७१५०७८२ पूजयामास सुप्रीतः कृष्णं च प्रेमविह्वलः
 ०७१५०७९१ कृष्णपार्थातुपामन्त्र्य पूजितः प्रययौ मुनिः
 ०७१५०७९२ श्रुत्वा कृष्णं परं ब्रह्म पार्थः परमविस्मितः
 ०७१५०८०१ इति दाक्षायिणीनां ते पृथग् वंशा प्रकीर्तिताः
 ०७१५०८०२ देवासुरमनुष्याद्या लोका यत्र चराचराः
 ०८०१००१ श्रीराजोवाच
 ०८०१००११ स्वायम्भुवस्येह गुरो वंशो ऽयं विस्तराच् छ्रुतः
 ०८०१००१३ यत्र विश्वसृजां सर्गो मनून् अन्यान् वदस्व नः
 ०८०१००२१ मन्वन्तरे हरेर्जन्म कर्माणि च महीयसः
 ०८०१००२३ गृणन्ति कवयो ब्रह्मंस्तानि नो वद शृण्वताम्
 ०८०१००३१ यद्यस्मिन्नन्तरे ब्रह्मन् भगवान् विश्वभावनः
 ०८०१००३३ कृतवान् कुरुते कर्ता ह्य् अतीते ऽनागते ऽद्य वा
 ०८०१००४ श्रीऋषिरुवाच
 ०८०१००४१ मनवो ऽस्मिन् व्यतीताः षट् कल्पे स्वायम्भुवादयः
 ०८०१००४३ आद्यस्ते कथितो यत्र देवादीनां च सम्भवः
 ०८०१००५१ आकृत्यां देवहृत्यां च दुहित्रोस्तस्य वै मनोः
 ०८०१००५३ धर्मज्ञानोपदेशार्थं भगवान् पुत्रतां गतः
 ०८०१००६१ कृतं पुरा भगवतः कपिलस्यानुवर्णितम्
 ०८०१००६३ आख्यास्ये भगवान् यज्ञो यच्च चकार कुरूद्वह
 ०८०१००७१ विरक्तः कामभोगेषु शतरूपापतिः प्रभुः
 ०८०१००७३ विसृज्य राज्यं तपसे सभार्यो वनमाविशत्
 ०८०१००८१ सुनन्दायां वर्षशतं पदैकेन भुवं स्पृशन्
 ०८०१००८३ तप्यमानस्तपो घोरमिदमन्वाह भारत
 ०८०१००९ श्रीमनुरुवाच
 ०८०१००९१ येन चेतयते विश्वं विश्वं चेतयते न यम्
 ०८०१००९३ यो जागर्ति शयाने ऽस्मिन् नायं तं वेद वेद सः
 ०८०१०१०१ आत्मावास्यमिदं विश्वं यत् किञ्चिज् जगत्यां जगत्
 ०८०१०१०३ तेन त्यक्तेन भुञ्जीथा मा गृधः कस्य स्विद्धनम्
 ०८०१०१११ यं पश्यति न पश्यन्तं चक्षुर्यस्य न रिष्यति
 ०८०१०११३ तं भूतनिलयं देवं सुपर्णमुपधावत
 ०८०१०१२१ न यस्याद्यन्तौ मध्यं च स्वः परो नान्तरं बहिः

०८०१०१२३ विश्वस्यामूनि यद्यस्माद्विश्वं च तद्वत् महत्
 ०८०१०१३१ स विश्वकायः पुरुहूतशः सत्यः स्वयंज्योतिरजः पुराणः
 ०८०१०१३३ धत्ते ऽस्य जन्माद्यजयात्मशक्त्या तां विद्ययोदस्य निरीह आस्ते
 ०८०१०१४१ अथाग्रे ऋषयः कर्माण् ईहन्ते ऽकर्महेतवे
 ०८०१०१४३ ईहमानो हि पुरुषः प्रायो ऽनीहां प्रपद्यते
 ०८०१०१५१ ईहते भगवान् ईशो न हि तत्र विसज्जते
 ०८०१०१५३ आत्मलाभेन पूर्णार्थो नावसीदन्ति ये ऽनु तम्
 ०८०१०१६१ तमीहमानं निरहङ्कृतं बुधं । निराशिषं पूर्णमनन्यचोदितम्
 ०८०१०१६३ नृन् शिक्षयन्तं निजवर्त्मसंस्थितं । प्रभुं प्रपद्ये ऽखिलधर्मभावनम्
 ०८०१०१७ श्रीशुक उवाच
 ०८०१०१७१ इति मन्त्रोपनिषदं व्याहरन्तं समाहितम्
 ०८०१०१७३ दृष्ट्वासुरा यातुधाना जग्धुमभ्यद्रवन् क्षुधा
 ०८०१०१८१ तांस्तथावसितान् वीक्ष्य यज्ञः सर्वगतो हरिः
 ०८०१०१८३ यामैः परिवृतो देवैर्हत्वाशासत् त्रिविष्टपम्
 ०८०१०१९१ स्वारोचिषो द्वितीयस्तु मनुरग्रेः सुतो ऽभवत्
 ०८०१०१९३ द्युमत्सुषेणरोचिष्मत् प्रमुखास्तस्य चात्मजाः
 ०८०१०२०१ तत्रेन्द्रो रोचनस्त्वासीद्देवाश्च तुषितादयः
 ०८०१०२०३ ऊर्जस्तम्भादयः सप्त ऋषयो ब्रह्मवादिनः
 ०८०१०२११ ऋषेस्तु वेदशिरसस्तुषिता नाम पत्न्य् अभूत्
 ०८०१०२१३ तस्यां जज्ञे ततो देवो विभुरित्य् अभिविश्रुतः
 ०८०१०२२१ अष्टाशीतिसहस्राणि मुनयो ये धृतव्रताः
 ०८०१०२२३ अन्वशिक्षन् व्रतं तस्य कौमारब्रह्मचारिणः
 ०८०१०२३१ तृतीय उत्तमो नाम प्रियव्रतसुतो मनुः
 ०८०१०२३३ पवनः सृञ्जयो यज्ञ होत्राद्यास्तत्सुता नृप
 ०८०१०२४१ वसिष्ठतनयाः सप्त ऋषयः प्रमदादयः
 ०८०१०२४३ सत्या वेदश्रुता भद्रा देवा इन्द्रस्तु सत्यजित्
 ०८०१०२५१ धर्मस्य सूनृतायां तु भगवान् पुरुषोत्तमः
 ०८०१०२५३ सत्यसेन इति ख्यातो जातः सत्यव्रतैः सह
 ०८०१०२६१ सो ऽनृतव्रतदुःशीलान् असतो यक्षराक्षसान्
 ०८०१०२६३ भूतद्रुहो भूतगणांश्चावधीत् सत्यजित्सखः
 ०८०१०२७१ चतुर्थ उत्तमभ्राता मनुर्नाम्ना च तामसः
 ०८०१०२७३ पृथुः ख्यातिर्नरः केतुरित्य् आद्या दश तत्सुताः
 ०८०१०२८१ सत्यका हरयो वीरा देवास्त्रिशिख ईश्वरः
 ०८०१०२८३ ज्योतिर्धामादयः सप्त ऋषयस्तामसे ऽन्तरे
 ०८०१०२९१ देवा वैधृतयो नाम विधृतेस्तनया नृप
 ०८०१०२९३ नष्टाः कालेन यैर्वेदा विधृताः स्वेन तेजसा
 ०८०१०३०१ तत्रापि जज्ञे भगवान् हरिण्यां हरिमेधसः

०८०१०३०३ हरिरित्य् आहतो येन गजेन्द्रो मोचितो ग्रहात्
 ०८०१०३१ श्रीराजोवाच
 ०८०१०३११ बादरायण एतत् ते श्रोतुमिच्छामहे वयम्
 ०८०१०३१३ हरिर्यथा गजपतिं ग्राहग्रस्तमममुचत्
 ०८०१०३२१ तत्कथासु महत् पुण्यं धन्यं स्वस्त्ययनं शुभम्
 ०८०१०३२३ यत्र यत्रोत्तमश्लोको भगवान् गीयते हरिः
 ०८०१०३३ श्रीसूत उवाच
 ०८०१०३३१ परीक्षितैवं स तु बादरायणिः । प्रायोपविष्टेन कथासु चोदितः
 ०८०१०३३३ उवाच विप्राः प्रतिनन्द्य पार्थिवं । मुदा मुनीनां सदसि स्म शृण्वताम्
 ०८०२००१ श्रीशुक उवाच
 ०८०२००११ आसीद्विरिवरो राजंस्त्रिकूट इति विश्रुतः
 ०८०२००१३ क्षीरोदेनावृतः श्रीमान् योजनायुतमुच्छ्रितः
 ०८०२००२१ तावता विस्तृतः पर्यक् त्रिभिः शृङ्गैः पयोनिधिम्
 ०८०२००२३ दिशः खं रोचयन्नास्ते रौप्यायसहिरण्मयैः
 ०८०२००३१ अन्यैश्च ककुभः सर्वा रत्नधातुविचित्रितैः
 ०८०२००३३ नानाद्रुमलतागुल्मैर्निर्घोषैर्निर्झराम्भसाम्
 ०८०२००४१ स चावनिज्यमानाङ्घ्रिः समन्तात् पयर्मिभिः
 ०८०२००४३ करोति श्यामलां भूमिं हरिन्मरकताश्मभिः
 ०८०२००५१ सिद्धचारणगन्धर्वैर्विद्याधरमहोरगैः
 ०८०२००५३ किन्नरैरप्सरोभिश्च क्रीडद्भिर्जुष्टकन्दरः
 ०८०२००६१ यत्र सङ्गीतसन्नादैर्नदद्गुहममर्षया
 ०८०२००६३ अभिगर्जन्ति हरयः श्लाघिनः परशङ्कया
 ०८०२००७१ नानारण्यपशुव्रात सङ्कुलद्रोण्यलङ्कृतः
 ०८०२००७३ चित्रद्रुमसुरोद्यान कलकण्ठविहङ्गमः
 ०८०२००८१ सरित्सरोभिरच्छोदैः पुलिनैर्मणिवालुकैः
 ०८०२००८३ देवस्त्रीमज्जनामोद सौरभाम्ब्वनिलैर्युतः
 ०८०२००९१ तस्य द्रोण्यां भगवतो वरुणस्य महात्मनः
 ०८०२००९३ उद्यानमृतमन् नाम आक्रीडं सुरयोषिताम्
 ०८०२०१०१ सर्वतो ऽलङ्कृतं दिव्यैर्नित्यपुष्पफलद्रुमैः
 ०८०२०१०३ मन्दारैः पारिजातैश्च पाटलाशोकचम्पकैः
 ०८०२०१११ चूतैः पियालैः पनसैराभ्रैराम्रातकैरपि
 ०८०२०११३ क्रमुकैर्नारिकेलैश्च खजूरैर्बीजपूरकैः
 ०८०२०१२१ मधुकैः शालतालैश्च तमालैरसनाजुनैः
 ०८०२०१२३ अरिष्टोडुम्बरप्लक्षैर्वटैः किंशुकचन्दनैः
 ०८०२०१३१ पिचुमदैः कोविदारैः सरलैः सुरदारुभिः
 ०८०२०१३३ द्राक्षेक्षुरम्भाजम्बुभिर्बदर्यक्षाभयामलैः
 ०८०२०१४१ बिल्वैः कपित्थैर्जम्बीरैर्वृतो भल्लातकादिभिः

०८०२०१४३ तस्मिन् सरः सुविपुलं लसत्काञ्चनपङ्कजम्
 ०८०२०१५१ कुमुदोत्पलकह्वार शतपत्रश्रियोजितम्
 ०८०२०१५३ मत्तषट्पदनिर्घुष्टं शकुन्तैश्च कलस्वनैः
 ०८०२०१६१ हंसकारण्डवाकीर्णं चक्राहैः सारसैरपि
 ०८०२०१६३ जलकुक्कुटकोयष्टिं दात्यूहकुलकूजितम्
 ०८०२०१७१ मत्स्यकच्छपसञ्चार चलत्पद्मरजःपयः
 ०८०२०१७३ कदम्बवेतसनल नीपवञ्जुलकैर्वृतम्
 ०८०२०१८१ कुन्दैः कुरुबकाशोकैः शिरीषैः कूटजेङ्गुदैः
 ०८०२०१८३ कुड्मकैः स्वर्णयूथीभिर्नागपुन्नागजातिभिः
 ०८०२०१९१ मल्लिकाशतपत्रैश्च माधवीजालकादिभिः
 ०८०२०१९३ शोभितं तीरजैश्चान्यैर्नित्यर्तुभिरलं द्रुमैः
 ०८०२०२०१ तत्रैकदा तद्विरिकाननाश्रयः । करेणुभिर्वारणयूथपश्वरन्
 ०८०२०२०३ सकण्टकं कीचकवेणुवेत्रवद् । विशालगुलमं प्ररुजन् वनस्पतीन्
 ०८०२०२११ यद्बन्धमात्राद्धरयो गजेन्द्रा । व्याघ्रादयो व्यालमृगाः सखड्गाः
 ०८०२०२१३ महोरगाश्चापि भयाद्द्रवन्ति । सगौरकृष्णाः सरभाश्चमर्यः
 ०८०२०२२१ वृका वराहा महिषर्क्षशल्या । गोपुच्छशालावृकमर्कटाश्च
 ०८०२०२२३ अन्यत्र क्षुद्रा हरिणाः शशादयश्च । चरन्त्य् अभीता यदनुग्रहेण
 ०८०२०२३१ स घर्मतप्तः करिभिः करेणुभिर् । वृतो मदच्युत्करभैरनुद्रुतः
 ०८०२०२३३ गिरिं गरिम्णा परितः प्रकम्पयन् । निषेव्यमाणो ऽलिकुलैर्मदाशनैः
 ०८०२०२४१ सरो ऽनिलं पङ्कजरेणुरूषितं । जिघ्रन् विदूरान् मदविह्वलेक्षणः
 ०८०२०२४३ वृतः स्वयूथेन तृषादितेन तत् । सरोवराभ्यासमथागमद्भूरुतम्
 ०८०२०२५१ विगाह्य तस्मिन्नमृताम्बु निर्मलं । हेमारविन्दोत्पलरेणुरूषितम्
 ०८०२०२५३ पपौ निकामं निजपुष्करोद्धृतम् । आत्मानमद्भिः स्नपयन् गतक्लमः
 ०८०२०२६१ स पुष्करेणोद्धृतशीकराम्बुभिर् । निपाययन् संस्नपयन् यथा गृही
 ०८०२०२६३ घृणी करेणुः करभांश्च दुर्मदो । नाचष्ट कृच्छ्रं कृपणो ऽजमायया
 ०८०२०२७१ तं तत्र कश्चिन् नृप दैवचोदितो । ग्राहो बलीयांश्चरणे रुषाग्रहीत्
 ०८०२०२७३ यदृच्छयैवं व्यसनं गतो गजो । यथाबलं सो ऽतिबलो विचक्रमे
 ०८०२०२८१ तथातुरं यूथपतिं करेणवो । विकृष्यमाणं तरसा बलीयसा
 ०८०२०२८३ विचुकुशुर्दीनधियो ऽपरे गजाः । पाष्णिग्रहास्तारयितुं न चाशकन्
 ०८०२०२९१ नियुध्यतोरैवमिभेन्द्रनक्रयोर् । विकर्षतोरन्तरतो बहिर्मिथः
 ०८०२०२९३ समाः सहस्रं व्यगमन् महीपते । सप्राणयोश्चित्रममंसतामराः
 ०८०२०३०१ ततो गजेन्द्रस्य मनोबलौजसां । कालेन दीर्घेण महान् अभूद्ययः
 ०८०२०३०३ विकृष्यमाणस्य जले ऽवसीदतो । विपर्ययो ऽभूत् सकलं जलौकसः
 ०८०२०३११ इत्थं गजेन्द्रः स यदाप सङ्कटं । प्राणस्य देही विवशो यदृच्छया
 ०८०२०३१३ अपारयन्नात्मविमोक्षणे चिरं । दध्याविमां बुद्धिमथाभ्यपद्यत
 ०८०२०३२१ न मामिमे ज्ञातय आतुरं गजाः । कुतः करिण्यः प्रभवन्ति मोचितुम्
 ०८०२०३२३ ग्राहेण पाशेन विधातुरावृतो । ऽप्य् अहं च तं यामि परं परायणम्

०८०२०३३१ यः कश्चनेशो बलिनो ऽन्तकोरगात् । प्रचण्डवेगादभिधावतो भृशम्
 ०८०२०३३३ भीतं प्रपन्नं परिपाति यद्भयान् । मृत्युः प्रधावत्य् अरणं तमीमहि
 ०८०३००१ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०८०३००११ एवं व्यवसितो बुद्ध्या समाधाय मनो हृदि
 ०८०३००१३ जजाप परमं जाप्यं प्राग्जन्मन्य् अनुशिक्षितम्
 ०८०३००३ श्रीगजेन्द्र उवाच
 ०८०३००२१ ओं नमो भगवते तस्मै यत एतच् चिदात्मकम्
 ०८०३००२३ पुरुषायादिवीजाय परेशायाभिधीमहि
 ०८०३००३१ यस्मिन्निदं यतश्चेदं येनेदं य इदं स्वयम्
 ०८०३००३३ यो ऽस्मात् परस्माच् च परस्तं प्रपद्ये स्वयम्भुवम्
 ०८०३००४१ यः स्वात्मनीदं निजमाययार्पितं । क्वचिद्विभातं क्व च तत् तिरोहितम्
 ०८०३००४३ अविद्धदृक् साक्ष्य् उभयं तदीक्षते । स आत्ममूलो ऽवतु मां परात्परः
 ०८०३००५१ कालेन पञ्चत्वमितेषु कृत्स्नशो । लोकेषु पालेषु च सर्वहितेषु
 ०८०३००५३ तमस्तदासीद्गहनं गभीरं । यस्तस्य पारे ऽभिविराजते विभुः
 ०८०३००६१ न यस्य देवा ऋषयः पदं विदुर । जन्तुः पुनः को ऽर्हति गन्तुमीरितुम्
 ०८०३००६३ यथा नटस्याकृतिभिर्विचेष्टतो । दुरत्ययानुक्रमणः स मावतु
 ०८०३००७१ दिदृक्ष्वो यस्य पदं सुमङ्गलं । विमुक्तसङ्गा मुनयः सुसाधवः
 ०८०३००७३ चरन्त्य् अलोकव्रतमव्रणं वने । भूतात्मभूताः सुहृदः स मे गतिः
 ०८०३००८१ न विद्यते यस्य च जन्म कर्म वा । न नामरूपे गुणदोष एव वा
 ०८०३००८३ तथापि लोकाप्ययसम्भवाय यः । स्वमायया तान्य् अनुकालमृच्छति
 ०८०३००९१ तस्मै नमः परेशाय ब्रह्मणे ऽनन्तशक्तये
 ०८०३००९३ अरूपायोररूपाय नम आश्चर्यकर्मणे
 ०८०३०१०१ नम आत्मप्रदीपाय साक्षिणे परमात्मने
 ०८०३०१०३ नमो गिरां विदूराय मनसश्चेतसामपि
 ०८०३०१११ सत्त्वेन प्रतिलभ्याय नैष्कर्म्येण विपश्चिता
 ०८०३०११३ नमः कैवल्यनाथाय निर्वाणसुखसंविदे
 ०८०३०१२१ नमः शान्ताय घोराय मूढाय गुणधर्मिणे
 ०८०३०१२३ निर्विशेषाय साम्याय नमो ज्ञानघनाय च
 ०८०३०१३१ क्षेत्रज्ञाय नमस्तुभ्यं सर्वाध्यक्षाय साक्षिणे
 ०८०३०१३३ पुरुषायात्ममूलाय मूलप्रकृतये नमः
 ०८०३०१४१ सर्वेन्द्रियगुणद्रष्ट्रे सर्वप्रत्ययहेतवे
 ०८०३०१४३ असता च्छाययोक्ताय सदाभासाय ते नमः
 ०८०३०१५१ नमो नमस्ते ऽखिलकारणाय । निष्कारणायाद्भुतकारणाय
 ०८०३०१५३ सर्वागमाम्नायमहार्णवाय । नमो ऽपवर्गाय परायणाय
 ०८०३०१६१ गुणारणिच्छन्नचिदुष्मपाय । तत्क्षोभविस्फूर्जितमानसाय
 ०८०३०१६३ नैष्कर्म्यभावेन विवर्जितागम । स्वयंप्रकाशाय नमस् करोमि
 ०८०३०१७१ मादृक् प्रपन्नपशुपाशविमोक्षणाय । मुक्ताय भूरिकरुणाय नमो ऽलयाय

०८०३०१७३ स्वांशेन सर्वतनुभृन्मनसि प्रतीत । प्रत्यग्दृशे भगवते बृहते नमस्ते
 ०८०३०१८१ आत्मात्मजाप्तगृहवित्तजनेषु सक्तैर् । दुष्प्रापणाय गुणसङ्गविवर्जिताय
 ०८०३०१८३ मुक्तात्मभिः स्वहृदये परिभाविताय । ज्ञानात्मने भगवते नम ईश्वराय
 ०८०३०१९१ यं धर्मकामार्थविमुक्तिकामा । भजन्त इष्टां गतिमाप्नुवन्ति
 ०८०३०१९३ किं चाशिषो रात्य् अपि देहमव्ययं । करोतु मे ऽदभ्रदयो विमोक्षणम्
 ०८०३०२०१ एकान्तिनो यस्य न कञ्चनार्थं । वाञ्छन्ति ये वै भगवत्प्रपन्नाः
 ०८०३०२०३ अत्यद्भुतं तच्चरितं सुमङ्गलं । गायन्त आनन्दसमुद्रमग्नाः
 ०८०३०२११ तमक्षरं ब्रह्म परं परेशम् । अव्यक्तमाध्यात्मिकयोगगम्यम्
 ०८०३०२१३ अतीन्द्रियं सूक्ष्ममिवातिदूरम् । अनन्तमाद्यं परिपूर्णमीडे
 ०८०३०२२१ यस्य ब्रह्मादयो देवा वेदा लोकाश्चराचराः
 ०८०३०२२३ नामरूपविभेदेन फल्ग्व्या च कलया कृताः
 ०८०३०२३१ यथार्चिषो ऽग्नेः सवितुर्गभस्तयो । निर्यान्ति संयान्त्य् असकृत् स्वरोचिषः
 ०८०३०२३३ तथा यतो ऽयं गुणसम्प्रवाहो । बुद्धिर्मनः खानि शरीरसर्गाः
 ०८०३०२४१ स वै न देवासुरमर्त्यतिर्यङ् । न स्त्री न षण्ढो न पुमान् न जन्तुः
 ०८०३०२४३ नायं गुणः कर्म न सन् न चासन् । निषेधशेषो जयतादशेषः
 ०८०३०२५१ जिजीविषे नाहमिहामुया किम् । अन्तर्बहिश्चावृतयेभ्योन्या
 ०८०३०२५३ इच्छामि कालेन न यस्य विप्लवस् । तस्यात्मलोकावरणस्य मोक्षम्
 ०८०३०२६१ सो ऽहं विश्वसृजं विश्वमविश्वं विश्ववेदसम्
 ०८०३०२६३ विश्वात्मानमजं ब्रह्म प्रणतो ऽस्मि परं पदम्
 ०८०३०२७१ योगरन्धितकर्माणो हृदि योगविभाविते
 ०८०३०२७३ योगिनो यं प्रपश्यन्ति योगेशं तं नतो ऽस्म्य् अहम्
 ०८०३०२८१ नमो नमस्तुभ्यमसह्यवेग । शक्तित्रयायाखिलधीगुणाय
 ०८०३०२८३ प्रपन्नपालाय दुरन्तशक्तये । कदिन्द्रियाणामनवाप्यवत्मने
 ०८०३०२९१ नायं वेद स्वमात्मानं यच्छत्तयाहंधिया हतम्
 ०८०३०२९३ तं दुरत्ययमाहात्म्यं भगवन्तमितो ऽस्म्य् अहम्
 ०८०३०३० श्रीशुक उवाच
 ०८०३०३०१ एवं गजेन्द्रमुपवर्णितनिर्विशेषं
 ०८०३०३०२ ब्रह्मादयो विविधलिङ्गभिदाभिमानाः
 ०८०३०३०३ नैते यदोपससृपुर्निखिलात्मकत्वात्
 ०८०३०३०४ तत्राखिलामरमयो हरिराविरासीत्
 ०८०३०३११ तं तद्वदार्तमुपलभ्य जगन्निवासः
 ०८०३०३१२ स्तोत्रं निशम्य दिविजैः सह संस्तुवद्भिः
 ०८०३०३१३ छन्दोमयेन गरुडेन समुह्यमानश्
 ०८०३०३१४ चक्रायुधो ऽभ्यगमदाशु यतो गजेन्द्रः
 ०८०३०३२१ सो ऽन्तःसरस्य् उरुबलेन गृहीत आर्तो
 ०८०३०३२२ दृष्ट्वा गरुत्मति हरिं ख उपात्तचक्रम्
 ०८०३०३२३ उत्क्षिप्य साम्बुजकरं गिरमाह कृच्छ्रान्

०८०३०३२४ नारायणाखिलगुरो भगवन् नमस्ते
 ०८०३०३३१ तं वीक्ष्य पीडितमजः सहसावतीर्य
 ०८०३०३३२ सग्राहमाशु सरसः कृपयोज्जहार
 ०८०३०३३३ ग्राहाद्विपाटितमुखादरिणा गजेन्द्रं
 ०८०३०३३४ संपश्यतां हरिरमूचदुच्छ्रियाणाम्
 ०८०४००१ श्रीशुक उवाच
 ०८०४००११ तदा देवर्षिगन्धर्वा ब्रह्मेशानपुरोगमाः
 ०८०४००१३ मुमुचुः कुसुमासारं शंसन्तः कर्म तद्वरेः
 ०८०४००२१ नेदुर्दुन्दुभयो दिव्या गन्धर्वा ननृतुर्जगुः
 ०८०४००२३ ऋषयश्चारणाः सिद्धास्तुष्टुवुः पुरुषोत्तमम्
 ०८०४००३१ यो ऽसौ ग्राहः स वै सद्यः परमाश्चर्यरूपधृक्
 ०८०४००३३ मुक्तो देवलशापेन हूहूर्गन्धर्वसत्तमः
 ०८०४००४१ प्रणम्य शिरसाधीशमुत्तमश्लोकमव्ययम्
 ०८०४००४३ अगायत यशोधाम कीर्तन्यगुणसत्कथम्
 ०८०४००५१ सो ऽनुकम्पित ईशेन परिक्रम्य प्रणम्य तम्
 ०८०४००५३ लोकस्य पश्यतो लोकं स्वमगान् मुक्तकिल्बिषः
 ०८०४००६१ गजेन्द्रो भगवत्स्पर्शाद्विमुक्तो ऽज्ञानबन्धनात्
 ०८०४००६३ प्राप्तो भगवतो रूपं पीतवासाश्चतुर्भुजः
 ०८०४००७१ स वै पूर्वमभूद्राजा पाण्ड्यो द्रविडसत्तमः
 ०८०४००७३ इन्द्रद्युम्न इति ख्यातो विष्णुव्रतपरायणः
 ०८०४००८१ स एकदाराधनकाल आत्मवान् । गृहीतमौनव्रत ईश्वरं हरिम्
 ०८०४००८३ जटाधरस्तापस आप्लुतो ऽच्युतं । समर्चयामास कुलाचलाश्रमः
 ०८०४००९१ यदृच्छया तत्र महायशा मुनिः । समागमच्च छिष्यगणैः परिश्रितः
 ०८०४००९३ तं वीक्ष्य तूष्णीमकृतार्हणादिकं । रहस्य उपासीनमृषिशुकोप ह
 ०८०४०१०१ तस्मा इमं शापमदादसाधुर । अयं दुरात्माकृतबुद्धिरद्य
 ०८०४०१०३ विप्रावमन्ता विशतां तमिस्रं । यथा गजः स्तब्धमतिः स एव
 ०८०४०११ श्रीशुक उवाच
 ०८०४०१११ एवं शप्त्वा गतो ऽगस्त्यो भगवान् नृप सानुगः
 ०८०४०११३ इन्द्रद्युम्नो ऽपि राजर्षिर्दिष्टं तदुपधारयन्
 ०८०४०१२१ आपन्नः कौञ्जरीं योनिमात्मस्मृतिविनाशिनीम्
 ०८०४०१२३ हर्यर्चनानुभावेन यद्रजत्वे ऽप्य् अनुस्मृतिः
 ०८०४०१३१ एवं विमोक्ष्य गजयूथपमञ्जनाभस्
 ०८०४०१३२ तेनापि पार्षदगतिं गमितेन युक्तः
 ०८०४०१३३ गन्धर्वसिद्धविबुधैरुपगीयमान
 ०८०४०१३४ कर्माद्भुतं स्वभवनं गरुडासनो ऽगात्
 ०८०४०१४१ एतन् महाराज तवेरितो मया । कृष्णानुभावो गजराजमोक्षणम्
 ०८०४०१४३ स्वर्ग्यं यशस्यं कलिकल्मषापहं । दुःस्वप्ननाशं कुरुवर्यं शृण्वताम्

०८०४०१५१ यथानुकीर्तयन्त्य् एतच्च छ्रेयस्कामा द्विजातयः
 ०८०४०१५३ शुचयः प्रातरुत्थाय दुःस्वप्नाद्युपशान्तये
 ०८०४०१६१ इदमाह हरिः प्रीतो गजेन्द्रं कुरुसत्तम
 ०८०४०१६३ शृण्वतां सर्वभूतानां सर्वभूतमयो विभुः
 ०८०४०१७ श्रीभगवान् उवाच
 ०८०४०१७१ ये मां त्वां च सरश्चेदं गिरिकन्दरकाननम्
 ०८०४०१७३ वेत्रकीचकवेणूनां गुल्मानि सुरपादपान्
 ०८०४०१८१ शृङ्गाणीमानि धिष्ण्यानि ब्रह्मणो मे शिवस्य च
 ०८०४०१८३ क्षीरोदं मे प्रियं धाम श्वेतद्वीपं च भास्वरम्
 ०८०४०१९१ श्रीवत्सं कौस्तुभं मालां गदां कौमोदकीं मम
 ०८०४०१९३ सुदर्शनं पाञ्चजन्यं सुपर्णं पतगेश्वरम्
 ०८०४०२०१ शेषं च मत्कलां सूक्ष्मां श्रियं देवीं मदाश्रयाम्
 ०८०४०२०३ ब्रह्माणं नारदमृषिं भवं प्रहादमेव च
 ०८०४०२११ मत्स्यकूर्मवराहाद्यैरवतारैः कृतानि मे
 ०८०४०२१३ कर्माण्य् अनन्तपुण्यानि सूर्यं सोमं हुताशनम्
 ०८०४०२२१ प्रणवं सत्यमव्यक्तं गोविप्रान् धर्ममव्ययम्
 ०८०४०२२३ दाक्षायणीर्धर्मपत्नीः सोमकश्यपयोरपि
 ०८०४०२३१ गङ्गां सरस्वतीं नन्दां कालिन्दीं सितवारणम्
 ०८०४०२३३ ध्रुवं ब्रह्मत्रहृषीन् सप्त पुण्यश्लोकांश्च मानवान्
 ०८०४०२४१ उत्थायापररात्रान्ते प्रयताः सुसमाहिताः
 ०८०४०२४३ स्मरन्ति मम रूपाणि मुच्यन्ते ते ऽहसो ऽखिलात्
 ०८०४०२५१ ये मां स्तुवन्त्य् अनेनाङ्ग प्रतिबुध्य निशात्यये
 ०८०४०२५३ तेषां प्राणात्यये चाहं ददामि विपुलां गतिम्
 ०८०४०२६ श्रीशुक उवाच
 ०८०४०२६१ इत्य् आदिश्य हृषीकेशः प्राध्माय जलजोत्तमम्
 ०८०४०२६३ हर्षयन् विबुधानीकमारुरोह खगाधिपम्
 ०८०५००१ श्रीशुक उवाच
 ०८०५००११ राजन्नुदितमेतत् ते हरेः कर्माघनाशनम्
 ०८०५००१३ गजेन्द्रमोक्षणं पुण्यं रैवतं त्वन्तरं शृणु
 ०८०५००२१ पञ्चमो रैवतो नाम मनुस्तामससोदरः
 ०८०५००२३ बलिविन्ध्यादयस्तस्य सुता हार्जुनपूर्वकाः
 ०८०५००३१ विभुरिन्द्रः सुरगणा राजन् भूतरयादयः
 ०८०५००३३ हिरण्यरोमा वेदशिरा ऊर्ध्वबाह्वादयो द्विजाः
 ०८०५००४१ पत्नी विकुण्ठा शुभ्रस्य वैकुण्ठैः सुरसत्तमैः
 ०८०५००४३ तयोः स्वकलया जज्ञे वैकुण्ठो भगवान् स्वयम्
 ०८०५००५१ वैकुण्ठः कल्पितो येन लोको लोकनमस्कृतः
 ०८०५००५३ रमया प्रार्थ्यमानेन देव्या तत्प्रियकाम्यया

०८०५००६१ तस्यानुभावः कथितो गुणाश्च परमोदयाः
 ०८०५००६३ भौमान् रेणून् स विममे यो विष्णोर्वर्णयिद्गुणान्
 ०८०५००७१ षष्ठश्च चक्षुषः पुत्रश्चाक्षुषो नाम वै मनुः
 ०८०५००७३ पूरूपूरुषसुद्युम्न प्रमुखाश्चाक्षुषात्मजाः
 ०८०५००८१ इन्द्रो मन्त्रद्रुमस्तत्र देवा आप्यादयो गणाः
 ०८०५००८३ मुनयस्तत्र वै राजन् हविष्मद्वीरकादयः
 ०८०५००९१ तत्रापि देवसम्भूत्यां वैराजस्याभवत् सुतः
 ०८०५००९३ अजितो नाम भगवान् अंशेन जगतः पतिः
 ०८०५०१०१ पयोधिं येन निर्मथ्य सुराणां साधिता सुधा
 ०८०५०१०३ भ्रममाणो ऽम्भसि धृतः कूर्मरूपेण मन्दरः
 ०८०५०११ श्रीराजोवाच
 ०८०५०१११ यथा भगवता ब्रह्मन् मथितः क्षीरसागरः
 ०८०५०११३ यदर्थं वा यतश्चाद्रिं दधाराम्बुचरात्मना
 ०८०५०१२१ यथामृतं सुरैः प्राप्तं किं चान्यदभवत् ततः
 ०८०५०१२३ एतद्भगवतः कर्म वदस्व परमाद्भुतम्
 ०८०५०१३१ त्वया सङ्कथ्यमानेन महिम्ना सात्वतां पतेः
 ०८०५०१३३ नातितृप्यति मे चित्तं सुचिरं तापतापितम्
 ०८०५०१४ श्रीसूत उवाच
 ०८०५०१४१ सम्पृष्टो भगवान् एवं द्वैपायनसुतो द्विजाः
 ०८०५०१४३ अभिनन्द्य हरेर्वीर्यमभ्याचष्टुं प्रचक्रमे
 ०८०५०१५ श्रीशुक उवाच
 ०८०५०१५१ यदा युद्धे ऽसुरैर्देवा बध्यमानाः शितायुधैः
 ०८०५०१५३ गतासवो निपतिता नोत्तिष्ठेरन् स्म भूरिशः
 ०८०५०१६१ यदा दुर्वासः शापेन सेन्द्रा लोकास्त्रयो नृप
 ०८०५०१६३ निःश्रीकाश्चाभवस्तत्र नेशुरिज्यादयः क्रियाः
 ०८०५०१७१ निशाम्यैतत् सुरगणा महेन्द्रवरुणादयः
 ०८०५०१७३ नाध्यगच्छन् स्वयं मन्त्रैर्मन्त्रयन्तो विनिश्चितम्
 ०८०५०१८१ ततो ब्रह्मसभां जग्मुर्मोर्मूर्धानि सर्वशः
 ०८०५०१८३ सर्वं विज्ञापयां चक्रुः प्रणताः परमेष्ठिने
 ०८०५०१९१ स विलोक्येन्द्रवाय्वादीन् निःसत्त्वान् विगतप्रभान्
 ०८०५०१९३ लोकान् अमङ्गलप्रायान् असुरान् अयथा विभुः
 ०८०५०२०१ समाहितेन मनसा संस्मरन् पुरुषं परम्
 ०८०५०२०३ उवाचोत्फुल्लवदनो देवान् स भगवान् परः
 ०८०५०२११ अहं भवो यूयमथो ऽसुरादयो । मनुष्यतिर्यग्द्रुमघर्मजातयः
 ०८०५०२१३ यस्यावतारांशकलाविसर्जिता । ब्रजाम सर्वे शरणं तमव्ययम्
 ०८०५०२२१ न यस्य वध्यो न च रक्षणीयो । नोपेक्षणीयादरणीयपक्षः
 ०८०५०२२३ तथापि सर्गस्थितिसंयमार्थं । धत्ते रजःसत्त्वतमांसि काले

०८०५०२३१ अयं च तस्य स्थितिपालनक्षणः । सत्त्वं जुषाणस्य भवाय देहिनाम्
 ०८०५०२३३ तस्माद्ब्रजामः शरणं जगद्गुरुं । स्वानां स नो धास्यति शं सुरप्रियः
 ०८०५०२४ श्रीशुक उवाच
 ०८०५०२४१ इत्य् आभाष्य सुरान् वेधाः सह देवैररिन्दम
 ०८०५०२४३ अजितस्य पदं साक्षाज् जगाम तमसः परम्
 ०८०५०२५१ तत्रादृष्टस्वरूपाय श्रुतपूर्वाय वै प्रभुः
 ०८०५०२५३ स्तुतिमब्रूत दैवीभिर्गीर्भिस्त्ववहितेन्द्रियः
 ०८०५०२६ श्रीब्रह्मोवाच
 ०८०५०२६१ अविक्रियं सत्यमनन्तमाद्यं । गुहाशयं निष्कलमप्रतर्क्यम्
 ०८०५०२६३ मनो ऽग्रयानं वचसानिरुक्तं । नमामहे देववरं वरेण्यम्
 ०८०५०२७१ विपश्चितं प्राणमनोधियात्मनाम् । अर्थेन्द्रियाभासमनिद्रमव्रणम्
 ०८०५०२७३ छायातपौ यत्र न गृध्रपक्षौ । तमक्षरं खं त्रियुगं ब्रजामहे
 ०८०५०२८१ अजस्य चक्रं त्वजयेर्यमाणं । मनोमयं पञ्चदशारमाशु
 ०८०५०२८३ त्रिनाभि विद्युच्चलमष्टनेमि । यदक्षमाहुस्तमृतं प्रपद्ये
 ०८०५०२९१ य एकवर्णं तमसः परं तद् । अलोकमव्यक्तमनन्तपारम्
 ०८०५०२९३ आसां चकारोपसुपणमैनम् । उपासते योगरथेन धीराः
 ०८०५०३०१ न यस्य कश्चातितितर्ति मायां । यया जनो मुह्यति वेद नार्थम्
 ०८०५०३०३ तं निर्जितात्मात्मगुणं परेशं । नमाम भूतेषु समं चरन्तम्
 ०८०५०३११ इमे वयं यत्प्रिययैव तन्वा । सत्त्वेन सृष्टा बहिरन्तराविः
 ०८०५०३१३ गतिं न सूक्ष्मामृषयश्च विद्महे । कुतो ऽसुराद्या इतरप्रधानाः
 ०८०५०३२१ पादौ महीयं स्वकृतैव यस्य । चतुर्विधो यत्र हि भूतसर्गः
 ०८०५०३२३ स वै महापूरुष आत्मतन्त्रः । प्रसीदतां ब्रह्म महाविभूतिः
 ०८०५०३३१ अम्भस्तु यद्रेत उदारवीर्यं । सिध्यन्ति जीवन्त्य् उत वर्धमानाः
 ०८०५०३३३ लोका यतो ऽथाखिललोकपालाः । प्रसीदतां नः स महाविभूतिः
 ०८०५०३४१ सोमं मनो यस्य समामनन्ति । दिवौकसां यो बलमन्ध आयुः
 ०८०५०३४३ ईशो नगानां प्रजनः प्रजानां । प्रसीदतां नः स महाविभूतिः
 ०८०५०३५१ अग्निर्मुखं यस्य तु जातवेदा । जातः क्रियाकाण्डनिमित्तजन्मा
 ०८०५०३५३ अन्तःसमुद्रे ऽनुपचन् स्वधातून् । प्रसीदतां नः स महाविभूतिः
 ०८०५०३६१ यच्चक्षुरासीत् तरणिर्देवयानं । त्रयीमयो ब्रह्मण एष धिष्यम्
 ०८०५०३६३ द्वारं च मुक्तेरमृतं च मृत्युः । प्रसीदतां नः स महाविभूतिः
 ०८०५०३७१ प्राणादभूद्यस्य चराचराणां । प्राणः सहो बलमोजश्च वायुः
 ०८०५०३७३ अन्वास्म सम्राजमिवानुगा वयं । प्रसीदतां नः स महाविभूतिः
 ०८०५०३८१ श्रोत्राद्दिशो यस्य हृदश्च खानि । प्रजज्ञिरे खं पुरुषस्य नाभ्याः
 ०८०५०३८३ प्राणेन्द्रियात्मासुशरीरकेतः । प्रसीदतां नः स महाविभूतिः
 ०८०५०३९१ बलान् महेन्द्रस्त्रिदशाः प्रसादान् । मन्योर्गिरीशो धिषणाद्विरिञ्चः
 ०८०५०३९३ खेभ्यस्तु छन्दांस्य् ऋषयो मेदूतः कः । प्रसीदतां नः स महाविभूतिः
 ०८०५०४०१ श्रीर्वक्षसः पितरश्छाययासन् । धर्मः स्तनादितरः पृष्ठतो ऽभूत्

०८०५०४०३ द्यौर्यस्य शीर्षोऽप्सरसो विहारात् । प्रसीदतां नः स महाविभूतिः
 ०८०५०४११ विप्रो मुखाद्ब्रह्म च यस्य गुह्यं । राजन्य आसीद्भुजयोर्बलं च
 ०८०५०४१३ ऊर्वोर्विड् ओजो ऽङ्घ्रिवेदशूद्रौ । प्रसीदतां नः स महाविभूतिः
 ०८०५०४२१ लोभो ऽधरात् प्रीतिरुपप्लव् अभूद्युतिर् । नस्तः पशव्यः स्पर्शेन कामः
 ०८०५०४२३ भ्रुवोर्यमः पक्ष्मभवस्तु कालः । प्रसीदतां नः स महाविभूतिः
 ०८०५०४३१ द्रव्यं वयः कर्म गुणान् विशेषं । यद्योगमायाविहितान् वदन्ति
 ०८०५०४३३ यदुर्विभाव्यं प्रबुधापबाधं । प्रसीदतां नः स महाविभूतिः
 ०८०५०४४१ नमो ऽस्तु तस्मा उपशान्तशक्तये । स्वाराज्यलाभप्रतिपूरितात्मने
 ०८०५०४४३ गुणेषु मायारचितेषु वृत्तिभिर् । न सज्जमानाय नभस्वदूतये
 ०८०५०४५१ स त्वं नो दर्शयात्मानमस्मत्करणगोचरम्
 ०८०५०४५३ प्रपन्नानां दिदृक्षूणां सस्मितं ते मुखाम्बुजम्
 ०८०५०४६१ तैस्तैः स्वेच्छाभूतै रूपाः काले काले स्वयं विभो
 ०८०५०४६३ कर्म दुर्विषहं यन् नो भगवांस्तत् करोति हि
 ०८०५०४७१ क्लेशभूर्यल्पसाराणि कर्माणि विफलानि वा
 ०८०५०४७३ देहिनां विषयार्तानां न तथैवार्पितं त्वयि
 ०८०५०४८१ नावमः कर्मकल्पो ऽपि विफलायेश्वरार्पितः
 ०८०५०४८३ कल्पते पुरुषस्यैव स ह्य् आत्मा दयितो हितः
 ०८०५०४९१ यथा हि स्कन्धशाखानां तरोर्मूलावसेचनम्
 ०८०५०४९३ एवमारोधनं विष्णोः सर्वेषामात्मनश्च हि
 ०८०५०५०१ नमस्तुभ्यमनन्ताय दुर्वितर्क्यात्मकर्मणे
 ०८०५०५०३ निर्गुणाय गुणेशाय सत्त्वस्थाय च साम्प्रतम्
 ०८०६००१ श्रीशुक उवाच
 ०८०६००११ एवं स्तुतः सुरगणैर्भगवान् हरिरीश्वरः
 ०८०६००१३ तेषामाविरभूद्राजन् सहस्रार्कोदयद्युतिः
 ०८०६००२१ तेनैव सहसा सर्वे देवाः प्रतिहतेक्षणाः
 ०८०६००२३ नापश्यन् खं दिशः क्षौणीमात्मानं च कुतो विभुम्
 ०८०६००३१ विरिञ्चो भगवान् दृष्ट्वा सह शर्वेण तां तनुम्
 ०८०६००३३ स्वच्छां मरकतश्यामां कज्जगभारुणेक्षणाम्
 ०८०६००४१ तप्तहेमावदातेन लसत्कौशेयवाससा
 ०८०६००४३ प्रसन्नचारुसर्वाङ्गीं सुमुखीं सुन्दरभ्रुवम्
 ०८०६००५१ महामणिकिरीटेन केयूराभ्यां च भूषिताम्
 ०८०६००५३ कर्णाभरणनिर्भात कपोलश्रीमुखाम्बुजाम्
 ०८०६००६१ काञ्चीकलापवलय हारनूपुरशोभिताम्
 ०८०६००६३ कौस्तुभाभरणां लक्ष्मीं विभ्रतीं वनमालिनीम्
 ०८०६००७१ सुदर्शनादिभिः स्वास्त्रैर्मूर्तिमद्भिरुपासिताम्
 ०८०६००७३ तुष्टाव देवप्रवरः सशर्वः पुरुषं परम्
 ०८०६००७५ सर्वामरगणैः साकं सवङ्गैरवनिं गतैः

०८०६००८ श्रीब्रह्मोवाच

०८०६००८१ अजातजन्मस्थितिसंयमाया । गुणाय निर्वाणसुखाणवाय

०८०६००८३ अणोरणिन्ने ऽपरिगण्यधाम्ने । महानुभावाय नमो नमस्ते

०८०६००९१ रूपं तवैतत् पुरुषर्षभेज्यं । श्रेयो ऽर्थिभिर्वैदिकतान्त्रिकेण

०८०६००९३ योगेन धातः सह नस्त्रिलोकान् । पश्याम्य् अमुष्मिन्नु ह विश्वमूर्तो

०८०६०१०१ त्वय्य् अग्र आसीत् त्वयि मध्य आसीत् । त्वय्य् अन्त आसीदिदमात्मतन्त्रे

०८०६०१०३ त्वमादिरन्तो जगतो ऽस्य मध्यं । घटस्य मृत्स्त्रेव परः परस्मात्

०८०६०१११ त्वं माययात्माश्रयया स्वयेदं । निर्माय विश्वं तदनुप्रविष्टः

०८०६०११३ पश्यन्ति युक्ता मनसा मनीषिणो । गुणव्यवाये ऽप्य् अगुणं विपश्चितः

०८०६०१२१ यथाग्निमेधस्य् अमृतं च गोषु । भुव्य् अन्नमम्बूद्यमने च वृत्तिम्

०८०६०१२३ योगैर्मुष्या अधियन्ति हि त्वां । गुणेषु बुद्ध्या कवयो वदन्ति

०८०६०१३१ तं त्वां वयं नाथ समुज्जिहानं । सरोजनाभातिचिरेप्सितार्थम्

०८०६०१३३ दृष्ट्वा गता निर्वृतमद्य सर्वे । गजा दवार्ता इव गाङ्गमम्भः

०८०६०१४१ स त्वं विधत्स्वाखिललोकपाला । वयं यदर्थास्तव पादमूलम्

०८०६०१४३ समागतास्ते बहिरन्तरात्मन् । किं वान्यविज्ञाप्यमशेषसाक्षिणः

०८०६०१५१ अहं गिरित्रश्च सुरादयो ये । दक्षादयो ऽग्नेरिव केतवस्ते

०८०६०१५३ किं वा विदामेश पृथग्विभाता । विधत्स्व शं नो द्विजदेवमन्त्रम्

०८०६०१६ श्रीशुक उवाच

०८०६०१६१ एवं विरिञ्चादिभिरीडितस्तद् । विज्ञाय तेषां हृदयं यथैव

०८०६०१६३ जगाद जीमूतगभीरया गिरा । बद्धाञ्जलीन् संवृतसर्वकारकान्

०८०६०१७१ एक एवेश्वरस्तस्मिन् । सुरकार्ये सुरेश्वरः

०८०६०१७३ विहर्तुकामस्तान् आह समुद्रोन्मथनादिभिः

०८०६०१८ श्रीभगवान् उवाच

०८०६०१८१ हन्त ब्रह्मन्नहो शम्भो हे देवा मम भाषितम्

०८०६०१८३ शृणुतावहिताः सर्वे श्रेयो वः स्याद्यथा सुराः

०८०६०१९१ यात दानवदैतेयैस्तावत् सन्धिर्विधीयताम्

०८०६०१९३ कालेनानुगृहीतैस्तेर्यावद्धो भव आत्मनः

०८०६०२०१ अरयो ऽपि हि सन्धेयाः सति कार्यार्थगौरवे

०८०६०२०३ अहिमूषिकवद्देवा ह्य् अर्थस्य पदवीं गतैः

०८०६०२११ अमृतोत्पादने यत्नः क्रियतामविलम्बितम्

०८०६०२१३ यस्य पीतस्य वै जन्तुर्मृत्युग्रस्तो ऽमरो भवेत्

०८०६०२२१ क्षिप्त्वा क्षीरोदधौ सर्वा वीरुत्तृणलतौषधीः

०८०६०२२३ मन्थानं मन्दरं कृत्वा नेत्रं कृत्वा तु वासुकिम्

०८०६०२३१ सहायेन मया देवा निर्मन्थध्वमतन्द्रिताः

०८०६०२३३ क्लेशभाजो भविष्यन्ति दैत्या यूयं फलग्रहाः

०८०६०२४१ यूयं तदनुमोदध्वं यदिच्छन्त्य् असुराः सुराः

०८०६०२४३ न संरम्भेण सिध्यन्ति सर्वार्थाः सान्त्वया यथा

०८०६०२५१ न भेतव्यं कालकूटाद्विषाज् जलधिसम्भवात्
 ०८०६०२५३ लोभः कार्यो न वो जातु रोषः कामस्तु वस्तुषु
 ०८०६०२६ श्रीशुक उवाच
 ०८०६०२६१ इति देवान् समादिश्य भगवान् पुरुषोत्तमः
 ०८०६०२६३ तेषामन्तर्दधे राजन् स्वच्छन्दगतिरीश्वरः
 ०८०६०२७१ अथ तस्मै भगवते नमस्कृत्य पितामहः
 ०८०६०२७३ भवश्च जग्मतुः स्वं स्वं धामोपेयुर्बलिं सुराः
 ०८०६०२८१ दृष्ट्वारीन् अप्य् असंयत्तान् जातक्षोभान् स्वनायकान्
 ०८०६०२८३ न्यषेधदैत्यराट् श्लोक्यः सन्धिविग्रहकालवित्
 ०८०६०२९१ ते वैरोचनिमासीनं गुप्तं चासुरयूथपैः
 ०८०६०२९३ श्रिया परमया जुष्टं जिताशेषमुपागमन्
 ०८०६०३०१ महेन्द्रः श्लक्ष्णया वाचा सान्त्वयित्वा महामतिः
 ०८०६०३०३ अभ्यभाषत तत् सर्वं शिक्षितं पुरुषोत्तमात्
 ०८०६०३११ तत् त्वरोचत दैत्यस्य तत्रान्ये ये ऽसुराधिपाः
 ०८०६०३१३ शम्बरो ऽरिष्टनेमिश्च ये च त्रिपुरवासिनः
 ०८०६०३२१ ततो देवासुराः कृत्वा संविदं कृतसौहृदाः
 ०८०६०३२३ उद्यमं परमं चक्रुर्मृतार्थं परन्तप
 ०८०६०३३१ ततस्ते मन्दरगिरिमोजसोत्पाट्य दुर्मदाः
 ०८०६०३३३ नदन्त उदधिं निन्युः शक्ताः परिघबाहवः
 ०८०६०३४१ दूरभारोद्वहश्रान्ताः शक्रवैरोचनादयः
 ०८०६०३४३ अपारयन्तस्तं वोढुं विवशा विजहुः पथि
 ०८०६०३५१ निपतन् स गिरिस्तत्र बहून् अमरदानवान्
 ०८०६०३५३ चूर्णयामास महता भारेण कनकाचलः
 ०८०६०३६१ तांस्तथा भग्नमनसो भग्नबाहूरुकन्धरान्
 ०८०६०३६३ विज्ञाय भगवांस्तत्र बभूव गरुडध्वजः
 ०८०६०३७१ गिरिपातविनिष्पिष्टान् विलोक्यामरदानवान्
 ०८०६०३७३ ईक्षया जीवयामास निर्जरान् निर्ब्रणान् यथा
 ०८०६०३८१ गिरिं चारोप्य गरुडे हस्तेनैकेन लीलया
 ०८०६०३८३ आरुह्य प्रययावब्धिं सुरासुरगणैर्वृतः
 ०८०६०३९१ अवरोप्य गिरिं स्कन्धात् सुपर्णः पततां वरः
 ०८०६०३९३ ययौ जलान्त उत्सृज्य हरिणा स विसर्जितः
 ०८०७००१ श्रीशुक उवाच
 ०८०७००११ ते नागराजमामन्त्र्य फलभागेन वासुकिम्
 ०८०७००१३ परिवीय गिरौ तस्मिन् नेत्रमब्धिं मुदान्विताः
 ०८०७००२१ आरोभिरे सुरा यत्ता अमृतार्थं कुरूद्वह
 ०८०७००२३ हरिः पुरस्ताज् जग्ृहे पूर्वं देवास्ततो ऽभवन्
 ०८०८००३१ तन् नैच्छन् दैत्यपतयो महापुरुषचेष्टितम्

०८०८००३३ न गृहीमो वयं पुच्छमहेरङ्गममङ्गलम्
 ०८०७००४१ स्वाध्यायश्रुतसम्पन्नाः प्रख्याता जन्मकर्मभिः
 ०८०७००४३ इति तूष्णीं स्थितान् दैत्यान् विलोक्य पुरुषोत्तमः
 ०८०७००४५ स्मयमानो विसृज्याग्रं पुच्छं जग्राह सामरः
 ०८०७००६१ कृतस्थानविभागास्त एवं कश्यपनन्दनाः
 ०८०७००६३ ममन्थुः परमं यत्ता अमृतार्थं पयोनिधिम्
 ०८०७००७१ मथ्यमाने ऽण्वि सो ऽद्विरनाधारो ह्य अपो ऽविशत्
 ०८०७००७३ ध्रियमाणो ऽपि बलिभिर्गौरिवात् पाण्डुनन्दन
 ०८०७००८१ ते सुनिर्विण्णमनसः परिम्लानमुखश्रियः
 ०८०७००८३ आसन् स्वपौरुषे नष्टे दैवेनातिबलीयसा
 ०८०७००९१ विलोक्य विघ्नेशविधिं तदेश्वरो । दुरन्तवीर्यो ऽवितथाभिसन्धिः
 ०८०७००९३ कृत्वा वपुः कच्छपमद्भुतं महत् । प्रविश्य तोयं गिरिमुज्जहार
 ०८०७०१०१ तमुत्थितं वीक्ष्य कुलाचलं पुनः । समुद्यता निर्मथितुं सुरासुराः
 ०८०७०१०३ दधार पृष्ठेन स लक्षयोजन । प्रस्तारिणा द्वीप इवापरो महान्
 ०८०७०१११ सुरासुरेन्द्रैर्भुजवीर्यविपितं । परिभ्रमन्तं गिरिमङ्ग पृष्ठतः
 ०८०७०११३ बिभ्रत् तदावर्तनमादिकच्छपो । मेने ऽङ्गकण्डूयनमप्रमेयः
 ०८०७०१२१ तथासुरान् आविशदासुरेण । रूपेण तेषां बलवीर्यमीरयन्
 ०८०७०१२३ उद्दीपयन् देवगणांश्च विष्णुर् । दैवेन नागेन्द्रमबोधरूपः
 ०८०७०१३१ उपर्य- अगेन्द्रं गिरिराड् इवान्य । आक्रम्य हस्तेन सहस्रबाहुः
 ०८०७०१३३ तस्थौ दिवि ब्रह्मभवेन्द्रमुख्यैर् । अभिष्टुवद्भिः सुमनो ऽभिवृष्टः
 ०८०७०१४१ उपर्य- अधश्चात्मनि गोत्रनेत्रयोः । परेण ते प्राविशता समेधिताः
 ०८०७०१४३ ममन्थुरब्धिं तरसा मदोत्कटा । महाद्रिणा क्षोभितनक्रचक्रम्
 ०८०७०१५१ अहीन्द्रसाहस्रकठोरदृङ्मुख । श्वासाग्निधूमाहतवर्चसो ऽसुराः
 ०८०७०१५३ पौलोमकालेयबलीत्वलादयो । द्वाग्निदग्धाः सरला इवाभवन्
 ०८०७०१६१ देवांश्च तच्छ्वासशिखाहतप्रभान् । धूम्राम्बरस्त्रग्वरकञ्चुकाननान्
 ०८०७०१६३ समभ्यवर्षन् भगवद्वशा घना । ववुः समुद्रोर्म्युपगूढवायवः
 ०८०७०१७१ मथ्यमानात् तथा सिन्धोर् देवासुरवरूथपैः
 ०८०७०१७३ यदा सुधा न जायेत निर्ममन्थाजितः स्वयम्
 ०८०७०१८१ मेघश्यामः कनकपरिधिः कर्णविद्योतविद्युन्
 ०८०७०१८२ मूर्ध्नि भ्राजद्विलुलितकचः स्रग्धरो रक्तनेत्रः
 ०८०७०१८३ जैत्रैर्दोर्भिर्जगदभयदैर्दन्दशूकं गृहीत्वा
 ०८०७०१८४ मध्नन् मग्ना प्रतिगिरिवाशोभताथो धृताद्रिः
 ०८०७०१९१ निर्मथ्यमानादुदधेरभूद्विषं । महोल्बणं हालहलाह्वमग्रतः
 ०८०७०१९३ सम्भ्रान्तमीनोन्मकराहिकच्छपात् । तिमिद्विपग्राहतिमिङ्गिलाकुलात्
 ०८०७०२०१ तदुग्रवेगं दिशि दिश्य् उपर्य- अधो । विसर्पदुत्सर्पदसह्यमप्रति
 ०८०७०२०३ भीताः प्रजा दुद्रुवुरङ्ग सेश्वरा । अरक्ष्यमाणाः शरणं सदाशिवम्
 ०८०७०२११ विलोक्य तं देववरं त्रिलोक्या । भवाय देव्याभिमतं मुनीनाम्

०८०७०२१३ आसीनमद्रावपवगहितोस् । तपो जुषाणं स्तुतिभिः प्रणेषुः
 ०८०७०२२ श्रीप्रजापतय ऊचुः
 ०८०७०२२१ देवदेव महादेव भूतात्मन् भूतभावन
 ०८०७०२२३ त्राहि नः शरणापन्नांस्त्रैलोक्यदहनाद्विषात्
 ०८०७०२३१ त्वमेकः सर्वजगत ईश्वरो बन्धमोक्षयोः
 ०८०७०२३३ तं त्वामर्चन्ति कुशलाः प्रपन्नार्तिहरं गुरुम्
 ०८०७०२४१ गुणमय्या स्वशक्त्यास्य सर्गस्थित्यप्ययान् विभो
 ०८०७०२४३ घत्से यदा स्वदृग् भूमन् ब्रह्मविष्णुशिवाभिधाम्
 ०८०७०२५१ त्वं ब्रह्म परमं गुह्यं सदसद्भावभावनम्
 ०८०७०२५३ नानाशक्तिभिराभातस्त्वमात्मा जगदीश्वरः
 ०८०७०२६१ त्वं शब्दयोनिर्जगदादिरात्मा । प्राणेन्द्रियद्रव्यगुणः स्वभावः
 ०८०७०२६३ कालः क्रतुः सत्यमृतं च धर्मस् । त्वय्य् अक्षरं यत् त्रिवृदामनन्ति
 ०८०७०२७१ अग्निर्मुखं ते ऽखिलदेवतात्मा । क्षितिं विदुर्लोकभवाङ्घ्रिपङ्कजम्
 ०८०७०२७३ कालं गतिं ते ऽखिलदेवतात्मनो । दिशश्च कर्णौ रसनं जलेशम्
 ०८०७०२८१ नाभिर्नभस्ते श्वसनं नभस्वान् । सूर्यश्च चक्षुषि जलं स्म रेतः
 ०८०७०२८३ परावरात्माश्रयणं तवात्मा । सोमो मनो द्यौर्भगवन् शिरस्ते
 ०८०७०२९१ कुक्षिः समुद्रा गिरयो ऽस्थसङ्घा । रोमाणि सर्वौषधिवीरुधस्ते
 ०८०७०२९३ छन्दसि साक्षात् तव सप्त धातवस् । त्रयीमयात्मन् हृदयं सर्वधर्मः
 ०८०७०३०१ मुखानि पञ्चोपनिषदस्तवेश । यैस्त्रिंशदष्टोत्तरमन्त्रवर्गः
 ०८०७०३०३ यत् तच् छिवाख्यं परमात्मतत्त्वं । देव स्वयंज्योतिरवस्थितिस्ते
 ०८०७०३११ छाया त्वधर्मोर्मिषु यैर्विसर्गो । नेत्रत्रयं सत्त्वरजस्तमांसि
 ०८०७०३१३ साङ्ख्यात्मनः शास्त्रकृतस्तवेक्षा । छन्दोमयो देव ऋषिः पुराणः
 ०८०७०३२१ न ते गिरित्राखिललोकपाल । विरिञ्चवैकुण्ठसुरेन्द्रगम्यम्
 ०८०७०३२३ ज्योतिः परं यत्र रजस्तमश्च । सत्त्वं न यद्ब्रह्म निरस्तभेदम्
 ०८०७०३३१ कामाध्वरत्रिपुरकालगराद्यनेक
 ०८०७०३३२ भूतद्रुहः क्षपयतः स्तुतये न तत् ते
 ०८०७०३३३ यस्त्वन्तकाल इदमात्मकृतं स्वनेत्र
 ०८०७०३३४ वह्निस्फुलिङ्गशिखया भसितं न वेद
 ०८०७०३४१ ये त्वात्मरामगुरुभिर्हृदि चिन्तिताङ्घ्रि
 ०८०७०३४२ द्वन्द्वं चरन्तमुमया तपसाभितप्तम्
 ०८०७०३४३ कथन्त उग्रपरुषं निरतं श्मशाने
 ०८०७०३४४ ते नूनमूतिमविदंस्तव हातलज्जाः
 ०८०७०३५१ तत् तस्य ते सदसतोः परतः परस्य
 ०८०७०३५२ नाज्जः स्वरूपगमने प्रभवन्ति भूम्नः
 ०८०७०३५३ ब्रह्मादयः किमुत संस्तवने वयं तु
 ०८०७०३५४ तत्सर्गसर्गविषया अपि शक्तिमात्रम्
 ०८०७०३६१ एतत् परं प्रपश्यामो न परं ते महेश्वर

०८०७०३६३ मृडनाय हि लोकस्य व्यक्तिस्ते ऽव्यक्तकर्मणः
 ०८०७०३७ श्रीशुक उवाच
 ०८०७०३७१ तद्वीक्ष्य व्यसनं तासां कृपया भृशपीडितः
 ०८०७०३७३ सर्वभूतसुहृदेव इदमाह सतीं प्रियाम्
 ०८०७०३८ श्रीशिव उवाच
 ०८०७०३८१ अहो बत भवान्य एतत् प्रजानां पश्य वैशसम्
 ०८०७०३८३ क्षीरोदमथनोद्भूतात् कालकूटादुपस्थितम्
 ०८०७०३९१ आसां प्राणपरीप्सूनां विधेयमभयं हि मे
 ०८०७०३९३ एतावान् हि प्रभोरथो यद्दीनपरिपालनम्
 ०८०७०४०१ प्राणैः स्वैः प्राणिनः पान्ति साधवः क्षणभङ्गुरैः
 ०८०७०४०३ बद्धवैरेषु भूतेषु मोहितेष्वात्ममायया
 ०८०७०४११ पुंसः कृपयतो भद्रे सर्वात्मा प्रीयते हरिः
 ०८०७०४१३ प्रीते हरौ भगवति प्रीये ऽहं सचराचरः
 ०८०७०४१५ तस्मादिदं गरं भुञ्जे प्रजानां स्वस्तिरस्तु मे
 ०८०७०४२ श्रीशुक उवाच
 ०८०७०४२१ एवमामन्त्र्य भगवान् भवानीं विश्वभावनः
 ०८०७०४२३ तद्विषं जग्धुमारेभे प्रभावज्ञान्वमोदत
 ०८०७०४३१ ततः करतलीकृत्य व्यापि हालाहलं विषम्
 ०८०७०४३३ अभक्षयन् महादेवः कृपया भूतभावनः
 ०८०७०४४१ तस्यापि दर्शयामास स्ववीर्यं जलकल्मषः
 ०८०७०४४३ यच्च चकार गले नीलं तच्च च साधोर्विभूषणम्
 ०८०७०४५१ तप्यन्ते लोकतापेन साधवः प्रायशो जनाः
 ०८०७०४५३ परमाराधनं तद्धि पुरुषस्याखिलात्मनः
 ०८०७०४६१ निशम्य कर्म तच्च छम्भोर्देवदेवस्य मीढुषः
 ०८०७०४६३ प्रजा दाक्षायणी ब्रह्मा वैकुण्ठश्च शशंसिरे
 ०८०७०४७१ प्रस्कन्नं पिबतः पाणेर्यत् किञ्चिज् जगृहुः स्म तत्
 ०८०७०४७३ वृश्चिकाहिविषौषध्यो दन्दशूकाश्च ये ऽपरे
 ०८०८००१ श्रीशुक उवाच
 ०८०८००११ पीते गरे वृषाङ्केण प्रीतास्ते ऽमरदानवाः
 ०८०८००१३ ममन्थुस्तरसा सिन्धुं हविर्धानी ततो ऽभवत्
 ०८०८००२१ तामग्निहोत्रीमृषयो जगृहुर्ब्रह्मवादिनः
 ०८०८००२३ यज्ञस्य देवयानस्य मेध्याय हविषे नृप
 ०८०८००३१ तत उच्चैःश्रवा नाम हयो ऽभूच्च चन्द्रपाण्डुरः
 ०८०८००३३ तस्मिन् बलिः स्पृहां चक्रे नेन्द्र ईश्वरशिक्षया
 ०८०८००४१ तत ऐरावतो नाम वारणेन्द्रो विनिर्गतः
 ०८०८००४३ दन्तैश्चतुर्भिः श्वेताद्रेर्हरन् भगवतो महिम्
 ०८०८००५१ ऐरावणादयस्त्वष्टौ दिग्गजा अभवंस्ततः

०८०८००५३ अभ्रमुप्रभृतयो ऽष्टौ च करिण्यस्त्वभवन् नृप
 ०८०८००६१ कौस्तुभाख्यमभूद्रत्नं पद्मरागो महोदधेः
 ०८०८००६३ तस्मिन् मणौ स्पृहां चक्रे वक्षो ऽलङ्करणे हरिः
 ०८०८००७१ ततो ऽभवत् पारिजातः सुरलोकविभूषणम्
 ०८०८००७३ पूरयत्य् अर्थिनो यो ऽर्थैः शश्वद्भुवि यथा भवान्
 ०८०८००८१ ततश्चाप्सरसो जाता निष्ककण्ठयः सुवाससः
 ०८०८००८३ रमण्यः स्वर्गिणां वल्गु गतिलीलावलोकनैः
 ०८०८००९१ ततश्चाविरभूत् साक्षाच् छ्री रमा भगवत्परा
 ०८०८००९३ रञ्जयन्ती दिशः कान्त्या विद्युत् सौदामनी यथा
 ०८०८०१०१ तस्यां चक्रुः स्पृहां सर्वे ससुरासुरमानवाः
 ०८०८०१०३ रूपौदार्यवयोवर्ण महिमाक्षिप्तचेतसः
 ०८०८०१११ तस्या आसनमानिन्ये महेन्द्रो महदद्भुतम्
 ०८०८०११३ मूर्तिमत्यः सरिच्छ्रेष्ठा हेमकुम्भैर्जलं शुचि
 ०८०८०१२१ आभिषेचनिका भूमिराहरत् सकलौषधीः
 ०८०८०१२३ गावः पञ्च पवित्राणि वसन्तो मधुमाधवौ
 ०८०८०१३१ ऋषयः कल्पयां चक्रुराभिषेकं यथाविधि
 ०८०८०१३३ जगुर्भद्राणि गन्धर्वा नटयश्च ननृतुर्जगुः
 ०८०८०१४१ मेघा मृदङ्गपणव मुरजानकगोमुखान्
 ०८०८०१४३ व्यनादयन् शङ्खवेणु वीणास्तुमुलनिःस्वनान्
 ०८०८०१५१ ततो ऽभिषिषिचुर्देवीं श्रियं पद्मकरां सतीम्
 ०८०८०१५३ दिगिभाः पूर्णकलशैः सूक्तवाक्यैर्द्विजेरितैः
 ०८०८०१६१ समुद्रः पीतकौशेय वाससी समुपाहरत्
 ०८०८०१६३ वरुणः स्रजं वैजयन्तीं मधुना मत्तषट्पदाम्
 ०८०८०१७१ भूषणानि विचित्राणि विश्वकर्मा प्रजापतिः
 ०८०८०१७३ हारं सरस्वती पद्ममजो नागाश्च कुण्डले
 ०८०८०१८१ ततः कृतस्वस्त्ययनोत्पलस्रजं । नदद्द्विरेफां परिगृह्य पाणिना
 ०८०८०१८३ चचाल वक्रं सुकपोलकुण्डलं । सव्रीडहासं दधती सुशोभनम्
 ०८०८०१९१ स्तनद्वयं चातिकृशोदरी समं । निरन्तरं चन्दनकुङ्कुमोक्षितम्
 ०८०८०१९३ ततस्ततो नूपुरवल्गु शिञ्जितैर् । विसर्पती हेमलतेव सा बभौ
 ०८०८०२०१ विलोकयन्ती निरवद्यमात्मनः । पदं ध्रुवं चाव्यभिचारिसद्गुणम्
 ०८०८०२०३ गन्धर्वसिद्धासुरयक्षचारण । त्रैपिष्टपेयादिषु नान्वविन्दत
 ०८०८०२११ नूनं तपो यस्य न मन्युनिर्जयो । ज्ञानं क्वचित् तच् च न सङ्गवर्जितम्
 ०८०८०२१३ कश्चिन् महांस्तस्य न कामनिर्जयः । स ईश्वरः किं परतो व्यपाश्रयः
 ०८०८०२२१ धर्मः क्वचित् तत्र न भूतसौहृदं । त्यागः क्वचित् तत्र न मुक्तिकारणम्
 ०८०८०२२३ वीर्यं न पुंसो ऽस्त्य् अजवेगनिष्कृतं । न हि द्वितीयो गुणसङ्गवर्जितः
 ०८०८०२३१ क्वचित् चिरायुर्न हि शीलमङ्गलं । क्वचित् तदप्य् अस्ति न वेद्यमायुषः
 ०८०८०२३३ यत्रोभयं कुत्र च सो ऽप्य् अमङ्गलः । सुमङ्गलः कश्च न काङ्क्षते हि माम्

०८०८०२४१ एवं विमृश्याव्यभिचारिसद्गुणैर् । वरं निजैकाश्रयतयागुणाश्रयम्
 ०८०८०२४३ वत्रे वरं सर्वगुणैरपेक्षितं । रमा मुकुन्दं निरपेक्षमीप्सितम्
 ०८०८०२५१ तस्यांसदेश उशतीं नवकञ्जमालां
 ०८०८०२५२ माद्यन्मधुव्रतवरूथगिरोपघुष्टाम्
 ०८०८०२५३ तस्थौ निधाय निकटे तदुरः स्वधाम
 ०८०८०२५४ सत्रीडहासविकसन्नयनेन याता
 ०८०८०२६१ तस्याः श्रियस्त्रिजगतो जनको जनन्या
 ०८०८०२६२ वक्षो निवासमकरोत् परमं विभूतेः
 ०८०८०२६३ श्रीः स्वाः प्रजाः सकरुणेन निरीक्षणेन
 ०८०८०२६४ यत्र स्थितैधयत साधिपतींस्त्रिलोकान्
 ०८०८०२७१ शङ्खतूर्यमृदङ्गानां वादित्राणां पृथुः स्वनः
 ०८०८०२७३ देवानुगानां सस्त्रीणां नृत्यतां गायतामभूत्
 ०८०८०२८१ ब्रह्मरुद्राङ्गिरोमुख्याः सर्वे विश्वसृजो विभुम्
 ०८०८०२८३ ईडिरे ऽवितथैर्मन्त्रैस्तल्लिङ्गैः पुष्पवर्षिणः
 ०८०८०२९१ श्रियावलोकिता देवाः सप्रजापतयः प्रजाः
 ०८०८०२९३ शीलादिगुणसम्पन्ना लेभिरे निर्वृतिं पराम्
 ०८०८०३०१ निःसत्त्वा लोलुपा राजन् निरुद्योगा गतत्रपाः
 ०८०८०३०३ यदा चोपेक्षिता लक्ष्म्या बभूवुर्देत्यदानवाः
 ०८०८०३११ अथासीद्वारुणी देवी कन्या कमललोचना
 ०८०८०३१३ असुरा जगृहुस्तां वै हरेरनुमतेन ते
 ०८०८०३२१ अथोदधेर्मथ्यमानात् काश्यपैरमृतार्थिभिः
 ०८०८०३२३ उदतिष्ठन् महाराज पुरुषः परमाद्भुतः
 ०८०८०३३१ दीर्घपीवरदोर्दण्डः कम्बुग्रीवो ऽरुणेक्षणः
 ०८०८०३३३ श्यामलस्तरुणः स्रग्वी सर्वाभरणभूषितः
 ०८०८०३४१ पीतवासा महोरस्कः सुमृष्टमणिकुण्डलः
 ०८०८०३४३ स्निग्धकुञ्चितकेशान्त सुभगः सिंहविक्रमः
 ०८०८०३५१ अमृतापूर्णकलसं विभ्रद्वलयभूषितः
 ०८०८०३५३ स वै भगवतः साक्षाद्विष्णोरंशांशसम्भवः
 ०८०८०३६१ धन्वन्तरिरिति ख्यात आयुर्वेददृग् इज्यभाक्
 ०८०८०३६३ तमालोक्यासुराः सर्वे कलसं चामृताभृतम्
 ०८०८०३७१ लिप्सन्तः सर्ववस्तूनि कलसं तरसाहरन्
 ०८०८०३७३ नीयमाने ऽसुरैस्तस्मिन् कलसे ऽमृतभाजने
 ०८०८०३८१ विषण्णमनसो देवा हरिं शरणमाययुः
 ०८०८०३८३ इति तदैन्यमालोक्य भगवान् भृत्यकामकृत्
 ०८०८०३८५ मा खिद्यत मिथो ऽर्थं वः साधयिष्ये स्वमायया
 ०८०८०३९१ मिथः कलिरभूत् तेषां तदर्थे तर्षचैतसाम्
 ०८०८०३९३ अहं पूर्वमहं पूर्वं न त्वं न त्वमिति प्रभो

०८०८०४०१ देवाः स्वं भागमर्हन्ति ये तुल्यायासहेतवः
 ०८०८०४०३ सत्रयाग इवैतस्मिन्नेष धर्मः सनातनः
 ०८०८०४११ इति स्वान् प्रत्यषेधन् वै दैतेया जातमत्सराः
 ०८०८०४१३ दुर्बलाः प्रबलान् राजन् गृहीतकलसान् मुहुः
 ०८०८०४२१ एतस्मिन्नन्तरे विष्णुः सर्वोपायविदीश्वरः
 ०८०८०४२३ योषिद्रूपमनिर्देश्यं दधारपरमाद्भुतम्
 ०८०८०४३१ प्रेक्षणीयोत्पलश्यामं सर्वावयवसुन्दरम्
 ०८०८०४३३ समानकर्णाभरणं सुकपोलोल्लसाननम्
 ०८०८०४४१ नवयौवननिर्वृत्त स्तनभारकृशोदरम्
 ०८०८०४४३ मुखामोदानुरक्तालि झङ्कारोद्विग्नलोचनम्
 ०८०८०४५१ विभ्रत् सुकेशभारेण मालामुत्फुल्लमल्लिकाम्
 ०८०८०४५३ सुग्रीवकण्ठाभरणं सुभुजाङ्गदभूषितम्
 ०८०८०४६१ विरजाम्बरसंवीत नितम्बद्वीपशोभया
 ०८०८०४६३ काञ्च्या प्रविलसद्वल्गु चलच्चरणनूपुरम्
 ०८०८०४७१ सत्रीडस्मितविक्षिप्त भ्रूविलासावलोकनैः
 ०८०८०४७३ दैत्ययूथपचेतःसु काममुद्दीपयन् मुहुः
 ०८०९००१ श्रीशुक उवाच
 ०८०९००११ ते ऽन्योन्यतो ऽसुराः पात्रं हरन्तस्त्यक्तसौहृदाः
 ०८०९००१३ क्षिपन्तो दस्युधर्माण आयान्तीं ददृशुः स्त्रियम्
 ०८०९००२१ अहो रूपमहो धाम अहो अस्या नवं वयः
 ०८०९००२३ इति ते तामभिद्रुत्य पप्रच्छुर्जातहृच्छयाः
 ०८०९००३१ का त्वं कञ्जपलाशाक्षि कुतो वा किं चिकीर्षसि
 ०८०९००३३ कस्यासि वद वामोरु मञ्जतीव मनांसि नः
 ०८०९००४१ न वयं त्वामरैर्दैत्यैः सिद्धगन्धर्वचारणैः
 ०८०९००४३ नास्पृष्टपूर्वा जानीमो लोकेशैश्च कुतो नृभिः
 ०८०९००५१ नूनं त्वं विधिना सुभ्रूः प्रेषितासि शरीरिणाम्
 ०८०९००५३ सर्वेन्द्रियमनःप्रीतिं विधातुं सघृणेन किम्
 ०८०९००६१ सा त्वं नः स्पर्धमानानामेकवस्तुनि मानिनि
 ०८०९००६३ ज्ञातीनां बद्धवैराणां शं विधत्स्व सुमध्यमे
 ०८०९००७१ वयं कश्यपदायादा भ्रातरः कृतपौरुषाः
 ०८०९००७३ विभजस्व यथान्यायं नैव भेदो यथा भवेत्
 ०८०९००८१ इत्य् उपामन्त्रितो दैत्यैर्मायायोषिद्रुपुर्हारिः
 ०८०९००८३ प्रहस्य रुचिरापङ्गैर्निरीक्षन्निदमब्रवीत्
 ०८०९००९ श्रीभगवान् उवाच
 ०८०९००९१ कथं कश्यपदायादाः पुंश्चल्यां मयि सङ्गताः
 ०८०९००९३ विश्वासं पण्डितो जातु कामिनीषु न याति हि
 ०८०९०१०१ सालावृकाणां स्त्रीणां च स्वैरिणीनां सुरद्विषः

०८०९०१०३ सख्यान्य् आहुरनित्यानि नूत्रं नूत्रं विचिन्वताम्
 ०८०९०११ श्रीशुक उवाच
 ०८०९०१११ इति ते क्ष्वेलितैस्तस्या आश्वस्तमनसो ऽसुराः
 ०८०९०११३ जहसुर्भावगम्भीरं ददुश्चामृतभाजनम्
 ०८०९०१२१ ततो गृहीत्वामृतभाजनं हरिर् । बभाष ईषत्स्मितशोभया गिरा
 ०८०९०१२३ यद्य् अभ्युपेतं क्व च साध्वसाधु वा । कृतं मया वो विभजे सुधामिमाम्
 ०८०९०१३१ इत्य् अभिव्याहृतं तस्या आकर्ण्यसुरपुङ्गवाः
 ०८०९०१३३ अप्रमाणविदस्तस्यास्तत् तथेत्य् अन्वमंसत
 ०८०९०१४१ अथोपोष्य कृतस्नाना हुत्वा च हविषानलम्
 ०८०९०१४३ दत्त्वा गोविप्रभूतेभ्यः कृतस्वस्त्ययना द्विजैः
 ०८०९०१५१ यथोपजोषं वासांसि परिधायाहतानि ते
 ०८०९०१५३ कुशेषु प्राविशन् सर्वे प्रागग्रेष्वभिभूषिताः
 ०८०९०१६१ प्राङ्मुखेषूपविष्टेषु सुरेषु दितिजेषु च
 ०८०९०१६३ धूपामोदितशालायाञ्जुष्टायां माल्यदीपकैः
 ०८०९०१७१ तस्यां नरेन्द्र करभोरुरुशद्गुकूल । श्रोणीतटालसगतिर्मदविह्वलाक्षी
 ०८०९०१७३ सा कूजती कनकनूपुरशिञ्जितेन । कुम्भस्तनी कलसपाणिरथाविवेश
 ०८०९०१८१ तां श्रीसखीं कनककुण्डलचारुकर्ण । नासाकपोलवदनां परदेवतारख्याम्
 ०८०९०१८३ संवीक्ष्य सम्मुमुहुरुत्स्मितवीक्षणेन । देवासुरा विगलितस्तनपङ्क्तिकान्ताम्
 ०८०९०१९१ असुराणां सुधादानं सर्पाणामिव दुर्नयम्
 ०८०९०१९३ मत्वा जातिनृशंसानां न तां व्यभजदच्युतः
 ०८०९०२०१ कल्पयित्वा पृथक् पङ्क्तिरुभयेषां जगत्पतिः
 ०८०९०२०३ तांश्चोपवेशयामास स्वेषु स्वेषु च पङ्क्तिषु
 ०८०९०२११ दैत्यान् गृहीतकलसो वञ्चयन्नुपसञ्चरैः
 ०८०९०२१३ दूरस्थान् पाययामासजरामृत्युहरां सुधाम्
 ०८०९०२२१ ते पालयन्तः समयमसुराः स्वकृतं नृप
 ०८०९०२२३ तूष्णीमासन् कृतस्त्रेहाः स्त्रीविवादजुगुप्सया
 ०८०९०२३१ तस्यां कृतातिप्रणयाः प्रणयापायकातराः
 ०८०९०२३३ बहुमानेन चाबद्धा नोचुः किञ्चन विप्रियम्
 ०८०९०२४१ देवलिङ्गप्रतिच्छन्नः स्वर्भानुर्देवसंसदि
 ०८०९०२४३ प्रविष्टः सोममपिबच्च चन्द्रार्काभ्यां च सूचितः
 ०८०९०२५१ चक्रेण क्षुरधारेण जहार पिबतः शिरः
 ०८०९०२५३ हरिस्तस्य कबन्धस्तु सुधयाप्लावितो ऽपतत्
 ०८०९०२६१ शिरस्त्वमरतां नीतमजो ग्रहमचीकृपत्
 ०८०९०२६३ यस्तु पर्वाणि चन्द्रार्कावभिधावति वैरधीः
 ०८०९०२७१ पीतप्राये ऽमृते देवैर्भगवान् लोकभावनः
 ०८०९०२७३ पश्यतामसुरेन्द्राणां स्वं रूपं जगृहे हरिः
 ०८०९०२८१ एवं सुरासुरगणाः समदेशकाल ।

०८०९०२८२ हेत्वर्थकर्ममतयो ऽपि फले विकल्पाः
 ०८०९०२८३ तत्रामृतं सुरगणाः फलमञ्जसापुर
 ०८०९०२८४ यत्पादपङ्कजरजःश्रयणान् न दैत्याः
 ०८०९०२९१ यद्युज्यते ऽसुवसुकर्ममनोवचोभिर्
 ०८०९०२९२ देहात्मजादिषु नृभिस्तदसत् पृथक्त्वात्
 ०८०९०२९३ तैरेव सद्भवति यत् क्रियते ऽपृथक्त्वात्
 ०८०९०२९४ सर्वस्य तद्भवति मूलनिषेचनं यत्
 ०८१०००१ श्रीशुक उवाच
 ०८१०००११ इति दानवदैतेया नाविन्दन्नमृतं नृप
 ०८१०००१३ युक्ताः कर्माणि यत्ताश्च वासुदेवपराङ्मुखाः
 ०८१०००२१ साधयित्वामृतं राजन् पाययित्वा स्वकान् सुरान्
 ०८१०००२३ पश्यतां सर्वभूतानां ययौ गरुडवाहनः
 ०८१०००३१ सपत्नानां परामृद्धिं दृष्ट्वा ते दितिनन्दनाः
 ०८१०००३३ अमृष्यमाणा उत्पेतुर्देवान् प्रत्युद्यतायुधाः
 ०८१०००४१ ततः सुरगणाः सर्वे सुधया पीतयैधिताः
 ०८१०००४३ प्रतिसंयुयुधुः शस्त्रैर्नारायणपदाश्रयाः
 ०८१०००५१ तत्र दैवासुरो नाम रणः परमदारुणः
 ०८१०००५३ रोधस्य उदन्वतो राजंस्तुमुलो रोमहर्षणः
 ०८१०००६१ तत्रान्योन्यं सपत्नास्ते संरब्धमनसो रणे
 ०८१०००६३ समासाद्यासिभिर्वाणैर्निजघ्नुर्विविधायुधैः
 ०८१०००७१ शङ्खतूर्यमृदङ्गानां भेरीडमरिणां महान्
 ०८१०००७३ हस्त्यश्वरथपत्तीनां नदतां निस्वनो ऽभवत्
 ०८१०००८१ रथिनो रथिभिस्तत्र पत्तिभिः सह पत्तयः
 ०८१०००८३ हया हयैरिभाश्चैभैः समसज्जन्त संयुगे
 ०८१०००९१ उष्ट्रैः केचिदिभैः केचिदपरे युयुधुः खरैः
 ०८१०००९३ केचिद्गौरमुखैर्ऋक्षैर्द्वीपिभिर्हरिभिर्भटाः
 ०८१००१०१ गृध्रैः कङ्कैर्बकैरन्ये श्येनभासैस्तिमिङ्गिलैः
 ०८१००१०३ शरभैर्माहिषैः खड्गैर्गोवृषैर्गव्यारुणैः
 ०८१००१११ शिवाभिराखुभिः केचित् कृकलासैः शशैर्नरैः
 ०८१००११३ बस्तैरेके कृष्णसारैर्हसैरन्ये च सूकरैः
 ०८१००१२१ अन्ये जलस्थलखगैः सत्त्वैर्विकृतविग्रहैः
 ०८१००१२३ सेनयोरुभयो राजन् विविशुस्ते ऽग्रतो ऽग्रतः
 ०८१००१३१ चित्रध्वजपटै राजन्नातपत्रैः सितामलैः
 ०८१००१३३ महाधनैर्वज्रदण्डैर्व्यजनैर्बार्हचामरैः
 ०८१००१४१ वातोद्धृतोत्तरोष्णीषैरर्चिर्भिर्वर्मभूषणैः
 ०८१००१४३ स्फुरद्भिर्विशदैः शस्त्रैः सुतरां सूर्यरश्मिभिः
 ०८१००१५१ देवदानववीराणां ध्वजिन्यौ पाण्डुनन्दन

०८१००१५३ रेजतुर्वीरमालाभिर्यादसामिव सागरौ
 ०८१००१६१ वैरोचनो बलिः सङ्ख्ये सो ऽसुराणां चमूपतिः
 ०८१००१६३ यानं वैहायसं नाम कामगं मयनिर्मितम्
 ०८१००१७१ सर्वसाङ्ग्रामिकोपेतं सर्वाश्चर्यमयं प्रभो
 ०८१००१७३ अप्रतर्क्यमनिर्देश्यं दृश्यमानमदर्शनम्
 ०८१००१८१ आस्थितस्तद्विमानाग्र्यं सर्वानीकाधिपैर्वृतः
 ०८१००१८३ बालव्यजनछत्राग्र्यै रेजे चन्द्र इवोदये
 ०८१००१९१ तस्यासन् सर्वतो यानैर्यूथानां पतयो ऽसुराः
 ०८१००१९३ नमुचिः शम्बरो बाणो विप्रचित्तिरयोमुखः
 ०८१००२०१ द्विमूर्धा कालनाभो ऽथ प्रहेतिर्हेतिरिवलः
 ०८१००२०३ शकुनिर्भूतसन्तापो वज्रदंष्ट्रो विरोचनः
 ०८१००२११ हयग्रीवः शङ्कुशिराः कपिलो मेघदुन्दुभिः
 ०८१००२१३ तारकश्चक्रदृक् शुम्भो निशुम्भो जम्भ उत्कलः
 ०८१००२२१ अरिष्टो ऽरिष्टनेमिश्च मयश्च त्रिपुराधिपः
 ०८१००२२३ अन्ये पौलोमकालेया निवातकवचादयः
 ०८१००२३१ अलब्धभागाः सोमस्य केवलं क्लेशभागिनः
 ०८१००२३३ सर्व एते रणमुखे बहुशो निर्जितामराः
 ०८१००२४१ सिंहनादान् विमुञ्चन्तः शङ्खान् दध्मुर्महारवान्
 ०८१००२४३ दृष्ट्वा सपत्नान् उत्सिक्तान् बलभित् कुपितो भृशम्
 ०८१००२५१ ऐरावतं दिक्करीणमारूढः शुशुभे स्वराट्
 ०८१००२५३ यथा स्रवत्प्रस्रवणमुदयाद्रिमहर्षतिः
 ०८१००२६१ तस्यासन् सर्वतो देवा नानावाहध्वजायुधाः
 ०८१००२६३ लोकपालाः सहगणैर्वाध्वग्निवरुणादयः
 ०८१००२७१ ते ऽन्योन्यमभिसंसृत्य क्षिपन्तो मर्माभिर्मिथः
 ०८१००२७३ आह्वयन्तो विशन्तो ऽग्रे युयुधुर्द्वन्द्वयोधिनः
 ०८१००२८१ युयोध बलिरिन्द्रेण तारकेण गुहो ऽस्यत
 ०८१००२८३ वरुणो हेतिनायुध्यन् मित्रो राजन् प्रहेतिना
 ०८१००२९१ यमस्तु कालनाभेन विश्वकर्मा मयेन वै
 ०८१००२९३ शम्बरो युयुधे त्वष्ट्रा सवित्रा तु विरोचनः
 ०८१००३०१ अपराजितेन नमुचिरश्विनौ वृषपर्वणा
 ०८१००३०३ सूर्यो बलिसुतैर्देवो बाणज्येष्ठैः शतेन च
 ०८१००३११ राहुणा च तथा सोमः पुलोम्ना युयुधे ऽनिलः
 ०८१००३१३ निशुम्भशुम्भयोर्देवी भद्रकाली तरस्विनी
 ०८१००३२१ वृषाकपिस्तु जम्भेन महिषेण विभावसुः
 ०८१००३२३ इल्वलः सह वातापिर्ब्रह्मपुत्रैररिन्दम
 ०८१००३३१ कामदेवेन दुर्मर्ष उत्कलो मातृभिः सह
 ०८१००३३३ बृहस्पतिश्चोशनसा नरकेण शनैश्चरः

०८१००३४१ मरुतो निवातकवचैः कालेयैर्वसवो ऽमराः
 ०८१००३४३ विश्वेदेवास्तु पौलोमै रुद्राः क्रोधवशैः सह
 ०८१००३५१ त एवमाजावसुराः सुरेन्द्रा । द्वन्द्वेन संहत्य च युध्यमानाः
 ०८१००३५३ अन्वोन्यमासाद्य निजघ्नुरोजसा । जिगीषवस्तीक्ष्णशरासितोमरैः
 ०८१००३६१ भुशुण्डिभिश्चक्रगदष्टिपङ्क्तिशैः । शक्तयुल्मुकैः प्रासपरश्वधैरपि
 ०८१००३६३ निस्त्रिंशभल्लैः परिधैः समुद्रैः । सभिन्दिपालैश्च शिरांसि चिच्छिदुः
 ०८१००३७१ गजास्तुरङ्गाः सरथाः पदातयः । सारोहवाहा विविधा विखण्डिताः
 ०८१००३७३ निकृत्तबाहूरुशिरोधराङ्घ्रयश् । छिन्नध्वजेष्वासतनुत्रभूषणाः
 ०८१००३८१ तेषां पदाघातरथाङ्गचूर्णिताद् । आयोधनादुल्बण उत्थितस्तदा
 ०८१००३८३ रेणुर्दिशः खं द्युमणिं च छादयन् । न्यवर्ततासृक्स्तुतिभिः परिप्लुतात्
 ०८१००३९१ शिरोभिरुद्धूतकिरीटकुण्डलैः । संरम्भदृग्भिः परिदष्टदच्छदैः
 ०८१००३९३ महाभुजैः साभरणैः सहायुधैः । सा प्रास्तृता भूः करभोरुभिर्बभौ
 ०८१००४०१ कबन्धास्तत्र चोत्पेतुः पतितस्वशिरो ऽक्षिभिः
 ०८१००४०३ उद्यतायुधदोर्दण्डैराधावन्तो भटान् मृधे
 ०८१००४११ बलिमहेन्द्रं दशभिस्त्रिभिरेरावतं शरैः
 ०८१००४१३ चतुर्भिश्चतुरो वाहान् एकेनारोहमाच्छ्रयत्
 ०८१००४२१ स तान् आपततः शक्रस्तावद्भिः शीघ्रविक्रमः
 ०८१००४२३ चिच्छेद निशितैर्भल्लैरसम्प्राप्तान् हसन्निव
 ०८१००४३१ तस्य कर्मोत्तमं वीक्ष्य दुर्मर्षः शक्तिमाददे
 ०८१००४३३ तां ज्वलन्तीं महोल्काभां हस्तस्थामच्छिनद्धरिः
 ०८१००४४१ ततः शूलं ततः प्रासं ततस्तोमरमुष्टयः
 ०८१००४४३ यद्यच्च छस्त्रं समादद्यात् सर्वं तदच्छिनद्विभुः
 ०८१००४५१ ससर्जार्थासुरीं मायामन्तर्धानगतो ऽसुरः
 ०८१००४५३ ततः प्रादुरभूच्च छैलः सुरानीकोपरि प्रभो
 ०८१००४६१ ततो निपेतुस्तरवो दह्यमाना दवाग्निना
 ०८१००४६३ शिलाः सटङ्कशिवराश्रूर्णयन्त्यो द्विषद्वलम्
 ०८१००४७१ महोरगाः समुत्पेतुर्दन्दशूकाः सवृश्चिकाः
 ०८१००४७३ सिंहव्याघ्रवराहाश्च मर्दयन्तो महागजाः
 ०८१००४८१ यातुधान्यश्च शतशः शूलहस्ता विवाससः
 ०८१००४८३ छिन्धि भिन्धीति वादिन्यस्तथा रक्षोगणाः प्रभो
 ०८१००४९१ ततो महाघना व्योम्नि गम्भीरपरुषस्वनाः
 ०८१००४९३ अङ्गारान् मुमुचुवातैराहताः स्तनयित्त्वः
 ०८१००५०१ सृष्टो दैत्येन सुमहान् वह्निः श्वसनसारथिः
 ०८१००५०३ सांवर्तक इवात्युग्रो विबुधध्वजिनीमधाक्
 ०८१००५११ ततः समुद्र उद्वेलः सर्वतः प्रत्यदृश्यत
 ०८१००५१३ प्रचण्डवातैरुद्धूत तरङ्गावर्तभीषणः
 ०८१००५२१ एवं दैत्यैर्महामायैरलक्ष्यगतिभी रणे

०८१००५२३ सृज्यमानासु मायासु विषेदुः सुरसैनिकाः
 ०८१००५३१ न तत्प्रतिविधिं यत्र विदुरिन्द्रादयो नृप
 ०८१००५३३ ध्यातः प्रादुरभूत् तत्र भगवान् विश्वभावनः
 ०८१००५४१ ततः सुपर्णासकृताङ्घ्रिपल्लवः । पिशाङ्गवासा नवकञ्जलोचनः
 ०८१००५४३ अदृश्यताष्टायुधबाहुर्लसत् । छीकौस्तुभानर्घ्याकिरीटकण्डलः
 ०८१००५५१ तस्मिन् प्रविष्टे ऽसुरकूटकर्मजा । माया विनेशुर्माहिना महीयसः
 ०८१००५५३ स्वप्नो यथा हि प्रतिबोध आगते । हरिस्मृतिः सर्वविपद्विमोक्षणम्
 ०८१००५६१ दृष्ट्वा मृधे गरुडवाहमिभारिवाह । आविध्य शूलमहिनोदथ कालनेमिः
 ०८१००५६३ तल् लीलया गरुडमूर्ध्नि पतद्गृहीत्वा । तेनाहनन् नृप सवाहमरि त्र्यधीशः
 ०८१००५७१ माली सुमाल्य् अतिबलौ युधि पेततुर्य्च । चक्रेण कृत्तशिरसावथ माल्यवांस्तम्
 ०८१००५७३ आहत्य तिग्मगदयाहनदण्डजेन्द्रं । तावच् छिरो ऽच्छिनदरेर्नदतो ऽरिणाद्यः
 ०८११००१ श्रीशुक उवाच
 ०८११००११ अथो सुराः प्रत्युपलब्धचेतसः । परस्य पुंसः परयानुकम्पया
 ०८११००१३ जघ्नुर्भृशं शक्रसमीरणादयस् । तांस्तान् रणे यैरभिसंहताः पुरा
 ०८११००२१ वैरोचनाय संरब्धो भगवान् पाकशासनः
 ०८११००२३ उदयच्छद्यदा वज्रं प्रजा हा हेति चुक्रुशुः
 ०८११००३१ वज्रपाणिस्तमाहेदं तिरस्कृत्य पुरःस्थितम्
 ०८११००३३ मनस्विनं सुसम्पन्नं विचरन्तं महामृधे
 ०८११००४१ नटवन् मूढ मायाभिमार्यिशान् नो जिगीषसि
 ०८११००४३ जित्वा बालान् निबद्धाक्षान् नटो हरति तद्धनम्
 ०८११००५१ आरुरुक्षन्ति मायाभिरुत्सिसृप्सन्ति ये दिवम्
 ०८११००५३ तान् दस्यून् विधुनोम्य् अज्ञान् पूर्वस्माच् च पदादधः
 ०८११००६१ सो ऽहं दुर्मायिनस्ते ऽद्य वज्रेण शतपर्वणा
 ०८११००६३ शिरो हरिष्ये मन्दात्मन्घटस्व ज्ञातिभिः सह
 ०८११००७ श्रीबलिरुवाच
 ०८११००७१ सङ्ग्रामे वर्तमानानां कालचोदितकर्मणाम्
 ०८११००७३ कीर्तिर्जयो ऽजयो मृत्युः सर्वेषां स्युरनुक्रमात्
 ०८११००८१ तदिदं कालरशनं जगत् पश्यन्ति सूरयः
 ०८११००८३ न हृष्यन्ति न शोचन्ति तत्र यूयमपण्डिताः
 ०८११००९१ न वयं मन्यमानानामात्मानं तत्र साधनम्
 ०८११००९३ गिरो वः साधुशोच्यानां गृहीमो मर्मताडनाः
 ०८११०१० श्रीशुक उवाच
 ०८११०१०१ इत्य् आक्षिप्य विभुं वीरो नाराचैर्वीरमर्दनः
 ०८११०१०३ आकर्णपूर्णैरहनदाक्षैरैराह तं पुनः
 ०८११०१११ एवं निराकृतो देवो वैरिणा तथ्यवादिना
 ०८११०११३ नामृष्यत् तदधिक्षेपं तोत्राहत इव द्विपः
 ०८११०१२१ प्राहरत् कुलिशं तस्मा अमोघं परमर्दनः

०८११०१२३ सयानो न्यपतद्भूमौ छिन्नपक्ष इवाचलः
 ०८११०१३१ सखायं पतितं दृष्ट्वा जम्भो बलिसखः सुहृत्
 ०८११०१३३ अभ्ययात् सौहृदं सख्युर्हतस्यापि समाचरन्
 ०८११०१४१ स सिंहवाह आसाद्य गदामुद्यम्य रंहसा
 ०८११०१४३ जत्रावताडयच्च छक्रं गजं च सुमहाबलः
 ०८११०१५१ गदाप्रहारव्यथितो भृशं विह्वलितो गजः
 ०८११०१५३ जानुभ्यां धरणीं स्पृष्ट्वा कश्मलं परमं ययौ
 ०८११०१६१ ततो रथो मातलिना हरिभिर्दशशतैर्वृतः
 ०८११०१६३ आनीतो द्विपमुत्सृज्य रथमारुरुहे विभुः
 ०८११०१७१ तस्य तत् पूजयन् कर्म यन्तुर्दानवसत्तमः
 ०८११०१७३ शूलेन ज्वलता तं तु स्मयमानो ऽहनन् मृधे
 ०८११०१८१ सेहे रुजं सुदुर्मर्षा सत्त्वमालम्ब्य मातलिः
 ०८११०१८३ इन्द्रो जम्भस्य सङ्क्रुद्धो वज्रेणापाहरच्च छिरः
 ०८११०१९१ जम्भं श्रुत्वा हतं तस्य ज्ञातयो नारदादृषेः
 ०८११०१९३ नमुचिश्च बलः पाकस्तत्रापेतुस्त्वरान्विताः
 ०८११०२०१ वचोभिः परुषैरिन्द्रमर्दयन्तो ऽस्य मर्मसु
 ०८११०२०३ शरैरवाकिरन् मेघा धाराभिरिव पर्वतम्
 ०८११०२११ हरीन् दशशतान्य् आजौ हर्यश्वस्य बलः शरैः
 ०८११०२१३ तावद्भिरर्दयामास युगपल् लघुहस्तवान्
 ०८११०२२१ शताभ्यां मातलिं पाको रथं सावयवं पृथक्
 ०८११०२२३ सकृत् सन्धानमोक्षेण तद्द्रुतमभूद्रणे
 ०८११०२३१ नमुचिः पञ्चदशभिः स्वर्णपुङ्खैर्महिषुभिः
 ०८११०२३३ आहत्य व्यनदत् सङ्ख्ये सतोय इव तोयदः
 ०८११०२४१ सर्वतः शरकूटेन शक्रं सरथसारथिम्
 ०८११०२४३ छादयामासुरसुराः प्रावृट्सूर्यामिवाम्बुदाः
 ०८११०२५१ अलक्षयन्तस्तमतीव विह्वला । विचुकुशुर्देवगणाः सहानुगाः
 ०८११०२५३ अनायकाः शत्रुबलेन निर्जिता । वणिकपथा भिन्ननवो यथाण्वि
 ०८११०२६१ ततस्तुराषाड् इषुबद्धपञ्जराद् । विनिर्गतः साश्वरथध्वजाग्रणीः
 ०८११०२६३ बभौ दिशः खं पृथिवीं च रोचयन् । स्वतेजसा सूर्य इव क्षपात्यये
 ०८११०२७१ निरीक्ष्य पृतनां देवः परैरभ्यर्दितां रणे
 ०८११०२७३ उदयच्छद्विपुं हन्तुं वज्रं वज्रधरो रुषा
 ०८११०२८१ स तेनैवाष्टधारेण शिरसी बलपाकयोः
 ०८११०२८३ ज्ञातीनां पश्यतां राजन् जहार जनयन् भयम्
 ०८११०२९१ नमुचिस्तद्वधं दृष्ट्वा शोकामर्षरुषान्वितः
 ०८११०२९३ जिघांसुरिन्द्रं नृपते चकार परमोद्यमम्
 ०८११०३०१ अश्मसारमयं शूलं घण्टावद्धेमभूषणम्
 ०८११०३०३ प्रगृह्याभ्यद्रवत् क्रुद्धो हतो ऽसीति वितर्जयन्

०८११०३०५ प्राहिणोद्देवराजाय निनदन् मृगराड् इव
 ०८११०३११ तदापतद्गगनतले महाजवं । विचिच्छिदे हरिरिषुभिः सहस्रधा
 ०८११०३१३ तमाहनन् नृप कुलिशेन कन्धरे । रुषान्वितस्त्रिदशपतिः शिरो हरन्
 ०८११०३२१ न तस्य हि त्वचमपि वज्र उर्जितो । बिभेद यः सुरपतिनौजसेरितः
 ०८११०३२३ तदद्भुतं परमतिवीर्यवृत्रभित् । तिरस्कृतो नमुचिशिरोधरत्वचा
 ०८११०३३१ तस्मादिन्द्रो ऽबिभेच् छत्रोर्वज्रः प्रतिहतो यतः
 ०८११०३३३ किमिदं दैवयोगेन भूतं लोकविमोहनम्
 ०८११०३४१ येन मे पूर्वमद्रीणां पक्षच्छेदः प्रजात्यये
 ०८११०३४३ कृतो निविशतां भारैः पतत्त्रैः पततां भुवि
 ०८११०३५१ तपःसारमयं त्वाष्ट्रं वृत्रो येन विपाटितः
 ०८११०३५३ अन्ये चापि बलोपेताः सर्वास्त्रैरक्षतत्वचः
 ०८११०३६१ सो ऽयं प्रतिहतो वज्रो मया मुक्तो ऽसुरे ऽल्पके
 ०८११०३६३ नाहं तदाददे दण्डं ब्रह्मतेजो ऽप्य् अकारणम्
 ०८११०३७१ इति शक्रं विषीदन्तमाह वाग् अशरीरिणी
 ०८११०३७३ नायं शुष्कैरथो नार्द्रैर्वधमर्हति दानवः
 ०८११०३८१ मयास्मै यद्वरो दत्तो मृत्युर्नैवार्द्रशुष्कयोः
 ०८११०३८३ अतो ऽन्यश्चिन्तनीयस्ते उपायो मघवन् रिपोः
 ०८११०३९१ तां दैवीं गिरमाकर्ण्य मघवान् सुसमाहितः
 ०८११०३९३ ध्यायन् फेनमथापश्यदुपायमुभयात्मकम्
 ०८११०४०१ न शुष्केण न चार्द्रेण जहार नमुचेः शिरः
 ०८११०४०३ तं तुष्टुवुर्मुनिगणा माल्यैश्चावाकिरन् विभुम्
 ०८११०४११ गन्धर्वमुख्यौ जगतुर्विश्वावसुपरावसू
 ०८११०४१३ देवदुन्दुभयो नेदुर्नर्तक्यो ननृतुर्मुदा
 ०८११०४२१ अन्ये ऽप्य् एवं प्रतिद्वन्द्वान् वाय्वग्निवरुणादयः
 ०८११०४२३ सूदयामासुरसुरान् मृगान् केसरिणो यथा
 ०८११०४३१ ब्रह्मणा प्रेषितो देवान् देवर्षिनारदो नृप
 ०८११०४३३ वारयामास विबुधान् दृष्ट्वा दानवसङ्क्षयम्
 ०८११०४४ श्रीनारद उवाच
 ०८११०४४१ भवद्भिरमृतं प्राप्तं नारायणभुजाश्रयैः
 ०८११०४४३ श्रिया समेधिताः सर्वं उपारमत विग्रहात्
 ०८११०४५ श्रीशुक उवाच
 ०८११०४५१ संयम्य मन्युसंरम्भं मानयन्तो मुनेर्वचः
 ०८११०४५३ उपगीयमानानुचैर्ययुः सर्वे त्रिविष्टपम्
 ०८११०४६१ ये ऽवशिष्टा रणे तस्मिन् नारदानुमतेन ते
 ०८११०४६३ बलिं विपन्नमादाय अस्तं गिरिमुपागमन्
 ०८११०४७१ तत्राविनष्टावयवान् विद्यमानशिरोधरान्
 ०८११०४७३ उशना जीवयामास संजीवन्या स्वविद्यया

०८११०४८१ बलिश्चोशनसा स्पृष्टः प्रत्यापन्नेन्द्रियस्मृतिः
 ०८११०४८३ पराजितो ऽपि नाखिद्यल् लोकतत्त्वविचक्षणः
 ०८१२००१ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०८१२००११ वृषध्वजो निशम्येदं योषिट्रूपेण दानवान्
 ०८१२००१३ मोहयित्वा सुरगणान् हरिः सोममपाययत्
 ०८१२००२१ वृषमारुह्य गिरिशः सर्वभूतगणैर्वृतः
 ०८१२००२३ सह देव्या ययौ द्रष्टुं यत्रास्ते मधुसूदनः
 ०८१२००३१ सभाजितो भगवता सादरं सोमया भवः
 ०८१२००३३ सूपविष्ट उवाचेदं प्रतिपूज्य स्मयन् हरिम्
 ०८१२००४ श्रीमहादेव उवाच
 ०८१२००४१ देवदेव जगद्धापिन् जगदीश जगन्मय
 ०८१२००४३ सर्वेषामपि भावानां त्वमात्मा हेतुरीश्वरः
 ०८१२००५१ आद्यन्तावस्य यन् मध्यमिदमन्यदहं बहिः
 ०८१२००५३ यतो ऽव्ययस्य नैतानि तत् सत्यं ब्रह्म चिद्भवान्
 ०८१२००६१ तवैव चरणाम्भोजं श्रेयस्कामा निराशिषः
 ०८१२००६३ विसृज्योभयतः सङ्गं मुनयः समुपासते
 ०८१२००७१ त्वं ब्रह्म पूर्णममृतं विगुणं विशोकम्
 ०८१२००७३ आनन्दमात्रमविकारमनन्यदन्यत्
 ०८१२००८१ विश्वस्य हेतुरुदयस्थितिसंयमानाम्
 ०८१२००८३ आत्मेश्वरश्च तदपेक्षतयानपेक्षः
 ०८१२००९१ एकस्त्वमेव सदसद्द्वयमद्वयं च
 ०८१२००९३ स्वर्णं कृताकृतमिवेह न वस्तुभेदः
 ०८१२०१०१ अज्ञानतस्त्वयि जनैर्विहितो विकल्पो
 ०८१२०१०३ यस्माद्गुणव्यतिकरो निरुपाधिकस्य
 ०८१२०१११ त्वां ब्रह्म केचिदवयन्त्यु उत धर्ममेके
 ०८१२०११३ एके परं सदसतोः पुरुषं परेशम्
 ०८१२०१२१ अन्ये ऽवयन्ति नवशक्तियुतं परं त्वां
 ०८१२०१२३ केचिन् महापुरुषमव्ययमात्मतन्त्रम्
 ०८१२०१३१ नाहं परायुर्ऋषयो न मरीचिमुख्या
 ०८१२०१३३ जानन्ति यद्विरचितं खलु सत्त्वसर्गाः
 ०८१२००११ यन्मायया मुषितचेतस ईश दैत्य
 ०८१२००११ मर्त्यादयः किमुत शश्वदभद्रवृत्ताः
 ०८१२००११ स त्वं समीहितमदः स्थितिजन्मनाशं
 ०८१२००११ भूतेहितं च जगतो भवबन्धमोक्षौ
 ०८१२००११ वायुर्यथा विशति खं च चराचाराख्यं
 ०८१२००११ सर्वं तदात्मकतयावगमो ऽवरुन्त्से
 ०८१२००११ अवतारा मया दृष्टा रममाणस्य ते गुणैः

०८१२००११ सो ऽहं तद्द्रष्टुमिच्छामि यत् ते योषिद्वपुर्धृतम्
 ०८१२००११ येन सम्मोहिता दैत्याः पायिताश्चामृतं सुराः
 ०८१२००११ तद्विदृक्ष्व आयाताः परं कौतूहलं हि नः
 ०८१२०१४ श्रीशुक उवाच
 ०८१२०१४१ एवमभ्यर्थितो विष्णुर्भगवान् शूलपाणिना
 ०८१२०१४३ प्रहस्य भावगम्भीरं गिरिशं प्रत्यभाषत
 ०८१२०१५ श्रीभगवान् उवाच
 ०८१२०१५१ कौतूहलाय दैत्यानां योषिद्वेषो मया धृतः
 ०८१२०१५३ पश्यता सुरकार्याणि गते पीयूषभाजने
 ०८१२०१६१ तत् ते ऽहं दर्शयिष्यामि दिदृक्षोः सुरसत्तम
 ०८१२०१६३ कामिनां बहु मन्तव्यं सङ्कल्पप्रभवोदयम्
 ०८१२०१७ श्रीशुक उवाच
 ०८१२०१७१ इति ब्रुवाणो भगवांस्तत्रैवान्तरधीयत
 ०८१२०१७३ सर्वतश्चारयंश्चक्षुर्भव आस्ते सहोमया
 ०८१२०१८१ ततो ददर्शोपवने वरस्त्रियं । विचित्रपुष्पारुणपल्लवद्रुमे
 ०८१२०१८३ विक्रीडतीं कन्दुकलीलया लसद् । दुकूलपर्यस्तनितम्बमेखलाम्
 ०८१२०१९१ आवर्तनोद्वर्तनकम्पितस्तन । प्रकृष्टहारोरुभरैः पदे पदे
 ०८१२०१९३ प्रभज्यमानामिव मध्यतश्चलत् । पदप्रवालं नयतीं ततस्ततः
 ०८१२०२०१ दिक्षु भ्रमत्कन्दुकचापलैर्भृशं । प्रोद्विभ्रतारायतलोललोचनाम्
 ०८१२०२०३ स्वकर्णविभ्राजितकुण्डलोल्लसत् । कपोलनीलालकमण्डिताननाम्
 ०८१२०२११ श्लथदुकूलं कवरीं च विच्युतां । सन्नहतीं वामकरेण वल्गुना
 ०८१२०२१३ विनिघ्नतीमन्यकरेण कन्दुकं । विमोहयन्तीं जगदात्ममायया
 ०८१२०२२१ तां वीक्ष्य देव इति कन्दुकलीलयेषद् । व्रीडास्फुटस्मितविसृष्टकटाक्षमुष्टः
 ०८१२०२२३ स्त्रीप्रेक्षणप्रतिसमीक्षणविह्वलात्मा । नात्मानमन्तिक उमां स्वगणांश्च वेद
 ०८१२०२३१ तस्याः कराग्रात् स तु कन्दुको यदा । गतो विदूरं तमनुव्रजत्स्त्रियाः
 ०८१२०२३३ वासः ससूत्रं लघु मारुतो ऽहरद् । भवस्य देवस्य किलानुपश्यतः
 ०८१२०२४१ एवं तां रुचिरापाङ्गीं दर्शनीयां मनोरमाम्
 ०८१२०२४३ दृष्ट्वा तस्यां मनश्चक्रे विषज्जन्त्यां भवः किल
 ०८१२०२५१ तयापहतविज्ञानस्तत्कृतस्मरविह्वलः
 ०८१२०२५३ भवान्या अपि पश्यन्त्या गतहीस्तत्पदं ययौ
 ०८१२०२६१ सा तमायान्तमालोक्य विवस्त्रा व्रीडिता भृशम्
 ०८१२०२६३ निलीयमाना वृक्षेषु हसन्ती नान्वतिष्ठत
 ०८१२०२७१ तामन्वगच्छद्भगवान् भवः प्रमुषितेन्द्रियः
 ०८१२०२७३ कामस्य च वशं नीतः करेणुमिव यूथपः
 ०८१२०२८१ सो ऽनुव्रज्यातिवेगेन गृहीत्वानिच्छतीं स्त्रियम्
 ०८१२०२८३ केशबन्ध उपानीय बाहुभ्यां परिष्वजे
 ०८१२०२९१ सोपगूढा भगवता करिणा करिणी यथा

०८१२०२९३ इतस्ततः प्रसर्पन्ती विप्रकीर्णाशिरोरुहा
 ०८१२०३०१ आत्मानं मोचयित्वाङ्ग सुरर्षभभुजान्तरात्
 ०८१२०३०३ प्राद्रवत् सा पृथुश्रोणी माया देवविनिर्मिता
 ०८१२०३११ तस्यासौ पदवीं रुद्रो विष्णोरद्भुतकर्मणः
 ०८१२०३१३ प्रत्यपद्यत कामेन वैरिणेव विनिर्जितः
 ०८१२०३२१ तस्यानुधावतो रेतश्चस्कन्दामोघरेतसः
 ०८१२०३२३ शुष्मिणो यूथपस्येव वासितामनुधावतः
 ०८१२०३३१ यत्र यत्रापतन् मह्यां रेतस्तस्य महात्मनः
 ०८१२०३३३ तानि रूप्यस्य हेमश्च क्षेत्राण्य् आसन् महीपते
 ०८१२०३४१ सरित्सरःसु शैलेषु वनेषूपवनेषु च
 ०८१२०३४३ यत्र क्व चासन्नृषयस्तत्र सन्निहितो हरः
 ०८१२०३५१ स्कन्ने रेतसि सो ऽपश्यदात्मानं देवमायया
 ०८१२०३५३ जडीकृतं नृपश्रेष्ठ सन्न्यवर्तत कश्मलात्
 ०८१२०३६१ अथावगतमाहात्म्य आत्मनो जगदात्मनः
 ०८१२०३६३ अपरिज्ञेयवीर्यस्य न मेने तदु हाद्भुतम्
 ०८१२०३७१ तमविक्लवमव्रीडमालक्ष्य मधुसूदनः
 ०८१२०३७३ उवाच परमप्रीतो विभ्रत् स्वां पौरुषीं तनुम्
 ०८१२०३८ श्रीभगवान् उवाच
 ०८१२०३८१ दिष्ट्या त्वं विबुधश्रेष्ठ स्वां निष्ठामात्मना स्थितः
 ०८१२०३८३ यन् मे स्त्रीरूपया स्वैरं मोहितो ऽप्य् अङ्ग मायया
 ०८१२०३९१ को नु मे ऽतितरेन् मायां विषक्तस्त्वदृते पुमान्
 ०८१२०३९३ तांस्तान् विसृजतीं भावान् दुस्तरामकृतात्मभिः
 ०८१२०४०१ सेयं गुणमयी माया न त्वामभिविष्यति
 ०८१२०४०३ मया समेता कालेन कालरूपेण भागशः
 ०८१२०४१ श्रीशुक उवाच
 ०८१२०४११ एवं भगवता राजन् श्रीवत्साङ्गेन सत्कृतः
 ०८१२०४१३ आमन्त्र्य तं परिक्रम्य सगणः स्वालयं ययौ
 ०८१२०४२१ आत्मांशभूतां तां मायां भवानीं भगवान् भवः
 ०८१२०४२३ सम्मतामृषिमुख्यानां प्रीत्याचष्टाथ भारत
 ०८१२०४३१ अयि व्यपश्यस्त्वमजस्य मायां । परस्य पुंसः परदेवतायाः
 ०८१२०४३३ अहं कलानामृषभो ऽपि मुह्ये । ययावशो ऽन्ये किमुतास्वतन्त्राः
 ०८१२०४४१ यं मामपृच्छस्त्वमुपेत्य योगात् । समासहस्रान्त उपारतं वै
 ०८१२०४४३ स एष साक्षात् पुरुषः पुराणो । न यत्र कालो विशते न वेदः
 ०८१२०४५ श्रीशुक उवाच
 ०८१२०४५१ इति ते ऽभिहितस्तात विक्रमः शार्ङ्गधन्वनः
 ०८१२०४५३ सिन्धोर्निर्मथने येन धृतः पृष्ठे महाचलः
 ०८१२०४६१ एतन् मुहुः कीर्तयतो ऽनुशृण्वतो । न रिष्यते जातु समुद्यमः क्वचित्

०८१२०४६३ यदुत्तमश्लोकगुणानुवर्णनं । समस्तसंसारपरिश्रमापहम्
 ०८१२०४७१ असदविषयमङ्घ्रिं भावगम्यं प्रपन्नान्
 ०८१२०४७३ अमृतममरवर्यान् आशयत् सिन्धुमथ्यम्
 ०८१२०४७३ कपटयुवतिवेषो मोहयन् यः सुरारीसु
 ०८१२०४७४ तमहमुपसृतानां कामपूरं नतो ऽस्मि
 ०८१३००१ श्रीशुक उवाच
 ०८१३००११ मनुर्विवस्वतः पुत्रः श्राद्धदेव इति श्रुतः
 ०८१३००१३ सप्तमो वर्तमानो यस्तदपत्यानि मे शृणु
 ०८१३००२१ इक्ष्वाकुर्नभगश्चैव धृष्टः शर्यातिरेव च
 ०८१३००२३ नरिष्यन्तो ऽथ नाभागः सप्तमो दिष्ट उच्यते
 ०८१३००३१ तरूषश्च पृषधश्च दशमो वसुमान् स्मृतः
 ०८१३००३३ मनोर्वैवस्वतस्यैते दशपुत्राः परन्तप
 ०८१३००४१ आदित्या वसवो रुद्रा विश्वेदेवा मरुद्गणाः
 ०८१३००४३ अश्विनावृभवो राजन्निन्द्रस्तेषां पुरन्दरः
 ०८१३००५१ कश्यपो ऽत्रिर्वसिष्ठश्च विश्वामित्रो ऽथ गौतमः
 ०८१३००५३ जमदग्निर्भरद्वाज इति सप्तर्षयः स्मृताः
 ०८१३००६१ अत्रापि भगवज्जन्म कश्यपाददितेरभूत्
 ०८१३००६३ आदित्यानामवरजो विष्णुर्वामनरूपधृक्
 ०८१३००७१ सङ्क्षेपतो मयोक्तानि सप्तमन्वन्तराणि ते
 ०८१३००७३ भविष्याण्य् अथ वक्ष्यामि विष्णोः शक्त्यान्वितानि च
 ०८१३००८१ विवस्वतश्च द्वे जाये विश्वकर्मसुते उभे
 ०८१३००८३ संज्ञा छाया च राजेन्द्र ये प्राग् अभिहिते तव
 ०८१३००९१ तृतीयां वडवामेके तासां संज्ञासुतास्त्रयः
 ०८१३००९३ यमो यमी श्राद्धदेवश्छायायाश्च सुतान् छृणु
 ०८१३०१०१ सावर्णिस्तपती कन्या भार्या संवरणस्य या
 ०८१३०१०३ शनैश्चरस्तृतीयो ऽभूदश्विनौ वडवात्मजौ
 ०८१३०१११ अष्टमे ऽन्तर आयाते सावर्णिर्भविता मनुः
 ०८१३०११३ निर्मोकविरजस्काद्याः सावर्णितनया नृप
 ०८१३०१२१ तत्र देवाः सुतपसो विरजा अमृतप्रभाः
 ०८१३०१२३ तेषां विरोचनसुतो बलिरिन्द्रो भविष्यति
 ०८१३०१३१ दत्त्वेमां याचमानाय विष्णवे यः पदत्रयम्
 ०८१३०१३३ राष्ट्रमिन्द्रपदं हित्वा ततः सिद्धिमवाप्स्यति
 ०८१३०१४१ यो ऽसौ भगवता बद्धः प्रीतेन सुतले पुनः
 ०८१३०१४३ निवेशितो ऽधिके स्वर्गादधुनास्ते स्वराड् इव
 ०८१३०१५१ गालवो दीप्तिमान् रामो द्रोणपुत्रः कृपस्तथा
 ०८१३०१५३ ऋष्यशृङ्गः पितास्माकं भगवान् बादरायणः
 ०८१३०१६१ इमे सप्तर्षयस्तत्र भविष्यन्ति स्वयोगतः

०८१३०१६३ इदानीमासते राजन् स्वे स्व आश्रममण्डले
 ०८१३०१७१ देवगुह्यात् सरस्वत्यां सार्वभौम इति प्रभुः
 ०८१३०१७३ स्थानं पुरन्दराद्धृत्वा बलये दास्यतीश्वरः
 ०८१३०१८१ नवमो दक्षसावर्णिर्मनुर्वरुणसम्भवः
 ०८१३०१८३ भूतकेतुर्दीप्तिकेतुरित्य् आद्यास्तत्सुता नृप
 ०८१३०१९१ पारामरीचिगर्भाद्या देवा इन्द्रो ऽद्भुतः स्मृतः
 ०८१३०१९३ द्युतिमत्प्रमुखास्तत्र भविष्यन्त्य् ऋषयस्ततः
 ०८१३०२०१ आयुष्मतो ऽम्बुधारायामृषभो भगवत्कला
 ०८१३०२०३ भविता येन संराद्धां त्रिलोकीं भोक्ष्यते ऽद्भुतः
 ०८१३०२११ दशमो ब्रह्मसावर्णिरुपश्लोकसुतो मनुः
 ०८१३०२१३ तत्सुता भूरिषेणाद्या हविष्मत् प्रमुखा द्विजाः
 ०८१३०२२१ हविष्मान् सुकृतः सत्यो जयो मूर्तिस्तदा द्विजाः
 ०८१३०२२३ सुवासनविरुद्धाद्या देवाः शम्भुः सुरेश्वरः
 ०८१३०२३१ विष्वक्सेनो विषूच्यां तु शम्भोः सख्यं करिष्यति
 ०८१३०२३३ जातः स्वांशेन भगवान् गृहे विश्वसृजो विभुः
 ०८१३०२४१ मनुर्वै धर्मसावर्णिरिकादशम आत्मवान्
 ०८१३०२४३ अनागतास्तत्सुताश्च सत्यधर्मादयो दश
 ०८१३०२५१ विहङ्गमाः कामगमा निर्वाणरुचयः सुराः
 ०८१३०२५३ इन्द्रश्च वैधृतस्तेषामृषयश्चारुणादयः
 ०८१३०२६१ आर्यकस्य सुतस्तत्र धर्मसेतुरिति स्मृतः
 ०८१३०२६३ वैधृतायां हरेरंशस्त्रिलोकीं धारयिष्यति
 ०८१३०२७१ भविता रुद्रसावर्णी राजन् द्वादशमो मनुः
 ०८१३०२७३ देवान् उपदेवश्च देवश्रेष्ठादयः सुताः
 ०८१३०२८१ ऋतधामा च तत्रेन्द्रो देवाश्च हरितादयः
 ०८१३०२८३ ऋषयश्च तपोमूर्तिस्तपस्व्य् आग्नीध्रकादयः
 ०८१३०२९१ स्वधामारव्यो हरेरंशः साधयिष्यति तन्मनोः
 ०८१३०२९३ अन्तरं सत्यसहसः सुनृतायाः सुतो विभुः
 ०८१३०३०१ मनुस्त्रयोदशो भाव्यो देवसावर्णिरात्मवान्
 ०८१३०३०३ चित्रसेनविचित्राद्या देवसावर्णिर्दिहजाः
 ०८१३०३११ देवाः सुकर्मसुत्राम संज्ञा इन्द्रो दिवस्पतिः
 ०८१३०३१३ निर्मोकतत्त्वदर्शाद्या भविष्यन्त्य् ऋषयस्तदा
 ०८१३०३२१ देवहोत्रस्य तनय उपहर्ता दिवस्पतेः
 ०८१३०३२३ योगेश्वरो हरेरंशो बृहत्यां सम्भविष्यति
 ०८१३०३३१ मनुर्वा इन्द्रसावर्णिश्चतुर्दशम एष्यति
 ०८१३०३३३ उरुगम्भीरबुधाद्या इन्द्रसावर्णिवीर्यजाः
 ०८१३०३४१ पवित्राश्चाक्षुषा देवाः शुचिरिन्द्रो भविष्यति
 ०८१३०३४३ अग्निर्बाहुः शुचिः शुद्धो मागधाद्यास्तपस्विनः

०८१३०३५१ सत्रायणस्य तनयो बृहद्भानुस्तदा हरिः
 ०८१३०३५३ वितानायां महाराज क्रियातन्तून् वितायिता
 ०८१३०३६१ राजंश्चतुर्दशैतानि त्रिकालानुगतानि ते
 ०८१३०३६३ प्रोक्तान्य् एभिर्मितः कल्पो युगसाहस्रपर्ययः
 ०८१४००१ श्रीराजोवाच
 ०८१४००११ मन्वन्तरेषु भगवन् यथा मन्वादयस्त्वमे
 ०८१४००१३ यस्मिन् कर्मणि ये येन नियुक्तास्तद्वदस्व मे
 ०८१४००२ श्रीऋषिरुवाच
 ०८१४००२१ मनवो मनुपुत्राश्च मुनयश्च महीपते
 ०८१४००२३ इन्द्राः सुरगणाश्चैव सर्वे पुरुषशासनाः
 ०८१४००३१ यज्ञादयो याः कथिताः पौरुष्यस्तनवो नृप
 ०८१४००३३ मन्वादयो जगद्यात्रां नयन्त्य् आभिः प्रचोदिताः
 ०८१४००४१ चतुर्युगान्ते कालेन ग्रस्तान् छरुतिगणान् यथा
 ०८१४००४३ तपसा ऋषयो ऽपश्यन् यतो धर्मः सनातनः
 ०८१४००५१ ततो धर्मं चतुष्पादं मनवो हरिणोदिताः
 ०८१४००५३ युक्ताः सञ्चारयन्त्य् अद्धा स्वे स्वे काले महीं नृप
 ०८१४००६१ पालयन्ति प्रजापाला यावदन्तं विभागशः
 ०८१४००६३ यज्ञभागभुजो देवा ये च तत्रान्विताश्च तैः
 ०८१४००७१ इन्द्रो भगवता दत्तां त्रैलोक्यश्रियमूर्जिताम्
 ०८१४००७३ भुञ्जानः पाति लोकांस्त्रीन् कामं लोके प्रवर्षति
 ०८१४००८१ ज्ञानं चानुयुगं ब्रूते हरिः सिद्धस्वरूपधृक्
 ०८१४००८३ ऋषिरूपधरः कर्म योगं योगेशरूपधृक्
 ०८१४००९१ सर्गं प्रजेशरूपेण दस्यून् हन्यात् स्वराड्बपुः
 ०८१४००९३ कालरूपेण सर्वेषामभावाय पृथग् गुणः
 ०८१४०१०१ स्तूयमानो जनैरेभिर्मायया नामरूपया
 ०८१४०१०३ विमोहितात्मभिर्नाना दशनैर्न च दृश्यते
 ०८१४०१११ एतत् कल्पविकल्पस्य प्रमाणं परिकीर्तितम्
 ०८१४०११३ यत्र मन्वन्तराण्य् आहुश्चतुर्दश पुराविदः
 ०८१५००१ श्रीराजोवाच
 ०८१५००११ बलेः पदत्रयं भूमेः कस्माद्धरिरयाचत
 ०८१५००१३ भूतेश्वरः कृपणवल् लब्धार्थो ऽपि बबन्ध तम्
 ०८१५००२१ एतद्वेदितुमिच्छामो महत् कौतूहलं हि नः
 ०८१५००२३ यज्ञेश्वरस्य पूर्णस्य बन्धनं चाप्य् अनागसः
 ०८१५००३ श्रीशुक उवाच
 ०८१५००३१ पराजितश्रीरसुभिश्च हापितो । हीन्द्रेण राजन् भृगुभिः स जीवितः
 ०८१५००३३ सर्वात्मना तान् अभजद्भृगून् बलिः । शिष्यो महात्मार्थनिवेदनेन
 ०८१५००४१ तं ब्राह्मणा भृगवः प्रीयमाणा । अयाजयन् विश्वजिता त्रिणाकम्

०८१५००४३ जिगीषमाणं विधिनाभिषिच्य । महाभिषेकेण महानुभावाः
 ०८१५००५१ ततो रथः काञ्चनपङ्कनद्धो । हयाश्च हर्यश्वतुरङ्गवर्णाः
 ०८१५००५३ ध्वजश्च सिंहेन विराजमानो । हुताशनादास हविर्भिरिष्टात्
 ०८१५००६१ धनुश्च दिव्यं पुरटोपनद्धं । तूणावरिक्तौ कवचं च दिव्यम्
 ०८१५००६३ पितामहस्तस्य ददौ च मालाम् । अम्लानपुष्पां जलजं च शुकः
 ०८१५००७१ एवं स विप्रार्जितयोधनार्थस् । तैः कल्पितस्वस्त्ययनो ऽथ विप्रान्
 ०८१५००७३ प्रदक्षिणीकृत्य कृतप्रणामः । प्रहादमामन्त्र्य नमश्चकार
 ०८१५००८१ अथारुह्य रथं दिव्यं भृगुदत्तं महारथः
 ०८१५००८३ सुस्त्रगधरो ऽथ सन्नह्य धन्वी खड्गी धृतेषुधिः
 ०८१५००९१ हेमाङ्गदलसद्बाहुः स्फुरन्मकरकुण्डलः
 ०८१५००९३ रराज रथमारूढो धिष्ण्यस्थ इव हव्यवाट्
 ०८१५०१०१ तुल्यैश्वर्यबलश्रीभिः स्वयूथैर्देत्ययूथपैः
 ०८१५०१०३ पिबद्भिरिव खं दृग्भिर्दहद्भिः परिधीन् इव
 ०८१५०१११ वृतो विकर्षन् महतीमासुरीं ध्वजिनीं विभुः
 ०८१५०११३ ययाविन्द्रपुरीं स्वृद्धां कम्पयन्निव रोदसी
 ०८१५०१२१ रम्यामुपवनोद्यानैः श्रीमद्भिर्नन्दनादिभिः
 ०८१५०१२३ कूजद्विहङ्गमिथुनैर्गायन्मत्तमधुव्रतैः
 ०८१५०१३१ प्रवालफलपुष्पोरु भारशाखामरद्रुमैः
 ०८१५०१३३ हंससारसचक्राह् कारण्डवकुलाकुलाः
 ०८१५०१३५ नलिन्यो यत्र क्रीडन्ति प्रमदाः सुरसेविताः
 ०८१५०१४१ आकाशगङ्गया देव्या वृतां परिखभूतया
 ०८१५०१४३ प्राकारेणाग्निवर्णेन साङ्कालेनोन्नतेन च
 ०८१५०१५१ रुक्मपङ्ककपाटैश्च द्वारैः स्फटिकगोपुरैः
 ०८१५०१५३ जुष्टां विभक्तप्रपथां विश्वकर्माविनिर्मिताम्
 ०८१५०१६१ सभाचत्वररथ्याढ्यां विमानैर्न्यबुदैर्युताम्
 ०८१५०१६३ शृङ्गाटकैर्माणिमयैर्वज्रविद्रुमवेदिभिः
 ०८१५०१७१ यत्र नित्यवयोरूपाः श्यामा विरजवाससः
 ०८१५०१७३ भ्राजन्ते रूपवन्नार्यो ह्य अर्चिर्भिरिव वह्नयः
 ०८१५०१८१ सुरस्त्रीकेशविभ्रष्ट नवसौगन्धिकस्रजाम्
 ०८१५०१८३ यत्रामोदमुपादाय मार्गं आवाति मारुतः
 ०८१५०१९१ हेमजालाक्षनिर्गच्छद् धूमेनागुरुगन्धिना
 ०८१५०१९३ पाण्डुरेण प्रतिच्छन्न मार्गं यान्ति सुरप्रियाः
 ०८१५०२०१ मुक्तावितानैर्माणिहेमकेतुभिर् । नानापताकावलभीभिरावृताम्
 ०८१५०२०३ शिखण्डिपारावतभृङ्गनादितां । वैमानिकस्त्रीकलगीतमङ्गलाम्
 ०८१५०२११ मृदङ्गशङ्खानकदुन्दुभिस्वनैः । सतालवीणामुरजेष्टवेणुभिः
 ०८१५०२१३ नृत्यैः सवाद्यैरुपदेवगीतकैर् । मनोरमां स्वप्रभया जितप्रभाम्
 ०८१५०२२१ यां न व्रजन्त्य् अधर्मिष्ठाः खला भूतद्रुहः शठाः

०८१५०२२३ मानिनः कामिनो लुब्धा एभिर्हीना व्रजन्ति यत्
 ०८१५०२३१ तां देवधानीं स वरूथिनीपतिर् । बहिः समन्ताद्गुरुधे पृतन्यया
 ०८१५०२३३ आचार्यदत्तं जलजं महास्वनं । दध्मौ प्रयुञ्जन् भयमिन्द्रयोषिताम्
 ०८१५०२४१ मघवांस्तमभिप्रेत्य बलेः परममुद्यमम्
 ०८१५०२४३ सर्वदेवगणोपेतो गुरुमेतदुवाच ह
 ०८१५०२५१ भगवन्मुद्यमो भूयान् बलेर्नः पूर्वैरिणः
 ०८१५०२५३ अविषह्यमिमं मन्ये केनासीत् तेजसोर्जितः
 ०८१५०२६१ नैनं कश्चित् कुतो वापि प्रतिव्योदुमधीश्वरः
 ०८१५०२६३ पिबन्निव मुखेनेदं लिहन्निव दिशो दश
 ०८१५०२६५ दहन्निव दिशो दृग्भिः संवर्ताग्निरिवोत्थितः
 ०८१५०२७१ ब्रूहि कारणमेतस्य दुर्धर्षत्वस्य मद्विपोः
 ०८१५०२७३ ओजः सहो बलं तेजो यत एतत् समुद्यमः
 ०८१५०२८ श्रीगुरुवाच
 ०८१५०२८१ जानामि मघवन् छत्रोरुन्नतेरस्य कारणम्
 ०८१५०२८३ शिष्यायोपभृतं तेजो भृगुभिर्ब्रह्मवादिभिः
 ०८१५०२९१ ओजस्विनं बलिं जेतुं न समर्थो ऽस्ति कश्चन
 ०८१५०२९३ भवद्विधो भवान् वापि वर्जयित्वेश्वरं हरिम्
 ०८१५०३०१ विजेष्यति न को ऽप्य् एनं ब्रह्मतेजःसमेधितम्
 ०८१५०३०३ नास्य शक्तः पुरः स्थातुं कृतान्तस्य यथा जनाः
 ०८१५०३११ तस्मान् निलयमुत्सृज्य यूयं सर्वे त्रिविष्टपम्
 ०८१५०३१३ यात कालं प्रतीक्षन्तो यतः शत्रोर्विपर्ययः
 ०८१५०३२१ एष विप्रबलोदकः सम्प्रत्य् ऊर्जितविक्रमः
 ०८१५०३२३ तेषामेवापमानेन सानुबन्धो विनङ्क्ष्यति
 ०८१५०३३१ एवं सुमन्त्रितार्थास्ते गुरुणार्थानुदर्शिना
 ०८१५०३३३ हित्वा त्रिविष्टपं जग्मुर्गीर्वाणाः कामरूपिणः
 ०८१५०३४१ देवेष्वथ निलीनेषु बलिवैरोचनः पुरीम्
 ०८१५०३४३ देवधानीमधिष्ठाय वशं निन्ये जगत्त्रयम्
 ०८१५०३५१ तं विश्वजयिनं शिष्यं भृगवः शिष्यवत्सलाः
 ०८१५०३५३ शतेन हयमेधानामनुव्रतमयाजयन्
 ०८१५०३६१ ततस्तदनुभावेन भुवनत्रयविश्रुताम्
 ०८१५०३६३ कीर्तिं दिक्षुवितन्वानः स रेज उडुराङ् इव
 ०८१५०३७१ बुभुजे च श्रियं स्वृद्धां द्विजदेवोपलम्भिताम्
 ०८१५०३७३ कृतकृत्यमिवात्मानं मन्यमानो महामनाः
 ०८१६००१ श्रीशुक उवाच
 ०८१६००११ एवं पुत्रेषु नष्टेषु देवमातादितिस्तदा
 ०८१६००१३ हते त्रिविष्टपे दैत्यैः पर्यतप्यदनाथवत्
 ०८१६००२१ एकदा कश्यपस्तस्या आश्रमं भगवान् अगात्

०८१६००२३ निरुत्सवं निरानन्दं समाधेर्विरतश्चिरात्
 ०८१६००३१ स पत्नीं दीनवदनां कृतासनपरिग्रहः
 ०८१६००३३ सभाजितो यथान्यायमिदमाह कुरूद्वह
 ०८१६००४१ अप्य् अभद्रं न विप्राणां भद्रे लोके ऽधुनागतम्
 ०८१६००४३ न धर्मस्य न लोकस्य मृत्योश्छन्दानुवर्तिनः
 ०८१६००५१ अपि वाकुशलं किञ्चिद्गृहेषु गृहमेधिनि
 ०८१६००५३ धर्मस्यार्थस्य कामस्य यत्र योगो ह्य् अयोगिनाम्
 ०८१६००६१ अपि वातिथयो ऽभ्येत्य कुटुम्बासक्तया त्वया
 ०८१६००६३ गृहादपूजिता याताः प्रत्युत्थानेन वा क्वचित्
 ०८१६००७१ गृहेषु येष्वतिथयो नार्चिताः सलिलैरपि
 ०८१६००७३ यदि निर्यान्ति ते नूनं फेरुराजगृहोपमाः
 ०८१६००८१ अप्य् अग्रयस्तु वेलायां न हुता हविषा सति
 ०८१६००८३ त्वयोद्विग्नधिया भद्रे प्रोषिते मयि कर्हिचित्
 ०८१६००९१ यत्पूजया कामदुघान् याति लोकान् गृहान्वितः
 ०८१६००९३ ब्राह्मणो ऽग्निश्च वै विष्णोः सवदेवात्मनो मुखम्
 ०८१६०१०१ अपि सर्वे कुशलिनस्तव पुत्रा मनस्विनि
 ०८१६०१०३ लक्षये ऽस्वस्थमात्मानं भवत्या लक्षणैरहम्
 ०८१६०११ श्रीदितिरुवाच
 ०८१६०१११ भद्रं द्विजगवां ब्रह्मन् धर्मस्यास्य जनस्य च
 ०८१६०११३ त्रिवर्गस्य परं क्षेत्रं गृहमेधिन् गृहा इमे
 ०८१६०१२१ अग्रयो ऽतिथयो भृत्या भिक्षवो ये च लिप्सवः
 ०८१६०१२३ सर्व भगवतो ब्रह्मन्ननुध्यानान् न रिष्यति
 ०८१६०१३१ को नु मे भगवन् कामो न सम्पद्येत मानसः
 ०८१६०१३३ यस्या भवान् प्रजाध्यक्ष एवं धर्मान् प्रभाषते
 ०८१६०१४१ तवैव मारीच मनःशरीरजाः । प्रजा इमाः सत्त्वरजस्तमोजुषः
 ०८१६०१४३ समो भवांस्तास्वसुरादिषु प्रभो । तथापि भक्तं भजते महेश्वरः
 ०८१६०१५१ तस्मादीश भजन्त्या मे श्रेयश्चिन्तय सुव्रत
 ०८१६०१५३ हतश्रियो हतस्थानान् सपत्नैः पाहि नः प्रभो
 ०८१६०१६१ परैर्विवासिता साहं मग्ना व्यसनसागरे
 ०८१६०१६३ ऐश्वर्यं श्रीर्यशः स्थानं हतानि प्रबलैर्मम
 ०८१६०१७१ यथा तानि पुनः साधो प्रपद्येरन् ममात्मजाः
 ०८१६०१७३ तथा विधेहि कल्याणं धिया कल्याणकृत्तम
 ०८१६०१८ श्रीशुक उवाच
 ०८१६०१८१ एवमभ्यर्थितो ऽदित्या कस्तामाह स्मयन्निव
 ०८१६०१८३ अहो मायाबलं विष्णोः स्नेहबद्धमिदं जगत्
 ०८१६०१९१ क्व देहो भौतिको ऽनात्मा क्व चात्मा प्रकृतेः परः
 ०८१६०१९३ कस्य के पतिपुत्राद्या मोह एव हि कारणम्

०८१६०२०१ उपतिष्ठस्व पुरुषं भगवन्तं जनार्दनम्
 ०८१६०२०३ सर्वभूतगुहावासं वासुदेवं जगद्गुरुम्
 ०८१६०२११ स विधास्यति ते कामान् हरिर्दीनानुकम्पनः
 ०८१६०२१३ अमोघा भगवद्भक्तिर्नेतरेति मतिर्मम
 ०८१६०२२ श्रीदितिरुवाच
 ०८१६०२२१ केनाहं विधिना ब्रह्मन्नुपस्थास्ये जगत्पतिम्
 ०८१६०२२३ यथा मे सत्यसङ्कल्पो विदध्यात् स मनोरथम्
 ०८१६०२३१ आदिश त्वं द्विजश्रेष्ठ विधिं तदुपधावनम्
 ०८१६०२३१ आशु तुष्यति मे देवः सीदन्त्याः सह पुत्रकैः
 ०८१६०२४ श्रीकश्यप उवाच
 ०८१६०२४१ एतन् मे भगवान् पृष्टः प्रजाकामस्य पद्मजः
 ०८१६०२४३ यदाह ते प्रवक्ष्यामि व्रतं केशवतोषणम्
 ०८१६०२५१ फाल्गुनस्यामले पक्षे द्वादशाहं पयोव्रतम्
 ०८१६०२५३ अर्चयेदरविन्दाक्षं भक्त्या परमयान्वितः
 ०८१६०२६१ सिनीवाल्यां मृदालिप्य स्नायात् क्रोडविदीर्णया
 ०८१६०२६३ यदि लभ्येत वै स्रोतस्य एतं मन्त्रमुदीरयेत्
 ०८१६०२७१ त्वं देव्यु आदिवराहेण रसायाः स्थानमिच्छता
 ०८१६०२७३ उद्धृतासि नमस्तुभ्यं पाप्मानं मे प्रणाशय
 ०८१६०२८१ निर्वर्तितात्मनियमो देवमर्चेत् समाहितः
 ०८१६०२८३ अर्चायां स्थण्डिले सूर्ये जले वह्नौ गुरावपि
 ०८१६०२९१ नमस्तुभ्यं भगवते पुरुषाय महीयसे
 ०८१६०२९३ सर्वभूतनिवासाय वासुदेवाय साक्षिणे
 ०८१६०३०१ नमो ऽव्यक्ताय सूक्ष्माय प्रधानपुरुषाय च
 ०८१६०३०३ चतुर्विंशद्गुणज्ञाय गुणसङ्ख्यानहेतवे
 ०८१६०३११ नमो द्विशीर्ष्णे त्रिपदे चतुःशृङ्गाय तन्तवे
 ०८१६०३१३ सप्तहस्ताय यज्ञाय त्रयीविद्यात्मने नमः
 ०८१६०३२१ नमः शिवाय रुद्राय नमः शक्तिधराय च
 ०८१६०३२३ सर्वविद्याधिपतये भूतानां पतये नमः
 ०८१६०३३१ नमो हिरण्यगर्भाय प्राणाय जगदात्मने
 ०८१६०३३३ योगैश्वर्यशरीराय नमस्ते योगहेतवे
 ०८१६०३४१ नमस्त आदिदेवाय साक्षिभूताय ते नमः
 ०८१६०३४३ नारायणाय ऋषये नराय हरये नमः
 ०८१६०३५१ नमो मरकतश्याम वपुषे ऽधिगतश्रिये
 ०८१६०३५३ केशवाय नमस्तुभ्यं नमस्ते पीतवाससे
 ०८१६०३६१ त्वं सर्ववरदः पुंसां वरेण्य वरदर्षभ
 ०८१६०३६३ अतस्ते श्रेयसे धीराः पादरेणुमुपासते
 ०८१६०३७१ अन्ववर्तन्त यं देवाः श्रीश्च तत्पादपद्मयोः

०८१६०३७३ स्पृहयन्त इवामोदं भगवान् मे प्रसीदताम्
 ०८१६०३८१ एतैर्मन्त्रैर्हृषीकेशमावाहनपुरस्कृतम्
 ०८१६०३८३ अच्येच्च छद्मया युक्तः पाद्योपस्पर्शनादिभिः
 ०८१६०३९१ अर्चित्वा गन्धमाल्याद्यैः पयसा स्नपयेद्विभुम्
 ०८१६०३९३ वस्त्रोपवीताभरण पाद्योपस्पर्शनैस्ततः
 ०८१६०३९५ गन्धधूपादिभिश्चार्चेद्द्वादशाक्षरविद्यया
 ०८१६०४०१ शृतं पयसि नैवेद्यं शाल्यन्नं विभवे सति
 ०८१६०४०३ ससर्पिः सगुडं दत्त्वा जुहुयान् मूलविद्यया
 ०८१६०४११ निवेदितं तद्भक्त्या दद्याद्भुञ्जीत वा स्वयम्
 ०८१६०४१३ दत्त्वाचमनमर्चित्वा ताम्बूलं च निवेदयेत्
 ०८१६०४२१ जपेदष्टोत्तरशतं स्तुवीत स्तुतिभिः प्रभुम्
 ०८१६०४२३ कृत्वा प्रदक्षिणं भूमौ प्रणमेद्दण्डवन् मुदा
 ०८१६०४३१ कृत्वा शिरसि तच्छेषां देवमुद्रासयेत् ततः
 ०८१६०४३३ द्यवरान् भोजयेद्विप्रान् पायसेन यथोचितम्
 ०८१६०४४१ भुञ्जीत तैरनुज्ञातः सेष्टः शेषं सभाजितैः
 ०८१६०४४३ ब्रह्मचार्यः अथ तद्रात्र्यां श्वो भूते प्रथमे ऽहनि
 ०८१६०४५१ स्नातः शुचिर्यथोक्तेन विधिना सुसमाहितः
 ०८१६०४५३ पयसा स्नापयित्वा र्चेद्यावद्ब्रतसमापनम्
 ०८१६०४६१ पयोभक्षो ब्रतमिदं चरेद्विष्णवर्चनादतः
 ०८१६०४६३ पूर्ववज् जुहुयादग्निं ब्राह्मणांश्चापि भोजयेत्
 ०८१६०४७१ एवं त्वहरहः कुर्याद्द्वादशाहं पयोव्रतम्
 ०८१६०४७३ हरैराराधनं होममहर्षणं द्विजतर्पणम्
 ०८१६०४८१ प्रतिपदिनमारभ्य यावच्च छुक्लत्रयोदशीम्
 ०८१६०४८३ ब्रह्मचर्यमधःस्वप्नं स्नानं त्रिषवणं चरेत्
 ०८१६०४९१ वज्रयेदसदालापं भोगान् उच्चावचांस्तथा
 ०८१६०४९३ अहिंस्रः सर्वभूतानां वासुदेवपरायणः
 ०८१६०५०१ त्रयोदश्यामथो विष्णोः स्नपनं पञ्चकैर्विभोः
 ०८१६०५०३ कारयेच्च छास्त्रदृष्टेन विधिना विधिकोविदैः
 ०८१६०५११ पूजां च महतीं कुर्याद्विंशतिशाठ्यविवर्जितः
 ०८१६०५१३ चरुं निरूप्य पयसि शिपिविष्टाय विष्णवे
 ०८१६०५२१ सूक्तेन तेन पुरुषं यजेत सुसमाहितः
 ०८१६०५२३ नैवेद्यं चातिगुणवद्दद्यात् पुरुषतुष्टिदम्
 ०८१६०५३१ आचार्यं ज्ञानसम्पन्नं वस्त्राभरणधेनुभिः
 ०८१६०५३३ तोषयेदृत्विजश्चैव तद्विद्म्य आराधनं हरेः
 ०८१६०५४१ भोजयेत् तान् गुणवता सदन्नेन शुचिस्मिते
 ०८१६०५४३ अन्यांश्च ब्राह्मणान् छत्त्या ये च तत्र समागताः
 ०८१६०५५१ दक्षिणां गुरवे दद्यादृत्विग्भ्यश्च यथार्हतः

०८१६०५५३ अन्नाद्येनाश्वपाकांश्च प्रीणयेत् समुपागतान्
 ०८१६०५६१ भुक्तवत्सु च सर्वेषु दीनान्धकृपणादिषु
 ०८१६०५६३ विष्णोस्तत् प्रीणनं विद्वान् भुञ्जीत सह बन्धुभिः
 ०८१६०५७१ नृत्यवादित्रगीतैश्च स्तुतिभिः स्वस्तिवाचकैः
 ०८१६०५७३ कारयेत् तत्कथाभिश्च पूजां भगवतो ऽन्वहम्
 ०८१६०५८१ एतत् पयोव्रतं नाम पुरुषाराधनं परम्
 ०८१६०५८३ पितामहेनाभिहितं मया ते समुदाहृतम्
 ०८१६०५९१ त्वं चानेन महाभागे सम्यक् चीर्णेन केशवम्
 ०८१६०५९३ आत्मना शुद्धभावेन नियतात्मा भजाव्ययम्
 ०८१६०६०१ अयं वै सर्वयज्ञारव्यः सर्वव्रतमिति स्मृतम्
 ०८१६०६०३ तपःसारमिदं भद्रे दानं चेश्वरतर्पणम्
 ०८१६०६११ त एव नियमाः साक्षात् त एव च यमोत्तमाः
 ०८१६०६१३ तपो दानं व्रतं यज्ञो येन तुष्यत्य् अधोक्षजः
 ०८१६०६२१ तस्मादेतद्व्रतं भद्रे प्रयता श्रद्धयाचर
 ०८१६०६२३ भगवान् परितुष्टस्ते वरान् आशु विधास्यति
 ०८१७००१ श्रीशुक उवाच
 ०८१७००११ इत्य् उक्ता सादिती राजन् स्वभर्त्रा कश्यपेन वै
 ०८१७००१३ अन्वतिष्ठद्व्रतमिदं द्वादशाहमतन्द्रिता
 ०८१७००२१ चिन्तयन्त्य् एकया बुद्ध्या महापुरुषमीश्वरम्
 ०८१७००२३ प्रगृह्येन्द्रियदुष्टाश्वान् मनसा बुद्धिसारथिः
 ०८१७००३१ मनश्चैकाग्रया बुद्ध्या भगवत्य् अखिलात्मनि
 ०८१७००३३ वासुदेवे समाधाय चचार ह पयोव्रतम्
 ०८१७००४१ तस्याः प्रादुरभूत् तात भगवान् आदिपुरुषः
 ०८१७००४३ पीतवासाश्चतुर्बाहुः शङ्खचक्रगदाधरः
 ०८१७००५१ तं नेत्रगोचरं वीक्ष्य सहस्रोत्थाय सादरम्
 ०८१७००५३ ननाम भुवि कायेन दण्डवत्प्रीतिविह्वला
 ०८१७००६१ सोत्थाय बद्धाञ्जलिरिडितुं स्थिता । नोत्सेह आनन्दजलाकुलेक्षणा
 ०८१७००६३ बभूव तूष्णीं पुलकाकुलाकृतिस् । तद्दर्शनात्युत्सवगात्रवेपथुः
 ०८१७००७१ प्रीत्या शनैर्गद्गदया गिरा हरिं । तुष्टाव सा देव्य् अदितिः कुरूद्वह
 ०८१७००७३ उद्वीक्षती सा पिबतीव चक्षुषा । रमापतिं यज्ञपतिं जगत्पतिम्
 ०८१७००८ श्रीदितिरुवाच
 ०८१७००८१ यज्ञेश यज्ञपुरुषाच्युत तीर्थपाद
 ०८१७००८२ तीर्थश्रवः श्रवणमङ्गलनामधेय
 ०८१७००८३ आपन्नलोकवृजिनोपशमोदयाद्य
 ०८१७००८४ शं नः कृधीश भगवन्नसि दीननाथः
 ०८१७००९१ विश्वाय विश्वभवनस्थितिसंयमाय
 ०८१७००९२ स्वैरं गृहीतपुरुशक्तिगुणाय भूम्ने

०८१७००९३ स्वस्थाय शश्वदुपबृंहितपूर्णबोध
 ०८१७००९४ व्यापादितात्मतमसे हरये नमस्ते
 ०८१७०१०१ आयुः परं वपुरभीष्टमतुल्यलक्ष्मीर्
 ०८१७०१०२ द्योभूरसाः सकलयोगगुणास्त्रिवर्गः
 ०८१७०१०३ ज्ञानं च केवलमनन्त भवन्ति तुष्टात्
 ०८१७०१०४ त्वत्तो नृणां किमु सपत्नजयादिराशीः
 ०८१७०११ श्रीशुक उवाच
 ०८१७०१११ अदित्यैवं स्तुतो राजन् भगवान् पुष्करेक्षणः
 ०८१७०११३ क्षेत्रज्ञः सर्वभूतानामिति होवाच भारत
 ०८१७०१२ श्रीभगवान् उवाच
 ०८१७०१२१ देवमातर्भवत्या मे विज्ञातं चिरकाङ्क्षितम्
 ०८१७०१२३ यत् सपत्नैर्हृतश्रीणां च्यावितानां स्वधामतः
 ०८१७०१३१ तान् विनिर्जित्य समरे दुर्मदान् असुरर्षभान्
 ०८१७०१३३ प्रतिलब्धजयश्रीभिः पुत्रैरिच्छस्यु उपासितुम्
 ०८१७०१४१ इन्द्रज्येष्ठैः स्वतनयैर्हतानां युधि विद्विषाम्
 ०८१७०१४३ स्त्रियो रुदन्तीरासाद्य द्रष्टुमिच्छसि दुःखिताः
 ०८१७०१५१ आत्मजान् सुसमृद्धांस्त्वं प्रत्याहृतयशःश्रियः
 ०८१७०१५३ नाकपृष्ठमधिष्ठाय क्रीडतो द्रष्टुमिच्छसि
 ०८१७०१६१ प्रायो ऽधुना ते ऽसुरयूथनाथा । अपारणीया इति देवि मे मतिः
 ०८१७०१६३ यत् ते ऽनुकूलेश्वरविप्रगुप्ता । न विक्रमस्तत्र सुखं ददाति
 ०८१७०१७१ अथाप्यु उपायो मम देवि चिन्त्यः । सन्तोषितस्य व्रतचर्यया ते
 ०८१७०१७३ ममार्चनं नार्हति गन्तुमन्यथा । श्रद्धानुरूपं फलहेतुकत्वात्
 ०८१७०१८१ त्वयार्चितश्चाहमपत्यगुप्तये । पयोव्रतेनानुगुणं समीडितः
 ०८१७०१८३ स्वांशेन पुत्रत्वमुपेत्य ते सुतान् । गोप्तास्मि मारीचतपस्यु अधिष्ठितः
 ०८१७०१९१ उपधाव पतिं भद्रे प्रजापतिमकल्मषम्
 ०८१७०१९३ मां च भावयती पत्यावेवं रूपमवस्थितम्
 ०८१७०२०१ नैतत् परस्मा आख्येयं पृष्टयापि कथञ्चन
 ०८१७०२०३ सर्वं सम्पद्यते देवि देवगुह्यं सुसंवृतम्
 ०८१७०२१ श्रीशुक उवाच
 ०८१७०२११ एतावदुक्त्वा भगवांस्तत्रैवान्तरधीयत
 ०८१७०२१३ अदितिर्दुर्लभं लब्ध्वा हरेर्जन्मात्मनि प्रभोः
 ०८१७०२२१ उपाधावत् पतिं भक्त्या परया कृतकृत्यवत्
 ०८१७०२२३ स वै समाधियोगेन कश्यपस्तदबुध्यत
 ०८१७०२३१ प्रविष्टमात्मनि हरेरंशं ह्यु अवितथेक्षणः
 ०८१७०२३३ सो ऽदित्यां वीर्यमाधत्त तपसा चिरसम्भृतम्
 ०८१७०२३५ अमाहितमना राजन् दारुण्यु अग्निं यथानिलः
 ०८१७०२४१ अदितेर्धिष्ठितं गर्भं भगवन्तं सनातनम्

०८१७०२४३ हिरण्यगर्भो विज्ञाय समीडे गुह्यनामभिः
 ०८१७०२५ श्रीब्रह्मोवाच
 ०८१७०२५१ जयोरुगाय भगवन्नुरुक्रम नमो ऽस्तु ते
 ०८१७०२५३ नमो ब्रह्मण्यदेवाय त्रिगुणाय नमो नमः
 ०८१७०२६१ नमस्ते पृश्निगर्भाय वेदगर्भाय वेधसे
 ०८१७०२६३ त्रिनाभाय त्रिपृष्ठाय शिपिविष्टाय विष्णवे
 ०८१७०२७१ त्वमादिरन्तो भुवनस्य मध्यम् । अनन्तशक्तिं पुरुषं यमाहुः
 ०८१७०२७३ कालो भवान् आक्षिपतीश विश्वं । स्रोतो यथान्तः पतितं गभीरम्
 ०८१७०२८१ त्वं वै प्रजानां स्थिरजङ्गमानां । प्रजापतीनामसि सम्भविष्णुः
 ०८१७०२८३ दिवोकसां देव दिवश्च्युतानां । परायणं नौरिव मज्जतो ऽप्सु
 ०८१८००१ श्रीशुक उवाच
 ०८१८००११ इत्थं विरिञ्चस्तुतकर्मवीर्यः । प्रादुर्बभूवामृतभूरदित्याम्
 ०८१८००१३ चतुर्भुजः शङ्खगदाब्जचक्रः । पिशङ्गवासा नलिनायतेक्षणः
 ०८१८००२१ श्यामावदातो झषराजकुण्डल । त्विषोल्लसच्छ्रीवदनाम्बुजः पुमान्
 ०८१८००२३ श्रीवत्सवक्षा बलयाङ्गदोल्लसत् । किरीटकाञ्चीगुणचारुनूपुरः
 ०८१८००३१ मधुव्रातव्रतविघुष्टया स्वया । विराजितः श्रीवनमालया हरिः
 ०८१८००३३ प्रजापतेर्वैश्वतमः स्वरोचिषा । विनाशयन् कण्ठनिविष्टकौस्तुभः
 ०८१८००४१ दिशः प्रसेदुः सलिलाशयास्तदा । प्रजाः प्रहृष्टा ऋतवो गुणान्विताः
 ०८१८००४३ द्यौरन्तरीक्षं क्षितिरग्निजिह्वा । गावो द्विजाः सञ्जहृषुर्नगाश्च
 ०८१८००५१ श्रोणायां श्रवणद्वादश्यां । मुहूर्ते ऽभिजिति प्रभुः
 ०८१८००५३ सर्वे नक्षत्रताराद्याश्च । चक्रस्तज्जन्म दक्षिणम्
 ०८१८००६१ द्वादश्यां सवितातिष्ठन् मध्यन्दिनगतो नृप
 ०८१८००६३ विजयानाम सा प्रोक्ता यस्यां जन्म विदुर्हरैः
 ०८१८००७१ शङ्खदुन्दुभयो नेदुर्मृदङ्गपणवानकाः
 ०८१८००७३ चित्रवादित्रतूर्याणां निर्घोषस्तुमुलो ऽभवत्
 ०८१८००८१ प्रीताश्चाप्सरसो ऽनृत्यन् गन्धर्वप्रवरा जगुः
 ०८१८००८३ तुष्टुवुर्मुनयो देवा मनवः पितरो ऽग्नयः
 ०८१८००९१ सिद्धविद्याधरगणाः सकिम्पुरुषकिन्नराः
 ०८१८००९३ चारणा यक्षरक्षांसि सुपर्णा भुजगोत्तमाः
 ०८१८०१०१ गायन्तो ऽतिप्रशंसन्तो नृत्यन्तो विबुधानुगाः
 ०८१८०१०३ अदित्या आश्रमपदं कुसुमैः समवाकिरन्
 ०८१८०१११ दृष्ट्वादितिस्तं निजगर्भसम्भवं । परं पुमांसं मुदमाप विस्मिता
 ०८१८०११३ गृहीतदेहं निजयोगमायया । प्रजापतिश्चाह जयेति विस्मितः
 ०८१८०१२१ यत् तद्वपुर्भाति विभूषणायुधैर् । अव्यक्तचिद्यत्तमधारयद्धरिः
 ०८१८०१२३ बभूव तेनैव स वामनो वटुः । सम्पश्यतोर्दिव्यगतिर्यथा नटः
 ०८१८०१३१ तं वटुं वामनं दृष्ट्वा मोदमाना महर्षयः
 ०८१८०१३३ कर्माणि कारयामासुः पुरस्कृत्य प्रजापतिम्

०८१८०१४१ तस्योपनीयमानस्य सावित्रीं सविताब्रवीत्
 ०८१८०१४३ बृहस्पतिर्ब्रह्मसूत्रं मेखलां कश्यपो ऽददात्
 ०८१८०१५१ ददौ कृष्णाजिनं भूमिर्दण्डं सोमो वनस्पतिः
 ०८१८०१५३ कौपीनाच्छादनं माता द्यौश्छत्रं जगतः पतेः
 ०८१८०१६१ कमण्डलुं वेदगर्भः कुशान् सप्तर्षयो ददुः
 ०८१८०१६३ अक्षमालां महाराज सरस्वत्य् अव्ययात्मनः
 ०८१८०१७१ तस्मा इत्य् उपनीताय यक्षराट् पात्रिकामदात्
 ०८१८०१७३ भिक्षां भगवती साक्षादुमादादम्बिका सती
 ०८१८०१८१ स ब्रह्मवर्चसेनैवं सभां सम्भावितो वटुः
 ०८१८०१८३ ब्रह्मर्षिगणसञ्चष्टामत्यरोचत मारिषः
 ०८१८०१९१ समिद्धमाहितं वह्निं कृत्वा परिसमूहनम्
 ०८१८०१९३ परिस्तीर्य समभ्यर्च्य समिद्धिरजुहोद्द्विजः
 ०८१८०२०१ श्रुत्वाश्वमेधैर्यजमानमूर्जितं । बलिं भृगूणामुपकल्पितैस्ततः
 ०८१८०२०३ जगाम तत्राखिलसारसम्भृतो । भारेण गां सन्नमयन् पदे पदे
 ०८१८०२११ तं नर्मदायास्तट उत्तरे बलेर् । य ऋत्विजस्ते भृगुकच्छसंज्ञके
 ०८१८०२१३ प्रवर्तयन्तो भृगवः क्रतूत्तमं । व्यचक्षतारादुदितं यथा रविम्
 ०८१८०२२१ ते ऋत्विजो यजमानः सदस्या । हतत्विषो वामनतेजसा नृप
 ०८१८०२२३ सूर्यः किलायात्य् उत वा विभावसुः । सनत्कुमारो ऽथ दिदृक्षया क्रतोः
 ०८१८०२३१ इत्थं सशिष्येषु भृगुष्वनेकधा । वितर्क्यमाणो भगवान् स वामनः
 ०८१८०२३३ छत्रं सदण्डं सजलं कमण्डलुं । विवेश विभ्रद्वयमेधवाटम्
 ०८१८०२४१ मौञ्ज्या मेखलया वीतमुपवीताजिनोत्तरम्
 ०८१८०२४३ जटिलं वामनं विप्रं मायामाणवकं हरिम्
 ०८१८०२५१ प्रविष्टं वीक्ष्य भृगवः सशिष्यास्ते सहाग्निभिः
 ०८१८०२५३ प्रत्यगृह्णन् समुत्थाय सङ्क्षिप्तास्तस्य तेजसा
 ०८१८०२६१ यजमानः प्रमुदितो दर्शनीयं मनोरमम्
 ०८१८०२६३ रूपानुरूपावयवं तस्मा आसनमाहरत्
 ०८१८०२७१ स्वागतेनाभिनन्द्याथ पादौ भगवतो बलिः
 ०८१८०२७३ अवनिज्यार्चयामास मुक्तसङ्गमनोरमम्
 ०८१८०२८१ तत्पादशौचं जनकल्मषापहं । स धर्माविन् मूढन्त् अदधात् सुमङ्गलम्
 ०८१८०२८३ यदेवेदेवो गिरिशश्चन्द्रमौलिर् । दधार मूर्ध्ना परया च भक्त्या
 ०८१८०२९ श्रीबलिरुवाच
 ०८१८०२९१ स्वागतं ते नमस्तुभ्यं ब्रह्मन् किं करवाम ते
 ०८१८०२९३ ब्रह्मर्षीणां तपः साक्षान् मन्ये त्वार्यं वपुर्धरम्
 ०८१८०३०१ अद्य नः पितरस्तृप्ता अद्य नः पावितं कुलम्
 ०८१८०३०३ अद्य स्विष्टः क्रतुरयं यद्भवान् आगतो गृहान्
 ०८१८०३११ अद्याग्नयो मे सुहुता यथाविधि । द्विजात्मज त्वच्चरणावनेजनैः
 ०८१८०३१३ हतांहसो वाभिरीर्यं च भूरहो । तथा पुनीता तनुभिः पदैस्तव

०८१८०३२१ यद्यद्वटो वाञ्छसि तत् प्रतीच्छ मे । त्वामर्थिनं विप्रसुतानुतक्ये
 ०८१८०३२३ गां काञ्चनं गुणवद्धाम मृष्टं । तथान्नपेयमुत वा विप्रकन्याम्
 ०८१८०३२५ ग्रामान् समृद्धांस्तुरगान् गजान् वा । रथांस्तथार्हत्तम सम्प्रतीच्छ
 ०८१९००१ श्रीशुक उवाच
 ०८१९००११ इति वैरोचनेर्वाक्यं धर्मयुक्तं स सूनृतम्
 ०८१९००१३ निशम्य भगवान् प्रीतः प्रतिनन्देदमब्रवीत्
 ०८१९००२ श्रीभगवान् उवाच
 ०८१९००२१ वचस्तवैतज् जनदेव सूनृतं । कुलोचितं धर्मयुतं यशस्करम्
 ०८१९००२३ यस्य प्रमाणं भृगवः साम्पराये । पितामहः कुलवृद्धः प्रशान्तः
 ०८१९००३१ न ह्य एतस्मिन् कुले कश्चिन् निःसत्त्वः कृपणः पुमान्
 ०८१९००३३ प्रत्याख्याता प्रतिश्रुत्य यो वादाता द्विजातये
 ०८१९००४१ न सन्ति तीर्थे युधि चार्थिनार्थिताः । पराङ्मुखा ये त्वमनस्विनो नृप
 ०८१९००४३ युष्मत्कुले यद्यशसामलेन । प्रहाद उद्भाति यथोडुपः खे
 ०८१९००५१ यतो जातो हिरण्याक्षश्चरन्नेक इमां महीम्
 ०८१९००५३ प्रतिवीरं दिग्विजये नाविन्दत गदायुधः
 ०८१९००६१ यं विनिर्जित्य कृच्छ्रेण विष्णुः क्षमोद्धार आगतम्
 ०८१९००६३ आत्मानं जयिनं मेने तद्वीर्यं भूयः अनुस्मरन्
 ०८१९००७१ निशम्य तद्वधं भ्राता हिरण्यकशिपुः पुरा
 ०८१९००७३ हन्तुं भ्रातृहणं क्रुद्धो जगाम निलयं हरेः
 ०८१९००८१ तमायान्तं समालोक्य शूलपाणिं कृतान्तवत्
 ०८१९००८३ चिन्तयामास कालज्ञो विष्णुर्मायाविनां वरः
 ०८१९००९१ यतो यतो ऽहं तत्रासौ मृत्युः प्राणभृतामिव
 ०८१९००९३ अतो ऽहमस्य हृदयं प्रवेक्ष्यामि परागृहः
 ०८१९०१०१ एवं स निश्चित्य रिपोः शरीरम् । आधावतो निर्विविशे ऽसुरेन्द्र
 ०८१९०१०३ श्वासानिलान्तर्हितसूक्ष्मदेहस् । तत्प्राणरन्ध्रेण विविघ्नचेताः
 ०८१९०१११ स तन्निकेतं परिमृश्य शून्यम् । अपश्यमानः कुपितो ननाद
 ०८१९०११३ क्षमां द्यां दिशः खं विवरान् समुद्रान् । विष्णुं विचिन्वन् न ददर्श वीरः
 ०८१९०१२१ अपश्यन्निति होवाच मयान्विष्टमिदं जगत्
 ०८१९०१२३ भ्रातृहा मे गतो नूनं यतो नावर्तते पुमान्
 ०८१९०१३१ वैरानुबन्ध एतावान् आमृत्योरिह देहिनाम्
 ०८१९०१३३ अज्ञानप्रभवो मन्युरहंमानोपबृंहितः
 ०८१९०१४१ पिता प्रहादपुत्रस्ते तद्विद्वान् द्विजवत्सलः
 ०८१९०१४३ स्वमायुर्द्विजलिङ्गेभ्यो देवेभ्यो ऽदात् स याचितः
 ०८१९०१५१ भवान् आचरितान् धर्मान् आस्थितो गृहमेधिभिः
 ०८१९०१५३ ब्राह्मणैः पूर्वजैः शूरैरन्यैश्चोद्दामकीर्तिभिः
 ०८१९०१६१ तस्मात् त्वत्तो महीमीषद्वृणे ऽहं वरदर्षभात्
 ०८१९०१६३ पदानि त्रीणि दैत्येन्द्र सम्मितानि पदा मम

०८१९०१७१ नान्यत् ते कामये राजन् वदान्याज् जगदीश्वरात्
 ०८१९०१७३ नैनः प्राप्नोति वै विद्वान् यावदर्थप्रतिग्रहः
 ०८१९०१८ श्रीबलिरुवाच
 ०८१९०१८१ अहो ब्राह्मणदायाद वाचस्ते वृद्धसम्मताः
 ०८१९०१८३ त्वं बालो बालिशमतिः स्वार्थं प्रत्य् अबुधो यथा
 ०८१९०१९१ मां वचोभिः समाराध्य लोकानामेकमीश्वरम्
 ०८१९०१९३ पदत्रयं वृणीते यो ऽबुद्धिमान् द्वीपदाशुषम्
 ०८१९०२०१ न पुमान् मामुपव्रज्य भूयो याचितुमर्हति
 ०८१९०२०३ तस्माद्दृत्तिकरीं भूमिं वटो कामं प्रतीच्छ मे
 ०८१९०२१ श्रीभगवान् उवाच
 ०८१९०२११ यावन्तो विषयाः प्रेष्ठास्त्रिलोक्यामजितेन्द्रियम्
 ०८१९०२१३ न शक्नुवन्ति ते सर्वे प्रतिपूरयितुं नृप
 ०८१९०२२१ त्रिभिः क्रमैरसन्तुष्टो द्वीपेनापि न पूयते
 ०८१९०२२३ नववर्षसमेतेन सप्तद्वीपवरेच्छया
 ०८१९०२३१ सप्तद्वीपाधिपतयो नृपा वैण्यगयादयः
 ०८१९०२३३ अर्थैः कामैर्गता नान्तं तृष्णाया इति नः श्रुतम्
 ०८१९०२४१ यदृच्छयोपपन्नेन सन्तुष्टो वर्तते सुखम्
 ०८१९०२४३ नासन्तुष्टस्त्रिभिलोकैरजितात्मोपसादितैः
 ०८१९०२५१ पुंसो ऽयं संसृतेर्हेतुरसन्तोषो ऽर्थकामयोः
 ०८१९०२५३ यदृच्छयोपपन्नेन सन्तोषो मुक्तये स्मृतः
 ०८१९०२६१ यदृच्छालाभतुष्टस्य तेजो विप्रस्य वर्धते
 ०८१९०२६३ तत् प्रशाम्यत्य् असन्तोषादम्भसेवाशुशुक्षणिः
 ०८१९०२७१ तस्मात् त्रीणि पदान्य् एव वृणे त्वद्वरदर्षभात्
 ०८१९०२७३ एतावतैव सिद्धो ऽहं वित्तं यावत् प्रयोजनम्
 ०८१९०२८ श्रीशुक उवाच
 ०८१९०२८१ इत्य् उक्तः स हसन्नाह वाञ्छातः प्रतिगृह्यताम्
 ०८१९०२८३ वामनाय महीं दातुं जग्राह जलभाजनम्
 ०८१९०२९१ विष्णवे क्षमां प्रदास्यन्तमुशाना असुरेश्वरम्
 ०८१९०२९३ जानांश्चिकीर्षितं विष्णोः शिष्यं प्राह विदां वरः
 ०८१९०३० श्रीशुक उवाच
 ०८१९०३०१ एष वैरोचने साक्षाद्भगवान् विष्णुरव्ययः
 ०८१९०३०३ कश्यपाददितेर्जातो देवानां कार्यसाधकः
 ०८१९०३११ प्रतिश्रुतं त्वयैतस्मै यदनर्थमजानता
 ०८१९०३१३ न साधु मन्ये दैत्यानां महान् उपगतो ऽनयः
 ०८१९०३२१ एष ते स्थानमैश्वर्यं श्रियं तेजो यशः श्रुतम्
 ०८१९०३२३ दास्यत्य् आच्छिद्य शक्राय मायामाणवको हरिः
 ०८१९०३३१ त्रिभिः क्रमैरिमाल् लोकान् विश्वकायः क्रमिष्यति

०८१९०३३३ सर्वस्वं विष्णवे दत्त्वा मूढ वर्तिष्यसे कथम्
 ०८१९०३४१ क्रमतो गां पदैकेन द्वितीयेन दिवं विभोः
 ०८१९०३४३ खं च कायेन महता तार्तीयस्य कुतो गतिः
 ०८१९०३५१ निष्ठां ते नरके मन्ये ह्यु अप्रदातुः प्रतिश्रुतम्
 ०८१९०३५३ प्रतिश्रुतस्य यो ऽनीशः प्रतिपादयितुं भवान्
 ०८१९०३६१ न तदानं प्रशंसन्ति येन वृत्तिर्विपद्यते
 ०८१९०३६३ दानं यज्ञस्तपः कर्म लोके वृत्तिमतो यतः
 ०८१९०३७१ धर्माय यशसे ऽर्थाय कामाय स्वजनाय च
 ०८१९०३७३ पञ्चधा विभजन् वित्तमिहामुत्र च मोदते
 ०८१९०३८१ अत्रापि बह्वैर्गीतं शृणु मे ऽसुरसत्तम
 ०८१९०३८३ सत्यमोमिति यत् प्रोक्तं यन् नेत्य् आहानृतं हि तत्
 ०८१९०३९१ सत्यं पुष्पफलं विद्यादात्मवृक्षस्य गीयते
 ०८१९०३९३ वृक्षे ऽजीवति तन् न स्यादनृतं मूलमात्मनः
 ०८१९०४०१ तद्यथा वृक्ष उन्मूलः शुष्यत्य् उद्धर्तते ऽचिरात्
 ०८१९०४०३ एवं नष्टानृतः सद्य आत्मा शुष्येन् न संशयः
 ०८१९०४११ परागु रिक्तमपूर्णं वा अक्षरं यत् तदोमिति
 ०८१९०४१३ यत् किञ्चिदोमिति ब्रूयात् तेन रिच्येत वै पुमान्
 ०८१९०४१५ भिक्षवे सर्वमो कुर्वन् नालं कामेन चात्मने
 ०८१९०४२१ अथैतत् पूर्णमभ्यात्मं यच्च च नेत्य् अनृतं वचः
 ०८१९०४२३ सर्वं नेत्य् अनृतं ब्रूयात् स दुष्कीर्तिः श्वसन् मृतः
 ०८१९०४३१ स्त्रीषु नर्मविवाहे च वृत्त्यर्थे प्राणसङ्कटे
 ०८१९०४३३ गोब्राह्मणार्थे हिंसायां नानृतं स्याज् जुगुप्सितम्
 ०८२०००१ श्रीशुक उवाच
 ०८२०००११ बलिरेवं गृहपतिः कुलाचार्येण भाषितः
 ०८२०००१३ तूष्णीं भूत्वा क्षणं राजन्नुवाचावहितो गुरुम्
 ०८२०००२ श्रीबलिरुवाच
 ०८२०००२१ सत्यं भगवता प्रोक्तं धर्मो ऽयं गृहमेधिनाम्
 ०८२०००२३ अर्थं कामं यशो वृत्तिं यो न बाधेत कर्हिचित्
 ०८२०००३१ स चाहं वित्तलोभेन प्रत्याचक्षे कथं द्विजम्
 ०८२०००३३ प्रतिश्रुत्य ददामीति प्राहादिः कितवो यथा
 ०८२०००४१ न ह्यु असत्यात् परो ऽधर्म इति होवाच भूरियम्
 ०८२०००४३ सर्वं सोढुमलं मन्ये ऋते ऽलीकपरं नरम्
 ०८२०००५१ नाहं विभेमि निरयान् नाधन्यादसुखार्णवात्
 ०८२०००५३ न स्थानच्यवनान् मृत्योर्यथा विप्रप्रलम्भनात्
 ०८२०००६१ यद्यद्वास्यति लोके ऽस्मिन् सम्परेतं धनादिकम्
 ०८२०००६३ तस्य त्यागे निमित्तं किं विप्रस्तुष्येन् न तेन चेत्
 ०८२०००७१ श्रेयः कुर्वन्ति भूतानां साधवो दुस्त्यजासुभिः

०८२०००७३ दध्यङ्शिबिप्रभृतयः को विकल्पो धरादिषु
 ०८२०००८१ यैरियं बुभुजे ब्रह्मन् दैत्येन्द्रैरनिवर्तिभिः
 ०८२०००८३ तेषां कालो ऽग्रसीत् लोकान् न यशो ऽधिगतं भुवि
 ०८२०००९१ सुलभा युधि विप्रर्षे ह्य अनिवृत्तास्तनुत्यजः
 ०८२०००९३ न तथा तीर्थ आयाते श्रद्धया ये धनत्यजः
 ०८२००१०१ मनस्विनः कारुणिकस्य शोभनं । यदर्थिकामोपनयेन दुर्गतिः
 ०८२००१०३ कुतः पुनर्ब्रह्मविदां भवादृशां । ततो वटोरस्य ददामि वाञ्छितम्
 ०८२००१११ यजन्ति यज्ञं क्रतुभिर्यमादृता । भवन्त आम्नायविधानकोविदाः
 ०८२००११३ स एव विष्णुर्वरदो ऽस्तु वा परो । दास्याम्य् अमुष्मै क्षितिमीप्सितां मुने
 ०८२००१२१ यद्यप्य् असावधमेण मां बध्नीयादनागसम्
 ०८२००१२३ तथाप्य् एनं न हिंसिष्ये भीतं ब्रह्मतनुं रिपुम्
 ०८२००१३१ एष वा उत्तमश्लोको न जिहासति यद्यशः
 ०८२००१३३ हत्वा मैनां हरेद्युद्धे शयीत निहतो मया
 ०८२००१४ श्रीशुक उवाच
 ०८२००१४१ एवमश्रद्धितं शिष्यमनादेशकरं गुरुः
 ०८२००१४३ शशाप दैवप्रहितः सत्यसन्धं मनस्विनम्
 ०८२००१५१ दृढं पण्डितमान्य् अज्ञः स्तब्धो ऽस्य् अस्मदुपेक्षया
 ०८२००१५३ मच्छासनातिगो यस्त्वमचिराद्भ्रश्यसे श्रियः
 ०८२००१६१ एवं शप्तः स्वगुरुणा सत्यान् न चलितो महान्
 ०८२००१६३ वामनाय ददावेनामर्चित्वोदकपूर्वकम्
 ०८२००१७१ विन्ध्यावलिस्तदागत्य पत्नी जालकमालिनी
 ०८२००१७३ आनिन्ये कलशं हैममवनेजन्यपां भृतम्
 ०८२००१८१ यजमानः स्वयं तस्य श्रीमत् पादयुगं मुदा
 ०८२००१८३ अवनिज्यावहन् मूर्ध्नि तदपो विश्वपावनीः
 ०८२००१९१ तदासुरेन्द्रं दिवि देवतागणा । गन्धर्वविद्याधरसिद्धचारणाः
 ०८२००१९३ तत् कर्म सर्वे ऽपि गृणन्त आर्जवं । प्रसूनवर्षैर्वृषुर्मुदान्विताः
 ०८२००२०१ नेदुर्मुहुर्दुन्दुभयः सहस्रशो । गन्धर्वकिम्पूरुषकिन्नरा जगुः
 ०८२००२०३ मनस्विनानेन कृतं सुदुष्करं । विद्वान् अदाद्यद्रिपवे जगत्त्रयम्
 ०८२००२११ तद्वामनं रूपमवर्धताद्भुतं । हरेरनन्तस्य गुणत्रयात्मकम्
 ०८२००२१३ भूः खं दिशो द्यौर्विवराः पयोधयस् । तिर्यङ्नुदेवा ऋषयो यदासत
 ०८२००२२१ काये बलिस्तस्य महाविभूतेः । सहत्विर्गाचार्यसदस्य एतत्
 ०८२००२२३ ददर्श विश्वं त्रिगुणं गुणात्मके । भूतेन्द्रियार्थाशयजीवयुक्तम्
 ०८२००२३१ रसामचष्टाङ्घ्रितले ऽथ पादयोर् । महीं महीध्रान् पुरुषस्य जङ्घयोः
 ०८२००२३३ पतत्रिणो जानुनि विश्वमूर्तेर् । ऊर्वोर्गणं मारुतमिन्द्रसेनः
 ०८२००२४१ सन्ध्यां विभोर्वाससि गुह्य ऐक्षत् । प्रजापतीन् जघने आत्ममुख्यान्
 ०८२००२४३ नाभ्यां नभः कुक्षिषु सप्तसिन्धून् । उरुकमस्योरसि चर्क्षमालाम्
 ०८२००२५१ हृद्य् अङ्ग धर्मं स्तनयोर्मुरोरेर् । ऋतं च सत्यं च मनस्य् अथेन्दुम्

०८२००२५३ श्रियं च वक्षस्य अरविन्दहस्तां । कण्ठे च सामानि समस्तरेफान्
 ०८२००२६१ इन्द्रप्रधानान् अमरान् भुजेषु । तत्कर्णयोः ककुभो द्यौश्च मूर्ध्नि
 ०८२००२६३ केशेषु मेघान् छ्वसनं नासिकायाम् । अक्षणोश्च सूर्यं वदने च वह्निम्
 ०८२००२७१ वाण्यां च छन्दांसि रसे जलेशं । भ्रुवोर्निषिधं च विधिं च पक्ष्मसु
 ०८२००२७३ अहश्च रात्रिं च परस्य पुंसो । मन्युं ललाटे ऽधर एव लोभम्
 ०८२००२८१ स्पर्शं च कामं नृप रेतसाम्भः । पृष्ठे त्वधर्मं क्रमणेषु यज्ञम्
 ०८२००२८३ छायासु मृत्युं हसिते च मायां । तनूरुहेष्वोषधिजातयश्च
 ०८२००२९१ नदीश्च नाडीषु शिला नखेषु । बुद्धावजं देवगणान् ऋषींश्च
 ०८२००२९३ प्राणेषु गात्रे स्थिरजङ्गमानि । सर्वाणि भूतानि ददर्श वीरः
 ०८२००३०१ सर्वात्मनीदं भुवनं निरीक्ष्य । सर्वे ऽसुराः कश्मलमापुरङ्ग
 ०८२००३०३ सुदर्शनं चक्रमसह्यतेजो । धनुश्च शार्ङ्गं स्तनयित्नुघोषम्
 ०८२००३११ पर्जन्यघोषो जलजः पाञ्चजन्यः । कौमोदकी विष्णुगदा तरस्विनी
 ०८२००३१३ विद्याधरो ऽसिः शतचन्द्रयुक्तस् । तूणोत्तमावक्षयसायकौ च
 ०८२००३२१ सुनन्दमुख्या उपतस्थुरीशं । पार्षदमुख्याः सहलोकपालाः
 ०८२००३२३ स्फुरत्किरीटाङ्गदमीनकुण्डलः । श्रीवत्सरत्नोत्तममेखलाम्बरैः
 ०८२००३३१ मधुव्रतस्त्रग्वनमालयावृतो । रराज राजन् भगवान् उरुक्रमः
 ०८२००३३३ क्षितिं पदैकेन बलेर्विचक्रमे । नभः शरीरेण दिशश्च बाहुभिः
 ०८२००३४१ पदं द्वितीयं क्रमतस्त्रिविष्टपं । न वै तृतीयाय तदीयमण्वपि
 ०८२००३४३ उरुक्रमस्याङ्घ्रिरुप्य- उप्य- अथो । महर्जनाभ्यां तपसः परं गतः
 ०८२१००१ श्रीशुक उवाच
 ०८२१००११ सत्यं समीक्ष्याज्जभवो नखेन्दुभिर् । हतस्वधामद्युतिरावृतो ऽभ्यगात्
 ०८२१००१३ मरीचिमिश्रा ऋषयो बृहद्ब्रताः । सनन्दनाद्या नरदेव योगिनः
 ०८२१००२१ वेदोपवेदा नियमा यमान्वितास् । तर्कोतिहासाङ्गपुराणसंहिताः
 ०८२१००२३ ये चापरे योगसमीरदीपित । ज्ञानाग्निना रन्धितकर्मकल्मषाः
 ०८२१००२५ ववन्दिरे यत्स्मरणानुभावतः । स्वायम्भुवं धाम गता अकर्मकम्
 ०८२१००३१ अथाङ्घ्रये प्रोन्नमिताय विष्णोर् । उपाहरत् पद्मभवो ऽर्हणोदकम्
 ०८२१००३३ समर्च्य भक्त्याभ्यगृणाच्च लुचिश्रवा । यन्नाभिपङ्केरुहसम्भवः स्वयम्
 ०८२१००४१ धातुः कमण्डलुजलं तदुरुक्रमस्य । पादावनेजनपवित्रतया नरेन्द्र
 ०८२१००४३ स्वर्धुन्य् अभून् नभसि सा पतती निमार्ष्टि । लोकत्रयं भगवतो विशदेव कीर्तिः
 ०८२१००५१ ब्रह्मादयो लोकनाथाः स्वनाथाय समाहताः
 ०८२१००५३ सानुगा बलिमाजहुः सङ्क्षिप्तात्मविभूतये
 ०८२१००६१ तोयैः समर्हणैः स्रग्भिर्दिव्यगन्धानुलेपनैः
 ०८२१००६३ धूपैर्दीपैः सुरभिर्भिलाजाक्षतफलाङ्कुरैः
 ०८२१००७१ स्तवनैर्जयशब्दैश्च तद्वीर्यमहिमाङ्कितैः
 ०८२१००७३ नृत्यवादित्रगीतैश्च शङ्खदुन्दुभिनिःस्वनैः
 ०८२१००८१ जाम्बवान् ऋक्षराजस्तु भेरीशब्दैर्मनोजवः
 ०८२१००८३ विजयं दिक्षु सर्वासु महोत्सवमघोषयत्

०८२१००९१ महीं सर्वा हतां दृष्ट्वा त्रिपदव्याजयाच्चया
 ०८२१००९३ ऊचुः स्वभर्तुरसुरा दीक्षितस्यात्यमर्षिताः
 ०८२१०१०१ न वायं ब्रह्मबन्धुर्विष्णुर्मर्याविनां वरः
 ०८२१०१०३ द्विजरूपप्रतिच्छन्नो देवकार्यं चिकीर्षति
 ०८२१०१११ अनेन याचमानेन शत्रुणा वटुरूपिणा
 ०८२१०११३ सर्वस्वं नो हतं भर्तुर्न्यस्तदण्डस्य बर्हिषि
 ०८२१०१२१ सत्यव्रतस्य सततं दीक्षितस्य विशेषतः
 ०८२१०१२३ नानृतं भाषितुं शक्यं ब्रह्मण्यस्य दयावतः
 ०८२१०१३१ तस्मादस्य वधो धर्मो भर्तुः शुश्रूषणं च नः
 ०८२१०१३३ इत्य् आयुधानि जगृह्वर्लेरनुचरासुराः
 ०८२१०१४१ ते सर्वे वामनं हन्तुं शूलपङ्क्तिशपाणयः
 ०८२१०१४३ अनिच्छन्तो बले राजन् प्राद्रवन् जातमन्यवः
 ०८२१०१५१ तान् अभिद्रवतो दृष्ट्वा दितिजानीकपान् नृप
 ०८२१०१५३ प्रहस्यानुचरा विष्णोः प्रत्यषेधन्नुदायुधाः
 ०८२१०१६१ नन्दः सुनन्दो ऽथ जयो विजयः प्रबलो बलः
 ०८२१०१६३ कुमुदः कुमुदाक्षश्च विष्वक्सेनः पतत्रिराट्
 ०८२१०१७१ जयन्तः श्रुतदेवश्च पुष्पदन्तो ऽथ सात्वतः
 ०८२१०१७३ सर्वे नागायुतप्राणाश्चमूं ते जम्बुरासुरीम्
 ०८२१०१८१ हन्यमानान् स्वकान् दृष्ट्वा पुरुषानुचरैर्बलिः
 ०८२१०१८३ वारयामास संरब्धान् काव्यशापमनुस्मरन्
 ०८२१०१९१ हे विप्रचित्ते हे राहो हे नेमे श्रूयतां वचः
 ०८२१०१९३ मा युध्यत निवर्तध्वं न नः कालो ऽयमर्थकृत्
 ०८२१०२०१ यः प्रभुः सर्वभूतानां सुखदुःखोपपत्तये
 ०८२१०२०३ तं नातिवर्तितुं दैत्याः पौरुषैरीश्वरः पुमान्
 ०८२१०२११ यो नो भवाय प्राग् आसीदभवाय दिवोकसाम्
 ०८२१०२१३ स एव भगवान् अद्य वतते तद्विपर्ययम्
 ०८२१०२२१ बलेन सचिवैर्बुद्ध्या दुर्गेर्मन्त्रौषधादिभिः
 ०८२१०२२३ सामादिभिरुपायैश्च कालं नात्येति वै जनः
 ०८२१०२३१ भवद्भिर्निर्जिता ह्य् एते बहुशो ऽनुचरा हरेः
 ०८२१०२३३ दैवेनर्द्धैस्त एवाद्य युधि जित्वा नदन्ति नः
 ०८२१०२४१ एतान् वयं विजेष्यामो यदि दैवं प्रसीदति
 ०८२१०२४३ तस्मात् कालं प्रतीक्षध्वं यो नो ऽर्थत्वाय कल्पते
 ०८२१०२५ श्रीशुक उवाच
 ०८२१०२५१ पत्युर्निर्गदितं श्रुत्वा दैत्यदानवयूथपाः
 ०८२१०२५३ रसां निर्विविशू राजन् विष्णुपार्षद ताडिताः
 ०८२१०२६१ अथ ताक्षर्यसुतो ज्ञात्वा विराट् प्रभुचिकीर्षितम्
 ०८२१०२६३ बबन्ध वारुणैः पाशैर्बलिं सूत्ये ऽहनि क्रतौ

०८२१०२७१ हाहाकारो महान् आसीद्रोदस्योः सर्वतो दिशम्
 ०८२१०२७३ निगृह्यमाणे ऽसुरपतौ विष्णुना प्रभविष्णुना
 ०८२१०२८१ तं बद्धं वारुणैः पाशैर्भगवान् आह वामनः
 ०८२१०२८३ नष्टश्रियं स्थिरप्रज्ञमुदारयशसं नृप
 ०८२१०२९१ पदानि त्रीणि दत्तानि भूमेर्मह्यं त्वयासुर
 ०८२१०२९३ द्वाभ्यां क्रान्ता मही सर्वा तृतीयमुपकल्पय
 ०८२१०३०१ यावत् तपत्य् असौ गोभिर्यावदिन्दुः सहोडुभिः
 ०८२१०३०३ यावद्वर्षति पर्जन्यस्तावती भूरियं तव
 ०८२१०३११ पदैकेन मयाक्रान्तो भूर्लोकः खं दिशस्तनोः
 ०८२१०३१३ स्वर्लोकस्ते द्वितीयेन पश्यतस्ते स्वमात्मना
 ०८२१०३२१ प्रतिश्रुतमदातुस्ते निरये वास इष्यते
 ०८२१०३२३ विश त्वं निरयं तस्माद्गुरुणा चानुमोदितः
 ०८२१०३३१ वृथा मनोरथस्तस्य दूरः स्वर्गः पतत्य् अधः
 ०८२१०३३३ प्रतिश्रुतस्यादानेन यो ऽर्थिनं विप्रलम्भते
 ०८२१०३४१ विप्रलब्धो ददामीति त्वयाहं चाढ्यमानिना
 ०८२१०३४३ तद्वलीकफलं भुङ्क्व निरयं कतिचित् समाः
 ०८२२००१ श्रीशुक उवाच
 ०८२२००११ एवं विप्रकृतो राजन् बलिर्भगवतासुरः
 ०८२२००१३ भिद्यमानो ऽप्य् अभिन्नात्मा प्रत्याहाविक्लवं वचः
 ०८२२००२ श्रीबलिरुवाच
 ०८२२००२१ यद्य् उत्तमश्लोक भवान् ममेरितं । वचो व्यलीकं सुरवर्यं मन्यते
 ०८२२००२३ करोम्य् ऋतं तन् न भवेत् प्रलम्भनं । पदं तृतीयं कुरु शीर्ष्णि मे निजम्
 ०८२२००३१ बिभेमि नाहं निरयात् पदच्युतो । न पाशबन्धाद्यसनाहुरत्ययात्
 ०८२२००३३ नैवार्थकृच्छ्राद्भवतो विनिग्रहाद् । असाधुवादाद्भृशमुद्विजे यथा
 ०८२२००४१ पुंसां श्लाघ्यतमं मन्ये दण्डमर्हत्तमार्पितम्
 ०८२२००४३ यं न माता पिता भ्राता सुहृदश्चादिशन्ति हि
 ०८२२००५१ त्वं नूनमसुराणां नः परोक्षः परमो गुरुः
 ०८२२००५३ यो नो ऽनेकमदान्धानां विभ्रंशं चक्षुरादिशत्
 ०८२२००६१ यस्मिन् वैरानुबन्धेन व्यूढेन विबुधेतराः
 ०८२२००६३ बहवो लेभिरे सिद्धिं यामु हैकान्तयोगिनः
 ०८२२००७१ तेनाहं निगृहीतो ऽस्मि भवता भूरिकर्मणा
 ०८२२००७३ बद्धश्च वारुणैः पाशैर्नातिव्रीडे न च व्यथे
 ०८२२००८१ पितामहो मे भवदीयसम्मतः । प्रहाद आविष्कृतसाधुवादः
 ०८२२००८३ भवद्विपक्षेण विचित्रवैशसं । सम्प्रापितस्त्वं परमः स्वपित्रा
 ०८२२००९१ किमात्मनानेन जहाति यो ऽन्ततः । किं रिक्थहारैः स्वजनारव्यदस्युभिः
 ०८२२००९३ किं जायया संसृतिहेतुभूतया । मर्त्यस्य गेहैः किमिहायुषो व्ययः
 ०८२२०१०१ इत्थं स निश्चित्य पितामहो महान् । अगाधबोधो भवतः पादपद्मम्

०८२२०१०३ ध्रुवं प्रपेदे ह्य अकुतोभयं जनाद् । भीतः स्वपक्षक्षणस्य सत्तम
 ०८२२०१११ अथाहमप्य् आत्मरिपोस्तवान्तिकं । दैवेन नीतः प्रसभं त्याजितश्रीः
 ०८२२०११३ इदं कृतान्तान्तिकवर्ति जीवितं । ययाध्रुवं स्तब्धमतिर्न बुध्यते
 ०८२२०१२ श्रीशुक उवाच
 ०८२२०१२१ तस्येत्थं भाषमाणस्य प्रहादो भगवत्प्रियः
 ०८२२०१२३ आजगाम कुरुश्रेष्ठ राकापतिरिवोत्थितः
 ०८२२०१३१ तमिन्द्रसेनः स्वपितामहं श्रिया । विराजमानं नलिनायतेक्षणम्
 ०८२२०१३३ प्रांशुं पिशाङ्गाम्बरमञ्जनत्विषं । प्रलम्बबाहुं शुभगर्षभमैक्षत
 ०८२२०१४१ तस्मै बलिर्वारुणपाशयन्त्रितः । समर्हणं नोपजहार पूर्ववत्
 ०८२२०१४३ ननाम मूर्ध्नाश्रुविलोललोचनः । सव्रीडनीचीनमुखो बभूव ह
 ०८२२०१५१ स तत्र हासीनमुदीक्ष्य सत्पतिं । हरिं सुनन्दाद्यनुगैरुपासितम्
 ०८२२०१५३ उपेत्य भूमौ शिरसा महामना । ननाम मूर्ध्ना पुलकाश्रुविक्रवः
 ०८२२०१६ श्रीप्रहाद उवाच
 ०८२२०१६१ त्वयैव दत्तं पदमैन्द्रमूर्जितं । हतं तदेवाद्य तथैव शोभनम्
 ०८२२०१६३ मन्ये महान् अस्य कृतो ह्य अनुग्रहो । विभ्रंशितो यच्च छ्रिय आत्ममोहनात्
 ०८२२०१७१ यया हि विद्वान् अपि मुद्यते यतस् । तत् को विचष्टे गतिमात्मनो यथा
 ०८२२०१७३ तस्मै नमस्ते जगदीश्वराय वै । नारायणायाखिललोकसाक्षिणे
 ०८२२०१८ श्रीशुक उवाच
 ०८२२०१८१ तस्यानुशृण्वतो राजन् प्रहादस्य कृताञ्जलेः
 ०८२२०१८३ हिरण्यगर्भो भगवान् उवाच मधुसूदनम्
 ०८२२०१९१ बद्धं वीक्ष्य पतिं साध्वी तत्पत्नी भयविह्वला
 ०८२२०१९३ प्राञ्जलिः प्रणतोपेन्द्रं बभाषे ऽवाङ्मुखी नृप
 ०८२२०२० श्रीविन्ध्यावलिरुवाच
 ०८२२०२०१ क्रीडार्थमात्मन इदं त्रिजगत् कृतं ते । स्वाम्यं तु तत्र कुधियो ऽपर ईश कुर्युः
 ०८२२०२०३ कर्तुः प्रभोस्तव किमस्यत आवहन्ति । त्यक्तहियस्त्वदवरोपितकर्तृवादाः
 ०८२२०२१ श्रीब्रह्मोवाच
 ०८२२०२११ भूतभावन भूतेश देवदेव जगन्मय
 ०८२२०२१३ मुञ्चैनं हतसर्वस्वं नायमर्हति निग्रहम्
 ०८२२०२२१ कृत्स्ना ते ऽनेन दत्ता भूर्लौकाः कर्मार्जिताश्च ये
 ०८२२०२२३ निवेदितं च सर्वस्वमात्माविक्रवया धिया
 ०८२२०२३१ यत्पादयोरशठधीः सलिलं प्रदाय
 ०८२२०२३३ दूर्वाङ्कुरैरपि विधाय सतीं सपर्याम्
 ०८२२०२३५ अप्य् उत्तमां गतिमसौ भजते त्रिलोकीं
 ०८२२०२३७ दाश्वान् अविक्लवमनाः कथमार्तिमृच्छेत्
 ०८२२०२४ श्रीभगवान् उवाच
 ०८२२०२४१ ब्रह्मन् यमनुगृह्णामि तद्विशो विधुनोम्य् अहम्
 ०८२२०२४३ यन्मदः पुरुषः स्तब्धो लोकं मां चावमन्यते

०८२२०२५१ यदा कदाचिज् जीवात्मा संसरन् निजकर्मभिः
 ०८२२०२५३ नानायोनिष्वनीशो ऽयं पौरुषीं गतिमाव्रजेत्
 ०८२२०२६१ जन्मकर्मवयोरूप विद्यैश्वर्यधनादिभिः
 ०८२२०२६३ यद्य् अस्य न भवेत् स्तम्भस्तत्रायं मदनुग्रहः
 ०८२२०२७१ मानस्तम्भनिमित्तानां जन्मादीनां समन्ततः
 ०८२२०२७३ सर्वश्रेयःप्रतीपानां हन्त मुह्येन् न मत्परः
 ०८२२०२८१ एष दानवदैत्यानामग्रनीः कीर्तिवर्धनः
 ०८२२०२८३ अजैषीदजयां मायां सीदन्नपि न मुह्यति
 ०८२२०२९१ क्षीणरिक्थश्च्युतः स्थानात् क्षिप्तो बद्धश्च शत्रुभिः
 ०८२२०२९३ ज्ञातिभिश्च परित्यक्तो यातनामनुयापितः
 ०८२२०३०१ गुरुणा भर्त्सितः शप्तो जहौ सत्यं न सुव्रतः
 ०८२२०३०३ छलैरुक्तो मया धर्मो नायं त्यजति सत्यवाक्
 ०८२२०३११ एष मे प्रापितः स्थानं दुष्प्रापममरैरपि
 ०८२२०३१३ सावर्णेरन्तरस्यायं भवितेन्द्रो मदाश्रयः
 ०८२२०३२१ तावत् सुतलमध्यास्तां विश्वकर्मविनिर्मितम्
 ०८२२०३२३ यदाधयो व्याधयश्च क्लमस्तन्द्रा पराभवः
 ०८२२०३२५ नोपसर्गा निवसतां सम्भवन्ति ममेक्षया
 ०८२२०३३१ इन्द्रसेन महाराज याहि भो भद्रमस्तु ते
 ०८२२०३३३ सुतलं स्वर्गिभिः प्रार्थ्यं ज्ञातिभिः परिवारितः
 ०८२२०३४१ न त्वामभिभविष्यन्ति लोकेशाः किमुतापरे
 ०८२२०३४३ त्वच्छासनातिगान् दैत्यांश्चक्रं मे सूदयिष्यति
 ०८२२०३५१ रक्षिष्ये सर्वतो ऽहं त्वां सानुगं सपरिच्छदम्
 ०८२२०३५३ सदा सन्निहितं वीर तत्र मां द्रक्ष्यते भवान्
 ०८२२०३६१ तत्र दानवदैत्यानां सङ्गात् ते भाव आसुरः
 ०८२२०३६३ दृष्ट्वा मदनुभावं वै सद्यः कुण्ठो विनङ्क्ष्यति
 ०८२३००१ श्रीशुक उवाच
 ०८२३००११ इत्य् उक्तवन्तं पुरुषं पुरातनं । महानुभावो ऽखिलसाधुसम्मतः
 ०८२३००१३ बद्धाञ्जलिर्बाष्पकलाकुलेक्षणो । भक्त्युत्कलो गद्गदया गिराब्रवीत्
 ०८२३००२ श्रीबलिरुवाच
 ०८२३००२१ अहो प्रणामाय कृतः समुद्यमः । प्रपन्नभक्तार्थविधौ समाहितः
 ०८२३००२३ यल् लोकपालैस्त्वदनुग्रहो ऽमरैर् । अलब्धपूर्वो ऽपसदे ऽसुरे ऽर्पितः
 ०८२३००३ श्रीशुक उवाच
 ०८२३००३१ इत्य् उक्त्वा हरिमानत्य ब्रह्माणं सभवं ततः
 ०८२३००३३ विवेश सुतलं प्रीतो बलिर्मुक्तः सहासुरैः
 ०८२३००४१ एवमिन्द्राय भगवान् प्रत्यानीय त्रिविष्टपम्
 ०८२३००४३ पूरयित्वादितेः काममशासत् सकलं जगत्
 ०८२३००५१ लब्धप्रसादं निर्मुक्तं पौत्रं वंशधरं बलिम्

०८२३००५३ निशाम्य भक्तिप्रवणः प्रहाद इदमब्रवीत्
 ०८२३००६ श्रीप्रहाद उवाच
 ०८२३००६१ नेमं विरिञ्चो लभते प्रसादं । न श्रीर्न शर्वः किमुतापरे ऽन्ये
 ०८२३००६३ यन् नो ऽसुराणामसि दुर्गपालो । विश्वाभिवन्धैरभिवन्दिताङ्घ्रिः
 ०८२३००७१ यत्पादपद्ममकरन्दनिषेवणेन
 ०८२३००७२ ब्रह्मादयः शरणदाश्रुवते विभूतीः
 ०८२३००७३ कस्माद्वयं कुसृतयः खलयोनयस्ते
 ०८२३००७४ दाक्षिण्यदृष्टिपदवीं भवतः प्रणीताः
 ०८२३००८१ चित्रं तवेहितमहो ऽमितयोगमाया
 ०८२३००८२ लीलाविसृष्टभुवनस्य विशारदस्य
 ०८२३००८३ सर्वात्मनः समदृशो ऽविषमः स्वभावो
 ०८२३००८४ भक्तप्रियो यदसि कल्पतरुस्वभावः
 ०८२३००९ श्रीभगवान् उवाच
 ०८२३००९१ वत्स प्रहाद भद्रं ते प्रयाहि सुतलालयम्
 ०८२३००९३ मोदमानः स्वपौत्रेण ज्ञातीनां सुखमावह
 ०८२३०१०१ नित्यं द्रष्टासि मां तत्र गदापाणिमवस्थितम्
 ०८२३०१०३ महर्शनमहाह्लाद ध्वस्तकर्मनिबन्धनः
 ०८२३०११ श्रीशुक उवाच
 ०८२३०१११ आज्ञां भगवतो राजन् प्रहादो बलिना सह
 ०८२३०११३ बाढमित्य् अमलप्रज्ञो मूध्न्ः आधाय कृताञ्जलिः
 ०८२३०१२१ परिक्रम्यादिपुरुषं सर्वासुरचमूपतिः
 ०८२३०१२३ प्रणतस्तदनुज्ञातः प्रविवेश महाबिलम्
 ०८२३०१३१ अथाहोशनसं राजन् हरिनारायणो ऽन्तिके
 ०८२३०१३३ आसीनमृत्विजां मध्ये सदसि ब्रह्मवादिनाम्
 ०८२३०१४१ ब्रह्मन् सन्तनु शिष्यस्य कर्मच्छिद्रं वितन्वतः
 ०८२३०१४३ यत् तत् कर्मसु वैषम्यं ब्रह्मदृष्टं समं भवेत्
 ०८२३०१५ श्रीशुक उवाच
 ०८२३०१५१ कुतस्तत्कर्मवैषम्यं यस्य कर्मेश्वरो भवान्
 ०८२३०१५३ यज्ञेशो यज्ञपुरुषः सर्वभावेन पूजितः
 ०८२३०१६१ मन्त्रतस्तन्त्रतश्छिद्रं देशकालार्हवस्तुतः
 ०८२३०१६३ सर्वं करोति निश्छिद्रमनुसङ्कीर्तनं तव
 ०८२३०१७१ तथापि वदतो भूमन् करिष्याम्य् अनुशासनम्
 ०८२३०१७३ एतच् छ्रेयः परं पुंसां यत् तवाज्ञानुपालनम्
 ०८२३०१८ श्रीशुक उवाच
 ०८२३०१८१ प्रतिनन्द्य हरेराज्ञामुशना भगवान् इति
 ०८२३०१८३ यज्ञच्छिद्रं समाधत्त बलेर्विप्रर्षिभिः सह
 ०८२३०१९१ एवं बलेर्महीं राजन् भिक्षित्वा वामनो हरिः

०८२३०१९३ ददौ भ्रात्रे महेन्द्राय त्रिदिवं यत् परैर्हृतम्
 ०८२३०२०१ प्रजापतिपतिर्ब्रह्मा देवर्षिपितृभूमिपैः
 ०८२३०२०३ दक्षभृग्वङ्गिरोमुख्यैः कुमारेण भवेन च
 ०८२३०२११ कश्यपस्यादितेः प्रीत्यै सर्वभूतभवाय च
 ०८२३०२१३ लोकानां लोकपालानामकरोद्दामनं पतिम्
 ०८२३०२२१ वेदानां सर्वदेवानां धर्मस्य यशसः श्रियः
 ०८२३०२२३ मङ्गलानां व्रतानां च कल्पं स्वर्गापवर्गयोः
 ०८२३०२३१ उपेन्द्रं कल्पयां चक्रे पतिं सर्वविभूतये
 ०८२३०२३३ तदा सर्वाणि भूतानि भृशं मुमुदिरे नृप
 ०८२३०२४१ ततस्त्वन्द्रः पुरस्कृत्य देवयानेन वामनम्
 ०८२३०२४३ लोकपालैर्दिवं निन्द्ये ब्रह्मणा चानुमोदितः
 ०८२३०२५१ प्राप्य त्रिभुवनं चेन्द्र उपेन्द्रभुजपालितः
 ०८२३०२५३ श्रिया परमया जुष्टो मुमुदे गतसाध्वसः
 ०८२३०२६१ ब्रह्मा शर्वः कुमारश्च भृगवाद्या मुनयो नृप
 ०८२३०२६३ पितरः सर्वभूतानि सिद्धा वैमानिकाश्च ये
 ०८२३०२७१ सुमहत् कर्म तद्विष्णोर्गायन्तः परमद्भुतम्
 ०८२३०२७३ धिष्यन्ति स्वानि ते जग्मुरदितिं च शशंसिरे
 ०८२३०२८१ सर्वमेतन् मयाख्यातं भवतः कुलनन्दन
 ०८२३०२८३ उरुकर्मस्य चरितं श्रोतृणामघमोचनम्
 ०८२३०२९१ पारं महिम्न उरुविक्रमतो गृणानो
 ०८२३०२९२ यः पार्थिवानि विममे स रजांसि मर्त्यः
 ०८२३०२९३ किं जायमान उत जात उपैति मर्त्य
 ०८२३०२९४ इत्य् आह मन्त्रहृग् ऋषिः पुरुषस्य यस्य
 ०८२३०३०१ य इदं देवदेवस्य हरेरद्भुतकर्मणः
 ०८२३०३०३ अवतारानुचरितं शृण्वन् याति परां गतिम्
 ०८२३०३११ क्रियमाणे कर्मणीदं दैवे पित्र्ये ऽथ मानुषे
 ०८२३०३१३ यत्र यत्रानुकीर्त्येत तत् तेषां सुकृतं विदुः
 ०८२४००१ श्रीराजोवाच
 ०८२४००११ भगवन् छ्रोतुमिच्छामि हरेरद्भुतकर्मणः
 ०८२४००१३ अवतारकथामाद्यां मायामत्स्यविडम्बनम्
 ०८२४००२१ यदर्थमदधाद्रूपं मात्स्यं लोकजुगुप्सितम्
 ०८२४००२३ तमःप्रकृतिदुर्मर्षं कर्मग्रस्त इवेश्वरः
 ०८२४००३१ एतन् नो भगवन् सर्वं यथावद्वक्तुमर्हसि
 ०८२४००३३ उत्तमश्लोकचरितं सर्वलोकसुखावहम्
 ०८२४००४ श्रीसूत उवाच
 ०८२४००४१ इत्य् उक्तो विष्णुरातेन भगवान् बादरायणिः
 ०८२४००४३ उवाच चरितं विष्णोर्मत्स्यरूपेण यत् कृतम्

०८२४००५ श्रीशुक उवाच
 ०८२४००५१ गोविप्रसुरसाधूनां छन्दसामपि चेश्वरः
 ०८२४००५३ रक्षामिच्छंस्तनूर्धत्ते धर्मस्यार्थस्य चैव हि
 ०८२४००६१ उच्चावचेषु भूतेषु चरन् वायुरिवेश्वरः
 ०८२४००६३ नोच्चावचत्वं भजते निर्गुणत्वाद्वियो गुणैः
 ०८२४००७१ आसीदतीतकल्पान्ते ब्राह्मो नैमित्तिको लयः
 ०८२४००७३ समुद्रोपप्लुतास्तत्र लोका भूरादयो नृप
 ०८२४००८१ कालेनागतनिद्रस्य धातुः शिशयिषोर्बली
 ०८२४००८३ मुखतो निःसृतान् वेदान् हयग्रीवो ऽन्तिके ऽहरत्
 ०८२४००९१ ज्ञात्वा तदानवेन्द्रस्य हयग्रीवस्य चेष्टितम्
 ०८२४००९३ दधार शफरीरूपं भगवान् हरिरीश्वरः
 ०८२४०१०१ तत्र राजत्रयैः कश्चिन् नाम्ना सत्यव्रतो महान्
 ०८२४०१०३ नारायणपरो ऽतपत् तपः स सलिलाशनः
 ०८२४०१११ यो ऽसावस्मिन् महाकल्पे तनयः स विवस्वतः
 ०८२४०११३ श्राद्धदेव इति ख्यातो मनुत्वे हरिणार्पितः
 ०८२४०१२१ एकदा कृतमालायां कुर्वतो जलतर्पणम्
 ०८२४०१२३ तस्याञ्जल्युदके काचिच् छफर्य एकाभ्यपद्यत
 ०८२४०१३१ सत्यव्रतो ऽञ्जलिगतां सह तोयेन भारत
 ०८२४०१३३ उत्ससर्ज नदीतोये शफरीं द्रविडेश्वरः
 ०८२४०१४१ तमाह सातिकरुणं महाकारुणिकं नृपम्
 ०८२४०१४३ यादोभ्यो ज्ञातिघातिभ्यो दीनां मां दीनवत्सल
 ०८२४०१४५ कथं विसृजसे राजन् भीतामस्मिन् सरिज्जले
 ०८२४०१५१ तमात्मनो ऽनुग्रहार्थं प्रीत्या मत्स्यवपुर्धरम्
 ०८२४०१५३ अजानन् रक्षणार्थाय शफर्याः स मनो दधे
 ०८२४०१६१ तस्या दीनतरं वाक्यमाश्रुत्य स महीपतिः
 ०८२४०१६३ कलशाप्सु निधायैनां दयालुर्निन्य आश्रमम्
 ०८२४०१७१ सा तु तत्रैकरात्रेण वर्धमाना कमण्डलौ
 ०८२४०१७३ अलब्ध्वात्मावकाशं वा इदमाह महीपतिम्
 ०८२४०१८१ नाहं कमण्डलावस्मिन् कृच्छ्रं वस्तुमिहोत्सहे
 ०८२४०१८३ कल्पयौकः सुविपुलं यत्राहं निवसे सुखम्
 ०८२४०१९१ स एनां तत आदाय न्यधादौदञ्चनोदके
 ०८२४०१९३ तत्र क्षिप्ता मुहूर्तेन हस्तत्रयमवर्धत
 ०८२४०२०१ न म एतदलं राजन् सुखं वस्तुमुदञ्चनम्
 ०८२४०२०३ पृथु देहि पदं मह्यं यत् त्वाहं शरणं गता
 ०८२४०२११ तत आदाय सा राज्ञा क्षिप्ता राजन् सरोवरे
 ०८२४०२१३ तदावृत्यात्मना सो ऽयं महामीनो ऽन्ववर्धत
 ०८२४०२२१ नैतन् मे स्वस्तये राजन्नुदकं सलिलौकसः

०८२४०२२३ निधेहि रक्षायोगेन हृदे मामविदासिनि
 ०८२४०२३१ इत्यु उक्तः सो ऽनयन् मत्स्यं तत्र तत्राविदासिनि
 ०८२४०२३३ जलाशये ऽसम्मितं तं समुद्रे प्राक्षिपज् झषम्
 ०८२४०२४१ क्षिप्यमाणस्तमाहेदमिह मां मकरादयः
 ०८२४०२४३ अदन्त्य् अतिबला वीर मां नेहोत्स्रष्टुमर्हसि
 ०८२४०२५१ एवं विमोहितस्तेन वदता वल्गुभारतीम्
 ०८२४०२५३ तमाह को भवान् अस्मान् मत्स्यरूपेण मोहयन्
 ०८२४०२६१ नैवं वीर्यो जलचरो दृष्टो ऽस्माभिः श्रुतो ऽपि वा
 ०८२४०२६३ यो भवान् योजनशतमह्नाभिव्यानशे सरः
 ०८२४०२७१ नूनं त्वं भगवान् साक्षाद्धरिर्नारायणो ऽव्ययः
 ०८२४०२७३ अनुग्रहाय भूतानां धत्से रूपं जलौकसाम्
 ०८२४०२८१ नमस्ते पुरुषश्रेष्ठ स्थित्युत्पत्त्यप्ययेश्वर
 ०८२४०२८३ भक्तानां नः प्रपन्नानां मुख्यो ह्य् आत्मगतिर्विभो
 ०८२४०२९१ सर्वे लीलावतारास्ते भूतानां भूतिहेतवः
 ०८२४०२९३ ज्ञातुमिच्छाम्य् अदो रूपं यदर्थं भवता धृतम्
 ०८२४०३०१ न ते ऽरविन्दाक्ष पदोपसर्पणं । मृषा भवेत् सर्वसुहृत्प्रियात्मनः
 ०८२४०३०३ यथेतरेषां पृथगात्मनां सताम् । अदीदृशो यद्वपुरद्भुतं हि नः
 ०८२४०३१ श्रीशुक उवाच
 ०८२४०३११ इति ब्रुवाणं नृपतिं जगत्पतिः । सत्यव्रतं मत्स्यवपुर्युगक्षये
 ०८२४०३१३ विहर्तुकामः प्रलयाणवे ऽब्रवीच् । चिकीषुरेकान्तजनप्रियः प्रियम्
 ०८२४०३२ श्रीभगवान् उवाच
 ०८२४०३२१ सप्तमे ह्य् अद्यतनादूर्ध्वमहन्य् एतदरिन्दम
 ०८२४०३२३ निमङ्क्ष्यत्य् अप्ययाम्भोधौ त्रैलोक्यं भूर्भुवादिकम्
 ०८२४०३३१ त्रिलोक्यां लीयमानायां संवर्ताम्भसि वै तदा
 ०८२४०३३३ उपस्थास्यति नौः काचिद्विशाला त्वां मयेरिता
 ०८२४०३४१ त्वं तावदोषधीः सर्वा बीजान्य् उच्चावचानि च
 ०८२४०३४३ सप्तर्षिभिः परिवृतः सर्वसत्त्वोपबृंहितः
 ०८२४०३५१ आरुह्य बृहतीं नावं विचरिष्यस्य् अविक्लवः
 ०८२४०३५३ एकाणवे निरालोके ऋषीणामेव वर्चसा
 ०८२४०३६१ दोधूयमानां तां नावं समीरेण बलीयसा
 ०८२४०३६३ उपस्थितस्य मे शृङ्गे निबध्नीहि महाहिना
 ०८२४०३७१ अहं त्वामृषिभिः सार्धं सहनावमुदन्वति
 ०८२४०३७३ विकर्षन् विचरिष्यामि यावद्ब्राह्मी निशा प्रभो
 ०८२४०३८१ मदीयं महिमानं च परं ब्रह्मेति शब्दितम्
 ०८२४०३८३ वेत्स्यस्य् अनुगृहीतं मे सम्प्रश्नैर्विवृतं हृदि
 ०८२४०३९१ इत्थमादिश्य राजानं हरिरन्तरधीयत
 ०८२४०३९३ सो ऽन्ववैक्षत तं कालं यं हृषीकेश आदिशत्

०८२४०४०१ आस्तीर्य दर्भान् प्राक्कूलान् राजर्षिः प्रागुदङ्मुखः
 ०८२४०४०३ निषसाद हरेः पादौ चिन्तयन् मत्स्यरूपिणः
 ०८२४०४११ ततः समुद्र उद्वेलः सर्वतः प्लावयन् महीम्
 ०८२४०४१३ वर्धमानो महामेघैर्वर्षद्भिः समदृश्यत
 ०८२४०४२१ ध्यायन् भगवदादेशं ददृशे नावमागताम्
 ०८२४०४२३ तामारुरोह विप्रेन्द्रैरादायौषधिवीरुघः
 ०८२४०४३१ तमूचुर्मुनयः प्रीता राजन् ध्यायस्व केशवम्
 ०८२४०४३३ स वै नः सङ्कटादस्मादविता शं विधास्यति
 ०८२४०४४१ सो ऽनुध्यातस्ततो राज्ञा प्रादुरासीन् महाण्वि
 ०८२४०४४३ एकशृङ्गधरो मत्स्यो हैमो नियुतयोजनः
 ०८२४०४५१ निबध्य नावं तच्छृङ्गे यथोक्तो हरिणा पुरा
 ०८२४०४५३ वरत्रेणाहिना तुष्टस्तुष्टाव मधुसूदनम्
 ०८२४०४६ श्रीराजोवाच
 ०८२४०४६१ अनाद्यविद्योपहतात्मसंविदस् । तन्मूलसंसारपरिश्रमातुराः
 ०८२४०४६३ यदृच्छयोपसृता यमाप्नुयुर् । विमुक्तिदो नः परमो गुरुर्भवान्
 ०८२४०४७१ जनो ऽबुधो ऽयं निजकर्मबन्धनः । सुखेच्छया कर्म समीहते ऽसुखम्
 ०८२४०४७३ यत्सेवया तां विधुनोत्य् असन्मतिं । ग्रन्थिं स भिन्द्याद्धृदयं स नो गुरुः
 ०८२४०४८१ यत्सेवयात्रैरिव रुद्ररोदनं । पुमान् विजह्यान् मलमात्मनस्तमः
 ०८२४०४८३ भजेत वर्णं निजमेष सो ऽव्ययो । भूयात् स ईशः परमो गुरोर्गुरुः
 ०८२४०४९१ न यत्प्रसादायुतभागलेशम् । अन्ये च देवा गुरवो जनाः स्वयम्
 ०८२४०४९३ कर्तुं समेताः प्रभवन्ति पुंसस् । तमीश्वरं त्वां शरणं प्रपद्ये
 ०८२४०५०१ अचक्षुरन्धस्य यथाग्रणीः कृतस् । तथा जनस्याविदुषो ऽबुधो गुरुः
 ०८२४०५०३ त्वमर्कटृक् सर्वदृशां समीक्षणो । वृतो गुरुर्नः स्वगतिं बुभुत्सताम्
 ०८२४०५११ जनो जनस्यादिशते ऽसतीं गतिं । यया प्रपद्येत दुरत्ययं तमः
 ०८२४०५१३ त्वं त्वव्ययं ज्ञानममोघमञ्जसा । प्रपद्यते येन जनो निजं पदम्
 ०८२४०५२१ त्वं सर्वलोकस्य सुहृत् प्रियेश्वरो । ह्य् आत्मा गुरुर्ज्ञानमभीष्टसिद्धिः
 ०८२४०५२३ तथापि लोको न भवन्तमन्धधीर् । जानाति सन्तं हृदि बद्धकामः
 ०८२४०५३१ तं त्वामहं देववरं वरेण्यं । प्रपद्य ईशं प्रतिबोधनाय
 ०८२४०५३३ छिन्द्य् अर्थदीपैर्भगवन् वचोभिर् । ग्रन्थीन् हृदय्यान् विवृणु स्वमोकः
 ०८२४०५४ श्रीशुक उवाच
 ०८२४०५४१ इत्य् उक्तवन्तं नृपतिं भगवान् आदिपूरुषः
 ०८२४०५४३ मत्स्यरूपी महाम्भोधौ विहरंस्तत्त्वमब्रवीत्
 ०८२४०५५१ पुराणसंहितां दिव्यां साङ्ख्ययोगक्रियावतीम्
 ०८२४०५५३ सत्यव्रतस्य राजर्षेरात्मगुह्यमशेषतः
 ०८२४०५६१ अश्रौषीदृषिभिः साकमात्मतत्त्वमसंशयम्
 ०८२४०५६३ नाव्य् आसीनो भगवता प्रोक्तं ब्रह्म सनातनम्
 ०८२४०५७१ अतीतप्रलयापाय उत्थिताय स वेधसे

०८२४०५७३ हत्वासुरं हयग्रीवं वेदान् प्रत्याहरद्धरिः
 ०८२४०५८१ स तु सत्यव्रतो राजा ज्ञानविज्ञानसंयुतः
 ०८२४०५८३ विष्णोः प्रसादात् कल्पे ऽस्मिन्नासीद्विवस्वतो मनुः
 ०८२४०५९१ सत्यव्रतस्य राजर्षेर्मायामत्स्यस्य शार्ङ्गिणः
 ०८२४०५९३ संवादं महदाख्यानं श्रुत्वा मुच्येत किल्बिषात्
 ०८२४०६०१ अवतारं हरेर्यो ऽयं कीर्तयेदन्वहं नरः
 ०८२४०६०३ सङ्कल्पास्तस्य सिध्यन्ति स याति परमां गतिम्
 ०८२४०६११ प्रलयपयसि धातुः सुप्तशक्तेर्मुखेभ्यः
 ०८२४०६१२ श्रुतिगणमपनीतं प्रत्युपादत्त हत्वा
 ०८२४०६१३ दितिजमकथयद्यो ब्रह्म सत्यव्रतानां
 ०८२४०६१४ तमहमखिलहेतुं जिह्वमीनं नतो ऽस्मि
 ०९०१००१ श्रीराजोवाच
 ०९०१००११ मन्वन्तराणि सर्वाणि त्वयोक्तानि श्रुतानि मे
 ०९०१००१२ वीर्याण्यनन्तवीर्यस्य हरेस्तत्र कृतानि च
 ०९०१००२१ यो ऽसौ सत्यव्रतो नाम राजर्षिर्द्रविडेश्वरः
 ०९०१००२२ ज्ञानं यो ऽतीतकल्पान्ते लेभे पुरुषसेवया
 ०९०१००३१ स वै विवस्वतः पुत्रो मनुरासीदिति श्रुतम्
 ०९०१००३२ त्वत्तस्तस्य सुताः प्रोक्ता इक्ष्वाकुप्रमुखा नृपाः
 ०९०१००४१ तेषां वंशं पृथग् ब्रह्मन् वंशानुचरितानि च
 ०९०१००४२ कीर्तयस्व महाभाग नित्यं शुश्रूषतां हि नः
 ०९०१००५१ ये भूता ये भविष्याश्च भवन्त्यद्यतनाश्च ये
 ०९०१००५२ तेषां नः पुण्यकीर्तीनां सर्वेषां वद विक्रमान्
 ०९०१००६ श्रीसूत उवाच
 ०९०१००६१ एवं परीक्षिता राज्ञा सदसि ब्रह्मवादिनाम्
 ०९०१००६२ पृष्टः प्रोवाच भगवाञ्छुकः परमधर्मवित्
 ०९०१००७ श्रीशुक उवाच
 ०९०१००७१ श्रूयतां मानवो वंशः प्राचुर्येण परन्तप
 ०९०१००७२ न शक्यते विस्तरतो वक्तुं वर्षशतैरपि
 ०९०१००८१ परावरेषां भूतानामात्मा यः पुरुषः परः
 ०९०१००८२ स एवासीदिदं विश्वं कल्पान्ते ऽन्यन् न किञ्चन
 ०९०१००९१ तस्य नाभेः समभवत् पद्मकोषो हिरण्मयः
 ०९०१००९२ तस्मिन् जज्ञे महाराज स्वयम्भूश्चतुराननः
 ०९०१०१०१ मरीचिर्मनसस्तस्य जज्ञे तस्यापि कश्यपः
 ०९०१०१०२ दाक्षायण्यां ततो ऽदित्यां विवस्वान् अभवत् सुतः
 ०९०१०१११ ततो मनुः श्राद्धदेवः संज्ञायामास भारत
 ०९०१०११२ श्रद्धायां जनयामास दश पुत्रान् स आत्मवान्
 ०९०१०१२१ इक्ष्वाकुनृगशर्याति दिष्टधृष्टकरूषकान्

०९०१०१२२ नरिष्यन्तं पृषध्रं च नभगं च कविं विभुः
 ०९०१०१३१ अप्रजस्य मनोः पूर्वं वसिष्ठो भगवान् किल
 ०९०१०१३२ मित्रावरुणयोरिष्टिं प्रजार्थमकरोद्विभुः
 ०९०१०१४१ तत्र श्रद्धा मनोः पत्नी होतारं समयाचत
 ०९०१०१४२ दुहितृर्थमुपागम्य प्राणिपत्य पयोव्रता
 ०९०१०१५१ प्रेषितो ऽध्वर्युणा होता व्यचरत् तत् समाहितः
 ०९०१०१५२ गृहीते हविषि वाचा वषट्कारं गृणन् द्विजः
 ०९०१०१६१ होतुस्तद्व्यभिचारेण कन्येला नाम साभवत्
 ०९०१०१६२ तां विलोक्य मनुः प्राह नातितुष्टमना गुरुम्
 ०९०१०१७१ भगवन् किमिदं जातं कर्म वो ब्रह्मवादिनाम्
 ०९०१०१७२ विपर्ययमहो कष्टं मैवं स्याद्ब्रह्मविक्रिया
 ०९०१०१८१ यूयं ब्रह्मविदो युक्तास्तपसा दग्धकिल्बिषाः
 ०९०१०१८२ कुतः सङ्कल्पवैषम्यमनृतं विबुधेष्व् इव
 ०९०१०१९१ निशम्य तद्वचस्तस्य भगवान् प्रपितामहः
 ०९०१०१९२ होतुर्व्यतिक्रमं ज्ञात्वा बभाषे रविनन्दनम्
 ०९०१०२०१ एतत् सङ्कल्पवैषम्यं होतुस्ते व्यभिचारतः
 ०९०१०२०२ तथापि साधयिष्ये ते सुप्रजास्त्वं स्वतेजसा
 ०९०१०२११ एवं व्यवसितो राजन् भगवान् स महायशाः
 ०९०१०२१२ अस्तौषीदादिपुरुषमिलायाः पुंस्त्वकाम्यया
 ०९०१०२२१ तस्मै कामवरं तुष्टो भगवान् हरिरीश्वरः
 ०९०१०२२२ ददाव् इलाभवत् तेन सुद्युम्नः पुरुषर्षभः
 ०९०१०२३१ स एकदा महाराज विचरन् मृगयां वने
 ०९०१०२३२ वृतः कतिपयामात्यैरश्वमारुह्य सैन्धवम्
 ०९०१०२४१ प्रगृह्य रुचिरं चापं शरांश्च परमाद्भुतान्
 ०९०१०२४२ दंशितो ऽनुमृगं वीरो जगाम दिशमुत्तराम्
 ०९०१०२५१ सुकुमारवनं मेरोरधस्तात् प्रविवेश ह
 ०९०१०२५२ यत्रास्ते भगवान् छर्वो रममाणः सहोमया
 ०९०१०२६१ तस्मिन् प्रविष्ट एवासौ सुद्युम्नः परवीरहा
 ०९०१०२६२ अपश्यत् स्त्रियमात्मानमश्वं च वडवां नृप
 ०९०१०२७१ तथा तदनुगाः सर्वे आत्मलिङ्गविपर्ययम्
 ०९०१०२७२ दृष्ट्वा विमनसो ऽभूवन् वीक्षमाणाः परस्परम्
 ०९०१०२८ श्रीराजोवाच
 ०९०१०२८१ कथमेवं गुणो देशः केन वा भगवन् कृतः
 ०९०१०२८२ प्रश्नमेनं समाचक्ष्व परं कौतूहलं हि नः
 ०९०१०२९ श्रीशुक उवाच
 ०९०१०२९१ एकदा गिरिशं द्रष्टुमृषयस्तत्र सुव्रताः
 ०९०१०२९२ दिशो वितिमिराभासाः कुर्वन्तः समुपागमन्

०९०१०३०१ तान् विलोक्याम्बिका देवी विवासा व्रीडिता भृशम्
 ०९०१०३०२ भर्तुरङ्कात् समुत्थाय नीवीमाश्व् अथ पर्यधात्
 ०९०१०३११ ऋषयो ऽपि तयोर्वीक्ष्य प्रसङ्गं रममाणयोः
 ०९०१०३१२ निवृत्ताः प्रययुस्तस्मान् नरनारायणाश्रमम्
 ०९०१०३२१ तदिदं भगवान् आह प्रियायाः प्रियकाम्यया
 ०९०१०३२२ स्थानं यः प्रविशेदेतत् स वै योषिद्भवेदिति
 ०९०१०३३१ तत ऊर्ध्वं वनं तद्वै पुरुषा वर्जयन्ति हि
 ०९०१०३३२ सा चानुचरसंयुक्ता विचचार वनाद्वनम्
 ०९०१०३४१ अथ तामाश्रमाभ्याशे चरन्तीं प्रमदोत्तमाम्
 ०९०१०३४२ स्त्रीभिः परिवृतां वीक्ष्य चकमे भगवान् बुधः
 ०९०१०३५१ सापि तं चकमे सुभ्रूः सोमराजसुतं पतिम्
 ०९०१०३५२ स तस्यां जनयामास पुरुरवसमात्मजम्
 ०९०१०३६१ एवं स्त्रीत्वमनुप्राप्तः सुद्युम्नो मानवो नृपः
 ०९०१०३६२ सस्मार स कुलाचार्यं वसिष्ठमिति शुश्रुम
 ०९०१०३७१ स तस्य तां दशां दृष्ट्वा कृपया भृशपीडितः
 ०९०१०३७२ सुद्युम्नस्याशयन् पुंस्त्वमुपाधावत शङ्करम्
 ०९०१०३८१ तुष्टस्तस्मै स भगवान् ऋषये प्रियमावहन्
 ०९०१०३८२ स्वां च वाचमृतां कुर्वन्निदमाह विशाम्पते
 ०९०१०३९१ मासं पुमान् स भविता मासं स्त्री तव गोत्रजः
 ०९०१०३९२ इत्थं व्यवस्थया कामं सुद्युम्नो ऽवतु मेदिनीम्
 ०९०१०४०१ आचार्यानुग्रहात् कामं लब्ध्वा पुंस्त्वं व्यवस्थया
 ०९०१०४०२ पालयामास जगतीं नाभ्यनन्दन् स्म तं प्रजाः
 ०९०१०४११ तस्योत्कलो गयो राजन् विमलश्च त्रयः सुताः
 ०९०१०४१२ दक्षिणापथराजानो बभूवुर्धर्मवत्सलाः
 ०९०१०४२१ ततः परिणते काले प्रतिष्ठानपतिः प्रभुः
 ०९०१०४२२ पुरुरवस उत्सृज्य गां पुत्राय गतो वनम्
 ०९०२००१ श्रीशुक उवाच
 ०९०२००११ एवं गते ऽथ सुद्युम्ने मनुर्वैवस्वतः सुते
 ०९०२००१२ पुत्रकामस्तपस्तेपे यमुनायां शतं समाः
 ०९०२००२१ ततो ऽयजन् मनुर्देवमपत्यार्थं हरिं प्रभुम्
 ०९०२००२२ इक्ष्वाकुपूर्वजान् पुत्रान् लेभे स्वसदृशान् दश
 ०९०२००३१ पृषध्रस्तु मनोः पुत्रो गोपालो गुरुणा कृतः
 ०९०२००३२ पालयामास गा यत्तो रात्र्यां वीरासनव्रतः
 ०९०२००४१ एकदा प्राविशद्गोष्ठं शार्दूलो निशि वर्षति
 ०९०२००४२ शयाना गाव उत्थाय भीतास्ता बभ्रमुर्ब्रजे
 ०९०२००५१ एकां जग्राह बलवान् सा चुक्रोश भयातुरा
 ०९०२००५२ तस्यास्तु क्रन्दितं श्रुत्वा पृषध्रो ऽनुससार ह

०९०२००६१ खड्गमादाय तरसा प्रलीनोडुगणे निशि
 ०९०२००६२ अजानन्नच्छिनोद्वभ्रोः शिरः शार्दूलशङ्कया
 ०९०२००७१ व्याघ्रो ऽपि वृषणश्रवणो निखिंशाग्राहतस्ततः
 ०९०२००७२ निश्चक्राम भृशं भीतो रक्तं पथि समुत्सृजन्
 ०९०२००८१ मन्यमानो हतं व्याघ्रं पृषघ्नः परवीरहा
 ०९०२००८२ अद्राक्षीत् स्वहतां बभ्रुं व्युष्टायां निशि दुःखितः
 ०९०२००९१ तं शशाप कुलाचार्यः कृतागसमकामतः
 ०९०२००९२ न क्षत्रबन्धुः शूद्रस्त्वं कर्मणा भवितामुना
 ०९०२०१०१ एवं शप्तस्तु गुरुणा प्रत्यगृह्णात् कृताञ्जलिः
 ०९०२०१०२ अधारयद्ब्रतं वीर ऊर्ध्वरेता मुनिप्रियम्
 ०९०२०१११ वासुदेवे भगवति सर्वात्मनि परे ऽमले
 ०९०२०११२ एकान्तित्वं गतो भक्त्या सर्वभूतसुहृत् समः
 ०९०२०१२१ विमुक्तसङ्गः शान्तात्मा संयताक्षो ऽपरिग्रहः
 ०९०२०१२२ यदृच्छयोपपन्नेन कल्पयन् वृत्तिमात्मनः
 ०९०२०१३१ आत्मन्यात्मानमाधाय ज्ञानतृप्तः समाहितः
 ०९०२०१३२ विचचार महीमेतां जडान्धबधिराकृतिः
 ०९०२०१४१ एवं वृत्तो वनं गत्वा दृष्ट्वा दावाग्निमुत्थितम्
 ०९०२०१४२ तेनोपयुक्तकरणो ब्रह्म प्राप परं मुनिः
 ०९०२०१५१ कविः कनीयान् विषयेषु निःस्पृहो । विसृज्य राज्यं सह बन्धुभिर्वनम्
 ०९०२०१५२ निवेश्य चित्ते पुरुषं स्वरोचिषं । विवेश कैशोरवयाः परं गतः
 ०९०२०१६१ करूषान् मानवादासन् कारूषाः क्षत्रजातयः
 ०९०२०१६२ उत्तरापथगोप्तारो ब्रह्मण्या धर्मवत्सलाः
 ०९०२०१७१ धृष्टाद्वार्ष्टमभूत् क्षत्रं ब्रह्मभूयं गतं क्षितौ
 ०९०२०१७२ नृगस्य वंशः सुमतिर्भूतज्योतिस्ततो वसुः
 ०९०२०१८१ वसोः प्रतीकस्तत्पुत्र ओघवान् ओघवत्पिता
 ०९०२०१८२ कन्या चौघवती नाम सुदर्शन उवाह ताम्
 ०९०२०१९१ चित्रसेनो नरिष्यन्तादृक्षस्तस्य सुतो ऽभवत्
 ०९०२०१९२ तस्य मीढ्वांस्ततः पूर्णं इन्द्रसेनस्तु तत्सुतः
 ०९०२०२०१ वीतिहोत्रस्त्व् इन्द्रसेनात् तस्य सत्यश्रवा अभूत्
 ०९०२०२०२ उरुश्रवाः सुतस्तस्य देवदत्तस्ततो ऽभवत्
 ०९०२०२११ ततो ऽग्निवेश्यो भगवान् अग्निः स्वयमभूत् सुतः
 ०९०२०२१२ कानीन इति विख्यातो जातूकण्यो महान् ऋषिः
 ०९०२०२२१ ततो ब्रह्मकुलं जातमाग्निवेश्यायनं नृप
 ०९०२०२२२ नरिष्यन्तान्वयः प्रोक्तो दिष्टवंशमतः शृणु
 ०९०२०२३१ नाभागो दिष्टपुत्रो ऽन्यः कर्मणा वैश्यतां गतः
 ०९०२०२३२ भलन्दनः सुतस्तस्य वत्सप्रीतिर्भलन्दनात्
 ०९०२०२४१ वत्सप्रीतेः सुतः प्रांशुस्तत्सुतं प्रमतिं विदुः

०९०२०२४२ खनित्रः प्रमतेस्तस्माच्च चाक्षुषो ऽथ विविंशतिः
 ०९०२०२५१ विविंशतेः सुतो रम्भः खनीनेत्रो ऽस्य धार्मिकः
 ०९०२०२५२ करन्धमो महाराज तस्यासीदात्मजो नृप
 ०९०२०२६१ तस्यावीक्षित् सुतो यस्य मरुत्तश्चक्रवर्त्यभूत्
 ०९०२०२६२ संवर्तो ऽयाजयद्यं वै महायोग्यङ्गिरःसुतः
 ०९०२०२७१ मरुत्तस्य यथा यज्ञो न तथान्यो ऽस्ति कश्चन
 ०९०२०२७२ सर्वं हिरण्मयं त्व् आसीद्यत् किञ्चित् चास्य शोभनम्
 ०९०२०२८१ अमाद्यदिन्द्रः सोमेन दक्षिणाभिर्द्विजातयः
 ०९०२०२८२ मरुतः परिवेष्टारो विश्वेदेवाः सभासदः
 ०९०२०२९१ मरुत्तस्य दमः पुत्रस्तस्यासीद्राज्यवर्धनः
 ०९०२०२९२ सुधृतिस्तत्सुतो जज्ञे सौधृतेयो नरः सुतः
 ०९०२०३०१ तत्सुतः केवलस्तस्माद्धन्धुमान् वेगवांस्ततः
 ०९०२०३०२ बुधस्तस्याभवद्यस्य तृणबिन्दुर्महीपतिः
 ०९०२०३११ तं भेजे ऽलम्बुषा देवी भजनीयगुणालयम्
 ०९०२०३१२ वराप्सरा यतः पुत्राः कन्या चेलविलाभवत्
 ०९०२०३२१ यस्यामुत्पादयामास विश्रवा धनदं सुतम्
 ०९०२०३२२ प्रादाय विद्यां परमामृषियोगेश्वरः पितुः
 ०९०२०३३१ विशालः शून्यबन्धुश्च धूम्रकेतुश्च तत्सुताः
 ०९०२०३३२ विशालो वंशकृद्राजा वैशालीं निर्ममे पुरीम्
 ०९०२०३४१ हेमचन्द्रः सुतस्तस्य धूम्राक्षस्तस्य चात्मजः
 ०९०२०३४२ तत्पुत्रात् संयमादासीत् कृशाश्वः सहदेवजः
 ०९०२०३५१ कृशाश्वान् सोमदत्तो ऽभूद्यो ऽश्वमेधैरिडस्पतिम्
 ०९०२०३५२ इष्ट्वा पुरुषमापाग्र्यां गतिं योगेश्वराश्रिताम्
 ०९०२०३६१ सौमदत्तिस्तु सुमतिस्तत्पुत्रो जनमेजयः
 ०९०२०३६२ एते वैशालभूपालास्तृणबिन्दोर्यशोधराः
 ०९०३००१ श्रीशुक उवाच
 ०९०३००११ शर्यातिर्मानवो राजा ब्रह्मिष्ठः सम्बभूव ह
 ०९०३००१२ यो वा अङ्गिरसां सत्रे द्वितीयमहरूचिवान्
 ०९०३००२१ सुकन्या नाम तस्यासीत् कन्या कमललोचना
 ०९०३००२२ तया सार्धं वनगतो ह्यगमच्च च्यवनाश्रमम्
 ०९०३००३१ सा सखीभिः परिवृता विचिन्वन्त्यङ्घ्रिपान् वने
 ०९०३००३२ वल्मीकरन्ध्रे दृष्टे खद्योते इव ज्योतिषी
 ०९०३००४१ ते दैवचोदिता बाला ज्योतिषी कण्टकेन वै
 ०९०३००४२ अविध्यन् मुग्धभावेन सुस्त्रावासृक् ततो बहिः
 ०९०३००५१ शकृन्मूत्रनिरोधो ऽभूत् सैनिकानां च तत्क्षणात्
 ०९०३००५२ राजर्षिस्तमुपालक्ष्य पुरुषान् विस्मितो ऽब्रवीत्
 ०९०३००६१ अप्यभद्रं न युष्माभिर्भार्गवस्य विचेष्टितम्

०९०३००६२ व्यक्तं केनापि नस्तस्य कृतमाश्रमदूषणम्
 ०९०३००७१ सुकन्या प्राह पितरं भीता किञ्चित् कृतं मया
 ०९०३००७२ द्वे ज्योतिषी अजानन्त्या निर्भिन्ने कण्टकेन वै
 ०९०३००८१ दुहितुस्तद्वचः श्रुत्वा शर्यातिर्जातसाध्वसः
 ०९०३००८२ मुनिं प्रसादयामास वल्मीकान्तर्हितं शनैः
 ०९०३००९१ तदभिप्रायमाज्ञाय प्रादाद्दुहितरं मुनेः
 ०९०३००९२ कृच्छ्रान् मुक्तस्तमामन्त्र्य पुरं प्रायात् समाहितः
 ०९०३०१०१ सुकन्या च्यवनं प्राप्य पतिं परमकोपनम्
 ०९०३०१०२ प्रीणयामास चित्तज्ञा अप्रमत्तानुवृत्तिभिः
 ०९०३०१११ कस्यचित् त्व् अथ कालस्य नासत्याव् आश्रमागतौ
 ०९०३०११२ तौ पूजयित्वा प्रोवाच वयो मे दत्तमीश्वरौ
 ०९०३०१२१ ग्रहं ग्रहीष्ये सोमस्य यज्ञे वामप्यसोमपोः
 ०९०३०१२२ क्रियतां मे वयोरूपं प्रमदानां यदीप्सितम्
 ०९०३०१३१ बाढमित्यूचतुर्विप्रमभिनन्द्य भिषक्तमौ
 ०९०३०१३२ निमज्जतां भवान् अस्मिन् हृदे सिद्धविनिर्मिते
 ०९०३०१४१ इत्युक्तो जरया ग्रस्त देहो धमनिसन्ततः
 ०९०३०१४२ हृदं प्रवेशितो ऽश्विभ्यां वलीपलितविग्रहः
 ०९०३०१५१ पुरुषास्त्रय उत्तस्थुरपीव्या वनिताप्रियाः
 ०९०३०१५२ पद्मस्रजः कुण्डलिनस्तुल्यरूपाः सुवाससः
 ०९०३०१६१ तान् निरीक्ष्य वरारोहा सरूपान् सूर्यवर्चसः
 ०९०३०१६२ अजानती पतिं साध्वी अश्विनौ शरणं ययौ
 ०९०३०१७१ दर्शयित्वा पतिं तस्यै पातिव्रत्येन तोषितौ
 ०९०३०१७२ ऋषिमामन्त्र्य ययतुर्विमानेन त्रिविष्टपम्
 ०९०३०१८१ यक्ष्यमाणो ऽथ शर्यातिश्च्यवनस्याश्रमं गतः
 ०९०३०१८२ ददर्श दुहितुः पार्श्वे पुरुषं सूर्यवर्चसम्
 ०९०३०१९१ राजा दुहितरं प्राह कृतपादाभिवन्दनाम्
 ०९०३०१९२ आशिषश्चाप्रयुञ्जानो नातिप्रीतिमना इव
 ०९०३०२०१ चिकीर्षितं ते किमिदं पतिस्त्वया । प्रलम्भितो लोकनमस्कृतो मुनिः
 ०९०३०२०२ यत् त्वं जराग्रस्तमसत्यसम्ममत् । विहाय जारं भजसे ऽमुमध्वगम्
 ०९०३०२११ कथं मतिस्ते ऽवगतान्यथा सतां । कुलप्रसूते कुलदूषणं त्व् इदम्
 ०९०३०२१२ विभर्षिं जारं यदपत्रपा कुलं । पितुश्च भर्तुश्च नयस्यधस्तमः
 ०९०३०२२१ एवं ब्रुवाणं पितरं स्मयमाना शुचिस्मिता
 ०९०३०२२२ उवाच तात जामाता तवैष भृगुनन्दनः
 ०९०३०२३१ शशंस पित्रे तत् सर्वं वयोरूपाभिलम्भनम्
 ०९०३०२३२ विस्मितः परमप्रीतस्तनयां परिषस्वजे
 ०९०३०२४१ सोमेन याजयन् वीरं ग्रहं सोमस्य चाग्रहीत्
 ०९०३०२४२ असोमपोरप्यश्विनोश्च्यवनः स्वेन तेजसा

०९०३०२५१ हन्तुं तमाददे वज्रं सद्यो मन्युरमर्षितः
 ०९०३०२५२ सवज्रं स्तम्भयामास भुजमिन्द्रस्य भार्गवः
 ०९०३०२६१ अन्वजानंस्ततः सर्वे ग्रहं सोमस्य चाश्विनोः
 ०९०३०२६२ भिषजावू इति यत् पूर्वं सोमाहुत्या बहिष्कृतौ
 ०९०३०२७१ उत्तानबर्हिरानर्तो भूरिषेण इति त्रयः
 ०९०३०२७२ शयतिरभवन् पुत्रा आनतद्विवतो ऽभवत्
 ०९०३०२८१ सो ऽन्तःसमुद्रे नगरीं विनिर्माय कुशस्थलीम्
 ०९०३०२८२ आस्थितो ऽभुक् विषयान् आनर्तादीन् अरिन्दम
 ०९०३०२९१ तस्य पुत्रशतं जज्ञे ककुब्धिज्येष्ठमुत्तमम्
 ०९०३०२९२ ककुब्धी रेवतीं कन्यां स्वामादाय विभुं गतः
 ०९०३०३०१ पुत्र्या वरं परिप्रष्टुं ब्रह्मलोकमपावृतम्
 ०९०३०३०२ आवर्तमाने गान्धर्वे स्थितो ऽलब्धक्षणः क्षणम्
 ०९०३०३११ तदन्त आद्यमानम्य स्वाभिप्रायं न्यवेदयत्
 ०९०३०३१२ तच् छ्रुत्वा भगवान् ब्रह्मा प्रहस्य तमुवाच ह
 ०९०३०३२१ अहो राजन् निरुद्धास्ते कालेन हृदि ये कृताः
 ०९०३०३२२ तत् पुत्रपौत्रनृणां गोत्राणि च न शृणुमहे
 ०९०३०३३१ कालो ऽभियातस्त्रिणव चतुर्युगविकल्पितः
 ०९०३०३३२ तद्गच्छ देवदेवांशो बलदेवो महाबलः
 ०९०३०३४१ कन्यारत्नमिदं राजन् नररत्नाय देहि भोः
 ०९०३०३४२ भुवो भारावताराय भगवान् भूतभावनः
 ०९०३०३५१ अवतीर्णो निजांशेन पुण्यश्रवणकीर्तनः
 ०९०३०३५२ इत्यादिष्टो ऽभिवन्द्याजं नृपः स्वपुरमागतः
 ०९०३०३५३ त्यक्तं पुण्यजनत्रासाद्भ्रातृभिर्दिक्ष्व् अवस्थितैः
 ०९०३०३६१ सुतां दत्त्वानवद्याङ्गीं बलाय बलशालिने
 ०९०३०३६२ बदर्यार्व्यं गतो राजा तप्तुं नारायणाश्रमम्
 ०९०४००१ श्रीशुक उवाच
 ०९०४००११ नाभागो नभगापत्यं यं ततं भ्रातरः कविम्
 ०९०४००१२ यविष्ठं व्यभजन् दायं ब्रह्मचारिणमागतम्
 ०९०४००२१ भ्रातरो ऽभाक् किं मह्यं भजाम पितरं तव
 ०९०४००२२ त्वां ममार्यास्तताभाङ्क्षुर्मा पुत्रक तदादृथाः
 ०९०४००३१ इमे अङ्गिरसः सत्रमासते ऽद्य सुमेधसः
 ०९०४००३२ षष्ठं षष्ठमुपेत्याहः कवे मुह्यन्ति कर्माणि
 ०९०४००४१ तांस्त्वं शंसय सूक्ते द्वे वैश्वदेवे महात्मनः
 ०९०४००४२ ते स्वर्यन्तो धनं सत्र परिशेषितमात्मनः
 ०९०४००५१ दास्यन्ति ते ऽथ तान् अच्छ् तथा स कृतवान् यथा
 ०९०४००५२ तस्मै दत्त्वा ययुः स्वर्गं ते सत्रपरिशेषणम्
 ०९०४००६१ तं कश्चित् स्वीकरिष्यन्तं पुरुषः कृष्णदर्शनः

०९०४००६२ उवाचोत्तरतो ऽभ्येत्य ममेदं वास्तुकं वसु
 ०९०४००७१ ममेदमृषिभिर्दत्तमिति तर्हि स्म मानवः
 ०९०४००७२ स्यान् नौ ते पितरि प्रश्नः पृष्टवान् पितरं यथा
 ०९०४००८१ यज्ञवास्तुगतं सर्वमुच्छिष्टमृषयः क्वचित्
 ०९०४००८२ चकुर्हि भागं रुद्राय स देवः सर्वमर्हति
 ०९०४००९१ नाभागस्तं प्रणम्याह तवेश किल वास्तुकम्
 ०९०४००९२ इत्याह मे पिता ब्रह्मञ्छिरसा त्वां प्रसादये
 ०९०४०१०१ यत् ते पितावदद्धर्मं त्वं च सत्यं प्रभाषसे
 ०९०४०१०२ ददामि ते मन्त्रदृशो ज्ञानं ब्रह्म सनातनम्
 ०९०४०१११ गृहाण द्रविणं दत्तं मत्सत्रपरिशेषितम्
 ०९०४०११२ इत्युत्तवान्तर्हितो रुद्रो भगवान् धर्मवत्सलः
 ०९०४०१२१ य एतत् संस्मरेत् प्रातः सायं च सुसमाहितः
 ०९०४०१२२ कविर्भवति मन्त्रज्ञो गतिं चैव तथात्मनः
 ०९०४०१३१ नाभागादम्बरीषो ऽभून् महाभागवतः कृती
 ०९०४०१३२ नास्पृशद्ब्रह्मशापो ऽपि यं न प्रतिहतः क्वचित्
 ०९०४०१४ श्रीराजोवाच
 ०९०४०१४१ भगवन् छ्रोतुमिच्छामि राजर्षेस्तस्य धीमतः
 ०९०४०१४२ न प्राभूद्यत्र निर्मुक्तो ब्रह्मदण्डो दुरत्ययः
 ०९०४०१५ श्रीशुक उवाच
 ०९०४०१५१ अम्बरीषो महाभागः सप्तद्वीपवतीं महीम्
 ०९०४०१५२ अव्ययां च श्रियं लब्ध्वा विभवं चातुलं भुवि
 ०९०४०१६१ मेने ऽतिदुर्लभं पुंसां सर्वं तत् स्वप्नसंस्तुतम्
 ०९०४०१६२ विद्वान् विभवनिर्वाणं तमो विशति यत् पुमान्
 ०९०४०१७१ वासुदेवे भगवति तद्भक्तेषु च साधुषु
 ०९०४०१७२ प्राप्तो भावं परं विश्वं येनेदं लोष्ट्रवत् स्मृतम्
 ०९०४०१८१ स वै मनः कृष्णपदारविन्दयोर् । वचांसि वैकुण्ठगुणानुवर्णने
 ०९०४०१८२ करौ हरेर्मन्दिरमार्जनादिषु । श्रुतिं चकाराच्युतसत्कथोदये
 ०९०४०१९१ मुकुन्दलिङ्गालयदशनि दृशौ । तद्भृत्यगात्रस्पर्शे ऽङ्गसङ्गमम्
 ०९०४०१९२ घ्राणं च तत्पादसरोजसौरभे । श्रीमत्तुलस्या रसनां तदर्पिते
 ०९०४०२०१ पादौ हरेः क्षेत्रपदानुसर्पणे । शिरो हृषीकेशपदाभिवन्दने
 ०९०४०२०२ कामं च दास्ये न तु कामकाम्यया । यथोत्तमश्लोकजनाश्रया रतिः
 ०९०४०२११ एवं सदा कर्मकलापमात्मनः । परे ऽधियज्ञे भगवत्यधोक्षजे
 ०९०४०२१२ सर्वात्मभावं विदधन् महीमिमां । तन्निष्ठविप्राभिहितः शशास ह
 ०९०४०२२१ ईजे ऽश्वमेधैरधियज्ञमीश्वरं । महाविभूत्योपचिताङ्गदक्षिणैः
 ०९०४०२२२ ततैर्वसिष्ठासितगौतमादिभिर् । धन्वन्यभिस्त्रोतमसौ सरस्वतीम्
 ०९०४०२३१ यस्य क्रतुषु गीवाणैः सदस्या ऋत्विजो जनाः
 ०९०४०२३२ तुल्यरूपाश्चानिमिषा व्यदृश्यन्त सुवाससः

०९०४०२४१ स्वर्गो न प्रार्थितो यस्य मनुजैरमरप्रियः
 ०९०४०२४२ शृण्वद्विरुपगायद्विरुत्तमश्लोकचेष्टितम्
 ०९०४०२५१ संवर्धयन्ति यत् कामाः स्वाराज्यपरिभाविताः
 ०९०४०२५२ दुर्लभा नापि सिद्धानां मुकुन्दं हृदि पश्यतः
 ०९०४०२६१ स इत्थं भक्तियोगेन तपोयुक्तेन पार्थिवः
 ०९०४०२६२ स्वधर्मेण हरिं प्रीणन् सर्वान् कामान् शनैर्जहौ
 ०९०४०२७१ गृहेषु दारेषु सुतेषु बन्धुषु । द्विपोत्तमस्यन्दनवाजिवस्तुषु
 ०९०४०२७२ अक्षय्यरत्नाभरणाम्बरादिष्व् । अनन्तकोशेष्व् अकरोदसन्मतिम्
 ०९०४०२८१ तस्मा अदाद्धरिश्चक्रं प्रत्यनीकभयावहम्
 ०९०४०२८२ एकान्तभक्तिभावेन प्रीतो भक्ताभिरक्षणम्
 ०९०४०२९१ आरिराधयिषुः कृष्णं महिष्या तुल्यशीलया
 ०९०४०२९२ युक्तः सावत्सरं वीरो दधार द्वादशीव्रतम्
 ०९०४०३०१ व्रतान्ते कार्तिके मासि त्रिरात्रं समुपोषितः
 ०९०४०३०२ स्नातः कदाचित् कालिन्द्यां हरिं मधुवने ऽर्चयत्
 ०९०४०३११ महाभिषेकविधिना सर्वोपस्करसम्पदा
 ०९०४०३१२ अभिषिच्याम्बराकल्पैर्गन्धमाल्यार्हणादिभिः
 ०९०४०३२१ तद्गतान्तरभावेन पूजयामास केशवम्
 ०९०४०३२२ ब्राह्मणांश्च महाभागान् सिद्धार्थान् अपि भक्तितः
 ०९०४०३३१ गवां रुक्मविषाणीनां रूप्याङ्घ्रीणां सुवाससाम्
 ०९०४०३३२ पयःशीलवयोरूप वत्सोपस्करसम्पदाम्
 ०९०४०३४१ प्राहिणोत् साधुविप्रेभ्यो गृहेषु न्यर्बुदानि षट्
 ०९०४०३४२ भोजयित्वा द्विजान् अग्रे स्वाद् अन्नं गुणवत्तमम्
 ०९०४०३५१ लब्धकामैरनुज्ञातः पारणायोपचक्रमे
 ०९०४०३५२ तस्य तर्ह्यतिथिः साक्षाद्दुर्वासा भगवान् अभूत्
 ०९०४०३६१ तमानर्चातिथिं भूपः प्रत्युत्थानासनाहर्णैः
 ०९०४०३६२ ययाचे ऽभ्यवहाराय पादमूलमुपागतः
 ०९०४०३७१ प्रतिनन्द्य स तां याच्ञां कर्तुमावश्यकं गतः
 ०९०४०३७२ निममज्ज बृहद्धयायन् कालिन्दीसलिले शुभे
 ०९०४०३८१ मुहूर्तार्धावशिष्टायां द्वादश्यां पारणं प्रति
 ०९०४०३८२ चिन्तयामास धर्मज्ञो द्विजैस्तद्धर्मसङ्कटे
 ०९०४०३९१ ब्राह्मणातिक्रमे दोषो द्वादश्यां यदपारणे
 ०९०४०३९२ यत् कृत्वा साधु मे भूयादधर्मो वा न मां स्पृशेत्
 ०९०४०४०१ अम्भसा केवलेनाथ करिष्ये व्रतपारणम्
 ०९०४०४०२ आहुरब्भक्षणं विप्रा ह्यशितं नाशितं च तत्
 ०९०४०४११ इत्यपः प्राश्य राजर्षिश्चिन्तयन् मनसाच्युतम्
 ०९०४०४१२ प्रत्यचष्ट कुरुश्रेष्ठ द्विजागमनमेव सः
 ०९०४०४२१ दुर्वासा यमुनाकूलात् कृतावश्यक आगतः

०९०४०४२२ राज्ञाभिनन्दितस्तस्य बुबुधे चेष्टितं धिया
 ०९०४०४३१ मन्युना प्रचलद्वात्रो भ्रुकुटीकुटिलाननः
 ०९०४०४३२ बुभुक्षितश्च सुतरां कृताञ्जलिमभाषत
 ०९०४०४४१ अहो अस्य नृशंसस्य श्रियोन्मत्तस्य पश्यत
 ०९०४०४४२ धर्मव्यतिक्रमं विष्णोरभक्तस्येशमानिनः
 ०९०४०४५१ यो मामतिथिमायातमातिथ्येन निमन्त्र्य च
 ०९०४०४५२ अदत्त्वा भुक्तवांस्तस्य सद्यस्ते दर्शयि फलम्
 ०९०४०४६१ एवं ब्रुवाण उत्कृत्य जटां रोषप्रदीपितः
 ०९०४०४६२ तया स निर्ममै तस्मै कृत्यां कालानलोपमाम्
 ०९०४०४७१ तामापतन्तीं ज्वलतीमसिहस्तां पदा भुवम्
 ०९०४०४७२ वेपयन्तीं समुद्वीक्ष्य न चचाल पदान् नृपः
 ०९०४०४८१ प्राग् दिष्टं भृत्यरक्षायां पुरुषेण महात्मना
 ०९०४०४८२ ददाह कृत्यां तां चक्रं क्रुद्धाहिमिव पावकः
 ०९०४०४९१ तदभिद्रवदुद्वीक्ष्य स्वप्रयासं च निष्फलम्
 ०९०४०४९२ दुर्वासा दुद्रुवे भीतो दिक्षु प्राणपरीप्सया
 ०९०४०५०१ तमन्वधावद्भगवद्रथाङ्गं । दावाग्निरुद्धूतशिखो यथाहिम्
 ०९०४०५०२ तथानुषक्तं मुनिरीक्षमाणो । गुहां विविक्षुः प्रससार मेरोः
 ०९०४०५११ दिशो नभः क्षमां विवरान् समुद्रान् । लोकान् सपालांस्त्रिदिवं गतः सः
 ०९०४०५१२ यतो यतो धावति तत्र तत्र । सुदर्शनं दुष्प्रसहं ददर्श
 ०९०४०५२१ अलब्धनाथः स सदा कुतश्चित् । सन्त्रस्तचित्तो ऽरणमेषमाणः
 ०९०४०५२२ देवं विरिञ्चं समगाद्विधातस् । त्राह्यात्मयोने ऽजिततेजसो माम्
 ०९०४०५३ श्रीब्रह्मोवाच
 ०९०४०५३१ स्थानं मदीयं सहविश्वमेतत् । क्रीडावसाने द्विपरार्धसंज्ञे
 ०९०४०५३२ भ्रूमङ्गमात्रेण हि सन्दिधक्षोः । कालात्मनो यस्य तिरोभविष्यति
 ०९०४०५४१ अहं भवो दक्षभृगुप्रधानाः । प्रजेशभूतेशसुरेशमुख्याः
 ०९०४०५४२ सर्वे वयं यन्नियमं प्रपन्ना । मूध्न्यार्पितं लोकहितं वहामः
 ०९०४०५५१ प्रत्याख्यातो विरिञ्चेन विष्णुचक्रोपतापितः
 ०९०४०५५२ दुर्वासाः शरणं यातः शर्वं कैलासवासिनम्
 ०९०४०५६ श्रीशङ्कर उवाच
 ०९०४०५६१ वयं न तात प्रभवाम भूमि । यस्मिन् परे ऽन्ये ऽप्यजजीवकोशाः
 ०९०४०५६२ भवन्ति काले न भवन्ति हीदृशाः । सहस्रशो यत्र वयं भ्रमामः
 ०९०४०५७१ अहं सनत्कुमारश्च नारदो भगवान् अजः
 ०९०४०५७२ कपिलो ऽपान्तरतमो देवलो धर्म आसुरिः
 ०९०४०५८१ मरीचिप्रमुखाश्चान्ये सिद्धेशाः पारदर्शनाः
 ०९०४०५८२ विदाम न वयं सर्वे यन्मायां माययावृताः
 ०९०४०५९१ तस्य विश्वेश्वरस्येदं शस्त्रं दुर्विषहं हि नः
 ०९०४०५९२ तमेवं शरणं याहि हरिस्ते शं विधास्यति

०९०४०६०१ ततो निराशो दुर्वासाः पदं भगवतो ययौ
 ०९०४०६०२ वैकुण्ठारख्यं यदध्यास्ते श्रीनिवासः श्रिया सह
 ०९०४०६११ सन्दह्यमानो ऽजितशस्त्रवह्निना । तत्पादमूले पतितः सवेपथुः
 ०९०४०६१२ आहाच्युतानन्त सदीप्सित प्रभो । कृतागसं मावहि विश्वभावन
 ०९०४०६२१ अजानता ते परमानुभावं । कृतं मयाघं भवतः प्रियाणाम्
 ०९०४०६२२ विधेहि तस्यापचितिं विधातृ । मुच्येत यन्नाम्युदिते नारको ऽपि
 ०९०४०६३ श्रीभगवान् उवाच
 ०९०४०६३१ अहं भक्तपराधीनो ह्यस्वतन्त्र इव द्विज
 ०९०४०६३२ साधुभिर्ग्रस्तहृदयो भक्तैर्भक्तजनप्रियः
 ०९०४०६४१ नाहमात्मानमाशासे मद्भक्तैः साधुभिर्विना
 ०९०४०६४२ श्रियं चात्यन्तिकीं ब्रह्मन् येषां गतिरहं परा
 ०९०४०६५१ ये दारागारपुत्रास्त प्राणान् वित्तमिमं परम्
 ०९०४०६५२ हित्वा मां शरणं याताः कथं तांस्त्यक्तुमुत्सहे
 ०९०४०६६१ मयि निर्बद्धहृदयाः साधवः समदर्शनाः
 ०९०४०६६२ वशे कुर्वन्ति मां भक्त्या सत्स्त्रियः सत्पतिं यथा
 ०९०४०६७१ मत्सेवया प्रतीतं ते सालोक्यादिचतुष्टयम्
 ०९०४०६७२ नेच्छन्ति सेवया पूर्णाः कुतो ऽन्यत् कालविप्लुतम्
 ०९०४०६८१ साधवो हृदयं मह्यं साधूनां हृदयं त्व् अहम्
 ०९०४०६८२ मदन्यत् ते न जानन्ति नाहं तेभ्यो मनाग् अपि
 ०९०४०६९१ उपायं कथयिष्यामि तव विप्र शृणुष्व तत्
 ०९०४०६९२ अयं ह्यात्माभिचारस्ते यतस्तं याहि मा चिरम्
 ०९०४०६९३ साधुषु प्रहितं तेजः प्रहर्तुः कुरुते ऽशिवम्
 ०९०४०७०१ तपो विद्या च विप्राणां निःश्रेयसकरे उभे
 ०९०४०७०२ ते एव दुर्विनीतस्य कल्पेते कर्तुरन्यथा
 ०९०४०७११ ब्रह्मंस्तद्गच्छ भद्रं ते नाभागतनयं नृपम्
 ०९०४०७१२ क्षमापय महाभागं ततः शान्तिर्भविष्यति
 ०९०५००१ श्रीशुक उवाच
 ०९०५००११ एवं भगवतादिष्टो दुर्वासाश्चक्रतापितः
 ०९०५००१२ अम्बरीषमुपावृत्य तत्पादौ दुःखितो ऽग्रहीत्
 ०९०५००२१ तस्य सोद्यममावीक्ष्य पादस्पर्शविलज्जितः
 ०९०५००२२ अस्तावीत् तद्धरेरस्त्रं कृपया पीडितो भृशम्
 ०९०५००३ अम्बरीष उवाच
 ०९०५००३१ त्वमग्निर्भगवान् सूर्यस्त्वं सोमो ज्योतिषां पतिः
 ०९०५००३२ त्वमापस्त्वं क्षितिर्व्योम वायुमग्निन्द्रियाणि च
 ०९०५००४१ सुदर्शनं नमस्तुभ्यं सहस्राराच्युतप्रिय
 ०९०५००४२ सर्वास्त्रघातिन् विप्राय स्वस्ति भूया इडस्पते
 ०९०५००५१ त्वं धर्मस्त्वमृतं सत्यं त्वं यज्ञो ऽखिलयज्ञभुक्

०९०५००५२ त्वं लोकपालः सर्वात्मा त्वं तेजः पौरुषं परम्
 ०९०५००६१ नमः सुनाभाखिलधर्मसेतवे । ह्यधर्मशीलासुरधूमकेतवे
 ०९०५००६२ त्रैलोक्यगोपाय विशुद्धवर्चसे । मनोजवायाद्भुतकर्मणे गृणे
 ०९०५००७१ त्वत्तेजसा धर्ममयेन संहृतं । तमः प्रकाशश्च दृशो महात्मनाम्
 ०९०५००७२ दुरत्ययस्ते महिमा गिरां पते । त्वद्रूपमेतत् सदसत् परावरम्
 ०९०५००८१ यदा विसृष्टस्त्वमनञ्जनेन वै । बलं प्रविष्टो ऽजित दैत्यदानवम्
 ०९०५००८२ बाहूदरोर्वङ्घ्रिशिरोधराणि । वृश्चन्नजस्रं प्रधने विराजसे
 ०९०५००९१ स त्वं जगत्त्राण खलप्रहाणये । निरूपितः सर्वसहो गदाभृता
 ०९०५००९२ विप्रस्य चास्मत्कुलदैवहेतवे । विधेहि भद्रं तदनुग्रहो हि नः
 ०९०५०१०१ यद्यस्ति दत्तमिष्टं वा स्वधर्मो वा स्वनुष्ठितः
 ०९०५०१०२ कुलं नो विप्रदैवं चेद्द्विजो भवतु विज्वरः
 ०९०५०१११ यदि नो भगवान् प्रीत एकः सर्वगुणाश्रयः
 ०९०५०११२ सर्वभूतात्मभावेन द्विजो भवतु विज्वरः
 ०९०५०१२ श्रीशुक उवाच
 ०९०५०१२१ इति संस्तुवतो राज्ञो विष्णुचक्रं सुदर्शनम्
 ०९०५०१२२ अशाम्यत् सर्वतो विप्रं प्रदहद्राजयाच्चया
 ०९०५०१३१ स मुक्तो ऽस्त्राग्नितापेन दुर्वासाः स्वस्तिमांस्ततः
 ०९०५०१३२ प्रशशंस तमुर्वीशं युञ्जानः परमाशिषः
 ०९०५०१४ दुर्वासा उवाच
 ०९०५०१४१ अहो अनन्तदासानां महत्त्वं दृष्टमद्य मे
 ०९०५०१४२ कृतागसो ऽपि यद्राजन् मङ्गलानि समीहसे
 ०९०५०१५१ दुष्करः को नु साधूनां दुस्त्यजो वा महात्मनाम्
 ०९०५०१५२ यैः सङ्गृहीतो भगवान् सात्वतामृषभो हरिः
 ०९०५०१६१ यन्नामश्रुतिमात्रेण पुमान् भवति निर्मलः
 ०९०५०१६२ तस्य तीर्थपदः किं वा दासानामवशिष्यते
 ०९०५०१७१ राजन्ननुगृहीतो ऽहं त्वयातिकरुणात्मना
 ०९०५०१७२ मदघं पृष्ठतः कृत्वा प्राणा यन् मे ऽभिरक्षिताः
 ०९०५०१८१ राजा तमकृताहारः प्रत्यागमनकाङ्क्षया
 ०९०५०१८२ चरणाव् उपसङ्गृह्य प्रसाद्य समभोजयत्
 ०९०५०१९१ सो ऽशित्वादृतमानीतमातिथ्यं सार्वकामिकम्
 ०९०५०१९२ तृप्तात्मा नृपतिं प्राह भुज्यतामिति सादरम्
 ०९०५०२०१ प्रीतो ऽस्म्यनुगृहीतो ऽस्मि तव भागवतस्य वै
 ०९०५०२०२ दर्शनस्पर्शनालापैरातिथ्येनात्ममेधसा
 ०९०५०२११ कर्मावदातमेतत् ते गायन्ति स्वःस्त्रियो मुहुः
 ०९०५०२१२ कीर्तिं परमपुण्यां च कीर्तयिष्यति भूरियम्
 ०९०५०२२ श्रीशुक उवाच
 ०९०५०२२१ एवं सङ्कीर्त्य राजानं दुर्वासाः परितोषितः

०९०५०२२२ ययौ विहायसामन्त्र्य ब्रह्मलोकमहैतुकम्
 ०९०५०२३१ संवत्सरो ऽत्यगात् तावद्यावता नागतो गतः
 ०९०५०२३२ मुनिस्तद्दर्शनाकाङ्क्षो राजाब्भक्षो बभूव ह
 ०९०५०२४१ गते ऽथ दुर्वाससि सो ऽम्बरीषो । द्विजोपयोगातिपवित्रमाहरत्
 ०९०५०२४२ ऋषेर्विमोक्षं व्यसनं च वीक्ष्य । मेने स्ववीर्यं च परानुभावम्
 ०९०५०२५१ एवं विधानेकगुणः स राजा । परात्मनि ब्रह्मणि वासुदेवे
 ०९०५०२५२ क्रियाकलापैः समुवाह भक्तिं । ययाविरिञ्च्यान् निरयांश्चकार
 ०९०५०२६ श्रीशुक उवाच
 ०९०५०२६१ अथाम्बरीषस्तनयेषु राज्यं । समानशीलेषु विसृज्य धीरः
 ०९०५०२६२ वनं विवेशात्मनि वासुदेवे । मनो दधद्भवस्तगुणप्रवाहः
 ०९०५०२७१ इत्येतत् पुण्यमाख्यानमम्बरीषस्य भूपते
 ०९०५०२७२ सङ्कीर्तयन्ननुध्यायन् भक्तो भगवतो भवेत्
 ०९०५०२८१ अम्बरीषस्य चरितं ये शृण्वन्ति महात्मनः
 ०९०५०२८२ मुक्तिं प्रयान्ति ते सर्वे भक्त्या विष्णोः प्रसादतः
 ०९०६००१ श्रीशुक उवाच
 ०९०६००११ विरूपः केतुमान् छम्भुरम्बरीषसुतास्त्रयः
 ०९०६००१२ विरूपात् पृषदश्वो ऽभूत् तत्पुत्रस्तु रथीतरः
 ०९०६००२१ रथीतरस्याप्रजस्य भार्यायां तन्तवे ऽर्थितः
 ०९०६००२२ अङ्गिरा जनयामास ब्रह्मवर्चस्विनः सुतान्
 ०९०६००३१ एते क्षेत्रप्रसूता वै पुनस्त्व् आङ्गिरसाः स्मृताः
 ०९०६००३२ रथीतराणां प्रवराः क्षेत्रोपेता द्विजातयः
 ०९०६००४१ क्षुवतस्तु मनोर्जज्ञे इक्ष्वाकुर्घ्राणतः सुतः
 ०९०६००४२ तस्य पुत्रशतज्येष्ठा विकुक्षिनिमिदण्डकाः
 ०९०६००५१ तेषां पुरस्तादभवन्नार्यावर्ते नृपा नृप
 ०९०६००५२ पञ्चविंशतिः पश्चाच्च च त्रयो मध्ये ऽपरे ऽन्यतः
 ०९०६००६१ स एकदाष्टकाश्राद्धे इक्ष्वाकुः सुतमादिशत्
 ०९०६००६२ मांसमानीयतां मेध्यं विकुक्षे गच्छ मा चिरम्
 ०९०६००७१ तथेति स वनं गत्वा मृगान् हत्वा क्रियार्हणान्
 ०९०६००७२ श्रान्तो बुभुक्षितो वीरः शशं चाददपस्मृतिः
 ०९०६००८१ शेषं निवेदयामास पित्रे तेन च तद्गुरुः
 ०९०६००८२ चोदितः प्रोक्षणयाह दुष्टमेतदकर्मकम्
 ०९०६००९१ ज्ञात्वा पुत्रस्य तत् कर्म गुरुणाभिहितं नृपः
 ०९०६००९२ देशान् निःसारयामास सुतं त्यक्तविधिं रुषा
 ०९०६०१०१ स तु विप्रेण संवादं ज्ञापकेन समाचरन्
 ०९०६०१०२ त्यक्त्वा कलेवरं योगी स तेनावाप यत् परम्
 ०९०६०१११ पितर्युपरते ऽभ्येत्य विकुक्षिः पृथिवीमिमाम्
 ०९०६०११२ शासदीजे हरि यज्ञैः शशाद इति विश्रुतः

०९०६०१२१ पुरञ्जयस्तस्य सुत इन्द्रवाह इतीरितः
 ०९०६०१२२ ककुत्स्थ इति चाप्युक्तः शृणु नामानि कर्मभिः
 ०९०६०१३१ कृतान्त आसीत् समरो देवानां सह दानवैः
 ०९०६०१३२ पाष्णिग्राहो वृतो वीरो देवैर्दैत्यपराजितैः
 ०९०६०१४१ वचनाद्देवदेवस्य विष्णोर्विश्वात्मनः प्रभोः
 ०९०६०१४२ वाहनत्वे वृतस्तस्य बभूवेन्द्रो महावृषः
 ०९०६०१५१ स सन्नद्धो धनुर्दिव्यमादाय विशिखान् छितान्
 ०९०६०१५२ स्तूयमानस्तमारुह्य युयुत्सुः ककुदि स्थितः
 ०९०६०१६१ तेजसाप्यायितो विष्णोः पुरुषस्य महात्मनः
 ०९०६०१६२ प्रतीच्यां दिशि दैत्यानां न्यरुणत् त्रिदशैः पुरम्
 ०९०६०१७१ तैस्तस्य चाभूत् प्रधनं तुमुलं लोमहर्षणम्
 ०९०६०१७२ यमाय भल्लैरनयद्दैत्यान् अभिययुर्मृधे
 ०९०६०१८१ तस्येषुपाताभिमुखं युगान्ताग्निमिवोल्बणम्
 ०९०६०१८२ विसृज्य दुद्रुवुर्दैत्या हन्यमानाः स्वमालयम्
 ०९०६०१९१ जित्वा परं धनं सर्वं सस्त्रीकं वज्रपाणये
 ०९०६०१९२ प्रत्ययच्छत् स राजर्षिरिति नामभिराहतः
 ०९०६०२०१ पुरञ्जयस्य पुत्रो ऽभूदनेनास्तत्सुतः पृथुः
 ०९०६०२०२ विश्वगन्धिस्ततश्चन्द्रो युवनाश्वस्तु तत्सुतः
 ०९०६०२११ श्रावस्तस्तत्सुतो येन श्रावस्ती निर्ममे पुरी
 ०९०६०२१२ बृहदश्वस्तु श्रावस्तिस्ततः कुवल्याश्वकः
 ०९०६०२२१ यः प्रियार्थमुत्कृष्य धुन्धुनामासुरं बली
 ०९०६०२२२ सुतानामेकविंशत्या सहस्रैरहनद्वृतः
 ०९०६०२३१ धुन्धुमार इति ख्यातस्तत्सुतास्ते च जज्वलुः
 ०९०६०२३२ धुन्धोर्मुखाग्निना सर्वे त्रय एवावशेषिताः
 ०९०६०२४१ दृढाश्वः कपिलाश्वश्च भद्राश्व इति भारत
 ०९०६०२४२ दृढाश्वपुत्रो हर्यश्वो निकुम्भस्तत्सुतः स्मृतः
 ०९०६०२५१ बहुलाश्वो निकुम्भस्य कृशाश्वो ऽथास्य सेनजित्
 ०९०६०२५२ युवनाश्वो ऽभवत् तस्य सो ऽनपत्यो वनं गतः
 ०९०६०२६१ भार्याशतेन निर्विण्ण ऋषयो ऽस्य कृपालवः
 ०९०६०२६२ इष्टिं स्म वर्तयां चक्रुरैन्द्रीं ते सुसमाहिताः
 ०९०६०२७१ राजा तद्यज्ञसदनं प्रविष्टो निशि तर्षितः
 ०९०६०२७२ दृष्ट्वा शयानान् विप्रांस्तान् पपौ मन्त्रजलं स्वयम्
 ०९०६०२८१ उत्थितास्ते निशम्याथ व्युदकं कलशं प्रभो
 ०९०६०२८२ पप्रच्छुः कस्य कर्मेदं पीतं पुंसवनं जलम्
 ०९०६०२९१ राज्ञा पीतं विदित्वा वै ईश्वरप्रहितेन ते
 ०९०६०२९२ ईश्वराय नमश्चक्रुरहो देवबलं बलम्
 ०९०६०३०१ ततः काल उपावृत्ते कुक्षिं निर्भिद्य दक्षिणम्

०९०६०३०२ युवनाश्वस्य तनयश्चक्रवर्ती जजान ह
 ०९०६०३११ कं धास्यति कुमारो ऽयं स्तन्ये रोरूयते भृशम्
 ०९०६०३१२ मां धाता वत्स मा रोदीरितीन्द्रो देशिनीमदात्
 ०९०६०३२१ न ममार पिता तस्य विप्रदेवप्रसादतः
 ०९०६०३२२ युवनाश्वो ऽथ तत्रैव तपसा सिद्धिमन्वगात्
 ०९०६०३३१ त्रसदस्युरितीन्द्रो ऽङ्ग विदधे नाम यस्य वै
 ०९०६०३३२ यस्मात् त्रसन्ति ह्युद्विग्ना दस्यवो रावणादयः
 ०९०६०३४१ यौवनाश्वो ऽथ मान्धाता चक्रवर्त्यवनीं प्रभुः
 ०९०६०३४२ सप्तद्वीपवतीमेकः शशासाच्युततेजसा
 ०९०६०३५१ ईजे च यज्ञं क्रतुभिरात्मविद्भूरिदक्षिणैः
 ०९०६०३५२ सर्वदेवमयं देवं सर्वात्मकमतीन्द्रियम्
 ०९०६०३६१ द्रव्यं मन्त्रो विधिर्यज्ञो यजमानस्तथर्त्विजः
 ०९०६०३६२ धर्मो देशश्च कालश्च सर्वमेतद्यदात्मकम्
 ०९०६०३७१ यावत् सूर्य उदेति स्म यावच्च च प्रतितिष्ठति
 ०९०६०३७२ तत् सर्वं यौवनाश्वस्य मान्धातुः क्षेत्रमुच्यते
 ०९०६०३८१ शशबिन्दोर्दुहितरि बिन्दुमत्यामधान् नृपः
 ०९०६०३८२ पुरुकुत्समम्बरीषं मुचुकुन्दं च योगिनम्
 ०९०६०३८३ तेषां स्वसारः पञ्चाशत् सौभरि वत्रिरे पतिम्
 ०९०६०३९१ यमुनान्तर्जले मग्नस्तप्यमानः परं तपः
 ०९०६०३९२ निर्वृतिं मीनराजस्य दृष्ट्वा मैथुनधर्मिणः
 ०९०६०४०१ जातस्पृहो नृपं विप्रः कन्यामेकामयाचत
 ०९०६०४०२ सो ऽप्याह गृह्यतां ब्रह्मन् कामं कन्या स्वयंवरे
 ०९०६०४११ स विचिन्त्याप्रियं स्त्रीणां जरठो ऽहमसन्मतः
 ०९०६०४१२ वलीपलित एजत्क इत्यहं प्रत्युदाहृतः
 ०९०६०४२१ साधयिष्ये तथात्मानं सुरस्त्रीणामभीप्सितम्
 ०९०६०४२२ किं पुनर्मनुजेन्द्राणामिति व्यवसितः प्रभुः
 ०९०६०४३१ मुनिः प्रवेशितः क्षत्रा कन्यान्तःपुरमृद्धिमत्
 ०९०६०४३२ वृतः स राजकन्याभिरेकं पञ्चाशता वरः
 ०९०६०४४१ तासां कलिरभूद्भूयांस्तदर्थे ऽपोह्य सौहृदम्
 ०९०६०४४२ ममानुरूपो नायं व इति तद्गतचेतसाम्
 ०९०६०४५१ स बह्वृचस्ताभिरपारणीय । तपःश्रियानर्घ्यपरिच्छदेषु
 ०९०६०४५२ गृहेषु नानोपवनामलाम्भः । सरःसु सौगन्धिककाननेषु
 ०९०६०४६१ महाहर्षास्यासनवस्त्रभूषण । स्नानानुलेपाभ्यवहारमाल्यकैः
 ०९०६०४६२ स्वलङ्कृतस्त्रीपुरुषेषु नित्यदा । रेमे ऽनुगायद्द्विजभृङ्गवन्दिषु
 ०९०६०४७१ यद्गार्हस्थ्यं तु संवीक्ष्य सप्तद्वीपवतीपतिः
 ०९०६०४७२ विस्मितः स्तम्भमजहात् सार्वभौमश्रियान्वितम्
 ०९०६०४८१ एवं गृहेष्व् अभिरतो विषयान् विविधैः सुखैः

०९०६०४८२ सेवमानो न चातुष्यदाज्यस्तोकैरिवानलः
 ०९०६०४९१ स कदाचिदुपासीन आत्मापह्ववमात्मनः
 ०९०६०४९२ ददर्श बहृचाचार्यो मीनसङ्गसमुत्थितम्
 ०९०६०५०१ अहो इमं पश्यत मे विनाशं । तपस्विनः सच्चरितव्रतस्य
 ०९०६०५०२ अन्तर्जले वारिचरप्रसङ्गात् । प्रच्यावितं ब्रह्म चिरं धृतं यत्
 ०९०६०५११ सङ्गं त्यजेत मिथुनव्रतीनां मुमुक्षुः
 ०९०६०५१२ सर्वात्मना न विसृजेद्वहिरिन्द्रियाणि
 ०९०६०५१३ एकश्चरन् रहसि चित्तमनन्त ईशे
 ०९०६०५१४ युञ्जीत तद्ब्रतिषु साधुषु चेत् प्रसङ्गः
 ०९०६०५२१ एकस्तपस्व्यहमथाम्भसि मत्स्यसङ्गात्
 ०९०६०५२२ पञ्चाशदासमुत पञ्चसहस्रसर्गः
 ०९०६०५२३ नान्तं ब्रजाम्युभयकृत्यमनोरथानां
 ०९०६०५२४ मायागुणैर्हृतमतिर्विषये ऽर्थभावः
 ०९०६०५३१ एवं वसन् गृहे कालं विरक्तो न्यासमास्थितः
 ०९०६०५३२ वनं जगामानुययुस्तत्पत्न्यः पतिदेवताः
 ०९०६०५४१ तत्र तप्त्वा तपस्तीक्ष्णमात्मदर्शनमात्मवान्
 ०९०६०५४२ सहैवाग्निभिरात्मानं युयोज परमात्मनि
 ०९०६०५५१ ताः स्वपत्युर्महाराज निरीक्ष्याध्यात्मिकीं गतिम्
 ०९०६०५५२ अन्वीयुस्तत्प्रभावेण अग्निं शान्तमिवार्चिषः
 ०९०७००१ श्रीशुक उवाच
 ०९०७००११ मान्धातुः पुत्रप्रवरो यो ऽम्बरीषः प्रकीर्तितः
 ०९०७००१२ पितामहेन प्रवृतो यौवनाश्वस्तु तत्सुतः
 ०९०७००१३ हारीतस्तस्य पुत्रो ऽभून् मान्धातृप्रवरा इमे
 ०९०७००२१ नर्मदा भ्रातृभिर्दत्ता पुरुकुत्साय योरगैः
 ०९०७००२२ तथा रसातलं नीतो भुजगेन्द्रप्रयुक्तया
 ०९०७००३१ गन्धर्वान् अवधीत् तत्र वध्यान् वै विष्णुशक्तिधृक्
 ०९०७००३२ नागाल् लब्धवरः सर्पादभयं स्मरतामिदम्
 ०९०७००४१ त्रसद्स्युः पौरुकुत्सो यो ऽनरण्यस्य देहकृत्
 ०९०७००४२ हर्यश्वस्तत्सुतस्तस्मात् प्रारुणो ऽथ त्रिबन्धनः
 ०९०७००५१ तस्य सत्यव्रतः पुत्रस्त्रिशङ्कुरिति विश्रुतः
 ०९०७००५२ प्राप्तश्चाण्डालतां शापाद्गुरोः कौशिकतेजसा
 ०९०७००६१ सशरीरो गतः स्वर्गमद्यापि दिवि दृश्यते
 ०९०७००६२ पातितो ऽवाक्षिरा देवैस्तेनैव स्तम्भितो बलात्
 ०९०७००७१ त्रैशङ्कवो हरिश्चन्द्रो विश्वामित्रवसिष्ठयोः
 ०९०७००७२ यन्निमित्तमभूद्युद्धं पक्षिणोर्बहुवार्षिकम्
 ०९०७००८१ सो ऽनपत्यो विषण्णात्मा नारदस्योपदेशतः
 ०९०७००८२ वरुणं शरणं यातः पुत्रो मे जायतां प्रभो

०९०७००९१ यदि वीरो महाराज तेनैव त्वां यजे इति
 ०९०७००९२ तथेति वरुणेनास्य पुत्रो जातस्तु रोहितः
 ०९०७०१०१ जातः सुतो ह्यनेनाङ्ग मां यजस्वेति सो ऽब्रवीत्
 ०९०७०१०२ यदा पशुनिर्देशः स्यादथ मेध्यो भवेदिति
 ०९०७०१११ निर्देशे च स आगत्य यजस्वेत्याह सो ऽब्रवीत्
 ०९०७०११२ दन्ताः पशोर्यज् जायेरन्नथ मेध्यो भवेदिति
 ०९०७०१२१ दन्ता जाता यजस्वेति स प्रत्याहाथ सो ऽब्रवीत्
 ०९०७०१२२ यदा पतन्त्यस्य दन्ता अथ मेध्यो भवेदिति
 ०९०७०१३१ पशोर्निपतिता दन्ता यजस्वेत्याह सो ऽब्रवीत्
 ०९०७०१३२ यदा पशोः पुनर्दन्ता जायन्ते ऽथ पशुः शुचिः
 ०९०७०१४१ पुनर्जाता यजस्वेति स प्रत्याहाथ सो ऽब्रवीत्
 ०९०७०१४२ सान्नाहिको यदा राजन् राजन्यो ऽथ पशुः शुचिः
 ०९०७०१५१ इति पुत्रानुरागेण स्नेहयन्त्रितचेतसा
 ०९०७०१५२ कालं वञ्चयता तं तमुक्तो देवस्तमैक्षत
 ०९०७०१६१ रोहितस्तदभिज्ञाय पितुः कर्म चिकीर्षितम्
 ०९०७०१६२ प्राणप्रेप्सुर्धनुष्पाणिररण्यं प्रत्यपद्यत
 ०९०७०१७१ पितरं वरुणग्रस्तं श्रुत्वा जातमहोदरम्
 ०९०७०१७२ रोहितो ग्राममेयाय तमिन्द्रः प्रत्यषेधत
 ०९०७०१८१ भूमेः पर्यटनं पुण्यं तीर्थक्षेत्रनिषेवणैः
 ०९०७०१८२ रोहितायादिशच् छक्रः सो ऽप्यरण्ये ऽवसत् समाम्
 ०९०७०१९१ एवं द्वितीये तृतीये चतुर्थे पञ्चमे तथा
 ०९०७०१९२ अभ्येत्याभ्येत्य स्थविरो विप्रो भूत्वाह वृत्रहा
 ०९०७०२०१ षष्ठं संवत्सरं तत्र चरित्वा रोहितः पुरीम्
 ०९०७०२०२ उपब्रजन्नजीगर्तादक्रीणान् मध्यमं सुतम्
 ०९०७०२११ शुनःशेफं पशुं पित्रे प्रदाय समवन्दत
 ०९०७०२१२ ततः पुरुषमेधेन हरिश्चन्द्रो महायशाः
 ०९०७०२२१ मुक्तोदरो ऽयजद्देवान् वरुणादीन् महत्कथः
 ०९०७०२२२ विश्वामित्रो ऽभवत् तस्मिन् होता चाध्वर्युरात्मवान्
 ०९०७०२३१ जमदग्निर्भूद्ब्रह्मा वसिष्ठो ऽयास्यः सामगः
 ०९०७०२३२ तस्मै तुष्टो ददाव् इन्द्रः शातकौम्भमयं रथम्
 ०९०७०२४१ शुनःशेफस्य माहात्म्यमुपरिष्ठात् प्रचक्ष्यते
 ०९०७०२४२ सत्यं सारं धृतिं दृष्ट्वा सभार्यस्य च भूपतेः
 ०९०७०२५१ विश्वामित्रो भृशं प्रीतो ददाव् अविहतां गतिम्
 ०९०७०२५२ मनः पृथिव्यां तामद्भिस्तेजसापो ऽनिलेन तत्
 ०९०७०२६१ खे वायुं धारयंस्तच् च भूतादौ तं महात्मनि
 ०९०७०२६२ तस्मिन् ज्ञानकलां ध्यात्वा तयाज्ञानं विनिर्दहन्
 ०९०७०२७१ हित्वा तां स्वेन भावेन निर्वाणसुखसंविदा

०९०७०२७२ अनिर्देश्याप्रतर्क्येण तस्थौ विध्वस्तबन्धनः
 ०९०८००१ श्रीशुक उवाच
 ०९०८००११ हरितो रोहितसुतश्चम्पस्तस्माद्विनिर्मिता
 ०९०८००१२ चम्पापुरी सुदेवो ऽतो विजयो यस्य चात्मजः
 ०९०८००२१ भरुकस्तत्सुतस्तस्माद्भृकस्तस्यापि बाहुकः
 ०९०८००२२ सो ऽरिभिर्हृतभू राजा सभार्यो वनमाविशत्
 ०९०८००३१ वृद्धं तं पञ्चतां प्राप्तं महिष्यनुमरिष्यती
 ०९०८००३२ और्वेण जानतात्मानं प्रजावन्तं निवारिता
 ०९०८००४१ आज्ञायास्यै सपत्नीभिर्गरो दत्तो ऽन्धसा सह
 ०९०८००४२ सह तेनैव सञ्जातः सगराख्यो महायशाः
 ०९०८००५१ सगरश्चक्रवर्त्यासीत् सागरो यत्सुतैः कृतः
 ०९०८००५२ यस्तालजङ्घान् यवनाञ्छकान् हैहयबर्बरान्
 ०९०८००६१ नावधीद्गुरुवाक्येन चक्रे विकृतवेषिणः
 ०९०८००६२ मुण्डान् छमश्रुधरान् कांश्चिन् मुक्तकेशार्धमुण्डितान्
 ०९०८००७१ अनन्तर्वाससः कांश्चिदबहिर्वाससो ऽपरान्
 ०९०८००७२ सो ऽश्वमेधैरयजत सर्वविदसुरात्मकम्
 ०९०८००८१ और्वोपदिष्टयोगेन हरिमात्मानमीश्वरम्
 ०९०८००८२ तस्योत्सृष्टं पशुं यज्ञे जहाराश्वं पुरन्दरः
 ०९०८००९१ सुमत्यास्तनया दृप्ताः पितुरादेशकारिणः
 ०९०८००९२ हयमन्वेषमाणस्ते समन्तान् न्यखनन् महीम्
 ०९०८०१०१ प्रागुदीच्यां दिशि हयं ददृशुः कपिलान्तिके
 ०९०८०१०२ एष वाजिहरश्चौर आस्ते मीलितलोचनः
 ०९०८०१११ हन्यतां हन्यतां पाप इति षष्टिसहस्रिणः
 ०९०८०११२ उदायुधा अभिययुरुन्मिषे तदा मुनिः
 ०९०८०१२१ स्वशरीराग्निना तावन् महेन्द्रहतचेतसः
 ०९०८०१२२ महद्भ्यतिक्रमहता भस्मसादभवन् क्षणात्
 ०९०८०१३१ न साधुवादो मुनिकोपभर्जिता । नृपेन्द्रपुत्रा इति सत्त्वधामनि
 ०९०८०१३२ कथं तमो रोषमयं विभाव्यते । जगत्पवित्रात्मनि खे रजो भुवः
 ०९०८०१४१ यस्येरिता साङ्ख्यमयी दृढेह नौर् । यया मुमुक्षुस्तरते दुरत्ययम्
 ०९०८०१४२ भवार्णवं मृत्युपथं विपश्चितः । परात्मभूतस्य कथं पृथङ्मतिः
 ०९०८०१५१ यो ऽसमञ्जस इत्युक्तः स केशिन्या नृपात्मजः
 ०९०८०१५२ तस्य पुत्रो ऽंशुमान् नाम पितामहहिते रतः
 ०९०८०१६१ असमञ्जस आत्मानं दर्शयन्नसमञ्जसम्
 ०९०८०१६२ जातिस्मरः पुरा सङ्गाद्योगी योगाद्विचालितः
 ०९०८०१७१ आचरन् गार्हितं लोके ज्ञातीनां कर्म विप्रियम्
 ०९०८०१७२ सरयवां क्रीडतो बालान् प्रास्यदुद्वेजयन् जनम्
 ०९०८०१८१ एवं वृत्तः परित्यक्तः पित्रा स्नेहमपोह्य वै

०९०८०१८२ योगैश्वर्येण बालांस्तान् दर्शयित्वा ततो ययौ
 ०९०८०१९१ अयोध्यावासिनः सर्वे बालकान् पुनरागतान्
 ०९०८०१९२ दृष्ट्वा विसिस्मिरे राजन् राजा चाप्यन्वतप्यत
 ०९०८०२०१ अंशुमांश्चोदितो राज्ञा तुरगान्वेषणे ययौ
 ०९०८०२०२ पितृव्यखातानुपथं भस्मान्ति ददृशे हयम्
 ०९०८०२११ तत्रासीनं मुनिं वीक्ष्य कपिलारख्यमधोक्षजम्
 ०९०८०२१२ अस्तौत् समाहितमनाः प्राञ्जलिः प्रणतो महान्
 ०९०८०२२ अंशुमान् उवाच
 ०९०८०२२१ न पश्यति त्वां परमात्मनो ऽजनो । न बुध्यते ऽद्यापि समाधियुक्तिभिः
 ०९०८०२२२ कुतो ऽपरे तस्य मनःशरीरधी । विसर्गसृष्टा वयमप्रकाशाः
 ०९०८०२३१ ये देहभाजस्त्रिगुणप्रधाना । गुणान् विपश्यन्त्युत वा तमश्च
 ०९०८०२३२ यन्मायया मोहितचेतसस्त्वां । विदुः स्वसंस्थं न बहिःप्रकाशाः
 ०९०८०२४१ तं त्वां अहं ज्ञानघनं स्वभाव । प्रध्वस्तमायागुणभेदमोहैः
 ०९०८०२४२ सनन्दनाद्यैर्मुनिभिर्विभाव्यं । कथं विमूढः परिभावयामि
 ०९०८०२५१ प्रशान्त मायागुणकर्मालिङ्गम् । अनामरूपं सदसद्विमुक्तम्
 ०९०८०२५२ ज्ञानोपदेशाय गृहीतदेहं । नमामहे त्वां पुरुषं पुराणम्
 ०९०८०२६१ त्वन्मायारचिते लोके वस्तुबुद्ध्या गृहादिषु
 ०९०८०२६२ भ्रमन्ति कामलोभेष्या मोहविभ्रान्तचेतसः
 ०९०८०२७१ अद्य नः सर्वभूतात्मन् कामकर्मेन्द्रियाशयः
 ०९०८०२७२ मोहपाशो दृढश्छिन्नो भगवंस्तव दर्शनात्
 ०९०८०२८ श्रीशुक उवाच
 ०९०८०२८१ इत्थं गीतानुभावस्तं भगवान् कपिलो मुनिः
 ०९०८०२८२ अंशुमन्तमुवाचेदमनुग्राह्य धिया नृप
 ०९०८०२९ श्रीभगवान् उवाच
 ०९०८०२९१ अश्वो ऽयं नीयतां वत्स पितामहपशुस्तव
 ०९०८०२९२ इमे च पितरो दग्धा गङ्गाम्भो ऽर्हन्ति नेतरत्
 ०९०८०३०१ तं परिक्रम्य शिरसा प्रसाद्य ह्यमानयत्
 ०९०८०३०२ सगरस्तेन पशुना यज्ञशेषं समापयत्
 ०९०८०३११ राज्यमंशुमते न्यस्य निःस्पृहो मुक्तबन्धनः
 ०९०८०३१२ और्वोपदिष्टमार्गेण लेभे गतिमनुत्तमाम्
 ०९०९००१ श्रीशुक उवाच
 ०९०९००११ अंशुमांश्च तपस्तेपे गङ्गानयनकाम्यया
 ०९०९००१२ कालं महान्तं नाशक्रोत् ततः कालेन संस्थितः
 ०९०९००२१ दिलीपस्तत्सुतस्तद्वदशक्तः कालमेयिवान्
 ०९०९००२२ भगीरथस्तस्य सुतस्तेपे स सुमहत् तपः
 ०९०९००३१ दर्शयामास तं देवी प्रसन्ना वरदास्मि ते
 ०९०९००३२ इत्युक्तः स्वमभिप्रायं शशंसावनतो नृपः

०९०९००४१ को ऽपि धारयिता वेगं पतन्त्या मे महीतले
 ०९०९००४२ अन्यथा भूतलं भित्त्वा नृप यास्ये रसातलम्
 ०९०९००५१ किं चाहं न भुवं यास्ये नरा मय्यामृजन्त्यघम्
 ०९०९००५२ मृजामि तदघं क्वाहं राजंस्तत्र विचिन्त्यताम्
 ०९०९००६ श्रीभगीरथ उवाच
 ०९०९००६१ साधवो न्यासिनः शान्ता ब्रह्मिष्ठा लोकपावनाः
 ०९०९००६२ हरन्त्यघं ते ऽङ्गसङ्गात् तेष्व् आस्ते ह्यघभिद्धरिः
 ०९०९००७१ धारयिष्यति ते वेगं रुद्रस्त्व् आत्मा शरीरिणाम्
 ०९०९००७२ यस्मिन्नोतमिदं प्रोतं विश्वं शाटीव तन्तुषु
 ०९०९००८१ इत्युक्त्वा स नृपो देवं तपसातोषयच् छिवम्
 ०९०९००८२ कालेनाल्पीयसा राजंस्तस्येशश्चाश्च अतुष्यत
 ०९०९००९१ तथेति राज्ञाभिहितं सर्वलोकहितः शिवः
 ०९०९००९२ दधारावहितो गङ्गां पादपूतजलां हरेः
 ०९०९०१०१ भगीरथः स राजर्षिर्निन्ये भुवनपावनीम्
 ०९०९०१०२ यत्र स्वपितृ-णां देहा भस्मीभूताः स्म शेरते
 ०९०९०१११ रथेन वायुवेगेन प्रयान्तमनुधावती
 ०९०९०११२ देशान् पुनन्ती निर्दग्धान् आसिञ्चत् सगरात्मजान्
 ०९०९०१२१ यज्जलस्पर्शमात्रेण ब्रह्मदण्डहता अपि
 ०९०९०१२२ सगरात्मजा दिवं जग्मुः केवलं देहभस्मभिः
 ०९०९०१३१ भस्मीभूताङ्गसङ्गेन स्वर्याताः सगरात्मजाः
 ०९०९०१३२ किं पुनः श्रद्धया देवीं सेवन्ते ये धृतव्रताः
 ०९०९०१४१ न ह्येतत् परमाश्चर्यं स्वर्धुन्या यदिहोदितम्
 ०९०९०१४२ अनन्तचरणाम्भोज प्रसूताया भवच्छिदः
 ०९०९०१५१ सन्निवेश्य मनो यस्मिञ् छूद्धया मुनयो ऽमलाः
 ०९०९०१५२ त्रैगुण्यं दुस्त्यजं हित्वा सद्यो यातास्तदात्मताम्
 ०९०९०१६१ श्रुतो भगीरथाञ् जज्ञे तस्य नाभो ऽपरो ऽभवत्
 ०९०९०१६२ सिन्धुद्वीपस्ततस्तस्मादयुतायुस्ततो ऽभवत्
 ०९०९०१७१ ऋतूपर्णो नलसखो यो ऽश्वविद्यामयान् नलात्
 ०९०९०१७२ दत्त्वाक्षहृदयं चास्मै सर्वकामस्तु तत्सुतम्
 ०९०९०१८१ ततः सुदासस्तत्पुत्रो दमयन्तीपतिर्नृपः
 ०९०९०१८२ आहुर्मित्रसहं यं वै कल्माषाङ्घ्रिमुत क्वचित्
 ०९०९०१८३ वसिष्ठशापाद्रक्षो ऽभूदनपत्यः स्वकर्मणा
 ०९०९०१९ श्रीराजोवाच
 ०९०९०१९१ किं निमित्तो गुरोः शापः सौदासस्य महात्मनः
 ०९०९०१९२ एतद्वेदितुमिच्छामः कथ्यतां न रहो यदि
 ०९०९०२० श्रीशुक उवाच
 ०९०९०२०१ सौदासो मृगयां किञ्चित् चरन् रक्षो जघान ह

०९०९०२०२ मुमोच भ्रातरं सो ऽथ गतः प्रतिचिकीर्षया
 ०९०९०२११ सञ्चिन्तयन्नघं राज्ञः सूदरूपधरो गृहे
 ०९०९०२१२ गुरवे भोक्तुकामाय पत्तवा निन्ये नरामिषम्
 ०९०९०२२१ परिवेक्ष्यमाणं भगवान् विलोक्याभक्ष्यमञ्जसा
 ०९०९०२२२ राजानमशपत् कुद्धो रक्षो ह्येवं भविष्यसि
 ०९०९०२३१ रक्षःकृतं तद्विदित्वा चक्रे द्वादशवार्षिकम्
 ०९०९०२३२ सो ऽप्यपो ऽञ्जलिमादाय गुरुं शशुं समुद्यतः
 ०९०९०२४१ वारितो मदयन्त्यापो रुशतीः पादयोर्जहौ
 ०९०९०२४२ दिशः खमवनीं सर्वं पश्यन् जीवमयं नृपः
 ०९०९०२५१ राक्षसं भावमापन्नः पादे कल्माषतां गतः
 ०९०९०२५२ व्यवायकाले ददृशे वनौकोदम्पती द्विजौ
 ०९०९०२६१ क्षुधार्तो जगृहे विप्रं तत्पत्न्याहाकृतार्थवत्
 ०९०९०२६२ न भवान् राक्षसः साक्षादिक्ष्वाकूणां महारथः
 ०९०९०२७१ मदयन्त्याः पतिर्वीरं नाधर्मं कर्तुमर्हसि
 ०९०९०२७२ देहि मे ऽपत्यकामाया अकृतार्थं पतिं द्विजम्
 ०९०९०२८१ देहो ऽयं मानुषो राजन् पुरुषस्याखिलार्थदः
 ०९०९०२८२ तस्मादस्य वधो वीर सर्वार्थवध उच्यते
 ०९०९०२९१ एष हि ब्राह्मणो विद्वांस्तपःशीलगुणान्वितः
 ०९०९०२९२ आरिराधयिषुर्ब्रह्म महापुरुषसंज्ञितम्
 ०९०९०२९३ सर्वभूतात्मभावेन भूतेष्व् अन्तर्हितं गुणैः
 ०९०९०३०१ सो ऽयं ब्रह्मर्षिवर्यस्ते राजर्षिप्रवराद्विभो
 ०९०९०३०२ कथमर्हति धर्मज्ञ वधं पितुरिवात्मजः
 ०९०९०३११ तस्य साधोरपापस्य भ्रूणस्य ब्रह्मवादिनः
 ०९०९०३१२ कथं वधं यथा बभ्रोर्मन्यते सन्मतो भवान्
 ०९०९०३२१ यद्ययं क्रियते भक्ष्यस्तर्हि मां खाद पूर्वतः
 ०९०९०३२२ न जीविष्ये विना येन क्षणं च मृतकं यथा
 ०९०९०३३१ एवं करुणभाषिण्या विलपन्त्या अनाथवत्
 ०९०९०३३२ व्याघ्रः पशुमिवाखादत् सौदासः शापमोहितः
 ०९०९०३४१ ब्राह्मणी वीक्ष्य दिधिषुं पुरुषादेन भक्षितम्
 ०९०९०३४२ शोचन्त्यात्मानमुर्वीशमशपत् कुपिता सती
 ०९०९०३५१ यस्मान् मे भक्षितः पाप कामार्तायाः पतिस्त्वया
 ०९०९०३५२ तवापि मृत्युराधानादकृतप्रज्ञ दर्शितः
 ०९०९०३६१ एवं मित्रसहं शस्त्वा पतिलोकपरायणा
 ०९०९०३६२ तदस्थीनि समिद्धे ऽग्नौ प्रास्य भर्तुर्गतिं गता
 ०९०९०३७१ विशापो द्वादशाब्दान्ते मैथुनाय समुद्यतः
 ०९०९०३७२ विज्ञाप्य ब्राह्मणीशापं महिष्या स निवारितः
 ०९०९०३८१ अत ऊर्ध्वं स तत्याज स्त्रीसुखं कर्मणाप्रजाः

०९०९०३८२ वसिष्ठस्तदनुज्ञातो मदयन्त्यां प्रजामघात्
 ०९०९०३९१ सा वै सप्त समा गर्भमविभ्रन् न व्यजायत
 ०९०९०३९२ जग्ने ऽश्मनोदरं तस्याः सो ऽश्मकस्तेन कथ्यते
 ०९०९०४०१ अश्मकाद्वालिको जज्ञे यः स्त्रीभिः परिरक्षितः
 ०९०९०४०२ नारीकवच इत्युक्तो निःक्षत्रे मूलको ऽभवत्
 ०९०९०४११ ततो दशरथस्तस्मात् पुत्र ऐडविडिस्ततः
 ०९०९०४१२ राजा विश्वसहो यस्य खट्वाङ्गश्चक्रवर्त्यभूत्
 ०९०९०४२१ यो देवैरर्थितो दैत्यान् अवधीद्युधि दुर्जयः
 ०९०९०४२२ मुहूर्तमायुर्ज्ञात्वैत्य स्वपुरं सन्दधे मनः
 ०९०९०४३१ न मे ब्रह्मकुलात् प्राणाः कुलदैवान् न चात्मजाः
 ०९०९०४३२ न श्रियो न मही राज्यं न दाराश्चातिवल्लभाः
 ०९०९०४४१ न बाल्ये ऽपि मतिर्मह्यमधर्मे रमते क्वचित्
 ०९०९०४४२ नापश्यमुत्तमश्लोकादन्यत् किञ्चन वस्त्व् अहम्
 ०९०९०४५१ देवैः कामवरो दत्तो मह्यं त्रिभुवनेश्वरैः
 ०९०९०४५२ न वृणे तमहं कामं भूतभावनभावनः
 ०९०९०४६१ ये विक्षिप्तेन्द्रियधियो देवास्ते स्वहृदि स्थितम्
 ०९०९०४६२ न विन्दन्ति प्रियं शश्वदात्मानं किमुतापरे
 ०९०९०४७१ अथेशमायारचितेषु सङ्गं । गुणेषु गन्धर्वपुरोपमेषु
 ०९०९०४७२ रूढं प्रकृत्यात्मनि विश्वकर्तुर् । भावेन हित्वा तमहं प्रपद्ये
 ०९०९०४८१ इति व्यवसितो बुद्ध्या नारायणगृहीतया
 ०९०९०४८२ हित्वान्यभावमज्ञानं ततः स्वं भावमास्थितः
 ०९०९०४९१ यत् तद्ब्रह्म परं सूक्ष्ममशून्यं शून्यकल्पितम्
 ०९०९०४९२ भगवान् वासुदेवेति यं गृणन्ति हि सात्वताः
 ०९१०००१ श्रीशुक उवाच
 ०९१०००११ खट्वाङ्गादीर्घबाहुश्च रघुस्तस्मात् पृथुश्रवाः
 ०९१०००१२ अजस्ततो महाराजस्तस्माद्दशरथो ऽभवत्
 ०९१०००२१ तस्यापि भगवान् एष साक्षाद्ब्रह्ममयो हरिः
 ०९१०००२२ अंशांशेन चतुर्धागात् पुत्रत्वं प्रार्थितः सुरैः
 ०९१०००२३ रामलक्ष्मणभरत शत्रुघ्ना इति संज्ञया
 ०९१०००३१ तस्यानुचरितं राजन्नृषिभिस्तत्त्वदर्शिभिः
 ०९१०००३२ श्रुतं हि वर्णितं भूरि त्वया सीतापतेर्मुहुः
 ०९१०००४१ गुर्वर्थे त्यक्तराज्यो व्यचरदनुवनं पद्मपद्म्यां प्रियायाः
 ०९१०००४२ पाणिस्पर्शाक्षमाभ्यां मृजितपथरुजो यो हरीन्द्रानुजाभ्याम्
 ०९१०००४३ वैरूप्याच्च छूर्पणख्याः प्रियविरहरुषारोपितभ्रूविजृम्भ
 ०९१०००४४ त्रस्ताब्धिर्वद्धसेतुः खलदवदहनः कोसलेन्द्रो ऽवतान् नः
 ०९१०००५१ विश्वामित्राध्वरे येन मारीचाद्या निशाचराः
 ०९१०००५२ पश्यतो लक्ष्मणस्यैव हता नैर्ऋतपुङ्गवाः

०११०००६१ यो लोकवीरसमितौ धनुर्देशमुग्रं
 ०११०००६२ सीतास्वयंवरगृहे त्रिशतोपनीतम्
 ०११०००६३ आदाय बालगजलील इवेक्षुयष्टिं
 ०११०००६४ सज्ज्यीकृतं नृप विकृष्य बभञ्ज मध्ये
 ०११०००७१ जित्वानुरूपगुणशीलवयो ऽङ्गरूपां
 ०११०००७२ सीताभिधां श्रियमुरस्यभिलब्धमानाम्
 ०११०००७३ मार्गे व्रजन् भृगुपतेर्व्यनयत् प्ररूढं
 ०११०००७४ दर्पं महीमकृत यस्त्रिरराजबीजाम्
 ०११०००८१ यः सत्यपाशपरिवीतपितुर्निदेशं
 ०११०००८२ स्त्रैणस्य चापि शिरसा जगृहे सभार्यः
 ०११०००८३ राज्यं श्रियं प्रणयिनः सुहृदो निवासं
 ०११०००८४ त्यक्त्वा ययौ वनमसून् इव मुक्तसङ्गः
 ०११०००९१ रक्षःस्वसुर्व्यकृत रूपमशुद्धबुद्धेस्
 ०११०००९२ तस्याः खरत्रिशिरदूषणमुख्यबन्धून्
 ०११०००९३ जघ्ने चतुर्दशसहस्रमपारणीय
 ०११०००९४ कोदण्डपाणिरटमान उवास कृच्छ्रम्
 ०११००१०१ सीताकथाश्रवणदीपितहृच्छयेन
 ०११००१०२ सृष्टं विलोक्य नृपते दशकन्धरेण
 ०११००१०३ जघ्ने ऽद्भुतैणवपुषाश्रमतो ऽपकृष्टो
 ०११००१०४ मारीचमाशु विशिखेन यथा कमुग्रः
 ०११००१११ रक्षो ऽधमेन वृकवद्विपिने ऽसमक्षं
 ०११००११२ वैदेहराजदुहितर्यपयापितायाम्
 ०११००११३ भ्रात्रा वने कृपणवत् प्रियया वियुक्तः
 ०११००११४ स्त्रीसङ्गिनां गतिमिति प्रथयंश्चचार
 ०११००१२१ दग्ध्वात्मकृत्यहतकृत्यमहन् कबन्धं
 ०११००१२२ सख्यं विधाय कपिभिर्दयितागतिं तैः
 ०११००१२३ बुद्ध्वाथ वालिनि हते प्लवगेन्द्रसैन्यैर्
 ०११००१२४ वेलामगात् स मनुजो ऽजभवार्चिताङ्घ्रिः
 ०११००१३१ यद्रोषविभ्रमविवृत्तकटाक्षपात
 ०११००१३२ सम्भ्रान्तनक्रमकरो भयगीर्णघोषः
 ०११००१३३ सिन्धुः शिरस्यर्हणं परिगृह्य रूपी
 ०११००१३४ पादारविन्दमुपगम्य बभाष एतत्
 ०११००१४१ न त्वां वयं जडधियो नु विदाम भूमन्
 ०११००१४२ कूटस्थमादिपुरुषं जगतामधीशम्
 ०११००१४३ यत्सत्त्वतः सुरगणा रजसः प्रजेशा
 ०११००१४४ मन्योश्च भूतपतयः स भवान् गुणेशः
 ०११००१५१ कामं प्रयाहि जहि विश्रवसो ऽवमेहं

०९१००१५२ त्रैलोक्यरावणमवाप्नुहि वीर पत्नीम्
 ०९१००१५३ बध्नीहि सेतुमिह ते यशसो वितत्यै
 ०९१००१५४ गायन्ति दिग्विजयिनो यमुपेत्य भूपाः
 ०९१००१६१ बद्धवोदधौ रघुपतिर्विविधाद्रिकूटैः
 ०९१००१६२ सेतुं कपीन्द्रकरकम्पितभूरुहाङ्गैः
 ०९१००१६३ सुग्रीवनीलहनुमत्प्रमुखैरनीकैर्
 ०९१००१६४ लङ्कां विभीषणदृशाविशदग्रदग्धाम्
 ०९१००१७१ सा वानरेन्द्रबलरुद्धविहारकोष्ठ
 ०९१००१७२ श्रीद्वारगोपुरसदोवलभीविटङ्का
 ०९१००१७३ निर्भज्यमानधिषणध्वजहेमकुम्भ
 ०९१००१७४ शृङ्गाटका गजकुलैर्हृदिनीव घूर्णा
 ०९१००१८१ रक्षःपतिस्तदवलोक्य निकुम्भकुम्भ
 ०९१००१८२ धूम्राक्षदुर्मुखसुरान्तकनरान्तकादीन्
 ०९१००१८३ पुत्रं प्रहस्तमतिकायविकम्पनादीन्
 ०९१००१८४ सर्वानुगान् समहिनोदथ कुम्भकर्णम्
 ०९१००१९१ तां यातुधानपृतनामसिशूलचाप
 ०९१००१९२ प्रासर्ष्टिशक्तिशरतोमरखड्गदुर्गाम्
 ०९१००१९३ सुग्रीवलक्ष्मणमरुत्सुतगन्धमाद
 ०९१००१९४ नीलाङ्गदक्षपनसादिभिरन्वितो ऽगात्
 ०९१००२०१ ते ऽनीकपा रघुपतेरभिपत्य सर्वे
 ०९१००२०२ द्वन्द्वं वरूथमिभपत्तिरथाश्वयोधैः
 ०९१००२०३ जम्बुद्रुमैर्गिरिगदेषुभिरङ्गदाद्याः
 ०९१००२०४ सीताभिमर्षहतमङ्गलरावणेशान्
 ०९१००२११ रक्षःपतिः स्वबलनष्टिमवेक्ष्य रुष्ट
 ०९१००२१२ आरुह्य यानकमथाभिससार रामम्
 ०९१००२१३ स्वःस्यन्दने द्युमति मातलिनोपनीते
 ०९१००२१४ विभ्राजमानमहनन् निशितैः क्षुरप्रैः
 ०९१००२२१ रामस्तमाह पुरुषादपुरीष यन् नः
 ०९१००२२२ कान्तासमक्षमसतापहता श्ववत् ते
 ०९१००२२३ त्यक्तत्रपस्य फलमद्य जुगुप्सितस्य
 ०९१००२२४ यच्छामि काल इव कर्तुरलङ्घ्यवीर्यः
 ०९१००२३१ एवं क्षिपन् धनुषि सन्धितमुत्ससर्ज
 ०९१००२३२ बाणं स वज्रमिव तद्दृढयं विभेद
 ०९१००२३३ सो ऽसृग् वमन् दशमुखैर्न्यपतद्विमानाद्
 ०९१००२३४ धाहेति जल्पति जने सुकृतीव रिक्तः
 ०९१००२४१ ततो निष्क्रम्य लङ्काया यातुधान्यः सहस्रशः
 ०९१००२४२ मन्दोदर्या समं तत्र प्ररुदन्त्य उपाद्रवन्

०११००२५१ स्वान् स्वान् बन्धून् परिष्वज्य लक्ष्मणेषुभिरर्दितान्
 ०११००२५२ रुरुदुः सुस्वरं दीना घ्नन्त्य आत्मानमात्मना
 ०११००२६१ हा हताः स्म वयं नाथ लोकरावण रावण
 ०११००२६२ कं यायाच् छरणं लङ्का त्वद्विहीना परार्दिता
 ०११००२७१ न वै वेद महाभाग भवान् कामवशं गतः
 ०११००२७२ तेजो ऽनुभावं सीताया येन नीतो दशामिमाम्
 ०११००२८१ कृतैषा विधवा लङ्का वयं च कुलनन्दन
 ०११००२८२ देहः कृतो ऽन्नं गृध्राणामात्मा नरकहेतवे
 ०११००२९ श्रीशुक उवाच
 ०११००२९१ स्वानां विभीषणश्चक्रे कोसलेन्द्रानुमोदितः
 ०११००२९२ पितृमेघविधानेन यदुक्तं साम्परायिकम्
 ०११००३०१ ततो ददर्श भगवान् अशोकवनिकाश्रमे
 ०११००३०२ क्षामां स्वविरहव्याधिं शिंशपामूलमाश्रिताम्
 ०११००३११ रामः प्रियतमां भार्या दीनां वीक्ष्यान्वकम्पत
 ०११००३१२ आत्मसन्दर्शनाह्लाद विकसन्मुखपङ्कजाम्
 ०११००३२१ आरोप्यारुरुहे यानं भ्रातृभ्यां हनुमद्युतः
 ०११००३२२ विभीषणाय भगवान् दत्त्वा रक्षोगणेशताम्
 ०११००३३१ लङ्कामायुश्च कल्पान्तं ययौ चीर्णव्रतः पुरीम्
 ०११००३३२ अवकीर्यमाणः सुकुसुमैर्लोकपालापितैः पथि
 ०११००३४१ उपगीयमानचरितः शतधृत्यादिभिर्मुदा
 ०११००३४२ गोमूत्रयावकं श्रुत्वा भ्रातरं वल्कलाम्बरम्
 ०११००३५१ महाकारुणिको ऽतप्यज् जटिलं स्थण्डिलेशयम्
 ०११००३५२ भरतः प्राप्तमाकर्ण्य पौरामात्यपुरोहितैः
 ०११००३६१ पादुके शिरसि न्यस्य रामं प्रत्युद्यतो ऽग्रजम्
 ०११००३६२ नन्दिग्रामात् स्वशिबिराद्रीतवादित्रनिःस्वनैः
 ०११००३७१ ब्रह्मघोषेण च मुहुः पठद्भिर्ब्रह्मवादिभिः
 ०११००३७२ स्वर्णकक्षपताकाभिर्हैमैश्चित्रध्वजै रथैः
 ०११००३८१ सदश्वै रुक्मसन्नाहैर्भटैः पुरटवर्माभिः
 ०११००३८२ श्रेणीभिवारमुख्याभिर्भृत्यैश्चैव पदानुगैः
 ०११००३९१ पारमेष्ठ्यान्युपादाय पण्यान्युच्चावचानि च
 ०११००३९२ पादयोर्न्यपतत् प्रेम्णा प्रक्लिन्नहृदयेक्षणः
 ०११००४०१ पादुके न्यस्य पुरतः प्राञ्जलिर्वाष्पलोचनः
 ०११००४०२ तमाश्लिष्य चिरं दोभ्यां स्नापयन् नेत्रजैर्जलैः
 ०११००४११ रामो लक्ष्मणसीताभ्यां विप्रेभ्यो ये ऽर्हसत्तमाः
 ०११००४१२ तेभ्यः स्वयं नमश्चक्रे प्रजाभिश्च नमस्कृतः
 ०११००४२१ धुन्वन्त उत्तरासङ्गान् पतिं वीक्ष्य चिरागतम्
 ०११००४२२ उत्तराः कोसला माल्यैः किरन्तो ननृतुर्मुदा

०११००४३१ पादुके भरतो ऽगृह्णाच्च चामरव्यजनोत्तमे
 ०११००४३२ विभीषणः ससुग्रीवः श्वेतच्छत्रं मरुत्सुतः
 ०११००४४१ धनुर्निषङ्गान् छत्रुघ्नः सीता तीर्थकमण्डलुम्
 ०११००४४२ अविभ्रदङ्गदः खड्गं हैमं चर्मक्षराण् नृप
 ०११००४५१ पुष्पकस्थो नुतः स्त्रीभिः स्तूयमानश्च वन्दिभिः
 ०११००४५२ विरेजे भगवान् राजन् ग्रहैश्चन्द्र इवोदितः
 ०११००४६१ भ्रात्राभिनन्दितः सो ऽथ सोत्सवां प्राविशत् पुरीम्
 ०११००४६२ प्रविश्य राजभवनं गुरुपत्नीः स्वमातरम्
 ०११००४७१ गुरून् वयस्यावरजान् पूजितः प्रत्यपूजयत्
 ०११००४७२ वैदेही लक्ष्मणश्चैव यथावत् समुपेयतुः
 ०११००४८१ पुत्रान् स्वमातरस्तास्तु प्राणांस्तन्व इवोत्थिताः
 ०११००४८२ आरोप्याङ्के ऽभिषिञ्चन्त्यो बाष्पौघैर्विजहुः शुचः
 ०११००४९१ जटा निर्मुच्य विधिवत् कुलवृद्धैः समं गुरुः
 ०११००४९२ अभ्यषिञ्चद्यथैवेन्द्रं चतुःसिन्धुजलादिभिः
 ०११००५०१ एवं कृतशिरःस्नानः सुवासाः स्रग्व्यलङ्कृतः
 ०११००५०२ स्वलङ्कृतैः सुवासोभिर्भ्रातृभिर्भार्यया बभौ
 ०११००५११ अग्रहीदासनं भ्रात्रा प्रणिपत्य प्रसादितः
 ०११००५१२ प्रजाः स्वधर्मनिरता वर्णाश्रमगुणान्विताः
 ०११००५१३ जुगोप पितृवद्रामो मेनिरे पितरं च तम्
 ०११००५२१ त्रेतायां वर्तमानायां कालः कृतसमो ऽभवत्
 ०११००५२२ रामे राजनि धर्मज्ञे सर्वभूतसुखावहे
 ०११००५३१ वनानि नद्यो गिरयो वर्षाणि द्वीपसिन्धवः
 ०११००५३२ सर्वे कामदुघा आसन् प्रजानां भरतर्षभ
 ०११००५४१ नाधिव्याधिजराग्लानि दुःखशोकभयक्लमाः
 ०११००५४२ मृत्युश्चानिच्छतां नासीद्रामे राजन्यधोक्षजे
 ०११००५५१ एकपत्नीव्रतधरो राजर्षिचरितः शुचिः
 ०११००५५२ स्वधर्मं गृहमेधीयं शिक्षयन् स्वयमाचरत्
 ०११००५६१ प्रेम्णानुवृत्त्या शीलेन प्रश्रयावनता सती
 ०११००५६२ भिया हिया च भावज्ञा भर्तुः सीताहरन् मनः
 ०१११००१ श्रीशुक उवाच
 ०१११००११ भगवान् आत्मनात्मानं राम उत्तमकल्पकैः
 ०१११००१२ सर्वदेवमयं देवमीजे ऽथाचार्यवान् मखैः
 ०१११००२१ होत्रे ऽददाद्दिशं प्राचीं ब्रह्मणे दक्षिणां प्रभुः
 ०१११००२२ अध्वर्यवे प्रतीचीं वा उत्तरां सामगाय सः
 ०१११००३१ आचार्याय ददौ शेषां यावती भूस्तदन्तरा
 ०१११००३२ अन्यमान इदं कृत्स्नं ब्राह्मणो ऽर्हति निःस्पृहः
 ०१११००४१ इत्ययं तदलङ्कार वासोभ्यामवशेषितः

०९११००४२ तथा राज्ञ्यपि वैदेही सौमङ्गल्यावशेषिता
 ०९११००५१ ते तु ब्राह्मणदेवस्य वात्सल्यं वीक्ष्य संस्तुतम्
 ०९११००५२ प्रीताः क्लिन्नधियस्तस्मै प्रत्यर्प्येदं बभाषिरे
 ०९११००६१ अप्रत्तं नस्त्वया किं नु भगवन् भुवनेश्वर
 ०९११००६२ यन् नो ऽन्तर्हृदयं विश्य तमो हंसि स्वरोचिषा
 ०९११००७१ नमो ब्रह्मण्यदेवाय रामायाकुण्ठमेधसे
 ०९११००७२ उत्तमश्लोकधुर्याय न्यस्तदण्डार्पिताङ्घ्रये
 ०९११००८१ कदाचित् लोकजिज्ञासुर्गूढो राज्यामलक्षितः
 ०९११००८२ चरन् वाचो ऽशृणोद्रामो भार्यामुद्दिश्य कस्यचित्
 ०९११००९१ नाहं विभर्मि त्वां दुष्टामसतीं परवेशमगाम्
 ०९११००९२ स्रैणो हि विभ्र्यात् सीतां रामो नाहं भजे पुनः
 ०९११०१०१ इति लोकाद्बहुमुखादुराराध्यादसंविदः
 ०९११०१०२ पत्या भीतेन सा त्यक्त्वा प्राप्ता प्राचेतसाश्रमम्
 ०९११०१११ अन्तर्वत्न्यागते काले यमौ सा सुषुवे सुतौ
 ०९११०११२ कुशो लव इति ख्यातौ तयोश्चक्रे क्रिया मुनिः
 ०९११०१२१ अङ्गदश्चित्रकेतुश्च लक्ष्मणस्यात्मजौ स्मृतौ
 ०९११०१२२ तक्षः पुष्कल इत्यास्तां भरतस्य महीपते
 ०९११०१३१ सुबाहुः श्रुतसेनश्च शत्रुघ्नस्य बभूवतुः
 ०९११०१३२ गन्धर्वान् कोटिशो जम्ने भरतो विजये दिशाम्
 ०९११०१४१ तदीयं धनमानीय सर्वं राज्ञे न्यवेदयत्
 ०९११०१४२ शत्रुघ्नश्च मधोः पुत्रं लवणं नाम राक्षसम्
 ०९११०१४३ हत्वा मधुवने चक्रे मथुरां नाम वै पुरीम्
 ०९११०१५१ मुनौ निक्षिप्य तनयौ सीता भर्त्रा विवासिता
 ०९११०१५२ ध्यायन्ती रामचरणौ विवरं प्रविवेश ह
 ०९११०१६१ तच्च छ्रुत्वा भगवान् रामो रुन्धन्नपि धिया शुचः
 ०९११०१६२ स्मरंस्तस्या गुणांस्तांस्तान् नाशक्रोद्रोद्धुमीश्वरः
 ०९११०१७१ स्त्रीपुं प्रसङ्ग एतादृक् सर्वत्र त्रासमावहः
 ०९११०१७२ अपीश्वराणां किमुत ग्राम्यस्य गृहचेतसः
 ०९११०१८१ तत ऊर्ध्वं ब्रह्मचर्यं धार्यन्नजुहोत् प्रभुः
 ०९११०१८२ त्रयोदशाब्दसाहस्रमग्निहोत्रमखण्डितम्
 ०९११०१९१ स्मरतां हृदि विन्यस्य विद्धं दण्डककण्टकैः
 ०९११०१९२ स्वपादपल्लवं राम आत्मज्योतिरगात् ततः
 ०९११०२०१ नेदं यशो रघुपतेः सुरयाञ्जयात्
 ०९११०२०२ लीलातनोरधिकसाम्यविमुक्तधाम्नः
 ०९१००२०३ रक्षोवधो जलधिबन्धनमस्त्रपूगैः
 ०९१००२०४ किं तस्य शत्रुहनने कपयः सहायाः
 ०९११०२११ यस्यामलं नृपसदःसु यशो ऽधुनापि

०९११०२१२ गायन्त्यघघ्नमृषयो दिगिभेन्द्रपङ्कम्
 ०९११०२१३ तं नाकपालवसुपालकिरीटजुष्ट
 ०९११०२१४ पादाम्बुजं रघुपतिं शरणं प्रपद्ये
 ०९११०२२१ स यैः स्पृष्टो ऽभिदृष्टो वा संविष्टो ऽनुगतो ऽपि वा
 ०९११०२२२ कोसलास्ते ययुः स्थानं यत्र गच्छन्ति योगिनः
 ०९११०२३१ पुरुषो रामचरितं श्रवणैरुपधारयन्
 ०९११०२३२ आनृशंस्यपरो राजन् कर्मबन्धैर्विमुच्यते
 ०९११०२४ श्रीराजोवाच
 ०९११०२४१ कथं स भगवान् रामो भ्रातृन् वा स्वयमात्मनः
 ०९११०२४२ तस्मिन् वा ते ऽन्ववर्तन्त प्रजाः पौराश्च ईश्वरे
 ०९११०२५ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०९११०२५१ अथादिशद्दिविजये भ्रातृन्स्त्रिभुवनेश्वरः
 ०९११०२५२ आत्मानं दर्शयन् स्वानां पुरीमैक्षत सानुगः
 ०९११०२६१ आसिक्तमार्गां गन्धोदैः करिणां मदशीकरैः
 ०९११०२६२ स्वामिनं प्राप्तमालोक्य मत्तां वा सुतरामिव
 ०९११०२७१ प्रासादगोपुरसभा चैत्यदेवगृहादिषु
 ०९११०२७२ विन्यस्तहेमकलशैः पताकाभिश्च मण्डिताम्
 ०९११०२८१ पूगैः सवृन्तै रम्भाभिः पङ्किकाभिः सुवाससाम्
 ०९११०२८२ आदर्शैरंशुकैः स्रग्भिः कृतकौतुकतोरणाम्
 ०९११०२९१ तमुपेयुस्तत्र तत्र पौरा अर्हणपाणयः
 ०९११०२९२ आशिषो युयुजुर्देव पाहीमां प्राक् त्वयोद्धृताम्
 ०९११०३०१ ततः प्रजा वीक्ष्य पतिं चिरागतं । दिदृक्षयोत्सृष्टगृहाः स्त्रियो नराः
 ०९११०३०२ आरुह्य हर्म्याण्यरविन्दलोचनम् । अतृप्तनेत्राः कुसुमैरवाकिरन्
 ०९११०३११ अथ प्रविष्टः स्वगृहं जुष्टं स्वैः पूर्वरामभिः
 ०९११०३१२ अनन्ताखिलकोषाढयमनघर्योरुपरिच्छदम्
 ०९११०३२१ विद्रुमोदुम्बरद्वारैर्वैदूर्यस्तम्भपङ्क्तिभिः
 ०९११०३२२ स्थलैर्मरकतैः स्वच्छैर्भ्राजत्स्फटिकभित्तिभिः
 ०९११०३३१ चित्रस्रग्भिः पङ्किकाभिर्वासोमणिगणांशुकैः
 ०९११०३३२ मुक्ताफलैश्चिदुल्लासैः कान्तकामोपपत्तिभिः
 ०९११०३४१ धूपदीपैः सुरभिभिर्मण्डितं पुष्पमण्डनैः
 ०९११०३४२ स्त्रीपुम्भिः सुरसङ्काशैर्जुष्टं भूषणभूषणैः
 ०९११०३५१ तस्मिन् स भगवान् रामः स्निग्धया प्रिययेष्टया
 ०९११०३५२ रेमे स्वारामधीराणामृषभः सीतया किल
 ०९११०३६१ बुभुजे च यथाकालं कामान् धर्ममपीडयन्
 ०९११०३६२ वर्षपूगान् बहून् नृणामभिध्याताङ्घ्रिपल्लवः
 ०९१२००१ श्रीशुक उवाच
 ०९१२००११ कुशस्य चातिथिस्तस्मान् निषधस्तत्सुतो नभः

०११२००१२ पुण्डरीको ऽथ तत्पुत्रः क्षेमघन्वाभवत् ततः
 ०११२००२१ देवानीकस्ततो ऽनीहः पारियात्रो ऽथ तत्सुतः
 ०११२००२२ ततो बलस्थलस्तस्माद्भ्रनाभो ऽर्कसम्भवः
 ०११२००३१ सगणस्तत्सुतस्तस्माद्विधृतिश्चाभवत् सुतः
 ०११२००३२ ततो हिरण्यनाभो ऽभूद्योगाचार्यस्तु जैमिनेः
 ०११२००४१ शिष्यः कौशल्य आध्यात्मं याज्ञवल्क्यो ऽध्यगाद्यतः
 ०११२००४२ योगं महोदयमृषिर्हृदयग्रन्थिभेदकम्
 ०११२००५१ पुष्पो हिरण्यनाभस्य ध्रुवसन्धिस्ततो ऽभवत्
 ०११२००५२ सुदर्शनो ऽथाग्निवर्णः शीघ्रस्तस्य मरुः सुतः
 ०११२००६१ सो ऽसाव् आस्ते योगसिद्धः कलापग्राममास्थितः
 ०११२००६२ कलेरन्ते सूर्यवंशं नष्टं भावयिता पुनः
 ०११२००७१ तस्मात् प्रसुश्रुतस्तस्य सन्धिस्तस्याप्यमर्षणः
 ०११२००७२ महस्वांस्तत्सुतस्तस्माद्विश्वबाहुरजायत
 ०११२००८१ ततः प्रसेनजित् तस्मात् तक्षको भविता पुनः
 ०११२००८२ ततो बृहद्वलो यस्तु पित्रा ते समरे हतः
 ०११२००९१ एते हीक्ष्वाकुभूपाला अतीताः शृण्व् अनागतान्
 ०११२००९२ बृहद्वलस्य भविता पुत्रो नाम्ना बृहद्रणः
 ०११२०१०१ ऊरुक्रियः सुतस्तस्य वत्सवृद्धो भविष्यति
 ०११२०१०२ प्रतिव्योमस्ततो भानुर्दिवाको वाहिनीपतिः
 ०११२०१११ सहदेवस्ततो वीरो बृहदश्वो ऽथ भानुमान्
 ०११२०११२ प्रतीकाश्वो भानुमतः सुप्रतीको ऽथ तत्सुतः
 ०११२०१२१ भविता मरुदेवो ऽथ सुनक्षत्रो ऽथ पुष्करः
 ०११२०१२२ तस्यान्तरिक्षस्तत्पुत्रः सुतपास्तदमित्रजित्
 ०११२०१३१ बृहद्राजस्तु तस्यापि बर्हिस्तस्मात् कृतञ्जयः
 ०११२०१३२ रणञ्जयस्तस्य सुतः सञ्जयो भविता ततः
 ०११२०१४१ तस्माच् छाक्यो ऽथ शुद्धोदो लाङ्गलस्तत्सुतः स्मृतः
 ०११२०१४२ ततः प्रसेनजित् तस्मात् क्षुद्रको भविता ततः
 ०११२०१५१ रणको भविता तस्मात् सुरथस्तनयस्ततः
 ०११२०१५२ सुमित्रो नाम निष्ठान्त एते बार्हद्वलान्वयाः
 ०११२०१६१ इक्ष्वाकूणामयं वंशः सुमित्रान्तो भविष्यति
 ०११२०१६२ यतस्तं प्राप्य राजानं संस्थां प्राप्स्यति वै कलौ
 ०११३००१ श्रीशुक उवाच
 ०११३००११ निमिरिक्ष्वाकुतनयो वसिष्ठमवृतत्विजम्
 ०११३००१२ आरभ्य सत्रं सो ऽप्याह शक्रेण प्राग् वृतो ऽस्मि भोः
 ०११३००२१ तं निर्वर्त्यागमिष्यामि तावन् मां प्रतिपालय
 ०११३००२२ तूष्णीमासीद्बृहपतिः सो ऽपीन्द्रस्याकरोन् मखम्
 ०११३००३१ निमित्तश्चलमिदं विद्वान् सत्रमारभतामात्मवान्

०११३००३२ ऋद्विग्भिर्परैस्तावन् नागमद्यावता गुरुः
 ०११३००४१ शिष्यव्यतिक्रमं वीक्ष्य तं निर्वर्त्यागतो गुरुः
 ०११३००४२ अशपत् पतताद्देहो निमिः पण्डितमानिनः
 ०११३००५१ निमिः प्रतिददौ शापं गुरवे ऽधर्मवर्तिनि
 ०११३००५२ तवापि पतताद्देहो लोभाद्धर्ममजानतः
 ०११३००६१ इत्युत्ससर्ज स्वं देहं निमिरध्यात्मकोविदः
 ०११३००६२ मित्रावरुणयोर्जज्ञे उर्वश्यां प्रपितामहः
 ०११३००७१ गन्धवस्तुषु तद्देहं निधाय मुनिसत्तमाः
 ०११३००७२ समाप्ते सत्रयागे च देवान् ऊचुः समागतान्
 ०११३००८१ राज्ञो जीवतु देहो ऽयं प्रसन्नाः प्रभवो यदि
 ०११३००८२ तथेत्युक्ते निमिः प्राह मा भून् मे देहबन्धनम्
 ०११३००९१ यस्य योगं न वाञ्छन्ति वियोगभयकातराः
 ०११३००९२ भजन्ति चरणाम्भोजं मुनयो हरिमेधसः
 ०११३०१०१ देहं नावरुरुत्से ऽहं दुःखशोकभयावहम्
 ०११३०१०२ सर्वत्रास्य यतो मृत्युर्मत्स्यानामुदके यथा
 ०११३०११ देवा ऊचुः
 ०११३०१११ विदेह उष्यतां कामं लोचनेषु शरीरिणाम्
 ०११३०११२ उन्मेषणनिमेषाभ्यां लक्षितो ऽध्यात्मसंस्थितः
 ०११३०१२१ अराजकभयं न-णां मन्यमाना महर्षयः
 ०११३०१२२ देहं ममन्थुः स्म निमिः कुमारः समजायत
 ०११३०१३१ जन्मना जनकः सो ऽभूद्वैदेहस्तु विदेहजः
 ०११३०१३२ मिथिलो मथनाज् जातो मिथिला येन निर्मिता
 ०११३०१४१ तस्माद्दुदावसुस्तस्य पुत्रो ऽभून् नन्दिवर्धनः
 ०११३०१४२ ततः सुकेतुस्तस्यापि देवरातो महीपते
 ०११३०१५१ तस्माद्बृहद्रथस्तस्य महावीर्यः सुधृत्पिता
 ०११३०१५२ सुधृतेर्धृष्टकेतुर्वै हर्यश्वो ऽथ मरुस्ततः
 ०११३०१६१ मरोः प्रतीपकस्तस्माज् जातः कृतरथो यतः
 ०११३०१६२ देवमीढस्तस्य पुत्रो विश्रुतो ऽथ महाधृतिः
 ०११३०१७१ कृतिरातस्ततस्तस्मान् महारोमा च तत्सुतः
 ०११३०१७२ स्वर्णरोमा सुतस्तस्य ह्रस्वरोमा व्यजायत
 ०११३०१८१ ततः शीरध्वजो जज्ञे यज्ञार्थं कर्षतो महीम्
 ०११३०१८२ सीता शीराग्रतो जाता तस्मात् शीरध्वजः स्मृतः
 ०११३०१९१ कुशध्वजस्तस्य पुत्रस्ततो धर्मध्वजो नृपः
 ०११३०१९२ धर्मध्वजस्य द्वौ पुत्रौ कृतध्वजमितध्वजौ
 ०११३०२०१ कृतध्वजात् केशिध्वजः खाण्डिक्यस्तु मितध्वजात्
 ०११३०२०२ कृतध्वजसुतो राजन्नात्मविद्याविशारदः
 ०११३०२११ खाण्डिक्यः कर्मतत्त्वज्ञो भीतः केशिध्वजाद्दूरतः

०११३०२१२ भानुमांस्तस्य पुत्रो ऽभूच्च छतद्युम्नस्तु तत्सुतः
 ०११३०२२१ शुचिस्तु तनयस्तस्मात् सनद्वाजः सुतो ऽभवत्
 ०११३०२२२ ऊर्जकेतुः सनद्वाजादजो ऽथ पुरुजित् सुतः
 ०११३०२३१ अरिष्टनेमिस्तस्यापि श्रुतायुस्तत् सुपार्श्वकः
 ०११३०२३२ ततश्चित्ररथो यस्य क्षेमाधिर्मिथिलाधिपः
 ०११३०२४१ तस्मात् समरथस्तस्य सुतः सत्यरथस्ततः
 ०११३०२४२ आसीदुपगुरुस्तस्मादुपगुप्तो ऽग्निसम्भवः
 ०११३०२५१ वस्वनन्तो ऽथ तत्पुत्रो युयुधो यत् सुभाषणः
 ०११३०२५२ श्रुतस्ततो जयस्तस्माद्विजयो ऽस्मादृतः सुतः
 ०११३०२६१ शुनकस्तत्सुतो जज्ञे वीतहव्यो धृतिस्ततः
 ०११३०२६२ बहुलाश्वो धृतेस्तस्य कृतिरस्य महावशी
 ०११३०२७१ एते वै मैथिला राजन्नात्मविद्याविशारदाः
 ०११३०२७२ योगेश्वरप्रसादेन द्वन्द्वैर्मुक्ता गृहेष्व् अपि
 ०११४००१ श्रीशुक उवाच
 ०११४००११ अथातः श्रूयतां राजन् वंशः सोमस्य पावनः
 ०११४००१२ यस्मिन्नैलादयो भूपाः कीर्त्यन्ते पुण्यकीर्तयः
 ०११४००२१ सहस्रशिरसः पुंसो नाभिहृदसरोरुहात्
 ०११४००२२ जातस्यासीत् सुतो धातुरत्रिः पितृसमो गुणैः
 ०११४००३१ तस्य दृग्भ्यो ऽभवत् पुत्रः सोमो ऽमृतमयः किल
 ०११४००३२ विप्रौषध्युडुगणानां ब्रह्मणा कल्पितः पतिः
 ०११४००४१ सो ऽयजद्राजसूयेन विजित्य भुवनत्रयम्
 ०११४००४२ पत्नीं बृहस्पतेर्दर्पात् तारां नामाहरद्वलात्
 ०११४००५१ यदा स देवगुरुणा याचितो ऽभीक्षणशो मदात्
 ०११४००५२ नात्यजत् तत्कृते जज्ञे सुरदानवविग्रहः
 ०११४००६१ शुक्रो बृहस्पतेर्द्वेषादग्रहीत् सासुरोडुपम्
 ०११४००६२ हरो गुरुसुतं स्नेहात् सर्वभूतगणावृतः
 ०११४००७१ सर्वदेवगणोपेतो महेन्द्रो गुरुमन्वयात्
 ०११४००७२ सुरासुरविनाशो ऽभूत् समरस्तारकामयः
 ०११४००८१ निवेदितो ऽथाङ्गिरसा सोमं निर्भर्त्स्य विश्वकृत्
 ०११४००८२ तारां स्वभर्त्रे प्रायच्छदन्तर्वलीमवैत् पतिः
 ०११४००९१ त्यज त्यजाशु दुष्प्रज्ञे मत्क्षेत्रादाहितं परैः
 ०११४००९२ नाहं त्वां भस्मसात् कुर्यां स्त्रियं सान्तानिके ऽसति
 ०११४०१०१ तत्याज व्रीडिता तारा कुमारं कनकप्रभम्
 ०११४०१०२ स्पृहामाङ्गिरसश्चक्रे कुमारे सोम एव च
 ०११४०१११ ममायं न तवेत्युच्चैस्तस्मिन् विवदमानयोः
 ०११४०११२ पप्रच्छुर्ऋषयो देवा नैवोचे व्रीडिता तु सा
 ०११४०१२१ कुमारो मातरं प्राह कुपितो ऽलीकलज्जया

०११४०१२२ किं न वचस्यसद्वृत्ते आत्मावद्यं वदाशु मे
 ०११४०१३१ ब्रह्मा तां रह आहूय समप्राक्षीच् च सान्त्वयन्
 ०११४०१३२ सोमस्येत्याह शनकैः सोमस्तं तावदग्रहीत्
 ०११४०१४१ तस्यात्मयोनिरकृत बुध इत्यभिधां नृप
 ०११४०१४२ बुद्ध्या गम्भीरया येन पुत्रेणापोडुराण् मुदम्
 ०११४०१५१ ततः पुरुरवा जज्ञे इलायां य उदाहृतः
 ०११४०१५२ तस्य रूपगुणौदार्य शीलद्रविणविक्रमान्
 ०११४०१६१ श्रुत्वोर्वशीन्द्रभवने गीयमानान् सुरर्षिणा
 ०११४०१६२ तदन्तिकमुपेयाय देवी स्मरशरार्दिता
 ०११४०१७१ मित्रावरुणयोः शापादापन्ना नरलोकताम्
 ०११४०१७२ निशम्य पुरुषश्रेष्ठं कन्दर्पमिव रूपिणम्
 ०११४०१७३ धृतिं विष्टभ्य ललना उपतस्थे तदन्तिके
 ०११४०१८१ स तां विलोक्य नृपतिर्हर्षेणोत्फुल्ललोचनः
 ०११४०१८२ उवाच श्लक्ष्णया वाचा देवीं हृष्टतनूरुहः
 ०११४०१९ श्रीराजोवाच
 ०११४०१९१ स्वागतं ते वरारोहे आस्यतां करवाम किम्
 ०११४०१९२ संरमस्व मया साकं रतिर्नौ शाश्वतीः समाः
 ०११४०२० उर्वश्युवाच
 ०११४०२०१ कस्यास्त्वयि न सज्जेत मनो दृष्टिश्च सुन्दर
 ०११४०२०२ यदङ्गान्तरमासाद्य च्यवते ह रिरंसया
 ०११४०२११ एताव् उरणकौ राजन् न्यासौ रक्षस्व मानद
 ०११४०२१२ संरंस्ये भवता साकं श्लाघ्यः स्त्रीणां वरः स्मृतः
 ०११४०२२१ घृतं मे वीर भक्ष्यं स्यान् नेक्षे त्वान्यत्र मैथुनात्
 ०११४०२२२ विवाससं तत् तथेति प्रतिपेदे महामनाः
 ०११४०२३१ अहो रूपमहो भावो नरलोकविमोहनम्
 ०११४०२३२ को न सेवेत मनुजो देवीं त्वां स्वयमागताम्
 ०११४०२४१ तया स पुरुषश्रेष्ठो रमयन्त्या यथार्हतः
 ०११४०२४२ रेमे सुरविहारेषु कामं चैत्ररथादिषु
 ०११४०२५१ रममाणस्तया देव्या पद्मकिञ्जल्कगन्धया
 ०११४०२५२ तन्मुखामोदमुषितो मुमुदे ऽहर्गणान् बहून्
 ०११४०२६१ अपश्यन्नुर्वशीन्द्रो गन्धर्वान् समचोदयत्
 ०११४०२६२ उर्वशीरहितं मह्यमास्थानं नातिशोभते
 ०११४०२७१ ते उपेत्य महारात्रे तमसि प्रत्युपस्थिते
 ०११४०२७२ उर्वश्या उरणौ जहृन्त्यस्तौ राजनि जायया
 ०११४०२८१ निशम्याक्रन्दितं देवी पुत्रयोर्नीयमानयोः
 ०११४०२८२ हतास्म्यहं कुनाथेन नपुंसा वीरमानिना
 ०११४०२९१ यद्विश्रम्भादहं नष्टा हतापत्या च दस्युभिः

०११४०२९२ यः शेते निशि सन्नस्तो यथा नारी दिवा पुमान्
 ०११४०३०१ इति वाक्सायकैर्बिद्धः प्रतोत्रैरिव कुञ्जरः
 ०११४०३०२ निशि निस्त्रिंशमादाय विवस्त्रो ऽभ्यद्रवद्रुषा
 ०११४०३११ ते विसृज्योरणौ तत्र व्यद्योतन्त स्म विद्युतः
 ०११४०३१२ आदाय मेषाव् आयान्तं नग्नमैक्षत सा पतिम्
 ०११४०३२१ ऐलो ऽपि शयने जायामपश्यन् विमना इव
 ०११४०३२२ तच्चित्तो विह्वलः शोचन् बभ्रामोन्मत्तवन् महीम्
 ०११४०३३१ स तां वीक्ष्य कुरुक्षेत्रे सरस्वत्यां च तत्सखीः
 ०११४०३३२ पञ्च प्रहृष्टवदनः प्राह सूक्तं पुरुरवाः
 ०११४०३४१ अहो जाये तिष्ठ तिष्ठ घोरे न त्यक्तुमर्हसि
 ०११४०३४२ मां त्वमद्याप्यनिर्वृत्य वचांसि कृणवावहै
 ०११४०३५१ सुदेहो ऽयं पतत्यत्र देवि दूरं हतस्त्वया
 ०११४०३५२ खादन्त्येनं वृका गृध्रास्त्वत्प्रसादस्य नास्पदम्
 ०११४०३६ उर्वश्युवाच
 ०११४०३६१ मा मृथाः पुरुषो ऽसि त्वं मा स्म त्वाद्युर्वका इमे
 ०११४०३६२ क्वापि सख्यं न वै स्त्रीणां वृकाणां हृदयं यथा
 ०११४०३७१ स्त्रियो ह्यकरुणाः क्रूरा दुर्मर्षाः प्रियसाहसाः
 ०११४०३७२ घ्नन्त्यल्पार्थे ऽपि विश्रब्धं पतिं भ्रातरमप्युत
 ०११४०३८१ विधायालीकविश्रम्भमज्ञेषु त्यक्तसौहृदाः
 ०११४०३८२ नवं नवमभीप्सन्त्यः पुंश्चल्यः स्वैरवृत्तयः
 ०११४०३९१ संवत्सरान्ते हि भवान् एकरात्रं मयेश्वरः
 ०११४०३९२ रंस्यत्यपत्यानि च ते भविष्यन्त्यपराणि भोः
 ०११४०४०१ अन्तर्वत्नीमुपालक्ष्य देवीं स प्रययौ पुरीम्
 ०११४०४०२ पुनस्तत्र गतो ऽब्दान्ते उर्वशीं वीरमातरम्
 ०११४०४११ उपलभ्य मुदा युक्तः समुवास तथा निशाम्
 ०११४०४१२ अथैनमुर्वशी प्राह कृपणं विरहातुरम्
 ०११४०४२१ गन्धर्वान् उपधावेमांस्तुभ्यं दास्यन्ति मामिति
 ०११४०४२२ तस्य संस्तुवतस्तुष्टा अग्निस्थालीं ददुर्नृप
 ०११४०४२३ उर्वशीं मन्यमानस्तां सो ऽबुध्यत चरन् वने
 ०११४०४३१ स्थालीं न्यस्य वने गत्वा गृहान् आध्यायतो निशि
 ०११४०४३२ त्रेतायां सम्प्रवृत्तायां मनसि त्रय्यवर्तत
 ०११४०४४१ स्थालीस्थानं गतो ऽश्वत्थं शमीगर्भं विलक्ष्य सः
 ०११४०४४२ तेन द्वे अरणी कृत्वा उर्वशीलोककाम्यया
 ०११४०४५१ उर्वशीं मन्त्रतो ध्यायन्नधरारणिमुत्तराम्
 ०११४०४५२ आत्मानमुभयोर्मध्ये यत् तत् प्रजननं प्रभुः
 ०११४०४६१ तस्य निर्मन्थनाज् जातो जातवेदा विभावसुः
 ०११४०४६२ त्रय्या स विद्यया राज्ञा पुत्रत्वे कल्पितस्त्रिवृत्

०११४०४७१ तेनायजत यज्ञेशं भगवन्तमधोक्षजम्
 ०११४०४७२ उर्वशीलोकमन्विच्छन् सर्वदेवमयं हरिम्
 ०११४०४८१ एक एव पुरा वेदः प्रणवः सर्ववाङ्मयः
 ०११४०४८२ देवो नारायणो नान्य एको ऽग्निर्वर्ण एव च
 ०११४०४९१ पुरुरवस एवासीत् त्रयी त्रेतामुखे नृप
 ०११४०४९२ अग्निना प्रजया राजा लोकं गान्धर्वमैयिवान्
 ०११५००१ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०११५००११ ऐलस्य चोर्वशीगर्भात् षड् आसन्नात्मजा नृप
 ०११५००१२ आयुः श्रुतायुः सत्यायू रयो ऽथ विजयो जयः
 ०११५००२१ श्रुतायोर्वसुमान् पुत्रः सत्यायोश्च श्रुतञ्जयः
 ०११५००२२ रयस्य सुत एकश्च जयस्य तनयो ऽमितः
 ०११५००३१ भीमस्तु विजयस्याथ काञ्चनो होत्रकस्ततः
 ०११५००३२ तस्य जह्नुः सुतो गङ्गां गण्डूषीकृत्य यो ऽपिवत्
 ०११५००३३ जहोस्तु पुरुस्तस्याथ बलाकश्चात्मजो ऽजकः
 ०११५००४१ ततः कुशः कुशस्यापि कुशाम्बुस्तनयो वसुः
 ०११५००४२ कुशनाभश्च चत्वारो गाधिरासीत् कुशाम्बुजः
 ०११५००५१ तस्य सत्यवतीं कन्यामृचीको ऽयाचत द्विजः
 ०११५००५२ वरं विसदृशं मत्वा गाधिर्भर्गवमब्रवीत्
 ०११५००६१ एकतः श्यामकर्णानां हयानां चन्द्रवर्चसाम्
 ०११५००६२ सहस्रं दीयतां शुल्कं कन्यायाः कुशिका वयम्
 ०११५००७१ इत्युक्तस्तन्मतं ज्ञात्वा गतः स वरुणान्तिकम्
 ०११५००७२ आनीय दत्त्वा तान् अश्वान् उपयेमे वराननाम्
 ०११५००८१ स ऋषिः प्रार्थितः पत्न्या श्वश्र्वा चापत्यकाम्यया
 ०११५००८२ श्रपयित्वोभयैर्मन्त्रैश्चरुं स्नातुं गतो मुनिः
 ०११५००९१ तावत् सत्यवती मात्रा स्वचरुं याचिता सती
 ०११५००९२ श्रेष्ठं मत्वा तयायच्छन् मात्रे मातुरदत् स्वयम्
 ०११५०१०१ तद्विदित्वा मुनिः प्राह पत्नीं कष्टमकारषीः
 ०११५०१०२ घोरो दण्डधरः पुत्रो भ्राता ते ब्रह्मवित्तमः
 ०११५०१११ प्रसादितः सत्यवत्या मैवं भूरिति भार्गवः
 ०११५०११२ अथ तर्हि भवेत् पौत्रोजमदग्निस्ततो ऽभवत्
 ०११५०१२१ सा चाभूत् सुमहत्पुण्या कौशिकी लोकपावनी
 ०११५०१२२ रेणोः सुतां रेणुकां वै जमदग्निरुवाह याम्
 ०११५०१३१ तस्यां वै भार्गवऋषेः सुता वसुमदादयः
 ०११५०१३२ यवीयान् जज्ञ एतेषां राम इत्यभिविश्रुतः
 ०११५०१४१ यमाहुर्वासुदेवांशं हैहयानां कुलान्तकम्
 ०११५०१४२ त्रिःसप्तकृत्वो य इमां चक्रे निःक्षत्रियां महीम्
 ०११५०१५१ दृप्तं क्षत्रं भुवो भारमब्रह्मण्यमनीनशत्

०११५०१५२ रजस्तमोवृतमहन् फल्गुन्यपि कृते ऽहसि
 ०११५०१६ श्रीराजोवाच
 ०११५०१६१ किं तदहो भगवतो राजन्यैरजितात्मभिः
 ०११५०१६२ कृतं येन कुलं नष्टं क्षत्रियाणामभीक्षणशः
 ०११५०१७ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०११५०१७१ हैहयानामधिपतिरर्जुनः क्षत्रियर्षभः
 ०११५०१७२ दत्तं नारायणांशांशमाराध्य परिकर्माभिः
 ०११५०१८१ बाहून् दशशतं लेभे दुर्धर्षत्वमरातिषु
 ०११५०१८२ अव्याहतेन्द्रियौजः श्री तेजोवीर्य्यशोबलम्
 ०११५०१९१ योगेश्वरत्वमैश्वर्य्य गुणा यत्राणिमादयः
 ०११५०१९२ चचाराव्याहतगतिर्लोकेषु पवनो यथा
 ०११५०२०१ स्त्रीरत्नैरावृतः क्रीडन् रेवाम्भसि मदोत्कटः
 ०११५०२०२ वैजयन्तीं स्रजं बिभ्रद्द्रुघो सरितं भुजैः
 ०११५०२११ विप्लावितं स्वशिविरं प्रतिस्त्रोतःसरिज्जलैः
 ०११५०२१२ नामृष्यत् तस्य तद्वीर्य्यं वीरमानी दशाननः
 ०११५०२२१ गृहीतो लीलया स्त्रीणां समक्षं कृतकिल्बिषः
 ०११५०२२२ माहिष्मत्यां सन्निरुद्धो मुक्तो येन कपिर्यथा
 ०११५०२३१ स एकदा तु मृगयां विचरन् विजने वने
 ०११५०२३२ यदृच्छयाश्रमपदं जमदग्नेरुपाविशत्
 ०११५०२४१ तस्मै स नरदेवाय मुनिरर्हणमाहरत्
 ०११५०२४२ ससैन्यामात्यवाहाय हविष्मत्या तपोधनः
 ०११५०२५१ स वै रत्नं तु तदृष्ट्वा आत्मैश्वर्यातिशायनम्
 ०११५०२५२ तन् नाद्रियताग्निहोत्र्यां साभिलाषः सहैहयः
 ०११५०२६१ हविर्धानीमृषेर्दपान् नरान् हर्तुमचोदयत्
 ०११५०२६२ ते च माहिष्मतीं निन्युः सवत्सां क्रन्दतीं बलात्
 ०११५०२७१ अथ राजनि नियतिं राम आश्रम आगतः
 ०११५०२७२ श्रुत्वा तत् तस्य दौरात्म्यं चुक्रोधाहिरिवाहतः
 ०११५०२८१ घोरमादाय परशुं सतूणं वर्म कार्मुकम्
 ०११५०२८२ अन्वधावत दुर्मर्षो मृगेन्द्र इव यूथपम्
 ०११५०२९१ तमापतन्तं भृगुवर्यमोजसा । धनुर्धरं बाणपरश्वधायुधम्
 ०११५०२९२ ऐणेयचर्माम्बरमर्कधामभिर् । युतं जटाभिर्दृशे पुरीं विशन्
 ०११५०३०१ अचोदयद्धस्तिरथाश्वपत्तिभिर् । गदासिबाणर्षिशतघ्निशक्तिभिः
 ०११५०३०२ अक्षौहिणीः सप्तदशातिभीषणास् । ता राम एको भगवान् असूदयत्
 ०११५०३११ यतो यतो ऽसौ प्रहरत्परश्वधो । मनो ऽनिलौजाः परचक्रसूदनः
 ०११५०३१२ ततश्च ततस् छिन्नभुजोरुकन्धरा । निपेतुरुर्व्या हतसूतवाहनाः
 ०११५०३२१ दृष्ट्वा स्वसैन्यं रुधिरौघकर्मै । रणाजिरे रामकुठारसायकैः
 ०११५०३२२ विवृक्णवर्मध्वजचापविग्रहं । निपातितं हैहय आपतद्रुषा

०११५०३३१ अथार्जुनः पञ्चशतेषु बाहुभिर् । धनुःषु बाणान् युगपत् स सन्दधे
 ०११५०३३२ रामाय रामो ऽस्त्रभृतां समग्रणीस् । तान्येकधन्वेषुभिराच्छिनत् समम्
 ०११५०३४१ पुनः स्वहस्तैरचलान् मृधे ऽङ्घ्रिपान् । उत्क्षिप्य वेगादभिधावतो युधि
 ०११५०३४२ भुजान् कुठारेण कठोरनेमिना । चिच्छेद रामः प्रसभं त्व् अहेरिव
 ०११५०३५१ कृत्तबाहोः शिरस्तस्य गिरेः शृङ्गमिवाहरत्
 ०११५०३५२ हते पितरि तत्पुत्रा अयुतं द्रुवुर्भयात्
 ०११५०३६१ अग्निहोत्रीमुपावर्त्य सवत्सां परवीरहा
 ०११५०३६२ समुपेत्याश्रमं पित्रे परिक्लिष्टां समर्पयत्
 ०११५०३७१ स्वकर्म तत् कृतं रामः पित्रे भ्रातृभ्य एव च
 ०११५०३७२ वर्णयामास तच् छ्रुत्वाजमदग्निरभाषत
 ०११५०३८१ राम राम महाबाहो भवान् पापमकारषीत्
 ०११५०३८२ अवधीन् नरदेवं यत् सवदेवमयं वृथा
 ०११५०३९१ वयं हि ब्राह्मणास्तात क्षमयार्हणतां गताः
 ०११५०३९२ यया लोकगुरुर्देवः पारमेष्ठ्यमगात् पदम्
 ०११५०४०१ क्षमया रोचते लक्ष्मीर्ब्राह्मी सौरी यथा प्रभा
 ०११५०४०२ क्षमिणामाशु भगवांस्तुष्यते हरिरीश्वरः
 ०११५०४११ राज्ञो मूर्धाभिषिक्तस्य वधो ब्रह्मवधाद्गुरुः
 ०११५०४१२ तीर्थसंसेवया चाहो जह्यङ्गाच्युतचेतनः
 ०११६००१ श्रीशुक उवाच
 ०११६००११ पित्रोपशिक्षितो रामस्तथेति कुरुनन्दन
 ०११६००१२ संवत्सरं तीर्थयात्रां चरित्वाश्रममाव्रजत्
 ०११६००२१ कदाचिद्रेणुका याता गङ्गायां पद्ममालिनम्
 ०११६००२२ गन्धर्वराजं क्रीडन्तमप्सरोभिरपश्यत
 ०११६००३१ विलोकयन्ती क्रीडन्तमुदकार्थं नदीं गता
 ०११६००३२ होमवेलं न सस्मार किञ्चिच् चित्ररथस्पृहा
 ०११६००४१ कालात्ययं तं विलोक्य मुनेः शापविशङ्किता
 ०११६००४२ आगत्य कलशं तस्थौ पुरोधाय कृताञ्जलिः
 ०११६००५१ व्यभिचारं मुनिर्ज्ञात्वा पत्न्याः प्रकुपितो ऽब्रवीत्
 ०११६००५२ घ्नतैनां पुत्रकाः पापामित्युक्तास्ते न चक्रिरे
 ०११६००६१ रामः सञ्चोदितः पित्रा भ्रातृन् मात्रा सहावधीत्
 ०११६००६२ प्रभावज्ञो मुनेः सम्यक् समाधेस्तपसश्च सः
 ०११६००७१ वरेण च्छन्दयामास प्रीतः सत्यवतीसुतः
 ०११६००७२ वव्रे हतानां रामो ऽपि जीवितं चास्मृतिं वधे
 ०११६००८१ उत्तस्थुस्ते कुशलिनो निद्रापाय इवाञ्जसा
 ०११६००८२ पितुर्विद्वांस्तपोवीर्यं रामश्चक्रे सुहृद्वधम्
 ०११६००९१ ये ऽर्जुनस्य सुता राजन् स्मरन्तः स्वपितुर्वधम्
 ०११६००९२ रामवीर्यपराभूता लेभिरे शर्म न क्वचित्

०११६०१०१ एकदाश्रमतो रामे सभ्रातरि वनं गते
 ०११६०१०२ वैरं सिषाधयिषवो लब्धच्छिद्रा उपागमन्
 ०११६०१११ दृष्ट्वाग्न्यागार आसीनमावेशितधियं मुनिम्
 ०११६०११२ भगवत्युत्तमश्लोके जघ्नुस्ते पापनिश्चयाः
 ०११६०१२१ याच्यमानाः कृपणया राममात्रातिदारुणाः
 ०११६०१२२ प्रसह्य शिर उत्कृत्य निन्युस्ते क्षत्रबन्धवः
 ०११६०१३१ रेणुका दुःखशोकार्ता निघ्नन्त्यात्मानमात्मना
 ०११६०१३२ राम रामेति तातेति विचुक्रोशोच्चकैः सती
 ०११६०१४१ तदुपश्रुत्य दूरस्था हा रामेत्यार्तवत् स्वनम्
 ०११६०१४२ त्वरयाश्रममासाद्य ददृशुः पितरं हतम्
 ०११६०१५१ ते दुःखरोषामर्षार्ति शोकवेगविमोहिताः
 ०११६०१५२ हा तात साधो धर्मिष्ठ त्यक्त्वास्मान् स्वर्गतो भवान्
 ०११६०१६१ विलप्यैवं पितुर्देहं निधाय भ्रातृषु स्वयम्
 ०११६०१६२ प्रगृह्य परशुं रामः क्षत्रान्ताय मनो दधे
 ०११६०१७१ गत्वा माहिष्मतीं रामो ब्रह्मघ्नविहतश्रियम्
 ०११६०१७२ तेषां स शीर्षभी राजन् मध्ये चक्रे महागिरिम्
 ०११६०१८१ तद्रक्तेन नदीं घोरामब्रह्मण्यभयावहाम्
 ०११६०१८२ हेतुं कृत्वा पितृवधं क्षत्रे ऽमङ्गलकारिणि
 ०११६०१९१ त्रिःसप्तकृत्वः पृथिवीं कृत्वा निःक्षत्रियां प्रभुः
 ०११६०१९२ समन्तपञ्चके चक्रे शोणितोदान् हृदान् नव
 ०११६०२०१ पितुः कायेन सन्धाय शिर आदाय बर्हिषि
 ०११६०२०२ सर्वदेवमयं देवमात्मानमयजन् मखैः
 ०११६०२११ ददौ प्राचीं दिशं होत्रे ब्रह्मणे दक्षिणां दिशम्
 ०११६०२१२ अध्वर्यवे प्रतीचीं वै उद्गात्रे उत्तरां दिशम्
 ०११६०२२१ अन्येभ्यो ऽवान्तरदिशः कश्यपाय च मध्यतः
 ०११६०२२२ आर्यावर्तमुपद्रष्ट्रे सदस्येभ्यस्ततः परम्
 ०११६०२३१ ततश्चावभृथस्नान विधूताशेषकिल्बिषः
 ०११६०२३२ सरस्वत्यां महानद्यां रेजे व्यब्रु इवांशुमान्
 ०११६०२४१ स्वदेहं जमदग्निस्तु लब्ध्वा संज्ञानलक्षणम्
 ०११६०२४२ ऋषीणां मण्डले सो ऽभूत् सप्तमो रामपूजितः
 ०११६०२५१ जामदग्न्यो ऽपि भगवान् रामः कमललोचनः
 ०११६०२५२ आगामिन्यन्तरे राजन् वर्तयिष्यति वै बृहत्
 ०११६०२६१ आस्ते ऽद्यापि महेन्द्राद्रौ न्यस्तदण्डः प्रशान्तधीः
 ०११६०२६२ उपगीयमानचरितः सिद्धगन्धर्वचारणैः
 ०११६०२७१ एवं भृगुषु विश्वात्मा भगवान् हरिरीश्वरः
 ०११६०२७२ अवतीर्य परं भारं भुवो ऽहन् बहुशो नृपान्
 ०११६०२८१ गाधेरभून् महातेजाः समिद्ध इव पावकः

०११६०२८२ तपसा क्षात्रमुत्सृज्य यो लेभे ब्रह्मवर्चसम्
 ०११६०२९१ विश्वामित्रस्य चैवासन् पुत्रा एकशतं नृप
 ०११६०२९२ मध्यमस्तु मधुच्छन्दा मधुच्छन्दस एव ते
 ०११६०३०१ पुत्रं कृत्वा शुनःशेफं देवरातं च भार्गवम्
 ०११६०३०२ आजीगर्तं सुतान् आह ज्येष्ठ एष प्रकल्प्यताम्
 ०११६०३११ यो वै हरिश्चन्द्रमखे विक्रीतः पुरुषः पशुः
 ०११६०३१२ स्तुत्वा देवान् प्रजेशादीन् मुमुचे पाशबन्धनात्
 ०११६०३२१ यो रातो देवयजने देवैर्गाधिषु तापसः
 ०११६०३२२ देवरात इति ख्यातः शुनःशेफस्तु भार्गवः
 ०११६०३३१ ये मधुच्छन्दसो ज्येष्ठाः कुशलं मेनिरे न तत्
 ०११६०३३२ अशपत् तान् मुनिः क्रुद्धो म्लेच्छा भवत दुर्जनाः
 ०११६०३४१ स होवाच मधुच्छन्दाः सार्धं पञ्चाशता ततः
 ०११६०३४२ यन् नो भवान् सञ्जानीते तस्मिंस्तिष्ठामहे वयम्
 ०११६०३५१ ज्येष्ठं मन्त्रदृशं चक्रुस्त्वामन्वञ्चो वयं स्म हि
 ०११६०३५२ विश्वामित्रः सुतान् आह वीरवन्तो भविष्यथ
 ०११६०३५३ ये मानं मे ऽनुगृह्णन्तो वीरवन्तमकर्त माम्
 ०११६०३६१ एष वः कुशिका वीरो देवरातस्तमन्वित
 ०११६०३६२ अन्ये चाष्टकहारीत जयक्रतुमदादयः
 ०११६०३७१ एवं कौशिकगोत्रं तु विश्वामित्रैः पृथग्विधम्
 ०११६०३७२ प्रवरान्तरमापन्नं तद्धि चैवं प्रकल्पितम्
 ०११७००१ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०११७००११ यः पुरुरवसः पुत्र आयुस्तस्याभवन् सुताः
 ०११७००१२ नहुषः क्षत्रवृद्धश्च रजी राभश्च वीर्यवान्
 ०११७००२१ अनेना इति राजेन्द्र शृणु क्षत्रवृधो ऽन्वयम्
 ०११७००२२ क्षत्रवृद्धसुतस्यासन् सुहोत्रस्यात्मजास्त्रयः
 ०११७००३१ काश्यः कुशो गृत्समद इति गृत्समदादभूत्
 ०११७००३२ शुनकः शौनको यस्य बहृचप्रवरो मुनिः
 ०११७००४१ काश्यस्य काशिस्तत्पुत्रो राष्ट्रो दीर्घतमःपिता
 ०११७००४२ धन्वन्तरिर्दीर्घतमस आयुर्वेदप्रवर्तकः
 ०११७००५१ यज्ञभृग् वासुदेवांशः स्मृतमात्रार्तिनाशनः
 ०११७००५२ तत्पुत्रः केतुमान् अस्य जज्ञे भीमरथस्ततः
 ०११७००६१ दिवोदासो द्युमांस्तस्मात् प्रतर्दन इति स्मृतः
 ०११७००६२ स एव शत्रुजिद्वत्स ऋतध्वज इतीरितः
 ०११७००६३ तथा कुवल्याश्वेति प्रोक्तो ऽलर्कादयस्ततः
 ०११७००७१ षष्टिं वर्षसहस्राणि षष्टिं वर्षशतानि च
 ०११७००७२ नालर्कादपरो राजन् बुभुजे मेदिनीं युवा
 ०११७००८१ अलर्कात् सन्ततिस्तस्मात् सुनीथो ऽथ निकेतनः

०९१७००८२ धर्मकेतुः सुतस्तस्मात् सत्यकेतुरजायत
 ०९१७००९१ धृष्टकेतुस्ततस्तस्मात् सुकुमारः क्षितीश्वरः
 ०९१७००९२ वीतिहोत्रो ऽस्य भर्गो ऽतो भार्गभूमिरभून् नृप
 ०९१७०१०१ इतीमे काशयो भूपाः क्षत्रवृद्धान्वयायिनः
 ०९१७०१०२ राभस्य रभसः पुत्रो गम्भीरश्चाक्रियस्ततः
 ०९१७०१११ तद्रोत्रं ब्रह्मविज् जज्ञे शृणु वंशमनेनसः
 ०९१७०११२ शुद्धस्ततः शुचिस्तस्माच् चित्रकृद्धर्मसारथिः
 ०९१७०१२१ ततः शान्तरजो जज्ञे कृतकृत्यः स आत्मवान्
 ०९१७०१२२ रजेः पञ्चशतान्यासन् पुत्राणाममितौजसाम्
 ०९१७०१३१ देवैरभ्यर्थितो दैत्यान् हत्वेन्द्रायाददादिवम्
 ०९१७०१३२ इन्द्रस्तस्मै पुनर्दत्त्वा गृहीत्वा चरणौ रजेः
 ०९१७०१४१ आत्मानमर्पयामास प्रहादाद्यरिशङ्कितः
 ०९१७०१४२ पितर्युपरते पुत्रा याचमानाय नो ददुः
 ०९१७०१५१ त्रिविष्टपं महेन्द्राय यज्ञभागान् समाददुः
 ०९१७०१५२ गुरुणा हूयमाने ऽग्नौ बलभित् तनयान् रजेः
 ०९१७०१६१ अवधीद्भ्रंशितान् मार्गान् न कश्चिदवशेषितः
 ०९१७०१६२ कुशात् प्रतिः क्षात्रवृद्धात् सञ्जयस्तत्सुतो जयः
 ०९१७०१७१ ततः कृतः कृतस्यापि जज्ञे हर्यबलो नृपः
 ०९१७०१७२ सहदेवस्ततो हीनो जयसेनस्तु तत्सुतः
 ०९१७०१८१ सङ्कृतिस्तस्य च जयः क्षत्रधर्मा महारथः
 ०९१७०१८२ क्षत्रवृद्धान्वया भूपा इमे शृण्व् अथ नाहुषान्
 ०९१८००१ श्रीशुक उवाच
 ०९१८००११ यतिर्ययातिः संयातिरायतिर्वियतिः कृतिः
 ०९१८००१२ षड् इमे नहुषस्यासन्निन्द्रियाणीव देहिनः
 ०९१८००२१ राज्यं नैच्छद्यतिः पित्रा दत्तं तत्परिणामवित्
 ०९१८००२२ यत्र प्रविष्टः पुरुष आत्मानं नावबुध्यते
 ०९१८००३१ पितरि भ्रंशिते स्थानादिन्द्राण्या धर्षणाद्द्विजैः
 ०९१८००३२ प्रापिते ऽजगरत्वं वै ययातिरभवन् नृपः
 ०९१८००४१ चतसृष्व् आदिशद्विक्षु भ्रातृन् भ्राता यवीयसः
 ०९१८००४२ कृतदारो जुगोपोर्वी काव्यस्य वृषपर्वणः
 ०९१८००५ श्रीराजोवाच
 ०९१८००५१ ब्रह्मर्षिर्भगवान् काव्यः क्षत्रबन्धुश्च नाहुषः
 ०९१८००५२ राजन्यविप्रयोः कस्माद्विवाहः प्रतिलोमकः
 ०९१८००६ श्रीशुक उवाच
 ०९१८००६१ एकदा दानवेन्द्रस्य शर्मिष्ठा नाम कन्यका
 ०९१८००६२ सखीसहस्रसंयुक्ता गुरुपुत्र्या च भामिनी
 ०९१८००७१ देवयान्या पुरोद्याने पुष्पितद्रुमसङ्कुले

०११८००७२ व्यचरत् कलगीतालि नलिनीपुलिने ऽबला
 ०११८००८१ ता जलाशयमासाद्य कन्याः कमललोचनाः
 ०११८००८२ तीरे न्यस्य दुकूलानि विजहुः सिञ्चतीर्मिथः
 ०११८००९१ वीक्ष्य ब्रजन्तं गिरिशं सह देव्या वृषस्थितम्
 ०११८००९२ सहसोत्तीर्य वासांसि पर्यधुर्व्रीडिताः स्त्रियः
 ०११८०१०१ शर्मिष्ठाजानती वासो गुरुपुत्र्याः समव्ययत्
 ०११८०१०२ स्वीयं मत्वा प्रकुपिता देवयानीदमब्रवीत्
 ०११८०१११ अहो निरीक्ष्यतामस्या दास्याः कर्म ह्यसाम्प्रतम्
 ०११८०११२ अस्मद्धार्यं धृतवती शुनीव हविरध्वरे
 ०११८०१२१ यैरिदं तपसा सृष्टं मुखं पुंसः परस्य ये
 ०११८०१२२ धार्यते यैरिह ज्योतिः शिवः पन्थाः प्रदर्शितः
 ०११८०१३१ यान् वन्दन्त्युपतिष्ठन्ते लोकनाथाः सुरेश्वराः
 ०११८०१३२ भगवान् अपि विश्वात्मा पावनः श्रीनिकेतनः
 ०११८०१४१ वयं तत्रापि भृगवः शिष्यो ऽस्या नः पितासुरः
 ०११८०१४२ अस्मद्धार्यं धृतवती शूद्रो वेदमिवासती
 ०११८०१५१ एवं क्षिपन्तीं शर्मिष्ठा गुरुपुत्रीमभाषत
 ०११८०१५२ रुषा श्वसन्त्युरङ्गीव धर्षिता दष्टदच्छदा
 ०११८०१६१ आत्मवृत्तमविज्ञाय कथसे बहु भिक्षुकि
 ०११८०१६२ किं न प्रतीक्षसे ऽस्माकं गृहान् बलिभुजो यथा
 ०११८०१७१ एवंविधैः सुपरुषैः क्षिप्त्वाचार्यसुतां सतीम्
 ०११८०१७२ शर्मिष्ठा प्राक्षिपत् कूपे वासश्चादाय मन्युना
 ०११८०१८१ तस्यां गतायां स्वगृहं ययातिर्मृगयां चरन्
 ०११८०१८२ प्राप्तो यदृच्छया कूपे जलार्थी तां ददर्श ह
 ०११८०१९१ दत्त्वा स्वमुत्तरं वासस्तस्यै राजा विवाससे
 ०११८०१९२ गृहीत्वा पाणिना पाणिमुज्जहार दयापरः
 ०११८०२०१ तं वीरमाहौशनसी प्रेमनिर्भरया गिरा
 ०११८०२०२ राजंस्त्वया गृहीतो मे पाणिः परपुरञ्जय
 ०११८०२११ हस्तग्राहो ऽपरो मा भूद्गृहीतायास्त्वया हि मे
 ०११८०२१२ एष ईशकृतो वीर सम्बन्धो नौ न पौरुषः
 ०११८०२१३ यदिदं कूपमग्नाया भवतो दर्शनं मम
 ०११८०२२१ न ब्राह्मणो मे भविता हस्तग्राहो महाभुज
 ०११८०२२२ कचस्य बार्हस्पत्यस्य शापाद्यमशपं पुरा
 ०११८०२३१ ययातिरनभिप्रेतं दैवोपहृतमात्मनः
 ०११८०२३२ मनस्तु तद्गतं बुद्ध्वा प्रतिजग्राह तद्वचः
 ०११८०२४१ गते राजनि सा धीरे तत्र स्म रुदती पितुः
 ०११८०२४२ न्यवेदयत् ततः सर्वमुक्तं शर्मिष्ठया कृतम्
 ०११८०२५१ दुर्मना भगवान् काव्यः पौरोहित्यं विगर्हयन्

०११८०२५२ स्तुवन् वृत्तिं च कापोतीं दुहित्रा स ययौ पुरात्
 ०११८०२६१ वृषपर्वा तमाज्ञाय प्रत्यनीकविवक्षितम्
 ०११८०२६२ गुरुं प्रसादयन् मूर्धा पादयोः पतितः पथि
 ०११८०२७१ क्षणार्धमन्युर्भगवान् शिष्यं व्याचष्ट भार्गवः
 ०११८०२७२ कामो ऽस्याः क्रियतां राजन् नैनां त्यक्तुमिहोत्सहे
 ०११८०२८१ तथेत्यवस्थिते प्राह देवयानी मनोगतम्
 ०११८०२८२ पित्रा दत्ता यतो यास्ये सानुगा यातु मामनु
 ०११८०२९१ पित्रा दत्ता देवयान्यै शर्मिष्ठा सानुगा तदा
 ०११८०२९२ स्वानां तत् सङ्कटं वीक्ष्य तदर्थस्य च गौरवम्
 ०११८०२९३ देवयानीं पर्यचरत् स्त्रीसहस्रेण दासवत्
 ०११८०३०१ नाहुषाय सुतां दत्त्वा सह शर्मिष्ठयोशना
 ०११८०३०२ तमाह राजन् छर्मिष्ठामाधास्तल्पे न कर्हिचित्
 ०११८०३११ विलोक्यौशनसीं राजञ् छर्मिष्ठा सुप्रजां क्वचित्
 ०११८०३१२ तमेव वव्रे रहसि सरल्याः पतिमृतौ सती
 ०११८०३२१ राजपुत्र्यार्थितो ऽपत्ये धर्मं चावेक्ष्य धर्मवित्
 ०११८०३२२ स्मरन् छुक्रवचः काले दिष्टमेवाभ्यपद्यत
 ०११८०३३१ यदुं च तुर्वसुं चैव देवयानी व्यजायत
 ०११८०३३२ द्रुह्युं चानुं च पूरुं च शर्मिष्ठा वार्षपर्वणी
 ०११८०३४१ गर्भसम्भवमासुर्या भर्तुर्विज्ञाय मानिनी
 ०११८०३४२ देवयानी पितुर्गेहं ययौ क्रोधविमूर्छिता
 ०११८०३५१ प्रियामनुगतः कामी वचोभिरुपमन्त्रयन्
 ०११८०३५२ न प्रसादयितुं शेके पादसंवाहनादिभिः
 ०११८०३६१ शुक्रस्तमाह कुपितः स्त्रीकामानृतपूरुष
 ०११८०३६२ त्वां जरा विशतां मन्द विरूपकरणी नृणाम्
 ०११८०३७ श्रीययातिरुवाच
 ०११८०३७१ अतृप्तो ऽस्म्यद्य कामानां ब्रह्मन् दुहितरि स्म ते
 ०११८०३७२ व्यत्यस्यतां यथाकामं वयसा यो ऽभिधास्यति
 ०११८०३८१ इति लब्धव्यवस्थानः पुत्रं ज्येष्ठमवोचत
 ०११८०३८२ यदो तात प्रतीच्छेमां जरां देहि निजं वयः
 ०११८०३९१ मातामहकृतां वत्स न तृप्तो विषयेष्व् अहम्
 ०११८०३९२ वयसा भवदीयेन रंस्ये कतिपयाः समाः
 ०११८०४० श्रीयदुरुवाच
 ०११८०४०१ नोत्सहे जरसा स्थातुमन्तरा प्राप्तया तव
 ०११८०४०२ अविदित्वा सुखं ग्राम्यं वैतृष्ण्यं नैति पूरुषः
 ०११८०४११ तुर्वसुश्चोदितः पित्रा द्रुह्युश्चानुश्च भारत
 ०११८०४१२ प्रत्याचरव्युरधर्मज्ञा ह्यनित्ये नित्यबुद्धयः
 ०११८०४२१ अपृच्छत् तनयं पूरुं वयसोनं गुणाधिकम्

०११८०४२२ न त्वमग्रजवद्वत्स मां प्रत्याख्यातुमर्हसि
 ०११८०४३ श्रीपूरुवाच
 ०११८०४३१ को नु लोके मनुष्येन्द्र पितुरात्मकृतः पुमान्
 ०११८०४३२ प्रतिकर्तुं क्षमो यस्य प्रसादाद्विन्दते परम्
 ०११८०४४१ उत्तमश्चिन्तितं कुर्यात् प्रोक्तकारी तु मध्यमः
 ०११८०४४२ अधमो ऽश्रद्धया कुर्यादकर्तोच्चरितं पितुः
 ०११८०४५१ इति प्रमुदितः पूरुः प्रत्यगृह्णाज् जरां पितुः
 ०११८०४५२ सो ऽपि तद्वयसा कामान् यथावज् जुजुषे नृप
 ०११८०४६१ सप्तद्वीपपतिः संयक् पितृवत् पालयन् प्रजाः
 ०११८०४६२ यथोपजोषं विषयाज् जुजुषे ऽव्याहतेन्द्रियः
 ०११८०४७१ देवयान्यप्यनुदिनं मनोवाग्देहवस्तुभिः
 ०११८०४७२ प्रेयसः परमां प्रीतिमुवाह प्रेयसी रहः
 ०११८०४८१ अयजद्यज्ञपुरुषं क्रतुभिर्भूरिदक्षिणैः
 ०११८०४८२ सर्वदेवमयं देवं सर्ववेदमयं हरिम्
 ०११८०४९१ यस्मिन्निदं विरचितं व्योम्नीव जलदावलिः
 ०११८०४९२ नानेव भाति नाभाति स्वप्नमायामनोरथः
 ०११८०५०१ तमेव हृदि विन्यस्य वासुदेवं गुहाशयम्
 ०११८०५०२ नारायणमणीयांसं निराशीरयजत् प्रभुम्
 ०११८०५११ एवं वर्षसहस्राणि मनःषष्ठैर्मनःसुखम्
 ०११८०५१२ विदधानो ऽपि नातृप्यत् सार्वभौमः कदिन्द्रियैः
 ०११९००१ श्रीशुक उवाच
 ०११९००११ स इत्थमाचरन् कामान् स्त्रैणो ऽपहवमात्मनः
 ०११९००१२ बुद्ध्वा प्रियायै निर्विण्णो गाथामेतामगायत
 ०११९००२१ शृणु भार्गव्यमूं गाथां मद्धिधाचरितां भुवि
 ०११९००२२ धीरा यस्यानुशोचन्ति वने ग्रामनिवासिनः
 ०११९००३१ बस्त एको वने कश्चिद्विचिन्वन् प्रियमात्मनः
 ०११९००३२ ददर्श कूपे पतितां स्वकर्मवशगामजाम्
 ०११९००४१ तस्या उद्धरणोपायं बस्तः कामी विचिन्तयन्
 ०११९००४२ व्यधत् तीर्थमुद्धृत्य विषाणाग्रेण रोधसी
 ०११९००५१ सोत्तीर्य कूपात् सुश्रोणी तमेव चकमे किल
 ०११९००५२ तया वृतं समुद्धीक्ष्य बह्व्यो ऽजाः कान्तकामिनीः
 ०११९००६१ पीवानं श्मश्रुलं प्रेष्ठं मीढ्वांसं याभकोविदम्
 ०११९००६२ स एको ऽजवृषस्तासां बह्वीनां रतिवर्धनः
 ०११९००६३ रेमे कामग्रहग्रस्त आत्मानं नावबुध्यत
 ०११९००७१ तमेव प्रेष्ठतमया रममाणमजान्यया
 ०११९००७२ विलोक्य कूपसंविन्ना नामृष्यद्वस्तकर्म तत्
 ०११९००८१ तं दुर्हृदं सुहृद्रूपं कामिनं क्षणसौहृदम्

०११९००८२ इन्द्रियाराममुत्सृज्य स्वामिनं दुःखिता ययौ
 ०११९००९१ सो ऽपि चानुगतः स्रैणः कृपणस्तां प्रसादितुम्
 ०११९००९२ कुर्वन्निडविडाकारं नाशक्रोत् पथि सन्धितुम्
 ०११९०१०१ तस्य तत्र द्विजः कश्चिदजास्वाम्यच्छिनद्गुषा
 ०११९०१०२ लम्बन्तं वृषणं भूयः सन्दधे ऽर्थाय योगवित्
 ०११९०१११ सम्बद्धवृषणः सो ऽपि ह्यजया कूपलब्धया
 ०११९०११२ कालं बहुतिथं भद्रे कामैर्नाद्यापि तुष्यति
 ०११९०१२१ तथाहं कृपणः सुभ्रु भवत्याः प्रेमयन्त्रितः
 ०११९०१२२ आत्मानं नाभिजानामि मोहितस्तव मायया
 ०११९०१३१ यत् पृथिव्यां व्रीहियवं हिरण्यं पशवः स्त्रियः
 ०११९०१३२ न दुह्यन्ति मनःप्रीतिं पुंसः कामहतस्य ते
 ०११९०१४१ न जातु कामः कामानामुपभोगेन शान्तिं
 ०११९०१४२ हविषा कृष्णवर्त्मैव भूय एवाभिवर्धते
 ०११९०१५१ यदा न कुरुते भावं सर्वभूतेष्व् अमङ्गलम्
 ०११९०१५२ समदृष्टेस्तदा पुंसः सर्वाः सुखमया दिशः
 ०११९०१६१ या दुस्त्यजा दुर्मतिभिर्जीर्यतो या न जीर्यते
 ०११९०१६२ तां तृष्णां दुःखनिवहां शर्मकामो द्रुतं त्यजेत्
 ०११९०१७१ मात्रा स्वस्त्रा दुहित्रा वा नाविविक्तासनो भवेत्
 ०११९०१७२ बलवान् इन्द्रियग्रामो विद्वांसमपि कर्षति
 ०११९०१८१ पूर्णं वर्षसहस्रं मे विषयान् सेवतो ऽसकृत्
 ०११९०१८२ तथापि चानुसवनं तृष्णा तेषूपजायते
 ०११९०१९१ तस्मादेतामहं त्यक्त्वा ब्रह्मण्यध्याय मानसम्
 ०११९०१९२ निर्द्वन्द्वो निरहङ्कारश्चरिष्यामि मृगैः सह
 ०११९०२०१ दृष्टं श्रुतमसद्बुद्ध्वा नानुध्यायेन् न सन्दिशेत्
 ०११९०२०२ संसृतिं चात्मनाशं च तत्र विद्वान् स आत्मदृक्
 ०११९०२११ इत्युक्त्वा नाहुषो जायां तदीयं पूरवे वयः
 ०११९०२१२ दत्त्वा स्वजरसं तस्मादाददे विगतस्पृहः
 ०११९०२२१ दिशि दक्षिणपूर्वस्यां द्रुह्युं दक्षिणतो यदुम्
 ०११९०२२२ प्रतीच्यां तुर्वसुं चक्र उदीच्यामनुमीश्वरम्
 ०११९०२३१ भूमण्डलस्य सर्वस्य पूरुमर्हत्तमं विशाम्
 ०११९०२३२ अभिषिच्याग्रजांस्तस्य वशे स्थाप्य वनं ययौ
 ०११९०२४१ आसेवितं वर्षपूगान् षड्वर्गं विषयेषु सः
 ०११९०२४२ क्षणेन मुमुचे नीडं जातपक्ष इव द्विजः
 ०११९०२५१ स तत्र निर्मुक्तसमस्तसङ्ग आत्मानुभूत्या विधुतत्रिलिङ्गः
 ०११९०२५२ परे ऽमले ब्रह्मणि वासुदेवे लेभे गतिं भागवतीं प्रतीतः
 ०११९०२६१ श्रुत्वा गाथां देवयानी मेने प्रस्तोभमात्मनः
 ०११९०२६२ स्त्रीपुंसोः स्नेहवैक्लव्यात् परिहासमिवेरितम्

०११९०२७१ सा सन्निवासं सुहृदां प्रपायामिव गच्छताम्
 ०११९०२७२ विज्ञायेश्वरतन्त्राणां मायाविरचितं प्रभोः
 ०११९०२८१ सर्वत्र सङ्गमुत्सृज्य स्वप्नौपम्येन भार्गवी
 ०११९०२८२ कृष्णे मनः समावेश्य व्यधुनोल् लिङ्गमात्मनः
 ०११९०२९१ नमस्तुभ्यं भगवते वासुदेवाय वेधसे
 ०११९०२९२ सर्वभूताधिवासाय शान्ताय बृहते नमः
 ०१२०००१ श्रीबादरायणिरुवाच
 ०१२०००११ पुरोर्वशं प्रवक्ष्यामि यत्र जातो ऽसि भारत
 ०१२०००१२ यत्र राजर्षयो वंश्या ब्रह्मवंश्याश्च जज्ञिरे
 ०१२०००२१ जनमेजयो ह्यभूत् पूरोः प्रचिन्वांस्तत्सुतस्ततः
 ०१२०००२२ प्रवीरो ऽथ मनुस्युर्वै तस्माच् चारुपदो ऽभवत्
 ०१२०००३१ तस्य सुद्युरभूत् पुत्रस्तस्माद्बहुगवस्ततः
 ०१२०००३२ संयातिस्तस्याहंयाती रौद्राश्चस्तत्सुतः स्मृतः
 ०१२०००४१ ऋतेयुस्तस्य कक्षेयुः स्थण्डिलेयुः कृतेयुकः
 ०१२०००४२ जलेयुः सन्नतेयुश्च धर्मसत्यव्रतेयवः
 ०१२०००५१ दशैते ऽप्सरसः पुत्रा वनेयुश्चावमः स्मृतः
 ०१२०००५२ घृताच्यामिन्द्रियाणीव मुख्यस्य जगदात्मनः
 ०१२०००६१ ऋतेयो रन्तिनावो ऽभूत् त्रयस्तस्यात्मजा नृप
 ०१२०००६२ सुमतिर्ध्रुवो ऽप्रतिरथः कण्वो ऽप्रतिरथात्मजः
 ०१२०००७१ तस्य मेघातिथिस्तस्मात् प्रस्कन्नाद्या द्विजातयः
 ०१२०००७२ पुत्रो ऽभूत् सुमते रेभिर्दुष्मन्तस्तत्सुतो मतः
 ०१२०००८१ दुष्मन्तो मृगयां यातः कण्वाश्रमपदं गतः
 ०१२०००८२ तत्रासीनां स्वप्रभया मण्डयन्तीं रमामिव
 ०१२०००९१ विलोक्य सद्यो मुमुहे देवमायामिव स्त्रियम्
 ०१२०००९२ बभाषे तां वरारोहां भटैः कतिपयैर्वृतः
 ०१२००१०१ तद्दर्शनप्रमुदितः सन्निवृत्तपरिश्रमः
 ०१२००१०२ पप्रच्छ कामसन्तप्तः प्रहसञ् श्लक्ष्णया गिरा
 ०१२००१११ का त्वं कमलपत्राक्षि कस्यासि हृदयङ्गमे
 ०१२००११२ किं स्विच् चिकीर्षितं तत्र भवत्या निजने वने
 ०१२००१२१ व्यक्तं राजन्यतनयां वेद्म्यहं त्वां सुमध्यमे
 ०१२००१२२ न हि चेतः पौरवाणामधर्मे रमते क्वचित्
 ०१२००१३ श्रीशकुन्तलोवाच
 ०१२००१३१ विश्वामित्रात्मजैवाहं त्यक्ता मेनकया वने
 ०१२००१३२ वैदैतद्भगवान् कण्वो वीर किं करवाम ते
 ०१२००१४१ आस्यतां ह्यरविन्दाक्ष गृह्यतामर्हणं च नः
 ०१२००१४२ भुज्यतां सन्ति नीवारा उष्यतां यदि रोचते
 ०१२००१५ श्रीदुष्मन्त उवाच

०९२००१५१ उपपन्नमिदं सुभ्रु जातायाः कुशिकान्वये
 ०९२००१५२ स्वयं हि वृणुते राज्ञां कन्यकाः सदृशं वरम्
 ०९२००१६१ ओमित्युक्ते यथाधर्ममुपयेमे शकुन्तलाम्
 ०९२००१६२ गान्धर्वविधिना राजा देशकालविधानवित्
 ०९२००१७१ अमोघवीर्यो राजर्षिर्महिष्यां वीर्यमादधे
 ०९२००१७२ श्वोभूते स्वपुरं यातः कालेनासूत सा सुतम्
 ०९२००१८१ कण्वः कुमारस्य वने चक्रे समुचिताः क्रियाः
 ०९२००१८२ बद्ध्वा मृगेन्द्रं तरसा क्रीडति स्म स बालकः
 ०९२००१९१ तं दुरत्ययविक्रान्तमादाय प्रमदोत्तमा
 ०९२००१९२ हरेरंशांशसम्भूतं भर्तुरन्तिकमागमत्
 ०९२००२०१ यदा न जगृहे राजा भार्यापुत्राव् अनिन्दितौ
 ०९२००२०२ शृण्वतां सर्वभूतानां खे वाग् आहाशरीरिणी
 ०९२००२११ माता भस्त्रा पितुः पुत्रो येन जातः स एव सः
 ०९२००२१२ भरस्व पुत्रं दुष्मन्त मावर्मस्थाः शकुन्तलाम्
 ०९२००२२१ रेतोधाः पुत्रो नयति नरदेव यमक्षयात्
 ०९२००२२२ त्वं चास्य धाता गर्भस्य सत्यमाह शकुन्तला
 ०९२००२३१ पितर्युपरते सो ऽपि चक्रवर्ती महायशाः
 ०९२००२३२ महिमा गीयते तस्य हरेरंशभुवो भुवि
 ०९२००२४१ चक्रं दक्षिणहस्ते ऽस्य पद्मकोशो ऽस्य पादयोः
 ०९२००२४२ ईजे महाभिषेकेण सो ऽभिषिक्तो ऽधिराड् विभुः
 ०९२००२५१ पञ्चपञ्चाशता मेध्यैर्गङ्गायामनु वाजिभिः
 ०९२००२५२ मामतेयं पुरोधाय यमुनामनु च प्रभुः
 ०९२००२६१ अष्टसप्ततिमेध्याश्वान् बबन्ध प्रददद्वसु
 ०९२००२६२ भरतस्य हि दौष्मन्तेरग्निः साचीगुणे चितः
 ०९२००२६३ सहस्रं बद्धशो यस्मिन् ब्राह्मणा गा विभेजिरे
 ०९२००२७१ त्रयस्त्रिंशच्छतं ह्यश्वान् बद्ध्वा विस्मापयन् नृपान्
 ०९२००२७२ दौष्मन्तिरत्यगान् मायां देवानां गुरुमाययौ
 ०९२००२८१ मृगान् छुक्कदतः कृष्णान् हिरण्येन परीवृतान्
 ०९२००२८२ अदात् कर्मणि मष्णारे नियुतानि चतुर्दश
 ०९२००२९१ भरतस्य महत् कर्म न पूर्वं नापरे नृपाः
 ०९२००२९२ नैवापुनैव प्राप्स्यन्ति बाहुभ्यां त्रिदिवं यथा
 ०९२००३०१ किरातहृणान् यवनान् पौण्ड्रान् कङ्कान् खशान् छकान्
 ०९२००३०२ अब्रह्मण्यनृपांश्चाहन् म्लेच्छान् दिग्विजये ऽखिलान्
 ०९२००३११ जित्वा पुरासुरा देवान् ये रसौकांसि भेजिरे
 ०९२००३१२ देवस्त्रियो रसां नीताः प्राणिभिः पुनराहरत्
 ०९२००३२१ सर्वान् कामान् दुदुहतुः प्रजानां तस्य रोदसी
 ०९२००३२२ समास्त्रिणवसाहस्त्रीर्दिक्षु चक्रमवर्तयत्

०९२००३३१ स संराड् लोकपालाख्यमैश्वर्यमधिराट् श्रियम्
 ०९२००३३२ चक्रं चास्खलितं प्राणान् मृषेत्युपरराम ह
 ०९२००३४१ तस्यासन् नृप वैदर्भ्यः पत्न्यस्तिस्रः सुसम्मताः
 ०९२००३४२ रघुस्त्यागभयात् पुत्रान् नानुरूपा इतीरिते
 ०९२००३५१ तस्यैवं वितथे वंशे तदर्थं यजतः सुतम्
 ०९२००३५२ मरुत्स्तोमेन मरुतो भरद्वाजमुपाददुः
 ०९२००३६१ अन्तर्वत्न्यां भ्रातृपत्न्यां मैथुनाय बृहस्पतिः
 ०९२००३६२ प्रवृत्तो वारितो गर्भं शस्त्वा वीर्यमुपासृजत्
 ०९२००३७१ तं त्यक्तुकामां ममतां भर्तुस्त्यागविशङ्किताम्
 ०९२००३७२ नामनिर्वाचनं तस्य श्लोकमेनं सुरा जगुः
 ०९२००३८१ मूढे भरद्वाजमिमं भरद्वाजं बृहस्पते
 ०९२००३८२ यातौ यदुक्त्वा पितरौ भरद्वाजस्ततस्त्व् अयम्
 ०९२००३९१ चोद्यमाना सुरैरेवं मत्वा वितथमात्मजम्
 ०९२००३९२ व्यसृजन् मरुतो ऽविभ्रन् दत्तो ऽयं वितथे ऽन्वये
 ०९२१००१ श्रीशुक उवाच
 ०९२१००११ वितथस्य सुतान् मन्योर्बृहत्क्षत्रो जयस्ततः
 ०९२१००१२ महावीर्यो नरो गर्गः सङ्कृतिस्तु नरात्मजः
 ०९२१००२१ गुरुश्च रन्तिदेवश्च सङ्कृतेः पाण्डुनन्दन
 ०९२१००२२ रन्तिदेवस्य महिमा इहामुत्र च गीयते
 ०९२१००३१ वियद्वित्तस्य ददतो लब्धं लब्धं बुभुक्षतः
 ०९२१००३२ निष्किञ्चनस्य धीरस्य सकुटुम्बस्य सीदतः
 ०९२१००४१ व्यतीयुरष्टचत्वारिंशदहान्यपिबतः किल
 ०९२१००४२ घृतपायससंयावं तोयं प्रातरुपस्थितम्
 ०९२१००५१ कृच्छ्रप्राप्तकुटुम्बस्य क्षुत्तुड्भ्यां जातवेपथोः
 ०९२१००५२ अतिथिर्ब्राह्मणः काले भोक्तुकामस्य चागमत्
 ०९२१००६१ तस्मै संव्यभजत् सो ऽन्नमादृत्य श्रद्धयान्वितः
 ०९२१००६२ हरिं सर्वत्र सम्पश्यन् स भुक्त्वा प्रययौ द्विजः
 ०९२१००७१ अथान्यो भोक्ष्यमाणस्य विभक्तस्य महीपतेः
 ०९२१००७२ विभक्तं व्यभजत् तस्मै वृषलाय हरिं स्मरन्
 ०९२१००८१ याते शूद्रे तमन्यो ऽगादतिथिः श्वभिरावृतः
 ०९२१००८२ राजन् मे दीयतामन्नं सगणाय बुभुक्षते
 ०९२१००९१ स आदृत्यावशिष्टं यद्वहुमानपुरस्कृतम्
 ०९२१००९२ तच्च च दत्त्वा नमश्चक्रे श्वभ्यः श्वपतये विभुः
 ०९२१०१०१ पानीयमात्रमुच्छेषं तच्च चैकपरितर्पणम्
 ०९२१०१०२ पास्यतः पुलकसो ऽभ्यागादपो देह्यशुभाय मे
 ०९२१०१११ तस्य तां करुणां वाचं निशम्य विपुलश्रमाम्
 ०९२१०११२ कृपया भृशसन्तप्त इदमाहामृतं वचः

०९२१०१२१ न कामये ऽहं गतिमीश्वरात् पराम् । अष्टर्द्धियुक्तामपुनर्भवं वा
 ०९२१०१२२ आर्तिं प्रपद्ये ऽखिलदेहभाजाम् । अन्तःस्थितो येन भवन्त्यदुःखाः
 ०९२१०१३१ क्षुत्तृश्रमो गात्रपरिभ्रमश्च । दैन्यं क्लमः शोकविषादमोहाः
 ०९२१०१३२ सर्वे निवृत्ताः कृपणस्य जन्तोर् । जिजीविषोर्जीवजलार्पणान् मे
 ०९२१०१४१ इति प्रभाष्य पानीयं म्रियमाणः पिपासया
 ०९२१०१४२ पुलकसायाददाद्धीरो निसर्गकरुणो नृपः
 ०९२१०१५१ तस्य त्रिभुवनाधीशाः फलदाः फलमिच्छताम्
 ०९२१०१५२ आत्मानं दर्शयां चक्रुर्माया विष्णुविनिर्मिताः
 ०९२१०१६१ स वै तेभ्यो नमस्कृत्य निःसङ्गो विगतस्पृहः
 ०९२१०१६२ वासुदेवे भगवति भक्त्या चक्रे मनः परम्
 ०९२१०१७१ ईश्वरालम्बनं चित्तं कुर्वतो ऽनन्यराधसः
 ०९२१०१७२ माया गुणमयी राजन् स्वप्नवत् प्रत्यलीयत
 ०९२१०१८१ तत्प्रसङ्गानुभावेन रन्तिदेवानुवर्तिनः
 ०९२१०१८२ अभवन् योगिनः सर्वे नारायणपरायणाः
 ०९२१०१९१ गर्गाच्च छिनिस्ततो गार्ग्यः क्षत्राद्ब्रह्म ह्यवर्तत
 ०९२१०१९२ दुरितक्षयो महावीर्यात् तस्य त्रय्यारुणिः कविः
 ०९२१०२०१ पुष्करारुणिरित्यत्र ये ब्राह्मणगतिं गताः
 ०९२१०२०२ बृहत्क्षत्रस्य पुत्रो ऽभूद्धस्ती यद्धस्तिनापुरम्
 ०९२१०२११ अजमीढो द्विमीढश्च पुरुमीढश्च हस्तिनः
 ०९२१०२१२ अजमीढस्य वंश्याः स्युः प्रियमेधादयो द्विजाः
 ०९२१०२२१ अजमीढाद्बृहदिषुस्तस्य पुत्रो बृहद्धनुः
 ०९२१०२२२ बृहत्कायस्ततस्तस्य पुत्र आसीज् जयद्रथः
 ०९२१०२३१ तत्सुतो विशदस्तस्य स्येनजित् समजायत
 ०९२१०२३२ रुचिराश्वो दृढहनुः काश्यो वत्सश्च तत्सुताः
 ०९२१०२४१ रुचिराश्वसुतः पारः पृथुसेनस्तदात्मजः
 ०९२१०२४२ पारस्य तनयो नीपस्तस्य पुत्रशतं त्व् अभूत्
 ०९२१०२५१ स कृत्व्यां शुककन्यायां ब्रह्मदत्तमजीजनत्
 ०९२१०२५२ योगी स गवि भार्यायां विष्वक्सेनमघात् सुतम्
 ०९२१०२६१ जैगीषव्योपदेशेन योगतन्त्रं चकार ह
 ०९२१०२६२ उदक्सेनस्ततस्तस्माद्ब्रह्मलाटो बार्हदीषवाः
 ०९२१०२७१ यवीनरो द्विमीढस्य कृतिमांस्तत्सुतः स्मृतः
 ०९२१०२७२ नाम्ना सत्यधृतिस्तस्य दृढनेमिः सुपार्श्वकृत्
 ०९२१०२८१ सुपार्श्वत् सुमतिस्तस्य पुत्रः सन्नतिमांस्ततः
 ०९२१०२८२ कृती हिरण्यनाभाद्यो योगं प्राप्य जगौ स्म षट्
 ०९२१०२९१ संहिताः प्राच्यसाम्नां वै नीपो ह्युद्रायुधस्ततः
 ०९२१०२९२ तस्य क्षेम्यः सुवीरो ऽथ सुवीरस्य रिपुञ्जयः
 ०९२१०३०१ ततो बहुरथो नाम पुरुमीढो ऽप्रजो ऽभवत्

०९२१०३०२ नलिन्यामजमीढस्य नीलः शान्तिस्तु तत्सुतः
 ०९२१०३११ शान्तेः सुशान्तिस्तत्पुत्रः पुरुजो ऽर्कस्ततो ऽभवत्
 ०९२१०३१२ भर्म्याश्वस्तनयस्तस्य पञ्चासन् मुद्गलादयः
 ०९२१०३२१ यवीनरो बृहद्विश्वः काम्पिल्लः सञ्जयः सुताः
 ०९२१०३२२ भर्म्याश्वः प्राह पुत्रा मे पञ्चानां रक्षणाय हि
 ०९२१०३३१ विषयाणामलमिमे इति पञ्चालसंज्ञिताः
 ०९२१०३३२ मुद्गलाद्ब्रह्मनिर्वृत्तं गोत्रं मौद्गल्यसंज्ञितम्
 ०९२१०३४१ मिथुनं मुद्गलाद्भार्म्यादिवोदासः पुमान् अभूत्
 ०९२१०३४२ अहल्या कन्यका यस्यां शतानन्दस्तु गौतमात्
 ०९२१०३५१ तस्य सत्यधृतिः पुत्रो धनुर्वेदविशारदः
 ०९२१०३५२ शरद्वांस्तत्सुतो यस्मादुर्वशीदर्शनात् किल
 ०९२१०३६१ शरस्तम्बे ऽपतद्रेतो मिथुनं तदभूच्च छुभम्
 ०९२१०३६२ तद्दृष्ट्वा कृपयागृह्णाच्च छान्तनुर्मृगयां चरन्
 ०९२१०३६३ कृपः कुमारः कन्या च द्रोणपत्न्यभवत् कृपी
 ०९२२००१ श्रीशुक उवाच
 ०९२२००११ मित्रायुश्च दिवोदासाच्च च्यवनस्तत्सुतो नृप
 ०९२२००१२ सुदासः सहदेवो ऽथ सोमको जन्तुजन्मकृत्
 ०९२२००२१ तस्य पुत्रशतं तेषां यवीयान् पृषतः सुतः
 ०९२२००२२ स तस्माद्गुरुपदो जज्ञे सर्वसम्पत्समन्वितः
 ०९२२००२३ द्रुपदाद्द्रौपदी तस्य धृष्टद्युम्नादयः सुताः
 ०९२२००३१ धृष्टद्युम्नाद्दृष्टकेतुर्भार्म्याः पाञ्चालका इमे
 ०९२२००३२ यो ऽजमीढसुतो ह्यन्य ऋक्षः संवरणस्ततः
 ०९२२००४१ तपत्यां सूर्यकन्यायां कुरुक्षेत्रपतिः कुरुः
 ०९२२००४२ परीक्षिः सुधनुर्जह्नुर्निषधश्च कुरोः सुताः
 ०९२२००५१ सुहोत्रो ऽभूत् सुधनुषश्च्यवनो ऽथ ततः कृती
 ०९२२००५२ वसुस्तस्योपरिचरो बृहद्रथमुखास्ततः
 ०९२२००६१ कुशाम्बमत्स्यप्रत्यग्र चेदिपाद्याश्च चेदिपाः
 ०९२२००६२ बृहद्रथात् कुशाग्रो ऽभूदृषभस्तस्य तत्सुतः
 ०९२२००७१ जज्ञे सत्यहितो ऽपत्यं पुष्पवांस्तत्सुतो जहुः
 ०९२२००७२ अन्यस्यामपि भार्यायां शकले द्वे बृहद्रथात्
 ०९२२००८१ ये मात्रा बहिरुत्सृष्टे जरया चाभिसन्धिते
 ०९२२००८२ जीव जीवेति क्रीडन्त्या जरासन्धो ऽभवत् सुतः
 ०९२२००९१ ततश्च सहदेवो ऽभूत् सोमापिर्यच्च छरुतश्रवाः
 ०९२२००९२ परीक्षिरनपत्यो ऽभूत् सुरथो नाम जाह्ववः
 ०९२२०१०१ ततो विदूरथस्तस्मात् सार्वभौमस्ततो ऽभवत्
 ०९२२०१०२ जयसेनस्तत्तनयो राधिको ऽतो ऽयुताय्व् अभूत्
 ०९२२०१११ ततश्चाक्रोधनस्तस्माद्देवातिथिरमुष्य च

०९२२०११२ ऋक्षस्तस्य दिलीपो ऽभूत् प्रतीपस्तस्य चात्मजः
 ०९२२०१२१ देवापिः शान्तनुस्तस्य बाह्नीक इति चात्मजाः
 ०९२२०१२२ पितृराज्यं परित्यज्य देवापिस्तु वनं गतः
 ०९२२०१३१ अभवच्च छान्तनू राजा प्राङ् महाभिषसंज्ञितः
 ०९२२०१३२ यं यं कराभ्यां स्पृशति जीर्णं यौवनमेति सः
 ०९२२०१४१ शान्तिमाप्नोति चैवाग्र्यां कर्मणा तेन शान्तनुः
 ०९२२०१४२ समा द्वादश तद्राज्ये न ववर्ष यदा विभुः
 ०९२२०१५१ शान्तनुर्ब्राह्मणैरुक्तः परिवेत्तायमग्रभुक्
 ०९२२०१५२ राज्यं देह्यग्रजायाशु पुरराष्ट्रविवृद्धये
 ०९२२०१६१ एवमुक्तो द्विजैर्ज्यैष्ठं छन्दयामास सो ऽब्रवीत्
 ०९२२०१६२ तन्मन्त्रिप्रहितैर्विप्रैर्वेदाद्विभ्रंशितो गिरा
 ०९२२०१७१ वेदवादातिवादान् वै तदा देवो ववर्ष ह
 ०९२२०१७२ देवापियोगमास्थाय कलापग्राममाश्रितः
 ०९२२०१८१ सोमवंशे कलौ नष्टे कृतादौ स्थापयिष्यति
 ०९२२०१८२ बाह्नीकात् सोमदत्तो ऽभूद्भूरिभूरिश्रवास्ततः
 ०९२२०१९१ शलश्च शान्तनोरासीद्भङ्गायां भीष्म आत्मवान्
 ०९२२०१९२ सर्वधर्मविदां श्रेष्ठो महाभागवतः कविः
 ०९२२०२०१ वीरयूथाग्रणीर्येन रामो ऽपि युधि तोषितः
 ०९२२०२०२ शान्तनोर्दासकन्यायां जज्ञे चित्राङ्गदः सुतः
 ०९२२०२११ विचित्रवीर्यश्चावरजो नाम्ना चित्राङ्गदो हतः
 ०९२२०२१२ यस्यां पराशरात् साक्षादवतीर्णो हरेः कला
 ०९२२०२२१ वेदगुप्तो मुनिः कृष्णो यतो ऽहमिदमध्यगाम्
 ०९२२०२२२ हित्वा स्वशिष्यान् पैलादीन् भगवान् बादरायणः
 ०९२२०२३१ मह्यं पुत्राय शान्ताय परं गुह्यामिदं जगौ
 ०९२२०२३२ विचित्रवीर्यो ऽथोवाह काशीराजसुते बलात्
 ०९२२०२४१ स्वयंवरादुपानीते अम्बिकाम्बालिके उभे
 ०९२२०२४२ तयोरासक्तहृदयो गृहीतो यक्षमणा मृतः
 ०९२२०२५१ क्षेत्रे ऽप्रजस्य वै भ्रातुर्मात्रोक्तो बादरायणः
 ०९२२०२५२ धृतराष्ट्रं च पाण्डुं च विदुरं चाप्यजीजनत्
 ०९२२०२६१ गान्धार्यां धृतराष्ट्रस्य जज्ञे पुत्रशतं नृप
 ०९२२०२६२ तत्र दुर्योधनो ज्येष्ठो दुःशला चापि कन्यका
 ०९२२०२७१ शापान् मैथुनरुद्धस्य पाण्डोः कुन्त्यां महारथाः
 ०९२२०२७२ जाता धर्मानिलेन्द्रेभ्यो युधिष्ठिरमुखास्त्रयः
 ०९२२०२८१ नकुलः सहदेवश्च माद्यां नासत्यदस्रयोः
 ०९२२०२८२ द्रौपद्यां पञ्च पञ्चभ्यः पुत्रास्ते पितरो ऽभवन्
 ०९२२०२९१ युधिष्ठिरात् प्रतिविन्ध्यः श्रुतसेनो वृकोदरात्
 ०९२२०२९२ अर्जुनाच्च छरुतकीर्तिस्तु शतानीकस्तु नाकुलिः

०९२२०३०१ सहदेवसुतो राजन् छरुतकर्मा तथापरे
 ०९२२०३०२ युधिष्ठिरात् तु पौरव्यां देवको ऽथ घटोत्कचः
 ०९२२०३११ भीमसेनाद्धिडिम्बायां काल्यां सर्वगतस्ततः
 ०९२२०३१२ सहदेवात् सुहोत्रं तु विजयासूत पार्वती
 ०९२२०३२१ करेणुमत्यां नकुलो नरमित्रं तथार्जुनः
 ०९२२०३२२ इरावन्तमुलुप्यां वै सुतायां बभ्रुवाहनम्
 ०९२२०३२३ मणिपुरपतेः सो ऽपि तत्पुत्रः पुत्रिकासुतः
 ०९२२०३३१ तव तातः सुभद्रायामभिमन्युरजायत
 ०९२२०३३२ सर्वातिरथजिद्वीर उत्तरायां ततो भवान्
 ०९२२०३४१ परिक्षीणेषु कुरुषु द्रौणेर्ब्रह्मास्त्रतेजसा
 ०९२२०३४२ त्वं च कृष्णानुभावेन सजीवो मोचितो ऽन्तकात्
 ०९२२०३५१ तवेमे तनयास्तात जनमेजयपूर्वकाः
 ०९२२०३५२ श्रुतसेनो भीमसेन उग्रसेनश्च वीर्यवान्
 ०९२२०३६१ जनमेजयस्त्वां विदित्वा तक्षकान् निधनं गतम्
 ०९२२०३६२ सर्पान् वै सर्पयागाग्नौ स होष्यति रुषान्वितः
 ०९२२०३७१ कालषेयं पुरोधाय तुरं तुरगमेघषाट्
 ०९२२०३७२ समन्तात् पृथिवीं सर्वां जित्वा यक्ष्यति चाध्वरैः
 ०९२२०३८१ तस्य पुत्रः शतानीको याज्ञवल्क्यात् त्रयीं पठन्
 ०९२२०३८२ अस्त्रज्ञानं क्रियाज्ञानं शौनकात् परमेष्यति
 ०९२२०३९१ सहस्रानीकस्तत्पुत्रस्ततश्चैवाश्वमेधजः
 ०९२२०३९२ असीमकृष्णस्तस्यापि नेमिचक्रस्तु तत्सुतः
 ०९२२०४०१ गजाह्वये हते नद्या कौशाम्ब्यां साधु वत्स्यति
 ०९२२०४०२ उक्तस्ततश्चित्ररथस्तस्माच् छुचिरथः सुतः
 ०९२२०४११ तस्माच् च वृष्टिमांस्तस्य सुषेणो ऽथ महीपतिः
 ०९२२०४१२ सुनीथस्तस्य भविता नृचक्षुर्यत् सुखीनलः
 ०९२२०४२१ परिप्लवः सुतस्तस्मान् मेधावी सुनयात्मजः
 ०९२२०४२२ नृपञ्जयस्ततो दूर्वास्तिमिस्तस्माज् जनिष्यति
 ०९२२०४३१ तिमेर्बृहद्रथस्तस्माच् छतानीकः सुदासजः
 ०९२२०४३२ शतानीकाद्दुर्मनस्तस्यापत्यं महीनरः
 ०९२२०४४१ दण्डपाणिर्निमिस्तस्य क्षेमको भविता यतः
 ०९२२०४४२ ब्रह्मक्षत्रस्य वै योनिर्वशो देवर्षिसत्कृतः
 ०९२२०४५१ क्षेमकं प्राप्य राजानं संस्थां प्राप्स्यति वै कलौ
 ०९२२०४५२ अथ मागधराजानो भाविनो ये वदामि ते
 ०९२२०४६१ भविता सहदेवस्य मार्जारिर्यच् छरुतश्रवाः
 ०९२२०४६२ ततो युतायुस्तस्यापि निरमित्रो ऽथ तत्सुतः
 ०९२२०४७१ सुनक्षत्रः सुनक्षत्राद्बृहत्सेनो ऽथ कर्मजित्
 ०९२२०४७२ ततः सुतञ्जयाद्विप्रः शुचिस्तस्य भविष्यति

०९२२०४८१ क्षेमो ऽथ सुव्रतस्तस्माद्धर्मसूत्रः समस्ततः
 ०९२२०४८२ द्युमत्सेनो ऽथ सुमतिः सुबलो जनिता ततः
 ०९२२०४९१ सुनीथः सत्यजिदथ विश्वजिद्यद्रिपुञ्जयः
 ०९२२०४९२ बार्हद्रथाश्च भूपाला भाव्याः साहस्रवत्सरम्
 ०९२३००१ श्रीशुक उवाच
 ०९२३००११ अनोः सभानरश्चक्षुः परेषुश्च त्रयः सुताः
 ०९२३००१२ सभानरात् कालनरः सृञ्जयस्तत्सुतस्ततः
 ०९२३००२१ जनमेजयस्तस्य पुत्रो महाशालो महामनाः
 ०९२३००२२ उशीनरस्तितिक्षुश्च महामनस आत्मजौ
 ०९२३००३१ शिबिर्वरः कृमिर्दक्षश्चत्वारोशीनरात्मजाः
 ०९२३००३२ वृषादर्भः सुधीरश्च मद्रः केकय आत्मवान्
 ०९२३००४१ शिबेश्चत्वार एवासंस्तितिक्षोश्च रुषद्रथः
 ०९२३००४२ ततो होमो ऽथ सुतपा बलिः सुतपसो ऽभवत्
 ०९२३००५१ अङ्गवङ्गकलिङ्गाद्याः सुह्यपुण्ड्रौड्संज्ञिताः
 ०९२३००५२ जज्ञिरे दीर्घतमसो बलेः क्षेत्रे महीक्षितः
 ०९२३००६१ चक्रुः स्वनाम्ना विषयान् षड् इमान् प्राच्यकांश्च ते
 ०९२३००६२ खलपानो ऽङ्गतो जज्ञे तस्माद्विविरथस्ततः
 ०९२३००७१ सुतो धर्मरथो यस्य जज्ञे चित्ररथो ऽप्रजाः
 ०९२३००७२ रोमपाद इति ख्यातस्तस्मै दशरथः सखा
 ०९२३००८१ शान्तां स्वकन्यां प्रायच्छदृष्यशृङ्ग उवाह याम्
 ०९२३००८२ देवे ऽवर्षति यं रामा आनिन्युर्हारिणीसुतम्
 ०९२३००९१ नाटयसङ्गीतवादित्रैर्विभ्रमालिङ्गनाहणैः
 ०९२३००९२ स तु राज्ञो ऽनपत्यस्य निरूप्येष्टि मरुत्वते
 ०९२३०१०१ प्रजामदाद्दशरथो येन लेभे ऽप्रजाः प्रजाः
 ०९२३०१०२ चतुरङ्गो रोमपादात् पृथुलाक्षस्तु तत्सुतः
 ०९२३०१११ बृहद्रथो बृहत्कर्मा बृहद्भानुश्च तत्सुताः
 ०९२३०११२ आद्याद्बृहन्मनास्तस्माज् जयद्रथ उदाहृतः
 ०९२३०१२१ विजयस्तस्य सम्भृत्यां ततो धृतिरजायत
 ०९२३०१२२ ततो धृतव्रतस्तस्य सत्कर्माधिरथस्ततः
 ०९२३०१३१ यो ऽसौ गङ्गातटे क्रीडन् मञ्जूषान्तर्गतं शिशुम्
 ०९२३०१३२ कुन्त्यापविद्धं कानीनमनपत्यो ऽकरोत् सुतम्
 ०९२३०१४१ वृषसेनः सुतस्तस्य कर्णस्य जगतीपते
 ०९२३०१४२ द्रुह्योश्च तनयो बभ्रुः सेतुस्तस्यात्मजस्ततः
 ०९२३०१५१ आरब्धस्तस्य गान्धारस्तस्य धर्मस्ततो धृतः
 ०९२३०१५२ धृतस्य दुर्मदस्तस्मात् प्रचेताः प्राचेतसः शतम्
 ०९२३०१६१ म्लेच्छाधिपतयो ऽभूवन्नुदीचीं दिशमाश्रिताः
 ०९२३०१६२ तुर्वसोश्च सुतो वह्निर्वह्निर्भर्गो ऽथ भानुमान्

०९२३०१७१ त्रिभानुस्तत्सुतो ऽस्यापि करन्धम उदारधीः
 ०९२३०१७२ मरुतस्तत्सुतो ऽपुत्रः पुत्रं पौरवमन्वभूत्
 ०९२३०१८१ दुष्मन्तः स पुनर्भेजे स्ववंशं राज्यकामुकः
 ०९२३०१८२ ययातेज्येष्ठपुत्रस्य यदोर्वंशं नरर्षभ
 ०९२३०१९१ वर्णयामि महापुण्यं सर्वपापहरं नृणाम्
 ०९२३०१९२ यदोर्वंशं नरः श्रुत्वा सर्वपापैः प्रमुच्यते
 ०९२३०२०१ यत्रावतीर्णो भगवान् परमात्मा नराकृतिः
 ०९२३०२०२ यदोः सहस्रजित् क्रोष्टा नलो रिपुरिति श्रुताः
 ०९२३०२११ चत्वारः सूनवस्तत्र शतजित् प्रथमात्मजः
 ०९२३०२१२ महाहयो रेणुहयो हैहयश्चेति तत्सुताः
 ०९२३०२२१ धर्मस्तु हैहयसुतो नेत्रः कुन्तेः पिता ततः
 ०९२३०२२२ सोहङ्गिरभवत् कुन्तेर्महिष्मान् भद्रसेनकः
 ०९२३०२३१ दुर्मदो भद्रसेनस्य धनकः कृतवीर्यसूः
 ०९२३०२३२ कृताग्निः कृतवर्मा च कृतौजा धनकात्मजाः
 ०९२३०२४१ अर्जुनः कृतवीर्यस्य सप्तद्वीपेश्वरो ऽभवत्
 ०९२३०२४२ दत्तात्रेयाद्धरेरंशात् प्राप्तयोगमहागुणः
 ०९२३०२५१ न नूनं कार्तवीर्यस्य गतिं यास्यन्ति पार्थिवाः
 ०९२३०२५२ यज्ञदानतपोयोगैः श्रुतवीर्यदयादिभिः
 ०९२३०२६१ पञ्चाशीति सहस्राणि ह्यव्याहतबलः समाः
 ०९२३०२६२ अनष्टवित्तस्मरणो बुभुजे ऽक्षय्यषड्वसु
 ०९२३०२७१ तस्य पुत्रसहस्रेषु पञ्चैवोर्वरिता मृधे
 ०९२३०२७२ जयध्वजः शूरसेनो वृषभो मधुरूर्जितः
 ०९२३०२८१ जयध्वजात् तालजङ्घस्तस्य पुत्रशतं त्व् अभूत्
 ०९२३०२८२ क्षत्रं यत् तालजङ्घाख्यमौवतिजोपसंहृतम्
 ०९२३०२९१ तेषां ज्येष्ठो वीतिहोत्रो वृष्णिः पुत्रो मधोः स्मृतः
 ०९२३०२९२ तस्य पुत्रशतं त्व् आसीद्वृष्णिज्येष्ठं यतः कुलम्
 ०९२३०३०१ माधवा वृष्णयो राजन् यादवाश्चेति संज्ञिताः
 ०९२३०३०२ यदुपुत्रस्य च क्रोष्टोः पुत्रो वृजिनवांस्ततः
 ०९२३०३११ स्वाहितो ऽतो विषद्वुर्वै तस्य चित्ररथस्ततः
 ०९२३०३१२ शशबिन्दुर्महायोगी महाभागो महान् अभूत्
 ०९२३०३२१ चतुर्दशमहारत्नश्चक्रवर्त्यपराजितः
 ०९२३०३२२ तस्य पत्नीसहस्राणां दशानां सुमहायशाः
 ०९२३०३३१ दशलक्षसहस्राणि पुत्राणां तास्व् अजीजनत्
 ०९२३०३३२ तेषां तु षट् प्रधानानां पृथुश्रवस आत्मजः
 ०९२३०३४१ धर्मो नामोशना तस्य हयमेघशतस्य याट्
 ०९२३०३४२ तत्सुतो रुचकस्तस्य पञ्चासन्नात्मजाः शृणु
 ०९२३०३५१ पुरुजिद्रुक्मरुक्मेषु पृथुज्यामघसंज्ञिताः

०९२३०३५२ ज्यामघस्त्व् अप्रजो ऽप्यन्यां भार्या शैब्यापतिर्भयात्
 ०९२३०३६१ नाविन्दच् छत्रुभवनाद्भोज्यां कन्यामहारषीत्
 ०९२३०३६२ रथस्थां तां निरीक्ष्याह शैब्या पतिममर्षिता
 ०९२३०३७१ केयं कुहक मत्स्थानं रथमारोपितेति वै
 ०९२३०३७२ स्त्रुषा तवेत्यभिहिते स्मयन्ती पतिमब्रवीत्
 ०९२३०३८१ अहं बन्ध्यासपत्नी च स्त्रुषा मे युज्यते कथम्
 ०९२३०३८२ जनयिष्यसि यं राज्ञि तस्येयमुपयुज्यते
 ०९२३०३९१ अन्वमोदन्त तद्विश्वे देवाः पितर एव च
 ०९२३०३९२ शैब्या गर्भमघात् काले कुमारं सुषुवे शुभम्
 ०९२३०३९३ स विदर्भ इति प्रोक्त उपयेमे स्त्रुषां सतीम्
 ०९२४००१ श्रीशुक उवाच
 ०९२४००११ तस्यां विदर्भो ऽजनयत् पुत्रौ नाम्ना कुशक्रथौ
 ०९२४००१२ तृतीयं रोमपादं च विदर्भकुलनन्दनम्
 ०९२४००२१ रोमपादसुतो बभ्रुर्बभ्रोः कृतिरजायत
 ०९२४००२२ उशिकस्तत्सुतस्तस्माच् चेदिश्वैद्यादयो नृपाः
 ०९२४००३१ क्रथस्य कुन्तिः पुत्रो ऽभूद् वृष्णिस्तस्याथ निर्वृतिः
 ०९२४००३२ ततो दशार्हो नाम्नाभूत् तस्य व्योमः सुतस्ततः
 ०९२४००४१ जीमूतो विकृतिस्तस्य यस्य भीमरथः सुतः
 ०९२४००४२ ततो नवरथः पुत्रो जातो दशरथस्ततः
 ०९२४००५१ करम्भिः शकुनेः पुत्रो देवरातस्तदात्मजः
 ०९२४००५२ देवक्षत्रस्ततस्तस्य मधुः कुरुवशादनुः
 ०९२४००६१ पुरुहोत्रस्त्व् अनोः पुत्रस्तस्यायुः सात्वतस्ततः
 ०९२४००६२ भजमानो भजिर्दिव्यो वृष्णिर्देवावृधो ऽन्धकः
 ०९२४००७१ सात्वतस्य सुताः सप्त महाभोजश्च मारिष
 ०९२४००७२ भजमानस्य निम्लोचिः किङ्कणो धृष्टिरेव च
 ०९२४००८१ एकस्यामात्मजाः पत्न्यामन्यस्यां च त्रयः सुताः
 ०९२४००८२ शताजिच् च सहस्राजिदयुताजिदिति प्रभो
 ०९२४००९१ बभ्रुर्देवावृधसुतस्तयोः श्लोकौ पठन्त्यम्
 ०९२४००९२ यथैव शृणुमो दूरात् सम्पश्यामस्तथान्तिकात्
 ०९२४०१०१ बभ्रुः श्रेष्ठो मनुष्याणां देवैर्देवावृधः समः
 ०९२४०१०२ पुरुषाः पञ्चषष्टिश्च षट्सहस्राणि चाष्ट च
 ०९२४०१११ ये ऽमृतत्वमनुप्राप्ता बभ्रुर्देवावृधादपि
 ०९२४०११२ महाभोजो ऽतिधर्मात्मा भोजा आसंस्तदन्वये
 ०९२४०१२१ वृष्णेः सुमित्रः पुत्रो ऽभूद्युधाजिच् च परन्तप
 ०९२४०१२२ शिनिस्तस्यानमित्रश्च निम्नो ऽभूदनमित्रतः
 ०९२४०१३१ सत्राजितः प्रसेनश्च निम्नस्याथासतुः सुतौ
 ०९२४०१३२ अनमित्रसुतो यो ऽन्यः शिनिस्तस्य च सत्यकः

०९२४०१४१ युयुधानः सात्यकिर्वै जयस्तस्य कुणिस्ततः
 ०९२४०१४२ युगन्धरो ऽनमित्रस्य वृष्णिः पुत्रो ऽपरस्ततः
 ०९२४०१५१ श्वफल्कश्चित्ररथश्च गान्दिन्यां च श्वफल्कतः
 ०९२४०१५२ अक्रूरप्रमुखा आसन् पुत्रा द्वादश विश्रुताः
 ०९२४०१६१ आसङ्गः सारमेयश्च मृदुरो मृदुविद्विरिः
 ०९२४०१६२ धर्मवृद्धः सुकर्मा च क्षेत्रोपेक्षो ऽरिमर्दनः
 ०९२४०१७१ शत्रुघ्नो गन्धमादश्च प्रतिबाहुश्च द्वादश
 ०९२४०१७२ तेषां स्वसा सुचाराख्या द्वाव् अक्रूरसुताव् अपि
 ०९२४०१८१ देववान् उपदेवश्च तथा चित्ररथात्मजाः
 ०९२४०१८२ पृथुर्विदूरथाद्याश्च बहवो वृष्णिनन्दनाः
 ०९२४०१९१ कुकुरो भजमानश्च शुचिः कम्बलबर्हिषः
 ०९२४०१९२ कुकुरस्य सुतो वह्निर्विलोमा तनयस्ततः
 ०९२४०२०१ कपोतरोमा तस्यानुः सखा यस्य च तुम्बुरुः
 ०९२४०२०२ अन्धकाद्दुन्दुभिस्तस्मादविद्योतः पुनर्वसुः
 ०९२४०२११ तस्याहुकश्चाहुकी च कन्या चैवाहुकात्मजौ
 ०९२४०२१२ देवकश्चोग्रसेनश्च चत्वारो देवकात्मजाः
 ०९२४०२२१ देववान् उपदेवश्च सुदेवो देववर्धनः
 ०९२४०२२२ तेषां स्वसारः सप्तासन् धृतदेवादयो नृप
 ०९२४०२३१ शान्तिदेवोपदेवा च श्रीदेवा देवरक्षिता
 ०९२४०२३२ सहदेवा देवकी च वसुदेव उवाह ताः
 ०९२४०२४१ कंसः सुनामा न्यग्रोधः कङ्कः शङ्कुः सुहस्तथा
 ०९२४०२४२ राष्ट्रपालो ऽथ धृष्टिश्च तुष्टिमान् औग्रसेनयः
 ०९२४०२५१ कंसा कंसवती कङ्का शूरभू राष्ट्रपालिका
 ०९२४०२५२ उग्रसेनदुहितरो वसुदेवानुजस्त्रियः
 ०९२४०२६१ शूरो विदूरथादासीद्भ्रजमानस्तु तत्सुतः
 ०९२४०२६२ शिनिस्तस्मात् स्वयं भोजो हृदिकस्तत्सुतो मतः
 ०९२४०२७१ देवमीढः शतधनुः कृतवर्मेति तत्सुताः
 ०९२४०२७२ देवमीढस्य शूरस्य मारिषा नाम पत्न्यभूत्
 ०९२४०२८१ तस्यां स जनयामास दश पुत्रान् अकल्मषान्
 ०९२४०२८२ वसुदेवं देवभागं देवश्रवसमानकम्
 ०९२४०२९१ सृञ्जयं श्यामकं कङ्कं शमीकं वत्सकं वृकम्
 ०९२४०२९२ देवदुन्दुभयो नेदुरानका यस्य जन्मनि
 ०९२४०३०१ वसुदेवं हरेः स्थानं वदन्त्यानकदुन्दुभिम्
 ०९२४०३०२ पृथा च श्रुतदेवा च श्रुतकीर्तिः श्रुतश्रवाः
 ०९२४०३११ राजाधिदेवी चैतेषां भगिन्यः पञ्च कन्यकाः
 ०९२४०३१२ कुन्तेः सख्युः पिता शूरो ह्यपुत्रस्य पृथामदात्
 ०९२४०३२१ साप दुर्वाससो विद्यां देवहृतीं प्रतोषितात्

०९२४०३२२ तस्या वीर्यपरीक्षार्थमाजुहाव रविं शुचिः
 ०९२४०३३१ तदैवोपागतं देवं वीक्ष्य विस्मितमानसा
 ०९२४०३३२ प्रत्ययार्थं प्रयुक्ता मे याहि देव क्षमस्व मे
 ०९२४०३४१ अमोघं देवसन्दर्शमादधे त्वयि चात्मजम्
 ०९२४०३४२ योनिर्यथा न दुष्येत कर्ताहं ते सुमध्यमे
 ०९२४०३५१ इति तस्यां स आधाय गर्भं सूर्यो दिवं गतः
 ०९२४०३५२ सद्यः कुमारः सञ्जज्ञे द्वितीय इव भास्करः
 ०९२४०३६१ तं सात्यजन् नदीतोये कृच्छ्राल् लोकस्य विभ्यती
 ०९२४०३६२ प्रपितामहस्तामुवाह पाण्डुरै सत्यविक्रमः
 ०९२४०३७१ श्रुतदेवां तु कारूषो वृद्धशर्मा समग्रहीत्
 ०९२४०३७२ यस्यामभूदन्तवक्र ऋषिशप्तो दितेः सुतः
 ०९२४०३८१ कैकेयो धृष्टकेतुश्च श्रुतकीर्तिमविन्दत
 ०९२४०३८२ सन्तर्दनादयस्तस्यां पञ्चासन् कैकयाः सुताः
 ०९२४०३९१ राजाधिदेव्यामावन्त्यौ जयसेनो ऽजनिष्ट ह
 ०९२४०३९२ दमघोषश्चेदिराजः श्रुतश्रवसमग्रहीत्
 ०९२४०४०१ शिशुपालः सुतस्तस्याः कथितस्तस्य सम्भवः
 ०९२४०४०२ देवभागस्य कंसायां चित्रकेतुबृहद्वलौ
 ०९२४०४११ कंसवत्यां देवश्रवसः सुवीर इषुमांस्तथा
 ०९२४०४१२ बकः कङ्कात् तु कङ्कायां सत्यजित् पुरुजित् तथा
 ०९२४०४२१ सृञ्जयो राष्ट्रपाल्यां च वृषदुर्मर्षणादिकान्
 ०९२४०४२२ हरिकेशहिरण्याक्षौ शूरभूम्यां च श्यामकः
 ०९२४०४३१ मिश्रकेश्यामप्सरसि वृकादीन् वत्सकस्तथा
 ०९२४०४३२ तक्षपुष्करशालादीन् दुर्वाक्ष्यां वृक आदधे
 ०९२४०४४१ सुमित्रार्जुनपालादीन् समीकात् तु सुदामनी
 ०९२४०४४२ आनकः कर्णिकायां वै ऋतधामाजयाव् अपि
 ०९२४०४५१ पौरवी रोहिणी भद्रा मदिरा रोचना इला
 ०९२४०४५२ देवकीप्रमुखाश्चासन् पत्न्य आनकदुन्दुभेः
 ०९२४०४६१ बलं गदं सारणं च दुर्मदं विपुलं ध्रुवम्
 ०९२४०४६२ वसुदेवस्तु रोहिण्यां कृतादीन् उदपादयत्
 ०९२४०४७१ सुभद्रो भद्रबाहुश्च दुर्मदो भद्र एव च
 ०९२४०४७२ पौरव्यास्तनया ह्येते भूताद्या द्वादशाभवन्
 ०९२४०४८१ नन्दोपनन्दकृतक शूराद्या मदिरात्मजाः
 ०९२४०४८२ कौशल्या केशिनं त्व् एकमसूत कुलनन्दनम्
 ०९२४०४९१ रोचनायामतो जाता हस्तहेमाङ्गदादयः
 ०९२४०४९२ इलायामुरुवल्कादीन् यदुमुख्यान् अजीजनत्
 ०९२४०५०१ विपृष्ठो धृतदेवायामेक आनकदुन्दुभेः
 ०९२४०५०२ शान्तिदेवात्मजा राजन् प्रशमप्रसितादयः

०९२४०५११ राजन्यकल्पवर्षाद्या उपदेवासुता दश
 ०९२४०५१२ वसुहंससुवंशाद्याः श्रीदेवायास्तु षट् सुताः
 ०९२४०५२१ देवरक्षितया लब्धा नव चात्र गदादयः
 ०९२४०५२२ वसुदेवः सुतान् अष्टाव् आदधे सहदेवया
 ०९२४०५३१ प्रवरश्रुतमुख्यांश्च साक्षाद्धर्मो वसून् इव
 ०९२४०५३२ वसुदेवस्तु देवक्यामष्ट पुत्रान् अजीजनत्
 ०९२४०५४१ कीर्तिमन्तं सुषेणं च भद्रसेनमुदारधीः
 ०९२४०५४२ ऋजुं सम्मर्दनं भद्रं सङ्कर्षणमहीश्वरम्
 ०९२४०५५१ अष्टमस्तु तयोरासीत् स्वयमेव हरिः किल
 ०९२४०५५२ सुभद्रा च महाभागा तव राजन् पितामही
 ०९२४०५६१ यदा यदा हि धर्मस्य क्षयो वृद्धिश्च पाप्मनः
 ०९२४०५६२ तदा तु भगवान् ईश आत्मानं सृजते हरिः
 ०९२४०५७१ न ह्यस्य जन्मनो हेतुः कर्मणो वा महीपते
 ०९२४०५७२ आत्ममायां विनेशस्य परस्य द्रष्टुरात्मनः
 ०९२४०५८१ यन् मायाचेष्टितं पुंसः स्थित्युत्पत्त्यप्ययाय हि
 ०९२४०५८२ अनुग्रहस्तन्निवृत्तेरात्मलाभाय चेष्यते
 ०९२४०५९१ अक्षौहिणीनां पतिभिरसुरैर्नृपलाञ्छनैः
 ०९२४०५९२ भुव आक्रम्यमाणाया अमाराय कृतोद्यमः
 ०९२४०६०१ कर्माण्यपरिमेयाणि मनसापि सुरेश्वरैः
 ०९२४०६०२ सहसङ्कर्षणश्चक्रे भगवान् मधुसूदनः
 ०९२४०६११ कलौ जनिष्यमाणानां दुःखशोकतमोनुदम्
 ०९२४०६१२ अनुग्रहाय भक्तानां सुपुण्यं व्यतनोद्यशः
 ०९२४०६२१ यस्मिन् सत्कर्णपीयुषे यशस्तीर्थवरे सकृत्
 ०९२४०६२२ श्रोत्राञ्जलिरुपस्पृश्य धुनुते कर्मवासनाम्
 ०९२४०६३१ भोजवृष्णयन्धकमधु शूरसेनदशाहकैः
 ०९२४०६३२ श्लाघनीयेहितः शश्वत् कुरुसृञ्जयपाण्डुभिः
 ०९२४०६४१ स्निग्धस्मितेक्षितोदारैर्वाक्यैर्विक्रमलीलया
 ०९२४०६४२ नृलोकं रमयामास मूर्त्या सर्वाङ्गरम्यया
 ०९२४०६५१ यस्याननं मकरकुण्डलचारुकर्णं । भ्राजत्कपोलसुभगं सविलासहासम्
 ०९२४०६५२ नित्योत्सवं न तत्पुट्टाशिभिः पिबन्त्यो । नार्यो नराश्च मुदिताः कुपिता निमेश्च
 ०९२४०६६१ जातो गतः पितृगृहाद्ब्रजमेधितार्थो । हत्वा रिपून् सुतशतानि कृतोरुदारः
 ०९२४०६६२ उत्पाद्य तेषु पुरुषः क्रतुभिः समीजे । आत्मानमात्मनिगमं प्रथयन् जनेषु
 ०९२४०६७१ पृथ्व्याः स वै गुरुभरं क्षपयन् । कुरूणामन्तःसमुत्थकलिना युधि भूपचम्बः
 ०९२४०६७२ दृष्ट्या विधूय विजये जयमुद्विघोष्य । प्रोच्योद्धवाय च परं समगात् स्वधाम
 १००१००१० श्री-राजोवाच
 १००१००११ कथितो वंश-विस्तारो । भवता सोम-सूर्ययोः
 १००१००१३ राज्ञां चोभय-वंश्यानां । चरितं परमाद्भुतम्

१००१००२१ यदोश् च धर्म-शीलस्य । नितरां मुनि-सत्तम
 १००१००२३ तत्रांशेनावतीर्णस्य । विष्णोर् वीर्याणि शंस नः
 १००१००३१ अवतीर्य यदोर् वंशे । भगवान् भूत-भावनः
 १००१००३३ कृतवान् यानि विश्वात्मा । तानि नो वद विस्तरात्
 १००१००४१ निवृत्त-तर्षैर् उपगीयमानाद् । भवौषधाच्च छेत्र-मनो-ऽभिरामात्
 १००१००४३ क उत्तमश्लोक-गुणानुवादात् । पुमान् विरज्येत विना पशुघ्नात्
 १००१००५१ पितामहा मे समरे ऽमरञ्जयैर् । देवव्रताद्यातिरथैस् तिमिङ्गिलैः
 १००१००५३ दुरत्ययं कौरव-सैन्य-सागरं । कृत्वातरन् वत्स-पदं स्म यत्-प्लवाः
 १००१००६१ द्रौण्य-अस्त्र-विप्लुष्टम् इदं मद्-अङ्गं । सन्तान-बीजं कुरु-पाण्डवानाम्
 १००१००६३ जुगोप कुक्षिं गत आत्त-चक्रो । मातुश् च मे यः शरणं गतायाः
 १००१००७१ वीर्याणि तस्याखिल-देह-भाजाम् । अन्तर् बहिः पूरुष-काल-रूपैः
 १००१००७३ प्रयच्छतो मृत्युम् उतामृतं च । माया-मनुष्यस्य वदस्व विद्वन्
 १००१००८१ रोहिण्यास् तनयः प्रोक्तो । रामः सङ्कर्षणस् त्वया
 १००१००८३ देवक्या गर्भ-सम्बन्धः । कुतो देहान्तरं विना
 १००१००९१ कस्मान् मुकुन्दो भगवान् । पितुर गेहाद् व्रजं गतः
 १००१००९३ क्व वासं ज्ञातिभिः सार्धं । कृतवान् सात्वतां पतिः
 १००१०१०१ व्रजे वसन् किम् अकरोन् । मधुपुर्या च केशवः
 १००१०१०३ भ्रातरं चावधीत् कंसं । मातुर अद्वातद्-अर्हणम्
 १००१०१११ देहं मानुषम् आश्रित्य । कति वर्षाणि वृष्णिभिः
 १००१०११३ यदु-पुर्या सहावात्सीत् । पत्न्यः कत्य् अभवन् प्रभोः
 १००१०१२१ एतद् अन्यच् च सर्वं मे । मुने कृष्ण-विचेष्टितम्
 १००१०१२३ वक्तुम् अर्हसि सर्वज्ञ । श्रद्धधानाय विस्तृतम्
 १००१०१३१ नैषातिदुःसहा क्षुन् मां । त्यक्तोदम् अपि बाधते
 १००१०१३३ पिबन्तं त्वन्-मुखाम्भोज- । च्युतं हरि-कथामृतम्
 १००१०१४० सूत उवाच
 १००१०१४१ एवं निशम्य भृगु-नन्दन साधु-वादं
 १००१०१४२ वैयासकिः स भगवान् अथ विष्णु-रातम्
 १००१०१४३ प्रत्यर्च्य कृष्ण-चरितं कलि-कल्मष-घ्नं
 १००१०१४४ व्याहर्तुम् आरभत भागवत-प्रधानः
 १००१०१५० श्री-शुक उवाच
 १००१०१५१ सम्यग् व्यवसिता बुद्धिस् । तव राजर्षि-सत्तम
 १००१०१५३ वासुदेव-कथायां ते । यज् जाता नैष्ठिकी रतिः
 १००१०१६१ वासुदेव-कथा-प्रश्नः । पुरुषांस् त्रीन् पुनाति हि
 १००१०१६३ वक्तारं प्रच्छकं श्रोतृस् । तत्-पाद-सलिलं यथा
 १००१०१७१ भूमिर् दृप्त-नृप-व्याज- । दैत्यानीक-शतायुतैः
 १००१०१७३ आक्रान्ता भूरि-भारेण । ब्रह्माणं शरणं ययौ
 १००१०१८१ गौर भूत्वाश्रु-मुखी खिन्ना । क्रन्दन्ती करुणं विभोः

१००१०१८३ उपस्थितान्तिके तस्मै । व्यसनं समवोचत
 १००१०१९१ ब्रह्मा तद्-उपधार्यथि । सह देवैस् तया सह
 १००१०१९३ जगाम स-त्रि-नयनस् । तीरं क्षीर-पयो-निधेः
 १००१०२०१ तत्र गत्वा जगन्नाथं । देव-देवं वृषाकपिम्
 १००१०२०३ पुरुषं पुरुष-सूक्तेन । उपतस्थे समाहितः
 १००१०२११ गिरं समाधौ गगने समीरितां । निशम्य वेधास् त्रिदशान् उवाच ह
 १००१०२१३ गां पौरुषीं मे शृणुतामराः पुनर् । विधीयताम् आशु तथैव मा चिरम्
 १००१०२२१ पुरैव पुंसावधृतो धरा-ज्वरो । भवद्भिर् अंशैर् यदुषूपजन्यताम्
 १००१०२२३ स यावद् उर्व्या भरम् ईश्वरेश्वरः । स्व-काल-शक्त्या क्षपयंश् चरेद् भुवि
 १००१०२३१ वसुदेव-गृहे साक्षाद् । भगवान् पुरुषः परः
 १००१०२३३ जनिष्यते तत्-प्रियार्थं । सम्भवन्तु सुर-स्त्रियः
 १००१०२४१ वासुदेव-कलानन्तः । सहस्र-वदनः स्वराट्
 १००१०२४३ अग्रतो भविता देवो । हरेः प्रिय-चिकीर्षया
 १००१०२५१ विष्णोर् माया भगवती । यया सम्मोहितं जगत्
 १००१०२५३ आदिष्टा प्रभुणांशेन । कार्यार्थं सम्भविष्यति
 १००१०२६० श्री-शुक उवाच
 १००१०२६१ इत्य् आदिश्यामर-गणान् । प्रजापति-पतिर् विभुः
 १००१०२६३ आश्वास्य च महीं गीर्भिः । स्व-धाम परमं ययौ
 १००१०२७१ शूरसेनो यदुपतिर् । मथुराम् आवसन् पुरीम्
 १००१०२७३ माथुराञ्छूरसेनांश् च । विषयान् बुभुजे पुरा
 १००१०२८१ राजधानी ततः साभूत् । सर्व-यादव-भूभुजाम्
 १००१०२८३ मथुरा भगवान् यत्र । नित्यं सन्निहितो हरिः
 १००१०२९१ तस्यां तु कर्हिचिच् छौरिर् । वसुदेवः कृतोद्वहः
 १००१०२९३ देवक्या सूर्यया सार्धं । प्रयाणे रथम् आरुहत्
 १००१०३०१ उग्रसेन-सुतः कंसः । स्वसुः प्रिय-चिकीर्षया
 १००१०३०३ रश्मीन् हयानां जग्राह । रौक्मै रथ-शतैर् वृतः
 १००१०३११ चतुः-शतं पारिबर्हं । गजानां हेम-मालिनाम्
 १००१०३१३ अश्वानाम् अयुतं सार्धं । रथानां च त्रि-ष्ट-शतम्
 १००१०३२१ दासीनां सुकुमारीणां । द्वे शते समलङ्कृते
 १००१०३२३ दुहित्रे देवकः प्रादाद् । याने दुहितृ-वत्सलः
 १००१०३३१ शङ्ख-तूर्य-मृदङ्गाश् च । नेदूर् दुन्दुभयः समम्
 १००१०३३३ प्रयाण-प्रक्रमे तात । वर-वध्वोः सुमङ्गलम्
 १००१०३४१ पथि प्रग्रहिणं कंसम् । आभाष्याहाशरीर-वाक्
 १००१०३४३ अस्यास् त्वाम् अष्टमो गर्भो । हन्ता यां वहसे ऽबुध
 १००१०३५१ इत्य् उक्तः स खलः पापो । भोजानां कुल-पांसनः
 १००१०३५३ भगिनीं हन्तुम् आरब्धं । खड्ग-पाणिः कचे ऽग्रहीत्
 १००१०३६१ तं जुगुप्सित-कर्माणं । नृशंसं निरपत्रपम्

१००१०३६३ वसुदेवो महा-भाग । उवाच परिसान्त्वयन्
 १००१०३७० श्री-वसुदेव उवाच
 १००१०३७१ श्लाघनीय-गुणः शूरैर् । भवान् भोज-यशस्करः
 १००१०३७३ स कथं भगिनीं हन्यात् । स्त्रियम् उद्धाह-पर्वणि
 १००१०३८१ मृत्युर् जन्मवतां वीर । देहेन सह जायते
 १००१०३८३ अद्य वाब्द-शतान्ते वा । मृत्युर् वै प्राणिनां ध्रुवः
 १००१०३९१ देहे पञ्चत्वम् आपन्ने । देही कर्मानुगो ऽवशः
 १००१०३९३ देहान्तरम् अनुप्राप्य । प्राक्तनं त्यजते वपुः
 १००१०४०१ ब्रजंस् तिष्ठन् पदैकेन । यथैवैकेन गच्छति
 १००१०४०३ यथा तृण-जलौकैव । देही कर्म-गतिं गतः
 १००१०४११ स्वप्ने यथा पश्यति देहम् ईदृशं । मनोरथेनाभिनिविष्ट-चेतनः
 १००१०४१३ दृष्ट-श्रुताभ्यां मनसानुचिन्तयन् । प्रपद्यते तत् किम् अपि ह्य् अपस्मृतिः
 १००१०४२१ यतो यतो धावति दैव-चोदितं । मनो विकारात्मकम् आप पञ्चसु
 १००१०४२३ गुणेषु माया-रोचितेषु देह्य् असौ । प्रपद्यमानः सह तेन जायते
 १००१०४३१ ज्योतिर् यथैवोदक-पार्थिवेष्व् अदः
 १००१०४३२ समीर-वेगानुगतं विभाव्यते
 १००१०४३३ एवं स्व-माया-रचितेष्व् असौ पुमान्
 १००१०४३४ गुणेषु रागानुगतो विमुह्यति
 १००१०४४१ तस्मान् न कस्यचिद् द्रोहम् । आचरेत् स तथा-विधः
 १००१०४४३ आत्मनः क्षेमम् अन्विच्छन् । द्रोग्धुर् वै परतो भयम्
 १००१०४५१ एषा तवानुजा बाला । कृपणा पुत्रिकोपमा
 १००१०४५३ हन्तुं नार्हसि कल्याणीम् । इमां त्वं दीन-वत्सलः
 १००१०४६० श्री-शुक उवाच
 १००१०४६१ एवं स सामभिर् भेदैर् । बोध्यमानो ऽपि दारुणः
 १००१०४६३ न न्यवर्तत कौरव्य । पुरुषादान् अनुव्रतः
 १००१०४७१ निर्बन्धं तस्य तं ज्ञात्वा । विचिन्त्यानकदुन्दुभिः
 १००१०४७३ प्राप्तं कालं प्रतिव्योढुम् । इदं तत्रान्वपद्यत
 १००१०४८१ मृत्युर् बुद्धिमतापोह्यो । यावद् बुद्धि-बलोदयम्
 १००१०४८३ यद्य् असौ न निवर्तेत । नापराधो ऽस्ति देहिनः
 १००१०४९१ प्रदाय मृत्यवे पुत्रान् । मोचये कृपणाम् इमाम्
 १००१०४९३ सुता मे यदि जायेरन् । मृत्युर् वा न म्रियेत चेत्
 १००१०५०१ विपर्ययो वा किं न स्याद् । गतिर् धातुर् दुरत्यया
 १००१०५०३ उपस्थितो निवर्तेत । निवृत्तः पुनर् आपतेत्
 १००१०५११ अग्नेर् यथा दारु-वियोग-योगयोर् । अदृष्टतो ऽन्यन् न निमित्तम् अस्ति
 १००१०५१३ एवं हि जन्तोर् अपि दुर्विभाव्यः । शरीर-संयोग-वियोग-हेतुः
 १००१०५२१ एवं विमृश्य तं पापं । यावद्-आत्मनि-दर्शनम्
 १००१०५२३ पूजयाम् आस वै शौरिर् । बहु-मान-पुरःसरम्

१००१०५३१ प्रसन्न-वदनाम्भोजो । नृशंसं निरपत्रपम्
 १००१०५३३ मनसा दूयमानेन । विहसन्न इदम् अब्रवीत्
 १००१०५४० श्री-वसुदेव उवाच
 १००१०५४१ न ह्य अस्यास् ते भयं सौम्य । यद् वै साहाशरीर-वाक्
 १००१०५४३ पुत्रान् समर्पयिष्ये ऽस्या । यतस् ते भयम् उत्थितम्
 १००१०५५० श्री-शुक उवाच
 १००१०५५१ स्वसुर वधान् निवृते । कंसस् तद्-वाक्य-सार-वित्
 १००१०५५३ वसुदेवो ऽपि तं प्रीतः । प्रशस्य प्राविशद् गृहम्
 १००१०५६१ अथ काल उपावृत्ते । देवकी सर्व-देवता
 १००१०५६३ पुत्रान् प्रसुषुवे चाष्टौ । कन्यां चैवानुवत्सरम्
 १००१०५७१ कीर्तिमन्तं प्रथमजं । कंसायानकदुन्दुभिः
 १००१०५७३ अर्पयाम् आस कृच्छ्रेण । सो ऽनृताद् अतिविह्वलः
 १००१०५८१ किं दुःसहं नु साधूनां । विदुषां किम् अपेक्षितम्
 १००१०५८३ किम् अकार्यं कदर्याणां । दुस्त्यजं किं धृतात्मनाम्
 १००१०५९१ दृष्ट्वा समत्वं तच्च छौरैः । सत्ये चैव व्यवस्थितिम्
 १००१०५९३ कंसस् तुष्ट-मना राजन् । प्रहसन्न इदम् अब्रवीत्
 १००१०६०१ प्रतियातु कुमारो ऽयं । न ह्य अस्माद् अस्ति मे भयम्
 १००१०६०३ अष्टमाद् युवयोर् गर्भान् । मृत्युर् मे विहितः किल
 १००१०६११ तथेति सुतम् आदाय । ययाव् आनकदुन्दुभिः
 १००१०६१३ नाभ्यनन्दत तद्-वाक्यम् । असतो ऽविजितात्मनः
 १००१०६२१ नन्दाद्या ये ब्रजे गोपा । याश् चामीषां च योषितः
 १००१०६२३ वृष्णयो वसुदेवाद्या । देवक्य-आद्या यदु-स्त्रियः
 १००१०६३१ सर्वे वै देवता-प्राया । उभयोर् अपि भारत
 १००१०६३३ ज्ञातयो बन्धु-सुहृदो । ये च कंसम् अनुव्रताः
 १००१०६४१ एतत् कंसाय भगवाञ् । छशंसाभ्येत्य नारदः
 १००१०६४३ भूमेर् भारायमाणानां । दैत्यानां च वधोद्यमम्
 १००१०६५१ ऋषेर् विनिर्गमि कंसो । यदून् मत्वा सुरान् इति
 १००१०६५३ देवक्या गर्भ-सम्भूतं । विष्णुं च स्व-वधं प्रति
 १००१०६६१ देवकीं वसुदेवं च । निगृह्य निगडैर् गृहे
 १००१०६६३ जातं जातम् अहन् पुत्रं । तयोर् अजन-शङ्कया
 १००१०६७१ मातरं पितरं भ्रातृन् । सर्वाश् च सुहृदस् तथा
 १००१०६७३ घ्नन्ति ह्य असुतृपो लुब्धा । राजानः प्रायशो भुवि
 १००१०६८१ आत्मानम् इह सञ्जातं । जानन् प्राग् विष्णुना हतम्
 १००१०६८३ महासुरं कालनेमिं । यदुभिः स व्यरुध्यत
 १००१०६९१ उग्रसेनं च पितरं । यदु-भोजान्धकाधिपम्
 १००१०६९३ स्वयं निगृह्य बुभुजे । शूरसेनान् महा-बलः
 १००२००१० श्री-शुक उवाच

१००२००११ प्रलम्ब-बक-चाणूर- । तृणावर्त-महाशनैः
 १००२००१३ मुष्टिकारिष्ट-द्विविद- । पूतना-केशी-धेनुकैः
 १००२००२१ अन्यैश् चासुर-भूपालैर् । बाण-भौमादिभिर् युतः
 १००२००२३ यदूनां कदनं चक्रे । बली मागध-संश्रयः
 १००२००३१ ते पीडिता निविविशुः । कुरु-पञ्चाल-केकयान्
 १००२००३३ शाल्वान् विदर्भान् निषधान् । विदेहान् कोशलान् अपि
 १००२००४१ एके तम् अनुरुन्धाना । ज्ञातयः पर्युपासते
 १००२००४३ हतेषु षट्सु बालेषु । देवक्या औग्रसेनिना
 १००२००५१ सप्तमो वैष्णवं धाम । यम् अनन्तं प्रचक्षते
 १००२००५३ गर्भो बभूव देवक्या । हर्ष-शोक-विवर्धनः
 १००२००६१ भगवान् अपि विश्वात्मा । विदित्वा कंसजं भयम्
 १००२००६३ यदूनां निज-नाथानां । योगमायां समादिशत्
 १००२००७१ गच्छ देवि ब्रजं भद्रे । गोप-गोभिर् अलङ्कृतम्
 १००२००७३ रोहिणी वसुदेवस्य । भार्यास्ते नन्द-गोकुले
 १००२००७५ अन्याश् च कंस-संविन्ना । विवरेषु वसन्ति हि
 १००२००८१ देवक्या जठरे गर्भं । शेषारख्यं धाम मामकम्
 १००२००८३ तत् सन्निकृष्य रोहिण्या । उदरे सन्निवेशय
 १००२००९१ अथाहम् अंश-भागेन । देवक्याः पुत्रतां शुभे
 १००२००९३ प्राप्स्यामि त्वं यशोदायां । नन्द-पत्न्यां भविष्यसि
 १००२०१०१ अर्चिष्यन्ति मनुष्यास् त्वां । सर्व-काम-वरेश्वरीम्
 १००२०१०३ धूपोपहार-बलिभिः । सर्व-काम-वर-प्रदाम्
 १००२०१११ नामधेयानि कुर्वन्ति । स्थानानि च नरा भुवि
 १००२०११३ दुर्गैति भद्रकालीति । विजया वैष्णवीति च
 १००२०१२१ कुमुदा चण्डिका कृष्णा । माधवी कन्यकेति च
 १००२०१२३ माया नारायणीशानी । शारदेत्य् अम्बिकेति च
 १००२०१३१ गर्भ-सङ्कर्षणात् तं वै । प्राहुः सङ्कर्षणं भुवि
 १००२०१३३ रामेति लोक-रमणाद् । बलभद्रं बलोच्छ्रयात्
 १००२०१४१ सन्दिष्टैवं भगवता । तथेत्य् ओम् इति तद्-वचः
 १००२०१४३ प्रतिगृह्य परिक्रम्य । गां गता तत् तथाकरोत्
 १००२०१५१ गर्भे प्रणीते देवक्या । रोहिणीं योग-निद्रया
 १००२०१५३ अहो विस्रंसितो गर्भं । इति पौरा विचुकुशुः
 १००२०१६१ भगवान् अपि विश्वात्मा । भक्तानाम् अभयङ्करः
 १००२०१६३ आविवेशांश-भागेन । मन आनकदुन्दुभेः
 १००२०१७१ स विभ्रत् पौरुषं धाम । भ्राजमानो यथा रविः
 १००२०१७३ दुरासदो ऽतिदुर्धर्षो । भूतानां सम्बभूव ह
 १००२०१८१ ततो जगन्-मङ्गलम् अच्युतांशं । समाहितं शूर-सुतेन देवी
 १००२०१८३ दधार सर्वात्मकम् आत्म-भूतं । काष्ठा यथानन्द-करं मनस्तः

१००२०११ सा देवकी सर्व-जगन्-निवास- । निवास-भूता नितरां न रेजे
 १००२०१२ भोजेन्द्र-गेहे ऽग्नि-शिखेव रुद्धा । सरस्वती ज्ञान-खले यथा सती
 १००२०२० तां वीक्ष्य कंसः प्रभयाजितान्तरां
 १००२०२०२ विरोचयन्तीं भवनं शुचि-स्मिताम्
 १००२०२०३ आहैष मे प्राण-हरो हरिर् गुहां
 १००२०२०४ ध्रुवं श्रितो यन् न पुरेयम् ईदृशी
 १००२०२११ किम् अद्य तस्मिन् करणीयम् आशु मे । यद् अर्थ-तन्त्रो न विहन्ति विक्रमम्
 १००२०२१३ स्त्रियाः स्वसुर गुरुमत्या वधो ऽयं । यशः श्रियं हन्त्य् अनुकालम् आयुः
 १००२०२२१ स एष जीवन् खलु सम्परेतो । वर्तेत यो ऽत्यन्त-नृशंसितेन
 १००२०२२३ देहे मृते तं मनुजाः शपन्ति । गन्ता तमो ऽन्धं तनु-मानिनो ध्रुवम्
 १००२०२३१ इति घोरतमाद् भावात् । सन्निवृत्तः स्वयं प्रभुः
 १००२०२३३ आस्ते प्रतीक्षंस् तज्-जन्म । हरेर् वैरानुबन्ध-कृत्
 १००२०२४१ आसीनः संविशंस् तिष्ठन् । भुञ्जानः पर्यटन् महीम्
 १००२०२४३ चिन्तयानो हृषीकेशम् । अपश्यत् तन्मयं जगत्
 १००२०२५१ ब्रह्मा भवश् च तत्रैत्य । मुनिभिर् नारदादिभिः
 १००२०२५३ देवैः सानुचरैः साकं । गीर्भिर् वृषणम् ऐडयन्
 १००२०२६१ सत्य-व्रतं सत्य-परं त्रि-सत्यं
 १००२०२६२ सत्यस्य योनिं निहितं च सत्ये
 १००२०२६३ सत्यस्य सत्यम् ऋत-सत्य-नेत्रं
 १००२०२६४ सत्यात्मकं त्वां शरणं प्रपन्नाः
 १००२०२७१ एकायनो ऽसौ द्वि-फलस् त्रि-मूलश् । चतू-रसः पञ्च-विधः षड्-आत्मा
 १००२०२७३ सप्त-त्वग् अष्ट-विटपो नवाक्षो । दश-च्छदी द्वि-खगो ह्य् आदि-वृक्षः
 १००२०२८१ त्वम् एक एवास्य सतः प्रसूतिस् । त्वं सन्निधानं त्वम् अनुग्रहश् च
 १००२०२८३ त्वन्-मायया संवृत-चेतसस् त्वां । पश्यन्ति नाना न विपश्चितो ये
 १००२०२९१ विभर्षि रूपाण्य् अवबोध आत्मा । क्षेमाय लोकस्य चराचरस्य
 १००२०२९३ सत्त्वोपपन्नानि सुखावहानि । सताम् अभद्राणि मुहुः खलानाम्
 १००२०३०१ त्वय्य् अम्बुजाक्षारिल-सत्त्व-धाम्नि । समाधिनावेशित-चेतसैके
 १००२०३०३ त्वत्-पाद-पोतेन महत्-कृतेन । कुर्वन्ति गोवत्स-पदं भवाब्धिम्
 १००२०३११ स्वयं समुत्तीर्य सुदुस्तरं द्युमन्
 १००२०३१२ भवार्णवं भीमम् अदभ्र-सौहृदाः
 १००२०३१३ भवत्-पदाम्भोरुह-नावम् अत्र ते
 १००२०३१४ निधाय याताः सद्-अनुग्रहो भवान्
 १००२०३२१ ये ऽन्ये ऽरविन्दाक्ष विमुक्त-मानिनस्
 १००२०३२२ त्वय्य् अस्त-भावाद् अविशुद्ध-बुद्धयः
 १००२०३२३ आरुह्य कृच्छ्रेण परं पदं ततः
 १००२०३२४ पतन्त्य् अधो ऽनादृत-युष्मद्-अङ्घ्रयः
 १००२०३३१ तथा न ते माधव तावकाः क्वचिद् । भ्रश्यन्ति मार्गात् त्वयि बद्ध-सौहृदाः

१००२०३३३ त्वयाभिगुप्ता विचरन्ति निर्भया । विनायकानीकप-मूर्धसु प्रभो
 १००२०३४१ सत्त्वं विशुद्धं श्रयते भवान् स्थितौ
 १००२०३४२ शरीरिणां श्रेय-उपायनं वपुः
 १००२०३४३ वेद-क्रिया-योग-तपः-समाधिभिस्
 १००२०३४४ तवार्हणं येन जनः समीहते
 १००२०३५१ सत्त्वं न चेद् धातर् इदं निजं भवेद्
 १००२०३५२ विज्ञानम् अज्ञान-भिदापमार्जनम्
 १००२०३५३ गुण-प्रकाशैर् अनुमीयते भवान्
 १००२०३५४ प्रकाशते यस्य च येन वा गुणः
 १००२०३६१ न नाम-रूपे गुण-जन्म-कर्मभिर् । निरूपितव्ये तव तस्य साक्षिणः
 १००२०३६३ मनो-वचोभ्याम् अनुमेय-वर्त्मनो । देव क्रियायां प्रतियन्त्य् अथापि हि
 १००२०३७१ शृण्वन् गृणन् संस्मरयंश् च चिन्तयन्
 १००२०३७२ नामानि रूपाणि च मङ्गलानि ते
 १००२०३७३ क्रियासु यस् त्वच्च-चरणारविन्दयोर्
 १००२०३७४ आविष्ट-चेता न भवाय कल्पते
 १००२०३८१ दिष्ट्या हरे ऽस्या भवतः पदो भुवो
 १००२०३८२ भारो ऽपनीतस् तव जन्मनेशितुः
 १००२०३८३ दिष्ट्याङ्कितां त्वत्-पदकैः सुशोभनैर्
 १००२०३८४ द्रक्ष्याम गां द्यां च तवानुकम्पिताम्
 १००२०३९१ न ते ऽभवस्येश भवस्य कारणं । विना विनोदं बत तर्क्यामहे
 १००२०३९३ भवो निरोधः स्थितिर् अप्य् अविद्यया । कृता यतस् त्वय्य् अभयाश्रयात्मनि
 १००२०४०१ मत्स्याश्व-कच्छप-नृसिंह-वराह-हंस-
 १००२०४०२ राजन्य-विप्र-विबुधेषु कृतावतारः
 १००२०४०३ त्वं पासि नस् त्रि-भुवनं च यथाधुनेश
 १००२०४०४ भारं भुवो हर यदूत्तम वन्दनं ते
 १००२०४११ दिष्ट्याम्ब ते कुक्षि-गतः परः पुमान्
 १००२०४१२ अंशेन साक्षाद् भगवान् भवाय नः
 १००२०४१३ माभूद् भयं भोज-पतेर् मुमूर्षोर्
 १००२०४१४ गोप्ता यदूनां भविता तवात्मजः
 १००२०४२० श्री-शुक उवाच
 १००२०४२१ इत्य् अभिष्ट्य पुरुषं । यद्-रूपम् अनिदं यथा
 १००२०४२३ ब्रह्मेशानौ पुरोधाय । देवाः प्रतिययुर् दिवम्
 १००३००१० श्री-शुक उवाच
 १००३००११ अथ सर्व-गुणोपेतः । कालः परम-शोभनः
 १००३००१३ यद्-एवाजन-जन्मर्क्षं । शान्तर्क्ष-ग्रह-तारकम्
 १००३००२१ दिशः प्रसेदुर् गगनं । निर्मलोद्-गणोदयम्
 १००३००२३ मही मङ्गल-भूयिष्ठ- । पुर-ग्राम-ब्रजाकरा

१००३००३१ नद्यः प्रसन्न-सलिला । हृदा जलरुह-श्रियः
 १००३००३३ द्विजालि-कुल-सन्नाद- । स्तवका वन-राजयः
 १००३००४१ ववौ वायुः सुख-स्पर्शः । पुण्य-गन्धवहः शुचिः
 १००३००४३ अग्रयश् च द्विजातीनां । शान्तास् तत्र समिन्धत
 १००३००५१ मनांस्य् आसन् प्रसन्नानि । साधूनाम् असुर-द्रुहाम्
 १००३००५३ जायमाने ऽजने तस्मिन् । नेदुर् दुन्दुभयः समम्
 १००३००६१ जगुः किन्नर-गन्धर्वास् । तुष्टुवुः सिद्ध-चारणाः
 १००३००६३ विद्याधर्यश् च ननूतुर् । अप्सरोभिः समं मुदा
 १००३००७१ मुमुचुर मुनयो देवाः । सुमनांसि मुदान्विताः
 १००३००७३ मन्दं मन्दं जलधरा । जगज्जुर् अनुसागरम्
 १००३००८१ निशीथे तम-उद्भूते । जायमाने जनार्दने
 १००३००८३ देवक्यां देव-रूपिण्यां । विष्णुः सर्व-गुहा-शयः
 १००३००८५ आविरासीद् यथा प्राच्यां । दिशीन्दुर इव पुष्कलः १००३००९१ तम् अद्भुतं बालकम्
 अम्बुजेक्षणं । चतु-भुजं शङ्ख-गदाद्य-उदायुधम्
 १००३००९३ श्रीवत्स-लक्ष्मं गल-शोभि-कौस्तुभं । पीताम्बरं सान्द्र-पयोद-सौभगम्
 १००३०१०१ महार्ह-वैदूर्य-किरीट-कुण्डल- । त्विषा परिष्वक्त-सहस्र-कुन्तलम्
 १००३०१०३ उद्दाम-काञ्च-अङ्गद-कङ्कणादिभिर् । विरोचमानं वसुदेव ऐक्षत
 १००३०१११ स विस्मयोत्फुल्ल-विलोचनो हरिः । सुतं विलोक्यानकदुन्दुभिस् तदा
 १००३०११३ कृष्णावतारोत्सव-सम्भ्रमो ऽस्पृशन् । मुदा द्विजेभ्यो ऽयुतम् आप्लुतो गवाम्
 १००३०१२१ अथैनम् अस्तौद् अवधार्य पूरुषं । परं नताङ्गः कृत-धीः कृताञ्जलिः
 १००३०१२३ स्व-रोचिषा भारत सूतिका-गृहं । विरोचयन्तं गत-भीः प्रभाव-वित्
 १००३०१३० श्री-वसुदेव उवाच
 १००३०१३१ विदितो ऽसि भवान् साक्षात् । पुरुषः प्रकृतेः परः
 १००३०१३३ केवलानुभवानन्द- । स्वरूपः सर्व-बुद्धि-दृक्
 १००३०१४१ स एव स्वप्रकृत्येदं । सृष्ट्वाग्रे त्रि-गुणात्मकम्
 १००३०१४३ तद् अनु त्वं ह्य् अप्रविष्टः । प्रविष्ट इव भाव्यसे
 १००३०१५१ यथेमे ऽविकृता भावास् । तथा ते विकृतैः सह
 १००३०१५३ नाना-वीर्याः पृथग्-भूता । विराजं जनयन्ति हि
 १००३०१६१ सन्निपत्य समुत्पाद्य । दृश्यन्ते ऽनुगता इव
 १००३०१६३ प्राग् एव विद्यमानत्वान् । न तेषाम् इह सम्भवः
 १००३०१७१ एवं भवान् बुद्ध्य-अनुमेय-लक्षणैर् । ग्राह्यैर् गुणैः सन्न अपि तद्-गुणाग्रहः
 १००३०१७३ अनावृतत्वाद् बहिर् अन्तरं न ते । सर्वस्य सर्वात्मन आत्म-वस्तुनः
 १००३०१८१ य आत्मनो दृश्य-गुणेषु सन्न इति । व्यवस्यते स्व-व्यतिरेकतो ऽबुधः
 १००३०१८३ विनानुवादं न च तन् मनीषितं । सम्यग् यतस् त्यक्तम् उपाददत् पुमान्
 १००३०१९१ त्वत्तो ऽस्य जन्म-स्थिति-संयमान् विभो
 १००३०१९३ वदन्त्य् अनीहाद् अगुणाद् अविक्रियात्
 १००३०१९३ त्वयीश्वरे ब्रह्मणि नो विरुध्यते

१००३०१९४ त्वद्-आश्रयत्वाद् उपचर्यते गुणैः
 १००३०२०१ स त्वं त्रि-लोक-स्थितये स्व-मायया
 १००३०२०२ विभर्षिं शुक्लं खलु वर्णम् आत्मनः
 १००३०२०३ सर्गाय रक्तं रजसोपबृंहितं
 १००३०२०४ कृष्णं च वर्णं तमसा जनात्यये
 १००३०२११ त्वम् अस्य लोकस्य विभो रिरक्षिषुर् । गृहे ऽवतीर्णो ऽसि ममाखिलेश्वर
 १००३०२१३ राजन्य-संज्ञासुर-कोटि-यूथपैर् । निर्व्यूह्यमाना निहनिष्यसे चमूः
 १००३०२२१ अयं त्व् असभ्यस् तव जन्म नौ गृहे
 १००३०२२२ श्रुत्वाग्रजांस् ते न्यवधीत् सुरेश्वर
 १००३०२२३ स ते ऽवतारं पुरुषैः समर्पितं
 १००३०२२४ श्रुत्वाधुनैवाभिसरत्य् उदायुधः
 १००३०२३० श्री-शुक उवाच
 १००३०२३१ अथैनम् आत्मजं वीक्ष्य । महा-पुरुष-लक्षणम्
 १००३०२३३ देवकी तम् उपाधावत् । कंसाद् भीता सुविस्मिता
 १००३०२४० श्री-देवक्य् उवाच
 १००३०२४१ रूपं यत् तत् प्राहुर् अव्यक्तम् आद्यं
 १००३०२४२ ब्रह्म ज्योतिर् निर्गुणं निर्विकारम्
 १००३०२४३ सत्ता-मात्रं निर्विशेषं निरीहं
 १००३०२४४ स त्वं साक्षाद् विष्णुर् अध्यात्म-दीपः
 १००३०२५१ नष्टे लोके द्वि-परार्धावसाने । महा-भूतेष्व् आदि-भूतं गतेषु
 १००३०२५३ व्यक्ते ऽव्यक्तं काल-वेगेन याते । भवान् एकः शिष्यते ऽशेष-संज्ञः
 १००३०२६१ यो ऽयं कालस् तस्य ते ऽव्यक्त-बन्धो
 १००३०२६२ चेष्टाम् आहुश् चेषते येन विश्वम्
 १००३०२६३ निमेषाद्दिर वत्सरान्तो महीयांस्
 १००३०२६४ तं त्वेशानं क्षेम-धाम प्रपद्ये
 १००३०२७१ मर्त्यो मृत्यु-व्याल-भीतः पलायन् । लोकान् सर्वान् निर्भयं नाध्यगच्छत्
 १००३०२७३ त्वत् पादाब्जं प्राप्य यदृच्छयाद्य । सुस्थः शेते मृत्युर् अस्माद् अपैति
 १००३०२८१ स त्वं घोराद् उग्रसेनात्मजान् नस् । त्राहि त्रस्तान् भृत्य-वित्रास-हासि
 १००३०२८३ रूपं चेदं पौरुषं ध्यान-धिष्ण्यं । मा प्रत्यक्षं मांस-दृशां कृषीष्ठाः
 १००३०२९१ जन्म ते मय्य् असौ पापो । मा विद्यान् मधुसूदन
 १००३०२९३ समुद्विजे भवद्-धेतोः । कंसाद् अहम् अधीर-धीः
 १००३०३०१ उपसंहर विश्वात्मन् । अदो रूपम् अलौकिकम्
 १००३०३०३ शङ्ख-चक्र-गदा-पद्म- । श्रिया जुष्टं चतु-र्भुजम्
 १००३०३११ विश्वं यद् एतत् स्व-तनौ निशान्ते । यथावकाशं पुरुषः परो भवान्
 १००३०३१३ विभर्ति सो ऽयं मम गर्भगो ऽभूद् । अहो नृ-लोकस्य विडम्बनं हि तत्
 १००३०३२० श्री-भगवान् उवाच
 १००३०३२१ त्वम् एव पूर्व-सर्गे ऽभूः । पृश्निः स्वायम्भुवे सति

१००३०३२३ तदायं सुतपा नाम । प्रजापतिर् अकल्मषः
 १००३०३३१ युवां वै ब्रह्मणादिष्टौ । प्रजा-सर्गे यदा ततः
 १००३०३३३ सन्नियम्येन्द्रिय-ग्रामं । तेपाथे परमं तपः
 १००३०३४१ वर्ष-वातातप-हिम- । घर्म-काल-गुणान् अनु
 १००३०३४३ सहमानौ श्वास-रोध- । विनिर्धूत-मनो-मलौ
 १००३०३५१ शीर्ण-पर्णानिलाहाराव् । उपशान्तेन चेतसा
 १००३०३५३ मत्तः कामान् अभीप्सन्तौ । मद्-आराधनम् ईहतुः
 १००३०३६१ एवं वां तप्यतोस् तीव्रं । तपः परम-दुष्करम्
 १००३०३६३ दिव्य-वर्ष-सहस्राणि । द्वादशेयुर् मद्-आत्मनोः
 १००३०३७१ तदा वां परितुष्टो ऽहम् । अमुना वपुषानघे
 १००३०३७३ तपसा श्रद्धया नित्यं । भक्त्या च हृदि भावितः
 १००३०३८१ प्रादुरासं वरद-राड् । युवयोः काम-दित्सया
 १००३०३८३ त्रियतां वर इत्य् उक्ते । मादृशो वां वृतः सुतः
 १००३०३९१ अजुष्ट-ग्राम्य-विषयाव् । अनपत्यौ च दम्-पती
 १००३०३९३ न वव्राथे ऽपवर्गं मे । मोहितौ देव-मायया
 १००३०४०१ गते मयि युवां लब्ध्वा । वरं मत्-सदृशं सुतम्
 १००३०४०३ ग्राम्यान् भोगान् अभुञ्जाथां । युवां प्राप्त-मनोरथौ
 १००३०४११ अदृष्ट्वान्यतमं लोके । शीलौदार्य-गुणैः समम्
 १००३०४१३ अहं सुतो वाम् अभवं । पृश्निगर्भ इति श्रुतः
 १००३०४२१ तयोर् वां पुनर् एवाहम् । अदित्याम् आस कश्यपात्
 १००३०४२३ उपेन्द्र इति विख्यातो । वामनत्वाच्च च वामनः
 १००३०४३१ तृतीये ऽस्मिन् भवे ऽहं वै । तेनैव वपुषाथ वाम्
 १००३०४३३ जातो भूयस् तयोर् एव । सत्यं मे व्याहृतं सति
 १००३०४४१ एतद् वां दर्शितं रूपं । प्राग्-जन्म-स्मरणाय मे
 १००३०४४३ नान्यथा मद्-भवं ज्ञानं । मर्त्य-लिङ्गेन जायते
 १००३०४५१ युवां मां पुत्र-भावेन । ब्रह्म-भावेन चासकृत्
 १००३०४५३ चिन्तयन्तौ कृत-स्नेहौ । यास्येथे मद्-गतिं पराम्
 १००३०४६० श्री-शुक उवाच
 १००३०४६१ इत्य् उक्तवासीद् धरिस् तूष्णीं । भगवान् आत्म-मायया
 १००३०४६३ पित्रोः सम्पश्यतोः सद्यो । बभूव प्राकृतः शिशुः
 १००३०४७१ ततश् च शौरिर् भगवत्-प्रचोदितः
 १००३०४७२ सुतं समादाय स सूतिका-गृहात्
 १००३०४७३ यदा बहिर् गन्तुम् इयेष तह्य्-अजा
 १००३०४७४ या योगमायाजनि नन्द-जायया
 १००३०४८१ तया हत-प्रत्यय-सर्व-वृत्तिषु । द्वाः-स्थेषु पौरिष्व् अपि शायितेष्व् अथ
 १००३०४८३ द्वारश् च सर्वाः पिहिता दुरत्यया । बृहत्-कपाटायस-कील-शृङ्खलैः
 १००३०४९१ ताः कृष्ण-वाहे वसुदेव आगते । स्वयं व्यवर्णन्त यथा तमो रवेः

१००३०४९३ ववर्ष पर्जन्य उपांशु-गर्जितः । शेषो ऽन्वगाद् वारि निवारयन् फणैः
 १००३०५०१ मघोनि वर्षत्य् असकृद् यमानुजा । गम्भीर-तोयौघ-जवोर्मि-फेनिला
 १००३०५०३ भयानकावर्त-शताकुला नदी । मार्गं ददौ सिन्धुर् इव श्रियः पतेः
 १००३०५११ नन्द-व्रजं शौरिर् उपेत्य तत्र तान्
 १००३०५१२ गोपान् प्रसुप्तान् उपलभ्य निद्रया
 १००३०५१३ सुतं यशोदा-शयने निधाय तत्-
 १००३०५१४ सुताम् उपादाय पुनर् गृहान् अगात्
 १००३०५२१ देवक्याः शयने न्यस्य । वसुदेवो ऽथ दारिकाम्
 १००३०५२३ प्रतिमुच्य पदोर् लोहम् । आस्ते पूर्ववद् आवृतः
 १००३०५३१ यशोदा नन्द-पत्नी च । जातं परम् अबुध्यत
 १००३०५३३ न तल-लिङ्गं परिश्रान्ता । निद्रयापगत-स्मृतिः
 १००४००१० श्री-शुक उवाच
 १००४००११ बहि-र्अन्तः-पुर-द्वारः । सर्वाः पूर्ववद् आवृताः
 १००४००१३ ततो बाल-ध्वनिं श्रुत्वा । गृह-पालाः समुत्थिताः
 १००४००२१ ते तु तूर्णम् उपव्रज्य । देवक्या गर्भ-जन्म तत्
 १००४००२३ आचख्युर् भोज-राजाय । यद् उद्विग्नः प्रतीक्षते
 १००४००३१ स तल्पात् तूर्णम् उत्थाय । कालो ऽयम् इति विह्वलः
 १००४००३३ सूती-गृहम् अगात् तूर्ण । प्रस्खलन् मुक्त-मूर्धजः
 १००४००४१ तम् आह भ्रातरं देवी । कृपणा करुणं सती
 १००४००४३ स्तुषेयं तव कल्याण । स्त्रियं मा हन्तुम् अर्हसि
 १००४००५१ बहवो हिंसिता भ्रातः । शिशवः पावकोपमाः
 १००४००५३ त्वया दैव-निसृष्टेन । पुत्रिकैका प्रदीयताम्
 १००४००६१ नन्व् अहं ते ह्य् अवरजा । दीना हत-सुता प्रभो
 १००४००६३ दातुम् अर्हसि मन्दाया । अङ्गैर्मां चरमां प्रजाम्
 १००४००७० श्री-शुक उवाच
 १००४००७१ उपगुह्यात्मजाम् एवं । रुदत्या दीन-दीनवत्
 १००४००७३ याचितस् तां विनिर्भत्स्य । हस्ताद् आचिच्छिदे खलः
 १००४००८१ तां गृहीत्वा चरणयोर् । जात-मात्रां स्वसुः सुताम्
 १००४००८३ अपोथयच् छिला-पृष्ठे । स्वार्थोन्मूलित-सौहृदः
 १००४००९१ सा तद्-धस्तात् समुत्पत्य । सद्यो देव्य् अम्बरं गता
 १००४००९३ अदृश्यतानुजा विष्णोः । सायुधाष्ट-महाभुजा
 १००४०१०१ दिव्य-स्त्र-अम्बरालेप- । रत्नाभरण-भूषिता
 १००४०१०३ धनुः-शूलेषु-चर्मासि- । शङ्ख-चक्र-गदा-धरा
 १००४०१११ सिद्ध-चारण-गन्धर्वैर् । अप्सरः-किन्नरोरगैः
 १००४०११३ उपाहतोरु-बलिभिः । स्तूयमानेदम् अब्रवीत्
 १००४०१२१ किं मया हतया मन्द । जातः खलु तवान्त-कृत्
 १००४०१२३ यत्र क्व वा पूर्व-शत्रुर् । मा हिंसीः कृपणान् वृथा

१००४०१३१ इति प्रभाष्य तं देवी । माया भगवती भुवि
 १००४०१३३ बहु-नाम-निकेतेषु । बहु-नामा बभूव ह
 १००४०१४१ तयाभिहितम् आकर्ण्य । कंसः परम-विस्मितः
 १००४०१४३ देवकीं वसुदेवं च । विमुच्य प्रश्रितो ऽब्रवीत्
 १००४०१५१ अहो भगिन्य् अहो भाम । मया वां बत पाप्मना
 १००४०१५३ पुरुषाद् इवापत्यं । बहवो हिंसिताः सुताः
 १००४०१६१ स त्व् अहं त्यक्त-कारुण्यस् । त्यक्त-ज्ञाति-सुहृत् खलः
 १००४०१६३ कान् लोकान् वै गमिष्यामि । ब्रह्म-हेव मृतः श्वसन्
 १००४०१७१ दैवम् अप्य् अनृतं वक्ति । न मर्त्या एव केवलम्
 १००४०१७३ यद्-विश्रम्भाद् अहं पापः । स्वसुर निहतवाञ्छिश्नू
 १००४०१८१ मा शोचतं महा-भागाव् । आत्मजान् स्व-कृतं भुजः
 १००४०१८३ जान्तवो न सदैकत्र । दैवाधीनास् तदासते
 १००४०१९१ भुवि भौमानि भूतानि । यथा यान्त्य् अपयान्ति च
 १००४०१९३ नायम् आत्मा तथैतेषु । विपर्येति यथैव भूः
 १००४०२०१ यथानेवं-विदो भेदो । यत आत्म-विपर्ययः
 १००४०२०३ देह-योग-वियोगौ च । संसृतिर् न निवर्तते
 १००४०२११ तस्माद् भद्रे स्व-तनयान् । मया व्यापादितान् अपि
 १००४०२१३ मानुशोच यतः सर्वः । स्व-कृतं विन्दते ऽवशः
 १००४०२२१ यावद् धतो ऽस्मि हन्तास्मी- । त्वात्मानं मन्यते ऽस्व-दृक्
 १००४०२२३ तावत् तद्-अभिमान्य् अज्ञो । बाध्य-बाधकताम् इयात्
 १००४०२३१ क्षमध्वं मम दौरात्म्यं । साधवो दीन-वत्सलाः
 १००४०२३३ इत्य् उक्तवाश्रु-मुखः पादौ । श्यालः स्वस्त्रोर् अथाग्रहीत्
 १००४०२४१ मोचयाम् आस निगडाद् । विश्रब्धः कन्यका-गिरा
 १००४०२४३ देवकीं वसुदेवं च । दर्शयन् आत्म-सौहृदम्
 १००४०२५१ भ्रातुः समनुतप्तस्य । क्षान्त-रोषा च देवकी
 १००४०२५३ व्यसृजद् वसुदेवश् च । प्रहस्य तम् उवाच ह
 १००४०२६१ एवम् एतन् महा-भाग । यथा वदसि देहिनाम्
 १००४०२६३ अज्ञान-प्रभवाहं-धीः । स्व-परेति भिदा यतः
 १००४०२७१ शोक-हर्ष-भय-द्वेष- । लोभ-मोह-मदान्विताः
 १००४०२७३ मिथो घ्नन्तं न पश्यन्ति । भावैर् भावं पृथग्-दृशः
 १००४०२८० श्री-शुक उवाच
 १००४०२८१ कंस एवं प्रसन्नाभ्यां । विशुद्धं प्रतिभाषितः
 १००४०२८३ देवकी-वसुदेवाभ्याम् । अनुज्ञातो ऽविशद् गृहम्
 १००४०२९१ तस्यां रात्र्यां व्यतीतायां । कंस आहूय मन्त्रिणः
 १००४०२९३ तेभ्य आचष्ट तत् सर्वं । यद् उक्तं योग-निद्रया
 १००४०३०१ आकर्ण्य भर्तुर् गदितं । तम् ऊचुर् देव-शत्रवः
 १००४०३०३ देवान् प्रति कृतामर्षा । दैतेया नाति-कोविदाः

१००४०३११ एवं चेत् तर्हि भोजेन्द्र । पुर-ग्राम-ब्रजादिषु
 १००४०३१३ अनिर्दशान् निर्दशांश् च । हनिष्यामो ऽद्य वै शिशून्
 १००४०३२१ किम् उद्यमैः करिष्यन्ति । देवाः समर-भीरवः
 १००४०३२३ नित्यम् उद्विग्न-मनसो । ज्या-घोषैर् धनुषस् तव
 १००४०३३१ अस्यतस् ते शर-व्रातैर् । हन्यमानाः समन्ततः
 १००४०३३३ जिजीविषव उत्सृज्य । पलायन-परा ययुः
 १००४०३४१ केचित् प्राञ्जलयो दीना । न्यस्त-शस्त्रा दिवोकसः
 १००४०३४३ मुक्त-कच्छ-शिखाः केचिद् । भीताः स्म इति वादिनः
 १००४०३५१ न त्वं विस्मृत-शस्त्रास्त्रान् । विरथान् भय-संवृतान्
 १००४०३५३ हंस्यु अन्यासक्त-विमुखान् । भग्न-चापान् अयुध्यतः
 १००४०३६१ किं क्षेम-शूरैर् विबुधैर् । असंयुग-विकत्थनैः
 १००४०३६३ रहो-जुषा किं हरिणा । शम्भुना वा वनौकसा
 १००४०३६५ किम् इन्द्रेणाल्प-वीर्येण । ब्रह्मणा वा तपस्यता
 १००४०३७१ तथापि देवाः सापत्न्यान् । नोपेक्ष्या इति मन्महे
 १००४०३७३ ततस् तन्-मूल-खनने । नियुङ्क्वास्मान् अनुव्रतान्
 १००४०३८१ यथामयो ऽङ्गे समुपेक्षितो नृभिर् । न शक्यते रूढ-पदश् चिकित्सितुम्
 १००४०३८३ यथेन्द्रिय-ग्राम उपेक्षितस् तथा । रिपुर् महान् बद्ध-बलो न चाल्यते
 १००४०३९१ मूलं हि विष्णुर् देवानां । यत्र धर्मः सनातनः
 १००४०३९३ तस्य च ब्रह्म-गो-विप्रास् । तपो यज्ञाः स-दक्षिणाः
 १००४०४०१ तस्मात् सर्वात्मना राजन् । ब्राह्मणान् ब्रह्म-वादिनः
 १००४०४०३ तपस्विनो यज्ञ-शीलान् । गाश् च हन्मो हवि-दुर्घाः
 १००४०४११ विप्रा गावश् च वेदाश् च । तपः सत्यं दमः शमः
 १००४०४१३ श्रद्धा दया तितिक्षा च । क्रतवश् च हरेस् तनूः
 १००४०४२१ स हि सर्व-सुराध्यक्षो । ह्य असुर-द्विद् गुहा-शयः
 १००४०४२३ तन्-मूला देवताः सर्वाः । सेश्वराः स-चतु-मुखाः
 १००४०४२५ अयं वै तद्-वधोपायो । यद् ऋषीणां विहिंसनम्
 १००४०४३० श्री-शुक उवाच
 १००४०४३१ एवं दुर्मन्त्रिभिः कंसः । सह सम्मन्त्र्य दुर्मतिः
 १००४०४३३ ब्रह्म-हिंसां हितं मेने । काल-पाशावृतो ऽसुरः
 १००४०४४१ सन्दिश्य साधु-लोकस्य । कदने कदन-प्रियान्
 १००४०४४३ काम-रूप-धरान् दिक्षु । दानवान् गृहम् आविशत्
 १००४०४५१ ते वै रजः-प्रकृतयस् । तमसा मूढ-चेतसः
 १००४०४५३ सतां विद्वेषम् आचेरुर् । आराद् आगत-मृत्यवः
 १००४०४६१ आयुः श्रियं यशो धर्म । लोकान् आशिष एव च
 १००४०४६३ हन्ति श्रेयांसि सर्वाणि । पुंसो महद्-अतिक्रमः
 १००५००१० श्री-शुक उवाच
 १००५००११ नन्दस् त्व् आत्मज उत्पन्ने । जाताहादो महा-मनाः

१००५००१३ आहूय विप्रान् वेद-ज्ञान् । स्नातः शुचिर् अलङ्कृतः
 १००५००२१ वाचयित्वा स्वस्त्ययनं । जात-कर्मात्मजस्य वै
 १००५००२३ कारयाम् आस विधिवत् । पितृ-देवार्चनं तथा
 १००५००३१ धेनूनां नियुते प्रादाद् । विप्रेभ्यः समलङ्कृते
 १००५००३३ तिलाद्रीन् सप्त रत्नौघ- । शातकौम्भाम्बरावृतान्
 १००५००४१ कालेन स्नान-शौचाभ्यां । संस्कारैस् तपसेज्यया
 १००५००४३ शुध्यन्ति दानैः सन्तुष्ट्या । द्रव्याण्य् आत्मात्म-विद्यया
 १००५००५१ सौमङ्गल्य-गिरो विप्राः । सूत-मागध-वन्दिनः
 १००५००५३ गायकाश् च जगुर नेदुर । भेर्यो दुन्दुभयो मुहुः
 १००५००६१ व्रजः सम्मृष्ट-संसिक्त- । द्वाराजिर-गृहान्तरः
 १००५००६३ चित्र-ध्वज-पताका-स्रव- । चैल-पल्लव-तोरणैः
 १००५००७१ गावो वृषा वत्सतरा । हरिद्रा-तैल-रूषिताः
 १००५००७३ विचित्र-धातु-बर्हस्रग- । वस्त्र-काञ्चन-मालिनः
 १००५००८१ महार्ह-वस्त्राभरण- । कञ्चुकोष्णीष-भूषिताः
 १००५००८३ गोपाः समाययू राजन् । नानोपायन-पाणयः
 १००५००९१ गोप्यश् चाकर्ण्य मुदिता । यशोदायाः सुतोद्भवम्
 १००५००९३ आत्मानं भूषयां चक्रुर् । वस्त्राकल्पाञ्जनादिभिः
 १००५०१०१ नव-कुङ्कुम-किञ्जल्क- । मुख-पङ्कज-भूतयः
 १००५०१०३ बलिभिस् त्वरितं जग्मुः । पृथु-श्रोण्यश् चलत्-कुचाः
 १००५०१११ गोप्यः सुमृष्ट-मणि-कुण्डल-निष्क-कण्ठयश्
 १००५०११२ चित्राम्बराः पथि शिखा-च्युत-माल्य-वर्षाः
 १००५०११३ नन्दालयं स-वलया व्रजतीर् विरेजुर
 १००५०११४ व्यालोल-कुण्डल-पयोधर-हार-शोभाः
 १००५०१२२ ता आशिषः प्रयुञ्जानाश् । चिरं पाहीति बालके
 १००५०१२३ हरिद्रा-चूर्ण-तैलाद्भिः । सिञ्चन्त्यो ऽजनम् उज्जगुः
 १००५०१३१ अवाद्यन्त विचित्राणि । वादित्राणि महोत्सवे
 १००५०१३३ कृष्णे विश्वेश्वरे ऽनन्ते । नन्दस्य व्रजम् आगते
 १००५०१४१ गोपाः परस्परं हृष्टा । दधि-क्षीर-घृताम्बुभिः
 १००५०१४३ आसिञ्चन्तो विलिम्पन्तो । नवनीतैश् च चिक्षिपुः
 १००५०१५१ नन्दो महा-मनास् तेभ्यो । वासो ऽलङ्कार-गो-धनम्
 १००५०१५३ सूत-मागध-वन्दिभ्यो । ये ऽन्ये विद्योपजीविनः
 १००५०१६१ तैस् तैः कामैर् अदीनात्मा । यथोचितम् अपूजयत्
 १००५०१६३ विष्णोर् आराधनार्थाय । स्व-पुत्रस्योदयाय च
 १००५०१७१ रोहिणी च महा-भागा । नन्द-गोपाभिनन्दिता
 १००५०१७३ व्यचरद् दिव्य-वास-स्रव- । कण्ठाभरण-भूषिता
 १००५०१८१ तत आरभ्य नन्दस्य । व्रजः सर्व-समृद्धिमान्
 १००५०१८३ हरेर् निवासात्म-गुणै । रमाक्रीडम् अभून् नृप

१००५०१११ गोपान् गोकुल-रक्षायां । निरूप्य मथुरां गतः
 १००५०११३ नन्दः कंसस्य वार्षिक्यं । करं दातुं कुरूद्वह
 १००५०२०१ वसुदेव उपश्रुत्य । भ्रातरं नन्दम् आगतम्
 १००५०२०३ ज्ञात्वा दत्त-करं राज्ञे । ययौ तद्-अवमोचनम्
 १००५०२११ तं दृष्ट्वा सहस्रोत्थाय । देहः प्राणम् इवागतम्
 १००५०२१३ प्रीतः प्रियतमं दोभ्यां । सस्वजे प्रेम-विह्वलः
 १००५०२२१ पूजितः सुखम् आसीनः । पृष्ट्वानामयम् आदृतः
 १००५०२२३ प्रसक्त-धीः स्वात्मजयोर् । इदम् आह विशाम्पते
 १००५०२३१ दिष्ट्या भ्रातः प्रवयस । इदानीम् अप्रजस्य ते
 १००५०२३३ प्रजाशाया निवृत्तस्य । प्रजा यत् समपद्यत
 १००५०२४१ दिष्ट्या संसार-चक्रे ऽस्मिन् । वर्तमानः पुन-र्भवः
 १००५०२४३ उपलब्धो भवान् अद्य । दुर्लभं प्रिय-दर्शनम्
 १००५०२५१ नैकत्र प्रिय-संवासः । सुहृदां चित्र-कर्मणाम्
 १००५०२५३ ओघेन व्यूह्यमानानां । प्लवानां स्रोतसो यथा
 १००५०२६१ कञ्चित् पशव्यं निरुजं । भूय-अम्बु-तृण-वीरुधम्
 १००५०२६३ बृहद् वनं तद् अधुना । यत्रास्से त्वं सुहृद्-वृतः
 १००५०२७१ भ्रातर् मम सुतः कञ्चिन् । मात्रा सह भवद्-व्रजे
 १००५०२७३ तातं भवन्तं मन्वानो । भवद्भ्याम् उपलालितः
 १००५०२८१ पुंसस् त्रि-वर्गो विहितः । सुहृदो ह्य अनुभावितः
 १००५०२८३ न तेषु क्लिश्यमानेषु । त्रि-वर्गो ऽर्थाय कल्पते
 १००५०२९० श्री-नन्द उवाच
 १००५०२९१ अहो ते देवकी-पुत्राः । कंसेन बहवो हताः
 १००५०२९३ एकावशिष्टावरजा । कन्या सापि दिवं गता
 १००५०३०१ नूनं ह्य अदृष्ट-निष्ठो ऽयम् । अदृष्ट-परमो जनः
 १००५०३०३ अदृष्टम् आत्मनस् तत्त्वं । यो वेद न स मुह्यति
 १००५०३१० श्री-वसुदेव उवाच
 १००५०३११ करो वै वार्षिको दत्तो । राज्ञे दृष्टा वयं च वः
 १००५०३१३ नेह स्थेयं बहु-तिथं । सन्त्युत्पाताश् च गोकुले
 १००५०३२० श्री-शुक उवाच
 १००५०३२१ इति नन्दादयो गोपाः । प्रोक्तास् ते शौरिणा ययुः
 १००५०३२३ अनोभिर् अनडुद्-युक्तैस् । तम् अनुज्ञाप्य गोकुलम्
 १००६००१० श्री-शुक उवाच
 १००६००११ नन्दः पथि वचः शौरैर् । न मृषेति विचिन्तयन्
 १००६००१३ हरिं जगाम शरणम् । उत्पातागम-शङ्कितः
 १००६००२१ कंसेन प्रहिता घोरा । पूतना बाल-घातिनी
 १००६००२३ शिशूश् चचार निघ्नन्ती । पुर-ग्राम-व्रजादिषु
 १००६००३१ न यत्र श्रवणादीनि । रक्षो-घ्नानि स्व-कर्मसु

१००६००३३ कुर्वन्ति सात्वतां भर्तुर । यातुधान्यश् च तत्र हि
 १००६००४१ सा खे-चर- एकदोत्पत्य । पूतना नन्द-गोकुलम्
 १००६००४३ योषित्वा माययात्मानं । प्राविशत् काम-चारिणी
 १००६००५१ तां केश-बन्ध-व्यतिषक्त-मल्लिकां
 १००६००५२ बृहन्-नितम्ब-स्तन-कृच्छ्र-मध्यमाम्
 १००६००५३ सुवाससं कल्पित-कर्ण-भूषण-
 १००६००५४ त्विषोल्लसत्-कुन्तल-मण्डिताननाम्
 १००६००६१ वल्गु-स्मितपाङ्ग-विसर्ग-वीक्षितैर्
 १००६००६२ मनो हरन्तीं वनितां ब्रजौकसाम्
 १००६००६३ अमंसताम्भोज-करेण रूपिणीं
 १००६००६४ गोप्यः श्रियं द्रष्टुम् इवागतां पतिम्
 १००६००७१ बाल-ग्रहस् तत्र विचिन्वती शिशून् । यदृच्छया नन्द-गृहे ऽसद्-अन्तकम्
 १००६००७३ बालं प्रतिच्छन्न-निजोरु-तेजसं । ददर्श तल्पे ऽग्निम् इवाहितं भसि
 १००६००८१ विबुध्य तां बालक-मारिका-ग्रहं । चराचरात्मा स निमीलितेक्षणः
 १००६००८३ अनन्तम् आरोपयद् अङ्गम् अन्तकं । यथोरगं सुप्तम् अबुद्धि-रज्जु-धीः
 १००६००९१ तां तीक्ष्ण-चित्ताम् अतिवाम-चेष्टितां । वीक्ष्यान्तरा कोष-परिच्छदासिवत्
 १००६००९३ वर-स्त्रियं तत्-प्रभया च धर्षिते । निरीक्ष्यमाणे जननी ह्य् अतिष्ठताम्
 १००६०१०१ तस्मिन् स्तनं दुर्जर-वीर्यम् उल्बणं
 १००६०१०२ घोराङ्गम् आदाय शिशोर् ददाव् अथ
 १००६०१०३ गाढं कराभ्यां भगवान् प्रपीडय तत्-
 १००६०१०४ प्राणैः समं रोष-समन्वितो ऽपिबत्
 १००६०१११ सा मुञ्च मुञ्चालम् इति प्रभाषिणी । निष्पीडयमानाखिल-जीव-मर्माणि
 १००६०११३ विवृत्य नेत्रे चरणौ भुजौ मुहुः । प्रस्विन्न-गात्रा क्षिपती रुरोद ह
 १००६०१२१ तस्याः स्वनेनातिगभीर-रंहसा । साद्रिर् मही द्यौश् च चचाल स-ग्रहा
 १००६०१२३ रसा दिशश् च प्रतिनेदिरे जनाः । पेतुः क्षितौ वज्र-निपात-शङ्कया
 १००६०१३१ निशा-चरीत्थं व्यथित-स्तना व्यसुर
 १००६०१३२ व्यादाय केशांश् चरणौ भुजाव् अपि
 १००६०१३३ प्रसार्य गोष्ठे निज-रूपम् आस्थिता
 १००६०१३४ वज्राहतो वृत्र इवापतन् नृप
 १००६०१४१ पतमानो ऽपि तद्-देहस् । त्रि-गव्यूट्-अन्तर-द्रुमान्
 १००६०१४३ चूर्णयाम् आस राजेन्द्र । महद् आसीत् तद् अद्भुतम्
 १००६०१५१ ईषा-मात्रोग्र-दंष्ट्रास्यं । गिरि-कन्दर-नासिकम्
 १००६०१५३ गण्ड-शैल-स्तनं रौद्रं । प्रकीर्णारुण-मूर्धजम्
 १००६०१६१ अन्ध-कूप-गभीराक्षं । पुलिनारोह-भीषणम्
 १००६०१६३ बद्ध-सेतु-भुजो-र्-अङ्घ्रि । शून्य-तोय-हृदोदरम्
 १००६०१७१ सन्तत्रसुः स्म तद् वीक्ष्य । गोपा गोप्यः कलेवरम्
 १००६०१७३ पूर्वं तु तन्-निःस्वनित- । भिन्न-हृत्-कर्ण-मस्तकाः

१००६०१८१ बालं च तस्या उरसि । क्रीडन्तम् अकुतोभयम्
 १००६०१८३ गोप्यस् तूर्णं समभ्येत्य । जगृहृत् जात-सम्भ्रमाः
 १००६०१९१ यशोदा-रोहिणीभ्यां ताः । समं बालस्य सर्वतः
 १००६०१९३ रक्षां विदधिरे सम्यग् । गो-पुच्छ-भ्रमणादिभिः
 १००६०२०१ गो-मूत्रेण स्नापयित्वा । पुनर् गो-रजसार्भकम्
 १००६०२०३ रक्षां चक्रुश् च शकृता । द्वादशाङ्गेषु नामभिः
 १००६०२११ गोप्यः संस्पृष्ट-सलिला । अङ्गेषु करयोः पृथक्
 १००६०२१३ न्यस्यात्मन्य् अथ बालस्य । बीज-न्यासम् अकुर्वत्
 १००६०२२१ अव्याद् अजो ऽङ्घ्रि मणिमांसु तव जान्व् अथोरू
 १००६०२२२ यज्ञो ऽच्युतः कटि-तटं जठरं हयास्यः
 १००६०२२३ हत् केशवस् त्वद्-उर ईश इनस् तु कण्ठं
 १००६०२२४ विष्णुर् भुजं मुखम् उरुक्रम ईश्वरः कम्
 १००६०२३१ चक्रय् अग्रतः सह-गदो हरिर् अस्तु पश्चात्
 १००६०२३२ त्वत्-पार्श्वयोर् धनु-र्असी मधु-हाजनश् च
 १००६०२३३ कोणेषु शङ्ख उरुगाय उपय- उपेन्द्रस्
 १००६०२३४ ताक्षर्यः क्षितौ हलधरः पुरुषः समन्तात्
 १००६०२४१ इन्द्रियाणि हृषीकेशः । प्राणान् नारायणो ऽवतु
 १००६०२४३ श्वेतद्वीप-पतिश् चित्तं । मनो योगेश्वरो ऽवतु
 १००६०२५१ पृश्निगर्भस् तु ते बुद्धिम् । आत्मानं भगवान् परः
 १००६०२५३ क्रीडन्तं पातु गोविन्दः । शयानं पातु माधवः
 १००६०२६१ व्रजन्तम् अव्याद् वैकुण्ठ । आसीनं त्वां श्रियः पतिः
 १००६०२६३ भुञ्जानं यज्ञभुक् पातु । सर्व-ग्रह-भयङ्करः
 १००६०२७१ डाकिन्यो यातुधान्यश् च । कुष्माण्डा ये ऽर्भक-ग्रहाः
 १००६०२७३ भूत-प्रेत-पिशाचाश् च । यक्ष-रक्षो-विनायकाः
 १००६०२८१ कोटरा रेवती ज्येष्ठा । पूतना मातृकादयः
 १००६०२८३ उन्मादा ये ह्य् अपस्मारा । देह-प्राणेन्द्रिय-द्रुहः
 १००६०२९१ स्वप्न-दृष्टा महोत्पाता । वृद्धा बाल-ग्रहाश् च ये
 १००६०२९३ सर्वे नश्यन्तु ते विष्णोर् । नाम-ग्रहण-भीरवः
 १००६०३०० श्री-शुक उवाच
 १००६०३०१ इति प्रणय-बद्धाभिर् । गोपीभिः कृत-रक्षणम्
 १००६०३०३ पाययित्वा स्तनं माता । सन्नयवेशयद् आत्मजम्
 १००६०३११ तावन् नन्दादयो गोपा । मथुराया व्रजं गताः
 १००६०३१३ विलोक्य पूतना-देहं । बभूवुर् अतिविस्मिताः
 १००६०३२१ नूनं बतर्षिः सञ्जातो । योगेशो वा समास सः
 १००६०३२३ स एव दृष्टो ह्य् उत्पातो । यद् आहानकदुन्दुभिः
 १००६०३३१ कलेवरं परशुभिश् । छित्त्वा तत् ते व्रजौकसः
 १००६०३३३ दूरे क्षिप्त्वावयवशो । न्यदहन् काष्ठ-वेष्टितम्

१००६०३४१ दह्यमानस्य देहस्य । धूमश् चागुरु-सौरभः
 १००६०३४३ उत्थितः कृष्ण-निर्भुक्त- । सपद्य आहत-पाप्मनः
 १००६०३५१ पूतना लोक-बाल-घ्नी । राक्षसी रुधिराशना
 १००६०३५३ जिघांसयापि हरये । स्तनं दत्त्वाप सद्-गतिम्
 १००६०३६१ किं पुनः श्रद्धया भक्त्या । कृष्णाय परमात्मने
 १००६०३६३ यच्छन् प्रियतमं किं नु । रक्तास् तन्-मातरो यथा
 १००६०३७१ पद्भ्यां भक्त-हृदि-स्थाभ्यां । वन्द्याभ्यां लोक-वन्दितैः
 १००६०३७३ अङ्गं यस्याः समाक्रम्य । भगवान् अपि तत्-स्तनम्
 १००६०३८१ यातुधान्य् अपि सा स्वर्गम् । अवाप जननी-गतिम्
 १००६०३८३ कृष्ण-भुक्त-स्तन-क्षीराः । किम् उ गावो ऽनुमातरः
 १००६०३९१ पर्यासि यासाम् अपिबत् । पुत्र-स्नेह-स्युतान्य् अलम्
 १००६०३९३ भगवान् देवकी-पुत्रः । कैवल्याद्य-अखिल-प्रदः
 १००६०४०१ तासाम् अविरतं कृष्णे । कुर्वतीनां सुतेक्षणम्
 १००६०४०३ न पुनः कल्पते राजन् । संसारो ऽज्ञान-सम्भवः
 १००६०४११ कट-धूमस्य सौरभ्यम् । अवघ्राय ब्रजौकसः
 १००६०४१३ किम् इदं कुत एवेति । वदन्तो ब्रजम् आययुः
 १००६०४२१ ते तत्र वर्णितं गोपैः । पूतनागमनादिकम्
 १००६०४२३ श्रुत्वा तन्-निधनं स्वस्ति । शिशोश् चासन् सुविस्मिताः
 १००६०४३१ नन्दः स्व-पुत्रम् आदाय । प्रेत्यागतम् उदार-धीः
 १००६०४३३ मूढन्त्-उपाघ्राय परमां । मुदं लेभे कुरूद्वह
 १००६०४४१ य एतत् पूतना-मोक्षं । कृष्णस्यार्भकम् अद्भुतम्
 १००६०४४३ शृणुयाच्च छद्मया मर्त्यो । गोविन्दे लभते रतिम्
 १००७००१० श्री-राजोवाच१००७००११ येन येनावतारेण । भगवान् हरिर् ईश्वरः
 १००७००१३ करोति कर्ण-रम्याणि । मनो-ज्ञानि च नः प्रभो
 १००७००२१ यच्च-छृण्वतो ऽपैत्य् अरतिर् वितृष्णा । सत्त्वं च शुद्धयत्य् अचिरेण पुंसः
 १००७००२३ भक्तिर् हरौ तत्-पुरुषे च सख्यं । तद् एव हारं वद मन्यसे चेत्
 १००७००३१ अथान्यद् अपि कृष्णस्य । तोकाचरितम् अद्भुतम्
 १००७००३३ मानुषं लोकम् आसाद्य । तज्-जातिम् अनुरुन्धतः
 १००७००४० श्री-शुक उवाच
 १००७००४१ कदाचिद् औत्थानिक-कौतुकाप्लवे । जन्मर्क्ष-योगे समवेत-योषिताम्
 १००७००४३ वादित्र-गीत-द्विज-मन्त्र-वाचकैश् । चकार सूनोर् अभिषेचनं सती
 १००७००५१ नन्दस्य पत्नी कृत-मज्जनादिकं । विप्रैः कृत-स्वस्त्ययनं सुपूजितैः
 १००७००५३ अन्नाद्य-वासः-स्त्र-अभीष्ट-धेनुभिः । सञ्जात-निद्राक्षम् अशीशयच्च छनैः
 १००७००६१ औत्थानिकौत्सुक्य-मना मनस्विनी । समागतान् पूजयती ब्रजौकसः
 १००७००६३ नैवाशुणोद् वै रुदितं सुतस्य सा । रुदन् स्तनार्थी चरणाव् उदक्षिपत्
 १००७००७१ अधः-शयानस्य शिशोर् अनो ऽल्पक- । प्रवाल-मृद्व्-अङ्घ्रि-हतं व्यवर्तत
 १००७००७३ विध्वस्त-नाना-रस-कुप्य-भाजनं । व्यत्यस्त-चक्राक्ष-विभिन्न-कूबरम्

१००७००८१ दृष्ट्वा यशोदा-प्रमुखा ब्रज-स्त्रिय
 १००७००८२ औत्थानिके कर्मणि याः समागताः
 १००७००८३ नन्दादयश् चान्द्रुत-दर्शनाकुलाः
 १००७००८४ कथं स्वयं वै शकटं विपर्यगात्
 १००७००९१ ऊचुर् अव्यवसित-मतीन् । गोपान् गोपीश् च बालकाः
 १००७००९३ रुदतानेन पादेन । क्षिप्तम् एतन् न संशयः
 १००७०१०१ न ते श्रद्धधिरे गोपा । बाल-भाषितम् इत्य् उत
 १००७०१०३ अप्रमेयं बलं तस्य । बालकस्य न ते विदुः
 १००७०१११ रुदन्तं सुतम् आदाय । यशोदा ग्रह-शङ्किता
 १००७०११३ कृत-स्वस्त्ययनं विप्रैः । सूक्तैः स्तनम् अपाययत्
 १००७०१२१ पूर्ववत् स्थापितं गोपैर् । बलिभिः स-परिच्छदम्
 १००७०१२३ विप्रा हुत्वारच्यां चक्रुर् । दध्त्-अक्षत-कुशाम्बुभिः
 १००७०१३१ ये ऽसूयानृत-दम्भेषा- । हिंसा-मान-विवर्जिताः
 १००७०१३३ न तेषां सत्य-शीलानाम् । आशिषो विफलाः कृताः
 १००७०१४१ इति बालकम् आदाय । सामग्-र्यजु-उपाकृतैः
 १००७०१४३ जलैः पवित्रौषधिभिर् । अभिषिच्य द्विजोत्तमैः
 १००७०१५१ वाचयित्वा स्वस्त्ययनं । नन्द-गोपः समाहितः
 १००७०१५३ हुत्वा चाग्निं द्विजातिभ्यः । प्रादाद् अन्नं महा-गुणम्
 १००७०१६१ गावः सर्व-गुणोपेता । वासः-स्त्रग्-रुक्म-मालिनीः
 १००७०१६३ आत्मजाभ्युदयार्थाय । प्रादात् ते चान्वयुञ्जत
 १००७०१७१ विप्रा मन्त्र-विदो युक्तास् । तैर् याः प्रोक्तास् तथाशिषः
 १००७०१७३ ता निष्फला भविष्यन्ति । न कदाचिद् अपि स्फुटम्
 १००७०१८१ एकदारोहम् आरूढं । लालयन्ती सुतं सती
 १००७०१८३ गरिमाणं शिशोर् वोढुं । न सेहे गिरि-कूटवत्
 १००७०१९१ भूमौ निधाय तं गोपी । विस्मिता भार-पीडिता
 १००७०१९३ महा-पुरुषम् आदध्यौ । जगताम् आस कर्मसु
 १००७०२०१ दैत्यो नाम्ना तृणावर्तः । कंस-भृत्यः प्रणोदितः
 १००७०२०३ चक्रवात-स्वरूपेण । जहारासीनम् अर्भकम्
 १००७०२११ गोकुलं सर्वम् आवृण्वन् । मुष्णंश् चक्षुषि रेणुभिः
 १००७०२१३ ईरयन् सुमहा-घोर- । शब्देन प्रदिशो दिशः
 १००७०२२१ मुहूर्तम् अभवद् गोष्ठं । रजसा तमसावृतम्
 १००७०२२३ सुतं यशोदा नापश्यत् । तस्मिन् न्यस्तवती यतः
 १००७०२३१ नापश्यत् कश्चनात्मानं । परं चापि विमोहितः
 १००७०२३३ तृणावर्त-निसृष्टाभिः । शर्कराभिर् उपद्रुतः
 १००७०२४१ इति खर-पवन-चक्र-पांशु-वर्षे । सुत-पदवीम् अबलाविलक्ष्य माता
 १००७०२४३ अतिकरुणम् अनुस्मरन्त्य् अशोचद् । भुवि पतिता मृत-वत्सका यथा गौः
 १००७०२५१ रुदितम् अनुनिशम्य तत्र गोप्यो । भृशम् अनुतप्त-धियो ऽश्रु-पूर्ण-मुख्यः

१००७०२५३ रुरुद्र अनुपलभ्य नन्द-सूनुं । पवन उपारत-पांशु-वर्ष-वेगे
 १००७०२६१ तृणावर्तः शान्त-रयो । वात्या-रूप-धरो हरन्
 १००७०२६३ कृष्णं नभो-गतो गन्तुं । नाशक्रोद् भूरि-भार-भृत्
 १००७०२७१ तम् अश्मानं मन्यमान । आत्मनो गुरु-मत्तया
 १००७०२७३ गले गृहीत उत्स्रष्टुं । नाशक्रोद् अद्भुतार्भकम्
 १००७०२८१ गल-ग्रहण-निश्चेष्टो । दैत्यो निर्गत-लोचनः
 १००७०२८३ अव्यक्त-रावो न्यपतत् । सह-बालो व्यसुर ब्रजे
 १००७०२९१ तम् अन्तरिक्षात् पतितं शिलायां । विशीर्ण-सर्वावयवं करालम्
 १००७०२९३ पुरं यथा रुद्र-शरेण विद्धं । स्त्रियो रुदत्यो ददृशुः समेताः
 १००७०३०१ प्रादाय मात्रे प्रतिहृत्य विस्मिताः । कृष्णं च तस्योरसि लम्बमानम्
 १००७०३०३ तं स्वस्तिमन्तं पुरुषाद-नीतं । विहायसा मृत्यु-मुखात् प्रमुक्तम्
 १००७०३०५ गोप्यश् च गोपाः किल नन्द-मुख्या । लब्ध्वा पुनः प्रापुर अतीव मोदम्
 १००७०३११ अहो बतात्-अद्भुतम् एष रक्षसा । बालो निवृत्तिं गमितो ऽभ्यगात् पुनः
 १००७०३१३ हिंस्रः स्व-पापेन विहिंसितः खलः । साधुः समत्वेन भयाद् विमुच्यते
 १००७०३२१ किं नस् तपश् चीर्णम् अधोक्षजार्चनं
 १००७०३२२ पूर्तेष्ट-दत्तम् उत भूत-सौहृदम्
 १००७०३२३ यत् सम्परेतः पुनर् एव बालको
 १००७०३२४ दिष्ट्या स्व-बन्धून् प्रणयन्न उपस्थितः
 १००७०३३१ दृष्ट्वाद्भुतानि बहुशो । नन्द-गोपो बृहद्वने
 १००७०३३३ वसुदेव-वचो भूयो । मानयाम् आस विस्मितः
 १००७०३४१ एकदार्भकम् आदाय । स्वाङ्गम् आरोप्य भामिनी
 १००७०३४३ प्रस्तुतं पाययाम् आस । स्तनं स्नेह-परिप्लुता
 १००७०३५१ पीत-प्रायस्य जननी । सुतस्य रुचिर-स्मितम्
 १००७०३५३ मुखं लालयती राजञ् । जृम्भतो ददृशे इदम्
 १००७०३६१ खं रोदसी ज्योति-अर्नीकम् आशाः । सूर्येन्दु-वहि-श्वसनाम्बुधींश् च
 १००७०३६३ द्वीपान् नगांस् तद्-दुहितूर वनानि । भूतानि यानि स्थिर-जङ्गमानि
 १००७०३७१ सा वीक्ष्य विश्वं सहसा । राजन् सञ्जात-वेपथुः
 १००७०३७३ सम्मील्य मृगशावाक्षी । नेत्रे आसीत् सुविस्मिता
 १००८००१० श्री-शुक उवाच
 १००८००११ गर्गः पुरोहितो राजन् । यदूनां सुमहा-तपाः
 १००८००१३ ब्रजं जगाम नन्दस्य । वसुदेव-प्रचोदितः
 १००८००२१ तं दृष्ट्वा परम-प्रीतः । प्रत्युत्थाय कृताञ्जलिः
 १००८००२३ आनर्चाधोक्षज-धिया । प्रणिपात-पुरःसरम्
 १००८००३१ सूपविष्टं कृतातिथ्यं । गिरा सूनृतया मुनिम्
 १००८००३३ नन्दयित्वाब्रवीद् ब्रह्मन् । पूर्णस्य करवाम किम्
 १००८००४१ महद्-विचलनं नृणां । गृहिणां दीन-चेतसाम्
 १००८००४३ निःश्रेयसाय भगवन् । कल्पते नान्यथा क्वचित्

१००८००५१ ज्योतिषाम् अयनं साक्षाद् । यत् तज् ज्ञानम् अतीन्द्रियम्
 १००८००५३ प्रणीतं भवता येन । पुमान् वेद परावरम्
 १००८००६१ त्वं हि ब्रह्म-विदां श्रेष्ठः । संस्कारान् कर्तुम् अर्हसि
 १००८००६३ बालयोर् अनयोर् नृणां । जन्मना ब्राह्मणो गुरुः
 १००८००७० श्री-गर्ग उवाच
 १००८००७१ यदूनाम् अहम् आचार्यः । ख्यातश् च भुवि सर्वदा
 १००८००७३ सुतं मया संस्कृतं ते । मन्यते देवकी-सुतम्
 १००८००८१ कंसः पाप-मतिः सख्यं । तव चानकदुन्दुभेः
 १००८००८३ देवक्या अष्टमो गर्भो । न स्त्री भवितुम् अर्हति
 १००८००९१ इति सञ्चिन्तयञ् छरुत्वा । देवक्या दारिका-वचः
 १००८००९३ अपि हन्ता गताशङ्कस् । तर्हि तन् नो ऽनयो भवेत्
 १००८०१०० श्री-नन्द उवाच
 १००८०१०१ अलक्षितो ऽस्मिन् रहसि । मामकैर् अपि गो-व्रजे
 १००८०१०३ कुरु द्विजाति-संस्कारं । स्वस्ति-वाचन-पूर्वकम्
 १००८०११० श्री-शुक उवाच
 १००८०१११ एवं सम्प्रार्थितो विप्रः । स्व-चिकीर्षितम् एव तत्
 १००८०११३ चकार नाम-करणं । गूढो रहसि बालयोः
 १००८०१२० श्री-गर्ग उवाच
 १००८०१२१ अयं हि रोहिणी-पुत्रो । रमयन् सुहृदो गुणैः
 १००८०१२३ आख्यास्यते राम इति । बलाधिक्याद् बलं विदुः
 १००८०१२५ यदूनाम् अपृथग्-भावात् । सङ्कर्षणम् उशन्त्य् अपि
 १००८०१३१ आसन् वर्णास् त्रयो ह्य अस्य । गृह्णतो ऽनुयुगं तनूः
 १००८०१३३ शुक्लो रक्तस् तथा पीत । इदानीं कृष्णतां गतः
 १००८०१४१ प्राग् अयं वसुदेवस्य । क्वचिज् जातस् तवात्मजः
 १००८०१४३ वासुदेव इति श्रीमान् । अभिज्ञाः सम्प्रचक्षते
 १००८०१५१ बहूनि सन्ति नामानि । रूपाणि च सुतस्य ते
 १००८०१५३ गुण-कर्मानुरूपाणि । तान्य् अहं वेद नो जनाः
 १००८०१६१ एष वः श्रेय आधास्यद् । गोप-गोकुल-नन्दनः
 १००८०१६३ अनेन सर्व-दुर्गाणि । यूयम् अञ्जस् तरिष्यथ
 १००८०१७१ पुरानेन व्रज-पते । साधवो दस्यु-पीडिताः
 १००८०१७३ अराजके रक्ष्यमाणा । जिग्युर् दस्यून् समेधिताः
 १००८०१८१ य एतस्मिन् महा-भागाः । प्रीतिं कुर्वन्ति मानवाः
 १००८०१८३ नारयो ऽभिभवन्त्य् एतान् । विष्णु-पक्षान् इवासुराः
 १००८०१९१ तस्मान् नन्दात्मजो ऽयं ते । नारायण-समो गुणैः
 १००८०१९३ श्रिया कीर्त्यानुभावेन । गोपायस्व समाहितः
 १००८०२०० श्री-शुक उवाच
 १००८०२०१ इत्य् आत्मानं समादिश्य । गर्गे च स्व-गृहं गते

१००८०२०३ नन्दः प्रमुदितो मेने । आत्मानं पूर्णम् आशिषाम्
 १००८०२११ कालेन व्रजतालपेन । गोकुले राम-केशवौ
 १००८०२१३ जानुभ्यां सह पाणिभ्यां । रिङ्गमाणौ विजहतुः
 १००८०२२१ ताव् अङ्घ्रि-युग्मम् अनुकृष्य सरीसृपन्तौ
 १००८०२२२ घोष-प्रघोष-रुचिरं व्रज-कर्मेषु
 १००८०२२३ तन्-नाद-हृष्ट-मनसाव् अनुसृत्य लोकं
 १००८०२२४ मुग्ध-प्रभीतवद् उपेतुर् अन्ति मात्रोः
 १००८०२३१ तन्-मातरौ निज-सुतौ घृणया स्तुवन्त्यौ
 १००८०२३२ पङ्काङ्ग-राग-रुचिराव् उपगृह्य दोर्भ्याम्
 १००८०२३३ दत्त्वा स्तनं प्रपिबतोः स्म मुखं निरीक्ष्य
 १००८०२३४ मुग्ध-स्मिताल्प-दशनं ययतुः प्रमोदम्
 १००८०२४१ यद्-अङ्गना-दर्शनीय-कुमार-लीलाव्
 १००८०२४२ अन्त-व्रजे तद् अबलाः प्रगृहीत-पुच्छैः
 १००८०२४३ वत्सैर् इतस् तत उभाव् अनुकृष्यमाणौ
 १००८०२४४ प्रेक्षन्त्य उज्झित-गृहा जहृषुर् हसन्त्यः
 १००८०२५१ शृङ्ग-अग्नि-दंष्ट्र-असि-जल-द्विज-कण्टकेभ्यः
 १००८०२५२ क्रीडा-पराव् अतिचलौ स्व-सुतौ निषेद्धुम्
 १००८०२५३ गृह्याणि कर्तुम् अपि यत्र न तज्-जनन्यौ
 १००८०२५४ शेकात आपतुर् अलं मनसो ऽनवस्थाम्
 १००८०२६१ कालेनाल्पेन राजर्षे । रामः कृष्णश् च गोकुले
 १००८०२६३ अघृष्ट-जानुभिः पद्भिर् । विचक्रमतुर् अञ्जसा
 १००८०२७१ ततस् तु भगवान् कृष्णो । वयस्यैर् व्रज-बालकैः
 १००८०२७३ सह-रामो व्रज-स्त्रीणां । चिक्रीडे जनयन् मुदम्
 १००८०२८१ कृष्णस्य गोप्यो रुचिरं । वीक्ष्य कौमार-चापलम्
 १००८०२८३ शृण्वन्त्याः किल तन्-मातुर् । इति होचुः समागताः
 १००८०२९१ वत्सान् मुञ्चन् क्वचिद् असमये क्रोश-सञ्जात-हासः
 १००८०२९२ स्तेयं स्वाद् अत्त्य् अथ दधि-पयः कल्पितैः स्तेय-योगैः
 १००८०२९३ मर्कान् भोक्ष्यन् विभजति स चेन् नात्ति भाण्डं भिन्नत्ति
 १००८०२९४ द्रव्यालाभे सगृह-कुपितो यात्य् उपक्रोश्य तोकान्
 १००८०३०१ हस्ताग्राह्ये रचयति विधिं पीठकोलूखलाद्यैश्
 १००८०३०२ छिद्रं ह्य् अन्त-निहित-वयुनः शिष्य-भाण्डेषु तद्-वित्
 १००८०३०३ ध्वान्तागारे धृत-मणि-गणं स्वाङ्गम् अर्थ-प्रदीपं
 १००८०३०४ काले गोप्यो यर्हि गृह-कृत्येषु सुव्यग्र-चित्ताः
 १००८०३११ एवं धाष्टर्यान् य उशति कुरुते मेहनादीनि वास्तौ
 १००८०३१२ स्तेयोपायैर् विरचित-कृतिः सुप्रतीको यथास्ते
 १००८०३१३ इत्थं स्त्रीभिः स-भय-नयन-श्री-मुखालोकिनीभिर्
 १००८०३१४ व्याख्यातार्था प्रहसित-मुखी न ह्य् उपालब्धुम् ऐच्छत्

१००८०३२१ एकदा क्रीडमानास् ते । रामाद्या गोप-दारकाः
 १००८०३२३ कृष्णो मृदं भक्षितवान् । इति मात्रे न्यवेदयन्
 १००८०३३१ सा गृहीत्वा करे कृष्णम् । उपालभ्य हितैषिणी
 १००८०३३३ यशोदा भय-सम्भ्रान्त- । प्रेक्षणाक्षम् अभाषत
 १००८०३४१ कस्मान् मृदम् अदान्तात्मन् । भवान् भक्षितवान् रहः
 १००८०३४३ वदन्ति तावका ह्य एते । कुमारास् ते ऽग्रजो ऽप्य् अयम्
 १००८०३५१ नाहं भक्षितवान् अम्ब । सर्वे मिथ्याभिशांसिनः
 १००८०३५३ यदि सत्य-गिरस् तर्हि । समक्षं पश्य मे मुखम्
 १००८०३६१ यद्य् एवं तर्हि व्यादेही- । त्यू उक्तः स भगवान् हरिः
 १००८०३६३ व्यादत्ताव्याहृतैश्वर्यः । क्रीडा-मनुज-बालकः
 १००८०३७१ सा तत्र ददृशे विश्वं । जगत् स्थास्तु च खं दिशः
 १००८०३७३ साद्रि-द्वीपाब्धि-भूगोलं । स-वाय्-अग्नीन्दु-तारकम्
 १००८०३८१ ज्योतिश्-चक्रं जलं तेजो । नभस्वान् वियद् एव च
 १००८०३८३ वैकारिकाणीन्द्रियाणि । मनो मात्रा गुणास् त्रयः
 १००८०३९१ एतद् विचित्रं सह-जीव-काल- । स्वभाव-कर्माशय-लिङ्ग-भेदम्
 १००८०३९३ सूनोस् तनौ वीक्ष्य विदारितास्ये । ब्रजं सहात्मानम् अवाप शङ्काम्
 १००८०४०१ किं स्वप्न एतद् उत देवमाया । किं वा मदीयो बत बुद्धि-मोहः
 १००८०४०३ अथो अमुष्यैव ममार्भकस्य । यः कश्चनौत्पत्तिक आत्म-योगः
 १००८०४११ अथो यथावन् न वितर्क-गोचरं । चेतो-मनः-कर्म-वचोभिर् अञ्जसा
 १००८०४१३ यद्-आश्रयं येन यतः प्रतीयते । सुदुर्विभाव्यं प्रणतास्मि तत्-पदम्
 १००८०४२१ अहं ममासौ पतिर् एष मे सुतो । ब्रजेश्वरस्याखिल-वित्तपा सती
 १००८०४२३ गोप्यश् च गोपाः सह-गोधनाश् च मे । यन्-माययेत्थं कुमतिः स मे गतिः
 १००८०४३१ इत्थं विदित-तत्त्वायां । गोपिकायां स ईश्वरः
 १००८०४३३ वैष्णवीं व्यतनोन् मायां । पुत्र-स्नेहमयीं विभुः
 १००८०४४१ सद्यो नष्ट-स्मृतिर् गोपी । सारोप्यारोहम् आत्मजम्
 १००८०४४३ प्रवृद्ध-स्नेह-कलिल- । हृदयासीद् यथा पुरा
 १००८०४५१ त्रय्या चोपनिषद्भिश् च । साङ्ख्य-योगैश् च सात्वतैः
 १००८०४५३ उपगीयमान-माहात्म्यं । हरिं सामन्यतात्मजम्
 १००८०४६० श्री-राजोवाच
 १००८०४६१ नन्दः किम् अकरोद् ब्रह्मन् । श्रेय एवं महोदयम्
 १००८०४६३ यशोदा च महा-भागा । पपौ यस्याः स्तनं हरिः
 १००८०४७१ पितरौ नान्वविन्देतां । कृष्णोदारार्भकेहितम्
 १००८०४७३ गायन्त्य् अद्यापि कवयो । यल् लोक-शमलापहम्
 १००८०४८० श्री-शुक उवाच
 १००८०४८१ द्रोणो वसूनां प्रवरो । धरया भार्यया सह
 १००८०४८३ करिष्यमाण आदेशान् । ब्रह्मणस् तम् उवाच ह
 १००८०४९१ जातयोर् नौ महादेवे । भुवि विश्वेश्वरे हरौ

१००८०४९३ भक्तिः स्यात् परमा लोके । ययाञ्चो दुर्गतिं तरेत्
 १००८०५०१ अस्त्व् इत्य् उक्तः स भगवान् । व्रजे द्रोणो महा-यशाः
 १००८०५०३ जज्ञे नन्द इति ख्यातो । यशोदा सा धराभवत्
 १००८०५११ ततो भक्तिर् भगवति । पुत्री-भूते जनार्दने
 १००८०५१३ दम्पत्योर् नितराम् आसीद् । गोप-गोपीषु भारत
 १००८०५२१ कृष्णो ब्रह्मण आदेशं । सत्यं कर्तुं व्रजे विभुः
 १००८०५२३ सह-रामो वसंश् चक्रे । तेषां प्रीतिं स्व-लीलया
 १००९००१० श्री-शुक उवाच
 १००९००११ एकदा गृह-दासीषु । यशोदा नन्द-गेहिनी
 १००९००१३ कर्मान्तर-नियुक्तासु । निर्ममन्थ स्वयं दधि
 १००९००२१ यानि यानीह गीतानि । तद्-बाल-चरितानि च
 १००९००२३ दधि-निर्मन्थने काले । स्मरन्ती तान्य् अगायत्
 १००९००३१ क्षौमं वासः पृथु-कटि-तटे बिभ्रती सूत्र-नद्धं
 १००९००३२ पुत्र-स्नेह-स्रुत-कुच-युगं जात-कम्पं च सुभ्रुः
 १००९००३३ रज्ज्व-आकर्ष-श्रम-भुज-चलत्-कङ्कणौ कुण्डले च
 १००९००३४ स्विन्नं वक्रं कबर-विगलन्-मालती निर्ममन्थ
 १००९००४१ तां स्तन्य-काम आसाद्य । मध्न्तीं जननीं हरिः
 १००९००४३ गृहीत्वा दधि-मन्थानं । न्यषेधत् प्रीतिम् आवहन्
 १००९००५१ तम् अङ्गम् आरूढम् अपाययत् स्तनं । स्नेह-स्रुतं स-स्मितम् ईक्षती मुखम्
 १००९००५३ अतृप्तम् उत्सृज्य जवेन सा ययाव् । उत्सिच्यमाने पयसि त्व् अधिश्रिते
 १००९००६१ सञ्जात-कोपः स्फुरितारुणाधरं । सन्दश्य दद्भिर् दधि-मन्थ-भाजनम्
 १००९००६३ भित्त्वा मृषाश्रुर् दृषद्-अश्मना रहो । जघास हैयङ्गवम् अन्तरं गतः
 १००९००७१ उत्तार्य गोपी सुशृतं पयः पुनः । प्रविश्य संदृश्य च दध्त्-अमत्रकम्
 १००९००७३ भग्नं विलोक्य स्व-सुतस्य कर्म तज् । जहास तं चापि न तत्र पश्यती
 १००९००८१ उलूखलाङ्घ्रेर् उपरि व्यवस्थितं । मर्काय कामं ददतं शिचि स्थितम्
 १००९००८३ हैयङ्गवं चौर्य-विशङ्कितेक्षणं । निरीक्ष्य पश्चात् सुतम् आगमच् छनैः
 १००९००९१ ताम् आत्त-यष्टिं प्रसमीक्ष्य सत्वरस्
 १००९००९२ ततो ऽवरुह्यापससार भीतवत्
 १००९००९३ गोप्य् अन्वधावन् न यम् आप योगिनां
 १००९००९४ क्षमं प्रवेष्टुं तपसेरितं मनः
 १००९०१०१ अन्वञ्चमाना जननी बृहच्च-चलच्च- । छोणी-भराक्रान्त-गतिः सुमध्यमा
 १००९०१०३ जवेन विस्रंसित-केश-बन्धन- । च्युत-प्रसूनानुगतिः परामृशत्
 १००९०१११ कृतागसं तं प्ररुदन्तम् अक्षिणी । कषन्तम् अञ्जन्-मषिणी स्व-पाणिना
 १००९०११३ उद्वीक्षमाणं भय-विह्वलेक्षणं । हस्ते गृहीत्वा भिषयन्त्य् अवागुरत्
 १००९०१२१ त्यक्त्वा यष्टिं सुतं भीतं । विज्ञायार्भक-वत्सला
 १००९०१२३ इयेष किल तं बद्धुं । दाम्नातद्-वीर्य-कोविदा
 १००९०१३१ न चान्त्र् न बहिर् यस्य । न पूर्वं नापि चापरम्

१००९०१३३ पूर्वापरं बहिश् चान्त्र । जगतो यो जगच्च च यः
 १००९०१४१ तं मत्वात्मजम् अव्यक्तं । मर्त्य-लिङ्गम् अधोक्षजम्
 १००९०१४३ गोपिकोलूखले दाम्ना । बबन्ध प्राकृतं यथा
 १००९०१५१ तद् दाम बध्यमानस्य । स्वार्भकस्य कृतागसः
 १००९०१५३ द्य-अङ्गुलोनम् अभूत् तेन । सन्दधे ऽन्यच्च च गोपिका
 १००९०१६१ यदासीत् तद् अपि न्यूनं । तेनान्यद् अपि सन्दधे
 १००९०१६३ तद् अपि द्य-अङ्गुलं न्यूनं । यद् यद् आदत्त बन्धनम्
 १००९०१७१ एवं स्व-गेह-दामानि । यशोदा सन्दधत्य् अपि
 १००९०१७३ गोपीनां सुस्मयन्तीनां । स्मयन्ती विस्मिताभवत्
 १००९०१८१ स्व-मातुः स्विन्न-गात्राया । विस्त्रस्त-कवर-स्रजः
 १००९०१८३ दृष्ट्वा परिश्रमं कृष्णः । कृपयासीत् स्व-बन्धने
 १००९०१९१ एवं सन्दर्शिता ह्य अङ्ग । हरिणा भृत्य-वश्यता
 १००९०१९३ स्व-वशेनापि कृष्णेन । यस्येदं सेश्वरं वशे
 १००९०२०१ नेमं विरिञ्चो न भवो । न श्रीर् अप्य् अङ्ग-संश्रया
 १००९०२०३ प्रसादं लेभिरे गोपी । यत् तत् प्राप विमुक्तिदात्
 १००९०२११ नायं सुखापो भगवान् । देहिनां गोपिका-सुतः
 १००९०२१३ ज्ञानिनां चात्म-भूतानां । यथा भक्तिमताम् इह
 १००९०२२१ कृष्णस् तु गृह-कृत्येषु । व्यग्रायां मातरि प्रभुः
 १००९०२२३ अद्राक्षीद् अर्जुनौ पूर्वं । गुह्यकौ धनदात्मजौ
 १००९०२३१ पुरा नारद-शापेन । वृक्षतां प्रापितौ मदात्
 १००९०२३३ नलकूवर-मणिग्रीवाव् । इति ख्यातौ श्रियान्वितौ
 १०१०००१० श्री-राजोवाच
 १०१०००११ कथ्यतां भगवन् एतत् । तयोः शापस्य कारणम्
 १०१०००१३ यत् तद् विगर्हितं कर्म । येन वा देवर्षेस् तमः
 १०१०००२० श्री-शुक उवाच
 १०१०००२१ रुद्रस्यानुचरौ भूत्वा । सुदृमौ धनदात्मजौ
 १०१०००२३ कैलासोपवने रम्ये । मन्दाकिन्यां मदोत्कटौ
 १०१०००३१ वारुणीं मदिरां पीत्वा । मदाघूर्णित-लोचनौ
 १०१०००३३ स्त्री-जनैर् अनुगायद्भिश् । चेरतुः पुष्पिते वने
 १०१०००४१ अन्तः प्रविश्य गङ्गायाम् । अम्भोज-वन-राजिनि
 १०१०००४३ चिक्रीडतुर् युवतिभिर् । गजाव् इव करेणुभिः
 १०१०००५१ यदृच्छया च देवर्षिर् । भगवांस् तत्र कौरव
 १०१०००५३ अपश्यन् नारदो देवौ । क्षीबाणौ समबुध्यत
 १०१०००६१ तं दृष्ट्वा व्रीडिता देव्यो । विवस्त्राः शाप-शङ्किताः
 १०१०००६३ वासांसि पर्यधुः शीघ्रं । विवस्त्रौ नैव गुह्यकौ
 १०१०००७१ तौ दृष्ट्वा मदिरा-मत्तौ । श्री-मदान्धौ सुरात्मजौ
 १०१०००७३ तयोर् अनुग्रहार्थाय । शापं दास्यन् इदं जगौ

१०१०००८० श्री-नारद उवाच

१०१०००८१ न ह्य् अन्यो जुषतो जोष्यान् । बुद्धि-भ्रंशो रजो-गुणः
१०१०००८३ श्री-मदाद् आभिजात्यादिर । यत्र स्त्री द्यूतम् आसवः
१०१०००९१ हन्यन्ते पशवो यत्र । निर्दयैर् अजितात्मभिः
१०१०००९३ मन्यमानैर् इमं देहम् । अजरामृत्यु नश्वरम्
१०१००१०१ देव-संज्ञितम् अप्य् अन्ते । कृमि-विड्-भस्म-संज्ञितम्
१०१००१०३ भूत-धृक् तत्-कृते स्वार्थं । किं वेद निरयो यतः
१०१००१११ देहः किम् अन्न-दातुः स्वं । निषेक्तुर् मातुर् एव च
१०१००११३ मातुः पितुर् वा बलिनः । क्रेतुर् अग्नेः शुनो ऽपि वा
१०१००१२१ एवं साधारणं देहम् । अव्यक्त-प्रभवाप्ययम्
१०१००१२३ को विद्वान् आत्मसात् कृत्वा । हन्ति जन्तून् ऋते ऽसतः
१०१००१३१ असतः श्री-मदान्धस्य । दारिद्र्यं परम् अञ्जनम्
१०१००१३३ आत्मौपम्येन भूतानि । दरिद्रः परम् ईक्षते
१०१००१४१ यथा कण्टक-विद्धाङ्गो । जन्तोर् नेच्छति तां व्यथाम्
१०१००१४३ जीव-साम्यं गतो लिङ्गैर् । न तथाविद्ध-कण्टकः
१०१००१५१ दरिद्रो निरहं-स्तम्भो । मुक्तः सर्व-मदैर् इह
१०१००१५३ कृच्छ्रं यदृच्छयाप्नोति । तद् धि तस्य परं तपः
१०१००१६१ नित्यं क्षुत्-क्षाम-देहस्य । दरिद्रस्यान्न-काङ्क्षिणः
१०१००१६३ इन्द्रियाण्य् अनुशुष्यन्ति । हिंसापि विनिवर्तते
१०१००१७१ दरिद्रस्यैव युज्यन्ते । साधवः सम-दर्शिनः
१०१००१७३ सद्भिः क्षिणोति तं तर्षं । तत आराद् विशुद्धयति
१०१००१८१ साधूनां सम-चित्तानां । मुकुन्द-चरणौषिणाम्
१०१००१८३ उपेक्ष्यैः किं धन-स्तम्भैर् । असद्भिर् असद्-आश्रयैः
१०१००१९१ तद् अहं मत्तयोर् माध्व्या । वारुण्या श्री-मदान्धयोः
१०१००१९३ तमो-मदं हरिष्यामि । स्त्रैणयोर् अजितात्मनोः
१०१००२०१ यद् इमौ लोक-पालस्य । पुत्रौ भूत्वा तमः-प्लुतौ
१०१००२०३ न विवाससम् आत्मानं । विजानीतः सुदुर्मदौ
१०१००२११ अतो ऽर्हतः स्थावरतां । स्यातां नैवं यथा पुनः
१०१००२१३ स्मृतिः स्यान् मत्-प्रसादेन । तत्रापि मद्-अनुग्रहात्
१०१००२२१ वासुदेवस्य सान्निध्यं । लब्ध्वा दिव्य-शरच्च-छते
१०१००२२३ वृत्ते स्वर्लोकतां भूयो । लब्ध-भक्ती भविष्यतः
१०१००२३० श्री-शुक उवाच
१०१००२३१ एवम् उक्त्वा स देवर्षिर् । गतो नारायणाश्रमम्
१०१००२३३ नलकूवर-मणिग्रीवाव् । आसतुर् यमलार्जुनौ
१०१००२४१ ऋषेर् भागवत-मुख्यस्य । सत्यं कर्तुं वचो हरिः
१०१००२४३ जगाम शनकैस् तत्र । यत्रास्तां यमलार्जुनौ
१०१००२५१ देवर्षिर् मे प्रियतमो । यद् इमौ धनदात्मजौ

१०१००२५३ तत् तथा साधयिष्यामि । यद् गीतं तन् महात्मना
 १०१००२६१ इत्य् अन्तरेणार्जुनयोः । कृष्णस् तु यमयोर् ययौ
 १०१००२६३ आत्म-निर्वेश-मात्रेण । तिर्यग्-गतम् उलूखलम्
 १०१००२७१ बालेन निष्कर्षयतान्वग् उलूखलं तद्
 १०१००२७२ दामोदरेण तरसोत्कलिताङ्घ्रि-बन्धौ
 १०१००२७३ निष्पेततुः परम-विक्रमितातिवेष-
 १०१००२७४ स्कन्ध-प्रवाल-विटपौ कृत-चण्ड-शब्दौ
 १०१००२८१ तत्र श्रिया परमया ककुभः स्फुरन्तौ
 १०१००२८२ सिद्धाव् उपेत्य कुजयोर् इव जात-वेदाः
 १०१००२८३ कृष्णं प्रणम्य शिरसाखिल-लोक-नाथं
 १०१००२८४ बद्धाञ्जली विरजसाव् इदम् ऊचतुः स्म
 १०१००२९१ कृष्ण कृष्ण महा-योगिंस् । त्वम् आद्यः पुरुषः परः
 १०१००२९३ व्यक्ताव्यक्तम् इदं विश्वं । रूपं ते ब्राह्मणा विदुः
 १०१००३०१ त्वम् एकः सर्व-भूतानां । देहास्त्-आत्मेन्द्रियेश्वरः
 १०१००३०३ त्वम् एव कालो भगवान् । विष्णुर् अव्यय ईश्वरः
 १०१००३११ त्वं महान् प्रकृतिः सूक्ष्मा । रजः-सत्त्व-तमोमयी
 १०१००३१३ त्वम् एव पुरुषो ऽध्यक्षः । सर्व-क्षेत्र-विकार-वित्
 १०१००३२१ गृह्यमाणैस् त्वम् अग्राह्यो । विकारैः प्राकृतैर् गुणैः
 १०१००३२३ को न्व् इहार्हति विज्ञातुं । प्राक् सिद्धं गुण-संवृतः
 १०१००३३१ तस्मै तुभ्यं भगवते । वासुदेवाय वेधसे
 १०१००३३३ आत्म-द्योत-गुणैश् छन्न- । महिम्ने ब्रह्मणे नमः
 १०१००३४१ यस्यावतारा ज्ञायन्ते । शरीरेष्व् अशरीरिणः
 १०१००३४३ तैस् तैर् अतुल्यातिशयैर् । वीर्यैर् देहिष्व् असङ्गतैः
 १०१००३५१ स भवान् सर्व-लोकस्य । भवाय विभवाय च
 १०१००३५३ अवतीर्णो ऽंश-भागेन । साम्प्रतं पतिर् आशिषाम्
 १०१००३६१ नमः परम-कल्याण । नमः परम-मङ्गल
 १०१००३६३ वासुदेवाय शान्ताय । यदूनां पतये नमः
 १०१००३७१ अनुजानीहि नौ भूमंस् । तवानुचर-किङ्करौ
 १०१००३७३ दर्शनं नौ भगवत । ऋषेर् आसीद् अनुग्रहात्
 १०१००३८१ वाणी गुणानुकथने श्रवणौ कथायां
 १०१००३८२ हस्तौ च कर्मसु मनस् तव पादयोर् नः
 १०१००३८३ स्मृत्यां शिरस् तव निवास-जगत्-प्रणामे
 १०१००३८४ दृष्टिः सतां दशनि ऽस्तु भवत्-तनूनाम्
 १०१००३९० श्री-शुक उवाच
 १०१००३९१ इत्थं सङ्कीर्तितस् ताभ्यां । भगवान् गोकुलेश्वरः
 १०१००३९३ दाम्ना चोलूखले बद्धः । प्रहसन् आह गुह्यकौ
 १०१००४०० श्री-भगवान् उवाच

१०१००४०१ ज्ञातं मम पुरैवैतद् । ऋषिणा करुणात्मना
 १०१००४०३ यच्च छी-मदान्धयोर् वाग्भिर् । विभ्रंशो ऽनुग्रहः कृतः
 १०१००४११ साधूनां सम-चित्तानां । सुतरां मत्-कृतात्मनाम्
 १०१००४१३ दर्शनान् नो भवेद् बन्धः । पुंसो ऽक्षणोः सवितुर यथा
 १०१००४२१ तद् गच्छतं मत्-परमौ । नलकूवर सादनम्
 १०१००४२३ सञ्जातो मयि भावो वाम् । ईप्सितः परमो ऽभवः
 १०१००४३० श्री-शुक उवाच
 १०१००४३१ इत्य् उक्तौ तौ परिक्रम्य । प्रणम्य च पुनः पुनः
 १०१००४३३ बद्धोलूखलम् आमन्त्र्य । जग्मतुर् दिशम् उत्तराम्
 १०११००१० श्री-शुक उवाच
 १०११००११ गोपा नन्दादयः श्रुत्वा । द्रुमयोः पततो रवम्
 १०११००१३ तत्राजग्मुः कुरु-श्रेष्ठ । निर्घात-भय-शङ्किताः
 १०११००२१ भूम्यां निपतितौ तत्र । ददृशुर् यमलाजुनौ
 १०११००२३ बभ्रमुस् तद् अविज्ञाय । लक्ष्यं पतन-कारणम्
 १०११००३१ उलूखलं विकर्षन्तं । दाम्ना बद्धं च बालकम्
 १०११००३३ कस्येदं कुत आश्चर्यम् । उत्पात इति कातराः
 १०११००४१ बाला ऊचुर् अनेनेति । तिर्यग्-गतम् उलूखलम्
 १०११००४३ विकर्षता मध्य-गेन । पुरुषाव् अप्य् अचक्ष्महि
 १०११००५१ न ते तद्-उक्तं जगृहू । न घटेतेति तस्य तत्
 १०११००५३ बालस्योत्पाटनं तवोः । केचित् सन्दिग्ध-चेतसः
 १०११००६१ उलूखलं विकर्षन्तं । दाम्ना बद्धं स्वम् आत्मजम्
 १०११००६३ विलोक्य नन्दः प्रहसद्- । वदनो विमुमोच ह
 १०११००७१ गोपीभिः स्तोभितो ऽनृत्यद् । भगवान् बालवत् क्वचित्
 १०११००७३ उद्गायति क्वचिन् मुग्धस् । तद्-वशो दारु-यन्त्रवत्
 १०११००८१ बिभर्ति क्वचिद् आज्ञप्तः । पीठकोन्मान-पादुकम्
 १०११००८३ बाहु-क्षेपं च कुरुते । स्वानां च प्रीतिम् आवहन्
 १०११००९१ दर्शयस् तद्-विदां लोक । आत्मनो भृत्य-वश्यताम्
 १०११००९३ ब्रजस्योवाह वै हर्ष । भगवान् बाल-चेष्टितैः
 १०११०१०१ क्रीणीहि भोः फलानीति । श्रुत्वा सत्वरम् अच्युतः
 १०११०१०३ फलार्थी धान्यम् आदाय । ययौ सर्व-फल-प्रदः
 १०११०१११ फल-विक्रयिणी तस्य । च्युत-धान्य-कर-द्वयम्
 १०११०११३ फलैर् अपूरयद् रत्नैः । फल-भाण्डम् अपूरि च
 १०११०१२१ सरित्-तीर-गतं कृष्णं । भग्नार्जुनम् अथाह्वयत्
 १०११०१२३ रामं च रोहिणी देवी । क्रीडन्तं बालकैर् भृशम्
 १०११०१३१ नोपेयातां यदाहूतौ । क्रीडा-सङ्गेन पुत्रकौ
 १०११०१३३ यशोदां प्रेषयाम् आस । रोहिणी पुत्र-वत्सलाम्
 १०११०१४१ क्रीडन्तं सा सुतं बालैर् । अतिवेलं सहाग्रजम्

१०११०१४३ यशोदाजोहवीत् कृष्णं । पुत्र-स्नेह-स्रुत-स्तनी
 १०११०१५१ कृष्ण कृष्णारविन्दाक्ष । तात एहि स्तनं पिब
 १०११०१५३ अलं विहारैः क्षुत्-क्षान्तः । क्रीडा-श्रान्तो ऽसि पुत्रक
 १०११०१६१ हे रामागच्छ ताताशु । सानुजः कुल-नन्दन
 १०११०१६३ प्रातर् एव कृताहारस् । तद् भवान् भोक्तुम् अर्हति
 १०११०१७१ प्रतीक्षते त्वां दाशार्ह । भोक्ष्यमाणो ब्रजाधिपः
 १०११०१७३ एह्य आवयोः प्रियं धेहि । स्व-गृहान् यात बालकाः
 १०११०१८१ धूलि-धूसरिताङ्गस् त्वं । पुत्र मज्जनम् आवह
 १०११०१८३ जन्मर्क्षं ते ऽद्य भवति । विप्रेभ्यो देहि गाः शुचिः
 १०११०१९१ पश्य पश्य वयस्यांस् ते । मातृ-मृष्टान् स्वलङ्कृतान्
 १०११०१९३ त्वं च स्नातः कृताहारो । विहरस्व स्वलङ्कृतः
 १०११०२०१ इत्थं यशोदा तम् अशेष-शेखरं । मत्वा सुतं स्नेह-निबद्ध-धीर् नृप
 १०११०२०३ हस्ते गृहीत्वा सह-रामम् अच्युतं । नीत्वा स्व-वाटं कृतवत्य् अथोदयम्
 १०११०२१० श्री-शुक उवाच
 १०११०२११ गोप-वृद्धा महोत्पातान् । अनुभूय बृहद्वने
 १०११०२१३ नन्दादयः समागम्य । ब्रज-कार्यम् अमन्त्रयन्
 १०११०२२१ तत्रोपानन्द-नामाह । गोपो ज्ञान-वयो-ऽधिकः
 १०११०२२३ देश-कालार्थ-तत्त्व-ज्ञः । प्रिय-कृद् राम-कृष्णयोः
 १०११०२३१ उत्थातव्यम् इतो ऽस्माभिर् । गोकुलस्य हितैषिभिः
 १०११०२३३ आयान्त्य् अत्र महोत्पाता । बालानां नाश-हेतवः
 १०११०२४१ मुक्तः कथञ्चिद् राक्षस्या । बाल-घ्न्या बालको ह्य असौ
 १०११०२४३ हरेर् अनुग्रहान् नूनम् । अनश् चोपरि नापतत्
 १०११०२५१ चक्र-वातेन नीतो ऽयं । दैत्येन विपदं वियत्
 १०११०२५३ शिलायां पतितस् तत्र । परित्रातः सुरेश्वरैः
 १०११०२६१ यन् न म्रियेत द्रुमयोर् । अन्तरं प्राप्य बालकः
 १०११०२६३ असाव् अन्यतमो वापि । तद् अप्य् अच्युत-रक्षणम्
 १०११०२७१ यावद् औत्पातिको ऽरिष्ठो । ब्रजं नाभिभवेद् इतः
 १०११०२७३ तावद् बालान् उपादाय । यास्यामो ऽन्यत्र सानुगाः
 १०११०२८१ वनं वृन्दावनं नाम । पशव्यं नव-काननम्
 १०११०२८३ गोप-गोपी-गवां सेव्यं । पुण्याद्रि-तृण-वीरुधम्
 १०११०२९१ तत् तत्राद्यैव यास्यामः । शकटान् युक्त्वा मा चिरम्
 १०११०२९३ गोधनान्य् अग्रतो यान्तु । भवतां यदि रोचते
 १०११०३०१ तच् छरुत्वैक-धियो गोपाः । साधु साध्व् इति वादिनः
 १०११०३०३ ब्रजान् स्वान् स्वान् समायुज्य । ययू रूढ-परिच्छदाः
 १०११०३११ वृद्धान् बालान् स्त्रियो राजन् । सर्वोपकरणानि च
 १०११०३१३ अनःस्व् आरोप्य गोपाला । यत्ता आत्त-शरासनाः
 १०११०३२१ गोधनानि पुरस्कृत्य । शृङ्गाण्य् आपूर्य सर्वतः

१०११०३२३ तूर्य-घोषेण महता । ययुः सह-पुरोहिताः
 १०११०३३१ गोप्यो रूढ-रथा नूल- । कुच-कुङ्कुम-कान्तयः
 १०११०३३३ कृष्ण-लीला जगुः प्रीत्या । निष्क-कण्ठयः सुवाससः
 १०११०३४१ तथा यशोदा-रोहिण्याव् । एकं शकटम् आस्थिते
 १०११०३४३ रेजतुः कृष्ण-रामाभ्यां । तत्-कथा-श्रवणोत्सुके
 १०११०३५१ वृन्दावनं सम्प्रविश्य । सर्व-काल-सुखावहम्
 १०११०३५३ तत्र चक्रुर् ब्रजावासं । शकटैर् अर्ध-चन्द्रवत्
 १०११०३६१ वृन्दावनं गोवर्धनं । यमुना-पुलिनानि च
 १०११०३६३ वीक्ष्यासीद् उत्तमा प्रीति । राम-माधवयोर् नृप
 १०११०३७१ एवं ब्रजौकसां प्रीतिं । यच्छन्तौ बाल-चेष्टितैः
 १०११०३७३ कल-वाक्यैः स्व-कालेन । वत्स-पालौ बभूवतुः
 १०११०३८१ अविदूरे ब्रज-भुवः । सह गोपाल-दारकैः
 १०११०३८३ चारयाम् आसतुर् वत्सान् । नाना-क्रीडा-परिच्छदौ
 १०११०३९१ क्वचित् वादयतो वेणुं । क्षेपणैः क्षिपतः क्वचित्
 १०११०३९३ क्वचित् पादैः किङ्किणीभिः । क्वचित् कृत्रिम-गो-वृषैः
 १०११०४०१ वृषायमाणौ नर्दन्तौ । युयुधाते परस्परम्
 १०११०४०३ अनुकृत्य रुतैर् जन्तुंश् । चेरतुः प्राकृतौ यथा
 १०११०४११ कदाचिद् यमुना-तीरे । वत्सांश् चारयतोः स्वकैः
 १०११०४१३ वयस्यैः कृष्ण-बलयोर् । जिघांसुर् दैत्य आगमत्
 १०११०४२१ तं वत्स-रूपिणं वीक्ष्य । वत्स-यूथ-गतं हरिः
 १०११०४२३ दर्शयन् बलदेवाय । शनैर् मुग्ध इवासदत्
 १०११०४३१ गृहीत्वापर-पादाभ्यां । सह-लाङ्गूलम् अच्युतः
 १०११०४३३ भ्रामयित्वा कपित्थाग्रे । प्राहिणोद् गत-जीवितम्
 १०११०४३५ स कपित्थैर् महा-कायः । पात्यमानैः पपात ह
 १०११०४४१ तं वीक्ष्य विस्मिता बालाः । शशांसुः साधु साध्व् इति
 १०११०४४३ देवाश् च परिसन्तुष्टा । बभूवुः पुष्प-वर्षिणः
 १०११०४५१ तौ वत्स-पालकौ भूत्वा । सर्व-लोकैक-पालकौ
 १०११०४५३ सप्रात-आशौ गो-वत्सांश् । चारयन्तौ विचेरतुः
 १०११०४६१ स्वं स्वं वत्स-कुलं सर्वे । पाययिष्यन्त एकदा
 १०११०४६३ गत्वा जलाशयाभ्याशं । पाययित्वा पपुर जलम्
 १०११०४७१ ते तत्र ददृशुर् बाला । महा-सत्त्वम् अवस्थितम्
 १०११०४७३ तत्रसुर् वज्र-निर्भिन्नं । गिरेः शृङ्गम् इव च्युतम्
 १०११०४८१ स वै बको नाम महान् । असुरो बक-रूप-धृक्
 १०११०४८३ आगत्य सहसा कृष्णं । तीक्ष्ण-तुण्डो ऽग्रसद् बली
 १०११०४९१ कृष्णं महा-बक-ग्रस्तं । दृष्ट्वा रामादयो ऽर्भकाः
 १०११०४९३ बभूवुर् इन्द्रियाणीव । विना प्राणं विचेतसः
 १०११०५०१ तं तालु-मूलं प्रदहन्तम् अग्निवद् । गोपाल-सूनुं पितरं जगद्-गुरोः

१०११०५०३ चच्छर्द सद्यो ऽतिरुषाक्षतं बकस् । तुण्डेन हन्तुं पुनर् अभ्यपद्यत
 १०११०५११ तम् आपतन्तं स निगृह्य तुण्डयोर् । दोभ्यां बकं कंस-सखं सतां पतिः
 १०११०५१३ पश्यत्सु बालेषु ददार लीलया । मुदावहो वीरणवद् दिवौकसाम्
 १०११०५२१ तदा बकारिं सुर-लोक-वासिनः । समाकिरन् नन्दन-मल्लिकादिभिः
 १०११०५२३ समीडिरे चानक-शङ्ख-संस्तवैस् । तद् वीक्ष्य गोपाल-सुता विसिस्मिरे
 १०११०५३१ मुक्तं बकास्याद् उपलभ्य बालका । रामादयः प्राणम् इवेन्द्रियो गणः
 १०११०५३३ स्थानागतं तं परिरभ्य निर्वृताः । प्रणीय वत्सान् ब्रजम् एत्य तज् जगुः
 १०११०५४१ श्रुत्वा तद् विस्मिता गोपा । गोप्यश् चातिप्रियाहताः
 १०११०५४३ प्रेत्यागतम् इवोत्सुक्याद् । ऐक्षन्त तृषितेक्षणाः
 १०११०५५१ अहो बतास्य बालस्य । बहवो मृत्यवो ऽभवन्
 १०११०५५३ अप्य् आसीद् विप्रियं तेषां । कृतं पूर्वं यतो भयम्
 १०११०५६१ अथाप्य् अभिभवन्त्य् एनं । नैव ते घोर-दर्शनाः
 १०११०५६३ जिघांसयैनम् आसाद्य । नश्यन्त्य् अग्नौ पतङ्गवत्
 १०११०५७१ अहो ब्रह्म-विदां वाचो । नासत्याः सन्ति कर्हिचित्
 १०११०५७३ गगौ यद् आह भगवान् । अन्वभावि तथैव तत्
 १०११०५८१ इति नन्दादयो गोपाः । कृष्ण-राम-कथां मुदा
 १०११०५८३ कुर्वन्तो रममाणाश् च । नाविन्दन् भव-वेदनाम्
 १०११०५९१ एवं विहारैः कौमारैः । कौमारं जहतुर ब्रजे
 १०११०५९३ निलायनैः सेतु-बन्धैर् । मर्कटोत्प्लवनादिभिः
 १०१२००१० श्री-शुक उवाच
 १०१२००११ क्वचिद् वनाशाय मनो दधद् ब्रजात् । प्रातः समुत्थाय वयस्य-वत्सपान्
 १०१२००१३ प्रबोधयञ्छृङ्ग-रवेण चारुणा । विनिर्गतो वत्स-पुरःसरो हरिः
 १०१२००२१ तेनैव साकं पृथुकाः सहस्रशः । स्निग्धाः सुशिग्-वेत्र-विषाण-वेणवः
 १०१२००२३ स्वान् स्वान् सहस्रोपरि-सङ्ख्ययान्वितान् । वत्सान् पुरस्कृत्य विनिर्ययुर् मुदा
 १०१२००३१ कृष्ण-वत्सैर् असङ्ख्यातैर् । यूथी-कृत्य स्व-वत्सकान्
 १०१२००३३ चारयन्तो ऽर्भ-लीलाभिर् । विजहुस् तत्र तत्र ह
 १०१२००४१ फल-प्रबाल-स्तवक- । सुमनः-पिच्छ-धातुभिः
 १०१२००४३ काच-गुञ्जा-मणि-स्वर्ण- । भूषिता अप्य् अभूषयन्
 १०१२००५१ मुष्णन्तो ऽन्योन्य-शिक्यादीन् । ज्ञातान् आराच् च चिक्षिपुः
 १०१२००५३ तत्रत्याश् च पुनर् दूराद् । धसन्तश् च पुनर् ददुः
 १०१२००६१ यदि दूरं गतः कृष्णो । वन-शोभेक्षणाय तम्
 १०१२००६३ अहं पूर्वम् अहं पूर्वम् । इति संस्पृश्य रेमिरे
 १०१२००७१ केचिद् वेणून् वादयन्तो । ध्मान्तः शृङ्गाणि केचन
 १०१२००७३ केचिद् भृङ्गैः प्रगायन्तः । कूजन्तः कोकिलैः परे
 १०१२००८१ विच्छायाभिः प्रधावन्तो । गच्छन्तः साधु-हंसकैः
 १०१२००८३ बकैर् उपविशन्तश् च । नृत्यन्तश् च कलापिभिः
 १०१२००९१ विकर्षन्तः कीश-बालान् । आरोहन्तश् च तैर् द्रुमान्

१०१२००९३ विकुर्वन्तश् च तैः साकं । प्लवन्तश् च पलाशिषु
 १०१२०१०१ साकं भेकैर् विलङ्घन्तः । सरितः स्रव-सम्प्लुताः
 १०१२०१०३ विहसन्तः प्रतिच्छायाः । शपन्तश् च प्रतिस्वनान्
 १०१२०१११ इत्थं सतां ब्रह्म-सुखानुभूत्या । दास्यं गतानां पर-दैवतेन
 १०१२०११३ मायाश्रितानां नर-दारकेण । साकं विजहुः कृत-पुण्य-पुञ्जाः
 १०१२०१२१ यत्-पाद-पांसुर बहु-जन्म-कृच्छ्रतो
 १०१२०१२२ धृतात्मभिर् योगिभिर् अप्य् अलभ्यः
 १०१२०१२३ स एव यद्-दृग्-विषयः स्वयं स्थितः
 १०१२०१२४ किं वण्यते दिष्टम् अतो ब्रजौकसाम्
 १०१२०१३१ अथाघ-नामाभ्यपतन् महासुरस् । तेषां सुख-क्रीडन-वीक्षणाक्षमः
 १०१२०१३३ नित्यं यद्-अन्तर् निज-जीवितेप्सुभिः । पीतामृतैर् अप्य् अमरैः प्रतीक्ष्यते
 १०१२०१४१ दृष्ट्वार्भकान् कृष्ण-मुखान् अघासुरः
 १०१२०१४२ कंसानुशिष्टः स बकी-बकानुजः
 १०१२०१४३ अयं तु मे सोदर-नाश-कृत् तयोर्
 १०१२०१४४ द्वयोर् ममैनं स-बलं हनिष्ये
 १०१२०१५१ एते यदा मत्-सुहृदोस् तिलापः । कृतास् तदा नष्ट-समा ब्रजौकसः
 १०१२०१५३ प्राणे गते वर्ष्मसु का नु चिन्ता । प्रजासवः प्राण-भृतो हि ये ते
 १०१२०१६१ इति व्यवस्याजगरं बृहद् वपुः । स योजनायाम-महाद्रि-पीवरम्
 १०१२०१६३ धृत्वाद्भुतं व्यात्त-गुहाननं तदा । पथि व्यशेत ग्रसनाशया खलः
 १०१२०१७१ धराधरोष्ठो जलदोत्तरोष्ठो । द्य-आननान्तो गिरि-शृङ्ग-दंष्ट्रः
 १०१२०१७३ ध्वान्तान्त-आस्यो वितताध्व-जिह्वः । परुषानिल-श्वास-दवेक्षणोष्णः
 १०१२०१८१ दृष्ट्वा तं तादृशं सर्वे । मत्वा वृन्दावन-श्रियम्
 १०१२०१८३ व्यात्ताजगर-तुण्डेन । ह्य् उत्प्रेक्षन्ते स्म लीलया
 १०१२०१९१ अहो मित्राणि गदत । सत्त्व-कूटं पुरः स्थितम्
 १०१२०१९३ अस्मत्-सङ्ग्रसन-व्यात्त- । व्याल-तुण्डायते न वा
 १०१२०२०१ सत्यम् अर्क-करारक्तम् । उत्तरा-हनुवद् घनम्
 १०१२०२०३ अधरा-हनुवद् रोधस् । तत्-प्रतिच्छाययारुणम्
 १०१२०२११ प्रतिस्पधेते सृक्कभ्यां । सव्यासव्ये नगोदरे
 १०१२०२१३ तुङ्ग-शृङ्गालयो ऽप्य् एतास् । तद्-दंष्ट्राभिश् च पश्यत
 १०१२०२२१ आस्तृतायाम-मार्गो ऽयं । रसनां प्रतिगर्जति
 १०१२०२२३ एषां अन्त-र्गतं ध्वान्तम् । एतद् अप्य् अन्त-आननम्
 १०१२०२३१ दावोष्ण-स्वर-वातो ऽयं । श्वासवद् भाति पश्यत
 १०१२०२३३ तद्-दग्ध-सत्त्व-दुर्गन्धो । ऽप्य् अन्त-आमिष-गन्धवत्
 १०१२०२४१ अस्मान् किम् अत्र ग्रसिता निविष्टान् । अयं तथा चेद् बकवद् विनङ्क्ष्यति
 १०१२०२४३ क्षणाद् अनेनेति बकाय-उशन्-मुखं । वीक्ष्योद्धसन्तः कर-ताडनैर् ययुः
 १०१२०२५१ इत्थं मिथो ऽतथ्यम् अतज्-ज्ञ-भाषितं
 १०१२०२५२ श्रुत्वा विचिन्त्येत्य् अमृषा मृषायते

१०१२०२५३ रक्षो विदित्वाखिल-भूत-हृत्-स्थितः
 १०१२०२५४ स्वानां निरोद्धुं भगवान् मनो दधे
 १०१२०२६१ तावत् प्रविष्टास् त्व असुरोदरान्तरं । परं न गीर्णाः शिशवः स-वत्साः
 १०१२०२६३ प्रतीक्षमाणेन बकारि-वेशनं । हत-स्व-कान्त-स्मरणेन रक्षसा
 १०१२०२७१ तान् वीक्ष्य कृष्णः सकलाभय-प्रदो
 १०१२०२७२ ह्य अनन्य-नाथान् स्व-कराद् अवच्युतान्
 १०१२०२७३ दीनांश् च मृत्योर् जठराग्नि-घासान्
 १०१२०२७४ घृणार्दितो दिष्ट-कृतेन विस्मितः
 १०१२०२८१ कृत्यं किम् अत्रास्य खलस्य जीवनं
 १०१२०२८२ न वा अमीषां च सतां विहिंसनम्
 १०१२०२८३ द्वयं कथं स्याद् इति संविचिन्त्य
 १०१२०२८४ ज्ञात्वाविशत् तुण्डम् अशेष-दृग् घरिः
 १०१२०२९१ तदा घन-च्छदा देवा । भयाद् धा-हेति चुक्रुशुः
 १०१२०२९३ जहृषुर् ये च कंसाद्याः । कौणपास् त्व अघ-बान्धवाः
 १०१२०३०१ तच् छ्रुत्वा भगवान् कृष्णस् । त्व अव्ययः सार्भ-वत्सकम्
 १०१२०३०३ चूर्णी-चिकीर्षोर् आत्मानं । तरसा ववृधे गले
 १०१२०३११ ततो ऽतिकायस्य निरुद्ध-मार्गिणो । ह्य उद्गीर्ण-दृष्टेर् भ्रमतस् त्व इतस् ततः
 १०१२०३१३ पूर्णो ऽन्त-अङ्गे पवनो निरुद्धो । मूर्धन् विनिर्भिद्य विनिर्गतो बहिः
 १०१२०३२१ तेनैव सर्वेषु बहिर् गतेषु । प्राणेषु वत्सान् सुहृदः परेतान्
 १०१२०३२३ दृष्ट्या स्वयोत्थाप्य तद्-अन्वितः पुनर् । वक्रान् मुकुन्दो भगवान् विनिर्ययौ
 १०१२०३३१ पीनाहि-भोगोत्थितम् अद्भुतं महज् । ज्योतिः स्व-धाम्ना ज्वलयद् दिशो दश
 १०१२०३३३ प्रतीक्ष्य खे ऽवस्थितम् ईश-निर्गमं । विवेश तस्मिन् मिषतां दिवौकसाम्
 १०१२०३४१ ततो ऽतिहृष्टाः स्व-कृतो ऽकृतार्हणं
 १०१२०३४२ पुष्पैः सुगा अप्सरसश् च नतनैः
 १०१२०३४३ गीतैः सुरा वाद्य-धराश् च वाद्यकैः
 १०१२०३४४ स्तवैश् च विप्रा जय-निःस्वनैर् गणाः
 १०१२०३५१ तद्-अद्भुत-स्तोत्र-सुवाद्य-गीतिका- । जयादि-नैकोत्सव-मङ्गल-स्वनान्
 १०१२०३५३ श्रुत्वा स्व-धाम्नो ऽन्त्य अज आगतो ऽचिराद् । दृष्ट्वा महीशस्य जगाम विस्मयम्
 १०१२०३६१ राजन् आजगरं चर्म । शुष्कं वृन्दावने ऽद्भुतम्
 १०१२०३६३ ब्रजौकसां बहु-तिथं । बभूवाक्रीड-गह्वरम्
 १०१२०३७१ एतत् कौमारजं कर्म । हरेर् आत्माहि-मोक्षणम्
 १०१२०३७३ मृत्योः पौगण्डके बाला । दृष्ट्वोचुर् विस्मिता ब्रजे
 १०१२०३८१ नैतद् विचित्रं मनुजार्भ-मायिनः । परावराणां परमस्य वेधसः
 १०१२०३८३ अघो ऽपि यत्-स्पर्शन-धौत-पातकः । प्रापात्म-साम्यं त्व असतां सुदुर्लभम्
 १०१२०३९१ सकृद् यद्-अङ्ग-प्रतिमान्त-आहिता । मनोमयी भागवतीं ददौ गतिम्
 १०१२०३९३ स एव नित्यात्म-सुखानुभूत्य-अभि- । व्युदस्त-मायो ऽन्त-र्गतो हि किं पुनः
 १०१२०४०० श्री-सूत उवाच

१०१२०४०१ इत्थं द्विजा यादवदेव-दत्तः । श्रुत्वा स्व-रातुश् चरितं विचित्रम्
 १०१२०४०३ पप्रच्छ भूयो ऽपि तद् एव पुण्यं । वैयासकिं यन् निगृहीत-चेताः
 १०१२०४१० श्री-राजोवाच
 १०१२०४११ ब्रह्मन् कालान्तर-कृतं । तत्-कालीनं कथं भवेत्
 १०१२०४१३ यत् कौमारे हरि-कृतं । जगुः पौगण्डके ऽर्भकाः
 १०१२०४२१ तद् ब्रूहि मे महा-योगिन् । परं कौतूहलं गुरो
 १०१२०४२३ नूनम् एतद् धरेर् एव । माया भवति नान्यथा
 १०१२०४३१ वयं धन्यतमा लोके । गुरो ऽपि क्षत्र-बन्धवः
 १०१२०४३३ वयं पिबामो मुहुस् त्वत्तः । पुण्यं कृष्ण-कथामृतम्
 १०१२०४४० श्री-सूत उवाच
 १०१२०४४१ इत्थं स्म पृष्टः स तु बादरायणिस्
 १०१२०४४२ तत्-स्मारितानन्त-हृताखिलेन्द्रियः
 १०१२०४४३ कृच्छ्रात् पुनर् लब्ध-बहि-दृशिः शनैः
 १०१२०४४४ प्रत्याह तं भागवतोत्तमोत्तम
 १०१३००१० श्री-शुक उवाच
 १०१३००११ साधु पृष्टं महा-भाग । त्वया भागवतोत्तम
 १०१३००१३ यन् नूतनयसीशस्य । शृण्वन्न अपि कथां मुहुः
 १०१३००२१ सताम् अयं सार-भृतां निसर्गो । यद्-अर्थ-वाणी-श्रुति-चेतसाम् अपि
 १०१३००२३ प्रति-क्षणं नव्य-वद् अच्युतस्य यत् । स्त्रिया विटानाम् इव साधु वार्ता
 १०१३००३१ शृणुष्वावहितो राजन् । अपि गुह्यं वदामि ते
 १०१३००३३ ब्रूयुः स्निग्धस्य शिष्यस्य । गुरवो गुह्यम् अप्यु उत
 १०१३००४१ तथाघ-वदनान् मृत्यो । रक्षित्वा वत्स-पालकान्
 १०१३००४३ सरित्-पुलिनम् आनीय । भगवान् इदम् अब्रवीत्
 १०१३००५१ अहो ऽतिरम्यं पुलिनं वयस्याः । स्व-केलि-सम्पन् मृदुलाच्छ-बालुकम्
 १०१३००५३ स्फुटत्-सरो-गन्ध-हृतालि-पत्रिक- । ध्वनि-प्रतिध्वान-लसद्-द्रुमाकुलम्
 १०१३००६१ अत्र भोक्तव्यम् अस्माभिर् । दिवारूढं क्षुधार्दिताः
 १०१३००६३ वत्साः समीपे ऽपः पीत्वा । चरन्तु शनकैस् तृणम्
 १०१३००७१ तथेति पाययित्वार्भा । वत्सान् आरुध्य शाद्वले
 १०१३००७३ मुत्तवा शिष्यानि बुभुजुः । समं भगवता मुदा
 १०१३००८१ कृष्णस्य विष्वक् पुरु-राजि-मण्डलैर्
 १०१३००८२ अभ्याननाः फुल्ल-दृशो ब्रजार्भकाः
 १०१३००८३ सहोपविष्टा विपिने विरेजुश्
 १०१३००८४ छदा यथाम्भोरुह-कर्णिकायाः
 १०१३००९१ केचित् पुष्पैर् दलैः केचित् । पल्लवैर् अङ्कुरैः फलैः
 १०१३००९३ शिग्भिस् त्वग्भिर् दृषद्भिश् च । बुभुजुः कृत-भाजनाः
 १०१३०१०१ सर्वे मिथो दर्शयन्तः । स्व-स्व-भोज्य-रुचिं पृथक्
 १०१३०१०३ हसन्तो हासयन्तश् चा- । भ्यवजहुः सहेश्वराः

१०१३०१११ बिभ्रद् वेणुं जठर-पटयोः शृङ्ग-वेत्रे च कक्षे
 १०१३०११२ वामे पाणौ मसृण-कवलं तत्-फलान्य् अङ्गुलीषु
 १०१३०११३ तिष्ठन् मध्ये स्व-परिसुहृदो हासयन् नर्माभिः स्वैः
 १०१३०११४ स्वर्गे लोके मिषति बुभुजे यज्ञ-भुग् बाल-केलिः
 १०१३०१२१ भारतैवं वत्स-पेषु । भुञ्जानेष्व् अच्युतात्मसु
 १०१३०१२३ वत्सास् त्व् अन्त-वने दूरं । विविशुस् तृण-लोभिताः
 १०१३०१३१ तान् दृष्ट्वा भय-सन्त्रस्तान् । ऊचे कृष्णो ऽस्य भी-भयम्
 १०१३०१३३ मित्राण्य् आशान् मा विरमते- । हानेष्ये वत्सकान् अहम्
 १०१३०१४१ इत्य् उक्तवाद्रि-दरी-कुञ्ज- । गह्वरेष्व् आत्म-वत्सकान्
 १०१३०१४३ विचिन्वन् भगवान् कृष्णः । सपाणि-कवलो ययौ
 १०१३०१५१ अम्भोजन्म-जनिस् तद्-अन्तर-गतो मायार्भकस्येशितुर्
 १०१३०१५२ द्रष्टुं मञ्चु महित्वम् अन्यद् अपि तद्-वत्सान् इतो वत्सपान्
 १०१३०१५३ नीत्वान्यत्र कुरूद्वहान्तरदधात् खे ऽवस्थितो यः पुरा
 १०१३०१५४ दृष्ट्वाघासुर-मोक्षणं प्रभवतः प्राप्तः परं विस्मयम्
 १०१३०१६१ ततो वत्सान् अदृष्ट्वैत्य । पुलिने ऽपि च वत्सपान्
 १०१३०१६३ उभाक् अपि वने कृष्णो । विचिकाय समन्ततः
 १०१३०१७१ क्वाप्य् अदृष्ट्वान्त-वीपिने । वत्सान् पालांश् च विश्व-वित्
 १०१३०१७३ सर्वं विधि-कृतं कृष्णः । सहसावजगाम ह
 १०१३०१८१ ततः कृष्णो मुदं कर्तुं । तन्-मातृणां च कस्य च
 १०१३०१८३ उभयायितम् आत्मानं । चक्रे विश्व-कृद् ईश्वरः
 १०१३०१९१ यावद् वत्सप-वत्सकालपक-वपुर यावत् कराङ्घ्र-आदिकं
 १०१३०१९२ यावद् यष्टि-विषाण-वेणु-दल-शिग् यावद् विभूषाम्बरम्
 १०१३०१९३ यावच् छील-गुणाभिधाकृति-वयो यावद् विहारादिकं
 १०१३०१९४ सर्वं विष्णुमयं गिरो ऽङ्ग-वद् अजः सर्व-स्वरूपो बभौ
 १०१३०२०१ स्वयम् आत्मात्म-गोवत्सान् । प्रतिवार्यात्म-वत्सपैः
 १०१३०२०३ क्रीडन् आत्म-विहारैश् च । सर्वात्मा प्राविशद् ब्रजम्
 १०१३०२११ तत्-तद्-वत्सान् पृथङ् नीत्वा । तत्-तद्-गोष्ठे निवेश्य सः
 १०१३०२१३ तत्-तद्-आत्माभवद् राजंस् । तत्-तत्-सद्म प्रविष्टवान्
 १०१३०२२१ तन्-मातरो वेणु-रव-त्वरोत्थिता । उत्थाप्य दोर्भिः परिरभ्य निर्भरम्
 १०१३०२२३ स्नेह-स्रुत-स्तन्य-पयः-सुधासवं । मत्वा परं ब्रह्म सुतान् अपाययन्
 १०१३०२३१ ततो नृपोन्मर्दन-मज्ज-लेपना- । लङ्कार-रक्षा-तिलकाशनादिभिः
 १०१३०२३३ संलालितः स्वाचरितैः प्रहर्षयन् । सायं गतो याम-यमेन माधवः
 १०१३०२४१ गावस् ततो गोष्ठम् उपेत्य सत्वरं । हुङ्कार-घोषैः परिहृत-सङ्गतान्
 १०१३०२४३ स्वकान् स्वकान् वत्सतरान् अपाययन् । मुहूर् लहन्त्यः स्रवद् औधसं पयः
 १०१३०२५१ गो-गोपीनां मातृतास्मिन् । आसीत् स्नेहार्थिकां विना
 १०१३०२५३ पुरोवद् आस्व् अपि हरेस् । तोकता मायया विना
 १०१३०२६१ ब्रजौकसां स्व-तोकेषु । स्नेह-वल्ल्य् आब्दम् अन्वहम्

१०१३०२६३ शनैर् निःसीम ववृधे । यथा कृष्णे त्व् अपूर्ववत्
 १०१३०२७१ इत्थम् आत्मात्मनात्मानं । वत्स-पाल-मिषेण सः
 १०१३०२७३ पालयन् वत्सपो वर्ष । चिक्रीडे वन-गोष्ठयोः
 १०१३०२८१ एकदा चारयन् वत्सान् । स-रामो वनम् आविशत्
 १०१३०२८३ पञ्च-घासु त्रि-यामासु । हायनापूरणीष्व् अजः
 १०१३०२९१ ततो विदूराच् चरतो । गावो वत्सान् उपव्रजम्
 १०१३०२९३ गोवर्धनाद्रि-शिरसि । चरन्त्यो ददृशुस् तृणम्
 १०१३०३०१ दृष्ट्वाथ तत्-स्नेह-वशो ऽस्मृतात्मा । स गो-व्रजो ऽत्यात्मप-दुर्ग-मार्गः
 १०१३०३०३ द्वि-पात् ककुद्-ग्रीव उदास्य-पुच्छो । ऽगाद् धुङ्कृतैर् आसु-पया जवेन
 १०१३०३११ समेत्य गावो ऽधो वत्सान् । वत्सवत्यो ऽप्य् अपाययन्
 १०१३०३१३ गिलन्त्य इव चाङ्गानि । लिहन्त्यः स्वौघसं पयः
 १०१३०३२१ गोपास् तद्-रोधनायास- । मौघ्य-लज्जोरु-मन्युना
 १०१३०३२३ दुर्गाध्व-कृच्छ्रतो ऽभ्येत्य । गो-वत्सैर् ददृशुः सुतान्
 १०१३०३३१ तद्-ईक्षणोत्प्रेम-रसाप्लुताशया । जातानुरागा गत-मन्यवो ऽर्भकान्
 १०१३०३३३ उदुह्य दोर्भिः परिरभ्य मूर्धनि । घ्राणैर् अवापुः परमां मुदं ते
 १०१३०३४१ ततः प्रवयसो गोपास् । तोकाश्लेष-सुनिर्वृताः
 १०१३०३४३ कृच्छ्राच् छनैर् अपगतास् । तद्-अनुस्मृत्य-उदश्रवः
 १०१३०३५१ व्रजस्य रामः प्रेमधैर् । वीक्ष्यौत्कण्ठयम् अनुक्षणम्
 १०१३०३५३ मुक्त-स्तनेष्व् अपत्येष्व् अप्य् । अहेतु-विद् अचिन्तयत्
 १०१३०३६१ किम् एतद् अद्भुतम् इव । वासुदेवे ऽखिलात्मनि
 १०१३०३६३ व्रजस्य सात्मनस् तोकेष्व् । अपूर्वं प्रेम वर्धते
 १०१३०३७१ केयं वा कुत आयाता । दैवी वा नाय-उतासुरी
 १०१३०३७३ प्रायो मायास्तु मे भर्तुर् । नान्या मे ऽपि विमोहिनी
 १०१३०३८१ इति सञ्चिन्त्य दाशार्हो । वत्सान् स-वयसान् अपि
 १०१३०३८३ सर्वान् आचष्ट वैकुण्ठं । चक्षुषा वयुनेन सः
 १०१३०३९१ नैते सुरेशा ऋषयो न चैते । त्वम् एव भासीश भिद्-आश्रये ऽपि
 १०१३०३९३ सर्वं पृथक् त्वं निगमात् कथं वदेत्य् । उक्तेन वृत्तं प्रभुणा बलो ऽवैत्
 १०१३०४०१ तावद् एत्यात्मभूर आत्म- । मानेन त्रुट्य-अनेहसा
 १०१३०४०३ पुरोवद् आब्दं क्रीडन्तं । ददृशे स-कलं हरिम्
 १०१३०४११ यावन्तो गोकुले बालाः । स-वत्साः सर्व एव हि
 १०१३०४१३ मायाशये शयाना मे । नाद्यापि पुनर् उत्थिताः
 १०१३०४२१ इत एते ऽत्र कुत्रत्या । मन्-माया-मोहितेतरे
 १०१३०४२३ तावन्त एव तत्राब्दं । क्रीडन्तो विष्णुना समम्
 १०१३०४३१ एवम् एतेषु भेदेषु । चिरं ध्यात्वा स आत्म-भूः
 १०१३०४३३ सत्याः के कतरे नेति । ज्ञातुं नेष्टे कथञ्चन
 १०१३०४४१ एवं सम्मोहयन् विष्णुं । विमोहं विश्व-मोहनम्
 १०१३०४४३ स्वयैव माययाजो ऽपि । स्वयम् एव विमोहितः

१०१३०४५१ तम्यां तमोवन् नैहारं । खद्योताचिर् इवाहनि
 १०१३०४५३ महतीतर-मायैश्यं । निहन्त्य् आत्मनि युञ्जतः
 १०१३०४६१ तावत् सर्वे वत्स-पालाः । पश्यतो ऽजस्य तत्-क्षणात्
 १०१३०४६३ व्यदृश्यन्त घन-श्यामाः । पीत-कौशेय-वाससः
 १०१३०४७१ चतु-भुजाः शङ्ख-चक्र- । गदा-राजीव-पाणयः
 १०१३०४७३ किरीटिनः कुण्डलिनो । हारिणो वन-मालिनः
 १०१३०४८१ श्रीवत्साङ्गद-दो-रत्न- । कम्बु-कङ्कण-पाणयः
 १०१३०४८३ नूपुरैः कटकैर् भाताः । कटि-सूत्राङ्गुलीयकैः
 १०१३०४९१ आङ्घ्रि-मस्तकम् आपूर्णास् । तुलसी-नव-दामभिः
 १०१३०४९३ कोमलैः सर्व-गात्रेषु । भूरि-पुण्यवद्-अपितैः
 १०१३०५०१ चन्द्रिका-विशद-स्मरैः । सारुणापाङ्ग-वीक्षितैः
 १०१३०५०३ स्वकार्थानाम् इव रजः- । सत्त्वाभ्यां स्रष्टृ-पालकाः
 १०१३०५११ आत्मादि-स्तम्ब-पर्यन्तैर् । मूर्तिमद्भिश् चराचरैः
 १०१३०५१३ नृत्य-गीताद्य-अनेकार्हेः । पृथक् पृथग् उपासिताः
 १०१३०५२१ अणिमाद्यैर् महिमभिर् । अजाद्याभिर् विभूतिभिः
 १०१३०५२३ चतु-विंशतिभिस् तत्त्वैः । परीता महद्-आदिभिः
 १०१३०५३१ काल-स्वभाव-संस्कार- । काम-कर्म-गुणादिभिः
 १०१३०५३३ स्व-महि-ध्वस्त-महिभिर् । मूर्तिमद्भिर् उपासिताः
 १०१३०५४१ सत्य-ज्ञानानन्तानन्द- । मात्रैक-रस-मूर्तयः
 १०१३०५४३ अस्पृष्ट-भूरि-माहात्म्या । अपि ह्य् उपनिषद्-दशाम्
 १०१३०५५१ एवं सकृद् ददर्शाजः । पर-ब्रह्मात्मनो ऽखिलान्
 १०१३०५५३ यस्य भासा सर्वम् इदं । विभाति स-चराचरम्
 १०१३०५६१ ततो ऽतिकुतुकोद्भूत्य- । स्तिमितैकादशेन्द्रियः
 १०१३०५६३ तद्-धाम्नाभूद् अजस् तूष्णीं । पू-र्देव्य-अन्तीव पुत्रिका
 १०१३०५७१ इतीरेशे ऽतर्क्ये निज-महिमनि स्व-प्रमितिके
 १०१३०५७२ परत्राजातो ऽतन्-निरसन-मुख-ब्रह्मक-मितौ
 १०१३०५७३ अनीशे ऽपि द्रष्टुं किम् इदम् इति वा मुह्यति सति
 १०१३०५७४ चच्छादाजो ज्ञात्वा सपदि परमो ऽजा-जवनिकाम्
 १०१३०५८१ ततो ऽर्वाक् प्रतिलब्धाक्षः । कः परेतवद् उत्थितः
 १०१३०५८३ कृच्छ्राद् उन्मील्य वै दृष्टीर् । आचष्टेदं सहात्मना
 १०१३०५९१ सपद्य् एवाभितः पश्यन् । दिशो ऽपश्यत् पुरः-स्थितम्
 १०१३०५९३ वृन्दावनं जनाजीव्य- । द्रुमाकीर्णं समा-प्रियम्
 १०१३०६०१ यत्र नैसर्ग-दुर्वैराः । सहासन् नृ-मृगादयः
 १०१३०६०३ मित्राणीवाजितावास- । द्रुत-रुट्-तर्षकादिकम्
 १०१३०६११ तत्रोद्बहत् पशुप-वंश-शिशुत्व-नाट्यं
 १०१३०६१२ ब्रह्माद्वयं परम् अनन्तम् अगाध-बोधम्
 १०१३०६१३ वत्सान् सखीन् इव पुरा परितो विचिन्वद्

१०१३०६१४ एकं स-पाणि-कवलं परमेष्ठ्य् अचष्ट
 १०१३०६२१ दृष्ट्वा त्वरेण निज-धोरणतो ऽवतीर्य
 १०१३०६२२ पृथ्व्यां वपुः कनक-दण्डम् इवाभिपात्य
 १०१३०६२३ स्पृष्ट्वा चतु-मुकुट-कोटिभिर् अङ्घ्रि-युग्मं
 १०१३०६२४ नत्वा मुद्-अश्रु-सुजलैर् अकृताभिषेकम्
 १०१३०६३१ उत्थायोत्थाय कृष्णस्य । चिरस्य पादयोः पतन्
 १०१३०६३३ आस्ते महित्वं प्राग्-दृष्टं । स्मृत्वा स्मृत्वा पुनः पुनः
 १०१३०६४१ शनैर् अथोत्थाय विमृज्य लोचने । मुकुन्दम् उद्वीक्ष्य विनम्र-कन्धरः
 १०१३०६४३ कृताञ्जलिः प्रश्रयवान् समाहितः । स-वेपथुर् गद्गदयैलतेलया
 १०१४००१० श्री-ब्रह्मोवाच
 १०१४००११ नौमीड्य ते ऽभ्र-वपुषे तडिद्-अम्बराय
 १०१४००१२ गुञ्जावतंस-परिपिच्छ-लसन्-मुखाय
 १०१४००१३ वन्य-स्त्रजे कवल-वेत्र-विषाण-वेणु-
 १०१४००१४ लक्ष्म-श्रिये मृदु-पदे पशुपाङ्गजाय
 १०१४००२१ अस्यापि देव वपुषो मद्-अनुग्रहस्य । स्वेच्छा-मयस्य न तु भूत-मयस्य को ऽपि
 १०१४००२३ नेशे महि त्व् अवसितुं मनसान्तरेण । साक्षात् तवैव किम् उतात्म-सुखानुभूतेः
 १०१४००३१ ज्ञाने प्रयासम् उदपास्य नमन्त एव
 १०१४००३२ जीवन्ति सन्-मुखरितां भवदीय-वार्ताम्
 १०१४००३३ स्थाने स्थिताः श्रुति-गतां तनु-वाङ्-मनोभिर्
 १०१४००३४ ये प्रायशो ऽजित जितो ऽप्य् असि तैस् त्रि-लोक्याम्
 १०१४००४१ श्रेयः-सृतिं भक्तिम् उदस्य ते विभो
 १०१४००४२ क्लिश्यन्ति ये केवल-बोध-लब्धये
 १०१४००४३ तेषाम् असौ क्लेशल एव शिष्यते
 १०१४००४४ नान्यद् यथा स्थूल-तुषावघातिनाम्
 १०१४००५१ पुरेह भूमन् बहवो ऽपि योगिनस् । त्वद्-अर्पितेहा निज-कर्म-लब्धया
 १०१४००५३ विबुध्य भक्त्यैव कथोपनीतया । प्रपेदिरे ऽञ्जो ऽच्युत ते गतिं पराम्
 १०१४००६१ तथापि भूमन् महिमागुणस्य ते । विबोद्धुम् अर्हत्य् अमलान्त-आत्मभिः
 १०१४००६३ अविक्रियात् स्वानुभवाद् अरूपतो । ह्य् अनन्य-बोध्यात्मतया न चान्यथा
 १०१४००७१ गुणात्मनस् ते ऽपि गुणान् विमातुं । हितावतीऋनस्य क ईशिरे ऽस्य
 १०१४००७३ कालेन यैर् वा विमिताः सु-कल्पैर् । भू-पांशवः खे मिहिका द्यु-भासः
 १०१४००८१ तत् ते ऽनुकम्पां सु-समीक्षमाणो । भुञ्जान एवात्म-कृतं विपाकम्
 १०१४००८३ हृद्-वाग्-वपुर्भिर् विदधन् नमस् ते । जीवेत यो मुक्ति-पदे स दाय-भाक्
 १०१४००९१ पश्येश मे ऽनार्यम् अनन्त आद्ये । परात्मनि त्वय्य् अपि मायि-मायिनि
 १०१४००९३ मायां वितत्येक्षितुम् आत्म-वैभवं । ह्य् अहं कियान् ऐच्छम् इवार्चिर् अग्नौ
 १०१४०१०१ अतः क्षमस्वाच्युत मे रजो-भुवो । ह्य् अजानतस् त्वत्-पृथग्-ईश-मानिनः
 १०१४०१०३ अजावलेपान्ध-तमो-ऽन्ध-चक्षुष । एषो ऽनुकम्प्यो मयि नाथवान् इति
 १०१४०१११ क्वाहं तमो-महद्-अहं-ख-चराग्नि-वा-भू-

१०१४०११२ संवेष्टिताण्ड-घट-सप्त-वितस्ति-कायः
 १०१४०११३ क्वेष्ट-विधाविगणिताण्ड-पराणु-चर्या-
 १०१४०११४ वाताध्व-रोम-विवरस्य च ते महित्वम्
 १०१४०१२१ उत्क्षेपणं गर्भ-गतस्य पादयोः । किं कल्पते मातुर् अधोक्षजागसे
 १०१४०१२३ किम् अस्ति-नास्ति-व्यपदेश-भूषितं । तवास्ति कुक्षेः कियद् अप्य् अनन्तः
 १०१४०१३१ जगत्-त्रयान्तोदधि-सम्प्लवोदे । नारायणस्योदर-नाभि-नालात्
 १०१४०१३३ विनिर्गतो ऽजस् त्व इति वाङ् न वै मृषा । किन्त्व ईश्वर त्वन् न विनिर्गतो ऽस्मि
 १०१४०१४१ नारायणस् त्वं न हि सर्व-देहिनाम् । आत्मास्य् अधीशाखिल-लोक-साक्षी
 १०१४०१४३ नारायणो ऽङ्गं नर-भू-जलायनात् । तच्च चापि सत्यं न तवैव माया
 १०१४०१५१ तच्च चेज् जल-स्थं तव सज् जगद्-वपुः
 १०१४०१५२ किं मे न दृष्टं भगवंस् तदैव
 १०१४०१५३ किं वा सु-दृष्टं हृदि मे तदैव
 १०१४०१५४ किं नो सपद्य एव पुनर् व्यदर्शि
 १०१४०१६१ अत्रैव माया-धमनावतारे । ह्य् अस्य प्रपञ्चस्य बहिः स्फुटस्य
 १०१४०१६३ कृत्स्नस्य चान्त्र् जठरे जनन्या । मायात्वम् एव प्रकटी-कृतं ते
 १०१४०१७१ यस्य कुक्षाव् इदं सर्वं । सात्मं भाति यथा तथा
 १०१४०१७३ तत् त्वय्य् अपीह तत् सर्वं । किम् इदं मायया विना
 १०१४०१८१ अद्यैव त्वद् ऋते ऽस्य किं मम न ते मायात्वम् आदर्शितम्
 १०१४०१८२ एको ऽसि प्रथमं ततो ब्रज-सुहृद्-वत्साः समस्ता अपि
 १०१४०१८३ तावन्तो ऽसि चतु-र्भुजास् तद् अखिलैः साकं मयोपासितास्
 १०१४०१८४ तावन्त्य् एव जगन्त्य् अभूस् तद् अमितं ब्रह्माद्वयं शिष्यते
 १०१४०१९१ अजानतां त्वत्-पदवीम् अनात्मन्त्य् । आत्मात्मना भासि वितत्य मायाम्
 १०१४०१९३ सृष्टाव् इवाहं जगतो विधान । इव त्वम् एषो ऽन्त इव त्रिनेत्रः
 १०१४०२०१ सुरेष्व् ऋषिष्व् ईश तथैव नृष्व् अपि । तिर्यक्षु यादःस्व् अपि ते ऽजनस्य
 १०१४०२०३ जन्मासतां दुर्मद-निग्रहाय । प्रभो विधातः सद्-अनुग्रहाय च
 १०१४०२११ को वेत्ति भूमन् भगवन् परात्मन् । योगेश्वरोतीर् भवतस् त्रि-लोक्याम्
 १०१४०२१३ क्व वा कथं वा कति वा कदेति । विस्तारयन् क्रीडसि योग-मायाम्
 १०१४०२२१ तस्माद् इदं जगद् अशेषम् असत्-स्वरूपं
 १०१४०२२२ स्वप्नाभम् अस्त-धिषणं पुरु-दुःख-दुःखम्
 १०१४०२२३ त्वय्य् एव नित्य-सुख-बोध-तनाव् अनन्ते
 १०१४०२२४ मायात उच्यद् अपि यत् सद् इवावभाति
 १०१४०२३१ एकस् त्वम् आत्मा पुरुषः पुराणः । सत्यः स्वयं-ज्योतिर् अनन्त आद्यः
 १०१४०२३३ नित्यो ऽक्षरो ऽजस्र-सुखो निरञ्जनः । पूर्णाद्वयो मुक्त उपाधितो ऽमृतः
 १०१४०२४१ एवं-विधं त्वां सकलात्मनाम् अपि । स्वात्मानम् आत्मात्मतया विचक्षते
 १०१४०२४३ गुढ-अर्क-लब्धोपनिषत्-सुचक्षुषा । ये ते तरन्तीव भवानृताम्बुधिम्
 १०१४०२५१ आत्मानम् एवात्मतयाविजानतां । तेनैव जातं निखिलं प्रपञ्चितम्
 १०१४०२५३ ज्ञानेन भूयो ऽपि च तत् प्रलीयते । रज्ज्वाम् अहेर् भोग-भवाभवौ यथा

१०१४०२६१ अज्ञान-संज्ञौ भव-बन्ध-मोक्षौ । द्वौ नाम नान्यौ स्त ऋत-ज्ञ-भावात्
 १०१४०२६३ अजस्र-चित्त् आत्मनि केवले परे । विचार्यमाणे तरणाव् इवाहनी
 १०१४०२७१ त्वाम् आत्मानं परं मत्वा । परम् आत्मानम् एव च
 १०१४०२७३ आत्मा पुनर् बहिर् मृग्य । अहो ऽज्ञ-जनताज्ञता
 १०१४०२८१ अन्त-भवे ऽनन्त भवन्तम् एव । ह्य् अतत् त्यजन्तो मृगयन्ति सन्तः
 १०१४०२८३ असन्तम् अप्य् अन्त्य् अहिम् अन्तरेण । सन्तं गुणं तं किम् उ यन्ति सन्तः
 १०१४०२९१ अथापि ते देव पदाम्बुज-द्वय- । प्रसाद-लेशानुगृहीत एव हि
 १०१४०२९३ जानाति तत्त्वं भगवन्-महिम्नो । न चान्य एको ऽपि चिरं विचिन्वन्
 १०१४०३०१ तद् अस्तु मे नाथ स भूरि-भागो । भवे ऽत्र वान्यत्र तु वा तिरश्चाम्
 १०१४०३०३ येनाहम् एको ऽपि भवज्-जनानां । भूत्वा निषेवे तव पाद-पल्लवम्
 १०१४०३११ अहो ऽति-धन्या ब्रज-गो-रमण्यः । स्तन्यामृतं पीतम् अतीव ते मुदा
 १०१४०३१३ यासां विभो वत्सतरात्मजात्मना । यत्-तृप्तये ऽद्यापि न चालम् अध्वराः
 १०१४०३२१ अहो भाग्यम् अहो भाग्यं । नन्द-गोप-ब्रजौकसाम्
 १०१४०३२३ यन्-मित्रं परमानन्दं । पूर्णं ब्रह्म सनातनम्
 १०१४०३३१ एषां तु भाग्य-महिमाच्युत तावद् आस्ताम्
 १०१४०३३३ एकादशैव हि वयं बत भूरि-भागाः
 १०१४०३३५ एतद्-धृषीक-चषकैर् असकृत् पिबामः
 १०१४०३३७ शर्वादयो ऽङ्घ्र्य-उदज-मध्व-अमृतासवं ते
 १०१४०३४१ तद् भूरि-भाग्यम् इह जन्म किम् अप्य् अटव्यां
 १०१४०३४३ यद् गोकुले ऽपि कतमाङ्घ्रि-रजो-ऽभिषेकम्
 १०१४०३४५ यज्-जीवितं तु निखिलं भगवान् मुकुन्दस्
 १०१४०३४७ त्व् अद्यापि यत्-पद-रजः श्रुति-मृग्यम् एव
 १०१४०३५१ एषां घोष-निवासिनाम् उत भवान् किं देव रातेति नश्
 १०१४०३५३ चेतो विश्व-फलात् फलं त्वद्-अपरं कुत्राप्य् अयन् मुह्यति
 १०१४०३५५ सद्-वेषाद् इव पूतनापि स-कुला त्वाम् एव देवापिता
 १०१४०३५७ यद्-धामार्थ-सुहृत्-प्रियात्म-तनय-प्राणाशयास् त्वत्-कृते
 १०१४०३६१ तावद् रागादयः स्तेनास् । तावत् कारा-गृहं गृहम्
 १०१४०३६३ तावन् मोहो ऽङ्घ्रि-निगडो । यावत् कृष्ण न ते जनाः
 १०१४०३७१ प्रपञ्चं निष्प्रपञ्चो ऽपि । विडम्बयसि भू-तले
 १०१४०३७३ प्रपन्न-जनतानन्द- । सन्दोहं प्रथितुं प्रभो
 १०१४०३८१ जानन्त एव जानन्तु । किं बहूक्त्या न मे प्रभो
 १०१४०३८३ मनसो वपुषो वाचो । वैभवं तव गो-चरः
 १०१४०३९१ अनुजानीहि मां कृष्ण । सर्वं त्वं वेत्सि सर्व-दृक्
 १०१४०३९३ त्वम् एव जगतां नाथो । जगद् एतत् तवार्पितम्
 १०१४०४०१ श्री-कृष्ण वृष्णि-कुल-पुष्कर-जोष-दायिन्
 १०१४०४०३ क्षमा-निर्जर-द्विज-पशूदधि-वृद्धि-कारिन्
 १०१४०४०५ उद्धर्म-शार्वर-हर क्षिति-राक्षस-धृग्

१०१४०४०४ आ-कल्पम् आर्कम् अर्हन् भगवन् नमस् ते
 १०१४०४१० श्री-शुक उवाच
 १०१४०४११ इत्य् अभिष्ट्य भूमान् । त्रिः परिक्रम्य पादयोः
 १०१४०४१३ नत्वाभीष्टं जगद्-धाता । स्व-धाम प्रत्यपद्यत
 १०१४०४२१ ततो ऽनुज्ञाप्य भगवान् । स्व-भुवं प्राग् अवस्थितान्
 १०१४०४२३ वत्सान् पुलिनम् आनित्ये । यथा-पूर्व-सखं स्वकम्
 १०१४०४३१ एकस्मिन् अपि याते ऽब्दे । प्राणेशं चान्तरात्मनः
 १०१४०४३३ कृष्ण-मायाहता राजन् । क्षणार्धं मेनिरे ऽर्भकाः
 १०१४०४४१ किं किं न विस्मरन्तीह । माया-मोहित-चेतसः
 १०१४०४४३ यन्-मोहितं जगत् सर्वम् । अभीक्षणं विस्मृतात्मकम्
 १०१४०४५१ ऊचुश् च सुहृदः कृष्णं । स्व-आगतं ते ऽति-रंहसा
 १०१४०४५३ नैको ऽप्य् अभोजि कवल । एहीतः साधु भुज्यताम्
 १०१४०४६१ ततो हसन् हृषीकेशो । ऽभ्यवहृत्य सहाभकैः
 १०१४०४६३ दर्शयंश् चर्माजगरं । न्यवर्तत वनाद् व्रजम्
 १०१४०४७१ बर्ह-प्रसून-वन-धातु-विचित्रिताङ्गः
 १०१४०४७२ प्रोद्दाम-वेणु-दल-शृङ्ग-रवोत्सवाढ्यः
 १०१४०४७३ वत्सान् गृणन् अनुग-गीत-पवित्र-कीर्तिर्
 १०१४०४७४ गोपी-दृग्-उत्सव-दृशिः प्रविवेश गोष्ठम्
 १०१४०४८१ अद्यानेन महा-व्यालो । यशोदा-नन्द-सूनुना
 १०१४०४८३ हतो ऽविता वयं चास्माद् । इति बाला व्रजे जगुः
 १०१४०४९० श्री-राजोवाच
 १०१४०४९१ ब्रह्मन् परोद्भवे कृष्णे । इयान् प्रेमा कथं भवेत्
 १०१४०४९३ यो ऽभूत्-पूर्वस् तोकेषु । स्वोद्भवेष्व् अपि कथ्यताम्
 १०१४०५०० श्री-शुक उवाच
 १०१४०५०१ सर्वेषाम् अपि भूतानां । नृप स्वात्मैव वल्लभः
 १०१४०५०३ इतरे ऽपत्य-वित्ताद्यास् । तद्-वल्लभतयैव हि
 १०१४०५११ तद् राजेन्द्र यथा स्नेहः । स्व-स्वकात्मनि देहिनाम्
 १०१४०५१३ न तथा ममतालम्बि- । पुत्र-वित्त-गृहादिषु
 १०१४०५२१ देहात्म-वादिनां पुंसाम् । अपि राजन्य-सत्तम
 १०१४०५२३ यथा देहः प्रियतमस् । तथा न ह्य् अनु ये च तम्
 १०१४०५३१ देहो ऽपि ममता-भाक् चेत् । तद्य् असौ नात्म-वत् प्रियः
 १०१४०५३३ यज् जीर्यत्य् अपि देहे ऽस्मिन् । जीविताशा बलीयसी
 १०१४०५४१ तस्मात् प्रियतमः स्वात्मा । सर्वेषाम् अपि देहिनाम्
 १०१४०५४३ तद्-अर्थम् एव सकलं । जगद् एतच् चराचरम्
 १०१४०५५१ कृष्णम् एनम् अवेहि त्वम् । आत्मानम् अखिलात्मनाम्
 १०१४०५५३ जगद्-धिताय सो ऽप्य् अत्र । देहीवाभाति मायया
 १०१४०५६१ वस्तुतो जानताम् अत्र । कृष्णं स्थासु चरिष्णु च

१०१४०५६३ भगवद्-रूपम् अखिलं । नान्यद् वस्त्व् इह किञ्चन
 १०१४०५७१ सर्वेषाम् अपि वस्तूनां । भावार्थो भवति स्थितः
 १०१४०५७३ तस्यापि भगवान् कृष्णः । किम् अतद् वस्तु रूप्यताम्
 १०१४०५८१ समाश्रिता ये पद-पल्लव-प्लवं । महत्-पदं पुण्य-यशो मुरारेः
 १०१४०५८३ भवाम्बुधिर् वत्स-पदं परं पदं । पदं पदं यद् विपदां न तेषाम्
 १०१४०५९१ एतत् ते सर्वम् आख्यातं । यत् पृष्ठो ऽहम् इह त्वया
 १०१४०५९३ तत् कौमारे हरि-कृतं । पौगण्डे परिकीर्तितम्
 १०१४०६०१ एतत् सुहृद्भिश् चरितं मुरारेर् । अघादनं शाद्वल-जेमनं च
 १०१४०६०३ व्यक्तेतरद् रूपम् अजोत्-अभिष्टवं । शृण्वन् गृणन् एति नरो ऽखिलार्थान्
 १०१४०६११ एवं विहारैः कौमारैः । कौमारं जहतुर ब्रजे
 १०१४०६१३ निलायनैः सेतु-बन्धैर् । मर्कटोत्पलवनादिभिः
 १०१५००१० श्री-शुक उवाच
 १०१५००११ ततश् च पौगण्ड-वयः-श्रीतौ ब्रजे
 १०१५००१२ बभूवतुस् तौ पशु-पाल-सम्मतौ
 १०१५००१३ गाश् चारयन्तौ सखिभिः समं पदैर्
 १०१५००१४ वृन्दावनं पुण्यम् अतीव चक्रतुः
 १०१५००२१ तन् माधवो वेणुम् उदीरयन् वृतो । गोपैर् गृणद्भिः स्व-यशो बलान्वितः
 १०१५००२३ पशून् पुरस्कृत्य पशव्यम् आविशद् । विहर्तु-कामः कुसुमाकरं वनम्
 १०१५००३१ तन् मञ्जु-घोषालि-मृग-द्विजाकुलं । महन्-मनः-प्रख्य-पयः-सरस्वता
 १०१५००३३ वातेन जुष्टं शत-पत्र-गन्धिना । निरीक्ष्य रन्तुं भगवान् मनो दधे
 १०१५००४१ स तत्र तत्रारुण-पल्लव-श्रिया । फल-प्रसूनोरु-भरेण पादयोः
 १०१५००४३ स्पृशच्च छिखान् वीक्ष्य वनस्पतीन् मुदा । स्मयन् इवाहाग्र-जम् आदि-पूरुषः
 १०१५००५० श्री-भगवान् उवाच
 १०१५००५१ अहो अमी देव-वरामरार्चितं । पादाम्बुजं ते सुमनः-फलार्हणम्
 १०१५००५३ नमन्त्य् उपादाय शिखाभिर् आत्मनस् । तमो-ऽपहत्यै तरु-जन्म यत्-कृतम्
 १०१५००६१ एते ऽलिनस् तव यशो ऽखिल-लोक-तीर्थं
 १०१५००६३ गायन्त आदि-पुरुषानुपथं भजन्ते
 १०१५००६३ प्रायो अमी मुनि-गणा भवदीय-मुख्या
 १०१५००६४ गूढं वने ऽपि न जहत्य् अनघात्म-दैवम्
 १०१५००७१ नृत्यन्त्य् अमी शिखिन ईड्य मुदा हरिण्यः
 १०१५००७२ कुर्वन्ति गोप्य इव ते प्रियम् ईक्षणैर्
 १०१५००७३ सूक्तैश् च कोकिल-गणा गृहम् आगताय
 १०१५००७४ धन्या वनौकस इयान् हि सतां निसर्गाः
 १०१५००८१ धन्येयम् अद्य धरणी तृण-वीरुधस् त्वत्-
 १०१५००८२ पाद-स्पृशो द्रुम-लताः करजाभिमृष्टाः
 १०१५००८३ नद्यो ऽद्रयः खग-मृगाः सद्यावलोकैर्
 १०१५००८४ गोप्यो ऽन्तरेण भुजयोर् अपि यत्-स्पृहा श्रीः

१०१५००९० श्री-शुक उवाच

१०१५००९१ एवं वृन्दावनं श्रीमत् । कृष्णः प्रीत-मनाः पशून्
१०१५००९३ रेमे सञ्चारयन्न अद्रेः । सरिद्-रोधःसु सानुगः
१०१५०१०१ क्वचिद् गायति गायत्सु । मदान्घालिष्व् अनुव्रतैः
१०१५०१०३ उपगीयमान-चरितः । पथि सङ्कर्षणान्वितः
१०१५०१११ अनुजल्पति जल्पन्तं । कल-वाक्यैः शुकं क्वचित्
१०१५०११३ क्वचित् स-वल्गु कूजन्तम् । अनुकूजति कोकिलम्
१०१५०११५ क्वचिच्च च काल-हंसानाम् । अनुकूजति कूजितम्
१०१५०११७ अभिनृत्यति नृत्यन्तं । बर्हिणं हासयन् क्वचित्
१०१५०१२१ मेघ-गम्भीरया वाचा । नामभिर् दूर-गान् पशून्
१०१५०१२३ क्वचिद् आह्वयति प्रीत्या । गो-गोपाल-मनोज्ञया
१०१५०१३१ चकोर-क्रौञ्च-चक्राह- । भारद्वाजांश् च बर्हिणः
१०१५०१३३ अनुरौति स्म सत्त्वानां । भीत-वद् व्याघ्र-सिंहयोः
१०१५०१४१ क्वचित् क्रीडा-परिश्रान्तं । गोपोत्सङ्गोपबर्हणम्
१०१५०१४३ स्वयं विश्रमयत्य् आर्यं । पाद-संवाहनादिभिः
१०१५०१५१ नृत्यतो गायतः क्वापि । वल्गतो युध्यतो मिथः
१०१५०१५३ गृहीत-हस्तौ गोपालान् । हसन्तौ प्रशशंसतुः
१०१५०१६१ क्वचित् पल्लव-तल्पेषु । नियुद्ध-श्रम-कर्षितः
१०१५०१६३ वृक्ष-मूलाश्रयः शेते । गोपोत्सङ्गोपबर्हणः
१०१५०१७१ पाद-संवाहनं चक्रुः । केचित् तस्य महात्मनः
१०१५०१७३ अपरे हत-पाप्मानो । व्यजनैः समवीजयन्
१०१५०१८१ अन्ये तद्-अनुरूपाणि । मनोज्ञानि महात्मनः
१०१५०१८३ गायन्ति स्म महा-राज । स्नेह-क्लिन्न-धियः शनैः
१०१५०१९१ एवं निगूढात्म-गतिः स्व-मायया । गोपात्मजत्वं चरितैर् विडम्बयन्
१०१५०१९३ रेमे रमा-लालित-पाद-पल्लवो । ग्राम्यैः समं ग्राम्य-वद् ईश-चेष्टितः
१०१५०२०१ श्रीदामा नाम गोपालो । राम-केशवयोः सखा
१०१५०२०३ सुबल-स्तोककृष्णाद्या । गोपाः प्रेम्णेदम् अब्रुवन्
१०१५०२११ राम राम महा-बाहो । कृष्ण दुष्ट-निबर्हण
१०१५०२१३ इतो ऽविदूरे सु-महद् । वनं तालालि-सङ्कुलम्
१०१५०२२१ फलानि तत्र भूरीणि । पतन्ति पतितानि च
१०१५०२२३ सन्ति किन्त्व् अवरुद्धानि । धेनुकेन दुरात्मना
१०१५०२३१ सो ऽति-वीर्यो ऽसुरो राम । हे कृष्ण खर-रूप-धृक्
१०१५०२३३ आत्म-तुल्य-बलैर् अन्यैर् । ज्ञातिभिर् बहुभिर् वृतः
१०१५०२४१ तस्मात् कृत-नराहाराद् । भीतैर् नृभिर् अमित्र-हन्
१०१५०२४३ न सेव्यते पशु-गणैः । पक्षि-सङ्घैर् विवर्जितम्
१०१५०२५१ विद्यन्ते ऽभुक्त-पूर्वाणि । फलानि सुरभीणि च
१०१५०२५३ एष वै सुरभिर् गन्धो । विषूचीनो ऽवगृह्यते

१०१५०२६१ प्रयच्छ तानि नः कृष्ण । गन्ध-लोभित-चेतसाम्
 १०१५०२६३ वाञ्छास्ति महती राम । गम्यतां यदि रोचते
 १०१५०२७१ एवं सुहृद्-वचः श्रुत्वा । सुहृत्-प्रिय-चिकीर्षया
 १०१५०२७३ प्रहस्य जग्मतुर् गोपैर् । वृतौ तालवनं प्रभू
 १०१५०२८१ बलः प्रविश्य बाहुभ्यां । तालान् सम्परिकम्पयन्
 १०१५०२८३ फलानि पातयाम् आस । मतङ्-गज इवौजसा
 १०१५०२९१ फलानां पततां शब्दं । निशम्यासुर-रासभः
 १०१५०२९३ अभ्यधावत् क्षिति-तलं । स-नगं परिकम्पयन्
 १०१५०३०१ समेत्य तरसा प्रत्यग् । द्वाभ्यां पद्भ्यां बलं बली
 १०१५०३०३ निहत्योरसि का-शब्दं । मुञ्चन् पर्यसरत् खलः
 १०१५०३११ पुनर् आसाद्य संरब्ध । उपक्रोष्टा पराक् स्थितः
 १०१५०३१३ चरणाव् अपरौ राजन् । बलाय प्राक्षिपद् रुषा
 १०१५०३२१ स तं गृहीत्वा प्रपदोर् । भ्रामयित्वैक-पाणिना
 १०१५०३२३ चिक्षेप तृण-राजाग्रे । भ्रामण-त्यक्त-जीवितम्
 १०१५०३३१ तेनाहतो महा-तालो । वेपमानो बृहच्च-छिराः
 १०१५०३३३ पार्श्व-स्थं कम्पयन् भग्नः । स चान्यं सो ऽपि चापरम्
 १०१५०३४१ बलस्य लीलयोत्सृष्ट- । खर-देह-हताहताः
 १०१५०३४३ तालाश् चकम्पिरे सर्वे । महा-वातेरिता इव
 १०१५०३५१ नैतच्च चित्रं भगवति । ह्य अनन्ते जगद्-ईश्वरे
 १०१५०३५३ ओत-प्रोतम् इदं यस्मिंस् । तन्तुष्व् अङ्ग यथा पटः
 १०१५०३६१ ततः कृष्णं च रामं च । ज्ञातयो धेनुकस्य ये
 १०१५०३६३ क्रोष्टारो ऽभ्यद्रवन् सर्वे । संरब्धा हत-बान्धवाः
 १०१५०३७१ तांस् तान् आपततः कृष्णो । रामश् च नृप लीलया
 १०१५०३७३ गृहीत-पश्चाच्च-चरणान् । प्राहिणोत् तृण-राजसु
 १०१५०३८१ फल-प्रकर-सङ्कीर्णं । दैत्य-दैहैर् गतासुभिः
 १०१५०३८३ रराज भूः स-तालाग्रैर् । घनैर् इव नभस्-तलम्
 १०१५०३९१ तयोस् तत् सु-महत् कर्म । निशम्य विबुधादयः
 १०१५०३९३ मुमुचुः पुष्प-वर्षाणि । चक्रुर् वाद्यानि तुष्टुवुः
 १०१५०४०१ अथ ताल-फलान्य् आदन् । मनुष्या गत-साध्वसाः
 १०१५०४०३ तृणं च पशवश् चेरुर् । हत-धेनुक-कानने
 १०१५०४११ कृष्णः कमल-पत्राक्षः । पुण्य-श्रवण-कीर्तनः
 १०१५०४१३ स्तूयमानो ऽनुगैर् गोपैः । साग्रजो व्रजम् आव्रजत्
 १०१५०४२१ तं गोरजश्-छुरित-कुन्तल-बद्ध-बर्ह-
 १०१५०४२२ वन्य-प्रसून-रुचिरेक्षण-चारु-हासम्
 १०१५०४२३ वेणुम् क्वणन्तम् अनुगैर् उपगीत-कीर्तिं
 १०१५०४२४ गोप्यो दिदृक्षित-दृशो ऽभ्यगमन् समेताः
 १०१५०४३१ पीत्वा मुकुन्द-मुख-सारघम् अक्षि-भृङ्गैस्

१०१५०४३२ तापं जहूर विरह-जं व्रज-योषितो ऽहि
 १०१५०४३३ तत् सत्-कृतिं समधिगम्य विवेश गोष्ठं
 १०१५०४३४ सत्रीड-हास-विनयं यद् अपाङ्ग-मोक्षम्
 १०१५०४४१ तयोर् यशोदा-रोहिण्यौ । पुत्रयोः पुत्र-वत्सले
 १०१५०४४३ यथा-कामं यथा-कालं । व्यधत्तां परमाशिषः
 १०१५०४५१ गताध्वान-श्रमौ तत्र । मज्जनोन्मर्दनादिभिः
 १०१५०४५३ नीवीं वसित्वा रुचिरां । दिव्य-स्नग्-गन्ध-मण्डितौ
 १०१५०४६१ जनन्त-उपहृतं प्राश्य । स्वाद्य् अन्नम् उपलालितौ
 १०१५०४६३ संविश्य वर-शय्यायां । सुखं सुषुपतुर् व्रजे
 १०१५०४७१ एवं स भगवान् कृष्णो । वृन्दावन-चरः क्वचित्
 १०१५०४७३ ययौ रामम् ऋते राजन् । कालिन्दीं सखिभिर् वृतः
 १०१५०४८१ अथ गावश् च गोपाश् च । निदाघातप-पीडिताः
 १०१५०४८३ दुष्टं जलं पपुस् तस्यास् । तृष्णार्ता विष-दूषितम्
 १०१५०४९१ विषाम्भस् तद् उपस्पृश्य । दैवोपहत-चेतसः
 १०१५०४९३ निपेतुर् व्यसवः सर्वे । सलिलान्ते कुरुद्वह
 १०१५०५०१ वीक्ष्य तान् वै तथा-भूतान् । कृष्णो योगेश्वरेश्वरः
 १०१५०५०३ ईक्षयामृत-वर्षिण्या । स्व-नाथान् समजीवयत्
 १०१५०५११ ते सम्प्रतीत-स्मृतयः । समुत्थाय जलान्तिकात्
 १०१५०५१३ आसन् सु-विस्मिताः सर्वे । वीक्षमाणाः परस्परम्
 १०१५०५२१ अन्वमंसत तद् राजन् । गोविन्दानुग्रहेक्षितम्
 १०१५०५२३ पीत्वा विषं परेतस्य । पुनर् उत्थानम् आत्मनः
 १०१६००१० श्री-शुक उवाच
 १०१६००११ विलोक्य दूषितां कृष्णां । कृष्णः कृष्णाहिना विभुः
 १०१६००१३ तस्या विशुद्धिम् अन्विच्छन् । सर्पं तम् उदवासयत्
 १०१६००२० श्री-राजोवाच
 १०१६००२१ कथम् अन्त-जले ऽगाधे । न्यगृह्णाद् भगवान् अहिम्
 १०१६००२३ स वै बहु-युगावासं । यथासीद् विप्र कथ्यताम्
 १०१६००३१ ब्रह्मन् भगवतस् तस्य । भूम्नः स्वच्छन्द-वर्तिनः
 १०१६००३३ गोपालोदार-चरितं । कस् तृप्येतामृतं जुषन्
 १०१६००४० श्री-शुक उवाच
 १०१६००४१ कालिन्द्यां कालियस्यासीद् । हृदः कश्चिद् विषाग्निना
 १०१६००४३ श्रप्यमाण-पया यस्मिन् । पतन्त्य् उपरि-गाः खगाः
 १०१६००५१ विप्रुष्मता विषदोर्मि- । मारुतेनाभिमर्शिताः
 १०१६००५३ म्रियन्ते तीर-गा यस्य । प्राणिनः स्थिर-जङ्गमाः
 १०१६००६१ तं चण्ड-वेग-विष-वीर्यम् अवेक्ष्य तेन
 १०१६००६३ दुष्टां नदीं च खल-संयमनावतारः
 १०१६००६३ कृष्णः कदम्बम् अधिरुह्य ततो ऽति-तुङ्गम्

१०१६००६४ आस्फोट्य गाढ-रशनो न्यपतद् विषोदे
 १०१६००७१ सर्प-हृदः पुरुष-सार-निपात-वेग-
 १०१६००७२ सङ्क्षोभितोरग-विषोच्छ्वसिताम्बु-राशिः
 १०१६००७३ पर्यक् प्लुतो विष-कषाय-विभीषणोर्मिर्
 १०१६००७४ धावन् धनुः-शतम् अनन्त-बलस्य किं तत्
 १०१६००८१ तस्य हृदे विहरतो भुज-दण्ड-घूर्ण-
 १०१६००८२ वा-घोषम् अङ्ग वर-वारण-विक्रमस्य
 १०१६००८३ आश्रुत्य तत् स्व-सदनाभिभवं निरीक्ष्य
 १०१६००८४ चक्षुः-श्रवाः समसरत् तद् अमृष्यमाणः
 १०१६००९१ तं प्रेक्षणीय-सुकुमार-घनावदातं
 १०१६००९२ श्रीवत्स-पीत-वसनं स्मित-सुन्दरास्यम्
 १०१६००९३ क्रीडन्तम् अप्रतिभयं कमलोदराङ्घ्रिं
 १०१६००९४ सन्दश्य मर्मसु रुषा भुजया चछाद
 १०१६०१०१ तं नाग-भोग-परिवीतम् अदृष्ट-चेष्टम्
 १०१६०१०२ आलोक्य तत्-प्रिय-सखाः पशुपा भृशार्ताः
 १०१६०१०३ कृष्णे ऽर्पितात्म-सुहृद्-अर्थ-कलत्र-कामा
 १०१६०१०४ दुःखानुशोक-भय-मूढ-धियो निपेतुः
 १०१६०१११ गावो वृषा वत्सतर्यः । क्रन्दमानाः सु-दुःखिताः
 १०१६०११३ कृष्णे न्यस्तेक्षणा भीता । रुदन्त्य इव तस्थिरे
 १०१६०१२१ अथ ब्रजे महोत्पातास् । त्रि-विधा ह्य् अति-दारुणाः
 १०१६०१२३ उत्पेतुर् भुवि दिव्य् आत्मन्य् । आसन्न-भय-शंसिनः
 १०१६०१३१ तान् आलक्ष्य भयोद्विग्ना । गोपा नन्द-पुरोगमाः
 १०१६०१३३ विना रामेण गाः कृष्णं । ज्ञात्वा चारयितुं गतम्
 १०१६०१४१ तैर् दुर्निमित्तैर् निधनं । मत्वा प्राप्तम् अतद्-विदः
 १०१६०१४३ तत्-प्राणास् तन्-मनस्कास् ते । दुःख-शोक-भयातुराः
 १०१६०१५१ आ-बाल-वृद्ध-वनिताः । सर्वे ऽङ्ग पशु-वृत्तयः
 १०१६०१५३ निर्जग्मुर् गोकुलाद् दीनाः । कृष्ण-दर्शन-लालसाः
 १०१६०१६१ तांस् तथा कातरान् वीक्ष्य । भगवान् माधवो बलः
 १०१६०१६३ प्रहस्य किञ्चिन् नोवाच । प्रभाव-ज्ञो ऽनुजस्य सः
 १०१६०१७१ ते ऽन्वेषमाणा दयितं । कृष्णं सूचितया पदैः
 १०१६०१७३ भगवत्-लक्षणैर् जग्मुः । पदव्या यमुना-तटम्
 १०१६०१८१ ते तत्र तत्राब्ज-यवाङ्कुशाशानि- । ध्वजोपपन्नानि पदानि विश-पतेः
 १०१६०१८३ मार्गे गवाम् अन्य-पदान्तरान्तरे । निरीक्षमाणा ययुर् अङ्ग सत्वराः
 १०१६०१९१ अन्तर् हृदे भुजग-भोग-परीतम् आरात्
 १०१६०१९२ कृष्णं निरीहम् उपलभ्य जलाशयान्ते
 १०१६०१९३ गोपांश् च मूढ-धिषणान् परितः पशूश् च
 १०१६०१९४ सङ्क्रन्दतः परम-कश्मलम् आपुर् आर्ताः

१०१६०२०१ गोप्यो ऽनुरक्त-मनसो भगवत्पू अनन्ते
 १०१६०२०२ तत्-सौहृद-स्मित-विलोक-गिरः स्मरन्त्यः
 १०१६०२०३ ग्रस्ते ऽहिना प्रियतमे भृश-दुःख-तप्ताः
 १०१६०२०४ शून्यं प्रिय-व्यतिहतं ददृशुस् त्रि-लोकम्
 १०१६०२११ ताः कृष्ण-मातरम् अपत्यम् अनुप्रविष्टां
 १०१६०२१२ तुल्य-व्यथाः समनुगृह्य शुचः स्रवन्त्यः
 १०१६०२१३ तास् ता व्रज-प्रिय-कथाः कथयन्त्य आसन्
 १०१६०२१४ कृष्णानने ऽर्पित-दृशो मृतक-प्रतीकाः
 १०१६०२२१ कृष्ण-प्राणान् निर्विशतो । नन्दादीन् वीक्ष्य तं हृदम्
 १०१६०२२३ प्रत्यषेधत् स भगवान् । रामः कृष्णानुभाव-वित्
 १०१६०२३१ इत्थम् स्व-गोकुलम् अनन्य-गतिं निरीक्ष्य
 १०१६०२३२ स-स्त्री-कुमारम् अति-दुःखितम् आत्म-हेतोः
 १०१६०२३३ आज्ञाय मर्त्य-पदवीम् अनुवर्तमानः
 १०१६०२३४ स्थित्वा मुहूर्तम् उदतिष्ठद् उरङ्ग-बन्धात्
 १०१६०२४१ तत्-प्रथ्यमान-वपुषा व्यथितात्म-भोगस्
 १०१६०२४२ त्यक्तवोन्नमय्य कुपितः स्व-फणान् भुजङ्गः
 १०१६०२४३ तस्थौ श्वसञ्छ्वसन-रन्ध्र-विषाम्बरीष-
 १०१६०२४४ स्तब्धेक्षणोल्मुक-मुखो हरिम् ईक्षमाणः
 १०१६०२५१ तं जिह्वया द्वि-शिखया परिलेलिहानं
 १०१६०२५२ द्वे सूक्वणी ह्य् अति-कराल-विषाग्नि-दृष्टिम्
 १०१६०२५३ क्रीडन् अमुं परिससार यथा खगेन्द्रो
 १०१६०२५४ बभ्राम सो ऽप्य् अवसरं प्रसमीक्षमाणः
 १०१६०२६१ एवं परिभ्रम-हतौजसम् उन्नतांसम्
 १०१६०२६२ आनम्य तत्-पृथु-शिरःस्व् अधिरूढ आद्यः
 १०१६०२६३ तन्-मूर्ध-रत्न-निकर-स्पर्शाति-ताम्र-
 १०१६०२६४ पादाम्बुजो ऽखिल-कलादि-गुरुर् ननर्त
 १०१६०२७१ तं नर्तुम् उद्यतम् अवेक्ष्य तदा तदीय-
 १०१६०२७२ गन्धर्व-सिद्ध-मुनि-चारण-देव-वध्वः
 १०१६०२७३ प्रीत्या मृदङ्ग-पणवानक-वाद्य-गीत-
 १०१६०२७४ पुष्पोपहार-नुतिभिः सहसोपसेदुः
 १०१६०२८१ यद् यच् छिरो न नमते ऽङ्ग शतैक-शीर्ष्णस्
 १०१६०२८२ तत् तन् ममर्द खर-दण्ड-धरो ऽङ्घ्रि-पातैः
 १०१६०२८३ क्षीणायुषो भ्रमत उल्बणम् आस्यतो ऽसृङ्
 १०१६०२८४ नस्तो वमन् परम-कश्मलम् आप नागः
 १०१६०२९१ तस्याक्षिभिर् गरलम् उद्वमतः शिरःसु
 १०१६०२९२ यद् यत् समुन्नमति निःश्वसतो रुषोच्चैः
 १०१६०२९३ नृत्यन् पदानुनमयन् दमयां बभूव

१०१६०२९४ पुष्पैः प्रपूजित इवेह पुमान् पुराणः
 १०१६०३०१ तच्च-चित्र-ताण्डव-विरुग्र-फणा-सहस्रो
 १०१६०३०२ रक्तं मुखैर् उरु वमन् नृप भग्न-गात्रः
 १०१६०३०३ स्मृत्वा चराचर-गुरुं पुरुषं पुराणं
 १०१६०३०४ नारायणं तम् अरणं मनसा जगाम
 १०१६०३११ कृष्णस्य गर्भ-जगतो ऽति-भ्रावसन्नं
 १०१६०३१२ पाष्णि-प्रहार-परिरुग्र-फणातपत्रम्
 १०१६०३१३ दृष्ट्वाहिम् आद्यम् उपसेदुर् अमुष्य पत्न्य
 १०१६०३१४ आर्ताः श्लथद्-वसन-भूषण-केश-बन्धाः
 १०१६०३२१ तास् तं सु-विग्र-मनसो ऽथ पुरस्कृतार्भाः
 १०१६०३२२ कायं निधाय भुवि भूत-पतिं प्रणेमुः
 १०१६०३२३ साध्व्यः कृताञ्जलि-पुटाः शमलस्य भर्तुर्
 १०१६०३२४ मोक्षेप्सवः शरण-दं शरणं प्रपन्नाः
 १०१६०३३० नाग-पत्न्य ऊचुः
 १०१६०३३१ न्याय्यो हि दण्डः कृत-किल्बिषे ऽस्मिंस्
 १०१६०३३२ तवावतारः खल-निग्रहाय
 १०१६०३३३ रिपोः सुतानाम् अपि तुल्य-दृष्टिर्
 १०१६०३३४ धत्से दमं फलम् एवानुशंसन्
 १०१६०३४१ अनुग्रहो ऽयं भवतः कृतो हि नो । दण्डो ऽसतां ते खलु कल्मषापहः
 १०१६०३४३ यद् दन्दशूकत्वम् अमुष्य देहिनः । क्रोधो ऽपि ते ऽनुग्रह एव सम्मतः
 १०१६०३५१ तपः सुतप्तं किम् अनेन पूर्वं । निरस्त-मानेन च मान-देन
 १०१६०३५३ धर्मो ऽथ वा सर्व-जनानुकम्पया । यतो भवांस् तुष्यति सर्व-जीवः
 १०१६०३६१ कस्यानुभावो ऽस्य न देव विद्महे । तवाङ्घ्रि-रेणु-स्पर्शाधिकारः
 १०१६०३६३ यद्-वाञ्छया श्रीर् ललनाचरत् तपो । विहाय कामान् सु-चिरं धृत-व्रता
 १०१६०३७१ न नाक-पृष्ठं न च सार्व-भौमं
 १०१६०३७२ न पारमेष्ठ्यं न रसाधिपत्यम्
 १०१६०३७३ न योग-सिद्धीर् अपुन-र्भवं वा
 १०१६०३७४ वाञ्छन्ति यत्-पाद-रजः-प्रपन्नाः
 १०१६०३८१ तद् एष नाथाप दुरापम् अन्यैस् । तमो-जनिः क्रोध-वशो ऽप्य् अहीशः
 १०१६०३८३ संसार-चक्रे भ्रमतः शरीरिणो । यद्-इच्छतः स्याद् विभवः समक्षः
 १०१६०३९१ नमस् तुभ्यं भगवते । पुरुषाय महात्मने
 १०१६०३९३ भूतावासाय भूताय । पराय परमात्मने
 १०१६०४०१ ज्ञान-विज्ञान-नीधये । ब्रह्मणे ऽनन्त-शक्तये
 १०१६०४०३ अगुणायाविकाराय । नमस् ते प्राकृताय च
 १०१६०४११ कालाय काल-नाभाय । कालावयव-साक्षिणे
 १०१६०४१३ विश्वाय तद्-उपद्रष्ट्रे । तत्-कर्त्रे विश्व-हेतवे
 १०१६०४२१ भूत-मात्रेन्द्रिय-प्राण- । मनो-बुद्ध्य-आशयात्मने

१०१६०४२३ त्रि-गुणेनाभिमानेन । गूढ-स्वात्मानुभूतये
 १०१६०४३१ नमो ऽनन्ताय सूक्ष्माय । कूट-स्थाय विपश्चिते
 १०१६०४३३ नाना-वादानुरोधाय । वाच्य-वाचक-शक्तये
 १०१६०४४१ नमः प्रमाण-मूलाय । कवये शास्त्र-योनये
 १०१६०४४३ प्रवृत्ताय निवृत्ताय । निगमाय नमो नमः
 १०१६०४५१ नमः कृष्णाय रामाय । वसुदेव-सुताय च
 १०१६०४५३ प्रद्युम्नायानिरुद्धाय । सात्वतां पतये नमः
 १०१६०४६१ नमो गुण-प्रदीपाय । गुणात्म-च्छादनाय च
 १०१६०४६३ गुण-वृत्त-उपलक्ष्याय । गुण-द्रष्ट्रे स्व-संविदे
 १०१६०४७१ अव्याकृत-विहाराय । सर्व-व्याकृत-सिद्धये
 १०१६०४७३ हृषीकेश नमस् ते ऽस्तु । मुनये मौन-शीलिने
 १०१६०४८१ परावर-गति-ज्ञाय । सर्वाध्यक्षाय ते नमः
 १०१६०४८३ अविश्वाय च विश्वाय । तद्-द्रष्ट्रे ऽस्य च हेतवे
 १०१६०४९१ त्वं ह्य अस्य जन्म-स्थिति-संयमान् विभो
 १०१६०४९३ गुणैर् अनीहो ऽकृत-काल-शक्ति-धृक्
 १०१६०४९३ तत्-तत्-स्वभावान् प्रतिबोधयन् सतः
 १०१६०४९४ समीक्षयामोघ-विहार ईहसे
 १०१६०५०१ तस्यैव ते ऽमूस् तनवस् त्रि-लोक्यां
 १०१६०५०२ शान्ता अशान्ता उत मूढ-योनयः
 १०१६०५०३ शान्ताः प्रियास् ते ह्य अधुनावितुं सतां
 १०१६०५०४ स्थातुश् च ते धर्म-परीप्सयेहतः
 १०१६०५११ अपराधः सकृद् भर्त्रा । सोढव्यः स्व-प्रजा-कृतः
 १०१६०५१३ क्षन्तुम् अर्हसि शान्तात्मन् । मूढस्य त्वाम् अजानतः
 १०१६०५२१ अनुगृहीष्व भगवन् । प्राणांस् त्यजति पन्नगः
 १०१६०५२३ स्त्रीणां नः साधु-शोच्यानां । पतिः प्राणः प्रदीयताम्
 १०१६०५३१ विधेहि ते किङ्करीणाम् । अनुष्ठेयं तवाज्ञया
 १०१६०५३३ यच्च-छद्मयानुतिष्ठन् वै । मुच्यते सर्वतो भयात्
 १०१६०५४० श्री-शुक उवाच
 १०१६०५४१ इत्थं स नाग-पत्नीभिर् । भगवान् समभिष्टुतः
 १०१६०५४३ मूर्च्छितं भग्न-शिरसं । विससर्जाङ्घ्रि-कुङ्कनैः
 १०१६०५५१ प्रतिलब्धेन्द्रिय-प्राणः । कालियः शनकैर् हरिम्
 १०१६०५५३ कृच्छ्रात् समुच्छ्वसन् दीनः । कृष्णं प्राह कृताञ्जलिः
 १०१६०५६० कालिय उवाच
 १०१६०५६१ वयं खलाः सहोत्पत्त्या । तमसा दीर्घ-मन्यवः
 १०१६०५६३ स्वभावो दुस्त्यजो नाथ । लोकानां यद् असद्-ग्रहः
 १०१६०५७१ त्वया सृष्टम् इदं विश्वं । धातर् गुण-विसर्जनम्
 १०१६०५७३ नाना-स्वभाव-वीर्यौजो- । योनि-बीजाशयाकृति

१०१६०५८१ वयं च तत्र भगवन् । सर्पा जात्य-उरु-मन्यवः
 १०१६०५८३ कथं त्यजामस् त्वन्-मायां । दुस्त्यजां मोहिताः स्वयम्
 १०१६०५९१ भवान् हि कारणं तत्र । सर्व-ज्ञो जगद्-ईश्वरः
 १०१६०५९३ अनुग्रहं निग्रहं वा । मन्यसे तद् विधेहि नः
 १०१६०६०० श्री-शुक उवाच
 १०१६०६०१ इत्य् आकर्ण्य वचः प्राह । भगवान् कार्य-मानुषः
 १०१६०६०३ नात्र स्थेयं त्वया सर्प । समुद्रं याहि मा चिरम्
 १०१६०६०५ स्व-ज्ञात्-अपत्य-दाराढ्यो । गो-नृभिर् भुज्यते नदी
 १०१६०६११ य एतत् संस्मरेन् मर्त्यस् । तुभ्यं मद्-अनुशासनम्
 १०१६०६१३ कीर्तयन्न उभयोः सन्ध्योर् । न युष्मद् भयम् आप्नुयात्
 १०१६०६२१ यो ऽस्मिन् स्नात्वा मद्-आक्रीडे । देवादींस् तपयेज् जलैः
 १०१६०६२३ उपोष्य मां स्मरन्न अर्चेत् । सर्व-पापैः प्रमुच्यते
 १०१६०६३१ द्वीपं रमणकं हित्वा । हृदम् एतम् उपाश्रितः
 १०१६०६३३ यद्-भयात् स सुपर्णस् त्वां । नाद्यान् मत्-पाद-लाञ्छितम्
 १०१६०६४० श्री-ऋषिर् उवाच
 १०१६०६४१ मुक्तो भगवता राजन् । कृष्णेनाद्भुत-कर्मणा
 १०१६०६४३ तं पूजयाम् आस मुदा । नाग-पत्न्यश् च सादरम्
 १०१६०६५१ दिव्याम्बर-स्रङ्-मणिभिः । परार्धैर् अपि भूषणैः
 १०१६०६५३ दिव्य-गन्धानुलेपैश् च । महत्योत्पल-मालया
 १०१६०६६१ पूजयित्वा जगन्-नाथं । प्रसाद्य गरुड-ध्वजम्
 १०१६०६६३ ततः प्रीतो ऽभ्यनुज्ञातः । परिक्रम्याभिवन्द्य तम्
 १०१६०६७१ स-कलत्र-सुहृत्-पुत्रो । द्वीपम् अब्धेर् जगाम ह
 १०१६०६७३ तदैव सामृत-जला । यमुना निर्विषाभवत्
 १०१६०६७७ अनुग्रहाद् भगवतः । क्रीडा-मानुष-रूपिणः
 १०१७००१० श्री-राजोवाच
 १०१७००११ नागालयं रमणकं । कथं तत्याज कालियः
 १०१७००१३ कृतं किं वा सुपर्णस्य । तेनैकेनासमञ्जसम्
 १०१७००२० श्री-शुक उवाच
 १०१७००२१ उपहार्यैः सर्प-जनैर् । मासि मासीह यो बलिः
 १०१७००२३ वानस्पत्यो महा-बाहो । नागानां प्राङ्-निरूपितः
 १०१७००३१ स्वं स्वं भागं प्रयच्छन्ति । नागाः पर्वणि पर्वणि
 १०१७००३३ गोपीथायात्मनः सर्वे । सुपर्णाय महात्मने
 १०१७००४१ विष-वीर्य-मदाविष्टः । काद्रवेयस् तु कालियः
 १०१७००४३ कदर्थी-कृत्य गरुडं । स्वयं तं बुभुजे बलिम्
 १०१७००५१ तच् छ्रुत्वा कुपितो राजन् । भगवान् भगवत्-प्रियः
 १०१७००५३ विजिघांसुर् महा-वेगः । कालियं समपाद्रवत्
 १०१७००६१ तम् आपतन्तं तरसा विषायुधः । प्रत्यभ्ययाद् उत्थित-नैक-मस्तकः

१०१७००६३ दद्विः सुपर्णं व्यदशद् दद्-आयुधः । कराल-जिहोच्छ्वसितोग्र-लोचनः
 १०१७००७१ तं ताक्षर्य-पुत्रः स निरस्य मन्युमान्
 १०१७००७२ प्रचण्ड-वेगो मधुसूदनासनः
 १०१७००७३ पक्षेण सव्येन हिरण्य-रोचिषा
 १०१७००७४ जघान कद्रु-सुतम् उग्र-विक्रमः
 १०१७००८१ सुपर्ण-पक्षाभिहतः । कालियो ऽतीव विह्वलः
 १०१७००८३ हृदं विवेश कालिन्द्यास् । तद्-अगम्यं दुरासदम्
 १०१७००९१ तत्रैकदा जल-चरं । गरुडो भक्ष्यम् ईप्सितम्
 १०१७००९३ निवारितः सौभरिणा । प्रसह्य क्षुधितो ऽहरत्
 १०१७०१०१ मीनान् सु-दुःखितान् दृष्ट्वा । दीनान् मीन-पतौ हते
 १०१७०१०३ कृपया सौभरिः प्राह । तत्रत्य-क्षेमम् आचरन्
 १०१७०१११ अत्र प्रविश्य गरुडो । यदि मत्स्यान् स खादति
 १०१७०११३ सद्यः प्राणैर् वियुज्येत । सत्यम् एतद् ब्रवीम्य् अहम्
 १०१७०१२१ तत् कालियः परं वेद । नान्यः कश्चन लेलिहः
 १०१७०१२३ अवात्सीद् गरुडाद् भीतः । कृष्णेन च विवासितः
 १०१७०१३१ कृष्णं हृदाद् विनिष्क्रान्तं । दिव्य-स्त्र-गन्ध-वाससम्
 १०१७०१३३ महा-मणि-गणाकीर्णं । जाम्बूनद-परिष्कृतम्
 १०१७०१४१ उपलभ्योत्थिताः सर्वे । लब्ध-प्राणा इवासवः
 १०१७०१४३ प्रमोद-निभृतात्मानो । गोपाः प्रीत्याभिरेभिरे
 १०१७०१५१ यशोदा रोहिणी नन्दो । गोप्यो गोपाश् च कौरव
 १०१७०१५३ कृष्णं समेत्य लब्धेहा । आसन् शुष्का नगा अपि
 १०१७०१६१ रामश् चाच्युतम् आलिङ्ग्य । जहासास्यानुभाव-वित्
 १०१७०१६३ प्रेम्णा तम् अङ्गम् आरोप्य । पुनः पुनर् उदैक्षत
 १०१७०१६५ गावो वृषा वत्सतर्यो । लेभिरे परमां मुदम्
 १०१७०१७१ नन्दं विप्राः समागत्य । गुरवः स-कलत्रकाः
 १०१७०१७३ ऊचुस् ते कालिय-ग्रस्तो । दिष्ट्या मुक्तस् तवात्मजः
 १०१७०१८१ देहि दानं द्वि-जातीनां । कृष्ण-निर्मुक्ति-हेतवे
 १०१७०१८३ नन्दः प्रीत-मना राजन् । गाः सुवर्णं तदादिशत्
 १०१७०१९१ यशोदापि महा-भागा । नष्ट-लब्ध-प्रजा सती
 १०१७०१९३ परिष्वज्याङ्गम् आरोप्य । मुमोचाश्रु-कलां मुहुः
 १०१७०२०१ तां रात्रिं तत्र राजेन्द्र । क्षुत्-तृड्भ्यां श्रम-कर्षिताः
 १०१७०२०३ ऊषुर् व्रयौकसो गावः । कालिन्द्या उपकूलतः
 १०१७०२११ तदा शुचि-वनोद्भूतो । दावाग्निः सर्वतो व्रजम्
 १०१७०२१३ सुप्तं निशीथ आवृत्य । प्रदग्धुम् उपचक्रमे
 १०१७०२२१ तत उत्थाय सम्भ्रान्ता । दह्यमाना व्रजौकसः
 १०१७०२२३ कृष्णं ययुस् ते शरणं । माया-मनुजम् ईश्वरम्
 १०१७०२३१ कृष्ण कृष्ण महा-भग । हे रामामित-विक्रम

१०१७०२३३ एष घोरतमो वहिस् । तावकान् ग्रसते हि नः
 १०१७०२४१ सु-दुस्तरान् नः स्वान् पाहि । कालाग्नेः सुहृदः प्रभो
 १०१७०२४३ न शक्नुमस् त्वच्च-चरणं । सन्त्यक्तुम् अकुतो-भयम्
 १०१७०२५१ इत्थं स्व-जन-वैक्लव्यं । निरीक्ष्य जगद्-ईश्वरः
 १०१७०२५३ तम् अग्निम् अपिबत् तीव्रम् । अनन्तो ऽनन्त-शक्ति-धृक्
 १०१८००१० श्री-शुक उवाच
 १०१८००११ अथ कृष्णः परिवृतो । ज्ञातिभिर् मुदितात्मभिः
 १०१८००१३ अनुगीयमानो न्यविशद् । व्रजं गोकुल-मण्डितम्
 १०१८००२१ व्रजे विक्रीडतोर् एवं । गोपाल-च्छन्न-मायया
 १०१८००२३ ग्रीष्मो नामर्तुर् अभवन् । नाति-प्रेयाञ् छरीरिणाम्
 १०१८००३१ स च वृन्दावन-गुणैर् । वसन्त इव लक्षितः
 १०१८००३३ यत्रास्ते भगवान् साक्षाद् । रामेण सह केशवः
 १०१८००४१ यत्र निर्झर-निर्हाद- । निवृत्त-स्वन-झिल्लिकम्
 १०१८००४३ शश्वत् तच्च-छीकरर्जीष- । द्रुम-मण्डल-मण्डितम्
 १०१८००५१ सरित्-सरः-प्रस्रवणोर्मि-वायुना । कह्लार-कञ्जोत्पल-रेणु-हारिणा
 १०१८००५३ न विद्यते यत्र वनौकसां दवो । निदाघ-वह्य-अर्क-भवो ऽति-शाद्वले
 १०१८००६१ अगाध-तोय-हृदिनी-तटोर्मिभिर् । द्रवत्-पुरीष्याः पुलिनैः समन्ततः
 १०१८००६३ न यत्र चण्डांशु-करा विषोल्बणा । भुवो रसं शाद्वलितं च गृह्णते
 १०१८००७१ वनं कुसुमितं श्रीमन् । नदच्च-चित्र-मृग-द्विजम्
 १०१८००७३ गायन् मयूर-भ्रमरं । कूजत्-कोकिल-सारसम्
 १०१८००८१ क्रीडिष्यमाणस् तत् कृष्णो । भगवान् बल-संयुतः
 १०१८००८३ वेणुं विरणयन् गोपैर् । गो-धनैः संवृतो ऽविशत्
 १०१८००९१ प्रवाल-बर्ह-स्तबक- । स्त्रग-धातु-कृत-भूषणाः
 १०१८००९३ राम-कृष्णादयो गोपा । ननृत्तुर् युयुधुर् जगुः
 १०१८०१०१ कृष्णस्य नृत्यतः केचिज् । जगुः केचिद् अवादयन्
 १०१८०१०३ वेणु-पाणितलैः शृङ्गैः । प्रशशंसुर् अथापरे
 १०१८०१११ गोप-जाति-प्रतिच्छन्ना । देवा गोपाल-रूपिणौ
 १०१८०११३ ईडिरे कृष्ण-रामौ च । नटा इव नटं नृप
 १०१८०१२१ भ्रमणैर् लङ्घनैः क्षेपैर् । आस्फोटन-विकर्षणैः
 १०१८०१२३ चिक्रीडतुर् नियुद्धेन । काक-पक्ष-धरौ क्वचित्
 १०१८०१३१ क्वचिन् नृत्यत्सु चान्येषु । गायकौ वादकौ स्वयम्
 १०१८०१३३ शशंसतुर् महा-राज । साधु साध्व् इति वादिनौ
 १०१८०१४१ क्वचिद् बिल्वैः क्वचित् कुम्भैः । क्वचामलक-मुष्टिभिः
 १०१८०१४३ अस्पृश्य-नेत्र-बन्धाद्यैः । क्वचिन् मृग-खगेहया
 १०१८०१५१ क्वचिच्च च दर्दुर-प्लावैर् । विविधैर् उपहासकैः
 १०१८०१५३ कदाचित् स्यन्दोलिकया । कर्हिचिन् नृप-चेष्टया
 १०१८०१६१ एवं तौ लोक-सिद्धाभिः । क्रीडाभिश् चेरतुर् वने

१०१८०१६३ नद्य-अद्रि-द्रोणि-कुञ्जेषु । काननेषु सरःसु च
 १०१८०१७१ पशून् चारयतोर् गोपैस् । तद्-वने राम-कृष्णयोः
 १०१८०१७३ गोप-रूपी प्रलम्बो ऽगाद् । असुरस् तज्-जिहीर्षया
 १०१८०१८१ तं विद्वान् अपि दाशार्हो । भगवान् सर्व-दर्शनः
 १०१८०१८३ अन्वमोदत तत्-सख्यं । वधं तस्य विचिन्तयन्
 १०१८०१९१ तत्रोपाहूय गोपालान् । कृष्णः प्राह विहार-वित्
 १०१८०१९३ हे गोपा विहरिष्यामो । द्वन्द्वी-भूय यथा-यथम्
 १०१८०२०१ तत्र चक्रुः परिवृढौ । गोपा राम-जनार्दनौ
 १०१८०२०३ कृष्ण-सङ्घङ्किनः केचिद् । आसन् रामस्य चापरे
 १०१८०२११ आचेरुर् विविधाः क्रीडा । वाह्य-वाहक-लक्षणाः
 १०१८०२१३ यत्रारोहन्ति जेतारो । वहन्ति च पराजिताः
 १०१८०२२१ वहन्तो वाह्यमानाश् च । चारयन्तश् च गो-धनम्
 १०१८०२२३ भाण्डीरकं नाम वटं । जग्मुः कृष्ण-पुरोगमाः
 १०१८०२३१ राम-सङ्घङ्किनो यर्हि । श्रीदाम-वृषभादयः
 १०१८०२३३ क्रीडायां जयिनस् तांस् तान् । ऊहुः कृष्णादयो नृप
 १०१८०२४१ उवाह कृष्णो भगवान् । श्रीदामानं पराजितः
 १०१८०२४३ वृषभं भद्रसेनस् तु । प्रलम्बो रोहिणी-सुतम्
 १०१८०२५१ अविषह्यं मन्यमानः । कृष्णं दानव-पुङ्गवः
 १०१८०२५३ वहन् द्रुततरं प्रागाद् । अवरोहणतः परम्
 १०१८०२६१ तम् उद्वहन् धरणि-धरेन्द्र-गौरवं
 १०१८०२६३ महासुरो विगत-रयो निजं वपुः
 १०१८०२६५ स आस्थितः पुरट-परिच्छदो बभौ
 १०१८०२६७ तडिद्-द्युमान् उडुपति-वाङ् इवाम्बुदः
 १०१८०२७१ निरीक्ष्य तद्-वपुर् अलम् अम्बरे चरत्
 १०१८०२७३ प्रदीप्त-दृग् भ्रु-कुटि-तटोग्र-दंष्ट्रकम्
 १०१८०२७५ ज्वलच्च-छिवं कटक-किरीट-कुण्डल-
 १०१८०२७७ त्विषाद्भुतं हलधर ईषद् अत्रसत्
 १०१८०२८१ अथागत-स्मृतिर् अभयो रिपुं बलो । विहाय सार्थम् इव हरन्तम् आत्मनः
 १०१८०२८३ रुषाहनच् छिरसि दृढेन मुष्टिना । सुराधिपो गिरिम् इव वज्र-रंहसा
 १०१८०२९१ स आहतः सपदि विशीर्ण-मस्तको । मुखाद् वमन् रुधिरम् अपस्मृतो ऽसुरः
 १०१८०२९३ महा-रवं व्यसुर् अपतत् समीरयन् । गिरिर् यथा मघवत आयुधाहतः
 १०१८०३०१ दृष्ट्वा प्रलम्बं निहतं । बलेन बल-शालिना
 १०१८०३०३ गोपाः सु-विस्मिता आसन् । साधु साध्व् इति वादिनः
 १०१८०३११ आशिषो ऽभिगृणन्तस् तं । प्रशशंसुस् तद्-अर्हणम्
 १०१८०३१३ प्रेत्यागतम् इवालिङ्ग्य । प्रेम-विह्वल-चेतसः
 १०१८०३२१ पापे प्रलम्बे निहते । देवाः परम-निर्वृताः
 १०१८०३२३ अभ्यवर्षन् बलं माल्यैः । शशंसुः साधु साध्व् इति

१०१९००१० श्री-शुक उवाच

१०१९००११ क्रीडासक्तेषु गोपेषु । तद्-गावो दूर-चारिणीः
१०१९००१३ स्वैरं चरन्त्यो विविशुस् । तृण-लोभेन गह्वरम्
१०१९००२१ अजा गावो महिष्यश् च । निर्विशन्त्यो वनाद् वनम्
१०१९००२३ ईषीकाटवीं निर्विविशुः । क्रन्दन्त्यो दाव-तर्षिताः
१०१९००३१ ते ऽपश्यन्तः पशून् गोपाः । कृष्ण-रामादयस् तदा
१०१९००३३ जातानुतापा न विदुर । विचिन्वन्तो गवां गतिम्
१०१९००४१ तृणैस् तत्-खुर-दच्च-छिन्नैर् । गोष्-पदैर् अङ्कितैर् गवाम्
१०१९००४३ मार्गम् अन्वगमन् सर्वे । नष्टाजीव्या विचेतसः
१०१९००५१ मुञ्जाटव्यां भ्रष्ट-मार्गं । क्रन्दमानं स्व-गोधनम्
१०१९००५३ सम्प्राप्य तृषिताः श्रान्तास् । ततस् ते सन्न्यवर्तयन्
१०१९००६१ ता आहूता भगवता । मेघ-गम्भीरया गिरा
१०१९००६३ स्व-नाम्नां निनदं श्रुत्वा । प्रतिनेदुः प्रहर्षिताः
१०१९००७१ ततः समन्ताद् दव-धूमकेतुर् । यदृच्छयाभूत् क्षय-कृद् वनौकसाम्
१०१९००७३ समीरितः सारथिनोल्बणोल्मुकैर् । विलेलिहानः स्थिर-जङ्गमान् महान्
१०१९००८१ तम् आपतन्तं परितो दवाग्निं । गोपाश् च गावः प्रसमीक्ष्य भीताः
१०१९००८३ ऊचुश् च कृष्णं स-बलं प्रपन्ना । यथा हरि मृत्यु-भयार्दिता जनाः
१०१९००९१ कृष्ण कृष्ण महा-वीर । हे रामामोघ विक्रम
१०१९००९३ दावाग्निना दह्यमानान् । प्रपन्नांस् त्रातुम् अर्हथः
१०१९०१०१ नूनं त्वद्-बान्धवाः कृष्ण । न चार्हन्त्य् अवसादितुम्
१०१९०१०३ वयं हि सर्व-धर्म-ज्ञ । त्वन्-नाथास् त्वत्-परायणाः

१०१९०११० श्री-शुक उवाच

१०१९०१११ वचो निशम्य कृपणं । बन्धूनां भगवान् हरिः
१०१९०११३ निमीलयत मा भैष्ट । लोचनानीत्य् अभाषत
१०१९०१२१ तथेति मीलिताक्षेषु । भगवान् अग्निम् उल्बणम्
१०१९०१२३ पीत्वा मुखेन तान् कृच्छ्राद् । योगाधीशो व्यमोचयत्
१०१९०१३१ ततश् च ते ऽक्षीण्य् उन्मील्य । पुनर् भाण्डीरम् आपिताः
१०१९०१३३ निशम्य विस्मिता आसन् । आत्मानं गाश् च मोचिताः
१०१९०१४१ कृष्णस्य योग-वीर्यं तद् । योग-मायानुभावितम्
१०१९०१४३ दावाग्नेर् आत्मनः क्षेमं । वीक्ष्य ते मेनिरे ऽमरम्
१०१९०१५१ गाः सन्निवर्त्य सायाहे । सह-रामो जनार्दनः
१०१९०१५३ वेणुं विरणयन् गोष्ठम् । अगाद् गोपैर् अभिष्टुतः
१०१९०१६१ गोपीनां परमानन्द । आसीद् गोविन्द-दर्शने
१०१९०१६३ क्षणं युग-शतम् इव । यासां येन विनाभवत्

१०२०००१० श्री-शुक उवाच

१०२०००११ तयोस् तद् अद्भुतं कर्म । दावाग्नेर् मोक्षम् आत्मनः
१०२०००१३ गोपाः स्त्रीभ्यः समाचरव्युः । प्रलम्ब-वधम् एव च

१०२०००२१ गोप-वृद्धाश् च गोप्यश् च । तद् उपाकर्ण्य विस्मिताः
 १०२०००२३ मेनिरे देव-प्रवरौ । कृष्ण-रामौ व्रजं गतौ
 १०२०००३१ ततः प्रावर्तत प्रावृट् । सर्व-सत्त्व-समुद्रवा
 १०२०००३३ विद्योतमान-परिधिर् । विस्फूर्जित-नभस्-तला
 १०२०००४१ सान्द्र-नीलाम्बुदैर् व्योम । स-विद्युत्-स्तनयित्नुभिः
 १०२०००४३ अस्पष्ट-ज्योतिर् आच्छन्नं । ब्रह्मेव स-गुणं बभौ
 १०२०००५१ अष्टौ मासान् निपीतं यद् । भूम्याश् चोद-मयं वसु
 १०२०००५३ स्व-गोभिर् मोक्तुम् आरेभे । पर्जन्यः काल आगते
 १०२०००६१ तडिद्वन्तो महा-मेघाश् । चण्ड -श्वसन -वेपिताः
 १०२०००६३ प्रीणनं जीवनं ह्य अस्य । मुमुचुः करुणा इव
 १०२०००७१ तपः-कृशा देव-मीढा । आसीद् वर्षीयसी मही
 १०२०००७३ यथैव काम्य-तपसस् । तनुः सम्प्राप्य तत्-फलम्
 १०२०००८१ निशा-मुखेषु खद्योतास् । तमसा भान्त
 १०२०००८३ यथा पापेन पाषण्डा । न हि वेदाः कलौ युगे
 १०२०००९१ श्रुत्वा पर्जन्य-निनदं । मण्डुकाः ससृजुर् गिरः
 १०२०००९३ तूष्णीं शयानाः प्राग् यद्वद् । ब्राह्मणा नियमात्यये
 १०२००१०१ आसन्न उत्पथ-गामिन्यः । क्षुद्र-नद्यो ऽनुशुष्यतीः
 १०२००१०३ पुंसो यथास्वतन्त्रस्य । देह-द्रविण -सम्पदः
 १०२००१११ हरिता हरिभिः शष्पैर् । इन्द्रगोपैश् च लोहिता
 १०२००११३ उच्छिलीन्द्र-कृत-च्छाया । नृणां श्रीर् इव भूर् अभूत्
 १०२००१२१ क्षेत्राणि शष्य-सम्पद्भिः । कर्षकाणां मुदं ददुः
 १०२००१२३ मानिनाम् अनुतापं वै । दैवाधीनम् अजानताम्
 १०२००१३१ जल-स्थलौकसः सर्वे । नव-वारि-निषेवया
 १०२००१३३ अबिभ्रन् रुचिरं रूपं । यथा हरि-निषेवया
 १०२००१४१ सरिद्धिः सङ्गतः सिन्धुश् । चुक्षोभ श्वसनोर्मिमान्
 १०२००१४३ अपक्व-योगिनश् चित्तं । कामाक्तं गुण-युग् यथा
 १०२००१५१ गिरयो वर्ष-धाराभिर् । हन्यमाना न विव्यथुः
 १०२००१५३ अभिभूयमाना व्यसनैर् । यथाधोक्षज-चेतसः
 १०२००१६१ मार्गा बभूवुः सन्दिग्धास् । तृणैश् छन्ना ह्य असंस्कृताः
 १०२००१६३ नाभ्यस्यमानाः श्रुतयो । द्विजैः कालेन चाहताः
 १०२००१७१ लोक-बन्धुषु मेघेषु । विद्युतश् चल-सौहृदाः
 १०२००१७३ स्थैर्यं न चक्रुः कामिन्यः । पुरुषेषु गुणिष्व् इव
 १०२००१८१ धनूर् वियति माहेन्द्रं । निर्गुणं च गुणिन्य् अभात्
 १०२००१८३ व्यक्ते गुण-व्यतिकरे । ऽगुणवान् पुरुषो यथा
 १०२००१९१ न रराजोडुपश् छन्नः । स्व-ज्योत्स्ना-राजितैर् घनैः
 १०२००१९३ अहं-मत्या भासितया । स्व-भासा पुरुषो यथा
 १०२००२०१ मेघागमोत्सवा हृष्टाः । प्रत्यनन्दञ् छिखण्डिनः

१०२००२०३ गृहेषु तप्त-निर्विण्णा । यथाच्युत-जनागमे
 १०२००२११ पीत्वापः पादपाः पद्भिर् । आसन् नानात्म-मूर्तयः
 १०२००२१३ प्राक् क्षामास् तपसा श्रान्ता । यथा कामानुसेवया
 १०२००२२१ सरःस्व् अशान्त-रोधःसु । न्यूपुर अङ्गापि सारसाः
 १०२००२२३ गृहेष्व् अशान्त-कृत्येषु । ग्राम्या इव दुराशयाः
 १०२००२३१ जलौघैर् निरभिद्यन्त । सेतवो वर्षतीश्वरे
 १०२००२३३ पाषण्डिनाम् असद्-वादैर् । वेद-मार्गाः कलौ यथा
 १०२००२४१ व्यमुञ्चन् वायुभिर् नुन्ना । भूतेभ्यश् चामृतं घनाः
 १०२००२४३ यथाशिषो विश्-पतयः । काले काले द्विजेरिताः
 १०२००२५१ एवं वनं तद् वर्षिष्ठं । पक्व-खजुरं-जम्बुमत्
 १०२००२५३ गो-गोपालैर् वृतो रन्तुं । स-बलः प्राविशद् धरिः
 १०२००२६१ धेनवो मन्द-गामिन्य । ऊधो-भारेण भूयसा
 १०२००२६३ ययुर भगवताहृता । द्रुतं प्रीत्या स्तुत-स्तनाः
 १०२००२७१ वनौकसः प्रमुदिता । वन-राजीर् मधु-च्युतः
 १०२००२७३ जल-धारा गिरेर् नादाद् । आसन्ना ददृशे गुहाः
 १०२००२८१ क्वचिद् वनस्पति-क्रोडे । गुहायां चाभिवर्षति
 १०२००२८३ निर्विश्य भगवान् रेमे । कन्द-मूल-फलाशनः
 १०२००२९१ दध्-ओदनं समानीतं । शिलायां सलिलान्तिके
 १०२००२९३ सम्भोजनीयैर् बुभुजे । गोपैः सङ्कर्षणान्वितः
 १०२००३०१ शाद्वलोपरि संविश्य । चर्वतो मीलितेक्षणान्
 १०२००३०३ तृप्तान् वृषान् वत्सतरान् । गाश् च स्वोधो-भर-श्रमाः
 १०२००३११ प्रावृट्-श्रियं च तां वीक्ष्य । सर्व-काल-सुखावहाम्
 १०२००३१३ भगवान् पूजयां चक्रे । आत्म-शक्त-उपबृंहिताम्
 १०२००३२१ एवं निवसतोस् तस्मिन् । राम-केशवयोर् व्रजे
 १०२००३२३ शरत् समभवद् व्यभ्रा । स्वच्छाम्ब-अपरुषानिला
 १०२००३३१ शरदा नीरजोत्पत्त्या । नीराणि प्रकृतिं ययुः
 १०२००३३३ भ्रष्टानाम् इव चेतांसि । पुनर् योग-निषेवया
 १०२००३४१ व्योम्नो ऽब्ध्रं भूत-शाबल्यं । भुवः पङ्कम् अपां मलम्
 १०२००३४३ शरज् जहाराश्रमिणां । कृष्णे भक्तिर् यथाशुभम्
 १०२००३५१ सर्व-स्वं जलदा हित्वा । विरेजुः शुभ्र-वर्चसः
 १०२००३५३ यथा त्यक्तैषणाः शान्ता । मुनयो मुक्त-किल्बिषाः
 १०२००३६१ गिरयो मुमुचुस् तोयं । क्वचिन् न मुमुचुः शिवम्
 १०२००३६३ यथा ज्ञानामृतं काले । ज्ञानिनो ददते न वा
 १०२००३७१ नैवाविदन् क्षीयमाणं । जलं गाध-जले-चराः
 १०२००३७३ यथायुर अन्व-अहं क्षय्यं । नरा मूढाः कुटुम्बिनः
 १०२००३८१ गाध-वारि-चरास् तापम् । अविन्दञ् छरद्-अर्क-जम्
 १०२००३८३ यथा दरिद्रः कृपणः । कुटुम्ब्य् अविजितेन्द्रियः

१०२००३९१ शनैः शनैर् जहुः पङ्क । स्थलान्य् आमं च वीरुधः
 १०२००३९३ यथाहं-ममतां धीराः । शरीरादिष्व् अनात्मसु
 १०२००४०१ निश्चलाम्बुर अभूत् तूष्णीं । समुद्रः शरद्-आगमे
 १०२००४०३ आत्मन्य् उपरते सम्यङ् । मुनिर् व्युपरतागमः
 १०२००४११ केदारैभ्यस् त्व् अपो ऽगृह्णन् । कर्षका दृढ-सेतुभिः
 १०२००४१३ यथा प्राणैः स्रवज् ज्ञानं । तन्-निरोधेन योगिनः
 १०२००४२१ शरद्-अर्काशु-जांस् तापान् । भूतानाम् उडुपो ऽहरत्
 १०२००४२३ देहाभिमान-जं बोधो । मुकुन्दो ब्रज-योषिताम्
 १०२००४३१ खम् अशोभत निर्मेघं । शरद्-विमल-तारकम्
 १०२००४३३ सत्त्व-युक्तं यथा चित्तं । शब्द-ब्रह्मार्थ-दर्शनम्
 १०२००४४१ अखण्ड-मण्डलो व्योम्नि । रराजोडु-गणैः शशी
 १०२००४४३ यथा यदु-पतिः कृष्णो । वृष्णि-चक्रावृतो भुवि
 १०२००४५१ आश्लिष्य सम-शीतोष्णं । प्रसून-वन-मारुतम्
 १०२००४५३ जनास् तापं जहृर् गोप्यो । न कृष्ण-हत-चेतसः
 १०२००४६१ गावो मृगाः खगा नार्यः । पुष्पिण्यः शरदाभवन्
 १०२००४६३ अन्वीयमानाः स्व-वृषैः । फलैर् ईश-क्रिया इव
 १०२००४७१ उदहृष्यन् वारिजानि । सूर्योत्थाने कुमुद् विना
 १०२००४७३ राज्ञा तु निर्भया लोका । यथा दस्यून् विना नृप
 १०२००४८१ पुर-ग्रामेष्व् आग्रयणैर् । इन्द्रियैश् च महोत्सवैः
 १०२००४८३ बभौ भूः पक्व-शष्यादद्या । कलाभ्यां नितरां हरेः
 १०२००४९१ वणिङ्-मुनि-नृप-स्नाता । निर्गम्यार्थान् प्रपेदिरे
 १०२००४९३ वर्ष-रुद्धा यथा सिद्धाः । स्व-पिण्डान् काल आगते
 १०२१००१० श्री-शुक उवाच
 १०२१००११ इत्थं शरत्-स्वच्छ-जलं । पद्माकर-सुगन्धिना
 १०२१००१३ न्यविशद् वायुना वातं । स -गो-गोपालको ऽच्युतः
 १०२१००२१ कुसुमित-वनराजि-शुष्मि-भृङ्ग । द्विज-कुल-घुष्ट-सरः-सरिन्-महीध्रम्
 १०२१००२३ मधुपतिर् अवगाह्य चारयन् गाः । सह-पशु-पाल-बलश् चुकूज वेणुम्
 १०२१००३१ तद् ब्रज-स्त्रिय आश्रुत्य । वेणु-गीतं स्मरोदयम्
 १०२१००३३ काश्चित् परोक्षं कृष्णस्य । स्व-सखीभ्यो ऽन्ववर्णयन्
 १०२१००४१ तद् वर्णयितुम् आरब्धाः । स्मरन्त्यः कृष्ण-चेष्टितम्
 १०२१००४३ नाशकन् स्मर-वेगेन । विक्षिप्त-मनसो नृप
 १०२१००५१ बर्हापीडं नट-वर-वपुः कर्णयोः कर्णिकारं
 १०२१००५३ विभ्रद् वासः कनक-कपिशं वैजयन्तीं च मालाम्
 १०२१००५३ रन्ध्रान् वेणोर् अधर-सुधयापूरयन् गोप-वृन्दैर्
 १०२१००५४ वृन्दारण्यं स्व-पद-रमणं प्राविशद् गीत-कीर्तिः
 १०२१००६१ इति वेणु-रवं राजन् । सर्व-भूत-मनोहरम्
 १०२१००६३ श्रुत्वा ब्रज-स्त्रियः सर्वा । वर्णयन्त्यो ऽभिरेभिरे

१०२१००७० श्री-गोप्य ऊचुः
 १०२१००७१ अक्षण्वतां फलम् इदं न परं विदामः
 १०२१००७२ सरल्यः पशून् अनविवेशयतोर् वयस्यैः
 १०२१००७३ वक्रं ब्रजेश-सुतयोर् अनवेणु-जुष्टं
 १०२१००७४ यैर् वा निपीतम् अनुरक्त-कटाक्ष-मोक्षम्
 १०२१००८१ चूत-प्रवाल-बर्ह-स्तबकोत्पलाब्ज । मालानुपृक्त-परिधान-विचित्र-वेशौ
 १०२१००८३ मध्ये विरेजतुर् अलं पशु-पाल-गोष्ठ्यां । रङ्गे यथा नट-वरौ क्वच गायमानौ
 १०२१००९१ गोप्यः किम् आचरद् अयं कुशलं स्म वेणुर्
 १०२१००९२ दामोदराधर-सुधाम् अपि गोपिकानाम्
 १०२१००९३ भुक्ते स्वयं यद् अवशिष्ट-रसं हृदिन्यो
 १०२१००९४ हृष्यत्-त्वचो ऽश्रु मुमुक्षुस् तरवो यथार्यः
 १०२१०१०१ वृन्दावनं सखि भुवो वितनोति कीर्त्तितं
 १०२१०१०२ यद् देवकी-सुत-पदाम्बुज-लब्ध-लक्ष्मि
 १०२१०१०३ गोविन्द-वेणुम् अनु मत्त-मयूर-नृत्यं
 १०२१०१०४ प्रेक्ष्याद्रि-सान्-अवरतान्य-समस्त-सत्त्वम्
 १०२१०१११ धन्याः स्म मूढ-गतयो ऽपि हरिण्य एता
 १०२१०११२ या नन्द-नन्दनम् उपात्त-विचित्र-वेशम्
 १०२१०११३ आकर्ण्य वेणु-रणितं सह-कृष्ण-साराः
 १०२१०११४ पूजां दधुर् विरचितां प्रणयावलोकेः
 १०२१०१२१ कृष्णं निरीक्ष्य वनितोत्सव-रूप-शीलं
 १०२१०१२२ श्रुत्वा च तत्-क्वणित-वेणु-विविक्त-गीतम्
 १०२१०१२३ देव्यो विमान-गतयः स्मर-नुन्न-सारा
 १०२१०१२४ भ्रश्यत्-प्रसून-कबरा मुमुहुर् विनीव्यः
 १०२१०१३१ गावश् च कृष्ण-मुख-निर्गत-वेणु-गीत
 १०२१०१३२ पीयूषम् उत्तमित-कर्ण-पुटैः पिबन्त्यः
 १०२१०१३३ शावाः स्तुत-स्तन-पयः-कवलाः स्म तस्थुर्
 १०२१०१३४ गोविन्दम् आत्मनि दृशाश्रु-कलाः स्पृशन्त्यः
 १०२१०१४१ प्रायो बताम्ब विहगा मुनयो वने ऽस्मिन्
 १०२१०१४२ कृष्णोक्षितं तद्-उदितं कल-वेणु-गीतम्
 १०२१०१४३ आरुह्य ये द्रुम-भुजान् रुचिर-प्रवालान्
 १०२१०१४४ शृण्वन्ति मीलित-दृशो विगतान्य-वाचः
 १०२१०१५१ नद्यस् तदा तद् उपधार्य मुकुन्द-गीतम्
 १०२१०१५२ आवर्त-लक्षित-मनोभव-भग्न-वेगाः
 १०२१०१५३ आलिङ्गन-स्थगितम् ऊर्मि-भुजैर् मुरारेर्
 १०२१०१५४ गृह्णन्ति पाद-युगलं कमलोपहाराः
 १०२१०१६१ दृष्ट्वातपे ब्रज-पशून् सह राम-गोपैः
 १०२१०१६२ सञ्चारयन्तम् अनु वेणुम् उदीरयन्तम्

१०२१०१६३ प्रेम-प्रवृद्ध उदितः कुसुमावलीभिः
 १०२१०१६४ सरख्युर् व्यधात् स्व-वपुषाम्बुद आतपत्रम्
 १०२१०१७१ पूर्णाः पुलिन्द्य उरुगाय-पदाब्ज-राग
 १०२१०१७२ श्री-कुङ्कुमेन दयिता-स्तन-मण्डितेन
 १०२१०१७३ तद्-दर्शन-स्मर-रुजस् तृण-रूषितेन
 १०२१०१७४ लिम्पन्त्य आनन-कुचेषु जहुस् तद्-आधिम्
 १०२१०१८१ हन्तायम् अद्रिर् अबला हरि-दास-वर्यो
 १०२१०१८२ यद् राम-कृष्ण-चरण-स्पर्श-प्रमोदः
 १०२१०१८३ मानं तनोति सह-गो-गणयोस् तयोर् यत्
 १०२१०१८४ पानीय-सूयवस-कन्दर-कन्दमूलैः
 १०२१०१९१ गा गोपकैर् अनु-वनं नयतोर् उदार
 १०२१०१९२ वेणु-स्वनैः कल-पदैस् तनु-भृत्सु सरख्यः
 १०२१०१९३ अस्पन्दनं गति-मतां पुलकस् तरुणां
 १०२१०१९४ निर्योग-पाश-कृत-लक्षणयोर् विचित्रम्
 १०२१०२०१ एवं-विधा भगवतो । या वृन्दावन-चारिणः
 १०२१०२०३ वर्णयन्त्यो मिथो गोप्यः । क्रीडास् तन्-मयतां ययुः
 १०२२००१० श्री-शुक उवाच
 १०२२००११ हेमन्ते प्रथमे मासि । नन्द-व्रज-कमारिकाः
 १०२२००१३ चेरुर् हविष्यं भुञ्जानाः । कात्यायन्-अर्चन-व्रतम्
 १०२२००२१ आप्लुत्याम्भसि कालिन्द्या । जलान्ते चोदिते ऽरुणे
 १०२२००२३ कृत्वा प्रतिकृतिं देवीम् । आनर्चुर् नृप सैकतीम्
 १०२२००३१ गन्धैर् माल्यैः सुरभिभिर् । बलिभिर् धूप-दीपकैः
 १०२२००३३ उच्चावचैश् चोपहारैः । प्रवाल-फल-तण्डुलैः
 १०२२००४१ कात्यायनि महा-माये । महा-योगिन्य् अधीश्वरि
 १०२२००४३ नन्द-गोप-सुतं देवि । पतिं मे कुरु ते नमः
 १०२२००४५ इति मन्त्रं जपन्त्यस् ताः । पूजां चक्रुः कमारिकाः
 १०२२००५१ एवं मासं व्रतं चेरुः । कुमार्यः कृष्ण-चेतसः
 १०२२००५३ भद्रकालीं समानर्चुर् । भूयान् नन्द-सुतः पतिः
 १०२२००६१ ऊषस्य् उत्थाय गोत्रैः स्वैर् । अन्योन्याबद्ध-बाहवः
 १०२२००६३ कृष्णम् उच्चैर् जगुर् यान्त्यः । कालिन्द्यां स्नातुम् अन्वहम्
 १०२२००७१ नद्याः कदाचिद् आगत्य । तीरे निक्षिप्य पूर्व-वत्
 १०२२००७३ वासांसि कृष्णं गायन्त्यो । विजहुः सलिले मुदा
 १०२२००८१ भगवांसु तद् अभिप्रेत्य । कृष्णो योगेश्वरेश्वरः
 १०२२००८३ वयस्यैर् आवृतस् तत्र । गतस् तत्-कर्म-सिद्धये
 १०२२००९१ तासां वासांस्य् उपादाय । नीपम् आरुह्य सत्वरः
 १०२२००९३ हसद्भिः प्रहसन् बालैः । परिहासम् उवाच ह
 १०२२०१०१ अत्रागत्याबलाः कामं । स्वं स्वं वासः प्रगृह्यताम्

१०२२०१०३ सत्यं ब्रवाणि नो नर्म । यद् यूयं व्रत-कर्षिताः
 १०२२०१११ न मयोदित-पूर्वं वा । अनृतं तद् इमे विदुः
 १०२२०११३ एकैकशः प्रतीच्छध्वं । सहैवेति सु-मध्यमाः
 १०२२०१२१ तस्य तत् क्ष्वेलितं दृष्ट्वा । गोप्यः प्रेम-परिप्लुताः
 १०२२०१२३ व्रीडिताः प्रेक्ष्य चान्योन्यं । जात-हासा न निर्ययुः
 १०२२०१३१ एवं ब्रुवति गोविन्दे । नर्मणाक्षिप्त-चेतसः
 १०२२०१३३ आ-कण्ठ-मग्नाः शीतोदे । वेपमानास् तम् अब्रुवन्
 १०२२०१४१ मानयं भोः कृथास् त्वां तु । नन्द-गोप-सुतं प्रियम्
 १०२२०१४३ जानीमो ऽङ्ग व्रज-श्लाघ्यं । देहि वासांसि वेपिताः
 १०२२०१५१ श्यामसुन्दर ते दास्यः । करवाम तवोदितम्
 १०२२०१५३ देहि वासांसि धर्म-ज्ञ । नो चेद् राज्ञे ब्रुवाम हे
 १०२२०१६० श्री-भगवान् उवाच
 १०२२०१६१ भवत्यो यदि मे दास्यो । मयोक्तं वा करिष्यथ
 १०२२०१६३ अत्रागत्य स्व-वासांसि । प्रतीच्छत शुचि-स्मिताः
 १०२२०१६५ नो चेन् नाहं प्रदास्ये किं । क्रुद्धो राजा करिष्यति
 १०२२०१७१ ततो जलाशयात् सर्वा । दारिकाः शीत-वेपिताः
 १०२२०१७३ पाणिभ्यां योनिम् आच्छाद्य । प्रोत्तेरुः शीत-कर्षिताः
 १०२२०१८१ भगवान् आहता वीक्ष्य । शुद्ध-भाव-प्रसादितः
 १०२२०१८३ स्कन्धे निधाय वासांसि । प्रीतः प्रोवाच स-स्मितम्
 १०२२०१९१ यूयं विवस्त्रा यद् अपो धृत-व्रता । व्यगाहतैतत् तद् उ देव-हेलनम्
 १०२२०१९३ बद्ध्वाञ्जलिं मूढन्-अपनुत्तये ऽहसः । कृत्वा नमो ऽधो-वसनं प्रगृह्यताम्
 १०२२०२०१ इत्य् अच्युतेनाभिहितं व्रजाबला । मत्वा विवस्त्राप्लवनं व्रत-च्युतिम्
 १०२२०२०३ तत्-पूर्ति-कामास् तद्-अशेष-कर्मणां । साक्षात्-कृतं नेमुर् अवद्य-मृगू यतः
 १०२२०२११ तास् तथावनता दृष्ट्वा । भगवान् देवकी-सुतः
 १०२२०२१३ वासांसि ताभ्यः प्रायच्छत् । करुणस् तेन तोषितः
 १०२२०२२१ दृढं प्रलब्धास् व्रपया च हापिताः
 १०२२०२२२ प्रस्तोभिताः क्रीडन-वच् च कारिताः
 १०२२०२२३ वस्त्राणि चैवापहतान्य् अथाप्य् अमुं
 १०२२०२२४ ता नाभ्यसूयन् प्रिय-सङ्ग-निर्वृताः
 १०२२०२३१ परिधाय स्व-वासांसि । प्रेष्ठ-सङ्गम-सज्जिताः
 १०२२०२३३ गृहीत-चित्ता नो चेलुस् । तस्मिन् लज्जायितेक्षणाः
 १०२२०२४१ तासां विज्ञाय भगवान् । स्व-पाद-स्पर्श-काम्यया
 १०२२०२४३ धृत-व्रतानां सङ्कल्पम् । आह दामोदरो ऽबलाः
 १०२२०२५१ सङ्कल्पो विदितः साध्व्यो । भवतीनां मद्-अर्चनम्
 १०२२०२५३ मयानुमोदितः सो ऽसौ । सत्यो भवितुम् अर्हति
 १०२२०२६१ न मय्य् आवेशित-धियां । कामः कामाय कल्पते
 १०२२०२६३ भर्जिता क्वथिता धानाः । प्रायो बीजाय नेशते

१०२२०२७१ याताबला ब्रजं सिद्धा । मयेमा रंस्यथा क्षपाः
 १०२२०२७३ यद् उद्दिश्य व्रतम् इदं । चेरुर् आर्यार्चनं सतीः
 १०२२०२८० श्री-शुक उवाच
 १०२२०२८१ इत्य् आदिष्टा भगवता । लब्ध-कामाः कुमारिकाः
 १०२२०२८३ ध्यायन्त्यस् तत्-पदाम्भोजम् । कृच्छ्रान् निर्विशुर ब्रजम्
 १०२२०२९१ अथ गोपैः परिवृतो । भगवान् देवकी-सुतः
 १०२२०२९३ वृन्दावनाद् गतो दूरं । चारयन् गाः सहाग्रजः
 १०२२०३०१ निदघाकार्तापे तिग्मे । छायाभिः स्वाभिर् आत्मनः
 १०२२०३०३ आतपत्रायितान् वीक्ष्य । द्रुमान् आह ब्रजौकसः
 १०२२०३११ हे स्तोक-कृष्ण हे अंशो । श्रीदामन् सुबलार्जुन
 १०२२०३१३ विशाल वृषभौजस्विन् । देवप्रस्थ वरूथप
 १०२२०३२१ पश्यतैतान् महा-भागान् । परार्थैकान्त-जीवितान्
 १०२२०३२३ वात-वर्षातप-हिमान् । सहन्तो वारयन्ति नः
 १०२२०३३१ अहो एषां वरं जन्म । सर्व -प्राण्य-उपजीवनम्
 १०२२०३३३ सु-जनस्येव येषां वै । विमुखा यान्ति नार्थिनः
 १०२२०३४१ पत्र-पुष्प-फल-च्छाया- । मूल-वल्कल-दारुभिः
 १०२२०३४३ गन्ध-निर्यास-भस्मास्थि- । तोक्मैः कामान् वितन्वते
 १०२२०३५१ एतावज् जन्म-साफल्यं । देहिनाम् इह देहिषु
 १०२२०३५३ प्राणैर् अर्थैर् धिया वाचा । श्रेय-आचरणं सदा
 १०२२०३६१ इति प्रवाल-स्तबक- । फल-पुष्प-दलोत्करैः
 १०२२०३६३ तरूणां नम्र-शाखानां । मध्यतो यमुनां गतः
 १०२२०३७१ तत्र गाः पाययित्वापः । सु-मृष्टाः शीतलाः शिवाः
 १०२२०३७३ ततो नृप स्वयं गोपाः । कामं स्वादु पपुर् जलम्
 १०२२०३८१ तस्या उपवने कामं । चारयन्तः पशून् नृप
 १०२२०३८३ कृष्ण-रामाव् उपागम्य । क्षुध-आर्ता इदम् अब्रवन्
 १०२३००१० श्री-गोप ऊचुः
 १०२३००११ राम राम महा-बाहो । कृष्ण दुष्ट-निबर्हण
 १०२३००१३ एषा वै बाधते क्षुन् नस् । तच्च-छान्तिं कर्तुम् अर्हथः
 १०२३००२० श्री-शुक उवाच
 १०२३००२१ इति विज्ञापितो गोपैर् । भगवान् देवकी-सुतः
 १०२३००२३ भक्ताया विप्र-भार्यायाः । प्रसीदन्न इदम् अब्रवीत्
 १०२३००३१ प्रयात देव-यजनं । ब्राह्मणा ब्रह्म-वादिनः
 १०२३००३३ सत्रम् आङ्गिरसं नाम । ह्य् आसते स्वर्ग-काम्यया
 १०२३००४१ तत्र गत्वौदनं गोपा । याचतास्मद्-विसर्जिताः
 १०२३००४३ कीर्तयन्तो भगवत । आर्यस्य मम चाभिधाम्
 १०२३००५१ इत्य् आदिष्टा भगवता । गत्वा याचन्त ते तथा
 १०२३००५३ कृताञ्जलि-पुटा विप्रान् । दण्ड-वत् पतिता भुवि

१०२३००६१ हे भूमि-देवाः शृणुत । कृष्णस्यादेश-कारिणः
 १०२३००६३ प्राप्ताञ् जानीत भद्रं वो । गोपान् नो राम-चोदितान्
 १०२३००७१ गाश् चारयन्ताव् अविदूर् ओदनं । रामाच्युतौ वो लषतो बुभुक्षितौ
 १०२३००७३ तयोर् द्विजा ओदनम् अर्थिनोर् यदि । श्रद्धा च वो यच्छत धर्म-वित्तमाः
 १०२३००८१ दीक्षायाः पशु-संस्थायाः । सौत्रामण्याश् च सत्तमाः
 १०२३००८३ अन्यत्र दीक्षितस्यापि । नान्नम् अश्नन् हि दुष्यति
 १०२३००९१ इति ते भगवद्-याच्चां । शृण्वन्तो ऽपि न शुश्रुवुः
 १०२३००९३ क्षुद्राशा भूरि-कर्माणो । बालिशा वृद्ध-मानिनः
 १०२३०१०१ देशः कालः पृथग् द्रव्यं । मन्त्र-तन्त्रत्विजो ऽग्नयः
 १०२३०१०३ देवता यजमानश् च । क्रतूर् धर्मश् च यन्-मयः
 १०२३०१११ तं ब्रह्म परमं साक्षाद् । भगवन्तम् अधोक्षजम्
 १०२३०११३ मनुष्य-दृष्ट्या दुष्प्रज्ञा । मर्त्यात्मानो न मेनिरे
 १०२३०१२१ न ते यद् ओम् इति प्रोचुर । न नेति च परन्तप
 १०२३०१२३ गोपा निराशाः प्रत्येत्य । तथोचुः कृष्ण-रामयोः
 १०२३०१३१ तद् उपाकर्ण्य भगवान् । प्रहस्य जगद्-ईश्वरः
 १०२३०१३३ व्याजहार पुनर् गोपान् । दर्शयन् लौकिकीं गतिम्
 १०२३०१४१ मां ज्ञापयत पत्नीभ्यः । स-सङ्कर्षणम् आगतम्
 १०२३०१४३ दास्यन्ति कामम् अन्नं वः । स्निग्धा मय्य् उषिता धिया
 १०२३०१५१ गत्वाथ पत्नी-शालायां । दृष्ट्वासीनाः स्व-अलङ्कृताः
 १०२३०१५३ नत्वा द्विज-सतीर् गोपाः । प्रश्रिता इदम् अब्रुवन्
 १०२३०१६१ नमो वो विप्र-पत्नीभ्यो । निबोधत वचांसि नः
 १०२३०१६३ इतो ऽविदूरे चरता । कृष्णेनेहेषिता वयम्
 १०२३०१७१ गाश् चारयन् स गोपालैः । स-रामो दूरम् आगतः
 १०२३०१७३ बुभुक्षितस्य तस्यान्नं । सानुगस्य प्रदीयताम्
 १०२३०१८१ श्रुत्वाच्युतम् उपायातं । नित्यं तद्-दर्शनोत्सुकाः
 १०२३०१८३ तत्-कथाक्षिप्त-मनसो । बभूवुर् जात-सम्भ्रमाः
 १०२३०१९१ चतु-विधं बहु-गुणम् । अन्नम् आदाय भाजनैः
 १०२३०१९३ अभिसस्रुः प्रियं सर्वाः । समुद्रम् इव निम्नगाः
 १०२३०२०१ निषिध्यमानाः पतिभिर् । भ्रातृभिर् बन्धुभिः सुतैः
 १०२३०२०३ भगवत्य् उत्तम-श्लोके । दीर्घ-श्रुत -धृताशयाः
 १०२३०२११ यमुनोपवने ऽशोक । नव-पल्लव-मण्डिते
 १०२३०२१३ विचरन्तं वृतं गोपैः । साग्रजं ददृशुः स्त्रियः
 १०२३०२२१ श्यामं हिरण्य-परिधिं वनमाल्य-बर्ह-
 १०२३०२२३ धातु-प्रवाल-नट-वेषम् अनव्रतांसे
 १०२३०२२५ विन्यस्त-हस्तम् इतरेण धुनानम् अञ्जं
 १०२३०२२७ कर्णोत्पलालक-कपोल-मुखाब्ज-हासम्
 १०२३०२२९ प्रायः-श्रुत-प्रियतमोदय-कर्ण-पूरैर्

१०२३०२३२ यस्मिन् निमग्न-मनसस् तम् अथाक्षि-रन्द्रैः
 १०२३०२३३ अन्तः प्रवेश्य सु-चिरं परिरभ्य तापं
 १०२३०२३४ प्राज्ञं यथाभिमतयो विजहूर् नरेन्द्र
 १०२३०२४१ तास् तथा त्यक्त-सर्वाशाः । प्राप्ता आत्म-दिदक्षया
 १०२३०२४३ विज्ञायाखिल-दृग्-द्रष्टा । प्राह प्रहसिताननः
 १०२३०२५१ स्वागतं वो महा-भागा । आस्यतां करवाम किम्
 १०२३०२५३ यन् नो दिदक्षया प्राप्ता । उपपन्नम् इदं हि वः
 १०२३०२६१ नन्व् अद्धा मयि कुर्वन्ति । कुशलाः स्वार्थ-दर्शिनः
 १०२३०२६३ अहैतुक्य् अव्यवहितां । भक्तिम् आत्म-प्रिये यथा
 १०२३०२७१ प्राण-बुद्धि-मनः-स्वात्म । दारापत्य-धनादयः
 १०२३०२७३ यत्-सम्पर्कात् प्रिया आसंसु । ततः को न्व् अपरः प्रियः
 १०२३०२८१ तद् यात देव-यजनं । पतयो वो द्विजातयः
 १०२३०२८३ स्व-सत्रं पारयिष्यन्ति । युष्माभिर् गृह-मेधिनः
 १०२३०२९० श्री-पत्न्य ऊचुः
 १०२३०२९१ मैवं विभो ऽर्हति भवान् गदितुं त्र-शंसं
 १०२३०२९२ सत्यं कुरुष्व निगमं तव पद-मूलम्
 १०२३०२९३ प्राप्ता वयं तुलसि-दाम पदावसृष्टं
 १०२३०२९४ केशैर् निवोढुम् अतिलङ्घ्य समस्त-बन्धून्
 १०२३०३०१ गृह्णन्ति नो न पतयः पितरौ सुता वा
 १०२३०३०२ न भ्रातृ-बन्धु-सुहृदः कुत एव चान्ये
 १०२३०३०३ तस्माद् भवत्-प्रपदयोः पतितात्मनां नो
 १०२३०३०४ नान्या भवेद् गतिर् अरिन्दम तद् विधेहि
 १०२३०३१० श्री-भगवान् उवाच
 १०२३०३११ पतयो नाभ्यसूयेरन् । पितृ-भ्रातृ-सुतादयः
 १०२३०३१३ लोकाश् च वो मयोपेता । देवा अप्य् अनुमन्वते
 १०२३०३२१ न प्रीतये ऽनुरागाय । ह्य् अङ्ग-सङ्गो नृणाम् इह
 १०२३०३२३ तन् मनो मयि युञ्जाना । अचिरान् माम् अवाप्स्यथ
 १०२३०३३१ श्रवणाद् दर्शनाद् ध्यानात् । मयि भावो ऽनुकीर्तनात्
 १०२३०३३३ न तथा सन्निकर्षेण । प्रतियात ततो गृहान्
 १०२३०३४० श्री-शुक उवाच
 १०२३०३४१ इत्य् उक्ता द्विज-पत्न्यस् ता । यज्ञ-वाटं पुनर् गताः
 १०२३०३४३ ते चानसूयवस् ताभिः । स्त्रीभिः सत्रम् अपारयन्
 १०२३०३५१ तत्रैका विधृता भर्त्रा । भगवन्तं यथा-श्रुतम्
 १०२३०३५३ हृडोपगुह्य विजहौ । देहं कर्मानुबन्धनम्
 १०२३०३६१ भगवान् अपि गोविन्दस् । तेनैवान्नेन गोपकान्
 १०२३०३६३ चतु-विधेनाशयित्वा । स्वयं च बुभुजे प्रभुः
 १०२३०३७१ एवं लीला-नर-वपुर । त्र-लोकम् अनुशीलयन्

१०२३०३७३ रेमे गो-गोप-गोपीनां । रमयन् रूप-वाक्-कृतैः
 १०२३०३८१ अथानुस्मृत्य विप्रास् ते । अन्वतप्यन् कृतागसः
 १०२३०३८३ यद् विश्वेश्वरयोर् याञ्जाम् । अहन्म नृ-विडम्बयोः
 १०२३०३९१ दृष्ट्वा स्त्रीणां भगवति । कृष्णे भक्तिम् अलौकिकीम्
 १०२३०३९३ आत्मानं च तया हीनम् । अनुतप्ता व्यगर्हयन्
 १०२३०४०१ धिग् जन्म नस् त्रि-वृद् यत् तद् । धिग् व्रतं धिग् बहु-ज्ञताम्
 १०२३०४०३ धिक् कुलं धिक् क्रिया-दाक्ष्यं । विमुखा ये त्व् अधोक्षजे
 १०२३०४११ नूनं भगवतो माया । योगिनाम् अपि मोहिनी
 १०२३०४१३ यद् वयं गुरवो नृणां । स्वार्थे मुह्यामहे द्विजाः
 १०२३०४२१ अहो पश्यत नारीणाम् । अपि कृष्णे जगद्-गुरौ
 १०२३०४२३ दुरन्त-भावं यो ऽविध्यन् । मृत्यु-पाशान् गृहाभिधान्
 १०२३०४३१ नासां द्विजाति-संस्कारो । न निवासो गुराव् अपि
 १०२३०४३३ न तपो नात्म-मीमांसा । न शौचं न क्रियाः शुभाः
 १०२३०४४१ तथापि ह्य् उत्तमः-श्लोके । कृष्णे योगेश्वरेश्वरे
 १०२३०४४३ भक्तिर् दृढा न चास्माकं । संस्कारादिमताम् अपि
 १०२३०४५१ ननु स्वार्थ-विमूढानां । प्रमत्तानां गृहेहया
 १०२३०४५३ अहो नः स्मारयाम् आस । गोप-वाक्यैः सतां गतिः
 १०२३०४६१ अन्यथा पूर्ण-कामस्य । कैवल्यादृ-अशिषां पतेः
 १०२३०४६३ ईशितव्यैः किम् अस्माभिर् । ईशस्यैतद् विडम्बनम्
 १०२३०४७१ हित्वान्यान् भजते यं श्रीः । पाद-स्पर्शाशयासकृत्
 १०२३०४७३ स्वात्म-दोषापवर्गेण । तद्-याञ्जा जन-मोहिनी
 १०२३०४८१ देशः कालः पृथग् द्रव्यं । मन्त्र-तन्त्रत्विजो ऽग्नयः
 १०२३०४८३ देवता यजमानश् च । क्रतुर् धर्मश् च यन्-मयः
 १०२३०४९१ स एव भगवान् साक्षाद् । विष्णुर् योगेश्वरेश्वरः
 १०२३०४९३ जातो यदुष्व् इत्य् आशृणुम् । ह्य् अपि मूढा न विद्महे
 १०२३०५०१ तस्मै नमो भगवते । कृष्णायाकुण्ठ-मेघसे
 १०२३०५०३ यन्-माया-मोहित-धियो । भ्रमामः कर्म-वर्त्मसु
 १०२३०५११ स वै न आद्यः पुरुषः । स्व-माया-मोहितात्मनाम्
 १०२३०५१३ अविज्ञतानुभावानां । क्षन्तुम् अर्हत्य् अतिक्रमम्
 १०२३०५२१ इति स्वाघम् अनुस्मृत्य । कृष्णे ते कृत-हेलनाः
 १०२३०५२३ दिदृक्षवो ब्रजम् अथ । कंसाद् भीता न चाचलन्
 १०२४००१० श्री-शुक उवाच
 १०२४००११ भगवान् अपि तत्रैव । बलदेवेन संयुतः
 १०२४००१३ अपश्यन् निवसन् गोपान् । इन्द्र-याग-कृतोद्यमान्
 १०२४००२१ तद्-अभिज्ञो ऽपि भगवान् । सर्वात्मा सर्व-दर्शनः
 १०२४००२३ प्रश्रयावनतो ऽपृच्छद् । वृद्धान् नन्द-पुरोगमान्
 १०२४००३१ कथ्यतां मे पितः को ऽयं । सम्भ्रमो व उपागतः

१०२४००३३ किं फलं कस्य वोद्देशः । केन वा साध्यते मखः
 १०२४००४१ एतद् ब्रूहि महान् कामो । मह्यं शुश्रूषवे पितः
 १०२४००४३ न हि गोप्यं हि सधूनां । कृत्यं सर्वात्मनाम् इह
 १०२४००४५ अस्त्यु अस्व-पर-दृष्टीनाम् । अमित्रोदास्त-विद्विषाम्
 १०२४००५१ उदासीनो ऽरि-वद् वर्ज्यं
 १०२४००५२ आत्म-वत् सुहृद् उच्यते
 १०२४००६१ ज्ञत्वाज्ञात्वा च कर्माणि । जनो ऽयम् अनुतिष्ठति
 १०२४००६३ विदुषः कर्म-सिद्धिः स्याद् । यथा नाविदुषो भवेत्
 १०२४००७१ तत्र तावत् क्रिया-योगो । भवतां किं विचारितः
 १०२४००७३ अथ वा लौकिकस् तन् मे । पृच्छतः साधु भण्यताम्
 १०२४००८० श्री-नन्द उवाच
 १०२४००८१ पर्जन्यो भगवान् इन्द्रो । मेघास् तस्यात्म-मूर्तयः
 १०२४००८३ ते ऽभिवर्षन्ति भूतानां । प्रीणनं जीवनं पयः
 १०२४००९१ तं तात वयम् अन्ये च । वार्मुचां पतिम् ईश्वरम्
 १०२४००९३ द्रव्यैस् तद्-रेतसा सिद्धैर् । यजन्ते क्रतुभिर् नराः
 १०२४०१०१ तच्च-छेषेणोपजीवन्ति । त्रि-वर्ग-फल-हेतवे
 १०२४०१०३ पुंसां पुरुष-काराणां । पर्जन्यः फल-भावनः
 १०२४०१११ य एनं विसृजेद् धर्मं । परम्पर्यागतं नरः
 १०२४०११३ कामाद् द्वेषाद् भयाल् लोभात् । स वै नाप्नोति शोभनम्
 १०२४०१२० श्री-शुक उवाच
 १०२४०१२१ वचो निशम्य नन्दस्य । तथान्येषां ब्रजौकसाम्
 १०२४०१२३ इन्द्राय मन्युं जनयन् । पितरं प्राह केशवः
 १०२४०१३० श्री-भगवान् उवाच
 १०२४०१३१ कर्मणा जायते जन्तुः । कर्मणैव प्रलीयते
 १०२४०१३३ सुखं दुःखं भयं क्षेमं । कर्मणैवाभिपद्यते
 १०२४०१४१ अस्ति चेद् ईश्वरः कश्चित् । फल-रूप्य् अन्य-कर्मणाम्
 १०२४०१४३ कर्तारं भजते सो ऽपि । न ह्य् अकर्तुः प्रभुर् हि सः
 १०२४०१५१ किम् इन्द्रेणेह भूतानां । स्व-स्व-कर्मानुवर्तिनाम्
 १०२४०१५३ अनीशेनान्यथा कर्तुं । स्वभाव-विहितं नृणाम्
 १०२४०१६१ स्वभाव-तन्त्रो हि जनः । स्वभावम् अनुवर्तते
 १०२४०१६३ स्वभाव-स्थम् इदं सर्वं । स-देवासुर-मानुषम्
 १०२४०१७१ देहान् उच्चावचाञ्ज् जन्तुः । प्राप्योत्सृजति कर्मणा
 १०२४०१७३ शत्रुर् मित्रम् उदासीनः । कर्मैव गुरुर् ईश्वरः
 १०२४०१८१ तस्मात् सम्पूजयेत् कर्म । स्वभाव-स्थः स्व-कर्म-कृत्
 १०२४०१८३ अन्जसा येन वर्तेत । तद् एवास्य हि दैवतम्
 १०२४०१९१ आजीव्यैकर्तारं भावं । यस् त्व् अन्यम् उपजीवति
 १०२४०१९३ न तस्माद् विन्दते क्षेमं । जारान् नाय् असती यथा

१०२४०२०१ वर्तेत ब्रह्मणा विप्रो । राजन्यो रक्षया भुवः
 १०२४०२०३ वैश्यस् तु वार्तया जीवेच् । छद्रस् तु द्विज-सेवया
 १०२४०२११ कृषि-वाणिज्य-गो-रक्षा । कुसीदं तूर्यम् उच्यते
 १०२४०२१३ वार्ता चतु-र्विधा तत्र । वयं गो-वृत्तयो ऽनिशम्
 १०२४०२२१ सत्त्वं रजस् तम इति । स्थित्य-उत्पत्त्य-अन्त-हेतवः
 १०२४०२२३ रजसोत्पद्यते विश्वम् । अन्योन्यं विविधं जगत्
 १०२४०२३१ रजसा चोदिता मेघा । वर्षन्त्य् अम्बूनि सर्वतः
 १०२४०२३३ प्रजास् तैर् एव सिध्यन्ति । महेन्द्रः किं करिष्यति
 १०२४०२४१ न नः पुरोजनपदा । न ग्रामा न गृहा वयम्
 १०२४०२४३ वनौकसस् तात नित्यं । वन-शैल-निवासिनः
 १०२४०२५१ तस्माद् गवां ब्राह्मणानाम् । अद्रेश् चारभ्यतां मखः
 १०२४०२५३ य इन्द्र-याग-सम्भारास् । तैर् अयं साध्यतां मखः
 १०२४०२६१ पच्यन्तां विविधाः पाकाः । सूपान्ताः पायसादयः
 १०२४०२६३ संयावापूप-शष्कुल्यः । सर्व-दोहश् च गृह्यताम्
 १०२४०२७१ ह्यन्ताम् अग्रयः सम्यग् । ब्राह्मणैर् ब्रह्म-वादिभिः
 १०२४०२७३ अन्नं बहु-गुणं तेभ्यो । देयं वो धेनु-दक्षिणाः
 १०२४०२८१ अन्येभ्यश् चाश्व-चाण्डाल- । पतितेभ्यो यथार्हतः
 १०२४०२८३ यवसं च गवां दत्त्वा । गिरये दीयतां बलिः
 १०२४०२९१ स्व-अलङ्कृता भुक्तवन्तः । स्व-अनुलिप्ताः सु-वाससः
 १०२४०२९३ प्रदक्षिणां च कुरुत । गो-विप्रानल-पर्वतान्
 १०२४०३०१ एतन् मम मतं तात । क्रियतां यदि रोचते
 १०२४०३०३ अयं गो-ब्राह्मणाद्रीणां । मह्यं च दयितो मखः
 १०२४०३१० श्री-शुक उवाच
 १०२४०३११ कालात्मना भगवता । शक्र-दर्प-जिघांसया
 १०२४०३१३ प्रोक्तं निशम्य नन्दाद्याः । साध्व् अगृह्णन्त तद्-वचः
 १०२४०३२१ तथा च व्यदधुः सर्वं । यथाह मधुसूदनः
 १०२४०३२३ वाचयित्वा स्वस्त्य-अयनं । तद्-द्रव्येण गिरि-द्विजान्
 १०२४०३३१ उपहृत्य बलीन् सम्यग् । आदृता यवसं गवाम्
 १०२४०३३३ गो-धनानि पुरस्कृत्य । गिरिं चक्रुः प्रदक्षिणम्
 १०२४०३४१ अनांस्य् अनडुद्-युक्तानि । ते चारुह्य स्व-अलङ्कृताः
 १०२४०३४३ गोप्यश् च कृष्ण-वीर्याणि । गायन्त्यः स-द्विजाशिषः
 १०२४०३५१ कृष्णस् त्व् अन्यतमं रूपं । गोप-विश्रम्भणं गतः
 १०२४०३५३ शैलो ऽस्मीति ब्रुवन् भूरि । बलिम् आदद् बृहद्-वपुः
 १०२४०३६१ तस्मै नमो ब्रज-जनैः । सह चक्र आत्मनात्मने
 १०२४०३६३ अहो पश्यत शैलो ऽसौ । रूपी नो ऽनुग्रहं व्यधात्
 १०२४०३७१ एषो ऽवजानतो मर्त्यान् । काम-रूपी वनौकसः
 १०२४०३७३ हन्ति ह्य् अस्मै नमस्यामः । शर्मणे आत्मनो गवाम्

१०२४०३८१ इत्य् अद्रि-गो-द्विज-मखं । वासुदेव-प्रचोदिताः
 १०२४०३८३ यथा विधाय ते गोपा । सह-कृष्णा व्रजं ययुः
 १०२५००१० श्री-शुक उवाच
 १०२५००११ इन्द्रस् तदात्मनः पूजां । विज्ञाय विहतां नृप
 १०२५००१३ गोपेभ्यः कृष्ण-नाथेभ्यो । नन्दादिभ्यश् चुकोप ह
 १०२५००२१ गणं सांवर्तकं नाम । मेघानां चान्त-कारीणाम्
 १०२५००२३ इन्द्रः प्रचोदयत् क्रुद्धो । वाक्यं चाहेश-मान्य उत
 १०२५००३१ अहो श्री-मद-माहात्म्यं । गोपानां काननौकसाम्
 १०२५००३३ कृष्णं मर्त्यम् उपाश्रित्य । ये चक्रुर् देव-हेलनम्
 १०२५००४१ यथादृष्टैः कर्म-मयैः । क्रतुभिर् नाम-नौ-निभैः
 १०२५००४३ विद्याम् आन्वीक्षिकीं हित्वा । तितीर्षन्ति भवार्णवम्
 १०२५००५१ वाचालं बालिशं स्तब्धम् । अज्ञं पण्डित-मानिनम्
 १०२५००५३ कृष्णं मर्त्यम् उपाश्रित्य । गोपा मे चक्रुर् अप्रियम्
 १०२५००६१ एषां श्रियावलिप्तानां । कृष्णेनाध्मापितात्मनाम्
 १०२५००६३ धुनुत श्री-मद-स्तम्भं । पशून् नयत सङ्क्षयम्
 १०२५००७१ अहं चैरावतं नागम् । आरुह्यानुव्रजे व्रजम्
 १०२५००७३ मरुद्-गणैर् महा-वेगैर् । नन्द-गोष्ठ-जिघांसया
 १०२५००८० श्री-शुक उवाच
 १०२५००८१ इत्थं मघवताज्ञप्ता । मेघा निर्मुक्त-बन्धनाः
 १०२५००८३ नन्द-गोकुलम् आसारैः । पीडयाम् आसुर् ओजसा
 १०२५००९१ विद्योतमाना विद्युद्भिः । स्तनन्तः स्तनयित्नुभिः
 १०२५००९३ तीव्रैर् मरुद्-गणैर् नुन्ना । ववृषुर् जल-शर्कराः
 १०२५०१०१ स्थूणा-स्थूला वर्ष-धारा । मुञ्चत्स्व् अभ्रेष्व् अभीक्षणशः
 १०२५०१०३ जलौघैः प्लाव्यमाना भूर । नादृश्यत नतोन्नतम्
 १०२५०१११ अत्य-आसाराति-वातेन । पशवो जात-वेपनाः
 १०२५०११३ गोपा गोप्यश् च शीतार्ता । गोविन्दं शरणं ययुः
 १०२५०१२१ शिरः सुतांश् च कायेन । प्रच्छाद्यासार-पीडिताः
 १०२५०१२३ वेपमाना भगवतः । पाद-मूलम् उपाययुः
 १०२५०१३१ कृष्ण कृष्ण महा-भाग । त्वन्-नाथं गोकुलं प्रभो
 १०२५०१३३ त्रातुम् अर्हसि देवान् नः । कुपिताद् भक्त-वत्सल
 १०२५०१४१ शिला-वर्षाति-वातेन । हन्यमानम् अचेतनम्
 १०२५०१४३ निरीक्ष्य भगवान् मेने । कुपितेन्द्र-कृतं हरिः
 १०२५०१५१ अपत्त्-अत्य-उल्बणं वर्षम् । अति-वातं शिला-मयम्
 १०२५०१५३ स्व-यागे विहते ऽस्माभिर् । इन्द्रो नाशाय वर्षति
 १०२५०१६१ तत्र प्रतिविधिं सम्यग् । आत्म-योगेन साधये
 १०२५०१६३ लोकेश-मानिनां मौढ्याद् । धनिष्ये श्री-मदं तमः
 १०२५०१७१ न हि सद्-भाव-युक्तानां । सुराणाम् ईश-विस्मयः

१०२५०१७३ मत्तो ऽसतां मान-भङ्गः । प्रशमायोपकल्पते
 १०२५०१८१ तस्मान् मच्च-छरणं गोष्ठं । मन्-नाथं मत्-परिग्रहम्
 १०२५०१८३ गोपाये स्वात्म-योगेन । सो ऽयं मे व्रत आहितः
 १०२५०१९१ इत्य् उत्तवैकेन हस्तेन । कृत्वा गोवर्धनाचलम्
 १०२५०१९३ दधार लीलया विष्णुश् । छत्राकम् इव बालकः
 १०२५०२०१ अथाह भगवान् गोपान् । हे ऽम्ब तात ब्रजौकसः
 १०२५०२०३ यथोपजोषं विशत । गिरि-गर्तं स-गो-धनाः
 १०२५०२११ न त्रास इह वः कार्यो । मद्-धस्ताद्रि-निपातनात्
 १०२५०२१३ वात-वर्ष-भयेनालं । तत्-त्राणं विहितं हि वः
 १०२५०२२१ तथा निर्विंविशुर् गर्तं । कृष्णाश्वासित-मानसः
 १०२५०२२३ यथावकाशं स-धनाः । स-ब्रजाः सोपजीविनः
 १०२५०२३१ क्षुत्-तृड्-व्यथां सुखापेक्षां । हित्वा तैर् ब्रज-वासिभिः
 १०२५०२३३ वीक्ष्यमाणो दधारार्द्रिं । सप्ताहं नाचलत् पदात्
 १०२५०२४१ कृष्ण-योगानुभावं तं । निशम्येन्द्रो ऽति-विस्मितः
 १०२५०२४३ निस्तम्भो भ्रष्ट-सङ्कल्पः । स्वान् मेघान् सन्न्यवारयत्
 १०२५०२५१ खं व्यभ्रम् उदितादित्यं । वात-वर्षं च दारुणम्
 १०२५०२५३ निशम्योपरतं गोपान् । गोवर्धन-धरो ऽब्रवीत्
 १०२५०२६१ निर्यात त्यजत त्रासं । गोपाः स-स्त्री-धनार्भकाः
 १०२५०२६३ उपारतं वात-वर्षं । व्युद-प्रायाश् च निम्नगाः
 १०२५०२७१ ततस् ते निर्ययुर् गोपाः । स्वं स्वम् आदाय गो-धनम्
 १०२५०२७३ शकटोढोपकरणं । स्त्री-बाल-स्थविराः शनैः
 १०२५०२८१ भगवान् अपि तं शैलं । स्व-स्थाने पूर्व-वत् प्रभुः
 १०२५०२८३ पश्यतां सर्व-भूतानां । स्थापयाम् आस लीलया
 १०२५०२९१ तं प्रेम-वेगान् निर्भृता ब्रजौकसो
 १०२५०२९२ यथा समीयुः परिरम्भणादिभिः
 १०२५०२९३ गोप्यश् च स-स्नेहम् अपूजयन् मुदा
 १०२५०२९४ दध्त्-अक्षताद्भिर् युयुजुः सद्-आशिषः
 १०२५०३०१ यशोदा रोहिणी नन्दो । रामश् च बलिनां वरः
 १०२५०३०३ कृष्णम् आलिङ्ग्य युयुजुर् । आशिषः स्नेह-कातराः
 १०२५०३११ दिवि देव-गणाः सिद्धाः । साध्या गन्धर्व-चारणाः
 १०२५०३१३ तुष्ट्वुर् मुमुचुस् तुष्टाः । पुष्प-वर्षाणि पार्थिव
 १०२५०३२१ शङ्ख-दुन्दुभयो नेदुर् । दिवि देव-प्रचोदिताः
 १०२५०३२३ जगुर् गन्धर्व-पतयस् । तुम्बुरु-प्रमुखा नृप
 १०२५०३३१ ततो ऽनुरक्तैः पशुपैः परिश्रितो । राजन् स्व-गोष्ठं स-बलो ऽब्रजद् धरिः
 १०२५०३३३ तथा-विधान्य् अस्य कृतानि गोपिका । गायन्त्य ईयुर् मुदिता हृदि-स्पृशः
 १०२६००१० श्री-शुक उवाच
 १०२६००११ एवं-विधानि कर्माणि । गोपाः कृष्णस्य वीक्ष्य ते

१०२६००१३ अतद्-वीर्य-विदः प्रोचुः । समभ्येत्य सु-विस्मिताः
 १०२६००२१ बालकस्य यद् एतानि । कर्माण्य् अत्य-अद्भुतानि वै
 १०२६००२३ कथम् अर्हत्य् असौ जन्म । ग्राम्येष्व् आत्म-जुगुप्सितम्
 १०२६००३१ यः सप्त-हायनो बालः । करेणैकेन लीलया
 १०२६००३३ कथं विभ्रद् गिरि-वरं । पुष्करं गज-राड् इव
 १०२६००४१ तोकेनामीलिताक्षेण । पूतनाया महौजसः
 १०२६००४३ पीतः स्तनः सह प्राणैः । कालेनेव वयस् तनोः
 १०२६००५१ हिन्वतो ऽधः शयानस्य । मास्यस्य चरणाव् उदक्
 १०२६००५३ अनो ऽपतद् विपर्यस्तं । रुदतः प्रपदाहतम्
 १०२६००६१ एक-हायन आसीनो । हियमाणो विहायसा
 १०२६००६३ दैत्येन यस् तृणावर्तम् । अहन् कण्ठ-ग्रहातुरम्
 १०२६००७१ क्वचिद् धैर्यङ्गव-स्तैन्ये । मात्रा बद्ध उदूखले
 १०२६००७३ गच्छन्न अर्जुनयोर् मध्ये । बाहुभ्यां ताव् अपातयत्
 १०२६००८१ वने सञ्चारयन् वत्सान् । स-रामो बालकैर् वृतः
 १०२६००८३ हन्तु-कामं बकं दोभ्यां । मुखतो ऽरिम् अपाटयत्
 १०२६००९१ वत्सेषु वत्स-रूपेण । प्रविशन्तं जिघांसया
 १०२६००९३ हत्वा न्यपातयत् तेन । कपित्थानि च लीलया
 १०२६०१०१ हत्वा रासभ-दैतेयं । तद्-बन्धूंश् च बलान्वितः
 १०२६०१०३ चक्रे ताल-वनं क्षेमं । परिपक्व-फलान्वितम्
 १०२६०१११ प्रलम्बं घातयित्वाग्रं । बलेन बल-शालिना
 १०२६०११३ अमोचयद् ब्रज-पशून् । गोपांश् चारण्य-वह्नितः
 १०२६०१२१ आशी-विषतमाहीन्द्रं । दमित्वा विमदं हृदात्
 १०२६०१२३ प्रसह्योद्वास्य यमुनां । चक्रे ऽसौ निर्विषोदकाम्
 १०२६०१३१ दुस्त्यजश् चानुरागो ऽस्मिन् । सर्वेषां नो ब्रजौकसाम्
 १०२६०१३३ नन्द ते तनये ऽस्मासु । तस्याप्य् औत्पत्तिकः कथम्
 १०२६०१४१ क्व सप्त-हायनो बालः । क्व महाद्रि-विधारणम्
 १०२६०१४३ ततो नो जायते शङ्का । ब्रज-नाथ तवात्मजे
 १०२६०१५० श्री-नन्द उवाच
 १०२६०१५१ श्रूयतां मे वचो गोपा । व्येतु शङ्का च वो ऽर्भके
 १०२६०१५३ एनम् कुमारम् उद्दिश्य । गर्गो मे यद् उवाच ह
 १०२६०१६१ वर्णास् त्रयः किलास्यासन् । गृह्णतो ऽनु-युगं तनूः
 १०२६०१६३ शुक्लो रक्तस् तथा पीत । इदानीं कृष्णतां गतः
 १०२६०१७१ प्रागयं वसुदेवस्य । क्वचिज् जातस् तवात्मजः
 १०२६०१७३ वासुदेव इति श्रीमान् । अभिज्ञाः सम्प्रचक्षते
 १०२६०१८१ बहूनि सन्ति नामानि । रूपाणि च सुतस्य ते
 १०२६०१८३ गुण -कर्मानुरूपाणि । तान्य् अहं वेद नो जनाः
 १०२६०१९१ एष वः श्रेय आधास्यद् । गोप-गोकुल-नन्दनः

१०२६०१९३ अनेन सर्व-दुर्गाणि । यूयम् अञ्जस् तरिष्यथ
 १०२६०२०१ पुरानेन ब्रज-पते । साधवो दस्यु-पीडिताः
 १०२६०२०३ अराजके रक्ष्यमाणा । जिग्युर दस्यून् समेधिताः
 १०२६०२११ य एतस्मिन् महा-भागे । प्रीतिं कुर्वन्ति मानवाः
 १०२६०२१३ नारयो ऽभिभवन्त्य् एतान् । विष्णु-पक्षान् इवासुराः
 १०२६०२२१ तस्मान् नन्द कुमारो ऽयं । नारायण-समो गुणैः
 १०२६०२२३ श्रिया कीर्त्यानुभावेन । तत्-कर्मसु न विस्मयः
 १०२६०२३१ इत्य् अद्धा मां समादिश्य । गर्गे च स्व-गृहं गते
 १०२६०२३३ मन्ये नारायणस्यांशं । कृष्णम् अक्लिष्ट-कारिणम्
 १०२६०२४१ इति नन्द-वचः श्रुत्वा । गर्ग-गीतं तं ब्रजौकसः
 १०२६०२४३ मुदिता नन्दम् आनर्चुः । कृष्णं च गत-विस्मयाः
 १०२६०२५१ देवे वर्षति यज्ञ-विप्लव-रुषा वज्रास्म-वर्षानिलैः
 १०२६०२५२ सीदत्-पाल-पशु-स्त्रिय् आत्म-शरणं दृष्ट्वानुकम्प्य् उत्समयन्
 १०२६०२५३ उत्पाट्यैक-करेण शैलम् अबलो लीलोच्छिलीन्ध्रं यथा
 १०२६०२५४ बिभ्रद् गोष्ठम् अपान् महेन्द्र-मद-भित् प्रीयान् न इन्द्रो गवाम्
 १०२७००१० श्री-शुक उवाच
 १०२७००११ गोवर्धने धृते शैले । आसाराद् रक्षिते ब्रजे
 १०२७००१३ गो-लोकाद् आव्रजत् कृष्णं । सुरभिः शक्र एव च
 १०२७००२१ विविक्त उपसङ्गम्य । व्रीडीतः कृत-हेलनः
 १०२७००२३ पस्पर्श पादयोर् एनं । किरीटेनार्क-वर्चसा
 १०२७००३१ दृष्ट-श्रुतानुभावो ऽस्य । कृष्णस्यामित-तेजसः
 १०२७००३३ नष्ट-त्रि-लोकेश-मद । इदम् आह कृताञ्जलिः
 १०२७००४० इन्द्र उवाच
 १०२७००४१ विशुद्ध-सत्त्वं तव धाम शान्तं । तपो-मयं ध्वस्त-रजस्-तमस्कम्
 १०२७००४३ माया-मयो ऽयं गुण-सम्प्रवाहो । न विद्यते ते ग्रहणानुबन्धः
 १०२७००५१ कुतो नु तद्-धेतव ईश तत्-कृता । लोभादयो ये ऽबुध-लिङ्ग-भावाः
 १०२७००५३ तथापि दण्डं भगवान् बिभर्ति । धर्मस्य गुप्त्यै खल-निग्रहाय
 १०२७००६१ पिता गुरुस् त्वं जगताम् अधीशो । दुरत्ययः काल उपात्त-दण्डः
 १०२७००६३ हिताय चेच्छा-तनुभिः समीहसे । मानं विधुन्वन् जगद्-ईश-मानिनाम्
 १०२७००७१ ये मद्-विधाज्ञा जगद्-ईश-मानिनस् । त्वां वीक्ष्य काले ऽभयम् आशु तन्-मदम्
 १०२७००७३ हित्वार्य-मार्गं प्रभजन्त्य् अपस्मया । ईहा खलानाम् अपि ते ऽनुशासनम्
 १०२७००८१ स त्वं ममैश्वर्य-मद-प्लुतस्य । कृतागसस् ते ऽविदुषः प्रभावम्
 १०२७००८३ क्षन्तुं प्रभो ऽथार्हसि मूढ-चेतसो । मैवं पुनर् भून् मतिर् ईश मे ऽसती
 १०२७००९१ तवावतारो ऽयम् अधोक्षजेह । भुवो भरणाम् उरु-भार-जन्मनाम्
 १०२७००९३ चमू-पतीनाम् अभवाय देव । भवाय युष्मच्च-चरणानुवर्तिनाम्
 १०२७०१०१ नमस् तुभ्यं भगवते । पुरुषाय महात्मने
 १०२७०१०३ वासुदेवाय कृष्णाय । सात्वतां पतये नमः

१०२७०१११ स्वच्छन्दोपात्त-देहाय । विशुद्ध-ज्ञान-मूर्तये
 १०२७०११३ सर्वस्मै सर्व-बीजाय । सर्व-भूतात्मने नमः
 १०२७०१२१ मयेदं भगवन् गोष्ठ- । नाशायसार-वायुभिः
 १०२७०१२३ चेष्टितं विहते यज्ञे । मानिना तीव्र-मन्युना
 १०२७०१३१ त्वयेशानुगृहीतो ऽस्मि । ध्वस्त-स्तम्भो वृथोद्यमः
 १०२७०१३३ ईश्वरं गुरुम् आत्मानं । त्वाम् अहं शरणं गतः
 १०२७०१४० श्री-शुक उवाच
 १०२७०१४१ एवं सङ्कीर्तितः कृष्णो । मघोना भगवान् अमुम्
 १०२७०१४३ मेघ-गम्भीरया वाचा । प्रहसन्न इदम् अब्रवीत्
 १०२७०१५० श्री-भगवान् उवाच
 १०२७०१५१ मया ते ऽकारि मघवन् । मख-भङ्गो ऽनुगृह्यता
 १०२७०१५३ मद्-अनुस्मृतये नित्यं । मत्तस्येन्द्र-श्रिया भृशम्
 १०२७०१६१ माम् ऐश्वर्य-श्री-मदान्यो । दण्ड पाणिं न पश्यति
 १०२७०१६३ तं भ्रंशयामि सम्पद्भ्यो । यस्य चेच्छाम्य अनुग्रहम्
 १०२७०१७१ गम्यतां शक्र भद्रं वः । क्रियतां मे ऽनुशासनम्
 १०२७०१७३ स्थीयतां स्वाधिकारेषु । युक्तैर् वः स्तम्भ-वर्जितैः
 १०२७०१८१ अथाह सुरभिः कृष्णम् । अभिवन्द्य मनस्विनी
 १०२७०१८३ स्व-सन्तानैर् उपामन्त्र्य । गोप-रूपिणम् ईश्वरम्
 १०२७०१९० सुरभिर् उवाच
 १०२७०१९१ कृष्ण कृष्ण महा-योगिन् । विश्वात्मन् विश्व-सम्भव
 १०२७०१९३ भवता लोक-नाथेन । स-नाथा वयम् अच्युत
 १०२७०२०१ त्वं नः परमकं दैवं । त्वं न इन्द्रो जगत्-पते
 १०२७०२०३ भवाय भव गो-विप्र । देवानां ये च साधवः
 १०२७०२११ इन्द्रं नस् त्वाभिषेक्ष्यामो । ब्रह्मणा चोदिता वयम्
 १०२७०२१३ अवतीर्णो ऽसि विश्वात्मन् । भूमेर् भारापनुत्तये
 १०२७०२२० शू-शुक उवाच
 १०२७०२२१ एवं कृष्णम् उपामन्त्र्य । सुरभिः पयसात्मनः
 १०२७०२२३ जलैर् आकाश-गङ्गाया । ऐरावत-करोद्धृतैः
 १०२७०२३१ इन्द्रः सुरर्षिभिः साकं । चोदितो देव-मातृभिः
 १०२७०२३३ अभ्यसिञ्चत दाशार्हं । गोविन्द इति चाभ्यधात्
 १०२७०२४१ तत्रागतास् तुम्बुरु-नारदादयो । गन्धर्व-विद्याधर-सिद्ध-चारणाः
 १०२७०२४३ जगुर यशो लोक-मलापहं हरेः । सुराङ्गनाः सन्ननृतुर मुदान्विताः
 १०२७०२५१ तं तुष्टुवुर देव-निकाय-केतवो । ह्य अवाकिरंश् चाद्भुत-पुष्प-वृष्टिभिः
 १०२७०२५३ लोकाः परां निर्वृतिम् आप्नुवंस् त्रयो । गावस् तदा गाम् अनयन् पयो-द्रुताम्
 १०२७०२६१ नाना-रसौघाः सरितो । वृक्षा आसन् मधु-स्रवाः
 १०२७०२६३ अकृष्ट-पच्यौषधयो । गिरयो ऽबिभ्रन् उन् मणीन्
 १०२७०२७१ कृष्णो ऽभिषिक्त एतानि । सर्वाणि कुरु-नन्दन

१०२७०२७३ निर्वैराण्य् अभवंस् तात । क्रूराण्य् अपि निसर्गतः
 १०२७०२८१ इति गो-गोकुल-पतिं । गोविन्दम् अभिषिच्य सः
 १०२७०२८३ अनुज्ञातो ययौ शक्रो । वृतो देवादिभिर् दिवम्
 १०२८००१० श्री-बादरायणिर् उवाच
 १०२८००११ एकादश्यां निराहारः । समभ्यर्च्य जनार्दनम्
 १०२८००१३ स्नातुं नन्दस् तु कालिन्ध्यां । द्वादश्यां जलम् आविशत्
 १०२८००२१ तं गृहीत्वानयद् भृत्यो । वरुणस्यासुरो ऽन्तिकम्
 १०२८००२३ अवज्ञायासुरीं वेलं । प्रविष्टम् उदकं निशि
 १०२८००३१ चुक्रुशुस् तम् अपश्यन्तः । कृष्ण रामेति गोपकाः
 १०२८००३३ भगवांस् तद् उपश्रुत्य । पितरं वरुणाहृतम्
 १०२८००३५ तद्-अन्तिकं गतो राजन् । स्वानाम् अभय-दो विभुः
 १०२८००४१ प्राप्तं वीक्ष्य हृषीकेशं । लोक-पालः सपर्यया
 १०२८००४३ महत्या पूजयित्वाह । तद्-दर्शन-महोत्सवः
 १०२८००५० श्री-वरुण उवाच
 १०२८००५१ अद्य मे निभृतो देहो । ऽद्यैवार्थो ऽधिगतः प्रभो
 १०२८००५३ त्वत्-पाद-भाजो भगवन्न । अवापुः पारम् अध्वनः
 १०२८००६१ नमस् तुभ्यं भगवते । ब्रह्मणे परमात्मने
 १०२८००६३ न यत्र श्रूयते माया । लोक-सृष्टि-विकल्पना
 १०२८००७१ अजानता मामकेन । मूढेनाकार्य-वेदिना
 १०२८००७३ आनीतो ऽयं तव पिता । तद् भवान् क्षन्तुम् अर्हति
 १०२८००८१ ममाप्य् अनुग्रहं कृष्ण । कर्तुम् अर्हस्य् अशेष-दृक्
 १०२८००८३ गोविन्द नीयताम् एष । पिता ते पितृ-वत्सल
 १०२८००९० श्री-शुक उवाच
 १०२८००९१ एवं प्रसादितः कृष्णो । भगवान् ईश्वरेश्वरः
 १०२८००९३ आदायागात् स्व-पितरं । बन्धूनां चावहन् मुदम्
 १०२८०१०१ नन्दस् त्व् अतीन्द्रियं दृष्ट्वा । लोक-पाल-महोदयम्
 १०२८०१०३ कृष्णे च सन्नतिं तेषां । ज्ञातिभ्यो विस्मितो ऽब्रवीत्
 १०२८०१११ ते चौत्सुक्य-धियो राजन् । मत्वा गोपास् तम् ईश्वरम्
 १०२८०११३ अपि नः स्व-गतिं सूक्ष्माम् । उपाधास्यद् अधीश्वरः
 १०२८०१२१ इति स्वानां स भगवान् । विज्ञायाखिल-दृक् स्वयम्
 १०२८०१२३ सङ्कल्प-सिद्धये तेषां । कृपयैतद् अचिन्तयत्
 १०२८०१३१ जनो वै लोक एतस्मिन्न । अविद्या-काम-कर्माभिः
 १०२८०१३३ उच्चावचासु गतिषु । न वेद स्वां गतिं भ्रमन्
 १०२८०१४१ इति सञ्चिन्त्य भगवान् । महा-कारुणिको हरिः
 १०२८०१४३ दर्शयाम् आस लोकं स्वं । गोपानां तमसः परम्
 १०२८०१५१ सत्यं ज्ञानम् अनन्तं यद् । ब्रह्म-ज्योतिः सनातनम्
 १०२८०१५३ यद् धि पश्यन्ति मुनयो । गुणापाये समाहिताः

१०२८०१६१ ते तु ब्रह्म-हृदम् नीता । मग्नाः कृष्णेन चोद्धृताः
 १०२८०१६३ ददृशुर् ब्रह्मणो लोकं । यत्राकूरो ऽध्यगात् पुरा
 १०२८०१७१ नन्दादयस् तु तं दृष्ट्वा । परमानन्द-निवृताः
 १०२८०१७३ कृष्णं च तत्र च्छन्दोभिः । स्तूयमानं सु-विस्मिताः
 १०२९००१० श्री-बादरायणिर् उवाच
 १०२९००११ भगवान् अपि ता रातुः । शारदोत्फुल्ल-मल्लिकाः
 १०२९००१३ वीक्ष्य रन्तुं मनश् चक्रे । योग-मायाम् उपाश्रितः
 १०२९००२१ तदोदुराजः ककुभः करैर् मुखं । प्राच्या विलिम्पन् अरुणेन शन्तमैः
 १०२९००२३ स चर्षणीनाम् उदगाच्च छुचो मृजन् । प्रियः प्रियाया इव दीर्घ-दर्शनः
 १०२९००३१ दृष्ट्वा कुमुद्वन्तम् अखण्ड-मण्डलं
 १०२९००३२ रमाननाभं नव-कुङ्कुमारुणम्
 १०२९००३३ वनं च तत्-कोमल-गोभी रञ्जितं
 १०२९००३४ जगौ कलं वाम-दृशां मनोहरम्
 १०२९००४१ निशम्य गीतां तद् अनङ्ग-वर्धनं । व्रज-स्त्रियः कृष्ण-गृहीत-मानसाः
 १०२९००४३ आजग्मुर् अन्योन्यम् अलक्षितोद्यमाः । स यत्र कान्तो जव-लोल-कुण्डलाः
 १०२९००५१ दुहन्त्यो ऽभिययुः काश्चिद् । दोहं हित्वा समुत्सुकाः
 १०२९००५३ पयो ऽधिश्रित्य संयावम् । अनुद्वास्यापरा ययुः
 १०२९००६१ परिवेषयन्त्यस् तद् धित्वा । पाययन्त्यः शिशून् पयः
 १०२९००६३ शुश्रूषन्त्यः पतीन् काश्चिद् । अश्रन्त्यो ऽपास्य भोजनम्
 १०२९००७१ लिम्पन्त्यः प्रमृजन्त्यो ऽन्या । अञ्जन्त्यः काश्च लोचने
 १०२९००७३ व्यत्यस्त-वस्त्राभरणाः । काश्चित् कृष्णान्तिकं ययुः
 १०२९००८१ ता वार्यमाणाः पतिभिः । पितृभिर् भ्रातृ-बन्धुभिः
 १०२९००८३ गोविन्दापहृतात्मानो । न न्यवर्तन्त मोहिताः
 १०२९००९१ अन्त-गृह-गताः काश्चिद् । गोप्यो ऽलब्ध-विनिर्गमाः
 १०२९००९३ कृष्णं तद्-भावना-युक्ता । दध्युर् मीलित-लोचनाः
 १०२९०१०१ दुःसह-प्रेष्ठ-विरह- । तीव्र-ताप-धुताशुभाः
 १०२९०१०३ ध्यान-प्राप्ताच्युताश्लेष- । निर्वृत्या क्षीण-मङ्गलाः
 १०२९०१११ तम् एव परमात्मानं । जार-बुद्ध्यापि सङ्गताः
 १०२९०११३ जहूर् गुण-मयं देहं । सद्यः प्रक्षीण-बन्धनाः
 १०२९०१२० श्री-परीक्षिद् उवाच
 १०२९०१२१ कृष्णं विदुः परं कान्तं । न तु ब्रह्मतया मुने
 १०२९०१२३ गुण-प्रवाहोपरमस् । तासां गुण-धियां कथम्
 १०२९०१३० श्री-शुक उवाच
 १०२९०१३१ उक्तं पुरस्ताद् एतत् ते । चैद्यः सिद्धिं यथा गतः
 १०२९०१३३ द्विषन्न अपि हृषीकेशं । किम् उताघोक्षज-प्रियाः
 १०२९०१४१ नृणां निःश्रेयसार्थाय । व्यक्तिर् भगवतो नृप
 १०२९०१४३ अव्ययस्याप्रमेयस्य । निर्गुणस्य गुणात्मनः

१०२९०१५१ कामं क्रोधं भयं स्नेहम् । ऐक्यं सौहृदम् एव च
 १०२९०१५३ नित्यं हरौ विदधतो । यान्ति तन्-मयतां हि ते
 १०२९०१६१ न चैवं विस्मयः कार्यो । भवता भगवत्य् अजे
 १०२९०१६३ योगेश्वरेश्वरे कृष्णे । यत एतद् विमुच्यते
 १०२९०१७१ ता दृष्ट्वान्तिकम् आयाता । भगवान् ब्रज-योषितः
 १०२९०१७३ अवदद् वदतां श्रेष्ठो । वाचः पेशैर् विमोहयन्
 १०२९०१८० श्री-भगवान् उवाच
 १०२९०१८१ स्वागतं वो महा-भागाः । प्रियं किं करवाणि वः
 १०२९०१८३ ब्रजस्यानामयं कञ्चिद् । ब्रूतागमन-कारणम्
 १०२९०१९१ रजन्य् एषा घोर-रूपा । घोर-सत्त्व-निषेविता
 १०२९०१९३ प्रतियात ब्रजं नेह । स्थेयं स्त्रीभिः सु-मध्यमाः
 १०२९०२०१ मातरः पितरः पुत्रा । भ्रातरः पतयश् च वः
 १०२९०२०३ विचिन्वन्ति ह्य् अपश्यन्तो । मा कृद्वं बन्धु-साध्वसम्
 १०२९०२११ दृष्टं वनं कुसुमितं । राकेश-कर-रञ्जितम्
 १०२९०२१३ यमुनानिल-लीलैजत् । तरु-पल्लव-शोभितम्
 १०२९०२२१ तद् यात मा चिरं गोष्ठं । शुश्रूषध्वं पतीन् सतीः
 १०२९०२२३ क्रन्दन्ति वत्सा बालाश् च । तान् पाययत दुह्यत
 १०२९०२३१ अथ वा मद्-अभिस्नेहाद् । भवत्यो यन्त्रिताशयाः
 १०२९०२३३ आगता ह्य् उपपन्नं वः । प्रीयन्ते मयि जन्तवः
 १०२९०२४१ भर्तुः शुश्रूषणं स्त्रीणां । परो धर्मो ह्य् अमायया
 १०२९०२४३ तद्-बन्धूनां च कल्याणः । प्रजानां चानुपोषणम्
 १०२९०२५१ दुःशीलो दुर्भगो वृद्धो । जडो रोग्य् अधनो ऽपि वा
 १०२९०२५३ पतिः स्त्रीभिर् न हातव्यो । लोकेप्सुभिर् अपातकी
 १०२९०२६१ अस्वर्ग्यम् अयशस्यं च । फल्गु कृच्छ्रं भयावहम्
 १०२९०२६३ जुगुप्सितं च सर्वत्र । ह्य् औपपत्यं कुल-स्त्रियः
 १०२९०२७१ श्रवणाद् दर्शनाद् ध्यानान् । मयि भावो ऽनुकीर्तनात्
 १०२९०२७३ न तथा सन्निकर्षेण । प्रतियात ततो गृहान्
 १०२९०२८० श्री-शुक उवाच
 १०२९०२८१ इति विप्रियम् आकर्ण्य । गोप्यो गोविन्द-भाषितम्
 १०२९०२८३ विषण्णा भग्न-सङ्कल्पाश् । चिन्ताम् आपुर् दुरत्ययाम्
 १०२९०२९१ कृत्वा मुखान्य् अव शुचः श्वसनेन शुष्यद्
 १०२९०२९२ बिम्बाधराणि चरणेन भुवः लिखन्त्यः
 १०२९०२९३ अस्त्रैर् उपात्त-मसिभिः कुच-कुङ्कुमानि
 १०२९०२९४ तस्थुर् मृजन्त्य उरु-दुःख-भराः स्म तूष्णीम्
 १०२९०३०१ प्रेष्ठं प्रियेतरम् इव प्रतिभाषमाणं
 १०२९०३०२ कृष्णं तद्-अर्थ-विनिवर्तित-सर्व-कामाः
 १०२९०३०३ नेत्रे विमृज्य रुदितोपहते स्म किञ्चित्

१०२९०३०४ संरम्भ-गद्गद-गिरो ऽब्रुवतानुरक्ताः
 १०२९०३१० श्री-गोप्य ऊचुः
 १०२९०३११ मैवं विभो ऽर्हति भवान् गदितुं नृ-शंसं
 १०२९०३१२ सन्त्यज्य सर्व-विषयांस् तव पाद-मूलम्
 १०२९०३१३ भक्ता भजस्व दुरवग्रह मा त्यजास्मान्
 १०२९०३१४ देवो यथादि-पुरुषो भजते मुमुक्षून्
 १०२९०३२१ यत् पत्य-अपत्य-सुहृदाम् अनुवृत्तिर् अङ्ग
 १०२९०३२२ स्त्रीणां स्व-धर्म इति धर्म-विदा त्वयोक्तम्
 १०२९०३२३ अस्त्व एवम् एतद् उपदेश-पदे त्वयीशे
 १०२९०३२४ प्रेष्ठो भवांस् तनु-भृतां किल बन्धुर आत्मा
 १०२९०३३१ कुर्वन्ति हि त्वयि रतिं कुशलाः स्व आत्मन्
 १०२९०३३२ नित्य-प्रिये पति-सुतादिभिर् आर्ति-दैः किम्
 १०२९०३३३ तन् नः प्रसीद परमेश्वर मा स्म छिन्द्या
 १०२९०३३४ आशां धृतां त्वयि चिराद् अरविन्द-नेत्र
 १०२९०३४१ चित्तं सुखेन भवतापहृतं गृहेषु
 १०२९०३४२ यन् निर्विशत्य् उत कराव् अपि गृह्य-कृत्ये
 १०२९०३४३ पादौ पदं न चलतस् तव पाद-मूलाद्
 १०२९०३४४ यामः कथं व्रजम् अथो करवाम किं वा
 १०२९०३५१ सिञ्चाङ्ग नस् त्वद्-अधरामृत-पूरकेण
 १०२९०३५२ हासावलोक-कल-गीत-ज-हृच्च-छयाग्निम्
 १०२९०३५३ नो चेद् वयं विरहजागन्-उपयुक्त-देहा
 १०२९०३५४ ध्यानेन याम पदयोः पदवीं सखे ते
 १०२९०३६१ यह्य-अम्बुजाक्ष तव पाद-तलं रमाया
 १०२९०३६२ दत्त-क्षणं क्वचिद् अरण्य-जन-प्रियस्य
 १०२९०३६३ अस्प्राक्ष्म तत्-प्रभृति नान्य-समक्षम् अञ्जः
 १०२९०३६४ स्थातुंस् त्वयाभिरमिता बत पारयामः
 १०२९०३७१ श्रीर् यत् पदाम्बुज-रजश् चकमे तुलस्या
 १०२९०३७२ लब्ध्वापि वक्षसि पदं किल भृत्य-जुष्टम्
 १०२९०३७३ यस्याः स्व-वीक्षण उतान्य-सुर-प्रयासस्
 १०२९०३७४ तद्वद् वयं च तव पाद-रजः प्रपन्नाः
 १०२९०३८१ तन् नः प्रसीद वृजिनार्दन ते ऽन्घ्रि-मूलं
 १०२९०३८२ प्राप्ता विसृज्य वसतीस् त्वद्-उपासनाशाः
 १०२९०३८३ त्वत्-सुन्दर-स्मित-निरीक्षण-तीव्र-काम
 १०२९०३८४ तप्तात्मनां पुरुष-भूषण देहि दास्यम्
 १०२९०३९१ वीक्ष्यालकावृत-मुखं तव कुण्डल-श्री
 १०२९०३९२ गण्ड-स्थलाधर-सुधं हसितावलोकम्
 १०२९०३९३ दत्ताभयं च भुज-दण्ड-युगं विलोक्य

१०२९०३९४ वक्षः श्रियैक-रमणं च भवाम दास्यः
 १०२९०४०१ का स्रग् अङ्ग ते कल-पदायत-वेणु-गीत-
 १०२९०४०२ सम्मोहितार्य-चरितान् न चलेत् त्रि-लोक्याम्
 १०२९०४०३ त्रैलोक्य-सौभगम् इदं च निरीक्ष्य रूपं
 १०२९०४०४ यद् गो-द्विज-द्रुम-मृगाः पुलकान्य् अविभ्रन्
 १०२९०४११ व्यक्तं भवान् ब्रज-भयार्ति-हरो ऽभिजातो
 १०२९०४१२ देवो यथादि-पुरुषः सुर-लोक-गोप्ता
 १०२९०४१३ तन् नो निधेहि कर-पङ्कजम् आर्त-बन्धो
 १०२९०४१४ तप्त-स्तनेषु च शिरःसु च किङ्करीणाम्
 १०२९०४२० श्री-शुक उवाच
 १०२९०४२१ इति विक्लवितं तासां । श्रुत्वा योगेश्वरेश्वरः
 १०२९०४२२ प्रहस्य स-दयं गोपीर् । आत्मारामो ऽप्य् अरीरमत्
 १०२९०४३१ ताभिः समेताभिर् उदार-चेष्टितः । प्रियेक्षणोत्फुल्ल-मुखीभिर् अच्युतः
 १०२९०४३३ उदार-हास-द्विज-कुन्द-दीधतिर् । व्यरोचतैणाङ्क इवोडुभिर् वृतः
 १०२९०४४१ उपगीयमान उद्गायन् । वनिता-शत-यूथपः
 १०२९०४४३ मालां बिभ्रद् वैजयन्तीं । व्यचरन् मण्डयन् वनम्
 १०२९०४५१ नद्याः पुलिनम् आविश्य । गोपीभिर् हिम-वालुकम्
 १०२९०४५३ जुष्टं तत्-तरलानन्दि । कुमुदामोद-वायुना
 १०२९०४६१ बाहु-प्रसार-परिरम्भ-करालकोरु । नीवी-स्तनालभन-नर्म-नखाग्र-पातैः
 १०२९०४६३ क्ष्वेल्यावलोक-हसितैर् ब्रज-सुन्दरीणाम् । उत्तम्भयन् रति-पतिं रमयां चकार
 १०२९०४७१ एवं भगवतः कृष्णाल् । लब्ध-माना महात्मनः
 १०२९०४७३ आत्मानं मेनिरे स्त्रीणां । मानिन्यो ह्य् अधिकं भुवि
 १०२९०४८१ तासां तत्-सौभग-मदं । वीक्ष्य मानं च केशवः
 १०२९०४८३ प्रशमाय प्रसादाय । तत्रैवान्तरधीयत
 १०३०००१० श्री-शुक उवाच
 १०३०००११ अन्तर्हिते भगवति । सहसैव ब्रजाङ्गनाः
 १०३०००१३ अतप्यंस् तम् अचक्षाणाः । करिण्य इव यूथपम्
 १०३०००२१ गत्यानुराग-स्मित-विभ्रमेक्षितैर् । मनो-रमालाप-विहार-विभ्रमैः
 १०३०००२३ आक्षिप्त-चित्ताः प्रमदा रमा-पतेस् । तास् ता विचेष्टा जगृहुस् तद्-आत्मिकाः
 १०३०००३१ गति-स्मित-प्रेक्षण-भाषणादिषु । प्रियाः प्रियस्य प्रतिरूढ-मूर्त्यः
 १०३०००३३ असाव् अहं त्व् इत्य् अबलास् तद्-आत्मिका । न्यवेदिषुः कृष्ण-विहार-विभ्रमाः
 १०३०००४१ गायन्त्य उच्चैर् अमुम् एव संहता । विचिक्च्युर् उन्मत्तक-वद् वनाद् वनम्
 १०३०००४३ पप्रच्छुर् आकाश-वद् अन्तरं बहिर् । भूतेषु सन्तं पुरुषं वनस्पतीन्
 १०३०००५१ दृष्टो वः कच्चिद् अश्वत्थ । प्लक्ष न्यग्रोध नो मनः
 १०३०००५३ नन्द-सूनूर् गतो हत्वा । प्रेम-हासावलोकनैः
 १०३०००६१ कच्चित् कुरबकाशोक- । नाग-पुन्नाग-चम्पकाः
 १०३०००६३ रामानुजो मानिनीनाम् । इतो दर्प-हर-स्मितः

१०३०००७१ कच्चित् तुलसि कल्याणि । गोविन्द-चरण-प्रिये
 १०३०००७३ सह त्वालि-कुलैर् बिभ्रद् । दृष्टस् ते ऽति-प्रियो ऽच्युतः
 १०३०००८१ मालत्पू अदर्शि वः कच्चिन् । मल्लिके जाति-यूथिके
 १०३०००८३ प्रीतिं वो जनयन् यातः । कर-स्पर्शेन माधवः
 १०३०००९१ चूत-प्रियाल-पनसासन-कोविदार । जम्बू-अर्क-बिल्व-बकुलाम्र-कदम्ब-नीपाः
 १०३०००९३ ये ऽन्ये परार्थ-भवका यमुनोपकूलाः । शंसन्तु कृष्ण-पदवीं रहितात्मनां नः
 १०३००१०१ किं ते कृतं क्षिति तपो बत केशवाङ्घ्रि-
 १०३००१०२ स्पर्शोत्सवोत्पुलकिताङ्ग-नहैर् विभासि
 १०३००१०३ अप्य् अङ्घ्रि-सम्भव उरुक्रम-विक्रमाद् वा
 १०३००१०४ आहो वराह-वपुषः परिरम्भणेन
 १०३००१११ अप्य् एण-पत्न्य् उपगतः प्रिययेह गात्रैस्
 १०३००११२ तन्वन् दृशां सखि सु-निर्वृतिम् अच्युतो वः
 १०३००११३ कान्ताङ्ग-सङ्ग-कुच-कुङ्कुम-रञ्जितायाः
 १०३००११४ कुन्द-स्रजः कुल-पतेर् इह वाति गन्धः
 १०३००१२१ बाहुं प्रियांस उपधाय गृहीत-पद्मो
 १०३००१२२ रामानुजस् तुलसिकालि-कुलैर् मदान्धैः
 १०३००१२३ अन्वीयमान इह वस् तरवः प्रणामं
 १०३००१२४ किं वाभिनन्दति चरन् प्रणयावलोकैः
 १०३००१३१ पृच्छतेमा लता बाहून् । अप्य् आश्लिष्टा वनस्पतेः
 १०३००१३३ नूनं तत्-करज-स्पृष्टा । बिभ्रत्य् उत्पुलकान्य् अहो
 १०३००१४१ इत्य् उन्मत्त-वचो गोप्यः । कृष्णान्वेषण-कातराः
 १०३००१४३ लीला भगवतस् तास् ता । ह्य् अनुचक्रुस् तद्-आत्मिकाः
 १०३००१५१ कस्याचित् पूतनायन्त्याः । कृष्णायन्त्य् अपिबत् स्तनम्
 १०३००१५३ तोकयित्वा रुदत्य् अन्या । पदाहन् शकटायतीम्
 १०३००१६१ दैत्यायित्वा जहारान्याम् । एको कृष्णार्भ-भावनाम्
 १०३००१६३ रिङ्ग्याम् आस काप्य् अङ्घ्री । कर्षन्ती घोष-निःस्वनैः
 १०३००१७१ कृष्ण-रामायिते द्वे तु । गोपायन्त्यश् च काश्चन
 १०३००१७३ वत्सायतीं हन्ति चान्या । तत्रैका तु बकायतीम्
 १०३००१८१ आहूय दूर-गा यद्वत् । कृष्णस् तम् अनुवर्ततीम्
 १०३००१८३ वेणुं क्वणन्तीं क्रीडन्तीम् । अन्याः शंसन्ति साध्व् इति
 १०३००१९१ कस्याञ्चित् स्व-भुजं न्यस्य । चलन्त्य् आहापरा ननु
 १०३००१९३ कृष्णो ऽहं पश्यत गतिं । ललिताम् इति तन्-मनाः
 १०३००२०१ मा भैष्ट वात-वर्षाभ्यां । तत्-त्राणं विहितं मय
 १०३००२०३ इत्य् उत्तवैकेन हस्तेन । यतन्त्य् उन्निदधे ऽम्बरम्
 १०३००२११ आरुह्यैका पदाक्रम्य । शिरस्य् आहापरां नृप
 १०३००२१३ दुष्टाहे गच्छ जातो ऽहं । खलानाम् ननु दण्ड-कृत्
 १०३००२२१ तत्रैकोवाच हे गोपा । दावाग्निं पश्यतोल्बणम्

१०३००२२३ चक्षुष्य आश्व अपिदध्वं वो । विधास्ये क्षेमम् अञ्जसा
 १०३००२३१ बद्धान्यया स्रजा काचित् । तन्वी तत्र उलूखले
 १०३००२३३ बध्नामि भाण्ड-भेत्तारं । हैयङ्गव-मुषं त्व इति
 १०३००२३५ भीता सु-दृक् पिधायास्यं । भेजे भीति-विडम्बनम्
 १०३००२४१ एवं कृष्णं पृच्छमाना । वृणदावन-लतास् तरून्
 १०३००२४३ व्यचक्षत वनोद्देशे । पदानि परमात्मनः
 १०३००२५१ पदानि व्यक्तम् एतानि । नन्द-सूनोर् महात्मनः
 १०३००२५३ लक्ष्यन्ते हि ध्वजाम्भोज- । वज्राङ्कुश-यवादिभिः
 १०३००२६१ तैस् तैः पदैस् तत्-पदवीम् । अन्विच्छन्त्यो ऽग्रतोऽबलाः
 १०३००२६३ वध्वाः पदैः सु-पृक्तानि । विलोक्यार्ताः समब्रुवन्
 १०३००२७१ कस्याः पदानि चैतानि । याताया नन्द-सूनुना
 १०३००२७३ अंस-न्यस्त-प्रकोष्ठायाः । करेणोः करिणा यथा
 १०३००२८१ अनयाराधितो नूनं । भगवान् हरिर् ईश्वरः
 १०३००२८३ यन् नो विहाय गोविन्दः । प्रीतो याम् अनयद् रहः
 १०३००२९१ धन्या अहो अमी आल्यो । गोविन्दाङ्घ्र-अञ्ज-रेणवः
 १०३००२९३ यान् ब्रह्मेशौ रमा देवी । दधूर् मूध्न्-अघ-नुत्तये
 १०३००३०१ तस्या अमूनि नः क्षोभं । कुर्वन्त्य उच्चैः पदानि यत्
 १०३००३०३ यैकापहत्य गोपीनाम् । रहो भुक्ते ऽच्युताधरम्
 १०३०१ न लक्ष्यन्ते पदान्य् अत्र । तस्या नूनं तृणाङ्कुरैः
 १०३०३ खिद्यत्-सुजाताङ्घ्रि-तलाम् । उन्निन्ये प्रेयसीं प्रियः
 १०३००३११ इमान्य् अधिक-मग्नानि । पदानि वहतो वधूम्
 १०३००३१३ गोप्यः पश्यत कृष्णस्य । भाराक्रान्तस्य कामिनः
 १०३००३१५ अत्रावरोपिता कान्ता । पुष्प-हेतोर् महात्मना
 १०३००३२१ अत्र प्रसूनावचयः । प्रियार्थे प्रेयसा कृतः
 १०३००३२३ प्रपदाक्रमण एते । पश्यतासकले पदे
 १०३००३३१ केश-प्रसाधनं त्व् अत्र । कामिन्याः कामिना कृतम्
 १०३००३३३ तानि चूडयता कान्ताम् । उपविष्टम् इह ध्रुवम्
 १०३००३४१ रेमे तथा चात्म-रत । आत्मारामो ऽप्य् अखण्डितः
 १०३००३४३ कामिनां दर्शयन् दैन्यं । स्त्रीणां चैव दुरात्मताम्
 १०३००३५१ इत्य् एवं दर्शयन्त्यस् ताश् । चेरूर् गोप्यो विचेतसः
 १०३००३५३ यां गोपीम् अनयत् कृष्णो । विहायान्याः स्त्रियो वने
 १०३००३६१ सा च मेने तदात्मानं । वरिष्ठं सर्व-योषिताम्
 १०३००३६३ हित्वा गोपीः काम-याना । माम् असौ भजते प्रियः
 १०३००३७१ ततो गत्वा वनोद्देशं । दृष्टा केशवम् अब्रवीत्
 १०३००३७३ न पारये ऽहं चलितुं । नय मां यत्र ते मनः
 १०३००३८१ एवम् उक्तः प्रियाम् आह । स्कन्ध आरुह्यताम् इति
 १०३००३८३ ततश् चान्तर्दधे कृष्णः । सा वधूर् अन्वतप्यत

१०३००३९१ हा नाथ रमण प्रेष्ठ । क्वासि क्वासि महा-भुज
 १०३००३९३ दास्यास् ते कृपणाया मे । सखे दर्शय सन्निधिम्
 १०३००४०० श्री-शुक उवाच
 १०३००४०१ अन्विच्छन्त्यो भगवतो । मार्गं गोप्यो ऽविदूरितः
 १०३००४०३ ददृशुः प्रिय-विश्लेषान् । मोहितां दुःखितां सखीम्
 १०३००४११ तथा कथितम् आकर्ण्य । मान-प्राप्तिं च माधवात्
 १०३००४१३ अवमानं च दौरात्म्याद् । विस्मयं परमं ययुः
 १०३००४२१ ततो ऽविशन् वनं चन्द्र । ज्योत्स्ना यावद् विभाव्यते
 १०३००४२३ तमः प्रविष्टम् आलक्ष्य । ततो निववृतुः स्त्रियः
 १०३००४३१ तन्-मनस्कास् तद्-अलापास् । तद्-विचेष्टास् तद्-आत्मिकाः
 १०३००४३३ तद्-गुणान् एव गायन्त्यो । नात्मगाराणि सस्मरुः
 १०३००४४१ पुनः पुलिनम् आगत्य । कालिन्द्याः कृष्ण-भावनाः
 १०३००४४३ समवेता जगुः कृष्णं । तद्-आगमन-काङ्क्षिताः
 १०३१००१० गोप्य ऊचुः
 १०३१००११ जयति ते ऽधिकं जन्मना ब्रजः । श्रयत इन्दिरा शश्वद् अत्र हि
 १०३१००१३ दयित दृश्यतां दिक्षु तावकास् । त्वयि धृतासवस् त्वां विचिन्वते
 १०३१००२१ शरद्-उदाशये साधु-जात-सत्- । सरसिजोदर-श्री-मुषा दृशा
 १०३१००२३ सुरत-नाथ ते ऽशुल्क-दासिका । वर-द निम्नतो नेह किं वधः
 १०३१००३१ विष-जलाप्ययाद् व्याल-राक्षसाद् । वर्ष-मारुताद् वैद्युतानलात्
 १०३१००३३ वृष-मयात्मजाद् विश्वतो भयाद् । ऋषभ ते वयं रक्षिता मुहुः
 १०३१००४१ न खलु गोपीका-नन्दनो भवान् । अखिल-देहिनाम् अन्तरात्म-दृक्
 १०३१००४३ विखनसार्थितो विश्व-गुप्तये । सख उदेयिवान् सात्वतां कुले
 १०३१००५१ विरचिताभयं वृष्णि-धूर्य ते । चरणम् ईयुषां संसृतेर् भयात्
 १०३१००५३ कर-सरोरुहं कान्त काम-दं । शिरसि धेहि नः श्री-कर-ग्रहम्
 १०३१००६१ ब्रज-जनार्ति-हन् वीर योषितां । निज-जन-स्मय-ध्वंसन-स्मित
 १०३१००६३ भज सखे भवत्-किङ्करीः स्म नो । जलरुहाननं चारु दर्शय
 १०३१००७१ प्रणत-देहिनां पाप-कर्षणं । तृण-चरानुगं श्री-निकेतनम्
 १०३१००७३ फणि-फणार्पितं ते पदाम्बुजं । कृणु कुचेषु नः कृन्धि हृत्-छयम्
 १०३१००८१ मधुरया गिरा वल्गु-वाक्यया । बुध-मनोज्ञया पुष्करेक्षण
 १०३१००८३ विधि-करीर् इमा वीर मुह्यतीर् । अधर-सीधुनाप्याययस्व नः
 १०३१००९१ तव कथामृतं तप्त-जीवनं । कविभिर् ईडितं कल्मषापहम्
 १०३१००९३ श्रवण-मङ्गलं श्रीमद् आततं । भुवि गृणन्ति ये भूरि-दा जनाः
 १०३१०१०१ प्रहसितं प्रिय-प्रेम-वीक्षणं । विहरणं च ते ध्यान-मङ्गलम्
 १०३१०१०३ रहसि संविदो या हृदि स्पृशः । कुहक नो मनः क्षोभयन्ति हि
 १०३१०१११ चलसि यद् ब्रजाच् चारयन् पशून् । नलिन-सुन्दरं नाथ ते पदम्
 १०३१०११३ शिल-तृणाङ्कुरैः सीदतीति नः । कलिलतां मनः कान्त गच्छति
 १०३१०१२१ दिन-परिक्षये नील-कुन्तलैर् । वनरुहाननं बिभ्रद् आवृतम्

१०३१०१२३ घन-रजस्वलं दर्शयन् मुहुर् । मनसि नः स्मरं वीर यच्छसि
 १०३१०१३१ प्रणत-काम-दं पद्मजार्चितं । धरणि-मण्डनं ध्येयम् आपदि
 १०३१०१३३ चरण-पङ्कजं शन्तमं च ते । रमण नः स्तनेष्व् अर्पयाधि-हन्
 १०३१०१४१ सुरत-वर्धनं शोक-नाशनं । स्वरित-वेणुना सुष्ठु चुम्बितम्
 १०३१०१४३ इतर-राग-विस्मारणं नृणां । वितर वीर नस् ते ऽधरामृतम्
 १०३१०१५१ अटति यद् भवान् अहि काननं । त्रुटि युगायते त्वाम् अपश्यताम्
 १०३१०१५३ कुटिल-कुन्तलं श्री-मुखं च ते । जड उदीक्षतां पक्ष्म-कृद् दृशाम्
 १०३१०१६१ पति-सुतान्वय-भ्रातृ-बान्धवान् । अतिविलङ्घ्य ते ऽन्त्य् अच्युतागताः
 १०३१०१६३ गति-विदस् तवोद्गीत-मोहिताः । कितव योषितः कस् त्यजेन् निशि
 १०३१०१७१ रहसि संविदं हृच्छयोदयं । प्रहसिताननं प्रेम-वीक्षणम्
 १०३१०१७३ बृहद्-उरः श्रियो वीक्ष्य धाम ते । मुहुर् अति-स्पृहा मुह्यते मनः
 १०३१०१८१ ब्रज-वनौकसां व्यक्तिर् अङ्ग ते । वृजिन-हृन्त्र्य् अलं विश्व-मङ्गलम्
 १०३१०१८३ त्यज मनाक् च नस् त्वत्-स्पृहात्मनां । स्व-जन-हृद्-रुजां यन् निषूदनम्
 १०३१०१९१ यत् ते सुजात-चरणाम्बुरुहं स्तनेषु
 १०३१०१९२ भीताः शनैः प्रिय दधीमहि कर्कशेषु
 १०३१०१९३ तेनाटवीम् अटसि तद् व्यथते न किं स्वित्
 १०३१०१९४ कूर्पादिभिर् भ्रमति धीर् भवद्-आयुषां नः
 १०३२००१० श्री-शुक उवाच
 १०३२००११ इति गोप्यः प्रगायन्त्यः । प्रलपन्त्यश् च चित्रधा
 १०३२००१३ रुरुदुः सु-स्वरं राजन् । कृष्ण-दर्शन-लालसाः
 १०३२००२१ तासाम् आविरभूच् छौरिः । स्मयमान-मुखाम्बुजः
 १०३२००२३ पीताम्बर-धरः स्रग्वी । साक्षान् मन्मथ-मन्मथः
 १०३२००३१ तं विलोक्यागतं प्रेष्ठं । प्रीत्य्-उत्फुल्ल-दृशो ऽबलाः
 १०३२००३३ उत्तस्थुर् युगपत् सर्वासु । तन्वः प्राणम् इवागतम्
 १०३२००४१ काचित् कराम्बुजं शौरिर् । जगृहे ऽञ्जलिना मुदा
 १०३२००४३ काचिद् दधार तद्-बाहुम् । अंसे चन्दन-भूषितम्
 १०३२००५१ काचिद् अञ्जलिनागृह्णात् । तन्वी ताम्बूल-चर्वितम्
 १०३२००५३ एका तद्-अङ्घ्रि-कमलं । सन्तप्ता स्तनयोर् अधात्
 १०३२००६१ एका भ्रु-कुटिम् आवध्य । प्रेम-संरम्भ-विह्वला
 १०३२००६३ घ्नन्तीवैक्षत् कटाक्षैपैः । सन्दष्ट-दशन-च्छदा
 १०३२००७१ अपरानिमिषद्-दृग्भ्यां । जुषाणा तन्-मुखाम्बुजम्
 १०३२००७३ आपीतम् अपि नातृप्यत् । सन्तस् तच्-चरणं यथा
 १०३२००८१ तं काचिन् नेत्र-रन्ध्रेण । हृदि कृत्वा निमील्य च
 १०३२००८३ पुलकाङ्ग्य् उपगुह्यास्ते । योगीवानन्द-सम्प्लुता
 १०३२००९१ सर्वासु ताः केशवालोक- । परमोत्सव-निर्वृताः
 १०३२००९३ जहूर् विरह-जं तापं । प्राज्ञं प्राप्य यथा जनाः
 १०३२०१०१ ताभिर् विधूत-शोकाभिर् । भगवान् अच्युतो वृतः

१०३२०१०३ व्यरोचताधिकं तात । पुरुषः शक्तिभिर् यथा
 १०३२०१११ ताः समादाय कालिन्द्या । निर्विश्य पुलिनं विभुः
 १०३२०११३ विकसत्-कुन्द-मन्दार । सुरभ्य-अनिल-षट्पदम्
 १०३२०१२१ शरच्च-चन्द्रांशु-सन्दोह- । ध्वस्त-दोषा-तमः शिवम्
 १०३२०१२३ कृष्णाया हस्त-तरला । चित-कोमल-वालुकम्
 १०३२०१३१ तद्-दर्शनाहाद-विधूत-हृद्-रुजो । मनोरथान्तं श्रुतयो यथा ययुः
 १०३२०१३३ स्वैर् उत्तरीयैः कुच-कुङ्कुमाङ्कितैर् । अचीकृपन्न आसनम् आत्म-बन्धवे
 १०३२०१४१ तत्रोपविष्टो भगवान् स ईश्वरो । योगेश्वरान्त-हृदि कल्पितासनः
 १०३२०१४३ चकास गोपी-परिषद्-गतो ऽर्चितस् । त्रैलोक्य-लक्ष्म्य-एक-पदं वपुर दधत्
 १०३२०१५१ सभाजयित्वा तम् अनङ्ग-दीपनं । सहास-लीलेक्षण-विभ्रम-भ्रुवा
 १०३२०१५३ संस्पशनिनाङ्क-कृताङ्घ्रि-हस्तयोः । संस्तुत्य ईषत् कुपिता बभाषिरे
 १०३२०१६० श्री-गोप्य ऊचुः
 १०३२०१६१ भजतो ऽनुभजन्त्य् एक । एक एतद्-विपर्ययम्
 १०३२०१६३ नोभयांश् च भजन्त्य् एक । एतन् नो ब्रूहि साधु भोः
 १०३२०१७० श्री-भगवान् उवाच
 १०३२०१७१ मिथो भजन्ति ये सख्यः । स्वार्थैकान्तोद्यमा हि ते
 १०३२०१७३ न तत्र सौहृदं धर्मः । स्वार्थार्थं तद् धि नान्यथा
 १०३२०१८१ भजन्त्य् अभजतो ये वै । करुणाः पितरौ यथा
 १०३२०१८३ धर्मो निरपवादो ऽत्र । सौहृदं च सु-मध्यमाः
 १०३२०१९१ भजतो ऽपि न वै केचिद् । भजन्त्य् अभजतः कुतः
 १०३२०१९३ आत्मारामा ह्य् आप्त-कामा । अकृत-ज्ञा गुरु-द्रुहः
 १०३२०२०१ नाहं तु सख्यो भजतो ऽपि जन्तून् । भजाम्य् अमीषाम् अनुवृत्ति-वृत्तये
 १०३२०२०३ यथाधनो लब्ध-धने विनष्टे । तच्च-चिन्तयान्यन् निभृतो न वेद
 १०३२०२११ एवं मद्-अर्थोऽज्ज्ञित-लोक-वेद । स्वानाम् हि वो मय्य् अनुवृत्तये ऽबलाः
 १०३२०२१३ मयापरोक्षं भजता तिरोहितं । मासूयितुं मार्हथ तत् प्रियं प्रियाः
 १०३२०२२१ न पारये ऽहं निरवद्य-संयुजां । स्व-साधु-कृत्यं विबुधायुषापि वः
 १०३२०२२३ या माभजन् दुर्जर-गेह-शृङ्खलाः । संवृश्च्य तद् वः प्रतियातु साधुना
 १०३३००१० श्री-शुक उवाच
 १०३३००११ इत्थं भगवतो गोप्यः । श्रुत्वा वाचः सु-पेशलाः
 १०३३००१३ जहूर् विरह-जं तापं । तद्-अङ्गोपचिताशिषः
 १०३३००२१ तत्रारभत गोविन्दो । रास-क्रीडाम् अनुव्रतैः
 १०३३००२३ स्त्री-रत्नैर् अन्वितः प्रीतैर् । अन्योन्याबद्ध-बाहुभिः
 १०३३००३१ रासोत्सवः सम्प्रवृत्तो । गोपी-मण्डल-मण्डितः
 १०३३००३३ योगेश्वरेण कृष्णेन । तासां मध्ये द्वयोर् द्वयोः
 १०३३००३५ प्रविष्टेन गृहीतानां । कण्ठे स्व-निकटं स्त्रियः
 १०३३००३७ यं मन्येरन् नभस् तावद् । विमान-शत-सङ्कुलम्
 १०३३००३९ दिवौकसां स-दाराणाम् । औत्सुक्यापहतात्मनाम्

१०३३००४१ ततो दुन्दुभयो नेदुर । निपेतुः पुष्प-वृष्टयः
 १०३३००४३ जगुर् गन्धर्व-पतयः । स-स्त्रीकास् तद्-यशो ऽमलम्
 १०३३००५१ वलयानां नूपुराणां । किङ्किणीनां च योषिताम्
 १०३३००५३ स-प्रियाणाम् अभूच् छब्दस् । तुमुलो रास-मण्डले
 १०३३००६१ तत्रातिशुशुभे ताभिर् । भगवान् देवकी-सुतः
 १०३३००६३ मध्ये मणीनां हैमानां । महा-मरकतो यथा
 १०३३००७१ पाद-न्यासैर् भुज-विधुतिभिः स-स्मितैर् भ्रू-विलासैर्
 १०३३००७२ भज्यन् मध्यैश् चल-कुच-पटैः कुण्डलैर् गण्ड-लोलैः
 १०३३००७३ स्विद्यन्-मुख्यः कवर-रसनाग्रन्थयः कृष्ण-वध्वो
 १०३३००७४ गायन्त्यस् तं तडित इव ता मेघ-चक्रे विरेजुः
 १०३३००८१ उच्चैर् जगुर् नृत्यमाना । रक्त-कण्ठयो रति-प्रियाः
 १०३३००८३ कृष्णाभिमर्श-मुदिता । यद्-गीतेनेदम् आवृतम्
 १०३३००९१ काचित् समं मुकुन्देन । स्वर-जातीर् अमिश्रिताः
 १०३३००९३ उन्निन्ये पूजिता तेन । प्रीयता साधु साध्व् इति
 १०३३००९५ तद् एव ध्रुवम् उन्निन्ये । तस्यै मानं च बह् अदात्
 १०३३०१०१ काचिद् रास-परिश्रान्ता । पार्श्व-स्थस्य गदा-भृतः
 १०३३०१०३ जग्राह बाहुना स्कन्धं । श्लथद्-वलय-मल्लिका
 १०३३०१११ तत्रैकांस-गतं बाहुं । कृष्णस्योत्पल-सौरभम्
 १०३३०११३ चन्दनालितम् आघ्राय । हृष्ट-रोमा चुचुम्ब ह
 १०३३०१२१ कस्याश्चिन् नाटय-विक्षिप्त । कुण्डल-त्विष-मण्डितम्
 १०३३०१२३ गण्डं गण्डे सन्दधत्याः । प्रादात् ताम्बूल-चर्वितम्
 १०३३०१३१ नृत्यती गायती काचित् । कूजन् नूपुर-मेखला
 १०३३०१३३ पार्श्व-स्थाच्युत-हस्ताब्जं । श्रान्ताधात् स्तनयोः शिवम्
 १०३३०१४१ गोप्यो लब्ध्वाच्युतं कान्तं । श्रिय एकान्त-वल्लभम्
 १०३३०१४३ गृहीत-कण्ठयस् तद्-दोभ्यां । गायन्त्यस् तम् विजहिरे
 १०३३०१५१ कर्णोत्पलालक-विटङ्क-कपोल-घर्म-
 १०३३०१५३ वक्र-श्रियो वलय-नूपुर-घोष-वाद्यैः
 १०३३०१५५ गोप्यः समं भगवता ननृतुः स्व-केश-
 १०३३०१५७ स्रस्त-स्रजो भ्रमर-गायक-रास-गोष्ठ्याम्
 १०३३०१६१ एवं परिष्वङ्ग-कराभिमर्श- । स्निग्धेक्षणोद्दाम-विलास-हासैः
 १०३३०१६३ रेमे रमेशो व्रज-सुन्दरीभिर् । यथार्भकः स्व-प्रतिबिम्ब-विभ्रमः
 १०३३०१७१ तद्-अङ्ग-सङ्ग-प्रमुदाकुलेन्द्रियाः । केशान् दुकूलं कुच-पङ्किकां वा
 १०३३०१७३ नाञ्जः प्रतिव्योदुम् अलं व्रज-स्त्रियो । विस्रस्त-मालाभरणाः कुरूद्वह
 १०३३०१८१ कृष्ण-विक्रीडितं वीक्ष्य । मुमुहुः खे-चर-स्त्रियः
 १०३३०१८३ कामार्दिताः शशाङ्कश् च । स-गणो विस्मितो ऽभवत्
 १०३३०१९१ कृत्वा तावन्तम् आत्मानं । यावतीर् गोप-योषितः
 १०३३०१९३ रेमे स भगवांस् ताभिर् । आत्मारामो ऽपि लीलया

१०३३०२०१ तासां रति-विहारेण । श्रान्तानां वदनानि सः
 १०३३०२०३ प्रामृजत् करुणः प्रेम्णा । शन्तमेनाङ्ग पाणिना
 १०३३०२११ गोप्यः स्फुरत्-पुरट-कुण्डल-कुन्तल-त्वङ्-
 १०३३०२१२ गण्ड-श्रिया सुधित-हास-निरीक्षणेन
 १०३३०२१३ मानं दधत्य ऋषभस्य जगुः कृतानि
 १०३३०२१४ पुण्यानि तत्-कर-रुह-स्पर्श-प्रमोदाः
 १०३३०२२१ ताभिर् युतः श्रमम् अपोहितुम् अङ्ग-सङ्ग-
 १०३३०२२२ घृष्ट-स्रजः स कुच-कुङ्कुम-रञ्जितायाः
 १०३३०२२३ गन्धर्व-पालिभिर् अनुद्रुत आविशद् वाः
 १०३३०२२४ श्रान्तो गजीभिर् इभ-राड् इव भिन्न-सेतुः
 १०३३०२३१ सो ऽम्भस्य अलं युवतिभिः परिषिच्यमानः
 १०३३०२३२ प्रेम्णोक्षितः प्रहसतीभिर् इतस् ततो ऽङ्ग
 १०३३०२३३ वैमानिकैः कुसुम-वर्षिभिर् ईद्यमानो
 १०३३०२३४ रेमे स्वयं स्व-रतिर् अत्र गजेन्द्र-लीलः
 १०३३०२४१ ततश् च कृष्णोपवने जल-स्थल । प्रसून-गन्धानिल-जुष्ट-दिव-तटे
 १०३३०२४३ चचार भृङ्ग-प्रमदा-गणावृतो । यथा मद-च्युद् द्विरदः करेणुभिः
 १०३३०२५१ एवं शशाङ्कांशु-विराजिता निशाः । स सत्य-कामो ऽनुरताबला-गणः
 १०३३०२५३ सिषेव आत्मन्य् अवरुद्ध-सौरतः । सर्वाः शरत्-काव्य-कथा-रसाश्रयाः
 १०३३०२६० श्री-परीक्षिद् उवाच
 १०३३०२६१ संस्थापनाय धर्मस्य । प्रशमायेतरस्य च
 १०३३०२६३ अवतीर्णो हि भगवान् । अंशेन जगद्-ईश्वरः
 १०३३०२७१ स कथं धर्म-सेतूनां । वक्ता कर्ताभिरक्षिता
 १०३३०२७३ प्रतीपम् आचरद् ब्रह्मन् । पर-दाराभिमर्शनम्
 १०३३०२८१ आप्त-कामो यदु-पतिः । कृतवान् वै जुगुप्सितम्
 १०३३०२८३ किम्-अभिप्राय एतन् नः । शंशयं छिन्धि सु-व्रत
 १०३३०२९० श्री-शुक उवाच
 १०३३०२९१ धर्म-व्यतिक्रमो दृष्ट । ईश्वराणां च साहसम्
 १०३३०२९३ तेजीयसां न दोषाय । वहेः सर्व-भुजो यथा
 १०३३०३०१ नैतत् समाचरेज् जातु । मनसापि ह्य् अनीश्वरः
 १०३३०३०३ विनश्यत्य् आचरन् मौढ्याद् । यथारुद्रो ऽब्धि-जं विषम्
 १०३३०३११ ईश्वराणां वचः सत्यं । तथैवाचरितं क्वचित्
 १०३३०३१३ तेषां यत् स्व-वचो-युक्तं । बुद्धिमांस् तत् समाचरेत्
 १०३३०३२१ कुशलाचरितेनैषाम् । इह स्वार्थो न विद्यते
 १०३३०३२३ विपर्ययेण वानर्थो । निरहङ्कारिणां प्रभो
 १०३३०३३१ किम् उताखिल-सत्त्वानां । तिर्यङ्-मर्त्य-दिवौकसाम्
 १०३३०३३३ ईशितुश् चेशितव्यानां । कुशलाकुशलान्वयः
 १०३३०३४१ यत्-पाद-पङ्कज-पराग-निषेव-तृप्ता

१०३३०३४२ योग-प्रभाव-विधुताखिल-कर्म-बन्धाः
 १०३३०३४३ स्वैरं चरन्ति मुनयो ऽपि न नह्यमानास्
 १०३३०३४४ तस्येच्छयात्त-वपुषः कुत एव बन्धः
 १०३३०३५१ गोपीनां तत्-पतीनां च । सर्वेषाम् एव देहिनाम्
 १०३३०३५३ यो ऽन्तश् चरति सो ऽध्यक्षः । क्रीडनेनेह देह-भाक्
 १०३३०३६१ अनुग्रहाय भक्तानां । मानुषं देहम् आस्थितः
 १०३३०३६३ भजते तादृशीः क्रीड । याः श्रुत्वा तत्-परो भवेत्
 १०३३०३७१ नासूयन् खलु कृष्णाय । मोहितास् तस्य मायया
 १०३३०३७३ मन्यमानाः स्व-पार्श्व-स्थान् । स्वान् स्वान् दारान् ब्रजौकसः
 १०३३०३८१ ब्रह्म-रात्र उपावृत्ते । वासुदेवानुमोदिताः
 १०३३०३८३ अनिच्छन्त्यो ययुर् गोप्यः । स्व-गृहान् भगवत्-प्रियाः
 १०३३०३९१ विक्रीडितं ब्रज-वधूभिर् इदं च विष्णोः
 १०३३०३९२ श्रद्धान्वितो ऽनुशृणुयाद् अथ वणयिद् यः
 १०३३०३९३ भक्तिं परां भगवति प्रतिलभ्य कामं
 १०३३०३९४ हृद्-रोगम् आश्व अपहिनोत्य् अचिरेण धीरः
 १०३४००१० श्री-शुक उवाच
 १०३४००११ एकदा देव-यात्रायां । गोपाला जात-कौतुकाः
 १०३४००१३ अनोभिर् अनडुद्-युक्तैः । प्रययुस् ते ऽम्बिका-वनम्
 १०३४००२१ तत्र स्नात्वा सरस्वत्यां । देवं पशु-पतिं विभुम्
 १०३४००२३ आनर्चुर् अहर्णैर् भक्त्या । देवीं च णृपते ऽम्बिकाम्
 १०३४००३१ गावो हिरण्यं वासांसि । मधु मध्व-अन्नम् आदृताः
 १०३४००३३ ब्राह्मणेभ्यो ददुः सर्वे । देवो नः प्रीयताम् इति
 १०३४००४१ ऊषुः सरस्वती-तीरे । जलं प्राश्य यत-व्रताः
 १०३४००४३ रजनीं तां महा-भागा । नन्द-सुनन्दकादयः
 १०३४००५१ कश्चिन् महान् अहिस् तस्मिन् । विपिने ऽति-बुभुक्षितः
 १०३४००५३ यदृच्छयागतो नन्दं । शयानम् उर-गो ऽग्रसीत्
 १०३४००६१ स चुक्रोशाहिना ग्रस्तः । कृष्ण कृष्ण महान् अयम्
 १०३४००६३ सर्पो मां ग्रसते तात । प्रपन्नं परिमोचय
 १०३४००७१ तस्य चाक्रन्दितं श्रुत्वा । गोपालाः सहसोत्थिताः
 १०३४००७३ ग्रस्तं च दृष्ट्वा विभ्रान्ताः । सर्पं विव्यधुर् उल्मुकैः
 १०३४००८१ अलातैर् दह्यमानो ऽपि । नामुञ्चत् तम् उरङ्गमः
 १०३४००८३ तम् अस्पृशत् पदाभ्येत्य । भगवान् सात्वतां पतिः
 १०३४००९१ स वै भगवतः श्रीमत् । पाद-स्पर्श-हताशुभः
 १०३४००९३ भेजे सर्प-वपुर् हित्वा । रूपं विद्याधरार्चितम्
 १०३४०१०१ तम् अपृच्छद् धृषीकेशः । प्रणतं समवस्थितम्
 १०३४०१०३ दीप्यमानेन वपुषा । पुरुषं हेम-मालिनम्
 १०३४०१११ को भवान् परया लक्ष्म्या । रोचते ऽद्भुत-दर्शनः

१०३४०११३ कथं जुगुप्सिताम् एतां । गतिं वा प्रापितो ऽवशः
 १०३४०१२० सर्प उवाच
 १०३४०१२१ अहं विद्याधरः कश्चित् । सुदर्शन इति श्रुतः
 १०३४०१२३ श्रिया स्वरूप-सम्पत्त्या । विमानेनाचरन् दिशः
 १०३४०१३१ ऋषीन् विरूपाङ्गिरसः । प्राहसं रूप-दर्पितः
 १०३४०१३३ तैर् इमां प्रापितो योनिं । प्रलब्धैः स्वेन पाप्मना
 १०३४०१४१ शापो मे ऽनुग्रहायैव । कृतस् तैः करुणात्मभिः
 १०३४०१४३ यद् अहं लोक-गुरुणा । पदा स्पृष्टो हताशुभः
 १०३४०१५१ तं त्वाहं भव-भीतानां । प्रपन्नानां भयापहम्
 १०३४०१५३ आपृच्छे शाप-निर्मुक्तः । पाद-स्पर्शाद् अमीव-हन्
 १०३४०१६१ प्रपन्नो ऽस्मि महा-योगिन् । महा-पुरुष सत्-पते
 १०३४०१६३ अनुजानीहि मां देव । सर्व-लोकेश्वरेश्वर
 १०३४०१७१ ब्रह्म-दण्डाद् विमुक्तो ऽहं । सद्यस् ते ऽच्युत दर्शनात्
 १०३४०१७३ यन्-नाम गृह्णन् अखिलान् । श्रोतृन् आत्मानम् एव च
 १०३४०१७५ सद्यः पुनाति किं भूयस् । तस्य स्पृष्टः पदा हि ते
 १०३४०१८१ इत्य् अनुज्ञाप्य दाशार्हं । परिक्रम्याभिवन्द्य च
 १०३४०१८३ सुदर्शनो दिवं यातः । कृच्छ्रान् नन्दश् च मोचितः
 १०३४०१९१ निशाम्य कृष्णस्य तद् आत्म-वैभवं
 १०३४०१९३ ब्रजौकसो विस्मित-चेतसस् ततः
 १०३४०१९५ समाप्य तस्मिन् नियमं पुनर् ब्रजं
 १०३४०१९७ गृपाययुस् तत् कथयन्त आदृताः
 १०३४०२०१ कदाचिद् अथ गोविन्दो । रामश् चाद्भुत-विक्रमः
 १०३४०२०३ विजहतुर् वने रात्र्यां । मध्य-गौ ब्रज-योषिताम्
 १०३४०२११ उपगीयमानौ ललितं । स्त्री-जनैर् बद्ध-सौहृदैः
 १०३४०२१३ स्त्-अलङ्कृतानुलिप्ताङ्गौ । स्रग्विनौ विरजो-ऽम्बरौ
 १०३४०२२१ निशा-मुखं मानयन्ताव् । उदितोडुप-तारकम्
 १०३४०२२३ मल्लिका-गन्ध-मत्तालि- । जुष्टं कुमुद-वायुना
 १०३४०२३१ जगतुः सर्व-भूतानां । मनः-श्रवण-मङ्गलम्
 १०३४०२३३ तौ कल्पयन्तौ युगपत् । स्वर-मण्डल-मूर्च्छितम्
 १०३४०२४१ गोप्यस् तद्-गीतम् आकर्ण्य । मूर्च्छिता नाविदन् नृप
 १०३४०२४३ स्त्रंसद्-दुकूलम् आत्मानं । स्त्रस्त-केश-स्त्रजं ततः
 १०३४०२५१ एवं विक्रीडतोः स्वैरं । गायतोः सम्प्रमत्त-वत्
 १०३४०२५३ शङ्खचूड इति ख्यातो । धनदानुचरो ऽभ्यगात्
 १०३४०२६१ तयोर् निरीक्षतो राजस् । तन्-नाथं प्रमदा-जनम्
 १०३४०२६३ क्रोशन्तं कालयाम् आस । दिश्य् उदीच्याम् अशङ्कितः
 १०३४०२७१ क्रोशन्तं कृष्ण रामेति । विलोक्य स्व-परिग्रहम्
 १०३४०२७३ यथा गा दस्युना ग्रस्ता । भ्रातराव् अन्वधावताम्

१०३४०२८१ मा भैष्टेत्य् अभयारावौ । शाल-हस्तौ तरस्विनौ
 १०३४०२८३ आसेदतुस् तं तरसा । त्वरितं गुह्यकाधमम्
 १०३४०२९१ स वीक्ष्य ताव् अनुप्राप्तौ । काल-मृत्यू इवोद्विजन्
 १०३४०२९३ विषृज्य स्त्री-जनं मूढः । प्राद्रवज् जीवितेच्छया
 १०३४०३०१ तम् अन्वधावद् गोविन्दो । यत्र यत्र स धावति
 १०३४०३०३ जिहीर्षुस् तच्च-छिरो-रत्नं । तस्थौ रक्षन् स्त्रियो बलः
 १०३४०३११ अविदूर इवाभ्येत्य । शिरस् तस्य दुरात्मनः
 १०३४०३१३ जहार मुष्टिनैवाङ्ग । सह-चूड-मणिं विभुः
 १०३४०३२१ शङ्खचूडं निहत्यैवं । मणिम् आदाय भास्वरम्
 १०३४०३२३ अग्रजायाददात् प्रीत्या । पश्यन्तीनां च योषिताम्
 १०३५००१० श्री-शुक उवाच
 १०३५००११ गोप्यः कृष्णे वनं याते । तम् अनुद्रुत-चेतसः
 १०३५००१३ कृष्ण-लीलाः प्रगायन्त्यो । निन्युर दुःखेन वासरान्
 १०३५००२० श्री-गोप्य ऊचुः
 १०३५००२१ वाम-बाहु-कृत-वाम-कपोलो । वल्गित-भ्रूर् अधरार्पित-वेणुम्
 १०३५००२३ कोमलाङ्गुलिभिर् आश्रित-मार्गं । गोप्य ईरयति यत्र मुकुन्दः
 १०३५००३१ व्योम-यान-वनिताः सह सिद्धैर् । विस्मितास् तद् उपधार्य स-लज्जाः
 १०३५००३३ काम-मार्गण-समर्पित-चित्ताः । कश्मलं ययुर् अपस्मृत-नीव्यः
 १०३५००४१ हन्त चित्रम् अबलाः शृणुतेदं । हार-हास उरसि स्थिर-विद्युत्
 १०३५००४३ नन्द-सूनूर् अयम् आर्त-जनानां । नर्म-दो यर्हि कूजित-वेणुः
 १०३५००५१ वृन्दशो ब्रज-वृषा मृग-गावो । वेणु-वाद्य-हृत-चेतस आरात्
 १०३५००५३ दन्त-दष्ट-कवला धृत-कर्णा । निद्रिता लिखित-चित्रम् इवासन्
 १०३५००६१ बर्हिण-स्तबक-धातु-पलाशैर् । बद्ध-मल्ल-परिबर्ह-विडम्बः
 १०३५००६३ कर्हिचित् स-बल आलि स गोपैर् । गाः समाह्वयति यत्र मुकुन्दः
 १०३५००७१ तर्हि भग्न-गतयः सरितो वै । तत्-पदाम्बुज-रजो ऽनिल-नीतम्
 १०३५००७३ स्पृहयतीर् वयम् इवाबहु-पुण्याः । प्रेम-वेपित-भुजाः स्तिमितापः
 १०३५००८१ अनुचरैः समनुवर्णित-वीर्यं । आदि-पूरुष इवाचल-भूतिः
 १०३५००८३ वन-चरो गिरि-तटेषु चरन्तीर् । वेणुनाह्वयति गाः स यदा हि
 १०३५००९१ वन-लतास् तरव आत्मनि विष्णुं । व्यञ्जयन्त्य इव पुष्प-फलाढ्याः
 १०३५००९३ प्रणत-भार-विटपा मधु-धाराः । प्रेम-हृष्ट-तनवो ववृषुः स्म
 १०३५०१०१ दर्शनीय-तिलको वन-माला- । दिव्य-गन्ध-तुलसी-मधु-मत्तैः
 १०३५०१०३ अलि-कुलैर् अलघु गीताम् अभीष्टम् । आद्रियन् यर्हि सन्धित-वेणुः
 १०३५०१११ सरसि सारस-हंस-विहङ्गाश् । चारु-गीता-हृत-चेतस एत्य
 १०३५०११३ हरिम् उपासत ते यत-चित्ता । हन्त मीलित-दृशो धृत-मौनाः
 १०३५०१२१ सह-बलः स्रग-अवतंस-विलासः । सानुषु क्षिति-भृतो ब्रज-देव्यः
 १०३५०१२३ हर्षयन् यर्हि वेणु-रवेण । जात-हर्ष उपरम्भति विश्वम्
 १०३५०१३१ महद्-अतिक्रमण-शङ्कित-चेता । मन्द-मन्दम् अनुगर्जति मेघः

१०३५०१३३ सुहृदम् अभ्यवर्षत् सुमनोभिश् । छायाया च विदधत् प्रतपत्रम्
 १०३५०१४१ विविध-गोप-चरणेषु विदग्धो । वेणु-वाद्य उरुधा निज-शिक्षाः
 १०३५०१४३ तव सुतः सति यदाधर-बिम्बे । दत्त-वेणुर अनयत् स्वर-जातीः
 १०३५०१५१ सवनशस् तद् उपधार्य सुरेशाः । शक्र-शर्व-परमेष्ठि-पुरोगाः
 १०३५०१५३ कवय आनत-कन्धर-चित्ताः । कश्मलं ययुर अनिश्चित-तत्त्वाः
 १०३५०१६१ निज-पदाब्ज-दलैर् ध्वज-वज्र । नीरजाङ्कुश-विचित्र-ललामैः
 १०३५०१६३ ब्रज-भुवः शमयन् खुर-तोदं । वर्ष्म-धुर्य-गतिर् ईडित-वेणुः
 १०३५०१७१ ब्रजति तेन वयं स-विलास । वीक्षणार्पित-मनोभव-वेगाः
 १०३५०१७३ कुज-गतिं गमिता न विदामः । कश्मलेन कवरं वसनं वा
 १०३५०१८१ मणि-धरः क्वचिद् आगणयन् गा । मालया दयित-गन्ध-तुलस्याः
 १०३५०१८३ प्रणयिनो ऽनुचरस्य कदांसे । प्रक्षिपन् भुजम् अगायत यत्र
 १०३५०१९१ क्वणित-वेणु-रव-वञ्चित-चित्ताः । कृष्णम् अन्वसत कृष्ण-गृहिण्यः
 १०३५०१९३ गुण-गणार्णम् अनुगत्य हरिण्यो । गोपिका इव विमुक्त-गृहाशाः
 १०३५०२०१ कुन्द-दाम-कृत-कौतुक-वेषो । गोप-गोधन-वृतो यमुनायाम्
 १०३५०२०३ नन्द-सूनुर अनघे तव वत्सो । नर्म-दः प्रणयिणां विजहार
 १०३५०२११ मन्द-वायुर उपवात्य अनकूलं । मानयन् मलयज-स्पर्शेन
 १०३५०२१३ वन्दिनस् तम् उपदेव-गणा ये । वाद्य-गीत-बलिभिः परिवव्रुः
 १०३५०२२१ वत्सलो ब्रज-गवां यद् अग-ध्रो । वन्द्यमान-चरणः पथि वृद्धैः
 १०३५०२२३ कृत्स्न-गो-धनम् उपोह्य दिनान्ते । गीत-वेणुर अनुगोडित-कीर्तिः
 १०३५०२३१ उत्सवं श्रम-रुचापि दृशीनाम् । उन्नयन् खुर-रजश-छुरित-स्रक्
 १०३५०२३३ दित्सयैति सुहृद्-आसिष एष । देवकी-जठर-भूर उडु-राजः
 १०३५०२४१ मद-विघूर्णित-लोचन ईषत् । मान-दः स्व-सुहृदां वन-माली
 १०३५०२४३ बदर-पाण्डु-वदनो मृदु-गण्डं । मण्डयन् कनक-कुण्डल-लक्ष्म्या
 १०३५०२५१ यदु-पतिर् द्विरद-राज-विहारो । यामिनी-पतिर् इवैष दिनान्ते
 १०३५०२५३ मुदित-वक्त्र उपयाति दुरन्तं । मोचयन् ब्रज-गवां दिन-तापम्
 १०३५०२६० श्री-शुक उवाच
 १०३५०२६१ एवं ब्रज-स्त्रियो राजन् । कृष्ण-लीलानुगायतीः
 १०३५०२६३ रेमिरे ऽहःसु तच्च-चित्तास् । तन्-मनस्का महोदयाः
 १०३६००१० श्री बादरायणिर् उवाच
 १०३६००११ अथ तह्य- आगतो गोष्ठम् । अरिष्टो वृषभासुरः
 १०३६००१३ महीम् महा-ककुत्-कायः । कम्पयन् खुर-विक्षताम्
 १०३६००२१ रम्भमाणः खरतरं । पदा च विलिखन् महीम्
 १०३६००२३ उद्यम्य पुच्छं वप्राणि । विषाणाग्नेण चोद्धरन्
 १०३६००२५ किञ्चित् किञ्चित् छकृन् मुञ्चन् । मूत्रयन् स्तब्ध-लोचनः
 १०३६००३१ यस्य निर्हादितेनाङ्ग । निष्ठुरेण गवां नृणाम्
 १०३६००३३ पतन्त्य् अकालतो गर्भाः । स्रवन्ति स्म भयेन वै
 १०३६००४१ निर्विशन्ति घना यस्य । ककुद् अचल-शङ्कया

१०३६००४३ तं तीक्ष्ण-शृङ्गम् उद्वीक्ष्य । गोप्यो गोपाश् च तत्रसुः
 १०३६००५१ पशवो दुद्रुवुर् भीता । राजन् सन्त्यज्य गो-कुलम्
 १०३६००५३ कृष्ण कृष्णेति ते सर्वे । गोविन्दं शरणं ययुः
 १०३६००६१ भगवान् अपि तद् वीक्ष्य । गो-कुलं भय-विद्रुतम्
 १०३६००६३ मा भैष्टेति गिराश्वास्य । वृषासुरम् उपाह्वयत्
 १०३६००७१ गोपालैः पशुभिर् मन्द । त्रासितैः किम् असत्तम
 १०३६००७३ मयि शास्तरि दुष्टानां । त्वद्-विधानां दुरात्मनाम्
 १०३६००८१ इत्य् आस्फोट्याच्युतो ऽरिष्टं । तल-शब्देन कोपयन्
 १०३६००८३ सख्युर् अंसे भुजाभोगं । प्रसार्यावस्थितो हरिः
 १०३६००९१ सो ऽप्य् एवं कोपितो ऽरिष्टः । खुरेणावनिम् उल्लिखन्
 १०३६००९३ उद्यत्-पुच्छ-भ्रमन्-मेघः । क्रुद्धः कृष्णम् उपाद्रवत्
 १०३६०१०१ अग्र-न्यस्त-विषाणाग्रः । स्तब्धासृ-लोचनो ऽच्युतम्
 १०३६०१०३ कटाक्षिप्याद्रवत् तूर्णम् । इन्द्र-मुक्तो ऽशानिर् यथा
 १०३६०१११ गृहीत्वा शृङ्गयोस् तं वा । अष्टादश पदानि सः
 १०३६०११३ प्रत्यपोवाह भगवान् । गजः प्रति-गजं यथा
 १०३६०१२१ सो ऽपविद्धो भगवता । पुनर् उत्थाय सत्वरम्
 १०३६०१२३ आपतत् स्विन्न-सर्वाङ्गो । निःश्वसन् क्रोध-मूर्च्छितः
 १०३६०१३१ तम् आपतन्तं स निगृह्य शृङ्गयोः । पदा समाक्रम्य निपात्य भू-तले
 १०३६०१३३ निष्पीडयाम् आस यथार्द्रम् अम्बरं । कृत्वा विषाणेन जघान सो ऽपतत्
 १०३६०१४१ असृग् वमन् मूत्र-शकृत् समुत्सृजन् । क्षिपंश् च पादान् अनवस्थितेक्षणः
 १०३६०१४३ जगाम कृच्छ्रं निःश्रित् अथ क्षयं । पुष्पैः किरन्तो हरिम् ईडिरे सुराः
 १०३६०१५१ एवं कुकुद्भिनं हत्वा । स्तूयमानः द्विजातिभिः
 १०३६०१५३ विवेश गोष्ठं स-बलो । गोपीनां नयनोत्सवः
 १०३६०१६१ अरिष्टे निहते दैत्ये । कृष्णेनाद्भुत-कर्मणा
 १०३६०१६३ कंसायाथाह भगवान् । नारदो देव-दर्शनः
 १०३६०१७१ यशोदायाः सुतां कन्यां । देवक्याः कृष्णम् एव च
 १०३६०१७३ रामं च रोहिणी-पुत्रं । वसुदेवेन विभ्यता
 १०३६०१७५ न्यस्तौ स्व-मित्रे नन्दे वै । याभ्यां ते पुरुषा हताः
 १०३६०१८१ निशम्य तद् भोज-पतिः । कोपात् प्रचलितेन्द्रियः
 १०३६०१८३ निशातम् असिम् आदत्त । वसुदेव-जिघांसया
 १०३६०१९१ निवारितो नारदेन । तत्-सुतौ मृत्युम् आत्मनः
 १०३६०१९३ ज्ञात्वा लोह-मयैः पाशैर् । बबन्ध सह भार्यया
 १०३६०२०१ प्रतियाते तु देवर्षी । कंस आभाष्य केशिनम्
 १०३६०२०३ प्रेषयाम् आस हन्येतां । भवता राम-केशवौ
 १०३६०२११ ततो मुष्टिक-चाणूर । शल-तोशलकादिकान्
 १०३६०२१३ अमात्यान् हस्तिपांश् चैव । समाहूयाह भोज-राट्
 १०३६०२२१ भो भो निशम्यताम् एतद् । वीर-चाणूर-मुष्टिकौ

१०३६०२२३ नन्द-ब्रजे किलासाते । सुताव् आनकदुन्दुभेः
 १०३६०२३१ राम-कृष्णौ ततो मह्यं । मृत्युः किल निदर्शितः
 १०३६०२३३ भवद्भ्याम् इह सम्प्राप्तौ । हन्येतां मल्ल-लीलया
 १०३६०२४१ मञ्चाः क्रियन्तां विविधा । मल्ल-रङ्ग-परिश्रिताः
 १०३६०२४३ पौरा जानपदाः सर्वे । पश्यन्तु स्वैर-संयुगम्
 १०३६०२५१ महामात्र त्वया भद्र । रङ्ग-द्वार्य-उपनीयताम्
 १०३६०२५३ द्विपः कुवल्यापीडो । जहि तेन ममाहितौ
 १०३६०२६१ आरभ्यतां धनु-र्यागश् । चतुर्दश्यां यथा-विधि
 १०३६०२६३ विशसन्तु पशून् मेध्यान् । भूत-राजाय मीढुषे
 १०३६०२७१ इत्य् आज्ञाप्यार्थ-तन्त्र-ज्ञ । आहूय यदु-पुङ्गवम्
 १०३६०२७३ गृहीत्वा पाणिना पाणिं । ततो ऽक्रूरम् उवाच ह
 १०३६०२८१ भो भो दान-पते मह्यं । क्रियतां मैत्रम् आदृतः
 १०३६०२८३ नान्यस् त्वत्तो हिततमो । विद्यते भोज-वृष्णिषु
 १०३६०२९१ अतस् त्वाम् आश्रितः सौम्य । कार्य-गौरव-साधनम्
 १०३६०२९३ यथेन्द्रो विष्णुम् आश्रित्य । स्वार्थम् अध्यगमद् विभुः
 १०३६०३०१ गच्छ नन्द-ब्रजं तत्र । सुताव् आनकदुन्दुभेः
 १०३६०३०३ आसाते ताव् इहानेन । रथेनानय मा चिरम्
 १०३६०३११ निसृष्टः किल मे मृत्युर् । देवैर् वैकुण्ठ-संश्रयैः
 १०३६०३१३ ताव् आनय समं गोपैर् । नन्दाद्यैः साभ्युपायनैः
 १०३६०३२१ घातयिष्य इहानीतौ । काल-कल्पेन हस्तिना
 १०३६०३२३ यदि मुक्तौ ततो मल्लैर् । घातये वैद्युतोपमैः
 १०३६०३३१ तयोर् निहतयोस् तप्तान् । वसुदेव-पुरोगमान्
 १०३६०३३३ तद्-बन्धून् निहनिष्यामि । वृष्णि-भोज-दशार्हकान्
 १०३६०३४१ उग्रसेनं च पितरं । स्थविरं राज्य-कामुकं
 १०३६०३४३ तद्-भ्रातरं देवकं च । ये चान्ये विद्विषो मम
 १०३६०३५१ ततश् चैषा मही मित्र
 १०३६०३५२ भवित्री नष्ट-कण्टका
 १०३६०३६१ जरासन्धो मम गुरूर् । द्विविदो दयितः सखा
 १०३६०३६३ शम्बरो नरको बाणो । मय्य् एव कृत-सौहृदाः
 १०३६०३६५ तैर् अहं सुर-पक्षीयान् । हत्वा भोक्ष्ये महीं नृपान्
 १०३६०३७१ एतज् ज्ञात्वानय क्षिप्रं । राम-कृष्णाव् इहार्भकौ
 १०३६०३७३ धनु-र्मख-निरीक्षार्थं । द्रष्टुं यदु-पुर-श्रियम्
 १०३६०३८० श्री-अक्रूर उवाच
 १०३६०३८१ राजन् मनीषितं सध्रूयक् । तव स्वावद्य-मार्जनम्
 १०३६०३८३ सिद्ध्य-असिद्धयोः समं कुर्याद् । दैवं हि फल-साधनम्
 १०३६०३९१ मनोरथान् करोत्य् उच्चैर् । जनो दैव-हतान् अपि
 १०३६०३९३ युज्यते हर्ष-शोकाभ्यां । तथाप्य् आज्ञां करोमि ते

१०३६०४०० श्री-शुक उवाच
 १०३६०४०१ एवम् आदिश्य चाक्रूरं । मन्त्रिणश् च विषृज्य सः
 १०३६०४०२ प्रविवेश गृहं कंसस्य । तथाक्रूरः स्वम् आलयम्
 १०३७००१० श्री-शुक उवाच
 १०३७००११ केशी तु कंस-प्रहितः खुरैर् महीं
 १०३७००१२ महा-हयो निर्जरयन् मनो-जवः
 १०३७००१३ सटावधूताभ्र-विमान-सङ्कुलं
 १०३७००१४ कुर्वन् नभो हेषित-भीषिताखिलः
 १०३७००२१ तं त्रासयन्तं भगवान् स्व-गोकुलं
 १०३७००२२ तद्-धेषितैर् वाल-विघूर्णिताम्बुदम्
 १०३७००२३ आत्मानम् आजौ मृगयन्तम् अग्र-णीर्
 १०३७००२४ उपाह्वयत् स व्यनदन् मृगेन्द्र-वत्
 १०३७००३१ स तं निशाम्याभिमुखो मखेन खं
 १०३७००३२ पिबन्न इवाभ्यद्रवद् अट्ट-अमर्षणः
 १०३७००३३ जघान पद्भ्याम् अरविन्द-लोचनं
 १०३७००३४ दुरासदश् चण्ड-जवो दुरत्ययः
 १०३७००४१ तद् वञ्चयित्वा तम् अधोक्षजो रुषा । प्रगृह्य दोभ्यां परिविध्य पादयोः
 १०३७००४३ सावज्ञम् उत्सृज्य धनुः-शतान्तरे । यथोरगं तार्क्ष्य-सुतो व्यवस्थितः
 १०३७००५१ सः लब्ध-संज्ञः पुनर् उत्थितो रुषा
 १०३७००५२ व्यादाय केशी तरसापतद् धरिम्
 १०३७००५३ सो ऽप्य् अस्य वक्त्रे भुजम् उत्तरं स्मयन्
 १०३७००५४ प्रवेशायाम् आस यथोरगं बिले
 १०३७००६१ दन्ता निपेतुर् भगवद्-भुज-स्पृशस्
 १०३७००६२ ते केशिनस् तप्त-मय-स्पृशो यथा
 १०३७००६३ बाहुश् च तद्-देह-गतो महात्मनो
 १०३७००६४ यथामयः संववृधे उपेक्षितः
 १०३७००७१ समेधमानेन स कृष्ण-बाहुना । निरुद्ध-वायुश् चरणांश् च विक्षिपन्
 १०३७००७३ प्रस्विन्न-गात्रः परिवृत्त-लोचनः । पपात लण्डं विसृजन् क्षितौ व्यसुः
 १०३७००८१ तद्-देहतः कर्काटिका-फलोपमाद् । व्यसोर् अपाकृष्य भुजं महा-भुजः
 १०३७००८३ अविस्मितो ऽयत्न-हतारिकः सुरैः । प्रसून-वर्षैर् वर्षाद्भिर् ईडितः
 १०३७००९१ देवर्षिर् उपसङ्गम्य । भागवत-प्रवरो नृप
 १०३७००९३ कृष्णम् अक्लिष्ट-कर्माणं । रहस्य् एतद् अभाषत
 १०३७०१०१ कृष्ण कृष्णाप्रमेयात्मन् । योगेश जगद्-ईश्वर
 १०३७०१०३ वासुदेवाखिलावास । सात्वतां प्रवर प्रभो
 १०३७०१११ त्वम् आत्मा सर्व-भूतानाम् । एको ज्योतिर् इवैधसाम्
 १०३७०११३ गूढो गुहा-शयः साक्षी । महा-पुरुष ईश्वरः
 १०३७०१२१ आत्मनात्माश्रयः पूर्वं । मायया ससृजे गुणान्

१०३७०१२३ तैर् इदं सत्य-सङ्कल्पः । सृजस्य् अत्स्य् अवसीश्वरः
 १०३७०१३१ स त्वं भूधर-भूतानां । दैत्य-प्रमथ-रक्षसाम्
 १०३७०१३३ अवतीर्णो विनाशाय । साधुनां रक्षणाय च
 १०३७०१४१ दिष्ट्या ते निहतो दैत्यो । लीलायां हयाकृतिः
 १०३७०१४३ यस्य हेषित-सन्त्रस्तास् । त्यजन्त्य् अनिमिषा दिवम्
 १०३७०१५१ चाणूरं मुष्टिकं चैव । मल्लान् अन्यांश् च हस्तिनम्
 १०३७०१५३ कंसं च निहतं द्रक्ष्ये । परश्वो ऽहनि ते विभो
 १०३७०१६१ तस्यानु शङ्ख-यवन- । मुराणां नरकस्य च
 १०३७०१६३ पारिजातापहरणम् । इन्द्रस्य च पराजयम्
 १०३७०१७१ उद्धाहं वीर-कन्यानां । वीर्य-शुल्कादि-लक्षणम्
 १०३७०१७३ नृगस्य मोक्षणं शापाद् । द्वारकायां जगत्-पते
 १०३७०१८१ स्यमन्तकस्य च मणोर् । आदानं सह भार्यया
 १०३७०१८३ मृत-पुत्र-प्रदानं च । ब्राह्मणस्य स्व-धामतः
 १०३७०१९१ पौण्ड्रकस्य वधं पश्चात् । काशि-पुर्याश् च दीपनम्
 १०३७०१९३ दन्तवक्रस्य निधनं । चैद्यस्य च महा-क्रतौ
 १०३७०२०१ यानि चान्यानि वीर्याणि । द्वारकाम् आवसन् भवान्
 १०३७०२०३ कर्ता द्रक्ष्याम्य् अहं तानि । गेयानि कविभिर् भुवि
 १०३७०२११ अथ ते काल-रूपस्य । क्षपयिष्णोर् अमुष्य वै
 १०३७०२१३ अक्षौहिणीनां निधनं । द्रक्ष्याम्य् अर्जुन-सारथेः
 १०३७०२२१ विशुद्ध-विज्ञान-घनं स्व-संस्थया
 १०३७०२२३ समाप्त-सर्वार्थम् अमोघ-वाञ्छितम्
 १०३७०२२५ गुण-प्रवाहं भगवन्तम् ईमहि
 १०३७०२३३ त्वाम् ईश्वरं स्वाश्रयम् आत्म-मायया । विनिर्मिताशेष-विशेष-कल्पनम्
 १०३७०२३५ क्रीडार्थम् अद्यात्त-मनुष्य-विग्रहं । नतो ऽस्मि धुर्यं यदु-वृष्णि-सात्वताम्
 १०३७०२४० श्री-शुक उवाच
 १०३७०२४१ एवं यदु-पतिं कृष्णं । भागवत-प्रवरो मुनिः
 १०३७०२४३ प्रणिपत्याभ्यनुज्ञातो । ययौ तद्-दर्शनोत्सवः
 १०३७०२५१ भगवान् अपि गोविन्दो । हत्वा केशिनम् आहवे
 १०३७०२५३ पशून् अपालयत् पालैः । प्रीतैर् ब्रज-सुखावहः
 १०३७०२६१ एकदा ते पशून् पालाश् । चारयन्तो ऽद्रि-सानुषु
 १०३७०२६३ चक्रुर् निलायन-क्रीडाश् । चोर-पालापदेशतः
 १०३७०२७१ तत्रासन् कतिचिच् चोराः । पालाश् च कतिचिन् नृप
 १०३७०२७३ मेषायिताश् च तत्रैके । विजहूर् अकुतो-भयाः
 १०३७०२८१ मय-पुत्रो महा-मायो । व्योमो गोपाल-वेष-धृक्
 १०३७०२८३ मेषायितान् अपोवाह । प्रायश् चोरायितो बहून्
 १०३७०२९१ गिरि-दर्या विनिक्षिप्य । नीतं नीतं महासुरः

१०३७०२९३ शिलया पिदधे द्वारं । चतुः-पञ्चावशेषिताः
 १०३७०३०१ तस्य तत् कर्म विज्ञाय । कृष्णः शरण-दः सताम्
 १०३७०३०३ गोपान् नयन्तं जग्राह । वृकं हरिर् इवौजसा
 १०३७०३११ स निजं रूपम् आस्थाय । गिरीन्द्र-सदृशं बली
 १०३७०३१३ इच्छन् विमोक्तुम् आत्मानं । नाशक्रोद् ग्रहणातुरः
 १०३७०३२१ तं निगृह्याच्युतो दोर्भ्यां । पातयित्वा मही-तले
 १०३७०३२३ पश्यतां दिवि देवानां । पशु-मारम् अमारयत्
 १०३७०३३१ गुहा-पिधानं निर्भिद्य । गोपान् निःसार्य कृच्छतः
 १०३७०३३३ स्तूयमानः सुरैर् गोपैः । प्रविवेश स्व-गोकुलम्
 १०३८००१० श्री-शुक उवाच
 १०३८००११ अक्रूरो ऽपि च तां रात्रिं । मधु-पुर्यां महा-मतिः
 १०३८००१३ उषित्वा रथम् आस्थाय । प्रययौ नन्द-गोकुलम्
 १०३८००२१ गच्छन् पथि महा-भागो । भगवत्य् अम्बुजेक्षणे
 १०३८००२३ भक्तिं पराम् उपगत । एवम् एतद् अचिन्तयत्
 १०३८००३१ किं मयाचरितं भद्रं । किं तप्तं परमं तपः
 १०३८००३३ किं वाथाप्यु अहति दत्तं । यद् द्रक्ष्याम्यु अद्य केशवम्
 १०३८००४१ ममैतद् दुर्लभं मन्य । उत्तमः-श्लोक-दर्शनम्
 १०३८००४३ विषयात्मनो यथा ब्रह्म- । कीर्तनं शूद्र-जन्मनः
 १०३८००५१ मैवं ममाधमस्यापि । स्याद् एवाच्युत-दर्शनम्
 १०३८००५३ हियमाणः कल-नद्या । क्वचित् तरति कश्चन
 १०३८००६१ ममाद्यामङ्गलं नष्टं । फलवांश् चैव मे भवः
 १०३८००६३ यन् नमस्ये भगवतो । योगि-ध्येयान्घ्रि-पङ्कजम्
 १०३८००७१ कंसो बताद्याकृत मे ऽत्य-अनुग्रहं । द्रक्ष्ये ऽङ्घ्रि-पद्मं प्रहितो ऽमुना हरेः
 १०३८००७३ कृतावतारस्य दुरत्ययं तमः । पूर्वं ऽतरन् यन्-नख-मण्डल-त्विषा
 १०३८००८१ यद् अर्चितं ब्रह्म-भवादिभिः सुरैः
 १०३८००८२ श्रिया च देव्या मुनिभिः स-सात्वतैः
 १०३८००८३ गो-चारणायानुचरैश् चरद् वने
 १०३८००८४ यद् गोपिकानां कुच-कुङ्कुमाङ्कितम्
 १०३८००९१ द्रक्ष्यामि नूनं सु-कपोल-नासिकं । स्मितावलोकारुण-कञ्ज-लोचनम्
 १०३८००९३ मुखं मुकुन्दस्य गुडालकावृतं । प्रदक्षिणं मे प्रचरन्ति वै मुगाः
 १०३८०१०१ अप्यु अद्य विष्णोर् मनुजत्वम् ईयुषो । भारवताराय भुवो निजेच्छया
 १०३८०१०३ लावण्य-धाम्नो भवितोपलम्भनं । मह्यं न न स्यात् फलम् अञ्जसा दशः
 १०३८०१११ य ईक्षिताहं-रहितो ऽप्यु असत्-सतोः । स्व-तेजसापास्त-तमो-भिदा-भ्रमः
 १०३८०११३ स्व-माययात्मन् रचितैस् तद्-ईक्षया । प्राणाक्ष-धीभिः सदनेष्व् अभीयते
 १०३८०१२१ यस्याखिलामीव-हभिः सु-मङ्गलैः । वाचो विमिश्रा गुण-कर्म-जन्मभिः
 १०३८०१२३ प्राणन्ति शुम्भन्ति पुनन्ति वै जगत् । यास् तद्-विरक्ताः शव-शोभना मताः
 १०३८०१३१ स चावतीर्णः किल सत्वतान्वये । स्व-सेतु-पालामर-वर्य-शर्म-कृत्

१०३८०१३३ यशो वितन्वन् ब्रज आस्त ईश्वरो । गायन्ति देवा यद् अशेष-मङ्गलम्
 १०३८०१४१ तं त्व् अद्य नूनं महतां गतिं गुरुं
 १०३८०१४२ त्रैलोक्य-कान्तं दृशिमन्-महोत्सवम्
 १०३८०१४३ रूपं दधानं श्रिय ईप्सितास्पदं
 १०३८०१४४ द्रक्ष्ये ममासन्न उषसः सु-दर्शनाः
 १०३८०१५१ अथावरूढः सपदीशयो रथात् । प्रधान-पुंसोश् चरणं स्व-लब्धये
 १०३८०१५३ धिया धृतं योगिभिर् अप्य् अहं ध्रुवं । नमस्य आभ्यां च सखीन् वनौकसः
 १०३८०१६१ अप्य् अङ्घ्रि-मूले पतितस्य मे विभुः
 १०३८०१६२ शिरस्य् अधास्यन् निज-हस्त-पङ्कजम्
 १०३८०१६३ दत्ताभयं काल-भुजाङ्ग-रंहसा
 १०३८०१६४ प्रोद्वेजितानां शरणैषिणां णुनाम्
 १०३८०१७१ समर्हणं यत्र निधाय कौशिकस् । तथा बलिश् चाप जगत्-त्रयेन्द्रताम्
 १०३८०१७३ यद् वा विहारे ब्रज-योषितां श्रमं । स्पर्शनं सौगन्धिक-गन्ध्य् अपानुदत्
 १०३८०१८१ न मय्य् उपैष्यत्य् अरि-बुद्धिम् अच्युतः
 १०३८०१८२ कंसस्य दूतः प्रहितो ऽपि विश्व-दृक्
 १०३८०१८३ यो ऽन्तर् बहिश् चेतस एतद् ईहितं
 १०३८०१८४ क्षेत्र-ज्ञ ईक्षत्य् अमलेन चक्षुषा
 १०३८०१९१ अप्य् अङ्घ्रि-मूले ऽवहितं कृताञ्जलिं
 १०३८०१९२ माम् ईक्षिता स-स्मितम् आर्द्रया दृशा
 १०३८०१९३ सपद्य् अपध्वस्त-समस्त-किल्बिषो
 १०३८०१९४ वोढा मुदं वीत-विशङ्क ऊर्जिताम्
 १०३८०२०१ सुहृत्तमं ज्ञातिम् अनन्य-दैवतं । दोभ्यां बृहद्भ्यां परिरप्स्यते ऽथ माम्
 १०३८०२०३ आत्मा हि तीर्थी-क्रियते तदैव मे । बन्धश् च कर्मात्मक उच्छ्वसित्य् अतः
 १०३८०२११ लब्ध्वाङ्ग-सङ्गम् प्रणतम् कृताञ्जलिं
 १०३८०२१२ मां वक्ष्यते ऽक्रूर ततेत्य् उरुश्रवाः
 १०३८०२१३ तदा वयं जन्म-भृतो महीयसा
 १०३८०२१४ नैवाहतो यो धिगू अमुष्य जन्म तत्
 १०३८०२२१ न तस्य कश्चिद् दयितः सुहृत्तमो । न चाप्रियो द्वेष्य उपेक्ष्य एव वा
 १०३८०२२३ तथापि भक्तान् भजते यथा तथा । सुर-द्रुमो यद्वद् उपाश्रितो ऽर्थ-दः
 १०३८०२३१ किं चाग्रजो मावनतं यदूत्तमः । स्मयन् परिष्वज्य गृहीतम् अञ्जलौ
 १०३८०२३३ गृहं प्रवेष्याप्त-समस्त-सत्कृतं । सम्प्रक्ष्यते कंस-कृतं स्व-बन्धुषु
 १०३८०२४० श्री-शुक उवाच
 १०३८०२४१ इति सञ्चिन्तयन् कृष्णं । श्वफल्क-तनयो ऽध्वनि
 १०३८०२४३ रथेन गोकुलं प्राप्तः । सूर्यश् चास्त-गिरिं नृप
 १०३८०२५१ पदानि तस्याखिल-लोक-पाल- । किरीट-जुष्टामल-पाद-रेणोः
 १०३८०२५३ ददर्श गोष्ठे क्षिति-कौतुकानि । विलक्षितान्य् अञ्ज-यवाङ्कुशाद्यैः
 १०३८०२६१ तद्-दर्शनाह्लाद-विवृद्ध-सम्भ्रमः

१०३८०२६२ प्रेम्णोर्ध्व-रोमाश्रु-कलाकुलेक्षणः
 १०३८०२६३ रथाद् अवस्कन्द्य स तेष्व् अचेष्टत
 १०३८०२६४ प्रभोर् अमून्य् अङ्घ्रि-रजांस्य् अहो इति
 १०३८०२७१ देहं-भृताम् इयान् अर्थो । हित्वा दम्भं भियं शुचम्
 १०३८०२७३ सन्देशाद् यो हरेर् लिङ्ग- । दर्शन-श्रवणादिभिः
 १०३८०२८१ ददर्श कृष्णं रामं च । ब्रजे गो-दोहनं गतौ
 १०३८०२८२ पीत-नीलाम्बर-धरौ । शरद्-अम्बुरहेक्षणौ
 १०३८०२९१ किशोरौ श्यामल-श्वेतौ । श्री-निकेतौ बृहद्-भुजौ
 १०३८०२९३ सु-मुखौ सुन्दर-वरौ । बल-द्विरद-विक्रमौ
 १०३८०३०१ ध्वज-वज्राङ्कुशाम्भोजैश् । चिह्नितैर् अङ्घ्रिभिर् ब्रजम्
 १०३८०३०३ शोभयन्तौ महात्मानौ । सानुक्रोश-स्मितेक्षणौ
 १०३८०३११ उदार-रुचिर-क्रीडौ । स्रग्विणौ वन-मालिनौ
 १०३८०३१३ पुण्य-गन्धानुलिप्ताङ्गौ । स्नातौ विरज-वाससौ
 १०३८०३२१ प्रधान-पुरुषाव् आद्यौ । जगद्-धेतू जगत्-पती
 १०३८०३२३ अवतीर्णौ जगत्-अर्थे । स्वांशेन बल-केशवौ
 १०३८०३३३ दिशो वितिमिरा राजन् । कुर्वाणौ प्रभया स्वया
 १०३८०३३३ यथा मारकतः शैलो । रौप्यश् च कनकाचितौ
 १०३८०३४१ रथात् तूर्णम् अवप्लुत्य । सो ऽक्रूरः स्नेह-विह्वलः
 १०३८०३४३ पपात चरणोपान्ते । दण्ड-वद् राम-कृष्णयोः
 १०३८०३५१ भगवद्-दर्शनाह्लाद- । बाष्प-पर्याकुलेक्षणः
 १०३८०३५३ पुलकचिताङ्ग औत्कण्ठयात् । स्वाख्याने नाशकन् नृप
 १०३८०३६१ भगवांसू तम् अभिप्रेत्य । रथाङ्गाङ्कित-पाणिना
 १०३८०३६३ परिरेभे ऽभ्युपाकृष्य । प्रीतः प्रणत-वत्सलः
 १०३८०३७१ सङ्कर्षणश् च प्रणतम् । उपगुह्य महा-मनाः
 १०३८०३७३ गृहीत्वा पाणिना पाणी । अनयत् सानुजो गृहम्
 १०३८०३८१ पृष्ट्वाथ स्त्-आगतं तस्मै । निवेद्य च वरासनम्
 १०३८०३८३ प्रक्षाल्य विधि-वत् पादौ । मधु-पर्कार्हाणम् आहरत्
 १०३८०३९१ निवेद्य गां चातिथये । संवाह्य श्रान्तम् आदृतः
 १०३८०३९३ अन्नं बहु-गुणं मेध्यं । श्रद्धयोपाहरद् विभुः
 १०३८०४०१ तस्मै भुक्तवते प्रीत्या । रामः परम-धर्म-वित्
 १०३८०४०३ मख-वासैर् गन्ध-माल्यैः । परां प्रीतिं व्यधात् पुनः
 १०३८०४११ पप्रच्छ सत्-कृतं नन्दः । कथं स्थ निरनुग्रहे
 १०३८०४१३ कंसे जीवति दाशार्ह । सौन-पाला इवावयः
 १०३८०४२१ यो ऽवधीत् स्व-स्वसुस् तोकान् । क्रोशन्त्या असु-तृप् खलः
 १०३८०४२३ किं नु स्वित् तत्-प्रजानां वः । कुशलं विमृशामहे
 १०३८०४३१ इत्थं सूनृतया वाचा । नन्देन सु-सभाजितः
 १०३८०४३३ अक्रूरः परिपृष्टेन । जहाव् अध्व-परिश्रमम्

१०३९००१० श्री-शुक उवाच
 १०३९००११ सुखोपविष्टः पर्यङ्के । रम-कृष्णोरु-मानितः
 १०३९००१३ लेभे मनोरथान् सर्वान् । पथि यान् स चकार ह
 १०३९००२१ किम् अलभ्यं भगवति । प्रसन्ने श्री-निकेतने
 १०३९००२३ तथापि तत्-परा राजन् । न हि वाञ्छन्ति किञ्चन
 १०३९००३१ सायन्तनाशनं कृत्वा । भगवान् देवकी-सुतः
 १०३९००३३ सुहृत्सु वृत्तं कंसस्य । पप्रच्छान्यच् चिकीर्षितम्
 १०३९००४० श्री-भगवान् उवाच
 १०३९००४१ तात सौम्यागतः कञ्चित् । स्व-आगतं भद्रम् अस्तु वः
 १०३९००४३ अपि स्व-ज्ञाति-बन्धूनाम् । अनमीवम् अनामयम्
 १०३९००५१ किं नु नः कुशलं पृच्छे । एधमाने कुलामये
 १०३९००५३ कंसे मातुल-नाम्नाङ्ग । स्वानां नस् तत्-प्रजासु च
 १०३९००६१ अहो अस्मद् अभूद् भूरि । पित्रोर् वृजिनम् आर्ययोः
 १०३९००६३ यद्-धेतोः पुत्र-मरणं । यद्-धेतोर् बन्धनं तयोः
 १०३९००७१ दिष्ट्याद्य दर्शनं स्वानां । मह्यं वः सौम्य काङ्क्षितम्
 १०३९००७३ सञ्जातं वर्ण्यतां तात । तवागमन-कारणम्
 १०३९००८० श्री-शुक उवाच
 १०३९००८१ पृष्टो भगवता सर्वं । वर्णयाम् आस माधवः
 १०३९००८३ वैरानुबन्धं यदुषु । वसुदेव-वधोद्यमम्
 १०३९००९१ यत्-सन्देशो यद्-अर्थं वा । दूतः सम्प्रेषितः स्वयम्
 १०३९००९३ यद् उक्तं नारदेनास्य । स्व-जन्मानकदुन्दुभेः
 १०३९०१०१ श्रुत्वाक्रूर-वचः कृष्णो । बलश् च पर-वीर-हा
 १०३९०१०३ प्रहस्य नन्दं पितरं । राज्ञा दिष्टं विजज्ञतुः
 १०३९०१११ गोपान् समादिशत् सो ऽपि । गृह्यतां सर्व-गो-रसः
 १०३९०११३ उपायनानि गृहीध्वं । युज्यन्तां शकटानि च
 १०३९०१२१ यास्यामः श्वो मधु-पुरीं । दास्यामो नृपते रसान्
 १०३९०१२३ द्रक्ष्यामः सु-महत् पर्व । यान्ति जानपदाः किल
 १०३९०१२५ एवम् आघोषयत् क्षत्रा । नन्द-गोपः स्व-गोकुले
 १०३९०१३१ गोप्यस् तास् तद् उपश्रुत्य । बभूवुर व्यथिता भृशम्
 १०३९०१३३ राम-कृष्णौ पुरीं नेतुम् । अक्रूरं ब्रजम् आगतम्
 १०३९०१४१ काश्चित् तत्-कृत-हृत्-ताप । श्वास-म्लान-मुख-श्रियः
 १०३९०१४३ स्त्रंसद्-दुकूल-वलय । केश-ग्रन्थ्यश् च काश्चन
 १०३९०१५१ अन्याश् च तद्-अनुध्यान । निवृत्ताशेष-वृत्तयः
 १०३९०१५३ नाभ्यजानन्न इमं लोकम् । आत्म-लोकं गता इव
 १०३९०१६१ स्मरन्त्यश् चापराः शौरैर् । अनुराग-स्मितेरिताः
 १०३९०१६३ हृदि-स्पृशश् चित्र-पदा । गिरः सम्मुमुहुः स्त्रियः
 १०३९०१७१ गतिं सु-ललितां चेष्टां । स्निग्ध-हासावलोकनम्

१०३९०१७३ शोकापहानि नर्माणि । प्रोद्दाम-चरितानि च
 १०३९०१८१ चिन्तयन्त्यो मुकुन्दस्य । भीता विरह-कातराः
 १०३९०१८३ समेताः सङ्घशः प्रोचुर । अश्रु-मुख्यो ऽच्युताशयाः
 १०३९०१९० श्री-गोप्य ऊचुः
 १०३९०१९१ अहो विधातस् तव न क्वचिद् दया । संयोज्य मैत्र्या प्रणयेन देहिनः
 १०३९०१९३ तांश् चाकृतार्थान् वियुनङ्क्ष्य अपार्थकं । विक्रीडितं ते ऽर्भक-चेष्टितं यथा
 १०३९०२०१ यस् त्वं प्रदर्श्यासित-कुन्तलावृतं
 १०३९०२०२ मुकुन्द-वक्त्रं सु-कपोलम् उन्-नसम्
 १०३९०२०३ शोकापनोद-स्मित-लेश-सुन्दरं
 १०३९०२०४ करोषि पारोक्ष्यम् असाधु ते कृतम्
 १०३९०२११ क्रूरस् त्वम् अक्रूर-समाख्यया स्म नश्
 १०३९०२१२ चक्षुर हि दत्तं हरसे बताज्ञ-वत्
 १०३९०२१३ येनैक-देशे ऽखिल-सर्ग-सौष्ठवं
 १०३९०२१४ त्वदीयम् अद्राक्ष्म वयं मधु-द्विषः
 १०३९०२२१ न नन्द-सूनुः क्षण-भङ्ग-सौहृदः
 १०३९०२२२ समीक्षते नः स्व-कृतातुरा बत
 १०३९०२२३ विहाय गेहान् स्व-जनान् सुतान् पतींस्
 १०३९०२२४ तद्-दास्यम् अद्धोपगता नव-प्रियः
 १०३९०२३१ सुखं प्रभाता रजनीयम् आशिषः । सत्या बभूवुः पुर-योषितां ध्रुवम्
 १०३९०२३३ याः संप्रविष्टस्य मुखं व्रजस्-पतेः । पास्यन्त्य् अपाङ्गोत्कलित-स्मितासवम्
 १०३९०२४१ तासां मुकुन्दो मधु-मञ्जु-भाषितैर्
 १०३९०२४२ गृहीत-चित्तः पर-वान् मनस्व्य् अपि
 १०३९०२४३ कथं पुनर् नः प्रतियास्यते ऽबला
 १०३९०२४४ ग्राम्याः सलज्ज-स्मित-विभ्रमैर् भ्रमन्
 १०३९०२५१ अद्य ध्रुवं तत्र दृशो भविष्यते । दाशार्ह-भोजान्धक-वृष्णि-सात्वताम्
 १०३९०२५३ महोत्सवः श्री-रमणं गुणास्पदं । द्रक्ष्यन्ति ये चाध्वनि देवकी-सुतम्
 १०३९०२६१ मैतद्-विधस्याकरुणस्य नाम भूद् । अक्रूर इत्य् एतद् अतीव दारुणः
 १०३९०२६३ यो ऽसाव् अनाश्वस्य सु-दुःखितम् जनं । प्रियात् प्रियं नेष्यति पारम् अध्वनः
 १०३९०२७१ अनार्द्र-धीर् एष समास्थितो रथं । तम् अन्व् अमी च त्वरयन्ति दुर्मदाः
 १०३९०२७३ गोपा अनोभिः स्थविरैर् उपेक्षितं । दैवं च नो ऽद्य प्रतिकूलम् ईहते
 १०३९०२८१ निवारयामः समुपेत्य माधवं । किं नो ऽकरिष्यन् कुल-वृद्ध-बान्धवाः
 १०३९०२८३ मुकुन्द-सङ्गान् निमिषार्ध-दुस्त्यजाद् । दैवेन विध्वंसित-दीन-चेतसाम्
 १०३९०२९१ यस्यानुराग-ललित-स्मित-वल्गु-मन्त्र
 १०३९०२९२ लीलावलोक-परिरम्भण-रास-गोष्ठाम्
 १०३९०२९३ नीताः स्म नः क्षणम् इव क्षणदा विना तं
 १०३९०२९४ गोप्यः कथं न्व् अतितरेम तमो दुरन्तम्
 १०३९०३०१ यो ऽहः क्षये व्रजम् अनन्त-सखः परीतो

१०३९०३०२ गोपैर् विशन् खुर-रजश्-छुरितालक-स्रक्
 १०३९०३०३ वेणुं क्वणन् स्मित-कताक्ष-निरीक्षणेन
 १०३९०३०४ चित्तं क्षिणोत्य् अमुम् ऋते नु कथं भवेम
 १०३९०३१० श्री-शुक उवाच
 १०३९०३११ एवं ब्रुवाणा विरहातुरा भृशं । व्रज-स्त्रियः कृष्ण-विषक्त-मानसाः
 १०३९०३१३ विसृज्य लज्जां रुरुदुः स्म सु-स्वरं । गोविन्द दामोदर माधवेति
 १०३९०३२१ स्त्रीणाम् एवं रुदन्तीनाम् । उदिते सवितर्य् अथ
 १०३९०३२३ अक्रूरश् चोदयाम् आस । कृत-मैत्रादिको रथम्
 १०३९०३३१ गोपास् तम् अन्वसज्जन्त । नन्दाद्याः शकटैस् ततः
 १०३९०३३३ आदायोपायनं भूरि । कुम्भान् गो-रस-सम्भृतान्
 १०३९०३४१ गोप्यश् च दयितं कृष्णम् । अनुव्रज्यानुरञ्जिताः
 १०३९०३४३ प्रत्यादेशं भगवतः । काङ्क्षन्त्यश् चावतस्थिरे
 १०३९०३५१ तास् तथा तप्यतीर् वीक्ष्य । स्व-प्रस्थाणे यदूत्तमः
 १०३९०३५३ सान्त्वयाम् अस स-प्रेमैर् । आयास्य इति दौत्यकैः
 १०३९०३६१ यावद् आलक्ष्यते केतुर् । यावद् रेणू रथस्य च
 १०३९०३६३ अनुप्रस्थापितात्मानो । लेख्यानीवोपलक्षिताः
 १०३९०३७१ ता निराशा निववृत्तुर् । गोविन्द-विनिवर्तने
 १०३९०३७३ विशोका अहनी निन्युर् । गायन्त्यः प्रिय-चेष्टितम्
 १०३९०३८१ भगवान् अपि सम्प्राप्तो । रामाक्रूर-युतो नृप
 १०३९०३८३ रथेन वायु-वेगेन । कालिन्दीम् अघ-नाशिनीम्
 १०३९०३९१ तत्रोपस्पृश्य पानीयं । पीत्वा मृष्टं मणि-प्रभम्
 १०३९०३९३ वृक्ष-षण्डम् उपव्रज्य । स-रामो रथम् आविशत्
 १०३९०४०१ अक्रूरस् ताव् उपामन्त्र्य । निवेश्य च रथोपरि
 १०३९०४०३ कालिन्द्या हृदम् आगत्य । स्नानं विधि-वद् आचरत्
 १०३९०४११ निमज्ज्य तस्मिन् सलिले । जपन् ब्रह्म सनातनम्
 १०३९०४१३ ताव् एव ददृशे ऽक्रूरो । राम-कृष्णौ समन्वितौ
 १०३९०४२१ तौ रथ-स्थौ कथम् इह । सुताव् आनकदुन्दुभेः
 १०३९०४२३ तर्हि स्वित् स्यन्दने न स्त । इत्य् उन्मज्ज्य व्यचष्ट सः
 १०३९०४३१ तत्रापि च यथा-पूर्वम् । आसीनौ पुनर् एव सः
 १०३९०४३३ न्यमज्जद् दर्शनं यन् मे । मृषा किं सलिले तयोः
 १०३९०४४१ भूयस् तत्रापि सो ऽद्राक्षीत् । स्तूयमानम् अहीश्वरम्
 १०३९०४४३ सिद्ध-चारण-गन्धर्वैर् । असुरैर् नत-कन्धरैः
 १०३९०४५१ सहस्र-शिरसं देवं । सहस्र-फण-मौलिनम्
 १०३९०४५३ नीलाम्बरं विस-श्वेतं । शृङ्गैः श्वेतम् इव स्थितम्
 १०३९०४६१ तस्योत्सङ्गे घन-स्यामं । पीत-कौशेय-वाससम्
 १०३९०४६३ पुरुषं चतु-भुजं शान्तम् । पद्म-पत्रारुणेक्षणम्
 १०३९०४७१ चारु-प्रसन्न-वदनं । चारु-हास-निरीक्षणम्

१०३९०४७३ सु-भ्रूजसं चरु-कर्ण । सु-कपोलारुणाधरम्
 १०३९०४८१ प्रलम्ब-पीवर-भुजं । तुङ्गांसोरः-स्थल-श्रियम्
 १०३९०४८३ कम्बु-कण्ठं निम्न-नाभिं । वलिमत-पल्लवोदरम्
 १०३९०४९१ बृहत्-कति-तत-श्रोणि । करभोरु-द्वयान्वितम्
 १०३९०४९३ चारु-जानु-युगं चारु । जङ्घा-युगल-संयुतम्
 १०३९०५०१ तुङ्ग-गुल्फारुण-नख । व्रात-दीधितिभिर् वृतम्
 १०३९०५०३ नवाङ्गुल्य-अङ्गुष्ठ-दलैर् । विलसत्-पाद-पङ्कजम्
 १०३९०५११ सु-महार्ह-मणि-व्रात । किरीट-कटकाङ्गदैः
 १०३९०५१३ कटि-सूत्र-ब्रह्म-सूत्र । हार-नूपुर-कुण्डलैः
 १०३९०५२१ भ्राजमानं पद्म-करं । शङ्ख-चक्र-गदा-धरम्
 १०३९०५२३ श्रीवत्स-वक्षसं भ्राजत् । कौस्तुभं वन-मालिनम्
 १०३९०५३१ सुनन्द-नन्द-प्रमुखैः । पषदैः सनकादिभिः
 १०३९०५३३ सुरेशैर् ब्रह्म-रुद्राद्यैर् । नवभिश् च द्विजोत्तमैः
 १०३९०५४१ प्रहाद-नारद-वसु । प्रमुखैर् भागवतोत्तमैः
 १०३९०५४३ स्तूयमानं पृथग्-भावैर् । वचोभिर् अमलात्मभिः
 १०३९०५५१ श्रिया पुष्ट्या गिरा कान्त्या । कीर्त्या तुष्ट्येलयोर्यया
 १०३९०५५३ विद्ययाविद्यया शक्त्या । मायया च निषेवितम्
 १०३९०५६१ विलोक्य सु-भृशं प्रीतो । भक्त्या परमया युतः
 १०३९०५६३ हृष्यत्-तनूरुहो भाव- । परिक्लिन्नात्म-लोचनः
 १०३९०५७१ गिरा गद्गदयास्तौषीत् । सत्त्वम् आलम्ब्य सात्वतः
 १०३९०५७३ प्रणम्य मूर्ध्नावहितः । कृताञ्जलि-पुटः शनैः
 १०४०००१० श्री-अक्रूर उवाच
 १०४०००११ नतो ऽस्म्य् अहं त्वाखिल-हेतु-हेतुं । नारायणं पूरुषम् आद्यम् अव्ययम्
 १०४०००१३ यन्-नाभि-जाताद् अरविन्द-कोषाद् । ब्रह्माविरासीद् यत् एष लोकः
 १०४०००२१ भूस् तोयम् अग्निः पवनं खम् आदिर् । महान् अजादिर् मन इन्द्रियाणि
 १०४०००२३ सर्वेन्द्रियार्था विबुधाश् च सर्वे । ये हेतवस् ते जगतो ऽङ्ग-भूताः
 १०४०००३१ नैते स्वरूपं विदुर् आत्मनस् ते । ह्य् अजादयो ऽनात्मतया गृहीतः
 १०४०००३३ अजो ऽनुबद्धः स गुणैर् अजाया । गुणात् परं वेद न ते स्वरूपम्
 १०४०००४१ त्वां योगिनो यजन्त्य् अद्वा । महा-पुरुषम् ईश्वरम्
 १०४०००४३ साध्यात्मं साधिभूतं च । साधिदैवं च साधवः
 १०४०००५१ त्रय्या च विद्यया केचित् । त्वां वै वैतानिका द्विजाः
 १०४०००५३ यजन्ते विततैर् यज्ञैर् । नाना-रूपामराख्यया
 १०४०००६१ एके त्वाखिल-कर्माणि । सन्न्यस्योपशमं गताः
 १०४०००६३ ज्ञानिनो ज्ञान-यज्ञेन । यजन्ति ज्ञान-विग्रहम्
 १०४०००७१ अन्ये च संस्कृतात्मानो । विधिनाभिहितेन ते
 १०४०००७३ यजन्ति त्वन्-मयास् त्वां वै । बहु-मूत्-एक-मूर्तिकम्
 १०४०००८१ त्वाम् एवान्ये शिवोक्तेन । मार्गेण शिव-रूपिणम्

१०४०००८३ बह्व-आचार्य-विभेदेन । भगवन्तर्न् उपासते
 १०४०००९१ सर्व एव यजन्ति त्वां । सर्व-देव-मयेश्वरम्
 १०४०००९३ ये ऽप्य् अन्य-देवता-भक्ता । यद्य् अप्य् अन्य-धियः प्रभो
 १०४००१०१ यथाद्रि-प्रभवा नद्यः । पर्जन्यापूरिताः प्रभो
 १०४००१०३ विशन्ति सर्वतः सिन्धुं । तद्वत् त्वां गतयो ऽन्ततः
 १०४००१११ सत्त्वं रजस् तम इति । भवतः प्रकृतेर् गुणाः
 १०४००११३ तेषु हि प्राकृताः प्रोता । आ-ब्रह्म-स्थावरादयः
 १०४००१२१ तुभ्यं नमस् ते त्व् अविषक्त-दृष्टये
 १०४००१२२ सर्वात्मने सर्व-धियां च साक्षिणे
 १०४००१२३ गुण-प्रवाहो ऽयम् अविद्यया कृतः
 १०४००१२४ प्रवर्तते देव-नृ-तिर्यग्-आत्मसु
 १०४००१३१ अग्निर् मुखं ते ऽवनिर् अङ्घ्रिर् ईक्षणं
 १०४००१३२ सूर्यो नभो नाभिर् अथो दिशः श्रुतिः
 १०४००१३३ द्यौः कं सुरेन्द्रास् तव बाहवो ऽर्णवाः
 १०४००१३४ कुक्षिर् मरुत् प्राण-बलं प्रकल्पितम्
 १०४००१४१ रोमाणि वृक्षौषधयः शिरोरुहा
 १०४००१४२ मेघाः परस्यास्थि-नखानि ते ऽद्रयः
 १०४००१४३ निमेषणं रात्र्य्-अहनी प्रजापतिर्
 १०४००१४४ मेढ्रस् तु वृष्टिस् तव वीर्यम् इष्यते
 १०४००१५१ त्वय्य् अव्ययात्मन् पुरुषे प्रकल्पिता । लोकाः स-पाला बहु-जीव-सङ्कुलाः
 १०४००१५३ यथा जले सञ्जिहते जलौकसो । ऽप्य् उदुम्बरे वा मशका मनो-मये
 १०४००१६१ यानि यानीह रूपाणि । क्रीडनार्थं विभर्षिं हि
 १०४००१६३ तैर् आमृष्ट-शुचो लोका । मुदा गायन्ति ते यशः
 १०४००१७१ नमः कारण-मत्स्याय । प्रलयाब्धि-चराय च
 १०४००१७३ हयशीर्ष्णे नमस् तुभ्यं । मधु-कैटभ-मृत्यवे
 १०४००१८१ अकूपाराय बृहते । नमो मन्दर-धारिणे
 १०४००१८३ क्षित्य्-उद्धार-विहाराय । नमः शूकर-मूर्तये
 १०४००१९१ नमस् ते ऽद्भुत-सिंहाय । साधु-लोक-भयापह
 १०४००१९३ वामनाय नमस् तुभ्यं । क्रान्त-त्रिभुवनाय च
 १०४००२०१ नमो भृगुणां पतये । दृप्त-क्षत्र-वन-च्छिदे
 १०४००२०३ नमस् ते रघु-वर्याय । रावणान्त-कराय च
 १०४००२११ नमस् ते वासुदेवाय । नमः सङ्कर्षणाय च
 १०४००२१३ प्रद्युम्नायनिरुद्धाय । सात्वतां पतये नमः
 १०४००२२१ नमो बुद्धाय शुद्धाय । दैत्य-दानव-मोहिने
 १०४००२२३ म्लेच्छ-प्राय-क्षत्र-हन्त्रे । नमस् ते कल्कि-रूपिणे
 १०४००२३१ भगवन् जीव-लोको ऽयं । मोहितस् तव मायया
 १०४००२३३ अहं ममेत्य् असद्-ग्राहो । भ्राम्यते कर्म-वर्त्मसु

१०४००२४१ अहं चात्मात्मजागार- । दारार्थ-स्वजनादिषु
 १०४००२४३ भ्रमामि स्वप्न-कल्पेषु । मूढः सत्य-धिया विभो
 १०४००२५१ अनित्यानात्म-दुःखेषु । विपर्यय-मतिर् ह्य अहम्
 १०४००२५३ द्वन्द्वारामस् तमो-विष्टो । न जाने त्वात्मनः प्रियम्
 १०४००२६१ यथाबुधो जलं हित्वा । प्रतिच्छन्नं तद्-उद्भवैः
 १०४००२६३ अभ्येति मृग-तृष्णां वै । तद्वत् त्वाहं पराङ्-मुखः
 १०४००२७१ नोत्सहे ऽहं कृपण-धीः । काम-कर्म-हतं मनः
 १०४००२७३ रोद्धुं प्रमाथिभिश् चाक्षैर् । हियमाणम् इतस् ततः
 १०४००२८१ सो ऽहं तवाङ्घ्र्य-उपगतो ऽस्म्य् असतां दुरापं
 १०४००२८२ तच् चाप्य् अहं भवद्-अनुग्रह ईश मन्ये
 १०४००२८३ पुंसो भवेद् यर्हि संसरणापवर्गस्
 १०४००२८४ त्वय्य् अज्ज-नाभ सद्-उपासनया मतिः स्यात्
 १०४००२९१ नमो विज्ञान-मात्राय । सर्व-प्रत्यय-हेतवे
 १०४००२९३ पुरुषेश-प्रधानाय । ब्रह्मणे ऽनन्त-शक्तये
 १०४००३०१ नमस् ते वासुदेवाय । सर्व-भूत-क्षयाय च
 १०४००३०३ हृषीकेश नमस् तुभ्यं । प्रपन्नं पाहि मां प्रभो
 १०४१००१० श्री-शुक उवाच
 १०४१००११ स्तुवतस् तस्य भगवान् । दर्शयित्वा जले वपुः
 १०४१००१३ भूयः समाहरत् कृष्णो । नटो नाट्यम् इवात्मनः
 १०४१००२१ सो ऽपि चान्तर्हितं वीक्ष्य । जलाद् उन्मज्य सत्वरः
 १०४१००२३ कृत्वा चावश्यकं सर्वं । विस्मितो रथम् आगमत्
 १०४१००३१ तम् अपृच्छद् धृषीकेशः । किं ते दृष्टम् इवाद्भुतम्
 १०४१००३३ भूमौ वियति तोये वा । तथा त्वां लक्षयामहे
 १०४१००४० श्री-अक्रूर उवाच
 १०४१००४१ अद्भुतानीह यावन्ति । भूमौ वियति वा जले
 १०४१००४३ त्वयि विश्वात्मके तानि । किं मे ऽदृष्टं विपश्यतः
 १०४१००५१ यत्राद्भुतानि सर्वाणि । भूमौ वियति वा जले
 १०४१००५३ तं त्वानुपश्यतो ब्रह्मन् । किं मे दृष्टम् इहाद्भुतम्
 १०४१००६१ इत्य् उक्त्वा चोदयाम् आस । स्यन्दनं गान्दिनी-सुतः
 १०४१००६३ मथुराम् अनयद् रामं । कृष्णं चैव दिनात्यये
 १०४१००७१ मार्गे ग्राम-जना राजंस् । तत्र तत्रोपसङ्गताः
 १०४१००७३ वसुदेव-सुतौ वीक्ष्य । प्रीता दृष्टिं न चाददुः
 १०४१००८१ तावद् ब्रजौकसस् तत्र । नन्द-गोपादयो ऽग्रतः
 १०४१००८३ पुरोपवनम् आसाद्य । प्रतीक्षन्तो ऽवतस्थिरे
 १०४१००९१ तान् समेत्याह भगवान् । अक्रूरं जगद्-ईश्वरः
 १०४१००९३ गृहीत्वा पाणिना पाणिं । प्रश्रितं प्रहसन्न इव
 १०४१०१०१ भवान् प्रविशताम् अग्रे । सह-यानः पुरीं गृहम्

१०४१०१०३ वयं त्व् इहावमुच्याथ । ततो द्रक्ष्यामहे पुरीम्
 १०४१०११० श्री-अक्रूर उवाच
 १०४१०१११ नाहं भवद्भ्यां रहितः । प्रवेक्ष्ये मथुरां प्रभो
 १०४१०११३ त्यक्तुं नार्हसि मां नाथ । भक्तं ते भक्त-वत्सल
 १०४१०१२१ आगच्छ याम गेहान् नः । स-नाथान् कुञ्च अधोक्षज
 १०४१०१२३ सहाग्रजः स-गोपालैः । सुहृद्भिश्च च सुहृत्तम
 १०४१०१३१ पुनीहि पाद-रजसा । गृहान् नो गृह-मेधिनाम्
 १०४१०१३३ यच्च-छौचेनानुतृप्यन्ति । पितरः साग्नयः सुराः
 १०४१०१४१ अवनिज्याङ्घ्रि-युगलम् । आसीत् श्लोक्यो बलिर् महान्
 १०४१०१४३ ऐश्वर्यम् अतुलं लेभे । गतिं चैकान्तिनां तु या
 १०४१०१५१ आपस् ते ऽङ्घ्र-अवनेजन्यस् । त्रीं लोकांश्च यो ऽपुनन्
 १०४१०१५३ शिरसाधत्त याः शर्वः । स्वर् याताः सगरात्मजाः
 १०४१०१६१ देव-देव जगन्-नाथ । पुण्य-श्रवण-कीर्तन
 १०४१०१६३ यदूत्तमोत्तमः-श्लोक । नारायण नमो ऽस्तु ते
 १०४१०१७० श्री-भगवन् उवाच
 १०४१०१७१ आयास्ये भवतो गेहम् । अहम् अर्य-समन्वितः
 १०४१०१७३ यदु-चक्र-द्रुहं हत्वा । वितरिष्ये सुहृत्-प्रियम्
 १०४१०१८० श्री-शुक उवाच
 १०४१०१८१ एवम् उक्तो भगवता । सो ऽक्रूरो विमना इव
 १०४१०१८३ पुरीं प्रविष्टः कंसाय । कमाविद्य गृहं ययौ
 १०४१०१९१ अथापराह्णे भगवान् । कृष्णः सङ्कर्षणान्वितः
 १०४१०१९३ मथुरां प्राविशद् गोपैर् । दिदृक्षुः परिवारितः
 १०४१०२०१ ददर्श तां स्फाटिक-तुण्ग-गोपुर- । द्वारां बृहद्-धेम-कपाट-तोरणाम्
 १०४१०२०३ ताम्भार-कोष्ठां परिखा-दुरासदाम् । उद्यान-रम्योपवनोपशोभिताम्
 १०४१०२११ सौवर्ण-शृङ्गाटक-हर्म्य-निष्कृतैः । श्रेणी-सभाभिर् भवनैर् उपस्कृताम्
 १०४१०२१३ वैदूर्य-वज्रामल-नील-विद्रुमैर् । मुक्ता-हरिद्रिर् वलभीषु वेदिषु
 १०४१०२२१ जुष्टेषु जालामुख-रन्ध्र-कुङ्किमेष्व् । आविष्ट-पारावत-बर्हि-नादिताम्
 १०४१०२२३ संसिक्त-रथ्यापण-मार्ग-चत्वरं । प्रकीर्ण-माल्याङ्कुर-लाज-तण्डुलाम्
 १०४१०२३१ आपूर्ण-कुम्भैर् दधि-चन्दनोक्षितैः । प्रसून-दीपावलिभिः स-पल्लवैः
 १०४१०२३३ स-वृन्द-रम्भा-क्रमुकैः स-केतुभिः । स्व-अलङ्कृत-द्वार-गृहां स-पङ्क्तिः
 १०४१०२४१ तां सम्प्रविष्टौ वसुदेव-नन्दनौ । वृतौ वयस्यैर् नरदेव-वर्त्मना
 १०४१०२४३ द्रष्टुं समीयुस् त्वरिताः पुर-स्त्रियो । हर्म्याणि चैवारुरुहूर् नृपोत्सुकाः
 १०४१०२५१ काश्चिद् विपर्यग-धृत-वस्त्र-भूषणा
 १०४१०२५३ विस्मृत्य चैकं युगलेष्व् अथापराः
 १०४१०२५५ कृतैक-पत्र-श्रवनैक-नूपुरा
 १०४१०२५७ नाङ्क्त्वा द्वितीयं त्व् अपराश्च च लोचनम्
 १०४१०२६१ अश्रन्त्य एकास् तद् अपास्य सोत्सवा । अभ्यज्यमाना अकृतोपमज्जनाः

१०४१०२६३ स्वपन्त्य उत्थाय निशम्य निःस्वनं । प्रपाययन्त्यो ऽर्भम् अपोह्य मातरः
 १०४१०२७१ मनांसि तासाम् अरविन्द-लोचनः । प्रगल्भ-लीला-हसितावलोकैः
 १०४१०२७३ जहार मत्त-द्विरदेन्द्र-विक्रमो । दशां ददच्च छी-रमणात्मनोत्सवम्
 १०४१०२८१ दृष्ट्वा मुहुः श्रुतम् अनुद्रुत-चेतसस् तं
 १०४१०२८२ तत्-प्रेक्षणोत्स्मित-सुधोक्षण-लब्ध-मानाः
 १०४१०२८३ आनन्द-मूर्तिम् उपगुह्य दशात्म-लब्धं
 १०४१०२८४ हृष्यत्-त्वचो जहूर् अनन्तम् अरिन्दमाधिम्
 १०४१०२९१ प्रासाद-शिखरारूढाः । प्रीत्य-उत्फुल्ल-मुखाम्बुजाः
 १०४१०२९३ अभ्यवर्षन् सौमनस्यैः । प्रमदा बल-केशवौ
 १०४१०३०१ दध्य-अक्षतैः सोद-पात्रैः । स्रग्-गन्धैर् अभ्युपायनैः
 १०४१०३०३ ताव् आनर्चुः प्रमुदितास् । तत्र तत्र द्विजातयः
 १०४१०३११ ऊचुः पौरा अहो गोप्यस् । तपः किम् अचरन् महत्
 १०४१०३१३ या ह्य एताव् अनुपश्यन्ति । नर-लोक-महोत्सवौ
 १०४१०३२१ रजकं कञ्चिद् आयान्तं । रङ्ग-कारं गदाग्रजः
 १०४१०३२३ दृष्ट्वायाचत वासांसि । धौतान्य् अत्य-उत्तमानि च
 १०४१०३३१ देह्य आवयोः समुचितान्य् । अङ्ग वासांसि चार्हतोः
 १०४१०३३३ भविष्यति परं श्रेयो । दातुस् ते नात्र संशयः
 १०४१०३४१ स याचितो भगवता । परिपूर्णेन सर्वतः
 १०४१०३४३ साक्षेपं रुषितः प्राह । भृत्यो राज्ञः सु-दुर्मदः
 १०४१०३५१ ईदृशान्य् एव वासांसी । नित्यं गिरि-वने-चरः
 १०४१०३५३ परिधत्त किम् उद्वृत्ता । राज-द्रव्याण्य् अभीप्सथ
 १०४१०३६१ याताशु बालिशा मैवं । प्रार्थ्य यदि जिजीवीषा
 १०४१०३६३ बध्नन्ति घ्नन्ति लुम्पन्ति । दृप्तं राज-कुलानि वै
 १०४१०३७१ एवं विकत्थमानस्य । कुपितो देवकी-सुतः
 १०४१०३७३ रजकस्य कराग्रेण । शिरः कायाद् अपातयत्
 १०४१०३८१ तस्यानुजीविनः सर्वे । वासः-कोशान् विसृज्य वै
 १०४१०३८३ दुद्रुवुः सर्वतो मार्गं । वासांसि जगृहे ऽच्युतः
 १०४१०३९१ वसित्वात्म-प्रिये वस्त्रे । कृष्णः सङ्कर्षणस् तथा
 १०४१०३९३ शेषाण्य् आदत्त गोपेभ्यो । विसृज्य भुवि कानिचित्
 १०४१०४०१ ततस् तु वायकः प्रीतस् । तयोर् वेषम् अकल्पयत्
 १०४१०४०३ विचित्र-वर्णैश् चैलेयैर् । आकल्पैर् अनुरूपतः
 १०४१०४११ नाना-लक्षण-वेषाभ्यां । कृष्ण-रामौ विरेजतुः
 १०४१०४१३ स्त्-अलङ्कृतौ बाल-गजौ । पर्वणीव सितेतरौ
 १०४१०४२१ तस्य प्रसन्नो भगवान् । प्रादात् सारूप्यम् आत्मनः
 १०४१०४२३ श्रियं च परमां लोके । बलैश्वर्य-स्मृतीन्द्रियम्
 १०४१०४३१ ततः सुदाम्नो भवनं । माला-कारस्य जग्मतुः
 १०४१०४३३ तौ दृष्ट्वा स समुत्थाय । ननाम शिरसा भुवि

१०४१०४४१ तयोर् आसनम् आनीय । पाद्यं चाघ्यार्हणादिभिः
 १०४१०४४३ पूजां सानुगयोश् चक्रे । स्रक्-ताम्बूलानुलेपनैः
 १०४१०४५१ प्राह नः सार्थकं जन्म । पावितं च कुलं प्रभो
 १०४१०४५३ पितृ-देवर्षयो मह्यं । तुष्टा ह्य् आगमनेन वाम्
 १०४१०४६१ भवन्तौ किल विश्वस्य । जगतः कारणं परम्
 १०४१०४६३ अवतीर्णाव् इहांशेन । क्षेमाय च भवाय च
 १०४१०४७१ न हि वां विषमा दृष्टिः । सुहृदोर् जगद्-आत्मनोः
 १०४१०४७३ समयोः सर्व-भूतेषु । भजन्तं भजतोर् अपि
 १०४१०४८१ ताव् अज्ञापयतं भृत्यं । किम् अहं करवाणि वाम्
 १०४१०४८३ पुंसो ऽट्य-अनुग्रहो ह्य् एष । भवद्भिर् यन् नियुज्यते
 १०४१०४९१ इत्य् अभिप्रेत्य राजेन्द्र । सुदामा प्रीत-मानसः
 १०४१०४९३ शस्तैः सु-गन्धैः कुसुमैर् । माला विरचिता ददौ
 १०४१०५०१ ताभिः स्व-अलङ्कृतौ प्रीतौ । कृष्ण-रामौ सहानुगौ
 १०४१०५०३ प्रणताय प्रपन्नाय । ददतुर् वर-दौ वरान्
 १०४१०५११ सो ऽपि वत्रे ऽचलां भक्तिं । तस्मिन् एवाखिलात्मनि
 १०४१०५१३ तद्-भक्तेषु च सौहार्दं । भूतेषु च दयां पराम्
 १०४१०५२१ इति तस्मै वरं दत्त्वा । श्रियं चान्वय-वर्धिनीम्
 १०४१०५२३ बलम् आयुर् यशः कान्तिं । निर्जगाम सहाग्रजः
 १०४२००१० श्री-शुक उवाच
 १०४२००११ अथ ब्रजन् राज-पथेन माधवः । स्त्रियं गृहीताङ्ग-विलेप-भाजनाम्
 १०४२००१३ विलोक्य कुब्जां युवतीं वराननां । पप्रच्छ यान्तीं प्रहसन् रस-प्रदः
 १०४२००२१ का त्वं वरोच् एतद् उ हानुलेपनं । कस्याङ्गने वा कथयस्व साधु नः
 १०४२००२३ देह्य् आवयोर् अङ्ग-विलेपम् उत्तमं । श्रेयस् ततस् ते न चिराद् भविष्यति
 १०४२००३० सैरन्ध्र्य् उवाच
 १०४२००३१ दास्य् अस्म्य् अहं सुन्दर कंस-सम्मता
 १०४२००३३ त्रिवक्र-नामा ह्य् अनुलेप-कर्माणि
 १०४२००३३ मद्-भावितं भोज-पतेर् अति-प्रियं
 १०४२००३४ विना युवां को ऽन्यतमस् तद् अर्हति
 १०४२००४१ रूप-पेशल-माधुर्यं । हसितालाप-वीक्षितैः
 १०४२००४३ धर्षितात्मा ददौ सान्द्रम् । उभयोर् अनुलेपनम्
 १०४२००५१ ततस् ताव् अङ्ग-रागेण । स्व-वर्णेतर-शोभिना
 १०४२००५३ सम्प्राप्त-पर-भागेन । शुशुभाते ऽनुरञ्जितौ
 १०४२००६१ प्रसन्नो भगवान् कुब्जां । त्रिवक्रां रुचिराननाम्
 १०४२००६३ ऋज्वीं कर्तुं मनश् चक्रे । दर्शयन् दर्शने फलम्
 १०४२००७१ पद्म्याम् आक्रम्य प्रपदे । झ्-अङ्गुल्य-उत्तान-पाणिना
 १०४२००७३ प्रगृह्य चिबुके ऽध्यात्मम् । उदनीनमद् अच्युतः
 १०४२००८१ सा तदर्जु-समानाङ्गी । बृहच्च-छोणि-पयोधरा

१०४२००८३ मुकुन्द-स्पर्शनात् सद्यो । बभूव प्रमदोत्तमा
 १०४२००९१ ततो रूप-गुणौदार्य- । सम्पन्ना प्राह केशवम्
 १०४२००९३ उत्तरीयान्तम् अकृष्य । स्मयन्ती जात-हृत्-छया
 १०४२०१०१ एहि वीर गृहं यामो । न त्वां त्यक्तुम् इहोत्सहे
 १०४२०१०३ त्वयोन्मथित-चित्तायाः । प्रसीद पुरुषर्षभ
 १०४२०१११ एवं स्त्रिया याच्यमानः । कृष्णो रामस्य पश्यतः
 १०४२०११३ मुखं वीक्ष्यानु गोपानां । प्रहसंस् ताम् उवाच ह
 १०४२०१२१ एष्यामि ते गृहं सु-भ्रु । पुंसाम् आधि-विकर्शनम्
 १०४२०१२३ साधितार्थो ऽगृहाणां नः । पान्थानां त्वं परायणम्
 १०४२०१३१ विसृज्य माध्व्या वाण्या ताम् । ब्रजन् मार्गे वणिक्-पथैः
 १०४२०१३३ नानोपायन-ताम्बूल- । स्रग्-गन्धैः साग्रजो ऽर्चितः
 १०४२०१४१ तद्-दर्शन-स्मर-क्षोभाद् । आत्मानं नाविदन् स्त्रियः
 १०४२०१४३ विस्त्रस्त-वासः-कवर । वलया लेख्य-मूर्तयः
 १०४२०१५१ ततः पौरान् पृच्छमानो । धनुषः स्थानम् अच्युतः
 १०४२०१५३ तस्मिन् प्रविष्टो ददृशे । धनुर् ऐन्द्रम् इवाद्भुतम्
 १०४२०१६१ पुरुषैर् बहुभिर् गुप्तम् । अर्चितं परमर्द्धिमत्
 १०४२०१६३ वार्यमाणो नृभिः कृष्णः । प्रसह्य धनुर् आददे
 १०४२०१७१ करेण वामेन स-लीलम् उद्धृतं । सज्यं च कृत्वा निमिषेण पश्यताम्
 १०४२०१७३ नृणां विकृष्य प्रबभञ्ज मध्यतो । यथेक्षु-दण्डं मद-कट् उरुक्रमः
 १०४२०१८१ धनुषो भज्यमानस्य । शब्दः खं रोदसी दिशः
 १०४२०१८३ पूरयाम् आस यं श्रुत्वा । कंसस् त्रासम् उपागमत्
 १०४२०१९१ तद्-रक्षिणः सानुचरं । कुपिता आततायिनः
 १०४२०१९३ गृहीतु-कामा आवह्रुर् । गृह्यतां वध्यताम् इति
 १०४२०२०१ अथ तान् दुरभिप्रायान् । विलोक्य बल-केशवौ
 १०४२०२०३ क्रुद्धौ धन्वन आदाय । शकले तांश् च जघ्नतुः
 १०४२०२११ बलं च कंस-प्रहितं । हत्वा शाला-मुखात् ततः
 १०४२०२१३ निष्क्रम्य चेरतुर् हृष्टौ । निरीक्ष्य पुर-सम्पदः
 १०४२०२२१ तयोस् तद् अद्भुतं वीर्यं । निशाम्य पुर-वासिनः
 १०४२०२२३ तेजः प्रागल्भ्यं रूपं च । मेनिरे विबुधोत्तमौ
 १०४२०२३१ तयोर् विचरतोः स्वैरम् । आदित्यो ऽस्तम् उपेयिवान्
 १०४२०२३३ कृष्ण-रामौ वृतौ गोपैः । पुराच्च छकटम् ईयतुः
 १०४२०२४१ गोप्यो मुकुन्द-विगमे विरहातुरा या । आशासताशिष ऋता मधु-पुट् अभूवन्
 १०४२०२४३ सम्पश्यतां पुरुष-भूषण-गात्र-लक्ष्मीं । हित्वेतरान् नु भजतश् चकमे ऽयनं
 श्रीः
 १०४२०२५१ अवनित्काङ्घ्रि-युगलौ । भुक्त्वा क्षीरोपसेचनम्
 १०४२०२५३ ऊषतुस् तां सुखं रात्रिं । ज्ञात्वा कंस-चिकीर्षितम्
 १०४२०२६१ कंसस् तु धनुषो भङ्गं । रक्षिणां स्व-बलस्य च

१०४२०२६३ वधं निशम्य गोविन्द- । राम-विक्रीडितं परम्
 १०४२०२७१ दीर्घ-प्रजागरो भीतो । दुर्निमित्तानि दुर्मतिः
 १०४२०२७३ बहून्य् अचष्टोभयथा । मृत्योर् दौत्य-कराणि च
 १०४२०२८१ अदर्शनं स्व-शिरसः । प्रतिरूपे च सत्य् अपि
 १०४२०२८३ असत्य् अपि द्वितीये च । द्वै-रूप्यं ज्योतिषां तथा
 १०४२०२९१ छिद्र-प्रतीतिश् छायायां । प्राण-घोषानुपश्रुतिः
 १०४२०२९३ स्वर्ण-प्रतीतिर् वृक्षेषु । स्व-पदानाम् अदर्शनम्
 १०४२०३०१ स्वप्ने प्रेत-परिष्वङ्गः । खर-यानं विषादनम्
 १०४२०३०३ यायान् नलद-माल्य् एकस् । तैलाभ्यक्तो दिग्-अम्बरः
 १०४२०३११ अन्यानि चेत्यं-भूतानि । स्वप्न-जागरितानि च
 १०४२०३१३ पश्यन् मरण-सन्त्रस्तो । निद्रां लेभे न चिन्तया
 १०४२०३२१ व्युष्टायां निशि कौरव्य । सूर्ये चाद्भ्यः समुत्थिते
 १०४२०३२३ कारयाम् आस वै कंसो । मल्ल-क्रीडा-महोत्सवम्
 १०४२०३३१ आनर्चुः पुरुषा रङ्गं । तूर्य-भेर्यश् च जघ्निरे
 १०४२०३३३ मञ्चाश् चालङ्कृताः स्रग्भिः । पताका-चैल-तोरणैः
 १०४२०३४१ तेषु पौरा जानपदा । ब्रह्म-क्षत्र-पुरोगमाः
 १०४२०३४३ यथोपजोषं विविशू । राजानश् च कृतासनाः
 १०४२०३५१ कंसः परिवृतो ऽमात्यै । राज-मञ्च उपाविशत्
 १०४२०३५३ मण्डलेश्वर-मध्य-स्थो । हृदयेन विदूयता
 १०४२०३६१ वाद्यमानेषु तूर्येषु । मल्ल-तालोत्तरेषु च
 १०४२०३६३ मल्लाः स्व-अलङ्कृताः दृप्ताः । सोपाध्यायाः समासत
 १०४२०३७१ चाणूरो मुष्टिकः कृतः । शलस् तोशल एव च
 १०४२०३७३ त आसेदुर् उपस्थानं । वल्गु-वाद्य-प्रहर्षिताः
 १०४२०३८१ नन्द-गोपादयो गोपा । भोज-राज-समाहुताः
 १०४२०३८३ निवेदितोपायनास् त । एकस्मिन् मञ्च आविशन्
 १०४३००१० श्री-शुक उवाच
 १०४३००११ अथ कृष्णश् च रामश् च । कृत-शौचौ परन्तप
 १०४३००१३ मल्ल-दुन्दुभि-निर्घोषं । श्रुत्वा द्रष्टुम् उपेयतुः
 १०४३००२१ रङ्ग-द्वारं समासाद्य । तस्मिन् नागम् अवस्थितम्
 १०४३००२३ अपश्यत् कुवलयपीडं । कृष्णो ऽम्बष्ठ-प्रचोदितम्
 १०४३००३१ बद्ध्वा परिकरं शौरिः । समुह्य कुटिलालकान्
 १०४३००३३ उवाच हस्तिपं वाचा । मेघ-नाद-गभीरया
 १०४३००४१ अम्बष्ठाम्बष्ठ मार्गं नौ । देह्य् अपक्रम मा चिरम्
 १०४३००४३ नो चेत् स-कुञ्जरं त्वाद्य । नयामि यम-सादनम्
 १०४३००५१ एवं निर्भर्त्सितो ऽम्बष्ठः । कुपितः कोपितं गजम्
 १०४३००५३ चोदयाम् आस कृष्णाय । कालान्तक-यमोपमम्
 १०४३००६१ करीन्द्रस् तम् अभिद्रुत्य । करेण तरसाग्रहीत्

१०४३००६३ कराद् विगलितः सो ऽमुं । निहत्याङ्घ्रिष्व् अलीयत
 १०४३००७१ सङ्क्रुद्धस् तम् अचक्षाणो । घ्राण-दृष्टिः स केशवम्
 १०४३००७३ परामृशत् पुष्करेण । स प्रसह्य विनिर्गतः
 १०४३००८१ पुच्छे प्रगृह्याति-बलं । धनुषः पञ्च-विंशतिम्
 १०४३००८३ विचकर्ष यथा नागं । सुपर्ण इव लीलया
 १०४३००९१ स पर्यावर्तमानेन । सव्य-दक्षिणतो ऽच्युतः
 १०४३००९३ बभ्राम भ्राम्यमाणेन । गो-वत्सेनेव बालकः
 १०४३०१०१ ततो ऽभिमखम् अभ्येत्य । पाणिनाहत्य वारणम्
 १०४३०१०३ प्राद्रवन् पातयाम् आस । स्पृश्यमानः पदे पदे
 १०४३०१११ स धावन् कृदया भूमौ । पतित्वा सहसोत्थितः
 १०४३०११३ तम् मत्वा पतितं क्रुद्धो । दन्ताभ्यां सो ऽहनत् क्षितिम्
 १०४३०१२१ स्व-विक्रमे प्रतिहते । कुञ्जरेन्द्रो ऽट्ट-अमर्षितः
 १०४३०१२३ चोद्यमानो महामात्रैः । कृष्णम् अभ्यद्रवद् रुषा
 १०४३०१३१ तम् आपतन्तम् आसाद्य । भगवान् मधुसूदनः
 १०४३०१३३ निगृह्य पाणिना हस्तं । पातयाम् आस भू-तले
 १०४३०१४१ पतितस्य पदाक्रम्य । मृगेन्द्र इव लीलया
 १०४३०१४३ दन्तम् उत्पाट्य तेनेभं । हस्तिपांशु चाहनद् धरिः
 १०४३०१५१ मृतकं द्विपम् उत्सृज्य । दन्त-पाणिः समाविशत्
 १०४३०१५३ अंस-न्यस्त-विषाणो ऽसृङ्- । मद-बिन्दुभिर् अङ्कितः
 १०४३०१५५ विरूढ-स्वेद-कणिका । वदनाम्बुरुहो बभौ
 १०४३०१६१ वृतौ गोपैः कतिपर्यैर् । बलदेव-जनार्दनौ
 १०४३०१६३ रङ्गं विविशतू राजन् । गज-दन्त-वरायुधौ
 १०४३०१७१ मल्लानाम् अशानिर् नृणां नर-वरः स्त्रीणां स्मरो मूर्तिमान्
 १०४३०१७३ गोपानां स्व-जनेो ऽसतां क्षिति-भुजां शास्ता स्व-पित्रोः शिशुः
 १०४३०१७५ मृत्युर् भोज-पतेर् विराड् अविदुषां तत्त्वं परं योगिनां
 १०४३०१७७ वृष्णीनां पर-देवतेति विदितो रङ्गं गतः साग्रजः
 १०४३०१८१ हतं कुवल्यापीडं । दृष्ट्वा ताव् अपि दुर्जयौ
 १०४३०१८३ कंसो मनस्य् अपि तदा । भृशम् उद्विजिजे नृप
 १०४३०१९१ तौ रेजतू रङ्ग-गतौ महा-भुजौ । विचित्र-वेषाभरण-स्त्र-अम्बरौ
 १०४३०१९३ यथा नटाव् उत्तम-वेष-धारिणौ । मनः क्षिपन्तौ प्रभया निरीक्षताम्
 १०४३०२०१ निरीक्ष्य ताव् उत्तम-पूरुषौ जना । मञ्च-स्थिता नागर-राष्ट्रका नृप
 १०४३०२०३ प्रहर्ष-वेगोत्कलितेक्षणाननाः । पपुर् न तृप्ता नयनैस् तद्-आननम्
 १०४३०२११ पिबन्त इव चक्षुभ्यां । लिहन्त इव जिह्वया
 १०४३०२१३ जिघ्रन्त इव नासाभ्यां । श्लिष्यन्त इव बाहुभिः
 १०४३०२२१ ऊचुः परस्परं ते वै । यथा-दृष्टं यथा-श्रुतम्
 १०४३०२२३ तद्-रूप-गुण-माधुर्य- । प्रागल्भ्य-स्मारिता इव
 १०४३०२३१ एतौ भगवतः साक्षाद् । धरेर् नारायणस्य हि

१०४३०२३३ अवतीर्णाव् इहांशेन । वसुदेवस्य वेश्मनि
 १०४३०२४१ एष वै किल देवक्यां । जातो नीतश् च गोकुलम्
 १०४३०२४३ कालम् एतं वसन् गूढो । ववृधे नन्द-वेश्मनि
 १०४३०२५१ पूतनानेन नीतान्तं । चक्रवातश् च दानवः
 १०४३०२५३ अर्जुनौ गुह्यकः केशी । धेनुको ऽन्ये च तद्-विधाः
 १०४३०२६१ गावः स-पाला एतेन । दावाग्नेः परिमोचिताः
 १०४३०२६३ कालियो दमितः सर्प । इन्द्रश् च विमदः कृतः
 १०४३०२७१ सप्ताहम् एक-हस्तेन । धृतो ऽद्रि-प्रवरो ऽमुना
 १०४३०२७३ वर्ष-वाताशनिभ्यश् च । परित्रातं च गोकुलम्
 १०४३०२८१ गोप्यो ऽस्य नित्य-मुदित- । हसित-प्रेक्षणं मुखम्
 १०४३०२८३ पश्यन्त्यो विविधांसू तापांसू । तरन्ति स्माश्रमं मुदा
 १०४३०२९१ वदन्त्य् अनेन वंशो ऽयं । यदोः सु-बहु-विश्रुतः
 १०४३०२९३ श्रियं यशो महत्वं च । लप्स्यते परिरक्षितः
 १०४३०३०१ अयं चास्याग्रजः श्रीमान् । रामः कमल-लोचनः
 १०४३०३०३ प्रलम्बो निहतो येन । वत्सको ये बकादयः
 १०४३०३११ जनेष्व् एवं ब्रुवाणेषु । तूर्येषु निनदत्सु च
 १०४३०३१३ कृष्ण-रामौ समाभाष्य । चाणूरो वाक्यम् अब्रवीत्
 १०४३०३२१ हे नन्द-सूनो हे राम । भवन्तौ वीर-सम्मतौ
 १०४३०३२३ नियुद्ध-कुशलौ श्रुत्वा । राज्ञाहूतौ दिदृक्षुणा
 १०४३०३३१ प्रियं राज्ञः प्रकुर्वत्यः । श्रेयो विन्दन्ति वै प्रजाः
 १०४३०३३३ मनसा कर्मणा वाचा । विपरीतम् अतो ऽन्यथा
 १०४३०३४१ नित्यं प्रमुदिता गोपा । वत्स-पाला यथा-स्फुटम्
 १०४३०३४३ वनेषु मल्ल-युद्धेन । क्रीडन्तश् चारयन्ति गाः
 १०४३०३५१ तस्माद् राज्ञः प्रियं यूयं । वयं च करवाम हे
 १०४३०३५३ भूतानि नः प्रसीदन्ति । सर्व-भूत-मयो नृपः
 १०४३०३६१ तन् निशम्याब्रवीत् कृष्णो । देश-कालोचितं वचः
 १०४३०३६३ नियुद्धम् आत्मनो ऽभीष्टं । मन्यमानो ऽभिनन्द्य च
 १०४३०३७१ प्रजा भोज-पतेर् अस्य । वयं चापि वने-चराः
 १०४३०३७३ करवाम प्रियं नित्यं । तन् नः परम् अनुग्रहः
 १०४३०३८१ बाला वयं तुल्य-बलैः । क्रीडिष्यामो यथोचितम्
 १०४३०३८३ भवेन् नियुद्धं माधर्मः । स्पृशेन् मल्ल-सभा-सदः
 १०४३०३९० चाणूर उवाच
 १०४३०३९१ न बालो न किशोरस् त्वं । बलश् च बलिनां वरः
 १०४३०३९३ लीलयेभो हतो येन । सहस्र-द्विप-सत्त्व-भृत्
 १०४३०४०१ तस्माद् भवद्भ्यां बलिभिर् । योद्धव्यं नानयो ऽत्र वै
 १०४३०४०३ मयि विक्रम वाष्पेय । बलेन सह मुष्टिकः
 १०४४००१० श्री-शुक उवाच

१०४४००११ एवं चर्चित-सङ्कल्पो । भगवान् मधुसूदनः
 १०४४००१३ आससादाथ चणूरं । मुष्टिकं रोहिणी-सुतः
 १०४४००२१ हस्ताभ्यां हस्तयोर् बद्ध्वा । पद्भ्याम् एव च पादयोः
 १०४४००२३ विचकर्षतुर् अन्योन्यं । प्रसह्य विजिगीषया
 १०४४००३१ अरत्नी द्वे अरत्निभ्यां । जानुभ्यां चैव जानुनी
 १०४४००३३ शिरः शीर्ष्णोरिसोरस् ताव् । अन्योन्यम् अभिजघ्नतुः
 १०४४००४१ परिभ्रामण-विक्षेप- । परिरम्भावपातनैः
 १०४४००४३ उत्सर्पणापसर्पणैश् । चान्योन्यं प्रत्यरुन्धताम्
 १०४४००५१ उत्थापनैर् उन्नयनैश् । चालनैः स्थापनैर् अपि
 १०४४००५३ परस्परं जिगीषन्ताव् । अपचक्रतुर् आत्मनः
 १०४४००६१ तद् बलाबलवद् युद्धं । समेताः सर्व-योषितः
 १०४४००६३ ऊचुः परस्परं राजन् । सानुकम्पा वरूथशः
 १०४४००७१ महान् अयं बताधर्म । एषां राज-सभा-सदाम्
 १०४४००७३ ये बलाबलवद् युद्धं । राज्ञो ऽन्विच्छन्ति पश्यतः
 १०४४००८१ क्व वज्र-सार-सर्वाङ्गौ । मल्लौ शैलेन्द्र-सन्निभौ
 १०४४००८३ क्व चाति-सुकुमाराङ्गौ । किशोरौ नाप्त-यौवनौ
 १०४४००९१ धर्म-व्यतिक्रमो ह्य् अस्य । समाजस्य ध्रुवं भवेत्
 १०४४००९३ यत्राधर्मः समुत्तिष्ठेन् । न स्थेयं तत्र कर्हिचित्
 १०४४०१०१ न सभां प्रविशेत् प्राज्ञः । सभ्य-दोषान् अनुस्मरन्
 १०४४०१०३ अब्रुवन् विब्रुवन् अज्ञो । नरः किल्बिषम् अश्रुते
 १०४४०१११ वल्गतः शत्रुम् अभितः । कृष्णस्य वदनाम्बुजम्
 १०४४०११३ वीक्ष्यतां श्रम-वाय-उत्सं । पद्म-कोशम् इवाम्बुभिः
 १०४४०१२१ किं न पश्यत रामस्य । मुखम् आताम्र-लोचनम्
 १०४४०१२३ मुष्टिकं प्रति सामर्षं । हास-संरम्भ-शोभितम्
 १०४४०१३१ पुण्या बत व्रज-भुवो यद् अयं नृ-लिङ्ग
 १०४४०१३३ गूढः पुराण-पुरुषो वन-चित्र-माल्यः
 १०४४०१३५ गाः पालयन् सह-बलः क्वणयंश् च वेणुं
 १०४४०१३७ विक्रीदयाञ्चति गिरित्र-रमार्चिताङ्घ्रिः
 १०४४०१४१ गोप्यस् तपः किम् अचरन् यद् अमुष्य रूपं
 १०४४०१४३ लावण्य-सारम् असमोर्ध्वम् अनन्य-सिद्धम्
 १०४४०१४५ दृग्भिः पिबन्त्य् अनुसवाभिनवं दुरापम्
 १०४४०१४७ एकान्त-धाम यशसः श्रीय ऐश्वरस्य
 १०४४०१५१ या दोहने ऽवहनने मथनोपलेप । प्रेङ्खेङ्खनार्भ-रुदितोक्षण-मार्जनादौ
 १०४४०१५३ गायन्ति चैनम् अनुरक्त-धियो ऽश्रु-कण्ठयो । धन्या व्रज-स्त्रिय उरुक्रम-चित्त-यानाः
 १०४४०१६१ प्रातर् व्रजाद् व्रजत आविशतश् च सायं
 १०४४०१६३ गोभिः समं क्वणयतो ऽस्य निशम्य वेणुम्
 १०४४०१६५ निर्गम्य तूर्णम् अबलाः पथि भूरि-पुण्याः

१०४४०१६४ पश्यन्ति स-स्मित-मुखं स-दयावलोकम्
 १०४४०१७१ एवं प्रभाषमाणासु । स्त्रीषु योगेश्वरो हरिः
 १०४४०१७३ शत्रुं हन्तुं मनश् चक्रे । भगवान् भरतर्षभ
 १०४४०१८१ स-भयाः स्त्री-गिरः श्रुत्वा । पुत्र-स्नेह-शुचातुरौ
 १०४४०१८३ पितराव् अन्वतप्येतां । पुत्रयोर् अबुधौ बलम्
 १०४४०१९१ तैस् तैर् नियुद्ध-विधिभिर् । विविधैर् अच्युतेतरौ
 १०४४०१९३ युयुधाते यथान्योन्यं । तथैव बल-मुष्टिकौ
 १०४४०२०१ भगवद्-गात्र-निष्पातैर् । वज्र-नीष्पेष-निष्ठुरैः
 १०४४०२०३ चाणूरो भज्यमानाङ्गो । मुहुर् ग्लानिम् अवाप ह
 १०४४०२११ स श्येन-वेग उत्पत्य । मुष्टी-कृत्य कराव् उभौ
 १०४४०२१३ भगवन्तं वासुदेवं । क्रुद्धो वक्षस्य् अबाधत
 १०४४०२२१ नाचलत् तत्-प्रहारेण । मालाहत इव द्विपः
 १०४४०२२३ बाहोर् निगृह्य चाणूरं । बहुशो भ्रामयन् हरिः
 १०४४०२३१ भू-पृष्ठे पोथयाम् आस । तरसा क्षीण जीवितम्
 १०४४०२३३ विस्त्रस्ताकल्प-केश-स्त्रग् । इन्द्र-ध्वज इवापतत्
 १०४४०२४१ तथैव मुष्टिकः पूर्वं । स्व-मुष्ट्याभिहतेन वै
 १०४४०२४३ बलभद्रेण बलिना । तलेनाभिहतो भृशम्
 १०४४०२५१ प्रवेपितः स रुधिरम् । उद्धमन् मुखतो ऽर्दितः
 १०४४०२५३ व्यसुः पपातोव्य-उपस्थे । वाताहत इवाङ्घ्रिपः
 १०४४०२६१ ततः कूटम् अनुप्राप्तं । रामः प्रहरतां वरः
 १०४४०२६३ अवधील् लीलया राजन् । सावज्ञं वाम-मुष्टिना
 १०४४०२७१ तह्य- एव हि शलः कृष्ण- । प्रपदाहत-शीर्षकः
 १०४४०२७३ द्विधा विदीर्णस् तोशलक । उभाव् अपि निपेततुः
 १०४४०२८१ चाणूरे मुष्टिके कूटे । शले तोशलके हते
 १०४४०२८३ शेषाः प्रदुद्रुवुर् मल्लाः । सर्वे प्राण-परीप्सवः
 १०४४०२९१ गोपान् वयस्यान् आकृष्य । तैः संसृज्य विजहतुः
 १०४४०२९३ वाद्यमानेषु तूर्येषु । वल्गन्तौ रुत-नूपुरौ
 १०४४०३०१ जनाः प्रजहृषुः सर्वे । कर्मणा राम-कृष्णयोः
 १०४४०३०३ ऋते कंसं विप्र-मुख्याः । साधवः साधु साध्व् इति
 १०४४०३११ हतेषु मल्ल-वर्येषु । विद्रुतेषु च भोज-राट्
 १०४४०३१३ न्यवारयत् स्व-तूर्याणि । वाक्यं चेदम् उवाच ह
 १०४४०३२१ निःसारयत दुर्वृत्तौ । वसुदेवात्मजौ पुरात्
 १०४४०३२३ धनं हरत गोपानां । नन्दं बध्नीत दुर्मतिम्
 १०४४०३३१ वसुदेवस् तु दुर्मेधा । हन्यताम् आश्व् असत्तमः
 १०४४०३३३ उग्रसेनः पिता चापि । सानुगः पर-पक्ष-गः
 १०४४०३४१ एवं विकथ्यमाने वै । कंसे प्रकुपितो ऽव्ययः
 १०४४०३४३ लघिन्नोत्पत्य तरसा । मञ्चम् उत्तुङ्गम् आरुहत्

१०४४०३५१ तम् आविशन्तम् आलोक्य । मृत्युम् आत्मन आसनात्
 १०४४०३५३ मनस्वी सहसोत्थाय । जगृहे सो ऽसि-चर्मणी
 १०४४०३६१ तं खड्ग-पाणिं विचरन्तम् आशु । श्येनं यथा दक्षिण-सव्यम् अम्बरे
 १०४४०३६३ समग्रहीद् दुर्विषहोत्र-तेजा । यथोरगं ताक्ष्य-सुतः प्रसह्य
 १०४४०३७१ प्रगृह्य केशेषु चलत्-किरीतं । निपात्य रङ्गोपरि तुङ्ग-मञ्चात्
 १०४४०३७३ तस्योपरिष्ठात् स्वयम् अञ्ज-नाभः । पपात विश्वाश्रय आत्म-तन्त्रः
 १०४४०३८१ तं सम्परेतं विचकर्ष भूमौ । हरिर् यथेभं जगतो विपश्यतः
 १०४४०३८३ हा हेति शब्दः सु-महांस् तदाभूद् । उदीरितः सर्व-जनैर् नरेन्द्र
 १०४४०३९१ स नित्यदोद्विग्न-धिया तम् ईश्वरं । पिबन्न अदन् वा विचरन् स्वपन् श्वसन्
 १०४४०३९३ ददर्श चक्रायुधम् अग्रतो यतस् । तद् एव रूपं दुरवापम् आप
 १०४४०४०१ तस्यानुजा भ्रातरो ऽष्टौ । कङ्क-न्यग्रोधकादयः
 १०४४०४०३ अभ्यधावन्न अति-क्रुद्धा । भ्रातुर् निर्वेश-कारिणः
 १०४४०४११ तथाति-रभसांस् तांस् तु । संयत्तान् रोहिणी-सुतः
 १०४४०४१३ अहन् परिघम् उद्यम्य । पशून् इव मृगाधिपः
 १०४४०४२१ नेदूर् दुन्दुभयो व्योम्नि । ब्रह्मेशाद्या विभूतयः
 १०४४०४२३ पुष्पैः किरन्तस् तं प्रीताः । शशंसुर् ननृतुः स्त्रियः
 १०४४०४३१ तेषां स्त्रियो महा-राज । सुहृन्-मरण-दुःखिताः
 १०४४०४३३ तत्राभीयुर् विनिम्नन्त्यः । शीर्षाण्य् अश्रु-विलोचनाः
 १०४४०४४१ शयानान् वीर-शयायां । पतीन् आलिङ्ग्य शोचतीः
 १०४४०४४३ विलेपुः सु-स्वरं नार्यो । विसृजन्त्यो मुहुः शुचः
 १०४४०४५१ हा नाथ प्रिय धर्म-ज्ञ । करुणानाथ-वत्सल
 १०४४०४५३ त्वया हतेन निहता । वयं ते स-गृह-प्रजाः
 १०४४०४६१ त्वया विरहिता पत्या । पुरीयं पुरुषर्षभ
 १०४४०४६३ न शोभते वयम् इव । निवृत्तोत्सव-मङ्गला
 १०४४०४७१ अनागसां त्वं भूतानां । कृतवान् द्रोहम् उल्बणम्
 १०४४०४७३ तेनेमां भो दशां नीतो । भूत-धृक् को लभेत शम्
 १०४४०४८१ सर्वेषाम् इह भूतानाम् । एष हि प्रभवाप्ययः
 १०४४०४८३ गोप्ता च तद्-अवध्यायी । न क्वचित् सुखम् एधते
 १०४४०४९० श्री-शुक उवाच
 १०४४०४९१ राज-योषित आश्वास्य । भगवांल् लोक-भावनः
 १०४४०४९३ याम् आहूर् लौकिकीं संस्थां । हतानां समकारयत्
 १०४४०५०१ मातरं पितरं चैव । मोचयित्वाथ बन्धनात्
 १०४४०५०३ कृष्ण-रामौ ववन्दाते । शिरसा स्पृश्य पादयोः
 १०४४०५११ देवकी वसुदेवश् च । विज्ञाय जगद्-ईश्वरौ
 १०४४०५१३ कृत-संवन्दनौ पुत्रौ । सस्वजाते न शङ्कितौ
 १०४५००१० श्री-शुक उवाच
 १०४५००११ पितराव् उपलब्धार्थौ । विदित्वा पुरुषोत्तमः

१०४५००१३ मा भूद् इति निजां मायां । ततान जन-मोहिनीम्
 १०४५००२१ उवाच पितराव् एत्य । साग्रजः सात्वन्वर्षभः
 १०४५००२३ प्रश्रयावनतः प्रीणन्न । अम्ब तातेति सादरम्
 १०४५००३१ नास्मत्तो युवयोस् तात । नित्योत्कण्ठितयोर् अपि
 १०४५००३३ बाल्य-पौगण्ड-कैशोराः । पुत्राभ्याम् अभवन् क्वचित्
 १०४५००४१ न लब्धो दैव-हतयोर् । वासो नौ भवद्-अन्तिके
 १०४५००४३ यां बालाः पितृ-गेह-स्था । विन्दन्ते लालिता मुदम्
 १०४५००५१ सर्वार्थ-सम्भवो देहो । जनितः पोषितो यतः
 १०४५००५३ न तयोर् याति निर्वेशं । पित्रोर् मर्त्यः शतायुषा
 १०४५००६१ यस् तयोर् आत्मजः कल्प । आत्मना च धनेन च
 १०४५००६३ वृत्तिं न दद्यात् तं प्रेत्य । स्व-मांसं खादयन्ति हि
 १०४५००७१ मातरं पितरं वृद्धं । भार्या साध्वीं सुतम् शिशुम्
 १०४५००७३ गुरुं विप्रं प्रपन्नं च । कल्पो ऽविभ्रच् छ्वसन्-मृतः
 १०४५००८१ तन् नाव् अकल्पयोः कंसान् । नित्यम् उद्विग्न-चेतसोः
 १०४५००८३ मोघम् एते व्यतिक्रान्ता । दिवसा वाम् अनर्चतोः
 १०४५००९१ तत् क्षन्तुम् अर्हथस् तात । मातृ नौ पर-तन्त्रयोः
 १०४५००९३ अकुर्वतोर् वां शुश्रूषां । क्लिष्टयोर् दुर्हदा भृशम्
 १०४५०१०० श्री-शुक उवाच
 १०४५०१०१ इति माया-मनुष्यस्य । हरेर् विश्वात्मनो गिरा
 १०४५०१०३ मोहिताव् अङ्गम् आरोप्य । परिष्वज्यापतुर् मुदम्
 १०४५०१११ सिञ्चन्ताव् अश्रु-धाराभिः । स्नेह-पाशेन चावृतौ
 १०४५०११३ न किञ्चिद् ऊचतू राजन् । बाष्प-कण्ठौ विमोहितौ
 १०४५०१२१ एवम् आश्वास्य पितरौ । भगवान् देवकी-सुतः
 १०४५०१२३ मातामहं तूग्रसेनं । यदूनाम् अकरोन् णृपम्
 १०४५०१३१ आह चास्मान् महा-राज । प्रजाश् चाज्ञप्तुम् अर्हसि
 १०४५०१३३ ययाति-शापाद् यदुभिर् । नासितव्यं नृपासने
 १०४५०१४१ मयि भृत्य उपासीने । भवतो विबुधादयः
 १०४५०१४३ बलिं हरन्त्य् अवनताः । किम् उतान्ये नराधिपाः
 १०४५०१५१ सर्वान् स्वान् ज्ञति-सम्बन्धान् । दिग्भ्यः कंस-भयाकुलान्
 १०४५०१५३ यदु-वृष्ण्य-अन्धक-मधु । दाशार्ह-कुकुरादिकान्
 १०४५०१६१ सभाजितान् समाश्वास्य । विदेशावास-कर्षितान्
 १०४५०१६३ न्यवासयत् स्व-गेहेषु । वित्तैः सन्तर्प्य विश्व-कृत्
 १०४५०१७१ कृष्ण-सङ्कर्षण-भुजैर् । गुप्ता लब्ध-मनोरथाः
 १०४५०१७३ गृहेषु रोमिरे सिद्धाः । कृष्ण-राम-गत-ज्वराः
 १०४५०१८१ वीक्षन्तो ऽहर् अहः प्रीता । मुकुन्द-वदनाम्बुजम्
 १०४५०१८३ नित्यं प्रमुदितं श्रीमत् । स-दय-स्मित-वीक्षणम्
 १०४५०१९१ तत्र प्रवयसो ऽप्य् आसन् । युवानो ऽति-बलौजसः

१०४५०१९३ पिबन्तो ऽक्षैर् मुकुन्दस्य । मुखाम्बुज-सुधां मुहुः
 १०४५०२०१ अथ नन्दं समसाद्य । भगवान् देवकी-सुतः
 १०४५०२०३ सङ्कर्षणश् च राजेन्द्र । परिष्वज्येदम् ऊचतुः
 १०४५०२११ पितर युवाभ्यां स्निग्धाभ्यां । पोषितौ लालितौ भृशम्
 १०४५०२१३ पित्रोर् अभ्यधिका प्रीतिर् । आत्मजेष्वात्मनो ऽपि हि
 १०४५०२२१ स पिता सा च जननी । यौ पुष्णीतां स्व-पुत्र-वत्
 १०४५०२२३ शिशून् बन्धुभिर् उत्सृष्टान् । अकल्पैः पोष-रक्षणे
 १०४५०२३१ यात यूयं व्रजं तात । वयं च स्नेह-दुःखितान्
 १०४५०२३३ ज्ञातीन् वो द्रष्टुम् एष्यामो । विधाय सुहृदां सुखम्
 १०४५०२४१ एवं सान्त्वय्य भगवान् । नन्दं स-व्रजम् अच्युतः
 १०४५०२४३ वासो-ऽलङ्कार-कुप्याद्यैर् । अर्हयाम् आस सादरम्
 १०४५०२५१ इत्यु उक्तस् तौ परिष्वज्य । नन्दः प्रणय-विह्वलः
 १०४५०२५३ पूरयन् अश्रुभिर् नेत्रे । सह गोपैर् व्रजं ययौ
 १०४५०२६१ अथ शूर-सुतो राजन् । पुत्रयोः समकारयत्
 १०४५०२६३ पुरोधसा ब्राह्मणैश् च । यथावद् द्विज-संस्कृतिम्
 १०४५०२७१ तेभ्यो ऽदाद् दक्षिणा गावो । रुक्म-मालाः स्व-अलङ्कृताः
 १०४५०२७३ स्व-अलङ्कृतेभ्यः सम्पूज्य । स-वत्साः क्षौम-मालिनीः
 १०४५०२८१ याः कृष्ण-राम-जन्मर्क्षे । मनो-दत्ता महा-मतिः
 १०४५०२८३ ताश् चाददाद् अनुस्मृत्य । कंसेनाधर्मतो हताः
 १०४५०२९१ ततश् च लब्ध-संस्कारौ । द्विजत्वं प्राप्य सु-व्रतौ
 १०४५०२९३ गर्गाद् यदु-कुलाचार्याद् । गायत्रं व्रतम् आस्थितौ
 १०४५०३०१ प्रभवौ सर्व-विद्यानां । सर्व-ज्ञौ जगद्-ईश्वरौ
 १०४५०३०३ नान्य-सिद्धामलं ज्ञानं । गूहमानौ नरोहितैः
 १०४५०३११ अथो गुरु-कुले वासम् । इच्छन्ताव् उपजग्मतुः
 १०४५०३१३ काश्यं सान्दीपनिं नाम । ह्य् अवन्ति-पुर-वासिनम्
 १०४५०३२१ यथोपसाद्य तौ दान्तौ । गुरौ वृत्तिम् अनिन्दिताम्
 १०४५०३२३ ग्राहयन्ताव् उपेतौ स्म । भक्त्या देवम् इवावृत्तौ
 १०४५०३३१ तयोर् द्विज-वरस् तुष्टः । शुद्ध-भावानुवृत्तिभिः
 १०४५०३३३ प्रोवाच वेदान् अखिलान् । सङ्गोपनिषदो गुरुः
 १०४५०३४१ स-रहस्यं धनु-र्वेदं । धर्मान् न्याय-पथांस् तथा
 १०४५०३४३ तथा चान्वीक्षिकीं विद्यां । राज-नीतिं च षड्-विधाम्
 १०४५०३५१ सर्वं नर-वर-श्रेष्ठौ । सर्व-विद्या-प्रवर्तकौ
 १०४५०३५३ सकृन् निगद-मात्रेण । तौ सञ्जगृहतुर् नृप
 १०४५०३६१ अहो-रात्रैश् चतुः-षष्ट्या । संयत्तौ तावतीः कलाः
 १०४५०३६३ गुरु-दक्षिणयाचार्यं । छन्दयाम् आसतुर् नृप
 १०४५०३७१ द्विजस् तयोस् तं महिमानम् अद्भुतं
 १०४५०३७३ संलोक्य राजन् अति-मानुसीं मतिम्

१०४५०३७३ सम्मन्त्र्य पत्न्या स महाण्वि मृतं
 १०४५०३७४ बालं प्रभासे वरयां बभूव ह
 १०४५०३८१ तेथेत्य् अथारुह्य महा-रथौ रथं
 १०४५०३८२ प्रभासम् आसाद्य दुरन्त-विक्रमौ
 १०४५०३८३ वेलात् उपव्रज्य निषीदतुः क्षनं
 १०४५०३८४ सिन्धुर् विदित्वार्हनम् आहरत् तयोः
 १०४५०३९१ तम् आह भगवान् आशु । गुरु-पुत्रः प्रदीयताम्
 १०४५०३९३ यो ऽसाव् इह त्वया ग्रस्तो । बालको महतोर्मिणा
 १०४५०४०० श्री-समुद्र उवाच
 १०४५०४०१ न चाहार्षम् अहं देव । दैत्यः पञ्चजनो महान्
 १०४५०४०३ अन्त-र्जल-चरः कृष्ण । शङ्ख-रूप-धरो ऽसुरः
 १०४५०४११ आस्ते तेनाहतो नूनं । तच् छ्रुत्वा सत्वरं प्रभुः
 १०४५०४१३ जलम् आविश्य तं हत्वा । नापश्यद् उदरे ऽर्भकम्
 १०४५०४२१ तद्-अङ्ग-प्रभवं शङ्खम् । आदाय रथम् आगमत्
 १०४५०४२३ ततः संयमनीं नाम । यमस्य दयितां पुरीम्
 १०४५०४३१ गत्वा जनार्दनः शङ्खं । प्रदध्मौ स-हलायुधः
 १०४५०४३२ शङ्ख-निर्हादम् आकर्ण्य । प्रजा-संयमनो यमः
 १०४५०४४१ तयोः सपर्यां महतीं । चक्रे भक्त्य-उपबृंहिताम्
 १०४५०४४३ उवाचावनतः कृष्णं । सर्व-भूताशयालयम्
 १०४५०४४५ लीला-मनुष्ययोर् विष्णो । युवयोः करवाम किम्
 १०४५०४५० श्री-भगवान् उवाच
 १०४५०४५१ गुरु-पुत्रम् इहानीतं । निज-कर्म-निबन्धनम्
 १०४५०४५३ आनयस्व महा-राज । मच्च-छासन-पुरस्कृतः
 १०४५०४६१ तथेति तेनोपानीतं । गुरु-पुत्रं यदूत्तमौ
 १०४५०४६३ दत्त्वा स्व-गुरवे भूयो । वृणीष्वेति तम् ऊचतुः
 १०४५०४७० श्री-गुरुर् उवाच
 १०४५०४७१ सम्यक् सम्पादितो वत्स । भवद्भ्यां गुरु-निष्क्रयः
 १०४५०४७३ को नु युष्मद्-विध-गुरोः । कामानाम् अवशिष्यते
 १०४५०४८१ गच्छतं स्व-गृहं वीरौ । कीर्तिर् वाम् अस्तु पावनी
 १०४५०४८३ छन्दांस्य् अयात-यामानि । भवन्त्व् इह परत्र च
 १०४५०४९१ गुरुणैवम् अनुज्ञातौ । रथेनानिल-रंहसा
 १०४५०४९३ आयातौ स्व-पुरं तात । पर्जन्य-निनदेन वै
 १०४५०५०१ समनन्दन् प्रजाः सर्वा । दृष्ट्वा राम-जनार्दनौ
 १०४५०५०३ अपश्यन्त्यो बहू अहानि । नष्ट-लब्ध-धना इव
 १०४६००१० श्री-शुक उवाच
 १०४६००११ वृष्णीनां प्रवरो मन्त्री । कृष्णस्य दयितः सखा
 १०४६००१३ शिष्यो बृहस्पतेः साक्षाद् । उद्धवो बुद्धि-सत्तमः

१०४६००२१ तम् आह भगवान् प्रेष्ठं । भक्तम् एकान्तिनं क्वचित्
 १०४६००२३ गृहीत्वा पाणिना पाणिं । प्रपन्नार्ति-हरो हरिः
 १०४६००३१ गच्छोद्धव व्रजं सौम्य । पित्रोर् नौ प्रीतिम् आवह
 १०४६००३३ गोपीनां मद्-वियोगाधिं । मत्-सन्देशैर् विमोचय
 १०४६००४१ ता मन्-मनस्का तृष्ट-प्राणा । मद्-अर्थे त्यक्त-दैहिकाः
 १०४६००४३ माम् एव दयितं प्रेष्ठम् । आत्मानं मनसा गताः
 १०४६००४५ ये त्यक्त-लोक-धर्माश् च । मद्-अर्थे तान् बिभम्य-अहम्
 १०४६००५१ मयि ताः प्रेयसां प्रेष्ठे । दूर-स्थे गोकुल-स्त्रियः
 १०४६००५३ स्मरन्त्यो ऽङ्ग विमुह्यन्ति । विरहौत्कण्ठय-विह्वलाः
 १०४६००६१ धारयन्त्य् अति-कृच्छ्रेण । प्रायः प्राणान् कथञ्चन
 १०४६००६३ प्रत्यागमन-सन्देशैर् । बल्लव्यो मे मद्-आत्मिकाः
 १०४६००७० श्री-शुक उवाच
 १०४६००७१ इत्य् उक्त उद्धवो राजन् । सन्देशं भर्तुर् आहतः
 १०४६००७३ आदाय रथम् आरुह्य । प्रययौ नन्द-गोकुलम्
 १०४६००८१ प्राप्तो नन्द-व्रजं श्रीमान् । निम्लोचति विभावसौ
 १०४६००८३ छन्न-यानः प्रविशतां । पशूनां खुर-रेणुभिः
 १०४६००९१ वासितार्थे ऽभियुध्यद्भिर् । नादितं शुश्मिभिर् वृषैः
 १०४६००९३ धावन्तीभिश् च वास्राभिर् । उधो-भारैः स्व-वत्सकान्
 १०४६०१०१ इतस् ततो विलङ्घ्यद्भिर् । गो-वत्सैर् मण्डितं सितैः
 १०४६०१०३ गो-दोह-शब्दाभिरवं । वेणूनां निःस्वनेन च
 १०४६०१११ गायन्तीभिश् च कर्माणि । शुभानि बल-कृष्णयोः
 १०४६०११३ स्त्-अलङ्कृताभिर् गोपीभिर् । गोपैश् च सु-विराजितम्
 १०४६०१२१ अगन्त्-अर्कातिथि-गो-विप्र- । पितृ-देवार्चनान्वितैः
 १०४६०१२३ धूप-दीपैश् च माल्यैश् च । गोपावासैर् मनो-रमम्
 १०४६०१३१ सर्वतः पुष्पित-वनं । द्विजालि-कुल-नादितम्
 १०४६०१३३ हंस-कारण्डवाकीर्णैः । पद्म-षण्डैश् च मण्डितम्
 १०४६०१४१ तम् आगतं समागम्य । कृष्णस्यानुचरं प्रियम्
 १०४६०१४३ नन्दः प्रीतः परिष्वज्य । वासुदेव-धियार्चयत्
 १०४६०१५१ भोजितं परमान्नेन । संविष्टं कशिपौ सुखम्
 १०४६०१५३ गत-श्रमं पर्यपृच्छत् । पाद-संवाहनादिभिः
 १०४६०१६१ कच्चिद् अङ्ग महा-भाग । सखा नः शूर-नन्दनः
 १०४६०१६३ आस्ते कुशल्य् अपत्याद्यैर् । युक्तो मुक्तः सुहृद्-व्रतः
 १०४६०१७१ दिष्ट्या कंसो हतः पापः । सानुगः स्वेन पाप्मना
 १०४६०१७३ साधूनां धर्म-शीलानां । यदूनां द्वेष्टि यः सदा
 १०४६०१८१ अपि स्मरति नः कृष्णो । मातरं सुहृदः सखीन्
 १०४६०१८३ गोपान् व्रजं चात्म-नाथं । गावो वृन्दावनं गिरिम्
 १०४६०१९१ अप्य् आयास्यति गोविन्दः । स्व-जनान् सकृद् ईक्षितुम्

१०४६०१९३ तर्हि द्रक्ष्याम तद्-वक्रं । सु-नसं सु-स्मितेक्षणम्
 १०४६०२०१ दावाग्नेर् वात-वर्षाच्च च । वृष-सर्पाच्च च रक्षिताः
 १०४६०२०३ दुरत्ययेभ्यो मृत्युभ्यः । कृष्णेन सु-महात्मना
 १०४६०२११ स्मरतां कृष्ण-वीर्याणि । लीलापाङ्ग-निरीक्षितम्
 १०४६०२१३ हसितं भाषितं चाङ्ग । सर्वा नः शिथिलाः क्रियाः
 १०४६०२२१ सरिच्च-छैल-वनोद्देशान् । मुकुन्द-पद-भूषितान्
 १०४६०२२३ आक्रीडान् ईक्ष्यमाणानां । मनो याति तद्-आत्मताम्
 १०४६०२३१ मन्ये कृष्णं च रामं च । प्राप्ताव् इह सुरोत्तमौ
 १०४६०२३३ सुराणां महद्-अर्थाय । गर्गस्य वचनं यथा
 १०४६०२४१ कंसं नागायुत-प्राणं । मल्लौ गज-पतिं यथा
 १०४६०२४३ अवधिष्टां लीलयैव । पशून् इव मृगाधिपः
 १०४६०२५१ ताल-त्रयं महा-सारं । धनूर् यष्टिम् इवेभ-राट्
 १०४६०२५३ बभञ्जैकेन हस्तेन । सप्ताहम् अदधाद् गिरिम्
 १०४६०२६१ प्रलम्बो धेनुको ऽरिष्टस् । तृणावर्तो बकादयः
 १०४६०२६३ दैत्याः सुरासुर-जितो । हता येनेह लीलया
 १०४६०२७० श्री-शुक उवाच
 १०४६०२७१ इति संस्मृत्य संस्मृत्य । नन्दः कृष्णानुरक्त-धीः
 १०४६०२७३ अत्य-उत्कण्ठो ऽभवत् तूष्णीं । प्रेम-प्रसर-विह्वलः
 १०४६०२८१ यशोदा वर्ण्यमानानि । पुत्रस्य चरितानि च
 १०४६०२८३ शृण्वन्त्य् अश्रूण्य् अवास्त्राक्षीत् । स्नेह-स्तुत-पयोधरा
 १०४६०२९१ तयोर् इत्थं भगवति । कृष्णे नन्द-यशोदयोः
 १०४६०२९३ वीक्ष्यानुरागं परमं । नन्दम् आहोद्धवो मुदा
 १०४६०३०० श्री-उद्धव उवाच
 १०४६०३०१ युवां श्लाघ्यतमौ नूनं । देहिनाम् इह मान-द
 १०४६०३०३ नारायणे ऽखिल-गुरौ । यत् कृता मतिर् ईदृशी
 १०४६०३११ एतौ हि विश्वस्य च बीज-योनी । रामो मुकुन्दः पुरुषः प्रधानम्
 १०४६०३१३ अन्वीय भूतेषु विलक्षणस्य । ज्ञानस्य चेशात् इमौ पुराणौ
 १०४६०३२१ यस्मिन् जनः प्राण-वियोग-काले । क्षनं समावेश्य मनो ऽविशुद्धम्
 १०४६०३२३ निर्हृत्य कर्माशयम् आशु याति । परां गतिं ब्रह्म-मयो ऽर्क-वर्णः
 १०४६०३३१ तस्मिन् भवन्ताव् अखिलात्म-हेतौ । नारायणे कारण-मर्त्य-मूर्तौ
 १०४६०३३३ भावं विधत्तां नितरां महात्मन् । किं वावशिष्टं युवयोः सु-कृत्यम्
 १०४६०३४१ आगमिष्यत्य् अदीर्घेण । कालेन व्रजम् अच्युतः
 १०४६०३४३ प्रियं विधास्यते पित्रोर् । भगवान् सात्वतां पतिः
 १०४६०३५१ हत्वा कंसं रङ्ग-मध्ये । प्रतीपं सर्व-सात्वताम्
 १०४६०३५३ यद् आह वः समागत्य । कृष्णः सत्यं करोति तत्
 १०४६०३६१ मा खिद्यतं महा-भागौ । द्रक्ष्यथः कृष्णम् अन्तिके
 १०४६०३६३ अन्तर् हृदि स भूतानाम् । आस्ते ज्योतिर् इवैधसि

१०४६०३७१ न ह्य अस्यास्ति प्रियः कश्चिन् । नाप्रियो वास्त्य् अमानिनः
 १०४६०३७३ नोत्तमो नाधमो वापि । स-मानस्यासमो ऽपि वा
 १०४६०३८१ न माता न पिता तस्य । न भार्या न सुतादयः
 १०४६०३८३ नात्मीयो न परश् चापि । न देहो जन्म एव च
 १०४६०३९१ न चास्य कर्म वा लोके । सद्-असन्-मिश्र-योनिषु
 १०४६०३९३ क्रीडार्थं सो ऽपि साधूनां । परित्राणाय कल्पते
 १०४६०४०१ सत्त्वं रजस् तम इति । भजते निर्गुणो गुणान्
 १०४६०४०३ क्रीडन्न अतीतो ऽपि गुणैः । सृजत्य् अवन हन्त्य् अजः
 १०४६०४११ यथा भ्रमरिका-दृष्ट्या । भ्राम्यतीव महीयते
 १०४६०४१३ चित्ते कर्तारि तत्रात्मा । कर्तेवाहं-धिया स्मृतः
 १०४६०४२१ युवयोर् एव नैवायम् । आत्मजो भगवान् हरिः
 १०४६०४२३ सर्वेषाम् आत्मजो ह्य् आत्मा । पिता माता स ईश्वरः
 १०४६०४३१ दृष्टं श्रुतं भूत-भवद्-भविष्यत्
 १०४६०४३२ स्थासुश् चरिष्णुर् महद् अल्पकं च
 १०४६०४३३ विनाच्युताद् वस्तु तरां न वाच्यं
 १०४६०४३४ स एव सर्व परमात्म-भूतः
 १०४६०४४१ एवं निशा सा ब्रुवतोर् व्यतीता । नन्दस्य कृष्णानुचरस्य राजन्
 १०४६०४४३ गोप्यः समुत्थाय निरूप्य दीपान् । वास्तून् समभ्यर्च्य दौधीन्य् अमन्थुन्
 १०४६०४५१ ता दीप-दीप्तैर् मणिभिर् विरेजू । रज्जूर विकर्षद्-भुज-कङ्कण-स्रजः
 १०४६०४५३ चलन्-नितम्ब-स्तन-हार-कुण्डल- । त्विषत्-कपोलारुण-कुङ्कुमाननाः
 १०४६०४६१ उद्गायतीनाम् अरविन्द-लोचनं । ब्रजाङ्गनानां दिवम् अस्पृशद् ध्वनिः
 १०४६०४६३ दध्नुश् च निर्मन्थन-शब्द-मिश्रितो । निरस्यते येन दिशाम् अमङ्गलम्
 १०४६०४७१ भगवत्य् उदिते सूर्ये । नन्द-द्वारि ब्रजौकसः
 १०४६०४७३ दृष्ट्वा रथं शातकौम्भं । कस्यायम् इति चाब्रुवन्
 १०४६०४८१ अक्रूर आगतः किं वा । यः कंसस्यार्थ-साधकः
 १०४६०४८३ येन नीतो मधु-पुरीं । कृष्णः कमल-लोचनः
 १०४६०४९१ किं साधयिष्यत्य् अस्माभिर् । भर्तुः प्रीतस्य निष्कृतिम्
 १०४६०४९३ ततः स्त्रीणां वदन्तीनाम् । उद्धवो ऽगात् कृताहिकः
 १०४७००१० श्री-शुक उवाच
 १०४७००११ तं वीक्ष्य कृषानुचरं ब्रज-स्त्रियः
 १०४७००१२ प्रलम्ब-बाहुं नव-कञ्ज-लोचनम्
 १०४७००१३ पीताम्बरं पुष्कर-मालिनं लसन्-
 १०४७००१४ मुखारविन्दं परिमृष्ट-कुण्डलम्
 १०४७००१५ सु-विस्मिताः को ऽयम् अपीव्य-दर्शनः
 १०४७००२२ कुतश् च कस्याच्युत-वेष-भूषणः
 १०४७००२३ इति स्म सर्वाः परिवव्रुर् उत्सुकास्
 १०४७००२४ तम् उत्तमः-श्लोक-पदाम्बुजाश्रयम्

१०४७००३१ तं प्रश्रयेणावनताः सु-सत्-कृतं । स-व्रीड-हासेक्षण-सूनृतादिभिः
 १०४७००३३ रहस्य् अपृच्छन्न उपविष्टम् आसने । विज्ञाय सन्देश-हरं रमा-पतेः
 १०४७००४१ जानीमस् त्वां यदु-पतेः । पार्षदं समुपागतम्
 १०४७००४३ भर्त्रेह प्रेषितः पित्रोर् । भवान् प्रिय-चिकीर्षया
 १०४७००५१ अन्यथा गो-व्रजे तस्य । स्मरणीयं न चक्षमहे
 १०४७००५३ स्नेहानुबन्धो बन्धूनां । मुनेर् अपि सु-दुस्त्यजः
 १०४७००६१ अन्येष्व् अर्थ-कृता मैत्री । यावद्-अर्थ-विडम्बनम्
 १०४७००६३ पुम्भिः स्त्रीषु कृता यद्वत् । सुमनःस्व इव षट्पदैः
 १०४७००७१ निःस्वं त्यजन्ति गणिका । अकल्पं नृपतिं प्रजाः
 १०४७००७३ अधीत-विद्या आचार्यम् । ऋत्विजो दत्त-दक्षिणम्
 १०४७००८१ खगा वीत-फलं वृक्षं । भुक्त्वा चातिथयो गृहम्
 १०४७००८३ दग्धं मृगास् तथारण्यं । जारा भुक्त्वा रतां स्त्रियम्
 १०४७००९१ इति गोप्यो हि गोविन्दे । गत-वाक्-काय-मानसाः
 १०४७००९३ कृष्ण-दूते समायाते । उद्धवे त्यक्त-लौकिकाः
 १०४७०१०१ गायन्त्यः प्रीय-कर्माणि । रुदन्त्यश् च गत-हियः
 १०४७०१०३ तस्य संस्मृत्य संस्मृत्य । यानि कैशोर-बाल्ययोः
 १०४७०१११ काचिन् मधुकरं दृष्ट्वा । ध्यायन्ती कृष्ण-सङ्गमम्
 १०४७०११३ प्रिय-प्रस्थापितं दूतं । कल्पयित्वेदम् अब्रवीत्
 १०४७०१२० गोप्य् उवाच
 १०४७०१२१ मधुप कितव-बन्धो मा स्पृशङ्घ्रिं सपत्न्याः
 १०४७०१२२ कुच-विलुलित-माला-कुङ्कुम-श्मश्रुभिर् नः
 १०४७०१२३ बहतु मधु-पतिस् तन्-मानिनीनां प्रसादं
 १०४७०१२४ यदु-सदसि विडम्ब्यं यस्य दूतस् त्वम् ईदृक्
 १०४७०१३१ सकृद् अधर-सुधां स्वां मोहिनीं पाययित्वा
 १०४७०१३२ सुमनस इव सद्यस् तत्यजे ऽस्मान् भवादृक्
 १०४७०१३३ परिचरति कथं तत्-पाद-पद्मं नु पद्मा
 १०४७०१३४ ह्य् अपि बत हत-चेता ह्य् उत्तमः-श्लोक-जल्पैः
 १०४७०१४१ किम् इह बहु षड्-अङ्घ्रे गायसि त्वं यदूनाम्
 १०४७०१४२ अधिपतिम् अगृहाणाम् अग्रतो नः पुराणम्
 १०४७०१४३ विजय-सख-सखीनां गीयतां तत्-प्रसङ्गः
 १०४७०१४४ क्षपित-कुच-रुजस् ते कल्पयन्तीष्टम् इष्टाः
 १०४७०१५१ दिवि भुवि च रसायां काः स्त्रियस् तद्-दुरापाः
 १०४७०१५२ कपट-रुचिर-हास-भ्रू-विजृम्भस्य याः स्युः
 १०४७०१५३ चरण-रज उपास्ते यस्य भूतिर् वयं का
 १०४७०१५४ अपि च कृपण-पक्षे ह्य् उत्तमः-श्लोक-शब्दः
 १०४७०१६१ विसृज शिरसि पादं वेद्म्य् अहं चातु-कारैर्
 १०४७०१६२ अनुनय-विदुषस् ते ऽभ्येत्य दौत्यैर् मुकुन्दात्

१०४७०१६३ स्व-कृत इह विषृष्टापत्य-पत्य-अन्य-लोका
 १०४७०१६४ व्यसृजद् अकृत-चेताः किं नु सन्धेयम् अस्मिन्
 १०४७०१७१ मृगयुर इव कपीन्द्रं विव्यधे लुब्ध-धर्मा
 १०४७०१७२ स्त्रियम् अकृत विरूपां स्त्री-जितः काम-यानाम्
 १०४७०१७३ बलिम् अपि बलिम् अत्त्वावेष्टयद् ध्वाङ्क्ष-वद् यस्
 १०४७०१७४ तद् अलम् असित-सख्यैर् दुस्त्यजस् तत्-कथार्थः
 १०४७०१८१ यद्-अनुचरित-लीला-कर्ण-पीयूष-विप्रुट्-
 १०४७०१८२ सकृद्-अदन-विधूत-द्वन्द्व-धर्मा विनष्टाः
 १०४७०१८३ सपदि गृह-कुटुम्बं दीनम् उत्सृज्य दीना
 १०४७०१८४ बहव इह विहङ्गा भिक्षु-चर्या चरन्ति
 १०४७०१९१ वयम् ऋतम् इव जिह्न-व्याहृतं श्रद्धानाः
 १०४७०१९२ कुलिक-रुतम् इवाज्ञाः कृष्ण-वध्वो हरिण्यः
 १०४७०१९३ ददृशुर् असकृद् एतत् तन्-नख-स्पर्श-तीव्र
 १०४७०१९४ स्मर-रुज उपमन्त्रिन् भण्यताम् अन्य-वार्ता
 १०४७०२०१ प्रिय-सख पुनर् आगाः प्रेयसा प्रेषितः किं
 १०४७०२०२ वरय किम् अनुरुन्धे माननीयो ऽसि मे ऽङ्ग
 १०४७०२०३ नयसि कथम् इहास्मान् दुस्त्यज-द्वन्द्व-पार्श्व
 १०४७०२०४ सततम् उरसि सौम्य श्रीर् वधूः साकम् आस्ते
 १०४७०२११ अपि बत मधु-पुर्याम् आर्य-पुत्रो ऽधुनास्ते
 १०४७०२१२ स्मरति स पितृ-गोहान् सौम्य बन्धूश् च गोपान्
 १०४७०२१३ क्वचिद् अपि स कथा नः किङ्करीणां गृणीते
 १०४७०२१४ भुजम् अगुरु-सुगन्धं मूध्न्य-अधास्यत् कदा नु
 १०४७०२२० श्री-शुक उवाच
 १०४७०२२१ अथोद्धवो निशम्यैवं । कृष्ण-दर्शन-लालसाः
 १०४७०२२३ सान्त्वयन् प्रिय-सन्देशैर् । गोपीर् इदम् अभाषत
 १०४७०२३० श्री-उद्धव उवाच
 १०४७०२३१ अहो यूयं स्म पूर्णार्था । भवत्यो लोक-पूजिताः
 १०४७०२३३ वासुदेवे भगवति । यासाम् इत्य् अर्पितं मनः
 १०४७०२४१ दान-व्रत-तपो-होम । जप-स्वाध्याय-संयमैः
 १०४७०२४३ श्रेयोभिर् विविधैश् चान्यैः । कृष्णे भक्तिर् हि साध्यते
 १०४७०२५१ भगवत्य् उत्तमः-श्लोके । भवतीभिर् अनुत्तमा
 १०४७०२५३ भक्तिः प्रवर्तिता दिष्ट्या । मुनीनाम् अपि दुर्लभा
 १०४७०२६१ दिष्ट्या पुत्रान् पतीन् देहान् । स्व-जनान् भवनानि च
 १०४७०२६३ हित्वावृणीत यूयं यत् । कृष्णाख्यं पुरुषं परम्
 १०४७०२७१ सर्वात्म-भावो ऽधिकृतो । भवतीनाम् अधोक्षजे
 १०४७०२७३ विरहेण महा-भागा । महान् मे ऽनुग्रहः कृतः
 १०४७०२८१ श्रूयतां प्रिय-सन्देशो । भवतीनां सुखावहः

१०४७०२८३ यम् आदायागतो भद्रा । अहं भर्तुं रहस्-करः
 १०४७०२९० श्री-भगवान् उवाच
 १०४७०२९१ भवतीनां वियोगो मे । न हि सर्वात्मना क्वचित्
 १०४७०२९३ यथा भूतानि भूतेषु । खं वाय्व-अग्निर् जलं मही
 १०४७०२९५ तथाहं च मनः-प्राण- । भूतेन्द्रिय-गुणाश्रयः
 १०४७०३०१ आत्मन्य् एवात्मनात्मनं । सृजे हन्म्य् अनुपालये
 १०४७०३०३ आत्म-मायानुभावेन । भूतेन्द्रिय-गुणात्मना
 १०४७०३११ आत्मा ज्ञान-मयः शुद्धो । व्यतिरिक्तो ऽगुणान्वयः
 १०४७०३१३ सुषुप्ति-स्वप्न-जाग्रद्भिर् । माया-वृत्तिभिर् ईयते
 १०४७०३२१ येनेन्द्रियार्थान् ध्यायेत । मृषा स्वप्न-वद् उत्थितः
 १०४७०३२३ तन् निरुन्ध्याद् इन्द्रियाणि । विनिद्रः प्रत्यपद्यत
 १०४७०३३१ एतद्-अन्तः समाम्नायो । योगः साङ्ख्यं मनीषिणाम्
 १०४७०३३३ त्यागस् तपो दमः सत्यं । समुद्रान्ता इवापगाः
 १०४७०३४१ यत् त्व् अहं भवतीनां वै । दूरे वर्ते प्रियो दृशाम्
 १०४७०३४३ मनसः सन्निकर्षार्थं । मद्-अनुध्यान-काम्यया
 १०४७०३५१ यथा दूर-चरे प्रेष्ठे । मन आविश्य वर्तते
 १०४७०३५३ स्त्रीणां च न तथा चेतः । सन्निकृष्टे ऽक्षि-गोचरे
 १०४७०३६१ मय्य् आविश्य मनः कृत्स्नं । विमुक्ताशेष-वृत्ति यत्
 १०४७०३६३ अनुस्मरन्त्यो मां नित्यम् । अचिरान् माम् उपैष्यथ
 १०४७०३७१ या मया क्रीडता रात्र्यां । वने ऽस्मिन् व्रज आस्थिताः
 १०४७०३७३ अलब्ध-रासाः कल्याण्यो । मापुर मद्-वीर्य-चिन्तया
 १०४७०३८० श्री-शुक उवाच
 १०४७०३८१ एवं प्रियतमादिष्टम् । आकर्ण्य व्रज-योषितः
 १०४७०३८३ ता ऊचुर उद्धवं प्रीतास् । तत्-सन्देशागत-स्मृतीः
 १०४७०३९० गोप्य ऊचुः
 १०४७०३९१ दिष्ट्याहितो हतः कंसो । यदूनां सानुगो ऽघ-कृत्
 १०४७०३९३ दिष्ट्याप्तैर् लब्ध-सवार्थैः । कुशल्य् आस्ते ऽच्युतो ऽधुना
 १०४७०४०१ कच्चिद् गदाग्रजः सौम्य । करोति पुर-योषिताम्
 १०४७०४०३ प्रीतिं नः स्निग्ध-सव्रीड- । हासोदारेक्षणार्चितः
 १०४७०४११ कथं रति-विशेष-ज्ञः । प्रियश् च पुर-योषिताम्
 १०४७०४१३ नानुबध्येत तद्-वाक्यैर् । विभ्रमैश् चानुभाजितः
 १०४७०४२१ अपि स्मरति नः साधो । गोविन्दः प्रस्तुते क्वचित्
 १०४७०४२३ गोष्ठी-मध्ये पुर-स्त्रीणाम् । ग्राम्याः स्वैर-कथान्तरे
 १०४७०४३१ ताः किं निशाः स्मरति यासु तदा प्रियाभिर्
 १०४७०४३३ वृन्दावने कुमुद-कुन्द-शशाङ्क-रम्ये
 १०४७०४३५ रेमे क्वणच्च-चरण-नूपुर-रास-गोष्ठ्याम्
 १०४७०४३७ अस्माभिर् ईडित-मनोज्ञ-कथः कदाचित्

१०४७०४४१ अप्य् एष्यतीह दाशार्हस् । तसाः स्व-कृतया शुचा
 १०४७०४४३ सञ्जीवयन् नु नो गात्रैर् । यथेन्द्रो वनम् अम्बुदैः
 १०४७०४५१ कस्मात् कृष्ण इहायाति । प्राप्त-राज्यो हताहितः
 १०४७०४५३ नरेन्द्र-कन्या उद्वाह्य । प्रीतः सर्व-सुहृद्-वृतः
 १०४७०४६१ किम् अस्माभिर् वनौकोभिर् । अन्याभिर् वा महात्मनः
 १०४७०४६३ श्री-पतेर् आप्त-कामस्य । क्रियेतार्थः कृतात्मनः
 १०४७०४७१ परं सौख्यं हि नैराश्रयं । स्वैरिण्य् अप्य् आह पिङ्गला
 १०४७०४७३ तज् जानतीनां नः कृष्णे । तथाप्य् आशा दुरत्यया
 १०४७०४८१ क उत्सहेत सन्त्यक्तुम् । उत्तमःश्लोक-संविदम्
 १०४७०४८३ अनिच्छतो ऽपि यस्य श्रीर् । अङ्गान् न च्यवते क्वचित्
 १०४७०४९१ सरिच-छैल-वनोद्देशा । गावो वेणु-रवा इमे
 १०४७०४९३ सङ्कर्षण-सहायेन । कृष्णेनाचरिताः प्रभो
 १०४७०५०१ पुनः पुनः स्मारयन्ति । नन्द-गोप-सुतं बत
 १०४७०५०३ श्री-निकेतैस् तत्-पदकैर् । विस्मर्तुं नैव शक्नुमः
 १०४७०५११ गत्या ललितयोदार- । हास-लीलावलोकनैः
 १०४७०५१३ माध्व्या गिरा हृत-धियः । कथं तं विस्मराम हे
 १०४७०५२१ हे नाथ हे रमा-नाथ । ब्रज-नाथार्ति-नाशन
 १०४७०५२३ मग्नम् उद्धर गोविन्द । गोकुलं वृजिनार्णवात्
 १०४७०५३० श्री-शुक उवाच
 १०४७०५३१ ततस् ताः कृष्ण-सन्देशैर् । व्यपेत-विरह-ज्वराः
 १०४७०५३३ उद्धवं पूजयां चक्रुर् । ज्ञात्वात्मानम् अधोक्षजम्
 १०४७०५४१ उवास कतिचिन् मासान् । गोपीनां विनुदन् शुचः
 १०४७०५४३ कृष्ण-लीला-कथां गायन् । रमयाम् आस गोकुलम्
 १०४७०५५१ यावन्त्यु अहानि नन्दस्य । ब्रजे ऽवात्सीत् स उद्धवः
 १०४७०५५३ ब्रजौकसां क्षण-प्रायाण्य् । आसन् कृष्णस्य वार्तया
 १०४७०५६१ सरिद्-वन-गिरि-द्रोणीर् । वीक्षन् कुसुमितान् द्रुमान्
 १०४७०५६३ कृष्णं संस्मारयन् रेमे । हरि-दासो ब्रजौकसाम्
 १०४७०५७१ दृष्ट्वैवम्-आदि गोपीनां । कृष्णावेशात्म-विक्रवम्
 १०४७०५७३ उद्धवः परम-प्रीतस् । ता नमस्यन् इदं जगौ
 १०४७०५८१ एताः परं तनु-भृतो भुवि गोप-वध्वो
 १०४७०५८२ गोविन्द एव निखिलात्मनि रूढ-भावाः
 १०४७०५८३ वाञ्छन्ति यद् भव-भियो मुनयो वयं च
 १०४७०५८४ किं ब्रह्म-जन्मभिर् अनन्त-कथा-रसस्य
 १०४७०५९१ क्वेमाः स्त्रियो वन-चरीर् व्यभिचार-दुष्टाः
 १०४७०५९२ कृष्णे क्व चैष परमात्मनि रूढ-भावः
 १०४७०५९३ नन्व् ईश्वरो ऽनुभजतो ऽविदुषो ऽपि साक्षाच्
 १०४७०५९४ छैयस् तनोत्य् अगद-राज इवोपयुक्तः

१०४७०६०१ नायं श्रियो ऽङ्ग उ नितान्त-रतेः प्रसादः
 १०४७०६०२ स्व-योषितां नलिन-गन्ध-रुचां कुतो ऽन्याः
 १०४७०६०३ रासोत्सवे ऽस्य भुज-दण्ड-गृहीत-कण्ठ-
 १०४७०६०४ लब्धाशिषां य उदगाद् ब्रज-वल्लभीनाम्
 १०४७०६११ आसाम् अहो चरण-रेणु-जुषाम् अहं स्यां
 १०४७०६१२ वृन्दावने किम् अपि गुल्म-लतौषधीनाम्
 १०४७०६१३ या दुस्त्यजं स्व-जनम् आर्य-पथं च हित्वा
 १०४७०६१४ भेजुर् मुकुन्द-पदवीं श्रुतिभिर् विमृग्याम्
 १०४७०६२१ या वै श्रियार्चितम् अजादिभिर् आप्त-कामैर्
 १०४७०६२२ योगेश्वरैर् अपि यद् आत्मनि रास-गोष्ठ्याम्
 १०४७०६२३ कृष्णस्य तद् भगवतः चरणारविन्दं
 १०४७०६२४ न्यस्तं स्तनेषु विजहुः परिरभ्य तापम्
 १०४७०६३१ वन्दे नन्द-ब्रज-स्त्रीणां । पाद-रेणुम् अभीक्षणशः
 १०४७०६३३ यासां हरि-कथोद्गीतं । पुनाति भुवन-त्रयम्
 १०४७०६४० श्री-शुक उवाच
 १०४७०६४१ अथ गोपीर् अनुज्ञाप्य । यशोदां नन्दम् एव च
 १०४७०६४३ गोपान् आमन्त्र्य दाशार्हो । यास्यन्न आरुरुहे रथम्
 १०४७०६५१ तं निर्गतं समासाद्य । नानोपायन-पाणयः
 १०४७०६५३ नन्दादयो ऽनुरागेण । प्रावोचन् अश्रु-लोचनाः
 १०४७०६६१ मनसो वृत्तयो नः स्युः । कृष्ण पादाम्बुजाश्रयाः
 १०४७०६६३ वाचो ऽभिधायिनीर् नाम्नां । कायस् तत्-प्रहणादिषु
 १०४७०६७१ कर्माभिर् भ्राम्यमाणानां । यत्र क्वापीश्वरेच्छया
 १०४७०६७३ मङ्गलाचरितैर् दानै । रतिर् नः कृष्ण ईश्वरे
 १०४७०६८१ एवं सभाजितो गोपैः । कृष्ण-भक्त्या नराधिप
 १०४७०६८३ उद्धवः पुनर् आगच्छन् । मथुरां कृष्ण-पालिताम्
 १०४७०६९१ कृष्णाय प्रणिपत्याह । भक्त-उद्रेकं ब्रजौकसाम्
 १०४७०६९३ वसुदेवाय रामाय । राज्ञे चोपायनान्य् अदात्
 १०४८००१० श्री-शुक उवाच
 १०४८००११ अथ विज्ञाय भगवान् । सर्वात्मा सर्व-दर्शनः
 १०४८००१३ सैरन्ध्र्याः काम-तप्तायाः । प्रियम् इच्छन् गृहं ययौ
 १०४८००२१ महार्होपस्कैर् आढ्यं । कामोपायोपबृंहितम्
 १०४८००२३ मुक्ता-दाम-पताकाभिर् । वितान-शयनासनैः
 १०४८००२५ धूपैः सुरभिभिर् दीपैः । स्रग्-गन्धैर् अपि मण्डितम्
 १०४८००३१ गृहं तम् आयान्तम् अवेक्ष्य सासनात् । सद्यः समुत्थाय हि जात-सम्भ्रमा
 १०४८००३३ यथोपसङ्गम्य सरखीभिर् अच्युतं । सभाजयाम् आस सद्-आसनादिभिः
 १०४८००४१ तथोद्धवः साधुतयाभिपूजितो । न्यषीदद् उर्व्याम् अभिमृश्य चासनम्
 १०४८००४३ कृष्णो ऽपि तूर्णं शयनं महा-धनं । विवेश लोकाचरितान्य् अनुव्रतः

१०४८००५१ सा मज्जनालेप-दुकूल-भूषण । स्रग्-गन्ध-ताम्बूल-सुधासवादिभिः
 १०४८००५३ प्रसाधितात्मोपससार माधवं । स-व्रीड-लीलोत्स्मित-विभ्रमेक्षितैः
 १०४८००६१ आहूय कान्तां नव-सङ्गम-हिया । विशङ्कितां कङ्कण-भूषिते करे
 १०४८००६३ प्रगृह्य शय्याम् अधिवेश्य रामया । रेमे ऽनुलेपार्पण-पुण्य-लेशया
 १०४८००७१ सानङ्ग-तप्त-कुचयोर् उरसस् तथाक्षणोर्
 १०४८००७२ जिघ्रन्त्य् अनन्त-चरणेन रुजो मृजन्ती
 १०४८००७३ दोभ्यां स्तनान्तर-गतं परिरभ्य कान्तम्
 १०४८००७४ आनन्द-मूर्तिम् अजहाद् अति-दीर्घ-तापम्
 १०४८००८१ सैवं कैवल्य-नाथं तं । प्राप्य दुष्प्राप्यम् ईश्वरम्
 १०४८००८३ अङ्ग-रागार्पणेनाहो । दुर्भेदम् अयाचत
 १०४८००९१ सहोष्यताम् इह प्रेष्ठ । दिनानि कतिचिन् मया
 १०४८००९३ रमस्व नोत्सहे त्यक्तुं । सङ्गं ते ऽम्बुरुहेक्षण
 १०४८०१०१ तस्यै काम-वरं दत्त्वा । मानयित्वा च मान-दः
 १०४८०१०३ सहोद्धवेन सर्वेशः । स्व-धामागमद् ऋद्धिमत्
 १०४८०१११ दुरार्घ्यं समाराध्य । विष्णुं सर्वेश्वरेश्वरम्
 १०४८०११३ यो वृणीते मनो-ग्राह्यम् । असत्त्वात् कुमनीष्य् असौ
 १०४८०१२१ अक्रूर-भवनं कृष्णः । सह-रामोद्धवः प्रभुः
 १०४८०१२३ किञ्चिच् चिकीर्षयन् प्रागाद् । अक्रूर-प्रीय-काम्यया
 १०४८०१३१ स तान् नर-वर-श्रेष्ठान् । आराद् वीक्ष्य स्व-बान्धवान्
 १०४८०१३३ प्रत्युत्थाय प्रमुदितः । परिष्वज्याभिनन्द्य च
 १०४८०१४१ ननाम कृष्णं रामं च । स तैर् अप्य् अभिवादितः
 १०४८०१४३ पूजयाम् आस विधि-वत् । कृतासन-परिग्रहान्
 १०४८०१५१ पादावनेजनीर् आपो । धारयन् शिरसा नृप
 १०४८०१५३ अर्हणेनाम्बोरैर् दिव्यैर् । गन्ध-स्रग्-भूषणोत्तमैः
 १०४८०१६१ अर्चित्वा शिरसान्मय । पादाव् अङ्ग-गतौ मृजन्
 १०४८०१६३ प्रश्रयावनतो ऽक्रूरः । कृष्ण-रामाव् अभाषत
 १०४८०१७१ दिष्ट्या पापो हतः कंसः । सानुगो वाम् इदं कुलम्
 १०४८०१७३ भवद्भयाम् उद्धृतं कृच्छ्राद् । दुरन्ताच् च समेधितम्
 १०४८०१८१ युवां प्रधान-पुरुषौ । जगद्-धेतू जगन्-मयौ
 १०४८०१८३ भवद्भयां न विना किञ्चित् । परम् अस्ति न चापरम्
 १०४८०१९१ आत्म-सृष्टम् इदं विश्वम् । अन्वाविश्य स्व-शक्तिभिः
 १०४८०१९३ ईयते बहुधा ब्रह्मन् । श्रु त-प्रत्यक्ष-गोचरम्
 १०४८०२०१ यथा हि भूतेषु चराचरेषु । मह्य्-आदयो योनिषु भान्ति नाना
 १०४८०२०३ एवं भवान् केवल आत्म-योनिष्व् । आत्मात्म-तन्त्रो बहुधा विभाति
 १०४८०२११ सृजस्य् अथो लुम्पासि पासि विश्वं । रजस्-तमः-सत्त्व-गुणैः स्व-शक्तिभिः
 १०४८०२१३ न बध्यसे तद्-गुण-कर्माभिर् वा । ज्ञानात्मनस् ते क्व च बन्ध-हेतुः
 १०४८०२२१ देहाद्य्-उपाधेर अनिरूपितत्वाद् । भवो न साक्षान् न भिदात्मनः स्यात्

१०४८०२२३ अतो न बन्धस् तव नैव मोक्षः । स्याताम् निकामस् त्वयि नो ऽविवेकः
 १०४८०२३१ त्वयोदितो ऽयं जगतो हिताय । यदा यदा वेद-पथः पुराणः
 १०४८०२३३ बाधयेत पाषण्ड-पथैर् असद्भिस् । तदा भवान् सत्त्व-गुणं विभर्ति
 १०४८०२४१ स त्वम् प्रभो ऽद्य वसुदेव-गृहे ऽवतीर्णः
 १०४८०२४२ स्वांशेन भारम् अपनेतुम् इहासि भूमेः
 १०४८०२४३ अक्षौहिणी-शत-वधेन सुरेतरांश-
 १०४८०२४४ राज्ञाम् अमुष्य च कुलस्य यशो वितन्वन्
 १०४८०२५१ अद्येश नो वसतयः खलु भूरि-भागा
 १०४८०२५२ यः सर्व-देव-पितृ-भूत-नृ-देव-मूर्तिः
 १०४८०२५३ यत्-पाद-शौच-सलिलं त्रि-जगत् पुनाति
 १०४८०२५४ स त्वं जगद्-गुरुर् अधोक्षज याः प्रविष्टः
 १०४८०२६१ कः पण्डितस् त्वद् अपरं शरणं समीयाद्
 १०४८०२६२ भक्त-प्रियाद् ऋत-गिरः सुहृदः कृत-ज्ञात्
 १०४८०२६३ सर्वान् ददाति सुहृदो भजतो ऽभिकामान्
 १०४८०२६४ आत्मानम् अप्य् उपचयापचयौ न यस्य
 १०४८०२७१ दिष्ट्या जनार्दन भवान् इह नः प्रतीतो
 १०४८०२७२ योगेश्वरैर् अपि दुराप-गतिः सुरेशैः
 १०४८०२७३ छिन्द्य् आशु नः सुत-कलत्र-धनाप्त-गेह-
 १०४८०२७४ देहादि-मोह-रशनां भवदीय-मायाम्
 १०४८०२८१ इत्य् अर्चितः संस्तुतश् च । भक्तेन भगवान् हरिः
 १०४८०२८३ अक्रूरं स-स्मितं प्राह । गीर्भिः सम्मोहयन् इव
 १०४८०२९० श्री-भगवान् उवाच
 १०४८०२९१ त्वं नो गुरुः पितृव्यश् च । श्लाघ्यो बन्धुश् च नित्यदा
 १०४८०२९३ वयं तु रक्ष्याः पोष्याश् च । अनुकम्प्याः प्रजा हि वः
 १०४८०३०१ भवद्-विधा महा-भागा । निषेव्या अर्ह-सत्तमाः
 १०४८०३०३ श्रेयस्-कामैर् नृभिर् नित्यं । देवाः स्वार्था न साधवः
 १०४८०३११ न ह्य् अम्-मयानि तीर्थानि । न देवा मृच-छिला-मयाः
 १०४८०३१३ ते पुनन्त्य् उरु-कालेन । दर्शनाद् एव साधवः
 १०४८०३२१ स भवान् सुहृदां वै नः । श्रेयान् श्रेयश्-चिकीर्षया
 १०४८०३२३ जिज्ञासार्थं पाण्डवानां । गच्छस्व त्वं गजाह्वयम्
 १०४८०३३१ पितर्य् उपरते बालाः । सह मात्रा सु-दुःखिताः
 १०४८०३३३ आनीताः स्व-पुरं राज्ञा । वसन्त इति शुश्रुम
 १०४८०३४१ तेषु राजाम्बिका-पुत्रो । भ्रातृ-पुत्रेषु दीन-धीः
 १०४८०३४३ समो न वर्तते नूनं । दुष्पुत्र-वश-गो ऽन्ध-दृक्
 १०४८०३५१ गच्छ जानीहि तद्-वृत्तम् । अधुना साध्व् असाधु वा
 १०४८०३५३ विज्ञाय तद् विधास्यामो । यथा शं सुहृदां भवेत्
 १०४८०३६१ इत्य् अक्रूरं समादिश्य । भगवान् हरिर् ईश्वरः

१०४८०३६३ सङ्कर्षणोद्धवाभ्यां वै । ततः स्व-भवनं ययौ
 १०४९००१० श्री-शुक उवाच
 १०४९००११ स गत्वा हास्तिनपुरं । पौरवेन्द्र-यशो-ऽङ्कितम्
 १०४९००१३ ददर्श तत्राम्बिकेयं । स-भीष्मं विदुरं पृथाम्
 १०४९००२१ सह-पुत्रं च बाह्लीकं । भारद्वाजं स-गौतमम्
 १०४९००२३ कर्न सुयोधनं द्रौणिं । पाण्डवान् सुहृदो ऽपरान्
 १०४९००३१ यथावद् उपसङ्गम्य । बन्धुभिर् गान्दिनी-सुतः
 १०४९००३३ सम्पृष्टस् तैः सुहृद्-वार्ता । स्वयं चापृच्छद् अव्ययम्
 १०४९००४१ उवास कतिचिन् मासान् । राज्ञो वृत्त-विवित्सया
 १०४९००४३ दुष्प्रजस्याल्प-सारस्य । खल-च्छन्दानुवर्तिनः
 १०४९००५१ तेज ओजो बलं वीर्यं । प्रश्रयादींश् च सद्-गुणान्
 १०४९००५३ प्रजानुरागं पार्थेषु । न सहद्विश् चिकीर्षितम्
 १०४९००६१ कृतं च धार्तराष्ट्रैर यद् । गर-दानाच्च अपेशलम्
 १०४९००६३ आचख्यौ सर्वम् एवास्मै । पृथा विदुर एव च
 १०४९००७१ पृथा तु भ्रातरं प्राप्तम् । अक्रूरम् उपसृत्य तम्
 १०४९००७३ उवाच जन्म-निलयं । स्मरन्त्यु अश्रु-कलेक्षणा
 १०४९००८१ अपि स्मरन्ति नः सौम्य । पितरौ भ्रातरश् च मे
 १०४९००८३ भगिन्यौ भ्रातृ-पुत्राश् च । जामयः सख्य एव च
 १०४९००९१ भ्रात्रेयो भगवान् कृष्णः । शरण्यो भक्त-वत्सलः
 १०४९००९३ पैतृ-ध्वस्त्रेयान् स्मरति । रामश् चाम्बुरुहेक्षणः
 १०४९०१०१ सपत्न-मध्ये शोचन्तीं । वृकानां हरिणीम् इव
 १०४९०१०३ सान्त्वयिष्यति मां वाक्यैः । पितृ-हीनांश् च बालकान्
 १०४९०१११ कृष्ण कृष्ण महा-योगिन् । विश्वात्मन् विश्व-भावन
 १०४९०११३ प्रपन्नां पाहि गोविन्द । शिशुभिश् चावसीदतीम्
 १०४९०१२१ नान्यत् तव पदाम्भोजात् । पश्यामि शरणं नृणाम्
 १०४९०१२३ विभ्यतां मृत्यु-संसाराद् । ईस्वरस्यापवर्गिकात्
 १०४९०१३१ नमः कृष्णाय शुद्धाय । ब्रह्मणे परमात्मने
 १०४९०१३३ योगेश्वराय योगाय । त्वाम् अहं शरणं गता
 १०४९०१४० श्री-शुक उवाच
 १०४९०१४१ इत्य् अनुस्मृत्य स्व-जनं । कृष्णं च जगद्-ईश्वरम्
 १०४९०१४३ प्रारुदद् दुःखिता राजन् । भवतां प्रपितामही
 १०४९०१५१ सम-दुःख-सुखो ऽक्रूरो । विदुरश् च महा-यशाः
 १०४९०१५३ सान्त्वयाम् आसतुः कुन्तीं । तत्-पुत्रोत्पत्ति-हेतुभिः
 १०४९०१६१ यास्यन् राजानम् अभ्येत्य । विषमं पुत्र-लालसम्
 १०४९०१६३ अवदत् सुहृदां मध्ये । बन्धुभिः सौहृदोदितम्
 १०४९०१७० अक्रूर उवाच
 १०४९०१७१ भो भो वैचित्रवीर्यं त्वं । कुरूणां कीर्ति-वर्धन

१०४९०१७३ भ्रातॄन् उपरते पाण्डाव् । अधुनासनम् आस्थितः
 १०४९०१८१ धर्मेण पालयन्न उर्वी । प्रजाः शीलेन रञ्जयन्
 १०४९०१८३ वर्तमानः समः स्वेषु । श्रेयः कीर्तिम् अवाप्स्यसि
 १०४९०१९१ अन्यथा त्व् आचरंल्लोके । गर्हितो यास्यसे तमः
 १०४९०१९३ तस्मात् समत्वे वर्तस्व । पाण्डवेष्व् आत्मजेषु च
 १०४९०२०१ नेह चात्यन्त-संवासः । कस्यचित् केनचित् सह
 १०४९०२०३ राजन् स्वेनापि देहेन । किम् उ जायात्मजादिभिः
 १०४९०२११ एकः प्रसूयते जन्तुर् । एक एव प्रलीयते
 १०४९०२१३ एको ऽनुभुङ्क्ते सुकृतम् । एक एव च दुष्कृतम्
 १०४९०२२१ अधर्मोपचितं वित्तं । हरन्त्य् अन्ये ऽल्प-मेघसः
 १०४९०२२३ सम्भोजनीयापदेशैर् । जलानीव जलौकसः
 १०४९०२३१ पुष्पाति यान् अधर्मेण । स्व-बुद्ध्या तम् अपण्डितम्
 १०४९०२३३ ते ऽकृतार्थं प्रहिण्वन्ति । प्राणा रायः सुतादयः
 १०४९०२४१ स्वयं किल्बिषम् आदाय । तैस् त्यक्तो नार्थ-कोविदः
 १०४९०२४३ असिद्धार्थो विशत्य् अन्धं । स्व-धर्म-विमुखस् तमः
 १०४९०२५१ तस्माल् लोकम् इमं राजन् । स्वप्न-माया-मनोरथम्
 १०४९०२५३ वीक्ष्यायम्यात्मनात्मानं । समः शान्तो भव प्रभो
 १०४९०२६० धृतराष्ट्र उवाच
 १०४९०२६१ यथा वदति कल्याणीं । वाचं दान-पते भवान्
 १०४९०२६३ तथानया न तृप्यामि । मर्त्यः प्राप्य यथामृतम्
 १०४९०२७१ तथापि सूनृता सौम्य । हृदि न स्थीयते चले
 १०४९०२७३ पुत्रानुराग-विषमे । विद्युत् सौदामनी यथा
 १०४९०२८१ ईश्वरस्य विधिं को नु । विधुनोत्य् अन्यथा पुमान्
 १०४९०२८३ भूमेर् भारवताराय । यो ऽवतीर्णो यदोः कुले
 १०४९०२९१ यो दुर्विमर्श-पथया निज-माययेदं
 १०४९०२९२ सृष्ट्वा गुणान् विभजते तद्-अनुप्रविष्टः
 १०४९०२९३ तस्मै नमो दुरवबोध-विहार-तन्त्र-
 १०४९०२९४ संसार-चक्र-गतये परमेश्वराय
 १०४९०३०० श्री-शुक उवाच
 १०४९०३०१ इत्य् अभिप्रेत्य नृपतेर् । अभिप्रायं स यादवः
 १०४९०३०३ सुहृद्भिः समनुज्ञातः । पुनर् यदु-पुरीम् अगात्
 १०४९०३११ शशंस राम-कृष्णाभ्यां । धृतराष्ट्र-विचेष्टितम्
 १०४९०३१३ पाण्डवान् प्रति कौरव्य । यद्-अर्थं प्रेषितः स्वयम्
 १०५०००१० श्री-शुक उवाच
 १०५०००११ अस्तिः प्राप्तिश् च कंसस्य । महिष्यौ भरतर्षभ
 १०५०००१३ मृते भर्तारि दुःखार्ते । ईयतुः स्म पितुर् गृहान्
 १०५०००२१ पित्रे मगध-राजाय । जरासन्धाय दुःखिते

१०५०००२३ वेदयां चक्रतुः सर्वम् । आत्म-वैधव्य-कारणम्
 १०५०००३१ स तद् अप्रियम् आकर्ण्य । शोकामर्ष-युतो नृप
 १०५०००३३ अयादवीं महीं कर्तुं । चक्रे परमम् उद्यमम्
 १०५०००४१ अक्षौहिणीभिर् विंशत्या । तिसृभिश् चापि संवृतः
 १०५०००४३ यदु-राजधानीं मथुरां । न्यरुधत् सर्वतो दिशम्
 १०५०००५१ निरीक्ष्य तद्-बलं कृष्ण । उद्वेलम् इव सागरम्
 १०५०००५३ स्व-पुरं तेन संरुद्धं । स्व-जनं च भयाकुलम्
 १०५०००६१ चिन्तयाम् आस भगवान् । हरिः कारण-मानुषः
 १०५०००६३ तद्-देश-कालानुगुणं । स्वावतार-प्रयोजनम्
 १०५०००७१ हनिष्यामि बलं ह्य एतद् । भुवि भारं समाहितम्
 १०५०००७३ मागधेन समानीतं । वश्यानां सर्व-भूभुजाम्
 १०५०००८१ अक्षौहिणीभिः सङ्ख्यातं । भटाश्व-रथ-कुञ्जरैः
 १०५०००८३ मागधसु तु न हन्तव्यो । भूयः कर्ता बलोद्यमम्
 १०५०००९१ एतद्-अर्थो ऽवतारो ऽयं । भू-भार-हरणाय मे
 १०५०००९३ संरक्षणाय साधूनां । कृतो ऽन्येषां वधाय च
 १०५००१०१ अन्यो ऽपि धर्म-रक्षायै । देहः संभ्रियते मया
 १०५००१०३ विरामायाप्य् अधर्मस्य । काले प्रभवतः क्वचित्
 १०५००१११ एवं ध्यायति गोविन्द । आकाशात् सूर्य-वर्चसौ
 १०५००११३ रथाव् उपस्थितौ सद्यः । स-सूतौ स-परिच्छदौ
 १०५००१२१ आयुधानि च दिव्यानि । पुराणानि यदृच्छया
 १०५००१२३ दृष्ट्वा तानि हृषीकेशः । सङ्कर्षणम् अथाब्रवीत्
 १०५००१३१ पश्याय व्यसनं प्राप्तं । यदूनां त्वावतां प्रभो
 १०५००१३३ एष ते रथ आयातो । दयितान्य् आयुधानि च
 १०५००१४१ एतद्-अर्थं हि नौ जन्म । साधूनाम् ईश शर्म-कृत्
 १०५००१४३ त्रयो-विंशत्य-अनीकारव्यं । भूमेर् भारम् अपाकुरु
 १०५००१५१ एवं सम्मन्त्र्य दाशाहौ । दंशितौ रथिनौ पुरात्
 १०५००१५३ निर्जग्मतुः स्वायुधाढ्यौ । बलेनाल्पीयसा वृतौ
 १०५००१६१ शङ्खं दध्मौ विनिर्गत्य । हरिर् दारुक-सारथिः
 १०५००१६३ ततो ऽभूत् पर-सैन्यानां । हृदि वित्रास-वेपथुः
 १०५००१७१ ताव् आह मागधो वीक्ष्य । हे कृष्ण पुरुषाधम
 १०५००१७३ न त्वया योद्धुम् इच्छामि । बालेनैकेन लज्जया
 १०५००१७५ गुप्तेन हि त्वया मन्द । न योत्स्ये याहि बन्धु-हन्
 १०५००१८१ तव राम यदि श्रद्धा । युध्यस्व धैर्यम् उद्वह
 १०५००१८३ हित्वा वा मच्च-छरैश् छिन्नं । देहं स्वर् याहि मां जहि
 १०५००१९० श्री-भगवान् उवाच
 १०५००१९१ न वै शूरा विकत्थन्ते । दर्शयन्त्य् एव पौरुषम्
 १०५००१९३ न गृहीमो वचो राजन् । आतुरस्य मुमूर्षतः

१०५००२०० श्री-शुक उवाच

१०५००२०१ जरा-सुतस् ताव् अभिसृत्य माधवौ । महा-बलौघेन बलीयसावृणोत्
१०५००२०३ स-सैन्य-यान-ध्वज-वाजि-सारथी । सूर्यानलौ वायुर इवाभ्र-रेणुभिः
१०५००२११ सुपर्ण-ताल-ध्वज-चिहितौ रथाव्
१०५००२१२ अलक्षयन्त्यो हरि-रामयोर् मृधे
१०५००२१३ स्त्रियः पुराङ्गालक-हर्म्य-गोपुरं
१०५००२१४ समाश्रिताः सम्मुमुहुः शुचार्दितः
१०५००२२१ हरिः परानीक-पयोमुचां मुहुः । शिलीमुखात्-उल्बण-वर्ष-पीडितम्
१०५००२२३ स्व-सैन्यम् आलोक्य सुरासुरार्चितं । व्यस्फूर्जयच्च छार्ङ्ग-शरासनोत्तमम्
१०५००२३१ गृह्णन् निशङ्गाद् अथ सन्दधच्च छरान्
१०५००२३२ विकृष्य मुञ्चन् शित-बाण-पूगान्
१०५००२३३ निघ्नन् रथान् कुञ्जर-वाजि-पत्तीन्
१०५००२३४ निरन्तरं यद्वद् अलात-चक्रम्
१०५००२४१ निर्भिन्न-कुम्भाः करिणो निपेतुर् । अनेकशो ऽश्वाः शर-वृक्ण-कन्धराः
१०५००२४३ रथा हताश्व-ध्वज-सूत-नायकाः । पदायतश् छिन्न-भुजोरु-कन्धराः
१०५००२५१ सञ्छिद्यमान-द्विपदेभ-वाजिनाम् । अङ्ग-प्रसूताः शतशो ऽसृ-आपगाः
१०५००२५३ भुजाहयः पूरुष-शीर्ष-कच्छपा । हत-द्विप-द्वीप-हय ग्रहाकुलाः
१०५००२६१ करोरु-मीना नर-केश-शैवला । धनुस्-तरङ्गायुध-गुल्म-सङ्कुलाः
१०५००२६३ अच्छूरिकावर्त-भयानका महा- । मणि-प्रवेकाभरणाश्म-शर्कराः
१०५००२७१ प्रवर्तिता भीरु-भयावहा मृधे । मनस्विनां हर्ष-करीः परस्परम्
१०५००२७३ विनिघ्नतारीन् मुषलेन दुर्मदान् । सङ्कर्षणेनापरीमेय-तेजसा
१०५००२८१ बलं तद् अङ्गार्णव-दुर्ग-भैरवं । दुरन्त-पारं मगधेन्द्र-पालितम्
१०५००२८३ क्षयं प्रणीतं वसुदेव-पुत्रयोर् । विक्रीडितं तज् जगद्-ईशयोः परम्
१०५००२९१ स्थित्-उद्भवान्तं भुवन-त्रयस्य यः
१०५००२९२ समीहिते ऽनन्त-गुणः स्व-लीलया
१०५००२९३ न तस्य चित्रं पर-पक्ष-निग्रहस्
१०५००२९४ तथापि मर्त्यानुविधस्य वण्यते
१०५००३०१ जग्राह विरथं रामो । जरासन्धं महा-बलम्
१०५००३०३ हतानीकावशिष्टासुं । सिंहः सिंहम् इवौजसा
१०५००३११ बध्यमानं हतारार्तिं । पाशैर् वारुण-मानुषैः
१०५००३१३ वारयाम् आस गोविन्दस् । तेन कार्य-चिकीर्षया
१०५००३२१ सा मुक्तो लोक-नाथाभ्यां । व्रीडितो वीर-सम्मतः
१०५००३२३ तपसे कृत-सङ्कल्पो । वारितः पथि राजभिः
१०५००३३१ वाक्यैः पवित्रार्थ-पदैर् । नयनैः प्राकृतैर् अपि
१०५००३३३ स्व-कर्म-बन्ध-प्राप्तो ऽयं । यदुभिस् ते पराभवः
१०५००३४१ हतेषु सर्वानीकेषु । नृपो बार्हद्रथस् तदा
१०५००३४३ उपेक्षितो भगवता । मगधान् दुर्मना ययौ

१०५००३५१ मुकुन्दो ऽप्य् अक्षत-बलो । निस्तीर्णारि-बलार्णवः
 १०५००३५३ विकीर्यमाणः कुसुमैस् । त्रीदशैर् अनुमोदितः
 १०५००३६१ माथुरैर् उपसङ्गम्य । विज्वरैर् मुदितात्मभिः
 १०५००३६३ उपगीयमान-विजयः । सूत-मागध-वन्दिभिः
 १०५००३७१ शङ्ख-दुन्दुभयो नेदुर् । भेरी-तूर्याण्य् अनेकशः
 १०५००३७३ वीणा-वेणु-मृदङ्गानि । पुरं प्रविशति प्रभौ
 १०५००३८१ सिक्त-मार्गां हृष्ट-जनां । पताकाभिर् अभ्यलङ्कृताम्
 १०५००३८३ निर्घृष्टां ब्रह्म-घोषेण । कौतुकाबद्ध-तोरणाम्
 १०५००३९१ निचीयमानो नारीभिर् । माल्य-दध्त्-अक्षताङ्कुरैः
 १०५००३९३ निरीक्ष्यमाणः स-स्नेहं । प्रीत्य-उत्कलित-लोचनैः
 १०५००४०१ आयोधन-गतं वित्तम् । अनन्तं वीर-भूषणम्
 १०५००४०३ यदु-राजाय तत् सर्वम् । आहतं प्रादिशत् प्रभुः
 १०५००४११ एवं सप्तदश-कृत्वस् । तावत्य् अक्षौहिणी-बलः
 १०५००४१३ युयुधे मागधो राजा । यदुभिः कृष्ण-पालितैः
 १०५००४२१ अक्षिण्वंस् तद्-बलं सर्वं । वृष्णयः कृष्ण-तेजसा
 १०५००४२३ हतेषु स्वेष्व् अनीकेषु । त्यक्तो ऽगाद् अरिभिर् नृपः
 १०५००४३१ अष्टादशम सङ्ग्राम । आगामिनि तद्-अन्तरा
 १०५००४३३ नारद-प्रेषितो वीरो । यवनः प्रत्यदृश्यत
 १०५००४४१ रुरोध मथुराम् एत्य । तिसृभिर् म्लेच्छ-कोटिभिः
 १०५००४४३ नृ-लोके चाप्रतिद्वन्द्वो । वृष्णीन् श्रुत्वात्म-सम्मितान्
 १०५००४५१ तं दृष्ट्वाचिन्तयत् कृष्णः । सङ्कर्षण सहायवान्
 १०५००४५३ अहो यदूनां वृजिनं । प्राप्तं ह्य् उभयतो महत्
 १०५००४६१ यवनो ऽयं निरुन्धे ऽस्मान् । अद्य तावन् महा-बलः
 १०५००४६३ मागधो ऽप्य् अद्य वा श्वो वा । परश्वो वागमिष्यति
 १०५००४७१ आवयोः युध्यतोर् अस्य । यद्य् आगन्ता जरा-सुतः
 १०५००४७३ बन्धून् हनिष्यत्य् अथ वा । नेष्यते स्व-पुरं बली
 १०५००४८१ तस्माद् अद्य विधास्यामो । दुर्गं द्विपद-दुर्गमम्
 १०५००४८३ तत्र ज्ञातीन् समाधाय । यवनं घातयामहे
 १०५००४९१ इति सम्मन्त्र्य भगवान् । दुर्गं द्वादश-योजनम्
 १०५००४९३ अन्तः-समुद्रे नगरं । कृत्स्नाद्भुतम् अचीकरत्
 १०५००५०१ दृश्यते यत्र हि त्वाष्ट्रं । विज्ञानं शिल्प-नैपुणम्
 १०५००५०३ रथ्या-चत्वर-वीथीभिर् । यथा-वास्तु विनिर्मितम्
 १०५००५११ सुर-द्रुम-लतोद्यान- । विचित्रोपवनान्वितम्
 १०५००५१३ हेम-शृङ्गैर् दिवि-स्पृग्भिः । स्फटिकाङ्काल-गोपुरैः
 १०५००५२१ राजतारकुटैः कोष्ठैर् । हेम-कुम्भैर् अलङ्कृतैः
 १०५००५२३ रत्न-कूतैर् गृहैर् हेमैर् । महा-मारकत-स्थलैः
 १०५००५३१ वास्तोष्पतीनां च गृहैर् । वल्लभीभिश् च निर्मितम्

१०५००५३३ चातु-वर्ण्य-जनाकीर्ण । यदु-देव-गृहोल्लसत्
 १०५००५४१ सुधर्मा पारिजातं च । महेन्द्रः प्राहिणोद् धरेः
 १०५००५४३ यत्र चावस्थितो मर्त्यो । मर्त्य-धर्मैर् न युज्यते
 १०५००५५१ श्यामैक-वर्णान् वरुणो । हयान् शुक्लान् मनो-जवान्
 १०५००५५३ अष्टौ निधि-पतिः कोशान् । लोक-पालो निजोदयान्
 १०५००५६१ यद् यद् भगवता दत्तम् । आधिपत्यं स्व-सिद्धये
 १०५००५६३ सर्वं प्रत्यर्पयाम् आसुर । हरौ भूमि-गते नृप
 १०५००५७१ तत्र योग-प्रभावेन । नीत्वा सर्व-जनं हरिः
 १०५००५७३ प्रजा-पालेन रामेण । कृष्णः समनुमन्त्रितः
 १०५००५७५ निर्जगाम पुर-द्वारात् । पद्म-माली निरायुधः
 १०५१००१० श्री-शुक उवाच
 १०५१००११ तं विलोक्य विनिष्क्रान्तम् । उज्जिहानम् इवोडुपम्
 १०५१००१३ दर्शनीयतमं श्यामं । पीत-कौशेय-वाससम्
 १०५१००२१ श्रीवत्स-वक्षसं भ्राजत् । कौस्तुभामुक्त-कन्धरम्
 १०५१००२३ पृथु-दीर्घ-चतु-बाहुं । नव-कञ्जारुणेक्षणम्
 १०५१००३१ नित्य-प्रमुदितं श्रीमत् । सु-कपोलं शुचि-स्मितम्
 १०५१००३३ मुखारविन्दं विभ्राणं । स्फुरन्-मकर-कुण्डलम्
 १०५१००४१ वासुदेवो ह्य अयम् इति । पुमान् श्रीवत्स-लाञ्छनः
 १०५१००४३ चतु-भुजो ऽरविन्दाक्षो । वन-माल्य् अति-सुन्दरः
 १०५१००५१ लक्षणैर् नारद-प्रोक्तैर् । नान्यो भवितुम् अर्हति
 १०५१००५३ निरायुधश् चलन् पद्भ्यां । योत्स्ये ऽनेन निरायुधः
 १०५१००६१ इति निश्चित्य यवनः । प्राद्रवद् तं पराङ्-मुखम्
 १०५१००६३ अन्वधावज् जिघृक्षुस् तं । दुरापम् अपि योगिनाम्
 १०५१००७१ हस्त-प्राप्तम् इवात्मानं । हरीणा स पदे पदे
 १०५१००७३ नीतो दर्शयता दूरं । यवनेशो ऽद्रि-कन्दरम्
 १०५१००८१ पलायनं यदु-कुले । जातस्य तव नोचितम्
 १०५१००८३ इति क्षिपन् अनुगतो । नैनं प्रापाहताशुभः
 १०५१००९१ एवं क्षिप्तो ऽपि भगवान् । प्राविशद् गिरि-कन्दरम्
 १०५१००९३ सो ऽपि प्रविष्टस् तत्रान्यं । शयानं ददृशे नरम्
 १०५१०१०१ नन्व असौ दूरम् आनीय । शेते माम् इह साधु-वत्
 १०५१०१०३ इति मत्वाच्युतं मूढस् । तं पदा समताडयत्
 १०५१०१११ स उत्थाय चिरं सुप्तः । शनैर् उन्मील्य लोचने
 १०५१०११३ दिशो विलोकयन् पार्श्वे । तम् अद्राक्षीद् अवस्थितम्
 १०५१०१२१ स तावत् तस्य रुष्टस्य । दृष्टि-पातेन भारत
 १०५१०१२३ देह-जेनाग्निना दग्धो । भस्म-साद् अभवत् क्षणात्
 १०५१०१३० श्री-राजोवाच
 १०५१०१३१ को नाम स पुमान् ब्रह्मन् । कस्य किं-वीर्य एव च

१०५१०१३३ कस्माद् गुहां गतः शिष्ये । किं-तेजो यवनार्दनः
 १०५१०१४० श्री-शुक उवाच
 १०५१०१४१ स इक्ष्वाकु-कुले जातो । मान्धातु-तनयो महान्
 १०५१०१४३ मुचुकुन्द इति ख्यातो । ब्रह्मण्यः सत्य-सङ्गरः
 १०५१०१५१ स याचितः सुर-गणैर् । इन्द्राद्यैर् आत्म-रक्षणे
 १०५१०१५३ असुरेभ्यः परित्रस्तैस् । तद्-रक्षां सो ऽकरोच् चिरम्
 १०५१०१६१ लब्ध्वा गुहं ते स्वः-पालं । मुचुकुन्दम् अथाब्रुवन्
 १०५१०१६३ राजन् विरमतां कृच्छ्राद् । भवान् नः परिपालनात्
 १०५१०१७१ नर-लोकं परित्यज्य । राज्यं निहत-कण्टकम्
 १०५१०१७३ अस्मान् पालयतो वीर । कामास् ते सर्व उज्झिताः
 १०५१०१८१ सुता महिष्यो भवतो । ज्ञातयो ऽमात्य-मन्त्रिनः
 १०५१०१८३ प्रजाश् च तुल्य-कालीना । नाधुना सन्ति कालिताः
 १०५१०१९१ कालो बलीयान् बलिनां । भगवान् ईश्वरो ऽव्ययः
 १०५१०१९३ प्रजाः कालयते क्रीडन् । पशु-पालो यथा पशून्
 १०५१०२०१ वरं वृणीष्व भद्रं ते । ऋते कैवल्यम् अद्य नः
 १०५१०२०३ एक एवेश्वरस् तस्य । भगवान् विष्णुर् अव्ययः
 १०५१०२११ एवम् उक्तः स वै देवान् । अभिवन्द्य महा-यशाः
 १०५१०२१३ अशयिष्ठ गुहा-विष्टो । निद्रया देव-दत्तया
 १०५१०२२१ यवने भस्म-सान् नीते । भगवान् सात्वतर्षभः
 १०५१०२२३ आत्मानं दर्शयाम् आस । मुचुकुन्दाय धीमते
 १०५१०२३१ तम् आलोक्य घन-श्यामं । पीत-कौशेय-वाससम्
 १०५१०२३३ श्रीवत्स-वक्षसं भ्राजत् । कौस्तुभेन विराजितम्
 १०५१०२४१ चतु-भुजं रोचमानं । वैजयन्त्या च मालया
 १०५१०२४३ चारु-प्रसन्न-वदनं । स्फुरन्-मकर-कुण्डलम्
 १०५१०२५१ प्रेक्षणीयं नृ-लोकस्य । सानुराग-स्मितेक्षणम्
 १०५१०२५३ अपीव्य-वयसं मत्त- । मृगेन्द्रोदार-विक्रमम्
 १०५१०२६१ पर्यपृच्छन् महा-बुद्धिस् । तेजसा तस्य धर्षितः
 १०५१०२६३ शङ्कितः शनकै राजा । दुर्धर्षम् इव तेजसा
 १०५१०२७० श्री-मुचुकुन्द उवाच
 १०५१०२७१ को भवान् इह सम्प्राप्तो । विपिने गिरि-गह्वरे
 १०५१०२७३ पद्भ्यां पद्म-पलाशाभ्यां । विचरस्य् उरु-कण्टके
 १०५१०२८१ किं स्वित् तेजस्विनां तेजो । भगवान् वा विभावसुः
 १०५१०२८३ सूर्यः सोमो महेन्द्रो वा । लोक-पालो परो ऽपि वा
 १०५१०२९१ मन्ये त्वां देव-देवानां । त्रयाणां पुरुषर्षभम्
 १०५१०२९३ यद् बाधसे गुहा-ध्वान्तं । प्रदीपः प्रभया यथा
 १०५१०३०१ शुश्रूषताम् अव्यलीकम् । अस्माकं नर-पुङ्गव
 १०५१०३०३ स्व-जन्म कर्म गोत्रं वा । कथ्यतां यदि रोचते

१०५१०३११ वयं तु पुरुष-व्याघ्र । ऐक्ष्वाकाः क्षत्र-बन्धवः
 १०५१०३१३ मुचुकुन्द इति प्रोक्तो । यौवनाश्वात्मजः प्रभो
 १०५१०३२१ चिर-प्रजागर-श्रान्तो । निद्रयापहतेन्द्रियः
 १०५१०३२३ शये ऽस्मिन् विजने कामं । केनाप्य् उत्थापितो ऽधुना
 १०५१०३३१ सो ऽपि भस्मी-कृतो नूनम् । आत्मीयेनैव पाप्मना
 १०५१०३३३ अनन्तरं भवान् श्रीमांल् । लक्षितो ऽमित्र-शासनः
 १०५१०३४१ तेजसा ते ऽविषह्येण । भूरि द्रष्टुं न शक्नुमः
 १०५१०३४३ हतौजसा महा-भाग । माननीयो ऽसि देहिनाम्
 १०५१०३५१ एवं सम्भाषितो राज्ञा । भगवान् भूत-भावनः
 १०५१०३५३ प्रत्याह प्रहसन् वाण्या । मेघ-नाद-गभीरया
 १०५१०३६० श्री-भगवान् उवाच
 १०५१०३६१ जन्म-कर्माभिधानानि । सन्ति मे ऽङ्ग सहस्रशः
 १०५१०३६३ न शक्यन्ते ऽनुसङ्ख्यातुम् । अनन्तत्वान् मयापि हि
 १०५१०३७१ क्वचिद् रजांसि विममे । पार्थिवान्य् उरु-जन्मभिः
 १०५१०३७३ गुण-कर्माभिधानानि । न मे जन्मानि कर्हिचित्
 १०५१०३८१ काल-त्रयोपपन्नानि । जन्म-कर्माणि मे नृप
 १०५१०३८३ अनुक्रमन्तो नैवान्तं । गच्छन्ति परमर्षयः
 १०५१०३९१ तथाप्य् अद्यतनान्य् अङ्ग । शृणुष्व गदतो मम
 १०५१०३९३ विज्ञापितो विरिञ्चेन । पुराहं धर्म-गुप्तये
 १०५१०४०१ भूमेर् भारायमाणानाम् । असुराणां क्षयाय च
 १०५१०४०३ अवतीर्णो यदु-कुले । गृह आनकदुन्दुभेः
 १०५१०४०५ वदन्ति वासुदेवेति । वसुदेव-सुतं हि माम्
 १०५१०४११ कालनेमिर् हतः कंसः । प्रलम्बाद्याश् च सद्-द्विषः
 १०५१०४१३ अयं च यवनो दग्धो । राजंस् ते तिग्म-चक्षुषा
 १०५१०४२१ सो ऽहं तवानुग्रहार्थं । गुहाम् एताम् उपागतः
 १०५१०४२३ प्रार्थितः प्रचुरं पूर्वं । त्वयाहं भक्त-वत्सलः
 १०५१०४३१ वरान् वृणीष्व राजर्षे । सर्वान् कामान् ददामि ते
 १०५१०४३३ मां प्रसन्नो जनः कश्चिन् । न भूयो ऽर्हति शोचितुम्
 १०५१०४४० श्री-शुक उवाच
 १०५१०४४१ इत्य् उक्तस् तं प्रणम्याह । मुचुकुन्दो मुदान्वितः
 १०५१०४४३ ज्ञात्वा नारायणं देवं । गर्ग-वाक्यम् अनुस्मरन्
 १०५१०४५० श्री-मुचुकुन्द उवाच
 १०५१०४५१ विमोहितो ऽयं जन ईश मायया । त्वदीयया त्वां न भजत्य् अनर्थ-दृक्
 १०५१०४५३ सुखाय दुःख-प्रभवेषु सज्जते । गृहेषु योषित् पुरुषश् च वञ्चितः
 १०५१०४६१ लब्ध्वा जनो दुर्लभम् अत्र मानुषं
 १०५१०४६२ कथञ्चिद् अव्यङ्गम् अयत्नतो ऽनघ
 १०५१०४६३ पादारविन्दं न भजत्य् असन्-मतिर्

१०५१०४६४ गृहान्ध-कूपे पतितो यथा पशुः
 १०५१०४७१ ममैष कालो ऽजित निष्फलो गतो । राज्य-श्रियोन्नद्ध-मदस्य भू-पतेः
 १०५१०४७३ मर्त्यात्म-बुद्धेः सुत-दार-कोश-भूष्व् । आसज्जमानस्य दुरन्त-चिन्तया
 १०५१०४८१ कलेवरे ऽस्मिन् घट-कुड्य-सन्निभे
 १०५१०४८२ निरूढ-मानो नर-देव इत्य् अहम्
 १०५१०४८३ वृतो रथेभाश्व-पदात्-अनीकपैर्
 १०५१०४८४ गां पर्यटंस् त्वागणयन् सु-दुर्मदः
 १०५१०४९१ प्रमत्तम् उच्चैर् इतिकृत्य-चिन्तया । प्रवृद्ध-लोभं विषयेषु लालसम्
 १०५१०४९३ त्वम् अप्रमत्तः सहसाभिपद्यसे । क्षुल्ल-लेलिहानो ऽहिर् इवाखुम् अन्तकः
 १०५१०५०१ पुरा रथैर् हेम-परिष्कृतैश् चरन्
 १०५१०५०२ मतं-गजैर् वा नर-देव-संज्ञितः
 १०५१०५०३ स एव कालेन दुरत्ययेन ते
 १०५१०५०४ कलेवरो विट्-कृमि-भस्म-संज्ञितः
 १०५१०५११ निर्जित्य दिव-चक्रम् अभूत्-विग्रहो । वरासन-स्थः सम-राज-वन्दितः
 १०५१०५१३ गृहेषु मैथुन्य-सुखेषु योषितां । क्रीडा-मृगः पूरुष ईश नीयते
 १०५१०५२२ करोति कर्माणि तपः-सुनिष्ठितो । निवृत्त-भोगस् तद्-अपेक्षयाददत्
 १०५१०५२३ पुनश् च भूयासम् अहं स्व-राड् इति । प्रवृद्ध-तर्षो न सुखाय कल्पते
 १०५१०५३१ भवापवर्गो भ्रमतो यदा भवेज् । जनस्य तह्य्-अच्युत सत्-समागमः
 १०५१०५३३ सत्-सङ्गमो यर्हि तदैव सद्-गतौ । परावरेषु त्वयि जायते मतिः
 १०५१०५४१ मन्ये ममानुग्रह ईश ते कृतो । राज्यानुबन्धापगमो यदृच्छया
 १०५१०५४३ यः प्राथयति साधुभिर् एक-चर्यया । वनं विविक्षद्भिर् अखण्ड-भूमि-पैः
 १०५१०५५१ न कामये ऽन्यं तव पाद-सेवनाद् । अकिञ्चन-प्राथ्यतमाद् वरं विभो
 १०५१०५५३ आराध्य कस् त्वां ह्य् अपवर्ग-दं हरे । वृणीत आर्यो वरम् आत्म-बन्धनम्
 १०५१०५६१ तस्माद् विसृज्याशिष ईश सर्वतो । रजस्-तमः-सत्त्व-गुणानुबन्धनाः
 १०५१०५६३ निरञ्जनं निर्गुणम् अद्वयं परं । त्वां ज्ञाप्ति-मात्रं पुरुषं ब्रजाम्य् अहम्
 १०५१०५७१ चिरम् इह वृजिनार्तस् तप्यमानो ऽनुतापैर्
 १०५१०५७२ अवितृष-षड्-अमित्रो ऽलब्ध-शान्तिः कथञ्चित्
 १०५१०५७३ शरण-द समुपेतस् त्वत्-पदाब्जं परात्मन्
 १०५१०५७४ अभयम् ऋतम् अशोकं पाहि मापन्नम् ईश
 १०५१०५८० श्री-भगवान् उवाच
 १०५१०५८१ सार्वभौम महा-राज । मतिस् ते विमलोर्जिता
 १०५१०५८३ वरैः प्रलोभितस्यापि । न कामैर् विहता यतः
 १०५१०५९१ प्रलोभितो वरैर् यत् त्वम् । अप्रमादाय विद्धि तत्
 १०५१०५९३ न धीर् एकान्त-भक्तानाम् । आशीर्भिर् भिद्यते क्वचित्
 १०५१०६०१ युञ्जानानाम् अभक्तानां । प्राणायामादिभिर् मनः
 १०५१०६०३ अक्षीण-वासनं राजन् । दृश्यते पुनर् उत्थितम्
 १०५१०६११ विचरस्व महीं कामं । मय्य् आवेशित-मानसः

१०५१०६१३ अस्त्व एव नित्यदा तुभ्यं । भक्तिर् मय्य अनपायिनी
 १०५१०६२१ क्षात्र-धर्म-स्थितो जन्तून् । न्यवधीर् मृगयादिभिः
 १०५१०६२३ समाहितस् तत् तपसा । जह्य अघं मद्-उपाश्रितः
 १०५१०६३१ जन्मन्य अनन्तरे राजन् । सर्व-भूत-सुहृत्तमः
 १०५१०६३३ भूत्वा द्विज-वरस् त्वं वै । माम् उपैष्यसि केवलम्
 १०५२००१० श्री-शुक उवाच
 १०५२००११ इत्थं सो ऽनग्रहीतो ऽन्ग । कृष्णेनेक्ष्वाकु नन्दनः
 १०५२००१३ तं परिक्रम्य सन्नम्य । निश्चक्राम गुहा-मुखात्
 १०५२००२१ संवीक्ष्य क्षुल्लकान् मर्त्यान् । पशून् वीरुद्-वनस्पतीन्
 १०५२००२३ मत्वा कलि-युगं प्राप्तं । जगाम दिशम् उत्तराम्
 १०५२००३१ तपः-श्रद्धा-युतो धीरो । निःसङ्गो मुक्त-संशयः
 १०५२००३३ समाधाय मनः कृष्णे । प्राविशद् गन्धमादनम्
 १०५२००४१ बद्ध-आश्रमम् आसाद्य । नर-नारायणालयम्
 १०५२००४३ सर्व-द्वन्द्व-सहः शान्तस् । तपसाराधयद् धरिम्
 १०५२००५१ भगवान् पुनर् आब्रज्य । पुरीं यवन-वेष्टिताम्
 १०५२००५३ हत्वा म्लेच्छ-बलं निन्ये । तदीयं द्वारकां धनम्
 १०५२००६१ नीयमाने धने गोभिर् । नृभिश् चाच्युत-चोदितैः
 १०५२००६३ आजगाम जरासन्धस् । त्रयो-विंशत्य-अनीक-पः
 १०५२००७१ विलोक्य वेग-रभसं । रिपु-सैन्यस्य माधवौ
 १०५२००७३ मनुष्य-चेष्टाम् आपन्नौ । राजन् दुद्रुवतुर् द्रुतम्
 १०५२००८१ विहाय वित्तं प्रचुरम् । अभीतौ भीरु-भीत-वत्
 १०५२००८३ पद्भ्यां पलाशाभ्यां । चेलतुर् बहु-योजनम्
 १०५२००९१ पलायमानौ तौ दृष्ट्वा । मागधः प्रहसन् बली
 १०५२००९३ अन्वधावद् रथानीकैर् । ईशयोर् अप्रमाण-वित्
 १०५२०१०१ प्रद्रुत्य दूरं संश्रान्तौ । तुङ्गम् आरुहतां गिरिम्
 १०५२०१०३ प्रवर्षणाख्यं भगवान् । नित्यदा यत्र वर्षति
 १०५२०१११ गिरौ निलीनाव् आज्ञाय । नाधिगम्य पदं नृप
 १०५२०११३ ददाह गिरिम् एधोभिः । समन्ताद् अग्निम् उत्सृजन्
 १०५२०१२१ तत उत्पत्य तरसा । दह्यमान-तटाद् उभौ
 १०५२०१२३ दशैक-योजनात् तुङ्गान् । निपेततुर् अधो भुवि
 १०५२०१३१ अलक्ष्यमाणौ रिपुणा । सानुगेन यदूत्तमौ
 १०५२०१३३ स्व-पुरं पुनर् आयातौ । समुद्र-परिखां नृप
 १०५२०१४१ सो ऽपि दग्धाव् इति मृषा । मन्वानो बल-केशवौ
 १०५२०१४३ बलम् आकृष्य सु-महन् । मगधान् मागधो ययौ
 १०५२०१५१ आनर्ताधिपतिः श्रीमान् । रैवतो रैवतीं सुताम्
 १०५२०१५३ ब्रह्मणा चोदितः प्रादाद् । बलायेति पुरोदितम्
 १०५२०१६१ भगवान् अपि गोविन्द । उपयेमे कुरूद्वह

१०५२०१६३ वैदर्भी भीष्मक-सुतां । श्रियो मात्रां स्वयं-वरे
 १०५२०१७१ प्रमथ्य तरसा राज्ञः । शाल्वादींश् चैद्य-पक्ष-गान्
 १०५२०१७३ पश्यतां सर्व-लोकानां । ताक्षर्य-पुत्रः सुधाम् इव
 १०५२०१८० श्री-राजोवाच
 १०५२०१८१ भगवान् भीष्मक-सुतां । रुक्मिणीं रुचिराननाम्
 १०५२०१८३ राक्षसेन विधानेन । उपयेम इति श्रुतम्
 १०५२०१९१ भगवन् श्रोतुम् इच्छामि । कृष्णस्यामित-तेजसः
 १०५२०१९३ यथा मागध-शाल्वादीन् । जित्वा कन्याम् उपाहरत्
 १०५२०२०१ ब्रह्मन् कृष्ण-कथाः पुण्या । माध्वीर् लोक-मलापहाः
 १०५२०२०३ को नु तृप्येत शृण्वानः । श्रुत-ज्ञो नित्य-नूतनाः
 १०५२०२१० श्री-बादरायणिर उवाच
 १०५२०२११ राजासीद् भीष्मको नाम । विदर्भाधिपतिर् महान्
 १०५२०२१३ तस्य पन्चाभवन् पुत्राः । कन्यैका च वरानना
 १०५२०२२१ रुक्म्य् अग्रजो रुक्मरथो । रुक्मबाहूर् अनन्तरः
 १०५२०२२३ रुक्मकेशो रुक्ममाली । रुक्मिण्य् एषा स्वसा सती
 १०५२०२३१ सोपश्रुत्य मुकुन्दस्य । रूप-वीर्य-गुण-श्रियः
 १०५२०२३३ गृहागतैर् गीयमानास् । तं मेने सदृशं पतिम्
 १०५२०२४१ तां बुद्धि-लक्षणौदार्य- । रूप-शील-गुणाश्रयाम्
 १०५२०२४३ कृष्णश् च सदृशीं भार्या । समुद्रोद्धुं मनो दधे
 १०५२०२५१ बन्धूनाम् इच्छतां दातुं । कृष्णाय भगिनीं नृप
 १०५२०२५३ ततो निवार्य कृष्ण-द्विड् । रुक्मी चैद्यम् अमन्यत
 १०५२०२६१ तद् अवेत्यासितापाङ्गी । वैदर्भी दुर्मना भृशम्
 १०५२०२६३ विचिन्त्याप्तं द्विजं कञ्चित् । कृष्णाय प्राहिणोद् द्रुतम्
 १०५२०२७१ द्वारकां स समभ्येत्य । प्रतीहारैः प्रवेशितः
 १०५२०२७३ अपश्यद् आद्यं पुरुषम् । आसीनं काञ्चनासने
 १०५२०२८१ दृष्ट्वा ब्रह्मण्य-देवस् तम् । अवरुह्य निजासनात्
 १०५२०२८३ उपवेश्यार्हयां चक्रे । यथात्मानं दिवोकसः
 १०५२०२९१ तं भुक्तवन्तं विश्रान्तम् । उपगम्य सतां गतिः
 १०५२०२९३ पाणिनाभिमृशन् पादाव् । अव्यग्रस् तम् अपृच्छत
 १०५२०३०१ कच्चिद् द्विज-वर-श्रेष्ठ । धर्मस् ते वृद्ध-सम्मतः
 १०५२०३०३ वर्तते नाति-कृच्छ्रेण । सन्तुष्ट-मनसः सदा
 १०५२०३११ सन्तुष्टो यर्हि वर्तेत । ब्राह्मणो येन केनचित्
 १०५२०३१३ अहीयमानः स्वद् धर्मात् । स ह्य् अस्याखिल-काम-धुक्
 १०५२०३२१ असन्तुष्टो ऽसकृल् लोकान् । आप्नोत्य् अपि सुरेश्वरः
 १०५२०३२३ अकिञ्चनो ऽपि सन्तुष्टः । शेते सर्वाङ्ग-विज्वरः
 १०५२०३३१ विप्रान् स्व-लाभ-सन्तुष्टान् । साधून् भूत-सुहृत्तमान्
 १०५२०३३३ निरहङ्कारिणः शान्तान् । नमस्ये शिरसासकृत्

१०५२०३४१ कचिद् वः कुशलं ब्रह्मन् । राजतो यस्य हि प्रजाः
 १०५२०३४३ सुखं वसन्ति विषये । पाल्यमानाः स मे प्रियः
 १०५२०३५१ यतस् त्वम् आगतो दुर्ग । निस्तीर्येह यद्-इच्छया
 १०५२०३५३ सर्वं नो ब्रूह्य अगुह्यं चेत् । किं कार्यं करवाम ते
 १०५२०३६१ एवं सम्पृष्ट-सम्प्रश्नो । ब्राह्मणः परमेष्ठिना
 १०५२०३६३ लीला-गृहीत-देहेन । तस्मै सर्वम् अवर्णयत्
 १०५२०३७० श्री-रुक्मिण्यु उवाच
 १०५२०३७१ श्रुत्वा गुणान् भुवन-सुन्दर शृण्वतां ते
 १०५२०३७२ निर्विशय कर्ण-विवरैर् हरतो ऽङ्ग-तापम्
 १०५२०३७३ रूपं दृशां दृशिमताम् अखिलार्थ-लाभं
 १०५२०३७४ त्वय्यु अच्युताविशति चित्तम् अपत्रपं मे
 १०५२०३८१ का त्वा मुकुन्द महती कुल-शील-रूप-
 १०५२०३८२ विद्या-वयो-द्रविण-धामभिर् आत्म-तुल्यम्
 १०५२०३८३ धीरा पतिं कुलवती न वृणीत कन्या
 १०५२०३८४ काले नृ-सिंह नर-लोक-मनो-ऽभिरामम्
 १०५२०३९१ तन् मे भवान् खलु वृतः पतिर् अङ्ग जायाम्
 १०५२०३९२ आत्मार्पितश् च भवतो ऽत्र विभो विधेहि
 १०५२०३९३ मा वीर-भागम् अभिमर्शतु चैद्य आराद्
 १०५२०३९४ गोमायु-वन् मृग-पतेर् बलिम् अम्बुजाक्ष
 १०५२०४०१ पूर्तेष्ट-दत्त-नियम-व्रत-देव-विप्र
 १०५२०४०२ गुह्य-अर्चनादिभिर् अलं भगवान् परेशः
 १०५२०४०३ आराधितो यदि गदाग्रज एत्य पाणिं
 १०५२०४०४ गृह्णातु मे न दमघोष-सुतादयो ऽन्ये
 १०५२०४११ श्वो भाविनि त्वम् अजितोद्धहने विदर्भान्
 १०५२०४१२ गुप्तः समेत्य पृतना-पतिभिः परीतः
 १०५२०४१३ निर्मथ्य चैद्य-मगधेन्द्र-बलं प्रसह्य
 १०५२०४१४ मां राक्षसेन विधिनोद्धह वीर्य-शुल्काम्
 १०५२०४२१ अन्तः-पुरान्तर-चरीम् अनिहत्य बन्धून्
 १०५२०४२२ त्वाम् उद्धहे कथम् इति प्रवदाम्यु उपायम्
 १०५२०४२३ पूर्वे-द्युर् अस्ति महती कुल-देव-यात्रा
 १०५२०४२४ यस्यां बहिर् नव-वधूर् गिरिजाम् उपेयात्
 १०५२०४३१ यस्याङ्घ्रि-पङ्कज-रजः-स्नपनं महान्तो
 १०५२०४३२ वाञ्छन्त्यु उमा-पतिर् इवात्म-तमो-ऽपहत्यै
 १०५२०४३३ यद्-अम्बुजाक्ष न लभेय भवत्-प्रसादं
 १०५२०४३४ जह्याम् असून् व्रत-कृशान् शत-जन्मभिः स्यात्
 १०५२०४४० ब्राह्मण उवाच
 १०५२०४४१ इत्यु एते गुह्य-सन्देशा । यद्-देव मयाहताः

१०५२०४४३ विमृश्य कर्तुं यच्च चात्र । क्रियतां तद् अनन्तरम्
 १०५३००१० श्री-शुक उवाच
 १०५३००११ वैदर्भ्याः स तु सन्देशं । निशम्य यदु-नन्दनः
 १०५३००१३ प्रगृह्य पाणिना पाणिं । प्रहसन्न इदम् अब्रवीत्
 १०५३००२० श्री-भगवान् उवाच
 १०५३००२१ तथाहम् अपि तच्च-चित्तो । निद्रां च न लभे निशि
 १०५३००२३ वेदाहम् रुक्मिणा द्वेषान् । ममोद्वाहो निवारितः
 १०५३००३१ ताम् आनयिष्य उन्मथ्य । राजन्यापसदान् मृधे
 १०५३००३३ मत्-पराम् अनवद्याङ्गीम् । एघसो ऽग्नि-शिखाम् इव
 १०५३००४० श्री-शुक उवाच
 १०५३००४१ उद्वाहर्क्षं च विज्ञाय । रुक्मिण्या मधुसूदनः
 १०५३००४३ रथः संयुज्यताम् आशु । दारुकेत्य् आह सारथिम्
 १०५३००५१ स चाश्वैः शैब्य-सुग्रीव- । मेघपुष्प-बलाहकैः
 १०५३००५३ युक्तं रथम् उपानीय । तस्थौ प्राञ्जलिर् अग्रतः
 १०५३००६१ आरुह्य स्यन्दनं शौरिर् । द्विजम् आरोप्य तूर्ण-गैः
 १०५३००६३ आनर्ताद् एक-रात्रेण । विदर्भान् अगमद् धयैः
 १०५३००७१ राजा स कुण्डिन-पतिः । पुत्र-स्नेह-वशानुगः
 १०५३००७३ शिशुपालाय स्वां कन्यां । दास्यन् कर्माण्य् अकारयत्
 १०५३००८१ पुरं सम्मृष्ट-संसिक्त- । मार्ग-रथ्या-चतुष्पथम्
 १०५३००८३ चित्र-ध्वज-पताकाभिस् । तोरणैः समलङ्कृतम्
 १०५३००९१ स्रग्-गन्ध-माल्याभरणैर् । विरजो-ऽम्बर-भूषितैः
 १०५३००९३ जुष्टं स्त्री-पुरुषैः श्रीमद्- । गृहैर् अगुरु-धूपितैः
 १०५३०१०१ पितृन् देवान् समभ्यर्च्य । विप्रांश् च विधि-वन् नृप
 १०५३०१०३ भोजयित्वा यथा-न्यायं । वाचयाम् आस मङ्गलम्
 १०५३०१११ सु-स्नातां सु-दतीं कन्यां । कृत-कौतुक-मङ्गलाम्
 १०५३०११३ आहतांशुक-युग्मेन । भूषितां भूषणोत्तमैः
 १०५३०१२१ चक्रुः साम-र्ग-यजु-मन्त्रैर् । वध्वा रक्षां द्विजोत्तमाः
 १०५३०१२३ पुरोहितो ऽथर्व-विद् वै । जुहाव ग्रह-शान्तये
 १०५३०१३१ हिरण्य-रूप्य वासांसि । तिलांश् च गुड-मिश्रितान्
 १०५३०१३३ प्रादाद् धेनूश् च विप्रेभ्यो । राजा विधि-विदां वरः
 १०५३०१४१ एवं चेदि-पती राजा । दमघोषः सुताय वै
 १०५३०१४३ कारयाम् आस मन्त्र-ज्ञैः । सर्वम् अभ्युदयोचितम्
 १०५३०१५१ मद-च्युद्धिर् गजानीकैः । स्यन्दनैर् हेम-मालिभिः
 १०५३०१५३ पत्त्य-अश्व-सङ्कुलैः सैन्यैः । परीतः कुण्डीनं ययौ
 १०५३०१६१ तं वै विदर्भाधिपतिः । समभ्येत्याभिपूज्य च
 १०५३०१६३ निवेशयाम् आस मुदा । कल्पितान्य-निवेशने
 १०५३०१७१ तत्र शाल्वो जरासन्धो । दन्तवक्रो विदूरथः

१०५३०१७३ आजग्मुश् चैद्य-पक्षीयाः । पौण्ड्रकाद्याः सहस्रशः
 १०५३०१८१ कृष्ण-राम-द्विषो यत्ताः । कन्यां चैद्याय साधितुम्
 १०५३०१८३ यद्य् आगत्य हरेत् कृष्णो । रामाद्यैर् यदुभिर् वृतः
 १०५३०१९१ योत्स्यामः संहतास् तेन । इति निश्चित-मानसाः
 १०५३०१९३ आजग्मुर् भू-भुजः सर्वे । समग्र-बल-वाहनाः
 १०५३०२०१ श्रुत्वैतद् भगवान् रामो । विपक्षीय नृपोद्यमम्
 १०५३०२०३ कृष्णं चैकं गतं हर्तुं । कन्यां कलह-शङ्कितः
 १०५३०२११ बलेन महता सार्धं । भ्रातृ-स्नेह-परिप्लुतः
 १०५३०२१३ त्वरितः कुण्डिनं प्रागाद् । गजाश्व-रथ-पत्तिभिः
 १०५३०२२१ भीष्म-कन्या वरारोहा । काङ्क्षन्त्य् आगमनं हरेः
 १०५३०२२३ प्रत्यापत्तिम् अपश्यन्ती । द्विजस्याचिन्तयत् तदा
 १०५३०२३१ अहो त्रि-यामान्तरित । उद्वाहो मे ऽल्प-राघसः
 १०५३०२३३ नागच्छत्य् अरविन्दाक्षो । नाहं वेद्म्य् अत्र कारणम्
 १०५३०२३५ सो ऽपि नावर्तते ऽद्यापि । मत्-सन्देश-हरो द्विजः
 १०५३०२४१ अपि मय्य् अनवद्यात्मा । दृष्ट्वा किञ्चिज् जुगुप्सितम्
 १०५३०२४३ मत्-पाणि-ग्रहणे नूनं । नायाति हि कृतोद्यमः
 १०५३०२५१ दुर्भगाया न मे धाता । नानुकूलो महेश्वरः
 १०५३०२५३ देवी वा विमुखी गौरी । रुद्राणी गिरिजा सती
 १०५३०२६१ एवं चिन्तयती बाला । गोविन्द-हृत-मानसा
 १०५३०२६३ न्यमीलयत काल-ज्ञा । नेत्रे चाश्रु-कलाकुले
 १०५३०२७१ एवं वध्वाः प्रतीक्षन्त्या । गोविन्दागमनं नृप
 १०५३०२७३ वाम ऊरूर् भुजो नेत्रम् । अस्फुरन् प्रिय-भाषिणः
 १०५३०२८१ अथ कृष्ण-विनिर्दिष्टः । स एव द्विज-सत्तमः
 १०५३०२८३ अन्तःपुर-चरीं देवीं । राज-पुत्रीम् ददर्श ह
 १०५३०२९१ सा तं प्रहृष्ट-वदनम् । अव्यग्रात्म-गतिं सती
 १०५३०२९३ आलक्ष्य लक्षणाभिज्ञा । समपृच्छच्च् छुचि-स्मिता
 १०५३०३०१ तस्या आवेदयत् प्राप्तं । शशंस यदु-नन्दनम्
 १०५३०३०३ उक्तं च सत्य-वचनम् । आत्मोपनयनं प्रति
 १०५३०३११ तम् आगतं समाज्ञाय । वैदर्भी हृष्ट-मानसा
 १०५३०३१३ न पश्यन्ती ब्राह्मणाय । प्रियम् अन्यन् ननाम सा
 १०५३०३२१ प्राप्तौ श्रुत्वा स्व-दुहितुर् । उद्वाह-प्रेक्षणोत्सुकौ
 १०५३०३२३ अभ्ययात् तूर्य-घोषेण । राम-कृष्णौ समर्हणैः
 १०५३०३३१ मधु-पर्कम् उपानीय । वासांसि विरजांसि सः
 १०५३०३३३ उपायनान्य् अभीष्टानि । विधि-वत् समपूजयत्
 १०५३०३४१ तयोर् निवेशनं श्रीमद् । उपाकल्प्य महा-मतिः
 १०५३०३४३ स-सैन्ययोः सानुगयोर् । आतिथ्यं विदधे यथा
 १०५३०३५१ एवं राज्ञां समेतानां । यथा-वीर्यं यथा-वयः

१०५३०३५३ यथा-बलं यथा-वित्तं । सर्वैः कामैः समर्हयत्
 १०५३०३६१ कृष्णम् आगतम् आकर्ण्य । विदर्भ-पुर-वासिनः
 १०५३०३६३ आगत्य नेत्राञ्जलिभिः । पपुस् तन्-मुख-पङ्कजम्
 १०५३०३७१ अस्यैव भार्या भवितुं । रुक्मिण्य् अर्हति नापरा
 १०५३०३७३ असाव् अप्य् अनवद्यात्मा । भैष्म्याः समुचितः पतिः
 १०५३०३८१ किञ्चित् सु-चरितं यन् नस् । तेन तुष्टस् त्रि-लोक-कृत्
 १०५३०३८३ अनुगृह्णातु गृह्णातु । वैदर्भ्याः पाणिम् अच्युतः
 १०५३०३९१ एवं प्रेम-कला-बद्धा । वदन्ति स्म पुरौकसः
 १०५३०३९३ कन्या चान्तः-पुरात् प्रागाद् । भटैर् गुप्ताम्बिकालयम्
 १०५३०४०१ पद्भ्यां विनिर्ययौ द्रष्टुं । भवान्याः पाद-पल्लवम्
 १०५३०४०३ सा चानुध्यायती सम्यङ् । मुकुन्द-चरणाम्बुजम्
 १०५३०४११ यत-वाङ् मातृभिः सार्धं । सखीभिः परिवारिता
 १०५३०४१३ गुप्ता राज-भटैः शूरैः । सन्नद्धैर् उद्यतायुधैः
 १०५३०४१५ मृडङ्ग-शङ्ख-पणवास् । तूर्य-भेर्यश् च जघ्निरे
 १०५३०४२१ नानोपहार बलिभिर् । वारमुख्याः सहस्रशः
 १०५३०४२३ स्त्र-गन्ध-वस्त्राभरणैर् । द्विज-पत्न्यः स्व-अलङ्कृताः
 १०५३०४३१ गायन्त्यश् च स्तुवन्तश् च । गायका वाद्य-वादकाः
 १०५३०४३३ परिवार्य वधूं जग्मुः । सूत-मागध-वन्दिनः
 १०५३०४४१ आसाद्य देवी-सदनं । धौत-पाद-कराम्बुजा
 १०५३०४४३ उपस्पृश्य शुचिः शान्ता । प्रविवेशाम्बिकान्तिकम्
 १०५३०४५१ तां वै प्रवयसो बालां । विधि-ज्ञा विप्र-योषितः
 १०५३०४५३ भवानीं वन्दयां चक्रुर् । भव-पत्नीं भवान्विताम्
 १०५३०४६१ नमस्ये त्वाम्बिके ऽभीक्षणं । स्व-सन्तान-युतां शिवाम्
 १०५३०४६३ भूयात् पतिर् मे भगवान् । कृष्णस् तद् अनुमोदताम्
 १०५३०४७१ अद्भिर् गन्धाक्षतैर् धूपैर् । वासः-स्त्रङ्-माल्य भूषणैः
 १०५३०४७३ नानोपहार-बलिभिः । प्रदीपावलिभिः पृथक्
 १०५३०४८१ विप्र-स्त्रियः पतिमतीस् । तथा तैः समपूजयत्
 १०५३०४८३ लवणापूप-ताम्बूल- । कण्ठ-सूत्र-फलेक्षुभिः
 १०५३०४९१ तस्यै स्त्रियस् ताः प्रददुः । शेषां युयुजुर् आशिषः
 १०५३०४९३ ताम्यो देव्यै नमश् चक्रे । शेषां च जगृहे वधुः
 १०५३०५०१ मुनि-व्रतम् अथ त्यक्त्वा । निश्चक्रामाम्बिका-गृहात्
 १०५३०५०३ प्रगृह्य पाणिना भृत्यां । रत्न-मुद्रोपशोभिना
 १०५३०५११ तां देव-मायाम् इव धीर-मोहिनीं । सु-मध्यमां कुण्डल-मण्डिताननाम्
 १०५३०५१३ श्यामां नितम्बार्पित-रत्न-मेखलां । व्यञ्जत-स्तनीं कुन्तल-शङ्कितेक्षणाम्
 १०५३०५२१ शुचि-स्मितं विम्ब-फलाधर-द्युति- । शोणायमान-द्विज-कुन्द-कुड्मलाम्
 १०५३०५२३ पदा चलन्तीं कल-हंस-गामिनीं । सिञ्जत-कला-नूपुर-धाम-शोभिना
 १०५३०५३१ विलोक्य वीरा मुमुहुः समागता । यशस्विनस् तत्-कृत-हृत्-छयादिताः

१०५३०५३३ यां वीक्ष्य ते नृपतयस् तद् उदार-हास- । व्रीदावलोक-हृत-चेतस उज्झितास्त्राः
१०५३०५४१ पेतुः क्षितौ गज-रथाश्व-गता विमूढा । यात्रा-च्छलेन हरये ऽर्पयतीं स्व-शोभाम्
१०५३०५४३ सैवं शनैश् चलयती चल-पद्म-कोशौ । प्राप्तिं तदा भगवतः प्रसमीक्षमाणा
१०५३०५५१ उत्सार्य वाम-करजैर् अलकान् अपङ्गैः । प्राप्तान् हियैक्षत नृपान् ददृशे ऽच्युतं
च

१०५३०५५३ तां राज-कन्यां रथम् आरुरक्षतीं । जहार कृष्णो द्विषतां समीक्षताम्
१०५३०५६१ रथं समारोप्य सुपर्ण-लक्षणं । राजन्य-चक्रं परिभूय माधवः
१०५३०५६३ ततो ययौ राम-पुरोगमः शनैः । शृगाल-मध्याद् इव भाग-हृद् धरिः
१०५३०५७१ तं मानिनः स्वाभिभवं यशः-क्षयं
१०५३०५७२ परे जरासन्ध-मुखा न सेहिरे
१०५३०५७३ अहो धिग् अस्मान् यश आत्त-धन्वनां
१०५३०५७४ गोपैर् हतं केशरिणां मृगैर् इव
१०५४००१० श्री-शुक उवाच
१०५४००११ इति सर्वे सु-संरब्धा । वाहान् आरुह्य दंशिताः
१०५४००१३ स्वैः स्वैर् बलैः परिक्रान्ता । अन्वीयुर् धृत-कार्मुकाः
१०५४००२१ तान् आपतत आलोक्य । यादवानीक-यूथपाः
१०५४००२३ तस्थुस् तत्-सम्मुरवा राजन् । विस्फूर्ज्य स्व-धनूंषि ते
१०५४००३१ अश्व-पृष्ठे गज-स्कन्धे । रथोपस्थे ऽस्त्र कोविदाः
१०५४००३३ मुमुक्षुः शर-वर्षाणि । मेघा अद्रिष्व् अपो यथा
१०५४००४१ पत्युर् बलं शरासारैश् । छन्नं वीक्ष्य सु-मध्यमा
१०५४००४३ स-व्रीडम् ऐक्षत् तद्-वक्रं । भय-विह्वल-लोचना
१०५४००५१ प्रहस्य भगवान् आह । मा स्म भैर् वाम-लोचने
१०५४००५३ विनङ्क्ष्यत्य् अधुनैवैतत् । तावकैः शात्रवं बलम्
१०५४००६१ तेषां तद्-विक्रमं वीरा । गद-सङ्कर्षनादयः
१०५४००६३ अमृष्यमाणा नाराचैर् । जम्बूर हय-गजान् रथान्
१०५४००७१ पेतुः शिरांसि रथिनाम् । अश्विनां गजिनां भुवि
१०५४००७३ स-कुण्डल-किरीटानि । सोष्णीषाणि च कोटिशः
१०५४००८१ हस्ताः सासि-गदेष्-आसाः । करभा ऊरवो ऽङ्घ्रयः
१०५४००८३ अश्वाश्वतर-नागोष्ट्र- । खर-मर्त्य-शिरांसि च
१०५४००९१ हन्यमान-बलानीका । वृष्णिभिर् जय-काङ्क्षिभिः
१०५४००९३ राजानो विमुखा जग्मुर् । जरासन्ध-पुरः-सराः
१०५४०१०१ शिशुपालं समभ्येत्य । हृत-दारम् इवातुरम्
१०५४०१०३ नष्ट-त्विषं गतोत्साहं । शुष्यद्-वदनम् अब्रुवन्
१०५४०१११ भो भोः पुरुष-शार्दूल । दौर्मनस्यम् इदं त्यज
१०५४०११३ न प्रियाप्रिययो राजन् । निष्ठा देहिषु दृश्यते
१०५४०१२१ यथा दारु-मयी योषित् । नृत्यते कुहकेच्छया
१०५४०१२३ एवम् ईश्वर-तन्त्रो ऽयम् । ईहते सुख-दुःखयोः

१०५४०१३१ शौरैः सप्त-दशाहं वै । संयुगानि पराजितः
 १०५४०१३३ त्रयो-विंशतिभिः सैन्यैर् । जिग्ये एकम् अहं परम्
 १०५४०१४१ तथाप्य् अहं न शोचामि । न प्रहृष्यामि कर्हिचित्
 १०५४०१४३ कालेन दैव-युक्तेन । जानन् विद्रावितं जगत्
 १०५४०१५१ अधुनापि वयं सर्वे । वीर-यूथप-यूथपाः
 १०५४०१५३ पराजिताः फल्गु-तत्रैर् । यदुभिः कृष्ण-पालितैः
 १०५४०१६१ रिपवो जिग्युर अधुना । काल आत्मानुसारिणि
 १०५४०१६३ तदा वयं विजेष्यामो । यदा कालः प्रदक्षिणः
 १०५४०१७० श्री-शुक उवाच
 १०५४०१७१ एवं प्रबोधितो मित्रैश्च । चैद्यो ऽगात् सानुगः पुरम्
 १०५४०१७३ हत-शेषाः पुनस् ते ऽपि । ययुः स्वं स्वं पुरं नृपाः
 १०५४०१८१ रुक्मी तु राक्षसोद्वाहं । कृष्ण-द्विड् असहन् स्वसुः
 १०५४०१८३ पृष्ठतो ऽन्वगमत् कृष्णम् । अक्षौहिण्या वृतो बली
 १०५४०१९१ रुक्म्य् अमर्षी सु-संरब्धः । शृण्वतां सर्व-भूभुजाम्
 १०५४०१९३ प्रतिजज्ञे महा-बाहूर । दंशितः स-शरासनः
 १०५४०२०१ अहत्वा समरे कृष्णम् । अप्रत्यूह्य च रुक्मिणीम्
 १०५४०२०३ कुण्डिनं न प्रवेक्ष्यामि । सत्यम् एतद् ब्रवीमि वः
 १०५४०२११ इत्य् उक्त्वा रथम् आरुह्य । सारथिं प्राह सत्वरः
 १०५४०२१३ चोदयाश्चान् यतः कृष्णः । तस्य मे संयुगं भवेत्
 १०५४०२२१ अद्याहं निशितैर् बाणैर् । गोपालस्य सु-दुर्मतेः
 १०५४०२२३ नेष्ये वीर्य-मदं येन । स्वसा मे प्रसभं हता
 १०५४०२३१ विकत्थमानः कुमतिर् । ईश्वरस्याप्रमाण-वित्
 १०५४०२३३ रथेनैकेन गोविन्दं । तिष्ठ तिष्ठेत्य् अथाह्वयत्
 १०५४०२४१ धनुर् विकृष्य सु-दृढं । जघ्ने कृष्णं त्रिभिः शरैः
 १०५४०२४३ आह चात्र क्षणं तिष्ठ । यदूनां कुल-पांसन
 १०५४०२५१ यत्र यासि स्वसारं मे । मुषित्वा ध्वाङ्क्ष-वद् धविः
 १०५४०२५३ हरिष्ये ऽद्य मदं मन्द । मायिनः कूट-योधिनः
 १०५४०२६१ यावन् न मे हतो बाणैः । शयीथा मुञ्च दारीकाम्
 १०५४०२६३ स्मयन् कृष्णो धनुश् छित्त्वा । षड्भिर् विव्याध रुक्मिणम्
 १०५४०२७१ अष्टभिश् चतुरो वाहान् । द्वाभ्यां सूतं ध्वजं त्रिभिः
 १०५४०२७३ स चान्यद् धनुर् आधाय । कृष्णं विव्याध पञ्चभिः
 १०५४०२८१ तैस् तादितः शरौघैस् तु । चिच्छेद धनुर् अच्युतः
 १०५४०२८३ पुनर् अन्यद् उपादत्त । तद् अप्य् अच्छिनद् अव्ययः
 १०५४०२९१ परिघं पङ्क्तिं शूलं । चर्मासी शक्ति-तोमरौ
 १०५४०२९३ यद् यद् आयुधम् आदत्त । तत् सर्वं सो ऽच्छिनद् धरिः
 १०५४०३०१ ततो रथाद् अवप्लुत्य । खड्ग-पाणिर् जिघांसया
 १०५४०३०३ कृष्णम् अभ्यद्रवत् क्रुद्धः । पतङ्ग इव पावकम्

१०५४०३११ तस्य चापततः खड्गं । तिलशशु चर्म चेषुभिः
 १०५४०३१३ छित्वासिम् आददे तिग्मं । रुक्मिणं हन्तुम् उद्यतः
 १०५४०३२१ दृष्ट्वा भ्रातृ-वधोद्योगं । रुक्मिणी भय-विह्वला
 १०५४०३२३ पतित्वा पादयोर् भर्तुर् । उवाच करुणं सती
 १०५४०३३० श्री-रुक्मिण्य् उवाच
 १०५४०३३१ योगेश्वराप्रमेयात्मन् । देव-देव जगत्-पते
 १०५४०३३३ हन्तुं नार्हसि कल्याण । भ्रातरं मे महा-भुज
 १०५४०३४० श्री-शुक उवाच
 १०५४०३४१ तया परित्रास-विकम्पिताङ्गया । शुचावशुष्यन्-मुख-रुद्ध-कण्ठया
 १०५४०३४३ कातर्य-विस्रंसित-हेम-मालया । गृहीत-पादः करुणो न्यवर्तत
 १०५४०३५१ चैलेन बद्ध्वा तम् असाधु-कारीणं । स-श्मश्रु-केशं प्रवपन् व्यरूपयत्
 १०५४०३५३ तावन् ममर्दुः पर-सैन्यम् अद्भुतं । यदु-प्रवीरा नलिनीं यथा गजाः
 १०५४०३६१ कृष्णान्तिकम् उपब्रज्य । ददृशुस् तत्र रुक्मिणम्
 १०५४०३६३ तथा-भूतं हत-प्रायं । दृष्ट्वा सङ्कर्षणो विभुः
 १०५४०३६५ विमुच्य बद्धं करुणो । भगवान् कृष्णम् अब्रवीत्
 १०५४०३७१ असाध्व इदं त्वया कृष्ण । कृतम् अस्मज्-जुगुप्सितम्
 १०५४०३७३ वपनं श्मश्रु-केशानां । वैरूप्यं सुहृदो वधः
 १०५४०३८१ मैवास्मान् साध्व्य् असूयेथा । भ्रातुर् वैरूप्य-चिन्तया
 १०५४०३८३ सुख-दुःख-दो न चान्यो ऽस्ति । यतः स्व-कृत-भुक् पुमान्
 १०५४०३९१ बन्धुर् वधार्ह-दोषो ऽपि । न बन्धोर् वधम् अर्हति
 १०५४०३९३ त्याज्यः स्वेनैव दोषेण । हतः किं हन्यते पुनः
 १०५४०४०१ क्षत्रियाणाम् अयं धर्मः । प्रजापति-विनिर्मितः
 १०५४०४०३ भ्रातापि भ्रातरं हन्याद् । येन घोरतमस् ततः
 १०५४०४११ राज्यस्य भूमेर् वित्तस्य । स्त्रियो मानस्य तेजसः
 १०५४०४१३ मानिनो ऽन्यस्य वा हेतोः । श्री-मदान्धाः क्षिपन्ति हि
 १०५४०४२१ तवेयं विषमा बुद्धिः । सर्व-भूतेषु दुर्हृदाम्
 १०५४०४२३ यन् मन्यसे सदाभद्रं । सुहृदां भद्रम् अज्ञ-वत्
 १०५४०४३१ आत्म-मोहो नृणाम् एव । कल्पते देव-मायया
 १०५४०४३३ सुहृद् दुर्हृद् उदासीन । इति देहात्म-मानिनाम्
 १०५४०४४१ एक एव परो ह्य् आत्मा । सर्वेषाम् अपि देहिनाम्
 १०५४०४४३ नानेव गृह्यते मूढैर् । यथा ज्योतिर् यथा नभः
 १०५४०४५१ देह आद्य-अन्तवान् एष । द्रव्य-प्राण-गुणात्मकः
 १०५४०४५३ आत्मन्य् अविद्यया क्लृप्तः । संसारयति देहिनम्
 १०५४०४६१ नात्मनो ऽन्येन संयोगो । वियोगश् चसतः सति
 १०५४०४६३ तद्-धेतुत्वात् तत्-प्रसिद्धेर् । दृग्-रूपाभ्यां यथा रवेः
 १०५४०४७१ जन्मादयस् तु देहस्य । विक्रिया नात्मनः क्वचित्
 १०५४०४७३ कलानाम् इव नैवेन्दोर् । मृतिर् ह्य् अस्य कुहूर् इव

१०५४०४८१ यथा शयान आत्मानं । विषयान् फलम् एव च
 १०५४०४८३ अनुभुक्ते ऽप्य् असत्य् अर्थे । तथाप्रोत्य् अबुधो भवम्
 १०५४०४९१ तस्माद् अज्ञान-जं शोकम् । आत्म-शोष-विमोहनम्
 १०५४०४९३ तत्त्व-ज्ञानेन निर्हृत्य । स्व-स्था भव शुचि-स्मिते
 १०५४०५०० श्री-शुक उवाच
 १०५४०५०१ एवं भगवता तन्वी । रामेण प्रतिबोधिता
 १०५४०५०३ वैमनस्यं परित्यज्य । मनो बुद्ध्या समादधे
 १०५४०५११ प्राणावशेष उत्सृष्टो । द्विड्भिर् हत-बल-प्रभः
 १०५४०५१३ स्मरन् विरूप-करणं । वितथात्म-मनोरथः
 १०५४०५१५ चक्रे भोजकटं नाम । निवासाय महत् पुरम्
 १०५४०५२१ अहत्वा दुर्मतिं कृष्णम् । अप्रत्यूह्य यवीयसीम्
 १०५४०५२३ कुण्डिनं न प्रवेक्ष्यामीत्य् । उक्त्वा तत्रावसद् रुषा
 १०५४०५३१ भगवान् भीष्मक-सुताम् । एवं निर्जित्य भूमि-पान्
 १०५४०५३३ पुरम् आनीय विधि-वद् । उपयेमे कुरूद्वह
 १०५४०५४१ तदा महोत्सवो नृणां । यदु-पुर्यां गृहे गृहे
 १०५४०५४३ अभूद् अनन्य-भावानां । कृष्णे यदु-पतौ नृप
 १०५४०५५१ नरा नार्यश् च मुदिताः । प्रमृष्ट-मणि-कुण्डलाः
 १०५४०५५३ पारिबर्हम् उपाजहूर् । वरयोश् चित्र-वाससोः
 १०५४०५६१ सा वृष्णि-पुत्र- उत्तम्भितेन्द्र-केतुभिर्
 १०५४०५६३ विचित्र-माल्याम्बर-रत्न-तोरणैः
 १०५४०५६५ बभौ प्रति-द्वार- उपहृष्ट-मङ्गलैर्
 १०५४०५६७ आपूर्ण-कुम्भागुरु-धूप-दीपकैः
 १०५४०५७१ सिक्त-मार्गा मद-च्युद्भिर् । आहूत-प्रेष्ठ-भूभुजाम्
 १०५४०५७३ गजैर् द्वाःसु परामृष्ट- । रम्भा-पूगोपशोभिता
 १०५४०५८१ कुरु-सृञ्जय-कैकेय- । विदर्भ-यदु-कुन्तयः
 १०५४०५८३ मिथो मुमुदिरे तस्मिन् । सम्भ्रमात् परिधावताम्
 १०५४०५९१ रुक्मिण्या हरणं श्रुत्वा । गीयमानं ततस् ततः
 १०५४०५९३ राजानो राज-कन्याश् च । बभूवुर् भृश-विस्मिताः
 १०५४०६०१ द्वारकायाम् अभूद् राजन् । महा-मोदः पुरौकसाम्
 १०५४०६०३ रुक्मिण्या रमयोपेतं । दृष्ट्वा कृष्णं श्रियः पतिम्
 १०५५००१० श्री-शुक उवाच
 १०५५००११ कामस् तु वासुदेवांशो । दग्धः प्राग् रुद्र-मन्युना
 १०५५००१३ देहोपपत्तये भूयस् । तम् एव प्रत्यपद्यत
 १०५५००२१ स एव जातो वैदर्भ्या । कृष्ण-वीर्य-समुद्भवः
 १०५५००२३ प्रद्युम्न इति विख्यातः । सर्वतो ऽनवमः पितुः
 १०५५००३१ तं शम्बरः काम-रूपी । हत्वा तोकम् अनिर्दशम्
 १०५५००३३ स विदित्वात्मनः शत्रुं । प्रास्योदन्वत्य् अगाद् गृहम्

१०५५००४१ तं निर्जगार बलवान् । मीनः सो ऽप्यु अपरैः सह
 १०५५००४३ वृतो जालेन महता । गृहीतो मत्स्य-जीविभिः
 १०५५००५१ तं शम्बराय कैवर्ता । उपाजहूर् उपायनम्
 १०५५००५३ सूदा महानसं नीत्वा- । वद्यन् सुधितिनाद्भुतम्
 १०५५००६१ दृष्ट्वा तद्-उदरे बालम् । मायावत्यै न्यवेदयन्
 १०५५००६३ नारदो ऽकथयत् सर्वं । तस्याः शङ्कित-चेतसः
 १०५५००६५ बालस्य तत्त्वम् उत्पत्तिं । मत्स्योदर-निवेशनम्
 १०५५००७१ सा च कामस्य वै पत्नी । रतिर् नाम यशस्विनी
 १०५५००७३ पत्युर निर्दग्ध-देहस्य । देहोत्पत्तिम् प्रतीक्षती
 १०५५००८१ निरूपिता शम्बरेण । सा सूदौदन-साधने
 १०५५००८३ कामदेवं शिशुं बुद्ध्वा । चक्रे स्नेहं तदाभके
 १०५५००९१ नाति-दीर्घेण कालेन । स कार्ष्णि रूढ-यौवनः
 १०५५००९३ जनयाम् आस नारीणां । वीक्षन्तीनां च विभ्रमम्
 १०५५०१०१ सा तम् पतिं पद्म-दलायतेक्षणं । प्रलम्ब-बाहुं नर-लोक-सुन्दरम्
 १०५५०१०३ स-ब्रीड-हासोत्तमित-भ्रुवेक्षती । प्रीत्योपतस्थे रतिर् अङ्ग सौरतैः
 १०५५०१११ ताम् अह भगवान् कार्ष्णिर् । मातस् ते मतिर् अन्यथा
 १०५५०११३ मातृ-भावम् अतिक्रम्य । वर्तसे कामिनी यथा
 १०५५०१२० रतिर् उवाच
 १०५५०१२१ भवान् नारायण-सुतः । शम्बरेण हृतो गृहात्
 १०५५०१२३ अहं ते ऽधिकृता पत्नी । रतिः कामो भवान् प्रभो
 १०५५०१३१ एष त्वानिर्दशं सिन्धाव् । अक्षिपच् छम्बरो ऽसुरः
 १०५५०१३३ मत्स्यो ऽग्रसीत् तद्-उदराद् । इतः प्राप्तो भवान् प्रभो
 १०५५०१४१ तम् इमं जहि दुर्घर्षं । दुर्जयं शत्रुम् आत्मनः
 १०५५०१४३ माया-शत-विदं तं च । मायाभिर् मोहनादिभिः
 १०५५०१५१ परीशोचति ते माता । कुररीव गत-प्रजा
 १०५५०१५३ पुत्र-स्नेहाकुला दीना । विवत्सा गौर् इवातुरा
 १०५५०१६१ प्रभाष्यैवं ददौ विद्यां । प्रद्युम्नाय महात्मने
 १०५५०१६३ मायावती महा-मायां । सर्व-माया-विनाशिनीम्
 १०५५०१७१ स च शम्बरम् अभ्येत्य । संयुगाय समाह्वयत्
 १०५५०१७३ अविषह्यैस् तम् आक्षेपैः । क्षिपन् सञ्जनयन् कलिम्
 १०५५०१८१ सो ऽधिक्षिप्तो दुर्वाचोभिः । पदाहत इवोरगः
 १०५५०१८३ निश्चक्राम गदा-पाणिर् । अमर्षात् ताम्र-लोचनः
 १०५५०१९१ गदाम् आविध्य तरसा । प्रद्युम्नाय महात्मने
 १०५५०१९३ प्रक्षिप्य व्यनदन् नादं । वज्र-निष्पेष-निष्ठुरम्
 १०५५०२०१ ताम् आपतन्तीं भगवान् । प्रद्युम्नो गदया गदाम्
 १०५५०२०३ अपास्य शत्रवे क्रुद्धः । प्राहिणोत् स्व-गदां नृप
 १०५५०२११ स च मायां समाश्रित्य । दैतेयीं मय-दर्शितम्

१०५५०२१३ मुमुचे ऽस्त्र-मयं वर्ष । काष्णौ वैहायसो ऽसुरः
 १०५५०२२१ बाध्यमानो ऽस्त्र-वर्षेण । रौक्मिणेयो महा-रथः
 १०५५०२२३ सत्त्वात्मिकां महा-विद्यां । सर्व-मायोपमर्दिनीम्
 १०५५०२३१ ततो गौह्यक-गान्धर्व- । पैशाचोरग-राक्षसीः
 १०५५०२३३ प्रायुक्त्वा शतशो दैत्यैः । काष्णिर् व्यधमयत् स ताः
 १०५५०२४१ निशातम् असिम् उद्यम्य । स-किरीटं स-कुण्डलम्
 १०५५०२४३ शम्बरस्य शिरः कायात् । ताम्र-श्मश्रुव् ओजसाहरत्
 १०५५०२५१ आकीर्यमाणो दिवि-जैः । स्तुवद्भिः कुसुमोत्करैः
 १०५५०२५३ भार्ययाम्बर-चारिण्या । पुरं नीतो विहायसा
 १०५५०२६१ अन्तः-पुर-वरं राजन् । ललना-शत-सङ्कुलम्
 १०५५०२६३ विवेश पत्न्या गगनाद् । विद्युतेव बलाहकः
 १०५५०२७१ तं दृष्ट्वा जलद-श्यामं । पीत-कौशेय-वाससम्
 १०५५०२७३ प्रलम्ब-बाहुं ताम्राक्षं । सु-स्मितं रुचिराननम्
 १०५५०२८१ स्त्वं-अलङ्कृत-मुखाम्भोजं । नील-वक्रालकालिभिः
 १०५५०२८३ कृष्णं मत्वा स्त्रियो हीता । निलित्युस् तत्र तत्र ह
 १०५५०२९१ अवधार्य शनैर् ईषद् । वैलक्षण्येन योषितः
 १०५५०२९३ उपजग्मुः प्रमुदिताः । स-स्त्री रत्नं सु-विस्मिताः
 १०५५०३०१ अथ तत्रासितापाङ्गी । वैदर्भी वल्गु-भाषिणी
 १०५५०३०३ अस्मरत् स्व-सुतं नष्टं । स्नेह-स्तुत-पयोधरा
 १०५५०३११ को न्व् अयम् नर-वैदूर्यः । कस्य वा कमलेक्षणः
 १०५५०३१३ धृतः कया वा जठरे । केयं लब्धा त्व् अनेन वा
 १०५५०३२१ मम चाप्य् आत्मजो नष्टो । नीतो यः सूतिका-गृहात्
 १०५५०३२३ एतत्-तुल्य-वयो-रूपो । यदि जीवति कुत्रचित्
 १०५५०३३१ कथं त्व् अनेन सम्प्राप्तं । सारूप्यं शार्ङ्ग-धन्वनः
 १०५५०३३३ आकृत्यावयवैर् गत्या । स्वर-हासावलोकनैः
 १०५५०३४१ स एव वा भवेन् नूनं । यो मे गर्भे धृतो ऽर्भकः
 १०५५०३४३ अमुष्मिन् प्रीतिर् अधिका । वामः स्फुरति मे भुजः
 १०५५०३५१ एवं मीमांसमणायां । वैदर्भ्या देवकी-सुतः
 १०५५०३५३ देवक्य-आनकदुन्दुभ्याम् । उत्तमः-श्लोक आगमत्
 १०५५०३६१ विज्ञातार्थो ऽपि भगवांस् । तूष्णीम् आस जनार्दनः
 १०५५०३६३ नारदो ऽकथयत् सर्वं । शम्बराहरणादिकम्
 १०५५०३७१ तच् छ्रुत्वा महद् आश्चर्यं । कृष्णान्तः-पुर-योषितः
 १०५५०३७३ अभ्यनन्दन् बहून् अब्दान् । नष्टं मृतम् इवागतम्
 १०५५०३८१ देवकी वसुदेवश् च । कृष्ण-रामौ तथा स्त्रियः
 १०५५०३८३ दम्पती तौ परिष्वज्य । रुक्मिणी च ययुर् मुदम्
 १०५५०३९१ नष्टं प्रद्युम्नम् आयातम् । आकर्ण्य द्वारकौकसः
 १०५५०३९३ अहो मृत इवायातो । बालो दिष्ट्येति हाब्रुवन्

१०५५०४०१ यं वै मुहुः पितृ-सरूप-निजेश-भावास्
 १०५५०४०२ तन्-मातरो यद् अभजन् रह-रूढ-भावाः
 १०५५०४०३ चित्रं न तत् खलु रमास्पद-बिम्ब-बिम्बे
 १०५५०४०४ कामे स्मरे ऽक्ष-विषये किम् उतान्य-नार्यः
 १०५६००१० श्री-शुक उवाच
 १०५६००११ सत्राजितः स्व-तनयां । कृष्णाय कृत-किल्बिषः
 १०५६००१३ स्यमन्तकेन मणिना । स्वयम् उद्यम्य दत्तवान्
 १०५६००२० श्री-राजोवाच
 १०५६००२१ सत्राजितः किम् अकरोद् । ब्रह्मन् कृष्णस्य किल्बिषः
 १०५६००२३ स्यमन्तकः कुतस् तस्य । कस्माद् दत्ता सुता हरेः
 १०५६००३० श्री-शुक उवाच
 १०५६००३१ आसीत् सत्राजितः सूर्यो । भक्तस्य परमः सखा
 १०५६००३३ प्रीतस् तस्मै मणिं प्रादात् । स च तुष्टः स्यमन्तकम्
 १०५६००४१ स तं विभ्रन् मणिं कण्ठे । भ्राजमानो यथा रविः
 १०५६००४३ प्रविष्टो द्वारकां राजन् । तेजसा नोपलक्षितः
 १०५६००५१ तं विलोक्य जना दूरात् । तेजसा मुष्ट-दृष्टयः
 १०५६००५३ दीव्यते ऽक्षैर् भगवते । शशंसुः सूर्य-शङ्किताः
 १०५६००६१ नारायण नमस् ते ऽस्तु । शङ्ख-चक्र-गदा-धर
 १०५६००६३ दामोदरारविन्दाक्ष । गोविन्द यदु-नन्दन
 १०५६००७१ एष आयाति सविता । त्वां दिदृक्षुर् जगत्-पते
 १०५६००७३ मुष्णन् गभस्ति-चक्रेण । नृणां चक्षुषि तिग्म-गुः
 १०५६००८१ नन्व् अन्विच्छन्ति ते मार्गं । त्री-लोक्यां विबुधर्षभाः
 १०५६००८३ ज्ञात्वाद्य गूढं यदुषु । द्रष्टुं त्वां यात्य् अजः प्रभो
 १०५६००९० श्री-शुक उवाच
 १०५६००९१ निशम्य बाल-वचनं । प्रहस्याम्बुज-लोचनः
 १०५६००९३ प्राह नासौ रविर् देवः । सत्राजिन् मणिना ज्वलन्
 १०५६०१०१ सत्राजित् स्व-गृहं श्रीमत् । कृत-कौतुक-मङ्गलम्
 १०५६०१०३ प्रविश्य देव-सदने । मणिं विप्रैर् न्यवेशयत्
 १०५६०१११ दिने दिने स्वर्ण-भारान् । अष्टौ स सृजति प्रभो
 १०५६०११३ दुर्भिक्ष-माट-अरिष्टानि । सर्पाधि-व्याधयो ऽशुभाः
 १०५६०११५ न सन्ति मायिनस् तत्र । यत्रास्ते ऽभ्यर्चितो मणिः
 १०५६०१२१ स याचितो मणिं क्वापि । यदु-राजाय शौरिणा
 १०५६०१२३ नैवार्थ-कामुकः प्रादाद् । याच्ञा-भङ्गम् अतर्कयन्
 १०५६०१३१ तम् एकदा मणिं कण्ठे । प्रतिमुच्य महा-प्रभम्
 १०५६०१३३ प्रसेनो हयम् आरुह्य । मृगायां व्यचरद् वने
 १०५६०१४१ प्रसेनं स-हयं हत्वा । मणिम् आच्छिद्य केशरी
 १०५६०१४३ गिरिं विशन् जाम्बवता । निहतो मणिम् इच्छता

१०५६०१५१ सो ऽपि चक्रे कुमारस्य । मणिं क्रीडनकं बिले
 १०५६०१५३ अपश्यन् भ्रातरं भ्राता । सत्राजित् पर्यतप्यत
 १०५६०१६१ प्रायः कृष्णेन निहतो । मणि-ग्रीवो वनं गतः
 १०५६०१६३ भ्राता ममेति तच् छ्रुत्वा । कर्णे कर्णे ऽजपन् जनाः
 १०५६०१७१ भगवांस् तद् उपश्रुत्य । दुर्यशो लिप्तम् आत्मनि
 १०५६०१७३ माष्टुं प्रसेन-पदवीम् । अन्वपद्यत नागरैः
 १०५६०१८१ हतं प्रसेनं अश्वं च । वीक्ष्य केशरिणा वने
 १०५६०१८३ तं चाद्रि-पृष्ठे निहतम् । ऋक्षेण ददृशुर् जनाः
 १०५६०१९१ ऋक्ष-राज-बिलं भीमम् । अन्धेन तमसावृतम्
 १०५६०१९३ एको विवेश भगवान् । अवस्थाप्य बहिः प्रजाः
 १०५६०२०१ तत्र दृष्ट्वा मणि-प्रेष्ठं । बाल-क्रीडनकं कृतम्
 १०५६०२०३ हर्तुं कृत-मतिस् तस्मिन् । अवतस्थे ऽर्भकान्तिके
 १०५६०२११ तम् अपूर्वं नरं दृष्ट्वा । धात्री चुक्रोश भीत-वत्
 १०५६०२१३ तच् छ्रुत्वाभ्यद्रवत् क्रुद्धो । जाम्बवान् बलिनां वरः
 १०५६०२२१ स वै भगवता तेन । युयुधे स्वामीनात्मनः
 १०५६०२२३ पुरुषम् प्राकृतं मत्वा । कुपितो नानुभाव-वित्
 १०५६०२३१ द्वन्द्व-युद्धं सु-तुमुलम् । उभयोर् विजिगीषतोः
 १०५६०२३३ आयुधाश्म-द्रुमैर् दोर्भिः । क्रव्यार्थे श्येनयोर् इव
 १०५६०२४१ आसीत् तद् अष्टा-विम्शाहम् । इतरेतर-मुष्टिभिः
 १०५६०२४३ वज्र-निष्पेष-परुषैर् । अविश्रमम् अह-र्निशम्
 १०५६०२५१ कृष्ण-मुष्टि-विनिष्पात । निष्पिष्टाङ्गोरु बन्धनः
 १०५६०२५३ क्षीण-सत्त्वः स्विन्न-गात्रस् । तम् आहातीव विस्मितः
 १०५६०२६१ जाने त्वां सऋव-भूतानां । प्राण ओजः सहो बलम्
 १०५६०२६३ विष्णुं पुराण-पुरुषं । प्रभविष्णुम् अधीश्वरम्
 १०५६०२७१ त्वं हि विश्व-सृजाम् स्रष्टा । सृष्टानाम् अपि यच् च सत्
 १०५६०२७३ कालः कलयताम् ईशः । पर आत्मा तथात्मनाम्
 १०५६०२८१ यस्येषद्-उत्कलित-रोष-कटाक्ष-मोक्षैर्
 १०५६०२८२ वत्मादिशत् क्षुभित-नक्र-तिमिङ्गलो ऽब्धिः
 १०५६०२८३ सेतुः कृतः स्व-यश उज्ज्वलिता च लङ्का
 १०५६०२८४ रक्षः-शिरांसि भुवि पेतुर् इषु-क्षतानि
 १०५६०२९१ इति विज्ञात-वीज्ञानम् । ऋक्ष-राजानम् अच्युतः
 १०५६०२९३ व्याजहार महा-राज । भगवान् देवकी-सुतः
 १०५६०३०१ अभिमृश्यारविन्दाक्षः । पाणिना शं-करेण तम्
 १०५६०३०३ कृपया परया भक्तं । मेघ-गम्भीरया गिरा
 १०५६०३११ मणि-हेतोर् इह प्राप्ता । वयम् ऋक्ष-पते विलम्
 १०५६०३१३ मिथ्याभिशापं प्रमृजन् । आत्मनो मणिनामुना
 १०५६०३२१ इत्य् उक्तः स्वां दुहितरं । कन्यां जाम्बवतीं मुदा

१०५६०३२३ अहर्णार्थम् स मणिना । कृष्णायोपजहार ह
 १०५६०३३१ अदृष्ट्वा निर्गमं शौरैः । प्रविष्टस्य बिलं जनाः
 १०५६०३३३ प्रतीक्ष्य द्वादशाहानि । दुःखिताः स्व-पुरं ययुः
 १०५६०३४१ निशम्य देवकी देवी । रक्मिण्य् आनकदुन्दुभिः
 १०५६०३४३ सुहृदो ज्ञातयो ऽशोचन् । बिलात् कृष्णम् अनिर्गतम्
 १०५६०३५१ सत्राजितं शपन्तस् ते । दुःखिता द्वारकौकसः
 १०५६०३५३ उपतस्थुश् चन्द्रभागां । दुर्गा कृष्णोपलब्धये
 १०५६०३६१ तेषां तु देव्य-उपस्थानात् । प्रत्यादिष्टाशिषा स च
 १०५६०३६३ प्रादुर्भव सिद्धार्थः । स-दारो हर्षयन् हरिः
 १०५६०३७१ उपलभ्य हृषीकेशं । मृतं पुनर् इवागतम्
 १०५६०३७३ सह पत्न्या मणि-ग्रीवं । सर्वे जात-महोत्सवाः
 १०५६०३८१ सत्राजितं समाहूय । सभायां राज-सन्निधौ
 १०५६०३८३ प्राप्तिं चारुव्याय भगवान् । मणिं तस्मै न्यवेदयत्
 १०५६०३९१ स चाति-व्रीडितो रत्नं । गृहीत्वावाङ्-मुखस् ततः
 १०५६०३९३ अनुतप्यमानो भवनम् । अगमत् स्वेन पाप्मना
 १०५६०४०१ सो ऽनुध्यायंस् तद् एवाघं । बलवद्-विग्रहाकुलः
 १०५६०४०३ कथं मृजाम्य् आत्म-रजः । प्रसीदेद् वाच्युतः कथम्
 १०५६०४११ किम् कृत्वा साधु मह्यं स्यान् । न शपेद् वा जनो यथा
 १०५६०४१३ अदीर्घ-दर्शनं क्षुद्रं । मूढं द्रविण-लोलुपम्
 १०५६०४२१ दास्ये दुहितरं तस्मै । स्त्री-रत्नं रत्नम् एव च
 १०५६०४२३ उपायो ऽयं समीचीनस् । तस्य शान्तिर् न चान्यथा
 १०५६०४३१ एवं व्यवसितो बुद्ध्या । सत्राजित् स्व-सुतां शुभाम्
 १०५६०४३३ मणिं च स्वयम् उद्यम्य । कृष्णायोपजहार ह
 १०५६०४४१ तां सत्यभामां भगवान् । उपयेमे यथा-विधि
 १०५६०४४३ बहुभिर् याचितां शील- । रूपौदार्य-गुणान्विताम्
 १०५६०४५१ भगवान् आह न मणिं । प्रतीच्छामो वयं नृप
 १०५६०४५३ तवास्तां देव-भक्तस्य । वयं च फल-भागिनः
 १०५७००१० श्री-बादरायणिर् उवाच
 १०५७००११ विज्ञातार्थो ऽपि गोविन्दो । दग्धान् आकर्ण्य पाण्डवान्
 १०५७००१३ कुन्तीं च कुल्य-करणे । सह-रामो ययौ कुरून्
 १०५७००२१ भीष्मं कृपं स विदुरं । गान्धारीं द्रोणम् एव च
 १०५७००२३ तुल्य-दुःखौ च सङ्गम्य । हा कष्टम् इति होचतुः
 १०५७००३१ लब्ध्वैतद् अन्तरं राजन् । शतधन्वानम् ऊचतुः
 १०५७००३३ अक्रूर-कृतवर्माणौ । मनिः कस्मान् न गृह्यते
 १०५७००४१ यो ऽस्मभ्यं सम्प्रतिश्रुत्य । कन्या-रत्नं विगर्ह्य नः
 १०५७००४३ कृष्णायादान् न सत्राजित् । कस्माद् भ्रातरम् अन्वियात्
 १०५७००५१ एवं भिन्न-मतिस् ताभ्यां । सत्राजितम् असत्तमः

१०५७००५३ शयानम् अवधील् लोभात् । स पापः क्षीण जीवितः
 १०५७००६१ स्त्रीणां विक्रोशमानानां । क्रन्दन्तीनाम् अनाथ-वत्
 १०५७००६३ हत्वा पशून् सौनिक-वन् । मणिम् आदाय जग्मिवान्
 १०५७००७१ सत्यभामा च पितरं । हतं वीक्ष्य शुचार्पिता
 १०५७००७३ व्यलपत् तात तातेति । हा हतास्मीति मुह्यती
 १०५७००८१ तैल-द्रोण्यां मृतं प्रास्य । जगाम गजसाह्वयम्
 १०५७००८३ कृष्णाय विदितार्थाय । तप्ताचख्यौ पितुर् वधम्
 १०५७००९१ तद् आकर्ण्येश्वरौ राजन् । अनुसृत्य नृ-लोकताम्
 १०५७००९३ अहो नः परमं कष्टम् । इत्य् अस्त्राक्षौ विलेपतुः
 १०५७०१०१ आगत्य भगवांस् तस्मात् । स-भार्यः साग्रजः पुरम्
 १०५७०१०३ शतधन्वानम् आरेभे । हन्तुं हर्तुं मणिं ततः
 १०५७०१११ सो ऽपि कृतोद्यमं ज्ञात्वा । भीतः प्राण-परीप्सया
 १०५७०११३ साहाय्ये कृतवर्माणम् । अयाचत स चाब्रवीत्
 १०५७०१२१ नाहम् ईश्वरयोः कुर्या । हेलनं राम-कृष्णयोः
 १०५७०१२३ को नु क्षेमाय कल्पेत । तयोर् वृजिनम् आचरन्
 १०५७०१३१ कंसः सहानुगो ऽपीतो । यद्-द्वेषात् त्याजितः श्रिया
 १०५७०१३३ जरासन्धः सप्तदश- । संयुगाद् विरथो गतः
 १०५७०१४१ प्रत्याख्यातः स चाक्रूरं । पाष्णि-ग्राहम् अयाचत
 १०५७०१४३ सो ऽप्य् आह को विरुध्येत । विद्वान् ईश्वरयोर् बलम्
 १०५७०१५१ य इदं लीलया विश्वं । सृजत्य् अवति हन्ति च
 १०५७०१५३ चेष्टां विश्व-सृजो यस्य । न विदुर् मोहिताजया
 १०५७०१६१ यः सप्त-हायनः शैलम् । उत्पाट्यैकेन पाणिना
 १०५७०१६३ दधार लीलया बाल । उच्छिलीन्द्रम् इवार्भकः
 १०५७०१७१ नमस् तस्मै भगवते । कृष्णायाद्भुत-कर्मणे
 १०५७०१७३ अनन्तायादि-भूताय । कूट-स्थायात्मने नमः
 १०५७०१८१ प्रत्याख्यातः स तेनापि । शतधन्वा महा-मणिम्
 १०५७०१८३ तस्मिन् न्यस्याश्वम् आरुह्य । शत-योजन-गं ययौ
 १०५७०१९१ गरुड-ध्वजम् आरुह्य । रथं राम-जनार्दनौ
 १०५७०१९३ अन्वयातां महा-वेगैर् । अश्वै राजन् गुरु-द्रुहम्
 १०५७०२०१ मिथिलायाम् उपवने । विसृज्य पतितं हयम्
 १०५७०२०३ पद्भ्याम् अधावत् सन्नस्तः । कृष्णो ऽप्य् अन्वद्रवद् रुषा
 १०५७०२११ पदातेर् भगवांस् तस्य । पदातिस् तिग्म-नेमिना
 १०५७०२१३ चक्रेण शिर उत्कृत्य । वाससोर् व्यचिनोन् मणिम्
 १०५७०२२१ अलब्ध-मणिर् आगत्य । कृष्ण आहाग्रजान्तिकम्
 १०५७०२२३ वृथा हतः शतधनुर् । मणिस् तत्र न विद्यते
 १०५७०२३१ तत आह बलो नूनं । स मणिः शतधन्वना
 १०५७०२३३ कस्मिंश्चित् पुरुषे न्यस्तस् । तम् अन्वेष पुरं व्रज

१०५७०२४१ अहं वैदेहम् इच्छामि । द्रष्टुं प्रियतमं मम
 १०५७०२४३ इत्यु उक्त्वा मिथिलां राजन् । विवेश यद-नन्दनः
 १०५७०२५१ तं दृष्ट्वा सहस्रोत्थाय । मैथिलः प्रीत-मानसः
 १०५७०२५३ अर्हयां आस विधि-वद् । अर्हणीयं समर्हणैः
 १०५७०२६१ उवास तस्यां कतिचिन् । मिथिलायां समा विभुः
 १०५७०२६३ मानितः प्रीति-युक्तेन । जनकेन महात्मना
 १०५७०२६५ ततो ऽशिक्षद् गदां काले । धार्तराष्ट्रः सुयोधनः
 १०५७०२७१ केशवो द्वारकाम् एत्य । निधनं शतधन्वनः
 १०५७०२७३ अप्राप्तिं च मणेः प्राह । प्रियायाः प्रिय-कृद् विभुः
 १०५७०२८१ ततः स कारयाम् आस । क्रिया बन्धोर् हतस्य वै
 १०५७०२८३ साकं सुहृद्भिर् भगवान् । या याः स्युः साम्परायिकीः
 १०५७०२९१ अक्रूरः कृतवर्मा च । श्रुत्वा शतधनोर् वधम्
 १०५७०२९३ व्यूषतूर् भय-वित्रस्तौ । द्वारकायाः प्रयोजकौ
 १०५७०३०१ अक्रूरे प्रोषिते ऽरिष्टान्यु । आसन् वै द्वारकौकसाम्
 १०५७०३०३ शारीरा मानसास् तापा । मुहूर् दैविक-भौतिकाः
 १०५७०३११ इत्यु अङ्गोपदिशन्त्यु एके । विस्मृत्य प्राग् उदाहतम्
 १०५७०३१३ मुनि-वास-निवासे किं । घटेतारिष्ट-दर्शनम्
 १०५७०३२१ देवे ऽवर्षति काशीशः । श्वफल्कायागताय वै
 १०५७०३२३ स्व-सुतां गाण्दिनीं प्रादात् । ततो ऽवर्षत् स्म काशिषु
 १०५७०३३१ तत्-सुतस् तत्-प्रभावो ऽसाव् । अक्रूरो यत्र यत्र ह
 १०५७०३३३ देवो ऽभिवर्षते तत्र । नोपतापा न मारीकाः
 १०५७०३४१ इति वृद्ध-वचः श्रुत्वा । नैतावद् इह कारणम्
 १०५७०३४३ इति मत्वा समानाय्य । प्राहाक्रूरं जनार्दनः
 १०५७०३५१ पूजयित्वाभिभाष्यैनं । कथयित्वा प्रियाः कथाः
 १०५७०३५३ विज्ञताखिल-चित्त ज्ञः । स्मयमान उवाच ह
 १०५७०३६१ ननु दान-पते न्यस्तस् । त्वय्यु आस्ते शतधन्वना
 १०५७०३६३ स्यमन्तको मनिः श्रीमान् । विदितः पूर्वम् एव नः
 १०५७०३७१ सत्राजितो ऽनपत्यत्वाद् । गृहीयुर् दुहितुः सुताः
 १०५७०३७३ दायं निनीयापः पिण्डान् । विमुच्यर्णं च शेषितम्
 १०५७०३८१ तथापि दुर्धरस् त्व् अन्यैस् । त्वय्यु आस्तां सु-व्रते मणिः
 १०५७०३८३ किन्तु माम् अग्रजः सम्यङ् । न प्रत्येति मणिं प्रति
 १०५७०३९१ दर्शयस्व महा-भाग । बन्धूनां शान्तिम् आवह
 १०५७०३९३ अव्युच्छिन्ना मखास् ते ऽद्य । वर्तन्ते रुक्म-वेदयः
 १०५७०४०१ एवं सामभिर् आलब्धः । श्वफल्क-तनयो मणिम्
 १०५७०४०३ आदाय वाससाच्छन्नः । ददौ सूर्य-सम-प्रभम्
 १०५७०४११ स्यमन्तकं दर्शयित्वा । ज्ञातिभ्यो रज आत्मनः
 १०५७०४१३ विमृज्य मणिना भूयस् । तस्मै प्रत्यर्पयत् प्रभुः

१०५७०४२१ यस् त्व एतद् भगवत ईश्वरस्य विष्णोर्
 १०५७०४२२ वीर्याढ्यं वृजिन-हरं सु-मङ्गलं च
 १०५७०४२३ आख्यानं पठति शृणोत्य् अनुस्मरेद् वा
 १०५७०४२४ दुष्कीर्तिं दुरितम् अपोह्य याति शान्तिम्
 १०५८००१० श्री-शुक उवाच
 १०५८००११ एकदा पाण्डवान् द्रष्टुं । प्रतीतान् पुरुषोत्तमः
 १०५८००१३ इन्द्रप्रस्थं गतः शृमान् । युयुधानादिभिर् वृतः
 १०५८००२१ दृष्ट्वा तम् आगतं पार्था । मुकुन्दम् अखिलेश्वरम्
 १०५८००२३ उत्तस्थुर युगपद् वीराः । प्राणा मुख्यम् इवागतम्
 १०५८००३१ परिष्वज्याच्युतं वीरा । अङ्ग-सङ्ग-हतैनसः
 १०५८००३३ सानुराग-स्मितं वक्रं । वीक्ष्य तस्य मुदं ययुः
 १०५८००४१ युधिष्ठिरस्य भीमस्य । कृत्वा पादाभिवन्दनम्
 १०५८००४३ फाल्गुनं परिरभ्याथ । यमाभ्यां चाभिवन्दितः
 १०५८००५१ परमासन आसीनं । कृष्णा कृष्णम् अनिन्दिता
 १०५८००५३ नवोढा व्रीडिता किञ्चिच् । छनैर् एत्याभ्यवन्दत
 १०५८००६१ तथैव सात्यकिः पार्थैः । पूजितश् चाभिवन्दितः
 १०५८००६३ निषसादासने ऽन्ये च । पूजिताः पर्युपासत
 १०५८००७१ पृथाम् समागत्य कृताभिवादनस् । तयाति-हार्दारं-दृशाभिरम्भितः
 १०५८००७३ आपृष्टवांसू तां कुशलं सह-स्रुषां । पितृ-ष्वसारम् परिपृष्ट-बान्धवः
 १०५८००८१ तम् आह प्रेम-वैक्लव्य- । रुद्ध-कण्ठाश्रु-लोचना
 १०५८००८३ स्मरन्ती तान् बहून् क्लेशान् । क्लेशापायात्म-दर्शनम्
 १०५८००९१ तदैव कुशलं नो ऽभूत् । स-नाथास् ते कृता वयम्
 १०५८००९३ ज्ञतीन् नः स्मरता कृष्ण । भ्राता मे प्रेषितस् त्वया
 १०५८०१०१ न ते ऽस्ति स्व-पर-भ्रान्तिर् । विश्वस्य सुहृद्-आत्मनः
 १०५८०१०३ तथापि स्मरतां शश्वत् । क्लेशान् हंसि हृदि स्थितः
 १०५८०११० युधिष्ठिर उवाच
 १०५८०१११ किं न आचरितं श्रेयो । न वेदाहम् अधीश्वर
 १०५८०११३ योगेश्वराणां दुर्दर्शो । यन् नो दृष्टः कु-मेघसाम्
 १०५८०१२१ इति वै वार्षिकान् मासान् । राज्ञा सो ऽभ्यर्थितः सुखम्
 १०५८०१२३ जनयन् नयनानन्दम् । इन्द्रप्रस्थौकसां विभुः
 १०५८०१३१ एकदा रथम् आरुह्य । विजयो वानर-ध्वजम्
 १०५८०१३३ गाण्डीवं धनुर् आदाय । तूणौ चाक्षय-सायकौ
 १०५८०१४१ साकं कृष्णेन सन्नद्धो । विहर्तुं विपिनं महत्
 १०५८०१४३ बहु-व्याल-मृगाकीर्णं । प्राविशत् पर-वीर-हा
 १०५८०१५१ तत्राविध्यच् छरैर् व्याघ्रान् । शूकरान् महिषान् रुरून्
 १०५८०१५३ शरभान् गवयान् खड्गान् । हरिणान् शश-शल्लकान्
 १०५८०१६१ तान् निन्युः किङ्करा राज्ञे । मेध्यान् पर्वण्यु उपागते

१०५८०१६३ तृट्-परीतः परिश्रान्तो । विभत्सुर यमुनाम् अगात्
 १०५८०१७१ तत्रोपस्पृश्य विशदं । पीत्वा वारि महा-रथौ
 १०५८०१७३ कृष्णौ ददृशतुः कन्यां । चरन्तीं चारु-दर्शनाम्
 १०५८०१८१ ताम् आसाद्य वरारोहां । सु-द्विजां रुचिराननाम्
 १०५८०१८३ पप्रच्छ प्रेषितः सरल्या । फाल्गुनः प्रमदोत्तमाम्
 १०५८०१९१ का त्वं कस्यासि सु-श्रोणि । कुतो वा किं चिकीर्षसि
 १०५८०१९३ मन्ये त्वां पतिम् इच्छन्तीं । सर्वं कथय शोभने
 १०५८०२०० श्री-कालिन्द्य उवाच
 १०५८०२०१ अहं देवस्य सवितुर । दुहिता पतिम् इच्छती
 १०५८०२०३ विष्णुं वरेण्यं वर-दं । तपः परमम् आस्थितः
 १०५८०२११ नान्यं पतिं वृणे वीर । तम् ऋते श्री-निकेतनम्
 १०५८०२१३ तुष्यतां मे स भगवान् । मुकुन्दो ऽनाथ-संश्रयः
 १०५८०२२१ कालिन्दीति समाख्याता । वसामि यमुना-जले
 १०५८०२२३ निर्मिते भवने पित्रा । यावद् अच्युत-दर्शनम्
 १०५८०२३१ तथावदद् गुडाकेशो । वासुदेवाय सो ऽपि ताम्
 १०५८०२३३ रथम् आरोप्य तद्-विद्वान् । धर्म-राजम् उपागमत्
 १०५८०२४१ यदैव कृष्णः सन्दिष्टः । पार्थानां परमाद्भुतम्
 १०५८०२४३ कारयाम् आस नगरं । विचित्रं विश्वकर्मणा
 १०५८०२५१ भगवांस् तत्र निवसन् । स्वानां प्रिय-चिकीर्षया
 १०५८०२५३ अग्नये खाण्डवं दातुम् । अर्जुनस्यास सारथिः
 १०५८०२६१ सो ऽग्निस् तुष्टो धनुर् अदाद् । धयान् श्वेतान् रथं नृप
 १०५८०२६३ अर्जुनायाक्षयौ तूणौ । वर्म चाभेद्यम् अस्त्रिभिः
 १०५८०२७१ मयश् च मोचितो बह्वेः । सभां सरल्य उपाहरत्
 १०५८०२७३ यस्मिन् दुर्योधनस्यासीज् । जल-स्थल-दृशि-भ्रमः
 १०५८०२८१ स तेन समनुज्ञातः । सुहृद्भिश् चानुमोदितः
 १०५८०२८३ आययौ द्वारकां भूयः । सात्यकि-प्रमखैर् वृतः
 १०५८०२९१ अथोपयेमे कालिन्दीं । सु-पुण्य-रूढ-ऋक्ष ऊजिति
 १०५८०२९३ वितन्वन् परमानन्दं । स्वानां परम-मङ्गलः
 १०५८०३०१ विन्द्यानुविन्द्याव् आवन्त्यौ । दुर्योधन-वशानुगौ
 १०५८०३०३ स्वयं-वरे स्व-भगिनीं । कृष्णे सक्तां न्यषेधताम्
 १०५८०३११ राजाधिदेव्यास् तनयां । मित्रविन्दां पितृ-ष्वसुः
 १०५८०३१३ प्रसह्य हतवान् कृष्णो । राजन् राज्ञां प्रपश्यताम्
 १०५८०३२१ नम्रजिन् नाम कौशल्य । आसीद् राजाति-धार्मिकः
 १०५८०३२३ तस्य सत्याभवत् कन्या । देवी नाम्रजिती नृप
 १०५८०३३१ न तां शेकुर् नृपा वोढुम् । अजित्वा सप्त-गो-वृषान्
 १०५८०३३३ तीक्ष्ण-शृङ्गान् सु-दुर्धर्षान् । वीर्य-गन्धासहान् खलान्
 १०५८०३४१ तां श्रुत्वा वृष-जित्-लभ्यां । भगवान् सात्वतां पतिः

१०५८०३४३ जगाम कौशल्य-पुरं । सैन्येन महता वृतः
 १०५८०३५१ स कोशल-पतिः प्रीतः । प्रत्युत्थानासनादिभिः
 १०५८०३५३ अहणेनापि गुरुणा । पूजयन् प्रतिनन्दितः
 १०५८०३६१ वरं विलोक्याभिमतं समागतं । नरेन्द्र-कन्या चकमे रमा-पतिम्
 १०५८०३६३ भूयाद् अयं मे पतिर् आशिषो ऽनलः । करोतु सत्या यदि मे धृतो व्रतः
 १०५८०३७१ यत्-पाद-पङ्कज-रजः शिरसा विभर्ति
 १०५८०३७२ शूर् अब्य-जः स-गिरिशः सह लोक-पालैः
 १०५८०३७३ लीला-तनुः स्व-कृत-सेतु-परीप्सया यः
 १०५८०३७४ काले ऽदधत् स भगवान् मम केन तुष्येत्
 १०५८०३८१ अर्चितं पुनर् इत्य् आह । नारायण जगत्-पते
 १०५८०३८३ आत्मानन्देन पूर्णस्य । करवाणि किम् अल्पकः
 १०५८०३९० श्री-शुक उवाच
 १०५८०३९१ तम् आह भगवान् हृष्टः । कृतासन-परिग्रहः
 १०५८०३९३ मेघ-गम्भीरया वाचा । स-स्मितं कुरु-नन्दन
 १०५८०४०० श्री-भगवान् उवाच
 १०५८०४०१ नरेन्द्र याच्ञा कविभिर् विगर्हिता । राजन्य-बन्धोर् निज-धर्म-वर्तिनः
 १०५८०४०३ तथापि याचे तव सौहृदेच्छया । कन्यां त्वदीयां न हि शुल्क-दा वयम्
 १०५८०४१० श्री-राजोवाच
 १०५८०४११ को ऽन्यस् ते ऽभ्यधिको नाथ । कन्या-वर इहेप्सितः
 १०५८०४१३ गुणैक-धाम्नो यस्याङ्गे । श्रीर् वसत्य् अनपायिनी
 १०५८०४२१ किन्त्व् अस्माभिः कृतः पूर्वं । समयः सात्वतर्षभ
 १०५८०४२३ पुंसां वीर्य-परीक्षार्थं । कन्या-वर-परीप्सया
 १०५८०४३१ सप्तैते गो-वृषा वीर । दुर्दान्ता दुरवग्रहाः
 १०५८०४३३ एतैर् भग्नाः सु-बहवो । भिन्न-गात्रा नृपात्मजाः
 १०५८०४४१ यद् इमे निगृहीताः स्युस् । त्वयैव यदु-नन्दन
 १०५८०४४३ वरो भवान् अभिमतो । दुहितुर् मे श्रियः-पते
 १०५८०४५१ एवं समयम् आकर्ण्य । बद्ध्वा परिकरं प्रभुः
 १०५८०४५३ आत्मानं सप्तधा कृत्वा । न्यगृह्णात् लीलयैव तान्
 १०५८०४६१ बद्ध्वा तान् दामभिः शौरिर् । भग्न-दर्पान् हतौजसः
 १०५८०४६३ व्यकर्सत् लीलया बद्धान् । बालो दारु-मयान् यथा
 १०५८०४७१ ततः प्रीतः सुतां राजा । ददौ कृष्णाय विस्मितः
 १०५८०४७३ तां प्रत्यगृह्णाद् भगवान् । विधि-वत् सदृशीं प्रभुः
 १०५८०४८१ राज-पत्न्यश् च दुहितुः । कृष्णं लब्ध्वा प्रियं पतिम्
 १०५८०४८३ लेभिरे परमानन्दं । जातश् च परमोत्सवः
 १०५८०४९१ शङ्ख-भेद्य-आनका नेदुर् । गीत-वाद्य-द्विजाशिषः
 १०५८०४९३ नरा नार्यः प्रमुदिताः । सुवासः-स्त्रग-अलङ्कृताः
 १०५८०५०१ दश-धेनु-सहस्राणि । पारिवर्हम् अदाद् विभुः

१०५८०५०३ युवतीनां त्रि-साहस्रं । निष्क-ग्रीव-सुवाससम्
 १०५८०५११ नव-नाग-सहस्राणि । नागाच्च छत-गुणान् रथान्
 १०५८०५१३ रथाच्च छत-गुणान् अश्वान् । अश्वान् छत-गुणान् नरान्
 १०५८०५२१ दम्पती रथम् आरोप्य । महत्या सेनया वृतौ
 १०५८०५२३ स्नेह-प्रक्लिन्न-हृदयो । यापयाम् आस कोशलः
 १०५८०५३१ श्रुत्वैतद् रुरुधुर् भूपा । नयन्तं पथि कन्यकाम्
 १०५८०५३३ भग्न-वीर्याः सु-दुर्मर्षा । यदुभिर् गो-वृषैः पुरा
 १०५८०५४१ तान् अस्यतः शर-व्रातान् । बन्धु-प्रिय-कृद् अर्जुनः
 १०५८०५४३ गाण्डीवी कालयाम् आस । सिंहः क्षुद्र-मृगान् इव
 १०५८०५५१ पारिबर्हम् उपागृह्य । द्वारकाम् एत्य सत्यया
 १०५८०५५३ रेमे यदूनाम् ऋषभो । भगवान् देवकी-सुतः
 १०५८०५६१ श्रुतकीर्तेः सुतां भद्रां । उपयेमे पितृ-ध्वसुः
 १०५८०५६३ कैकेयीं भ्रातृभिर् दत्तां । कृष्णः सन्तर्दनादिभिः
 १०५८०५७१ सुतां च मद्राधिपतेर् । लक्ष्मणां लक्ष्णैर् यताम्
 १०५८०५७३ स्वयं-वरे जहारैकः । स सुपर्णः सुधाम् इव
 १०५८०५८१ अन्याश् चैवं-विधा भार्याः । कृष्णस्यासन् सहस्रशः
 १०५८०५८३ भौमं हत्वा तन्-निरोधाद् । आहताश् चारु-दर्शनाः
 १०५९००११ श्री-राजोवाच यथा हतो भगवता । भौमो येने च ताः स्त्रियः
 १०५९००१३ निरुद्धा एतद् आचक्ष्व । विक्रमं शार्ङ्ग-धन्वनः
 १०५९००२० श्री-शुक उवाच
 १०५९००२१ इन्द्रेण हत-छत्रेण । हत-कुण्डल-बन्धुना
 १०५९००२३ हतामराद्रि-स्थानेन । ज्ञापितो भौम-चेष्टितम्
 १०५९००३१ स-भार्यो गरुडारूढः । प्राग्-ज्योतिष-पुरं ययौ
 १०५९००३३ गिरि-दुर्गेः शस्त्र-दुर्गेर् । जलागन्त-अनिल-दुर्गाम्
 १०५९००३५ मुर-पाशायुतैर् घोरैर् । दृढैः सर्वत आवृतम्
 १०५९००४१ गदया निर्विभेदाद्रीन् । शस्त्र-दुर्गाणि सायकैः
 १०५९००४३ चक्रेणाग्निं जलं वायुं । मुर-पाशांस् तथासिना
 १०५९००५१ शङ्ख-नादेन यन्त्राणि । हृदयानि मनस्विनाम्
 १०५९००५३ प्राकारं गदया गुर्व्या । निर्विभेद गदाधरः
 १०५९००६१ पाञ्चजन्य-ध्वनिं श्रुत्वा । युगान्तशानि-भीषणम्
 १०५९००६३ मुरः शयान उत्तस्थौ । दैत्यः पञ्च-शिरा जलात्
 १०५९००७१ त्रि-शूलम् उद्यम्य सु-दुर्निरीक्षणो । युगान्त-सूर्यानल-रोचिर् उल्बणः
 १०५९००७३ ग्रसंस् त्रि-लोकीम् इव पञ्चभिर् मुखैर् । अभ्यद्रवत् ताक्ष्य-सुतं यथोरगः
 १०५९००८१ आविध्य शूलं तरसा गरुत्मते । निरस्य वक्रैर् व्यनदत् स पञ्चभिः
 १०५९००८३ स रोदसी सर्व-दिशो ऽम्बरं महान् । आपूरयन्न अण्ड-कटाहम् आवृणोत्
 १०५९००९१ तदापतद् वै त्रि-शिखं गरुत्मते । हरिः शराभ्याम् अभिनत् त्रिधोजसा
 १०५९००९३ मुखेषु तं चापि शरैर् अताडयत् । तस्मै गदां सो ऽपि रुषा व्यमुञ्चत

१०५९०१०१ ताम् आपतन्तीं गदया गदां मृधे । गदाग्रजो निर्बिभेदे सहस्रधा
 १०५९०१०३ उद्यम्य बाहून् अभिधावतो ऽजितः । शिरांसि चक्रेण जहार लीलया
 १०५९०१११ व्यसुः पपाताम्भसि कृत्त-शीर्षो । निकृत्त-शृङ्गो ऽद्रिर् इवेन्द्र-तेजसा
 १०५९०११३ तस्यात्मजाः सप्त पितुर वधातुराः । प्रतिक्रियामर्ष-जुषः समुद्यताः
 १०५९०१२१ ताम्रो ऽन्तरिक्षः श्रवणो विभावसुर्
 १०५९०१२२ वसुर् नभस्वान् अरुणश् च सप्तमः
 १०५९०१२३ पीठं पुरस्कृत्य चमू-पतिं मृधे
 १०५९०१२४ भौम-प्रयुक्ता निरगन् धृतायुधाः
 १०५९०१३१ प्रायुञ्जतासाद्य शरान् असीन् गदाः । शक्त-ऋष्टि-शूलान्य् अजिते रुषोल्बणाः
 १०५९०१३३ तच्च-छस्त्र-कूटं भगवान् स्व-मार्गणैर् । अमोघ-वीर्यस् तिलशश चकर्त ह
 १०५९०१४१ तान् पीठ-मुख्यान् अनयद् यम-क्षयं
 १०५९०१४२ निकृत्त-शीर्षोरु-भुजाङ्घ्रि-वर्मणः
 १०५९०१४३ स्वानीक-पान् अच्युत-चक्र-सायकैस्
 १०५९०१४४ तथा निरस्तान् नरको धरा-सुतः
 १०५९०१४५ निरीक्ष्य दुर्मर्षण आस्रवन्-मदैर्
 १०५९०१४६ गजैः पयोधि-प्रभवैर् निराक्रमात्
 १०५९०१५१ दृष्ट्वा स-भार्यं गरुडोपरि स्थितं
 १०५९०१५२ सूर्योपरिष्ठात् स-तडिद् घनं यथा
 १०५९०१५३ कृष्णं स तस्मै व्यसृजच्च छत-घ्नीं
 १०५९०१५४ योधाश् च सर्वे युगपच्च च विव्यधुः
 १०५९०१६१ तद् भौम-सैन्यं भगवान् गदाग्रजो
 १०५९०१६२ विचित्र-वाजैर् निशितैः शिलीमुखैः
 १०५९०१६३ निकृत्त-बाहूरु-शिरोध्र-विग्रहं
 १०५९०१६४ चकार तह्य- एव हताश्व-कुञ्जरम्
 १०५९०१७१ यानि योधैः प्रयुक्तानि । शस्त्रास्त्राणि कुरूद्वह
 १०५९०१७३ हरिस् तान्य् अच्छिनत् तीक्ष्णैः । शरैर् एकैकशस् त्रीभिः
 १०५९०१८१ उह्यमानः सुपर्णेन । पक्षाभ्यां निघ्नता गजान्
 १०५९०१८३ गुरुत्मता हन्यमानास् । तुण्ड-पक्ष-नखैर् गजाः
 १०५९०१९१ पुरम् एवाविशन्न आर्ता । नरको युध्य अयुध्यत
 १०५९०२०१ दृष्ट्वा विद्रावितं सैन्यं । गरुडेनार्दितं स्वकं
 १०५९०२०३ तं भौमः प्राहरच्च छत्त्या । वज्रः प्रतिहतो यतः
 १०५९०२०५ नाकम्पत तया विद्धो । मालाहत इव द्विपः
 १०५९०२११ शूलं भौमो ऽच्युतं हन्तुम् । आददे वितथोद्यमः
 १०५९०२१३ तद्-विसर्गात् पूर्वम् एव । नरकस्य शिरो हरिः
 १०५९०२१५ अपाहरद् गज-स्थस्य । चक्रेण क्षुर-नेमिना
 १०५९०२२१ स-कुण्डलं चारु-किरीट-भूषणं । बभौ पृथिव्यां पतितम् समुज्ज्वलम्
 १०५९०२२३ ह हेति साध्व् इत्य् ऋषयः सुरेश्वरा । माल्यैर् मुकुन्दं विकिरन्त ईदिरे

१०५९०२३१ ततश् च भूः कृष्णम् उपेत्य कुण्डले
 १०५९०२३२ प्रतप्त-जाम्बूनद-रत्न-भास्वरे
 १०५९०२३३ स-वैजयन्त्या वन-मालयार्पयत्
 १०५९०२३४ प्राचेतसं छत्रम् अथो महा-मणिम्
 १०५९०२४१ अस्तौषीद् अथ विश्वेशं । देवी देव-वरार्चितम्
 १०५९०२४३ प्राञ्जलिः प्रणता राजन् । भक्ति-प्रवणया धिया
 १०५९०२५० भूमिर् उवाच
 १०५९०२५१ नमस् ते देव-देवेश । शङ्ख-चक्र-गदा-धर
 १०५९०२५३ भक्तेच्छोपात्त-रूपाय । परमात्मन् नमो ऽस्तु ते
 १०५९०२६१ नमः पङ्कज-नाभाय । नमः पङ्कज-मालिने
 १०५९०२६३ नमः पङ्कज-नेत्राय । नमस् तेपङ्कजाङ्घ्रये
 १०५९०२७१ नमो भगवते तुभ्यं । वासुदेवाय विष्णवे
 १०५९०२७३ पुरुषायादि-बीजाय । पूर्ण-बोधाय ते नमः
 १०५९०२८१ अजाय जनयित्रे ऽस्य । ब्रह्मणे ऽनन्त-शक्तये
 १०५९०२८३ परावरात्मन् भूतात्मन् । परमात्मन् नमो ऽस्तु ते
 १०५९०२९१ त्वं वै सिसृक्षुर् अज उत्कटं प्रभो
 १०५९०२९२ तमो निरोधाय विभष्ट-असंवृतः
 १०५९०२९३ स्थानाय सत्त्वं जगतो जगत्-पते
 १०५९०२९४ कालः प्रधानं पुरुषो भवान् परः
 १०५९०३०१ अहं पयो ज्योतिर् अथानिलो नभो । मात्राणि देवा मन इन्द्रियाणि
 १०५९०३०३ कर्ता महान् इत्य् अखिलं चराचरं । त्वय्य् अद्वितीये भगवन् अयं भ्रमः
 १०५९०३११ तस्यात्मजो ऽयं तव पाद-पङ्कजं । भीतः प्रपन्नार्ति-हरोपसादितः
 १०५९०३१३ तत् पालयैनं कुरु हस्त-पङ्कजं । शिरस्य् अमुष्याखिल-कल्मषापहम्
 १०५९०३२० श्री-शुक उवाच
 १०५९०३२१ इति भूम्य-अर्थितो वाग्भिर् । भगवान् भक्ति-नम्रया
 १०५९०३२३ दत्त्वाभयं भौम-गृहम् । प्राविशत् सकलर्द्धिमत्
 १०५९०३३१ तत्र राजन्य-कन्यानां । षट्-सहस्राधिकायुतम्
 १०५९०३३३ भौमाहतानां विक्रम्य । राजभ्यो ददृशे हरिः
 १०५९०३४१ तम् प्रविष्टं स्त्रियो वीक्ष्य । नर-वर्यं विमोहिताः
 १०५९०३४३ मनसा वत्रिरे ऽभीष्टं । पतिं दैवोपसादितम्
 १०५९०३५१ भूयात् पतिर् अयं मह्यं । धाता तद् अनुमोदताम्
 १०५९०३५३ इति सर्वाः पृथक् कृष्णे । भावेन हृदयं दधुः
 १०५९०३६१ ताः प्राहिणोद् द्वारवतीं । सु-मृष्ट-विरजो-ऽम्बराः
 १०५९०३६३ नर-यानैर् महा-कोशान् । रथाश्वान् द्रविणं महात्
 १०५९०३७१ ऐरावत-कुलेभांश् च । चतु-दर्न्तांस् तरस्विनः
 १०५९०३७३ पाण्डुरांश् च चतुः-षष्टिं । प्रेरयाम् आस केशवः
 १०५९०३८१ गत्वा सुरेन्द्र-भवनं । दत्त्वादित्यै च कुण्डले

१०५९०३८३ पूजितस् त्रिदशेन्द्रेण । महेन्द्र्याण्या च स-प्रियः
 १०५९०३९१ चोदितो भार्ययोत्पाटय । पारीजातं गरुत्मति
 १०५९०३९३ आरोप्य सेन्द्रान् विबुधान् । निर्जित्योपानयत् पुरम्
 १०५९०४०१ स्थापितः सत्यभामाया । गृहोद्यानोपशोभनः
 १०५९०४०३ अन्वगुर भ्रमराः स्वर्गात् । तद्-गन्धासव-लम्पटाः
 १०५९०४११ ययाच आनम्य किरीट-कोटिभिः । पादौ स्पृशन्न अच्युतम् अर्थ-साधनम्
 १०५९०४१३ सिद्धार्थ एतेन विगृह्यते महान् । अहो सुराणां च तमो धिग् आढ्यताम्
 १०५९०४२१ अथो मुहूर्त एकस्मिन् । नानागारेषु ताः स्त्रियः
 १०५९०४२३ यथोपयेमे भगवान् । तावद्-रूप-धरो ऽव्ययः
 १०५९०४३१ गृहेषु तासाम् अनपाय्य अतर्क-कृन् । निरस्त-साम्यातिशयेष्व् अवस्थितः
 १०५९०४३३ रेमे रमाभिर् निज-काम-सम्प्लुतो । यथेतरो गार्हक-मेधिकांश् चरन्
 १०५९०४४१ इत्थं रमा-पतिम् अवाप्य पतिं स्त्रियस् ता
 १०५९०४४२ ब्रह्मादयो ऽपि न विदुः पदवीं यदीयाम्
 १०५९०४४३ भेजुर् मुदाविरतम् एधितयानुराग
 १०५९०४४४ हासावलोक-नव-सङ्गम-जल्प-लज्जाः
 १०५९०४५१ प्रत्युद्गमासन-वरार्हण-पद-शौच-
 १०५९०४५२ ताम्बूल-विश्रमण-वीजन-गन्ध-माल्यैः
 १०५९०४५३ केश-प्रसार-शयन-स्नपनोपहार्यैः
 १०५९०४५४ दासी-शता अपि विभोर् विदधुः स्म दास्यम्
 १०६०००१० श्री-बादरायणिर् उवाच
 १०६०००११ कर्हिचित् सुखम् आसीनं । स्व-तल्प-स्थं जगद्-गुरुम्
 १०६०००१३ पतिं पर्यचरद् भैष्मी । व्यजनेन सखी-जनैः
 १०६०००२१ यस् त्व् एतल् लीलया विश्वं । सृजत्य् अत्य् अवतीश्वरः
 १०६०००२३ स हि जातः स्व-सेतूनां । गोपीथाय यदुष्व् अजः
 १०६०००३१ तस्मिन् अन्त-गृहे भ्राजन्- । मुक्ता-दाम-विलम्बिना
 १०६०००३३ विराजिते वितानेन । दीपैर् मणि-मयैर् अपि
 १०६०००४१ मल्लिका-दामभिः पुष्पैर् । द्विरेफ-कुल-नादिते
 १०६०००४३ जाल-रन्ध्र-प्रविष्टैश् च । गोभिश् चन्द्रमसो ऽमलैः
 १०६०००५१ पारिजात-वनामोद- । वायुनोद्यान-शालिना
 १०६०००५३ धूपैर् अगुरु-जै राजन् । जाल-रन्ध्र-विनिर्गतैः
 १०६०००६१ पयः-फेन-निभे शुभ्रे । पर्यङ्के कशिपूत्तमे
 १०६०००६३ उपतस्थे सुखासीनं । जगताम् ईश्वरं पतिम्
 १०६०००७१ वाल-व्यजनम् आदाय । रत्न-दण्डं सखी-करात्
 १०६०००७३ तेन वीजयती देवी । उपासां चक्र ईश्वरम्
 १०६०००८१ सोपाच्युतं क्वणयती मणि-नूपुराभ्यां
 १०६०००८२ रेजे ऽङ्गुलीय-वलय-व्यजनाग्र-हस्ता
 १०६०००८३ वस्त्रान्त-गूढ-कुच-कुङ्कुम-शोण-हार-

१०६०००८४ भासा नितम्ब-धृतया च परार्ध्य-काञ्च्या
 १०६०००९१ तां रूपिणीं श्रीयम् अनन्य-गतिं निरीक्ष्य
 १०६०००९२ या लीलया धृत-तनोर् अनुरूप-रूपा
 १०६०००९३ प्रीतः स्मयन् अलक-कुण्डल-निष्क-कण्ठ-
 १०६०००९४ वक्रोल्लसत्-स्मित-सुधां हरिर् आवभाषे
 १०६००१०० श्री-भगवान् उवाच
 १०६००१०१ राज-पुत्रीप्सिता भूपैर् । लोक-पाल-विभूतिभिः
 १०६००१०३ महानुभावैः श्रीमद्भ्री । रूपौदार्य-बलोजितैः
 १०६००१११ तान् प्राप्तान् अर्थिनो हित्वा । चैद्यादीन् स्मर-दुर्मदान्
 १०६००११३ दत्ता भ्रात्रा स्व-पित्रा च । कस्मान् नो ववृषे ऽसमान्
 १०६००१२१ राजभ्यो विभ्यतः सु-भ्रु । समुद्रं शरणं गतान्
 १०६००१२३ बलवद्भिः कृत-द्वेषान् । प्रायस् त्यक्त-नृपासनान्
 १०६००१३१ अस्पष्ट-वर्त्मनाम् पुंसाम् । अलोक-पथम् ईयुषाम्
 १०६००१३३ आस्थिताः पदवीं सु-भ्रु । प्रायः सीदन्ति योषितः
 १०६००१४१ निष्किञ्चना वयं शश्वन् । निष्किञ्चन-जन-प्रियाः
 १०६००१४३ तस्मा त्प्रायेण न ह्य आढ्या । मां भजन्ति सु-मध्यमे
 १०६००१५१ ययोर् आत्म-समं वित्तं । जन्मैश्वर्याकृतिर् भवः
 १०६००१५३ तयोर् विवाहो मैत्री च । नोत्तमाधमयोः क्वचित्
 १०६००१६१ वैदभ्य एतद् अविज्ञाय । त्वयादीर्घ-समीक्षया
 १०६००१६३ वृता वयं गुणैर् हीना । भिक्षुभिः श्लाघिता मुधा
 १०६००१७१ अथात्मनो ऽनुरूपं वै । भजस्व क्षत्रियर्षभम्
 १०६००१७३ येन त्वम् आशिषः सत्या । इहामुत्र च लप्स्यसे
 १०६००१८१ चैद्य-शाल्व-जरासन्ध । दन्तवक्रादयो नृपाः
 १०६००१८३ मम द्विषन्ति वामोरु । रुक्मी चापि तवाग्रजः
 १०६००१९१ तेषां वीर्य-मदान्धानां । दृप्तानां स्मय-नुत्तये
 १०६००१९३ आनितासि मया भद्रे । तेजोपहरतासताम्
 १०६००२०१ उदासीना वयं नूनं । न स्रष्ट-अपत्यार्थ-कामुकाः
 १०६००२०३ आत्म-लब्ध्यास्महे पूर्णा । गेहयोर् ज्योति-अक्रियाः
 १०६००२१० श्री-शुक उवाच
 १०६००२११ एतावद् उक्त्वा भगवान् । आत्मानं वल्लभाम् इव
 १०६००२१३ मन्यमानाम् अविश्लेषात् । तद्-दर्प-घ्न उपारमत्
 १०६००२२१ इति त्रिलोकेश-पतेस् तदात्मनः । प्रियस्य देव्य् अश्रुत-पूर्वम् अप्रियम्
 १०६००२२३ आश्रुत्य भीता हृदि जात-वेपथुश् । चिन्तां दुरन्तां रुदती जगाम ह
 १०६००२३१ पदा सु-जातेन नखारुण-श्रीया । भुवं लिखन्त्य् अश्रुभिर् अञ्जनासितैः
 १०६००२३३ आसिञ्चती कुङ्कुम-रूपितौ स्तनौ । तस्थाव् अधो-मुख्य् अति-दुःख-रुद्ध-वाक्
 १०६००२४१ तस्याः सु-दुःख-भय-शोक-विनष्ट-बुद्धेर्
 १०६००२४२ हस्ताच्च छलथद्-वलयतो व्यजनं पपात

१०६००२४३ देहश् च विक्लव-धियः सहसैव मुह्यन्
 १०६००२४४ रम्भेव वायु-विहतो प्रविकीर्य केशान्
 १०६००२५१ तद् दृष्ट्वा भगवान् कृष्णः । प्रियायाः प्रेम-बन्धनम्
 १०६००२५३ हास्य-प्रौढिम् अजानन्त्याः । करुणः सो ऽन्वकम्पत
 १०६००२६१ पर्यङ्काद् अवरुह्याशु । ताम् उत्थाप्य चतु-र्भुजः
 १०६००२६३ केशान् समुह्य तद्-वक्रं । प्रामृजत् पद्म-पाणिना
 १०६००२७१ प्रमृज्याश्रु-कले नेत्रे । स्तनौ चोपहतौ शुचा
 १०६००२७३ आश्लिष्य बाहुना राजन् । अनन्य-विषयां सतीम्
 १०६००२८१ सान्त्वयाम् आस सान्त्व-ज्ञः । कृपया कृपणां प्रभुः
 १०६००२८३ हास्य-प्रौढि-भ्रमच्च-चित्ताम् । अतद्-अर्हा सतां गतिः
 १०६००२९० श्री-भगवान् उवाच
 १०६००२९१ मा मा वैदभ्य-असूयेथा । जाने त्वां मत्-परायणाम्
 १०६००२९३ त्वद्-वचः श्रोतु-कामेन । क्ष्वेल्याचरितम् अङ्गने
 १०६००३०१ मुखं च प्रेम-संरम्भ- । स्फुरिताधरम् ईक्षितुम्
 १०६००३०३ कटा-क्षेपारुणापाङ्गं । सुन्दर-भ्रु-कुटी-तटम्
 १०६००३११ अयं हि परमो लाभो । गृहेषु गृह-मेधिनाम्
 १०६००३१३ यन् नमैर् ईयते यामः । प्रियया भीरु भामिनि
 १०६००३२० श्री-शुक उवाच
 १०६००३२१ सैवं भगवता राजन् । वैदर्भी परिसान्त्विता
 १०६००३२३ ज्ञात्वा तत्-परिहासोक्तिं । प्रिय-त्याग-भयं जहौ
 १०६००३३१ बभाष ऋषभं पुंसां । वीक्षन्ती भगवन्-मुखम्
 १०६००३३३ स-व्रीड-हास-रुचिर- । स्निग्धापाङ्गेन भारत
 १०६००३४० श्री-रुक्मिण्य् उवाच
 १०६००३४१ नन्व एवम् एतद् अरविन्द-विलोचनाह । यद् वै भवान् भगवतो ऽसदृशी विभूम्नः
 १०६००३४३ क्व स्वे महिम्न्य् अभिरतो भगवांस् त्र्य-अधीशः । क्वाहं गुण-प्रकृतिर् अज्ञ-गृहीत-
 पादा
 १०६००३५१ सत्यं भयाद् इव गुणेभ्य उरुक्रमान्तः
 १०६००३५२ शेते समुद्र उपलम्भन-मात्र आत्मा
 १०६००३५३ नित्यं कद्-इन्द्रिय-गणैः कृत-विग्रहस् त्वं
 १०६००३५४ त्वत्-सेवकैर् नृप-पदं विधुतं तमो ऽन्धम्
 १०६००३६१ त्वत्-पाद-पद्म-मकरन्द-जुषां मुनीनां
 १०६००३६२ वत्मास्फुटं त्र-पशुभिर् ननु दुर्विभाव्यम्
 १०६००३६३ यस्माद् अलौकिकम् इवेहितम् ईश्वरस्य
 १०६००३६४ भूमंस् तवेहितम् अथो अनु ये भवन्तम्
 १०६००३७१ निष्किञ्चनो ननु भवान् न यतो ऽस्ति किञ्चिद्
 १०६००३७२ यस्मै बलिं बलि-भुजो ऽपि हरन्त्य् अजाद्याः
 १०६००३७३ न त्वा विदन्त्य् असु-तृपो ऽन्तकम् आढ्यतान्धाः

१०६००३७४ प्रेष्ठो भवान् बलि-भुजाम् अपि ते ऽपि तुभ्यम्
 १०६००३८१ त्वं वै समस्त-पुरुषार्थ-मयः फलात्मा
 १०६००३८२ यद्-वाञ्छया सु-मतयो विसृजन्ति कृत्स्नम्
 १०६००३८३ तेषां विभो समुचितो भवतः समाजः
 १०६००३८४ पुंसः स्त्रियाश् च रतयोः सुख-दुःखिनोर् न
 १०६००३९१ त्वं न्यस्त-दण्ड-मुनिभिर् गदितानुभाव
 १०६००३९२ आत्मात्म-दश् च जगताम् इति मे वृतो ऽसि
 १०६००३९३ हित्वा भवद्-भ्रुव उदीरित-काल-वेग-
 १०६००३९४ ध्वस्ताशिषो ऽब्ज-भव-नाक-पतीन् कुतो ऽन्ये
 १०६००४०१ जाड्यं वचस् तव गदाग्रज यस् तु भूपान्
 १०६००४०२ विद्राव्य शार्ङ्ग-निनदेन जहर्थ मां त्वम्
 १०६००४०३ सिंहो यथा स्व-बलिम् ईश पशून् स्व-भागं
 १०६००४०४ तेभ्यो भयाद् यद् उदधिं शरणं प्रपन्नः
 १०६००४११ यद्-वाञ्छया नृप-शिखामणयो ऽन्ग-वैन्य-
 १०६००४१२ जायन्त-नाहुष-गयादय ऐक्य-पत्यम्
 १०६००४१३ राज्यं विसृज्य विविशूर् वनम् अम्बुजाक्ष
 १०६००४१४ सीदन्ति ते ऽनुपदवीं त इहास्थिताः किम्
 १०६००४२१ कान्यं श्रयेत तव पाद-सरोज-गन्धम्
 १०६००४२२ आघ्राय सन्-मुखरितं जनतापवर्गम्
 १०६००४२३ लक्ष्म्य-आलयं त्व् अविगण्य गुणालयस्य
 १०६००४२४ मर्त्या सदोरु-भयम् अर्थ-विवीत-दृष्टिः
 १०६००४३१ तं त्वानुरूपम् अभजं जगताम् अधीशम्
 १०६००४३२ आत्मानम् अत्र च परत्र च काम-पूरम्
 १०६००४३३ स्यान् मे तवाङ्घ्रिर् अरणं सृतिभिर् भ्रमन्त्या
 १०६००४३४ यो वै भजन्तम् उपयात्य् अनृतापवर्गः
 १०६००४४१ तस्याः स्यूर् अच्युत नृपा भवतोपदिष्टाः
 १०६००४४२ स्त्रीणां गृहेषु खर-गो-श्व-विडाल-भृत्याः
 १०६००४४३ यत्-कर्ण-मूलम् अन्-कर्षण नोपयायाद्
 १०६००४४४ युष्मत्-कथा मृड-विरिञ्च-सभासु गीता
 १०६००४५१ त्वक्-श्मश्रु-रोम-नख-केश-पिनद्धम् अन्तर्
 १०६००४५२ मांसास्थि-रक्त-कृमि-विट्-कफ-पित्त-वातम्
 १०६००४५३ जीवच्च-छवं भजति कान्त-मतिर् विमूढा
 १०६००४५४ या ते पदाब्ज-मकरन्दम् अजिघ्रती स्त्री
 १०६००४६१ अस्त्वं अम्बुजाक्ष मम ते चरणानुराग
 १०६००४६२ आत्मन् रतस्य मयि चानतिरिक्त-दृष्टेः
 १०६००४६३ यद्-अस्य वृद्धय उपात्त-रजो-ऽति-मात्रो
 १०६००४६४ माम् ईक्षसे तद् उ ह नः परमानुकम्पा

१०६००४७१ नैवालीकम् अहं मन्ये । वचस् ते मधुसूदन
 १०६००४७३ अम्बाया एव हि प्रायः । कन्यायाः स्याद् रतिः क्वचित्
 १०६००४८१ व्यूढायाश् चापि पुंश्रल्या । मनो ऽभ्येति नवं नवम्
 १०६००४८३ बुधो ऽसतीं न विभृयात् । तां विभ्रद् उभय-च्युतः
 १०६००४९० श्री-भगवान् उवाच
 १०६००४९१ साध्व्य् एतच्छ्रोतु-कामैस् त्वं । राज-पुत्री प्रलम्भिता
 १०६००४९३ मयोदितं यद् अन्वात्थ । सर्वं तत् सत्यम् एव हि
 १०६००५०१ यान् यान् कामयसे कामान् । मय्य् अकामाय भामिनि
 १०६००५०३ सन्ति ह्य् एकान्त-भक्तायास् । तव कल्याणि नित्यद्
 १०६००५११ उपलब्धं पति-प्रेम । पाति-व्रत्यं च ते ऽनघे
 १०६००५१३ यद् वाक्यैश् चाल्यमानाया । न धीर् मय्य् अपकर्षिता
 १०६००५२१ ये मां भजन्ति दाम्पत्ये । तपसा व्रत-चर्यया
 १०६००५२३ कामात्मानो ऽपवर्गेशं । मोहिता मम मायया
 १०६००५३१ मां प्राप्य मानिन्य् अपवर्ग-सम्पदं
 १०६००५३३ वाञ्छन्ति ये सम्पद एव तत्-पतिम्
 १०६००५३३ ते मन्द-भागा निरये ऽपि ये नृणां
 १०६००५३४ मात्रात्मकत्वात् निरयः सु-सङ्गमः
 १०६००५४१ दिष्ट्या गृहेश्वर्य-असकृन् मयि त्वया । कृतानुवृत्तिर् भव-मोचनी खलैः
 १०६००५४३ सु-दुष्करासौ सुतरां दुराशिषो । ह्य् असुं-भराया निकृतिं जुषः स्त्रियाः
 १०६००५५१ न त्वाद्दृशीम् प्रणयिनीं गृहिणीं गृहेषु
 १०६००५५२ पश्यामि मानिनि यया स्व-विवाह-काले
 १०६००५५३ प्राप्तान् नृपान् न विगणय्य रहो-हरो मे
 १०६००५५४ प्रस्थापितो द्विज उपश्रुत-सत्-कथस्य
 १०६००५६१ भ्रातुर् विरूप-करणं युधि निर्जितस्य
 १०६००५६२ प्रोद्धाह-पर्वाणि च तद्-वधम् अक्ष-गोष्ठ्याम्
 १०६००५६३ दुःखं समुत्थम् असहो ऽस्मद्-अयोग-भीत्या
 १०६००५६४ नैवाब्रवीः किम् अपि तेन वयं जितास् ते
 १०६००५७१ दूतस् त्वयात्म-लभने सु-विविक्त-मन्त्रः
 १०६००५७२ प्रस्थापितो मयि चिरायति शून्यम् एतत्
 १०६००५७३ मत्वा जिहास इदं अङ्गम् अनन्य-योग्यं
 १०६००५७४ तिष्ठेत् तत् त्वयि वयं प्रतिनन्दयामः
 १०६००५८० श्री-शुक उवाच
 १०६००५८१ एवं सौरत-संलापैर् । भगवान् जगद्-ईश्वरः
 १०६००५८३ स्व-रतो रमया रेमे । नर-लोकं विडम्बयन्
 १०६००५९१ तथान्यासाम् अपि विभ्रुर् । गृहेषु गृहवान् इव
 १०६००५९३ आस्थितो गृह-मेधीयान् । धर्मान् लोक-गुरुर् हरिः
 १०६१००१० श्री-शुक उवाच

१०६१००११ एकैकशस् ताः कृष्णस्य । पुत्रान् दश-दशावभाः
 १०६१००१३ अजीजनन् अनवमान् । पितुः सर्वात्म-सम्पदा
 १०६१००२१ गृहाद् अनपगं वीक्ष्य । राज-पुत्र्यो ऽच्युतं स्थितम्
 १०६१००२३ प्रेष्ठं न्यमंसत स्वं स्वं । न तत्-तत्त्व-विदः स्त्रियः
 १०६१००३१ चाट-अञ्ज-कोश-वदनायत-बाहु-नेत्र-
 १०६१००३२ स-प्रेम-हास-रस-वीक्षित-वल्गु-जल्पैः
 १०६१००३३ सम्मोहिता भगवतो न मनो विजेतुं
 १०६१००३४ स्वैर् विभ्रमैः समशकन् वनिता विभूम्नः
 १०६१००४१ स्मायावलोक-लव-दर्शित-भाव-हारि
 १०६१००४२ भ्रू-मण्डल-प्रहित-सौरत-मन्त्र-शौण्डैः
 १०६१००४३ पत्न्यस् तु शोडश-सहस्रम् अनङ्ग-बाणैर्
 १०६१००४४ यस्येन्द्रियं विमथितुम् करणैर् न शुकुः
 १०६१००५१ इत्थं रमा-पतिम् अवाप्य पतिं स्त्रियस् ता
 १०६१००५२ ब्रह्मादयो ऽपि न विदुः पदवीं यदीयाम्
 १०६१००५३ भेज्जुर् मुदाविरतम् एधितयानुराग-
 १०६१००५४ हासावलोक-नव-सङ्गम-लालसाद्यम्
 १०६१००६१ प्रत्युद्गमासन-वरार्हण-पाद-शौच-
 १०६१००६२ ताम्बूल-विश्रमण-वीजन-गन्ध-माल्यैः
 १०६१००६३ केश-प्रसार-शयन-स्नपनोपहार्यैः
 १०६१००६४ दासी-शता अपि विभोर् विदधुः स्म दास्यम्
 १०६१००७१ तासां या दश-पुत्राणां । कृष्ण-स्त्रीणां पुरोदिताः
 १०६१००७३ अष्टौ महिष्यस् तत्-पुत्रान् । प्रद्युम्नादीन् गृणामि ते
 १०६१००८१ चारुदेषणः सुदेषणश् च । चारुदेहश् च वीर्यवान्
 १०६१००८३ सुचारुश् चारुगुप्तश् च । भद्रचारुस् तथापरः
 १०६१००९१ चारुचन्द्रो विचारुश् च । चारुश् च दशमो हरेः
 १०६१००९३ प्रद्युम्न-प्रमुखा जाता । रुक्मिण्यां नावमाः पितुः
 १०६१०१०१ भानुः सुभानुः स्वर्भानुः । प्रभानुर् भानुमांस् तथा
 १०६१०१०३ चन्द्रभानुर् बृहद्भानुर् । अतिभानुस् तथाष्टमः
 १०६१०१११ श्रीभानुः प्रतिभानुश् च । सत्यभामात्मजा दश
 १०६१०११३ साम्बः सुमित्रः पुरुजिच् । छतजिच् च सहस्रजित्
 १०६१०१२१ विययश् चित्रकेतुश् च । वसुमान् द्रविडः क्रतुः
 १०६१०१२३ जाम्बवत्याः सुता ह्य एते । साम्बाद्याः पितृ-सम्मताः
 १०६१०१३१ वीरश् चन्द्रो ऽश्वसेनश् च । चित्रगुर् वेगवान् वृषः
 १०६१०१३३ आमः शङ्कुर वसुः श्रीमान् । कुन्तिर् नाग्नजितेः सुताः
 १०६१०१४१ श्रुतः कविर् वृषो वीरः । सुबाहुर् भद्र एकलः
 १०६१०१४३ शान्तिर् दर्शः पूर्णमासः । कालिन्द्याः सोमको ऽवरः
 १०६१०१५१ प्रघोषो गात्रवान् सिंहो । बलः प्रबल ऊर्धगः

१०६१०१५३ मायाः पुत्रा महाशक्तिः । सह ओजो ऽपराजितः
 १०६१०१६१ वृको हर्षो ऽनिलो गृध्रो । वर्धनोन्नाद एव च
 १०६१०१६३ महांसः पावनो वह्निर् । मित्रविन्दात्मजाः क्षुधिः
 १०६१०१७१ सङ्ग्रामजिद् बृहत्सेनः । शूरः प्रहरणो ऽरिजित्
 १०६१०१७३ जयः सुभद्रो भद्राया । वाम आयुश् च सत्यकः
 १०६१०१८१ दीप्तिमांसु ताम्रतप्ताद्या । रोहिण्यासु तनया हरेः
 १०६१०१८३ प्रद्यम्नाच् चानिरुद्धो ऽभूद् । रुक्मवत्यां महा-बलः
 १०६१०१८५ पुत्र्यां तु रुक्मिणो राजन् । नाम्ना भोजकटे पुरे
 १०६१०१९१ एतेषां पुत्र-पौत्राश् च । बभूवुः कोटिशो नृप
 १०६१०१९३ मातरः कृष्ण-जातीनां । सहस्राणि च षोडश
 १०६१०२०० श्री-राजोवाच
 १०६१०२०१ कथं रुक्म्य् अरी-पुत्राय । प्रादाद् दुहितरं युधि
 १०६१०२०३ कृष्णेन परिभूतस् तं । हन्तुं रन्ध्रं प्रतीक्षते
 १०६१०२०५ एतद् आख्याहि मे विद्वन् । द्विषोर् वैवाहिकं मिथः
 १०६१०२११ अनागतम् अतीतं च । वर्तमानम् अतीन्द्रियम्
 १०६१०२१३ विप्रकृष्टं व्यवहितं । सम्यक् पश्यन्ति योगिनः
 १०६१०२२० श्री-शुक उवाच
 १०६१०२२१ वृतः स्वयं-वरे साक्षाद् । अनण्णो ऽण्ण-युतस् तथा
 १०६१०२२३ राज्ञः समेतान् निर्जित्य । जहारैक-रथो युधि
 १०६१०२३१ यद् अप्य् अनुस्मरन् वैरं । रुक्मी कृष्णावमानितः
 १०६१०२३३ व्यतरद् भागिनियाय । सुतां कुर्वन् स्वसुः प्रियम्
 १०६१०२४१ रुक्मिण्यासु तनयां राजन् । कृतवर्म-सुतो बली
 १०६१०२४३ उपयेमे विशालाक्षीं । कन्यां चारुमतीं किल
 १०६१०२५१ दौहित्रायानिरुद्धाय । पौत्रीं रुक्म्य् आददाद् धरेः
 १०६१०२५३ रोचनां बद्ध-वैरो ऽपि । स्वसुः प्रिय-चिकीर्षया
 १०६१०२५५ जानन्न अधर्मं तद् यौनं । स्नेह-पाशानुबन्धनः
 १०६१०२६१ तस्मिन्न अभ्युदये राजन् । रुक्मिणी राम-केशवौ
 १०६१०२६३ पुरं भोजकटं जग्मुः । साम्ब-प्रद्युम्नकादयः
 १०६१०२७१ तस्मिन् निवृत्त उद्वाहे । कालिङ्ग-प्रमुखा नृपाः
 १०६१०२७३ दृप्तास् ते रुक्मिणं प्रोचुर । बलम् अक्षैर् विनिर्जय
 १०६१०२८१ अनक्ष-ज्ञो ह्य् अयं राजन् । अपि तद्-व्यसनं महत्
 १०६१०२८३ इत्य् उक्तो बलम् आहूय । तेनाक्षैर् रुक्म्य् अदीव्यत
 १०६१०२९१ शतं सहस्रम् अयुतं । रामस् तत्राददे पणम्
 १०६१०२९३ तं तु रुक्म्य् अजयत् तत्र । कालिङ्गः प्राहसद् बलम्
 १०६१०२९५ दन्तान् सन्दर्शयन्न उच्चैर् । नामृष्यत् तद् धलायुधः
 १०६१०३०१ ततो लक्षं रुक्म्य् अगृह्णाद् । ग्लहं तत्राजयद् बलः
 १०६१०३०३ जितवान् अहम् इत्य् आह । रुक्मी कैतवम् आश्रितः

१०६१०३११ मन्युना क्षुभितः श्रीमान् । समुद्र इव पर्वणि
 १०६१०३१३ जात्यारुणाक्षो ऽति-रुषा । न्यर्बुदं ग्लहम् आददे
 १०६१०३२१ तं चापि जितवान् रामो । धर्मेण छलम् आश्रितः
 १०६१०३२३ रुक्मी जितं मयात्रेमे । वदन्तु प्राश्रिका इति
 १०६१०३३१ तदाब्रवीन् नभो-वाणी । बलेनैव जितो ग्लहः
 १०६१०३३३ धर्मतो वचनेनैव । रुक्मी वदति वै मृषा
 १०६१०३४१ ताम् अनादृत्य वैदर्भो । दुष्ट-राजन्य-चोदितः
 १०६१०३४३ सङ्कर्षणं परिहसन् । बभाषे काल-चोदितः
 १०६१०३५१ नैवाक्ष-कोविदा यूयं । गोपाला वन-गोचराः
 १०६१०३५३ अक्षैर् दीव्यन्ति राजानो । बाणैश् च न भवादृशाः
 १०६१०३६१ रुक्मिणैवम् अधिक्षिप्तो । राजभिश् चोपहासितः
 १०६१०३६३ क्रुद्धः परिघम् उद्यम्य । जग्ने तं नृम्ण-संसदि
 १०६१०३७१ कलिङ्ग-राजं तरसा । गृहीत्वा दशमे पदे
 १०६१०३७३ दन्तान् अपातयत् क्रुद्धो । यो ऽहसद् विवृतैर् द्विजैः
 १०६१०३८१ अन्ये निर्भिन्न-बाहूरु- । शिरसो रुधिरोक्षिताः
 १०६१०३८३ राजानो दुद्रवर् भीता । बलेन पङ्घार्दिताः
 १०६१०३९१ निहते रुक्मिणि श्याले । नाब्रवीत् साध्व् असाधु वा
 १०६१०३९३ रुक्मिणी-बलयो राजन् । स्नेह-भङ्ग-भयाद् धरिः
 १०६१०४०१ ततो ऽनिरुद्धं सह सूर्यया वरं । रथं समारोप्य ययुः कुशस्थलीम्
 १०६१०४०३ रामादयो भोजकटाद् दशार्हाः । सिद्धाखिलार्था मधुसूदनाश्रयाः
 १०६२००१० श्री-राजोवाच
 १०६२००११ बाणस्य तनयाम् ऊषाम् । उपयेमे यदूत्तमः
 १०६२००१३ तत्र युद्धम् अभूद् घोरं । हरि-शङ्करयोर् महत्
 १०६२००१५ एतत् सर्वं महा-योगिन् । समाख्यातुं त्वम् अर्हसि
 १०६२००२० श्री-शुक उवाच
 १०६२००२१ बाणः पुत्र-शत-ज्येष्ठो । बलेर् आसीन् महात्मनः
 १०६२००२३ येन वामन-रूपाय । हरये ऽदायि मेदिनी
 १०६२००२५ तस्यौरसः सुतो बानः । शिव-भक्ति-रतः सदा
 १०६२००२१ मान्यो वदान्यो धीमांश् च । सत्य-सन्धो दृढ-व्रतः
 १०६२००२३ शोणितारख्ये पुरे रम्ये । स राज्यम् अकरोत् पुरा
 १०६२००२५ तस्य शम्भोः प्रसादेन । किङ्करा इव ते ऽमराः
 १०६२००२१ सहस्र-बाहूर वाद्येन । ताण्डवे ऽतोषयन् मृडम्
 १०६२००३१ भगवान् सर्व-भूतेशः । शरण्यो भक्त-वत्सलः
 १०६२००३३ वरेण छन्दयाम् आस । स तं वत्रे पुराधिपम्
 १०६२००४१ स एकदाह गिरिशं । पार्श्व-स्थं वीर्य-दुर्मदः
 १०६२००४३ किरीटेनार्क-वर्णेन । संस्पृशंसु तत्-पदाम्बुजम्
 १०६२००५१ नमस्ये त्वां महा-देव । लोकानां गुरुम् ईश्वरम्

१०६२००५३ पुंसाम् अपूर्ण-कामानां । काम-पूरामराङ्घ्रिपम्
 १०६२००६१ दोः-सहस्रं त्वया दत्तं । परं भाराय मे ऽभवत्
 १०६२००६३ त्रि-लोक्यां प्रतियोद्धारं । न लभे त्वद् ऋते समम्
 १०६२००७१ कण्डूत्या निभृतैर् दोभिर् । युयुत्सुर दिग्-गजान् अहम्
 १०६२००७३ आद्यायां चूर्णयन् अद्रीन् । भीतास् ते ऽपि प्रदुद्रुवुः
 १०६२००८१ तच् छरुत्वा भगवान् क्रुद्धः । केतुस् ते भज्यते यदा
 १०६२००८३ त्वद्-दर्प-घ्नं भवेन् मूढ । संयुगं मत्-समेन ते
 १०६२००९१ इत्य् उक्तः कुमतिर् हृष्टः । स्व-गृहं प्राविशन् नृप
 १०६२००९३ प्रतीक्षन् गिरिशादेशं । स्व-वीर्य-नशनम् कुधीः
 १०६२०१०१ तस्योषा नाम दुहिता । स्वप्ने प्राद्युम्निना रतिम्
 १०६२०१०३ कन्यालभत कान्तेन । प्राग् अदृष्ट-श्रुतेन सा
 १०६२०१११ सा तत्र तम् अपश्यन्ती । क्वासि कान्तेति वादिनी
 १०६२०११३ सखीनां मध्य उत्तस्थौ । विह्वला व्रीडिता भृशम्
 १०६२०१२१ बाणस्य मन्त्री कुम्भाण्डश् । चित्रलेखा च तत्-सुता
 १०६२०१२३ सख्य् अपृच्छत् सखीम् ऊषां । कौतूहल-समन्विता
 १०६२०१३१ कं त्वं मृगयसे सु-भ्रु । कीदृशस् ते मनोरथः
 १०६२०१३३ हस्त-ग्राहं न ते ऽद्यापि । राज-पुत्र्य् उपलक्ष्ये
 १०६२०१४१ दृष्टः कश्चिन् नरः स्वप्ने । श्यामः कमल-लोचनः
 १०६२०१४३ पीत-वासा बृहद्-बाहूर । योषितां हृदयं-गमः
 १०६२०१५१ तम् अहं मृगये कान्तं । पाययित्वाधरं मधु
 १०६२०१५३ क्वापि यातः स्पृहयतीं । क्षिप्त्वा मां वृजिनाण्वि
 १०६२०१६० चित्रलेखोवाच
 १०६२०१६१ व्यसनं ते ऽपकर्षामि । त्रि-लोक्यां यदि भाव्यते
 १०६२०१६३ तम् आनेष्ये वरं यस् ते । मनो-हर्ता तम् आदिश
 १०६२०१७१ इत्य् उक्त्वा देव-गन्धर्व । सिद्ध-चारण-पन्नगान्
 १०६२०१७३ दैत्य-विद्याधरान् यक्षान् । मनुजांश् च यथालिखत्
 १०६२०१८१ मनुजेषु च सा वृष्णीन् । शूरम् आनकदुन्दुभिम्
 १०६२०१८३ व्यलिखद् राम-कृष्णौ च । प्रद्युम्नं वीक्ष्य लज्जिता
 १०६२०१९१ अनिरुद्धं विलिखितं । वीक्ष्योषावाङ्-मुखी हिया
 १०६२०१९३ सो ऽसाव् असाव् इति प्राह । स्मयमाना मही-पते
 १०६२०२०१ चित्रलेखा तम् आज्ञाय । पौत्रं कृष्णस्य योगिनी
 १०६२०२०३ ययौ विहायसा राजन् । द्वारकां कृष्ण-पालिताम्
 १०६२०२११ तत्र सुप्तं सु-पर्यङ्के । प्राद्युम्निं योगम् आस्थिता
 १०६२०२१३ गृहीत्वा शोणित-पुरं । सख्यै प्रियम् अदर्शयत्
 १०६२०२२१ सा च तं सुन्दर-वरं । विलोक्य मुदितानना
 १०६२०२२३ दुष्प्रेक्ष्ये स्व-गृहे पुम्भी । रेमे प्राद्युम्निना समम्
 १०६२०२३१ परार्ध्य-वासः-स्नग्-गन्ध- । धूप-दीपासनादिभिः

१०६२०२३३ पान-भोजन-भक्ष्यैश् च । वाक्यैः शुश्रूषणार्चितः
 १०६२०२४१ गूढः कन्या-पुरे शश्वत्- । प्रवृद्ध-स्नेहया तथा
 १०६२०२४३ नाह-गणान् स बुबुधे । ऊषयापहतेन्द्रियः
 १०६२०२५१ तां तथा यदु-वीरेण । भुज्यमानां हत-व्रताम्
 १०६२०२५३ हेतुभिर् लक्षयां चक्रुः । आपृतां दुरवच्छदैः
 १०६२०२६१ भटा आवेदयां चक्रुः । राजंसू ते दुहितुर वयम्
 १०६२०२६३ विचेष्टितं लक्षयाम । कन्यायाः कुल-दूषणम्
 १०६२०२७१ अनपायिभिर् अस्माभिर् । गुप्तायाश् च गृहे प्रभो
 १०६२०२७३ कन्याया दूषणं पुम्भिर् । दुष्प्रेक्ष्याया न विद्महे
 १०६२०२८१ ततः प्रव्यथितो बाणो । दुहितुः श्रुत-दूषणः
 १०६२०२८३ त्वरितः कन्यकागारं । प्राप्तो ऽद्राक्षीद् यदूद्धहम्
 १०६२०२९१ कामात्मजं तं भुवनैक-सुन्दरं । श्यामं पिशङ्गाम्बरम् अम्बुजेक्षणम्
 १०६२०२९३ बृहद्-भुजं कुण्डल-कुन्तल-त्विषा । स्मितावलोकेन च मण्डिताननम्
 १०६२०३०१ दीव्यन्तम् अक्षैः प्रिययाभिनृम्णया । तद्-अङ्ग-सङ्ग-स्तन-कुङ्कुम-स्रजम्
 १०६२०३०३ बाहोर् दधानं मधु-मल्लिकाश्रितां । तस्याग्र आसीनम् अवेक्ष्य विस्मितः
 १०६२०३११ स तं प्रविष्टं वृतम् आततायिभिर् । भटैर् अनीकैर् अवलोक्य माधवः
 १०६२०३१३ उद्यम्य मौर्व परिघं व्यवस्थितो । यथान्तको दण्ड-धरो जिघांसया
 १०६२०३२१ जिघृक्षया तान् परितः प्रसर्पतः । शुनो यथा शूकर-यूथपो ऽहनत्
 १०६२०३२३ ते हन्यमाना भवनाद् विनिर्गता । निर्भिन्न-मूर्धोरु-भुजाः प्रदुद्रुवुः
 १०६२०३३१ तं नाग-पाशैर् बलि-नन्दनो बली । घ्नन्तं स्व-सैन्यं कुपितो बबन्ध ह
 १०६२०३३३ ऊषा भृशं शोक-विषाद-विह्वला । बद्धं निशम्याश्रु-कलाक्ष्य अरौत्सीत्
 १०६३००१० शू-शुक उवाच
 १०६३००११ अपश्यतां चानिरुद्धं । तद्-बन्धूनां च भारत
 १०६३००१३ चत्वारो वार्षिका मासा । व्यतीयुर् अनुशोचताम्
 १०६३००२१ नारदात् तद् उपाकर्ण्य । वार्ता बद्धस्य कर्म च
 १०६३००२३ प्रययुः शोणित-पुरं । वृष्णयः कृष्ण-दैवताः
 १०६३००३१ प्रद्युम्नो युयुधानश् च । गदः साम्बो ऽथ सारणः
 १०६३००३३ नन्दोपनन्द-भद्राद्या । राम-कृष्णानुवर्तिनः
 १०६३००४१ अक्षौहिणीभिर् द्वादशभिः । समेताः सर्वतो दिशम्
 १०६३००४३ रुरुधुर् बाण-नगरं । समन्तात् सात्वतर्षभाः
 १०६३००५१ भुज्यमान-पुरोद्यान- । प्राकाराङ्काल-गोपुरम्
 १०६३००५३ प्रेक्षमाणो रुषाविष्टस् । तुल्य-सैन्यो ऽभिनिर्ययौ
 १०६३००६१ बाणार्थे भगवान् रुद्रः । स-सुतः प्रमथैर् वृतः
 १०६३००६३ आरुह्य नन्दि-वृषभं । युयुधे राम-कृष्णयोः
 १०६३००७१ आसीत् सु-तुमुलं युद्धम् । अद्भुतं रोम-हर्षणम्
 १०६३००७३ कृष्ण-शङ्करयो राजन् । प्रद्युम्न-गुहयोर् अपि
 १०६३००८१ कुम्भाण्ड-कूपकर्णाभ्यां । बलेन सह संयुगः

१०६३००८३ साम्बस्य बाण-पुत्रेण । बाणेन सह सात्यकेः
 १०६३००९१ ब्रह्मादयः सुराधीशा । मुनयः सिद्ध-चारणाः
 १०६३००९३ गन्धर्वाप्सरसो यक्षा । विमानैर् द्रष्टुम् आगमन्
 १०६३०१०१ शङ्करानुचरान् शौरिर् । भूत-प्रमथ-गुह्यकान्
 १०६३०१०३ डाकिनीर् यातुधानांश् च । वेतालान् स-विनायकान्
 १०६३०१११ प्रेत-मातृ-पिशाचांश् च । कुष्माण्डान् ब्रह्म-राक्षसान्
 १०६३०११३ द्रावयाम् आस तीक्ष्णाग्रैः । शरैः शार्ङ्ग-धनुश्-च्युतैः
 १०६३०१२१ पृथग्-विधानि प्रायुक्त् । पिणाक्य् अस्त्राणि शार्ङ्गिणे
 १०६३०१२३ प्रत्य-अस्त्रैः शमयाम् आस । शार्ङ्ग-पाणिर् अविस्मितः
 १०६३०१३१ ब्रह्मास्त्रस्य च ब्रह्मास्त्रं । वायव्यस्य च पार्वतम्
 १०६३०१३३ आग्नेयस्य च पार्जन्यं । नैजं पाशुपतस्य च
 १०६३०१४१ मोहयित्वा तु गिरिशं । जृम्भणास्त्रेण जृम्भितम्
 १०६३०१४३ बाणस्य पृतनां शौरिर् । जघानासि-गदेषुभिः
 १०६३०१५१ स्कन्दः प्रद्युम्न-बाणौघैर् । अर्द्यमानः समन्ततः
 १०६३०१५३ असृग् विमुञ्चन् गात्रेभ्यः । शिखिनापक्रमद् रणात्
 १०६३०१६१ कुम्भाण्ड-कूपकर्णश् च । पेततुर् मुषलादिर्तौ
 १०६३०१६३ दुद्रुवुस् तद्-अनीकनि । हत-नाथानि सर्वतः
 १०६३०१७१ विशीर्यमाणम् स्व-बलं । दृष्ट्वा बाणो ऽत्य-अमर्षितः
 १०६३०१७३ कृष्णम् अभ्यद्रवत् सङ्ख्ये । रथी हित्वैव सात्यकिम्
 १०६३०१८१ धनूंष्य् आकृष्य युगपद् । बाणः पञ्च-शतानि वै
 १०६३०१८३ एकैकस्मिन् शरौ द्वौ द्वौ । सन्दधे रण-दुर्मदः
 १०६३०१९१ तानि चिच्छेद भगवान् । धनूसि युगपद् धरिः
 १०६३०१९३ सारथिं रथम् अश्वांश् च । हत्वा शङ्खम् अपूरयत्
 १०६३०२०१ तन्-माता कोटरा नाम । नग्ना मक्त-शिरोरुहा
 १०६३०२०३ पुरो ऽवतस्थे कृष्णस्य । पुत्र-प्राण-रिरक्षया
 १०६३०२११ ततस् तिर्यङ्-मुखो नगाम् । अनिरीक्षन् गदाग्रजः
 १०६३०२१३ बाणश् च तावद् विरथश् । छिन्न-धन्वाविशत् पुरम्
 १०६३०२२१ विद्राविते भूत-गणे । ज्वरस् तु त्री-शिरास् त्री-पात्
 १०६३०२२३ अभ्यधावत् दाशार्हं । दहन् इव दिशो दश
 १०६३०२३१ अथ नारायणः देवः । तं दृष्ट्वा व्यसृजज् ज्वरम्
 १०६३०२३३ माहेश्वरो वैष्णवश् च । युयुधाते ज्वराव् उभौ
 १०६३०२४१ माहेश्वरः समाक्रन्दन् । वैष्णवेन बलादितः
 १०६३०२४३ अलब्ध्वाभयम् अन्यत्र । भीतो माहेश्वरो ज्वरः
 १०६३०२४५ शरणार्थी हृषीकेशं । तुष्टाव प्रयताञ्जलिः
 १०६३०२५० ज्वर उवाच
 १०६३०२५१ नमामि त्वानन्त-शक्तिं परेशम् । सर्वात्मानं केवलं ज्ञप्ति-मात्रम्
 १०६३०२५३ विश्वोत्पत्ति-स्थान-संरोध-हेतुं । यत् तद् ब्रह्म ब्रह्म-लिङ्गम् प्रशान्तम्

१०६३०२६१ कालो दैवं कर्म जीवः स्वभावो । द्रव्यं क्षेत्रं प्राण आत्मा विकारः
 १०६३०२६३ तत्-सङ्घातो बीज-रोह-प्रवाहस् । त्वन्-मायैषा तन्-निषेधं प्रपद्ये
 १०६३०२७१ नाना-भावैर् लीलयैवोपपन्नैर् । देवान् साधून् लोक-सेतून् विभर्षि
 १०६३०२७३ हंस्य उन्मार्गान् हिंसया वर्तमानान् । जन्मैतत् ते भार-हाराय भूमेः
 १०६३०२८१ तप्तो ऽहम् ते तेजसा दुःसहेन । शान्तोग्रेणात्-उल्बणेन ज्वरेण
 १०६३०२८३ तावत् तापो देहिनां ते ऽन्ध्रि-मूलं । नो सेवेरन् यावद् आशानुबद्धाः
 १०६३०२९० श्री-भगवान् उवाच
 १०६३०२९१ त्रि-शिरस् ते प्रसन्नो ऽस्मि । व्येतु ते मज्ज-ज्वराद् भयम्
 १०६३०२९३ यो नौ स्मरति संवादं । तस्य त्वन् न भवेद् भयम्
 १०६३०३०१ इत्यु उक्तो ऽच्युतम् आनम्य । गतो माहेश्वरो ज्वरः
 १०६३०३०३ बाणस् तु रथम् आरूढः । प्रागाद् योत्स्यन् जनार्दनम्
 १०६३०३११ ततो बाहु-सहस्रेण । नानायुध-धरो ऽसुरः
 १०६३०३१३ मुमोच परम-क्रुद्धो । बाणांश् चक्रायुधे नृप
 १०६३०३२१ तस्यास्यतो ऽस्त्राण्य् असकृच् । चक्रेण क्षुर-नेमिना
 १०६३०३२३ चिच्छेद भगवान् बाहून् । शाखा इव वनस्पतेः
 १०६३०३३१ बाहुषु छिद्यमानेषु । बाणस्य भगवान् भवः
 १०६३०३३३ भक्तानकम्प्य् उपव्रज्य । चक्रायुधम् अभाषत
 १०६३०३४० श्री-रुद्र उवाच
 १०६३०३४१ त्वं हि ब्रह्म परं ज्योतिर् । गूढं ब्रह्मणि वाङ्-मये
 १०६३०३४३ यं पश्यन्त्य् अमलात्मान । आकाशम् इव केवलम्
 १०६३०३५१ नाभिर् नभो ऽग्निर् मुखम् अम्बु रेतो
 १०६३०३५२ द्यौः शीर्षम् आशाः श्रुतिर् अङ्घ्रिर् उर्वी
 १०६३०३५३ चन्द्रो मनो यस्य दृग् अर्क आत्मा
 १०६३०३५४ अहं समुद्रो जठरं भुजेन्द्रः
 १०६३०३६१ रोमाणि यस्यौषधयो ऽम्बु-वाहाः
 १०६३०३६२ केशा विरिञ्चो धिषणा विसर्गः
 १०६३०३६३ प्रजा-पतिर् हृदयं यस्य धर्मः
 १०६३०३६४ स वै भवान् पुरुषो लोक-कल्पः
 १०६३०३७१ तवावतारो ऽयम् अकुण्ठ-धामन् । धर्मस्य गुप्त्यै जगतो हिताय
 १०६३०३७३ वयं च सर्वे भवतानुभाविता । विभावयामो भुवनानि सप्त
 १०६३०३८१ त्वम् एक आद्यः पुरुषो ऽद्वितीयस् । तुर्यः स्व-दृग् धेतुर् अहेतुर् ईशः
 १०६३०३८३ प्रतीयसे ऽथापि यथा-विकारं । स्व-मायया सर्व-गुण-प्रसिद्ध्यै
 १०६३०३९१ यथैव सूर्यः पिहितश् छायाया स्वया
 १०६३०३९२ छायां च रूपाणि च सञ्चकास्ति
 १०६३०३९३ एवं गुणेनापिहितो गुणांस् त्वम्
 १०६३०३९४ आत्म-प्रदीपो गुणिनश् च भूमन्
 १०६३०४०१ यन्-माया-मोहित-धियः । पुत्र-दार-गृहादिषु

१०६३०४०३ उन्मज्जन्ति निमज्जन्ति । प्रसक्ता वृजिनाणवि
 १०६३०४११ देव-दत्तम् इमं लब्ध्वा । नृ-लोकम् अजितेन्द्रियः
 १०६३०४१३ यो नाद्रियेत त्वत्-पादौ । स शोच्यो ह्य् आत्म-वञ्चकः
 १०६३०४२१ यस् त्वां विसृजते मर्त्यं । आत्मानं प्रियम् ईश्वरम्
 १०६३०४२३ विपर्ययेन्द्रियार्थार्थं । विषम् अन्त्य् अमृतं त्यजन्
 १०६३०४३१ अहं ब्रह्माथ विबुधा । मुनयश्च चामलाशयाः
 १०६३०४३३ सर्वात्मना प्रपन्नास् त्वाम् । आत्मानं प्रेष्ठम् ईश्वरम्
 १०६३०४४१ तं त्वा जगत्-स्थित्य-उदयान्त-हेतुं
 १०६३०४४२ समं प्रसान्तं सुहृद्-आत्म-दैवम्
 १०६३०४४३ अनन्यम् एकं जगद्-आत्म-केतं
 १०६३०४४४ भवापवर्गाय भजाम देवम्
 १०६३०४५१ अयं ममेष्टो दयितो ऽनुवर्ती । मयाभयं दत्तम् अमुष्य देव
 १०६३०४५३ सम्पाद्यतां तद् भवतः प्रसादो । यथा हि ते दैत्य-पतौ प्रसादः
 १०६३०४६० श्री-भगवान् उवाच
 १०६३०४६१ यद् आत्थ भगवंस् त्वं नः । करवाम प्रियं तव
 १०६३०४६३ भवतो यद् व्यवसितं । तन् मे साध्व् अनुमोदितम्
 १०६३०४७१ अवध्यो ऽयं ममाप्य् एष । वैरोचनि-सुतो ऽसुरः
 १०६३०४७३ प्रहादाय वरो दत्तो । न वध्यो मे तवान्वयः
 १०६३०४८१ दर्पोपशमनायास्य । प्रवृक्णा बाहवो मया
 १०६३०४८३ सूदितं च बलं भूरि । यच् च भारायितं भुवः
 १०६३०४९१ चत्वारो ऽस्य भुजाः शिष्टा । भविष्यत्य् अजरामरः
 १०६३०४९३ पार्षद-मुख्यो भवतो । न कुतश्चिद्-भयो ऽसुरः
 १०६३०५०१ इति लब्ध्वाभयं कृष्णं । प्रणम्य शिरसासुरः
 १०६३०५०३ प्राद्युम्निं रथम् आरोप्य । स-वध्वो समुपानयत्
 १०६३०५११ अक्षौहिण्या परिवृतं । सु-वासः-समलङ्कृतम्
 १०६३०५१३ स-पत्नीकं पुरस्-कृत्य । ययौ रुद्रानुमोदितः
 १०६३०५२१ स्व-राजधानीं समलङ्कृतां ध्वजैः
 १०६३०५२२ स-तोरणैर् उक्षित-मार्ग-चत्वराम्
 १०६३०५२३ विवेश शङ्खानक-दुन्दुभि-स्वनैर्
 १०६३०५२४ अभ्युद्यतः पौर-सुहृद्-द्विजातिभिः
 १०६३०५३१ य एवं कृष्ण-विजयं । शङ्करेण च संयुगम्
 १०६३०५३३ संस्मरेत् प्रातर् उत्थाय । न तस्य स्यात् पराजयः
 १०६४००१० श्री-बादरायणिर् उवाच
 १०६४००११ एकदोपवनं राजन् । जग्मुर् यदु-कुमारकाः
 १०६४००१३ विहर्तुं साम्ब-प्रद्युम्न । चारु-भानु-गदादयः
 १०६४००२१ क्रीडित्वा सु-चिरं तत्र । विचिन्वन्तः पिपासिताः
 १०६४००२३ जलं निरुदके कूपे । ददृशुः सत्त्वम् अद्भुतम्

१०६४००३१ कृकलासं गिरि-निभं । वीक्ष्य विस्मित-मानसाः
 १०६४००३३ तस्य चोद्धरणे यत्नं । चक्रुस् ते कृपयान्विताः
 १०६४००४१ चर्म-जैस् तान्तवैः पार्श्वैर् । बद्ध्वा पतितम् अर्भकाः
 १०६४००४३ नाशक्रुरन् समुद्धर्तुं । कृष्णायाचरव्युर उत्सुकाः
 १०६४००५१ तत्रागत्यारविन्दाक्षो । भगवान् विश्व-भावनः
 १०६४००५३ वीक्ष्योज्जहार वामेन । तं करेण स लीलया
 १०६४००६१ स उत्तमः-श्लोक-कराभिमृष्टो । विहाय सद्यः कृकलास-रूपम्
 १०६४००६३ सन्तप्त-चामीकर-चारु-वर्णः । स्वगच्छ-अद्भुतालङ्करणाम्बर-स्रक्
 १०६४००७१ पप्रच्छ विद्वान् अपि तन्-निदानं । जनेषु विख्यापयितुं मुकुन्दः
 १०६४००७३ कस् त्वं महा-भाग वरेण्य-रूपो । देवोत्तमं त्वां गणयामि नूनम्
 १०६४००८१ दशाम् इमां वा कतमेन कर्मणा । सम्प्रापितो ऽस्य अतद्-अर्हः सु-भद्र
 १०६४००८३ आत्मानम् आख्याहि विवित्सतां नो । यन् मन्यसे नः क्षमम् अत्र वक्तुम्
 १०६४००९० श्री-शुक उवाच
 १०६४००९१ इति स्म राजा सम्पृष्टः । कृष्णेनानन्त-मूर्तिना
 १०६४००९३ माधवं प्रणिपत्याह । किरीटेनार्क-वर्चसा
 १०६४०१०० नृग उवाच
 १०६४०१०१ नृगो नाम नरेन्द्रो ऽहम् । इक्ष्वाकु-तनयः प्रभो
 १०६४०१०३ दानिष्व् आख्यायमानेषु । यदि ते कर्णम् अस्पृशाम्
 १०६४०१११ किं नु ते ऽविदितं नाथ । सर्व-भूतात्म-साक्षिणः
 १०६४०११३ कालेनाव्याहत-दृशो । वक्ष्ये ऽथापि तवाज्ञया
 १०६४०१२१ यावत्यः सिकता भूमेर् । यावत्यो दिवि तारकाः
 १०६४०१२३ यावत्यो वर्ष-धाराश् च । तावतीर् अददं स्म गाः
 १०६४०१३१ पयस्विनीस् तरुणीः शील-रूप- । गुणोपपन्नाः कपिला हेम-सृङ्गीः
 १०६४०१३३ न्यायार्जिता रूप्य-खुराः स-वत्सा । दुकूल-मालाभरणा ददाव् अहम्
 १०६४०१४१ स्त्-अलङ्कृतेभ्यो गुण-शीलवद्भ्यः । सीदत्-कुटुम्बेभ्य ऋत-व्रतेभ्यः
 १०६४०१४३ तपः-श्रुत-ब्रह्म-वदान्य-सद्भ्यः । प्रादां युवभ्यो द्विज-पुङ्गवेभ्यः
 १०६४०१५१ गो-भू-हिरण्यायतनाश्व-हस्तिनः । कन्याः स-दासीस् तिल-रूप्य-शय्याः
 १०६४०१५३ वासांसि रत्नानि परिच्छदान् रथान् । इष्टं च यज्ञैश् चरितं च पूर्तम्
 १०६४०१६१ कस्यचिद् द्विज-मुख्यस्य । भ्रष्टा गौर मम गो-धने
 १०६४०१६३ सम्पृक्ताविदुषा सा च । मया दत्ता द्विजातये
 १०६४०१७१ तां नीयमानां तत्-स्वामी । दृष्ट्वा च ममेति तम्
 १०६४०१७३ ममेति परिग्राह्य आह । नृगो मे दत्तवान् इति
 १०६४०१८१ विप्रौ विवदमानौ माम् । ऊचतुः स्वार्थ-साधकौ
 १०६४०१८३ भवान् दातापहर्तेति । तच् छ्रुत्वा मे ऽभवद् भ्रमः
 १०६४०१९१ अनुनीताव् उभौ विप्रौ । धर्म-कृच्छ्र-गतेन वै
 १०६४०१९३ गवां लक्षं प्रकृष्टानां । दास्याम्य् एषा प्रदीयताम्
 १०६४०२०१ भवन्ताव् अनुगृहीतां । किङ्करस्याविजानतः

१०६४०२०३ समुद्धरतं मां कृच्छ्रात् । पतन्तं निरये ऽशुचौ
 १०६४०२११ नाहं प्रतीच्छे वै राजन् । इत्युत्तवा स्वाम्यु अपाक्रमत्
 १०६४०२१३ नान्यद् गवाम् अप्यु अयुतम् । इच्छामीत्यु अपरो ययौ
 १०६४०२२१ एतस्मिन्न अन्तरे यामैर् । दूतैर् नीतो यम-क्षयम्
 १०६४०२२३ यमेन पृष्टस् तत्राहं । देव-देव जगत्-पते
 १०६४०२३१ पूर्वं त्वम् अशुभं भुङ्क्ष । उताहो नृपते शुभम्
 १०६४०२३३ नान्तं दानस्य धर्मस्य । पश्ये लोकस्य भास्वतः
 १०६४०२४१ पूर्वं देवाशुभं भुञ्ज । इति प्राह पतेति सः
 १०६४०२४३ तावद् अद्राक्षम् आत्मानं । कृकलासं पतन् प्रभो
 १०६४०२५१ ब्रह्मण्यस्य वदान्यस्य । तव दासस्य केशव
 १०६४०२५३ स्मृतिर् नाद्यापि विध्वस्ता । भवत्-सन्दर्शनार्थिनः
 १०६४०२६१ स त्वं कथं मम विभो ऽक्षि-पथः परात्मा
 १०६४०२६३ योगेश्वरः श्रुति-दृशामल-हृद्-विभाव्यः
 १०६४०२६५ साक्षाद् अधोक्षज उरु-व्यसनान्ध-बुद्धेः
 १०६४०२६७ स्यान् मे ऽनुदृश्य इह यस्य भवापवर्गः
 १०६४०२७१ देव-देव जगन्-नाथ । गोविन्द पुरुषोत्तम
 १०६४०२७३ नारायण हृषीकेश । पुण्य-श्लोकाच्युताव्यय
 १०६४०२८१ अनुजानीहि मां कृष्ण । यान्तं देव-गतिं प्रभो
 १०६४०२८३ यत्र क्वापि सतश् चेतो । भूयान् मे त्वत्-पदास्पदम्
 १०६४०२९१ नमस् ते सर्व-भावाय । ब्रह्मणे ऽनन्त-शक्तये
 १०६४०२९३ कृष्णाय वासुदेवाय । योगानां पतये नमः
 १०६४०३०१ इत्युत्तवा तं परिक्रम्य । पादौ स्पृष्ट्वा स्व-मौलिना
 १०६४०३०३ अनुज्ञातो विमानाग्र्यम् । आरुहत् पश्यतां नृणाम्
 १०६४०३११ कृष्णः परिजनं प्राह । भगवान् देवकी-सुतः
 १०६४०३१३ ब्रह्मण्य-देवो धर्मात्मा । राजन्यान् अनुशिक्षयन्
 १०६४०३२१ दुर्जरं बत ब्रह्म-स्वं । भुक्तम् अग्नेर् मनाग् अपि
 १०६४०३२३ तेजीयसो ऽपि किम् उत । राज्ञां ईश्वर-मानिनाम्
 १०६४०३३१ नाहं हालाहलं मन्ये । विषं यस्य प्रतिक्रिया
 १०६४०३३३ ब्रह्म-स्वं हि विषं प्रोक्तं । नास्य प्रतिविधिर् भुवि
 १०६४०३४१ हिनस्ति विषम् अत्तारं । वह्निर् अद्भिः प्रशाम्यति
 १०६४०३४३ कुलं स-मूलं दहति । ब्रह्म-स्वारणि-पावकः
 १०६४०३५१ ब्रह्म-स्वं दुरनुज्ञातं । भुक्तं हन्ति त्रि-पूरुषम्
 १०६४०३५३ प्रसह्य तु बलाद् भुक्तं । दश पूर्वान् दशापरान्
 १०६४०३६१ राजानो राज-लक्ष्म्यान्धा । नात्म-पातं विचक्षते
 १०६४०३६३ निरयं ये ऽभिमन्यन्ते । ब्रह्म-स्वं साधु बालिशाः
 १०६४०३७१ गृह्णन्ति यावतः पांशून् । क्रन्दताम् अश्रु-बिन्दवः
 १०६४०३७३ विप्राणां हत-वृत्तीनाम् । वदान्यानां कुटुम्बिनाम्

१०६४०३८१ राजानो राज-कुल्याश् च । तावतो ऽब्दान् निरङ्कुशाः
 १०६४०३८३ कुम्भी-पाकेषु पच्यन्ते । ब्रह्म-दायापहारिणः
 १०६४०३९१ स्व-दत्तां पर-दत्तां वा । ब्रह्म-वृत्तिं हरेच्च च यः
 १०६४०३९३ षष्टि-वर्ष-सहस्राणि । विष्ठायां जायते कृमिः
 १०६४०४०१ न मे ब्रह्म-धनं भूयाद् । यद् गृध्वाल्पायुषो नराः
 १०६४०४०३ पराजिताश् च्युता राज्याद् । भवन्त्य् उद्वेजिनो ऽहयः
 १०६४०४११ विप्रं कृतागसम् अपि । नैव द्रुह्यत मामकाः
 १०६४०४१३ घ्नन्तं बहु शपन्तं वा । नमस्-कुरुत नित्यशः
 १०६४०४२१ यथाहं प्रणमे विप्रान् । अनुकालं समाहितः
 १०६४०४२३ तथा नमत यूयं च । यो ऽन्यथा मे स दण्ड-भाक्
 १०६४०४३१ ब्राह्मणार्थो ह्य् अपहतो । हतारं पातयत्य् अधः
 १०६४०४३३ अजानन्तम् अपि ह्य् एनं । नृगं ब्राह्मण-गौर इव
 १०६४०४४१ एवं विश्राव्य भगवान् । मुकुन्दो द्वारकौकसः
 १०६४०४४३ पावनः सर्व-लोकानां । विवेश निज-मन्दिरम्
 १०६५००१० श्री-शुक उवाच
 १०६५००११ बलभद्रः कुरु-श्रेष्ठ । भगवान् रथम् आस्थितः
 १०६५००१३ सुहृद्-दिदृक्षुर् उत्कण्ठः । प्रययौ नन्द-गोकुलम्
 १०६५००२१ परिष्वक्तश् चिरोत्कण्ठैर् । गोपैर् गोपीभिर् एव च
 १०६५००२३ रामो ऽभिवाद्य पितराव् । आशीर्भिर् अभिनन्दितः
 १०६५००३१ चिरं नः पाहि दाशार्ह । सानुजो जगद्-ईश्वरः
 १०६५००३३ इत्य् आरोप्याङ्गम् आलिङ्ग्य । नेत्रैः सिषिचतुर् जलैः
 १०६५००४१ गोप-वृद्धांश् च विधि-वद् । यविष्टैर् अभिवन्दितः
 १०६५००४३ यथा-वयो यथा-सरल्यं । यथा-सम्बन्धम् आत्मनः
 १०६५००५१ समुपेत्याथ गोपालान् । हास्य-हस्त-ग्रहादिभिः
 १०६५००५३ विश्रान्तम् सुखम् आसीनं । पप्रच्छुः पर्युपागताः
 १०६५००६१ पृष्ठाश् चानामयं स्वेषु । प्रेम-गद्गदया गिरा
 १०६५००६३ कृष्णे कमल-पत्राक्षे । सन्नयस्ताखिल-राधसः
 १०६५००७१ कच्चिन् नो बान्धवा राम । सर्वे कुशलम् आसते
 १०६५००७३ कच्चित् स्मरथ नो राम । यूयं दार-सुतान्विताः
 १०६५००८१ दिष्ट्या कंसो हतः पापो । दिष्ट्या मुक्ताः सुहृज्-जनाः
 १०६५००८३ निहत्य निर्जित्य रिपून् । दिष्ट्या दुर्गं समाश्रीताः
 १०६५००९१ गोप्यो हसन्त्यः पप्रच्छुः । राम-सन्दर्शनादृताः
 १०६५००९३ कच्चिद् आस्ते सुखं कृष्णः । पुर-स्त्री-जन-वल्लभः
 १०६५०१०१ कच्चित् स्मरति वा बन्धून् । पितरं मातरं च सः
 १०६५०१०३ अप्य् असौ मातरं द्रष्टुं । सकृद् अप्य् आगामिष्यति
 १०६५०१०५ अपि वा स्मरते ऽस्माकम् । अनुसेवां महा-भुजः
 १०६५०१११ मातरं पितरं भ्रातृन् । पतीन् पुत्रान् स्वसृन् अपि

१०६५०११३ यद्-अर्थे जहिम दाशार्ह । दुस्त्यजान् स्व-जनान् प्रभो
 १०६५०१२१ ता नः सद्यः परित्यज्य । गतः सञ्छिन्न-सौहृदः
 १०६५०१२३ कथं नु तादृशं स्त्रीभिर् । न श्रद्धीयेत भाषितम्
 १०६५०१३१ कथं नु गृह्णन्त्य् अनवस्थितात्मनो
 १०६५०१३२ वचः कृत-घ्नस्य बुधाः पुर-स्त्रियः
 १०६५०१३३ गृह्णन्ति वै चित्र-कथस्य सुन्दर-
 १०६५०१३४ स्मितावलोकोच्छ्वसित-स्मरातुराः
 १०६५०१४१ किं नस् तत्-कथया गोप्यः । कथाः कथयतापराः
 १०६५०१४३ यात्य् अस्माभिर् विना कालो । यदि तस्य तथैव नः
 १०६५०१५१ इति प्रहसितं शौरेर् । जल्पितं चारु-वीक्षितम्
 १०६५०१५३ गतिं प्रेम-परिष्वङ्गं । स्मरन्त्यो रुरुदुः स्त्रियः
 १०६५०१६१ सङ्कर्षणस् ताः कृष्णस्य । सन्देशैर् हृदयं-गमैः
 १०६५०१६३ सान्त्वयाम् आस भगवान् । नानानुनय-कोविदः
 १०६५०१७१ द्वौ मासौ तत्र चावात्सीन् । मधुं माधवं एव च
 १०६५०१७३ रामः क्षपासु भगवान् । गोपीनां रतिम् आवहन्
 १०६५०१८१ पूर्ण-चन्द्र-कला-मृष्टे । कौमुदी-गन्ध-वायुना
 १०६५०१८३ यमुनोपवने रेमे । सेविते स्त्री-गणैर् वृतः
 १०६५०१९१ वरुण-प्रेषिता देवी । वारुणी वृक्ष-कोटरात्
 १०६५०१९३ पतन्ती तद् वनं सर्वं । स्व-गन्धेनाध्यवासयत्
 १०६५०२०१ तं गन्धं मधु-धाराया । वायुनोपहतं बलः
 १०६५०२०३ आघ्रायोपगतस् तत्र । ललनाभिः समं पपौ
 १०६५०२११ उपगीयमानो गन्धर्वैर् । वनिता-शोभि-मण्डले
 १०६५०२१३ रेमे करेणु-यूथेशो । माहेन्द्र इव वारणः
 १०६५०२२१ नेदूर् दुन्दुभयो व्योम्नि । ववृषुः कुसुमैर् मुदा
 १०६५०२२३ गन्धर्वा मुनयो रामं । तद्-वीर्यैर् ईडिरे तदा
 १०६५०२३१ उपगीयमान-चरितो । वनिताभिर् हलायुध
 १०६५०२३३ वनेषु व्यचरत् क्षीवो । मद-विह्वल-लोचनः
 १०६५०२४१ स्रग्व्यू एक-कुण्डलो मत्तो । वैजयन्त्या च मालया
 १०६५०२४३ बिभ्रत् स्मित-मुखाम्भोजं । स्वेद-प्रालेय-भूषितम्
 १०६५०२५१ स आजुहाव यमुनां । जल-क्रीडार्थम् ईश्वरः
 १०६५०२५३ निजं वाक्यम् अनादृत्य । मत्त इत्य् आपगां बलः
 १०६५०२५५ अनागतां हलाग्रेण । कुपितो विचकर्ष ह
 १०६५०२६१ पापे त्वं माम् अवज्ञाय । यन् नायासि मयाहुता
 १०६५०२६३ नेष्ये त्वां लाङ्गलाग्रेण । शतधा काम-चारिणीम्
 १०६५०२७१ एवं निर्भर्त्सिता भीता । यमुना यदु-नन्दनम्
 १०६५०२७३ उवाच चकिता वाचं । पतिता पादयोर् नृप
 १०६५०२८१ राम राम महा-बाहो । न जाने तव विक्रमम्

१०६५०२८३ यस्यैकांशेन विधृता । जगती जगतः पते
 १०६५०२९१ परं भावं भगवतो । भगवन् माम् अजानतीम्
 १०६५०२९३ मोक्तुम् अर्हसि विश्वात्मन् । प्रपन्नां भक्त-वत्सल
 १०६५०३०१ ततो व्यमुञ्चद् यमुनां । याचितो भगवान् बलः
 १०६५०३०३ विजगाह जलं स्त्रीभिः । करेणुभिर् इवेभ-राट्
 १०६५०३११ कामं विहृत्य सलिलाद् । उत्तीर्णायासीताम्बरे
 १०६५०३१३ भूषणानि महार्हाणि । ददौ कान्तिः शुभां स्रजम्
 १०६५०३२१ वसित्वा वाससी नीले । मालां आमुच्य काञ्चनीम्
 १०६५०३२३ रेये स्त्-अलङ्कृतो लिप्तो । माहेन्द्र इव वारणः
 १०६५०३३१ अद्यापि दृश्यते राजन् । यमुनाकृष्ट-वर्त्मना
 १०६५०३३३ बलस्यानन्त-वीर्यस्य । वीर्यं सूचयतीव हि
 १०६५०३४१ एवं सर्वा निशा याता । एकेव रमतो व्रजे
 १०६५०३४३ रामस्याक्षित्त-चित्तस्य । माधुर्यैर् व्रज-योषिताम्
 १०६६००१० श्री-शुक उवाच
 १०६६००११ नन्द-व्रजं गते रामे । करूषाधिपतिर् नृप
 १०६६००१३ वासुदेवो ऽहम् इत्य् अज्ञो । दूतं कृष्णाय प्राहिणोत्
 १०६६००२१ त्वं वासुदेवो भगवान् । अवतीर्णनो जगत्-पतिः
 १०६६००२३ इति प्रस्तोभितो बालैर् । मेन आत्मानम् अच्युतम्
 १०६६००३१ दूतं च प्राहिणोन् मन्दः । कृष्णायव्यक्त-वर्त्मने
 १०६६००३३ द्वारकायां यथा बालो । नृपो बाल-कृतो ऽबुधः
 १०६६००४१ दूतस् तु द्वारकाम् एत्य । सभायाम् आस्थितं प्रभुम्
 १०६६००४३ कृष्णं कमल-पत्राक्षं । राज-सन्देशम् अब्रवीत्
 १०६६००५१ वासुदेवो ऽवतीर्णो ऽहम् । एक एव न चापरः
 १०६६००५३ भूतानाम् अनुकम्पार्थं । त्वं तु मिथ्याभिधां त्यज
 १०६६००६१ यानि त्वम् अस्मच्च-चिह्नानि । मौढ्याद् विभर्षि सात्वत
 १०६६००६३ त्यक्तवैहि मां त्वं शरणं । नो चेद् देहि ममाहवम्
 १०६६००७० श्री-शुक उवाच
 १०६६००७१ कत्थनं तद् उपाकर्ण्य । पौण्ड्रकस्याल्प-मेघसः
 १०६६००७३ उग्रसेनादयः सभ्या । उच्चकैर् जहसुस् तदा
 १०६६००८१ उवाच दूतं भगवान् । परिहास-कथाम् अनु
 १०६६००८३ उत्सक्ष्ये मूढ चिह्नानि । यैस् त्वम् एवं विकत्थसे
 १०६६००९१ मुखं तद् अपिघायाज्ञ । कङ्क-गृध्र-वटैर् वृतः
 १०६६००९३ शयिष्यसे हतस् तत्र । भविता शरणं शुनाम्
 १०६६०१०१ इति दूतस् तम् आक्षेपं । स्वामिने सर्वम् आहरत्
 १०६६०१०३ कृष्णो ऽपि रथम् आस्थाय । काशीम् उपजगाम ह
 १०६६०१११ पौण्ड्रको ऽपि तद्-उद्योगम् । उपलभ्य महा-रथः
 १०६६०११३ अक्षौहिणीभ्यां संयुक्तो । निश्चक्राम पुराद् द्रुतम्

१०६६०१२१ तस्य काशी-पतिर् मित्रं । पाष्णि-ग्राहो ऽन्वयान् नृप
 १०६६०१२३ अक्षौहिणीभिस् तिसृभिर् । अपश्यत् पौण्ड्रकं हरिः
 १०६६०१३१ शङ्खाट्-अंसि-गदा-शार्ङ्ग- । श्रीवत्साद्-उपलक्षितम्
 १०६६०१३३ विभ्राणं कौस्तुभ-मणिं । वन-माला-विभूषितम्
 १०६६०१४१ कौशेय-वाससी पीते । वसानं गरुड-ध्वजम्
 १०६६०१४३ अमूल्य-मौल्य-आभरणं । स्फुरन्-मकर-कुण्डलम्
 १०६६०१५१ दृष्ट्वा तम् आत्मनस् तुल्यं । वेषं कृत्रिमम् आस्थितम्
 १०६६०१५३ यथा नटं रङ्ग-गतं । विजहास भृशं हरीः
 १०६६०१६१ शुलैर् गदाभिः परिधैः । शक्त्य-ऋष्टि-प्रास-तोमरैः
 १०६६०१६३ असिभिः पङ्क्तिशैर् बाणैः । प्राहरन् अरयो हरिम्
 १०६६०१७१ कृष्णस् तु तत् पौण्ड्रक-काशिराजयोर्
 १०६६०१७२ बलं गज-स्यन्दन-वाजि-पत्ति-मत्
 १०६६०१७३ गदासि-चक्रेषुभिर् आर्दयद् भृशं
 १०६६०१७४ यथा युगान्ते हुत-भुक् पृथक् प्रजाः
 १०६६०१८१ आयोधनं तद् रथ-वाजि-कुञ्जर- । द्विपत्-खरोष्ट्रैर् अरिणावरखण्डितैः
 १०६६०१८३ बभौ चितं मोद-वहं मनस्विनाम् । आक्रीडनं भूत-पतेर् इवोल्बणम्
 १०६६०१९१ अथाह पौण्ड्रकं शौरिर् । भो भो पौण्ड्रक यद् भवान्
 १०६६०१९३ दूत-वाक्येन माम् आह । तान्य् अस्त्रण्य् उत्सृजामि ते
 १०६६०२०१ त्याजयिष्ये ऽभिधानं मे । यत् त्वयाज्ञ मृषा धृतम्
 १०६६०२०३ व्रजामि शरनं ते ऽद्य । यदि नेच्छामि संयुगम्
 १०६६०२११ इति क्षिप्वा शितैर् बाणैर् । विरथी-कृत्य पौण्ड्रकम्
 १०६६०२१३ शिरो ऽवृश्चद् रथाङ्गेन । वज्रेणेन्द्रो यथा गिरेः
 १०६६०२२१ तथा काशी-पतेः कायाच् । छिर उत्कृत्य पत्रिभिः
 १०६६०२२३ न्यपातयत् काशी-पुर्यां । पद्म-कोशम् इवानिलः
 १०६६०२३१ एवं मत्सरिणम् हत्वा । पौण्ड्रकं स-सखं हरिः
 १०६६०२३३ द्वारकाम् आविशत् सिद्धैर् । गीयमान-कथामृतः
 १०६६०२४१ स नित्यं भगवद्-ध्यान- । प्रध्वस्ताखिल-बन्धनः
 १०६६०२४३ विभ्राणश् च हरे राजन् । स्वरूपं तन्-मयो ऽभवत्
 १०६६०२५१ शिरः पतितम् आलोक्य । राज-द्वारे स-कुण्डलम्
 १०६६०२५३ किम् इदं कस्य वा वक्रम् । इति संशिशिरे जनाः
 १०६६०२६१ राज्ञः काशी-पतेर् ज्ञात्वा । महिष्यः पुत्र-बान्धवाः
 १०६६०२६३ पौराश् च हा हता राजन् । नाथ नाथेति प्रारुदन्
 १०६६०२७१ सुदक्षिणस् तस्य सुतः । कृत्वा संस्था-विधिं पतेः
 १०६६०२७३ निहत्य पितृ-हन्तारं । यास्याम्य् अपचितिं पितुः
 १०६६०२८१ इत्य् आत्मनाभिसन्धाय । सोपाध्यायो महेश्वरम्
 १०६६०२८३ सु-दक्षिणो ऽर्चयाम् आस । परमेण समाधिना
 १०६६०२९१ प्रीतो ऽविमुक्ते भगवांस् । तस्मै वरम् अदाद् विभुः

१०६६०२९३ पितृ-हन्तृ-वधोपायं । स वत्रे वरम् ईप्सितम्
 १०६६०३०१ दक्षिणाग्निं परिचर । ब्राह्मणैः समम् ऋत्विजम्
 १०६६०३०३ अभिचार-विधानेन । स चाग्निः प्रमथैर् वृतः
 १०६६०३११ साधयिष्यति सङ्कल्पम् । अब्रह्मण्ये प्रयोजितः
 १०६६०३१३ इत्य् आदिष्टस् तथा चक्रे । कृष्णायाभिचरन् व्रती
 १०६६०३२१ ततो ऽग्निर् उत्थितः कुण्डान् । मूर्तिमान् अति-भीषणः
 १०६६०३२३ तप्त-ताम्र-शिरवा-श्मश्रुर् । अङ्गारोद्गारि-लोचनः
 १०६६०३३१ दंष्ट्रोग्र-भ्रु-कुटी-दण्ड- । कठोरास्यः स्व-जिह्वया
 १०६६०३३३ आलिहन् सृक्वणी नग्नो । विधुन्वंस् त्रि-शिखं ज्वलत्
 १०६६०३४१ पद्भ्यां ताल-प्रमाणाभ्यां । कम्पयन् अवनी-तलम्
 १०६६०३४३ सो ऽभ्यधावद् वृतो भूतैर् । द्वारकां प्रदहन् दिशः
 १०६६०३५१ तम् आभिचार-दहनम् । आयान्तं द्वारकौकसः
 १०६६०३५३ विलोक्य तत्रसुः सर्वे । वन-दाहे मृगा यथा
 १०६६०३६१ अक्षैः सभायां क्रीडन्तं । भगवन्तं भयातुराः
 १०६६०३६३ त्राहि त्राहि त्रि-लोकेश । वह्नेः प्रदहतः पुरम्
 १०६६०३७१ श्रुत्वा तज् जन-वैक्लव्यं । दृष्ट्वा स्वानां च साध्वसम्
 १०६६०३७३ शरण्यः सम्प्रहस्याह । मा भैष्टेत्य् अवितास्म्य् अहम्
 १०६६०३८१ सर्वस्यान्त-र्बहिः-साक्षी । कृत्यां माहेश्वरीं विभुः
 १०६६०३८३ विज्ञाय तद्-विघातार्थं । पार्श्व-स्थं चक्रम् आदिशत्
 १०६६०३९१ तत् सूर्य-कोटि-प्रतिमं सुदर्शनं । जाज्वल्यमानं प्रलयानल-प्रभम्
 १०६६०३९३ स्व-तेजसा खं ककुभो ऽथ रोदसी । चक्रं मुकुन्दास्त्रं अथाग्निम् आर्दयत्
 १०६६०४०१ कृत्यानलः प्रतिहतः स रथान्ग-पाणेर्
 १०६६०४०२ अस्त्रौजसा स नृप भग्न-मुखो निवृत्तः
 १०६६०४०३ वाराणसीं परिसमेत्य सुदक्षिणं तं
 १०६६०४०४ सत्विर्ग-जनं समदहत् स्व-कृतो ऽभिचारः ।
 १०६६०४११ चक्रं च विष्णोस् तद्-अनुप्रविष्टं । वाराणसीं साङ्क-सभालयापणाम्
 १०६६०४१३ स-गोपुराङ्कालक-कोष्ठ-सङ्कुलां । स-कोश-हस्त्य-अश्व-रथान्न-शालिनीम्
 १०६६०४२१ दग्ध्वा वाराणसीं सर्वा । विष्णोश् चक्रं सुदर्शनम्
 १०६६०४२३ भूयः पार्श्वम् उपातिष्ठत् । कृष्णस्याक्लिष्ट-कर्मणः
 १०६६०४३१ य एनं श्रावयेन् मर्त्यं । उत्तमः-श्लोक-विक्रमम्
 १०६६०४३३ समाहितो वा शृणुयात् । सर्व-पापैः प्रमुच्यते
 १०६७००१० श्री-राजोवाच
 १०६७००११ भुयो ऽहं श्रोतुम् इच्छामि । रामस्याद्भुत-कर्मणः
 १०६७००१३ अनन्तस्याप्रमेयस्य । यद् अन्यत् कृतवान् प्रभुः
 १०६७००२० श्री-शुक उवाच
 १०६७००२१ नरकस्य सखा कश्चिद् । द्विविदो नाम वानरः
 १०६७००२३ सुग्रीव-सचिवः सो ऽथ । भ्राता मैन्दस्य वीर्यवान्

१०६७००३१ सख्युः सो ऽपचितिं कुर्वन् । वानरो राष्ट्र-विप्लवम्
 १०६७००३३ पुर-ग्रामाकरान् घोषान् । अदहद् वह्निम् उत्सृजन्
 १०६७००४१ क्वचित् स शैलान् उत्पाट्य । तैर् देशान् समचूर्णयत्
 १०६७००४३ आनर्तान् सुतराम् एव । यत्रास्ते मित्र-हा हरिः
 १०६७००५१ क्वचित् समुद्र-मध्य-स्थो । दोर्भ्याम् उत्क्षिप्य तज-जलम्
 १०६७००५३ देशान् नागायुत-प्राणो । वेला-कूले न्यमज्जयत्
 १०६७००६१ आश्रमान् ऋषि-मुख्यानां । कृत्वा भग्न-वनस्पतीन्
 १०६७००६३ अदूषयच्च छकृन्-मूत्रैर् । अग्नीन् वैतानिकान् खलः
 १०६७००७१ पुरुषान् योषितो दृप्तः । क्षमाभृद्-द्रोनी-गुहासु सः
 १०६७००७३ निक्षिप्य चाप्यधाच्च छैलैः । पेशष्कारीव कीटकम्
 १०६७००८१ एवं देशान् विप्रकुर्वन् । दूषयंश् च कुल-स्त्रियः
 १०६७००८३ श्रुत्वा सु-ललितं गीतं । गिरि रैवतकं ययौ
 १०६७००९१ तत्रापश्यद् यदु-पतिं । रामं पुष्कर-मालिनम्
 १०६७००९३ सुदर्शनीय-सर्वाङ्गं । ललना-यूथ-मध्य-गम्
 १०६७०१०१ गायन्तं वारुणीं पीत्वा । मद-विह्वल-लोचनम्
 १०६७०१०३ विभ्राजमानं वपुषा । प्रभिन्नम् इव वारणम्
 १०६७०१११ दुष्टः शाखा-मृगः शाखाम् । आरूढः कम्पयन् द्रुमान्
 १०६७०११३ चक्रे किलकिला-शब्दम् । आत्मानं सम्प्रदर्शयन्
 १०६७०१२१ तस्य धार्ष्ट्यं कपेर् वीक्ष्य । तरुण्यो जाति-चापलाः
 १०६७०१२३ हास्य-प्रिया विजहसुर् । बलदेव-परिग्रहाः
 १०६७०१३१ ता हेलयाम् आस कपिर् । भ्रू-क्षेपैर् सम्मुखादिभिः
 १०६७०१३३ दर्शयन् स्व-गुदं तासां । रामस्य च निरीक्षितः
 १०६७०१४१ तं ग्रावणा प्राहरत् क्रुद्धो । बलः प्रहरतां वरः
 १०६७०१४३ स वञ्चयित्वा ग्रावाणं । मदिरा-कलशं कपिः
 १०६७०१५१ गृहीत्वा हेलयाम् आस । धूर्तस् तं कोपयन् हसन्
 १०६७०१५३ निर्भिद्य कलशं दुष्टो । वासांस्य् आस्फालयद् बलम्
 १०६७०१५५ कदर्थी-कृत्य बलवान् । विप्रचक्रे मदोद्धतः
 १०६७०१६१ तं तस्याविनयं दृष्ट्वा । देशांश् च तद्-उपद्रुतान्
 १०६७०१६३ क्रुद्धो मुषलम् आदत्त । हलं चारि-जिघांसया
 १०६७०१७१ द्विविदो ऽपि महा-वीर्यः । शालम् उद्यम्य पाणिना
 १०६७०१७३ अभ्येत्य तरसा तेन । बलं मूर्धन्य् अताडयत्
 १०६७०१८१ तं तु सङ्कर्षणो मूर्ध्नि । पतन्तम् अचलो यथा
 १०६७०१८३ प्रतिजग्राह बलवान् । सुनन्देनाहनच्च च तम्
 १०६७०१९१ मूषलाहत-मस्तिष्को । विरेजे रक्त-धारया
 १०६७०१९३ गिरिर् यथा गैरिकया । प्रहारं नानुचिन्तयन्
 १०६७०२०१ पुनर् अन्यं समुत्क्षिप्य । कृत्वा निष्पत्रम् ओजसा
 १०६७०२०३ तेनाहनत् सु-सङ्क्रुद्धस् । तं बलः शतधाच्छिनत्

१०६७०२११ ततो ऽन्येन रुषा जघ्ने । तं चापि शतधाच्छिनत्
 १०६७०२२१ एवं युध्यन् भगवता । भग्ने भग्ने पुनः पुनः
 १०६७०२२३ आकृष्य सर्वतो वृक्षान् । निर्वृक्षम् अकरोद् वनम्
 १०६७०२३१ ततो ऽमुञ्चत् छिला-वर्ष । बलस्योपट्-अमर्षितः
 १०६७०२३३ तत् सर्वं चूर्णयां आस । लीलया मुषलायुधः
 १०६७०२४१ स बाहू ताल-सङ्काशौ । मुष्टी-कृत्य कपीश्वरः
 १०६७०२४३ आसाद्य रोहिणी-पुत्रं । ताभ्यां वक्षस्य् अरूरुजत्
 १०६७०२५१ यादवेन्द्रो ऽपि तं दोभ्यां । त्यक्त्वा मुषल-लाङ्गले
 १०६७०२५३ जत्राव् अभ्यर्दयत् क्रुद्धः । सो ऽपतद् रुधिरं वमन्
 १०६७०२६१ चकम्पे तेन पतता । स-टङ्कः स-वनस्पतिः
 १०६७०२६३ पर्वतः कुरु-शार्दूल । वायुना नौर् इवाम्भसि
 १०६७०२७१ जय-शब्दो नमः-शब्दः । साधु साध्व् इति चाम्बरे
 १०६७०२७३ सुर-सिद्ध-मुनीन्द्राणाम् । आसीत् कुसुम-वर्षिणाम्
 १०६७०२८१ एवं निहत्य द्विविदं । जगद्-व्यतिकरावहम्
 १०६७०२८३ संस्तूयमानो भगवान् । जनैः स्व-पुरम् आविशत्
 १०६८००१० श्री-शुक उवाच
 १०६८००११ दुर्योधन-सुतां राजन् । लक्ष्मणां समितिं-जयः
 १०६८००१३ स्वयंवर-स्थाम् अहरत् । साम्बो जाम्बवती-सुतः
 १०६८००२१ कौरवाः कुपिता ऊचुर् । दुर्विनीतो ऽयम् अर्भकः
 १०६८००२३ कदर्थी-कृत्य नः कन्याम् । अकामाम् अहरद् बलात्
 १०६८००३१ बध्नीतेमं दुर्विनीतं । किं करिष्यन्ति वृष्णयः
 १०६८००३३ ये ऽस्मत्-प्रसादोपचितां । दत्तां नो भुञ्जते महीम्
 १०६८००४१ निगृहीतं सुतं श्रुत्वा । यद् एष्यन्तीह वृष्णयः
 १०६८००४३ भग्न-दर्पाः शमं यान्ति । प्राणा इव सु-संयताः
 १०६८००५१ इति कर्णः शलो भूरिर् । यज्ञकेतुः सुयोधनः
 १०६८००५३ साम्बम् आरेभिरे योद्धुं । कुरु-वृद्धानुमोदिताः
 १०६८००६१ दृष्ट्वानुधावतः साम्बो । धार्तराष्ट्रान् महा-रथः
 १०६८००६३ प्रगृह्य रुचिरं चापं । तस्थौ सिंह इवैकलः
 १०६८००७१ तं ते जिघृक्षवः क्रुद्धास् । तिष्ठ तिष्ठेति भाषिणः
 १०६८००७३ आसाद्य धन्विनो बाणैः । कर्णाग्रण्यः समाकिरन्
 १०६८००८१ सो ऽपविद्धः कुरु-श्रेष्ठ । कुरुभिर् यदु-नन्दनः
 १०६८००८३ नामृष्यत् तद् अचिन्त्यार्भः । सिंह क्षुद्र-मृगैर् इव
 १०६८००९१ विस्फूर्ज्य रुचिरं चापं । सर्वान् विव्याध सायकैः
 १०६८००९३ कर्णादीन् षड् रथान् वीरस् । तावद्भिर् युगपत् पृथक्
 १०६८०१०१ चतुर्भिश् चतुरो वाहान् । एकैकेन च सारथीन्
 १०६८०१०३ रथिनश् च महेष्वासांस् । तस्य तत् ते ऽभ्यपूजयन्
 १०६८०१११ तं तु ते विरथं चक्रुश् । चत्वारश् चतुरो हयान्

१०६८०११३ एकस् तु सारथिं जघ्ने । चिच्छेदण्यः शरासनम्
 १०६८०१२१ तं बद्ध्वा विरथी-कृत्य । कृच्छ्रेण कुरवो युधि
 १०६८०१२३ कुमारं स्वस्य कन्यां च । स्व-पुरं जयिनो ऽविशन्
 १०६८०१३१ तच्च छरुत्वा नारदोक्तेन । राजन् सञ्जात-मन्यवः
 १०६८०१३३ कुरून् प्रत्य् उद्यमं चकुर् । उग्रसेन-प्रचोदिताः
 १०६८०१४१ सान्त्वयित्वा तु तान् रामः । सन्नद्धान् वृष्णि-पुङ्गवान्
 १०६८०१४३ नैच्छत् कुरूणां वृष्णीनां । कलिं कलि-मलापहः
 १०६८०१५१ जगाम हास्तिन-पुरं । रथेनादित्य-वर्चसा
 १०६८०१५३ ब्राह्मणैः कुल-वृद्धैश्च । वृतश्च चन्द्र इव ग्रहैः
 १०६८०१६१ गत्वा गजाह्वयं रामो । बाह्योपवनम् आस्थितः
 १०६८०१६३ उद्धवं प्रेषयाम् आस । धृतराष्ट्रं बुभुत्सया
 १०६८०१७१ सो ऽभिवन्द्याम्बिका-पुत्रं । भीष्मं द्रोणं च बाह्लिकम्
 १०६८०१७३ दुर्योधनं च विधि-वद् । रामम् आगतं अब्रवीत्
 १०६८०१८१ ते ऽति-प्रीतास् तम् आकर्ण्य । प्राप्तं रामं सुहृत्-तमम्
 १०६८०१८३ तम् अर्चयित्वाभिययुः । सर्वे मङ्गल-पाणयः
 १०६८०१९१ तं सङ्गम्य यथा-न्यायं । गाम् अर्घ्यं च न्यवेदयन्
 १०६८०१९३ तेषां ये तत्-प्रभाव-ज्ञाः । प्रणेमुः शिरसा बलम्
 १०६८०२०१ बन्धून् कुशलिनः श्रुत्वा । पृष्ट्वा शिवम् अनामयम्
 १०६८०२०३ परस्परम् अथो रामो । बभाषे ऽविक्लवं वचः
 १०६८०२११ उग्रसेनः क्षितेशेशो । यद् व आज्ञापयत् प्रभुः
 १०६८०२१३ तद् अव्यग्र-धियः श्रुत्वा । कुरुध्वम् अविलम्बितम्
 १०६८०२२१ यद् यूयं बहवस् त्व् एकं । जित्वाधर्मेण धार्मिकम्
 १०६८०२२३ अबधीताथ तन् मृष्ये । बन्धूनाम् ऐक्य-काम्यया
 १०६८०२३१ वीर्य-शौर्य-बलोल्लङ्घम् । आत्म-शक्ति-समं वचः
 १०६८०२३३ कुरवो बलदेवस्य । निशम्योचुः प्रकोपिताः
 १०६८०२४१ अहो महच्च चित्रम् इदं । काल-गत्या दुरत्यया
 १०६८०२४३ आरुरुक्षत्य् उपानद् वै । शिरो मुकुट-सेवितम्
 १०६८०२५१ एते यौनेन सम्बद्धाः । सह-शय्यासनाशनाः
 १०६८०२५३ वृष्णयस् तुल्यतां नीता । अस्मद्-दत्त-नृपासनाः
 १०६८०२६१ चामर-व्यजने शङ्खम् । आतपत्रं च पाण्डुरम्
 १०६८०२६३ किरीटम् आसनं शय्यां । भुञ्जते ऽस्मद्-उपेक्षया
 १०६८०२७१ अलं यदूनां नरदेव-लाञ्छनैर् । दातुः प्रतीपैः फणिनाम् इवामृतम्
 १०६८०२७३ ये ऽस्मत्-प्रसादोपचिता हि यादवा । आज्ञापयन्त्य् अद्य गत-त्रपा बत
 १०६८०२८१ कथम् इन्द्रो ऽपि कुरुभिर् । भीष्म-द्रोणार्जुनादिभिः
 १०६८०२८३ अदत्तम् अवरुन्धीत । सिंह-ग्रस्तम् इवोरणः
 १०६८०२९० श्री-बादरायणिर् उवाच
 १०६८०२९१ जन्म-बन्धु-श्रीयोन्नद्ध- । मदास् ते भरतर्षभ

१०६८०२९३ आश्राव्य रामं दुर्वाच्यम् । असभ्याः पुरम् आविशन्
 १०६८०३०१ दृष्ट्वा कुरूनां दौःशील्यं । श्रुत्वावाच्यानि चाच्युतः
 १०६८०३०३ अवोचत् कोप-संरब्धो । दुष्प्रेक्ष्यः प्रहसन् मुहुः
 १०६८०३११ नूनं नाना-मदोन्नद्धाः । शान्तिं नेच्छन्त्यु असाधवः
 १०६८०३१३ तेषां हि प्रशमो दण्डः । पशूनां लगुडो यथा
 १०६८०३२१ अहो यदून् सु-संरब्धान् । कृष्णं च कुपितं शनैः
 १०६८०३२३ सान्त्वयित्वाहम् एतेषां । शमम् इच्छन्न इहागतः
 १०६८०३३१ त इमे मन्द-मतयः । कलहाभिरताः खलाः
 १०६८०३३३ तं माम् अवज्ञाय मुहुर् । दुर्भाषान् मानिनो ऽब्रुवन्
 १०६८०३४१ नोग्रसेनः किल विभुर । भोज-वृष्ण्ट-अन्धकेश्वरः
 १०६८०३४३ शक्रादयो लोक-पाला । यस्यादेशानुवर्तिनः
 १०६८०३५१ सुधर्माक्रम्यते येन । पारिजातो ऽमराङ्घ्रिपः
 १०६८०३५३ आनीय भुज्यते सो ऽसौ । न किलाध्यासनार्हणः
 १०६८०३६१ यस्य पाद-युगं साक्षात् । छीर् उपास्ते ऽखिलेश्वरी
 १०६८०३६३ स नार्हति किल श्रीशो । नरदेव-परिच्छदान्
 १०६८०३७१ यस्याङ्घ्रि-पङ्कज-रजो ऽखिल-लोक-पालैर्
 १०६८०३७२ मौल्य-उत्तमैर् धृतम् उपासित-तीर्थ-तीर्थम्
 १०६८०३७३ ब्रह्मा भवो ऽहम् अपि यस्य कलाः कलायाः
 १०६८०३७४ श्रीश् चोद्वहेम चिरम् अस्य नृपासनं क्व
 १०६८०३८१ भुञ्जते कुरुभिर् दत्तं । भू-खण्डं वृष्णयः किल
 १०६८०३८३ उपानहः किल वयं । स्वयं तु कुरवः शिरः
 १०६८०३९१ अहो ऐश्वर्य-मत्तानां । मत्तानाम् इव मानिनाम्
 १०६८०३९३ असम्बद्धा गिः रुक्षाः । कः सहेतानुशासीता
 १०६८०४०१ अद्य निष्कौरवं पृथ्वीं । करिष्यामीत्य् अमर्षितः
 १०६८०४०३ गृहीत्वा हलम् उत्तस्थौ । दहन्न इव जगत्-त्रयम्
 १०६८०४११ लाङ्गलाग्रेण नगरम् । उद्विदार्य गजाह्वयम्
 १०६८०४१३ विचकर्ष स गङ्गायां । प्रहरिष्यन्न अमर्षितः
 १०६८०४२१ जल-यानम् इवाघूर्णं । गङ्गायां नगरं पतत्
 १०६८०४२३ आकृष्यमाणम् आलोक्य । कौरवाः जात-सम्भ्रमाः
 १०६८०४३१ तम् एव शरणं जग्मुः । स-कुटुम्बा जिजीविषवः
 १०६८०४३३ स-लक्ष्मणं पुरस्-कृत्य । साम्बं प्राञ्जलयः प्रभुम्
 १०६८०४४१ राम रामाखिलाधार । प्रभावं न विदाम ते
 १०६८०४४३ मूढानां नः कु-बुद्धीनां । क्षन्तुम् अर्हस्य् अतिक्रमम्
 १०६८०४५१ स्थित्य-उत्पत्त्य-अप्ययानां त्वम् । एको हेतुर निराश्रयः
 १०६८०४५३ लोकान् क्रीडनकान् ईश । क्रीडतस् ते वदन्ति हि
 १०६८०४६१ त्वम् एव मूर्ध्नीदम् अनन्त लीलया । भू-मण्डलं विभर्षि सहस्र-मूर्धन्
 १०६८०४६३ अन्ते च यः स्वात्म-निरुद्ध-विश्वः । शेषे ऽद्वितीयः परिशिष्यमाणः

१०६८०४७१ कोपस् ते ऽखिल-शिक्षार्थं । न द्वेषान् न च मत्सरात्
 १०६८०४७३ विभ्रतो भगवन् सत्त्वं । स्थिति-पालन-तत्परः
 १०६८०४८१ नमस् ते सर्व-भूतात्मन् । सर्व-शक्ति-धराव्यय
 १०६८०४८३ विश्व-कर्मन् नमस् ते ऽस्तु । त्वां वयं शरणं गताः
 १०६८०४९० श्री-शुक उवाच
 १०६८०४९१ एवं प्रपन्नैः संविज्ञैर् । वेपमानायनैर् बलः
 १०६८०४९३ प्रसादितः सु-प्रसन्नो । मा भैष्टेत्य् अभयं ददौ
 १०६८०५०१ दुर्योधनः पारिबर्हं । कुञ्जरान् षष्टि-हायनान्
 १०६८०५०३ ददौ च द्वादश-शतान्य् । अयुतानि तुरङ्गमान्
 १०६८०५११ रथानां षट्-सहस्राणि । रौक्माणां सूर्य-वर्चसाम्
 १०६८०५१३ दासीनां निष्क-कण्ठीनां । सहस्रं दुहितृ-वत्सलः
 १०६८०५२१ प्रतिगृह्य तु तत् सर्वं । भगवान् सात्वतर्षभः
 १०६८०५२३ स-सुतः स-स्रुषः प्रायात् । सुहृद्भिर् अभिनन्दितः
 १०६८०५३१ ततः प्रविष्टः स्व-पुरं हलायुधः
 १०६८०५३२ समेत्य बन्धून् अनुरक्त-चेतसः
 १०६८०५३३ शशांस सर्वं यद्दु-पुङ्गवानां
 १०६८०५३४ मध्ये सभायां कुरुषु स्व-चेष्टितम्
 १०६८०५४१ अद्यापि च पुरं ह्य एतत् । सूचयद् राम-विक्रमम्
 १०६८०५४३ समुन्नतं दक्षिणतो । गङ्गायाम् अनुदृश्यते
 १०६९००१० श्री-शुक उवाच
 १०६९००११ नरकं निहतं श्रुत्वा । तथोद्वाहं च योषिताम्
 १०६९००१३ कृष्णेनैकेन बह्वीनां । तद्-दिदृक्षुः स्म नारदः
 १०६९००२१ चित्रं बतैतद् एकेन । वपुषा युगपत् पृथक्
 १०६९००२३ गृहेषु द्व्य-अष्ट-साहस्रं । स्त्रिय एक उदावहत्
 १०६९००३१ इत्य् उत्सुको द्वारवतीं । देवर्षिर् द्रष्टुम् आगतम्
 १०६९००३३ पुष्पितोपवनाराम- । द्विजालि-कुल-नादिताम्
 १०६९००४१ उत्फुल्लेन्दीवराम्भोज- । कहार-कुमुदोत्पलैः
 १०६९००४३ छुरितेषु सरःसूचैः । कूजितां हंस-सारसैः
 १०६९००५१ प्रासाद-लक्षैर् नवभिर् । जुष्टां स्फाटिक-राजतैः
 १०६९००५३ महा-मरकत-प्रल्यैः । स्वर्ण-रत्न-परिच्छदैः
 १०६९००६१ विभक्त-रथ्या-पथ-चत्वरापणैः । शाला-सभाभी रुचिरां सुरालयैः
 १०६९००६३ संसिक्त-मार्गाङ्गन-वीथि-देहलीं । पतत्-पताक-ध्वज-वारितातपाम्
 १०६९००७१ तस्याम् अन्तः-पुरं श्रीमद् । अर्चितं सर्व-धिष्ण्य-पैः
 १०६९००७३ हरेः स्व-कौशलं यत्र । त्वष्ट्रा कात्स्न्येन दर्शितम्
 १०६९००८१ तत्र षोडशभिः सद्म- । सहस्रैः समलङ्कृतम्
 १०६९००८३ विवेशैकतोमं शौरैः । पत्नीनां भवनं महत्
 १०६९००९१ विष्टब्धं विद्रुम-स्तम्भैर् । वैदूर्य-फलकोत्तमैः

१०६९००९३ इन्द्रनील-मयैः कुड्यैर् । जगत्या चाहत-त्विषा
 १०६९०१०१ वितानैर् निर्मितैस् त्वष्ट्रा । मुक्ता-दाम-विलम्बिभिः
 १०६९०१०३ दान्तैर् आसन-पर्यङ्कैर् । मण्य-उत्तम-परिष्कृतैः
 १०६९०१११ दासीभिर् निष्क-कण्ठीभिः । सु-वासोभिर् अलङ्कृतम्
 १०६९०११३ पुम्भिः स-कञ्चुकोष्णीष । सु-वस्त्र-मणि-कुण्डलैः
 १०६९०१२१ रत्न-प्रदीप-निकर-द्युतिभिर् निरस्त- । ध्वान्तं विचित्र-वलभीषु शिखण्डिनो ऽङ्ग
 १०६९०१२३ नृत्यन्ति यत्र विहितागुरु-धूपम् अक्षैर् । निर्यान्तम् ईक्ष्य घन-बुद्धय उन्नदन्तः
 १०६९०१३१ तस्मिन् समान-गुण-रूप-वयः-सु-वेष-
 १०६९०१३२ दासी-सहस्र-युतयानुसवं गृहिण्या
 १०६९०१३३ विप्रो ददर्श चमर-व्यजनेन रुक्म-
 १०६९०१३४ दण्डेन सात्वत-पतिं परिवीजयन्त्या
 १०६९०१४१ तं सन्निरिक्ष्य भगवान् सहस्रोत्थित-श्री-
 १०६९०१४२ पर्यङ्कतः सकल-धर्म-भृतां वरिष्ठः
 १०६९०१४३ आनम्य पाद-युगलं शिरसा किरीट-
 १०६९०१४४ जुष्टेन साञ्जलिर् अवीविशद् आसने स्वे
 १०६९०१५१ तस्यावनिज्य चरणौ तद्-अपः स्व-मूर्ध्ना
 १०६९०१५२ विभ्रज् जगद्-गुरुतमो ऽपि सतां पतिर् हि
 १०६९०१५३ ब्रह्मण्य-देव इति यद् गुण-नाम युक्तं
 १०६९०१५४ तस्यैव यच्च-चरण-शौचम् अशेष-तीर्थम्
 १०६९०१६१ सम्पूज्य देव-ऋषि-वर्यम् ऋषिः पुराणो
 १०६९०१६२ नारायणो नर-सखो विधिनोदितेन
 १०६९०१६३ वाण्याभिभाष्य मितयामृत-मिष्टया तं
 १०६९०१६४ प्राह प्रभो भगवते करवाम हे किम्
 १०६९०१७० श्री-नारद उवाच
 १०६९०१७१ नैवाद्भुतं त्वयि विभो ऽखिल-लोक-नाथे
 १०६९०१७२ मैत्री जनेषु सकलेषु दमः खलानाम्
 १०६९०१७३ निःश्रेयसाय हि जगत्-स्थिति-रक्षणाभ्यां
 १०६९०१७४ स्वैरावतार उरुगाय विदाम सुष्ठु
 १०६९०१८१ दृष्टं तवाङ्घ्रि-युगलं जनतापवर्गं
 १०६९०१८२ ब्रह्मादिभिर् हृदि विचिन्त्यम् अगाध-बोधैः
 १०६९०१८३ संसार-कूप-पतितोत्तरणावलम्बं
 १०६९०१८४ ध्यायंश् चराम्य् अनुगृहाण यथा स्मृतिः स्यात्
 १०६९०१९१ ततो ऽन्यद् आविशद् गेहं । कृष्ण-पत्न्याः स नारदः
 १०६९०१९३ योगेश्वरेश्वरस्याङ्ग । योग-माया-विवित्सया
 १०६९०२०१ दीव्यन्तम् अक्षैस् तत्रापि । प्रियया चोद्धवेन च
 १०६९०२०३ पूजितः परया भक्त्या । प्रत्युत्थानासनादिभिः
 १०६९०२११ पृष्टश् चाविदुषेवासौ । कदायातो भवान् इति

१०६९०२१३ क्रियते किं नु पूर्णानाम् । अपूर्णैर् अस्मद्-आदिभिः
 १०६९०२२१ अथापि ब्रूहि नो ब्रह्मन् । जन्मैतच् छोभनं कुरु
 १०६९०२२३ स तु विस्मित उत्थाय । तूष्णीम् अन्यद् अगाद् गृहम्
 १०६९०२२५ तत्राप्य् अचष्ट गोविन्दं । लालयन्तं सुतान् शिशून्
 १०६९०२२७ ततो ऽन्यस्मिन् गृहे ऽपश्यन् । मज्जनाय कृतोद्यमम्
 १०६९०२२९ जुह्वन्तं च वितानाग्नीन् । यजन्तं पञ्चभिर् मरुतैः
 १०६९०२३१ भोजयन्तं द्विजान् क्वापि । भुञ्जानम् अवशेषितम्
 १०६९०२३३ क्वापि सन्ध्याम् उपासीनं । जपन्तं ब्रह्म वाग्-यतम्
 १०६९०२३५ एकत्र चासि-चर्माभ्यां । चरन्तम् असि-वर्त्मसु
 १०६९०२३७ अश्वैर् गजै रथैः क्वापि । विचरन्तं गदाग्रजम्
 १०६९०२३९ क्वचिच् छयानं पर्यङ्के । स्तूयमानं च वन्दिभिः
 १०६९०२४१ मन्त्रयन्तं च कस्मिंश्चिन् । मन्त्रिभिश् चोद्धवादिभिः
 १०६९०२४३ जल-क्रीडा-रतं क्वापि । वारमुख्याबलावृतम्
 १०६९०२४५ कुत्रचिद् द्विज-मुख्येभ्यो । ददतं गाः स्व-अलङ्कृताः
 १०६९०२४७ इतिहास-पुराणानि । शृण्वन्तं मङ्गलानि च
 १०६९०२४९ हसन्तं हास-कथया । कदाचित् प्रियया गृहे
 १०६९०२५१ क्वापि धर्मं सेवमानम् । अर्थ-कामौ च कुत्रचित्
 १०६९०२५३ ध्यायन्तम् एकम् आसीनं । पुरुषं प्रकृतेः परम्
 १०६९०२५५ शुश्रूषन्तं गुरून् क्वापि । कामैर् भोगैः सपर्यया
 १०६९०२५७ कुर्वन्तं विग्रहं कौश्रित् । सन्धिं चान्यत्र केशवम्
 १०६९०२५९ कुत्रापि सह रामेण । चिन्तयन्तं सतां शिवम्
 १०६९०२६१ पुत्राणां दुहितृणां च । काले विधत्-उपयापनम्
 १०६९०२६३ दारैर् वरैस् तत्-सदृशैः । कल्पयन्तं विभूतिभिः
 १०६९०२६५ प्रस्थापनोपनयनैर् । अपत्यानां महोत्सवान्
 १०६९०२६७ वीक्ष्य योगेश्वरेशस्य । येषां लोका विसिस्मिरे
 १०६९०२६९ यजन्तं सकलान् देवान् । क्वापि क्रतुभिर् ऊर्जितैः
 १०६९०२७१ पूर्यन्तं क्वचिद् धर्मं । कूपाराम-मठादिभिः
 १०६९०२७३ चरन्तं मृगयां क्वापि । हयम् आरुह्य सैन्धवम्
 १०६९०२७५ घ्नन्तं तत्र पशून् मेघ्यान् । परीतं यद्-पुङ्गवैः
 १०६९०२७७ अव्यक्त-लिङ्गं प्रकृतिष्व् । अन्तः-पुर-गृहादिषु
 १०६९०२७९ क्वचिच् चरन्तं योगेशं । तत्-तद्-भाव-बुभुत्सया
 १०६९०२८१ अथोवाच हृषीकेशं । नारदः प्रहसन् इव
 १०६९०२८३ योग-मायोदयं वीक्ष्य । मानुषीम् ईयुषो गतिम्
 १०६९०२८५ विदाम योग-मायास् ते । दुर्दर्शा अपि मायिनाम्
 १०६९०२८७ योगेश्वरात्मन् निर्भाता । भवत्-पाद-निषेवया
 १०६९०२८९ अनुजानीहि मां देव । लोकांस् ते यशसाप्लुतान्
 १०६९०२९१ पर्यटामि तवोद्गायन् । लीला भुवन-पावनीः

१०६९०४०० श्री-भगवान् उवाच
 १०६९०४०१ ब्रह्मन् धन्नस्य वक्ताहं । कर्ता तद्-अनुमोदिता
 १०६९०४०२ तच्च छिष्यन् लोकम् इमम् । आस्थितः पुत्र मा खिदः
 १०६९०४१० श्री-शुक उवाच
 १०६९०४११ इत्य् आचरन्तं सद्-धर्मान् । पावनान् गृह-मेधिनाम्
 १०६९०४१२ तम् एव सर्व-गोहेषु । सन्तम् एकं ददर्श ह
 १०६९०४२१ कृष्णस्यानन्त-वीर्यस्य । योग-माया-महोदयम्
 १०६९०४२२ मुहुर् दृष्ट्वा ऋषिर् अभूद् । विस्मितो जात-कौतुकः
 १०६९०४३१ इत्य् अर्थ-काम-धर्मेषु । कृष्णेन श्रद्धितात्मना
 १०६९०४३२ सम्यक् सभाजितः प्रीतस् । तम् एवानुस्मरन् ययौ
 १०६९०४४१ एवं मनुष्य-पदवीम् अनुवर्तमानो । नारायणो ऽखिल-भवाय गृहीत-शक्तिः
 १०६९०४४२ रेमे ऽण्ग षोडश-सहस्र-वराङ्गानां । स-व्रीड-सौहृद-निरीक्षण-हास-जुष्टः
 १०६९०४५१ यानीह विश्व-विलयोद्भव-वृत्ति-हेतुः
 १०६९०४५२ कर्माण्य् अनन्य-विषयाणि हरीश् चकार
 १०६९०४५३ यस् त्व् अङ्ग गायति शृणोत्य् अनुमोदते वा
 १०६९०४५४ भक्तिर् भवेद् भगवति ह्य् अपवर्ग-मार्गे
 १०७०००१० श्री-शुक उवाच
 १०७०००११ अथोषस्य् उपवृत्तायां । कुक्कुटान् कूजतो ऽशपन्
 १०७०००१२ गृहीत-कण्ठ्यः पतिभिर् । माधव्यो विरहातुराः
 १०७०००२१ वयांस्य् अरोरुवन् कृष्णं । बोधयन्तीव वन्दिनः
 १०७०००२२ गायत्स्व् अलिष्व् अनिद्राणि । मन्दार-वन-वायुभिः
 १०७०००३१ मुहूर्तं तं तु वैदर्भी । नामृष्यद् अति-शोभनम्
 १०७०००३२ परिरम्भण-विश्लेषात् । प्रिय-बाह्व्-अन्तरं गता
 १०७०००४१ ब्राह्मे मुहूर्तं उत्थाय । वाच-उपस्पृश्य माधवः
 १०७०००४२ दध्यौ प्रसन्न-करण । आत्मानं तमसः परम्
 १०७०००५१ एकं स्वयं-ज्योतिर् अनन्यम् अव्ययं । स्व-संस्थया नित्य-निरस्त-कल्मषम्
 १०७०००५२ ब्रह्माख्यम् अस्योद्भव-नाश-हेतुभिः । स्व-शक्तिभिर् लक्षित-भाव-निर्वृतिम्
 १०७०००६१ अथाप्लुतो ऽम्भस्य् अमले यथा-विधि
 १०७०००६२ क्रिया-कलापं परिधाय वाससी
 १०७०००६३ चकार सन्ध्योपगमादि सत्तमो
 १०७०००६४ हुतानलो ब्रह्म जजाप वाग्-यतः
 १०७०००७१ उपस्थायार्कम् उद्यन्तं । तर्पयित्वात्मनः कलाः
 १०७०००७२ देवान् ऋषीन् पितृन् वृद्धान् । विप्रान् अभ्यर्च्य चात्मवान्
 १०७०००८१ धेनूनां रुक्म-शृङ्गीनां । साध्वीनां मौक्तिक-स्रजाम्
 १०७०००८२ पयस्विनीनां गृष्टीनां । स-वत्सानां सु-वाससाम्
 १०७०००९१ ददौ रूप्य-खुराग्राणां । क्षौमाजिन-तिलैः सह
 १०७०००९२ अलङ्कृतेभ्यो विप्रेभ्यो । बद्धं बद्धं दिने दिने

१०७००१०१ गो-विप्र-देवता-वृद्ध- । गुरून् भूतानि सर्वशः
 १०७००१०३ नमस्कृत्यात्म-सम्भूतीर् । मङ्गलानि समस्पृशत्
 १०७००१११ आत्मानं भूषयाम् आस । नर-लोक-विभूषणम्
 १०७००११३ वासोभिर् भूषणैः स्वयैर् । दिव्य-स्रग्-अनुलेपनैः
 १०७००१२१ अवेक्ष्याज्यं तथादर्श । गो-वृष-द्विज-देवताः
 १०७००१२३ कामांश् च सर्व-वर्णानां । पौरान्तः-पुर-चारिणाम्
 १०७००१२५ प्रदाप्य प्रकृतीः कामैः । प्रतोष्य प्रत्यनन्दत
 १०७००१३१ संविभज्याग्रतो विप्रान् । स्रक्-ताम्बूलानुलेपनैः
 १०७००१३३ सुहृदः प्रकृतीर् दारान् । उपायुक्त्वा ततः स्वयम्
 १०७००१४१ तावत् सूत उपानीय । स्यन्दनं परमाद्भुतम्
 १०७००१४३ सुग्रीवाद्यैर् हयैर् युक्तं । प्रणम्यावस्थितो ऽग्रतः
 १०७००१५१ गृहीत्वा पाणिना पाणी । सारथेस् तम् अथारुहत्
 १०७००१५३ सात्यक्य-उद्धव-संयुक्तः । पूर्वाद्रिम् इव भास्करः
 १०७००१६१ ईक्षितो ऽन्तः-पुर-स्त्रीणां । स-व्रीड-प्रेम-वीक्षितैः
 १०७००१६३ कृच्छ्राद् विसृष्टो निरगाज् । जात-हासो हरन् मनः
 १०७००१७१ सुधर्माख्यां सभां सर्वैर् । वृष्णिभिः परिवारितः
 १०७००१७३ प्राविशद् यन्-निविष्टानां । न सन्त्यु अङ्ग षड् ऊर्मयः
 १०७००१८१ तत्रोपविस्तः परमासने विभुर । बभौ स्व-भासा ककुभो ऽवभासयन्
 १०७००१८३ वृतो नृ-सिंहैर् यदुभिर् यदूत्तमो । यथोडु-राजो दिवि तारका-गणैः
 १०७००१९१ तत्रोपमन्त्रिणो राजन् । नाना-हास्य-रसैर् विभुम्
 १०७००१९३ उपतस्थुर नटाचार्या । नर्तक्यस् ताण्डवैः पृथक्
 १०७००२०१ मृदङ्ग-वीणा-मुरज- । वेणु-ताल-दर-स्वनैः
 १०७००२०३ ननृतुर् जग्नुस् तुष्टुवुश् च । सूत-मागध-वन्दिनः
 १०७००२११ तत्राहुर ब्राह्मणाः केचिद् । आसीना ब्रह्म-वादिनः
 १०७००२१३ पूर्वेषां पुण्य-यशसां । राज्ञां चाकथयन् कथाः
 १०७००२२१ तत्रैकः पुरुषो राजन् । आगतो ऽपूर्व-दर्शनः
 १०७००२२३ विज्ञापितो भगवते । प्रतीहारैः प्रवेशितः
 १०७००२३१ स नमस्कृत्य कृष्णाय । परेशाय कृताञ्जलिः
 १०७००२३३ राज्ञाम् आवेदयद् दुःखं । जरासन्ध-निरोध-जम्
 १०७००२४१ ये च दिग्-विजये तस्य । सन्नतिं न ययुर नृपाः
 १०७००२४३ प्रसह्य रुद्धास् तेनासन्न । अयुते द्वे गिरिव्रजे
 १०७००२५० राजान ऊचुः
 १०७००२५१ कृष्ण कृष्णाप्रमेयात्मन् । प्रपन्न-भय-भङ्गन
 १०७००२५३ वयं त्वां शरणं यामो । भव-भीताः पृथग्-धियः
 १०७००२६१ लोको विकर्म-निरतः कुशले प्रमत्तः
 १०७००२६२ कर्मण्यु अयं त्वद्-उदिते भवद्-अर्चने स्वे
 १०७००२६३ यस् तावद् अस्य बलवान् इह जीविताशां

१०७००२६४ सद्यश् छिनत्त्य् अनिमिषाय नमो ऽस्तु तस्मै
 १०७००२७१ लोके भवाञ् जगद्-इनः कलयावतीर्णः
 १०७००२७२ सद्-रक्षणाय खल-निग्रहणाय चान्यः
 १०७००२७३ कश्चित् त्वदीयम् अतियाति निदेशम् ईश
 १०७००२७४ किं वा जनः स्व-कृतम् ऋच्छति तन् न विद्मः
 १०७००२८१ स्वप्नायितं नृप-सुखं पर-तन्त्रम् ईश
 १०७००२८२ शश्वद्-भयेन मृतकेन धुरं वहामः
 १०७००२८३ हित्वा तद् आत्मनि सुखं त्वद्-अनीह-लभ्यं
 १०७००२८४ क्लिश्यामहे ऽति-कृपणास् तव माययेह
 १०७००२९१ तन् नो भवान् प्रणत-शोक-हराङ्घ्रि-युग्मो
 १०७००२९२ बद्धान् वियुङ्क्ष्व मगधाह्वय-कर्म-पाशात्
 १०७००२९३ यो भू-भुजो ऽयुत-मतङ्गज-वीर्यम् एको
 १०७००२९४ विभ्रद् रुरोध भवने मृग-राड् इवावीः
 १०७००३०१ यो वै त्वया द्वि-नव-कृत्व उदात्त-चक्र
 १०७००३०२ भग्नो मृधे खलु भवन्तम् अनन्त-वीर्यम्
 १०७००३०३ जित्वा नृ-लोक-निरतं सकृद् ऊढ-दर्पो
 १०७००३०४ युष्मत्-प्रजा रुजति नो ऽजित तद् विधेहि
 १०७००३१० दूत उवाच
 १०७००३११ इति मागध-संरुद्धा । भवद्-दर्शन-कङ्क्षिणः
 १०७००३१३ प्रपन्नाः पाद-मूलं ते । दीनानां शं विधीयताम्
 १०७००३२० श्री-शुक उवाच
 १०७००३२१ राज-दूते ब्रुवत्य् एवं । देवर्षिः परम-द्युतिः
 १०७००३२३ विभ्रत् पिङ्ग-जटा-भारं । प्रादुरासीद् यथा रविः
 १०७००३३१ तं दृष्ट्वा भगवान् कृष्णः । सर्व-लोकेश्वरेश्वरः
 १०७००३३३ ववन्द उत्थितः शीर्ष्णा । स-सभ्यः सानुगो मुदा
 १०७००३४१ सभाजयित्वा विधि-वत् । कृतासन-परिग्रहम्
 १०७००३४३ बभाषे सुनुतैर् वाक्यैः । श्रद्धया तर्पयन् मुनिम्
 १०७००३५१ अपि स्विद् अद्य लोकानां । त्रयाणाम् अकुतो-भयम्
 १०७००३५३ ननु भूयान् भगवतो । लोकान् पर्यटतो गुणः
 १०७००३६१ न हि ते ऽविदितं किञ्चिद् । लोकेष्व् ईश्वर-कर्तृषु
 १०७००३६३ अथ पृच्छामहे युष्मान् । पाण्डवानां चिकीर्षितम्
 १०७००३७० श्री-नारद उवाच
 १०७००३७१ दृष्टा माया ते बहुशो दुरत्यया । माया विभो विश्व-सृजश् च मायिनः
 १०७००३७३ भूतेषु भूमंश् चरतः स्व-शक्तिभिर् । वह्नेर् इव च्छन्न-रुचो न मे ऽद्भुतम्
 १०७००३८१ तवेहितं को ऽर्हति साधु वेदितुं । स्व-माययेदं सृजतो नियच्छतः
 १०७००३८३ यद् विद्यमानात्मतयावभासते । तस्मै नमस् ते स्व-विलक्षणात्मने
 १०७००३९१ जीवस्य यः संसरतो विमोक्षणं । न जानतो ऽनर्थ-वहाच् छरीरतः

१०७००३९३ लीलावतारैः स्व-यशः प्रदीपकं । प्राज्वालयत् त्वा तम् अहं प्रपद्ये
 १०७००४०१ अथाप्यु आश्रावये ब्रह्म । नर-लोक-विडम्बनम्
 १०७००४०३ राज्ञः पैतृ-ष्वस्त्रेयस्य । भक्तस्य च चिकीर्षितम्
 १०७००४११ यक्ष्यति त्वां मखेन्द्रेण । राजसूयेन पाण्डवः
 १०७००४१३ पारमेष्ठ्य-कामो नृपतिस् । तद् भवान् अनुमोदताम्
 १०७००४२१ तस्मिन् देव क्रतु-वरे । भवन्तं वै सुरादयः
 १०७००४२३ दिदृक्षवः समेष्यन्ति । राजानश् च यशस्विनः
 १०७००४३१ श्रवणात् कीर्तनाद् ध्यानात् । पूयन्ते ऽन्ते-वसायिनः
 १०७००४३३ तव ब्रह्म-मयस्येश । किम् उतेक्षाभिमर्शिनः
 १०७००४४१ यस्यामलं दिवि यशः प्रथितं रसायां
 १०७००४४२ भूमौ च ते भुवन-मङ्गल दिग्-वितानम्
 १०७००४४३ मन्दाकिनीति दिवि भोगवतीति चाधो
 १०७००४४४ गङ्गेति चेह चरणाम्बु पुनाति विश्वम्
 १०७००४५० श्री-शुक उवाच
 १०७००४५१ तत्र तेष्व् आत्म-पक्षेष्व् अ- । गृणत्सु विजिगीषया
 १०७००४५३ वाचः पेशैः स्मयन् भृत्यम् । उद्धवं प्राह केशवः
 १०७००४६० श्री-भगवान् उवाच
 १०७००४६१ त्वं हि नः परमं चक्षुः । सुहृन् मन्त्रार्थ-तत्त्व-वित्
 १०७००४६३ अथात्र ब्रूह्य अनुष्ठेयं । श्रद्धमः करवाम तत्
 १०७००४७१ इत्युपामन्त्रितो भर्त्रा । सर्व-ज्ञेनापि मुग्ध-वत्
 १०७००४७३ निदेशं शिरसाधाय । उद्धवः प्रत्यभाषत
 १०७१००१० श्री-शुक उवाच
 १०७१००११ इत्यु उदीरितम् आकर्ण्य । देवऋषेर् उद्धवो ऽब्रवीत्
 १०७१००१३ सभ्यानां मतम् आज्ञाय । कृष्णस्य च महा-मतिः
 १०७१००२० श्री-उद्धव उवाच
 १०७१००२१ यद् उक्तम् ऋषिना देव । साचिव्यं यक्ष्यतस् त्वया
 १०७१००२३ कार्यं पैतृ-ष्वस्त्रेयस्य । रक्षा च शरणैषिणाम्
 १०७१००३१ यष्टव्यम् राजसूयेन । दिव-चक्र-जयिना विभो
 १०७१००३३ अतो जरा-सुत-जय । उभयार्थो मतो मम
 १०७१००४१ अस्माकं च महान् अर्थो । ह्य एतेनैव भविष्यति
 १०७१००४३ यशश् च तव गोविन्द । राज्ञो बद्धान् विमुञ्चतः
 १०७१००५१ स वै दुर्विषहो राजा । नागायुत-समो बले
 १०७१००५३ बलिनाम् अपि चान्येषां । भीमं सम-बलं विना
 १०७१००६१ द्वै-रथे स तु जेतव्यो । मा शताक्षौहिणी-युतः
 १०७१००६३ ब्राह्मण्यो ऽभ्यर्थितो विप्रैर् । न प्रत्याख्याति कर्हिचित्
 १०७१००७१ ब्रह्म-वेष-धरो गत्वा । तं भिक्षेत वृकोदरः
 १०७१००७३ हनिष्यति न सन्देहो । द्वै-रथे तव सन्निधौ

१०७१००८१ निमित्तं परम् ईशस्य । विश्व-सर्ग-निरोधयोः
 १०७१००८३ हिरण्यगर्भः शर्वश् च । कालस्यारूपिणस् तव
 १०७१००९१ गायन्ति ते विशद-कर्म गृहेषु देव्यो
 १०७१००९२ राज्ञां स्व-शत्रु-वधम् आत्म-विमोक्षणं च
 १०७१००९३ गोप्यश् च कुञ्जर-पतेर् जनकात्मजायाः
 १०७१००९४ पित्रोश् च लब्ध-शरणा मुनयो वयं च
 १०७१०१०१ जरासन्ध-वधः कृष्ण । भूय-अर्थार्थोपकल्पते
 १०७१०१०३ प्रायः पाक-विपाकेन । तव चाभिमतः क्रतुः
 १०७१०११० श्री-शुक उवाच
 १०७१०१११ इत्य् उद्धव-वचो राजन् । सर्वतो-भद्रम् अच्युतम्
 १०७१०११३ देवर्षिर् यदु-वृद्धाश् च । कृष्णश् च प्रत्यपूजयन्
 १०७१०१२१ अथादिशत् प्रयाणाय । भगवान् देवकी-सुतः
 १०७१०१२३ भृत्यान् दारुक-जैत्रादीन् । अनुज्ञाप्य गुरून् विभुः
 १०७१०१३१ निर्गमय्यावरोधान् स्वान् । स-सुतान् स-परिच्छदान्
 १०७१०१३३ सङ्घर्षणम् अनुज्ञाप्य । यदु-राजं च शत्रु-हन्
 १०७१०१३५ सूतोपनीतं स्व-रथम् । आरुहद् गरुड-ध्वजम्
 १०७१०१४१ ततो रथ-द्विप-भट-सादि-नायकैः
 १०७१०१४२ करालया परिवृत आत्म-सेनया
 १०७१०१४३ मृदङ्ग-भेद-आनक-शङ्ख-गोमुखैः
 १०७१०१४४ प्रघोष-घोषित-ककुभो निरक्रमत्
 १०७१०१५१ नृ-वाजि-काञ्चन-शिबिकाभिर् अच्युतं । सहात्मजाः पतिम् अनु सु-व्रता ययुः
 १०७१०१५३ वराम्बराभरण-विलेपन-स्त्रजः । सु-संवृता नृभिर् असि-चर्म-पाणिभिः
 १०७१०१६१ नरोष्ट्र-गो-महिष-खराश्वतट-अर्नः
 १०७१०१६२ करेणुभिः परिजन-वार-योषितः
 १०७१०१६३ स्त-अलङ्कृताः कट-कुटि-कम्बलाम्बराट्ट-
 १०७१०१६४ उपस्करा ययुर् अधियुज्य सर्वतः
 १०७१०१७१ बलं बृहद्-ध्वज-पट-छत्र-चामरैर्
 १०७१०१७२ वरायुधाभरण-किरीट-वर्माभिः
 १०७१०१७३ दिवांशुभिस् तुमुल-रवं बभौ रवेर्
 १०७१०१७४ यथार्णवः क्षुभित-तिमिङ्गिलोर्मिभिः
 १०७१०१८१ अथो मुनिर् यदु-पतिना सभाजितः । प्रणम्य तं हृदि विदधद् विहायसा
 १०७१०१८३ निशम्य तद्-व्यवसितम् आहृताहर्णो । मुकुन्द-सन्दरशन-निवृत्तिन्द्रियः
 १०७१०१९१ राज-दूतम् उवाचेदं । भगवान् प्रीणयन् गिरा
 १०७१०१९३ मा भैष्ट दूत भद्रं वो । घातयिष्यामि मागधम्
 १०७१०२०१ इत्य् उक्तः प्रस्थितो दूतो । यथा-वद् अवदन् नृपान्
 १०७१०२०३ ते ऽपि सन्दर्शनं शौरेः । प्रत्यैक्षन् यन् मुमुक्षवः
 १०७१०२११ आनर्त-सौवीर-मरूंसु । तीर्त्वा विनशनं हरिः

१०७१०२१३ गिरीन् नदीर् अतीयाय । पुर-ग्राम-ब्रजाकरान्
 १०७१०२२१ ततो दृषद्वतीं तीर्त्वा । मुकुन्दो ऽथ सरस्वतीम्
 १०७१०२२३ पञ्चालान् अथ मत्स्यांश् च । शक्र-प्रस्थम् अथागमत्
 १०७१०२३१ तम् उपागतम् आकर्ण्य । प्रीतो दुर्दर्शनं नृनाम्
 १०७१०२३३ अजात-शत्रुर् निरगात् । सोपध्यायः सुहृद्-वृतः
 १०७१०२४१ गीत-वादित्र-घोषेण । ब्रह्म-घोषेण भूयसा
 १०७१०२४३ अभ्ययात् स हृषीकेशं । प्राणाः प्राणम् इवावृतः
 १०७१०२५१ दृष्ट्वा विक्लिन्न-हृदयः । कृष्णं स्नेहेन पाण्डवः
 १०७१०२५३ चिराद् दृष्टं प्रियतमं । सस्वजे ऽथ पुनः पुनः
 १०७१०२६१ दोर्भ्यां परिष्वज्य रमामलालयं । मुकुन्द-गात्रं नृ-पतिर् हताशुभः
 १०७१०२६३ लेभे परां निर्वृतिम् अश्रु-लोचनो । हृष्यत्-तनुर् विस्मृत-लोक-विभ्रमः
 १०७१०२७१ तं मातुलेयं परिरभ्य निर्वृतो । भीमः स्मयन् प्रेम-जलाकुलेन्द्रियः
 १०७१०२७३ यमौ किरीटी च सुहृत्तमं मुदा । प्रवृद्ध-बाष्पाः परिरिभिरे ऽच्युतम्
 १०७१०२८१ अर्जुनेन परिष्वक्तो । यमाभ्याम् अभिवादितः
 १०७१०२८३ ब्राह्मणेभ्यो नमस्कृत्य । वृद्धेभ्यश् च यथार्हतः
 १०७१०२८५ मानिनो मानयाम् आस । कुरु-सृञ्जय-कैकयान्
 १०७१०२९१ सूत-मागध-गन्धर्वा । वन्दिनश् चोपमन्त्रिणः
 १०७१०२९३ मृदङ्ग-शङ्ख-पटह । वीणा-पणव-गोमुखैः
 १०७१०२९५ ब्राह्मणाश् चारविन्दाक्षं । तुष्टुवुर ननतुर जगुः
 १०७१०३०१ एवं सुहृद्भिः पर्यस्तः । पुण्य-श्लोक-शिखामणिः
 १०७१०३०३ संस्तूयमानो भगवान् । विवेशालङ्कृतं पुरम्
 १०७१०३११ संसिक्त-वर्त्म करिणां मद-गन्ध-तोयैश्
 १०७१०३१२ चित्र-ध्वजैः कनक-तोरण-पूर्ण-कुम्भैः
 १०७१०३१३ मृष्टात्मभिर् नव-दुकूल-विभूषण-स्त्र-
 १०७१०३१४ गन्धैर् नृभिर् युवतिभिश् च विराजमानम्
 १०७१०३२१ उद्दीप्त-दीप-बलिभिः प्रति-सन्न जाल
 १०७१०३२२ निर्यात-धूप-रुचिरं विलसत्-पताकम्
 १०७१०३२३ मूर्धन्य-हेम-कलशै रजतोरु-शृङ्गैर्
 १०७१०३२४ जुष्टं ददर्श भवनैः कुरु-राज-धाम
 १०७१०३३१ प्राप्तं निशम्य नर-लोचन-पान-पात्रम्
 १०७१०३३२ औत्सुक्य-विश्लथित-केश-दुकूल-बन्धाः
 १०७१०३३३ सद्यो विसृज्य गृह-कर्म पतींश् च तल्पे
 १०७१०३३४ द्रष्टुं ययुर युवतयः स्म नरेन्द्र-मार्गे
 १०७१०३४१ तस्मिन् सु-सङ्कुल इभाश्व-रथ-द्विपद्भिः
 १०७१०३४२ कृष्णम् स-भार्यम् उपलभ्य गृहाधिरूढाः
 १०७१०३४३ नार्यो विकीर्य कुसुमैर् मनसोपगुह्य
 १०७१०३४४ सु-स्वागतं विदधुर उत्स्मय-वीक्षितेन

१०७१०३५१ ऊचुः स्त्रियः पथि निरीक्ष्य मुकुन्द-पत्नीस्
 १०७१०३५२ तारा यथोद्दुप-सहाः किम् अकार्य- अमूभिः
 १०७१०३५३ यच्च चक्षुषां पुरुष-मौलिर् उदार-हास
 १०७१०३५४ लीलावलोक-कलयोत्सवम् आतनोति
 १०७१०३६१ तत्र तत्रोपसङ्गम्य । पौरा मङ्गल-पाणयः
 १०७१०३६३ चक्रुः सपर्यां कृष्णाय । श्रेणी-मुख्या हतैनसः
 १०७१०३७१ अन्तः-पुर-जनैः प्रीत्या । मुकुन्दः फुल्ल-लोचनैः
 १०७१०३७३ स-सम्भ्रमैर् अभ्युपेतः । प्राविशद् राज-मन्दिरम्
 १०७१०३८१ पृथा विलोक्य भ्रात्रेयं । कृष्णं त्रि-भुवनेश्वरम्
 १०७१०३८३ प्रीतात्मोत्थाय पर्यङ्कात् । स-स्रुषा परिषस्वजे
 १०७१०३९१ गोविन्दं गृहम् आनीय । देव-देवेशम् आदृतः
 १०७१०३९३ पूजायां नाविदत् कृत्यं । प्रमोदोपहतो नृपः
 १०७१०४०१ पितृ-स्वसुर गुरु-स्त्रीणां । कृष्णश् चक्रे ऽभिवादनम्
 १०७१०४०३ स्वयं च कृष्णया राजन् । भगिन्या चाभिवन्दितः
 १०७१०४११ श्वश्रुवा सञ्चोदिता कृष्णा । कृष्ण-पत्नीश् च सर्वशः
 १०७१०४१३ आनर्च रुक्मिणीं सत्यां । भद्रां जाम्बवतीं तथा
 १०७१०४२१ कालिन्दीं मित्रविन्दां च । शैब्यां नाग्नजितीं सतीम्
 १०७१०४२३ अन्याश् चाभ्यागता यास् तु । वासः-स्रङ्-मण्डनादिभिः
 १०७१०४३१ सुखं निवासयाम् आस । धर्म-राजो जनार्दनम्
 १०७१०४३३ स-सैन्यं सानुगामत्यं । स-भार्यं च नवं नवम्
 १०७१०४४१ तर्पयित्वा खाण्डवेन । वह्निं फाल्गुन-संयुतः
 १०७१०४४३ मोचयित्वा मयं येन । राज्ञे दिव्या सभा कृता
 १०७१०४५१ उवास कतिचिन् मासान् । राज्ञः प्रिय-चिकीर्षया
 १०७१०४५३ विहरन् रथम् आरुह्य । फाल्गुनेन भटैर् वृतः
 १०७२००१० श्री-शुक उवाच
 १०७२००११ एकदा तु सभा-मध्य । आस्थितो मुनिभिर् वृतः
 १०७२००१३ ब्राह्मणैः क्षत्रियैर् वैश्यैर् । भ्रातृभिश् च युधिष्ठिरः
 १०७२००२१ आचार्यैः कुल-वृद्धैश् च । ज्ञाति-सम्बन्धि-बान्धवैः
 १०७२००२३ शृण्वताम् एव चैतेषाम् । आभाष्येदम् उवाच ह
 १०७२००३० श्री-युधिष्ठिर उवाच
 १०७२००३१ क्रतु-राजेन गोविन्द । राजसूयेन पावनीः
 १०७२००३३ यक्ष्ये विभूतीर् भवतस् । तत् सम्पादय नः प्रभो
 १०७२००४१ त्वत्-पादुके अविरतं परि ये चरन्ति
 १०७२००४२ ध्यायन्त्य् अभद्र-नशने शुचयो गृणन्ति
 १०७२००४३ विन्दन्ति ते कमल-नाभ भवापवर्गम्
 १०७२००४४ आशासते यदि त आशिष ईश नान्ये
 १०७२००५१ तद् देव-देव भवतश् चरणारविन्द-

१०७२००५२ सेवानुभावम् इह पश्यतु लोक एषः
 १०७२००५३ ये त्वां भजन्ति न भजन्त्यु उत वोभयेषां
 १०७२००५४ निष्ठां प्रदर्शय विभो कुरु-सृञ्जयानाम्
 १०७२००६१ न ब्रह्मणः स्व-पर-भेद-मतिस् तव स्यात्
 १०७२००६२ सर्वात्मनः सम-दृशः स्व-सुखानुभूतेः
 १०७२००६३ संसेवतां सुर-तरोर् इव ते प्रसादः
 १०७२००६४ सेवानुरूपम् उदयो न विपर्ययो ऽत्र
 १०७२००७० श्री-भगवान् उवाच
 १०७२००७१ सम्यग् व्यवसितं राजन् । भवता शत्रु-कर्शन
 १०७२००७३ कल्याणी येन ते कीर्तिर् । लोकान् अनुभविष्यति
 १०७२००८१ ऋषीणां पितृ-देवानां । सुहृदाम् अपि नः प्रभो
 १०७२००८३ सर्वेषाम् अपि भूतानाम् । ईप्सितः क्रतु-राड् अयम्
 १०७२००९१ विजित्य नृपतीन् सर्वान् । कृत्वा च जगतीं वशे
 १०७२००९३ सम्भृत्य सर्व-सम्भारान् । आहरस्व महा-क्रतुम्
 १०७२०१०१ एते ते भ्रातरो राजंलू । लोक-पालांश-सम्भवाः
 १०७२०१०३ जितो ऽस्म्य् आत्मवता ते ऽहं । दुर्जयो यो ऽकृतात्मभिः
 १०७२०१११ न कश्चिन् मत्-परं लोके । तेजसा यशसा श्रिया
 १०७२०११३ विभूतिभिर् वाभिभवेद् । देवो ऽपि किम् उ पार्थिवः
 १०७२०१२० श्री-शुक उवाच
 १०७२०१२१ निशम्य भगवद्-गीतं । प्रीतः फुल्ल-मुखाम्बुजः
 १०७२०१२३ भ्रातृन् दिग्-विजये ऽयुक्लु । विष्णु-तेजोपबृंहितान्
 १०७२०१३१ सहदेवं दक्षिणस्याम् । आदिशत् सह सृञ्जयैः
 १०७२०१३३ दिशि प्रतीच्यां नकुलम् । उदीच्यां सव्यसाचिनम्
 १०७२०१३५ प्राच्यां वृकोदरं मत्स्यैः । केकयैः सह मद्रकैः
 १०७२०१४१ ते विजित्य नृपान् वीरा । आजहूर् दिग्भ्य ओजसा
 १०७२०१४३ अजात-शत्रवे भूरि । द्रविणं नृप यक्ष्यते
 १०७२०१५१ श्रुत्वाजितं जरासन्धं । नृपतेर् ध्यायतो हरिः
 १०७२०१५३ आहोपायं तम् एवाद्य । उद्धवो यम् उवाच ह
 १०७२०१६१ भीमसेनो ऽर्जुनः कृष्णो । ब्रह्म-लिन्ग-धरास् त्रयः
 १०७२०१६३ जग्मुर् गिरिव्रजं तात । बृहद्रथ-सुतो यतः
 १०७२०१७१ ते गत्वातिथ्य-वेलायां । गृहेषु गृह-मेधिनम्
 १०७२०१७३ ब्रह्मण्यं समयाचेरन् । राजन्या ब्रह्म-लिङ्गिनः
 १०७२०१८१ राजन् विद्ध्य् अतिथीन् प्राप्तान् । अर्थिनो दूरम् आगतान्
 १०७२०१८३ तन् नः प्रयच्छ भद्रं ते । यद् वयं कामयामहे
 १०७२०१९१ किं दुर्मर्षं तितिक्षूणां । किम् अकार्यम् असाधुभिः
 १०७२०१९३ किं न देयं वदान्यानां । कः परः सम-दर्शिनाम्
 १०७२०२०१ यो ऽनित्येन शरीरेण । सतां गेयं यशो ध्रुवम्

१०७२०२०३ नाचिनोति स्वयं कल्पः । स वाच्यः शोच्य एव सः
 १०७२०२११ हरिश्चन्द्रो रन्तिदेव । उञ्छवृत्तिः शिबिर् बलिः
 १०७२०२१३ व्याधः कपोतो बहवो । ह्य अघ्रुवेण ध्रुवं गताः
 १०७२०२२० श्री-शुक उवाच
 १०७२०२२१ स्वैर् आकृतिभिस् तांस् तु । प्रकोष्ठैर् ज्या-हतैर् अपि
 १०७२०२२३ राजन्य-बन्धून् विज्ञाय । दृष्ट-पूर्वान् अचिन्तयत्
 १०७२०२३१ राजन्य-बन्धवो ह्य एते । ब्रह्म-लिङ्गानि बिभ्रति
 १०७२०२३३ ददानि भिक्षितं तेभ्य । आत्मानम् अपि दुस्त्यजम्
 १०७२०२४१ बलेर् नु श्रूयते कीर्तिर् । वितता दिक्ष्व् अकल्मषा
 १०७२०२४३ ऐश्वर्याद् भ्रंशितस्यापि । विप्र-व्याजेन विष्णुना
 १०७२०२५१ श्रियं जिहीषतेन्द्रस्य । विष्णवे द्विज-रूपिणे
 १०७२०२५३ जानन्न अपि महीम् प्रादाद् । वार्यमाणो ऽपि दैत्य-राट्
 १०७२०२६१ जीवता ब्राह्मणार्थाय । को न्व् अर्थः क्षत्र-बन्धुना
 १०७२०२६३ देहेन पतमानेन । नेहता विपुलं यशः
 १०७२०२७१ इत्य् उदार-मतिः प्राह । कृष्णार्जुन-वृकोदरान्
 १०७२०२७३ हे विप्रा त्रियतां कामो । ददाम्य् आत्म-शिरो ऽपि वः
 १०७२०२८० श्री-भगवान् उवाच
 १०७२०२८१ युद्धं नो देहि राजेन्द्र । द्वन्द्वशो यदि मन्यसे
 १०७२०२८३ युद्धार्थिनो वयं प्राप्ता । राजन्या नान्य-काङ्क्षिणः
 १०७२०२९१ असौ वृकोदरः पार्थस् । तस्य भ्रातार्जुनो ह्य् अयम्
 १०७२०२९३ अनयोर् मातुलेयं मां । कृष्णं जानीहि ते रिपुम्
 १०७२०३०१ एवम् आवेदितो राजा । जहासोच्चैः स्म मागधः
 १०७२०३०३ आह चामर्षितो मन्दा । युद्धं तर्हि ददामि वः
 १०७२०३११ न त्वया भीरुणा योत्स्ये । युधि विक्लव-तेजसा
 १०७२०३१३ मथुरां स्व-पुरीं त्यक्त्वा । समुद्रं शरणं गतः
 १०७२०३२१ अयं तु वयसातुल्यो । नाति-सत्त्वो न मे समः
 १०७२०३२३ अर्जुनो न भवेद् योद्धा । भीमस् तुल्य-बलो मम
 १०७२०३३१ इत्य् उक्त्वा भीमसेनाय । प्रादाय महतीं गदाम्
 १०७२०३३३ द्वितीयां स्वयम् आदाय । निर्जगाम पुराद् बहिः
 १०७२०३४१ ततः समेखले वीरौ । संयुक्ताव् इतरेतरम्
 १०७२०३४३ जघ्नतुर् वज्र-कल्पाभ्यां । गदाभ्यां रण-दुर्मदौ
 १०७२०३५१ मण्डलानि विचित्राणि । सव्यं दक्षिणम् एव च
 १०७२०३५३ चरतोः शुशुभे युद्धं । नटयोर् इव रङ्गिणोः
 १०७२०३६१ ततश् चट-चटा-शब्दो । वज्र-निष्पेस-सन्निभः
 १०७२०३६३ गदयोः क्षिप्तयो राजन् । दन्तयोर् इव दन्तिनोः
 १०७२०३७१ ते वै गदे भुज-जवेन निपात्यमाने
 १०७२०३७२ अन्योन्यतो ऽंस-कटि-पाद-करोरु-जत्रुम्

१०७२०३७३ चूर्णी-बभूवतुर् उपेत्य यथार्क-शाखे
 १०७२०३७४ संयुध्यतोर् द्विरदयोर् इव दीप्त-मन्व्योः
 १०७२०३८१ इत्थं तयोः प्रहतयोर् गदयोर् नृ-वीरौ
 १०७२०३८२ क्रुद्धौ स्व-मुष्टिभिर् अयः-स्परशौर् अपिष्टाम्
 १०७२०३८३ शब्दस् तयोः प्रहरतोर् इभयोर् इवासीन्
 १०७२०३८४ निर्घात-वज्र-परुषस् तल-ताडनोत्थः
 १०७२०३९१ तयोर् एवं प्रहरतोः । सम-शिक्षा-बलौजसोः
 १०७२०३९३ निर्विशेषम् अभूद् युद्धम् । अक्षीण-जवयोर् नृप
 १०७२०४०१ शत्रोर् जन्म-मृती विद्वाञ् । जीवितं च जरा-कृतम्
 १०७२०४०३ पार्थम् आप्याययन् स्वेन । तेजसाचिन्तयद् धरिः
 १०७२०४११ सञ्चिन्त्यारी-वधोपायं । भीमस्यामोघ-दर्शनः
 १०७२०४१३ दर्शयाम् आस विटपं । पाटयन् इव संज्ञया
 १०७२०४२१ तद् विज्ञाय महा-सत्त्वो । भीमः प्रहरतां वरः
 १०७२०४२३ गृहीत्वा पादयोः शत्रुं । पातयाम् आस भू-तले
 १०७२०४३१ एकम् पादं पदाक्रम्य । दोर्भ्याम् अन्यं प्रगृह्य सः
 १०७२०४३३ गुदतः पाटयाम् आस । शाखम् इव महा-गजः
 १०७२०४४१ एक-पादोरु-वृषण- । कटि-पृष्ठ-स्तनांसके
 १०७२०४४३ एक-बाहू-अक्षि-भ्रू-कर्णे । शकले ददृशुः प्रजाः
 १०७२०४५१ हाहा-कारो महान् आसीन् । निहते मगधेश्वरे
 १०७२०४५३ पूजयाम् आसतुर् भीमं । परिरभ्य जयाच्यतौ
 १०७२०४६१ सहदेवं तत्-तनयं । भगवान् भूत-भावनः
 १०७२०४६३ अभ्यषिञ्चद् अमेयात्मा । मगधानां पतिं प्रभुः
 १०७२०४६५ मोचयाम् आस राजन्यान् । संरुद्धा मागधेन ये
 १०७३००१० श्री-शुक उवाच
 १०७३००११ अयुते द्वे शतान्य् अष्टौ । निरुद्धा युधि निर्जिताः
 १०७३००१३ ते निर्गता गिरिद्रोण्यां । मलिना मल-वाससः
 १०७३००२१ क्षुत्-क्षामाः शुष्क-वदनाः । संरोध-परिकर्षिताः
 १०७३००२३ ददृशुस् ते घन-श्यामं । पीत-कौशेय-वाससम्
 १०७३००३१ श्रीवत्साङ्कं चतुर्बाहुं । पद्म-गर्भारुणेक्षणम्
 १०७३००३३ चारु-प्रसन्न-वदनं । स्फुरन्-मकर-कुण्डलम्
 १०७३००४१ पद्म-हस्तं गदा-शङ्ख । रथाङ्गैर् उपलक्षितम्
 १०७३००४३ किरीट-हार-कटक- । कटि-सूत्राङ्गदाञ्चितम्
 १०७३००५१ भ्राजद्-वर-मणि-ग्रीवं । निवीतं वन-मालया
 १०७३००५३ पिबन्त इव चक्षुर्भ्यां । लिहन्त इव जिह्वया
 १०७३००६१ जिघ्रन्त इव नासाभ्यां । रम्भन्त इव बाहुभिः
 १०७३००६३ प्रणेमुर् हत-पाप्मानो । मूर्धाभिः पादयोर् हरेः
 १०७३००७१ कृष्ण-सन्दर्शनाहाद । ध्वस्त-संरोधन-क्लमाः

१०७३००७३ प्रशशंसुर हृषीकेशं । गीर्भिः प्राञ्जलयो नृपाः
 १०७३००८० राजान ऊचुः
 १०७३००८१ नमस् ते देव-देवेश । प्रपन्नार्ति-हराव्यय
 १०७३००८३ प्रपन्नान् पाहि नः कृष्ण । निर्विण्णान् घोर-संसृतेः
 १०७३००९१ नैनं नाथानुसूयामो । मागधं मधुसूदन
 १०७३००९३ अनुग्रहो यद् भवतो । राज्ञां राज्य-च्युतिर् विभो
 १०७३०१०१ राज्यैश्वर्य-मदोन्नद्धो । न श्रेयो विन्दते नृपः
 १०७३०१०३ त्वन्-माया-मोहितो ऽनित्या । मन्यते सम्पदो ऽचलाः
 १०७३०१११ मृग-तृष्णां यथा बाला । मन्यन्त उदकाशयम्
 १०७३०११३ एवं वैकारिकीं मायाम् । अयुक्ता वस्तु चक्षते
 १०७३०१२१ वयं पुरा श्री-मद-नष्ट-दृष्टयो । जिगीषयास्या इतरेतर-स्पृधः
 १०७३०१२३ घ्नन्तः प्रजाः स्वा अति-निर्घृणाः प्रभो । मृत्युं पुरस् त्वाविगणय्य दुर्मदाः
 १०७३०१३१ त एव कृष्णाद्य गभीर-रंहसा । दुरन्ते-वीर्येण विचालिताः श्रियः
 १०७३०१३३ कालेन तन्वा भवतो ऽनुकम्पया । विनष्ट-दर्पाश् चरणौ स्मराम ते
 १०७३०१४१ अथो न राज्यम् मृग-तृष्णि-रूपितं । देहेन शश्वत् पतता रुजां भुवा
 १०७३०१४३ उपासितव्यं स्पृहयामहे विभो । क्रिया-फलं प्रेत्य च कर्ण-रोचनम्
 १०७३०१५१ तं नः समादिशोपायं । येन ते चरणाब्जयोः
 १०७३०१५३ स्मृतिर् यथा न विरमेद् । अपि संसरताम् इह
 १०७३०१६१ कृष्णाय वासुदेवाय । हरये परमात्मने
 १०७३०१६३ प्रणत-क्लेश-नाशाय । गोविन्दाय नमो नमः
 १०७३०१७० श्री-शुक उवाच
 १०७३०१७१ संस्तूयमानो भगवान् । राजभिर् मुक्त-बन्धनैः
 १०७३०१७३ तान् आह करुणस् तात । शरण्यः श्लक्ष्णया गिरा
 १०७३०१८० श्री-भगवान् उवाच
 १०७३०१८१ अद्य प्रभृति वो भूपा । मय्य् आत्मन्य् अखिलेश्वरे
 १०७३०१८३ सु-दृढा जायते भक्तिर् । बाढम् आशंसितं तथा
 १०७३०१९१ दिष्ट्या व्यवसितं भूपा । भवन्त ऋत-भाषिणः
 १०७३०१९३ श्रिय-अश्वर्य-मदोन्नाहं । पश्य उन्मादकं नृणाम्
 १०७३०२०१ हैहयो नहुषो वेणो । रावणो नरको ऽपरे
 १०७३०२०३ श्री-मदाद् भ्रंशिताः स्थानाद् । देव-दैत्य-नरेश्वराः
 १०७३०२११ भवन्त एतद् विज्ञाय । देहाद्य् उत्पाद्यम् अन्त-वत्
 १०७३०२१३ मां यजन्तो ऽध्वरैर् युक्ताः । प्रजा धर्मेण रक्षयथ
 १०७३०२२१ सन्तन्वन्तः प्रजा-तन्तून् । सुखं दुःखं भवाभवौ
 १०७३०२२३ प्राप्तं प्राप्तं च सेवन्तो । मच्च-चित्ता विचरिष्यथ
 १०७३०२३१ उदासीनाश् च देहादाव् । आत्मारामा धृत-व्रताः
 १०७३०२३३ मय्य् आवेश्य मनः सम्यङ् । माम् अन्ते ब्रह्म यास्यथ
 १०७३०२४० श्री-शुक उवाच

१०७३०२४१ इत्य् आदिश्य नृपान् कृष्णो । भगवान् भुवनेश्वरः
 १०७३०२४३ तेषां न्ययुक्त् पुरुषान् । स्त्रियो मज्जन-कर्माणि
 १०७३०२५१ सपर्यां कारयाम् आस । सहदेवेन भारत
 १०७३०२५३ नरदेवोचितैर् वस्त्रैर् । भूषणैः स्रग्-विलेपनैः
 १०७३०२६१ भोजयित्वा वरान्नेन । सु-स्नातान् समलङ्कृतान्
 १०७३०२६३ भोगैश् च विविधैर् युक्तांस् । ताम्बूलाद्यैर् नृपोचितैः
 १०७३०२७१ ते पूजिता मुकुन्देन । राजानो मृष्ट-कुण्डलाः
 १०७३०२७३ विरेजुर् मोचिताः क्लेशात् । प्रावृङ्-अन्ते यथा ग्रहाः
 १०७३०२८१ रथान् सद्-अश्वान् आरोप्य । मणि-काञ्चन-भूषितान्
 १०७३०२८३ प्रीणय्य सुनृतैर् वाक्यैः । स्व-देशान् प्रत्ययापयत्
 १०७३०२९१ त एवं मोचिताः कृच्छ्रात् । कृष्णेन सु-महात्मना
 १०७३०२९३ ययुस् तम् एव ध्यायन्तः । कृतानि च जगत्-पतेः
 १०७३०३०१ जगदुः प्रकृतिभ्यस् ते । महा-पुरुष-चेष्टितम्
 १०७३०३०३ यथान्वशासद् भगवांस् । तथा चकुर् अतन्द्रिताः
 १०७३०३११ जरासन्धं घातयित्वा । भीमसेनेन केशवः
 १०७३०३१३ पार्थाभ्यां संयुतः प्रायात् । सहदेवेन पूजितः
 १०७३०३२१ गत्वा ते खाण्डव-प्रस्थं । शङ्खान् दध्मुर् जितारयः
 १०७३०३२३ हर्षयन्तः स्व-सुहृदो । दुर्हृदां चासुखावहाः
 १०७३०३३१ तच् छ्रुत्वा प्रीत-मनस । इन्द्रप्रस्थ-निवासिनः
 १०७३०३३३ मेनिरे मागधं शान्तं । राजा चाप्त-मनोरथः
 १०७३०३४१ अभिवन्द्याथ राजानं । भीमार्जुन-जनार्दनाः
 १०७३०३४३ सर्वम् आश्रावयां चकुर् । आत्मना यद् अनुष्ठितम्
 १०७३०३५१ निशम्य धर्म-राजस् तत् । केशवेनानुकम्पितम्
 १०७३०३५३ आनन्दाश्रु-कलां मुञ्चन् । प्रेम्णा नोवाच किञ्चन
 १०७४००१० श्री-शुक उवाच
 १०७४००११ एवं युधिष्ठिरो राजा । जरासन्ध-वधं विभोः
 १०७४००१३ कृष्णस्य चानुभावं तं । श्रुत्वा प्रीतस् तम् अब्रवीत्
 १०७४००२० श्री-युधिष्ठिर उवाच
 १०७४००२१ ये स्युस् त्रै-लोक्य-गुरवः । सर्वे लोका महेश्वराः
 १०७४००२३ वहन्ति दुर्लभं लब्धा । शिरसैवानुशासनम्
 १०७४००३१ स भवान् अरविन्दाक्षो । दीनानाम् ईश-मानिनाम्
 १०७४००३३ धत्ते ऽनुशासनं भूमस् । तद् अत्यन्त-विडम्बनम्
 १०७४००४१ न ह्य् एकस्याद्वितीयस्य । ब्रह्मणः परमात्मनः
 १०७४००४३ कर्माभिर् वर्धते तेजो । हसते च यथा रवेः
 १०७४००५१ न वै ते ऽजित भक्तानां । ममाहम् इति माधव
 १०७४००५३ त्वं तवेति च नाना-धीः । पशूनाम् इव वैकृती
 १०७४००६० श्री-शुक उवाच

१०७४००६१ इत्यु उक्तवा यज्ञिये काले । वत्रे युक्तान् स ऋत्विजः
 १०७४००६३ कृष्णानुमोदितः पार्थो । ब्राह्मणान् ब्रह्म-वादिनः
 १०७४००७१ द्वैपायनो भरद्वाजः । सुमन्तुर गोतमो ऽसितः
 १०७४००७३ वसिष्ठश् च्यवनः कण्वो । मैत्रेयः कवषस् त्रितः
 १०७४००८१ विश्वामित्रो वामदेवः । सुमतिर् जैमिनिः क्रतुः
 १०७४००८३ पैलः पराशरो गर्गो । वैशम्पायन एव च
 १०७४००९१ अथर्वा कश्यपो धौम्यो । रामो भार्गव आसुरिः
 १०७४००९३ वीतिहोत्रो मधुच्छन्दा । वीरसेनो ऽकृतव्रणः
 १०७४०१०१ उपहृतास् तथा चान्ये । द्रोण-भीष्म-कृपादयः
 १०७४०१०३ धृतराष्ट्रः सह-सुतो । विदुरश् च महा-मतिः
 १०७४०१११ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः । शूद्रा यज्ञ-दिदृक्षवः
 १०७४०११३ तत्रेयुः सर्व-राजानो । राज्ञां प्रकृतयो नृप
 १०७४०१२१ ततस् ते देव-यजनं । ब्राह्मणाः स्वर्ण-लाङ्गलैः
 १०७४०१२३ कृष्ट्वा तत्र यथाम्नायं । दीक्षयां चक्रिरे नृपम्
 १०७४०१३१ हैमाः किलोपकरणा । वरुणस्य यथा पुरा
 १०७४०१३३ इन्द्रादयो लोक-पाला । विरिञ्चि-भव-संयुताः
 १०७४०१४१ स-गणाः सिद्ध-गन्धर्वा । विद्याधर-महोरगाः
 १०७४०१४३ मुनयो यक्ष-रक्षांसि । खग-किन्नर-चारणाः
 १०७४०१५१ राजानश् च समाहृता । राज-पत्न्यश् च सर्वशः
 १०७४०१५३ राजसूयं समीयुः स्म । राज्ञः पाण्डु-सुतस्य वै
 १०७४०१५५ मेनिरे कृष्ण-भक्तस्य । सूपपन्नम् अविस्मिताः
 १०७४०१६१ अयाजयन् महा-राजं । याजका देव-वर्चसः
 १०७४०१६३ राजसूयेन विधि-वत् । प्रचेतसम् इवामराः
 १०७४०१७१ सूत्ये ऽहन्यु अवनी-पालो । याजकान् सदसस्-पतीन्
 १०७४०१७३ अपूजयन् महा-भागान् । यथा-वत् सु-समाहितः
 १०७४०१८१ सदस्याग्र्यार्हणार्हं वै । विमृशन्तः सभा-सदः
 १०७४०१८३ नाध्यगच्छन् अनेकान्त्यात् । सहदेवस् तदाब्रवीत्
 १०७४०१९१ अर्हति ह्य् अच्युतः श्रेष्ठ्यं । भगवान् सात्वतां पतिः
 १०७४०१९३ एष वै देवताः सर्वा । देश-काल-धनादयः
 १०७४०२०१ यद्-आत्मकम् इदं विश्वं । क्रतवश् च यद्-आत्मकाः
 १०७४०२०३ अग्निर् आहुतयो मन्त्रा । साङ्ख्यं योगश् च यत्-परः
 १०७४०२११ एक एवाद्वितीयो ऽसाव् । ऐतद्-आत्म्यम् इदं जगत्
 १०७४०२१३ आत्मनात्माश्रयः सभ्याः । सृजत्य् अवति हन्त्य् अजः
 १०७४०२२१ विविधानीह कर्माणि । जनयन् यद्-अवेक्षया
 १०७४०२२३ ईहते यद् अयं सर्वः । श्रेयो धर्मादि-लक्षणम्
 १०७४०२३१ तस्मात् कृष्णाय महते । दीयतां परमार्हणम्
 १०७४०२३३ एवं चेत् सर्व-भूतानाम् । आत्मनश् चार्हणं भवेत्

१०७४०२४१ सर्व-भूतात्म-भूताय । कृष्णायानन्य-दशिनि
 १०७४०२४३ देयं शान्ताय पूर्णाय । दत्तस्यानन्त्यम् इच्छता
 १०७४०२५१ इत्य् उक्त्वा सहदेवो ऽभूत् । तूष्णीं कृष्णानुभाव-वित्
 १०७४०२५३ तच्च कुरुत्वा तुष्टुवुः सर्वे । साधु साध्व् इति सत्तमाः
 १०७४०२६१ श्रुत्वा द्विजेरितं राजा । ज्ञात्वा हार्दं सभा-सदाम्
 १०७४०२६३ समर्हयद् धृषीकेशं । प्रीतः प्रणय-विह्वलः
 १०७४०२७१ तत्-पादाव् अवनिज्यापः । शिरसा लोक-पावनीः
 १०७४०२७३ स-भार्यः सानुजामात्यः । स-कुटुम्बो वहन् मुदा
 १०७४०२८१ वासोभिः पीत-कौषेयैर् । भूषणैश् च महा-धनैः
 १०७४०२८३ अर्हयित्वाश्रु-पूर्णाक्षो । नाशकत् समवेक्षितुम्
 १०७४०२९१ इत्थं सभाजितं वीक्ष्य । सर्वे प्राञ्जलयो जनाः
 १०७४०२९३ नमो जयेति नेमुस् तं । निपेतुः पुष्प-वृष्टयः
 १०७४०३०१ इत्थं निशम्य दमघोष-सुतः स्व-पीठाद्
 १०७४०३०२ उत्थाय कृष्ण-गुण-वर्णन-जात-मन्युः
 १०७४०३०३ उत्क्षिप्य बाहुम् इदम् आह सदस्य् अमर्षी
 १०७४०३०४ संश्रावयन् भगवते परुषाण्य् अभीतः
 १०७४०३११ ईशो दुरत्ययः काल । इति सत्यवती स्मृतिः
 १०७४०३१३ वृद्धानाम् अपि यद् बुद्धिर् । बाल-वाक्यैर् विभिद्यते
 १०७४०३२१ यूयं पात्र-विदां श्रेष्ठा । मा मन्ध्वं बाल-भाषीतम्
 १०७४०३२३ सदसस्-पतयः सर्वे । कृष्णो यत् सम्मतो ऽर्हणे
 १०७४०३३१ तपो-विद्या-व्रत-धरान् । ज्ञान-विध्वस्त-कल्मषान्
 १०७४०३३३ परमऋषीन् ब्रह्म-निष्ठांल् । लोक-पालैश् च पूजितान्
 १०७४०३४१ सदस्-पतीन् अतिक्रम्य । गोपालः कुल-पांसनः
 १०७४०३४३ यथा काकः पुरोडाशं । सपर्यां कथम् अर्हति
 १०७४०३५१ वर्णाश्रम-कुलापेतः । सर्व-धर्म-बहिष्-कृतः
 १०७४०३५३ स्वैर-वर्ती गुणैर् हीनः । सपर्यां कथम् अर्हति
 १०७४०३६१ ययातिनैषां हि कुलं । शप्तं सद्भिर् बहिष्-कृतम्
 १०७४०३६३ वृथा-पान-रतं शश्वत् । सपर्यां कथम् अर्हति
 १०७४०३७१ ब्रह्मर्षि-सेवितान् देशान् । हित्वैते ऽब्रह्म-वर्चसम्
 १०७४०३७३ समुद्रं दुर्गम् आश्रित्य । बाधन्ते दस्यवः प्रजाः
 १०७४०३८१ एवम्-आदीन्य् अभद्राणि । बभाषे नष्ट-मङ्गलः
 १०७४०३८३ नोवाच किञ्चिद् भगवान् । यथा सिंहः शिवा-रुतम्
 १०७४०३९१ भगवन्-निन्दनं श्रुत्वा । दुःसहं तत् सभा-सदः
 १०७४०३९३ कर्णो पिधाय निर्जग्मुः । शपन्तश् चेदि-पं रुषा
 १०७४०४०१ निन्दां भगवतः शृण्वंस् । तत्-परस्य जनस्य वा
 १०७४०४०३ ततो नापैति यः सो ऽपि । यात्य् अधः सुकृताच् च्युतः
 १०७४०४११ ततः पाण्डु-सुताः क्रुद्धा । मत्स्य-कैकय-सृञ्जयाः

१०७४०४१३ उदायुधाः समुत्तस्थुः । शिशुपाल-जिघांसवः
 १०७४०४२१ ततश्चैद्यस्त्व असम्भ्रान्तो । जगृहे खड्ग-चर्मणी
 १०७४०४२३ भर्त्सयन् कृष्ण-पक्षीयान् । राज्ञः सदसि भारत
 १०७४०४३१ तावद् उत्थाय भगवान् । स्वान् निवार्य स्वयं रुषा
 १०७४०४३३ शिरः क्षुरान्त-चक्रेण । जहार पततो रिपोः
 १०७४०४४१ शब्दः कोलाहलो ऽथासीच्च । छिशुपाले हते महान्
 १०७४०४४३ तस्यानुयायिनो भूपा । दुद्रुवुर जीवितैषिणः
 १०७४०४५१ चैद्य-देहोत्थितं ज्योतिर् । वासुदेवम् उपाविशत्
 १०७४०४५३ पश्यतां सर्व-भूतानाम् । उल्केव भुवि खाच्च च्युता
 १०७४०४६१ जन्म-त्रयानुगुणित- । वैर-संरब्धया धिया
 १०७४०४६३ ध्यायंस् तन्-मयतां यातो । भावो हि भव-कारणम्
 १०७४०४७१ ऋत्विग्भ्यः स-सदस्येभ्यो । दक्षिणां विपुलाम् अदात्
 १०७४०४७३ सर्वान् सम्पूज्य विधि-वच्च । चक्रे ऽवभृथम् एक-राट्
 १०७४०४८१ साधयित्वा क्रतुः राज्ञः । कृष्णो योगेश्वरेश्वरः
 १०७४०४८३ उवास कतिचिन् मासान् । सुहृद्भिर् अभियाचितः
 १०७४०४९१ ततो ऽनुज्ञाप्य राजानम् । अनिच्छन्तम् अपीश्वरः
 १०७४०४९३ ययौ स-भार्यः सामात्यः । स्व-पुरं देवकी-सुतः
 १०७४०५०१ वर्णितं तद् उपाख्यानं । मया ते बहु-विस्तरम्
 १०७४०५०३ वैकुण्ठ-वासिनोर् जन्म । विप्र-शापात् पुनः पुनः
 १०७४०५११ राजसूयावभृथयेन । स्नातो राजा युधिष्ठिरः
 १०७४०५१३ ब्रह्म-क्षत्र-सभा-मध्ये । शुशुभे सुर-राड् इव
 १०७४०५२१ राज्ञा सभाजिताः सर्वे । सुर-मानव-खेचराः
 १०७४०५२३ कृष्णं क्रतुं च शंसन्तः । स्व-धामानि ययुर मुदा
 १०७४०५३१ दुर्योधनम् ऋते पापं । कलिं कुरु-कुलामयम्
 १०७४०५३३ यो न सेहे श्रीयं स्फीतां । दृष्ट्वा पाण्डु-सुतस्य ताम्
 १०७४०५४१ य इदं कीर्तयेद् विष्णोः । कर्म चैद्य-वधादिकम्
 १०७४०५४३ राज-मोक्षं वितानं च । सर्व-पापैः प्रमुच्यते
 १०७५००१० श्री-राजोवाच १०७५००११ अजात-शत्रोस् तम् दृष्ट्वा । राजसूय-महोदयम्
 १०७५००१३ सर्वे मुमुदिरे ब्रह्मन् । नृ-देवा ये समागताः
 १०७५००२१ दुर्योधनं वर्जयित्वा । राजानः सर्षयः सुराः
 १०७५००२३ इति श्रुतं नो भगवंस् । तत्र कारणम् उच्यताम्
 १०७५००३० श्री-बादरायणिर् उवाच
 १०७५००३१ पितामहस्य ते यज्ञे । राजसूये महात्मनः
 १०७५००३३ बान्धवाः परिचर्यायां । तस्यासन् प्रेम-बन्धनाः
 १०७५००४१ भीमो महानसाध्यक्षो । धनाध्यक्षः सुयोधनः
 १०७५००४३ सहदेवस् तु पूजायां । नकुलो द्रव्य-साधने
 १०७५००५१ गुरु-शुश्रूषणे जिष्णुः । कृष्णः पादावनेजने

१०७५००५३ परिवेषणे द्रुपद-जा । कर्णो दाने महा-मनाः
 १०७५००६१ युयुधानो विकर्णश् च । हार्दिक्यो विदुरादयः
 १०७५००६३ बाह्मीक-पुत्रा भूय-आद्या । ये च सन्तर्दनादयः
 १०७५००७१ निरूपिता महा-यज्ञे । नाना-कर्मसु ते तदा
 १०७५००७३ प्रवर्तन्ते स्म राजेन्द्र । राज्ञः प्रिय-चिकीर्षवः
 १०७५००८१ ऋत्विक्-सदस्य-बहु-वित्सु सुहृत्तमेषु
 १०७५००८२ स्व-इष्टेषु सूनृत-समर्हण-दक्षिणाभिः
 १०७५००८३ चैद्ये च सात्वत-पतेश् चरणं प्रविष्टे
 १०७५००८४ चक्रुस् ततस् त्व् अवभृथ-स्नपनं द्यु-नद्याम्
 १०७५००९१ मृदङ्ग-शङ्ख-पणव- । धुन्धुय-आनक-गोमुखाः
 १०७५००९३ वादित्राणि विचित्राणि । नेदुर् आवभृथोत्सवे
 १०७५०१०१ नार्तक्यो ननृतुर् हृष्टा । गायका यूथशो जगुः
 १०७५०१०३ वीणा-वेणु-तलोन्नादस् । तेषां स दिवम् अस्पृशत्
 १०७५०१११ चित्र-ध्वज-पताकाग्रैर् । इभेन्द्र-स्यन्दनार्वाभिः
 १०७५०११३ स्व-अलङ्कृतैर् भटैर् भूपा । निर्ययू रुक्म-मालिनः
 १०७५०१२१ यदु-सृञ्जय-काम्बोज- । कुरु-केकय-कोशलाः
 १०७५०१२३ कम्पयन्तो भुवं सैन्यैर् । ययमान-पुरः-सराः
 १०७५०१३१ सदस्यत्विर्ग-द्विज-श्रेष्ठा । ब्रह्म-घोषेण भूयसा
 १०७५०१३३ देवर्षि-पितृ-गन्धर्वास् । तुष्टुवुः पुष्प-वर्षिणः
 १०७५०१४१ स्व-अलणकृता नरा नार्यो । गन्ध-स्त्रग-भूषणाम्बरैः
 १०७५०१४३ विलिम्पन्त्यो ऽभिसिञ्चन्त्यो । विजहूर् विविधै रसैः
 १०७५०१५१ तैल-गोरस-गन्धोद- । हरिद्रा-सान्द्र-कुङ्कुमैः
 १०७५०१५३ पुम्भिर् लिप्ताः प्रलिम्पन्त्यो । विजहूर् वार-योषितः
 १०७५०१६१ गुप्ता नृभिर् निरगमन् उपलब्धुम् एतद्
 १०७५०१६२ देव्यो यथा दिवि विमान-वरैर् नृ-देव्यो
 १०७५०१६३ ता मातुलेय-सखिभिः परिषिच्यमानाः
 १०७५०१६४ स-व्रीड-हास-विकसद्-वदना विरेजुः
 १०७५०१७१ ता देवरान् उत सखीन् सिषिचूर् दृतीभिः
 १०७५०१७२ क्लिन्नाम्बरा विवृत-गात्र-कुचोरु-मध्याः
 १०७५०१७३ औत्सुक्य-मुक्त-कवराच् च्यवमान-माल्याः
 १०७५०१७४ क्षोभं दधुर् मल-धियां रुचिरैर् विहारैः
 १०७५०१८१ स सम्राड् रथम् आरुढः । सद्-अश्वं रुक्म-मालिनम्
 १०७५०१८३ व्यरोचत स्व-पत्नीभिः । क्रियाभिः क्रतु-राड् इव
 १०७५०१९१ पत्नी-सम्याजावभृथ्यैश् । चरित्वा ते तम् ऋत्विजः
 १०७५०१९३ आचान्तं स्नापयां चक्रुर् । गङ्गायां सह कृष्णया
 १०७५०२०१ देव-दुन्दुभयो नेदुर् । नर-दुन्दुभिभिः समम्
 १०७५०२०३ मुमुचुः पुष्प-वर्षाणि । देवर्षि-पितृ-मानवाः

१०७५०२११ सख्युस् तत्र ततः सर्वे । वर्णाश्रम-युता नराः
 १०७५०२१३ महा-पातक्य अपि यतः । सद्यो मुच्येत किल्बिषात्
 १०७५०२२१ अथ राजाहते क्षौमे । परिधाय स्-अलङ्कृतः
 १०७५०२२३ ऋत्विक्-सदस्य-विप्रादीन् । आनर्चाभरणाम्बरैः
 १०७५०२३१ बन्धून् ज्ञातीन् नृपान् मित्र- । सुहृदो ऽन्यांश् च सर्वशः
 १०७५०२३३ अभीक्ष्णं पूजयाम् आस । नारायण-परो नृपः
 १०७५०२४१ सर्वे जनाः सुर-रुचो मणि-कुण्डल-स्रग्-
 १०७५०२४२ उष्णीष-कञ्चुक-दुकूल-महाघर्य-हाराः
 १०७५०२४३ नार्यश् च कुण्डल-युगालक-वृन्द-जुष्ट-
 १०७५०२४४ वक्र-श्रियः कनक-मेखलया विरेजुः
 १०७५०२५१ अथर्त्विजो महा-शीलाः । सदस्या ब्रह्म-वादिनः
 १०७५०२५३ ब्रह्म-क्षत्रिय-विट्-शुद्रा- । राजानो ये समागताः
 १०७५०२६१ देवर्षि-पितृ-भूतानि । लोक-पालाः सहानुगाः
 १०७५०२६३ पूजितास् तम् अनुज्ञाप्य । स्व-धामानि ययुर् नृप
 १०७५०२७१ हरि-दासस्य राजर्षे । राजसूय-महोदयम्
 १०७५०२७३ नैवातृप्यन् प्रशंसन्तः । पिबन् मर्त्यो ऽमृतं यथा
 १०७५०२८१ ततो युधिष्ठिरो राजा । सुहृत्-सम्बन्धि-बान्धवान्
 १०७५०२८३ प्रेम्णा निवारयाम् आस । कृष्णं च त्याग-कातरः
 १०७५०२९१ भगवान् अपि तत्राङ्ग । न्यावात्सीत् तत्-प्रियं-करः
 १०७५०२९३ प्रस्थाप्य यदु-वीरांश् च । साम्बादींश् च कुशस्थलीम्
 १०७५०३०१ इत्थं राजा धर्म-सुतो । मनोरथ-महार्णवम्
 १०७५०३०३ सु-दुस्तरं समुत्तीर्य । कृष्णेनासीद् गत-ज्वरः
 १०७५०३११ एकदान्तः-पुरे तस्य । वीक्ष्य दुर्योधनः श्रियम्
 १०७५०३१३ अतप्यद् राजसूयस्य । महित्वं चाच्युतात्मनः
 १०७५०३२१ यस्मिंस् नरेन्द्र-दितिजेन्द्र-सुरेन्द्र-लक्ष्मीर्
 १०७५०३२२ नाना विभान्ति किल विश्व-सृजोपकृताः
 १०७५०३२३ ताभिः पतीन् द्रुपद-राज-सुतोपतस्थे
 १०७५०३२४ यस्यां विषक्त-हृदयः कुरु-राड् अतप्यत्
 १०७५०३३१ यस्मिन् तदा मधु-पतेर् महिषी-सहस्रं
 १०७५०३३२ श्रोणी-भरेण शनकैः क्वणद्-अङ्घ्रि-शोभम्
 १०७५०३३३ मध्ये सु-चारु कुच-कुङ्कुम-शोण-हारं
 १०७५०३३४ श्रीमन्-मुखं प्रचल-कुण्डल-कुन्तलाढ्यम्
 १०७५०३४१ सभायां मय-क्लृप्तायां । क्वापि धर्म-सुतो ऽधिराट्
 १०७५०३४३ वृतो ऽनुगैर् बन्धुभिश् च । कृष्णेनापि स्व-चक्षुषा
 १०७५०३५१ आसीनः काञ्चने साक्षाद् । आसने मघवान् इव
 १०७५०३५३ पारमेष्ठ्य-श्रीया जुष्टः । स्तूयमानश् च वन्दिभिः
 १०७५०३६१ तत्र दुर्योधनो मानी । परीतो भ्रातृभिर् नृप

१०७५०३६३ किरीट-माली न्यविशद् । असि-हस्तः क्षिपन् रुषा
 १०७५०३७१ स्थले ऽभ्यगृह्णाद् वस्त्रान्तं । जलं मत्वा स्थले ऽपतत्
 १०७५०३७३ जले च स्थल-वद् भ्रान्त्या । मय-माया-विमोहितः
 १०७५०३८१ जहास भीमस् तं दृष्ट्वा । स्त्रियो नृपतयो परे
 १०७५०३८३ निवार्यमाणा अप्य् अङ्ग । राज्ञा कृष्णानुमोदिताः
 १०७५०३९१ स व्रीडितो ऽवग-वदनो रुषा ज्वलन् । निष्क्रम्य तूष्णीं प्रययौ गजाह्वयम्
 १०७५०३९३ हा-हेति शब्दः सु-महान् अभूत् सताम् । अजात-शत्रुर् विमना इवाभवत्
 १०७५०३९५ बभूव तूष्णीं भगवान् भुवो भरं । समुज्जिहीर्षुर् भ्रमति स्म यद्-दृशा
 १०७५०४०१ एतत् ते ऽभिहितं राजन् । यत् पृष्टो ऽहम् इह त्वया
 १०७५०४०३ सुयोधनस्य दौरात्म्यं । राजसूये महा-क्रतौ
 १०७६००१० श्री-शुक उवाच
 १०७६००११ अथान्यद् अपि कृष्णस्य । शृणु कर्माद्भुतं नृप
 १०७६००१३ क्रीडा-नर-शरीरस्य । यथा सौभ-पतिर् हतः
 १०७६००२१ शिशुपाल-सखः शाल्वो । रुक्मिण्य-उद्वाह आगतः
 १०७६००२३ यदुभिर् निर्जितः सङ्ख्ये । जरासन्धादयस् तथा
 १०७६००३१ शाल्वः प्रतिज्ञाम् अकरोच् । छृण्वतां सर्व-भूभुजाम्
 १०७६००३३ अयादवां क्षमां करिष्ये । पौरुषं मम पश्यत
 १०७६००४१ इति मूढः प्रतिज्ञाय । देवं पशु-पतिं प्रभुम्
 १०७६००४३ आराधयाम् आस नृपः । पांशु-मुष्टिं सकृद् ग्रसन्
 १०७६००५१ संवत्सरान्ते भगवान् । आशु-तोष उमा-पतिः
 १०७६००५३ वरेण च्छन्दयाम् आस । शाल्वं शरणम् आगतम्
 १०७६००६१ देवासुर-मनुष्याणां । गन्धर्वोरंग-रक्षसाम्
 १०७६००६३ अभेद्यं काम-गं वत्रे । स यानं वृष्णि-भीषणम्
 १०७६००७१ तथेति गिरिशादिष्टो । मयः पर-पुरं-जयः
 १०७६००७३ पुरं निर्माय शाल्वाय । प्रादात् सौभम् अयस्-मयम्
 १०७६००८१ स लब्ध्वा काम-गं यानं । तमो-धाम दुरासदम्
 १०७६००८३ ययस् द्वारवतीं शाल्वो । वैरं वृष्णि-कृतं स्मरन्
 १०७६००९१ निरुध्य सेनया शाल्वो । महत्या भरतर्षभ
 १०७६००९३ पुरीं बभञ्जोपवनान् । उद्यानानि च सर्वशः
 १०७६०१०१ स-गोपुराणि द्वाराणि । प्रासादाङ्काल-तोलिकाः
 १०७६०१०३ विहारान् स विमानाग्रधान् । निपेतुः शस्त्र-वृष्टयः
 १०७६०१११ शिला-द्रुमाश् चाशनयः । सर्पा आसार-शर्कराः
 १०७६०११३ प्रचण्डश् चक्रवातो ऽभूद् । रजसाच्छादिता दिशः
 १०७६०१२१ इत्य् अर्द्यमाना सौभेन । कृष्णस्य नगरी भृशम्
 १०७६०१२३ नाभ्यपद्यत शं राजंस् । त्रि-पुरेण यथा मही
 १०७६०१३१ प्रद्युम्नो भगवान् वीक्ष्य । बाध्यमाना निजाः प्रजाः
 १०७६०१३३ म भैष्टेत्य् अभ्यधाद् वीरो । रथारूढो महा-यशाः

१०७६०१४१ सात्यकिश् चारुदेष्णश् च । साम्बो ऽक्रूरः सहानुजः
 १०७६०१४३ हार्दिक्यो भानुविन्दश् च । गदश् च शुक-सारणौ
 १०७६०१५१ अपरे च महेष-आसा । रथ-यूथप-यूथपाः
 १०७६०१५३ निर्ययुर दंशिता गुप्ता । रथेभाश्व-पदातिभिः
 १०७६०१६१ ततः प्रववृते युद्धं । शाल्वानां यदुभिः सह
 १०७६०१६३ यथासुराणां विबुधैस् । तुमुलं लोम-हर्षणम्
 १०७६०१७१ ताश् च सौभ-पतेर् माया । दिव्यास्त्रै रुक्मिणी-सुतः
 १०७६०१७३ क्षणेन नाशयाम् आस । नैशं तम इवोष्ण-गुः
 १०७६०१८१ विव्याध पञ्च-विंशत्या । स्वर्ण-पुङ्खैर् अयो-मुखैः
 १०७६०१८३ शाल्वस्य ध्वजिनी-पालं । शरैः सन्नत-पर्वाभिः
 १०७६०१९१ शतेनाताडयच् छाल्वम् । एकैकेनास्य सैनिकान्
 १०७६०१९३ दशभिर् दशभिर् नेतृन् । वाहनानि त्रिभिस् त्रिभिः
 १०७६०२०१ तद् अद्भुतं महत् कर्म । प्रद्युम्नस्य महात्मनः
 १०७६०२०३ दृष्ट्वा तं पूजयाम् आसुः । सर्वे स्व-पर-सैनिकाः
 १०७६०२११ बहु-रूपैक-रूपं तद् । दृश्यते न च दृश्यते
 १०७६०२१३ माया-मयं मय-कृतं । दुर्विभाव्यं परैर् अभूत्
 १०७६०२२१ क्वचिद् भूमौ क्वचिद् व्योम्नि । गिरि-मूर्ध्नि जले क्वचित्
 १०७६०२२३ अलात-चक्र-वद् भ्राम्यत् । सौभं तद् दुरवस्थितम्
 १०७६०२३१ यत्र यत्रोपलक्ष्येत । स-सौभः सह-सैनिकः
 १०७६०२३३ शाल्वस् ततस् ततो ऽमुञ्चत् । छरान् सात्वत-यूथपाः
 १०७६०२४१ शरैर् अगन्त-अर्क-संस्पर्शैर् । आशी-विष-दुरासदैः
 १०७६०२४३ पीडयमान-पुरानीकः । शाल्वो ऽमुह्यत् परेरितैः
 १०७६०२५१ शाल्वानीकप-शस्त्रौघैर् । वृष्णि-वीरा भृशार्दिताः
 १०७६०२५३ न तत्यजू रणं स्वं स्वं । लोक-द्वय-जिगीषवः
 १०७६०२६१ शाल्वामात्यो द्युमान् नाम । प्रद्युम्नं प्रक् प्रपीडितः
 १०७६०२६३ आसाद्य गदया मौर्व्या । व्याहत्य व्यनदद् बली
 १०७६०२७१ प्रद्युम्नं गदया सीर्ण- । वक्षः-स्थलम् अरि-दमम्
 १०७६०२७३ अपोवाह रणात् सूतो । धर्म-विद् दारुकात्मजः
 १०७६०२८१ लब्ध-सम्ज्ञो मुहूर्तेन । कार्ष्णिः सारथिम् अब्रवीत्
 १०७६०२८३ अहो असाध्व इदं सूत । यद् रणान् मे ऽपसर्पणम्
 १०७६०२९१ न यदूनां कुले जातः । श्रूयते रण-विच्युतः
 १०७६०२९३ विना मत् क्लीब-चित्तेन । सूतेन प्राप्त-किल्बिषात्
 १०७६०३०१ किं नु वक्ष्ये ऽभिसङ्गम्य । पितरौ राम-केशवौ
 १०७६०३०३ युद्धात् सम्यग् अपक्रान्तः । पृष्टस् तत्रात्मनः क्षमम्
 १०७६०३११ व्यक्तं मे कथयिष्यन्ति । हसन्त्यो भ्रातृ-जामयः
 १०७६०३१३ क्लैब्यं कथं कथं वीर । तवान्यैः कथ्यतां मृधे
 १०७६०३२० सारथिर् उवाच

१०७६०३२१ धर्मं विजानतायुष्मन् । कृतम् एतन् मया विभो
 १०७६०३२३ सूतः कृच्छ्र-गतं रक्षेद् । रथिनं सारथिं रथी
 १०७६०३३१ एतद् विदित्वा तु भवान् । मयापोवाहितो रणात्
 १०७६०३३३ उपसृष्टः परेणेति । मूर्च्छितो गदया हतः
 १०७७००१० श्री-शुक उवाच
 १०७७००११ स उपस्पृश्य सलिलं । दंशितो धृत-कार्मुकः
 १०७७००१३ नय मां द्युमतः पार्श्वं । वीरस्येत्य् आह सारथिम्
 १०७७००२१ विधमन्तं स्व-सैन्यानि । द्युमन्तं रुक्मिणी-सुतः
 १०७७००२३ प्रतिहत्य प्रत्यविध्यान् । नाराचैर् अष्टभिः स्मयन्
 १०७७००३१ चतुर्भिश् चतुरो वाहान् । सूतम् एकेन चाहनत्
 १०७७००३३ द्वाभ्यं धनुश् च केतुं च । शरेणान्येन वै शिरः
 १०७७००४१ गद-सात्यकि-साम्बाद्या । जघ्नुः सौभ-पतेर् बलम्
 १०७७००४३ पेतुः समुद्रे सौभेयाः । सर्वे सञ्छिन्न-कन्धराः
 १०७७००५१ एवं यदूनां शाल्वानां । निघ्नताम् इतरेतरम्
 १०७७००५३ युद्धं त्रि-नव-रात्रं तद् । अभूत् तुमुलम् उल्बणम्
 १०७७००६१ इन्द्रप्रस्थं गतः कृष्ण । आहूतो धर्म-सूनुना
 १०७७००६३ राजसूये ऽथ निवृत्ते । शिशुपाले च संस्थिते
 १०७७००७१ कुरु-वृद्धान् अनुज्ञाप्य । मुनींश् च स-सुतां पृथाम्
 १०७७००७३ निमित्तान्य् अति-घोराणि । पश्यन् द्वारवतीं ययौ
 १०७७००८१ आह चाहम् इहायात । आर्य-मिश्राभिसङ्गतः
 १०७७००८३ राजन्याश् चैद्य-पक्षीया । नूनं हन्युः पुरीं मम
 १०७७००९१ वीक्ष्य तत् कदनं स्वानां । निरूप्य पुर-रक्षणम्
 १०७७००९३ सौभं च शाल्व-राजं च । दारुकं प्राह केशवः
 १०७७०१०१ रथं प्रापय मे सूत । शाल्वस्यान्तिकम् आशु वै
 १०७७०१०३ सम्भ्रमस् ते न कर्तव्यो । मायावी सौभ-राड् अयम्
 १०७७०१११ इत्य् उक्तश् चोदयाम् आस । रथम् आस्थाय दारुकः
 १०७७०११३ विशन्तं ददृशुः सर्वे । स्वे परे चारुणानुजम्
 १०७७०१२१ शाल्वश् च कृष्णम् आलोक्य । हत-प्राय-बलेश्वरः
 १०७७०१२३ प्राहरत् कृष्ण-सूतय । शक्तिं भीम-रवां मृधे
 १०७७०१३१ ताम् आपतन्तीं नभसि । महोल्काम् इव रंहसा
 १०७७०१३३ भासयन्तीं दिशः शौरिः । सायकैः शतधाच्छिनत्
 १०७७०१४१ तं च षोडशभिर् विद्धवा । बानैः सौभं च खे भ्रमत्
 १०७७०१४३ अविध्यन् छर-सन्दोहैः । खं सूर्य इव रश्मिभिः
 १०७७०१५१ शाल्वः शौरिस् तु दोः सव्यं । स-शार्ङ्गं शार्ङ्ग-धन्वनः
 १०७७०१५३ विभेद न्यपतद् घस्ताच् । छार्ङ्गम् आसीत् तद् अद्भुतम्
 १०७७०१६१ हाहा-कारो महान् आसीद् । भूतानां तत्र पश्यताम्
 १०७७०१६३ निनद्य सौभ-राड् उच्चैर् । इदम् आह जनार्दनम्

१०७७०१७१ यत् त्वया मूढ नः सख्युर् । भ्रातुर भार्या हतेक्षताम्
 १०७७०१७३ प्रमत्तः स सभा-मध्ये । त्वया व्यापादितः सखा
 १०७७०१८१ तं त्वाद्य निशितैर् बाणैर् । अपराजित-मानिनम्
 १०७७०१८३ नयाम्य् अपुन-आवृत्तिं । यदि तिष्ठेर् ममाग्रतः
 १०७७०१९० श्री-भगवान् उवाच
 १०७७०१९१ वृथा त्वं कथ्यसे मन्द । न पश्यस्य् अन्तिके ऽन्तकम्
 १०७७०१९३ पौरुसं दर्शयन्ति स्म । शूरा न बहु-भाषिणः
 १०७७०२०१ इत्य् उक्त्वा भगवाञ् छाल्वं । गदया भीम-वेगया
 १०७७०२०३ तताड जत्रौ संरब्धः । स चकम्पे वमन् असृक्
 १०७७०२११ गदायां सन्निवृत्तायां । शाल्वस् त्व् अन्तरधीयत
 १०७७०२१३ ततो मुहूर्त आगत्य । पुरुषः शिरसाच्युतम्
 १०७७०२१५ देवक्या प्रहितो ऽस्मीति । नत्वा प्राह वचो रुदन्
 १०७७०२२१ कृष्ण कृष्ण महा-बाहो । पिता ते पितृ-वत्सल
 १०७७०२२३ बद्ध्वापनीतः शाल्वेन । सौनिकेन यथा पशुः
 १०७७०२३१ निशम्य विप्रियं कृष्णो । मानुसीं प्रकृतिं गतः
 १०७७०२३३ विमनस्को घृणी स्नेहाद् । बभाषे प्राकृतो यथा
 १०७७०२४१ कथं रामम् असम्भ्रान्तं । जित्वाजेयं सुरासुरैः
 १०७७०२४३ शाल्वेनाल्पीयसा नीतः । पिता मे बलवान् विधिः
 १०७७०२५१ इति ब्रुवाणे गोविन्दे । सौभ-राट् प्रत्युपस्थितः
 १०७७०२५३ वसुदेवम् इवानीय । कृष्णं चेदम् उवाच सः
 १०७७०२६१ एष ते जनिता तातो । यद्-अर्थम् इह जीवसि
 १०७७०२६३ वधिष्ये वीक्षतस् ते ऽमुम् । ईशश् चेत् पाहि बालिश
 १०७७०२७१ एवं निर्भर्त्स्य मायावी । खड्गेनानकदुन्दुभेः
 १०७७०२७३ उत्कृत्य शिर आदाय । ख-स्थं सौभं समाविशत्
 १०७७०२८१ ततो मुहूर्तं प्रकृताव् उपप्लुतः । स्व-बोध आस्ते स्व-जनानुषङ्गतः
 १०७७०२८३ महानुभावस् तद् अबुध्यद् आसुरीं । मायां स शाल्व-प्रसृतां मयोदिताम्
 १०७७०२९१ न तत्र दूतं न पितुः कलेवरं । प्रबुद्ध आजौ समपश्यद् अच्युतः
 १०७७०२९३ स्वाप्नं यथा चाम्बर-चारिणं रिपुं । सौभ-स्थम् आलोक्य निहन्तुम् उद्यतः
 १०७७०३०१ एवं वदन्ति राजर्षे । ऋषयः के च नान्विताः
 १०७७०३०३ यत् स्व-वाचो विरुध्येत । नूनं ते न स्मरन्त्य् उत
 १०७७०३११ क्व शोक-मोहौ स्नेहो वा । भयं वा ये ऽज्ञ-सम्भवाः
 १०७७०३१३ क्व चारखण्डित-विज्ञान- । ज्ञानैश्वर्यस् त्व् अखण्डितः
 १०७७०३२१ यत्-पाद-सेवोर्जितयात्म-विद्यया । हिन्वन्त्य् अनाद्यात्म-विपर्यय-ग्रहम्
 १०७७०३२३ लभन्त आत्मीयम् अनन्तम् ऐश्वरं । कुतो नु मोहः परमस्य सद्-गतेः
 १०७७०३३१ तं शस्त्र-पूगैः प्रहरन्तम् ओजसा
 १०७७०३३२ शाल्वं शरैः शौरिर् अमोघ-विक्रमः
 १०७७०३३३ विद्ध्वाच्छिनद् वर्म धनुः शिरो-माणं

१०७७०३३४ सौभं च शत्रोर् गदया रुरोज ह
 १०७७०३४१ तत् कृष्ण-हस्तेरितया विचूर्णितं । पपात तोये गदया सहस्रधा
 १०७७०३४३ विसृज्य तद् भू-तलम् आस्थितो गदाम् । उद्यम्य शाल्वो ऽच्युतम् अभ्यगाद् द्रुतम्
 १०७७०३५१ आधावतः स-गदं तस्य बाहुं । भल्लेन छित्त्वाथ रथाङ्गम् अद्भुतम्
 १०७७०३५३ वधाय शाल्वस्य लयार्क-सन्निभं । विभ्रद् बभौ सार्क इवोदयाचलः
 १०७७०३६१ जहार तेनैव शिरः स-कुण्डलं । किरीट-युक्तं पुरु-मायिनो हरिः
 १०७७०३६३ वज्रेण वृत्रस्य यथा पुरन्दरो । बभूव हाहेति वचस् तदा नृणाम्
 १०७७०३७१ तस्मिन् निपतिते पापे । सौभे च गदया हते
 १०७७०३७३ नेदूर् दुन्दुभयो राजन् । दिवि देव-गणेरिताः
 १०७७०३७५ सखीनाम् अपचितिं कुर्वन् । दन्तवक्रो रुषाभ्यगात्
 १०७८००१० श्री-शुक उवाच
 १०७८००११ शिशुपालस्य शाल्वस्य । पौण्ड्रकस्यापि दुर्मतिः
 १०७८००१३ पर-लोक-गतानां च । कुर्वन् पारोक्ष्य-सौहृदम्
 १०७८००२१ एकः पदातिः सङ्क्रुद्धो । गदा-पाणिः प्रकम्पयन्
 १०७८००२३ पद्भ्याम् इमां महा-राज । महा-सत्त्वो व्यदृश्यत
 १०७८००३१ तं तथायान्तम् आलोक्य । गदाम् आदाय सत्वरः
 १०७८००३३ अवप्लुत्य रथात् कृष्णः । सिन्धुं वेलेव प्रत्यधात्
 १०७८००४१ गदाम् उद्यम्य कारूषो । मुकुन्दं प्राह दुर्मदः
 १०७८००४३ दिष्ट्या दिष्ट्या भवान् अद्य । मम दृष्टि-पथं गतः
 १०७८००५१ त्वं मातुलेयो नः कृष्ण । मित्र-धृङ् मां जिघांससि
 १०७८००५३ अतस् त्वां गदया मन्द । हनिष्ये वज्र-कल्पया
 १०७८००६१ तह्य- आनृण्यम् उपैम्य अज्ञ । मित्राणां मित्र-वत्सलः
 १०७८००६३ बन्धु-रूपम् अरिं हत्वा । व्याधिं देह-चरं यथा
 १०७८००७१ एवं रूक्षैस् तुदन् वाक्यैः । कृष्णं तोत्रैर् इव द्विपम्
 १०७८००७३ गदयाताडयन् मूर्ध्नि । सिंह-वद् व्यनदच्च च सः
 १०७८००८१ गदयाभिहतो ऽप्यु आजौ । न च्चाल यद्वृद्धः
 १०७८००८३ कृष्णो ऽपि तम् अहन् गुर्व्या । कौमोदक्या स्तनान्तरे
 १०७८००९१ गदा-निर्भिन्न-हृदय । उद्वमन् रुधिरं मुखात्
 १०७८००९३ प्रसार्य केश-बाहू-अङ्घ्रीन् । धरण्यां न्यपतद् व्यसुः
 १०७८०१०१ ततः सूक्ष्मतरं ज्योतिः । कृष्णम् आविशद् अद्भुतम्
 १०७८०१०३ पश्यतां सर्व-भूतानां । यथा चैद्य-वधे नृप
 १०७८०१११ विदूरथस् तु तद्-भ्राता । भ्रातृ-शोक-परिप्लुतः
 १०७८०११३ आगच्छद् असि-चर्माभ्याम् । उच्छ्वसंसं तज्-जिघांसया
 १०७८०१२१ तस्य चापततः कृष्णश्च । चक्रेण क्षुर-नेमिना
 १०७८०१२३ शिरो जहार राजेन्द्र । स-किरीटं स-कुण्डलम्
 १०७८०१३१ एवं सौभं च शाल्वं च । दन्तवक्रं सहानुजम्
 १०७८०१३३ हत्वा दुर्विषहान् अन्यैर् । ईडितः सुर-मानवैः

१०७८०१४१ मुनिभिः सिद्ध-गन्धर्वैर् । विद्याधर-महोरगैः
 १०७८०१४३ अप्सरोभिः पितृ-गणैर् । यक्षैः किन्नर-चारणैः
 १०७८०१५१ उपगीयमान-विजयः । कुसुमैर् अभिवर्षितः
 १०७८०१५३ वृतश् च वृष्णि-प्रवरैर् । विवेशालङ्कृतां पुरीम्
 १०७८०१६१ एवं योगेश्वरः कृष्णो । भगवान् जगद्-ईश्वरः
 १०७८०१६३ ईयते पशु-दृष्टीनां । निर्जितो जयतीति सः
 १०७८०१७१ श्रुत्वा युद्धोद्यमं रामः । कुरूणां सह पाण्डवैः
 १०७८०१७३ तीर्थाभिषेक-व्याजेन । मध्य-स्थः प्रययौ किल
 १०७८०१८१ स्नात्वा प्रभासे सन्तर्प्य । देवर्षि-पितृ-मानवान्
 १०७८०१८३ सरस्वतीं प्रति-स्रोतं । ययौ ब्राह्मण-संवृतः
 १०७८०१९१ पृथूदकं बिन्दु-सरस् । त्रितकूपं सुदर्शनम्
 १०७८०१९३ विशालं ब्रह्म-तीर्थं च । चक्रं प्राचीं सरस्वतीम्
 १०७८०२०१ यमुनाम् अनु यान्य एव । गङ्गाम् अनु च भारत
 १०७८०२०३ जगाम नैमिषं यत्र । ऋषयः सत्रम् आसते
 १०७८०२११ तम् आगतम् अभिप्रेत्य । मुनयो दीर्घ-सत्रिणः
 १०७८०२१३ अभिनन्द्य यथा-न्यायं । प्रणम्योत्थाय चार्चयन्
 १०७८०२२१ सो ऽर्चितः स-परीवारः । कृतासन-परिग्रहः
 १०७८०२२३ रोमहर्षणम् आसीनं । महर्षेः शिष्यम् ऐक्षत
 १०७८०२३१ अप्रत्युत्थायिनं सूतम् । अकृत-प्रह्वणाञ्जलिम्
 १०७८०२३३ अध्यासीनं च तान् विप्रांश् । चुकोपोद्वीक्ष्य माधवः
 १०७८०२४१ यस्माद् असाव् इमान् विप्रान् । अध्यास्ते प्रतिलोम-जः
 १०७८०२४३ धर्म-पालांस् तथैवास्मान् । वधम् अर्हति दुर्मतिः
 १०७८०२५१ ऋषेर् भगवतो भूत्वा । शिष्यो ऽधीत्य बहूनि च
 १०७८०२५३ सेतिहास-पुराणानि । धर्म-शास्त्राणि सर्वशः
 १०७८०२६१ अदान्तस्याविनीतस्य । वृथा पण्डित-मानिनः
 १०७८०२६३ न गुणाय भवन्ति स्म । नटस्येवाजितात्मनः
 १०७८०२७१ एतद्-अर्थो हि लोके ऽस्मिन्न । अवतारो मया कृतः
 १०७८०२७३ वध्या मे धर्म-ध्वजिनस् । ते हि पातकिनो ऽधिकाः
 १०७८०२८१ एतावद् उक्त्वा भगवान् । निवृत्तो ऽसद्-वधाद् अपि
 १०७८०२८३ भावित्वात् तं कुशाग्रेण । कर-स्थेनाहनत् प्रभुः
 १०७८०२९१ हाहेति-वादिनः सर्वे । मुनयः खिन्न-मानसाः
 १०७८०२९३ ऊचुः सङ्कर्षणं देवम् । अधर्मस् ते कृतः प्रभो
 १०७८०३०१ अस्य ब्रह्मासनं दत्तम् । अस्माभिर् यदु-नन्दन
 १०७८०३०३ आयुश् चात्माक्लमं तावद् । यावत् सत्रं समाप्यते
 १०७८०३११ अजानतैवाचरितस् । त्वया ब्रह्म-वधो यथा
 १०७८०३१३ योगेश्वरस्य भवतो । नाम्नायो ऽपि नियामकः
 १०७८०३२१ यद्य् एतद्-ब्रह्म-हत्यायाः । पावनं लोक-पावन

१०७८०३२३ चरिष्यति भवांस् लोक- । सङ्ग्रहो ऽनन्य-चोदितः

१०७८०३३० श्री-भगवान् उवाच

१०७८०३३१ चरिष्ये वध-निर्वेशं । लोकानुग्रह-काम्यया

१०७८०३३३ नियमः प्रथमे कल्पे । यावान् स तु विधीयताम्

१०७८०३४१ दीर्घम् आयुर् बतैतस्य । सत्त्वम् इन्द्रियम् एव च

१०७८०३४३ आशासितं यत् तद् ब्रूते । साधये योग-मायया

१०७८०३५० ऋषय ऊचुः

१०७८०३५१ अस्त्रस्य तव वीर्यस्य । मृत्योर् अस्माकम् एव च

१०७८०३५३ यथा भवेद् वचः सत्यं । तथा राम विधीयताम्

१०७८०३६० श्री-भगवान् उवाच

१०७८०३६१ आत्मा वै पुत्र उत्पन्न । इति वेदानुशासनम्

१०७८०३६३ तस्माद् अस्य भवेद् वक्ता । आयु-ईन्द्रिय-सत्त्व-वान्

१०७८०३७१ किं वः कामो मुनि-श्रेष्ठा । ब्रूताहं करवाण्य् अथ

१०७८०३७३ अजानतस् त्व् अपचितिं । यथा मे चिन्त्यतां बुधाः

१०७८०३८० ऋषय ऊचुः

१०७८०३८१ इल्वलस्य सुतो घोरो । बल्वलो नाम दानवः

१०७८०३८३ स दूषयति नः सत्रम् । एत्य पर्वणि पर्वणि

१०७८०३९१ तं पापं जहि दाशार्ह । तन् नः शुश्रूषणं परम्

१०७८०३९३ पूय-शोणित-विन्-मूत्र- । सुरा-मांसाभिवर्षिणम्

१०७८०४०१ ततश् च भारतं वर्ष । परीत्य सु-समाहितः

१०७८०४०३ चरित्वा द्वादश-मासांस् । तीर्थ-स्नायी विशुध्यसि

१०७९००१० श्री-शुक उवाच

१०७९००११ ततः पर्वण्य् उपावृत्ते । प्रचण्डः पांशु-वर्षणः

१०७९००१३ भीमो वायुर् अभूद् राजन् । पूय-गन्धस् तु सर्वशः

१०७९००२१ ततो ऽमेध्य-मयं वर्ष । बल्वलेन विनिर्मितम्

१०७९००२३ अभवद् यज्ञ-शालायां । सो ऽन्वदृश्यत शूल-धृक्

१०७९००३१ तं विलोक्य बृहत्-कायं । भिन्नाञ्जन-चयोपमम्

१०७९००३३ तप्त-ताम्र-शिखा-श्मश्रुं । दंष्ट्रोग्र-भ्रु-कुटी-मुखम्

१०७९००४१ सस्मार मूषलं रामः । पर-सैन्य-विदारणम्

१०७९००४३ हलं च दैत्य-दमनं । ते तूर्णम् उपतस्थतुः

१०७९००५१ तम् आकृष्य हलाग्रेण । बल्वलं गगने-चरम्

१०७९००५३ मूषलेनाहनत् क्रुद्धो । मूर्ध्नि ब्रह्म-द्रुहं बलः

१०७९००६१ सो ऽपतद् भुवि निर्भिन्न- । ललाटो ऽसृक् समुत्सृजन्

१०७९००६३ मुञ्चन् आर्त-स्वरं शैलो । यथा वज्र-हतो ऽरुणः

१०७९००७१ संस्तुत्य मुनयो रामं । प्रयुज्यावितथाशिषः

१०७९००७३ अभ्यषिञ्चन् महा-भागा । वृत्र-घ्नं विबुधा यथा

१०७९००८१ वैजयन्तीं ददुर् मालां । श्री-धामाम्लान-पङ्कजां

१०७९००८३ रामाय वाससी दिव्ये । दिव्यान्व् आभरणानि च
 १०७९००९१ अथ तैर् अभ्यनुज्ञातः । कौशिकीम् एत्य ब्राह्मणैः
 १०७९००९३ स्नात्वा सरोवरम् अगाद् । यतः सरयूर आस्रवत्
 १०७९०१०१ अनु-स्रोतेन सरयूं । प्रयागम् उपगम्य सः
 १०७९०१०३ स्नात्वा सन्तर्प्य देवादीन् । जगाम पुलहाश्रमम्
 १०७९०१११ गोमतीं गण्डकीं स्नात्वा । विपाशां शोण आप्लुतः
 १०७९०११३ गयां गत्वा पितृन् इष्ट्वा । गङ्गा-सागर-सङ्गमे
 १०७९०१२१ उपस्पृश्य महेन्द्राद्रौ । रामं दृष्ट्वाभिवाद्य च
 १०७९०१२३ सप्त-गोदावरीं वेणां । पम्पां भीमरथीं ततः
 १०७९०१३१ स्कन्दं दृष्ट्वा ययौ रामः । श्री-शैलं गिरिशालयम्
 १०७९०१३३ द्रविडेषु महा-पुण्यं । दृष्ट्वाद्रिं वेङ्कटं प्रभुः
 १०७९०१४१ काम-कोष्णीं पुरीं काञ्चीं । कावेरीं च सरिद्-वराम्
 १०७९०१४३ श्री-रन्गाख्यं महा-पुण्यं । यत्र सन्निहितो हरिः
 १०७९०१५१ ऋषभाद्रिं हरेः क्षेत्रं । दक्षिणां मथुरां तथा
 १०७९०१५३ सामुद्रं सेतुम् अगमत् । महा-पातक-नाशनम्
 १०७९०१६१ तत्रायुतम् अदाद् धेनूर । ब्राह्मणेभ्यो हलायुधः
 १०७९०१६३ कृतमालां ताम्रपर्णीं । मलयं च कुलाचलम्
 १०७९०१७१ तत्रागस्त्यं समासीनं । नमस्कृत्याभिवाद्य च
 १०७९०१७३ योजितस् तेन चाशीर्भिर् । अनुज्ञातो गतो ऽर्णवम्
 १०७९०१७५ दक्षिणं तत्र कन्याख्यां । दुर्गां देवीं ददर्श सः
 १०७९०१८१ ततः फाल्गुनम् आसाद्य । पञ्चाप्सरसम् उत्तमम्
 १०७९०१८३ विष्णुः सन्निहितो यत्र । स्नात्वास्पर्शद् गवायुतम्
 १०७९०१९१ ततो ऽभिव्रज्य भगवान् । केरलांसु तु त्रिगर्तकान्
 १०७९०१९३ गोकर्णख्यं शिव-क्षेत्रं । सान्निध्यं यत्र धूर्जटेः
 १०७९०२०१ आर्यां द्वैपायनीं दृष्ट्वा । शूर्पारकम् अगाद् बलः
 १०७९०२०३ तापीं पयोष्णीं निर्विन्ध्याम् । उपस्पृश्याथ दण्डकम्
 १०७९०२११ प्रविश्य रेवाम् अगमद् । यत्र माहिष्मती पुरी
 १०७९०२१३ मनु-तीर्थम् उपस्पृश्य । प्रभासं पुनर् आगमत्
 १०७९०२२१ श्रुत्वा द्विजैः कथ्यमानं । कुरु-पाण्डव-संयुगे
 १०७९०२२३ सर्व-राजन्य-निधनं । भारं मेने हतं भुवः
 १०७९०२३१ स भीम-दुर्योधनयोर् । गदाभ्यां युध्यतोर् मृधे
 १०७९०२३३ वारयिष्यन् विनशनं । जगाम यदु-नन्दनः
 १०७९०२४१ युधिष्ठिरस् तु तं दृष्ट्वा । यमौ कृष्णार्जुनाव् अपि
 १०७९०२४३ अभिवाद्याभवंस् तुष्णीं । किं विवक्षुर् इहागतः
 १०७९०२५१ गदा-पाणी उभौ दृष्ट्वा । संरब्धौ विजयैषिणौ
 १०७९०२५३ मण्डलानि विचित्राणि । चरन्ताव् इदम् अब्रवीत्
 १०७९०२६१ युवां तुल्य-बलौ वीरौ । हे राजन् हे वृकोदर

१०७९०२६३ एकं प्राणाधिकं मन्ये । उतैकं शिक्षयाधिकम्
 १०७९०२७१ तस्माद् एकतरस्येह । युवयोः सम-वीर्ययोः
 १०७९०२७३ न लक्ष्यते जयो ऽन्यो वा । विरमत्त्वं अफलो रणः
 १०७९०२८१ न तद्-वाक्यं जगृहतुर । बद्ध-वैरौ नृपार्थवत्
 १०७९०२८३ अनुस्मरन्ताव् अन्योन्यं । दुरुक्तं दुष्कृतानि च
 १०७९०२९१ दिष्टं तद् अनुमन्वानो । रामो द्वारवतीं ययौ
 १०७९०२९३ उग्रसेनादिभिः प्रीतैर् । ज्ञातिभिः समुपागतः
 १०७९०३०१ तं पुनर् नैमिषं प्राप्तम् । ऋषयो ऽयाजयन् मुदा
 १०७९०३०३ क्रत्त्वं-अङ्गं क्रतुभिः सर्वैर् । निवृत्ताखिल-विग्रहम्
 १०७९०३११ तेभ्यो विशुद्धं विज्ञानं । भगवान् व्यतरद् विभुः
 १०७९०३१३ येनैवात्मन्य् अदो विश्वम् । आत्मानं विश्व-गं विदुः
 १०७९०३२१ स्व-पत्यावभृथ-स्नातो । ज्ञाति-बन्धु-सुहृद्-वृतः
 १०७९०३२३ रेजे स्व-ज्योत्स्नयेवेन्दुः । सु-वासाः सुष्ट्व् अलङ्कृतः
 १०७९०३३१ ईदृग्-विधान्य् असङ्ख्यानि । बलस्य बल-शालिनः
 १०७९०३३३ अनन्तस्याप्रमेयस्य । माया-मर्त्यस्य सन्ति हि
 १०७९०३४१ यो ऽनुस्मरेत रामस्य । कर्माण्य् अद्भुत-कर्मणः
 १०७९०३४३ सायं प्रातर् अनन्तस्य । विष्णोः स दयितो भवेत्
 १०८०००१० श्री-राजोवाच
 १०८०००११ भगवन् यानि चान्यानि । मुकुन्दस्य महात्मनः
 १०८०००१३ वीर्याण्य् अनन्त-वीर्यस्य । श्रोतुम् इच्छामि हे प्रभो
 १०८०००२१ को नु श्रुत्वासकृद् ब्रह्मन् । उत्तमःश्लोक-सत्-कथाः
 १०८०००२३ विरमेत विशेष-ज्ञो । विषण्णः काम-मार्गणैः
 १०८०००३१ सा वाग् यया तस्य गुणान् गृणीते । करौ च तत्-कर्म-करौ मनश् च
 १०८०००३३ स्मरेद् वसन्तं स्थिर-जङ्गमेषु । शृणोति तत्-पुण्य-कथाः स कर्णः
 १०८०००४१ शिरस् तु तस्योभय-लिङ्गम् आनमेत् । तद् एव यत् पश्यति तद् धि चक्षुः
 १०८०००४३ अङ्गानि विष्णोर् अथ तज्-जनानां । पादोदकं यानि भजन्ति नित्यम्
 १०८०००५० सूत उवाच
 १०८०००५१ विष्णु-रातेन सम्पृष्टो । भगवान् बादरायणिः
 १०८०००५३ वासुदेवे भगवति । निमग्न-हृदयो ऽब्रवीत्
 १०८०००६० श्री-शुक उवाच
 १०८०००६१ कृष्णस्यासीत् सखा कश्चिद् । ब्राह्मणो ब्रह्म-वित्तमः
 १०८०००६३ विरक्त इन्द्रियार्थेषु । प्रशान्तात्मा जितेन्द्रियः
 १०८०००७१ यदृच्छयोपपन्नेन । वर्तमानो गृहाश्रमी
 १०८०००७३ तस्य भार्या कु-चैलस्य । क्षुत्-क्षामा च तथा-विधा
 १०८०००८१ पति-व्रता पतिं प्राह । म्लायता वदनेन सा
 १०८०००८३ दरिद्रं सीदमाना वै । वेपमानाभिगम्य च
 १०८०००९१ ननु ब्रह्मन् भगवतः । सखा साक्षाच्च छियः पतिः

१०८०००९३ ब्रह्मण्यश् च शरण्यश् च । भगवान् सात्वतर्षभः
 १०८००१०१ तम् उपैहि महा-भाग । साधूनां च परायणम्
 १०८००१०३ दास्यति द्रविणं भूरि । सीदते ते कुटुम्बिने
 १०८००१११ आस्ते ऽधुना द्वारवत्यां । भोज-वृष्ण-अन्धकेश्वरः
 १०८००११३ स्मरतः पाद-कमलम् । आत्मानम् अपि यच्छति
 १०८००११५ किं न्व् अर्थ-कामान् भजतो । नात्-अभीष्टान् जगद्-गुरुः
 १०८००१२१ स एवं भार्यया विप्रो । बहुशः प्रार्थितो मुहुः
 १०८००१२३ अयं हि परमो लाभ । उत्तमःश्लोक-दर्शनम्
 १०८००१३१ इति सञ्चिन्त्य मनसा । गमनाय मतिं दधे
 १०८००१३३ अप्य् अस्त्य् उपायनं किञ्चिद् । गृहे कल्याणि दीयताम्
 १०८००१४१ याचित्वा चतुरो मुष्ठीन् । विप्रान् पृथुक-तण्डुलान्
 १०८००१४३ चैल-खण्डेन तान् बद्ध्वा । भर्त्रे प्रादाद् उपायनम्
 १०८००१५१ स तान् आदाय विप्राग्र्यः । प्रययौ द्वारकां किल
 १०८००१५३ कृष्ण-सन्दर्शनं मह्यं । कथं स्याद् इति चिन्तयन्
 १०८००१६१ त्रीणि गुल्मान्य् अतीयाय । तिस्रः कक्षाश् च स-द्विजः
 १०८००१६३ विप्रो ऽगम्यान्धक-वृष्णीनां । गृहेष्व् अच्युत-धर्मिणाम्
 १०८००१७१ गृहं द्व्य-अष्ट-सहस्राणां । महिषीणां हरेर् द्विजः
 १०८००१७३ विवेशैकतमं श्रीमद् । ब्रह्मानन्दं गतो यथा
 १०८००१८१ तं विलोक्याच्युतो दूरात् । प्रिया-पर्यङ्कम् आस्थितः
 १०८००१८३ सहस्रोत्थाय चाभ्येत्य । दोभ्यां पर्यग्रहीन् मुदा
 १०८००१९१ सरव्युः प्रियस्य विप्रर्षेर् । अङ्ग-सङ्गाति-निर्वृतः
 १०८००१९३ प्रीतो व्यमुञ्चद् अब्-बिन्दून् । नेत्राभ्यां पुष्करेक्षणः
 १०८००२०१ अथोपवेश्य पर्यङ्के । स्वयम् सरव्युः समर्हणम्
 १०८००२०३ उपहृत्यावनिज्यास्य । पादौ पादावनेजनीः
 १०८००२११ अग्रहीच् छिरसा राजन् । भगवांल् लोक-पावनः
 १०८००२१३ व्यलिम्पद् दिव्य-गन्धेन । चन्दनागुरु-कुङ्कुमैः
 १०८००२२१ धूपैः सुरभिभिर् मित्रं । प्रदीपावलिभिर् मुदा
 १०८००२२३ अर्चित्वावेद्य ताम्बूलं । गां च स्वागतम् अब्रवीत्
 १०८००२३१ कु-चैलं मलिनं क्षामं । द्विजं धमनि-सन्ततम्
 १०८००२३३ देवी पर्यचरत् साक्षाच् । चामर-व्यजनेन वै
 १०८००२४१ अन्तः-पुर-जनो दृष्ट्वा । कृष्णेनामल-कीर्तिना
 १०८००२४३ विस्मितो ऽभूद् अति-प्रीत्या । अवधूतं सभाजितम्
 १०८००२५१ किम् अनेन कृतं पुण्यम् । अवधूतेन भिक्षुणा
 १०८००२५३ श्रिया हीनेन लोके ऽस्मिन् । गर्हितेनाधमेन च
 १०८००२६१ यो ऽसौ त्रि-लोक-गुरुणा । श्री-निवासेन सम्भृतः
 १०८००२६३ पर्यङ्क-स्थां श्रियं हित्वा । परिष्वक्तो ऽग्र-जो यथा
 १०८००२७१ कथयां चक्रत् गाथाः । पूर्वा गुरु-कुले सतोः

१०८००२७३ आत्मनोर् ललिता राजन् । करौ गृह्य परस्परम्
 १०८००२८० श्री-भगवान् उवाच
 १०८००२८१ अपि ब्रह्मन् गुरु-कुलाद् । भवता लब्ध-दक्षिणात्
 १०८००२८३ समावृत्तेन धर्म-ज्ञ । भार्योटा सदृशी न वा
 १०८००२९१ प्रायो गृहेषु ते चित्तम् । अकाम-विहितं तथा
 १०८००२९३ नैवाति-प्रीयसे विद्वन् । धनेषु विदितं हि मे
 १०८००३०१ केचित् कुर्वन्ति कर्माणि । कामैर् अहत-चेतसः
 १०८००३०३ त्यजन्तः प्रकृतीर् दैवीर् । यथाहं लोक-सङ्ग्रहम्
 १०८००३११ कच्चिद् गुरु-कुले वासं । ब्रह्मन् स्मरसि नौ यतः
 १०८००३१३ द्विजो विज्ञाय विज्ञेयं । तमसः पारम् अश्रुते
 १०८००३२१ स वै सत्-कर्मणां साक्षाद् । द्विजातेर् इह सम्भवः
 १०८००३२३ आद्यो ऽङ्ग यत्राश्रमिणां । यथाहं ज्ञान-दो गुरुः
 १०८००३३१ नन्व् अर्थ-कोविदा ब्रह्मन् । वर्णाश्रम-वताम् इह
 १०८००३३३ ये मया गुरुणा वाचा । तरन्त्य् अञ्जो भवार्णवम्
 १०८००३४१ नाहम् इज्या-प्रजातिभ्यां । तपसोपशमेन वा
 १०८००३४३ तुष्येयं सर्व-भूतात्मा । गुरु-शुश्रूषया यथा
 १०८००३५१ अपि नः स्मर्यते ब्रह्मन् । वृत्तं निवसतां गुरौ
 १०८००३५३ गुरु-दारैश् चोदितानाम् । इन्धनानयने क्वचित्
 १०८००३६१ प्रविष्टानां महारण्यम् । अपर्तो सु-महद् द्विज
 १०८००३६३ वात-वर्षम् अभूत् तीव्रं । निष्ठुराः स्तनयित्त्वः
 १०८००३७१ सूर्यश् चास्तं गतस् तावत् । तमसा चावृता दिशः
 १०८००३७३ निम्नं कूलं जल-मयं । न प्राज्ञायत किञ्चन
 १०८००३८१ वयं भृशम् तत्र महानिलाम्बुभिर् । निहन्यमाना महूर् अम्बु-सम्प्लवे
 १०८००३८३ दिशो ऽविदन्तो ऽथ परस्परं वने । गृहीत-हस्ताः परिवन्निमातुराः
 १०८००३९१ एतद् विदित्वा उदिते । रवौ सान्दीपनिर् गुरुः
 १०८००३९३ अन्वेषमाणो नः शिष्यान् । आचार्यो ऽपश्यद् आतुरान्
 १०८००४०१ अहो हे पुत्रका यूयम् । अस्मद्-अर्थे ऽति-दुःखिताः
 १०८००४०३ आत्मा वै प्राणिनाम् प्रेष्ठस् । तम् अनादृत्य मत्-पराः
 १०८००४११ एतद् एव हि सच-छिष्यैः । कर्तव्यं गुरु-निष्कृतम्
 १०८००४१३ यद् वै विशुद्ध-भावेन । सर्वार्थात्मार्षणं गुरौ
 १०८००४२१ तुष्टो ऽहं भो द्विज-श्रेष्ठाः । सत्याः सन्तु मनोरथाः
 १०८००४२३ छन्दांस्य् अयात-यामानि । भवन्त्व् इह परत्र च
 १०८००४३१ इत्थं-विधान्य् अनेकानि । वसतां गुरु-वेश्मनि
 १०८००४३३ गुरोर् अनुग्रहेणैव । पुमान् पूर्णः प्रशान्तये
 १०८००४४० श्री-ब्राह्मण उवाच
 १०८००४४१ किम् अस्माभिर् अनिर्वृत्तं । देव-देव जगद्-गुरो
 १०८००४४३ भवता सत्य-कामेन । येषां वासो गुरोर् अभूत्

१०८००४५१ यस्य च्छन्दो-मयं ब्रह्म । देह आवपनं विभो
 १०८००४५३ श्रेयसां तस्य गुरुषु । वासो ऽत्यन्त-विडम्बनम्
 १०८१००१० श्री-शुक उवाच
 १०८१००११ स इत्थं द्विज-मुख्येन । सह सङ्कथयन् हरिः
 १०८१००१३ सर्व-भूत-मनो-ऽभिज्ञः । स्मयमान उवाच तम्
 १०८१००२१ ब्रह्मण्यो ब्राह्मणं कृष्णो । भगवान् प्रहसन् प्रियम्
 १०८१००२३ प्रेम्णा निरीक्षणैर्नैव । प्रेक्षन् खलु सतां गतिः
 १०८१००३० श्री-भगवान् उवाच
 १०८१००३१ किम् उपायनम् आनीतं । ब्रह्मन् मे भवता गृहात्
 १०८१००३३ अप्य् अप्य् उपाहतं भक्तैः । प्रेम्णा भुञ्च एव मे भवेत्
 १०८१००३५ भुञ्च अप्य् अभक्तोपहतं । न मे तोषाय कल्पते
 १०८१००४१ पत्रं पुष्पं फलं तोयं । यो मे भक्त्या प्रयच्छति
 १०८१००४३ तद् अहं भक्त्य-उपहतम् । अश्नामि प्रयतात्मनः
 १०८१००५१ इत्य् उक्तो ऽपि द्वियस् तस्मै । व्रीडितः पतये श्रियः
 १०८१००५३ पृथुक-प्रसृतिं राजन् । न प्रायच्छद् अवाङ्-मुखः
 १०८१००६१ सर्व-भूतात्म-दृक् साक्षात् । तस्यागमन-कारणम्
 १०८१००६३ विज्जयाचिन्तयन् नायं । श्री-कामो माभजत् पुरा
 १०८१००७१ पत्न्याः पति-व्रतायास् तु । सखा प्रिय-चिकीर्षया
 १०८१००७३ प्राप्तो माम् अस्य दास्यामि । सम्पदो ऽमर्त्य-दुर्लभाः
 १०८१००८१ इत्थं विचिन्त्य वसनाच् । चीर-बद्धान् द्वि-जन्मनः
 १०८१००८३ स्वयं जहार किम् इदम् । इति पृथुक-तण्डुलान्
 १०८१००९१ नन्व् एतद् उपनीतं मे । परम-प्रीणनं सखे
 १०८१००९३ तर्पयन्त्य् अङ्ग मां विश्वम् । एते पृथुक-तण्डुलाः
 १०८१०१०१ इति मुष्टिं सकृज् जग्ध्वा । द्वितीयां जग्धुम् आददे
 १०८१०१०३ तावच् छीर् जगृहे हस्तं । तत्-परा परमेष्ठिनः
 १०८१०१११ एतावतालं विश्वात्मन् । सर्व-सम्पत्-समृद्धये
 १०८१०११३ अस्मिन् लोके ऽथ वामुष्मिन् । पुंसस् त्वत्-तोष-कारणम्
 १०८१०१२१ ब्राह्मणस् तां तु रजनीम् । उषित्वाच्युत-मन्दिरे
 १०८१०१२३ भुक्त्वा पीत्वा सुखं मेने । आत्मानं स्व-र्गतं यथा
 १०८१०१३१ श्वो-भूते विश्व-भावेन । स्व-सुखेनाभिवन्दितः
 १०८१०१३३ जगाम स्वालयं तात । पथ्य् अनव्रज्य नन्दितः
 १०८१०१४१ स चालब्ध्वा धनं कृष्णान् । न तु याचितवान् स्वयम्
 १०८१०१४३ स्व-गृहान् व्रीडितो ऽगच्छन् । महद्-दर्शन-निर्वृतः
 १०८१०१५१ अहो ब्रह्मण्य-देवस्य । दृष्टा ब्रह्मण्यता मया
 १०८१०१५३ यद् दरिद्रतमो लक्ष्मीम् । आश्लिष्टो विभ्रतोरसि
 १०८१०१६१ क्वाहं दरिद्रः पापीयान् । क्व कृष्णः श्री-निकेतनः
 १०८१०१६३ ब्रह्म-बन्धुर इति स्माहं । बाहुभ्यां परिरम्भितः

१०८१०१७१ निवासितः प्रिया-जुष्टे । पर्यङ्के भ्रातरो यथा
 १०८१०१७३ महिष्या वीजितः श्रान्तो । बाल-व्यजन-हस्तया
 १०८१०१८१ शुश्रूषया परमया । पाद-संवाहनादिभिः
 १०८१०१८३ पूजितो देव-देवेन । विप्र-देवेन देव-वत्
 १०८१०१९१ स्वर्गापवर्गयोः पुंसां । रसायां भुवि सम्पदाम्
 १०८१०१९३ सर्वासाम् अपि सिद्धीनां । मूलं तच्च-चरणार्चनम्
 १०८१०२०१ अधनो ऽयं धनं प्राप्य । माद्यन्न उच्चैर् न मां स्मरेत्
 १०८१०२०३ इति कारुणिको नूनं । धनं मे ऽभूरि नाददात्
 १०८१०२११ इति तच्च चिन्तयन्न अन्तः । प्राप्तो निय-गृहान्तिकम्
 १०८१०२१३ सूर्यानलेन्दु-सङ्काशैर् । विमानैः सर्वतो वृतम्
 १०८१०२२१ विचित्रोपवनोद्यानैः । कूजद्-द्विज-कुलाकुलैः
 १०८१०२२३ प्रोत्फुल्ल-कमुदाम्भोज- । कहारोत्पल-वारिभिः
 १०८१०२२५ जुष्टं स्व-अलङ्कृतैः पुष्पिभिः । स्त्रीभिश्च च हरिणाक्षिभिः
 १०८१०२३३ किम् इदं कस्य वा स्थानं । कथं तद् इदम् इत्य् अभूत्
 १०८१०२४१ एवं मीमांसमानं तं । नरा नार्यो ऽमर-प्रभाः
 १०८१०२४३ प्रत्यगृह्णन् महा-भागं । गीत-वाद्येन भूयसा
 १०८१०२५१ पतिम् आगतम् आकर्ण्य । पत्न्य् उद्धर्षति-सम्भ्रमा
 १०८१०२५३ निश्चक्राम गृहात् तूर्णं । रूपिणी श्रीर् इवालायात्
 १०८१०२६१ पति-व्रता पतिं दृष्ट्वा । प्रेमोत्कण्ठाश्रु-लोचना
 १०८१०२६३ मीलिताक्ष्य् अनमद् बुद्ध्या । मनसा परिषस्वजे
 १०८१०२७१ पत्नीं वीक्ष्य विस्फुरन्तीं । देवीं वैमानिकीम् इव
 १०८१०२७३ दासीनां निष्क-कण्ठीनां । मध्ये भान्तीं स विस्मितः
 १०८१०२८१ प्रीतः स्वयं तया युक्तः । प्रविष्टो निज-मन्दिरम्
 १०८१०२८३ मणि-स्तम्भ-शतोपेतं । महेन्द्र-भवनं यथा
 १०८१०२९१ पयः-फेन-निभाः शय्या । दान्ता रुक्म-परिच्छदाः
 १०८१०२९३ पर्यङ्का हेम-दण्डानि । चामर-व्यजनानि च
 १०८१०३०१ आसनानि च हैमानि । मृदूपस्तरणानि च
 १०८१०३०३ मुक्तादाम-विलम्बीनि । वितानानि द्युमन्ति च
 १०८१०३११ स्वच्छ-स्फटिक-कुड्येषु । महा-मारकतेषु च
 १०८१०३२३ रत्न-दीपान् भ्राजमानान् । ललना रत्न-संयुताः
 १०८१०३२५ विलोक्य ब्राह्मणस् तत्र । समृद्धीः सर्व-सम्पदाम्
 १०८१०३२७ तर्क्याम् आस निर्व्यग्रः । स्व-समृद्धिम् अहैतुकीम्
 १०८१०३२९ नूनं बतैतन् मम दुर्भागस्य । शश्वद् दरिद्रस्य समृद्धि-हेतुः
 १०८१०३३१ महा-विभूतेर् अवलोकतो ऽन्यो । नैवोपपद्येत यदूत्तमस्य
 १०८१०३३३ नन्व् अब्रुवाणो दिशते समक्षं । याचिष्णवे भूय- अपि भूरि-भोजः
 १०८१०३३५ पर्जन्य-वत् तत् स्वयम् ईक्षमाणो । दाशार्हकाणाम् ऋषभः सखा मे
 १०८१०३५१ किञ्चित् करोत्य् उच्च- अपि यत् स्व-दत्तं

१०८१०३५२ सुहृत्-कृतं फल्ग्व् अपि भूरि-कारी
 १०८१०३५३ मयोपणीतं पृथुकैक-मुष्टिं
 १०८१०३५४ प्रत्यग्रहीत् प्रीति-युतो महात्मा
 १०८१०३६१ तस्यैव मे सौहृद्-सरख्य-मैत्री- । दास्यं पुनर् जन्मनि जन्मनि स्यात्
 १०८१०३६३ महानुभावेन गुणालयेन । विषज्जतस् तत्-पुरुष-प्रसङ्गः
 १०८१०३७१ भक्ताय चित्रा भगवान् हि सम्पदो । राज्यं विभूतीर् न समर्थयत्य् अजः
 १०८१०३७३ अदीर्घ-बोधाय विचक्षणः स्वयं । पश्यन् निपातं धनिनां मदोद्भवम्
 १०८१०३८१ इत्थं व्यवसितो बुद्ध्या । भक्तो ऽतीव जनादने
 १०८१०३८३ विषयान् जायया त्यक्ष्यन् । बुभुजे नाति-लम्पटः
 १०८१०३९१ तस्य वै देव-देवस्य । हरेर् यज्ञ-पतेः प्रभोः
 १०८१०३९३ ब्राह्मणाः प्रभवो दैवं । न तेभ्यो विद्यते परम्
 १०८१०४०१ एवं स विप्रो भगवत्-सुहृत् तदा । दृष्ट्वा स्व-भृत्यैर् अजितं पराजितम्
 १०८१०४०३ तद्-ध्यान-वेगोद्ग्रथितात्म-बन्धनस् । तद्-धाम लेभे ऽचिरतः सतां गतिम्
 १०८१०४११ एतद् ब्रह्मण्य-देवस्य । श्रुत्वा ब्रह्मण्यतां नरः
 १०८१०४१३ लब्ध-भावो भगवति । कर्म-बन्धाद् विमुच्यते
 १०८२००१० श्री-शुक उवाच
 १०८२००११ अथैकदा द्वारवत्यां । वसतो राम-कृष्णयोः
 १०८२००१३ सूर्योपरागः सु-महान् । आसीत् कल्प-क्षये यथा
 १०८२००२१ तं ज्ञात्वा मनुजा राजन् । पुरस्ताद् एव सर्वतः
 १०८२००२३ समन्त-पञ्चकं क्षेत्रं । ययुः श्रेयो-विधित्सया
 १०८२००३१ निःक्षत्रियां महीं कुर्वन् । रामः शस्त्र-भृतां वरः
 १०८२००३३ नृपाणां रुधिरौघेण । यत्र चक्रे महा-हृदान्
 १०८२००४१ ईजे च भगवान् रामो । यत्रास्पृष्टो ऽपि कर्मणा
 १०८२००४३ लोकं सङ्ग्राहयन् ईशो । यथान्यो ऽघापनुत्तये
 १०८२००५१ महत्यां तीर्थ-यात्रायां । तत्रागन् भारतीः प्रजाः
 १०८२००५३ वृष्णयश् च तथाक्रूर- । वसुदेवाहुकादयः
 १०८२००६१ ययुर् भारत तत् क्षेत्रं । स्वम् अघं क्षपयिष्णवः
 १०८२००६३ गद-प्रद्युम्न-साम्बाद्याः । सुचन्द्र-शुक-सारणैः
 १०८२००६५ आस्ते ऽनिरुद्धो रक्षायां । कृतवर्मा च यूथ-पः
 १०८२००७१ ते रथैर् देव-धिष्ण्याभैर् । हयैश् च तरल-प्लवैः
 १०८२००७३ गजैर् नदद्भिर् अम्नाभैर् । नृभिर् विद्याधर-द्युभिः
 १०८२००८१ व्यरोचन्त महा-तेजाः । पथि काञ्चन-मालिनः
 १०८२००८३ दिव्य-स्रग्-वस्त्र-सन्नाहाः । कलत्रैः खे-चरा इव
 १०८२००९१ तत्र स्नात्वा महा-भागा । उपोष्य सु-समाहिताः
 १०८२००९३ ब्राह्मणेभ्यो ददुर् धेनून् । वासः-स्रग्-रुक्म-मालिनीः
 १०८२०१०१ राम-हृदेषु विधि-वत् । पुनर् आप्लुत्य वृष्णयः
 १०८२०१०३ ददः स्व-अन्नं द्विजाग्र्येभ्यः । कृष्णे नो भक्तिर् अस्त्व् इति

१०८२०१११ स्वयं च तद्-अनुज्ञाता । वृष्णयः कृष्ण-देवताः
 १०८२०११३ भुक्तवोपविविशुः कामं । स्निग्ध-च्छायाङ्घ्रिपाङ्घ्रिषु
 १०८२०१२१ तत्रागतांस् ते ददशुः । सुहृत्-सम्बन्धिनो नृपान्
 १०८२०१२३ मत्स्योशीनर-कौशल्य- । विदर्भ-कुरु-सृञ्जयान्
 १०८२०१३१ काम्बोज-कैकयान् मद्रान् । कुन्तीन् आनर्त-केरलान्
 १०८२०१३३ अन्यांश् चैवात्म-पक्षीयान् । परांश् च शतशो नृप
 १०८२०१३५ नन्दादीन् सुहृदो गोपान् । गोपीश् चोत्कण्ठिताश् चिरम्
 १०८२०१४१ अन्योन्य-सन्दर्शन-हर्ष-रंहसा । प्रोत्फुल्ल-हृद्-वक्र-सरोरुह-श्रियः
 १०८२०१४३ आश्लिष्य गाढं नयनैः स्रवज्-जला । हृष्यत्-त्वचो रुद्ध-गिरो ययुर् मुदम्
 १०८२०१५१ स्त्रियश् च संवीक्ष्य मिथो ऽति-सौहृद-
 १०८२०१५२ स्मितामलापाङ्ग-दृशो ऽभिरेभिरे
 १०८२०१५३ स्तनैः स्तनान् कुङ्कुम-पङ्क-रूषितान्
 १०८२०१५४ निहत्य दोर्भिः प्रणयाश्रु-लोचनाः
 १०८२०१६१ ततो ऽभिवाद्य ते वृद्धान् । यविष्टैर् अभिवादिताः
 १०८२०१६३ स्व-आगतं कुशलं पृष्ट्वा । चक्रुः कृष्ण-कथा मिथः
 १०८२०१७१ पृथा भ्रातृन् स्वसूर वीक्ष्य । तत्-पुत्रान् पितराव् अपि
 १०८२०१७३ भ्रातृ-पत्नीर् मुकुन्दं च । जहौ सङ्कथया शुचः
 १०८२०१८० कुन्त्य उवाच
 १०८२०१८१ आर्य भ्रातर् अहं मन्ये । आत्मानम् अकृताशिषम्
 १०८२०१८३ यद् वा आपत्सु मद्-वार्ता । नानुस्मरथ सत्तमाः
 १०८२०१९१ सुहृदो ज्ञातयः पुत्रा । भ्रातरः पितराव् अपि
 १०८२०१९३ नानुस्मरन्ति स्व-जनं । यस्य दैवम् अदक्षिणम्
 १०८२०२०० श्री-वसुदेव उवाच
 १०८२०२०१ अम्ब मास्मान् असूयेथा । दैव-क्रीडनकान् नरान्
 १०८२०२०३ ईशस्य हि वशे लोकः । कुरुते कायते ऽथ वा
 १०८२०२११ कंस-प्रतापिताः सर्वे । वयं याता दिशं दिशम्
 १०८२०२१३ एतह्य- एव पुनः स्थानं । दैवेनासादिताः स्वसः
 १०८२०२२० श्री-शुक उवाच
 १०८२०२२१ वसुदेवोऽग्रसेनाद्यैर् । यदुभिस् ते ऽर्चिता नृपाः
 १०८२०२२३ आसन्न अच्युत-सन्दर्श- । परमानन्द-निर्वृताः
 १०८२०२३१ भीष्मो द्रोणो ऽम्बिका-पुत्रो । गान्धारी स-सुता तथा
 १०८२०२३३ स-दाराः पाण्डवाः कुन्ती । सञ्जयो विदुरः कृपः
 १०८२०२४१ कुन्तीभोजो विराटश् च । भीष्मको नग्नजिन् महान्
 १०८२०२४३ पुरुजिद् द्रुपदः शल्यो । धृष्टकेतुः स काशि-राट्
 १०८२०२५१ दमघोषो विशालाक्षो । मैथिलो मद्र-केकयौ
 १०८२०२५३ युधामन्युः सुशर्मा च । स-सुता बाह्लिकादयः
 १०८२०२६१ राजानो ये च राजेन्द्र । युधिष्ठिरम् अनुव्रताः

१०८२०२६३ श्री-निकेतं वपुः शौरैः । स-स्त्रीकं वीक्ष्य विस्मिताः
 १०८२०२७१ अथ ते राम-कृष्णाभ्यां । सम्यक् प्राप्त-समर्हणाः
 १०८२०२७३ प्रशशंसुर मुदा युक्ता । वृष्णीन् कृष्ण-परिग्रहान्
 १०८२०२८१ अहो भोज-पते यूयं । जन्म-भाजो नृणाम् इह
 १०८२०२८३ यत् पश्यथासकृत् कृष्णं । दुर्दर्शम् अपि योगिनाम्
 १०८२०२९१ यद्-विश्रुतिः श्रुति-नुतेदम् अलं पुनाति
 १०८२०२९२ पादावनेजन-पयश् च वचश् च शास्त्रम्
 १०८२०२९३ भूः काल-भर्जित-भगापि यद्-अङ्घ्रि-पद्म-
 १०८२०२९४ स्पर्शोत्थ-शक्तिर् अभिवर्षति नो ऽखिलार्थान्
 १०८२०३०१ तद्-दर्शन-स्पर्शनानुपथ-प्रजल्प-
 १०८२०३०२ शय्यासनाशन-सयौन-सपिण्ड-बन्धः
 १०८२०३०३ येषां गृहे निरय-वर्तमानि वर्ततां वः
 १०८२०३०४ स्वर्गापवर्ग-विरमः स्वयम् आस विष्णुः
 १०८२०३१० श्री-शुक उवाच
 १०८२०३११ नन्दस् तत्र यदून् प्राप्तान् । ज्ञात्वा कृष्ण-पुरोगमान्
 १०८२०३१३ तत्रागमद् वृतो गोपैर् । अनः-स्थार्थैर् दिदृक्षया
 १०८२०३२१ तं दृष्ट्वा वृष्णयो हृष्टास् । तन्वः प्राणम् इवोत्थिताः
 १०८२०३२३ परिष्वजिरे गाढं । चिर-दर्शन-कातराः
 १०८२०३३१ वसुदेवः परिष्वज्य । सम्प्रीतः प्रेम-विह्वलः
 १०८२०३३३ स्मरन् कंस-कृतान् क्लेशान् । पुत्र-न्यासं च गोकुले
 १०८२०३४१ कृष्ण-रामौ परिष्वज्य । पितराव् अभिवाद्य च
 १०८२०३४३ न किञ्चनोचतुः प्रेम्णा । साश्रु-कण्ठौ कुरूद्वह
 १०८२०३५१ ताव् आत्मासनम् आरोप्य । बाहुभ्यां परिरभ्य च
 १०८२०३५३ यशोदा च महा-भागा । सुतौ विजहतुः शुचः
 १०८२०३६१ रोहिणी देवकी चाथ । परिष्वज्य ब्रजेश्वरीम्
 १०८२०३६३ स्मरन्त्यौ तत्-कृतां मैत्रीं । बाष्प-कण्ठ्यौ समूचतुः
 १०८२०३७१ का विस्मरेत वां मैत्रीम् । अनिवृत्तां ब्रजेश्वरि
 १०८२०३७३ अवाप्याप्य् ऐन्द्रम् ऐश्वर्यं । यस्या नेह प्रतिक्रिया
 १०८२०३८१ एताव् अदृष्ट-पितरौ युवयोः स्म पित्रोः
 १०८२०३८२ सम्प्रीणनाभ्युदय-पोषण-पालनानि
 १०८२०३८३ प्राप्योषतुर् भवति पक्ष्म ह यद्वद् अक्षणोर्
 १०८२०३८४ न्यस्ताव् अकुत्र च भयौ न सतां परः स्वः
 १०८२०३९० श्री-शुक उवाच
 १०८२०३९१ गोप्यश् च कृष्णम् उपलभ्य चिराद् अभीष्टं
 १०८२०३९२ यत्-प्रेक्षणे दृशिषु पक्ष्म-कृतं शपन्ति
 १०८२०३९३ दृग्भिर् हृदी-कृतम् अलं परिरभ्य सर्वासु
 १०८२०३९४ तद्-भावम् आपुर् अपि नित्य-युजां दुरापम्

१०८२०४०१ भगवांस् तास् तथा-भूता । विविक्त उपसङ्गतः
 १०८२०४०३ आश्लिष्यानामयं पृष्ट्वा । प्रहसन्न इदम् अब्रवीत्
 १०८२०४११ अपि स्मरथ नः सख्यः । स्वानाम् अर्थ-चिकीर्षया
 १०८२०४१३ गतांश् चिरायिताञ् छत्रु- । पक्ष-क्षण-चेतसः
 १०८२०४२१ अप्य् अवध्यायथास्मान् स्विद् । अकृत-ज्ञाविशङ्कया
 १०८२०४२३ नूनं भूतानि भगवान् । युनक्ति वियुनक्ति च
 १०८२०४३१ वायुर् यथा घनानीकं । तृणं तूलं रजांसि च
 १०८२०४३३ संयोज्याक्षिपते भूयस् । तथा भूतानि भूत-कृत्
 १०८२०४४१ मयि भक्तिर् हि भूतानाम् । अमृतत्वाय कल्पते
 १०८२०४४३ दिष्ट्या यद् आसीन् मत्-स्नेहो । भवतीनां मद्-आपनः
 १०८२०४५१ अहं हि सर्व-भूतानाम् । आदिर् अन्तो ऽन्तरं बहिः
 १०८२०४५३ भौतिकानां यथा खं वार् । भूर् वायुर् ज्योतिर् अङ्गनाः
 १०८२०४६१ एवं ह्य एतानि भूतानि । भूतेष्व् आत्मात्मना ततः
 १०८२०४६३ उभयं मय्य् अथ परे । पश्यताभातम् अक्षरे
 १०८२०४७० श्री-शुक उवाच
 १०८२०४७१ अध्यात्म-शिक्षया गोप्य । एवं कृष्णेन शिक्षिताः
 १०८२०४७३ तद्-अनुस्मरण-ध्वस्त- । जीव-कोशास् तम् अध्यगन्
 १०८२०४८१ आहुश् च ते नलिन-नाभ पदारविन्दं
 १०८२०४८२ योगेश्वरैर् हृदि विचिन्त्यम् अगाध-बोधैः
 १०८२०४८३ संसार-कूप-पतितोत्तरणावलम्बं
 १०८२०४८४ गेहं जुषाम् अपि मनस्य् उदियात् सदा नः
 १०८३००१० श्री-शुक उवाच
 १०८३००११ तथानुगृह्य भगवान् । गोपीनां स गुरुर् गतिः
 १०८३००१३ युधिष्ठिरम् अथापृच्छत् । सर्वांश् च सुहृदो ऽव्ययम्
 १०८३००२१ त एवं लोक-नाथेन । परिपृष्टाः सु-सत्-कृताः
 १०८३००२३ प्रत्यूचुर् हृष्ट-मनसस् । तत्-पादेक्षा-हतांहसः
 १०८३००३१ कुतो ऽशिवं त्वच-चरणाम्बुजासवं । महन्-मनस्तो मुख-निःसृतं क्वचित्
 १०८३००३३ पिबन्ति ये कर्ण-पुटैर् अलं प्रभो । देहं-भृतां देह-कृद्-अस्मृति-च्छिदम्
 १०८३००४१ हि त्वात्म धाम-विधुतात्म-कृत-त्र्य्-अवस्थाम्
 १०८३००४२ आनन्द-सम्प्लवम् अखण्डम् अकुण्ठ-बोधम्
 १०८३००४३ कालोपसृष्ट-निगमावन आत्त-योग-
 १०८३००४४ मायाकृतिं परमहंस-गतिं नताः स्म
 १०८३००५० श्री-ऋषिर् उवाच
 १०८३००५१ इत्य् उत्तमः-श्लोक-शिखा-मणिं जनेष्व्
 १०८३००५२ अभिष्टुवत्स्व् अन्धक-कौरव-स्त्रियः
 १०८३००५३ समेत्य गोविन्द-कथा मिथो ऽगृन्सु
 १०८३००५४ त्रि-लोक-गीताः शृणु वर्णयामि ते

१०८३००६० श्री-द्रौपद्य उवाच
 १०८३००६१ हे वैदभ्यः अच्युतो भद्रे । हे जाम्बवति कौशले
 १०८३००६३ हे सत्यभामे कालिन्दि । शैब्ये रोहिणि लक्ष्मणे
 १०८३००७१ हे कृष्ण-पत्न्य एतन् नो । ब्रूते वो भगवान् स्वयम्
 १०८३००७३ उपयेमे यथा लोकम् । अनुकुर्वन् स्व-मायया
 १०८३००८० श्री-रुक्मिण्यु उवाच
 १०८३००८१ चैद्याय मार्पयितुम् उद्यत-कार्मुकेषु
 १०८३००८२ राजस्व् अजेय-भट-शेखरिताङ्घ्रि-रेणुः
 १०८३००८३ निन्ये मृगेन्द्र इव भागम् अजावि-यूथात्
 १०८३००८४ तच्च-छी-निकेत-चरणो ऽस्तु ममार्चनाय
 १०८३००९० श्री-सत्यभामोवाच
 १०८३००९१ यो मे सनाभि-वध-तप्त-हृदा ततेन
 १०८३००९२ लिप्ताभिशापम् अपमार्ष्टुम् उपाजहार
 १०८३००९३ जित्वर्क्ष-राजम् अथ रत्नम् अदात् स तेन
 १०८३००९४ भीतः पितादिशत मां प्रभवे ऽपि दत्ताम्
 १०८३०१०० श्री-जाम्बवत्यु उवाच
 १०८३०१०१ प्राज्ञाय देह-कृद् अमुं निज-नाथ-दैवं
 १०८३०१०२ सीता-पतिं त्रि-नवहान्य् अमुनाभ्ययुध्यत्
 १०८३०१०३ ज्ञात्वा परीक्षित उपाहरद् अर्हणं मां
 १०८३०१०४ पादौ प्रगृह्य मणिनाहम् अमुष्य दासी
 १०८३०११० श्री-कालिन्द्यु उवाच
 १०८३०१११ तपश् चरन्तीम् आज्ञाय । स्व-पाद-स्पर्शनाशया
 १०८३०११३ सख्योपेत्याग्रहीत् पाणिं । यो ऽहं तद्-गृह-मार्जनी
 १०८३०१२० श्री-मित्रविन्दोवाच
 १०८३०१२१ यो मां स्वयं-वर उपेत्य विजित्य भू-पान्
 १०८३०१२२ निन्ये श्व-यूथ-गं इवात्म-बलिं द्विपारिः
 १०८३०१२३ भ्रातृशू च मे ऽपकुरुतः स्व-पुरं श्रियौकस्
 १०८३०१२४ तस्यास्तु मे ऽनु-भवम् अङ्घ्र्य-अवनेजनत्वम्
 १०८३०१३० श्री-सत्योवाच
 १०८३०१३१ सप्तोक्षणो ऽति-बल-वीर्य-सु-तीक्ष्ण-शृङ्गान्
 १०८३०१३२ पित्रा कृतान् क्षितिप-वीर्य-परीक्षणाय
 १०८३०१३३ तान् वीर-दुर्मद-हनस् तरसा निगृह्य
 १०८३०१३४ क्रीडन् बबन्ध ह यथा शिशवो ऽज-तोकान्
 १०८३०१४१ य इत्थं वीर्य-शुल्कां मां
 १०८३०१४२ दासीभिश् चतु-अङ्गिणीम्
 १०८३०१४३ पथि निर्जित्य राजन्यान्
 १०८३०१४४ निन्ये तद्-दास्यम् अस्तु मे

१०८३०१५० श्री-भद्रोवाच १०८३०१५१ पिता मे मातुलेयाय । स्वयम् आहूय दत्तवान्
 १०८३०१५३ कृष्णे कृष्णाय तच्च-चित्ताम् । अक्षौहिण्या सखी-जनैः
 १०८३०१६१ अस्य मे पाद-संस्पर्शो । भवेज् जन्मनि जन्मनि
 १०८३०१६३ कर्माभिर् भ्राम्यमाणाया । येन तच्च छेय आत्मनः
 १०८३०१७० श्री-लक्ष्मणोवाच
 १०८३०१७१ ममापि राज्ञ्य् अच्युत-जन्म-कर्म । श्रुत्वा मुहुर् नारद-गीतम् आस ह
 १०८३०१७३ चित्तं मुकुन्दे किल पद्म-हस्तया । वृतः सु-सम्मृश्य विहाय लोक-पान्
 १०८३०१८१ ज्ञात्वा मम मतं साधिव । पिता दुहितृ-वत्सलः
 १०८३०१८३ बृहत्सेन इति ख्यातस् । तत्रोपायम् अचीकरत्
 १०८३०१९१ यथा स्वयं-वरे राज्ञि । मत्स्यः पार्थेप्सया कृतः
 १०८३०१९३ अयं तु बहिर् आच्छन्नो । दृश्यते स जले परम्
 १०८३०२०१ श्रुत्वैतत् सर्वतो भू-पा । आययुर् मत्-पितुः पुरम्
 १०८३०२०३ सर्वास्त्र-शस्त्र-तत्त्व-ज्ञाः । सोपाध्यायाः सहस्रशः
 १०८३०२११ पित्रा सम्पूजिताः सर्वे । यथा-वीर्यं यथा-वयः
 १०८३०२१३ आददुः स-शरं चापं । वेद्मं पर्षदि मद्-धियः
 १०८३०२२१ आदाय व्यसृजन् केचित् । सज्यं कर्तुम् अनीश्वराः
 १०८३०२२३ आ-कोष्ठं ज्यां समुत्कृष्य । पेतुर् एके ऽमुनाहताः
 १०८३०२३१ सज्यं कृत्वापरे वीरा । मागधाम्बष्ठ-चेदिपाः
 १०८३०२३३ भीमो दुर्योधनः कर्णो । नाविदंस् तद्-अवस्थितिम्
 १०८३०२४१ मत्स्याभासं जले वीक्ष्य । ज्ञात्वा च तद्-अवस्थितिम्
 १०८३०२४३ पार्थो यत्तो ऽसृजद् बाणं । नाच्छिनत् पस्पृशे परम्
 १०८३०२५१ राजन्येषु निवृत्तेषु । भग्न-मानेषु मानिषु
 १०८३०२५३ भगवान् धनुर् आदाय । सज्यं कृत्वाथ लीलया
 १०८३०२६१ तस्मिन् सन्धाय विशिखं । मत्स्यं वीक्ष्य सकृज् जले
 १०८३०२६३ छित्त्वेषुणापातयत् तं । सूर्ये चाभिजिति स्थिते
 १०८३०२७१ दिवि दुन्दुभयो नेदुर् । जय-शब्द-युता भुवि
 १०८३०२७३ देवाश् च कुसुमासारान् । मुमुचुर् हर्ष-विह्वलाः
 १०८३०२८१ तद् रङ्गम् आविशाम् अहं कल-नूपुराभ्यां
 १०८३०२८२ पद्भ्यां प्रगृह्य कनकोज्वल-रत्न-मालाम्
 १०८३०२८३ नूत्ने निवीय परिधाय च कौशिकाग्र्ये
 १०८३०२८४ स-व्रीड-हास-वदना कवरी-धृत-स्रक्
 १०८३०२९१ उन्नीय वक्रम् उरु-कुन्तल-कुण्डल-त्वड्-
 १०८३०२९२ गण्ड-स्थलं शिशिर-हास-कटाक्ष-मोक्षैः
 १०८३०२९३ राज्ञो निरीक्ष्य परितः शनकैर् मुरारेर्
 १०८३०२९४ अंसे ऽनुरक्त-हृदया निदधे स्व-मालाम्
 १०८३०३०१ तावन् मृदङ्ग-पटहाः । शङ्ख-भेट-आनकादयः
 १०८३०३०३ निनेदुर् नट-नर्तक्यो । ननृतुर् गायका जगुः

१०८३०३११ एवं वृते भगवति । मयेशे नृप-यूथपाः
 १०८३०३१३ न सेहिरे याज्ञसेनि । स्पर्धन्तो हृच-छयातुराः
 १०८३०३२१ मां तावद् रथम् आरोप्य । हय-रत्न-चतुष्टयम्
 १०८३०३२३ शार्ङ्गम् उद्यम्य सन्नद्धस् । तस्थाव् आजौ चतु-भुजः
 १०८३०३३१ दारुकश् चोदयाम् आस । काञ्चनोपस्करं रथम्
 १०८३०३३३ मिषतां भू-भुजां राज्ञि । मृगाणां मृग-राड् इव
 १०८३०३४१ ते ऽन्वसज्जन्त राजन्या । निषेद्धुं पथि केचन
 १०८३०३४३ संयत्ता उद्धृतेष्-आसा । ग्राम-सिंहा यथा हरिम्
 १०८३०३५१ ते शार्ङ्ग-च्युत-बाणौघैः । कृत्त-बाह्व-अङ्घ्रि-कन्धराः
 १०८३०३५३ निपेतुः प्रधने केचिद् । एके सन्त्यज्य दुद्रुवुः
 १०८३०३६१ ततः पुरीं यदु-पतिर् अत्-अलङ्कृतां
 १०८३०३६३ रवि-च्छद-ध्वज-पट-चित्र-तोरणाम्
 १०८३०३६५ कुशस्थलीं दिवि भुवि चाभिसंस्तुतां
 १०८३०३६७ समाविशत् तरणिर् इव स्व-केतनम्
 १०८३०३७१ पिता मे पूजयाम् आस । सुहृत्-सम्बन्धि-बान्धवान्
 १०८३०३७३ महार्ह-वासो-ऽलङ्कारैः । शय्यासन-परिच्छदैः
 १०८३०३८१ दासीभिः सर्व-सम्पद्भिर् । भटेभ-रथ-वाजिभिः
 १०८३०३८३ आयुधानि महार्हाणि । ददौ पूर्णस्य भक्तितः
 १०८३०३९१ आत्मारामस्य तस्येमा । वयं वै गृह-दासिकाः
 १०८३०३९३ सर्व-सङ्ग-निवृत्त्याद्धा । तपसा च बभूविम
 १०८३०४०० महिष्य ऊचुः
 १०८३०४०१ भौमं निहत्य स-गणं युधि तेन रुद्धा
 १०८३०४०२ ज्ञात्वाथ नः क्षिति-जये जित-राज-कन्याः
 १०८३०४०३ निर्मुच्य संसृति-विमोक्षम् अनुस्मरन्तीः
 १०८३०४०४ पादाम्बुजं परिणिनाय य आप्त-कामः
 १०८३०४११ न वयं साध्वि साम्राज्यं । स्वाराज्यं भौज्यम् अप्य् उत
 १०८३०४१३ वैराज्यं पारमेष्ठ्यं च । आनन्त्यं वा हरेः पदम्
 १०८३०४२१ कामयामह एतस्य । श्रीमत्-पाद-रजः श्रियः
 १०८३०४२३ कुच-कुङ्कुम-गन्धाढ्यं । मूर्ध्ना वोढुं गदा-भृतः
 १०८३०४३१ व्रज-स्त्रियो यद् वाञ्छन्ति । पुलिन्द्यस् तृण-वीरुधः
 १०८३०४३३ गावश् चारयतो गोपाः । पद-स्पर्शं महात्मनः
 १०८४००१० श्री-शुक उवाच
 १०८४००११ श्रुत्वा पृथा सुबल-पुत्र्य् अथ याज्ञसेनी
 १०८४००१२ माधव्य् अथ क्षितिप-पत्न्य उत स्व-गोप्यः
 १०८४००१३ कृष्णे ऽखिलात्मनि हरौ प्रणयानुबन्धं
 १०८४००१४ सर्वा विसिस्म्युर् अलम् अश्रु-कलाकुलाक्ष्यः
 १०८४००२१ इति सम्भाषमाणसासु । स्त्रीभिः स्त्रीषु नृभिर् नृषु

१०८४००२३ आययुर् मुनयस् तत्र । कृष्ण-राम-दिदक्षया
 १०८४००३१ द्वैपायनो नारदश् च । च्यवनो देवलो ऽसितः
 १०८४००३३ विश्वामित्रः शतानन्दो । भरद्वाजो ऽथ गौतमः
 १०८४००४१ रामः स-शिष्यो भगवान् । वसिष्ठो गालवो भृगुः
 १०८४००४३ पुलस्त्यः कश्यपो ऽत्रिश् च । मार्कण्डेयो बृहस्पतिः
 १०८४००५१ द्वितस् त्रितश् चैकतश् च । ब्रह्म-पुत्रास् तथाङ्गिराः
 १०८४००५३ अगस्त्यो याज्ञवल्क्यश् च । वामदेवादयो ऽपरे
 १०८४००६१ तान् दृष्ट्वा सहस्रोत्थाय । प्राग् आसीना नृपादयः
 १०८४००६३ पाण्डवाः कृष्ण-रामौ च । प्रणेमुर् विश्व-वन्दितान्
 १०८४००७१ तान् आनर्चुरं यथा सर्वे । सह-रामो ऽच्युतो ऽर्चयत्
 १०८४००७३ स्वागतासन-पाद्यार्घ्य- । माल्य-धूपानुलेपनैः
 १०८४००८१ उवाच सुखम् आसीनान् । भगवान् धर्म-गुप्-तनुः
 १०८४००८३ सदसस् तस्य महतो । यत-वाचो ऽनुशृण्वतः
 १०८४००९० श्री-भगवान् उवाच
 १०८४००९१ अहो वयं जन्म-भृतो । लब्धं कात्स्नर्येन तत्-फलम्
 १०८४००९३ देवानाम् अपि दुष्प्रापं । यद् योगेश्वर-दर्शनम्
 १०८४०१०१ किं स्वल्प-तपसां नृणाम् । अर्चायां देव-चक्षुषाम्
 १०८४०१०३ दर्शन-स्पर्शन-प्रश्न- । प्रह्व-पादार्चनादिकम्
 १०८४०१११ न ह्य् अम्-मयानि तीर्थानि । न देवा मृच-छिला-मयाः
 १०८४०११३ ते पुनन्त्य् उरु-कालेन । दर्शनाद् एव साधवः
 १०८४०१२१ नाग्निर् न सूर्यो न च चन्द्र-तारका
 १०८४०१२२ न भूर् जलं खं श्वसनो ऽथ वाङ् मनः
 १०८४०१२३ उपासिता भेद-कृतो हरन्त्य् अघं
 १०८४०१२४ विपश्चितो घ्नन्ति मुहूर्त-सेवया
 १०८४०१३१ यस्यात्म-बुद्धिः कुणपे त्रि-धातुके
 १०८४०१३२ स्व-धीः कलत्रादिषु भौम इज्य-धीः
 १०८४०१३३ यत्-तीर्थ-बुद्धिः सलिले न कर्हिचिज्
 १०८४०१३४ जनेष्व् अभिज्ञेषु स एव गो-स्वरः
 १०८४०१४० श्री-शुक उवाच
 १०८४०१४१ निशम्येत्थं भगवतः । कृष्णस्याकुण्ठ-मेधसः
 १०८४०१४३ वचो दुरन्वयं विप्रास् । तूष्णीम् आसन् भ्रमद्-धियः
 १०८४०१५१ चिरं विमृश्य मुनय । ईश्वरस्येशितव्यताम्
 १०८४०१५३ जन-सङ्ग्रह इत्य् ऊचुः । स्मयन्तस् तं जगद्-गुरुम्
 १०८४०१६० श्री-मुनय ऊचुः
 १०८४०१६१ यन्-मायया तत्त्व-विद्-उत्तमा वयं । विमोहिता विश्व-सृजाम् अधीश्वराः
 १०८४०१६३ यद् ईशितव्यायति गूढ ईहया । अहो विचित्रम् भगवद्-विचेष्टितम्
 १०८४०१७१ अनीह एतद् बहुधैक आत्मना । सृजत्य् अवत्य् अत्ति न बध्यते यथा

१०८४०१७३ भूमैर् हि भूमिर् बहु-नाम-रूपिणी । अहो विभूम्नश् चरितं विडम्बनम्
 १०८४०१८१ अथापि काले स्व-जनाभिगुप्तये । विभर्षि सत्त्वं खल-निग्रहाय च
 १०८४०१८३ स्व-लीलया वेद-पथं सनातनं । वर्णाश्रमात्मा पुरुषः परो भवान्
 १०८४०१९१ ब्रह्म ते हृदयं शुक्लं । तपः-स्वाध्याय-संयमैः
 १०८४०१९३ यत्रोपलब्धं सद् व्यक्तम् । अव्यक्तं च ततः परम्
 १०८४०२०१ तस्माद् ब्रह्म-कुलं ब्रह्मन् । शास्त्र-योनेस् त्वम् आत्मनः
 १०८४०२०३ सभाजयसि सद् धाम । तद् ब्रह्मण्याग्रणीर् भवान्
 १०८४०२११ अद्य नो जन्म-साफल्यं । विद्यायास् तपसो दृशः
 १०८४०२१३ त्वया सङ्गम्य सद्-गत्या । यद् अन्तः श्रेयसां परः
 १०८४०२२१ नमस् तस्मै भगवते । कृष्णायाकुण्ठ-मेधसे
 १०८४०२२३ स्व-योगमाययाच्छन्न- । महिम्ने परमात्मने
 १०८४०२३१ न यं विदन्त्य् अमी भू-पा । एकारामाश् च वृष्णयः
 १०८४०२३३ माया-जवनिकाच्छन्नम् । आत्मानं कालम् ईश्वरम्
 १०८४०२४१ यथा शयानः पुरुष । आत्मानं गुण-तत्त्व-दृक्
 १०८४०२४३ नाम-मात्रेन्द्रियाभातं । न वेद रहितं परम्
 १०८४०२५१ एवं त्वा नाम-मात्रेषु । विषयेष्व् इन्द्रियेहया
 १०८४०२५३ मायया विभ्रमच्च-चित्तो । न वेद स्मृत्-उपप्लवात्
 १०८४०२६१ तस्याद्य ते दृशिमाङ्घ्रिम् अघौघ-मर्ष-
 १०८४०२६२ तीर्थास्पदं हृदि कृतं सु-विपक्व-योगैः
 १०८४०२६३ उत्सिक्त-भक्त्य-उपहताशय जीव-कोशा
 १०८४०२६४ आपुर् भवद्-गतिम् अथानुगृहान भक्तान्
 १०८४०२७० श्री-शुक उवाच
 १०८४०२७१ इत्य् अनुज्ञाप्य दाशार्हं । धृतराष्ट्रं युधिष्ठिरम्
 १०८४०२७३ राजर्षे स्वाश्रमान् गन्तुं । मुनयो दधिरे मनः
 १०८४०२८१ तद् वीक्ष्य तान् उपव्रज्य । वसुदेवो महा-यशाः
 १०८४०२८३ प्रणम्य चोपसङ्गृह्य । बभाषेदं सु-यच्चितः
 १०८४०२९० श्री-वसुदेव उवाच
 १०८४०२९१ नमो वः सर्व-देवेभ्य । ऋषयः श्रोतुम् अर्हथ
 १०८४०२९३ कर्मणा कर्म-निर्हारो । यथा स्यान् नस् तद् उच्यताम्
 १०८४०३०० श्री-नारद उवाच
 १०८४०३०१ नाति-चित्रम् इदं विप्रा । वसुदेवो बुभुत्सया
 १०८४०३०३ कृष्णम् मत्वार्षकं यन् नः । पृच्छति श्रेय आत्मनः
 १०८४०३११ सन्निकर्षो ऽत्र मर्त्यानाम् । अनादरण-कारणम्
 १०८४०३१३ गाङ्गं हित्वा यथान्याम्भस् । तत्रत्यो याति शुद्धये
 १०८४०३२१ यस्यानुभूतिः कालेन । लयोत्पत्त्य-आदिनास्य वै
 १०८४०३२३ स्वतो ऽन्यस्माच्च च गुणतो । न कुतश्चन रिष्यति
 १०८४०३३१ तं क्लेश-कर्म-परिपाक-गुण-प्रवाहैर् । अव्याहतानुभवम् ईश्वरम् अद्वितीयम्

१०८४०३३३ प्राणादिभिः स्व-विभवैर् उपगूढम् अन्यो । मन्येत सूर्यम् इव मेघ-हिमोपरागैः
 १०८४०३४१ अथोचुर् मुनयो राजन् । आभाष्यानल्लसदुन्दुभिम्
 १०८४०३४३ सर्वेषां शृण्वतां राज्ञां । तथैवाच्युत-रामयोः
 १०८४०३५१ कर्मणा कर्म-निर्हार । एष साधु-निरूपितः
 १०८४०३५३ यच्च छद्मया यजेद् विष्णुं । सर्व-यज्ञेश्वरं मरुतैः
 १०८४०३६१ चित्तस्योपशमो ऽयं वै । कविभिः शास्त्र-चक्षुसा
 १०८४०३६३ दर्शितः सु-गमो योगो । धर्मश् चात्म-मुद्-आवहः
 १०८४०३७१ अयं स्वस्त्य-अयनः पन्था । द्वि-जातेर् गृह-मेधिनः
 १०८४०३७३ यच्च छद्मयाप्त-वित्तेन । शुक्लेनेज्येत पूरुषः
 १०८४०३८१ वित्तैषणां यज्ञ-दानैर् । गृहैर् दार-सुतैषणाम्
 १०८४०३८३ आत्म-लोकैषणां देव । कालेन विसृजेद् बुधः
 १०८४०३८५ ग्रामे त्यक्तैषणाः सर्वे । ययुर् धीरास् तपो-वनम्
 १०८४०३९१ ऋणैस् त्रिभिर् द्विजो जातो । देवर्षि-पितृणां प्रभो
 १०८४०३९३ यज्ञाध्ययन-पुत्रैस् तान्य् । अनिस्तीर्य त्यजन् पतेत्
 १०८४०४०१ त्वं त्व् अद्य मुक्तो द्वाभ्यां वै । ऋषि-पित्रोर् महा-मते
 १०८४०४०३ यज्ञैर् देवर्णम् उन्मुच्य । निऋणो ऽशरणो भव
 १०८४०४११ वसुदेव भवान् नूनं । भक्त्या परमया हरिम्
 १०८४०४१३ जगताम् ईश्वरं प्रार्चः । स यद् वां पुत्रतां गतः
 १०८४०४२० श्री-शुक उवाच
 १०८४०४२१ इति तद्-वचनं श्रुत्वा । वसुदेवो महा-मनाः
 १०८४०४२३ तान् ऋषीन् ऋत्विजो वव्रे । मूर्धानम्य प्रसाद्य च
 १०८४०४३१ त एनम् ऋषयो राजन् । वृता धर्मेण धार्मिकम्
 १०८४०४३३ तस्मिन् अयाजयन् क्षेत्रे । मरुतैर् उत्तम-कल्पकैः
 १०८४०४४१ तद्-दीक्षायां प्रवृत्तायां । वृष्णयः पुष्कर-स्रजः
 १०८४०४४३ स्नाताः सु-वाससो राजन् । राजानः सुष्ट-अलङ्कृताः
 १०८४०४५१ तन्-महिष्यश् च मुदिता । निष्क-कण्ठयः सु-वाससः
 १०८४०४५३ दीक्षा-शालाम् उपाजग्मुर् । आलिप्ता वस्तु-पाणयः
 १०८४०४६१ नेदुर् मृदङ्ग-पटह- । शङ्ख-भेट-आनकादयः
 १०८४०४६३ ननृतुर् नट-नर्तक्यस् । तुष्टुवुः सूत-मागधाः
 १०८४०४६५ जगुः सु-कण्ठयो गन्धर्व्यः । सङ्गीतं सह-भर्तृकाः
 १०८४०४७१ तम् अभ्यषिञ्चन् विधि-वद् । अक्तम् अभ्यक्तम् ऋत्विजः
 १०८४०४७३ पत्नीभिर् अष्टा-दशभिः । सोम-राजम् इवोडुभिः
 १०८४०४८१ ताभिर् दुकूल-वल्यैर् । हार-नूपुर-कुण्डलैः
 १०८४०४८३ स्व-अलङ्कृताभिर् विवभौ । दीक्षितो ऽजिन-संवृतः
 १०८४०४९१ तस्यर्त्विजो महा-राज । रत्न-कौशेय-वाससः
 १०८४०४९३ स-सदस्या विरेजुस् ते । यथा वृत्र-हणो ऽध्वरे
 १०८४०५०१ तदा रामश् च कृष्णश् च । स्वैः स्वैर् बन्धुभिर् अन्वितौ

१०८४०५०३ रेजतुः स्व-सुतैर् दारैर् । जीवेशौ स्व-विभूतिभिः
 १०८४०५११ ईजे ऽनु-यज्ञं विधिना । अग्नि-होत्रादि-लक्षणैः
 १०८४०५१३ प्राकृतैर् वैकृतैर् यज्ञैर् । द्रव्य-ज्ञान-क्रियेश्वरम्
 १०८४०५२१ अथत्विग्भ्यो ऽददात् काले । यथाम्नातं स दक्षिणाः
 १०८४०५२३ स्त्-अलङ्कृतेभ्यो ऽलङ्कृत्य । गो-भू-कन्या महा-धनाः
 १०८४०५३१ पत्नी-संयाजावभृथ्यैश् । चरित्वा ते महर्षयः
 १०८४०५३३ सन्तु राम-हृदे विप्रा । यजमान-पुरः-सराः
 १०८४०५४१ स्नातो ऽलङ्कार-वासांसि । वन्दिभ्यो ऽदात् तथा स्त्रियः
 १०८४०५४३ ततः स्त्-अलङ्कृतो वर्णान् । आ-श्वभ्यो ऽन्नेन पूजयत्
 १०८४०५५१ बन्धून् स-दारान् स-सुतान् । पारिबर्हेण भूयसा
 १०८४०५५३ विदर्भ-कोशल-कुरून् । काशि-केकय-सृञ्जयान्
 १०८४०५६१ सदस्यत्विक्-सुर-गणान् । नृ-भूत-पितृ-चारणान्
 १०८४०५६३ श्री-निकेतम् अनुज्ञाप्य । शंसन्तः प्रययुः क्रतुम्
 १०८४०५७१ धृतराष्ट्रो ऽनुजः पार्था । भीष्मो द्रोणः पृथा यमौ
 १०८४०५७३ नारदो भगवान् व्यासः । सुहृत्-सम्बन्धि-बान्धवाः
 १०८४०५८१ बन्धून् परिष्वज्य यदून् । सौहृदाक्लिन्न-चेतसः
 १०८४०५८३ ययुर् विरह-कृच्छ्रेण । स्व-देशांश् चापरे जनाः
 १०८४०५९१ नन्दस् तु सह गोपालैर् । बृहत्या पूजयार्चितः
 १०८४०५९३ कृष्ण-रामोग्रसेनाद्यैर् । न्यवात्सीद् बन्धु-वत्सलः
 १०८४०६०१ वसुदेवो ऽञ्जसोत्तीर्य । मनोरथ-महार्णवम्
 १०८४०६०३ सुहृद्-वृतः प्रीत-मना । नन्दम् आह करे स्पृशन्
 १०८४०६१० श्री-वसुदेव उवाच
 १०८४०६११ भ्रातर् ईश-कृतः पाशो । नृनां यः स्नेह-संज्ञितः
 १०८४०६१३ तं दुस्त्यजम् अहं मन्ये । शूराणाम् अपि योगिनाम्
 १०८४०६२१ अस्मास्व् अप्रतिकल्पेयं । यत् कृताज्ञेषु सत्तमैः
 १०८४०६२३ मैत्र्युर् अर्पिताफला चापि । न निवर्तेत कर्हिचित्
 १०८४०६३१ प्राग् अकल्पाच् च कुशलं । भ्रातर् वो नाचराम हि
 १०८४०६३३ अधुना श्री-मदान्धाक्षा । न पश्यामः पुरः सतः
 १०८४०६४१ मा राज्य-श्रीर् अभूत् पुंसः । श्रेयस्-कामस्य मान-द
 १०८४०६४३ स्व-जनान् उत बन्धून् वा । न पश्यति ययान्ध-दृक्
 १०८४०६५० श्री-शुक उवाच
 १०८४०६५१ एवं सौहृद-शैथिल्य- । चित्त आनकदुन्दुभिः
 १०८४०६५३ रुरोद तत्-कृतां मैत्रीं । स्मरन् अश्रु-विलोचनः
 १०८४०६६१ नन्दस् तु सख्युः प्रिय-कृत् । प्रेम्णा गोविन्द-रामयोः
 १०८४०६६३ अद्य श्व इति मासांस् त्रीन् । यदुभिर् मानितो ऽवसत्
 १०८४०६७१ ततः कामैः पूर्यमाणः । स-व्रजः सह-बान्धवः
 १०८४०६७३ परार्घ्याभरण-क्षौम- । नानानर्घ्य-परिच्छदैः

१०८४०६८१ वसुदेवोग्रसेनाभ्यां । कृष्णोद्धव-बलादिभिः
 १०८४०६८३ दत्तम् आदाय पारिबर्ह । यापितो यदुभिर् ययौ
 १०८४०६९१ नन्दो गोपाश् च गोप्यश् च । गोविन्द-चरणाम्बुजे
 १०८४०६९३ मनः क्षिप्तं पुनर् हर्तुम् । अनीशा मथुरां ययुः
 १०८४०७०१ बन्धुषु प्रतियातेषु । वृष्णयः कृष्ण-देवताः
 १०८४०७०३ वीक्ष्य प्रावृषम् आसन्नाद् । ययुर द्वारवतीं पुनः
 १०८४०७११ जनेभ्यः कथयां चक्रुर् । यदु-देव-महोत्सवम्
 १०८४०७१३ यद् आसीत् तीर्थ-यात्रायां । सुहृत्-सन्दर्शनादिकम्
 १०८५००१० श्री-बादरायणिर् उवाच
 १०८५००११ अथैकदात्मजौ प्राप्तौ । कृत-पादाभिवन्दनौ
 १०८५००१३ वसुदेवो ऽभिनन्द्याह । प्रीत्या सङ्कर्षणाच्युतौ
 १०८५००२१ मुनीनां स वचः श्रुत्वा । पुत्रयोर् धाम-सूचकम्
 १०८५००२३ तद्-वीर्यैर् जात-विश्रम्भः । परिभाष्याभ्यभाषत
 १०८५००३१ कृष्ण कृष्ण महा-योगिन् । सङ्कर्षण सनातन
 १०८५००३३ जाने वाम् अस्य यत् साक्षात् । प्रधान-पुरुषौ परौ
 १०८५००४१ यत्र येन यतो यस्य । यस्मै यद् यद् यथा यदा
 १०८५००४३ स्याद् इदं भगवान् साक्षात् । प्रधान-पुरुषेश्वरः
 १०८५००५१ एतन् नाना-विधं विश्वम् । आत्म-सृष्टम् अधोक्षज
 १०८५००५३ आत्मनानुप्रविश्यात्मन् । प्राणो जीवो बिभृच्छ अज
 १०८५००६१ प्राणादीनां विश्व-सृजां । शक्तयो याः परस्य ताः
 १०८५००६३ पारतन्त्र्याद् वैसादृष्याद् । द्वयोश् चैष्टैव चेष्टताम्
 १०८५००७१ कान्तिस् तेजः प्रभा सत्ता । चन्द्राग्न्य-अर्कक्ष-विद्युताम्
 १०८५००७३ यत् स्थैर्यं भू-भृतां भूमेर् । वृत्तिर् गन्धो ऽर्थतो भवान्
 १०८५००८१ तर्पणं प्राणनम् अपां । देव त्वं ताश् च तद्-रसः
 १०८५००८३ ओजः सहो बलं चेष्टा । गतिर् वायोस् तवेश्वर
 १०८५००९१ दिशां त्वम् अवकाशो ऽसि । दिशः खं स्फोट आश्रयः
 १०८५००९३ नादो वर्णस् त्वम् ओ-कार । आकृतीनां पृथक्-कृतिः
 १०८५०१०१ इन्द्रियं त्व इन्द्रियाणां त्वं । देवाश् च तद्-अनुग्रहः
 १०८५०१०३ अवबोधो भवान् बुद्धेर् । जीवस्यानुस्मृतिः सती
 १०८५०१११ भूतानाम् असि भूतादिर् । इन्द्रियाणां च तैजसः
 १०८५०११३ वैकारिको विकल्पानां । प्रधानम् अनुशायिनम्
 १०८५०१२१ नश्वरेष्व् इह भावेषु । तद् असि त्वम् अनश्वरम्
 १०८५०१२३ यथा द्रव्य-विकारेषु । द्रव्य-मात्रं निरूपितम्
 १०८५०१३१ सत्त्वम् रजस् तम इति । गुणास् तद्-वृत्तयश् च याः
 १०८५०१३३ त्वय्य् अद्धा ब्रह्मणि परे । कल्पिता योग-मायया
 १०८५०१४१ तस्मान् न सन्त्य् अमी भावा । यर्हि त्वयि विकल्पिताः
 १०८५०१४३ त्वं चामीषु विकारेषु । ह्य् अन्यदाव्यावहारिकः

१०८५०१५१ गुण-प्रवाह एतस्मिन् । अबुधास् त्व् अखिलात्मनः
 १०८५०१५३ गतिं सूक्ष्माम् अबोधेन । संसरन्तीह कर्मभिः
 १०८५०१६१ यदृच्छया नृतां प्राप्य । सु-कल्पाम् इह दुर्लभाम्
 १०८५०१६३ स्वार्थे प्रमत्तस्य वयो । गतं त्वन्-माययेश्वर
 १०८५०१७१ असाव् अहम् ममैवैते । देहे चास्यान्वयादिषु
 १०८५०१७३ स्नेह-पाशैर् निबध्नाति । भवान् सर्वम् इदं जगत्
 १०८५०१८१ युवां न नः सुतौ साक्षात् । प्रधान-पुरुषेश्वरौ
 १०८५०१८३ भू-भार-क्षत्र-क्षपण । अवतीर्णौ तथात्थ ह
 १०८५०१९१ तत् ते गतो ऽस्म्य् अरणम् अद्य पदारविन्दम्
 १०८५०१९२ आपन्न-संसृति-भयापहम् आर्त-बन्धो
 १०८५०१९३ एतावतालम् अलम् इन्द्रिय-लालसेन
 १०८५०१९४ मर्त्यात्म-दृक् त्वयि परे यद् अपत्य-बुद्धिः
 १०८५०२०१ सूती-गृहे ननु जगाद भवान् अजो नौ
 १०८५०२०२ सञ्जज्ञ इत्य् अनु-युगं निज-धर्म-गुप्त्यै
 १०८५०२०३ नाना-तनूर् गगन-वद् विदधज् जहासि
 १०८५०२०४ को वेद भूम्न उरु-गाय विभूति-मायाम्
 १०८५०२१० श्री-शुक उवाच
 १०८५०२११ आकर्ण्येत्यं पितुर् वाक्यं । भगवान् सात्वतर्षभः
 १०८५०२१३ प्रत्याह प्रश्रयानम्रः । प्रहसन् श्लक्ष्णया गिरा
 १०८५०२२० श्री-भगवान् उवाच
 १०८५०२२१ वचो वः समवेतार्थं । तातैतद् उपमन्महे
 १०८५०२२३ यन् नः पुत्रान् समुद्दिश्य । तत्त्व-ग्राम उदाहृतः
 १०८५०२३१ अहं यूयम् असाव् आर्य । इमे च द्वारकाकसः
 १०८५०२३३ सर्वे ऽप्य् एवं यदु-श्रेष्ठ । विमृग्याः स-चराचरम्
 १०८५०२४१ आत्मा ह्य् एकः स्वयं-ज्योतिर् । नित्यो ऽन्यो निर्गुणो गुणैः
 १०८५०२४३ आत्म-सृष्टैस् तत्-कृतेषु । भूतेषु बहुधेयते
 १०८५०२५१ खं वायुर् ज्योतिर् आपो भूस् । तत्-कृतेषु यथाशयम्
 १०८५०२५३ आविस्-तिरो-ऽल्प-भूत्-एको । नानात्वं यात्य् असाव् अपि
 १०८५०२६० श्री-शुक उवाच
 १०८५०२६१ एवं भगवता राजन् । वसुदेव उदाहृतः
 १०८५०२६३ श्रुत्वा विनष्ट-नाना-धीस् । तूष्णीं प्रीत-मना अभूत्
 १०८५०२७१ अथ तत्र कुरु-श्रेष्ठ । देवकी सर्व-देवता
 १०८५०२७३ श्रुत्वानीतं गुरोः पुत्रम् । आत्मजाभ्यां सु-विस्मिता
 १०८५०२८१ कृष्ण-रामौ समाश्राव्य । पुत्रान् कंस-विहिंसितान्
 १०८५०२८३ स्मरन्ती कृपणं प्राह । वैक्लव्याद् अश्रु-लोचना
 १०८५०२९० श्री-देवक्य् उवाच
 १०८५०२९१ राम रामाप्रमेयात्मन् । कृष्ण योगेश्वरेश्वर

१०८५०२९३ वेदाहं वां विश्व-सृजाम् । ईश्वराव् आदि-पूरुषौ
 १०८५०३०१ कल-विध्वस्त-सत्त्वानां । राज्ञाम् उच्छास्त्र-वर्तिनाम्
 १०८५०३०३ भूमेर् भारायमाणानाम् । अवतीर्णौ किलाद्य मे
 १०८५०३११ यस्यांशांशांश-भागेन । विश्वोत्पत्ति-लयोदयाः
 १०८५०३१३ भवन्ति किल विश्वात्मंसु । तं त्वाद्याहं गतिं गता
 १०८५०३२१ चिरान् मृत-सुतादाने । गुरुणा किल चोदितौ
 १०८५०३२३ आनिन्यथुः पितृ-स्थानाद् । गुरवे गुरु-दक्षिणाम्
 १०८५०३३१ तथा मे कुरुतं कामं । युवां योगेश्वरेश्वरौ
 १०८५०३३३ भोज-राज-हतान् पुत्रान् । कामये द्रष्टुम् आहतान्
 १०८५०३४० ऋषिर् उवाच
 १०८५०३४१ एवं सञ्चोदितौ मात्रा । रामः कृष्णश् च भारत
 १०८५०३४३ सुतलं संविशिशतुर् । योग-मायाम् उपाश्रितौ
 १०८५०३५१ तस्मिन् प्रविष्टाव् उपलभ्य दैत्य-राड्
 १०८५०३५२ विश्वात्म-दैवं सुतरां तथात्मनः
 १०८५०३५३ तद्-दर्शनाह्लाद-परिप्लुताशयः
 १०८५०३५४ सद्यः समुत्थाय ननाम सान्वयः
 १०८५०३६१ तयोः समानीय वरासनं मुदा । निविष्टयोस् तत्र महात्मनोस् तयोः
 १०८५०३६३ दधार पादाव् अवनिज्य तज् जलं । स-वृन्द आ-ब्रह्म पुनद् यद् अम्बु ह
 १०८५०३७१ समर्हयाम् आस स तौ विभूतिभिर् । महार्ह-वस्त्राभरणानुलेपनैः
 १०८५०३७३ ताम्बूल-दीपामृत-भक्षणादिभिः । स्व-गोत्र-वित्तात्म-समर्पणेन च
 १०८५०३८१ स इन्द्रसेनो भगवत्-पदाम्बुजं । बिभ्रन् मुहुः प्रेम-विभिन्नया धिया
 १०८५०३८३ उवाच हानन्द-जलाकुलेक्षणः । प्रहृष्ट-रोमा नृप गद्गदाक्षरम्
 १०८५०३९० बलिर् उवाच
 १०८५०३९१ नमो ऽनन्ताय बृहते । नमः कृष्णाय वेधसे
 १०८५०३९३ साङ्ख्य-योग-वितानाय । ब्रह्मणे परमात्मने
 १०८५०४०१ दर्शनं वां हि भूतानां । दुष्प्रापं चाप्य् अदुर्लभम्
 १०८५०४०३ रजस्-तमः-स्वभावानां । यन् नः प्राप्तौ यदृच्छया
 १०८५०४११ दैत्य-दानव-गन्धर्वाः । सिद्ध-विद्याध्र-चारणाः
 १०८५०४१३ यक्ष-रक्षः-पिशाचाश् च । भूत-प्रमथ-नायकाः
 १०८५०४२१ विशुद्ध-सत्त्व-धाम्न्य् अद्धा । त्वयि शास्त्र-शरीरिणि
 १०८५०४२३ नित्यं निबद्ध-वैरास् ते । वयं चान्ये च तादृशाः
 १०८५०४३१ केचनोद्ध्व-वैरेण । भक्त्या केचन कामतः
 १०८५०४३३ न तथा सत्त्व-संरब्धाः । सन्निकृष्टाः सुरादयः
 १०८५०४४१ इदम् इत्थम् इति प्रायस् । तव योगेश्वरेश्वर
 १०८५०४४३ न विदन्त्य् अपि योगेशा । योग-मायां कुतो वयम्
 १०८५०४५१ तन् नः प्रसीद निरपेक्ष-विमृग्य-युष्मत्
 १०८५०४५२ पादारविन्द-धिषणान्य-गृहान्ध-कूपात्

१०८५०४५३ निष्क्रम्य विश्व-शरणाङ्घ्र-उपलब्ध-वृत्तिः
 १०८५०४५४ शान्तो यथैक उत सर्व-सखैश् चरामि
 १०८५०४६१ शाध्य अस्मान् ईशितव्येश । निष्पापान् कुरु नः प्रभो
 १०८५०४६३ पुमान् यच्च छूद्वयातिष्ठंश् । चोदनाया विमुच्यते
 १०८५०४७० श्री-भगवान् उवाच
 १०८५०४७१ आसन् मरीचेः षट् पुत्रा । ऊर्णायां प्रथमे ऽन्तरे
 १०८५०४७३ देवाः कं जहसुर वीक्ष्य । सुतं यभितुम् उद्यतम्
 १०८५०४८१ तेनासुरीम् अगन् योनिम् । अधुनावद्य-कर्मणा
 १०८५०४८३ हिरण्यकशिपोर् जाता । नीतास् ते योग-मायया
 १०८५०४९१ देवक्या उदरे जाता । राजन् कंस-विहिंसिताः
 १०८५०४९३ सा तान् शोचत्य् आत्मजान् स्वांस् । त इमे ऽध्यासते ऽन्तिके
 १०८५०५०१ इत एतान् प्रणेष्यामो । मातृ-शोकापनुत्तये
 १०८५०५०३ ततः शापाद् विनिर्मक्ता । लोकं यास्यन्ति विज्वराः
 १०८५०५११ स्मरोद्गीथः परिष्वङ्गः । पतङ्गः क्षुद्रभृद् घृणी
 १०८५०५१३ षड् इमे मत्-प्रसादेन । पुनर् यास्यन्ति सद्-गतिम्
 १०८५०५२१ इत्य् उक्त्वा तान् समादाय । इन्द्रसेनेन पूजितौ
 १०८५०५२३ पुनर् द्वारवतीम् एत्य । मातुः पुत्रान् अयच्छताम्
 १०८५०५२५ तान् दृष्ट्वा बालकान् देवी । पुत्र-स्नेह-स्रुत-स्तनी
 १०८५०५३३ परिष्वज्याङ्गम् आरोप्य । मूढ्यञ्जिघ्रद् अभीक्ष्णशः
 १०८५०५४१ अपाययत् स्तनं प्रीता । सुत-स्पर्श-परिस्रुतम्
 १०८५०५४३ मोहिता मायया विष्णोर् । यया सृष्टिः प्रवर्तते
 १०८५०५५१ पीत्वामृतं पयस् तस्याः । पीत-शेषं गदा-भृतः
 १०८५०५५३ नारायणाङ्ग-संस्पर्श- । प्रतिलब्धात्म-दर्शनाः
 १०८५०५६१ ते नमस्कृत्य गोविन्दं । देवकीं पितरं बलम्
 १०८५०५६३ मिषतां सर्व-भूतानां । ययुर धाम दिवोकसाम्
 १०८५०५७१ तं दृष्ट्वा देवकी देवी । मृतागमन-निर्गमम्
 १०८५०५७३ मेने सु-विस्मिता मायां । कृष्णस्य रचितां नृप
 १०८५०५८१ एवं-विधान्य् अद्भुतानि । कृष्णस्य परमात्मनः
 १०८५०५८३ वीर्याण्य् अनन्त-वीर्यस्य । सन्त्य् अनन्तानि भारत
 १०८५०५९० श्री-सूत उवाच
 १०८५०५९१ य इदम् अनुशृणोति श्रावयेद् वा मुरारेश्
 १०८५०५९२ चरितम् अमृत-कीर्तेर् वार्णितं व्यास-पुत्रैः
 १०८५०५९३ जगद्-अघ-भिद् अलं तद्-भक्त-सत्-कर्ण-पूरं
 १०८५०५९४ भगवति कृत-चित्तो याति तत्-क्षेम-धाम
 १०८६००१० श्री-राजोवाच
 १०८६००११ ब्रह्मन् वेदितुम् इच्छामः । स्वसारां राम-कृष्णयोः
 १०८६००१३ यथोपयेमे विजयो । या ममासीत् पितामही

१०८६००२० श्री-शुक उवाच
 १०८६००२१ अर्जुनस् तीर्थ-यात्रायां । पर्यटन्न अवनीं प्रभुः
 १०८६००२३ गतः प्रभासम् अशृणोन् । मातुलेयीं स आत्मनः
 १०८६००३१ दुर्योधनाय रामस् तां । दास्यतीति न चापरे
 १०८६००३३ तल-लिप्सुः स यतिर् भूत्वा । त्रि-दण्डी द्वारकाम् अगात्
 १०८६००४१ तत्र वै वार्षितान् मासान् । अवात्सीत् स्वार्थ-साधकः
 १०८६००४३ पौरैः सभाजितो ऽभीक्ष्णं । रामेणाजानता च सः
 १०८६००५१ एकदा गृहम् आनीय । आतिथ्येन निमन्त्र्य तम्
 १०८६००५३ श्रद्धयोपहतं भैक्ष्यं । बलेन बुभुजे किल
 १०८६००६१ सो ऽपश्यत् तत्र महतीं । कन्यां वीर-मनो-हराम्
 १०८६००६३ प्रीट्-उत्फुल्लेक्षणस् तस्यां । भाव-क्षुब्धं मनो दधे
 १०८६००७१ सापि तं चकमे वीक्ष्य । नारीणां हृदयं-गमम्
 १०८६००७३ हसन्ती व्रीडितापङ्गी । तन्-न्यस्त-हृदयेक्षणा
 १०८६००८१ तां परं समनुध्यायन् । अन्तरं प्रेप्सुर् अर्जुनः
 १०८६००८३ न लेभे शं भ्रमच्च-चित्तः । कामेनाति-बलीयसा
 १०८६००९१ महत्यां देव-यात्रायां । रथ-स्थां दुर्ग-निर्गतां
 १०८६००९३ जहारानुमतः पित्रोः । कृष्णस्य च महा-रथः
 १०८६०१०१ रथ-स्थो धनुर् आदाय । शूरांश् चारुन्धतो भटान्
 १०८६०१०३ विद्राव्य क्रोशतां स्वानां । स्व-भागं मृग-राड् इव
 १०८६०१११ तच् छ्रुत्वा क्षुभितो रामः । पर्वणीव महार्णवः
 १०८६०११३ गृहीत-पादः कृष्णेन । सुहृद्भिश् चानुसान्त्वितः
 १०८६०१२१ प्राहिणोत् पारिबर्हाणि । वर-वध्वोर् मुदा बलः
 १०८६०१२३ महा-धनोपस्करेभ- । रथाश्व-नर-योषितः
 १०८६०१३० श्री-शुक उवाच
 १०८६०१३१ कृष्णस्यासीद् द्विज-श्रेष्ठः । श्रुतदेव इति श्रुतः
 १०८६०१३३ कृष्णैक-भक्त्या पूर्णार्थः । शान्तः कविर् अलम्पतः
 १०८६०१४१ स उवास विदेहेषु । मिथिलायां गृहाश्रमी
 १०८६०१४३ अनीहयागताहार्य- । निर्वर्तित-निज-क्रियः
 १०८६०१५१ यात्रा-मात्रं त्व् अहर् अहर् । दैवाद् उपनमत्य् उत
 १०८६०१५३ नाधिकं तावता तुष्टः । क्रिया चक्रे यथोचिताः
 १०८६०१६१ तथा तद्-राष्ट्र-पालो ऽङ्ग । बहुलाश्व इति श्रुतः
 १०८६०१६३ मैथिलो निरहम्-मान । उभाव् अप्य् अच्युत-प्रियौ
 १०८६०१७१ तयोः प्रसन्नो भगवान् । दारुकेणाहतं रथम्
 १०८६०१७३ आरुह्य साकं मुनिभिर् । विदेहान् प्रययौ प्रभुः
 १०८६०१८१ नारदो वामदेवो ऽत्रिः । कृष्णो रामो ऽसितो ऽरुणिः
 १०८६०१८३ अहं बृहस्पतिः कण्वो । मैत्रेयश् च्यवनादयः
 १०८६०१९१ तत्र तत्र तम् आयान्तं । पौरा जानपदा नृप

१०८६०१९३ उपतस्थुः साधर्य-हस्ता । ग्रहैः सूर्यम् इवोदितम्
 १०८६०२०१ आनर्त-धन्व-कुरु-जाङ्गल-कङ्क-मत्स्य-
 १०८६०२०२ पाञ्चाल-कुन्ति-मधु-केकय-कोशलार्णाः
 १०८६०२०३ अन्ये च तन्-मुख-सरोजम् उदार-हास-
 १०८६०२०४ स्निग्धेक्षणं नृप पपुर् दृशिभिर् च्-नार्यः
 १०८६०२११ तेभ्यः स्व-वीक्षण-विनष्ट-तमिस्र-दृग्भ्यः
 १०८६०२१२ क्षेमं त्रि-लोक-गुरुर् अर्थ-दृशं च यच्छन्
 १०८६०२१३ शृण्वन् दिग्-अन्त-धवलं स्व-यशो ऽशुभ-घ्नं
 १०८६०२१४ गीतं सुरैर् नृभिर् अगाच्च छनकैर् विदेहान्
 १०८६०२२१ ते ऽच्युतं प्राप्तम् आकर्ण्य । पौरा जानपदा नृप
 १०८६०२२३ अभीयुर् मुदितास् तस्मै । गृहीतार्हण-पाणयः
 १०८६०२३३ दृष्ट्वा त उत्तमः-श्लोकं । प्रीत्य-उत्फुलाननाशयाः
 १०८६०२३३ कैर् धृताञ्जलिभिर् नेमुः । श्रुत-पूर्वास् तथा मुनीन्
 १०८६०२४१ स्वानुग्रहाय सम्प्राप्तं । मन्वानौ तं जगद्-गुरुम्
 १०८६०२४३ मैथिलः श्रुतदेवश् च । पादयोः पेततुः प्रभोः
 १०८६०२५१ न्यमन्त्रयेतां दाशार्हम् । आतिथ्येन सह द्विजैः
 १०८६०२५३ मैथिलः श्रुतदेवश् च । युगपत् संहताञ्जली
 १०८६०२६३ भगवांस् तद् अभिप्रेत्य । द्वयोः प्रिय-चिकीर्षया
 १०८६०२६३ उभयोर् आविशद् गेहम् । उभाभ्यां तद्-अलक्षितः
 १०८६०२७१ श्रान्तान् अप्य् अथ तान् दूराज् । जनकः स्व-गृहागतान्
 १०८६०२७३ आनीतेष्व् आसनाग्र्येषु । सुखासीनान् महा-मनाः
 १०८६०२८१ प्रवृद्ध-भक्त्या उद्धर्ष- । हृदयास्त्राविलेक्षणः
 १०८६०२८३ नत्वा तद्-अङ्घ्रीन् प्रक्षाल्य । तद्-अपो लोक-पावनीः
 १०८६०२९१ स-कुटुम्बो वहन् मूर्ध्ना । पूजयां चक्र ईश्वरान्
 १०८६०२९३ गन्ध-माल्याम्बराकल्प- । धूप-दीपाधर्य-गो-वृषैः
 १०८६०३०१ वाचा मधुरया प्रीणन् । इदम् आहान्न-तर्पितान्
 १०८६०३०३ पादाव् अङ्क-गतौ विष्णोः । संस्पृशञ् छनकैर् मुदा
 १०८६०३१० श्री-बहुलाश्च उवाच
 १०८६०३११ भवान् हि सर्व-भूतानाम् । आत्मा साक्षी स्व-दृग् विभो
 १०८६०३१३ अथ नस् त्वत्-पदाम्भोजं । स्मरतां दर्शनं गतः
 १०८६०३२१ स्व-वचस् तद् ऋतं कर्तुम् । अस्मद्-दृग्-गोचरो भवान्
 १०८६०३२३ यद् आत्थैकान्त-भक्तान् मे । नानन्तः श्रीर् अजः प्रियः
 १०८६०३३१ को नु त्वच्च-चरणाम्भोजम् । एवं-विद् विसृजेत् पुमान्
 १०८६०३३३ निष्किञ्चनानां शान्तानां । मुनीनां यस् त्वम् आत्म-दः
 १०८६०३४१ यो ऽवतीर्य यदोर् वंशे । नृणां संसरताम् इह
 १०८६०३४३ यशो वितेने तच्च-छान्त्यै । त्रै-लोक्य-वृजिनापहम्
 १०८६०३५१ नमस् तुभ्यं भगवते । कृष्णायाकुण्ठ-मेधसे

१०८६०३५३ नारायणाय ऋषये । सु-शान्तं तप ईयुषे
 १०८६०३६१ दिनानि कतिचिद् भूमन् । गृहान् नो निवस द्विजैः
 १०८६०३६३ समेतः पाद-रजसा । पुनीहीदं निमैः कुलम्
 १०८६०३७१ इत्य् उपामन्नितो राज्ञा । भगवांल् लोक-भावनः
 १०८६०३७३ उवास कुर्वन् कल्याणं । मिथिला-नर-योषिताम्
 १०८६०३८१ श्रुतदेवो ऽच्युतं प्राप्तं । स्व-गृहाञ् जनको यथा
 १०८६०३८३ नत्वा मुनीन् सु-संहृष्टो । धुन्वन् वासो ननर्त ह
 १०८६०३९१ तृण-पीठ-वृषीष्व् एतान् । आनीतेषूपवेश्य सः
 १०८६०३९३ स्वागतेनाभिनन्द्याङ्घ्रीन् । स-भार्यो ऽवनिजे मुदा
 १०८६०४०१ तद्-अम्भसा महा-भाग । आत्मानं स-गृहान्वयम्
 १०८६०४०३ स्नापयां चक्र उद्धर्षो । लब्ध-सर्व-मनोरथः
 १०८६०४११ फलार्हणोशीर-शिवामृताम्बुभिर् । मृदा सुरभ्या तुलसी-कुशाम्बुयैः
 १०८६०४१३ आराधयाम् आस यथोपपन्नया । सपर्यया सत्त्व-विवर्धनान्धसा
 १०८६०४२१ स तर्क्याम् आस कुतो ममान् अमूत् । गृहान्ध-कुपे पतितस्य सङ्गमः
 १०८६०४२३ यः सर्व-तीर्थास्पद-पाद-रेणुभिः । कृष्णेन चास्यात्म-निकेत-भूसुरैः
 १०८६०४३१ सूपविष्टान् कृतातिथ्यान् । श्रुतदेव उपस्थितः
 १०८६०४३३ स-भार्य-स्वजनापत्य । उवाचाङ्घ्र्य-अभिमर्शनः
 १०८६०४४० श्रुतदेव उवाच
 १०८६०४४१ नाद्य नो दर्शनं प्राप्तः । परं परम-पूरुषः
 १०८६०४४३ यर्हीदं शक्तिभिः सृष्ट्वा । प्रविष्टो ह्य् आत्म-सत्तया
 १०८६०४५१ यथा शयानः पुरुषो । मनसैवात्म-मायया
 १०८६०४५३ सृष्ट्वा लोकं परं स्वाप्नम् । अनुविश्यावभासते
 १०८६०४६१ शृण्वतां गदतां शश्वद् । अर्चतां त्वाभिवन्दताम्
 १०८६०४६३ गृणां संवदताम् अन्तर् । हृदि भास्य् अमलात्मनाम्
 १०८६०४७१ हृदि-स्थो ऽप्य् अति-दूर-स्थः । कर्म-विक्षिप्त-चेतसाम्
 १०८६०४७३ आत्म-शक्तिभिर् अग्राह्यो । ऽप्य् अन्त्य् उपेत-गुणात्मनाम्
 १०८६०४८१ नमो ऽस्तु ते ऽध्यात्म-विदां परात्मने
 १०८६०४८२ अनात्मने स्वात्म-विभक्त-मृत्यवे
 १०८६०४८३ स-कारणाकारण-लिङ्गम् ईयुषे
 १०८६०४८४ स्व-माययासंवृत-रुद्ध-दृष्टये
 १०८६०४९१ स त्वं शाधि स्व-भृत्यान् नः । किं देव करवाम हे
 १०८६०४९३ एतद्-अन्तो नृणां क्लेशो । यद् भवान् अक्षि-गोचरः
 १०८६०५०० श्री-शुक उवाच
 १०८६०५०१ तद्-उक्तम् इत्य् उपाकर्ण्य । भगवान् प्रणतार्ति-हा
 १०८६०५०३ गृहीत्वा पाणिना पाणिं । प्रहसंस् तम् उवाच ह
 १०८६०५१० श्री-भगवान् उवाच
 १०८६०५११ ब्रह्मंस् ते ऽनुग्रहार्थाय । सम्प्राप्तान् विद्ध्य् अमून् मुनीन्

१०८६०५१३ सञ्चरन्ति मया लोकान् । पुनन्तः पाद-रेणुभिः
 १०८६०५२१ देवाः क्षेत्राणि तीर्थानि । दर्शन-स्पर्शनाचनैः
 १०८६०५२३ शनैः पुनन्ति कालेन । तद् अप्य् अर्हत्तमेक्षया
 १०८६०५३१ ब्राह्मणो जन्मना श्रेयान् । सर्वेषाम् प्राणिनाम् इह
 १०८६०५३३ तपसा विद्यया तुष्ट्या । किम् उ मत्-कलया युतः
 १०८६०५४१ न ब्राह्मणान् मे दयितं । रूपम् एतच्च चतु-र्भुजम्
 १०८६०५४३ सर्व-वेद-मयो विप्रः । सर्व-देव-मयो ह्य् अहम्
 १०८६०५५१ दुष्प्रज्ञा अविदित्वैवम् । अवजानन्त्य् असूयवः
 १०८६०५५३ गुरुं मां विप्रम् आत्मानम् । अर्चादाव् इज्य-दृष्टयः
 १०८६०५६१ चराचरम् इदं विश्वं । भावा ये चास्य हेतवः
 १०८६०५६३ मद्-रूपाणीति चेतस्य् । आधत्ते विप्रो मद्-ईक्षया
 १०८६०५७१ तस्माद् ब्रह्म-ऋषीन् एतान् । ब्रह्मन् मच्च-छ्रद्धयार्चय
 १०८६०५७३ एवं चेद् अर्चितो ऽस्म्य् अद्धा । नान्यथा भूरि-भूतिभिः
 १०८६०५८० श्री-शुक उवाच
 १०८६०५८२ स इत्थं प्रभुनादिष्टः । सह-कृष्णान् द्विजोत्तमान्
 १०८६०५८३ आराध्यैकात्म-भावेन । मैथिलश् चाप सद्-गतिम्
 १०८६०५९१ एवं स्व-भक्तयो राजन् । भगवान् भक्त-भक्तिमान्
 १०८६०५९३ उषित्वादिश्य सन्-मार्गं । पुनर् द्वारवतीम् अगात्
 १०८७००१० श्री-परीक्षिद् उवाच
 १०८७००११ ब्रह्मन् ब्रह्मण्य् अनिर्देश्ये । निर्गुणे गुण-वृत्तयः
 १०८७००१३ कथं चरन्ति श्रुतयः । साक्षात् सद्-असतः परे
 १०८७००२० श्री-शुक उवाच
 १०८७००२१ बुद्धीन्द्रिय-मनः-प्राणान् । जनानाम् असृजत् प्रभुः
 १०८७००२३ मात्रार्थं च भवार्थं च । आत्मने ऽकल्पनाय च
 १०८७००३१ सैषा ह्य् उपनिषद् ब्राह्मी । पूर्वेषां पूर्व-जैर् धृता
 १०८७००३३ श्रुद्धया धारयेद् यस् तां । क्षेमं गच्छेद् अकिञ्चनः
 १०८७००४१ अत्र ते वर्णयिष्यामि । गाथां नारायणान्विताम्
 १०८७००४३ नारदस्य च संवादम् । ऋषेर् नारायणस्य च
 १०८७००५१ एकदा नारदो लोकान् । पर्यटन् भगवत्-प्रियः
 १०८७००५३ सनातनम् ऋषिं द्रष्टुं । ययौ नारायणाश्रमम्
 १०८७००६१ यो वै भारत-वर्षे ऽस्मिन् । क्षेमाय स्वस्तये नृणाम्
 १०८७००६३ धर्म-ज्ञान-शमोपेतम् । आ-कल्पाद् आस्थितस् तपः
 १०८७००७१ तत्रोपविष्टम् ऋषिभिः । कलाप-ग्राम-वासिभिः
 १०८७००७३ परीतं प्रणतो ऽपृच्छद् । इदम् एव कुरूद्वह
 १०८७००८१ तस्मै ह्य् अवोचद् भगवान् । ऋषीणां शृण्वताम् इदम्
 १०८७००८३ यो ब्रह्म-वादः पूर्वेषां । जन-लोक-निवासिनाम्
 १०८७००९० श्री-भगवान् उवाच

१०८७००९१ स्वायम्भुव ब्रह्म-सत्रं । जन-लोके ऽभवत् पुरा
 १०८७००९३ तत्र-स्थानां मानसानां । मुनीनाम् ऊर्ध्व-रेतसाम्
 १०८७०१०१ श्वेतद्वीपं गतवति । त्वयि द्रष्टुं तद्-ईश्वरम्
 १०८७०१०३ ब्रह्म-वादः सु-संवृत्तः । श्रुतयो यत्र शेरते
 १०८७०१०५ तत्र हायम् अभूत् प्रश्नस् । त्वं मां यम् अनुपृच्छसि
 १०८७०१११ तुल्य-श्रुत-तपः-शीलास् । तुल्य-स्वीयारि-मध्यमाः
 १०८७०११३ अपि चक्रुः प्रवचनम् । एकं शुश्रूषवो ऽपरे
 १०८७०१२० श्री-सनन्दन उवाच
 १०८७०१२१ स्व-सृष्टम् इदम् आपीय । शयानं सह शक्तिभिः
 १०८७०१२३ तद्-अन्ते बोधयां चक्रुस् । तल-लिङ्गैः श्रुतयः परम्
 १०८७०१३१ यथा शयानं संराजं । वन्दिनस् तत्-पराक्रमैः
 १०८७०१३३ प्रत्यूषे ऽभेत्य सु-श्लोकैर् । बोधयन्त्य् अनुजीविनः
 १०८७०१४० श्री-श्रुतय ऊचुः
 १०८७०१४१ जय जय जह्य अजाम् अजित दोष-गुभीत-गुणां
 १०८७०१४२ त्वम् असि यद् आत्मना समवरुद्ध-समस्त-भगः
 १०८७०१४३ अग-जगद्-ओकसाम् अखिल-शक्त्य-अवबोधक ते
 १०८७०१४४ क्वचिद् अजयात्मना च चरतो ऽनुचरेन् निगमः
 १०८७०१५१ बृहद् उपलब्धम् एतद् अवयन्त्य् अवशेषतया
 १०८७०१५२ यत उदयास्तम्-अयौ विकृतेर् मृदि वाविकृतात्
 १०८७०१५३ अत ऋषयो दधुस् त्वयि मनो-वचनाचरितं
 १०८७०१५४ कथम् अयथा भवन्ति भुवि दत्त-पदानि नृणाम्
 १०८७०१६१ इति तव सूरयस् त्र्य-अधिपते ऽखिल-लोक-मल-
 १०८७०१६२ क्षपण-कथामृताब्धिम् अवगाह्य तपांसि जहुः
 १०८७०१६३ किम् उत पुनः स्व-धाम-विधुताशय-काल-गुणाः
 १०८७०१६४ परम भजन्ति ये पदम् अजस्र-सुखानुभवम्
 १०८७०१७१ दृढतय इव श्वसन्त्य् असु-भृतो यदि ते ऽनुविधा
 १०८७०१७२ महद्-अहम्-आदयो ऽण्डम् असृजन् यद्-अनुग्रहतः
 १०८७०१७३ पुरुष-विधो ऽन्वयो ऽत्र चरमो ऽन्न-मयादिषु यः
 १०८७०१७४ सद्-असतः परं त्वम् अथ यद् एष्व् अवशेषम् ऋतम्
 १०८७०१८१ उदरम् उपासते य ऋषि-वर्त्मसु कूर्प-दृशः
 १०८७०१८२ परिसर-पद्धतिं हृदयम् आरुणयो दहरम्
 १०८७०१८३ तत उदगाद् अनन्त तव धाम शिरः परमं
 १०८७०१८४ पुनर् इह यत् समेत्य न पतन्ति कृतान्त-मुखे
 १०८७०१९१ स्व-कृत-विचित्र-योनिषु विशन्न इव हेतुतया
 १०८७०१९२ तरतमतश् चकास्स्य् अनल-वत् स्व-कृतानुकृतिः
 १०८७०१९३ अथ वितथास्व् अमूष्व् अवितथां तव धाम समं
 १०८७०१९४ विरज-धियो ऽनुयन्त्य् अभिविपण्यव एक-रसम्

१०८७०२०१ स्व-कृत-पुरेष्व् अमीष्व् अबहि-अन्तर-संवरणं
 १०८७०२०२ तव पुरुषं वदन्त्य् अखिल-शक्ति-धृतो ऽंश-कृतम्
 १०८७०२०३ इति नृ-गतिं विविच्य कवयो निगमावपनं
 १०८७०२०४ भवत उपासते ऽङ्घ्रिम् अभवम् भुवि विश्वसिताः
 १०८७०२११ दुरवगमात्म-तत्त्व-निगमाय तवात्त-तनोश्
 १०८७०२१२ चरित-महामृताब्धि-परिवर्त-परिश्रमणाः
 १०८७०२१३ न परिलषन्ति केचिद् अपवर्गम् अपीश्वर ते
 १०८७०२१४ चरण-सरोज-हंस-कुल-सङ्ग-विसृष्ट-गृहाः
 १०८७०२२१ त्वद्-अनुपथं कुलायम् इदम् आत्म-सुहृत्-प्रिय-वच्
 १०८७०२२२ चरति तथोन्मुखे त्वयि हिते प्रिय आत्मनि च
 १०८७०२२३ न बत रमन्त्य् अहो असद्-उपासनयात्म-हनो
 १०८७०२२४ यद्-अनुशया भ्रमन्त्य् उरु-भये कु-शरीर-भृतः
 १०८७०२३१ निभृत-मरुन्-मनो-ऽक्ष-दृढ-योग-युजो हृदि यन्
 १०८७०२३२ मुनय उपासते तद् अरयो ऽपि ययुः स्मरणात्
 १०८७०२३३ स्त्रिय उरगेन्द्र-भोग-भुज-दण्ड-विषक्त-धियो
 १०८७०२३४ वयम् अपि ते समाः सम-दृशो ऽङ्घ्रि-सरोज-सुधाः
 १०८७०२४१ क इह नु वेद बतावर-जन्म-लयो ऽग्र-सरं
 १०८७०२४२ यत उदगाद् ऋषिर् यम् अनु देव-गणा उभये
 १०८७०२४३ तर्हि न सन् न चासद् उभयं न च काल-जवः
 १०८७०२४४ किम् अपि न तत्र शास्त्रम् अवकृष्य शयीत यदा
 १०८७०२५१ जनिम् असतः सतो मृतिम् उतात्मनि ये च भिदां
 १०८७०२५२ विपणम् ऋतं स्मरन्त्य् उपदिशन्ति त आरुपितैः
 १०८७०२५३ त्रि-गुण-मयः पुमान् इति भिदा यद् अबोध-कृता
 १०८७०२५४ त्वयि न ततः परत्र स भवेद् अबोध-रसे
 १०८७०२६१ सद् इव मनस् त्रि-वृत् त्वयि विभात्य् असद् आ-मनुजात्
 १०८७०२६२ सद् अभिमृशन्त्य् अशेषम् इदम् आत्मतयात्म-विदः
 १०८७०२६३ न हि विकृतिं त्यजन्ति कनकस्य तद्-आत्मतया
 १०८७०२६४ स्व-कृतम् अनुप्रविष्टम् इदम् आत्मतयावसितम्
 १०८७०२७१ तव परि ये चरन्त्य् अखिल-सत्त्व-निकेततया
 १०८७०२७२ त उत पदाक्रमन्त्य् अविगणय्य शिरो निऋतैः
 १०८७०२७३ परिवयसे पशून् इव गिरा विबुधान् अपि तांस्
 १०८७०२७४ त्वयि कृत-सौहृदाः खलु पुनन्ति न ये विमुखाः
 १०८७०२८१ त्वम् अकरणः स्व-राड् अखिल-कारक-शक्ति-धरस्
 १०८७०२८२ तव बलिम् उद्वहन्ति समदन्त्य् अजयानिमिषाः
 १०८७०२८३ वर्ष-भुजो ऽखिल-क्षिति-पतेर् इव विश्व-सृजो
 १०८७०२८४ विदधति यत्र ये त्व् अधिकृता भवतश् चकिताः
 १०८७०२९१ स्थिर-चर-जातयः स्युर अजयोत्थ-निमित्त-युजो

१०८७०२९२ विहर उदीक्षया यदि परस्य विमुक्त ततः
 १०८७०२९३ न हि परमस्य कश्चिद् अपरो न परश् च भवेद्
 १०८७०२९४ वियत इवापदस्य तव शून्य-तुलां दधतः
 १०८७०३०१ अपरिमिता ध्रुवास् तनु-भृतो यदि सर्व-गतास्
 १०८७०३०२ तर्हि न शास्यतेति नियमो ध्रुव नेतरथा
 १०८७०३०३ अजनि च यन्-मयं तद् अविमुच्य नियन्तु भवेत्
 १०८७०३०४ समम् अनुजानतां यद् अमतं मत-दुष्टतया
 १०८७०३११ न घटत उद्भवः प्रकृति-पुरुषयोर् अजयोर्
 १०८७०३१२ उभय-युजा भवन्त्य् असु-भृतो जल-बुद्बुद-वत्
 १०८७०३१३ त्वयि त इमे ततो विविध-नाम-गुणैः परमे
 १०८७०३१४ सरित इवाणवि मधुनि लिल्युर् अशेष-रसाः
 १०८७०३२१ नृषु तव मयया भ्रमम् अमीष्व् अवगत्य भृशं
 १०८७०३२२ त्वयि सु-धियो ऽभवे दधति भावम् अनुप्रभवम्
 १०८७०३२३ कथम् अनुवर्ततां भव-भयं तव यद् भ्रु-कुटिः
 १०८७०३२४ सृजति मुहुस् त्रि-नेमिर् अभवच्च-छरणेषु भयम्
 १०८७०३३१ विजित-हृषीक-वायुभिर् अदान्त-मनस् तुर-गं
 १०८७०३३२ य इह यतन्ति यन्तुम् अति-लोलम् उपाय-खिदः
 १०८७०३३३ व्यसन-शतान्विताः समवहाय गुरोश् चरणं
 १०८७०३३४ वणिज इवाज सन्त्य् अकृत-कर्ण-धरा जलधौ
 १०८७०३४१ स्वजन-सुतात्म-दार-धन-धाम-धरासु-रथैस्
 १०८७०३४२ त्वयि सति किं नृणाम् श्रयत आत्मनि सर्व-रसे
 १०८७०३४३ इति सद् अजानतां मिथुनतो रतये चरतां
 १०८७०३४४ सुखयति को न्व् इह स्व-विहते स्व-निरस्त-भगे
 १०८७०३५१ भुवि पुरु-पुण्य-तीर्थ-सदनान्य् ऋषयो विमदास्
 १०८७०३५२ त उत भवत्-पदाम्बुज-हृदो ऽघ-भिद्-अङ्घ्रि-जलाः
 १०८७०३५३ दधति सकृन् मनस् त्वयि य आत्मनि नित्य-सुखे
 १०८७०३५४ न पुनर् उपासते पुरुष-सार-हरावसथान्
 १०८७०३६१ सत इदं उत्थितं सद् इति चेन् ननु तर्क-हतं
 १०८७०३६२ व्यभिचरति क्व च क्व च मृषा न तथोभय-युक्
 १०८७०३६३ व्यवहृतये विकल्प इषितो ऽन्ध-परम्परया
 १०८७०३६४ भ्रमयति भारती त उरु-वृत्तिभिर् उक्थ-जडान्
 १०८७०३७१ न यद् इदम् अग्र आस न भविष्यद् अतो निधनाद्
 १०८७०३७२ अनु मितम् अन्तरा त्वयि विभाति मृषैक-रसे
 १०८७०३७३ अत उपमीयते द्रविण-जाति-विकल्प-पथैर्
 १०८७०३७४ वितथ-मनो-विलासम् ऋतम् इत्य् अवयन्त्य् अबुधाः
 १०८७०३८१ स यद् अजया त्व् अजाम् अनुशयीत गुणांश् च जुषन्
 १०८७०३८२ भजति सरूपतां तद् अनु मृत्युम् अपेत-भगः

१०८७०३८३ त्वम् उत जहासि ताम् अहिर इव त्वचम् आत्त-भगो
 १०८७०३८४ महसि महीयसे ऽष्ट-गुणिते ऽपरिमेय-भगः
 १०८७०३९१ यदि न समुद्धरन्ति यतयो हृदि काम-जटा
 १०८७०३९२ दुरधिगमो ऽसतां हृदि गतो ऽस्मृत-कण्ठ-मणिः
 १०८७०३९३ असु-तृप-योगिनाम् उभयतो ऽप्य् असुखं भगवन्
 १०८७०३९४ अनपगतान्तकाद् अनधिरूढ-पदाद् भवतः
 १०८७०४०१ त्वद् अवगमी न वेत्ति भवद्-उत्थ-शुभाशुभयोर्
 १०८७०४०२ गुण-विगुणान्वयांस् तर्हि देह-भृतां च गिरः
 १०८७०४०३ अनु-युगम् अन्-अहं स-गुण गीत-परम्परया
 १०८७०४०४ श्रवण-भृतो यतस् त्वम् अपवर्ग-गतिर् मनु-जैः
 १०८७०४११ द्यु-पतय एव ते न ययुर् अन्तम् अनन्ततया
 १०८७०४१२ त्वम् अपि यद्-अन्तराण्ड-निचया ननु सावरणाः
 १०८७०४१३ ख इव रजांसि वान्ति वयसा सह यच्च छरुतयस्
 १०८७०४१४ त्वयि हि फलन्त्य् अतन्-निरसनेन भवन्-निधनाः
 १०८७०४२० श्री-भगवान् उवाच
 १०८७०४२१ इत्य् एतद् ब्रह्मणः पुत्रा । आश्रुत्यात्मानुशासनम्
 १०८७०४२३ सनन्दनम् अथानर्चुः । सिद्धा ज्ञात्वात्मनो गतिम्
 १०८७०४३१ इत्य् अशेष-समाम्नाय- । पुराणोपनिषद्-रसः
 १०८७०४३३ समुद्धृतः पूर्व-जातैर् । व्योम-यानैर् महात्मभिः
 १०८७०४४१ त्वं चैतद् ब्रह्म-दायाद् । श्रद्धयात्मानुशासनम्
 १०८७०४४३ धारयंश् चर गां कामं । कामानां भर्जनं नृणाम्
 १०८७०४५० श्री-शुक उवाच
 १०८७०४५१ एवं स ऋषिणादिष्टं । गृहीत्वा श्रद्धयात्मवान्
 १०८७०४५३ पूर्णः श्रुत-धरो राजन् । आह वीर-व्रतो मुनिः
 १०८७०४६० श्री-नारद उवाच
 १०८७०४६१ नमस् तस्मै भगवते । कृष्णायामल-कीर्तये
 १०८७०४६३ यो धत्ते सर्व-भूतानाम् । अभवायोशतीः कलाः
 १०८७०४७१ इत्य् आद्यम् ऋषिम् आनम्य । तच्च-छिष्यांश् च महात्मनः
 १०८७०४७३ ततो ऽगाद् आश्रमं साक्षात् । पितुर् द्वैपायनस्य मे
 १०८७०४८१ सभाजितो भगवता । कृतासन-परिग्रहः
 १०८७०४८३ तस्मै तद् वर्णयाम् आस । नारायण-मुखाच्च छरुतम्
 १०८७०४९१ इत्य् एतद् वर्णितं राजन् । यन् नः प्रश्नः कृतस् त्वया
 १०८७०४९३ यथा ब्रह्मण्य् अनिर्देश्ये । नीऋगुणे ऽपि मनश् चरेत्
 १०८७०५०१ यो ऽस्योत्प्रेक्षक आदि-मध्य-निधने यो ऽव्यक्त-जीवेश्वरो
 १०८७०५०२ यः सृष्ट्वेदम् अनुप्रविश्य ऋषिणा चक्रे पुरः शास्ति ताः
 १०८७०५०३ यं सम्पद्य जहात्य् अजाम् अनुशयी सुप्तः कुलायं यथा
 १०८७०५०४ तं कैवल्य-निरस्त-योनिम् अभयं ध्यायेद् अजस्रं हरिम्

१०८८००१० श्री-राजोवाच

१०८८००११ देवासुर-मनुष्येसु । ये भजन्त्य् अशिवं शिवम्
१०८८००१३ प्रायस् ते धनिनो भोजा । न तु लक्ष्म्याः पतिं हरिम्
१०८८००२१ एतद् वेदितुम् इच्छामः । सन्देहो ऽत्र महान् हि नः
१०८८००२३ विरुद्ध-शीलयोः प्रभवोर् । विरुद्धा भजतां गतिः

१०८८००३० श्री-शुक उवाच

१०८८००३१ शिवः शक्ति-युतः शश्वत् । त्रि-लिङ्गो गुण-संवृतः
१०८८००३३ वैकारिकस् तैजसश् च । तामसश् चेत्य् अहं त्रिधा
१०८८००४१ ततो विकारा अभवन् । षोडशामीषु कञ्चन
१०८८००४३ उपधावन् विभूतीनां । सर्वासाम् अश्रुते गतिम्
१०८८००५१ हरिर् हि निर्गुणः साक्षात् । पुरुषः प्रकृतेः परः
१०८८००५३ स सर्व-दृग् उपद्रष्टा । तं भजन् निर्गुणो भवेत्
१०८८००६१ निवृत्तेष्व् अश्व-मेधेषु । राजा युष्मत्-पितामहः
१०८८००६३ शृण्वन् भगवतो धर्मान् । अपृच्छद् इदम् अच्युतम्
१०८८००७१ स आह भगवांस् तस्मै । प्रीतः शुश्रूषवे प्रभुः
१०८८००७३ नृणां निःश्रेयसार्थाय । यो ऽवतीर्णो यदोः कुले

१०८८००८० श्री-भगवान् उवाच

१०८८००८१ यस्याहम् अनुगृह्णामि । हरिष्ये तद्-धनं शनैः
१०८८००८३ ततो ऽधनं त्यजन्त्य् अस्य । स्वजना दुःख-दुःखितम्
१०८८००९१ स यदा वितथोद्योगो । निर्विण्णः स्याद् धनेहया
१०८८००९३ मत्-परैः कृत-मैत्रस्य । करिष्ये मद्-अनुग्रहम्
१०८८०१०१ तद् ब्रह्म परमं सूक्ष्मं । चिन्-मात्रं सद् अनन्तकम्
१०८८०१०३ विज्ञायात्मतया धीरः । संसारात् परिमुच्यते
१०८८०१११ अतो मां सु-दुराराध्यं । हित्वान्यान् भजते जनः
१०८८०११३ ततस् त आशु-तोषेभ्यो । लब्ध-राज्य-श्रियोद्धताः
१०८८०११५ मत्ताः प्रमत्ता वर-दान् । विस्मयन्त्य् अवजानते

१०८८०१२० श्री-शुक उवाच

१०८८०१२१ शाप-प्रसादयोर् ईशा । ब्रह्म-विष्णु-शिवादयः
१०८८०१२३ सद्यः शाप-प्रसादो ऽङ्ग । शिवो ब्रह्मा न चाच्युतः
१०८८०१३१ अत्र चोदाहरन्तीमम् । इतिहासं पुरातनम्
१०८८०१३३ वृकासुराय गिरिशो । वरं दत्त्वाप सङ्कटम्
१०८८०१४१ वृको नामासुरः पुत्रः । शकुनेः पथि नारदम्
१०८८०१४३ दृष्ट्वाशु-तोषं पप्रच्छ । देवेषु त्रिषु दुर्मतिः
१०८८०१५१ स आह देवं गिरिशम् । उपाधावाशु सिद्धयसि
१०८८०१५३ यो ऽल्पाभ्यां गुण-दोषाभ्याम् । आशु तुष्यति कुप्यति
१०८८०१६१ दशास्य-बाणयोस् तुष्टः । स्तुवतोर् वन्दिनोर् इव
१०८८०१६३ ऐश्वर्यम् अतुलं दत्त्वा । तत आप सु-सङ्कटम्

१०८८०१७१ इत्य् आदिष्टस् तम् असुर । उपाधावत् स्व-गात्रतः
 १०८८०१७३ केदार आत्म-क्रव्येण । जुह्वानो त्रि-मुखं हरम्
 १०८८०१८१ देवोपलब्धिम् अप्राप्य । निर्वेदात् सप्तमे ऽहनि
 १०८८०१८३ शिरो ऽवृश्चत् सुधितिना । तत्-तीर्थ-क्लिन्न-मूर्धजम्
 १०८८०१९१ तदा महा-कारुणिको स धूर्जटिर् । यथा वयं चाग्निर् इवोत्थितो ऽनलात्
 १०८८०१९३ निगृह्य दोर्भ्यां भुजयोर् न्यवारयत् । तत्-स्पर्शनाद् भूय उपस्कृताकृतिः
 १०८८०२०१ तम् आह चाङ्गालम् अलं वृणीष्व मे । यथाभिकामं वितरामि ते वरम्
 १०८८०२०३ प्रीयेय तोयेन नृणां प्रपद्यताम् । अहो त्वयात्मा भृशम् अर्द्यते वृथा
 १०८८०२११ देवं स वत्रे पापीयान् । वरं भूत-भयावहम्
 १०८८०२१३ यस्य यस्य करं शीर्ष्णि । धास्ये स म्रियताम् इति
 १०८८०२२१ तच् छ्रुत्वा भगवान् रुद्रो । दुर्मना इव भारत
 १०८८०२२३ ओं इति प्रहसंस् तस्मै । ददे ऽहेर् अमृतं यथा
 १०८८०२३१ स तद्-वर-परीक्षार्थं । शम्भोर् मूर्ध्नि किलासुरः
 १०८८०२३३ स्व-हस्तं धातुम् आरेभे । सो ऽविभ्यत् स्व-कृताच् छिवः
 १०८८०२४१ तेनोपसृष्टः सन्नस्तः । पराधावन् स-वेपथुः
 १०८८०२४३ यावद् अन्तं दिवो भूमेः । कष्ठानाम् उदगाद् उदक्
 १०८८०२५१ अजानन्तः प्रति-विधिं । तूष्णीम् आसन् सुरेश्वराः
 १०८८०२५३ ततो वैकुण्ठम् अगमद् । भास्वरं तमसः परम्
 १०८८०२६१ यत्र नारायणः साक्षान् । न्यासिनां परमो गतिः
 १०८८०२६३ शान्तानां न्यस्त-दण्डानां । यतो नावर्तते गतः
 १०८८०२७१ तं तथा व्यसनं दृष्ट्वा । भगवान् वृजिनार्दनः
 १०८८०२७३ दूरात् प्रत्युदियाद् भूत्वा । बटुको योग-मायया
 १०८८०२८१ मेखलाजिन-दण्डाक्षैस् । तेजसाग्निर् इव ज्वलन्
 १०८८०२८३ अभिवादयाम् आस च तं । कुश-पाणिर् विनीत-वत्
 १०८८०२९० श्री-भगवान् उवाच
 १०८८०२९१ शाकुनेय भवान् व्यक्तं । श्रान्तः किं दूरम् आगतः
 १०८८०२९३ क्षणं विश्रम्यतां पुंस । आत्मायं सर्व-काम-धुक्
 १०८८०३०१ यदि नः श्रवणायालं । युष्मद्-व्यवसितं विभो
 १०८८०३०३ भण्यतां प्रायशः पुम्भिर् । धृतैः स्वार्थान् समीहते
 १०८८०३१० श्री-शुक उवाच
 १०८८०३११ एवं भगवता पृष्टो । वचसामृत-वर्षिणा
 १०८८०३१३ गत-क्लमो ऽब्रवीत् तस्मै । यथा-पूर्वम् अनुष्ठितम्
 १०८८०३२० श्री-भगवान् उवाच
 १०८८०३२१ एवं चेत् तर्हि तद्-वाक्यं । न वयं श्रद्दधीमहि
 १०८८०३२३ यो दक्ष-शापात् पैशाच्यं । प्राप्तः प्रेत-पिशाच-राट्
 १०८८०३३१ यदि वस् तत्र विश्रम्भो । दानवेन्द्र जगद्-गुरौ
 १०८८०३३३ तह्य-अङ्गाशु स्व-शिरसि । हस्तं न्यस्य प्रतीयताम्

१०८८०३४१ यद् असत्यं वचः शम्भोः । कथञ्चिद् दानवर्षभ
 १०८८०३४३ तदैर्न जह्य असद्-वाचं । न यद् वक्तानृतं पुनः
 १०८८०३५१ इत्थं भगवतश् चित्रैर् । वचोभिः स सु-पेशलैः
 १०८८०३५३ भिन्न-धीर् विस्मृतः शीर्ष्णि । स्व-हस्तं कुमतिर् न्यधात्
 १०८८०३६१ अथापतद् भिन्न-शिराः । ब्रजाहत इव क्षणात्
 १०८८०३६३ जय-शब्दो नमः-शब्दः । साधु-शब्दो ऽभवद् दिवि
 १०८८०३७१ मुमुचुः पुष्प-वर्षाणि । हते पापे वृकासुरे
 १०८८०३७३ देवर्षि-पितृ-गन्धर्वा । मोचितः सङ्कटाच्च छिवः
 १०८८०३८१ मुक्तं गिरिशम् अभ्याह । भगवान् पुरुषोत्तमः
 १०८८०३८३ अहो देव महा-देव । पापो ऽयं स्वेन पाप्मना
 १०८८०३९१ हतः को नु महत्स्व ईश । जन्तुर् वै कृत-किल्बिषः
 १०८८०३९३ क्षेमी स्यात् किम् उ विश्वेशे । कृतागस्को जगद्-गुरौ
 १०८८०४०१ य एवम् अव्याकृत-शक्त्य-उदन्वतः । परस्य साक्षात् परमात्मनो हरेः
 १०८८०४०३ गिरित्र-मोक्षं कथयेच्च छृणोति वा । विमुच्यते संसृतिभिस् तथारिभिः
 १०८९००१० श्री-शुक उवाच
 १०८९००११ सरस्वत्यास् तटे राजन् । ऋषयः सत्रम् आसत
 १०८९००१३ वितर्कः समभूत् तेषां । त्रिष्व् अधीशेषु को महान्
 १०८९००२१ तस्य जिज्ञासया ते वै । भृगुं ब्रह्म-सुतं नृप
 १०८९००२३ तज्-ज्ञस्यै प्रेषयाम् आसुः । सो ऽभज्जगाद् ब्रह्मणः सभाम्
 १०८९००३१ न तस्मै प्रह्वणं स्तोत्रं । चक्रे सत्त्व-परीक्षया
 १०८९००३३ तस्मै चुक्रोध भगवान् । प्रज्वलन् स्वेन तेजसा
 १०८९००४१ स आत्मन्य् उत्थितम् मन्युम् । आत्मजायात्मना प्रभुः
 १०८९००४३ अशीशमद् यथा वह्निं । स्व-योण्या वारिणात्म-भूः
 १०८९००५१ ततः कैलासम् अगमत् । स तं देवो महेश्वरः
 १०८९००५३ परिरब्धुं समारेभ । उत्थाय भ्रातरं मुदा
 १०८९००६१ नैच्छत् त्वम् अस्य् उत्पथ-ग । इति देवश् चुकोप ह
 १०८९००६३ शूलम् उद्यम्य तं हन्तुम् । आरेभे तिग्म-लोचनः
 १०८९००७१ पतित्वा पादयोर् देवी । सान्त्वयाम् आस तं गिरा
 १०८९००७३ अथो जगाम वैकुण्ठं । यत्र देवो जनार्दनः
 १०८९००८१ शयानं श्रिय उत्सङ्गे । पदा वक्षस्य् अताडयत्
 १०८९००८३ तत उत्थाय भगवान् । सह लक्ष्म्या सतां गतिः
 १०८९००९१ स्व-तल्पाद् अवरुह्याथ । ननाम शिरसा मुनिम्
 १०८९००९३ आह ते स्वागतं ब्रह्मन् । निषीदात्रासने क्षणम्
 १०८९००९५ अजानताम् आगतान् वः । क्षन्तुम् अर्हथ नः प्रभो
 १०८९०१०१ पुनीहि सह-लोकं मां । लोक-पालांश् च मद्-गतान्
 १०८९०१०३ पादोदकेन भवतस् । तीर्थानां तीर्थ-कारिणा
 १०८९०१११ अद्याहं भगवंल् लक्ष्म्या । आसम् एकान्त-भाजनम्

१०८९०११३ वत्स्यत्य् उरसि मे भूतिर् । भवत्-पाद-हतांहसः
 १०८९०१२० श्री-शुक उवाच
 १०८९०१२१ एवं ब्रुवाणे वैकुण्ठे । भृगुस् तन्-मन्द्रया गिरा
 १०८९०१२२ निर्वृतस् तर्पितस् तूष्णीं । भक्त्य-उत्कण्ठो ऽश्रु-लोचनः
 १०८९०१३१ पुनश् च सत्रम् आब्रज्य । मुनीनां ब्रह्म-वादिनाम्
 १०८९०१३३ स्वानुभूतम् अशेषेण । राजन् भृगुर् अवर्णयत्
 १०८९०१४१ तन् निशम्याथ मुनयो । विस्मिता मुक्त-संशयाः
 १०८९०१४३ भूयांसं श्रद्दधुर् विष्णुं । यतः शान्तिर् यतो ऽभयम्
 १०८९०१५१ धर्मः साक्षाद् यतो ज्ञानं । वैराग्यं च तद्-अन्वितम्
 १०८९०१५३ ऐश्वर्यं चाष्टधा यस्माद् । यशश् चात्म-मलापहम्
 १०८९०१६१ मुनीनां न्यस्त-दण्डानां । शान्तानां सम-चेतसाम्
 १०८९०१६३ अकिञ्चनानां साधूनां । यम् आहुः परमां गतिम्
 १०८९०१७१ सत्त्वं यस्य प्रिया मूर्तिर् । ब्राह्मणास् त्व् इष्ट-देवताः
 १०८९०१७३ भजन्त्य् अनाशिषः शान्ता । यं वा निपुण-बुद्धयः
 १०८९०१८१ त्रि-विधाकृतयस् तस्य । राक्षसा असुराः सुराः
 १०८९०१८३ गुणिन्या मायया सृष्टाः । सत्त्वं तत् तीर्थ-साधनम्
 १०८९०१९० श्री-शुक उवाच
 १०८९०१९१ इत्थं सारस्वता विप्रा । नृणाम् संशय-नुत्तये
 १०८९०१९३ पुरुषस्य पदाम्भोज- । सेवया तद्-गतिं गताः
 १०८९०२०० श्री-सूत उवाच
 १०८९०२०१ इत्य् एतन् मुनि-तनयास्य-पद्म-गन्ध
 १०८९०२०२ पीयूषं भव-भय-भित् परस्य पुंसः
 १०८९०२०३ सु-श्लोकं श्रवण-पुटैः पिबत्य् अभीक्षणम्
 १०८९०२०४ पान्थो ऽध्व-भ्रमण-परिश्रमं जहाति
 १०८९०२१० श्री-शुक उवाच
 १०८९०२११ एकदा द्वारवत्यां तु । विप्र-पत्न्याः कुमारकः
 १०८९०२१३ जात-मात्रो भुवं स्पृष्ट्वा । ममार किल भारत
 १०८९०२२१ विप्रो गृहीत्वा मृतकं । राज-द्वार्य-उपधाय सः
 १०८९०२२३ इदं प्रोवाच विलपन्न । आतुरो दीन-मानसः
 १०८९०२३१ ब्रह्म-द्विषः शठ-धियो । लुब्धस्य विषयात्मनः
 १०८९०२३३ क्षत्र-बन्धोः कर्म-दोषात् । पञ्चत्वं मे गतो ऽर्भकः
 १०८९०२४१ हिंसा-विहारं नृपतिं । दुःशीलम् अजितेन्द्रियम्
 १०८९०२४३ प्रजा भजन्त्यः सीदन्ति । दरिद्रा नित्य-दुःखिताः
 १०८९०२५१ एवं द्वितीयं विप्रर्षिस् । तृतीयं त्व् एवम् एव च
 १०८९०२५३ विसृज्य स नृप-द्वारि । तां गाथां समगायत
 १०८९०२६१ ताम् अर्जुन उपश्रुत्य । कर्हिचित् केशवान्तिके
 १०८९०२६३ परेते नवमे बाले । ब्राह्मणं समभाषत

१०८९०२७१ किं स्विद् ब्रह्मंस् त्वन्-निवासे । इह नास्ति धनु-धरः
 १०८९०२७३ राजन्य-बन्धुर् एते वै । ब्राह्मणाः सत्रम् आसते
 १०८९०२८१ धन-दारात्मजापृक्ता । यत्र शोचन्ति ब्राह्मणाः
 १०८९०२८३ ते वै राजन्य-वेषेण । नटा जीवन्त्य् असुम्-भराः
 १०८९०२९१ अहं प्रजाः वां भगवन् । रक्षिष्ये दीनयोर् इह
 १०८९०२९३ अनिस्तीर्ण-प्रतिज्ञो ऽग्निं । प्रवेक्ष्ये हत-कल्मषः
 १०८९०३०० श्री-ब्राह्मण उवाच
 १०८९०३०१ सङ्कर्षणो वासुदेवः । प्रद्युम्नो धन्विनां वरः
 १०८९०३०३ अनिरुद्धो ऽप्रति-रथो । न त्रातुं शक्नुवन्ति यत्
 १०८९०३११ तत् कथं नु भवान् कर्म । दुष्करं जगद्-ईश्वरैः
 १०८९०३१३ त्वं चिकीर्षसि बालिश्यात् । तन् न श्रद्दध्महे वयम्
 १०८९०३२० श्री-अर्जुन उवाच
 १०८९०३२१ नाहं सङ्कर्षणो ब्रह्मन् । न कृष्णः कार्ष्णिर् एव च
 १०८९०३२३ अहं वा अर्जुनो नाम । गाण्डीवं यस्य वै धनुः
 १०८९०३३१ मावमंस्था मम ब्रह्मन् । वीर्यं त्र्यम्बक-तोषणम्
 १०८९०३३३ मृत्युं विजित्य प्रधने । आनेष्ये ते प्रजाः प्रभो
 १०८९०३४१ एवं विश्रम्भितो विप्रः । फाल्गुनेन परन्तप
 १०८९०३४३ जगाम स्व-गृहं प्रीतः । पार्थ-वीर्यं निशामयन्
 १०८९०३५१ प्रसूति-काल आसन्ने । भार्याया द्विज-सत्तमः
 १०८९०३५३ पाहि पाहि प्रजां मृत्योर् । इत्य् आहार्युनम् आतुरः
 १०८९०३६१ स उपस्पृश्य शुच्य् अम्भो । नमस्कृत्य महेश्वरम्
 १०८९०३६३ दिव्यान्त्य् अस्त्राणि संस्मृत्य । सज्यं गाण्डीवम् आददे
 १०८९०३७१ न्यरुणत् सूतिकागारं । शरैर् नानास्त्र-योजितैः
 १०८९०३७३ तिर्यग् ऊर्ध्वम् अधः पार्थश् । चकार शर-पञ्जरम्
 १०८९०३८१ ततः कुमारः सञ्जातो । विप्र-पत्न्या रुदन् मुहुः
 १०८९०३८३ सद्यो ऽदर्शनम् आपेदे । स-शरीरो विहायसा
 १०८९०३९१ तदाह विप्रो विजयं । विनिन्दन् कृष्ण-सन्निधौ
 १०८९०३९३ मौढ्यं पश्यत मे यो ऽहं । श्रद्दधे क्लीब-कत्थनम्
 १०८९०४०१ न प्रद्युम्नो नानिरुद्धो । न रामो न च केशवः
 १०८९०४०३ यस्य शेकुः परित्रातुं । को ऽन्यस् तद्-अवितेश्वरः
 १०८९०४११ धिग् अर्जुनं मृषा-वादं । धिग् आत्म-श्लाघिनो धनुः
 १०८९०४१३ दैवोपसृष्टं यो मौढ्याद् । आनिनीषति दुर्मतिः
 १०८९०४२१ एवं शपति विप्रर्षी । विद्याम् आस्थाय फाल्गुनः
 १०८९०४२३ ययौ संयमनीम् आशु । यत्रास्ते भगवान् यमः
 १०८९०४३१ विप्रापत्यम् अचक्षाणस् । तत ऐन्द्रीम् अगात् पुरीम्
 १०८९०४३३ आग्नेयीं नैर्ऋतीं सौम्यां । वायव्यां वारुणीम् अथ
 १०८९०४४१ रसातलं नाक-पृष्ठं । धिष्यन्त्य् अन्यान्त्य् उदायुधः

१०८९०४४३ ततो ऽलब्ध-द्विज-सुतो । ह्य अनिस्तीर्ण-प्रतिश्रुतः
 १०८९०४४५ अग्निं विविक्षुः कृष्णेन । प्रत्युक्तः प्रतिषेधता
 १०८९०४५१ दशयि द्विज-सूनूस् ते । मावज्ञात्मानम् आत्मना
 १०८९०४५३ ये ते नः कीर्तिं विमलां । मनुष्याः स्थापयिष्यन्ति
 १०८९०४६१ इति सम्भाष्य भगवान् । अजुनेन सहेश्वरः
 १०८९०४६३ दिव्यं स्व-रथम् आस्थाय । प्रतीचीं दिशम् आविशत्
 १०८९०४७१ सप्त द्वीपान् स-सिन्धूश् च । सप्त सप्त गिरीन् अथ
 १०८९०४७३ लोकालोकं तथातीत्य । विवेश सु-महत् तमः
 १०८९०४८१ तत्राश्वाः शैब्य-सुग्रीव- । मेघपुष्प-बलाहकाः
 १०८९०४८३ तमसि भ्रष्ट-गतयो । बभूवुर् भरतर्षभ
 १०८९०४९१ तान् दृष्ट्वा भगवान् कृष्णो । महा-योगेश्वरेश्वरः
 १०८९०४९३ सहस्रादित्य-सङ्काशं । स्व-चक्रं प्राहिणोत् पुरः
 १०८९०५०१ तमः सु-घोरं गहनं कृतं महद्
 १०८९०५०२ विदारयद् भूरि-तरेण रोचिषा
 १०८९०५०३ मनो-जवं निर्विविशे सुदर्शनं
 १०८९०५०४ गुण-च्युतो राम-शरो यथा चमूः
 १०८९०५११ द्वारेण चक्रानुपथेन तत् तमः । परं परं ज्योतिर् अनन्त-पारम्
 १०८९०५१३ समश्रुवानं प्रसमीक्ष्य फाल्गुनः । प्रताडिताक्षो पिदधे ऽक्षिणी उभे
 १०८९०५२१ ततः प्रविष्टः सलिलं नभस्वता । बलीयसैजद्-बृहद्-ऊर्मि-भूषणम्
 १०८९०५२३ तत्राद्भुतं वै भवनं द्युमत्-तमं । भ्राजन्-मणि-स्तम्भ-सहस्र-शोभितम्
 १०८९०५३१ तस्मिन् महा-भोगम् अनन्तम् अद्भुतं
 १०८९०५३२ सहस्र-मूर्धन्य-फणा-मणि-द्युभिः
 १०८९०५३३ विभ्राजमानं द्वि-गुणोक्षणोल्बणं
 १०८९०५३४ सिताचलाभं शिति-कण्ठ-जिह्वम्
 १०८९०५४१ ददर्श तद्-भोग-सुखासनं विभुं
 १०८९०५४२ महानुभावं पुरुषोत्तमोत्तमम्
 १०८९०५४३ सान्द्राम्बुदाभं सु-पिशङ्ग-वाससं
 १०८९०५४४ प्रसन्न-वक्त्रं रुचिरायतेक्षणम्
 १०८९०५५१ महा-मणि-व्रात-किरीट-कुण्डल
 १०८९०५५२ प्रभा-परिक्षिप्त-सहस्र-कुन्तलम्
 १०८९०५५३ प्रलम्ब-चाट्-अष्ट-भुजं स-कौस्तुभं
 १०८९०५५४ श्रीवत्स-लक्ष्मं वन-मालयावृतम्
 १०८९०५६१ महा-मणि-व्रात-किरीट-कुण्डल
 १०८९०५६२ प्रभा-परिक्षिप्त-सहस्र-कुन्तलम्
 १०८९०५६३ प्रलम्ब-चाट्-अष्ट-भुजं स-कौस्तुभं
 १०८९०५६४ श्रीवत्स-लक्ष्मं वन-मालयावृतम्
 १०८९०५७१ ववन्द आत्मानम् अनन्तम् अच्युतो । जिष्णुश् च तद्-दर्शन-जात-साध्वसः

१०८९०५७३ ताव् आह भूमा परमेष्ठिनां प्रभुर । वेद्वाञ्जली स-स्मितम् उर्जया गिरा
 १०८९०५८१ द्विजात्मजा मे युवयोर् दिदृक्षुणा । मयोपनीता भुवि धर्म-गुप्तये
 १०८९०५८३ कलावतीर्णाव् अवनेर् भरासुरान् । हत्वेह भूयस् त्वरयेतम् अन्ति मे
 १०८९०५९१ पूर्ण-कामाव् अपि युवां । नर-नारायणाव् ऋषी
 १०८९०५९३ धर्मम् आचरतां स्थित्यै । ऋषभौ लोक-सङ्ग्रहम्
 १०८९०६०१ इत्य् आदिष्टौ भगवता । तौ कृष्णौ परमे-ष्ठिना
 १०८९०६०३ ओ इत्य् आनम्य भूमानम् । आदाय द्विज-दारकान्
 १०८९०६११ न्यवर्तेतां स्वकं धाम । सम्प्रहृष्टौ यथा-गतम्
 १०८९०६१३ विप्राय ददतुः पुत्रान् । यथा-रूपं यथा-वयः
 १०८९०६२१ निशाम्य वैष्णवं धाम । पार्थः परम-विस्मितः
 १०८९०६२३ यत् किञ्चित् पौरुषं पुंसां । मेने कृष्णानुकम्पितम्
 १०८९०६३१ इतीदृशान्य् अनेकानि । वीर्याणीह प्रदर्शयन्
 १०८९०६३३ बुभुजे विषयान् ग्राम्यान् । ईजे चात्य-उजितैर् मखैः
 १०८९०६४१ प्रववर्षाखिलान् कामान् । प्रजासु ब्राह्मणादिषु
 १०८९०६४३ यथा-कालं यथैवेन्द्रो । भगवान् श्रेष्ठ्यम् आस्थितः
 १०८९०६५१ हत्वा नृपान् अधर्मिष्ठान् । घाटयित्वाजुनादिभिः
 १०८९०६५३ अञ्जसा वर्तयाम् आस । धर्मं धर्म-सुतादिभिः
 १०९०००१० श्री-शुक उवाच
 १०९०००११ सुखं स्व-पुर्या निवसन् । द्वारकायां श्रियः पतिः
 १०९०००१३ सर्व-सम्पत्-समृद्धायां । जुष्टायां वृष्णि-पुङ्गवैः
 १०९०००२१ स्त्रीभिश् चोत्तम-वेषाभिर् । नव-यौवन-कान्तिभिः
 १०९०००२३ कन्दुकादिभिर् हर्म्येषु । क्रीडन्तीभिस् तडिद्-द्युभिः
 १०९०००३१ नित्यं सङ्कुल-मार्गायां । मद-च्युद्भिर् मतङ्-गजैः
 १०९०००४१ स्त्-अलङ्कृतैर् भटैर् अश्वै । रथैश् च कनकोज्ज्वलैः
 १०९०००४३ उद्यानोपवनाढ्यायां । पुष्पित-द्रुम-राजिषु
 १०९०००५१ निर्विशद्-भृङ्ग-विहगैर् । नादितायां समन्ततः
 १०९०००५३ रेमे षोडश-साहस्र- । पत्नीनां एक-वल्लभः
 १०९०००६१ तावद् विचित्र-रूपो ऽसौ । तद्-गेहेषु महर्द्धिषु
 १०९०००६३ प्रोत्फुल्लोत्पल-कह्लार- । कुमुदाम्भोज-रेणुभिः
 १०९०००७१ वासितामल-तोयेषु । कूजद्-द्विज-कुलेषु च
 १०९०००७३ विजहार विगाह्याम्भो । हदिनीषु महोदयः
 १०९०००७५ कुच-कुङ्कुम-लिताङ्गः । परिरब्धश् च योषिताम्
 १०९०००८१ उपगीयमानो गन्धर्वैर् । मृदङ्ग-पणवानकान्
 १०९०००८३ वादयद्भिर् मुदा वीणां । सूत-मागध-वन्दिभिः
 १०९०००९१ सिच्यमानो ऽच्युतस् ताभिर् । हसन्तीभिः स्म रेचकैः
 १०९०००९३ प्रतिषिञ्चन् विचिक्रीडे । यक्षीभिर् यक्ष-राड् इव
 १०९००१०१ ताः क्लिन्न-वस्त्र-विवृतोरु-कुच-प्रदेशाः

१०९००१०२ सिञ्चन्त्य उद्धृत-बृहत्-कवर-प्रसूनाः
 १०९००१०३ कान्तं स्म रेचक-जिहीर्षययोपगुह्य
 १०९००१०४ जात-स्मरोत्स्मय-लसद्-वदना विरेजुः
 १०९००१११ कृष्णस् तु तत्-स्तन-विषजित-कुङ्कुम-स्रक्
 १०९००११२ क्रीडाभिषङ्ग-धुत-कुन्तल-वृन्द-बन्धः
 १०९००११३ सिञ्चन् मुहुर् युवतिभिः प्रतिषिच्यमानो
 १०९००११४ रेमे करेणुभिर् इवेभ-पतिः परीतः
 १०९००१२१ नटानां नर्तकीनां च । गीत-वाद्योपजीविनाम्
 १०९००१२३ क्रीडालङ्कार-वासांसि । कृष्णो ऽदात् तस्य च स्त्रियः
 १०९००१३१ कृष्णस्यैवं विहरतो । गत्य-आलापेक्षित-स्मितैः
 १०९००१३३ नर्म-क्ष्वेलि-परिष्वङ्गैः । स्त्रीणां किल हता धियः
 १०९००१४१ ऊचुर मुकुन्दैक-धियो । गिर उन्मत्त-वज् जडम्
 १०९००१४३ चिन्तयन्त्यो ऽरविन्दाक्षं । तानि मे गदतः शृणु
 १०९००१५० महिष्य ऊचुः
 १०९००१५१ कुररि विलपसि त्वं वीत-निद्रा न शेषे
 १०९००१५२ स्वपिति जगति रात्र्याम् ईश्वरो गुप्त-बोधः
 १०९००१५३ वयम् इव सखि कच्चिद् गाढ-निर्विद्ध-चेता
 १०९००१५४ नलिन-नयन-हासोदार-लीलेक्षितेन
 १०९००१६१ नेत्रे निमीलयसि नक्तम् अदृष्ट-बन्धुस्
 १०९००१६२ त्वं रोरवीषि करुणं बत चक्रवाकि
 १०९००१६३ दास्यं गत वयम् इवाच्युत-पाद-जुष्टां
 १०९००१६४ किं वा स्रजं स्पृहयसे कवरेण वोढुम्
 १०९००१७१ भो भोः सदा निष्टनसे उदन्वन्न । अलब्ध-निद्रो ऽधिगत-प्रजागरः
 १०९००१७३ किम् वा मुकुन्दापहृतात्म-लाञ्छनः । प्राप्तां दशां त्वं च गतो दुरत्ययाम्
 १०९००१८१ त्वं यक्ष्मणा बलवतासि गृहीत इन्दो
 १०९००१८२ क्षीणस् तमो न निज-दीधितिभिः क्षिणोषि
 १०९००१८३ कच्चिन् मुकुन्द-गदितानि यथा वयं त्वं
 १०९००१८४ विस्मृत्य भोः स्थगित-गीर् उपलक्ष्यसे नः
 १०९००१९१ किं न्व् आचरितम् अस्माभिर् । मलयानिल ते ऽप्रियम्
 १०९००१९३ गोविन्दापाङ्ग-निभिन्ने । हृदीरयसि नः स्मरम्
 १०९००२०१ मेघ श्रीमंसु त्वम् असि दयितो यादवेन्द्रस्य नूनं
 १०९००२०२ श्रीवत्साङ्गं वयम् इव भवान् ध्यायति प्रेम-बद्धः
 १०९००२०३ अट्ट-उत्कण्ठः शवल-हृदयो ऽस्मद्-विधो बाष्प-धाराः
 १०९००२०४ स्मृत्वा स्मृत्वा विसृजसि मुहुर् दुःख-दस् तत्-प्रसङ्गः
 १०९००२११ प्रिय-राव-पदानि भाषसे । मृत-सञ्जीविकयानया गिरा
 १०९००२१३ करवाणि किम् अद्य ते प्रियं । वद मे वल्गित-कण्ठ कोकिल
 १०९००२२१ न चलसि न वदस्य उदार-बुद्धे । क्षिति-धर चिन्तयसे महान्तम् अर्थम्

१०९००२२३ अपि बत वसुदेव-नन्दनाङ्घ्रिं । वयम् इव कामयसे स्तनैर् विधर्तुम्
 १०९००२३१ शुष्यद्-ध्रदाः करशिता बत सिन्धु-पत्न्यः
 १०९००२३२ सम्प्रत्य् अपास्त-कमल-श्रिय इष्ट-भर्तुः
 १०९००२३३ यद्वद् वयं मधु-पतेः प्रणयावलोकम्
 १०९००२३४ अप्राप्य मुष्ट-हृदयाः पुरु-कर्शिताः स्म
 १०९००२४१ हंस स्वागतम् आस्यतां पिब पयो ब्रूह् अङ्ग शौरैः कथां
 १०९००२४२ दूतं त्वां नु विदाम कच्चिद् अजितः स्वस्त्य् आस्त उक्तं पुरा
 १०९००२४३ किं वा नश् चल-सौहृदः स्मरति तं कस्माद् भजामो वयं
 १०९००२४४ क्षौद्रालापय काम-दं श्रियम् ऋते सैवैक-निष्ठा स्त्रियाम्
 १०९००२५० श्री-शुक उवाच
 १०९००२५१ इतीदृशेन भावेन । कृष्णे योगेश्वरेश्वरे
 १०९००२५३ क्रियमाणेन माधव्यो । लेभिरे परमां गतिम्
 १०९००२६१ श्रुत-मात्रो ऽपि यः स्त्रीणां । प्रसह्याकषते मनः
 १०९००२६३ उरु-गायोरु-गीतो वा । पश्यन्तीनां च किं पुनः
 १०९००२७१ याः सम्पर्यचरन् प्रेम्णा । पाद-संवाहनादिभिः
 १०९००२७३ जगद्-गुरुं भर्तृ-बुद्ध्या । तासां किम् वण्यते तपः
 १०९००२८१ एवं वेदोदितं धर्मम् । अनुतिष्ठन् सतां गतिः
 १०९००२८३ गृहं धर्मार्थ-कामानां । मुहुश् चादर्शयत् पदम्
 १०९००२९१ आस्थितस्य परं धर्मं । कृष्णस्य गृह-मेधिनाम्
 १०९००२९३ आसन् षोडश-साहस्रं । महिष्यश् च शताधिकम्
 १०९००३०१ तासां स्त्री-रत्न-भूतानाम् । अष्टौ याः प्राग् उदाहृताः
 १०९००३०३ रुक्मिणी-प्रमुखा राजंस् । तत्-पुत्राश् चानुपूर्वशः
 १०९००३११ एकैकस्यां दश दश । कृष्णो ऽजीजनद् आत्मजान्
 १०९००३१३ यावत्य आत्मनो भार्या । अमोघ-गतिर् ईश्वरः
 १०९००३२१ तेषाम् उद्दाम-वीर्याणाम् । अष्टा-दश महा-रथाः
 १०९००३२३ आसन् उदार-यशसस् । तेषां नामानि मे शृणु
 १०९००३३१ प्रद्युम्नश् चानिरुद्धश् च । दीप्तिमान् भानुर् एव च
 १०९००३३३ साम्बो मधुर बृहद्भानुश् । चित्रभानुर् वृको ऽरुणः
 १०९००३४१ पुष्करो वेदबाहुश् च । श्रुतदेवः सुनन्दनः
 १०९००३४३ चित्रबाहुर विरूपश् च । कविर् न्यग्रोध एव च
 १०९००३५१ एतेषाम् अपि राजेन्द्र । तनु-जानां मधु-द्विषः
 १०९००३५३ प्रद्युम्न आसीत् प्रथमः । पितृ-वद् रुक्मिणी-सुतः
 १०९००३६१ स रुक्मिणो दुहितरम् । उपयेमे महा-रथः
 १०९००३६३ तस्यां ततो ऽनिरुद्धो ऽभूत् । नागायत-बलान्वितः
 १०९००३७१ स चापि रुक्मिणः पौत्री । दौहित्रो जगृहे ततः
 १०९००३७३ वज्रस् तस्याभवद् यस् तु । मौषलाद् अवशेषितः
 १०९००३८१ प्रतिबाहुर अभूत् तस्मात् । सुबाहुस् तस्य चात्मजः

१०९००३८३ सुबाहोः शान्तसेनो ऽभूत् । छतसेनस् तु तत्-सुतः
 १०९००३९१ न ह्य एतस्मिन् कुले जाता । अधना अबहु-प्रजाः
 १०९००३९३ अत्पायुषो ऽल्प-वीर्याश् च । अब्रह्मण्याश् च जज्ञिरे
 १०९००४०१ यदु-वंश-प्रसूतानां । पुंसां विख्यात-कर्मणाम्
 १०९००४०३ सङ्ख्या न शक्यते कर्तुम् । अपि वर्षायुतैर् नृप
 १०९००४११ तिस्रः कोट्यः सहस्राणाम् । अष्टाशीति-शतानि च
 १०९००४१३ आसन् यदु-कुलाचार्याः । कुमाराणाम् इति श्रुतम्
 १०९००४२१ सङ्ख्यान् यादवानां कः । करिष्यति महात्मनाम्
 १०९००४२३ यत्रायुतानाम् अयुत- । लक्षणास्ते स आहुकः
 १०९००४३१ देवासुराहव-हता । दैतेया ये सु-दारुणाः
 १०९००४३३ ते चोत्पन्ना मनुष्येषु । प्रजा दृप्ता बबाधिरे
 १०९००४४१ तन्-निग्रहाय हरिणा । प्रोक्ता देवा यदोः कुले
 १०९००४४३ अवतीर्णाः कुल-शतं । तेषाम् एकाधिकं नृप
 १०९००४५१ तेषां प्रमाणं भगवान् । प्रभुत्वेनाभवद् धरिः
 १०९००४५३ ये चानुवर्तिनस् तस्य । ववृधुः सर्व-यादवाः
 १०९००४६१ शय्यासनाटनालाप- । क्रीडा-स्नानादि-कर्मसु
 १०९००४६३ न विदुः सन्तम् आत्मानं । वृष्णयः कृष्ण-चेतसः
 १०९००४७१ तीर्थं चक्रे नृपोऽयं यद् अजनि यदुषु स्वः-सरित् पाद-शौचं
 १०९००४७२ विद्विट्-स्निग्धाः स्वरूपं ययुर् अजित-पर श्रीर् यद्-अर्थे ऽन्य-यत्नः
 १०९००४७३ यन्-नामामङ्गल-घ्नं श्रुतम् अथ गदितं यत्-कृतो गोत्र-धर्मः
 १०९००४७४ कृष्णस्यैतन् न चित्रं क्षिति-भर-हरणं काल-चक्रायुधस्य
 १०९००४८१ जयति जन-निवासो देवकी-जन्म-वादो
 १०९००४८२ यदु-वर-परिषत् स्वैर् दोभिर् अस्यन्न अधर्मम्
 १०९००४८३ स्थिर-चर-वृजिन-घ्नः सु-स्मित-श्री-मुखेन
 १०९००४८४ ब्रज-पुर-वनितानां वर्धयन् काम-देवम्
 १०९००४९१ इत्थं परस्य निज-वर्त्म-रिरक्षयात्त-
 १०९००४९२ लीला-तनोस् तद्-अनुरूप-विडम्बनानि
 १०९००४९३ कर्माणि कर्म-कषणानि यदूत्तमस्य
 १०९००४९४ श्रूयाद् अमुष्य पदयोर् अनुवृत्तिम् इच्छन्
 १०९००५०१ मर्त्यस् तयानुसवम् एधितया मुकुन्द
 १०९००५०२ श्रीमत्-कथा-श्रवण-कीर्तन-चिन्तयैति
 १०९००५०३ तद् धाम दुस्तर-कृतान्त-जवापवर्गं
 १०९००५०४ ग्रामाद् वनं क्षिति-भुजो ऽपि ययुर् यद्-अर्थाः
 ११०१००१० श्री-शुक उवाच
 ११०१००११ कृत्वा दैत्य-वधं कृष्णः । स-रामो यदुभिर् वृतः
 ११०१००१३ भुवो ऽवतारयद् भारं । जविष्ठं जनयन् कलिम्
 ११०१००२१ ये कोपिताः सु-बहु पाण्डु-सुताः सपत्नैर्

११०१००२२ दुर्घृत-हेलन-कच-ग्रहणादिभिस् तान्
 ११०१००२३ कृत्वा निमित्तम् इतरेतरतः समेतान्
 ११०१००२४ हत्वा नृपान् निरहरत् क्षिति-भारम् ईशः
 ११०१००३१ भू-भार-राज-पृतना यदुभिर् निरस्य
 ११०१००३२ गुप्तैः स्व-बाहुभिर् अचिन्तयद् अप्रमेयः
 ११०१००३३ मन्ये ऽवनेर् ननु गतो ऽप्य् अगतं हि भारं
 ११०१००३४ यद् यादवं कुलम् अहो अविषह्यम् आस्ते
 ११०१००४१ नैवान्यतः परिभवो ऽस्य भवेत् कथञ्चिन्
 ११०१००४२ मत्-संश्रयस्य विभवोन्नहनस्य नित्यम्
 ११०१००४३ अन्तः कलिं यदु-कुलस्य विधाय वेणु-
 ११०१००४४ स्तम्बस्य वह्निम् इव शान्तिम् उपैमि धाम
 ११०१००५१ एवं व्यवसितो राजन् । सत्य-सङ्कल्प ईश्वरः
 ११०१००५३ शाप-व्याजेन विप्राणां । सञ्जहे स्व-कुलं विभुः
 ११०१००६१ स्व-मूर्त्या लोक-लावण्य- । निर्मुक्त्या लोचनं नृणाम्
 ११०१००६३ गीर्भिस् ताः स्मरतां चित्तं । पदैस् तान् ईक्षतां क्रियाः
 ११०१००७१ आच्छिद्य कीर्तिं सु-श्लोकां । वितत्य ह्य् अञ्जसा नु कौ
 ११०१००७३ तमो ऽनया तरिष्यन्तीत्य् । अगात् स्वं पदम् ईश्वरः
 ११०१००८० श्री-राजोवाच
 ११०१००८१ ब्रह्मण्यानां वदान्यानां । नित्यं वृद्धोपसेविनाम्
 ११०१००८३ विप्र-शापः कथम् अभूद् । वृष्णीनां कृष्ण-चेतसाम्
 ११०१००९१ यन्-निमित्तः स वै शापो । यादृशो द्विज-सत्तम
 ११०१००९३ कथम् एकात्मनां भेद । एतत् सर्वं वदस्व मे
 ११०१०१०० श्री-बादरायणिर् उवाच
 ११०१०१०१ बिभ्रद् वपुः सकल-सुन्दर-सन्निवेशं
 ११०१०१०२ कर्माचरन् भुवि सु-मङ्गलम् आप्त-कामः
 ११०१०१०३ आस्थाय धाम रममाण उदार-कीर्तितः
 ११०१०१०४ संहर्तुम् ऐच्छत् कुलं स्थित-कृत्य-शेषः
 ११०१०१११ कर्मानि पुण्य-निवहानि सु-मङ्गलानि
 ११०१०११२ गायज-जगत्-कलि-मलापहराणि कृत्वा
 ११०१०११३ कालात्मना निवसता यदु-देव-गोहे
 ११०१०११४ पिण्डारकं समगमन् मुनयो निसृष्टाः
 ११०१०१२१ विश्वामित्रो ऽसितः कण्वो
 ११०१०१२२ दुर्वासा भृगुर् अङ्गिराः
 ११०१०१२३ कश्यपो वामदेवो ऽत्रिर्
 ११०१०१२४ वसिष्ठो नारदादयः
 ११०१०१३१ क्रीडन्तस् तान् उपव्रज्य । कुमारो यदु-नन्दनाः
 ११०१०१३३ उपसङ्गृह्य पप्रच्छुर । अविनीता विनीत-वत्

११०१०१४१ ते वेषयित्वा स्त्री-वेषैः । साम्बं जाम्बवती-सुतम्
 ११०१०१४३ एषा पृच्छति वो विप्रा । अन्तर्वत्न्य् असितेक्षणा
 ११०१०१५१ प्रष्टुं विलज्जती साक्षात् । प्रब्रूतामोघ-दर्शनाः
 ११०१०१५३ प्रसोष्यन्ती पुत्र-कामा । किं स्वित् सञ्जनयिष्यति
 ११०१०१६१ एवं प्रलब्धा मुनयस् । तान् ऊचुः कुपिता नृप
 ११०१०१६३ जनयिष्यति वो मन्दा । मुषलं कुल-नाशनम्
 ११०१०१७१ तच् छ्रुत्वा ते ऽति-सन्त्रस्ता । विमुच्य सहसोदरम्
 ११०१०१७३ साम्बस्य ददृशुस् तस्मिन् । मुषलं खल्व् अयस्मयम्
 ११०१०१८१ किं कृतं मन्द-भाग्यैर् नः । किं वदिष्यन्ति नो जनाः
 ११०१०१८३ इति विह्वलिता गेहान् । आदाय मुषलं ययुः
 ११०१०१९१ तच् चोपनीय सदसि । परिम्लान-मुख-श्रियः
 ११०१०१९३ राज्ञ आवेदयां चक्रुः । सर्व-यादव-सन्निधौ
 ११०१०२०१ श्रुत्वामोघं विप्र-शापं । दृष्ट्वा च मुषलं नृप
 ११०१०२०३ विस्मिता भय-सन्त्रस्ता । बभूवुर् द्वारकौकसः
 ११०१०२११ तच् चूर्णयित्वा मुषलं । यदु-राजः स आहुकः
 ११०१०२१३ समुद्र-सलिले प्रास्यल् । लोहं चास्यावशेषितम्
 ११०१०२२१ कश्चिन् मत्स्यो ऽग्रसील् लोहं । चूर्णानि तरलैस् ततः
 ११०१०२२३ उह्यमानानि वेलायां । लग्नान्य् आसन् किलैरकाः
 ११०१०२३१ मत्स्यो गृहीतो मत्स्य-घ्नैर् । जालेनान्यैः सहाणवि
 ११०१०२३३ तस्योदर-गतं लोहं । स शल्ये लुब्धको ऽकरोत्
 ११०१०२४१ भगवान् ज्ञात-सर्वार्थ । ईश्वरो ऽपि तद्-अन्यथा
 ११०१०२४३ कर्तुं नैच्छद् विप्र-शापं । काल-रूप्य् अन्वमोदत
 ११०२००१० श्री-शुक उवाच
 ११०२००११ गोविन्द-भुज-गुप्तायां । द्वारवत्यां कुरूद्वह
 ११०२००१३ अवात्सीन् नारदो ऽभीक्षणं । कृष्णोपासन-लालसः
 ११०२००२१ को नु राजन् इन्द्रियवान् । मुकुन्द-चरणाम्बुजम्
 ११०२००२३ न भजेत् सर्वतो-मृत्युर् । उपास्यम् अमरोत्तमैः
 ११०२००३१ तम् एकदा तु देवर्षि । वसुदेवो गृहागतम्
 ११०२००३३ अर्चितं सुखम् आसीनम् । अभिवाद्येदम् अब्रवीत्
 ११०२००४० श्री-वसुदेव उवाच
 ११०२००४१ भगवन् भवतो यात्रा । स्वस्तये सर्व-देहिनाम्
 ११०२००४३ कृपणानां यथा पित्रोर् । उत्तम-श्लोक-वर्त्मनाम्
 ११०२००५१ भूतानां देव-चरितं । दुःखाय च सुखाय च
 ११०२००५३ सुखायैव हि साधूनां । त्वादृशाम् अच्युतात्मनाम्
 ११०२००६१ भजन्ति ये यथा देवान् । देवा अपि तथैव तान्
 ११०२००६३ छायेव कर्म-सचिवाः । साधवो दीन-वत्सलाः
 ११०२००७१ ब्रह्मंस् तथापि पृच्छामो । धर्मान् भागवतांस् तव

११०२००७३ यान् श्रुत्वा श्रद्धया मर्त्यो । मुच्यते सर्वतो भयात्
 ११०२००८१ अहं किल पुरानन्तं । प्रजार्थो भुवि मुक्ति-दम्
 ११०२००८३ अपूजयं न मोक्षाय । मोहितो देव-मायया
 ११०२००९१ यथा विचित्र-व्यसनाद् । भवद्भिर् विश्वतो-भयात्
 ११०२००९३ मुच्येम ह्य अञ्जसैवाद्धा । तथा नः शाधि सु-व्रत
 ११०२०१०० श्री-शुक उवाच
 ११०२०१०१ राजन् एव कृत-प्रश्नो । वसुदेवेन धीमता
 ११०२०१०३ प्रीतस् तम् आह देवर्षिर् । हरेः संस्मारितो गुणैः
 ११०२०११० श्री-नारद उवाच
 ११०२०१११ सम्यग् एतद् व्यवसितं । भवता सात्वतर्षभ
 ११०२०११३ यत् पृच्छसे भागवतान् । धर्मास् त्वं विश्व-भावनान्
 ११०२०१२१ श्रुतो ऽनुपठितो ध्यात । आदृतो वानुमोदितः
 ११०२०१२३ सद्यः पुनाति सद्-धर्मो । देव-विश्व-द्रुहो ऽपि हि
 ११०२०१३१ त्वया परम-कल्याणः । पुण्य-श्रवण-कीर्तनः
 ११०२०१३३ स्मारितो भगवान् अद्य । देवो नारायणो मम
 ११०२०१४१ अत्राप्य् उदाहरन्तीमम् । इतिहासं पुरातनम्
 ११०२०१४३ आर्षभाणां च संवादं । विदेहस्य महात्मनः
 ११०२०१५१ प्रियव्रतो नाम सुतो । मनोः स्वायम्भुवस्य यः
 ११०२०१५३ तस्याग्नीध्रस् ततो नाभिर् । ऋषभस् तत्-सुतः स्मृतः
 ११०२०१६१ तम् आहर् वासुदेवांशं । मोक्ष-धर्म-विवक्षया
 ११०२०१६३ अवतीर्णं सुत-शतं । तस्यासीद् ब्रह्म-पारगम्
 ११०२०१७१ तेषां वै भरतो ज्येष्ठो । नारायण-परायणः
 ११०२०१७३ विख्यातं वर्षम् एतद् यन्- । नाम्ना भारतम् अद्भुतम्
 ११०२०१८१ स भुक्त-भोगां त्यक्त्वेमां । निर्गतस् तपसा हरिम्
 ११०२०१८३ उपासीनस् तत्-पदवीं । लेभे वै जनूनभिस् त्रिभिः
 ११०२०१९१ तेषां नव नव-द्वीप- । पतयो ऽस्य समन्ततः
 ११०२०१९३ कर्म-तन्त्र-प्रणेतार । एकाशीतिर् द्विजातयः
 ११०२०२०१ नवाभवन् महा-भागा । मुनयो ह्य् अर्थ-शंसिनः
 ११०२०२०३ श्रमणा वात-रसना । आत्म-विद्या-विशारदाः
 ११०२०२११ कविर् हविर् अन्तरीक्षः । प्रबुद्धः पिप्पलायनः
 ११०२०२१३ आविर्होत्रो ऽथ द्रुमिलश् । चमसः करभाजनः
 ११०२०२२१ त एते भगवद्-रूपं । विश्वं सद्-असद्-आत्मकम्
 ११०२०२२३ आत्मनो ऽव्यतिरेकेण । पश्यन्तो व्यचरन् महीम्
 ११०२०२३१ अव्याहतेष्ट-गतयः सुर-सिद्ध-साध्य-
 ११०२०२३३ गन्धर्व-यक्ष-नर-किन्नर-नाग-लोकान्
 ११०२०२३५ मुक्ताश् चरन्ति मुनि-चारण-भूतनाथ-
 ११०२०२३७ विद्याधर-द्विज-गवां भुवनानि कामम्

११०२०२४१ त एकदा निमेः सत्रम् । उपजग्मुर यदृच्छया
 ११०२०२४३ वितायमानम् ऋषिभिर् । अजनाभे महात्मनः
 ११०२०२५१ तान् दृष्ट्वा सूर्य-सङ्काशान् । महा-भागवतान् नृप
 ११०२०२५३ यजमानो ऽग्नयो विप्राः । सर्व एवोपतस्थिरे
 ११०२०२६१ विदेहस् तान् अभिप्रेत्य । नारायण-परायणान्
 ११०२०२६३ प्रीतः सम्पूजयां चक्रे । आसन-स्थान् यथार्हतः
 ११०२०२७१ तान् रोचमानान् स्व-रुचा । ब्रह्म-पुत्रोपमान् नव
 ११०२०२७३ पप्रच्छ परम-प्रीतः । प्रश्रयावनतो नृपः
 ११०२०२८० श्री-विदेह उवाच
 ११०२०२८१ मन्ये भगवतः साक्षात् । पार्षदान् वो मधु-द्विसः
 ११०२०२८३ विष्णोर् भूतानि लोकानां । पावनाय चरन्ति हि
 ११०२०२९१ दुर्लभो मानुषो देहो । देहिनां क्षण-भङ्गुरः
 ११०२०२९३ तत्रापि दुर्लभं मन्ये । वैकुण्ठ-प्रिय-दर्शनम्
 ११०२०३०१ अत आत्यन्तिकं क्षेमं । पृच्छामो भवतो ऽनघाः
 ११०२०३०३ संसारे ऽस्मिन् क्षणार्धो ऽपि । सत्-सङ्गः शेवधिर् नृणाम्
 ११०२०३११ धर्मान् भागवतान् ब्रूत । यदि नः श्रुतये क्षमम्
 ११०२०३१३ यैः प्रसन्नः प्रपन्नाय । दास्यत्य् आत्मानम् अप्य् अजः
 ११०२०३२० श्री-नारद उवाच
 ११०२०३२१ एवं ते निमिना पृष्टा । वसुदेव महत्तमाः
 ११०२०३२३ प्रतिपूज्याब्रुवन् प्रीत्या । स-सदस्यत्विजं नृपम्
 ११०२०३३० श्री-कविर् उवाच
 ११०२०३३१ मन्ये ऽकुतश्चिद्-भयम् अच्युतस्य । पादाम्बुजोपासनम् अत्र नित्यम्
 ११०२०३३३ उद्विग्न-बुद्धेर् असद्-आत्म-भावाद् । विश्वात्मना यत्र निवर्तते भीः
 ११०२०३४१ ये वै भगवता प्रोक्ता । उपाया ह्य् आत्म-लब्धये
 ११०२०३४३ अञ्जः पुंसाम् अविदुषां । विद्धि भागवतान् हि तान्
 ११०२०३५१ यान् आस्थाय नरो राजन् । न प्रमाद्येत कर्हिचित्
 ११०२०३५३ धावन् निमील्य वा नेत्रे । न स्वलेन् न पतेद् इह
 ११०२०३६१ कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर् वा । बुद्ध्यात्मना वानुसृत-स्वभावात्
 ११०२०३६३ करोति यद् यत् सकलं परस्मै । नारायणायेति समर्पयेत् तत्
 ११०२०३७१ भयं द्वितीयाभिनिवेशतः स्याद् । ईशाद् अपेतस्य विपर्ययो ऽस्मृतिः
 ११०२०३७३ तन्-माययातो बुध आभजेत् तं । भक्त्यैकयेशं गुरु-देवतात्मा
 ११०२०३८१ अविद्यमानो ऽप्य् अवभाति हि द्वयो । ध्यातुर् धिया स्वप्न-मनोरथौ यथा
 ११०२०३८३ तत् कर्म-सङ्कल्प-विकल्पकं मनो । बुधो निरुन्ध्याद् अभयं ततः स्यात्
 ११०२०३९१ शृण्वन् सु-भद्राणि रथाङ्ग-पाणेर् । जन्मानि कर्माणि च यानि लोके
 ११०२०३९३ गीतानि नामानि तद्-अर्थकानि । गायन् विलज्जो विचरेद् असङ्गः
 ११०२०४०१ एवं-व्रतः स्व-प्रिय-नाम-कीर्त्या । जातानुरागो द्रुत-चित्त उच्चैः
 ११०२०४०३ हसत्य् अथो रोदिति रौति गायत्य् । उन्माद-वन् नृत्यति लोक-बाह्यः

११०२०४११ खं वायुम् अग्निं सलिलं महीं च । ज्योतीषि सत्त्वानि दिशो द्रुमादीन्
 ११०२०४१३ सरित्-समुद्रांश् च हरेः शरीरं । यत् किं च भूतं प्रणमेद् अनन्यः
 ११०२०४२१ भक्तिः परेशानुभवो विरक्तिर् । अन्यत्र चैष त्रिक एक-कालः
 ११०२०४२३ प्रपद्यमानस्य यथाश्रतः स्युस् । तुष्टिः पुष्टिः क्षुब्ध-अपायो ऽनु-घासम्
 ११०२०४३१ इत्य् अच्युताङ्घ्रिं भजतो ऽनुवृत्त्या । भक्तिर् विरक्तिर् भगवत्-प्रबोधः
 ११०२०४३३ भवन्ति वै भागवतस्य राजंस् । ततः परां शान्तिम् उपैति साक्षात्
 ११०२०४४० श्री-राजोवाच
 ११०२०४४१ अथ भागवतं ब्रूत । यद्-धर्मो यादृशो नृणाम्
 ११०२०४४३ यथाचरति यद् ब्रूते । यैर् लिङ्गैर् भगवत्-प्रियः
 ११०२०४५० श्री-हविर् उवाच
 ११०२०४५१ सर्व-भूतेषु यः पश्येद् । भगवद्-भावम् आत्मनः
 ११०२०४५३ भूतानि भगवत्य् आत्मन्य् । एष भागवतोत्तमः
 ११०२०४६१ ईस्वरे तद्-अधीनेषु । बालिशेषु द्विषत्सु च
 ११०२०४६३ प्रेम-मैत्री-कृपोपेक्षा । यः करोति स मध्यमः
 ११०२०४७१ अर्चयाम् एव हरये । पूजां यः श्रद्धयेहते
 ११०२०४७३ न तद्-भक्तेषु चान्येषु । स भक्तः प्राकृतः स्मृतः
 ११०२०४८१ गृहीत्वापीन्द्रियैर् अर्थान् । यो न द्वेष्टि न हृष्यति
 ११०२०४८३ विष्णोर् मायाम् इदं पश्यन् । स वै भागवतोत्तमः
 ११०२०४९१ देहेन्द्रिय-प्राण-मनो-धियां यो । जन्माप्यय-क्षुब्ध-भय-तर्ष-कृच्छ्रैः
 ११०२०४९३ संसार-धर्मैर् अविमुह्यमानः । स्मृत्या हरेर् भागवत-प्रधानः
 ११०२०५०१ न काम-कर्म-बीजानां । यस्य चेतसि सम्भवः
 ११०२०५०३ वासुदेवैक-निलयः । स वै भागवतोत्तमः
 ११०२०५११ न यस्य जन्म-कर्मभ्यां । न वर्णाश्रम-जातिभिः
 ११०२०५१३ सज्जते ऽस्मिन् अहं-भावो । देहे वै स हरेः प्रियः
 ११०२०५२१ न यस्य स्वः पर इति । वित्तेष्व् आत्मनि वा भिदा
 ११०२०५२३ सर्व-भूत-समः शान्तः । स वै भागवतोत्तमः
 ११०२०५३१ त्रि-भुवन-विभव-हेतवे ऽप्य् अकुण्ठ-
 ११०२०५३३ स्मृतिर् अजितात्म-सुरादिभिर् विमृग्यात्
 ११०२०५३५ न चलति भगवत्-पदारविन्दाल्
 ११०२०५३७ लव-निमिषार्धम् अपि यः स वैष्णवाग्र्यः
 ११०२०५४१ भगवत उरु-विक्रमाङ्घ्रि-शाखा- । नख-मणि-चन्द्रिकया निरस्त-तापे
 ११०२०५४३ हृदि कथम् उपसीदतां पुनः स । प्रभवति चन्द्र इवोदिते ऽर्क-तापः
 ११०२०५५१ विसृजति हृदयं न यस्य साक्षाद् । धरिर् अवशाभिहितो ऽप्य् अघौघ-नाशः
 ११०२०५५३ प्रणय-रसनया धृताङ्घ्रि-पद्मः । स भवति भागवत-प्रधान उक्तः
 ११०३००१० श्री-राजोवाच
 ११०३००११ परस्य विष्णोर् ईशस्य । मायिनाम् अपि मोहिनीम्
 ११०३००१३ मायां वेदितुम् इच्छामो । भगवन्तो ब्रुवन्तु नः

११०३००२१ नानुत्प्ये जुषन् युष्मद्- । वचो हरि-कथामृतम्
 ११०३००२३ संसार-ताप-निस्तप्तो । मर्त्यस् तत्-ताप-भेषजम्
 ११०३००३० श्री-अन्तरीक्ष उवाच
 ११०३००३१ एभिर् भूतानि भूतात्मा । महा-भूतैर् महा-भुज
 ११०३००३३ ससर्जोच्चावचान्य् आद्यः । स्व-मात्रात्म-प्रसिद्धये
 ११०३००४१ एवं सृष्टानि भूतानि । प्रविष्टः पञ्च-धातुभिः
 ११०३००४३ एकधा दशधात्मानं । विभजन् जुषते गुणान्
 ११०३००५१ गुणैर् गुणान् स भुञ्जान । आत्म-प्रद्योतितैः प्रभुः
 ११०३००५३ मन्यमान इदं सृष्टम् । आत्मानम् इह सज्जते
 ११०३००६१ कर्माणि कर्मभिः कुर्वन् । स-निमित्तानि देह-भृत्
 ११०३००६३ तत् तत् कर्म-फलं गृह्णन् । भ्रमतीह सुखेतरम्
 ११०३००७१ इत्थं कर्म-गतीर् गच्छन् । बह्व-अभद्र-वहाः पुमान्
 ११०३००७३ आभूत-सम्प्लवात् सर्ग- । प्रलयाव् अश्रुते ऽवशः
 ११०३००८१ धातूपप्लव आसन्ने । व्यक्तं द्रव्य-गुणात्मकम्
 ११०३००८३ अनादि-निधनः कालो । ह्य् अव्यक्तायापकर्षति
 ११०३००९१ शत-वर्षा ह्य् अनावृष्टिर् । भविष्यत्य् उल्बणा भुवि
 ११०३००९३ तत्-कालोपचितोष्णार्को । लोकांसु त्रीन् प्रतपिष्यति
 ११०३०१०१ पाताल-तलम् आरभ्य । सङ्कर्षण-मुखानलः
 ११०३०१०३ दहन्न ऊर्ध्व-शिखो विष्वग् । वर्धते वायुरेरितः
 ११०३०१११ संवर्तको मेघ-गणो । वर्षति स्म शतं समाः
 ११०३०११३ धाराभिर् हस्ति-हस्ताभिर् । लीयते सलिले विराट्
 ११०३०१२१ ततो विराजम् उत्सृज्य् । वैराजः पुरुषो नृप
 ११०३०१२३ अव्यक्तं विशते सूक्ष्मं । निरिन्धन इवानलः
 ११०३०१३१ वायुना हत-गन्धा भूः । सलिलत्वाय कल्पते
 ११०३०१३३ सलिलं तद्-धृत-रसं । ज्योतिष्ट्वायोपकल्पते
 ११०३०१४१ हत-रूपं तु तमसा । वायौ ज्योतिः प्रलीयते
 ११०३०१४३ हत-स्पर्शो ऽवकाशेन । वायुर् नभसि लीयते
 ११०३०१४५ कालात्मना हत-गुणं । नभ आत्मनि लीयते
 ११०३०१५१ इन्द्रियाणि मनो बुद्धिः । सह वैकारिकैर् नृप
 ११०३०१५३ प्रविशन्ति ह्य् अहङ्कारं । स्व-गुणैर् अहम् आत्मनि
 ११०३०१६१ एषा माया भगवतः । सर्ग-स्थित्य-अन्त-कारिणी
 ११०३०१६३ त्रि-वर्णा वर्णितास्माभिः । किं भूयः श्रोतुम् इच्छसि
 ११०३०१७० श्री-राजोवाच
 ११०३०१७१ यथैताम् ऐश्वरीं मायां । दुस्तराम् अकृतात्मभिः
 ११०३०१७३ तरन्त्य् अञ्जः स्थूल-धियो । महर्ष इदम् उच्यताम्
 ११०३०१८० श्री-प्रबुद्ध उवाच
 ११०३०१८१ कर्माण्य् आरभमाणानां । दुःख-हृत्यै सुखाय च

११०३०१८३ पश्येत् पाक-विपर्यासं । मिथुनी-चारिणां नृणाम्
 ११०३०१९१ नित्यातिदिन वित्तेन । दुर्लभेनात्म-मृत्युना
 ११०३०१९३ गृहापत्याप्त-पशुभिः । का प्रीतिः साधितैश् चलैः
 ११०३०२०१ एवं लोकं परम् विद्यान् । नश्वरं कर्म-निर्मितम्
 ११०३०२०३ स-तुल्यातिशय-ध्वंसं । यथा मण्डल-वर्तिनाम्
 ११०३०२११ तस्माद् गुरुं प्रपद्येत । जिज्ञासुः श्रेय उत्तमम्
 ११०३०२१३ शाब्दे परे च निष्णातं । ब्रह्मण्य् उपशमाश्रयम्
 ११०३०२२१ तत्र भागवतान् धर्मान् । शिक्षेद् गुह-आत्म-दैवतः
 ११०३०२२३ अमाययानुवृत्त्या यैस् । तुष्येद् आत्मात्म-दो हरिः
 ११०३०२३१ सर्वतो मनसो ऽसङ्गम् । आदौ सङ्गं च साधुषु
 ११०३०२३३ दयां मैत्रीं प्रश्रयं च । भूतेष्व् अद्धा यथोचितम्
 ११०३०२४१ शौचं तपस् तितिक्षां च । मौनं स्वाध्यायम् आर्जवम्
 ११०३०२४३ ब्रह्मचर्यम् अहिंसां च । समत्वं द्वन्द्व-संज्ञयोः
 ११०३०२५१ सर्वत्रात्मेश्वरान्वीक्षां । कैवल्यम् अनिकेतताम्
 ११०३०२५३ विविक्त-चीर-वसनं । सन्तोषं येन केनचित्
 ११०३०२६१ श्रद्धां भागवते शास्त्रे । ऽनिन्दाम् अन्यत्र चापि हि
 ११०३०२६३ मनो-वाक्-कर्म-दण्डं च । सत्यं शम-दमाव् अपि
 ११०३०२७१ श्रवणं कीर्तनं ध्यानं । हरेर् अद्भुत-कर्मणः
 ११०३०२७३ जन्म-कर्म-गुणानां च । तद्-अर्थे ऽखिल-चेष्टितम्
 ११०३०२८१ इष्टं दत्तं तपो जप्तं । वृत्तं यच् चात्मनः प्रियम्
 ११०३०२८३ दारान् सुतान् गृहान् प्राणान् । यत् परस्मै निवेदनम्
 ११०३०२९१ एवं कृष्णात्म-नाथेषु । मनुष्येषु च सौहृदम्
 ११०३०२९३ परिचर्यां चोभयत्र । महत्सु नृषु साधुषु
 ११०३०३०१ परस्परानुकथनं । पावनं भगवद्-यशः
 ११०३०३०३ मिथो रतिर् मिथस् तुष्टिर् । निवृत्तिर् मिथ आत्मनः
 ११०३०३११ स्मरन्तः स्मारयन्तश् च । मिथो ऽघौघ-हरं हरिम्
 ११०३०३१३ भक्त्या सञ्जातया भक्त्या । बिभ्रत्य् उत्पुलकां तनुम्
 ११०३०३२१ क्वचिद् रुदन्त्य् अच्युत-चिन्तया क्वचिद्
 ११०३०३२२ धसन्ति नन्दन्ति वदन्त्य् अलौकिकाः
 ११०३०३२३ नृत्यन्ति गायन्त्य् अनुशीलयन्त्य् अजं
 ११०३०३२४ भवन्ति तूष्णीं परम् एत्य निर्वृताः
 ११०३०३३१ इति भागवतान् धर्मान् । शिक्षन् भक्त्या तद्-उत्थया
 ११०३०३३३ नारायण-परो मायाम् । अङ्गस् तरति दुस्तराम्
 ११०३०३४० श्री-राजोवाच
 ११०३०३४१ नारायणाभिधानस्य । ब्रह्मणः परमात्मनः
 ११०३०३४३ निष्ठाम् अर्हथ नो वक्तुं । यूयं हि ब्रह्म-वित्तमाः
 ११०३०३५० श्री-पिप्पलायन उवाच

११०३०३५१ स्थित्य-उद्भव-प्रलय-हेतुर् अहेतुर् अस्य
 ११०३०३५२ यत् स्वप्न-जागर-सुषुप्तिषु सद् बहिश् च
 ११०३०३५३ देहेन्द्रियासु-हृदयानि चरन्ति येन
 ११०३०३५४ सञ्जीवितानि तद् अवेहि परं नरेन्द्र
 ११०३०३६१ नैतन् मनो विशति वाग् उत चक्षुर् आत्मा
 ११०३०३६२ प्राणेन्द्रियाणि च यथानलम् अर्चिषः स्वाः
 ११०३०३६३ शब्दो ऽपि बोधक-निषेधतयात्म-मूलम्
 ११०३०३६४ अर्थोक्तम् आह यद्-ऋते न निषेध-सिद्धिः
 ११०३०३७१ सत्त्वं रजस् तम इति त्रि-वृद् एकम् आदौ
 ११०३०३७२ सूत्रं महान् अहम् इति प्रवदन्ति जीवम्
 ११०३०३७३ ज्ञान-क्रियार्थ-फल-रूपतयोरु-शक्ति
 ११०३०३७४ ब्रह्मैव भाति सद् असच् च तयोः परं यत्
 ११०३०३८१ नात्मा जजान न मरिष्यति नैधते ऽसौ
 ११०३०३८२ न क्षीयते सवन-विद् व्यभिचारिणां हि
 ११०३०३८३ सर्वत्र शश्वद् अनपाय्य उपलब्धि-मात्रं
 ११०३०३८४ प्राणो यथेन्द्रिय-बलेन विकल्पितं सत्
 ११०३०३९१ अण्डेषु पेशिषु तरुष्व् अविनिश्चितेषु । प्राणो हि जीवम् उपधावति तत्र तत्र
 ११०३०३९३ सन्ने यद् इन्द्रिय-गणे ऽहमि च प्रसुप्ते । कूट-स्थ आशयम् ऋते तद्-अनुस्मृतिर् नः
 ११०३०४०१ यद्-अब्ज-नाभ-चरणौषणयोरु-भक्त्या
 ११०३०४०२ चेतो-मलानि विधमेद् गुण-कर्म-जानि
 ११०३०४०३ तस्मिन् विशुद्ध उपलभ्यत आत्म-तत्त्वं
 ११०३०४०४ शाक्षाद् यथामल-दृशोः सवितृ-प्रकाशः
 ११०३०४१० श्री-राजोवाच
 ११०३०४११ कर्म-योगं वदत नः । पुरुषो येन संस्कृतः
 ११०३०४१३ विधूयेहाशु कर्माणि । नैष्कर्म्यं विन्दते परम्
 ११०३०४२१ एवं प्रश्नम् ऋषीन् पूर्वम् । अपृच्छं पितुर् अन्तिके
 ११०३०४२३ नाब्रुवन् ब्रह्मणः पुत्रास् । तत्र कारणम् उच्यताम्
 ११०३०४३० श्री-आविर्होत्र उवाच
 ११०३०४३१ कर्माकर्म विकर्मेति । वेद-वादो न लौकिकः
 ११०३०४३३ वेदस्य चेश्वरात्मत्वात् । तत्र मुह्यन्ति सूरयः
 ११०३०४४१ परोक्ष-वादो वेदो ऽयं । बालानाम् अनुशासनम्
 ११०३०४४३ कर्म-मोक्षाय कर्माणि । विधत्ते ह्य् अगदं यथा
 ११०३०४५१ नाचरेद् यस् तु वेदोक्तं । स्वयम् अज्ञो ऽजितेन्द्रियः
 ११०३०४५३ विकर्मणा ह्य् अधर्मेण । मृत्योर् मृत्युम् उपैति सः
 ११०३०४६१ वेदोक्तम् एव कुर्वाणो । निःसङ्गो ऽर्पितम् ईश्वरे
 ११०३०४६३ नैष्कर्म्यं लभते सिद्धिं । रोचनार्था फल-श्रुतिः
 ११०३०४७१ य आशु हृदय-ग्रन्थिं । निर्जिहीत्रेषुः परात्मनः

११०३०४७३ विधिनोपचरेद् देवं । तन्नोक्तेन च केशवम्
 ११०३०४८१ लब्धवानुग्रह आचार्यात् । तेन सन्दर्शितागमः
 ११०३०४८३ महा-पुरुषम् अभ्यर्चेन् । मूर्त्याभिमतयात्मनः
 ११०३०४९१ शुचिः सम्मुखम् आसीनः । प्राण-संयमनादिभिः
 ११०३०४९३ पिण्डं विशोध्य सन्न्यास- । कृत-रक्षो ऽर्चयेद् धरिम्
 ११०३०५०१ अर्चादौ हृदये चापि । यथा-लब्धोपचारकैः
 ११०३०५०३ द्रव्य-क्षित्-आत्म-लिङ्गानि । निष्पाद्य प्रोक्ष्य चासनम्
 ११०३०५११ पाद्यादीन् उपकल्प्याथ । सन्निधाप्य समाहितः
 ११०३०५१३ हृद्-आदिभिः कृत-न्यासो । मूल-मन्त्रेण चार्चयेत्
 ११०३०५२१ साङ्गोपाङ्गां स-पार्षदां । तां तां मूर्तिं स्व-मन्त्रतः
 ११०३०५२३ पाद्यार्घ्याचमनीयाद्यैः । स्नान-वासो-विभूषणैः
 ११०३०५३१ गन्ध-माल्याक्षत-स्रग्भिर् । धूप-दीपोपहारकैः
 ११०३०५३३ साङ्गम् सम्पूज्य विधिवत् । स्तवैः स्तुत्वा नमेद् धरिम्
 ११०३०५४१ आत्मानम् तन्-मयम् ध्यायन् । मूर्तिं सम्पूजयेद् धरेः
 ११०३०५४३ शेषाम् आधाय शिरसा । स्व-धाम्न्य् उद्वास्य सत्-कृतम्
 ११०३०५५१ एवम् अग्न्य-अर्क-तोयादाव् । अतिथौ हृदये च यः
 ११०३०५५३ यजतीश्वरम् आत्मानम् । अचिरान् मुच्यते हि सः
 ११०४००१० श्री-राजोवाच
 ११०४००११ यानि यानीह कर्माणि । यैर् यैः स्वच्छन्द-जन्मभिः
 ११०४००१३ चक्रे करोति कर्ता वा । हरिस् तानि ब्रुवन्तु नः
 ११०४००२० श्री-द्रुमिल उवाच
 ११०४००२१ यो वा अनन्तस्य गुनान् अनन्तान् । अनुक्रमिष्यन् स तु बाल-बुद्धिः
 ११०४००२३ रजांसि भूमेर् गणयेत् कथञ्चित् । कालेन नैवाखिल-शक्ति-धाम्नः
 ११०४००३१ भूतैर् यदा पञ्चभिर् आत्म-सृष्टैः
 ११०४००३२ पुरं विराजं विरचय्य तस्मिन्
 ११०४००३३ स्वांशेन विष्टः पुरुषाभिधानम्
 ११०४००३४ अवाप नारायण आदि-देवः
 ११०४००४१ यत्-काय एष भुवन-त्रय-सन्निवेशो
 ११०४००४२ यस्येन्द्रियैस् तनु-भृताम् उभयेन्द्रियाणि
 ११०४००४३ ज्ञानं स्वतः श्वसनतो बलम् ओज ईहा
 ११०४००४४ सत्त्वादिभिः स्थिति-लयोद्भव आदि-कर्ता
 ११०४००५१ आदाव् अभूच् छत-धृती रजसास्य सर्गे
 ११०४००५२ विष्णुः स्थितौ क्रतु-पतिर् द्विज-धर्म-सेतुः
 ११०४००५३ रुद्रो ऽप्ययाय तमसा पुरुषः स आद्य
 ११०४००५४ इत्य् उद्भव-स्थिति-लयाः सततं प्रजासु
 ११०४००६१ धर्मस्य दक्ष-दुहित्य् अजनिष्ट मूर्त्या
 ११०४००६२ नारायणो नर ऋषि-प्रवरः प्रशान्तः

११०४००६३ नैष्कर्म्य-लक्षणम् उवाच चचार कर्म
 ११०४००६४ यो ऽद्यापि चास्त ऋषि-वर्य-निषेविताङ्घ्रिः
 ११०४००७१ इन्द्रो विशङ्क्य मम धाम जिघृक्षतीति
 ११०४००७२ कामं न्ययुक्त्वा स-गणं स बदय-उपाख्यम्
 ११०४००७३ गत्वाप्सरो-गण-वसन्त-सुमन्द-वातैः
 ११०४००७४ स्त्री-प्रेक्षणेषुभिर् अविध्यद् अतन्-महि-ज्ञः
 ११०४००८१ विज्ञाय शक्र-कृतम् अक्रमम् आदि-देवः
 ११०४००८२ प्राह प्रहस्य गत-विस्मय एजमानान्
 ११०४००८३ मा भैर् विभो मदन मारुत देव-वध्वो
 ११०४००८४ गृहीत नो बलिम् अशून्यम् इमं कुरुध्वम्
 ११०४००९१ इत्थं ब्रुवत्य् अभय-दे नर-देव देवाः
 ११०४००९२ स-ब्रीड-नम्र-शिरसः स-घृणं तम् ऊचुः
 ११०४००९३ नैतद् विभो त्वयि परे ऽविकृते विचित्रं
 ११०४००९४ स्वाराम-धीर-निकरानत-पाद-पद्मे
 ११०४०१०१ त्वां सेवतां सुर-कृता बहवो ऽन्तरायाः
 ११०४०१०२ स्वौको विलङ्घ्य परमं ब्रजतां पदं ते
 ११०४०१०३ नान्यस्य बर्हिषि बलीन् ददतः स्व-भागान्
 ११०४०१०४ धत्ते पदं त्वम् अविता यदि विघ्न-मूर्ध्नि
 ११०४०१११ क्षुत्-तृट्-त्रि-काल-गुण-मारुत-जैह्व-शैष्णान्
 ११०४०११२ अस्मान् अपार-जलधीन् अतितीर्य केचित्
 ११०४०११३ क्रोधस्य यान्ति विफलस्य वशं पदे गोर्
 ११०४०११४ मज्जन्ति दुश्चर-तपश् च वृथोत्सृजन्ति
 ११०४०१२१ इति प्रगृणतां तेषां । स्त्रियो ऽत्य-अद्भुत-दर्शनाः
 ११०४०१२३ दर्शयाम् आस शुश्रूषां । स्व-अर्चिताः कुर्वतीर् विभुः
 ११०४०१३१ ते देवानुचरा दृष्ट्वा । स्त्रियः श्रीर् इव रूपिणीः
 ११०४०१३३ गन्धेन मुमुहुस् तासां । रूपौदार्य-हत-श्रियः
 ११०४०१४१ तान् आह देव-देवेशः । प्रणतान् प्रहसन् इव
 ११०४०१४३ आसाम् एकतमां वृद्ध्वं । स-वर्णां स्वर्ग-भूषणाम्
 ११०४०१५१ ओम् इत्य् आदेशम् आदाय । नत्वा तं सुर-वन्दिनः
 ११०४०१५३ उर्वशीम् अप्सरः-श्रेष्ठां । पुरस्कृत्य दिवं ययुः
 ११०४०१६१ इन्द्रायानम्य सदसि । शृण्वतां त्रि-दिवोकसाम्
 ११०४०१६३ ऊचुर् नारायण-बलं । शक्रस् तत्रास विस्मितः
 ११०४०१७१ हंस-स्वरूप्य् अवदद् अच्युत आत्म-योगं
 ११०४०१७२ दत्तः कुमार ऋषभो भगवान् पिता नः
 ११०४०१७३ विष्णुः शिवाय जगतां कलयावतिर्णस्
 ११०४०१७४ तेनाहता मधु-भिदा श्रुतयो हयास्ये
 ११०४०१८१ गुप्तो ऽप्यये मनुर् इलौषधयश् च मात्स्ये

११०४०१८२ क्रौडे हतो दिति-ज उद्धरताम्भसः क्षमाम्
 ११०४०१८३ कौर्मे धृतो ऽद्विर् अमृतोन्मथने स्व-पृष्ठे
 ११०४०१८४ ग्राहात् प्रपन्नम् इभ-राजम् अमुञ्चद् आर्तम्
 ११०४०१९१ संस्तुन्वतो निपतितान् श्रमणान् ऋषींश् च
 ११०४०१९२ शक्रं च वृत्र-वधतस् तमसि प्रविष्टम्
 ११०४०१९३ देव-स्त्रियो ऽसुर-गृहे पिहिता अनाथा
 ११०४०१९४ जघ्ने ऽसुरेन्द्रम् अभयाय सतां नृसिंहे
 ११०४०२०१ देवासुरे युधि च दैत्य-पतीन् सुरार्थे
 ११०४०२०२ हत्वान्तरेषु भुवनान्य् अदधात् कलाभिः
 ११०४०२०३ भूत्वाथ वामन इमाम् अहरद् बलेः क्षमां
 ११०४०२०४ याच्ञा-च्छलेन समदाद् अदितेः सुतेभ्यः
 ११०४०२११ निःक्षत्रियाम् अकृत गां च त्रिः-सप्त-कृत्वो
 ११०४०२१२ रामस् तु हैहय-कुलाप्यय-भार्गवाग्निः
 ११०४०२१३ सो ऽब्धिं बबन्ध दश-वक्रम् अहन् स-लङ्कं
 ११०४०२१४ सीता-पतिर् जयति लोक-मल-घ्न-कीर्त्ततिः
 ११०४०२२१ भूमेर् भरावतरणाय यदुष्व् अजन्मा
 ११०४०२२२ जातः करिष्यति सुरैर् अपि दुष्कराणि
 ११०४०२२३ वादैर् विमोहयति यज्ञ-कृतो ऽतद्-अर्हान्
 ११०४०२२४ शूद्रान् कलौ क्षिति-भुजो न्यहनिष्यद् अन्ते
 ११०४०२३१ एवं-विधानि जन्मानि । कर्माणि च जगत्-पतेः
 ११०४०२३३ भूरीणि भूरि-यशसो । वर्णितानि महा-भुज
 ११०५००१० श्री-राजोवाच
 ११०५००११ भगवन्तं हरिं प्रायो । न भजन्त्य् आत्म-वित्तमाः
 ११०५००१३ तेषाम् अशान्त-कामानां । क निष्ठाविजितात्मनाम्
 ११०५००२० श्री-चमस उवाच
 ११०५००२१ मुख-बाहूरु-पादेभ्यः । पुरुषस्याश्रमैः सह
 ११०५००२३ चत्वारो जज्ञिरे वर्णा । गुणैर् विप्रादयः पृथक्
 ११०५००३१ य एषां पुरुषं साक्षाद् । आत्म-प्रभवम् ईश्वरम्
 ११०५००३३ न भजन्त्य् अवजानन्ति । स्थानाद् भ्रष्टाः पतन्त्य् अधः
 ११०५००४१ दूरे हरि-कथाः केचिद् । दूरे चाच्युत-कीर्तनाः
 ११०५००४३ स्त्रियः शूद्रादयश् चैव । ते ऽनुकम्प्या भवादृशाम्
 ११०५००५१ विप्रो राजन्य-वैश्यौ वा । हरेः प्राप्ताः पदान्तिकम्
 ११०५००५३ श्रौतेन जन्मनाथापि । मुह्यन्त्य् आम्राय-वादिनः
 ११०५००६१ कर्मण्य् अकोविदाः स्तब्धा । मूर्खाः पण्डित-मानिनः
 ११०५००६३ वदन्ति चाटुकान् मूढा । यया माध्व्या गिरोत्सुकाः
 ११०५००७१ रजसा घोर-सङ्कल्पाः । कामुका अहि-मन्यवः
 ११०५००७३ दाम्भिका मानिनः पापा । विहसन्त्य् अच्युत-प्रियान्

११०५००८१ वदन्ति ते ऽन्योन्यम् उपासित-स्त्रियो । गृहेषु मैथुन्य-परेषु चाशिषः
 ११०५००८३ यजन्त्य् असृष्टान्न-विधान-दक्षिणं । वृत्तै परं घ्नन्ति पशून् अतद्-विदः
 ११०५००९१ श्रिया विभूत्याभिजनेन विद्यया । त्यागेन रूपेण बलेन कर्मणा
 ११०५००९३ जात-स्मयेनान्ध-धियः सहेश्वरान् । सतो ऽवमन्यन्ति हरि-प्रियान् खलाः
 ११०५०१०१ सर्वेषु शश्वत् तनु-भृत्स्व् अवस्थितं
 ११०५०१०२ यथा खम् आत्मानम् अभीष्टम् ईश्वरम्
 ११०५०१०३ वेदोपगीतं च न शृण्वते ऽबुधा
 ११०५०१०४ मनो-रथानां प्रवदन्ति वार्तया
 ११०५०१११ लोके व्यवयामिष-मद्य-सेवा । नित्या हि जन्तोर् न हि तत्र चोदना
 ११०५०११३ व्यवस्थितिस् तेषु विवाह-यज्ञ । सुरा-ग्रहैर् आसु निवृत्तिर् इष्टा
 ११०५०१२१ धनं च धर्मैक-फलं यतो वै
 ११०५०१२२ ज्ञानं स-विज्ञानम् अनुप्रशान्ति
 ११०५०१२३ गृहेषु युञ्जन्ति कलेवरस्य
 ११०५०१२४ मृत्युं न पश्यन्ति दुरन्त-वीर्यम्
 ११०५०१३१ यद् घ्राण-भक्षो विहितः सुरायास् । तथा पशोर् आलभनं न हिंसा
 ११०५०१३३ एवं व्यवयः प्रजया न रत्या । इमं विशुद्धं न विदुः स्व-धर्मम्
 ११०५०१४१ ये त्व् अनेवं-विदो ऽसन्तः । स्तब्धाः सद्-अभिमानिनः
 ११०५०१४३ पशून् द्रुह्यन्ति विश्रब्धाः । प्रेत्य खादन्ति ते च तान्
 ११०५०१५१ द्विषन्तः पर-कायेषु । स्वात्मानं हरिम् ईश्वरम्
 ११०५०१५३ मृतके सानुबन्धे ऽस्मिन् । बद्ध-स्नेहाः पतन्त्य् अधः
 ११०५०१६१ ये कैवल्यम् असम्प्राप्ता । ये चातीताश् च मूढताम्
 ११०५०१६३ त्रै-वर्गिका ह्य् अक्षणिका । आत्मानं घातयन्ति ते
 ११०५०१७१ एत आत्म-हनो ऽशान्ता । अज्ञाने ज्ञान-मानिनः
 ११०५०१७३ सीदन्त्य् अकृत-कृत्या वै । काल-ध्वस्त-मनोरथाः
 ११०५०१८१ हित्वात्म-माया-रचिता । गृहापत्य-सुहृत्-स्त्रियः
 ११०५०१८३ तमो विशन्त्य् अनिच्छन्तो । वासुदेव-पराङ्-मुखाः
 ११०५०१९० श्री राजोवाच
 ११०५०१९१ कस्मिन् काले स भगवान् । किं वर्णः कीदृशो नृभिः
 ११०५०१९३ नाम्ना वा केन विधिना । पूज्यते तद् इहोच्यताम्
 ११०५०२०० श्री-करभाजन उवाच
 ११०५०२०१ कृतं त्रेता द्वापरं च । कलिर् इत्य् एषु केशवः
 ११०५०२०३ नाना-वर्णाभिधाकारो । नानैव विधिनेज्यते
 ११०५०२११ कृते शुक्लश् चतु-र्बाहूर् । जटिलो वल्कलाम्बरः
 ११०५०२१३ कृष्णाजिनोपवीताक्षान् । विभ्रद् दण्ड-कमण्डलू
 ११०५०२२१ मनुष्यास् तु तदा शान्ता । निर्वैराः सुहृदः समाः
 ११०५०२२३ यजन्ति तपसा देवं । शमेन च दमेन च
 ११०५०२३१ हंसः सुपर्णो वैकुण्ठो । धर्मो योगेश्वरो ऽमलः

११०५०२३३ ईश्वरः पुरुषो ऽव्यक्तः । परमात्मेति गीयते
 ११०५०२४१ त्रेतायां रक्त-वर्णो ऽसौ । चतुर्बाहुस् त्रि-मेखलः
 ११०५०२४३ हिरण्य-केशस् त्रय्य-आत्मा । सुव-सुवाद्य-उपलक्षणः
 ११०५०२५१ तं तदा मनुजा देवं । सर्व-देव-मयं हरिम्
 ११०५०२५३ यजन्ति विद्यया त्रय्या । धर्मिष्ठा ब्रह्म-वादिनः
 ११०५०२६१ विष्णुर् यज्ञः पृश्निगर्भः । सर्वदेव उरुक्रमः
 ११०५०२६३ वृषाकपिर् जयन्तश् च । उरुगाय इतीयते
 ११०५०२७१ द्वापरे भगवाञ् श्यामः । पीत-वासा निजायुधः
 ११०५०२७३ श्रीवत्सादिभिर् अङ्कैश् च । लक्षणैर् उपलक्षितः
 ११०५०२८१ तं तदा पुरुषं मर्त्या । महा-राजोपलक्षणम्
 ११०५०२८३ यजन्ति वेद-तन्त्राभ्यां । परं जिज्ञासवो नृप
 ११०५०२९१ नमस् ते वासुदेवाय । नमः सङ्कर्षणाय च
 ११०५०२९३ प्रद्युम्नायानिरुद्धाय । तुभ्यं भगवते नमः
 ११०५०३०१ नारायणाय ऋषये । पुरुषाय महात्मने
 ११०५०३०३ विश्वेश्वराय विश्वाय । सर्व-भूतात्मने नमः
 ११०५०३११ इति द्वापर उच्च-ईश । स्तुवन्ति जगद्-ईश्वरम्
 ११०५०३१३ नाना-तन्त्र-विधानेन । कलाव् अपि तथा शृणु
 ११०५०३२१ कृष्ण-वर्णं त्विषाकृष्णं । साङ्गोपाङ्गास्त्र-पार्श्वदम्
 ११०५०३२३ यज्ञैः सङ्कीर्तन-प्रायैर् । यजन्ति हि सु-मेधसः
 ११०५०३३१ ध्येयं सदा परिभव-घ्नम् अभीष्ट-दोहं
 ११०५०३३३ तीर्थास्पदं शिव-विरिञ्चि-नुतं शरण्यम्
 ११०५०३३३ भृत्यार्ति-हं प्रणत-पाल भवाब्धि-पोतं
 ११०५०३३४ वन्दे महा-पुरुष ते चरणारविन्दम्
 ११०५०३४१ त्यक्त्वा सु-दुस्त्यज-सुरेप्सित-राज्य-लक्ष्मीं
 ११०५०३४२ धर्मिष्ठ आर्य-वचसा यद् अगाद् अरण्यम्
 ११०५०३४३ माया-मृगं दयितयेप्सितम् अन्वधावद्
 ११०५०३४४ वन्दे महा-पुरुष ते चरणारविन्दम्
 ११०५०३५१ एवं युगानुरूपाभ्यां । भगवान् युग-वर्तिभिः
 ११०५०३५३ मनुजैर् इज्यते राजन् । श्रेयसाम् ईश्वरो हरिः
 ११०५०३६१ कलिं सभाजयन्त्यु आर्या । गुण ज्ञाः सार-भागिनः
 ११०५०३६३ यत्र सङ्कीर्तनैव । सर्व-स्वार्थो ऽभिलभ्यते
 ११०५०३७१ न ह्य अतः परमो लाभो । देहिनां भ्राम्यताम् इह
 ११०५०३७३ यतो विन्देत परमां । शान्तिं नश्यति संसृतिः
 ११०५०३८१ कृतादिषु प्रजा राजन् । कलाव् इच्छन्ति सम्भवम्
 ११०५०३८३ कलौ खलु भविष्यन्ति । नारायण-परायणाः
 ११०५०३९१ क्वचित् क्वचिन् महा-राज । द्रविडेषु च भूरिशः
 ११०५०३९३ ताम्रपर्णी नदी यत्र । कृतमाला पयस्विनी

११०५०४०१ कावेरी च महा-पुण्या । प्रतीची च महा-नदी
 ११०५०४०३ ये पिबन्ति जलं तासां । मनुजा मनुजेश्वर
 ११०५०४०५ प्रायो भक्ता भगवति । वासुदेवे ऽमलाशयाः
 ११०५०४११ देवर्षि-भूताप्त-नृणां पितृणां । न किङ्करो नायम् ऋणी च राजन्
 ११०५०४१३ सर्वात्मना यः शरणं शरण्यं । गतो मुकुन्दं परिहृत्य कर्तम्
 ११०५०४२१ स्व-पाद-मूलम् भजतः प्रियस्य । त्यक्तान्य-भावस्य हरिः परेशः
 ११०५०४२३ विकर्म यच्च चोत्पतितं कथञ्चिद् । धुनोति सर्वं हृदि सन्निविष्टः
 ११०५०४३० श्री-नारद उवाच
 ११०५०४३१ धर्मान् भागवतान् इत्थं । श्रुत्वाथ मिथिलेश्वरः
 ११०५०४३३ जायन्तेयान् मुनीन् प्रीतः । सोपाध्यायो ह्य् अपूजयत्
 ११०५०४४१ ततो ऽन्तर्दधिरे सिद्धाः । सर्व-लोकस्य पश्यतः
 ११०५०४४३ राजा धर्मान् उपातिष्ठन्न । अवाप परमां गतिम्
 ११०५०४५१ त्वम् अप्य् एतान् महा-भाग । धर्मान् भागवतान् श्रुतान्
 ११०५०४५३ आस्थितः श्रद्धया युक्तो । निःसङ्गो यास्यसे परम्
 ११०५०४६१ युवयोः खलु दम्पत्योर् । यशसा पूरितं जगत्
 ११०५०४६३ पुत्रताम् अगमद् यद् वां । भगवान् ईश्वरो हरिः
 ११०५०४७१ दर्शनालिङ्गनालापैः । शयनासन-भोजनैः
 ११०५०४७३ आत्मा वां पावितः कृष्णे । पुत्र-स्नेहं प्रकुर्वतोः
 ११०५०४८१ वैरेण यं नृपतयः शिशुपाल-पौण्ड्र-
 ११०५०४८२ शाल्वादयो गति-विलास-विलोकनाद्यैः
 ११०५०४८३ ध्यायन्त आकृत-धियः शयनासनादौ
 ११०५०४८४ तत्-साम्यम् आपुर् अनुरक्त-धियां पुनः किम्
 ११०५०४९१ मापत्य-बुद्धिम् अकृथाः । कृष्णे सर्वात्मनीश्वरे
 ११०५०४९३ माया-मनुष्य-भावेन । गूढैश्वर्ये परे ऽव्यये
 ११०५०५०१ भू-भारासुर-राजन्य- । हन्तवे गुप्तये सताम्
 ११०५०५०३ अवतीर्णस्य निर्वृत्यै । यशो लोके वितन्यते
 ११०५०५१० श्री-शुक उवाच
 ११०५०५११ एतच्च छ्रुत्वा महा-भागो । वसुदेवो ऽति-विस्मितः
 ११०५०५१३ देवकी च महा-भागा । जहतुर् मोहम् आत्मनः
 ११०५०५२१ इतिहासम् इमं पुण्यं । धारयेद् यः समाहितः
 ११०५०५२३ स विधूयेह शमलं । ब्रह्म-भूयाय कल्पते
 ११०६००१० श्री-शुक उवाच
 ११०६००११ अथ ब्रह्मात्म-जैः देवैः । प्रजेशैर् आवृतो ऽभ्यगात्
 ११०६००१३ भवश् च भूत-भव्येशो । ययौ भूत-गणैर् वृतः
 ११०६००२१ इन्द्रो मरुद्भिर् भगवान् । आदित्या वसवो ऽश्विनौ
 ११०६००२३ ऋभवो ऽङ्गिरसो रुद्रा । विश्वे साध्याश् च देवताः
 ११०६००३१ गन्धर्वाप्सरसो नागाः । सिद्ध-चारण-गुह्यकाः

११०६००३३ ऋषयः पितरश्चैव । स-विद्याधर-किन्नराः
 ११०६००४१ द्वारकाम् उपसङ्गमुः । सर्वे कृष्ण-दिदक्षवः
 ११०६००४३ वपुषा येन भगवान् । नर-लोक-मनोरमः
 ११०६००४५ यशो वितेने लोकेषु । सर्व-लोक-मलापहम्
 ११०६००५१ तस्यां विभ्राजमानायां । समृद्धायां महर्द्धिभिः
 ११०६००५३ व्यचक्षतावितृसाक्षाः । कृष्णम् अद्भुत-दर्शनम्
 ११०६००६१ स्वर्गोद्यानोपगैर् माल्यैश्च । छादयन्तो युदूत्तमम्
 ११०६००६३ गीर्भिश्च चित्र-पदार्थाभिस् । तुष्टुवुर् जगद्-ईश्वरम्
 ११०६००७० श्री-देवा ऊचुः
 ११०६००७१ नताः स्म ते नाथ पदारविन्दं । बुद्धीन्द्रिय-प्राण-मनो-वचोभिः
 ११०६००७३ यच्च चिन्त्यते ऽन्तर् हृदि भाव-युक्तैर् । मुमुक्षुभिः कर्म-मयोरु-पाशात्
 ११०६००८१ त्वं मायया त्रि-गुणयात्मनि दुर्विभाव्यं
 ११०६००८२ व्यक्तं सृजस्यु अवसि लुम्पसि तद्-गुण-स्थः
 ११०६००८३ नैतैर् भवान् अजित कर्माभिर् अज्यते वै
 ११०६००८४ यत् स्वे सुखे ऽव्यवहिते ऽभिरतो ऽनवद्यः
 ११०६००९१ शुद्धिर् नृणां न तु तथेड्य दुराशयानां
 ११०६००९२ विद्या-श्रुताध्ययन-दान-तपः-क्रियाभिः
 ११०६००९३ सत्त्वात्मनाम् ऋषभ ते यशसि प्रवृद्ध-
 ११०६००९४ सच्च-छ्रद्धया श्रवण-सम्भृतया यथा स्यात्
 ११०६०१०१ स्यान् नस् तवाङ्घ्रिर् अशुभाशय-धूमकेतुः
 ११०६०१०२ क्षेमाय यो मुनिभिर् आर्द्र-हृदोह्यमानः
 ११०६०१०३ यः सात्वतैः सम-विभूतय आत्मवद्भिर्
 ११०६०१०४ व्यूहे ऽर्चितः सवनशः स्व-अतिक्रमाय
 ११०६०१११ यस् चिन्त्यते प्रयत-पाणिभिर् अध्वराश्रौ
 ११०६०११२ त्रय्या निरुक्त-विधिनेश हविर् गृहीत्वा
 ११०६०११३ अध्यात्म-योग उत योगिभिर् आत्म-मायां
 ११०६०११४ जिज्ञासुभिः परम-भागवतैः परीष्टः
 ११०६०१२१ पर्युष्टया तव विभो वन-मालयेयं
 ११०६०१२२ संस्पार्धिनी भगवती प्रतिपत्नी-वच् छ्रीः
 ११०६०१२३ यः सु-प्रणीतम् अमुयार्हणम् आददन् नो
 ११०६०१२४ भूयात् सदाङ्घ्रिर् अशुभाशय-धूमकेतुः
 ११०६०१३१ केतुस् त्रि-विक्रम-युतस् त्रि-पतत्-पताको
 ११०६०१३२ यस् ते भयाभय-करो ऽसुर-देव-चम्बोः
 ११०६०१३३ स्वर्गाय साधुषु खलेष्व् इतराय भूमन्
 ११०६०१३४ पदः पुनातु भगवन् भजताम् अघं नः
 ११०६०१४१ नस्य ओत-गाव इव यस्य वशे भवन्ति
 ११०६०१४२ ब्रह्मादयस् तनु-भृतो मिथुर् अर्द्यमानाः

११०६०१४३ कालस्य ते प्रकृति-पुरुषयोः परस्य
 ११०६०१४४ शं नस् तनोतु चरणः पुरुषोत्तमस्य
 ११०६०१५१ अस्यासि हेतुर् उदय-स्थिति-संयमानाम्
 ११०६०१५२ अव्यक्त-जीव-महताम् अपि कालम् आहुः
 ११०६०१५३ सो ऽयं त्रि-णाभिर् अखिलापचये प्रवृत्तः
 ११०६०१५४ कालो गभीर-रय उत्तम-पुरुषस् त्वम्
 ११०६०१६१ त्वत्तः पुमान् समधिगम्य ययास्य वीर्यं
 ११०६०१६२ धत्ते महान्तम् इव गर्भम् अमोघ-वीर्यः
 ११०६०१६३ सो ऽयं तयानुगत आत्मन आण्ड-कोशं
 ११०६०१६४ हैमं ससर्ज बहिर आवरणैर् उपेतम्
 ११०६०१७१ तत् तस्थूषश् च जगतश् च भवान् अधीशो
 ११०६०१७२ यन् माययोत्थ-गुण-विक्रिययोपनीतान्
 ११०६०१७३ अर्थाञ् जुषन्न अपि हृषीक-पते न लितो
 ११०६०१७४ ये ऽन्ये स्वतः परिहृताद् अपि बिभ्यति स्म
 ११०६०१८१ स्मायावलोक-लव-दर्शित-भाव-हारि-
 ११०६०१८२ भ्रू-मण्डल-प्रहित-सौरत-मन्त्र-शौण्डैः
 ११०६०१८३ पत्न्यस् तु षोडश-सहस्रम् अनङ्ग-बाणैर्
 ११०६०१८४ यस्येन्द्रियं विमथितुं करणैर् न विभ्यः
 ११०६०१९१ विभ्यस् तवामृत-कथोद-वहास् त्रि-लोक्याः
 ११०६०१९२ पादावने-ज-सरितः शमलानि हन्तुम्
 ११०६०१९३ आनुश्रवं श्रुतिभिर् अङ्घ्रि-जम् अङ्ग-सङ्गैस्
 ११०६०१९४ तीर्थ-द्वयं शुचि-षदस् त उपस्पृशन्ति
 ११०६०२०० श्री-बादरायणिर् उवाच
 ११०६०२०१ इत्य् अभिष्टय विबुधैः । सेशः शत-धृतिर् हरिम्
 ११०६०२०३ अभ्यभाषत गोविन्दं । प्रणम्याम्बरम् आश्रितः
 ११०६०२१० श्री-ब्रह्मोवाच
 ११०६०२११ भूमेर् भारावताराय । पुरा विज्ञापितः प्रभो
 ११०६०२१३ त्वम् अस्माभिर् अशेषात्मन् । तत् तथैवोपपादितम्
 ११०६०२२१ धर्मश् च स्थापितः सत्सु । सत्य-सन्धेषु वै त्वया
 ११०६०२२३ कीर्तिश् च दिक्षु विक्षिता । सर्व-लोक-मलापहा
 ११०६०२३१ अवतीर्य यदोर् वंशे । बिभ्रद् रूपम् अनुत्तमम्
 ११०६०२३३ कर्माण्य् उद्दाम-वृत्तानि । हिताय जगतो ऽकृथाः
 ११०६०२४१ यानि ते चरितानीश । मनुष्याः साधवः कलौ
 ११०६०२४३ शृण्वन्तः कीर्तयन्तश् च । तरिष्यन्त्य् अञ्जसा तमः
 ११०६०२५१ यदु-वंशे ऽवतीर्णस्य । भवतः पुरुषोत्तम
 ११०६०२५३ शरच्च-छतं व्यतीयाय । पञ्च-विंशाधिकं प्रभो
 ११०६०२६१ नाधुना ते ऽखिलाधार । देव-कार्यावशेषितम्

११०६०२६३ कुलं च विप्र-शापेन । नष्ट-प्रायम् अभूद् इदम्
 ११०६०२७१ ततः स्व-धाम परमं । विशस्व यदि मन्यसे
 ११०६०२७३ स-लोकाल् लोक-पालान् नः । पाहि वैकुण्ठ-किङ्करान्
 ११०६०२८० श्री-भगवान् उवाच
 ११०६०२८१ अवधारितम् एतन् मे । यद् आत्थ विबुधेश्वर
 ११०६०२८३ कृतं वः कार्यम् अखिलं । भूमेर् भारो ऽवतारितः
 ११०६०२९१ तद् इदं यादव-कुलं । वीर्य-शौर्य-श्रियोद्धतम्
 ११०६०२९३ लोकं जिघृक्षद् रुद्धं मे । वेलयेव महार्णवः
 ११०६०३०१ यद् असंहत्य दृप्तानां । यदूनां विपुलं कुलम्
 ११०६०३०३ गन्तास्म्य् अनेन लोको ऽयम् । उद्वेलेन विनङ्क्ष्यति
 ११०६०३११ इदानीं नाश आरब्धः । कुलस्य द्विज-शाप-जः
 ११०६०३१३ यास्यामि भवनं ब्रह्मन् । एतद्-अन्ते तवानघ
 ११०६०३२० श्री-शुक उवाच
 ११०६०३२१ इत्य् उक्तो लोक-नाथेन । स्वयम्-भूः प्रणिपत्य तम्
 ११०६०३२३ सह देव-गणैर् देवः । स्व-धाम समपद्यत
 ११०६०३३१ अथ तस्यां महोत्पातान् । द्वारवत्यां समुत्थितान्
 ११०६०३३३ विलोक्य भगवान् आह । यद्-वृद्धान् समागतान्
 ११०६०३४० श्री-भगवान् उवाच
 ११०६०३४१ एते वै सु-महोत्पाता । व्युत्तिष्ठन्तीह सर्वतः
 ११०६०३४३ शापश् च नः कुलस्यासीद् । ब्राह्मणेभ्यो दुरत्ययः
 ११०६०३५१ न वस्तव्यम् इहास्माभिर् । जिजीविषुभिर् आर्यकाः
 ११०६०३५३ प्रभासं सु-महत्-पुण्यं । यास्यामो ऽद्यैव मा चिरम्
 ११०६०३६१ यत्र स्नात्वा दक्ष-शापाद् । गृहीतो यक्षमणोदु-राट्
 ११०६०३६३ विमुक्तः किल्बिषात् सद्यो । भेजे भूयः कलोदयम्
 ११०६०३७१ वयं च तस्मिन् आप्लुत्य । तर्पयित्वा पितृन् सुरान्
 ११०६०३७३ भोजयित्वाषिजो विप्रान् । नाना-गुणवतान्धसा
 ११०६०३८१ तेषु दानानि पात्रेषु । श्रद्धयोस्त्वा महान्ति वै
 ११०६०३८३ वृजिनानि तरिष्यामो । दानैर् नौभिर् इवार्णवम्
 ११०६०३९० श्री-शुक उवाच
 ११०६०३९१ एवं भगवतादिष्टा । यादवाः कुरु-नन्दन
 ११०६०३९३ गन्तुं कृत-धियस् तीर्थं । स्यन्दनान् समयूयुजन्
 ११०६०४०१ तन् निरीक्ष्योद्धवो राजन् । श्रुत्वा भगवतोदितम्
 ११०६०४०३ दृष्ट्वारिष्टानि घोरानि । नित्यं कृष्णम् अनुव्रतः
 ११०६०४११ विविक्त उपसङ्गम्य । जगताम् ईश्वरेश्वरम्
 ११०६०४१३ प्रणम्य शिरिसा पादौ । प्राञ्जलिस् तम् अभाषत
 ११०६०४२० श्री-उद्धव उवाच
 ११०६०४२१ देव-देवेश योगेश । पुण्य-श्रवण-कीर्तन

११०६०४२३ संहृत्यैतत् कुलं नूनं । लोकं सन्त्यक्ष्यते भवान्
 ११०६०४२५ विप्र-शापं समर्थो ऽपि । प्रत्यहन् न यद् ईश्वरः
 ११०६०४३१ नाहं तवाङ्घ्रि-कमलं । क्षणार्धम् अपि केशव
 ११०६०४३३ त्यक्तुं समुत्सहे नाथ । स्व-धाम नय माम् अपि
 ११०६०४४१ तव विक्रीडितं कृष्ण । नृनां परम-मङ्गलम्
 ११०६०४४३ कर्ण-पीयूषम् आसाद्य । त्यजन्त्य् अन्य-स्पृहां जनाः
 ११०६०४५१ शय्यासनाटन-स्थान- । स्नान-क्रीडाशनादिषु
 ११०६०४५३ कथं त्वां प्रियम् आत्मानं । वयं भक्तास् त्यजेम हि
 ११०६०४६१ त्वयोपभुक्त-स्नग्-गन्ध- । वासो-ऽलङ्कार-चर्चिताः
 ११०६०४६३ उच्छिष्ट-भोजिनो दासास् । तव मायां जयेम हि
 ११०६०४७१ वात-वसना य ऋषयः । श्रमणा ऊर्ध्व-मन्थिनः
 ११०६०४७३ ब्रह्माख्यं धाम ते यान्ति । शान्ताः सन्न्यासीनो ऽमलाः
 ११०६०४८१ वयं त्व् इह महा-योगिन् । भ्रमन्तः कर्म-वर्त्मसु
 ११०६०४८३ त्वद्-वार्तया तरिष्यामस् । तावकैर् दुस्तरं तमः
 ११०६०४९१ स्मरन्तः कीर्तयन्तस् ते । कृतानि गदितानि च
 ११०६०४९३ गत्य्-उत्स्मतेक्षण-क्ष्वेलि । यन् नृ-लोक-विडम्बनम्
 ११०६०५०० श्री-शुक उवाच
 ११०६०५०१ एवं विज्ञापितो राजन् । भगवान् देवकी-सुतः
 ११०६०५०३ एकान्तिनं प्रियं भृत्यम् । उद्धवं समभाषत
 ११०७००१० श्री-भगवान् उवाच
 ११०७००११ यद् आत्थ मां महा-भाग । तच्च-चिकीर्षितम् एव मे
 ११०७००१३ ब्रह्मा भवो लोक-पालाः । स्व-वासं मे ऽभिकाङ्क्षिणः
 ११०७००२१ मया निष्पादितं ह्य् अत्र । देव-कार्यम् अशेषतः
 ११०७००२३ यद्-अर्थम् अवतीर्णो ऽहम् । अंशेन ब्रह्मणार्थितः
 ११०७००३१ कुलं वै शाप-निर्दग्धं । नङ्क्ष्यत्य् अन्योन्य-विग्रहात्
 ११०७००३३ समुद्रः सप्तमे ह्य् एनां । पुरीं च प्लावयिष्यति
 ११०७००४१ यद्-एवायं मया त्यक्तो । लोको ऽयं नष्ट-मङ्गलः
 ११०७००४३ भविष्यत्य् अचिरात् साधो । कलिनापि निराकृतः
 ११०७००५१ न वस्तव्यं त्वयैवेह । मया त्यक्ते मही-तले
 ११०७००५३ जनो ऽभद्र-रुचिर् भद्र । भविष्यति कलौ युगे
 ११०७००६१ त्वं तु सर्वं परित्यज्य । स्नेहं स्व-जन-बन्धुषु
 ११०७००६३ मय्य् आवेश्य मनः संयक् । सम-दृग् विचरस्व गाम्
 ११०७००७१ यद् इदं मनसा वाचा । चक्षुर्भ्यां श्रवणादिभिः
 ११०७००७३ नश्वरं गृह्यमाणं च । विद्धि माया-मनो-मयम्
 ११०७००८१ पुंसो ऽयुक्तस्य नानार्थो । भ्रमः स गुण-दोष-भाक्
 ११०७००८३ कर्माकर्म-विकर्मेति । गुण-दोष-धियो भिदा
 ११०७००९१ तस्माद् युक्तेन्द्रिय-ग्रामो । युक्त-चित्त इदम् जगत्

११०७००९३ आत्मनीक्षस्व विततम् । आत्मानं मय्य् अधीश्वरे
 ११०७०१०१ ज्ञान-विज्ञान-संयुक्त । आत्म-भूतः शरीरिणाम्
 ११०७०१०३ अत्मानुभव-तुष्टात्मा । नान्तरायैर् विहन्यसे
 ११०७०१११ दोष-बुद्धयोभयातीतो । निषेधान् न निवर्तते
 ११०७०११३ गुण-बुद्ध्या च विहितं । न करोति यथार्भकः
 ११०७०१२१ सर्व-भूत-सुहृच् छान्तो । ज्ञान-विज्ञान-निश्चयः
 ११०७०१२३ पश्यन् मद्-आत्मकं विश्वं । न विपद्येत वै पुनः
 ११०७०१३० श्री-शुक उवाच
 ११०७०१३१ इत्य् आदिष्टो भगवता । महा-भागवतो नृप
 ११०७०१३३ उद्धवः प्राणिपत्याह । तत्त्वं जिज्ञासुर् अच्युतम्
 ११०७०१४० श्री-उद्धव उवाच
 ११०७०१४१ योगेश योग-विन्यास । योगात्मन् योग-सम्भव
 ११०७०१४३ निःश्रेयसाय मे प्रोक्तस् । त्यागः सन्न्यास-लक्षणः
 ११०७०१५१ त्यागो ऽयं दुष्करो भूमन् । कामानां विषयात्मभिः
 ११०७०१५३ सुतरां त्वयि सर्वात्मन् । अभक्तैर् इति मे मतिः
 ११०७०१६१ सो ऽहं ममाहम् इति मूढ-मतिर् विगाढस्
 ११०७०१६२ त्वन्-मायया विरचितात्मनि सानुबन्धे
 ११०७०१६३ तत् त्व् अञ्जसा निगदितं भवता यथाहं
 ११०७०१६४ संसाधयामि भगवन् अनुशाधि भृत्यम्
 ११०७०१७१ सत्यस्य ते स्व-दृश आत्मन आत्मनो ऽन्यं
 ११०७०१७२ वक्तारम् ईश विबुधेष्व् अपि नानुचक्षे
 ११०७०१७३ सर्वे विमोहित-धियस् तव माययेमे
 ११०७०१७४ ब्रह्मादयस् तनु-भृतो बहि-अर्थ-भावाः
 ११०७०१८१ तस्माद् भवन्तम् अनवद्यम् अनन्त-पारं
 ११०७०१८२ सर्व-ज्ञम् ईश्वरम् अकुण्ठ-विकुण्ठ-धिष्यम्
 ११०७०१८३ निर्विण्ण-धीर् अहम् उ हे वृजिनाभितप्तो
 ११०७०१८४ नारायणं नर-सखं शरणं प्रपद्ये
 ११०७०१९० श्री-भगवान् उवाच
 ११०७०१९१ प्रायेण मनुजा लोके । लोक-तत्त्व-विचक्षणाः
 ११०७०१९३ समुद्धरन्ति ह्य् आत्मानम् । आत्मनैवाशुभाशयात्
 ११०७०२०१ आत्मनो गुरुर् आत्मैव । पुरुषस्य विशेषतः
 ११०७०२०३ यत् प्रत्यक्षानुमानाभ्यां । श्रेयो ऽसाव् अनुविन्दते
 ११०७०२११ पुरुषत्वे च मां धीराः । साङ्ख्य-योग-विशारदाः
 ११०७०२१३ आविस्तरां प्रपश्यन्ति । सर्व-शक्त्य-उपबृंहितम्
 ११०७०२२१ एक-द्वि-त्रि-चतुस्-पादो । बहु-पादस् तथापदः
 ११०७०२२३ बह्व्यः सन्ति पुरः सृष्टास् । तासां मे पौरुषी प्रिया
 ११०७०२३१ अत्र मां मृगयन्त्य् अद्धा । युक्ता हेतुभिर् ईश्वरम्

११०७०२३३ गृह्यमाणैर् गुणैर् लिङ्गैर् । अग्राह्यम् अनुमानतः
 ११०७०२४१ अत्राप्य् उदाहरन्तीमम् । इतिहासं पुरातनम्
 ११०७०२४३ अवधूतस्य संवादं । यदोर् अमित-तेजसः
 ११०७०२५१ अवधूतं द्वियं कञ्चिच् । चरन्तम् अकुतो-भयम्
 ११०७०२५३ कविं निरीक्ष्य तरुणं । यदुः पप्रच्छ धर्म-वित्
 ११०७०२६० श्री-यदुर उवाच
 ११०७०२६१ कुतो बुद्धिर् इयं ब्रह्मन् । अकर्तुः सु-विशारदा
 ११०७०२६३ याम् आसाद्य भवाल् लोकं । विद्वांश् चरति बाल-वत्
 ११०७०२७१ प्रायो धर्मार्थ-कामेषु । विवित्सायां च मानवाः
 ११०७०२७३ हेतुनैव समीहन्त । आयुषो यशसः श्रियः
 ११०७०२८१ त्वं तु कल्पः कविर् दक्षः । सु-भगो ऽमृत-भाषणः
 ११०७०२८३ न कर्ता नेहसे किञ्चिज् । जडोन्मत्त-पिशाच-वत्
 ११०७०२९१ जनेषु दह्यमानेषु । काम-लोभ-दवाग्निना
 ११०७०२९३ न तप्यसे ऽग्निना मुक्तो । गङ्गाम्भः-स्थ इव द्विपः
 ११०७०३०१ त्वं हि नः पृच्छतां ब्रह्मन् । आत्मन्य् आनन्द-कारणम्
 ११०७०३०३ ब्रूहि स्पर्श-विहीनस्य । भवतः केवलात्मनः
 ११०७०३१० श्री-भगवान् उवाच
 ११०७०३११ यदुनैवं महा-भागो । ब्रह्मण्येन सु-मेघसा
 ११०७०३१३ पृष्टः सभाजितः प्राह । प्रश्रयावनतं द्विजः
 ११०७०३२० श्री-ब्राह्मण उवाच
 ११०७०३२१ सन्ति मे गुरवो राजन् । बहवो बुद्ध्य-उपश्रिताः
 ११०७०३२३ यतो बुद्धिम् उपादाय । मुक्तो ऽटामीह तान् शृणु
 ११०७०३३१ पृथिवी वायुर् आकाशम् । आपो ऽग्निश् चन्द्रमा रविः
 ११०७०३३३ कपोतो ऽजगरः सिन्धुः । पतङ्गो मधुकृद् गजः
 ११०७०३४१ मधु-हा हरिणो मीनः । पिङ्गला कुररो ऽर्भकः
 ११०७०३४३ कुमारी शर-कृत् सर्प । ऊर्णनाभिः सुपेशकृत्
 ११०७०३५१ एते मे गुरवो राजन् । चतु-र्विंशतिर् आश्रिताः
 ११०७०३५३ शिक्षा वृत्तिभिर् एतेषाम् । अन्वशिक्षम् इहात्मनः
 ११०७०३६१ यतो यद् अनुशिक्षामि । यथा वा नाहुषात्मज
 ११०७०३६३ तत् तथा पुरुष-व्याघ्र । निबोध कथयामि ते
 ११०७०३७१ भूतैर् आक्रम्यमाणो ऽपि । धीरो दैव-वशानुगैः
 ११०७०३७३ तद् विद्वान् न चलेन् मार्गाद् । अन्वशिक्षं क्षितेर् व्रतम्
 ११०७०३८१ शश्वत् परार्थ-सर्वेहः । परार्थैकान्त-सम्भवः
 ११०७०३८३ साधुः शिक्षेत भू-भृत्तो । नग-शिष्यः परात्मताम्
 ११०७०३९१ प्राण-वृत्त्यैव सन्तुष्येन् । मुनिर् नैवेन्द्रिय-प्रियैः
 ११०७०३९३ ज्ञानं यथा न नश्येत । नावकीर्येत वाङ्-मनः
 ११०७०४०१ विषयेष्व् आविशन् योगी । नाना-धर्मेषु सर्वतः

११०७०४०३ गुण-दोष-व्यपेतात्मा । न विषजेत वायु-वत्
 ११०७०४११ पार्थिविष्व इह देहेषु । प्रविष्टस् तद्-गुणाश्रयः
 ११०७०४१३ गुणैर् न युज्यते योगी । गन्धैर् वायुर् इवात्म-दृक्
 ११०७०४२१ अन्तर्हितश् च स्थिर-जङ्गमेषु । ब्रह्मात्म-भावेन समन्वयेन
 ११०७०४२३ व्याप्त्याव्यवच्छेदम् असङ्गम् आत्मनो । मुनिर् नभस्त्वं विततस्य भावयेत्
 ११०७०४३१ तेजो-ऽऽ-अन्न-मयैर् भावैर् । मेघाद्यैर् वायुनेरितैः
 ११०७०४३३ न स्पृश्यते नभस् तद्वत् । काल-सृष्टैर् गुणैः पुमान्
 ११०७०४४१ स्वच्छः प्रकृतितः स्निग्धो । माधुर्यस् तीर्थ-भू नृणाम्
 ११०७०४४३ मुनिः पुनात्य् अपां मित्रम् । ईक्षोपस्पर्श-कीर्तनैः
 ११०७०४५१ तेजस्वी तपसा दीप्तो । दुर्घर्षोदर-भाजनः
 ११०७०४५३ सर्व-भक्ष्यो ऽपि युक्तात्मा । नादत्ते मलम् अग्नि-वत्
 ११०७०४६१ क्वचिच्च छन्नः क्वचित् स्पष्ट । उपास्यः श्रेय इच्छताम्
 ११०७०४६३ भुङ्क्ते सर्वत्र दातृणां । दहन् प्राग्-उत्तराशुभम्
 ११०७०४७१ स्व-मायया सृष्टम् इदं । सद्-असत्-लक्षणं विभुः
 ११०७०४७३ प्रविष्ट ईयते तत्-तत्- । स्वरूपो ऽग्निर् इवैधसि
 ११०७०४८१ विसर्गाद्याः श्मशानान्ता । भावा देहस्य नात्मनः
 ११०७०४८३ कलानाम् इव चन्द्रस्य । कालेनाव्यक्त-वर्त्मना
 ११०७०४९१ कालेन ह्य ओघ-वेगेन । भूतानां प्रभवाप्ययौ
 ११०७०४९३ नित्याव् अपि न दृश्येते । आत्मनो ऽग्नेर् यथार्चिषाम्
 ११०७०५०१ गुणैर् गुणान् उपादत्ते । यथा-कालं विमुञ्चति
 ११०७०५०३ न तेषु युज्यते योगी । गोभिर् गा इव गो-पतिः
 ११०७०५११ बुध्यते स्वे न भेदेन । व्यक्ति-स्थ इव तद्-गतः
 ११०७०५१३ लक्ष्यते स्थूल-मतिभिर् । आत्मा चावस्थितो ऽर्क-वत्
 ११०७०५२१ नाति-स्नेहः प्रसङ्गो वा । कर्तव्यः क्वापि केनचित्
 ११०७०५२३ कुर्वन् विन्देत सन्तापं । कपोत इव दीन-धीः
 ११०७०५३१ कपोतः कश्चनारण्ये । कृत-नीडो वनस्पतौ
 ११०७०५३३ कपोत्या भार्यया सार्धम् । उवास कतिचित् समाः
 ११०७०५४१ कपोतौ स्नेह-गुणित- । हृदयौ गृह-धर्मिणौ
 ११०७०५४३ दृष्टिं दृष्ट्याङ्गम् अङ्गेन । बुद्धिं बुद्ध्या बबन्धतुः
 ११०७०५५१ शय्यासनाटन-स्थान । वार्ता-क्रीडाशनादिकम्
 ११०७०५५३ मिथुनी-भूय विश्रब्धौ । चेरतुर् वन-राजिषु
 ११०७०५६१ यं यं वाञ्छति सा राजन् । तर्पयन्त्य् अनुकम्पिता
 ११०७०५६३ तं तं समनयत् कामं । कृच्छ्रेणाप्य् अजितेन्द्रियः
 ११०७०५७१ कपोती प्रथमं गर्भं । गृह्णन्ती काल आगते
 ११०७०५७३ अण्डानि सुषुवे नीडे । स्त-पत्युः सन्निधौ सती
 ११०७०५८१ तेषु काले व्यजायन्त । रचितावयवा हरेः
 ११०७०५८३ शक्तिभिर् दुर्विभाव्याभिः । कोमलाङ्ग-तनूरुहाः

११०७०५९१ प्रजाः पुपुषतुः प्रीतौ । दम्पती पुत्र-वत्सलौ
 ११०७०५९३ शृण्वन्तौ कूजितं तासां । निर्वृतौ कल-भाषितैः
 ११०७०६०१ तासां पतत्रैः सु-स्पर्शैः । कूजितैर् मुग्ध-चेष्टितैः
 ११०७०६०३ प्रत्युद्गमैर् अदीनानां । पितरौ मुदम् आपतुः
 ११०७०६११ स्नेहानुबद्ध-हृदयाव् । अन्योन्यं विष्णु-मायया
 ११०७०६१३ विमोहितौ दीन-धियौ । शिशून् पुपुषतुः प्रजाः
 ११०७०६२१ एकदा जग्मतुस् तासाम् । अन्नार्थं तौ कुटुम्बिनौ
 ११०७०६२३ परितः कानने तस्मिन् । अर्थिनौ चेरतुश् चिरम्
 ११०७०६३१ दृष्ट्वा तान् लुब्धकः कश्चिद् । यदृच्छातो वने-चरः
 ११०७०६३३ जगृहे जालम् आतत्य । चरतः स्वालयान्तिके
 ११०७०६४१ कपोतश् च कपोती च । प्रजा-पोषे सदोत्सुकौ
 ११०७०६४३ गतौ पोषणम् आदाय । स्व-नीडम् उपजग्मतुः
 ११०७०६५१ कपोती स्वात्मजान् वीक्ष्य । बालकान् जाल-सम्बृतान्
 ११०७०६५३ तान् अभ्यधावत् क्रोशन्ती । क्रोशतो भृश-दुःखिता
 ११०७०६६१ सासकृत् स्नेह-गुणिता । दीन-चित्ताज-मायया
 ११०७०६६३ स्वयं चाबध्यत शिचा । बद्धान् पश्यन्त्य् अपस्मृतिः
 ११०७०६७१ कपोतः स्वात्मजान् बद्धान् । आत्मनो ऽप्य् अधिकान् प्रियान्
 ११०७०६७३ भार्यां चात्म-समां दीनो । विललापाति-दुःखितः
 ११०७०६८१ अहो मे पश्यतापायम् । अल्प-पुण्यस्य दुर्मतेः
 ११०७०६८३ अतृप्तस्याकृतार्थस्य । गृहस् त्रै-वर्गिको हतः
 ११०७०६९१ अनुरूपानुकूला च । यस्य मे पति-देवता
 ११०७०६९३ शून्ये गृहे मां सन्त्यज्य । पुत्रैः स्वर् याति साधुभिः
 ११०७०७०१ सो ऽहं शून्ये गृहे दीनो । मृत-दारो मृत-प्रजः
 ११०७०७०३ जिजीविषे किम् अर्थं वा । विधुरो दुःख-जीवितः
 ११०७०७११ तांस् तथैवावृतान् शिग्भिर् । मृत्यु-ग्रस्तान् विचेष्टतः
 ११०७०७१३ स्वयं च कृपणः शिक्षु । पश्यन् अप्य् अबुधो ऽपतत्
 ११०७०७२१ तं लब्ध्वा लुब्धकः क्रूरः । कपोतं गृह-मेधिनम्
 ११०७०७२३ कपोतकान् कपोतीं च । सिद्धार्थः प्रययौ गृहम्
 ११०७०७३१ एवं कुटुम्ब्य् अशान्तात्मा । द्वन्द्वारामः पतत्रि-वत्
 ११०७०७३३ पुष्णन् कुटुम्बं कृपणः । सानुबन्धो ऽवसीदति
 ११०७०७४१ यः प्राप्य मानुषं लोकं । मुक्ति-द्वारम् अपावृतम्
 ११०७०७४३ गृहेषु खग-वत् सक्तस् । तम् आरूढ-च्युतं विदुः
 ११०८००१० श्री-ब्राह्मण उवाच
 ११०८००११ सुखम् ऐन्द्रियकं राजन् । स्वर्गे नरक एव च
 ११०८००१३ देहिनां यद् यथा दुःखं । तस्मान् नेच्छेत तद्-बुधः
 ११०८००२१ ग्रासं सु-मृष्टं विरसं । महान्तं स्तोकम् एव वा
 ११०८००२३ यदृच्छयैवापतितं । ग्रसेद् आजगरो ऽक्रियः

११०८००३१ शयीताहानि भूरीणि । निराहारो ऽनुपक्रमः
 ११०८००३३ यदि नोपनयेद् ग्रासो । महाहिर् इव दिष्ट-भुक्
 ११०८००४१ ओजः-सहो-बल-युतं । बिभ्रद् देहम् अकर्मकम्
 ११०८००४३ शयानो वीत-निद्रश् च । नेहेतेन्द्रियवान् अपि
 ११०८००५१ मुनिः प्रसन्न-गम्भीरो । दुर्विगाह्यो दुरत्ययः
 ११०८००५३ अनन्त-पारो ह्य अक्षोभ्यः । स्तिमितोद इवार्णवः
 ११०८००६१ समृद्ध-कामो हीनो वा । नारायण-परो मुनिः
 ११०८००६३ नोत्सर्पेत न शुष्येत । सरिद्धिर् इव सागरः
 ११०८००७१ दृष्ट्वा स्त्रियं देव-मायां । तद्-भावैर् अजितेन्द्रियः
 ११०८००७३ प्रलोभितः पतत्य् अन्धे । तमस्य् अग्नौ पतङ्ग-वत्
 ११०८००८१ योषिद्-धिरण्याभरणाम्बरादि- । द्रव्येषु माया-रचितेषु मूढः
 ११०८००८३ प्रलोभितात्मा ह्य उपभोग-बुद्ध्या । पतङ्ग-वन् नश्यति नष्ट-दृष्टिः
 ११०८००९१ स्तोत्रं स्तोत्रं ग्रसेद् ग्रासं । देहो वर्तेत यावता
 ११०८००९३ गृहान् अहिंसन् आतिष्ठेद् । वृत्तिं माधुकरिं मुनिः
 ११०८०१०१ अणुभ्यश् च महद्भ्यश् च । शास्त्रेभ्यः कुशलो नरः
 ११०८०१०३ सर्वतः सारम् आदद्यात् । पुष्पेभ्य इव षट्पदः
 ११०८०१११ सायन्तनं श्वस्तनं वा । न सङ्गृहीत भिक्षितम्
 ११०८०११३ पाणि-पात्रोदरामत्रो । मक्षिकेव न सङ्ग्रही
 ११०८०१२१ सायन्तनं श्वस्तनं वा । न सङ्गृहीत भिक्षुकः
 ११०८०१२३ मक्षिका इव सङ्गृह्णन् । सह तेन विनश्यति
 ११०८०१३१ पदापि युवतीं भिक्षुर् । न स्पृशेद् दारवीम् अपि
 ११०८०१३३ स्पृशन् करीव बध्येत । करिण्या अङ्ग-सङ्गतः
 ११०८०१४१ नाधिगच्छेत् स्त्रियं प्राज्ञः । कर्हिचिन् मृत्युम् आत्मनः
 ११०८०१४३ बलाधिकैः स हन्येत । गजैर् अन्यैर् गजो यथा
 ११०८०१५१ न देयं नोपभोग्यं च । लुब्धैर् यद् दुःख-सञ्चितम्
 ११०८०१५३ भुङ्क्ते तद् अपि तच् चान्यो । मधु-हेवार्थविन् मधु
 ११०८०१६१ सु-दुःखोपाजितैर् वित्तैर् । आशासानां गृहाशिषः
 ११०८०१६३ मधु-हेवाग्रतो भुङ्क्ते । यतिर् वै गृह-मेधिनाम्
 ११०८०१७१ ग्राम्य-गीतं न शृणुयाद् । यतिर् वन-चरः क्वचित्
 ११०८०१७३ शिक्षेत हरिणाद् बद्धान् । मृगयोर् गीत-मोहितात्
 ११०८०१८१ नृत्य-वादित्र-गीतानि । जुषन् ग्राम्याणि योषिताम्
 ११०८०१८३ आसां क्रीडनको वश्य । ऋष्यशृङ्गो मृगी-सुतः
 ११०८०१९१ जिह्याति-प्रमाथिन्या । जनो रस-विमोहितः
 ११०८०१९३ मृत्युम् ऋच्छत्य् असद्-बुद्धिर् । मीनस् तु बडिशैर् यथा
 ११०८०२०१ इन्द्रियाणि जयन्त्य् आशु । निराहारा मनीषिणः
 ११०८०२०३ वर्जयित्वा तु रसनं । तन् निरन्नस्य वर्धते
 ११०८०२११ तावज् जितेन्द्रियो न स्याद् । विजितान्येन्द्रियः पुमान्

११०८०२१३ न जयेद् रसनं यावज् । जितं सर्वं जिते रसे
 ११०८०२२१ पिङ्गला नाम वेश्यासीद् । विदेह-नगरे पुरा
 ११०८०२२३ तस्या मे शिक्षितं किञ्चिन् । निबोध नृप-नन्दन
 ११०८०२३१ सा स्वैरिण्यु एकदा कान्तं । सङ्केत उपनेष्यती
 ११०८०२३३ अभूत् काले बहिर् द्वारे । विभ्रती रूपम् उत्तमम्
 ११०८०२४१ मार्ग आगच्छतो वीक्ष्य । पुरुषान् पुरुषर्षभ
 ११०८०२४३ तान् शुल्क-दान् वित्तवतः । कान्तान् मेने ऽर्थ-कामुकी
 ११०८०२५१ आगतेषु अपयातेषु । सा सङ्केतोपजीविनी
 ११०८०२५३ अप्य् अन्यो वित्तवान् को ऽपि । माम् उपैष्यति भूरि-दः
 ११०८०२६१ एवं दुराशया ध्वस्त- । निद्रा द्वाय् अवलम्बती
 ११०८०२६३ निर्गच्छन्ती प्रविशती । निशीथं समपद्यत
 ११०८०२७१ तस्या वित्ताशया शुष्यद्- । वक्राया दीन-चेतसः
 ११०८०२७३ निर्वेदः परमो जज्ञे । चिन्ता-हेतुः सुखावहः
 ११०८०२८१ तस्या निर्विण्ण-चित्ताया । गीतं शृणु यथा मम
 ११०८०२८३ निर्वेद आशा-पाशानां । पुरुषस्य यथा ह्य् असिः
 ११०८०२९१ न ह्य् अङ्गाजात-निर्वेदो । देह-बन्धं जिहासति
 ११०८०२९३ यथा विज्ञान-रहितो । मनुजो ममतां नृप
 ११०८०३०० पिङ्गलोवाच
 ११०८०३०१ अहो मे मोह-विततिं । पश्यताविजितात्मनः
 ११०८०३०३ या कान्ताद् असतः कामं । कामये येन बालिशा
 ११०८०३११ सन्तं समीपे रमणं रति-प्रदं । वित्त-प्रदं नित्यम् इमं विहाय
 ११०८०३१३ अकाम-दं दुःख-भयाधि-शोक- । मोह-प्रदं तुच्छम् अहं भजे ऽज्ञा
 ११०८०३२१ अहो मयात्मा परितापितो वृथा । साङ्केत्य-वृत्त्याति-विगर्ह्य-वार्तया
 ११०८०३२३ स्त्रैणान् नराद् यार्थ-तृषो ऽनुशोच्यात् । क्रीतेन वित्तं रतिम् आत्मनेच्छती
 ११०८०३३१ यद् अस्थिभिर् निर्मित-वंश-वंस्य-
 ११०८०३३३ स्थूणं त्वचा रोम-नखैः पिनद्धम्
 ११०८०३३५ क्षरन्-नव-द्वारम् अगारम् एतद्
 ११०८०३३७ विण-मूत्र-पूर्णं मद् उपैति कान्या
 ११०८०३४१ विदेहानां पुरे ह्य् अस्मिन् । अहम् एकैव मूढ-धीः
 ११०८०३४३ यान्यम् इच्छन्त्य् असत्य् अस्माद् । आत्म-दात् कामम् अच्युतात्
 ११०८०३५१ सुहृत् प्रेष्ठतमो नाथ । आत्मा चायं शरीरिणाम्
 ११०८०३५३ तं विक्रीयात्मनैवाहं । रमे ऽनेन यथा रमा
 ११०८०३६१ कियत् प्रियं ते व्यभजन् । कामा ये काम-दा नराः
 ११०८०३६३ आद्य-अन्तवन्तो भार्याया । देवा वा काल-विद्रुताः
 ११०८०३७१ नूनं मे भगवान् प्रीतो । विष्णुः केनापि कर्मणा
 ११०८०३७३ निर्वेदो ऽयं दुराशया । यन् मे जातः सुखावहः
 ११०८०३८१ मैवं स्युर मन्द-भाग्यायाः । क्लेशा निर्वेद-हेतवः

११०८०३८३ येनानुबन्धं निर्हृत्य । पुरुषः शमम् ऋच्छति
 ११०८०३९१ तेनोपकृतम् आदाय । शिरसा ग्राम्य-सङ्गताः
 ११०८०३९३ त्यक्त्वा दुराशाः शरणं । ब्रजामि तम् अधीश्वरम्
 ११०८०४०१ सन्तुष्टा श्रद्धयत् एतद् । यथा-लाभेन जीवती
 ११०८०४०३ विहराम्य् अमुनैवाहम् । आत्मना रमणेन वै
 ११०८०४११ संसार-कूपे पतितं । विषयैर् मुषितेक्षणम्
 ११०८०४१३ ग्रस्तं कालाहिनात्मानं । को ऽन्यस् त्रातुम् अधीश्वरः
 ११०८०४२१ आत्मैव ह्य् आत्मनो गोप्ता । निर्विद्येत यदाखिलात्
 ११०८०४२३ अप्रमत्त इदं पश्येद् । ग्रस्तं कालाहिना जगत्
 ११०८०४३० श्री-ब्राह्मण उवाच
 ११०८०४३१ एवं व्यवसित-मतिर् । दुराशां कान्त-तर्ष-जाम्
 ११०८०४३३ छित्तोपशमम् आस्थाय । शय्याम् उपविवेश सा
 ११०८०४४१ आशा हि परमं दुःखं । नैराश्यं परमं सुखम्
 ११०८०४४३ यथा सञ्छिद्य कान्ताशां । सुखं सुष्वाप पिङ्गला
 ११०९००१० श्री-ब्राह्मण उवाच
 ११०९००११ परिग्रहो हि दुःखाय । यद् यत् प्रियतमं नृणाम्
 ११०९००१३ अनन्तं सुखम् आप्नोति । तद् विद्वान् यस् त्व् अकिञ्चनः
 ११०९००२१ सामिषं कुररं जघ्नुर् । बलिनो ऽन्ये निरामिषाः
 ११०९००२३ तदामिषं परित्यज्य । स सुखं समविन्दत
 ११०९००३१ न मे मानापमानौ स्तो । न चिन्ता गेह-पुत्रिणाम्
 ११०९००३३ आत्म-क्रीड आत्म-रतिर् । विचरामीह बाल-वत्
 ११०९००४१ द्वाव् एव चिन्तया मुक्तौ । परमानन्द आप्लुतौ
 ११०९००४३ यो विमुग्धो जडो बालो । यो गुणेभ्यः परं गतः
 ११०९००५१ क्वचित् कुमारी त्व् आत्मानं । वृणानान् गृहम् आगतान्
 ११०९००५३ स्वयं तान् अर्हयाम् आस । क्वापि यातेषु बन्धुषु
 ११०९००६१ तेषाम् अभ्यवहारार्थं । शालीन् रहसि पार्थिव
 ११०९००६३ अवघ्नन्त्याः प्रकोष्ठ-स्थाश् । चक्रुः शङ्खाः स्वनं महत्
 ११०९००७१ सा तज् जुगुप्सितं मत्वा । महती वृडिता ततः
 ११०९००७३ बभञ्जैकैकशः शङ्खान् । द्वौ द्वौ पाण्योर् अशेषयत्
 ११०९००८१ उभयोर् अप्य् अभूद् घोषो । ह्य् अवघ्नन्त्याः स्व-शङ्खयोः
 ११०९००८३ तत्राप्य् एकं निरभिदद् । एकस्मान् नाभवद् ध्वनिः
 ११०९००९१ अन्वशिक्षम् इमं तस्या । उपदेशम् अरिन्दम
 ११०९००९३ लोकान् अनुचरन् एतान् । लोक-तत्त्व-विवित्सया
 ११०९०१०१ वासे बहूनां कलहो । भवेद् वार्ता द्वयोर् अपि
 ११०९०१०३ एक एव वसेत् तस्मात् । कुमार्या इव कङ्कणः
 ११०९०१११ मन एकत्र संयुञ्ज्याज् । जित-श्वासो जितासनः
 ११०९०११३ वैराग्याभ्यास-योगेन । धियमाणम् अतन्द्रितः

११०९०१२१ यस्मिन् मनो लब्ध-पदं यद् एतच् । छनैः शनैर् मुञ्चति कर्म-रेणून्
 ११०९०१२३ सत्त्वेन वृद्धेन रजस् तमश् च । विधूय निर्वाणम् उपैत्य अनिन्धनम्
 ११०९०१३१ तदैवम् आत्मन्य् अवरुद्ध-चित्तो । न वेद किञ्चिद् बहिर् अन्तरं वा
 ११०९०१३३ यथेषु-कारो नृपतिं ब्रजन्तम् । इषौ गतात्मा न ददर्श पार्श्वे
 ११०९०१४१ एक-चारु-अनिकेतः स्याद् । अप्रमत्तो गुहाशयः
 ११०९०१४३ अलक्ष्यमाण आचारैर् । मुनिर् एको ऽल्प-भाषणः
 ११०९०१५१ गृहारम्भो हि दुःखाय । विफलश् चाध्रुवात्मनः
 ११०९०१५३ सर्पः पर-कृतं वेश्म । प्रविश्य सुखम् एधते
 ११०९०१६१ एको नारायणो देवः । पूर्व-सृष्टं स्व-मायया
 ११०९०१६३ संहृत्य काल-कलया । कल्पान्त इदम् ईश्वरः
 ११०९०१६५ एक एवाद्वितीयो ऽभूद् । आत्माधारो ऽखिलाश्रयः
 ११०९०१७१ कालेनात्मानुभावेन । साम्यं नीतासु शक्तिषु
 ११०९०१७३ सत्त्वादिष्व् आदि-पुरुषः । प्रधान-पुरुषेश्वरः
 ११०९०१८१ परावराणां परम । आस्ते कैवल्य-संज्ञितः
 ११०९०१८३ केवलानुभवानन्द- । सन्दोहो निरुपाधिकः
 ११०९०१९१ केवलात्मानुभावेन । स्व-मायां त्रि-गुणात्मिकाम्
 ११०९०१९३ सङ्क्षोभयन् सृजत्य् आदौ । तया सूत्रम् अरिन्दम
 ११०९०२०१ ताम् आहुस् त्रि-गुण-व्यक्तिं । सृजन्तीं विश्वतो-मुखम्
 ११०९०२०३ यस्मिन् प्रोतम् इदं विश्वं । येन संसरते पुमान्
 ११०९०२११ यथोर्णनाभिर् हृदयाद् । ऊर्णां सन्तत्य वक्रतः
 ११०९०२१३ तया विहृत्य भूयस् तां । ग्रसत्य् एवं महेश्वरः
 ११०९०२२१ यत्र यत्र मनो देही । धारयेत् सकलं धिया
 ११०९०२२३ स्नेहाद् द्वेषाद् भयाद् वापि । याति तत्-तत्-स्वरूपताम्
 ११०९०२३१ कीटः पेशस्कृतं ध्यायन् । कुड्यां तेन प्रवेशितः
 ११०९०२३३ याति तत्-सात्मतां राजन् । पूर्व-रूपम् असन्त्यजन्
 ११०९०२४१ एवं गुरुभ्य एतेभ्य । एषा मे शिक्षिता मतिः
 ११०९०२४३ स्वात्मोपशिक्षितां बुद्धिं । शृणु मे वदतः प्रभो
 ११०९०२५१ देहो गुरुर् मम विरक्ति-विवेक-हेतुर्
 ११०९०२५३ विभ्रत् स्म सत्त्व-निधनं सततात्-उदकम्
 ११०९०२५५ तत्त्वान्य् अनेन विमृशामि यथा तथापि
 ११०९०२५७ पारक्यम् इत्य् अवसितो विचराम्य् असङ्गः
 ११०९०२६१ जायात्मजार्थ-पशु-भृत्य-गृहाप्त-वर्गान्
 ११०९०२६३ पुष्नाति यत्-प्रिय-चिकीर्षया वितन्वन्
 ११०९०२६५ स्वान्ते स-कृच्छ्रम् अवरुद्ध-धनः स देहः
 ११०९०२६७ सृष्ट्वास्य बीजम् अवसीदति वृक्ष-धर्मः
 ११०९०२७१ जिह्वैकतो ऽमुम् अपकर्षति कर्हि तर्षा
 ११०९०२७३ शिशो ऽन्यतस् त्वग् उदरं श्रवणं कुतश्चित्

११०९०२७३ घ्राणो ऽन्यतश्चपल-दृक् क्व च कर्म-शक्तिर्
 ११०९०२७४ बह्व्यः सपत्न्य इव गेह-पतिं लुनन्ति
 ११०९०२८१ सृष्ट्वा पुराणि विविधान्य् अजयात्म-शक्त्या
 ११०९०२८२ वृक्षान् सरीसृप-पशून् खग-दन्दशूकान्
 ११०९०२८३ तैस् तैर् अतुष्ट-हृदयः पुरुषं विधाय
 ११०९०२८४ ब्रह्मावलोक-धिषणं मुदम् आप देवः
 ११०९०२९१ लब्ध्वा सु-दुर्लभम् इदं बहु-सम्भवान्ते
 ११०९०२९२ मानुष्यम् अर्थ-दम् अनित्यम् अपीह धीरः
 ११०९०२९३ तूर्णं यतेत न पतेद् अनु-मृत्यु यावन्
 ११०९०२९४ निःश्रेयसाय विषयः खलु सर्वतः स्यात्
 ११०९०३०१ एवं सञ्जात-वैराग्यो । विज्ञानालोक आत्मनि
 ११०९०३०३ विचरामि महीम् एतां । मुक्त-सङ्गो ऽनहङ्कृतः
 ११०९०३११ न ह्य एकस्माद् गुरोर् ज्ञानं । सु-स्थिरं स्यात् सु-पुष्कलम्
 ११०९०३१३ ब्रह्मैतद् अद्वितीयं वै । गीयते बहुधर्षिभिः
 ११०९०३२० श्री-भगवान् उवाच
 ११०९०३२१ इत्य् उक्त्वा स यदुं विप्रस् । तम् आमन्त्र्य गभीर-धीः
 ११०९०३२३ वन्दितः स्व-अर्चितो राज्ञा । ययौ प्रीतो यथागतम्
 ११०९०३३१ अवधूत-वचः श्रुत्वा । पूर्वेषां नः स पूर्व-जः
 ११०९०३३३ सर्व-सङ्ग-विनिर्मुक्तः । सम-चित्तो बभूव ह
 १११०००१० श्री-भगवान् उवाच
 १११०००११ मयोदितेष्व् अवहितः । स्व-धर्मेषु मद्-आश्रयः
 १११०००१३ वर्णाश्रम-कुलाचारम् । अकामात्मा समाचरेत्
 १११०००२१ अन्वीक्षेत विशुद्धात्मा । देहिनां विषयात्मनाम्
 १११०००२३ गुणेषु तत्त्व-ध्यानेन । सर्वारम्भ-विपर्ययम्
 १११०००३१ सुप्तस्य विषयालोको । ध्यायतो वा मनोरथः
 १११०००३३ नानात्मकत्वाद् विफलस् । तथा भेदात्म-धीर् गुणैः
 १११०००४१ निवृत्तं कर्म सेवेत । प्रवृत्तं मत्-परस् त्यजेत्
 १११०००४३ जिज्ञासायां सम्प्रवृत्तो । नाद्रियेत् कर्म-चोदनाम्
 १११०००५१ यमान् अभीक्षणं सेवेत । नियमान् मत्-परः क्वचित्
 १११०००५३ मद्-अभिज्ञं गुरुं शान्तम् । उपासीत मद्-आत्मकम्
 १११०००६१ अमान्य् अमत्सरो दक्षो । निर्ममो दृढ-सौहृदः
 १११०००६३ असत्त्वरो ऽर्थ-जिज्ञासुर् । अनसूयुर् अमोघ-वाक्
 १११०००७१ जायापत्य-गृह-क्षेत्र- । स्वजन-द्रविणादिषु
 १११०००७३ उदासीनः समं पश्यन् । सर्वेष्व् अर्थम् इवात्मनः
 १११०००८१ विलक्षणः स्थूल-सूक्ष्माद् । देहाद् आत्मेक्षिता स्व-दृक्
 १११०००८३ यथाग्निर् दारुणो दाह्याद् । दाहको ऽन्यः प्रकाशकः
 १११०००९१ निरोधोत्पत्त्य-अणु-बृहन्- । नानात्वं तत्-कृतान् गुणान्

१११०००९३ अन्तः प्रविष्ट आघत्त । एवं देह-गुणान् परः
 १११००१०१ यो ऽसौ गुणैर् विरचितो । देहो ऽयं पुरुषस्य हि
 १११००१०३ संसारस् तन्-निबन्धो ऽयं । पुंसो विद्या च्छिद् आत्मनः
 १११००१११ तस्माज् जिज्ञासयात्मानम् । आत्म-स्थं केवलं परम्
 १११००११३ सङ्गम्य निरसेद् एतद् । वस्तु-बुद्धिं यथा-क्रमम्
 १११००१२१ आचार्यो ऽरणिर् आद्यः स्याद् । अन्ते-वास्य उत्तरारणिः
 १११००१२३ तत्-सन्धानं प्रवचनं । विद्या-सन्धिः सुखावहः
 १११००१३१ वैशारदी साति-विशुद्ध-बुद्धिर् । धुनोति मायां गुण-सम्प्रसूताम्
 १११००१३३ गुणांश् च सन्दह्य यद्-आत्मम् एतत् । स्वयं च शायत्य् असमिद् यथाग्निः
 १११००१४१ अथैषाम् कर्म-कर्तृणां । भोक्तृणां सुख-दुःखयोः
 १११००१४३ नानात्वम् अथ नित्यत्वं । लोक-कालागमात्मनाम्
 १११००१५१ मन्यसे सर्व-भावानां । संस्था ह्य् औत्पत्तिकी यथा
 १११००१५३ तत्-तद्-आकृति-भेदेन । जायते भिद्यते च धीः
 १११००१६१ एवम् अप्य् अङ्ग सर्वेषां । देहिनां देह-योगतः
 १११००१६३ कालावयवतः सन्ति । भावा जन्मादयो ऽसकृत्
 १११००१७१ तत्रापि कर्मणां कर्तुर् । अस्वातन्त्र्यं च लक्ष्यते
 १११००१७३ भोक्तुश् च दुःख-सुखयोः । को न्व् अर्थो विवशं भजेत्
 १११००१८१ न देहिनां सुखं किञ्चिद् । विद्यते विदुषाम् अपि
 १११००१८३ तथा च दुःखं मूढानां । वृथाहङ्करणं परम्
 १११००१९१ यदि प्राप्तिं विघातं च । जानन्ति सुख-दुःखयोः
 १११००१९३ ते ऽप्य् अद्धा न विदुर् योगं । मृत्युर् न प्रभवेद् यथा
 १११००२०१ को ऽन्व् अर्थः सुखयत्य् एनं । कामो वा मृत्युर् अन्तिके
 १११००२०३ आघातं नीयमानस्य । वध्यस्येव न तुष्टि-दः
 १११००२११ श्रुतं च दृष्ट-वद् दुष्टं । स्पर्धासूयात्यय-व्ययैः
 १११००२१३ बहू-अन्तराय-कामत्वात् । कृषि-वच् चापि निष्फलम्
 १११००२२१ अन्तरायैर् अविहितो । यदि धर्मः स्व-अनुष्ठितः
 १११००२२३ तेनापि निर्जितं स्थानं । यथा गच्छति तच् छृणु
 १११००२३१ इष्ट्वेह देवता यज्ञैः । स्व-लोकं याति याज्ञिकः
 १११००२३३ भुञ्जीत देव-वत् तत्र । भोगान् दिव्यान् निजार्जितान्
 १११००२४१ स्व-पुण्योपचिते शुभ्रे । विमान उपगीयते
 १११००२४३ गन्धर्वैर् विहरन् मध्ये । देवीनां हृद्य-वेष-धृक्
 १११००२५१ स्त्रीभिः कामग-यानेन । किङ्किनी-जाल-मालिना
 १११००२५३ क्रीडन् न वेदात्म-पातं । सुराक्रीडेषु निर्वृतः
 १११००२६१ तावत् स मोदते स्वर्गे । यावत् पुण्यं समाप्यते
 १११००२६३ क्षीण-पुन्यः पतत्य् अर्वाग् । अनिच्छन् काल-चालितः
 १११००२७१ यद्य् अधर्म-रतः सङ्गाद् । असतां वाजितेन्द्रियः
 १११००२७३ कामात्मा कृपणो लुब्धः । स्रैणो भूत-विहिंसकः

१११००२८१ पशून् अविधिनालभ्य । प्रेत-भूत-गणान् यजन्
 १११००२८३ नरकान् अवशो जन्तुर् । गत्वा यात्य् उल्बणं तमः
 १११००२९१ कर्माणि दुःखोदकाणि । कुर्वन् देहेन तैः पुनः
 १११००२९३ देहम् आभजते तत्र । किं सुखं मर्त्य-धर्मिणः
 १११००३०१ लोकानां लोक-पालानां । मद् भयं कल्प-जीविनाम्
 १११००३०३ ब्रह्मणो ऽपि भयं मत्तो । द्वि-परार्ध-परायुषः
 १११००३११ गुणाः सृजन्ति कर्माणि । गुणो ऽनुसृजते गुणान्
 १११००३१३ जीवस् तु गुण-संयुक्तो । भुङ्क्ते कर्म-फलान्य् असौ
 १११००३२१ यावत् स्याद् गुण-वैषम्यं । तावन् नानात्वम् आत्मनः
 १११००३२३ नानात्वम् आत्मनो यावत् । पारतन्त्र्यं तदैव हि
 १११००३३१ यावद् अस्यास्वतन्त्रत्वं । तावद् ईश्वरतो भयम्
 १११००३३३ य एतत् समुपासीरंस् । ते मुह्यन्ति शुचार्पिताः
 १११००३४१ काल आत्मागमो लोकः । स्वभावो धर्म एव च
 १११००३४३ इति मां बहुधा प्राहुर् । गुण-व्यतिकरे सति
 १११००३५० श्री-उद्धव उवाच
 १११००३५१ गुणेषु वर्तमानो ऽपि । देह-जेष्व् अनपावृतः
 १११००३५३ गुणैर् न बध्यते देही । बध्यते वा कथं विभो
 १११००३६१ कथं वर्तेत विहरेत् । कैर् वा ज्ञायेत लक्षणैः
 १११००३६३ किं भुञ्जीतोत विसृजेच् । छयीतासीत याति वा
 १११००३७१ एतद् अच्युत मे ब्रूहि । प्रश्नं प्रश्न-विदां वर
 १११००३७३ नित्य-बद्धो नित्य-मुक्त । एक एवेति मे भ्रमः
 ११११००१० श्री-भगवान् उवाच
 ११११००११ बद्धो मुक्त इति व्याख्या । गुणतो मे न वस्तुतः
 ११११००१३ गुणस्य माया-मूलत्वान् । न मे मोक्षो न बन्धनम्
 ११११००२१ शोक-मोहौ सुखं दुःखं । देहापत्तिश् च मायया
 ११११००२३ स्वप्नो यथात्मनः ख्यातिः । संसृतिर् न तु वास्तवी
 ११११००३१ विद्याविद्ये मम तनू । विद्ध्य् उद्धव शरीरिणाम्
 ११११००३३ मोक्ष-बन्ध-करी आद्ये । मायया मे विनिर्मिति
 ११११००४१ एकस्यैव ममांशस्य । जीवस्यैव महा-मते
 ११११००४३ बन्धो ऽस्याविद्ययानादिर् । विद्यया च तथेतरः
 ११११००५१ अथ बद्धस्य मुक्तस्य । वैलक्षण्यं वदामि ते
 ११११००५३ विरुद्ध-धर्मिणोस् तात । स्थितयोर् एक-धर्मिणि
 ११११००६१ सुपर्णाव् एतौ सदृशौ सखायौ । यदृच्छयैतौ कृत-नीडौ च वृक्षे
 ११११००६३ एकस् तयोः खादति पिप्पलान्नम् । अन्यो निरन्नो ऽपि बलेन भूयान्
 ११११००७१ आत्मानम् अन्यं च स वेद विद्वान् । अपिप्पलादो न तु पिप्पलादः
 ११११००७३ यो ऽविद्यया युक् स तु नित्य-बद्धो । विद्या-मयो यः स तु नित्य-मुक्तः
 ११११००८१ देह-स्थो ऽपि न देह-स्थो । विद्वान् स्वप्नाद् यथोत्थितः

११११००८३ अदेह-स्थो ऽपि देह-स्थः । कुमतिः स्वप्न-दृग् यथा
 ११११००९१ इन्द्रियैर् इन्द्रियार्थेषु । गुणैर् अपि गुणेषु च
 ११११००९३ गृह्यमाणेष्व् अहं कुर्यान् । न विद्वान् यस् त्व् अविक्रियः
 ११११०१०१ दैवाधीने शरीरे ऽस्मिन् । गुण-भाव्येन कर्मणा
 ११११०१०३ वर्तमानो ऽबुधस् तत्र । कर्तास्मीति निबध्यते
 ११११०१११ एवं विरक्तः शयन । आसनाटन-मज्जने
 ११११०११३ दर्शन-स्पर्शन-घ्राण- । भोजन-श्रवणादिषु
 ११११०११५ न तथा बध्यते विद्वान् । तत्र तत्रादयन् गुणान्
 ११११०१२०१३१ प्रकृति-स्थो ऽप्य् असंसक्तो । यथा खं सवितानिलः
 ११११०१२०१३३ वैशारद्येक्षयासङ्ग- । शितया छिन्न-संशयः
 ११११०१२०१३५ प्रतिबुद्ध इव स्वप्नान् । नानात्वाद् विनिवर्तते
 ११११०१४१ यस्य स्युर वीत-सङ्कल्पाः । प्राणेन्द्रिय-रूननो-धियाम्
 ११११०१४३ वृत्तयः स विनिर्मुक्तो । देह-स्थो ऽपि हि तद्-गुणैः
 ११११०१५१ यस्यात्मा हिंस्यते हिंस्रैर् । येन किञ्चिद् यदृच्छया
 ११११०१५३ अच्यते वा क्वचित् तत्र । न व्यतिक्रियते बुधः
 ११११०१६१ न स्तुवीत न निन्देत । कुर्वतः साध्व् असाधु वा
 ११११०१६३ वदतो गुण-दोषाभ्यां । वर्जितः सम-दृङ् मुनिः
 ११११०१७१ न कुर्यान् न वदेत् किञ्चिन् । न ध्यायेत् साध्व् असाधु वा
 ११११०१७३ आत्मारामो ऽनया वृत्त्या । विचरेज् जड-वन् मुनिः
 ११११०१८१ शब्द-ब्रह्मणि निष्णातो । न निष्णायात् परे यदि
 ११११०१८३ श्रमस् तस्य श्रम-फलो । ह्य् अधेनुम् इव रक्षतः
 ११११०१९१ गां दुग्ध-दोहाम् असतीं च भार्या । देहं पराधीनम् असत्-प्रजां च
 ११११०१९३ वित्तं त्व् अतीर्थी-कृतम् अङ्ग वाचं । हीनां मया रक्षति दुःख-दुःखी
 ११११०२०१ यस्यां न मे पावनम् अङ्ग कर्म । स्थित्य-उद्धव-प्राण-निरोधम् अस्य
 ११११०२०३ लीलावतारेप्सित-जन्म वा स्याद् । वन्ध्यां गिरं तां बिभृयान् न धीरः
 ११११०२११ एवं जिज्ञासयापोह्य । नानात्व-भ्रमम् आत्मनि
 ११११०२१३ उपारमेत विरजं । मनो मय्य् अप्यर्षं सर्व-गे
 ११११०२२१ यद्य् अनीशो धारयितुं । मनो ब्रह्मणि निश्चलम्
 ११११०२२३ मयि सर्वाणि कर्माणि । निरपेक्षः समाचर
 ११११०२३१ श्रद्धालुर् मत्-कथाः शृण्वन् । सु-भद्रा लोक-पावनीः
 ११११०२३३ गायन्न अनुस्मरन् कर्म । जन्म चाभिनयन् मुहुः
 ११११०२४१ मद्-अर्थे धर्म-कामार्थान् । आचरन् मद्-अपाश्रयः
 ११११०२४३ लभते निश्चलां भक्तिं । मय्य् उद्धव सनातने
 ११११०२५१ सत्-सङ्ग-लब्धया भक्त्या । मयि मां स उपासिता
 ११११०२५३ स वै मे दर्शितं सद्भिर् । अञ्जसा विन्दते पदम्
 ११११०२६० श्री-उद्धव उवाच
 ११११०२६१ साधुस् तवोत्तम-श्लोक । मतः कीदृग्-विधः प्रभो

११११०२६३ भक्तिस् त्वय्यु उपयुज्येत । कीदृशी सद्विद् आदृता
 ११११०२७१ एतन् मे पुरुषाध्यक्ष । लोकाध्यक्ष जगत्-प्रभो
 ११११०२७३ प्रणतायानुरक्ताय । प्रपन्नाय च कथ्यताम्
 ११११०२८१ त्वं ब्रह्म परमं व्योम । पुरुषः प्रकृतेः परः
 ११११०२८३ अवतीर्णो ऽसि भगवन् । स्वेच्छोपात्त-पृथग्-वपुः
 ११११०२९० श्री-भगवान् उवाच
 ११११०२९१ कृपालुर अकृत-द्रोहस् । तितिक्षुः सर्व-देहिनाम्
 ११११०२९३ सत्य-सारो ऽनवद्यात्मा । समः सर्वोपकारकः
 ११११०३०१ कामैर् अहत-धीर् दान्तो । मृदुः शुचिर् अकिञ्चनः
 ११११०३०३ अनीहो मित-भुक् शान्तः । स्थिरो मच्च-छरणो मुनिः
 ११११०३११ अप्रमत्तो गभीरात्मा । धृतिमाञ् जित-षड्-गुणः
 ११११०३१३ अमानी मान-दः कल्यो । मैत्रः कारुणिकः कविः
 ११११०३२१ आज्ञायैवं गुणान् दोषान् । मयादिष्टान् अपि स्वकान्
 ११११०३२३ धर्मान् सन्त्यज्य यः सर्वान् । मां भजेत स तु सत्तमः
 ११११०३३१ ज्ञात्वाज्ञात्वाथ ये वै मां । यावान् यश् चास्मि यादृशः
 ११११०३३३ भजन्त्य् अनन्य-भावेन । ते मे भक्ततमा मताः
 ११११०३४१ मत्-लिङ्ग-मद्-भक्त-जन- । दर्शन-स्पर्शनार्चनम्
 ११११०३४३ परिचर्या स्तुतिः प्रह- । गुण-कर्मानुकीर्तनम्
 ११११०३५१ मत्-कथा-श्रवणे श्रद्धा । मद्-अनुध्यानम् उद्धव
 ११११०३५३ सर्व-लाभोपहरणं । दास्येनात्म-निवेदनम्
 ११११०३६१ मज्-जन्म-कर्म-कथनं । मम पर्वानुमोदनम्
 ११११०३६३ गीत-ताण्डव-वादित्र- । गोष्ठीभिर् मद्-गृहोत्सवः
 ११११०३७१ यात्रा बलि-विधानं च । सर्व-वार्षिक-पर्वसु
 ११११०३७३ वैदिकी तान्त्रिकी दीक्षा । मदीय-व्रत-धारणम्
 ११११०३८१ ममार्चा-स्थापने श्रद्धा । स्वतः संहत्य चोद्यमः
 ११११०३८३ उद्यानोपवनाक्रीड- । पुर-मन्दिर-कर्माणि
 ११११०३९१ सम्मार्जनोपलेपाभ्यां । सेक-मण्डल-वर्तनैः
 ११११०३९३ गृह-शुश्रूषणं मह्यं । दास-वद् यद् अमायया
 ११११०४०१ अमानित्वम् अदम्भित्वं । कृतस्यापरिकीर्तनम्
 ११११०४०३ अपि दीपावलोकं मे । नोपयुञ्ज्यान् निवेदितम्
 ११११०४११ यद् यद् इष्टतमं लोके । यच्च चाति-प्रियम् आत्मनः
 ११११०४१३ तत् तन् निवेदयेन् मह्यं । तद् आनन्त्याय कल्पते
 ११११०४२१ सूर्यो ऽग्निर् ब्राह्मणा गावो । वैष्णवः खं मरुज् जलम्
 ११११०४२३ भूर् आत्मा सर्व-भूतानि । भद्र पूजा-पदानि मे
 ११११०४३१ सूर्ये तु विद्यया त्रय्या । हविषाग्नौ यजेत माम्
 ११११०४३३ आतिथ्येन तु विप्राग्र्ये । गोष्व् अङ्ग यवसादिना
 ११११०४४१ वैष्णवे बन्धु-सत्-कृत्या । हृदि खे ध्यान-निष्ठया

११११०४४३ वायौ मुख्य-धिया तोये । द्रव्यैस् तोय-पुरःसरैः
 ११११०४५१ स्थण्डिले मन्त्र-हृदयैर् । भोगैर् आत्मानम् आत्मनि
 ११११०४५३ क्षेत्र-ज्ञं सर्व-भूतेषु । समत्वेन यजेत माम्
 ११११०४६१ धिष्ण्येष्व् इत्य् एषु मद्-रूपं । शङ्ख-चक्र-गदाम्बुजैः
 ११११०४६३ युक्तं चतु-भुजं शान्तं । ध्यायन् अर्चेत् समाहितः
 ११११०४७१ इष्टा-पूर्तेन माम् एवं । यो यजेत समाहितः
 ११११०४७३ लभते मयि सद्-भक्तिं । मत्-स्मृतिः साधु-सेवया
 ११११०४८१ प्रायेण भक्ति-योगेन । सत्-सङ्गेन विनोद्धव
 ११११०४८३ नोपायो विद्यते सम्यक् । प्रायणं हि सताम् अहम्
 ११११०४९१ अथैतत् परमं गुह्यं । शृण्वतो यदु-नन्दन
 ११११०४९३ सु-गोप्यम् अपि वक्ष्यामि । त्वं मे भृत्यः सुहृत् सखा
 १११२००१० श्री-भगवान् उवाच
 १११२००११ न रोधयति मां योगो । न साङ्ख्यं धर्म एव च
 १११२००१३ न स्वाध्यायस् तपस् त्यागो । नेष्टा-पूर्तं न दक्षिणा
 १११२००२१ व्रतानि यज्ञश् छन्दांसि । तीर्थानि नियमा यमाः
 १११२००२३ यथावरुन्धे सत्-सङ्गः । सर्व-सङ्गापहो हि माम्
 १११२००३१ सत्-सङ्गेन हि दैतेया । यातुधाना मृगाः खगाः
 १११२००३३ गन्धर्वाप्सरसो नागाः । सिद्धाश् चारण-गुह्यकाः
 १११२००४१ विद्याधरा मनुष्येषु । वैश्याः शूद्राः स्त्रियो ऽन्त्य-जाः
 १११२००४३ रजस्-तमः-प्रकृतयस् । तस्मिंस् तस्मिन् युगे युगे
 १११२००५१ बहवो मत्-पदं प्राप्तास् । त्वाष्ट्र-कायाधवादयः
 १११२००५३ वृषपर्वा बलिर् बाणो । मयश् चाथ विभीषणः
 १११२००६१ सुग्रीवो हनुमान् ऋक्षो । गजो गृध्रो वणिक्पथः
 १११२००६३ व्याधः कुब्जा व्रजे गोप्यो । यज्ञ-पत्न्यस् तथापरे
 १११२००७१ ते नाधीत-श्रुति-गणा । नोपासित-महत्तमाः
 १११२००७३ अब्रतातप्त-तपसः । मत्-सङ्गान् माम् उपागताः
 १११२००८१ केवलेन हि भावेन । गोप्यो गावो नगा मृगाः
 १११२००८३ ये ऽन्ये मूढ-धियो नागाः । सिद्धा माम् ईयुर अञ्जसा
 १११२००९१ यं न योगेन साङ्ख्येन । दान-व्रत-तपो-ऽध्वरैः
 १११२००९३ व्याख्या-स्वाध्याय-सन्न्यासैः । प्राप्नुयाद् यत्नवान् अपि
 १११२०१०१ रामेण सार्धं मथुरां प्रणीते । श्वाफल्किना मय्य् अनुरक्त-चित्ताः
 १११२०१०३ विगाढ-भावेन न मे वियोग- । तीव्राधयो ऽन्यं ददृशुः सुखाय
 १११२०१११ तास् ताः क्षपाः प्रेष्ठतमेन नीता । मयैव वृन्दावन-गोचरेण
 १११२०११३ क्षणार्ध-वत् ताः पुनर् अङ्ग तासां । हीना मया कल्प-समा बभूवुः
 १११२०१२१ ता नाविदन् मय्य् अनुषङ्ग-बद्ध- । धियः स्वम् आत्मानम् अदस् तथेदम्
 १११२०१२३ यथा समाधौ मुनयो ऽब्धि-तोये । नद्यः प्रविष्टा इव नाम-रूपे
 १११२०१३१ मत्-कामा रमणं जारम् । अस्वरूप-विदो ऽबलाः

१११२०१३३ ब्रह्म मां परमं प्रापुः । सङ्गाच्च छत-सहस्रशः
 १११२०१४१ तस्मात् त्वम् उद्धवोत्सृज्य । चोदनां प्रतिचोदनाम्
 १११२०१४३ प्रवृत्तिं च निवृत्तिं च । श्रोतव्यं श्रुतम् एव च
 १११२०१५१ माम् एकम् एव शरणम् । आत्मानं सर्व-देहिनाम्
 १११२०१५३ याहि सर्वात्म-भावेन । मया स्या ह्य् अकुतो-भयः
 १११२०१६० श्री-उद्धव उवाच
 १११२०१६१ संशयः शृण्वतो वाचं । तव योगेश्वरेश्वर
 १११२०१६३ न निवर्तत आत्म-स्थो । येन भ्राम्यति मे मनः
 १११२०१७० श्री-भगवान् उवाच
 १११२०१७१ स एष जीवो विवर-प्रसूतिः । प्राणेन घोषेण गुहां प्रविष्टः
 १११२०१७३ मनो-मयं सूक्ष्मम् उपेत्य रूपं । मात्रा स्वरो वर्ण इति स्थविष्ठः
 १११२०१८१ यथानलः खे ऽनिल-बन्धुर उष्मा । बलेन दारुण्य् अधिमथ्यमानः
 १११२०१८३ अणुः प्रजातो हविषा समेधते । तथैव मे व्यक्तिर् इयं हि वाणी
 १११२०१९१ एवं गदिः कर्म गतिर् विसर्गो । घ्राणो रसो दृक् स्पर्शः श्रुतिश् च
 १११२०१९३ सङ्कल्प-विज्ञानम् अथाभिमानः । सूत्रं रजः-सत्त्व-तमो-विकारः
 १११२०२०१ अयं हि जीवस् त्रि-वृद् अञ्ज-योनिर् । अव्यक्त एको वयसा स आद्यः
 १११२०२०३ विश्लिष्ट-शक्तिर् बहुधेव भाति । बीजानि योनिं प्रतिपद्य यद्वत्
 १११२०२११ यस्मिन्न इदं प्रोतम् अशेषम् ओतं । पटो यथा तन्तु-वितान-संस्थः
 १११२०२१३ य एष संसार-तरुः पुराणः । कर्मात्मकः पुष्प-फले प्रसूते
 १११२०२२१ द्वे अस्य बीजे शत-मूलस् त्रि-नालः । पञ्च-स्कन्धः पञ्च-रस-प्रसूतिः
 १११२०२२३ दशैक-शाखो द्वि-सुपर्ण-नीडस् । त्रि-वल्कलो द्वि-फलो ऽर्कं प्रविष्टः
 १११२०२३१ अदन्ति चैकं फलम् अस्य गृध्रा । ग्रामे-चरा एकम् अरण्य-वासाः
 १११२०२३३ हंसा य एकं बहु-रूपम् इज्यैर् । माया-मयं वेद स वेद वेदम्
 १११२०२४१ एवं गुरुपासनयैक-भक्त्या । विद्या-कुठारेण शितेन धीरः
 १११२०२४३ विवृश्च्य जीवाशयम् अप्रमत्तः । सम्पद्य चात्मानम् अथ त्यजास्त्रम्
 १११३००१० श्री-भगवान् उवाच
 १११३००११ सत्त्वं रजस् तम इति । गुणा बुद्धेर न चात्मनः
 १११३००१३ सत्त्वेनान्यतमौ हन्यात् । सत्त्वं सत्त्वेन चैव हि
 १११३००२१ सत्त्वाद् धर्मो भवेद् वृद्धात् । पुंसो मद्-भक्ति-लक्षणः
 १११३००२३ सात्त्विकोपासया सत्त्वं । ततो धर्मः प्रवर्तते
 १११३००३१ धर्मो रजस् तमो हन्यात् । सत्त्व-वृद्धिर् अनुत्तमः
 १११३००३३ आशु नश्यति तन्-मूलो । ह्य् अधर्म उभये हते
 १११३००४१ आगमो ऽपः प्रजा देशः । कालः कर्म च जन्म च
 १११३००४३ ध्यानं मन्त्रो ऽथ संस्कारो । दशैते गुण-हेतवः
 १११३००५१ तत् तत् सात्त्विकम् एवैषां । यद् यद् वृद्धाः प्रचक्षते
 १११३००५३ निन्दन्ति तामसं तत् तद् । राजसं तद्-उपेक्षितम्
 १११३००६१ सात्त्विकान्य् एव सेवेत । पुमान् सत्त्व-विवृद्धये

१११३००६३ ततो धर्मस् ततो ज्ञानं । यावत् स्मृतिर् अपोहनम्
 १११३००७१ वेणु-सङ्घर्ष-जो वह्निर् । दग्ध्वा शाम्यति तद्-वनम्
 १११३००७३ एवं गुण-व्यत्यय-जो । देहः शाम्यति तत्-क्रियः
 १११३००८० श्री-उद्धव उवाच
 १११३००८१ विदन्ति मर्त्याः प्रायेण । विषयान् पदम् आपदाम्
 १११३००८३ तथापि भुञ्जते कृष्ण । तत् कथं श्व-खराज-वत्
 १११३००९० श्री-भगवान् उवाच
 १११३००९१ अहम् इत्य् अन्यथा-बुद्धिः । प्रमत्तस्य यथा हृदि
 १११३००९३ उत्सर्पति रजो घोरं । ततो वैकारिकं मनः
 १११३०१०१ रजो-युक्तस्य मनसः । सङ्कल्पः स-विकल्पकः
 १११३०१०३ ततः कामो गुण-ध्यानाद् । दुःसहः स्याद् धि दुर्मतेः
 १११३०१११ करोति काम-वश-गः । कर्माण्य् अविजितेन्द्रियः
 १११३०११३ दुःखोदकाणि सम्पश्यन् । रजो-वेग-विमोहितः
 १११३०१२१ रजस्-तमोभ्यां यद् अपि । विद्वान् विक्षिप्त-धीः पुनः
 १११३०१२३ अतन्द्रितो मनो युञ्जन् । दोष-दृष्टिर् न सज्जते
 १११३०१३१ अप्रमत्तो ऽनुयुञ्जीत । मनो मय्य् अर्पयञ् छनैः
 १११३०१३३ अनिर्विण्णो यथा-कालं । जित-श्वासो जितासनः
 १११३०१४१ एतावान् योग आदिष्टो । मच्च-छिष्यैः सनकादिभिः
 १११३०१४३ सर्वतो मन आकृष्य । मय्य् अद्वावेश्यते यथा
 १११३०१५० श्री-उद्धव उवाच
 १११३०१५१ यदा त्वं सनकादिभ्यो । येन रूपेण केशव
 १११३०१५३ योगम् आदिष्टवान् एतद् । रूपम् इच्छामि वेदितुम्
 १११३०१६० श्री-भगवान् उवाच
 १११३०१६१ पुत्रा हिरण्यगर्भस्य । मानसाः सनकादयः
 १११३०१६३ पप्रच्छुः पितरं सूक्ष्मां । योगस्यैकान्तिकीम् गतिम्
 १११३०१७० सनकादय ऊचुः
 १११३०१७१ गुणेष्व् आविशते चेतो । गुणाश् चेतसि च प्रभो
 १११३०१७३ कथम् अन्योन्य-सन्त्यागो । मुमुक्षोर् अतितितीर्षोः
 १११३०१८० श्री-भगवान् उवाच
 १११३०१८१ एवं पृष्टो महा-देवः । स्वयम्भूर् भूत-भावनः
 १११३०१८३ ध्यायमानः प्रश्न-बीजं । नाभ्यपद्यत कर्म-धीः
 १११३०१९१ स माम् अचिन्तयद् देवः । प्रश्न-पार-तितीर्षया
 १११३०१९३ तस्याहं हंस-रूपेण । सकाशम् अगमं तदा
 १११३०२०१ दृष्ट्वा माम् त उपब्रज्य । कृत्व पादाभिवन्दनम्
 १११३०२०३ ब्रह्माणम् अग्रतः कृत्वा । पप्रच्छुः को भवान् इति
 १११३०२११ इत्य् अहं मुनिभिः पृष्टस् । तत्त्व-जिज्ञासुभिस् तदा
 १११३०२१३ यद् अवोचम् अहं तेभ्यस् । तद् उद्धव निबोध मे

१११३०२२१ वस्तुनो यद्य अनानात्व । आत्मनः प्रश्न ईदृशः
 १११३०२२३ कथं घटेत वो विप्रा । वक्तुर् वा मे क आश्रयः
 १११३०२३१ पञ्चात्मकेषु भूतेषु । समानेषु च वस्तुतः
 १११३०२३३ को भवान् इति वः प्रश्नो । वाचारम्भो ह्य अनर्थकः
 १११३०२४१ मनसा वचसा दृष्ट्या । गृह्यते ऽन्यैर् अपीन्द्रियैः
 १११३०२४३ अहम् एव न मत्तो ऽन्यद् । इति बुध्यध्वम् अञ्जसा
 १११३०२५१ गुणेष्व् आविशते चेतो । गुणाश् चेतसि च प्रजाः
 १११३०२५३ जीवस्य देह उभयं । गुणाश् चेतो मद्-आत्मनः
 १११३०२६१ गुणेषु चाविशच्च चित्तम् । अभीक्षणं गुण-सेवया
 १११३०२६३ गुणाश् च चित्त-प्रभवा । मद्-रूप उभयं त्यजेत्
 १११३०२७१ जाग्रत् स्वप्नः सुषुप्तं च । गुणतो बुद्धि-वृत्तयः
 १११३०२७३ तासां विलक्षणो जीवः । साक्षित्वेन विनिश्चितः
 १११३०२८१ यर्हि संसृति-बन्धो ऽयम् । आत्मनो गुण-वृत्ति-दः
 १११३०२८३ मयि तुर्ये स्थितो जह्यात् । त्यागस् तद् गुण-चेतसाम्
 १११३०२९१ अहङ्कार-कृतं बन्धम् । आत्मनो ऽर्थ-विपर्ययम्
 १११३०२९३ विद्वान् निर्विद्य संसार- । चिन्तां तुर्ये स्थितस् त्यजेत्
 १११३०३०१ यावन् नानार्थ-धीः पुंसो । न निवर्तेत युक्तिभिः
 १११३०३०३ जागृत्य- अपि स्वप्नञ्च अज्ञः । स्वप्ने जागरणं यथा
 १११३०३११ असत्त्वाद् आत्मनो ऽन्येषां । भावानां तत्-कृता भिदा
 १११३०३१३ गतयो हेतवश् चास्य । मृषा स्वप्न-दृशो यथा
 १११३०३२१ यो जागरे बहिर् अनुक्षण-धर्मिणो ऽर्थान्
 १११३०३२२ भुङ्क्ते समस्त-करणैर् हृदि तत्-सदृक्षान्
 १११३०३२३ स्वप्ने सुषुप्त उपसंहरते स एकः
 १११३०३२४ स्मृत्य-अन्वयात् त्रि-गुण-वृत्ति-दृग् इन्द्रियेशः
 १११३०३३१ एवं विमृश्य गुणतो मनसस् त्र्य-अवस्था
 १११३०३३२ मन्-मायया मयि कृता इति निश्चितार्थाः
 १११३०३३३ सञ्छिद्य हार्दम् अनुमान-सद्-उक्ति-तीक्ष्ण
 १११३०३३४ ज्ञानासिना भजत माखिल-संशयाधिम्
 १११३०३४१ ईक्षेत विभ्रमम् इदं मनसो विलासं
 १११३०३४२ दृष्टं विनष्टम् अति-लोलम् अलात-चक्रम्
 १११३०३४३ विज्ञानम् एकम् उरुधेव विभाति माया
 १११३०३४४ स्वप्नस् त्रिधा गुण-विसर्ग-कृतो विकल्पः
 १११३०३५१ दृष्टिम् ततः प्रतिनिवर्त्य निवृत्त-तृष्णास्
 १११३०३५२ तूष्णीं भवेन् निज-सुखानुभवो निरीहः
 १११३०३५३ सन्दृश्यते क्व च यदीदम् अवस्तु-बुद्ध्या
 १११३०३५४ त्यक्तं भ्रमाय न भवेत् स्मृतिर् आ-निपातात्
 १११३०३६१ देहं च नश्वरम् अवस्थितम् उत्थितं वा

१११३०३६२ सिद्धो न पश्यति यतो ऽध्यगमत् स्वरूपम्
 १११३०३६३ दैवाद् अपेतम् अथ दैव-वशाद् उपेतं
 १११३०३६४ वासो यथा परिकृतं मदिरा-मदान्धः
 १११३०३७१ देहो ऽपि दैव-वश-गः खलु कर्म यावत्
 १११३०३७२ स्वारम्भकं प्रतिसमीक्षत एव सासुः
 १११३०३७३ तं स-प्रपञ्चम् अधिरूढ-समाधि-योगः
 १११३०३७४ स्वाप्नं पुनर् न भजते प्रतिबुद्ध-वस्तुः
 १११३०३८१ मयैतद् उक्तं वो विप्रा । गुह्यं यत् साङ्ख्य-योगयोः
 १११३०३८३ जानीत मागतं यज्ञं । युष्मद्-धर्म-विवक्षया
 १११३०३९१ अहं योगस्य साङ्ख्यस्य । सत्यस्यर्तस्य तेजसः
 १११३०३९३ परायणं द्विज-श्रेष्ठाः । श्रियः कीर्तेर् दमस्य च
 १११३०४०१ मां भजन्ति गुणाः सर्वे । निर्गुणं निरपेक्षकम्
 १११३०४०३ सुहृदं प्रियम् आत्मानं । साम्यासङ्गादयो ऽगुणाः
 १११३०४११ इति मे छिन्न-सन्देहा । मुनयः सनकादयः
 १११३०४१३ सभाजयित्वा परया । भक्त्यागृणत संस्तवैः
 १११३०४२१ तैर् अहं पूजितः संयक् । संस्तुतः परमर्षिभिः
 १११३०४२३ प्रत्येयाय स्वकं धाम । पश्यतः परमेष्ठिनः
 १११४००१० श्री-उद्धव उवाच
 १११४००११ वदन्ति कृष्ण श्रेयांसि । बहूनि ब्रह्म-वादिनः
 १११४००१३ तेषां विकल्प-प्राधान्यम् । उताहो एक-मुख्यता
 १११४००२१ भवतोदाहृतः स्वामिन् । भक्ति-योगो ऽनपेक्षितः
 १११४००२३ निरस्य सर्वतः सङ्गं । येन त्वय्य् आविशेन् मनः
 १११४००३० श्री-भगवान् उवाच
 १११४००३१ कालेन नष्टा प्रलये । वाणीयं वेद-संज्ञिता
 १११४००३३ मयादौ ब्रह्मणे प्रोक्ता । धर्मो यस्यां मद्-आत्मकः
 १११४००४१ तेन प्रोक्ता स्व-पुत्राय । मनवे पूर्व-जाय सा
 १११४००४३ ततो भृञ्-आदयो ऽगृह्णन् । सप्त ब्रह्म-महर्षयः
 १११४००५१ तेभ्यः पितृभ्यस् तत्-पुत्रा । देव-दानव-गुह्यकाः
 १११४००५३ मनुष्याः सिद्ध-गन्धर्वाः । स-विद्याधर-चारणाः
 १११४००६१ किन्देवाः किन्नरा नागा । रक्षः-किम्पुरुषादयः
 १११४००६३ बहूयस् तेषां प्रकृतयो । रजः-सत्त्व-तमो-भुवः
 १११४००७१ याभिर् भूतानि भिद्यन्ते । भूतानां पतयस् तथा
 १११४००७३ यथा-प्रकृति सर्वेषां । चित्रा वाचः स्रवन्ति हि
 १११४००८१ एवं प्रकृति-वैचित्र्याद् । भिद्यन्ते मतयो नृणाम्
 १११४००८३ पारम्पर्येण केषाञ्चित् । पाषण्ड-मतयो ऽपरे
 १११४००९१ मन्-माया-मोहित-धियः । पुरुषाः पुरुषर्षभ
 १११४००९३ श्रेयो वदन्त्य् अनेकान्तं । यथा-कर्म यथा-रुचि

१११४०१०१ धर्मम् एके यशश् चान्ये । कामं सत्यं दमं शमम्
 १११४०१०३ अन्ये वदन्ति स्वार्थं वा । ऐश्वर्यं त्याग-भोजनम्
 १११४०१०५ केचिद् यज्ञं तपो दानं । व्रतानि नियमान् यमान्
 १११४०१११ आदृष्ट-अन्त-वन्त एवैषां । लोकाः कर्म-विनिर्मिताः
 १११४०११३ दुःखोदकास् तमो-निष्ठाः । क्षुद्रा मन्दाः शुचार्पिताः
 १११४०१२१ मय्य् अर्पितात्मनः सभ्य । निरपेक्षस्य सर्वतः
 १११४०१२३ मयात्मना सुखं यत् तत् । कुतः स्याद् विषयात्मनाम्
 १११४०१३१ अकिञ्चनस्य दान्तस्य । शान्तस्य सम-चेतसः
 १११४०१३३ मया सन्तुष्ट-मनसः । सर्वाः सुख-मया दिशः
 १११४०१४१ न पारमेष्ठ्यं न महेन्द्र-धिष्यं
 १११४०१४२ न सार्वभौमं न रसाधिपत्यम्
 १११४०१४३ न योग-सिद्धीर् अपुन-र्भवं वा
 १११४०१४४ मय्य् अर्पितात्मेच्छति मद् विनान्यत्
 १११४०१५१ न तथा मे प्रियतम । आत्म-योनिर् न शङ्करः
 १११४०१५३ न च सङ्कर्षणो न श्रीर् । नैवात्मा च यथा भवान्
 १११४०१६१ निरपेक्षं मुनिं शान्तं । निर्वैरं सम-दर्शनम्
 १११४०१६३ अनुव्रजाम्य् अहं नित्यं । पूयेयेत्य् अङ्घ्रि-रेणुभिः
 १११४०१७१ निष्किञ्चना मय्य् अनुरक्त-चेतसः । शान्ता महान्तो ऽखिल-जीव-वत्सलाः
 १११४०१७३ कामैर् अनालब्ध-धियो जुषन्ति ते । यन् नैरपेक्ष्यं न विदुः सुखं मम
 १११४०१८१ बाध्यमानो ऽपि मद्-भक्तो । विषयैर् अजितेन्द्रियः
 १११४०१८३ प्रायः प्रगल्भया भक्त्या । विषयैर् नाभिभूयते
 १११४०१९१ यथाग्निः सु-समृद्धार्चिः । करोत्य् एधांसि भस्मसात्
 १११४०१९३ तथा मद्-विषया भक्तिर् । उद्धवैनांसि कृत्स्नशः
 १११४०२०१ न साधयति मां योगो । न साङ्ख्यं धर्मं उद्धव
 १११४०२०३ न स्वाध्यायस् तपस् त्यागो । यथा भक्तिर् ममोर्जिता
 १११४०२११ भक्त्याहम् एकया ग्राह्यः । श्रद्धयात्मा प्रियः सताम्
 १११४०२१३ भक्तिः पुनाति मन्-निष्ठा । श्व-पाकान् अपि सम्भवात्
 १११४०२२१ धर्मः सत्य-दयोपेतो । विद्या वा तपसान्विता
 १११४०२२३ मद्-भक्त्यापेतम् आत्मानं । न सम्यक् प्रपुनाति हि
 १११४०२३१ कथं विना रोम-हर्षं । द्रवता चेतसा विना
 १११४०२३३ विनानन्दाश्रु-कलया । शुध्येद् भक्त्या विनाशयः
 १११४०२४१ वाग् गद्गदा द्रवते यस्य चित्तं । रुदत्य् अभीक्षणं हसति क्वचिच्च च
 १११४०२४३ विलज्ज उद्गायति नृत्यते च । मद्-भक्ति-युक्तो भुवनं पुनाति
 १११४०२५१ यथाग्निना हेम मलं जहाति । ध्मातं पुनः स्वं भजते च रूपम्
 १११४०२५३ आत्मा च कर्मानुशयं विधूय । मद्-भक्ति-योगेन भजत्य् अथो माम्
 १११४०२६१ यथा यथात्मा परिमृज्यते ऽसौ । मत्-पुण्य-गाथा-श्रवणाभिधानैः
 १११४०२६३ तथा तथा पश्यति वस्तु सूक्ष्मं । चक्षुर् यथैवाञ्जन-सम्प्रयुक्तम्

१११४०२७१ विषयान् ध्यायतश् चित्तं । विषयेषु विषज्जते
 १११४०२७३ माम् अनुस्मरतश् चित्तं । मय्य् एव प्रविलीयते
 १११४०२८१ तस्माद् असद्-अभिध्यानं । यथा स्वप्न-मनोरथम्
 १११४०२८३ हित्वा मयि समाधत्स्व । मनो मद्-भाव-भावितम्
 १११४०२९१ स्त्रीणां स्त्री-सङ्गिनां सङ्गं । त्यक्त्वा दूरत आत्मवान्
 १११४०२९३ क्षेमे विविक्त आसीनश् । चिन्तयेन् माम् अतन्द्रितः
 १११४०३०१ न तथास्य भवेत् क्लेशो । बन्धश् चान्य-प्रसङ्गतः
 १११४०३०३ योषित्-सङ्गाद् यथा पुंसो । यथा तत्-सङ्गि-सङ्गतः
 १११४०३१० श्री-उद्धव उवाच
 १११४०३११ यथा त्वाम् अरविन्दाक्ष । यादृशं वा यद्-आत्मकम्
 १११४०३१३ ध्यायेन् मुमुक्षुर् एतन् मे । ध्यानं त्वं वक्तुम् अर्हसि
 १११४०३२० श्री-भगवान् उवाच
 १११४०३२१ सम आसन आसीनः । सम-कायो यथा-सुखम्
 १११४०३२३ हस्ताव् उत्सङ्ग आधाय । स्व-नासाग्र-कृतेक्षणः
 १११४०३३१ प्राणस्य शोधयेन् मार्गं । पूर-कुम्भक-रेचकैः
 १११४०३३३ विपर्ययणापि शनैर् । अभ्यसेन् निजितेन्द्रियः
 १११४०३४१ हृद्य् अविच्छिन्नम् ओंकारं । घण्टा-नादं विसोर्ण-वत्
 १११४०३४३ प्राणेनोदीर्यं तत्राथ । पुनः संवेशयेत् स्वरम्
 १११४०३५१ एवं प्रणव-संयुक्तं । प्राणम् एव समभ्यसेत्
 १११४०३५३ दश-कृत्वस् त्रि-षवणं । मासाद् अर्वाग् जितानिलः
 १११४०३६१ हृत्-पुण्डरीकम् अन्तः-स्थम् । ऊर्ध्व-नालम् अधो-मुखम्
 १११४०३६३ ध्यात्वोर्ध्व-मुखम् उन्निद्रम् । अष्ट-पत्रं स-कर्णिकम्
 १११४०३७१ कर्णिकायां न्यसेत् सूर्य- । सोमाग्नीन् उत्तरोत्तरम्
 १११४०३७३ वह्नि-मध्ये स्मरेद् रूपं । ममैतद् ध्यान-मङ्गलम्
 १११४०३८१ समं प्रशान्तं सु-मुखं । दीर्घ-चारु-चतु-र्भुजम्
 १११४०३८३ सु-चारु-सुन्दर-ग्रीवं । सु-कपोलं शुचि-स्मितम्
 १११४०३९१ समान-कर्ण-विन्यस्त- । स्फुरन्-मकर-कुण्डलम्
 १११४०३९३ हेमाम्बरं घन-श्यामं । श्रीवत्स-श्री-निकेतनम्
 १११४०४०१ शङ्ख-चक्र-गदा-पद्म- । वनमाला-विभूषितम्
 १११४०४०३ नूपुरैर् विलसत्-पादं । कौस्तुभ-प्रभया युतम्
 १११४०४११ द्युमत्-किरीट-कटक- । कटि-सूत्राङ्गदायुतम्
 १११४०४१३ सर्वाङ्ग-सुन्दरं हृद्यं । प्रसाद-सुमुखेक्षणम्
 १११४०४२१ सु-कुमारम् अभिध्यायेत् । सर्वाङ्गेषु मनो दधत्
 १११४०४२३ इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यो । मनसाकृष्य तन् मनः
 १११४०४२५ बुद्ध्या सारथिना धीरः । प्रणयेन् मयि सर्वतः
 १११४०४३१ तत् सर्व-व्यापकं चित्तम् । आकृष्यैकत्र धारयेत्
 १११४०४३३ नान्यानि चिन्तयेद् भूयः । सु-स्मितं भावयेन् मुखम्

१११४०४४१ तत्र लब्ध-पदं चित्तम् । आकृष्य व्योम्नि धारयेत्
 १११४०४४३ तच्च च त्यक्त्वा मद्-आरोहो । न किञ्चिद् अपि चिन्तयेत्
 १११४०४५१ एवं समाहित-मतिर् । माम् एवात्मानम् आत्मनि
 १११४०४५३ विचष्टे मयि सर्वात्मन् । ज्योतिर् ज्योतिषि संयुतम्
 १११४०४६१ ध्यानेनेत्थं सु-तीव्रेण । युञ्जतो योगिनो मनः
 १११४०४६३ संयास्यत्य् आशु निर्वाणं । द्रव्य ज्ञान-क्रिया-भ्रमः
 १११५००१० श्री-भगवान् उवाच
 १११५००११ जितेन्द्रियस्य युक्तस्य । जित-श्वासस्य योगिनः
 १११५००१३ मयि धारयतश् चेत । उपतिष्ठन्ति सिद्धयः
 १११५००२० श्री-उद्धव उवाच
 १११५००२१ कया धारणया का स्वित् । कथं वा सिद्धिर् अच्युत
 १११५००२३ कति वा सिद्धयो ब्रूहि । योगिनां सिद्धि-दो भवान्
 १११५००३० श्री-भगवान् उवाच
 १११५००३१ सिद्धयो ऽष्टादश प्रोक्ता । धारणा योग-पार-गैः
 १११५००३३ तासाम् अष्टौ मत्-प्रधाना । दशैव गुण-हेतवः
 १११५००४१ अणिमा महिमा मूर्तेर् । लघिमा प्राप्तिर् इन्द्रियैः
 १११५००४३ प्राकाम्यं श्रुत-दृष्टेषु । शक्ति-प्रेरणम् ईशिता
 १११५००५१ गुणेष्व् असङ्गो वशिता । यत्-कामस् तद् अवस्यति
 १११५००५३ एता मे सिद्धयः सौम्य । अष्टाव् औत्पत्तिका मताः
 १११५००६१ अनूर्मिमत्त्वं देहे ऽस्मिन् । दूर-श्रवण-दर्शनम्
 १११५००६३ मनो-जवः काम-रूपं । पर-काय-प्रवेशनम्
 १११५००७१ स्वच्छन्द-मृत्युर् देवानां । सह-क्रीडानुदर्शनम्
 १११५००७३ यथा-सङ्कल्प-संसिद्धिर् । आज्ञाप्रतिहता गतिः
 १११५००८१ त्रि-काल-ज्ञत्वम् अद्वन्द्वं । पर-चित्ताद्-अभिज्ञता
 १११५००८३ अग्न्य-अर्काम्बु-विषादीनां । प्रतिष्ठम्भो ऽपराजयः
 १११५००९१ एताश् चोद्देशतः प्रोक्ता । योग-धारण-सिद्धयः
 १११५००९३ यया धारणया या स्याद् । यथा वा स्यान् निबोध मे
 १११५०१०१ भूत-सूक्ष्मात्मनि मयि । तन्-मात्रं धारयेन् मनः
 १११५०१०३ अणिमानम् अवाप्नोति । तन्-मात्रोपासको मम
 १११५०१११ महत्-तत्त्वात्मनि मयि । यथा-संस्थं मनो दधत्
 १११५०११३ महिमानम् अवाप्नोति । भूतानां च पृथक् पृथक्
 १११५०१२१ परमाणु-मये चित्तं । भूतानां मयि रञ्जयन्
 १११५०१२३ काल-सूक्ष्मार्थतां योगी । लघिमानम् अवाप्नुयात्
 १११५०१३१ धारयन् मय्य् अहं-तत्त्वे । मनो वैकारिके ऽखिलम्
 १११५०१३३ सर्वेन्द्रियाणाम् आत्मत्वं । प्राप्तिं प्राप्नोति मन्-मनाः
 १११५०१४१ महत्य् आत्मनि यः सूत्रे । धारयेन् मयि मानसम्
 १११५०१४३ प्राकाम्यं पारमेष्ठ्यं मे । विन्दते ऽव्यक्त-जन्मनः

१११५०१५१ विष्णौ ऋ-अधीश्वरे चित्तं । धारयेत् काल-विग्रहे
 १११५०१५३ स ईशित्वम् अवाप्नोति । क्षेत्रज्ञ-क्षेत्र-चोदनाम्
 १११५०१६१ नारायणे तुरीयाख्ये । भगवच्च-छब्द-शब्दिते
 १११५०१६३ मनो मय्य् आदधद् योगी । मद्-धर्मा वशिताम् इयात्
 १११५०१७१ निर्गुणे ब्रह्मणि मयि । धारयन् विशदं मनः
 १११५०१७३ परमानन्दम् आप्नोति । यत्र कामो ऽवसीयते
 १११५०१८१ श्वेतद्वीप-पतौ चित्तं । शुद्धे धर्म-मये मयि
 १११५०१८३ धारयञ्छ्वेततां याति । षड्-ऊर्मि-रहितो नरः
 १११५०१९१ मय्य् आकाशात्मनि प्राणे । मनसा घोषम् उद्वहन्
 १११५०१९३ तत्रोपलब्धा भूतानां । हंसो वाचः शृणोत्य् असौ
 १११५०२०१ चक्षुस् त्वष्टरि संयोज्य । त्वष्टारम् अपि चक्षुषि
 १११५०२०३ मां तत्र मनसा ध्यायन् । विश्वं पश्यति दूरतः
 १११५०२११ मनो मयि सु-संयोज्य । देहं तद्-अनुवायुना
 १११५०२१३ मद्-धारणानुभावेन । तत्रात्मा यत्र वै मनः
 १११५०२२१ यदा मन उपादाय । यद् यद् रूपं बुभूषति
 १११५०२२३ तत् तद् भवेन् मनो-रूपं । मद्-योग-बलम् आश्रयः
 १११५०२३१ पर-कायं विशन् सिद्ध । आत्मानं तत्र भावयेत्
 १११५०२३३ पिण्डं हित्वा विशेत् प्राणो । वायु-भूतः षडङ्घ्रि-वत्
 १११५०२४१ पाष्ण्यापीड्य गुदं प्राणं । हृद्-उरः-कण्ठ-मूर्धसु
 १११५०२४३ आरोप्य ब्रह्म-रन्ध्रेण । ब्रह्म नीत्वोत्सृजेत् तनुम्
 १११५०२५१ विहरिष्यन् सुराक्रीडे । मत्-स्थं सत्त्वं विभावयेत्
 १११५०२५३ विमानेनोपतिष्ठन्ति । सत्त्व-वृत्तीः सुर-स्त्रियः
 १११५०२६१ यथा सङ्कल्पयेद् बुद्ध्या । यदा वा मत्-परः पुमान्
 १११५०२६३ मयि सत्ये मनो युञ्जंस् । तथा तत् समुपाश्रुते
 १११५०२७१ यो वै मद्-भावम् आपन्न । ईशितुर् वशितुः पुमान्
 १११५०२७३ कुतश्चिन् न विहन्येत । तस्य चाज्ञा यथा मम
 १११५०२८१ मद्-भक्त्या शुद्ध-सत्त्वस्य । योगिनो धारणा-विदः
 १११५०२८३ तस्य त्रै-कालिकी बुद्धिर् । जन्म-मृत्यूपबृंहिता
 १११५०२९१ अग्न्य-आदिभिर् न हन्येत । मुनेर् योग-मयं वपुः
 १११५०२९३ मद्-योग-शान्त-चित्तस्य । यादसाम् उदकं यथा
 १११५०३०१ मद्-विभूतीर् अभिध्यायन् । श्रीवत्सास्त्र-विभूषिताः
 १११५०३०३ ध्वजातपत्र-व्यजनैः । स भवेद् अपराजितः
 १११५०३११ उपासकस्य माम् एवं । योग-धारणया मुनेः
 १११५०३१३ सिद्धयः पूर्व-कथिता । उपतिष्ठन्त्य् अशेषतः
 १११५०३२१ जितेन्द्रियस्य दान्तस्य । जित-श्वासात्मनो मुनेः
 १११५०३२३ मद्-धारणां धारयतः । का सा सिद्धिः सु-दुर्लभा
 १११५०३३१ अन्तरायान् वदन्त्य् एता । युञ्जतो योगम् उत्तमम्

१११५०३३३ मया सम्पद्यमानस्य । काल-क्षपण-हेतवः
 १११५०३४१ जन्मौषधि-तपो-मन्त्रैर् । यावतीर् इह सिद्धयः
 १११५०३४३ योगेनाप्नोति ताः सर्वा । नान्यैर् योग-गतिं व्रजेत्
 १११५०३५१ सर्वासाम् अपि सिद्धीनां । हेतुः पतिर् अहं प्रभुः
 १११५०३५३ अहं योगस्य साङ्ख्यस्य । धर्मस्य ब्रह्म-वादिनाम्
 १११५०३६१ अहम् आत्मान्तरो बाह्यो । ऽनावृतः सर्व-देहिनाम्
 १११५०३६३ यथा भूतानि भूतेषु । बहिर् अन्तः स्वयं तथा
 १११६००१० श्री-उद्धव उवाच
 १११६००११ त्वं ब्रह्म परमं साक्षाद् । अनाद्य-अन्तम् अपावृतम्
 १११६००१३ सर्वेषाम् अपि भावानां । त्राण-स्थित्य-अप्ययोद्धवः
 १११६००२१ उच्चावचेषु भूतेषु । दुर्ज्ञेयम् अकृतात्मभिः
 १११६००२३ उपासते त्वां भगवन् । याथा-तथ्येन ब्राह्मणाः
 १११६००३१ येषु येषु च भूतेषु । भक्त्या त्वां परमर्षयः
 १११६००३३ उपासीनाः प्रपद्यन्ते । संसिद्धिं तद् वदस्व मे
 १११६००४१ गूढश् चरसि भूतात्मा । भूतानां भूत-भावन
 १११६००४३ न त्वां पश्यन्ति भूतानि । पश्यन्तं मोहितानि ते
 १११६००५१ याः काश् च भूमौ दिवि वै रसायां । विभूतयो दिक्षु महा-विभूते
 १११६००५३ ता मह्यम् आख्याह्य अनुभावितास् ते । नमामि ते तीर्थ-पदाङ्घ्रि-पद्मम्
 १११६००६० श्री-भगवान् उवाच
 १११६००६१ एवम् एतद् अहं पृष्टः । प्रश्नं प्रश्न-विदां वर
 १११६००६३ युयुत्सुना विनशने । सपत्नैर् अजुनिन वै
 १११६००७१ ज्ञात्वा ज्ञाति-वधं गर्हाम् । अधर्म राज्य-हेतुकम्
 १११६००७३ ततो निवृत्तो हन्ताहं । हतो ऽयम् इति लौकिकः
 १११६००८१ स तदा पुरुष-व्याघ्रो । युक्त्या मे प्रतिबोधितः
 १११६००८३ अभ्यभाषत माम् एवं । यथा त्वं रण-मूर्धनि
 १११६००९१ अहम् आत्मोद्धवामीषां । भूतानां सुहृद् ईश्वरः
 १११६००९३ अहं सर्वाणि भूतानि । तेषां स्थित्य-उद्धवाप्ययः
 १११६०१०१ अहं गतिर् गतिमतां । कालः कलयताम् अहम्
 १११६०१०३ गुणाणां चाप्य् अहं साम्यं । गुणिन्य् औत्पत्तिको गुणः
 १११६०१११ गुणिनाम् अप्य् अहं सूत्रं । महतां च महान् अहम्
 १११६०११३ सूक्ष्माणाम् अप्य् अहं जीवो । दुर्जयानाम् अहं मनः
 १११६०१२१ हिरण्यगर्भो वेदानां । मन्त्राणां प्रणवस् त्रि-वृत्
 १११६०१२३ अक्षराणाम् अ-कारो ऽस्मि । पदानि च्छन्दुसाम् अहम्
 १११६०१३१ इन्द्रो ऽहं सर्व-देवानां । वसूनाम् अस्मि हव्य-वाट्
 १११६०१३३ आदित्यानाम् अहं विष्णू । रुद्राणां नील-लोहितः
 १११६०१४१ ब्रह्मर्षीणां भृगुर् अहं । राजर्षीणाम् अहं मनुः
 १११६०१४३ देवर्षीणां नारदो ऽहं । हविर्धान्य् अस्मि धेनुषु

१११६०१५१ सिद्धेश्वराणां कपिलः । सुपर्णो ऽहं पतत्रिणाम्
 १११६०१५३ प्रजापतीनां दक्षो ऽहं । पितृणाम् अहम् अर्यमा
 १११६०१६१ मां विद्ध्य उद्धव दैत्यानां । प्रह्लादम् असुरेश्वरम्
 १११६०१६३ सोमं नक्षत्रौषधीनां । धनेशं यक्ष-रक्षसाम्
 १११६०१७१ ऐरावतं गजेन्द्राणां । यादसां वरुणं प्रभुम्
 १११६०१७३ तपतां द्युमतां सूर्यं । मनुष्याणां च भू-पतिम्
 १११६०१८१ उच्चैःश्रवास् तुरङ्गाणां । धातूनाम् अस्मि काञ्चनम्
 १११६०१८३ यमः संयमतां चाहम् । सर्पाणाम् अस्मि वासुकिः
 १११६०१९१ नागेन्द्राणाम् अनन्तो ऽहं । मृगेन्द्रः शृङ्गि-दंष्ट्रिणाम्
 १११६०१९३ आश्रमाणाम् अहं तुर्यो । वर्णानां प्रथमो ऽनघ
 १११६०२०१ तीर्थानां स्रोतसां गङ्गा । समुद्रः सरसाम् अहम्
 १११६०२०३ आयुधानां धनुर् अहं । त्रिपुर-घ्नो धनुष्मताम्
 १११६०२११ धिष्ण्यानाम् अस्म्य् अहं मेरुर् । गहनानां हिमालयः
 १११६०२१३ वनस्पतीनाम् अश्वत्थ । ओषधीनाम् अहं यवः
 १११६०२२१ पुरोधसां वसिष्ठो ऽहं । ब्रह्मिष्ठानां बृहस्पतिः
 १११६०२२३ स्कन्दो ऽहं सर्व-सेनान्याम् । अग्रण्यां भगवान् अजः
 १११६०२३१ यज्ञानां ब्रह्म-यज्ञो ऽहं । व्रतानाम् अविहिंसनम्
 १११६०२३३ वाय्व-अग्न्य-अर्काम्बु-वाग्-आत्मा । शुचीनाम् अप्य् अहं शुचिः
 १११६०२४१ योगानाम् आत्म-संरोधो । मन्त्रो ऽस्मि विजिगीषताम्
 १११६०२४३ आन्वीक्षिकी कौशलानां । विकल्पः ख्याति-वादिनाम्
 १११६०२५१ स्त्रीणां तु शतरूपाहं । पुंसां स्वायम्भुवो मनुः
 १११६०२५३ नारायणो मुनीनां च । कुमारो ब्रह्मचारिणाम्
 १११६०२६१ धर्माणाम् अस्मि सन्न्यासः । क्षेमाणाम् अबहि-र्मतिः
 १११६०२६३ गुह्यानां सु-नृतं मौनं । मिथुनानाम् अजस् त्व् अहम्
 १११६०२७१ संवत्सरो ऽस्म्य् अनिमिषाम् । ऋतूनां मधु-माधवौ
 १११६०२७३ मासानां मार्गशीर्षो ऽहं । नक्षत्राणां तथाभिजित्
 १११६०२८१ अहं युगानां च कृतं । धीराणां देवलो ऽसितः
 १११६०२८३ द्वैपायनो ऽस्मि व्यासानां । कवीनां काव्य आत्मवान्
 १११६०२९१ वासुदेवो भगवतां । त्वं तु भागवतेष्व् अहम्
 १११६०२९३ किम्पुरुषानां हनुमान् । विद्याघ्राणां सुदर्शनः
 १११६०३०१ रत्नानां पद्म-रागो ऽस्मि । पद्म-कोशः सु-पेशसाम्
 १११६०३०३ कुशो ऽस्मि दर्भ-जातीनां । गव्यम् आज्यं हविःष्व् अहम्
 १११६०३११ व्यवसायिनाम् अहं लक्ष्मीः । कितवानां छल-ग्रहः
 १११६०३१३ तितिक्षास्मि तितिक्षूणां । सत्त्वं सत्त्ववताम् अहम्
 १११६०३२१ ओजः सहो बलवतां । कर्माहं विद्धि सात्वताम्
 १११६०३२३ सात्वतां नव-मूर्तीनाम् । आदि-मूर्तिर् अहं परा
 १११६०३३१ विश्वावसुः पूर्वचित्तिर् । गन्धर्वाप्सरसाम् अहम्

१११६०३३३ भूधराणाम् अहं स्थैर्यं । गन्ध-मात्रम् अहं भुवः
 १११६०३४१ अपां रसश् च परमस् । तेजिष्ठानां विभावसुः
 १११६०३४३ प्रभा सूर्येन्दु-ताराणां । शब्दो ऽहं नभसः परः
 १११६०३५१ ब्रह्मण्यानां बलिर् अहं । वीराणाम् अहम् अर्जुनः
 १११६०३५३ भूतानां स्थितिर् उत्पत्तिर् । अहं वै प्रतिसङ्क्रमः
 १११६०३६१ गत्-उत्-उत्सर्गोपादानम् । आनन्द-स्पर्श-लक्षणम्
 १११६०३६३ आस्वाद-श्रुत्य-अवघ्राणम् । अहं सर्वेन्द्रियेन्द्रियम्
 १११६०३७१ पृथिवी वायुर् आकाश । आपो ज्योतिर् अहं महान्
 १११६०३७३ विकारः पुरुषो ऽव्यक्तं । रजः सत्त्वं तमः परम्
 १११६०३७५ अहम् एतत् प्रसङ्ख्यानं । ज्ञानं तत्त्व-विनिश्चयः
 १११६०३८१ मयेश्वरेण जीवेन । गुणेन गुणिना विना
 १११६०३८३ सर्वात्मनापि सर्वेण । न भावो विद्यते क्वचित्
 १११६०३९१ सङ्ख्यानं परमाणूनां । कालेन क्रियते मया
 १११६०३९३ न तथा मे विभूतीनां । सृजतो ऽण्डानि कोटिशः
 १११६०४०१ तेजः श्रीः कीर्तिर् ऐश्वर्यं । हीस् त्यागः सौभगं भगः
 १११६०४०३ वीर्यं तितिक्षा विज्ञानं । यत्र यत्र स मे ऽंशकः
 १११६०४११ एतास् ते कीर्तिताः सर्वाः । सङ्क्षेपेण विभूतयः
 १११६०४१३ मनो-विकारा एवैते । यथा वाचाभिधीयते
 १११६०४२१ वाचं यच्छ मनो यच्छ । प्राणान् यच्छेद्रियाणि च
 १११६०४२३ आत्मानम् आत्मना यच्छ । न भूयः कल्पसे ऽध्वने
 १११६०४३१ यो वै वाङ्-मनसी संयग् । असंयच्छन् धिया यतिः
 १११६०४३३ तस्य व्रतं तपो दानं । स्रवत्य् आम-घटाम्बु-वत्
 १११६०४४१ तस्माद् वचो मनः प्राणान् । नियच्छेन् मत्-परायणः
 १११६०४४३ मद्-भक्ति-युक्त्या बुद्ध्या । ततः परिसमाप्यते
 १११७००१० श्री-उद्धव उवाच
 १११७००११ यस् त्वयाभिहितः पूर्वं । धर्मस् त्वद्-भक्ति-लक्षणः
 १११७००१३ वर्णाशमाचारवतां । सर्वेषां द्वि-पदाम् अपि
 १११७००२१ यथानुष्ठीयमानेन । त्वयि भक्तिर् नृणां भवेत्
 १११७००२३ स्व-धर्मेणारविन्दाक्ष । तन् ममाख्यातुम् अर्हसि
 १११७००३१ पुरा किल महा-बाहो । धर्मं परमकं प्रभो
 १११७००३३ यत् तेन हंस-रूपेण । ब्रह्मणे ऽभ्यात्थ माधव
 १११७००४१ स इदानीं सु-महता । कालेनामित्र-कर्शन
 १११७००४३ न प्रायो भविता मर्त्य- । लोके प्राग् अनुशासितः
 १११७००५१ वक्ता कर्ताविता नान्यो । धर्मस्याच्युत ते भुवि
 १११७००५३ सभायाम् अपि वैरिञ्च्यां । यत्र मूर्ति-धराः कलाः
 १११७००६१ कर्त्रावित्रा प्रवक्रा च । भवता मधुसूदन
 १११७००६३ त्यक्ते मही-तले देव । विनष्टं कः प्रवक्ष्यति

१११७००७१ तत् त्वं नः सर्व-धर्म-ज्ञ । धर्मस् त्वद्-भक्ति-लक्षणः
 १११७००७३ यथा यस्य विधीयेत । तथा वर्णय मे प्रभो
 १११७००८० श्री-शुक उवाच
 १११७००८१ इत्थं स्व-भृत्य-मुख्येन । पृष्टः स भगवान् हरिः
 १११७००८३ प्रीतः क्षेमाय मर्त्यानां । धर्मान् आह सनातनान्
 १११७००९० श्री-भगवान् उवाच
 १११७००९१ धर्म्य एष तव प्रश्नो । नैःश्रेयस-करो नृणाम्
 १११७००९३ वर्णाश्रमाचारवतां । तम् उद्धव निबोध मे
 १११७०१०१ आदौ कृत-युगे वर्णो । नृणां हंस इति स्मृतः
 १११७०१०३ कृत-कृत्याः प्रजा जात्या । तस्मात् कृत-युगं विदुः
 १११७०१११ वेदः प्रणव एवाग्रे । धर्मो ऽहं वृष-रूप-धृक्
 १११७०११३ उपासते तपो-निष्ठा । हंसं मां मुक्त-किल्बिषाः
 १११७०१२१ त्रेता-मुखे महा-भाग । प्राणान् मे हृदयात् त्रयी
 १११७०१२३ विद्या प्रादुरभूत् तस्या । अहम् आसं त्रि-वृन् मखः
 १११७०१३१ विप्र-क्षत्रिय-विट्-शूद्रा । मुख-बाहूरु-पाद-जाः
 १११७०१३३ वैराजात् पुरुषाज् जाता । य आत्माचार-लक्षणाः
 १११७०१४१ गृहाश्रमो जघनतो । ब्रह्मचर्यं हृदो मम
 १११७०१४३ वक्षः-स्थलाद् वने-वासः । सन्न्यासः शिरसि स्थितः
 १११७०१५१ वर्णानाम् आश्रमाणां च । जन्म-भूम्य-अनुसारिणीः
 १११७०१५३ आसन् प्रकृतयो नृणां । नीचैर् नीचोत्तमोत्तमाः
 १११७०१६१ शमो दमस् तपः शौचं । सन्तोषः क्षान्तिर् आर्जवम्
 १११७०१६३ मद्-भक्तिश् च दया सत्यं । ब्रह्म-प्रकृतयस् त्व् इमाः
 १११७०१७१ तेजो बलं धृतिः शौर्यं । तितिक्षौदार्यम् उद्यमः
 १११७०१७३ स्थैर्यं ब्रह्मन्यम् ऐश्वर्यं । क्षत्र-प्रकृतयस् त्व् इमाः
 १११७०१८१ आस्तिक्यं दान-निष्ठा च । अदम्भो ब्रह्म-सेवनम्
 १११७०१८३ अतुष्टिर् अर्थोपचयैर् । वैश्य-प्रकृतयस् त्व् इमाः
 १११७०१९१ शुश्रूषणं द्विज-गवां । देवानां चाप्य् अमायया
 १११७०१९३ तत्र लब्धेन सन्तोषः । शूद्र-प्रकृतयस् त्व् इमाः
 १११७०२०१ अशौचम् अनृतं स्तेयं । नास्तिक्यं शुष्क-विग्रहः
 १११७०२०३ कामः क्रोधश् च तर्षश् च । स भावो ऽन्त्यावसायिनाम्
 १११७०२११ अहिंसा सत्यम् अस्तेयम् । अकाम-क्रोध-लोभता
 १११७०२१३ भूत-प्रिय-हितेहा च । धर्मो ऽयं सार्व-वर्णिकः
 १११७०२२१ द्वितीयं प्राप्यानुपूर्व्याज् । जन्मोपनयनं द्विजः
 १११७०२२३ वसन् गुरु-कुले दान्तो । ब्रह्माधीयीत चाहूतः
 १११७०२३१ मेखलाजिन-दण्डाक्ष- । ब्रह्म-सूत्र-कमण्डलून्
 १११७०२३३ जटिलो ऽधौत-दद्-वासो । ऽरक्त-पीठः कुशान् दधत्
 १११७०२४१ स्नान-भोजन-होमेषु । जपोच्चारे च वाग्-यतः

१११७०२४३ न च्छन्द्यान् नख-रोमाणि । कक्षोपस्थ-गतान् अपि
 १११७०२५१ रेतो नावकिरेज् जातु । ब्रह्म-व्रत-धरः स्वयम्
 १११७०२५३ अवकीर्णो ऽवगाह्याप्सु । यतासुस् त्रि-पदां जपेत्
 १११७०२६१ अग्न्य-अर्काचार्य-गो-विप्र- । गुरु-वृद्ध-सुराज् शुचिः
 १११७०२६३ समाहित उपासीत । सन्ध्ये द्वे यत-वाग् जपन्
 १११७०२७१ आचार्य मां विजानीयान् । नावन्मन्येत कर्हिचित्
 १११७०२७३ न मर्त्य-बुद्ध्यासूयेत । सर्व-देव-मयो गुरुः
 १११७०२८१ सायं प्रातर् उपानीय । भैक्ष्यं तस्मै निवेदयेत्
 १११७०२८३ यच् चान्यद् अप्य् अनुज्ञातम् । उपयुञ्जीत संयतः
 १११७०२९१ शुश्रूषमाण आचार्य । सदोपासीत नीच-वत्
 १११७०२९३ यान-शय्यासन-स्थानैर् । नाति-दूरे कृताञ्जलिः
 १११७०३०१ एवं-वृत्तो गुरु-कुले । वसेद् भोग-विवर्जितः
 १११७०३०३ विद्या समाप्यते यावद् । बिभ्रद् व्रतम् अखण्डितम्
 १११७०३११ यद्य असौ छन्दसां लोकम् । आरोक्ष्यन् ब्रह्म-विष्टपम्
 १११७०३१३ गुरवे विन्यसेद् देहं । स्वाध्यायार्थं बृहद्-व्रतः
 १११७०३२१ अग्नौ गुराव् आत्मनि च । सर्व-भूतेषु मां परम्
 १११७०३२३ अपृथग्-धीर् उपसीत । ब्रह्म-वर्चस्व्य् अकल्मषः
 १११७०३३१ स्त्रीणां निरीक्षण-स्पर्श- । संलाप-क्ष्वेलनादिकम्
 १११७०३३३ प्राणिनो मिथुनी-भूतान् । अगृहस्थो ऽग्रतस् त्यजेत्
 १११७०३४१ शौचम् आचमनं स्नानं । सन्ध्योपास्तिर् ममार्चनम्
 १११७०३४३ तीर्थ-सेवा जपो ऽस्पृश्या- । भक्ष्यासम्भाष्य-वर्जनम्
 १११७०३५१ सर्वाश्रम-प्रयुक्तो ऽयं । नियमः कुल-नन्दन
 १११७०३५३ मद्-भावः सर्व-भूतेषु । मनो-वाक्-काय-संयमः
 १११७०३६१ एवं बृहद्-व्रत-धरो । ब्राह्मणो ऽग्निर् इव ज्वलन्
 १११७०३६३ मद्-भक्तस् तीव्र-तपसा । दग्ध-कर्माशयो ऽमलः
 १११७०३७१ अधानन्तरम् आवेक्ष्यन् । यथा-जिज्ञासितागमः
 १११७०३७३ गुरवे दक्षिणां दत्त्वा । स्नायाद् गुह-अनुमोदितः
 १११७०३८१ गृहं वनं वोपविशेत् । प्रव्रजेद् वा द्विजोत्तमः
 १११७०३८३ आश्रमाद् आश्रमं गच्छेन् । नान्यथामत्-परश् चरेत्
 १११७०३९१ गृहार्थी सदृशीं भार्याम् । उद्वहेद् अजुगुप्सिताम्
 १११७०३९३ यवीयसीं तु वयसा । यं स-वर्णाम् अनु क्रमात्
 १११७०४०१ इज्याध्ययन-दानानि । सर्वेषां च द्वि-जन्मनाम्
 १११७०४०३ प्रतिग्रहो ऽध्यापनं च । ब्राह्मणस्यैव याजनम्
 १११७०४११ प्रतिग्रहं मन्यमानस् । तपस्-तेजो-यशो-नुदम्
 १११७०४१३ अन्याभ्याम् एव जीवेत । शिलैर् वा दोष-दृक् तयोः
 १११७०४२१ ब्राह्मणस्य हि देहो ऽयं । क्षुद्र-कामाय नेष्यते
 १११७०४२३ कृच्छ्राय तपसे चेह । प्रेत्यानन्त-सुखाय च

१११७०४३१ शिलोज्छ-वृत्त्या परितुष्ट-चित्तो । धर्म महान्तं विरजं जुषाणः
 १११७०४३३ मय्य् अर्पितात्मा गृह एव तिष्ठन् । नाति-प्रसक्तः समुपैति शान्तिम्
 १११७०४४१ समुद्धरन्ति ये विप्रं । सीदन्तं मत्-परायणम्
 १११७०४४३ तान् उद्धरिष्ये न चिराद् । आपद्भ्यो नौर् इवार्णवात्
 १११७०४५१ सर्वाः समुद्धरेद् राजा । पितेव व्यसनात् प्रजाः
 १११७०४५३ आत्मानम् आत्मना धीरो । यथा गज-पतिर् गजान्
 १११७०४६१ एवं-विधो नर-पतिर् । विमानेनार्क-वर्चसा
 १११७०४६३ विधूयेहाशुभं कृत्स्नम् । इन्द्रेण सह मोदते
 १११७०४७१ सीदन् विप्रो वणिग्-वृत्त्या । पण्यैर् एवापदं तरेत्
 १११७०४७३ खड्गेन वापदाक्रान्तो । न श्व-वृत्त्या कथञ्चन
 १११७०४८१ वैश्य-वृत्त्या तु राजन्यो । जीवेन् मृगययापदि
 १११७०४८३ चरेद् वा विप्र-रूपेण । न श्व-वृत्त्या कथञ्चन
 १११७०४९१ शूद्र-वृत्तिं भजेद् वैश्यः । शूद्रः कारु-कट-क्रियाम्
 १११७०४९३ कृच्छ्रान् मुक्तो न गर्ह्येण । वृत्तिं लिप्सेत कर्मणा
 १११७०५०१ वेदाध्याय-स्वधा-स्वाहा- । बल्य-अन्नाद्यैर् यथोदयम्
 १११७०५०३ देवर्षि-पितृ-भूतानि । मद्-रूपाण्य् अन्व-अहं यजेत्
 १११७०५११ यदृच्छयोपपन्नेन । शुक्लेनोपाजितेन वा
 १११७०५१३ धनेनापीडयन् भृत्यान् । न्यायेनैवाहरेत् क्रतून्
 १११७०५२१ कुटुम्बेषु न सज्जेत । न प्रमाद्येत् कुटुम्ब्य् अपि
 १११७०५२३ विपश्चिन् नश्वरं पश्येद् । अदृष्टम् अपि दृष्ट-वत्
 १११७०५३१ पुत्र-दाराप्त-बन्धूनां । सङ्गमः पान्थ-सङ्गमः
 १११७०५३३ अनु-देहं वियन्त्य् एते । स्वप्नो निद्रानुगो यथा
 १११७०५४१ इत्थं परिमृशन् मुक्तो । गृहेष्व् अतिथि-वद् वसन्
 १११७०५४३ न गृहैर् अनुबध्येत । निर्ममो निरहङ्कृतः
 १११७०५५१ कर्माभिर् गृह-मेधीयैर् । इष्ट्वा माम् एव भक्तिमान्
 १११७०५५३ तिष्ठेद् वनं वोपविशेत् । प्रजावान् वा परिव्रजेत्
 १११७०५६१ यस् त्व् आसक्त-मतिर् गेहे । पुत्र-वित्तैषणातुरः
 १११७०५६३ स्त्रैणः कृपण-धीर् मूढो । ममाहम् इति बध्यते
 १११७०५७१ अहो मे पितरौ वृद्धौ । भार्या बालात्मजात्मजाः
 १११७०५७३ अनाथा माम् ऋते दीनाः । कथं जीवन्ति दुःखिताः
 १११७०५८१ एवं गृहाशयाक्षिप्त- । हृदयो मूढ-धीर् अयम्
 १११७०५८३ अतृप्तस् तान् अनुध्यायन् । मृतो ऽन्धं विशते तमः
 १११८००१० श्री-भगवान् उवाच
 १११८००११ वनं विविक्षुः पुत्रेषु । भार्या न्यस्य सहैव वा
 १११८००१३ वन एव वसेच्च छान्तस् । तृतीयं भागम् आयुषः
 १११८००२१ कन्द-मूल-फलैर् वन्यैर् । मेध्यैर् वृत्तिं प्रकल्पयेत्
 १११८००२३ वसीत वल्कलं वासस् । तृण-पर्णाजिनानि वा

१११८००३१ केश-रोम-नख-श्मश्रु- । मलानि विभृयाद् दतः
 १११८००३३ न धावेद् अप्सु मजेत । त्रि कालं स्थण्डिले-शयः
 १११८००४१ ग्रीष्मे तप्येत पञ्चाग्नीन् । वर्षास्वू आसार-षाड् जले
 १११८००४३ आकण्ठ-मग्नः शिशिर । एवं वृत्तस् तपश् चरेत्
 १११८००५१ अग्नि-पक्वं समश्नीयात् । काल-पक्वम् अथापि वा
 १११८००५३ उलूखलाश्म-कुङ्को वा । दन्तोलूखल एव वा
 १११८००६१ स्वयं सञ्चिनुयात् सर्वम् । आत्मनो वृत्ति-कारणम्
 १११८००६३ देश-काल-बलाभिज्ञो । नाददीतान्यदाहतम्
 १११८००७१ वन्यैश् चरु-पुरोडाशैर् । निर्वपेत् काल-चोदितान्
 १११८००७३ न तु श्रौतेन पशुना । मां यजेत वनाश्रमी
 १११८००८१ अग्निहोत्रं च दर्शश् च । पौर्णमासश् च पूर्व-वत्
 १११८००८३ चातुर्मास्यानि च मुनेर् । आम्नातानि च नैगमैः
 १११८००९१ एवं चीर्णेन तपसा । मुनिर् धमनि-सन्ततः
 १११८००९३ मां तपो-मयम् आराध्य । ऋषि-लोकाद् उपैति माम्
 १११८०१०१ यस् त्व एतत् कृच्छ्रतश् चीर्णं । तपो निःश्रेयसं महत्
 १११८०१०३ कामायालपीयसे युञ्ज्याद् । बालिशः को ऽपरस् ततः
 १११८०१११ यदासौ नियमे ऽकल्पो । जरया जात-वेपथुः
 १११८०११३ आत्मन्य् अग्नीन् समारोप्य । मच्च-चित्तो ऽग्निं समाविशेत्
 १११८०१२१ यदा कर्म-विपाकेषु । लोकेषु निरयात्मसु
 १११८०१२३ विरागो जायते सम्यङ् । न्यस्ताग्निः प्रव्रजेत् ततः
 १११८०१३१ इष्ट्वा यथोपदेशं मां । दत्त्वा सर्व-स्वम् ऋत्विजे
 १११८०१३३ अग्नीन् स्व-प्राण आवेश्य । निरपेक्षः परिव्रजेत्
 १११८०१४१ विप्रस्य वै सन्न्यसतो । देवा दारादि-रूपिणः
 १११८०१४३ विघ्नान् कुर्वन्त्य् अयं ह्य् अस्मान् । आक्रम्य समियात् परम्
 १११८०१५१ विभृयाच् चेन् मुनिर् वासः । कौपीनाच्छादनं परम्
 १११८०१५३ त्यक्तं न दण्ड-पात्राभ्याम् । अन्यत् किञ्चिद् अनापदि
 १११८०१६१ दृष्टि-पूतं न्यसेत् पादं । वस्त्र-पूतं पिबेज् जलम्
 १११८०१६३ सत्य-पूतां वदेद् वाचं । मनः-पूतं समाचरेत्
 १११८०१७१ मौनानीहानिलायामा । दण्डा वाग्-देह-चेतसाम्
 १११८०१७३ न ह्य् एते यस्य सन्त्य् अङ्ग । वेणुभिर् न भवेद् यतिः
 १११८०१८१ भिक्षां चतुर्षु वर्णेषु । विगर्हान् वर्जयंश् चरेत्
 १११८०१८३ सप्तागारान् असङ्कृतांस् । तुष्येल् लब्धेन तावता
 १११८०१९१ बहिर् जलाशयं गत्वा । तत्रोपस्पृश्य वाग्-यतः
 १११८०१९३ विभज्य पावितं शेषं । भुञ्जीताशेषम् आहतम्
 १११८०२०१ एकश् चरेन् महीम् एतां । निःसङ्गः संयतेन्द्रियः
 १११८०२०३ आत्म-क्रीड आत्म-रत । आत्म-वान् सम-दर्शनः
 १११८०२११ विविक्त-क्षेम-शरणो । मद्-भाव-विमलाशयः

१११८०२१३ आत्मानं चिन्तयेद् एकम् । अभेदेन मया मुनिः
 १११८०२२१ अन्वीक्षेतात्मनो बन्धं । मोक्षं च ज्ञान-निष्ठया
 १११८०२२३ बन्ध इन्द्रिय-विक्षेपो । मोक्ष एषां च संयमः
 १११८०२३१ तस्मान् नियम्य षड्-वर्गं । मद्-भावेन चरेन् मुनिः
 १११८०२३३ विरक्तः क्षुद्र-कामेभ्यो । लब्ध्वात्मनि सुखं महत्
 १११८०२४१ पुर-ग्राम-व्रजान् सार्थान् । भिक्षार्थं प्रविशंश् चरेत्
 १११८०२४३ पुण्य-देश-सरिच्छैल- । वनाश्रम-वतीं महीम्
 १११८०२५१ वानप्रस्थाश्रम-पदेष्व् । अभीक्षणं भैक्ष्यम् आचरेत्
 १११८०२५३ संसिध्यत्य् आश्व असम्मोहः । शुद्ध-सत्त्वः शिलान्धसा
 १११८०२६१ नैतद् वस्तुतया पश्येद् । दृश्यमानं विनश्यति
 १११८०२६३ असक्त-चित्तो विरमेद् । इहामुत्र-चिकीर्षितात्
 १११८०२७१ यद् एतद् आत्मनि जगन् । मनो-वाक्-प्राण-संहतम्
 १११८०२७३ सर्वं मायेति तर्केण । स्व-स्थस् त्यक्त्वा न तत् स्मरेत्
 १११८०२८१ ज्ञान-निष्ठो विरक्तो वा । मद्-भक्तो वानपेक्षकः
 १११८०२८३ स-लिङ्गान् आश्रमांस् त्यक्त्वा । चरेद् अविधि-गोचरः
 १११८०२९१ बुधो बालक-वत् क्रीडेत् । कुशलो जड-वच् चरेत्
 १११८०२९३ वदेद् उन्मत्त-वद् विद्वान् । गो-चर्यां नैगमश् चरेत्
 १११८०३०१ वेद-वाद-रतो न स्यान् । न पाषण्डी न हैतुकः
 १११८०३०३ शुष्क-वाद-विवादे न । कञ्चित् पक्षं समाश्रयेत्
 १११८०३११ नोद्विजेत जनाद् धीरो । जनं चोद्वेजयेन् न तु
 १११८०३१३ अति-वादांस् तितिक्षेत । नावमन्येत कञ्चन
 १११८०३१५ देहम् उद्दिश्य पशु-वद् । वैरं कुर्यान् न केनचित्
 १११८०३२१ एक एव परो ह्य् आत्मा । भूतेष्व् आत्मन्य् अवस्थितः
 १११८०३२३ यथेन्दुर उद-पात्रेषु । भूतान्य् एकात्मकानि च
 १११८०३३१ अलब्ध्वा न विषीदेत । काले काले ऽशनं क्वचित्
 १११८०३३३ लब्ध्वा न हृष्येद् धृतिमान् । उभयं दैव-तन्त्रितम्
 १११८०३४१ आहारार्थं समीहेत । युक्तं तत्-प्राण-धारणम्
 १११८०३४३ तत्त्वं विमृश्यते तेन । तद् विज्ञाय विमुच्यते
 १११८०३५१ यदृच्छयोपपन्नान्नम् । अद्याच् छ्रेष्ठम् उतापरम्
 १११८०३५३ तथा वासस् तथा शय्यां । प्राप्तं प्राप्तं भजेन् मुनिः
 १११८०३६१ शौचम् आचमनं स्नानं । न तु चोदनया चरेत्
 १११८०३६३ अन्यांश् च नियमाञ् ज्ञानी । यथाहं लीलेश्वरः
 १११८०३७१ न हि तस्य विकल्पाख्या । या च मद्-वीक्षया हता
 १११८०३७३ आ-देहान्तात् क्वचित् ख्यातिस् । ततः सम्पद्यते मया
 १११८०३८१ दुःखोदकेषु कामेषु । जात-निर्वेद आत्मवान्
 १११८०३८३ अज्ज्ञासित-मद्-धर्मो । मुनिं गुरुम् उपव्रजेत्
 १११८०३९१ तावत् परिचरेद् भक्तः । श्रद्धावान् अनसूयकः

१११८०३९३ यावद् ब्रह्म विजानीयान् । माम् एव गुरुम् आहतः
 १११८०४०१ यस् त्व् असंयत-षड्-वर्गः । प्रचण्डेन्द्रिय-सारथिः
 १११८०४०३ ज्ञान-वैराग्य-रहितस् । त्रि-दण्डम् उपजीवति
 १११८०४११ सुरान् आत्मानम् आत्म-स्थं । निहुते मां च धर्म-हा
 १११८०४१३ अविपक्व-कषायो ऽस्माद् । अमुष्माच्च च विहीयते
 १११८०४२१ भिक्षोर् धर्मः शमो ऽहिंसा । तप ईक्षा वनौकसः
 १११८०४२३ गृहिणो भूत-रक्षेज्या । द्विजस्याचार्य-सेवनम्
 १११८०४३१ ब्रह्मचर्यं तपः शौचं । सन्तोषो भूत-सौहृदम्
 १११८०४३३ गृहस्थस्याप्य् ऋतौ गन्तुः । सर्वेषां मद्-उपासनम्
 १११८०४४१ इति मां यः स्व-धर्मेण । भजेन् नित्यम् अनन्य-भाक्
 १११८०४४३ सर्व-भूतेषु मद्-भावो । मद्-भक्तिं विन्दते दृढाम्
 १११८०४५१ भक्तयोद्धवानपायिन्या । सर्व-लोक-महेश्वरम्
 १११८०४५३ सर्वोत्पत्त्य-अप्ययं ब्रह्म । कारणं मोपयाति सः
 १११८०४६१ इति स्व-धर्म-निर्णिक्त- । सत्त्वो निर्जात-मद्-गतिः
 १११८०४६३ ज्ञान-विज्ञान-सम्पन्नो । न चिरात् समुपैति माम्
 १११८०४७१ वर्णाश्रमवतां धर्म । एष आचार-लक्षणः
 १११८०४७३ स एव मद्-भक्ति-युतो । निःश्रेयस-करः परः
 १११८०४८१ एतत् ते ऽभिहितं साधो । भवान् पृच्छति यच्च च माम्
 १११८०४८३ यथा स्व-धर्म-संयुक्तो । भक्तो मां समियात् परम्
 १११९००१० श्री-भगवान् उवाच
 १११९००११ यो विद्या-श्रुत-सम्पन्नः । आत्मवान् नानुमानिकः
 १११९००१३ मया-मात्रम् इदं ज्ञात्वा । ज्ञानं च मयि सन्न्यसेत्
 १११९००२१ ज्ञानिनस् त्व् अहम् एवेष्टः । स्वार्थो हेतुश् च सम्मतः
 १११९००२३ स्वर्गश् चैवापवर्गश् च । नान्यो ऽर्थो मद्-ऋते प्रियः
 १११९००३१ ज्ञान-विज्ञान-संसिद्धाः । पदं श्रेष्ठं विदुर् मम
 १११९००३३ ज्ञानी प्रियतमो ऽतो मे । ज्ञानेनासौ विभर्ति माम्
 १११९००४१ तपस् तीर्थं जपो दानं । पवित्राणीतराणि च
 १११९००४३ नालं कुर्वन्ति तां सिद्धिं । या ज्ञान-कलया कृता
 १११९००५१ तस्माज् ज्ञानेन सहितं । ज्ञात्वा स्वात्मानम् उद्धव
 १११९००५३ ज्ञान-विज्ञान-सम्पन्नो । भज मां भक्ति-भावतः
 १११९००६१ ज्ञान-विज्ञान-यज्ञेन । माम् इष्ट्वात्मानम् आत्मनि
 १११९००६३ सर्व-यज्ञ-पतिं मां वै । संसिद्धिं मुनयो ऽगमन्
 १११९००७१ त्वय्य् उद्धवाश्रयति यस् त्रि-विधो विकारो
 १११९००७३ मायान्तरापतति नादृ-अपवर्गयोर् यत्
 १११९००७३ जन्मादयो ऽस्य यद् अमी तव तस्य किं स्युर्
 १११९००७४ आदृ-अन्तयोर् यद् असतो ऽस्ति तद् एव मध्ये
 १११९००८० श्री-उद्धव उवाच

१११९००८१ ज्ञानं विशुद्धं विपुलं यथैतद् । वैराग्य-विज्ञान-युतं पुराणम्
 १११९००८३ आख्याहि विश्वेश्वर विश्व-मूर्ते । त्वद्-भक्ति-योगं च महद्-विमृग्यम्
 १११९००९१ ताप-त्रयेणाभिहतस्य घोरे । सन्तप्यमानस्य भवाध्वनीश
 १११९००९३ पश्यामि नान्यच्च छरणं तवाङ्घ्रि- । द्वन्द्वतपत्राद् अमृताभिवर्षात्
 १११९०१०१ दष्टं जनं सम्पतितं बिले ऽस्मिन् । कालाहिना क्षुद्र-सुखोरु-तर्षम्
 १११९०१०३ समुद्धरैनं कृपयापवर्ग्यैर् । वचोभिर् आसिञ्च महानुभाव
 १११९०११० श्री-भगवान् उवाच
 १११९०१११ इत्थम् एतत् पुरा राजा । भीष्मं धर्म-भृतां वरम्
 १११९०११३ अजात-शत्रुः पप्रच्छ । सर्वेषां नो ऽनुशृण्वताम्
 १११९०१२१ निवृत्ते भारते युद्धे । सुहृन्-निधन-विह्वलः
 १११९०१२३ श्रुत्वा धर्मान् बहून् पश्यान् । मोक्ष-धर्मान् अपृच्छत
 १११९०१३१ तान् अहं ते ऽभिधास्यामि । देव-व्रत-मखाच्च छरुतान्
 १११९०१३३ ज्ञान-वैराग्य-विज्ञान- । श्रद्धा-भक्त्य-उपबृंहितान्
 १११९०१४१ नवैकादश पञ्च त्रीन् । भावान् भूतेषु येन वै
 १११९०१४३ ईक्षेताथाकम् अप्य् एषु । तज् ज्ञानं मम निश्चितम्
 १११९०१५१ एतद् एव हि विज्ञानं । न तथैकेन येन यत्
 १११९०१५३ स्थित्य-उत्पत्त्य-अप्ययान् पश्येद् । भावानां त्रि-गुणात्मनाम्
 १११९०१६१ आदाव् अन्ते च मध्ये च । सृज्यात् सृज्यं यद् अन्वियात्
 १११९०१६३ पुनस् तत्-प्रतिसङ्क्रामे । यच्च छिष्येत तद् एव सत्
 १११९०१७१ श्रुतिः प्रत्यक्षम् ऐतिह्यम् । अनुमानं चतुष्टयम्
 १११९०१७३ प्रमाणेष्व् अनवस्थानाद् । विकल्पात् स विरज्यते
 १११९०१८१ कर्मणां परिणामित्वाद् । आ-विरिञ्च्याद् अमङ्गलम्
 १११९०१८३ विपश्चिन् नश्वरं पश्येद् । अदृष्टम् अपि दृष्ट-वत्
 १११९०१९१ भक्ति-योगः पुरैवोक्तः । प्रीयमाणाय ते ऽनघ
 १११९०१९३ पुनश् च कथयिष्यामि । मद्-भक्तेः कारणं परं
 १११९०२०१ श्रद्धामृत-कथायां मे । शश्वन् मद्-अनुकीर्तनम्
 १११९०२०३ परिनिष्ठा च पूजायां । स्तुतिभिः स्तवनं मम
 १११९०२११ आदरः परिचर्यायां । सवङ्गैर् अभिवन्दनम्
 १११९०२१३ मद्-भक्त-पूजाभ्यधिका । सर्व-भूतेषु मन्-मतिः
 १११९०२२१ मद्-अर्थेष्व् अङ्ग-चेष्टा च । वचसा मद्-गुणेरणम्
 १११९०२२३ मय्य् अर्पणं च मनसः । सर्व-काम-विवर्जनम्
 १११९०२३१ मद्-अर्थे ऽर्थ-परित्यागो । भोगस्य च सुखस्य च
 १११९०२३३ इष्टं दत्तं हुतं जप्तं । मद्-अर्थं यद् व्रतं तपः
 १११९०२४१ एवं धर्मैर् मनुष्याणाम् । उद्धवात्म-निवेदिनाम्
 १११९०२४३ मयि सञ्जायते भक्तिः । को ऽन्यो ऽर्थो ऽस्यावशिष्यते
 १११९०२५१ यदात्मन्य् अर्पितं चित्तं । शान्तं सत्त्वोपबृंहितम्
 १११९०२५३ धर्मं ज्ञानं स वैराग्यम् । ऐश्वर्यं चाभिपद्यते

१११९०२६१ यद् अर्पितं तद् विकल्पे । इन्द्रियैः परिधावति
 १११९०२६३ रजस्-बलं चासन्-निष्ठं । चित्तं विद्धि विपर्ययम्
 १११९०२७१ धर्मो मद्-भक्ति-कृत् प्रोक्तो । ज्ञानं चैकात्म्य-दर्शनम्
 १११९०२७३ गुणोस्व् असङ्गो वैराग्यम् । ऐश्वर्यं चाणिमादयः
 १११९०२८१ श्री-उद्धव उवाच । यमः कति-विधः प्रोक्तो
 १११९०२८३ नियमो वारि-कर्षण । कः शमः को दमः कृष्ण
 १११९०२९१ का तितिक्षा धृतिः प्रभो । किं दानं किं तपः शौर्यं
 १११९०२९३ किम् सत्यम् ऋतम् उच्यते । कस् त्यागः किं धनं चेष्टं
 १११९०३०१ को यज्ञः का च दक्षिणा । पुंसः किं स्विद् बलं श्रीमन्
 १११९०३०३ भगो लाभश् च केशव । का विद्या हीः परा का श्रीः
 १११९०३११ किं सुखं दुःखम् एव च । कः पण्डितः कश् च मूर्खः
 १११९०३१३ कः पन्था उत्पथश् च कः । कः स्वर्गो नरकः कः स्वित्
 १११९०३२१ को बन्धुर उत किं गृहम् । क आढ्यः को दरिद्रो वा
 १११९०३२३ कृपणः कः क ईश्वरः । एतान् प्रश्नान् मम ब्रूहि
 १११९०३२५ विपरीतांश् च सत्-पते । श्री-भगवान् उवाच
 १११९०३३१ अहिंसा सत्यम् अस्तेयम् । असङ्गो हीर् असञ्चयः
 १११९०३३३ आस्तिक्यं ब्रह्मचर्यं च । मौनं स्थैर्यं क्षमाभयम्
 १११९०३४१ शौचं जपस् तपो होमः । श्रद्धातिथ्यं मद्-अर्चनम्
 १११९०३४३ तीर्थाटनं परार्थेहा । तुष्टिर् आचार्य-सेवनम्
 १११९०३५१ एते यमाः स-नियमा । उभयोर् द्वादश स्मृताः
 १११९०३५३ पुंसाम् उपासितास् तात । यथा-कामं दुहन्ति हि
 १११९०३६१ शमो मन्-निष्ठता बुद्धेर् । दम इन्द्रिय-संयमः
 १११९०३६३ तितिक्षा दुःख-सम्मर्षो । जिह्वोपस्थ-जयो धृतिः
 १११९०३७१ दण्ड-न्यासः परं दानं । काम-त्यागस् तपः स्मृतम्
 १११९०३७३ स्वभाव-विजयः शौर्यं । सत्यं च सम-दर्शनम्
 १११९०३८१ अन्यच् च सुनृता वाणी । कविभिः परिकीर्तिता
 १११९०३८३ कर्मस्व् असङ्गमः शौचं । त्यागः सन्न्यास उच्यते
 १११९०३९१ धर्म इष्टं धनं नृणां । यज्ञो ऽहं भगवत्तमः
 १११९०३९३ दक्षिणा ज्ञान-सन्देशः । प्राणायामः परं बलम्
 १११९०४०१ भगो म ऐश्वरो भावो । लाभो मद्-भक्तिर् उत्तमः
 १११९०४०३ विद्यात्मनि भिदा-बाधो । जुगुप्सा हीर् अकर्मसु
 १११९०४११ श्रीर् गुणा नैरपेक्ष्याद्याः । सुखं दुःख-सुखात्ययः
 १११९०४१३ दुःखं काम-सुखापेक्षा । पण्डितो बन्ध-मोक्ष-वित्
 १११९०४२१ मूर्खो देहाद्य-अहं-बुद्धिः । पन्था मन्-निगमः स्मृतः
 १११९०४२३ उत्पथश् चित्त-विक्षेपः । स्वर्गः सत्त्व-गुणोदयः
 १११९०४३१ नरकस् तम-उन्नाहो । बन्धुर गुरुर् अहं सखे
 १११९०४३३ गृहं शरीरं मानुष्यं । गुणाढ्यो ह्य् आढ्य उच्यते

१११९०४४१ दरिद्रो यस् त्व असन्तुष्टः । कृपणो यो ऽजितेन्द्रियः
 १११९०४४३ गुणेष्व् असक्त-धीर् ईशो । गुण-सङ्गो विपर्ययः
 १११९०४५१ एत उद्धव ते प्रश्नाः । सर्वे साधु निरूपिताः
 १११९०४५३ किं वणितिन बहुना । लक्षणं गुण-दोषयोः
 १११९०४५५ गुण-दोष-दृशिर् दोषो । गुणस् तूभय-वर्जितः
 ११२०००१० श्री-उद्धव उवाच
 ११२०००११ विधिश् च प्रतिषेधश् च । निगमो हीश्वरस्य ते
 ११२०००१३ अवेक्षते ऽरविण्डाक्ष । गुणं दोषं च कर्मणाम्
 ११२०००२१ वर्णाश्रम-विकल्पं च । प्रतिलोमानुलोमजम्
 ११२०००२३ द्रव्य-देश-वयः-कालान् । स्वर्गं नरकम् एव च
 ११२०००३१ गुण-दोष-भिदा-दृष्टिम् । अन्तरेण वचस् तव
 ११२०००३३ निःश्रेयसं कथं नृणां । निषेध-विधि-लक्षणम्
 ११२०००४१ पितृ-देव-मनुष्यानां । वेदश् चक्षुस् तवेश्वर
 ११२०००४३ श्रेयस् त्व् अनुपलब्धे ऽर्थे । साध्य-साधनयोर् अपि
 ११२०००५१ गुण-दोष-भिदा-दृष्टिर् । निगमात् ते न हि स्वतः
 ११२०००५३ निगमेनापवादश् च । भिदाया इति ह भ्रमः
 ११२०००६० श्री-भगवान् उवाच
 ११२०००६१ योगास् त्रयो मया प्रोक्ता । नृणां श्रेयो-विधित्सया
 ११२०००६३ ज्ञानं कर्म च भक्तिश् च । नोपायो ऽन्यो ऽस्ति कुत्रचित्
 ११२०००७१ निर्विण्णानां ज्ञान-योगो । न्यासिनाम् इह कर्मसु
 ११२०००७३ तेष्व् अनिर्विण्ण-चित्तानां । कर्म-योगस् तु कामिनाम्
 ११२०००८१ यदृच्छया मत्-कथादौ । जात-श्रद्धस् तु यः पुमान्
 ११२०००८३ न निर्विण्णो नाति-सक्तो । भक्ति-योगो ऽस्य सिद्धि-दः
 ११२०००९१ तावत् कर्माणि कुर्वीत । न निर्विद्येत यावता
 ११२०००९३ मत्-कथा-श्रवणादौ वा । श्रद्धा यावन् न जायते
 ११२००१०१ स्व-धर्म-स्थो यजन् यज्ञैर् । अनाशीः-काम उद्धव
 ११२००१०३ न याति स्वर्ग-नरकौ । यद्य् अन्यन् न समाचरेत्
 ११२००१११ अस्मिंल्लोके वर्तमानः । स्व-धर्म-स्थो ऽनघः शुचिः
 ११२००११३ ज्ञानं विशुद्धम् आप्नोति । मद्-भक्तिं वा यदृच्छया
 ११२००१२१ स्वर्गिणो ऽप्य् एतम् इच्छन्ति । लोकं निरयिणस् तथा
 ११२००१२३ साधकं ज्ञान-भक्तिभ्याम् । उभयं तद्-असाधकम्
 ११२००१३१ न नरः स्व-र्गातिं काङ्क्षेन् । नारकीं वा विचक्षणः
 ११२००१३३ नेमं लोकं च काङ्क्षेत । देहावेशात् प्रमाद्यति
 ११२००१४१ एतद् विद्वान् पुरा मृत्योर् । अभवाय घटेत सः
 ११२००१४३ अप्रमत्त इदं ज्ञात्वा । मर्त्यम् अप्य् अर्थ-सिद्धि-दम्
 ११२००१५१ छिद्यमानं यमैर् एतैः । कृत-नीडं वनस्पतिम्
 ११२००१५३ खगः स्व-केतम् उत्सृज्य । क्षेमं याति ह्य् अलम्पटः

११२००१६१ अहो-रात्रैश् छिद्यमानं । बुद्ध्वायुर भय-वेपथुः
 ११२००१६३ मुक्त-सङ्गः परं बुद्ध्वा । निरीह उपशाम्यति
 ११२००१७१ नृ-देहम् आद्यं सु-लभं सु-दुर्लभं
 ११२००१७२ प्लवं सु-कल्पं गुरु-कर्णधारम्
 ११२००१७३ मयानुकूलेन नभस्वतेरितं
 ११२००१७४ पुमान् भवाब्धिं न तरेत् स आत्म-हा
 ११२००१८१ यदारम्भेषु निर्विण्णो । विरक्तः संयतेन्द्रियः
 ११२००१८३ अभ्यासेनात्मनो योगी । धारयेद् अचलं मनः
 ११२००१९१ धार्यमाणं मनो यर्हि । भ्राम्यद् अश्व् अनवस्थितम्
 ११२००१९३ अतन्द्रितो ऽनुरोधेन । मार्गेणात्म-वशं नयेत्
 ११२००२०१ मनो-गतिं न विसृजेज् । जित-प्राणो जितेन्द्रियः
 ११२००२०३ सत्त्व-सम्पन्नया बुद्ध्या । मन आत्म-वशं नयेत्
 ११२००२११ एष वै परमो योगो । मनसः सङ्ग्रहः स्मृतः
 ११२००२१३ हृदय-ज्ञत्वम् अन्विच्छन् । दम्यस्येवार्वतो मुहुः
 ११२००२२१ साङ्ख्येन सर्व-भावानां । प्रतिलोमानुलोमतः
 ११२००२२३ भवाप्ययाव् अनुध्यायेन् । मनो यावत् प्रसीदति
 ११२००२३१ निर्विण्णस्य विरक्तस्य । पुरुषस्योक्त-वेदिनः
 ११२००२३३ मनस् त्यजति दौरात्म्यं । चिन्तितस्यानुचिन्तया
 ११२००२४१ यमादिभिर् योग-पथैर् । आन्वीक्षिक्या च विद्यया
 ११२००२४३ ममार्चोपासनाभिर् वा । नान्यैर् योग्यं स्मरेन् मनः
 ११२००२५१ यदि कुर्यात् प्रमादेन । योगी कर्म विगर्हितम्
 ११२००२५३ योगेनैव दहेद् अंहो । नान्यत् तत्र कदाचन
 ११२००२६१ स्वे स्वे ऽधिकारे या निष्ठा । स गुणः परिकीर्तितः
 ११२००२६३ कर्मणां जात्य-अशुद्धानाम् । अनेन नियमः कृतः
 ११२००२६५ गुण-दोष-विधानेन । सङ्गानां त्याजनेच्छया
 ११२००२७१ जात-श्रद्धो मत्-कथासु । निर्विण्णः सर्व-कर्मसु
 ११२००२७३ वेद दुःखात्मकान् कामान् । परित्यागे ऽप्य् अनीश्वरः
 ११२००२८१ ततो भजेत मां प्रीतः । श्रद्धालुर् दृढ-निश्चयः
 ११२००२८३ जुषमाणश् च तान् कामान् । दुःखोदकांश् च गर्हयन्
 ११२००२९१ प्रोक्तेन भक्ति-योगेन । भजतो मासकृन् मुनेः
 ११२००२९३ कामा हृदय्या नश्यन्ति । सर्वे मयि हृदि स्थिते
 ११२००३०१ भिद्यते हृदय-ग्रन्थिश् । छिद्यन्ते सर्व-संशयाः
 ११२००३०३ क्षीयन्ते चास्य कर्माणि । मयि दृष्टे ऽखिलात्मनि
 ११२००३११ तस्मान् मद्-भक्ति-युक्तस्य । योगिनो वै मद्-आत्मनः
 ११२००३१३ न ज्ञानं न च वैराग्यं । प्रायः श्रेयो भवेद् इह
 ११२००३२१ यत् कर्माभिर् यत् तपसा । ज्ञान-वैराग्यतश् च यत्
 ११२००३२३ योगेन दान-धर्मेण । श्रेयोभिर् इतरैर् अपि

११२००३३१ सर्वं मद्-भक्ति-योगेन । मद्-भक्तो लभते ऽञ्जसा
 ११२००३३३ स्वर्गापवर्गं मद्-धाम । कथञ्चिद् यदि वाञ्छति
 ११२००३४१ न किञ्चित् साधवो धीरा । भक्ता ह्य एकान्तिनो मम
 ११२००३४३ वाञ्छन्त्य् अपि मया दत्तं । कैवल्यम् अपुन-र्भवम्
 ११२००३५१ नैरपेक्ष्यं परं प्राहुर् । निःश्रेयसम् अनल्पकम्
 ११२००३५३ तस्मान् निराशिषो भक्तिर् । निरपेक्षस्य मे भवेत्
 ११२००३६१ न मय्य् एकान्त-भक्तानां । गुण-दोषोद्भवा गुणाः
 ११२००३६३ साधूनां सम-चित्तानां । बुद्धेः परम् उपेयुषाम्
 ११२००३७१ एवम् एतान् मया दिष्टान् । अनुतिष्ठन्ति मे पथः
 ११२००३७३ क्षेमं विन्दन्ति मत्-स्थानं । यद् ब्रह्म परमं विदुः
 ११२१००१० श्री-भगवान् उवाच
 ११२१००११ य एतान् मत्-पथो हित्वा । भक्ति-ज्ञान-क्रियात्मकान्
 ११२१००१३ क्षुद्रान् कामांश् चलैः प्राणैर् । जुषन्तः संसरन्ति ते
 ११२१००२१ स्वे स्वे ऽधिकारे या निष्ठा । स गुणः परिकीर्तितः
 ११२१००२३ विपर्ययस् तु दोषः स्याद् । उभयोर् एष निश्चयः
 ११२१००३१ शुद्ध्य-अशुद्धी विधीयेते । समानेष्व् अपि वस्तुषु
 ११२१००३३ द्रव्यस्य विचिकित्सार्थं । गुण-दोषौ शुभाशुभौ
 ११२१००३५ धर्मार्थं व्यवहारार्थं । यात्रार्थम् इति चानघ
 ११२१००४१ दर्शितो ऽयं मयाचारो
 ११२१००४२ धर्मम् उद्वहतां धुरम्
 ११२१००५१ भूम्य-अम्बु-अग्न्य-अनिलाकाशा । भूतानां पञ्च-धातवः
 ११२१००५३ आ-ब्रह्म-स्थावरादीनां । शरीरा आत्म-संयुताः
 ११२१००६१ वेदेन नाम-रूपाणि । विषमाणि समेष्व् अपि
 ११२१००६३ धातुषूद्धव कल्पन्ति । एतेषां स्वार्थ-सिद्धये
 ११२१००७१ देश-कालादि-भावानां । वस्तूनां मम सत्तम
 ११२१००७३ गुण-दोषौ विधीयेते । नियमार्थं हि कर्मणाम्
 ११२१००८१ अकृष्ण-सारो देशानाम् । अब्रह्मण्यो ऽसुचिर् भवेत्
 ११२१००८३ कृष्ण-सारो ऽप्य् असौवीर- । कीकटासंस्कृतेरिणम्
 ११२१००९१ कर्मण्यो गुणवान् कालो । द्रव्यतः स्वत एव वा
 ११२१००९३ यतो निवर्तते कर्म । स दोषो ऽकर्मकः स्मृतः
 ११२१०१०१ द्रव्यस्य शुद्ध्य-अशुद्धी च । द्रव्येण वचनेन च
 ११२१०१०३ संस्कारेणाथ कालेन । महत्वाल्पतयाथ वा
 ११२१०१११ शक्त्याशक्त्याथ वा बुद्ध्या । समृद्ध्या च यद् आत्मने
 ११२१०११३ अघं कुर्वन्ति हि यथा । देशावस्थानुसारतः
 ११२१०१२१ धान्य-दाढ-अस्थि-तन्तूनां । रस-तैजस-चर्मणाम्
 ११२१०१२३ काल-वाय्व-अग्नि-मृत्-तोयैः । पार्थिवानां युतायुतैः
 ११२१०१३१ अमेध्य-लिप्तं यद् येन । गन्ध-लेपं व्यपोहति

११२१०१३३ भजते प्रकृतिं तस्य । तच् छौचं तावद् इष्यते
 ११२१०१४१ स्नान-दान-तपो-ऽवस्था- । वीर्य-संस्कार-कर्माभिः
 ११२१०१४३ मत्-स्मृत्या चात्मनः शौचं । शुद्धः कर्माचरेद् द्विजः
 ११२१०१५१ मन्त्रस्य च परिज्ञानं । कर्म-शुद्धिर् मद्-अर्पणम्
 ११२१०१५३ धर्मः सम्पद्यते षड्भिर् । अधर्मस् तु विपर्ययः
 ११२१०१६१ क्वचिद् गुणो ऽपि दोषः स्याद् । दोषो ऽपि विधिना गुणः
 ११२१०१६३ गुण-दोषार्थ-नियमस् । तद्-भिदाम् एव बाधते
 ११२१०१७१ समान-कर्माचरणं । पतितानां न पातकम्
 ११२१०१७३ औत्पत्तिको गुणः सङ्गो । न शयानः पतत्य् अधः
 ११२१०१८१ यतो यतो निवर्तेत । विमुच्येत ततस् ततः
 ११२१०१८३ एष धर्मो नृणां क्षेमः । शोक-मोह-भयापहः
 ११२१०१९१ विषयेषु गुणाध्यासात् । पुंसः सङ्गस् ततो भवेत्
 ११२१०१९३ सङ्गात् तत्र भवेत् कामः । कामाद् एव कलिर् नृणाम्
 ११२१०२०१ कलेर् दुर्विषहः क्रोधस् । तमस् तम् अनुवर्तते
 ११२१०२०३ तमसा ग्रस्यते पुंसश् । चेतना व्यापिनी द्रुतम्
 ११२१०२११ तया विरहितः साधो । जन्तुः शून्याय कल्पते
 ११२१०२१३ ततो ऽस्य स्वार्थ-विभ्रंशो । मूर्च्छितस्य मृतस्य च
 ११२१०२२१ विषयाभिनिवेशेन । नात्मानं वेद नापरम्
 ११२१०२२३ वृक्ष जीविकया जीवन् । व्यर्थं भस्त्रेव यः श्वसन्
 ११२१०२३१ फल-श्रुतिर् इयं नृणां । न श्रेयो रोचनं परम्
 ११२१०२३३ श्रेयो-विवक्षया प्रोक्तं । यथा भैषज्य-रोचनम्
 ११२१०२४१ उत्पत्त्यैव हि कामेषु । प्राणेषु स्व-जनेषु च
 ११२१०२४३ आसक्त-मनसो मर्त्या । आत्मनो ऽनर्थ-हेतुषु
 ११२१०२५१ नतान् अविदुषः स्वार्थं । भ्राम्यतो वृजिनाध्वनि
 ११२१०२५३ कथं युञ्ज्यात् पुनस् तेषु । तांस् तमो विशतो बुधः
 ११२१०२६१ एवं व्यवसितं केचिद् । अविज्ञाय कुबुद्धयः
 ११२१०२६३ फल-श्रुतिं कुसुमितां । न वेद-ज्ञा वदन्ति हि
 ११२१०२७१ कामिनः कृपणा लुब्धाः । पुष्पेषु फल-बुद्धयः
 ११२१०२७३ अग्नि-मुग्धा धूम-तान्ताः । स्वं लोकं न विदन्ति ते
 ११२१०२८१ न ते माम् अङ्ग जानन्ति । हृदि-स्थं य इदं यतः
 ११२१०२८३ उक्थ-शस्त्रा ह्य् असु-तृपो । यथा नीहार-चक्षुषः
 ११२१०२९१ ते मे मतम् अविज्ञाय । परोक्षं विषयात्मकाः
 ११२१०२९३ हिंसायां यदि रागः स्याद् । यज्ञ एव न चोदना
 ११२१०३०१ हिंसा-विहारा ह्य् आलब्धैः । पशुभिः स्व-सुखेच्छया
 ११२१०३०३ यजन्ते देवता यज्ञैः । पितृ-भूत-पतीन् खलाः
 ११२१०३११ स्वप्नोपमम् अमुं लोकम् । असन्तं श्रवण-प्रियम्
 ११२१०३१३ आशिषो हृदि सङ्कल्प्य । त्यजन्त्य् अर्थान् यथा वणिक्

११२१०३२१ रजः-सत्त्व-तमो-निष्ठा । रजः-सत्त्व-तमो-जुषः
 ११२१०३२३ उपासत इन्द्र-मुख्यान् । देवादीन् न यथैव माम्
 ११२१०३३१ इष्ट्वेह देवता यज्ञैर् । गत्वा रंस्यामहे दिवि
 ११२१०३३३ तस्यान्त इह भूयास्म । महा-शाला महा-कुलाः
 ११२१०३४१ एवं पुष्पितया वाचा । व्याक्षिप्त-मनसां नृणाम्
 ११२१०३४३ मानिनां चाति-लुब्धानां । मद्-वार्तापि न रोचते
 ११२१०३५१ वेदा ब्रह्मात्म-विषयास् । त्रि-काण्ड-विषया इमे
 ११२१०३५३ परोक्ष-वादा ऋषयः । परोक्षं मम च प्रियम्
 ११२१०३६१ शब्द-ब्रह्म सु-दुर्बोधं । प्राणेन्द्रिय-मनो-मयम्
 ११२१०३६३ अनन्त-पारं गम्भीरं । दुर्विगाह्यं समुद्र-वत्
 ११२१०३७१ मयोपबृंहितं भूम्ना । ब्रह्मणानन्त-शक्तिना
 ११२१०३७३ भूतेषु घोष-रूपेण । विसेषूर्णेव लक्ष्यते
 ११२१०३८१ यथोर्णनाभिर् हृदयाद् । ऊर्णाम् उद्वमते मुखात्
 ११२१०३८३ आकाशाद् घोषवान् प्राणो । मनसा स्पर्श-रूपिणा
 ११२१०३९१ छन्दो-मयो ऽमृत-मयः । सहस्र-पदवीं प्रभुः
 ११२१०३९३ ओंकाराद् व्यञ्जित-स्पर्श- । स्वरोष्मान्तस्थ-भूषिताम्
 ११२१०४०१ विचित्र-भाषा-विततां । छन्दोभिश् चतु-उत्तरैः
 ११२१०४०३ अनन्त-पारां बृहतीं । सृजत्य् आक्षिपते स्वयम्
 ११२१०४११ गायत्र्य् उष्णिग् अनुष्टुप् च । बृहती पक्लिर् एव च
 ११२१०४१३ त्रिष्टुब् जगत्य् अतिच्छन्दो । ह्य् अत्यष्ट्य-अतिजगद्-विराट्
 ११२१०४२१ किं विधत्ते किम् आचष्टे । किम् अनूद्य विकल्पयेत्
 ११२१०४२३ इत्य् अस्या हृदयं लोके । नान्यो मद् वेद कश्चन
 ११२१०४३१ मां विधत्ते ऽभिधत्ते मां । विकल्प्यापोह्यते त्व् अहम्
 ११२१०४३३ एतावान् सर्व-वेदार्थः । शब्द आस्थाय मां भिदाम्
 ११२१०४३५ माया-मात्रम् अनूद्यान्ते । प्रतिषिध्य प्रसीदति
 ११२२००१० श्री-उद्धव उवाच
 ११२२००११ कति तत्त्वानि विश्वेश । सङ्ख्यातान्य् ऋषिभिः प्रभो
 ११२२००१३ नवैकादश पञ्च त्रीण्य् । आत्थ त्वम् इह शुश्रुम
 ११२२००२१ केचित् षड्-विंशतिं प्राहुर् । अपरे पञ्च-विंशतिं
 ११२२००२३ सप्तैके नव षट् केचिच् । चत्वार्य् एकादशापरे
 ११२२००२५ केचित् सप्तदश प्राहुः । षोडशैके त्रयोदश
 ११२२००३१ एतावत्त्वं हि सङ्ख्यानाम् । ऋषयो यद्-विवक्षया
 ११२२००३३ गायन्ति पृथग् आयुष्मन् । इदं नो वक्तुम् अर्हसि
 ११२२००४० श्री-भगवान् उवाच
 ११२२००४१ युक्तं च सन्ति सर्वत्र । भाषन्ते ब्राह्मणा यथा
 ११२२००४३ मायां मदीयाम् उद्गृह्य । वदतां किं नु दुर्घटम्
 ११२२००५१ नैतद् एवं यथात्थ त्वं । यद् अहं वच्मि तत् तथा

११२२००५३ एवं विवदतां हेतुं । शक्तयो मे दुरत्ययाः
 ११२२००६१ यासां व्यतिकराद् आसीद् । विकल्पो वदतां पदम्
 ११२२००६३ प्राप्ते शम-दमे ऽप्येति । वादस् तम् अनु शाम्यति
 ११२२००७१ परस्परानुप्रवेशात् । तत्त्वानां पुरुषर्षभ
 ११२२००७३ पौर्वापर्य-प्रसङ्गख्यानं । यथा वक्तुर् विवक्षितम्
 ११२२००८१ एकस्मिन् अपि दृश्यन्ते । प्रविष्टानीतराणि च
 ११२२००८३ पूर्वास्मिन् वा परस्मिन् वा । तत्त्वे तत्त्वानि सर्वशः
 ११२२००९१ पौर्वापर्यम् अतो ऽमीषां । प्रसङ्गख्यानम् अभीप्सताम्
 ११२२००९३ यथा विविक्तं यद्-वक्रं । गृहीमो युक्ति-सम्भवात्
 ११२२०१०१ अनाद्य-अविद्या-युक्तस्य । पुरुषस्यात्म-वेदनम्
 ११२२०१०३ स्वतो न सम्भवाद् अन्यस् । तत्त्व-ज्ञो ज्ञान-दो भवेत्
 ११२२०१११ पुरुषेश्वरयोर् अत्र । न वैलक्षण्यम् अण्व् अपि
 ११२२०११३ तद्-अन्य-कल्पनापार्था । ज्ञानं च प्रकृतेर् गुणः
 ११२२०१२१ प्रकृतिर् गुण-साम्यं वै । प्रकृतेर् नात्मनो गुणाः
 ११२२०१२३ सत्त्वं रजस् तम इति । स्थित्य-उत्पत्त्य-अन्त-हेतवः
 ११२२०१३१ सत्त्वं ज्ञानं रजः कर्म । तमो ऽज्ञानम् इहोच्यते
 ११२२०१३३ गुण-व्यतिकरः कालः । स्वभावः सूत्रम् एव च
 ११२२०१४१ पुरुषः प्रकृतिर् व्यक्तम् । अहङ्कारो नभो ऽनिलः
 ११२२०१४३ ज्योतिर् आपः क्षितिर् इति । तत्त्वान्य् उक्तानि मे नव
 ११२२०१५१ श्रोत्रं त्वग् दर्शनं घ्राणो । जिह्वेति ज्ञान-शक्तयः
 ११२२०१५३ वाक्-पाण्य-उपस्थ-पाय्-अङ्घ्रिः । कर्माण्य् अङ्गोभयं मनः
 ११२२०१६१ शब्दः स्पर्शो रसो गन्धो । रूपं चेत्य् अर्थ-जातयः
 ११२२०१६३ गत्य-उत्तय-उत्सर्ग-शिल्पानि । कर्मायतन-सिद्धयः
 ११२२०१७१ सर्गादौ प्रकृतिर् ह्य् अस्य । कार्य-कारण-रूपिणी
 ११२२०१७३ सत्त्वादिभिर् गुणैर् धत्ते । पुरुषो ऽव्यक्त ईक्षते
 ११२२०१८१ व्यक्तादायो विकुर्वाणा । धातवः पुरुषेक्षया
 ११२२०१८३ लब्ध-वीर्याः सृजन्त्य् अण्डं । संहताः प्रकृतेर् बलात्
 ११२२०१९१ सप्तैव धातव इति । तत्रार्थाः पञ्च खादयः
 ११२२०१९३ ज्ञानम् आत्मोभयाधारस् । ततो देहेन्द्रियासवः
 ११२२०२०१ षड् इत्य् अत्रापि भूतानि । पञ्च षष्ठः परः पुमान्
 ११२२०२०३ तैर् युत आत्म-सम्भूतैः । सृष्ट्वेदं समपाविशत्
 ११२२०२११ चत्वार्य् एवेति तत्रापि । तेज आपो ऽन्नम् आत्मनः
 ११२२०२१३ जातानि तैर् इदं जातं । जन्मावयविनः खलु
 ११२२०२२१ सङ्ख्याने सप्तदशके । भूत-मात्रेन्द्रियाणि च
 ११२२०२२३ पञ्च पञ्चैक-मनसा । आत्मा सप्तदशः स्मृतः
 ११२२०२३१ तद्वत् षोडश-सङ्ख्याने । आत्मैव मन उच्यते
 ११२२०२३३ भूतेन्द्रियाणि पञ्चैव । मन आत्मा त्रयोदश

११२२०२४१ एकादशत्व आत्मासौ । महा-भूतेन्द्रियाणि च
 ११२२०२४३ अष्टौ प्रकृतयश् चैव । पुरुषश् च नवेत्य् अथ
 ११२२०२५१ इति नाना-प्रसङ्गख्यानं । तत्त्वानाम् ऋषिभिः कृतम्
 ११२२०२५३ सर्वं न्याय्यं युक्तिमत्त्वाद् । विदुषां किम् अशोभनम्
 ११२२०२६० श्री-उद्धव उवाच
 ११२२०२६१ प्रकृतिः पुरुषश् चोभौ । यद्य् अप्य् आत्म-विलक्षणौ
 ११२२०२६३ अन्योन्यापाश्रयात् कृष्ण । दृश्यते न भिदा तयोः
 ११२२०२६५ प्रकृतौ लक्ष्यते ह्य् आत्मा । प्रकृतिश् च तथात्मनि
 ११२२०२७१ एवं मे पुण्डरीकाक्ष । महान्तं संशयं हृदि
 ११२२०२७३ छेत्तुम् अर्हसि सर्व-ज्ञ । वचोभिर् नय-नैपुणैः
 ११२२०२८१ त्वत्तो ज्ञानं हि जीवानां । प्रमोषस् ते ऽत्र शक्तिः
 ११२२०२८३ त्वम् एव ह्य् आत्म-मायाया । गतिं वेत्थ न चापरः
 ११२२०२९० श्री-भगवान् उवाच
 ११२२०२९१ प्रकृतिः पुरुषश् चेति । विकल्पः पुरुषर्षभ
 ११२२०२९३ एष वैकारिकः सर्गो । गुण-व्यतिकरात्मकः
 ११२२०३०१ ममाङ्ग माया गुण-मय्य् अनेकधा । विकल्प-बुद्धीश् च गुणैर् विधत्ते
 ११२२०३०३ वैकारिकस् त्रि-विधो ऽध्यात्मम् एकम् । अथाधिदैवम् अधिभूतम् अन्यत्
 ११२२०३११ दृग् रूपम् आर्कं वपुर् अत्र रन्ध्रे । परस्परं सिध्यति यः स्वतः खे
 ११२२०३१३ आत्मा यद् एषाम् अपरो य आद्यः । स्वयानुभूत्याखिल-सिद्ध-सिद्धिः
 ११२२०३२१ एवं त्वग्-आदि श्रवणादि चक्षुर्
 ११२२०३२२ जिह्वादि नासादि च चित्त-युक्तम्
 ११२२०३३१ यो ऽसौ गुण-क्षोभ-कृतो विकारः । प्रधान-मूलान् महतः प्रसूतः
 ११२२०३३३ अहं त्रि-वृन् मोह-विकल्प-हेतुर् । वैकारिकस् तामस ऐन्द्रियश् च
 ११२२०३४१ आत्मापरिज्ञान-मयो विवादो । ह्य् अस्तीति नास्तीति भिदार्थ-निष्ठः
 ११२२०३४३ व्यर्थो ऽपि नैवोपरमेत पुंसां । मत्तः परावृत्त-धियां स्व-लोकात्
 ११२२०३५० श्री-उद्धव उवाच
 ११२२०३५१ त्वत्तः परावृत्त-धियः । स्व-कृतैः कर्मभिः प्रभो
 ११२२०३५३ उच्चावचान् यथा देहान् । गृह्णन्ति विसृजन्ति च
 ११२२०३६१ तन् ममाख्याहि गोविन्द । दुर्विभाव्यम् अनात्मभिः
 ११२२०३६३ न ह्य् एतत् प्रायशो लोके । विद्वांसः सन्ति वञ्चिताः
 ११२२०३७० श्री-भगवान् उवाच
 ११२२०३७१ मनः कर्म-मयं णृणाम् । इन्द्रियैः पञ्चभिर् युतम्
 ११२२०३७३ लोकाल् लोकं प्रयात्य् अन्य । आत्मा तद् अनुवर्तते
 ११२२०३८१ ध्यायन् मनो ऽनु विषयान् । दृष्टान् वानुश्रुतान् अथ
 ११२२०३८३ उद्यत् सीदत् कर्म-तन्त्रं । स्मृतिस् तद् अनु शाम्यति
 ११२२०३९१ विषयाभिनिवेशेन । नात्मानं यत् स्मरेत् पुनः
 ११२२०३९३ जन्तोर् वै कस्यचिद् धेतोर् । मृत्युर् अत्यन्त-विस्मृतिः

११२२०४०१ जन्म त्व् आत्मतया पुंसः । सर्व-भावेन भूरि-द
 ११२२०४०३ विषय-स्वीकृतिं प्राहुर् । यथा स्वप्न-मनोरथः
 ११२२०४११ स्वप्नं मनोरथं चेत्यं । प्राक्तनं न स्मरत्य् असौ
 ११२२०४१३ तत्र पूर्वम् इवात्मानम् । अपूर्वम् चानुपश्यति
 ११२२०४२१ इन्द्रियायन-सृष्ट्येदं । त्रै-विध्यं भाति वस्तुनि
 ११२२०४२३ बहि-अन्त-भिदा-हेतुर् । जनो ऽसज्-जन-कृद् यथा
 ११२२०४३१ नित्यदा ह्य् अङ्ग भूतानि । भवन्ति न भवन्ति च
 ११२२०४३३ कालेनालक्ष्य-वेगेन । सूक्ष्मत्वात् तन् न दृश्यते
 ११२२०४४१ यथार्चिषां स्रोतसां च । फलानां वा वनस्पतेः
 ११२२०४४३ तथैव सर्व-भूतानां । वयो-ऽवस्थादयः कृताः
 ११२२०४५१ सो ऽयं दीपो ऽर्चिषां यद्वत् । स्रोतसां तद् इदं जलम्
 ११२२०४५३ सो ऽयं पुमान् इति नृणां । मृषा गीर् धीर् मृषायुषाम्
 ११२२०४६१ मा स्वस्य कर्म-बीजेन । जायते सो ऽप्य् अयं पुमान्
 ११२२०४६३ म्रियते वामरो भ्रान्त्या । यथाग्निर् दारु-संयुतः
 ११२२०४७१ निषेक-गर्भ-जन्मानि । बाल्य-कौमार-यौवनम्
 ११२२०४७३ वयो-मध्यं जरा मृत्युर् । इत्य् अवस्थास् तनोर् नव
 ११२२०४८१ एता मनोरथ-मयीर् । हान्यस्योच्चावचास् तनूः
 ११२२०४८३ गुण-सङ्गाद् उपादत्ते । क्वचित् कश्चिज् जहाति च
 ११२२०४९१ आत्मनः पितृ-पुत्राभ्याम् । अनुमेयौ भवाप्ययौ
 ११२२०४९३ न भवाप्यय-वस्तूनाम् । अभिज्ञो द्वय-लक्षणः
 ११२२०५०१ तरोर् बीज-विपाकाभ्यां । यो विद्वान् जन्म-संयमौ
 ११२२०५०३ तरोर् विलक्षणो द्रष्टा । एवं द्रष्टा तनोः पृथक्
 ११२२०५११ प्रकृतेर् एवम् आत्मानम् । अविविच्याबुधः पुमान्
 ११२२०५१३ तत्त्वेन स्पर्श-सम्मूढः । संसारं प्रतिपद्यते
 ११२२०५२१ सत्त्व-सङ्गाद् ऋषीन् देवान् । रजसासुर-मानुषान्
 ११२२०५२३ तमसा भूत-तिर्यक्तवं । भ्रामितो याति कर्माभिः
 ११२२०५३१ नृत्यतो गायतः पश्यन् । यथैवानुकरोति तान्
 ११२२०५३३ एवं बुद्धि-गुणान् पश्यन् । अनीहो ऽप्य् अनुकार्यते
 ११२२०५४१ यथाम्भसा प्रचलता । तरवो ऽपि चला इव
 ११२२०५४३ चक्षुसा भ्राम्यमाणेन । दृश्यते भ्रमतीव भूः
 ११२२०५५१ यथा मनोरथ-धियो । विषयानुभवो मृषा
 ११२२०५५३ स्वप्न-दृष्टाश् च दाशार्ह । तथा संसार आत्मनः
 ११२२०५६१ अर्थे ह्य् अविद्यमाने ऽपि । संसृतिर् न निवर्तते
 ११२२०५६३ ध्यायतो विषयान् अस्य । स्वप्ने ऽनर्थागमो यथा
 ११२२०५७१ तस्माद् उद्धव मा भुङ्क्ष्व । विषयान् असद्-इन्द्रियैः
 ११२२०५७३ आत्माग्रहण-निर्भातं । पश्य वैकल्पिकं भ्रमम्
 ११२२०५८१ क्षिप्तो ऽवमानितो ऽसद्भिः । प्रलब्धो ऽसूयितो ऽथ वा

११२२०५८३ ताडितः सन्निरुद्धो वा । वृत्त्या वा परिहापितः
 ११२२०५९१ निष्ठयुतो मूत्रितो वाज्ञैर् । बहुधैवं प्रकम्पितः
 ११२२०५९३ श्रेयस्-कामः कृच्छ्र-गत । आत्मनात्मानम् उद्धरेत्
 ११२२०६०० श्री-उद्धव उवाच
 ११२२०६०१ यथैवम् अनुबुध्येयं
 ११२२०६०२ वद नो वदतां वर
 ११२२०६११ सु-दुःषहम् इमं मन्य । आत्मन्य् असद्-अतिक्रमम्
 ११२२०६१३ विदुषाम् अपि विश्वात्मन् । प्रकृतिर् हि बलीयसी
 ११२२०६१५ ऋते त्वद्-धर्म-निरतान् । शान्तांस् ते चरणालयान्
 ११२३००१० श्री-बादरायणिर् उवाच
 ११२३००११ स एवम् आशंसित उद्धवेन । भागवत-मुख्येन दाशार्ह-मुख्यः
 ११२३००१३ सभाजयन् भृत्य-वचो मुकुन्दस् । तम् आबभाषे श्रवणीय-वीर्यः
 ११२३००२० श्री-भगवान् उवाच
 ११२३००२१ बार्हस्पत्य स नास्त्य् अत्र । साधुर् वै दुर्जनिरितैः
 ११२३००२३ दुरक्तैर् भिन्नम् आत्मानं । यः समाधातुम् ईश्वरः
 ११२३००३१ न तथा तप्यते विद्धः । पुमान् बाणैस् तु मर्म-गैः
 ११२३००३३ यथा तुदन्ति मर्म-स्था । ह्य् असतां परुषेषुवः
 ११२३००४१ कथयन्ति महत् पुण्यम् । इतिहासम् इहोद्धव
 ११२३००४३ तम् अहं वर्णयिष्यामि । निबोध सु-समाहितः
 ११२३००५१ केनचिद् भिक्षुणा गीतं । परिभूतेन दुर्जनैः
 ११२३००५३ स्मरता धृति-युक्तेन । विपाकं निज-कर्मणाम्
 ११२३००६१ अवन्तिषु द्विजः कश्चिद् । आसीद् आढ्यतमः श्रिया
 ११२३००६३ वार्ता-वृत्तिः कदर्यस् तु । कामी लुब्धो ऽति-कोपनः
 ११२३००७१ ज्ञातयो ऽतिथयस् तस्य । वाङ्-मात्रेणापि नार्चिताः
 ११२३००७३ शून्यावसथ आत्मापि । काले कामैर् अनर्चितः
 ११२३००८१ दुहृशीलस्य कदर्यस्य । द्रुह्यन्ते पुत्र-बान्धवाः
 ११२३००८३ दारा दुहितरो भृत्या । विषण्णा नाचरन् प्रियम्
 ११२३००९१ तस्यैवं यक्ष-वित्तस्य । च्युतस्योभय-लोकतः
 ११२३००९३ धर्म-काम-विहीनस्य । चुक्रुधुः पञ्च-भागिनः
 ११२३०१०१ तद्-अवध्यान-विस्रस्त- । पुण्य-स्कन्धस्य भूरि-द
 ११२३०१०३ अर्थो ऽप्य् अगच्छन् निधनं । बहू-आयास-परिश्रमः
 ११२३०१११ ज्ञात्यो जगृहुः किञ्चित् । किञ्चिद् दस्यव उद्धव
 ११२३०११३ दैवतः कालतः किञ्चिद् । ब्रह्म-बन्धोर् नृ-पार्थिवात्
 ११२३०१२१ स एवं द्रविणे नष्टे । धर्म-काम-विवर्जितः
 ११२३०१२३ उपेक्षितश् च स्व-जनैश् । चिन्ताम् आप दुरत्ययाम्
 ११२३०१३१ तस्यैवं ध्यायतो दीर्घं । नष्ट-रायस् तपस्विनः
 ११२३०१३३ खिद्यतो बाष्प-कण्ठस्य । निर्वेदः सु-महान् अभूत्

११२३०१४१ स चाहेदम् अहो कष्टं । वृथात्मा मे ऽनुतापितः
 ११२३०१४३ न धर्माय न कामाय । यस्वार्थायास ईदृशः
 ११२३०१५१ प्रायेणाथाः कदर्याणां । न सुखाय कदाचन
 ११२३०१५३ इह चात्मोपतापाय । मृतस्य नरकाय च
 ११२३०१६१ यशो यशस्विनां शुद्धं । श्लाघ्या ये गुणिनां गुणाः
 ११२३०१६३ लोभः स्व-अल्पो ऽपि तान् हन्ति । श्वित्रो रूपम् इवेप्सितम्
 ११२३०१७१ अर्थस्य साधने सिद्धे । उत्कर्षे रक्षणे व्यये
 ११२३०१७३ नाशोपभोग आयासस् । त्रासश् चिन्ता भ्रमो नृणाम्
 ११२३०१८१ स्तेयं हिंसानृतं दम्भः । कामः क्रोधः स्मयो मदः
 ११२३०१८३ भेदो वैरम् अविश्वासः । संस्पर्धा व्यसनानि च
 ११२३०१९१ एते पञ्चदशानर्था । ह्य् अर्थ-मूला मता नृणाम्
 ११२३०१९३ तस्माद् अनर्थम् अर्थार्थ्यं । श्रेयो-ऽर्थी दूरतस् त्यजेत्
 ११२३०२०१ भिद्यन्ते भ्रातरो दाराः । पितरः सुहृदस् तथा
 ११२३०२०३ एकास्त्रिंशः काकिणिना । सद्यः सर्वे ऽरयः कृताः
 ११२३०२११ अर्थेनाल्पीयसा ह्य् एते । संरब्धा दीप्त-मन्यवः
 ११२३०२१३ त्यजन्त्य् आशु स्पृधो घ्नन्ति । सहसोत्सृज्य सौहृदम्
 ११२३०२२१ लब्ध्वा जन्मामर-प्रार्थ्यं । मानुष्यं तद् द्विजाग्र्यताम्
 ११२३०२२३ तद् अनादृत्य ये स्वार्थं । घ्नन्ति यान्त्य् अशुभां गतिम्
 ११२३०२३१ स्वर्गापवर्गयोर् द्वारं । प्राप्य लोकम् इमं पुमान्
 ११२३०२३३ द्रविणे को ऽनुषजेत । मर्त्यो ऽनर्थस्य धामनि
 ११२३०२४१ देवर्षि-पितृ-भूतानि । ज्ञातीन् बन्धूंश् च भागिनः
 ११२३०२४३ असंविभज्य चात्मानं । यक्ष-वित्तः पतत्य् अधः
 ११२३०२५१ व्यर्थयार्थेहया वित्तं । प्रमत्तस्य वयो बलम्
 ११२३०२५३ कुशला येन सिध्यन्ति । जरठः किं नु साधये
 ११२३०२६१ कस्मात् सङ्क्लिश्यते विद्वान् । व्यर्थयार्थेहयासकृत्
 ११२३०२६३ कस्यचिन् मायया नूनं । लोको ऽयं सु-विमोहितः
 ११२३०२७१ किं धनैर् धन-दैर् वा किं । कामैर् वा काम-दैर् उत
 ११२३०२७३ मृत्युना ग्रस्यमानस्य । कर्माभिर् वोत जन्म-दैः
 ११२३०२८१ नूनं मे भगवांस् तुष्टः । सर्व-देव-मयो हरिः
 ११२३०२८३ येन नीतो दशाम् एतां । निर्वेदश् चात्मनः प्लवः
 ११२३०२९१ सो ऽहं कालावशेषेण । शोषयिष्ये ऽङ्गम् आत्मनः
 ११२३०२९३ अप्रमत्तो ऽखिल-स्वार्थे । यदि स्यात् सिद्ध आत्मनि
 ११२३०३०१ तत्र माम् अनुमोदेरन् । देवास् त्रि-भुवनेश्वराः
 ११२३०३०३ मुहूर्तेन ब्रह्म-लोकं । खट्वाङ्गः समसाधयत्
 ११२३०३१० श्री-भगवान् उवाच
 ११२३०३११ इत्य् अभिप्रेत्य मनसा । ह्य् आवन्त्यो द्विज-सत्तमः
 ११२३०३१३ उन्मुच्य हृदय-ग्रन्थीन् । शान्तो भिक्षुर् अभून् मुनिः

११२३०३२१ स चचार महीम् एतां । संयतात्मेन्द्रियानिलः
 ११२३०३२३ भिक्षार्थं नगर-ग्रामान् । असङ्गो ऽलक्षितो ऽविशत्
 ११२३०३३१ तं वै प्रवयसं भिक्षुम् । अवधूतम् असज्जनाः
 ११२३०३३३ दृष्ट्वा पर्यभवन् भद्र । बह्वीभिः परिभूतिभिः
 ११२३०३४१ केचित् त्रि-वेणुं जगृह्णत् । एके पात्रं कमण्डलुम्
 ११२३०३४३ पीठं चैके ऽक्ष-सूत्रं च । कन्थां चीराणि केचन
 ११२३०३४५ प्रदाय च पुनस् तानि । दर्शितान्य् आददुर मुनेः
 ११२३०३५१ अन्नं च भैक्ष्य-सम्पन्नं । भुञ्जानस्य सरित्-तटे
 ११२३०३५३ मूत्रयन्ति च पापिष्ठाः । ष्ठीवन्त्य् अस्य च मूर्धनि
 ११२३०३६१ यत-वाचं वाचयन्ति । ताडयन्ति न वक्ति चेत्
 ११२३०३६३ तर्जयन्त्य् अपरे वाग्भिः । स्तेनो ऽयम् इति वादिनः
 ११२३०३६५ बध्नन्ति रज्ज्वा तं केचिद् । बध्यतां बध्यताम् इति
 ११२३०३७१ क्षिपन्त्य् एके ऽवजानन्त । एष धर्म-ध्वजः शठः
 ११२३०३७३ क्षीण-वित्त इमां वृत्तिम् । अग्रहीत् स्व-जनोज्झितः
 ११२३०३८१ अहो एष महा-सारो । धृतिमान् गिरि-राड् इव
 ११२३०३८३ मौनेन साधयत्य् अर्थं । बक-वद् दृढ-निश्चयः
 ११२३०३९१ इत्य् एके विहसन्त्य् एनम् । एके दुर्वातयन्ति च
 ११२३०३९३ तं बबन्धुर निरुरुधुर । यथा क्रीडनकं द्विजम्
 ११२३०४०१ एवं स भौतिकं दुःखं । दैविकं दैहिकं च यत्
 ११२३०४०३ भोक्तव्यम् आत्मनो दिष्टं । प्राप्तं प्राप्तम् अबुध्यत
 ११२३०४११ परिभूत इमां गाथाम् । अगायत नराधमैः
 ११२३०४१३ पातयद्भिः स्व धर्म-स्थो । धृतिम् आस्थाय सात्त्विकीम्
 ११२३०४२० द्विज उवाच
 ११२३०४२१ नायं जनो मे सुख-दुःख-हेतुर् । न देवतात्मा ग्रह-कर्म-कालाः
 ११२३०४२३ मनः परं कारणम् आमनन्ति । संसार-चक्रं परिवर्तयेद् यत्
 ११२३०४३१ मनो गुणान् वै सृजते बलीयस् । ततश् च कर्माणि विलक्षणानि
 ११२३०४३३ शुक्लानि कृष्णान्य् अथ लोहितानि । तेभ्यः स-वर्णाः सृतयो भवन्ति
 ११२३०४४१ अनीह आत्मा मनसा समीहता । हिरण-मयो मत्-सख उद्विचष्टे
 ११२३०४४३ मनः स्व-लिङ्गं परिगृह्य कामान् । जुषन् निबद्धो गुण-सङ्गतो ऽसौ
 ११२३०४५१ दानं स्व-धर्मो नियमो यमश् च । श्रुतं च कर्माणि च सद्-व्रतानि
 ११२३०४५३ सर्वे मनो-निग्रह-लक्षणान्ताः । परो हि योगो मनसः समाधिः
 ११२३०४६१ समाहितं यस्य मनः प्रशान्तं । दानादिभिः किं वद तस्य कृत्यम्
 ११२३०४६३ असंयतं यस्य मनो विनश्यद् । दानादिभिश् चेट् अपरं किम् एभिः
 ११२३०४७१ मनो-वशे ऽन्ये ह्य् अभवन् स्म देवा । मनश् च नान्यस्य वशं समेति
 ११२३०४७३ भीष्मो हि देवः सहसः सहीयान् । युञ्ज्याद् वशे तं स हि देव-देवः
 ११२३०४८१ तम् दुर्जयं शत्रुम् असह्य-वेगम् । अरुन्-तुदं तन् न विजित्य केचित्
 ११२३०४८३ कुर्वन्त्य् असद्-विग्रहम् अत्र मर्त्यैर् । मित्राण्य् उदासीन-रिपून् विमूढाः

११२३०४९१ देहं मनो-मात्रम् इमं गृहीत्वा । ममाहम् इत्य् अन्ध-धियो मनुष्याः
 ११२३०४९३ एषो ऽहम् अन्यो ऽयम् इति भ्रमेण । दुरन्त-पारे तमसि भ्रमन्ति
 ११२३०५०१ जनस् तु हेतुः सुख-दुःखयोश् चेत् । किम् आत्मनश् चात्र हि भौमयोस् तत्
 ११२३०५०३ जिहां क्वचित् सन्दशति स्व-दद्विस् । तद्-वेदनायां कतमाय कुप्येत्
 ११२३०५११ दुःखस्य हेतुर् यदि देवतास् तु । किम् आत्मनस् तत्र विकारयोस् तत्
 ११२३०५१३ यद् अङ्गम् अङ्गेन निहन्यते क्वचित् । क्रुध्येत कस्मै पुरुषः स्व-देहे
 ११२३०५२१ आत्मा यदि स्यात् सुख-दुःख-हेतुः । किम् अन्यतस् तत्र निज-स्वभावः
 ११२३०५२३ न ह्य् आत्मनो ऽन्यद् यदि तन् मृषा स्यात् । क्रुध्येत कस्मान् न सुखं न दुःखम्
 ११२३०५३१ ग्रहा निमित्तं सुख-दुःखयोश् चेत् । किम् आत्मनो ऽजस्य जनस्य ते वै
 ११२३०५३३ ग्रहैर् ग्रहस्यैव वदन्ति पीडां । क्रुध्येत कस्मै पुरुषस् ततो ऽन्यः
 ११२३०५४१ कर्मास्तु हेतुः सुख-दुःखयोश् चेत् । किम् आत्मनस् तद् धि जडाजडत्वे
 ११२३०५४३ देहस् त्व् अचित् पुरुषो ऽयं सुपर्णः । क्रुध्येत कस्मै न हि कर्म मूलम्
 ११२३०५५१ कालस् तु हेतुः सुख-दुःखयोश् चेत् । किम् आत्मनस् तत्र तद्-आत्मको ऽसौ
 ११२३०५५३ नाग्रेर् हि तापो न हिमस्य तत् स्यात् । क्रुध्येत कस्मै न परस्य द्वन्द्वम्
 ११२३०५६१ न केनचित् क्वापि कथञ्चनास्य । द्वन्द्वोपरागः परतः परस्य
 ११२३०५६३ यथाहमः संसृति-रूपिणः स्याद् । एवं प्रबुद्धो न बिभेति भूतैः
 ११२३०५७१ एतां स आस्थाय परात्म-निष्ठाम् । अध्यासितां पूर्वतमैर् महर्षिभिः
 ११२३०५७३ अहं तरिष्यामि दुरन्त-पारं । तमो मुकुन्दाङ्घ्रि-निषेवयैव
 ११२३०५८० श्री-भगवान् उवाच
 ११२३०५८१ निर्विद्य नष्ट-द्रविणे गत-क्लमः । प्रव्रज्य गां पर्यटमान इत्थम्
 ११२३०५८३ निराकृतो ऽसद्भिर् अपि स्व-धर्माद् । अकम्पितो ऽमूं मुनिर् आह गाथाम्
 ११२३०५९१ सुख-दुःख-प्रदो नान्यः । पुरुषस्यात्म-विभ्रमः
 ११२३०५९३ मित्रोदासीन-रिपवः । संसारस् तमसः कृतः
 ११२३०६०१ तस्मात् सर्वात्मना तात । निगृहाण मनो धिया
 ११२३०६०३ मय्य् आवेशितया युक्त । एतावान् योग-सङ्ग्रहः
 ११२३०६११ य एतां भिक्षुणा गीतां । ब्रह्म-निष्ठां समाहितः
 ११२३०६१३ धारयञ् छावयञ् छृण्वन् । द्वन्द्वैर् नैवाभिभूयते
 ११२४००१० श्री-भगवान् उवाच
 ११२४००११ अथ ते सम्प्रवक्ष्यामि । साङ्ख्यं पूर्वैर् विनिश्चितम्
 ११२४००१३ यद् विज्ञाय पुमान् सद्यो । जह्याद् वैकल्पिकं भ्रमम्
 ११२४००२१ आसीज् ज्ञानम् अथो अर्थ । एकम् एवाविकल्पितम्
 ११२४००२३ यदा विवेक-निपुणा । आदौ कृत-युगे ऽयुगे
 ११२४००३१ तन् माया-फल-रूपेण । केवलं निर्विकल्पितम्
 ११२४००३३ वाङ्-मनो-ऽगोचरं सत्यं । द्विधा समभवद् बृहत्
 ११२४००४१ तयोर् एकतरो ह्य् अर्थः । प्रकृतिः सोभयात्मिका
 ११२४००४३ ज्ञानं त्व् अन्यतमो भावः । पुरुषः सो ऽभिधीयते
 ११२४००५१ तमो रजः सत्त्वम् इति । प्रकृतेर् अभवन् गुणाः

११२४००५३ मया प्रक्षोभ्यमाणायाः । पुरुषानुमतेन च
 ११२४००६१ तेभ्यः समभवत् सूत्रं । महान् सूत्रेण संयुतः
 ११२४००६३ ततो विकुर्वतो जातो । यो ऽहङ्कारो विमोहनः
 ११२४००७१ वैकारिकस् तैजसश् च । तामसश् चेत्य् अहं त्रि-वृत्
 ११२४००७३ तन्-मात्रेन्द्रिय-मनसां । कारणं चिद्-अचिन्-मयः
 ११२४००८१ अर्थस् तन्-मात्रिकाजू जज्ञे । तामसाद् इन्द्रियाणि च
 ११२४००८३ तैजसाद् देवता आसन्न । एकादश च वैकृतात्
 ११२४००९१ मया सञ्चोदिता भावाः । सर्वे संहत्य-कारिणः
 ११२४००९३ अण्डम् उत्पादयाम् आसुर । ममायतनम् उत्तमम्
 ११२४०१०१ तस्मिन्न अहं समभवम् । अण्डे सलिल-संस्थितौ
 ११२४०१०३ मम नाभ्याम् अभूत् पद्मं । विश्वाख्यं तत्र चात्म-भूः
 ११२४०१११ सो ऽसृजत् तपसा युक्तो । रजसा मद्-अनुग्रहात्
 ११२४०११३ लोकान् स-पालान् विश्वात्मा । भूर् भुवः स्वर् इति त्रिधा
 ११२४०१२१ देवानाम् ओक आसीत् स्वर् । भूतानां च भुवः पदम्
 ११२४०१२३ मर्त्यादीनां च भूर् लोकः । सिद्धानां त्रितयात् परम्
 ११२४०१३१ अधो ऽसुराणां नागानां । भूमेर् ओको ऽसृजत् प्रभुः
 ११२४०१३३ त्रि-लोक्यां गतयः सर्वाः । कर्मणां त्रि-गुणात्मनाम्
 ११२४०१४१ योगस्य तपसश् चैव । न्यासस्य गतयो ऽमलाः
 ११२४०१४३ महर् जनस् तपः सत्यं । भक्ति-योगस्य मद्-गतिः
 ११२४०१५१ मया कालात्मना धात्रा । कर्म-युक्तम् इदं जगत्
 ११२४०१५३ गुण-प्रवाह एतस्मिन्न । उन्मज्जति निमज्जति
 ११२४०१६१ अणुर बृहत् कृशः स्थूलो । यो यो भावः प्रसिध्यति
 ११२४०१६३ सर्वो ऽप्य् उभय-संयुक्तः । प्रकृत्या पुरुषेण च
 ११२४०१७१ यस् तु यस्याद्दिर् अन्तश् च । स वै मध्यं च तस्य सन्
 ११२४०१७३ विकारो व्यवहारार्थो । यथा तैजस-पार्थिवाः
 ११२४०१८१ यद् उपादाय पूर्वस् तु । भावो विकुरुते ऽपरम्
 ११२४०१८३ आदिर् अन्तो यदा यस्य । तत् सत्यम् अभिधीयते
 ११२४०१९१ प्रकृतिर् यस्योपादानम् । आधारः पुरुषः परः
 ११२४०१९३ सतो ऽभिव्यञ्जकः कालो । ब्रह्म तत् त्रितयं त्व् अहम्
 ११२४०२०१ सर्गः प्रवर्तते तावत् । पौर्वापर्येण नित्यशः
 ११२४०२०३ महान् गुण-विसर्गार्थः । स्थित्य-अन्तो यावद् ईक्षणम्
 ११२४०२११ विराण् मयासाद्यमानो । लोक-कल्प-विकल्पकः
 ११२४०२१३ पञ्चत्वाय विशेषाय । कल्पते भुवनैः सह
 ११२४०२२१ अन्ने प्रलीयते मर्त्यम् । अन्नं धानासु लीयते
 ११२४०२२३ धाना भूमौ प्रलीयन्ते । भूमिर् गन्धे प्रलीयते
 ११२४०२३१ अप्सु प्रलीयते गन्ध । आपश् च स्व-गुणे रसे
 ११२४०२३३ लीयते ज्योतिषि रसो । ज्योती रूपे प्रलीयते

११२४०२४१ रूपं वायौ स च स्पर्शे । लीयते सो ऽपि चाम्बरे
 ११२४०२४३ अम्बरं शब्द-तन्-मात्र । इन्द्रियाणि स्व-योनिषु
 ११२४०२५१ योनिर् वैकारिके सौम्य । लीयते मनसीश्वरे
 ११२४०२५३ शब्दो भूतादिम् अप्येति । भूतादिर् महति प्रभुः
 ११२४०२६१ स लीयते महान् स्वेषु । गुणेषु गुण-वत्तमः
 ११२४०२६३ ते ऽव्यक्ते सम्प्रलीयन्ते । तत् काले लीयते ऽव्यये
 ११२४०२७१ कालो माया-मये जीवे । जीव आत्मनि मय्य् अजे
 ११२४०२७३ आत्मा केवल आत्म-स्थो । विकल्पापाय-लक्षणः
 ११२४०२८१ एवम् अन्वीक्षमाणस्य । कथं वैकल्पिको भ्रमः
 ११२४०२८३ मनसो हृदि तिष्ठेत । व्योम्नीवाकोदये तमः
 ११२४०२९१ एष साङ्ख्य-विधिः प्रोक्तः । संशय-ग्रन्थि-भेदनः
 ११२४०२९३ प्रतिलोमानुलोमाभ्यां । परावर-दृश मया
 ११२५००१० श्री-भगवान् उवाच
 ११२५००११ गुणानाम् असम्मिश्राणां । पुमान् येन यथा भवेत्
 ११२५००१३ तन् मे पुरुष-वर्येदम् । उपधारय शंसतः
 ११२५००२१ शमो दमस् तितिक्षेक्षा । तपः सत्यं दया स्मृतिः
 ११२५००२३ तुष्टिस् त्यागो ऽस्पृहा श्रद्धा । हीर् दयादिः स्व-निर्वृतिः
 ११२५००३१ काम ईहा मदस् तृष्णा । स्तम्भ आशीर् भिदा सुखम्
 ११२५००३३ मदोत्साहो यशः-प्रीतिर् । हास्यं वीर्यं बलोद्यमः
 ११२५००४१ क्रोधो लोभो ऽनृतं हिंसा । याच्ञा दम्भः क्लमः कलिः
 ११२५००४३ शोक-मोहौ विषादार्ती । निद्राशा भीर् अनुद्यमः
 ११२५००५१ सत्त्वस्य रजसश् चैतास् । तमसश् चानुपूर्वशः
 ११२५००५३ वृत्तयो वर्णित-प्रायाः । सन्निपातम् अथो शृणु
 ११२५००६१ सन्निपातस् त्व् अहम् इति । ममेत्य् उद्धव या मतिः
 ११२५००६३ व्यवहारः सन्निपातो । मनो-मात्रेन्द्रियासुभिः
 ११२५००७१ धर्मे चार्थे च कामे च । यदासौ परिनिष्ठितः
 ११२५००७३ गुणानां सन्निकर्षो ऽयं । श्रद्धा-रति-धनावहः
 ११२५००८१ प्रवृत्ति-लक्षणे निष्ठा । पुमान् यर्हि गृहाश्रमे
 ११२५००८३ स्व-धर्मे चानु तिष्ठेत । गुणानां समितिर् हि सा
 ११२५००९१ पुरुषं सत्त्व-संयुक्तम् । अनुमीयाच् छमादिभिः
 ११२५००९३ कामादिभी रजो-युक्तं । क्रोधाद्यैस् तमसा युतम्
 ११२५०१०१ यदा भजति मां भक्त्या । निरपेक्षः स्व-कर्माभिः
 ११२५०१०३ तं सत्त्व-प्रकृतिं विद्यात् । पुरुषं स्त्रियम् एव वा
 ११२५०१११ यदा आशिष आशास्य । मां भजेत स्व-कर्माभिः
 ११२५०११३ तं रजः-प्रकृतिं विद्यात् । हिंसाम् आशास्य तामसम्
 ११२५०१२१ सत्त्वं रजस् तम इति । गुणा जीवस्य नैव मे
 ११२५०१२३ चित्त-जा यैस् तु भूतानां । सज्जमानो निबध्यते

११२५०१३१ यदेतरौ जयेत् सत्त्वं । भास्वरं विशदं शिवम्
 ११२५०१३३ तदा सुखेन युज्येत । धर्म-ज्ञानादिभिः पुमान्
 ११२५०१४१ यदा जयेत् तमः सत्त्वं । रजः सङ्गं भिदा चलम्
 ११२५०१४३ तदा दुःखेन युज्येत । कर्मणा यशसा श्रिया
 ११२५०१५१ यदा जयेद् रजः सत्त्वं । तमो मूढं लयं जडम्
 ११२५०१५३ युज्येत शोक-मोहाभ्यां । निद्रया हिंसयाशया
 ११२५०१६१ यदा चित्तं प्रसीदेत । इन्द्रियाणां च निर्वृतिः
 ११२५०१६३ देहे ऽभयं मनो-ऽसङ्गं । तत् सत्त्वं विद्धि मत्-पदम्
 ११२५०१७१ विकुर्वन् क्रियया चा-धीर् । अनिवृत्तिश्च चेतसाम्
 ११२५०१७३ गात्रास्वास्थ्यं मनो भ्रान्तं । रज एतैर् निशामय
 ११२५०१८१ सीदच्च चित्तं विलीयेत । चेतसो ग्रहणे ऽक्षमम्
 ११२५०१८३ मनो नष्टं तमो ग्लानिस् । तमस् तद् उपधारय
 ११२५०१९१ एधमाने गुणे सत्त्वे । देवानां बलम् एधते
 ११२५०१९३ असुराणां च रजसि । तमस्य उद्धव रक्षसाम्
 ११२५०२०१ सत्त्वाज् जागरणं विद्याद् । रजसा स्वप्नम् आदिशेत्
 ११२५०२०३ प्रस्वापं तमसा जन्तोस् । तुरीयं त्रिषु सन्ततम्
 ११२५०२११ उपरि उपरि गच्छन्ति । सत्त्वेन ब्राह्मणा जनाः
 ११२५०२१३ तमसाधो ऽध आ-मुख्याद् । रजसान्तर-चारिणः
 ११२५०२२१ सत्त्वे प्रलीनाः स्वर् यान्ति । नर-लोकं रजो-लयाः
 ११२५०२२३ तमो-लयास् तु निरयं । यान्ति माम् एव निर्गुणाः
 ११२५०२३१ मद्-अर्पणं निष्फलं वा । सात्त्विकं निज-कर्म तत्
 ११२५०२३३ राजसं फल-सङ्कल्पं । हिंसा-प्रायादि तामसम्
 ११२५०२४१ कैवल्यं सात्त्विकं ज्ञानं । रजो वैकल्पिकं च यत्
 ११२५०२४३ प्राकृतं तामसं ज्ञानं । मन्-निष्ठं निर्गुणं स्मृतम्
 ११२५०२५१ वनं तु सात्त्विको वासो । ग्रामो राजस उच्यते
 ११२५०२५३ तामसं द्यूत-सदनं । मन्-निकेतं तु निर्गुणम्
 ११२५०२६१ सात्त्विकः कारको ऽसङ्गी । रागान्धो राजसः स्मृतः
 ११२५०२६३ तामसः स्मृति-विभ्रष्टो । निर्गुणो मद्-अपाश्रयः
 ११२५०२७१ सात्त्विक्य् आध्यात्मिकी श्रद्धा । कर्म-श्रद्धा तु राजसी
 ११२५०२७३ तामस्य् अधर्मे या श्रद्धा । मत्-सेवायां तु निर्गुणा
 ११२५०२८१ पथ्यं पूतम् अनायस्तम् । आहार्यं सात्त्विकं स्मृतम्
 ११२५०२८३ राजसं चेन्द्रिय-प्रेष्ठं । तामसं चार्ति-दाशुचि
 ११२५०२९१ सात्त्विकं सुखम् आत्मोत्थं । विषयोत्थं तु राजसम्
 ११२५०२९३ तामसं मोह-दैन्योत्थं । निर्गुणं मद्-अपाश्रयम्
 ११२५०३०१ द्रव्यं देशः फलं कालो । ज्ञानं कर्म च कारकः
 ११२५०३०३ श्रद्धावस्थाकृतिर् निष्ठा । त्रै-गुण्यः सर्व एव हि
 ११२५०३११ सर्वे गुण-मया भावाः । पुरुषाव्यक्त-धिष्ठिताः

११२५०३१३ दृष्टं श्रुतं अनुध्यातं । बुद्ध्या वा पुरुषर्षभ
 ११२५०३२१ एताः संसृतयः पुंसो । गुण-कर्म-निबन्धनाः
 ११२५०३२३ येनेमे निर्जिताः सौम्य । गुणा जीवेन चित्त-जाः
 ११२५०३२५ भक्ति-योगेन मन्-निष्ठो । मद्-भावाय प्रपद्यते
 ११२५०३३१ तस्माद् देहम् इमं लब्ध्वा । ज्ञान-विज्ञान-सम्भवम्
 ११२५०३३३ गुण-सङ्गं विनिर्धूय । मां भजन्तु विचक्षणाः
 ११२५०३४१ निःसङ्गो मां भजेद् विद्वान् । अप्रमत्तो जितेन्द्रियः
 ११२५०३४३ रजस् तमश् चाभिजयेत् । सत्त्व-संसेवया मुनिः
 ११२५०३५१ सत्त्वं चाभिजयेद् युक्तो । नैरपेक्ष्येण शान्त-धीः
 ११२५०३५३ सम्पद्यते गुणैर् मुक्तो । जीवो जीवं विहाय माम्
 ११२५०३६१ जीवो जीव-विनिर्मुक्तो । गुणैश् चाशय-सम्भवैः
 ११२५०३६३ मयैव ब्रह्मणा पूर्णो । न बहिर् नान्तरश् चरेत्
 ११२६००१० श्री-भगवान् उवाच
 ११२६००११ मत्-लक्षणम् इमं कायं । लब्ध्वा मद्-धर्म आस्थितः
 ११२६००१३ आनन्दं परमात्मानम् । आत्म-स्थं समुपैति माम्
 ११२६००२१ गुण-मय्या जीव-योन्या । विमुक्तो ज्ञान-निष्ठया
 ११२६००२३ गुणेषु माया-मात्रेषु । दृश्यमानेष्व् अवस्तुतः
 ११२६००२५ वर्तमानो ऽपि न पुमान् । युज्यते ऽवस्तुभिर् गुणैः
 ११२६००३१ सङ्गं न कुर्याद् असतां । शिश्रोदर-तृपां क्वचित्
 ११२६००३३ तस्यानुगस् तमस्य् अन्धे । पतत्य् अन्धानुगान्ध-वत्
 ११२६००४१ ऐलः सम्राड् इमां गाथाम् । अगायत बृहच्च-छ्वाः
 ११२६००४३ उर्वशी-विरहान् मुह्यन् । निर्विण्णः शोक-संयमे
 ११२६००५१ त्यक्त्वात्मानं व्रयन्तीं तां । नग्न उन्मत्त-वन् नृपः
 ११२६००५३ विलपन्न अन्वगाज् जाये । घोरे तिष्ठेति विक्लवः
 ११२६००६१ कामान् अतृप्तो ऽनुजुषन् । क्षुल्लकान् वर्ष-यामिनीः
 ११२६००६३ न वेद यान्तीर् नायान्तीर् । उर्वश्य-आकृष्ट-चेतनः
 ११२६००७० ऐल उवाच
 ११२६००७१ अहो मे मोह-विस्तारः । काम-कश्मल-चेतसः
 ११२६००७३ देव्या गृहीत-कण्ठस्य । नायुः-खण्डा इमे स्मृताः
 ११२६००८१ नाहं वेदाभिनिर्मुक्तः । सूर्यो वाभ्युदितो ऽमुया
 ११२६००८३ मूषितो वर्ष-पूगानां । बताहानि गतान्य् उत
 ११२६००९१ अहो मे आत्म-सम्मोहो । येनात्मा योषितां कृतः
 ११२६००९३ क्रीडा-मृगश् चक्रवर्ती । नरदेव-शिखामणिः
 ११२६०१०१ स-परिच्छदम् आत्मानं । हित्वा तृणम् इवेश्वरम्
 ११२६०१०३ यान्तीं स्त्रियं चान्वगमं । नग्न उन्मत्त-वद् रुदन्
 ११२६०१११ कुतस् तस्यानुभावः स्यात् । तेज ईशत्वम् एव वा
 ११२६०११३ यो ऽन्वगच्छं स्त्रियं यान्तीं । खर-वत् पाद-ताडितः

११२६०१२१ किं विद्यया किं तपसा । किं त्यागेन श्रुतेन वा
 ११२६०१२३ किं विविक्तेन मौनेन । स्त्रीभिर् यस्य मनो हतम्
 ११२६०१३१ स्वार्थस्याकोविदं धिङ् मां । मूर्खं पण्डित-मानिनम्
 ११२६०१३३ यो ऽहम् ईश्वरतां प्राप्य । स्त्रीभिर् गो-खर-वज्र जितः
 ११२६०१४१ सेवतो वर्ष-पूगान् मे । उर्वश्या अधरासवम्
 ११२६०१४३ न तृप्यत्य् आत्म-भूः कामो । वह्निर् आहुतिभिर् यथा
 ११२६०१५१ पुंश्र्वल्यापहतं चित्तं । को न्व् अन्यो मोचितुं प्रभुः
 ११२६०१५३ आत्मारामेश्वरम् ऋते । भगवन्तम् अधोक्षजम्
 ११२६०१६१ बोधितस्यापि देव्या मे । सूक्त-वाक्येन दुर्मतेः
 ११२६०१६३ मनो-गतो महा-मोहो । नापयात्य् अजितात्मनः
 ११२६०१७१ किम् एतया नो ऽपकृतं । रज्ज्वा वा सर्प-चेतसः
 ११२६०१७३ द्रष्टुः स्वरूपाविदुषो । यो ऽहं यद् अजितेन्द्रियः
 ११२६०१८१ क्वायं मलीमसः कायो । दौर्गन्ध्याद्-आत्मको ऽशुचिः
 ११२६०१८३ क्व गुणाः सौमनस्याद्या । ह्य् अध्यासो ऽविद्यया कृतः
 ११२६०१९१ पित्रोः किं स्वं नु भार्यायाः । स्वामिनो ऽग्नेः श्व-गृध्रयोः
 ११२६०१९३ किम् आत्मनः किं सुहृदाम् । इति यो नावसीयते
 ११२६०२०१ तस्मिन् कलेवरे ऽमेध्ये । तुच्छ-निष्ठे विषज्जते
 ११२६०२०३ अहो सु-भद्रं सु-नसं । सु-स्मितं च मुखं स्त्रियः
 ११२६०२११ त्वङ्-मांस-रुधिर-स्नायु- । मेदो-मज्जास्थि-संहतौ
 ११२६०२१३ विण-मूत्र-पूये रमतां । कृमीणां कियद् अन्तरम्
 ११२६०२२१ अथापि नोपसज्जेत । स्त्रीषु स्त्रैणेषु चार्थ-वित्
 ११२६०२२३ विषयेन्द्रिय-संयोगान् । मनः क्षुभ्यति नान्यथा
 ११२६०२३१ अदृष्टाद् अश्रुताद् भावान् । न भाव उपजायते
 ११२६०२३३ असम्प्रयुञ्जतः प्राणान् । शाम्यति स्तिमितं मनः
 ११२६०२४१ तस्मात् सङ्गो न कर्तव्यः । स्त्रीषु स्त्रैणेषु चेन्द्रियैः
 ११२६०२४३ विदुषां चाप्य् अविस्त्रब्धः । षड्-वर्गः किम् उ मादृशाम्
 ११२६०२५० श्री-भगवान् उवाच
 ११२६०२५१ एवं प्रगायन् नृप-देव-देवः । स उर्वशी-लोकम् अथो विहाय
 ११२६०२५३ आत्मानम् आत्मन्य् अवगम्य मां वै । उपारमज् ज्ञान-विधूत-मोहः
 ११२६०२६१ ततो दुःसङ्गम् उत्सृज्य । सत्सु सज्जेत बुद्धिमान्
 ११२६०२६३ सन्त एवास्य छिन्दन्ति । मनो-व्यासङ्गम् उक्तिभिः
 ११२६०२७१ सन्तो ऽनपेक्षा मच्च-चित्ताः । प्रशान्ताः सम-दर्शिनः
 ११२६०२७३ निर्ममा निरहङ्कारा । निर्द्वन्द्वा निष्परिग्रहाः
 ११२६०२८१ तेषु नित्यं महा-भाग । महा-भागेषु मत्-कथाः
 ११२६०२८३ सम्भवन्ति हि ता नृणां । जुषतां प्रपुनन्त्य् अघम्
 ११२६०२९१ ता ये शृण्वन्ति गायन्ति । ह्य् अनुमोदन्ति चादृताः
 ११२६०२९३ मत्-पराः श्रद्धानाश् च । भक्तिं विन्दन्ति ते मयि

११२६०३०१ भक्तिं लब्धवतः साधोः । किम् अन्यद् अवशिष्यते
 ११२६०३०३ मय्य् अनन्त-गुणे ब्रह्मण्य् । आनन्दानुभवात्मनि
 ११२६०३११ यथोपश्रयमाणस्य । भगवन्तं विभावसुम्
 ११२६०३१३ शीतं भयं तमो ऽप्येति । साधून् संसेवतस् तथा
 ११२६०३२१ निमज्ज्योन्मज्जतां घोरे । भवाब्धौ परमायणम्
 ११२६०३२३ सन्तो ब्रह्म-विदः शान्ता । नौर् दृढेवाप्सु मज्जताम्
 ११२६०३३१ अन्नं हि प्राणिनां प्राण । आर्तानां शरणं त्व् अहम्
 ११२६०३३३ धर्मो वित्तं नृणां प्रेत्य । सन्तो ऽर्वाग् बिभ्यतो ऽरणम्
 ११२६०३४१ सन्तो दिशन्ति चक्षुंसि । बहिर् अर्कः समुत्थितः
 ११२६०३४३ देवता बान्धवाः सन्तः । सन्त आत्माहम् एव च
 ११२६०३५१ वैतसेनस् ततो ऽप्य् एवम् । उर्वश्या लोक-निष्पृहः
 ११२६०३५३ मुक्त-सङ्गो महीम् एताम् । आत्मारामश् चचार ह
 ११२७००१० श्री-उद्धव उवाच
 ११२७००११ क्रिया-योगं समाचक्ष्व । भवद्-आराधनं प्रभो
 ११२७००१३ यस्मात् त्वां ये यथार्चन्ति । सात्वताः सात्वतर्षभ
 ११२७००२१ एतद् वदन्ति मुनयो । मुहूर् निःश्रेयसं नृणाम्
 ११२७००२३ नारदो भगवान् व्यास । आचार्यो ऽङ्गिरसः सुतः
 ११२७००३१ निःसृतं ते मुखाम्भोजाद् । यद् आह भगवान् अजः
 ११२७००३३ पुत्रेभ्यो भृगु-मुख्येभ्यो । देव्यै च भगवान् भवः
 ११२७००४१ एतद् वै सर्व-वर्णानाम् । आश्रमाणां च सम्मतम्
 ११२७००४३ श्रेयसाम् उत्तमं मन्ये । स्त्री-शूद्राणां च मान-द
 ११२७००५१ एतत् कमल-पत्राक्ष । कर्म-बन्ध-विमोचनम्
 ११२७००५३ भक्ताय चानुरक्ताय । ब्रूहि विश्वेश्वरेश्वर
 ११२७००६० श्री-भगवान् उवाच
 ११२७००६१ न ह्य् अन्तो ऽनन्त-पारस्य । कर्म-काण्डस्य चोद्धव
 ११२७००६३ सङ्क्षिप्तं वर्णयिष्यामि । यथावद् अनुपूर्वशः
 ११२७००७१ वैदिकस् तान्त्रिको मिश्र । इति मे त्रि-विधो मखः
 ११२७००७३ त्रयाणाम् ईप्सितेनैव । विधिना मां समचरेत्
 ११२७००८१ यदा स्व-निगमेनोक्तं । द्विजत्वं प्राप्य पूरुषः
 ११२७००८३ यथा यजेत मां भक्त्या । श्रद्धया तन् निबोध मे
 ११२७००९१ अर्चायां स्थण्डिले ऽग्नौ वा । सूर्ये वाप्सु हृदि द्विजः
 ११२७००९३ द्रव्येण भक्ति-युक्तो ऽर्चेत् । स्व-गुरुं माम् अमायया
 ११२७०१०१ पूर्वं स्नानं प्रकुर्वीत । धौत-दन्तो ऽङ्ग-शुद्धये
 ११२७०१०३ उभयैर् अपि च स्नानं । मन्त्रैर् मृद्-ग्रहणादिना
 ११२७०१११ सन्ध्योपास्त्यादि-कर्माणि । वेदेनाचोदितानि मे
 ११२७०११३ पूजां तैः कल्पयेत् सम्यक्- । सङ्कल्पः कर्म-पावनीम्
 ११२७०१२१ शैली दारु-मयी लौही । लेप्या लेख्या च सैकती

११२७०१२३ मनो-मयी मणि-मयी । प्रतिमाष्ट-विधा स्मृता
 ११२७०१३१ चलाचलेति द्वि-विधा । प्रतिष्ठा जीव-मन्दिरम्
 ११२७०१३३ उद्गासावाहने न स्तः । स्थिरायाम् उद्धवाचने
 ११२७०१४१ अस्थिरायां विकल्पः स्यात् । स्थण्डिले तु भवेद् द्वयम्
 ११२७०१४३ स्नपनं त्व् अविलेप्यायाम् । अन्यत्र परिमार्जनम्
 ११२७०१५१ द्रव्यैः प्रसिद्धैर् मद्-यागः । प्रतिमादिष्व् अमायिनः
 ११२७०१५३ भक्तस्य च यथा-लब्धैर् । हृदि भावेन चैव हि
 ११२७०१६१ स्नानालङ्करणं प्रेष्ठम् । अर्चयाम् एव तूद्धव
 ११२७०१६३ स्थण्डिले तत्त्व-विन्यासो । वहाव् आज्य-प्लुतं हविः
 ११२७०१७१ सूर्ये चाभ्यर्हणं प्रेष्ठं । सलिले सलिलादिभिः
 ११२७०१७३ श्रद्धयोपाहतं प्रेष्ठं । भक्तेन मम वाच- अपि
 ११२७०१८१ भूच- अप्य् अभक्तोपाहतं । न मे तोषाय कल्पते
 ११२७०१८३ गन्धो धूपः सुमनसो । दीपो ऽन्नाद्यं च किं पुनः
 ११२७०१९१ शुचिः सम्भृत-सम्भारः । प्राग्-दर्भैः कल्पितासनः
 ११२७०१९३ आसीनः प्राग् उदग् वाचैर्द् । अर्चायां त्व् अथ सम्मुखः
 ११२७०२०१ कृत-न्यासः कृत-न्यासां । मद्-अर्चा पाणिनामृजेत्
 ११२७०२०३ कलशं प्रोक्षणीयं च । यथावद् उपसाधयेत्
 ११२७०२११ तद्-अद्भिर् देव-यजनं । द्रव्याण्य् आत्मानम् एव च
 ११२७०२१३ प्रोक्ष्य पात्राणि त्रीण्य् अद्भिस् । तैस् तैर् द्रव्यैश् च साधयेत्
 ११२७०२२१ पाद्यार्घ्याचमनीयार्थं । त्रीणि पात्राणि देशिकः
 ११२७०२२३ हृदा शीष्णार्थं शिखया । गायत्र्या चाभिमन्त्रयेत्
 ११२७०२३१ पिण्डे वाच-अग्नि-संशुद्धे । हृत्-पद्म-स्थां परां मम
 ११२७०२३३ अण्वीं जीव-कलां ध्यायेन् । नादान्ते सिद्ध-भाविताम्
 ११२७०२४१ तयात्म-भूतया पिण्डे । व्याप्ते सम्पूज्य तन्-मयः
 ११२७०२४३ आवाह्यार्चादिषु स्थाप्य । न्यस्ताङ्गं मां प्रपूजयेत्
 ११२७०२५१ पाद्योपस्पर्शार्हणादीन् । उपचारान् प्रकल्पयेत्
 ११२७०२५३ धर्मादिभिश् च नवभिः । कल्पयित्वासनं मम
 ११२७०२६१ पद्मम् अष्ट-दलं तत्र । कर्णिका-केसरोज्ज्वलम्
 ११२७०२६३ उभाभ्यां वेद-तन्त्राभ्यां । मह्यं तूभय-सिद्धये
 ११२७०२७१ सुदर्शनं पाञ्चजन्यं । गदासीषु-धनु-हलान्
 ११२७०२७३ मुषलं कौस्तुभं मालां । श्रीवत्सं चानुपूजयेत्
 ११२७०२८१ नन्दं सुनन्दं गरुडं । प्रचण्डं चण्डं एव च
 ११२७०२८३ महाबलं बलं चैव । कुमुदं कमुदेक्षणम्
 ११२७०२९१ दुर्गां विनायकं व्यासं । विष्वक्षेनं गुरून् सुरान्
 ११२७०२९३ स्वे स्वे स्थाने त्व् अभिमुखान् । पूजयेत् प्रोक्षणादिभिः
 ११२७०३०१ चन्दनोशीर-कर्पूर- । कुङ्कुमागुरु-वासितैः
 ११२७०३०३ सलिलैः स्नापयेन् मन्त्रैर् । नित्यदा विभवे सति

११२७०३११ स्वर्ण-घर्मानुवाकेन । महापुरुष-विद्यया
 ११२७०३१३ पौरुषेणापि सूक्तेन । सामभी राजनादिभिः
 ११२७०३२१ वस्त्रोपवीताभरण- । पत्र-स्त्र-गन्ध-लेपनैः
 ११२७०३२३ अलङ्कृर्वीत स-प्रेम । मद्-भक्तो मां यथोचितम्
 ११२७०३३१ पाद्यम् आचमनीयं च । गन्धं सुमनसो ऽक्षतान्
 ११२७०३३३ धूप-दीपोपहार्याणि । दद्यान् मे श्रद्धयार्चकः
 ११२७०३४१ गुड-पायस-सर्पीषि । शष्कुल्य-आपूप-मोदकान्
 ११२७०३४३ संयाव-दधि-सूपांश् च । नैवेद्यं सति कल्पयेत्
 ११२७०३५१ अभ्यङ्गोन्मर्दनादर्श- । दन्त-धावाभिषेचनम्
 ११२७०३५३ अन्नाद्य-गीत-नृत्यानि । पर्वाणि स्युर उतान्-अहम्
 ११२७०३६१ विधिना विहिते कुण्डे । मेखला-गर्त-वेदिभिः
 ११२७०३६३ अग्निम् आधाय परितः । समूहेत् पाणिनोदितम्
 ११२७०३७१ परिस्तीर्याथ पर्युक्षेद् । अन्वाधाय यथा-विधि
 ११२७०३७३ प्रोक्षण्यासाद्य द्रव्याणि । प्रोक्ष्याग्नौ भावयेत माम्
 ११२७०३८१ तप्त-जाम्बूनद-प्रख्यं । शङ्ख-चक्र-गदाम्बुजैः
 ११२७०३८३ लसच्च-चतु-र्भुजं शान्तं । पद्म-किञ्जल्क-वाससम्
 ११२७०३९१ स्फुरत्-किरीट-कटक । कटि-सूत्र-वराङ्गदम्
 ११२७०३९३ श्रीवत्स-वक्षसं भ्राजत्- । कौस्तुभं वन-मालिनम्
 ११२७०४०१ ध्यायन्न अभ्यर्च्य दारूणि । हविषाभिघृतानि च
 ११२७०४१३ प्रास्याज्य-भागाव् आघारौ । दत्त्वा चाज्य-प्लुतं हविः
 ११२७०४११ जुहुयान् मूल-मन्त्रेण । षोडशर्चावदानतः
 ११२७०४१३ धर्मादिभ्यो यथा-न्यायं । मन्त्रैः स्विष्टि-कृतं बुधः
 ११२७०४२१ अभ्यर्च्यार्थ नमस्कृत्य । पाषादिभ्यो बलिं हरेत्
 ११२७०४२३ मूल-मन्त्रं जपेद् ब्रह्म । स्मरन् नारायणात्मकम्
 ११२७०४३१ दत्त्वाचमनम् उच्छेषं । विष्वक्षेनाय कल्पयेत्
 ११२७०४३३ मुख-वासं सुरभिमतम् । ताम्बूलाद्यम् अथाहयेत्
 ११२७०४४१ उपगायन् गृणन् नृत्यन् । कर्माण्य् अभिनयन् मम
 ११२७०४४३ मत्-कथाः श्रावयन् शृण्वन् । मुहूर्तं क्षणिको भवेत्
 ११२७०४५१ स्तवैर् उच्चावचैः स्तोत्रैः । पौराणैः प्राकृतैर् अपि
 ११२७०४५३ स्तुत्वा प्रसीद भगवन् । इति वन्देत दण्ड-वत्
 ११२७०४६१ शिरो मत्-पादयोः कृत्वा । बाहुभ्यां च परस्परम्
 ११२७०४६३ प्रपन्नं पाहि माम् ईश । भीतं मृत्यु-ग्रहार्णवात्
 ११२७०४७१ इति शेषां मया दत्तां । शिरस्य् आधाय सादरम्
 ११२७०४७३ उद्वासयेच्च चेद् उद्वास्यं । ज्योतिर् ज्योतिषि तत् पुनः
 ११२७०४८१ अर्चादिषु यदा यत्र । श्रद्धा मां तत्र चाचयेत्
 ११२७०४८३ सर्व-भूतेष्व् आत्मनि च । सर्वात्माहम् अवस्थितः
 ११२७०४९१ एवं क्रिया-योग-पथैः । पुमान् वैदिक-तान्त्रिकैः

११२७०४९३ अर्चन् उभयतः सिद्धिं । मत्तो विन्दत्य् अभीप्सिताम्
 ११२७०५०१ मद्-अर्चा सम्प्रतिष्ठाप्य । मन्दिरं कारयेद् दृढम्
 ११२७०५०३ पुष्पोद्यानानि रम्याणि । पूजा-यात्रोत्सवाश्रितान्
 ११२७०५११ पूजादीनां प्रवाहार्थं । महा-पर्वस्व् अथान्व-अहम्
 ११२७०५१३ क्षेत्रापण-पुर-ग्रामान् । दत्त्वा मत्-सार्ष्टिताम् इयात्
 ११२७०५२१ प्रतिष्ठया सार्वभौमं । सद्मना भुवन-त्रयम्
 ११२७०५२३ पूजादिना ब्रह्म-लोकं । त्रिभिर् मत्-साम्यताम् इयात्
 ११२७०५३१ माम् एव नैरपेक्षयेण । भक्ति-योगेन विन्दति
 ११२७०५३३ भक्ति-योगं स लभत । एवं यः पूजयेत माम्
 ११२७०५४१ यः स्व-दत्तां परैर् दत्तां । हरेत सुर-विप्रयोः
 ११२७०५४३ वृत्तिं स जायते विड्-भुग् । वर्षाणाम् अयुतायुतम्
 ११२७०५५१ कर्तुश् च सारथेर् हेतोर् । अनुमोदितुर् एव च
 ११२७०५५३ कर्मणां भागिनः प्रेत्य । भूयो भूयसि तत्-फलम्
 ११२८००१० श्री-भगवान् उवाच
 ११२८००११ पर-स्वभाव-कर्माणि । न प्रशंसेन् न गहयेत्
 ११२८००१३ विश्वम् एकामकं पश्यन् । प्रकृत्या पुरुषेण च
 ११२८००२१ पर-स्वभाव-कर्माणि । यः प्रशंसति निन्दति
 ११२८००२३ स आशु भ्रश्यते स्वार्थाद् । असत्य् अभिनिवेशतः
 ११२८००३१ तैजसे निद्रयापन्ने । पिण्ड-स्थो नष्ट-चेतनः
 ११२८००३३ मायां प्राप्नोति मृत्युं वा । तद्वन् नानार्थ-दृक् पुमान्
 ११२८००४१ किं भद्रं किम् अभद्रं वा । द्वैतस्यावस्तुनः कियत्
 ११२८००४३ वाचोदितं तद् अनृतं । मनसा ध्यातम् एव च
 ११२८००५१ छाया-प्रत्याह्वयाभासा । ह्य् असन्तो ऽप्य् अर्थ-कारिणः
 ११२८००५३ एवं देहादयो भावा । यच्छन्त्य् आ-मृत्युतो भयम्
 ११२८००६१ आत्मैव तद् इदं विश्वं । सृज्यते सृजति प्रभुः
 ११२८००६३ त्रायते त्राति विश्वात्मा । हियते हरतीश्वरः
 ११२८००७१ तस्मान् न ह्य् आत्मनो ऽन्यस्माद् । अन्यो भावो निरूपितः
 ११२८००७३ निरूपिते ऽयं त्रि-विधा । निर्मूल भातिर् आत्मनि
 ११२८००७५ इदं गुण-मयं विद्धि । त्रि-विधं मायया कृतम्
 ११२८००८१ एतद् विद्वान् मद्-उदितं । ज्ञान-विज्ञान-नैपुणम्
 ११२८००८३ न निन्दति न च स्तौति । लोके चरति सूर्य-वत्
 ११२८००९१ प्रत्यक्षणानुमानेन । निगमेनात्म-संविदा
 ११२८००९३ आदृष्ट-अन्तवद् असज् ज्ञात्वा । निःसङ्गो विचरेद् इह
 ११२८०१०० श्री-उद्धव उवाच
 ११२८०१०१ नैवात्मनो न देहस्य । संसृतिर् द्रष्टृ-दृश्ययोः
 ११२८०१०३ अनात्म-स्व-दृशोर् ईश । कस्य स्याद् उपलभ्यते
 ११२८०१११ आत्माव्ययो ऽगुणः शुद्धः । स्वयं-ज्योतिर् अनावृतः

११२८०११३ अग्नि-वद् दारु-वद् अचिद् । देहः कस्येह संसृतिः
 ११२८०१२० श्री-भगवान् उवाच
 ११२८०१२१ यावद् देहेन्द्रिय-प्राणैर् । आत्मनः सन्निकर्षणम्
 ११२८०१२३ संसारः फलवांसू तावद् । अपार्थो ऽप्य् अविवेकिनः
 ११२८०१३१ अर्थे ह्य् अविद्यमाने ऽपि । संसृतिर् न निवर्तते
 ११२८०१३३ ध्यायतो विषयान् अस्य । स्वप्ने ऽनर्थागमो यथा
 ११२८०१४१ यथा ह्य् अप्रतिबुद्धस्य । प्रस्वापो बह्व्-अनर्थ-भृत्
 ११२८०१४३ स एव प्रतिबुद्धस्य । न वै मोहाय कल्पते
 ११२८०१५१ शोक-हर्ष-भय-क्रोध- । लोभ-मोह-स्पृहादयः
 ११२८०१५३ अहङ्कारस्य दृश्यन्ते । जन्म-मृत्युश् च नात्मनः
 ११२८०१६१ देहेन्द्रिय-प्राण-मनो-ऽभिमानो । जीवो ऽन्त-आत्मा गुण-कर्म-मूर्तिः
 ११२८०१६३ सूत्रं महान् इत्य् उरुधेव गीतः । संसार आधावति काल-तन्त्रः
 ११२८०१७१ अमूलम् एतद् बहु-रूप-रूपितं । मनो-वचः-प्राण-शरीर-कर्म
 ११२८०१७३ ज्ञानासिनोपासनया शितेन । च्छित्त्वा मुनिर् गां विचरत्य् अतृष्णः
 ११२८०१८१ ज्ञानं विवेको निगमस् तपश् च । प्रत्यक्षम् ऐतिह्यम् अथानुमानम्
 ११२८०१८३ आद्य-अन्तयोर् अस्य यद् एव केवलं । कालश् च हेतुश् च तद् एव मध्ये
 ११२८०१९१ यथा हिरण्यं स्त्-अकृतं पुरस्तात् । पश्चाच्च च सर्वस्य हिरण-मयस्य
 ११२८०१९३ तद् एव मध्ये व्यवहार्यमाणं । नानापदेशैर् अहम् अस्य तद्वत्
 ११२८०२०१ विज्ञानम् एतत् त्रि-अवस्थम् अङ्ग । गुण-त्रयं कारण-कर्य-कर्तृ
 ११२८०२०३ समन्वयेन व्यतिरेकतश् च । येनैव तुर्येण तद् एव सत्यम्
 ११२८०२११ न यत् पुरस्ताद् उत यन् न पश्चान् । मध्ये च तन् न व्यपदेश-मात्रम्
 ११२८०२१३ भूतं प्रसिद्धं च परेण यद् यत् । तद् एव तत् स्याद् इति मे मनीषा
 ११२८०२२१ अविद्यमानो ऽप्य् अवभासते यो । वैकारिको राजस-सर्ग एसः
 ११२८०२२३ ब्रह्म स्वयं ज्योतिर् अतो विभाति । ब्रह्मेन्द्रियार्थात्म-विकार-चित्रम्
 ११२८०२३१ एवं स्फुटं ब्रह्म-विवेक-हेतुभिः
 ११२८०२३२ परापवादेन विशारदेन
 ११२८०२३३ छित्त्वात्म-सन्देहम् उपारमेत
 ११२८०२३४ स्वानन्द-तुष्टो ऽखिल-कामुकेभ्यः
 ११२८०२४१ नात्मा वपुः पार्थिवम् इन्द्रियाणि । देवा ह्य् असुर वायुर् जलम् हुताशः
 ११२८०२४३ मनो ऽन्न-मात्रं धिषणा च सत्त्वम् । अहङ्कृतिः खं क्षितिर् अर्थ-साम्यम्
 ११२८०२५१ समाहितैः कः करणैर् गुणात्मभिर्
 ११२८०२५२ गुणो भवेन् मत्-सुविविक्त-धाम्नः
 ११२८०२५३ विक्षिप्यमाणैर् उत किं नु दूषणं
 ११२८०२५४ घनैर् उपेतैर् विगतै रवेः किम्
 ११२८०२६१ यथा नभो वाय्व्-अनलाम्बु-भू-गुणैर्
 ११२८०२६२ गतागतैर् वर्तु-गुणैर् न सज्जते
 ११२८०२६३ तथाक्षरं सत्त्व-रजस्-तमो-मलैर्

११२८०२६४ अहं-मतेः संसृति-हेतुभिः परम्
 ११२८०२७१ तथापि सङ्गः परिवर्जनीयो । गुणेषु माया-रचितेषु तावत्
 ११२८०२७३ मद्-भक्ति-योगेन दृढेन यावद् । रजो निरस्येत मनः-कषायः
 ११२८०२८१ यथामयो ऽसाधु चिकित्सितो नृणां । पुनः पुनः सन्तुदति प्ररोहन्
 ११२८०२८३ एवं मनो ऽपक्व-कषाय-कर्म । कुयोगिनं विध्यति सर्व-सङ्गम्
 ११२८०२९१ कुयोगिनो ये विहितान्तरायैर् । मनुष्य-भूतैस् त्रिदशोपसृष्टैः
 ११२८०२९३ ते प्राक्तनाभ्यास-बलेन भूयो । युञ्जन्ति योगं न तु कर्म-तन्त्रम्
 ११२८०३०१ करोति कर्म क्रियते च जन्तुः । केनाप्य् असौ चोदित आ-निपतात्
 ११२८०३०३ न तत्र विद्वान् प्रकृतौ स्थितो ऽपि । निवृत्त-तृष्णः स्व-सुखानुभूत्या
 ११२८०३११ तिष्ठन्तम् आसीनम् उत ब्रजन्तं । शयानम् उक्षन्तम् अदन्तम् अन्नम्
 ११२८०३१३ स्वभावम् अन्यत् किम् अपीहमानम् । आत्मानम् आत्म-स्थ-मतिर् न वेद
 ११२८०३२१ यदि स्म पश्यत्य् असद्-इन्द्रियार्थं । नानानुमानेन विरुद्धम् अन्यत्
 ११२८०३२३ न मन्यते वस्तुतया मनीषी । स्वाप्नं यथोत्थाय तिरोदधानम्
 ११२८०३३१ पूर्वं गृहीतं गुण-कर्म-चित्रम् । अज्ञानम् आत्मन्य् अविविक्तम् अङ्ग
 ११२८०३३३ निवर्तते तत् पुनर् ईक्ष्यैव । न गृह्यते नापि विसृज्य आत्मा
 ११२८०३४१ यथा हि भानोर् उदयो नृ-चक्षुषां । तमो निहन्यान् न तु सद् विधत्ते
 ११२८०३४३ एवं समीक्षा निपुणा सती मे । हन्यात् तमिस्त्रं पुरुषस्य बुद्धेः
 ११२८०३५१ एष स्वयं-ज्योतिर् अजो ऽप्रमेयो । महानुभूतिः सकलानुभूतिः
 ११२८०३५३ एको ऽद्वितीयो वचसां विरामे । येनेषिता वाग्-असवश् चरन्ति
 ११२८०३६१ एतावान् आत्म-सम्मोहो । यद् विकल्पस् तु केवले
 ११२८०३६३ आत्मन् ऋते स्वम् आत्मानम् । अवलम्बो न यस्य हि
 ११२८०३७१ यन् नामाकृतिभिर् ग्राह्यं । पञ्च-वर्णम् अबाधितम्
 ११२८०३७३ व्यर्थेनाप्य् अर्थ-वादो ऽयं । द्वयं पण्डित-मानिनाम्
 ११२८०३८१ योगिनो ऽपक्व-योगस्य । युञ्जतः काय उत्थितैः
 ११२८०३८३ उपसर्गैर् विहन्येत । तत्रायं विहितो विधिः
 ११२८०३९१ योग-धारणया कांश्चिद् । आसनैर् धारणान्वितैः
 ११२८०३९३ तपो-मन्त्रौषधैः कांश्चिद् । उपसर्गान् विनिदहेत्
 ११२८०४०१ कांश्चिन् ममानुध्यानेन । नाम-सङ्कीर्तनादिभिः
 ११२८०४०३ योगेश्वरानुवृत्त्या वा । हन्याद् अशुभ-दान् शनैः
 ११२८०४११ केचिद् देहम् इमं धीराः । सु-कल्पं वयसि स्थिरम्
 ११२८०४१३ विधाय विविधोपायैर् । अथ युञ्जन्ति सिद्धये
 ११२८०४२१ न हि तत् कुशलादृत्यं । तद्-आयासो ह्य् अपार्थकः
 ११२८०४२३ अन्तवत्त्वाच् छरीरस्य । फलस्येव वनस्पतेः
 ११२८०४३१ योगं निषेवतो नित्यं । कायश् चेत् कल्पताम् इयात्
 ११२८०४३३ तच् छ्रद्धान् न मतिमान् । योगम् उत्सृज्य मत्-परः
 ११२८०४४१ योग-चर्याम् इमां योगी । विचरन् मद्-अपाश्रयः
 ११२८०४४३ नान्तरायैर् विहन्येत । निःस्पृहः स्व-सुखानुभूः

११२९००१० श्री-उद्धव उवाच

११२९००११ सु-दुस्तराम् इमां मन्ये । योग-चर्याम् अनात्मनः

११२९००१३ यथाञ्जसा पुमान् सिद्धयेत् । तन् मे ब्रूह्य अञ्जसाच्युत

११२९००२१ प्रायशः पुण्डरीकाक्ष । युज्यन्तो योगिनो मनः

११२९००२३ विषीदन्त्य् असमाधानान् । मनो-निग्रह-कर्षिताः

११२९००३१ अथात आनन्द-दुग्धं पदाम्बुजं । हंसाः श्रयेरन्न अरविन्द-लोचन

११२९००३३ सुखं नु विश्वेश्वर योग-कर्मभिस् । त्वन्-मायामी विहता न मानिनः

११२९००४१ किं चित्रम् अच्युत तवैतद् अशेष-बन्धो । दासेष्व् अनन्य-शरणेषु यद् आत्म-सात्त्वम्

११२९००४३ यो ऽरोचयत् सह मृगैः स्वयम् ईश्वराणां । श्रीमत्-किरीट-तट-पीडित-पाद-पीठः

११२९००५१ तं त्वाखिलात्म-दयितेश्वरम् आश्रितानां

११२९००५२ सर्वार्थ-दं स्व-कृत-विद् विसृजेत को नु

११२९००५३ को वा भजेत् किम् अपि विस्मृतये ऽनु भूत्यै

११२९००५४ किं वा भवेन् न तव पाद-रजो-जुषां नः

११२९००६१ नैवोपयन्त्य् अपचितिं कवयस् तवेश

११२९००६२ ब्रह्मायुषापि कृतम् ऋद्ध-मुदः स्मरन्तः

११२९००६३ यो ऽन्तर् बहिस् तनु-भृताम् अशुभं विधुन्वन्न

११२९००६४ आचार्य-चैत्य-वपुषा स्व-गतिं व्यनक्ति

११२९००७० श्री-शुक उवाच

११२९००७१ इत्य् उद्धवेनात्-अनुरक्त-चेतसा । पृष्टो जगत्-क्रीडनकः स्व-शक्तिभिः

११२९००७३ गृहीत-मूर्ति-त्रय ईश्वरेश्वरो । जगाद् स-प्रेम-मनोहर-स्मितः

११२९००८० श्री-भगवान् उवाच

११२९००८१ हन्त ते कथयिष्यामि । मम धर्मान् सु-मङ्गलान्

११२९००८३ यान् श्रद्धयाचरन् मर्त्यो । मृत्युं जयति दुर्जयम्

११२९००९१ कुर्यात् सर्वाणि कर्माणि । मद्-अर्थं शनकैः स्मरन्

११२९००९३ मय्य् अर्पित-मनश्-चित्तो । मद्-धर्मात्म-मनो-रतिः

११२९०१०१ देशान् पुण्यान् आश्रयेत् । मद्-भक्तैः साधुभिः श्रितान्

११२९०१०३ देवासुर-मनुष्येषु । मद्-भक्ताचरितानि च

११२९०१११ पृथक् सत्रेण वा मह्यं । पर्व-यात्रा-महोत्सवान्

११२९०११३ कारयेद् गीत-नृत्याद्यैर् । महाराज-विभूतिभिः

११२९०१२१ माम् एव सर्व-भूतेषु । बहिर् अन्तर् अपावृतम्

११२९०१२३ ईक्षेतात्मनि चात्मानं । यथा खम् अमलाशयः

११२९०१३१ इति सर्वाणि भूतानि । मद्-भावेन महा-द्युते

११२९०१३३ सभाजयन् मन्यमानो । ज्ञानं केवलम् आश्रितः

११२९०१४१ ब्राह्मणे पुक्कसे स्तेने । ब्रह्मण्ये ऽर्के स्फुलिङ्गके

११२९०१४३ अक्रूरे क्रूरके चैव । सम-दृक् पण्डितो मतः

११२९०१५१ नरेष्व् अभीक्षणं मद्-भावं । पुंसो भावयतो ऽचिरात्

११२९०१५३ स्पर्धासूया-तिरस्काराः । साहङ्कारा वियन्ति हि

११२९०१६१ विसृज्य स्मयमानान् स्वान् । दृशं व्रीडां च दैहिकीम्
 ११२९०१६३ प्रणमेद् दण्ड-वद् भूमाव् । आ-श्व-चाण्डाल-गो-खरम्
 ११२९०१७१ यावत् सर्वेषु भूतेषु । मद्-भावो नोपजायते
 ११२९०१७३ तावद् एवम् उपासीत । वाङ्-मनः-काय-वृत्तिभिः
 ११२९०१८१ सर्वं ब्रह्मात्मकं तस्य । विद्ययात्म-मनीषया
 ११२९०१८३ परिपश्यन् उपरमेत् । सर्वतो मुत-संशयः
 ११२९०१९१ अयं हि सर्व-कल्पानां । सध्रीचीनो मतो मम
 ११२९०१९३ मद्-भावः सर्व-भूतेषु । मनो-वाक्-काय-वृत्तिभिः
 ११२९०२०१ न ह्य् अङ्गोपक्रमे ध्वंसो । मद्-धर्मस्योद्धवाण्व् अपि
 ११२९०२०३ मया व्यवसितः सम्यङ् । निर्गुणत्वाद् अनाशिषः
 ११२९०२११ यो यो मयि परे धर्मः । कल्प्यते निष्फलाय चेत्
 ११२९०२२१ तद्-आयासो निरर्थः स्याद् । भयादेर् इव सत्तम
 ११२९०२२३ एषा बुद्धिमतां बुद्धिर् । मनीषा च मनीषिणाम्
 ११२९०२२५ यत् सत्यम् अनृतेनेह । मर्त्येनाप्नोति मामृतम्
 ११२९०२२७ एष ते ऽभिहितः कृत्स्नो । ब्रह्म-वादस्य सङ्ग्रहः
 ११२९०२२९ समास-व्यास-विधिना । देवानाम् अपि दुर्गमः
 ११२९०२३१ अभीक्ष्णशस् ते गदितं । ज्ञानं विस्पष्ट-युक्तिमत्
 ११२९०२३३ एतद् विज्ञाय मुच्येत । पुरुषो नष्ट-संशयः
 ११२९०२३५ सु-विविक्तं तव प्रश्नं । मयैतद् अपि धारयेत्
 ११२९०२३७ सनातनं ब्रह्म-गुह्यं । परं ब्रह्माधिगच्छति
 ११२९०२३९ य एतन् मम भक्तेषु । सम्प्रदद्यात् सु-पुष्कलम्
 ११२९०२४१ तस्याहं ब्रह्म-दायस्य । ददाम्य् आत्मानम् आत्मना
 ११२९०२४३ य एतत् समधीयीत । पवित्रं परमं शुचि
 ११२९०२४५ स पूयेताहर् अहर् मां । ज्ञान-दीपेन दर्शयन्
 ११२९०२४७ य एतच् छुद्धया नित्यम् । अव्यग्रः शृणुयान् नरः
 ११२९०२४९ मयि भक्तिं परां कुर्वन् । कर्माभिर् न स बध्यते
 ११२९०२५१ अप्य् उद्धव त्वया ब्रह्म । सखे समवधारितम्
 ११२९०२५३ अपि ते विगतो मोहः । शोकश् चासौ मनो-भवः
 ११२९०२५५ नैतत् त्वया दाम्भिकाय । नास्तिकाय शठाय च
 ११२९०२५७ अशुश्रूषोर् अभक्ताय । दुर्विनीताय दीयताम्
 ११२९०२५९ एतैर् दोषैर् विहीनाय । ब्रह्मण्याय प्रियाय च
 ११२९०२६१ साधवे शुचये ब्रूयाद् । भक्तिः स्याच् छूद्र-योषिताम्
 ११२९०२६३ नैतद् विज्ञाय जिज्ञासोर् । ज्ञातव्यम् अवशिष्यते
 ११२९०२६५ पीत्वा पीयूषम् अमृतं । पातव्यं नावशिष्यते
 ११२९०२६७ ज्ञाने कर्मणि योगे च । वार्तायां दण्ड-धारणे
 ११२९०२६९ यावान् अर्थो नृणां तात । तावांस् ते ऽहं चतु-र्विधः
 ११२९०२७१ मर्त्यो यदा त्यक्त-समस्त-कर्मा । निवेदितात्मा विचिकीर्षितो मे

११२९०३४३ तदामृतत्वं प्रतिपद्यमानो । मयात्म-भूयाय च कल्पते वै
 ११२९०३५० श्री-शुक उवाच
 ११२९०३५१ स एवम् आदर्शित-योग-मार्गस् । तदोत्तमःश्लोक-वचो निशम्य
 ११२९०३५३ बद्धाञ्जलिः प्रीत्य-उपरुद्ध-कण्ठो । न किञ्चिद् ऊचे ऽश्रु-परिप्लुताक्षः
 ११२९०३६१ विष्टभ्य चित्तं प्रणयावघूर्णं । धैर्येण राजन् बहु-मन्यमानः
 ११२९०३६३ कृताञ्जलिः प्राह यदु-प्रवीरं । शीष्णां स्पृशंस् तच्च-चरणारविन्दम्
 ११२९०३७० श्री-उद्धव उवाच
 ११२९०३७१ विद्रावितो मोह-महान्धकारो । य आश्रितो मे तव सन्निधानात्
 ११२९०३७३ विभावसोः किं नु समीप-गस्य । शीतं तमो भीः प्रभवन्त्यु अजाद्य
 ११२९०३८१ प्रत्यर्पितो मे भवतानुकम्पिना । भृत्याय विज्ञान-मयः प्रदीपः
 ११२९०३८३ हित्वा कृत-ज्ञस् तव पाद-मूलं । को ऽन्यं समीयाच् छरणं त्वदीयम्
 ११२९०३९१ वृष्णश् च मे सु-दृढः स्नेह-पाशो । दाशार्ह-वृष्ण्य-अन्धक-सात्वतेषु
 ११२९०३९३ प्रसारितः सृष्टि-विवृद्धये त्वया । स्व-मायया ह्य् आत्म-सुबोध-हेतिना
 ११२९०४०१ नमो ऽस्तु ते महा-योगिन् । प्रपन्नम् अनुशाधि माम्
 ११२९०४०३ यथा त्वच्च-चरणाम्भोजे । रतिः स्याद् अनपायिनी
 ११२९०४१० श्री-भगवान् उवाच
 ११२९०४११ गच्छोद्धव मयादिष्टो । बदय-आर्ख्यं ममाश्रमम्
 ११२९०४१३ तत्र मत्-पाद-तीर्थोदि । स्नानोपस्पृशनैः शुचिः
 ११२९०४२१ ईक्ष्यालकनन्दाया । विधूताशेष-कल्मषः
 ११२९०४२३ वसानो वल्कलान्य् अङ्ग । वन्य-भुक् सुख-निःस्पृहः
 ११२९०४३१ तितिक्षुर् द्वन्द्व-मात्राणां । सुशीलः संयतेन्द्रियः
 ११२९०४३३ शान्तः समाहित-धिया । ज्ञान-विज्ञान-संयुतः
 ११२९०४४१ मत्तो ऽनुशिक्षितं यत् ते । विविक्तम् अनुभावयन्
 ११२९०४४३ मय्य् आवेशित-वाक्-चित्तो । मद्-धर्म-निरतो भव
 ११२९०४४५ अतिव्रज्य गतीस् तिस्रो । माम् एष्यसि ततः परम्
 ११२९०४५० श्री-शुक उवाच
 ११२९०४५१ स एवम् उक्तो हरि-मेघसोद्धवः । प्रदक्षिणं तं परिसृत्य पादयोः
 ११२९०४५३ शिरो निधायाश्रु-कलाभिर् आर्द्र-धीर् । न्यषिञ्चद् अद्वन्द्व-परो ऽप्य् अपक्रमे
 ११२९०४६१ सु-दुस्त्यज-स्नेह-वियोग-कातरो । न शक्नुवंस् तं परिहातुम् आतुरः
 ११२९०४६३ कृच्छ्रं ययौ मूर्धनि भर्तु-पादुके । विभ्रन् नमस्कृत्य ययौ पुनः पुनः
 ११२९०४७१ ततस् तम् अन्तर् हृदि सन्निवेश्य । गतो महा-भागवतो विशालाम्
 ११२९०४७३ यथोपदिष्टं जगद्-एक-बन्धुना । तपः समास्थाय हरेर् अगाद् गतिम्
 ११२९०४८१ य एतद् आनन्द-समुद्र-सम्भृतं । ज्ञानामृतं भागवताय भाषितम्
 ११२९०४८३ कृष्णेन योगेश्वर-सेविताङ्घ्रिणा । सच्च-छ्दयासेव्य जगद् विमुच्यते
 ११२९०४९१ भव-भयम् अपहन्तुं ज्ञान-विज्ञान-सारं
 ११२९०४९२ निगम-कृद् उपजहे भृङ्ग-वद् वेद-सारम्
 ११२९०४९३ अमृतम् उदधितश् चापाययद् भृत्य-वर्गान्

११२९०४९४ पुरुषम् ऋषभम् आद्यं कृष्ण-संज्ञं नतो ऽस्मि
 ११३०००१० श्री-राजोवाच
 ११३०००११ ततो महा-भागवत । उद्धवे निगति वनम्
 ११३०००१३ द्वारवत्यां किम् अकरोद् । भगवान् भूत-भावनः
 ११३०००२१ ब्रह्म-शापोपसंसृष्टे । स्व-कुले यादवर्षभः
 ११३०००२३ प्रेयसीं सर्व-नेत्राणां । तनुं स कथम् अत्यजत्
 ११३०००३१ प्रत्याक्रष्टुं नयनम् अबला यत्र लग्नं न शेकुः
 ११३०००३२ कर्णाविष्टं न सरति ततो यत् सताम् आत्म-लग्नम्
 ११३०००३३ यच्च-छीर् वाचां जनयति रतिं किं नु मानं कवीनां
 ११३०००३४ दृष्ट्वा जिष्णोर् युधि रथ-गतं यच्च च तत्-साम्यम् ईयुः
 ११३०००४० श्री ऋषिर् उवाच
 ११३०००४१ दिवि भुव्य् अन्तरिक्षे च । महोत्पातान् समुत्थितान्
 ११३०००४३ दृष्ट्वासीनान् सु-धर्मायां । कृष्णः प्राह यदून् इदम्
 ११३०००५० श्री-भगवान् उवाच
 ११३०००५१ एते घोरा महोत्पाता । द्वारवत्यां यम-केतवः
 ११३०००५३ मुहूर्तम् अपि न स्थेयम् । अत्र नो यदु-पुङ्गवाः
 ११३०००६१ स्त्रियो बालाश् च वृद्धाश् च । शङ्खोद्धारं व्रजन्त्व इतः
 ११३०००६३ वयं प्रभासं यास्यामो । यत्र प्रत्यक् सरस्वती
 ११३०००७१ तत्राभिषिच्य शुचय । उपोष्य सु-समाहिताः
 ११३०००७३ देवताः पूजयिष्यामः । स्नपनालेपनाहर्णैः
 ११३०००८१ ब्राह्मणांस् तु महा-भागान् । कृत-स्वस्त्ययना वयम्
 ११३०००८३ गो-भू-हिरण्य-वासोभिर् । गजाश्व-रथ-वेश्मभिः
 ११३०००९१ विधिर् एष ह्य् अरिष्ट-घ्नो । मङ्गलायनम् उत्तमम्
 ११३०००९३ देव-द्विज-गवां पूजा । भूतेषु परमो भवः
 ११३००१०१ इति सर्वे समाकर्ण्य । यदु-वृद्धा मधु-द्विषः
 ११३००१०३ तथेति नौभिर् उत्तीर्य । प्रभासं प्रययू रथैः
 ११३००१११ तस्मिन् भगवतादिष्टं । यदु-देवेन यादवाः
 ११३००११३ चक्रुः परमया भक्त्या । सर्व-श्रेयोपबृंहितम्
 ११३००१२१ ततस् तस्मिन् महा-पानं । पपुर् मैरेयकं मधु
 ११३००१२३ दिष्ट-विभ्रंशित-धियो । यद्-द्रवैर् भ्रश्यते मतिः
 ११३००१३१ महा-पानाभिमत्तानां । वीराणां दृप्त-चेतसाम्
 ११३००१३३ कृष्ण-माया-विमूढानां । सङ्घर्षः सु-महान् अभूत्
 ११३००१४१ युयुधुः क्रोध-संरब्धा । वेलायाम् आततायिनः
 ११३००१४३ धनुर्भिर् असिभिर् भल्लैर् । गदाभिस् तोमरार्थिभिः
 ११३००१५१ पतत्-पताकै रथ-कुञ्जरादिभिः । खरोष्ट्र-गोभिर् महिषैर् नरैर् अपि
 ११३००१५३ मिथः समेत्याश्वतैर् सु-दुर्मदा । न्यहनन् शरैर् दद्भिर् इव द्विपा वने
 ११३००१६१ प्रद्युम्न-साम्बौ युधि रूढ-मत्सराव्

११३००१६२ अक्रूर-भोजाव् अनिरुद्ध-सात्यकी
 ११३००१६३ सुभद्र-सङ्ग्रामजितौ सु-दारुणौ
 ११३००१६४ गदौ सुमित्रा-सुरथौ समीयतुः
 ११३००१७१ अन्ये च ये वै निशठोलमुकादयः । सहस्रजिच्च-छतजिद्-भानु-मुख्याः
 ११३००१७३ अन्योन्यम् आसाद्य मदान्ध-कारिता । जघ्नुर् मुकुन्देन विमोहिता भृशम्
 ११३००१८१ दाशार्ह-वृष्ण-अन्धक-भोज-सात्वता
 ११३००१८२ मध्व-अर्बुदा माथुर-शूरसेनाः
 ११३००१८३ विसर्जनाः कुरुराः कुन्तयश् च
 ११३००१८४ मिथस् तु जघ्नुः सु-विसृज्य सौहृदम्
 ११३००१९१ पुत्रा अयुध्यन् पितृभिर् भ्रातृभिश् च
 ११३००१९२ स्वस्त्रीय-दौहित्र-पितृव्य-मातुलैः
 ११३००१९३ मित्राणि मित्रैः सुहृदः सुहृद्भिर्
 ११३००१९४ ज्ञातींस् त्व् अहन् ज्ञातय एव मूढाः
 ११३००२०१ शरेषु हीयमाषु । भज्यमानेषु धन्वसु
 ११३००२०३ शस्त्रेषु क्षीयमानेषु । मुष्टिभिर् जहूर् एरकाः
 ११३००२११ ता वज्र-कल्पा ह्य् अभवन् । परिघा मुष्टिना भृताः
 ११३००२१३ जघ्नुर् द्विषस् तैः कृष्णेन । वार्यमाणास् तु तं च ते
 ११३००२२१ प्रत्यनीकं मन्यमाना । बलभद्रं च मोहिताः
 ११३००२२३ हन्तुं कृत-धियो राजन् । आपन्ना आततायिनः
 ११३००२३१ अथ ताव् अपि सङ्क्रुद्धाव् । उद्यम्य कुरु-नन्दन
 ११३००२३३ एरका-मुष्टि-परिघौ । चरन्तौ जघ्नतुर् युधि
 ११३००२४१ ब्रह्म-शापोपसृष्टानां । कृष्ण-मायावृतात्मनाम्
 ११३००२४३ स्पर्धा-क्रोधः क्षयं निन्दे । वैणवो ऽग्निर् यथा वनम्
 ११३००२५१ एवं नष्टेषु सर्वेषु । कुलेषु स्वेषु केशवः
 ११३००२५३ अवतारितो भुवो भार । इति मेने ऽवशेषितः
 ११३००२६१ रामः समुद्र-वेलायां । योगम् आस्थाय पौरुषम्
 ११३००२६३ तत्याज लोकं मानुष्यं । संयोज्यात्मानम् आत्मनि
 ११३००२७१ राम-निर्याणम् आलोक्य । भगवान् देवकी-सुतः
 ११३००२७३ निषसाद धरोपस्थे । तुष्णीम् आसाद्य पिप्पलम्
 ११३००२८१ विभ्रच् चतु-भुजं रूपं । भ्रायिष्णु प्रभया स्वया
 ११३००२८३ दिशो वितिमिराः कुर्वन् । विधूम इव पावकः
 ११३००२९१ श्रीवत्साङ्कं घन-श्यामं । तप्त-हाटक-वर्चसम्
 ११३००२९३ कौशेयाम्बर-युग्मेन । परिवीतं सु-मङ्गलम्
 ११३००३०१ सुन्दर-स्मित-वक्त्राब्जं । नील-कुन्तल-मण्डितम्
 ११३००३०३ पुण्डरीकाभिरामाक्षं । स्फुरन् मकर-कुण्डलम्
 ११३००३११ कटि-सूत्र-ब्रह्म-सूत्र- । किरीट-कटकाङ्गदैः
 ११३००३१३ हार-नूपुर-मुद्राभिः । कौस्तुभेन विराजितम्

११३००३२१ वन-माला-परीताङ्ग । मूर्तिमद्भिर् निजायुधैः
 ११३००३२३ कृत्वोरौ दक्षिणे पादम् । आसीनं पङ्कजारुणम्
 ११३००३३१ मुषलावशेषायः-खण्ड- । कृतेषु लुब्धको जरा
 ११३००३३३ मृगास्याकारं तच्च-चरणं । विव्याध मृग-शङ्कया
 ११३००३४१ चतु-भुजं तं पुरुषं । दृष्ट्वा स कृत-किल्बिषः
 ११३००३४३ भीतः पपात शिरसा । पादयोर् असुर-द्विषः
 ११३००३५१ अजानता कृतम् इदं । पापेन मधुसूदन
 ११३००३५३ क्षन्तुम् अर्हसि पापस्य । उत्तमःश्लोक मे ऽनघ
 ११३००३६१ यस्यानुस्मरणं नृणाम् । अज्ञान-ध्वान्त-नाशनम्
 ११३००३६३ वदन्ति तस्य ते विष्णो । मयासाधु कृतं प्रभो
 ११३००३७१ तन् माशु जहि वैकुण्ठ । पाप्मानं मृग-लुब्धकम्
 ११३००३७३ यथा पुनर् अहं त्व् एवं । न कुर्यां सद्-अतिक्रमम्
 ११३००३८१ यस्यात्म-योग-रचितं न विदुर् विरिञ्चो
 ११३००३८२ रुद्रादयो ऽस्य तनयाः पतयो गिरां ये
 ११३००३८३ त्वन्-मायया पिहित-दृष्टय एतद् अञ्जः
 ११३००३८४ किं तस्य ते वयम् असद्-गतयो गृणीमः
 ११३००३९० श्री-भगवान् उवाच
 ११३००३९१ मा भैर् जरे त्वम् उत्तिष्ठ । काम एष कृतो हि मे
 ११३००३९३ याहि त्वं मद्-अनुज्ञातः । स्वर्गं सु-कृतिनां पदम्
 ११३००४०१ इत्य् आदिष्टो भगवता । कृष्णेनेच्छा-शरीरिणा
 ११३००४०३ त्रिः परिक्रम्य तं नत्वा । विमानेन दिवं ययौ
 ११३००४११ दारुकः कृष्ण-पदवीम् । अन्विच्छन्न अधिगम्य ताम्
 ११३००४१३ वायुं तुलसिकामोदम् । आघ्रायाभिमुखं ययौ
 ११३००४२१ तं तत्र तिग्म-द्युभिर् आयुधैर् वृतं
 ११३००४२२ ह्य् अश्वत्थ-मूले कृत-केतनं पतिम्
 ११३००४२३ स्नेह-प्लुतात्मा निपपात पादयो
 ११३००४२४ रथाद् अवप्लुत्य स-बाष्प-लोचनः
 ११३००४३१ अपश्यतस् त्वच्च-चरणाम्बुजं प्रभो । दृष्टिः प्रणष्टा तमसि प्रविष्टा
 ११३००४३३ दिशो न जाने न लभे च शान्तिं । यथा निशायाम् उडुपे प्रणष्टे
 ११३००४४१ इति ब्रुवति सूते वै । रथो गरुड-लाञ्छनः
 ११३००४४३ खम् उत्पपात राजेन्द्र । साश्व-ध्वज उदीक्षतः
 ११३००४५१ तम् अन्वगच्छन् दिव्यानि । विष्णु-प्रहरणानि च
 ११३००४५३ तेनाति-विस्मितात्मानं । सूतम् आह जनार्दनः
 ११३००४६१ गच्छ द्वारवतीं सूत । ज्ञातीनां निधनं मिथः
 ११३००४६३ सङ्कर्षणस्य निर्याणं । बन्धुभ्यो ब्रूहि मद्-दशाम्
 ११३००४७१ द्वारकायां च न स्थेयं । भवद्भिश् च स्व-बन्धुभिः
 ११३००४७३ मया त्यक्तां यदु-पुरीं । समुद्रः प्लावयिष्यति

११३००४८१ स्वं स्वं परिग्रहं सर्वे । आदाय पितरौ च नः
 ११३००४८३ अजुनेनाविताः सर्व । इन्द्रप्रस्थं गमिष्यथ
 ११३००४९१ त्वं तु मद्-धर्मम् आस्थाय । ज्ञान-निष्ठ उपेक्षकः
 ११३००४९३ मन्-माया-रचिताम् एतां । विज्ञयोपशमं ब्रज
 ११३००५०१ इत्य् उक्तस् तं परिक्रम्य । नमस्कृत्य पुनः पुनः
 ११३००५०३ तत्-पादौ शीष्य-उपाधाय । दुर्मनाः प्रययौ पुरीम्
 ११३१००१० श्री-शुक उवाच
 ११३१००११ अथ तत्रागमद् ब्रह्मा । भवान्या च समं भवः
 ११३१००१३ महेन्द्र-प्रमुखा देवा । मुनयः स-प्रजेश्वराः
 ११३१००२१ पितरः सिद्ध-गन्धर्वा । विद्याधर-महोरगाः
 ११३१००२३ चारणा यक्ष-रक्षांसि । किन्नराप्सरसो द्विजाः
 ११३१००३१ द्रष्टु-कामा भगवतो । निर्याणं परमोत्सुकाः
 ११३१००३३ गायन्तश् च गृणन्तश् च । शौरैः कर्माणि जन्म च
 ११३१००४१ ववृषुः पुष्प-वर्षाणि । विमानावलिभिर् नभः
 ११३१००४३ कुर्वन्तः सङ्कुलं राजन् । भक्त्या परमया युताः
 ११३१००५१ भगवान् पितामहं वीक्ष्य । विभूतीर् आत्मनो विभुः
 ११३१००५३ संयोज्यात्मनि चात्मानं । पद्म-नेत्रे न्यमीलयत्
 ११३१००६१ लोकाभिरामां स्व-तनुं । धारणा-ध्यान-मङ्गलम्
 ११३१००६३ योग-धारणयाग्नेय्या- । दग्ध्वा धामाविशत् स्वकम्
 ११३१००७१ दिवि दुन्दुभयो नेदुः । पेतुः सुमनसश् च खात्
 ११३१००७३ सत्यं धर्मो धृतिर् भूमेः । कीर्तिः श्रीश् चानु तं ययुः
 ११३१००८१ देवादयो ब्रह्म-मुख्या । न विशन्तं स्व-धामनि
 ११३१००८३ अविज्ञात-गतिं कृष्णं । ददृशुश् चाति-विस्मिताः
 ११३१००९१ सौदामन्या यथाक्लाशे । यान्त्या हित्वाभ्र-मण्डलम्
 ११३१००९३ गतिर् न लक्ष्यते मर्त्यैस् । तथा कृष्णस्य दैवतैः
 ११३१०१०१ ब्रह्म-रुद्रादयस् ते तु । दृष्ट्वा योग-गतिं हरेः
 ११३१०१०३ विस्मितास् तां प्रशंसन्तः । स्वं स्वं लोकं ययुस् तदा
 ११३१०१११ राजन् परस्य तनु-भृज-जननाप्ययेहा
 ११३१०११२ माया-विडम्बनम् अवेहि यथा नटस्य
 ११३१०११३ सृष्ट्वात्मनेदम् अनुविश्य विहृत्य चान्ते
 ११३१०११४ संहृत्य चात्म-महिनोपरतः स आस्ते
 ११३१०१२१ मर्त्येन यो गुरु-सुतं यम-लोक-नीतं
 ११३१०१२२ त्वां चानयन् छरण-दः परमास्त्र-दग्धम्
 ११३१०१२३ जिग्ये ऽन्तकान्तकम् अपीशम् असाव् अनीशः
 ११३१०१२४ किं स्वावने स्वर् अनयन् मृगयुं स-देहम्
 ११३१०१३१ तथाप्य् अशेष-स्थिति-सम्भवाप्ययेष्
 ११३१०१३२ अनन्य-हेतुर् यद् अशेष-शक्ति-धृक्

११३१०१३३ नैच्छत् प्रणेतुं वपुर् अत्र शेषितं
 ११३१०१३४ मर्त्येन किं स्व-स्थ-गतिं प्रदर्शयन्
 ११३१०१४१ य एतां प्रातर् उत्थाय । कृष्णस्य पदवीं पराम्
 ११३१०१४३ प्रयतः कीर्तयेद् भक्त्या । ताम् एवाप्नोत्य् अनुत्तमाम्
 ११३१०१५१ दारुको द्वारकाम् एत्य । वसुदेवोऽग्रसेनयोः
 ११३१०१५३ पतित्वा चरणाव् अस्रैर् । न्यषिञ्चत् कृष्ण-विच्युतः
 ११३१०१६१ कथयाम् आस निधनं । वृष्णीनां कृत्स्नशो नृप
 ११३१०१६३ तच् छ्रुत्वोद्विग्न-हृदया । जनाः शोक-विमूर्च्छिताः
 ११३१०१७१ तत्र स्म त्वरिता जग्मुः । कृष्ण-विश्लेष-विह्वलाः
 ११३१०१७३ व्यसवः शेरते यत्र । ज्ञातयो घ्नन्त आननम्
 ११३१०१८१ देवकी रोहिणी चैव । वसुदेवस् तथा सुतौ
 ११३१०१८३ कृष्ण-रामाव् अपश्यन्तः । शोकार्ता विजहुः स्मृतिम्
 ११३१०१९१ प्राणांश् च विजहुस् तत्र । भगवद्-विरहातुराः
 ११३१०१९३ उपगुह्य पतींस् तात । चिताम् आरुरुहुः स्त्रियः
 ११३१०२०१ राम-पत्न्यश् च तद्-देहम् । उपगुह्याग्निम् आविशन्
 ११३१०२०३ वसुदेव-पत्न्यस् तद्-गात्रं । प्रद्युम्नादीन् हरेः स्तुषाः
 ११३१०२०५ कृष्ण-पत्न्यो ऽविशन् अग्निं । रुक्मिण्य-आद्यास् तद्-आत्मिकाः
 ११३१०२११ अर्जुनः प्रेयसः सख्युः । कृष्णस्य विरहातुरः
 ११३१०२१३ आत्मानं सान्त्वयाम् आस । कृष्ण-गीतैः सद्-उक्तिभिः
 ११३१०२२१ बन्धूनां नष्ट-गोत्राणाम् । अर्जुनः साम्परायिकम्
 ११३१०२२३ हतानां कारयाम् आस । यथा-वद् अनुपूर्वशः
 ११३१०२३१ द्वारकां हरिणा त्यक्तां । समुद्रो ऽप्लावयत् क्षणात्
 ११३१०२३३ वर्जयित्वा महा-राज । श्रीमद्-भगवद्-आलयम्
 ११३१०२४१ नित्यं सन्निहितस् तत्र । भगवान् मधुसूदनः
 ११३१०२४३ स्मृत्याशेषाशुभ-हरं । सर्व-मङ्गल-मङ्गलम्
 ११३१०२५१ स्त्री-बाल-वृद्धान् आदाय । हत-शेषान् धनञ्जयः
 ११३१०२५३ इन्द्रप्रस्थं समावेश्य । वज्रं तत्राभ्यषेचयत्
 ११३१०२६१ श्रुत्वा सुहृद्-वधं राजन् । अर्जुनात् ते पितामहाः
 ११३१०२६३ त्वां तु वंश-धरं कृत्वा । जग्मुः सर्वे महा-पथम्
 ११३१०२७१ य एतद् देव-देवस्य । विष्णोः कर्माणि जन्म च
 ११३१०२७३ कीर्तयेच् छ्रद्धया मर्त्यः । सर्व-पापैः प्रमुच्यते
 ११३१०२८१ इत्थं हरेर् भगवतो रुचिरावतार-
 ११३१०२८२ वीर्याणि बाल-चरितानि च शन्तमानि
 ११३१०२८३ अन्यत्र चेह च श्रुतानि गृणन् मनुष्यो
 ११३१०२८४ भक्तिं परां परमहंस-गतौ लभेत
 १२०१००१० श्री-शुक उवाच
 १२०१००११ यो ऽन्त्यः पुरञ्जयो नाम । भविष्यो बारहद्रथः

१२०१००१३ तस्यामात्यस् तु शुनको । हत्वा स्वामिनम् आत्म-जम्
 १२०१००२१ प्रद्योत-संज्ञं राजानं । कर्ता यत्-पालकः सुतः
 १२०१००२३ विशाखयूपस् तत्-पुत्रो । भविता राजकस् ततः
 १२०१००३१ नन्दिवर्धनस् तत्-पुत्रः । पञ्च प्रद्योतना इमे
 १२०१००३३ अष्ट-त्रिंशोत्तर-शतं । भोक्ष्यन्ति पृथिवीं नृपाः
 १२०१००४१ शिशुनागस् ततो भाव्यः । काकवर्णस् तु तत्-सुतः
 १२०१००४३ क्षेमधर्मा तस्य सुतः । क्षेत्रज्ञः क्षेमधर्म-जः
 १२०१००५१ विधिसारः सुतस् तस्या- । जातशत्रुर् भविष्यति
 १२०१००५३ दर्भकस् तत्-सुतो भावी । दर्भकस्याजयः स्मृतः
 १२०१००६१ नन्दिवर्धन आज्यो । महानन्दिः सुतस् ततः
 १२०१००६३ शिशुनागा दशैवैते । सष्ट-उत्तर-शत-त्रयम्
 १२०१००७१ समा भोक्ष्यन्ति पृथिवीं । कुरु-श्रेष्ठ कलौ नृपाः
 १२०१००७३ महानन्दि-सुतो राजन् । शूद्रा-गर्भोद्भवो बली
 १२०१००८१ महापद्म-पतिः कश्चिन् । नन्दः क्षत्र-विनाश-कृत्
 १२०१००८३ ततो नृपा भविष्यन्ति । शूद्र-प्रायास् त्व् अधार्मिकाः
 १२०१००९१ स एक-च्छत्रां पृथिवीम् । अनुल्लङ्घित-शासनः
 १२०१००९३ शासिष्यति महापद्मो । द्वितीय इव भार्गवः
 १२०१०१०१ तस्य चाष्टौ भविष्यन्ति । सुमाल्य-प्रमुखाः सुताः
 १२०१०१०३ य इमां भोक्ष्यन्ति महीं । राजानश् च शतं समाः
 १२०१०१११ नव नन्दान् द्विजः कश्चित् । प्रपन्नान् उद्धरिष्यति
 १२०१०११३ तेषां अभावे जगतीं । मौर्या भोक्ष्यन्ति वै कलौ
 १२०१०१२१ स एव चन्द्रगुप्तं वै । द्विजो राज्ये ऽभिषेक्ष्यति
 १२०१०१२३ तत्-सुतो वारिसारस् तु । ततश् चाशोकवर्धनः
 १२०१०१३१ सुयशा भविता तस्य । सङ्गतः सुयशः-सुतः
 १२०१०१३३ शालिशूकस् ततस् तस्य । सोमशर्मा भविष्यति
 १२०१०१३५ शतघन्वा ततस् तस्य । भविता तद्-बृहद्रथः
 १२०१०१४१ मौर्या ह्य् एते दश नृपाः । सप्त-त्रिंशच्च-छतोत्तरम्
 १२०१०१४३ समा भोक्ष्यन्ति पृथिवीं । कलौ कुरु-कुलोद्भव
 १२०१०१५१ अग्निमित्रस् ततस् तस्मात् । सुज्येष्ठो भविता ततः
 १२०१०१५३ वसुमित्रो भद्रकश् च । पुलिन्दो भविता सुतः
 १२०१०१६१ ततो घोषः सुतस् तस्माद् । वज्रमित्रो भविष्यति
 १२०१०१६३ ततो भागवतस् तस्माद् । देवभूतिः कुरूद्वह
 १२०१०१७१ शुङ्गा दशैते भोक्ष्यन्ति । भूमिं वर्ष-शताधिकम्
 १२०१०१७३ ततः काण्वान् इयं भूमिर् । यास्यत्य् अल्प-गुणान् नृप
 १२०१०१८१ शुङ्गं हत्वा देवभूतिं । काण्वो ऽमात्यस् तु कामिनम्
 १२०१०१८३ स्वयं करिष्यते राज्यं । वसुदेवो महा-मतिः
 १२०१०१९१ तस्य पुत्रस् तु भूमित्रस् । तस्य नारायणः सुतः

१२०१०१९३ काण्वायना इमे भूमिं । चत्वारिंशच्च च पञ्च च
 १२०१०१९५ शतानि त्रीणि भोक्ष्यन्ति । वर्षाणां च कलौ युगे
 १२०१०२०१ हत्वा काण्वं सुशर्माणं । तद्-भृत्यो वृषलो बली
 १२०१०२०३ गां भोक्ष्यत्य् अन्ध्र-जातीयः । कञ्चित् कालम् असत्तमः
 १२०१०२११ कृष्ण-नामाथ तद्-भ्राता । भविता पृथिवी-पतिः
 १२०१०२१३ श्री-शान्तकर्णस् तत्-पुत्रः । पौर्णमासस् तु तत्-सुतः
 १२०१०२२१ लम्बोदरस् तु तत्-पुत्रस् । तस्माच्च चिबिलको नृपः
 १२०१०२२३ मेघस्वातिश् चिबिलकाद् । अटमानस् तु तस्य च
 १२०१०२३३ अनिष्टकर्मा हालेयस् । तलकस् तस्य चात्म-जः
 १२०१०२३३ पुरीषभीरुस् तत्-पुत्रस् । ततो राजा सुनन्दनः
 १२०१०२४१ चकोरो बहवो यत्र । शिवस्वातिर् अरिन्-दमः
 १२०१०२४३ तस्यापि गोमती पुत्रः । पुरीमान् भविता ततः
 १२०१०२५१ मेदशिराः शिवस्कन्दो । यज्ञश्रीस् तत्-सुतस् ततः
 १२०१०२५३ विजयस् तत्-सुतो भाव्यश् । चन्द्रविज्ञः स-लोमधिः
 १२०१०२६१ एते त्रिंशन् नृपतयश् । चत्वार्य् अब्द-शतानि च
 १२०१०२७३ षट्-पञ्चाशच्च च पृथिवीं । भोक्ष्यन्ति कुरु-नन्दन
 १२०१०२७१ सप्तभीरा आवभृत्या । दश गर्दभिनो नृपाः
 १२०१०२७३ कङ्काः षोडश भू-पाला । भविष्यन्त्य् अति-लोलुपाः
 १२०१०२८१ ततो ऽष्टौ यवना भाव्याश् । चतुर्दश तुरुष्ककाः
 १२०१०२८३ भूयो दश गुरुण्डाश् च । मौला एकादशैव तु
 १२०१०२९१ एते भोक्ष्यन्ति पृथिवीं । दश वर्ष-शतानि च
 १२०१०२९३ नवाधिकां च नवतिं । मौला एकादश क्षितिम्
 १२०१०३०१ भोक्ष्यन्त्य् अब्द-शतान्य् अङ्ग । त्रीणि तैः संस्थिते ततः
 १२०१०३०३ किलकिलायां नृपतयो । भूतनन्दो ऽथ वङ्गिरिः
 १२०१०३११ शिशुनन्दिश् च तद्-भ्राता । यशोनन्दिः प्रवीरकः
 १२०१०३१३ इत्य् एते वै वर्ष-शतं । भविष्यन्त्य् अधिकानि षट्
 १२०१०३२१ तेषां त्रयोदश सुता । भवितारश् च बाह्लिकाः
 १२०१०३२३ पुष्पमित्रो ऽथ राजन्यो । दुर्मित्रो ऽस्य तथैव च
 १२०१०३३१ एक-काला इमे भू-पाः । सप्तान्ध्राः सप्त कौशलाः
 १२०१०३३३ विदूर-पतयो भाव्या । निषधास् तत एव हि
 १२०१०३४१ मागधानां तु भविता । विश्वस्फूर्जिः पुरञ्जयः
 १२०१०३४३ करिष्यत्य् अपरो वर्णान् । पुलिन्द-यदु-मद्रकान्
 १२०१०३५१ प्रजाश् चाब्रह्म-भूयिष्ठाः । स्थापयिष्यति दुर्मतिः
 १२०१०३५३ वीर्यवान् क्षत्रम् उत्साद्य । पद्मवत्यां स वै पुरि
 १२०१०३५५ अनु-गङ्गम् आ-प्रयागं । गुप्तां भोक्ष्यति मेदिनीम्
 १२०१०३६१ सौराष्ट्रावन्त्य्-आभीराश् च । शूरा अर्बुद-मालवाः
 १२०१०३६३ व्रात्या द्विजा भविष्यन्ति । शूद्र-प्राया जनाधिपाः

१२०१०३७१ सिन्धोस् तटं चन्द्रभागां । कौन्तीं काश्मीर-मण्डलम्
 १२०१०३७३ भोक्ष्यन्ति शूद्रा व्रात्याद्या । म्लेच्छाश् चाब्रह्म-वर्चसः
 १२०१०३८१ तुल्य-काला इमे राजन् । म्लेच्छ-प्रायाश् च भू-भृतः
 १२०१०३८३ एते ऽधर्मानृत-पराः । फल्गु-दास् तीव्र-मन्यवः
 १२०१०३९१ स्त्री-बाल-गो-द्विज-घ्नाश् च । पर-दार-धनाहताः
 १२०१०३९३ उदितास्त-मित-प्राया । अल्प-सत्त्वाल्पकायुषः
 १२०१०४०१ असंस्कृताः क्रिया-हीना । रजसा तमसावृताः
 १२०१०४०३ प्रजास् ते भक्षयिष्यन्ति । म्लेच्छा राजन्य-रूपिणः
 १२०१०४११ तन्-नाथास् ते जनपदास् । तच्-छीलाचार-वादिनः
 १२०१०४१३ अन्योन्यतो राजभिश् च । क्षयं यास्यन्ति पीडिताः
 १२०२००१० श्री-शुक उवाच
 १२०२००११ ततश् चानु-दिनं धर्मः । सत्यं शौचं क्षमा दया
 १२०२००१३ कालेन बलिना राजन् । नङ्क्ष्यत्य् आयुर् बलं स्मृतिः
 १२०२००२१ वित्तम् एव कलौ नृणां । जन्माचार-गुणोदयः
 १२०२००२३ धर्म-न्याय-व्यवस्थायां । कारणं बलम् एव हि
 १२०२००३१ दाम्पत्ये ऽभिरुचिर् हेतुर् । मायैव व्यावहारिके
 १२०२००३३ स्त्रीत्वे पुंस्त्वे च हि रतिर् । विप्रत्वे सूत्रम् एव हि
 १२०२००४१ लिङ्गं एवाश्रम-ख्याताव् । अन्योन्यापत्ति-कारणम्
 १२०२००४३ अवृत्त्या न्याय-दौर्बल्यं । पाण्डित्ये चापलं वचः
 १२०२००५१ अनाढ्यतैवासाधुत्वे । साधुत्वे दम्भ एव तु
 १२०२००५३ स्वीकार एव चोद्वाहे । स्नानम् एव प्रसाधनम्
 १२०२००६१ दूरे वाय-अयनं तीर्थं । लावण्यं केश-धारणम्
 १२०२००६३ उदरं-भरता स्वार्थः । सत्यत्वे धार्ष्ट्यम् एव हि
 १२०२००६५ दाक्ष्यं कुटुम्ब-भरणं । यशो ऽर्थे धर्म-सेवनम्
 १२०२००७१ एवं प्रजाभिर् दुष्टाभिर् । आकीर्णे क्षिति-मण्डले
 १२०२००७३ ब्रह्म-विट्-क्षत्र-शूद्राणां । यो बली भविता नृपः
 १२०२००८१ प्रजा हि लुब्धै राजन्यैर् । निघृणैर् दस्यु-धर्माभिः
 १२०२००८३ आच्छिन्न-दार-द्रविणा । यास्यन्ति गिरि-काननम्
 १२०२००९१ शाक-मूलामिष-क्षौद्र- । फल-पुष्पाष्टि-भोजनाः
 १२०२००९३ अनावृष्ट्या विनङ्क्ष्यन्ति । दुर्भिक्ष-कर-पीडिताः
 १२०२०१०१ शीत-वातातप-प्रावृड्- । हिमैर् अन्योन्यतः प्रजाः
 १२०२०१०३ क्षुत्-तृड्भ्यां व्याधिभिश् चैव । सन्तप्स्यन्ते च चिन्तया
 १२०२०१११ त्रिंशद् विंशति वर्षाणि
 १२०२०११२ परमायुः कलौ नृणाम्
 १२०२०१२१ क्षीयमाणेषु देहेषु । देहिनां कलि-दोषतः
 १२०२०१२३ वर्णाश्रमवतां धर्मे । नष्टे वेद-पथे नृणाम्
 १२०२०१३१ पाषण्ड-प्रचुरे धर्मे । दस्यु-प्रायेषु राजसु

१२०२०१३३ चौर्यानृत-वृथा-हिंसा- । नाना-वृत्तिषु वै नृषु
 १२०२०१४१ शूद्र-प्रायेषु वर्णेषु । च्छाग-प्रायासु धेनुषु
 १२०२०१४३ गृह-प्रायेष्व् आश्रमेषु । यौन-प्रायेषु बन्धुषु
 १२०२०१५१ अणु-प्रायास्व् ओषधीषु । शमी-प्रायेषु स्थास्तुषु
 १२०२०१५३ विद्युत्-प्रायेषु मेघेषु । शून्य-प्रायेषु सद्मसु
 १२०२०१६१ इत्थं कलौ गत-प्राये । जनेषु खर-धर्मिषु
 १२०२०१६३ धर्म-त्राणाय सत्त्वेन । भगवान् अवतरिष्यति
 १२०२०१७१ चराचर-गुरोर् विष्णोर् । ईश्वरस्याखिलात्मनः
 १२०२०१७३ धर्म-त्राणाय साधूनां । जन्म कर्मापनुत्तये
 १२०२०१८१ शम्भल-ग्राम-मुख्यस्य । ब्राह्मणस्य महात्मनः
 १२०२०१८३ भवने विष्णुयशसः । कल्किः प्रादुर्भविष्यति
 १२०२०१९१ अश्वम् आशु-गम् आरुह्य । देवदत्तं जगत्-पतिः
 १२०२०१९३ असिनासाधु-दमनम् । अष्टैश्वर्य-गुणान्वितः
 १२०२०२०१ विचरन् आशुना क्षौण्यां । हयेनाप्रतिम-द्युतिः
 १२०२०२०३ नृप-लिङ्ग-च्छदो दस्युन् । कोटिशो निहनिष्यति
 १२०२०२११ अथ तेषां भविष्यन्ति । मनांसि विशदानि वै
 १२०२०२१३ वासुदेवाङ्ग-रागाति- । पुण्य-गन्धानिल-स्पृशाम्
 १२०२०२१५ पौर-जानपदानां वै । हतेष्व् अखिल-दस्युषु
 १२०२०२२१ तेषां प्रजा-विसर्गश् च । स्थविष्ठः सम्भविष्यति
 १२०२०२२३ वासुदेवे भगवति । सत्त्व-मूर्तौ हृदि स्थिते
 १२०२०२३१ यदावतीर्णो भगवान् । कल्किर् धर्म-पतिर् हरिः
 १२०२०२३३ कृतं भविष्यति तदा । प्रजा-सूतिश् च सात्त्विकी
 १२०२०२४१ यदा चन्द्रश् च सूर्यश् च । तथा तिष्य-बृहस्पती
 १२०२०२४३ एक-राशौ समेष्यन्ति । भविष्यति तदा कृतम्
 १२०२०२५१ ये ऽतीता वर्तमाना ये । भविष्यन्ति च पार्थिवाः
 १२०२०२५३ ते त उद्देशतः प्रोक्ता । वंशीयाः सोम-सूर्ययोः
 १२०२०२६१ आरभ्य भवतो जन्म । यावन् नन्दाभिषेचनम्
 १२०२०२६३ एतद् वर्ष-सहस्रं तु । शतं पञ्चदशोत्तरम्
 १२०२०२७१ सप्तर्षीणां तु यौ पूर्वौ । दृश्येते उदितौ दिवि
 १२०२०२७३ तयोस् तु मध्ये नक्षत्रं । दृश्यते यत् समं निशि
 १२०२०२८१ तेनैव ऋषयो युक्तास् । तिष्ठन्त्य् अब्द-शतं नृणाम्
 १२०२०२८३ ते त्वदीये द्विजाः काल । अधुना चाश्रिता मघाः
 १२०२०२९१ विष्णोर् भगवतो भानुः । कृष्णाख्यो ऽसौ दिवं गतः
 १२०२०२९३ तदाविशत् कलिर् लोकं । पापे यद् रमते जनः
 १२०२०३०१ यावत् स पाद-पद्माभ्यां । स्पृशन् आस्ते रमा-पतिः
 १२०२०३०३ तावत् कलिर् वै पृथिवीं । पराक्रन्तुं न चाशकत्
 १२०२०३११ यदा देवर्षयः सप्त । मघासु विचरन्ति हि

१२०२०३१३ तदा प्रवृत्तस् तु कलिर् । द्वादशाब्द-शतात्मकः
 १२०२०३२१ यदा मघाभ्यो यास्यन्ति । पूर्वाषाढां महर्षयः
 १२०२०३२३ तदा नन्दात् प्रभृत्य एष । कलिर् वृद्धिं गमिष्यति
 १२०२०३३१ यस्मिन् कृष्णो दिवं यातस् । तस्मिन् एव तदाहनि
 १२०२०३३३ प्रतिपन्नं कलि-युगम् । इति प्राहुः पुरा-विदः
 १२०२०३४१ दिव्याब्दानां सहस्रान्ते । चतुर्थे तु पुनः कृतम्
 १२०२०३४३ भविष्यति तदा नृणां । मन आत्म-प्रकाशकम्
 १२०२०३५१ इत्य् एष मानवो वंशो । यथा सङ्ख्यायते भुवि
 १२०२०३५३ तथा विट्-शूद्र-विप्राणां । तास् ता ज्ञेया युगे युगे
 १२०२०३६१ एतेषां नाम-लिङ्गानां । पुरुषाणां महात्मनाम्
 १२०२०३६३ कथा-मात्रावशिष्टानां । कीर्तिर् एव स्थिता भुवि
 १२०२०३७१ देवापिः शान्तनोर् भ्राता । मरुश् चेक्ष्वाकु-वंश-जः
 १२०२०३७३ कलाप-ग्राम आसाते । महा-योग-बलान्वितौ
 १२०२०३८१ ताव् इहैत्य कलेर् अन्ते । वासुदेवानुशिक्षितौ
 १२०२०३८३ वर्णाश्रम-युतं धर्मं । पूर्व-वत् प्रथयिष्यतः
 १२०२०३९१ कृतं त्रेता द्वापरं च । कलिश् चेति चतु-युगम्
 १२०२०३९३ अनेन क्रम-योगेन । भुवि प्राणिषु वर्तते
 १२०२०४०१ राजन् एते मया प्रोक्ता । नर-देवास् तथापरे
 १२०२०४०३ भूमौ ममत्वं कृत्वान्ते । हित्वेमां निधनं गताः
 १२०२०४११ कृमि-विड्-भस्म-संज्ञान्ते । राज-नाम्नो ऽपि यस्य च
 १२०२०४१३ भूत-ध्रुक् तत्-कृते स्वार्थं । किं वेद निरयो यतः
 १२०२०४२१ कथं सेयम् अखण्डा भूः । पूर्वैर् मे पुरुषैर् धृता
 १२०२०४२३ मत्-पुत्रस्य च पौत्रस्य । मत्-पूर्वा वंश-जस्य वा
 १२०२०४३१ तेजो-ऽब-अन्न-मयं कायं । गृहीत्वात्मतयाबुधाः
 १२०२०४३३ महीं ममतया चोभौ । हित्वान्ते ऽदर्शनं गताः
 १२०२०४४१ ये ये भू-पतयो राजन् । भुञ्जते भुवम् ओजसा
 १२०२०४४३ कालेन ते कृताः सर्वे । कथा-मात्राः कथासु च
 १२०३००१० श्री-शुक उवाच
 १२०३००११ दृष्ट्वात्मनि जये व्यग्रान् । नृपान् हसति भूर इयम्
 १२०३००१३ अहो मा विजिगीषन्ति । मृत्योः क्रीडनका नृपाः
 १२०३००२१ काम एष नरेन्द्राणां । मोघः स्याद् विदुषाम् अपि
 १२०३००२३ येन फेनोपमे पिण्डे । ये ऽति-विश्रम्भिता नृपाः
 १२०३००३१ पूर्वं निर्जित्य षड्-वर्गं । जेष्यामो राज-मन्त्रिणः
 १२०३००३३ ततः सचिव-पौरास्त- । करीन्द्रान् अस्य कण्टकान्
 १२०३००४१ एवं क्रमेण जेष्यामः । पृथ्वीं सागर-मेखलाम्
 १२०३००४३ इत्य् आशा-बद्ध-हृदया । न पश्यन्त्य् अन्तिके ऽन्तकम्
 १२०३००५१ समुद्रावरणां जित्वा । मां विशन्त्य् अब्धिम् ओजसा

१२०३००५३ कियद् आत्म-जयस्यैतन् । मुक्तिर् आत्म-जये फलम्
 १२०३००६१ यां विसृज्यैव मनवस् । तत्-सुताश् च कुरूद्वह
 १२०३००६३ गता यथागतं युद्धे । तां मां जेष्यन्त्य् अबुद्धयः
 १२०३००७१ मत्-कृते पितृ-पुत्राणां । भ्रातृणां चापि विग्रहः
 १२०३००७३ जायते ह्य् असतां राज्ये । ममता-बद्ध-चेतसाम्
 १२०३००८१ ममैवेयं मही कृत्स्ना । न ते मूढेति वादिनः
 १२०३००८३ स्पर्धमाना मिथो घ्नन्ति । म्रियन्ते मत्-कृते नृपाः
 १२०३००९१ पृथुः पुरुरवा गाधिर् । नहुषो भरतो ऽर्जुनः
 १२०३००९३ मानघाता सगरो रामः । खट्वाङ्गो धुन्धुहा रघुः
 १२०३०१०१ तृणबिन्दुर् ययातिश् च । शर्यातिः शन्तनुर् गयः
 १२०३०१०३ भगीरथः कुवल्याश्वः । ककुत्स्थो नैषधो नृगः
 १२०३०१११ हिरण्यकशिपुर् वृत्रो । रावणो लोक-रावणः
 १२०३०११३ नमुचिः शम्बरो भौमो । हिरण्याक्षो ऽथ तारकः
 १२०३०१२१ अन्ये च बहवो दैत्या । राजानो ये महेश्वराः
 १२०३०१२३ सर्वे सर्व-विदः शूराः । सर्वे सर्व-जितो ऽजिताः
 १२०३०१३१ ममतां मय्य् अवर्तन्त । कृत्वोच्चैर् मर्त्य-धर्मिणः
 १२०३०१३३ कथावशेषाः कालेन । ह्य् अकृतार्थाः कृता विभो
 १२०३०१४१ कथा इमास् ते कथिता महीयसां । विताय लोकेषु यशः परेषुषाम्
 १२०३०१४३ विज्ञान-वैराग्य-विवक्षया विभो । वचो-विभूतीर् न तु पारमार्थ्यम्
 १२०३०१५१ यस् तूत्तमः-श्लोक-गुणानुवादः । सङ्गीयते ऽभीक्षणम् अमङ्गल-घ्नः
 १२०३०१५३ तम् एव नित्यं शृणुयाद् अभीक्षणं । कृष्णे ऽमलां भक्तिम् अभीप्समानः
 १२०३०१६० श्री-राजोवाच
 १२०३०१६१ केनोपायेन भगवन् । कलेर् दोषान् कलौ जनाः
 १२०३०१६३ विधमिष्यन्त्य् उपचितांस् । तन् मे ब्रूहि यथा मुने
 १२०३०१७१ युगानि युग-धर्माश् च । मानं प्रलय-कल्पयोः
 १२०३०१७३ कालस्येश्वर-रूपस्य । गतिं विष्णोर् महात्मनः
 १२०३०१८० श्री-शुक उवाच
 १२०३०१८१ कृते प्रवर्तते धर्मश् । चतुष्-पात् तज्-जनैर् धृतः
 १२०३०१८३ सत्यं दया तपो दानम् । इति पादा विभोर् नृप
 १२०३०१९१ सन्तुष्टाः करुणा मैत्राः । शान्ता दान्तास् तितिक्षवः
 १२०३०१९३ आत्मारामाः सम-दृशः । प्रायशः श्रमणा जनाः
 १२०३०२०१ त्रेतायां धर्म-पादानां । तुर्यांशो हीयते शनैः
 १२०३०२०३ अधर्म-पादैर् अनृत- । हिंसासन्तोष-विग्रहैः
 १२०३०२११ तदा क्रिया-तपो-निष्ठा । नाति-हिंसा न लम्पटाः
 १२०३०२१३ त्रै-वर्गिकास् त्रयी-वृद्धा । वर्णा ब्रह्मोत्तरा नृप
 १२०३०२२१ तपः-सत्य-दया-दानेष्व् । अर्धं ह्रस्वति द्वापरे
 १२०३०२२३ हिंसातुष्ट-अनृत-द्वेषैर् । धर्मस्याधर्म-लक्षणैः

१२०३०२३१ यशस्विनो महा-शीलाः । स्वाध्यायाध्ययने रताः
 १२०३०२३३ आध्याः कुटुम्बिनो हृष्टा । वर्णाः क्षत्र-द्विजोत्तराः
 १२०३०२४१ कलौ तु धर्म-पादानां । तुर्यांशो ऽधर्म-हेतुभिः
 १२०३०२४३ एधमानैः क्षीयमाणो । ह्य् अन्ते सो ऽपि विनङ्क्ष्यति
 १२०३०२५१ तस्मिन् लुब्धा दुराचारा । निर्दयाः शुष्क-वैरिणः
 १२०३०२५३ दुर्भगा भूरि-तर्षाश् च । शूद्र-दासोत्तराः प्रजाः
 १२०३०२६३ सत्त्वं रजस् तम इति । दृश्यन्ते पुरुषे गुणाः
 १२०३०२६३ काल-सञ्चोदितास् ते वै । परिवर्तन्त आत्मनि
 १२०३०२७१ प्रभवन्ति यदा सत्त्वे । मनो-बुद्धीन्द्रियाणि च
 १२०३०२७३ तदा कृत-युगं विद्याञ् । ज्ञाने तपसि यद् रुचिः
 १२०३०२८१ यदा कर्मसु काम्येषु । भक्तिर् यशसि देहिनाम्
 १२०३०२८३ तदा त्रेता रजो-वृत्तिर् । इति जानीहि बुद्धिमन्
 १२०३०२९१ यदा लोभस् त्व् असन्तोषो । मानो दम्भो ऽथ मत्सरः
 १२०३०२९३ कर्मणां चापि काम्यानां । द्वापरं तद् रजस्-तमः
 १२०३०३०१ यदा मायानृतं तन्द्रा । निद्रा हिंसा विषादनम्
 १२०३०३०३ शोक-मोहौ भयं दैन्यं । स कलिस् तामसः स्मृतः
 १२०३०३११ तस्मात् क्षुद्र-दृशो मर्त्याः । क्षुद्र-भाग्या महाशनाः
 १२०३०३१३ कामिनो वित्त-हीनाश् च । स्वैरिण्यश् च स्त्रियो ऽसतीः
 १२०३०३२१ दस्यूत्कृष्टा जनपदा । वेदाः पाषण्ड-दूषिताः
 १२०३०३२३ राजानश् च प्रजा-भक्षाः । शिश्रोदर-परा द्विजाः
 १२०३०३३१ अत्रता बटवो ऽशौचा । भिक्षवश् च कुटुम्बिनः
 १२०३०३३३ तपस्विनो ग्राम-वासा । न्यासिनो ऽत्यर्थ-लोलुपाः
 १२०३०३४१ ह्रस्व-काया महाहारा । भूय-अपत्या गत-हियः
 १२०३०३४३ शश्वत् कटुक-भाषिण्यश् । चौर्य-मायोरु-साहसाः
 १२०३०३५१ पणयिष्यन्ति वै क्षुद्राः । किराटाः कूट-कारिणः
 १२०३०३५३ अनापद्य् अपि मंस्यन्ते । वार्ता साधु जुगुप्सिताम्
 १२०३०३६१ पतिं त्यक्ष्यन्ति निर्द्रव्यं । भृत्या अप्य् अखिलोत्तमम्
 १२०३०३६३ भृत्यं विपन्नं पतयः । कौलं गाश् चापयस्विनीः
 १२०३०३७१ पितृ-भ्रातृ-सुहृज्-ज्ञातीन् । हित्वा सौरत-सौहृदाः
 १२०३०३७३ ननान्द-श्याल-संवादा । दीनाः स्त्रैणाः कलौ नराः
 १२०३०३८१ शूद्राः प्रतिग्रहीष्यन्ति । तपो-वेषोपजीविनः
 १२०३०३८३ धर्म वक्ष्यन्त्य् अधर्म-ज्ञा । अधिरुह्योत्तमासनम्
 १२०३०३९१ नित्यं उद्विग्न-मनसो । दुर्भिक्ष-कर-कर्षिताः
 १२०३०३९३ निरन्ने भू-तले राजन् । अनावृष्टि-भयातुराः
 १२०३०४०१ वासो-ऽन्न-पान-शयन- । व्यवय-स्नान-भूषणैः
 १२०३०४०३ हीनाः पिशाच-सन्दर्शा । भविष्यन्ति कलौ प्रजाः
 १२०३०४११ कलौ काकिणिके ऽप्य् अर्थे । विगृह्य त्यक्त-सौहृदाः

१२०३०४१३ त्यक्ष्यन्ति च प्रियान् प्राणान् । हनिष्यन्ति स्वकान् अपि
 १२०३०४२१ न रक्षिष्यन्ति मनुजाः । स्थविरौ पितराव् अपि
 १२०३०४२३ पुत्रान् भार्या च कुल-जां । क्षुद्राः शिशोदरं-भराः
 १२०३०४३१ कलौ न राजन् जगतां परं गुरुं । त्रि-लोक-नाथानत-पाद-पङ्कजम्
 १२०३०४३३ प्रायेण मर्त्या भगवन्तम् अच्युतं । यक्ष्यन्ति पाषण्ड-विभिन्न-चेतसः
 १२०३०४४१ यन्-नामधेयं म्रियमाण आतुरः । पतन् स्वलन् वा विवशो गृणन् पुमान्
 १२०३०४४३ विमुक्त-कर्मागल उत्तमां गतिं । प्राप्नोति यक्ष्यन्ति न तं कलौ जनाः
 १२०३०४५१ पुंसां कलि-कृतान् दोषान् । द्रव्य-देशात्म-सम्भवान्
 १२०३०४५३ सर्वान् हरति चित्त-स्थो । भगवान् पुरुषोत्तमः
 १२०३०४६१ श्रुतः सङ्कीर्तितो ध्यातः । पूजितश् चादृतो ऽपि वा
 १२०३०४६३ नृणां धुनोति भगवान् । हृत्-स्थो जन्मायुताशुभम्
 १२०३०४७१ यथा हेम्नि स्थितो वह्निर् । दुर्वर्णं हन्ति धातु-जम्
 १२०३०४७३ एवम् आत्म-गतो विष्णुर् । योगिनाम् अशुभाशयम्
 १२०३०४८१ विद्या-तपः-प्राण-निरोध-मैत्री- । तीर्थाभिषेक-व्रत-दान-जप्यैः
 १२०३०४८३ नात्यन्त-शुद्धिं लभते ऽन्तरात्मा । यथा हृदि-स्थे भगवत्य् अनन्ते
 १२०३०४९१ तस्मात् सर्वात्मना राजन् । हृदि-स्थं कुरु केशवम्
 १२०३०४९३ म्रियमाणो ह्य् अवहितस् । ततो यासि परां गतिम्
 १२०३०५०१ म्रियमाणैर् अभिध्येयो । भगवान् परमेश्वरः
 १२०३०५०३ आत्म-भावं नयत्य् अङ्ग । सर्वात्मा सर्व-संश्रयः
 १२०३०५११ कलेर् दोष-निधे राजन् । अस्ति ह्य् एको महान् गुणः
 १२०३०५१३ कीर्तनाद् एव कृष्णस्य । मुक्त-सङ्गः परं व्रजेत्
 १२०३०५२१ कृते यद् ध्यायतो विष्णुं । त्रेतायां यजतो मखैः
 १२०३०५२३ द्वापरे परिचर्यायां । कलौ तद् धरि-कीर्तनात्
 १२०४००१० श्री-शुक उवाच
 १२०४००११ कालस् ते परमाण्व-आदिर् । द्वि-परार्धावधिर् नृप
 १२०४००१३ कथितो युग-मानं च । शृणु कल्प-लयाव् अपि
 १२०४००२१ चतु-युग-सहस्रं तु । ब्रह्मणो दिनम् उच्यते
 १२०४००२३ स कल्पो यत्र मनवश् । चतुर्दश विशाम्-पते
 १२०४००३१ तद्-अन्ते प्रलयस् तावान् । ब्राह्मी रात्रिर् उदाहता
 १२०४००३३ त्रयो लोका इमे तत्र । कल्पन्ते प्रलयाय हि
 १२०४००४१ एष नैमित्तिकः प्रोक्तः । प्रलयो यत्र विश्व-सृक्
 १२०४००४३ शेते ऽनन्तासनो विश्वम् । आत्मसात्-कृत्य चात्म-भूः
 १२०४००५१ द्वि-परार्धे त्व् अतिक्रान्ते । ब्रह्मणः परमेष्ठिनः
 १२०४००५३ तदा प्रकृतयः सप्त । कल्पन्ते प्रलयाय वै
 १२०४००६१ एष प्राकृतिको राजन् । प्रलयो यत्र लीयते
 १२०४००६३ अण्ड-कोषस् तु सङ्घातो । विघाट उपसादिते
 १२०४००७१ पर्जन्यः शत-वर्षाणि । भूमौ राजन् न वर्षति

१२०४००७३ तदा निरन्ने ह्य् अन्योन्यं । भक्ष्यमाणाः क्षुधादिताः
 १२०४००७५ क्षयं यास्यन्ति शनकैः । कालेनोपद्रुताः प्रजाः
 १२०४००८१ सामुद्रं दैहिकं भौमं । रसं सांवर्तको रविः
 १२०४००८३ रश्मिभिः पिबते घोरैः । सर्वं नैव विमुञ्चति
 १२०४००९१ ततः संवर्तको वह्निः । सङ्कर्षण-मुखोत्थितः
 १२०४००९३ दहत्य् अनिल-वेगोत्थः । शून्यान् भू-विवरान् अथ
 १२०४०१०१ उपय- अधः समन्ताच्च च । शिखाभिर् वह्नि-सूर्ययोः
 १२०४०१०३ दह्यमानं विभात्य् अण्डं । दग्ध-गोमय-पिण्ड-वत्
 १२०४०१११ ततः प्रचण्ड-पवनो । वर्षाणाम् अधिकं शतम्
 १२०४०११३ परः सांवर्तको वाति । धूम्रं खं रजसावृतम्
 १२०४०१२१ ततो मेघ-कुलान्य् अङ्ग । चित्र वर्णान्य् अनेकशः
 १२०४०१२३ शतं वर्षाणि वर्षन्ति । नदन्ति रभस-स्वनैः
 १२०४०१३१ तत एकोदकं विश्वं
 १२०४०१३२ ब्रह्माण्ड-विवरान्तरम्
 १२०४०१४१ तदा भूमेर् गन्ध-गुणं । ग्रसन्त्य् आप उद-प्लवे
 १२०४०१४३ ग्रस्त-गन्धा तु पृथिवी । प्रलयत्वाय कल्पते
 १२०४०१५१ अपां रसम् अथो तेजस् । ता लीयन्ते ऽथ नीरसाः
 १२०४०१५३ ग्रसते तेजसो रूपं । वायुस् तद्-रहितं तदा
 १२०४०१६१ लीयते चानिले तेजो । वायोः खं ग्रसते गुणम्
 १२०४०१६३ स वै विशति खं राजंस् । ततश् च नभसो गुणम्
 १२०४०१७१ शब्दं ग्रसति भूतादिर । नभस् तम् अनु लीयते
 १२०४०१७३ तैजसश् चेन्द्रियाण्य् अङ्ग । देवान् वैकारिको गुणैः
 १२०४०१८१ महान् ग्रसत्य् अहङ्कारं । गुणाः सत्त्वादयश् च तम्
 १२०४०१८३ ग्रसते ऽव्याकृतं राजन् । गुणान् कालेन चोदितम्
 १२०४०१९१ न तस्य कालावयवैः । परिणामादयो गुणाः
 १२०४०१९३ अनाद्य् अनन्तम् अव्यक्तं । नित्यं कारणम् अव्ययम्
 १२०४०२०१ न यत्र वाचो न मनो न सत्त्वं । तमो रजो वा महद्-आदयो ऽमी
 १२०४०२०३ न प्राण-बुद्धीन्द्रिय-देवता वा । न सन्निवेशः खलु लोक-कल्पः
 १२०४०२११ न स्वप्न-जाग्रन् न च तत् सुषुप्तं । न खं जलं भू अनीलो ऽग्निर् अर्कः
 १२०४०२१३ संसुप्त-वच्च् छून्य-वद् अप्रतर्क्यं । तन् मूल-भूतं पदम् आमनन्ति
 १२०४०२२१ लयः प्राकृतिको ह्य् एष । पुरुषाव्यक्तयोर् यदा
 १२०४०२२३ शक्तयः सम्प्रलीयन्ते । विवशाः काल-विद्रुताः
 १२०४०२३१ बुद्धीन्द्रियार्थ-रूपेण । ज्ञानं भाति तद्-आश्रयम्
 १२०४०२३३ दृश्यत्वाव्यतिरेकाभ्याम् । आद्य-अन्तवद् अवस्तु यत्
 १२०४०२४१ दीपश् चक्षुश् च रूपं च । ज्योतिषो न पृथग् भवेत्
 १२०४०२४३ एवं धीः खानि मात्राश् च । न स्युर् अन्यतमाद् ऋतात्
 १२०४०२५१ बुद्धेर् जागरणं स्वप्नः । सुषुप्तिर् इति चोच्यते

१२०४०२५३ माया-मात्रम् इदं राजन् । नानात्वं प्रत्यग्-आत्मनि
 १२०४०२६१ यथा जल-धरा व्योम्नि । भवन्ति न भवन्ति च
 १२०४०२६३ ब्रह्मणीदं तथा विश्वम् । अवयव्यु उदयाप्ययात्
 १२०४०२७१ सत्यं ह्यु अवयवः प्रोक्तः । सर्वावयविनाम् इह
 १२०४०२७३ विनार्थेन प्रतीयेरन् । पटस्येवाङ्ग तन्तवः
 १२०४०२८१ यत् सामान्य-विशेषाभ्याम् । उपलभ्येत स भ्रमः
 १२०४०२८३ अन्योन्यापाश्रयात् सर्वम् । आदृष्ट-अन्तवद् अवस्तु यत्
 १२०४०२९१ विकारः ख्यायमानो ऽपि । प्रत्यग्-आत्मानम् अन्तरा
 १२०४०२९३ न निरूप्यो ऽस्त्यु अणुर अपि । स्याच्च चेच्च चित्त-सम आत्म-वत्
 १२०४०३०१ न हि सत्यस्य नानात्वम् । अविद्वान् यदि मन्यते
 १२०४०३०३ नानात्वं छिद्रयोर् यद्वज् । ज्योतिषोर् वातयोर् इव
 १२०४०३११ यथा हिरण्यं बहुधा समीयते । नृभिः क्रियाभिर् व्यवहार-वर्त्मसु
 १२०४०३१३ एवं वचोभिर् भगवान् अधोक्षजो । व्याख्यायते लौकिक-वैदिकैर् जनैः
 १२०४०३२१ यथा घनो ऽर्क-प्रभवो ऽर्क-दर्शितो
 १२०४०३२२ ह्यु अर्कांश-भूतस्य च चक्षुषस् तमः
 १२०४०३२३ एवं त्वु अहं ब्रह्म-गुणस् तद्-ईक्षितो
 १२०४०३२४ ब्रह्मांशकस्यात्मन आत्म-बन्धनः
 १२०४०३३१ घनो यदार्क-प्रभवो विदीयते । चक्षुः स्वरूपं रविम् ईक्षते तदा
 १२०४०३३३ यदा ह्यु अहङ्कार उपाधिर् आत्मनो । जिज्ञासया नश्यति तद्-अनुस्मरेत्
 १२०४०३४१ यदैवम् एतेन विवेक-हेतिना । माया-मयाहङ्करणात्म-बन्धनम्
 १२०४०३४३ छित्वाच्युतात्मानुभवो ऽवतिष्ठते । तम् आहुर आत्यन्तिकम् अङ्ग सम्प्लवम्
 १२०४०३५१ नित्यदा सर्व-भूतानां । ब्रह्मादीनां परन्तप
 १२०४०३५३ उत्पत्ति-प्रलयाव् एके । सूक्ष्म-ज्ञाः सम्प्रचक्षते
 १२०४०३६१ काल-स्रोतो-जवेनाशु । हियमाणस्य नित्यदा
 १२०४०३६३ परिणामिनां अवस्थास् ता । जन्म-प्रलय-हेतवः
 १२०४०३७१ अनादृष्ट-अन्तवतानेन । कालेश्वर-मूर्तिना
 १२०४०३७३ अवस्था नैव दृश्यन्ते । वियति ज्योतिषां इव
 १२०४०३८१ नित्यो नैमित्तिकश् चैव । तथा प्राकृतिको लयः
 १२०४०३८३ आत्यन्तिकश् च कथितः । कालस्य गतिर् ईदृशी
 १२०४०३९१ एताः कुरु-श्रेष्ठ जगद्-विधातुर् । नारायणस्याखिल-सत्त्व-धाम्नः
 १२०४०३९३ लीला-कथास् ते कथिताः समासतः । कात्स्न्येन नाजो ऽप्यु अभिधातुम् ईशः
 १२०४०४०१ संसार-सिन्धुम् अति-दुस्तरम् उत्तितीर्षोर्
 १२०४०४०२ नान्यः प्लवो भगवतः पुरुषोत्तमस्य
 १२०४०४०३ लीला-कथा-रस-निषेवणम् अन्तरेण
 १२०४०४०४ पुंसो भवेद् विविध-दुःख-दवार्दितस्य
 १२०४०४११ पुराण-संहिताम् एताम् । ऋषिर् नारायणो ऽव्ययः
 १२०४०४१३ नारदाय पुरा प्राह । कृष्ण-द्वैपायनाय सः

१२०४०४२१ स वै मह्यं महा-राज । भगवान् बादरायणः
 १२०४०४२३ इमां भागवतीं प्रीतः । संहितां वेद-सम्मिताम्
 १२०४०४३१ इमां वक्ष्यत्य् असौ सूत । ऋषिभ्यो नैमिषालये
 १२०४०४३३ दीर्घ-सत्रे कुरु-श्रेष्ठ । सम्पृष्टः शौनकादिभिः
 १२०५००१० श्री-शुक उवाच
 १२०५००११ अत्रानुवर्णयति ऽभीक्षणं । विश्वात्मा भगवान् हरिः
 १२०५००१३ यस्य प्रसाद-जो ब्रह्मा । रुद्रः क्रोध-समुद्भवः
 १२०५००२१ त्वं तु राजन् मरिष्येति । पशु-बुद्धिम् इमां जहि
 १२०५००२३ न जातः प्राग् अभूतो ऽद्य । देह-वत् त्वं न नङ्क्ष्यसि
 १२०५००३१ न भविष्यसि भूत्वा त्वं । पुत्र-पौत्रादि-रूपवान्
 १२०५००३३ बीजाङ्कुर-वद् देहादेर् । व्यतिरिक्तो यथानलः
 १२०५००४१ स्वप्ने यथा शिरश्-छेदं । पञ्चत्वाद्य् आत्मनः स्वयम्
 १२०५००४३ यस्मात् पश्यति देहस्य । तत आत्मा ह्य् अजो ऽमरः
 १२०५००५१ घटे भिन्ने घटाकाश । आकाशः स्याद् यथा पुरा
 १२०५००५३ एवं देहे मृते जीवो । ब्रह्म सम्पद्यते पुनः
 १२०५००६१ मनः सृजति वै देहान् । गुणान् कर्माणि चात्मनः
 १२०५००६३ तन् मनः सृजते माया । ततो जीवस्य संसृतिः
 १२०५००७१ स्नेहाधिष्ठान-वत्-अग्नि- । संयोगो यावद् ईयते
 १२०५००७३ तावद् दीपस्य दीपत्वम् । एवं देह-कृतो भवः
 १२०५००७५ रजः-सत्त्व-तमो-वृत्त्या । जायते ऽथ विनश्यति
 १२०५००८१ न तत्रात्मा स्वयं-ज्योतिर् । यो व्यक्ताव्यक्तयोः परः
 १२०५००८३ आकाश इव चाधारो । ध्रुवो ऽनन्तोपमस् ततः
 १२०५००९१ एवम् आत्मानम् आत्म-स्थम् । आत्मनैवामृश प्रभो
 १२०५००९३ बुद्ध्यानुमान-गर्भिण्या । वासुदेवानुचिन्तया
 १२०५०१०१ चोदितो विप्र-वाक्येन । न त्वां धक्ष्यति तक्षकः
 १२०५०१०३ मृत्यवो नोपधक्ष्यन्ति । मृत्यूनां मृत्युम् ईश्वरम्
 १२०५०१११ अहं ब्रह्म परं धाम । ब्रह्माहं परमं पदम्
 १२०५०११३ एवं समीक्ष्य चात्मानम् । आत्मन्य् आधाय निष्कले
 १२०५०१२१ दशन्तं तक्षकं पादे । लेलिहानं विषाननैः
 १२०५०१२३ न द्रक्ष्यसि शरीरं च । विश्वं च पृथग् आत्मनः
 १२०५०१३१ एतत् ते कथितं तात । यद् आत्मा पृष्टवान् नृप
 १२०५०१३३ हरेर् विश्वात्मनश् चेष्टां । किं भूयः श्रोतुम् इच्छसि
 १२०६००१० सूत उवाच
 १२०६००११ एतन् निशम्य मुनिनाभिहितं परीक्षिद्
 १२०६००१२ व्यासात्मजेन निखिलात्म-दृशा समेन
 १२०६००१३ तत्-पाद-मूलम् उपसृत्य नतेन मूर्ध्ना
 १२०६००१४ बद्धाञ्जलिस् तम् इदम् आह स विष्णुरातः

१२०६००२० राजोवाच

१२०६००२१ सिद्धो ऽस्म्य् अनुगृहीतो ऽस्मि । भवता करुणात्मना

१२०६००२३ श्रावितो यच्च च मे साक्षाद् । अनादि-निधनो हरिः

१२०६००३१ नाट्य-अद्भुतम् अहं मन्ये । महताम् अच्युतात्मनाम्

१२०६००३३ अज्ञेषु ताप-तप्तेषु । भूतेषु यद् अनुग्रहः

१२०६००४१ पुराण-संहिताम् एताम् । अश्रौष्य भवतो वयम्

१२०६००४३ यस्यां खलूत्तमः-श्लोको । भगवान् अनवर्णयति

१२०६००५१ भगवंस् तक्षकादिभ्यो । मृत्युभ्यो न विभेम्य् अहम्

१२०६००५३ प्रविष्टो ब्रह्म निर्वाणम् । अभयं दर्शितं त्वया

१२०६००६१ अनुजानीहि मां ब्रह्मन् । वाचं यच्छाम्य् अधोक्षजे

१२०६००६३ मुक्त-कामाशयं चेतः । प्रवेश्य विसृजाम्य् असून्

१२०६००७१ अज्ञानं च निरस्तं मे । ज्ञान-विज्ञान-निष्ठया

१२०६००७३ भवता दर्शितं क्षेमं । परं भगवतः पदम्

१२०६००८० सूत उवाच

१२०६००८१ इत्य् उक्तस् तम् अनुज्ञाप्य । भगवान् बादरायणिः

१२०६००८३ जगाम भिक्षुभिः साकं । नर-देवेन पूजितः

१२०६००९१ परीक्षिद् अपि राजर्षिर् । आत्मन्य् आत्मानम् आत्मना

१२०६००९३ समाधाय परं दध्याव् । अस्पन्दासुर यथा तरुः

१२०६०१०१ प्राव-कूले बर्हिष्य् आसीनो । गङ्गा-कूल उदङ्-मुखः

१२०६०१०३ ब्रह्म-भूतो महा-योगी । निःसङ्गश् छिन्न-संशयः

१२०६०१११ तक्षकः प्रहितो विप्राः । क्रुद्धेन द्विज-सूनुना

१२०६०११३ हन्तु-कामो नृपं गच्छन् । ददर्श पथि कश्यपम्

१२०६०१२१ तं तर्पयित्वा द्रविणैर् । निवर्त्य विष-हारिणम्

१२०६०१२३ द्विज-रूप-प्रतिच्छन्नः । काम-रूपो ऽदशन् नृपम्

१२०६०१३१ ब्रह्म-भूतस्य राजर्षेर् । देहो ऽहि-गरलाग्निना

१२०६०१३३ बभूव भस्मसात् सद्यः । पश्यतां सर्व-देहिनाम्

१२०६०१४१ हाहा-कारो महान् आसीद् । भुवि खे दिक्षु सर्वतः

१२०६०१४३ विस्मिता ह्य् अभवन् सर्वे । देवासुर-नरादयः

१२०६०१५१ देव-दुन्दुभयो नेदुर् । गन्धर्वाप्सरसो जगुः

१२०६०१५३ ववृषुः पुष्प-वर्षाणि । विबुधाः साधु-वादिनः

१२०६०१६१ जन्मेजयः स्व-पितरं । श्रुत्वा तक्षक-भक्षितम्

१२०६०१६३ यथाजुहाव सन्क्रुद्धो । नागान् सत्रे सह द्विजैः

१२०६०१७१ सर्प-सत्रे समिद्धाग्नौ । दह्यमानान् महोरगान्

१२०६०१७३ दृष्ट्वेन्द्रं भय-संविग्रस् । तक्षकः शरणं ययौ

१२०६०१८१ अपश्यंस् तक्षकं तत्र । राजा पारीक्षितो द्विजान्

१२०६०१८३ उवाच तक्षकः कस्मान् । न दह्येतोरगाधमः

१२०६०१९१ तं गोपायति राजेन्द्र । शक्रः शरणम् आगतम्

१२०६०१९३ तेन संस्तम्भितः सर्पस् । तस्मान् नाग्नौ पतत्य् असौ
 १२०६०२०१ पारीक्षित इति श्रुत्वा । प्राहर्त्विज उदार-धीः
 १२०६०२०३ सहेन्द्रस् तक्षको विप्रा । नाग्नौ किम् इति पात्यते
 १२०६०२११ तच्च छरुत्वाजुहुवुर विप्राः । सहेन्द्रं तक्षकं मखे
 १२०६०२१३ तक्षकाशु पतस्वेह । सहेन्द्रेण मरुत्वता
 १२०६०२२१ इति ब्रह्मोदिताक्षैपैः । स्थानाद् इन्द्रः प्रचालितः
 १२०६०२२३ बभूव सम्भ्रान्त-मतिः । स-विमानः स-तक्षकः
 १२०६०२३१ तं पतन्तं विमानेन । सह-तक्षकम् अम्बरात्
 १२०६०२३३ विलोक्याङ्गिरसः प्राह । राजानं तं बृहस्पतिः
 १२०६०२४१ नैष त्वया मनुष्येन्द्र । वधम् अर्हति सर्प-राट्
 १२०६०२४३ अनेन पीतम् अमृतम् । अथ वा अजरामरः
 १२०६०२५१ जीवितं मरणं जन्तोर् । गतिः स्वेनैव कर्मणा
 १२०६०२५३ राजंस् ततो ऽन्यो नास्त्य् अस्य । प्रदाता सुख-दुःखयोः
 १२०६०२६१ सर्प-चौराग्नि-विद्युद्भयः । क्षुत्-तृद्-व्याघ्र-आदिभिर् नृप
 १२०६०२६३ पञ्चत्वम् ऋच्छते जन्तुर् । भुक्त् आरब्ध-कर्म तत्
 १२०६०२७१ तस्मात् सत्रम् इदं राजन् । संस्थीयेताभिचारिकम्
 १२०६०२७३ सर्पा अनागसो दग्धा । जनैर् दिष्टं हि भुज्यते
 १२०६०२८० सूत उवाच
 १२०६०२८१ इत्य् उक्तः स तथेत्य् आह । महर्षेर् मानयन् वचः
 १२०६०२८३ सर्प-सत्राद् उपरतः । पूजयाम् आस वाक्-पतिम्
 १२०६०२९१ सैषा विष्णोर् महा-माया- । बाध्ययालक्षणा यया
 १२०६०२९३ मुह्यन्त्य् अस्यैवात्म-भूता । भूतेषु गुण-वृत्तिभिः
 १२०६०३०१ न यत्र दम्भीत्य् अभया विराजिता । मायात्म-वादे ऽसकृद् आत्म-वादिभिः
 १२०६०३०३ न यद् विवादो विविधस् तद्-आश्रयो । मनश् च सङ्कल्प-विकल्प-वृत्ति यत्
 १२०६०३११ न यत्र सृज्यं सृजतोभयोः परं । श्रेयश् च जीवस् त्रिभिर् अन्वितस् त्व् अहम्
 १२०६०३१३ तद् एतद् उत्सादित-बाध्य-बाधकं । निषिध्य चोर्मीन् विरमेत तन् मुनिः
 १२०६०३२१ परं पदं वैष्णवम् आमनन्ति तद् । यन् नेति नेतीत्य् अतद्-उत्सिसृक्षवः
 १२०६०३२३ विसृज्य दौरात्म्यम् अनन्य-सौहृदा । हृदोपगुह्यावसितं समाहितैः
 १२०६०३३१ त एतद् अधिगच्छन्ति । विष्णोर् यत् परमं पदम्
 १२०६०३३३ अहं ममेति दौर्जन्यं । न येषां देह-गेह-जम्
 १२०६०३४१ अतिवादांस् तितिक्षेत । नावमन्येत कञ्चन
 १२०६०३४३ न चेमं देहम् आश्रित्य । वैरं कुर्वीत केनचित्
 १२०६०३५१ नमो भगवते तस्मै । कृष्णायाकुण्ठ-मेधसे
 १२०६०३५३ यत्-पादाम्बुरुह-ध्यानात् । संहिताम् अध्यगाम् इमाम्
 १२०६०३६० श्री-शौनक उवाच
 १२०६०३६१ पैलादिभिर् व्यास-शिष्यैर् । वेदान्चार्यैर् महात्मभिः
 १२०६०३६३ वेदाश् च कथिता व्यस्ता । एतत् सौम्याभिधेहि नः

१२०६०३७० सूत उवाच
 १२०६०३७१ समाहितात्मनो ब्रह्मन् । ब्रह्मणः परमेष्ठिनः
 १२०६०३७३ हृद्य आकाशाद् अभून् नादो । वृत्ति-रोधाद् विभाव्यते
 १२०६०३८१ यद्-उपासनया ब्रह्मन् । योगिनो मलम् आत्मनः
 १२०६०३८३ द्रव्य-क्रिया-कारकाख्यं । धृत्वा यान्त्य् अपुन-र्भवम्
 १२०६०३९१ ततो ऽभूत् त्रि-वृद् ओंकारो । यो ऽव्यक्त-प्रभवः स्व-राट्
 १२०६०३९३ यत् तल् लिङ्गं भगवतो । ब्रह्मणः परमात्मनः
 १२०६०४०१ शृणोति य इमं स्फोटं । सुप्त-श्रोत्रे च शून्य-टक्
 १२०६०४०३ येन वाग् व्यज्यते यस्य । व्यक्तिर् आकाश आत्मनः
 १२०६०४११ स्व-धाम्नो ब्राह्मणः साक्षाद् । वाचकः परमात्मनः
 १२०६०४१३ स सर्व-मन्त्रोपनिषद् । वेद-बीजं सनातनम्
 १२०६०४२१ तस्य ह्य् आसंस् त्रयो वर्णा । अ-काराद्या भृगूद्वह
 १२०६०४२३ धार्यन्ते यैस् त्रयो भावा । गुण-नामार्थ-वृत्तयः
 १२०६०४३१ ततो ऽक्षर-समाम्नायम् । असृजद् भगवान् अजः
 १२०६०४३३ अन्तस्थोष्म-स्वर-स्पर्श- । ह्रस्व-दीर्घादि-लक्षणम्
 १२०६०४४१ तेनासौ चतुरो वेदांश् । चतुर्भिर् वदनैर् विभुः
 १२०६०४४३ स-व्याहृतिकान् सौकारांश् । चातु-होत्र-विवक्षया
 १२०६०४५१ पुत्रान् अध्यापयत् तांस् तु । ब्रह्मर्षीन् ब्रह्म-कोविदान्
 १२०६०४५३ ते तु धर्मोपदेष्टारः । स्व-पुत्रेभ्यः समादिशन्
 १२०६०४६१ ते परम्परया प्राप्तास् । तत्-तच्च-छिष्यैर् धृत-व्रतैः
 १२०६०४६३ चतु-युगैश्च अथ व्यस्ता । द्वापरादौ महर्षिभिः
 १२०६०४७१ क्षीणायुषः क्षीण-सत्त्वान् । दुर्मेधान् वीक्ष्य कालतः
 १२०६०४७३ वेदान् ब्रह्मर्षयो व्यस्यन् । हृदि-स्थाच्युत-चोदिताः
 १२०६०४८१ अस्मिन्न अप्य् अन्तरे ब्रह्मन् । भगवान् लोक-भावनः
 १२०६०४८३ ब्रह्मेशाद्यैर् लोक-पालैर् । याचितो धर्म-गुप्तये
 १२०६०४९१ पराशरात् सत्यवत्याम् । अंशांश-कलया विभुः
 १२०६०४९३ अवतीर्णो महा-भाग । वेदं चक्रे चतु-र्विधम्
 १२०६०५०१ ऋ-अथर्व-यजुः-साम्नां । राशीर् उद्धृत्य वर्गशः
 १२०६०५०३ चतस्रः संहिताश् चक्रे । मन्त्रैर् मणि-गणा इव
 १२०६०५११ तासां स चतुरः शिष्यान् । उपाहूय महा-मतिः
 १२०६०५१३ एकैकां संहितां ब्रह्मन् । एकैकस्मै ददौ विभुः
 १२०६०५२१ पैलाय संहिताम् आद्यां । बहुचारख्यां उवाच ह
 १२०६०५२३ वैशम्पायन-संज्ञाय । निगदाख्यं यजु-र्गणम्
 १२०६०५३१ साम्नां जैमिनये प्राह । तथा छन्दोग-संहिताम्
 १२०६०५३३ अथर्वाङ्गिरसीं नाम । स्व-शिष्याय सुमन्तवे
 १२०६०५४१ पैलः स्व-संहिताम् ऊचे । इन्द्रप्रमितये मुनिः
 १२०६०५४३ बाष्कलाय च सो ऽप्य् आह । शिष्येभ्यः संहितां स्वकाम्

१२०६०५५१ चतुर्धा व्यस्य बोध्याय । याज्ञवल्क्याय भार्गव
 १२०६०५५३ पराशरायाग्निमित्र । इन्द्रप्रमितिर् आत्मवान्
 १२०६०५६१ अध्यापयत् संहितां स्वां । माण्डूकेयम् ऋषिं कविम्
 १२०६०५६३ तस्य शिष्यो देवमित्रः । सौभ्य-आदिभ्य ऊचिवान्
 १२०६०५७१ शाकल्यस् तत्-सुतः स्वां तु । पञ्चधा व्यस्य संहिताम्
 १२०६०५७३ वात्स्य-मुद्गल-शालीय- । गोखल्य-शिशिरेष्व् अधात्
 १२०६०५८१ जातूकर्ण्यश् च तच्च-छिष्यः । स-निरुक्तां स्व-संहिताम्
 १२०६०५८३ बलाक-पैल-जाबाल- । विरजेभ्यो ददौ मुनिः
 १२०६०५९१ बाष्कलिः प्रति-शाखाभ्यो । वालखिल्याख्य-संहिताम्
 १२०६०५९३ चक्रे वालायनिर् भज्यः । काशारश् चैव तां दधुः
 १२०६०६०१ बहृचाः संहिता ह्य् एता । एभिर् ब्रह्मर्षिभिर् धृताः
 १२०६०६०३ श्रुत्वैतच्च-छन्दसां व्यासं । सर्व-पापैः प्रमुच्यते
 १२०६०६११ वैशम्पायन-शिष्या वै । चरकाध्वर्यवो ऽभवन्
 १२०६०६१३ यच् चेरुर् ब्रह्म-हत्यांहः । क्षपणं स्व-गुरोर् व्रतम्
 १२०६०६२१ याज्ञवल्क्यश् च तच्च-छिष्य । आहाहो भगवन् कियत्
 १२०६०६२३ चरितेनाल्प-साराणां । चरिष्ये ऽहं सु-दुश्चरम्
 १२०६०६३१ इत्य् उक्तो गुरुर् अप्य् आह । कुपितो याह्य् अलं त्वया
 १२०६०६३३ विप्रावमन्त्रा शिष्येण । मद्-अधीतं त्यजाश्च इति
 १२०६०६४१ देवरात-सुतः सो ऽपि । छर्दित्वा यजुषां गणम्
 १२०६०६४३ ततो गतो ऽथ मुनयो । ददृशुस् तान् यजु-र्गणान्
 १२०६०६५१ यजूषि तित्तिरा भूत्वा । तल्लोलुपतयाददुः
 १२०६०६५३ तैत्तिरीया इति यजुः- । शाखा आसन् सु-पेशलाः
 १२०६०६६१ याज्ञवल्क्यस् ततो ब्रह्मंश् । छन्दांस्य् अधि गवेषयन्
 १२०६०६६३ गुरोर् अविद्यमानानि । सूपतस्थे ऽकम् ईश्वरम्
 १२०६०६७० श्री-याज्ञवल्क्य उवाच
 १२०६०६७१ ओं नमो भगवते आदित्यायाखिल-जगताम् आत्म-स्वरूपेण काल-
 १२०६०६७२ स्वरूपेण चतु-र्विध-भूत-निकायानां ब्रह्मादि-स्तम्ब-पर्यन्तानाम् अन्त-हृदयेषु
 १२०६०६७३ बहिर् अपि चाकाश इवोपाधिनाव्यवधीयमानो भवान् एक
 १२०६०६७४ एव क्षण-लव-निमेषावयवोपचित-संवत्सर-गणेनापाम् आदान-
 १२०६०६७५ विसर्गाभ्याम् इमां लोक-यात्राम् अनुवहति ।
 १२०६०६८१ यद् उ ह वाव विबुधर्षभ सवितर् अदस् तपत्य् अनुसवनम् अहर्
 १२०६०६८२ अहर् आम्नाय-विधिनोपतिष्ठमानानाम् अखिल-दुरित-वृजिन-
 १२०६०६८३ बीजावभर्जन भगवतः समभिधीमहि तपन मण्डलम् ।
 १२०६०६९१ य इह वाव स्थिर-चर-निकराणां निज-निकेतनानां मन-इन्द्रियासु-
 १२०६०६९२ गणान् अनात्मनः स्वयम् आत्मान्त-र्यामी प्रचोदयति ।
 १२०६०७०१ य एवेमं लोकम् अति-कराल-वदनान्धकार-संज्ञाजगर-ग्रह-
 १२०६०७०२ गिलितं मृतकम् इव विचेतनम् अवलोक्यानुकम्पया परम-कारुणिक

१२०६०७०३ ईक्षयैवोत्थाप्याह्र अह्र अनुसवनं श्रेयासि स्व-धर्माख्यात्माव-
१२०६०७०४ स्थने प्रवर्तयति ।

१२०६०७११ अवनि-पतिर् इवासाधूनां भयम् उदीरयन्न अटति परित आशा-पालैस्
१२०६०७१२ तत्र तत्र कमल-कोशाञ्जलिभिर् उपहृताहर्णः ।

१२०६०७२१ अथ ह भगवंस् तव चरण-नलिन-युगलं त्रि-भुवन-गुरुभिर् अभिवन्दितम्
१२०६०७२३ अहम् अयात-याम-यजुष्-काम उपसरामीति ।

१२०६०७३० सूत उवाच

१२०६०७३१ एवं स्तुतः स भगवान् । वाजि-रूप-धरो रविः

१२०६०७३२ यजुष्य् अयात-यामानि । मुनये ऽदात् प्रसादितः

१२०६०७४१ यजुभिर् अकरोच् छाखा । दश पञ्च शतैर् विभुः

१२०६०७४३ जगृह्र् वाजसन्धस् ताः । काण्व-माध्यन्दिनादयः

१२०६०७५१ जैमिनेः सम-गस्यासीत् । सुमन्तुस् तनयो मुनिः

१२०६०७५३ सुत्वांसु तु तत्-सुतस् ताभ्याम् । एकैकां प्राह संहिताम्

१२०६०७६१ सुकर्मा चापि तच्च-छिष्यः । साम-वेद-तरोर् महान्

१२०६०७६३ सहस्र-संहिता-भेदं । चक्रे साम्नां ततो द्विज

१२०६०७७१ हिरण्यनाभः कौशल्यः । पौष्यञ्जिश् च सुकर्मणः

१२०६०७७३ शिष्यौ जगृहतुश् चान्य । आवन्त्यो ब्रह्म-वित्तमः

१२०६०७८१ उदीच्याः साम-गाः शिष्या । आसन् पञ्च-शतानि वै

१२०६०७८३ पौष्यञ्ज्य-आवन्त्ययोश् चापि । तांश् च प्राच्यान् प्रचक्षते

१२०६०७९१ लौगाक्षिर् माङ्गलिः कुल्यः । कुशीदः कुक्षिर् एव च

१२०६०७९३ पौष्यञ्जि-शिष्या जगृहुः । संहितास् ते शतं शतम्

१२०६०८०१ कृतो हिरण्यनाभस्य । चतु-र्विंशति संहिताः

१२०६०८०३ शिष्य ऊचे स्व-शिष्येभ्यः । शेषा आवन्त्य आत्मवान्

१२०७००१० सूत उवाच

१२०७००११ अथर्व-वित् सुमन्तुश् च । शिष्यम् अध्यापयत् स्वकाम्

१२०७००१३ संहितां सो ऽपि पथ्याय । वेददर्शाय चोक्तवान्

१२०७००२१ शौक्लायनिर् ब्रह्मबलिर् । मोदोषः पिप्पलायनिः

१२०७००२३ वेददर्शस्य शिष्यास् ते । पथ्य-शिष्यान् अथो शृणु

१२०७००२५ कुमुदः शुनको ब्रह्मन् । जाजलिश् चाप्य् अथर्व-वित्

१२०७००३१ बभ्रुः शिष्यो ऽथान्गिरसः । सैन्धवायन एव च

१२०७००३३ अधीयेतां संहिते द्वे । सावर्णाद्यास् तथापरे

१२०७००४१ नक्षत्रकल्पः शान्तिश् च । कश्यपाङ्गिरसादयः

१२०७००४३ एते आथर्वणाचार्याः । शृणु पौराणिकान् मुने

१२०७००५१ त्रय्यारुणिः कश्यपश् च । सावर्णिर् अकृतव्रनः

१२०७००५३ वैशम्पायन-हारीतौ । षड् वै पौराणिका इमे

१२०७००६१ अधीयन्त व्यास-शिष्यात् । संहितां मत्-पितुर् मुखात्

१२०७००६३ एकैकाम् अहम् एतेषां । शिष्यः सर्वाः समध्यगाम्

१२०७००७१ कश्यपो ऽहं च सावर्णी । राम-शिष्यो ऽकृतव्रनः
 १२०७००७३ अधीमहि व्यास-शिष्याच् । चत्वारो मूल-संहिताः
 १२०७००८१ पुराण-लक्षणं ब्रह्मन् । ब्रह्मर्षिभिर् निरूपितम्
 १२०७००८३ शृणुष्व बुद्धिम् आश्रित्य । वेद-शास्त्रानुसारतः
 १२०७००९१ सर्गो ऽस्याथ विसर्गश् च । वृत्ति-रक्षान्तराणि च
 १२०७००९३ वंशो वंशानुचरीतं । संस्था हेतुर् अपाश्रयः
 १२०७०१०१ दशभिर् लक्षणैर् युक्तं । पुराणं तद्-विदो विदुः
 १२०७०१०३ केचित् पञ्च-विधं ब्रह्मन् । महद्-अल्प-व्यवस्थया
 १२०७०१११ अव्याकृत-गुण-क्षोभान् । महतस् त्रि-वृतो ऽहमः
 १२०७०११३ भूत-सूक्ष्मेन्द्रियार्थानां । सम्भवः सर्ग उच्यते
 १२०७०१२१ पुरुषानुगृहीतानाम् । एतेषां वासना-मयः
 १२०७०१२३ विसर्गो ऽयं समाहारो । बीजाद् बीजं चराचरम्
 १२०७०१३१ वृत्तिर् भूतानि भूतानां । चरणाम् अचराणि च
 १२०७०१३३ कृता स्वेन नृणां तत्र । कामाच् चोदनयापि वा
 १२०७०१४१ रक्षाच्युतावतारेहा । विश्वस्यानु युगे युगे
 १२०७०१४३ तिर्यङ्-मर्त्यर्षि-देवेषु । हन्यन्ते यैस् त्रयी-द्विषः
 १२०७०१५१ मन्वन्तरं मनुर् देवा । मनु-पुत्राः सुरेश्वराः
 १२०७०१५३ षयो ऽंशावताराश् च । हरेः षड्-विधम् उच्यते
 १२०७०१६१ राज्ञां ब्रह्म-प्रसूतानां । वंशस् त्रै-कालिको ऽन्वयः
 १२०७०१६३ वंशानुचरितं तेषाम् । वृत्तं वंश-धरास् च ये
 १२०७०१७१ नैमित्तिकः प्राकृतिको । नित्य आत्यन्तिको लयः
 १२०७०१७३ संस्थेति कविभिः प्रोक्तश् । चतुर्धास्य स्वभावतः
 १२०७०१८१ हेतुर् जीवो ऽस्य सर्गादिर् । अविद्या-कर्म-कारकः
 १२०७०१८३ यं चानुशायिनं प्राहुर । अव्याकृतम् उतापरे
 १२०७०१९१ व्यतिरेकान्वयो यस्य । जाग्रत्-स्वप्न-सुषुप्तिषु
 १२०७०१९३ माया-मयेषु तद् ब्रह्म । जीव-वृत्तिष्व् अपाश्रयः
 १२०७०२०१ पदार्थेषु यथा द्रव्यं । सन्-मात्रं रूप-नामसु
 १२०७०२०३ बीजादि-पञ्चतान्तासु । ह्य् अवस्थासु युतायुतम्
 १२०७०२११ विरमेत यदा चित्तं । हित्वा वृत्ति-त्रयं स्वयम्
 १२०७०२१३ योगेर्ल वा तदात्मानं । वेदेहाया निवर्तते
 १२०७०२२१ एवं लक्षण-लक्ष्याणि । पुराणानि पुरा-विदः
 १२०७०२२३ मुनयो ऽष्टादश प्राहुः । क्षुल्लकानि महान्ति च
 १२०७०२३१ ब्राह्मं पादं वैष्णवं च । शैवं लैङ्गं स-गारुडं
 १२०७०२३३ नारदीयं भागवतम् । आग्नेयं स्कान्द-संज्ञितम्
 १२०७०२४१ भविष्यं ब्रह्म-वैवर्तं । मार्कण्डेयं स-वामनम्
 १२०७०२४३ वाराहं मात्स्यं कौर्मं च । ब्रह्माण्डाख्यम् इति त्रि-षट्
 १२०७०२५१ ब्रह्मन् इदं समाख्यातं । शाखा-प्रणयनं मुनेः

१२०७०२५३ शिष्य-शिष्य-प्रशिष्याणां । ब्रह्म-तेजो-विवर्धनम्
 १२०८००१० श्री-शौनक उवाच
 १२०८००११ सूत जीव चिरं साधो । वद नो वदतां वर
 १२०८००१३ तमस्य अपारे भ्रमतां । नृणां त्वं पार-दर्शनः
 १२०८००२१ आहुश् चिरायुषम् ऋषिं । मृकण्डु-तनयं जनाः
 १२०८००२३ यः कल्पान्ते ह्य उर्वरितो । येन ग्रस्तम् इदं जगत्
 १२०८००३१ स वा अस्मत्-कुलोत्पन्नः । कल्पे ऽस्मिन् भार्गवर्षभः
 १२०८००३३ नैवाधुनापि भूतानां । सम्प्लवः को ऽपि जायते
 १२०८००४१ एक एवाणवि भ्राम्यन् । ददर्श पुरुषं किल
 १२०८००४३ वट-पत्र-पुटे तोकं । शयानं त्व् एकम् अद्भुतम्
 १२०८००५१ एष नः संशयो भूयान् । सूत कौतूहलं यतः
 १२०८००५३ तं नश् छिन्धि महा-योगिन् । पुराणेष्व् अपि सम्मतः
 १२०८००६० सूत उवाच
 १२०८००६१ प्रश्नस् त्वया महर्षे ऽयं । कृतो लोक-भ्रमापहः
 १२०८००६३ नारायण-कथा यत्र । गीता कलि-मलापहा
 १२०८००७१ प्राप्त-द्विजाति-संस्कारो । मार्कण्डेयः पितुः क्रमात्
 १२०८००७३ छन्दांस्य् अधीत्य धर्मेण । तपः-स्वाध्याय-संयुतः
 १२०८००८१ बृहद्-व्रत-धरः शान्तो । जटिलो वल्कलाम्बरः
 १२०८००८३ बिभ्रत् कमण्डलुं दण्डम् । उपवीतं स-मेखलम्
 १२०८००९१ कृष्णाजिनं साक्ष-सूत्रं । कुशांश् च नियमद्वये
 १२०८००९३ अग्न्य-अर्क-गुरु-विप्रात्मस्व् । अर्चयन् सन्ध्ययोर् हरिम्
 १२०८०१०१ सायं प्रातः स गुरवे । भैक्ष्यम् आहृत्य वाग-यतः
 १२०८०१०३ बुभुजे गुढ-अर्नुज्ञातः । सकृन् नो चेद् उपोषितः
 १२०८०१११ एवं तपः-स्वाध्याय-परो । वर्षाणाम् अयुतायुतम्
 १२०८०११३ आराधयन् हृषीकेशं । जिग्ये मृत्युं सु-दुर्जयम्
 १२०८०१२१ ब्रह्मा भृगुर् भवो दक्षो । ब्रह्म-पुत्राश् च ये ऽपरे
 १२०८०१२३ नृ-देव-पितृ-भूतानि । तेनासन्न अति-विस्मिताः
 १२०८०१३१ इत्थं बृहद्-व्रत-धरस् । तपः-स्वाध्याय-संयमैः
 १२०८०१३३ दध्याव् अधोक्षजं योगी । ध्वस्त-क्लेशान्तरात्मना
 १२०८०१४१ तस्यैवं युञ्जतश् चित्तं । महा-योगेन योगिनः
 १२०८०१४३ व्यतीयाय महान् कालो । मन्वन्तर-षड्-आत्मकः
 १२०८०१५१ एतत् पुरन्दरो ज्ञात्वा । सप्तमे ऽस्मिन् किलान्तरे
 १२०८०१५३ तपो-विशङ्कितो ब्रह्मन् । आरभे तद्-विघातनम्
 १२०८०१६१ गन्धर्वाप्सरसः कामं । वसन्त-मलयानिलौ
 १२०८०१६३ मुनये प्रेषयाम् आस । रजस्-तोक-मदौ तथा
 १२०८०१७१ ते वै तद्-आश्रमं जग्मुर् । हिमाद्रेः पार्श्व उत्तरे
 १२०८०१७३ पुष्पभद्रा नदी यत्र । चित्रारव्या च शिला विभो

१२०८०१८१ तद्-आश्रम-पदं पुण्यं । पुण्य-द्रुम-लताञ्चितम्
 १२०८०१८३ पुण्य-द्विज-कुलाकीर्त्तनं । पुण्यामल-जलाशयम्
 १२०८०१९१ मत्त-भ्रमर-सङ्गीतं । मत्त-कोकिल-कूजितम्
 १२०८०१९३ मत्त-बर्हि-नटाटोपं । मत्त-द्विज-कुलाकुलम्
 १२०८०२०१ वायुः प्रविष्ट आदाय । हिम-निर्झर-शीकरान्
 १२०८०२०३ सुमनोभिः परिष्वक्तो । ववाव् उत्तम्भयन् स्मरम्
 १२०८०२११ उद्यच्च-चन्द्र-निशा-वक्रः । प्रवाल-स्तवकालिभिः
 १२०८०२१३ गोप-द्रुम-लता-जालैस् । तत्रासीत् कुसुमाकरः
 १२०८०२२१ अन्वीयमानो गन्धर्वैर् । गीत-वादित्र-यूथकैः
 १२०८०२२३ अदृश्यतात्त-चापेषुः । स्वः-स्त्री-यूथ-पतिः स्मरः
 १२०८०२३१ हुत्वाग्निं समुपासीनं । ददृशुः शक्र-किङ्कराः
 १२०८०२३३ मीलिताक्षं दुराधर्षं । मूर्तिमन्तम् इवानलम्
 १२०८०२४१ ननृतुस् तस्य पुरतः । स्त्रियो ऽथो गायका जगुः
 १२०८०२४३ मृदङ्ग-वीणा-पणवैर् । वाद्यं चकुर् मनो-रमम्
 १२०८०२५१ सन्दधे ऽस्त्रं स्व-धनुषि । कामः पञ्च-मुखं तदा
 १२०८०२५३ मधुर् मनो रजस्-तोक । इन्द्र-भृत्या व्यकम्पयन्
 १२०८०२६१ क्रीडन्त्याः पुञ्जिकस्थल्याः । कन्दुकैः स्तन-गौरवात्
 १२०८०२६३ भृशम् उद्विग्न-मध्यायाः । केश-विस्त्रंसित-स्रजः
 १२०८०२७१ इतस् ततो भ्रमद्-दृष्टेश् । चलन्त्या अनु कन्दुकम्
 १२०८०२७३ वायुर् जहार तद्-वासः । सूक्ष्मं त्रुटित-मेखलम्
 १२०८०२८१ विससर्ज तदा बाणं । मत्वा तं स्व-जितं स्मरः
 १२०८०२८३ सर्वं तत्राभवन् मोघम् । अनीशस्य यथोद्यमः
 १२०८०२९१ त इत्थम् अपकुर्वन्तो । मुनेस् तत्-तेजसा मुने
 १२०८०२९३ दह्यमाना निववृतुः । प्रबोध्याहिम् इवार्भकाः
 १२०८०३०१ इतीन्द्रानुचरैर् ब्रह्मन् । धर्षितो ऽपि महा-मुनिः
 १२०८०३०३ यन् नागाद् अहमो भावं । न तच् चित्रं महत्सु हि
 १२०८०३११ दृष्ट्वा निस्तेजसं कामं । स-गणं भगवान् स्वराट्
 १२०८०३१३ श्रुत्वानुभावं ब्रह्मर्षेर् । विस्मयं समगात् परम्
 १२०८०३२१ तस्यैवं युञ्जतश् चित्तं । तपः-स्वाध्याय-संयमैः
 १२०८०३२३ अनुग्रहायाविरासीन् । नर-नारायणो हरिः
 १२०८०३३१ तौ शुक्ल-कृष्णौ नव-कञ्ज-लोचनौ
 १२०८०३३२ चतु-भुजौ रौरव-वल्कलाम्बरौ
 १२०८०३३३ पवित्र-पाणी उपवीतकं त्रि-वृत्
 १२०८०३३४ कमण्डलुं दण्डम् ऋजुं च वैणवम्
 १२०८०३४१ पद्माक्ष-मालाम् उत जन्तु-मार्जनं
 १२०८०३४२ वेदं च साक्षात् तप एव रूपिणौ
 १२०८०३४३ तपत्-तडिद्-वर्ण-पिशङ्ग-रोचिषा

१२०८०३४४ प्रांशू दधानौ विबुधर्षभार्चितौ
 १२०८०३५१ ते वै भगवतो रूपे । नर-नारायणाव् ऋषी
 १२०८०३५३ दृष्ट्वोत्थायादरेणोच्चैर् । ननामाङ्गेन दण्ड-वत्
 १२०८०३६१ स तत्-सन्दर्शनानन्द- । निर्वृतात्मेन्द्रियाशयः
 १२०८०३६३ हृष्ट-रोमाश्रु-पूर्णाक्षो । न सेहे ताव् उदीक्षितुम्
 १२०८०३७१ उत्थाय प्राञ्जलिः प्रह्व । औत्सुक्याद् आश्लिषन्न इव
 १२०८०३७३ नमो नम इतीशानौ । बभाशे गद्गदाक्षरम्
 १२०८०३८१ तयोर् आसनम् आदाय । पादयोर् अवनिज्य च
 १२०८०३८३ अहर्णेनानुलेपेन । धूप-माल्यैर् अपूजयत्
 १२०८०३९१ सुखम् आसनम् आसीनौ । प्रसादाभिमुखौ मुनी
 १२०८०३९३ पुनर् आनम्य पादाभ्यां । गरिष्ठाव् इदम् अब्रवीत्
 १२०८०४०० श्री-मार्कण्डेय उवाच
 १२०८०४०१ किं वणयि तव विभो यद्-उदीरितो ऽसुः
 १२०८०४०२ संस्पन्दते तम् अनु वाङ्-मन-इन्द्रियाणि
 १२०८०४०३ स्पन्दन्ति वै तनु-भृताम् अज-शर्वयोश् च
 १२०८०४०४ स्वस्याप्य् अथापि भजताम् असि भाव-बन्धुः
 १२०८०४११ मूर्ती इमे भगवतो भगवंस् त्रि-लोक्याः
 १२०८०४१२ क्षेमाय ताप-विरमाय च मृत्यु-जित्यै
 १२०८०४१३ नाना विभष्ट-अवितुम् अन्य-तनूर् यथेदं
 १२०८०४१४ सृष्ट्वा पुनर् ग्रससि सर्वम् इवोर्णनाभिः
 १२०८०४२१ तस्यावितुः स्थिर-चरोशितुर् अङ्घ्रि-मूलं
 १२०८०४२२ यत्-स्थं न कर्म-गुण-काल-रजः स्पृशन्ति
 १२०८०४२३ यद् वै स्तुवन्ति निनमन्ति यजन्त्य् अभीक्षणं
 १२०८०४२४ ध्यायन्ति वेद-हृदया मुनयस् तद्-आप्त्यै
 १२०८०४३१ नान्यं तवाङ्घ्र्य-उपनयाद् अपवर्ग-मूर्तेः
 १२०८०४३२ क्षेमं जनस्य परितो-भिय ईश विद्मः
 १२०८०४३३ ब्रह्मा विभेत्य् अलम् अतो द्वि-परार्ध-धिष्यः
 १२०८०४३४ कालस्य ते किम् उत तत्-कृत-भौतिकानाम्
 १२०८०४४१ तद् वै भजाम्य् ऋत-धियस् तव पाद-मूलं
 १२०८०४४२ हित्वेदम् आत्म-च्छदि चात्म-गुरोः परस्य
 १२०८०४४३ देहाद्य् अपार्थम् असद् अन्त्यम् अभिज्ञ-मात्रं
 १२०८०४४४ विन्देत ते तर्हि सर्व-मनीषितार्थम्
 १२०८०४५१ सत्त्वं रजस् तम इतीश तवात्म-बन्धो
 १२०८०४५२ माया-मयाः स्थिति-लयोदय-हेतवो ऽस्य
 १२०८०४५३ लीला धृता यद् अपि सत्त्व-मयी प्रशान्त्यै
 १२०८०४५४ नान्ये नृणां व्यसन-मोह-भियश् च याभ्याम्
 १२०८०४६१ तस्मात् तवेह भगवन्न अथ तावकानां

१२०८०४६२ शुक्लां तनुं स्व-दयितां कुशला भजन्ति
 १२०८०४६३ यत् सात्वताः पुरुष-रूपम् उशन्ति सत्त्वं
 १२०८०४६४ लोको यतो ऽभयम् उतात्म-सुखं न चान्यत्
 १२०८०४७१ तस्मै नमो भगवते पुरुषाय भूम्ने
 १२०८०४७२ विश्वाय विश्व-गुरवे पर-दैवताय
 १२०८०४७३ नारायणाय ऋषये च नरोत्तमाय
 १२०८०४७४ हंसाय संयत-गिरे निगमेश्वराय
 १२०८०४८१ यं वै न वेद वितथाक्ष-पथैर् भ्रमद्-धीः
 १२०८०४८२ सन्तं स्वकेष्व् असुषु हृद्य् अपि दृक्-पथेषु
 १२०८०४८३ तन्-माययावृत-मतिः स उ एव साक्षाद्
 १२०८०४८४ आद्यस् तवाखिल-गुरोर् उपसाद्य वेदम्
 १२०८०४९१ यद्-दर्शनं निगम आत्म-रहः-प्रकाशं
 १२०८०४९२ मुह्यन्ति यत्र कवयो ऽज-परा यतन्तः
 १२०८०४९३ तं सर्व-वाद-विषय-प्रतिरूप-शीलं
 १२०८०४९४ वन्दे महा-पुरुषम् आत्म-निगूढ-बोधम्
 १२०९००१० सूत उवाच
 १२०९००११ संस्तुतो भगवान् इत्थं । मार्कण्डेयेन धीमता
 १२०९००१३ नारायणो नर-सखः । प्रीत आह भृगूद्वहम्
 १२०९००२० श्री-भगवान् उवाच
 १२०९००२१ भो भो ब्रह्मर्षि-वर्यो ऽसि । सिद्ध आत्म-समाधिना
 १२०९००२३ मयि भक्त्यानपायिन्या । तपः-स्वाध्याय-संयमैः
 १२०९००३१ वयं ते परितुष्टाः स्म । त्वद्-बृहद्-व्रत-चर्यया
 १२०९००३३ वरं प्रतीच्छ भद्रं ते । वर-दो ऽस्मि त्वद्-ईप्सितम्
 १२०९००४० श्री-ऋषिर् उवाच
 १२०९००४१ जितं ते देव-देवेश । प्रपन्नार्ति-हराच्युत
 १२०९००४३ वरेणैतावतालं नो । यद् भवान् समदृश्यत
 १२०९००५१ गृहीत्वाजादयो यस्य । श्रीमत्-पादाब्ज-दर्शनम्
 १२०९००५३ मनसा योग-पक्वेन । स भवान् मे ऽक्षि-गोचरः
 १२०९००६१ अथाप्य् अम्बुज-पत्राक्ष । पुण्य-श्लोक-शिखामणे
 १२०९००६३ द्रक्ष्ये मायां यया लोकः । स-पालो वेद सद्-भिदाम्
 १२०९००७० सूत उवाच
 १२०९००७१ इतीडितो ऽर्चितः कामम् । ऋषिणा भगवान् मुने
 १२०९००७३ तथेति स स्मयन् प्रागाद् । बदर-आश्रमम् ईश्वरः
 १२०९००८१ तम् एव चिन्तयन्न अर्थम् । ऋषिः स्वाश्रम एव सः
 १२०९००८३ वसन्न अग्न्य-अर्क-सोमाम्बु- । भू-वायु-वियद्-आत्मसु
 १२०९००९१ ध्यायन् सर्वत्र च हरिं । भाव-द्रव्यैर् अपूजयत्
 १२०९००९३ क्वचित् पूजां विसस्मार । प्रेम-प्रसर-सम्प्लुतः

१२०९०१०१ तस्यैकदा भृगु-श्रेष्ठ । पुष्पभद्रा-तटे मुनेः
 १२०९०१०३ उपासीनस्य सन्ध्यायां । ब्रह्मन् वायुर् अभून् महान्
 १२०९०१११ तं चण्ड-शब्दं समुदीरयन्तं । बलाहका अन्वू अभवन् करालाः
 १२०९०११३ अक्ष-स्थविष्ठा मुमुचुस् तडिद्धिः । स्वनन्त उच्चैर् अभि वर्ष-धाराः
 १२०९०१२१ ततो व्यदृश्यन्त चतुः समुद्राः । समन्ततः क्षमा-तलम् आग्रसन्तः
 १२०९०१२३ समीर-वेगोर्मिभिर् उग्र-नक्र- । महा-भयावर्त-गभीर-घोषाः
 १२०९०१३१ अन्तर् बहिश् चाद्भिर् अति-द्युभिः खरैः
 १२०९०१३२ शतहृदाभिर् उपतापितं जगत्
 १२०९०१३३ चतु-र्विधं वीक्ष्य सहात्मना मुनिर्
 १२०९०१३४ जलाप्लुतां क्षमां विमनाः समत्रसत्
 १२०९०१४१ तस्यैवम् उद्वीक्षत ऊर्मि-भीषणः । प्रभञ्जनाघूर्णित-वार् महार्णवः
 १२०९०१४३ आपूर्यमाणो वरषद्भिर् अम्बुदैः । क्षमाम् अप्यधाद् द्वीप-वर्षाद्भिः समम्
 १२०९०१५१ स-क्षमान्तरिक्षं स-दिवं स-भा-गणं
 १२०९०१५२ त्रै-लोक्यम् आसीत् सह दिग्भिर् आप्लुतम्
 १२०९०१५३ स एक एवोर्वरितो महा-मुनिर्
 १२०९०१५४ बभ्राम विक्षिप्य जटा जडान्ध-वत्
 १२०९०१६१ क्षुत्-तृट्-परीतो मकरैस् तिमिङ्गिलैर्
 १२०९०१६२ उपद्रुतो वीचि-नभस्वताहतः
 १२०९०१६३ तमस्य् अपारे पतितो भ्रमन् दिशो
 १२०९०१६४ न वेद खं गां च परिश्रमेषितः
 १२०९०१७१ क्रचिन् मग्नो महावर्ते । तरलैस् ताडितः क्वचित्
 १२०९०१७३ यादोभिर् भक्ष्यते क्वापि । स्वयम् अन्योन्य-घातिभिः
 १२०९०१८१ क्वचिच् छोकं क्वचिन् मोहं । क्वचिद् दुःखं सुखं भयम्
 १२०९०१८३ क्वचिन् मृत्युम् अवाप्नोति । व्याघ्र-आदिभिर् उतार्दितः
 १२०९०१९१ अयुतायत-वर्षाणां । सहस्राणि शतानि च
 १२०९०१९३ व्यतीयुर् भ्रमतस् तस्मिन् । विष्णु-मायावृतात्मनः
 १२०९०२०१ स कदाचिद् भ्रमंस् तस्मिन् । पृथिव्याः ककुदि द्विजः
 १२०९०२०३ न्याग्रोध-पोतं ददृशे । फल-पल्लव-शोभितम्
 १२०९०२११ प्राग-उत्तरस्यां शाखायां । तस्यापि ददृशे शिशुम्
 १२०९०२१३ शयानं पर्ण-पुटके । ग्रसन्तं प्रभया तमः
 १२०९०२२१ महा-मरकत-श्यामं । श्रीमद्-वदन-पङ्कजम्
 १२०९०२२३ कम्बु-ग्रीवं महोरस्कं । सु-नसं सुन्दर-भ्रुवम्
 १२०९०२३१ श्वासैजद्-अलकाभातं । कम्बु-श्री-कर्ण-दाडिमम्
 १२०९०२३३ विद्रुमाधर-भासेषच्- । छोणायित-सुधा-स्मितम्
 १२०९०२४१ पद्म-गर्भारुणापाङ्गं । हृद्य-हासावलोकनम्
 १२०९०२४३ श्वासैजद्-वलि-संविघ्न- । निम्न-नाभि-दलोदरम्
 १२०९०२५१ चाट्-अङ्गुलिभ्यां पाणिभ्याम् । उन्नीय चरणाम्बुजम्

१२०९०२५३ मुखे निधाय विप्रेन्द्रो । धयन्तं वीक्ष्य विस्मितः
 १२०९०२६१ तद्-दर्शनाद् वीत-परिश्रमो मुदा । प्रोत्फुल्ल-हृत्-पौलम-विलोचनाम्बुजः
 १२०९०२६३ प्रहृष्ट-रोमाद्भुत-भाव-शङ्कितः । प्रष्टुं पुरस् तं प्रससार बालकम्
 १२०९०२७१ तावच् छिशोर् वै श्वसितेन भार्गवः
 १२०९०२७२ सो ऽन्तः शरीरं मशको यथाविशत्
 १२०९०२७३ तत्राप्य् अदो न्यस्तम् अचष्ट कृत्स्नशो
 १२०९०२७४ यथा पुरामुह्यद् अतीव विस्मितः
 १२०९०२८१ खं रोदसी भा-गणान् अद्रि-सागरान् । द्वीपान् स-वर्षान् ककुभः सुरासुरान्
 १२०९०२८३ वनानि देशान् सरितः पुराकरान् । खेटान् व्रजान् आश्रम-वर्ण-वृत्तयः
 १२०९०२९१ महान्ति भूतान्य् अथ भौतिकान्य् असौ । कालं च नाना-युग-कल्प-कल्पनम्
 १२०९०२९३ यत् किञ्चिद् अन्यद् व्यवहार-कारणं । ददर्श विश्वं सद् इवावभासितम्
 १२०९०३०१ हिमालयं पुष्पवहां च तां नदीं । निजाश्रमं यत्र ऋषी अपश्यत
 १२०९०३०३ विश्वं विपश्यञ् छवसिताच् छिशोर् वै । बहिर् निरस्तो न्यपतल् लयाब्धौ
 १२०९०३११ तस्मिन् पृथिव्याः ककुदि प्ररूढं । वटं च तत्-पर्ण-पुटे शयानम्
 १२०९०३१३ तोकं च तत्-प्रेम-सुधा-स्मितेन । निरीक्षितो ऽपाङ्ग-निरीक्षणेन
 १२०९०३२१ अथ तं बालकं वीक्ष्य । नेत्राभ्यां धिष्ठितं हृदि
 १२०९०३२३ अभ्ययाद् अति-सङ्क्लिष्टः । परिष्वक्तुम् अधोक्षजम्
 १२०९०३३१ तावत् स भगवान् साक्षाद् । योगाधीशो गुहा-शयः
 १२०९०३३३ अन्तर्दध ऋषेः सद्यो । यथेहानीश-निर्मिता
 १२०९०३४१ तम् अन्व् अथ वटो ब्रह्मन् । सलिलं लोक-सम्प्लवः
 १२०९०३४३ तिरोधायि क्षणाद् अस्य । स्वाश्रमे पूर्व-वत् स्थितः
 १२१०००१० सूत उवाच
 १२१०००११ स एवम् अनुभूयेदं । नारायण-विनिर्मितम्
 १२१०००१३ वैभवं योग-मायायास् । तम् एव शरणं ययौ
 १२१०००२० श्री-मार्कण्डेय उवाच
 १२१०००२१ प्रपन्नो ऽस्म्य् अङ्घ्रि-मूलं ते । प्रपन्नाभय-दं हरे
 १२१०००२३ यन्-माययापि विबुधा । मुह्यन्ति ज्ञान-काशया
 १२१०००३० सूत उवाच
 १२१०००३१ तम् एवं निभृतात्मानं । वृषेण दिवि पर्यटन्
 १२१०००३३ रुद्राण्या भगवान् रुद्रो । ददर्श स्व-गणैर् वृतः
 १२१०००४१ अथोमा तम् ऋषिं वीक्ष्य । गिरिशं समभाषत
 १२१०००४३ पश्येमं भगवन् विप्रं । निभृतात्मेन्द्रियाशयम्
 १२१०००५१ निभृतोद-ज्ञष-व्रातो । वातापाये यथार्णवः
 १२१०००५३ कुक्- अस्य तपसः साक्षात् । संसिद्धिं सिद्धि-दो भवान्
 १२१०००६० श्री-भगवान् उवाच
 १२१०००६१ नैवेच्छत्य् आशिषः क्वापि । ब्रह्मर्षिर् मोक्षम् अप्य् उत
 १२१०००६३ भक्तिं परां भगवति । लब्धवान् पुरुषे ऽव्यये

१२१०००७१ अथापि संवदिष्यामो । भवान्य एतेन साधुना
 १२१०००७३ अयं हि परमो लाभो । नृणां साधु-समागमः
 १२१०००८० सूत उवाच
 १२१०००८१ इत्यु उक्त्वा तम् उपेयाय । भगवान् स सतां गतिः
 १२१०००८३ ईशानः सर्व-विद्यानाम् । ईश्वरः सर्व-देहिनाम्
 १२१०००९१ तयोर् आगमनं साक्षाद् । ईशयोर् जगद्-आत्मनोः
 १२१०००९३ न वेद रुद्ध-धी-वृत्तिर् । आत्मानं विश्वम् एव च
 १२१००१०१ भगवांस् तद् अभिज्ञाय । गिरिशो योग-मायया
 १२१००१०३ आविशत् तद्-गुहाकाशं । वायुश् छिद्रम् इवेश्वरः
 १२१००१११ आत्मन्यु अपि शिवं प्राप्तं । तडित्-पिङ्ग-जटा-धरम्
 १२१००११३ त्र्य-अक्षं दश-भुजं प्रांशुम् । उद्यन्तम् इव भास्करम्
 १२१००१२१ व्याघ्र-चर्माम्बरं शूल- । धनु-ईष्-असि-चर्माभिः
 १२१००१२३ अक्ष-माला-डमरुक- । कपालं परशुं सह
 १२१००१३१ बिभ्राणं सहसा भातं । विचक्ष्य हृदि विस्मितः
 १२१००१३३ किम् इदं कुत एवेति । समाधेर विरतो मुनिः
 १२१००१४१ नेत्रे उन्मील्य दृष्टो । स-गणं सोमयागतम्
 १२१००१४३ रुद्रं त्रि-लोकैक-गुरुं । ननाम शिरसा मुनिः
 १२१००१५१ तस्मै सपर्या व्यदधात् । स-गणाय सहोमया
 १२१००१५३ स्वागतासन-पाद्यार्घ्य- । गन्ध-स्रग्-धूप-दीपकैः
 १२१००१६१ आह त्व् आत्मानुभावेन । पूर्ण-कामस्य ते विभो
 १२१००१६३ करवाम किम् ईशान । येनेदं निर्वृतं जगत्
 १२१००१७१ नमः शिवाय शान्ताय । सत्त्वाय प्रमृडाय च
 १२१००१७३ रजो-जुषे ऽथ घोराय । नमस् तुभ्यं तमो-जुषे
 १२१००१८० सूत उवाच
 १२१००१८१ एवं स्तुतः स भगवान् । आदि-देवः सतां गतिः
 १२१००१८३ परितुष्टः प्रसन्नात्मा । प्रहसंस् तम् अभाषत
 १२१००१९० श्री-भगवान् उवाच
 १२१००१९१ वरं वृणीष्व नः कामं । वर-देशा वयं त्रयः
 १२१००१९३ अमोघं दर्शनं येषां । मर्त्यो यद् विन्दते ऽमृतम्
 १२१००२०१ ब्राह्मणाः साधवः शान्ता । निःसङ्गा भूत-वत्सलाः
 १२१००२०३ एकान्त-भक्ता अस्मासु । निर्वैराः सम-दर्शिनः
 १२१००२११ स-लोका लोक-पालास् तान् । वन्दन्त्यु अर्चन्त्यु उपासते
 १२१००२१३ अहं च भगवान् ब्रह्मा । स्वयं च हरिर् ईश्वरः
 १२१००२२१ न ते मय्यु अच्युते ऽजे च । भिदाम् अण्व् अपि चक्षते
 १२१००२२३ नात्मनश् च जनस्यापि । तद् युष्मान् वयम् ईमहि
 १२१००२३१ न ह्य् अम्-मयानि तीर्थानि । न देवाश् चेतनोज्झिताः
 १२१००२३३ ते पुनन्त्यु उरु-कालेन । यूयं दर्शन-मात्रतः

१२१००२४१ ब्राह्मणेभ्यो नमस्यामो । ये ऽस्मद्-रूपं त्रयी-मयम्
 १२१००२४३ विभ्रत्य् आत्म-समाधान- । तपः-स्वाध्याय-संयमैः
 १२१००२५१ श्रवणाद् दर्शनाद् वापि । महा-पातकिनो ऽपि वः
 १२१००२५३ शुष्येरन्नू अन्त्य-जाश् चापि । किम् उ सम्भाषणादिभिः
 १२१००२६० सूत उवाच
 १२१००२६१ इति चन्द्र-ललामस्य । धर्म-गह्योपबृंहितम्
 १२१००२६३ वचो ऽमृतायनम् ऋषिर् । नातृप्यत् कर्णयोः पिबन्
 १२१००२७१ स चिरं मायया विष्णोर् । भ्रामितः कर्शितो भृशम्
 १२१००२७३ शिव-वाग्-अमृत-ध्वस्त- । क्लेश-पुञ्जस् तम् अब्रवीत्
 १२१००२८० श्री-मार्कण्डेय उवाच
 १२१००२८१ अहो ईश्वर-लीलेयं । दुर्विभाव्या शरीरिणाम्
 १२१००२८३ यन् नमन्तीशितव्यानि । स्तुवन्ति जगद्-ईश्वराः
 १२१००२९१ धर्मं ग्राहयितुं प्रायः । प्रवक्तारश् च देहिनाम्
 १२१००२९३ आचरन्त्य् अनुमोदन्ते । क्रियमाणं स्तुवन्ति च
 १२१००३०१ नैतावता भगवतः । स्व-माया-मय-वृत्तिभिः
 १२१००३०३ न दुष्येतानुभावस् तैर् । मायिनः कुहकं यथा
 १२१००३११ सृष्ट्वेदं मनसा विश्वम् । आत्मनानुप्रविश्य यः
 १२१००३१३ गुणैः कुर्वीद्भ्र आभाति । कर्तेव स्वप्न-दृग् यथा
 १२१००३२१ तस्मै नमो भगवते । त्रि-गुणाय गुणात्मने
 १२१००३२३ केवलायाद्वितीयाय । गुरवे ब्रह्म-मृतये
 १२१००३३१ कं वृणे नु परं भूमन् । वरं त्वद् वर-दर्शनात्
 १२१००३३३ यद्-दर्शनात् पूर्ण-कामः । सत्य-कामः पुमान् भवेत्
 १२१००३४१ वरम् एकं वृणे ऽथापि । पूर्णात् कामाभिवर्षणात्
 १२१००३४३ भगवत्य् अच्युतां भक्तिं । तत्-परेषु तथा त्वयि
 १२१००३५० सूत उवाच
 १२१००३५१ इत्य् अर्चितो ऽभिष्टुतश् च । मुनिना सूक्तया गिरा
 १२१००३५३ तम् आह भगवाञ् छर्वः । शर्वया चाभिनन्दितः
 १२१००३६१ कामो महर्षे सर्वो ऽयं । भक्तिमांस् त्वम् अधोक्षजे
 १२१००३६३ आ-कल्पान्ताद् यशः पुण्यम् । अजरामरता तथा
 १२१००३७१ ज्ञानं त्रै-कालिकं ब्रह्मन् । विज्ञानं च विरक्तिमत्
 १२१००३७३ ब्रह्म-वर्चस्विनो भूयात् । पुराणाचार्यतास्तु ते
 १२१००३८० सूत उवाच
 १२१००३८१ एवं वरान् स मुनये । दत्त्वागात् ऋ-अक्ष ईश्वरः
 १२१००३८३ देव्यै तत्-कर्म कथयन् । अनुभूतं पुरामुना
 १२१००३९१ सो ऽप्य् अवाप्त-महा-योग- । महिमा भार्गवोत्तमः
 १२१००३९३ विचरत्य् अधुनाप्य् अद्धा । हराव् एकान्ततां गतः
 १२१००४०१ अनुवर्णितम् एतत् ते । मार्कण्डेयस्य धीमतः

१२१००४०३ अनुभूतं भगवतो । माया-वैभवम् अद्भुतम्
 १२१००४११ एतत् केचिद् अविद्वांसो । माया-संसृतिर् आत्मनः
 १२१००४१३ अनाद्य-आवर्तितं नृणां । कादाचित्कं प्रचक्षते
 १२१००४२१ य एवम् एतद् भृगु-वर्य वर्णितं । रथाङ्ग-पाणेर् अनुभाव-भाषितम्
 १२१००४२३ संश्रावयेत् संशृणुयाद् उ ताव् उभौ । तयोर् न कर्माशय-संसृतिर् भवेत्
 १२११००१० श्री-शौनक उवाच
 १२११००११ अथेमम् अर्थं पृच्छामो । भवन्तं बहु-वित्तमम्
 १२११००१३ समस्त-तन्त्र-राद्धान्ते । भवान् भागवत तत्त्व-वित्
 १२११००२१ तान्त्रिकाः परिचर्यायां । केवलस्य श्रियः पतेः
 १२११००२३ अङ्गोपाङ्गायुधाकल्पं । कल्पयन्ति यथा च यैः
 १२११००३१ तन् नो वर्णय भद्रं ते । क्रिया-योगं बुभुत्सताम्
 १२११००३३ येन क्रिया-नैपुणेन । मर्त्यो यायाद् अमर्त्यताम्
 १२११००४० सूत उवाच
 १२११००४१ नमस्कृत्य गुरून् वक्ष्ये । विभूतीर् वैष्णवीर् अपि
 १२११००४३ याः प्रोक्ता वेद-तन्त्राभ्याम् । आचार्यैः पद्मजादिभिः
 १२११००५१ मायाद्यैर् नवभिस् तत्त्वैः । स विकार-मयो विराट्
 १२११००५३ निर्मितो दृश्यते यत्र । स-चित्के भुवन-त्रयम्
 १२११००६१ एतद् वै पौरुषं रूपं । भूः पादौ द्यौः शिरो नभः
 १२११००६३ नाभिः सूर्यो ऽक्षिणी नासे । वायुः कर्णौ दिशः प्रभोः
 १२११००७१ प्रजापतिः प्रजननम् । अपानो मृत्युर् ईशितुः
 १२११००७३ तद्-बाहवो लोक-पाला । मनश् चन्द्रो भ्रुवौ यमः
 १२११००८१ लज्जोत्तरो ऽधरो लोभो । दन्ता ज्योत्स्ना स्मयो भ्रमः
 १२११००८३ रोमाणि भूरुहा भूमो । मेघाः पुरुष-मूर्धजाः
 १२११००९१ यावान् अयं वै पुरुषो । यावत्या संस्थया मितः
 १२११००९३ तावान् असाव् अपि महा- । पुरुषो लोक-संस्थया
 १२११०१०१ कौस्तुभ-व्यपदेशेन । स्वात्म-ज्योतिर् विभट्य-अजः
 १२११०१०३ तत्-प्रभा व्यापिनी साक्षात् । श्रीवत्सम् उरसा विभुः
 १२११०१११ स्व-मायां वन-मालाख्यां । नाना-गुण-मयीं दधत्
 १२११०११३ वासश् छन्दो-मयं पीतं । ब्रह्म-सूत्रं त्रि-वृत् स्वरम्
 १२११०१२१ विभर्ति साङ्ख्यं योगं च । देवो मकर-कुण्डले
 १२११०१२३ मौलिं पदं पारमेष्ठ्यं । सर्व-लोकाभयङ्-करम्
 १२११०१३१ अव्याकृतम् अनन्ताख्यम् । आसनं यद्-अधिष्ठितः
 १२११०१३३ धर्म-ज्ञानादिभिर् युक्तं । सत्त्वं पद्मम् इहोच्यते
 १२११०१४१ ओजः-सहो-बल-युतं । मुख्य-तत्त्वं गदां दधत्
 १२११०१४३ अपां तत्त्वं दर-वरं । तेजस्-तत्त्वं सुदर्शनम्
 १२११०१५१ नभो-निभं नभस्-तत्त्वम् । असिं चर्म तमो-मयम्
 १२११०१५३ काल-रूपं धनुः शार्ङ्गं । तथा कर्म-मयेषुधिम्

१२११०१६१ इन्द्रियाणि शरान् आहू । आकूतीर् अस्य स्यन्दनम्
 १२११०१६३ तन्-मात्राण्य् अस्याभिव्यक्तिं । मुद्रयार्थ-क्रियात्मताम्
 १२११०१७१ मण्डलं देव-यजनं । दीक्षा संस्कार आत्मनः
 १२११०१७३ परिचर्या भगवत । आत्मनो दुरित-क्षयः
 १२११०१८१ भगवान् भग-शब्दार्थ । लीला-कमलम् उद्वहन्
 १२११०१८३ धर्मं यशश् च भगवांश् । चामर-व्यजने ऽभजत्
 १२११०१९१ आतपत्रं तु वैकुण्ठं । द्विजा धामाकुतो-भयम्
 १२११०१९३ त्रि-वृद् वेदः सुपर्णाख्यो । यज्ञं वहति पूरुषम्
 १२११०२०१ अनपायिनी भगवती । शूः साक्षाद् आत्मनो हरेः
 १२११०२०३ विश्वक्षेनस् तन्न-मूर्तिर् । विदितः पार्षदाधिपः
 १२११०२०५ नन्दादयो ऽष्टौ द्वाः-स्थाश् च । ते ऽणिमाद्या हरेर् गुणाः
 १२११०२११ वासुदेवः सङ्कर्षणः । प्रद्युम्नः पुरुषः स्वयम्
 १२११०२१३ अनिरुद्ध इति ब्रह्मन् । मूर्ति-व्यूहो ऽभिधीयते
 १२११०२२१ स विश्वस् तैजसः प्राज्ञस् । तुरीय इति वृत्तिभिः
 १२११०२२३ अर्थेन्द्रियाशय-ज्ञानैर् । भगवान् परिभाव्यते
 १२११०२३१ अङ्गोपाङ्गायुधाकल्पैर् । भगवांस् तच्च चतुष्टयम्
 १२११०२३३ विभर्ति स्म चतु-मूर्तिर् । भगवान् हरिर् ईश्वरः
 १२११०२४१ द्विज-ऋषभ स एष ब्रह्म-योनिः स्वयं-दृक्
 १२११०२४२ स्व-महिम-परिपूर्णे मायया च स्वयैतत्
 १२११०२४३ सृजति हरति पातीत्य् आख्ययानावृताक्षो
 १२११०२४४ विवृत इव निरुक्तस् तत्-परैर् आत्म-लभ्यः
 १२११०२५१ श्री-कृष्ण कृष्ण-सख वृष्ण-ऋषभावनि-धृग-
 १२११०२५२ राजन्य-वंश-दहनानपवर्ग-वीर्य
 १२११०२५३ गोविन्द गोप-वनिता-व्रज-भृत्य-गीत
 १२११०२५४ तीर्थ-श्रवः श्रवण-मङ्गल पाहि भृत्यान्
 १२११०२६१ य इदं कत्य उत्थाय । महा-पुरुष-लक्षणम्
 १२११०२६३ तच्च-चित्तः प्रयतो जप्त्वा । ब्रह्म वेद गुहाशयम्
 १२११०२७० श्री-शौनक उवाच
 १२११०२७१ शुक्रो यद् आह भगवान् । विष्णु-राताय शृण्वते
 १२११०२७३ सौरो गणो मासि मासि । नाना वसति सप्तकः
 १२११०२८१ तेषां नामानि कर्माणि । नियुक्तानाम् अधीश्वरैः
 १२११०२८३ ब्रूहि नः श्रद्धानानां । व्यूहं सूर्यात्मनो हरेः
 १२११०२९० सूत उवाच
 १२११०२९१ अनादृ-अविद्यया विष्णोर् । आत्मनः सर्व-देहिनाम्
 १२११०२९३ निर्मितो लोक-तन्त्रो ऽयं । लोकेषु परिवर्तते
 १२११०३०१ एक एव हि लोकानां । सूर्य आत्मादि-कृद् धरिः
 १२११०३०३ सर्व-वेद-क्रिया-मूलम् । ऋषिभिर् बहुधोदितः

१२११०३११ कालो देशः क्रिया कर्ता । करणं कार्यम् आगमः
 १२११०३१३ द्रव्यं फलम् इति ब्रह्मन् । नवघोक्तो ऽजया हरिः
 १२११०३२१ मध्व-आदिषु द्वादशसु । भगवान् काल-रूप-धृक्
 १२११०३२३ लोक-तन्त्राय चरति । पृथग् द्वादशभिर् गणैः
 १२११०३३१ धाता कृतस्थली हेतिर् । वासुकी रथकृन् मुने
 १२११०३३३ पुलस्त्यस् तुम्बुरुर् इति । मधु-मासं नयन्त्य् अमी
 १२११०३४१ अर्यमा पुलहो ऽथौजाः । प्रहेतिः पुञ्जिकस्थली
 १२११०३४३ नारदः कच्छनीरश् च । नयन्त्य् एते स्म माधवम्
 १२११०३५१ मित्रो ऽत्रिः पौरुषेयो ऽथ । तक्षको मेनका हहाः
 १२११०३५३ रथस्वन इति ह्य एते । शुक्र-मासं नयन्त्य् अमी
 १२११०३६१ वसिष्ठो वरुणो रम्भा । सहजन्यस् तथा हुहः
 १२११०३६३ शुक्रश् चित्रस्वनश् चैव । शुचि-मासं नयन्त्य् अमी
 १२११०३७१ इन्द्रो विश्वावसुः श्रोता । एलापत्रस् तथाङ्गिराः
 १२११०३७३ प्रम्लोचा राक्षसो वर्यो । नभो-मासं नयन्त्य् अमी
 १२११०३८१ विवस्वान् उग्रसेनश् च । व्याघ्र आसारणो भृगुः
 १२११०३८३ अनुम्लोचा शङ्खपालो । नभस्याख्यं नयन्त्य् अमी
 १२११०३९१ पूषा धनञ्जयो वातः । सुषेणः सुरुचिस् तथा
 १२११०३९३ घृताची गौतमश् चेति । तपो-मासं नयन्त्य् अमी
 १२११०४०१ ऋतुर् वर्चा भरद्वाजः । पर्जन्यः सेनजित् तथा
 १२११०४०३ विश्व ऐरावतश् चैव । तपस्याख्यं नयन्त्य् अमी
 १२११०४११ अथांशुः कश्यपस् ताक्षर्य । ऋतसेनस् तथोर्वशी
 १२११०४१३ विद्युच्छत्रुर् महाशङ्खः । सहो-मासं नयन्त्य् अमी
 १२११०४२१ भगः स्फूर्जो ऽरिष्टनेमिर् । ऊर्ण आयुश् च पञ्चमः
 १२११०४२३ कर्कोटकः पूर्वाचित्तिः । पुष्य-मासं नयन्त्य् अमी
 १२११०४३१ त्वष्टा ऋचीक-तनयः । कम्बलश् च तिलोत्तमा
 १२११०४३३ ब्रह्मापेतो ऽथ सतजिद् । धृतराष्ट्र इषम-भराः
 १२११०४४१ विष्णुर् अश्वतरो रम्भा । सूर्यवर्चाश् च सत्यजित्
 १२११०४४३ विश्वामित्रो मखापेत । ऊर्ज-मासं नयन्त्य् अमी
 १२११०४५१ एता भगवतो विष्णोर् । आदित्यस्य विभूतयः
 १२११०४५३ स्मरतां सन्ध्ययोर् नृणां । हरन्त्य् अंहो दिने दिने
 १२११०४६१ द्वादशस्व् अपि मासेषु । देवो ऽसौ षड्भिर् अस्य वै
 १२११०४६३ चरन् समन्तात् तनुते । परत्रेह च सन्-मतिम्
 १२११०४७१ सामग-र्यजुर्भिस् तल-लिङ्गैर् । ऋषयः संस्तुवन्त्य् अमुम्
 १२११०४७३ गन्धर्वास् तं प्रगायन्ति । नृत्यन्त्य् अप्सरसो ऽग्रतः
 १२११०४८१ उन्नहन्ति रथं नागा । ग्रामण्यो रथ-योजकाः
 १२११०४८३ चोदयन्ति रथं पृष्ठे । नैर्ऋता बल-शालिनः
 १२११०४९१ वालखिल्याः सहस्राणि । षष्टिर् ब्रह्मर्षयो ऽमलाः

१२११०४९३ पुरतो ऽभिमुखं यान्ति । स्तुवन्ति स्तुतिभिर् विभुम्
 १२११०५०१ एवं ह्य अनादि-निधनो । भगवान् हरिर् ईश्वरः
 १२११०५०३ कल्पे कल्पे स्वम् आत्मानं । व्यूह्य लोकान् अवत्य् अजः
 १२१२००१० सूत उवाच
 १२१२००११ नमो धर्माय महते । नमः कृष्णाय वेधसे
 १२१२००१३ ब्रह्मणेभ्यो नमस्कृत्य । धर्मान् वक्ष्ये सनातनान्
 १२१२००२१ एतद् वः कथितं विप्रा । विष्णोश् चरितम् अद्भुतम्
 १२१२००२३ भवद्भिर् यद् अहं पृष्टो । नराणां पुरुषोचितम्
 १२१२००३१ अत्र सङ्कीर्तितः साक्षात् । सर्व-पाप-हरो हरिः
 १२१२००३३ नारायणो हृषीकेशो । भगवान् सात्वताम् पतिः
 १२१२००४१ अत्र ब्रह्म परं गुह्यं । जगतः प्रभवाप्ययम्
 १२१२००४३ ज्ञानं च तद्-उपाख्यानं । प्रोक्तं विज्ञान-संयुतम्
 १२१२००५१ भक्ति-योगः समाख्यातो । वैराग्यं च तद्-आश्रयम्
 १२१२००५३ पारीक्षितम् उपाख्यानं । नारदाख्यानम् एव च
 १२१२००६१ प्रायोपवेशो राजर्षेर् । विप्र-शापात् परीक्षितः
 १२१२००६३ शुकस्य ब्रह्मर्षभस्य । संवादश् च परीक्षितः
 १२१२००७१ योग-धारणयोत्क्रान्तिः । संवादो नारदाजयोः
 १२१२००७३ अवतारानुगीतं च । सर्गः प्राधानिको ऽग्रतः
 १२१२००८१ विदुरोद्धव-संवादः । क्षत्त्र-मैत्रेययोस् ततः
 १२१२००८३ पुराण-संहिता-प्रश्नो । महा-पुरुष-संस्थितिः
 १२१२००९१ ततः प्राकृतिकः सर्गः । सप्त वैकृतिकाश् च ये
 १२१२००९३ ततो ब्रह्माण्ड-सम्भूतिर् । वैराजः पुरुषो यतः
 १२१२०१०१ कालस्य स्थूल-सूक्ष्मस्य । गतिः पद्म-समुद्भवः
 १२१२०१०३ भुव उद्धरणे ऽम्भोधेर् । हिरण्याक्ष-वधो यथा
 १२१२०१११ ऊर्ध्व-तिर्यग्-अवाक-सर्गो । रुद्र-सर्गस् तथैव च
 १२१२०११३ अर्ध-नारीश्वरस्याथ । यतः स्वायम्भुवो मनुः
 १२१२०१२१ शतरूपा च या स्त्रीणाम् । आद्या प्रकृतिर् उत्तमा
 १२१२०१२३ सन्तानो धर्म-पत्नीनां । कर्दमस्य प्रजापतेः
 १२१२०१३१ अवतारो भगवतः । कपिलस्य महात्मनः
 १२१२०१३३ देवहृत्याश् च संवादः । कपिलेन च धीमता
 १२१२०१४१ नव-ब्रह्म-समुत्पत्तिर् । दक्ष-यज्ञ-विनाशनम्
 १२१२०१४३ ध्रुवस्य चरितं पश्चात् । पृथोः प्राचीनबर्हिषः
 १२१२०१५१ नारदस्य च संवादस् । ततः प्रैयव्रतं द्विजाः
 १२१२०१५३ नाभेस् ततो ऽनुचरितम् । ऋषभस्य भरतस्य च
 १२१२०१६१ द्वीप-वर्ष-समुद्राणां । गिरि-नद्य-उपवर्णनम्
 १२१२०१६३ ज्योतिश्-चक्रस्य संस्थानं । पाताल-नरक-स्थितिः
 १२१२०१७१ दक्ष-जन्म प्रचेतोभ्यस् । तत्-पुत्रीणां च सन्ततिः

१२१२०१७३ यतो देवासुर-नरास् । तिर्यङ्-नग-खगादयः
 १२१२०१८१ त्वाष्ट्रस्य जन्म-निधनं । पुत्रयोश् च दितेर् द्विजाः
 १२१२०१८३ दैत्येश्वरस्य चरितं । प्रहादस्य महात्मनः
 १२१२०१९१ मन्-अन्तरानुकथनं । गजेन्द्रस्य विमोक्षणम्
 १२१२०१९३ मन्-अन्तरावताराश् च । विष्णोर् हयशिरादयः
 १२१२०२०१ कौर्म मात्स्यं नारसिंहं । वामनं च जगत्-पतेः
 १२१२०२०३ क्षीरोद-मथनं तद्वद् । अमृतार्थे दिवोकसाम्
 १२१२०२११ देवासुर-महा-युद्धं । राज-वंशानुकीर्तनम्
 १२१२०२१३ इक्ष्वाकु-जन्म तद्-वंशः । सुद्युम्नस्य महात्मनः
 १२१२०२२१ इलोपाख्यानम् अत्रोक्तं । तारोपाख्यानम् एव च
 १२१२०२२३ सूर्य-वंशानुकथनं । शशादाद्या नृगादयः
 १२१२०२३१ सौकन्यं चाथ शयतिः । ककुत्स्थस्य च धीमतः
 १२१२०२३३ खट्वाङ्गस्य च मान्धातुः । सौभरेः सगरस्य च
 १२१२०२४१ रामस्य कोशलेन्द्रस्य । चरितं किल्बिषापहम्
 १२१२०२४३ निमेर् अङ्ग-परित्यागो । जनकानां च सम्भवः
 १२१२०२५१ रामस्य भागविन्द्रस्य । निःक्षतृ-करणं भुवः
 १२१२०२५३ ऐलस्य सोम-वंशस्य । ययातेर् नहुषस्य च
 १२१२०२६१ दौष्मन्तेर् भरतस्यापि । शान्तनोस् तत्-सुतस्य च
 १२१२०२६३ ययातेर् ज्येष्ठ-पुत्रस्य । यदोर् वंशो ऽनुकीर्तितः
 १२१२०२७१ यत्रावतीर्णो भगवान् । कृष्णारव्यो जगद्-ईश्वरः
 १२१२०२७३ वसुदेव-गृहे जन्म । ततो वृद्धिश् च गोकुले
 १२१२०२८१ तस्य कर्माण्यु अपाराणि । कीर्तितान्यु असुर-द्विषः
 १२१२०२८३ पूतनासु-पयः-पानं । शकटोच्चाटनं शिशोः
 १२१२०२९१ तृणावर्तस्य निष्पेषस् । तथैव बक-वत्सयोः
 १२१२०२९३ अघासुर-वधो धात्रा । वत्स-पालावगूहनम्
 १२१२०३०१ धेनुकस्य सह-भ्रातुः । प्रलम्बस्य च सङ्क्षयः
 १२१२०३०३ गोपानां च परित्राणं । दावाग्नेः परिसर्पतः
 १२१२०३११ दमनं कालियस्याहेर् । महाहेर् नन्द-मोक्षणम्
 १२१२०३१३ व्रत-चर्या तु कन्यानां । यत्र तुष्टो ऽच्युतो व्रतैः
 १२१२०३२१ प्रसादो यज्ञ-पत्नीभ्यो । विप्राणां चानुतापनम्
 १२१२०३२३ गोवर्धनोद्धारणं च । शक्रस्य सुरभेर् अथ
 १२१२०३३१ यज्ञभिषेकः कृष्णस्य । स्त्रीभिः क्रीडा च रात्रिषु
 १२१२०३३३ शङ्खचूडस्य दुर्बुद्धेर् । वधो ऽरिष्टस्य केशिनः
 १२१२०३४१ अक्रूरागमनं पश्चात् । प्रस्थानं राम-कृष्णयोः
 १२१२०३४३ व्रज-स्त्रीणां विलापश् च । मथुरालोकनं ततः
 १२१२०३५१ गज-मुष्टिक-चाणूर- । कंसादीनां तथा वधः
 १२१२०३५३ मृतस्यानयनं सूनोः । पुनः सान्दीपनेर् गुरोः

१२१२०३६१ मथुरायां निवसता । यदु-चक्रस्य यत् प्रियम्
 १२१२०३६३ कृतम् उद्धव-रामाभ्यां । युतेन हरिणा द्विजाः
 १२१२०३७१ जरासन्ध-समानीत- । सैन्यस्य बहुशो वधः
 १२१२०३७३ घातनं यवनेन्द्रस्य । कुशस्थल्या निवेशनम्
 १२१२०३८१ आदानं पारिजातस्य । सुधर्मायाः सुरालयात्
 १२१२०३८३ रुक्मिण्या हरणं युद्धे । प्रमथ्य द्विषतो हरेः
 १२१२०३९१ हरस्य जृम्भणं युद्धे । बाणस्य भुज-कृन्तनम्
 १२१२०३९३ प्राग्ज्योतिष-पतिं हत्वा । कन्यानां हरणं च यत्
 १२१२०४०१ चैद्य-पौण्ड्रक-शाल्वानां । दन्तवक्रस्य दुर्मतेः
 १२१२०४०३ शम्बरो द्विविदः पीठो । मुरः पञ्चजनादयः
 १२१२०४११ माहात्म्यं च वधस् तेषां । वाराणस्याश् च दाहनम्
 १२१२०४१३ भारवतरणं भूमेर् । निमित्ती-कृत्य पाण्डवान्
 १२१२०४२१ विप्र-शापापदेशेन । संहारः स्व-कुलस्य च
 १२१२०४२३ उद्धवस्य च संवादो । वसुदेवस्य चाद्भुतः
 १२१२०४३१ यत्रात्म-विद्या ह्य् अखिला । प्रोक्ता धर्म-विनिर्णयः
 १२१२०४३३ ततो मर्त्य-परित्याग । आत्म-योगानुभावतः
 १२१२०४४१ युग-लक्षण-वृत्तिश् च । कलौ नृणाम् उपप्लवः
 १२१२०४४३ चतु-र्विधश् च प्रलय । उत्पत्तिस् त्रि-विधा तथा
 १२१२०४५१ देह-त्यागश् च राजर्षेर् । विष्णु-रातस्य धीमतः
 १२१२०४५३ शाखा-प्रणयनम् ऋषेर् । मार्कण्डेयस्य सत्-कथा
 १२१२०४५५ महा-पुरुष-विन्यासः । सूर्यस्य जगद्-आत्मनः
 १२१२०४६१ इति चोक्तं द्विज-श्रेष्ठा । यत् पृष्टो ऽहम् इहास्मि वः
 १२१२०४६३ लीलावतार-कर्माणि । कीर्तितानीह सर्वशः
 १२१२०४७१ पतितः स्वलितश् चार्तः । क्षुत्त्वा वा विवशो गृणन्
 १२१२०४७३ हरये नम इत्य् उच्चैर् । मुच्यते सर्व-पातकात्
 १२१२०४८१ सङ्कीर्त्यमानो भगवान् अनन्तः । श्रुतानुभावो व्यसनं हि पुंसाम्
 १२१२०४८३ प्रविश्य चित्तं विधुनोत्य् अशेषं । यथा तमो ऽर्को ऽभ्रम् इवाति-वातः
 १२१२०४९१ मृषा गिरस् ता ह्य् असतीर् असत्-कथा । न कथ्यते यद् भगवान् अधोक्षजः
 १२१२०४९३ तद् एव सत्यं तद् उ हैव मङ्गलं । तद् एव पुण्यं भगवद्-गुणोदयम्
 १२१२०५०१ तद् एव रम्यं रुचिरं नवं नवं । तद् एव शश्वन् मनसो महोत्सवम्
 १२१२०५०३ तद् एव शोकार्णव-शोषणं नृणां । यद् उत्तमःश्लोक-यशो ऽनुगीयते
 १२१२०५११ न यद् वचश् चित्र-पदं हरेर् यशो
 १२१२०५१३ जगत्-पवित्रं प्रगृणीत कर्हिचित्
 १२१२०५१५ तद् ध्वाङ्क्ष-तीव्रथं न तु हंस-सेवितं
 १२१२०५१७ यत्राच्युतस् तत्र हि साधवो ऽमलाः
 १२१२०५२१ तद् वाग-विसर्गो जनताघ-सम्प्लवो । यस्मिन् प्रति-श्लोकम् अबद्धवत्य् अपि
 १२१२०५२३ नामान्य् अनन्तस्य यशो ऽङ्कितानि यत् । शृण्वन्ति गायन्ति गृणन्ति साधवः

१२१२०५३१ नैष्कर्म्यम् अप्य् अच्युत-भाव-वर्जितं
 १२१२०५३२ न शोभते ज्ञानम् अलं निरञ्जनम्
 १२१२०५३३ कुतः पुनः शश्वद् अभद्रम् ईश्वरे
 १२१२०५३४ न ह्य् अर्पितं कर्म यद् अप्य् अनुत्तमम्
 १२१२०५४१ यशः-श्रियाम् एव परिश्रमः परो । वर्णाश्रमाचार-तपः-श्रुतादिषु
 १२१२०५४३ अविस्मृतिः श्रीधर-पाद-पद्मयोर् । गुणानुवाद-श्रवणादरादिभिः
 १२१२०५५१ अविस्मृतिः कृष्ण-पदारविन्दयोः । क्षिणोत्य् अभद्राणि च शं तनोति
 १२१२०५५३ सत्त्वस्य शुद्धिं परमात्म-भक्तिं । ज्ञानं च विज्ञान-विराग-युक्तम्
 १२१२०५६१ यूयं द्विजाग्र्या बत भूरि-भागा । यच् छश्वद् आत्मन्य् अखिलात्म-भूतम्
 १२१२०५६३ नारायणं देवम् अदेवम् ईशम् । अजस्र-भावा भजताविवेश्य
 १२१२०५७१ अहं च संस्मारित आत्म-तत्त्वं । श्रुतं पुरा मे परमर्षि-वक्रात्
 १२१२०५७३ प्रायोपवेशे नृपतेः परीक्षितः । सदस्य् ऋषीणां महतां च शृण्वताम्
 १२१२०५८१ एतद् वः कथितं विप्राः । कथनीयोरु-कर्मणः
 १२१२०५८३ माहात्म्यं वासुदेवस्य । सर्वाशुभ-विनाशनम्
 १२१२०५९१ य एतत् श्रावयेन् नित्यं । याम-क्षणम् अनन्य-धीः
 १२१२०५९३ श्लोकम् एकं तद्-अर्धं वा । पादं पादार्धम् एव वा
 १२१२०५९५ श्रद्धावान् यो ऽनुशृणुयात् । पुनात्य् आत्मानम् एव सः
 १२१२०६०१ द्वादश्याम् एकादश्यां वा । शृण्वन्न आयुष्यवान् भवेत्
 १२१२०६०३ पठत्य् अनश्नन् प्रयतः । पूतो भवति पातकात्
 १२१२०६११ पुष्करे मथुरयां च । द्वारवत्यां यतात्मवान्
 १२१२०६१३ उपोष्य संहिताम् एतां । पठित्वा मुच्यते भयात्
 १२१२०६२१ देवता मुनयः सिद्धाः । पितरो मनवो नृपाः
 १२१२०६२३ यच्छन्ति कामान् गृणतः । शृण्वतो यस्य कीर्तनात्
 १२१२०६३१ ऋचो यजूंषि सामानि । द्विजो ऽधीत्यानुविन्दते
 १२१२०६३३ मधु-कुल्या घृत-कुल्याः । पयः-कुल्याश् च तत् फलम्
 १२१२०६४१ पुराण-संहिताम् एताम् । अधीत्य प्रयतो द्विजः
 १२१२०६४३ प्रोक्तं भगवता यत् तु । तत् पदं परमं ब्रजेत्
 १२१२०६५१ विप्रो ऽधीत्याप्नुयात् प्रज्ञां । राजन्योदधि-मेखलाम्
 १२१२०६५३ वैश्यो निधि-पतित्वं च । शूद्रः शुध्येत पातकात्
 १२१२०६६१ कलि-मल-संहति-कालनो ऽखिलेशो । हरिर् इतरत्र न गीयते ह्य् अभीक्षणम्
 १२१२०६६३ इह तु पुनर् भगवान् अशेष-मूर्तिः । परिपठितो ऽनु-पदं कथा-प्रसङ्गैः
 १२१२०६७१ तम् अहम् अजम् अनन्तम् आत्म-तत्त्वं । जगद्-उदय-स्थिति-संयमात्म-शक्तिम्
 १२१२०६७३ द्यु-पतिभिर् अज-शक्र-शङ्कराद्यैर् । दुरवसित-स्तवम् अच्युतं नतो ऽस्मि
 १२१२०६८१ उपचित-नव-शक्तिभिः स्व आत्मन्य् । उपरचित-स्थिर-जङ्गमालयाय
 १२१२०६८३ भगवत उपलब्धि-मात्र-धम्ने । सुर-ऋषभाय नमः सनातनाय
 १२१२०६९१ स्व-सुख-निभृत-चेतास् तद्-व्युदस्तान्य-भावो
 १२१२०६९२ ऽप्य् अजित-रुचिर-लीलाकृष्ट-सारस् तदीयम्

१२१२०६९३ व्यतनुत कृपया यस् तत्त्व-दीपं पुराणं
 १२१२०६९४ तम् अखिल-वृजिन-घ्नं व्यास-सूनुं नतो ऽस्म
 १२१३००१० सूत उवाच
 १२१३००११ यं ब्रह्मा वरुणेन्द्र-रुद्र-मरुतः स्तुन्वन्ति दिव्यैः स्तवैर्
 १२१३००१२ वेदैः साङ्ग-पद-क्रमोपनिषदैर् गायन्ति यं साम-गाः
 १२१३००१३ ध्यानावस्थित-तद्-गतेन मनसा पश्यन्ति यं योगिनो
 १२१३००१४ यस्यान्तं न विदुः सुरासुर-गणा देवाय तस्मै नमः
 १२१३००२१ पृष्ठे भ्राम्यद् अमन्द-मन्दर-गिरि-ग्रावाग्र-कण्डूयनान्
 १२१३००२२ निद्रालोः कमठाकृतेर् भगवतः श्वासानिलाः पान्तु वः
 १२१३००२३ यत्-संस्कार-कलानुवर्तन-वशाद् वेला-निभेनाम्भसां
 १२१३००२४ यातायातम् अतन्द्रितं जल-निधेर् नाद्यापि विश्राम्यति
 १२१३००३१ पुराण-सङ्ख्या-सम्भूतिम् । अस्य वाच्य-प्रयोजने
 १२१३००३३ दानं दानस्य माहात्म्यं । पाठादेश् च निबोधत
 १२१३००४१ ब्राह्मं दश सहस्राणि । पादं पञ्चोन-षष्टि च
 १२१३००४२ श्री-वैष्णवं त्रयो-विंशत् । चतु-र्विंशति शैवकम्
 १२१३००५१ दशाष्टौ श्री-भागवतं । नारदं पञ्च-विंशति
 १२१३००५३ मार्कण्डं नव वाहं च । दश-पञ्च चतुः-शतम्
 १२१३००६१ चतु-र्दश भविष्यं स्यात् । तथा पञ्च-शतानि च
 १२१३००६३ दशाष्टौ ब्रह्म-वैवर्त । लैङ्गम् एकादशैव तु
 १२१३००७१ चतु-र्विंशति वाराहम् । एकाशीति-सहस्रकम्
 १२१३००७३ स्कान्दं शतं तथा चैकं । वामनं दश कीर्तितम्
 १२१३००८१ कौर्म सप्त-दशाख्यातं । मात्स्यं तत् तु चतु-र्दश
 १२१३००८३ एकोन-विंशत् सौपर्णं । ब्रह्माण्डं द्वादशैव तु
 १२१३००९१ एवं पुराण-सन्दोहश् । चतु-र्लक्ष उदाहृतः
 १२१३००९३ तत्राष्टदश-साहस्रं । श्री-भागवतं इष्यते
 १२१३०१०१ इदं भगवता पूर्वं । ब्रह्मणे नाभि-पङ्कजे
 १२१३०१०३ स्थिताय भव-भीताय । कारुण्यात् सम्प्रकाशितम्
 १२१३०१११ आदि-मध्यावसानेषु । वैराग्याख्यान-संयुतम्
 १२१३०११३ हरि-लीला-कथा-व्राता- । मृतानन्दित-सत्-सुरम्
 १२१३०१२१ सर्व-वेदान्त-सारं यद् । ब्रह्मात्मैकत्व-लक्षणम्
 १२१३०१२३ वस्त्व् अद्वितीयं तन्-निष्ठं । कैवल्यैक-प्रयोजनम्
 १२१३०१३१ प्रौष्ठपद्यां पौर्णमास्यां । हेम-सिंह-समन्वितम्
 १२१३०१३३ ददाति यो भागवतं । स याति परमां गतिम्
 १२१३०१४१ राजन्ते तावद् अन्यानि । पुराणानि सतां गणे
 १२१३०१४३ यावद् भागवतं नैव । श्रूयते ऽमृत-सागरम्
 १२१३०१५१ सर्व-वेदान्त-सारं हि । श्री-भागवतम् इष्यते
 १२१३०१५३ तद्-रसामृत-तृप्तस्य । नान्यत्र स्याद् रतिः क्वचित्

१२१३०१६१ निम्न-गानां यथा गङ्गा । देवानाम् अच्युतो यथा
 १२१३०१६३ वैष्णवानां यथा शम्भुः । पुराणानाम् इदम् तथा
 १२१३०१७१ क्षेत्राणां चैव सर्वेषां । यथा काशी ह्य अनुत्तमा
 १२१३०१७३ तथा पुराण-व्रातानां । श्रीमद्-भागवतं द्विजाः
 १२१३०१८१ श्रीमद्-भागवतं पुराणम् अमलं यद् वैष्णवानां प्रियं
 १२१३०१८२ यस्मिन् पारमहंस्यम् एकम् अमलं ज्ञानं परं गीयते
 १२१३०१८३ तत्र ज्ञान-विराग-भक्ति-सहितं नैष्कर्म्यम् आविस्कृतं
 १२१३०१८४ तच्च छृण्वन् सु-पठन् विचारण-परो भक्त्या विमुच्येन् नरः
 १२१३०१९१ कस्मै येन विभासितो ऽयम् अतुलो ज्ञान-प्रदीपः पुरा
 १२१३०१९२ तद्-रूपेण च नारदाय मुनये कृष्णाय तद्-रूपिणा
 १२१३०१९३ योगीन्द्राय तद्-आत्मनाथ भगवद्-राताय कारुण्यतस्
 १२१३०१९४ तच्च छुद्धं विमलं विशोकम् अमृतं सत्यं परं धीमहि
 १२१३०२०१ नमस् तस्मै भगवते । वासुदेवाय साक्षिणे
 १२१३०२०३ य इदम् कृपया कस्मै । व्याचक्षे मुमुक्षवे
 १२१३०२११ योगीन्द्राय नमस् तस्मै । शुकाय ब्रह्म-रूपिणे
 १२१३०२१३ संसार-सर्प-दष्टं यो । विष्णु-रातम् अमूचत्
 १२१३०२२१ भवे भवे यथा भक्तिः । पादयोस् तव जायते
 १२१३०२२३ तथा कुरुष्व देवेश । नाथस् त्वं नो यतः प्रभो
 १२१३०२३१ नाम-सङ्कीर्तनं यस्य । सर्व-पाप प्रणाशनम्
 १२१३०२३३ प्रणामो दुःख-शमनस् । तं नमामि हरिं परम्